UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Codicis Justiniani amplissimũ argumentũ.

Concordantie iuris pōtificij cam ad tex. q̄ ad glo. applicātur que sane nō mediocrē afferūt vtilitatem.
Optima casuū positio Iuriani doctoris eximij bonoñ. obscuritates tex. explicans nouissime additur.
Diuisiōes ac sūmaria Bar. Bal. Ja. but. Pau. Saly. Alex. veniūt apprime ⁊ singlariter cōmēdāda.
Elucidatiōes tex. ⁊ glo. sm Ludo. de ro. Bar. Bal. Pau. de cast. Jas. ⁊ alios in margine annectūtur.
Xpico [illegible] necnō regnicolis [illegible] liber auctus varijs in locis: est perq̄ necessarius ⁊ vtilis.

Colliguntur ingenio valde subtili glosarū approbationes ⁊ reprobationes doctoꝝ mētes reserantes.
Omnium rubricarum legum autenticarū ⁊ materiarū in glosis contentarum tabula hic collocatur.
Reperiuntur congrue omnia recenter redacta rubris caracteribus textualia verba signata.
Bite situata notabilia summeq̄ grata reperiuntur omnibus mire oportuna.
Est hic liber longe castigatior omnibus alijs vt per discursum intuenti patebit.
Continuationes titulorū plures addūtur ex Cyno deprōpte q̄ reuera accōmodatissime iudicabūtur.
Tironibus iuris summe vtilis interp̄tatio. ix. carminū ferme omnes titulos cōplectētiū superaddit.
Vniuscuiusq̄ glose notabilis medulla in margine inuenitur miro modo annotata.
Singulares ipsimunt additiōes cū multiplici augmēto nūc i gl. nūc i margine cū talib⁹ **** notata.

¶ Ad lectorem.

Addita perlustres si lumine cuncta fideli:
Iste liber reliquis anteferendus erit.
Plurima sub glosis/ sub margine plurima cernes/
Grata mihi sunt hec: sed magis illa tibi.
Huc properate senes/ pueri iuuenesq̄ fidele
Venales vestes ponite propter opus.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Tituli Codicis in nouē carminibus cōprehēsi.

¶ Codicis Justiniani Rubrice ferme omnes nouem subiectis versibus comprehenduntur.

¶ Primi libri Rubrice.

Qars prior officia/leges/et sacra docebit.

Officia De offi. prefe. preto. orien. Offi. pfec. pto. afri. Offi cio prefec. vrbis. Offi. magistri militū. Offi. questo ris. Offi. magi. officiorum. Offi. comi. sacra. largitū. Offi. comi. re, priuatarum. Offi. co. sacri pala. Offi. procon. ꝛ legati. Offi. comi. sa. patrimo. Offi. co. orien. Offi. prefec. augusta. Offi. vicarij. Offi. pretoris. Offi. recto. prouin. Offi. prefec. vigil. Offi. ciuilium iudi. Offi. mili. iu di. Offi. diuerso. iudi. Offi. eius qui vi. alicuius iudi. vel presi. obtinet. Offic. iudic. aleran.

Leges De legibus ꝛ constitutio. prin. ⁊ hāda. prin. Senatusconsti. Dete. iure enucle. Juris ꝛ fac. igno. ac, Nouo codi. compo. Justi. codi. confir. Emēda. iusti. codi. ac.

Sacra De summa trini. ꝛ fi. catho. Sacrosan. eccle. Epis. ꝛ cle. Episcopali audie. Ne sanc. bap. ite. Vbis iūganť illi q faciūt 3tra sacra. vt est titu. De bereti. Apōsta. Nemini. lice. sig. sal. Jude. ꝛ ceti. Ne christianum mā. Paga. ꝛ sacrifi. Vbi q ad eccleśi. cōfugi. Vbi qui in eccle. ma. Statu. ꝛ ima. Vbi qui ad sta. cōfugi.

¶ Si quos titulos ꝛ hic ꝛ in sequēnibus omiserimus: illos p tuo arbitrio sub quo voles verbo collocabis. Aut alsa (si mauis) cōterito carmina/que tibi huic rei aptiora videantur. Neq; nos qui tum breuitati/tum vtilitati studuimus: dente camino laceres.

¶ Secundi libri Rubrice.

Transigo/restituo/gero/postulo parte secunda.

Transigo De transactio. Pactis. Et qr talia fiūt quan doqs mediātibus arbitris: ideo de Recep. arbi. in fine libri ponitur. Et de iureiur. propter calū. dando.

Restituo De in integrū resti. Filiofa. mino. Fideiuſ. mio. Si tu. vel cura. inter. Si in cōmuni eadēqs causa in integ. rest. postule. Si aduersus rem iudi. Si aduersus vēditio. Si aduersus dōa. Si aduersus liberta. Si aduersus trāsactio. Si aduersus solutio. Si aduersus dotē. Si aduersus delic. Si aduersus vsuca. Si aduersus fiscū. Si aduer. credito. Si minor ab here. se abſti. Si vt omiſ. bereditē. In quibus causis resti. Qui ꝛ aduersus quos. Si minor se maio. dixe. Si cepius in integ. resti. Vbi qui ve. eta. impetra. Si maior fac. Vbi ꝛ apud quem cog. resti. agen. fit. Reputatio. q fi. Etiaꝫ p procuratorem causam resti. In integ. resti. postu. Resti. mili. Vro. mi li. Tempo. in integ. resti. Quibus er causis maio.

Gero De nego. gestis. Procura. Vbi q vi metusve cau. gesta sunt. Dolo malo. Edendo. In ius vocan.

Postulo Jd est aduoco. De postulando. Aduo. diuer. iudicio. Aduo. diuer. iudicū. Aduo. fisci. Errore aduocato. vt que desunt aduoca. Et quia pustulare nō possunt qui infames sunt: ideo er quibus cau. irro. infa.

¶ Tertij libri Rubrice.

Tertia ius dicens/queritur/seruit/petit/occat.

Jus dicens De iudicijs. Spōtu. ꝛ sump. in diuer. iudi. fa. Pōda. iudi. Qui pro sua iurisd. iudi. da. Ne quis in sua causa iudi. Qui legi. perso. stan. in iudi. ba. Ut nemo inuit. agere. Ordine iudicio. Litis contesta. Plusquā. Dilatio. Feriis. Jurisd. omni. iudi. Quādo imperato. inter pupil. Vbi de eri. agi opor. Vbi de pol. agi opor. Vbi fideicom. pe. opor. Vbi conue. q cer. lo. Vbi in rem actio. Vbi de here. agitur. Vbi de ratioci. Vbi causa status agi debeat. Vbi quis decuria. Vbi sena. vel clarisſ. In quibus causis mili. fori prescrip. vt inon pos. Vbi cause fisca. Quando li. vni cuiqs sine iudice le vindi.

Queritur De inofficioso testamēto. Inofficiosis donatio. Inoffi. dotibus.

Seruit De seruituti. ꝛ aqua. Usufructu ꝛ habitatione et ministerio seruorum.

Petit De petitio. heredi.

Occat Rei vendicatione. Familie herciscunde. i. hereditatis diuidēde. Cōmuni diui. Cōia vtri. iudi. Fini. regun. Confor. cinſdē lit.

¶ Quarti libri Rubrice.

Actio/contractus/testes quarta rescrantur.

Actio De actionibus ꝛ obliga. Ut actio. ab here. ꝛ 3tra bene. inci. Ne vxor pro mari. Ne filius p patre. An seruꝰ er suo fac. Quando fiscus vel priua. Heredi. actio. Ex delic. defunc. Consti. pecu. Rebus credi. ꝛ iureiur. Si cer. peta. Suffra. Prohibi. seque. pecu. Condi. inde. Condi. ob causam. Condi. ob turpē causaz. Conditio. furti. Condi. ex lege. Pigno. actio. Insti. ꝛ exerci. Ob cum qui in alie. po. Per quas perso. no. acqui. Ad senatusconsu. maced. Ad senatusconsu. velle. Non numerata pecu. Cōpensa. Here. vel actio. ven. ꝛ tio. emp. ꝛ vendi. Edili. actio.

Contractus De commodato. Usuris. Nauti. feno. depositi. Mādati. Si ser. extero se emā. Pro socio. Cōtrahē. emptio. ꝛ vendi. Que res vēdi nō pos. Que res expo. non debe. Eunuchis. Patribus qui fili. distra. Rescin. vēditio. Quando li. ab emptio. discē. Si propter publi. pensita. Sine cē su vel reliq. Peri. ꝛ commo. rei vēdite. Si quis alteri vel sibi. Rebus alie. non alie. Commu. re. alie. Rem alienam geren. Pactis inter emp to. ꝛ ven. Si ser. expo. vene. Si manci. ita veneat ne prosti. Si man. ita fue. alie. vt manu. Mādonpolijs. Mundi. ꝛ merca. Uectiga. et con. Mona vectiga. insti. non posse. Commer. ꝛ merca. Rerum permuta. Locato. Jure emphiteotico.

Testes De testibus ꝛ alijs speciebus probationū: videlicet De probatio. Fide instru. cni adhereti. Plus valere quod agitur.

¶ Quinti libri Rubrice.

Quinta dabit nuptias/tutelarūqꝫ figuras.

Nuptias De sponsalibus. Si rector. prouin. vel ad eum pertinētes spōsalitias dederint arras. Donati. ante nup. Nuptijs. Incestis ꝛ inuti. nup. Interdicto matri. inter pu. ꝛ tuto. Si quacūqꝫ predi. potesta. Si nup. er rescrip. pe. Secun. nup. Si secundo nupse. mulier. Bonis promissio. Jure dotium. Rei vxo. actio. Pactis conuen. tam super dote qꝫ super dona. ante nup. Dote cauta non nume. Dona. inter virū ꝛ vxo. Repud. Soluto matrimo. quemadmo. dos p[illegible] Si dos constan. ma. so. fue. Ne fideiuſ. vel manda. do. denī. Rerum amo. Ne pro dote mulie. bona quōdāmodo ma. adicantur. Fundo dota. Diuor. facto apud quez liberi moza. vel edu. debe. Alen. libe. Concubinis. Natura. liberis.

Tutelarum De testamen. tute. Confirman. tut. Legi. tutel. Qui pe. tuto. Et breuiter profeques re vsqꝫ ad finez huiusce libri et omnes ferme titulos huic verbo accō modatos iudicabis.

¶ Sexti libri Rubrice.

Sexta libertos/et testamenta notabo.

Libertos De seruis fugiti. ꝛ libertis. Furtis ꝛ ser. corru. Ope. liberto. Bonis liber. Si in fraudem patro. a liber. alie. fac. fit. Obseq. patro. prestan. Libertis ꝛ co. liber. Jure aure. anulo.

Testamenta De testa. militis. Qui testa. facere poſſ. Testamē. Here. insti. Insti. ꝛ substitu. et resti. sub 9di. fac. Impu. ꝛ alijs substi. Necessa. fer. here. insti. Libe. pōte. Posthu. here. insti. Jure delibe. Repudiā. ꝛ absti. here. Quemadmodum testa. aperiā. Edic. di. adria. Si quis aliquē testa. prohibue. Vbis quibus vtindig. here. aufe. Codicillis. Legatis. Et quia in testa mētis quādoqs verba ponūtur obscura: ideo est ibi ti. de verbo. ꝛ re. signifi. Si omiſ. sit causa testa. Junge hic materias bonorū possessionum. Alioſes huius libri titulos pro arbitrio accipias.

¶ Septimi libri Rubrice.

Dies septima. Septa manumittit/prescribit/puocat haud ter.

Manumittit De vindicta lib. ꝛ haud 7silū manumissione. Testa. manumiſ. Le. fu. catol. Fideicō. Liberta. Dediti. liberta. tol. Lati. liber. tol. Cōmuni seruo manumisso. Ser. pig. oa. ma. Ser. reipu. manu. Vbis qui a nō dño manū. Qui manu. nō pos. Qui nō pos. ad liber. peruc. Quib⁹ er can. ser. p prie. liber. acci. Jnge. manumiſ. Cōmunia de manumiſ. Liberali causa. Asser. tol. Quib⁹ ad liber. procla. nō li. Ordi. cognitio. Collu. detegen. Ne de sta. defunc. post quinquen. quera.

Prescribit De long. tēp. prescrip. Pecu. eius qui liberame. Senatusco. claudia. Mudo iure gre. Usucapione pro empto. Usuca. pro dona. Usuca. pro dote. Usuca. p bere. Cōmunia de vsuca. Usuca. transfer. Alcqui. et reti. pos. Prescript. long. tempo. Jn quibus causis cess. long. tempo. prescrip. Quib⁹ non obijcitur long. tēp. pscrip. Si aduersus credi. Quadrie. prescrip. Ne rei do. vel templo. vēdi. tempo. prescrip. subno. Prescrip. xxx. vel. xl. anno. Anna. crcep. Allnuio. ꝛ palludi.

Prouocat Haud ter. Ne lice. in vna. eademqꝫ cā tertio puocare. Appellatio. Tempo. ꝛ repara. appel. Quando prouo. non est necesse. Quorum appel. nō recipi. Si pēden. appella. mozs interue. Vbis qui per me. iudi. non appel. Si vnus ex plu. appel. Si de mo. pos. fine. appel. Et quia appellationes emittūtur a sententijs: ideo presuppōnendi sunt tituli de ipsis sententijs loquētes. Et sunt hi. De sentē. prefecto. pretorio. Quomodo et quādo iuder senten. profer. debet. Senten. er peri. recitā. Senten. ꝛ interlocu tio. omnium iudi. Sententia que sine cer. quanti. prolata est. Sententia que pro eo quod interest profe. Si non compe. iudi. iudicatuꝫ esse di. Pena iudi. qui male iudi. Sententiam rescindi nō posse. Fructi. ꝛ litis expēsis. Re iudicata. Ex ecu. rei iudi. Usuris rei iudi. Si plures vna sententia iudi. fue. Quibus res iudi. non nocet. Cōmina. episto. Si ex fal. instrumen. vel testimo. iudi. fit.

¶ Paucos qui restant titulos pro arbitrio applicabis.

¶ Octaui libri Rubrice.

Octaua ignorat. Interdicit. Dat. Stipulatur. Pignorat

Tituli Codicis in nouē carminibus cōprehēsi.

Pignorat De pigno. ⁊ hypothe. In qui. cau. pig. ta. cōtra. Si alie. res pig. da. sit. Que res pigno. obli. pos. Qui potio. in pigno. ha. His qui in prio. credito. lo. suc. Si anti. cre. pig. vendi. Si res cō. pigno. da. sit. Preto. pigno. Si in causa iudi. pig. cap. sit. Si pig. pigno. da. sit. Partu pigno. ⁊ omni causa. Remis. pigno. Etiaz ob chirogra. pecu. pig. tene. Distractio. pigno. Debito. vendi. pigno. impe. non pos. Si ven. pig. aga. Luitio pigno. Si vnus ex plu. here. Si pigno. conuen. Iure do. impetran. Pac. pigno. Credicto. euictio. pigno. non ha. ¶ Et huiusmodi rubrice concernūt ius quod quis habet in rebus. Addamus per quandaz similitudinē rubricas concernentes ius quod in personis habemus: vt sunt de patria po. Adoptio. Eman. libe. Ingra. libe. postli. rener. Infan. expo. si. Infir. pe. celiba. Iure liberorum.

Interdicit De interdictis. Quorum bonorū. Quorū legatorū. Unde vi. Si per vim vel alio modo absen. pturba. sit pos. Uti possi. Tabu. exhibē. Libe. exhibē. Preca. ⁊ sal. iterdi. Edifi. pua. No. ope. nū. Ope. publi. Rōci. ope. publi.

Dat Pro dona. De donatio. Dona. que sub modo. Reuocā. dona. Dona. causa mortis.

Stipulatur De contrahen. ⁊ cōmit. stipula. Duo. reis stipulan. ⁊ promittē. Fideiusso. Nouatio. et delega. Solu. ⁊ libera. Acceptila. Euictio. ¶ Si quid omissum sit: tu illud conformitate perspecta ꝑ arbitrio ad aliquid supradictorum reducere poteris.

¶ Noni libri Rubrice.

Ultima multiplici pars crimina lege flagellat. .i. punit.

Nonus liber codicis re vera crimina varia punit incipiens per rubricam. De his qui accu. non pos. Accusa. ⁊ inscriptio. Exhiben. ⁊ intro. reis. Custo. reorū.

¶ Istos ⁊ reliquos sequentes titulos per ordinem carmini superiori aptissimos iudicabis: ni distorto traharis iudicio.

¶ Rubricarum omnium colligationes ⁊ continuationes ex Azonis summa excerptas/ et hic nūc primū impressas magnam lectoribus afferent eruditionem.

¶ Et si nouem illa superius explicata tibi forsitan prolixiora videntur: materiā ipsam totius Codicis quattuor suppositi versiculi enodare poterunt: quos veterem castigantes impressionem/ sic imprimēdos curauimus.

¶ Materia nouem librorum codicis.

Sacrat prima. Secunda parat. Ius tertia dicit.
Contrahit et quarta. Nubere quinta docet.
Testatur sexta. Libertos septima ponit.
Pignorat octaua. Crimina nona premit.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Terrarũ dñs cunctarum: bella superbis
Infero. subiectis parcere promptus ero.

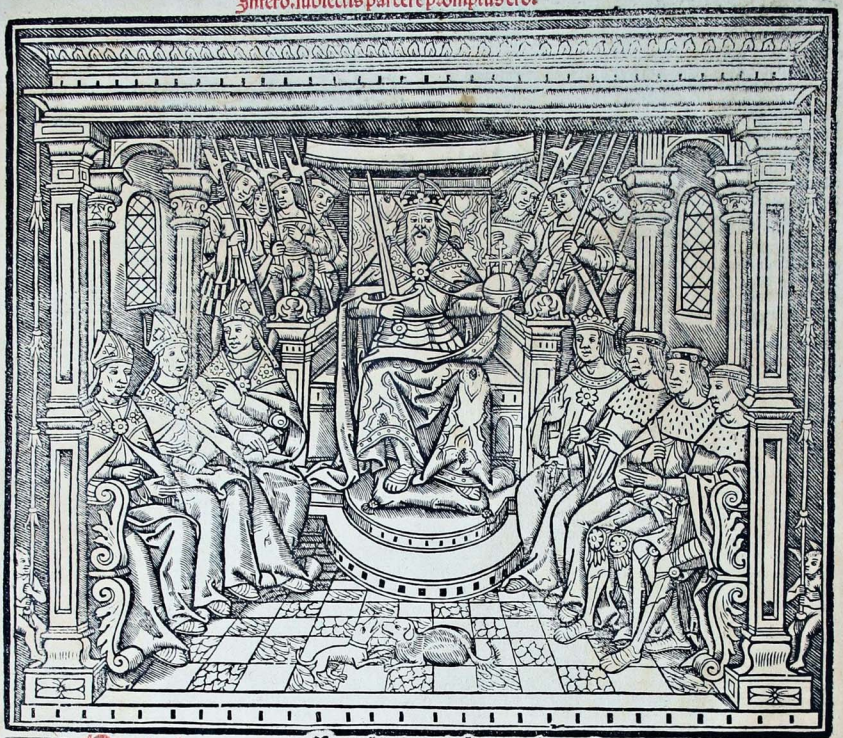

IMperator cuius effigiẽ hic vides a septẽ principibus germanis eligit. trib⁹ ecclĩasticis: ⁊ q̃ttuor laicis. Ecclĩasti electores sunt archiep̃s Maguntinus / Treuerẽsis / Coloniẽsis. Laici electores sunt Palatin⁹ comes rheni / Dux saxonie / Marchio brãdẽburgẽsis / et rex Bohemie. Et p̃fati electores subiect⁹ v̄sib⁹ cõprehẽdunt: q̃s ponit gl. in. c. ad aplice. circa fi. de re iudi. li. vj.
Maguntinensis: Treuerensis: Coloniensis.
Quilibet imperij sit cancellarius horum.
Atq̃ palatinus dapifer. dux portitor ensis.
Marchio prepositus camere: pincerna bohemus.
Romanum regem statuendi dant sibi legem.

Rex romanorũ s̃m scribẽtes corona triplici coronatur. Prima est ferrea: quaz recipit ab archiepiscopo coloniensi in aquisgrani eiusdem dyocesis. Et significat fortitudinem qua vincere debet rebelles ⁊ infideles conculcare. Secũda est argẽtea: quam ingressus italiã recipit a mediolanensi archiepiscopo in villa modicien̄. eiusdem dyocesis. Et significat mundiciam ⁊ claritatẽ que debet esse in ipso imperatore. Tertia est aurea et de puro auro: qua coronatur per papam in ecclesia sancti Petri ad altare sancti Mauricij. Et significat ipsum imperatorem alijs regibus ⁊ principibus in potentatu ⁊ iustitia excellentiorẽ esse debere: instar auri quod metallis omnibus est excellentius. Pro hoc singularis glosa. in. c. romani. §. porro. de iureiuran. in clemen.

Johannis Chappuis tumultuarij elegi.

Hoc qui cernis opus miro candore patratum:
Uisere propenso cuncta fauore velis.
Huic inter reliquos poteris prebere triumphum
Libros precipium: quos premit vnca manus.
Quẽq̃ situs vilis deturpauit: modo gestat
Esonij nitidam corporis ipse cutem.
Nec nitor argenti quod congregat omnis / et auri
Creditur huic similis: cum bona tanta gerat.
Singula scripta precor dextris spectentur ocellis:
Ad plenum nequeo pro quibus ipse loqui.
Ore caueto graui tam tersas rodere chartas
Liuor: qui cuncta carpere dente soles.
Si bona que compto sunt addita Codice cernat:
Hunc ipsum nemo qui reprehendat erit.
Credere ferre leues elogos grauis ampla libelli
Dogmata disparibus desine posse rotis.
Sanctio ciuilis cum tota libro micet isto:
Enciclos votis vtile carmen erat.
Abdita qui legum penetrat loca cesarearum
Hoc hyperioneus Codice fulgor inest.
Iste recens duret nullo violabilis euo:
Nec ruat in cineres / aut caua busta liber.
Et licet omne rogus vel templa sacrata prophanet:
Non rapiat tamen hoc flamma rogalis opus.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Diuisio.

IN nomine domini. ¶ Justinian' generis humani director in presenti rubrica siue intitulatione tria facit: quia primo ponit diuini nominis inuocationē per quā deus veneratur. Scōo ponit propriam appellatiuam descriptionem per quam presens opus denominat. Tertio subdit intitulationē per quā presens opus proemialiter inchoatur. Secunda ibi: codicis domini ꝛc. Tertia ibi: reperite prelectionis. vsq; in finē rubrice. H dicit fm Bal. Vel aliter. Dinidit ista rubrica in tres partes. Prima ē generalissima ad omne opus inchoan dus vsq; ibi: codicis. Secunda generalis ad totum istud volumē ōtinēt vsq; ibi: denouo co dice faciēdo. Tertia specialis ad istam primam constitutionē. hoc dicit fm Paulum de castro.

a ¶ In nomine domini. Incipit a deo. vt. j. de offic pfecti pretorio aphrice. In nomine domini.

b ¶ Justiniani. Quia in stini filius fuit. vt instit. de dona. §. est ꝛ aliud. + Et dicitur hoc ad differentiā istum codicum, de quibus. j. fit mētio in cōstitu. ij. Accur.

c ¶ Sacratissimi'. Quia innunctus. vl quia sacras leges nobis tradidit.

d ¶ Perpetui. id est generalis. vt instit. de satisfda. in. ꝛ cura. ij. respō. sic. j. de eden. l. edita. vnde illud: Erūt edictum ꝛc. et in epistola' omnes anima ꝛc. ponitur ꝛ alibi vt. vt. diximus. ff. pro socio. l. j.

e ¶ Augusti. Ab augeo quo ad propositum: vt ꝛ matrimonium dicitur nes indiuidua: licet quandoq; diuidatur. vt instit. de pat. pote. in princi. ꝛ. C. de repu. l. cōsensu. Vel dicitur ab Octauio Augusto. dicto ab augurio: quod est diuinare. Additio. Dic solet queri an donatio facta per Constātinū pape siluestro: quia per eam diminutum est imperiū: valeat. vide Angē. Aretī. in superscrip. institu. ꝛ cos ad quos ipse remittit: quib' adde abba. consi. lxxxiij. versi. sed in casu nostro. ꝛ glo. in ver. cōstātinū. in cle. i. §. porro preter. ver. ipsaq; omnia. de iureiurando.

f ¶ Reperite. Jussit enim fieri primo codicē ex tribus: ꝛ iterū iussit dissolui vt ibi apponeret quasdaz decisiones quas postea fecerat: ꝛ fic iterum iussit ligari: ꝛ ideo dicit reperite. vt. j. de emen. iusti. co. p totū. ꝛ. §. in antiquis enim ꝛc. Ité quod dicit prelectionis. i. lectionis. ꝛ est figura prothesis + sic ponitur. ff. de dote prele. per to. ti.

g ¶ De nouo. Superio: rubrica est communis ad totum librum: ꝛ quod sequitur. scz de nouo codice confirmando ad constitutionem istam tantum. Also.

Hec que. ¶ Hanc constitutionem diuide in quattuor partes: vt in glosa. i. ¶ Casus in terminis non potest commode poni: sed loco casus figura talem questionem fm Bal. Senatores quesierūt ab imperatore sic. Domine scimus q; officium vestrū debet esse circa duo: scilicet circa arma ꝛ leges. circa arma scimus vos bene egisse: sed querimus qualiter fecerit is circa leges: ¶ Respon. imperator: q; ea que necessario corrigenda esse multis retro principibus visa sunt: tū nullus eorum ad effectum protulit. nos in presenti. p. ponimus donare cōmuni vtilitati lites amputando: superfluitate cōstitutionum resecando: ꝛ vnum codicem sub nostro felici nomine cōponendo: in quem colligatur omnis substantia veterū codicū et nouellarū constitutionū. hoc dicit vsq; ad ver. ideoq;. Sed instat querēs/ domine quor sapientes elegistis ad hoc opus fiendū: ¶ Rñ. imperator (tria considerans: scz operis ponderositatē: operis substātialitatez: ꝛ operis vtilitatem) q; ipse elegit. x. viros quos nominat ꝛ cognominat ad b sufficientes: ꝛ fama ꝛ dignitate preclaros ꝛ sublimes. Hoc dicit vsq; ad. §. qbus. ¶ Also casu litterali et textu resultāt notanda sequētia. Et primo ibi interea nota fm Baldū ꝛ Pau. de castro q; in

C In nomine[a] domini nostri iesu christi Codicis domini Justiniani[b] sacratissimi[c] principis perpetui[d] Augusti[e] iuris enucleati ex omni veteri iure collecti repetite[f] prelectionis Incipit constitutio prima.

C De nouo[g] codice faciendo. Titulus. j.

RRetro visa cōmuniter vtiliū litiūq; decisiua: audacter sunt attendēda superfluitate resecata. Hoc dicit fm Salycetū Vel sic. Jsta fuit quedam epistola Justiniani imperatoris quam direxit senatoribus vbis cōstātinopolitane: vt patet in fine eius. Hoc dicit fm Pau. de castro.

Imperator Justinianus Augustus ad senatum. Ter. j.

Ec[h] que necessario corrigenda esse multis retro principibus visa sunt: intercatamē nullus eorum hoc ad effectum ducere causus est: in presenti[i] rebus donare cōmunibus[k] auxilio dei omnipotētis ecclesiarum[l]: ꝛ prolixitatez litium[m] amputare[n]. multitudine[o] quidez constitutionum que tribus codicibus Gregoriano Hermogeniano atq; Theodosiano continebantur: illarum[p] etiam que post

stinianus se cōmendat: ꝛ predecessoribus suis detrahit. Secūdo nota q; omnia audacia est adeo. Tertio q; intentio principis in generali est bonum publicum nō bonus priuatū vel ppium. Quarto q; tria sūt que precipua sunt que pertinent ad publicā vtilitatem: scz pluritatez litium amputare/ multitudinem constitutionum inutile resecare/ ꝛ leges in vnuz cōponere: ꝛ cōgrue situare. Ultimo nota in ver. ideoq;. q; q; dā sunt qui habēt plura officia cum dignitate: et esse magistrū legū est dignitas. fm Bal. hic.

b ¶ Dec. f. iam correcta. Vel meli'. i. corrigenda fm vos iudices. Et dic q; hec constitutio dinidit in quattuor partes. Prima vsq; illuc: ideoq; ꝛc. Secda vsq; illuc: qui bus specialiter ꝛc. Tertia vsq; illuc: hec igitur. Quarta ꝛ vltima abinde vsq; i finē. Dic ergo hec q; corrigēda. f. nunc.

i ¶ In presenti. ¶ Docverbum in presenti determinat verbum donare: non verbum cēsuimus. quia contrarium assenerat per preteritum cēsuimus. Also.

k ¶ Cōmunibus. i. cōmunitylitati que prouenit ex cōstitutionibus.

l ¶ Censumus. Jd est ordinauimus in corde vel toti reipublice/ vel imperio: alia tamen forma fy olim.

m ¶ Litium. Que fiebāt immortales. etiā repete multitudine. Accur.

n ¶ Amputare. Reddit attentum. ꝛ facit. ff. si certū peta. l. quidam.

o ¶ Multitudinem. als multitudine. ꝛ tūc est. j.

ges in vnuz cōponere: ꝛ cōgrue situare. Ultimo nota in ver. ideoq;. q; q; dā sunt qui habēt plura officia cum dignitate: et esse magistrū legū est dignitas. fm Bal. hic.

Tex. ibi: cōponēdo. cō cor. glo. vi. in. c. fuerūt. viiii. vij.

b ¶ Dec. f. iam correcta. Vel meli'. i. corrigenda fm vos iudices. Et dic q; hec constitutio dinidit in quattuor partes. Prima vsq; illuc: ideoq; ꝛc. Secda vsq; illuc: qui bus specialiter ꝛc. Tertia vsq; illuc: hec igitur. Quarta ꝛ vltima abinde vsq; i finē. Dic ergo hec q; corrigēda. f. nunc.

i ¶ In presenti. ¶ Docverbum in presenti determinat verbum donare: non verbum cēsuimus. quia contrarium assenerat per preteritum cēsuimus. Also.

Tex. ibi: ioannes. dicit glo. in proemio. lib. vj. decre. super fbo doctore. q; ij viri erant gloriosi nō solū sciētia legus: sz etiā experiē tia rerum.

k ¶ Cōmunibus. i. cōmunitylitati que prouenit ex cōstitutionibus.

l ¶ Censumus. Jd est ordinauimus in corde vel toti reipublice/ vel imperio: alia tamen forma fy olim.

m ¶ Litium. Que fiebāt immortales. etiā repete multitudine. Accur.

n ¶ Amputare. Reddit attentum. ꝛ facit. ff. si certū peta. l. quidam.

o ¶ Multitudinem. als multitudine. ꝛ tūc est. j.

cosdez codices a Theodosio (diuine recordationis) aliisq; post cum[q] retro principibus[r] ꝛ a nostra etiam clementia posite[s] sunt resecāda[t]. vno autem codice sub felici nostri nominis vocabulo cōponendo in quem colligi tam memoratorum trium codicum q; nouellas[v] post eos[x] positas[y] constitutiones oportet.

¶ Jdo magnitudine rei gerende sunt artifices eligendi. Hoc dicit fm Saly.

¶ Jdeoq;[z] ad hoc maximum[a] et ad ipsius reipublice[b] sustentationem[c] respicientes[d] opus efficiēdum elegimus[e] tāto fastigio[f] laborum: tanteq; solicitudini sufficientes[g] Joannem virum excellentissimum exquestorem[h] nostri sacri palatij consularem[i] atq; patritium[k] Leontium virum sublimissimum magistrum militum ex prefecto pretorio[l] consularem atq; patritium. Phocam virum eminentissimum magistrum militum cōsularem atq; patritium. Basilidem virū excellentissimum ex prefecto pretorio orientis atq; patritium. Thomā virū gloriosissimum questorem sacri nostri palatij ꝛ exconsulem. Tribunianum virum magnificū magisteria dignitate interagentes[m] decoratum. Constantinū virū illustrem

resecanda ꝛ melius.

p ¶ Illarum. scz constitutionum.

q ¶ Eum. scz theodosium.

r ¶ Retro principibus. quo ad nos. i. ante nos.

s ¶ Posite. vt ertranagantes cōstitutiones.

t ¶ Resecanda. als rescecando. ꝛ tunc babeas multitudinem. als rescecanda. ꝛ tunc multitudine.

v ¶ Nouellas. non omnes sed vtiles.

x ¶ Post eos. tres codices.

y ¶ Positas. id est factas.

z ¶ Jdeoq;. q; iam nos diximus q; volebamus illos tres codices ex tribus ex tranagantes cōstitutiones in vnum codicem redigere. ideoq;.

a ¶ Maximū. Si habes maximū plana est. si habes maximē sic exponē. nā nō solū istos. x. viros elegimus ad hoc opus: sed etiā ad alios libros faciendos: sed maxime ad hoc.

b ¶ Reipublice. id est imperij.

c ¶ Sustētationē. q; p leges sustētatur respublica: sicut ꝛ p arma.

d ¶ Respicientes. als respicientes: ꝛ tunc plana. als respicies: ꝛ tunc sic cōstrue. ideoq; elegimus viros ad hoc maximus opus efficiendum: opus dico respicies ad sustētationem ipsius reipublice. i. imperij.

e ¶ Elegimus. scz homines qui ibi ponuntur.

f ¶ Fastigio. Jd est altitudini vel magnitudini. et scribe per. g. non per. d. Accursius.

g ¶ Sufficientes. scz viros infra scriptos.

h ¶ Exquestorem. Nomē est dignitatis. sicut dico in exprefecto ꝛ exconsule fm Jo. vt. j. de aduo. diuer. iudi. l. petitionem. §. egredientē. sicut exquestor. vt. ff. de offi. quest. l. j. in fi. ¶ Ij dicunt exquestorem qui exquestor. vt. ff. de offi. quest. l. j. in fi. ¶ Ij dicunt eū exquestorem qui questuram dimisit. ꝛ sic exconsul qui consulatum dimisit. questuram dimisit. Consularis est qui insignia consulum beneficio pīncipis consequitur: sed consules sunt in ipso actu gerendi: vt. j. de consuli. l. ij. ꝛ iij. lib. vj.

Legib' sustentat res publica.

Fastigiū.

Exquestor. Exprefect'. Exconsul.

Cōsularis Cōsul.

i ¶ Consularem. Consularis est qui insignia consulum beneficio pīncipis consequitur: sed consules sunt in ipso actu gerendi: vt. j. de consuli. l. ij. ꝛ iij. lib. vj.

k ¶ Patritium. Expone vt instītu. quibus mo. ius patri. pote. fol. 5. fi. iusfamilias.

Interagē tes.

l ¶ Pretorio. natum vel vocatum.

m ¶ Interagentes. Interagentes dicuntur qui sunt inter eos qui res

a iij

imperiales administrant. Vel qui agunt. i. morantur circa latus principis. vnde babes. j. titu. de principibus agentibus in rebus. lib. xij.

a ¶ Largitionū. donationū que fiebant in aula regia.

b ¶ Inter agentes. Quidam babent inter gentes: sed male. Dic ergo interagentes. vt id expone vt. s. Accursius.

c ¶ Urbe. scz constantinopolitana.

d ¶ Quibus spāliter ꝛc. Sunt ergo decem: et sic decem fuerunt in perendis tabulis. vt. ff. de origi. iu. l. ij. §. gracꝯ. Tres vero in mstis. vij. in cōpilatione digestoꝝ. vt instit. in proemio. §. cūctis hoc deo. ꝛ. §. quas et oibus. ꝛ. j. de vete. iur. enu. cle. l. ij. §. q omnia. Item quinqꝫ in compilatione noui codicis. vt. j. tit. ij. §. sed cum nouelle.

e ¶ Permisimus. scilicet precipiēdo. Et no. q de cem facit precepta.

f ¶ Quantū. q. d. solide. id est integre leges remaneāt: resecatis supfluis.

g ¶ Legum. Ecce primū preceptum.

b ¶ Soliditatem. Quia medulla legis bñ est solida sine supuacuis prefationibus.

i ¶ De prefationibus. not. supuacuis: als cōtra. ff. de origi. iur. l. j.

k ¶ Quam. ecce secūdū.

l ¶ Similibus. Ad hoc est cōtra. ff. de distra. pi. l. arbiter. ꝛ. l. vlti. sed fuit vtrum scripturis. Item ꝛ als i multis locis sunt similia. que omma solue. vt. j. de vete. iur. enu. l. ij. §. si quid.

m ¶ Contrariꝫ. ecce tertium.

n ¶ Preterꝫ. Similib' dico: pter. q. d. i. plenio reimaginc. vt. j. ti. j. §. fz cum sit. ꝛ. j. de veter. iur. enu. l. ij. §. si quid. Item probatur ex duobus. vt j. de iur. ꝛ fac. ignoꝝ. an. l. si post diuisionē. ꝛ. ff. faber. cum putarē. non autem refertur ad id quod dixerat de cōtrariꝫ. qꝫ nullū cōtrariū inuenitur. vt. j. de vete. iur. enu. l. ij. §. cōtrariū. Vel etiam ad cōtrariū pōt referri. ꝛ tūc patet exēplum in. ll. supradictis. l. si post diuisionem. ꝛ. l. cū putarem.

o ¶ Diuisione. id est additione.

p ¶ Adiuuentur. illa scz similia.

q ¶ Illis. scz resecatis.

r ¶ Que. Ecce quartum.

s ¶ In desuetudinē. sic mstis. in. premio. §. igitur post. in fine. ꝛ. j. de vete. iur. enu. l. ij. §. sed ꝛ si que. ij. col.

t ¶ Certas. In sui rōne. vñ in fi. huius legis vocat indubitatas: et hoc fallit vbicūqꝫ est discussio dñorū. ꝛ in. ff. sepe fallit in scuola.

v ¶ Breui. hoc fallit in legibus institutiani quandoqꝫ.

x ¶ Nouellis. que sunt extrauagantes.

y ¶ Leges. sic reddit dociles. nam docilem facit qui summas rei breui ter comprehendit. Accursius.

z ¶ Congruis. Ecce quintum.

a ¶ Subdere. subaudi eos permisimus. Accursius.

b ¶ Adiacientes. Ecce sertum. Accur.

c ¶ Detrahentes. Ecce septimum.

d ¶ Immo. Ponitur pro et. Et fm quosdam sic exponitur. j. de sacr. san. eccle. l. iubemus. q. §. economus non correctiue. vt ꝛ als. ff. de beneficiis. ij. ita scriptum. in prin. Additio. De ista dictione Immo. qꝫ in. l. si ita scriptum in glo. alleg.

e ¶ Mutantes. Ecce octauum.

comitē largitionā interagētes[b] occoratū/ ꝛ magistrū scriniꝫ libellorum/ sacrarūqꝫ cōstitutionum. Theophilū virū clarissimū comitē sacri nostri cōsistoriꝫ ꝛ iuris in hac alma vrbe[c] doctorē. Diocletianū ꝛ Maximianū diuersissimos togatos fori amplissimi ptouani.

☞ Impator: electis viris tradit formā veram vt inutiles prefationes ꝛ similia/ ex quibus nō augetur effectus: ꝛ contraria reseccarent: ꝛ similiter ea que erant abolita rationabili cōsuetudine. ꝛ claras ꝛ aptas leges ex trib' codicibus ꝛ nouellis tradicerent. ipsisqꝫ adderēt ꝛ detraherēt: ꝛ eaꝫ sensum clariorē efficerēt vbi opus foret et in vnū codicē cōponerēt. b. d. fm Bal.

¶ Quibus[a] spēcialiter permisimus[e] (resecatis taꝫ superuacuis ꝗtum[f] ad legū soliditatē[b] pertinet prefationibus[i] ꝗ[k] similibus[l] ꝛ cōtrariis[m]: preterꝫ[n] si iuris alia diuisione[o] adiuuent[p]: illis[q] etiaꝫ que[r] in desuetudinē[s] abierunt:) certas[t] ꝛ breui[u] sermone cōscriptas: ex ijsdē tribus codicibus et nouellis[x] cōstitutionibus leges[y] cōponere/ ꝛ cōgruis[z] titulis subdere[a]. adiacientes[b] qdē ꝛ detrahentes[c]/ imo mutantes[d] verba coꝝ: vbi boc rei cōmoditas exigeret. colligentes[f] vero in vnā[g] sanctionē que variꝫ cōstitutionibus dispersa sunt: ꝛ sensum earū clariorē efficientes: ita tamen vt ordo temporū/ earumqꝫ cōstitutionū: non solum ex adiectis dictibus[h] cōsulibusqꝫ: sed etiam ex ipsa cōpositione[i] earum clarescat. primis quidem in primo loco. posteriorib⁹ vero in secundo ponendis[k]: et si que earum sine dic et consule in tribus veteribus codicib⁹/ vel in his in qbus nouelle cōstitutiones recepte sunt inueniantur: ita his ponendis nullaꝫ dubietate sup gñali eaꝫ roborē[l] ex hoc ouenda: sicut ꝛ illas vim generalis cōstitutionis obtinere palam est: qꝫ ad certas[m] ꝑsonas[n] ꝓscripte[o] sunt: vel ꝑ pragmaticā[p] sanctionē ab initio date eidem nouo codici ꝓpter vtilitatem sanctionis indulte[q] fuerunt[r].

¶ Imperator: superius posuit suā intentionem ꝛ operis cōmissionem in generali: nunc vero ponit formā in speciali: et ad boc. j. titu. j. ibi dum dicit: sub certis finibus magnum laborē cōmisimus. Hoc dicit fm Baldum.

¶ Decigit ad vestrā noticiam[a] ferre ꝓperauimus: vt sciatis quā ta nos diuturna sup rerū cōi vtilitati cura solicitet: studentes certas ꝛ indubitatas[t] ꝛ in vnum codicem collectas esse decretero cōstitutiones: vt ex eo tantūmodo sub felici nō noie nuncupando codice: recitatio constitutionum in oibus ad citiores[v] litium diuisiones[x] fiat[y] in iudicijs.

De Justiniano codice confirmando[z]. Titulus. ij.

☞ Ista fuit epistola directa ad ꝑfectū pretorio: postꝫ vir de quibus in precedēti dictum est opus eis commissum expleuerunt: per quam imperator confirmat codicem nouiter factum per illos: ꝛ mandat ipsuꝫ publicari/ ꝛ seruari. hoc dicit fz Pau. de castro.

Imperator Justinianus/ pius/ felix/ inclytus[a]/ victor ac triumphator semper Augustus Odēne[b] ꝑfecto pretorio.

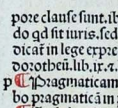

Lex vnica.

X precepto[c] huius

f ¶ Colligentes. Ecce nonum. ꝛ beninolum reddit: quia dicit er pluribus vnū facturos. vt. j. de iure deli. l. si. in pn. ꝛ. §. si. fz ij no. q sanctio dicitur multis modis. vt notatur in proemio. ff. in prin.

g ¶ In vnā. i. legē imperialē. vel. i. hūc codicē. ita sequit. r. preceptum.

b ¶ Diebus. Sdies ꝛ ꝑfules erāt adiecti.

Additio. An leges valeant sine die ꝛ consule. Vide Bar. hic ꝛ latius ꝑ glo. eiusdē in extranagāti q sint rebelles. versi. data. Itez an statutū debeat edi cū die ꝛ consule: an requirat scripturā vide Aller. de imo. in rubri. ff. de noui ope. nū. 3. Accur.

i ¶ Compositiōe. Id est cōpilatiōe primo loco. vt primo ler sit vnius ipes ratoris: ꝛ sequens eius dē tituli sit sequēs imꝑatoris post illū. ꝛ sic deinceps. Isō aūt intelligas quo ad totum volumen. nam inuenies legē Justiniani etiā circa pn cipium voluminis: ꝛ tū inuenies postea in aliꝫs titulis aliorū imꝑator. postea iterum ꝛ eiusdē Justiniani legem inuenies ꝓio factā pōi post ea. ꝛ factā postea ꝓius positā. vt ꝓtz. j. de iudicijs. l. ꝑpēdū. ꝛ. j. vt in tra certū tps. l. si. Item nota hō de ordine: vt notat in aut. de here. ꝛ fal. §. inoꝺinatum. col. j.

k ¶ Ponendis. Scilicet sine die ꝛ cōsule. ꝛ valet. vt subij cit. 3z 3. j. de dī uer. re. si qua. Solu. bic de bis que iuris corpore claudunt: ibi non.

l ¶ Roborē. q sint sine die ꝛ consule. Accur.

m ¶ Ad certas. Ex motu principis.

n ¶ Personas. Ad hec verba gcordat. j. in ꝛstitutione ꝓprima sequē. §. hunc igit. ibi nullaꝫ dubitatione. Accur.

o ¶ Prescripte. Nunc est 3. j. de legi. ꝛ cōsti. l. ij. ꝛ instī. de iure natura. §. fz ꝛ qō ꝓncipi. in fi. Solu. bic de bis que iuris corpore clause sunt. ibi nō. Vel bic rescripsit in aliqua qstione respondendo qd sit iuris. sed ibi in primo legis. Itē intellige hoc qō bic dicit: nisi dicaī in lege expressim cōtrariū. vt patet. ff. de cen. l. i. ꝛ. j. de cu. l. neqꝫ do. zotheū. lib. ix. ꝛ. j. de bis qui ad eccle. confu. l. fi. in prin.

p ¶ Pragmaticam. Que fit consilio ꝓceri. Additio. Vide glo. in verbo pragmatica in pragmatica sanc. in ti. de cōclu. eccle. gal. post pn.

q ¶ Indulte. als inserte.

r ¶ Fuerunt. Futuri temporis. nec enim est factus sed fieri mandatur per banc constitutionem.

s ¶ Nonnam. ad senatores loquitur.

t ¶ Et indubitatas. Et ponitur pro id est.

v ¶ Ad citiores. ꝓpria potest intēdo Justiniani bic notari: sed ꝛ benivolentia. Accursius.

x ¶ Diuisiones. Id est decisiones.

y ¶ Fiat. ecce ꝓpria Justiniani intentio.

z ¶ De Justiniano codice confirmando. ¶ Superior constitutio fuit facta nondū facto codice. bec/ cum iam esset factus. vt. j. e. l. §. tollendis. ibi: ijsdem prudentibus.

a ¶ Inclytus. id est bñ auguratus. totū exponе vt in premio. ff. in pn.

b ¶ Odēne. supple missa fuit ex precepto ꝛc. Accur.

c ¶ Ex precepto. ¶ Pro huius cōstitutionis casus positiōe diuide eam fm Uiuia. in quattuor partes. Prima pars continet leges ꝛ arma. ꝛ primum dicit egere auxilio alterius: et factum armorū se bene expedisse: ꝛ qualiter expediuit. Secūda dicit qualiter expediuit se de legibus ꝓ decē viros: ꝛ sic recipiat superiorē

Contrarietas nulla est in legibus.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

superiorem constitutionem. Tertia mandat bũc codicem seruandũ alijs codicibus preterm̃issis quales q̃ sint leges: er quo erunt in hoc volumine. Quarta cõmendat bũc codicẽ eũ ertẽdẽs inter subiectos. Scõa ibi: sed cũ. Tertia ibi: bunc igit. Quarta ibi: illustris. ¶Er tertio no. primo in prin. q̃d fuit q̃s fecit antiqt' romanos pcellere ꝛ dña ri cũctis nationib'. No. Iscõ i ỹsi. bũc igit. q̃ im perator. pbibet allegari veteres. C. Tertio nota ibi: falsi crimin'. q̃ alle gãs leges abrogatas in cidit in crimẽ falsi: quod q̃n sit verũ dic vt no. i.c. nonit. eẽ de iudi. i glo. q cũq;. q̃ p Bar. i. l. fi. ff. de fal. Vltimo. no. in. ỹ. fi. q̃ vero. ꝛ ad ỹ semp allega tur q̃ p nouã legẽ vsita tutũ nõ cẽsẽt reuocata priuilegia cõcessa singu larib' psonis: ꝛ nõ cõp̃ bẽsa in corpore iuris vt statuto fm Pau. bic.

¶Er pcepto. als er p̃ cepto alme vrbis cõdi tionis Constantini ꝛc.

a ¶Vrbis. subaudi con ditoris. Et sic pt̃s q̃ de noua roma cũ eam fecit Cõstãtin': nõ deveteri cũ eã fecerit Romulus. Et dic q̃ Cõstãtin' pcepit hec duo. Sc̃s q̃ arma ꝛ le ges cẽnt ad tuitionẽ rei publice: ꝛ ỹ si habes cõ stãtini. Ỹ3 als ẽ q̃stãtino ꝛ patricio/tũc dic: er p̃ cepto. s. diuino summa tutrio venis cõstãtino ꝛc. ꝛ sic sunt patiui ca sus. ꝛ semp incipit con structio summa ꝛc. ꝛ fa cit insti. in. pemio. in pn. imperatoriam ꝛc.

b ¶Sũma. als̃ summa tutrio. ꝛ als̃ suma reipu blice tnitio. Et nota q̃ pyn' ỹ Sũma ꝛc. iciptit legẽ. sed alibi sic. er p̃ cepto hui' alme vrbis cõ stantini atq; patricij. ꝛ quod dicit vrbis subau di conditoris.

c ¶Auxilio. Nã et leges indigent armis. vt. ff. de rei vẽ. q restituere. Item ad puniendos rebelles. vt. j. de epis. ꝛ cle. si quis in boc. ꝛ arma legibus. vt. ff. de re mili. l. iij. ỹ. mi les. vsq; in fi. legis.

Leges ar mis egent ꝛ cõtra.

d ¶Presidio. i. auxilio.

e ¶Seruate. als fuãde.

f ¶Adcrito. hic dicit i perator: qualr se habuit ad arma.

g ¶Igit. cũ p̃dicta duo sc̃s arma ꝛ leges fecerũt romanũ pplm oib' alijs nationibus ỹnari: ꝛ sint duo brachia mũdi. me rito ergo imperator: fe cit si habuit curam circa ea: ꝛ quare habuerit dico. ꝛ primo circa ar ma tanq; digniora. Accur. Additio. An arma sint digniora legibus ꝛ sic miles preferendus sit doctori. vide Bal. in proemio. ff. veteris. in fi. ꝛ Ange. Are. in proemio insti. i. respõso.

Romani p qd oib' sunt ỹnati

h ¶Primã. s. maximam/ꝛ hoc vt tollas contrarium. j. l. p̃ori. in prin. vbi dicit q̃ primo ad leges.

i ¶Communium. Armorum.

k ¶Agmina i. milites in agminibus.

l ¶Veteribus. Scilicet agminibus.

m ¶Exquisitis. s. expensis publicis.

alme vrbis[a] Cõstãtini consulis ac patricij Summa[b] reipublice tuitio de stirpe duarũ rerũ armo rũ atq; legũ venies: vim̃q; tuam exinde muniẽs: felix romanoruꝫ gen[s] oib' antcponi nationibus: oibusq; gẽtibus ỹnari/ tã p̃teritis effecit tẽporib': q̃ deo ꝑpitio in eternũ efficiet. istoꝛũ etenim alte rũ alterius auxilio[c] semp eguit: ꝛ tã militaris res legib' in turo col locata est: q̃ ipse leges armoꝛũ p̃ fidio[d] seruate[e] sunt. ¶Oderito[f] igitur[g] ad primã[h] cõmunũ[i] rerũ sustẽtationẽ nostrã scnitã ꝛ men tem laboꝛesq; nostros refertes/ militaria qdẽ agmina[k] multipli cibus ꝛ oẽm̃ pdẽtiã ptinẽtibus modis oibus coꝛrexim': ꝛ tã legi bus veterib'[l] ad melioꝛẽ statum breui tpe ductis/ q̃ nouis nõ solũ exgstis[m]/ ỹ3 etiã recta dispositio ne nr̃t nois siue nouis exp̃ẽs pu blicis cõstitutis primo seruando posita[n]: dcinde noua ponẽdo fir missima[o] subiectis effecim'. ¶Ỹ3 cũ[p] sit necessariũ multitudinẽ cõ stitutionũ tã in tribus veteribus codicibus relatarꝫ: q̃ post earum cõfectionẽ posteriorib' tpib' ad iectarũ: ad breuitatẽ reducendo: caliginẽ earũ rectis iudicũ diffini tionibus insidiatẽ[q] penitus extir pare. ad hoc cõe prestandũ bene ficiũ deo p̃sule pzono aio nos cdi dimus[r]. ꝛ electis viris/ glozioſiſſi mis tã doctrina[s] legũ q̃ experien tia[t] rerũ: studioq; reipublice inde fesso[v]: ꝛ laudabili. ꝑposito pollẽ tibus: sub certis finib' magnum laboꝛẽ cõmisimus: p quẽ taꝫ triũ veterũ Gregoriani/ Hermogeniani/ atq; theodosiani/ codicuꝫ constitutiones q̃plurimas alias post cosdẽ codices a Theodosio diuine memorie ceteris q̃ post cũ rctro ꝓncipibus a nostra etiã clemencia positas: in vnũ codicẽ fe lici nostro vocabulo nuncupãdũ colligi precepimus. ¶Tollentis quidẽ tã pcfactionibus nullũ suf fragium sanctionibus cõferentibus[x] q̃ cõtrarijs cõstitutionibus q̃ posteriozẽ pmulgatiõe vacua

n ¶Posita. scilicet agmina. iuxta illud Ouidij. Non minoꝛ est virtus q̃ querere parta tueri. Ouidius.

o ¶Firmissima. Scilicet agmina.

p ¶Sed cum. Hic dicit qualiter se habuit ad leges.

q ¶Insidiãtem. Nam quãdo legem nõ intelligis tibi insidiatur.

r ¶Edidimus. i. deputa uim'. vel edidimus. i. ad ỹ dedim' nosmetipsos.

s ¶Doctrina. Quo ad cognitionem.

t ¶Experiẽtia. Quo ad operationem.

v ¶Indefesso. i. nõ fatigabili. als indefenso stu dio. i. q̃ null' defendit ỹ studiũ nõ eẽ ỹ factũ. p̃ sic ỹ dictio i exponat. i. nõ. vt ꝛ als. Vel melius dic indefenso. i. mltũ de fenso p̃ istõ op'. ꝛ sic po mit in. p valde. ꝛ sic etiaꝫ ponit: increscit aqua. i. valde crescit. vt. ff. de aq plu. ar. l. j. ỹ. i. ỹ indifficilis. i. valde difficilis. ff. de libe. ꝛ postbu. l. gallus. ỹ. ille cafus. als est i defesso. ꝛ tũc est plana. q̃ isti nũq; erãt fessi do nec ꝛpleret/ ꝛ semp erãt recẽtes vt colligit q̃ me li' fecerũt. nã in primis bonis diei/ vel post somnũ quando aliqs est re cens melius facit. vt. ff. de verb. signi. l. ỹ. in fi.

Indefensus sumit dupliciter

Ingeniuꝫ acuti' est i primis bo ris diei.

x ¶Cõferẽtib'. quiꝫ eũ ꝛferũt vt p̃s. j. de ca. tol. i pn. de rei vyo. act. l. j. in pn. Et de his dicyt diri mus in supioꝛi ꝛstõe.

y ¶Simili b'. scilicet tol lendis.

s ¶Er qua. s. diuisione.

a ¶Alijs. tollẽdis. repe te/ q̃ olim erãt scripta.

b ¶Pertinẽtib'. scilicet ſi tollantur.

c ¶Adãdatis. i. electis.

d ¶Annuit. id est fuũ p̃ buit assensus: ex bibuit voluntatẽ: p̃stitit fauoꝛẽ: ꝛ ỹ p id q̃d fecerũt appa ret/ q̃ ea q̃ eis cõmisim' feliciter cõpleuerit. et ỹ dicit ad istum enim ꝛc.

e ¶Electi. Verbũ huius nois atiui est lõge. j. ad p sperum tulerunt ꝛc.

f ¶Sedula. i. cõtinua.

g ¶Industria. id est val de exoꝛauim' eos vt de hac cõpositione de libe rarent. Also. Vel dic q̃ determinat sequentia.

b ¶Digestione. id est de liberatione.

i ¶Cõib'. i. ppriꝫ singu loꝝ. ꝛ ita expone. s. et. j. semp. nã nõ erãt oia cõ munia cõicatione.

k ¶Bũc igit. tertia pars.

l ¶In eternum. ponit pro perpetuo.

m ¶Culminis. loquitur menne prefec. preto.

n ¶Intimare. id est mittere. vt. j. in fi. sed senatoribus tantum significauit. vt. ꝛ. consti. ꝓori. in fine.

o ¶Certaminibus. id est in iudicijs.

p ¶Necesse. nisi imꝑatoꝛes post nos aliq̃ coꝛrexerint/ sicut ꝛ nos facimus de legibus alioꝝ. Nã noue derogãt antiqs. vt. j. de vete. iur. enu. l. tãta. i p̃n. ꝛ. ff. de legi. ꝛ sena. cõ. l. nõ est nouũ. Et no. hic nõ esse trabẽdũ argumẽtũ ex legibus abrogatis. sic. j. de lati. lib. tol. l. j. circa prin.

Argumentũ nõ ẽ trabẽdũ ex legib' abroꝛgatis.

q ¶Crimini. id est accusationi. crimine num non lex vel imperator: sed

Codicis Liber primus.

ipsi se subijciunt. ⁊ facit. ff. ad. l. cor. de fal. l. fi.

a ¶ Recitatio. id est in iudicijs.

b ¶ Composite. als componite.

c ¶ Proculdubio. Super hoc ⁊ in superiori dicto potes dicere cõtraria que diximus. S. ti. j. in fi. Accur.

d ¶ Ceterum. s. trium co dicum.

e ¶ Commendare. nõ al legare.

f ¶ Tunc. quod est in tribus codicibus.

g ¶ Aduersetur. id est cõcordat. tũc enim allegatur non tanꝯ antiqua/ sed tanꝯ noua nisi velit subdi crimini falsi.

h ¶ Sic. Quarta pars.

i ¶ Pragmatice. dictus est. S. de cõstitutionib⁹ clausis i corpe iuris: hic de his q̃ sunt extra sanctiões: vt sunt rescripta.

k ¶ Scriniꝫ. Dis. f. qui precerãt scriniꝫ. i. officiꝫ quorum acta reponunt in scriniꝫ.

l ¶ Impartite sunt. a nobis aut ab aliꝭ post nos vel ante nos.

m ¶ Priuilegiũ. faciẽdi quid vel non faciendi.

n ¶ Ratas. siue aduersetur siue nõ constitutioni codicis. ⁊ sic est .xtra. j. ō pre. imp. off. l. rescripta. ⁊ de sacrosan. eccle. puilegia. ij. rñ. Sol. hic nullius impetratiõe fuit cõcessus: ibi sic. Vel hic nõ ledebat alium: ibi sic.

o ¶ Capitulis. nõ. p puilegio/ sed iure cõi.

p ¶ Si qua. ante but⁹ codicis cõpositioné. Ac.

q ¶ Re gesta. id est causa actitata.

r ¶ Militarib⁹. q. magister militum dat sententias. j. de numerarijs. li. xij. p totum. Also.

s ¶ Erpẽs. s. publicarum personarũ: puta iudicum ⁊ aduocatorũ/ et executorum militum.

t ¶ Posita. i. statuta.

v ¶ Censemus. nõ vt vicem legum teneant. fm. Bo. sed tantũ .xtra eos: nisi forte ex principis permissu de iure responderunt.

x ¶ Illustris. Quinta pars ⁊ vltima.

y ¶ Tua. o prefecte. Accursius.

z ¶ Pro innato. quia ante natiuitatẽ ⁊ post natiuitatẽ fuit studiosus.

a ¶ Propositis. id est publice positis.

b ¶ Subnotatione. id est subscriptione. Accur.

c ¶ Peruenire. quidam non habent hic plus.

d ¶ Ertãtibus. i. cũ festũ erit celebre leget de eo quantũ poterit.

e ¶ Diebus. s. festiuis paschalibus ertãtibus. i. adnenientibus.

f ¶ Septime indictionis. Immo videt duodecim. vt. j. de ve. iur. enu. l. ij. ⁊ leges. que est cõtra. Sol. verbũ indictionis dissimiliter hic ⁊ ibi accipit. nã olim. xv. anni erãt ꝓstituti: ⁊ in primo quinquẽnio imperatoꝛi. p tributo offerebatur aurũ. in scdo quinquẽnio argentum. in tertio es. ⁊ primi quidem anni dicebantur prima indictio. secũdi scõa. ⁊ sic de singulis. ⁊ sic erat. vij. indictio hic. i. revolutis septem vicibus quidecim annis. que revolutio inducebat septimam indictionem. et qõ ibi dicitur duodecim. i. duodecim annis septime indictionis q̃ fiebat in septima revolutione quindecimi anni. ⁊ sic est idez tempus hic ⁊ ibi. sed hoc nõ placet. nã nec idẽ consulatus/ nec eedẽ kalẽde assignãtur hic ⁊ ibi: ⁊ ita nõ est idem tempus. Dic ergo q̃ hic assignat indictio in qua fuit factus coder ⁊ publicatus: ibi vero assignat indictionem qua fuerunt digesta coꝛrecta ⁊ institutiones facte ⁊ publicate: vt ibi aperte dicitur. Sed cõtra hoc esse videt qõ in eadẽ. l. dicit. §. omni igitur. nã dicitur ibi in tribus annis post cõpositiones codicis fuisse coꝛrecta digesta ⁊ institutiones factas: ⁊ in septima indictiõe fuit coder publicatus: vt hic dicit. ergo ibi deberet dici decima indictiõe. Ad hõ

Continuatio.

dem constitutionum nostri codicis recitatio[a]: adiectis etiã veteꝝ iuris etiã interpretatoꝛũ labo rũbus ad omnes dirimendas lites. ¶ Nullaq̃ dubitatione emergenda. vel eo q̃ sine die ⁊ consule quedam cõpositæ[b] sunt: vel q̃ ad certas personas rescripte sunt: cũ omnes generalium constitutiõnũvim obtinere p̃oculdubio[c] est sed ⁊ si que earũdẽ constitutionuꝫ detractis vel additis/ vel permutatis certis verbis(quod ⁊ ipsuꝫ prefatis excellẽtissimis viris specialiter permisim⁹) ꝓpositæ sunt: nullis concedimus ex libꝛis vete rũ iuris interꝑtatoꝛuꝫ: aliter eas habẽtibus recitare: sed solã iuris interꝑtatoꝛũ sniaꝫ cõmendare[e]: vt tunc[f] teneat cũ minime aduersetur[g] ciusdẽ nostri codicis cõstitutionib⁹. ¶ Si que[h] vo pragmatice[i] sanctiões q̃ minime in codẽ nostro codice recepte sunt/ ciuitatibus forte/ vel coꝛporibus/ vel scholis/ vel scriniꝫs[k]/ vl' officijs/ vel alicui pſone impartite[l] sunt: eas siquidẽ aliquod priuilegiũ[m] speciali bñficio indulget/ omni modo ratas[n] manere: si vero ꝓ certis capitulis[o] facte sunt: tunc tenere/ cum nulli nostri codicis aduersantur constitutioni/ precipimus. Sed ⁊ si qua[p] re gesta[q] in tui culminis iudicio: vel in aliꝭ iudicijs ciuilibus vl' militarib⁹[r]: vel apud principia numeroꝝ ꝓ publicis expensis[s]/ vel quibuscũqꝫ titulis ad publicum pertinentibus posita[t] sunt: ea etiam

(ꝓut communis rei commoditas exigit) firma esse censemus[v].

¶ Illustris[x] igitur et magnifica auctoꝛitas tua[y] ꝓ innato[z] sibi circa rempublicam nostrasq̃ dispositiones explendas studio: ad omnũ populoꝝ notitiam eundem codicẽ/ cõctis ex more ꝓpositis[a] peruenire faciat: ipso etiã textu codicis in singulas ꝓuincias nostro subiectas imperio cũ nostra diuina subnotatione[b] mittẽdo: vt eo modo ad omnium notitiam ciusdem nostri codicis cõstitutiones valeant peruenire[c]: ⁊ vt ex tantibus[d] festis diebus[e]: id est ex die septimodecimo kalendas maij p̃sentis septime[f] indictionis cõsulatu. Decij viri clarissimi recitationes[g] constitutionum ex eodem nostro codice fierent.

De emendatione codicis domini Justiniani et secunda eius editione. Titulus. ij.

Imperatoꝛ[b] cesar/ Flauius/ Justinianus/ Alemanicus/ Boticus/ Francus/ Germanicus/ Atticus/ Alanicus/ Vuandalicus/ Aphricanus/ Pius/ Felix/ Inclitus victoꝛ ac triumphatoꝛ semper August⁹. Genatui vibis cõstantino.

Ordi nobis est patres[i] conscripti semper nostri animi curas rebus cõmunibus[k] auidissime impendere: vt nibil a nobis inceptũ imperfectũ[l] relinquat. Igitur in primordio[m] nostri ipiꝛ sacratis-

Indictio vnde ỏr.

ctus est primus coder: i quo nõ erãt extranagãtes cõstitutiones q̃ fuit postea dissolutus: ⁊ non de codice nouo qui non fuit postea mutat⁹. Itẽ no. q̃ tabelliones cũ dicũt indictione p̃ma vel scõa in instrumẽtis intelligũt p̃im⁹ annus indictionis: ⁊ sic de singulis. Item si vis inuenire indictionẽ cuiuslibet in strumenti publici q̃n factũ fuerit: vel q̃ indictio sit currat vl' currebat q̃libet anno: accipe ãnos dñi illius instrumẽti vel eiꝰ anni de quo queris: ⁊ diuide p quindecim: ⁊ adde tres annos: q̃ tot erãt tẽpore natiuitatis christi: ⁊ reijce quidenas erium numerũ donec habeas eũ cõpletũ: ⁊ q̃ remanet tota erit indictio. vel si nihil/ tunc prima.

Additio. Ro. q̃ dicitur indictio ab indicẽdo: q̃ in singulis q̃decim annis indicebant tributa a romanis. Nã in p̃mis quinq; annis dabat⁹ romanis tributũ i ferro ꝓ armis. in scdis i argẽto ꝓ stipendijs⁹. in tertijs in auro seruando ꝓ republi. vt p glo. in verbo indictiõis. in auc. vt ꝓpo. nomẽ. impe. i p̃n. col. v. ⁊. H. sup rubꝛi. de iudi. lib. ꝛ. Simile nota tur de triplici coronaiõe ratoꝛis. de quo ꝓ glo. in verbo. vestigijs. i cle. romani. de iureiur. De hac materia vide etiam pulchrã gl. super verbo indictiõis. in. c. iter dilectos. extra de fide instr.

g ¶ Recitationes. in publicis. ⁊ sic inter plures vices cum non posset totus legi vna die.

De emendatione Justiniani codicis.

b ¶ Imperatoꝛ cesar. Hec verba exponet vt in ꝓoe. ff. oꝛ. in prin.

Ordi. Mãc cõstitutionez loco casus diuide in quattuoꝛ partes. Primo dicit qualiter curat cõponere leges ad nes gocia dirimenda. quod patet: quia iam fecit codicem ⁊ cõfirmauit eundem. Secundo dicit q̃ post predictuꝫ codicẽ factum fecit ipse multas cõstitutiones: corrigens ⁊ imutãs aliquas leges de his que erãt in codice: que cõstitutiones cuꝫ nõ essent in coꝛpore codicis: mandauit quibusdam sapientibus vt p primum: codicem dissoluant: ⁊ istas interserant: ⁊ alias immutẽt: vt eis videbitur: ⁊ sic nouum libꝛum faciant. Tertio dicit hoc esse factum: ⁊ ideo mãdat eis seruari: et nullam aliam imperatoꝛis legem nisi de nouo faciat q̃ poꝛtetur in quodam libꝛo qui nouellarum dicatur. ⁊ hunc libꝛum scribẽdum esse per consequentiam litteraꝝ. Quarto ⁊ vltimo mittit euꝫ senatoꝛibus constantinopolitanis. Secunda ibi: postea vero. Tertia ibi: sup. ꝛadictis. Quarta ibi: repetita.

Diuisio.

i ¶ Patres conscripti. s. senatoꝛes: etate vel similitudine cure dicit patres. vt in Salustio. patres conscripti. ideo qua coꝛumpel eius nomina scripta erant in diademate capitis coꝛum in litteris aureis vt recognoscerentur ab aliꝭ hominibus.

Patres cõscripti.

k ¶ Communibus rebus. omnibus de quibus sunt faciende leges. l. ceptum. de legibus.

l ¶ Imperfectum. nihil videtur esse actum ꝛc. vt. j. de his qui. vt indignis. l. cum filiciamus. in fi.

m ¶ Primo dicit. immo primo. s. q̃ ad leges/ ad agnitiõ militũ videtur seꝛetulisse.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Decisio.

Constitutio.

Digestaꝝ stitutiões/ et codex q̃ ordine sint facta.

se retulisse. vt. ff. titu. i. in prin. fol exponert ibi. primam id est maximã. Vel dic q̃ non dicit hic prius.

a ¶ Vacillabant. Quia multa erant ibi contraria.

b ¶ Cũ vetus. Q̃ erat positũ in voluminib⁹ desperatis iuris veteris.

c ¶ Decisiones. Decisio est lex imperatoris quam cõponit ad diriman dam aliquorum dissẽsionẽz. et sic ponitur. j. de contraben. z commit. stipula. veteris. Sed constitutio dicitur quelibet lex a principe facta. Accursius. Additio. Differentiam inter legem z cõstitutionem ponit Bar. super rubri. j. de legibus. Nã lex est que profertur a populo interrogãte vel alio interrogãte pro populo qui populo præest. Constitutio est principũ edictum/ z licet alis edicta ponantur propriæ p edictis pretorum/ tamẽ in dicta rubri. de legib⁹ ponitur pro omni lege q̃ est siue vocaꝫ edictalis: quia in ea ponit hac edictali vel hoc edicto ꝛc.

d ¶ Fecimus. id est decimus sententias deciden do lites.

e ¶ Legum. id est digestorum.

f ¶ Earũ quedam. Que in codice pmo facto de tribus erant recepta.

g ¶ Est. id est fuerat.

b ¶ Operis. Digestoruꝫ z institutoꝝ: um constitutiões que in codice erãt. Vel melius loquitur de quinquaginta decisionibus z de aliꝫs cõstitutionibus quas post codicẽ compositum erat. dic ergo.

i ¶ Decerpere. Scilicet ex aliꝫs vt speciales z melliores seu vtiliores colligere.

k ¶ Supponere. Pro posuimus/ scilꝫ per illos sapientes.

l ¶ Freti. scꝫ z securi.

m ¶ Obductas. Id est sublata: quia nimis difficiles erant ad intelligẽdũ vnde nihil valebant/ z se ipsas auferebant.

n ¶ Elimationis. isti/ co dicis nouj.

o ¶ Zubar. i. vigor.

p ¶ Nulla. constitutiõe.

q ¶ Repetita prælectio. Ista pre nil operatur. sicut dicitur. ff. de dote p̃legata. Ibi. Et dic ordinem seruandũ. quia pri⁹ bunc codicem fecit z confirmauit. vt in principio huius legis. postea digesta: deinde institutiões. ad vltimum vt pauloante. in. ꝯ. postea hunc codicem relegit et emendauit. z hic est ille quod patet ex eo q̃. j. de pact. in. enucle. l. ij. ꝯ. sed cum omnia. et. ꝯ. nomenꝯ. et. ꝯ. omni igitur. z. ꝯ. leges. facit mentionem de compositione digestorum et institutionum.

simas constitutiones q̃ in diuersa volumina fuerãt dispersę: z q̃ plurima dissimilitudine necnõ diuersitate vacillabãt[a]: in vnuꝫ corpus colligere: oiq̃ vitio purgare/ proposuimus: z ꝟ iã p viros excellsos et facundissimos perfectũ est: et a nobis postea cõfirmatũ: qõ geminę cõstitutiones nr̃e q̃ ante positę sunt ostẽdunt. ¶ Postea vo cum[b] vetus ius considerandum recepimus tã quinquaginta decisiões[c] fecim⁹[d] q̃ alias ad cõmoduꝫ propositi operis prinentes plurimas cõstitutiones pmulgam⁹ quibus maximus antiquarũ legũ[e] articulus emẽdatus z coartatus est: oẽq̃ ius antiquũ supuacua plixitate liberũ atq̃ cruciatum in nr̃is cõstitutionibus digestis reddidimus. ¶ Sed cũ nouelle nr̃e tã decisiones q̃ constitutiones: q̃ post nr̃i codicis pfectiões late sunt extra corpus ciusdẽ codicis deuagabãtur: z nr̃am puidentiam nostrũq̃ consiliũ exigere videbant: quippe cum earum[f] quedam ex emersis postea factis aliquã mcliozes cõsilio permutationez vel emendationẽ desiderabant: necessarium nobis visum est[g] p tribunianũ virum excellsum: magistrum exquestoꝛẽ z cõsulem legitimũ operis[h] nostri ministrũ: necnõ virũ magnificum questoꝛem et Scribentiũ legum doctoꝛem Dozotheum Oẽnam: insup z Constantinũ z Johannem viros eloquentissimos togatos foꝛi amplissime sedis: easdem constitutiones nostras decerpere[i]: et in singula discretas capitula: ad pfectarum cõstitutionum soliditatẽ cõpetentibus supponere[k] titulis: z priozibus cõstitutiõibus eas aggregare. ¶ Supradictis itaq̃ magnificis z prudentissimis viris pmisimus hec oia facere: et si qua emendatiõe opus fuerit: hãc facerent nõ titubãte aio sed nr̃a aucto ritate freti[l]. constitutiones vo superfluas vel ex posteriozibus sanctionib⁹ nr̃is iam vacuatas/ vel si q̃ similes vel cõtrarie inueniẽtur circũducere: z a pprij codicis congregatione separare: et tã imperfectas replere: q̃ nocte obscuritatis obductas[m] noua elimatiõis[n] luce detegere: vt vndiq̃ nõ solum institutionũ z digestoꝝ via dilucida z aperta pateat: sed etiaꝫ cõstitutionũ nr̃i codicis plenũ iubar oibus clareat: nulla[o] penitus nec simili/ nec diuersa: nec iusitata relicta: quũ nemini venit in dubium quod repetita[q] prælectio probabit: hoc satis validum satisq̃ esse foꝛmosum. In antiquis etenim libris non sõlum primas editiones/ sed etiam secundas/ quas repetitas prælectiões veteres noiabant/ subsecutas esse inuenimus: qõ ex libris Ulpiani viri prudentissimi ad Sabiũ scriptis p̃mptum erat q̃rẽtib⁹ reperire. ¶ His igit oib⁹ ex nr̃a pfectis sententia: cõmemoratus Justiniani codex a pdictis gloriosissimis et facundissimis viris purgatus et candidus factus/ oibus ex nr̃a iussione et circũductis/ z additis/ z repletis/ necnõ transformatis/ nobis oblatus est. Iussimus in scõo cuꝫ ex integro cõscribi non ex priore compositione sed ex repetita prælectione: z cuꝫ nostri numinis auctoritate intentem: in oibus iudicijs solũ[r] q̃tuꝫ ad diuales cõstitutiões[s] pertinet frequentari ex die q̃rto[t] kalendas Januarij quarti nr̃i felicissimi cõsulat⁹ z paulinivi ri clarissimi: nulla alia extra corpus ciusdem codicis constitutiõe legẽda: nisi postea varia et rara natura aliq̃d nouuꝫ creauerit quod nr̃a sanctiõe indigeat. Hoc etenim nemini dubiũ est: q̃ si qd in posterũ meli⁹ inueniat: z ad cõstitutionẽ necessario sit redigendũ/ hoc a nobis z pstituat/ z in aliã pgregationẽ[u] referat: que nouellarũ[v] nomine constitutionuꝫ significetur. ¶ Repetita itaq̃ iussione nemini in posterũ cõcedimus/ vel ex decisionibus[y] nostris vel ex aliꝫs constitutiõibus quas antea fecimus vel ex pma Justiniani codicis editiõe aliq̃ recitare: ꝟ q̃ in pscnti purgato z renouato codice nostro scriptũ inueniat/ hoc tantũmõ in oibus reb⁹ et iudicijs/ z obtineat z recitet. cuius[z] scripturã ad similitudinem[a] nostrarũ institutionum z digestoꝝ: fine vlla signoꝛũ dubietate cõscribi iussimus: vt oẽ q̃ a nobis cõpositũ est hic/ et in scriptura/ et in ipsa sanctione purum atq̃ diluciduꝫ clareat: licet ex hac cã in ampliozẽ numerum summa hui⁹ codicis redacta est. ¶ Vt igit sanctissimi z florentissimi patres/ nr̃i labores vobis manifesti fiãt: et per oẽ tempus obtineant hanc p̃sentem legem ad frequentissimum ordinem vestrum duximus destinandam.

¶ Liber primus Justiniani Codicis.

¶ De summa[a] Trinitate et

r ¶ Solum q̃tum. Alie enim diuales constitutiones non p̃oferũtur. q̃tum ideo dicit. quia nũc non diualia quedam p̃oferuntur. vt leges digestoꝝ. Ibꝫ.

s ¶ Constitutiones. q. d. non veto allegari leges institutionum z digestorum: sed leges imperatorum. i. diuales constitutiones.

t ¶ Quarto kalen. cõtra j. de ve. iur. enu. l. ij. ꝯ. leges. vbi dicit tertio kalẽ. Januarij. Sed illud intelligepost digesta coꝛrecta institutiones factas z codicem factum nõ tamen adhuc dissolutuꝫ et reemẽdatum. sed hoc intellige post hoc totũ factuꝫ. Additio. Unde dicaꝫ kalendꝛ z quo modo mensis diuidatur habes per glo. in. l. cum bissextus. ff. de verbo. signi. z glo. sup patam de reg. iur. lib. vj.

¶ Congregationẽ. Hic sume argu. q̃ Justinianus fecit libꝝm autenti eorum quasi iam tũc veꝛerat in mẽtem suam ei quandoq̃ cõponere ẽm Joã. Sed Jr. contra. et elicit hic argu. in contrarium: quare scilicet liber iste autẽticoꝝ sit repelendus. Nam non nominatur sicut hic dicit: sed autẽticoꝝ. Itẽ eius stilus cuꝫ ceteris Justiniani institutionibus nullo modo concoꝛdat: sed oẽ modo inter se discrepãt. Itẽ eius libꝝ principiuꝫ nullũ est nec stil⁹ nec oꝛdo. Itẽ nouelle iste constitutiones de qbus hic loquitur nõ p̃omittuntur nisi de nouis negocijs. Itẽ ad hoc est arg. ff. de legi. z consti. humanuꝫ. in fi. vt ibi notatur.

r ¶ Nouellarum. Videt loqui de autenticis.

y ¶ Decisionibus. Differt decisio a pstitutiõe.

z ¶ Cuius. Scilicet codicis presentis.

a ¶ Similitudinẽ. Nam ibi p̃cipit nõ fieri signa. vt. j. de vete. iur. enu. l. j. ꝯ. ne autem.

b ¶ Et digestoꝝ. vt. j. de vete. iur. enu. l. ij. in. ꝯ. eãdem autem.

c ¶ Amplioꝛes numerũ. scꝫ chartarum.

d ¶ De summa trinitate. Continuatio rubrice

¶ De iustitia tractaturus de eius parte precipua qdem tractat. id est de religione. Religionis autem principium est fides. z hanc p̃mittit. Vel sic põt continuari. Cum oia ab ipsa trinitate pꝛocedãt/ vtꝛ̃ in euangelio Johannis. In p̃cipio erat verbũ ꝛc. z. j. de vet. iur. enu. l. j. circa p̃ncipium. merito igitur de summa trinitate et fide catholica. rubri. supponitur. et hec continuatio tangit p̃mam tantum partez rubrice. Vel sic cõtinua

Joan. j.

UNIVERSIDAD DE NAVARRA

Roma. riuñ. in fi.

Fides qd est.

ps. xviij. Roma. x.

Diuisio.

Uide late p Bar. in lib. colū. per totū et niamus ad glosas.

Religio quid sit.

Usure an pñt peti fz ius ciuile.

z tangit secunda pars rubrice. Cum omne qđ non est ex fide sit peccatum. vt ertra de prescrip. qñ oē. rxviij. q. i. c. i. z nostra reparatio a fide sumpsit exordiū. z nil bom possit sine fide superedificari vbi fidei deest fundamentum: vt. i. q. i. cum paulus. ideo imperator Justinianus sui operis posuit summam trinitatem z fidem catholicam fundamentuz.

fide[a] catholica[b] vt nemo publice de ea contendere[c] audeat. Titulus quartus.

a ¶ Fides. Fides est spēz darum rerūz credulitas non tamē cuiuslibet rei/ sed circa trinitatem: z argumentū nō apparētiū. Additio. Quid sit fides/ z quot sint species fidei/ et quot articuli/ et quod premium credentium/ et que sit pena non credentium. Vide glo. super ru bri. ex isto titulo. in anti.

b ¶ Catholica. i. vniuersali et vbiqz porrecta. vñ dicit. Zn omnem terraz exiuit sonus eorum.

c ¶ Contendere. Alis est tractare. i. disputare.

d ¶ Unctos populos quos clemētie nostre regit imperiū: in tali volumē religione[e] versari: quam[f] diuinum Petrum apostolum[g] tradidisse romanis/ religio[h] vsqz ad huc[i] ab ipso[m] insinuata[n] declarat: quamqz pontificem Damasum[o] sequi claret. et Petrum alexandrie episcopum virum apostolice[p] sanctitatis hoc est vt fīn apostoli cam[q] disciplinam / euangelicam qz[r] doctrinam/ patris et filij: z spiritussancti vnam deitatem sub pari maiestate[s] et sub pia trinitate credamus. Hanc legem sequentes christianorum[t] catholicorum nomen iubemus amplecti: reliquos[v] vero dementes[x] vesanosqz[y] iudicantes: hereticis dogmatis infamiam[z] sustinere[a] diuina[b] pena[c] premiū vindicta[d] post etiam motus animi nostri quem ex celesti arbitrio sumpserimus[e] vltione plectēdos.

Imperatores Gratia. et valentī. z Theodo. aaa. ad popū. vrbis Constantino. Lex. j.

Unctos populos quos clemētie nostre regit imperiū: in tali volumē religione[e] versari: quam[f] diuinum Petrum apostolum[g] tradidisse romanis/ religio[h] vsqz ad huc[i] ab ipso[m] insinuata[n] declarat: quamqz pontificem Damasum[o] sequi claret. et Petrum alexandrie episcopum virum apostolice[p] sanctitatis hoc est vt fīn apostoli cam[q] disciplinam / euangelicam qz[r] doctrinam/ patris et filij: z spiritussancti vnam deitatem sub pa

a ¶ Sustinere. iubemus.

b ¶ Diuina. Scz ecclesia stica: quia separanť a cōmunione fidelīz: z pōt dicit eos infames: ergo nō pñt ferre testimoniuz. vt ff. de testi. l. iij. §. lege iulia de vi. qō ler inter eos in cōtractibus: z intesta mentis etiam inter alios concedit. vt. j. de bereti. l. quoniam. in prin. et in fi. Solu. bic loquitur de in famia facti que nō repellit a testimonio. de qua etiā loquitur. ff. de obsequijs. l. ij. Uel aliter bic loquitur de infamia iuris sed loquitur de hīs hereticis qui nunqz testificari possunt qui z in illa lege assignantur. Uel tertio repellit eos testimoniū iter orthodoros. inter se non sed exceptis

Infames an possint esse testes.

quibusdam: qr etiā inter se repelluntur vt in illa. l. qñ. Uel dic eos infames nō ipo iure sed per sententiā er celesti arbitrio. pferēdam: qz corregis in manu dei est. vt. j. e. inter claras. bodie vero eos sunt ipso iure infames vnde repelluntur. vt. j. de bere. aut. gazaros ꝛc.

Hereticī sunt oēs infames.

c ¶ Uindicta. Ecce alia pena.

d ¶ Uindicta. ecclesiastica. vel propie quā deus dabit in die iudicij.

e ¶ Sumpserimus. Sic ergo videtur qp ertra. ordinaria sit: fz hodie est ordinaria: qr certa. vt. j. de bere. l. ij. z. l. quicūqz. §. sciētibus. z. §. vniuersis. z. §. nulli insuper. Item contra. j. de re. cre. l. ij. Solu. vt ibi.

f ¶ Ullus. ¶ Casus. Impator quattuor facit in hac. l. Primo pcipit qr null' loe' cōcedať hereticis ad cōueniendū. vt ibi tractet sup errore cōū firmādo. Scđo qr nullū priuilegiū sup hoc vel alio ab eis impetratū valeat. Tertio vnū deū credi z ei' fidē seruari vult. z dicit qualis sit. Quarto imponit penā tā facientib' q̄ cōuenientib' in aliquē locū cū hereticis. ¶ No. er hac. l. qp cōgregatiões suspecte de hēt. phiberi: z qp zs obuiarimalis futuris añq̄ eueniant. Dau. bic.

g ¶ Ad ministerium. vt doceant vel doceantur.

h ¶ Obstinationis. i. durioris futuri ob hoc si eis fz cōuenire. z facit. j. e. l in fi. z. j. de bere. l. iij. z in aut. de interdi. col. here. fz. j. col. ir. Sed z. j. de iudeis in synagoga. Sed aliud est in iudeis q̄ alijs hereticis. qz et ipsi legem acceperunt a dño: sed hereticinon.

i ¶ Sic qd. puta vt licet eis facere istas zgregatiões. Uel dic fi quid. i. aliqd. nā tales personē nihil possunt impetrare nec impetratū tenere.

Fraus qñ presumat.

k ¶ Per fraudē. qđ pſumit semp. als nihil cēt. z eos spāle. cū z ab alijs sic impetrata non valeāt. vt. j. fi. z ius vel vti. publ. l. ij. fic. z als pſumit qñq̄. vt. j. fi nup. er rescrip. pe. l. fi. z de rescin. ven. l. de tractu. z de ser. fugi. l. mancipia. in fi. de epis. z cle. l. quicunqz. z. l. quisquis. j.

l ¶ Impetratum sit. Et licet in aliquo loco conuenire.

m ¶ Licence. i. in illo concilio tradite.

o ¶ Damasum. Scz papam.

p ¶ Apostolice. Nō dicit ideo qp fuerit apls. nam tñ vnum petrum legimus apostolum fuisse: sed vtnam egit apostolorum.

q ¶ Secundum apostolicam. quia apostoli ita predicauerunt.

r ¶ Euangelicam. i. vt continetur in euangelio.

s ¶ Maiestate. id est potentia.

t ¶ Christianorum. ecce maximum premiū q̄ seruo vocatur nomine xñi.

v ¶ Reliquos. Ultione plectendos.

x ¶ Dementes. id est sine mente.

y ¶ Uesanos. Al ve qđ est fine: et sanos quasi fine sanitate. Accur.

z ¶ Infamiaz. Ecce vna pena. z collige hic arg. qp periurus pumiēdus sit. fz j. de re. cre. z de iureiur. l. ij. dicatur qp non debeat puniri co: poraliter: punitur tamē als vt hic. leges enim que piuria puniunt ꝛc. vt. j. de indicta vidui. l. pe.

a ¶ Sustinere. iubemus.

b ¶ Diuina. Scz ecclesia stica: quia separanť a cōmunione fidelīz: z pōt dicit eos infames: ergo nō pñt ferre testimoniuz. vt ff. de testi. l. iij. §. lege iulia de vi. qō ler inter eos in cōtractibus: z intesta mentis etiam inter alios concedit. vt. j. de bereti. l. quoniam. in prin. et in fi. Solu. bic loquitur de in famia facti que nō repellit a testimonio. de qua etiā loquitur. ff. de obsequijs. l. ij. Uel aliter bic loquitur de infamia iuris sed loquitur de hīs hereticis qui nunqz testificari possunt qui z in illa lege assignantur. Uel tertio repellit eos testimoniū iter orthodoros. inter se non sed exceptis

Infames an possint esse testes.

quibusdam: qr etiā inter se repelluntur vt in illa. l. qñ. Uel dic eos infames nō ipo iure sed per sententiā er celesti arbitrio. pferēdam: qz corregis in manu dei est. vt. j. e. inter claras. bodie vero eos sunt ipso iure infames vnde repelluntur. vt. j. de bere. aut. gazaros ꝛc.

Hereticī sunt oēs infames.

c ¶ Uindicta. Ecce alia pena.

d ¶ Uindicta. ecclesiastica. vel propie quā deus dabit in die iudicij.

e ¶ Sumpserimus. Sic ergo videtur qp ertra. ordinaria sit: fz hodie est ordinaria: qr certa. vt. j. de bere. l. ij. z. l. quicūqz. §. sciētibus. z. §. vniuersis. z. §. nulli insuper. Item contra. j. de re. cre. l. ij. Solu. vt ibi.

f ¶ Ullus. ¶ Casus. Impator quattuor facit in hac. l. Primo pcipit qr null' loe' cōcedať hereticis ad cōueniendū. vt ibi tractet sup errore cōū firmādo. Scđo qr nullū priuilegiū sup hoc vel alio ab eis impetratū valeat. Tertio vnū deū credi z ei' fidē seruari vult. z dicit qualis sit. Quarto imponit penā tā facientib' q̄ cōuenientib' in aliquē locū cū hereticis. ¶ No. er hac. l. qp cōgregatiões suspecte de hēt. phiberi: z qp zs obuiarimalis futuris añq̄ eueniant. Dau. bic.

g ¶ Ad ministerium. vt doceant vel doceantur.

h ¶ Obstinationis. i. durioris futuri ob hoc si eis fz cōuenire. z facit. j. e. l in fi. z. j. de bere. l. iij. z in aut. de interdi. col. here. fz. j. col. ir. Sed z. j. de iudeis in synagoga. Sed aliud est in iudeis q̄ alijs hereticis. qz et ipsi legem acceperunt a dño: sed hereticinon.

i ¶ Sic qd. puta vt licet eis facere istas zgregatiões. Uel dic fi quid. i. aliqd. nā tales personē nihil possunt impetrare nec impetratū tenere.

Fraus qñ presumat.

k ¶ Per fraudē. qđ pſumit semp. als nihil cēt. z eos spāle. cū z ab alijs sic impetrata non valeāt. vt. j. fi. z ius vel vti. publ. l. ij. fic. z als pſumit qñq̄. vt. j. fi nup. er rescrip. pe. l. fi. z de rescin. ven. l. de tractu. z de ser. fugi. l. mancipia. in fi. de epis. z cle. l. quicunqz. z. l. quisquis. j.

l ¶ Impetratum sit. Et licet in aliquo loco conuenire.

m ¶ Licence. i. in illo concilio tradite.

a ¶ Obseruantia. i. statuta in illo concilio Niceno.
b ¶ Teneat. Id est valeat.
c ¶ Qui spiritum. Sic construe. qui scilicet catholicus nō violat scz catholicam fidem: negando spiritū sanctū. q. d. nō negat. ⁊ ideo non violat. si autem diceres q̄ spiritum negando non violaret, falsum esset.
d ¶ Quē. Scilz spīm sanctum. Et nota q̄ logtur ꝯm grecos q̄ dicunt spīs sanctū esse tantū a patre vnde in euangelio. Spiritus sanctus qui a patre procedit ꝛc. vñ dic q̄ gre cus fecit istam legē vt in fine decreto: um. nos dicimus spīs sanctū. pcede re taz a patre q̄ a filio vt dr in Credo in vnū deū: qđ in missa cantat. ibi: q̄ ex patre filioq; pcedit. ⁊ ps. Quicūq; vult.
e ¶ Speram". Per fidez. Accursius.
f ¶ Accipim". per gram.
g ¶ Negando. Quod nō negat.
b ¶ Apud quē. Scz cultorem catholice fidei.
i ¶ Incorrupte. Repete ⁊ apud quem.
k ¶ Homousion. alis est vsia. i. indiuisa substantia. aliter. ff. de Xbē. emp. l. in venditionibus.
l ¶ Hec. statuta in concilio Niceno.
m ¶ Inseruiūt. Scz statutis in dicto cōcilio. vt. ff. l. ſi. ſ. ſuſcipimus.
n ¶ Solis. Scz cum effectu inuentis.
o ¶ Homē. f. christianitatis: q. d nō bñt hoc priuilegiū q̄ vocentur xpiani.
p ¶ Denotenī. i. erc ōicētur. vt in auf. de iterdic. col. here. coll. ir. Vel dic id est accipiūt nomē pro priū scōm genus bereseos. ꝛ. ſ. statim subūciet de erc ōicatione. Accur.
q ¶ Arceātur. Quia hereticī vocabuntur.
r ¶ Cū. Redit ad ꝓmuz.
s ¶ Oppida. f. maxime. nam nec ecclīa oppida licet cis facere cōgregationes. Azo ꝛc.
t ¶ Eruptio. i. operatio in malum. i. conspiratio.
v ¶ Factiosa. Q̄ faciant locū vbi exerceāt fua mīsteria. vel factiosa id ē facino: osa.
x ¶ Exterminato. i. moderato.
y ¶ Furore. Quia quasi furioſi eis videantur. Vel dic q̄ ipſi censentur vt furioſi.

Ortodoxus vñ dr.

z ¶ Ortodoxoris. Ab orthos quod est rectum: ⁊ doxa quod est gloria: quasi recte glorians.

Diuino.

a ¶ Catholice. Nominatiui casus.
b ¶ Quamuis. Scz romane sedis.
c ¶ Affatus. i. epistola quam nobis misistis. vt. ſ. eo. victor ꝛc.
d ¶ Nouquntur. i. homo per scripturam vt in libro sapientie.
e ¶ Vera religio. Religio vera nō patit defectū i gñe sic accepta: ſz religiosus sic. Vñ dictū est. Septies in die cadit iuſt". Nā ⁊ ſcīus Petrus apls ceciđit: sicut ⁊ dicim" in iure naturali. vt insti. de iure na. ſ. penu".

obseruantia[a] semper mansura te neat. ¶ Is autem Nicene assertor fidei ⁊ catholice religionis verus cultor accipiēdus est: qui oī potentem deum ⁊ christum filiuz dei vno nomine confitetur: deum de deo: lumen ex lumine: qui spiritum sanctuz (quem[g] ex summo rerum parente speramus[e] et accipimus[f]) negādo[g] nō violat. apud[h] quem intemerate fidei sensus viget incorrupte[i] trinitatis indiuisa substantia: que greco verbo: homousion[k] recte credentibus dicitur: hec[c] profecto vobis magis p banda hec venerāda sunt. ¶ Qui vero non ijsdem inseruiunt[m] desiignant affectatis dolis[n] alienum vere religionis nomen[o] assumere/ ⁊ suis apertis criminibus denotē tur[p]: ab omni submoti ecclesiczuz limine penitus arceantur[q]: cum[r] omnes hereticos illicitas agere ciuitates congregationes vetemus: ac si quid cruptio[s] factiosa[t] tentauerit ab ipsis etiam vrbium menibus exterminato[x] furore[y] pellī iubemus: vt cunctis ortho doxis[z] episcopis qui Niccnam fidez retinent catholice[a] ecclesie toto orbe reddantur.

Imperator Martianus Palladio pfecto. pretio. Ler. iiij.

Nemo clericus vel militaris vel alterius cuiuslibet[b] conditionis de fide christiana publice[c] turbis coadunatis ⁊ audientibus tractare conetur in posteruz/ ex hoc[d] tumult" vel perfidie[e] occasionē requirens[f]. Nā ⁊ iniuriaz facit iudicio reuerendissime synodi: si quis semel iudicata ac recte dispōsita reuoluere[g] ⁊ publice disputare contenderit: cum ea que nunc de christiana fide a sacerdotibus[h] qui Calcedone cōuenerūt per nr̄a pcepta statuta sunt iuxta aplicas[i] expositiones et institutas sanctorū patrū trecentorum decē ⁊ octo: ⁊ cētum[k] ⁊ quinquaginta[l] in hac regia vrbe diffinita esse noscuntur. ¶ Nam[m] in ptēptores huius legis pena nō decrit: q. d nō solum nr̄a fidē vere expositam veniunt: ſz etiaz iudeis ⁊ paganis ex huius certamine prophanāt[n] venerāda ministeria. ¶ Igitur[o] si clericus crit qui publice tractare de religione ausus fuerit/ a cōsortio clericorum remouebitur[p]: si vero militia p̄ditus sit/ cingulo spoliabitur: ceteri[q] etiaz huius criminis rei: siquidem liberi sint de hac tam cītissima vrbe repellantur/ pro viso: e iudiciario etiam competenti bus supplicijs[r] subiugandi: si vero serui/ seuerissimis[s] animaduersionibus plectentur.

Gloriosissimo[t] et clementissimo filio iustiniano Joānes epūs vrbis rome saluteꝫ dicit. Ler. iiij.

Inter claras sapiētie mā sue studinis vestre laudes christianissime principum puriore luce tanq̄ aliquod sidus irradiat/ q̄ amore fidei: q̄ charitatis studio edocti/ ecclesiasticis disciplinis romane sedis reuerētiā cōsecuatis: et ci cuncta subijcitis: et ad cius[v] deductis vnitatē: ad cuius auctorē hoc est apostolos primū[x] domino loquente p̄ceptum est. Pasce oues[y] meas: quā[z] esse oim vere ecclesiarū caput[a]/ ⁊ patrum[b] regule/ ⁊ principuz statuta declarant: ⁊ pictatis vestre reuerendissimi testātur affatus[c]. Patet igitur in vobis impletum fore quod scripture loquuntur[d]. Per me reges regnant: ⁊ potentes scribunt iustitiaz: nihil est enim qđ lumine clariore p̄fulgeat/ q̄ recta fides in p̄incipe: nihil est qđ ita neḡat occasui subiacere/ q̄ vā religio[e]

Aristoteles.

f ¶ Requirens. Qđ quidem semper p̄sumitur nisi fiat causa addiscendi in scholis. nam de singulis dubitare non est inutile. ſm Aristo. vel causa conuincendi aliquem hereticum. vt. ſ. ti. ij. l. qñ.
g ¶ Renouere. i. in dubiū reuocare. sic ſ. ſ. de ri. sacri. l. ij. Sed arg. ſ. ſ. de ap. ⁊ cō. l. ⁊ in maiorib⁹. sed hic non posset appellari cū sit quasi iuſ naturale. vt insti. de iure. na. ſ. pe. Accur.
h ¶ Sacerdotib⁹. i. epīs.
i ¶ Apostolicas. i. ſm q̄ apostoli docuerunt.
k ¶ Centum. Scz patrum.
l ¶ Quinquaginta. Repete ⁊ iurta statuta ꝛc. vt institu. de iure natu. ſ. re ſponsa prudentum.
m ¶ Nam in contemptores. Vere iniuriā facit: quia penas patiuntur. ⁊ est locus ab effectu.
n ¶ Prophanāt. i. detur pare videtur: pbana cū sunt sacra: inde pphana quasi procul a sacris.
o ¶ Igit. Quia pena nō deerit igitur audi boc.
p ¶ Remouebit. i. puniegūs clericoz nō vtatur.
q ¶ Ceteri. Preter clericos similites.
r ¶ Supplicijs. Q̄ verberabuntur.
s ¶ Seuerissimis. i. vltimo supplicio qđ mortez interpātur. vt. ff. de penis. l. vltimū. Et est hoc gñale vt plus ſeruī q̄ liberi puniant: vt bic. ⁊. ff. de penis. i ſeruoz. in pn. et de incen. rui. l. pedius. Sz opponit er eo qđ est ſ. de epis ⁊ cleric. l. pbri. vbi dignitate posita plꝰ puniuntur q̄ minores. Sz bic dupliciter bj minores delinquūt et quia dispūtāt. ꝛc. ꝑmittēt se rei nō ad septimū sicuti ad maiores. vt. ff. de regu. iur. culpa. j. Sed qđ de statuliberis: Nā. vt liberi p̄uniantur. vt. ff. de penis. moris. ſ. fin. Sed argu. cōtra. ff. de statuliberis. l. statuliberi a ceteris. sedeic vt ibi.
t ¶ Gloriosissimo et clemētissimo. Not. q̄ papa p̄mittit iperatorez i ep̄la qđ bodie nō faceret. Ite no. q̄ p̄mū miserat ipator ep̄lam pape qua bantes. ſ. c. l. ibi: ter. aut ē. ꝛc. vſq; illuc: liquet igit ꝛc. ⁊ ista q̄ est bic est remissiua: in q̄ interseritmissuā ⁊ tota ei remittit. ⁊ hec pbanf. ſ. pri. ibi: pietatis vſq; reuerēdissimi ꝛc. ⁊ ibi: tert⁹ aūt ꝛc. Acc.

Serui grauꝫ puniūt q̄ liberi.

Johan. iij. d.

puerb. viij. b.

Religio ñ patit defectū in gñe.

Inter claras. Plana est vſq; ibi: nos reddentes.

Ad eius. Scz romane sedis.

¶ Primum. Scz petrum.
¶ Oues. Id est fideles.
¶ Quam. scz romanam sedem.
¶ Caput. Nam cōstantinopolitana ecclia inferior est romana. ⁊ eā se qui ⁊. vt in auf. de eccle. ti. ſ. j. col. ir. ⁊ qđ dicit patruz scz augustin⁹/ et ceterozum/ vt circa principia decretorum in multis locis.
¶ Patrum. Scz augustini ⁊ ceterozum.

a ¶ Auctorez vite.i. deū.
b ¶ Utraqz. Scz fides et religio. Accur.
c ¶ Exorabitur. Passiue scz a nobis.
d ¶ Labijs.i. sententijs.
e ¶ Auctorē. Jd est principem si hoc faciat.
f ¶ Custodit. scz deus.
g ¶ Ei. scz imperatori.
h ¶ Quē. Imperatorez,
i ¶ Rugis.i. scissuris.
k ¶ Apices.i. litteras.
l ¶ Quod. s. vt expellentur hereticj.
m ¶ Victor. Premittit nomen suū imperator: in epistole tertiu.
n ¶ Archiepō.i. papae.

puerbi. xxj.

Os reddentes. Scribit impator papę primo reddens honorē dño pape. Secūdo significat ei de gbusdam qui erant infideles in certis capitulis fidei: referēs que sit fides catholica: quam sancti patres: ipse imperator: seruant. Tertio petit q papa eū cōmēdare: t alios ēpos si bñ credunt de fide christiana debeat. t etiam petit oari p: o se et hoc ibi tert' ꝛc. vsqz illuc: liquet ꝛc. Postea ibi: inter claras. qō est. s. scribit ei papa. Primo commendans eū de honore quez sibi: t ecclę reddit et hoc multis auctoritatib' vsqz ad. s. proinde. Secundo qualiter papa recepit nūcium imperatoris: predictam epistolam portantem. Tertio commēdat euz de fide quam seruat: hortās eū multis rationibus: t variis ad eandē seruandam. Quarto refert: se: quid fecit ipse papa de quibusdam hereticis nouiter inuentis: qr non pepercit eis nisi ex rone deponendi: t de hoc rogat imperatorē: q par cat si redire voluerit. Ultimo orat pro eo et commendat legatos sibi missos a principe.

Divisio tertualis: q̄ melꝰ poneret i pncipio epłe.

o ¶ Commota sunt. Per quosdam malos monachos de quibus dicit. j.
p ¶ Indubitata. De fide. Accursius.
q ¶ Que. romana eccłia.
r ¶ Caput. vt et habuisti in superiori epistola.

Apostata

s ¶ Apostatice. Apostata dr retrogradus qui fidem quā susceperat derelinquit. vt. j. de apo.
t ¶ Denegātes. Ecce illud in quo errabant.
v ¶ Filium dei. Et sic dicunt non esse filium dei.
x ¶ Unum. s. denegātes.

Archimādrita vñ dicitur.

y ¶ Archimādrite. ab archos quod est pncipes: t mandros q̄ est ouis. inde archimandrita: id est abbas q̄ preest ouib' id

nam cum auctorem[a] vite vel luminis vtraqz[b] respiciant: recte et tenebras respuunt: t nescium subiacere defectui. ¶ Quā obtez gloriosissime pncipū: votis oibus exorabitur[c] diuina potētia: vt pictatem vestraz in hoc ardore fidei: in hac deuotione mētis: in hoc integre religionis studio sine defectu sui in longioza tpa conseruet: hoc cūm t scris credim[o] ecclesijs expedire: scriptuz est cūm. Labijs[d] regit rex. et iterum. Cor regis in manu dei est/et vbi voluerit inclinabit illud. hoc est cūm q̄ vestrū firmat i periū. hoc q̄ vsa regna cōseruat. nā pax ecclie religiōis vnitas: auctorē[e] facit in sublime. puectū grata sibi trāquillitate custodit[f]. neqz cūm parua ci[g] vicissitudo a potētia diuina tribuit per quez[h] nullis rugis[i] ecclia diuisa secernitur: nullis infectis maculis variatur. scriptū est cūm. qz cū rex iustus sederit sup ra sedē nō aduersabit fibi q̄ malignuz. ¶ Proinde serenitatis vestre apices[k] per Hypaciū atqz Demetrium scriptissimos viros fratres t coepos meos: reuerentia cō sueta suscepim[l]: quozum etiā relatione cōperimus: q̄ fidelibus populis. pposuistis edictum amore fidei pro submouēda hereticoruz intētione/t fm apostolicā doctrinā fratrum t coepozum nostroruz in ceruieniente cōsensu: qō' qz apostolice doctrine conuenit nostra auctoritate confirmamus.

Clarissima est lex in qua domin' imperator rescribit papę de fide quam tenet quā vide per te: et per istam. l. etiam apparet quomodo prohibite sunt vsure sup ista epistola dicit Odo. q̄ rōne peccati papa pōt cognoscere de quocūqz delicto: scz tu dic vt no. p Bernar. extra de purga. can. c. nos inter alios, Bal.

Tertus autē epistole talis est.

¶ Victor[m] Justinian[n] Pius Felix inclytus triumphator semper Augustus Johanni sanctissimo archiepiscopo[n] alme vrbis rome t patriarche. Lex. xiij.

Os reddētes honorez apostolice sedi t vre sanctitati: qō semp nobis in voto fuit et est: vt decet patrē: honorātes vestraz beatitudinem: oia que ad eccliaz statū ptinent festinauimus ad notitiam deferre vre sanctitatis: qm̄ semp nobis fuit magnuz studium vnitatem vre aplice sedis t statuz sanctarū dei eccleziaruz custodire qui hactenus obtinet t incōmote pmanet nulla intercidente contrarietate. ¶ Idcoqz omnes sacerdotes vniuersi orientalis tractus et subijcere t vnire sedi vre sanctitatis. pperauimus: in presenti ergo q̄ cōmota[o] sunt: q̄uis manifesta et indubitata[p] sint: t fm apostolice vestre sedis doctrinā ab oibus semp sacerdotib' firme custodita t pdicata: necessariū duximus vt ad notitiā vre scitatis pueniant. ¶ Mecenim patimur quicq̄ qō ad ecclesiarū statū ptinet: q̄uis manifestum t indubitatū sit qō mouetur: vt non etiaz vestre innotescat sanctitati: q̄ caput[r] est omniū sanctarū ecclia: per oia cūm (vt dictū est) pperauim[q] honorē t auctoritatē crescere vre sedis. ¶ Manifestum igit facim[s] vre sanctitati q̄ pauci qdē infideles t alieni sancte dei catholice atqz apostolice ecclesie t radicere iudaice atqz aposta tice[t] ausi sunt aduersus ea que ab oibus sacerdotibus fm vestrā doctrinā recte tenētur t gloficantur atqz predicant: denegātes[v] dñm nr̄m iesum xp̄m vnigenitū filiuz dei: deum t dñm nr̄m incarnatuz ex sctō spiritu: et sctā atqz gloriosissima semp virgine dei genitrice Mariā holem factū atqz crucifixum vnū[x] esse sctē t cōsubstantialis trinitatis t coadorandū/t conglorificandū p̄ri t spiritui sctō: cōsubstantialē p̄ri fm diuinitatē: t consubstantialez nobis cūdē ipm fm humanitatē: passibilē carne: cūdēq; ipsum ipassibilē deitate. Recusantes cūm dñm nr̄m iesum xp̄m vnigenitū filiū dei t dñm nr̄m fateri vnū esse sctē et consubstantialis trinitatis: vident Nestoriū malā sequi doctrinā fm gr̄am dicētes vnū filiū dei t aliū dicentes deū verbū t aliuz xp̄m. ¶ Hōes vero sacerdotes sancte catholice atqz aplice ecclie t reuerendissimi archimandrite[y] sctōrū monasteriorū sequētes sanctitatē vestram: t custodietes statū t vnitatē sctārū dei eccliarū quā hūt ab apostolica vre scitatis sede: nihil penit[z] imutātes de ecclastico statu qui hactenus obtinuit atqz obtinet: vno ꝑsen su p̄titur t glorificāt: predicātes dñm nr̄m iesum xp̄m vnigenitū filiū t vbū dei t dñm nr̄m añ secula et fine tpe de p̄re natū/in vltimis diebꝫ descēdisse de celis/t incarnatū ex spūsctō/t sctā atqz gliosa virgine t dei genetrice maria natum/t hoiem factum t crucifixuz vnū esse sctē t ꝛsubstātialis trinitatis t coadorandū t glorificādum p̄ri t sctō spūi: nec eū aliū dcī verbū/t alium xp̄m cognoscim[a]: sed vnū atqz eundē ipm ꝛsubstantialē p̄ri fm diuinitatē: t cōsubstantialē nobis eundē ipm fm humanitatem passibilē carne/eundē ipm ipassibilez deitate: vt cūm est in diuinitate pfectus: ita idē ipse t in humanitate pfectus est: in vna cūm substantia deitatē suscipimus t ꝑfitemur qō dicunt greci homousion[b]. Et qm̄ vnigenitus filius t verbū dei ante secula t fine tpe de p̄re natus idem ipse t in vltimis diebus descēdēs de celis incarnatus ex spūsctō t sctā atqz gliosa semper virgine et dei genitrice Maria. t homo factus. dñs nr̄ iesus xp̄s propzie t vere deus est: ideo t sanctā atqz gliosam virginem Mariaz ꝓpzie t vere dei matrē esse dicimus: nō qz de[c] verbū pncipiū ex ipsa sumpserit[d]: sed qz in vltimis diebus descendit de celis: t ex ipa incarnat[e] t homo factus t nat[f] est. quē cōfitemur t credim[g] (sicut dictū est) ꝛsubstantialez patri fm deitatē: t ꝛsubstantialem nobis eundem ipsuz fm humanitatē eiusdē miracula t passiones quas sponte carne sustinuit agnoscētes. ¶ Suscipimus autem sancta quattuor cōcilia. i. trecentoruz decē t octo sanctoruz patrū q in Nicena vrbe congregati[h] sunt. t centum qnquaginta sanctoruz patrum qui in hac regia[i] vrbe[k] convenerunt[l]. sctōrū patrū qui in ephesio primo cōgregati[m] sunt

est monachis: q sunt q̄ qz lupi rapaces. Uel monach' greece latine ō: unariga. t sic ꝑ silitudinem.

Mōach' vñ dicitur

z ¶ Dieb'. Post ꝗs non mutabit. et ō ōz in vltimis. Et nota q̄ fer sunt etates mūdi. Prima est ab Adam vsqz ad Noe. Scōa vsqz ad abraam. Tertia vsqz ad moysen. Quarta vsqz ad dauid. Quinta vsqz ad aduentū dñi. Sexta vsqz ad fīnē seculi vt in Augustino in verbo sum ꝑs est.

Etates mūdi scr.

a ¶ Homousiō. Jd est diuisa substantia. als est in ter. vsia.
b ¶ Sumpserit. Quia et ante fuit.
c ¶ Legregati. ecce vnū.
d ¶ Regia. Constantino poli.
e ¶ Urbe. vbi Nestorius fuit condemnatus.
f ¶ Conuenerūt. Ecce secundum.
g ¶ Legregati. Ecce tertium. Primo congregati. hoc ō dicit. qz fuerant ibi duo cōcilia: et tremū.

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

quoꝝ fuit maledictū: 7 decreti fuit vt nō tenere tur nisi primū. Et no. cō cilia que recipiunt eē ꝯtra tuor. Niceni: Cōstanti nopolitanū: Ephesinū: Calcedonense. sic 2.j. de ber. 7 ma.l. quicunqꝫ.

Cōcilia ꝯtuor ab ec clesia rece pta.

a ¶ Conuenerunt. Ecce quartum.

b ¶ Fratres. Hic eū pa rificat.

c ¶ Sedem sequi. Alibi no: itaqꝫ est.

d ¶ Referuet. Alis con seruet.

e ¶ Quet igit. Finita epla imperato ris quaꝫ interposuit: re dit ad suā dōs papa.

f ¶ Abūdet. alis iucūdet.

g ¶ Celum.l. celestis ma gnitudo imperij. Vel p celuꝫ signifícanf bi qui sui vite sublimitate cete ros supergreduntur.

Celum.

Mōtes.

b ¶ Mōtes. id est bi qui nō tam alte vite sunt.

Colles.

i ¶ Colles. bi qui inferio ris vite sunt.

k ¶ Mendaciū. Hoc est in Ysaia. xxviij. c.

l ¶ Recede. Hoc ait Job. xxij.

m ¶ Scipsum. Nota q quis seipsum cōdēnat. sic 2. ff. de confe. l. j.

n ¶ Cyrum. propriuꝫ no men. Azo.

o ¶ Succendistis. inter positio est.

p ¶ Pastoris. bucusq. Alcursius.

q ¶ Gremiū. cōtra. j. de aposta. l. iij. Sol. vt ibi.

r ¶ Receptis. Presstito añ sacramēto. vt. xxiij. q. fi. c. pessimam.

s ¶ Et vnitate. dicit pa pa imperatori.

¶ De sacrosanctis ecclesijs. ¶ Dictū est. 8. ō sum. tri. 7 fide catho. sed qm fidei 7 religionis est ecclia. vt. j. c. iubem⁹. ij. §. verū. in fi. §. ió sup⁹ ponit de sacrosan. eccle. Et q; res sūt necessarie bis q in ecclīs obsecun dāt diuinis ministerijs.

Continua tio azonis

Sigdē q altari seruit: ō altari dz viuere. c. cum fm. eē. de pbē. i pn. ideo subiūgit de reb⁹. Jn q⁹ bus qm ecclie mltis gau dēt priuilegijs adiūcit ō pnilegijs earū. Azo. vel sic fm Accursi. Ecclesia Thessalonicen. ercusaf a tributis: vt cūjres alia rum nō dicat suas vt sic fraudet fiscū. 7 h est qō dicit sacrosan. tc. vl sic. Cū des q dictū c. 8. 7 religio sit deo debita/ 7 ecclia sit mr fidei 7 reli giōis. vt. j. c. ti. j. iubem⁹. ij. §. verū. in. §. cui eccles/ fic op⁹ est reb⁹ tā diuino cultui q̄ psonarū ibidē seruiētiū/ vtui suppeditā tib⁹: 7 cū alie q̄z dom⁹ re

Continua tio Accur.

j. Cor. ix.

7 sanctorū patrū qui in Calcedo ne cōuenerūt[a] sicut vra apostoli ca sedes docet atq; p̄dicat. ¶ Oēs ergo sacerdotes sequētes doctri nā aplice sedis vre ita credūt 7 cō fitent 7 predicāt: vñ. ppter auuimus hoc ad notitiā deferre vestre sanctitatis p̄ Dipaciū 7 demetrium beatissimos cpos: vt nec vestraꝫ sanctitatē lateat q̄ a qbusdā pau cis monachis male 7 iudaice fm Nestoriꝫ perfidiā denegata sunt. ¶ Pactimus ergo vestrū paternū affectū/ vt vestras ad nos destine tis litteras/ 7 ad sanctissimū cp̄z bui[o] alme vrbis 7 patriarchā ve strū fratrē[b]: qm 7 ipse p eosdē scri psit ad vestrā sanctitatē/ feftinās in oibus sedē[c] sequi aplicā beati tudinis vestre manifestuꝫ nobis faciatis qō oēs q̄ p̄dicta recte p̄ tent suscipit vestra sanctitas: 7 co rū q iudaice ausi sunt rectā dene gare fidē[d] dēnat perfidiā. plō cūcta 7 circa vos oīz amor 7 vestre sedis crescit auctoritas) 7 que ad vos est vnitas sanctaruꝫ ecclesia rū inturbata seruabitur: quando per vos didicerint omnes beatif simi cp̄i/ coruꝫ que ad nos relata sunt sincerā vestre sanctitatis do ctrinā. Apctim[e] autē vestrā beati tudinē oīare pro nobis/ et deci no bis acquirere prouidentiam.

¶ Item subscriptio talis fuit.

Deitas te cōseruet[p] multos an nos sctē ac religiosissime pater.

¶ Jquet[q] igit imperator glo riosissime[r] vt lectionis te nor 7 legator vestror relatio pa tefecit) vos aplicis eruditionib⁹ studere: cū de religionib⁹ catholi ce fidei ea sapitis/ ea scripsistis/ ea protulistis/ ea populis fidelibus publicastis/ quec; sicut diximus) 7 sedis apostolice doctrina 7 sanc torꝫ patrū venerāda decernit au ctoritas: 7 nos cōfirmauimus in oibus. oportunū est ergo voce p clamare, pphetica: tibi abundet[t] celum[s] desuper 7 effundant mon tes[k] iocunditatē: 7 colles[l] letitia letabūtur. Occigitur in tabulis cordis fideliter scribere. hec vt pu pillas oculoꝝ cōuenit obseruare. Neqz eñ quisq̄ est in quo christi charitas feruet/ qui tā recte/ taz vere cōfessionis vestre fidei refra gatoz cristat: cū impietatē cuidē ter Nestoriꝫ Eutycetisq; / velōim hereticoz damnātes vnam verā catholicaz fidem oñi 7 dei nostri saluatoris ihesu xpi magisterio in stitutā: 7 pphetics apostolicisq; predicationibus vbiqz diffusaz/ 7 sanctoz per totum orbem con fessionibus roboratā/ patrū atq; doctoꝝ sum sententijs adunataꝫ/ et nostre doctrine consentaneam inconcusse atq; inuiolabiliter de uota deo et pia mente seruatis. Soli cteñ. pfessiōi[b] nñs aduer sant: de qb⁹ diuina scriptura loqt dicēs. Posuerūt mēdaciū[u] spem suā 7 mēdaciū operiri sperauerūt 7 iterū: Qui fim. pphetam dicunt dño. Recede[v] a nobis: vias tuas scire nolum⁹. ,ppter qō Salomō dicit. Per semitas ,pprie culture errauerūt: colligūt aūt manib⁹ in fructuosa. ¶ Hec est igit vera fra fides: h certa religio: h bte recoz datiōis (vt dixim⁹) patres oēs p fulsēqꝫ romane ecclie ēs in oibus seqmur: h sedes aplica p̄dicauit hactenus 7 incōcusse custodiuit: huic cōfessiōi/ huic fidei qsqs cō tradictor extiterit: alienuꝫ sane a cōione alienū seipsum[w] ab ecclia iudicabit cē catholica. ¶ Nos eñ in romana Cyri[x] cū sequacibus suis inuenim⁹ ciuitate: q de Cu mitēsi monasterio fuit: q̄s aplicis suaſionibus ad rectā fidem velut oues q̄ pericrāt errātes: ad ouile cōtēdimus reuocare dñicum: vt agnoscāt fm. pphetā/ lingue bal butientes log q̄ ad pacē sunt. Ad nō credētes aūt p nos ꝑmus apl'or dicit. Ambulate in lumine ignis vr 7 in flāmis q̄s succē distis[y]. Qz obduratū est coz coz (vt scriptū est) vt nō i telligerēt pastoris[z] vocē: ouces q̄ mee nō crāt audire mi nime veluerūt: in qb⁹ obseruātes ea q̄ ab ip̄o sunt sta tuta pōtifice: eos mīme in nra cōione recipim⁹: 7 ab oi ecclia catholica esse iussim⁹ alienos: nisi errore dānato doctrinā nram quā totius seq habita regulari ,pfessiōe signauerint. ¶ Equū quippe est vt q nīs mīme obedic tiam accōmodāt statutis/ ab ecclīs habeant extorres. Qz q; gremiū[a] sui nunq̄ redcūtibus claudit ecclia: ob secro clemētiā vestrā vt si, ppio deposito errore/ et pz ua intētiōe depulsa: ad vnitatē ecclie reuertī voluerint: i vra cōione receptis[b] indignatiōis vre remouentis acu leos: 7 nobis intercedētibus benigni animi gra cōdo nate. ¶ Deū aūt 7 saluatorē nr̄m iesum xp̄m exoramus quatenus lōgeuis 7 pacificis vos dignet custodire tpi bus i hac vra religiōe 7 vnitate[c] 7 veneratiōe aplice se dis: cui[d] pncipatū vt xp̄ianissimi 7 pij conseruatis i oib⁹. Pcterea serenissime pncipū laudam⁹ legatoꝝ vroz personas ,Dipaciū Demetrij fratrū nroz 7 cocoz nroz: quos clemētie vestre gratos forcipsa manifestauit ele ctio. nā tāte cause pōdus nō nisi pfectis in xpo potuisset imūgi: tāte vo pectatis: tanter euerētie plenos affatus: nisi p amantes minime dignarem in dextinare. ¶ Gaz tia dñi nostri iesu xp̄i et charitas dei patris 7 cōicatio sanctispiritus sit cūcta vobiscū. Amen pissime fili.

¶ Item subscriptio. Omnipotēs deus regnū vestrū et salutem vestrā ꝑpetua protectione custodiat glorioſis sime 7 clementissime fili imperator Auguste.

¶ De sacrosanctis ecclesijs: et de rebus 7 priuilegijs Titulus. v. earum.

Quilibet[e] sua vltima volūtate libere pōt de bonis suis catholi co collegio relinqre. p libito volūtatis. Bal. vel sic. ¶ collegiū catholi cū inridice pōt istituī. 7 ei reling: 7 vltimis volūtatib⁹ defunctor est fa

Inuēdū. b. o. fm Saly. ¶ el sic. ¶ collegia ecclīastica sunt cti si aliquis defectus nō subest. ¶ au. de cast.

Impe. Cōstan. Augu. ad pplm. Cet. j.

Abeat vnusqsq[f] licētiā scriptissimo catholi co venerabiliq; concilio[g] decedens bono ligioni dicank. i. dedicā tur/ necnō 7 sine loco: vt qñ relingt captiuis pia actio ē et qb⁹. f. reb⁹ op⁹ est vt necessitatē habēti bus erhibeant qb⁹ oīb⁹ in rebus suis 7 rerū acq sitione ius i partē fingu lare: ideo de his dicit.

Esaie xxviij. Job. xxij.

Abeat vnusqsq[f]. ¶ Las. Titi religt collegio bea ti nicolai q̄ quo titulo: q rit an valeat: vī q non: qr collegijs nō pōt reli qui: h b de illicitis i telli git: licitis vo pōt et red dit rō. mbil eñ. sc. ¶ No ta ex b tert. q collegio catholico vnusqsq; pōt relinquere in vltima vo luntate. fm Bal.

t ¶ Habeat vnusquisq. habilis ad testandū.

v ¶ Concilio. sine mona choꝝ sive clericoꝝ. i idē cuicunqꝫ corpori licito tñ. vt. ff. ad treb. l. oīb⁹. 7 de lega. j. l. si heres. §. vi cis. 7. j. ad trebellia. l. iij. Additio. Quid si relinq quatur vni de collegio.

+ Aduerte tñ q nō oēs habiles ad testandū de iure cōi: de qbus p glo. in. l. si quis ram⁹. ff. de testa. sunt habiles i ca su isto⁹ legi. de quo vide late p Bar. dici i sua repetitione in q. col. 9. de psona relinquentis tractaturi. Vide etiam ab bate sup ru. extra de testa. ver. sed nūc xp̄i de materia/ vs q̄s ad finē.

quid si prelato.qd si eccleſie: vide bicp Jo.fab.in ſuo breuiario.

a ¶ Nō ſint caſſa. Ꝑb ꝫ ipſius qꝫ relicti eſt eccle vel filii collegio ſi mō alia rone ſit pallatū teſtamētū. vt.ſ.c.l.gñiali.t.ſ.tit.i.l. ſi qs ꝓbyter. et in auc.de ſanc.epiſ.ſ.ſi qua mulier.col.ir.t.ſ. de inoff.teſta. ſi qñ.in pn. alſ vō ſi alia rone deficit nō valet.vt.ff.de leg.j.l.nemo pōt. et de adimini.tu.l.qdā decedēs.i pn.t de ꝺdi.inſtit.l. quiſ dā in ſuo.in pn.t.ſ.vt in poſſ.le.ſcire. in ſi.t.ff. ad trebel.l. ſi ſcienduꝫ.ff. de inoff.teſta.titia.

b ¶ Nihil em eſt. fauem relicto gra ei cui qd relinquit vt dicit ē: qñ et teſtātis gra fauoꝛabile eſt relictū vt ſequitur.

c ¶ Quā.ſ. voluntatem.

d ¶ Non poſſunt. morte ſuperueniente.

e ¶ Stilus. id eſt diſpoſitio in ſcriptis.

f ¶ Arbitrium. ſine ſcriptis. Sꝫ ſ eſt hunc legi ſ.de iudeis.l.i. t de ber. inſti.l. collegiū. Sꝫ illō i illicitis qꝫ nō pōt reli qui: ſꝫ poſſit cuilibet fin gulariter de collegio qñ nō ē. pbibitū rōne ſecte. vel qz nō eſt a lege vel a ſenatu vel a ꝓncipe aꝓbatū. vt.ff. de rebus du.l. cū ſenat'. ff. de colle.illi.l.illicitū arbitriū. Alia rō ſum pōt.ſ.ꝺ. de iudeis. nemo. ij. Accur.

¶ Emo. plana eſt. Ut pone caſu tribus mōis vt no. i gl. ſeq.

g ¶ Iſemo apoſtolor. vl alioꝝ ſctoꝝ eccleſias vel reliquias. Quid ergo ſi ꝺ factū fuerit: ſ.ñ. ꝛ̄oꝛ dinem punient. vt.ff. de penis. l. ſanctio legum.

Item nihil valet quod agitur. ſ. de leg. ꝛ conſti. l. nō dubium.

h ¶ Vel martyrum. vel confeſſorum. vt. ſ. l. proꝛi. nemo.

i ¶ Sedem. id eſt ſepulturam.

i ¶ Sedē. ſedes aplor. eſt eccla: qz reliquie eoꝝ ſunt in eccla.

k ¶ Conceſſam. i. ipſam eccliam ad ſepeliēdū. Vel dic ad mozandū laicis in choꝛo cū clericis ſū faciūt officiū. vt ꝛtra de vita z ho. cleri. c. j. Vel habitare in his. pbibet: vel cōtractū in his habere. vt ꝛ.ſ. ꝓri. +

¶ Emo. Pone caſum duobus modis vt no. in glo.

¶ Diſtrahat. a. i. vēdat. vel alioꝝ ſctoꝝ eccliās vel reliquias. Quid ergo ſi cōtra factū fuerit: ſ.ñ. ertra ordiné puniend. vt. ff. de penis. l. ſan ctio legis. Item nihil valet qꝺ agit. vt. ſ. de leg. ꝛ conſti. l. non dubiū. ‡

¶ Ad martyres. i. eccliās martyrum. vel dic. i. reliquias.

¶ Ad ꝓcurrentur. i. emat.

¶ Non plures. Ꝑdo caſu huius. l. diuide ē in tres partes. Primo dicit certū numerū eſſe in eccla cōſtituēdū. Scōꝺ ꝓ nulli addant: eligant aut ſubſtituant ſ donec redeāt ad dictū numerū cuꝫ plures ſint. Tertio dicit qꝫ illi q ſunt vltra numerū nō habeāt ꝓuilegiū quod habent infra numerū cōſtituti. ¶ Et hac. l. no. qꝫ priuilegia cō ceſſa clericis cenſent ꝛ̄ceſſa/ vel fauoꝛe ordinis clericalis/ vel fauoꝛe eccliē: ideo non poſſunt eis renūciare. ſm ¶ Pau.

¶ Negōti. cū forte ibi eſſet maioꝛ: numerus/ z vltra facultates eccliē.

¶ Decani. Decanus dictus a decem: qꝫ decem preeſt. ſed tracta aꝓ pellatione ſignificat eos qui dicuntur canonici.

¶ Ampliſſime. ſcilicet conſtantinopolitane.

¶ Eccle. ſ. oſtātino politane. z ſic eſt hec lex localis. ſꝫ idē eſt hodie z alijs eccleſijs: vt ꝓ cauſtantiāb' eccliē oſtituant. vt. ſ. t. i. l. in eccliꝭ. z i aut. de meſura oꝛ. cle. col. iij. z i aut. quō opoꝛ. epi. ſ. ſꝫ neq. col. j. z ē ꝺ vl. z ho. cle. ca. qñ vt ait ſcptura. z in aut. vt. deter. fit nu. cle. col. j. i pn.

¶ Dñs. nongentis quinquaginta. Accur.

¶ Defuncti. qui erāt vltra numerū debent venire ad numerum.

¶ Pateat copia. donec peruenīatur ad hunc numerū. ſic. z. ſ. de adduo diuer. iudi. petitiones.

¶ Nulli alq. q. d. ſi q vltra ꝑdictū numerū in ꝑdicta eccliā fuerit ſcoꝛpoꝛati. i. in eo coꝛpe aſſignati nō habeāt immunitatē. i. ꝓuilegium.

¶ Per patrocinia. i. aurilia aliq̄rū q̄ ꝓulegia habēt alij infra nūcrū cōſtituti. Vel dic ſi gs fuit incoꝛpat' ꝑ patrocinū alicui' nō gaudet i mmunitatē q gaudēt alij infra numerū Ꝛſtituti. z patrocinia vel ꝓcēdētia vel ſequentia determinat. Et dic ꝓ patrocinia. i. adiutoria alioꝝ.

z ¶ Immunitate. id eſt ꝓuilegio.

a ¶ Nouationis. Quidā habent nouationis. ſ. introducendo nouitatem aliā q̄ hec lex dicat ad vendicanda familia. z alij habent nouationi. i. eis qui de nouo admittuntur vltra predictum numerum.

Tit. de epiſcopis & clericis.

Idē. aa. Niceno. ꝑ. pto. Ter. iiij.

¶ On plures q̄ nogenti qnquagita decani ſacroſancte ampliſſime vrbis ocputent ecclie: nulliꝫ his addēdi vl mutādi/ vel in defuncti locū ſubſtituēdi pateat copia. nulli alij coꝛ poratoꝛ ꝓter dictū numerū ꝛ̄ patrocinia immunitate ꝓceſſa: ne gataꝫ oi nouatiōis facultate ſi milia vendicādi his q̄ in bono rē vel neceſſaria obſequia ſacroſancte eccleſie indulta ſunt.

¶ Al ſoꝛdidis muneribus z ſuperindictis etiam ab extraoꝛdinarijs eccliē ſunt immunes pena ercōmunicationis z perpetui exilij cōtra facientibus imminante. h. d. ſm Saly. vel fic. Eccleſia nullū onus agnoſcit niſi oꝛdinarium: z ꝓpter ſubitū aduentū principis. h. d. ſm Ja. butri.

Idē. aa. Delicio. ꝑ. ꝑ. Ter. v.

¶ Placet rationabilis conſilij tenoꝛe perpenſo diſtricta moderatione ꝓſcribere a quibus ſpecialiter neceſſitatib' vrbius eccleſie ſingulari habētur immunes. puma quippe illius vſurpationis cōtumelia depellenda eſt ne predia vſibus celeſtium ſecretoꝝ dedicata ſoꝛdidoꝝ munerum fece verentur. nil eꝛ̄oꝛdinarium ab hinc ſuperindictiue flagitetur: nulla translationum dic vſurpationis quo ad eccliam non quo ad alios.

k ¶ Vſurpationis. i. iniuſte exactionis. vt. ſ. ti. j. l. ij. in pn.

l ¶ Predia. id eſt eccliarum.

m ¶ Dedicata. i. eꝛ quoꝝ fructib' ſit euchariſtia: ſi aūt ad hoc nō ſint deſignata aliud eſt: vt. ſ. de eꝛac. tribu. l. ſi. lib. x. ꝛ. ꝛ. ſi cōtra. Vel dic ꝙ ibi erāt diuina ꝑdia. i. patrimoniū dñi imperatoꝛis: nō aūt ecclie. illa quidem poſſunt fieri fiſcalia: vel ibi de non ſoꝛdidis.

n ¶ Soꝛdidoꝝ. calcis coquende vel arene fodiēde: cuſtodia aqueduct': calefactio balnei. vt. ff. de mu. z bo. l. munerū. ij. ſ. inter ꝑſonalia.

o ¶ Ad munerū. Quid ſit mun' dic vt. ff. de verb. ſig. l. mun'. j. ꝛ. ij. Munerū alia angaria/ alia perangaria/ alia rerū. vt. ff. de mune. z bo. l. munerū. Prima duo nō ſubit eccla vel eccleſiaſtici. vt. ſ. t. i. l. ij. ſ. ad pen gariā. ꝛ. l. ſi byteros. z hec pñt dici ſoꝛdida quo ad eccliaꝫ: vt hic. niſi i duob' caſib'. vno ſi ad neceſſitatē/ altero ſi ad publicā vtilitates. vt. l. ad inſtructiōes. ꝛ. l. iubem' nulli. ꝛ. l. neminē. ſ. c. Alia duo ſꝫ ad publicā vtilitatē reſpexerint: rerūꝫ o. ordinarū ſubit ꝓter ſupindictū qō eſt ordinarii. vt. ſ. de iudi. l. ij. li. ꝛ. t de exꝛcu. tu. l. vlti. z de mune. pa. l. pfect̄io. ꝛ. l. etiā. li. ꝛ. Secus ſi eꝛ ordinarii: vt hic. niſi vt mō diꝛi in aliis. et h in ꝓuincialib' diꝛi. vbi alij. ſ. a laicis regulariter oia ſubeūt: a ꝓſonalib' aute facile gs ercuſaſ. vt ꝓ to. ti. de vaca. mu. z de iur. imu. iter q̄s notaui diam vt in rubꝛi. de iure imu. Sꝫ pmū nō euitat. vt. ff. de vsu. fruct. ſunt munera. cū ꝛ̄oꝛ. niſi ſpeciali bñficio ꝓncipis: vt ibi. ſ. de bis q a ꝑn. va. l. j. lib. x. vel veteriure ſcripto. vt. ſ. ti. j. l. j. ff. de mu. z bo. l. munerum. ij. ſ. patrimonioꝝ. z no. in. ꝺ. l. ſunt munera. Accur.

p ¶ Extraoꝛdinarium. i. extra legitimū canonem: vtputa ꝓnceps filio ſibi nato vel vꝛoꝛe ducta ꝓcipit ſubditis vt ſibi cōferāt aliquid: puta aurum vel argēti/ vel forte vnū bouē: q̄ facit magnū feſtū z magna conuiuia ꝓ filio ſibi nato: vel vꝛoꝛe ducta.

q ¶ Alb hinc. i. ab hoc tpe in antea. Et dic extraoꝛdinarii. i. extra legitimū canonem: vt qz ꝓncipi ſit natus filius vnde collectam facit.

r ¶ Superindictum. i. ſuperimpoſitū ab iperatoꝛe tpe fertilitatis. Sꝫ cuiuſmodi eſt eccleſie ꝓuilegium cū a nullo ſit exigitur ſine auctoꝛitate ꝓncipis: ab eccliā aute ꝛ cum ꝓncipis auctoꝛitate non licet exigere. z eſt oꝛdinarium. vt in. l. j. de indic. li. ꝛ. dicitur. Accur.

s ¶ Translationū. i. non timeat eccliā: nec ſit ſolicita qō trāſferatur in fiſcum prediuꝫ ob ceſſationē tributoꝝ: etiā debitoꝝ/ necū indebitoꝝ: ſed cōtra.

Ter. ibi: qō magſ. cō coꝛ. gl. vnica. i. c. ad audiēdas. extra ō reſcꝛ. in ſi. glo.

Ter. i. placet. hec. l. eſt canonizata. xvj. qōe. j. c. placet.

Superindictum.

Munera ſoꝛdida.

Additio.

Additio.

VNIVERSIDAD DE HUELVA

sed contra.ſ.ti.j.l.de bis. Sol. ibi de ſdēs clericoꝝ/ hic eccleſie. Alij dicunt q̄ de bis predijs dicit ex quibus pertinent corpus christi.

a ¶ Signetur. id est deputetur.

Conon. Canonica

b ¶ Canonica. canon. i. regula. inde canonica. i. regularis. vel q̄ nascit filius principi: vel facit filium militē. vel facit nuptias. Etiā dicit canonica q̄si vel p capitis bus aialiū vel seruoꝝ: vel p reb⁹ suis ſtat colecta. Sz nōne bo ſpitis recipiendi est canonica ꝛ primonalis: ꝛ sic ſ.ſ. ti.j.l.j.Sol.vt ibi. Item hec corrigit. vti .ſti. fe. ite nulla cōitas.ſ.ti.j.

c ¶ Illationes. i. ordinarium tributum.

d ¶ Quā aduētitie. repete ꝛ pter. filis lectio ē. ff. de adop. si arrogator. ſ. j. Si aūt ſtud quā refertur dat canonicas illatio nē. falſuz eēt: q̄ q̄ ſ sarcina poſcit nō est canonicū ſz extraordinariū.

e ¶ Neceſſitat. i. niſi ipa toꝛ ad eas ptes vēire cōtigerit: ꝛ ei aliq̄d nēcariū fuerit. vt.ſ.c. l neminem.

f ¶ Functiomb⁹. i. ſtatiomb⁹ vel ſolutiomb⁹. vt.ff.ſi cer. pe. l. ſ. j.

g ¶ Cōtrauenerit. q̄ ꝛe gerit q̄ nō debuit.

Acrimonia vñ dr.

h ¶ Acrimoniā. i. ercōicatione q̄ ſic dicta eſt: q̄ a gremio miſis eccleſie cū ciunt ercōicati. acrimoniā ſic dctā: q̄ eos arcet

i ¶ Deportatiōis. j.ti.j. ſi eccle. ꝛtra. ſol. vt ibi. Et potes hic diſtingue re vr in ſumma. Azo.

Lex⁹. l. ad ſtructiones. Quiter hec. l. ſit intelligē da vide. c. nō min⁹. tūcta gio. i dr. ſub tribu to. extra de ſmu. eccle.

O ¶ Omni inouatiōe. ¶ Cauſa. Dicit ec lie dic q̄ ceſſante oī inouatiōe ſuent ātiq canōes facti p eccl'ſ. ſ. ſi q̄ dn̄ dictat. emerſerit circa dictos canones: terminet cōſilio antiſtitis ꝛſtan.

k ¶ Oī innouatiōe. Q̄ forte erat facta ab aliq̄ tyrāno nouatio q̄ canones deſierunt eē in vſu.

l ¶ Vetuſtatem. Jd eſt priuilegia.

m ¶ Canones. qui deſierūt eſſe in vſu. ꝛ inouati ſunt p priuilegiū.

n ¶ Emerſerit. Sup bis antiquis canonibus.

o ¶ Nō abſcḡ. interpoſitio eſt.

p ¶ Antiſtitis. i. patriarche. q ¶ Que. ſcz vrbs.

r ¶ Prerogatiua. ar. ff. ti. j. l. victor ꝛc. als nos reddēres. i me. ū. coll'. vbi dic⁹ oib⁹ leg fc. ap. b⁹tudis vſe. Sz ibi eccliā q̄ ſbſit. hic ciuitate q̄ ñ ſbſit. ꝛ fac ad hāc. l. ſ. ō le. ꝛ cō. l. bū anū. ff. de fideic. li. ita q̄. ꝛ. ff. de p. ſti. l. j ptor⁹. ꝛ. ff. de ap. ab erecutore. i pn. ꝛ. j. de pui. vr. cō. l. j. lib. xj.

s ¶ Sacerdotali. epiſcoporum.

t ¶ Judicio. ſcz interpretatiuo non abſcḡ ꝛc.

v ¶ Reſeruari in prima parte huius. l. ꝛ firmat canones datos eccl'ijs orientalibus qui erant ante decretum. Secunda plana eſt.

A ¶ Ad inſtructiones. Nec. l. plana eſt: ideo pone caſum p teipſum. do: rn̄. nō. ſcd. p illo. l. publico p quod publice transitur.

y ¶ Pontium. de nouo faciendorum vel etiam reficiendorum.

z ¶ Diuinas. mras ſilr ↄpatricis. ꝛ facit. j. de pui. do. aug. l. abſit. li. xj.

a ¶ Titulo. an ad muros ciuitatis: ¶ Rñ. vt. j. de quibus mune. ne. licet ſe ercuſa. l. fina. lib. r.

+ An clerici teneantur ad cuſtodiā murorū. vide cū. cum ibi

b ¶ Aſcribimus. ſcz nos de anno. ꝛ tri. l. j. lib. r.

S ¶ Acroſancta. ¶ Cauſa. Dicit hic ipator q̄ eccl'ia theſſalonicēſi. ex cuſat a tributis: ꝛ h̄ bñficio ſpeciali. ita tamē vt res aliorum

ſolicitudo ſignet⁹ poſtremo nihil pter canonicā⁸ illationē⁶ quam⁴ aduētitie neceſſitatis⁵ ſarcina re petina popoſcerit ei⁶ fūctionib⁹⁷ aſcribat. Si quis cōtrauenerit⁸ poſt debite vltiōis acrimoniā⁹ q̄ erga ſacrilegos iure pmēda ē exilio deportatiōis¹⁰ ꝑpetuo ſubdat.

¶ Interpretatio canonis vſtaturi de cnius mēte dubitatur pertinet ad cōdito rē. ꝛ canones ſunt in ſeculari foro ſeruandi. b. d. fm Bal. vel ſic. Jnnouata contra canones hic inualidant. ꝛ cius est interpretari cuius est condere: vel conditor rei auctor tatē impartiri. b. d. Jbi antiſtitis qui predictos canones fecerat vna cū imperatore vel de eius licentia fm Jſa. bu.

Lidē Philip. p. p. Illiri. Lex. vi.

O Omni inouatiōe⁹ ceſſante vetuſtate¹ ꝛ canones[m] priſtinos eccleſiaſticos q̄ vſq̄ nūc te nucrūt etiā p oēs illiricipuincias ſeruari ꝓcipim⁹: vt ſi q̄d dubietatis emerſerit id oporteat (nō abſq⁹ ſcia viri reuerēdiſſimi ſacroſctē legis antiſtitis[p] eccl'ie vrbis cōſtātinopolitane q̄[q] rome veteris ꝓrogatiua[r] letat) q̄ctui ſacerdo tali[s] ſctōꝝ iudicio[t] reſeruari[v].

¶ Eccleſia tenetur conferre ꝛ cōtribuere ad refectionem pontium ꝛ viarum. hoc dicit fm Bal.

Lidē. aa. aſclepiado. Lex. vij.

A Dinſtructiones[x] itinerum pōtūq̄s[y] etiā diuinas[z] domos ꝛ venerabiles eccleſias tam laudabili titulo[a] libenter aſcribi mus[b] quia nō eſt iter ſordida mu nera numeratum.

¶ Vnus capitationis theſſalonicēſis eccleſia nō cognoſcit. ſub ꝑtertu ti ſui priuilegij nō dz cōmittere fraudē hoc dicit fm Bal. vel ſic. Eccleſia ſub ꝑtertu priuilegij ſibi conceſſi non dz priuatos a muneribus defenſare. b. d. Saly.

Imp. car⁹ ꝓſidoro. p. p. Lex. viij.

S Acroſctā[c] theſſalonicenſis ciuitatis eccliā aperte ſciat ꝓpte[d] tūmō capitatiōis modū non dicat ſuas: ne ſic fraudet fiſcum.

c ¶ Sacroſancta. ll̄ec ler localis eſt.

d ¶ Propte. tūmō ḡ in ea ſpāle eſt q̄ nō ſtatur tributa. i alijs ⁊tra. vt j. de erac. tri. l. ſi. li. j. ꝛ. ſ. c. placet. ꝛ facit. j. de anno. ꝛ trib. l. ſi. lib. x.

e ¶ Capitationis. boium vel aialiuz. q̄ forte. p ḡlibet capite aialis vel bois ſoluebat aliquid.

f ¶ Subleuādū. ab ea.

g ¶ Extraneoꝝ. i. aliozꝝ.

h ¶ Grauamine. q̄ grauame eſſet reipu. ſi nō bañ bereē ab alijs eēncis.

i ¶ Tributozū. Que eē ordinē debēt impēdere.

k ¶ Abuſione. quia dicit eccliā bec pdia mea ſūt cum non ſint.

Qui ſub pretertu. ¶ Cauſa. Laicuſ qdā fecit ſe eligi in canonicuz ſcti petri vt euitet mūera laicoꝝ: an euitet? R̄ñ. ipator q̄ nō. immo alij canonic⁹ eligat q̄ vi deat idone⁹ epō ꝛ pmatibus eccleſie illius.

l ¶ Qui ſub ꝑtertu. i. velamine cū id q̄d decanos ſpectat non ipleant cū neſciant officium.

m ¶ Subtrahere. q̄ faciunt laici.

n ¶ Obuiādū. nō em̄ pretertu liciti dz vēire ad illicitū vt h. ff. ō via pu. re. l. j. ſ. ſi gs. ꝛ ō of. ꝓſi. l. illicitas. i. ſ. illicita. ꝛi aut. vt iudi. ſine q̄ q̄ ſuff. ſ. gō aūt ꝓmitus. col. ij.

o ¶ Omneris. Et mune ris laicoꝝm.

p ¶ Idimus. id est non.

q ¶ Tātūmō. ꝛ nō sunt.

r ¶ Decani. ꝛ nō sunt q̄ illud officiū nō faciunt.

s ¶ Diſneri. q̄s ad ōcāos vſad collegiatos ſpectet

t ¶ Subrogatiōe. ſ. facie da in locū memoratū.

v ¶ Eoꝝ. repete in loco.

x ¶ Ordinatum. genitiui caſus pluralis numeri.

y ¶ Admiſſo. Si em̄ no nochū ſcti ꝓculi mona chi ſcti felicis volūt eligē ꝓ vel i mōachū vl i ōca nū ꝛ debēt iudicū abbatis ſcti ꝓculi itenūere. ꝛ ꝑſenſus eī⁹ q̄ ē ꝓmas ſub rogādi. Si ꝛ o districtio rē habituz ꝓ vellet eligere poſſet etiā ſine ꝑſenſu ꝓmatis. Jtē no. q̄ ꝓlegē iſtā erclūdet a ꝓfeſſiōe

z ¶ Judicio. i. habita licentia.

a ¶ Diſpoſitione. id est lege.

I Vbenus. ¶ Cauſa. Jpeller tria dicit. Prio q̄ in adūctu felicis embole. i. cū milites romani q̄pter ſupabūdātiā militū mitte bant i ercercitū: nullus poterat nauē ſuā capacē vltra duoꝝ milū mo dioꝝ ercuſare: p reb⁹: ſpēb⁹: aut armis portādis ſiue reportādis ad ꝛ peditionē ercerit⁹. ꝛ h̄ q̄ncḡ ꝓuilegio aut dignitatis ſeu ꝓtat⁹ fauore. Scōo dic⁹ q̄ ſi gs ipetrauerit a ꝓncipe reſcriptū ſeu annotationem aut ꝓagmaticā ſanctionē: vt nauē ſuā poſſit ercuſare q̄ nōvz: q̄ tale reſcptū ꝓ fraudē ꝓ ſumi ipetratū. Tertio dic⁹ q̄ ſi gs ſuā nauē i adue embole. i. cū milites romani q̄pter ſupabūdātiā militū mitte bant i ercercitū: nullus poterat nauē ſuā capacē vltra duoꝝ milū mo dioꝝ ercuſare: p reb⁹: ſpēb⁹: aut armis portādis ſiue reportādis ad ꝛ peditionē ercerit⁹. ꝛ h̄ q̄ncḡ ꝓuilegio aut dignitatis ſeu ꝓtat⁹ fauore. Scōo dic⁹ q̄ ſi gs ipetrauerit a ꝓncipe reſcriptū ſeu annotationem aut ꝓagmaticā ſanctionē: vt nauē ſuā poſſit ercuſare q̄ nōvz: q̄ tale reſcptū ꝓ fraudē ꝓ ſumi ipetratū. Tertio dic⁹ q̄ ſi gs ſuā nauē i adue tu felicis ēbole ercuſauerit: illa nauis dz publicari in fiſcū: ꝛ ita id na uigū q̄ ercuſat publicatiōe corrigit. ¶ Nō. ex hac. l. i. ꝛ. nec ſi celeſte. q̄ reſcpta ipetrata ſ pub. vtilitatē nō valēt: nec ē eis obediēdū q̄ ō tel lige etiā ſi ꝛtinet⁹ clauſulā nō obſtāte aliqua lege vel ſtatuto. pau. h.

b ¶ Ultra. ſ. ꝓtatē. c ¶ Aute. i. ꝛtra. d ¶ Embolā. i. militū ſup abūdātiā. nā tot naſcebant i vrbe romana q̄ ꝓpē nimietatē oppidebat aliūs alibi trāſmitti. ſic ꝛ ō. ann⁹ embolin⁹. ſ. ann⁹ ſupercreſces.

e ¶ Specierum. vt annona. vel arma.

f ¶ Dignitatis. q̄ſit epi.

Ann⁹ embolismus.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Religionis. Quia sit ecclesie. Accurs̃ius.
b ¶ Persone. Quia sit marchionis.
c ¶ Subtractam. de facto ꝛ non de iure. Accur.
d ¶ Celeste. i. principis qui est quasi deus. Celestis enim de' in celis est ita princeps in terris.
e ¶ Cõtra. i. in cõtrariũ.
f ¶ Oraculũ. i. rescriptũ.
g ¶ Annotatio. rescripta oia pñt dici: oracula. alis ãnotatio vt q̃ fit pauris adhibitis. alis pragmatica vt q̃ adnotat̃ pncis ꝛ palatas i modũ cãe facta cramatiõe decidit. ꝛ hoc pñt dici oracula.
h ¶ Excusare. alis exprurgare. i. excludere.
i ¶ Mõsi. i. ãnotatiõibꝫ vl pragmatic̃ factis vl
k ¶ Non valeat. vt. j. si ꝫ ius velvtilitate pub. l. fi. ff. de pct. ipe. offer. l. nec damnosa. Accur.
l ¶ Corrigim⁹. istud delictũ corrigim⁹ no. ecclias in h casu pati ꝫ ãnũ pactũ plati: sic ꝛ alis vt i aute. vt cũ ꝺ ag. cog. §. si qs de dictis. col. viij. ꝛ i aute. ꝺ fã. pct. §. si qs rapuerit. col. ix. ¶ el dic q̃ admñstratores ab ecclia cõuenient: q̃ delictũ ẽ pson̄e: nec ꝺz redũdare ꝺ ãnum ecclie. xvj. q. vi. c. si cẽs. ꝛ ar. ff. l. i. ubem⁹. ff. economꝫ. fic ꝛ i tutore. vt. j. de iudi. ꝓperãdũ. §. finiero cãe. et. j. vñ vi. l. meminerit. ff. de eo per quẽ fac. erit. l. fi. ij. rñ. vel dic tertio ꝙ sliquẽdo pt ecclia ꝺditionẽ suã facere deteriorẽ nõ ꝺbẽdo fi per alienatõib⁹ mobiliũ vl q̃ mobiliũ. vt ꝛ i mino re. rrr. an. ps. Sz nõ ꝺz nificat ecclesiam vnt̃ clici pactũ vl delictũ vt dictũ est i tutore: ꝫ oiz delictũ ꝛ sic loquitur hec ler.
m ¶ Emnẽ. ¶ Casus. Impator fac trã situ ꝙ aliquã. puincia vl aliq̃ loca ꝛ mãdat q̃ oẽs colom pditoñ reficiant via: vel q̃ erbibeat plan stra sua: mũqd ab ist⁹ mi nerib⁹ ãgarij ꝛ pagarijs ercusabñt colõ ecclaz: Certe nõ: cũ pncat ad publicam vtilitatẽ. Vi.
n ¶ Angarijs. que sunt in operis personarum. ℣.
o ¶ Peranga rijs. i gb⁹ vtrũq; vertit. l. opa pson̄a: ꝛ rerũ ꝑdia. Sed ℣. ti. j. l. ij. ℣ ibi solue. Jtẽ crcipe ab hac. l. milites ꝛ veteranos. vt. ff. ꝺ mu. ꝛ bo. l. fi. ff. ꝛ facit. ff. de cursu pu. nullus. ij. li. vij. ꝛ. j. ff. de q. mu. ꝛ pst. ne. l. i. ij. ꝛ. Jn q̃ q̃ accipit gualdana. i. crcrit⁹ impatonis iuste alie nef ab ea: q̃ vl ꝙ vl vt h. ar. ff. ad. l. ro. de iac. l. ij. §. ij. i fi. vbi dicit cõcãdũ tpe necessitat̃. Jtẽ q̃ filij israel accipiebãt ꝑpicas alienas. vj. q. vij. scripti. de ꝑse. ꝺ. v. c. discipulos. Jtẽ ꝛ oia sunt ꝓncipis. i aut. quõ oportet. §. illud q̃dẽ. col. j. ff. de quadri. ꝓre. l. fi. ff. de mudi. l. nõ als. §. fi. et ff. de ver. ob. si stipulatus fuero ꝓte. + Sed ꝫ dicas q̃ nõ valet aliena tio q̃ ꝺebẽt illi de crcitu se ꝓmunire. ꝛ si q̃ ꝺeest a cõitatẽ terraꝙ ꝺebẽt erigere. nec cñs inde inmr̃iarum ꝛc. vt. j. vñ vi. l. meminerint.
p ¶ Plaustrus. Jn rebus tantũ sine personis: sed impendio suo.
q ¶ Priuilegia. ¶ Casus. Hec ler tria facit. Pzio ꝛ firmat ꝓuilegia cõcessa eccliis. Scõ ꝛ reuocat q̃ ambitiose ꝫ sacros canones sunt statuta. Tertio salaria ecclis ꝺ publico ꝙsucta pstari ꝓfirmat. Scõa ibi: oes. Tertia ibi: qz ꝛ. ¶ No. cr hac. l. q̃ vbi ler est ꝛ otraria ca nomiꝺz seruari cano ꝛ nõ iis ciuile. circa q̃ ꝺic. vt per Bal. hic.
r ¶ Principes. catholici.
s ¶ Custoꝺiri. ꝓuilegia ecclesijs concessa confirmat. vt. j. ti. j. omnia. ꝛ. j. de legi. ꝛ consti. l. ij. Accurs̃ius.
t ¶ Pragmaticas. factas a quodam infido vel tyranno principe.
v ¶ Ambitionis. vt q̃ pnceps ambit aliq̃d renerentie vel honoris.
v ¶ Ambitiõis. q̃ ẽst psumẽdũ. vt in aut. h posita. Succũbit ergo ler canoni vbi est ci Scia: vt h. ꝛ in aut. vt cle. apõ. ꝓpi. ꝑ. fi. col. vj. ꝛ in aut. vt ꝺeter. fit mn. cle. ꝑ. fin. col. j. ꝛ i aut. hic posita: q̃ sic incipit: cassa ꝛ irrita ꝛc. q̃ eaꝺẽ cõfirmat et penas imponit.
x ¶ Diuersis speciebus. vt pane vino ꝛ similib⁹.
y ¶ Prestari. Jz certa q̃ titatẽ nõ aꝺiciat ipator in cõceꝺẽꝺo tũ valet sic in ãnno legato. ff. de an. le. si cui annũ. ꝛ in lega to aꝺ vĩa reciꝺẽꝺa. vt. ff. de le. ij. l. qꝺã in testamẽto ita scripsit. Sz aliud in alio legato: ꝛ alijs Sz citꝫ inter vinos factis. vt. ff. ꝺe ꝛ. ob. ita stipulatus. i ꝑn. ꝛ ꝺeiur. ꝺo. cuz post. ff. gener. Ij. qꝺã iꝺẽ.
z ¶ Pr̃ôptissime. i. quaz sponte ꝺamus.
¶ Assa ꝛ irrita esse. ¶ Casus. Hec cõstitutio tria ꝺicit. Pzio ꝺicẽ ꝛ ꝓcipit oia statuta Slibertatẽ ecclesiasticã eẽ cassa ꝛ irrita: eaq; ꝺeleri ꝺe libris statutoꝝ mandat. Scõ ꝓcipit q̃ ocẽ tero nõ fiãt statuta Sec clias: ꝛ si fiãt nulli⁹ sint momẽti. Tertio pñt pe nã Sfaciẽtib⁹: ꝛ ꝺicẽ q̃ si q reperiant̃ p annũ hu⁹ sstõitu ꝛceptores bõa eoꝝ publicabunt. no. cr hac. l. ꝑn. q̃ ꝛ hãs q̃ sunt nulla ipso iure cadit cassatio ꝛ irritatio q̃ ꝛ pono nil. i. cassa ꝛ irrita non fiãt. vt i. c. accedẽs. cẽ ꝛ vt lit. non cõtesta. ꝺan.
a ¶ Per italiam. vbi ma rime fibãt. si vñ ꝛ alibi i romano ipio hec fiãt ca ꝺe est egtas: q̃ ꝺe eius: vt ff. ꝺe ꝛb. ob. l. titia. in fi. ꝛ. ff. ad. l. aql. l. illud.
b ¶ Capitularibus. i. libris statutoꝝ.
c ¶ Constitutio. l. hec.
d ¶ Statute. Jn coꝝ vñ sumitur istuꝺ parum.
e ¶ Annum. cr quo fuit facta hec constitutio.
f ¶ Generali. ¶ Casus. Sancti mꝺicabilis vel ꝺeo ꝺedicata mulier res linqre põt eccle vel cuicũq; voluerit: iure institutionis vel legati vel fideicõ. in sua volũtate vltima solẽt. Vñ. ¶ No. cr hac lege q̃ ꝺ libet vltima voluntas etiã sine scriptura valet ꝛm. Bal. hic.
g ¶ Vidua. q̃ virũ amisit. ff. de verb. sigm. malũ. §. viduã. ꝛ ꝺic q̃ ꝺeo se ꝺedicauit.
h ¶ Diaconissa. q̃ mistrabat oli sacꝺoti. Sz hodie nõ ẽi ecclia romana.
i ¶ Deo ꝺicata. vt puella que nondum velum suscepit.
k ¶ Religiosi. vt conuersa. l ¶ Dignitatis. vt abbatissa.
m ¶ Vel codicillo. q̃ sine scriptura fit. vt. j. de bo. liber. l. vlti. in pn. ꝛ i fi. buꝫ. l. ubi: sine nõ scripta ꝛc. ¶ No. hi singulari numero codicillus frequẽter tñ in plurali. pfert. vt. ff. de ver. sig. l. nõ est sine liberis.
n ¶ Ds. f. testamẽti. o ¶ Alia. q. ꝺ. ꝺe ẽ nõ curo an sit monacha.
p ¶ Adunitum. testium ꝛ aliarum solẽnitatum. vt ff. de ver. sig. l. nõ ꝛ. j. c. l.
q ¶ Ecclesie. generale nomẽ est. q̃ vero sequñtur ꝑtia sunt. Sic ꝛ ecõtra. ff. ad. l. aquil. si ferrus ferũ. ꝛ rupisse. alis inquit ler.
r ¶ Ad martyzio. i. ecclesie vbi sunt reliquie martyzum.
s ¶ Clero. Vbi est multitudo clericoꝝ.

Celestis.
Oraculũ. Annotatio. Pragmatica.
Ecclia an debeat ꝺãnuz pati ꝑ factuz ꝓlati.
Angaric. Peranga rie.
+ Jste tres leges allegãtur in glo. sic in ducitur ꝺm bar. ꝺ q̃ is ꝺño ꝛ ex ꝺa milie. vt. l. nõ als. ex. l. si stipular⁹. alleg. in glo. Jo ꝛperator ꝑ licite accipe q̃n oia ꝑ ꝓncipis esse q

intelligunt. vt. l. fi. i gle. alle. ꝙ ticer et familie.
Sumariũ
Vidua.
Monachis.

a ¶ Monachis. Ubi est multitudo monachorum.
b ¶ Pauperibus. Simul habitantibus vel non.
c ¶ Et integro. I. exceptis bis facultatibus que dicunt. f. ti. j. si qs pbr.
d ¶ Reid est in quantitate. nam rei nomẽ generale est. vt. ff. de reb. cre. ꝛ si certum petatur. l. j. in fine.
e ¶ Crediderit relinquẽdum. i. voluerit reliquere. modis oibus: etiaꝫ si extraneo reliquat. f. col. legio. Accursius.
f ¶ Fideicõmisso. Ut q̃si est de tota hereditate re stituenda.
g ¶ Speciali. Scilicet ti deicõmisso.
h ¶ In posterum. Id est post hanc legem.
i ¶ Submota. Permittit igit hec lex testari tabꝫ libus pœnis. sed ꝓstitutio ingressꝰ ꝛc. pbibet i monachis. at illa auc. si qua. distinguit. ꝛ ideo sic pordinẽ lege. ingressi ꝛc. q̃ prior est in ordine aut.

Ter. auc. ingressi. & pactica huius auc. ꝛ seqñ. vide extra. de spha. c. i presentia. ꝛ per bar. b in sua repentiõe.

Ingressi. ¶ Lapsus. Nec aut. duo dic. Primo q̃ ingressi monasterii ꝙ eo aũ vt ibi ppe tuo maneat se ꝛ sua deo dedicãt. ꝛ sic definũt eẽ dñi rerũ suaꝝ. Scõdo dicit q̃ q̃ ingressꝰ monasterij desierunt esse dñi rerũ suarũ: amplius de illis testari nõ pñt.

¶ Nota ex bac. l. in prin. q̃ in bis que sunt nulla ipso iure cadit cassatio et irritatio: quod exponitur. i. cassa. ꝛ irrita non fiant. vt in. c. acce dens. extra vt lit. non contesta. ¶ Dan. de cast.

Seculo renũciak du pliciter.

b ¶ Ingressi monasteria. Ut seculo renunciet tacite vel expresse: tacite vt si dedicet se: ꝫ expresse si renũcient/ibiq; remaneãt. q̃ est eoipso q̃ fit monachus/nõ cã ozãdi tñ̃ vel amicũ visitãdi. vt in coz. auc. de mona. ¶. illud quoq;. col. j. ergo idẽ si q̃libet ecclĩaz etiã secularẽ si seculo renũciẽt tacite vel expresse. ꝛ sic gñaliter appellãt vltramontani. sec̃ si nõ renũciẽt seculo ingredictes capellã vel ecclĩaz secularẽ: q̃ babẽt ꝓpria. vt in sua de san. epi. ¶. pbyteros. col. ix. ꝛ. ti. ij. ¶. sacrosancte.

l ¶ Dedicãt. i. trãferũt. ꝓprie eñ quo ad se. vt. j. ti. j. ¶. qsquis emensis. & imꝓoꝑie quo ad bona. vt. ff. de pol. l. ij. in pñ. sic ꝛ als. vt. ff. de offi. pcõ. ꝛ le. l. ij. Itẽ q̃d si ex pacto aliqua retinuerit: ℞ñ. nõ valet pactũ ꝫ ingressus nõ valet. vt. ff. de bere. instl. l. si ita qs beres instituꝰ. ꝛ in aut. eo. ¶. illud ꝙ̃s. ibi: ꝛ nõ erit dñs ꝛc. et q̃ cũ est alterius iuris nõ ꝑt ipse aliq̃d habere. vt. ff. de acq. re. domi. homo liber. in ¶. et de reg. iur. g in seruitute. ꝛ facit ad ꝓmiũ. ar. ff. de vsuris. l. placuit. pñ cũ ꝙuersus etiã ecclie secularis: ſe dedicat nõ ꝑt habere bona rõne ꝑdicta. Item si dedi me ꝛ mea nonne supflua ꝛ mea: cũ emẽ dedit̃ioe mei bona sunt monasterij facta/nõ plus fieri et̃ ꝑñt. vt. ff. de acq. pos. l. iij. ¶. ex pluribus. ℞ñ. distinguit q̃ ꝑcedat vt ſi me ꝑcedat supflua ꝛ mea: ſi

a ¶ Adiatur. Innuit hāc portionē. ſ. legitimā demū poſt mortē nas turalē debere ꝓſtari ſm Aſſ. vt ar. in auſ. vt li. ma. ꝛ. a. ſ. qꝛ vo ⁊ ꝛ. ſſen ſu. col. viij. ⁊. ſ. de do. inter vi. ⁊ vro. l. res. Sed ꝓb dici q̄tū ad alimēta ſalte debere aſſ agi. arg. ff. de an. le. l. ſern°. ⁊ vt in poſt. leg. l. pe. ⁊ de lib. ag. ſi qs a liber°. Vel ſi velis dicere q̄ ſtatim poſt ingreſſu petat h̄ portionē, h̄ diſpoſitio. hēs ar. l aut. de mo. ſ. illō q̄. col. i. ⁊. ſ. ꝺ epi. ⁊ cle. ꝺco nobis. ſ. i. ⁊ in auſ. vt nul. iud. ſ. adulte rā. als eſt v̄ſi. ſub. ſ. ſi ve ro q̄ſ. Accur. Additio.

Jſtā q̄nē tāgit Abbas i. c. raynutꝰ. à ſi. ēſt dete ſta. ⁊ plenꝫ. i. c. cū ſcim°. vbiv° caſus ō reg. plenī ſime. i. c. in p̄tia. m. xvi. col. ō. pbatō ib°. vbiv°.

b ¶ Percipiēt. h̄ diſpoſi tio ē legis nō teſtatoris.

Ubem°. ¶ Caſus. Jmpator i hac. l. primo. pbibet alienatio nē fieri rerū eccleſie ꝑtā tinopolis ꝑ nolutarius ad eaꝫ q̄ titulo. Scdo penas iponit. Tertio er cipit caſus vt ſi gs ab ec cleſia petat fūdū ſibi ꝺa ri: potenꝫ h̄ mō hēre vt vſuſfru. habeat ab ipa ec cleſia tpe vite ſue: vt etiā certo tpe. ⁊ ipe ō ſuo det iure oīa ſimile rē icōtu nēti eccle: et ſimito ꝑdi cto tpe vtraq; reꝺe ad ecclesiaſtū vtriuſq; rei hēat ecclia vſuſ fru. als nō tenet Sct°. ſ. ſicut. Pria ps bui° leg°. inbem°. pbibitoria ē: ſic in ꝑma ci° parte ſignāt autētice q̄ pbibēt auſ. h̄ ius. mlto. ſic. gbuſcūq;. Jn ſcḋa parte legis q̄ pe nas iponit i res recipiē tē in economū: i ſcribētē Sctū alienationis: ⁊ i iu dices ſignatur auſ. q̄ pe nas iponit. ſ. q. res. Jn tertia pte legis ſignāt Sctū emphiteoticū ⁊ ſi gnat. auſ. ſi q̄s ruinas. cui° caſus ē talis. Eccle ſia vl'loc' religiosus bꝫ domos ruinoſos: vult eas dare i emphiteoſiꝫ: qꝛ ipſa nō pōt eas reedificare querit primo an poſſit. ſcḋo q̄rit ſi pōt ſub qua penſione. Et dicit ad primū q̄ pōt ita q̄ emphiteota lignis ⁊ lapidib° illaꝝ domoꝝ in reedificatiō reparet. Ad ſcḋm ꝛñ. diſtinguē do. qꝛ aut ſtatim tpe Sct° anteq̄ edificet velit ſolue pēſionē: ⁊ tūc mi nuaꝫ antiq̄ pēſio vſq; ad tertiā: quā tertiā ꝓſtabit nō pl°. aut vult edi ficare ⁊ poſtea incipe ſoluere: ⁊ tūc eriſtimabit q̄tū pluſ ualeat ſolito: ⁊ medietaſ eſtimatiōis oēꝫ eccle: puta ſi ante ruinā ſoluta pēſio fuit xū. poſt ruinā nō ꝺabit niſi tertia ſolite pēſiōis. Fāttuor. ſi q̄ ꝑ edificatiōne melioraꝫ intantū q̄ pēſio valet. xvi. ſ. emphiteota teneſ ad me ꝺietatē. puta. iiij. additoꝝ vltra ſoltas pēſiōes ꝑ reedificatiōne q̄ tene tur ad. vi. Sed ꝺic ſm Azo. vt in ſumma. ¶ Et hac lege nota ꝑmo q̄ ille ō⁹ economꝰ q̄ admiſtrat bona eccleſiaſtica: ⁊ ō⁹ ēc̄ clericꝰ ⁊ nō laicꝰ: vt. ſ. de epi. au. l. decernim°. in ter. ⁊ gl. Mo. ij. ⁊ vſi. ānonas ciuiles cū gl. o. q̄ reddit° annui cōputanḋ inter imobilia ſm Paul. ¶ Not ij. ibi: ſed ea pdia. q̄ q̄ nō pōt alienare pōt tū diuidere ſm Paul. de caſt. bic.

c ¶ Poſt hāc. i. poſt hanc legem. als poſt hac. i. deinceps.

d ¶ Archiepiſcopo. Jḋ eſt patriarche.

e ¶ Urbe. Jḋ eſt conſtantinopolitana. ⁊ ſic eſt hec lex localis. ſz bodie eſt ius generale. vt in auſ. hoc ius.

f ¶ Lui. Diffinitio economi.

g ¶ Gubernanda. Ab epiſcopo.

h ¶ Andāt. ⁊ Quaſi procuratoꝛi ad agendū forte ⁊ defendēdū. Et nota q̄ hec eſt diffinitio economi aliquo additō. vt. ſ. ti. i. l. oēs. ſ. hoc nibilominus. qui ⁊ alis dicit cymiliarcha: quaſi cuſtos ſacroꝝ vaſoꝝ ⁊ aliarum rerū eccle. vt. ſ. de do. auc. iudi. poſſi. l. ſi. in fine.

i ¶ Fundos. Nomen fundi generale eſt ad ſequentia. et proprie vniuerſitatē fundoꝝ ſignificat. vt. ff. de verb. ſigni. l. q̄ſtio eſt. ⁊ de re. dub. l. j.

k ¶ Poſtremo. Vt breuiter dicam.

l ¶ Colonos. ſcilicet conſtitutos.

m ¶ Adcipia. q̄ interim mobilia ſunt: vt h. ⁊. ff. de diuer. ⁊ tē. pre. l. iſſ.

n ¶ Annonas. i. pbēdas de publico. vt. ſ. co. ꝑulegia. Vel de cuiuſq; priuato ꝑmonio ſolue das vt ſtatim ſubiungit q̄ iter imobilia compu tanḋ. vti auſ. de nō alie. ſ. hec ergo. col. ij.

o ¶ Diuidē. Ut vna ps ſeminet vno anno: alia alio anno/diuiſione fa cta ꝑ ſepes ⁊ foſſata ⁊ ſulcos. vt. ff. de le. ij. cai° ſecunḋa. ſ. titꝰ. fz io. aliꝫ dicūt diuidere pōt ſi ꝓ nocēt: nō ſi ꝓnocet illū cū q̄ cōioneḃz/ ſicut mi nor. vt ar. ſ. de fū. do. l. ij. et de ꝺti. mi. l. inter oēs. ⁊. ff. de re. co. q̄ ſub. tu. vl' cu. l. ſi pupillo. Tertiū vt. ſ. d. q̄ aliā eccleſiā ꝓt ꝓuocare/nō ꝓuatiꝰ ſiē ⁊ cū ea ꝓmutat. vt in auſ. tē ſibi immicē. ſ. e. Quar ti vt. p. ⁊ al. q̄ ēt ꝓuatuꝫ ꝓuocat cū ſibi exꝑedit. ſicut alienat iuſtile ꝓdiū ꝓpt fiſcalitā on°. vti auſ. tē. pdiū. ſ. eo. ⁊ arg. ff. de iure do. l. ſi. Vel dici dit. ſm. D. vt accipiēdo ꝓte q̄ ad vſum/⁊ nō q̄ ad ꝓpetatē locando: cū ſo ci° nolit ſuā ꝓtē locare.

p ¶ Augere. Jḋ eſt q̄ ad quantitatem.

q ¶ Et ãpliare. quo ad ꝓtēcū quod ſit diligēti cultura. vt. ff. de iure fiſ. l. nō itelligit. ſ. diui frēs.

q ¶ Ampliare. Jmpinguando.

r ¶ Ulli. patriarche vel economo.

s ¶ Lecē. i. ꝓcēdē. ſ. fui turē aliquā. nā q̄ alicāre ꝓhibeḋ fuiturē ꝓtinuē nō ꝓt. vt. ſ. ō. re. ali. l. ſi. ⁊ ff. de re. co. l. ij. ſ. ſi. Vel dic q̄ viri lr debēt reſiſtē re q̄s poſſeſſionē taliuꝫ ꝑdioꝝ itret. vt i auſ. de ſi alie. ſ. economū. col. ij.

monaſteriū moziat[k] añq̄ iter cos diuidat: filij legitimā ꝓcipiēt[l] reli q̄ ſubſtātia monaſterio cōpetēte.

¶ Res eccleſie conſtātinopolitane ſmo biles: vel q̄ cenſent immobiles vt aſcripti tū vel annone ciuiles nullo titulo ḋebent alienari: ḋebēt tū coli ⁊ ꝑ poſſe augmēta ri ⁊ conſeruari. Bal. Vel ſic. Prelatus cū toto capitulo nō pōt imobilia eccleſie alie nare. h. ḋ. Bar. Vel ſic. Res immobiles ⁊ eccleſie conſtantinopolitane nullo titulo poſſunt alienari etiā ſub colore officij co lozati: ḋinidi tamen poſſunt/coli ⁊ augeri vt patrimoniū eccleſie matris fidei ſeruet illeſum. h. ḋ. ſm Saly. vſq; ad. ſ. ſane.

Jmperatores Leo et Anto. aa. Armaſio. Lex. xiiij.

¶ Ubem° nulli poſt hanc[m] ar chiepo[d] i hac vrbe regia ſa croſcte orthodoxe eccleſie ꝑſidenti nulli economo cui° res eccleſiaſtica gubernanda[n] mandat[o] eſſe facul tatē fundos[p] vel ꝑdia vrbana ſiue ruſtica: res poſtrem[q] imobiles aut in his ꝑdijs colonos[r] vel mā cipia[s] cōſtituta: aut annonas[t] ci uiles cuiuſcūq; ſuꝑma vel ſuꝑtitē volūtate ad religiosas eccleias de uoluta ſub cuiuſcūq; alienatiōis ſpecie ad quācūq; tranſferre ꝑſo nā: ſz ea etiā ꝑdia diuidere[u] qdez colere: augere[v] ⁊ ãpliare[w]: nec vl li[x] iſſdem ꝑdijs audere eccleſie.

¶ Uerū[y] ſiue teſtamēto q̄cūq; fa cto iure: ſeu codicillo: vel ſola nū cupatione: legato: ſeu ḋicēdimiſ ſo aut mozk cā donatiōe: aut alio quocūq; vltio arbitrio: aut certe inter viuētes habita largitate: ſi ue Sctu vēditionis: ſiue donatio nis: aut alio q̄cūq; titulo q̄ſ̄ ad ꝑtā venerabilē eccleſiam patri moniū ſuū/ partēve certaꝫ ꝑmo

q̄ ipſa nō pōt eas reedificare querit primo an poſſit. ſcḋo q̄rit ſi pōt ſub qua penſione. Et dicit ad primū q̄ pōt ita q̄ emphiteota lignis ⁊ lapidib° illaꝝ domoꝝ in reedificatiō reparet. Ad ſcḋm ꝛñ. diſtinguē do. qꝛ aut ſtatim tpe Sct° anteq̄ edificet velit ſolue pēſionē: ⁊ tūc mi nuaꝫ antiq̄ pēſio vſq; ad tertiā: quā tertiā ꝓſtabit nō pl°. aut vult edi ficare ⁊ poſtea incipe ſoluere: ⁊ tūc eriſtimabit q̄tū pluſ ualeat ſolito: ⁊ medietaſ eſtimatiōis oēꝫ eccle: puta ſi ante ruinā ſoluta pēſio fuit xū. poſt ruinā nō ꝺabit niſi tertia ſolite pēſiōis. Fāttuor. ſi q̄ ꝑ edificatiōne melioraꝫ intantū q̄ pēſio valet. xvi. ſ. emphiteota teneſ ad me ꝺietatē. puta. iiij. additoꝝ vltra ſoltas pēſiōes ꝑ reedificatiōne q̄ tene tur ad. vi. Sed ꝺic ſm Azo. vt in ſumma. ¶ Et hac lege nota ꝑmo q̄ ille ō⁹ economꝰ q̄ admiſtrat bona eccleſiaſtica: ⁊ ō⁹ ēc̄ clericꝰ ⁊ nō laicꝰ: vt. ſ. de epi. au. l. decernim°. in ter. ⁊ gl. Mo. ij. ⁊ vſi. ānonas ciuiles cū gl. o. q̄ reddit° annui cōputanḋ inter imobilia ſm Paul. ¶ Not ij. ibi: ſed ea pdia. q̄ q̄ nō pōt alienare pōt tū diuidere ſm Paul. de caſt. bic.

c ¶ Poſt hāc. i. poſt hanc legem. als poſt hac. i. deinceps.

d ¶ Archiepiſcopo. Jḋ eſt patriarche.

e ¶ Urbe. Jḋ eſt conſtantinopolitana. ⁊ ſic eſt hec lex localis. ſz bodie eſt ius generale. vt in auſ. hoc ius.

f ¶ Lui. Diffinitio economi.

g ¶ Gubernanda. Ab epiſcopo.

h ¶ Andāt. ⁊ Quaſi procuratoꝛi ad agendū forte ⁊ defendēdū. Et nota q̄ hec eſt diffinitio economi aliquo additō. vt. ſ. ti. i. l. oēs. ſ. hoc nibilominus. qui ⁊ alis dicit cymiliarcha: quaſi cuſtos ſacroꝝ vaſoꝝ ⁊ aliarum rerū eccle. vt. ſ. de do. auc. iudi. poſſi. l. ſi. in fine.

i ¶ Fundos. Nomen fundi generale eſt ad ſequentia. et proprie vniuerſitatē fundoꝝ ſignificat. vt. ff. de verb. ſigni. l. q̄ſtio eſt. ⁊ de re. dub. l. j.

k ¶ Poſtremo. Vt breuiter dicam.

l ¶ Colonos. ſcilicet conſtitutos.

m ¶ Adcipia. q̄ interim mobilia ſunt: vt h. ⁊. ff. de diuer. ⁊ tē. pre. l. iſſ.

n ¶ Annonas. i. pbēdas de publico. vt. ſ. co. ꝑulegia. Vel de cuiuſq; priuato ꝑmonio ſolue das vt ſtatim ſubiungit q̄ iter imobilia compu tanḋ. vti auſ. de nō alie. ſ. hec ergo. col. ij.

o ¶ Diuidē. Ut vna ps ſeminet vno anno: alia alio anno/diuiſione fa cta ꝑ ſepes ⁊ foſſata ⁊ ſulcos. vt. ff. de le. ij. cai° ſecunḋa. ſ. titꝰ. fz io. aliꝫ dicūt diuidere pōt ſi ꝓnocet: nō ſi ꝓnocet illū cū q̄ cōioneḃz/ ſicut mi nor. vt ar. ſ. de fū. do. l. ij. et de ꝺti. mi. l. inter oēs. ⁊. ff. de re. co. q̄ ſub. tu. vl' cu. l. ſi pupillo. Tertiū vt. ſ. d. q̄ aliā eccleſiā ꝓt ꝓuocare/nō ꝓuatiꝰ ſiē ⁊ cū ea ꝓmutat. vt in auſ. tē ſibi immicē. ſ. e. Quar ti vt. p. ⁊ al. q̄ ēt ꝓuatuꝫ ꝓuocat cū ſibi exꝑedit. ſicut alienat iuſtile ꝓdiū ꝓpt fiſcalitā on°. vti auſ. tē. pdiū. ſ. eo. ⁊ arg. ff. de iure do. l. ſi. Vel dici dit. ſm. D. vt accipiēdo ꝓte q̄ ad vſum/⁊ nō q̄ ad ꝓpetatē locando: cū ſo ci° nolit ſuā ꝓtē locare.

p ¶ Augere. Jḋ eſt q̄ ad quantitatem.

q ¶ Et ãpliare. quo ad ꝓtēcū quod ſit diligēti cultura. vt. ff. de iure fiſ. l. nō itelligit. ſ. diui frēs.

q ¶ Ampliare. Jmpinguando.

r ¶ Ulli. patriarche vel economo.

s ¶ Lecē. i. ꝓcēdē. ſ. fui turē aliquā. nā q̄ alicāre ꝓhibeḋ fuiturē ꝓtinuē nō ꝓt. vt. ſ. ō. re. ali. l. ſi. ⁊ ff. de re. co. l. ij. ſ. ſi. Vel dic q̄ viri lr debēt reſiſtē re q̄s poſſeſſionē taliuꝫ ꝑdioꝝ itret. vt i auſ. de ſi alie. ſ. economū. col. ij.

Ter. l. iube mus. ō hac l. faciē mēs tionē. e. mul li. iteat. ex trade re. ec. nō aliēnā.

Concoꝛ. glo. ſup ꝝ. economꝰ. in c. iperatoꝝ. extra de iu ra. calū.

Eccliaꝛes mūerādo ſn poſſit alienare.

Summa ⁊ riū Bar ⁊ toli.. Summa rium Sa lyceti.

t ¶ Uerū. Jſtud idē dicit quod. ſ. verūtamen plura.

v ¶ Conſeruentur. Economi ſine clerici.

w ¶ Beneficij. Ut q̄ dicunt ali q̄ ſeruiuiſſe eccliæ q̄ nō ſeruiunt.

x ¶ Referende. Ut quia dicaſ ertuiſſe gratioſius eccleſie.

y ¶ Permiſſas. Jn ergo bene merenté pōt bñ remunerare: Dic q̄ ſic. nā ſi colozati beneficij remuneratio impedit: ergo vera permittit etiā de immobilibus vt videtur hic immi. arg. contra. ſ. ea. l. ij. ſ. ſi.

a ¶ Conſentiāt. Et renūcient. ⁊ ſic eſt ſpeciale q̄ nō pōt renunciare. qꝛ eccleſie eſt nō eoꝝ ſanoꝝ: ſicut ſunt ⁊ alia multa q̄ notanḋ. ſ. de pac. l. pe. Additio. Sed boc ne res alienentur nō eſt inductum in fauoꝛez eoꝝ: ſed in fauoꝛem eccleſie vt. ſ. ſubiūcit vt ſicut ipſa ꝛc.

b ¶ Fideī. Sequūtur auſ. q̄ ſiſt. ꝓhibēt. ſ. bocius poꝛrectū. ⁊ ſequētes.

c ¶ Adator. vt. ſ. ti. j. victoꝛ. ſ. ⁊ in ꝓſenti. ⁊. ſ. eo. decernimus.

d ¶ Illeſum. vt nec epiſcopus poſſit alienare. vt in decre. xij. q. ij.

¶ Sane. ¶ Si alienatio fuerit facta ℨ hāc legē punik accipiēs ⁊ cōcē dēs ⁊ notarꝰ ſcribēs Bar. Vel ſic. Emēs rē eccleſiaſtica ℨ legē re cū fru ctib° reſtituit ⁊ pcūꝫ nō reperit. h. ḋ. ſm Saly. vſq; ad. ſ. Sane ne oīs.

e ¶ Mostre. i. nos qui ſumus perennes in ſeruanda bmōi voluntate.

f ¶ Sacrilega. i. qua ſiſt cū ꝓprie dicatio rei cū cōſert eccleſie: ita ſi cleric° alienet deſecratio q̄ ā vr ita ꝺixerim ⁊ ita ꝺz q̄ſi ſacrilegiū.

g ¶ Statuimus. in vltimo. ſ.

h ¶ Fructum. id eſt commodum.

i ¶ Temeritatis. i. huius contractus facti per temeritatem.

k ¶ Precia. Quando emit.

l ¶ Ob iunera. quando dona accipiet.

m ¶ Alcquirant. Sic ergo eccleſia locupletaſ cuꝫ aliena iactura: vnde equū eſt

IMPRESSUM DE HUBER

equū est q̄ reddat.vt.ff.de cōdi.indebi.naz hoc natura.z.j.que vi me tulſpe cā.l.ſi vi vel metu. non dico q̄ actione aliqua cōpellat eccl̄a ci ulli:ſed an ſi nō fuerit ſolutū ꝓcūꝫ poſſet peti:Rñ. nō ſīm.Jo. quia q̄ dam bonefte accipiunt nō tñ bonefte petunt.vt.ff.de variis z extraor di.cog.l.i.§.j.ſecus in emphiteota.vt in aut. qui res iā. in ſi.j. eo. Alij cōtradicūt odio empto ris poſſe peti z nō reddi ri eſt ſolutū z fauore eccl̄e ſie per dictā aut. qui res.z.ff. de dā.infec.l. ſi. z hic.etiam ſi bone fidei empto:fuit licet tūc ha bebat actionē cōtra eco nomum.vt.j.§.priori.

a ¶ Cōſtituta. Ut manci pia z inſtrumēta fundi.

b ¶ Economis.q̄ iſtos primo loco vendicātur: ſed in ſubſidiuꝫ ciuilibet permittitur quaſi publi cuꝫ factū:vt parrochia nis:vel patronis:vt ci uiali qui retrabitur p̄ ſ̄ libet.vt.j. de decurioni bus.ſi quis.iiij. lib.x. ✱ Sz nunqd idē qui ven didit:queſtio eſt fabba tina:z videt q̄ idē. vt.j. de lib.cau.l.i.z.ff.de bo. li.ſi filꝰ.circa p̄n.z in de cre.rū.q.ij. non liceat.i. Ecōtra q̄ nō idē. vt.ff. de accu.ſi cui.§.biſdē.et in decre. rū.q.ij. mones mus.vt.ff.de adop.poſt mortē. z ibi de boc inue nies ſolutionem.

c ¶ Vel accēſſionibus.ſ. naturalibus:ſed nō ciui libus:q̄ ſic eſſet vſura.

d ¶ Teneanꝫ. Jd eſt baa beantur.

e ¶ Habenda ſunt. Ut.j. de legi.z conſti.non du bium.z boc quo ad ec cleſiam non quo ad eco nomum qui tenetur em ptozi z eccl̄eſie.

f ¶ Fecerit.i.alienauerit.

g ¶ Jmmo.pro vt ✱ Et nota q̄ agens z conſen tiens pari tenētur pena q̄ pariter delinquūt:vt hic.z.ff. de bis q no. in fa.liberoꝝ. in fine.et de iure pa.adigere.in prin. z.j.titu.j.ſi quēcp̄.in ſi.z ibi etiam de boc habes multas cōcordātias.

b ¶ Paſſus. per quēdaz de ſubditis.

i ¶ Preſenti. Jn vltimo.§.

k ¶ Priuetur. Per ſen tentiā nō ipſo iure: alio quin non habet locum quod ipſe poſſit vendi care. Jtem dicit priuet et non priuatus ſit:ſz vi detur alia pena imponi non bec.vt.j.titu.j.ſi ecc̄leſie.que eſt contra.ſo lu.vt ibi.Accur.

l ¶ Ac poſteri. Jd eſt ſucceſſorum ſucceſſores.

m ¶ Actione. Mandati vel neg.geſt.vel condi.ex lege iſta.

n ¶ Pulſentur. i. conueniantur.

o ¶ Judicibus. Qui ſunt tantū iudices.

p ¶ Jus geſtoruꝫ. i. ſcripturarum:nam idem erant iudices z notarij. Vel dicit de officialibus curie qui ſcribunt acta.

q ¶ Confecerint. i. confici mandauerint.vt.ff.de bis qui no. infa. furti. §. mandati. vel propꝛie quando habent ius geſtorum:ſed propꝛie ad iu dices tantum impropꝛie.

Ter.§. eco nomus. cōz. c. nulli: de re. ecc. nō alienādis. ✱ Vide optimū tertū extra de rebus eccl̄. nō alie. c. ſi dis ſpꝛopteroꝝ.

¶ Prędia autē et in his omnia cōſtitutaᵃ ab ipſis clericis z tem poralibus economisᵇ cuꝫ fructi bus ſeu penſionibus vel acceſſio nibus[c] totius medij temporis vē dicētur: vt tanq̄ penitus a nullo empta vel vendita teneantur[d]:q̄ ea que contra leges fiūt ꝓo infec tis habenda ſunt[e].

✠ Economus vendēs rem eccl̄eſiaſticaz cōtra legem priuari debet officio: z nihi lominus omne damnum illatum eccl̄eſie tenetur reſtituere tam ipſe q̄m eius heres. boc dicit Salycetus.

¶ Economus aūt qui boc fecerit[f] (imoᵍ ſi ſicʰ paſſusⁱ fuerit) vel in quacūqꝫ ꝓrꝛſus huius vendi tionē ſeu donatiōē vel cōmutatio nem:niſi ea que ſpenti[l] lege cōcedi mus.poſtremo in quacunqꝫ alie natiōe cōſenſerit:cōmiſſa ſibi eco nomatus a miniſtratione priue turᵏ:deqꝫ eius bonis quodcūqꝫ exinde incōmodum eccl̄eſia con tigerit refoꝛmetur: heredeſqꝫ ei⁹ z ſucceſſoꝛes ac poſteri[l] ſuper boc facto ſiue conſenſu competēti ab eccl̄eſiaſticis perſonis actione[m] pulſentur[n].

✠ Tabelliones inſtrumenta conficien tes de contractibus vetitis debent relega ri.boc dicit Saly.

¶ Dis tabellionibᵒ q̄ hmōi cōtractuū vetitoꝛ auſi fuerint iſtru menta cōſcribere: irꝛeuocabilis eꝛilij animaduerſione plectēdis.

✠ Judices cōtractibus illicitis aucto rātes puniunt bonoꝝ publicatione/et dignitatis amiſſione.b.d.Saly.

¶ Dis quoqꝫ iudicibᵖ ᵒ vel iuſᵖ geſtoꝝ babētibus qui hmōi dona tionū vel cōtractuū geſta cōfece rintᵍ dignitatis ꝓpꝛie z bonoꝝ oium ſpoliationē dānandis[s].

✠ Hic incipit tertia pars principalis legis.z.b.d. Uſufructus rei eccl̄iaſtice ad certum tempus vel ad vitam recipientis potest concedi:boc acto q̄ vſufructu finiꝫ to reddatur res vel tantūdēz reddatur.b. d.fm Bar. Vel ſic. Res immobilis eccle ſie potest in alium transferri quo advſum fructum dum tamē per pactum ſit cōuen tū q̄ ipſam rē reſtituet tempoꝛe conuento finito z aliā tāti valoꝛis z fructus eccl̄eſie relinquet:et de eis conficienda eſt ſcriptu ra als non valet.boc dicit Saly.

¶ Sane ne oſſis religionis eco nomis commode via pꝛouiſionis z occaſio venerādis eccl̄eſijs pꝛo futura videatur excluſa: id quod vtileplerūqꝫ[r] iudicatur ſub cau tele obſeruatione neceſſario pꝛo cedere concedimus[s]: ſi quando[t] igitur vir religioſus economꝰ bu ius regie vrbis eccl̄eſie pꝛoſpexe rit expedire: vt deſiderāti cuiꝫ certarum poſſeſſionum atq̄ pꝛe diozū vrbanozū ſcz ſiue ruſticozū ad ius eccl̄eſiaſticum pertinētiū/ tempoꝛalis vſufructus poſſeſſio pꝛo ipſius petitione[v] pꝛeſtet:tunc eius tēpoꝛis q̄ inter vtroſq̄ꝫ cō uenerit ſiue in die vite[x] ſue ab eo qui deſiderat poſtulet:pacta cum eo qui hoc elegerit ineat econo mus atq̄ conſcribat[y]:per que[z] tempus intra q̄ boc pꝛeſtari pla cuerit ſtatuatur:z manifeſtuz[a] ſit q̄ quiſq̄ accepert[b] adinuicē bu ius bñficij gra[c]:pſtando[d] q̄dē ec cleſiaſtici pdij pꝛo tpe vſufructū. poſt ſtatutū autē tempus z placi dum tēpoꝛi redditū ꝓpꝛietate[e] ad dominiuꝫ z ius eccl̄eſiaſticuꝫ re currente firmiter:ita ſcz vt ſiue cō pleto ſpacio q̄ fuerit iter eos cō ſtitutū:ſeu moꝛtis ſiue tempoꝛe/ſi hoc quoqꝫ cōuenerit)is qui poſ ſeſſionē eccl̄eſiaſticā z certoꝛ red dituum vſufructū habēdi gra[f] in teruenient pacto ſuſceperit non minus q̄ alterius tante q̄ntita tis quāte acceperat redditus cuꝫ ipſoꝝ pdiozū[g] dñio et rebus im mobilibus cozūq̄ colonis z mā cipijs eccl̄e de relin quat[h]:miſi eiꝰ bac cōditione pacta inita fuerint ea quoqꝫ decernimus nō valere: ſed poſſeſſionē eccl̄eſiaſticaz tan q̄ nullo iure transcriptam in iure ipſius atq̄ dominio pꝛemanere: et ab eccl̄eſiaſticis ſiue economis decernimus vendicari.

Lex. Lapſus.

Tertuſibi: pacta inita.ꝛcoꝛ.gl.i.c. cuꝫ acceſſiſſent.ſup ver bo aſſenſu. ✠ diſi.c.ſi ne exceptio ne.ꝛij.q.ſi.

¶ Mautendo nēs alie nādis aut permutandis.colla.ij.§.nos igit. z in aut.de alie.z empbi.colla.ix. §.boc autē ſuper ipſis.z.§.hec ve ro iubemus. Conſti.iij.

✠ Res immobiles cuiuſcūq̄ eccl̄e ab imperatoꝛe pꝛoueniente nō alienantur vel pi gnoꝛantur indiſtincte. Aliuindevero que ſite pignoꝛantur vel alienantur debito vi gente:cum ſolennitate tamen bic ſubiecta boc dicit Salycetus.

ſed bodie ab initio et mioꝛ.vt in autentic. De non alienan.§.ſi quis au tem voluerit.collatio.ij. Lege ſic lecta/ſequuntur autentice. Et pmo lege prohibentes. Secundo pumientes. Tertio pmittentes. vt in bac l.in tertu facit Leo. Sic ergo lege primo. Hoc ius poꝛrectum. z ſicut alienatio.et:multomagis.et: quibuſcunqꝫ modis. ſecundo. qui res alienatio.et:multomagis.et: quibuſcunqꝫ modis. ſecundo. qui res iam dictas.tertio.ſi quas ruinas.et:perpetua quoqꝫ.et: ſed et permu tare.et:item ſibi inuicem.et:item prędium. et: qui rem buiuſmodi. et: bec vſus preſtatio. Sed alij ponunt illam/qui rem. inter pumientes. ſed non eſt in boc vis.

r ¶ Bonoꝝ omnium. Sz cui applicabūtur:Rñ. eccl̄e fozte quam ledere voluit.vt arg.§.e.l.§.j. Tu vic fiſco.vt.j. de modo mul.l. mul ctarum.z.ff. de inoffi.teſta.l. papinianus.§. meminiſſe.

s ¶ Dānādis. Sequit aut. qui res iam dictas.que ſimiliter punit.

t ¶ Plerūqꝫ.vt in contractu qui ſequitur.

v ¶ Concedimus. Nota. ſic inſtitu.de auct.tut.§. neqꝫ.

x ¶ Si quando. Deſide rabat quidam ab eccl̄eſia temporalem vſufruc tum alicuius prędij vr bani vel ruſtici aſcz ad quīq̄ vel decem annos. vel dieb̄ vite ſue:z ſimi to tempoꝛe dicit ſe redꝺ diturū boc prędium: et aliud quod totidem fru ctus reddat. querit an economus h̄ facere poſ ſit:z dicitur q̄ ſic.z facit hec conſcribi.

y ¶ Petitione. Er hoc ſumpſit Jr. q̄ poſuit i formulario tabellionuꝫ in contractibus empbi teoſis. dicunt eñ ſic em phiteoticarijs. ſcz petiꝰ tionibus ꝛc.

z ¶ Utroſq̄. Jd eſt eco nomum z ſecum contra bentem.

a ¶ Elite. accipientis ad plus.

b ¶ Conſcribat. Sic ergo ſcriptura exigit: alꝰ non valet. vt.j. dicam. Additio. Multos altos caſus in quibus ſcriptu ra requiritur. vide per glo. inverbo. in ſcriptiſ. c.i.§. poſtq̄. extra de cēſ ſi.lib.vj.

c ¶ Per que. Scilicet pa cta.

d ¶ Manifeſtum. Scili cet per pacta.

e ¶ Elceperit. Ab eco nomo.

f ¶ Beneficij gratia. q̄ cōfert in eccl̄eſia de ſuo.

g ¶ Preſtando. Deſide ranti. Accur.

h ¶ Proꝑietate. Jd eſt poſſeſſione eius prędij cuius vſufructus con fertur frequenter eccle ſie. nam ꝓpꝛietas nūq̄ ab eccl̄eſia ſeparatur ſic.ff. de verborum ſigni ficatio. interdum. et de iudi.l.ſi de vi.et.ſ. de rei vendica.l. quotiens. et ſ. de.q̄batio.l.ij. alij po nunt ꝓpꝛietatem poſ ſeſſionis que in eccl̄iaz conſertur.

i ¶ Prędiozum. Sic ſcz de quo dandozum.

k ¶ Derelinquat. Jn vl tima volūtate vt innuit verbuz relinquat. vt.ff. de tabu.erbi.l.j.§. fina.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK PADERBORN

Diuisio.

HOc ius. Dinidit i septē partes. Ifā primo legē codicis ertēdit. Scdo. phibet alienationē in quodā casu simplr. Tertio pmittit pignorari i casu necessitatis. Quarto pmittit vēditionē si creditor nō recipiat pignorationē. Quinto pmittit dationē i solutū si emptor nō reperiat. Serto declarat q̄ res debēt vēdi. Septimo dicit q̄ stellionatū creditor. Scda ibi: Propterea. Tertia ibi: in certis. Quarta ibi: q̄ si nolit. Quita ibi: empto re. Serta ibi: sit tñ. Septima ibi: ¶ is. Bart. et Bal. ¶ Casus. Dic breuiter q̄ h̄ aut. ertēdit p phibitionē ad oēm eccl'm siam: ꝛ seruēt ppetuo in reb' ab impatore datis. Ita alijs aut formā alienādi. Et ter. not. primo q̄ nō sunt vocādi absentes dūmodo due partes sint p̄sentes: ꝛ maior pars istaꝝ duarū partiū consentiat vt no. glo. singulariter in c. p̄sentiū. de testi. lib. vi. Scdo no. ibi cū dicit habitis absq; dispēdio ꝛc. q̄ q̄si vēditur res alicuius ecclesie/ epūs q̄ interpont auctoritatez et etiā notariꝰ curie sue nō debent aliq̄d recipere p̄ sportulis ꝛ labore cui' ꝛtrarium seruat' male fm Pau. de cast. bic.

a ¶ Hoc ius. Imperator leo rebus ꝑstātinopolitane ecclie pudenter per legē istam iubemus: sed p h̄ac auctētica ertēdit p unio ꝛ pulegiū ad oēm locū venerabilē. Sic ergo dic h̄ ius pro rectum. ꝛ sumit hec pars vsq; illuc: ꝛ perpetuo ꝛc. er aut. de nō alie. ℌ. nos igit. col. ij.

b ¶ Porrectum. Id est productum.

c ¶ Actio pia. Id est pius actus: ꝛ sic ponit. ff. de dona. inter vi. ꝛ vro. l. ij. ℌ. fi. als nō factū vt hic sed ius desinat. vt insti. de ac. ℌ. i.

d ¶ Nec pignoret. scz res ecclīastice ſpāliter ſz gñaliter: ꝛ h̄ p aut. de nō alie. ℌ. fi aut̄ creditor. i fi. ℌ. ꝛ. ℌ. scz neq; dationē pignoris. col. ij. ſz p alia de alie. ꝛ emphi. ℌ. h̄ aut. q̄libet pmittit si debitū vigeat vt h̄ dicit.

e ¶ Perpetuo. i. incōmutabiliter sine exceptione. ℌota ergo ser casus vbi eccl'a nullo mō alienat. Primus vt hic q̄ res imobilis a p̄ncipe data: q̄ sumit ex aut. de alie. ꝛ emphi. ℌ. ea vero. col. ix. Scōs quan do ipſa eccl'a alienaret. vt in aut. multomagis. ℌ. e. Tertius q̄n ipse met ement vel cognato vēderet. vt aut. q̄nſcūq; mods. ℌ. e. Quart' q̄n est data res ecclesie sub hac cōditione ne alienet. vt in aut. de alie. ꝛ emphi. ℌ. sanctissimas. col. ix. Quintus est q̄s beneficio nō alienet. vt i aut. de eccle. ti. ℌ. iubemus. col. ix. Sextus in annuo relicto de ꝓpriꝰ prestando. vt in aut. de eccle. ti. ℌ. si autem annale. col. ix.

f ¶ Ne rebus ceteris. ℌ preterꝙ donatis ab imperatore.

g ¶ Excipitur. a supradicto.

h ¶ Nō possit. scz cōmode. vt. ff. de verbo. signi. l. nepos proculo.

i ¶ Specialiter dentur. Hoc est er aut. de alie. ꝛ emphi. ℌ. hoc aut̄ fuit per. col. ix. nā p aut. de nō alie. ℌ. si aut̄ creditor. col. ij. nō permittebat specialis hypotheca/ sed generalis.

k ¶ Reputet. Q̄d est cōmune ius in oi creditore nisi sit pactus vt fructus vice vsuraꝝ cedāt. vt. ℌ. de pig. ac. l. j. ꝛ ij. ꝛ de vſu. si ca pactione.

l ¶ In vsuras. Primo in vsuras. Scdo in sorte. vt. ℌ. de so. l. j. nec obstat h̄ ordo scripture. vt. ff. de sol. l. nec em. ꝛ de lega. ij. cū pater. ℌ. fidei tue. + ar. ℌ. e. l. cū pr. ℌ. pe. h̄ spāle est fauore eccl'e vt primo in sorte.

+ Als ē. ℌ. fidei. here. dus. ℌ. arg. contra.

m ¶ Centesime. Hoc est vt in fine anni tantū habeat. p vsuris q̄tū est quarta pars sortis. sors cū cētesima dr. i. quoddā p̄cipale vel pfectū q̄ cēteſimus numerus est pfectus vt ponāt in vim fubstantiui. Cēteſima est q̄ pars q̄ equiparat sorti in anno. vt patet. ℌ. de vſu. l. eos. ℌ. j.

Cēteſima vſura.

n ¶ Nolit. scz creditor.

o ¶ Ordinator. Id est abbas.

p ¶ Eum. scz epiſcopum.

q ¶ Ordinaſ. Et apud epm ꝛ epūs apud archiepm. sed cū archiepūs vēdit duo epi debēt interesse. vt in aut. vt nullus fa. ora. do. ℌ. fi. col. v.

r ¶ Hestis. Quia ꝓ scriptura nil dabitur tabellioni. sic. ℌ. de epiſ. audi. l. tam dementis.

‡ Vel aliter dicit. i p̄ debet iurare: iudicio ſi

s ¶ Juret. ℌ. ti. ij. cū clericis. ℌ. q̄ ſi lis. Sol. ‡ h̄ spāle sup alienatiōe.

t ¶ Adiaciō. q̄ attēdit p̄mo i numero. scdo i dignitate. vt. ff. de pac. l. mandato

torum fiscaliū cū ēm qualitatem fructuū oentur. vt. ſ. de allu. ⁊ pa. l. i. ⁊. iij. ℞ſi. pro pteritis anteq̄ ad eccl̄iā deueniret fundus. vt. ff. de publi. imperatores. j. rñ. Itē poterit esse onus tributoꝝ in hoc ma

a Maiorem partē fructuū oporteret dari pro tributis.

b Altomagis. ſ. cp aliarum rerum. et est verbum Jr. non legis.

Monasterij. i. ecclie: vel loci consecrati.

c Vna. ſ. alienatione ⁊ hoc ē i coꝝ. de alie. ⁊ emphi. ſ. ⁊ quonīā. col. ij. ⁊ in aut. de non alie. ſ. q̄ ꝙ cognouimus. col. ij.

Additio.

Vbusc̄unq; ista auct. plana est. Et no. bñ eā: q; ſp allegat ꝙ platos q̄ decēdit suis cō sanguineis res eccl̄ie. Nā cti᷑ ſi subdit iusta cā alienādi ⁊ ct ſi adhibeat ois forma nō tenet rōne psonę i quā fit: qđ est intelligēdum etiā ſi parata boc fiat: ⁊ bona fide: ⁊ ē ſpāle sec̄. i aliis admīistratoꝝ. vt. j. de ẽben. ēp. l. ſi cū ipe. ℔ tū q̄r intelligaꝝ ⁊ limitetur. vide bonā glo. in. c. decenter. lxxiij. di. ⁊ i. c. nō satis. lxxvj. di. Pau. de cast.

d Permittit. Qđ est in ſcpt̄ō casīb᷑ vt dirim᷑ in aut. boc ius porrectū. in glo. ſup ꝙbo inſcribat.

e Lognaꝝ. vl affinib᷑. vt i coꝝpe: vñ ħ ſumit. i. i aut. de alie. ⁊ ꝙbi. ſ. eo nomi. col. ij. ⁊ ē rō: q; ex offō qđ admīistrat nō lꝫ emere ꝙ ſcpl̄ aliū. vt. ff. de ẽben. ēp. l. nō lꝫ. ⁊. l. q officij. in pn. Et ſic nota gñale ꝙ nō admittit ali qs vt qlibet. vt. j. de oo lo. l. j. vbi ỏ ḃ dixi. Sꝫ ſi aut. de ſan. epi. ſ. ſi aut ecclīs. col. ij. vbi dispēſatoꝝ᷑ pmittit accipe.

† Sol. ibi pmittit ꝫdu cere vł ꝙ pal̄ ēpiscopi accipe. ħ aūt ꝓbet ꝓpetuā alienationeꝫ. Itē ħ economo ꝓbet ibi dispēſatoꝝ᷑ pmittit: puta plato nō admīistrāti. ⁊ ſpāliter bic ercipit eco nomus. in fi. illius. ſ. ſi anteˊ. vbi expresse economo idem ꝓhibetur.

Q Vires. Ista auct. respicit ſcdam partem. l. iubem᷑. ſ. ſi. ſane. ſ. c. vbi ꝓnūnt᷑ ſi facītes. Pau. ħ Bo. ꝓmo ſm Bal. ꝙ illicite ẽben ſup reb᷑ ecclesie punit pena expſſa i hac aut. Scđo no. ꝙ illō qđ dedit talis ẽben ſ. pdit quo ad eccl̄iaꝫ ſed nō perdit quātū ad ad ministrationem cum quo contrarit quia repetit ab eo. Bal.

f Jam dictas. ſ. locoꝝ᷑ venerabilium.

g Non gratuito. vt emptione permutatione: ⁊ ſimilibus.

h Legis. vel qz non erat de casīb᷑ pmīſis: ⁊ ſm ħ exꝑone citra ꝓ. ſ. Vel ſi erat non ſic bat: ct ſolēnitate q̄ debebat. vt in aut. ħ ius dirim᷑. ⁊ tūc dic citra. i. ꝑter: qz alienauit lꝫ nō valet ℣ctus i ꝓiudicium ecclesie.

i Eū. ſ. economū. Itē ꝓbderat dolū economi ꝓpt officiū dolo emptoris. Quid ſi nō est ſolnēdo vel nihil ħꝫ cum sit vnus de mōachis: ℞ſi. tenet ecclia ſi locupletior est ꝙ cōditionē fine cā. vt. ff. de cōdi. ob tur. can. l. perpetuo. fm quoſdam. ⁊ te eo ꝑ quem fac. l. ſi. in pn.

k Cum oi causa. qualr intelligatur habes. ff. de rei. vendicatione.

l Creditoꝝ. qz accepit rem pignoꝝ᷑ ⁊ in causam non concessam.

m Datoꝝ᷑. non autem contra ecclesiam.

n Eadat. iure exceptionis.

o Contrariſſet. ⁊ hic esset futuri tpis nō ſolū ꝓteriti. ⁊ hoc iō: qz dēs liquiti ẽbēdo: ſi aūt deliquit tm̄ nō ſolnēdo canonē postea nō ſoluit ꝓ tō futuro tpe. vt in aut. qui rem. ſ. e. ⁊ est ratio: qz ħ ab initio caruit titulo ⁊ iusto initio: cū fieret ℣ct᷑ emptioetic᷑ ℨ legē vnde magis deliquit cū ℨrit lege ꝓhibente. Sed ibi ab initio valuit cōtractus emphiteoticus: sed cessauit soluere canonem debitum per biēnium: ⁊ sic minus deliquit: ⁊ ideo ꝓteriti temporis non futuri.

p Sed melius. Hec ỏba referunt ad id qđ ỏz cadat. naz videbat cadere iure exceptiōis: sed melī᷑ est vt cadat ipso iure. Ciel melī᷑. ħ verctis videbat emphiteotā repellēdus exceptione: sed melius est vt ipso iure actio denegēt. ⁊ ē fic. ff. de arbi. sicū dies. ſ. si qs er. Azo. ⁊ sumit ħ tota er coꝝ. i auc. ħ nō alie. ſ. q; vō leonis col. ij. ⁊ er sequēntib᷑. ⁊ idē in aut. de alie. ⁊ emphi. ſ. ſi vero ꝓter hec. ⁊ sequēt̄ibus. ſ. col. ij.

q Denegandas. Subaudi ipso iure.

Sꝫ ſ. Cap᷑. Imperator: leo cōcessit q̄ non possit alienari res eccl̄iastica nisi q̄ ad vſuſructū. vti. l. iubem᷑. postea i casu necessitaꝫ pmissuꝫ est alienari etiā ꝑpetuē. vt in aut. ħ ius porrectū. ſtūc vō loqui mur nō in casu necessitatis ſz vtilitatis ne dom᷑ ruat er ꝙ re eccl̄ia nulla ꝓ postea bēbit vtilitatem. vñ dicīpator: ħ casu vō lo ꝙ tails res eccl̄iastīs ca deſi ēpbiteosiꝫ: vt oī no nō alienet. nā emphiteota hꝫ vtile ꝙ nūꝫ ⁊ ec clesia directū. ⁊ dicit ꝙ tūc ipſi ēpbiteote vti materia domus ruinose ad reparationeꝫ. Pau.

Mo. q̄ dom᷑ ruinosa eccl̄ie pōt ꝛcedi ad ppes tuā ēpbiteosiꝫ sub cano ne ħ ꝓtro. fm Bal. bic.

r Si quas ruinas. id ē ruinosa domus.

s Nō valēt. ſ. cōmode. vt. ff. de ỏb. ſig. l. nepos.

t Denī. i. dari pūt. rñ: dēt enī ⁊ qđ dicit ꝓpetuā dic iiinitū ẽdū pētio ſoluit. ifti. loca. ſ. adeo. ⁊ ſz ỏ ſz fieri renouatio vt quis nō dicat ſe ꝑsci pīsse ſm cōſuetudinem alij vſq; ad. xxx. an. vti ſti. deppe. ⁊ tēpo. acti. i ꝑn. alij vſq; Tertiā ge neratione. vt i aut. ỏ nō ali. ſ. empbiteoſim. col. ij. ⁊ ſm ỏos ħ ſit renouatio in tertia: ſz in q̄rta. ꝑma verio: ſz ỏone ſoluat pēsio: ⁊ cōrigatur illa denō alie. ſ. alienationis. q̄ nō ꝓmittebat perpetuam.

* Tu dic ſm bal. ħ q̄ hoc ē ſpāle in domoru i nosa ꝙ vti liratem quā er refectiē cēsequī ecclesia. alias ỏo per illaꝫ auc. nō erat ꝓmissus nisi i tertiā gñatiōnē. ſ. ỏ ꝙ illā aut de alie. et ſphi. ꝓmittitur. i ꝑpetuuꝫ. vt ibi no.

u Depositę. i. dirute.

v Ut pensio. Antiqua.

w Diminuatur. Ed plus.

x Tertiā ꝑt. i. tertia minuat. ⁊ due prestenk. alij vt. R. ⁊. B. ⁊. ſp. vt due remittenꝫ ⁊ tertia ſtet. ⁊ hec est verio: vt in corꝑe ꝓbatur. Sꝫ qđ dicit ef ſz illud inō ruinosis. Sꝫ adhuc aliud ſz ea. auc. ꝑpetua. ſertā ꝑte: ſz dic determinari ꝑ istā: vtrū ſoluat ſtatim ⁊ ꝑsens ꝑcū minuaf i tertiā ꝑtē an nō. ⁊ tūc tm̄ ſtet. q̄ tū pōt nīc bñ: dū tū dēt mesdietas ꝑsionū adiectarī ꝑ reedificatiōnē. Et dic cōstāte nūc pensiōe diminuta tm̄ in tertiā ꝑtē ab ea q̄ anteq̄ clades supueneraꝫ colligebatur. nā bec aut. est ꝓ ſtill᷑ in coꝝ. aut. cū hec ſit. de alī. ⁊ emphi. ſ. si vō quedaꝫ illa de nō alie. ſ. q; vō leonis. Nec dicas hāc habere locum tantū in ecclesia ſ Itantinopoli᷑ vt quidam dicūt) immo in omnibus. vt in aut. de alī. ⁊ emphi. ſ. quecunq; vero. col. ij.

a Partem. scilicet ſoluendam.

b Reedificante. i. edificare volēte anteq̄ aliq̄d nouę pensiōis ſoluat.

c Et additis. i. et pensionibus que nūc edificio reedificato vltra soli tas pēsiones accipi possunt medietas detur: ⁊ postea ſimiliter detur pensio que primo et ruinosis ſtātibus edificijs colligebatur.

d Per estimationem. id est reedificationem. nam per eā maior estimatio pensionis prestatur.

e Emphiteosis. ſ. contractus.

PErpetua. ¶ Casus. Ista aut. tres hz partes. Prima pars loqr̃ tur in nõ ruinosis: q̃ multũ dant redditũ. Ultia pars loquit in ruinosis q̃ paruũ dãt redditũ. Media vo pars i ruinosis q̃ nullũ dãt redditũ. Tunia. ¶ No. ex hoc ter. q̃ pbi paritas pulegiorũ est: vtrũq; redigif ad ius cõmune. facit. l. sed z milites. ff. de exeu. tuto. Bal.

a ¶ Perpetua. hoc vbũ est ex aut. de alie. ẽphi. nã z in illa de nõ alie. nõ erat hoc vbũ. z erpõ el lud vtmõ dixi illa aut. si quas ruinas. ff. priori.

b ¶ In bis. f. ecclesiasticis non ruinosis. vel in bis fcz ruinosis.

c ¶ Lege. vt in aut. h̃ ius porrectum. ff. eo.

d ¶ Jurãtib. f. clericis.

e ¶ Dedicaret. id est cẽt applicata.

f ¶ Sertã ptẽ. f. ad plus. als magr̃ retinet ecclia ꝑuẽdat. Sz nõne ecclia est deterior ꝑ additiõis ꝑ alĩ?: R̃ñ. nõ. ✣ q: diminutio fit, ꝑt̃ terlitates q̃ qñ erãt: ꝑuat̃ remittere tot tũ. vt. ff. loc. z qdu. l. si vno. ff. j. Vel dic ꝙ h erat res deterior ꝑ tũc qñ fuit ecclie data. ꝑma vetior. z h cũ nõe ruinosa: als fec̃. vt i aut. ista.

✣ Isti absolu. appzobat Bal.

Nec aut. ff. z pmutare. i istis tribus aut. seque, alienat res ecclĩastica: etiã q̃ad ꝓ recũ dñius et posito q̃ nulla subsit necessitas: nec vtilitas dummõ nõ subsit dãnũ z ex ipis au. i tez. no. illos casus ꝙ po nũt canoni ste p gl. xij. q. ij. sup ru. fm pau. b.

S. co. q est? Jtẽ videt i nihil diminui. vti aut. de ali. z ẽphi. ſ. i. sed ibi spãle i pascuis: z i agris primaz villaz maioris eccle sstãtinopolitane.

g ¶ Aut si ob cladẽ. nñc loquit eo casu quo aut. siquas ruinas.

b ¶ Diminuta fuerit. vt cẽ fruct̃/autvilis facta.

i ¶ Lõstãte nũc. i. vt tñ pstẽt ẽtiz possit: nũc: si nũc ẽ locata: z ad dent medietatẽ pẽsionũ adiectarũ ꝑ reedificatiõ nẽ rei ruinose: z de refecta solmã penso. Vel si ante refectiones fit solutum fit diminutio i tertiã partez. Vel si statim dic vt ibi: z addaẽ tertia illi? q portet ꝓcipi ostãte edificio. vt in aut. si quas ruinas. que est cõtra. Vel hic qñ aliqs bz reddit̃: ibi nullos. Vel hic est ruinosa clade: ibi vetustate. ꝓma vetior vt ibi dixi. quia hec determinatur per illam.

k ¶ Preciosa. vt turris aliqua.

l ¶ Justa. f. cẽt talis pẽsio q̃ collecta i. rr. ãnis ꝛtineat rei estimatiõẽ. vt i aut. h̃ si alie. ſ. si vo alicui? ecclĩastici. Jta ẽ hic rosolymitãe: opz teat vẽdi: tũc i gnãgitã ãnis. vt i aut. h̃ alie. ẽphi. ſ. scilĩssimas. col. ij.

m ¶ Ed: permutare principi. i. cum principe.

n ¶ Licet. scz ecclesie.

o ¶ Maiori. danda a principe,

p Si res publica. id est cesar.

q ¶ Hoc ex posit. bene dico maiori si res ꝛc.

r ¶ Pragmatica. i. ꝓfilo. ꝓcz: z sumit̃ h̃ aut. h̃ si alie. ſ. simĩr. col. ij.

s ¶ Tem sibijnuicẽ. vna. f. ecclesia cum altera. vt in aut. vt decetero cõmu. col. v. in fine.

t Jndẽitate. alioqn vna ꝑ alĩa restituereť. vt. ff. ex gb. cau. ma. l. fi.

v ¶ Referũtur. vt in aut. hoc ius porrectum. z hec est in aut. constitutio que ex ascrip. z lib. na. ſ. si vo. colla. v.

x ¶ Cẽ ꝑdũ. onus fiscale. h̃ exponevt. ſ. in aut. illa. sic ut alienatio.

y Supra. in aut. h̃ ius por. z est. h̃ de alie. z ẽphi. ſ. si vo qs de

Diuisio. ¶ Jmmunitas. i. indẽmitas. predictis. col. ir.

z Ui rem. Dicit aut. ista aut. iã̃tuor ꝑtes ꝓncipales ꝓt q̃tuor

PErpetua[a] q̃z ẽphiteosis in bis[b] ꝓmittit reb̃?: si res in corꝫ gerat ꝓtia qb̃ ℔ assignat le ge[c] /iurãtib[d] bis quoꝫ interest ex eo ℣tu nil ad lesionem diuine domus effici solito redditu ipsi? rei q fuit cũ diuino iure dicat̃ curꝫ[e] nõ minuẽdo: nisi i sertã[f] ptẽ: aut si ob cladẽ[g] diminuta[h] fuerit: tũc ostãte[i] nũc possessi pẽsionẽ in emphiteosim dct. ¶ Si res ꝑciosa[k] quidẽ est: tñ paruz aut nihil ꝑtet pẽsionũ: res subtiliter retinẽda est: vt ex hac pẽsione iusta[l] ꝓstituat: ea tamẽ sola denturꝫ in emphiteosim q̃ ad hec cõgrua videnť economo z aliꝫ gubernatoribus.

IN auten. nã. aut ꝓmutã. ſ. si minꝰ igit. col. ij. Lõstt. j.

¶ Cum ꝓncipe vel alia ecclesia permutatio est permissa. h. d. cũ seq. Saly.

¶ Ed: z pmutare ꝓncipi[m] ℣z ꝓ re maiori[n] meliori vel eq̃li si respublica[o] hoc exposcit[p]: ꝑgmatica[r] forma sup h̃ ꝑcedẽte.

IN auten. cõstitutio q̃z ascriptitio. ſ. si vo. col. v. Consti. vij.

¶ Permutare potest vna ecclesia cuꝫ alia dum illa permutatio fiat cũ vtilitate vtriusꝫ ecclie: alioquin vna contra aliaꝫ restituetur. h. d. Tiuia.

Item[s] sibijnuicẽ recte permutant cũ vtriusꝫ indẽnitate[t] eorum. ſ. consensu inerecuniente qui supra referuntur[v].

IN auté. de aliena. et ẽphi. ſ. si vo qs de ꝑdictis. col. ix. Lõstitu. iij.

¶ Inutile ꝓcedium ꝓpter onus fiscale inutile alienet: z gestis vt supra[y] conficiẽdis codẽ iuramento ꝓstito. i. q̃ alia de causa non alienet: nisi vt immunitas[z] ciuſ

imponunt pene empbiteote vel ꝛductori rei ecclĩastice: deterioꝛãtib̃ rẽ vel nõ soluẽtib̃ cẽsuꝫ infra bienniũ. Scda ibi: vt tñ soluat. Tertia ibi. z id i quo rẽ lesit. Quarta z vltia ibi: nõ repetitur̃. b. d. fm Jaso. de mayno fm quẽ no. ibi deterioꝛẽ ꝛc. q̃ emphiteota vel colon̄ eccle sie ꝓpter deteriorationẽ rei põt expelli a iure q̃ habet: et dic idẽ esse in colono ꝓuati. l. quero. ff. inter locato. i ver. z vt opponet. ff. loca.

a ¶ Qui rẽ bmõi. i. talez q̃ ꝓmittit emphiteosiz dari. vt auf. perpetua.

b ¶ Deterioꝛẽ. potest emglibet ꝛductoꝛ repelli si rem deteriorem facit. vt l. loca. l. iũ. in fine.

c ¶ Per biennium. z emphiteota ꝓuati triẽniũ. vt. j. de iure emphi. l. ij. i colono simplici biẽniũ seruat. vt. ff. locati. quero. ff. inter.

d ¶ Repelli potest. ecclesia dedit i emphiteosim ꝙ quaqua gita: cũ valeat parũ pl̃ statuta pẽsione vni? nũmi. An bẽat locũ pena buĩ? aut: Jtẽ dic q̃ sic ✣ cũ ſ sit mutatũ. vt. j. ō test. sancim?. Jtẽ oẽ pactũ factũ i eo ℣tu vz sic dicta forma. vt i ſti. loca. ſ. adeo. j. fi. Ecõtra q̃ nõ. tũ q: ille ℣t̃ ẽ ꝑlegẽ ista: z ita ei? forma nõ ꝓuãda est. vt i aut. de non alie. ſ. ler itaq;. col. ij. tũ q: graue ẽt nimis ꝓpt̃ cessationẽ vni? nũmi totũ ꝑcũ: z res ꝑdere vbi autẽ ibi? fm aut. si q̃s: z fm illã ꝓpetua: nõ est graue dãnũ vltra modũ. Jtẽ nõ ẽ ꝑsimile ꝛpo ni penã i casu q̃ nõ põt ꝛtingere. ar. i aut. de fisi. an dota. istru. na. i fi. col. ij. Quid si vna ecclesia bz ab alia z ñ soluit̃? R̃ñ. idẽ vt arg. ff. de fru. z lit. erpen. l. fina.

✣ Hanc sequũtur oẽs doc. ꝙ istam aut. q̃ gñali ter loquit̃ facit q̃s no. ff. ō ℣bẽ. emptio. l. fi res bõafide. fm Bal. z pau. de cast.

c ¶ Temporis. presentis z ꝓteriti non futuri vt ꝺixi in aut. qui res.

f ¶ Meliorationis. locꝰ pletaf igit ecclia cũ alia na iactura: R̃ñ hoc fieri cũlpa bui? q dãnũ sentit ẽ ꝛe sibi ꝑiputet. vt. ff. ō reg. iur. q̃ quis. Et sumit hec aut. er illa de nõ alie. ſ. scire aũt. z er illa. de ali. z ẽphi. ſ. si vo qs locator. col. ir.

Ecce ꝓmittit[1] vt antiq̃tis[2] ac[3] infirmatis fundit̃ q̃[4] ℣ ipm oꝛthodoxe religionis deuz quodãmõ facta sunt in integrũ restituant vniuersa: z ad suũ ordinẽ reuocent q̃ ãte ꝑfectionẽ nr̃e mãsuetudinis de oꝛthodoxe religio

dem venerãde domus structur.

IN auten. de aliena. z ẽphi. ſ. si vo qs locator. col. ij. Lõstit. iij. et de nõ alie. ſ. scire. col. ij. Consti. j.

¶ Non solũs ecclie canoné ꝑ pẽsiuz vel rem deteriorez efficiens repelli põt ab emphiteotico iure. h. d. fm Bal. Vel sic. Emphiteota deteriorans vel non solũs canoné ꝑ biẽniũ quattuoꝛ penis bic cõtẽtis puniť: qz potest expelli z sic pdit vtile dominium. Jtẽ nihilominus solvit qõ solvere debebat ꝓpter ꝓterito. Jtẽ damnum seu interesse refundit. Jtẽ melioramẽta non repetit. h. d. Pau. de castro.

QUi rem h̃mõi[a] cõductã vel in emphiteosim acceptam fecerit deteriorẽ[b]: aut emphiteoticum canonem per biennia[c] non soluerit hac lege repelli[d] potest. Aut tñ soluat totiꝰ tpis ꝑsionẽ. Et id in quo rem lesit resartiat. Non repetiturus si quid impẽdit nomine meliorationis[e].

IN auten. de alie. et ẽphi. ſ. si vero aliqs voluerit. col. ix. Lõ. iij.

¶ Alienatio permissa ecclesie cõstãtinopolitane. ſ. co. l. iubemus. ſ. fi. ertendit ad omnem locum ꝑium. h. d. Saly.

HEc vsus ꝑstatio[a] locũ bz in hoi domo religiosa: quo fini to res vtraq; pleno iure pucnict in domũ iam dictaꝫ: nec tributis qdã grauata maioꝛib̃ sit ea res q̃ dat inuicẽ: z eusdẽ reddit̃ sit.

¶ Cassatis oĩb̃ factis tpe tyrannidis ꝑulegia ecclĩaz in oĩb̃ in suo roboꝛe ꝑseuerent. h. d. fm Bal. Vel sic. Dia que facta sunt tpe tyrannidis superueniente iusto dño debent rescindi. h. d. Pau. de castro.

Idẽ. aa. Gloss. ꝑ. p. Lcr. xv.

[1] [2] [3] [4] [5] [6] [7] [8] [9] [10] [11] [12] [13] [14] [15] [16] [17] [18] [19] [20] [21] [22] [23] [24] [25] [26] [27] [28] [29] [30] [31] [32] [33] [34] [35] [36] [37] [38] [39] [40] [41] [42] [43] [44] [45] [46] [47] [48] [49] [50] [51] [52] [53] [54] [55] [56] [57] [58] [59] [60] [61] [62] [63] [64] [65] [66] [67] [68] [69] [70] [71] [72] [73] [74] [75] [76] [77] [78] [79] [80] [81] [82] [83] [84] [85] [86] [87] [88] [89] [90] [91] [92] [93] [94] [95] [96] [97] [98] [99] [100] [101] [102] [103] [104] [105] [106] [107] [108] [109] [110] [111] [112] [113] [114] [115] [116] [117] [118] [119] [120] [121] [122] [123] [124] [125] [126] [127] [128] [129] [130] [131] [132] [133] [134] [135] [136] [137] [138] [139] [140] [141] [142] [143] [144] [145] [146] [147] [148] [149] [150] [151] [152] [153] [154] [155] [156] [157] [158] [159] [160] [161] [162] [163] [164] [165] [166] [167] [168] [169] [170] [171] [172] [173] [174] [175] [176] [177] [178] [179] [180] [181] [182] [183] [184] [185] [186] [187] [188] [189] [190] [191] [192] [193] [194] [195] [196] [197] [198] [199] [200] [201] [202] [203] [204] [205] [206] [207] [208] [209] [210] [211] [212] [213] [214] [215] [216] [217] [218] [219] [220] [221] [222] [223] [224] [225] [226] [227] [228] [229] [230] [231] [232] [233] [234] [235] [236] [237] [238] [239] [240] [241] [242] [243] [244] [245] [246] [247] [248] [249] [250] [251] [252] [253] [254] [255] [256] [257] [258] [259] [260] [261] [262] [263] [264] [265] [266] [267] [268] [269] [270] [271] [272] [273] [274] [275] [276] [277] [278] [279] [280] [281] [282] [283] [284] [285] [286] [287] [288] [289] [290] [291] [292] [293] [294] [295] [296] [297] [298] [299] [300] [301] [302] [303] [304] [305] [306] [307] [308] [309] [310] [311] [312] [313] [314] [315] [316] [317] [318] [319] [320] [321] [322] [323] [324] [325] [326] [327] [328] [329] [330] [331] [332] [333] [334] [335] [336] [337] [338] [339] [340] [341] [342] [343] [344] [345] [346] [347] [348] [349] [350] [351] [352] [353] [354] [355] [356] [357] [358] [359] [360] [361] [362] [363] [364] [365] [366] [367] [368] [369] [370] [371] [372] [373] [374] [375] [376] [377] [378] [379] [380] [381] [382] [383] [384] [385] [386] [387] [388] [389] [390] [391] [392] [393] [394] [395] [396] [397] [398] [399] [400] [401] [402] [403] [404] [405] [406] [407] [408] [409] [410] [411] [412] [413] [414] [415] [416] [417] [418] [419] [420] [421] [422] [423] [424] [425] [426] [427] [428] [429] [430] [431] [432] [433] [434] [435] [436] [437] [438] [439] [440] [441] [442] [443] [444] [445] [446] [447] [448] [449] [450] [451] [452] [453] [454] [455] [456] [457] [458] [459] [460] [461] [462] [463] [464] [465] [466] [467] [468] [469] [470] [471] [472] [473] [474] [475] [476] [477] [478] [479] [480] [481] [482] [483] [484] [485] [486] [487] [488] [489] [490] [491] [492] [493] [494] [495] [496] [497] [498] [499] [500] [501] [502] [503] [504] [505] [506] [507] [508] [509] [510] [511] [512] [513] [514] [515] [516] [517] [518] [519] [520] [521] [522] [523] [524] [525] [526] [527] [528] [529] [530] [531] [532] [533] [534] [535] [536] [537] [538] [539] [540] [541] [542] [543] [544] [545] [546] [547] [548] [549] [550] [551] [552] [553] [554] [555] [556] [557] [558] [559] [560] [561] [562] [563] [564] [565] [566] [567] [568] [569] [570] [571] [572] [573] [574] [575] [576] [577] [578] [579] [580] [581] [582] [583] [584] [585] [586] [587] [588] [589] [590] [591] [592] [593] [594] [595] [596] [597] [598] [599] [600] [601] [602] [603] [604] [605] [606] [607] [608] [609] [610] [611] [612] [613] [614] [615] [616] [617] [618] [619] [620] [621] [622] [623] [624] [625] [626] [627] [628] [629] [630] [631] [632] [633] [634] [635] [636] [637] [638] [639] [640] [641] [642] [643] [644] [645] [646] [647] [648] [649] [650] [651] [652] [653] [654] [655] [656] [657] [658] [659] [660] [661] [662] [663] [664] [665] [666] [667] [668] [669] [670] [671] [672] [673] [674] [675] [676] [677] [678] [679] [680] [681] [682] [683] [684] [685] [686] [687] [688] [689] [690] [691] [692] [693] [694] [695] [696] [697] [698] [699] [700] [701] [702] [703] [704] [705] [706] [707] [708] [709] [710] [711] [712] [713] [714] [715] [716] [717] [718] [719] [720] [721] [722] [723] [724] [725] [726] [727] [728] [729] [730] [731] [732] [733] [734] [735] [736] [737] [738] [739] [740] [741] [742] [743] [744] [745] [746] [747] [748] [749] [750] [751] [752] [753] [754] [755] [756] [757] [758] [759] [760] [761] [762] [763] [764] [765] [766] [767] [768] [769] [770] [771] [772] [773] [774] [775] [776] [777] [778] [779] [780] [781] [782] [783] [784] [785] [786] [787] [788] [789] [790] [791] [792] [793] [794] [795] [796] [797] [798] [799] [800] [801] [802] [803] [804] [805] [806] [807] [808] [809] [810] [811] [812] [813] [814] [815] [816] [817] [818] [819] [820] [821] [822] [823] [824] [825] [826] [827] [828] [829] [830] [831] [832] [833] [834] [835] [836] [837] [838] [839] [840] [841] [842] [843] [844] [845] [846] [847] [848] [849] [850] [851] [852] [853] [854] [855] [856] [857] [858] [859] [860] [861] [862] [863] [864] [865] [866] [867] [868] [869] [870] [871] [872] [873] [874] [875] [876] [877] [878] [879] [880] [881] [882] [883] [884] [885] [886] [887] [888] [889] [890] [891] [892] [893] [894] [895] [896] [897] [898] [899] [900] [901] [902] [903] [904] [905] [906] [907] [908] [909] [910] [911] [912] [913] [914] [915] [916] [917] [918] [919] [920] [921] [922] [923] [924] [925] [926] [927] [928] [929] [930] [931] [932] [933] [934] [935] [936] [937] [938] [939] [940] [941] [942] [943] [944] [945] [946] [947] [948] [949] [950] [951] [952] [953] [954] [955] [956] [957] [958] [959] [960] [961] [962] [963] [964] [965] [966] [967] [968] [969] [970] [971] [972] [973] [974] [975] [976] [977] [978] [979] [980] [981] [982] [983] [984] [985] [986] [987] [988] [989] [990] [991] [992] [993] [994] [995] [996] [997] [998] [999] [1000]

a ¶ Hec vsus. ¶ Casus. Hec aut. dicit duo. Ꝓmo q̃ ℣t̃ iste ꝓcessus in maiori ecclia cõstãtinopolitana vt possit alienare in certum vsuꝫ: z cedifi q̃libet ecclia. Scõo dic q̃ si ecclia ꝓcedit rei vsuꝫ: finito tpe illo ꝛz ea res pleno iure ad ecclĩaz redire: aut alia eq̃ bona i spectu redditu: nec illa res q̃ ad ꝛz cẽ magis onerosa tribut̃, q̃ fuit illa res ecclie. ¶ No. ex ℣ ter. iv. pleno iure q: p ꝑsta aut. z p. l. iulian?. i. ff. ff. ō rei vẽ. tz bar. i maria subitõnis. ꝓpẽdiose q: vbi pmiſ h̃ vbũ pleno iure q: substo sit directa q: ex ꝓit plẽo iure. i. directo. vt h. t. d. l. iulian?

g ¶ Prestatio. quã fecit ecclia alicui ꝓuato. vt in si. iubemus. z sumitur in aut. de ali. z ẽmphi. ſ. si vo quis voluerit. col. ir.

DEcernimus. ¶ Pone casum vt in glo. i. Et no. ꝓmo er ter. ibi: deũ. q: q facit contra eccliam facit contra deum. Bal. et Pau. ¶ No. scõo ibi: ꝓesidendi. q: bono: est alios ꝓcedere. Odof. z Bald.

b ¶ Decernim?. ipator: leo vsus ouẽte. ꝓfec? erat: z iõ qdã tyrãn? ecclesias iuasserat. f. odoac?: z multas leges z statuta ℣ ecclias z ea: z pmile gia statuerat: q̃ oia cassat leo ꝑhãc lege z ad ꝑstinã formã reducit. Ac.

i Antiquatis. i. vt frequentari non debeant.

k Ac. ꝓ eo id est. ¶ Funditus. ipso iure.

m Quc. subaudi bis. Accursius.

a ¶ Quarum. ſcz eccleſiarum.
b ¶ Sacerdotium. id eſt patriarchatum.
c ¶ Ac. ponitur pro id eſt. d ¶ Ceteras. ſcz eccleſias.
e ¶ Creationum. quia a quo ordinetur epiſcopus.
f ¶ Dedidi. qđ a dextris ꝛ quia a ſiniſtris pñarche debeat ſedere. vt ſint cõtẽto inter archiepiſcopum Rauẽnatẽ. et mediolanen.
g ¶ Patrẽ. ſ. cõas poſtro. ſedẽ. vt. ſ. c. l. iubem⁹. ij. ſ. ſcientes. ꝛ in aut. de eccle. tit. ſ. j. col. ij. ꝛ. ſ. ó ſum. tri. l. victo. ẽccur.

Illud qđ. plana eſt ſ. ler. ¶ Et no. pria mo er ea in verbo i act. ꝛ v. actor. qꝛ ſcripture facte corã iudice vel magiſtratu ẽt p modũ volũtarie iuriſdictiõis dñr acta: et ſic dz oib⁹ fieri copia ipſaꝝ: vt ſunt emãcipatiões et adoptiões ꝛ creationes tutoꝝ vel curatoꝝ i quibus regrit auctas magiſtrat⁹ de q vi. qñ no. In no. l. c. j. et ó pba. ¶ Nota ſcõo q dicant donatiões facte ad pias causas. Bald. ꝛ Pau.

b ¶ Illud. qđ erveterib⁹ legib⁹. Dicebat q donatio facta in pnatũ va leat vſq; ad. cc. ſolidos. ſed ſi ecclia fieret i pl⁹: ſed non determinabat pcas. vnde dicit i. ſ. ¶ Minus. id eſt non.
k ¶ Actis. l. chartis.
l ¶ Intimate. i. recitate.
m ¶ In aliꝝ. i. cũ donatio confertur in aliud.
n ¶ Intimãdis. i. in ſcriptis deducendis.
o ¶ Intacta. vt ſibeãt iſinuari ſi ſunt vltra. cc. ſoli. vt. j. ó do. facim⁹. i pn.
p ¶ Si qs. In qbuſcũqꝫ mobilib⁹ vel inobilib⁹.
q ¶ Fecerit. id ẽ facere volucrit.

Xenodochium. r ¶ Xenodochium. loc⁹ in quo peregrini aluntk.
Nosocomium. s ¶ Nosocomium. loc⁹ in quo egroti curãtur.
Orphanotrophium. t ¶ Orphanotrophiuꝫ. i quo pueri orbati parentibus aluntur.
Ptochotrophiũ. v ¶ Ptochotrophium. in quo parentes aluntk.
Gerõcomium. r ¶ Gerõchotomium. i quo pauperes ꝓpter ſenectutẽ ꝛ ꝓpter infirmitatem curantur.
Latotrophium. y ¶ Latotrophium. vbi quilibet diuertebat.
Bephotrophiũ. z ¶ Bephotrophiũ. in q infantes ꝛ ibeciles aliũ turvt phanẽ be erpoſitiones in nouellis ſuperilla ſſti. de ali. ꝛ empti.

Acta. a ¶ Luitatẽ. ſic q ih ꝛ al⁹ parificaẽ citaꝝ cũ eccliã. vt ꝛ. j. c. vt ink diuinũ
b ¶ Actorum. i. ſcripturarum factarum coꝝm iudice.
c ¶ Quãtitatis. ꝑ quingentorum ſolidorum.
d ¶ Donatiõe. imperiali. nã imperator ꝓt plus dare pũs locis vltra quingentos ſolidos ſine actis. vt in aut. de non alie. ſ. ſimmus. col. ij.
e ¶ Valeat. ſ. donatio i eo qđ excedit. vt. j. de do. ſi gs argẽtũ. ſ. finaũt
f ¶ Intimata. i. ſcripta in actis. [donator. ẽ. ſ. i oib⁹. ẽccur.
g ¶ Alia cã. abſiſi ꝓdictis. nã in locis ſilib⁹ ꝓdict⁹ idẽ iuris eſt: ſz ibi eſt ſecus: vbi qs vellet dicere: donani amico meo vel conſanguineo ꝛ cã pictaẽ: tũc eſſi nõ poſſet nisi ſz vetera iura: vt hõ ẽxvſqꝫ ad. cc. ſolidos. vt. j. de do. l. ſancim⁹. i pn. ꝛ ꝓh. ff. de le. ꝛ ſenatuſcõ. l. qđ vo ẽ rõnem.

nis fide ꝛ ſcti ſſimarũ eccliarum ꝛ martyrũ ꝛ ſtatu firmiter obtinebãt. ¶ Dis q ſ⁹ b tpe tyrannidis innouata ſunt: tas ꝛ venerabiles eccleſias quaꝝ c ſacerdotiũ d gerit beatiſſim⁹ ac e religioſiſſim⁹ cp̃s patriarcha nostre pietatis pater Achatius: q̃ ꝓtra ceteras f q̃ per diuerſas ꝓuicias collocate ſunt: necnõ ꝛ reuerendiſſimos eaꝝ antiſtites / ſcu de iure ſacerdotaliꝝ creationũ g / ſcu de expulſione cuiuſq; cp̃i a q̃libet illis tpib⁹ facta: ſeu de ꝓrogatiua i cp̃or ꝛ ciliorum vel extra ꝛ ciliũ ante alios p̃ſidẽdi h vl de pulcegio metropolitano vl p̃ſi archico ſub iſſdẽ ipiꝫ tpib⁹ peni tus antiquandis: vt caſſatis ꝛ reſciſſis q̃ p hmõi ſceleratas iuſſiones aut pragmaticas ſanctiones aut ſtões ipias ſiue formas ſub ſecuta ſũt. ¶ Que aũt a diuie reordinatiõis rctr⁹ ꝓncipib⁹ añ nr⁹ iperiũ ꝛ deinceps a nr̃a mãſuetudine idulta vl ſtituta ſũt ſup ſanctis eccliꝫ ꝛ martyrũ ꝛ religioſis cp̃is ꝛ clericis aut monachis i uiolata ſeruent. ¶ Sacroſctãs q̃ ſ⁹ bui⁹ religioſiſſime ciuitatis eccleſiaꝫ ꝛ matrẽ nr̃e pietatis et ꝛpiaꝝ noꝝ ortodoxe religionis oĩm et ciuſdẽ regie v: bis ſctiſſimã ſedẽ ꝛ puilegia ꝛ honores oẽs ſup cp̃or creatiõib⁹ / ꝛ iure cãt⁹ alios reſidẽdi / ꝛ cetera oia q̃ añ nr̃m iperiũ v⁹ nobis iperãtib⁹ habuiſſe dinoſcitur: hr̃e in ꝓpetuũ firmit⁹ regiev: bis intuitu iudicam⁹ et ſancim⁹.

¶ Valet donatio ſctã p̃ſs locis ꝛ pauperib⁹ vſq; ad quingẽtos aureos vel ſoli dos ſine aliqua iſinuatiõe. b. d. Bal. Del ſic. Donatio ꝑuato collata nõ valet vltra ducẽtos ſolidos niſi iſinuata. In eccliaꝫ vo collata valet vſq; ad qngẽtos: etiã nõ inſinuata. ꝑncipis tñ eſt ꝑuilegiũ vt ab eo valeat ſine iſinuatiõe donatũ. b. d. Saly.

Impera. Iuſti. a. mcnne. prefe. prętorio. Lex. xvi.

Illud q̃ cõ ex veteribus legibus l⁹ obſcure poſit⁹ a q̃buſdam attẽtabat: vt donatiões ſup p̃ſs cauſis facte: l⁹ min⁹ i actis k intimate l ſint: tñ valeãt: certo ꝛ dilucido iure taxam⁹: vt in alijs m q̃

hodie vo eſt cõe ius oĩm donationũ vt vſq; ad quẽtos ſolidos valeãt ſine ſcriptura. vt. j. de do. l. pe. i. ſi. Ẽ in dicunt qđ hodie valere in eccleſia romana vſq; ad octingẽtos ſine ſcriptura. vt ſicut olim ꝛ trecẽtis vltra donatiões alias fiebat: ſic hodie qõ ſatis dicit põt: ſ⁹ fm aũ tẽticã vr i iñeſſum. vt i aut. denõ alie. ſ. ſimm⁹. col. ij. ſ. ſ cõtrarium. ſed ſi dicã dono tale rem paupiũ⁹ cor̃ã qbuſdaꝫ videt q valeat. vt. ff. de le. ij. l. cũ pr̃. ſ. ó datiõis. ꝛ. j. ti. j. l. ſiqs ad declinãd. ſ. ybi aut. ſed dico aliõ i legato vbi nõ erit gitur legataꝝ pſona: ꝛ aliud i hmõi ẽctib⁹ vbi exigit ꝑ ſe vl p aliũ: ꝛ ſic intelligẽ in paupes p̃ſentes ꝑ ſe vel per aliũ.

b ¶ Preter eas. ſ. cãs.
i ¶ Ceterum. ſ. legum.
k ¶ Scita. id eſt ſtatuta.

¶ Ancim⁹. Nec ler tria facit. Primo prohibet. Scõo punit. Tertio excipit. Ira plana eſt. ¶ Mo. bãc. l. ſ ilꝰ los q recipiunt pignoꝝ calices vel cruces eccleſiarum: vt pdãt pecuniã: ꝛ illa reſtituant: q̃ poſtq̃ ſemel fuit redicata dimino vſui nõ debẽt redire ad hũanũ: qõ intelligit Jnno. etiã er pacto apõpoſito i ẽctu: vt ipe not. i. c. verũ. de fo. cõp. pau.
l ¶ Sancim⁹. ſicut ler iubemus / phibet punit et punit: ita bec. ſ. illa in mobilib⁹: hec i mobilibus: ꝛ ſic iſta imitat illã ſ. cetere leges bur⁹ ritu. dicãt de bis q̃ ſunt vſui deo miniſtrãtiũ. hic tamen de reb⁹ diuino cultui conſecratis dicit.
m ¶ Donaria. vt thuribula ꝛ ſiliquaria eñ q̃dã modo donata ſũt deo.
n ¶ Sanrerunt. vt ꝛ. j. de religi. locũ. et. ff. de ſ̃bẽ. emp. l. ꝛ libri. ꝛ. l. ſ. celſus. im pn. ꝛ de vſuca. in l. vſucapionem. et dere. diui. l. intãtum. ſ. ſacre.
o ¶ Epos. cuꝫ forte res crant epalis eccliæ: imo certe. et ſi alicui⁹ capelle vel monaſterij ſibi ſubditi. vt in aut. de aliena. ꝛ empti. ſ. qñ cognouimus. col. ix.
p ¶ Economos. qñ alij obligant nõ econom⁹.
q ¶ Eis. ſ. emptoribus.
r ¶ R elinquẽda. ſ. cõtra ecclesiam: ſed ẽ economũ ſic. vt in aut. de ali. ꝛ empti. ſ. ſi ẽ ꝑter hec. col. ix. et in aut. de nõ alie. ſ. ſi autem creditor in pignore.
s ¶ Precio. qñ emit. t ¶ Fenore. i. fenerata pecunia. qñ. ſ. mutuauit.
v ¶ Vor. ſ. vaſoꝝ. r ¶ Conflata. i. cõfracta ꝛ in maſſam redacta.
y ¶ Sunt. ſ. vaſa a tempore hunius legis.
z ¶ Vel fuerint. ſcz deinceps. Eccur. a ¶ Corpora. ſi extant.
b ¶ Ad ipſa p̃cia. id eſt eſtimationem. ſ. ſi corpora nõ extant.
c ¶ Per in rem. ſ. ſi extat in eadem forma.
d ¶ Siue p̃dictionẽ. i. cer lege iſta vl ſine cã qñ mutata ſitvl nõ extãt.
e ¶ Per in factũ. cũ ſ⁹umpta ſunt ꝛ nõ extãt. vel. i. cũ extãt vl nõ extãt.
f ¶ Cuius. ſcz actionis in factum.

Donatio ſctã eccl'ie vltra quingentos aureos ſine ſcriptura an valeat.

a ¶ Articulis.nã i loco cuiuslibet edicti siterdicti dar.vt isti.deiterdi. i fi.7 i subsidiũ legis aglic.vt isti.ad.l.aql.i fi.7 i 3cib⁹ inoiatis trib⁹. do vt des: facio vt facias.io vt faciam.i.q.rto.l.faciovt des dar ẽ dolo actio.vt.ff.de pscri.v.l.natural.7 i aliꝭ multis casib⁹ i subsidiũ vt h.7 ff.de pscri.v.l.q̃ties.7 ō bac actiõe dic vt no.ff.de pscri.v.sup rub. Sz ad id qõ dixi dari reiv̄.

Rei vendi catio an p re sacra possit inte tari.

est 3.ff.de rei v̄.in re.§. loca. Sol.q. ibi ius diuini nõ fit sacra7 rei vendi. peti nõ posse: vers̄ est a puato 7 laico: ꝭ ab eccliastic⁹ pt. Ut pic adiecta cã ecclie qr vẽdicat tãꝑ eccliẽ nõ tãꝑ fiũ.sic 7 ar.ff. de rei vẽ.l.i.§.i. Uel bec corrigit.vt bec est diuinctiua cui7 alia ꝑs ẽ a rẽ.l.vt in factũ dari: q; in factũ dar. Uel ponit vel p 7.si ue correctiue.p mã vio?.

b ¶ Lapti uorũ.ꝛ. vendi talia vasa.

c ¶ Prefatarum.f.mobi liũ bodie 7 imobiliũ mꝭ hac ꝺditioe vt nõ alie nent ad eccliã venerint. vt i auf. de alie.7 empbi. §. sanctissimas. colla.ir. quã qdaꝫ hic habent q̃ incipit: Res mobiles.

d ¶ Alias boiũm.i. aiaata corpa.vt 7 ar.ff. de pẽs. l.i fuor.§. fi.7 inſti. ō eo cui libe.cã bona adi.§.7 ne hmõi.7.ff. ō vẽ. i pof. mit.l.i.§.7 gñaliꝛ.et illõ. zidibi res sime reb⁹ sub ũcere cono?. Uac ẽt rõe ne dicaꝫ.p alimẽtis pau perũ fieri alienatiõez: qz aie hoim ꝛc. 7 q; sili mõ sine ifinuatiõe invtraq; cã dõaf.vt.§.cãlld. et.ff. de do.si q̃s.p rogatiõe. i pn.7 p h i decr.xij.q.ij. c.aut hs ecclia.hs aut.ō ñ alie.§. hiſdẽ.col.ij.et ō alı.7 ẽph.§. sãctissimas. col.ir.de his nõ dicant.

Versus.

e ¶ Pdctib⁹, dũmõ nõ pdicant et appellatiõi cã. vt in auf. vt cũ de ap. cog. vt i pn. co. vij. Seq tur aut. ꝑtea. vt si acten⁹ fuerint facte tales vendi tiones 7 imõ renocãtur.

Reterea.¶ Caſa⁹. Uasa supflua si debitũ vꝛget qõ aliũde nõ possit solui: pñt vẽdi: ne qd alió i mmobile alienet: 7 pñt vẽdi integra alteri eccle: laico aũt nõ mũ cõfata: 7 si pẽ ter ista formã emant vel vendant ista vasa revocant: 7 cedẽ pene ipo nuntur accipiẽti q̃ imponerent si acciperent rem mmobilem eccle.

f ¶ Peterea. ler codicis in casu pmiserat alienari. h in alio ꝑtera ꝛc.

g ¶ Ea.f. vasa. h ¶ Venerabilib⁹. subaudi ẽcis sunt. f. integra.

i ¶ Cõſlata. i. ꝓfracta 7 ligdata: ꝭ ñ 7 adhuc videnẽ sacra. arg. ifti. de re. di. §. sacre res. z. ff. de re. di. i. intãtũ. §. semel. hs decretiste distinguãt. Sz bñ põt rideri q̃ calix fract⁹ nõ sit sacer cũ nihil calicitat⁹, remãsit eo fracto: ꝭ domo diruta remanet area q̃ est ei⁹ maria pars. Itẽ quõ vẽdenẽ cũ estimari nõ pñt. vt. ff. de re. di. l. sacra. §. fi. z de ẽbẽ. emp. fed celsus. i pn. Rñ. fict vt poterit estimatio. vt 7 i libero boie cui⁹ vẽditio qñq; valet. vt. ꝭ. de pa. q fili. di. l. ij. 7. ff. de his q̃ deiecerunt vel effu. l. si.

Calix fra ctus nõ re manet sa cer. Uõ liber qñq; vẽdi potest.

Ancinus.¶ Caſius Ler erat q̃ si curialis alicui daret i vita vel in vltiaꝫ voluntate: q̃rta dabaf curie: fallit si daret eccliẽ. lra plana est. ¶ Lo.er bac.l.in fi. argumẽtũ qñ cõtra et allegatur aliqua ler que loquaf eccliã si nõ occurrit alia ꝛgrua resp̃sio potes dicere specia le est in eccliã ꝓpter rationẽ que hic ponitur in ter. fm Pau. hic.

Lasius.

k ¶ Sicim⁹. Quetudo sine ler erat q̃ dicebat q̃ si gs decurionũ vel curialiũ vellet suã substãtiã totã dare quoquomõ alicui: siue in vltima voluntate siue inter vivos: certa pars puta quarta dabaf curie: bodie vo excipiunt per hãc legẽ oia loca venerabilia vt eis decuriões bona oia dare possint ꝛ curia nil detrabat: 7 i aliꝭ oib⁹ remaneat dicta cõ suetudo vt h.7.ꝭ.qñ 7 q̃b⁹ q̃rta ps.l.j.7.ij.7.ꝭ de ipo.lu. desl.l.j.li.r.ꝭ fi curialis sit cleric⁹ tũc tres partes sue substãtie remanẽt apud curiã: vt ꝭ.tit.j.auf.hs neqꝫ. q̃ est 3.lee⁹ si aliter ꝺnet ipso i curia exhibẽte vt hic.

l ¶ Xenones. Ubi peregrini aluntur: z oia que sequũtur sunt nomina venerabilium locorum: que expone vt. 3.c. illud. Xenones.

m ¶ Curiali.i. alicuius curialis. nã er bonis curialiũ tm̃ dabaf quarta ipsi curie.

n ¶ Uluos. f. donatiõis.

o ¶ Inscriptiomb⁹. iscriptio erat quarta portio ei⁹ rei quaz aliqs dabat venerabili loco. vt. ꝭ. qñ 7 q̃b⁹ q̃rta ps de. l. ij. 7. ꝭ. de ipo. lu. desert. l. j. li. r.

p ¶ Ꝭn aliꝭ. quidez per sonis. f. ꝓuatis.

q ¶ Humanas. q. d. bene debem⁹ facere discrimẽ.

r ¶ Consequt. q. d. bene debet conseruari.

Inter diuinuꝫ. ¶ Caſius. Facit hꝭ differẽtiã inter ꝓuatos et vna pte 7 eccliaꝫ 7 ciuitates et alia circa pscriptionẽ i q̃ttuor: casib⁹. f. in hẽditate. Itẽ i legato vel fideicõmisso. Itẽ in ꝺotatioe. Itẽi vẽditioe: vt si eccliẽ vel ciuitati ex pdict⁹ causis debeaf nõ currat pscriptio nisi cẽtũ ãnoz. Scõo dicit de captuis ecclesie vel ciuitatis si q̃d eis debeaf ex pdict⁹ causis. Tertio q̃ si eccliẽ ciuitati 7 captiuis aliq̃d debeaf ꝓsonal 7 realis actio 7 hypothecaria ex causis ꝓmissis eis cõpetit: vltio q̃ i pñ tib⁹ 7 futurꝫ locũ habeat negocijs. ¶ Plot. ꝓio er bac. l. i pn. ꝭ Jaſo. h q̃ ecclia 7 ciuitas eq paran tur: 7 ad h q̃tidie allegatur iste ter. 7 itelligeveni q̃tũ ad tres casus posꝭtos h in ter. als eq patio nõ ꝓcedit. ¶ Plota scõo ibi aliq̃d reliq̃rit hẽditatẽ ꝭ Alb. Bal. Saly. Fulg. Pau. 7 Jaſ. h q̃ vbũ reliq̃do trahitur ad istõnẽ bẽdis. Et h iõ q̃ adiectus vniuersitati fm eosdem.

Ter. l. vt in ter diuinũ. glo. in. c. iij. superver. ec clesia fũgat ꝛc. dicit per hanc l. q̃ ec clesia fũgit iure reipublice.

s ¶ Ut inter diuinũ. duo bus modis ꝺ: ius diui

nũ 7 adeo ꝙstitutũ vt euãgelia. 7 scõo deo ꝙstitutũ: vt sup reb⁹ ecclias sticis factũ: 7 boc scõo mõ accipit h. Itẽ et publicũ duob⁹ modis ꝺ vt a ꝙliber ciuitate factũ q̃ ꝺ: ius ciuile. vt inſti. de iur. na. ꝭ. ius aũt ciuile. 7 ciuitati factũ. i. super reb⁹ ciuitatis: 7 sic ꝭ accipitur. Alecur.

t ¶ Publiciꝫq;. Et vna parte: 7 ꝓuatum er alia parte.

v ¶ Priuata. cõmoda. ꝺc. i. iura sup cõmodis ꝓuato⁹ facta iter duo. ꝓma. ꝭ. ius diuinũ 7 publicũ er vna parte 7 boc tertiũ: er alia 7 ꝺnia vt h. 7. ꝭ. l. ꝓri. ꝭ. Et sic no. q̃ idẽ ius ꝺa 7 reb⁹ ciuitatũ q̃ reb⁹ eccliaruꝫ vt h. 7. ꝭ. l. allud. 7 ar. in aut. de nõ alie. §. finim⁹. col. ij. Sz arg. ꝭ. ff. de vb. sig. cũ q vectigal. i fi. Itẽ no. h q̃ ius publicũ ciuitatũ aliaz appel laf ꝓter romanoz fm q̃sdã. vt. ꝭ. de scr. fugi. l. mãcipia. alibi. ꝓ romanoz 7 aliarũ ciuitatũ. vt. ff. de publica. l. ꝭ 7 bi. §. ꝓterea. alibi. ꝓ romanoz tm̃. vt. d. l. q̃ vectigal. 7 ꝭ. de offi. ei⁹ q̃ vice alteri⁹ gerit. l. j. Alcc.

x ¶ Competens. i. idonea. y ¶ Discreto. i. differentia.

z ¶ Hereditatem. instituendo eccleziam vel ciuitatem.

a ¶ Dederit. i. dare consueuit.

b ¶ Uendiderit. quattuor: no. fm Joã. in quibus bec ler locum ꝭ in bereditate. in legato: in ꝺnatoꝛ: in vendito.

c ¶ Xenonibus. loc⁹ in quo peregrini suscipiũtur: 7 expone buiusmodi venerabilia loca. vt. 3. c. illud. Alccur.

d ¶ Relictoꝛ. boc refertur ad bereditatem 7 legatum.

e ¶ Coartanda. f. ractione.

f ¶ Relicte. i. ibẽditate relicta eis. idẽ est i ẽptioe facta noie captiuoꝝ.

g ¶ Longissimam. id est centum annoꝝm.

In infinitum.

¶ In infinitū. no. infinitate vitarū: ✣ vt. ff. de le. iij. fideicōmissa. §. si qs decē. ꝛ de dā. ifec. g bona. i fi. vti auf. vt deter. fit nu. cle. i pn. col. j. Ar. 5j aut. de nō alie. §. finim". ꝛ. ff. de cī lite in. videam". §. iurare. ꝛ. ff. de fi

a ¶ Vanc. ex actionē. [deinf. l. si ita stipulat" a feio.

b ¶ Cētū ānox. ✣ hec em est lōgissima hois vita vt h. ꝛ. ff. de vsufr. l. an vsufruct". ꝛ tāto tpe dur rāt actiōes ecclesiȝ ꝛ ciuitatiū" ꝛ captiuȝ: vt h. Sȝvt ȝiuū iure ciuitatū fim. ff. Māvt g. ꝛꝛ. tñ an. duret. vt. ff. ō di. ꝛ tē po. pscrip. l. i. oīb". q̄ ē ȝ. Sol. ibi tpāl'i reb' fisca lib" romanoꝝ: logt ✣ q̄ multis aliȝ puilegiȝ gaudēt q̄re mirari n de bes si h grauēt: cū nō sit ēde libertate fit. ſ. q̄ q̄nq; ē deterior; ꝙditiōi q̄ res alie: q; ꝛ alia mlta h pᵒ uilegia. vt. ff. de lib. cā. l. liberis. ſ. si duo. ꝛ. l. duo bus. ꝛ de manu. test. l. cū ex plib". Ad dic fm. Ps. q̄ ista corrigit p. l. j. ō pᵒ scri. ꝛꝛꝛ. an. oēs. ꝛ. j. ō fū dis pa. l. si. li. rj. q̄ fit silr buic ȝ. nā statuerūt. rl. ānoꝝ: ille due corrigūt p istaꝝ ista p auf. quas actiōes. j. eo. Vel dic ille tres loquūt de retinēdis bec logt de acq̄dēdis. ȝ h nō placet: q; maior pᵒ scripto deberet statui amittēdo q̄ in acgrēdo siue recuperādo. Alt dic fm Jo. q̄ bec in ḡttuor tñi casib" logtur: ille in aliȝ ſ. hec placet. Vel dic q̄ oēs ille actiōes q̄ pli rius durabāt artāt/ bec aute ē ȝ min" durabāt p ogat. Itē ȝ. j. de fun. rei pua. l. eū q. li. rj. vbi. ꝛꝛꝛ. an. pscribīt fuus public": ſȝ ibi de fuo pn cipis dicit. pterea ꝛ ibi fauoꝝ curie pscribētis q facit etiaȝ naturales filios legitimos. vt h. ut aut. quib. mo. na. effi. fiu. ſ. q̄. vō non est. colla. vij. ꝛ insti. de nup. in fi. Itē cōtra. ſ. de ope. pu. pscriptio. sed ibi spe cialē vt nulla pscriptio curratin locis publicis. ff. de via pu. l. viam.

d ¶ Tunc. ſ. elapso illo tpe nulla petitione vel eractione facta. Accur.

e ¶ Siue itaq;. Repete vt addat: q; iā dedimus piuilegiū circa pscriptionē: innuit itaq; ꝛ aliud demus vt ei competat in nr̄e: etiā si nō tra diderit: ꝛ repetit tamen pius quod diꝛerat.

f ¶ Captiuoꝝ. vel simili causa vt pauperib". vt. ſ. titu. j. l. nulli. ꝛ. l. si qs ad. ꝛ episcopo bis casibus datur vendicatio per leges illas.

g ¶ Donata. ita q; non tradita.

h ¶ Eoꝝ. ſ. relictoꝝ vel donatoꝝ. i ¶ Inbibēda. ſ. actione. Accur.

k ¶ Dimas pſonas. relinquētiū. ſ. heredes primos vel cōtrabentium. Hoc q̄ dico relinquētiū referas ad heredes ꝛ successores: ſ. q̄ dico cōtrabentium referas ad pmas pſonas ꝛ heredes q; successores, ȝta primas em pſonas relinquētiū nō possit moueri actio cū nō sint.

l ¶ Mouear. actio. ſ. ſic q̄ ſi ȝ alios agat pōt repelli mioꝝ pscriptiōe. q̄ in petitiōe hereditatis pōt aptari: ꝛ in rei vēdicatiōe ꝛ nō in aliȝ.

m ¶ Personales actiōes. ex empto/vel conditione ex lege/vel ex testa mento actione/vel hereditatis petitione.

n ¶ In rem. ſ. vtilem. ✣ ſȝ q̄ ſi pciū nō fuit solutum: idē forte. vt. ff. de publiciana te pcio. nā ꝛ h de vtili dicit vt ibi. Sȝ tu dic q̄ ieodē casu vēdicat fine traditiōe quo ꝛ puat' facta traditiōe. ſ. soluto pcio ✣ vel alſ satisfacto. vt insti. de re. di. ſ. vēdite. Itē niquid possiſſo sine tra ditiōe trāsferr': Rñ. nō. q; plurimū facti bꝫ possessio. vt. ff. ex qb. cau. ma. l. deniq;. ꝛ. ff. de acq. pos. l. cū heredes. in princi. Item q̄ si vni ec clesie pnus vēdidit ꝛ solutū fuit pciū: nō tamē tradidit: deinde alij ec clesie vēdidit ꝛ tradidit: que erit potior: Rñ. puma: plata vtili actione directe. ✣ vt. ff. de pᵒcu. in cause. in fi. licet fit ar. contra. ſ. de rei vēdi. l. quotiens. sed illa in priuato loquitur: ꝛ extra oꝛdinaria est.

o ¶ Hypotbecariā. boc referī fm Azo. ꝛ. Bal. ad sola legata ꝛ fideicō missa: ꝛ i aliȝ bonis reliquētis: nō est spāle i hypotheca. q; ꝛ p aliā legē cōpetit vt subȝcit fm ꝛc. quā babes. ſ. cōia de leg. l. j. Aliȝ etiā ad donata trabūt ꝛ cepta ꝛ vēdita. vt. ꝛ ibi cōpetat tacita hypotheca sicut in aliȝ bonis vēdēt. sed donatis: ꝛ fm eos tria puilegia ꝛ cedit ſ. ler circa pscptionē q̄ aliȝ silis i repit nisi vt i. d. l. ō vsufr. l. an vsufruct". ꝛ. ſ. ne rei do. vel tē. l. j. ij. ꝛ. iij. ité ꝛ in rei vēdicatiōe que dat nō tradita possessione: qđ non est alis: vt. ff. de rei vendi. l. si ager. ꝛ. ſ. de pac. l. tra ditionibus. que sunt contra. Item in tacita hypotheca vt pra.

p ¶ Deducti sunt. i. cristurnt ꝛ nondum defuncti.

q ¶ Quas actiōes. Hec auf. in parte corrigit. l. in parte adinuat. di/ cit ler codicis q̄ ecclie gaudēt pscriptiōe cētū ānoꝝ. ℍ auf. di/ cit q̄ ȝ oēs ecclias pscri bīt pscriptiōe. rl. ānoꝝ. excepta romana ecclia ȝ quā ſ pscribīt mīs spa cio cētū annoꝝ. Ulula.

r ¶ Quas actiōes. si cō petant priuato.

¶ Excludūtur. hoc fal/ liti duob" casib" in qb" priuatus audiret vsq; ad ꝛꝛꝛ. an. vt. ꝛ als tricēnal' est pscriptio: et sic ecclie est ānalis. vt in bēditate bētici. vt in auf. vt cū de ap. cog. ſ. si ꝙ liberi. col la. vij. ꝛ i bonis rapīt' mōachā. vti auf. de san. epiſ. ſ. si qs raptauit. col la. ir. ✣ Szq̄ si ecclia ȝ ecclesiam se velet tueri: ℍñ. rl. ānis tueri potest fm ℍll. ar. ff. er qui. can. ma. l. li. ſ. q̄ dā dicāt. rrr. ānis. Itē ȝ q̄dā ecclia ȝ priuatū velit se tueri: nun quid priuatus poterit vti eadē exceptiōe: ℍñ. eo/ dē mō ſ. q̄ aliqs priuat' ȝ aliuȝ priuatū. nec ob. ff. q̄ sēper in dubio pfe guit̄ liberalitate pnci pis fuit idultū nullo pe tēte: ibi ad alterius petitionē. vt. ff. e. ti. l. iij. ſ. pn. Ité an idē ī ciuitate q̄ ī ecclia cui pscptio. c. an nox fuit largita: ℍñ. nō idē fm Spy. ꝛ Jo. q̄ ī ea nō inuenit correcti. vt. ſ. xvj. q̄. j. ō. nouaꝝ. sub c. gnāliter.

Text" aut. quas actiones. ℬ auf. ē canonizat". rxvj. q. iij. §. de pfessori ptiōib". vbi. §. de actiones

✣ Hoc hodie de iure canonico i- matut" est: vt in c. fi. de pscri. lib. vj. vbi vide.

Text". ibi: in re. ꝛcor. gl. super ver. si gnū. circa. si nēm. c. ij. ex trave pstuc.

Text". l. in rt. a bec ler vsq; ibi: pe terea ꝛc. ca nonizata ē. xvj. q. j. §. nouaꝝ. sub c. gnāliter.

¶ Clerici extraoꝛdiaria mūera nō sub/ eūt ꝛ hospitē recipere nō tenēnt. h. d. Bal.

Titulus. vj.

Imperatoꝝ Cōstā tinus. a. clericis salu tem dicit. Lex. j. Vrta sāctione[3] quā duduz meruistis[a] et

de ap. pcipim". i fi. ꝛ de testa. sancim". ſȝ Pla. dirit idē: q̄ eadē ē rō vt maioꝝ: q̄ idē ius. vt. ff. ad. l. aql. illud. ꝛ. ſ. de di. reſcri. l. j. Itē nūq̄d po terit bodie ꝛcedi vt rīn cētū ānis ȝ aliquā ecclias pscribat? Rñ. fic. vt fuit nouantulane ecclie. tū q; fuit odiosē pscriptiōes: ficqs artāde: tū q; antique forme reddit. vt arg. ff. de pac. si vn". §. q̄ ī specie. ꝛ. ſ. de spō. l. fi. Itē an ℍ poterit ꝛcedi vt nulla pscriptio obiciat: Rñ. nō. vt ar. ff. si qs cau. ȝ ſ. §. q̄stū. ✣ Item nunqd ȝ bas pscriptiones vel mi/ nores q̄ currūt vt statim dices poterit restitui in integrū ecclia vel cui tas: Quidā vt Spy. sic. vsq; ad quadrīēnū a tpe lesionis. ſ. cōplete p/ scriptiōis. vt. ſ. ō iure reipu. l. reipublicā. lib. rj. ꝛ. ſ. q; er caa. ma. l. reipu blica. nā ȝ h panificat reipublicā ecclie: ſȝ respublica restituit: q̄ ecclia. ꝛ boc dicūt fere oēs. Aliȝ q̄ nō. ꝛ eqparatio fit mioꝝ in ℍtib" nō adit in pscriptiōib". Itē qd si pscriptio. ꝛ. vel. ꝛꝛ. vel. ꝛꝛꝛ. ānis ceperat cur rere ȝ eū cui ecclia succellit: Dicūt qdā fm Spy. ꝛ Ja. fieri q̄dragēta annis. vt. ff. de vsur. l. cū qdā. ſ. fisc". ꝛ. ſ. ſi debitores. Sed pōt dici eā debere vti iure priuati. vt. ff. de iure fisci. fisc". ꝛ de fun. do. ſi fundū. ✣

s ¶ Alicapiōe. ſ. trīēnij. Accur. t ¶ Pscriptiōe. vt fi fisc" ꝛ ec clesie venderet tanꝫ suā. vt. ſ. de quadri. pscrip. l. ij. in fi. principij.

v ¶ Durātib". vt currāt ȝ ecclesiam cū effectu. ꝛ idē in q̄libet pscriptiō ne minore decēnio. vt in redhibitoria: vel q̄to mioris: q; in. r. rr. ꝛ tri cēnali tñ innouat ℍ ȝstō. vt in co. aut. vñ ℍ ſ. ptalib". col. ir. fec" in minore ȝ quē ȝstōnē pozē. vt in auf. de ec. ti. ſ. ptalib". col. ir. fec" in minore ȝ quē ipso iure nō currit. vt. ſ. in qui. cau. in integ. rest. nō sit necessaria. l. l.

r ¶ Sola romana ecclia. ℍ clausula sumpta est ab Irnerio ec illo ti tulo. vt ecclia romana ꝛc. col. iij. q̄ dicebat aliā ꝛstitutionē. ſ. ℍ ȝstitu tio ꝛc. col. viij. log in aliȝ ecclȝ tm. Sed tu dic fm. ℍ. q̄ in oīb" ti

q loquif hic Cõstantinus q fuit impator: primus rpianus. j. de na. lib. 1. dnũ cõstantinũ. z. l. illã placet. fecit vel ipse: vel alius ei⁹ antecessor.

a ¶ Mancipia. i. familia vestra. b ¶ Nullus. scz. z actor.

c ¶ Collationibus. s. fordidoꝝ munerum: vel extraordinariorum.

d ¶ Vacatione. s. fordidoꝝ munerum vel extraordinariorum.

e ¶ Hospites. hospites ꝓpter hospitalitatẽ. hospites dicũtur a hospitalitas est quasi mun⁹ incũbebat: hospites autẽ. i. pauperes suscipere debẽt. vñ pauperes hospitalitate munerẽ fuerãt. vt. j. l. pri. + Scz oppõit hospiti, recepto ꝯ pmõiale mun⁹. vt. j. ꝯ mu. pa. l. iij. z. l. ẽt. li. x. z. ff. de mu. z hol. li. §. fi. ät. z. l. z q originẽ. §. mun⁹ hospiti, ꝯ clici debent subire. vt. j. co. l. de bis. q est ℣ Rñ. subeũt clerici mũera pmonia ita ſ nõ oĩa: q⁹ tributoꝝ tñ. Cãt ait hospiti, fuscepto: alia rei ppue cohe ret: alia nõ: ſ ꝙ si er iopinato fuscipit. pmo casu clici nõ ercusant: q⁹ nec milites nec mulieres nec ipuberes: nec veteranꝝ: is mo nec ipe principes. vt. j. de mu. pa. per to. li. x. z vt in emp. spe. ne licẽ. se er. lib. x. z. ff. de va. mu. l. sunt munera. Jn scõo et clerici z milites excusan tur. vt hic. z. ff. ꝺ va. mu. his. §. ägariaꝝ. Vel mes li⁹ ſ pmõniale ſit mus nus ſuscipe hospites: tñ ppt bñficiũ ſpale bui⁹ le gis ſe ercusãt: illi ei ſoli ſe excusãt q⁹ hospitãs le pmilegiũ: vt. ff. de va. mu. l. sunt mũera: vt pbi z artiũ. pfessores z milites z veterani. vt. ff. ꝺ mu ne. z hol. li. §. pe. z. ſi.

f ¶ Admis. Tria diũcũſi. Lista. l. q⁹ clerici relarent ſe excusen tur ab eꝺordiarijs mũeribꝰ. Scõo q⁹ ſi qꝺ bone ſte ẽficerit q⁹ erogeꝝ in vſus pauperꝝ. Tertio ꝺcedit tã clericis q⁹ ſuis familiaribus. ¶ Er hac l. no. ꝙ⁹ q⁹ clici de bonis ꝑbẽdar⁹ ſuar⁹ q⁹ vẽdũt vel vẽdi faciũt nõ tenent ſoluere gabellas. Nec etiã ad portã ſoluũt: etiã ſi ſunt clerici ingati. Ho. vltio q⁹ pmilegiũ clericoꝝ ꝺaf coꝝ vtoꝝb⁹ z filijs ſm Bald.

g Jndebite. q⁹ ad eos: ſi exigant iniuria ẽ eis: ſ⁹ ſi exigat a laicis nõ eſt iniuria vt ſtatis dicet. Et dic q⁹ de eꝺordiarijs eractoribꝰ dicit. nec

h Conventionis. ſ. eꝺordinarie collecte. obſtat. j. l. pri.

i Eractionis. scz fordidoꝝ munerum

k Nullaqs. idem dicit melius ꝺclarando.

l Sordidoꝝ. i. operum. m Negociatores. ſ. laici.

n Prestationem competẽtem. vt collectam extraordinariam.

o Vniuersis. clicis nõ habita relatiõe ad singulos clicos. i. ad singula generiꝝ: q⁹ nõ ad vagabũdos. vt. j. c. gñaliter. ſ⁹ ad singulos grad⁹.

p Strepitus. vocatio. i. ad gña singuloꝝ.

q ¶ Parsimonia. i. parce viuendo quesiuit.

r ¶ Jdonisse. i. ecclia vl ſcptura. ſ⁹ ꝺ peculio. l. peculiũ. ff. ꝺ

s ¶ Cõscia. vt er ſcriptura. t ¶ Cõgeſſerint. i. congregauerint. Acc.

v ¶ Oporteat. i. oportunũ ẽ: vl ꝺcẽs ẽ. fic. ff. de iuſti. z iur. l. j. in pn. nec

‡ Quid autẽ ſit taberna z vñ dicatur. vide gl. inve. taberna. Jn ſtitutiõ. in gl. j. extra ꝺ vi. z hoñe. clerici.

em eſt neceſſe: vt. j. e. l. ſacroſancta. q⁹ eſt ℣. Vel h in ſ⁹ ſtitis ꝺ reb⁹ eccle: ſ⁹ ꝺ ſuo patrimonio.

t ¶ Ergaſterijs. ab erga q⁹ eſt opa: z ſteron q⁹ eſt ſtatio: inde ergaſteriũ: id eſt operarum ſtatio.

u ¶ Tabernis. ꝑ eoꝺẽ accipe. i. ſtatiõb⁹. vel ꝑpue. ‡ Sed ĥ quõ cum etiã tabernas ſtrare nõ ꝺbeãt. vlũ. ꝺi. c. nulli: Rñ. locabũt. vt. ff. ꝺ

x ¶ Uerũetiã. nõ ſoli clericis ꝺamus hoc priuilegiũ/ verũetiam ꝛc.

b ¶ Hoibus. ſ. familiaribus. c ¶ Eorũdem. clericoꝝm.

vos z mãcipia[a] vestra nullus[b] nouis collationibus[c] obliguit: ſed vacatione[d] gaudebitis: preterea ecq⁹ hospites[e] ſuſcipietis.

¶ Clici nõ vocãt ad mũera fordida: q⁹ quemẽt⁹ ẽ q⁹ bõa iter pauperes ꝺſtribuãt q⁹ in fordidis mũeribꝰ vel alis illicite ꝓſumant: z ĥ pmilegiũ ꝺaf clericis z coꝝ fmiliaribus z vtoꝝb⁹ z filijs. b. ꝺ. ſm Jaco. bu.

Idem Aug. ſcribit ꝺ eo. Ter. ij.

Omnis[g] a clericis iꝺebite[g] quẽtiõis[h] iniuria z imiq⁹ exactiõis[i] repellat ipoꝺitas. ¶ Nullaqs[k] quẽtio ſit circa eos muneꝝ fordidoꝝ: z cũ negociatoribus[m] ad aliquã ſtationẽ[n] ꝑtẽtẽ vocãt: ab his vniuerſis[o] iſtiuſmoꝺi ſtrepitꝰ[p] ꝺgeſcat. ¶ Si qꝺ civil⁹ ꝓmonia[q] vl⁹ puiſiõe[r] vel mercatura: hõeſtati tñ ꝺſcia[s] ꝙgeſſerit[t]: id i vſũ pauperũ atq⁹ agẽtiũ miſtrari oporteat[v] aut id q⁹ cõſũꝺ er gaſteriꝝ[x] vl⁹ tabernis[y] cõãri poſſit[z] colligi: collectũ id religionis[a] ctimẽt lucrũ. ¶ Ercũctiam[b] hoibus[b] cozũꝺẽ[c] q operã i merci monijs[d] hñt diu principis: id eſt mci genitoris ſtatuta mltimoꝺa obſeruatiõe cauerũt[e]. vt ijꝺẽ clerici puilegijs plurib⁹ redũꝺarẽt[f]. itaq⁹ eꝺordinarioꝝ munera a ꝑꝺict⁹ nec itas atq⁹ ois molestia cõ quiſcat[g]. ¶ Ad pangariã q⁹ ſſtationẽ nõ vocent nec cozũꝺẽ facultates atq⁹ ſubſtãtie oib⁹ clericis[h] hmõi ꝓpogatiua ſuccurrat: vt et ꝛiugia clericoꝝ ac liberi[k]: coꝝ q⁹ miſteria[l] i. mares pariẽ ac femie cozũq⁹ etiã filij[m] z filie imunes ſp ab huiuſmoꝺi munerib⁹ perſeuerent.

¶ Nullus laic⁹ põt ponere collectã vel onera clericis eccl⁹s vl⁹ pijs locis: nec in

d ¶ In mercimonijs. ſ. vendẽdis.

e ¶ Lauerunt. i. prouiderunt.

f ¶ Redundarent. i. abundarent. tam in ſe q⁹ in ſuis.

g ¶ Cõgeſcat. nili ſint ea q⁹ ad expeditionẽ nr̃i numinis accepim⁹. vt. ſ. ti. j. l. neminẽ. q⁹ eſt ℣.

h ¶ Liberi habiti an ſit a cros ordines.

i ¶ Miſteria. i. miniſtri.

m ¶ Filij. añ cõcepti. nã poſt ſacros ordies cẽnt incesti. ℣tes ſi ſint in ſeruitio parentum z viuũt patres clerici. non alis. z facit. ſ. ti. j. placet.

n ¶ Alb buiuſmoꝺi. non extraordinarijs.

Tẽ nlla. Hec ẽſtitutio coadiuuat z auget. l. C. et dicit duo. ℣mo ꝑcipit q⁹ nulla cõſtas vel ꝑſona publicaꝝ ꝓuata ꝺz cogere clicos ad exactiões collectaꝝ: ſiue ad eꝺordiaria munera. Scõo dicit q⁹ ſi aliqs ẽfecerit tenet reddere acceptũ triplũ: z bãno ipiali ſubiciet: a q⁹ nõ liberabit⁹ niſi fatiſfecerit. Er hac cõſtõne no. ꝙmo q⁹ cõitates nul lã hñt ptãtẽ i eccl⁹s vel eccl⁹aſticas ꝑſonas: nec ꝑñt eis imponere collectas. ¶ Mo. ſcõo q⁹ triplũ ei pena q⁹ alibi nõ repit in inſinuatione rei⁹ mo⁹ bilis fm Bal. hic.

o ¶ Tẽ nulla. Conſtitutio federici.

p ¶ Angarias. hoc exponẽ ye vt ꝺicit. ſ. ti. j. neminẽ.

q ¶ Ideſumãt. ex predicta cauſa. q⁹nõ ſoluerũt collectas: vel etiam ex alia: vt ĥ tangñ fauoꝛ ex tẽdaꝛ. vt. ff. ꝺ lib. z poſth. cum quidam.

r ¶ Qõ ſi fecerint. aliqui officiales.

s ¶ Alb eccl⁹ia. rõne ergo ꝺlicti erit laic⁹ in foꝛo eccl⁹ie q⁹ eſt notandũ: ſicut ſit ꝺ loco publico p auꝛ. qua in pronincia. j. vbi ꝺ cri. agi. opoꝛ.

t ¶ Triplum. ſic inſti. ꝺ actionibus. §. tripli.

Ter. ibi: ꝑterea. scoz. cus hoc ſi. j. in fi. extra ꝺ imu. ecc. + Vbi. xlii. ꝺi. a ꝑn. vſq⁹ ad. §. fed l. z. l. xxxix. ꝺi. volum⁹. z xv. q. j. q. circa fi. z q. ij. mos. z l. xxv. ꝺi. ej. z xvj. q. j. ſiñ ꝺcẽd. z. c. ſicut. iuncta glo. in. ẋ⁹ hoſpitalitatem. ꝺe ſup. neg. pre. et ꝺe ꝺben. ꝺe monachis. Ter. l. oĩs. ¶ Nec eſt nobilitas ler ꝑ puilegio clericoꝝ q⁹ allegatur in glo. j. z i ca. ſoãnes. z in gl. in. cũ. ꝺe ꝑte extra ꝺ cleri. ꝑtug.

Ter. ſi vltra: pcurgere. ꝺa res trãſit cũ ſuo onere: vt ꝺ. et. c. j. ſi gl. j. poſt ꝑn ci. extra ꝺe iureq; poꝛro.

Ter. offi ciales. con. c. j. cum glo. ſup ẋ. rocinia. cir ca me. extra ꝺe oblig. ad ratio. nõ oꝛ di. poſt pri. gl ab: ſi vero adminiſtratiões ꝺe poſſuerit.

‡ Dic bar. ẋ z in. l. pla. cet. in fin. ſ. ti. pri. q⁹ ĥ. l. nõ ẽ coꝛ recta: ſ⁹ loq⁹ turin ꝺ nõ tributarijs et ſic in one rib⁹ realib⁹ q ecclia etiã hodie ſubit xj. q. j. ſi tributũ. ſ⁹ autẽ. ite nulla loq⁹ in mũeribꝰ ꝑſonalibus.

Cursus.

a ¶ Cursus. id est actus relicta ratione. vel Cursus. i. officij sibi iposi-tu. vt. ſ. de curſu pub. lib. rū. Accur.

b ¶ Primipili. boc exponc. ſ. eo. l. quiſquis emēſis. Vel primipili id est prime et maxime administrationis quam gerebant.

c ¶ Neceſſitate. i. finito tempore vel reddita ratione.

d ¶ Interuerſa. q. obno xij ſuit ꝛ nō reddūt rōne.

e ¶ Tranſeunduz. id est. tranſierint. Accur.

f ¶ Retrabant. ſicqꝫ ꝑſo nalr ꝓtecti ꝛ ei facultati bꝰ punit. vt. i ſi. bui'. l.

g ¶ Sub notiõe. l. eraminatione.

b ¶ Judicum. ſ. eorū qui curialibus ꝓeſunt.

i ¶ Officus. i. officialib'.

k ¶ Conſentientibus. ſcz officialibus.

l ¶ Tranſferantur. in ciclerum. ſ. palā ꝰceptis pr̃mipilarꝫ. vt. ſ. eo. titu. quiſqꝫs emēſis. q. eſt ℨ. ſicergo ad alios ſe ꝫ refert. Vel ſo. vt ibi.

m ¶ Nec ceſſionē. ꝓpter quā timebat olim. nam olim ſi cleric' fiebat curialis reddere debebat bona curie.

n ¶ Clādeſtinis: no. pluſ puniri clandeſtinū deli ctuz ꝙ publicū. ſic. ff. de admi. tu. l. nō criſtimo. ꝛ retēto caſu qñ nō ſūt ob nor. q. ptz ꝙ p hāc. l. ꝙ ſit curialis efficus: ſed bodie p aut. ſed neqꝫ ꝛc. nō ꝓt niſi ℨ formā ibi datā. ꝛ hoc dicit aut. ſed neqꝫ curialē. quā ℨ lege.

o ¶ Irrependi. i. eundū ad ordinē clericat'. vel id est irrumpendi.

p ¶ Militant. id est militarunt vſqꝫ huc.

¶ Sed neqꝫ. Nec aut tē. corrigit. l. C. nā ꝑbet officialem durā te officio fieri clericum: qō. l. permittebat.

q ¶ Clero. vñ. ſ. abſtrahit

r ¶ Cõſtituant. de facto.

s ¶ Mõaſtica. nō tñ fiet mõach' cū ꝓpria ſubſtā tia. bñe dicit nō poſſit: vt ā. ti. j. aut. ingreſſi. qō tñ ſtati dicet. Sz quō ℨ cū ſ. dicat. id est eſti alijs monachis. ergo idē in iſtis:

Rñ. nō ponit ibi reſpectiue. vt ī aut. vt deſſū. ſeu fu. ī ꝑn. col. v. Quare ℊ vroze ducere nō pōt: Rñ. q. habiti bz; ꝛ qz ſatis eſt clicari curialē.

t ¶ Quarta. hec particula eſt in. ſ. curialē: ſz tota alia eſt in. ſ. ſed neqꝫ curialem. ꝛ in aut. de ſan. epiſco. col. ir.

v ¶ Clericatus. refertur ad id quod dixi. ā. Tales enim ꝛc.

x ¶ Fortune. i. curie.

y ¶ Eccliaſtico gradu. vt vſqꝫ ad duos grad'.

z ¶ Nō. ꝑbibet. vt in minoꝝ ordinibus qō eſt gñale in q̃libet mona cho. vt in aut. de mona. ſ. antepe. col. i. ꝛ ſubiicit ꝛ gñaliter ꝛc. Accur.

a ¶ Idē eſt. vt tradat curie.

b ¶ Licet. q. d. l. ſz nō eſſent officiales.

c ¶ Fortune. fu' vo dño ds reddi. vt. ſ. c. aut. ſi fu'. q. ē ℨ. Itē ℨ. i. de cu. l. neqꝫ. li. r. Sol. bz hic redire in priſtinā ꝺditionē ꝰtū ad on' ſuſtinendū: nō quātū ad honores. vt. ff. de interdic. ꝛ re. l. relegatorū. ſ. fi.

d ¶ Quicunqꝫ. ſcz curialis.

e ¶ Redierit. habeudo vxorem vel concubinam.

f ¶ Curiali. imo in aliud monaſteriū. vt i aut. de ſan. epi. ſ. ſi monach'. col. ir. Sed dic q̃ hic bis fugerat: ſecus ſi ſemel. vt ibi diſtinguitur.

g ¶ Reddatur. alꝰ eſt inter. tradatur.

¶ Si quis. ¶ Caſus. Si quis mulierē deo dedicataz cauſa mrimo nij vel cõcubinar' corrūpere auſus fuerit: pena capitali punie tur: etiā ſi eam non rapuerit. Ulpia. ¶ Nota er bac. l. q̃ vbi punit attentatum multofortius cõſummatū: ꝛ ſic in delictis ꝛ penis delictoꝝ rum habet locū: ꝛ ad hoc ſemper allegatur iſte ter. ſm Pau. ꝛ Bal.

b ¶ Si qs. ita lege. ſi qs fuerit auſus nō dicā rapere mſmonij cā: ſz attentare tm̃. ſ. ci' pudicitiā. ſic accipit. ff. de iniu. l. attētari. Vel ita. Si qs auſus fuerit nō dicā rape: ſz attētare tm̃ mrimonij zingedi cā. ꝛ ſz ā. ſ. ff. de penis. l. cogitatiõis. ꝛ. ff. ad. l. cor. de fal. l. q falſas. Zlō dr̃i Diozi ſolutionē ſic diſtigue. aut qs cogitauit tm̃ delinq̃re ꝛ ad actuz nō ꝓceſſit: ꝛ tūc nō punit: ita log. ff. ō pe. l. cogitatiõis. nā ꝑmi mor' nō ſunt ī ꝑtate nr̃a: ſ. aut ad actū. ꝓceſſit: ꝛ tūc aut pdurit ad effectū ꝛ idu bitanꝫ punit: ſiueytaꝫ ſi ue nō. vt. ff. q̃ ſqꝫs iu. l. iū. i ꝑnc. aut nō pdurit: ꝛ tunc aut qꝫ nolunt: ꝛ ℨ caſu ei pcit. ꝛ ſic log. ff. ad. l. cor. ō fal. l. q falſaz. ꝛ. ff. ad turpil. q̃ſtū. aut qꝫ non potuit: ꝛ tūc aut erāt atrocioza: ꝛ ℨ caſu punit ac ſi ad effectū pe durīſſet. vt. h. t. ſi q̃cūq; es ꝓe. po. l. i. i ꝑn. ꝛ. ff. de eꝺor. cri. l. j. aut nō erant atrocioza: ꝛ ℨ caſu ſi pu nif: vt. ff. q̃ ſqꝫs iuris. l. j. ſ. fi. ꝛ hoc caſu: aut nō deſiderāt iuris efficacia aut deſiderāt: ꝛ ℨ caſu. qs nō punit. ſ. ſi manci. ita fue. alt. ca quidem.

i ¶ Rape. qꝫ mains eſt.

k ¶ Sz attētare. ſ. ſi cogi tatiõe qꝫ eſt min'?: ꝛ ℨ si ad aliquē actum ꝓceſſe rit: alꝰ nulla patit pena. vt. ff. ō pe. l. cogitatiõis. Itē nota punīri delictū ſz nō ſequat effect' vt ℨ. ꝛ. ſ. de fur. ſi qs ſuo. et. ſ. ad. l. iuli. maie. l. qſqs. et ff. de eꝺor. cri. l. j. ſ. ſi qꝫ cūqs. ꝓe. po. l. vnica. ꝛ ℨ ſunt ſpāa: regulariꝫ. ſ. vt. ff. qō qſqs. iu. l. j. ſi. et ad. l. cor. de fal. l. qui falſam. ꝛ de ℨ dicy no. ff. ō fur. l. qui ea mēte. ꝛ. ff. de pe. l. cogitationis.

l ¶ Matrimonū. ꝛ nedū ſpūi. multomagis q̃ ſi vt ꝓcubinā ea habuerit vel ſbr attētauerit. Alc.

m ¶ Capitali. vel capite pūit: vl vt ciuitatē amittat. ꝛ fac. ſ. ō rap. vir. l. j.

n ¶ Perſonaliū. vt tutel le vl cure. vt. ff. ō mune. ꝛ bo. l. j. ꝛ. l. munerum. ſ. j. ꝛ. ſ. e. generaliter. ij. ꝛ in aut. ibi poſita.

o ¶ Legib'. i. iure ciuili q̃ſi ius ciuile cogat boies ad teſtoniū. ꝓhiben

p ¶ Flagitet. i. vocet in uitus. ſ. ſz nec vo lens eſt admittendus ſm. Bꝰ. vt ſubiicit hic. Accur.

q ¶ Item dixit. ſ. Theodoſius.

s ¶ Admitti. ſponte volentem teſtificari.

t ¶ Onerat. alꝰ bonoz. ad. i. bonozāda ē in ℨ ꝛ in alijs: ſi vo habes one

u ¶ Sacerdotū. i. epiſcopi.

x ¶ Exempta. i. puuilegiata a tali honore.

y ¶ Confunditur. ſ. ſi adducatur: vl cõfunditur cum alijs clericis. ſ. qꝫ iam non eſſet differentia inter epiſcopum ꝛ alios clericos.

z ¶ Sed iuder. hec aut. corrigit. l. C.

¶ Adminiſtris. ſi ipſe inder impediatur ire: alꝰ ipſe inder debet re cipere teſtes. vt in aut. vt defun. ſeu fu. ſ. illud. col. v. hoc eſt ſpāle vt eatur ad domum teſtis. ſic. ꝛ. ff. de iureiur. l. ad perſonas.

a ¶ Propoſitis. ꝛ tactis ſm ℣. vt. ſ. de teſti. l. iuriſiurādi. Tu dic nō nunt ante eum ꝛ non tangunt ur. ſic ꝛ. ſ. de iudi. l. rem non noua ꝛc.

b ¶ Sacerdotes. hic mutat perſonas. nā. ℨ. dixit ad eos dicit ſacerdo tes: ꝛ dicant qui nouerint. Accur.

Ordo ter tius.

Logitatio qñ punitaꝫ

Ter. l. ſiqꝺ. hoc ler ē ca non ſtata. ꝛ peni. diſ. ſi qꝺ. ꝓio cuius intelle ctu vide ia te Ly. hic.

Delictuz occultum qſicqꝫ plus punit ꝙ mãifeſtū.

Ter' ibi: fiat iniuria. ſic dicit' cõ inga. us nō ꝺs cogi fer re ſolutā de ricaſē ne fi at iniuria de ro. vt l. c. 10 hāc ſententia de dc. cõiu.

Ter. ibi: et hoſtiarios. de iſtis ordi nibus vide xxv. diſ. ple ctis. Bal.

Ter. l. nec honoze. q̃ rit ō Ly. an egregia ꝓſo na poſſit re nũciare pri uilegio nis? legis. ꝛ ꝓcu dic q̃ nō: ꝓ b aleg. ter. fing. fm lu. do. de ro. in cu. de inclt. lib. vj.

Nō tacꝺ ſic dicit pa. in. c. vit. extra de iu ra. caſū. nō tactis ſcri ꝓtuꝝ: ſz fm ꝓpoſitū.

¶ Que nouerint. 7 ℔ si velint dicere dictū suum: als nō cogunt vt in summa bui⁹ ti. ℣. pulegū. sic ℣. p vtraq; parte: vt ℔. 7. ſ. eo. l. pri. ſ by teri. 7 in aut. de testi. ſ. 7 quonia. col. vij. 7 est hec generalis cōstitutio.

Presbyteri. ¶ Calus. Nec lex tria dicit. Pōio q; pbi ſ feretes te ſtimoniū: ſi vacillent in dictis suis nō debēt subiici qōnib⁹: licet alij testes subiiciant: cū tñ verū dicant 7 falſitas nō simulēt. Scōo dicit q; ceteri clerici qui sunt inferiorib⁹ grad⁹: ſi in testimonio ferēdo va cillēt possunt subiici q; stiōib⁹. Tertio dicit q; ſi p̄sbyteri inueniātur falſū testimoniū dixisse: puniēdi sunt maiori pena q; laici: q; cū eis plurimū bonoris cōmittit. multomagis pēa digni sūt. Unia. ¶ Hoc. primo ex hoc tex. regulā q; oēs in testimonio vacillātes possūt 7 debēt torqueri p̄ veritate eruēda. ¶ Not. scōo q; nō solū est falſus testis ille qui falſum deponit: ſz etiā ille q; verū suppmit. i. tacet vēritatē: 7 istud est valde notāduꝫ fm Bal. 7 Pau. hic.

b ¶ Citra iniuriam. id est sine iniuria.

c ¶ Questionis. i. tormētatiōis. vel ita vt nō fiat eis posteā qō postq; dixerint testimoniū vtruz bene vel male dixerint.

d ¶ Simulēt. i. dicant. q; de falſo accuſant. vt. ſ. subiiciat: ſz nō torqbunt.

e ¶ Sequunt. nō tñ bñt.

f ¶ Leges. de laicis.

g ¶ Precipiūt. vt possint subiici qōnib⁹ tacet criminū liberi boies ſi in testimonio vacillant 7 dicāt se interfuisse facto. vt. ff. de questio. l. ex libero. i pnn. ℣. l. vni⁹. ℣. testes. et ſ. de aboli. fallaciter. ſ. quod ſi iungnorum.

h ¶ Salua. nūc redit ad primum casum.

i ¶ Actio. i. accusatio sic ponit. vt ſ auc. eo. ſ. si qs autem pro pecuniaria. 7 ff. de iureiurā. ait p̄to. i. ſ. i. Itē 7 actio pecuniaria pōt dari in falſarijs. vt. ff. ad. l. come. de fal. g nomine. non tamen tot⁹ quetur: vt hic dicit.

k ¶ Suo nōie. hic dicūt quidā ſpāle in sacerdotibus q; possint in cā ppa testificari: ſz ē falſum. vt j. de testi. l. omnib⁹. Tu expone suo nōie. i. ppē ſ suum nomen q; obtinet locum superiorem.

l ¶ Superioris. ſ. clerica li nomine. nā ſacerdotes sunt in superiori gradu iter ceteros clericos.

m ¶ Precepti. id est accusati.

n ¶ Detinant. de tormentis.

o ¶ Suppreſſerint. id est occultauerint.

p ¶ Honoris. ab eo cui plura cōmittunt plura exigunt: vt ℔. 7. ff. ō pe nis. q̄dā. 7 i aut. vt defun. seu fu. ſ. j. col. v. Sz ar. ℣. ff. de incē. rui. naupedius. 7. ſ. vt nemo priua. l. ne gs. 7. ff. de pe. l. capitalium. ℣. fi. 7. ē. de sum. tri. nemo. ℣. fi. Itē notāḋ cōmittere falſum qui tacet verū. vt 7 ar. j. ſi contra ius vel vti. publi. l. ij. 7. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. ſ. j.

q ¶ Presbyteri seu dyaconi. ¶ Calus. Hec ant. dicē q; ſi pbri vel dyaconi in cā pecuniaria falſuz testimoniū depoſuerint: a misterio sacerdotali repellunt: 7 in monasteriū per tres annos detrudūtur. Si aūt in cā criminali nudati honore clericat⁹ legitimis penis subiūcian tur. Ceteri vo clerici sunt puniēdi legitimis penis sine distinctiōe ps̄onarū. ¶ Mo. primo ex ℔ ter. q; ppter crimē falſi cleric⁹ ds̄ puari bñficio suo. ex q; cm̄ tollit officiū: tollit 7 bñficiū fm̄ docto. ¶ Mo. scōo de penis degradatiōis ſz an erit realis/vel verbalis: Nā. vt per Bal. hic.

r ¶ Ad ministerio. id est de officio 7 beneficio.

s ¶ Legit⁹ mis. laicoruz: q; sunt. ff. ad. l. cor. de fal. l. j. in fine.

t ¶ Ceteri. a p̄sbytero vel dyacono.

v ¶ Sine delectu. sine distinctiōe illa vtrū fuerit pecuniaria causa an criminalis. vt. ſ. ij. 7 ℔ alibi ter. 7 mitr⁹ puniat in pecuniaria q; criminali.

x ¶ Verberib⁹. id est tormentis.

y ¶ Ulla. transferak. vt in aut. quomodo opor. ceſſ. ſ. quanta. col. j. ſ. Paulus ad Timotheū dixit de. lx. itez aut. ℔ posita dyaconiſſaz 2c. corrigit hāc legē. 7 dicit de. xl. sicq; minus tps̄ puta ut sufficere im perator q; apis: vel imperator⁹ antiquus.

z ¶ Presbyterū. dyaconum. ſ. vel subdiaconuz. vt in cor. aut. vñ hec sumit de ſan. epi. ſ. presbyterum. col. ix.

a ¶ Si quis. In ℔ tres ſpecialitates notātur hac lege. Prīa q; crimen iniuriarū est publi cū crimē. Scōa q; er eo inflīgit pena capitalis. Tertia q; qs sine accusatore punit. Ad quē dicit q; nullum sit ℔ ſpāle: q; nō logt de crimine iniuriarū: ſz de crimine sacrilegij qō ē publicuz 7 pena capitalis imponit. vt. ff. ad. l. iu. pecu. l. sacrilegi.

b ¶ Hoc genus. nas̄ hoc est vnum inter cetera.

c ¶ Prorupit. i. iciderit.

d ¶ Ipso cultu. qñ dicit officium.

e ¶ Locoꝝ. qñ nō dicit.

f ¶ Quod genit. id est qō factum est.

g ¶ Animaduertatur. id est puniatur.

h ¶ Cult⁹. ac si dicat cui libet ibi existenti.

i ¶ Cōuictos. i. cōprabatos per testes.

k ¶ Mouerit. sic ergo post ꝓfessionē dat ſnia vt diximus. ff. ad leg. aql. proinde. ℣. ſ. notāḋ. 7 dic ſponte confessum. vt. ff. q. i. nos in quēq; als cōtra. vt. ff. de questi. l. i. ſ. viuus seuerus. 7. ℣. si quis vltro. +

l ¶ Nec expectet. ſ. preses vel moderator.

m ¶ Sanctas. als sanctitas.

n ¶ Laudabile. sine accusatore punitur ergo vt diri. ſ. de testi. nullū.

o ¶ Reus. i. delinquentibus.

p ¶ Q. pro et.

q ¶ Multitudo. ſ. delinquentium.

r ¶ Apparitorus. id est nunciꝰ communis.

s ¶ Ordinum. i. militum in strictis illius castri vel loci.

t ¶ Flagitari. i. iudici presentari.

v ¶ Q. i. quia.

Appetito.

Ter. l. nulla. Ista lex cum dualꝫ aut. seq̄nti bꝰ comgit tur bodie p tura canoni ca nouiſſima serti et decim. nā ab batiſſa pōt esse in xxx. āno. vt in c. indēnitatiꝫ bꝰ. de elect. li. vi. i pbyteri ſuffi ciunt. xxv. In dyaconatu ſufficiūt. xxv. vt in. vt in cle. ſi de eta. 7 q̄ lita. In epo req̄riū. xxx. vt in. c. cum in cūctis. ō elec. pau.

Ter. l. ſi q̄s ib. hec l. allegat. xvij. qō. iij. ſi q̄s fuadēte. cir ca mediū.

Ter. ibi: tegroz ibꝰ. cōcoꝛ. gl. c. cū sit gñale. in fi. cū gl. sup ver. malefa ctores. i medio. extra ō iudi.

Ter. ibi: tgnoscendi. concoꝛ. c. sedes aplica. cū glo. ij. extra de reſcriptis.

+ Adde gl. pulchꝛa l. c. nos in quēq; ℣. q. q. i.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Appetito. sic ⁊ ſ. de his q latro. vel in alijs crimi. l. ij. ante medium.

SEd nouo iure. ¶ Laſus. Ler ſupior dicebat: ſi qs turbauit diuina miſteria celebrari: ſiue alis iniuria intulit cōuict' capite puniebat. hec aut. hoc corrigit. ⁊ dicit q nouo iure p tali pena verberat et in exiliū mittit. Sz ſi aliqs turbauit aut. p hibuit ſacra miſteria celebrari capite puniat. Ea dē diſtinctio eſt i letanijs. nam ſi aliqnis facit iniuriaz alicui clerico aut leta nias vberat et tradit in exiliū. Si aūt eas exerciſit capite punit. Itē laicis ē. p hibitū facere letanias ſine clericis: q; letanie non debent fieri ſine oſonib' ⁊ cruce. Viuia.

b ¶ Aut. p. et. vt pz er eo q dicit de letanijs. ſic ⁊ ff. ō vbo. ſig. ſepe. ⁊ eſt h aut. de ſan. epi. ſ. ſi quis autem cuz ſacra. col. ix.

c ¶ Mittitur. qñ officiū non celebratur.

d ¶ Miniſteria. tpe quo celebratur miniſteriuz.

e ¶ Pro iniuria. illata clericis. Ita tñ vt nō turbetur officiū letanie. vt pz er eo q dicit de letanijs. ſic. ff. de vb. ſigni. ſepe.

f ¶ Verberat'. hic quando ſunt facte. als punit. aliter vt ſequitur.

g ¶ Eas. ita q ſacra nō fuerint facta ſic.

b ¶ Clericis. ita tamē vt nō turbetur officium.

I ¶ Mecclīs. Ler iſta plana eſt.

i ¶ Vicis. nō accipias h vicuz niſi de aſcriptitijs tiſi alterius poſſeſſiōis. nā er eadē poſſeſſiōe clerici ordinant' volēte dño. ⁊ ſtitutione nouella ⁊ preter volūtatem.

k ¶ Al' vico. ſi idonei ſint ibi als' ſecus q; de alijs terris. vt arg. ff. de mu. ⁊ bo. vt gradatim. ſ. ſile ge. et q̄ō cuiuſq; vni. l. ij. ſ. pe. ℣r. tñ dicit banc le gez loqui in aſcriptitijs tñ. ⁊ p eo. ſ. e. q; quis. j. vñ ⁊ iuito dño. vt i aut. e. ſ. aſcriptitios. Sz ⁊ in alijs log pōt qui ratōe poſſeſſionū ad aliq̄ tenē turp̄ſtāda. vt ⁊ arg. ſ. de offi. preto. ſepe.

l ¶ Ut ppie. i. tributi qō tenebantur p̄ſtare.

m ¶ Lapitatiōis. i. pēſitatiōis vl' tributi aialiū.

n ¶ Sarcinam. quantuz ad corpus.

o ¶ Recognoſcāt. quātū ad p̄monitū. ſi. eo vico.

p ¶ Judicio. cōſentiente patrono. vt i aut. e. ſi qs oratorij domū. vel ibi ad collationē vacātium: hic ad certū numeruz clericorum. ⁊ facit. ℥. ti. j. l. nō plures. ⁊ in decretis. lxi. di. c. nullus.

SI qs curialis. ¶ Laſus. Hec. l. phibet ne aliqs curialis aſtrict' curie ſine conſenſu ſui ſuperior' poſſit clericari: ⁊ ſi aliqs curiall' fuerit fact' clic' niſi ic ōtinēti fct' ſibi denūciatiōe redeat ad curiā/inde ſua aūcte tz eū reddere p̄me ꝑditōi ceſſante q̄dā. l. q̄ dicebat q curia lis pōt iuito ſuo ſuperior' clicū ordiari relict' oib' bonis ſuis curie. Vl.

q ¶ Si quis curialis. obnoxius rationibus curie.

r ¶ Conuentione. i. citatione.

s ¶ Reddatur. a prelato.

t ¶ Et ſolertia. i. ſolicitudine.

v ¶ Judicātiū. forte ab his qb' ſuiebat ſi ꝑdis deſit copia. vt. ſ. ō de

x ¶ Veluti. exēplificatiuū eſt. [cu. l. gñāli. li. r.

Ler. i. in ecclēſijs. xxxi. lxxj. di. hoc tamen. ⁊ de. pereg. c. ex nobis.

Ler. ibi: ordinet. xxxi. c. ſtito. de cēſi. ⁊ c. in nouo. xxj. diſt. et glo. in. c. pe. ſuglver. diminuti. ℥ coſti. ⁊ c. ex parte. i. ſi. ex tra de ꝓcēſ. prēben.

y ¶ Manu. militari. i. ſocietate. ⁊ tunc dic.

z ¶ Inuecta. i. inuiſa. vel, ꝓprie dic q̄ man' inſ̄ciak in eū capiēdo ipm.

a ¶ Renouecat. ſed an cleric' eſſe deſinat: R ſi. nō. ſz ꝑulegijs clericoruz nō vtet. q; nec decurio q ſtidiō imācipat. i. dat decurio eē deſinit. vt. ſ. ad. l. coz. de fal. ſi qs. Sz ar. ℣ in aut. quō oporteat epi. ſ. neq; aūt. col. j. et facit ad hāc. l. de agri. et cen. l. ſi. li. xj. ⁊ in aut. vt iudi. ſine q̄. ſuſ. ſ. neceſſitatē. col. ij. ⁊ in decr. diſt. li. c. ij. ⁊ iij. ⁊ xxiiij. di. c. ꝑcipim'. ⁊ ſ. c. l. quiſqs. ij. ⁊ poſſet h legi aut. ſed neq;. q̄ ē. ſ. c. l. officiales

b ¶ Legē. quā non habemus q̄ dicebat h qō ſeqtur. erat enīz ler que ꝑtiebatur fieri decuriōes clericoz ſi vellent cedere bonis ⁊ dari curie.

c ¶ Si ecclēſie. Cōmiſſum. i. peccatum ſine delictum.

d ¶ Lōdēnatione. ſz ℥. ſ. ti. i. placet. ſz hic iponit pena ciuiliter. ibi cruminaliter. Vel ibi de ꝓuleguis ſpeciis circa tributa de qbus dicit ibi: h de alijs. Vel ꝺ de ꝓuilegijs ſpecialiter alicui q̄ ad pecuniā idultis. ibi de gñalibus. Vel ibi vindicta. h mulcta. Itē ℥. ſ. ti. j. l. in bem' nulli. ſ. fanc. Sol. ibi vindicta hic mulcta. Vel ibi q̄ circa alienatiōē violanē ꝓuilegia. Itē ℥. l. de leg. ⁊ cōſtit. l. ij. ſed ibi ſoluas. Vel in telligas legē iſtaz log de eo qvolebat ꝓuilegiū ecleſie impugnare. ꝓuilegia tamē itelligē nō inclusa i coꝛpore iuꝛ. Itē eſt hic autentica noua. Itē q̄cūqz ⁊c. nā vioſauerat ꝓuilegia eccleſie conceſſa ꝛc.

e ¶ Uicijs reſidenti cubus. in

f ¶ Sacerdotibus. id eſt epiſcopis.

g ¶ Detruſus. i. iclusus per electionē. q; quod dicit. ſ. expulſus. ſ. ipſo in reꝑtalia cōmiſſa. Vel veri' dic detruſus. i. depoſit' ⁊ expulſus. ⁊ ꝑpe ponit. ⁊ ꝑpoſitio in aut. eo. ſ. ſi qs aūt epꝰ. qua autenticaz habent bic quidam.

h ¶ Si. ꝓ quia.

i ¶ Rurſus. i. terum.

k ¶ Sacerdotiū. i. epiſcopatum petere velit.

l ¶ Videt. ⁊ etiam ⁊c.

m ¶ Dilib'. i. militarib'.

n ¶ Impetratis. reſcriptis. Accurſius.

o ¶ Defenſoribus. qui vellent eos defendere.

p ¶ Eoꝝ. erpulſoꝝ.

q ¶ Indignationem. ſ. noſtram.

r ¶ Quenticulam ullicitam. Et aliquoꝝ bereticoꝝ.

s ¶ Extra eccleſiā. i. extra eccleſiaſticā religionē. ⁊ ſic exponē in fi. huius. l. alij habēt ibi etias. ⁊ ſic eſt plana ler. Vel dic tertio q̄ ſz extra ecclēſiam ꝓhibeat: non ideo in eccleſia permittit. nō em̄ ſemper valet argumentum a cōtrario ſenſu. vt. ſ. de iurisd. iudi. l. nemo.

t ¶ Proſcriptionis. i. publicationis. ſic ⁊ ſ. de fal. mone. l. j. ſ. domus.

v ¶ Clericos. ſ. hereticos.

x ¶ Tumultuoſam. ſic ⁊ ſ. de his qui ad eccle. confu. l. denunciamus. ⁊ ſ. de bere. l. iij. ⁊ ſ. de pag. et ſa. ⁊ tē. l. j.

Argumentuz a ſtio ſenſu non ſemp valet.

lſas appetito cōpetēte vindicta tali exceſſui ponere nō moꝛetur.

I Mauten. de ſan. epiſ. ſ. ſi quis autem cum ſacra. col. ix. conſti. ſi.

SEd nouo iure ꝓ tali iniuria vberat: aut in exilium mittit'. ¶ Sz ſi ſacra miniſteria turbauerit vel celebrare ꝓhibuerit capite puniat. ¶ Idē eſt ⁊ i letanijs: nā. ꝑ iuria vberat' exilio tradat: ſi eas cōcuſſit capite plectetur. ¶ Laicis facere letanias interdicimus ſine clericis: q; ſine oſonibus ⁊ cruce fieri nō debent.

¶ Ad eccleſiā ſunt ꝓmouēdi illi qui ſunt de illa ciuitate vꝰ opido. h. d. Bal. Et numerus iudicio epi debet taxari. Saly.

Idē. aa. Eutichia. ꝑ. ꝑ. Ler. xi.

I Mecclēſijs q̄ poſſeſſioib' cꝰ vt fieri ſolet diuerſoruz vicis' vl' et q̄buſlibet locis ſūt ꝓſtitute: clici nō ex alia poſſeſſiōe vel vico': ſ ex eo vbi eccliā eē ꝓſtiterit ordinent: vt ꝑpe capitationis' onꝰ ac ſarcinā' recognoſcāt' ita vt ꝑ magnitudie vel celebritate cuiuſcuiuſq; vici ecclīs cert' ciuicio epi clicoꝝ nūeruz ordinet.

¶ Prohibit' clericari debet reuocari ad puſtinū ſtatū per manus iniectionem: ⁊ non prodeſt ei cedere bonis.

Idem. aa. Eutichiano. ꝑ. ꝓto.

SI q̄s curialis' clericus fuerit ordinatus: nec ſtatim q̄ētiōe ꝓmiſſa ꝓtinē ꝺitiōi reddat': is vigore ⁊ ſolertia' iudicātiū' ad ꝓtiā ſortē velutī manu' iniecta' moꝝ reuocet': clericis ei vlteri' legē' ꝓdeſſe ñ patimur: q̄ ceſſiōe ꝓmonij ſubſecuta decuriōes clicos eſſe nō vetabat.

¶ Violās ꝓuilegia eccleſie punitur in quinq; libris auri. ⁊ loquit hec lex in ꝓuilegijs q̄ cōcedūtur ſingularibus eccleſijs. h. d. Bal. ⁊ Saly. ⁊ eſt canonizata. xxv. q. ij. ver. ſi eccleſie. Pau. de caſtro.

Idem. aa. Fidia. vica. Ler. xiij.

SI eccleſie venerabilis ꝓuilegia cuiuſq; fuerint vel temeritate violata: vl' diſſimulatione neglecta: cōmiſſum' hoc ꝙngs libraz auri ꝺēnatione' plectet.

¶ Hec aut. venit augmētatine ad. l. co

Ler. ibi: ꝓ ecclēſijs. xxxi. lxxj. di. hoc tamen. ⁊ de. pereg. c. ex nobis.

Ler. ibi: ordinet. xxxi. c. ſtito. de cēſi. ⁊ c. in nouo. xxj. diſt. et glo. in. c. pe. ſuglver. diminuti. ℥ coſti. ⁊ c. ex parte. i. ſi. extra de ꝓcēſ. prēben.

a Quisquis. Nec ler plana est. ¶ Etno. q ad ẽ principaliter alleg atur fm Pau. q ille qui tenetur aliquid facere p̃sonaliter po test illud facere per substitutũ. ⁊ hoc est verum qñ ipse est impeditus: ⁊ ita erat hic, pter clericatum: q ammodo nõ debebat vacare operi rurali sed diuino officio, alis secus. quod dic vt per Ly. bic.

b ¶ Fuerit. i. cẽ voluerit.

c ¶ Annotat'. i. glebe ser uus effect'. vt de ea cen sum solueret ãnuũ. ⁊ dic annotatus. i. alligatus.

d ¶ Fuerit. i. cẽ voluerit.

e ¶ Sub hac lege. i. dio pmittente sed bodie etiã inuito. vt in auf. ascriptitios q̃ est. ĵ. e. tubemus.

f ¶ Capitatiõis. i. tributi.

g ¶ Copellat. f. talis cle cus. vt. ĵ. eo. in ecclesijs.

h ¶ Obsequijs. f. colẽdi fundum.

i ¶ Surrogato. i. bnius modi loco dato. Alrg. q vasall' posset fuire feu do per substitutũ. Item ar. q̃ heres aduocati nõ iuris peritus possit seruire p alium: ⁊ retinere feu dũ. vt. ĵ. c. l. ad silitudinẽ. ⁊. l. iubem'. + Sed arg. ff. p socio. de illo. ⁊. ff. de pcu. l. fi. ⁊ ẽ ar. p no bis ad qõnẽ quã not. ĵ. ẽ vsufru. l. antigtas. ĵ. glo. illa. ar. q̃ liber bõ. cc.

k ¶ Immunitate. q̃ fit cũ dñi voluntate.

l ¶ Indulta. sc̃z buic cle rico. Accur.

m ¶ Lapitatiõis. f. ecrodiarie. ĵ. ordiaria gestat. vt. ĵ. c. de his. Vel dic q̃ dist' de dñi ecclie. Ac.

n ¶ Venerãdis. sc̃z aljs clericis occasione venerandarum ecclesiarum.

Lex. xvi.

Lacet. Ler ista bona est: ⁊ fuit. p dita ad honestatez cleri cor. sternãdã. Et dimi dit in tres partes. secnn da ibi: pterea. tertia ibi: sub ea. Cãi. ¶ Et not. ex hac. l. q̃ clerici non pñt eẽ aduocati nec. pcuratores in causis secularibus. ⁊ est glo. in. l. i. ĵ. c. sz rum. ff. de postu. Bal.

o ¶ Placet nr̃e clemẽtie. i. nobis q̃ fum' clemẽtes. sic habes. ĵ. de fũ. tri. l. i.

p ¶ Publicis. i. cũ publi cis muneribus.

q ¶ Actioĩb'. publice iõ dicunt: q̃ iure publico ĩ ciuili ducte sũt. vt ⁊ ff. de or. iur. l. ĵ. ĵ. deide ex bis. als dic actionib'. i. mũeribꝫ vt sit iudex. Ac.

r ¶ Vel. f. actiõ'. sine offi cijs pertinẽtibus ad singulos de pplo. vt. ĵ. c. l. repetita. silis exposi tio est in aut. hoc ius porrectum. in pin. ⁊ titu. proi. Accur.

s ¶ Anneri. ergo in curia epi scopi: q̃ ei' curie corpoi sunt annexi: bas bere possunt aliquid commune. Accur.

t ¶ Habeant. Ss quam penam habebuit si imisceant se de facto: Rñ detur extra ordinẽ arbitrio iudicis puniunt. vt. ff. de penis. l. sanctio. Vel dic q̃ illam penam patientur que est. ĵ. e. repetita. in fi. l.

u ¶ Parabolani. i. medici sic dicti: q̃ multas habent parabolas qui cr circumtorces vocantur. vt. ff. de exclu. tuto. ſi duas. ĵ. ĵ.

v ¶ Spectaculum. id est ludum.

w ¶ Sindico. i. defensore ipsi' corpis medicorũ q̃ sercẽti erãt. vt. ĵ. co. l. pri. ⁊ cor̃ noia scripta erãt in breue in ẽterno q̃dã. vt hic subiicit. Et nota q̃ aliq̃ põt facere qs p se vel p suo corpore q̃ p alio nõ põt: vt. ĵ. de procu. l. qui stipendia. ⁊. ff. de procu. l. qui filiusfamilias. ĵ. milites.

3 ¶ Sub ea diffinitione. hoc est inbeo predicta sub certa pena diffinita siue statuta contra eum qui venit contra.

a ¶ Seculbus. i. scriptis vel quaternis ꝛc.

b ¶ Competenti. f. q̃ videtur iudici. ff. de penis. l. sanctio legum.

Impe. Honozius. et Theodo. aa. Antõnio. pꝛe. pic.

Lex. xvi.

Quisquis censibus fuerit annotat' inuito agri i dño temperet ab oi clericatu: adeo vt ctiã si in eo vico in q̃ nosc̃it mãsitare clericꝰ fuerit sub hac lege religiosus assumat sacerdotiũ: vt ⁊ capitatiõis sarcinã p ipsius dõs agnoscere cõpellat'. ¶ Et in rura lib' obsequijs quo maluit surro gato' vtat ea. f. simunitate indul ta q̃ certe capitatiõis veneran dis ecclesijs relaxat. ¶ Nullo õ hãc legẽ vnq̃ valituro rescripto.

Clerici non pñt esse aduocati vel pꝛ curatores in causis seculariꝫ nisi in cau sis ppriis: aut p collegio suo. b. d. Bald.

Idẽ. aa. Dario. p. p.

Lex. xvii.

Lacet nr̃e clementie vt nihil cõe clerici cũ publicis actiõib' vel ad curiã ptinẽtib' cuius corpi nõ sunt annexi' habeãt. ¶ Preterea bis q parabolani vocantur: neq̃ ad q̃dlibet publicũ spectaculũ: neq̃ ad curie locũ: neq̃ ad iudiciũ accedendi licẽtiã pmittim': nisi forte singuli ob cãs ppuas: ⁊ necessitates iudicẽ adicrint aliquẽ pulsantes lite: vel ab alio ipsi pulsati: vel in cões tot' corpis cãs sindico' ordinato. ¶ Sub ea diffinitiõe vt si qs corp hoc violauerit: ⁊ bzuibus pabolanis crimal: ⁊ cõpetẽ ti supplicio subiugetur: necvnq̃ ad cãdẽ solicitudinẽ reuertantur.

Mauté. de san. epis. ĵ. interdicimus. ij. col. ir. Constitu. fi.

¶ Clerici p se vel per aliũ nõ pñt ludere ad ludũ subiecti fortune: qnimmo nec inspicere sub pena b subiecta. b. d. Saly.

Interdicimus sanctissimis epis' ⁊ pbris: ⁊ dyacõib': ⁊ subdyaconib': ⁊ lectoribꝰ: ⁊ oi bus aljs cuiuslibet ordis veneranbili collegio aut sthenate cõsti tutis ad tabulas' ludẽ: aut aljs ludẽtib' pticipes eẽ: aut ispectores fieri: aut ad q̃dlibet spectaculũ spectandi gr̃a venire. ¶ Si qs aũt er his i b ocliq̃rit: iubem' hũc trib' ãnis a venerabili misterio phiberi: ⁊ i mõasterio redigi': ⁊ ĵ medio tpe si ie penitẽte oẽtẽde rit licetat sacerdoti sub q̃ pstitut' est tps minuere: ⁊ hũc poz. rursus vl' ppzio ministerio reddere.

Nec ler est localis. Et breuiter dicit q̃ fercenti medici in alexandrina ciuitate debẽt iudicio antistitis statui. b. d. Saly.

Idẽ. aa. Dario. max.

Lex. xviii.

Parabolani q̃ ad curanda debilium egra corpa depu tant' sexcẽtos cõstitui pcipimus: ita vt p arbitriũ' viri reuerẽdissimi ãtistitis alexãdrieusis ob hoc q̃ ãn fuerãt': ⁊ q̃ p̃ suctudine cu rãdi gerũt experiẽtias sercẽti parabolani ad hmõi solicitudinem eligant: exceptis videlz bonoratis' ⁊ curialibus. ¶ Si qs aũt ex his naturali sorte fuerit affũpt' alter i ei' locũ. p volũtate eiusdẽ sacerdotis (exceptꝰ bonorat' et curialib') surrogẽt: itavt bi sercẽti viri reuerẽdissimi sacerdot' p̃ce ptis ac disposiniõib' obsecũdẽt: ⁊ sub ei' cura ꝓsiãt: reliqs' q̃ dum late legis' forma cõplectit sup his parabolanis vl' de specta culis/vel de iudicijs: ceteris q̃ fi cut iam statutũ est) custodiẽdis.

Cũ clericis nõ debẽt habitare mulie res ex' castitatem infamãtes. b. d. Saly.

Idem. aa. Paladio.

Lex. xix.

Cum q̃ pbabiles seculo di sciplinas agit' decolorant' ꝓsortio sozozis' appellatiõis nõ decet: qcũq; igit cuiuscũq; grad' sacerdotio fulciunt: vl' eligat' bo nor̃ cẽsent' eẽ cap' sibi mulieres interdicta ꝓsoria cognoscãt': hac tñ cis facultate pcessa: vt mꝛes fi lias' atq; germanas itra domoꝝ suaꝝ septa' ptineãt. in his cñ ni hil scũ cris cristiman fed' natu rale pmittit. Illas cñ nõ relinq' castitatis boꝛat' affectio: q̃ añ sa cerdotiũ maritoꝝ legitimus me ruere ꝓuidit. neq; ei clicis ĩcõpe tẽter adiũcte sunt q̃ dignos sacer dotioꝝ sui ꝓuisatiõe fecerit.

aũt er his i b ocliq̃rit: iubem' hũc trib' ãnis a venerabili misterio phiberi: ⁊ i mõasterio redigi'. ¶: ⁊ ĵ medio tpe si ie penitẽte oẽtẽde rit licetat sacerdoti sub q̃ pstitut' est tps minuere: ⁊ hũc poz. rursus vl' ppzio ministerio reddere.

Nec ler est localis. Et breuiter dicit q̃ fercenti medici in alexandrina ciuitate debẽt iudicio antistitis statui. b. d. Saly.

Idẽ. aa. Dario. max.

Lex. xviii.

Parabolani q̃ ad curanda debilium egra corpa depu tant' sexcẽtos cõstitui pcipimus: ita vt p arbitriũ' viri reuerẽdissimi ãtistitis alexãdrieusis ob hoc q̃ ãn fuerãt': ⁊ q̃ p̃ suctudine cu rãdi gerũt experiẽtias sercẽti parabolani ad hmõi solicitudinem eligant: exceptis videlz bonoratis' ⁊ curialibus. ¶ Si qs aũt ex his naturali sorte fuerit affũpt' alter i ei' locũ. p volũtate eiusdẽ sacerdotis (exceptꝰ bonorat' et curialib') surrogẽt: itavt bi sercẽti viri reuerẽdissimi sacerdot' p̃ce ptis ac disposiniõib' obsecũdẽt: ⁊ sub ei' cura ꝓsiãt: reliqs' q̃ dum late legis' forma cõplectit sup his parabolanis vl' de specta culis/vel de iudicijs: ceteris q̃ fi cut iam statutũ est) custodiẽdis.

Cũ clericis nõ debẽt habitare mulie res ex' castitatem infamãtes. b. d. Saly.

Idem. aa. Paladio.

Lex. xix.

Cum q̃ pbabiles seculo di sciplinas agit' decolorant' ꝓsortio sozozis' appellatiõis nõ decet: qcũq; igit cuiuscũq; grad' sacerdotio fulciunt: vl' eligat' bo nor̃ cẽsent' eẽ cap' sibi mulieres interdicta ꝓsoria cognoscãt': hac tñ cis facultate pcessa: vt mꝛes fi lias' atq; germanas itra domoꝝ suaꝝ septa' ptineãt. in his cñ ni hil scũ cris cristiman fed' natu rale pmittit. Illas cñ nõ relinq' castitatis boꝛat' affectio: q̃ añ sa cerdotiũ maritoꝝ legitimus me ruere ꝓuidit. neq; ei clicis ĩcõpe tẽter adiũcte sunt q̃ dignos sacer dotioꝝ sui ꝓuisatiõe fecerit.

Iterdicim'. Nec aut. pꝛo. to gat. l. C. nam interdicit sctissimis epis' ⁊ pbris ⁊ dyaconis ⁊ subdyaconis ⁊ cãtoris bus ⁊ ceteris clicis ne lu dãt ad tabulas: vl ne cũ aljs ludẽtib' participes sint vel ludestes ĩspiciãt. Itẽ interdicit eis q̃ nõ ac cedãt ad spectacula aliq qua. ⁊ si aliq er p̃dictis ffecerint in monasterijs detrudant: p trienniũ sa cro ministerio eis ĩterdi cto. Sed si medio tpe se oẽtẽderit penitẽtes: reuo cant' p sun' epm. Viuia.

Scrisſimis epis. qua les omnes esse debent.

Collegio. i. in cõnerg fis. Vel collegiũ genus est connersoꝝ.

Sthemate. id est ordi ne vel figura.

Ad tabulas. etiã gra tis arguñẽto ei' q̃ dic de spectaculo q̃ fit gra tis. Ss q̃d si ad scacos? Rñ. forte sec': q̃ in inge nio naturali ꝓsistit: nec cõmittitur virib' fortu ne ⁊ ẽst bec aut. ó san. epis. ĵ. interdicimus. ij. col. ir. vbi est silis glo.

Redigi. Ss q̃ boc fa ciet: Rñ. epis si clericus sibi subdit' sit deliqnẽs. vt in aut. de sanc. epis. ĵ. interdicim'. ij. in fi. ĵ. vel si epis deliquerit tunc ar chiepis. vt in aut. vt nul. fa. ora. do. ĵ. fi. col. v. Ss quid si epis vel archiepis nõ vult imponere istam penam: Rñ. a deo pena expectẽt. vt ĵ aut. de san. episco. in fi. ĵ. predicti.

Minuere. f. trientiũ.

Parabolani. Nec ler plana est. ⁊ ba bet locũ solum in alexã drina ciuitate. Viuian'.

No. ibac. l. spãlter q̃ collegiũ medicoꝝ ds oꝛ dinari p epm loci. Et ſ ler posita fuit in hoc tit. pter officiũ pietat' q̃ exercẽt in curãdis infirmis fm Pau. de castro.

Parabolani. i. medicis. ⁊ regit ẽ vbo epipm' q̃ ĵ. ĵ. ĵ. sic ĵdeclinabile.

Arbitriũ. i. volũtatẽ.

Donatat. i. offi cialib' q̃ eligi nõ pñt nec debẽt sicut nec surrogari: vt subĵcit et statim.

Er bis. f. medicis.

Sacerdotis. i. episcopi.

Exceptis. q̃ nõ ds qs eligi de illis.

Reliquis. f. epeptis.

Legis. f. superioris.

Forma. vt. ĵ. l. pri.

Um. vt epm vel clericũ.

Algit. i. agere ds caste viuẽdo.

Decolorari. id est diffamari.

Sozozie. vt retinet aliquam quã dicat sozozem.

Loꝛscãt. fic. ff. ó vsu ⁊ ha. l. fi aff.

Filias. ds büerũ añ clicatũ.

Septa. i. clausa.

Fed'. i. vinculũ vl' primitas ꝛanguinitatẽ.

Relinqui. i. bñ poterit retinere secũ.

Cõiugium. f. maritoꝝ.

Conuersatione. fuit enim talis cõuersationis hec vroꝝ: q̃ vouit se cum castitatem. Vel sic suasit ei vt esset sacerdos.

Vasallus an possit p aliũ seruire.

+ Vide hic Ly. tbar. i l. ĵtinu'. ĵ. si ab co. ff. ó ĵ. obii. vbi tractat materias istius glo.

Ler. l. pla. cet. pcoi. cũ pincipio huius. ĵ. extra ne cleri. vel mo. c. j. et. c. sed nec.

Scacis lude an cleri cis liceat.

‡ Vide de isto Abba. in. c. clerici. in. j. col. ĵ. ex his ⁊ ex tet. ꝛc. et in iiij. col. ver. circa ꝑmum dico. vbi et pulchre tra ctat an possit repeti qs in ludo dñi tur. extra de vi. ĵ ho. cle. vbi. ĵ. Inno. i. c. latoꝛ. de ho mi. ĵ archi. xxxv. di. epi scop'. i pri.

Ter. ibi: fe dus. silr bſ in. c. cũ i uentute. extra de ꝓsũp. vbi sũt hec Abba. ĵ in. c. j. ds glo. ij. post me. ⁊ ca. a nobis. vbi recitantur hec Abba de coha. cleri. et mulie.

a Mutomagis. i. cum prohibeantur clerici ne retineant aliquā exactionē ⁊ mercimonia cōcubinam/multomagis.

b Cōingia. q̄ de nouo faceret: vt statī subīūgēt: sic ñ corrigit. l. ij. ſ. c.

c Pernenerint. cantores ⁊ lectores.

d Aſcēdat. ſ. cātores ⁊ lectores. tertias nullo mō ꝺbāt. vt ī cor. aut. ⁊ hec est de mona. ſ. ſi qs aūt. col. i. ⁊ de nup. ſ. ſed et ſi qs. ⁊ quō opz. epiſc. ſ. neq; autē. col. j.

e Epiſcopo. ſ. est in aut. quō opz epi. ſ. neq; aūt. col. i. ⁊ iaut. e. ſ. preſbyteris. col. ix.

f Nullā. idē ī mōacho. vt i aut. quō opz mo. vi/uere. ſ. nō egrediunt. ſi preſbyteri vō ⁊ ſeriores pñt bñe ſecū illas q̄ oēm effugiūt ſuſpitionē. vt i aut. e. ſ. preſbyteris. col. ix.

Si qs preſbyt. Nec ſer plana ē. ¶ Nota. primo hic ſer ꝓſonas ꝓferri eccliē in ſucceſſiōe clerici iteſtati. ſ. ꝓſona liberoꝝ: ꝓſona agnatoꝝ ⁊ cognatoꝝ vir ⁊ vxor et curia. ⁊ dñs ⁊ patron⁹.

¶ Not. ſedo q̄ eccliа ꝓfertur fiſco. Bal. ⁊ pau.

g Loci. i. gradus.

h Mōachus. ſm hec tēpora monachi habebant propria.

i Solitarie vite. i. ſolet ſi tit in vna cella ſola.

k Cenſibus. aſcriptivt ſerui glebe.

l Subiecti. i. liberti facti clerici.

m Bona. libertoꝝ.

n Peculia. aſcriptitioꝝ: que ipſoꝝ ꝓprie dicūtur peculia cū ſint liberi. ſed q̄ a tpe habz legū nō erāt niſi caſtrēſia vl' q̄ſi. vt. ſ. diſo. teſt. l. ſi. vñ. ꝓ puſillo ꝓmonio. pōit. vt. ff. ad trebel. cogi. in princ.

o Legib⁹. olim alia q̄ ārta/⁊ hodie tertia. vt i ſti. de ſuc. lib. ſ. ſed nūa.

p Cui. ſ. omnino.

q Cōitū. ſ. clericoꝝ.

r Cōſtitutiōis. vt. ſ. de here. decur. l. iij. ⁊ ar. ſ. eo. officiales.

s Forma. ita vt ſine be rede ē tecedant.

t Cōpetēbus. aduerſus dñm vel patrem.

v Reſeruatis. ſ. cōuz bona vel patronum vel dominū vel curiam.

r Prędictis. cēſib⁹ vel patrono.

y Obnoxi⁹. i. obligat⁹.

z Seſtis. ab eis. ſ. negocijs eccleſie.

a Actiōibus. i. obligationib⁹ ex q̄b⁹ ꝓuenīūt actiones vel. i. actibus.

Dunc autē. Iſta aut. plana ē. Et no. ex ea q̄ tacita obligatio bonoꝝ ñ itelligit fctā ō reb⁹ de q̄b⁹ mōach⁹ ē añ ingreſſuz teſtat⁹. al's ſi itelligeret fctā: tūc itelligeret fctā ſaluo teſtō vl'alia diſpōne ꝓcedēte q̄ō i notādū ſz bal.

b Ceſſante. ſ. teſtamētario. diuiſoriū aūt nō ceſſat. vt. ſ. ti. j. aut. ſi q̄. que eſt contra. vel ſm Jo. i. ſi ceſſauerit: pōt eñ teſtari per. l. illā. ⁊ hoc placet vel hec per illam corrigit: cū hec ſit de monachis illud quoq; illa de ſan. epiſ. ſ. ſi qua. col. ix. Vel die hec verba eſſe Jr. non legis.

c Catenus. i. vſq; ad ſupplementum quarte.

d Detrahatur. etiam in vita patris: vt. ſ. eo. l. deo nobis. in fi. ⁊ i aut. vt nulli in. ſ. ſi vo ꝓter. Sz arg. ſ. j. de do. inter vi. ⁊ vxo. l. res. ſ. ſi. Vi Dſimilitudinē. ¶ Cauſas Curialis q̄dā factus eſt cōſul vel alis illuſtris: fuiet q̄dē curie per ſubſtitutū: ſicut ſi curialis fieret epūs vel cleri cus: ⁊ ꝑ periculo ſuarū rerū⁹ ꝛc. ¶ No. ex hac. l. q̄ epi eq̄parant illuſtribus tūnō ſunt illuſtres: q̄ nullū ſimile eſt idē: ſz cardiales ſunt illuſtres ſine dubio ſm Bal. hic

e Eld ſimilitudinē. naz ſi curialis fiat epiſcop⁹ vel ꝓſbyter pōt clam ſeruire curie ꝑ ſubſtitutū.

f Donozario. vt q̄ prōcrat curialis vl' decurio/⁊ er eodez titulo electus eſt ad illuſtrem dignitatem: ſeruiet quidem per ſubſtitutū. ſecus ſi dic⁹ decurio vel curialis cēt in epiſm vel ſbyterū vel dyaconū electꝰ. Sz hoc videtur falſum q̄: curia lis vēdicaꝛ a curia ſi fiat clericꝰ. vt. ſ. e. l. ſi qs curialis clericꝰ. que eſt cōtra. Sol. hec in aliis curie allegatis: illa in decurionibus vel curialibus ſm quoſdā. hoc nō plaz cet. als illa de clericis q̄ ſunt infra dyaconē: hec de illis qui ſunt ſupra in eo q̄ dic de clerico: hodie tamen hec corrigitur per aut. ſ. eo. ſz neq; curialē. vl' ibi clā: hic pala. ct non erat obnoxi⁹: vt patet. ſ. e. l. officiales.

Curialis an poſſit eē clericꝰ.

g Illuſtrem. i. vt habeat illuſtres. ſed tamē ſine adminiſtratione.

h Per ſubſtitutos. dic vt. ſ. eo. quis. ⁊ ſub. idoneos.

i Suarum. vt ſi ſubſtitutus male adminiſtret.

k Si qua per calumniaz. Vere cognitam ſm q̄ſdam. Tu dic preſumptam calūniam. vel q̄ non ꝓbauit: q̄ deſtitit: ⁊ eſt ſimilis preſumpta calumnia. j. e. l. oēs qui vbicunq;. primo reſpon. in fi. ⁊. ff. de offi. pfec. preto. l. i. ſ. his cū nabulis. ⁊. ff. de tranſac. cum hi. ſ. in perſona.

l Poſtulatio. id eſt accuſatio.

m Exhibitionis. id eſt vt exhibeat. id eſt preſentetur apud iudicē vt reſpondeat accuſationi.

n Aluri. hoc ſi ciuiliter agat: ſi criminaliter tūc ſilitudo ſupplicij vel extraordiarie. arg. vt. ff. ad

Dē Ilautē. de nuptijs. ſ. ſed ⁊ ſi qs inter. col. iiij. Conſti. j.

¶ Illud q̄ nō ꝓmittit ad tps multo/min⁹ ꝓmitteret i ꝑpetuū: q̄ fortior rō ꝓhibitiōis ē i ꝑpetuo q̄ i tpali. h. d. bal. vl'ſic. Ad noua ziugia ſi ꝓnt clici aſpirare. Soluſis ci cātorib⁹ ⁊ lectorib⁹ ꝓmittit: dū tñ tertias nō ꝺbēt nuptias. h. d. cū glo. Saly.

Mutomagis ergo ceſſant coꝛ ziugia[b]. ſoli eñ cātores: lectores q̄ nuptias ꝓtrahere ꝓmittunt. aliꝭ aūt oibus penitus interdicimus: verūtñ ſi ad ſcōas puenerint[c] nuptias nequaq̄ ſacerdotij culmen aſcendant[d].

Dē Ilautē. q̄mō epoz. epiſc. ſ. neq; autem. col. j. conſti. ſi.

¶ Cū ſēpo vel mōacho nulla femina ēt nō ſuſpecta ꝑ habitare. h. d. cū gl. Saly.

Epiſcopo nullam[l] mulierē ſecuz habere ꝓmittit: ſed ſi habere ꝓbetur ab epiſcopatu de/iūciatur quo ſe fecit indignum.

¶ Bona clericoꝝ ⁊ religioſoꝝ ab iteſtato decedētiū poſt liberos ⁊ iuūctos ⁊ vxorem ad eccl̄iam deferunt: ſaluo ſemp iure curie ſi erat curialis: ⁊ iure ꝓnat⁹ ſi erat libert⁹: ⁊ iure dñi ſi erat aſcriptitius. Itē heres cuiuſcūq; adminiſtratores rerū eccleſiarū tenetur reddere rationem. Bald.

Impatoꝛes Theodo. ⁊ valē. aa. ad Taurum ꝓc. ꝓc. Lex. xx.

Si qs pbr' aut dyacon⁹ aut dyaconiſſa: ſeu ſubdyaconus: vel cuiuſlibet alteri⁹ loci[e] clericus aut monachus[h] aut mulier q̄ ſolitaric[i] vitę decidit ē nullo cōdito teſtō deceſſerit: nec ei parentes vtriuſq; ſex⁹: vel liberi: vel ſi q agnationis cognationiſve iure iūgunt: vel nec vxoꝛ extiterit: bōa q̄ ad eū vl' ad eā ꝓtinuerūt ſacroſcte eccle vel mōaſterio/ cui fortē fuerat deſtinat⁹ aut deſtinata) oīa fariā ſocieт. ¶ Excepт his facultatibus q̄s fortē cēſib⁹ aſcripti vl' iuri ꝓfonat⁹ ſubiecti[l]: vel curiali cōditōi obnoxij clerici vel monachi vel cuiuſcūq; ſint ſex⁹ relinquūt. ¶ Neq; eñ iuſtū ē bona[m] ſeu peculia[n] q̄ aut ꝓfono legib⁹[o] debent: aut dño poſſeſſiōis cui[p] qs cozū[q] fuerat aſcript⁹ aut ad curias ꝑ te noze dudū late cōſtitutionis ſub certa forma[q] ꝓtinere noſcunt: ab eccleſijs aut mōaſterijs octineri: actiōib⁹ videlz cōpetētib⁹[r] ſacroſctis eccleſijs vel mōaſterijs reſeruatis[v]: ſi quis forte ꝓdictis[x] conditionibus obnoxius[y] aut ex geſtis[z] negocijs aut ex quibuſlibet alijs eccleſiaſticis actionibus[a] obligatus obierit.

Dē Ilautē. de mōachis. ſ. illō quoq;. col. j. Conſtitu. v.

¶ Dec autentica venit ad legē codicis correctiue i eo q̄ ꝓmittebat mōachis habere ꝓpriū: z in eis ſolū corrigit: ſz autentica ingreſſi. ſ. tit. j. generali⁹ locuta eſt in qualibet ſi gredięte monaſteriū. In ꝓſbyteris aūt ſ autētica ambl innouat. Saly.

Nunc aūt cū monach⁹ factꝰ eſt ꝺ ipo ſuas res oēs obtuliſſe mōaſterio vr': ſi pri⁹ teſtatus nō ſit: ⁊ exide de iudicio ei⁹ ceſſante[b] lege diſponit: vt ſi liberos habeat in q̄s aut min⁹ legitima poꝛtiōe quoq; donādi titulo ꝓtulerit: eatenꝰ[c] ſubſtātie mōaſterio deſtinate detrahat[d] neq; cōtingat circa liberos iniquū. ſaluo tamē iure vxoris ⁊ alioꝝ creditoꝝ.

¶ Dignitas ſuperueniēs facit q̄ gs ꝑt ſeruire ꝑ ſubſtitutum. h. d. Bald. Vel ſic. Curialis legitime clericꝰ vel eps factꝰ ſeu illuſtrem dignitatez adeptus potest curie per ſubſtitutum ſeruire. h. d. Saly.

Lidē. aa. Thome. ꝑ. ꝑ. Lex. xxj.

Diſſilitudinē[e] taz eꝑoꝝ oꝛthodoxe fidei q̄ꝑ pbroꝝ et dyaconoꝝ q̄ donozario[f] titulo illuſtre[g] dignitatē ſecuti ſūt: ꝑ ſubſtitutoſ[h] piculo ſuaz[i] facultatū cu rie mūcrib⁹ ſatiſfacere nō vtent.

¶ Trabēs i crimiali cā eꝑm ad iudicez p calūniā punit pēa. xxx. pōdeꝛ auri. Itez oīa ꝓulegia clericoꝝ fiūt firma. Itē clerici pegrini nō habent ꝑ cliē: niſi habeāt lras teſtimōialis ſuoꝝ dyocеſanoꝝ. h. d. Bal. Vel ſic. Accuſans eēm calūnioſe de aliq crimie vltra penā calūnie patiſ penaz pe/cuniariā. ꝑ temerariā vocatiōe de q̄ h. doc ꝓmo. Et ꝓulegia ꝓceſſa eccleſijs q̄tum ad h vt ꝓfigiētes ad eas ſint ſecuri firma ꝓmanēt. h ſcdo. Et clerici pegrini non habētur ꝑ clericis niſi habeāt lras teſtimoniales ſuoꝝ eꝑoꝝ. h. d. Pau. de caſtro.

Lidē. aa. Florēti. ꝑ. ꝑ. Lex. xxij.

Si qua ꝑ calumniam[k] poſtulatio[l] ſuper criminalib⁹ cauſis apud competentē iudicez depoſita exhibitionis[m] cauſa fuerit ſacroſancte religionis antiſtitis. xxx. pondo auri[n] cōdēnatiōe publicis calculis[o] inferēda vt ꝑcellat[p] ꝓcipimus. ¶ Quinetiam[q] oīa ꝓuilegia que ſacroſanctis eccleſijs cōfugarum[r] aut clericis ſeu monachis ſeu quibuſlibet locis ſeu domibus ſeu ſacratis locis ſeu ſacris eccleſijs ſeu ſacris ſcrinijs ſeu ſacris ſcriptis ſeu ſacris ſignis ſeu ſacris ſimulachris ſeu ſacris ſepulchris ſeu ſacris ſtatuis ſeu ſacris ſtatutis ſeu ſacris ſtatutis ſeu ſacris ſtatut

ecclę.confu.l.presenti.

a ¶ Decanozum.vt.§.titu.j.decernimus.

b ¶ Prestita sunt.vt.§.ti.j.priuilegia.

c ¶ Intacta.in totum.

d ¶ Illibata.in partem.

e ¶ Seruari.ſcz precipimus.

f ¶ Aduemiãt.forte nec diſcedẽt de roma añq̃ inſinuato iudici de ſide/rio diſcedẽdi licẽtia ꝙſequanſ a dño papa:alio gn indignatione cõpetẽ ſe fortineñt.vt.ſ.ꝺ decur. ſi quis decurio.ſ.li.x.

g ¶ Putabunt.ꝛ ſi q̃ eis fuerit iniuria facta no9i dicabit vt clicoz. Et ſic eſt ar.q̃ ſi qs9 beraueriit clericũ itõſtus nõ iciditi canoné. + ꝛ ſic ẽ ar.ff.ꝺ iurijs.itẽ apꝺ.ſ.ſi qs9gi né.ꝛ.ff.loca.ſi ignoraꝝ.ꝛ ad ꝯ q̃ ꝺ de lris dicit ẽ ſile.ſ.ꝺebis qui latro.l. ü.ſ.tributi.ꝛ.j.ꝺe man. pn.l.j.ꝛ i aut.ẽ ſã.epi.ſ. imfidicim⁹.j.col.ir.q̃ opoz.epi.ſ.ſi ãt alr.col. j.ꝛ vt dif.iud.ſ.nec ãt.ꝛ j.ſ of.re.pui.l. null⁹.ac.

Clericũ in tonſum pẽ cutiẽs an ligef ercõi catione.

+ De hoc vide ter. in c.ſi ẽo.ſi.ex tra de ſenẽ excõ.

Quoniã. ¶ Pro in rellectu huius. l. ſcic q̃ iſte eurbices here etic⁹q̃ fuit dãnat⁹ i cilio calcedonenſi dicebat in xpo tm̃ vna fuiſſe natu ra.ſ.ũa.ꝛ ũana. nã ſi ũana tm̃ reſurgẽ ſũ potuiſſet.ꝛ ſi ũnia tm̃ nõ potuiſſet mori.ẽ boc ꝺr.rv.ꝺi.canões.ꝛ iſto cilio iterfuerit ſeptigẽti xxx.epi nec i aliq̃ alioꝝ q̃ tot fuerunt ſm̃ ꝑan.

h ¶ Senſerat.circa fidez catholicam.

i ¶ Ab oibus.ſ.epis.

k ¶ Uno ore.crucifige/ crucifige.ptz q̃ ꝯ ẽ ſide catholica lic⁹ publice di ſputare ad reprobandũ prauã opinionẽ berẽti/ coꝝ vt hic.ꝛ no.ſ.ꝺe ſum.trí.ꝛ fide catho.l.ij.

l ¶ Dãnareſ.vt.j.ꝺe be re.l.quicunq̃.Accur.

m ¶ Releuet.i.memorie habeatur.

Quoꝺ pauperib⁹. ¶ Littera plana eſt. Et er h ter.no.incertu/ dinẽ nõ vitiare ſm̃ Bal.

n ¶ Jꝺ quoꝺ paupibus, oibus generaliter.

o ¶ Euangeſcat.als ꝺeſi/

p ¶ Ratũ.ſ iure. ¶ ciat.

q ¶ Firmũq̃.ꝺe facto.

r ¶ Cõſtitat.fauore pie/ tat⁹.vt.j.e.ſi qs ad decli nãꝺa.ꝛ.l.nulli.ꝛ.ſ.tit.j. l.j.ꝛ.l.gñali.als autẽ in laicis icertis pſonis relictũ nõ vꝫ.vt inſti.ꝺe.l.ſ.icertis.ꝛ.ff.ꝺe vſufr. le.l.qui plures.ſz incerto ꝺe certis.ſ.hoĩb⁹ valet:vt.ff.ꝺe re.ꝺu.qꝺã.ꝛ ꝺ.ſ.incertis.niſi in libertate.vt.ff.ꝺe manu.teſta.cum er pluribus.

Relictuz certis pſonis qñ vaꝺleat

Cum clericis. ¶ Jſta.l.ſer ꝺicit.Ꝺnio q̃ vi ſolo conuenit clericũ ꝑ ſtatinopol.ciuitatis agã coꝝ patriarcha vel pẽfecto ꝑtoto:ꝛ nõ alibi.Scꝺo q̃ clic⁹ ꝺabit fideiuſſoꝛẽ iudicio ſiſti economo maioꝛ ecclie vſq̃ ad.l.anꝝ lib.Tertio q̃ ipſe economus vel defenſoꝛ vꝺbis ꝑſtãt.non ꝺabit fideiuſſoꝛẽ iudicio ſiſti.ꝛ eſt ió:q̃ aliozꝺefenſoꝛ eſſe ꝺebet.Quarto ſi q̃ãtitas eſt vltra.l.libꝛas auri nõ ꝺat fideiuſ.p re/ lis.Sexto q̃ etiã alij clerici ꝺabiſt minoꝛes ſportulas q̃ laici.Cliuia. ¶ Jlo.cr h ter.ꝺi volẽtib⁹ q̃ qñ reus plures ꝺz iudices ſeu plura fo ra ꝺe iure cõi electio eſt actoꝛis:vt h.ꝛ.l.ſi.ſ.ꝺi in rem act.ꝛc.Bal.

decanoz⁹ aut alioz ecclieſti cozũ cã legib⁹ ſunt ꝑſtita[b] ẽ tacta[c] atq̃ illibata[d] fuerit[e]. ¶ Preterea iubem⁹ vt oẽs clici atq̃ mõachi q ꝺe ſuis ciuitatib⁹ ad hãc almã vꝛbem ecclieſtici negocij vel reli gionis cã proficiſcunt lris epi cui vnuſq̃ſq̃ coꝛ iter faciẽs obſeq̃t muniti aduciant[f]: ſciturꝰ q̃ ſi ci tra hãc fiꝺuciam acceſſerint ſibi met imputabũt: q̃ nõ clerici vel monachi eſſe putabuntur[g].

Mauten. ¶ ſ. ſed neq̃ ꝓo qualibet.col.ir.Conſti.ſi.

¶ Epꝰ nõ trabitur inuitus ad iudiciũ ſeculare pena imminente iudici mãdanti ẽ executoꝛi erequenti.Saly.

Nullus epꝰ inuit⁹ ad ciuilẽ vel militarẽ iudicẽ inducit⁹ ſi bet cã ꝓducat⁹ vel exhibeat:niſi ꝓnceps iubeat.iuder autẽ q̃ ouci vel exhiberi impaucrit poſt cingu li ꝓuationẽ.xx.lib.auri ecclie illi cuius epꝰ eſt perſoluat:executoꝛe poſt cinguli ꝓuationẽ verberib⁹ ſubdẽꝺo ẽ in exiliũ deportando.

¶ In memoria eterna erit iuſt⁹ ꝛ ab au ditione mala non timebit.h.ꝺ.ꝛ adꝺoc al legat.Bal.Uel ſic.Memoria iuſti ꝺs eꝛ tolli:memoria iniuſti aboleri.Saly.

Impa. valẽtinian⁹ ꝛ Ꝺar.aa. Palladio.pze.pze. Lex.xxiij.

Quoniã venerabilis recoꝛ datiõis fabian⁹ hui⁹ alme vꝛbis epꝰ cũ venerabilis ſinodi i nũcrabiliũ pene ſacꝺotũ q calce/ ꝺonẽ cunctet tãto ẽtãi ꝺecoꝛat⁹ ẽ teſtimonio vt ¶ urbices q ꝺ ſenſe rat[p] cũ ſceleratis ꝺicẽ ſuis ab oi bꝰ[i] vno oꝛe[k] ꝺãnaret[l].aboleat q ꝺẽ cuthicet[m] ꝺãnoſo memoꝛia: fa biãt aũt laudabilis recoꝛdatio re leuetur[m].

¶ Relictũ pauperib⁹ in gñe valet: nõ obſtãte q̃ nulla pſõa ſit ſpecificata. Bal.

Idẽ.aa.palladio.p.p. Lex.xxiij.

Quoꝺ pauꝑib⁹ teſtõ vl'co dicillis relinq̃t: nõ vt i certis pſõis relictũ cuanſcaꝝ: ſz oib⁹ modis ratum[p] firmũq̃[q] ꝑſtaꝛ.

¶ Clerici cõſtãtinopolitani ꝺebẽt ꝓue niri coꝝm patriarcha ꝑſtãtinopolitano vel ꝑfecto:ꝛ null⁹ alius iuder põt cogno

s ¶ Cũ clericis.vel cauſatiue vel p q̃uis lege/cũ.ꝛ ẽ bic ler localis cõ ſtãtinopolitane ciuitatꝭ. t ¶ Epalis.i.archiepalis vt ſtatiz inuit nã ẽis archieps eſt epꝰ. v ¶ Uolẽtib⁹.nõ inuitis vt h.ꝛ.j.ti.j.ꝺecerni/ mus.ſz hodie etiã inuitis actoꝛib⁹:vt.j.e.auf.cleric⁹ q̃ꝫ.ꝛ auf.cã q̃ fit.

x ¶ Actoꝛibus.ſubaudi pateat. y ¶ Archiepi.q̃ꝺ vocaut epm.

z ¶ Eramẽ.logf pze.pze.

a ¶ Suis.ſ. economis et aliozum clericoꝝm.

b ¶ Mouerit.ſ.actoꝛ.

c ¶ Expetendũ.i.agẽdũ.

d ¶ Qui.ſcz actoꝛ.

e ¶ Judicẽ.niſi apꝛ archi epm vl pfectũ vt ꝺictũ ẽ.

f ¶ Jnnectere.i.experiri.

g ¶ Orthodoxaꝝ ũ.i. ca tholicaꝝm.

h ¶ Clꝛo.q̃ ſupꝛa vo cauit epm ꝛ archiepm.

i ¶ Sniaꝛũ.ſ.cõuẽtiona/ liũ ſeu citationũ. Eſt em̃ ſnia iterlocutona cũ pci pit iuder vel eius execu toꝛ cũ puenire ad cãm.

Sniaiter locutoria.

k ¶ Dulſank.i.citantur.

l ¶ Executoꝛibus.i. noꝛ tarijs.

m ¶ Fideiuſſoꝛes.i.iudi/ cioſiſtitvl iudicatũ ſolui q̃ ẽ tertia.vt.ff.in.fol. l.iudicatũ.j.Et no.q̃ ꝺ ꝺupl⁹ corrigit:tuz q̃ clerici nõ ꝺãt fideiuſſoꝛe iudicio ſiſti.vt.i aut.e.ſ. ſi qs autẽ ꝑ pecuniaria. col.ir.tũ q̃ economꝰ vel ꝺefenſoꝛ nõ ꝺz fideiuꝺ. vt in auf.e.ſ.aliũ. Item q̃ nemo ſuo noſe ꝛuẽt hodie ſatiſꝺat iudicatũ ſolui:vt iſti.ꝺe fat.ſ.ſed ℌ hodie.ꝑterea ſm̃ has leges eſt ℌ.ſ.co.oẽs.ſ.in hac.ij.Sicꝺ.vt.iſti. Itẽ notant qꝺã aliũ hic eſſe economi:ꝛ aliũ ꝺefen ſoꝛem.ſ.ſindicũ. vt.ff.ꝺe mu.ꝛ bo.l.munerum.ij. ſ.ꝺefenſoꝛes.

Clerici nõ ꝺant fideiuſſoꝛes iu ꝺicio ſiſti vel iudica tum ſolui.

n ¶ Defenſoꝛe.iudi.ſol. vel iudicio ſiſti.

o ¶ Utpote.no.q̃ q̃ ali os iformatvel inſtruit nõ ꝺz ab alio inſtrui ꝛ info/ mari:vt h.ꝛ in auf.e.ſ.j. vbi ꝺicẽ q̃ ꝺz alios ꝺo cere ſi ꝺz ab alij ſ ꝺoceri. vt et.ff.ꝺe ede.l.ſi qs er. ſ.ꝑtoꝛ ait.ẽ.ꝓhibetur.

Text⁹ ibi: iuſiurandũ. cõcoꝛ.c.j.in ꝑn.extra ꝺe iu.calũ. vbi eſt ter.legi/ bus ſtaq̃ cõ perum⁹ cauſã vt nullus cleric⁹ iura/ repſumat.

p ¶ Fideiuſſoꝛ.ſ.idone⁹. multomagis ꝓo ſe.

q ¶ Alꝺemoꝛatuz.ſ.l.lib. auri.ꝛ noſe ſummeetiaz ſpes ꝑbendas.vt.ff.ꝺe le.iij.l.quiſquis.in fi.ti.

r ¶ Cautionẽ.i. nuꝺã ꝓ miſſionẽ:vt.j.ꝺe vb.ſig. l.fancimus.

s ¶ Jnſertũ.i.nulli ꝑſta bitur iuſiurandum.

Adde q̃ lxvij. aurei ſiue ſoliꝺi faciũt libꝛã auri.l. quo/ tieſcũq̃.C. ꝺe ſucep. et archa.li.x.

t ¶ Prohibent.i.iudicio ſiſti ꝛ iudicatũ ſolui.ſz ꝺe calũnia ſic.ſ ſic nõ ob.j.ꝺe iureiur.ꝓpterea.l.ij.vbi ꝺicit q̃ꝺlibet q̃ꝺlibet iurare ꝺebere.vt eſt ꝺe iureiur.c.pe.ẽ.ſi. Itẽ vt fama ſuã purget:vt.j.ꝺe bis q ad eccle.cõſu.l. ꝑſenti.ſ.ſicubi.itẽ ꝓ teſtimonio:vt.j.ꝺe teſt.l.iuriſiurãꝺi.itẽ in aliena tione rei eccliaſtice vt.ſ.ti.j.aut.hoc ius poꝛrectũ.ꝛ auf.ſed iuder.

v ¶ Executoꝛib⁹.q̃ ꝺetulerint ſnias q̃tidiales vt nũcij.ꝛ.nõ ſim ſol/

x ¶ Executoꝛib⁹.q̃ ꝺetulerint ſnias q̃tidiales vt nũcij.ꝛ.nõ ſim ſol/

r ¶ Economus.q̃ctus. ¶ ucbat litigato: nũcio ꝓ tota cã.

y ¶ Utiſſimo.ſ.exiſtẽte. z ¶ Sniaꝛ.ſ.q̃ctionaliũ ſeu citationiũ.

a ¶ Dent.ſ.illis executoꝛib⁹.ꝛ accipe ſoliꝺũ ꝓ aureo.vt ꝛ.ff.ꝺe in ius vo.l.pe.ꝛ iſti.ó pe.te.liti.ſ.ſi. ✻ Sꝛvſ q̃ min⁹:vt.j.e.l.oẽs q.ſ.erecu toꝛib⁹.q̃eſt ℌ.Sol.ibi ꝺe minoꝛib⁹ iudicib⁹.hic ꝺe maioꝛib⁹.Itẽ hic ꝺe cõſtãtinopolitani clericis.ibi ꝺe alijs:ſed hodie ſeruat aũt.ſed ho ꝺie nulla tc.quã ꝺic legas ꝓmo ꝛ poſtea lege aliã.generaliter autẽ tc. ꝓzo cõmonitione.

UNIVERSIDAD DE CANTABRIA

a ¶ Pro cõmonitione. al's cõuentione. i. citatione. s. ad iudiciu3.
b ¶ Pro institutione. f. faciendo instrumento procurationis.
c ¶ Procuratoris. i. pro instituto ꝓcuratore in iudicio. hoc est dicere. sine per se agant siue per ꝓcuratorem.
d ¶ Eum. scilicet ꝓcuratorem.
e ¶ Circa alios q3. q reos obseruant in iudicio vel instruunt. Alcer.
f ¶ Cõsuetudie. vt i ecclesia lento ⁊ poculento.
g ¶ Offo. i. ꝓcuratorib⁹.
h ¶ Clericor. fortes reor.
i ¶ Pauciores. vt minores portule ꝑtẽt appi⁹ torib⁹ a clicis q3 a laicis.

Sed hodie. Hec aut. plana est. Et no. cr ea q3 bal. ⁊ Pau. vult dicit q nõ pmittunt dare vltra q3tuor solidos ⁊c. q3 si ita taratur certa summa notarijs ꝓ cor3 scripturis ꝓ statuta/nõ lz eis recipe pl⁹/etiam a spõte soluẽtib⁹. nã si isti ꝓhibent accipe/q3 et illi dare: per istũ ter. ⁊ vide ter. cũ glo. i. c. statutũ. s. notarii. de rescri. li. vi.
k ¶ Siligs. siliq3 est q3ta ps vncie: vt. ff. de an. le. liberto. s. filiũ. vncie dicõ anri. nõ libe. auri vt qdã alij dicũt: q3 sic etiã excederẽt statutũ modũ. Sz qdã bñt vt. xl. m. sol. libro. siliciũ. et ñ siliquã. Tu dic ꝫ Jo. q3 gen⁹ monete siliq3 q3 pusciales vtunt. al's vocat media sctẽ helene. ⁊ sic accipit. j. de vsu. aut. ad hec.
l ¶ Ultra vnũ solidũ. qõ erit pl⁹: q3 inder mõ vocat ad diuersas pucia. Vel sic. q3 executor pl⁹ labor. at cũ vocat psona ecclĩastica ad diuersam pucinia3. vt in cor. aut. vnde hec sumit. f. i. aut. e. s. portularum.
m ¶ Economis. qd si ꝫ epm actio. ponat noie rei epalis: cũ illa ecclia nõ sit economꝫ: ñ dico actor ẽ ordinet cũ aucte epi. vt ar. isti. de cur. s. fi.
* Aduerte q3 de iure canonico ꝺ no mine sindici nõ curat. c. petitio. extra de pcu.
¶ Sindicũ vl'economũ * q3 nõ cyniuer sus seu vniuersitas. ꝫ Aldric⁹ ip3 cp3 z obere 3ueniri: ⁊ ꝺ calũnia iurare dicebat.
n ¶ In duplũ. f. cl. q3 nõ imisse est exactiõ: nõ qñ iuste. vt. j. de ꝺo. l. sancimus. s. fi. qs aũt. j. Itẽ est ꝫ in aut. vt lit. iur. s. er hoc quoq3. coll. ir. vbi simplũ ꝺnũ passo: ⁊ triplũ fisco ꝺaf. So. ⁊ ꝺ dicẽ dari triplũ fisco/⁊ ꝺnum passo bic duplũ fauore eccle: lz ibi in aliꝭ ꝑsteruꝫ simpluꝫ. Et q3 de ꝑportulis clericoꝝ est dictuꝫ: gñaliter subijcit de oĩb⁹ ꝑportulis. in aut. gñaliter aũt ⁊c. Vel ꝑtõ legi sup. ꝑ. memo: ati. q3 ibi tractaf de satisdatione rei: nunc generaliter dicit de satisdatione actoris.

Generaliter. Hec aut. est valde vtilis. ⁊ dicit tria. Prio q3 si gs 3uenit aliquẽ siue clericũ siue laicũ apud cõpetẽtẽ iudicẽ: 3uẽt⁹ nõ cogit accipe libellũ vl ꝑportulas ꝑstare nisi ꝑmo actor satisdet apõ cõpetẽtẽ iudicẽ vel ei⁹ officiale: siue litiget p se siue ꝑ ꝓcuratorẽ. ⁊ si ꝑ ꝓcuratorẽ ꝓcurator ei⁹ satisdet de lite ulla pducẽda ad finẽ: ⁊ decimã partẽ quãtitatis pecunie petite ꝙ libello noĩe ecclĩe ꝑ restituet si actor fuerit 3uict⁹ iuste mouisse litẽ. Scdo dicit q3 si actor: bãc satisdatiõẽz sen⁹ posse ꝑstare diꝛerit ꝙ rator cautiõi cõmittit. Tertio dicit q3 iudices formã bui⁹ aut. nõ obseruãtes: pena. r. libraꝫ auri puniuntur. Executor autẽ iudicis ꝺãnã in crilliõ: ⁊ bona ei⁹ publicant. Ob qd actor ꝑ dicta satisdationẽ ꝑstet: hoc verũ est si apud iudicẽ cõstio moueat/lz si coꝛã arbitro: nõ tenet. Aliuꝫ. ¶ Nota. in ver. aut si fideiussorem. q3 ille qui tenet satisdare cum fideiussoribꝰ si iurat se nõ reperire releuat ab eis ꝺãbis ⁊ sufficit ꝙ pmittat cũ iuramẽto. ⁊ q3 obliget bona sua. vt. j. e. oẽs. s. in hac aũt. ⁊ q3 etiã ꝙmittat penam ſm Pau. hic.

o ¶ Sñaliter aũt. ℌ anf. loquit de satisdatiõe actoris. sed. l. C. de satisdatiõe rei clerici. ſz q3 alibi cõmodi⁹ poni nõ poterat pomi⁹ h. Sz nũ quid clerico agẽti remittit bodie sicut ⁊ fugienti: vt in aut. e. s. si quis aũt ꝙ pecuniaria. col. ir. ℌ. nõ. vt. j. de ap. l. precipimus. in fi. Ter. nõne hec aut. est supflua ꝙ illã quecẽ. j. ꝺ li. cõ. aut. libellũ ⁊c: ℌ. nõ. illa cñ ãte libellũ ꝺatũ iudici ⁊ de inchoãda lite ꝑstaf: ℌ post ꝺatũ iudici libellũ ⁊ de finienda causa ꝺaf sicq3 illa ꝑ ꝙ ista prestatur.
p ¶ Per se. si sciat scribẽ.
q ¶ Per tabularios. cuz nesciat.
r ¶ Cõsribat. i. cõscribi faciat. ℌ ggd er hac scriptura orit actio / vel ad qd fit: ℌ. vt indens of ficiũ in crigẽda decima iteruenit: lz stipulatio non fuerit subiecta. Vel dic ꝙ cõdictio cr. l. oriẽr hac scriptura. vt. ff. ꝺ condi. er lege. l. j.
s ¶ Et i act⁹. i. scriptura inde facta actore iudice.
t ¶ Officij. i. officialium. ⁊ est periculũ i hoc ꝙ si nõ recipiãt fideiussores vel min⁹ idoneꝰ sit eoꝝ periculo qui ad hoc ꝺeputant sunt. ꝛ ꝑstatur hec cautio ꝙ tot vel ꝙt ere cutoꝝbus: er quoꝝ pa cto hz3 re⁹ vtile actionẽ: vt. ff. rem pupil. sal. fo. l. non quasi. in pin. et est forma cautiõis q3 fequit qõ vsq3 ⁊c. Sed cõtra. ſ. de appel. l. eos. in fi. vbi nõ fatisfiãt de finiẽda lite. Sol. ſpeciale est in cã appellationis. vel ℌ cõ rigit illam.
v ¶ Si cõuict⁹. ecce secũ dum punctũ cautionis.
x ¶ Iniuste. qõ semp ꝑsiꝭ mitur qñ perdit. vt. j. de iudi. l. properandum. s. finaut erẽ. ſm quosdã. Tu dic cñ iusta ignoratia excusari: vt in aut. de iudi. s. oportet. colla. vi. Vel dic vt ibi.
y ¶ Expensarum. facta rum a reo.
z ¶ Parte. etiã amplius si reꝰ plus expendit * q3 sit decima ps litis. ne sit ꝺecima ps litis. ne sit cõtraria aliꝭ. ll. que dicunt omne ꝺãnũ refartiendũ. vt. j. de lit. ꝑstaf. auf. libellus. ⁊. j. de qua. aut. qõ fieri. ⁊. j. de fructib⁹ ⁊ lit. expen. l. terminato. ⁊ in aut. de lit. j. omnẽ. col. viij. Itẽ qõ subijcit quãtitatis: etiã ꝙ qualibet specie vel reponas: vt. ff. de le. iij. l. quisqs. in fi. cir. ⁊ de vbo. sig. l. cum stipulamur. ⁊. l. ꝙprie. ⁊. l. pecunie. i. ⁊. l. seq.

* Et sic i ꝺ duo expedias. ⁊ cõcorꝺa. calũnia. de pe. et co. vl. de maio. ⁊ obe.

Quãtitas capitur generaliter.

a ¶ Pulsato. ad decimam soluendam si succumbat. ⁊ als pulsator.
b ¶ Sup ꝺecẽ. f. suob⁹: ſz q3 pmaneat ꝙs ad terminũ lites: ⁊ q3 ꝺet decimã partẽ si succũbat. Itẽ ⁊ qõ nõ pt̃ ꝺiciussoꝛe ꝺare: vt subijcit. qõ intelligẽ cõmode. vt. ff. de ꝺo. lig. l. nepos. pcul. ⁊ est simile ad boc j. de asser. tol. l. i. ſ. omnes. ⁊. ff. qui fatisꝺ. cogã. l. de die. ſ. fi.
c ¶ In denis. als in decem.
d ¶ Causa. faciendã sine fideiussore.
e ¶ Ex vrtiusꝫ. i. apud arbitrꝫ apud qũ ꝺicta cautio nõ ꝑstaf. Sz cõtra puto. q3 iudicũ ordinarium nmitatur: vt. ff. de arbi. l. j. ⁊. j. de in cõtra puto. q3 iudicũ ordinarium nmitatur: vt. ff. de arbi. l. j. ⁊. j. de in cõtra puto. q3 iudicũ ordinarium nmitatur: vt ar. ff. de fc. l. i. ij. rñ. cautio consensu partium: vt ar. ff. de fc. l. i. ij. rñ.

Decernimus. ¶ Casus. Alꝺonacbi beati stephani volũt facere ecclesiã in curia ⁊ inferre reliquias alicuꝰ sancti: q3 ñ licebat ꝺ facere: ℌ. q3 nõ. vt in ter. ¶ Nota. primo ex hac. l. q3 religiosꝺ ⁊ etiã ꝺ signũ crucis nõ ꝺebẽt stare in locis. ꝑphanis sed cũ ratione in ecclĩs ⁊ locis sacris. ¶ Nota. vltimo circa fi. tertiũ moꝛale ꝺe patiẽtia ⁊ modestia q3 ꝺebet esse tam in clericis ꝙ in regentibus rempublicam. Pau.

f ¶ Post hac. id est post hanc legem.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK PADERBORN

a ¶ Non desunt. cum multe sint.
b ¶ Possunt. scz monachi.
c ¶ Nome. de eis monachus a monos qđ est vn': a achos quod est tristis: qz solus & tristis stare debet nõ i tumultu. sic est arg. cr vi nois. + vt. ff. de offi. prefec. vr. l. studentibus. in fi. & ff. ad. l. aqui. ita vulneratus. in ph. & insti. de. vo. ß. est & aliud. ff. de vb. sig. l. tu guri. Sed arg. ß. in. e. ti. l. taberne. & dicit canon. Si cupis esse qđ dicitis quid facis in vrbe?

Diuisio. Quinq; sunt diuidit. tres partes: scõa ibi: bis actionib': tertia ibi: excepti. Et p ei' declaratiõe vide. l. officiales. ß. ti. j. Pau.

d ¶ Quisquis emensis. i. euacuatis siue finitis.

e ¶ Stipendijs. vt miles.

f ¶ Officijs. i. officialib' vel curialibus.

g ¶ Lõditione. hominũ.

h ¶ Lõsecrauit. i. dedit. sic. ß. ti. j. auf. ingressi.

i ¶ Ad ß. l. ministeria.

k ¶ Rñsiue'. ergo officialis rõnib' subiect' ñ tenet. & sic est ß. ß. c. l. officiales. in pn. Sol. ß qñ ps sue militie siue officij est finitũ: ibi nõ. vt ps er pn. bui'. l. Et ibi ita distinguc: vt officiales ceteri finito offõ clerica ri possint. teneãt vrñ vt ß. ß nõdũ finito officio pñt publice clericari si ñ tenẽt. ß cladestine si trãseant punimt. Si vo tes neant. p rõcinijs nõ pñt pẽdere offõ: vt ibi. pmi' pilarij vo' (sit vel nõ sit finitũ offiñ) nõ pñt clericari si tenẽant. vt h subij cit. alioquin sic: vt ibi.

l ¶ Primpilaribus. qui si tenent nõ possunt clericari ct finito offõ. als vo pñt vt modo dixim'. p. l. ß. co. officiales. Alij dicũt q h dicit de bis q pmũ bello gessit: sic ibi: de bis q pmi fuit. ad ministratores. & rõnales pncipis. S. b. cs. vt scz bic in pmis admmistrã tib' vel castaldis: ibi de bis qui ferunt primum pilum. Accur.

Officiales an & quando possint clericari.

Diuisio. Quinq; dicit diuidit i septẽ ptes. scõa ibi: & sigdẽ. tertia ibi: finaũt. & ita ibi: cũ aũt. & quarta ibi: postrum'. & quinta ibi: qz si testator. septima ibi: & ne piũ cz. ¶ Mo. primo et ter. qz ipso dicit q ille q nitit infringere pia iudicia defunctor. ¶ Scõ dono. ß. ß. sigdẽ. in vb. spãliter. qz et cetor. spãliter est de signãdus. & nominãdus in testamẽto. Bal. ¶ Institut'. q. g. rauat' est dare tale legatũ in redẽptionẽ captiuor.

m ¶ Ab intestato. codicillos tamen fecit.

n ¶ Ab intestato. codicillos granautus est dare tale legatum.

o ¶ Succedat. qui in codicillis granautus est dare tale legatum.

p ¶ Fideicõmissari'. a qb' sit tale legatũ relictũ: nã & ab istis ß pt relinq.

q ¶ Incerti. per qs videbatur nõ valere: vt insti. de. l. ß. incertis. Sed contra est: vt hic. & ß. l. si quis ad declinandam. & ß. co. id quod.

r ¶ Eractum. ß. legatum. s ¶ Per quem. i. aliquem.

t ¶ Designatus est. ß. executor.

v ¶ Erigẽdi. ab herede vel legatario.

x ¶ Licẽtiã. vt ar. ff. de rebus. l. ß. qs ß. ß. fin' aũt. Quid aũt ß nõ faciat: Rñ. cogi. pt cautiõe. vt i aut. de eccl. ti. ß. si aũt q h facere. col. ir. Itẽ qua actiõe aget de stipulata pona vl ẽps: Rñ. dicit ide er bac. l. ß. ẽ certus ille cm ẽl de rebus. als glibet de pplo. ar. j. in fi. ff'. l. vt. j. pri. ß. Vel officio iudicis: vide auritũ bz ille cui ẽ relictũ/ vt renodochũ ß ẽpm vel designatã pſonã. & facit ad hoc. ff. de leg. ij. ß qs ß titio. & qb ibi notaf. ff. ad trebl. l. lucr'. ß. meuia. i. & ff. de alime. le. l. alio hẽde. & ß deg. j. ß a plib'. i pncipio. ff. de leg. ij. ß legatarij'. i pn. & l. qdã. ß. ß script'. de leg. j. Sed arg. cõtra. ff. ad trebel. l. lucius. ß. meuia. j. sed hic spãle.

r ¶ Licentiã. sed ß. ff. ad treb. l. lucr'. ß. meuia. vbi cõmissarij nõ habẽt ptãte erigẽdi id qđ cõmissarij fuit ẽ statuti. Sol. cũ cõmittit ẽ omissa rijs alicui' reliqui distributio: aut er' qđ relictũ ẽ ad pias causas. & tũc cõmissarij pñt petere. & erigere etiã si lucrũ nõ pcipiat. & sic loquit ß. et ad hoc cõcordat. ff. de reli. & sum. fu. l. si qs sepulchrũ. ß. fenus. Aut er' qđ relictũ ẽ ad alias causas non pias. & tunc aut fidei cõ. lucrũ bz. aut nõ. si bz lucrũ tunc actionẽ bz: vt. ff. de leg. ij. ß. si quis titio dece. & z. & de leg. iij. l. si legatari'. i pn. Sed si nõ bz lucrũ. & sit simpler mimister: tũc nõ bz actionẽ: vt. ff. ad treb. l. lucr'. ß. meuia. j. & de adimen. le. l. filio. ß. mfi fue. ß. si solutũ sibi poterit sibi ero gare. ß. si fallit si ad pias causas relictũ est. vt i ca su nfe. l. & de leg. iij. l. pf. ß. tuscular'. et nisi in cã alimẽtor. vt. ff. ß adime. le. l. alio hẽde. Itẽ fallit si spãliter dixit testator: vt illud legatũ petat. & exigat: vt. ff. ß le. j. l. si a plurib'. Scõm istã dil. titel/ liguñ decretales dicentes q h fideicõmissarij vt executores pñt ab initio hẽdib' exigere. ‡ Ss nũ qd isti ẽmissarij q dixit vt petat & pendere ad pias. & dixit causere bereditẽ? Rñ. nõ. vt isti. de testa. tu. i pnc. & ar. ad ß. ff. ad. l. fal. l. di ui. Vel ẽt dici q ẽ debeãt causere. vt. ff. de cõdi. et demõ. l. qb' dieb'. ß. fin. Vel distingue aut pſona ẽ suſpecta vita. & moribꝰ. & qz nõ possidet ĩmobilia: & tũc teneãt satisdare: aut nõ ẽ suſpecta. & nõ teneãt. ar. ff. de peti. hẽ. cũ idẽ ẽadẽ. in fi. & ff. q fa tisd. cog. si fideiussor. ß. fi. ß. Sz an de erpẽdis credidit sacrõ cõmissarioꝝ videtur q sic. vt. ß. de do na. l. si qs. & pdẽptione. in pn. Vel põt dici ß. vt hac. l. ß. cũ aũt. Vel vt ri'. aut est modica ẽ tetur assertiõi sue. Si magna testibus vel instrumẽtis debeat probare expensam factam. argu. ff. de pig. ac. si quis in pigno re. ß. fi. & ff. de ventrem spi. l. j. in fi.

‡ Ita vt di cerale iobes. de testa. vbi de materia pẽdẽti vtĩ pulchre abbarẽ. Tert' ibi: epõs. de hoc ter. fac mẽtionez. c. iij. tũcta gl. fuper ỹ legef. & glo. ij. i. c. relarum. j. & ca. tua nos. cũ glo. j. cõtra de testa.

Executores an possint agere cõtra heredes &c.

y ¶ Pro sua cõscientia. i. sicut scit testatorem voluisse. Accur.

z ¶ Dut. i. ozt' est. & tic sps. p tpe ponit: vt. ff. de ne. gest. l. iij. ß. hec verba. & ff. de reg. iu. l. nec er pterio. Alibi ponit ẽsens. p futuro: vt. ff. de vſufru. l. si fur. ubi: qui summittit &c. Itẽ qd si in vna est ozt'us: & in alia bz domicilij: Rñ. ẽps vtriusq; ciuitatis agẽ põt: vt. ff. ad muni. Lei'. ß. celsus. & l. assumptio. ß. iuris. & j. de adop. l. i adoptionẽ quidẽ. in fi. arg. ß. ff. de vb. signi. l. puincules. Sed ß. ß. q ß testator &c. vbi dicit ẽpm illi' ciuitat' i qua fuit defunct'. Sol. ibi qñ erat barbare & dubie natiõis: h qñ sciebat. Vel põt dici ozt. i. mnicipẽ qñ ad nos: ß ozt. i. incipit esse in alio mũdo vt in natiuitate ozis sanctoꝝ in kalendario.

‡ Concor. glo. in vernatualib'. in ß. fi. iſtit. de ĩgenuis. & glo. in ꝓ. gnalia. i. l. cũ quidã. ff. de annu. lega.

a ¶ Cũctatione. i. sine vlla dubitatione. Vel dic. i. sine vlla mora.

b ¶ Conuenit. id est conuenies est.

c ¶ Impletur'. alioqn succedit archiepõs ieo faciẽdo: vt ẽ aut. de ec. ti. ß. si aũt q h facẽ. col. ir. & i aut. ls testator &c. & si lege h aut. ls testator &c. qđ de ec. ti. ß. si qs aũt. & qđ dicit idẽ ẽ economo. i. cũ epõs deest. & tũc

d ¶ Gestis. i. scriptis. [archiepõs cũ eo statim & nõ ex iterualloꝝ.

e ¶ Interuenientibus. apud principem.

f ¶ Debebit. quasi faciendo inuentarium.

g ¶ Post vm'. i. post redẽptionẽ captiuoꝝ. & est ß ẽsi redditio rõnus.

h ¶ Anni spacium. ß. a tempore accepte pecunie numerandum.

i ¶ Captiuoꝝ. & redẽptoꝝ. k ¶ Dispẽdio. sic. ß. ti. j. l. tã demẽt. Ac.

l ¶ Conficiant. id est conficiaſ faciant.

a ¶ Humanitatis. ſ. in redemptione captiuorum.
b ¶ Barbare. i. ignote.
c ¶ Patria. q. nescit vnde fuit ortus vel vbi habuit domicilium.
d ¶ Impleturus. ſ. eps.
e ¶ De ſi in vico. facit ff. ad mum. q. ex vico.
f ¶ Sub qua. ſ. ciuitate.
g ¶ Vel territorii. qd ſit territorii habem⁹.
ff. de vb. ſig. l. pupillus. §. territorium.
b ¶ Fraudatorū. i. fraudātiū. puta bēdi vl gratuoū. alis legatariop.
Delator gs dicaf. i ¶ Nec delator. delator dr q aliena bona defert fiſco: ꝛ nō phat: ꝛ ifama tur: vt. ff. de iur. fiſ. l. ij. in pn. §. h nō erat delator. ſici aut. de nō alie. §. fin. col. ij. ⁊. §. c. l. ij. q ſi hoc.
k ¶ Publicas. ſ. epiſcopi ⁊ p̄ſidis.
l ¶ Deducerint. i. deducere voluerint.
¶ Sequif auf. Licette ſtator. q nō habet glo.

SI quēq⁹. Hec lex eſt multū elegās ⁊ notabilis: cui⁹ ſingula pha ſunt pōderāda. Vnde cāvt i gl. i. ¶ Et no. pño ex ea q⁹ ſymonia eſt publicum crime: ꝛ q̄nq⁹ cōmittit i ꝓmotiōe cpo rū q: ibi ledit ⁊ offendit diuia maieſtas: ꝛ tūc eq parat crimini leſe maieſtat. Scōo no. q⁹ eps oz dinād⁹ ñ oz ſe offerre/ q⁹ ānō tareſ de ābitu: ſ. oz q̄dām⁹ iuit⁹ meriti⁹ ſuffragātib⁹ ꝓmoueri. bal.
Diuiſio. m ¶ Si quēq⁹. duo dicit lex iſta. Pño q⁹ eps nō eligat ꝑ pecuniā. Scōo punit dantē ⁊ accipiētē pena infamie ſi ꝫ factū fuerit. ⁊ b eſt i ei⁹ corpe.
n ¶ Nuda. a munerib⁹.
o ¶ Cōſictia. vt illi qui eligunt ſciāt qs qualis ſit qui eligitur.
p ¶ Proferaf. i. eligaf.
q ¶ Gradū. vel qualibet eccleſiaſticā adminiſtrationē. vt in auf. cod. ſ. ꝫ neq; clericū. ⁊. ſ. ꝫ neq; renodocbium. col. xj.
r ¶ Precij. a q̄nq⁹ dati. vt. ff. de calū. ⁊ generali. ter. in pn.
s ¶ Quātū. boc eſt eligēdus cui⁹ ſit meriti: cui⁹ ſit bonitatis.
t ¶ Dereatur. rōne ſciētie ⁊ bonestatis.
v ¶ Locus. id eſt in ordinibus ⁊ honoribus.
p ¶ Excuſata. i. q̄ñ poſſat excuſari firma manēs.
ꝑ ¶ Tepla. i. epiſcopat⁹.
3 ¶ Expugnēt. i. cuicanf.
a ¶ Qué murū. i. quā de fenſionem als dominē.
Tertus. ſi quēq⁹. con. cor. cuꝫ hac l. c. ꝙ nras. ūcta glo. ſ. extra de iure patro. b ¶ Sacra. i. ſacrabil⁹ fames: qr vt famelic⁹ pa nē ſic ipi auꝫ deſiderāt.
c ¶ Fames. id eſt cupidi tas auri.
d ¶ Penetralia. id eſt ſacra venerāda que facta ſunt penetralia.
e ¶ Proſerpit. id eſt latenter ſubintrat vel innadit.
f ¶ Si ſanctitas. i. bi qui debent eſſe ſancti. alioquin contra. ℥. de ſum. tri. ⁊ fide catho. l. inter claras. ibi: nihil eſt enim.

hūanitatis[a] obtētu relicte pecunie iudicioꝝ diſpēdijs crogētur. ¶ Si teſtator. q hmōi legatū vel fideicōmiſſum nō deſignata pſona religt: barbare[b] ſit nationis: ꝛ de ei⁹ patria[c] aliq̄ emerſerit ābiguitas: vir reuerēdiſſim⁹ cp̄s. ciuitatis ei⁹ i q̄ idē teſtator defūctus ē ciusdē bēat legari ſeu fideicōmiſſi petitionē defuncti. ꝓpoſitū modis oib⁹ ꝛ ipletur.[d] ¶ Si in vico vl in territorio teſtator mortē obierit: illi⁹ ciuitatis vir reuerēdiſſim⁹ cp̄s exactionē habebit: ſub[f] qua vic⁹ vel[g] territorii eſſe dinoſcit. ¶ Et ne piū defunctorum ꝓpoſitū ip̄oba fraudatoꝝ[h] calliditate celaret: qcqd ꝑ hmōi cā a teſtatore relictuꝫ fuerit: vniuerſi q id q̄cūq⁹ mō cognouerit: vel in viri clariſſimi rectoris puicie: vel in vrbis cp̄i notitiā deferēdi libertā habeāt facultatē. Nec[i] delatoris nomē ſuſpitionēq⁹ formidēt: cū fides atq; induſtria coꝝ tā laudē q̄ bonestate nō careat ac pariter pictate: cū vītate in publicas[k] aures in lucēq; deduxerint[l].

Mauten. de eccle. tit. §. ſi qs aūt

ꝓ redēptione. col. ix. Cōſtit. vj.

¶ Etiā teſtatoꝛ iuito epūs ſe intromittit. ꝑ eius uolūtate erequēda: ꝛ negligētes moniti priuant cōmodo a defuncto ꝓpetor: ꝛ ad cp̄s deuoluit executio. b. d. Sal.

LIcet teſtator vel donator inter dixerit ci aliquid ad hoc participiū in hac re habere/ idē eſt in economo. Sed ſi hi qui facere iuſſi ſunt neglexerit ſemel vel bis: ab epō vel economo admoniti ꝑ publicas pſonas: amittāt lucrū q̄ eis ꝛtigebat ex volūtate defuncti. ¶ Et cp̄s bēat licentiā vēdicare illō lucrū: ꝛ aliud q̄ diſtribui debeat diſtribuere: q⁹ ſi nō fecerit rationē reddere oz.

¶ Ad epātū nemo. ꝓmouend⁹ eſt ꝓ ſymoniā: ꝛ ſi ē. ꝓmot⁹ oz. a gradu ſacerdotij remouerī: ꝛ agētes ꝛ conſentientes pari pena puniunt. Bal. vel ſic. Epūs oz eligi effugiens ꝛ non appetens. Et ꝛtpūs meritis ꝛ virtutibus nō pecunia interuenientib⁹: als nō ſolū electus ꝫ etiā eligēs a ſacerdotio repellunt ꝛ infamia notant. b. d. Saly.

Ide. a. armaſio. p. p. Lex. xxix.

SI ⁊ queq; veli bac regia vice veli ceteris puicijs q̄ toto orbe terraꝝ diffuſe ſūt ad epatus gradū. puchi oco auctore ꝛti gerit/ puris bonis mētib⁹ / nuda[u] electiōis ꝛ ſcia[v] / ſincero oim pfe-

g ¶ Piaculare. i. purgabile. vel. i. pūs rebus incūbens. Vel dic delictū ſanguine plandum ad inſtar leſe maieſtatis: vt. j. in fi. l.
b ¶ Flagitium. ſ. ſanguinem.
k ¶ Precib⁹. ad ſe vt recipiat/ nō a ſe porrect⁹ vt aligaf: vt inuit. j. ſtatum. ⁊ ad hec facit. j. ad. l. iuli. repe. l. fi. ⁊ i aut. quō opor. epiſ. ⁊ cle. §. et hanc. col. j. ⁊ in auf. c. in pn. tit. col. ix. ⁊ hodie eſt expeditum: vt in auf. ſtatuimus. ✱ quam ſtatim leges poſt alias.
l ¶ Tātū. i. tātūmodo. ſadco.
m ¶ Cogēd⁹. ſ. vt relit. vt. ff. de tute. l. q hꝫ. §. ſi puppill⁹. j. als nō poſſem ſi velit: vt ⁊ aut. quomō opor. epiſ. §. ꝫ etiā. ſic ecōſtituti ꝛc. col. j. ⁊ in decre. di. lxxiij. c. ij. Item nō neq; cpatus ꝛc. vt. vij. q. j. c. q; patū. ꝛ. c. diſplicet. xxij. q. viij. ſed ibi vt ꝓpoſit nō vt preſit. Accur.
n ¶ Neceſſitas. i. ſola neceſſitas excuſet cum.
o ¶ Inuitus. ſ. ſyoles. nā ſuſpect⁹ eſt qui opas ingerit in inuitū vt in auf. vt bi qui obli. ſe ba. phi. §. q̄m. coll. vj. ct. ff. ad. l. co. de fal. l. vnico. §. j. et de. pcu. l. qui omnia. §. j.
p ¶ Dar facim⁹. not. eāle delictū eāle exigere pōnam: vt hic. ⁊ in auf. vt fra. ñ. §. fi. col. ix. ⁊. ff. ad. l. aquil. l. illud. ⁊ in auf. de mā. princi. §. ittulos. col. iij. et. j. de here. l. qui cūq⁹. in fi. ⁊. ff. ad. l. iuli. de adul. l. ſi adulteriū cū incestu. in pn. Delictuꝫ equale pe nā equalē exigit.
Diuiſio. Rphāotrophos. Dicit pño bec lex q⁹ hoſpitalarij admineſtrent rome ⁊ in puicia: et agunt ⁊ defendūt ſine aliq̄ ſatisdatione rē ratā bri. Scōo dicit q⁹ admiſtratio ꝫmittit dict⁹ p ſonis geſtis ſi ſteruenīēti⁹ bus rome ap⁹ magr⁹ cē ſus i puicia ap⁹ p̄ſides vel locoꝝ defenſores. Tertio q⁹ admiſtrando poterūt aliēare er cā ⁊ p̄ ciū fuēt. Quarto q⁹ nō tenēt reddere rōnē admiſtratiōis ⁊ reddit rōnēs ḡre nō. ¶ Nō. er ℞ ter. q⁹ hoſpitalarij habēt ſtar tutoꝝ ⁊ curatoꝝ. er ℞ ap paret ⁊ q⁹ hoſpitale ip̄m hꝫ ad ſtar mioꝝ: ꝛ ſic ſi ledit p̄ rnoie hoſpitalis pti i integrū reſtituto. q⁹ eſt notan. ſm Bal. ⁊ ꝑau. de ea. bic. Ter. ibi: le ſe maieſtatis. cōcor. c. cū. p. mā. o nella. i gi. ante me. ex tra de accu.
Orphano trophus. q ¶ Orphanotrophos. i. adminiſtratores hoſpitalium.
r ¶ Inclyte. i. cōſtātinopolitane. ſed hodie idē ẽ totū orbē. vt in auf. de eccle. tit. ſ. fi. col. ix. fcp̄o Liſtas videt gñaliter dici. ibi in. quinctuſ vo ꝛc.
s ¶ Fideiuſſionis. ſ. rem ra. ba. q nec tutoꝛi inciū bit: nec iudicio ſiſti q̄ tu

tozicūbit: vt. j. de admi. tu. l. fi. ſ. defenſionē. ⁊. ſ. fe. ⁊. l. tutores debita.
t ¶ Ad ſimilitudinē. quaſi ipſis in hoc ſimiles eſſe non ſinde.
v ¶ Tabularijs. als tabulario. alterū illoꝝ ſufficit ſm Jr. ſcilicet vel

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

Tabularij q sunt.

tabularijs vel cozā iudice. Uel pone aut p̄.z. vt sic vtrūq; exigat. Et dic tabularijs.i. tabellario. sic.ff. de iur. delib. l. fin. §. 13. z in aut. de ber. z fal. §. si vō abfunt. col. 1. Et dic q; erāt bi tabularij publice pſone alie q̄ notarij q quoddā offm̄ habebāt i publico. z hoc mō poterit intelligi. l. de admin. tu. l. tutores. §. Uel veri dic q; notarij erāt: z sic dictā. l. tutores. intelligas.

a ¶ Laudam. q; non pōt seruari. vt. ff. de admi. tu. lex que tu. vel q; sterilis. vt. ff. de iure do. l. fi.

b ¶ Pñ̄ habita ꝛc. cū et sistitudiné b̄eant. vt. §. in princi.

c ¶ Lōtractū. et fine dō cretoedt dicunt: §. p. di 1 it o: vere cum decreto fieri vt hic dixit.

d ¶ Obnoxij. nūqd q̄ipi verabūt orphanos p̄ ex pēsis de suo factis: ff. si. nō: q; pictatis cā faciūt. vt. §. ō ne. ge. l. i. z ō nup. si vt. pponis. i. z q; claudicaret si ipi nō teneant̄ §. alij teneant̄ eis: q̄ nō dz. vt. ff. ō arb. l. si cū dies. §. pe. i fi. Modic' vō odes̄ mō̄ administratores rōnē reddere tenent̄. vñ corrigit q̄ ō b̄z 2 q; b̄z iur. de eccl. tit. §. fin. col. 1. r. vbi dē ō: q; ō b. et hoc p aut. de sctis epi. §. economos aūt. + Sz pſ etiā hodie nō exhibit̄ rōnē filio de administratiōe adūctitiō. nec satisfdat. vt. §. ō bo. §. lib. 1. cū opz. §. nō aūt. 2. l. fi. §. b. pcul dubio. 2 i aut. de nup. §. fq; quod sanctū. col. iu. Atq; ita ver. ibi de ſctis cpi. §. economos aūt, + Stz pſ etiā hodie nō exhibit̄ rōnē filio de administratiōe adūctitiō. nec satisfdat. vt. §. ō bo. §. lib. 1. cū opz. §. nō aūt. 2. l. fi. §. b. pcul dubio. 2 i aut. de nup. §. fq; quod sanctū. col. iu. Atq; ita ver. ibi de ſctis epi. §. economos aūt, + Stz pſ etiā hodie nō exhibit̄ rōnē filio de administratiōe adūctitiō. nec satisfdat. vt. §. ō bo. §. lib. 1. cū opz. §. nō aūt. 2. l. fi. §. b. pcul dubio. 2 i aut. de nup. §. fq; quod sanctū. col. iu.

Orphano trophi an hodie rō nē reddere teneātur.

e + Itatenet ēt gl. l. ō. §. economos. glo. vō l. ō. §. fi. §. alle. ēt ait dicit. Sz perz de hoc perti. vt Bar. ibi refert sic distiguit. Aut q̄ pamus vtrū teneat̄ reddere rōnem tpi hospitalis: ēt dic q̄ sic ita loquitur. ō. §. economos. aut aliē 2 dic q; non ita loq̄tur. ō. §. fi. 2 hec lex.

Ordines. Ista lex xij. pōit caſ. Mōnus q; clerici ersistēs i pūcijs 2 ueniēt apō pſi dē sue pūncie: z nō alis. Scdo q; cōſtātinopoli ersistēs 2 ueniunt apō pſc. pto. Tertio redit ad pmū dicēs q; in pūncia clerici 2ūti dēt fideiussorē iudicio ſiſti economus sue ecclie. Quarto redit ad ſcōs q; cōſtātinopoli cōuēti nullū dēt fideiussorē ſz vl iter se fideiubeāt: vel nuda cautiōe. pmittāt. Quito dr vtroq; q; ſi euocatus ecclias cōuenire facia libellū ō economū: z p eo fideiubebit dē ſo: ecclie. Sexto ō pſtādo noie sportulaz semisse 2 dimidiū ad reū i. pūcia. Septio ſi ſ fecer̄ citet. pūciale dē. pūncia duo ſolidi denā. Ide dic ſi cōmittat cām alicui. i. pūcia. Octauo ſi dicē pfecē 2ueniat in ciuitate cōſtātinopo. pūnciale clericū dēt aure p̄ sportulis. Nono q; nullam faciat clericis iniuriā factis vel vbis: z pena i pomit faciēti. Decimo cōfirmat pūle giū ecclie 2cessiū: vt decimas dare clericis 2 aliis religiosis dās immunitatē. nā 2 aliq; qdē babēt. Ultimo dicit q; actor q 2uenit clericū vbi cūq; 2 sine cā faciat: reddet ep̄ſāe ei: vt sic tēperēt āmodo eos vexare. ¶ Nota p̄mo er hoc ter. q; clerici vel monachi nō sunt a suis ecclesijs vel monasterijs ertrahēdi: §. debēt ibi facere residētiā: z iō nō dericis q̄ p̄ litigātib' debēt reuerētia 2 honor. ¶ Tertio not. q; aduoca clerici heretici vel ſciſmatici nō habēt pūilegia clericoꝝ. Bal. hic.

aut iteruenientib' gestis: i hac qui dē inclyta vrbe apō virū pfectissimū magīm cēſius. Jn. pucijs vō apō modcratores eaz vl'defensores locoz res eoz eis tradātur a qb' ſint custodiēde: vt ſi qs carū dē rerū. ppter fen' fortitā/ vl' aliā vzgētē cām[a] /vel eo q; seruari nō pſit alienare. pſpexerint/ pus habita[b] estimatione licebit eis alienatiōis imre ōctū[c] vt pcia carū q̄ cride colligunt ab eisdē pſonis cu stodiant. ¶ Imōi autē pū atq; religiosum officiuz. p tpe orphanotrophos ita pagere 2uenit: vt mi nime rōcinijs tuteland' scu curationib' obnoxij[d] sint. Grauē eñ atq; iniquū est calliditas quozūdaz (si ita 2tigerit) machinationib' eos vexari: q; ꝑter timoꝛes dei a parentib' atq; substātijs destitutos miores sustētare: ac velut pña affectiōe educare fcōtinant.

Extra suā pūciā clericis nō debēt in ius vocari. b. d. Saly. vi ſic. Nec ler deter minat vbi clericis debēt 2uenire i qualiter 2 qñ debent satisfdare: z de ſportulis solnē dis ab eis: z. pbibet eis imiuriā fieri 2 conseruat eoꝝ pūilegia: z punit trabētes eoꝝ ad iudicem per calumniam vel tementatem. b. d. Bal.

Idem. a. Entrio. p̄. p̄. Ler. xxvi.

Ordines[e] q; vbicūq; sunt vel post hac fuerit orthodoxe fidei sacerdotes: z clici cuiuscūq; gradus sint. monachi q̄z in causis ciuilib' cr nullus penit' maiozis minozisve ſnia' iudicis cōmonitoria: ad cēncā iudicia ptrahant: aut pūnciā vel locū vel regionē quā habitant exire cogantur. ¶ Mull' eoꝝ ecclias vl' monasteria. pp̄a q; religiōis ituitu habitāt relinq̄re miſerabili neceſſitate iubeat. Stz apō[f] suos iudices ordiarios b̄ē. pūciarius rectores i locis qb' degūt ecclias' ministerijs obſecūdēt oim̄o. ō ſe agētius excipiāt' actiōes: vt bis bozis saltē atq; tpib' quib' religiosos viros a turbulēta obſeruatiōe ptorū[g] vacare. ptigerit/ cūq; eos ad tps petitor' intētio[h] calūniosa lauerit: ad sua monasteria et venerabiles ecclesias se cōferētes: sapiēti animo p̄ccatiōe solita facilitq; de primo sacrosanctis altaribus obſecundent: in suis laribus z domicilijs constituti[m].

Clerici ertranei nō ꝓuinciales in ciuitate cōſtanti. reperti ibi possunt conueniri z solum cozam pfec. b. d. Saly.

¶ Jn hac[n] autē regia vzbe si qñ cuiuscunq; rei cā cpos vel pbros: ceteroſq; clericos q̄ sacrosctis ecclesijs obſequunt: siue mōachos ex alijs quibuscūq; pūcijs 2tigerit reperiri: quos tñ in litez quisq; vocare voluerit: i nullo alio sit licitū memoratos cuiq; pulsare iudicio: nisi i tuc[o] sublimitatis dūtaxat examic: vbi cis[p] z dotationis honoz debit' refuct: z oratoz[q] affluēs i dēfēnōib' copia larga pſtet.

Clerici citati non compellunt dare alium fideiussorē de iudicio ſiſti q̄ economum ecclesie. b. d. Saly.

¶ Pcterea[r] cū i. puincijs ex ci' q regit. pūciā fuerint ſnia' vel interlocutiōe 2ūcti: siue illi sacerdotes: siue cuiuscūq; grad' clerici: siue monachi habeant: dūmodo appzobent orthodoxi: q i. pprijs causis 2tractibus vc pulsant: non alios q̄ eccle prozie defensozes seu q̄s economos appellāt fideiussozes[s] p̄ebeant: ne dum executoris ptinaz z auara. pteritas ex trancos et idoneos fideiussozes flagitat[t]: multipler innoric[u] pauperta infligatur incōmodū.

Clerici certranei in vbe cōſtātino. cōuenti nō tenēt̄ur p̄stare fideiussiōes nisi vicissitudinarias aut p̄ propias. pmissiones cum ob. bonozum. b. d. Saly.

¶ Jn hac[v] aūt inclyta vzbe iuēti ex quacūq; pūncia veniētes: cū i tuc ap̄litudinis[x] iudicio (qō[y] eis[z] solū delegam') lite pulsati fuerit reuerendissimi orthodoxe fidei sacerdotes: siue economi ecclesie aut defensozes seu clici i causis ciuilib' suis: siue in ecclesiasticis nulla p̄bēdi fideiussozes[a] molestēt iniuria: ſz aut vicarijs fideiussionib' ōdant: q̄s tñ stipulationū solēnis cautela vallaucrit: aut cautioni z professioni[b] p̄prie: aut facultatū suarū obligationib'[c] cōmittant deiubere nō debēt. vt in aut. ea. §. si qs aūt pro pecuniaria. z. §. alium.

Pretorij quid sit.

Lōtinuat textum.

f ¶ Snia. pmōltoria. a30. nisi i caſu: vt. §. c. §. vez si appitor. §z ñē cēneū.

g ¶ Logant. §z nōe idē ēi quolibet alio laico p. l. §. de iurisd. om. iu. l. in criminali. Sz dic q; spāliter de clericis dicit ne videant negligere: vt. ff. de iniur. l. ité apud. §. b. edictū. z si §. fecerit actor amittit cāz iure cano nū. vt. §. q. 1. c. molita. Jté iure legū. vt. §. de iurisd. om. iud. l. i criminali.

h ¶ Apud suos. vel p ſe ipos vl' p datos indices cognoscētes: vt. §. c. l. imbem'. §. fi. q̄ē §. in eo q̄ dic litigatoꝛē venire ad domū iudicis: ꝛ cē vel ibi crialib' ꝛ ibi cimilib' vt ibi dicā. Ult' dic tertio vt ilocis i qb' dgūt recipiāt actiōes. i. apō ptores 2 magīat' illoz loco rū §z ciuitatū i qb' sunt ecclie sue. vt sic ipi adeāt iudicē nō inder eos.

i ¶ Ercipiāt. i. recipiāt.

k ¶ Pretorij. loc' est vbi cause vētilant. als dicit loc' vbi pfamilias morat in die. vt. ff. de vsu et ba. l. plenum. in prin.

l ¶ Intentio. l. illius qui agit. Secclīasticos viros q̄ est calūniosa p̄sumpti ue. §. prima facie.

m ¶ Cōstituti. als destituti. l. clerici. als ſstitutis. l. altarib'. q̄ tñ p̄sumptio nō facit ad ei' ꝺdē nationē qui fugit: eoꝛ caſu dicit cōtrarīū. §. c. l. iubemus. §. omnes.

n ¶ Jn hac. ecce scōs casus ſgnalis. Superius q̄ dirit de ꝓuincialib' clericis in pūcijs 2ueniēdis 2 cozaz quo iudice: nō ē cōtrarius q̄ sunt i vbe cōſtātinopolitana cōuenienti. 2 cozā quo.

o ¶ In tuc. subaudi o p̄fecte vel etiā ēpe vel archiēpe: vt. §. c. cum clericis. Sed hodie cozā epo tñ monach' vt in aut. cā. §. c. 2 idem est de aliis clericis. vt in aut. clericoꝝ quoq;. quas lege bic.

p ¶ Eis. §cz clericis.

q ¶ Oratoriz. i. aduocatoꝛum.

r ¶ Pretea. redit ad pmū

s ¶ Snia. cōmonitoria.

t ¶ Fideiussores. hoc bo die corrigit. ppt duo. et q̄ nō dant. 2 q; tales fideiussores nō debēt. vt in aut. ea. §. fi. qs aūt pro pecuniaria. z. §. alium.

u ¶ Flagitat. i. postulat.

x ¶ Jnnotie. p̄ſuptue. z ad hoc. ff. de cdil. edic. q; si nolit. §. si qs exegerit. z. ff. ad treb. cogi. in fi. p̄n. v. §. iulian'.

y ¶ Jn hac. redit ad scōm.

z ¶ Amplitudinis. loquit̄ p̄fec. p̄eto.

a ¶ Quod. §cz iudicium.

b ¶ Eis. §cz clericis.

c ¶ Solum. hoc dicit ad ꝛcludendos iudices ciuiles.

d ¶ Fideiussoꝛes. imo §. vt. §. c. cū clericis. §. memorati. Sz ibi de clericis ſstātinopolitanis. h. de pūcialib' q̄ sunt i ciuitate romana. Alzo. hodie tamen neminē dant. vt in aut. e. §. si qs aūt. p̄ neminē.

e ¶ Pzofessiōi. cū iurein. fin a30. q̄ē falluz: vt. §. c. t. cū clericis. §. pe.

f ¶ Obligatiōib'. i. sub hypotheca rerū suarū: vt instituta. de satisf. §. sed hec hodie.

hec bodie. Accentius.

a ¶ Hoc nihilominus. Nūc de vtroq. Vel dic verius de pño ne sit cō tra. ē. §. proi. ad id q̄ in fi. hic dicitur de fideiussoribus.

b ¶ A sacerdote. i. epō. videm in actore. vt in sti. de cura. §. fi. sed ⁊ quā doq; alius ꝑ economus cōuenitur. vt dixi. ē. c. auten. sed bodie.

c ¶ Quem. s. economum.

d ¶ Defensoris. Alij' est ergo defensor vt pīon' forte ⁊ alius economꝰ.

e ¶ Ecclesie fidei. Sz §. ē. s. cl. cū clericis. §. ipse vo. vbi dic q̄ economꝰ si cō ueniat nūq; dare fideiussorē. ⁊ b dic q̄ sic. Solu. ibi logtur de clericis, ꝓstā tino. hic de ꝓnicialib⁹.

f ¶ Omitti. Vbi dic nemi nē dat. vt. s. pri. §. pri.

g ¶ Precipim⁹. Si i. puis cia quenit. vl nullū dat. vt. s. pri. §. t. ē. eo. cum clericis que sunt cōtra.

h ¶ Executorib⁹. Hinc redit ad primum.

i ¶ Judicijs. qualia sunt prouincialia iudicia.

k ¶ Semissem. i. mediuz bisantium siue aureum.

l ¶ Audetib⁹. Nō g̃ pōt clericꝰ huic ꝓuilegio renū ciare. Et sic ē arg. §. i. e. si qs in ꝓscribēdo. sed ibi foꝛ ꝓuilegio renūciabat qō pōt: vt ibi. at h ꝓuilegio bui⁹. §. fi.

m ¶ Verum. Nunc redit ad secundum.

n ¶ Eos. s. clericos. puis ciales ꝑ delegatuꝫ illuc missum cognoscētes. ne sit cōtra. §. eo. in pzin.

o ¶ Lōmouerit. §. ē. c. li pn. Solu. h nō trabit ēē punicia: §z cōtra ꝑfec. vel ei⁹ vicario i. puicia missō rūdere cogebat. ibi sic.

p ¶ Eū. s. executorem.

q ¶ In hac. ⁊ h de fēdo ꝛ bis duob⁹ casib⁹ §. ē. s. e. l. cū clericꝫ. i fi. fol. vt ibi.

r ¶ Sūme. Speciē etiam intellige. vt. ff. de leg. iij. quisquis.

s ¶ Preterea. Nunc de vtroq.

t ¶ Post amissiones. Nevideat i dignitate mozi.

v ¶ Priuilegijs. De vtroq.

x ¶ Eas. s. ecclesias.

y ¶ Remittim⁹. vt. j. qui mozbo. l. vnica. et. j. qui etate. ꝓ to. li. x. t. j. de ex cu. mu. l. mariani. t. l. fi. lib. x. t. j. de ꝓfes. ⁊ me. l. medicos. lib. x. j. de sua rijs ⁊ fuscep. l. j. lib. xj.

z ¶ Lucratiua. A pena tñ exculantur qñq; vt. ff. ad. l. jul. maie. l. famosi. t. j. de abo. l. iij.

a ¶ Eis. scilicet clericis supradictis.

b ¶ Loganf. Spāle est in clericis: q: tpe bui⁹ legis late nōdum fuit de sumptib⁹ litis statutū q̄ est bodie. vt. j. de iudi. ꝑpediū. §. finautem alterutra. 8m Jr. Alij dicūt q̄ clericis reddunf dāna q̄ tiā extra iudicia passi sunt. Alij vt Bul. q̄ etiā si plusq̄ debent expendāt totū eis redditur q̄ non est in alijs. media placet.

c ¶ Revocati. Jsti calumniatores: als territi.

d ¶ Acquiescant. Scz nobis ꝓcipientibus eis retinere scipsos ab iniꝓoba petitione.

e ¶ Magistra. Nos em̄ magistri sumus imponendo necessitatem.

f ¶ Retinere. Jd est retinendo se dolose.

Causa. Jsta aut. corrigit legē codicis: in monachis inquātū illa vult. in pn. q̄ possint cōueniri cozā ꝑdicib⁹ ꝓuiciarū. Jsta vult

q̄ nō nisi cozā epo: ⁊ p economū defendi. ⁊ si iudex secularis aliter ꝓcesserit p uatur officio suo. 9 anaturq; i. r. lib. auri applicādas fisco: silr ⁊ sui officiales. ¶ Executor: aūt q̄ ꝑfecerit i locū decanicū dz detrudi: nec decetero aliquas ꝓcurationē faciet. Ul. ⁊ Pau. ¶ Mot. er. h ter. ibi fm legē q̄ epi si foꝛo suo dz seruare leges ꝑiales ⁊ fm illas ferre sniasꝫ: qō itellige nisi canones ꝫradicat q̄ dic vt. §. ti. j. l. pzinlegia. per Bar. fm Bal. ⁊ Pau. hic.

g ¶ Lā q̄ fit cū mōacho. Forte erat obligat⁹ āte monasteriū ingressūz: nā si postea ꝫberet mecum vel dāni oꝛet mihi: nō tenereť ecclia: vt. j. vnivi. l. meminerit. ⁊ de ser. fu. quicunq;. ibi in minozū quoq; ꝑsona ⁊c. et. j. de fal. mo. l. j. circa fi.

b Apud eps. Quid si ē exemptus a iurisditiōe epi: R̄ñ. forte cozaz suo superiore respondebit.

i ¶ Debeat. i. ꝓstatio ex pte monachi. nā ipe abbas si ꝑsōte velit pōt: vt hic. Sz al. dixit ē iuituz rūdere abbatē. cū meli⁹ ꝓsitate nouit. Sic g̃ nota h⁹ q̄ cā fit cū monacho ⁊ libell⁹ de eo ꝓcipit: ⁊ rñi det Abbas sel fundicus ecclie: mōach⁹ nō: q: vt mortu⁹ ē: vt. j. ē. deo no bis. §. j. ⁊ q: vt seruus. vt ff. si qs cau. quoties. sic ⁊ ꝓcipiā libellu⁹ noīe fi lij' et rūdebit pr. vt. j. de bo. ma. l. j. In adūtitia tū bereditate filiosa. de lata trimēbris fit diffiniō tio: qñi aut pr⁹ ⁊ fili⁹ cō sentiūt: aut tñ fili⁹: aut tñ pr⁹. vt. j. de bo. q̄ lib. l. si. p totā legez. In his q̄ sunt sub tutela vel cura alicui⁹: etas distinguit: vt maioꝛ infante possit: vel ipe ꝓueniꝛ actore tutoꝛis vl curatoꝛis nisi sit absens: vel ipe tutoꝛ vel curatoꝛ. Sñ vo minoꝛ. s. infante tñ tutoꝛ. vt. ff. ō admi. tu. l. j. §. j. Sed ⁊ si ɔ collegium nosse talis monachi actio ꝓponaf nō reꝓbo. vt. §. e. auf. §z bodie. §. actiōes. Jdē qs puto fuari si monaꝛ ch⁹ agere velit: vt abbas vel sindic⁹ agat. Jtē nūq quid monach⁹ de vitate dicēda iurabit si agaf ō eo q̄ ꝑ eū factuz ē: ficut dicim⁹ ī minoꝛe. rrr. an noꝛ: R̄ñ. ita. vt arg. §. de quest. l. interrogari. naz ad iudicē spectat ingre re veritatem. vt. j. de eden. is apud. ⁊. j. de iudi. l. iudices.

k ¶ Statute. Scilicet statim.

l ¶ Juder. s. ciuilis. Sz nūqd ꝺdēnabit mōach⁹: an ecclia: R̄ñ. nō mo nach⁹: sed sindic⁹ vel ecclia. vt. j. de fen. ⁊ inter. oim iudi. l. j. Tres quis iurabit de calūnia. an sindic⁹/ an mōach⁹: R̄ñ. sindic⁹: cū ipe sit legi timus administrato. vt. j. de iura. calū. l. iij. §. q̄ obseruari. ⁊ aut. ꝑn cipales. in fi. Jtē cōtra q̄ē mādabit ſnia exequtioni: Quidā dicūt cō tra monachū exēplo minoꝛis. vt ar. §. q̄ si ex fa. vl cu. l. j. ⁊. ff. de re iud. si senō obtulit. §. j. ⁊. ff. de admi. tu. l. ij. Sed ꝑ dicī q̄ mādetur ei recu sationi cōtra eccliam ſm formā dictam. insti. de acqui. ꝑ arro. §. fi.

m ¶ Lū officio. i. iudex in q̄nq; ⁊ officiales i alijs q̄nq;. vt ar. ff. de vb. ob. stipulatio ista. §. eum. ⁊. l. eum qui ita. in pzin. fec⁹ si dixisset in de nis. vt. ff. de le. j. si quis testamento. in pzin. Et hoc si epūs facit ius: als additur ciuilis iudex. vt in aut. de sanc. epi. §. fi. quis autem ꝓpe

Ter. §. hoc nihilomīn⁹. cōco. gl. j. i c. c. doceri. in me. extra de rescript. vbi dona glo. et sarī. ꝑla ad mar. ia bui⁹ §. Jtē cōstituit etiā fm ius canonicum economus ad cum g feruādū fructus bificij vacantis qñ cōmode nō pōt ꝓuidere ill bificio ꝺ ꝑsona idonea: vt in. c. cū vos. cum glos. sup ꝛ. k economos. extra de of. ordi.

¶ Economus ordinat⁹ in causa eccle sie est commendus. b. d. Saly.

¶ Hoc nihilomīn⁹ obseruādo vt in causis ecclesiasticis nullū aliū ꝓueniri fas sit: nisi cū quē dispēsa toꝛem pauperū. i. economū ecclie cpi tractat⁹ clegerit. Hūc em̄ sine dubio a sacerdote ꝓuenit oꝛdinari quē tū ꝓcētū defensoꝛis ecclie fidelicōmitti ꝓcipimus. ¶ Sportule sunt soluende fm taratio nem hic subiectam. b. d. Saly.

¶ Executoꝛib⁹ in miozib⁹ qdē iudicijs oib⁹ i ipsa ꝓuētiōe sacerdotū seu clericoꝛ nō ꝑpli q̄ vnū scmiffes: aut ꝑcētib⁹ aut ēt au dētib⁹ accipe. Vez si apparitoꝛ tue magnitudis ex snia tue sedis ꝑplissime in ꝓuicia degētes cos cōmouerit: iubem⁹ nō amplius cū q̄ duos solidos ꝓportularum noie ꝓcipe. In hac vo tue magnifica idē apparitoꝛ tue magnitudinis vno aureo ꝓportulaꝛ gratia a. puincialib⁹ clericis cōtēt⁹ fit: quātelibet summe qui cōuentus fuerit exponatur obnoxius. ¶ Lōtumelie reales verbales vel ꝓsonales non debēt ꝑ executoꝛes inferri citatis. b. d. Saly.

¶ Preterea nulli executoꝛ vexa re ꝓtumelijs clericos vllos: nullis ꝑsulsionib⁹ molestare: nullis exꝓbrare cōuitijs: aut cozpalib⁹ iniurijs fatigare conef. Nisi g hmōi aliqd aggressi fuerit post amissio nē cingulꝛ ꝓmoniꝛ: vltima. ꝓtinus a iudicatione plectendis.

¶ Priuilegia circa mūera ecclijs ⁊ clericis cōcessa ꝑ banc legem confirmātur. b. d. Saly.

¶ Priuilegijs sane singulis q̄ buscūq; sacrosctis ecclijs ortho doxe fidei renodochijs siue ꝓtho chijs tā gñali ꝑ spāliter attribu tis perpetuo reseruādis. Nullis eas earūq; sacerdotes aut clericos cuiuslibet grad⁹ fint aut mo nachos ꝓthochijs aut renodochijs orthodoxe fidei deputatos extraoꝛdinarijs muneribꝰ ꝓcipimus ꝓegrauari. Eas em̄ sarci nas oneris quas pleriscz ꝑsonis diuersa rōne remittim⁹ impo ni beatissimis viris nro seculo inconueniens esse iudicamus.

¶ Illi q̄ succūbit in iudicijs cū eccliasticis ꝑsonis rōne ꝓsumpte calūnie et nimie temeritatis debent condēnari in exꝑensis ⁊ dāmnis. b. d. Bal. Jdem videtur dicere. Salycetus.

¶ Precēca ne cui temeritas sua lucratiua. ꝓcedat: §z vt impudēs calūniatiū refrenet audacia iube m⁹ q̄tiēs bi q̄ sacerdotes aut cleri cos aut mōachos ceteroscz supi designatos: veli tue magnitudis examic: vl in iudicio ꝓuinciali ꝓposita actiōe ꝓuenerit: si cā cogni ta cōuicti fuerit sine iusta cozz le gitia petitiōe pulsasse: oēs eis le gitias expēsas sumptuscz q̄s ab exoꝛdio cepte ꝓtouerse ipsoꝛ vi tio tolerasse coz ꝓsiterit/ reddere cogant. vt hac saltē cēlure iustis sime formidine reuocati ⁊ ipo bis assidue cōfictatiōib⁹ occupa ti: acquiescāt. iamcz sopitis cla moꝛib⁹ iurgioꝛ magistra. deinceps necessitate retinere.

¶ Mautē. apud q̄s oꝛdz causam dicē monachos. §. j. col. vj. Lōsti. vij.

¶ Ad onachi ad iudicium secularē nō sunt trabendi pena iudici notarijs et executoꝛi contra facientibus imminēte. Hoc dicit Salycetus.

Causa que fit cū monacho vel cū muliere q̄libet in mo nasterio cōsistēte nō apud iudicē ciuilē vētilet ꝭ apud epz: qui de ꝑsone ꝑsentia qō cōuenit statuet: siue p abbatē vel antistitē: vel per alios hoc ficeri debeat ⁊ q̄ fm legē rē disponat ⁊ sacras regulas: sal ua debita ꝑsone reuerentia. Si vo ꝺtra fiat pene q̄ statute: sūt i mincbunt. Juder cū q̄ de bis fniam. ꝑferre ꝑsumpserit: ab ad ministratione ocpulsus et tanꝗ diuinitati contumcliā faciens pe na. x. lib. auri vna cū officio suo mulctabit: sacratissimo nro cra rio inferēda. ¶ Executoꝛib⁹ aūt

Ad ōach⁹ si ꝓueniaf qs rūdere debeat.

Ter. ibi: legitimas exꝑensas. con co. glo. sup ꝛ. exꝑēsas. post me. in ꝛ. dño ple. in. c. fine. extra de do. ⁊ ꝓtu. vbi am pla glo. tractans de hu iusmodi exꝑēsis. Adō ibi abbates pulchre discutiēnt ea materiā.

Tabulas rū q sunt.

tabularijs vel cōrā iudice. Vel pone aut p.r. vt sic vtrūq; exigat. Et dic tabularijs. i. tabellario. sic. j. de iur. delī. l. fin. §. ū. r in aut. de ber. r fal. §. si vō absunt. col. i. Et dic q; erāt hi tabularij publice pſone alie q; notarij q quoddā offīm habebāt publico. r hoc mō poterit intelligi. sī de admi. tu. l. tutores. §. Vel veri dic q; notarij erāt. r sic dictā. l. tutores. intelligas.

a ¶ Lausam. q; non pōt ſeruari. vt. j. de admi. tu. lex quetu. vel q; ſterilis. vt. ff. de iure do. l. fi.

b ¶ Pōt habita. rc. cū et ſiſtitudine bēant. vt. §. in princi.

c ¶ Cōtractū. et ſine dēcretoedt dicunt: ſ. p. di. r it d: vere cum decreto fieri: vt hic dirit.

d ¶ Obnoxij. nūqd q; ipſi verabūt orphanos. p er pēſis de ſuo factis: ſi ſi. nō: q; pietatis cā faciūt. vt. j. ō ne. ge. l. j. r ō nup. ſi vt. pponis. j. q; clausdicaret ſi ipſi nō teneant ſ; alij teneant eis: q; dē nō dz. vt. ff. ō ad. l. ſi cū dies. §. pe. fi. ¶ Sodie vō oēs hmōi adminiſtrato res rōnē reddere tenent. vñ corrigit q; h; b: r q; dz i aut. de eccl. tit. §. fin. col. ir. vbi dē: q; dē. et hoc p aut. de ſcīis epi. §. economos aūt. ¶ Sz pſ cētā hodie nō reddit rōnē filio de adminſtratiōe aduētitioꝝ. nec fatisdat. vt. ſ. ō bo. §. lib. i. cū ops. §. nō aūt. z. l. fi. §. ſi. p cul dubio. r i aut. de nup. §. ſz quod ſanctiſſ. col. iiij.

Orphano trophi an hodie rō nē reddere teneātur.

e Ones. Iſta lex rū. pōit caſ. Quinus q; clerici eriſtētes i puicijs q; ꝺueniēt apꝺ pſi dē ſue. puincie: r nō alis. Scḋo q; cōſtātinopoli eriſtētes. ꝺueniunt apꝺ pfc. pto. Tertio redit ad pmū dicēs q; in. puicia clerici ꝺuēti dēt fideiuſſorē iudicio ſiſti economus: ſiue eccle. Quarto redit ad ſcḋs q; cōſtātinopoli cūcti nullū dēt fideiuſſorē ſ; vī iter ſe ſi deiubeāt: vel nuda cautiōe pmittāt. Quīto de vtroq; q; ſivolo eccliaz cōuenire facia libellū ſ economū: r. p. eo fideiubebit defēſor ecclie. Sexto ſi pſtādo noie ſportulaz ſemiſſe z ūmidiū aī reū i. puicia. Septio ſi pfecr' citet. puicialē de puincia duo ſolidi denī. Jdē dic ſi cōmittat cām alicui. i. puicia. Octauo ſi dicr' pfecr' ꝺuentiat in ciuitate cōſtātinopo. puincialē clericū dēl aurē' p ſportulis. Nono q; nullam faciat clericis iniuriā factis vel vbis: r pena i pomi faciēti. Decimo cōfirmat pūile gij ecclie. ꝛceſſiz: vt decimas ꝺare clericis r alijs religioſis ꝺās immunitatē. nā r alij gḋe babēt. Ultimo dicit q; actor q; ꝺuenit clericū vbi cūq; r ſine cā faciat: reddet ei pēſas ei: vt ſic tēperēt ā modo eos verare. ¶ Nota pmo q; hoc ter. q; clerici vel monachi nō ſunt a ſuis eccliis ſiue vel monaſterijs extrahēdi: ſz debēt ibi facere reſidētiā: r iō nō ꝺebēt trahi ad extranea iudicia. ¶ Scḋo no. in. §. in hac aūt regia. q; clericis p; litigātib' debēt reuerētia r honor. ¶ Tertio not. q; aduoca clerici heretici vel ſciſmatici nō habēt ꝑuilegia clericoꝝ. Bal. hic.

aut iteruenientib' geſtis: i hac quidē inclyta vrbe apō virū pfectiſſimū magīm cētus. Jn. puicijs vō apō moderatoꝛes eaꝛ vl' defenſores locoꝛ res coꝛ eis tradātur a qb' ſūt cuſtodiēde: vt ſi qs carū dē rerū ꝑpter fen' fortitā' vl' alitā vī. gētē cām[a] / vel eo q; ſeruari nō pōt alienare. pſpexerint / pus habita[b] eſtimatione licebit eis alienatiōis mire ſcīe[c] vt pcia carū q; exide colligunt ab eiſq; pſonis cuſtodiant. ¶ Jmō aut pū atq; religioſum officiuz. p tpe orphanotrophos ita pagere ꝓuenit: vt mi nime rōcinijs tutelarib' ſeu curationib' obnoxij[d] ſint. Sz hoc cū atq; iniquū eſt callidis quoꝛūdaz (ſi ita ꝓtigerit) machinationib' eos vexari: q; ꝑpter timoꝛez ꝺei a parentib' atq; ſubſtātijs deſtitutos miores ſuſtētare: ac velut pēna affectiōe educare feſtinant.

Extra ſuā. puicia clericī nō ꝺebēt in ſus vocari. ꝺ. d. Saly. vſq;. ¶ Dec ler determinat vbi clerici ꝺebēt ꝺuenire. r qualiter. r qñ ꝺebent fatisdare: r ꝺe ſportulis ſoluē dis ab eis: r. ꝑhibet eis iniuriā fieri. r con ſeruat eoꝛum ꝑuilegia: r punit trabētes eoꝛum ad iudicem per calumniam vel vexationem tatem. h. ꝺ. Bal.

Idem. a. Entrio. p. p. Ler. xxxi.

Ones q; vbicūq; ſunt vel post hac fuerit orthodoxe fidei ſacerdotes: r clici cuiuſcūq; gradus ſint. monachi q; in cauſis ciuilib' ex nullius penit' maioꝛis minoꝛis ve ſnia[e] iudicis cōmonitoꝛia: ad eccīa iudicia ptrahant: aut puincia vel locū vel regionē quā habitant exire cogantur[f]. ¶ Null' coꝛ eccliaz vl' monaſteria. ꝑpa q; religiōis iniuria habitāt relinq;re miſeranbili neceſſitate iubeat. Sz apō ſuos indices oꝛdiarios. b. e. puiciaruz rectoꝛes. i. locis qb' ꝺegūt eccliaz miniſteriꝛs obſeqūdēt oīmoꝛ. Sſe agētius excipiāt' actiōes: vt bis ꝺoꝛis ſalte ātq; tpib' quib' religioſos vi ros a turbulēta obſcruatiōe ſtudeꝛit' vacare. ꝓtigerit / cūq; eos ad tps petitoꝛ intēdit[g] calūnioſa laxaucrit: ad ſua monaſteria et ve

f ¶ Snia. ꝛmōſtoria. a. 30. niſi i. caſu: vt. j. e. §. vez: ſi appitoꝛ. ſz ſic ẽneū.

g ¶ Logant. ſz nōne idē ēi quolibet alio laico p. l. ſ. de iurſ. om. iu. l. in crimiali. Sz dic q; ſpāliter de clericis dicit ne videant negligere: vt. ff. de iniur. l. itē apud. §. ſi edictū. r ſi ſ fecerit actoꝛ amittit cāz iure cano nū. vt. rj. q. j. c. molita. Jtē iure legū. vt. j. de iurſ. om. iud. l. i crimiali. ū. rñ. Sed. ſ. j. p. rj. vbi cōueniunt in ciuitate cō ſtāti. Sz dic q; ibi erant p alijs facti. ſnis: vt patet in ꝓdicto. §. pri. ibi cōtigerit reperiri. rc. r in alio. §. in hac. in prin. ſz hnic videt obſtare. l. eo. §. vez: ſi appariroꝛ. ſz ibi nō vocauit ꝑma vice de pronincia. Accurr.

b ¶ Apud ſuos. vel p ſe ipſos vl' p ꝺatos indices cognoſcēteo: vt. j. c. l. iubem'. §. ſi. q; ē. ſ. in eo q; dic litigatoꝛē venire ad domū iudicis: ſ; eō vel ibi crialib' : ſi cimilib' vt ibi dicā. Ul' tic tertio vt i locis i qb' ō gūt reci piāt actiōes. i. apō ꝓtores r magiſtr' ſiluo locoꝛ rū ſez ciuitatū i qb' ſunt ecclieſue. vt ſic ipi adeāt indicē nō indēr eos.

i ¶ Excipiāt. i. recipiāt.

k ¶ Pretoꝛij. loc' eſt vbi cauſe vētilant. als dicit loc' vbi pſſamilias motat in die. vt. ff. de vſu et ba. l. plenum. in prin. Pretoꝛij quid ſit.

l ¶ Intentio. ſ. illius qui agit ſ; ecclīaſticos viros q; eſt calūnioſa ſ; pumpti ue. ſ. prima facie.

m ¶ Cōſtituti. als deſtituti. ſ. clerici. als ;ſtitutis. ſ. altarib'. q; tñ ſſum ptio nō facit ad eī' ꝺdē nationē qui fugit: eoꝛ cauſa clerici cōtrariū. ſ. l. ſi iubemus. §. omnes.

n ¶ Jn hac. ecce ſcōs ca ſus ſignialis. Superius q; ꝺixit de ꝓuincialib' clericis in ꝓuicijs ꝺuenientibus r coraz quo iudice: nūc ō extraneis q; ſunt i vrbe cōſtātinopolitana cōueniendi. r coraz quo. Cōtinuat tertium.

o ¶ Jn tue. ſubaudi o ꝑfecte vel etiā epe vel archiepe: vt. §. c. cum clericis. Sed hodie coraz epo tñ monach' vt in aut. cā. j. c. r idem eſt de aliis clericis. vt in aut. clericꝰ quoq;. quas lege bic.

p ¶ Eis. ſcz clericis.

q ¶ Oratoꝛuz. i. aduocatoꝛum.

r ¶ Prefea. redit ad pmū

s ¶ Snia. cōmonitoria.

t ¶ Fideiuſſoꝛes. hoc bo die coꝛrigit ꝑpt duo. et q; nō ꝺank. r q; tales ſi

deiubere nō ꝺebēt. vt in aut. ea. §. ſi qs aūt pro pecuniaria. r. §. alium.

v ¶ Flagitat. i. poſtulat.

x ¶ Jnnoric. ſſiptiue. r ad hoc. ff. de edil. edic. q; ſi nolit. §. ſi qs creqerit. r. ff. ad treb. cogi. in fi. pn. vī. ſz iulian'.

y ¶ Jn hac. redit ad ſcḋm.

z ¶ Amplitudinis. loquit ꝑfec. prēto.

a ¶ Quod. ſcz iudicium.

b ¶ Eis. ſcz clericis.

c ¶ Solum. hoc dicit ad excludendos iudices ciuiles.

d ¶ Fideiuſſoꝛes. ímo ꝺ. vt. §. c. cū clericis. §. memoꝛari. Sz ibi de clericis ;ſtātinopolitanis. h ꝺe ꝓuicialib' q; ſunt i ciuitate romana. Alsobodie tamen nemīnē ꝺant. vt in aut. e. §. ſi qs aūt. ꝓ pecuniaria.

e ¶ Profeſſioi. cū iurein. fin a. 30. qō ē falſus: vt. §. c. ri. cū clericis. §. pe.

f ¶ Obligatiōib'. i. ſub hypotheca rerū ſuarū: vt inſtitu. de ſatiſ. §. ſed hec bodie.

bec bodie. Accurſius.

a ¶ Hoc nihilominus. Nūc de vtroq;. Vel dic verius de pmo ne ſit cō tra. ē. ſ. priori. ad id q̄ ib in fi. hic dicitur de fideiuſſoribus.

b ¶ Aſacerdote i. epō. ⁊ idem in actore. vt infra. de cura. ſ. fi. ſed ⁊ quā doq; alius q̄ economus cōuenitur. vt dixi. ē. c. auten. ſed hodie.

c ¶ Quem. ſ. economū.

d ¶ Defenſoris. Alij eſt ergo defenſor vt pton. Terſ. hoc nihilomin⁹. cōcoi. gl. i. c. de oceori. in me. extra de reſcript. vbi dona glo. et ſar. ꝙ ꝑla ad matriā hui⁹ ſ. Itē cōſtituit etiā fm tuos canonicos cum economus ad con ſeruādū fructus difficilj vacantis q̄n cōmode nō ꝓt puidere illi difficio⁹ ꝑſona idonea: vt in. c. vt oſſ. cum glo. ſup. h. economos. extra de of. ordi.

☞ Economus ordinat⁹ in cauſa eccleſie eſt conuenciendus. b. d. Saly.

¶ Hoc[d] nihilomin⁹ obſeruādo ꝯ vt in cauſis eccleſiaſticis nullū aliū ꝓueniri fas ſit: niſi cū q̄ de diſpēſatore in paupertū. i. economū eccleſie ꝑtractat⁹ elegerit. Hūc cēſi ne dubio a ſacerdote[e] ꝓuenit ordinari q̄ē tñ q̄ētū defenſoris[d] eccl̄ie[c] fidelē cōmitti[f] ꝓcipimus[g].

☞ Sportule ſunt ſoluende fm taratio nem hic ſubiectam. b. d. Saly.

¶ Executoriū[h] in mozib⁹ q̄dē iudicijs[i] oīb⁹ i ipſa q̄ētiōe ſacerdotū ſeu clericoꝝ nō ap̄li q̄ vnū ſemiſſē: aut ſp̄ratib⁹ aut ēt aldēt ib⁹ accipe. Nec[m] ſi apparitor tuc magnitudis ex ſnia tue ſedis ap̄liſſime in pucia degētes cos[n] cōmouerit: iubem⁹ nō ampliꝰ cū[o] q̄ duos ſolidos ſportularum noiē ꝓcipe. Jn bac[p] vo vbe magnifica idē apparitor tuc magnitudinis vno aureo ſportulaꝝ gratia a. puincialib⁹ clericis cōtent⁹ ſit: quātcūlibet ſumme[q] qui cōuentus fuerit exponatur obnoxius.

¶ Cōtumelie reales verbales vel ꝓnales non debēt per executores inferri ciuatis. b. d. Saly.

¶ Preterea[r] null⁹ executor vexa re ꝛtumelijs clericos vllos: nullis ipulſib⁹ molestare: nullis exp̄ſo bzare cōuitijs: aut coꝛpalib⁹ iniurijs fatigare conet. Nis q hmōi aliqd aggreſſi fuerit poſt amiſſio nē cingul⁹ ꝓmonij: vltima ꝓtinus aiaduersione plectendis.

☞ Priuilegia circa mūera eccl̄ijs ⁊ clericis cōceſſa ꝑ banc legem confirmātur. b. d. Saly.

¶ Priuilegijs[s] ſane ſingulis q̄buſcūq; ſacroſctis eccl̄ijs ortho doxe fidei renodochijs ſiue ꝓtho chijs tā gñali ꝙ ſpāliter attribu tis ꝑpetuo reſeruādis. Nullis eas earūq; ſacerdotes aut clericos cuiuſlibet grad⁹ ſint aut monachos ꝓthochijs aut renodochijs orthodoxe fidei deputatos extraordinarijs muneribꝰ ꝓmus ꝓegrauari. Eas[t] cñ ſarci

Ter. ſ. hoc nihilomin⁹. cōcoi. gl. i. c. de oceori. in me. extra de reſcript. vbi dona glo. et ſar. ꝙ ꝑla ad matriā hui⁹ ſ. Itē cōſtituit etiā fm tuos canonicos cum economus ad con ſeruādū fructus difficilj vacantis q̄n cōmode nō ꝓt puidere illi difficio⁹ ꝑſona idonea: vt in. c. vt oſſ. cum glo. ſup. h. economos. extra de of. ordi.

nas oneris quas pleriſq; ꝑſonis diuerſa rōne remittim⁹[v] impōni beatiſſimis viris nr̄o ſeculo inconueniens eſſe iudicamus.

☞ Illi q ſuccūbūt in iudicijs cū eccl̄iaſticis perſonis rōne ꝓſumpte calūnie et nimie temeritatis debent condēnari in expēnſis ⁊ dāmnis. b. d. Bal. Idem videtur dicere. Salycetus.

¶ Pterēa ne cui temeritas ſua lucratiua[x] ꝓcedat: ſ̄zt imp̄zudēs calūniātiū refrenet audacia iube m⁹ q̄tiēs bi q̄ ſacerdotes aut clericos aut mōachos ceteroſq; ſupi⁹ deſignatos: vel ꝙs tuc magnitudis examinc: vl in iudicio puinciali. ꝓpoſita actiōe ꝓuenerit: ſi cā cogni ta cōuicti fuerit ſine iuſta cos⁊ le gitia petitiōe puliſſe: oēs eis⁹ le gitias expēſas ſumptuſq; q̄s ab exordio cepte ꝓtrouerſie ipſoz vi tio tolerraſſe cog⁹ ſtiterit/ reddere cogant[b]: vt hac ſaltē cēſure iuſtiſſime formidine reuocati⁊ ipſo bis aſſidue cōflictatiōib⁹ occupa ti: acquieſcāt[d]: iamq; ſopitis cla mozib⁹ iurgioꝝ magiſtra[e] deinceps neceſſitate retinere[f].

¶ Mautē. apud q̄ſopz cauſam dicē monachos. ſ. j. col. vj. Cōſti. vij.

☞ Monachi ad iudicium ſeculare nō ſunt trahendi pena iudici notarijs et exe cutori contra facientibus imminēte. Hoc dicit Salycetus.

Cauſa que ſit cū monacho[g] vel cū muliere q̄libet in mo naſterio cōſiſtēte nō apud iudicē ciuile vētilet ſ̄ apud ep̄m: qui de ꝑſone ꝑſentia q̄d cōuenit ſtatuet: ſiue p abbatē vel antiſtitē: vel per alios boc fieri debeat[h]: q fm legē rē diſponat ⁊ ſacras regulas: ſal ua debita ꝑſone reuerentia. Si vo extra fiat pene q̄ ſtatute[i] ſūt i mincbunt[k]. Juder[l] cñ q de his ſniam. pferrē ꝑſumpſerit: ab ad miniſtratione depulſus et tanḡ diuinitati contumcliā faciens pe na. ꝛ. lib. auri vna cū officio[m] ſuo mulctabit: ſacratiſſimo nr̄o cra rio inferēda. ¶ Executoib⁹ aūt

ad mōach⁹ ſi ꝙeniat q̄s rīdere debeat. Ter. ibi: legitimas expenſas. con cor. glo. ſup. h. expēſas. poſt me. in. h. dūs pla. in. c. fineī. extra de do. ⁊ ꝓtu. vbi am pla glo. tractans de huiſmodi expēſis. Adde ibi abbates pulchre diſcutientē eā materiā.

a Hoc nihilominus. Nūc de vtroq;. Vel dic verius de pmo ne ſit cō tra. ē. ſ. priori. ad id q̄ ib in fi. hic dicitur de fideiuſſoribus.

b Aſacerdote i. epō. ⁊ idem in actore. vt infra. de cura. ſ. fi. ſed ⁊ quā doq; alius q̄ economus cōuenitur. vt dixi. ē. c. auten. ſed hodie.

c Quem. ſ. economū.

d Defenſoris. Alij eſt ergo defenſor vt pton. Terſ. hoc nihilomin⁹. cōcoi. gl. i. c. de oceori. in me. extra de reſcript. vbi dona glo. et ſar. ꝙ ꝑla ad matriā hui⁹ ſ. Itē cōſtituit etiā fm tuos canonicos cum economus ad con ſeruādū fructus difficilj vacantis q̄n cōmode nō ꝓt puidere illi difficio⁹ ꝑſona idonea: vt in. c. vt oſſ. cum glo. ſup. h. economos. extra de of. ordi.

e Eccl̄ie fidei. Sz ſ̄. ē. l. cū clericis. ſ. ipſe vo. vbi dic q̄ economꝰ ſi cō ueniat ſi nō dare fideiuſſoꝛē. ⁊ b dic q̄ ſic. Solu. ibi logtur de clericꝭ. ſ̄tā tino. hic de ꝓuincialib⁹.

f Cōmitti. Hodie nemi ne dat. vt. ſ. pri. ſ. dixi.

g Precipim⁹. ſi i. puis cia ꝙuenit. vl nullū dat. vt. ſ̄. pri. ſ. ꝛ. ſ. eo. cum clericis que ſunt cōtra.

h Executoriū. Nunc redit ad primum.

i Judicijs. qualia ſunt ꝓuincialia iudicia.

k Semiſſem. i. mediuz biſantium ſiue aureum.

l Audētib⁹. Nō q̄ pōt clericꝰ huic ꝓuilegio renūciare. Et ſic ē arg. ſ. j. c. ſi q⁹ in ſcribēdo. ſed ibi fuit ꝓuilegio renūciabat q̄ pōt: vt ibi. at b ꝓuilegio hui⁹. ſ. ñ ꝓt.

m Verum. Nunc redit ad ſecundum.

n Eos. ſ. clericos. puiciales ꝓ delegatuz illuc miſſum cognoſcētes. ne ſit cōtra. ē. c. o. in ꝓin.

o Cōmouerit. ſ. ē. c. l. i ꝓn. Solu. h nō trabit ex̄ puincia: ſz coꝛā ꝑfec. vel ex̄ vicario i. puicia miſſo rīdere cogebat. ibi ſic.

p Eū. ſ. executorem.

q In bac. ꝛ h deſcēdo ꝛ bis duob⁹ casib⁹ ex̄ ē. ſ. ē. c. l. cū clericꝭ. i fi. fol. vt ibi.

r Sūme. Speciē etiam intellige. vt. ff. de leg. iij. quiſquis.

s Preterea. Nunc de vtroq;.

t Poſt amiſſiones. Ne videat i dignitate moti.

v Priuilegijs. De vtroq;.

x Eas. ſ. eccleſias.

y Remittim⁹. vt. ſ. qui mozbo. l. vnica. et. ſ. qui etate. ꝓ to. li. r. ꝛ. ſ. de ex cu. mu. l. mariano. ꝛ. l. fi. lib. r. ꝛ. ſ. de ꝑſec. ꝛ me. l. medicos. lib. r. ſ. de ſuaꝛ rijs ꝛ ſuſcep. l. j. lib. rj.

z Lucratiua. A pena ti ex cuſantur q̄ſq;. vt. ff. ad. l. tul. maic. l. famoſi. ꝛ. ſ. de abo. l. iij.

a Eis. ſ. cilicet clericis ſupradictis.

b Loganſ. Spāle eſt in clericis: q: tpe bui⁹ legis late nō dum fuit de ſumptib⁹ litis ſtatutū q̄ eſt bodie. vt. ſ. de iudi. ꝑpādū. ſ. ſinautem alteruꝛa. fm Jr. Alij dicūt q̄ clericis reddunt dāna q̄ctiā extra iudi cia paſſi ſunt. Alij vt Bul. q̄ etiā ſi pluſq; debent expendāt totū eis reddatur q̄ non eſt in aliis. media placet.

c Revocati. Jſti calumniatores: als territi.

d Acquieſcant. ſcz nobis precipientibus eis retinere ſeipſos ab im proba petitione.

e Magiſtra. Nos eñ magiſtri ſumus imponendo neceſſitatem.

f Retinere. Jd eſt retinendo ſe doloſe.

Cauſa. Jſta aut. corrigit legē codicis: in monachis inquātū illa vult. in ꝓn. q̄ poſſint cōueniri coꝛā ꝑfidib⁹ puiciarū. Jſta vult

g Cauſa que ſit cū monacho vel cū muliere q̄libet in mo naſterio cōſiſtēte nō apud iudicē ciuile vētilet ſ̄ apud ep̄m: qui de ꝑſone ꝑſentia q̄d cōuenit ſtatuet: ſiue p abbatē vel antiſtitē: vel per alios boc fieri debeat: q fm legē rē diſponat ⁊ ſacras regulas: ſalua debita ꝑſone reuerentia. Si vo extra fiat pene q̄ ſtatute: ſūt i mincbunt. Juder cñ q de his ſniam. pferrē ꝑſumpſerit: ab adminiſtratione depulſus et tanḡ diuinitati contumcliā faciens pena. ꝛ. lib. auri vna cū officio ſuo mulctabit: ſacratiſſimo nr̄o cra rio inferēda.

h Executoriū. Nec ſi ꝙeniat q̄s rīdere debeat. Ter. ibi: legitimas expenſas. con cor. glo. ſup. h. expēſas. poſt me. in. h. dūs pla. in. c. fineī. extra de do. ⁊ ꝓtu. vbi am pla glo. tractans de huiſmodi expēſis. Adde ibi abbates pulchre diſcutientē eā materiā.

i Debeat. i. ꝓtatio ex pte monachi. nā ipe abbas ſi ſpōte velit poſt: vt bic. Sz al. dixit et iuitu rīdere abbatē. cū melꝰ vitatē nouit. Sic q̄ nota h q̄ fit cū monacho ꝛ libell⁹ de eo ꝓcipit: ꝛ rīn det Abbas vel iudicꝰ ecclie: mōach⁹ nō: q: vt mortu⁹ ē: vt. ſ. ē. deo no bis. ſ. j. ꝛ q: vt ſerm⁹. vt ff. ſi q⁹ cau. quoties. ſic ꝛ ꝓcipiā libellu⁹ noſe ñ lij/ et rīdebit pr̄. vt. ſ. de bo. ma. l. j. In aduētitia tñ bereditate iſtiofa. delata trimēbris fit diſtinctio: q̄m aut pr̄: ꝛ fil⁹ cō ſentiūt: aut tñ fil⁹: aut tñ pr̄: vt. ſ. de bo. q̄ lib. l. p. t otā leges. In bis q ſunt ſub tutela vel cura alicui⁹: etas diſtinguit: vt maio: infante poſſit: vel ipe ꝙeniri auctꝛe tozis pr̄ curatozis niſi ſit abſens: vel ipe tutoꝛ vel curatoꝛ. Sn̄ vo miꝛ. ſ. infante tm̄ tutoꝛ. vt. ff. ō admi. tu. l. j. ſ. j. Sed ⁊ ſi ℨ collegium noie talis monachi actio ꝓponat nō repꝛobo. vt. ſ. c. auf. ſ. bodie. ſ. actiōes. Jdē q̄ puto ſi uari ſi monaꝛ ch⁹ agere velit: vt abbas vel ſindic⁹ agat. Jtē nūꝛ quid monach⁹ de vitate diceda iurabit ſi agat ō eo q̄ ꝑ eū factus ē: ſicut dicim⁹ i minoꝛe. rrv. an noꝛ: ℨ n̄ſi. ita. vt arg. ſ. de queſt. l. interrogari. naz ad iudicē ſpectat ingre

re veritatem. vt. ſ. de eden. is apud. ꝛ. ſ. de iudi. l. iudices.

k Statute. Scilicet ſtatim.

l Juder. ſ. ciuilis. Sz nūgd ꝺdēnabit mōach⁹: an eccl̄ia: Rñ. nō mo nach⁹: ſed ſindic⁹ vel eccl̄ia. vt. ſ. de ſen. ꝛ inter. oim iudi. l. j. Jtē quis iurabit de calūnia. an ſindic⁹/ an mōach⁹: Rñ. ſindic⁹: cū ipe ſit legi timus adminiſtratoꝛ. vt. ſ. de iura. calū. l. iij. ſ. q̄ obſeruari. ꝛ aut. pn̄ cipales. in fi. Jtē cōtra q̄ mādabit ſnia execution⁹: Quidā dicūt cō tra monachū exꝑlo miꝛis. vt ar. ſ. q̄ ex fa. tu. vl cu. l. j. ꝛ. ff. de re iud. ſi ſenō obtulit. ſ. j. ꝛ. ff. de admi. tu. l. ij. Sed pōt dici q̄ mādetur ex ecu tioni cōtra eccl̄iam fm formā dictam. inſti. de acqui. per arro. ſ. ſi.

m Cū officio. i. iudeꝛ in q̄ncꝭ ⁊ officiales i alijs q̄ncꝭ. vt ar. ff. de ꝛb. ob. ſtipulatio iſta. ſ. cum. ꝛ. l. eum qui ita. in ꝓin. ſec⁹ ſi ꝺixiſſet in de nis. vt. ff. de le. j. ſi quis teſtamento. in ꝓin. Et boc ſi ep̄s facit ius: als additur ciuilis iudeꝛ. vt in auf. de ſanc. epiſco. ſ. ſi quis autem ꝓpe.

c

UNIVERSIDAD

et est hec aut. cr aut. apud quos oportet causam dicere mo. col. vj.

Clericus ꝯ. Ista aut. etiã corrigit. l. C. i clericis seculariꝫ et in ciuilib' tñ causis. In criminalib' aũt distinguit inter crimina lia/ciuilia et ecclesiastica. Pau.

a ¶ Pecuniaria. Large accipe ad differentiã criminalis. vt. ff. de ver. sig. pecunie. l. x. ti.

b ¶ Pñ. Hã co deficiẽte venit ad presidẽ: vt in aut. de sanc. epis. §. his aũt. p pecuniaria. col. ir.

c ¶ Dãno. gestoũ spoꝛtule tñ debent p̃stari a clerico. vt. §. c. aut. §. bo die. que est contra.

d ¶ Q̃ si natura cause. Ut q̃ est liberalis. vt. §. de peda. in. l. placet. i. in fine. vel actio iniuriaꝝ a cognato ẽt coꝝ eo nõ mouetur. vt. ff. de iniu. l. ler coꝫ in. l. ler coꝫ. in.

e ¶ Alia rõ. Ut q̃ sit filius mus cp̃s. vt. ff. de iudi. l. filiogi'. i. rñ. vel fuerat tã illi' cãe aduocat'. vt. ff. de iur. om. iudi. l. ptor. t §. de af. l. fi. Vel q̃ epus erat suspectus eo q̃ erat cã cõiectoꝝ. + vt. l. q̃ iurisditionez. ff. de iu. om. iu. t de iniur. l. ler coꝫ me lia. Vel quia clericꝰ suo priuilegio renũciauit ‡ vt. §. de pac. si qs i cõcerbendo. l. §. tit cõtra. vt ẽt de §o. cõpe. si diligenti.

f ¶ Nota. forte vltra duos mẽses vt stati subijcit in criminalib'. i. coꝫpore tñ nõ aperit sicut nec h.

g ¶ Sed i ciuili crimine. Nota de homicidio: de falso: et de adulterio: et de silib'. Sz ecclesiasticuz crimẽ est de articulis fidei: et de symonia. ‡ Sz certe imo q̃libet publi cũ crimẽ canonicũ est ciuile: si agaꝫ ad penam legalẽ quã ponẽdã. Si vo ad penã ecclesiasticã. f. ercõsecꝫ vel deponaꝫ et ita ciuile dicã canonicã: hoc tñ hodie coꝛrigitur. vt. §. p̃ri. aut. statumus.

b ¶ Mdẽes. Alt̃ pe conte stationis ‡ cõputãdos. vt in coꝛ. hui' aut. et est specialeꝫ ala' durãt vsq; ad duos annos. vt. §. vt intra cer. temp. l. fi.

i ¶ Etiã si reꝰ sit. Innuit q̃ absoluere põt absolutẽ: sed nõ dãnare dãnãdum. sic. §. Sed ẽdi. Est q̃ notãdaꝛ la nẽo q̃ dẽnare nõ põt absoluere põt. vt. ff. de reg. in. l. ne mo q. Sz nõ ieũdẽ vt h. sicut q̃ põt legare suo/ꝫ dño. z ecclesie/so. nõ tñ eandẽ rẽ vt fuit vtẽ. vt. ff. de leg. ii. debitoꝛ. in fi. z de serui. le. z marcime. Itẽ q̃ p̃stat opẽ furto teneꝫ furti. nã tñ q̃ p̃stat opẽ furto manifesto teneꝫ furti manifesti: sed nõ manifesti furti tñ. vt. ff. de furi. l. is q opem.

k ¶ Per episcopum. Iterum acta coꝛã p̃side conspicientem an recte processerit: et an probeꝫ reus: vt in coꝛ. aut. de san. epi. §. si vero prius. col. ir. et tunc pñolat aut deponit eum vt non puniatur in dignitate ẽrstens. vt in. l. omnes qui vbicũq; §. p̃tetera. ij.

l ¶ Si vero crimen sit ecclesiasticum. Exponeꝫ vt. §. ea. l.

m ¶ Epalis. Hoc si clerico inferaꝫ. Si vo laico: cognoscet p̃ses cum epo. vt in aut. de mã. p̃in. §. si vo canonicũ. col. iij. et hec aut. ex ti. vt cle. apud p. epi. post p̃in. col. vi. tñ sunt de san. epis. §. si qs contra aliq̃ nẽ. §. seq. col. ir. Clericus ꝯ simpler/ vt dictũ est ꝫ sub epo cõuentur. Sed epꝰ sub archiepo. Archiepꝰ sub p̃tarcha. Patriarcha sub papa. vt in aut. de san. epi. §. si qs vo sanctissimoꝝ. col. ir. et. ij. §. fe. Sed si a sẽtẽtia epi appellet itur ad p̃sidẽ vel defensoꝛem ciuitatis. vt in aut. co. ti. §. si quis aũt elitigantiũ. licet a sẽtẽtia archiepi ad patriarcham appellatur. vt dicto. §. si quis vero sanctissimoꝝ. z. §. si autem.

n. ¶ Tatuimus. Ista aut. coꝛrigit gñaliter in oib' epos ecclesiasticis q̃ possint esse. l. z non sint monachi vel clerici: tñ eo deuoti: vt in Jesuatis + heremitis. et etiã coꝛrigit aut. clericꝰ. vt indistincte i criminalibus siue sint ecclesiastica siue ciuilia nõ trabantur nisi coram ecclesiastico iudice. Pau. z est nouissima aut. que sumit er aut. de sta. et cõsue. §. item statuimus. col. ir.

o ¶ In criminali. Corrigit q̃ aut. clericꝰ. q̃ coꝛam p̃side ire p̃mittebat in ciuili crimine.

p ¶ Vel ciuili. Per hoc coꝛrigit ler illa/oẽs. q̃ p̃mittebat clericos i cã ciuili coꝛã p̃side cõueniri.

q ¶ Tertio. Ad malitiã supandã. vt. §. ò iud. aut. inbem'. Ltno. h q̃ pui legiũ mereꝫ amittere ꝛc. vt. z. §. de iude. l. iudeos.

r ¶ Regũtis. a clericis.

Sacrosancte. Littera plana est.

s ¶ Dyaconi. Idem in aliꝫs clericis. vt stati habes in aut. p̃sbyteros.

t ¶ Constituti sunt. Hoc quo ad eos dicit bodie coꝛrigit q̃ nõ est i potestate: z sic legebic pñ' aut. sed epalis dignitas ꝛc. que est cõstitutio que de dignit. §. palam. col. vj. +

v ¶ Bona. i. tã q̃ castren se peculium.

x ¶ Tendicent. sez epi ꝛc. Sz nunq̃ hic filiꝰ facer dotis si agat reiven. proꝛe sua pater debet cõsentire: ℞ cp̃ödẽ sic. vt. §. de bo. que li. l. ii. §. j.

y ¶ Libera facultate. q̃ tñ ad hoc distiguunt ad mistratoꝛes ab aliꝫs clericis. ideo pñ' lege aut. Imiam ꝛc. et est in aut. de eccle. ti. §. interdicimus. scõo aut. p̃hos. q̃ est de san. epi. §. p̃hos. col. ir.

z ¶ Quoq; tpe nũq̃. Nec in domẽsione veniant.

a ¶ Conferantur. scilicet ex necessitate iuris.

b ¶ Posteros. Nõ ergo p̃si cõcedit occupare ab intestato: z sic est hic spe ciale. ala' cõtra in castrẽ. vel q̃si. vt. ff. de castrẽ. pe cul. l. ij. Itẽ contra. buic legi. §. eo. l. ij. circa pñn. Sol. vt ibi.

c ¶ Epalis dignitas. Alduenies filio familias.

d ¶ Cõsulares. Si filiusfamilias sit cõsul. vel pfe. p̃to. vel pfect' vrbis. vel magister militũ: vt subijcit sit sui iuris. vt hic legit. in aut. cõstitu

e ¶ Militare. Soluit ius pat. pote. [tio d te dig. §. j. col. vj.

f ¶ Liberare. Soluit ius pat. pote.

g ¶ Acuria. i. a curiali conditione a qua liberatur quis per. rij. dignitates que numerantur. §. de pecu. l. ii. li. r.

h ¶ Cum hoc. Scilicet premium sue potestatis ꝛc.

i ¶ Honoraꝝ. §. tñ et si adhuc nõ sunt administratiõe cpat'. qõ in duabus aliꝫs est admissum. §. in ꝛsulatu. vt patriciatu. vt i coꝛ. hui' aut. et insti. q. mo. ins pa. po. §. fili'. cetere liberãt pemii q̃ administrãt. vt

k ¶ Prestet. sez dignitas episcopalis. [d. l. de pecu. l. fi.

l ¶ Eorum. sez episcoporum.

In potestate.

+ Ille tres rõnes precedẽtes nõ valẽt sm Bal. hic.

‡ Ista rõ ẽ vera de iure antiq̃: ecus iure nouo z iure canonũ. vt in aut. statuimus. §. e. li. z. c. §. diligẽti. alle. i gl.

‡ Vide plene p abb. in cũ sit gñale. extra de §o. ope. i. vltĩ. colũ. vbi discutit que crimia gñaliter incant ecclesiastica. et q̃ sclaria.

‡ Ista glo. sequit Bal. b ẽt nota. sm eũdem.

Absoluit nemo q̃ cõdẽnare nõ potest.

+ Alii aũt clerici p clericatũ si ẽrimũtur a pena p̃te i rpalib' : vt c. §i annũ. i fi. §. ud. ti. vi. vbi dr q̃ in §pualib' §li nõ ẽ sub ptãte p̃ris: sec' ergo in rpalib' §tenent cõiter doc. in. c. indecoꝛ. licet gl. ibiin fi. dicat ꝛaium de eta. z ẽt. §. sub. super rub. §. pecu. clericoꝝ.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2015

a ¶ Jn potestatem. Scilicet episcopi.
b ¶ Eos. s. epos. ꝛ est speciale hic regulariter contra. vt. ff. de adop. si pater filium. 2 instit. qui. mo. ius pa. po. sol. §. j.

LJcētiā. Jsta aut. sili corrigit. l. C. q̄ dicit epos et alios clericos testari posse ꝛ relinq̄re fneis: q̄ dic verū de bonis acq̄sit̄ ãte adeptū epatū. Pan. Et nota q̄ haut. logk de secularib⁹. non aūt de religiosis: q. illi nō b̄nt p̄o suis ꝛ vsum: nec testant vt. C. ti. j. aut̄. ingressi. et hoc sentit glo. j. ibi erp̄se. ꝛ dicit Joā. an. in. c. j. eẽ de testa. Bal.

c ¶ Licentiā. Nec loquit̄ in prelatis: sequens in alijs clericis.

d ¶ Probat̄. Ergo p̄sumptio est p ecclia nisi ꝛ fuerit̄ probatum. fic. j. de do. iter vi. ꝛ vro. l. etiã. et .de dona. iter vi. ꝛ vro. l. q̄ntus. ꝛ de an. le. l. an nua. §. fi. Sed ar. §. j. ar. bitriu tu. l. si defunctus. Ss fm azo. ꝛ Jo. B ipso pbat q̄ nõ pbat cõtra. fic. ꝛ. §. q. test. fa. pos. l. ij.

Ter. ibi: licētiā. 2cor. cū hac aut. c. j. ūcta gl. sup ver. antestra. de testa. ꝛ iquā vi dicit vsq; ad q̄rtū gra dū: vide silic. reqsiti. ificta gl. sup ver. appro pinq. eo. ri.

e ¶ Habuisse. scz epm.

f ¶ Jure cognatiõis. Nõ ergitur q̄ successerit eo gnat̄: ꝛ q̄ potuerit fuc cedere. Ẽn ꝛ si epo aliq̄s cognatoũ donauit iter vinos: idẽ puto. De q̄rto aũt gradu iõ ponitur q. vsq; ad gradũ illũ ve risile ꝛ q̄ habuit iure di lectionis naturalis. i. q̄ rõne cognatiõis natura lis ꝛtingat. Nã a remotiorib⁹ potius occasiõe rerũ ecclie q̄ sanguinis hie videt. cũ nemo iacta re sua p̄sumat. vt. ff. ō. p̄ ba. cũ de indebito. §. j. ꝛ Jo. azo. dicũt idẽ et si nõ cognat̄ det: si mõ nõ det gr̃a b̃ficij sibi collatioli de bonis eccle. nã tũc est remuneratio loco b̃ficij collati: vt sic fiat eccle: vt. ff. de cond. ire. sed ꝛ fi. §. cõsuluit. ꝛ boc nisi. pbet ꝛ ecclesiã. nã ꝛ in corpe nõ est cognationis mẽtio: sed sic genere cõiunctio. scda placet.

Ter. ibi: statuti sunt. cõcor. c. j. ūcta gl. fi. de suc. ab itest. ꝛ. ij. q. vult c. pe. ꝛ fina.

g ¶ Ad eum. scz epm.

h ¶ Trãsmittere. vel inter vinos. vt argu. instit. de le. fu. ca. tol.

i ¶ Alio modo. sub. p̄ter q̄ fit dictum.

k ¶ Resbyteros. bãc aut̄. legunt quidã. j. co. super. l. ci lege.

l ¶ Clericos. cleros dicit sors: q̄ sorte dz eligi: vt electus est mathias. i. divina electione: non alia notitia. Accur.

m ¶ Ad similitudinẽ. nõ per omnia vt subũ cit. sic tamen ꝛc.

n ¶ Ferant. s. p q̄rela iof. test. vt in aut. vt cum de ap. cog. §. j. hec quidẽ de parẽtũ. col. viij. Tu dic cõdi. er bac. l. ꝛ sic ſi erũt §. j. q. test. fa. pos. l. fi. ꝛ. j. de mort. testa. l. fi. ꝛ. j. e. l.

mortẽ aũoz̃ recidãt in p̄tem a ac si ꝛtigiſſet eos b mortẽ parẽtũ et nõ ex p̄ti lege sue p̄tis ficti.

I Mauten. de eccle. tidicimus. col. ix. Consti. vj.

Epi ꝛ ceteri administratores ecclias rum de bonis quesitis anteq̄ habuerint administrationẽ possunt facere testamen tũ: sed de posteā quesitis non p̄t nisi p̄ sumant quesita nõ intuitu ecclesie sed p̄sone: puta ex testamẽto coniunctoꝛũ vsq; ad quartum gradum: in pias tamen causas possunt expendere. h. d. Bal.

LJcētiā c habeat epꝰ q̄cũq; que ante epatum. pbatus d fuerit habuisse e: ꝛ quecunq; post epatum iure f cognatiõis vsq; ad quartũ gradum ad eum g peruenerunt: ad quos voluerit vltima volũtate trãsmittere h. ¶ Ceteris reb⁹ alio modo i acquisitis ab eo dño ecclesie reseruatis. ¶ Nisi in vtilitatẽ ecclie vel opib⁹ pictatis ꝛsumpte sint. ¶ Eadẽ distinctiõe habita in administratoribus cuiusc̃q; loci religiosi. Jtẽ si quis epꝰ aut minister ecclesie moriat sine testamẽto ꝛ successoꝛe legitimo vel legitima: successio cõpetit ecclesie in qua constituti sunt.

I Mauten. de sanc. epi sco. §. prebyteros. col. ix. Consti. fi.

De quasi castrẽsi peculio p̄t clerici (Js in p̄tate sint) tã inter vinos q̄ in vltima volũtate disponere: liberis ꝛ parentibus legitima portiõe seruata. h. d. Saly.

Q Resbyteros k / ꝛ dyaconos / et subdyaconos / cãtores / ꝛ lectores: q̄s oẽs clericos l appellamus: res quolibet mõ ad dñũ venientes coꝛ: hr̃ci in sua p̄tate p̄cipimus: ad similitudinẽ m castrẽsium peculiorũ: ꝛ donare cui volũt fm leges: ꝛ in his testari: licet sub patrentũ p̄tate sint: sic tũ vt boꝛ filij: aut his non extantibus parẽtes coꝛum legitimã ferant n partem.

Ad similitudinẽ hospitalis iotici ceteꝛa hospitalia p̄uilegiarii. Bal. et Jan. de cast. Vel sic. P̄uilegia hospitalib⁹ re tro cõcessa hic firmant: ꝛ noua cõcedunt vt res hospitalium gaudeant p̄uilegijs cõcessis et cõcedendis rebus maioris ecclesie. h. d. et notabiliter fm Saly.

Idẽ. a. Diascoꝛo. p. p. L. xxxiij.

O Dnia p̄uilegia q̄ a retro p̄incipib⁹: aut a nostra serenitate/ vl̃ iudiciarijs dispositionibus o aut liberalitatib⁹ p p singulis q̄buscũq; q tpib⁹ r: vel ex cõstuetudie vel ꝛstõne: siue circa ius metatoꝛ s: siue i alijs q̄buslibꝫ rebus p̄stita sũt ex hospitalibus siue assistentijs vl̃ ecclijs: aut ptho cbijs seu xenodochijs vel monasterijs t atq; ceteris oib⁹ u ac etiã reb⁹ iuris coꝛ x ad curam ecclesiarum de bonis quesitis anteq̄ habuerint administrationẽ possunt facere testamen tũ: sed de posteā quesitis non p̄t nisi p̄ sumant quesita nõ intuitu ecclesie sed p̄sone: puta ex testamẽto coniunctoꝛũ vsq; ad quartum gradum: in pias tamen causas possunt expendere. h. d. Bal.

LJcētiā c habeat epꝰ q̄cũq; que ante epatum. pbatus d fuerit habuisse e: ꝛ quecunq; post epatum iure f cognatiõis vsq; ad quartũ gradum ad eum g peruenerunt: ad quos voluerit vltima volũtate trãsmittere h. ¶ Ceteris reb⁹ alio modo i acquisitis ab eo dño ecclesie reseruatis. ¶ Nisi in vtilitatẽ ecclie vel opib⁹ pictatis ꝛsumpte sint. ¶ Eadẽ distinctiõe habita in administratoribus cuiusc̃q; loci religiosi. Jtẽ si quis epꝰ aut minister ecclesie moriat sine testamẽto ꝛ successoꝛe legitimo vel legitima: successio cõpetit ecclesie in qua constituti sunt.

I Mauten. de sanc. epi sco. §. prebyteros. col. ix. Consti. fi.

De quasi castrẽsi peculio p̄t clerici (Js in p̄tate sint) tã inter vinos q̄ in vltima volũtate disponere: liberis ꝛ parentibus legitima portiõe seruata. h. d. Saly.

Q Resbyteros k / ꝛ dyaconos / et subdyaconos / cãtores / ꝛ lectores: q̄s oẽs clericos l appellamus: res quolibet mõ ad dñũ venientes coꝛ: hr̃ci in sua p̄tate p̄cipimus: ad similitudinẽ m castrẽsium peculiorũ: ꝛ donare cui volũt fm leges: ꝛ in his testari: licet sub patrentũ p̄tate sint: sic tũ vt boꝛ filij: aut his non extantibus parẽtes coꝛum legitimã ferant n partem.

Ad similitudinẽ hospitalis iotici ceteꝛa hospitalia p̄uilegiarii. Bal. et Jan. de cast. Vel sic. P̄uilegia hospitalib⁹ ret

a ¶ Pariter.als patenter.
b ¶ Naturali.i. diuino.ſ.quo ꝺr oĩs aĩa ſubdita ſit regiſi precelleti: et ducibus tãꝑ ab eo miſſis. Itē ⁊ illud. Qui maior eſt veſtrū fiat tanꝙ minor. vñ licet magni ſint clerici: tñ etiã iure ciuili cõuenit pñt. vt. ff. quis o. in. bo. poſ. ſer. l. ij. §. ſi preſes ⁊ ar. in aut. c. §. vt autem.
Matth. xx. d.
c ¶ Vocari.ſ. re et verbis niſi in caſib⁹ vbi ſit ẏbo tãtum vocatio. vt. ff. de in ius vo. l. ſed ⁊ ſi is.
d ¶ Per oatos. Scilicet delegatos.
e ¶ Procedere. Sic ẏ ꝙ venire debẽt vocati imiuti: ſed cauſe examinatio fit i locis vbi degũt iudice alij delegãte cauſa. ⁊ ſic ſoluitur ℨ. ẽ. eo. oẽs q. in prin. vbi dicebat eos nõ debere vocari extra pui ciã ſuã. vel ẏ in magnis iudicib⁹: ibi in paruis. Sz hec hodie ſunt corre cta p autẽ. cã. ⁊ p aut. cle ricus. et auf. ſtatuimus. quas habes. ℨ. eo. oẽs.
f ¶ Scriptitios. Al ſcripti. Nõ ergo in aliis locis qꝺ eſt notã dus: et addit hic auf. illi legi. ℨ. e. quiſqs. i. qui ibi volente dño tñi fiebat.
Terr⁹ aut. aſcriptitios. cõcor. cũ tri⁹ autẽ. ſeq. liũ. di. ſi. fer uus ſciẽte. i fine.
g ¶ Adimplecant. Per ſe vel p aliũ. vt. ſ. e. qſqs. ſ. z. l. ad ſilitudinẽ. Itẽ pre ter voluntatẽ põrt ḃe. Sed an ℨ voluntate dñi poſſit fieri cleric⁹: Quiꝺã (vt Jr.) qꝺ nõ. vt ar. ff. de procu. l. pẽnitus. in fi. Sed ḋic ar. contra. vt i nouellis. c. §. ſi aſcriptitius clericus ſit.
¶ Sꝫ ſeruus. Plana eſt. et diuide eã in tres partes. Scḃa ibi: ſi vero ignorante. Tertia ibi: ſi vero ſeruus.
b ¶ Sciẽte. Nota patien tiã cõſenſui cõparari li bertatis fauore: ff. ad munici. quotiẽs. et. ſ. ad vell. ſi fine. §. qõ ſi patiẽ tiã. ⁊. ff. de do. inter vi. et vxo. ſi ſerꝰ cõis. ⁊. ff. locati. l. itẽ q̃rit. §. fi. Item cõtra. ff. de ſta. bo. hõ li ber. in ſi. ſol. vt ibi. non eſt ibi ſol. Sed ḋic as ibi odiũ eius qui ſe vẽdidit ad preciũ participãꝺus. hic fauo: oꝺimis. Acc.
i ¶ Ignorante. ſ. qõ pres ſumitur: vt. ff. de proba. verus. ⁊. j. qui milt. non poſ. ſuper ſeruis. lib. xij.
k ¶ Liceat. Id eſt licitus eſt. Accur.
l ¶ Probare. i. qõ poſſe ꝺent eũ vt ſeruũ añ ordi nationẽ. nã ille ꝺz pbare ſe nõ eſſe ſeruũ cuꝫ nõ ſit ꝺin in libertate mozati⁹ ⁊ bona fide. ff. de acq. poſ. l. iij. §. ſi ſeruus. et hoc ſi ſeculars ſit clericus: ⁊ ſic hic loquitur. Si aũt monachus ſit puta ꝙ monaſterũ poſſideat eũ: ẽ ego ḋebeo. pbare ſeruilẽ conditio nẽ. i. eum meũ eſſe ſeruum. vt in aut. de monachis. §. hinc autẽ. col. j. Sed quid ſi eſt factus facer ḋos vt in caſu iſtius aut. Rñdetur rema net ſacerḋos: ſed peculiuꝫ reꝺꝺitur ḋño: ḋy aconus ſe reꝺꝺat ḋño: vel ſiue ẽpi vel qlibet clerici aut mõa chi: aut cuiuſlibet ſint ꝺitionis/ pariter[a] rñꝺẽ ḋecernũt[b]. ¶ Nulla in poſterũ viris clariſſimis ꝑ uinciaꝝ rectoꝝib⁹ ad loca in quibus icuſate p ſone ꝓſtũt puenie di neceſſitate penit⁹ iponenda cũ non ſolũ legib⁹: verũ etiã natura li⁹ q̃z iuri cõueniat: q̃s res exege rit iudicialib⁹ ad iudiciũ vocari[c] ſentẽtijs: nõ ipſos iudices (qõ ḋi ci etiã iniuſtũ eſt) ad ſubiectos ḋe duci: ſz ꝑ[d] ḋatos ab his iudices: et p cauſe examinationẽ in locis vbi incuſati degũt procedere[e].

¶ Mautẽ. de ſanc. epiſ. §. aſcriptitios. col. ix. Conſti. ſi.

Aſcriptitij poſſunt hodie clericari: per ſubſtitutum tamen poſſunt ſeruire. b. ḋ. Bal. ⁊ Saly.

¶ Scriptitios i ipſis poſſeſſionib⁹ i qb⁹ ſunt aſcripti[f] clericos (etiã ꝑter volũtatẽ dñi) fieri pmittũt⁹: ita tñ vt clerici fa cti ipoſitã ſibi agriculturã adim pleãt[g] ſubrogato quẽ maluerint.

¶ Mautẽ. de ſanc. epi. §. ſi ſeruus. col. ix. Conſti. ſi.

Auten. corrigit. §. ſeruos. in. l. iubemus. et loquitur quando ſeruus clerica tur. ler ſequens cum autẽ. verum. loquit quãꝺo monachatur. b. ḋ. Saly.

¶ Sꝫ ſeruus ſciẽte[h] ḋño ⁊ non ẽꝺicẽte in clericũ oꝺinat⁹ fuerit ab epo: et hoc ipſo ꝙ cõſtitutꝰ ẽ liber ⁊ igenuꝰ erit. ¶ Si vo igno: ante[i] ḋño oꝺinat⁹ fuerit: k ceat[k] ḋño itra anni ſpaciũ vni⁹ et ſeruilẽ fortunã ꝓbare[l]: et ſuũ ſer uũ accipe. ¶ Si vo ſeruus ſciẽte vel neſciẽte ḋño (ſicut ḋixim⁹) iõ ꝙ in clero cõſtituꝰ eſt liber factꝰ ⁊ miniſterijs eccleſiaſticis reliꝙrit: et ad ſeculare tranſierit vitã: ſuo ḋomino ad ſeruiẽḋũ tra ḋatur[m].

¶ Nota ꝙ conſenſus per aliquẽ preſti tus contẽplatione certe cauſe finalis tan ḋiu intelligitur ḋurare q̃ ḋiu ḋurat cauſa in eſſe. b. ḋ. Bal. vel ſic. Seruꝰ poſſunt cũ licentia ḋñi monachari: ſed vitam mona ſticam ḋeferentes ad p⁹otis ḋñi ſeruitũ tem reſtituunt⁹. b. ḋ. Saly.

Ide. a. Gebaſt. p. p.. Lcr. xxxv.

¶ Seruis ſi ḋñoz⁹ ſui fuerint vo lũtate muniti ſolitariam vi tã[n] ꝓticꝑãꝺi licẽtia nõ ḋenegeẽ: ḋum tñ eoz⁹ ḋñi nõ ignoꝛẽt. ¶ Q ſi ſeruis ſuis ad monaſterioꝝ cul

alium ſeruum. p ſe eque bonũ. vt in ḋecre. liiij. ḋiſ. c. ſi ſeruus abſente. Si autem eps ſciuit: tunc in ꝺuplũ ḋño emenḋat. vt. c. ḋi. c. ſi ſeruus.
Loquitur ergo hic in clericis vſq; aꝺ ſubḋyaconatum + inclusiue.
+ Vede diſtinctiõez. gl. ſi. in. c. ij. extra ḋe ſeruis nõ ordi.
m ¶ Tradatur. als reḋḋatur curialis vero reḋḋitur curie ſue: liber ẽo clericus factus relinq̃s monaſterũ tradatur curie. vt. ℨ. eo. auf. ſed neq; curialẽ. que eſt ℨ. et eſt hec ⁊ ſuperior⁹ in auf. ḋe ſan. epiſ. in. §. ſi ſeruꝰ. et illa in. §. aſcriptitios. collatione. ir.
n ¶ Seruis. Citã. Scz monachoꝝm nõ ita ſi als fiebat clericus. vt. ℨ. l. pri. §. ſeruos. ſed ⁊ illuꝺ ibi corrigitur per auf. ſi ſeruus.
o ¶ Quam. Scilicet ſeruitutẽ als quoꝺ ſcilicet ingum. in eo. titu. §. ſeḋ hec quiḋem.
p ¶ Piſcopalis. Liberat. Scz omniũ ſeruum.
q ¶ Acuriali. niſi p. xv. an. pu⁹ exceſſerit vitã vt ℨ. e. auf. §z neq; curialẽ.
r ¶ Erum. Et ſi effi ciatur ſeruus.
s ¶ Permanere. Hoc ſi ḋubia eſt eius conḋitio aliqn p⁹ont abbati vi ḋebitur ſtatim cucullaz poterit ponere et facere monachum. vt in auf. e. §. ſi quis autẽ aḋ. et hec eſt ḋe monachis. §. hinc autem. colla. i.
Additio. ¶ Epetita. Nota bene iſtã. l. ⁊ aḋ ſemp allegaḋ ꝙ quanḋo iuriſḋitiões ſunt ḋiſtin cte et limitate: nõ habet locum p⁹orogatio: ⁊ po ne exemplũ vt per Bau. ḋe caſtro hic.
t ¶ Reperita. Nam et ali bi ḋoc ſit ḋe teſta. vt. j. ḋe teſta. ℨ ſulta. que fuit p⁹ior iſta.
v ¶ Quos. Scilicet ḋefenſores.
x ¶ Cõpetit. Hodie etiã ḋefenſor ciuitatis vt in auf. ḋe ḋefen. ciui. §. inte rim. col. iij. Immo etiaz veteri iure ḋefenſor ciui tatis competebat: vt. j. ḋe teſta. l. omnium. et. j. ḋe ḋona. l. ibac. ⁊ fit hec publicatio ſic: qꝛ here inſtitutus in teſtamẽ ⁊ to ſcripto a teſtatoꝛe vel alio p⁹iuato: vel ſine ſcri ptura aḋit magiſtrũ cen ſus vt illam ſcripturam cũ teſtes ſua ſigilla reco gnoſcãt: vel ḋicta teſtiũ in publicam ſcripturaz reḋigat: et erit plena am modo ſecuritas: licz teſtes pereãt vl⁹ prima ſcri ptura vt hic. ⁊. j. ḋe teſta. l. ij. Sed quiḋam nuncu patiuum tantũ teſtamẽ tum ḋicũt publicanḋũ: quia ergo moḋicum lu
Publicatio teſta ⁊ mẽti quõ fiat.
y ¶ Abſurḋum. Quoḋ hec lcr remouet.
z ¶ Si peritos. Ut. p⁹hibita nõ faciant: permiſſa autẽ a lege faciunt. vt ℨ. eo. l. placet. et iḋeo ſcire leges ḋebẽt. vt. j. ḋe legi. ⁊ cõſti. l. leges. iij.
a ¶ Diſceptationum. i. eoꝝm qui diſceptabantur in foꝛo.
b ¶ Auri. Et etiã ſacrilegium committunt. vt. j. ḋe cri. ſacrile. l. iij.

Si quis

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Additio.

SJ qs ad declinandā. ad euidentiā huius. l. vide. c. si pater. de testa. lib. vi. ¶ no. q directus titulus institutionis nō subiacet falcidie: ꝛ ideo ꝺ: hic q ad declinandā legē falcidia testator vtebatur via directe institutionis captiuorum vel pauperum. Et idem iussubstitutione directa fm Bal. quem de hac materia vide plenius hic.

a ¶ Ad declinandam .i. ad cuitandam.

b ¶ Legem falcidiā. f. dolo bono. et est silis dol'. vt in autē. vt licc. ma. et aui. in prin. col. viij.

c ¶ Reliqse. Intellō qō faciunt postq̄ redierint. Mā istātes si posset testari. vt. ff. de test. l. cū. i pn.

d ¶ Valere. Sed nōne supersluit hec per illā. l. §. c. nulli: Rñ. non. q hec in institutione: illa in singularibus relictis.

e ¶ Sili modo. Et ꝺcyi ꝺef superfluū p. l. §. c. id qō paupib'. ſz illud ꝺe singularib' relictis. Sed lz cuitet hoc mō falcidia iure institutionis: an cuitatur falcidia iure nature: vt possit erhęredari filius vel pterire: Rñ. nō. nā quiquit ꝺeit instituere: filiū erheredare: aliū. p cōsilio q̄rat: recipiat nō angustinum. vt ryij. q. iij. c. fina.

Filiꝰ bona potius q̄ ecclesie sunt relinquenda.

f ¶ Degere. Vbi ꝺe lare sz ꝺubitabat. sic et. §. c. l. nulli. §. finautē psona. et. §. qō si testator. ꝛ arg. ff. ꝺe condi. et demō. que conditio. §. cum ita.

¶ Se monentiū. Quid ꝺe immobilib'? certe idē cadem ratione.

b ¶ Diuinū. Sic et deus potest heres institui: vt in aut. ꝺe eccle. ti. §. si qs in noīe. col. ix. ꝛ ei legari. vt. ff. ad. l. fal. l. j. §. admunicipiū. Jdē ꝺe aliq̄ sanctor: vt i aut. ꝺe ec. ti. §. si qs aūt vnū sctōr. ꝛ i bis oib' casib' videt cessare falcidia: cū ad pias causas sunt relicta. vt i aut. ꝺe ec. ti. §. si aūt heres. et sic cozrigit. l. illa. ff. ad. l. fal. l. j. §. ad municipiū. q̄ permittebat detrahi falcidiam ꝺe legato relicto ꝺeo. Vel alīnd q̄ ꝺeo/ alīnd q̄n relinq̄t ad piaz causam. Aliꝰ vt al. ꝛ. R. ꝺicūt q̄ tūc ꝺemū cessat falcidia i legato ad pias causas relicto quādo bene fuit contumar in sollēꝺo: ꝛ sic intelligunt ꝺicta aut. ꝺe eccle. titu. §. si aūtem heres. col. ir.

Ter. §. vbi autez. ꝺic q ista ver. ꝛ §. se. videt hoc ꝺie correcti per i. §. si ꝺos aūt. p ꝛe ꝺēptione in aut. ꝺe ecc. tit. vbi ꝺf ꝛ ꝺistincte q ꝛ i arbitrio ep̄i quō velit tale relictum ꝺistribuere quod fuit ep̄i ꝺe cōsue. vt ꝺicit bar. hic.

g ¶ Indistincte. als indiscrete.

h ¶ Jenonē. q̄si heredes. ꝛ hoc q̄ est vnus renon ꝛ alius non ꝺicat spectare ad se hereditatem.

i ¶ Cōparentur. Hoc est plus in pauperib' q̄ in captiuis: q̄ibi nō emittur alie possessiones.

m ¶ Licētia. Qmodo ꝺāda. f. epo vel renoni quos quasi heredes ꝺicimus. ptiuis vel pauperib' in genere: nec vitiatur propter incertitudinem. Et in primo casu capit epiſcopus hereditatē ꝛ distribuit. In ſecūdo vero casu fim loco sit alicuod bo spitale pauperum pertinet ad illud: et si sint plura pertinet ad pauperes. Si vero nullum idem qō in primo casuvt epiſcopus capiat tāq̄ heres et distribuit alienando mobilia ꝛ immobilia reſeruādo. Et si nominata esset certa persona vl locus ad illū pertinet: nec epiſcopus aliquid exigere debet: nec debet aliquā vtilitatem sibi appropriare de talibus relictis. b. o. Pau. de castro.

Ldē. a. Joan. p. p. Lex. xxxvij.

SJ qs ad declinādam[a] legē falcidiā[b] cū ꝺesiderat totā suā substātiā. p redēptione captiuoꝝ relinq̄re: eos ipsos captiuos scripserit heredes: ne videat q̄si incertis psonis heredib' institutis iudiciū suū oppugnandū relinq̄sse[c]: sancim' hmōi talē institutionē pictat' ituitu valere[d] et nō esse respuēdā. ¶ Oz et si pauperes qđ scripserit heredes et nō inueniat certū. pthochiū/ vel certe ecclesie pauperes de qbus testator cogitauerit: lz sit incerto vocabulo pauperes fuerint heredes istituti: filiū mō[e] ꝛ hmōi institutionē valere ꝛ nō cērespuēdā decernim'. ¶ Et sig̃dē captiuos scripserit heredes ciuitat' i qua testator larē fouere ac degere[f] nosc̄it: cp̄s ꝛ ceonom' hereditatē suscipiāt: ꝛ oīmō in rē dēptionē captiuoꝝ. pcedat heredit as: siue per annuos reditus: siue per vēditionē mobiliū seu seu mouētiū[g] rez: nullo penit' ex hoc lucro vel ceonomo vel cpo vel sacrosctē ecclie reliquēdo. ¶ Si cēm. ppter hā spāli heredē recessum ē vt nō falcidie rō inducat: quō ferendū est hō in sacro venerit: p falcidiā vel per aliā occasionē minuī[h]? ¶ Vbi aūt idistincte[i] pauperes scripti sunt heredes: ibi renonē[k] ci⁹ ciuitatis oīmodo hereditatē nāciſc̄i: et per renodochiū in egrotātes fieri p̄monuj distributionē: fm q̄ in captiuis constituimus: vel redditui annaliū erogationē: vel p vēditionē rerū mobiliū: vel sese mouētium vt ex his res imobiles cōparent[l]: ꝛ annū vict' egrotātib' accedat. ¶ Quis cēm pauperior est boib' q̄ ? iopia tēti sūt: ꝛ i renone repositi: et suis corporib' laborātes necessariuz victū sibi non p̄t̄ afferre: ¶ Licentia[m] oīmō ꝺāda ꝛi pozz ꝛi sceda spēz actionē mouere: ꝛ debita exigere: vt i captiuos vel i egrotātes consumant. ¶ Si cēm heredū cis[n] ꝛ ius ꝛ nomē ꝺedimus/ sine falcidie tñ legis emolumēto: necesse est eos ꝛ debita exigere ꝛ creditoꝝib' rñdere. ¶ Jnaūt[o] ampliores i ciuitate renones vel pthochia sint: ne incerta videat pecuniarū datio[p] tunc ei renoni vel pthochio q paupior[q] cē ꝺinoscit: casdē res ꝛ pecūias assignari sancim': hoc vez discutiēdo a viro reuerendissimo locoz antistite[r]: et sub eo p̄stitut' clericis. ¶ Si aūt nullus renō in ciuitate inueniat: tūc fm ꝺe captiuis sanctionem[s] p tpe ceconomus sacrosancte ecclesie vl' eps hereditatē accipiat: et sine falcidie rōne pauperibus q in ciuitate sunt vel penitus mēꝺicātib': vel alia sustētatiōe egētibus: cedē pecunie ꝺistribuant.

¶ Hec tū oia locū hic sancimus: q̄n nō certi renonis vl' certi pthochij: vl' certe ecclie noiatio a testatore subsecuta est: lz icert' est ei' sensus. ¶ Jnaūte in psonā certā vel icertā venerabilē ꝺomū respexit: ci tñmō hereditatē vel legatū cōpetē sancim': nulla falcidia nec i hac pte tercecedēte. Jn oib' aūt hmōi casibus celestes iracūdias sacrosctāz rez administratores expectāt: si q̄lecūq̄ lucrū ex hmōi gubernationibus sibimet acq̄sierint: vl' si b cōmitti ab alio cōsenserint: ꝛ nō grauissima pena ꝛ intermination e: qō perpetā factum est/ studeant cozrigere.

In aūte. pel. cog. §. si vnū ꝺe ꝺictis. col. viij. Cōsti. j.

Negligens redimere et testatorē vel cognatum a carcere: eius successionē sperans nō ꝺebet: q applicatur ecclesie ex pena ꝺēda in redēptionē captiuoꝝ: saluis aliis capitulis testamēti: parcitur tamē minori. xviij. annis. ꝛ qui propriam non habet pecuniā pōt vendere res captiui. p pīus redēptione qui cogitur habere rati. b. ꝺ. Bal. vel fic. Sperās hereditatē alicuius et testamento vel ab intestato: si nō redimat illum de carcerib' cū potest: ille ibi moriatur: primatur eius successiōe: et ꝺenolūtur ad ecclesiā ꝺistribuenda in redēptionem captiuoꝝ. b. ꝺ. Jaū. ꝺe cast.

SJ captiui[a] alicui[b] liberi seu cognati[c] redēptionē ei[d] negleserint: nō solū exheredari pos sunt: ſz etiā lege ꝺenegat eis successio: ꝛ si[e] fuerit scripti heredes: tūm valeat testāti alijs capitulis[f].

¶ Dec ergo successio ꝺefert eccle ciuitati ei[g] expendēda. f. in captiuoꝝ redēptionē: multo magis si extraneos instituerit q redimere[h] supersedeāt: excipitur minor xviij. annis. ¶ Qui aūt redimere student si, ppr̄ias non habeāt pe

n ¶ Et in pīoze. Vbi captini sunt heredes scripti.

o ¶ Et in secunda. Vbi pauperes.

p ¶ Exigere. Scilicet epiſcopum.

q ¶ Eis. Scilicet epiſcopis et economis.

r ¶ Sine falcidie. Et ergo heres nō ie sed nō re. vt isti. ꝺe fideicō. here. §. restituta. ꝛ. ff. ꝺe cu. fu. l. pe. Modie etiā si certa psona instituit cessat falcidia in relicto ad pias causas. vt. j. ꝺicitur.

s ¶ Jnaūte ampliores. Jdest plures.

t ¶ Datio. i. relictū a testatore vt ꝺetur.

v ¶ Pauperior. Et pro/ ꝺest pauptas vt h. ꝛ. ff. ꝺe trāsac. cū hi. §. ipsona. et §. si in ānos. ꝛ. j. ꝺe oper. li. i. ꝛ. ff. mā. §. pcurato/ rem. §. si ignorātes. et in aut. ꝺe ec. ti. §. si qs aūt ꝛ vnū sctōr. col. ir. et vili tas. ꝺest. vt. ff. q et a q. §. si qs habens. Ar. cōtra. in aūte. ꝺe testi. §. sanctimus. col. vij. ꝛ fere in oībus ꝺelictis vbi grauj/ er vno ōlicto punit̄ ignobilis siue vilis q nobilis. vt. ff. ꝺe ic. ꝛ. rm. nau. l. pedi'. ꝛ ō penis. l. capitalū. §. fin. ꝛ ad. l. co. ꝺe fal. l. j. in fi. ꝛ. j. ad. l. fa. ꝺe pla. l. fina. ꝛ. j. vt nemo pz. tit. l. ij. circa pn. Ac.

Pauperitas. ꝓdest.

Utilitas ꝓdest.

+ Vide plene y Ange. arc. i. §. j. m fi. q et et q. cau. ꝛ ibi et Ep̄of. poz. ꝛ Jaſ. i suis addi. ꝛ bar. i. l. illicitaco. §. fi. ff. ō of. ꝓcōs.

x ¶ Antistite. i. epo.

y ¶ Sactione. §. c. in pn.

z ¶ Consenserint. Nota aliquem puniri q cōsentit malo: vel q non cozrigit malum: ac si ipse fecerit. fci. l. ꝺe commer. et mer. l. ij. et in ꝺecr. ij. q. vij. c. negligere.

a ¶ Jcaptini. Hec est in aut. vt cū ꝺe ap. cog. §. si vnum ꝺe predictis. col. viij.

b ¶ Seu cognati. alicui? captiui redēptionē ꝛc.

c ¶ Et si. i. quis.

d ¶ Capitulis. No. ergo q̄nqs specialia hic. Potimū q̄ valeant legata: licet non valeat testamentum: regulariter cōtra. vt. j. ꝺe fideicō. l. eā quā. Scēm q̄ id qō auferrtur indigno applicat eccl̄e sic. Sed regulariter contra. vt. j. ō his q. vt ꝺicg. hereditas. Tertiū vt q̄ q non est ꝺis rē capitui alienat legis aūcte permittēte. regulariter ff. vt ff. ō acq. re. ꝺo. traditio. Quartū q. minoz. xviij. an. nō patit̄ buj'. l. penā cū alis regulariter etiā i puberes ꝺoli capaces ex ꝺelictis teneant: vt isti. ꝺe ob. q̄ ex ꝺelic. §. pe. Quintū q. maioz. xviij. an. minoz. xxv. an. nō restituitur. regulariter cōtra. pt. ff. ꝺe mino. l. j.

e ¶ Expendenda. scilicet hereditas.

f ¶ Redimere supſedeāt. Loquitur forte ꝺe his q venīunt ad successionē. nec cēm ꝺefert successio

culibet redimenti: vt in furiosi liberis. vt. ſ. titu. ſ. aut. liberi.

a ¶ Accipiuntur. Sic q̄ concordat cum iure longobardorū.

b ¶ Habere ratū. Nam quod legitime eſt factū reſcindi nō debet: vt. ſ. de admi. tu. l. ſancimus. ſ.

c Um lege leoniana. Quā habes. ſ. eo. ti. ſacroſancte.

d Addito. ſ. eadē. l. i. ſi.

e ¶ Deberēt. i. poſſent.

f ¶ Exorta. Et ſimilēbha bes ſolonē vt nō poſſint expugnari p̄relā: vt. ſ. de iof. teſt. l. ſi. ſ. ibi ſi ita q̄. ꝛ. ſ. q̄ teſt. fa. poſ. l. ſi.

g ¶ Scōm leges. i. ſm leges ſolennitates. vt. ſ. ti. j. l. generali.

h ¶ Elogia. i. teſtamēta.

i ¶ Sup bis. ſ. peculijs.

k ¶ Subiacere. ¶ Dodie hmōi peculia. i. teſtā ſup bis peculijs facta videt ſubiacere ḡrele: vt i auc. vt cū ꝥ appel. cog. ſ. ꝥ q̄dē de parētū. col. viij. ſ. ē. auc. pbiōs. quā gdā h legūt. ¶el dic vt ibi dicrim' i aut. pbiōs. Jtē in ꝥo alia rōne corrigit ſ ler: q̄ cū hodie ſui iuris ſit: vt. ſ. c. aut. ꝥ epal. nō pōt hīe peculiuz. vt. ſ. de iof. teſt. l. ſi. ¶lec tū teſtā ri niſi de bis reb' q̄ dnīr. ſ. e. auc. licentiā. ¶Accur.

Si quis. Caſus in terminis talis eſt. Mutuauit pecuniā cuidā ſacerdoti: ꝛ cōuenit q̄ renūciaret puileio ſuo ſeu foro: ꝛ mbi cōā alio iudice rīderet ſeu ſoluere ret. Querit nūqd ſibi p̄ iudicet: Et vī q̄ ſic. h. d. p̄mo. Sz ſtat q̄rēdo de rōne. Rīdet impator: q̄ dupler eſt rō. Prima q̄ clericꝰ nō dz decipe ꝑſbē tes ſecū. Scōa q̄ regula iuris eſt: q̄ vnuſq̄ſq̄ po teſt renūciari iuri intro ducto pro ſe. Sedvltero' inſtāt nunqd habeat lo cū in ꝑtem' ꝓfeſſionīb' ſeu renūciationīb'. ¶Rī deſ q̄ ſic niſi in ꝛuum la ta ſit ſmia: vel amicabili ter ſit cōpoſitum. Bal.

l ¶ Si quis. ſcz clericꝰ vel alis p̄uilegiatus.

m ¶ Licere venire. Jmmo vī licere. vt. ff. de iur. om. iu. ſi cōuenerit. ſi eſt ō. Sz hī fuit pactū in ſcriptura redactum ibi nō. Sz nō valet: vt. ſ. ō pac. l. hī pactuz q̄s bona fide ꝛc. vel illa in acto. ne dec i reo. Et hī nō valet: vt. ff. de reg. iur. nō dz actori. Tu diſtingue an velit p pactū iuriſdictionē. p̄o gare q̄s non pōt niſi lite ꝛte. vt ibi. an eutare q̄s pōt vt hī. Fallit autē hec regula i multꝫ caſib' ꝛ ſs dic. vt. ſ. de pac. ſi q̄s i cō ſcribendo. vbi hec eſt lex de vbo ad verbū: ꝛ q̄ hic defunt ibi ſupplebis.

n ¶ Qui. ſcz caſus.

Ter. l. ſi q̄s. hec. i. nō ꝓcedit hodie in clericꝫ q̄ nō p̄t p̄uilegio fori renūciare. c. ſi diligēti. extra de ſo. cō perē.

Diuiſio.

Generaliter. Diuidit in tres partes. ¶Prio ponit dictū ſuum ſeu ſtatutū. Scōo declarat. Tertio. p̄dicat. Scōa ibi: eos tñ. Ter tia ibi: ꝛ hoc nō ſolū. Bal. Caſus in terminis talis eſt. Queſitum fuit ab imperatore: aliq̄ clerici ſunt dyaconi: ꝛ alij ſubdyaconi vl ceteri clerici: nunqd cōpellunt ſubire tutelas vel curas eis delatas: ¶Rñ. imperator: q̄ nō. Sed nunqd eſt verū de curis nō ſolū adultoꝝ ſz furioſoꝝ ꝑdigoꝝ ꝛ ceteroꝝ: ¶Rñ. q̄ ſic. Sz inſtat ex ꝑte. pone q̄ q̄dā ſint clerici vagātes p mūdū: nunqd illi gaudēt ꝓuilegio: ¶Rñ. imperator: q̄ non.

Generalīr ſancimꝰ oēs viros reuerēdiſſimos ep̄os nccnō ꝓbros ſeu dyaconos ꝛ ſubdyaconos: ꝛ ꝑcipuc monachos ſz nō ſint clericī' immunitatē ip̄o' iurc oēs hic tutele: ſiue teſtamētarie: ſiue legitime: ſiue datiue'': et non ſolū tutele eos eſſe exptes: ſz etiā cure: nō ſolū pupilloꝝ ꝛ adultoꝝ: ſz furioſi/ꝛ muti/ꝛ ſurdi: ꝛ alia rū ꝓſonarū qb' tutores vel curatores a veteribꝰ legibus dātur'.

¶ Eos tñ clericos et monachos hmōi hīe bñficiū ſancimꝰ: q̄ ad ſacroſctās eccl̄ias vel mōaſteria pmanent nō dcuagātes: neq; cir ca diuina myſteria deſides: cū ꝑpter hoc ip̄m bñficiū cis indulge mus: vt aljs oīb' derelictis' oci oipotentis inhercāt miniſterijs.

¶ Et hoc nō ſolū in vctēri roma vel in hac regia ciuitate: ſed in oi terra vbicūq; chriſtianoꝝ nomē colitur obtinere ſancimus.

Ma autē. de ſan. epi. ſ. deo amabiles. col. ix. Conſti. fina.

¶ Illi qui nō cognt ad tutelā: ſi ſpōte recipiuntur ad ipſam debēt voluntatē ſuam infra quattuoꝛ mēſes declarare in ſcriptis. h. d. Bal. vel ſic. Ad legitimam tutelā volens admittitur clericus: niſi ſit epiſcopus vel monachus. h. d. Saly.

Deſbytros dyaconos: aut ſubdyaconos' iurc cogna tiōis ad tutelā vel' curā vocatos ſuſcipe pmittimus ſi tā intra q̄tuoꝛ mēſes ex q̄ vocati ſint apud iudicē cōpetētē ſcriptis declara ucrit talē adminiſtratiōnē ꝓpria volūtate ſuſcepiſſe. ¶ Si q̄s autē ſic fecerit' nullū ex hīs iudiciū circa aliēnā tutelā vel curaz patiat.

¶ Epos autē vel mōachos tutelā alicui' ſubiz epſone ñ pmittim'.

¶ Raptores mulieriū hic deſcriptarū puniunt pena capitis: ꝛ oim bonoꝝ amiſſionis: et deprehēſi in crimine p̄ſt ab bis quoꝛ intereſt occidi: et ſi aufugerit debēt capi: ꝛ remitti ad locū delicti poſt. p bationes legitimas puniendi. Eadē pena puniunt qui eis ꝛ per aptura aurilū preſtite rūt: ſed cōſcij ꝛ miniſtris ꝛ capite puniū tur bona nō admunt. Bal. vel ſic. Jdē' lierū dedicatarū raptoꝛes capite puniū tur: etiam ſi mulieres fuerint volētes: bo naq; eoꝝ quo ad ꝓprietatē monaſterio vel eccl̄e ipſarū applicant: vſufruct' aūt ipſis mulierib' debet: ꝛ in flagrāti crimine reperti a ꝓſonis bic noiatis p̄ſt occidi impune: ſociātes ꝛ ipſos cōſcij ꝛ miniſtri pena bic ſcripta ſunt puniēdi. h. d. Saly.

Idē. a. Hermo. mgro officioꝝ. Quarto iſtat q̄rēs. Rūſ quid p̄dicta habeāt lo cū i ciuitate Romana ꝛ ꝑtārinopolitana: ¶Rñ. impator: q̄ in oi loco vbi chriſtus colitur. Bal.

o ¶ Nō ſint clerici. q: nec hoīes vt in autē. de mo. ſ. i. ꝛ. ſ. ſi autē vroꝛē. col. i. ſm q̄ſdā: ſed tñ ſi perg ras minime eos nō eſſe hoīes er aut. p̄rallegata reperies. Tu die non ſunt clerici. ſ. ſemp cnim ſunt q̄ñq; non.

p ¶ Ipſo iure. Nā ꝛ ſi in̄ fra cōſtituta tpa qnqua ginta dierū non ſe ercuſent tñ non ꝑdicāt ſibi q̄ſ alio nō ꝓtingit. vt i ſti. de ercu. tu. ſ. q̄ aūt er cuſare. ꝛ vt. ſ. de appel. cius et incole. ſm Jo. bo die aūt nō p̄t eſſe niſi le gitimi: ercep̄ cēpiſ ꝛ mo nachi: nō q nec legitimi eē p̄ſt. vt in autē. co. ſ. deo amabiles aūt. col. ix. vñ lege hic aut. ꝑ hyteros.

q ¶ Datiue. Que dātur a iudice.

r ¶ Dant. Ut p̄digo ꝛ il lis q̄ſ nūc reſ' ſupeſſe nō p̄ſt. vt i aut. e. ſ. aūt. et i ſtit. de cu. ſ. furioſi. quaſ aut. lege q̄ icipit pbios.

s ¶ Derelict'. Sic q̄ ceſſante cauſa ceſſat et effectus. ſic ꝛ. ſ. de bere. l. j. et ff. ſ. ō imi. l. j. et de teſt. imili. l. ſi. ꝛ. ſ. e. aut. ſz neq; tu. ꝛ aut. ſi ſeru'. ff. ꝓ ſocie. l. actione. ſ. ité ſi alicui'. et inſtit. de ercu. tu. ſ. ité hi q reip. ꝛ. ff. de ercu. tu. l. ſi duas. ſ. pe. Ar. cōtra ff. de poſtul. l. i. ſ. ſcrum. ſed ibi + impulſiua: hic eſt finalis cauſa.

t ¶ Pbros. Subdyaconos. Nic nota q̄ bis. ſ. tñ q̄ ſunt in ſacris ꝛ dimibus cōſtituti dat immunitas: q̄ inferioꝛib' denegat: cōpelluntꝰ ḡ erocisſe ꝛ alij eē tutoꝛes. Sed iſti p̄ſt eſſe legitimi volētes: ſz nō teſtamentarij vel datiui: ep̄s autē vel monach' nullo modo: vt. ſ. c. aut. in ſi. et in aut. vñ hec ſumitur. ſ. deo amabiles. col. ix.

v ¶ Vel curā. Loquitur de cura furioſi vel prodigi ad quaz per. l. rij. tab. vocant agnati. vt inſtit. de cura. ſ. furioſi.

x ¶ Si quis autē ſic fecerit. l. ſi declararuerit hoc infra q̄ttuoꝛ mēſes: ergo ſi nō fecerit: hoc p̄eindi cat in alios ſm pau. ſed p̄. Jr. ꝛ Jtē o. ꝛ nos con tra. ꝛ dic ſi q̄s aūt ſic fecerit. i. ſi ita tutelā ſuſceperit ſoleniter nec enim eam aliter ſuſcipere dz: nullū ex hoc ꝛc. vt. ſ. de ercu. tu. l. volūtarie. ꝛ. ſ. de bis qui ſpō. pub. mu. ſub. l. ij. ꝛ. iij. li. j. Jtē nūquid ſuſceptio vnius excuſat ab

Ter. l. gſſa liter. hec ler eſt canōiza ta. vī. qō. j. gſſaliter.

Epi ꝛ mo nachi tutoꝛes eſſe nō poſſunt.

Cauſa ceſſante ceſſat effect'.

+ Jſtā ſolutiones ſequit Bal. ꝛ doc. hic.

Jmmunitas a tutela dat tñ i ſacris conſtitutis.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2020

ercusat ab alijs: vt alis tres tutele ercusant: vt isti. de ercu. tu. §. ité tria: R ſi. ſic ſm. p. Sz tu dic ſuũ priuilegiũ excuſare cñ nõ ſuſceptiõe huius: ſed per hãc ſuſceptionẽ renunciatiũ nõ videt pri uilegiũ vt dictum eſt.

a ¶ Baptores. Dyaconiſſarũ. idez in qualibet muliere. Azo.

b ¶ Irreuerentia. i. cõtra dei reuerẽtiam. ſic. x. j. de here. l. manicheos. x. b ſi eſt in. i. contra. als ad.

c ¶ Curatorib⁹. quõdã.

d ¶ Louicti. ſp de phbẽño né vt negare nõ poſſint. ſic. x. j. vt liceat vnicuiq; ſi. iu. l. vj. Sz ar. §. j. de in dels. l. nullus. So. illud rſpare eſt: ritud ſpale. Alc.

e ¶ Spectabilis. ſlota q ſunt clariſſimi: q ſpectabiles. Accur.

f ¶ Preſcriptione. omnẽ enim honorẽ rc. vt. j. vbi ſc. vel cla. l. j.

g ¶ Dyaconiſſa cõſtituta. x ita conſecrata.

h ¶ Addicent. Si petan turi fra annũ poſtea autem hz fiſcus. vt in autẽ. e. §. ſi quis rapuerit.

+ Vide hodie c. ſi. extra de ſpon. i lib. vj.

i ¶ Plenã poſſeſſionẽ. ſ. ciuilẽ nõ naturalẽ. vt. ff. de acq. poſ. l. naturaliꝫ. i ꝑn. azo. Illũ dicũt ea nõ eſſe fructuariã ſz habere vſumfructũ: vt. ff. de vſu fru. de fructu. §. fi. Terꝛtij dicunt p hãc. l. q; fructuari⁹ nulla habet poſſeſſionẽ. ꝓma verior eſt.

k ¶ Ceteros. Preter ſeruos q concremant: vt. j. de rap. vir. circa finẽ. x q hic poſtuit ibi ſupplẽtur in multis. Accur.

l ¶ Capitali. Nõ cñ ſpolienẽ dict⁹ bõis: imo habẽbũt bõa ſui heredes.

Ter. §. finauté. iſte terꝫ ẽ ſingla ris z non reperit alibi ſm bar. hic.

Eo nobis. ¶ Laſus. Impator⁹ dicit ꝙ fecit multas leges ꝓ ſtatu eccliaꝫ: x adhuc parat⁹ eſt facẽ: vt in caſu ꝓti. vt ecce ſpõ⁹ q ẽde rat arras vult venire ad religionẽ oli nãs amitte bat: recipiẽs reddebat i duplũ: vtrũq; hoc remoꝛuet. nã ſpõſus recupat. Item illa nõ reddit niſi ſimplũ. Scõo dicit ſi vir vel vxor venit ad religionẽ q̃ q intrat habẽt ꝓpo mortuo: z ſic mlier vl ei⁹ hẽs dotẽ rehabẽt vir vel hẽs ei⁹ donationẽ ꝓpter nuptias niſi erãt fcta ꝓcta ꝺ lucrãdo alio ꝓmoriẽte q̃ nũc hñt locũ ac fi religioſus eẽt mortuus.

¶ Hoc etiam. ¶ Caſus. Pater ꝺz filiũ mõachũ inſtituere ſicut non monachũ. Scõo q̃ ſic ſuccedit ab inteſtato ſicut nõ monach⁹. Tertio ſi poſt ereat de ecclia res remanẽtes ꝺ mõachatu ad ipm. Et ſic ſolet fieri in multis.

Lex. xlj.

Baptores virginũ vel viduarũ vel dyaconiſſarũ[a] q̃ deo fuerit dedicate peſſima criminum peccãtes capitis ſupplicio plectẽdos eſſe decernimus: qđ nõ ſolũ ad iniuriã hoiz; ſz ad ipſi⁹ oipotẽtis dei irreuerẽtiaz[b] cõmittit. ¶ Qui itaq; hmõi crimẽ cõmiſerint: x q eis auxiliuz tpe iuaſiõis ꝑbuerint: vbi inuẽti fuerint in ipa rapina x adhuc flagrãte crimine cõprehẽſi: a parẽtibus ſctmonialiũ virginũ vel viduaꝝ vel dyaconiſſaꝝ aut eaꝝ cõſanguineis vel tutoꝛib⁹ ſeu curatoꝛib⁹[c] ꝓuicti[d] interficiant. ¶ Sinaũt poſt cõmiſſum tã deteſtabile crimẽ aut potẽtatu raptoꝛ ſe defẽdere: aut fuga euadẽ potuerit: i hac qđẽ regia vlbe tã viri excelſi ꝓfecti ꝓtoꝛio q̃ gloꝛioſſimi[e] ꝓfecti⁹ vbis. Jn puicijs aũt tã viri eminẽtiſſimi ꝓfecti ꝓtoꝛio p illiricũ et p affricã: q̃ magiſtri imlitũ p diuerſas nr̃i orbis regiones: nec nõ vir ſpectabilis[e] ꝓfect⁹ egypti et vicariꝫ x, pcõſules x nihilominus viri ſpectabiles duces: x viri clariſſimi rectores ꝓuiciaꝝ: nec nõ alij cuiuſlibet ordinis iudices: q in locis illis iuẽti fuerit: ſi⁹ ſtudiũ cũ magna ſolicitudine adhibeãt: vt eos poſſint cõphendere: x cõꝓhẽſos i tali crimine poſt ꝓbatiões legitimas x iuꝛi cognitas: ſine foꝛi ꝓſcriptione[f] duriſſimis penis afficiãt x moꝛt cõdẽnẽt ſupplicio. ¶ Bona aũt eoꝝ ſi hoc cõmiſſum fuerit: vel in ſctmonialẽ vginẽ q̃ i aſſiſterio vel mõaſterio degit ſiue eadẽ vgo dyaconiſſa[g] ꝑſtituta ſit ſiue ñ: cidẽ mõaſterio vel aſſiſterio vbi ꝓfecrata eſt addicẽt[h] vt ex his reb⁹ x ipa ſolatiũ hẽat tũ viuit ſufficiẽs: et res oẽs ſacroſanctũ aſſiſteriũ ſeu mõaſteriũ pleo hẽat dñio. ¶ Sinaũt dya coniſſa cuiuſcunq; ecclie ſit: nullo aũt mõaſterio vl aſſiſterio ꝑſtituta ẽ: ſz ſe degit: raptoꝛ⁹ ei⁹ ſubſtãtia ecclie cui⁹ dyaconiſſa ẽ aſſignet vt ex his facultatib⁹ ipa qđẽ vſũfructũ (dũ ſupeſt) ab eadẽ eccliа zſeqt. Ecclia vo oẽm ꝓpctatẽz plenã poſſeſſionẽ[i] earũdẽ rez nr̃o hẽat ꝓhibitio nomine vel iudice vel alia q̃cũq; ꝑſona ꝗ audẽte ztẽnere. Penas aũt q̃s ꝑdixim⁹ (.i. moꝛt⁹ x bonoꝝ amiſſiõis) conſtituimus nõ tm̃ aduerſus raptoꝛes: ſz etiã eos q bos comitati i ipſa iuaſiõe rapina fuerit. ¶ Ceteros[k] aũt oẽs q cõſcij et miniſtri hmõi criis repti ꝛ ꝙicti fuerit vl eos ſuſceꝑerit: vel q̃cũq; opẽ eis intulerit: ſiue maſculi vel femine ſint: cuiuſcũq; ꝺditionis vel gradus vl ꝺignitat⁹ pene tm̃mõ capitali[l] ſubiacẽt: vt huic pene oẽs

Lex. xlij.

ſubiaceãt: ſiue volẽtib⁹ ſiue nolẽtib⁹ ſctmonialib⁹ virginib⁹ ſeu alijs ſupzadictis mulieꝛib⁹ tale facinus fuerit perpetratum.

¶ Spõſus x ſpõſa ſine arra ꝑſit monaſterij ingredi. Jtẽ vir x vxor ſaluo pacto doti⁹ x donatiõis ꝓpter nuptias. hoc ꝓmo. Pater nõ põt abſtrahere filiũ vel filiam de monaſterio: nec hac occaſione eũ eꝛheredare: ſed ꝺz filiũ vel filia hr̃e legitimã: x eſt habilis ab inteſtato ſuccedere. Hſcõo. Nõ lz iudeo hr̃e mãcipium xpiani⁹: nec euz impedire qui vult fieri chriſtian⁹. Bal. vl ſic. Põt alter ex ſpõſis altero inuito religionẽ ingredi: x ſoluuntur ſpõſalia: nec ꝑ hoc aliqua pena arraꝝ patitur: q̃ nõ vidẽtur diſſoluta eius culpa ſed ex iuſta x legitima cã. Silr alter ex cõiugiꝫ põt altero inuito religionẽ ingredi: x diſſoluit matrimoniũ nec per hoc aliqua ꝑ nã patit circa ꝺotẽ vel donationẽ ꝓpter nuptias quaſi ex culpa matrimoniuz ſit ſolutũ: habeẽt tũ ingredies ꝓ mortuo vel moꝛtua: x ſic vendicat ſibi locũ pactũ vel ſtatutũ de certa parte dotis lucranda in cauſa moꝛt⁹. hoc dicit vſqꝫ ad. §. hoc etiã cognitum. ſm Dan. de caſt.

Idem. a. Joan. ꝑ. ꝑ. Lex. xlij.

Eo nobis auxilijs ꝓbẽte oia q̃ ꝓ honoꝛe ſctẽ eccliæ catholice ad dei placitũ fieri ꝓpe rauumus[m] legibus conſtituere et operib⁹ adimplere deſideram⁹.

¶ Et iã qđẽmulta cũ eius auxilio ſtatuim⁹ q̃ eccliaſtice doctrine at q̃ ſtatui cõueniũt: i ꝑſiti vo b⁹ pia deliberatiõe duxim⁹ corrigendũ qđ hactenus ꝺo ꝺei timoꝛẽ fiebat.

¶ Cognitũ etenim nobis eſt: q̃ ſi q̃s ſpõſus vel ſponſa poſt datas vel acceptas arras voluiſſet ſe diuino oꝑi tare ſeruitio: x a ſeculari ꝙuerſatiõe recedere: ac ſctmoniali vita viuere: ataq; in ꝺei timoꝛe permanere: cõpellebat vir qđẽ[n] ca q̃ arrarũ noie ꝺederat amittere: ſpõſa vo in duplũ[o] id qđ acceꝑat reddere: qđ nr̃e mãſuetudi nis religiõi ſatẽ ꝓuũ viſum eſt.

¶ Vtũ ꝑſentẽ legẽ in ꝑpetuũ vali turã iubem⁹: vt ſi q̃s ſponſus vel ſpõſa deſiderauerit (ſeculi iſtius vitã ꝓtenẽs) in ſctmoniali cõuerſatiõe viuere: ſpõſus qđẽ oia q̃ arraꝝ noie futuri cã ziugiꝫ dediſſet ſine vlla ꝺiminutiõe recipiat: ſpõſa autẽ non duplum (ſicut bactenus) ſed hoc tm̃ ſponſo reſtituat qđ arrarũ acceꝑerat: noiẽ: x nihil amplius cõpellatur reddere: niſi quod ꝓbata fuerit acceꝑiſſe[q].

¶ Mã ꝛ maritis[r] ꝛ vxoꝛib⁹ q̃ ſecu lo renũciãt iã anteꝛioꝛe lege[s] a nobis ꝓuiſum eſt: vt ſiue maritus ſiue vxoꝛ religionis cã a ziugio receſſerit: x ſolitariã vitã elegerit: vnuſq; coꝝ res ſuas accipiat: q̃s vel ꝑ ꝺote vel añ nuptias ꝺonatiõe ꝑſtiterat: et h tm̃mõ lucri noiẽ ꝙſeqt ab eo q ſolitariã vitã elegerit: qđ ꝺebuit legitime[t] vel ex pacto ꝓpter caſum mortis exigere.

¶ Filiusfamilias inuito patre poteſt clericari et monachari: et reti net ius ſuccedẽdi ex teſtamento vel ab inteſtato: nec ob hoc poteſt reputari ingratus. b. ꝺ. Saly.

¶ Hoc etiam cognitum nobis correctione noſtra ꝺignum eſſe iudicamus: vt ſi quis in parentum poteſtate

Endiadis figura.

scētia. vt in aut. vt li. ma. ⁊ a. §. qz vo ⁊ er cōsensu. col. viij. Jté no. h resñciāte sclo bñ p motuo. vt i aut. de nup. §. distrahunt. col. iij. Sed ar. §. ff. de ver. oblī. er ca pte. §. i insulā. Jté no. q. h est vr: si alter vult q alī' intret: als §. vt in aut. q est. §. de repu. l. si cōstāte. ⁊ aut. bodie. et in decre. nō est pñ si volūt diuerter er cōsensu nisi cā stitatis cōcupiscētia. vt i autē. vt li. ma. et auc. §. quia vero et er consensu. Accur. +

+ Adde q de iure canonico inf monio nō duc cōsūma ro pōt alter cōiugū alter o iusto relīgionē igredi. ⁊ licitū ē l scio manē ti alēti se copulare. c. n. 7. c. et publi co. extra de puer. iug.

a ¶ Absolut'. Per emācipationem puta.

b Quasi ingratus. Ob hoc ipm q intrauit mōnasteriū erberedari nō dz vt h. ⁊ in aut. c. §. nullam. ⁊. §. interdicim⁹ aūt parētib⁹. Sed qd si ante ingressum intrauit indimiscām cōmūnit: Videtur q nō possit erberedari: q talis ingressus oēm macūlā abstergit vt in aut. de monachis. i pn. col. i. Vel intelligē illō de peccatis de qb⁹ satisfacere deo pōt in mōasterio cōstituti: ⁊si nouella videt dici q ingratitudo purget p ingressū. ‡ Jté quod vonet ħ filiusfamilias. nā voto nō dz obligari. vt. ff. de polī. l. si qs rē. §. voto. q est §. sed hic cōsuleret: vel hic scipsum: ibi ad aliquid dandum.

‡ Hoc ē erroneū. i. nō licēat. vt. q. iij. qd aūt in irregularitate: vide glo. fi. l. c. ij. extra de apostā.

c Quartaz. q est bodie tricesimus: vt. §. de inof. testa. aut. nouissima.

d Parētū. §. an cēteris agnatis vl cognatis succedere pōt: videt q non: q eoz cognatio est in celis: nō in terris: vt i aut. quō opo. mo. vo. §. nō ingredi ctur. col. i. §. dico §. et q nō dz nō habēt cognationē in terra: vel rū est vt ea occasione ercant monasteria ad colloquēdū: cognationē tñ anneram naturalē retinent. vt. §. de codicillis. l. fi. et. ff. de reg. iur. l. iura. Sic ꝯ nota q nō nocet imitatio statuꝰ ad succedēdū vt. ff. vñ liberi. l. fi.

e ¶ Heredes. Filij.

Ter. §. hiita. 9. col. cū §. §. 7 sc. c. j. 11. 7. c. iudei. extra de iudeis.

f ¶ Pertiere. Vt ⁊ i autē. de san. epis. §. si monachus. ⁊ h ti tenuit ingressus. als si cr §fluz nō vat let nec valet tacitū. i. tranſlatio. vt. ff. de seruis. rusti. §dio. ité sic. §. q ba bet ban stum. in fi. §.

g Dis. Versus est ite.

h ¶ Tenoz. grecar: legū vt. §. ne ptianū mā. l. i.

i Eripiantur. Vt. §. de bere. l. manichęos. in fi. §z videt ħ §Paulus §dirit: fui subditi ctore dñi⁹ vris: non tñ bonis ⁊ modestis: sed ēt discol. §z illud itelligē dū fui sunt: nō aūt. phibet eos fieri liberos p. l. istam. et sic postea nō essent fui.

k ¶ Seducere. Argu. contra. in anten. vt nulli iudi. §. adulteram. col. ij. vbi vir recuperat vxorem.

l ¶ Eternitas. i. nos qui sumus eterni.

Continua tio.

m ¶ Snauiter. i. sapienter. ignauiter. i. stulte.

¶ De episcopali audiētia. ¶ Supra de priuilegijs ⁊ officijs clericoꝝ

rum: nunc de iurisditione episcopi quam habet in audientia causarū et similibus ponit ⁊c. Also.

n ¶ De epali audiētia. Ac si dicat de iurisditione episcopi.

o ¶ Curamq. i. reuerendam solicitudinem episcopi.

p ¶ Egociatores. i. mercatores. subaudi etiā si qui ⁊c. ? dic no strā §s principis. Solebant enim negociatores qdā christianos captos ab hostibus redimere: ⁊ erigebant vltra id quod dabāt. Sed hodie nihil preter precium vl' operā quinquēnalē debent erigere: vt. §. ō postli. reuer. l. fi. ⁊ hoc vt fiat: christiani epi proui deant qbus verus cult' ⁊c. ? supplīa. Jté prouideant adiumare ⁊c. Ulterius fine supplīone: sic ergo statuitur hic modus in mercādo. ⁊ sic est §tra. §. de iudeis. I nemo erterus. et. ff. ad l. iul. de annona. l. fi. Solu. speciale est in mercatura hoīm. Vel ibi nole bat vēdere. hic sic et §m hoc ponēs hic casum in qualibet mercatura rez quibus hoīes indigent ad vīendum ⁊ sunt vēnales. vt argu. ff. de offi. pfec. vr. l. i. §. curat. ⁊. ff. de mu. et hono. l. fi. §. ītē episcopi.

Mercandis rebus an possit modus in stitui.

q ¶ Christiani. i. epi alīj habent christianos. ⁊ in fine habent epos: et tūc plana est littera.

r Quibus. §. episcopis §m vtrūq; modum.

s §Sicricus. Queritur §re hoc §t di ctum in clerico: ⁊ an idē §t in laico? Volucrunt quidam dicere q nō §t idem in laicis qō in clericis: qz ab eis maioz erigitur honestas: qz cū plus committitur. ab eo plus exigit: vt no. §. ti. j. l. pref byteri. Tu dic cōtra. nā ideo ponitur in clericis: qz in eis magis pubitabatur. nā credidisset fore te aliquis q occasione priuilegioz que concessa sunt clericis: fore tūtō esset cōcessum: quod remouet hec ler: sed videt hunc clericum nō debere punīri: cū appellatio non teneat. vt. §. quo. ap. nō rē. l. ante sententie. et ff. de ser. erpor. l. si vendi toz. et. §. fi manci. ita fue. alī. l. ea quidem. sed certe licet non teneat appellatio: pena tamen nō de crit. et. p hoc. ff. ad. l. coz. de fal. l. si quis.

Dines plꝰ obligat ꝯ pauper.

t ¶ Causa. Q̄s presumit semp §m Jo. ⁊ ideo appellatio non valet: vt. §. quoz ap. nō rec. l. abstinendum. ⁊. §. ad. l. coz. de fal. satis. Et sic no. non appellare §m legem ante §niam diffinitiuā vt hic. ⁊. §. quoz ap. l. ante. nisi in casibus. vt. ff. de appel. recī. l. §. Sed aliud §m canonez. vt. §. q. j. c. quicūq. ⁊ ēt de ap. cum §t romana. Accur.

u ¶ Dulcā. improprie ponit. vt. ff. de vb. sig. l. si q̄ pena. ⁊. l. alind. §. j.

p ¶ Sanctio. Que est. §. quo. ap. non reci. l. ab executione in fi.

Expendere.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a Expendere. Jd est soluere. vt §.
b Banc. Scilicet penam.
c Erogari. Spāle est ħ. als fisco. vt §. de mō mulc. l. multe tax. Et no. circa hāc l. fin. Ḃ. & ibi Bal. & ff. de iudi. aptissime. In medio nō ē loc' remedio §m. ll. vt §. de sen. iter. om. iu. l. ħ. & in pal. Laptissimi. & ħ si. lo cus est appellatiōi: vt §. d ap. l. eos. Et dic erogari ab ep̄o. z fic fac ad ti.

Recusatō debet ppo ni ante litē cōtestatā.

Q Emo. Casus. Dieb' paschalibus' z suentipator' pmit tere i carceratos stare ex quo mādat alius indicib' faciēdū. p. l. ista: etiā sine alio speciali mandato. Scōo excipit q̄ sdā i mas rimis crib' z institutos q̄ stabūt sp intra carceres. Tertio dic q̄ etiā illi q dñt stare ex carceres: ita demū stēt si illa crimina cōmiserint nisi semel.
d Deinceps. l. iuder.
e Affat'. i. rōnes vel rescripta. q. tarde dam' q̄nq; cū sum' alijs attēti vri aut. ō ap. §. i. col. iiij.
f Lōsuetum'. Nō intui tu p̄sone vel spāli p̄rogatiua: q: tūc nō egreditur p̄sonā: vt §tit. de iur. na. §. sed z q̄ō p̄ncipi. Jnspicit q̄ cōsuetudo: vt. ff. de pi. ac. l. vel vnuersoz. et de fer. l. p̄sides. z. l. fer. l. puiciaz. et. ff. q̄ō cū eo. l. fi. z ō le. i. si fu' pluriū. §. fi. Sed arg. §. ff. de re. eo. l. i. §. fi defunctus.
g Paschalis. Qui sez dies dicit p. vij. dies ante: z per. vij. post. vt. §. de fer. l. omnes. ij.
h Sz ab his. que dicta sunt. §. p̄cedenti.
i Secernimus. i. excipimus.

Sacrileg' q dicit.

k Sacrilego. sacrileg' est ille qui sacrum furtū puit: siue de loco sacro siue non: vt. ff. ad. l. iul. pec. l. sacrilegi.
l Stupri. q̄ dīa sit iter hec tria. bés. ff. ad. l. iul. de adul. l. stupri. p totā legē. z. l. §. adulterium.
m Adulterio violato: q̄. p eodē ponūt hec duo. cū. §. dicit de adultero.
n Parricida. qui occidit patrē vl aliquē de pa rentib' suis er linea ascēdenti vel descendenti.
o De ōño. i. a ōño.
p Nō §. nā frustra i uocat aliquē q i eū cōmisit: vt bic. z. ff. de mino. auri liū. i fi. ff. ō rī. nup. l. filio. §. si ignominiosaz. z i auf. vt li. ma. z ani. §. q̄ vō ita cōperiūt. col. viij.
q Concludimus. Sez alijs quibus permissimus.
r Crimina. scilicet minora.
s Commissa. Jd est delicti cōmissi.
t Lōsuetudini. §o. q̄ duevices faciūt z suetudinē. Sz ē ex decā pos. z. ppic. cū eccla. sutrina. ibi nec er eo q̄ clici adiciū. ꝛc. Sol. bic in criminalib'. + als nō inducūt z suetudinē nisi p scriptio incideret: vt ibi. Et no. delicta iterata plus puniri. fic. z. ff. de iure pa. l. i. z. ff. de pe. l. aut damnū. §. quisquis. z. j. ad. l. iul. de vi. l. seruos. §. fi. z. j. de ser. fu. qcūq;. z argu. j. ad vell. l. si mulier. ij. z de bo. que libe. l. i. §. §. vbi autem pueris. z. ff. de lega. j. fideicōmissa. §. fi. quis decē. z in aut. de defensō. ciui.

+ Concor. xxv. q. ij. ca. tta nos. §n. de peni. dis. j. c. sicut tribus. facit c. venerabilē. in gl. super vbo ex suc-

Expendere. Jd est nō fisco nostro volum' accedere: sed pauperibus fideliter erogari.

In diebus paschalibus non debēt captiui in carcere detineri: nisi detineant pro crimine enormi: vel nisi sint delinquere assueti. Bal. z Pau. de cast.

Impa. Gazati. Tale. The. z Archa. aaaa. Jl copto. p. p. Lex. vij.

Q Emo deincepsg tardiozes fortassis affatch nſe penni tatis exp̄ectet. Et requenti iudices qō idulgere cōsuetum'i. Qui pri mū dies paschalis k extiterit: nullū teneat carcer inclusuz: oim vincula dissoluant. Sz ab his secernim' cos a qb' z tamen ipo tius gaudia/letitiāq; cōcm si dimittant a iaducrtim'. Quis cñ sacrilegok dieb' sctis indulgeat: qs adultero: vel stupril: vl incesti rco tpe castitat' ignoscat: qs non raptorē virginis in summa qete et gaudio cōi pſeāt instāti? Nullā accipiat requiē viculoz: q̄ celere sepultos q̄az scelcris imanitate nō sinit. Patiant' tormenta veneficus: maleficm: adulterm viola toz mancte: homicida: parricida: qō fecit sp expectet. re' ctiaz maiestat' dō. ño aduersus quez talia molit' ē/ vcniā sparē nō oz. Jdis ergo tali q̄z sub astrictione dānat: idultū nſe serenitat' co p cepti fine cōcludim' vt remissio nē veniā ceria/ nisi semel cōmissa nō habeāt: nec in eos liberalitat' auguste referat hūanitas: q ipsum tale vetcris admissi ſi emēdatiōi poti' q̄ cōsuetudini deputarūt.

Imperator. Lex. viij.

Tres trimō pretores electe opinōis in hac vrbe p singulos annos iudicio senat' p̄cipim' ordinari: q cōpetētes cās et debitos act' integre discepta re/ atq; retractare debeant.

Mime. z meretrices nō dñt induere habitū mulieri dedicatarū. Saly. z nota §m Bal. sup hac. l. inter habitum meretri calem. z matrimonialē esse distinctionē: z ideo possunt cogi meretrices portare aliq̄ habitū distinctū/ vel aliqd signū. B.

Impera. Theo. z Arch. z Ido.

Habitu. i. non portent vestes monachorum. Alcur.
Deo dedicatae sunt. z hoc ad curā epi pertinet. et est generaliter hodie hec prohibitio. vt in aut. ea. §. fi. col. iv.
Archiepiscopus. Archiepiscopi. z. gerōta ses ner q̄si maiores. z seniores sacerdotes q sunt archipbri. Alij dicūt. i. archiepi. Vl dic. i. miores sacerdotes. Alc.
Diocete. i. dyacones §m q̄sdam. Vel dic. i. epi sic dicti a dyoceſi. Vel dic. i. alij sacerdotes.
Ergaſiotanoz. ergani. opa. siotanoz. i. metalla. ħ cez q dānati crāt i metalla q xpiani erāt.
Dirigant. vt eis cōfiteant pctā: z istillis pe/ intentiam indulgeant.
Quod officiū tuū. o tu prefecte pretorio cui missa fuit hec lex.
Solicitis. nam debes mittere oībus epis qui sunt sub tua dyoceſi. vt hec obseruent.
Exercubijs. i. vigilijs.

Dictos. Quidā religiosi p vim auferebāt dānatos pū duc̄batur ad furcas: q̄ hic phibetur. Secūdo q̄ inder ciuilis punitur nisi ipe punierit dictos religiosos: q̄ si non p̄t referat ad p̄nci pē. Tertio q epi debent corrigere suos clicos ne talia faciant. als cez est periculū. Quarto q tā dānati q̄ alij. p eis pos sint appellare infra tps legitimū: olim bidnū vl tridnū. bodie. x. dierū.
Addictos. i. deditos vel deputatos: vel cōdēnatos: vel iudicatos vt dānentur ad mortem.
Eorum. repetere nulli. et dic sinoditas. i. gpres sunt sinodis: vel congregationib' vt prelati.
Vēdicare. l. auctē sua.
Sub pſecutiōe. ideo dic pſecutiōe. q̄ cū talēs ducantur ad suppli ciū multi sequūtur eos marime p̄uu.
Pergentes. Et ideo q̄ cum pergūt quilibet debet eos verberare.
Primates. i. maiores officiales curie. Alc.
Vindicet. no. clericū punirī a iudice ciuili cez fuisse primlegio fori. ppt crimnis enormitatē: vt et. j. vbi sc. vel cla. l. j. et ſ cum punitur i patrimonio suo. Jn persona aūt

Sinodite q dicūtur.

Clericꝰ q̄n q̄z a iudice fecſari puꝓnitur.

non punitur nisi p̄ius ab episcopo spoliet'ur: vt. §. tit. j. auf. clericus. et est lex ista de verbo ad verbum. j. de ap. l. addictos.
Nostram. Scilicet imperatoris.
Cetera. Que eis commissa sunt.
Redundabit. Scilicet boc.
Si quid. Jd est aliquid.
Jpſi. Scilicet epi scopi.
Quibus. §. dānatis. Et dic etiā clericis vt appellent p̄o dānatis etiā eis inuitis: vt. ff. de ap. l. nō trā. Nec obstat q̄ clerici nō dñt interesse cause sanguinis §m canones: q nō inter sunt vt imponat pena: §z vt nō imponat. c. §niam. ex ne cle. vl' mo. Jtē solū appellat nō exercet. vt nō imponat. c. §niam. ex ne cle. vl' mo. Jtē solū appellat nō exercet. Si tempora sufficiantur. olim bidni vel tridui: bodie decem dierum: vt in aut. de ap. in p̄n. col. iiij.

a ¶ Si qui. Scilicet non subditi eius iurisditioni: als in eū compro/mittere nō possūt: vt. ff. de. arbi. sed si in seruū. ¶ Item ponūt quidā q̄ sunt laici. nā clerici non pñt declinare iurisdictionē sue epi: vt arg. in aut. de sanc. epis. ¶ Economos aūt. in fi. col. ix. ¶ Et hoc dicunt etiam quidā decretiste: sed nō potest probari per legē vel canonē alibi quē. q. xiii. ¶ Economos. loquitur in speciali casu reddēde rationis: sed fm Lotho. z fm hec iura epi nullam habebat iurisdictionem. vt. ff. titu. j. cū clericis. z. l. omnes q. et. l. iubemus. ¶ fi. + Et sic fm eū non est necesse predicta sic exponi: sed nō videt bene dirisse qz etiā fm iura ciuilia habebat iurisdictionē. j. c. l. episcopale.

b ¶ Legis. i. religionis.

c ¶ Antistitem. i. cōpromissarium in dicem.

d ¶ Non vetabūtur. Sicut nec apud quēpiā ex traordinarium iudicem. Et dic nō vetabunt. immo permittit: q. qō non phibet permittit. vt. ff. qui. ex can. ma. necnon. ¶ quod cis inquit.

e ¶ In ciuili. Nam in criminali nō sic tenet: vt. ff. de arbi. non distinguemus. ¶ iulianus.

f ¶ Spōte. immo posteā cōsentiunt ex necessitate cū cōpellunt. Sed dicerunt quidā cōtra: q. epūs rediet spōte inter eos q eū elegerunt: et nō cogit sententiā dicere: licet ceteri arbitri cogantur: vt. ff. de arbi. l. iij. ¶ i. Vdic inspecto initio: quia nō cogitur recipere inuitus per allegatam legem.

g ¶ Quod. s. iudicium.

h ¶ Abfuisse. Si habes affuisse subaudi coacte. z est fi. ff. de iu. l. ij. in pn. et de auc. z cō. tu. l. i. ¶ fi. Vltī habes abfuisse. tūc dic. i. nunq̄ in eos cōfisse: vel etiā. ¶ sensērūt pe sniē est vna pars absens. ¶ Aī nō valet sententia altera parte absente. plata: nisi in cōpromisso hoc esset dictum. ff. de arbi. vbi. ¶. ¶ si gs litigato rū. als est. l. si q̄s litigato rum. Itez no. q. vsq; ad hāc legē tractant de cura epi: nūc incipit de audientia in hoc.

Epiſcopale. ¶ Lasus. Duo errat nec cōsentūt in epm bonoñ. vt iudicē: valet sententia et nō pōt appellari sicut neq; a pfecto. Secūdo dicit q̄ iudex ciuilis pōt in executionē sniam epi. Viuia.

i ¶ Audiri. Nec. l. loquit cū duo nō subditi cōsenserūt in epm vt in extraordinarium iudicē. z prorogāt iurisdictionē eius: superiori tamē lex vt in arbitrū: aut q̄ iter subditos ordiarie iudicauit: z ita nō corrigit. l. ista in eo q̄ hic dicit nō applauari: ¶ fm alios corrigit. vt. ¶. statim dices. Itē in dubio ¶ sumit in eū vt in iudicē ¶ sensiū spōte? q̄ in arbitrū vt sic snia valeat z actionē pariat: vt. ff. de re. du. q̄tics. ij. nisi pena vel sile sit appositū q̄ declarat cē arbitrū: vt. ff. de leg. j. si fu? plurīū. ¶. fi.

Arbiter k ¶ Westris. prefectis pretorij⁹ loquit: a quoꝰ sententiꝰ non appellatur: sicut nec ab epo: vt hic. z. ff. de offi. pre. pre. l. j. ¶. fi. et de mi. l. prefec. pretorio. l. j.

l ¶ Tribuatur. Nō. snīam per epm latā a potestāte exequēdā. sic ergo et a magistro latam vel doctore. Et no. arg. pro sententia doctorum.

m ¶ Si quis litigantiū. Nec est in aut. e. ¶. ij. q̄s aūt litigātiū. col. ix.

n ¶ Contradicat. appellando a sententia episcopi.

o ¶ Judex. hec aut. corrigit duplr. l. epale. fm q̄sdā. Prīo. qr ibi ex eā epꝰ pfe. pto. hāc minor reputat etiā magistratu municipali. cū demū ad maiorē appellat a minore: vt in aut. de ap. ¶. pe. z. ¶. fi. col. viij. Sedo q̄p illā. l. nō appellat a snia epi: per hanc fi. Tu dic nō corrigit: qr hic cognouit vt ordinarius inter suos subditos: vt et coꝛ poze ptzi. ¶. precēti. illa q̄ iter nō subditos: sed plene dicvt in coꝛ. Sedo niot. hic ¶ aīe q̄ sedo nō appellat ab eodē litigatoze. sic z in aut. de ap. ¶. illud. col. iiij. z. j. ¶ asserto. l. j. ¶. j. z ¶ pci. ipa. ofer. ¶ q̄s. z in aut. de sanepis. ¶. ¶ si q̄s ¶o. col. ix. regulariter ⁊tra. vt. j. nec li. in vna eadēq; causa. l. j.

Appellatio secūda q̄nq; est interdicta.

p ¶ Fuerit. l. sententia epi.

q ¶ Appellare. et fm oꝛdinē legum appellatiois nē deferri. vt in coꝛpoze.

r ¶ Principē. distinctione habita q̄ fit. j. de ap. ¶ pcipimus. i fi. z in aut. de ap. ¶. illud. i fi. col. iiij. Vel istelligeillud fieri ad ipm z illos cognoscere et eī delegatōe. Vlroq; aut. illa cum est delegata vniuersitas causarū: hec cū aliq̄ cā specialis. Itē fm a30. q̄nq; hoc falliti des legato adcām specialeꝫ si ipe delegauerit aliꝫ. nā appellat ad eū nō ad pncipē. vt. j. q. ¶ pua iurisditiōe. l. j. i fi. Et est ꝫ regula ḡnalē. ff. qs ex a quo. l. j. ¶. j. Sed ibi i delegato ab alio ⁊tra ad pncipe: et ad vniuersitatē causaꝝ.

s ¶ Judices. Produ/ctos i. pcnl ductos

t ¶ Negetur. et ad hoc. ¶. de cust. reo. l. j. z. l. fi.

Libra qđ sit.

v ¶ Libellis. i. panibus a libū libi. vel liba libe qđ est panis alb⁹ z subcinericī: z fic ē diminutiū. z ¶ qđ ozin auctoritate. puer fugitiuus noluit libū a facerdote accepe.

Cōmentariēses qui dicuntur.

x ¶ Cōmentariēses. i. carcerū custodes. vt. ¶. de cust. reo. l. ad cometariēsē. ac.

y ¶ Decret. i. assignat.

z ¶ Allimonie. i. ¶ pauperib⁹ sunt relicte cū nulli sint pauperiores istis. vt ¶. ti. j. si q̄s ad declinan/dam. ¶. vbi aūt.

Aduerte q̄ clerici in nō suū iudicē nō pñt cōsentire: nisi etiaꝫ clericꝰ sit ⁊ dyocesani consentiens accedat c. significasti. extra de iudi.

Iudex. Produ/ctos. reos de custodia carcerali vidcant et interrogent: ne his humanitas clausis per cozzu pros carcerū custodes negetur[5]. Victualē substātiā non habētibꝰ faciāt ministrare libellis[v] duobꝰ aut tribꝰ diurnis: vel quot existimauerint cōmētariēses[x] decreto[y] q̄z sumptibꝰ proficiāt alimonie[z] pauperū: q̄s ad lauacrū[a] sub fida custodia duci oportet. Multa iudicibus viginti librarū auri et officijs cozū ciusdē pōderis cōstituta. ¶ Ordinibꝰ[c] q̄z triū librarū auri multeta proposita: si saluberrima statuta contēpserint. Nec[d] decrit antistitū christianę religionis cura laudabilis: q̄ ad obseruationem constituti iudicis: hāc ingerat ammonitionem.

Libri improbate fidei debent videri epo combuti: et artem mathematicam exercēs (nisi errore dimisso) debet expelli de sacro imperio: infra quod postea reperti⁊ est deportandus. b. d. Saly.

Iidē. aa. Leciliano. p.p. L. xj.

Mathematicos[e] si non sunt parati codicib⁹ erroꝛis p. priū sub[f] oculis episcopoꝛū incendio cōcremātis catholice religionis cultui fidem tradere: nūq̄ ad erroꝛem preteritum redituri: nō solū ab vrbe roma: sed etiam ab omnibus ciuitatib⁹ depelli[g] decernimus. ¶ Qui si hoc non fecerint: z cōtra clementie nr̄e saluberrime constitutū in ciuitatib⁹ fuerint cōprehēsi: vel secreta erroꝛis sui z professionis insinuauerint:

a ¶ Quos. scz incarceratos.

b ¶ Lanacrum. Et stuphan.

c ¶ Ordinibus. Eius loci. vel ciuitatis.

d ¶ Fiet decerit. i. non debebit deesse.

e ¶ Mathematicos. Sic dicta matheſi penultia. pducta qō ē diuinare. nō a matheſi penultia correpta. nā Scire facit matheſis: ¶ Sub oculis. i. reo ꝓsente. z sic ponit sub. p

Mathematicus vñ dicit.

[diuinare matheſis. coram: vt. ¶. de re. cre. l. generaliter. in fi. pcin. ibi sub ipso iudice etc.

g ¶ Depelli. i. expelli. sed certe immo magis puniri. vt. ¶. de male. z matheſ. l. et si ita excepta. cōtra. Sed dic q̄ habebant tantū libros nō aūt operabantur in malum: vt in. l. contraria. Accur.

Christianos.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a C Christianos. i. cpos. ꝛ habes. ff. de postli. reuer. l. fi. ꝛ ar. ff. c. l. j.
b C Vel damnis. i. iniurijs.
c C Jlenones. Absolui. Emancipent filie: manumittant ancille fm deos. ꝛ ió nó mutet ꝫ interpretatio: vt. ff. de le. ꝛ senatusco. minime. C erpsse habes. ff. de spectaculis. li. xj. l. fi. Sz ff. eq sunt sui vl ali. iu. l. fi dñs. vbi dz eq cópellitur vendere. So. ff. corrigit: vel ꝫ passim ꝙstituit: ibi cũ ynó vel alter o tm cópulit. Jtez nota spāle vt cópellat ꝑf emancipare fic: ꝛ. ff. de ꝙdi. ꝛ demũ. fi cui. ij. ꝛ si quis a pa. ma. fuer. l. fi. ꝛ. ff. de adop. et si pubes. rl arit ff. visti. g. mo. ius pa. po. sol. ff. fi.

Ꝑf qñq cogit emã cipare.

D Ecernim⁹. ¶ Lasus. Quicunq; vult cõuenire economũ maiores ecclie ꝙstãtino pol' agat coꝛã pfiarcha si vult: nã et coꝛã pfecto ptorio pot agẽ. scda ps ibi: et facer dotẽ. idẽ dicit qõ ler supꝛ fi q er. ꝛ sensu.
d C Quicũqꝫ. scz actor.
e C Que. scz ecclesie.
f C Et ad. ꝛ pid est.
g C Pfectoriũ. als presidẽ byterũ. f. episcopum.
h C Et iudicis. nã et in se synceritatez bñe dz: et qz eps et qz iuder. et not. er bac. l. economus debere eẽ clericũ. aliogn ẽre dz ceret archiepm in eũ bñe iurisditionẽ. et ad idẽ. ff. qõ cuiusq; vniuersi. no. l. plane. sed ibi dicit poꝛ test non dicit debet.
i C Epale. i. archiepale. ꝛ facit. ff. ti. j. cum clericis. bodie inuitus. vt. ff. ti. j. auf. clericus.
k C Antistitem. i. epm.
l C Ducaf. nã ꝛ pfectũ põt eligẽ actoꝛ. vt. ff. ti. j. l. cũ clerici. ꝛ. l. oẽs q. ff. j.
m C Jnuit⁹. qz pfectũ pt eligere. inuit ꝫ ḣ ꝙ als iuit⁹ agat. ꝛ sic est ff. j. vt nemo iuit⁹ agere vel ac. co. l. i. Sol. ff est init⁹. qz als nõ pt ꝙseq qõ obẽt. vt. ff. de sepa. l. fi. et sic ꝓ pue ꝺz init⁹. ꝛ sic itellige ꝙ ducaf inuit⁹ qñ duos hz iudices inuit⁹. qz habet pfectũ pretorio.
n C Emo. o prefecte.
o C Ad togatoꝛũ. Jd est aduocatoꝛum.
p C Mysteriꝫ. nõ est ne cesse ꝙ sit theologus vl audiuerit theologiã: ff ꝙ sit baptizat⁹: et i se ba beat alia sacra mysteria ꝛpianitat⁹. ꝛ ñ sit hẽtic⁹.
q C Attentatũ. punitur affectus: ꝛ si non sequak effectus. vt ꝛ dixim⁹ j. de fur. fi. quis. ꝛ. ff. ti. j. si quis non dicam. ꝛ de hoc dic vt ibi.
r C Officium. i. officialis. vt. ff. ti. j. si quis non dicã. ꝛ de hoc dic vt ibi.
s C Sublimitatis. i. prefecti pretorio. Accur.
t C Jdem vero. scz aduocatus.
v C Prestiterit. sic eñ demũ secuto effectu punik aduocatus: ff in offi/ cialibus aliud sit vt modo diri. ꝛ est rõ. qꝛ granius punik: vt hic dicit.
x C Proscriptionis. i. amissionis bonoꝝ. vel alio modo punitur. vt no. ff. de sacrofan. eccle. l. iij.
y C Jmbuti. f. q aliquis nõ imbutus sacrosctis mysteriꝫ aduocauerit.
z C Attentarum. Eis scientibus ꝛ non contradicentibus: alioquin si ignozanerant eum bereticum non tenentur.
a C Dimidie. Mundꝫ ḡ ad tps relegatis bona auferunt: ℞ dicit nõ: vt ff. de interdic. ꝛ rele. l. relegatoꝝ. ff. ad tps. q est ff. Sed boc est speciale in relegato ꝑpter bmõi crimẽ: ita ꝙ infra ꝙnqñ nõ bona ademãtur. Vel nõ auferunt per iudicẽ: sed ꝑ legẽ scriptã fic: vt hic. Jtẽ eqlius ꝺz ꝓprie ꝺz hic: ꝑprie qñ in perpetuũ fit ꝺz eqlius. vt. ff. de pub. iudi. l. ij.

Eqlius ꝑ prie qñq dicatur.

S Et est bec. l. de verbo ad verbũ. ff. de postu. l. nemo.
J legibus. ¶ Lasus. Titius desꝑsauit bertã per vba de futuro et dedit arras: et ipsa berta vel peter ei⁹ scine/ rũt titiũ paganũ: vel ꝑ pter religionẽ nõ iacere in lectoꝝ vult eũ dimit tere: certe reddat arras i dupluz: aliud si ignoꝛa/ uerit. Secũdo dicit idez si sponsa dedit sponso.
b C Post arras. mulieri datas.
c C Sponsa. Per verba de futuro.
d C Diuersitatẽ. Vel sec/ ctevel aliam iustam cau sam: vt habes de verbo ad verbũ. vt. ff. de spon. l. fi. ff. bis boc quoq;
e C Probatũ fuerit. Nã ꝓsumitur ignoras nisi probetur scies. sic. ff. qui mi. nõ pos. sup seruis. li. xij. ꝛ. ff. de ꝓba. l. verius. sed ar. cõtra. ff. de ꝓba. cũ de indebito: sed illud in odiũ illi⁹ qui negauit sibi solutũ qõ erat solu/ tum. Jtẽ ei qõ dicit scie/ tiã parentũ ẽ aliabus no cere. est cõtra. ff. de iur. ꝛ fac. igno. l. imiquissimũ. Sol. nõ obest: qz parentes sciũt: fz qz ꝓsumit eã scire: et qz ꝑ certioꝛauit eã: vt. f. de in integ. restit. mi. l. de tutela. ꝛ. ff. vñ cognatl. octaui. ꝛisso. ij. ꝛ. f. de li. cau. l. si filium. Vel dic parẽtes imputẽt sibi suã scietiam: filiã suam: qz si parentes sciuerunt et acceperunt arras tenentur in duplum.

Ignorantia ꝓsumit niſi sciẽtia probetur.

f C Boc. ꝑpter qꝺ spons/ sa sponsum recusat.
g C Jmputare. Et arraꝫ in duplũ reddat: nã non debet certioꝛari qui nõ ignoꝛauit ꝛc. vt. ff. de ac. emp. l. i. in fine.

Certioꝛari non debet qui nõ ignoꝛauit.

h C Jgnari. mulier vl pa rentes eius.
i C Jntercesserit. Quia postea incepit esse in tas li religiõe vel causa. ꝛ est sic. ff. vt i pol. lega. l. plane. ea enim que de nouo emergunt nouo auxilio indiget. vt. ff. de interro. ac. l. de tate. ff. er causa. cũ cõcoꝛ. ibi notatis.
k C Liberi. Jd est liberi tate stant.

ij Emo. vel in foro Lex. xv. magnitudinis tue: veli pũnciali iudicio: vel apꝺ quẽ iudicẽ accedat ad togatoꝝ consoꝛtiũ: nisi sacrosctis catholice religionis fuerit imbut⁹ mysteriꝫ.

¶ Dinaũt aliqd ꝙuomõ: vl ꝺ machinatiõe factũ: vel attẽtatũ fuerit: officiũ qdẽ sublimitatis tue centũ libraꝝ auri iactura ꝓ ꝺdẽnatiõe sustineat. ¶ Jdẽ vero qcũq; auꝰ fuerit ꝛ. puidũ nñe scrcnitat⁹ decretũ offiñ aduocatio nis ꝓ surreptione arripe: ꝛ. phibi tũ ꝓcinũ ꝙstiterit: aduocatio nis offõ remotus: stillũ. ꝙscriptio nis ꝑ ppetui crilij sũliter sustinebit. Sciturꝫ et puiciaꝝ recto rib⁹ ꝙ is sub cui⁹ administratiõe aliqd bmõi fuerit attẽtatũ ptis bonoꝝ dimidie. ꝙscriptionẽ ꝛ pe nã crilij ꝓ qnqñ sustinebit.

Ter. l. si le nones. mariꝰ ẽt dz ee auctoꝛ vro ri colẽdi bo nos mores ar. huiꝰ. l. in f cõsiderationẽ. ũcta gl. i. in fi. extra de eo q cõsan. vro sue.

Economꝰ an debeat eẽ clericꝰ.

¶ Impedimentũ ſtãs a principio im/ putak scienti: ꝛ non ignoꝛãti. b. d. Saly.
Idẽ. aa. Eritbio. ꝓ. p. Lex. xvj.
S Jlegibus, phibit⁹ non sint spate nuptie: ꝛ post arras spõsalicias spõsa ꝓiugiũ spõsi ꝓ pter religiõis diuersitatẽ recusa uerit: ffqdẽ probatũ fuerit añ data arras easdẽ spõsalicias boc idẽ mulierẽ/ vl parẽtes ei⁹ cogno uisse: sibi debeant ꝛputare. ¶ Si vo ignari boꝝ spõsalicias arras susceperint: vel post arras datas talis cã ꝓnie intercesserit: hisdez tñmodo redditis sup alteri⁹ simplici pena liberi custodiantur. Qd simili modo ctiã de spõsis super recipiẽdis: necne arris pe stitis custodiri censemus.

Jmbuti. scz aduocatus.
Idẽ. aa. Eutichio. ꝓ. p. Lex. xvij.
Jubem⁹ eos tñmõ ad defen soꝛiꝫ curã pagẽdã ordiari: q sacrosctis ortbodoxe religiõis ibut⁹ mysteriꝫ: Bin puinis sub gestoꝝ rectificatione pñte qz religiosissimo fidei ortbodoxe ẽtistite ꝓ depositiões cũ sacri religiõe celebrandas patefecerunt. Jta eñ cos ꝓcipim⁹ ordinariꝰ re uerendissimoꝝ epoꝝ: necnon cle ricoꝝ ꝛ bonoꝝtorũ: ac possesso

l C Quod simili modo. i. sub simili distinctione. ff. ꝓ ꝓxi. respon.
m C De sponsis. i. qõ diri quãdo sponsa recepit vel eius parẽs. Jdẽ dico eõtra si sponsus recepit vel eius pater. Vel dic qõ diri quando vir est alterius fecte. Jdem quando vir ꝛ mulier velit petere arras.
n C Jubemus. Defensozis. Scilicet ciuitatis.
o C Jmbuti. ℞ est necesse ꝙ sit theologus: sed ꝙ sit christian⁹: et ꝙ mysteria christianitatis habeat in se.
p C Jn puinis. scz ꝙ sic sint imbuti cum sacramenti religione.
q C Sub gestoꝝum. als subiectoꝝum. als sub ditoꝝum.
r C Per depositiones. scilicet scripturas a tabellione cõfectas in qui/ bus contineatur quod fic iurauit. sic ponitur. ff. de testa. l. bac consul tissima. ff. si quis.
s C Patefecerunt. bodie bec et alia iurant. vt in auten. insuran. quod presta. col. ij.

a ¶ Cõstituãt. de hac electione plene dicit aut. ô defen. ciui. ꝑ. iterim. col. iij. quã qdã habent hic.

S Ꝑsens. ¶ Cas⁹. Confessus fui me accepisse centũ mutuo a q̃dã milite sub spe futuꝛe rũeracionis: q̃ postea cepit esse ptãs me⁹: nũc volo opponere exceptiõ nũerate pecunie. q̃rit cozã q̃ opponat. ỹ cozã alio iudice. Scdo si fit alt⁹: tunc cozã ẽpo. Tertio dicit idẽ in exceptione nõ numerate dotis.

b ¶ Si ꝑns. i. pñalr adest. Quid ait si absit cã alicui⁹ ptãrie: an iterũ possum eũ ꝑ iuenire: R̃ñ deo sic. vt hic innuit. Mã logꝫ q̃ cozã eodẽ debeꝛet agi. et habes. ff. eꝛ q. cau. ma. l. itẽ ait ꝓtoꝛ. ỹ. fi. ꝛ. l. ergo. ꝛ ar. ꝛ. l. fi.

c ¶ Alias res. q̃ cõstitũt põdere nũero vel mẽsuꝛa: et i mutuo trñ. alioqn nõ posset sic venire ꝛra scripturꝛa. ꝓ̃ nisi ꝑ aꝛgumẽta scripturꝛ iserta. vt ỹ. de nõ nu. pe. l. penul.

d ¶ Obi cit. fcz hec.

e ¶ Factã. i. ꝓpositam.

f ¶ Interrũpe. facit. ỹ. c. l. fi. ꝛ de an. eꝛ cep. l. vt pfecta.

g ¶ In exceptiõe. ¶ cti⁹. ỹ. opponẽda eñeo q̃ ꝛ nũerasse dotẽ ꝓ̃ouꝛore. Mã mulieres remote fuit ab officijs ciuilibus vel publicỹ. vt. ff. de reg. iuꝛ. l. ỹ. ꝛ fac. ỹ. de nõ nu. pe. i Scrib⁹. ỹ. fi. vbi cst ỹ. l. ỹ vbo ad verbũ. et auc. ibi posita. Idẽ q̃ in his eꝛce. dicũt gdã i alijs oib⁹ exceptionib⁹. q̃s nõ placet. cũ ꝛs diu nõ opponãtuꝛ tpa non curꝛit. vt. ff. de do. eꝛcep. l. pure. ỹ. fi.

b ¶ Locũ. opponẽdo paꝛti vel eꝛtraneo.

Mulieres remote sunt ab officijs publicis.

Tert⁹: auf. statuimus. hãc aut. enõ. non appꝛobat ꝛ iuctudo: vt dicit Bart. hic ꝛ statuta circa hoc indu cũt aliã foꝛma ꝛ iuramẽti quã ꝛuabimus.

i D Emini. oẽs alios cõphẽdit nisi col ligẽtẽ. de q̃ ỹ subiecit. et sic ẽt diꝛs ꝑnũ cõphẽdit.

k ¶ Cõditiõe. vt q: seruꝰ vl⁹ alꝑ ptit⁹. Mã de ytroq; ỹ subiũ. c. ỹ q̃ nõ dño volente fuit eꝛpositꝰ: sec⁹ si eo iꝛãte. vt. ỹ. de ifan. eꝛpo. l. ỹ. ꝛ. ỹ. de bo. li. l. ỹ. ꝛ fac. ff. ỹ li. agno. l. necꝛare.

l ¶ Colonarie. est ỹ alꝰ vnus ꝛ alius alter.

m ¶ Distinctiõe. fortẽ an recepit eos sub cõditiõe vt sui fierẽt vl nõ: ꝛ ad ỹ. cõia de suc. l. nutritoꝛibus. et. ỹ. de ifan. eꝛpo. l. fi. in pñn. vbi est hec leꝛ ỹ. de verbo ad verbũ.

n ¶ Discꝛie. i. distinctiõe.

o ¶ Aucti. i. augmẽtari.

p D E creationib⁹. i. electionibus.

q D Oꝛtet. eꝛ dicunt ỹ vbo adꝰ bũ. ỹ. de cuꝛa. fu. l. fi. ỹ. cũ antigtas.

r ¶ Dederit. põt ỹ eꝛbe rũ ꝛ curialiũ decꝛeto cõstituant.

I Mauten. ỹ. iterim. col. iij. Consti. ij.

¶ Nec aut. declaꝛat q̃ debẽt eligi ciuitatũ defensoꝛes: ꝛ quales: ꝛ ꝓ quos: et ꝓ nam imponit electo declinãti: et eius officium ꝛ iurisdictionẽ ãnectit. h. d. Saly.

D Resides gẽtiũ pvnãquãq; ciuitatẽ ꝑparent homines nõ viliꝭmos: sed nobiliozes ciuitatũ habitatoꝛes: quibus aliqua rõ est bone opinionis ꝛstitutos monꝛ minaꝛi defensoꝛes ꝓ circulũ. Ut eo expꝛesso ruꝛsus ad eandẽ solicitudinẽ ꝛeuꝛtant. Decꝛeto facto cũ iuꝛe iuꝛãdo oiz possessoꝛ in ea ciuitate cõstitũ: electiõe faciendã a deo amabili cpo ꝛ venerabili clero ꝛ alijs ꝛ ciuitate bone opinionis studẽtib⁹. ¶ Et nulli liceat defensoꝛis ordinationẽ declinaꝛe: alioqn qnqz lib. auꝛi pena coeꝛcebit: q̃ i opa ciuitatis ipẽdit: ꝛ post pene solutionẽ nihilomin⁹ defensoꝛ offiñ suscipe cogat: ꝛ iuꝛabit oia ꝛm leges ꝛ ius agere. ¶ Et cõ firmabit eꝛ ꝑcepto gl̃iosiꝭmoꝝ ꝑfectoꝛ nꝝoꝝ: ꝛ in biẽnio solo ad mistꝛabit: ꝛ iudex poti⁹ q̃ defensoꝛ esse videat: vt ẽt testamenta ꝛ dotiões apõ hũc iudicẽ. q̃ acta apud cũ cõponant/ ꝛ habeatvnũ exceptoꝛẽ/ ꝛ duos officiales eꝛ ꝑuiciali officio: ꝛ iudicem in causis pecuniarijs vsq; ad. ccc. aureos.

¶ Ꝑꝛeꝛea habeat defẽsoꝛ publicã bitationẽ i q̃ monumẽta recõdat: ꝛ vnũ boicỹ q̃ acta cõsꝛuct.

M Noua cõstitutio Federici imperatoꝛis de statu. ꝛ ꝓfectu. ỹ. statutum ẽtiã. col. x. constitu. ñi.

¶ Ꝑsides vel ciuitatum rectoꝛes debent iuꝛaꝛe q̃ dinatos de heresi ꝑ eccle fiam oibus viꝛibus exteꝛminabunt: alias non valent eozũ sententie. h. d. Saly.

S Tatum⁹ hoc edicto i ꝑpetuũ valituꝛo: vt potestates: consules: siue rectoꝛes gbusc̃uq; fungãt officijs. ꝑ defẽsioe fidei ꝑsẽt publice iuꝛamẽtũ: q̃ ỏ terris sue iurisditiõi subiectis vniuꝛsos hẽticos ab eccl̃ia denotatos bona fide. ꝑ viꝛib⁹ suis exteꝛminare studebunt: ita vt ãnodo q̃ncũq; gs fuerit in ptãte/ seu ppetuã/ seu tpalẽ assumpt⁹: ẽ tenꝫ capl̃z firmare iuꝛamẽto. Alioqn neqz ꝓ ptãtib⁹/ neqz ꝑ cõsulib⁹/ neqz ꝑ rectoꝛib⁹ habeanꝫ: eozũqz fnias extũc iꝛritas iudicam⁹ ꝛ inanes.

¶ Ubi is cõtra q̃ debet. ꝑponi queꝛela non numeꝛate pecunie fit in administꝛatione maioꝛi positus: põt aduerꝛsaꝛi/ ad ꝑscriptionẽ cius interrũpẽdã adhibeꝛe aliũ administꝛatoꝛẽ ꝑ quẽ ei notifice tuꝛ q̃rela fibi delata: vel loci eõm ꝑ quẽ fimilis denunciatio fiat. h. d. Saly.

I mp. Iust. a. mẽnc. ꝑ. p. L. xviij.

S I ꝑps⁹ qs fit q̃ pecuniã nu meꝛasse: vl⁹ alias⁸ res dedisse ꝛscripꝰ eſt: aliquã ỹo admistꝛationẽ in ꝓuincijs gerat: vt difficile esse videat: denũciationẽ eidẽz nõ nũerate pecũie mittere: ꝛ iniaz dam⁹ ci q̃ mẽoꝛata exceptiõe vti velit alios iudices adire: ꝛ ꝑ eos manifestare ei cui exceptionẽ buisinodi obijcit ⁴ factã ᵉ a se sup nõ nũerata pecunia q̃relã esse. Si nõ sit ali⁹ administꝛatoꝛ ciuilis: vel militaris: vl⁹ aliquã cãm difficile sit ci q̃ mẽoꝛatã q̃relã opponit adire eũ/ ꝛ ea q̃ dicta sũt facere: ỹ iniam ei dam⁹: ꝛ ꝑ virũ ꝛeuꝛẽ diſſimũ cp̃m eãdẽ suã exceptionẽ creditoꝛi manifestaꝛe: et ita tẽp⁹ statutũ interrũpeꝛe⁷. Ꝙ etiã i exceptiõe⁸ nõ nũerate dotis locũ ⁹ habeꝛe ꝛceptum est.

Recolligẽtes pueros exꝑositos nõ efficiunt eoꝝ ỹnos sed sunt illi liberi sui naꝛis ꝛ ingenui: etiam si eꝝ seruili cõditione sint nati ꝛ sibi q̃runt: et quesita etiã ad eꝝ tꝛaneos heredes tꝛãsmittunt. h. d. Saly.

D e. a. Demoste. ꝑ. ꝑ. Lex. xix.

Q Emini⁹ licꝛe volum⁹: si q̃ue ab ingenuis genitoꝛib⁹ puer paruulus, peꝛeatus: siue a libertina, pgenie: siue ỹnuli cõditionẽ maculat⁹ exꝑosit⁹ sit: cũ puꝛ in suũ dñium vẽdicaꝛe: siue noie dñij: siue ascꝛiptitij: siue colonaꝛie¹ cõditiõis. ¶ Ꝙ ꝛ neqz his qui eos nutꝛiẽdos sustulerũt lniaz cõcedim⁹ penit⁹ cũ q̃dã distictiõe⁽ᵐ⁾ eos tollere. Ꝙ nullo discꝛimine⁽ⁿ⁾ hito bi q ab hmõi hoib⁹ educati: vel nutꝛiti: vl⁹ aucti ⁰ sunt liberi ꝛ ingenui appꝛeãt: et sibi acqꝛãt: ꝛ in posteꝛitatẽ suã vel extꝛaneos heredes oia q̃ habuꝛit quoq̃mo volueꝛit tꝛãsmittãt. ¶ Nec obsꝛuãtib⁹ nõ solũ ꝑsidib⁹ puincijs: sed etiã viris gloꝛiosiꝭmis cp̃is.

Curato: i testõ fuisso dar⁹ est ỹ ꝛ mãdus: ꝛ ceteris ꝓferẽdus: nullo ỹo data ad legitimus peruenit: quo vel idoneo non stãte inder de vno habet ꝓuidere: ꝛ administrationẽ eis habet decꝛnere: forma ꝛ solẽnitate descꝛipta hic seruata. h. d. Saly.

Idem Augu. Iu. ꝓfec. ꝓ. eto. Lex. xx.

D E creatiõib⁹ᵖ curatoꝛ q furiosis vtriuscz sexus dant necessaꝛiũ nobis visum est ꝛstituere quẽadmodũ ea celebꝛari oꝓoꝛtet⁹. ¶ Et siq̃dẽ ꝑ curatoꝛẽ furioso vel furiose i vltio elogio hẽdib⁹ instituꝰ vel exhꝛere dat⁹ decꝛeꝛit ibi/ et fideciussionẽ cessaꝛe necesse est: ꝑnõ⁶ testimo. ꝑ satisdatiõe sufficiẽte: vt ipe q dat⁹ ẽad curatioñẽ pueniat. Ita tñ vt i. puicijs apõ ꝑsides eaꝝ pñti b⁹ tã viro religiosiꝭmo locoꝝ ãtistite ep̃ ꝓtiatib⁹ᵍ trib⁹ actꝰ itercuniẽtib⁹: tactꝰ sacꝛosctis scripturis: deꝓmatꝫ oia sꝛecte/ ꝛ cũ vtilitate furiosi gerãt: et neqz ꝑtermitteꝛe q̃ vtilia furioso cẽ putaueꝛit: neqz admitteꝛe⁽ʳ⁾ q̃ nõ vtilia cẽ exꝛistimauerit. Et tuẽtario⁽ˢ⁾ cũ oi subtilitate publice ꝛscꝛpto⁽ᵗ⁾ resʰ suscipiat: ꝛ eas fm̃ sui opinionẽ disꝑoat⁽ᵘ⁾ sub⁽ᵛ⁾ hypotheca reꝛ ad eũ ꝓtinentiũ: ad siũitudinẽ tutoꝛ pupilli/ ꝛ curatoꝛ adulti. ¶ Si naũt testiñ qdẽ parẽs nõ cõfeceꝛit: lexˣ aũt curatoꝛẽ (vtpote a magnã) vocaueꝛit/ vel eo cessante/ aut nõ idoneo foꝛsitã existẽte/ eꝛ iudicia li electiõe curatoꝛẽ ei dare necesse fuerit: tũc. ỹ. in puicijs apud ꝓsidẽ cuiuscũq; ꝓuincie: ꝛ virum religiosiꝭmũ cp̃m ciuitatis: necnõ tꝛes ꝓmatesʸ creatio, ꝓcedat. Ita

Sufficiente.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Sufficiente. Diuitie essi a satisfactione excusant. Sed argu. ff. de proc. minor. §. fi. ⁊. l. seq. Sol. hic speciale propter necessitatē officij: vt insti. de exc. tu. in prin. ergo in hoc releuatur: vt argu. ff. de iureiu. l. cum qui. in prin. illic defensor existebat ex voluntate.

b ¶ Explorē. als ecōtra satisfactio pauperi remittit ⁊ a diuite exigit: vt ff. si cui plus ꝑ per le gēfal. l. cum non facile.

c ¶ Propositis. presidi ⁊ epis et primatib⁹: vt ⁊ als j. de iudi. l. rem nō nouā. et subaudi ⁊ tactis.

d ¶ In oi causa. Siue detur fideiusso⁹ siue non.

e ¶ Prefatū. h est primū.

f ¶ Inuētariū. h ē scōm.

g ¶ Hypotheca. h ē ttiū.

h ¶ Adhibēda. ⁊ fria fauciūt remedia. sacrm. in uētariū ⁊ hypotheca.

i ¶ Am demētis. Lōtrahere. dū tū sint legitime etatis in masculo. xiiij. in femina. xij. vt insti. de nup. in prin.

k ¶ Prestāda. p facultatibus et dignitatib⁹: vt hic subijcit. vt. ff. de iur. do. l. q̄ro. ⁊. ff. de admini. tu. l. cum plures. §. fina.

l ¶ Estimatione. i. arbitrio. Accur.

m ¶ Tam opiniōe. Dic opinione psone et modo ratiōe ante nup. ⁊c. vt. j. de nup. si furiosi.

n ¶ Statuenda. s. dote et dona. ꝑpter nuptias.

o ¶ Eorum. filiorum.

p ¶ Nobiliores. nō h̄ erigit: ⁊ sic est cōsuetudo.

q ¶ Pregraueꝝ. nā nihil debuit tabellioni vt i de⁹cre. xij. q. ij. c. charitatē. Et sic not. q⁹ nō ⁊ addi afflictio afflicto. vt. vij. q. j. cū pcussio. ⁊. ff. de of. ꝓcōs. diu⁹. ⁊ ar. ff. d. tu. ⁊ cu. da. ab bis. l. roman⁹.

r ¶ Liberi furiosi. idē s ¶ Lius. [pñs. als ei. s. patri furioso.

t ¶ Digni sunt. si resipi

v ¶ Pensi. quas [scāt. subijcit. nā si quis ⁊c.

x ¶ Legitimis. siue resipuerit siue non.

y ¶ Attestatiōe ⁊c. no. de auctoritate denūciatio⁹ ⁊ alia q̄ dixim⁹. ⁊. ti. j. autē. si captiui. Accur.

z ¶ Testar⁹. ante furoꝛē.

a ¶ Capitulis. Sed q̄d si nemo ꝓcurat: Dico filios eē bēdes: ⁊ eis auferēdā bēditatē vt ab indignis et fisco applicādā. vt. ff. ō bis gb⁹ vt dig. l. iij. ⁊ est h̄ in aute. vt cū ō ap. cog. §. si vnū de pdictis. colla. viij. Addirno. Et vide ibi glos. q̄ est in v̄bo neglexerit. q̄ cuplr respōdet ad quesitū ist⁹ glo. ⁊ fcōam opinionem tenet ibi Jaco. ō bel. cū qua etiā transit ibi Bar.

b ¶ Neglexerint. f. curam filioꝝ: ⁊ dic emācipatoꝛ vel nō: ⁊ ſ tūc nō ꝓprie dr curatoꝛ. vt. j. de cur. fu

Srio. l. fi. in prin.

Ancim⁹. ¶ Lasus, vt siqdē curator substātiam idoneā possidet et sufficiētē⁹: ad fidē gubernationis sine aliq̄ satisdatiōe noiatio ꝓcedat. Si aut nō talis ci⁹ cēsus iueniat: tūc et fideiussio (quātū possibile est) ab eo exploret⁵: creatione oi mō sacrosanctis scripturis ꝓpositis⁶ in oi cā⁷ celebrāda. ¶ Ipo aūt curatore cuiuscūq; substātie/ vl⁹ dignitatis est: ꝑfatū⁸ sacrm. ꝑ vtiliter rebus gerēdis ꝓstāt⁹: ⁊ inuētariū⁹ publice ꝓscribēte: et hypothecas⁹ rerū curatoris modis oib⁹ adhibēda¹⁰: quatenus possint vndiq; res furiosi vtiliter gubernari.

☞ Liberi dementis vel furiosi licet in potestate possint cōtrahere nuptias dote et donatione cōstituenda de bonis patrum sine dispendio aliarum expensarum. b. d. Saly.

Idem. a. Julia. ꝑ. ꝑ. Ler. xxi.

Am dementis q̄ furiosi liberi cuiuscunq; sexus pñt legitimas ꝫbere⁹ nuptias: tā dote q̄ ante nuptias donatiōe a curatore eoꝝ prestāda[k]. ¶ Estimatione⁷ tū in hac quidē regia vrbe excellentissimi prefecti vrbis: in puincijs aūt virorū clarissimorū carū presidū: vel locoꝝ antistitū: tam opinione[m] persone q̄ moderatione dotis/ ⁊ ante nuptias donationis statuēda[n]: ꝓsentibus tā curatorib⁹ dementis q̄ furiosi: necnō bis q̄ ex gñe eoꝝ nobiliores[p] sunt. ¶ Ita tū vt nulla ex hac cā oriat: vel in hac regia vrbe vel in puincijs iactura substantie furiosi: vel dementis: vel mēte capti: sed gratis oia procedant: ne tale hoim infortunium etiam expēsa rum detrimento pregraueture[q].

Mauté. vt cū de ap. cog. §. si qs de parētibus ꝓditis furiosus. colla. viij. Consti. xj.

☞ Filij furiosorum negligētes eorum cura a successione eorū ꝓiudātur: licet heredes sint scripti: deferenda ei qui furio sum in domo suscepit. b. d. Saly.

Liberi furiosi⁹ q̄ curaz ci⁸ negligūt ꝑhere: tā exhere datiōe digni sunt q̄ alijs penis[v] legitimis[x]. ¶ Mā si gs alius attestatione[y] ad eos missa: cū adhuc negligant: in domo sua cū suscēperit: et procurauerit: ex hoc erit eius successor legitim⁹: licet testatus⁷ esset etiā i liberos fortemanētibus alijs testameti caplis[z].

¶ Adē pena parentib⁹ imponē da: siquidem deliberis in furoze cōstitutis curare neglexerint[b].

☞ Ubi aduersarius sit absens infans: vel furiosus: vel in maxima potestate cōstitutus per solam libelli porrectionē fiet cam coꝝ ꝓside vel episcopo interrumpitur ꝓscriptio. b. d. Saly.

Idem. a. Joan. ꝑ. ꝑ. Constitutio greca. Ler. xxij.

Ancim⁹ vt si quādo abfuerit is q̄ res alienas: vel creditoꝛ obnoxias detinet: ⁊ deside rat dñs rei: vel creditoꝛ suam intentionē ꝓponere⁷: ⁊ nō ei licētia sit: absente suo aduersario q̄ rem detinet: vel infantia: vl⁹ furore laborāte/ et neminē tutorem: vel curatorē habente: vl⁹ in summa potestate ꝓstituto[d]: eandē[c] rē sua auctoritate vsurpare/ licētia ci det adire ꝓsidē. ꝓuincie/ vel libellū porrigere: ⁊ hoc i querimoniā deducere intra cōstituta tpa: et interruptionem[f] tpis facere/ ⁊ sufficere hoc ad plenissimā interruptionem. Si aūt nullo poterit modo ꝓsidē adire: saltē ad cām locozū eat: ⁊ suā manifestare voluntatē scriptis deꝓperet.

¶ De hereticis: ⁊ manicheis/ ⁊ samaritanis†.

Titulus. viij.

☞ Qui in legem cōmittit: priuilegium legis amittit. b. d. cum auc. sequen.

Impera. Constātinus ad gratillia. Ler. j.

Priuilegia que cōtē plationē religionis indulta sūt[g]: catho licē tantū legis obseruatorib⁹ pdesse oportet[h]. ¶ Hereticos⁷ non solū his priuilegijs alienos effe volumus: sed aduersus munerib⁹ constringi et subijci[k].

Haute. de priuileg. do. be. mu. §. quia enim de dimus. colla. viij. Constitutio. iiij.

Item priuilegiū dotis quo mulier creditoribus tempoꝛe ꝓtioribus anteponit[l]: necnon de tacitis[m] hypothecis/ et alia[n] oia mulieribus a lege data/ clau duntur[o] his qui catholicam non participant cōmunionem.

☞ Adandaē vt hereticī cōquiescant: eꝓs nō habeāt. Et hereticus declarat g animo fidei deuiat articulo. b. d. Saly.

Impera. Theo. Valen. ⁊ Gratiaaa. Hesperi. ꝓfecto ꝓto. Ler. ij.

Omnes veritē legibus diuinis/ et imperialibus constitutionibus hereses perpetuo cō quiescāt. ¶ Et nemo vlterius conet quē repererit prophana precepta: vel docere: vel discere[p]. Nec antistites eoꝝdē[q] audeant

Continuatio rubrice

Alē scil maticis.

Lasum ponit.

Ter⁹ aut. ité priuilegium. 2coꝛ. cū hac aut. c. ex litis. in glo. sup. ff. d. obligata. in fi. extra de pigno.

a ¶ Habēt. Falsus dena-
rius non est denarius.
b ¶ Q non sunt. Alis q
nō sunt. Qui em non est
minister misterii cōmen
dare nō pōt. vt.ff. ō neg.
gest. qui aliena. ff. ff.
c ¶ Cōmentia. i. consen
sum vel negligentiam.
d ¶ Negligat. i. neglecta
e ¶ Vt. p falte. ⁊ crescat.
f ¶ Leui argumento ⁊. i.
leui articulo q manifeste
ꝛ scrit: q ptinacit illud
assert. nō aūt illud du
cat cā disputādi. Et ad
b qđ. p delicto in leui re
ꝛmisso magna sceꝑ pēa.
Nā ad b qđ dico q leue
sit delictū. facit. ʃ. ō lb. 2
coꝛ. lib. l. ij. ⁊ de pun. lib.
xij. l. i. Et ō: hētic⁹ q
ēmēbrū sēt ecclie: vel q
sunt diuersaꝛ hēsiꝛ. vt i
aut. de pull. no. col. vij.
Vel q nō credūt ꝗtuoꝛ
scilta. vt. ʃ. c. gcūq. ifpn.
eti aut. vt cū de ap. cog.
ſ. gñalē. col. viij. eti alijs
mulꝫ modis pōt dici hē
tic⁹. vt no. eſ. ō hēr. c. ij.
g ¶ Deniare. pernicaci
animo sitate.
h ¶ Ancti. Admeni
da. cā cocūdi. vt ꝛ
ſ. de fum. tri. ⁊ fi. ca. l. ij.
⁊ de epi. ⁊ cle. quēticulā.
ꝛ. ſ. de his q ad eccle. con
fu. l. iij. et in aut. de iter.
col. hereticoꝝ. col. iꝛ.
i ¶ Sublimitat⁹. tue. Lo
quitur pfecto pretorio.
k ¶ Amicheos. Qui
ꝑm dicūt nō cē
ver boiem. ſic cē Arria
ni purū boiez esse dicūt.
l ¶ Ceteris. De quo sta
tim ponet exemplum.
m ¶ Crimen. vt qlibet de
pplo possit accusare. ac.
n ¶ Qō in religionē. i. cō
tra religionē. ſic ⁊. ff. tit.
n. l. raptores. in pin.
o ¶ Subire. Eſt ꝗ ſile cri
mē hereſcos crimi lese
maiestat⁹. vt vtrūq; pot
sit post mortē accusari:
vt h. ⁊. ſ. ad. l. iul. maiest.
l. ſi. ſi. ſic ⁊ in apostatis.
vt. ſ. de apo. l. bi. q. ⁊ hoc
vſq; ad gnaūcūq; fortē
in oibus pdictis. vt. ſ. de
aposta. ſi gs. ocunctī.
p ¶ Penitētiđ⁹. ſic. et. ſ.
de sum. tri. et fide ca. l. fi.
in fi. nisi in casu. vt. ſ. de
aposta. l. bi qui sanctā.
q ¶ Acuſet. i. vigozes.
r ¶ Extra no ꝛam. i. libe
ri crunt. Accur.
s ¶ Scrutio fideliozi. vt
ꝛ. ſ. de epi. ⁊ cleri. l. ſi. ſ. j.
et. ſ. ne ꝛpia. man. l. j.
S Ic̄ vo dns tpalis.
nō ſpūalis: vtpus
ta aligs comes hꝫ in feu
dū vnā terrā a qđā rege
in q̄ sunt multi hereticī.
y ¶ Qui. ſcz catholici.
z ¶ Principalis. ſ. regis
q dedit comitū in feudū.
a ¶ Opponat. qui ob tō

fidēiſinuare quā nō bñt⁹: ⁊ mīni
ſtros creare qđ nō sunt⁹. ¶ Nec ꝙ
cōmuētiā⁹ iudicantiū: oīnḡ qb⁹
ꝙ ꝓstōnes partanas ſup hoc cura
mādata est hmōi audacia negli
gat⁹ ⁊ crescat. ¶ Hereticoꝝ autē
vocabulo cōtinent: ⁊ latis aduer
ſus eos sanctionib⁹ ſuccumbere
debēt: q vel ꝙ ꝓ leui argumēto
a iudicio catholicer religionis: vl
tramite detecti fuerint deuiare⁸.

Hereticī nō bñt bēe loca ⁊ gb⁹ cōue
niāt: nec missas: vel letanias dicē pena in
dicib⁹ nō vindicātib⁹ iminēte. b. d. Saly.
Imparo. Archa. ⁊ Dono. aa.
Clericio ꝓfecc. vbis. Lex. iij.
Uncti hereticī, peuldubio
nouerint oia sibi loca adi
mēda⁹ esse: siue sub eccliarū noie
teneant: siue dyaconica appellen
tur: vel etiā decanica: siue in pua
tis edib⁹ vel locis hmōi cetib⁹ co
piā pbere vident. His edib⁹ vel
locis ꝑuat⁹ eccle catholice vendi
cādis. ¶ Ad biterdicat bis oib⁹
ad letaniā faciendā noctu vel die
ꝑphanis coire ꝓuctionib⁹: statu
ta vcz cōdentiōe cētū libraz au
riꝝ offiñ sublimitat⁹ tue vl ꝑsida
le: si qđ hmōi fieri vel i publicis:
vel in ꝑuatis edib⁹ concedaſ.

De crimīe hereſis publice pōt a qli
bet accusario institui: ⁊ reo dānato publi
cant bona: ⁊ memoꝛia defuncti pōt dam
nari: nec ei succedunt filij nisi sint catholi
ci. b. d. Saly. Sed hoc vltimū hodie inḡt
Ja. bu. correctū per aut. gazaros. ſ. eo.
Idem et Theo. aaa. Synecio
ꝓfecc. vbis. Lex. iiij.
Amicheos⁹: vl manicheas
vl donatistas meritissima
ſeueritate ꝓſequmur. Nmōi autē
hoīm gñi nihil cꝝ moꝛibus: nihil
ex legib⁹ cōmune sit cū ceteris⁴.
¶ Ac ꝑmū qđē volum⁹ cē publicū
crimē⁹: qz qō i religionē⁹ diuinā
cōmittit: i oīm fert iniuriā. Quos
bonoꝝ ctiā oīm publicatōe ꝙsequ
mur. Ipsos q̄s volum⁹ amouꝛi
ab oi liberalitate ⁊ successiōe q̄li
bet titulo veniēte. ¶ Ꝑterea nō
donādi/ nō emēdi/ nō vēdēdi: nō
postremo ꝑbēdi cuiꝰ cōuicto re
linquūm⁹ facultatē. In mortē q̄s
ingsitio ertēdat. Nā si in crimini
bus maiestatis hꝫ memoziā accu
sare defuncti: nō imerito ⁊ hic oꝛ
subire⁹ tale iudiciū. Ergo ⁊ ſup
ma illius ſcriptura irrita sit: siue
testamēto: siue codicillo: siue epi
stola: siue q̄libet gñe eliḡritvolū
tatē/ q maniche⁹ fuisse cōuincāt.
Sed nec filios hīdes eiꝰ exīstere
aut adire ꝑmittimus: nisi a ꝑna
ꝑuitate discesserit. Delicti em
ꝑsonā penitētib⁹⁹ dam⁹. In eos
ctiā auctoꝛitatis nr̄e aculeiꝝ diriḡ
gant ꝙ eos domib⁹ ſuis dānāda
ꝑuisiō defendūt. ¶ Seruos ꝑſup
extra noxā⁷ cē volum⁹: ſi dñm ſa
crilegū cuitātes ad ecclesiā catho
licā ſeruitio fideliozi⁸ trāſierint.
¶ Moua cōſtitutio Federici ipe
ratoꝛis de statu. ⁊ cōſue. ff. ſiuero
dns. colla. x. Constitu. fina.
Sitpales dñi ab ecclia moniti ne
glexerint hereticos exturpare catholicis
cōcediꝛ terrā eoꝝ occupare. b. d. Saly.
Si vo dns tpalis⁹ reglit⁹ et
admonitus ab ecclia terrā
ſuā purgare neglexerit: ab hereti
ca ꝑuitate: post ānū a tpe moni
tiōis elapſuꝫ terrā ipi⁹ exponiꝫ
catholicis occupādā: q⁹ cā exter
miat hēticis absq; vlla ḋictione
possideāt: ⁊ i fidei puritate cōſeꝛ
uēt: saluo iure dñi ꝓncipalis¹⁰: dū
mō sup b nullū ꝑsētet obstaculū:
nec aliq̄ō ipedimentū opponat¹¹.
¶ Cadē nihilomin⁹ lege obſuata
ō cos q nō bñt dños ꝓncipales¹².
¶ Moua cōſtitutio Federici im
peratoꝛis de statu. ⁊ cōſue. ff. cre
dentes. colla. x. Constitu. fina.
Dic seriatim ponuntur pene hereti
coꝝm et receptantium: ⁊ defensoꝝm: et
fautoꝝ ipsoꝝm. b. d. Saly.
Credētes ꝓterea receptato
res/ defensoꝛes/ ⁊ fautoꝛes
hēticoꝝ dānam⁹. Firmiter statuētes: vt si postq̄ qlibet
taliū fuerit excōicatiōe notat⁹ satisfaccre ꝓtēpserit infra
annū: extūc ipo iure sit fact⁹ infamis. ¶ Nec ad publica
officia: vel cōcilia: vel ad eligendum aliquos adhiberi:
nec ad testimoniū admittat. ¶ Sit etiaꝫ intestabilis: vt
nec testādi liberā habeat factionē: nec ad hereditat⁹ suc
cessionē accedat. ¶ Nullus ꝓterea ci sup quocūq; ne
gocio: sed ipse alijs rndere cogat. ¶ Si forte iudex ex
titerit: eius sñia nullā obtineat firmitatē: nec cause aliq̄
ad eius audientiā perferant. ¶ Si vo fuerit aduocat⁹:
ci⁹ patrociniū nullaten⁹ admittat. ¶ Si tabellio/ istru
mēta cōfecta per ipm: nullius penitus momēti cēseant.
Tria not. Primo q hereticī in romano solo non habēt facultā
tem cōmoꝛādi. Secdo q lex semp est in viridi obseruantia. ⁊ sic q̄tidie
loquitur ⁊ disponit: ⁊ suas vires emittit quātūcūq; penalis: ⁊ hoc cū
lex disponit in futuꝝ. ⁊ non in ꝓteritū. Tertio q factū ꝓcuratoris:
vel domus cōductoris nō nocet dño ignoꝛāti: ff. ſcieti ſic. b. d. Saly.
Impera. The. a. ⁊ Valē. c. Flo. ꝓfecc. ꝓce. Lex. v.
Arriani⁹: ⁊ macedoniani⁶: pneumathomachi⁶: ⁊
apollinariani⁶: ⁊ nouatiani: seu scbaciani: cuno
teniani: tetraditę: siue tesalite: decarbite: valētiani: pau
lianiste: papianiste: montaniste: seu piscilianiste: vel
friges: vl pcpusite: marcianiste: bozboziani: messaliani:
euchite: siue cuticiuste: donatiste: andiani: ydroparaste:
thascodrugite: brachite: hermogeniani: foztiniani: pau
lini: marcelliani: ofite: cucraſite: apocarite: saccoforī: ꝛ
ceteri q ad imā vſq; scelerū requitiam peruenerunt ma
nichei: nusq̄m in romano⁷ solo conueniendi/ moꝛandiq;
habeant facultatē. ¶ Manicheis etiaꝫ de ciuitatibus⁸
expellendis ⁊ vltimo supplicio tradendis: qm̄ nihil his
relinquendū loci est: in quo ctiā ipsis elementis fiat iniu
ria⁹. ¶ Cunctisq; legibus que cōtra eos/ ceteroſq; q no
stre fidei refragant olim late sunt/ diuersisq; plate tēpo
ribus: semp ꝓ o viridi obseruātia valituris/ siue de do
nationib⁹ in hereticoꝝ conuēticula/ que ipsi audaciter
ecclesias nūcupare conant⁹ factis/ siue ex vltima volun
tate reb⁹ qualitercūq; relictis/ siue de ꝑuiatis edificiis
in qbus vnq̄ dño permittēte vel cōniuente conueniunt
vencrand⁹ nobis ecclesie¹ catholice vēdicandis ᵏ: siue
de ꝓcuratoꝛe qui hoc nesciente dño fecerit. ꝛ. lib. auri
mulctam/ vel exilium si sit ingenuus subituro. metallus
vero post verbera si seruilis conditionis sit. Ita vt nec

Damnato.

Ter. ibi: in
furtā. ꝓcoꝛ.
c. cum fm le
ges. extra. c.
ti. li. vij. ⁊ c.
vergēte. iū
cta glo. ſup
ver. grauit⁹.
extra eo. ti.

Ter. ibi: pe
nitētib⁹. ſi
mile i. c. pec t
cari venia.
extra de re
gu. iur. ⁊ in
c. i. iūcta gl.
ſup v. humi
liato. extra
q de. vl vo.
in q̄ gl. hec
verba reci
tātur.

Arriani.

Macedo
niani.
Pneuma
tbomachi

Apollina
riani.

Hereſius
diuersifica
tem ⁊ mul
tiplicitatē
earum ba
bes. xxiij.
q. iij. q̄as
autē. vſq;
ad fi. q.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2020

a ¶ Amnato. ¶ Lasius. Nestor: fuit auctor cuiusdã heresis: et sui sequaces nestoriani dicunt. Ita arriani ⁊ nestoriani a suis auctoribꝰ dicũt. Scõo pcipit q nõ habeãt loca ad quemlibꝫ: ponit penam dño loci vsq; ad. ℈. nullũ. ¶ Postea remouet eos a militia. Quarto prohibet eos stare certis locis. Quinto prohibet quẽlibꝫ disputare vel docere: ⁊ discretiõ pena iponit. Ultiõ punit pfides terrarũ si hoc negligerint.

m ¶ Vicunqꝫ. Hic nouo quattuor scilia. vt stati infra a notaꝫ ⁊ nõ legit in scholis hec ler.

n ¶ Euthicetꝫ. q fuit hẽticus. vt. ℈. õ epi. xcl. q℈. Et no. hẽticũ eẽ q̃ nõ credit q̃ttuor scilioꝝ statuta. ſ. niceni. ℈ stãtiopolitani: ephesini. calcedonẽſis. vt. ℈. de ſũ. tri. l. nõo.

o ¶ Sequũtur. accipe. ℈. sciant per. ri. lineas.

p ¶ Sciãt. Vsq; huc durat constructio.

q ¶ Apollinaris. q. fuit magister eutbicetis.

r ¶ Apolliariſte. i. apollinaristas vt possit ſtrui cũ verbo. ſ. phibemus.

Alterũ de a ¶ Alterũ. No. alterũ de tribꝰ q̃nqꝫ dicitur. tribꝰ dici. vt. ℈. de furt. l. ãcille. ⁊. ff. locati. ⁊ bec

in publico q̃uenire loco: nec edificare sibi q̃si ecclias: nec ad circũscriptionẽ legũ qcq̃ meditari vel cãt. Oi ciuili ⁊ militari: curiarus ctiã ⁊ defensorũ et iudicũ sub. xx. lib. auri interminatiõe phibẽdo aurilio. Illis ẽt in sua oibꝰ manẽtib firmitate: q̃ de militia/pẽſoq; varijs diuersis hereticis. pmulgata sũt: vt nec spãle qdẽ bñficiũ aduersus leges valeat ipetratũ.

I dẽ. a. Leoncio. ꝑ. ꝑ. Lex. vj.

b ¶ Amnato[q] porẽctuoſe[b] supstitiõis auctore nestorio: nota. q grui[r] nois ci[s] iurak[t] gregalib[v]: nec christianoꝝ appellatõe abutãt. Ꝟs quẽadmodũ arriani ab arrio lege diuc mẽorie cõstãti ni ob silitudinẽ ipietatis: porphiriani a porphirio nũcupantur sic vbiq; ꝓticipes nepharie secte nestoꝝ/nestoriani vocẽt. Ut cuiſ ſecl[w]ſunt in descrẽdo docũ imitatici[x] vocabulũ iure videant cẽ sortiti[y]. ¶ Necnõ ipios libꝝos nephãdi ⁊ sacrilegi nestoꝝ aduersus venerabilem orthodoxoꝝ sectã: decretaq; sanctissimi cet[z] antistitũ ephesi habiti: scriptos hic aut le gere aut describere audeat qsq̃ ꝗs diligẽti requiri studio/aut publice cõburi decernimus. Ita vt nemo i religionis disputatiõe aliquã sup. adicti nois faciat mẽtionẽ: aut qbusdã coꝝ bñtib cõciliꝝ gr̃a in edib[c]: aut villa: aut suburbano suo: aut solo q̃libꝫ: aut alio loco q̃uenticulã cã aut aptepbeat

¶ Quos oẽs cet[z] celebrãdi licẽtia q̃uari statuim[d]: ſciẽtib[e] vniuersis violatorẽ hmõi legis publicatione bonoꝝ esse coercendum.

Non summatur. ℈ dicit saluo ctus q̃ hec ler cõcor. cum. l. ℈. eo. ⁊ que ibi dicit possunt hic repeti.

I dẽ. a. Florentio. ꝑ. ꝑ. Lex. vij.

c ¶ Vriales[b] omniũ ciuitatuꝝ onerosis quinetiã militic/seu diuersis officijs facultatũ[f] et personalium muncrũ obligatos: suis oꝝdinib[g] secte cuiuscũq; tm̃ inhererc censemus: nevidcamur hoibus exercrãdis cõtumelios[h] ambitu immunitatis bñficiũ prestitisse: quos volum[i] hmõi cõstitutionis auctoritate dãnari.

Non summat. ℈ non tet. er. in vſu. idcir co. in princi. ꝑ testibus cõcordãtibus in smia licet nõ in verbis: ⁊ discrepãtibus in noie sed cõcordantibus in corpore vt vaꝫ leat testimoniũ. de idẽtitate tamẽ corꝑis debet cõstare. b. d. Saly.

I mp. Valẽ. ⁊ mar. aa. palladio.

d ¶ Vicunqꝫ[m] in hac sacra vrbe vel in alexãdria ciuitate: vl'i oi egyptiaca dyoceſi/diuersisq; aliꝫs puincijs: eutbicetis[n] ꝓpbanã puersitate sequuntur[o]: ita nõ credũt. vt. cccxviij. scti pies tradiderũt catholi

cã fidẽ in nicena ciuitate fundantes: centũ q̃s r. l. aliꝫ venerabiles cpi q i alma vrbe ꝓstañ. postea cõuenerũt. ⁊ sic athanasius ⁊ theophilus ⁊ cirill[p] sctẽ recordatiõis cpi alexãdrine ciuitat credebãt: q̃s etiã ephesina synodus cui bt̃ memorie cirillus ꝓfuit: in q̃ nestorij error expulsus est: in vniuersis secuta est q̃s ⁊ nuper venerabilis calcedoñ. synod[q] est secuta. prioribꝰ ꝓfuijs sacerdotũ ex oi. ꝑsus pte cõsentiẽs: nihilq; admiẽs sacroſctõ symbolo neq; adijciẽs: ſ℈ cuthicetis dogmata funesta ꝓdẽnãs: sciãt[r] se cẽbertico ſ apollinaristas. Apollinaris cĩſ facinorosiſſimã sectam: cuthices ⁊ dioſcorus mẽte sacrilega sunt secuti.

¶ Idcoq; hi hoies qui apollinaris[s] ⁊ cuthicet[t] puersitatẽ ſequuntur illis penis q̃ diuoꝝ retro ꝓncipũ cõstitutiõib[u] cõtra apollinaristas: vel serenitat[v] nr̃e postmodũ sanctiõe cõtra cuthicianistas/vel hac ipsa augustissima lege ꝓtra cosdẽ decrete sunt nouerint se esse plectẽdos. ¶ Idcirco apollinariſte[x] hoc est cuthicianiſte: qb[y] ſi est ꝗ appellatiõe diuersitas/tñ in hereſis ꝓuitate ꝓiuctio: ꝛ dispar qdẽ nomẽ sed idẽ sacrilegiũ: siue in hac alma vrbe diuerſisq; puincijs: siue in alexãdrina ciuitate: siue intra egyptiacã dyoceſim sunt. ⁊ neq; ita credũt vt ꝑdicti venerabiles pres credebãt: neq; viro reuerẽdiſſimo alexãdrine vrbis antistiti. ꝑ certo fidẽ orthodoxã tenẽti cõicant: cpos vel ꝓsbyteros/vel alios clericos creare ⁊ hic phibem[z]. Sciẽtib[a] tã his cuthicianistis ⁊ apollinaristis q̃ ausi fuerint cuiq; epi vel pbri vel clerici nomẽ iponere q̃ his q passi fuerit ipositũ sibi nomẽ sacerdotale retiere: penã crilij cũ facultatum suarũ amissione se subituros.

¶ Vniuersi ꝑterea apollinariſte vel cuthicianiſte nõ ecclesias/nõ monasteria sibi ꝓstruãt: parasinarium ⁊ q̃cti culã tã diurnã q̃ nocturnã nõ ẽhãt: neq; ad domũ/neq; ad possessiões cuiusq̃: neq; ad mõasteriũ vl' quẽcũq; alterũ[b] locũ opaturi/ſecte funestissime ꝛgregẽ. ¶ Si fecerint ⁊ ẽ factũ dño volẽte ꝓstiterit: post rẽi examine iudicis approbatã domũ vl' possessiões in q̃ q̃uenerũt: vel mõasteriũ ci[c] ciuitat orthodoxe eccle in cui' territorio est iubem[d] addici[e]. ¶ Si vo ignorãte dño: sciente vo eo q pẽsionẽ ci[f] domus erigit: vel actore vel ꝓductore pdi parasinarij ⁊ q̃cticulã iterdicta collegerint: ꝓductor vl' ꝓcurator/siue actor: vl' q̃cũq; eos i domũ vel i possessiones vel i monasteriũ receperint: ac passi fuerit sectas illicitas parasinaris q̃ctuſq; celebrari: ſi vilis ⁊ abiecte ꝓditiõis ſũt: fustib[g] publice ⁊ ꝑnã suã/⁊ in alioꝝ coercẽſ[h] exẽplũ. Si honeſte vo ꝓfeſſi sunt. ⁊. li. auri mulcte noie fiſco nr̃o coganſ[i] ferre. ¶ Nullũ ꝑterea apollinaristã vl' cuthicianiſtã ad aliquã iubem[k] aſpirare militiã. ſi vo q i q̃cũq; militia iuẽti fuerit militari soluti cingulo honestoꝝ boiꝝ ⁊ palatij cõiõe ꝓẽſ. nec i aliꝫ: nec i q̃ nati sunt ciuitate: vl' vico: aut regiõe vſi sent. Si q vo i hac alma vrbe nati sũt: tã sacratiſſimo comitatu q̃ oi ꝓ puincias mẽtropol. ciuitate pellent. ¶ Nulli isup cuthiciani ſte: vl' apollinariſte publice vl' ꝓuati aduocãdi cet[z]: ꝛ cir culos shẽdi: ⁊ de erroꝛe hereticoꝝ disputãdi: ac puersitatẽ faciozoſi dogmat asserẽdi/tribuat facultas. Nullitatẽ faciozoſi dogmat asserẽdi/tribuat facultas. Nulli ℈ calcedonẽſem venerabilẽ synodũ liceat aliq̃d vel ctiã ℈ calcedonẽſem venerabilẽ synodũ liceat aliq̃d vel ctiã dictare: vel scribere: vel edere: at q̃ emittere: aut aliquid dictare: vel scribere: vel edere: at q̃ emittere: aut aliquid dicta vel scripta sup eadẽ re ꝓferre. ¶ Nemo hmõi hic dicta vel scripta sup eadẽ re ꝓferre. ¶ Nemo hmõi hic libꝝos ⁊ sacrilega scriptoꝝ audeat monumẽta seruare. libꝝos ⁊ sacrilega scriptoꝝ audeat monumẽta seruare. ¶ Si q i his criminib[l] fuerit dephẽſi: ppetua deportatiõe dãnent[k]. ¶ Eos vo q diſcẽdi studio adiecrint: de in-

Heretiqs dicit.

Ter. §. vltimo . adde ḃ q̄ hñturi . c. excoicam⁹ . ii. ſúcta glo. ſup vbo pu niēdi . extra c. eo. tit.

a ¶ Fiſco. Forte bodie ecclēſie. vt in auc. de interd. colle. hereti. col. ix. & de eccle. ti. ſ. ſi autez ozthodoxus. colla. ix.

b ¶ Imō i charte. ſic . ſ. titu. j. mathematicos.

c ¶ Par pene. Sic. ſ. tit. ij. l. ſi quēꝫ. in fi.

d ¶ Negligerint. ¶ Punit negligētia. vt. j. de offic. pfec. p̄torꝭ. l. ſi quos. et j. de paga. l. j. cū in auc. de ſan. epi. ſ. aſipe. col. ix.

e ¶ Sꝫ quia fingebat locare et vendebat.

f ¶ Documēta. i. inſtrumenta.

g ¶ Vēdicari. ſ. e. cūcti. ſꝫ. l. arriani. ſꝫ. l. qcūq; ęꝫ. ſ. gō ſi fecerint. p̄tra. Sol. ḥ logꝫ ō illis p̄dns vel domiḃ⁹ in qḃ⁹ erant ꝛſtitute ortḥodoxe fidei eccl'ieve l'oratoria ꝛ poſt ea ſunt alienata hēticis: ibi ſunt he poſſeſſiōes i qḃ⁹ nulla ſunt oratoria trāſlate i eis. Vel ḥ logꝫ cū trāſlate ſunt i aliquā ſingulārē pſonā hēticaz ibi cū alicui ↄgregatiōi hēticoz ad ḥ vt ibi ꝑ cuēticulas ſuas faciāt: tūc nō ſifci: ſꝫ eccl'ie catholi ce iurib⁹ ſūt applicāde. vt i auc. de iter. col. here ti. ꝛ de eccle. ti. ſ. ſi autez ortḥodox⁹. coll. ix. Alij dicūt ḃ corrigi ip dictas auc. vt bodie ſemp eccl'ie vendicent qō ſatis dici pōt. vt dicto. ſ. ſi autē ozthodoxus. nec ḥ legit.

b ¶ Reditiua. q. ipſi rēdeant.

i ¶ Priuari. repete ſemp non ḃ ubitari potest.

Cas' ¶ Qnouimus cē. ¶ Deceſſit parēs catholic⁹ vel hereti⁹ : ꝓmo filij catholici ei ſuccedūt: qḃ ſi nō ſunt tunc iſte. Scḃo dicit q⁹ parens hereti⁹ tenet ſuis catholicis dare aliq̄ mēta: ꝛ dotes ſm patrimonij facultates. Tertio ↄfirmat leges latas contra hereticos.

k ¶ Vbi alter. ſ. pſ vl' mſ.

l ¶ Repellēdis. vt. ſ. c. l. manicheos. Accur.

m ¶ Jnrib⁹. Sed bodie diſtinguī cleric⁹ a laico. vt in auc. vt cū de appel. cog. ſ. gñalem. coll. viij. quā ſtatiꝫ habebis. Jdē de ſcholaribus. ꝛc.

n ¶ Allere. vt. ſ. j. de alen. libe. l. fina.

o ¶ Dare. Vt. ſ. j. de iure do. l. neqꝫ mater.

p ¶ Nepotib⁹. ¶ Repetēſe per neceſſitatē ipōnm⁹.

Liberalis nemo ē inuit⁹ aut in neceſſitate poſitus.

q ¶ Liberalitatib⁹. Jmō ꝓprie ponit. qz initi ꝛ in neceſſitatibus nemo liberalis cr'ſtit. vt. ff. de adimē. leg. l. rē legatā. et de leg. ij. l. vnuꝫ ex famu fausta hereſi diſputātes. x. lib. auri cā fiſco a nſo inferēde ſunt iubemus ſubire diſpēdiuꝫ. ¶ Ultimo etiā ſupplicio coerceant q illicita docere tēptauerint. ¶ Oīs vero hmōi charte b alibi qui funeſtū euthicetis (ḃ eſt apollinaris ꝑfecrint dogma cōpleri: incēdio ↄcrement vt facinoroſe ꝑcuſſtatis ye ſtigia ita flāmis cōbuſta pereāt. ¶ Equū nāqꝫ eſt vt immaniſſima ſacrilegia. par pene c magnitudo pcellat. Sciētibus moderatoribus etiā ꝑuinciaꝝ eozūqꝫ appariozibus defenſoribus etiā ciuitatum: q⁹ ſi ca q̄ legis hmōi religioſiſſima ſanctione cuſtodiēda decreuim⁹ / aut neglexerit d / aut aliqua pmiſerit temeritate violari: denaꝝ lib. auri multā fiſco cogatur iferre. Jnſup cti exiſtimationis ſue periculū ſuſtinebunt.

¶ Si in hereticā perſonā alienenꝫ prędia in qḃ⁹ ſint eccl'ie vel oratoria ortḥodoxe fidei: predia illa a fiſco ſunt vendicā da. ḥ. d. Saly.

Lidē. aa. ꝓ. ꝓ. Eritio ꝓſtō greca.

Lex. ix.

Sꝫ q ortḥodoxe re / ligiōis emptiōe vera vel fictitia / vl' q̄cūq; alio iure / vl' titulo: ꝑdia ꝛ poſſeſſiōes: reſq; immobiles in quib⁹ ortḥodoxe fidei ecclēſie / vel oratoria cōſtituta ſunt: in hereticę ſecte: et ꝛ ia ortḥodoxe fidei ſentientē quācūqꝫ perſonā trāſferre voluerit: nullā hmōi: vel inter viuos habitā: vel ſecreto iudicio cōpoſitā valere volumus volūtāte: etiā ſi ab ortḥodoxe fidei: vel vēditoze: vel quocūqꝫ modo alienatoze cōmētio e ſub q̄libet occaſiōe fuerit aſſignata: ſed irrita oia hmōi documēta f: ꝛ tanq̄ penitus nec ſcripta cēnt cēſem⁹. ¶ Jdeo eā ꝑdia ꝛ poſſeſſiones q̄ in hereticas pſonas q̄cūqꝫ mō trāſlate fuerint: vel collate: ſi ſci nſi iuribus decernim⁹ vēdicari g. ¶ Jtaq; eā apud dños / poſſeſſoreſve ortḥodoxos ea ꝑdia maneant: ſeu ad fiſci nſi iura pueneriunt: neceſſe eſt i bis eccl'ias ꝛ oratoria cōſtituta diligēti h ſolicitꝫ inſtaurari. ¶ Noſtre etenſi ſerenitatis vndiqꝫ ad hūc exitū puidētia ducit: ꝛ oipotētis dei tēpla (in quib⁹ nſe fidei inſtituta pdurāt) cultu aſſiduo p oia ſecula reditūa i ſcruētur. ¶ Nec eā dubitari pōt q⁹ ſi in hereticos tales venīāt poſſeſſiōes: in quib⁹ vere fidei ecclēſie vel oratoria cōſtituta ſunt: et integritas colitur: oīmodo ab his deſerī: ataq; deſtitui / et oi cultu vacare: oibus ſacris et ſolitis viduari myſterijs: oi ſplēdoze priuari k: nullis populoꝝ cōuentionibus: nullis clericoꝝ obſeruationibus celebrari: ꝛ ex hoc ſine dubio quidē caſdē eccl'ias perire: ruere: cōplanari. Nec eā de ea ꝛ inſtauratione hereticī potuerūt aliquā do cogitare quas penit⁹ eſſe nolebant. Duc oia reſecātes ad pze ſentem legem peruenim⁹.

¶ Liberi dūtaxat ortḥodoxi vendicāt ſibi iuꝭ ſucceſſēdi in bonis parēti. Et alij mētari a parēte ḃ etiā non ortḥodoxi cō pellūtur. Et dotes ꝛ donationes ꝓpter nuptias petere poſſunt. ḃ. d. Saly.

Jmpator Juſtinia. a. Decnoſte ni. ꝑ. ꝑ. conſtitutio greca. Lex. x.

Qgnouim⁹ eſſe multos ortḥodoxos liberos: qḃ⁹ nec pater nec mr' ortḥodoxe ſunt religionis. Et ideo ſancimus: nō tāmen in caſu vbi alter ortḥodoxe religionis eſt ꝛ alter aliene. ſꝫ etiā in his caſib⁹ in quib⁹ vter q⁹ parens aliene ſecte ſit. i. pr' ꝛ mr': hi tñmō liberi ad coz ſucceſſiōnē: ſiue ex teſtō / ſiue ab intestato vocētur: ꝛ donationes ſiue alias liberalitates ab his vel ab alijs accipere pñt: q ortḥodoxoꝝ venerabili noie ſunt decozati. ¶ Ceteris liberis coz q nō dei oipotētis ano rem: ſꝫ paterna et materna impiā affectionē ſecuti ſunt ab oi bñficio repellēdis l. ¶ Liberis aūt ortḥodoxis nō exiſtētibus: ad agnationē vel cognationē coz ortḥodoxoꝝ tñ: ea ſdē res vel ſucceſſiōes puenire. Si vel agnatio vel cognatio recta nō inueniat: tūc ea ſdē res fiſci nſi iurib⁹ m vēdicari. ¶ Sed ne videamur moliētib⁹ q̄dā genitoziḃ⁹ liberis puidere: viuētibus aūt nulla inferre puidētiā (qō ēt ex facto nobis cognitū eſt) neceſſitatez imponim⁹ talib⁹ genitoribus: ortḥodoxos liberos ſm ſui p̄timonij quātitatē alere n: ꝛ oia eis p̄stare q̄ ad quotidianā vite ꝙeruationē ſufficiāt. Sꝫ ꝛ dotes ꝑ filiab⁹ vl' neptib⁹ dare: et añ nuptias donationes ꝑ filijs vel nepotib⁹ o ꝑſcribere: in oi caſu ſm vires p̄timonij hmōi liberalitatib⁹ p eſtimādis: ne ppē diuini amoris electionem p̄na vel mſna ſint liberi, puiſiōe defraudati. q Oibus vez q̄ nfe ↄſtōes de peniꝭ paganoꝝ ꝛ manicheoꝝ / et bozboritaꝝ / ꝛ ſamaritaꝝ / ꝛ mōtaniſtaꝝ / ꝛ taſcodrogitaꝝ / ꝛ ophitaꝝ / ceteroꝝq; hereticoꝝ cā ꝓſtituerūt: ex hac nſa lege ↄfirmādis / ꝛ in perpetuū valituris.

Hauten. vt cū de ap. co. ſ. et generalē. col. viij. Conſti. xj.

¶ Si liberoꝝ aliqui ſint ortḥodoxi: ꝛ aliqui non: ad ortḥodoxos tñ deuoluitur ſucceſſio tota: donec nō ortḥodoxi ad fidem ſint conuerſi. hoc tricit Salycetus.

Jdē eſt de neſtorianis ꝛ acephalis r: q⁹ ſi q̄s ex his liberos hz ecclēſie recte cōicātes / his ſolis ex teſtamēto vl' ab itestato hereditatē trāſmittere pōt. ¶ Si p mixti ſunt: etiā poztio ifideliū iterim reſidęat penes ortḥodoxos: ip̄is ſi cōuerſi fuerit reſtituēda q̄dē: ſꝫ abſq; rōne fructuū et adminiſtratiōis. ſ Permanebit aūt apud ortḥodoxos ſi ipſi ꝑſeuerēt in nequitia. ¶ Si liberi ſūt oēs puerſi vocent agnati recte fidei. Quib⁹ nō inuētis ſi cleric⁹ fuerit eccl'ia intra annū admittat: q̄ trāſacto s aut ſi non fuerit clericus ſuccedit fiſcus.

Hauten. de ſtatu. et cōſue. ſ. gazaros. col. x. Conſtitutio fina.

¶ Non ſummatur. Sz loco ſummarij nota q⁹ filij hereticoꝝ non admittūtur ad eoꝝ ſucceſſionem: ſed fiſcus. ḃ. d. Saly.

Ozaros: patarenos: leoniſtas: ſperoniſtas: arnaldiſtas circūciſos: ꝛ oēs hēticos vtriuſq; ſex⁹ quoſcūqꝫ noie cenſeant: ꝓpetua dānam⁹ ifamia. diffidam⁹ q̄taq; bānimus cēſentes: vt oia bona taliū cōfiſcent: nec ad eos vlteri⁹ reuertant: ita q⁹ filij coz ad ſucceſſionem puenire nō poſſint. cū lōge graui⁹ ſit eternā ꝑ tēporalē offendere maieſtatē. ¶ Qui aūt inuēti fuerit ſola ſuſpitione notabiles / niſi ad mandatū eccl'ie iuxta cōſideratiōē ſuſpitiōis qualitatēq; pſone ꝑpriā innocētiā con grua purgatiōe mōſtrauerint / tanq̄ infames z bāniti.

Quoniam

Ter. ibi repellendis. Adde hic q̄ dicunt in. c. ſi q⁹ eps. in tex. ꝛ glo. ex tra eo. ti.

Acepbali q dicunt.

*De hac ſcriptiōe fa cit mētione glo. ſup vb. infra annū. in. c. q̄ſi frequēter. poſt princ. Extra vt lit. nō cōteſta.

Ter. auc. gazaroſ. iſti arnaldiſte etiā dānant iure canoni co: vt extra e. ti. c. excōi camus. ij.

Ter. ibi cū longe gui⁹. 2co. ter. in c. vergētio. vbi hec vba ponūtur: et ſūt ſūpta ex hac auc. extra eo. titu.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Lasus.

QUoniã multi. Scõm Bar. ista lex est valde notabilis ꝛ hoc habet effectu. ¶ Quæritur fuit de facto an hereticꝰ possit cẽ testis: ꝛ nñ. aut lis est iter catholicos saltẽ ex vna parte: ꝛ tũc nõ põt: aut inter hereticos: ꝛ tũc potest: exceptis quibusdã possibilibus hereticis: quibus ꝛ alij bmõi actꝰ sunt interdicti. In fine restringit pmũ q̃ in iudicijs ꝓhibent hereticꝰ nõ extra iudicũ testificari: immo melꝰ q̃ in cõtra ctibꝰ ꝛ vltimis voluntatibus admittunt: in iudicialibus nõ: nisi ante iudiciũ ceperint testes cẽ: per qõ aut. sed nouo iure tollitur. Viuianus.

a ¶ Cõtra orthodoxos. ſz nec ꝓ eis hereticꝰ ꝓducente. cum bodie ꝓ vtraq̃ parte dicãt. vt. ſ. de iudicis. l. de sabbati. ꝛ. ff. de epiſ. ꝛ cle. aut. sed iuder. Ide ſm canones vt ꝓ vtraq̃ parte ferãt testimoniũ. vt. ut. q. ir. c. hortamur. ꝛ. xiij. q. v. c. nõ sane. Sz an pars ortˢ thodora põt tali ꝓuilegio renũciare: Resꝑon. vtiq̃: qꝛ ꝛ tacita voluntas ꝓdeſt. vt. ſ. de testi. l. si ge. Itẽ an orthodoxꝰ cõtra hereticos põt testificari: Rñ. ſic vt i nouellis. c. ꝛ in decre.

Tex. ibi: dignos. ꝓcaglo. pe. in. c. testimoniũ. extra. de testibus.

b ¶ Cõtrahẽ. hoc itelligẽ ſm qõ in ſi. huius legis distinguit. ſ. in iudiciali testimonio. Accur.

c ¶ Introduci. id est nil inducẽ inducẽ: nisi cũ catholicis na cetheo. vt hic. ꝛ. ff. de epiſ. ꝛ cle. ſi quẽ q̃. in ſi. et. ff. ſol. mat. l. viro. et. ſ. de libe. cau. ſi filiũ. ꝛ. ſ. de inoffi. testa. l. in arenã. ꝛ. et ff. ſi gs omiſ. cau. testa. l. quidam. ꝛ. l. ſi nõ ſolus. ſ. i. ff. ne qd in loco pub. li. l. ij. ſ. idẽ ait ſi in pu blico. Sed arg. ꝛtra. ff. de pub. iudi. l. is qui.

d ¶ Similitudine. ſic. ſ. de epiſ. ꝛ cleri. ſi quẽ q̃.

e ¶ Testimonium. etiaz inter ſe.

f ¶ Testimonia. i. de his quei iudicijs tractant: vel videnꝫ. vt de ꝓfeſſionib⁹ ꝛ testificationib⁹. ꝛ interlocutoria aliq̃: vel diffinitiua an ſit ita lata. Alij dicũt iudicialia q̃ icipiũt a iudicio: vt ſi agaꝫ iniuriaꝫ: vt furti ꝛ iuder testes q̃ſierit: bigãe adhibiti nõ fuerãt ſi ent in ſctis⁹ adhibẽtur. Jn ꝓſcriptiõe g̃ quã viderint poterũt ferre teſti moniũ ſm opinionẽ ꝓmã: cũ tantum iudicialia ꝓhibeantur.

g ¶ Permittim⁹. ꝛ ꝓtume rũt etiã ꝓduci i iudicio.

b ¶ Angustek. nã boc edicto ꝓhibitoriũ eſt. ſ. certaz ꝓſonaz: ꝛ ſic glibet admittit q nõ ꝓ bibeꝫ vel aliã lege ercuſaſ. vt. ff. ꝛ test. l. j. ꝛ facit vt ꝓbationum facultas ampliet. vt. j. de reb. cre. ꝛ iureiurã. l. gñaliter. in

Edictũ de testibꝰ est ꝓhibitorium.

ab oibus habeanf: ita q̃ ſi ſic per annum permanſcrint: extũc oĩs tangẽ hereticos condẽnamus.

¶ Ad testimoniũ iudiciale cõtra xpianos nõ admittitur hereticus. ſed in cõtra cribus vel vltimis voluntatibus ſic: inter ſe vero pñt testes eſſe: exceptis quibuſdã hic nominatis: qui nec iter ſe possunt esse. b. d. Salyrus.

Idem. a. Joanni. ꝓ. ꝑ. Lex. xi.

QUoniã multi iudices in diuersis rimẽdis litigijs nõ interpellauerũt idigẽtes nñ o. oraculo vt eis resonet quid de testib⁹ hẽtis statuẽdũ ſit: vtrũ ne accipiant coz testimonia an reſpuãt. ¶ Sãcim⁹ ꝺ orthodoxos⁹ quidã litigãtes nemini hereticoꝝ vl cetiã his q̃ iudaicã ſuꝑſtitionẽ colũt cẽ testiõ nij cõionẽ ſiue vtraq̃ ps orthodoxa ſit: ſiue altera. Inter ſe autẽ hereticis vel iudicis vbi litigãdũ eſt iaucrit: ꝺcedim⁹ fedus ꝓmixtũ ꝛ dignos litigatoꝝib⁹ et testes in troduci. Exceptis. ſ. his q̃s mãchetic⁹ furoꝝ: ſiue cui⁹ ptẽ ꝛ bonoꝝitas cẽ mãifeſtiſſimũ ẽ: vl pagana ſuꝑſtitio detinet: ſamaritis nihilomin⁹ ꝛ q̃ illis nõ ſũt abſiles id eſt mõtaniſtis ꝛ taſcodrogis ꝛ ophitis: quib⁹ ꝓ reat⁹ ſili tudiẽ⁹ olis legitim⁹ actꝰ interdictus eſt.

¶ Sz his quidẽ. i. manicheis bonoꝝitis et paganis: necnõ ſamaritis ꝛ mõtaniſtis ꝛ taſcodrogis ꝛ ophitis oẽ teſtimoniuꝫ ſicut ꝛ alias legitimas ꝙuerſatiões ſancim⁹ eẽ interdictũ. ¶ Alijs vo hẽticis tñmõ iudicialia teſtionia ꝓ ꝛ orthodoxos: ſm q̃ ꝓſtitutũ eſt volum⁹ eẽ inhibita. ¶ Ceterũ teſtamẽtaria teſtimonia coz: ꝛ q̃ in vltimis elogijs vel i ꝓtractib⁹ ꝓſitũt ꝓpter vtilitatez neceſſarij vſus eis ſine vlla diſtinctione ꝓmittimus⁸ ne ꝓbationum facultas angustetur⁹.

¶ Etiam er militis teſtamento nõ recipiunt beretici. b. d. Saly.

Idem. a. Joanni. ꝓ. ꝑ. Lex. xij.

DJuinaz noſtrã ſanctionẽ⁴ ꝓ quã iuſſum⁹ neminẽ erroꝛe ꝓſtrictũ hereticoꝝ hereditatẽ vel legatũ vel fidicomiſſuz acciꝑe: etiã in vltimis militũ voluntatib⁹ locũ habere ꝓcipim⁹: ſiue cõmuni iure ſiue militari teſtent.

¶ Me ſanctũ baptiſina itereꝛ. Titulus. ix.

¶ Episcopus iuris erroꝛe alꝰ baptizatum rebaptizãs priuãdus eſt ſacerdotio. hoc dicit Salyce.

Imperator Valentiñ. Gratia. Valenti. aaa. ad floꝛianum vicarium aſie. Lex. j.

Titu. IX. Fo. XXV.

pzin. ꝛ. ff. de incẽ. l. ne qd. ſ. de his. ꝛ. ff. de testi. l. ſeruꝰ. ꝛ. j. de iur. delib. l. ſi. ſ. licẽtia vãda. Sed videtur etiã in contractibus non admitti. quia hereticꝰ ſunt infames. vt. ſ. de ſum. trꝛ. ꝛ fide catholi. l. j. in fi. ꝛ infames ferre teſtimoniũ nõ poſſunt. vt. ff. de testi. l. ij. ſ. lege. in fi. Sz huic rñ. ſ. de ſumma trini. l. j. Item ſignant hic quidam talez aut. Sed hodie nulli iudeo ꝓmittit ferre teſtimoniuꝫ cõtra oꝛthodoꝝum miſi in curiali conditione. vt in authẽtica de hereticis. vl in aut. vt hereticꝰ curiales. ſ. illud. vel in aut. de testibus hereticoꝝ. Sed certe nõ inuenitur hec aut. inter aut. Sz dicũt q̃dã reperiri in nouellis.

Hereticꝰ an possint testificari. Infames ferre testimoniũ nõ possunt.

i DJuinaz ſanctionem. ſ. c. l. mamcheos. ꝛ hec nõ legit.

¶ Me ſancti baptiſma iteretur. ¶ Dictũ eſt. ſ. de hereticis: ſi quia ſpecies eſt hereſis rebaptizare baptizati: ponit ꝓbibendo ne ſanctũ baptiſma dei iteretur.

k AHtitit. Eroꝛe. ſ. iur. ſz eius ſi de facto dubitent baptizati cẽ: nec ẽñ pt dicireiteratũ qõ ignoꝛatur cẽ factũ. vt in decre. de ꝛſe. di. j. c. de eccliaz. Sz ar. ff. de dolo. l. et eleganter. ſ. nõ ſolum.

Reiteratus non dꝛ qõ factus eſſe ignoꝛatur.

l ſJgs. ꝓiaculare. id ẽ ꝓiãdũ ſanguine. i. ꝺz amittere caput.

m ¶ Cõmiſit. clericus ſcz et ille qui baptizat.

n ¶ Per etatẽ. qlibet rebaptizãs ꝛ qlibet capaz crimiſ ꝛ etatẽ rebaptizat⁹ tus patiꝫ piaculare flagitiũ. Vel forte loquit ꝺ eo q̃ rebaptizãtus in rideꝺo ꝓzebuit miniſteriuꝫ.

o ¶ Ultio ſupplicio. qõ mo tem interꝓretamur. vt. ff. de penis. i. vltimũ.

p ¶ Vlli berticoꝝ. ¶ Jnitiati. vt q̃ia chriſtiam erant tñ. ꝛ ita catbecumini: nõ autem erant baptizati.

q ¶ Eccleſie. ꝛ auferũtur bodie diñis eoꝝ. vt. ſ. ne ꝓpianum man. l. j.

r ¶ Nõ q fecerit. i. bereticus rebaptizans ingenuos. vel ſuos ꝓpzios.

s ¶ Exilio. mitioꝛ ẽ ꝓpatitur penã cũ adduc nõ fuerat baptizatus q̃ ſi finiſſet. vt. ſ. l. pri. Alij boc referũt de pena ꝛ lij ad eũ q̃ ſciuit ꝛ nõ detulit: nõ aũt ad baptizatem. Prima placet.

¶ De apoſtat. ¶ Dm apoſtate pl⁹ q̃ hereticꝰ ſunt: ideo ponit de apoſtatis. + Qui dicuntur apoſtate. habes. ſ. eo. l. apoſtatarus. ſ. ſz ne buiuſmodi. ꝛ. l. ſi. in fi.

+ Quotuplex ſit apoſtaſia. videi c. j. i. gl. i. extra eo. tit. et adde q̃ iſta rub. nõ loquitur. ꝓpe de apoſtat. ꝙs nos appellam⁹ ꝛ idie apoſtatas: ſcz de egꝛediẽtib⁹ religione: ſz loquit de his q̃ fidẽ relinquũt: q̃ illi ꝓpie dicũt apoſtate: vt dicit bar. ſuper rub.

Jg. ꝓma ſi legiſt. in ſcdo. q̃ ꝺ ſolẽniſ ciosis actiõibus q̃nq̃ẽnij ſtatuitur

UNIVERSIDAD DE NUEVO LEON

vt.j. de inoff. test. si quis filium. Sed videtur per penultimā. vt.j. eo. l. apostatarum. Solu. illa cor rigit hanc. vel hec post mortem testatoris ibi vi uente testatore dicit se posse deferre.

a ¶ Contēdit. accusator. vel etiā cōtendit de alia hereli.

b ¶ Fuge. i. continuum.

c ¶ Actionibus. scilicet querele inofficiosi testamenti.

d ¶ Exordium. i. vsq; ad quinquenium.

Ter. ibi. pphanauerit. de hoc etiaꝫ vi. i. c. qdā extra eo. ti. vbi repro bātur illi q̄ post baptis mum susce pū volūt p seuerare in paginis su perstitiōe et sic pphanāt e scrin baptisma qō e cō tra vlos qui vulgo dicūt marrani.

Hꝫ qui. ¶ Lapsus. Nam. l. puniūtur xp̄iani si fiāt hereticipa tiendo se baptizari more hereticiꝰ vt nō possint esse testes neq; facere testamentū: nō aute relegantur. ꝛ pomi rario. Item penitentia eos nō excusat: que prodest aliis ex rantibus. Uniantus.

e ¶ Suffragijs. quare ego hereticiꝰ repellunt de curiatibus ꝛ non apostate. vt.j. de fun. trini. l. ij. ¶ Respōdeo. q. alios docerent: ꝛ eadem ratione repellunt clerici apostatantes. vt.j. co. l. fina. Accursius.

f ¶ Obliterabitur. id est delebitur.

g ¶ Obdurescitur. id est delebitur.

h ¶ Et errantibus. hereticis. fez nolentibus ad fidem cōuerti quā nūq̄ habuerūt. vt.s. de fun. trin. ꝛ fide catho. inter claras. in fi. et de here. l. unj. in fi. sednō qui iam fuerunt de fide. ꝛ postea ab ea diuiserūt se oino: vt hꝰ. Vel dic quoad penam mūdi non prodest penitere q̄ ad deum sic. vt ibi. Dei cōtritiꝰ ꝛ humiliatiꝰ deus nō despiciet. ꝛ alibi. Diri cōtebor. ꝛ tu remisisti impietatem peccati mei.

i ¶ Postatarū. Lō tinue. etiam sine libello.

k ¶ Incesset. id est incedat. scilicet accuset.

l ¶ Temporibus. nisi in fra quinquennium post mortem. vt.s. co. l. ij.

m ¶ Deferatur. puma libertas. secūdo agnatis. vt.s. de here. l. cognouimus. Accursius.

n ¶ Perpetuari. cū alia crimina vsq; ad. xx. annos regulariter ꝓrigantur. vt.j. ad. l. cor. de fal. l. querela.

o ¶ Simulationis. i. accusatiōis. vt.j. de accu. ea quidez. ꝛ fact. ff. de testa. l. cum lege.

p ¶ Mandauerint. s. in deis vl paganis.

q ¶ Am q. non legit.

giōis accusat: cūq; vel ad sacrilegia tēploꝝ: vel in ritus iudaicos trāsisse ꝓdidit: eaq; gra vel testari minime potuisse ꝓhibemus. ꝛ post mortē testatoris ibi vi uente testatore dici se posse deferre.

Ponia non libat a pena mūdi. Psal. l. Psꝰ. xxxj.

Apostatarum a fide perdunt omnia etiam a iure cōmuni christianis cōcessa: nec admittitur penitentia. Saly.

Impera. Theodo. ꝛ Valen. Arch. a. a. a. Fabia. p. p. Lex. iij.

Hꝫ qui sanctā fidē pdiderūt: ꝛ sanctū baptisma dicta suppstitione. pphanauerūt a cōsortio oim segregati: sint in testimonijs alicui testāmēti: vt aīa tantū nō habeāt factionē nulli succedāt in hēditatē: a nemie scribātur hēdes. ¶ Quos etiā ꝓpiusꝫ peul abuici ac lōgius mādari: nisi pene visum fuisset cēmatoris vsq; ad iter hoies ꝛ hoīm carere suffragijs. ¶ Sz nec vmbra statū pstinus reuertāt: nec flagitiū horū oblitterabit pnia: neq; vmbra aliū exq̄sita defensiōis: aut muniminis obducet. ¶ Cui quidē eos qui fidez quā deo dedicauerāt polluerit: ꝛ pdēs diuinū mysteriū in ꝓphana migrauerūt tueri ea q̄ sunt cōmētita ꝛ cōcinata nō possunt. Lapsis cū ꝛ errantib⁹ subuenitur. pditis vo (hoc est sanctū baptisma pphanantibus) nullo remedio penitentie q̄ solet aliis criminibus adesse) succurritur.

Crimē apostatatus est publicū: iō q libet admittit ad accusandū: ꝛ alienationes ipso iure sunt apostatis interdicte. ꝛ post mortē possunt accusari boms ꝓrij moribus fidelibus applicandis. Saly.

Imperato. Theodo. ꝛ Valen. aa. Basso. pfec. pto. Lex. iiij.

Apostatarū sacrilegus nōme singulos vox ꝓtinus ac cusatiōis incessit: ꝛ nullis finita tpib⁹ hmōi cris arcea indago. ¶ Quibus q̄us ꝓterita interdicta sufficiāt/ tū etiā illud iteram⁹ ne postḡ a fide deuiauerint/ testādi aut donādi quippiā habeant facultatē. Sz nec vēditiōis spē facere legi fraudē finant: totūq; ab intestato xp̄ianitatē sectātib⁹ ꝓpinqs potissimū deferat. In tñ autē hmōi sacrilegia ppetuari volum⁹ actionē: vt vniuersis ab itestato veniētib⁹ etiā post mortē peccantis: absolutā voce simulationis. ꝛ gruc nō negam⁹. ¶ Nec illud patiemur obstare si nihil in cōtestatiōe. pphano dicat vīuēte pductū. ¶ Sz nec hmōi interpretatio cris latū. i certo vaget crrore cos pnīb⁹ isectamur oraculis: q noie xp̄ianitatis induti sacrificia sacrilega vel fecerint vel facienda mandauerint. Quoꝝ etiaꝫ post mortē ꝓbata pfidia hac rōne plectāda est: vt donationibus testamētisq; rescissis: hi quib⁹ hoc deferret legitima succesio hmōi personarū hereditate potiātur.

Qui persuasionibus seruum vel liberum fecerit apostatare a fide: puniri debet capite. b. d. Saly.

Impera. Theodo. ꝛ Valen. aa. Florentino pfec. pcto. Lex. v.

Cum quicunqꝫ seruum siue ingenuum inuitum: siue suasione (que est plectenda) ex cultu christiane religionis in nephandam secta rituue trāsduxit: cuz ꝺispendio fortunarum capite puniendum esse censemus.

Etiā monachi hereticipenis legitimis sunt puniēdi: ꝛ de sacro ipcrio expellendi. b. d. Saly.

Impera. Theod. ꝛ Darci. aa. Palla. pfec. pcto. Lex. vj.

Os qui catholicarū ecclesiarum clerici/ vel orthodoxe fidei monachi/ relicto vero et orthodoxe religionis cultu apollinaris/ vel cutidictis hereśim et dogmata abominanda secuti fuerint: omnibus penis que ꝓuocibus legibus aduersus hereticos constitute sunt/ subenius teneri: et extra ipsum quoq; romani imperij solum repelli: sicut de manicheis ꝓcedentium legum statuta sanxerunt.

Nemini licere signū saluatoris christi humo/ vel in silice seu marmore aut insculpere aut impingere. Titulus. xj.

Signū crucis nō dz sculpi vel pingi in loco qui possit pedibus calcari. Saly.

Impera. Theodo. ꝛ Valen. aa. Eudoxio pfec. pre. Lex vnica.

Um sit nobis cura oliḡes per omnia superni numinis religionē tueri: signum saluatoris christi nemim licere⁹ vel in solo: vel in silice: vel in marmoribus humi positis insculpere vel pingere: ꝛ quocunqꝫ reperitur tolli: grauissima⁹ pena mulctando eo qui contrarium statutis nostris tēptauerit) specialiter imperamus.

De iudeis ꝛ celicolis. Titulus. xij.

Collegio iudeorum legari non potest. b. d. Saly.

Impera. Anto. ꝛ Clau. aa. Ilistrophonio. Lex. j.

Od coniuḡ⁹ saluia vniuersitati iudeoꝝ ḡ in antiocēsium ciuitate ꝓstituti sunt legauit: peti nō potest.

Iudeorū ecclesias ad xp̄i cultū sunt ꝛremādi. Sa.

Impe. Cōstan. a. ad ciuagiū ꝓfec. pto. Lex. ij.

Udeis⁹ ꝛ celicolis ꝛ maioribus coꝝ ꝛ patriarchis volum⁹ intimari: q̄ si qs post hanc legē aliquē q coꝝ feralē fugerit secta: ꝛ ad oci cultū relpexerit: faris aut alio furoris genē cḡd nūc fieri cognouimus iussus fuerit attēptare: mox flāmis dedendus est: ꝛ cū oibus suis participibus concremandus.

Christiani non debēt irruere contra synagogam iudeorum. b. d. Saly.

Impera. Valen. ꝛ valens. aa. Remigio. Lex. iij.

Synagoga iudaice legis veluti hospitio irruentes ⁊ubeas cmigrare: quos ꝛ priuatorum domus non religionū ꝛ loco habitationum merito conuenit attingere.

Immunitas antiquitus iudeis concessa per hanc legem renouatur. Saly.

Impera. Valen. Theo. ꝛ Gza. aaa. Ilyppatio. Lex. iiij.

Issio qua sibi iudaice legis hoies blanduntur: p quā cis curialium muneruꝫ oabatur immunitas ꝛ escindatur.

Ne quis

a ¶ Deqs xpiana. dz ei cē cōicatiōi ni iur'. vt. ff. ō ri. nup. l. j.

b ¶ Relata. etiā sine i scriptione. + forte: ẽ re gulariter ẽ. vt. ſ. qui ac cu. nō possūt. l. iij.

c ¶ Imo. cōuictio b'. i. imſimonij.

d ¶ Lege. ipi cū statuerit vt ḡsdā pſonas ducere liceat: ḡs duci non ſz vt aūā ⁊ sororēs forte: ⁊ b est q̄ h ler cis phibet.

e ¶ Diuersa. poterāt cū quā babebāt relinq̄re: ⁊ aliam accipere.

f ¶ Idei. Ad superſtitionē. id est ad fidē eorum.

g ¶ Arbitrorū. i. a xpianis electoꝝ apōndeos.

h ¶ In ciuili. secus i criminali. vt. ff. de arb. l. nō distinguem'. ℌ. iulian'.

i ¶ Cor. ſ. arbitror. ⁊ b dic sine pena. vt. ſ. de rescep. arbi. l. cū arcia.

k ¶ Imo erter'. nec etiā iudei iter se. nec xpiani. vt. ff. re. amo. l. nō ei. ſ. j. de mono. l. j. nisi er cā. vt. ſ. de epi. au di. l. j. ff. de offi. pfefec. vrb. l. j. ſ. cura. ⁊ ad. l. iu liā. de anno. l. fi. ℌ. j.

l ¶ Obis. scz iudeis.

m ¶ Eos. q nō ſubibit talē penā: nō tñ statuūt: vt modo dici.

n ¶ Uicius. nō legit.

o ¶ Ad dcipē. i. pdicē.

p ¶ Deos. Solēnia. puto cozonam ſpineam ⁊ crucem.

q ¶ Rit'. i. ſ. fuerūdies.

r ¶ Peperauerint. pnulegiū em dz amittere q cō cessa sibi abutit potestate. vt. ff. lr. iuſ. di. c. vbi. et ff. de pecu. l. libera. ⁊. ff. de nego. geſt. qui ſine. et in aut. de tabel. ℌ. nos autem. col. viij.

s ¶ Elicolar. Lōtra viū. q nō est mecū ℌ nec est. fic. ff. de reg. iu. qui nō facit. ⁊. ff. de fidei cō. lib. ſi cū. ℌ. pe. ⁊ ad. trebel. ſi cui pure. ℌ. j.

t ¶ Je sabbati. Meminē. ſi. iudeum.

v ¶ Precipim'. vel a iudeis vel a xpianis.

x ¶ Conuenire. facit. j. de fruc. ⁊ lit. erpen. l. fi. ⁊ de resci. vē. l. ratas. ⁊. ff. qō qſqs iuris. l. j. Sed contra. j. de legibus ⁊ cōſti. qō fauoze. Sol. vt ibi.

y ¶ Ull' iude'. i. ob ſ ipm q est iude'.

z ¶ Innocens. a crimine quo inculpatur.

a ¶ Obteratur. i. ſ uberet.

b ¶ Religio. obterētis. et dic expoſitū. id est expoſito eo.

c ¶ Paſſim. i. indiſticte.

d ¶ Altionē. Sz nunqd eo caſu pmittes cuz ille nō vultvenire añ iudicē

Xpiani cū iudeis nō possunt mſimonium cōtrahere ſub pena capitis. licentia accuſandi cnulibet cōceſſa. b. d. Saly.

Impera. Ualen. Theodo. ⁊ Arcba. aaa. Cinegio. p. p. Lcx. v.

Deqs xpianā mulierez in vxorē iudeus accipiat: neqs iudeꝫ xpianus coniugū ſortiatur. Nam ſi qs aliquid huiuſmodi admiſerit: adulterij vicem cōmiſſi hmōi crimē obtinebit: libertate in accuſandum publicis quoqs vocibus relaxata.

Ruptie iter xpianos. phibite ſtr inter iudeos. phibētur ſua lege ceſſante. ℌ. Idē. aaa. Infātio comiti ouēt.

Imo iudeoz mo Lcx. vi.

Rē ſuū in ꝯiunctionib' retinebit: nec iuxta legē ſuā nuptias ſortiatur: nec in diuerſa' ſub vno tempore coniugia conueniat.

Nec est bona ler ⁊ breuiter dicit. Judei habēt ea q̄ ſunt ciuiū romanoꝝ: ⁊ coꝝ iudicib' xpianis debēt litigare: ⁊ pñt vnū er eis arbitrū aſſumere. Bart. vel ſic. Lā iudeoz ſm iura nra est agitāda. ⁊ ſi arbitrum compromiſerint valebit ſententia p iudices erequenda. Saly.

Impera. Gra. valen. ⁊ Theod. aaa. Eutichiano. Lcx. vij.

Udei romano cōi iure viuētes in his cauſis q̄ tā ad ſuperſtitionē coꝝ q̄ ad fozū et leges ac iura pertinēt: adeāt ſolennī more iudicia: oēsqs romanis legib' ꝑ scrant ⁊ crcipiant actiones.

Si qui vō er his cōi pactione ad ſūtūdinē arbitroꝝ apud iudeos i ciuili cōtraxerit negocio puta cū crit litigāduz: ſortiri coꝝ iudicium iure publico nō vetentur. Eoꝝ etiā ſententias iudices exequātur: tanq̄ ſi er ſentētia cognitoris arbitri fuerint attributi.

Judei nō possunt artari ad medēdas res. ppias aliter q̄ xpiani. B. vel ſic. Ad curā xpianoꝝ non ſpectat ſtarnere pecia rebus iudeoꝝ. b. d. Saly.

Imper. Archa. ⁊ Ilono. aa. ad iudeos. Lcx. viij.

Emo exterus religionis iudeozū iudeis piccia ſtatuet cū venalia. pponent. Juſtuz est cm ſua cuiqz cōmittere. Iraqs rectores. puinciaz vobis nullū diſcuſſoꝝ aut modcratoꝝ esse cōcedāt. Si qs ſumere ſibi cura pter vos. pceresqs vestros au deat: cūvelut aliena appetentem ſupplicio coercere feſtinent.

Idē. aa. Eutichiano. ꝓ. p. Lix.

Uicius exiudeis obnoxij curie compobantur: curie mancipentur.

Quando iudei celebrant ſua ſolennia nō debēt aliquid agere in cōtemptuꝫ xpiane fidei. als pununtur. Saly.

Impera. Hono. et Theod. aa. Athemio. pfefec. pre. Lcx. x.

Udeos quoſdā feſtiuitatis ſue ſolēnis ad pene quādā recordationē intēdere: ⁊ ſcte cruc is aſſimulatā ſpeciē in cōtēptuꝫ xpiane fidei ſacrilega mēte exurere: puinciaz rectores. phibeāt: ne locis ſuis fidei nre ſignū imiſceāt. ſed ritus suos citra contemptū xpiane legis retineāt: amiſſuri ſi ne dubio permiſſa bactenus nisi ab illicitis temperauerint ſe.

Miſi celicole cōuertantur ad fidē vt beretici puniuntur. Saly.

Idē. aa. Joāni. ꝓ. p. Lcx. xj.

Elicolarū nomē inauditus q̄dāmō nouū crimen ſuperſtitionis vendicauit. Id nisi ad deicultū venerationeꝫ xpianā zuerſi fuerint: bis legib' qbus ꝓcipimus bēticos aſtringi: ſe q̄s nouerint aſtrigēdos. Edificia autez eoꝝ q̄ (nescio cui' dogmat' noui ꝙuētus bñt) eccl'is vēdicent. Certū em est qcqd a fide xpianoꝝ diſcrepat legi xpiane esse ꝓtrariū.

In die ſabbati ⁊ aliꝫ feſtiuitatibus iudeoꝝ ipſi nō ꝓnt ꝙueniri nec alios conuenire. b. d. Bar. et ꝓ cōmodis fiſci. Sal.

Idē. aa. eidē. Joā. ꝓ. p. Lcx. xij.

Je ſabbati ac reliquis ſub tpe quo iudei cultus ſui recurētia ſeruāt: neminē aut facere aliqd aut vlla ex parte cōueniri debere cos ꝓcipimus. Ita tñ vt nec illis dē licentia eoꝝ die xpianos orthodoxos cōuenire: ne xpiani forte ex iterpellatione iudeoꝝ ab officialibus ꝓfatis diebus aliquā ſuſtinēāt molestiā: cū fiſcalibus cōmodis ⁊ litigijs p̄uatoꝝ constat dies reliquos posse ſufficere.

Nec iudeum offendere: nec bona eoꝝ inuadere cuiꝫ licet. p priu auctoritate: nec ecōtra. Saly.

Idem. aa. Jd bilippo. pfefec. pteto. Lcx. xiij.

Ullus' tāq̄ iude' cū ſit inoces' obtercat' nec ex poſitū cū ad ꝛtumeliā religio' qliſcunq̄ ꝓficiat. nō passim' coz synagoge vel habitacula ꝓcrement vel ꝑra ſine vlla rone ledant. Cū alioqn citā ſi ſit aliqs ſceleri' implicit': idcirco tñ iudicioz vigor/iuriſq̄ publici tutela videt i medio ꝓtituta: ne qſq̄ ſibi ꝓ ſe ꝓmitte re valeat vltione. Sz vt hoc iudeoz ꝓſonis volum' esse ꝓuisum: ita illud q̄s moneduz esse censem': ne iudei fozitan inſoleſcāt: clariq̄ ſui ſecuritate quieq̄ ꝓcipientes in xpianā reuerentiam vltionis admittant.

Judeus actor vel reus forum ſequitur christianum. Saly.

Idem. aa. Aurelio pfefc. pteto. Lcx. xiiij.

Si qua iter xpianos ⁊ iudeos sit ꝛtio: nō a ſenioꝝ iudeoz: ſed ab ordinarijs iudicib' dirimatur.

Bona iudei xpianum circūcidentis sunt publicanda. Saly.

Idem. aa. Aclepiadoto pfefec. pcto. Lcx. xv.

Udeoꝝ ⁊ bonoz ꝓſcriptione ⁊ ꝑpetuo exilio dāna buntur ſi nostre fide hominē circūciderint cos: vel circuncidendum mandasse constiterit.

Imp. theo. ⁊ val'. Jo. comiti ſacraꝝ largitionū. L. xvj.

Udeoꝝ p̄uinates q̄ i vtriusqꝫ paleſtine ſynedris noiant: vel i aliꝫ. puincijs degūt: periculo ſuo an niuersarū canone de ſynagogis oib': palatinis cōpellēt' exigāt ad cā formā quā ꝓtarde quōdā coronā lētib

a ¶ Este christianū mácipium ꝛc. ¶ Qz̄ huius est religioni q̄ hereticꝰ habeat xp̄ianū mācipiuz: ideo de hoc ponit.

Text⁹. §. illud. 9. c. 01. cū hoc §. c. iu. extra eo. ti. vbi idez dr q̄ hic. z est illud. c. sum ptū ex §. §. vt clare ptz ibidem.

b ¶ Cēde⁹. xp̄ianum habuer it. fuffic̄ habere vt penā idictā patiat. at nō ꝓpria nū duo sūt necessaria ꝛ possidere ꝛ circuncidere: vt subiūcit. Acc.

c ¶ Capitali. i. perpetuo exilio: ꝛ. 9. 01. dat. §. ti. i. iudei. ij. nā illa ē capitalis pena. vt. ff. ꝺ penis. l. rei capitalis. in ꝑn. ꝛ de publi. iud. l. ij. ꝛ facit. §. de epis⁹. ꝛ cleri. l. fi.

Continua tio, d ¶ De paganis ꝛ sacrificijs ꝛ cōuz. ¶ De iudeis q̄ in gbuscā nobiscū cōuenūt dixit: nūc de paganis q. ꝓsus a nobis discrepant dicit. vel sic. Dictū est. §. de iudeis: mō ponit de paganis. i. de sarracenis: q deos in nūeros deasq̄: imo deꝰ mones colūt ꝛ adozāt. Et adūcit de eoz sacrificijs ꝛ de tēplis. Also.

e Lacuit. ꝑ vos legite, Acc.

f Q Eqs. ꝑ vos legite. ꝛ fa. §. ō mālet. l. v.

g Sēcte. Accursius. Jcut. ꝑ vos legi-

h ¶ Arrepte. No. ar. q̄ si aduersari⁹ retinet instrꝰ qō credo: dico falsū ꝑ suz ipz vi eripere ꝛ vsurpare vt ꝰ colligit: vl me li⁹ possuz ipz arripere ꝛ ad pncipē illud referre.

i T ꝓphanos. ꝑ vos legite.

k Q zdnia. ꝑ os legite. ꝛ fa. §. ō hē. l. iij

l Q Christianis. i. duplū. §pāle est: res gulariter ꝛ. vt instit. vt bo. rap. in ꝑn. ꝛ facit. §. de iudeis. l. nullus.

m D Emo. banc ꝛ sequēte legite ꝑ vos. Figura tñ i ca casū ħ mō. Faciebāt oli sacrificia: q̄ aperiebāt delubra vl tēpla aio ad oza di⁹ reddebāt honozē phādū sum̄ achus: ꝛ ꝓpter gustabāt vinuz q̄ totū remouet. Scōi ponit penā faciētibus

Lasus.

D Lacuit i oib⁹ locis atq̄ vrbib⁹ vniuersis claudi. ꝓtinus tēpla: ꝛ accessu vetito oib⁹ licētiā delinquēdi ꝑditis denegari. ¶ Volumus etiam sacrificijs cūctos abstinere. Q si aliq̄ forte hmōi ꝑpetrauerint: gladio vltoze sternant: facultates etiaz ꝑ ēpti fisco decernimus vendicari: ꝛ similiter puniri rectores ꝓuinciarum: si facinora vindicare neglexerint.

Summata est in lege precedenti.

D Imp. Sta. Val. ꝛ The. aaa. oratio. ꝑ. ꝑ. Eqs mortaliū ita faciēdi sacrificij sumat audaciam: vt ispectiōe iecoris extoruq̄ ꝓsagio vane spem ꝓmissionis accipiat/ vel qō est deterius futura sub execrabili ꝓsultatione cognoscat. ¶ Acerbioris etē immanebit supplicij cruciatus eis qui ꝰ vetitum pñtiuz vel futurarum rerum explozare tēptauerint veritatem.

Imp. Arc. ꝛ Bono. aa. Macro. ꝛ Pteliano. Lex. iij.

Jcut sacrificia tēploz ꝓhibem⁹: ita volum⁹ publicoz operū oīa: nēta seruari. At nc sibi aliqua auctoritate blādiant q̄ ea conātur cuertere: si qō reserīptum si qua lex forte ꝓtendit: arreptē hmōi charte ex eozum manibus ad nostram scientiam referantur.

Lex. ibi: arrepte. cōcoꝛ. gl. i. xxv. q. ij. ca. reseri pta. ꝛ glo. i. i. c. pastoris. extra de fi. iſtru. vbi dicit q̄ ſi reſcriptū ſit ꝛ ius ꝙ ſ ma nib⁹ illū teneātis eripi ſiue auelli.

¶ Cōuētus ciuiuz ꝛ eoz letitie ꝛ festa ꝓuicta nō ꝓhibeo letitiā nō patimur submoueri. Nā absq̄ sacrificio vllo atq̄ vlla superstitione dānabili exhiberi populoꝝ voluptates ꝑm veterē consuetudinem: iniri etiā festa ꝛ cōuiuia si quando exegerint publica vota decernimus.

¶ Princeps pōt publica donare: ꝛ donata i patrimonio donata rō debent perpetuo remanere. b. d. Saly.

Impera. Ido. ꝛ theo. aa. ad populum. Lex. v.

Omia⁹ loca q̄ sacris veterū erroꝛ deputauit: nſe rci iubemus sociari. Qō aūt ex eo iure vbicūq̄ ad singulas quasc̄uq̄ ꝑsonas vel ꝓcedētiū principuz largitas vel nostra maiestas voluit peruenire: id in coz patrimonijs eterna firmitate ꝑduret. ¶ Eā vo quemul tiplicibus ꝓstitutis ad venerabilē eccl̄esiā volum⁹ pertinere: christiana sibi merito religio vendicabit.

¶ Christianis non licet paganos offendere nec eozum bona rapere sub pena dupli. hoc dicit Saly.

Idem. aa. Asclepiadoto. Lex. vj.

Q Christianis (q̄ vē sūt vl cē dñr) spālr demādam⁹: vt iudeis ac pagānis gēte degētib⁹: nihil tēptātib⁹ tirbulētū legibusq̄ ꝓuīs: nō audeāt manꝰiferre religionis auctē abuſi. ¶ Nā si ꝙ securos fuerit violēti: vel coz bōa diripuerit: nō ea sola q̄ abstulerit sꝫ quicti ioduplū q̄ rapuerit restituē ꝓpellant. ¶ Rectores ēt puiciaz ꝛ officia ꝛ ꝓncipales cognoscāt si cis nō ipi taliaviderit ſꝫ fieri ſ a ꝓplaribus pmiserint vt eos q̄ fecerit/ puniendos.

Summata est cum prima: sed vnuz nota q̄ agentes cōsentientes et ministri puniuntur pari pena. hoc dicit Saly.

Impera. Valen. ꝛ Mar. aa. ꝓalladio. ꝑ. ꝑ. Lex. vij.

Emo venerādi adozādiqz aio decliuia q̄ olī iaz clausa fuit reſcret. Absit a ſcō nc ꝓhandis cre crādisq̄ simulachris honoꝛē ꝑstinū reddi: redimiri sert tēploz ipios postes: ꝓphanoz aris accēdi ignes: adoleri ibidē thura: victimas cedi: ꝓpatheris vina libari: ꝛ religiōis loco existiari sacrilegiū. ¶ Quisqs aūt ꝙ hāc sereinitat⁹ nſe ſanctionē: ꝛ ꝓ iterdicta ſctiſſimaꝝ veterū ꝓstōnū sacrificia exercere tēptauerit apud publicū iudicē reātāti facinoris legitie accuſet: ꝛ quict⁹ ꝑscriptionez oim bonoꝝ suoꝝ ꝛultimū supplicū ſubeat. ¶ Consciꝫ ēt crisac ministri sacrificioꝝ cādē pena q̄ i illū fuerit irrogata ſuſtineāt vt hac legis nſe ſcueritate ꝑterriti inctu pene de ſināt sacrificia iterdicta celebrare. Q ſi vir clariſſim⁹ rector ꝓuincie post accuſationē legitimā: ꝛ poſt crimē cognitiōe ꝙictū: tñs ſcel⁹ diſſimulauerit vindicare. l. li. auri ipſe iudex ēt offiñ cius ꝓfiſcum ſiſco nſo inferre cogat.

¶ Cuilibet licet de hoc crimine accuſare: ꝛ oñi in quoꝝ ꝓdijs cō mittitur ſcietes puniuntur pena hic ſcripta. Saly.

Impera. Leo. ꝛ Anto. aa. Dioſco. ꝑ. ꝑ. Lex. viij.

Emo ea q̄ ſepi⁹ pagane ſupſtitiōis hoib⁹ iterdicta ſūt audeat ꝑtēnare. Sciēs q̄ crimē publicū cō mittit q̄ ß auſus fuerit ꝑpetrare. Intm̄ aūt hmōi facinora/ volum⁹ cē reſecāda/ vt ēt ſi i alieno ꝓdiov̄ domo aliq̄d tale ꝑpetret: ſciētib⁹ videlz oñis ꝓdiū q̄dē vel domꝰ sacratiſſimi iuribus cr̄arū addicet. Oñi vo ꝙ ß ſolo q̄ ſciētes ꝓſcrit ſua loca talib⁹ ꝛ tamiari ſceleribꝰ: ſiq̄dē dignitate vl militia q̄dā decozāt̄ur: amiſſiōe militie vel dignitatis: necnō rerū ſuaꝝ ꝓſcriptiōe plectēt̄ur. ꝓ-

Debis

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

¶De his qui ad ecclesiaz cõfugiunt. ¶Qñ inter cetera que ecclesia habet primilegia: hoc precipuum habet ne cõfugientes ad eam aliqui? temerania abstrahantur auctoritate. Jdeo de confugientibus ad eaz ? exclamantibus in ea ponit. Etc.

a Vdci. Simulat. Jdē ? si non simulāt: sed ista ẏba denotāt frequētiā. +

b Crimina, penas q̄ p criminibus iponunt.

¶Arceantur. i. ab ecclesia extrudantur: als extrabantur.

d Nec ante. sic ? .s. de sacrosan. eccl. i. qui sub pretertu. Accursius.

e Hdeli. Confugientes. f. christianos liberos homines.

f Abductere. preter homicidas: adultos: ? virginū raptores. Tributor: q̄ exactiones ? stipendia decēter fieri cõueniunt. vt in auc. de mā. pn. ¶. nec? autē. col. iij. Hodie idēr ti. p. q̄cūq; malefacio fugiat ad ecclesiaz vt inde abstrahat. vt no tatur in. d. auc.

g ¶Ceperint. sic. .s. de epi. ? cle. i. si quis nō dicam. Accursius.

b Si ferꝰ. q̄ grauit dñm offendit.

¶Abstrahat. a clericis si possunt. vel si nō possunt subūcit quid fiat.

k ¶Indicet. i. significet. Virg. q̄ aligs tenet indicare fure. Sz ar. .s. ff. de pscrip. ver. l. solent. ? de ẏdi. ob tur. cau. l. iiij. .s. fi. ? hic sit speciale.

l ¶Confugi. i. cum lācea occidi. Accursius.

m ¶In cõcertatione. sic ĵ. ad. l. iul. de vi pub. vel pri. l. quoniam.

n ¶Nec conflande criminationis. als est i tertu cõflandi crimis. i. nõ accusabit de crimie homicidij licet als sicut pro libero ita pro seruo locũ habeat ler cone. de sic. vt. ff. ad. l. aql. l. inde neratius. .s. pe.

o Nūciamus. Facit. .s. de seditiosis. li. i. ?. .s. de epis. et cle. l. nouenticulā. ?. ff. de col. illi. Liij. ?. l. qui. ?. ff. ad leg. iul. maie. l. fi.

p ¶Colligere. et particulis. Accursius.

q ¶Celebrare. i. ordinare collectam.

r ¶Lonetur. sc; tractare conuenticulaz vt irruat in ecclesiā. sic. .s. de epis. ? cle. si quis in boc.

s ¶Quibuslā. i. q̄ ẏfuge rint in ecclesiā. vel. i. congregauerint in ecclesia.

t ¶Presidium. nō tamē tumultū ? impetū in ecclesiam cõmittere.

Q Rcenti. ¶Casus. Jn. vij. partes diuiditur hec lex. Primo distinguit hec lex habere locū vbicūq; preterq̄ cõstantinopo. Scdo dicit q̄ si liber bono debitor reipu. vel priuate fugit ad ecclesiā vt solutione eniitet non ɔz extrahi/neq; ecclesia pro eo satisfacere. Tertio q̄ nō solū ex bank inuiti: ſz neq; etiā ita male tractenē neq; ipedianē quate vero conditionis vel plebei cõstituti: post cruciatus corporis operibus metallorum deputentur exilio perpetuo.

¶De his qui ad ecclesiā confugiunt vel ibi exclamāt et ne quis ab ecclesia trahatur. Titu. xv.

¶Judici ad ecclias ẏfugientes nō pñt̄ suscipi q̄ diuersa debita soluerit: vel suspecti de crie se purgauerint. b. d. Saly.

Impc. Archa. et Hdono. aa. Antelao. p. p. augustali. Lex. i.

Tdci qui reatu aliq; vel debitis fatigati: simulant se xpiane legi velle cõiungi vt ad ecclesias cõfugientes cutare possint crimina vel pondera debitorū/arceātur nec ante suscipiant q̄ debita vniuersa reddiderint: vel fuerint innocētia demonstrata purgati.

¶Qui suntin ecclijs: multi extrahi nō possunt. h. d. Bar. vel sic. Fugientes ad ecclesias inde non sunt extrahēdi sub pena hic statuta. h. d. Saly.

Imperatores Hdono. et Theo. aa. Jonio. pre. pre. Lex. ij.

Hdeli deuotaq; pceptione iancimus nemini licere ad sacrosanctas ecclias ẏfugientes abducere sub hac videlz diffinitione: vt si quisq̄ ẏtra hāc legē venire tēptauerit sciat se maiestatis crimine esse retinendum.

¶Seruus alicuꝰ ad ecclesiā cõfugiēs a clericis ejci debz: q̄ si nō possunt dño nuncient cui facultas extrahēdi accidit: etiam manu armata: adeo q̄ si in pugna occide ret delicto non asceribitur. h. d. Saly.

Idē. aa. Erimio. p. p. Lex. iij.

Si seruus cuiusq̄ ecclesiaz altaria ve armatus nullis ſ suspicatibus inopinat irruerit: extinde ptinus abstrahatur: vel cõtinuo dño vel ei vñ cū tā furiosa formido ꝓpuit indicet: cuiz mox abstrahēdi copia nō neget.

¶Sed si armoz fiducia resistēdi aios insania impellēte cõcesserit: cripiēdi extrahēdiq; cū dño qb̄ pōt id efficere viribus ꝓcedatur. q̄ si ctiā illū ẏfugi in ꝓcti tatiōe pugnaq; cõtigerit: nulla crit eius noxa/nec cõstāde criminationis relinquet occasio/si is qui ex statu seruili in hostilis et homicide conditionē transiliit: sit occisus.

¶Ista ler. phibet coadunationē ? hominum conueniencula fieri in ecclesia. Bar. vel sic. Seditiones tumultus ? cõuenticu le vel cõspirationes in ecclesijs etiā cõtra priuatam personam nō debēt fieri sub pena vltimi supplicij. h. d. Saly.

Impc. Mar. ad pplm. Lex. iiij.

Enūciamus vobis omnibus vt i sacrosanctis ecclesijs ? in alijs quidem venerabilibus locis in quib̄ cū pace et quiete vota cõpetit celebrari abstinentias ab omni seditione. Nemo conclamationibus vtat: nemo moueat tumultum: aut impetū cõmittat: vel conuēticula colletta multitudine in qualibet parte ciuitatis vel vici/vel cuiuscūq; loci colligere aut celebrare cõnetur. Mā si gs aliqd ẏtra leges a quibuscūq; estimet perpetrari licet ei adire iudicē ? legitimū postulare presidiuz. ¶Sciant sane oēs q̄ si aliquis contra bmōi edicti normā aut agere aliqd/aut sedition cm mouere tēptauerit: vltimo supplicio subiacebit.

¶De ecclesia nullus debet extrahi: ſz dz ibi verbaliter citari. h. d. vsq; ad. ĵ. cuz aut. Bar. vel sic. Nec. l. loquit primo in libero. scdo in seruo. Scd ibi: sane emī si seruus. Prima subdimidit in tres. nā primo puidet in ẏfugis. Scdo eoz aduersarijs. Tertio predicta ertēdit ad fideiussores ? mādatores. scd ibi: qui hoc moliri. tertia ibi: adijcientes. Prima iterū subdimidit in quinq̄. Nam primo mandat cõfugas de ecclesijs nō protrahi vsq; ibi: nec pro bis. Secūdo mādat clericos ꝑ bis nō exigi: vsq; ibi: is qui. Tertio punit cōtra attentantes: vsq; ibi: er bis. Quarto cōcludit primū dictū: vsq; ibi: nec in ipsis. Quinto addit primo dicto ꝓuidēdo ne ecclesia auferatur confugis. b. d. fin Saly.

Impera. Leo. a. Eutrio. prefecto. Lex. v.

Presenti lege decernim̄ p hac vbertate gia in q̄ nos diuinitate. ppitia degētes q̄tiēs vsus exegerit iuocati singulis causis atq; psonis pñtanea cõstituta ꝓpetramus nullos penit̄ cuiuscūq; cõditiōis de sacrosan. ec. orthodoxe fidei expelli aut trahi vl̄ ptra bi cõfugas. ¶Nec ꝑ bis venerabiles cpos vel religiosos economos exigi q̄ debeāt ab his. ¶Qui ẞ moliri aut facē aut nuda saltez cogitatione atq; tractatu ausi fuerint tēptare: capitali ex vltimi supplicij aiaduersione plectēdis. ¶Et his ergo locis cozūq; finib̄ quos anteriozꝰ legus prescripta aliquo actu spectat/non eritus. vt. ff. ad. l. come. de sica. l. diꝰ adrianus. Et sic lego aut pro ?: vt dixi modo. Jn minozibus aute oportet sequi effectuz. vt. ff. q̄ quisq; iur. l. j. in fi. ? ad legē come. de fal. l. q falsam. Et de hac materia plene dic vt no. ff. de furt. qui ea mente.

c Otos. scilicet fines.

a Hic glo. dz abb. in. c. inſ alta. l. fi. j. coll. extra de imu. ecc. hgl. in. ibi. q̄ sequūt nonnulli ꝑnū asserat.

Ter. ibi: suscipiant. nō tñ sūt ab ecclesia violēter extrahē di q̄ nō ab ſt similatio. vt in. c. iter alia. iuncta gl. sup. ẏbo extrahēdu. extra de imu. eccl.

Ter. ibi: perrari. no. bñ istū ter. et ad ſ sepe allegat q̄ ſ aliquos beat ilmi. ? dubiter offēdi ab illo: posſit adire iudicē et ip̄lorare officū eius vt illū cōpellat ad ſtandū ibi securitatem de nō offendendo. de b ſ ẏ Guil. de eu. in. ſ. illicitas. ff. de of. pref. fin pau. hic.

Ter. ibi: si furis. .xcoz. cū hac l. cā ter alia. tuncq; gl. ſ. ex tra de imu. eccl. vbi hec l. limitatur per. d. c.

Logitatio an ſit pnmenda.

Voluntas cū aliquo actu spectak in ma lefic⁹ nō exitus.

UNIVERSIDAD DE NAVARRA

a ¶ Victualiū missor ꝺ domo sua vl amicor vl cet ecclia. vt. j. c. 9. pe.
b ¶ Publice. i. infra septa ti ecclesie. Accurſius.
c ¶ Conuenientdos. i. citandos verbo.
d ¶ Seruata. quia citabitur verbo non re.
e ¶ Sententijs. cōmonitorijs non re.
f ¶ Admonit'. i. ab eo vt ſ fiat. Vel dic dictionē monit' cē genitiui caſus
g ¶ Preſentet. Volenti monere vel citare.
h ¶ Ciuili. Sz in crimia li non pōt. vt. ff. de pub. iu. l. pe. §. ad crimen.
i ¶ Eius. l. fugitiui.
k ¶ Elegerit. ſ lota libe rū eſſe p ſe vel p̄ pcuratōr agere vl reſpōdere: vt. j. de pcur. l. fi. c. ff. de iniuri. ſed a ſi vni'. §. idē aut a ſi nepoti.
l ¶ Solēnit. ſ. vt caueat. iudicatū ſoluat ℞ ꝺefen dēdo. vt inſti. de ſatiſd. §. fi. c. ff. de pcu. l. fi. c 9 ꝺnōs de cal. iuret bodie. vt. j. de iur. ca. l. j. §. fin autem abſoluatur.
m ¶ Directo. i. deſtinato.
n ¶ Reſpondere. Aꝰ. B. c. ff. de pcu. l. nō ſolū. in pn. c. l. ſed etiā ex bis. Sz cos q̄ dicūt cū pcurato re nō fieri lit. nteſt. ſicut nec de calū. inſtruēt.
o ¶ Solitus ordo. Nō ē ꝺ ordo ſuādus q̄ ſeqſvt p̄mo imobiles accipiāt poſtea mobiles. ſ. cit Z. vt. ff. de re iud. a ꝺuo. ſ. ij. fic. ff. de pecul. lega. l. q̄dā. nō ē ꝺ ordo ſcriptus res ſuaſ. vt. ff. de ſol. nec cīſ. a ꝺicta. l. quidam.
p ¶ Poſſidet. ſcz fugiēs ad eccleſiā imobiles: ℨ ff. de re iu. a ꝺuo pio. §. ij. vbi ꝺz q̄ res mobiles ꝓio ꝺnt aſportari. Dicas q̄ ſi nō ſunt res mobiles vl ēt nō appa rent tūc res immobiles aſportari ꝺebēt. Aꝰ. lit. tere ſequētis. q̄ſ ſi res.
q ¶ Poſt edictor. Citaſi eū ꝺz trinis edictis q̄ rū quodlibet ꝺtinet ſpa ciū ꝺecē dierū. vl ꝺz. ff. de iudi. l. ad p̄ptoziū. cū. §. ij. ll. ſeq. Accur.
r ¶ Ad modū. Ilꝺoc refe ras adꝺefitionē. nā ſm hec iura fiebat miſſio in oia bona. Sz ꝺenditio ſm miſſurā ꝺeclarari ꝺe bitū. vt. ff. ex q. can. i poſ. l. j. c. l. fulcinius. §. j. c. ſ. adeo aūt. Ilꝺocie autez vtrūq; fit. p miſſura. vt j. ꝺe bo. an. iu. poſ. auc. c 9 iurat. Sz ꝺno Ot. hic ſcribit q̄ olim nō ſolū miſſio fiebat ſi obꝫ bonis: ſꝫ etiā vēditio fiebat olim aſi legē iſtā oiz rerū. Vel pōt ꝺici ſm al. q. l. illa qꝺ' ex can. i poſ. ea. l. i. log' cū ſi miſſio lit. ſtz. Hec aūt cū aū. vt ar. ff. de re. iur. nō ſol ler. Alij ꝺicūt q̄ ℞ lit. mētio non iur', vt fiat miſſio. p miſſura ꝺebiti de clarati. ꝑma placet. Ytē nota. ℞ q̄ꝺ q̄ ante lit. ꝛte. ferat ꝺiffinitiua: q̄ ē q̄ſtio. ſm. Ilꝺ. q. p eo. ſ. q̄ꝺ. q̄ vl nudi. aut. q. ſemel. c. ff. de iudi. ſi pteor. in pn. c. ſ. de inoe. ma. l. diffamari. c. ſ. vbi q̄s ꝺecu. vl coar. cō. l. fi. c. ſ. ad trebel. l. pe. ſ. cū aūt. c. ſ. vbi ꝺcī. agit o poz. aut. qua in pmincia. Sed. ℞. ℣. Jo. ſ. q̄ pōt ꝺici ℞ lite fuſſe cōteſtatā p̄uſq; fugerēt ad eccleſiā. c. p eis. ſ. ꝺe tēpo. ap. l. fi. §. ante pe. Aꝰ ergo ſit ibi ſpeciale: ergo oportet ℞ eſſe cōe ius. vt. ff. ad municip. l. j. c. q̄ ꝺicit. vbi ꝺecu. vel coar. eſt ſpeciale. c. eodē mō ad illā. qua in p̄ouincia. c. eſt bec alia ſo

Accurſius.

lutio. Preterea hec non eſt ꝺiffinitiua ſed interlocutoria er q̄ fit miſſio et venditio. vt. j. ꝺe bo. auc. iudi. poſ. l. penul. c 9 eſt bec vera.
s ¶ Traditio. i. in poſſeſſionem miſſio.
t ¶ Adbiles habet. ſcz fugiens ad eccleſiam.
v ¶ Conſcietia. Not. quē ſe ꝺebere per ſacramentū purgare: vt bic. c. j. ꝺe pena iudi. q ma. iudi. autē. nouo. c. j. ꝺe re. cre. l. iij. c ꝺe vſur. eos. ſ. fi. c ff. ꝺe incē. rui. nau. l. j. §. j. c. ſ. ſi ſuſpitio. c ꝺe ꝺēptoz. ſ. ij. c. j. ꝺe ercu. tu. iz. c 9 ꝺbo. au. in. poſ. l. fi. i fi. c ꝺe iur. ꝺo. l. fi. §. pe. et ꝺe ꝺe inſtru. l. fi. c ꝺe iure ꝺelib. ſcim'. §. licen tia ꝺāda. c. ff. ꝺe pu. in. is q. c. j. ꝺe pcur. rcū. j. §. q̄ſ q. ℣ta pars. l. j. §. ij. r. c ex his legib' facīm ꝺelatū referri non pōt.
x ¶ Rerū. i. tngitione.
y ¶ Per cos. scz ꝺefenſo res c economos.
z ¶ Domeſtica. Alic aſſi gnanꝺ q̄ꝺā domeſtice p ſone. vt. ff. ꝺe fur. ſi liber tus. c ꝺe pe. l. reſpiciēdū. §. domeſtica. c. j. ꝺe eſti. p̄ꝺe placuit. Ite vr ozvi ro c ecōtra fūt ꝺomeſti ci. ar. j. ꝺe re mili. q̄cūq; i. tij. c. ff. ꝺe edi. edic. edi le cētā. §. famlie. c. ff. ꝺe reli. l. familiaria. c ad fil. l. j. §. ſi vi. Aꝰ. ſ. j. ꝺe que ſti. l. ij. c. ꝓiunt ſ ad id q̄ hſ. j. ꝺe teſti. l. etiam.
a ¶ Furat'. hoc nō referē ad libertū cū fit liber.
b ¶ Sacroſancta. nō ſui ſed poti' ꝺñi neqtia. ſcz pua. c ſic nō ꝺebuit fuge re. Si aūt magna ꝺñi ſe iuitia: tūc ꝺicet inſtit. ꝺe bis q̄ ſunt ſui m. §. fin. c ſic nō ob. §. eo. ſi ſernus. Ytē facit. ſ. de ſer. fu. l. j.
c ¶ Religioſis. itercedēte interceſſiōe humaniſ ſima ꝺico q̄ oſt. l.
d ¶ Cōpetenti. vbi frino la ꝺe cauſa receſſit.
e ¶ Interceſſione. quā ſe cit econom' c ꝺefenſor.
f ¶ Humaniſſima. vbi iuſta cauſa auſugit. a ſic nō ꝺeliquerat ſeruus.
g ¶ Interuētiōe. iurabit eſt ꝺñs q̄ eū ſi ledet ob ℞. ſic c in aut. ꝺe monachis. §. j. q. col. j. c ꝺe ſan. epiſ. §. ſi q̄s aūt ad mo naſtica. coll. ix. Et ſunt bic ar. q̄ iuret vir q̄ nō ledet vro ℞ eū eam repe tit. c ꝺe hoc ertra vt lit. non contеſta. c. j.
b ¶ Reformādis. ꝺño et patrono. Accurſius.
i ¶ Pauperū. Nam res clericoꝝ pauperū ſunt. vt. §. ꝺe epi. c cleri. l. ij. Et plene ꝺic ꝺe conſtu gientibus: q̄. aut ſeruus ꝓfugit aut liber. Primo caſu: aut ꝓpter ꝺñi ſeuitiam: c tūc ſerua. vt inſti. ꝺe his q̄ ſunt ſui vel alie. iur. §. ſi. aut ꝓpter ꝺelictū magnū ſeruꝫ: c tunc ſerua. §. e. ſi ſeruus. aut ꝓpter paruū vel nullum: c tūc ſerua q̄ ℞ hic. §. pe. ꝺz. Et ꝺoc inquirat prelatus vel ep̄s. vt in ℞. ꝺnūs. l. Si liber aut nonꝓtianus: c tunc ſerua. §. e. l. ij. §. ꝓtianus. tunc ℞ trigiuta ꝺies. vt aut extra eccliam reſpondeat ſecuꝫ ritate renūciata: aut intra cā non renūciata. vt in aut. ꝺe man. ꝓin. §. ſed neqs poſt ſpaciū. ſerua q̄ ꝺicit. §. ea. l. §. cum autē admonitus. ſꝫ ꝺoc fallit in caſibus. vt ꝺixi. §. eo. l. ij. +
k ¶ Conquirant. ſcz economus c ꝺefenſor.
l ¶ Inſtruant. ꝺefenſor c economus.

Ter. ibi. ſpſenter. ſic ēt q̄ tenet ꝺe iure canoni co iuꝺicare ſurē. c. q. cuz ſure. extra ſ furti. Adde ibi ꝺeb abba. c Bar. i l. ciuile. j. ꝺe furtio.

Ter. ibi. ſuā ſpſtitiua an poſſit ferri aſi litē con teſtatam.

Ter. ibi. ſcientia. conſcientia. i. p ſacramentū glo. in c. vl. ſuper ℞. famoſa. extra ꝺe iureiur. ꝺicit p hūc text. q̄ vbi lex ꝺeferri iuramētuz nō hz locum relatio iuramenti.

Ter. ibi. familiar'. q̄s pōt recuſari. ppē familiaritatē. cō col. c. ſiuna re. cū gl. ſup ver. cōſenſerit. i fi. c of. ꝺe. j. gl. ſu per ℞ ꝺo ꝺe familia. i. c. in liſs. ꝺe teſt. j. remittit ad hunc ter. q̄ ꝺicit familiares.

+ Adde q̄ non ſolū eccleſia conſecrata: ſed ēt nondū conſecrata i qua ꝺiuina. offi cia celebrāt gaudet hac immunitate. ca. pe. extra ꝺe immunitate. eccl. iuncta ibi glo. q.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

¶ De his q in eccl̃is. ¶ Fauet eccl̃ia fugitĩb̃: fauet ⁊ manumittit.

Almudũ. ¶ Latus Querebãt qđã an possit fieri manumissio in eccl̃ia presente epo ⁊ populo: ⁊ scriptura interueniente: q̃bus rñdet in genere: ⁊ specie q̃ fic. Gimia.

a ¶ Oñi. Erã mioresꝰ viginti annis sicut cor̃a iudice. vt isti. de li. ff. mulꝫ. aũt mõis.

b ¶ Plebis. i. populi.

c ¶ Antistitib̃. i. antistite. plurale pro singulari. vt. ff. de episco. ⁊ cler. Lozphanotrophos.

d ¶ Faciant. id est manumittant.

e ¶ In qua. ff. scriptura.

f ¶ Ipsi. manumittẽtes.

g ¶ Dice. scz domini.

h ¶ Signẽt. i. scribãt ⁊ figillẽt: q̃ est vice scriptu re tabellionis cor̃a iudi cefacte. Vel dic. p tabelliõe poni q̃n̄ō est opꝰ pscribẽdo testõ: ꝫ sufficit scriptura priuata.

i ¶ Vobis. q̃ queritis an boc fieri possit.

k ¶ Pacto. in eccl̃ia vel extra coram iudice. Vel dic pacto. i. impositõe operarum quas volet.

l ¶ Testimoniũ. licz alii nõ sint testes fm petrũ i mo torꝰ ppls sũt testes.

m ¶ Vi religiosa. legite per vosmetipsos.

n ¶ Deritam. quia bene scr̃ietarent.

o ¶ Libertatẽ. teste vl̃ in terp̃te nõ expectato iudice: ꝫ ipo iure fm Jr. Vel dic testẽ. p tabellione poni i tali testõ. vt. ff. eo. l. i. Et no. q̃ gđã dicũt ꝫ spãle vt añ aditã hẽditatẽ cõpetat libertas q̃ õ falsũ ẽ: q̃ ꝫ cõez regulã. vt. ff. de ẽta. l. filiũ. ⁊ j. de fideicõ. l. cã. ⁊ de ca. tol. ff. i nouissimo. Subaudi q̃ h̃ publica ⁊ ez ⁊ adite hereditat.

p ¶ Decurrisꝫ cor̃a iudice: ⁊ dic p cursuꝫ fuatisꝫ.

q ¶ Vis. laicis miorib̃.

r ¶ Clericis. Sed an idem in laicis: Respon. sic per. l. instit. de libe. ff. multis. vbi dicit in eccl̃esijs: sed non per. l. istaꝫ nisi in clericis in quibus erat speciale.

s ¶ Plenũ. i. plenã libertatẽ. ⁊ erat in clericis spãle. bodie cõe ius est: vt instit. de libe. ff. fi. ⁊ in corpore autẽticoz. vt liberi decetero. ff. fi.

¶ De legibus ⁊ ꝯstitutionibus. ¶ Supra de religione que ad fidẽ ⁊ eccl̃iã ptinet. nũc de ea q̃ ad leges sacras. vt. j. e. leges sacratissime. Vel sic. Supra de diuinis sacris dictũ est: nũc de humanis sacris ponit. nã leges sacre sunt. vt. j. eo. l. leges sacratissime. Ita.

t Dsiter equitatem. Cum dubiũ sit an ius scriptum ⁊ strictus sit equñ: ⁊ ni nõ est quis faciat ius sup ea equitate: R fi. imperator: nobis solis licet inspicere.

p ¶ Jusꝫ. ff. scriptum. ⁊ pone casum in iure scripto ⁊ stricto ⁊ equitate nõ scripta. vt. ff. q ⁊ a qui. pfperit. ⁊. ff. mã. inter causas. ff. nõ oia. ⁊ j. de lege fu. ca. tol. ⁊. ff. ad tertul. l. j. ff. q opas. ⁊ in bis legib̃ est eqtas nõ scripta iuri scripto ⁊ stricto Zia. + Jtẽ q̃ꝫ latiꝰ ponit equitas q̃m ius scriptũ. vt. j. ad macedo. l. penul. q̃nq̃ strictius vt. ff. ad macedo. sed iulianus. ff. mutui. ǂ Et dic interpositaꝫ. i. interponẽdã a nobis solis. i. nobis licet ea inspicere. Vel dic interpositã. ppie. ff. in suis iustitie finib̃. ⁊ huic itellectui nõ obstat. j. de in. placuit. q̃ nibilo quit de equitate scripta. Jtẽ põt poni cõe modo in iure scripto ⁊ stricto ⁊ nõ scripto ⁊ equitate nõ scripta. vt in monacho an possit succedere el feudũ ratione iuris sicut in alijs bonis patris. vt. ff. de epi. ⁊ cleri. deo nobis. rigore equitatis nõ. Et ꝛpone interpositã vt prius. Item potest poni in equitate scripta ⁊ iure scripto ⁊ stricto. vt. j. de furtis. ff. si seruo. ⁊ institu. de lege fu. ca. tol. ff. j. ⁊. ff. ad tertul. l. j. ff. qui opas. Et in terpositaꝫ ppie ponit. ⁊ nobis. i. a nobis solis opꝫ ⁊ licet inspicere. scz omñs. ⁊ sic concordat. d. l. j. de iudi. placuit. Item in eo q̃ dicit soli pñ tiam diligentius exequantur.

¶ De his qui in ecclesijs manu mittuntur. Titulus. xvi.

Addinoz. xxv. annis cor̃a antistite et plebe potest seruuꝫ suũ manumittere scriptura interueniente. b. d. Saly.

Impera. Cõstan. a. ad Proto genem episcopum. Lex. j.

Almudũ placuit vt in ecclesia catholica libertatem dñi suis famulis prestare possint: si sb aspectu plebis assistẽtibus ꝛpianoꝝ antistitib̃ usꝰ id faciantᵈ: vt ppter facti memoriaꝫ vice actoꝝ interponat qualiscunq̃ scriptura i qua ipsiᶠ vice testiuꝫ signẽtᵍ. Ũñ a vobis ʰ quoꝫ ipsis non imerito oande ⁊ relinquende sunt libertates quo quisꝫ vestrum pactoᵏ voluerit: dummodo vestre voluntatis cuidens apparcat testimoniumˡ.

¶ Clericis permittit inter viuos ⁊ vltima volũtate seruos suos manumittere: ⁊ plenã libertatẽ conseqũtur. b. d. Saly.

Idem August. osio. Lex. ij.

Vi religiosaᵐ mẽte in ecclesie gremio suis suis meritumⁿ cõcesserint libertatẽᵒ: cãdem eo iure donasse videant quo ciuitas romana solẽnitatibus de cursisᵖ dari consueuit. Sed boc dũtaxat bisᵍ qui sub aspectu plebis vel antistitum dederint: placuit rclaxari. ¶ Clericisʳ aũt am plius cõcedimˢ: vt cuꝫ suis famulis tribuunt libertatẽ: nõ soluꝫ in cõspectu ecclesie ac religiosi ppli plenũ ᵗ fructuꝫ libertat cõcessisse

cipi licore est ℈. ff. e. l. nõ possunt. vbi etiã q̃libet iudex facit legẽ trabẽ do de silibus ad silia. Sed dic + q̃ illa interpretatio non est ℊnalis: sed cã illius tñ: cũ res inter alios acta ꝛc. vt. j. ꝛs inter alios ꝛc. Sz ℔ interpretatio: necessaria est generalis ⁊ pbabilis ⁊ in scriptis redigẽda. Doctoris autẽ tantũ probabilis. vt. j. de pfes. qui in vbe constan tino. l. j. ff. rij. naz nemo est astrictus stare ẽbis mandatis vt. j. de. pfes. l. j. ff. r. Jsfecessaria tantuꝫ vt iudicis in vna causa que etiam in scriptis est redigenda. Generalis tantũ ꝛn in scriptis est: vt consuetudo. vt. ff. eo. non pũt. ⁊ l. nã vt ait. et l. si de interptatiõe. Jtẽ 2tra. ff. e. nõ ambigiꝫ. et ff. a qui. ap. non licet. l. j. ℈. fi. ⁊ instit. de iure natu. ℈. ler est. ⁊. j. de off. pfecto. l. nomiã. ℜspõdetur: istiꝰ facilis auctoꝛitate pncipis. vt. j. eo. ℈ imperialis. in fi.

r ¶ Solis. Sed nõne cõsuetudo põt interptari. vt. ff. de legi. et consti. l. si de interptatiõe. Etꝰ terea nõne senatus põt interptari: Distingue. q̃dã est interptatio generalis et necessaria ⁊ ℈ scriptis redigẽda: ⁊ ista sol̃ imperatoꝛi cõpetit. Quedaꝫ est generalis ⁊ necessaria ⁊ ℈ scriptis nõ redigẽda: q̃ cõpetit cõsuetudini. Alia nec gnalis nec necessaria nec in scriptis redigẽda: ⁊ ista neminẽ ligat. Adb aũt q̃ dicitur q̃ senat põt interpretari: dices q̃ ℔ dictio solus nõ excludit populum romanum.

Vte. ¶ Cas. Jmperatoꝛ necessit p̃ uilegiũ cuidã pnatoꝛi corpoꝛi vel collegio: q̃ rit an trahitur ad alias pſonas vel res: R fi. q̃ nõ. Sc̃o. pbibet ea re tractari ab aliquo ⁊ per rescriptũ ⁊ penã ifamie retractancti imponit. Tertio punit indices ꝑmittentẽ aliq̃d retracta re. Vi. ¶ Jo. er boc ter. q̃ priuilegium a pncipe concessum non põt ab aliquo reuocari: nec in contrarium impetrari fm Bal. ¶ Jtẽ no. ℨ iudices qui audiũt allegationes cõtra p̃uilegia pncipũ. nã teneãt re allegantibus dz imponi silentium: als punũnt: vt bic. Bal.

Ter. l. iter. cõcor. c. iter alia. añ me. ibi: vt legi. vñ ius prodt. interpretio q̃ꝛpioce dat. q̃ verba (nulli dubiũ) sunt ex hac. l. sumpta.

Relatio quid sit. Suggestio q̃d sit.

+ Glo. sed tur pau. ff. ǂ Nubi est pau. dic ergo q̃ ille leges loquũt de equitate scripta. Hã ius scriptũ aliq̃n extendit ex equitate p aliã. l. ita loq̃t lex pe. aliq̃n restringit ⁊ loquit. ℨ, mutui.

ǂ Solue aliter ℨ: bal. et dic q̃ ibi loquit ℨ fen tria diffinitiua iur. ℨ spositiua: vl declaratiua hic in ĩterlo cutoria fm pe.

+ Jsta sol. est bona ad abo ℨia pcedentia fm pau. de ca. ǂ Jsta seq̃t Bal. hic.

UNIVERSIDAD

a victualiū. misso⁹ ꝺ domo sua ꝑ amicos ꝙ vŕet ꝺ ecclia. vt. j. e. §. pe.
b Publice. i. intra septa tñ ecclesie. Accursius. Accursius.
c Conuenientes. i. citandos verbo.
d Seruata. quia citabitur verbo non re.
e Sententias. cõmonitorias non re.
f Admittas. s. ab eo⁹ vt ħ fiat. Vel hic dictionē monit⁹ cē genitiui casus
g Presentet. Volenti monere vel citare.
h Ciuili. Sz in crimiā li non pōt. vt. ff. de pub. iu. l. pe. §. ad crimen.
i Lius. l. fugitiui.
k Elegerit. si ota libes tñ esset se vel p̄ procuratōr agere vl resp̄ndere: vt j. de. pcur. l. fi. t. ff. de iniurī. sed t si ynī. §. idē aīt: si nepoti.
l Solenni. s. vt caueat. iudicatū solui t ꝺ defendēdo. vt instit. de satisd. §. fi. t. ff. de pcu. l. fi. t ꝙ ꝺiis de cal. iuret hodie. vt j. de iur. ca. l. ij. §. sin autem abfuerit.
m Directo. i. destiato.
n Respondere. Ar. ħ t. ff. de pcu. l. nō solū. in pn. t. l. sed etiā ex his. Sz cos ꝙ dicūt cū pcurato re nō fieri lit. stet. ficut nec de calū. iurari.
o Solutus ordo. Nō ē ħ ordo ꝺ unāduꝫ ꝙ seqr̄t p̄mo immobiles accapitat postea mobiles. Sz ett Sz. vt. ff. de re iud. a ꝺiuo. §. ħ. fic. ff. de pecul. lega. l. qdā. nō ēm ordo scriptus refuat. vt. ff. de sol. nec emī. t dicta. l. quidam.
p Possidet. Sez fugies ad ecclesiā imobiles: Sz ff. de re iu. l. a ꝺiuo pio. §. ij. vbi ꝺ ꝙ res mobiles ꝓio ōnt aspoꝛtari. Dicas ꝙ si nō sunt res mobiles vl ēt nō apparent tūc res immobiles aspoꝛtari debēt. Ar. litē tere sequētes. qō si res.
q Post edictor. Litas ri eiū Sz trimis edictis ꝙ rū quodlibet ꝛtinet spa ciū decē dierū. vt ptz. ff. de iudi. l. ad pēptoꝛiuꝫ. cū. ij. ll. seq. Accur.
r Ad modū. Hoc refer as ad victōnē. nā sm hec iura fiebat missio in oia bona. Sz ꝑditio sm mēsurā declarati de bitis. vt. ff. er q. cau. i pos. l. i. c. l. fulcimus. §. j. z. §. adeo aūt. Hodie autez vtrūq; fit. ꝑ mēsura. vt j. de bo. au. in. pos. auf. t q uirat. Sz ꝺis Or. hic scribit ꝙ olim nō solū missio fiebat i oīb⁹ bonis: sz etiā vēditio fiebat olim aī legē ista oīz rerū. Vel pōt ꝺici sm al. ꝙ. l. illa qb⁹ cr can. i pos. ca. l. j. log. cū sit missio lit. ꝛte. Hec aūt cū aī. vr ar. ff. de rc. iur. nō solet. Alij ꝺicūt ꝙ ħ sit mētio nou iur⁹. vt fiat missio. p missa debiti de clarati. p̄ma placet. Itē notāt ħ qdā ꝙ ante lit. ꝛte. ferat ꝺiffinitiua: qō ē gñale fm. al⁹. t. p eo. §. quō. t qñ iudi. aut. ꝙ semel. t. ff. de iudi. §. pretoꝛ. in pn. t. j. de iuge. ma. l. ꝺiffamari. t. j. vbi gs ꝺecu. vl coar. cō. l. fi. t. j. ad trebel. l. pe. §. cū aūt. t. j. vbi ꝺ cri. agi opoꝛ. aut. qua in. puin cia. Sed. Bal. Jo. Sz pōt ꝺici ħ lit⁹ fuisse cōtestata p̄usq; fugeret ad eccl̄iā. t. p eis. j. de tēpo. ap. l. fi. §. antepe. Cū ergo sit ibi speciale: ergo oporteꝛt ħ esse cōe ius. vt. ff. ad municip. l. j. t. qō ꝺicit. vbi ꝺecu. vel coar. est speciale. t. eoꝺē mō ad illā. qua in pꝛouincia. t est bec alia ſo

Sinia diffinitiua an possit ferri aſi litē cōtestatam.

lutio. Preterea hec non est diffinitiua sed interlocutoria er ā fit missio et venditio. vt. j. de bo. auc. iudi. pos. l. penul. t est bec vera.
s Traditio. i. in possessionem missio.
t Nobiles habet. sez frigidus ad ecclesiam.
v Conscientia. Not. quē se debere per sacramentū purgare: vt hic. t. j. de pena iudi. g. ima. iudi. anteē. nouo. t. j. de re. cre. l. ij. t de vsur. cos. §. fi. t ff. de incē. rui. naū. l. i. §. j. t. §. si suspitio. t de cēdē. pto. §. ij. t. j. de ercu. tu. lz. t ꝺ bo. au. in. pos. l. fi. i fi. t de iur. ꝺo. l. fi. §. pe. et ꝺe fide instru. l. fi. t de iure ꝺelib. scim⁹. §. licentia ꝺāda. t. ff. de pu. in. is q. t. j. de pcur. rcū. t. j. qñ t q. Extra pars. l. ij. li. x. t er his legiꝺ⁹ sacrīm ꝺelatū referri non pōt.
x Rerū. i. inqsitione.
y Per cos. sez ꝺefensores t economos.
z Domestica. Hic assignant q ꝺa ꝺomestice p sone. vt. ff. de fur. si liber tus. t de pe. l. respiciēdū. ꝺomestica. t. j. de q̄stī. pde placuit. Itē vroꝛi ro. t cōtra sūt ꝺomestici. ar. j. de re mili. qcūqs. li. xij. t. ff. de edi. cēdi. edi les etiā. §. familie. t. ff. de reli. l. familiaria. t. ad sil. l. j. §. fi. vl. Ar. §. j. de que sti. l. iij. t. psunt ħ ad id qō bf. j. de testi. l. etiam.
a Furat'. hoc nō referē ad libertū cū sit liber.
b Sacrosancta. nō sui sed poti⁹ ꝺñi neqtia. sez pua. t sic nō ꝺebuit lingue re. Si aūt magna ꝺñs fe nitia: tūc ꝺicet inist. de bis q sunt sui iu. §. fin. t sic nō ob. §. o. si fernus. Itē facit. j. de ser. fu. l. j.
c Religiosis. itercedēte intercessiōe humanissima ꝺico qō est. j.
d Cōpetenti. vbi fiuo la de causa recessit.
e Intercessione. quā fe cit econom⁹ t ꝺefensoꝛ.
f Humanissima. vbi iusta causa aufugit. t sic nō ꝺeliquerat ferius.
g Interuētiōe. iurabit eā ꝺns ꝙ cū ñ ledet ob ħ. sic t in aut. de monachis. §. ij. in aut. ꝺe sanct. epi. §. si qs aūt ad monasteriū. coll. ix. Et sunt hic ar. ꝙ iuret vir ꝙ nō ledet vroꝛē cū rep tit. t de hoc extra vt lit. non contesta. c. j.
h Reformādis. ꝺño et patrono. Accursius.
i Pauperū. Nam res clericoꝝ pauperū sunt. vt. §. de epi. t cleri. l. ij. Et plene ꝺic de confugientibus: qz aut ferus ꝙfugit aut liber. Primo casu: aut ꝓpter ꝺñi sceuitiam: t tūc ferua. vt instit. de his qui sunt sui vel alie. iur. §. fi. aut ꝓpter ꝺelictū magnū ferū: t tunc ferua. §. c. si ferus. aut ꝓpter parnū vel nullum: t tūc ferua qō hic. §. pe. ꝺ. Et hoc inquirat prelatus vel cēps vt in fi. huius. l. Si liber aut non ꝓpter anus: t tunc ferua. §. c. l. ij. si ꝓpter anus. tunc hz triginta ꝺies. vt aut extra ecclesiam respondeat securitate renūciata: aut intra eā non renūciata. vt in aut. de man. puin. §. sed neqs post spaciū. ferua qō ꝺicit. §. ea. l. j. cum autē admonitus. §. hoc fallit in casibus. vt ꝺicti. §. eo. l. ij.
k Conquirant. sez economus t ꝺefensoꝛ.
l Instruant. defensoꝛ t economus.

Ter. ibi cōscientia. consentia. l. p sacramentū glo. in c. vl. super ℞. famosa. extra de iureiur. ꝺicit ꝙ hūc tertiū: ꝙ vbi les ꝺefert in ramentis nō hz locum re latio iuramenti.

Ter. ibi: familiares. qō pōt recusari. ppt familiaritatē. cō. c. ilinuā re. cū gl. fup ver. cōsenserit. i fi. ff. ꝺele. t gl. super ℞ bo ꝺe familia. i. c. in literis. de re stī. q remittit ad hunc ter. q ꝺicit familiares.

+ Adde q non solū ecclesia cōsecrata: sed et nondūcōsecrata. i qua ꝺiuina. officia celebrāt gaudet hac imunitate. ca. pe. extra de immu. ec cles. iuncta ibi glo. q.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

¶ De his q in eccliis. ¶ Fauet eccliæ fugitiꝫ: fauet ꝛ manumittit.

Almudud. ¶ Latus Querebat qdã an possit fieri manumissio in eccliã presente epo ꝛ populo: ꝛ scriptura interueniente: gbus rñdet in genere: ꝛ specie q sic. Anima.

a ¶ Dñi. Etiã mior es viginti annis sicut coꝛa iudice. vt isti. de li. §. multꝫ aũt mõis.

b ¶ Plebis. i. populi.

c ¶ Antistitiꝫ. i. antistite. plurale pro singulari. vt. §. de episco. ꝛ cler. Logphan o trophos.

d ¶ Faciant. id est manumittant.

e ¶ In qua. §. scriptura.

f ¶ Ipsi. manumittẽtes.

g ¶ Vice. sc̃z domini.

h ¶ Signẽt. i. scribãt ꝛ si gillẽt: qõ est vice scriptu re tabellionis coꝛã iudice facte. Vel dic ꝑ pabelliõe poni qõnõ est op̃ ꝑscribẽdo testõ: ꝫ sufficit scriptura priuata.

i ¶ Vobis. q queritis an hoc fieri possit.

k ¶ Pacto. in eccliã vel extra coram iudice. Vel dic pacto. i. impositiõe operarum quas volet.

l ¶ Testimoniũ. licz aliq nõ sint testes ꝫm petrũ i motor̃ ꝑpls sũt testes.

m ¶ Vi religiosa, legiteper vosmet ipsos.

n ¶ Adheritam. quia bene seruierant.

o ¶ Libertatẽ. teste vt in terpẽte nõ expectato iudice: ꝫ ipo iure ꝫm Jr. Vel dic testẽ ꝑ tabellionẽ poni i tali testõ. vt. §. eo. l. i. Et no. q qdã diciũt ꝫ spãle vt añ aditas hẽditatẽ cõpetat libertas qõ falsuꝫ c: q: ꝫ cõez regulã. vt. ff. de ẽta. l. filiũ. ꝛ. ꝛ. de fideicõ. l. cã. ꝛ de ca. tol. §. i nonissimo. Subaudi q ꝫ ꝑ publicas teses ꝛ adite hereditat̃.

p ¶ Decurrus. coꝛã iudice: ꝛ dic ꝑ curſuꝫ fuatiſ.

q ¶ His. laicis mioribꝫ.

r ¶ Clericis. Sed an idem in laicis: Respon. sic per. l. instit. de libe. §. maꝫlitis. vbi dicit in ecclesijs: sed non per. l. istaꝫ nisi in clericis in quibus erat speciale.

s ¶ Plenũ. i. plenã libertatẽ. ꝛ erat in clericis spãle. bodie cõe ius est: vt instit. de libe. §. fi. ꝛ in corpore autẽticoꝝ. vt libert decetero. §. fi.

¶ De legibus ꝛ cõstitutionibus. ¶ Supra de religione que ad fidẽ ꝛ ecclesiã ptinet. nũc de ea q̃ ad leges sacras. vt. ſ. c. leges sacratissime. Vel sic. Supra de diuinis sacris dictũ est: nũc de humanis sacris ponit. nã leges sacre sunt. vt. ſ. eo. l. leges sacratissime. Ita.

t Inter equitatem. Cum dubiũ sit an ius scriptum ꝛ strictuꝫ sit equiꝫ: ꝛ nõ est quis faciat ius sup ea equitate: Rñ. imperator nobis solis licet inspicere.

v ¶ Iusꝫ. §. scriptum. ꝛ pone casum in iure scripto ꝛ stricto ꝛ equitate nõ scripta. vt. ff. q ꝛ a qui. ꝑ ꝑrit. ꝛ. ff. mã. inter causas. ſ. nõ oia. ꝛ. ſ. de lege fu. ca. tol. ꝛ. ff. ad tertul. l. j. §. q opas. ꝛ in his legib̃ est eqtas nõ scripta iuri scripto ꝛ stricto ꝫia. ‡ Jtẽ q̃ꝫ latiꝰ ponit equitas ꝫ ius scriptũ. vt. ſ. ad macedo. l. penul. q̃ꝫ strictius vt. ff. ad macedo. sed iultanus. §. mutui. ‡ Et dic interpositaꝫ. i. interponẽdã a nobis solis. i. nobis licet cã inspicere. Vel dic interpositã ꝓpriæ. ſ. in suis iustitiæ finib̃. ꝛ huic itellectui nõ obstat. ſ. de iu. placuit. q ibi lo quif de equitate scripta. Jtẽ põt poni codẽ modo in iure stricto ꝛ nõ scripto ꝛ equitate nõ scripta. vt in monacho an possit succedere l feudũ rigore iuris sicut in alijs bonis patris. vt. ſ. de epi. ꝛ cleri. dc̃o nõ rigore equitatis nõ. Et exponeinterpositãvt prius. Jtem potest poni in equitate scripta ꝛ iure scripto ꝛ stricto. vt. ſ. de furtis. si qs seruo. ꝛ instit. de lege fu. ca. tol. §. i. ſ. ff. ad tertul. l. j. §. qui opas. Et interposita ꝓpriæ ponit. ꝛ nobis. i. a nobis solis opz̃ licet inspicere, sc̃z omis. ꝛ sic concordat. d. l. j. de iudi. placuit. Item in eo qõ dicit soli ꝑn

tiam diligentius exequantur.

¶ De his qui in ecclesijs manu mittuntur. Titulus. xvi.

¶ Minor. xxv. annis coꝛã antistite et plebe potest seruus suũ manumittere scriptura interueniente. b. d. Saly.

Impera. Cõstan. a. ad Proto genem cpiscopum. Lcr. j.

Amdudũ placuit vt in ecclesia catholica libertatem oñi suis famulis ꝓstare possint: si ſb aſpectu pleb̃is[a] assistẽtibus ꝓpianoꝝ antistitib us[b] id faciant[c]: vt ꝑpter facti memoriaꝫ vice actoꝝ interponat qualiscunq̃ scriptura i qua[e] ipsi[f] vice[g] testiuꝫ signẽt[h]. Vñ a vobis[i] quoq̃ ipsis non inerito dande ꝛ relinquende sunt libertates quo quisq̃ vestrum pacto[k] voluerit: dummodo vestre voluntatis cui dens appareat testimonium[l].

¶ Clericis permittit inter vinos ꝛ vltima volũtate seruos suos manumittere: ꝛ plenã libertatẽ conſequũtur. b. d. Saly.

Idem Auguſt. osio. Lcr. ij.

Qui religiosa[m] mente in ecclesie gremio fuis suis meritam[n] cõcesserint libertatẽ[o]: cãdem eo iure donasse videant̃ quo ciuitas romana solẽnitatibus de curſis[p] dari consueuit. Sed hoc dũtaxat bis[q] qui sub aſpectu plebis vel antistitum dederint: placuit relaxari. ¶ Clericis[r] aũt am plius cõcedim[s]: vt cuꝝ suis famulis tribuunt libertatẽ: nõ soluꝫ in cõſpectu ecclesie ac religiosi ꝑpli plenũ[s] fructuꝫ libertat̃ cõcesſisse

cipi licore est ℈. ff. e. l. nõ possunt. vbi etiã glibet under facit legẽ trahẽdo de sifibus ad filia. Sed dic ‡ q illa interpretatio non est ſnalis: sed cã illius tm̃: cũ res inter alios acta ꝛc. vt. ſ. res inter alios ꝛc. Sz ꝫ interpretatio: necessaria est generalis ꝛ ꝓbabilis ꝛ in scriptis redigẽda. Doctoris aũt tantũ probabilis. vt. ſ. de ꝑscſ. qui in vbe constantino. l. j. li. xij. naz nemo est astrictus stare vbis magistri. vt. ſ. de ꝑscſ. l. j. li. x. Necessaria tantuꝫ vt iudicis in ꝑna causa que etiam in scriptis est redigenda. Generalis tantũ ꝛ non in scriptis: vt consuetudo. vt. ff. eo. non ꝓſit. ꝛ. l. nã vt ait. et l. ſi de interꝑtatiõe. Jtẽ ꝛtra. ff. e. nõ ambigit. et ff. a qui. ap. non licet. l. j. §. fi. ꝛ insti. de iure natu. l. ex est. ꝛ. ſ. de ꝑscſ. ꝓtco. l. nozmã. Respõdetur: isti faciũt auctoritate principis. vt. ſ. eo. ſi imperialis. in fi.

r ¶ Solis. Sed nõne cõ suetudo põt interꝑtari. vt. ff. de legi. et consti. l. ſi de interꝑtatiõe. Et ꝑterea nõne senatus põt interꝑtari ꝛ Distingue. q̃dã est interꝑtatio generalis et necessaria ꝛ ſ scriptis redigẽda: ꝛ ista solũ imperatori cõpetit. Quedaꝫ est generalis ꝛ necessaria ꝛ ſ scriptis nõ redigẽda: q̃ cõpetit cõsuetudini. Alia nec gñalis nec necessaria nec in scriptis redigẽda: ꝛ ista neminẽ ligat. Sed b aũt q̃ dicitur q̃ senat̃ põt interpetari: dices q̃ ℌ dictio solũ nõ excludit populum romanum.

Ter. l. iter. cõcor. c. iter alia. añ me. ibi: vt igit. vñ ius ꝓsidi. ꝛ interꝑtatio ãpliore dat. q̃ verba (nulli vu. büſ) sunt ꝛ hac. l. sumpta.

Vc. ¶ Cal. Jm̃ perator. ꝓcessit ꝓ uilegiũ cuidã ꝓuato vel corꝑori vel collegio: q̃ rif an trahitur ad alias ꝓſonas vel res: Rñ. q nõ. Scõo. ꝓhibet ea re tractari ab aliquo ꝛ ꝑ rescriptũ ꝛ ꝑnã ifamie retractanci timponit. Tertio punit iudices ꝓmittentẽ aliq̃d retracta re. Vi. ¶ No. cr hoc ter. q ꝓuilegium a ꝓncipe concessum non põt ab aliquo reuocari: nec in contrarium impetrari ꝑm Bal. ¶ Jtẽ no. ℌ iudices qui audiũt allegationes cõtra ꝓuilegia ꝓncipũ. nã teme re allegantibus ɔz imponi silentium: als ꝓuminꝫ vt hic. Bal.

s ¶ Plenũ. i. plenã libertatẽ. ꝛ erat in clericis spãle. bodie cõe ius est: vt instit. de libe. §. fi. ꝛ in corpore autẽticoꝝ. vt libert decetero. §. fi.

¶ De legibus ꝛ cõstitutionibus. ¶ Supra de religione que ad fidẽ ꝛ ecclesiã ptinet. nũc de ea q̃ ad leges sacras. vt. ſ. c. leges sacratissime. Vel sic. Supra de diuinis sacris dictũ est: nũc de humanis sacris ponit. nã leges sacre sunt. vt. ſ. eo. l. leges sacratissime. Ita.

t Inter equitatem. Cum dubiũ sit an ius scriptum ꝛ strictuꝫ sit equiꝫ: ꝛ nõ est quis faciat ius sup ea equitate: Rñ. imperator nobis solis licet inspicere.

v ¶ Iusꝫ. §. scriptum. ꝛ pone casum in iure scripto ꝛ stricto ꝛ equitate nõ scripta. vt. ff. q ꝛ a qui. ꝑ ꝑrit. ꝛ. ff. mã. inter causas. ſ. nõ oia. ꝛ. ſ. de lege fu. ca. tol. ꝛ. ff. ad tertul. l. j. §. q opas. ꝛ in his legib̃ est eqtas nõ scripta iuri scripto ꝛ stricto ꝫia. ‡ Jtẽ q̃ꝫ latiꝰ ponit equitas ꝫ ius scriptũ. vt. ſ. ad macedo. l. penul. q̃ꝫ strictius vt. ff. ad macedo. sed iultanus. §. mutui. ‡ Et dic interpositaꝫ. i. interponẽdã a nobis solis. i. nobis licet cã inspicere. Vel dic interpositã ꝓpriæ. ſ. in suis iustitiæ finib̃. ꝛ huic itellectui nõ obstat. ſ. de iu. placuit. q ibi lo quif de equitate scripta. Jtẽ põt poni codẽ modo in iure stricto ꝛ nõ scripto ꝛ equitate nõ scripta. vt in monacho an possit succedere l feudũ rigore iuris sicut in alijs bonis patris. vt. ſ. de epi. ꝛ cleri. dc̃o nõ rigore equitatis nõ. Et exponeinterpositãvt prius. Jtem potest poni in equitate scripta ꝛ iure scripto ꝛ stricto. vt. ſ. de furtis. si qs seruo. ꝛ instit. de lege fu. ca. tol. §. i. ſ. ff. ad tertul. l. j. §. qui opas. Et interposita ꝓpriæ ponit. ꝛ nobis. i. a nobis solis opz̃ licet inspicere, sc̃z omis. ꝛ sic concordat. d. l. j. de iudi. placuit. Item in eo qõ dicit soli ꝑn

Titulus. xvij.

¶ Jnder nõ ɔz recedere a iure scripto ꝑpter eqtatẽ nõ scriptã: nisi aũcte puncipis ad quẽ hoc ptinet. ſ. limitare ius scriptũ. b. d. ſm ꝑmã lecturam que est vera: ꝛ eã tenẽt Bar. Pau. de ca. ꝛ Saly.

Imperator Conſtã. a. Baſſo. ꝓfec. ꝓcto. Lcr. j.

Inter eqtatẽ[x] iusꝫ[y] interpositam interꝑtationem nobis solis[z] ꝛ oportet et licet inspicere.

¶ Priuilegia nõ faciunt ius generale: sed in suis terminis sunt seruãda. Surre ꝓtitia interꝑtatio nõ valet: ꝛ puniunt in dices qui referũt ꝓncipi vbi referri nõ debet. b. d. Bal. vel sic. Specialiter ꝛ in priuilegiũ cõcessa nõ sunt ẽtẽdẽda: nec per rescriptũ retractanꝺ: quimmo impetrans ꝑter annullationẽ rescripti notaꝺ infamia: ꝛ under illud rescriptũ admittens vel puncipi referens punitur. b. d. Saly.

Imp. thc. ꝛ va. aa. ad Sc. L.ij.

Quc̃ ex relationibus iudicãtium/ vel per consultationẽ in cõmuni floꝛẽtissimoꝝ sacri nostri palatij, pcrus[a] auditorio introducto negocio statuim[b]/ vel qbuslibet corꝑoꝝ[c] aut legat[d] aut puncie[e]/ vel ciuitati[f]/ vel cuiꝰ[g] donauim[h]: nec generalia[i] in ra sint: sed leges fiãt bis dũtaxat

retractanci timponit. Tertio punit iudices ꝓmittentẽ aliq̃d retracta re. Vi. ¶ No. cr hoc ter. q ꝓuilegium a ꝓncipe concessum non põt ab aliquo reuocari: nec in contrarium impetrari ꝑm Bal. ¶ Jtẽ no. ℌ iudices qui audiũt allegationes cõtra ꝓuilegia ꝓncipũ. nã teme re allegantibus ɔz imponi silentium: als ꝓuminꝫ vt hic. Bal.

x ¶ Que er relationibus. ℜelatio cñi absentis: suggestio ꝓsentis: vel relatio ſ scriptis: suggestio sine scriptis: vel relatio simpler: suggestio consulendo. ꝛ ponein rege scribẽte patri ꝓo marchione lancea q̃ da ret ei quoddam castrum: quia bene seruierat.

y ¶ Consultationem. partis. vel etiam̃ alicuius in dicis an auferat ca strum tali militi qui multum seruierat ꝓncipi: et imperator ꝓ ꝓuilegium concedit ꝛ non auferri ꝓcipit.

a ¶ Procerum. i. consiliatiorum.

b ¶ Statuimus. immo statutum in cõmuni auditorio est ius generale. vt. ſ. eo. ſi imperialis. que est contra. Sc̃o. hic in priuilegiis. # vl ibi p̃sentibus partibus ꝛ cognitionaliter: hic vna tantũ p̃sente. ꝛ q̃ dicit introducto negocio: sc̃z ab vna parte.

c ¶ Corꝑoribus. sc̃z monachoꝝ: vel mercatoꝝ. um.

d ¶ Aut legatis. sc̃z romanoꝝ. um.

e ¶ Prouincie. vt antiochie. vt. ſ. de decur. cos. lib. x.

f ¶ Ciuitati. vt metropoli. vt. ſ. de metro. l. j. lib. xj.

g ¶ Vel curie. i. ordini decurionum.

h ¶ Nec generalia iura. Non ergo decretales que oẽs epistole gñales sunt vr videſ. Sed cõtra est. vt. xx. di. c. i. ꝛ plus valẽt etiã ꝙ expositio sunt vr videſ. Sed cõtra est. vt. xx. di. c. i. ꝛ plus valẽt etiã ꝙ expositio nes sctõꝝ patrũ. vt. e. di. c. ij. Jtẽ huic ɔtra. ſ. de nouo codi. faci. circa fi. ſz ibi de his q̃ sunt in iuris cõꝛoze clause ‡ hic non sic. vt. ꝛ. ſ. j. ꝛ ꝓ ri. in fi. Jtẽ contra. ſ. que ſt long. ꝑſue. l. fi. in fi. Sed expone ibi ꝑpetue i. generali, sine ꝑmissione tpis. ‡ vt. ſ. de diuer. re. falso. nõ aũt ꝑpetue. i. genera

+ Glo. secũdũ pau. b.
‡ Nihil est ꝓau. dic er go ꝙ ille leges loquũt de equitate scripta. Nã ius scriptũ aliqñ exten dit ex eqtate ꝓ alia. l. z ita. loqr lex pe. aliqñ restringit ꝛ loquif. §. mutui.

Jsta solutio displicꝫ ꝓau.

Interꝑtatio ẽ multipler: ꝛ nõ oi stãdũ ẽ.

Solue aliter ſ bal. et dic ꝙ ibi loquit ſ sententia diffinitiua iur. ꝺis ꝓfitua: vl declaratiua hic in iterlocutoria ſm ꝓe.

+ Jsta sol. est bona ad ãbo ꝛia ꝓcedentia ſm ꝓau de ca.
‡ Jsta scꝺm Bal. hic.

ℜelatio quid sit. Suggestio qd sit.

SSD

leſ. Vel intellige ḡnaliter in ipſas ꝑſonas: inter alias nō. Jtē. ℨ. ff. qō qſq; iuris. l. j. ſz ibi non ercedit ꝑſonā rōne ſui fauoris: ſz rōne odij.

+ Dic aliq; loquit in ꝓceſſioe q̄ ſi cōſtet ius iniquus alis ſi eſſet facta ad poſtulationem alterius tozāſeꝝ ℨ eū ℞s pau. et Bal. hic.

a ¶ Iſtegocijs. nō ergo ꝓducentur ad conſequentiam. vt inſti. de iure natu. ℨ. ſed q quod principi. ff. de conſti. principi. l. j. in fi.

b ¶ Notam infamie. ipo iure vel per ſententiam.

c ¶ Aſſtute. i. malicioſe.

d ¶ Rescripto. ſcz q: ve lit aliud reſcriptum cō tra primum impetrare.

e ¶ Eliciti. ſcz reſcripti.

f ¶ Retulerint. phibet ergo relatio: et hic eſt ℨ. vt in aut. de iudi. ℨ. fin. col. vj. ⁊ diſtingue vt di cetur. ſ. de rela. l. j.

g ¶ Triginta. ℨ. ſ. de ſacroſa. ec. l. placet. ⁊. ℨ. de epi. ⁊ cle. ſi eccliē. ibi eñ alie pene ipoñt. Si ibi alia ꝓuisegia fuerūt vio lata. ℞ alia. Vel ℞ iudi ces vio lauerit: ibi alij. ac.

b ¶ Leges. ℨ. de ſingularitꝫ legibus obſeruādis dixit: nunc de generalibꝫ. ⁊ ponit ſi gna generalitatis.

i ¶ Tit. i. tanꝫ.

k ¶ In poſterum. vt ibi bita deciment ꝛc. vt. j. e. leges facratiſſime.

l ¶ Cetū. ſ. ſenatoꝝ. vt. j. de cadu. tol. l. j. in fi. ⁊. ff. de rebus eo. l. j.

m ¶ Edicti. i. hac edicta li. vt. j. ſi fecū. nup. l. hac edictali.

n ¶ Precatio. iter pñtes.

o ¶ Relatio. iter abſentes.

p ¶ Programate. a. ſcriptura publice ꝓcedēte. vt dēs fere in oī ſtōne.

q ¶ Diuulgari. repete ſatis eſt. Accurſius.

Prograꝫmate quid ſit.

r ¶ Continere. i. generaliter in eis.

Ter. ibi: ſi milliū. ccco. c. inter cetera. in fi. cū gl. vlt. de re ſcrip. ꝛc. in cauſis. ℞ re iudi.

s ¶ Oō. i. qz vel quādo.

t ¶ Fata. i. fines.

u ¶ Edicti. boc ſi nō eſt in corꝑore: alꝫ eſt generalie etiā ſine his vt. ℨ. de no. co. facien. in fi.

* Glo. ſequitur Bal.

x ¶ Prenudicantibꝫ. vt ⁊. ff. ad. l. fal. l. j. ℨ. ſi coheredis. Sz ℨ. ℨ. j. c. l. fi. Sol. ibi a capite vſq; ad finē audiuit principes negociū: ℞ nō. Vel ibi diffinitiue: bic interloquendo. Jtē cōtra. ff. quod me. cā. l. metū. ℨ. ſed quod ꝓtector. in fi. ſed illa eſt receꝑta in corꝑore iuris. bec de bis q̄ nō ſunt recepte. Vel ſolue vt ibi. Jtē contra. ℨ. de ſſti. pecu. l. fi. ⁊. ff. de in. ⁊ fac. igno. l. penul. ℨ. fi. ſed ibi de bis que ſunt recepte in corꝑore iur. vt. ℨ. c. l. in ꝓin. bic de bis que non ſunt.

y ¶ Generalitatis. repete nec.

z ¶ Igna vor. ℞ pomt cauſam ⁊ eius rōnē ⁊ cōmēdationē ⁊ erēplū. Sed quomō eſt digna vox cū ſit falſum. vt. ff. e. principes. ⁊. ff. de leg. iij. er impfecto. ⁊ in aut. de ſſulibus. ℨ. fi. col. iij. ⁊. j. de teſta. er imperfecto: ℞ñ. digna eſt ſi dicat ſe pelle: nō q; ſit. vt inſti. quib. mo. teſt. infir. ℨ. fi. ⁊ in pcalleg. l. er imperfecto. ¶ Ellij dicunt q; bic ꝑmittitur mentiri. vt inſti. de ac. ℨ. alie. quod non placet.

#Licet ꝑſcepe ſi ꝓtracte ſit ſolue? legibꝫ ſi rīn a fecerit pactū cuꝰ aliq̄ cuitate debet illis ſua re: q; pacta ſunt de iure c gētl. et hoc ſtare ff. ℞ñ. ti. et iure. q ſūt imutabilia. ℨ. pe. in ſtitu. de iuſtinatu. gē. ita dicit Bart. ℨ poſt ℨ. Pari ꝑac rem nō ℨ imperiuꝫ.

b ¶ Legocijs. nō ergo ꝓducentur ad conſequentiam. vt inſti. de iur. natur. ℨ. ſed ꝛ qō ꝑtuꝛeipi. ⁊. ℨ. de vere. iur. enu. l. j. ℨ. boc etiam.

c ¶ Principatibꝫ. ab leges ꝓncipatui fiue iperio. q. d. maioꝛ est bo? ꝛ maioꝛ est ꝛuenetia cum iperū fit de fortuna. vñ ꝛo. Si fortuna volet: tes de bētore ꝛſul. Si volet bec eadē ſies de ſſulerbetor. ac leges ſunt diuio nutu plate. vt. j. de ꝑſcri. lon. tēp. l. fi. ⁊ ſic imutabiles.

d ¶ Et ꝛoaculo. i. erēplo. ⁊ qō dicit edicti. i. bnuius generalis. l. alꝫ ꝓ nif edictū. ꝓ edicto ꝓtoꝛius. Vel ꝓt dici ꝓ oꝛaculū eſt qō ad oratiōē alicuius vel ꝓpeces cōceſſum eſt. vel oꝛaculū eſt diuina voluntas de hominis declarata. vt. j. de ꝑſcrip. long. temp. l. fi. in fi.

e ¶ Quod. i. ſolutos eſſe legibus.

¶ Jndicamus. ſ. ſucceſſoꝛi nſo. ⁊ nō dicit ꝑcipim?: q; par i parē nō hꝫ imperiū. vt. ff. de arb. l. nā ⁊ magiſtꝝ. ⁊ ad trebel. l. ille a q̄. ſ. tēpeſtiuū.

¶ On dubiū eſt. iſta lex eſt multū nota. ſm Bar. Paul. de caſt. et Jaſoné bic. q; multe leges ⁊ ei? materie ꝛcurrūt in ipſa ⁊ in ea craminanſ materie ifinitatis legū. ad cuidētiā igit ꝑmitte q; habem? tres terminos. f. facere ℨ lege: ē cōmittere in legē: ⁊ facē fraudē legi. Nā facere ℨ legē ē qñ qs facit de directo ℨ vba ⁊ mēte legis: vt i ē crēplo. ler. phibet mnoꝛē alies nare ꝛes immobiles sine auctē tutoꝛis ⁊ decreto iudicis. ſi q; minoꝛ alienaret sine ista ſolēnitate ℨ facere ℨ leges. Facere fraudē legi est qñ qs nō venit ℨ vba. l. ſz ℨ mētez imo vba legis obſuat. crēplū. ler. phibet ne pe cunia nūerata mutuet filioſa. aliqs nō mutuat pecuniā ſz fructū v̄ aliā rem vt poſtea filiuſfamil has vēdat: ⁊ pecuniā ba beat. Jſte nō fac ℨ vba l. ſz ℨ mētē. iō fraudē. l. facit. vt. l. ſz ℨ iulian?. ℨ. mutui. ff. ad maced. Cōmittē i legem. Cōmittere ꝛo in legē est ter min? ſiualis ad duo ſuꝑpradicta: sine ei directo faciat ℨ. l. sine faciat ſi ſolā mentē vtroq; casu ℨ cōmittē i legē. et de ℨ ꝑpe loquit ler ista. quā diuidei gnaꝝ ptes: q? ꝑmo ponit dicti. Scōo effect? dicti. Tertio declaratio effect?. Quarto q̄dā ertēio. Quinto q̄dito gñalis. ſcda ibi: nec pena. ſ. tertia ibi: nul li ei. q̄rta ibi: qō ad oēs. q̄nta ibi: ſz in pdictā. ℨ. Bal. ⁊ Jaſo. Jſtis ſmiſſis. Caſus i termiſ tatis eſt. Quidā ſeruauit vba legis: ⁊ nō mētē. q̄rit an legē offendat. ⁊ facit ℨ legē. ℞ñ. q; ſic. ⁊ ℨ di cit ꝑma pars. Sz inſtat qs eſt effect? hui? dicti: ℞ñ. q; talis offēdēs mētez legis penas legales

Diuiſio.

Facere cō tra legem.

Facē fraudem legi.

Cōmittē i legem.

Diuiſio.

Ter. ibi: volūtatem. Concor. ca. fi. de reg. iuli. vj.

cuitare nō poterit ℞ ſcōo. Jnſtat tertio q̄ ſunt iſte pene: ℞ñ. et dicit q; pena eſt: q; nullū pactū nulla q̄etio nullus ℨctus factus ℨ mētez legis valet et boc tertēdit ad leges antiqs ⁊ nouas. Nā eo ipo q̄ aliq̄d ꝓhibet v̄ habere tacitā clausulā derogatoꝛiā et annullatoꝛiā et? q̄ ſit et etiā ei? q̄ ſequit er eo vel ob id. ⁊ cōcludit imperato? er ꝓdictis quādā regulā. q; ſtipulatio: nec mādatuꝫ: nec iuramētum tenet er bis q̄ ſunt repꝛobata per legē vel mentē legis. b. d. ſm Bal.

g ¶ Nō dubiū eſt. Bec ler aſſignat duos modos gb? facit qs ℨ legem vel cōmittit in legē. Prim? qñ qs facit in fraudē vt ꝓtz. j. qō. met. cā. l. pe. Scōs qñ qs facit cōtra legē. qō dic ꝑēpla qñ ler aliqd ꝓhibet: nō aute v̄ltra. ꝑgredit circa annihilandū ℨctuꝫ: ſcz vt nō valeat. vt. ſ. q̄ res expo. l. fi. et inſti. de nup. ſ. affinitatis. et. ſ. desſacroſan. eccle. nec mo marꝛyres. et in talibus quid obtineat dicit bec. l.

b ¶ Imperius. ⁊ circūſpectꝰ. adeo vt a v̄bis #tanꝫ iudeus recedes re nolit. immutat ēñ qñq; eoꝝ ſignificatio. vt. ff. q̄ead. vſufruc. ca. l. iij. deſinere. et. ff. de aq̄ quoti. et cti. l. j. ſ. q̄ſtū. Sz v̄bi vbicūq; ponitur actio ꝑ accuſatione et ecōtra. vt in aut. de ſan. epi. ſ. ſi qs aūt ꝑ pecuniaria. col. ix. et. ff. de ſepul. vio. l. iij. ſ. fi. Jtē v̄bi cūq; ꝑ ſitū reſtringit. vt. ff. de calū. in beredē. et. l. ℞ actio. Qñq; ecōtra exten dit v̄ bus legis. vt inſti. de re. diui. ſ. appellatione. ⁊. ff. de iur. om. iudi. ſi qs id. ſ. fi. Sic ergo nō lz mētē offendē ſine eadē ſit cū ſensu v̄ bor? ſi ue non. Sz an v̄ba legis tū liceat offendere: lz mens vel equitas ſit in cōtrariuꝫ. Pdixit q; nō. vt. ff. q. ⁊ a qui. ꝑſpecti. ⁊ de teſta. mi. q̄ ꝑ ſtitutum. ⁊ de exer. l. j. ſ. fi. ⁊ q; ꝑ tā. l. credēdū. Sz Jo. contra. vt ff. de iure patro. adigere. ſ. q̄nis. ⁊ totū illud generale. ſenſum nō v̄ ba ſpectari. vt. ff. de admē. leg. l. iij. ſ. cōditio. ⁊. ff. q̄ō cū eo. ſi filiuſfa. ⁊ de iniuſ vocā. q̄nis. Tu dic ſi patet alia mens. ⁊ etiā recedatur in ſcriptis. tunc ſentētia Jo. tenet. ſi nō: tunc placē. vt de leg. iij. nō aliter. et de ererci. l. j. ſ. fi. ⁊ de teſta. mili. q̄ cōſtitutū. ⁊. ſ. c. l. j. Jtē dic quot modis fiat fraus legi. vt dixi. ff. eo. l. contra.

Facere cō tra legem.

Facē fraudem legi.

Cōmittē i legem.

Diuiſio.

#Jſta glo. ſeq̄t bal. i. l. q̄cunq; ſ. de fer. fu. ⁊ Jaſon. hic.

Legi. v̄ba an poſſint offendi mē te ſeruata.

+Adde gl. xxiij. q. iiij. plerīq;. Et vy. i. c. fi. de re. iur. li. vj. ⁊ glo. i. c. ſ. to. extra de puuileg.

i ¶ Nullum enim pactum. ſcz ad excipiendum. vel dic exꝑeſſum.

k ¶ Nullā cōuētionē. ad agēdū. Vel dic tacitā. Vel dic ꝑ codez poni.

Nullum

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Nullum contractum. vbi bincinde contrabitur obligatio. vt. ff. de verb bonum signifi. l. labeo. ij.

b ¶ Secteres. vt digesta.

c ¶ Nouellas. vt coder.

d ¶ Do infectis. opponit de maleficijs. ſz ꝑ loquit ⁊ in his q̃ de iure ſortiunt effectum: vt pacta ⁊ filia. Jté opponit de bis q̃ nõ debẽt fieri: facta tñ tenent. vt. ff. qui ap. ſit. l. j. ſ. biduuz. ſz ii lud nõ eſt ꝑ legẽ. ſz ꝑter legẽ. ler emi nõ reſiſtit ſi aſſiſtit. Jté opponit de bis q̃ ciuitas poſtea confirmauit. vt. ſ. de Scti. iu. l. j. ſ. de nup. ⁊ ſi. ſed ea ſunt ‡ pbibita fieri vel incboari. nõ ꝛfirmari. Jté opponit de bis q̃ ue inutilia ſunt ꝑ exceptionẽ: vt i macedoniano et vell. a dolo. ⁊ metu. Reſpõ. ‡ pinde ẽ ac ſi ipſe iure ſint iuntia q̃ ad effectuz. vt. ff. de re. iur. l. miſi itereſt. Jté opponit de libero hoie vẽdito iter ignoãtes. vt. ff. de Sbẽ. empt. ⁊ liberi. Rſi. Sdeligẽtes ⁊c: ibi alt tñi. puta vẽditor: vt ibi no. vel ibi nullꝰ. Jté opponit. ff. ad muni. l. titio. in pn. ſz actio in factuz au ferẽ ꝑ eũ cui⁹ intereſt. vt rñdet vt ibi. Jté oppõit ff. ꝺ cõ. ob tur. cau. l. idẽ. ſ. ſz qõ meretrici. ſz non fac turpiter ꝑ accepit.

e ¶ Ex eo. vt ex vẽditioe vel alio Scto traditio. Sed opponit q̃ er inutili traditione vel Scto q̃nq̃ dñiuz trãſſert. vt ff. de dolo. ⁊ elegãter. ſ. j. ſ. ſi. ũ. q actionẽ bz ipaz rẽ babere vt ⁊c. vt. ff. de reg. iur. qui actionẽ. Jté opponit q̃ in pari cauſa turpitudinis potio: eſt conditio poſſidẽtis: vt. j. de condi. ob tur. cau. l. ij. ſ. ſz certe repetit fiſcus. vt. ff. de iure fiſci. luci⁹. Jté opponit de filio famꝫ. in quem tranſit dñium pecunie mutuo date. Sz ibi creditor deliquit mutuan do: non filius capiendo. bic autẽ loquitur ubi vterq; deliquit. Jr.

f ¶ Ob id. vt ſidciuſſor vel pign⁹. Sz opponit. j. de pdijs mino. ⁊ ſi is. Sol. fm. zlb. ſi in ꝑpetuo ꝓbibitis. ſed alienatio pdẽ minoꝝ nõ eſſe ꝑpetuo ꝓbibita. q̃nq; ẽm ꝓcedit vt ob es alienũ. vt in co. ti. l. ob es. ⁊ fm ſ̃ nulla oppoſitio obſtarer. Sz ſi in ꝑpetuo ꝓbibitis tñ ſer vnaſ ſ̃ ler in pauciſſimis caſib⁹ locuꝫ baberet: q; vir eſt aliqd ſic gñaliter cui nõ ꝺerogeꝛ ꝑ ſpãle. vt. ff. de reg. iur. l. ois diffinitio. Dico ‡ q̃ ꝓ bibituz eſſe res minoꝝ alienari in eoꝝ ꝓiudiciuꝫ: nõ autẽ ꝓiudicaẽ mi noꝝ ſi tutoꝛ ſit obligatꝰ vel res eiꝰ. Sſi⁹ oppoñit ⁊ rñdet. ff. de arbi. ſi pupillus. ⁊. ſ. de ſacroſan. ec. iubem⁹. ij. ſ. ſane. j. Vel ſi velis cuitare oẽs oppoſitiones. dic q̃ in ꝑpetuo ꝓbibitis loquatur q̃ nõ placet. Vel ſolu. ad oia. ⁊ dic vt ꝺiri in ꝑn. q̃ loquit q̃n ler aliqd ꝓbibet ⁊ vl tra nõ ꝓcedit. vt. ſ. de ſacroſan. eccle. nemo martyres. ſi autẽ vltra ꝓcedat ſeruaq; ſ̃ ſtatuit. Hec habet locuꝫ bec. l. gñalis. cuꝫ ſpãles clauſule habeãt locuꝫ. vt. ff. de ver. obli. l. doli. ⁊ de penis. l. ſanctio. ⁊ er q. cau. ma. ſz ⁊ ſi p. ſ. ꝺeinde. Hec obſtat q̃ bic ꝺ. lꝫ legislator ꝛc. vbi nõ nuit tãẽ ẽ vltra. ꝓceſſerit ſiue nõ: q; bmõi ſofo nõ ſemp innuit. Jt. vt. ff. ꝺe ſ. ob. quodcũq. ſ. ij. Ac. Jté op. de barbario q̃ nõ ꝺebuit eſſe in digmitate. vt. ff. de offi. ꝓto. barbarius. ſi ibi erat ‡ erro: cõis. Jté opp. de. ſ. alteri ſtipulari. inſti. de inuti. ſtipul. ſed ibi ꝓcter. l.

g ¶ Qua. als q̃ abiq; ſeruari. ⁊ tũc dictio factꝰ regit a ẏbo. ꝓbibẽte. als q̃ abiq; non ſeruari ⁊c. q̃a ⁊ tũc regitur a verbo ſeruari.

h ¶ Stipulationem. vt. ff. de ver. obli. l. generaliter.

i ¶ Mandatum. vt inſti. mandati. ſ. illud. Accurſius.

k ¶ Nec ſacramẽtum. vt. ff. de pac. iuriſgentiũ. ſ. ꝛ gñaliter. ⁊ in aut. ſce nicas nõ ſolũ. ſ. j. col. v. Sz cõtra. j. ſi aduer. ven. l. j. ſol. fm. zlb. in ꝑpetuo ꝓbibitis. Tu dic fm. B. q̃ ibi fuit fm legẽ venditio: q̃ cuz ꝺe creto. ⁊ ſacramentum reſtitutionem denegat.

l ¶ Quod fauoze. pone caſum. vt. ſ. de pcur. nõ eo minus. ⁊. j. de fide inſtr. plures. ⁊. ff. de car. edi. l. iij. ſ. ꝺne. ⁊. j. de ſecũ. nup. l. gñaliter. ſ. in his. ⁊. ff. de emi. ſi iuder. ⁊ facit. ff. eo. nulla. Sed ‡ contra. ff. qõ

tionẽ: nullũ[a] ꝺctũ inter eos videri volum⁹ ſubſecutũ: q̃ trahũt ile gẽ cõtrahere ꝓhibente. ¶ Oõ ad oẽs etiã legũ interptatiões: tã ve terces[b] q̃. nouellas[c] trahi gencraliter iperam⁹: vt legislatoꝛi qõ fieri nõ vult tñ. ꝓhibuiſſe ſufficiat. Ceteraq; quaſi expꝛſſa er legis licẽt volũtate colligere: hoc ẽ vt ea q̃ lege fieri. ꝓhibẽt ſi fuerint facta: nõ ſolũ iuriſdictiõ ſz ꝑfectis[d] habeant licẽ legislatoꝛ fieri. ꝓhibuerit tñ: non ſpeciali⁹ ꝺixerit inutile eſſe ꝺebere q̃ ꝺ factũ eſt. ¶ Sz et ſi gd fuerit ſubſecutũ er eo[e]: vel ob id[f] q̃ interdicẽte lege factũ eſt: ilud q̃z caſſuz atq; inutile cẽ ꝓcipimus. ¶ Sed in ꝑdictã tq; regulã qua[g] vbiq; nõ ſeruari factũ lege. ꝓhibẽte cenſuimus: ſcz et ſi nec ſtipulationem[h] bmõi tenere: nec mãdatũ[i] vllius eſſe momẽti: nec ſacramentum[k] admitti.

¶ Fauoꝛabile interptationẽ nõ recipit ꝑ quã cũ cui fauet ledere poſſit. h. ꝺ. ſaly.

Lidem. aa. Florentiñ. prefecto pretorio. Lex. vj.

Quod fauoze[l] quoꝛũdaz cõſtitutum eſt quibuſdam casibus/ad leſionem cozũ nolumus inuentum videri.

¶ Natura legis eſt diſponere de futuro/nõ ꝺe ꝓterito: hoc ꝑmo. niſi caueat i lege q̃ ertẽdatur ad ꝓterita vel penden

tia. hoc ꝺicit Bal. ſecundo.

Lidem. aa. Ciro. pze. pecto. ⁊ cõſuli ꝺesignato. Lex. vij.

Leges ⁊ conſtitutiones futuris[m] certũ eſt ꝺare formã negocijs: non ad facta ꝓterita reuocari. ¶ Niſi nominatim ctiã de ꝓterito tempoze ⁊ adhuc pẽ dẽtibus negocijs cautum[n] ſit.

¶ Qñ ẏngit caſus nouus ſup q̃ opz ſtatui: recurrit ad principẽ: ⁊ ille cũ ꝑcziam ⁊ ſenatoꝛ ꝺeliberatione ꝓcedet facie ꝺo ſuũ ſtatutũ rediga in ſcripturã. Bal.

Lidem. aa. ad ſenatũ. Lex. viij.

Humanũ cẽ ꝓbam⁹: ſiqd de cetero ꝓ publica[o] ꝑuatiue cã emerſerit neceſſariũ q̃ ꝺ formã gñalẽ ⁊ antigs legib⁹ nõ inſertas exꝓſcat: id ab ob⁹ anteat tã pce rib⁹ nr̃i palatij: q̃ gloꝛioſiſſimo cetu nr̃o pr̃es ꝛſcpti tractari. Et ſi vniuerſis tã iudicib⁹ q̃ nobis placuerit/tũc lega tã[p] dictari: ſic ea ꝺemuo collectis ob⁹ recẽſeri[q]. ⁊ cũ oẽs ꝛſenſerint: tũc ꝺemũ ſi ſacro nr̃i nois ꝓfiſtorio recitari: vt vniuerſoꝝ[r] ꝛſenſus nr̃e ſerenitat⁹ aucte firmet. ¶ Scitote igit pr̃es ꝛſcripti nõ aliter ⁊ poſterũ legẽ a nr̃a clemẽtia ꝓmulgãdaz[s] niſi ſua ꝓdicta forma fuerit ꝓbata.

¶ Sñ cñ cognoſcim⁹ qõ cuz nr̃o ꝓſilio fuerit ordinatũ id ad btitudinẽ nr̃i imꝑerij ⁊ ad noſtrã glo

ꝛiã iur. l. j. Sol. refert an ad poſtulationẽ fuerit ꝺeſſuz. vt ibi: an nõ vt. c. ti. l. iij. in pn. ⁊ bic. Jté ℑ. inſti. de auc. tu. ſ. neq;. Sz certe etiaz ꝺnum poterat ibi eſſe in verãdo. vt. ff. de mino. l. minoꝝ ib⁹. xxv. an. Jté obligareſ creditoꝛib⁹ bereditarijs. Jté ℑ. ſ. de queſtio. l. pdicte. Sed illud cuenit ꝓpter perplexitatẽ quãdã: q̃nõ poſſet toꝛqueri ꝓ eo q̃n ℑ eum. Hzc ꝓ vtraq; ꝑte ꝺz ꝺicere vez ritatẽ. vt. ſ. de epi. ⁊ cle. auf. ſed iuder. Jté ℑ. ſ. de indeis. l. ꝺie ſabbati. Solu. illud ſpãle ꝓ feſti uitate iudeoꝝ. Vel ibi cõceſſio ꝓuilegii non ſtetit in fiñ⁹ cõceſſionis: ſz vltra ꝓceſſit. hic ſtetit. Vel ibi ꝺuo prece pta ſunt. Jté ℑ. ff. de in. au. annu. l. ij. ſz ibi ꝓuilegio ſuo renũciauit vſz cuz ꝺicit ſe ingenuum. Jté eſt ℑ. ff. de ꝛcu. tu. l. cuz er oſone. in fi. Sz ibi libert⁹ habebat ꝓuilegiuz fauoze pſoni nõ ꝑ ſe ꝑ ab alia tutela ex cuſareꝛ. vñ ſi ẏmpetrat ius anullo⁹ aureoꝝ ciuitatẽ vel ercufationez pdit: q̃ nõ ſibi erat ꝓuilegiũ ꝺceſſuz. Jté. ff. de peri. ⁊ cõmo. rei ven. l. ſi vna. j. Sed ꝺiſtingue an pacto vt ibi. an lege vl̃a ꝓncipe. vt ꝑ fauoꝛi ducaꝛ. Pdio cauſa obtiꝛ net q̃ ibi. Scõo q̃ ꝺ ſz ſ̃ nõ valet. vt. ff. de le. ꝛmil. l. ij. ⁊ ꝺei ꝺic ad ieck. fabiñ⁹. Sz tu ꝺic q̃ ibi nõ eſt fauoꝛ: q̃nõ ẽ eſ̃ ius cõe. tũc ẽm ꝺr fauoꝛ: vel ꝓuilegiũ cñ ẽ eſ̃ ius cõe. nã ꝺ ꝓuilegiũ. ⁊. ꝓmata ler. Jté ℑ. ſ. ꝺ pac. ꝺo. iter ſoceꝛi. ſ. cũ inter. Sed ibi nõ fuit ali quis fauoꝛ ꝓꝓrie.

Leges. Hec ler ꝓtana eſt. ⁊ ꝺiuiditur i ꝺuas partes. ℙmo ꝓ nit regulã. Scõo exceptionẽ. ſ. ꝺa ibi: niſi. ¶ No. ff. ter. cũ gl. q̃ licitũ ẽ allegare leges veteres ⁊ correctas ad ꝺecisionẽ ꝓteritoꝛ: negocioꝝ ad q̃ ler noua ⁊ corrigẽs nõ trahit: ſz ꝺ ꝺecidi fm legẽ veterẽ. vi de Bal. i. l. fi. ff. de falſa. ⁊ gl. i. c. nomit. de iudi. ſup vb. gcũz. Dan. bic.

m ¶ Futuris. vt. ſ. de vſu. l. de vſuris.

n ¶ Sit cautũ. vt. ℑ. de ſacroſan. ec. l. antepe. ⁊ pe. ⁊ fi. Sed qd ſi agiſ cã poſt legẽ facta/ de Scto ĩto ante legẽ: ꝺic vetereſ ſeruari legẽ. vt in poſt legẽ facta/ de Scto ĩto ante legẽ: ꝺic vetereſ ſeruari legẽ. vt in aut. vt cũ de ap. co. in pn. col. viij. ⁊ in aut. ſ̃ ꝑſtitutio intẽrp. ꝓtio. cõ aut. vt cũ de ap. co. in pn. col. viij. ⁊ in aut. ſ̃ ꝑſtitutio intẽrp. ꝓtio. cõſti. col. vj. ⁊. j. de teſta. iubem⁹. in fi. Addtio. Intellige glo. veꝛã in cauſa quo ler reſpicit litis deciſionem. Secus veꝛo quando ler pertinet ad litis ordinationem. vt a loquitur. l. ij. in pn. ⁊ in. ſ. fi. ſ. de ureiurã. ꝓpter cal. ꝺan. fm. Bar. bic.

Humanum. Tria facit. ℙmo ponit ꝺictum ſeu formam legis cõdende fm ℙpe. Secundo ꝺicit aliter non procedendum q̃ forma ſeruata. Tertio cõmendat ea que fiunt cum ꝺeliberatione. ſecunda ibi: ſcitote. tertia ibi: bene enim. Bal.

p ¶ Puatave. vt an poſſit monachus vel clericꝰ ſuccedere in feudũ vel als. locato.

q ¶ Legata. ⁊ ꝺelegata alicui notario vt ꝺicetur.

r ¶ Recenſeri. ⁊ tractari an equum ſit.

s ¶ Vniuerſoꝝ. Vniuerſitas eſt ſcntit. Et ſic eſt ar. ℑ. ff. de acqr. poſ. l. j. in fi. ⁊. ff. de li. vni. l. j. fraus ſit legi ꝺe ꝑſona ad ꝑſonã. vt. ff. de ꝺo. l. j. in fi. ⁊. ff. de li. vni. l. j. fraus ſit legi ꝺe ꝑſona ad ꝑſonã. vt. ff. de ꝺo. l. j. in fi. ⁊. ſ. de contractibus. l. vnica. ⁊. ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. j. ſ. j. in fi. ⁊. ſ. de contractibus. l. vnica. ⁊. ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. j. ſ. j. ꝺe re ad rem. ff. ad macedo. ſed iulianus. ſ. j. Addutui ꝺatiõe. vel ꝺe re de re ad rem. ff. ad macedo. ſed iulianus. ſ. j. Addutui ꝺatiõe. vel ꝺe re ad rem eandem. ſ. de agri. ⁊ ceni. l. quẽadmodum. li. xij. ꝺe Scto ad cõ ad rem eandem. ſ. de agri. ⁊ ceni. l. quẽadmodum. li. xij. ꝺe Scto ad cõ tractum ⁊ hoc ꝺupliciter: vel ad eundẽ. vt. ff. ad velleia. ꝑmis. ſ. ſi cuz tractum ⁊ hoc ꝺupliciter: vel ad eundẽ. vt. ff. ad velleia. ꝑmis. ſ. ſi cuz eſſem. vel ad alium. vt. ff. de ꝺo. interui. ⁊ vꝛo. ſponſus. ſ. circa. Vel ꝺe eſſem. vel ad alium. vt. ff. de ꝺo. interui. ⁊ vꝛo. ſponſus. ſ. circa. Vel ꝺe noie ad nomen. vt in aut. vt nulli iudicum. ſ. j.

t ¶ Promulgãdã. Ar. ꝓ Jr. ad id q̃ ꝺixit. ſ. ꝺe emen. inſti. codi. in fi. Sz ꝺ ſtuꝺeri q̃ in ꝓncipio q̃ ꝺicit. l. uſtã nõ credebat ampli⁹ fe coz rigere vel emẽdare. ll. q̃s fecerat i coꝛpe iuris. Sz mutauit ꝓpoſitu. nã medicamẽta moꝛ: bis ẽ exhibẽt ⁊c. vti aut. ℎ ꝑſtitutio inouat. col. viij. Addutio. Tu dic poſt Bar. ℎ q̃ iſte oꝛdo nõ eſt neceſſitatis: ſz vo

‡ Iſta ſol. repẽhẽdit oĩa docto. ſõ dicẽs. b. q̃ iſta ẏba hẽant ꝓ inſertis ſtellegant. ſ. q̃ fictione. Ja. hic.

‡ Iſta ſol. eſt bõa: bñ ſ tellecta. dicit Jaſon. Terꝰ ibi hẽant. conco. ⁊ cõcoꝛ. ⁊ ꝓmatus. de reg. iur. lib. vj.

‡ Iſta ſol. repꝛobant Bar. ⁊ doc. Jaſ. hic. Ler. ibi: ex eo. ⁊ ſic ꝓtin cipali cauſa to oia q̃ er eo ſequnt cauſant. ⁊ co. co. ⁊. nihil eſt. in gl. ſi. poſt pn. ibi: ſed pone. ex tra de elec.

Terꝰ. l. ꝺ fauoze. concoꝛ. ⁊. q̃ ob gꝛam. iuꝛcta ibi gl. de re. iur. lib. vj.

Addnozres aliq̃ licite alie nantur.

‡ Iſta ſol. eſt vera fm Jaſ.

‡ Iſta ſol. ts ſimpliciꝰ Bar. ſz nõ ẽ g bõa fm Jaſo. hic.

‡ Iſta glo.

UNIVERSIDAD

luntatis: ideo omissio eius non vitiat.
a ¶ Redundare. vt.j. de repu. non dubium.
b ¶ Leges. Debet. vt. j. de iur. t fac. ignozā. l. constitutiones. Sz contra. ff. de episc. t cleri. l. repetita. t. j. de iur. delibe. l. fi. i pn. Solu. vt in ambabus vtrumus.
c ¶ Prescripto. dicto.
d ¶ Vt promissa. pone sem per vel p:o ct.
e ¶ Permissa. Hoc verbo etiā iperata ztinent, als ponitur aliter. vt. ff. eo. l. legis virtus.
f ¶ Obscurius. Ut noie datoz: ét donata ztinēa tur. vt. j. de col. auten. cr testō diri. t idē vbicūqs est dissensio dominoū.
g ¶ Duriciam. qō esset necesse. vt. ff. qui t a qui. l. prosperit.
h ¶ Ūm ō nouo. Super de legib' cōditis t cōdēdis dirit: nūc de his intelligēdis. Et pone exēplū. Jn nouo iure sic statuit ius nouū sacra minoz: inuiolabiliter obsuari. an tñ dek exceptio eptoi an etiaz actio: interrogabit de hōpnes:: atiē rūdebit. sine eo tūpt dici q etiā actio dak. vt. ff. de acgr. re. do. t actuas. t. ff. fam. her. inter coheredes. §. ij. t de l. ij. cū de §. nupturā. Et distingue hic cū debitario in actio cōtingit: aut sup nouo negocio: puta an ciuitas possit dari t fendū: vel an monachus possit succedere in fendū. Aut sup lege aliq. Pio casu dñs ipatoz ē ꝙsuleā? si ē pñs. vt. ff. de. bñanus. t. j. deve. iur. enu. l. ij. §. fz q: diuīc. t. ff. de fideic. li. l. it acz. t arg. j. de in. l. fi. ibi nc ꝙpellaf:c. Si aūt nō sit ei' copia: tūc ꝑcedāt de filib' ad filia. ff. e. nō pūt. Si vō sup lege fi qdē certo mō ꝙsuetu dinē est: intellecta ei' itel lectu: stabit. vt. ff. e. l. mi nime. t. l. si de iterptatiōe. Ze si er ꝙsuetudine nō ē certificata: recurrit (vt dictū ē) ad ꝓncipē si sit ei' copia: vt h. t. ff. e. t nō t. l. nāvt ait. ibi: vl cer ta iurisditiōe t c. aliogn interptabor: i benigno rēpte. vt. ff. e. l. benigne'. t. l. an ābigua. Sz si dubitē q sit benignior: verbo: significatiōi stabo. vt. ff. de. ꝛdi. t demon. l. publi'. §. j. q̄p vt pmo standum significationi verbo: vt. ff. de leg. iij. nō aliter. Tertio. ꝑcedā de filib' ad filia. vt. ff. e. l. neq; leges. t de h dixi. ff. e. nō possunt.
i ¶ Usu. i. consuetudine.
k ¶ Tam. si a primo incipias hec duo sunt necessaria. fic. j. de iure deliberan. l. potuit.

Dubitatio quis decidere debeat.

Tex. l. si imperialis. cō col. cuz pii. isti'. l. c. consultatiōi. iūcta gl. ij. extra de frigi. et male.

Diuisio. Baldi.

riam redundare[a].

Leges nō debēt ab aliquo ignozari hoc pmo. Et si circa legē ꝓncipis occurrit dubitatio: est ad ꝓncipem recurrendus. Bal. vel sic. Ab oibus debēt sciri iura ad permissa sectāda t ꝓhibita declināda. Et legū obscuritas vel duricia a ꝓncipe est interpretāda t mollificanda. b. d. Saly.

Impera. Valen. t Mar. aa. ad palla. Lex. ix.

[10] Leges sacratissime q̄ con stringūt hōim vitas intelligi ab oibus debent[b]: vt vniuersi ꝓscripto[c] eaz manifesti[d] cognito: vel inhibita declinēt: vel [e]permissa[e] sectētur. ¶ Si quid vero in his dē legib' latū fortassis obscurius[f] fuerit: oportet id imperatoria interpretatione patefieri: duriciamq; legum[g] nostre humani tati incongruam emendari.

Dubitatio super noua lege nouiter emergēs dz ꝛirimi p interpretationē ꝛditoꝝ. b. d. Nō intelligas q nō possit dirimi p iudicē cause inter litigātes: sed inter vniuersos debet dirimi per conditorē. h dicit. t tunc bz vim legis generalis. h dicit ler seq. Bal. vel sic. Ubi legis intellectus cōsuetudine vel alia lege nō est declaratus: ꝓnceps est adeundus. Saly.

Impera. Leo t Zeno. aa. Lex. x.

Ūm de noua[h] iure q̄ō inueterato vsu[i] nō adhuc stabilitū est dubitatio emergat: necessaria est tā[k] suggestio iudicantis q̄ sue principalis auctoritas.

Sentētia diffinitiua ꝓncipis lata su per causa de qua plene cognouit: t eā declaratio habet vim legis generalis: t eius est interpretari cuius est condere.

Impera. Justinia. a. dom̄o stemi ꝓfec. ꝓeto. Lex. xj.

[11] Si impialis[l] maiestas cām cognitionaliter examiuauerit: t vtrisq; partibus [m]cōstitutis iniam dixerit: oēs oino iudices q sub nro imperio sunt sciāt Bē lege: nō solū illi causep q̄ pdu cta est: sed oib' silibus[n]. ¶ Quid enī mai'/qd sanct' impialis maiestate: vl q̄s tāto supbie fastigio tumidus est: vt regalē sensum cōtēnat: cū z veteris iuris cōditores sp̄tōnes q̄ z impialis decreto. pcs scrūt legis[o] vim obtinere apte dilucideq; diffiniūt: ¶ Lū igit t hoc

in veteribus legibus inuenimus dubitatū: si imperialis sensus legē interp̄tat[p] est: an oporteat hmōi regiā interp̄tationē obtinere: eorū quidē subtilitatē vanā tā risimus q̄ corrigēdā esse cēsuimus.

Diffinimus autē oēm interpta toz legū interp̄tationē siue in pcibus: siue in iudiciis siue in alio q̄ cūqs mō factā ratā t indubitatā haberi. ¶ Si cūm in pñti pcleges cōdere soli imperatoꝛi[q] pcessus est: t leges[r] interp̄tari solūmō dignū imperio cē opz: cur aūt t[s] suggestionib' pcrū si dubitatio in litibus oriat: t sese non esse idoneos vel sufficientes ad decisionē litis illi existimēt ad nos discurrit: t q̄re oēs ābiguitates iudiciz quas ex legib' oriri cuenit aures accipiūt nostre: si nō a nobis interp̄tatio mera p̄cedit. Uel qs legū enigmata[t] soluere z oib' aperire idoneꝝ esse videbit: nisi is cui soli legislatoꝛi esse pcessum est: ¶ Explosis[u] itaq; huiusmodi ridiculosis ambiguitatibus: tā cōditor q̄ interpres legum solus[v] imperator iuste cristiabit nihil hac lege derogante veteris iuris conditoribus: quia z eis hoc maiestas imperialis permisit[w].

¶ De mādat' ꝓncipū. Ti. xviij.

Mandatū ꝓncipis nō pōt ꝓbari nisi per scripturā. Bal. vel sic. Preterea mādati ꝓncipis nō dz admitti qs cuiusuis digmitatis: nisi illud ꝓbet in scriptis. Saly.

Impera. Valen. z Hza. ad cug. ꝓfec. ꝓeto. Lex. vnica.

Si quis asserat cum mandatis nris seve nisse secretis: oīes sciāt nemini quicq; (nisi quod scriptis nostris ꝓbaucrit) esse credendū: nec vllius dignitate terreri: siue il le tribuni siue notarij siue comites ꝓferat dignitatē: sed sacras nostras litteras esse querendas.

¶ De senatusconsultis. Ti. xix.

Senatusconsulta sūt fuāda: z ꝛa re scripta nō valēt: z ꝓpter hoc punit. b. d. Sa.

Impera. Valen. z Theo. aa. ad Seue. Lex vnica.

Tex. ibi: credēdū. cō col. c. cū ī ture. fi. extra de offi delle. vbi dicit q̄ dō nō tenet exeq; qs mādat/nisi sit cert' de ipis apicis.

cipū. ¶ Supra de cōstitutio. ꝓncipū dixit. Sz quia mādata/sunt cōstitutiones speciales: ideo de his supponit. Et est inter mādatum et cōstitutionem differentia tanq̄ inter genus et speciem.

Si quis. Scriptis. non aūt testibus vt hic z est. speciale. vt et arg. §. de epis. t cle. si qua per calū. §. fi. Et no. j. si minoꝛ se ma. di. l. iij. z dic de hoc extra de iureiur. c. ego.

¶ De senatusconsultis. ¶ Dictum est. §. de legibus q̄ populo cuiusq; interuentu fiebant: sedq; aucto populo in immēsum difficile cepit posse conuenire in lege condenda. ideo elegit populus cū tum senatores vt ipsi vice populi consulerētur: z quicquid statuerēt lex esset. vt insti. de iure natu. §. senatusconsultum. z ita factus est senatusconsultum vellelianum: macedonianum: z alia multa.

Quis.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Continuatio rubricæ

a ¶ Tauis Firmitatē. vt in ſti. de iure naturali. §. ſenatuſconſultum.

b ¶ Statutor. a. ſenatu.

c ¶ Crimine. Et ſic etiaz deportet. vt. ſi. ad le. iul. d amb. l. i. z ſi qz magne auctoritati eſt ſenatuſ. vt. ff. a q. appel. nō li. l. i. z. ff. de ſtu. l. quomiñ. et facit. ſ. de preci. impe. offeren. l. reſcripta.

¶ De veteri iure enucleando. ¶ De nouis iuriſ dirit. nūc ō veteri. vl ſic. Expoſite ſūt. ō. tue partes legis. ſ. ꝟſtō ſenatuſcō. videamus de pleniſcitis z ꝓtozū edictis. z ita de veteri iure enucleādo. Et qz cōpoſitio ne veteris iuris gdā maiozē gdā minozē ſuctiaz habuerunt/ de auctoritate coz ponit. Ibi.

d ¶ Eo. Prima ler dicē q mā dat fieri dige ſta z qb⁹ z q⁹ liter faciāt: z er qbus libꝝ. Scōa dicit q facta ſunt: z dicit qualiter et ex quibus libris: z ſer z nari pcipit. Itē dicit q mādauit fieri inſtituta. z qb⁹ z er q materia: et tandē precipit ſeruari.

e ¶ Neqz armis. Unde illud: nō i fortitudine eq: nec tibiꝫ voluntatē baz bebit ꝛc.

f ¶ Hoc quoqꝫ. i. codice digeſto.

g ¶ Tue. tribuniano lo quitur. vt. ſ. l. prima. §. nos itaqꝫ.

h ¶ His itaqꝫ. ſ. ſapiēti bus a tribuniano electꝫ

i ¶ Et er his oib⁹. colligebic q ſit materia buꝰ opis. i. digeſti. Alcur.

k ¶ Scripſerūt. nō er licētia principis.

l ¶ Sanctionē. id eſt digeſtum.

m ¶ Fuerit. i. qz vos legeritis z eliminueritis.

n ¶ Eam. ſ. materiam.

o ¶ Prerogatiua. Ar. ff. de offi. rect. prin. l. potiozes. z no. h hoc ꝟbū.

p ¶ Er multitudine. ſic ꝓ teſtibus. vt. ff. de teſti. ob carmen. §. fi.

q ¶ In notis. id eſt libꝝ papiñ. notatis ꝓ iſtos alios. Accurſius.

r ¶ Reſpuere. ſ. velitis.

s ¶ Omnia eñ. ſlo. omnia enim ꝛc.

t ¶ Subtiliter. Si habeſ nō ſubtiliter dic nō ſubtiliter factum qui emendat ꝛc. Si habes nō inſubtilit. dic emēdat nō inſubtiliter: ſed ſubtiliter. ſic. ff. de beredi. inſti. l. j. §. ij.

v ¶ Recte. quo ad ſentētiaz. ſed ſuperior. §. quo

¶ Tauis ſenatuſcōſultum perpetuam perſe obtinet firmitatē. tamen noſtris legibus etiam idem perſequimur. Adijcientes vt ſi qſ ꝙ ſpeciali ſupplicatione elicien dum aliquod reſcriptuz tēptauerit: vt tranſire ei formā liceat ſtatutoꝝ: tertia patrimonij parte mulctatus z dānatus ambit⁹ crimineᶜ mancat infamis.

¶ De veteri iure enucleando: et de auctoritate iuriſprudentiuꝫ q in digeſtis referuntur. Titu. xx.

Impe. iuſtinianus. a. Tribunia. queſtori ſacri palatij. Ler. j.

¶ Eo[d] auctore noſtrū gubernāte imperiū quod nobis a celeſti maieſtate traditum eſt: et bella feliciter peragentes: z pace decoramus: z ſtatū reipublice ſuſtētamus. z ita noſtros animos ad dei oipotētis erigimus adiutoriuꝫ: vt neqz armis[e] ꝓfidamus: neqz noſtris militibus: neqz belloꝝ ducibus vel noſtro ingenio: ſed oēm ſpem ad ſolā referamus ſumme prouidentiam trinitatis: vnde z mundi totius clemēta ꝓceſſerunt: z coz diſpoſitio in orbem terraꝝ ꝓducta eſt. ¶ Cū itaqz nihil tā ſtudioſum in oibus rebus inueniaſ q̄ leguꝫ auctoritas: q̄ et diuinas z humanas res bene diſponit: z omnem iniquitatem expellit. Reperimus autē omnē legū tramitē q ab vrbe romana ꝓdita: z romulei deſcendit temporibus)ita eſſe conſultum: vt in infinitū extēdatur: et nullius humane nature capacitatē ſecludatur: ꝓinū nobis fuit ſtudiū a ſacratiſſimis retro principibus initū ſumere: z coz ꝟſtitutiones emēdare: z vice dilucide tradere: quatenus in vnū codicē cōgregate: z omni ſuperuacua ſimilitudie z iniquiſſima diſcordia abſolute: vniuerſis hoib⁹ ꝓmptum ſue ſcientatis ꝓbebāt ꝓfectū. hoc quoqꝫ[f] cōſummato opere et in vno volumine noſtro noie prefulgente coadunato: cū ex pauciſſimis et tenuioribus relati ad ſummā z pleniſſimā iuris emendationem peruenire ꝓperemus: z oēm romanā ſanctionē z colligere z emēdare: z tot autoꝝ diſperſa volumina vno codice inclyta oſtendere. ¶ Quod nemo alius neqz ſperare neqz optare auſus eſt. res qdem nobis difficillima: imo magis impoſſibilis videbāt: ſed magnibus ad celū erectis z eterno auxilio inuocato: cā quoqꝫ curā noſtris reꝓſuimus animis: deo freti: qui et res penitus deſperatas donare z confirmare ſue virtutis magnitudie pōt: z ad tue[g] ſinceritatis optimū reſpectum[h] miniſterium: tibiqꝫ primo z hoc opus cō miſimus ingenij tui documentis ex noſtri codicis ordinatione acceptis: z iuſſimus quos, pbaueriſ taz ex facūdiſſimis antecceſſoribꝰ ꝙ ex iuris diſſertiſſimis togatis fori ampliſſime ſedis ad ſociādū laborē eligere. ¶ Is itaqꝫ[p] collectis/ z in noſtrū palatiū introducēris: nobiſqꝫ tuo teſtimonio placitis: totā rē faciendaz permiſimus: ita tū vt tui vigilātiſſimi animi gubernatiōe res ois celebretur. ¶ Jubemus igit vobis antiquoz ꝓpudentū: q bus auctoritatē ꝓſcribendaz interꝓtandarūqz legum ſacratiſſimi ꝓncipes ꝓbuerūt libꝝos ad ius romanuz ꝓtinētes z legere z climare: vt ex his oib⁹ materia colligatur: nulla (ſm qō poſſibile eſt) neqz ſilitudine neqz diſcordia derelicta: ſz ex his hoc colligi qō vnū. ꝓ oibus ſufficiat. ¶ Qui aūt z alios libꝝos ad ius pertinētes ſcripſerūt[k] quoz ſcripture a nullis auctoribus receꝓte nec vſitate ſunt: neqz nos eoꝝm volumia noſtrā inquietare dignamur ſanctionē[l]. ¶ Cūqz hec materia a ſumma nr̄i numis liberalitate collecta fuerit[m]: opz cā pulcherrimo ope extrucre: z q̄ſi ꝓpriū z ſacratiſſimū tēplū iuſtitie ꝓſecrare: z in libꝝos. l. z certos titulos totū ius digerere: tā fm nr̄i ꝟſtōnē codicis: q̄ edicti ꝓpetui imitationes: put ꝟ nobis cōmodius eſſe patuerit: vt nihil extra memoratā ꝓſummationē poſſit eſſe derelictū. ſz bis. l. libꝝs totū ius antiquū ꝓ milleſimū z q̄dringēteſimū pene annū confuſum: z a nobis purgatū: q̄ſi quodā muro vallatū: nihil habeat extra ſe. ¶ Oib⁹ auctoꝝ[n] iuris cū dignitate pollētib⁹: z nemini q̄dā ꝓgatiua[o] ſeruāda: qz nō oēs in oia ſz certū pcerta: vl̄ in cliozes vl̄ octerioꝝ ſ inueniunt. ¶ Sed neqz ex multitudine[p] auctoꝝ qō melius z equius eſt iudicatoꝝ: cū poſſit vni[q] forſan z deterioꝝ ſnia: z multos z maioꝝ in alīq parte ſuperare. ¶ Et iō ea q̄ātea i notis[q] emilij papiniani ex vlpiano z paulo necnō z marciano aſcripta ſunt: q ātea nullā vim obtinebāt: partim ꝓpter honoꝝ ſplēdidiſſimi papinia ni nō ſtatim reſpuere[r]. ¶ Sz ſi qd ex his ad repletionez ſummi ingenij papiniani laboꝝ z interꝓtationū neceſſariū cēpſperit eē: z ꝟ ponere legis vicē obtinēs nō moremini: vt oēs q relati fuerint i hūc codicē ꝓudentiſſimi viri habeant auctoritatē: tanq̄ ſi z coz ſtudia ex ꝓncipalibus ꝟſtitutionib⁹ ꝓfecta: z a nō diuino fuerint oze ꝟpſuſa. ¶ Dia[s] eñ merito nr̄a facium[t]: q: ex nobis ois ciz ſ impartiet auctas. ¶ Jā q ſubtiliꝰ factū emēdat: laudabiliꝰ eſt eo q ꝓmꝫ inuenit. ¶ Sed z hoc ſtudioſum vobis eē volum⁹[u]: vt ſi qd in veteribus nō bñ poſitū libris inueniatis: vel aliqd ſupfluū vel minus ꝓfectū: ſuperuacua ſilitudine ſcinota: z qō imperfectum eſt repleatis: z oē opus moderatū z q̄ pulcherrimū oſtēdatis. ¶ Jſ doctiā nihilomin⁹ obſcuādo: vt ſi aliqd in veterib⁹ legibus vel ꝟſtōnib⁹ quas antiq in ſuis libris poſuerūt nō recte[v] ſcriptū inueniatur: hic reformetis/ et coꝛdini moderato tradatis: vt hoc videatur eſſe verū z optimū: et quaſi ab initio ſcriptū qd a nobis electum z ibi poſitus fuerit: z nemo ex cōparatione veteris voluminis quaſi vitioſam ſcripturaz arguere audeat. ¶ Cū eñ antiqua vitioſam ſcripturaz arguere audeat. ¶ Cū eñ antiqua lege(q̄ regia nūcupabatur) oēs ois q̄ptās populi romani i imperatoꝝ trālata ſit[w] poteſtatē: nos ſanctionem oēm nō diuiſim⁹[x] in alias z alias ꝙditoꝝ partes: ſz totā noſtrā eſſe volum⁹: nec qd poſſit antiqtas nr̄is legibus abrogare. ¶ Et intm volum⁹ cadē oia cuz poſita ſunt obtinere: vt ſi aliter fuerāt apud veteres ſcripta: in cōtrariū aūt in cōpoſitione inueniaſ nullū crimē ſcripture imputet: ſz nr̄e electioni hoc aſcribatur. ¶ Nulla[y] itaqꝫ in oib⁹ ꝓdicti codicis[z] mēbris antinomia (ſic eñ

ad ordinationem.

p ¶ Traſlata ſit. i. conceſſa. ſic. ff. de offi. eius cui man. eſt iur. l. j. in fi.

y ¶ Nulla. ¶ Nota nulluz ſzūꝫ vel ſile in legib⁹ reperiri vel inueniri. vt. ſ. l. pri. §. per cōtrarium.

z ¶ Codicis. ſ. digeſti.

Tert⁹ ibi: oia. hec verba ponūt in glo. ſup. verbo greci: in c. vt veteri. diſ. ix.

Ter. ibi: facim⁹. 3co. glo. ſi. c. j. extra ō trāſact. vbi hec ꝟba forma liē recitāt.

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

a ¶Rome seq. vt ff. de leg. 1 senatuscō. de quibus Item no. Thomas ca. Aput orbis.
b ¶Codicibus. i. codice 7 digesto.
c ¶Codice. id est digesto.
d ¶Obtinens. repete inbem⁹.
e ¶Cōmentarios. f. faciēdo 7 addendo nonnas leges. Nā si quis beterponi istas: is vere? est q re probet: vt statim p3.
f ¶Codicis. i. digesti.
g ¶Addōitoria. signa anti qua q vicē tenēt ꝓcōdātiarū.
h ¶Ex interptatiōe d q dixi. s. d legi. 7 cōstit. l. j.
i ¶Significat. q. dicit inl. li. r. ꝓtinuecessi dꝫ scribi.
k ¶Codex. id est digestum.
l ¶Digestus. id est factus.

¶An ta. m ¶Que scz tēpora. n ¶Facilitāte. f. sanctionē 7 ꝓcat tā ipe ratoruꝫ q̄ aliorꝫleges sanctionē.
o ¶Doc. f. antiquū ius.
p ¶Ertēdēte. repete sanctionem.
q ¶Neq; cōtrariuꝫ. neq; ideꝫ. neq; simile in ea inueniat. 7 ne gmne leges ꝓcōrebus singulis ponte vsq; apparēat.
r ¶Presidiuꝫ. id est deū qui est ꝓsidium mortis.
s ¶Centena milia q̄ suū. vsus appellarie ges. vl pa ragphos vel rūsa.
t ¶Recesserūt. scz digestū.
v ¶Eos. f. versus.
x ¶Manuā 7 artes. Cōstat enī ex dignioꝛib⁹ partibus. f. tribus. 7 sic ex trinitate 7 c. iij. ꝛc. sic ex quatuoꝛ elemētis 7 icipit hic libꝛuꝫ. ff. diuidē.
y ¶Eis. versibus.
z ¶Proiudēctiam. i. digestoꝛ cōpilationem.

a a vetustate greco vocabulo nūcupat) aliquē sibi vendicet locū: is sit vna ꝓcōdia: vna ꝓsequētia: aduersario nemine ꝓstituto. Ds 7 silitudine fim q̄ dictū est ab hmōi ꝓmissionē volum⁹ exulare: z ea q̄ sacratissimis ꝓstōnib⁹ q̄s i codicē nr̄m redegim⁹ cauta sunt iterū poni ex veteri iure nō ꝓcedum⁹: cū plaliū ꝓstōnū sactio sufficit ad coꝛ auctoritatē. nisi forte ꝓpter diuisionē aut ꝓpter repletionē: vel ꝓpter plenioꝛe indaginē hoc ꝓtigerit. et hoc tū praro: ne ex cōtinuatione hmōi lapsus: oziat aliquid in tali ꝓcto spinosum. Ds 7 si q̄ leges in veteribus libris ponte ita ꝓ desuetudinē abiecrūt: nullo mō vobis calsdē ponere ꝓmittim⁹: cū ß tumodo obtinere volum⁹: q̄ vel iudicioꝛ frequētissim⁹ ordo exercuit: vel lōga cōsuetudo huius alme vrbis cōꝛobauit: hm saluij iuliani scripturā: q̄ indicat oēs debere ciuitates ꝓsuetudinē rome sequi: z leges: que caput est oībis terraꝛ: nō ipsam aliaꝛ ciuitates. Romā aūt intellegēdū esse non solū veterē etiā: sed regiā nostrā que deo ꝓpitio cū meliꝛibus cōdita est augurijs. Jdcoq; iubemus duob⁹ ex his codicibus o oia gubern ari. vno ꝓstitutionū: altero iuris enucleati 7 in futuro codice p cōponendi: vel si qd aliud a nobis fuerit ꝓmulgatū institutionum vicem obtinēs q: vt rudis animus studiosi simplicibus enutritus facilius ad altioꝛis prudētie redigat scientiā. Nostram aut cōsummationē que a nobis deo annuēte cōponetur/digestoꝛ 7 pandectaꝛ nomē habere sanxim⁹: in illis iuris peritis in posterū audētibus cōmentarios r illis applicare: 7 vbositate sua supraducti codicis s cōpendium confundere: quēadmodū 7 in antiqoꝛibus tpib⁹ factū est. cū p ꝓlias interpretatū sententias totū ius pene ꝓturbatū est. Sed 7 sufficiat ꝓ iudices tm̄modo et titulos/subtilitatē q̄ paratitia nūcupat) quedā admonitoria t eius facere: nullo ex interpretatione u coꝛ vitio oꝛiundo. Nec aūt per scripturā aliqua fiat in posterū dubitatio: iubem⁹ nō per captiones signoꝛ 7 cōpēdiosa enigmata: (q̄ multas p se 7 per suū vitiū antinomias induxerūt) quilde codicis textū cōscribi: etiā si numeꝛ libroꝛ significat aut aliud qcp. Nec etenī p specialia signa numeroꝛ manifestari: is p plaꝛ ꝓsequētia explanari ꝓcedim⁹. Nec oia igit deo placido facē tua prudentia vna cū alijs facūdissimis viris studeat. 7 tā subtili q̄ celerrimo fini tradere: vt codex v cōsummatus 7 illotus digestus w nobis offerat in maximā 7 eternā rei memoriā: deiq; oipotētis ꝓuidentie augmētum: nostri imperij nostriq; ministerij gloriam.

Impe. Flauius iustinianꝰ senatꝰ 7 ad oēs pplos. Lex. ij.

Anta circa nos diuine humanitatis est ꝓuidētia: vt semp eternis liberalitatib⁹ nos sustentare digneꝛ. Apost bella eīs partbica eterna pace sopita/post vuandalicā gentē creptā 7 chartaginē: imo magis oēs libiā romano imperio iterū sociatā: 7 leges antiqs iā se nio pegrauatas p nostras vigilātia ꝓbuit in nouā pulchritudinē 7 moderatū puenire cōpēdiū: q̄d nemo ante nostrū imperiū vnq̄ sperauit: neq; hūano ingenio possibile esse ꝓpenit⁹ exitimauit. Erat eīs mirabile romanā sanctionē ab vrbe ꝓdita vsq; ad nostri imperij tēpora: que pene in mille 7 quadringētos annos currūt: iteꝛnis ꝓcluys vacillātē: hoc q̄ 7 imperiales ꝓstitutiones extēderent in vnā reducere consonantiā: vt nihil neq; cōtrariū: neq; idē: neq; simile in ea inueniat. 7 ne gmne leges ꝓcōrebus singulis ponte vsq; apparēat. Hāq; ß celeste q̄dē puidētie peculiare fuit: hūane vobis cillatū nullo mō possibile. Nos itaq; more solito ad immortalitatis ꝓsidiū respexim⁹: 7 summo numine inuocato deū auctoꝛē 7 totius operis ꝓsule fieri optauim⁹: 7 omne studiū tribuniano viro excelso magiꝛo officioꝛ et ex q̄storū sacri palatij nostri 7 cōsuli credidimus cuiꝫ omne ministeriū hmōi ordinatiōis imposuimus: vt ipe vna cū alijs illustribus 7 prudētissimis viris nostrū desideriū adimpleret. Nostra q̄z maiestas semp inuesti gādo 7 pscrutādo ea q̄ ab his cōponebant: quicqd dubiū 7 incertū inucniebat: cū numine celesti recte emendabat: 7 in cōpetētē formā redigebat. Oia igit sunt ꝓfecta dño 7 deo nr̄o iesu xpo possibilitatē tā nobis q̄ nr̄is in ß satellitibus ꝓstāte. Et ꝓncipales qdē ꝓstōnes. xij. libris digestas iā ante in codice nr̄o noie ꝓfulgēte contulimus. Posteā vo maximū opus aggrediētes: ipsa ve tustatis studiosissima opa iā pene ꝓfusa 7 dissoluta cidē excelso viro ꝓmisimus: tā colligere q̄ certo moderamini tradere. Ds cū oia pcūctabamur a ꝓfato viro excelso suggestū est duo pene milia libroꝛ esse conscripta: et plusq; trecies cētena milia vsuū a veteriꝫ effusa: q̄ ne cesse cēt oia 7 legere 7 pscrutari: 7 ex his siqdē optimuꝫ fuisset eligē. Dō ecclesti fulgore 7 summe trinitat fauoꝛe ꝓfectū est ꝓm nr̄a mādata q̄ ab initio ad mēoratū virū excelsuꝫ fecim⁹. 7 in. l. libꝛos oē qō vtilissimuꝫ erat collectū ē: 7 oēs ambiguitates decisse sunt: nullo sēditio so relicto. Posineq; libris imposuim⁹ digestoꝛ seu pādectaꝛ: q̄ oēs disputationes 7 decisiones in se habēt le gitimas. Et qō vndiq; fuit collectū: hic in sinus suos recepeꝛit in centū q̄nquaginta pene milia vsuū totū op⁹ ꝓsummātes: 7 i septē partes eos x digessim⁹: nō ꝓperā: neq; sine rōne: is in numeroꝛ naturā 7 artē respiciētes; 7 ꝓsentancā eis y diuisionē partiū ꝓficētes. Agit ꝓima qdem pars totius ꝓextus q̄ grece ꝓtoca nūcupat: in quattuoꝛ libꝛos sepsita est. Scōs aūt articul⁹ septē libꝛos hꝫ qui de iudiciis appellat. In tertia vo ꝓgregatione oia q̄ de reb⁹ noiant cōtulim⁹/ octo libꝛis eis deputatis. Quart⁹ aūt locus q̄ est toti⁹ cōpositiōis quasi quidā vmbilicus: reliquos octo libꝛos suscepit: in quibus oia q̄ ad hypothecā pertinēt repsita sunt: nō vt in pignoꝛaticia actione in libꝛis de rebus posita multū distarēt. Alio libꝛo cidē inserto volumine q edilūi edictuꝫ et redhibitoriā actionē 7 duplā stipulationē que de eui ctionib⁹ ꝓposita est ꝓtinct: qꝛ hec oia titulis emptionū et vēditionū ꝓsentancа sunt: ꝓ predicte actiones quasi pdisseque illaꝛ ab initio ꝓcesserūt: in vetustioꝛis q̄dē edicti ordinatione in loca ꝓcuia 7 multo distātia decaꝛ gātes: per nostrā aūt ꝓuidentiā his ꝓgregate: cū oporteꝛat ea q̄ de eodem pene loquūtur in cōfinio ponere. Alius itaq; liber post duos primos nobis excogitat⁹ est de vsuris 7 trianctic⁹ pecuniꝭ: 7 de ipsis mētis 7 testibus 7 ꝓbationibus: necnō ꝓsumptionibus: 7 memoꝛati tres singulares libꝛi iuxta cōpositionē de reb⁹ ꝓpositi sunt. Post hos si q̄ de spōsalib⁹ vel nuptijs vel dotib⁹ vel legib⁹ dicta sūt repsuim⁹: trib⁹ libꝛoꝛ volumenib⁹ ea ꝓcludētes. De tutelis aūt 7 curationib⁹ geminos libꝛos ꝓscripsim⁹ 7 memoꝛatā ordinatione octo libꝛoꝛ mediā toti⁹ opis repsuim⁹: oia vndiq; tā vtilissima q̄ pulcherrima iura ꝓtinēte. Quit aūt croziꝰ no bis digestoꝛ articul⁹ in q̄ de testamētis vel codicillis tā ꝓuiatoꝛ q̄ militū oē q;qd antigt⁹ dictū est: vt inueniat qs depositū: qui de testamētis appellat. De legatis aūt 7 fideicōmissis q̄ libꝛoꝛ nūcrus aggregatus est. Cūq; nihil tā peculiare fuerat q̄ vt legat⁹ qdē legis falcidie narratio: fideicōmissis aūt senatuscōsulti trebelliani/ singulis libris vtriq; coꝛ applicat tota pars q̄nta in nouē libꝛos coadunata est. Solū aūt senatuscō. trebellianū ponēdū esse exitimauim⁹. Captiosas etenī 7 ipsis veteriꝫ odiosas pegasiani senatuscōsulti ābages 7 vtriusq; senatuscōsulti ad se tā supuacuas q̄ scrupulosas diuersitates respuētes: totū ius sup his ꝓsitū trebelliano senatuscō. adiudicauim⁹. Si ibis nihil de cadus a nobis memoratū est. ne cā q̄ in reb⁹ nō ꝓspere gestis 7 tristib⁹ tpib⁹ romanis increbuit calamitatib⁹: bello coalescens ciuili in nr̄is remancat tpib⁹: q̄ fauoꝛ celestis 7 pacis vigoꝛ firmauit: 7 sup oēs gentes in belicis victoꝛijs posuit: ne luctuosum monumētum/ lcta secula

a ¶Contingēte. f. ordinatione.
b ¶Quia. f. articul⁹ is aliij libri ei adiuncti.
c ¶Marratio. sub audi adiū gatur.
d ¶Trebelliani. repete. f. narratio adiū gatur.
e ¶Respuētes. f. nos.
f ¶Eadem numētū. f. memoria.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

secula ſumbrare cõcedat. ¶ Sexta vo pars digestoꝝ
exoritur: in qbus oẽs bonoꝝ posſessiones posite sunt: q̃
tam ad ingenuos q̃ ad libertinos respiciunt: r ius ofﬁcie
qõ de gradibus r affinitatib⁹ decidit: r ingenuoꝝ he-
reditatis: r ois ab intestato successio: r tertullianũ r oꝛ-
phicianũ senatusconsultũ: ex quibus matres r ﬁlij inui
cem sibi heredes existũt: in geminos libꝛos cõtulimus:
bonoꝝ possessionis multitudinẽ in cõpendiosum ẽt ma
nifestissimũ ordinẽ cõcludẽtes. ¶ Post hec ea q̃ de ope-
ris noui nũciationibus dãniq̃ infecti r p edificijs diru
tis r coꝛ insidijs: r q̃ de aqua pluuiali arcẽda veterib⁹
auctoꝛib⁹ placita sunt: necnõ de publicanis r donatio-
nibus tam inter viuos q̃ mortis causa ꝓficiendis: cau-
ta legibus inuenimus: in libꝛũ singularem deduximus.
¶ De manumissionibus autẽ r de liberali causa ali⁹ li-
ber respondit. ¶ Quẽadmodum de acquisitione tã dñij q̃
possessiõis r titulis qui cã inducũt multe r varie lectio
nes vni sunt inserte volumini: alio libꝛo deputato: bis q
iudicati vel in iure cõfessi sunt: r de bonoꝝ detẽtionib⁹
et vẽditionibus: r vt nc quid in fraudẽ creditoꝝ ﬁat.
¶ Post q̃ oia hec iterdicta glomerata sunt: r deinceps
exceptiones de tẽpoꝝ plurit atibus: r de obligationib⁹
r actionibus liber iterũ singularis extenditur. Ut pre-
fata sexta pars totius digestoꝝ voluminis: octo libꝛis
diffiniat. ¶ Septim⁹ autẽ r nouissim⁹ articulus dige
storũ ser libꝛis formatus est. quo de stipulationib⁹ scu
verboꝝ obligationibus r ﬁdeiussoꝛibus r mandatoꝛi
bus: necnon nouationibus/r solutionibus/r accepti la
tionibus: r de pretoꝛijs stipulationib⁹ oĩc quidẽ ius
a inuenitur gemino volumine inscriptuꝫ esse: qõ in libꝛis
antiqs nec numerare possibile fuit. Et post hec duo ter
ribiles libꝛi sunt p delictis priuatis r extraoꝛdinarijs:
necnon publicis criminibus: q oĩa cõtinẽt scueritatẽ/
penarũq; atrocitatẽ. ¶ Quibus permixta sunt r ea que
de audacibus hoib⁹ cauta sunt: r qui se celare conãtur
r contumaces exhibent: r de penis que condẽnatis infli
guntur vel concedũtur. necnon de coꝛ substãtijs. ¶ Liber
aũt singularis p appellationibus nobis excogitat⁹ est
cõtra sentẽtias: tam ciuiles q̃ criminales causas finien
tes. ¶ Extra aute omnia que p municipalib⁹ vel de-
curionibus r muneribus vel publicis operibus vel nũ
dinis r pollicitationibus ac diuersis cognitionibus r
censibus r ﬁgnificationibus verboꝝ a veteribꝰ inuen
ta sunt: quecq; regulariter b diffinita in se recipit: q nqua
gesimus totius cõsummatiõis pfectus c. ¶ Que oia d
confecta sunt per virum excellsum: necnõ magistrũ pru
dentissimũ r questoꝛẽ r cõsulẽ tribunianũ: qui similiter
eloquẽtie r legitime scientie artibus decoꝛatus in ipsis
rerum experimẽtis emicuit: nibilq; maius nec charius
nostris vnq̃ iussionibus duxerit: necnõ per alios viros
magnificos r studiosissimos perfecta sunt. id est. Con
stãtinũ virũ illustrẽ comitẽ sacraꝝ largitionũ: r magiſ
scriniꝫ libꝛoꝝ sacraꝝq; cognitionũ: qui semp nobis ex
bona opinione r gloria sese cõmẽdauit. ¶ Necnõ theo-
philum virum illustrem magistrum iuriſq; peritum in
hac splendidissima ciuitate laudabiliter optimam le-
gum gubernationeꝫ extẽdentem e. ¶ Et doꝝotheũ virũ
illustrẽ r facundissimũ questoꝛem quem in berytẽsium
splendidissima ciuitate leges discipulis tradẽte p̃pter
eius optimã opinionem et gloriaꝫ ad nos deduximus:
participẽq; huius operis fecimus. ¶ Sed anatoliuꝫ vi
rum illustrem magistrum qui r ipse apud berytẽses iu-
ris interpres cõstitut⁹ ad hoc opus adiectus est. vir ab
antiqua stirpe legitima. pccdẽs: cũ r pater eius leontiꝰ
et auus eudoxiꝰ qui post patriciũ inclyte recoꝛdationis
questoꝛẽ r anteccessoꝛẽ: r leontiũ virũ gloriosissimus pre-
fectoꝝ consularẽ atq; patriciũ filium eius optimã sui
memoriã in legibꝰ reliq̃runt. ¶ Necnõ r cratinũ virũ
illustrẽ r comitẽ sacraꝝ largitionũ r optimũ ãteccessoꝛẽ
huius almeꝛybis constitutum: qui omnes ad predictũ
opus electi sunt: vna cũ stephano mẽna, pstocio cuto-
linio. Thimoteo: leonide: leontio: platone: iacobo: con-
stan. Ioanne viris prudentissimis: qui patroni quidez
sunt causaꝝ apud maximã sedem pfectur e que ozien
talibus ptoꝛijs presidet. ¶ Omnes autez sue virtutis
testimoniũ vndiq; accipientes: r a nobis ad tanti ope-
ris consummationẽ electi sunt: r cũ omnes in vnũ con-
uenerunt gubernatione tribuniani viri excelsi: vt tãtuꝫ
opus nobis auctoꝛibus possint cõficere: deo ꝓpitio in
quinquaginta libꝛos opus consummatuꝫ est. ¶ Tanta
aũt a nobis antiqtati habita est r cuerẽtia: vt noia pru-
dentiũ taciturnitati tradere nullo patiamur modo: sed
vnusqsq; coꝛ qui auctoꝛ legis fuit nostris digestis iseri
ptus est: hoc tantũmodo a nobis effecto vt si qd in legi
bus coꝛ esset supuacuũ vel imperfectũ: aut minus ido-
neum visum est: vel adiectione vel diminutione necessa
riam accipiat: r rectissimis regulis tradat. Et in mul
tis silibus vel cõtrarijs qõ rectius habere apparebat/
hoc ꝓ o alijs oibus positũ est. ¶ Unaq; oib⁹ auctoꝛita-
te indulta: vt qcqd ibi scriptũ est hoc nostrũ apparet:
r ex nostra volũtate cõpositũ. nemine audẽte cõparare
ca q̃ antiqtas habebat: r q̃ nra auctoꝛitas introduxit.
¶ Quia multa r maxima sunt q̃ ꝓpter vtilitatẽ rerũ trãs
formata sunt: adeo vt et si ꝓncipalis ꝓstitutio fuerat i
veteribus libꝛis relata: neq; ei pepercim⁹: sed banc coꝛ
rigẽdã esse ꝓputauimus: r in melius restaurandã. noib⁹
cũ veteribus relictis quicqd legũ veritati decoꝛ et ne-
cessarium fuit / hr nris emẽdationib⁹ seruauimus. Et
ꝓpter hanc causam r si qd inter eos dubitabat hr iaz in
tutissimã ꝓuent quietẽ nullo titubãte relicto. ¶ Hz cũ g
ꝓsperimus q̃ ad portandã tãtc sapiẽtie molez nõ sunt
idonei hoies rudes: r q in ꝓmis legũ vestibulis stantes
intrare ad archana coꝛ ꝓperãt: r in aliã mediocrẽ eru-
ditionẽ ꝓperãdã esse cõsuimus: vt sub ea colorati: r q̃si
ꝓmitus oim umbuti possint ad penetralia coꝛ intrare:
r formã legũ pulcherrimã nõ cõnuẽtib⁹ oculis accipe.
Et ideo tribuniano viro excelso q ad totius operis gu
bernationẽ electus est: necnõ theophilo r doꝝotheo vi
ris illustrib⁹ r facundissimis ãteccessoꝛib⁹ accersitis mã
dauim⁹: quatenus libꝛis quos veteres cõposuerũt: qui
ꝓma legũ argumenta cõtinebãt. r vndiq; institutiones
vocabant̃ separatim collectis qcqd ex his vtile r aptissi
mũ r vndiq; sit elimatũ: r rebus q̃ in pñti cuo in vsuꝫ
tunt ꝓsentancũ inuenit: hr capere studeãt: r quattuoꝛ
libꝛis iponere: r toti⁹ eruditiõis ꝓma fundamẽta atq;
elemẽta ponere. qbus iuuenes suffulti possint grauioꝛa
et perfectioꝛa scita legũ sustẽtare. Admonuimus autẽ
eos vt memoꝛes etiã nostraꝝ ﬁãt ꝓstõũ: quas ꝓ emẽ
dationeꝫ iuris, ꝓmulgauim⁹: r in ꝓfectione institutionũ
r eandẽ emendationẽ ponere nõ moꝛent: vt sit manifes
tum r qõ antea vacillabat: r qõ postea in stabilitatẽ re
dactũ est: qõ opus ab his pfectũ: vt nobis oblatũ r reli
ctuꝫ est: r ꝓno suscepim⁹ aio: r nris sensibꝰ nõ indignũ
esse iudicauimus. Et predictos libꝛos ꝓstitutionũ vicẽ
habere iussim⁹: qõ in oratione nostra quã eisdẽ libꝛis
ꝓposuim⁹ apertius declarat. ¶ Omnigit romani iuris
dispositione copiosita: r in trib⁹ voluminib⁹. i. institutio
nũ r digestoꝝ scu pandectaꝝ: necnõ ꝓstitutionũ pfecta:
et trib⁹ annis h ꝓsummata: q vt ꝓmus sperari cepit: ne
q; in totũ occẽnũ cõpleri sperabat: oiporteni deo r hãc
operã ad hoim sustentationẽ pijs obtulimus animis:
vberesq; gras maxime ocitati reddidim⁹: q nobis ꝓsti
tit/r bella feliciter agere: r honesta pace potiri: r nõ tñ
nfo: sz etiã oi cuo/tã instãti q̃ posteriozi leges optimas
ponere. ¶ Dibus itaq; hoibus candẽ sanctionẽ manife
stam facere necessariũ esse ꝓsperimus: vt sit cis cognitũ
q̃ta ꝓfusione r infirmitate absoluti: in q̃tã moderatio
nem r egitimã veritatẽ puenerũt: legesq; in posterũ ha

a Jus. repete positum est.

b Regular. ter. bic appa ret q̃ regule iur. sint. de. ff.

c Perfectus. l. li ber.

d Que oia ꝛc.

e Extẽdentem. i. docentez.

f Scripturẽ. boc no. s. co. l. pri. ſ. bec omnia.

g Sed cum. ſſuc mãdat in stitutiões ﬁeri.

h Et tribus ãnis. ſſot. trib⁹ annis fas ctas leges qõ fac ad id qõ no. s ꝺ iusti. co. cõﬁr. in ſi. Ite̅no. vi ſſima pe cuma pos ſe libꝛos cõparari. qõ falſum est hodie.

UNIVERSIDAD

beāt tā directas ꝙ ꝓdictoꝝ as: oibusq; i ꝓpōtu ponitas: ⁊ ad possidēdos libros, quāꝝ facilitatē idoneas: vt nō modo iuris ⁊ exp̄sa possint hoies supuacue legū mīstituendis adipisci volumia: ſ vilissima pecunia facilis cor ꝓpa ratio patcat: tā ditioꝝ ꝙ tenuioꝝ mimo ꝑcio magna ꝓuidētia reparāda. ¶ Si qd aūt i tāta legū cōpositiōe q̄ ab imēſo libroꝝ nūcro collecta ē ſiſt fortaſſe raro inuenīat: nemo ſ vitupabrādū cristiunct: ſ ꝑmū qdē libertatī hūanę q̄ naturaliter inest ꝗ inscribat: qr oim hoīm mortāliū ⁊ penit⁹ nullo peccare diuinitat magis ꝙ mortalitatis est: qō ⁊ a maioꝝ dictū est. Demū sciat q̄ ſimilitudo i gbusdā ⁊ his brcuissimis assumpta nō inutilis est: ⁊ nec citra nr̄m ꝓpositū ꝑ subsecutū. ¶ Aut cm̄ ita lex necessaria erat vt diuersis titulis, ꝑpt rerū cognitio nē applicari cā optcat: aut cū fuerat alijs diuersis pmixta: ipossibile erat cā ꝑ ptes octrahi: nc ius totū ꝑfudat: ⁊ ibis ꝓtib⁹ i gb⁹ ꝑfectissime iussiōes vctex exposite fuerāt: qō ꝑticulati i eas fuerat ſparſus ꝗ diuidē: ac ſcpare pemt⁹ erat icitule: nec tā sensus q̄ aures legentiū cr ꝗ perturbent. ¶ Quīqs mō ſi qd ꝓncipalib⁹ ꝛstōnib⁹ cautius est. ꝗ digestoꝝ volumie poni nullo ꝛcessim⁹ mō: q̄ſi cōstitutionū rccitatiōe sufficiente: nisi ꝗ raro exiſtēs: cautis qb⁹ filitudo assumpta est. ¶ Cōtrariū[b] aūt aliqd in ꝗ codice[c] positū nullū sibi locū vēdicabit: nec inuenit ſi qs subtili aio diuersitat⁹ rōnes excutiat: ſ ē aliqd nouū inuēctū vel occulte positū qō diffonātie q̄relā dissoluit ⁊ aliā naturā iducit discordie fines effugiētes. Sz ⁊ ſi qd fortitā ꝑtermissuꝝ est qō i tātis milib⁹ q̄ſi i ꝓfūdo positū latitabat: ⁊ cū iconcū fuerat poni ob⁹curitate iuolutuꝝ necessario derelictū est: qs ꝗ rcꝑbendē recto possit aio: ¶ Dico qdez, ꝓpr igenij mortalis exiguitatez. Demū ꝑpter ipſi⁹ rei vitiū: qō multi iutilib⁹ pmixtū nullā sibi ad erudiendū ꝑbuit copiā. ¶ Dcide qr mīto vtili[d] est pauca idonea effundere: q̄ multi iutilibus hoies ꝑgranari. ¶ Qd rabile aūt aliqd ex his libris emerſit q̄ mīstituto antiq̄ pūte brcuitate pauciꝝ iuenit. ¶ Hoies etcm̄ qui añ lites agebāt: ſ mīte leges fuerāt posite: tm̄ ex paucis lites pferebāt: vt, ꝑt inopia⁹ libroꝝ qō cōparare eis ipossibile erat: vt, ꝑt ipſaꝝ inſciaꝝ volūtatez iudicum magis ꝗ legitima aucte lites dirimebant. In pūti aūt ꝓummatiōe nr̄oꝝ digestoꝝ ex tant⁹ leges collecte sunt volumib⁹: q̄rū noia ⁊ antiquoꝝ hoies nō dicim⁹ nescie bāt: ſ necvnq̄ audiebāt: q̄ oia collecta sunt ſub ā pliſſima ꝙgregata: vt egena qdē ātiq̄ mīstituto iuenīat: opulentissima aūt brcuitas nr̄a efficiat. ¶ Antiq̄ aūt ſapiens tic libroꝝ copiā maxic. Tribunian⁹ vir excellētissim⁹ ꝑ buit: i gb⁹ multi fuerāt: ⁊ ipſis crudissimis hoib⁹ icogniti: qb⁹ oib⁹ plact q̄ad ex his pulcherrimū crat ꝗ scīno tū i optimā nr̄aꝝ cōpositionē puenit. Sz hui⁹ opis ꝛditores nō ſolū ea volumia plegerūt ex qb⁹ leges posite sunt: ſ ēt ⁊ alia mīsta: q̄ nihil vel vtile vel nouū i cis inuenīetes ego excepti⁹ nr̄is dige. applitarēt optio aio rcſpure. ¶ Sz q: diuiſe, qđ ꝛres ꝑfectiſſime sūt: hūani ⁊ ouiris ꝛditio ſp in ſinitū occurrit: ⁊ nihil est i ea q̄ ꝑpetuo ſtare possit. mītas etcm̄ formas cđ natura nouas deꝓpocrat: nō dcſperam⁹ q̄d a postea emergi negocia: q̄ adhuc legū laq̄is nō sunt inodata. ¶ Si qd igit tale ꝛti gerit/ augustū ip̄o rcmediū. Qz iō ip̄erialē fortunaz reb⁹ hūanis dc ꝑposuit: vt possit oia q̄ nouiter ꝛstituere ⁊ emēdare ⁊ cōponē: ⁊ modis ⁊ regulis cōpetētib⁹ tradere: ⁊ B nō ꝑmū a nobis dictuꝝ est: ſ ab antiq̄ descēdit ꝑpia: cū ꝛtipe iulian⁹ legū ⁊ edicti ꝑpetui ſubtilissim⁹ ꝛditor suis libris B retulit: vt ſi q̄d ipſectū iuenīat ab ip̄erīali sanctiōe B repleat. Et nō ipſe ſol⁹ ſz ⁊ diu⁹ adrianus i cōpōne edicti: ⁊ senatusc̄ōsulto (q̄ cā ſecutū est) B aptissime diffiniuit: vt ſi q̄d i edicto positū nō inueniat: B ad ea regulas ciusq; ꝛiecturas ⁊ imitationes possit nouā instruē auctas. ¶ Decigit oia scītes ꝑfes ꝛscripti ⁊ ois orbis terraꝝ hoies: gras q̄dē ā pliſſimas agite summe omnitati: q̄ nr̄is tpib⁹ tā saluberrimū op⁹ seruauit. ¶ Quo cm̄ ānigras digna diuio nō ē visa iudicio: B nr̄is tpib⁹ idultuꝝ est. ¶ Ideas itaq; leges ⁊ adorate ⁊ seruate oib⁹ antiquoib⁹ qelcētib⁹. ¶ Nemoq; vr̄m audeat vel cōpare eas poſtb⁹: vel ſi qd dissonās i vtroq; est rcgrere: qz oē qō B positū est vnicū ⁊ ſolū obseruari cēsemus. ¶ Nec i iudicio nec i alio certamie vbi leges necessarie sunt ex alijs libris (nisi ab ijsdē instōnib⁹ nr̄i ſq; oige. ex ꝛstōnib⁹ a nobis cōpositis vel, pmulgat.) aliqd vel recitare vel ostēdē conc⁹: nisi temerator vclit falsitat⁹ crimini subiacere⁹: vna cū iudice q ei audictiā accōmodauit pemis grauissimis laborare. ¶ Ne aūt icognitū vobis fiat: ex qb⁹ veterū libris B ꝛsummatio ordinata est: iussim⁹ ⁊ B i ꝓmordijs digestoꝝ nr̄oꝝ ſcribi/ vt manifestissimū fit: ex qb⁹ legislatoꝝb⁹ q̄busq; libris coꝝ: ⁊ q̄t milib⁹ B iustitie romane tēpli edificatio est. ¶ Legislatoꝝes autez vel cōmētatoꝝes eos elegim⁹: q̄ digmt tāto ope fuerāt: ⁊ q̄s anteriozes ꝓsſimꝰ ꝓncipes admittē nō sunt idigna ti: oib⁹ vno dignitat⁹ apice iparrito: nec sibi aliquā ꝓgatiuā vendicāre. ¶ Cū cm̄ ꝛstōnum vices ⁊ has leges obtinē censum⁹: q̄ſi ex nobis, pmulgatas: qd ā pli⁹ aut mn⁹ i qbusdā ē itelligant: cū vna dignitas: vna ptās: oib⁹ est indulta. ¶ Hoc aūt qō ab initio nobis visus est: cuz B op⁹ fieri deo annuēte mādauim⁹: tēpestiuū nobis vr̄ z ꝑtin sancire: vt nemo neq; coꝝ q in ꝑtis iuris peritiā hñt: nec q postea fuerint/ audeāt cōmentarios ipſdē legib⁹ annectē: nisi tm̄ ſi velint eas i grecā vocē trāſferre: sub eodē ordine: eaq; ꝛsequētia sub q̄ voce romana ponite sunt: B qō greci grecū dicūt: ⁊ ſi q̄ fortitā ꝑtitulor subtilitatē annotare malu erint: ⁊ ea q̄ naptiraz nūcupant[f] cōponē. als aūt leguz interꝑtatiōes (cum magis puerilibus) eos tractare nō ꝛcedum⁹: ne vbositas eorū aliqō legib⁹ nr̄is afferat cr ꝛfusione ocdcē⁹: qō et in antigs edicti ꝓpetui ꝓmētatoꝝib⁹ factū est: q̄ oꝝ⁹ moderate ꝑfectū huc atq; illuc i diuersas ſnias ꝑducētes ini finitū detraxerūt: vt pene oēm romanā sanctionē cerne res esse ꝛfusam[g]: qō ſi passi nō ſum⁹ quēadmodū poſterit atis admittat vana dissordia. Si qd aūt tale facere ausi fuerint: ipſi qdē falsitat⁹ rei ꝛstituant: volumia aūt coꝝ oim⁹ corrūpant. ¶ Si qd vo(vt supza dictū ē) ambiguū fuerit vtilis: B ad ipiale culmē p iudices referat: ⁊ ex auctē augusta manifestēt: cui soli ꝛcessus est leges cōdere ⁊ interꝑtari. Cādē aūt ꝑnā falsitat⁹ ꝛstituūm⁹: et aduersus eos q̄ i posteꝝ leges nr̄as ꝑ signoꝝ obscuritates ausi fuerāt ꝛscribē. Oia cm̄. i. noia ꝓdentiū ⁊ titulos ⁊ librorꝝ numeros ꝓ ꝛsequētias lr̄aꝝ volum⁹ nō ꝑ signa manifestari: ita vt q̄ talē librū sibi cōpauerit in q̄ signa posita sūt i q̄lēcūq; locū libri vl̄ volumis: sciat iutilis sē cē codicis dñm. neq; cm̄ lniaꝝ apim⁹ ex tali codice i iudicijs aliqd recitari: q̄ icūqs ſua ꝑte signoꝝ lr̄aꝝ maliciaz. ipe aūt libr⁹ari[h] q eas iscribē ausus fuerit nō ſolū criali pena (cui q̄d dictū ē) plectet: ſ ēt librū[i] estimatiōnēi ou plū dño reddat. Et ſi ipſe dñs ignoꝝs talē librū vl̄ ꝓpauerit vl̄ ꝓfici curaverit: qō ⁊ añ a nob⁹ dispositū ē ꝛstōne: quā ad legū ꝑfectores dimisim⁹. ¶ Leges aūt nr̄as ꝗs i his codicib⁹. i. instōnū seu clementoꝝ: ⁊ digestoꝝ vel pādectaꝝ posuim⁹/ suū obtinē robur ex tertio nr̄o felicissimo sancim⁹: ꝛsulatu pūtis duodecime[j] indictiōis. iij. kal. Januarij i oē cui valituras: ꝛvna cū nr̄is ꝛstōnibus posſētes: ⁊ suū vigoꝛē in iudicijs ostēdētes: i oibus causis siue q̄ postea emerſerūt siue q̄ iudicijs adhuc pēdēt: nec eas iudicialis vel amicabilis forma cōpescuit. ¶ Que cm̄ iā vl̄ iudicialī snia finita sunt: vl̄ amicabili pacto sopita: hec resuscitari nullo mō volum⁹. ¶ Sñ autē ꝑpetuum in tertiū nr̄m ꝛsulatuz ⁊ has leges edere: q̄ maximi dei ⁊ dñi nr̄i iesu xpi auxilijs felicissimū cuiū nr̄e reipublice donauit: cuz i B ⁊ bella ptica abolita sunt: et quicti perpetue tradita: ⁊ tertia pars mundi nobis accrcuit. ¶ Post europā cm̄ ⁊ aziam tota labia nr̄o ꝓperio

Deinris

a Si qd h not. duo ꝑba bōa.

Tert⁹ ibi: qz ois. 2co. c. pouerta. cū glo. ꝛ ex tra de cōstr. vti. vel iuti. vbi hec ꝑba recitant⁹ fore malit⁹ et sūt ab ista l. sūpta.

b Contrariū. no. c Lodi ce. id est di gesto.

d Multo vtilius. no. vt i aūt. de refe rendarijs fac. palat. col. ij. ⁊ in auſ. de tabel. post me. co. iiij. ⁊ in decre. xxiij. distī. c. tales.

c Si qz diuiſe. no. hic aūctē. Tert⁹ ibi: stare possit. concoꝛ. c. cū adeo. in gl. ſ. circa ſ. de reſcrip. vbi hec ꝑba recitantur.

f Aūcupant. ſ. l. pri. in fi. ꝙ hoc dic vt ibi.

g Confusam. ſ. facerent.

h Libri. Nota to ⁊ tuz falsum rōne partis. fic. ff. ꝙ furtis. vulgar. ſ. qō ſi totū vas ⁊ ad filī. l. iij. ſ. ſi qs tabulas. Vel dic ꝙ in istris vt j. de trāſ. ſi ex falsis.

i Duodecime idictionis. ſ. d iusti. co. ꝛfir. in fi. ꝙ So. vt ibi.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Continua tio rubri.

+Ista glo. sequit Jas.

¶De iuris ⁊ facti ignorãtia. ¶Quia in predictis iuribus quãdoq; creatur ⁊ in factis. ⁊ ideo de hoc ponitur accur. Et sic. Dictũ est. ff. de legibus q ab omnibus debent intelligi ⁊ scirι. Sed q; in pactis ⁊ factis. item in causis sepe pretenditur ignorãtia tã in iure q; in facto. ideo de ea videamus Azo.

*Ista lex singlaris: cũ dicit circa fi. bi: p̃mitto tibi re. Fm bar. Pau. ⁊ Ja. b. ⁊ fm bal. i.e. si. extra de cõfes. ad hoc q; pulegius ista. I. ꝑetat milit. tiõ iur. et nõ p restitutionẽ in integrũ.

Clamuis. ⁊ Cal. Qui tã miles ab aduersario suo quẽ, ppter simplicitatẽ armaturæ militarẽ ad uocatoriũ q; q; uis sit miles tenet tñ iura scire; ignorãtia uiris obmittẽ suas exceptiones opone⁊ post sniaz latã ⁊ iudicataz uoluit ad eas redire ⁊ eas ꝓponere. q̃ritur qd iuris sit: Rñ. q; si aduersario nõ dũ satisfecerit; ꝑt uti ex ceptionib⁹ sicut ań lit. ꝓte. Ut. Et b ter. no. oũ dicit si nõdũ satisfecisti a Azo sensu q; exceptio q̃ non excludit p sniam excludit ꝑ executionem sententiæ. Bal.

a Algeres. o miles. i. defenderes. * sic. ff. ꝺ cdẽ. l. j. ꝑn. ⁊ de iu. ſpe. sic ecõtra. j. de testi. l. j. Vel ꝓpe ⁊ q; q exceptit agit. vt. ff. de excep. l. j. nã re⁊ in exceptione fit actor.

*Ista lectur Bar. et Jas.

*Nihil est Bar. ⁊ Jas.

b Armate. z̃ milites ciuiños ꝛc. vt. j. de iur. deli. l. fi. in ꝑn. Sz q̃ si fructũs: Rñ. + idẽ si nõ potuit ꝓsulere peritiores. vt. ff. e. regla. ꝙ. Sz iuris. aliud in alij. vt. j. sen. re scin. nõ pos. ꝑpetuas. ff. ꝺ bo. pos. i. bonoz. sol. ne fim illas ⁊ cõsimiles.

*Plz Jo. fab. ⁊ fulg. displicet tibi Bar. ⁊ Bau. Bal. Saly. ⁊ Ja. z̃ ro ⁊ q; nõ subuenit rusticis: nisi in casib⁹ a iure expssis q; ter. in. l. fi. j. e. ti.

c Allegationes. i. exceptiones. s. ꝑemptorias. d Permitto. ipso iure alij; per restitutionẽz in integrum.

e Ex sentẽtia. s. actionem factũ q; descendit ex sentẽtia. vt. j. de re. credi. l. actori.

*Idẽ i mi lite actore: vt. ꝛz bar. ꝺ.

f Uti. tria. p̃mittet facũt q; miles: q; certat ꝺ dãno vitãdo. ⁊ q; re⁊. +

*Ista glo. est singlaris fm Jaso. in l. i. ſ. de sacrosan. eccl. ad ꝺ q; exꝑto. excoi. cartiõis pot opponi coã iudice seculari.

*Glo. sequitur hic bal.

*Immo Bar. ex. p. et ro ⁊ q; de reditas. ꝑsona magꝭ. de beſ. filio ꝙ mina. pau.

*Sequitur eã bar. bal. et Salyce.

*Ista cum sequẽ. est. ꝺ tiatiua. bart. ⁊ Pau.

Duo Sũ. s. res iudicata: ⁊ iuris ignorãtia. Itẽ no. ꝺ casu ꝙ vbi ꝓpter quã ꝓsulere ꝓsumpsit. Scõs. ff. de re iudi. l. nec enim. ſ. fi. Certius. ff. de fideiuſ. ſi fideiussores. ſ. idẽ rũde. Quart'. ff. ad maced. tñ si nõ opposita. Quint'. j. de pcu. l. ꝙ. Sert'. ff. de mino. l. minoꝝ. xxv. an. omnes. Alij' vt. ff. so. ma. l. cꝛ diuerso. ſ. fi. Alij' vbi cũq; dico iudicium nullũ fuisse: q; under incõpctes vel excõicat'. + vt. j. qñ quo. nõ est ne. p totũ. ⁊ j. si a nõ cõpe. p totũ. l. ꝙ ꝓpe * dicat exceptio ꝺ casu. i. falso pcura toꝛe ci nullũ sit iudicium. vt. i. ꝺ. l. z. als aut ꝑter istos casus post sniam opponi nõ ꝓt. vt. j. sen. rescin. nõ pos. ꝑpetuas. Ide ꝺ ilatoria dicẽt j. de. pba. l. exceptiõe. Additio. Dic q; idẽ e iudicium ꝺ dilatoriũz sicut ꝺ ꝑpetuiz. s. q; poterũt opponi post sniam diffinitiã. Fnl. z̃ Ja. ꝙ.

Um ignorantia. Casus. Quidã fecit talẽ ꝙstiõnẽ. mater mea mortua est: ei' hereditatẽ repudiauit: quã nũc vellẽ. nunqd ego eã ꝑtere potero: Dicit imperato: quare repudiasti. Dicit ei. oñe in iuris ignorãtia ductus. Rñ. imperato: sero venisti ad petẽdã illã here ditatẽ eo q̃ ꝑ ignorantiam iuris eã repudiasti. Eluia.

g Non possis. o fili.

b Desideras. imo vt audiri. vt. j. de repu. here. l. fi. q̃ est ꝛ. Sol. illi cẽ paterna hereditate loquit. ſ. in matrina. nõ placet. + q; z̃ in materna videt admitti post renũciationẽ. vt. ff. ad ter. filij. ſ. j. q̃ est ꝛ. Sol. refert an renũciet eo mõri ꝑpetuũ eã nõ habeat. ⁊ ꝑh. an dicat nõ adeo: q; magis differt tũc. ar. j. vñ li. l. fi. Vel ꝑ ꝑteritam + amꝰ. j. q; ꝑ. l. illã filij poterant adire. ⁊ ideo dixit fera prece. Tu dic q; hic alꝰ adiuerat: ibi non. arg. ff. de mi. q; si minoꝝ. ſ. scuola. ⁊. ff. de suc. edi. l. j. ſ. sed videndũ. et. ꝺ. l. de repu. here. l. fina. z̃ no. tria facere cõtra istũ. q; maioꝝ. q; ius ignorauit: q; ꝛz de lucro certat.

Si emãcipata. ¶Casus. Titi' habebat filiã quã emãcipauerat ꝺ cessit iure testãt: ista filia nõ petijt bo. pos. ifra anni: voluit postea petere ꝑtendẽs ignorãtiã iuris: nunqd põt: ꝺ q; nõ. Eluia.

adiũcta est: ⁊ tãto opi legũ caput ipositũ est: oiaꝝ celestia dona nostro tertio cõsulatu indulta sunt. Itaq; oẽs iudices nñ. p sua iurisditione casdẽ leges suscipiãt: ⁊ tã in suis iudiciꝭ ꝙ ibaq; regia vbe habeant ⁊ ꝓponant: ⁊ ꝓpiuc vir excelsius hui' alme vrbis ꝑfect⁹. Cure aũt erit tribus ꝑfectis ꝓtoꝛijs tã oriẽtalib⁹ q̃ illiricis necnõ libicis: ꝑ suas auctoritates oib⁹ que sue iurisditioni suppositi sunt: cas manifestare.

¶De iuris et facti ignorantia. Titulus. xxi.

¶Permittitur militi qui exceptiones perentoriam per iuris ignorantiam ante sententiam non obiecit vt eam post sentẽtias possit opponere. Bal. ⁊ Saly. vel sic. ¶Illes potest exceptionem peremptoriã quã ꝑ errorẽz iuris omisit opponere ante sententiã: opponere etiã ꝓst sententiam q̃ trãsit in rez iudicatã: ⁊ impedire executionem cius si facta no sit. Sz post ꝑfectas facta nõ possẽt virtute pmilegij militaris ꝓpter hoc retractari. b. ꝺ. Jhau. de ca.

Impera. Anto. a. Oaximo militi. Lex. j.

Clamuis cũ causam tuam agerez ignorãtia iuris propter simplicitatẽz armaturæ militiæ allegatoriũ nõ possis: ꝑ eius ꝓcuratorẽ. ¶Ostẽde igit apud rectoꝛẽ virum clarissimũ amicuz nostrũ: testa; nentiũ vel fideꝫ veri deficere/ vel iuris rõne stare non possẽ: vt infirmata scriptura que testamẽti vice ꝓbata est: solidaz successionem obtineas.

i Si emãcipata. secus si nõ emãcipata: quia tũc ꝛ. triennũ auditur. vt. j. de repu. here. l. vlti. q̃ est ꝛ. + immo ꝺ iure ꝓtolo. Itẽ not. q; tria facũt cõtra istã: q; maioꝝ. q; ꝺ lucro certat. ⁊ q; in iure gerauit.

k Si nullis rõmb'. cũ potuisti ꝓsulere peritioꝛes. als sec'. + vt. ff. ꝺ bo. pos. in bonoꝝ. Sz vt' q; iuris ignorãtia nõ obstit in dãnis vitãdis. vt ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. ero. boc aũt est dãnũ cũ ꝑsis hereditas sit debiꝫ ta filie. vt. j. de codicil. l. fi. ſ. pe. Sed respon. nõ est debita ꝙ ꝙ si debita. vt. j. de cur. fu. li. j. et sic nõ est vere dãnũ. Itẽ admittit ꝑt ex alio capite: puta vñ cognati. q; renũciatio + nocet tñ i illo q̃ sibi tũc cõpetebat. Sz vñ liberi. vt. ff. ꝺ suc. edi. l. j. ſ. sed videndũ. Vel oic q; perpetuo possit adire de iure ciuili: q; non repudiauit. vt j. de iure delibe. licet.

*Tacita. Jas.

Post diuisionẽ. Casus. Quidã fecit talẽ ꝙstionẽ ꝛpera/ tori. de cessit a gnatus vl cognat' meus: cui' successio ab intestato ad me pertinere ꝺz. venit. q; da; z attulit testũ quoddã: dicẽs q; insimul cũ eo' eo testo fui institut' be/ res: feci cuz eo extra uisdiuisionem. nõ appare bat falsũ testũ: vl' min' solemne. quero q; diuris sit. Dicit q; si credis te/ posse ꝓbare testamentum esse falsuz vel min' solẽne adeas rectoꝛẽ ꝓ uicie: ⁊ coã eo ꝓba. q; si feceris nõ obtinebit diuisio quin solidam recipias hereditatẽ. Eluia. ¶Et hac. l. no. in versi. ostẽde igit. q; scriptura testamẽti ꝓsumit vera. ¶No. secundo q; testamẽtum in dubio ꝓsumitur solẽne. ¶Tertio no.

l Factam. fcz sine iudice.

m Tibi. Heredi instituto in testamento non solenni cum quodam extraneo.

n Comparabitur. quin habeas totum ab intestato.

o Ostende igitur. o fili.

p Fide veri. quia est falsum.

q Non posse. quia minus solẽne. Et sic no. q; statur testamento. et ꝓsumitur solenne donec contra probetur.

r Obtineas. Contra est. ff. fam. herciscun. cum putaret. vbi post sententiam non retractatur diuisio: etiã si non fuit coheres. Solu. + ibi cum iudice: hic sine iudice facta fuit diuisio. vt ibi in fine. Item cõtra j. de testamen. l. non dubium. ſ. fi. Solu. vt ibi. Itẽ videtur nullo modo repetico casu cum fuit non solẽne. naturaliter enim erat debitum quod solutum per ignorantiam iuris non repetitur. vt. j. eo. cũ quis. Respon. * fm quosdam extraneis naturaliter debentur legata ex non solenni voluntate: non autem heredes inter se tali obligatione tenentur. quod non placet: + quia sicut cum solẽne est obligantur inter se ciuiliter ⁊ naturaliter. sic cum est non solenne debent naturali ter obligari vt video ex stipulatione: ex qua ybi est solẽnis nascit ciuilis ⁊ naturalis obligatio. vbi vero * non solennis naturalis tãtum. Dic ergo q; hic fuit error facti non iuris. + credebat enim testamen tum habere septem sigilla cum non haberet nisi ser. forte oblitus debere tum habere septem sigilla cum non haberet nisi ser. forte oblitus debere ei ac si essent septem. z sic er probabili ignorantia facti solutum repetitur. vt. ff. ad macedonia. l. finali. Sed qua actione repetit: Rñ. * illam medieratem medietatis quam ei dedit credens esse accipiẽtis rei vendi. cum errans dominiũ non mutauit. vt. ff. de condi. can. ꝺ. ꝺ. di. ſ. penul. aliam per condi. indebi. vel sine causa. vt. ff. de condi. sine ꝺ. ſ. penul. aliam per condi. indebi. vel sine causa. vt. ff. de condi. sine ꝺ. ſ. penul. aliam per condi. indebi. Sed ꝙ + dicebat hunc nõ tradidisse. z ideo dicit obtineas. scilicet tu filius: id est retineas fm eum.

*Dic melius q; ibi repudiauit de reditatẽ exꝑte sibi z̃ ro tacite. bar. z paulus.

+Glo. sequitur hic Bar. Bal. Pau. ⁊ Ja.

*Ista sol. sequuntur Bart. Bal. Pau. ⁊ Ja.

*Ista etiã sequit bar. Bal. Pau. ⁊ Ja.

+Et male Bar.

*Nihil est pau. hic.

*Immo dic q; ro. q; error in telligi debet ro. bal. pau. saly. ⁊ Jas.

*Ista sol. est bona fm predictos.

*Ista opinio non placet ꝺ scribentib⁹.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

CUm falsa. ¶ Casus. Sēproni⁹ zuenichat actiõe brpotheca ria p domo q̃d̃a paterna q̃si dom⁹ cẽt materna. q̃huit creditor ab eo vtrũ dom⁹ esset paterna: qui zuenit cũ p̃ista domo brpotheca ria actiõe: dicit ei. Sm̃pron⁹: nõ est dom⁹ de bonis p̃nis: ꝫ mr̃nis ecce instrm̃ p q̃ apparet q̃ fuerit de bonis mr̃nis: nõ p̃nis. mõ q̃rit vtrũ sua p̃fessio possit ei nocere. a dicit ipator: q̃ nihil ei nocebit si facta fuit ex iudicio. ¶ falsa. brpotheca ria + cõuenichat filij in bonis mr̃nis et erat hereres patris z mr̃is.

+ Idẽ dici actione proprii ex testamento. Ja. hic.

b ¶ Id q̃d paternus. sine in facto crãdo: q̃ credebat matrez emisse q̃d p̃ emerat: siue iure: q̃ credebat donationẽ a p̃re i matrẽ vroze facta tenuisse. c. hoc ſi ex⁹ ius. Si aũt in iure: error iuris nõ excusat ꝫ facti fic. vt. ff. de confessis. l. nõ fatetur.

c ¶ Nihil egisti. q̃ ad dominiũ pdẽtis vel mutandũ: in q̃ sola volũtas + nõ sufficit. Sz in possessione sic. vt. ff. de acqr̃. pos. ſi qs vi. ſ. differẽtia. Sed arg. ẽtra. l. ustas. ff. de pac. l. tale. in pn.

+ Sciav gl. sequuntur Bar. Bal. et Ja. hic.

+ Solue ꝫ Bar. hic q̃ ibi loquit in p̃fessione liberatiõis q̃ sola volũtate p̃t iduci. Cer⁹. l. error. concor. glo. i. p⁹ pri. l. c. significa re. de resc̃p.

Sed ille. ¶ Casus. Quidã titi⁹ q̃huit ipatori. dñs Archatic⁹ mortu⁹ est: q̃ cẽ me sibi p̃mittere certam q̃ntitatẽ olei: q̃ credebã me eẽ sibi debitorẽ i matori q̃ntitate q̃ esset puta debebaz. l. z p̃miſi per stipulationẽ. c. q̃rit vtrũ possiz istã obligationẽ cõdicere in eo q̃ plus est. z dicit impator: q̃ ſi hoc nõ fecisti er causa trãſactiõis: tunc bene poteris cõdicere: solũto p̃nis quod debes. Iuuianus.

d Si nõ transactionis. tunc eñ secus. vt. ꝫ. de condi. inde. l. ij.

e Et bene Jason. Error facti. an idẽ ſi iuris: q̃dã nõ: vt hic. Sz nos ꝫ + cũ nõ dz nocere in dãno vitãdo. vt. ff. de iur. z fac. igno. l. error. i fi. Et dic q̃ ſi cini liter z naturalr̃ indebitũ. vel naturalr̃ trñ. fec⁹ ſi est naturalr̃ debitũ: nã tunc solutũ nõ repetit. vt. ff. de ꝺi. inde. fideicõmiſſum. ſ. e. cum quis.

f Archantico. i. illi fenerator. i. propriũm nomen est.

g ¶ Reddito. ſc̃z tu debitor.

h ¶ Residui. debebat enim. l. cados olei z promiſit. c.

i Condicentes. per ꝺi. ſine cã. vt. ff. de ꝺi. ſine cã. l. qui sine.

Diuiſio. ERror. Habet duas ptes. Jn p̃ma pte logr̃ de tpe añ sniam. Jn ſcẽdapte de tpe post sniam vel alio mõ rẽ decisam. fẽda ibi: nam cã. Bal. ¶ Casus. Dicit impator: q̃ ſi aliqs fuit cõfessus aligd in iudicio p error̃ facti: q̃ nõ cẽt verũ: post istã p̃fessionẽ potest reuocare: q̃ verũ est ante sniam. ſi aũr sniã lata fuerit nõ potest. Ymia.

Cõfessio p errorẽ fctã an possit reuocari.

h Error. Ler ista põt intelligi z in errore q̃ interuenit circa p̃fessionẽ factã ſi iudicio: z in eo q̃ facta est eẽ iudicio. Jn eo q̃ fit extra iudicium. dic vt. ſ. e. cũ falsa. nã ibi nõ nocet negocio nõ finito: sed eo finito. vel p̃ trãſactionẽ vel p sniaz postea subsecutã. fic. ſ. l. p⁹ri. Et tñ ꝺicaz: q̃ z in iudicio cõtrct p̃sumit ita esse. l. ꝫ Jo. ꝫ. + sed cũ in iudicio cõtrct p̃sumit ita esse niſi ꝫ. p̃betur. vt. ꝫ. de erro. aduo. l. ij. Sz ad istã p̃ma regulã sunt signãda ꝫia in p̃mis. ff. de inter. act. l. de erate. ſ. vlt. Sz nõ ob. q̃ ibi loquit q̃h ꝺicit ex certa sciãz + tũc cũ ita demũ ꝫ ei penitere si nulla captio sit actoris: z fuit captio penitet ante lit. ꝛc. Jtẽ signat ꝫ. ff. de cõfeſ. l. ſi is cũ quo. Sed ibi dicit q̃ fuit p̃fessus er certa sciẽtia. Vel ẽ ibi specialr̃: q̃ videt cõfiteri q̃ſi er trãſactiõe cũ zuenichat actione q̃ cresceit p inficiationẽ. Jtẽ ꝫ ꝺicit. ff. ad vell. ſi mulier in iure. vbi dicit quãri mulierẽ errare in tem senatuſcõ. vell. Sed rñ. nõ + negat p hoc q̃n z hui⁹ legis auxilio possit badere. Vel dic q̃ ibi vbi dicẽ er istimauit se heredez z credebat suũ creditorẽ: p ostea recp it q̃ nõ erat: iuenit ẽ tercessisse: subuenit q̃dez ei. Vel dic q̃ ibi erat cõtra ipsam lata sniã postq̃ auxilio vell. cõperit. ad hoc est signãdũ aliud ꝫiũ. j. de li. cã. l. iudem. Sz illud est verum. quo ad p̃sumptionẽ nõ tñ nocet ſi. p̃betur ꝫiũ. Jsta tñ regula fallit i casu. j. arbi. tut. vl. vlti. post p̃m. Jtẽ no. q̃ dicit ꝺe. sec̃z cẽ in errore aducti q̃ nõ reuocat nisi infra triduũ. vt. ꝫ. de erro. aduo. l. ſi. z inducit rationẽ: q̃ melius quis errorẽ alicui⁹ q̃ſ suum corrigere potest. vt pz̃s in iudo de sch̃acis. nam mel⁹ videt q̃n ibi assistit q̃ luſor. Sed nostri ꝛc. p̃ceptores intelligũt aliter. l. istam. vt ibi. z dicam. j. de fi. ſtru. l. iuj.

Falsa cõfessio nõ immutat veritatez ideo probata veritate non p̃eindicat cõſi tenti. b. d. Pau. de castro.

IDez. aa. z. cc. Marcel. Ccr. v.

CUm falsa⁹ ỏmõstratiõe mutari substãtia vitatis mimẽ possit: rñdẽdo id q̃ p̃inſ⁹ erat ex maternis esse bonis nihil egisti.

¶ Promissio p parte iudebita eatenꝰ reuocatur quatenus erratur: nisi er causa transactionis interponat. Bald. Vel sic. P̃promittẽs plus q̃ debeat per errorẽ potest libertationẽ cõdicere. b. d. Pau. de ca.

IDem. aa. z. cc. Thau. et. Pallioni. Ccr. vi.

SJ nõ transactionis⁹ causa sed indebite errorẽ facti olei materiaz: vos archãtico⁹ stipulanti dare spopondistiſe rector animaducerterit p̃nouncio: reddito⁹ q̃ debetis residuũ⁹ liberatio nem condicentes⁹ audiet.

¶ Erronea confessio cuz erratur in facto potest vsq̃ ad sententiã revocari: sed post rem decisam est irreuocabilis.

IDem. aa. z. cc. Soc. Ccr. vii.

ERror⁹ facti necdum negocio finito⁹ nemini nocet⁹.

¶ Mam causa decisa⁹ velamento

Facti. põe casus. ff. fa. ber. cũ putarẽ. Jtẽ i q̃libet exceptiõe ẽt dilatoria q̃ omisse p errorẽ facti p̃t oppõi et post lit. ẽt. j. debito solũto.

l Finito. transactione⁹ vel sententia⁹ vel iureiuran.

m Nocet. nisi probetur contrarium.

n Decisa. per sententiam.

talẽ non instauratur.

¶ Erronea p̃fessio nõ facẽ valere testiñ inualidã: nec ei iponit vires: nec etiaz vas let per seapsuz vt oſponat in aliquo effectu. bal. vel sic. Erronea p̃fessio supvirib⁹ testamẽti nõ p̃iudicat p̃fẽti. vel sic. Uerã enũciatiua per errorẽ emissa siue p̃inci paliter ꝑpter se siue ꝑpter aliud disponẽs nõ inducit. etiã fauore libertatis. b. d. ista. l. cum seq. Pau. de castro.

IDẽ. aa. z. cc. Diony. Ccr. viii.

CUm testamẽtum⁹ nullo iure constiterit ex eius qui ab intestato successit. p̃fessione sola velut ex testamẽto libertos p ordinem p̃fitentis ordinꝫ vel ꝑpriꝫ liberti: si nõ ipsius⁹ accessit nulla cium⁹: cum errãtis volũtas nulla fit: effici non potuerunt⁹.

¶ Qui recipit aliqd tãq̃ a tali nõ intelligit ẽ ñ liberti eũ talẽ esse si apparet errasse per sniaz terminoꝝ veritatẽ. Bald. vel. sic. Verba enũciatiua p errorẽ i cõtractu: vel quasi emissa non disponũt. b. d. Saly.

IDẽ. aa. z. cc. Laio. z Antẽnio. DIn idcirco min⁹ q̃ a vobis⁹ veluti a liberis debitam acccpisse pecuniam saꝫnius dicitur: cũ nullus sit errãtis

p Tali. i. errore facti. ſz ꝫ. j. ẽ erro. calculi. l. j. immo ꝫcor. vt ibi. itẽ ꝫ. j. de re. cre. l. ſi. z. l. ſi ex falsis instr. p totũ. z ẽ re in. l. diu⁹. z. ff. de iurein. admonẽdi. Sol. i + bis oĩbus dolus est admissus ab aduersario q̃ nõ ꝺz ei piocinari. vt. ꝫ. de lega. ſi legatarius. z. ff. ꝺolo. ſi legatari⁹. Jtẽ ꝫ. j. ſi adner. rẽ in. l. ij. Sz illõ rõne ctatis nõ restituit⁹. Jtẽ ꝫ. j. de fur. l. ſi. ſ. ſi aũt ne sci⁹. Sz ꝺic + q̃ ibi nõ restaurat aduc⁹ eũdẽ ꝫ aduersꝰ⁹ aliũ. ſ. furẽ. Jtẽ ꝫ. ff. ꝺ ꝛcl. ſi is cũ q̃. q̃ ibi errorẽ an ſniam p̃iudicat. z tñ est errorꝫ facti. So. ibi i facto ꝑpo errãtis. b in alieno z alieno facto. vt. ff. ꝑ suo. l. ſi. ſi. Jtẽ ꝫ. ff. q̃ſi acf. de pecu. est an. l. ij. Solu. ibi erat cõis errorꝫ ſiceꝫ phabilis. vt. ff. ad maced. l. iij. z de offi. ꝑto. l. barbari⁹.

Ubi falsꝫ er certa ſnia aduerſari⁹ aligd allegauit. ſic. ff. de iudi. ſi ꝑtor. ¶ marcellus. z ſic ſolut. ff. de instit. l. babebat. in pnc. Uel ibi. l. babebat post sniaz nõ agit er ea cã q̃ pr̃ egit: ſz er alia. Jtẽ q̃ ꝺicit errorẽ facti nõ nocere ẽ verũ marie aliem nec etiã facti sui nocet iudicio. vt ar. ff. ꝑ suo. l. ſi. z. ff. de ꝑfect. l. nõ fatek. z de bocꝛiri plene. ff. e. regula. in pn.

CUm testrñ. ¶ Casus. Quidã ꝺicidit testrñ min⁹ solẽne. in quo ilis bertatẽ fuis suis reliqt z quãdã q̃ poterat sibi succedere ab intestato heredẽ instituit. ista mulier istituta nõ adiit er testõ cũ potuit ab intestato succedere q̃dã die vocauit istos⁹ q̃b⁹ erat relicta libertas in tali testõ ꝺ suos libtos: cũ tñ ei vtrate nõ cẽt liberti. q: testrñ nõ erat solẽne. mõ q̃rit vtrũ p̃dicta p̃fessionẽ mulier⁹ liberti sint ibi facti. z ꝺz q̃ neq̃ ꝛcini neq̃ liberti mulieris erũt. q: errãt⁹ null⁹ ẽ p̃sensus. z ꝺicũt ꝛcini. q: directo erat eis relicta libtas ab eo q̃ tẽdebat ad ꝛcos. Ti.

q Cũ testrñ. in quo erat institut⁹ agnat⁹. q̃ ab itestato erat successꝰ.

r Ꝛcini. ſ. directo iussi eẽ liberti. vt instr. de sin. re. p. ſi. re. ſ. libertas. vſi. at is qui. ab ꝛcos quod est rectũ. Uel dicũtur ab ꝛco: q: manu mittuntur ab eis qui tendunt ad ꝛcum: vel ad mortem.

s Jp̃sius. qui successit ab intestato.

t Judicium. i. voluntas.

v ¶ Nõ potuerũt. imo vt q̃ errãt⁹ heredis volũtas ei p̃iudicet. ff. ad. l. fal. l. j. ſ. ſi legatari⁹. vbi errãt⁹ volũtas tollit heredi iterdictũ quoꝛ legatoꝛ: ꝫ ibi rõne possessiõis p̃iudicat. + h vo i. ꝑpretate. Uel dic vt ibi no. Jtẽ q̃ Jr. gloſauit h cũ er ignoratia deficit id q̃d fieret + a sciẽte: vt h fuit pactũ als delictũ: q̃d erpõe. h em deficit libertas. ꝑpt ignoratiã q̃ valeret ſi cẽt ſcies. z q̃d subq̃ h pactũ. ſ. tacitũ: dadelibertatis. Jtẽ q̃ subiicit als delictũ. ſ. deficit rõne ignoratie. vt. ꝛ. ad. l. coꝛ. de sic. l. j. z sic ponit vt. i. sicut. Uel dic + q̃ a sciẽte fiet. q. ꝺ. idẽ cẽt si a sciẽte: nã siue tacitũ pactũ vt h. siue exp̃ssuz pactũ inter dñs z seruũ de libertate ꝺãda in futurũ nõ valet. + vt. ꝛ. de trãſac. l. interpositas. z. ſ. de col. dete. l. j. ſz nec mõ ꝺak. nã hec ẽ ba nõ sunt ꝺãde libertatis. vt. ꝛ. de test. muli. l. er bis vbis. Sz põt rñderi q̃ alid ẽ ꝑ ibi. q: h naturalr̃ erat ꝺebita libertas ex volũtate testatoris. Sz ibi nullo iure. ꝑpter ea q: subiicit als delictũ exponũt + q̃dã z alio mõ. i. aliud est in delicto: q: valet libertas. z ꝺa exp̃lũ. j. ſi man. ita fuerit aliena. l. j. vel als delictũ. i. alid est ſigs sciẽter delinquat. vel als delictũ: id est aliud est ſi quis iuris ignoratia fatetur se deliquisse. vt. ff. de ꝑfect. l. nõ fatetur. prima placet. Non potuerunt. remanebunt ergo ꝛcini.

DIn idcirco. ¶ Casus. Sed⁹ ples fuos bebat: ab illis fuis vt a liberis recepit quãdã summã pecunie. z fctñ est publicũ istrm̃ inter dñs z fuos fuos sup h: vocat postea illos fuos fuos q̃ dicũt ei. dñe decetero nõ potes nos vocare fuos: q: fecisti⁹ pactũ z instrm̃ no biscũ sic eũ liberis. q̃rit q̃ iuris sit: ¶ Ex p̃ mihi olim⁹ posſuz mouere eis q̃stiõẽ: z etiã heredes mei. cũ errãtis null⁹ sit cõsensus. Jtẽ.

r ¶ A vobis. scilz libertis.

Consensus.

+ Glo. sequunt bar. Bar. Bal. saly.

+ Jtẽ sic. sequit bar.

+ Jtẽ glo. vsq̃ adfinẽ sequit bar. pau. z saly.

Ter. ibi errãt⁹. h vbi recitant i. c. vlti. i glo. extra de ꝺ iug. ter. vbi vide cõcoꝛdãtias.

+ Glo. sequunt bar. Bar. pau. Ja.

+ Et bene Bar.

+ Et male Bar.

+ Nisi ꝑcedat obligatio naturalis. Barto.

+ Et male Bal.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK PADERBORN

a Glo. sequunt bar. Bal. & Jas.

Cōsensus. vt. ff. de in. om. iu. li. p. errōr. & de iudi. l. ij. i fi. n. 2. f. locati. ad phationē. Et sq̄d in b fuit scies: ISti. + idē lz quidam dicant.

Cum quis. Certus iste primo ponit dictū. Scōo ponit quādā distinctionē bimembrē. Scōa ibi p ignorantiam. Bal. ¶ Casus

Idemus quādā quantitatē que fuit debita naturaliter: indebita vo ciuiliter: puta legatā mihi in testamēto minus solēni: soluit errādo i iure: vult ipe repetē vt indebitā: q̄rit an habeat ipe repetitiones. Dī q̄ nō: q̄i iure cērauit. Secus si i facto fuisset erratū. Uiuia. ¶ Glo. er hac lege duo necessaria. Pri mū est q̄ error causa non potest p̄desse circa repetitiones debiti naturalis tm. Scōm est q̄ error facti p̄dest circa repetitiō nē obiti naturalis: & sic nō debit repetitio nō obstāte q̄ sit naturalr debitū. de hoc no. ff. de cō di. inde. l. interdū. & l. cū ts. §. j. Bal.

Tex. l. cum duo. de materia but' legis. & §fallē de repetitione indebiti. vide gl. i. ex tra de solu. q̄ ponit plurimas differētias materia.

b ¶ Cuz quis. Pone casum in iudebito ciuiliter. §z naturaliter debito. vt j. ad. l. fal. l. error. Dic in volūtate non solēni credebat bēs debere legata. Et distīgue quia aut est ciuiliter indebitū: sed naturaliter debitū: & tūc solutō per ignorātā facti repetit: iur' nō. vt h. & dicta. l. error. ff. de odi. indebi. l. fideicō. & ff. ad macedo. l. fallit in mulierē: in minore q̄ repetūt & p ignorātiaz iuris solutaz tale i debitū. vt. ff. ad vell. & §pius. §. interdū. & ff. de cō di. ide. interdū. §z Pe. dicit ‡ i tali debito soluto siue p errorē facti siue iuris nō repeti: & dicebat spāle i. l. fal. & mulierē: minorē. Itē cōtra si debitū ē iure ciuili §z naturaliter debitū soluto p errorē iuris vel facti repetit. vt. ff. de odi. ide. si nō sorte. §. idebitum. & §. adeo. fallit insti. de obli. & q̄. cō. §. fi. & ff. de odi. ide. in sum. in pn. & ff. ma. fi fideiussor. j. §. in oib'. Itē si est idebitū vtro q̄z iure siue errore facti: siue iurz ignorātia/ solutō repetit: vt p totū ti. de odi. inde. C. & ff. §z fallit i casib' q̄s mō i supiori casu notauī. Si aūt ē vtroq̄z iure debitū. §z ope exceptiōis idebitū. siqdē ē dilatoria/ debitū soluto p errorē facti repetit: sec' si iuris. vt. ff. de odi. ide. li dic. & ff. ma. fideiussor. §. fi. vbi ‡ Azo. ide vtrobiq̄. vt. ff. ma. fideiussor. §. fi. si aūt ppetua: siqdē fauorabilis vt vell. solutū siue iuris siue facti errore repetit: si vo odiosa vt mace. solutū p ignorātiā iuris nō repetit. vt. ff. de odi. ide. l. q̄ exceptionē. l. pn. §z p facti errorē. pbabilē repetit. vt. ff. ad mace. l. fi. Si vo dubitet si fit ppetua vel dilatoria exceptio: solutū siue iuris siue facti errore repetit. vt. ff. de odi. ide. sufficit. quocūq̄ casu diri solutū repeti: ibi er certa scia solutū nō repetit. vt. ff. de odi. ide. l. j. Idē si tur' exceptione q̄ sit dicta ad rigorē iuris obseruādi/ & soluat/ nullo mō repetit. vt. ff. de odi. ide. iulian'. & §. de odi. ide. l. j. Itē opponit i casu bui' l. Nōne est tutus fauorabili exceptiōe bēs: q̄ solutū repetit p p̄dicta. l. q exceptiōne. §. fr̄i dcit: nō dz bēs habere exceptionē cū legatarij nullam habeant actionē er nō solēni volūtate. Itē si ē solēnis ⁊ errednt legata dodrātē: ipo ire remanet ibonis bēdis q̄rta. vt. §. ad. l. fal. l. pe. & ff. ad. l. fal. plautius. vñ nō dz habere actionē legatarius. sic & nec heres ex ceptionem. Sed in minore # dic vt. §. si aduersus creditores. l. j. & h om nia intellige in maiore.

‡ Et male sāly.

‡ Et male sāly.

Glo. sequunt bar. Bal. pau. saly. & Jas.

Cauis. ¶ Casus. Mulier quedam errat in iure: q̄ omisit petere bo. pos. erat minor: vult nō petere: cōsuluit eām imperatorem qui dicit ei: quare nō petisti: illa rndit: credebam curſum temporis mihi non nocere: dicit ei imperator: nō potes petere: q̄ in iure errasti: illa dicit q̄ minor est. rrv. an. dicit ei imperator si boc est ratiōe etatis bene petere potes. Uiuia. ¶ Nota er hoc ter. q̄ magis subuenitur imbecillitati etatis q̄ sexus: licet aliq̄n equiparētur. l. j. in fi. ff. de eden. Ja. bic.

c ¶ Quis. Pone casum. vt. §. e. si emancipata.

d ¶ Imperfectam. Quia est minor: & sic restituitur. vt. ff. de mi. ait prętor. §. vltimo.

Constitutiōes. ¶ Casus. Hac lege cauēt q̄ nulli ē permissus ignorare vel dissimulare §stōnes imperator: & dz ille simulare q̄ non scit cas: & cum scit §z nescire dicit. Ciuianus.

e Constitutiones. Aliud est in aliis legibus §m quosdaz quod non placet Jo. vt. §. tit. j. l. j. in fi. ij. col. & §. de legi. & cō. leges sacratissime. & facit in aute. vt fa. no. con. col. v.

f Dissimulare. q̄ nō est simulo: dissimulo q̄ō e. vt. ff. de concul. l. j. Uersus.

Epassim. ¶ Casus. Q̄ mulierib' succurrit q̄ſq̄/ crederet aliqs q̄ idistincte succurrat: ita vt ciceret eis cōtra pacta sua venire passim. & idistincte. & reuocet: & dic vt i ifa. Ciui. ¶ Nota h q̄ statuta generaliter & indefinite cōdicta ita ligāt mulieres sic masculos: misi spāliter excipiāt§z Jaso. h.

g ¶ Iste passim. id est idistincte.

b ¶ Auctoritas. Sūt cū quedaz leges que spāliter prouidēt eis vt in intercessiōe. vt. §. ad vell. si §ne. isc̄o rñ. Itē vt ab iustis crimine ceruent si sola iuris nr̄i obseruātia deficit: vt. ff. de adul. si adulterū. §. j. Itē si §a tisdatiōe iudicio sisti re cepta minus idonea. vt ff. q satisda. cog. de dic. §. minor. Item cū inde bitū soluūt vt cronerentur. pbatiōe: vt. ff. de pba. cuz de indebito. §. j. Itē si cautiōes/ vl rationes i iudicio nō edit. vt ff. de edē. l. j. §. vlti. Itez cuz stipulat de tē nonās

Mulieri bus mul' leges subueniunt.

Indebitū perroꝛē §tum an possit repeti.

Ignorantia iurz nō nocet i dā nouitādo.

+ Glo. sequūt bar. pau. & Ja.

‡ Sequūt gl. bar. bal. & sal.

Ideā. aa. & cc. Philip. Lex. x.

Cum quis ius ignorans indebitam pecuniā p̄soluerit cessat repetitio. ¶ Per ignorantiam enim facti tm repetitionem indebiti soluti competere tibi notum est.

Mulieribus non succurritur propter ignorantiaz iuris in lucris captādis: sicut nec masculis: nisi ratione minoris etatis quo casu tam mulieribus q̄ masculis suc curretur per beneficiū restitutionis. Paulus de castro.

Impc. Cōstan. Valeri. Lex. xj.

Quamuis in lucro nec feminis ius ignorantibus subueniri soleat: attamē cōtra etatez adhuc impfectā locū ꝫ nō bic retro principū statuta declarant.

Nemo potest dissimulare se leges nescire. Baldus.

Idem. a. Valeriano. Lex. xij.

Constitutiones principum nec ignorare quēq̄z: nec dissimulare permittimus.

Titu. XXIII.

Jicet seruilis condicio deferēde precis facile capar nō sit tamen admissi sceleris atrocitas & laudabi

do de bono debitore ad inopē. vt. ff. so. ma. l. si cum dote. §. si mulier. Itē cū legatū sibi ascribit dictāte matre. vt. ff. ad. l. cor. de falsis. diu' claudius. §. idē in filia. Itē vt. ff. ad turpi. l. j. §. accusationē. in fi. §. l. mulier. Itē §. de fal. mo. l. j. §. vlt. dus. Itē. ff. de iure fisi. l. j. in fi. §z nō ne regulariter etiā marib' iuris ignorātia nō nocet in dāno vitando. vt. ff. c. l. error. i fi. sic ergo femine ceteris. j. ditiōis esse videnē cum certus casib' eis subueniat: §z marib' §p. §z certe + b dicit illis casib' eas iunat gb' & mares: & eo simpli' in pdictis igbus nō iunarēt mares: vñ dic q̄ in predictis mulieres iunantur viris magis mares: vñ dic q̄ in predictis mulieres iunantur viris magis mares.

De p̄cib' impat. of. ac. ¶ Dicit de iure q̄ p̄sūtit i factis & sacerdotibus: nūc de eo q̄ō imp̄ratib'. & pmo de pncipe p̄mittēs a qnib' & q̄liter adeat. Uel sic. Post tractatū diuinoz: sacroz: eoꝝdemq̄ mīstroz tractauim' supra de humanis sacris. l. de legib': vñ sequēs est vt videam' de ministris humanoz: sacroz: i. legū: quarū q̄dā simpatorū capita est + minister: de iperatore audiamus. Et q̄ p̄ nō temere §z p̄ preces est adeūdus. Uideamus de p̄cib' impatori offerendis: & de quibus rebus liceat porrigere preces. Azo.

Jicet seruilis. ¶ Casus. Dūs meus q̄ plures seruos habebat occisus est a q̄busdam. vnus de istis seruis adūt impetratorē: & narrauit sibi factū illud: & nullus de parētela sua ꝫ impatori voluit intimare: rogans & supplicans imperatori vt rescriptum accederet aliqbus indicibus q̄ de morte eius faceret inq̄sitionē. dicit ei imperator: frater tu seruus es neq̄ potes de iure ad

a ¶ Exemplum.vt.ſ.de probatio.exẽplo.ff.de pe.aut facta.ſ.fi.ſ.l.fi quis aliquid.ſ.qui abortionis.

b ¶ Vindicanda.hoc enim petebat ſibi licere.

c ¶ Annotatiõis.i.ſcripture facte motu pncipis:in ſimili cauſa negocio fecerat idem:vel de preſenti decreto dicit.

d ¶ Curet.ꝛ etiã libertate habebit in premiũ:vt ſ.qui.cr cau.ſer.p prec.ac.li.l.i.ff.qui ſine manu.ad li.per.l.qui ob neceſ. Sic ꝛ ſi accuſat qđ crimine leſe maieſta.audiatur:vt.ſ.ad.l.iul.ma.nil nuſ.ꝛ.ff.ad.l.iul.ma.l.famoſi.ſ.i.

Quoties. Diuidi tur in duas partes. Prima loquit i re ſcripto qđ ꝛcernit dilationẽ indicij vl ſolutionis. Scõa loquitur i re ſcripto qđ ꝛcernit deciſionẽ litis ꝛ ipm principale negociũ. Scõa ibi: quod aut. Bal. Laſus iſti' legis pomſ duob' modis vt i glo. Uno modo ſic. Diis meus accelſit ad impatorem ꝛ dixit ei: ꝛ ſic habeo creditorez ꝛ tota die verat me pecũdo quod ei debeo: peto reſcriptum ne poſſit me ꝛuenire ifra q̃nquenniũ. Dixit ei impator: bene tibi ꝛcedit'. vult mõ magis aliud reſcriptus petere: vt ne in perpetuũ poſſit cõuenirí a ſuo creditore. dixit ipe rator: illud tibi concedere nõ poſſum' ſine magno damno aduerſarij. Uerius alio mõ pone i creditore qui voluit impetrare reſcriptũ ne ali q̃ exceptio poſſit obijci: ꝛ tunc plantio: ẽ ſſa.

¶ Nota ex hal. l. ſꝫ Ly. Bar. ꝛ alios illõvulgatum qõ differtur nõ auferk. cui ꝛcordat. c. cancillã. rrrꝛ. q.ij. ꝛ.c. nemo deſperãdus eſt. de pe. diſt. vij. Zanon hic.

+ Iſtũ itelligo glo. ſequunt bal. Saly. ꝛ Ja.

+ Et bene Bal. Saly. ꝛ Ja.

+ Iſte itelligo eſt ſi ſe verus ꝛ con grunt litre ꝛ Iaſon.

+ Alio. vſq; ad ſi. ſequitur hic bar. Bal. Paul. Saly. ꝛ Ja.

Quoties. pone caſum in debitore petẽte dilationẽ tpalẽ q̃ eſt audiẽdus: q̃ nõ eſt magnũ dãnũ i mora modici ꝛ. vt. ff. de iudi. ſi debitor. ſi aũt pecuniã petenti nõ audit: ꝛ ſic nihil eſt ſ. Uel pone ẽ caſum i creditore q petebat vt ſtatim ſibi ſoluereť: cũ debitor: hẽret tpalẽ exceptionẽ: audit eñ. ſecus ſi ppetuã ꝛ debitor/q̃ nõ audiet. vt h. ꝛ ſm hũc caſum ꝑme parti eſt ſ. vt. ſ. de pactis inter emptorẽ ꝛc. l. ante pe. Sz ibi ꝑ magnũ tps petebat auferri debitori. ſ. paruum. vel ſol. vt ibi. Itẽ ſ. ſcõe parti. ſ. de reſcin. ven. l. ratas. ſed ibi non fuit ꝛceſſa: ſed dicit ſi ꝛcederet ſequeret incõueniẽs. Sz quero an ex certa ſcia ꝑceps poſſit ꝛcedere: Rñdet ſic in actionib' q̃ funt de iure ciuili: ſecus i dño rei nec q̃s mihi vellet auferre etiam ex certa ſcia: non eñ poſſet cũ illud habeam de iure gentium ſiue naturali quod eſt immutabile: vt inſti. de iure naturali. ſ. pe.

f ¶ Adorationis. i. dilationis. Accur.

g ¶ Preſcriptio. i. exceptio. Accurſius.

h ¶ Conuelli. i. concedi.

i ¶ Petatur. vt. ſ. eo. reſcripta. ꝛ. ſ. de fac. ſanc. eccle. principalegia. ꝛ. ſ. de eman. nec annus. ꝛ. ſi. ſi per vim vel alio modo. l. ſi. ꝛ. ff. de reiſ. ſi quis ſepulchrum. in prin.

+ Iſtũ glo. ſequiť bar. Bal. Paul. Saly. ꝛ Ja.

k Que dãnoſa fiſco. vt qđ fiſcus teneat de cuictioneylitra quadriẽnniũ ſi vẽdidit rẽ aliena vt ſuã. vt iſti. de vſuc. ſ. fi. Itẽ q̃ nõ ſolu nant tributa: ſꝫ deſiderať ſcõa iuſſio+ ad ẽ vt nõ ſolnant tributa. vt i aut. vt nulli tuđ. ſ. a hoc vero inbemus. col. ir. Accur.

l Nec iuri ſua. puta vt minor. xiij. an. liceat teſtari. vt. ſ. qñ. puo. nõ eſt neceſſe. l. ij. ꝛ. ſi. ſi contra ms vel vti. pub. l. ſi.

Quiuerſa. ¶ Laſus. Nec. l. limitat legẽ quoties. ſ. e. naz i lege q̃s dicitur q̃ debitor: põt impetrare reſcriptum q̃ nõ teneať ſoluere creditoribus ſuis vſq; ad quinquenniũ. ll nec. l. dicit q̃ hoc verum eſt ſi idoneum fideiuſſorem decerit creditoribus de ſatiſfaciẽdo ad diem poſitam. ¶ Nota primo ex hac. l. q̃ reſcriptũ quod concedit dilationem non valet niſi pſtet idonea ſatiſdatio de ſoluendo in termino. ¶ Scõo nota q̃ qui hꝫ dilationem tenetur interim ſatiſdare ſꝫ Bal. h. Et iſta. l. eſt canonizata. rrv. q. ij. ꝛ. vniuerſa. vbi etiam habes quaſi oẽs leges huius titu. ꝛ titulo ꝛ ſequentium ſm Jaſo. hic.

m ¶ Preſtandis. ipſis debitoribus.

n ¶ Ualeant. i. ſortiẽtur effectum.

o ¶ Prebeat. creditori ꝛ pbent anteꝯ ipetretur reſcriptũ. aliter idultuꝫ nulluꝫ ẽ ſm Pe. ± hꝫ tu dic+ q̃ tenet. Sz eo vti nõ põt niſi oẽt fideiuſſo rẽ domũ ſi aduerſarius poſtulet. arg. ff. ſo. ma. ſi ſtãte. ſ. ij. Sz an ꝛ hoc on' ± ſcz dãdi fideiuſſo rẽ p ꝓuilegiũ remitti poteſt: ¶ Rñ. ſi cũ cẽt grauealteri parti. vt. ſ. c. l. ij.

Sꝫ quis aduerſus. ¶ Caſ'. Bene ſcitis q̃ a pfecti ptorio ſnia nõ appellat: pone pfectus pretorio tulit aliquã ſniaꝫ ſ. ẽd. ſup plicauit iſte. ẽd. Sſen tẽtiam: ille aũt q cognouit de ſupplicatione cõ firmauit pnam ſniaꝫ: vult itez. ẽd. ſupplica re ſup eodẽ negocio. q̃ri tur an poſſit. Dicit q̃ nõ põt. Unia. ¶ No. ex h ter. q licet ſit pmiſſus bis appellare tñ nõ eſt pmiſſus victo niſi ſemel ſupplicare ſm Bal. h.

p Supplicandũ. Nam appellari non põt. vt. ſ. de ſen. pre. l. i. ꝛ. ſ. epi. au. epale. ꝛ. ff. de offi. p. pre. l. i. ſ. fi. Sed videť nõ poſſe etiã ſupplicari: vt. ſ. nel. i pna. c. caſa. tertio. pu. l. rubri. ꝛ i ter. ſ. certe ibi itã fuerat iudicatũ bis vel ter. vt ſicut nõ põt ab alio appellari/ ſic nec ab iſto ſupplicari. Alij dicunt+ q̃ h in pncipali cã tulit ſniam: ibi in cauſa appellationis. Accurſius.

Que ſupplicatio. ¶ Caſ'. Nec auť. nõ corrigit. l. C. ſꝫ eã ſupplet ꝛ determinat. ler. C. dicebat i diſtincte ſupplicari ſemel a ſnia pfecti pto. ẽ auť. dicit tria. Primo cui ſit facieda ſupplicatio. Sc̃o ꝛ tertio dicit qs ſit effectus ſupplicationis ſi ſit infra. r. dies. Circa ꝑmum dicit h auť. cũ pfec. pto. ꝓuiciat inter aliquos pſt offerri ei ſupplicatio ꝛ ſuis ꝓiliarijs ꝛ executoꝛib': hꝫ de ſupplicatiõe cognoſcit ſolus pfectus ꝛ nõ alij. Scõo dicit q̃ ſi aliqs ſupplicat a ſnia pfe. pto. infra. r. dies ſnia nõ eſt mãdãda executioni: niſi victor dederit fideiuſſoꝛem idoneum de reſtituendo oẽ id q̃ accepit cum legitimis augmentis ſi ſnia per ſupplicationem retractata fuerit. Tertio dicit q̃ ſi aliqs ſupplicauerit poſt. r. dies: iſta ſnia mandabitur executioni pro victore nulla fideiuſſione preſtita: ꝛ hoc caſu licet ſupplicare ꝓncipi vſq; ad biẽnnũ: non aũt poſt. ¶ Nota er bac. l. ibi vel eorum conſiliarijs: q̃ ſupplicatio põt poꝛrigi non ſolum pfecto pretorio ſed etiam officialibus ſuis ſm Ja. ¶ Nota. Sc̃o ex ter. ibi niſi ſub hac forma ꝛc. ꝛ ſ. bal. ꝛ Saly. q tps dicitur de forma actus. Unde infert Bal. q ille q non obſeruat tpa conſtitutionis non dicitur ſeruare formam qõ eſt notandum ſm eundem ꝓpter conſtitutiones eccleſiarum que imponunt metas temporis. Jaſon hic.

q ¶ Prefectis. idẽ ipe ergo retractat ſm. p. ꝛ. b. qõ ſecus eſt in appellatione: vt. ſ. de appel. l. eos. in prin.

r ¶ Uel eorum conſiliarijs. qõ eſt abſurdum. dic ergo eis offertur libellus: ſed pricepsvel pfectus cognoſcet. vt. ff. de mino. l. minor autem. ſ. i. pfecti.

s ¶ Introducentibus. Scilicet referendarijs: vt in auť. vt liti. iu. ſ. finali. colla. ir.

t ¶ Offerenda. etiam in ſcriptis. vt in appellatione contingit.

v ¶ Subſecuto. i. ſupplicatione ſubſecuta infra. r. dies.

x ¶ Sententia. ſ. a qua ſupplicatum eſt.

y ¶ Victrix pars. Scz actor.

Augmentis.

Tert' ibi: hortamẽto. hortamẽto fuit. licꝫ fuit is ꝑditoꝛ ſis q̃ nõ referi per quẽ preces ſint oblate vt ibi et in c. cum oportεat. cũcta glo. pe. paulopoſt ꝑn. extra de accu.

Ter. l. quoties. ꝛcor. c. ij. i glo. fi. ſi reſcriꝑ. ꝛ el. vi. i ca. ad ſſ. i me. gl. ꝛ cir ca fi. c. titu. vbi ſꝛ q̃ litere apſice inidtatẽ pti nentes non ſũt admittẽde: q̃ pena munt falſe

Et male. Bart. Bal. Paul. Saly. ꝛ Ja.

Et bene Bart. Bal. Paul. Saly. ꝛ Ja.

Iſtam ſe quunt bal. Paul. Saly. ꝛ fulg. niſi ſi eratur iſta clauſula nõ obſtante. q̃ tũc remitti põt. bal. diſplicꝫ tamẽ bar. et Ja.

Ter. aut. q̃ ſupplicato. ꝛcor. i. c. ad audiẽnã. ij. in gl. ſuper ẽbo. in iri tum. ℣. niſi fuerit appellatus. extra de re ſcrip.

+ Dic melius ſm bartolum q̃ ibi fuit bis appellatus hic ẽo non fuit appellatꝰ.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Augmentis. ſ. fructibus ꝛ acceſſionibus.

b ¶ Forma. i. infra. ꝛ. dices. ſ. ꝛ de ſ gloriosis prefectis vel eoꝝ ꝛ filiarũ ſ vel cauſas introducentibus.

c ¶ Retractationis. ſed quomodo retractabitur: Reſpõ. ſi cõtra ius conſtitutionis eſt lata: als cũ nec appellatio recipiatur: nec ſupplicatio ibi ſm Bzo. ✣ Alij dicunt grauari eũz in ſi deiuſſione tantuz. Item fit ſ retractatio vſq; ad biennium. vt hic. ꝛ. j. de ſentẽ. pre. ſ. i. ꝛ ibi pleno. Breno. hic & pẽdẽte ſupplicatione mãdatur ſentẽtia executioni: non ſic pendente appellatiõe. vt. ff. mbil no ua. appel. pen. l. j.

✣ Blo. ſequit ſ bar. ꝛ Jaſon.

U Niuerſis. ¶ Laſ. Homines ſeruiles conditionis nõ admittuntur ad impetrandum reſcriptuz vel ſupplicãduz: ſed cum impetratũ fuerit valebit: nec refert a quo fuerit impetratuz. ¶ Mot. er bac. l. ſm Jac. but. q; ſicut declinatoria tollitur per liti cõteſtã. ita per reſcriptum impetratũ. Bal. ꝛ Jaſon hic.

d ¶ Vel ſeruo. impetranti pro alio licet admitti non debuerit. vt. ſ. eo. l. j. Quid autẽ ſi pro ſe? Rñdetur. valet ſi ſciuit princeps. nõ als. vt ar. j. qui admit. ad bo. poſſ. l. bonoz. q. ff. ó bonoz. poſſeſſiõe. l. ſeruus.

e Adnime requiraſ. ſic non requiritur. ff. de inoffi. teſt. poſtbumus. ſ. ſi quis ex bis. ꝛ de pe. ti. here. item veniunt. ſ. a quo. ꝛ de verbo. obl. l. cũ ſeru. Additio. Intellige iſtam. l. niſi impetrans fuiſſet ex cõmuni catus: q; caſu reſcriptũ ipſo iure eſt nullũ. vt in c. j. de reſcrip. li. vj. Itez niſi impetrãs ꝛmitteret mendaciũ vel falſitatez vt ſi aſſerit ſe procurato rem: ꝛ non eſt. hoc vitiat etiã reſcriptum. c. q; nõ nulli. ꝛ. c. er parte. extra de reſcrip. in anti.

Ter. ibi: re qraſ. glo. in ℣. vinculo. in c. prudẽtiã. ſ. ſexta. de offi. dele. gã. adducit hãc legez in arg. q; ſi ex colcat ipetret reſcriptũ tacito de ſua excõlca tiõe q; valet poſtq; fuerit abſolut Ter. l. re ſcripta allegat p gl. ſuper ℣ bo. diſcretiõez. in c. ſuper lites. ó reſcrip. ꝛ eſt hec. l. canonizata. rrvv. q. q. c. reſcripta.

Diuiſio.

B Eſcripta Jius. Primo ponit regulã. Scõo ponunk due exceptiones. Scõa ibi: niſi forte. Bal. ¶ Laſus. Dñs meus ſperauit reſcriptũ ꝑ mẽdaciũ: vtrũ valeat: ó: q; nõ. ſ; ꝑcipit ipetrato refutare reſcriptum a iudicibus niſi tale quid ꝛceſſuri ſit q; ó non nocet alij. ꝛ ꝑtit petẽti: vt tale q; d q; pene remiſſionẽ obtineat. Alij aliſ ponunt: eũ reſcriptũ impetratũ ſit Jo formam iuris nõ valebit. Er bac. l. no. duas regulas. Prima eſt. q; reſcripta Jius impetrata nõ debẽt p iudices obſeruari. Scõa eſt. q; illud q; nemini nocet: ꝛ mihi. p deſt de facili concedendum eſt. concor. ter. no. in. l. j. ꝛ. j. ſ. item varus. in ff. de aqua plu. arcen. Jaſon hic.

f ¶ Reſcripta Jius. puta vt liceat pemptoriã opponere poſt ſniaz. nõ ãt põt itelligi in illis priuilegijs q; ꝓhibita ſunt a iure peti: naz tunc nõ valet: etiã ſi aliq nõ nocereꝫ. p deſſent petẽti. vt. j. ſi nup. er re. l. j. q; vult ſnis bur. l. Logtur ꝯ de iſtis ꝓuilegijs vel reſcriptis de qb; non d; in l. q; non debeant tribui: ſ; ſunt Jo id q; dicit lex ſiue q; dicat ius cõe: ꝛ pone exemplum de bocvltimo: vt. ſ. l. nec ꝑnoſa. in fi. no. nam ſi concederetur non poteſt ſtari.

g ¶ Refutari. vt. j. ſi Jo ius. l. fi. ꝛ. ſ. de ſacroſan. eccle. iubemus nullaz. ꝛ. j. de eman. l. iij.

h ¶ Non ledat alium. vt. ff. de ſena. l. fi. ꝛ. j. de prepo. ſacr. cubi. lib. xij. l. fi. ꝛ de decu. li. r. l. neq; do. ot debeum. Itez quod dicit non ledat aliũ. ſ. prius: ſecus enim ſi nõ modicũ. vt. ſ. eo. quotiens. ꝛ. ff. ne quid i loco pub. l. ij. ſ. fi quis a principe. ꝛ ne quid in flu. pu. l. j. ſ. ſunt autẽ qui fideiuſſionem ꝓbeuerit tãtuz reſtituendi cum legitimis augmentis: ꝛ tum fuerit in condemnatione ſi legitima retractatiõe ſententia reſoluatur. Niſi ſub hac forma ſupplicatio porrigat: excuſatio cauſe ſine fideiuſſione ꝓcedet: retractationis iure illi ſeruãdo qui ſe grauatum putauerit: vt infra biẽnium ſupplicare poſſit imperatori.

¶ Non refert a quo ſit impetratum nõ modo a principe ſit conceſſum. Bal.

Imperatores Hono. et Theodo. aa. Jſidoro. p. pre. Lex. vj.

U Niuerſis ſimul hanc obſer uantiam remittimus: vt a quocunq; libere conditionis conſtituto vel ſeruo[d] ſupplicante impetratum fuerit reſcriptuz: minime[e] requiratur per quem preces ꝓlate ſunt.

¶ Reſcripta iuri contraria non valent ſed reſcripta que neminem ledũt: ſupplicantibus ꝓſunt valent. Item valent reſcripta que penã commiſſi criminis indulgent. hoc dicit.

Imperatores Theodo. ꝛ valẽ. aa. ad ſena. Lex. vij.

B Eſcripta contra iusf elicita ab oibus iudicibus refutari[g] ꝓcipimus. ¶ Niſi forte ſit aliqd quod non ledat[h] alium / ſed ꝓſit petẽti: vel crime[i] ſupplicantibus indulgeat.

¶ In ſupplicatiõe ſufficit ponere ſubſtantiam ꝛ effectuz inſtrumentoꝝ ſuper quib; ſupplicatur: nec expedit ponere totum tenoꝛez ipſoꝝ. b. d. Bal. vel ſic. Superflua nõ debent ſcribi in ſupplicatiõe: ſed neceſſaria tãtuz ꝓo negocij inſtructione. Saly.

Idẽ. aa. Flo. pre. pre. Lex. viij.

Inſtrumentoꝝ exempla non ꝓſit ꝓcibus adiunxiſſe: ſed neceſſe ſit eoꝝ in ſupplicatione vim exꝑimi: vt reſpõſuro ꝓcipi vera precatio rẽ aperiat cognoſcẽdam. ¶ Soliscuz neceſſitas exegerit) verbis precibus inſerendis: quoꝝm deſenſu inter partes ita dubitari contigerit: vt etiam merito noſtruz expectetur iudicium.

¶ Quando libellus principi datus litis contestationem facit. Titulus. xxiij.

¶ Reſcriptũ principis non ſolum habetur ꝓ libello ſed ꝓ cõteſt. lit. ꝛ tráſit ad heredẽ. hoc dicit lex prima. Hoc verus eſt in actionib; annalibus ſecus in perpetuis: quia ibi reſcriptum non habetur ꝑ conteſtatione litis. hoc dicit lex ſecũda. ꝛ ſic totus titulus eſt cõcluſus. Bal. vel ſic. Reſcriptum delegatoꝝm ſupplicãti cõceſſum actiones petoꝝ ꝛ ãnales perpetuat: ꝛ eas facit ad heredes tráſitoꝝ. b. d. cum. l. ſequen. Saly.

Imperator Alexand. a. ſuperio ri. prefecto pre. Augustali. Lex. j.

Ubium non eſt contestationem litis intelligi etiaz ſi noſtre fuerint tráquillitati ꝑces oblate[m]: caſus aduerſus heredem quoq; eius in quem porrecte ſunt vel ab herede eius qui meruit exercerit[n].

Imperator Juſti. a. Mẽne pre fec. pre. Lex. ij.

Tempoꝝales actiões que ꝓ oblationẽ ꝑcum: ꝛ ad eas[o] reſcriptiones perpetuantur: diffinire neceſſarium eſſe duximus: ne quis putet ad alias etiam que certis taxantur temporibus boc

Ter. ſ. dubiũ no ẽ. cõ coꝝ. cuz hac l. ca. relatũ. extra de of. dele. cuz gl. vnica. inſi.

Ubiũ. Promitte q; q̃dã ſunt actiões que nõ dant heredibus: neq; in heredes: niſi ſis fuerit ꝓtesta: puta mere ꝑsales ꝛc.

¶ Laſus. Dñs me' bas buit aliquam tpalẽ actionẽ Jo aliquem: poterit ꝑces impetrari vt ipſe reſcriberet aliqbus iudicibus vt de hac cã cognoſcerent: reſcriptũ impetratoꝝ: mortuus ẽ ipetras vel ſupplicãs. q; nõ ac actio iſta tráſeat ad hẽdes. Jo q; ſic. ac ſi lis eſſet ꝓtestata: ꝛ etiã Jo heredes dant: ꝛ illud q; dẽ verũ eſt ſi Jus impetratoꝝ reſcripſit. Tiuia. ¶ Nota primo ſm Jac. bic q; reſcriptũ habet ꝑ libello ꝛ ꝓtestatiõe litis ꝙtum ad effectũ huius titu. ſz nõ Jo ſm libelli ꝙditionalis ſm Bal. ꝛ Jul. b. ¶ Nota ſecũdo q; ter. q; ſi eſt ipetratũ reſcriptũ: ꝛ ille q; impetrauit moꝝtuus ẽ anteqũ ꝓduceret in iudicio: tale reſcriptũ tráſit ad heredes actiuez paſſiue ſm Bal. Fulgo. Paul. de caſt. ꝛ Ja. bic.

l ¶ Dubium non eſt ꝓtestationẽ. ¶ Nota quo ad effectum in caſib; q; ſunt. ſ. l. ꝓxi. nam illa banc reſtringit.

m Oblate. immo etiã executoꝝ ẽ mittẽdus. vt. ſ. de ꝓſcri. rrr. an. ſicut. in ꝓin. que eſt. ſ. Solu. bic in ꝓtoꝝ. vt. ſ. l. ꝓ. ibi de alijs: vel bic coꝝm principe: ibi coꝝm alio iudice.

n ¶ Exercẽt. Et hoc caſu poteſt loqui. ff. de actio. ꝛ obliga. l. conſtitutionibus. ꝛ facit arg. contra. ff. de in ius vo. libertus. ij. Sol. vt ibi dicit. Additio. Dic q; ꝓtũ ad Bgõ icidat i penã. l. aureoꝝ tãꝑ temerario cauerit patrẽ vl ꝓnoñ i ius. ſupplicatio porrecta ꝓncipi etiã obtẽto reſcripto nõ ſufficit vt ibi: ſecus quo ad effectus de quib; Jaſon.

Emporales. ¶ Laſus. Dictũ eſt ſupra q; q̃dã actiones ꝑpetuãtur: q; dã nõ. dicit impator nõ eſſe verũ in oibus actionib; niſi in tpalibus: annalibus ꝛ ꝓtoꝝ: in alijs non. Tiuia.

o Ad eas. eſt ergo neceſſe peti ꝛ concedi.

✣ Jſta glo. ſequit bar. ꝛ pau.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Annali. vt iniuriarum: vt vi bo. rap. ꝛ qb me. c. à. ꝛ alie ḡ nō sunt rel persecutorie. vt. ff. de ac. ꝛ obli. in bonoꝝ arꝝ. Item S. ſ. de an. excepꝛ. l. vt pfectus. vbi etiam ciuiles per libellum perpetuantur: ſ ibi specialiter in quattuor casibus. Item ibi. + nō fuit libellus datus principi ſ episcopo vel preſidi.

b ¶ Cet lite pendente ꝛc ¶ De precibus ꝛ earuꝫ. effectu dixit: nūc quando ſit vel non ſit ſupplicandum.

c ¶ Poſt. pnouationez. Scz omiſſam.

Text* ibi: annali. con. glo. vnica i medio. in. c. i. de libel. ob. ꝛ gl. ſup. ff. ipa rum. i fi. i. c. audita. & reſtitu. ſpo. et vide glo. ſi. in. c. illū. ex tra de ſpon. q̄ poſt quot modis iterrūpaꝫ ſpon.

Lex. l. ij. cō cor. ad hāc l. c. vl. cū. gl. ſ. certa v li te pē.

‡ Dūmodo nō peer-

LIcet ſuppliꝫ casti. ¶ Laſ. zid. habuit cauſam cū vicino ſuo: ꝛ coā preſide ſtitē conſtituta eſt: pendēte lite iſte adijt impes ratorez ꝛ impetrauit reſcriptuꝫ quo contineba tur qualiter iſte deberet ſententiam ferre. vel dic melius vt iudiciuꝫ trāſferretur in aliū: ꝛ ann teq̄ dīs me' eſſet reuerſus cū iſto reſcripto/ pēſces vel preꝛo tulit ſentēciaz: vult. ff. pretertū illi' reſcripti retractare ſententiaz: queritur an poſſit. Dicit ꝙ nō: niſi ab illa ſententia puoca tū fuiſſet. Uinia. ¶ Mo. er hac. l. ſubtili ſꝫ Rapha. Fulg. ſ videri ter. q̄ arripere iter ad priciꝑē non habet vim. puocationis interpoſite ab ipſo iudice. Jaſon hic.

d ¶ Licet ſupplicaſti. vt non poſſes ꝙeniri ſub tali iudice. hanc ſuppli cationez porreriſti ante lit. conteſta. vel poſt. nam etiam ante non eſt adeundus princeps nisi ſi prius defenſor reqſiti tus non faciat ius. vt in auſ. vt diffe. iud. ſ. ſi ves ro. i. col. ir. ꝛ de manda. princ. ſ. ꝛ non permittes re. col. iij.

e ¶ Impetrares. id eſt cō cederetur.

f ¶ Pronunciauerit. cōtra te.

g ¶ Suggeris. id eſt dicis ꝛ idem ſi ante ſententiam fuiſſet indultum.

h ¶ Decreto. i. diffinitiua ſnia. ꝛ ad hoc. ſ. de tranſla. l. cauſas. ꝛ. ſ. de ero ore aduo. l. ſententijs. ꝛ. ſ. ſen. reſ. non poſ. l. iij.

i ¶ Non patrocinatur. i. non iuuat.

Applicare. ¶ Laſus. ¶ Non licet alicui ſupplicare lite pēdēte niſi inder ei copiam actoꝛ vel inſpectionem negauerit: tunc enim poteſt ſupplicare vt imperator reſcribat cogendo iudicem vt ei actoꝛ copiam faciat: nec ꝙ eſt iſte audiendus qui queſtionem determinatā iterum vult refricare: ſi autem ſ fecerit: puniendus erit. vt in fine dicitur. Uiuianus. ¶ Nota primo er hoc ter. ſm Bal. ꝙ ſemper eſt fieda copia actorum: ꝛ etiam ſententie ſuppleum die ꝛ conſule: ꝛ ita itelligitur iſte ter. ꝛ. l. ij. ſ. de edendo. licet ſecus in aliis inſtrumētis priuatis: vt in. l. i. ſ. editiones. ff. de eden. ¶ Mo. ſcōo ibi dū dicit. ꝓnius cōdēnetur ꝙ ſi quis ꝓducat aliquam ſcripturam ventā ꝓduci ſub certa pena ꝙ eoipſo pōt condēnari ad pena fine alio ꝓceſſu ſm Bal. et paulum de caſt. hic.

k ¶ Non licet. Tria nota tempora ante lit. conteſta. ꝛ tunc licet ſuppli care dummodo prius ſit requiſitus ſuus iudex ꝛ non facit ius. vt dixi ſ. l. priori. Item poſt lit. conteſta. ꝛ tunc non licet vt hic: niſi in casibus qui excipiuntur hic. Tertium poſt ſententiam ꝛ poſt. ꝛ. dies: et tunc non licet. vt in ſi. huius. l. ſ. j. l. priori. et hoc in his que petuntur pro ipſa cauſa. ſi autem aliud priuilegiū peteretur quandocunq; pe ti ‡ poteſt.

pertinere. ¶ Sciant igitur omnes eas tantummodo per oblationes precum: et ad eas reſcripta perpetuari quę a pretore constitute annali ᵃ tempore coartate ſunt.

¶ Ut lite pēdēte ᵇ vel poſt pnouationez ᶜ aut diffinitiuam ſententiam nulli liceat imperatoꝛi ſupplicare. Titulus. xxiiij.

¶ Preuenire ſententiam in ſupplicando non prodeſt ſi ante ꝙ̄ princeps reſcribat ſententia feratur. Bald. Uel ſic. Sententia nō retractatur virtute reſcripti poſtea ſubſecuti: licet ſupplicatio fuiſſet prius porrecta. hoc dicit notabiliter Paulus ō caſtro.

Imperatoꝛ Alexander. a. Cupio. Lex. j.

LIcet poſtq̄ ſuppliꝫ casti ᵈ prius ſꝫ reſcriptū ipetrares ſ pſes pudicie vir clariſſimꝰ pnūciauerit ᵉ: cū tū a ſentēcia non pnouocaueris / reſcriptum quod poſtea ſecutū eſſe ſuggeris ᶠ ad retrahenda ea que decreto ᵍ determinata ſunt nō patrocinatur ʰ.

¶ Lite pendente non licet niſi in certis cauſis ſupplicare: ſed ea ſententialiter terminata impoſſibilis et penalis eſt ipſi ſupplicanti ſupplicatio. hoc dicit ſm Bal. Uel ſic. Lite pendente non licet ſupplicare niſi pro actorum vel ſententie copia denegata. Cauſavero finita nullo modo ſub pena diſpendij litis ⁊ infamie. Salycetus.

Imperatoꝛ Conſtā. a. ꝓbia. ſuo ſal. Lex. ij.

SUpplicare cauſa pendente non licet ᵏ: niſi vel actoꝛ ˡ communium vel pronunciationis ᵐ editio denegetur: qui autem terminatam reſcripto vel cō

l ¶ Actorum. i. eoꝝ que aguntur in iudicio. ſcilz atteſtationum: cōſeſſionum que publicanda ſunt: vt hic. ꝛ in auſ. ō teſti. ſ. q̄vero. col. vij. Additio Dic ꝙ talia acta in iudicio ſunt ꝓmuniat debent edivtriꝫ parti. ꝛ ꝛcor. c. g. perpetuus. de ſi. inſtru. ꝛ glo. in. c. quoniā S. inverbo tempora. de ꝓba.

nat cām de qua offēdit bar. ꝛ Pau.

ſultatione queſtionem ᵐ exquiſito ſuffragio ⁿ refricare conabitur: in omnem litis eſtimationez ᵒ aduerſario ſuo ꝓtinus condemnetur. Omni venia deneganda ſi quis contra hoc ſupplicare temptauerit.

¶ Non appellanti eſt impoſitum ſilentium ipſo iure: ꝛ ſi tentat per reſcriptū reꝛ tractare deciſa notatur infamia. Bal. Ur ſic. Qui renunciauit appellationi expreſſe ſe vel tacite: non pōt aduerſus ſententiaz ſupplicare. Pau. de caſt.

Idem. a. ad vniuerſos ꝓuin.

QUi licitam pnouationem omiſerit ᵖ perpetuo ſilere debebit: nec a nobis impudens petere per ſupplicationē tentet auxilium. Quod ſi fecerit deſiderio ſuo carebit: et ignominie pena notabitur.

¶ Si contra ius vel vtilitatem publicam: vel per mendaciuꝫ fuerit aliquid poſtulatum vel impetratum. Titu. xxv.

¶ Omiſſo non vitiat reſcriptum in eo quod ſi fuiſſet expreſſum fuiſſet tamē eque conceſſum. b. d. Bal.

Imperato. Diocle. et maxi. aa. et cc. Hiego. Lex. j.

WOn idcirco minus cui a noſtro reſcripto cognitio delata eſt ᵗ iudicare poteſt: ꝙ er geſtis ᵍ quedaz in precibus ʳ omiſſa proponis.

¶ Iſta ler eſt notabilis/et vtilis/et habet duas lectiones: vna eſt ſm pla. Si reꝛ periatur reſcriptū per mendaciuꝫ impetratum non cognoſcet impetratus de negocio principali. hoc dicit Bald. Uel ſic. Iſta ler habet multas lecturas: ꝛ ſumma rie ſm omnē lecturam hoc intendit. ſ. de dacium ſupplicantis delegatum cognoſcere ꝛ pronunciare non impedit ꝓ tenore ꝛ dicit Pau. hic iſtud menti tenendum.

m ¶ Pronūciationis. ſ. interlocutorie: vl etiam forte diffinitiue illi' iudicis a quo appellatur. vt. ſ. de eden. is apud. et de appel. quoniā nōnulli. ꝛ. l. a. pconſulib'. De tertio autem pōt ſuppliciari lite pēdente. ſ. vt iu der procedat. Item de quarto vt alius aſſocie tur: cum forte ille ſuſpectus ſit: vt i. aut. in medio litis. ſ. ſup hoc. col. la. vij.

Supplicare in gbus casibus liceat lite pēdente.

n ¶ Queſtionem. Per diffinitiuam ſententiaz a qua non eſt appellatum. als nec terminata videtur. vt. ff. ad turpil. l. ij. in fi. et de pe. l. rei capitalis.

o ¶ Suffragio. Scilz reſcripto.

p ¶ Eſtimationem. ꝛ ſic in duplum punitur.

Ut licita. ¶ Laſ Ideo non debet aliquis reſcriptum impetrare lata ſententia ꝓ qb poſſit ſententiam infirmare: quia debet qs lata ſentētia cōtra ſe appellare: quod ſi nō fecerit: perpetuo debet ſileꝛe. ſi aūt ꝛtrafecerit deſiderio ſuo carebit: ꝛ pēa notabit infamie. Uinia. ¶ Nota primo er hac. l. ꝙ de natura ſentēie eſt iponere perpetuū ſilentiuꝫ victo. ꝛ intellige ſilētiū ſuper ꝛtradictione. ff. Bal. ¶ Mo. ſcōo i fi. ſm Pau. Ꝟ vnū mirabile: ꝙ incurrit infamiā qui ſupplicat vt retractetur ſententia que trā ſiuit in rem iudicatā: ꝛ ſic ſi produceretur inteſtez poſſet ſibi obijci ꝙ non eſſet habilis. patit etiam aliam penam de qua in. l. precedenti. i fi.

q ¶ Omiſerit. Quid autem ſi illicitam omiſit vt quia totiēs appellauerat: qz iam plus appellari non poterat: vel er vera contumacia fuerat damnatus: R ñ. poteſt ſupplicare tunc ſm quoſdam. arg. huius l. quod non placet: ne altero caſu er contumacia conſequatur ꝑmiū. vt. ff. de neg. geſt. ſiue bereditaria altera infinitas incurratur. vt. ſ. de ſacroſan. eccle. l. ſi.

Cōtinuatio rubrice.

r ¶ Si ius vel vti. ꝛc. ¶ Tractādo de precib' fecit mentionem de reſcriptis: ideo de bis generaliter ſupponit.

WOn idcirco. ¶ Laſus. ¶ Dīs meus impetrauit reſcriptū cōtra vicinum ſuum. impetrando omiſit quedam que exprimere debebat: porexit illud reſcriptū iudici ꝛ petijt vt poſſ cederet in cauſa. aduerſarius dicit ꝙ nō debet procedere: quia quedam dicuntur omiſſa: ꝛ ſic tacita veritate impetratum reſcriptum. queritur vtruz procedere debeat: ꝛ dicitur ꝙ ſic. ꝛ debet cognoſcere in cauſa. Uiuian'. ¶ Nota er hac. l. ꝙ vbicunqz aliquid tacetur quod videtur obſtare ꝛ in effectu non obſtat/non vitiatur reſcriptuꝫ ſm Bal. hic.

s ¶ Beſtis. apud primum iudicem.

t ¶ In precibus. Principi porrectis. quia videbatur per mendaciuꝫ impetratum: et ſic nullum: ſed tamen valet ſed contra. ſ. l. priori. Solu. vt ibi.

Preſcriptione.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK HUELVA

¶ Rescriptione. ¶ Casus. Dño meus impetrauit rescriptuz z p mendacium. queritur ergo an iudex debeat procedere z sententiam ferre: z dicitur q bene debet procedere: non ẽ mendacium sed ẽ tenorem veritatis: siue enim in facto siue in iure aliquid falsuz: vel tacendo veruz exprimat. ¶ Nota ex hoc textu ibi siue in tacẽdi fraude q mendaciuz ita potest committi tacendo veritatem sicut exprimendo falsitatem ff. Zaso. z dicunt hic in fin. Bart. et Rapha. fulgo. post Jaco. butri. q testis ita debet puniri pena falsi: qñ scienter tacet veritatẽ si cut quãdo exprimit falsum. conco: dat. c. j. z ibi pono: 2 crimi. fal. z ter. no. i. c. quisqs. ff. q. iij.

a ¶ Prescriptione. id est exceptiõe: quia dicitur suggesto mendacio impetratum.

b ¶ Opposita. ab eo cõtra quẽ est impetratuz.

c ¶ Juris. scilz scripti. vt qz dixit legem dicere in fra duodecim dies posse appellari: qđ nõ placet ✱ cũ omnia iura sint i eius pectore. vt. j. de sta. omnius. z. j. vnde vi. t. meminerit. Et qz mul ti sunt circa eus semper iurisperiti. dic ergo iurs cõsuetudinarz cum ius aliud scriptuz aliud nõ scriptuz. vt insti. de iure na. gen. z ciui. §. fstat. Dicebat ✱ etiã z suetudinem esse terre sue q̃ infra. xij. dies poterat appellari. z dic ure. i. qualitate facti: dicebat enĩ se infra. x. dies appellasse: cum postea appellasset: z fic ponit ius. ff. de iureiur. l. fi. §. finautem.

d ¶ Ju facti. §. narratione. qz dicebat se appellasse cum non esset verũ.

e ¶ Tacendi. qz dicebat se appellasse z vi tate appellauerat. fz nõ ex primebat sup qua cã: cum talis erat super qua nõ poterat appellari: que sunt multe. vt. j. quoz ap. non re. per totum. z maxime in. l. fi. Jtez exemplum est. ff. de cuic. siré. ij. §. vlt. z de adop. l. si paterfa. §. fi. z de in ius voc. sed si bac. §. patronum.

✱ Nota bñ istaz glo. q surreptio iuris scpti nõ vitiat rescriptũ. Jas. b.

✱ Jsta glo. est valde singularis ẽm bal. b in. q. col. ad fi q tps qñ dat ad appellãdum põt augeri p statuti et similẽ. z reputauit singulare Felyc. in fi c. cum sit romana. extra de appel.

f ¶ Pro tenore. contẽpto rescripto.

g ¶ Debere. quattuor modis intelligit ff. Primo vt pñcipiet se iudicẽ nõ cẽ ff. p. Scdo q sit alis ordinarius partiũ dict' delegatus ẽm. M. Tertio q ẽsenserint ptes i delegatũ nõ ff q p mẽdaciũ est impetratũ. Quarto q delegat' nõ cognoscit: fz aliuz g erat ordinari' partiũ. z fz hos modos q̃ttuor nõ cognoscit ex vi rescripti de principali negocio: fz qz vel ptes ẽsenserũt. vel q z alis erat ordinarius: vel nullo mõ vt in primo. Quinto ẽm Azo. ex vi rescripti sequendo veritatẽ tacitaz nõ mendaciuz ex pressum cognoscit de toto negocio ẽm decretales: vt extra de rescrip. c. super litteris.

Juris dictio q̃ncã dubitationis alis cui spectet. ✱ Et bñ ẽm Jaa. hic.

b ¶ Sniam. i. ferat sniam sup ff. §. f. vtrũ fuerit ipetratũ p mẽdaciũ an nõ ẽm Placẽ. fic cã dubitatiõis fz iurisditioné quã alis nõ bẽret. vt. lar. ff. de iudi. §. ges. j. z q̃ s ius voc. l. pe. z de lib. cã. ordinata. z. j. fi aduerem iudica. si cum pater. Vel dic ✱ ẽm Azo. q̃ feret sniam super causa principali. z illud qõ erat per mendacium dictum illi non proderit. Sed ẽm hoc Zium buic legi videtur. j. eo. z si legibus. nas videt ff q̃ mẽdar, pcator: nõ prius careat ipetratis: qz falte iudicẽ bz er hoc rescripto p mendaciuz impetrato: sed hic loquitur de eo qui alis erat ordinarius partium: alis secus esset vt ibi ẽm Jr. Sed argu. ff bnic solutioni. ff. de offi. eius cui manda. est iur. l. z fi pretor. nõ obstat q ibi tenuit delegatio. hic non. Vel intellige quod hic dicit cum partes consenserunt in delegatione iurisditionis: sed in forma iudicandi nõ cõsenserunt: tuc nõ vinus impetrauit per mendacium. Vel dic datuz a lege id est ordinariũ non a principe datum. z sic ordina lsam istam pro tenore veritatis datum iudicem cognoscere debere: non datum. p decãtis affirmatione. Item Z. ff. l. pzori. sed illa in rescrip. hec in priuilegiis. Vel ibi ea tacuit que si dicta fuissent nihilominus impetrasse. hic non. vt. ff. de ven. inspi. l. j. §. fi. Vel distingue vtrum fuit per errorem falsum dictum. Vel distingue si rescriptum fuerit impetratus per mendacium: aut ad obseruantiam iuris cõis. z tunc valet: quia p tenore veritatis cognoscendum est. vt in l. nfa. z. l. z si non cognitio. aut ad priuilegium. z tunc non valet: z fic potest intelligi. j. c. z si legib'. et ff. de na. resti. l. j. z de adop. si pater. in fi. cum. l. seq. z est ratio quia priuilegia impetrant p tenore meritis. vt. ff. de re milt. non omnes. in fi. z. l. de statu. z una gl. l. vlti. vnde si mẽtiatur non est mirum si penitus careat

Juder a lege datus dr ordinarius.

Rescriptũ p mẽdaciũ ipetratum an valeat.

impetratis. vt preal. l. j. c. z si legibus. sed rescripta ad obseruantiã iuris cõis. vnde vt iustitia obseruetur pro tenore veritatis cognoscẽdũ est. vt in. l. nostra patet per oẽs solutiones: q ex vi rescripti de principali nunq̃ iudicabit. Vel dic ex vi rescripti eẽ pro veritatis tenore iu dicandum. z nõ pro affirmatione deprecantis. vt. j. c. l. z si legibus. ẽm Azo. z sic veritas tacita habet p expressa. vt. ff. de serui. l. si cui.

¶ Uniri. ¶ Casus. Quoddaz rescriptũ fuit ipetratũ a principe quo iudices delegauit dominũ. zñ. in causa quadaz: vocatis partibus volnit procedere: arguebat ẽ mendacio. zñ. voluit illud fustine re: querit qđ iuris. Dicitur q iudex quiveuit probare tale mendaciũ debet puniri in. r. li. au. ¶ No. ex hac. l. fz Bal. bic puniri q licitã z debitã probationem nõ admittit ꝛc.

i ¶ Judices. non ergo tineãt miseri prelati si ve ciuitates sequãt cum deo z pape per boc placeãt. vt. j. de ap. l. fi. in fi. et/ enim quedã in sermone tacite exprimunt alias. vt ff. de ser. si cui. sic z ẽ veritas tacita. p expssa habet vt ẽm ea proceda.

Veritatis sectatores ẽo placẽt.

Et vt. §. eo. l. ij.

¶ Si nõ cognitio. ¶ Casus. zñ. ipetrauit rescriptũ vt sniã q̃dã mãdarẽt execution: cum aũt ad iudicẽ pueuit ci rescripto suo q ẽbebat istã facere executionẽ: dictũ fuit ab aduersario fraudẽ interuenisse in ipetratione: vt qz forte pncipi dixit latã fusse sniaz. ci nõ cẽt: qñq̃ ad iuris sit: Dicit q̃ vider executionis dz. diligẽter inquirere de veritate pcũ istarũ: z si inuenerit q. zñ. fuerit in fraude vl satus: tũc de oi negocio cognoscat. ¶ No. ex hac. l. ẽm Ly. z Raph. fulgo. bẽ tex. valde singularẽ: q̃ si alicui cõmittit executio alicui' snie: z re vera nulla vnq̃ snia fuit lata/ pot iste cognoscere de cã pncipali. Jason ff. Nota fcdo bic videriter. fortẽ in verbo de oi negocio. p oppo. Azo. ẽ pla. de qua in. l. pscriptiõne. §. e. cauetis ẽm Jaso. bic qz ter. dicit impersonaliter cognoscat. vñ Pla. rñdet fcz ab ordinario.

k ¶ Et si non cognitio. cause principalis. Vel dic executionis.

l ¶ Sed executio. cum boc zstat in mpio impio mãdari nõ pot. vt. ff. de iur. om. iudi. l. iubere. z. l. j. z. ff. de offi. eius cui mã. est iu. l. j. Sed respõ. ✱ princeps mãdat vt dic. nõ alius. Vel bic mãdauit ✱ cognitionẽ executionis. i. esset mandãda vel non esset sed ipsa missio non pot mãdari. Vel bic ✱ primũ decretũ. ibi secundum. vt. ff. de offi. eius cui man. est iu. l. cognitio. in fi.

✱ Jsta ẽ nec bar. b.
✱ Jsta ẽ ẽ ter. pau.
✱ Jsta ẽ falsa ẽm pau hic.

m ¶ Precum. dirit reum damnatum. non dirit verum vel tacuit.

n ¶ Fraus. puta dirit latam sniam esse cum adhuc non esset.

o ¶ De oi. puta de pncipali cã z tota. Sed a quo: rñdent ab ipso. vt qz dixit latã sniam z non erat: z de boc dic. vt extra de sen. z re iu. c. decẽtero. Item contra. j. de exẽcu. rei iu. si vt proponis. sed bic interuenit fraus ibi non. vel ibi de nuncio: bic de iudice executore. Vel ✱ bic de mendacio: ibi de facto pncipali cognoscat. Additio. Dide de bac materia pulchram glo. in verbo z si ciatin. c. pastoralis. §. quiavero.

✱ Glo. ista nõ bene solut ideo dic melius ẽm. pau. hic.

¶ Si legibus cõsentaneum. ¶ Casus. zñ. impetrauit rescriptũ z per mendaciũ nec̃ tñ legibus Zium: sed iuri consentaneuz. z queritur vtrum ẽmodum aliquod inde debeat habere. dicitur q nõ. sed carere debẽmodo rescripti. z si nimia eius fraus inueniatur/ iudex cũ pro arbitrio suo punire potenit. ¶ Nor. ẽm Jaa. de cast. z Ja. bic q̃ ista ler loquitur in rescripto gratioso in quo pnceps cõcedit aliq̃ quam gratiam vel ẽm vel preter ius: puta concedit feudum vel concedit beneficium ecclesiasticum. vel concedit gratiam aliquius delicti: certe si supplicatio arguitur de falso: rescriptuz reddit nullũ: imo pocerte si supplicatio arguitur de falso: rescriptuz reddit nullũ: imo pocerte si supplicatio arguitur de falso: rescriptuz reddit nullũ: imo po test puniri de falso supplicans: qz. l. p fumit q̃ pnceps ẽ sciens gratiam propter supplicationem. iste est verus intellectus huius. l. fz. l. tiam propter supplicationem. iste est verus intellectus huius. l. fz. l. prescriptione. §. eo. loquitur in rescripto ad obseruantiaz iuris cõmunis ẽm Ja. bic.

p ¶ Consentaneum. l. alis. vt qz non ledat alium z prosit petenti. vt. §. de pre. impe. of. l. rescripta.

q ¶ Ad endar. vt quia dixit se strennuum militem z multos latrones apprehendisse: träffugas demonstrasse: ob talia ẽi consuevit crimia

UNIVERSIDAD DE GRANADA

remittere imperator: vel aliqua p̃uilegia p̃cedere. vt. ff. de re mi. l. nō omnes. §. fi. at iste in omnibus est mentitus.

a ¶ Carcat. vt. ff. tit. l. fi. ¶. fi. in nupt. et re. pe. l. j. ¶. 8. de senatusc̃on. l. j. sed certe immo videtur valere fm veritatem. vt. ff. co. l. ij. que est ꝓtra. solu. vt ibi.

Omnes. ¶ Casus.

Sepe cõtingit q̃ rescriptum est impetratum cõtra leges cõmunes: ¶ aliquando cõtra voluntatẽ principis: p̃cipitideo iperator: q̃ non recipiantur huiusmodi rescripta ab aliquib' in dicibus immo q̃ ab eis debeant refutari: ¶ p̃cepit similiter iudicib' q̃ istas leges generales ꝛ omnes seq̃ deberent. ¶ Nota primo et hac. l. q̃ generalis constitutio est obseruãda potius q̃ rescriptũ. ¶ Nota secũdo q̃ rescripta inutilia nõ sunt per iudices cause admittẽda: ¶ ideꝫ dicit in aliis istrumẽtis inutilibus q̃ uider non deberi pati q̃ redigantur i acta. fm Bal. hic.

b ¶ Annotationes. q̃ fit ipo motu. vt. ff. de l. j.

c ¶ Generali iure. Ut. ff. de p̃ecl. impe. of. rescripta. ¶. l. nec dãnosa. ¶ de sacrosan. ec. iubem' nulas. ¶. ff. ne quid in loco pub. l. ij. §. si qs a p̃ncipe. ¶. j. de transac. l. cãs. ¶. j. de operi. pub. l. v. et ff. de legi. ¶ constit. l. ij. ¶. j. de vec. l. omnium. Et distingue. quia si rescriptum est contra ius dei vel euangelioꝝ nõ valet. vt. ff. de ar. l. nasma giſtrat'. Distiguere tamen potest ler humana leges dei: vt illud in ore duoꝝ ꝛc. nã distingui tur testestamẽtum ab aliis ¶ est ratio. vt. j. de fideic. cõ. l. fi. cum ¶ apostolus dicat. Estote subditi p̃cipi tamq̃ p̃celleti ¶ duci b' ab eo missis. Sed contra ius humanuꝫ: si contra ius naturale vel gentium non valet. vt si petam q̃ res alterius mihi detur. nã dominia rerum sunt de iure gentiũ. vt. ff. de iusti. ¶ iur. ex hoc. ¶ tunc non valet cum sint immutabilia. vt insti. de iu. na. §. pe. Fallit tñ in casibus. vt j. de ven. re. ſi. l. j. lib. ¶. ¶. j. de quadri. p̃scrip. l. fi. ¶ fallit rõne delictoꝝ vt p totũ ti. de bo. dã. Ytẽ ratione publice vtilitatis. vt. ff. de reli. ſi qs sepulchrum. circa p̃in. Si aũt est ius ciuile vt circa actiones q̃ sunt de iure ciuili. vt. ff. de orig. iu. l. ij. §. omniũ. ſigdẽ vt p̃orsus tollat non valet: vt ſi differatur valet. vt. ſ. de pci. impe. offe. l. quoties. Quid aũt ſi dirent imperator: non obstante tali lege: Rſi. valet. vt. ff. de le. ij. ſi qs. in p̃in. ¶ in aut. de testa. impfe. §. pe. col. viij. Alij hoc nõ erigũt sed distinguũt an ex certa ſcia p̃cedat vel nõ. arg. ff. ſi qs cauti. sed ¶ ſi qs. §. fi. ſi aũt est ius publicum vtilitatẽ valet tũc dmũ ſi ſcia iussio intercedat: non aliter vt dic. ¶ in auf. de man. p̃in. §. deinde competẽs. col. ij. ¶ in aut. vt nulli iudi. §. ¶ hoc vero iubemus. colla. ix. ſi vero per mẽdacium valet. sed fm veritatem iudex datus ds procedere. vt. ſ. c. l. ij. sed. Dicit etiam tunc valere ſi modicam ꝛtinet lesionem. ¶ ℞ not. ff. de consti. p̃in. l. j. in fi.

Continuatio rubrice.

¶ De diuersis rescriptis. ¶ Dicit. ſ. de rescrip. ꝛtra ius elicitis. nũc generaliter de omnibus pragmaticis factis. Et sic. Dicti ē. ſ. de rescriptis que sunt contra ius. Nunc audiamus de diuersis ab his. ¶. ¶ rus. ¶ de his que sunt fm ius. Vel sic. Supra tractaunt de rescriptis in specie. Nunc ponit in genere. primo dicit de diuersis. ¶ de variis rescriptis: ſicut ¶ illa rubrica itelligitur de diuersis ꝛpalibus p̃scriptionibus. in. ff. Ad

tor attulerit: carcat[a] penitus impetratis: ¶ ſi nulla mentiẽtis inducitur inprobitas: etiam ſcienti tali subiaccat iudicantis.

¶ Rescriptũ contra ius constitutionis vel contra publicam vtilitatem non valet. Bal. vel sic. ¶ Rescriptum contra publicaꝫ vtilitatem tamq̃ iuri cõtrariũ nullius est momenti. hoc dicit.

Impator: Anastasius. a. Marciopolfec. pecto. Lex. vj.

Omnes cuiuscunq̃ maioris vel minoris administrationis vniuersis nostre rei pub. iudices moneamus: vt nullum rescriptuꝫ: nullam pragmaticam sanctionẽ[b]: nullam sacram annotationem[b]: que generali[c] iuri et vtilitati publice aduersa esse videatur in discẽptatiõe cuiusliber litigi patiãtur proferri: sed generales sacras constitutiones modis omnibus non dubitent obseruandas.

¶ De diuersis rescriptis ¶ pragmaticis sanctionibus.

Titulus. xxvj.

¶ Rescriptum cõiter impetratum p̃sumitur vtriq̃ concessum. Bald. vel sic. Preiudicij parnitas ¶ rõmis identitas facit q̃ in rñione itelligatur repetita p̃sona que in interrogatione p̃essit. b. d. fm Bar. vel sic. ¶ Rescriptuꝫ in causa cõmuni vni de supplicantibus directũ ad vtrũq̃ porrigit suum effectum. b. d. Saly.

Imperator Alexander. a. Sipero. Lex. j.

Si libellus[d] de cõmuni causa tu frater ve tuus dediſti: ꝗ̃ius rescriptuꝫ ad vnius p̃sonam directum fit vtriq̃ tamen perpetuo prospectum[e] est.

¶ Si libellũ. ¶ Casus: Ad. vna cũ fratre suo accessit ad imperatorẽ: ¶ de q̃dã sua cõi cã quã cũ titio habebãt obtulerũt libellũ imperatori: ¶ cum iperator: deberet rescribere nõ fecit rescripto mẽtionẽ nisi solũ ꝺ. ad. voluit frat. ad. ꝺ. age. re: obijciebat ei q̃ nõ possit: ſi rescriptũ nõ fecit de eo mẽtionẽ. ¶ ritur q̃ duris sit. ꝺ. q̃ bñ põt agẽ eo marime q̃ libellũ simul obtulerũt: ¶ eo q̃ cã erat ꝛmunis. Vi. ¶ Nota ex h̃ ter. ℞. Ja. so. hic: regulam q̃ rescriptũ ambiguũ ꝺ itelligi fm supplicationẽ. facit l. ſi defensor. §. q̃ interrogat'. ff. de interro. acti.

¶ Rescriptum est perpetuum non autem est annale: niſi aliud ꝑs diffiniatur i rescripto ¶ est nota. ter. Bald. Vel sic. ¶ Rescripta de iustitia sunt perpetua: niſi i eis apponatur certum tẽpus. hoc dicit Paulus de castro.

Imperatores Valen. ¶ Theo. ¶ Arch. aaa. ad Vicen. Lex. ij.

Also[f] assecurat auctoritatem rescriptorum ocuoluto spacio anni obtinere firmitatem suam non oportere: cuꝫ ea que ad ius[g] rescribuntur perennia[h] esse debent si modo tempus intra qõ allegari vel audiri debeant nõ sit comprehensum[i].

¶ Per originalia nõ per exẽplaꝫ fit probatio rescripti. ꝺ. b. d. fm vnum intelle. ctũ: istud est verum niſi sint legitime exemplata ciratis citãdis. hoc dicit Bald. Vel sic. Originalia non exemplaꝫ probant vel sunt insinuanda. b. d. fm vtrãq̃ lecturam in glo. positam. Saly.

Imperat. Diocle. ¶ Maxi. aa. Crispino. p̃re. p̃c. Lex. iij.

Ancinus vt autentica ipsa ategꝫ originalia rescripta ex nostra ctiã manu subscripta non exempla[k] eorum inuenturi[l].

¶ Nõ valent rescripta sine die ¶ consule. concor. xxv. q. ij. ſi qua: vbi est hec lex ¶ canonizata. ꝺ. b. Bal. ¶ Saly.

Imperator Constãtinus. a. ad Tisita. Lex. iiij.

Si qua beneficia p̃sonalia[m] sine die ¶ cõsule fuerint deprehensa/ auctoritate carent[n].

¶ Lõtemptor auctoritatis imperialis vel pontificalis pena sacrilegij punitur. ℞ dicit Bal. vel sic. ¶ Negare p̃cipes posse est crimẽ quasi sacrilegij committere. hoc dicit Saly.

Imperatores Valen. Theodo. ¶ Arch. aaa. ad Vin. Lex. v.

f ¶ Also. aduerbium.

g ¶ Ad ius. i. ad causam.

h ¶ Perẽnia. i. sine fine. sic ponitur. ff. de flu. l. j. §. ij. ¶ ar. j. de pe. l. seruo. Vel veri' ſi ad agẽdũ: tũc ꝑtz. ad. xxv. an. vt. j. de p̃scrip. xxx. an. sicut. ſi ad rec̃ipiẽdũ tũc ꝑpetuo. vt. ff. de do. rec̃ep. pure. ſ. ñ. secus autez ſi ad faciẽdũ. vt. ff. de nũdimis. l. j. q̃ ē. ſ. ¶ est rõ: q̃ p̃uilegiũ nũdinarum decẽno perit vt ibi. q: i p̃iudiciũ vniuersoꝝ impetrat: ¶ alia in p̃iudiciũ singularis p̃sone. Quid aũt ſi ꝑcessit p̃inceps aliqui facere molẽdinũ i flumine publico: nõne hec ꝑcessio erat ꝑpetua: Certe ſic. p̃ hãc l. cũ indistincte loquat. nõ ob. l. de nũdinis. q: in ſpãli casu loquitur: nec ꝺz trahi ad ꝑsequentiam. vt. ff. de leg. ¶ senatusc̃o. l. qõ vero.

i ¶ Comprehensum. vt ¶ arg. ff. de euic. ſi rem. j. §. fi.

k ¶ Ancin'. ¶ Casus. Qui vult ꝓbare aliqd ꝓ rescriptũ nõ ꝺz crẽplũ ꝓbare er publico: ſz ipm: originale: idẽ est ſi hoc crẽplificaui ad ꝑpennẽ rei memoriã. ¶ ꝺ pt̃ ler dicere: ſic ergo autentica ¶ originalia rescripta sunt iudici p̃sentanda: non autem crempla. Unia.

l ¶ Non crẽpla. ar. q̃ p̃ originalia est. ꝓbandũ. vt ¶. j. de eden. p̃cra. tor: ¶. ff. de fi. instru. l. ij.

m ¶ Insinuent. i. in iudicium oñdãt ad aliquã ꝓbationẽ faciendã. Uel insinuent. i. publicent ad eternã rei memoriã ad fidẽ habẽdam. de publicatione loquitur. ſ. de rescin. l. publicari. ¶. l. consulta.

n ¶ Si qua. ꝑsonalia. Quid ſi ꝑsonalia: certe idẽ. q̃ ꝗre a liud esse debeat non video. ff. ad. l. aquil. illud.

o ¶ Carcant. Contra. ſ. deno. co. fa. §. pe. Solu. vt ibi.

Sacrilegij.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

SAcrilegij. ¶ Casus. Imperator ꝛcesſit immunitatem domino ſid. vel aliqs aliud priuileg ium: dicit a quibuſdã q̃ diſs. ſid. non eſt dignus talem habere immunitatẽ vel dignitatez: dicitur q̃ q̃ tale aliquid dicit/incidit i crimẽ ſacrilegij. nam inſtar ſacrilegij eſt reputare aliq̃ dignũ quẽ imperator approbauit. ¶ Nota primo ex hoc ter. ibi diuims. q̃ reſcriptum imperatoris dicitur res diuina: quia eſt deus in terris: vt not. in l. iubem⁹. ſ. ô ſacrofan. eccle. ¶ Nota ſcdo ex verbo dignitatib⁹. q̃ imperator poteſt conferre dignitates alicui nõ habẽti: ⁊ nobilitare quẽcũq; vult ſm Bal. ⁊ Pau. ô caſtro hic.

a Sacrilegij. Dic caſus. vt. ff. de reiu. gdam ꝓſulebat. ⁊ fac. ſ. de cri. ſac. l. ij. ⁊. ſ. de ſacrofan. eccle. placet. ⁊ de preci. impe. offe. l. vniuerſis.

SAcri. ¶ Caſ⁹. In reſcriptis emanãtibus ab imperatore fiebat ſubſcriptio impera toris. vt. ſ. c. l. ſancim⁹. crederet qs q̃ illa ſubſcriptio poſſet fieri ô q̃libet liquoꝛe vel q̃libet icauſto: non eſt ita dicit imperator: ſz debet ſcribi de quodam incauſto quod debet fieri ô duobus piſcibus: ô murice ⁊ conchilio: qui debẽt coburi: et ex illo puluere fiet incauſtũ impiale: et niſi de tali incauſto fuerit facta ſubſcriptio nõ valet reſcriptũ. Diceret aliqs ꝛoman⁹ volo tali incauſto ſcribere rõnes meas ⁊ facere: dicit ipe ratoꝛ q̃ non licet aliciui bẽ niſi ipi ſoli: ⁊ ſi aliqs bẽ tẽptauerit ꝓna capitali puniet. Auianus.

b Sacri affatus. id eſt noſtra reſcripta. Et no. quedam referri bac. l. ſine q̃b⁹ ñ valet reſcriptũ que tamẽ bodie non ſeruantur.

c Cultu. i. aſpectu.

d Luſtrentur. i. ſcribãtur et toto. vel ver⁹ luſtrẽtur. i. illuminent vel cinabrizentur.

Ter. l. vniuerſa. hec. l. eſt canoni gata. xxv. q. q. vniuerſa

c Signentur. i. illuminẽtur affatus. Eſt autẽ murex/piſcis q̃ dz coq. ⁊ conchilium eſt aial ſine capite q̃ dz comburi ⁊ poſtea vtrũq; teri vt ex eo fiant ſigna in reſcriptis. Accurſius.

f Jn cbarti⁹. De bombice.

g Mẽbranis. de oui bus. ⁊ dicuntur mẽbrane: q̃ de membris aniꝰ maliũ eripiuntur.

Mẽbra ne vñ dicã tur.

SAcrilegij⁹ inſtar eſt diuinis ſuper quibuſcunq; adminiſtrationibus vel dignitatibus ꝓmulgandis obuiare beneficijs.

¶ Reſcripta ⁊ priuilegia imperialia debent ſcribi de imperiali incauſto: in membranis: ⁊ debet eſſe ſubſcriptio. ꝓpria manu principis: ſi iſte ſtilus omittatur reſcripti⁹ ⁊ priuilegium eſt nullum. Hoc dicit Bal. Vel ſic. Reſcripta debẽt eſſe ſcripta cũ icauſto cocti muricis: ⁊ in chartis membranis: alis nõ valent. Et nemo priuatus tale icauſtũ bẽ põt ſub pena capitis ⁊ bonoꝝ amiſſione. b. d. Saly. bodie nõ ſeruatur: vt in glo.

Jmpa. Leo. a. Hilariano magiſtro officioꝝ ⁊ Patricio. Lex. vj.

SAcri affatus⁹ quoſcũq; noſtre manuſcriptudinis in quacunq; parte paginarum ſcripſerit auctoritas: non in alio vultu⁹ penitus aut coloꝛe niſi purpurea tantummodo inſcriptione luſtrẽtur⁹: ſcilicet vt cocti muricis ⁊ triti ebibiq; ardoꝛe ſignẽtur⁹. Eaq; tñmodo fas ſit ꝓferri vel dici reſcripta in quibuſcunq; iudicijs: q̃ in chartis ſiue membranis⁶ ſubnotatio noſtre ſubſcriptionis impreſſerit⁵. ¶ Hanc autez ſacri incauſti confectionez nulli ſit licitus aut conceſſus habere: aut quere re: aut a quo q̃z ſperare. ¶ Eo videlicet q̃ hoc aggreſſus fuerit tyrãnco ſpiritu poſt proſcriptionez bonoꝝ omniũ capitali non im merito pena plectendo.

¶ Non valent reſcripta principis niſi apponatur clauſula ſi preces veritate nitantur: ⁊ puniantur qui reſcripta dictant vel ſcribunt hac clauſula non apposita. Hoc dicit in prima parte. Jn ſecũda parte dicit ꝙ pragmatica ſanctio ſeu cõſtitorialis determinatio non habet locuz⁹ cauſis ſingulozum: ſed in cauſis arduis vniuerſitatum vel coꝛporum. Hoc dicit ⁊ eſt nota. Bal.

Jmperator Zeno. a. Sebaſti. ꝓfec. pre. Lex. vij.

VNiuerſa reſcripta ſiue in perſonam⁷ precantium: ſiue ad quẽlibet judicẽ manauerit que vel adnotatio⁸ vel queuis pragmatica⁹ ſanctio nominetur: ſub ea condictione ꝓferri precipimus ſi preces veritate nitantur. ¶ Nec aliquem fructum precatoꝛ mendaxoꝛaculi¦pcipiat ipe

Titus. Tit. XXVII.

ſubibunt: ⁊ hoc faciunt curiales. Jtez in curia dñi imperatoꝛis erant ſcrimiarij ⁊ notarij: dicit illis imperator ꝙ non dz aliquis illoꝝ illici teſaliqua reſcripta dictare vel ſcribere: nec recipiant hmõi reſcripta: ⁊ ſi ſ̃ fecerint punientur. Dicit in fine q̃ nõ vult facere ꝓagmaticã aliquam ſanctionem ad poſtulationem alicuius priuati niſi fuerit ad poſtulationez alicuius ciuitatis. vt ſine dicit. Cetera omnia plana ſunt vſq; ad titulũ ô cedẽdo. vide p te. Ymia.

i Jmperſonã. vbi ipeꝛator alloqtur ipſos ꝓcantes.

k Adnotatio. q̃ ſit ſpõtaneo motu.

l Pragmatica. i. cãvẽtilata in auditoꝛio.

m Queſtio fidei. i. inq ſitio. i. ſupioz adiectio: ſi preces veritate nitanꝛ ſz fm cano. valet reſcripti⁹; etiam ſi hec verba nõ appoꝛtanꝛ: quia tacite intelligũtur. vt ex ô reſcriptis. c. q̃. 2 ad h. ſ. titu. i. ⁊ ſi non cognitio. Sz Pe. dixit etiã fm. l. ſi non inferantur valere reſcriptum. quod eſt cõtra. l. hãc. Item dixit ꝙ ſi eſt ſiferta hec clauſula ꝓſumitur ꝙ impetrãte vt verum dixerit: ſi autẽ nõ exꝓſſerit tũc ſez preſumitur. q̃ diſtinctio non probatur lege.

n Queſtoꝛ. i. cancellarius bodie. Et no. ꝙ in fine reſcripti dz cẽ ſubſcriptio queſtoris q̃ cõtineatur iter quos: ⁊ ad quem iudicẽ: ⁊ p quam perſonã fuerint directa. vt i auten. vt diuine inſt. ſi. ſubſcrip. ba. gl. queſt. col. vij.

o Sanctiones. i. reſcripta que dantur conſilio procerum. Accur.

p Schola. Jd eſt vniuerſitas hominum.

q Et: bis etiam veritatis. Jd eſt ſi preces veritate nitatur: debet eñ boc apponi fz. l. ij. D. direxit cõtra: ſed non bene.

¶ De ſtatuis ⁊ imaginibus. ¶ Quia p reſcripta cõcedebantur fieri imagines in ſuiꝑel alie nũ bonoꝝ: ideo de bis ponit. Et ẽ differẽtia inter ſtatuam⁊ imaginẽ: qz in ſtatua nibil eſt qõ hominis effigies nõ dẽ ſignet: ſz in imagine ſic: eſt pictura. Vel dic ꝙ ſit de principe: nunc de ſtatuis ⁊ imaginibus q̃ ad eius reuerẽtiam pertinent.

Statua et imago differunt. Ter. ibi ⁊ dulãdi. no. et b ter. fm Pau. de ca. bic q̃ adulari eſt ſpes ꝓditionis.

Adnotatio. Pragmatica.

Queſtoꝛ ẽ cãcellari⁹.

Sz gs. Accẽpiſſe id eſt fie ri ꝓmiſiſſe.

r

b Jmpreſſerit. i. ſcripſerit.

Vniuerſa. ¶ Caſus. Hac. l. tractatur ſub qua forma debeãt ipes trari reſcripta: ⁊ dicit ꝙ imperator dz ſcire fidem precum vtrũ veritatem cõtineant vel non: ⁊ tunc debet reſcriptũ concedi: neq; valet reſcriptũ niſi illa clauſula. ſ. ſi preces veritate nitant⁊ fuerit inſerta: ⁊ ſi queſtoꝛ manum apponat reſcripto debet diligenter inſpicere ſi ſi uenerit ibi illam clauſulam: quã ſi nõ inuenerit debet tũc ſubtrahere reſcriptum quaſi nullum. quod ſi iudices ſuſceperint/reprehenſionez

s Eneas. i. de ere.

t Extra. i. ſine.

v Jmperiale. i. ſine licentia principis. Accur.

x Pollinit. i. vituperauit.

y Titulis. vi em illicite erto: iſſe. i. accepiſſe dignitatẽ quã mõ pdi

z Subiturum. nam erit infamis.

a Nec eos. puto officiales.

b Jgnauie. i. per ignoꝛantiam ⁊ ſecordiam.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a SI quãdo. Adorationis. Quia non debet adorari ibi dominus imperator.
b Probet. s. iudex.
c Presentiam. i. ꝓpter suam presentiam.
d Inuic. Iniuriam. id est si esset iniuria si hoc fieret.
e Propulsari. Id est prohiberi. Abuti. i. remoueri. facit. j. l. proxi.
f Et virtutis. Nouissi. ff. de inst. et iu. l. j. in prin. et. j. de nupt. si libertam. et. ff. de episc. et cle. quisnam venerabilis. Et curiosus.
g Oportet. vt si aliqs vellet facere statuã non debet facere collectam inter amicos ad faciendam statuam.
h Postulata. A principe vt mãdet iudici terre q permittat ea fieri.
¶ De his q ad statuas confugiunt. ¶ Quia ad statuas (de quibus dictum est) quidam cõfugiebant homines: ideo ponit de confugientib ad statuas. Vso.
i SI ad statuas. Iniudic. Id est blasphemie. asblasim. creandi. dicebat eñ se fugisse ad statuas: qr tiri volebat eũ interfici cere cum non esset verũ. et hoc faciebat causa imfamandi tirium.
Ter. ibi: et pensis prospi. s. gl. vl. in fi. l. c. mãdam. inducit hãc. l. in ar. q si eps accedit ad ecclias sibi subiectas. p suis ppriis necessitatibus non debet ꝓpurari ab ecclesiis.
k Vindicentur. Nam pumentur illi qui volebant isti iniuriari si ad aliquẽ actũ. pcessissent. nam als fola cogitatio ne nõ puniretur nisi in casibus. vt. ff. de pe. l. cogitationis. et de hac pene habes notatus. s. de epi. et cle. l. si quis nõ dicam rapere. et. s. de his qui ad eccl. confu. pseuti. circa prin.
l Atribus. Id est maleficijs.
m Sententia. Nã vinculis publicis mancipatur. vt. ff. de pe. l. capitalium. s. ad statuas. et facit insti. de bis qui sunt sui vel alie. iu. s. fi.
¶ De officio pfecti pretorio orientis et illirici.
¶ Dictum est. s. de ꝓcipe q caput est omniũ magistratuũ. Hunc audiamus de aliis magistratibus qui sunt principis tanq capitis mẽbra. vt. j. ad. l. iul. maie. l. si quis ibi. Nam et ipsi sunt pars corporis nostri. Vso.
n Ibell. supplicatorius.
o Mopõt. licet fuerit rescriptum ad eũ libellũ.

SI quando nostre statue vel imagines erigitur: seu diebus (vt assolet) festis siue communibus: ad hũc iudex sine adorationis ambitioso fastigio: vt ornamentum dicti vel loco et nostre recordationis sui probet accessisse presentiam.
Populares non debent cogi ad cõferendum ꝓ principum statuis. Hoc dicit Salycetus.
Imperatores The. et Valẽ. aa. Flo. pre. pre. Lex. iij.
IN nostre serenitatis imaginibus ac statuis erigẽdis puate collationis iniuriam ꝓpulsari ꝓcipimꝰ: ne quid in eis suũ collato: agnoscat.
Sine principis licẽtia non potest erigi statua in honorẽ alicuius virtutum ꝓmia merentis: hẽ expensis populariꝰ: hẽ illius in cuius honorẽ erigitur. hoc dicit Salycetus.
Idem. aa. et. cc. ad Notũ comitẽ et magrm officiorum. Lex. iiij.
ET virtutis premia tribui merentibus conuenit: et aliorum bonores aliis damnorum oc casionem fieri non oportet. Idcirco quoticns vel iudicibus nostris: vel cuilibet alij statua fuerit a quocũq collegio: seu officio: vl in hac sacratissima ciuitate: vel ꝓuinciis postulata: nequaq ex descriptione sumptis colligi patimur: sed cius cuius ad honorem petitur expensis ꝓprijs statuas collocari ꝓcipimus.
De his qui ad statuas confugiunt. Lex. xxviij.
Qui confugerunt ad statuas principis ab omni violentia debẽt esse tuti: si tñ sine iusta causa ibi confugerint vemũt puniendi. b. d. Saly.
Imperatores Valen. Theo. et Arch. aaa. Cinco pfecto pretorio. Lex vnica.
QUi ad statuas vel virandi metus vel crẽdi inuidie causa cõfugerint: si certas habuerint causas quibus confugere ad imperatoria simulachra debuerint: iure ac legibus vindicentur. Sinuero probati fuerint artibus suis inuidiam inimicis creare voluisse: vltrix in eos sententia proferatur.
De offo pfecti pretorio oriẽtis et illirici. Titu. xxix.
Imperator Alexãder. a. Theodo. Lex. j.
IBellus pfecto pretorio datus pro litis cõtestatiõe haberi nõ potest.
Nota q pfectus pretorio põt facere legem generalem: et in hoc dicit glosa q equiparatur principi. Saly cetus.

IDem restituto. Lex. ij.
OMnes ꝓ a pfecto pretorio datã: et si generalis sit minime legibus vel constitutionibus ꝓtraria: si nihil posita ex auctoritate mea innouatũ est equum est seruari.
Nota q ꝓpter valitudinez vel negligentiam furtuꝫ vel tartariam iudices possunt renouari ab officio. Saly.
Imperatores Valen. et Theodo. et arch. aaa. Tirio. ꝑ. p. Lex. iij.
SI quos iudices vel propter aduersam vel longinquam corporis valitudinez: vel propter negligentiam vel furtuꝫ: vel simile aliquod vitium sublimitas tua inutiles esse repererit: his ab administratiõe remotis: et vice eorum alijs subrogatis: furibusq penis legitimis subactis: ad nostre mansuetudinis sententiã: nõ crimina sed vindicta referatur.
De iniuria vel iniustitia iudicis pfecto subdita cognoscit ipse pfectꝰ. Hoc dicit Salycetus.
Idẽ. aaa. Adoxo. comiti et magistro vtriusq militie. Lex. iiij.
OMnes ordinario iudici semp illustris est cognitio pfecture: licet militari viro ab eo facta fuerit iniuria.
Imperatores Dono. Archa. et Theo. aaa. Anthemio. pfe. pre.
SI q post hac velut indebitis oneribus grauati ad pces crediderint ꝓuolãdũ: siue de nauclarijs rõnibus siue trãsactionibus rescripta: que de oibus his atq; hmõi ordinationibus omitti cõtigerit: ad sedem sublimitatis tue referantur.
De officio pfecti pretorio africe: et de omni ciusdem dyoceseos statu. Titu. xxx.
IN noie dñi nri icsu xpi imperator Cesar: flauius: iustinianꝰ: alemanicꝰ: goticus: germanicus: frãcus: atticꝰ: alanicꝰ: vuãdalicꝰ: africanꝰ: piꝰ: felixꝰ: icly tusꝰ: victorꝰ: ac trũphator: semp augustus arch. pfec. pto. africe.
QUas gras aut quas laudes oño: deo nostro icsu xpo exhibere debeam: nec mens nostra potest concipere: nec lingua proferre. Multas quidẽ antea a deo meruimꝰ largitates: et innumerabilia circa nos ciusdem beneficia confitemur: ꝓ quibus nihil dignũ nos egisse cognoscimus. pre omnibꝰ tamen hoc quod nunc opotẽs deꝰ per nos ꝓ sua laude et ꝓ suo nomine demonstrare dignatꝰ est: excedit oia mirabilia opera que in seculo ꝓtigerunt: vt africa per nos tã brevi rẽpore recepit libertatem antea. c. et. v. annos ab vuãdalis captiuata: qui aiarum fucrant simul hostes et corporum. nazaias quidem diuersa tormenta atq; supplicia nõ ferentes rebaptizando ad suã perfidiam transiferebãt. Quapropter ꝙ liberis natalibus clara iugo barbarico durissime subiugabãt. Ipsas quoq; dei sacrosanctas ecclias suis pfidijs maculabãt: alijs vo ex eis stabula fecerũt. Vidimꝰ venerabiles viros q absciss radicitꝰ liguis penas suas miserabiliter loquebantur. Alij vero post diuersa tormenta per diuersas dispersi ꝓuincias vitam in exilio pegerunt. Quo ergo sermone aut quibꝰ operibus dignas deo gratias agere valeamus: qui per meultimũ seruũ suũ ecclesie sue iniurias vindicare digna tus est: et tãtarum. puinciarum pplos a iugo scruitutis cripere. qõ beneficiũ dei anteceſſores nostri non meruerũt: qbus

p Omnem. als formã: als nommã. Et nota pfectus face re leges: sicut ꝓinceps: sic nec ab eo appel latur. vt. j. de sen. ꝓ. pre to. l. j.
q SI quos iudices. Dis. scilicet iudicibus.
r Semotis. sic episcopus degradatur sic inutilis. et ad hoc. s. de be re. ma. quicũq. z. j. de ser. fug. l. mancipia. z. ff. de suisꝑ. tut. de em. s. fi. z. ff. de cu. re. l. carceri.
s Subactis. alias subiectis.
Ter. sibi ne gligẽtia. cõ cor. gi. j. an te fi. in. c. di lecti filij. de renũ. et facit c. intimasti. de appel. cõ cor. cetus. c. cũ admonasterũ. sticia glo. sup vb. negligens. extra s fiat. mo. vbi abbas si sit ne gligens remouere debet a dignitate.
De ordinario iudice. deliquente.
t Ab eo. s. ordinario.
De officio pfecti pretorio africe.
Clas gras. Nota q dam bõa vba cis ca prin. z nõ legũtur itte due leges.
u Ut unum. Nota hõ vocat semperatorẽ vltimũ seruũ minimum: sic papa dicit rescriptꝰ ser nus seruorum dei.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

runt: quibus nō solū africā liberare non licuit: ſ; z ipſaz romā videꝝ ab eiſdē vuandalis captā: z oia impialia ornamēta i africā exide trāſlata. nūcvo deus p ſuā miſe ricordiā nō solū africā z oēs puicias nobis tradidit: ſ; z ipſa impialia ornamēta q̄ capta roma fuerant ablata nobis reſtituit. Ergo poſt tāta bñficia que nobis diui nitas p;ulit: ſ; de dñi dei nr̄i mia poſtulamus: vt p;ouin cias quas nobis reſtituere dignat⁹ eſt: firmas z illeſas cuſtodiat: z faciat nos eas ſm volūtatē ſuā ac placitum gubernare: z victoria africa ſentiat omnipotentis dei miam: z cognoſcāt eius bñficatoꝛes a qua duriſſima ca ptiuitate z iugo barbarico liberati ſunt: i quāta liberta te ſub fidelliſſimo nr̄o imperio meruerūt degere. ¶ Doc ctiā depcates eoꝝdm⁹ ſancte z glorioſe ſemp virginis z dei genitricis Marie precib⁹: vt quicqd min⁹ eſt rei publice noſtre per nos vltimos ſeruos ſuos reſtituat i ſuo noie de⁹: z dignos nos faciat ſcruitiū ei⁹ adimplere. ¶ Deo itaq; auxiliāte. p felicitatē reipublice nr̄e per hāc diuinā legē ſancim⁹: vt oīs africa quam nobis de⁹ pſtitit: p ipſius miaz optimū ſuſcipiat ordinē: z p;opziā habeat p;afecturā: vt ſicut oriēs atq; illiricuz ita z afri ca p;oziana maxima poteſtate ſpecialiter a nr̄a clemen tia decoret. cuius ſedē iubemus eſſe chartaginē: z i pre fatōe publicaꝝ chartaꝝ p;afecturis alijs eius nomē adiungi: quam⁹ nūc tuā excellentiā gubernare dcce. mi mus. Et ab ea⁹ auxiliāte deo ſeptē. puicie cū ſuis iudi cibus diſponant: quaꝝ ſcigi z q̄. pcōſulariꝝ anteavoca batur chartago: z biſantiū ac tripolis rectores habeāt cōſulares. reliqua vero: id eſt numidia et mauritania z ſardinia a pſidio⁹ cū dei auxilio gubernētur. Et in offi cio quidē tue magnitudinis: necnon p;o tempore viri magnifici p;afecti africe. ccc. nonaginta ſeruiros per di uerſa ſcrinia et officia militare decernimus. ¶ In offi cijs vero conſulariū ac preſidū quinquaginta homi nes per ſingula officia eſſe ſancimus. que vero emolu menta ſeu magnificentia tua ſiue cōſulares z preſides: z quid vnuſquiſq; ex officio eoꝝm de publico conſequi debeat nouitia ſubter annexa declarat. ¶ Optamus er go vt omnes iudices noſtri ſm voluntatem z timorem dei et noſtram electionem atq; ordinationem ſic ſuas adminiſtrationes gubernare ſtudeant: vt nullus eoꝝ ad cupiditatē ſit deditus: autviolentias aliquas vel ipe inferat iudicibus aut officijs eoꝝ: aut quibuſcūq; alijs collatoꝝ⁹ inferre permittat. Licet eſſi per omnes p;o uincias noſtras deo iuuāte feſtinem⁹ vt illeſas habeāt collatores: maxime tamē tributarijs dyoceſeos africa ne ſ;ſulimus: qui poſt tantoꝝ tēpoꝝ captiuitatē me ruerunt (deo iuuāte) per nos lumen libertatis aſpicere. ¶ Ergo iubemus omnes violentias z omnē aucriam ceſſare: z iuſtitiam atq; veritatem circa omnes noſtros tributarios reſeruari. Sic enim z deus placatur: z ipi poſſunt celeri⁹ ſicut collatores alij noſtre reipublice re leuari atq; florere. ¶ Sp;otulas etiam ab officio tā viri magnifici p;afecti africani q̄s reliquoꝝ iudicum ſic exigi iubemus quomodo in noſtris legibus eſt diſpoſi tum: z ab omni republica noſtre cuſtoditur: vt nullus audeat quocūq; tempoꝛe vel quocunq; modo earū ex cedere quantitatē. ¶ Hoc etiam preſenti ſanctione credi mus ordinandū: vt nō multa diſpendia p;o completio ne chartarū vel codicillorum: vel in noſtro latriculo: vl in ſcrinijs p;afecti p;etoꝛioꝝ per africam iudices ſuſti nere videant. cuia ſi ipſi diſpendijs leſi non fuerint nul lā babeāt neceſſitatē ciuſdē nr̄e africe tributarios p;e grauādi. ¶ Jubemus ergo vt iudices oyoceſcos africa ne tā ciuiles q̄m militares in noſtro latriculo. p codicillo rū atq; chartularium p;omotionis ſue cōſuetudinibus nihil vltra q̄s ſex ſolidos p;ebeat. arveꝛo in ſcrinio p;e fectoꝝm non vltra duodecim ſolidos cogantur infer re. quem modum ſi quis exceſſerit: ipe quidem iudex tri

a Exoramus. ſcz deum.

b Pdilice. i. q̄i nos ſcribe mus etiaz p;afectis: etiaz bute videamur ſcribere in ter alios.

c Quā. ſcz ſedem.

d Alb ea ſede. f.

e Annera. vt. j. e. ſ. hoc ēt ſimile bū j. l. pri. ſ. ad hoc in hem⁹. Etc.

Text⁹ ibi: electionem. concor. c. cū olim. tūcta glo. ſuper. 2ceſſim⁹. ex tra de offic. vbi recitan tur b;ba.

ginta librarū auri diſpēdio ſubiacebit. Officiuz vo cius nō ſolū ſimile diſpēdiuz: ſed et capitale periculū ſuſtine bit. Nam ſi aliqs ex quacūq; parte auſus fuerit tuſſio nes nr̄as excedere: z nō feſtinauerit cum dei timoꝛe eas ſeruare: nō ſolū dignitatis aut ſubſtantie periculū ſuſti nebit: ſed etiam vltimo ſupplicio ſubiacebit.

Idē. a. Baſſiliano magiſtro militū p;oūcē. Lex. ij.

¶ In nomine dominī nr̄i Jeſu chriſti ad oīa cōſi lia: omnēq; actus ſemper. pgredimur. Per ipm enim iura imperij ſuſcepim⁹. Per ipſum pace cuz per ſis i eternum cōfirmauimus. Per ipſum acci buſſimos hoſtes z fo;tiſſimos tyrānos deiecim⁹. Per ipſum mul tas difficultates ſuperauim⁹. Per ipm z africaz defen dere: z ſub nr̄m imperiuz redigere nobis conceſſum eſt. Per ipm quoq; vt noſtro moderamine recte gubernet z firme cuſtodiatur cōſidimus. Ut̄i iam per eius gratiā etiam ciuilium adminiſtrationū iudices z officia ſingu lis africanis p;ouincijs cōſtituim⁹: attribuentes quidē emolumētū quod vnuſquiſq; percipere debeat. Ad ci igitur p;ouidētiā etiā nūc animū noſtrum referentes: z ad armatas militias z duces militū ordiari c diſponim⁹.

¶ Sancim⁹ itaq; vt dux militū tripolitane p;ouincie i leptimagneſi ciuitate ſedes interim habeat. Dux ve ro biſanzene p;ouincie in capſa z alepte ciuitatibus in terim ſedeat. Dux vero numidie p;ouincie i cōſtantino politana ciuitate ſedes interim⁹ habeat. Dux aūt mau ritanie p;ouincie in ceſariēſi ciuitate iterim ſedeat. Iu bemus aūt vt in tri aiecto quod eſt contra hyſpaniaz q̄ ſcpte dicitur: q̄tos p;ouiderit tua magnitudo de mi litibus vna cum tribuno ſuo homine p;udente z deuo tionem ſeruante reipublice noſtre per omnia conſtitua tis: qui poſſint z ipſum traiectum ſemper ſeruare: z om nia quecunq; in partibus hyſpanie vel gallie ſiue fracto rum agūtur: viro ſpectabili duci nunciare: vt ipſe tue magnitudini referat. In quo traiecto etiā p;omones⁹ quantos p;ouideris ordinari facias. ¶ In ſardinia autē tam iubemus ducem ordinari: z cum iuxta montes vbi barbarite videntur ſedere: habeat cen milites p;o cuſto dia locoꝝm quantos z ibi tua magnitudo p;ouiderit. z omnes diligēter p; omiſſis ſue cuſtodie p;ouincijs iu gilēt: z ab omni boſtū icurſiōe ſubiectos noſtros tucā tur illeſos: vt feſtinent die noctuq; dei inuocando auxi liū z diligēter laborando vſq; ad illos fines p;ouincias africanas extēdere: vbi añ inuaſionem vuādalorum vl mauroꝝ reſpublica romana fines habuerat: z vbi cu ſtodes antiq; ſeruabāt: ſicut ex clauſuris z burgis oſten ditur. Quarume⁹ aūtez ciuitates que p;ope clauſuras⁸ z ſunes antea tenebantur cum eſſent ſub romano impe rio conſtitute: auxiliante diuina miſericordia cum bo ſtes per partes expellūtur feſtinate cōp;ehendere actu q; munire: z in illis locis duces z milites per partes ac cedant vbi antea fines et clauſure p;ouinciarum erant quando integre africane ſeruabātur ſub romano impe rio p;ouincie: quod deo annuente cuius auxilio a nobis reſtitute ſunt ſperamus cito noſtris p;ouenire tempo ribus: z vt in ſecuritate et pace p;ouincie cum antiquis finibus integre reſcruentur: z vigilijs et laboribus de uotiſſimoꝝm militum z cura ſpectabilium p;o tempo re ducum cuſtodiant illeſe. quoniā ita conuenit vt ſcire p;ocerum cuſtodiant fines p;ouincie ſeruent: ne detur hoſtibus per cuſtodes fines p;ouincie ſeruent: ne detur hoſtibus licētia incurrendi aut deuaſtandi loca que noſtri ſubie cti poſſident. ¶ Quantos autem milites ſiue pedeſtres eti poſſident. ¶ Quantos autem milites ſiue pedeſtres cti poſſident. ¶ Quantos autem milites ſiue pedeſtres cti poſſident. ¶ Quantos autem milites ſiue pedeſtres c

Sicut ergo ꝓdictū ẽ iterim nūc duces ac milites ſm nr̃a diſpoſitionẽ i locis ſcu ciuitatib⁹ in qb⁹ iuſſimus ſedeāt: donec deo auxiliāte nobis ac reipublice nr̃e labores nr̃os in illis locis ꝓſtitui poſſint in qb⁹ vniuſcuiuſq; puicie antiquus limes ꝓſtitutus erat: qñ floꝛẽte romana republica memoꝛate puicie integre tenebant. Ꝓro limitancis vero ordinādis: qꝛ neceſſariū nobis eſſe videtur vt extra comitatẽſes limites p caſtra limitis limitanei ꝓſtituant q poſſint p caſtra ciuitates defendere limitis: terras colere: vt p alias puincialesvidẽtes eos p partes ad illa loca ſe ꝓferāt. Et exẽplū fecimus vnius numeri limitanoꝝ: vt ſm exẽplū qō miſimus p caſtra loca q̄ puiderit tua magnitudo: eos ad ſiſtitudinem nr̃i exẽpli ordinet: ſic tñ vt ſi inueneris de puincijs idoneaꝝ poꝛa: aut de illis quos antea milites habebant limitaneoꝝ ꝓſtituas numero i vnoquoq; limite: vt ſi aliqua foꝛſitan ꝓmotio fuerit/ poſſint ipſi limitanei ſine comitatẽſibus militibus vna cū militib⁹ p ducib⁹ ſuis adiuuare loca vbi diſpoſiti fuerint: nō lōge limitẽ excuntes: nec ipi limitanei nec duces coꝝ: vt nullū etiā diſpẽdiū a ducib⁹ vel ducianis p̃dicti limitanei ſuſtinẽāt: nec aliās ſibi ꝓſuetudines de coꝝ ſtipendijs p fraudes ad ſuuꝝ lucrū ꝙuertant. Hoc aūt nō ſoluꝝ in limitancos volumus obſeruari: ſꝫ etiā in comitatẽſes milites ꝛvnūquēq; ducẽ ꝛ tribunos coꝛūdē militu⁹ iubemus vt ſemp milites ad exercitationẽ armoꝝ tenēāt: ꝛ nō ꝓcedāt eos ocuagari: vt ſi qñ neceſſitas ꝓtigerit poſſint inimicis reſiſtere: ꝛ nullū audeāt duces aut tribuni comeatalem de ipſis dimittere ne dū ſibi lucrū ſtudeāt ꝓficere cuſtoditas nr̃as relinquant puincias. Mā ſi vſurpauerint memoꝛati duces vel officia coꝝ ſeu tribuni comeatalẽ de militib⁹ reſtinquere: aut aliq̄ lucrū de coꝝ emolumẽtis ſibi acqꝛere: b nō ſolū q̄druplo iubem⁹ publico repẽdere: ſꝫ etiā ꝛ dignitate cos puari. Magis cū debent ꝛ duces ꝛ tribuni ſupra deputata ſibi emolumẽta fm labores ſuos a de nr̃a largitate remuneratione ſperare ꝛ nō de comeatis militū aut coꝝ ſtipẽdijs lucrū ſibi acqꝛere. Quoniaꝛ iō ordinati ſunt milites vt per ipſos puicie vindicẽtur: ꝑcipue cū ſufficiẽter ꝛ ipſis ducib⁹ ꝛ officijs coꝝ emolumẽta ꝓſtitimus: ꝛ ſemp puidem⁹ vnūquēq; fm laboꝛes ſuos ad meliores gradus ꝛ ad maiores dignitates ꝓducere. poſtq̄ vero deo placuerit: ꝛ p tuā magnitudinẽ limes ois in antiquum ſtatū peruenerit ꝛ bñ ordinatus fuerit: tūc vbicūq; neceſſitas emerſerit viri ſpectabiles duces inuicẽ ſibi (qñ vſus exegerit) auxiliū ꝓbeāt: vt puincie ſeu limites coꝝ vigilijs ꝛ laboꝛib⁹ (deo iuuante) illeſi cuſtodiant. Sicut aūt iubemus audaces ꝛ feroces ꝛ inimicos iudices ac milites nr̃os eſſe: ſic volum⁹ eos mites ꝛ benuolos circa collatoꝛes nr̃os exiſtere: ꝛ nullū damnū nullāq; leſionẽ in eos efficere. Si aūt quiſq; de militibus auſus fuerit b quācunq; leſionẽ tributarijs noſtris inferre: periculo viri ſpectabilis ducis ſeu tribuni ꝛ principis digna vindicta afficiatur: ꝛ indemnes tributarij nr̃i cuſtodiantur. ſi vero ꝓ quibuſdam cauſis interpellatio apud nr̃os iudices facta fuerit: iubemus non amplius ſportularum noie q̄ſ noſtris legibus diffinitum eſt exactoꝛes accipere: penā ciſdē legibus inſertam ex tranſgreſſione formidantes. Cū aūtem deo annuente africane noſtre puincie per tuā magnitudinẽ fm noſtrā diſpoſitionẽ ordinate: ꝛ limites in antiquum ſtatū reducti: omnis africa ſic detẽta fuerit ſicut erat. Cū ergo hec omnia (deo iuuante) ꝓſente tua magnitudine diſpoſita ꝛ ꝓfecta fuerint: ꝛ p laboꝛes tuos antiquos fines ois africa receperit ꝛ docuerit nos de oñi ordinatiõe totius africane dyoceſcos: id eſt q̄ti ꝛ q̄ mi lites in quib⁹ locis vl̃ ciuitatibus conſtituti ſunt: ꝛ q̄ti limitanei in quibus locis ꝛ militijs collocati ſunt: tunc iubemus tuam magnitudinem ad noſtram clementiā remeare. Intereа vero ſi aliquas ciuitates ſeu caſtella ſ per limites conſtituta ꝓuiderit tua magnitudo nimie eſſe magnitudinis: ꝛ propter hoc nō poſſe bñ cuſtodiri: ad talẽ modum ea conſtrui diſponat vt poſſint peꝛ paucos bene ſeruari. Cum autem magnitudo tua omnibus diſpoſitis ad nos remeare iuſſa fuerit: tūc duces vniuſcuiuſq; limitis quotiẽs ꝓ ꝓponendis ciuitatib⁹ aut caſtris: ꝛ ꝓ ſtipendijs ſuis aut ꝓ annonis aliq̄ opus habuerint celerius ad virū magnificū ꝓfectum per africam ſignificent: vt ipſe que neceſſaria fuerint feſtinet facere: ne aliqua ꝓtractio ꝓuiciis noceat. Ea vo que ipſe fecerit: vel que adhuc neceſſaria ꝓcurãda ſunt poſtea ꝛ memoꝛatus vir magnificus ꝓfect⁹ africe ꝛ viri ſpectabiles duces: ꝛ de aliis omnibus que ibi aguntur frequenter ad nos referant: vt benefacta confirmemus: ꝛ que oportunius debẽt fieri ex noſtra diſpoſitione peragantur. Hoc etiam decernimus vt iudices qui ordinandi ſunt per africanos limites: nihil amplius ſacratiſſimo palatio cuilibet perſone vel dignitati aut in pꝛetorio per africaꝝ ꝓfecture vel magiſterie ptātis ꝓbeāt: miſi q̄tū ſubter annexa c declarat notitia. Maꝝ ſi quis amplius q̄ in ſubdita notitia taxatū eſt vſurpauerit ſeu acceperit: trigita libꝛarū auri mulcte depẽdat noie: cū ꝛ periculo indignationis nr̃e ſerenitatis ſubiacebit. nulla alia qualibet perſona aut dignitate aut officio accipiẽte aliqd ab eis ꝓter illos quoꝝ noia in ſubiecta notitia cõtinẽtur. Ad hoc iubemus vt (deo iuuante) vnuſquiſq; duꝝ ſeu coū officiuꝝ ſm q̄ notitia ſubter annexa detinet: emolumenta ſua ex tributis africane puincie ex kalendis ſeptembris inſtantis feliciſſime tertiedecime indictionis ꝓcipiant d. ꝛ hec notitia deo volẽte debet delegari iudicibus ꝛ coꝝ officijs in africa cõſtitutis ꝓ annonis ꝛ captu per ſingulos annos ꝓbendis. Ita vo ducis tripolitane puincie: ꝛ hominib⁹ eius anno nonageſimo ſingula annona ſol. quinq; cap. cen tū q̄nq; agintanouẽ ſinguli cap. ſol. ducẽtis octoginta duos aſſeſſoꝛi ducis ꝛ officio ac hoibus eius. xl. an. nonaginta ſeptẽ. Itẽ viro clariſſimo duci numidie ꝓuincie ꝛ hoib⁹ eius ſimiliter. Itẽ viro clariſſimo duci mauritanie ꝓuincie ꝛ hoibus eius ſimiliter. Item duci ſardinie inſule ꝛ hoibus eius ſilr. Itẽ notitia ꝙſtuduinuꝝ q̄ in ſacro laterculo ꝛ in pꝛetorio ampliſſime p̃fecture p africam tam in officio magiſtri militum ꝓ tpe dux p̃bere coꝛs vniuſcuiuſq; limitis ſicut in ſacro laterculo ſcr ſol. In officijs magiſterie militū ptātis ꝓ inſinuādis diuinis adminiſtrationibus ſcu diuine ſerenitatis affatibus ſoli. duodecim. Ꝓro offō ampliſſime p̃fecture p africā, p inſinuādis eius chartis ſoli. duodecim. Gloria itaq; tua q̄ p hāc ꝓagmaticā ſanctionẽ nr̃as ſtatuū tur eternitatis effectu mācipari obſeruariq; ꝓcipimus.

De officio pfecti vbis. Titu. xxvj.

Flos. q̄ licet ſpālis officialis ꝓſtituatur ſup annona vel abundātia vel ſup dāns datis: nō ꝓpterea tollit iuriſdictio quā poteſtas habet ſup his rõne vniuerſalis iuriſdictionis. cū iſta ꝛ ꝛ ꝛ. glo. i l. ſi. ſ. de iuriſ. om. iu. Saly.

Impera. Val. ꝛ Valẽs. aa. Voluſiano. p. p. Lex. j.

Studentibus nobis ſtatum vbis et annonariam rõnẽ aliq̄ firmare: i animo ſubijt cuiuſdẽ annone curam nō oibus deferri ptātibus. Et ne p̃fecture vbis abꝛogatum ſibi aliquid putaret ſi totum ad officiū annonariū redundaſſet: eidem pꝛefecture ſolicitudinis neceſſitatem mandamus ſꝫ non ita vt lateat officiū annonarie p̃fecture/ ſꝫ vt ambe ptātes

f Interea ca/ſtella. ſic papa pōt ō vno epiſcopatu ſua cere duos: ſic ꝛ impeꝛator pōt de duab⁹ ciuitatib⁹ facere vnā ꝛ extra. vt i auten. vt iudi. ſine q̄ ſuffra. §. nulli q̄. col. q.

g Annera. ſ. prima l.

a Labores ſuos. ſic. j. de offi. magi. offi. l. nemo.

b Aliꝝ ſuus fuerit. id eſt vſurpauerit.

c Reducti. ſcilicet eruur.

d Fuerit. l. ſit.

e Docuerit. ſcz tua magnitudo.

h Tudētib⁹, Recundaſſet. Id est ſi totum committeremus ꝓfecto annone.

i De offō ꝓfectivbis.

l Pfecture. Scilicet vbis.

m Lateat. quin ipe beat.

n Potestates. Pfectus vbis ꝛ ꝓfectus annone. vt eo. titu. l. iij. Potestas.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a Potestaa.i. pfectus vrbis.vt.l.i.ij.
b Exerceat.i.habeat.
c Noie.vocat eñ pfect⁹ vt ipe. Et no.h duo q⁹ iferio: subiit superio ri.vt.ſ.de offi.re.publice. L.potior. Et q⁹ noi ē de ſeruiēdū.vt.ſ.d defen.ci ui.l.defenſores.q.a.ē. ō cpi.2 cle.decernim⁹.i fi.
d Quod ꝓmulgat⁹. hec lex nō legit.
e Sāctionib⁹. Ips non habemus q̄ dicebāt qđ ſequitur 2 facit.ff.eo.l.i. ſ.cum vrbem.
f Tua. loquitur pfecto vrbis.
g Obſeruet.ſ.hoc.
h Alduocanda s. cōſeq; in eis nō habet iuriſditionem.
i Refect⁹. ñ legit.
k Vſurpat.no. pincipientibus aliqđ libꝝ q rogāt ſe dolares vt eos audiant ſine pīu dicio aliorum.
l Omnia. Genera. vt piſtoꝝ vel ſimilium. hec non legitur.
m Rumiceri⁹. Perſonarū.i.alias fuſcipiat curam.
n Locū. Sic.ff.de muſ ne.2 bo.l. vt gradatim. 2.ſ.de aduo.diuer. iudi ci.l.petitionē. Sz ar.ſ.i aut.ō mona.ſ.pe. col.j.

De offō magri militū

Hic titulus nō legit nec ſequēs de offi. q̄ſto. nec ſequēs de offi. magri officioꝝ. niſi in.l. nemo. vbi no. ſimile. ſ. de offi. pfec. pfto. affrice. l.ij. ſ. et ſp.a.ſ.d. pr. ſacro. ſcri.l. vnicuiq;.li.xij. Et.l.vl. ſup illo vb. ſubrogef pt notari. p pbēda vacāte.

o Ds. Precipim⁹ ſubaudi eos ſubiacere ſcētijs ciuilīū iudicū ſup quolibet negocio q militāt vltra ſtatutos. ſ. milites i offō magiſterie ptātis p oriētē.
p Qui. no. q̄ q nō fuēt mīcula fūt tēp⁹ puati.
q Sententiā ſ. ſubaudi iubemus.
r Ciuiliū. repete pitus
s Moris.
t Zlites. pilliricū. Cōſiſtūt. ſ. primo: ſed oia i ſuo ſtatu remanēt id eſt militēt i ſuis locis ne exp enſe ac.
v Pfectoraz. vbis.
x Procraſtinatiōe. lo quit mgro militum.
y Dia. repete diſtinat.
z Cum ppitia. Hic incipit. l. cū ppitia.
a Sed q̄. als quia.
b De offō questoris.

Hic titulus nō legit.

Latercul' quid ſit.

c Otius. Laterculi. i. cameræ ōputate ad thēſau

in ꝑtus ſibi negocij ē tuēand ciuilē annonaz: ſitq; ſocietas muneris. ita vt iferior: gradus meritū ſupe rioris agnoſcat: atq; ita ſuperior ptās d ſe exerceat d vt ſciat ex ipſo noīe q̄ pfecto debeatur ānone.

Non poteſt ad inquiſitionē procedi niſi fama precedat. Bart. Vel ſic. Solum obnoxij ſunt ad iudicem ducendi. b.d. ff. Salycetum.

Idem.aa.ad Pelium pfect. vrbis. Lex.ij.

Quod ꝓmulgatis e ſanctionibus e tuis ſinceritas preſcriptū cē nō neſcit: etiā ex pcepto nr̄o 2petēter obſeruet f: ne q̄ſdaz pſonas de pucijs eriſtimet aduocandas g: miſi tm̄modo ſuos officiales 2 boies populares huius alme vrbis ſeditioni obnoxios.

Pfectus vrbis preſt cunctis officialibus 2 poteſtatibus. Saly.

Imp.Valē.Gra.2 Valēs. aaa. ad Ruphinum. Lex.iij.

Refect⁹ aūt vrbis cunct q̄ itra vrbes ſunt añcellat dignitatib⁹: ptātib⁹ tñ ex oīm pte deriuat q̄ſtū ſine oī iniuria ac detrimēto honoris alicui vſurpat h.

Vniuerſi ciues 2 collegia pfecto ſunt ſubdita. h.d. Saly.

Imp.Theo.Val.Arch.aaa.ſeueri.comiti largitionū. Lex.iiij.

Omnia cor patorū gñā q̄ in ſtantinopolitana ciuitate verſant: vniuerſos q̄z ciues atq; populares pfecture vrbane regi moderamine cognoſcas.

Officius primicerij durat biennio: q̄ finito ſiue tpe ſiue more ſiue alia ratione ſequens in ordine matriculę locum eius debet obtinere. Saly.

Imp.Theo.Conſtā.pfe.vrbis. Rumiceri⁹ adiutor. Lex.v.

Tue ſedis officij ꝑ biennium q̄d in eodē gradu ex cōſuetudine pfce ordinationis meruit: curā inſup pſonarū i vſurpatiōe oī atq; ambitōe ceſſante ſuſcipiat: ſi cētiā adiecto vt ſi qs ex memorato ordine vel ꝺditiōis būane fine puētus vel alia quacūq; rōne militie gradū ꝓpoſſe amiſiſſe mōſtrabit ſolite ambitionis iniuria vacante locum k is qui iuxta matriculeveritatem ſequitur obtineat.

De officio magiſtri militum. Titulus.xxvij.

Imp.Val.2 Gra.2 Theo.aaa. Eufi.pfect.pret. Lex.j.

Viri illuſtres comites et magiſtri pedituꝫ 2 equitum in puinciales nullam pe nitus habeant potestatem: nec ampliſſima pfectura in militares viros.

Imp.theo.2 bo.aa.ad Hypatiū magiſtrū militū. Lex.ij.

Per orientem apparitores ſtatutos officij tui ad aliud iudiciū minime trahi oportebit.

Sciat ergo illuſtris magnificētia tua ſub tec ſiue ciuilit ſiue criminaliter appetantur) eos litigare debere.

Imper.Zeno.a.Sebaſt. pfecto. Lex.iij.

Os qui l vltra ſtatutos in officio magiſterie per oriētem poteſtatis militant: ciuilium quoq; iudicum ſententijs m ſuper quolibet negocio ſubiacere precipim⁹: quinetiam ſtatutis i tribunatijs collationib⁹ ciuiliū n quoq; iudicum diſpoſitionibus proculdubio parituris.

Imp.Anaſt.Joāni mgro militū p illiricum. Lex.iiij.

Zlites o de locis in qbus cōſiſtūt ad alia loca ſine ſpāli nr̄e ſerenitat⁹ auctōe nullatenus trāſferri pcipim⁹: ne cor expēſei locis i qb⁹ ꝺſiſtūt p minuant. Sed ſi forte q̄dā vrgēs 2 neceſſaria cā emerſerit: vtilitati ac ſecuritati reipublice tā āpliſſimā ꝓtoriānā pfecturā q̄ tuā ſedē ſine vlla perſtinatiōe q pſpicere ptinus ops: 2 ſuggeſtiones ad nr̄as aures deſtinare: iudicātes tā loca de qbus milites trāſferēdi ſunt: q̄ ea ad q̄ puenire cos opz: noiaq; fortiſſimoz numeroz in qb⁹ ꝺdem milites referunt: necnō quātitatē annonaruꝫ: 2 añoia r cām ob quā ꝺdem milites trāſferendi ſunt: 2 poſt talem ſuggeſtionem a nr̄a auctoritate competentia procedant.

Impa.Juſti.a.Zite.viro illuſtri magiſtro militū p armeniā 2 pontum polemoniacum 2 gentes. Lex.v.

Cum ppitia divinitate romanū nobis ſit ꝑcuꝫ declatū: ſolicita cura tāta diligētia ptractātes pſpe rimus: opoꝛtere etiā ptib⁹ armenie 2 pōto pollemonia co 2 gētib⁹. ꝓpuū magiſtrū militū p hāc legē cōſtituere: nāq; magnitudinē q nobis ex aīi geſtis optune 2mendata ē: idoneā ad talē foꝛe dignitatē 2 fidētes elegimus. Et cetraſq; puincias. i. magnā armeniā q ītior⁹ diceba tur: 2 gētes anticenā videl⁹ 2 igilenā hyrbunēniā ſophenā 2 ſophaniā: 2 pimā. 2 ſecdam armeniā 2 pōtū polemoniacū: q̄ tue cure cū ſuis ducib⁹ 2 militibus: comite armenie penitus ſubdato. cetcroſq; ſubditos numeros nō modo quos in pñti nouos ꝺſtituimus: ſꝫ 2 de pitalibus 2 oriētalibus 2 alijs agminib⁹ ſegregatos: nō tñ quantitatem coꝛ agminū minuentes: ſed q̄ plures eis addidum⁹ ſine reipublice grauamine 2 ſine augmēto ſumptuꝫ aliquantos ſubtraxim⁹. ita tamen vt poſt hanc ſubtractionem ampliores remāſerit q̄ vſq; ad noſtra felicia fuerunt tempoꝛa.

De officio questoris p. Titu.xxxiij. Lex.j.

Impera.Theo.a.Saluſtio.queſto.

Totius minoris laterculi c curam ſcias ad tue ſublimitatis ſolicitudinem ptinere: ita vt tuo arbitratu 2 ſcrinio memorie totius minoris laterculi dignitates hoc eſt pcepo ſiture 2 ois tribunatus 2 pfecture caſtrorum iuxta conſuetudinem pſcam clementie mee auctoꝛitate deinceps mittantur. Lex.ij.

Idē.a.Elico militi 2 magiſtro officij.

Omnes miores laterculi dignitates q̄ ſub cura ac ſolicitudie viri illuſtris q̄ſtoris cē anteā videbant: poſtea vo vl vniuerſe vel medie ad mgr̄os militū ptātē diſpoſitionēq; trāſicrāt: placuit nūc clemētie mee vetuſti tpis moꝛe renouato: ad pfca deiceps iura reuocare.

Impera.anaſt.a.Euſebio magiſtro officij. Lex.iij.

Officia 2 ditiones q̄ ptinēt ad viros deuotos i ſacro ſcrinio meoꝛie militātes nemini liceat ſub q̄cūq; occaſione ſine vlla diuine ſubſcriptiōis liberalitate

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

f Officia. No. ꝺpetrū 2 vico q locat queſtus ſine pincipe.
g Militātes. ſ. q̄ſtores.
h Peragere. ſine licentia pincipis.
i Ptās. ꝺcipitatus. ſ. q̄ſtores.
k Nomen. ſine pincipis.
l Ds. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
m Nemini. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
n Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
o Ds. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
p Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
q Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
r Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
s Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
t Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
v Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
x Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
y Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
z Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
a Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.
b Ciuiliū. Hic ſubaudi ſunt ſenatores.

¶ De offo magistri officiorum.

¶ Pucufeg ó illustrib? tractaut. ¶ Hunc incipit tractare ó spectabilib? Fz.p.g mediaz gerūt ad ministratione. vti aut. ó nó alie. aut pmu.§.vl.

a D col.ij. Hzo. ¶ Riuilegijs. Suffragio. i. precibus.

b ¶ Aldutor.i.ordo.

c ¶ Pretea. subauditille.

d ¶ Emo. Indultū. Id est rescriptuz.

e ¶ Admissi. scz rescripti impetrati.

f ¶ Scholariū. Senatozes. i. filios senatoz q erāt scholares in urbia. z ducēnarios coz filios.

g ¶ Ubemus. ¶ Precipit. Ño p locis in scholis nā scholare recēdēte nō dz ali? sibi locū illuz vendicare sine lnia dñi. Zte no. p pbenda. nāvno cansico mortuo nō dz ali? ilocū ei? subrogari sine lnia pape.

h ¶ Pro tēpore. repete culminis ꝛc.

i ¶ De offo sacraz largitionū. ¶ Hic è illustris. vt.j.ó assel.l.fi.z ñ legit.

k A latinis. id è officialib? palatij pncipis q sunt cū comite largitionum. ¶ Cōquerātur. i. dicāt principi. ¶ Desidia. sic.j. de priua. car.l.j.§.i.

l ¶ Prouiderint. ¶si dixit? inder accusat alū.

m ¶ Religiones. als largitiones. z ppter hoc hic titulus. at sequēs titul? de of. comi. rerū priuatarum non legitur.

n ¶ De offo comitis rerum priuatarum.

o ¶ Quid. als sigde negocijs cui? als si qs. ¶ Priuate. i. procuratoris cesaris.

p ¶ Sibimet. i. fisco.

q ¶ De of. comi. sa. pa.

r ¶ Qs. In articulo. id est statim.

s ¶ De of. procō. z lega. Perfecto tractatu illustriū supponit ó spectabilib?: h cñ. pcōsul spectabilis est vt dixim?. §. de offi. pfe. pto. Hzo.

t ¶ Egati. pcōsulum. ¶ Trāsmittere non moueat. excepto crimine su spectno q etiā. pnūciāt. ¶ Ño. duo i hoc legato spālia. z q de oi crie cognoscit. z q et. pnūciati crimine suspecnt bic. z ff. de offi. pcō. z le. solent. z ff. de fui pec. tu. l.j. §.j.

u ¶ De offo comitis sacraz uincie: in q nō allegato sup gerenda solicitudine sacro rescripto ali quis ausus fuerit eandem curam sibimet vsurpare: trium librarus auri dispendio feriendo.

¶ De officio magistri officiorū. Titulus. xxxiij.

Impera. Constan. a. ad agētes in rebus. Lex. j.

D Riuilegijs vero duz scholenſe idult? rcſuatis itegris/ ad ducenā etiā cētenaz z biarchiā nemo suf fragio[a] nisi labore vnusquisq; pue mat: pncipatuz vo adipiscat nſi cula occurrēte: ita vt ad curas agēdas z cursum illi exeant quos ozdo militie vocat: z laborum aduitoz[b]. pteretes in quo totius scholestatus: z magistri securitas constituta est: id oneris prohibitae memorum z bonis artib? pceditus: nostris p magistrū obtutib? offerat vt nostro ozdinetur arbitrio.

Imp. Valen. tho. z arcb. a. a. a. ad patritiū i rcb? officioz. Lex. ij.

D Emo agentiū in rebus ozdinem militie atq; stipendia puertat: et si nñ numis pobre ptionē octulerit indultū[d]. ac si qs formā admissi[e] cuisnodi docebit obtulisse i locū ex q̄ ideceter emerserat reuertat: vt his gd? ceteros ātecedat quē stipēdia melioza vel labor p oliziot fecerat anteire.

Imp. Thc. z valen. aa. ¶ Pleicio comiti z magro officij. Lex. iij.

S Cholariū nſoz deuotio. p bata a nris paretibus circa nſe maxie serenitat? affectionē cnituit: vñ qcqd ad foueda fuādaq; coz pulegia postulata statis credidim? admittēdū. ¶ Jōq; sugge stionē tui culminis approbātes: viris spectabilib? comitib? scholarū verberādi regradādue sena tozes z ducennarios lniaz denegauimus. ¶ Ea nāq; q̄ tali cōmotiōe digna sunt: ad tue sublimitatis volumus referri notitiam.

Idem. aa. ¶ Dono magistro officiozum. Lex. iij.

Ure tui ppetui culmis credimus inuingendū: vt sup omni limite sub tua iurisditione constituto: quemadmoduz se militus numerus habeat: claustrozumq; ac clausuraz cura. pcedat: quotānis significare nobis propria suggestione procuret.

Impera. Justini. z iustinus. aa. Titiano magro officioz. Lex. v.

Ubemus cum ad militiam deuotissimoz scholariū decetero peruenire q nñm merucrit iudiciū: nec licere. p tpe tui culmis admistrationz habēti fine hmōi pbatoria aliquā iter cosdē viros deuotos scholares suis referre pscriptiōib?. ¶ Sed sciat is q sine sacro rescripto ad eādē peruenire militiā ausus fuerit: non soluz ea sepuari: veruz etiā pene. xx. lib. auri subjci. Illud etiam obseruari decetero volumus: vt z si qs locus statuendoz scholariū in qua cunqz schola vacauerit: ille subzogetur quē nostra pietas per sacrū rescriptum vacantem subire locū precepit[g]. ad hoc q̄drimestruos breues cozundem scholariū curatue sublimitat[i] p tpe[k] viri excellētissimi magri officij conscribi volumus: z eos sacro scrinio latercule prestari ibi deponendos: vt semper notitia cozundem scholarium certa sit: neq; publico damnum aliquod infligatur.

¶ De offo comitis sacrarū largitionū[l]. Titu. xxxv.

Imp. Arch. z ho. aa. Lime. comi. Lex vnica.

O Alatinis[k] b cura dz cē pcipua: vt piculo ppzio notarijs destinat? sup negligētia iudicū (si ita res exegerit) q̄rant ne coz sit ipunita ōsidia[m]. Judices q̄s de coz noib? referre zuenit: q̄s cōmodis ppzijs magis q̄ vtilitatib? publicis studere puiderit[n] breues et q̄dri mestruos ad offiñ palatinū nouerint dirigēdos aurūq; exactū ad sacras religiōes sinevlla dilatiōe cē mittēdū.

¶ De offo comitis rerū priuatarum[o]. Titu. xxxvj.

Imp. valē. z valēs. aa. ad hoza. comi. Bizā. Lex vnica.

S Jquid[o] negociozū acritatum fuerit in q̄bus aliqd ꝛmodi fiscalis appareat: ad officiū rei priuate[p] tua grauitas acta trāsmittat: vt tis tructione percepta quid sibimet[q] iuris auxilio debeatur agnoscat.

¶ De officio comitis sacri palatij. Titu. xxxvij.

Impera. arcba. z bono. aa. ¶ Dinicio comiti pfec. pre.

D palatinoz curā z rōnaliū officia omnium rerum nostraruz z totius perpetuarij (hoc ē emphiteoticarij) iuris exactio reuertatur.

Idem minericio comiti. Lex. ij.

S Jqs iudicūvir illustris vl pfect? vbis cognitiōez comit? rez priuatarz examini debitā sibimet vēdicā dā censuerit: vt tuitionē ō eiusdē sedis statuta pstiterit: ad. l. lib. auri illationē pene noīci? offiñ teneat: quā decet in articulo[r] exigi mālfuctudinis nſe erario sociādaz.

¶ De officio proconsulis z legati. Titu. xxxviij.

Imp. Cōstā. a. pcōsuli africe. Lex vnica.

Legati[s] nō solum cuiles sed etiā crimines causas audiāt: ita vt si iniam in reos ferendam prouiderint ad proconsules eos tra nimittere[t] non mozentur.

¶ De officio comitis sacri patrimonij[u]. Titu. xxxix.

Imp. Arch. z ho. aa. ¶ Simpli. pcō. asie. Lex vnica.

O fficiū beleſpōi ꝓtulariꝰ cñe recordationis pietis serenitatis nſe adjt[v]: z expositis suis incōmodis q̄b? a vicarianis apparitoribus vigebat: oramt sub impio tue sublimitat[i] agē ptāte: cui[w] allegatiōes humane p cluu[x] piū pncipē cōmouerūt[y] q̄b z nos obtinē cēsem[z].

¶ De officio comitis orientis[a]. Titu. xl.

Impa. Leo. a. Usco. pre. pre. Lex vnica.

T Itulos qui a litarchiez syziarchie muneribus in pma syzia deputati sunt: per officia tāviri spectabilis comitis orientis: q̄ viri clarissimi rectozis. puincie flagitari precipimus: alitarchie quidem ludi cura viri spectabilis comitis orientis et eius officij. syziarchie

Palatini q̄ dicātur.

Lex. ibi: an teccdat. sic etiā do in. c. de mīta. cuz glo. sup. §. m tratas. ex tra de p̄bē. q̄ trare pos sone digne sūt p̄bēdē de oneſicijs in q̄ glo. recitat tur. b. v̄ba. Et in gl. §. ppe finē. in c. h. c. ti. et p. c. cū tiocen. in gl. super ver. dignio res. extrade elec. vbi ponuntur hec verba.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

cri patrimonij. cōstitutio greca.

3 Officiū. Adjt. scilicet suis ingressibus ad eum.

a ¶ Agere. i. viuere.

b ¶ Cuius. s. officij.

c ¶ Principē. patrē serenitatis nſe. q̄d est. s.

d ¶ Cōmouerūt. Not. q̄ pia allegatio mouit pīcipem.

e ¶ De offo comitē orientis. ¶ Procurator erat rerū que erant in oriente. z nō legit h titulus.

De offō prefecti augustalis.

a ¶ De offō prefecti augustalis. ¶ Idē ē spectabilis. vt.j.de pri.car.l.j.

b OMnia tributa. Tuc. Lo qtur pfecto augustali.

c Pfecto. Puniēdi.imo vi. vt.ff.ō of.pñi.illicitas.§.q vniuersas.q est.§.Sol.spale.h vt ñ habeat ius gladij. Vel dic nō hz ius in bos hz tamē in alios.

d ¶ De officio vicarij. nō legitur.

e Ac ciuilibus meritū. cuj est hyciarij.

f ¶ Reuerentia. cū pfecto repsentat. reuerētiaz pncipis. z fic iste vicarius pfecti sit pmediū pfectum: vt.ff.de offi.prefe.preto.l.j.

g Elationes. Auctoritas.no.qtō ptū esse si nō audiatur.

h ¶ De offō pretoris. ¶ Spectabilis ē. z dic pmē legē q tractat ō offō ei⁹ z no. sedula feruit⁹. z qp pl⁹ feruit ē micipatus pti q̄ si fit im ptāte.

i Pretori. Eruāt. Jd est liberent.

k Res. olim. rviij. vt.ff.de oz.iur.l. vj.H. deide diu⁹ august⁹.

l Propnū laré. sic z.§. ō epi.z cle.l.i ecclijs. Sz §.ō cri.sacri.l.fi. fz spāle i ptore. Itē §.ff.de of. preto.l.barbarius.

m ¶ De officio rectoris prouincie.

n Otest. Pone casū. gdā fecit scribi rē iistrumēto q̄ ab alio possidebat suaz esse. q cū de falso accusaret: dixit se nō accusari posse: qz verū erat qd in istō ē scriptū. Vel dicit de falso me accusas: sed ego dico te fuū meū ēe: z sic ppetat⁹ tui ipi⁹ tibi refero q̄ñe: vt z als.§.ō adul.qñ alexādrū. Vel tertio dic pretebā fiduciā amisiere: z ōnde bā istrm. ipa illud ō falso accusat bat. ego ea dico nō admitti: qz femia ē q̄ nō admittit ad publicaz accusationē. fz ipa dic suū ēe fiduciā z sic ꝑ suā re debere admitti. vt.j.q accu.si pos.l.vlpo.r. sed.l.seq.§.z facit.z de fal.z si ad te. z de ordi.iudi.l.j.

o Refides. h lex fi legit nec seqntes. vide tñ notabilia.

p Insolētior. i modestior/inobediens.

q ¶ Quo. pro vt.

r Ustissimos. Accusandi. repete dam⁹ potestatem.

s ¶ Absumat. sic. ē. de vero solicitudine viri clarissimi moderantis prouinciā: cuiusq̄ apparitionis exerceātur: nullisq̄ penitus curialium nec si voluerint idem munus vel bonorem subeū di licentia permittatur.

¶ De officio prefecti augustalis[a]. Titu.xlij.

Imp. Valen. theo. et Arch. aaa. Florē. pfec. augusta. Lex.j.

OMnia tributa per egyptiacam dyocesim in cura et prouidētia claritat⁹ tue[b] a moderatoribus pro uinciarum exigi iubemus. Si q tamen ex possessoribus siue militaribus: siue non militaribus ad inferēda que debent audaces extiterint eos per militare etiaz auxilium (si opus exegerit) ad solutionem compelli censemus.

Impera. Theo. Arc. z Honor. aaa. Ruphino. Lex.ij.

Refect⁹ ꝓtorio augustalis ordinario⁹ suz sub se iudicū examinandi flagitia z sup his referendi non amouendi vel puniēdi habeat potestatem.

¶ De officio vicarij[c]. Titu.xlij.

Imp. Valē. z Valens et Gratia. aaa. Anto. p.p. Lex.j.

AC ciuilibus causis vicarios comitibus militū conuenit anteferri: in militaribus negocijs comites vicarijs anteponi. ¶ Quotiens cūq̄ societas in iudicando contigerit ꝓtore loco vicarius ponderetur: comes adiunctus accedat. ¶ Si quidē pfecture meritū ceteris dignitatib⁹ anteferet: vicaria dignitas ipsō noīe cius se trahere iudicet portionez: z sacre cognitionis habeat ptātez: z iudicationis nre soleat vel debeat repsentare reuerentiam[f].

Idez. aaa. ad Hesperiū pfec. preto. Lex.ij.

BElationes vicariorū si qñ vsus attulerit ad nram mānsuetudinez referantur: relationes esse iudicū libēter audim⁹ ne administratorum decrescere videatur auctoritas[g]: si cor ꝓsulta veluti propbanorum pces a nostris aditis repellamus.

¶ De officio ꝓtoris[h]. Titu.xliij.

Impera. Constan. Aug. ad senatum. Lex.j.

REtori ō fert⁹ iurisditio sanctiētib⁹ nobis vt liberale negocium ipse disceptator examinet. sane iterꝓponi ab eo ō decreta queniet: vt siue ī tegrū restitutio deferēda ē: pbatis duntaxat causis ab eodē etiaz interponat decretum: seu tutoris dādi seu ordinandi curatoris impleatur ab eo iterpositio decretorum: qppe cuz apud eū q̄s adipisci debeat pionoz iudicio sedula seruitus libertatē: nec sane debita filiozum votis patrum vota cessabūt: vt patēte copia liberos suos exuant ptāte: magis ꝓpriis obsequijs emancipatos cum sese intel ligant his obsequijs plus debere: a quibus se meminerunt vinculis sacris exutos.

Impa. Valen. z Mar. aa. Titi. pfec. pre. Lex.ij.

Res[k] tñmodo ptores electe opinionis in hac vrbe p singulos annos iudicio senatus ꝓcipimus ordinari qui competentes causas ac debitos act⁹ itegre disceptare ac tractare debēt. ¶ Et hi tñ tres ex his qui ꝓpriuz larciū in hac alma vrbe habeant: non ex prouincijs eligantur. ¶ Nec q̄s quis forte propter alias causas ad hāc vrbem de prouincijs venerit ad pcture munus vocet⁹: sed hi tñmodo cui dictum est ꝙ ibi domiciliuz fouēt: ita tñ vt nec ipsi sumptus quosdaz inferre cogantur inuiti: sed sponte habeant libertatis arbitrium.

¶ De officio rectoris prouincie[m]. Titu.xliij.

Impa. Alexan. a. Julia. Lex.j.

ODesse[n] de falso cāz cognoscēs ꝑsecꝫ pucie incidentē ꝓpietatis gōem dirimere.

Impa. Pstā. a. ad maxi. pfidē pucie. Lex.ij.

Resides[o] puinciarū opz si qs potētior exteriet in solentior[p] z ipsi vidi care non possunt aut examinare: aut pnūciare nequeūt de ei⁹ nomine: aut nos aut certe ad pretoriane pfectu re scientiam referre: quo⁹ prouideatur qualiter publice disciplineꝫ lesis tenuioribus consulatur.

Idem. a. ad prouinciales. Lex.iij.

Ustissimos z vigilātissimos iudices publicis accla matiōib⁹ collaudādi dam⁹ oib⁹ ptātē vt honoris ci⁹ auctiozes. pferam⁹. pcessus: z cōtrario i iustos z malefactos: qrelarū vocib⁹ accusandi[q]: vt censure nre vigoz eos absumat[r]. Mā si ve voces[s] sunt nec ad libidinē pcliētelas effuse diligēter inuestigabimus pfect⁹ ꝓtorio z comitibus qui per prouincias ꝓstituti sunt: prouinciarū nostrozum voces ad nostram sciam referentibus.

Idem. a. ad cosdem. Lex.iiij.

Mofficiales[t] pfectoz cursuz publicū[u] laniātes: vel ꝓtaua ꝓ utilitatē pub. molētes vidicādi tibi dedimus ptātē. ita vt pfectos de coz culpa facias certiores.

Imp. Val. z valēs. aa. ad. puianū pfec. vrbis. Lex.v.

Otiozis grad⁹ iudicib⁹ ab inferiozib⁹ ꝓpetēs reuerētia tribuat[v]. ¶ Sz vbi publica tractat vtilitas: z si miozi⁹ iudex veritatē inuestigauerit: nulla maiozi irrogat⁹ iniuria. ¶ Sane q̄ insigna dignitat⁹ ad h exercenda ꝓ dignis iniurijs existimet afficiēdos cos q̄ officia cū ptāte moderant: nō declinabit nre indignationis aculeos.

Impa. Valē. Gratia. z Theo. aaa. Cincio. Lex.vj.

QIuitas phodiozꝫ iniuriā suā non tam decenter q̄z sero ꝙquesta est. ¶ Unde inuiolabili obseruatiōe sancimus: vt qñ tpe hyemis nauigatio sepe piculosa ē semp incerta: in illis qnqz vrbibus q̄ potiozes esse cctē ris asseruntur vicissim hyemandū fibi iudices recognoscant. ¶ Q si cuiq̄ tale exhibeat ingeniū[w] vt ꝓcepta nostra ptēnat. h. ab eo argenti libze. c. ab eius officio si aliter factum fuerit fisci nostri iuribus inferantur.

Impa. Valē. z Theo. Arch. cinco. p.p. Lex.vij.

QUi ordiariā gesserit dignitatē q̄ eq̄ exēture de legatiōis titul⁹ pfiguerit[x]: cū dispēdio pudoris epiſ. z cleri. l. qñ venerabilis.

t ¶ Uoces. ꝫ malos indices.

u Mofficiales. fac. j. de spon. l. ij.

v Publicū. f. officiuz.

w Otion⁹. Tribuatur. vt z. §. ō offi. pfec. vrb. l. stud entibus.

3 Irrogatur. als iniuria. z als pena. z facit. j. de offi. diuer. iud. singuli. z. §. deuete. ītre enu. l. j. §. oib⁹. z. §. sed neqz.

a Uitas. ingeniū. id est superbia.

b Ui ordinariam.

c Dignitatē. Als potestatem.

¶ Profligauerit. quia accepit de salario sequētis potestatis.

Lex. ibi co gnitiōis. cō coz. c. j. cum glo. ij. extra de of. archi.

Casus.

Lex. j. pōt. glo. in. c. cū super. super ꝓbo petito nū. de cau. pof. z ꝓ idu cit hāc l. in ar. q̄ due petitiones eo dem iudicio expediunt.

Lex. tbi: in iuria. pcoz. c. ad nram. tūcta gol. j. cir. fi. de cōsue. vbi habet q̄ ignis releuat miseriā. z facit. j. de fal. z si ad te. z de ordi. iudi. l. j.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a De ss. Circa ꝓsul ta celestia. Ꝫd est ꝫ ꝓcepta huius legis.

b Ullū. Possessor. i. ciuis vrbis.

c Moreat. qn̄ non ibit ad cū. ꝛ ita palatini simēnt iudicibus ꝛ iudices collatoribus.

d Omnes. Insolentia. f. officialiuꝫ si ue appitor. iobediētia.

e Ullū iudicū. Pa latia. f. ꝓncipis.

f De offō ꝓfectiviglū. ¶ Licꝫ cepit tractare de clarissimis. h tñ ē spe ctabit. vt. ff. e. l. iij. Quare ꝙ ponit: Rñ. ꝙde ramit ꝓma tpa. sm̄ ꝙ nō erat ꝓfectus vigilū imo erat qdaꝫ ꝙ erat ercus bꝰ: vt. ff. eo. l. j. ij. ꝛ de ori. iur. l. j. ꝫ. h oia. ꝛ nō legitur hic titulus.

g Rfecti. tue. ꝓfecti ꝓtorio vel vrbis.

De offō ciuilium iudicum ꝛc.

h Onorati. i. adnocati.

i Pādūt. vt. ꝫ. ō postus lā. quisqs. i ſi. Sz ī iglūs bonis sedere ꝓsit. vt. ꝫ. ō offi. diuer. iudi. l. fi.

k Residēdi. id est sedē di. Accursius.

l Sz ꝙ gs. als est h ru brica. De offō ꝓfecti annone.

¶ Sequēs titul⁹ ō offi. mili. iudi. nō legit ꝫ. ꝫ. l. j. signat ꝫ. ff. de reiven. l. q restituere. Sol. vt ibi. Ztē sequēs ne comi. rei mili. uoꝝ legitur.

De officio militariū iudicum.

m Ungn̄. dicit i ſupiori rubrica.

n Recipimus. In eo. iudicio magi stri militum.

o Comitianuꝫ. i. comitis qui ꝓeest ꝓincie.

p Emo. Dec. als huius.

q Uces. Principi b⁹. i. maiorib⁹ iu

De comitiꝫ dicib⁹.

r zidnē. adrō nez. als eraꝫ ctionē. i. col lectam.

s Ministeriū. vt lana craꝫ eis ꝓstentur.

De officio diuersoꝝ iudicum.

Emo. zida terfami. que ipsa sit: bēs ff. de his qui sunt suiveꝫ alie. iur. l. nam ciuium.

atqꝫ fortune de ꝓpꝫis facꝫtatib⁹ itra. puicia posit⁹ iferre debebit.

Idē. aaa. Lineo. p. p. Lex. viij.

Qs iudicū in ꝓincia sua ꝓfectianū vel palatinū: vel militē: vel ex his ēt oib⁹ q. antea i hmōi officijs fuerit ꝓmotati: itercessorē. i. executorē cuiusꝫlitigaꝫtoris petitiōe in q̄libet seu ꝓuatoꝛ: seu publico negocio putet esse tri buendū. ¶ Mā peccātē circa cōsul de celestia⁹ cū offō suo nō solū detrimētum fame/ ſz ēt ꝓmoniozū dāna comitēt. Idē. aaa. Polemio. p. p. Illyrici. Lex. ix.

Ulius. ꝓincie moderatoꝛ augustissimaꝝ vrbem sine iussiōe adire audeat. ¶ Mā si quez paterit ꝛ decreti nr̄i ꝓcepta ve nisse⁹ is ꝛgrua ꝺdēnatiōe plectet.

Impa. Arch. ꝛ Dono. aa. Limi nio comiti scrinij. Lex. x.

Ullum palatis tibi obsecū dantibus cū ꝓincialibus volumus esse cōmercū: ſz iudices scire debēt ſ sibi ꝓcipue cē cōmissum: vt ipsi a ꝓuincialibus exigant: ꝛ cōducta deposcāt. Palatinum vo possessoꝛ⁹ non hoꝛreat⁹: qui non sibi sed iudicibus atqꝫ officijs ꝓceptus est imminere.

Impera. Dono. ꝛ the. aa. The. ꝓe. ꝓe. Lex. xj.

Oderatores ꝓuinciaruꝫ curam gerere iubemus ne quid potentium ꝓcuratores ꝓperam incestēqꝫ committant.

Idē. aa. Lorna. p. p. Lex. xij.

Nnes ꝓ. ꝓincias appariꝫtores ꝓo iuctorata auctoꝛitate iuxta motum iudicis nudatos verberibus (si ita res tulerit) subiacē ꝓcipim⁹. vtꝛ facilis executio rerū publicarū sit: ꝛ officiozuꝫ insolētia⁴ cōprimat: ꝛ iudicū seueritati cōpetēs reddat auctoꝛitas.

Imp. Leo. a. Lōstā. Lex. xiij.

Sz ꝙs coartalib⁹ adhuc obsequijs obligatus regimen ꝓuicieꝝ cingulū cuiuslibet militie dignitatiue quoquomō meruerit ꝛ licitum: vsurpatis ipsa tiue careat: etiaꝫ si vltronea a nostra liberalitate ius gerēde ꝓuincie vl militie vel dignitatis cuiusꝫpiā sibi tactauerit fuisse delatuꝫ.

Idem. a. cidē. p. p. Lex. xiiij.

Ulli iudicū q ꝓuicias regūt i ciuitatibus vbi sacra palatia vel ꝓtoria sunt liceat relict⁹ his ꝓuatoꝛ⁹ sibi domos ad habitādū veluti ꝓtoria sibi vēdicare ſz sactissima modis oib⁹ inhibitare palatia⁵ seu ꝓtoria: vt hac necessitate ꝓpellāt coꝛ repatōi ꝓuidere.

¶ Ubi aūt palatiū ē ꝛ ꝓtoriū: padiscꝫ spēb⁹ publicis hoꝛreoꝝ vice vel alij necessarie rei deputet. ¶ Si qs aliqñ dissimulare tēptauerit: ptin⁹ cū atqꝫ offīj ei⁹ qn̄qgita librarū auri mulctā ad reparādū sacrum (qō neglexerit) palatium soluere sancimus.

Idem imperator. Lex. xv.

Ulli patrie sue administratio sine spāli permissu ꝓncipis admittatur.

De officio ꝓfecti vigilum⁶. Titu. xlv.

Imp. The. ꝛ Arc. Hebridico ꝓfec. vigi. Lex vnica.

Refecti vigilū hui⁹ vrbis nihil de capitalibus causis sua auctōe statuē ōbēt. Sz si qd hmōi venerit culmini tue⁸ ptātis referre: vt de meneraī causiꝫ celsioze sīa iudicet.

De officio ciuiliuꝫ iudicū. Titu. xlvj.

Imp. arc. beno. ꝛ the. aaa. curtio. p. ꝓe. Lex. j.

Onorati⁹ qui litem hic nosciuntur his horis vel tpibus quibus causaruꝫ merita vel facta pandūtur⁴ residēdi⁵ cū iudice nō habeāt facultatē.

Impa. Theo. ꝛ hono. aa. Anthe. ꝓfe. p. Lex. ij.

Sz quis⁹ ꝓo publicis functionibus que flagitant aliquo se defendere tēptet munimine: adeat iudicem/ ꝛ ꝓmat q̄ ouerit afferenda. ¶ Quem si iudex (qō non arbitramur) minus audire maluerit: ipse quidem administrato. xxx. librarum auri: apparitoꝛ vero eius quinquaginta feriatur dispendio.

De officio militarium iudicum. Titu. xlvij.

Impa. valē. the. ꝛ arch. magistꝛ⁹ comitibus vtriusqꝫ militie. Lex. j.

Unqⁿ oino in negocijs ꝓuatoꝛum vel tuitio militaris vel executio tribuatur.

Imp. The. ꝛ hono. maxio. p. p. Lex. ij.

Recipimus ne qñ curialis vel ꝓuatę conditionis hoies ad militare/ exhibeant iudicū: vel ꝺ se agētiū actiōes excipiāt: vl litigare i eo⁹ cogant. ¶ Intermi nationē aūt qn̄qgita librarū auri aduersus comitianū⁹ officīj, ꝓponi decernimus si qd ꝺ hoc aliqñ tēptauerint.

Imp. Theo. ꝛ Ual. aa. anatalio mgro militū. Lex. iij.

Emo de his q̄ viroꝝ spectabilium ducū officijs militauerit schole agētiū i reb⁹ q̄cūqꝫ subꝛeptioē post ꝓplctā militiā societ: nec agēdi vices viri clarissimi ꝓncipis accipiat facultatē. Si qs aūt aduersus h⁹ nr̄e pcēmitat⁹ decreta venire conet: militia ſpoliat⁹ ꝓscriptionis pena ꝓo parte bonoꝝ tertia constringatur.

Idē. aa. Homo mgro ꝛ comiti offi. Lex. iiij.

Uces militū: ꝛ ꝓcipue qb⁹ gētes (q̄ maxie cauende sunt) appꝛopiquāt i ipsis limitib⁹ cōmorari: ꝛ milites ad ꝓpꝛiū redigē numerū: iminētib⁹ magisteriijs ptātib⁹ diuturnis q̄ coꝛ exercitatiōibus iberere ꝓcipimus. ¶ Castroꝝ quietia refectiōis lustratiōisqꝫ curā habeāt: qb⁹ cū ꝓncipib⁹ castroꝝq̄ ꝓpositi⁹ p laboꝛ vicissitudie limitaneoꝝ militū duodecimā ānonaꝝ ptē distribuēdā vez iter eos magisterię ptātⁿ arbitrio deputam⁹.

¶ Ne comitib⁹ rei militaris vl tribunis lauacra ꝓstēt. Tit. xlviij. Imp. arch. ho. ꝛ theo. aaa. ātbe. Lex vnica.

Ndē ingetudinē a curia ꝛ ciuitatib⁹ ꝓpellimus, ꝓhiberi: nec vlla ꝓuata ab his succedēdi balnea ad tribunoꝝ vel ducuꝫ aliorūue militarū comitu⁹ vsus: nec ad rōnē aliquā ꝓo hac cā. ꝓstigari. ¶ Illustrib⁹ cīs tūs viris comitibus ac mgris militum (si tamē id voluerint) hoc ministeriū⁸ indulgemus: duplici pena violatoꝛibus huius sanctionis imminente.

De officio diuersoꝝ iudicum. Titu. xlix.

Impa. Lōstan. ad domitiū celsum vicariū. Lex. j.

Emo ad cā domū officialē iudicis q̄ mater familias⁵ degit/ cū aliq̄ ꝓcepto esse⁹ tumet cē mittēdū: vt eādēi publicū, ptrahat ꝛ cū certū sit debita ei⁹ q̄ vitra domū siderato seꝛu semet ꝓtinet/ domus eius vel cuiusqꝫ rei habita distratione publicis necessitatibus⁹ posse

Posse seruari.

v ¶ Protrahat. sic ff. de in ius voca. l. ne qs ipudeꝛes. in pn. ꝛ. l. pleriqꝫ ꝛ. ll. sequētibus. Et potes h⁹ dicere aut. q̄ est i aut. vt nulli iudi. ¶. necessaꝛiū. col. iij. ꝛ ē scripta j. de custoꝛe. sup illa l. quomā. ꝛ Eius. s. mulier. ꝛ ¶ Que. s. mulier.

z ¶ Necessitatib⁹. i. debit. idē tamē i ꝓnatis.

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

a ¶ Posse fuari. publicis necessitatib⁹, quod babetur. ff.

b Ingli. celsiorib⁹, i. legū doctorib⁹.

c Uiris. iic. ff. d. of. rec. pui. potiorib⁹. ꝛ. j. l. pri.

d Liat principes. i. maiores officiales

e Comiciarij. id est tubatores.

f Honoratis. f. doctoribus.

g Denegata. vt et. j. vbi sena. vel cla. l. fi. ff. de iudi. nisi in casu. vt. ff. de offi. ciui. iudi. l. j.

Ut omnes iudices tam ciuiles ꝛc.

b IMo. Ercedere. id est recedere.

i Aliq̄ qn quaginta. Nota.

k Sup furtis. f. suis et domesticoꝝ ꝛ manipularioꝝ. vt. j. ad. l. iul. repe. l. j. ꝛ i q̄druplū dānatur vt ibidē dr. ꝛ. j. ti. ij. ꝛ filiarios. ꝛ. j. vbi de ratiociniis. l. fi.

l ¶ Rideat. apud eṗm cām eraminātē ꝛ non ex scripto: sicut ꝛ cū fugit. vt erā apud ṗncipes. vt i aut. vt iudi. sine quo q̄ suff. f. si qs aūt. ꝛ. ff. necessitatē. ꝛ. j. ea. l. f. ipse autem.

m Copia. als diuina. id est reuocatoria.

n ¶ Inferre. idem velut seruꝰ ibonest⁹ capi pōt. vt in aut. vt iudi. sine q̄ suf. f. necessitatē. ꝛ. j. ea. l. f. ipse autem.

o ¶ Peruenerit. nisi per duos dies tm. vt in aut. ō administrato. f. illud autē. col. vij. si vō nullū mittat nūciū sp iudicat vsq; ad aduētū successoris. vt. ff. ō offi. pcō. l. meminisse. i ṗn. ¶ Sūciuis aūt ṗmiss⁹ exercēt oia p ter mēbri abscisionē ꝛ vltimū supplicū. vt in au tent. de ocilla. f. ad boc ꝓhibemus. colla. ix.

o ¶ Peruenerit. finito tē pore primi.

p ¶ Debito tantū bono re. mo nō fuato bodie. vt in aut. vt iudi. sine q̄ suf. f. necessitatē. col. vj. suf. f. necessitatē. col. vj.

Text⁹ ibi. l. q ¶ Irretitus. i. per accusatorem quinscripsit.
dierū. 20ci. in. c. de causis. in glo. j. r ¶ Perdurabit. ꝛ patitur penā. p alitate deliicti. vt. ff. ad le. iul. repet. l. ex iulia. ij. f. fin.

s ¶ Tuc. o ṗfecte ṗtorio

t Orta. p testatiōez.

v ¶ Terminare. spāle. f. de iudi. ꝓperādus. ꝛ ṗn.

r ¶ Prefato modo. i. infra viginti dies.

Cōtinua ꝛ tuo.

¶ De offi. eius qui cum alicui⁹ ꝛc. ¶ Dictū est.

seruari. ¶ Si qs in publicū matrefami. post hac crediderit. ptrabēdā: iter maximos reos citra vlā idulgētiā capitali pena plectet.

I Mauten. vt nulli iudi. f. necessarium. colla. ix.

Sed hodie nouo iure ꝓ fiscalib⁹ vel ꝓuatis debitis nulla mulier ꝺ includi: sed ad iudicem veniet ṗ se vel ṗcuratorē suū: vel mittat vnū vel alterū q̄tenus negociū legitime exequātur. ¶ Si ꝺ factū fuerit/maiores iudices vigiti libris auri: minores de cē puniant. ¶ Obedientes autē eis cingl⁹ spoliabūt ꝛ penis subiacebūt coꝝpalib⁹ ꝛ i exiliū dānabūt.

Impa. Valen. Theo. ꝛ Archa. aaa. ad ṗncipū ṗfe. vbis. Ler. ij.

Singuli quiq; iudices sciāt celsiorib⁹ viris ꝛ bis q̄rū nomū q̄ iudicio puchū honori ficētiā debitā cē ṗstādā: nec i susceptiōib⁹ suis ffes audeāt noiare apparitiōe m̄ctāda cui⁹ tē cura. Idez. aaa. Constan. ṗfe. ṗc. Balli. Ler. iij.

Liat ṗncipes⁹ ꝛ cornicularij ꝛ ṗmates offō iudices et ternas libras auri a suis factatib⁹ cruēdas: si honorat⁹ viris/q̄bus et ꝓsitorū/nām igrediēdi facultas ṗbet/secretarij iudicū nō patuerit igress⁹: aut reuerētia nō fuerit i salutatōe delata: aut sedēdi cū iudice societas denegata⁹.

Ut omnes iudices taz ciuiles q̄z militares post administrationem depositam per quinquaginta dies in ciuitatibus vl certis locis permanent. Titu. l.

Imperator Zeno. a. Sebasti. ṗfc. ṗc. Lex vnica.

IMo ex viris clarissimis ṗsidibus prouinciarū vel ꝓsularibus aut correctoribus/neuea administratiōis maioris insulas meruerit. i. viri spectabiles. pcōsules vl ṗfect⁹ augustalis aut comes oriētis aut cuiuslibet tract⁹ vicarius: aut q̄cunq; dux vel comes cuiuslibet militis vel diuinarum comes domorū post q̄z sibi successus fuerit: audeat excedere⁹ de locis quos rexisse noscitur añ q̄z⁹ quinquagita diez ꝓstitut⁹ numer⁹ finiat⁹. ¶ Sz ꝑ id tps ṗsides quidem ꝛ consules: necnon correctores in metropoli. Spectabiles vero iudices tā ciuiles q̄z militares in ciuitatibus administrate ꝺ oeceses illustrioribus publice nō domi vel intra sacroscōs termios vl religiones aut potentes domos latitantes: sz i celeberrimis locis añ oim quos nuper gubernauerant ꝺa uersent: vt pateat oib⁹ facultas libera sup furtis⁹ aut criminibus q̄rimoniā cōmouēdi. ¶ Ita vt ab oi defensus iniuria. pulsione post cū administratis: ac piculo officij nec min⁹ curialiū ꝛ defensoris ciuitatū iuratoꝝ cautioni tm̄ commissus: post q̄z fuerit in querimoniā deuocatus pulsare volētibus (vt dictū ē) ṗ legū rōne rndeat⁹. nec vllā añ ꝓferinituz tps de prouincia discedēdi circulationem ci tribuat: vel diuine vocis copia⁽ᵐ⁾: vel codicilli alterius administrationis oblati: vel ꝓcepti amplissime tue sedis vt alterius ꝓuincie moderatoris vices obtineat: aut ꝓcepti ꝑfecte vel alterius ciuilis vel militaris cuiuscunq; potestatis/aut quācunq; solicitudinē publice gerat. aut exhibeatur vel deducat: aut postremū cuiuslibet artis astutia cuiuscunq; occasiōis excogitata calliditas excludat: vt modis oibus que ꝑ vniuersarū ꝓuinciarum salute sancimus fortiant effectus. ¶ Si quis temeritate punieda saluberrimā legē circūscribēdā vel violādā crediderit: lz ꝛ maiestat⁹ reus nō immerito iudicet: attū q̄nquagita librarū auri mulctā publicis calculis inferre⁹ cogeat: siū pena plectēdo q̄ post cū administratiōe susceptā mime cū curauerit honeste retinēdū: aut sup ea⁹ fuga. ptin⁹ referēdū. ¶ Administratione aūt deponē nō volum⁹ decessorē añ q̄z successor ad. puicie fines puenerit⁹: lz lris ad cū scu. ꝓ grāmate vel edicto ad offim ꝛ puiciales vsus fuerit. Ipe aūt q̄ pōtē fugies nō obfuauerit legē: vbicūq; rept⁹ fuerit: lz i hac florētissima ciuitate ad. pui cia sine vllo obstaculo penit⁹ ꝓceptio ē tui culmis cura ēt viri clarissimi rectoris. puiciei i q̄ rept⁹ fuerit deducet: ꝑ sex mēsiū curricula ibidē moraturꝰ: q̄tenꝰ iterea mine cria possit vel furta celari. ¶ Offiū ēt q̄d cuz debito⁹ tm̄ honore fuato nō, ꝓhibuerit ꝺ legis tenorē discedē. xxx. li. auri dispēdio feriet. ¶ Si ꝰ itra q̄nq̄gita diez⁹ numerū fuerit fortē pulsat⁹: ꝛ ꝓfato tpe elapso: necdū finita lis fuerit: ciuili⁹ qdē sup furtoꝝ scelerib⁹ pulsat⁹: dato ꝓcuratore ī structo post q̄nq̄gita dies. ptinus bēat lniam di scedēdi. accusatiōe vō sup crib⁹ fctā ꝑ iscriptionē laōs irretit⁹ vsq; ad terminū causē ibidē nēctio ꝑdurabit⁹.

¶ Sciāt aūt vniuersi iudices apud q̄s vl administratiōis iure: vl exꝑcepto amplissime tue⁽ᵉ⁾ sedis hmōi ꝛ troue rsic ciuili⁹ vl criali⁹ vētilent: itra. xx. dier⁹ spaciū debere sepfata litigia post q̄z orta⁽ᵉ⁾ fuerit terminare⁷. ¶ Mā si supfederint ripos qdē. x. lib. auri ꝺ dēnationem subire cense mus: accusationem vo seu ciuilem intentionem semel iudicium deductam ꝑfato mō⁽ᵉ⁾ legitime terminari.

I Mautē. Ut iudices sine quoquo suf. f. necessitatem. col. ij.

Si vō anteq̄z ꝓleant q̄nq̄gita dies fugiēs capiatur/detineat⁹ a. puicialib⁹: ꝛ oē q̄d dat⁹ fuit ei occasione furti actione exigatur: ꝓsente tm̄ deo. amabili cpo ꝛ causam ex non scripto examinante.

¶ De offō ei⁹ q̄ vicē alicui⁹ iudicis vel ꝑsidis obtinet. Tit. lij.

Impa. Gordian⁹. a. Domiciano. Ler. j.

Mā que spectat ad vtilitatem reipublice cum qui vice ꝑsidis. puiciam administrat potuisse cognoscere: in dubium non venit. ¶ Dane si i aliq̄ captus est ius reipublice⁹ iurta scita diuoꝝ ꝓncipuz⁹ defensoꝝ reipublice⁹ si modo adesse fiduciaz negocio putant: restitutionis auxilium possunt flagitare⁸.

s ¶ Flagitare ad instar pupilli. vt. j. ō iure pu. l. res publicaz. li. rj. ꝛ. j. q. er cau. ma. l. res publica.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a Suggerēte. Vsa. o
b ¶ Eos. ics vicarios.
c ¶ Sedis amplissime. vel alterius q hz meritz ipiū. vr. ff. de of. ei⁹ cui man. cit iur. l. i.
d ¶ Rector. i. decedētiū vel absentium q decedē tes dicunt ide mortui ꝛ substitutiui vicarij nō⁹ fuit fect. Sec⁹ si delegaret. qz talia delegari nō pñt: vt. ff. de of. ei⁹ cui mā. cit iur. l. mādata. ꝛ. ff. de re iu. oia. ē enī vicari⁹ ordinari⁹ a lege nō delegat⁹.
e ¶ Habere. faciēdi ca q dicit. l. tutores.
f ¶ Scitare. preter vltimū supplicium forte ꝛ mē bri abcisionē. vt i auc. de col. §. ad hoc id. phi bemus. col. ix.
g ¶ De assessorib⁹ ꝛ domesticis. ¶ De indicib⁹ ꝛ eoꝝ officijs. §. dictū ē. ¶ Si cui videam⁹ de collate ralib⁹ eoꝝ. i. assessorib⁹ ꝛ domesticis ꝛ cancellarijs. Quis sit assessor q⁹ domesticus: quis cācellarius: ꝛ q possint esse: ꝛ q⁹ sit eoꝝ officiū. Et⁹.
h ¶ Tudiorum. ¶ Prouocēt. sic ꝛ. §. de studiis. l. ꝛ virtutum. Accusatius.
i ¶ Presides. Libellis. i. petitionib⁹ q fiūt sup alienādis ꝓdigmio ꝛ. ꝓ trāsactionib⁹ aliꝝ mētoꝝ aliis faciēdis q fiūt mirti ipū. fec⁹ i testō vbi p alū subscripsit ex illo pumat: si dis vo nomē ad nos referri iubemus/ vt i cū scuerius vindicetur.
k ¶ Si quis. presce.
l ¶ Consiliarios. i. assessores.
m ¶ Et cancellarios. vt suos notarios.
n ¶ Offō. vt sui milites ꝛ alij de familia. de q⁹ oim delict⁹ tenent vt h. ꝛ. j. ad. l. iul. re. l. j.
o ¶ Precipim⁹. vt. §. vt obsta cul. q⁹ im. l. j. j. pn.
p ¶ Subtrerit. vt. ff. de eracto. tri. l. j. l. ij. ꝛ. ff. ad fil. l. lege. §. penul.
q ¶ Fiscus. vt ꝛ. j. de mō mulct. l. fi. §. q⁹ si quis.
r ¶ Domesticus. Arccatur. id est non sit patronus in causis.
s ¶ Ptātis. scz ꝓdis.
t ¶ Emo. Ambitio ne. nō em pōt gs ptinuare honores: vt h ꝛ. ff. ō mune. ꝛ bono. bo nor. §. gerēdor. ꝛ. j. l. ꝓ ꝛi. fec⁹ aūt sinō ē ibi abi tio. vt. j. eo. licet. ꝛ. j. de pn. agē. i r. l. er agēti⁹. lib. xij. Vel illa. l. licet. loquit⁹ i assessore. Si d⁹ mestico vel cancellario.
v ¶ Elut. Nota. ꝛ fa. j. d aduo. di. iudici. l. fort. ꝛ. j. d iof. test. l. fi.

Mandata ipērator Theodo. et Valen. aa. missa antiocho ꝓfecto. ꝓferenda q̄ sic hñt. Lex. ij.

Suggerente magnificentia vra due⁹ a imperialis eternitas de⁹ cor⁹ q̄ peceptione principali seu vestre sedis amplissime tueri i locū rectoꝝ⁴ pumciarū nō scūt aucte bie⁵: tutoꝝ seu curatoꝝ petēti⁹ dare: decretū ctiaꝝ iterponere ad alienandas minoꝝ similiūq̄ eas plonarū seu curialiū facultates: emancipationes q̄ legibus celebrare: ꝛ oia q̄ ad iurisdictionē rectoꝝ. puncte pertinent actitare⁶ pcipe dignata ē. ꝓ quo sitiōe vic celsitudis ꝓfatos hmōi solicitudines pagēdi hēre licētiā.

Imperato. Diocle. ꝛ Oāt. aa. Pauli. Lex. j.

Tudiorū labor merēt: vt hi q in publicis administrationibus constituti sociari sibi concilio⁷ um participes cupiunt: spe ꝓmioꝝ um atq̄ honorificentia sua ꝓuocēt⁸ eos quoꝝ prudentiam putant sibi esse necessariam: non metu terribili ꝛ necessitate incongrua libertati.

Impera. Constan. a. ad Basſum. pre. pre. Lex. ij.

Presides nō p assessores ſs p se subscribāt libellis⁹. ¶ Si q⁹ assessoris subscriptionē in cōsultis nobis pmiserit: mox assessor q alū subscripsit exilio pumiat: ꝓdis vo nomē ad nos referri iubemus/ vt i cū scuerius vindicetur.

Imp. Arcad. et Hon. aa. messale. pre. pre. Lex. iij.

Consiliarios¹ iudicū ꝛ cancellarios¹⁰ ꝛ eos qui domestico⁷ funguntᵉ offō¹¹: post depositā administrationē p qn̄gēta dies in puncia residere ꝓcipimus¹².

¶ Ipso ꝓfesso abit tenebit qui accusat⁹ hmōi pſonam subtexerit¹³: eaq̄ i q̄druplū restituī iubem⁹: ꝛ q̄ docebūt ablata vt duplū spoliat⁹ accipiat ꝛ duplū nr̄ fiscus⁹ acqrat.

Idem ꝛ Theo. aaa. ad ecclesiam vica. Lex. iiij.

Domesticus iudicis a publicis actibus arceatur¹⁴. ¶ Si necessitatibus publicis sese ꝓi ctus fuerit miscuisse: statim cū ad maiora ptās¹⁵ examen deduci opz: vt ꝓcētes i cū vidicta. pmat.

Impera. Hono. ꝛ the. aa. selcu. pre. pre. Lex. v.

Emo in prouincijs q scienel domesticiv⁹ cācellarij mini sterū gesserit: ad cādē obfuationē aliqua ambitiōe¹⁶ iterū remcare ꝓcedatur. Idem. aa. Vitaliano duci Libie. Lex. vj.

Emo oe domesticis ducuꝫ vel comitum militarū officijs coꝫ connumeratus post completuꝫ fuit tempꝰis actum ad eādem rurius solicitudinꝫ audeat aspirare occē libraꝝ auri ꝛ dēnatioc ꝓpōita: si qs hāc violare voluerit sanctionem: cadē pena officio quoq̄ eius cohercēdo si p ambitionem vel auaritiā ex his aliquid temerarie consenserit.

Idē. aa. Eustachio. p. p. Lvij.

Elut⁹ castrense peculium filiſta. assessores etiam post pris obitum vendicēt: q ꝓlijs ꝓpꝛijs administratores iuuare cōiucurit q̄ licitis bonesticq̄ suis coadiuare potuerint.

Idē. aa. Aelepia. comiti. pre. pre. Lex. viij.

Ullus iudicum ad prouinciā sibi ꝓmissaꝫ quēq̄ secū ducere¹⁷ audeat cui domestici vel cācellarij nomē imponat¹⁸: nec ꝓfectum ad se vñcuq̄ suscipiat: ne fame nota cuꝫ bonoꝝ publicatione plectat. ¶ Periculo primatus officij cancellarios sub fide gestoꝝ ex eodem officio electos iudicib⁹ applicari iubemus. ¶ Ita vt post depositam administrationē nec militiā deserāt: ꝛ puincialibus ꝓsentiā sui exhibeāt: quo volētib⁹ sit accusandi eos facultaꝫ.

¶ Si cui idonea causa exegerit ad octegēda iudicis flagitia: ꝛ questiones subdi eos oportet¹⁹.

Impera. The. ꝛ Val. aa. ad Tau. Lex. ix.

Si post depositam administrationē iudicum ꝓsentiam vel exhibitionem domesticoꝝ querimonia prouinciaꝝ aut curialium: vel alia publica necessitas postulauerit: per cosdē administratores quoꝫ domestici fuerint: iudicio/ legibusq̄ tradantur.

Idem. aa. Florentino pre. pre. Lex. x.

Consiliarijs obſuari cēsem⁹ vt i cū q ipsa pucia²⁰ vltra q̄ttuoꝫ meses moderatoꝛ assederit²¹ aduersus leges ātiq̄s ꝛ diuoꝫ retro pncipū scita: ꝓscriptio bonoꝫ ꝛ accusatio publici criminis iminebat: nisi p celeste oraculū vel ap̄lissime tue sedis ꝓceptione sese defendat.

Idem. aa. Zolio pre. pre. Lex. xj.

Qn parū assessoꝛib⁹ maioꝛ magistratuū q̄s ipſis iudicib⁹ nr̄e benuolētie libertas tribuēda est.

¶ Idcoq̄ ꝓsiliarios viroꝫ illustrium ꝓfectoꝝ tā ꝓtorio q̄s hui⁹ incly te vrbis eminētissimoꝝq̄ magistratuū militū: necnō ctiā viri illustris magistri officioꝝ: siue ꝓdicto offō tā functi sunt seu fungēt ipoſterū post depositū ctiā offīm ab oi iudicioꝝ onere seu ciuilui seu militarius iudicū. ꝓtus immunes cē ꝓcipim⁹. vt nec ab ap̄lissima q̄dē sede tui culminis eis vlla modestia sup̄ suscipiēdo q̄libet grauamine pemt⁹ inūgat: qnq̄ginta libraꝝ auri officio tui culminis dānatiōe multcando: si quid aduersus statuta clementie nostre innouari concesserit.

Impa. Valē. ꝛ Oarc. aa. Palladio. p. p. Lex. xij.

Jcat oib⁹ iudicibus illustri ꝓditis potestate ꝓsiliarios sibi cosdē secūdo ac tertio ꝛ sepius²² iungere: qz q scīnel recte cognitus est non debet ob hoc solum q tiam probatus est improbari.

Impera. Justi. a. demosthēni. pre. pre. Lex. xiij.

Emo ex his q aduocati cāz ſtituti sūt vt sit ctiā i hac regia vrbe i q̄cūq̄ iudicio deputati: ꝛ i aliꝫ oib⁹, puicijs nr̄o subiectis ipio audiat vno codēq̄ tpe tā aduocatioēvti q̄z ꝓsiliarij cuiuscūq̄ ingrat⁹ qb⁹

Non pōt

p Vllus. Secū ducere. imo vt cū i debīe nō pt: vt. j. l. i ꝓsiliarijs. h illi⁹ i assessore h etiā i alijs. Vt h noie ſz nō re erat cācellari⁹.
q Impōat. cū ñ sint tales. ar. ff. de. l. ꝓsiliarios 3.
r Ops. a fic tenet ꝓ his q̄s secū ducit: vt. ff. de of. pcōſul. l. obseruare.
a ¶ Post. Per cosdē. ꝛ fic. §. aboli. fallacit. Sz argu. ff. de testi. l. nimis graue.
b ¶ Siliarij §. Pronuncia. ff. c. null⁹. contra. fo. vt ibi.
c Assederit. er iussu pncipis. als nec ifra h tps pōt: vt. ff. er qb⁹ cau. ma io. bi q. ꝛ. l. ficui. in pnc.
d Jceat. Et sepī⁹. cū alij ñ inuenīſt idonei: vt. ff. ō mu. ꝛ bono. l. bono. §. fi. ꝛ i auc. ō defē. ci. §. fi. col. iij. ꝛ. j. ō aduo. diuer. iudici. l. si qs ō togat⁹. alioqn ff. vt §. e. l. nemo. vel. s. male egit pmo anno. h bene.
e Emo. Cuiuscūq̄ magistratus.

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

Non põt qs ꝙ simul esse assessor ꝛ aduocatus: ſic nec iudex ꝛ aduocatus: vt. ſ. de poſtulã. qſquis. nec in duab' militijs. vt ſ. q milit. nõ poſ. l. v. ſ. in poſterũ. li. xij. ſic nec plures hẽre honores: vt. ff. ad muni. libert'. ſ. pres ſcriptio. ꝛ. ff. c. l. pe. Ytez nec vicẽ duarũ pſonaꝝ. vt. ff. de pac. ſi plures. et ſ. de. pri. ſacro. ſcri. l. bac pte. li. vij. nec i duab' ſo cietatib': vt. ff. de colle. illeti. l. i. ſ. fi. ꝛ fac i ẽdẽ. lrrrir. diſt. ſingula. ꝛ ibi no. ple. de bac materia.

a Inyrũqꝫ feſtinet. vñ illud. Qui binos lepores vna ſectabit' horã. Vno quãdoqꝫ qñqꝫ ca retit vtroqꝫ.

Uersus.

b Sufficere. ſic. ff. de re bus eo. l. magiſ. ſ. in pmis. et. ff. de neg. geſt. at qui natura. ſ. cum me.

c Qnaſdã lras. ſic. ſ. ó legi. ꝛ coſti. nõ dubium. ꝛ. ſ. de natu. li. l. legẽ. i fi.

d Judicare. alſ vendi care: depoſita etiã aduo catione.

e Incorrupti. i. boni.

f Judicis. vt. ff. de iur. om. iudi. l. pretor. nec te ſtis: vt. ff. de teſtl. l. ſi.

Continuatio rubrice.

g De annonis ꝛc. Be maioriꝫ ꝛ minoriꝫ magiſtratibus. ſ. dictũ eſt. Nunc aũt pont de coꝛũ ſolatijs vel ſalarijs. Et qꝛipi pcipiebãt ſalaria i annonis: nõ ponit de annonis ꝛ capite. i. capitatiõe miniſtrãtiũ ꝛ aſſeſſoꝝ: ꝛ alioꝝ gerentiũ publicas dignitates. i. que dabant miniſtrantibus publica officia. Ezo.

Annona ꝛ capitatio ſunt tributa.

g De annonis ꝛc. gñaliter de ãnonis ſpãliter de capitatiõe dicẽ ſic. ꝛ. ſ. de ſeruꝫ. ꝛ aã. Uel dic de annonis ꝛc. i. ẽ annona ã ꝙ capite: pſona ma giſtratuũ ꝛ aſſeſſoꝝ dabãt. ꝛ ẽ ꝙ dz. ſ. de annona. ciui. l. ſi. lib. xj. et de eroga. mi. ãno. l. ſi. li. xij. ꝙ milites nr̃i ãnonas et capita ſingulis dẽt' co ſeqbant. Sic ei capitatio dr tributũ qđ qđẽ ꝙ capite dat: ita ãnona dr tributũ: qꝛ ꝙ capite magiſtratibus datur vt dr i. ſ. Accur.

b Adnib'. ꝛ capite. i. capitatione. als capitum.

i Dignitatis. i. debito ꝛ capite pſtando.

k Particularib'. i. ſingulorũ deſcriptionib'. cuncta leguntur.

l m Decretib' iudicũ vel coꝛ q ſũt ꝛc. Uicũqꝫ eme re. vt. ff. ò cõtraben. ẽp. l. reſpublica gerẽda cõmittitur curã arripe: cuꝫ ſatis abũdeqꝫ ſuffi ciat vel ꝙ aduocationẽ cauſis pfe ctiſſime pꝛocinari: vl aſſeſſoris officio fungi: ne cum in vtrũqꝫ feſti net neutrũ bñ pagat: ſꝫ ſiue aduo catus eſſe malucrit: hoc cum debita ſolertia iplere poſſit: vel ſi aſ ſeſſionẽ elegerit: in ea videlꝫ pma neat. ¶ Ita tamẽ vt poſt ꝓiliarꝫ ſolicitudinem depoſitaꝫ: liceat ei ad munus aduocationiꝫ reuerti. ¶ Nec ſit ꝓceſſum cuiꝫ duobus magiſtratib' aſſidere: ꝛ vtriuſqꝫ iudiciꝫ curã pagere. ¶ Neqꝫ enim facile credẽdũ ẽ duab' ẽt neceſſa rijs reb' vnũ ſufficere'. nã cũ vni iudicio affuerit: alteri abſtrahine eſſe eſt. ſiqꝫ nulli eorum idoneũ in totũ inueniri: ſꝫ altera aſſeſſiõe penit' ſemota vni' mgr̃at' eẽ cõtentũ iudicio. ¶ Nec callidis machinatiõib' hmõi legẽ putet quis eſſe circũſcribẽdã: ꝛ ſi nõ ꝓiliarꝫ ſignũ quod ſolitũ eſt chartis ipo nat/ſed alias ꝙdã lras excogitatas aſſimulauerit: exiſtimãs ei licere fungi quidẽ memorato offo ſub hmõi tñ vmbra latere cũ in legẽ cõmittũt bi qui in vigorẽ eius ſcrupulosis ꝛ excogitatis artib' cludẽ feſtinãt. ¶ Neqꝫ ſibi blandi re quẽqꝫ ops q̃ pſentis legis acu leos poſſit cuadẽ quẽadmoduꝫ ꝛ ãteriores leges ſup hac re poſitas deludebat. ¶ Si quis eſſ in tali ꝓmiſſo fuerit inuentus ſciat ſe de matriculis aduocatoꝝ penit' eſſe delẽdũ: ꝛ decẽ libraꝝ auri mulctã nfis pꝛiuatis largitionib' illatuꝝ ꝙ viriũ illuſtrẽ comitẽ reruꝫ pꝛi uataꝝ exigẽdã: ꝛ aliaꝝ maioꝝ rẽ galis culminis ſubitur offenſaꝝ. cũ nec ipe iudex qui ẽ fieri paſſus eſt: ꝛ ſciẽs pꝛudẽſqꝫ hoc cõmiſerit ſine ꝑiculi ꝓmotiõe remanebit. ¶ Eidẽ pene ſubijciẽdo etiã co vl cis qui i his cauſis (q̃rũ pꝛociniũ adepti ſunt) qbuſqꝫ aduocationẽ ſuã pſtiterint aſſeſſiões cuiuſcũqꝫ mgr̃at' coloꝛe audeat vel audeãt iudicare: ne affectiõis ſue vl'ad uocatiõis memoꝛ incoꝛruptꝝ iudicis non poſſit nomẽ pꝛeferre.

De annonis' ꝛ capitatiõe adminiſtrantiũ ꝛ coꝛũ aſſeſſoꝝ aliorũve pũblicas ſolicitudines gerẽtium. vel coꝛũ qui aliquas conſecuti ſunt dignitates. Titu. liij.

Impa. Theo. ꝛ Ua. Floꝛ. pfec. pꝛeto. Lex vnica.

Omnibus tam viris ſpectabilibus q̃ viris clariſſimis iudicib' qui ꝙ puincias ſiue militarem ſiue ciuilem admi niſtrationẽ gerũt: necnon comiti cõmercioꝝ magiſtro ceris ſiue pꝛi uate rei rationabili pꝛõtcã atqꝫ aſianã dyoceſim ꝛ aſſeſſoꝛibus iudicum ſinguloꝝ in pꝛebẽdis ſolatijs annonarũ hic fix' ac ſtabilis ſeruabitur modus: vt ea ꝓo annonis ꝛ capite' dignitatis' ſue debitis pꝛecia conſequant: que pꝛ particularibus' delegationibus ſolcant contineri.

De cõtractibus iudicum' vel coꝛũ qui ſunt circa eos: ꝛ inhibẽdi donationibus in eos faciẽdis ꝛ ne adminiſtratiõis tẽpoꝛe ꝓpꝛias edes edificent ſine ſanctione pꝛagmatica. Titu. liiij.

Pretores ꝛ puinciaruꝫ rectores nõ poſſunt perſeuel per alios cõtrahere ilo/ co ſibi cõmiſſo: niſi pro neceſſitate vict' ꝛ veſtitus. h. d. Saly.

Imperato: Juſti. a. mẽne. ꝑfec. pretorio. Lex vnica.

Uicũqꝫ adminiſtrationẽ i hac floꝛentiſſima vrbe gerũt/ eme rẽ quidẽ mobiles vel immobiles res vel dominos extrucre nõ aliter poſſint niſi ſpecialẽ noſtri numinis hoc eis permittẽte diuinã reſcꝛiptionem meruerint. ¶ Donatiões vo oĩmodo recuſent: ſcientes nõ eſſe validas eas in quibuſcũqꝫ reb': ꝛ quacunq; eſtimatione: niſi poſt adminiſtrationẽ depoſitã: vel ſpecialiter in ſcriptis donato ꝛ candẽ donationẽ ratã habuerit: vl tẽpus quinquennale pꝛeteꝛieꝛit' in quo nulla quꝛerela ſup eiſdem do nationibus vel ab ipſo donatoꝛe vel a ſucceſſoꝛibus eius facta ſit. Pꝛouincias' vo modcrantibus non ſolũ donationes/ſed etiã emptiones quarũcũqꝫ rer̃ mobiliuꝫ vel immobiliũ: pꝛeter eas que ad alimonia' vel veſtes pertinent: ꝛ edificationes' : licet ſacri apices aliquid coꝛũ pmiſerint: penit' interdicim'. ¶ Necꝛatus ſit qõ bis donatione vel vẽditiõe datã' ſit: licet quinquẽnale tps poſt depoſitam adminiſtrationẽ exceſſerit: vel conſenſus donatoꝛis vel venditoꝛis poſt eãdẽ adminiſtrationẽ adiect' ſit. ¶ Nec autẽ etiã ad domeſticos ꝛ cõſiliarios coꝛ tra hi neceſſariũ duxim'. Illud etiaꝫ adijcientes vt nec per interpoſitã perſonam' aliquid coꝛũ ſine periculo poſſit ꝑpꝛari (que etiaꝫ ad ꝑterita negocia referri ſancim') niſi trãſactionibus vel iudicatio nibus' ſopita ſint.

De modo mulctaꝝ q̃ a iudicib' v' inflicũnt. Tit. lv.

Not. glo. bic poſitam que conſueuit allegari q' dãnatus er ing ſitione non ſit infamis: qõ clarius tenet glo. ſ. de ſuſpec. tu. l. ſi. Saly.

Imperatoꝛes Ocuerinus ꝛ Anto. aa. Ferino. Lex. j.

Ulcta damnum' fame non irrogat.

Procurator cẽſaris nõ hz poteſtatẽ mulctã di. Saly. ꝛ idẽ in procura. fiſcali. vt in. l. ſequẽ. Saly.

a Magiſtratuꝫ ſi duo gerãt / an vn' alteri auctẽ ſtare poterit.

n Preteriit. ſic. ſ. ſi ma io: factus ratuꝫ ba. l. fi nali. Accur.

o Pꝛouicias. h̃ minorib'. l. i pſidib' q ſũt clariſſimi: vt. ſ. ó pri. car. l. ſ. ita iter minoꝛes qd in rius ſit audiẽdi ñ pñt ra tificari hmõi ẽt': multi tomin' ẽt in defenſore ciuitatis vel magiſtratu municipali q nõ bñt me riũ ꝑeriũ: ſꝫ modicã iu riſdictionẽ ꝛ coertiones: vt. ff. ó iuriſ. om. iu. l. ma giſtratib'. ſꝫ pſides etiã merũ ꝑeriũ bñt: vt. ff. de offi. pñ. illicitas. ſ. q vni uerſas. Sed quid ſi duo ſint i magiſtratu/ an alter emere põt ex officio ſi alter auctoꝛet. Videt q ſic: ſicuti duob' tuto rib' quoꝛ vno auctoꝛãte alter emit. vt. ff. ó auc. tu. l. pupill'. in. ſ. plane. Sz puto ſ: qꝛ ibi eſt me dia pſona: vt pupilli cui pſtat auctoꝛitas: quia ipe cõſentit qõ dici non põt i vniuerſitate: qꝛ cõ ſentiat: vt. ff. de lib. vni uer. l. j. Uel qõ verũ eſt ipſi magiſtrat' vniuerſi tatẽ repꝛeſentat vnde nõ inuenitur media pſona. vt. ſ. i pupillo dictũ eſt.

p Allimoniã. ño. ſic. et ff. de offi. pñ. plebiſcito.

q Edificatiões. repete pꝛohibemus.

r Datũ ſit. vel qꝛ erre bus ciuitatum aliꝫ vẽ diderat. vt. ſ. de vẽ. re. ci ui. l. ſi. lib. xj.

s Perſonam. vt ꝛ. ſ. de bis q̃ vi metuſve cau. l. penul. ꝛ facit. ſ. ſi cer. pe. l. eos. ꝛ. l. penul.

t Judicationib'. id eſt ſententijs.

De modo mulctaꝝ.

Dictũ eſt. ſ. de magiſtratib' fere oĩb': ſed qꝛ pmiſſus eſt eis defendere iuriſdictionẽ ſuam pe/ nevel mulcte iudicio: vt ff. ſi quis eis dicenti nõ obtẽpera. l. j. ideo ponit de modo mulctarum.

v Ab iudicibus. habẽti bus merum imperiũ nõ aliꝫ: vt. ff. de iudi. l. ij. ſ. fi. ꝛ. ſ. l. ij. ꝛ. l. iij. q̃s lege.

r Ulcta dãnũ. ſ. Lex ꝛ ordinaꝝ riũ. Et no. ꝙ dẽnatis bo

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

nonie bonū arguunctuz q̄ nō sūt ifames cū exor dinarie condemnātur.

Logista quid sit et vñ dicat.

a ¶ Urator. logista. i. rationalis. a. o. logos q̄d est mo: ide ana logista: vt. ff. de admi. tu. l. quidam. o. cedēs.

b ¶ Uletarū seuera. id est crudelia.

c ¶ Erario. nisi i. casib⁹: vt. ff. de epis. aud. l. ij. t. ff. de iu. pa. l. 2. iuno. ti. ff. fi.

d ¶ Exculpet. i. auferat.

e ¶ Uel curſui. i. salariis aduocatorum.

f ¶ Ds q ordinario. delegati nō nisi casu: vt. j. de spo. l. ij.

g ¶ Proconsulare. idē vi dek i ep q d i. pconsule z iſtis: vt. ff. de epis. aud. i. epale. z i aut. de san. epis. ſ. ſi aut economꝰ. col. ij.

h ¶ Spectabiles. sec⁹ in nigrat⁹ municipalib⁹: vt. j. ti. i. defensores. ij.

i ¶ Trine. sed ff. de sec. fug. l. iuj. ſ. j. So. vt ibi.

k ¶ Q ſi gs. ſ. under.

l ¶ Excesserit. ſ. under.

m ¶ Electore. i. iudice.

n ¶ Fisco nō. vt z. ff. de assel. consiliarios.

o ¶ Secredat. q. d. pdi ctus mod⁹ seruabit i de linq̄tes: nisi reperiāt cōmisse peculatuz vel furtuz: vel aliq̄ crimia q̄ grauius solēt coerceri: tūc ei maio: mulcta pōt a predictis indici.

p ¶ In peculatibus. sic pōnit i auc. de trie. z sec mūl. ſ. h a nobis. col. ij.

q ¶ In cuiuſlibet. i. ꝺtra vel ſuper dīmodo i casibus predictis. Alecur.

r ¶ Proferet. etiaz vltra summam predictam.

Varietas s ¶ Uarietate. No. q̄ repro. rietas repro bak. Sz ar. ff. de col. bo. l. nonun q̄. i pn. z dixi. ff. de pcu. l. in cause. in pain.

t ¶ Pauptas. vt z. ff. de offi. pref. illicitas. ſ. fi.

Continuatio rubrice. s ¶ De defensorib⁹ ciuitatū. ¶ Dictū ē. ſ. ō ma iorib⁹ nigrat⁹ fcs. pui ciaz: nūc de miozibus. i. ciuitatū defensoribus videam⁹. Et i primis q̄r defensor ꝺstituat: z postea q̄ ō fit ei⁹ offi. Also.

v ¶ De defensorib⁹ ciuitatū q̄ sint minimi q̄ nec meruz nec mirtū habēt imperiuz: vt i aut. de. ſ. nulla. in fi. col. iij. ſ. mo dicam coertionē: vt eo. ti. ſ. audient.

x ¶ Ig. credi dcrit. de defensorib⁹ los quitur.

y ¶ In minoribus causis. alr q̄ncq̄ ponit minima summa: vt. ff. ſi cui plusq̄. ple. fal. l. iij. ſ. ſi mus. bodie vsq̄ ad trecē tos aureos: vt aut. eo.

Impa. alexā. a. Decimo. Lcx. ij.

Procuratores meos. i. rationales mulcte indicende ius nō habere sepe rescriptū est.

Impe. Gordia. a. Cleri. Lij.

Urator reipublicce qui grece vocabulo logista nūcupatur) mulctandi ius nō habet.

Imperatores Gratia. Valen. z Theo. aaa. Eutropio. Lcx. iiij.

Illustres viros prefec. pretō. vsq̄ ad quinquaginta lib. auri mulctā: cū peccatum gratiſſimum erit peruenire siuimus.

No. duo. Primo q̄ mulcta applica tur fisco. Scōo q̄ inder pōt mulctam in eius ipositione in salarium aduocatoruz deputare: veli refectionez alicuius reipe crantis ad rempublicam. Saly.

Impera. Valē. Theo. et Arch. aaa. ad rēpestatū. pfe pcto. Ly.

Uletarū seuera cōpendia erario nostro protinꝰ cedāt: nullꝰ ignoret: nisi ipe iudex id qō ad penam admissi faciendis exculpet: vl publicis operibus/ vl cursuſ publico/ vl a ijs necessarijs causis specialiter deputauerit.

Scōm varietatem iudicum maior z minor mulcta poteſt iponi: ob correctionem tamē malorum mozū vltra ter qs nō potest mulctari: z contrafacies punit nec mulcta ipositā pōt minozari: misi ob paupertatem mulctati. b. d. Saly.

Imperatores Arch. et Dono. Oeſſale prefec. pretō. Lcx. vj.

Os qui ordinario iure pronuncias moderantur: erga eoz personas quos culpa reddit obnoxios: vltra duarū vnciarum auri imctā pdenare nō patimur.

Procōsularem vero potestatem si mulctādi necessitas imminebit: senarum vnciarum auri summa cohibebit: in qua forma etiaz comes oriētis atq̄ prefectus augustalis erit. Ceteri vo spectabiles iudices: z qui vice nostra administrationis gubernacula suſceperunt: vltra tres auri vncias sibi intelligant licentiam denegatam. Jd quoq̄ obseruandū a moderatore esse cēsem⁹ vt in vnius coꝛeptione personeꝝ si ad id continuatio peccati ipulerit) trinc tantum modo in anno cōdemnationis sub pristina summa scueritas exeratur. Si qui pdictum moduz excesserit huiusmodi actore admiſſi condēnato ad dupli restitutionem fisco nostro ad inferēdam eam quātitatē quā mulcte nomine inflixerit retinebitur. Nec tamen ad huiusmodi legis moderationem pertinere ſe credat qui in peculatibus aut manubijs. i. depredationib⁹ / cuſſionibus/ furtis atq̄ alijs flagitijs que coerceri seuerius conuenit oꝛpehēſi fuerit. ſ. vt scripta g iudices meoꝛatos i cuiuſlibet fuerint dirigenda dispendiū ſnia pferetur. Nec putēt factū faci le esse vt aut precipiti persuaſione cōdēnent quē culpa nō ingrauat: aut crubescenda varietate iudi ciꝝ p arbitrio. ꝓpio immutandū esse quod lex iuſſerit: niſi pauperta s condēnati hoc perſuaſerit.

De defensoribus ciuitatum. Titulus. lvj.

Imperatores Valē. z Valerianus. aa. Senece defensori. Lcx. j.

Si quis de tenuioribus ac munuſculariis rebus interpellēdum esse credideritꝰ i minozib⁹ cauſis. i. vſq̄ ad quinq̄ginta ſol. ſum mā acta iudicialia ꝓficiat scz vt ſi q̄ quis vel debitū iuſtū/ vel ſcruū qui per fugam fuerit clapſus: vel quod vltra delegationes debeꝛit poſtulauerit: vel quod libet hmōi/ tua diſceptatōe reſtituas. Ceteris vo que digne foꝛēſi magnitudine videbuntur ordinario inſinuato rectoꝛi.

Idem. aa. ct Grat. ad probum prefec. pretō. Lcx. ij.

Defensores ciuitatū non ex decurionū seu coartalium coꝛpore sed ex alijs idoneis pſonis huic officio deputentur.

Idē. z Gra. aaa. ad sena. Liij.

Tali ratione prospectum est: vt innocens z quieta rusticitas peculiaris patrocinij/ id est defensoris locoꝝ beneficio perfruatur: vt apud eum in pecuniarijs causis litigandi habeat facultatem.

Imperatores Gratia. et Valen. z Theo. aaa. Theo. defensori ciuitatis. Lcx. iiij.

Ut defensoꝛib⁹ ciuitatum vniuerſarū prouinciarum crit⁹ administrationis hec forma: z tps quinquenij⁸ spacij metiendus: scilz vt in primis parentis vicem plebi exhibeas: deleriptionibus rusticos ſuburba noſqꝫ non patiaris affligi: officialiuꝫ inſolētie iudicūqꝫ ꝓcacitati⁹ (si alia reuerentia pudoris) occurras: igre diendi eum voles ad iudicem⁹ liberam habeas facultatem: ſuper exhibenda⁸ damna vel ſpolia plus petētiuꝫ ab his quos libeꝛ oꝛ loco tueri debes excludas: nec patiaris quicq̄ vltra delegationē solitas ab his exigi: qō certum est: niſi tali remedio non poſſet ꝓparari.

Imperatores Valenti. Theodo. z Arch. aaa. Pata. prefec. Augu. Lcx. v.

Efensoꝛes nihil ſibi inſolēter/ nihil indebitū vēdicātes nois ſui tm̄ fungant officio: nullas inſtigāt mulctas. Decuriones nō exerceāt ſtiones. Plebem vel decuriones ab oi improboꝝ inſolētia z temeritate tueant: vt id tm̄ qō esse dicunt/ esse nō desinant.

Idem. aa. Taciano prefec. pretō. Lcx. vj.

Eꝛ omnes regiones i quibus feraꝝ periculi ſui neſcia latroniuꝫ feruet inſania: pbatiſſimi quiqꝫ et diſtrictiſſimi defensoꝛes affint diſciplinę: z quotidianis actibus preſint: qui non ſināt crimia ipunita coalescere: z remoueāt patrocinia que feruoꝛe reis z auxiliū ſceleroſis impaꝛtiendo maturari scelera fecerunt.

Imp. Valē. Theo. z Arch. aaa. Cecilia. Lvij.

Efensoꝛes ciuitatū oblatos ſibi reos in ipſo la-

a DEfensores imbuti. vt.ā. de epis. audi. l. iubemus. ci aut. instu
randum quod p.cita. col.q.
b IUbemus. non legitur.
c OPortebit. hec protestatio habetur pro libello dato. Alex.
d Constituerit. fes acta recipere.
e Ereatur. id est ereer
ceatur per presidem cuz
defenso: nolit facere.
f VIli liberare. vt
ff.ō offi. pcōl. l. le
gatus.
Lōtinuatio rubrice. De mgfratibus municipalib'. Supra de magistratib' ciuitatū. Hunc de magistratib' municipiorum: vel villaru seu burgorum: in q̄bus sat; dici potest eadem seruāda que dicta sunt in defensor' ciuitatum. Azo.
g De mgfratibus municipalib'. Hic titulus tractat de magistratib' castrorū: villarum non ciuitatum.
b DEcuriones. Tres mensses. antecē incipiat eorū administratio. Alexandrius.
i MAgistratus. fa
cit. l. i. proti. tit.
proti.
De offō iudicis alexandrie.
k VBem'. dūtaxat. quasi
di. nō apud
alīū in eadē
ciuitate.
l Diceretur. vt. ff. eo
dem. l. i. ℣. 5. titulo pro
xi. l. 4. ℣. 1. de donatio. l. i
hac.
Lōtinuatio. De eodēdo. Dictū est de magistratibus: sequitur de iudicijs que p magistratus exercētur: vt. ff. de orig. iur. l. 4. ℣. post originem. ℣ primo de eodendo ÷ quod preparatorium est iudicio rum. Vel sic. Dictuz ‡ est. 5. de magistratib' et eorum officijs que dicti mus consisterein cōtentiosa iurisditione. Contentiosa autē iurisditio est in iudicijs cognoscēdis ⁊ terminādis: quoꝝ rum iudiciorum propria ratio ēditio actionis. Et ideo ponit de edendo: id est de editione facieda (subaudi eoz que necessaria sunt in agenda causa.) Sed in primis necessaria ē editio actionis: postmoduz litis contestatio: in processu cause necessaria ē editio rationum instrumentorum: actorum de quib' omnibus videas mus. Azo. Et nota q triplicitez ‡ edictum de edendo dicit sez actionum: vt. ff. eodem. l. edicta. Rationum: vt. ff. eodem. l. i. ℣. 1. non est. Liu
trocinio vel ogressu violētie: aut perpetrato homicidio: stupro vel raptu vl' adulterio deprehensos: ⁊ actis publicis sibi traditos: expresso crimine: cum bis a quibus fuerint accusati: mox sub idonea persecutione ad iudicū dirigāt.
Imperatores Theodo. ⁊ Theo. aa. Cecili. Lex.viij.
DEfensores ita precipimus ordinari: vt sacris ortho
doxe religiōis imbuti mysteriis reuerendissimorum episcoporuz necnon clericorum ⁊ honoratorū ac possessorum ⁊ curialium decreto cōstituantur: de quorum ordinatione referendū est ad illustrissimā pretorianam potestatem: vt litteris eiusdem magnifice sedis eorum solidetur auctoritas. Q si quid a qualibet persona cōtra publicam disciplinam in lesionez possessoruz fieri cognouerint: defensores referendi habeant potestatē ad illustres ⁊ magnificos viros pfectos pretorio: et illustres viros magistros equitum ⁊ peditum: et magistros etiā officioruz: ⁊ comites tam sacraruz largitionum q̄z priuatarum rerum.
Idē. aa. Cecili. pfec. p. Lex.ix.
VBem' cura ac solertia defensor minime possessores maioubus mensuris ⁊ ponderibus a susceptoribus pregrauari: sed eos deprehensos ad iudicium duzigat: cuz ipso commisse fraudis iudicio. Illud etiā fieri permittimus vt si quincialibus nostris cōtestari iniurias seu lesiones suas cupientibus actoruz confectio a defensoribus denegetur: licentia eis tribuat querele proprie libellum conscriptū eo tempore q̄ fuerat cōtestādū in frequentioribus ciuitatū locis proponendi conuenientiq̄z scribas tabularios: ceteraq officia publica cōmendi: per que libelli colligi oportebit atq̄ iuitis supra memoratis personis sub actoruz confectione ingerendi: quoruz questione fides possit inquiri: qua probata in eos quos gestorum petita confectionem negasse constiterit vigore iudiciarius ereatur.
Nota q non potest aliqs renunciare officio defensoꝝ ciuitatis nisi cuz auctoritate principis. Bar.
Imperatores Theo. ⁊ Valen. aa. Cyro. pfec. pretо. Lex.x.
VIli defensoꝝ licere de
cernim' si de publica soli
citudi ne volueriit se liberare: ni
si diuinos affat' intimauerit tue sublimitatis iudicio: triginta librarum auri penam taz moderatoribus pronunciarum q̄z ceteris iudicibus ⁊ temeratoribus sacri nostri oraculi subiturus: si neglecta fuerit auctoritas principalis.

De mgfratibus municipalibus. Titulus.lvii.

Imperator Constantinus ad Florentem. Lex.j.
DEcuriones ad magistratū vel exactores annonaruz ante tres meses vel amplius noiari debent: vt si querimoniam eoruz iustā vidcant sine impedimento in absolucndi locum alius surrogetur.
Imperatores Val. ⁊ Valen. aa. ad germonicum. Lex.ij.
MAgistratus conficiendoꝝ actoruz habeant potestatē.

De officio iudicis alexādrie. Titulus.lviii.

Impa. Leo et Anto. aa. Alexā. duci. ⁊ pfecc. Aug. Lex vnica.
VBem' apud alexādrine dūtaxat clarissime ciuitatis iuriscum licitūr concessum esse singulis quibusq̄z volentibus donationis conscripte solenniter instrumenta reserare: eisdemq̄z robur adiciat gestorum series apud eūdem confecta: tanq̄z si apud virum clarissimum moderatorem prouincie/vel magistratus/vel defensoꝝ plebis habita fuisset.

Finis primi libri Codicis.

Incipit liber Secundus.

De eodendo. Titulus.j.

Actor primo debet ispicere quam facultatem probandi habet: q̄ reus habeat rationes vel instrumenta q̄z ibus possit de iure ipsius actoris docere nō tenetur edere: nisi ex iusta cā in iure expressa offō iudicis indaganda. h. d. sm vtrāq̄z lecturam. Primo i codice rationuz ⁊ telligitur. Secūdo in instrumentis: vt in glo. alex. imol. vel sic. Editio penitur iudicis officio causa cognita exhibenda. h. d. Saly.
Impera. Pius Anto. emilio. Lex.j.
IPse dispice quēadmoduz pecuniam quā oppositus esse dicis: deberi tibi probes. Nam quod desideras vt ratiōes suas aduersaria tua exhibeat: id ex
IPse. Cal.
Pecuniā mēā apō cā posse ō
posui: docesti: ⁊ succesisse ei filia: si volo q̄ exhibeat mihi codicē rōnuz in quo cōtinentur data ⁊ accepta vt ꝑbare possim q̄tuz recepit ⁊ q̄tū mihi solutū ē: an sit cōpellenda q̄rit. ⁊ rñ. q̄z ispicere debeo quo gñe mihi debeatur: an ex cā mutui: etc. vel q̄ specie ꝓbationis vti possiuz: vel per testes vel p instrumēta: ⁊ cōpetens iudex interponet se vt exhibitio fiat si memādāte vel alio' noie meo cōfecte sint rōnes: vel si mihi edite sint: q̄z amisso fortuito casu: tuc em̄ iudex iubebit mihi exhiberi. Vl.
Ex hac. l. no. ℣. primo ibi quēadmodū. q̄z verū in tellectū q̄ depositū pōt ꝓbari nō solū p instrm publicū q̄z etiā p testes: ⁊ poēm aliā speciez ꝓbationis. Alo. scdo singulariter fm Jaso. et h ter. q̄ etiā i actu depositi pōt ꝓbari nō tenet edere actor liburōnū ad fundādū intentionez actoris. Alo. tertio ibi ad iudicē offīi h videritē: q̄ editio actionis petit offō iudicis. ⁊ sic intelligunt glo. Bar. ⁊ docto. Jaso. h.
m Dispice. id est diuersis modis aspice omnē speciem probationis.
n Quēadmodum. l. vel cā deposīti vl er alia/ cū multa sunt gīa credēdi. Vel sic ‡ q̄ spē ꝓbationis: h q̄ testes vel instrumēta/ vel presūptiones.
o CRones. i. codicē rōnū i quo acceptaz data solēt describi: vt. ff. eo. si qs. ℣. rōnem. alij ‡ intelligunt in instrumentis.
p Ejder causa. vt faciat edi. ℣. si mer. l. penultima. Primo mādāte scripte sūt nō alr. ff. e. si qs. ℣. prime re. ⁊ l. pto. ℣. i. Vel q̄ se mel edite sunt/ debēt titez edi: q̄ actor amisit sibi editū fortuito casu: vt. ff. eo. si qs. ℣. pto. ⁊ l. ℣. d fide ītr. l. illate. In h ergo cause cognitio sint scripte memandāte vl. procuratore meo vel nō. ytē an amiserit casu fortuito vl non. l. semel editū. Sq̄ sūo pōt poni i rōnibus cuz femina cse nō possit argentaria: vt. ff. e. femine. ⁊ h dicit

* Quorum appellatiōe acta ītinet Fulg. alex. ⁊ Ja.
* Glo. ibi male loquit: sīe dicq̄ h tractat de actu edēdi et non de editiōis effectu. nō rubri. incipit p gerūdium. Bar. Paul. alex. ⁊ Ja.
* Iste ē verus itellect' quē appiobant Bald. Paul. Ja. ⁊ Joā. ma.
* Sequit eā bar. bal. Paul. Are. ⁊ Ja. Editio nō dz fieri sine cause cognitiōe.
Femia nō pōt ee aīy gentaria.
* Istā glo. approbant eōs scribentes hic.
‡ Illud nō est de gl. vt q̄ibi? nota.
* Immo q̄ duplicitez Bal. ⁊ pau.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2020

causa ad iudicis officium pertinere solet

Dicta publica sūt edēda ciuilibet pdēdēti interesse. b. d. Pau. de cast. Vel sic. Acta tam criminalia q̄ ciuilia iudicis officio edēda sunt tam iudici q̄ parti cuius interest. b. d. fm cōmunem lec. Aller. iuno.

Imperatores Gucrus t Antoninus. aa. Fausto. Lex. ij.

Q apud quem bres agitur acta publica: tam crimina lia q̄ ciuilia exhiberi inspicienda ad inuestigādam veritatis fidem iubebit.

Editio actiōis dz demōstrare spām futurę litis: pōt tñ emēdari t mutari, pnt

feminam teneri: ff. fi. + hec successit argētario: vt. ff. e. quedā. §. nisi vt Jtē quo p offīm fit exhibitio: imo p actionē: vt. ff. eo. fi qnis. §. er hoc. Sz dic vt ibi dixi. Aliq̄ + q̄ intelligūt in instrumētis: dicūt er cā edere reū actor: l. ad replicationē p obandā/ nō intētione fundandas: vt. ff. eo. l. fi. inf. z sic etiā loquit. l. q̄ accusare. l. vt non petat ad litētione fundādā: facit etiā ad hunc

Jsta glo. e diuiatima dō dic z mel. q̄ ista femina brutę officij publici nō cōfecerat rōnes: fs alīs volunta rie, nihilominꝰ tñ teneꝰ procedit dispositio huius legis fm Bart. Bal. paul. z alios allegatos.

Jste itel lect. e violatiuꝰ lre ibi displiceret pau. Are et Jo. marie. Ter. ibi: fidem. z sic iudex dz inquirere ꝑtarte. 2000. z iudicātē. xxx. q. v. et. c. occidit. xxiij. q. vij.

Jsta solutio modicū vī cōcludere fm Bar. z Ja.

Hūi mādatus fieret ad monitū nētis z non ad inducendas obligatiōnē. Bar.

causa ad iudicis officium pertinere solet

Officii. dicit vna lex q̄ si tutor nō faciat rōnes vel factas nō exhibeat sine nō edit habere locū actionez tutele: vt. ff. de tu. z ra. di. l. j. §. officio. Alia ꝛtra procuratorē nō edētē dari mandat/ 3 sociū ꝑ socio: vt. ff. e. l. q̄dā. in prīc. fic crimo cū semp argentari/ 3 iciat vel feribat rōnes māda to scholaris vel cꝰ pcuratoris locō dz mādati z nō officiuz iudicis vel actio i factus er illo edicto de cēdō: fic ergo totus tractatus de cēdēdo videt destructus: vbicūq; notāt doctores dari offm iudicis vel actionē in factū. Rñ. + quotiēcūq; ab initio 3bit cū aliquo vt gerat negocia mea: vl vt fit meus focius vt fuit in. d. l. q̄dā. vel vt fit tutor: z gerat negocia mea: z faciat libz rōnum vt fuit in. d. §. offō. 3 tutorē. pcuratorē z sociū/ locū dz tutele vel mādati + vel ꝑ socio: vt in palleg. l. aut nō fuit ab initio 3ctū: 3 dixit tñ scholar/ argētario vt scribat rōnes: tunc dz locum offīi iudicis vel actio in factum er illo edicto de rdendo: vt. ff. de cēd. l. si quis er argētarijs. §. er h. Accur. Additio Tota hec materia dz intelligi in rōnibus publicis: z factis ab his q̄ publicum exercent offīm: secus in priuatis fz docto. l. argentarius. ij. rñ. ff. eo. vt cę pesse tenet hic Jo. fabri in suo breuiario.

I sapud. Calusebius. l. ponit. §. vt libell ꝑ pin. l. ij. ff. de iudi. ꝑperādū. §. j. z. ff. de iudi. l. mortuo. Jtē i cā appellationis: vt. ff. de appel. l. nec causas. z. l. eos. z. l. a. pconsulibus. Jtē in administratore: vñ si gs egit 3 aliq̄d + testes vel alias ꝑbationes inuenit: dīstuli t cām vltra tps statutū. s. trīū an. actor iterū icepit agere: q̄rit cū acta illa fiue ciuilia siue criminalia q̄ prius facta fuerūt sint apud administratorē: vtrū possit cogi ad exhibēdū eo forte q̄ testes mortui sunt: z dz ꝑ iudex ꝑ allet cū exhibere vt ētaīt inestigres. Er bac. l. no. tria. Dzio q̄ iudex cause facit eōs acta. Scdo no. q̄ hoc est verū in qualibet cā ciuili q̄ criminali. Tertio no. q̄ finis + vtilitas editionis ē inuestigatio veritatis: vt h. z. j. eo. l. non est nouum. Bal. hic.

b Q as apud quē. f. iudex. z dic qnq; modis cāsum. + Dzio res. i. cā apellationis: vt. ff. de ap. ne causas. z. l. a. pcōsulibus. Jtē in administratore: vñ si gs egit 3 aliq̄d + testes vel alias ꝑbationes inuenit: distulit cām vltra tps statutū. s. trīū an. actor iterū icepit agere: q̄rit cū acta illa siue ciuilia siue criminalia q̄ prius facta fuerūt sint apud administratorē: vtrū possit cogi ad exhibēdū eo forte q̄ testes mortui sunt: z dz ꝑ iudex ꝑ allet cū exhibere vt ētaīt inestigres. Er bac. l. no. tria. Dzio q̄ iudex cause facit eōs acta. Scdo no. q̄ hoc est verū in qualibet cā ciuili q̄ criminali. Tertio no. q̄ finis + vtilitas editionis ē inuestigatio veritatis: vt h. z. j. eo. l. non est nouum. Bal. hic.

+ Ut. ō. ꝑ. lium? fs Utilia. z q̄libet cāus ꝑositi ꝑpiz bar. Bal. Paul. Alex. Are. z Ja.

c Q as apud quē. f. iudex. z dic qnq; modis cāsum. + Dzio res. i. cā apellationis: vt. ff. de ap. ne causas. z. l. a. pcōsulibus. Jtē in administratore: vñ si gs egit 3 aliq̄d + testes vel alias ꝑbationes inuenit: distulit cām vltra tps statutū. s. trīū an. actor iterū icepit agere: q̄rit cū acta illa siue ciuilia siue criminalia q̄ prius facta fuerūt sint apud administratorē: vtrū possit cogi ad exhibēdū eo forte q̄ testes mortui sunt: z dz ꝑ iudex ꝑ allet cū exhibere vt ētaīt inestigres. Er bac. l. no. tria. Dzio q̄ iudex cause facit eōs acta. Scdo no. q̄ hoc est verū in qualibet cā ciuili q̄ criminali. Tertio no. q̄ finis + vtilitas editionis ē inuestigatio veritatis: vt h. z. j. eo. l. non est nouum. Bal. hic.

+ Jsta pia declaratio gl. est verior fm Alex. et Jac. b. z est ō mēte dar. Bal. z paul. in. l. j. s. eo.

+ Immo q̄ ibi fit mētio de instrumentis q̄ appellatiōe etiā acta cōtinent. Jac.

+ Unde gl. plemo te. l. l. j. §. q̄ ob seruari. i. de cōsul. ꝑpe ealiū. dā.]

d Erbiberi. offō sue + vel condictione er bac. l. z faciet erbiberi sibi vel actōi a reo fm diuersas positiōes. Sz idet q̄ crimialia acta etiā fisco nō edant. q. z. multo magis nec ꝑuato edant: vt. ff. de iure fisci. l. q. j. diuus. i. fi. q̄ 3. Sol. ibi nō dicit + de actis 3 de aliis instrumentis: q̄ q̄dē ciuilia erbident: criminalia nō: q̄ pecuniariter ea erbiberi nō interest. arg. ff. ad erbibē. l. fi liber. Ĥ aūt de actis dicit. Vel dic z in ciuili z criminali debēt erbiberi fisco istrumēta: vt. ff. e. ne q̄sq. Fs ici ulti eoipo q̄ nō erbibetur fingunt fisco subtracta: vt possit agere fur ti ꝑ illis istrumētis/ q̄ nō est in criminali: vt in. l. 3. Ĥ aūt de actis dicit: z hoc verior: vt dixi. Et no. Ĥ q̄ iudex laborat ad veritatem iuenīēdā: fic est arg. q̄ testes debēt iurare ꝑ vtraq; parte. Jtē est ar. q̄ mino: + iuret de veritate dicēda 3 de calūnia nō iuret: vt. 3. de ꝑi. c. cle. aut. 3 iudex. z. 3. de bere. z ma. l. q̄fi. i. fi. z. de q̄stio. iterogari. z. ff. de ꝑba. cū ꝑbatio. Jtē an er bis actis ꝑbari ꝑt 3 oēs: q̄ 3 vñi agēdo testes asseruerit: Rñ. nō: vt ar. ff. de iureiu. fz + si possessor. i. fi. z. l. fe. 3 ar. 3. ff. de cri. erpli. bēdi. l. res hereditarias. z. ff. fa. her. l. beredes. q̄ idē scribit. Fs. l. illa intellige q̄ ꝑsunt. f. ad ꝑsumptionē qualēq; alē. nō plenā ꝑbationē: vt. ff. de reiudi. l. fepe. in prin. z eodē modo rūdeo ad. q. idē scribit. Idē ad vtrāq; pōt rīderi q̄: nō oīnerse/ 3 eedem ꝑsone cēsentur. Jtē nec inter eascē ꝑsonas ꝑcindicat nisi sint testes ꝑoducti ꝑsente aduersario: vt. 3. de testi. fi. q̄fi. fi. z. fm hoc itelligo. 3. ō arbi. l. penul. in fi. Additio. Er hac glo. colligitur q̄ acta facturi fidē inter easdem personas: fz inter alias ꝑsumptionem tātuz. de hoc vi

de hic plenius Jo. fabri. in suo bre.

Dita. Calus Certū est quod actio debet edi. fz edita qd operatur/ queritur. z rñ. q̄ speciem future lit/ demōstrat. z sic actionis e litio proposita in libello. quēnoli pceiorem. z. c. hec emendari pōt: vt si ꝑmo petūsti min ꝑ postea plus petere possimus ex hac iudicio. vt est petitio hēditatis. z hoc vsq; ad sentētiā fine gnali: vt i actiones tutele neg. gest. fz si ingulari vsq; ad lit. ꝑtest. Jtem z mutari pōtvt si rei vē. ꝑponam pro alio quo furto: postea potero agere ꝑparte. vt etiā in quātitate: vt si ꝑmo proposui. p. xx. possum postea ad. x.

e Edita actio. nemo ex perit fine actiōe: vt. ff. ō admini. tu. l. quoties. §. ītē si tpalem. ff. de neg. gest. si pupilli. §. fi.

f Actio. id est actionis editio.

g Speciē. i. qualitatez future lit/. vt. ff. eo. l. j. ij.

Ter. l. edita. de mate rus huius. l. tractat glo. vnica post me. l. c. n. er tra de libel. obla.

rñ. z recita ĥ q̄ ibi no. in tribus primis glo. illius legis.

b Demonstrat. fi edatur sicut dz. f. cum suis comittis.

i Emēdari. emēdo cum ꝑmo petebā minus nūc plus: vel econtra q̄ dicūt fieri posse vsq; ad sententiam: vt institu. de actio. §. fi minus. nos + idem dicimus i vniuersali iudicio: vt. ff. de peti. bere. l. iij. z. l. si quo. z dicimus idem in generali: + vt. 3. de iudi. licet. Jn singulari/ vsq; ad lit. ꝑtest. non ꝑst: + vt. ff. de iudi. l. non potest. z. ff. de excepti. reiudi. l. cum queritur. z. l. legi. Sz quare non pōt fieri emēdatio sēm per cum ibi non mutetur actio? Respōdeo + immo mutatur actio cū vna de concomitantiꝰ mutetur. f. res. Et autem q̄ dīri posit litez cō testa. non fieri emēdationē: non obstat. ff. de nora. in delictis. §. si de tracta. q̄ ibi non mutatur actio vel res vel causa. fs quoddaz bīficiū datur vel aufertur cōuento/ q̄ ꝑ legem datur. Jtem nec dictus. 3. in insti. q̄ ꝑponit ibi eodē iudicio. i. coram eodem iudice: in alio tamen iudicio siue instantia: vt ibi diri. Subijcit de mutatione: q̄ñ. f. vetere relicta nouam vult eligere. Circa q̄ dicas + q̄ post litem contesta. non fit mutatio: vt. ff. de iudi. non pōt. z. l. de qua re. fz cumulatio sic. i. agetur via veteri + nihilominꝰ via noua cuz nulla lex vetet: + vt ff. er quibus cau. ma. l. nec non. §. q̄ eis. nisi ꝑ veterem in qua necesse habeat ꝑsistere obstaret exceptio rei iudicate i noua: q̄ eedem sunt persone: eadem res: eadē cā agendi: licet alia sit actio. ff. de excep. rei iudi. l. si mater. §. eandem. z. l. cum queritur. z de iureiu. duobus. §. excepto. Vel nisi actio vetus in qua necesse habet ꝑsistere ita se habeat ad secundam vt tollatur electione: quod contingit in casibus. vt. 3. de fur. l. j. z. 3. si fer. ertero se emi. man. l. j. z. 3. de codi. l. fi. z. 3. de pac. iter em ꝑtorem. l. commissorie. z. ff. de trib. q̄ō in beredem. §. eligere. z. de leg. ij. cum filius. 3. varijs. dis enim casibus nec cumulatio fieri pōt. Sō dixi non fieri imitationem post litem contestā. eadem bodie. z ante lit. cōtest. si iam sit reus conuentus. z libellus datus: si aūt non sit conuentus nec libellus datus impune actor posset desistere: vt. 3. quomodo. z q̄ñ iu. auf. qui semel. Sed nunqd sup noua actione cumulata iurabitur de calumnia: q̄ō videtur fm Azo. q̄ sup ipsa actione iurat: vt ff. famil. her. inter coheredes. §. qui familie. Sed. Ĥ. 3. dicit enim ꝑtius super facto q̄ sper actione iurari. z ꝑto eo. 3. de iuramen. calum. aut. in isto iuratur + tamen quia causa mutatur. i. in cumulata actione quod noua causa est. z ric nouum factum. Jtem nunqd super eo quod ꝑmo petitum est fieret sententia: Respon. non. si posset fieri ꝑiudicium per banc sniam in sequenti petitiōe aliq̄n in fieret sententia fm quosdam: sed forte non est ita cum modo dixerim non admitti cumulationem cum talis est secunda cui ex prima obstaret exceptio rei iudicate. Jtem an in noua actione noua 3 habere dilationes cā deliberationis: Dic q̄ sic + nisi vbi in secūda potest esse instructus et deliberatione prima. Quid + cñ si quentius est vi bono. rapt. z postea er eadem rapina conuentur furti z condītione furtiua i id q̄ plus est: Rñ. non dabuntur dilationes cuz possit esse instructꝰ er prima deliberatione. Additio. Actio z cā agēdi an mutari possit. z libellus nō specificans cām agendi an debeat admitti. Et an possit declarari post litē contestatam/ tractat ꝑ ingeniose. Jo. fabri in suo breuiario: quem videas si tibi cordi sedet.

k Q3 dout. tempus z qualitatem significat/ vel sēm tantum.

l Perpetui. i. generalis + cuius mentem habes. ff. eo. l. j. in prin. vult em ꝑtor vel iudex posse mutari vel emendari. eatenus tamen vt aram. id est defensiones q̄ re⁹ eus sibi ꝑparuerat primo 3 ꝑius editam actionē. ꝑsint ei. ꝑpter similitudinē. als noua dabitur dilatio cū cmēdatione damni: z ita beneficii edicti sit salumn reo. fic ergo ita potest mutari vel emendari vt reus ꝑopter boc solū non sit minus instructus: quod

Lib' q̄ emendari posfit.

+ Et male Bar. Alex. pau. Bar. alex. z Ja.

+ Nihil est Bar. pau. alex. z Ja.

+ Secꝰ istam Bar. Pau. alex. z Ja.

+ Et bene Bar.

+ Et bene Bar. pau. alex. z Ja.

+ Hoc ē verūz q̄ñ ꝑpo nūtur plures actiones ad res diuersas et ex diuersis causis iṅ nō ꝑtingeri bus. Bart. bal. pau. alex. Sali. z Ja.

+ Hoc verq̄ñ p cumulationē addit noua in stantia: als non. Bar.

+ Cum ista gl. renet oēs scribētes l.

+ Jsta exē plū glo. nō valet. Bar. alex. z Ja.

+ Glo. seq. bar. z Ja.

+ Immo officio iudi cis. bar. ale xā.ꝛ Ja.

ctus.q̄ si fuerit tenet̄ sibi actione in factum + in id q̄s sua interest nō matrasse: nisi psone rō habeatur: vt.ff.co.si q̄s ex.§.cr h.ꝛ.l.j.§.fi.ꝛ hic fim bul.ꝛ noua dabitur dilatio. Accur.

a Q Ui accusare. ¶ Casus. Si agere vis ℈ me:ꝛ aditētionem tuam fundādā petis vt erbi beam instrumēta/an sis audiendus/q̄rit.ꝛ dr q̄ nō: cuꝰ neq; iuris/neq; eqtat/ ratio ℈ pmittat: ꝛ si nō ꝓbueris absol uar: nā actor nō ꝓbāt reus absolui dz.vl sic: si volo re accusare ō adul terio an ꝓbare debeas tenō commisse: vl ego q̄ ℈miseris q̄rit.ꝛ nō. q̄ ego debeo ꝓbare: alioꝝ ab absolueꝝ. pria positio vlor.ꝛ. ¶ No. i bac.l. quattuor. Prio q̄ omnis agēs dz habere ꝓbationes als temē agit. Scdo no. q̄ qs nō tenetur suuꝫ aduersarium ī struere. Tertio nota q̄ actor: non ꝓbāte ꝛc. Quarto: vltimo no. q̄ ille q occultat ꝓpriū īstrumētū nō ꝑmittit do luꝫ nec falsum cuꝫ nō tenet edere: sec' si occultaret, ꝓbo collūz notas rij.ꝛ ita no.ſ. de fal.l.eū. ff. de falsa.l. paulus. Bal.hic.

Cer.l.q̄ ac cusare. trā ctat extra ō pba.c.i.ꝛ cō co.c. iij. circa fiñ. extra de cau. pos. ꝛ propie.

Cer.l. non est.ō editione īstrumē torum. vide bona gl.i.c. ℈. ppetu°. in ℣. cōiuz. de fi. instru.

‡ Dic q̄ tex° iste etiā intelligit in q̄stioe criā li fm Salv. alex.ꝛ Ja.

b Qui accusare.i. agē i ciuili ‡ q̄ne. subaudit: vt aut. de san. epis. §. si q̄s aūt pro pecuniaria. col.ix. ecōtra p̄ōt actio p accusatione q̄nq̄: vt ff. ō sepul. vio. l. iij. §. fi.

c Juris. ſ. scripti: vt. ſ. de pba. actor. ꝛ de rei vē. l. fi. ꝛ de pbi. se. pec. l. j. ꝛ ibi. deiterdi. §. ꝛmodū. ꝛ ibi. de le. §. nō solū. ꝛ. ſ. e. l. j. ꝛ. ſ. de testib'. nimis grane. ꝛ de act. ꝛ obli. l. negantes. ꝛ de ex cep. sigdē. ff. de pub. iudi. is qui. ꝛ. ſ. de vſur. l. creditor. ꝛ. ſ. de peti. here. cogi.

d ¶ Equitatis. fcz non scripte. Accur.

e ¶ Fieri debeat. ſ. aliquo mō cum rens nolit vti: als ℈: vt. ff. e. l. j. §. cdē da. Jte ℈. ff. co. me quoq; vbi erbidenī agēti p̄ fisco. Sol. ſpāle ibi i fisco. Item ℈. ff. e. l. argētarius. in prin. ſ ibi in rōmibus dicit q̄ sunt cō mnes: vt eo. ti. l. ꝓtor. §. j. ‡

Adde et dic q̄ offes ifte folū. ap ꝓbātur p Bar. bal. et g alios scribē tes hic.

‡ In q̄bus l. exigit pro bationem a reo. fm Cy. Bar. bal. et Saly.

+ Et bene Jab. dic.

‡ Diffiniti ue a pentio per actores. Pau. alex. ꝛ Ja.

h ¶ Non ē nouum. ¶ Casus. Lampsores ſcribunt i codice rationū debita ꝛ credita soluta ꝛ soluēda: si cāpsor petat a me. r. q̄ pl' soluit ℈ soluere debuit: vel ℈ iteꝝ me debuisse ℈ dico soluisse: ꝛ hoc lo ꝓbare ꝑ rōnes campsoris: nūquid si petaꝝ ꝑ mihi erbibeat rōnes sim audiēdus: ꝛ rñ. q̄ sic. ¶ Nota ex hac. l. q̄ finis editionis est decla ratio veritatis. fm Bal. hic.

i ¶ Non est nouum eum. ſcholarem reum.

ii ¶ Pecunia. quam reus ſcholaris solutam asserit.

n ¶ Rōnē. ꝓprie accipe rōnes. ‡ Alij ‡ dicūt i istrumētis q̄ hic petūtur ad exceptionē probādam: non aūt ad actionem. ꝓbandam: vt. j. l. fi. i fi. ꝛ bis modis dic vt. ſ. j. ꝓpr. statim.

Ictum. ¶ Casus. Qō dixit in. l. ꝓpri. i debito: vl rōne ꝓuati. di cit hec. l. i rōnibus fisci. pone ergo q̄ noie fisci petebā ab aliquo ſ. q. dixit ſoluisse: petit vt hoc manifestet ꝑ rōnes publicas: an debeā exhiberi q̄rit. ꝛ rñ. q̄ sic: vt appareat de vitate solutionis. ¶ Not. ꝑ hūc ꝓbari affirmatiuam ꝛ negatiuam: vñ oīs q repiunt inter nō soluētes videt nō soluisse: ꝛ silr oēs q repiunt nō scripti in libro ꝑsumit nō soluisse: vt. l. j. de exacto. tribu. lib. ſ. j. Bal. h.

o ¶ Eius. scz rei.

p Solutum. ſ. a se vel ab alio: vt. ſ. de fide instr. illate. Et nota q̄ ler supio: dicit quando est actor ꝓuatus: hic fiscus. ꝛ sic est hnic cōtra. ff. de iure fisc. in fraudem. §. neq; vbi non eduntur alij contra fiscum. Sol. ibi agebat ꝓuatus contra fiscuꝫ bic defendebat: vel ibi loquit

in actis ꝛ instrumētis: hic in rōmibus. Item ibi a tertio nō eduntur: hic ab aduersario.

q ¶ Procurator ꝓuate. ¶ Casus. Decessit ꝓsa. relictis duob' he redib' affi diuisionē bonoꝝ ꝑtis: vnus filioꝝ ꝓpter cōmissu crimē ꝛdēnatus ē: successit ei fiscus: istrumēta ꝓsa. apud fiscuꝫ de bibitis constet quantum sub nomine suo solutum ℈ sit.

r ¶ Fiscus tenetur edere instrumēta cōmunia sibi ꝛ ꝓuato: tam vt exemplentur q̄ etiam vt ex eis (cum necessitas ereget rit) ꝓbetur. Saly. Vel sic. ¶ Instrumenta communia debent esse apud dignioꝛem: ꝛ alteri fieri copia. Et cum expedient fuerit debebit etiam originale exhiberi ad requisitionem minus digni. boc dicit Alexander Jmol.

Idcꝫ. a. Valentiniano. Cer. vij.

D Procurator ꝓuatoꝛ. ratio nis instrumentorum quę communia tibi esse cum fisco dicis describendorum facultatem fim morē fieri iubebit: ꝛ si quando res exegerit ad fidem petitionis tuę apud alium iudicem prębendam aliquod eorum ꝓferri desiderantes eo qui cōuenitur vt id fiat ꝓcipiet.

I Nauten. col. ix. consti. ij. vt spō sa. lar. §. ꝛ hoc insuper.

s ¶ Nō creditur creplo nisi ꝓducatur originale vel alio gñe probationis appareat veritas. hoc dicit Bal.

S I quis in aliquo documento ℈ alterius faciat mentionem documenti: nulla ex hac me

bibitis constet quantum sub nomine suo solutum ℈ sit.

r ¶ Fiscus tenetur edere instrumēta cōmunia sibi ꝛ ꝓuato: tam vt exemplentur q̄ etiam vt ex eis (cum necessitas ereget rit) ꝓbetur. Saly. Vel sic. Instrumenta communia debent esse apud dignioꝛem: ꝛ alteri fieri copia. Et cum expediens fuerit debebit etiam originale exhiberi ad requisitionem minus digni. boc dicit Alexander Jmol.

Idcꝫ. a. Valentiniano. Cer. vij.

D Procurator ꝓuatoꝛ. ratio nis instrumentorum quę communia tibi esse cum fisco dicis describendorum facultatem fim morē fieri iubebit: ꝛ si quando res exegerit ad fidem petitionis tuę apud alium iudicem prębendam aliquod eorum ꝓferri desiderantes eo qui cōuenitur vt id fiat ꝓcipiet.

I Nauten. col. ix. consti. ij. vt spō sa. lar. §. ꝛ hoc insuper.

s ¶ Nō creditur creplo nisi ꝓducatur originale vel alio gñe probationis appareat veritas. hoc dicit Bal.

S I quis in aliquo documento ℈ alterius faciat mentionem documenti: nulla ex hac me-

ꝓsita sunt tāꝑ dignioꝛes ex moze: alter filioꝝ in causa alię necesse hꝫ vti strumētis ad ꝓbationē aliquā: an ea exhibere dēbeat fisc'/ q̄ritur. ꝛ dr q̄ fic. si velitis q cō nentur eis/vt: aliogn si is vti nō vult faciet fisc' facultatez describēdi ea vt habeat ereꝑla penes se. ¶ No. ex hoc ter. q̄ fiscus ē dignioꝛ q̄ ꝓuatus: ꝛ q̄ istrumētuꝫ cōe fisco ꝛ ꝓuato debet tene ri in archino ꝓblico: vt possit ide extrahi cū necessitas eregerit Bal.

q ¶ Quate. i. fisci fim q̄sdā: vl melꝰ. i. cessaris: vt. ſ. de mō mule. l. ij.

r ¶ Cuꝫ fisco. vt q̄ fratri tuo tecuꝫ succesſerat ex q̄ erant cōia. Vel pone creplus/ id est quia ego ꝛ fiscus ex vna parte cō trarimus cum quodaꝫ alio ex alia parte: sicq̄ apud eū (vt pote potioꝛ) rēmanet: vt. ff. de fide istru. l. fi.

s ¶ Eidē. Est enī mos (vt dixi) vt sint apō dignioꝛē ꝛ ꝓbeat ille alijs copiaꝫ autēticaꝫ istrumēti ad scribēdū: vt. d. l. ff. de fide istru. l. fi. ꝛ. ff. de fal. mil. ber. ſi que.

Cer. aut. si qs. cōco. c. ex insſirce. cū gl. ij. i fi. extra de rescrip. et. c.j. de h. instru.

‡ Sequit glo. Paul. alex. ꝛ Jas.

t Loꝛ. autēticoꝛ. ‡ nā non credit creplis siue rescriptis ſz autēticis tātuꝫ siue originalibus: vt. ff. de fide istr. l. ij. ꝛ. ſ. de diuer. rescript. l. iij. ꝛ b etiā dicit aut. si q̄s in aliquo ꝛc. quā bic lege q̄ ē ex coꝛ. vt ſpō. lar. §. ꝛ boc insuper. col. ix.

v ¶ Conuenit. ſ. iste ‡ q̄ hꝫ cōia cū fisco instſra. ꝛ nitur eū iste a quo dam alio qui vult exhiberi sibi autenticum. Accur.

S I q̄s in aliquo. ¶ Casus. Dec aut. ꝛ firmat. l. C. Jer emi. C. dicēbat: si duo habebant instrumenta cōia: siue ꝓuatus/siue fisco: siue ꝓuatus cum ꝓuato: illa instrumenta debent esse apud dignioꝛem coberedem: ꝛ dignioꝛ coberes dz facere copiam describēdi illud: ꝛ si exemplum non ꝓbat: ꝓterꝑ petere exhiberi autenticum seu oꝛiginale. Nec aut. idem dicit: sed clarius. Ham dicit q̄ si aliq̄ instrumentum est exemplatum quod faciat mentionem de originali: ereꝛmplatum non ꝓbat: sed necesse est q̄ originale ondatur vt fiat fides testibus in exemplato ꝓsitis ita verum esse: ꝛ illud est iure nouo. hoc idem etiam in legibus vereꝛbis ꝛtinctur. ¶ Nota ex bac. l. q̄ exemplo non creditur. ꝛ ratio est: q̄ non creditur tabellioni de facto de quo non est rogatus: sed iste q̄ exemplificat nō est rogatus de facto principaꝝ li: sed solum de ipsa exemplatione merito non ꝓbat de facto principaꝝ lc. Scōa ratio est: q̄ non creditur tabellioni nisi de gestis ꝛpe confecti instrumenti: sed tunc temporis non fuit cōfectum originale ergo dece non creditur sibi. istam rationem ponit Jnno. in. c. cum in mre. de offi. deleg. extra de ꝓba. quoniam ℈ falsaꝫ. Tertia ratio est: quia q̄ vnum instrumentum hꝫ relationem ad aliud: oꝑtet q̄ cōstet de cetero ad quem fit relatio: q̄ si deficit exemplum deficit exemplatus: vt. ff. de ꝛdi. ꝛ demon. l. in testamento. j. Quarta rō est: q̄ posset fraus ꝛ deceptio interuenire. nam posset esse q̄ originale esset falsuꝫ: ꝛ si cre derēt exemplo non posset ex cōparatione litterarum: vel ex signo qō non viderēt dici de falsitate: ꝛ daretur materia falsum fabricandi fim Jaco. but. banc rōnem tangit Jnno. in. c. albericus. extra de testi. in fi. ꝛ in. c. abbate. de verb. sig. fim Bal. hic.

r ¶ Si quis in aliquo documento. ꝓuato. secus forte si ꝓblicū alteriꝰ publici faciat mentionem: q̄ tunc creditur exemplo fim Bal. ar. ꝛ in aut. vt fratrum fi. ſ. illud quoq;. col. ix. ꝛ. ff. de admin. tuto. l. cum graphis in prin. ꝛ. ſ. de testa. l. publicani. Sed Jo. cōtra ‡ etiam si ꝓ blicum sit exemplum: nam ad hoc creditur exemplo publico: quia ita continet in alio: ꝛ pōt esse q̄ in originali erant alie littere vel cancellationes que non continentur in exemplo: vnde non probatur ple nę exemplum: vt hic. ꝛ in. l. nostra ꝓcurator. ꝛ. ff. famil. hercis. si ne per exemplum: vt hic. ꝛ in. l. nostra ꝓcurator. ꝛ. ff. famil. hercis. si ne per exemplum

‡ Jdē. bar. ꝛ omnes

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

* Et bene Bar.
‡ Locata pre cui⁹ iter est: als non a credit ex eem plo. bar. et omnes.

q̃.7.l.pōponius.7 de fide instru.l.ij.nisi‡ originale sit offō indicis publicatum: ‡ id est cr̃platum. vt in aut. vt fratruꝫ filij.§.illud quoq;. 7.ff. de admi.tuto.cyrographis.

a ¶ Demonstratio. i. instrumēto in quo habet memoria primi.7 sic multa bz nomina: vt no. ff. de fide instru.l.ij.

b ¶ Exactio. i. pdēnatio

c ¶ Alia pbatio. f. vel p testes/vl̃ p cōfessiones.

d ¶ Exhibeatur. f. talis,

e ¶ Innuentur. als inuētum est.

¶ Q̃. ¶ Cas. Dic vt bñ notak. Huc usq; tractaut ꝺ exhibitione instrumētoꝝ. facienda reo ab actore: vel eō cōuerso. bꝫ ponit ꝺ exhibitione instrumēti ꝺ aliqua re communi plurib⁹. 7 est apud alteruꝫ coꝫ vt custodiatur. 7 est signale q; vbi instrūm cōmune est: ꝺz residere pe nes potētiorē. 7 dignio rem. Uuia.

f ¶ Et q̃ a diuo. duobus modis pōt intelligi hec ler. Primo. ꝫ. fi. ff. ad l. fal. bꝫ bar. alex. 7 Jaſ.

* Iſta prima lectura ē melior: ſm bart. Bal. alex. 7 Jaſ.

‡ Pro iſto dicto ē ter. in l. pe. ꝫ. fi. ff. ad l. fal. bꝫ bar. alex. 7 Ja.
‡ Iſta diſpliceт bar. Bau. alex. 7 Jaſ. licet eā ſequatur ſalyc. hic.

Secundo. ꝫ. fi. ff. de admi. tuto. cyrographis.

¶ Et ſic in ſtrumēta cōmunia debent eſſe cōcor. ꝺ. pretu⁹. exēpla de ſi. inſtru.

moria. ‡ fiat exactio⁹ niſi aliud ꝺ cumentū cui⁹ memoria in ſecundo facta eſt ꝓoferatur: aut alia 7 ſm leges q̃ titatis ꝺbite pro batio⁹ exhibeatur⁴: quia 7 quantitas cuius memoria facta eſt pro veritate debeatur: hoc enim 7 in veteribus legibus inuenitur⁵.

¶ Iſta no. lēr ſm primam lec. hoc iten dit. Si eo ac to⁹ tenetur edere inſtrumenta ad exceptionem fundandam: ſed eo contra reus non tenetur edere actori ad originez petitionis fundādam: 7 vbi cunq; fit mention ꝺ ratiombus accipe pro inſtrumētis ſm iſtam lecturam. ꝫ ſm Azo. hoc intendit. Ubi ꝺ rationibus q̃rimus illa eduntur indiſtincte: ꝫ inſtrumenta non eduntur. Baldus.

Idem Augu. Flo. Lex. viij.

Atque a diuo⁹ Pātonino patre meo: et que a me reſcripta ſunt cum iuris⁶ 7 equitatis⁷ rationibus congruunt: nec cū ꝺ uerſa ſunt vel diſcrepātia q̃ multuꝫ interſit an ex parte eius⁸ qui aliq̃ petit: quiq; doli⁹ exceptione ſummouerī ab intentione petitiōis ſue poteſt: an rationes¹⁰ promiſſe inſtruere contendit: quod vtiq; ipſa rei equitas ſuadet. an vō ab eo a quo aliquid petit actor ꝺbeat ꝺcerne rōnes exhiberi¹¹: quando hoc caſu non¹² oportet originem petitionis ex inſtrumētis ei⁹ qui conuenitur fundari¹³.

r ¶ Fundari. ꝫ fundata adinuari: vt. ff. eo. l. j. in fi. ſm primum: ſed ſm alium nil ſubaudice. Eſt tamē arg. cōtra ſecunde lecture. ff. ad. l. fal. l. penul. ſ. fina. 7 plene diſtingue h: vt dixi. ff. eo. l. j. ſ. editiōes. igl. bec debent appōni ꝛc.

s ¶ De in ius vocando. ¶ Ab hoc ti. omne iudiciuꝫ ſcipit: 7 iō ‡ de eo dicit: vt inſtit. de pe. te. li. ſ. ff. Accur.

¶ Cas. Scīū tuū magnumiſſi: tā tibi q̃ vroꝛi tue ꝺz reuerētiā q̃ necꝫ te nec eā ꝺz vocare i ius ſine venia p tonis: cū ei aſſur gere te nec ſicut tibi. ¶ Plot. erſta. l. ꝫ Bal. q; facit bonoꝝ vroꝛi fac bonoꝝ vroꝛi facit iniuriā viro: vt iſtit. de iniur. ſ. patiſtur. ſm glo. ꝛc.

t ¶ Reuerētiā. i. faciēdo.

u ¶ Re exigēte. i. equita te ꝺctante/q̃ ppte res bꝫ cuꝫ ſemp vna 7 eadez permaneat. Et ꝺc. ‡ id eſt cuꝫ neceſſe ē vti ius vocek. Et no. q; facit ſi militudinem inter reuerentias q̃ eſt in faciendo vt in aſſurgēdo: 7 eaz q̃ eſt in nō faciendo/vt ꝺ nō vocando in ius ſine venia. ¶ Sꝫ quere mari to patrone bec nō ꝓſtā tur: vt. ſ. de opis libe. liberti: ꝫ vroꝛi pſoni ſic: vt hic: ¶ Reſpon. vroꝛi p viruꝫ fit bonoꝝ natura liter: ꝫ non ſic econuerſo: vt inſti. de iniu. ſ. patitur. 7. ff. de iniur. l. j. in fi. 7. l. ſeq.

v ¶ Prohibitū. quod eſt ſignale i omnibus gb⁹ reuerētia ꝺbetur: vt. ff. e. l. generaliter. 7 ſic ō illis pſonis que numerātur.

‡ Iſta ſolutio placet bar. fal. 7 Ja.

‡ Iſta expoſitio eſt melior ſm Jaſ.

* Glo. ſeq̃tur vſq; ad fi. ſalyc.

Terᵉ. ibi: pſonā. glo. n. in. c. de fa mul. de ſer. nō ozdi. ſidu cit hāc. l. in ſ. q̃ famul⁹ ecclie nō ꝓt ceas rethiſcari: q̃ ē pa trona eius. q̃ eſt notādum.

Iſta ſolutio eſt ſequīt bar. bal. ſalyc. ale xā. 7 Jaſ. b.

Bñfacien dū ē bñfa/cientibus.

Ius vocandi.

¶ Ius bonis. ¶ Caſ. Scīū tuū magnumiſſi: tā tibi q̃ vroꝛi tue ꝺz reuerētiā q̃ necꝫ te nec eā ꝺz vocare i ius ſine venia p tonis: cū ei aſſur gere te nec ſicut tibi. ¶ Plot. erſta. l. ꝫ Bal. q; facit bonoꝝ vroꝛi fac bonoꝝ vroꝛi facit iniuriā viro: vt iſtit. de iniur. ſ. patiſtur. ſm glo. ꝛc.

t ¶ Reuerētiā. i faciēdo.

u ¶ Re exigēte. i. equita te ꝺctante/q̃ ppte res bꝫ cuꝫ ſemp vna 7 eadez permaneat. Et ꝺc. ‡ id eſt cuꝫ neceſſe ē vti ius vocek. Et no. q; facit ſimilitudinem inter reuerentias q̃ eſt in faciendo vt in aſſurgēdo: 7 eaz q̃ eſt in nō faciendo/vt ꝺ nō vocando in ius ſine venia. ¶ Sꝫ quere mari to patrone bec nō ꝓſtā tur: vt. ſ. de opis libe. liberti: ꝫ vroꝛi pſoni ſic: vt hic: ¶ Reſpon. vroꝛi p viruꝫ fit bonoꝝ natura liter: ꝫ non ſic econuerſo: vt inſti. de iniu. ſ. patitur. 7. ff. de iniur. l. j. in fi. 7. l. ſeq.

v ¶ Prohibitū. quod eſt ſignale i omnibus gb⁹ reuerētia ꝺbetur: vt. ff. e. l. generaliter. 7 ſic ō illis pſonis que numerātur.

ff. eo. quicq; ſ. pretor.

¶ Enia. ¶ Cauſa. Querik an libertus patronum ſuum vel parētes eoꝝ. ſ. patrē matrē 7 anuum vocare poſſit i ius: vel eius liberos. 7 rñ. q; nō: nec ſi vocauit p ruſticitatē ercuſabit: ſi ergo libertus ſi liū patronū ius vocauerit venia nō petita: vel petita: ꝫ nō obtēta: nō ob. principis reſcripto impetrato q; ei pena remittak: nō remittet̄ tur: neq; valebit reſcriptum. ¶ No. ergo hac. l. q; ius patronatus liberti tranſit etiam ad bēdēs ertraneum quo ad quid: puta vt nō poſſit i ius vocari ſine venia. ſm Bal. hic.

y ¶ Non petita. vel petita ſed non impetrata: vt. ſ. l. priori.

z ¶ Parentes. vtriuſq; ſexus: hec duo noia accipe in infinitum: vt. ff. eo. l. iij. ſ. j.

a ¶ Liberos. ſiue ſint bēdes pīis ſine nō: vt q; erheredati: dum nō mala mente: vt. ff. de bo. lib. l. ſi patronus. ij. ſ. ſi quis non mala.

b ¶ Si ertranei. h eſt ſ. j. de ope. lib. liberti. Sol. vt ibi. Ite ſ. j. de lat. lib. tol. l. j. ſ. ſ. ſ

alterius iuris est ibi error: l. ciuilis: & aũt quasi naturalis.

a ¶ Penam. l. aureoꝝ. proponta actione in factũ q̃ nec heredibus/ nec in heredes datur: vt. ff. eo. l. pe. ꝛ fi.

+ No. ppe tuo istas gl. fi ode doc. ad hoc q̃ pena nũ pecunia nũ parti ap plicãda ꝓnceps ꝓ iuris restripti re mittere non potuit.

b ¶ Cõcedi. l. remitti. + fic. l. de recep. arbi. ne in arbitris. in fi. Sz vide tur q̃ non temere cũ contineat remissionem pene: vt. ꝛ. de pct. impa. l. rescripta: Sz ibi ꝺ pena corporalis ꝑ pecuniaria in fiscum inferẽda ꝑ pa trono dat. Itez intelligo nisi penitent vocãte: vel nisi patron⁹ nõ vendicet: vl nisi volẽs vocetur: vt ff. e. l. Fusi. ꝛ. l. libert'. ꝛ.

Qui ptãte. ¶ Cas⁹ Filius i ptãte ꝓstitut⁹ me in ius vo care nõ põt: ꝛ si ut eman cipat⁹ venia impetrata potent⁹: idez est i matre: q̃ neq; eaz vocare pote rit in ius sine venia.

c Qui in ptãte agunt. id est degunt.

d Aduersus eos. trãsit de singulari ꝛ ad plura le: vt ff. de no. ope. nũ. l. i. ꝛ. ide q̃rit. ꝛ. l. de pu pillo. ꝛ. i. fc econtra. ꝛ. ſ. de testa. l. omnium. ꝛ. ff. de ꝛ. ſac. qui cũ in fi. Itez ittelige i filiꝰ iustis nat uralibus vl adoptiuis durãte adoptione nisi l castrẽsi vel quasi: vt. ff. e. l. adoptiuus. in pn. ꝛ de iudic. l. iis. ꝛ dic vt ibi. ꝛ. li a me. ꝛ de fur. l. fui. i pri. Item fallit ꝺ aliis casibus quos dix. ſ. ꝺ. de epiſ. au. ſi lenones.

Appo bata est ista glo. ꝑ Bar. ꝛ alios hic.

e ¶ Mattris. Iz vulgo ꝺcepit: q̃ certa est: vt. ff. e. l. iũ. i fi. ꝛ. l. v. Et not. q̃ refertur ad ꝓrimum casum non ad ſuperius reſponſum.

f ¶ Decretis. ¶ Quia metu iudiciorum puenit ad pacta ꝛ trãſactiones: ió ꝺ de bis interſerit. Accur. Vel fic. ſ. ꝺ. de in ius voc. ꝛ de editiõe actionum q̃ ſunt quaſi ꝓludia iudiciorꝝ: ex poſitum est. vnde cõſequẽter de iudicijs esset tractandum. Sz q̃ vocati ad iudicium ſepe trahi guntur: nã meticulosa res est ire ad iudicium: idcirco videndum esset de transactione: ꝛ q̃ nõ tantuꝫ pecunia Iz etiã gratia quis a lite ſepe deſiſtit: ꝛ decentius est ꝑ gratiam remittere q̃ pecunia vendere actiones: vel q̃ pacta gñaliter ſunt. Ideo videamus de pactis ꝓmo: vt. ff. de trãſac. l. i. ꝓmo. ꝛ. ꝑ. ri. Et ꝛo.

Jsta ler di uiditur in duaſ ꝑtes. Primo lo quit i gñe rũ ibi: cũ igitur. Secudo i ſpecie rũ adſi. Bal. hic.

Onditionis icertũ. ¶ Caſus. Decessit ꝑ/ duos filios here des iſtituit: ꝛ rogauit eos vt ſi alter eoꝝ ſine liberis decesſe rit: alteri portionẽ ſuam reſtitueret: pone ſeũ ꝛ titiũ: ſeius vꝛoẽ habens liberos ꝓcurare non potuit: conuenit cũ titio de dando ei ſertã partẽ: id est duas vncias portionis ſue: deinde ſuscepit filiũ. queritur an filius ſertantem, tantũ reuocare poſſit: cuꝫ ꝑ ſuus liberos habuerit. videt q̃ nõ. Viuia. ¶ Et bac. l. no. ꝓmo: ꝛ ad boc ſemp allegatur q̃ ius vel fideicõmiſſuꝫ de futuro ſeu ꝺditione le ꝓ ꝑ tactum remitti fm Pan. ¶ Io. ſcdo q̃ datum ꝛ tẽplatione certe cauſe non repetit ſi illa cã reſoluatur. fm Bal.

g ¶ Ꝺditionis incertũ. i. incerta ꝺditio vel grauamẽ pendẽs ſub icerta ꝺditione q̃ ad vtrũlibet ſe babebat. Vel dic ad alterum tantum vt differat a. l. cum ꝓponas. j. ſ. eo.

b ¶ Non iniquis. ſed equis.

i ¶ Conuentione. id est pacto.

k ¶ Finitum. l. finiti potuit. # loquitur imperator: filiofamilias.

l ¶ Cum igitur. dixit in genere nunc in ſpecie.

Peritum. l. anus petijt.

n ¶ A patre tuo. phdatino.

o ¶ Proſiteaꝛis. tu filius phlini.

p ¶ Vita. Iez patet tus.

q ¶ Decederet. phlinus.

r ¶ Reſtitueret. hec tota est conditio.

s ¶ De ſertante. i. duabus vncijs: vt inſti. de bere. inſti. ſ. hereditas. ꝛ põt dici de ſertante totius hereditatis vel ſue partis tantum.

t ¶ Mando. añ partẽ: ꝛ. ꝓpter boc frontonius remisit fideicommiſſuꝫ.

v ¶ Phlinus. i. pater tuus. nec etiam te illo tempore.

+ Jsta ẽ ve ra ꝛ cum ea cõcor. Bar. paul. alex. ꝛ Ja.

x ¶ Quod. ꝓ quis.

y ¶ Te filio. ꝑ q̃ videbatur nullam esse remissionem: ꝛ q̃ ob cauſaꝫ da tum erat repetendum quaſi cauſa non ſecuta: vt. ff. de condi. ob. tur. cau. l. j. ſ. ob rẽ. ꝛ de cõdi. cau. da. l. j. ſz tñ ſatis + est incertuꝫ conditio nis esse remiſſuꝫ: vt ff. ꝛ. j. ſ. e. l. cũ ꝓponas. i. ſ. ꝛ. i. j. de fideicõmiſſ. ꝛ. ff. de ver. obli. qui rome. ſ. fi. etiã ad hoc q̃ de cã dictuꝫ est plene habes lere boc pactũ. Primo q̃ adhuc nõ cõperebat inis cui renũciabatur: vt. ff. de leg. ij. ſi ita ſcripti. ſ. ſi ſub conditione. ꝛ. ff. de acqui. bere. qui ſuprit. ꝛ. l. is qui. ſ. pe. ꝛ de regu. iu. qui põt. ſ. q̃ qꝛ. ꝛ. ff. de ſuc. edic. l. j. ſ. decretalis. q̃ ſunt cõtra. Sol. # in repudiatiõe loquũtur ꝑdicta in ra: ſz pactuꝫ valet de futuro iure: vt bic. ꝛ. ff. eo. l. ꝛ bereditꝫ. ſ. pe. ꝛ de mino. decim. ſ. ſi quid. ꝛ ff. ſi a pa. quis fue. ma. l. j. ſ. ſi parens. argu. contra. l. de cap. ꝛ poſtli. reuer. l. nec noſ ꝑterijt. Solu. # ibi pactum fuit de bonis capti ꝺ quo dubitabatur viueret vel nõ: ꝛ ita non valet: vt. ſ. e. l. fi. bic aũt de bonis mortui fit: ꝛ ió valet: ꝛ ꝑt aſſignari ratio: q̃ pactuꝫ ió valet de iure futuro: q̃ duoꝝ cõſenſu valla tur: vt. ff. e. l. j. ſ. pactuꝫ. ſz repudiatio vnius vo luntate tantum. Secundo obſtat in eo q̃ ꝑ heres ꝛsentiẽdo legatario ante aditam hereditatẽ in accipiẽdo legato ñ amittit interdictum quoꝝ legatorum: vt. ff. quoꝝ leg. l. j. ſ. q̃ ait ꝓto: vo luntate tantum. Sol. # illud magis accedit repudiatiõi q̃ pacto. vel ibi innitabat legatarius ad delinquendũ: ꝛ hõ. Tertio obſtant ea iura q̃ dicunt non valere pactum future ſucceſſionis: vt. ſ. eo. l. fi. ꝛ de colla. pactum. ꝛ de inoffi. teſta. ſi quando. ſ. j. ꝛ de inuti. ſtipu. l. er eo. Sol. bic non agebat vt nõ eſſet beres fratris: ſz vt bas res er cã fideicommiſſi non peteret: nec ꝓ pactum in aliis rebus beres eẽ, ꝓbitebatur. Quarto ad pactuꝫ: Nonne est contra voluntatem defuncti: ꝛ fic ſ legem fiet boc pactuꝫ: vt in auc. de nup. ſ. diſponant. col. iũ. ꝛ fic non valet. ſ. eo. l. pacta. ꝛ Reſpon. non est contra legem boc pactum: id enim pactum contra legem est quod ler ꝓbibet interponi ita ꝛ qõ contra voluntatem defuncti: ſed boc teſtatoꝛ non ꝓbibuit: ſatis enim habuit ei cui relinq̃bat fideicommiſſum conſulere vt age re poſſit ꝓ fideicommiſſo: vt arg. ff. de pac. l. pactuꝫ. ꝛ. l. paciſci. ꝛ. ff. de edi. edic. q̃rit. ſ. pe. Quinto boc pactuꝫ ió ſumpſit vires q̃ liberos phlinus non ſuſtulit: ergo cã ſecuta q̃ ſuſcepit filium ceſſat pactuꝫ: Reſpon. Nec fuit impulſiua non finalis. arg. ff. de dona. l. ij. ſ. fi. Vel finalis cã ꝓrima fuit remiſſio non autem bic: ergo filios non habet. Serto oppomtur. Nonne est bic transactio: ergo bec lex debuit poni. ſ. ti. j. Reſpon. non: timmo pactio: q̃ non fuit de re dubia. Item an poſſet agi ꝓ ſertante ſi tradit⁹ non fuiſſet: Reſpon. + tta: q̃ fuit de vꝛacias vel vt des. l. remittas: vt. ff. de ꝛdi. can. da. ſi mulier. bic aũt remiſit ꝑ acceptilationem factam ꝛ aquilianam ſtipulationem fm Azo. Licet. H. ſ. ꝛ no. ſ. ti. ꝓri. l. fiue. ſecus ſi diriſſet ſe non petituꝝ fideicommiſſum: vel dabo ſi non petieris: vt arg. ff. de cõdi. indi. l. cle ganter. ſ. ſi quis. Sed an cautio muriana locum habet: Reſpõ. nõ: q̃ in relictis locum habet tantum: vt. ff. de condi. ꝛ demon. mutiane. ꝛ facit. ff. ꝓ socio. ſi focius. ꝑ filia. ꝛ de aqua plu. arcen. l. in diẽ. ſ. fi. ꝛ j. de fideicom. ſi in perſona. ꝛ. ff. a quibus ap. non li. l. j. ſ. fi; ſi quis ante. ꝛ j. de temp. ap. l. ſi. in fi.

z ¶ Functus. ſ. phlinus pater tuus.

a ¶ Esset. natus poſt pactum.

Ost vẽditionẽ. ¶ Caſus. Delata tibi erat bẽditas i q̃ erãt plures creditores: vẽdidisti eã: cũ ſuo onere trãſit ſi creditores eius ꝓtorẽ quemlibet: ꝛ ſpõte actionẽ ſuſcepit. an eis creditoribꝰ volentibus agere ſz de obſtabit exceptio/ q̃rit. ꝛ ri. q̃ fic: rõne taciti pacti: q̃ tacite videntur pepigiſſe recum de te non ꝙuẽdo: ꝙuẽto emptore. Viuia.

b ¶ Hereditatis. transferẽde ad emptorẽ cũ oneꝛe ꝛ emoluméto: vſi ũ ſingulis non ꝓeſtatur euictio: vt. ſ. de euic. l. j.

c Ate. ſcilicet herede.

d ¶ Potueris. tu venditor.

e ¶ Eos. ſcilicet emptores.

f ¶ Eas. ſcilicet actiones.

g ¶ Spõtanea. nec enim cogũtur # directe: ſed tu vendito: cõuentus

Jtã ſol. ſequit bar. Bal. pau. alex. Saly ꝛ Ja.

Dic me li q̃ tibi tẽpore remuntiatiõis nõ ꝑtebat renũciati ius nec re nec. ſpe. Bar. ꝛ Jaſ.

Nouitra ſolu. placet doc. ꝙ ideo dic vt in ꝑti. aposti. la. ſ.

Pactũ q̃ſi de esse con tra legem.

Oẽs iste ſolu. ꝑcede. placet doc. hic.

Jta est cõis opio. alex.

Regulariter Paul. ꝛ Ja.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

si soluisti habes recursum ℨ emptorē per actionem ex vēdito vt restituat: vt.ff. de here. vē. li. ij. ff. de vēditor. et. ff. de dona. bereditatem.

a ¶ Taciti pacti. facti. siter te creditores. Sz videt q ipso iure sis liberatus: vt. ff. de sol. li. solutionē. Sz dic ✚ nō esse factum aio nouādi. arg. ff. de pto. stip. l. pe. Jte nūquid si vnus tātum creditor egerit piu dicat ceteris: aut si vn' vna actiōe an i alij ſ ipsi dicet: ☞ R'ſi. non. vt. j. ne vr. p ma. l. fi. et. ſ. ō epiſt. et cle. aut. pſbyteros. ij. et j. de ecclesiastici. et. ff. de reſcriptum. in pn. nec obſtat prīo dicto lex illa. ff. e. maiorem quia in alio caſu loquitur.

✚ Jtē glo. ſin oibus ſe quunſ bar. Bal. paul. et Jaſ.

Ecclesiastici. ¶ Caſus. Seru' creditor' fecit pactū cū debitore de nō petēdo: q̄ritur an do mino prīudicet. a reſpō. q̄ nō. ſiq̄ fecit pactum de petēdo: valet pactū: q̄ melior est cōditio. et. vel pone exemplum. ff. depoſiti. l. ſeruus ſi'. et de iureiur. l. ſi fu'. et. l. q̄ſtomagis. et. ff. cō rōne q̄ſ. et ri' pactū alteri nō nocere: vt. ff. e. ſi vnus aſi oia. Jtē q̄ dicit ſi. ſi. log tur ✚ i acq̄ſitis ſec' i acq̄rēdis: vt. ſ. de acq. poſſ. li. ſi. et. ſ. ſ. de here. iſti. l. ſi. Jtē i dñicis. ꝑter. q̄ i ſcipo: ſe emī vel occaſiōe nore: vt. ff. de vi. et vi ar. l. ſi. q̄ō. q̄ adq̄ſi. vl occidēdo ſe ſubtraxit dño. ff. de pecu. l. ſi ſi dānū. alsi cipit. peculiū aūt deducto. ſ. ſi ipe. ē emī ipſeres dñica: vt. ff. de pecu. depoſui. ſ. ſtich'. Jn re aūt peculiari facit deteriōē dñi conditionis. Quartus ſi fideiuſſor: ſit in cā nō peculiari: vt. ff. de peculi. l. ij. ſ. ſi filius. et. ſ. ſi ſeruus. Quintus ſi ſe mādauerit emēdū. Sextus ſi ſe vēdiderit: vt. ff. ma. cum ſeruus et tero. Septimus ſi vouerit: vt. ff. de polli. ſi q̄s rem. ſ. voto. Jtē no. q̄ dicit nouo pacto. nāz i ipſo ℨctu q̄ō pepigit ſeruatur: vt. ff. eo. ſi autem. Accur.

✚ Cur iſta glo. vſus ad finem tenet Bar. Bal. Paul. et Ja. ✚ Si hȝ liberā administrationez alias ſecus. Paul.

Ecclesiastici. ¶ Caſus. Tu poſſidebas aliq̄ō p̄diū q̄ō dicebā meī vt mihi obligatū: z ſic cepi te ꝓuenire ſrei vē. vl hypo. oblato libello: ſtitio iuramēto calūnie añſiniaz: liti mote de p̄dio renūciauit: vl erp̄ſe: ita dicēdo: buic liti renūcio: vl tacite recipiēdo a te eſtimatiōez p̄diū: ei poſſeſſu volo monere actionē primā. I. rei. vē. vl hypo. nunq̄d mihi licebit: rñ. impator. q̄ nō. Eiusa. ¶ Ro. p̄mo er bac. l. q̄ actor i reali vel p̄ſonali iudicio renūciās ex clusdit a processu cauſe. Sedo no. q̄ p hoc etiam excludit a iure dñi vl obligationis. z adde q̄ no. ff. ti. l. fine apud acta. ¶ Tertio no. q̄ poſtq̄ eſt in iudicio renūciatū: non habet locum penitentia. ſm Bal. hic.

Ecclesiastici. ¶ Poſtq̄ liti. per hoc tam inſtantie q̄ iuri renunciatur in dubio.

Ecclesiastici. ¶ Ad dote. apud iudicem.

Ecclesiastici. ¶ Renūciaſti. ℌ renūciatio lite tñ mota nocz. pactū vz añz poſt: vt dixi. ſ. ſ. j. et ff. facit facta ℌ renunciatio p̄ſteyel abſite aduerſario ✚ p hec verba nolo amplius venire ad cām: quocūqz ēn mō p̄ōdi erp̄ſe vl tacite ſatis eſt: vt. ſ. q. accu. nō poſ. li. ea. ff. de minō. l. ſi filius. et. ſ. ō odio litium: vt. ff. de minō. l. minoꝝ. nō aūt placet q̄ō q̄dā dicūt q̄ p tria nū tacēdo liti mote renūciet: q: tunc i. rl. annis ꝑpetuat: vt. ſ. de ſcri. ſcr. an. l. ſi. nā dicas inſtantiam finitam per renunciationem.

✚ Jntelligeſi ibi iudex eſt ꝑſona publica: ſiona recipiens pro aduerſario: alis ab ſenti no poteſt: vt. l. certus. ſi. ſi q̄s abſente. ff. de cōſeſ. l. i. li. ff. de liter. o. actio. Bar.

Ecclesiastici. ¶ Nulla ratio. cōi iure. ſecus ſpeciali vt in mmore.

Ecclesiastici. ¶ Reditori. ¶ Cal. Debebā tibi. xv. ſolui. z. de alijs. v. quemī vt ca mihi remitteres. ꝑ patrocinio q̄ō tibi p̄ſtiti: vel de p̄stādo cō nenti. a primis q̄nqz ipſo iure ſoluris liberatus ſum ab alijs op̄ exceptio pacti. et de iure ꝑtorio: nō de rigore iuris ciuilis. z ſic pactū de nō petendo de rigore iuris ciuilis nihil prodeſſet. quia eſt nuduz: ſz regtate: exceptione taciti pacti non inuriliter defenderis.

Ecclesiastici. ☞ Seruus poteſt dño prodeſſe/ ſed nō obeſſe in iure queſito. b. d. Bald. Vel ſic. Seruus pōt in domini fauorem nonleſiua nem pacisci. b. d. Saly.

Ecclesiastici. Idem. aa. reſtituto. Lex. iij.

Seruus creditoris meliorē cauſam domini facere poteſt: in dctrius autem reformare nouo pacto non poteſt obligationem recte conſtituram.

Ecclesiastici. ☞ Renūciatio liti renūciatē excludit a. p̄ceſſu cauſe z a iure p̄incipaliter intentato: nec habet locū penitentia. boc dicit Bal. Vl ſic. ℌ renūciās liti mote renūciare videtur tam inſtātie q̄ cauſe. hoc ſ. et in illud iudiciū deducto. Et ideo ad eā dem cauſam denuo redire nō pōt: cum p renunciationē ſemel facta fuerit. boc dicit i effectu. Alexander.

Ecclesiastici. Idem. aa. Valerie. Lex. iiij.

Poſtq̄ liti de prędio mote renunciaſti: cauſam finitam inſtaurari poſſe nulla ratio permittit.

Ecclesiastici. ☞ Eadē obligatio pōt partiz tolli ipſo iure p ſolutionem: z partim p pactū et nō petēdo: z cui damus actionem tāto forti exceptionem. b. d. Aller. z Saly.

Ecclesiastici. Impa. Anto. a. dcmagorc. L. v.

Ecclesiastici. Reditori tuo ſi partem pecunie exoluiſti: de parte vero non petenda inter te z ipſum conuenit: ob cauſas negociacionis tuo patrocinio fidei defenſa: ea obligatione partim iure ciuili partim bonozario liberates. Haz exceptio perpetua pacti conuenti vel doli reſidui petitionē repellit: cuz z ſolutū per ignorantiam repeti potuiſſet.

Ecclesiastici. ☞ Pactum ꝑtra ius vel bonos mores nullius eſt momenti. b. d. Aller. z. concor. c. ſi. cum glo. ij. in ſi. extra eo. titu.

Ecclesiastici. Idem. a. Baſilice. Lex. vj.

Acta que cōtra leges constitutionesq̄ vel contra bonos mores fiunt nullaz habere vim indubitati iuris eſt.

Ecclesiastici. ☞ Si creditor debitoris bores extitit/ obligatio confunditur. Sed ſi poſſeſſori vtio bereditatem retradidit vt ibi. z alijs creditoribus ſoluatur interueniente ſtipulatione et ſtipulatu agitur. boc dicit Baldus.

Ecclesiastici. Idem Aug. maximo. Lex. vij.

Debitori tuo ſi beres extitiſti: actio quam ℨ cuz habuiſti: adita bereditate cōſusa

Ecclesiastici. Reditori tuo ſi partem pecunie exoluiſti: de parte vero non petenda inter te z ipſum conuenit: ob cauſas negociacionis cius tuo patrocinio fidei defenſa: ea obligatione partim iure ciuili partim bonozario liberates. Haz exceptio perpetua pacti conuenti vel doli reſidui petitionē repellit: cuz z ſolutū per ignorantiam repeti potuiſſet.

Ecclesiastici. ☞ Pactum ꝑtra ius vel bonos mores nullius eſt momenti. b. d. Aller. z. concor. c. ſi. cum glo. ij. in ſi. extra eo. titu.

Ecclesiastici. Idem. a. Baſilice. Lex. vj.

Acta que cōtra leges constitutionesq̄ vel contra bonos mores fiunt nullaz habere vim indubitati iuris eſt.

Ecclesiastici. ☞ Si creditor debitoris bores extitit/ obligatio confunditur. Sed ſi poſſeſſori vtio bereditatem retradidit vt ibi. z alijs creditoribus ſoluatur interueniente ſtipulatione et ſtipulatu agitur. boc dicit Baldus.

Ecclesiastici. Idem Aug. maximo. Lex. vij.

Debitori tuo ſi beres extitiſti: actio quam ℨ cuz habuiſti: adita bereditate cōſusa

✚ Et cius ſi lis obligatio erat eli ſa. Saly.
✚ Attenta origie. ſal.

dotali: q̄ſi ℨ legē factū nō valebit. Jtē ſi pepigi vt tibi p̄ocimū p̄starē p q̄ta pte lit̄z vl q̄ſi potēcior q̄ſi ℨ ſtōne factum nō valebit. et. ſi ne li. po. vel ſi pepigi cū eo cui ſpes erat bēditatis de ea dimidēda: co mouo q̄ſi ℨ bonos mores factū: nō valebit pactū: vt. ſ. e. l. vlti. Eiusa.

Ecclesiastici. ¶ Pacta que ℨ leges. vt inſti. quibus alie. li. in pn. et. ff. de vb. ob. l. ge neraliter. et. l. ſequen.

Ecclesiastici. ¶ Cōra ꝓhibitiones. vt. ſ. ne li. po. l. j. vel ſi tutor de pupilla ducēda in vxorem pacisc̄itur: vt. ſ. de interdic. ma. l. j.

Ecclesiastici. ¶ Cōtra bonos mores. ſ. cōes nō ipi q̄ fecit: vt. ff. de iniur. Jtē apd. ſ. Jdē ait aduerſus. et de erp̄lū de futura ſucceſſiōe: vt. ſ. e. l. ſi. Jdē dicas ſi fiat ℨ alias ꝓtes iuris: vt. ff. e. iuriſgētiū. ſ. ꝓtor. Et distingue ✚ ℌ q̄ pacta alia ſz lege: et tūc valet p̄ncipale: accesſoriū. vt p totū būc ti. vt tñ actor: altero ſit ꝓtētus niſi ſ ℨiū agat: vt. ff. e. reſcriptū. ſ. ſi pacto. et de trāſac. l. q̄ fidē. alia ℨ lege: ✚ tūc neutrū valet nec p̄ncipale nec accesſoriū: vt ℌ. z. ſ. de legi. z ſſti. l. nō dubiū. et de vb. obl. ſtipulatio ℌ mō. et. l. titia. et. ſ. de inuti. ſtip. et eo. alia ꝑter lege: et tūc accesſoriū valet et nō p̄ncipale: vt. ff. de verb. obli. ſtipulatio iſta. ſ. alteri.

Ecclesiastici. ¶ Nulla vis. vires aūt ſunt q̄ſtuoz. Parnūt/ punūt. ifoꝛmāt/ et elidūt. Addūt q̄ntū. ſ. adinuāt: q̄ō nō ꝓz: q: ꝙtunc ſub vbo elidūt. q̄ ei elidūt actionē adinuāt exceptionē: et q adinuāt actionem elidūt exceptiōez. Parit ät pactū veſtiti. q̄ō dices. ſ. e. l. legē. Permūt acceptilatiōes et ſtipulatiōes aio nouādi facte: vt iſti. q. mo. tol. ob. ſ. ſtē p acceptilatiōnē. ſ. e. ſ. pe. Jnfoꝛmāt actōes pacta icōtinēti apposita. i. nouāt pactū. et dar veteri actiōi ad quā mō dat: vt. ff. e. l. iuriſgētiū. ſ. q̄nimo. Jtē et ꝑpter aliō: q: z oziqo ſit bone fidei vt ex ēpto/ mō p pactū erit ſtrictu iur. q: ſuccedit i locū actiōis p̄ſcripti vb: vt. ff. ſi q̄s cau. l. ſi cū. ſ. q̄iuriar. Jtē elidunt vt pactum de nō petēdo: vt dices. ſ. eo. l. pacta nouiſſima.

Ecclesiastici. Debitori. ¶ Caſus. Debebā tibi. c. iſtitui te bēdē aditione bēditatis ꝑſula ē actio. Jtē aduerſus titiū q illā bēditatē poſſidebat egiſti: peti. bona. et ſucc̄ubuit: et cū ego pcpigiſti vt ſibi bēditatē reſtitueres ſi tibi et alijs creditorib' ſatiſfaceret: vel credidiſti et nō ſtat plactis: et pacto ſit ſtipulatio ſubiecta: ages ex ſtipulatu et certi ꝑdictione. ſi nō fuit ſubiecta: ages p̄ſcriptis verbis. ✚ Nota ex bac. l. regulaz q q̄ creditor est bores debitoris ꝑfunditur obligatio et actio. Bal.

Ecclesiastici. Debitorum. ſ. defunctum.

Ecclesiastici. ¶ Cōſuſa ē. vt. ff. de ſol. ſtichū. ſ. aditio. et. ſ. j. ad. l. fal. li. ſ. j. ō fideicō. ſtichum. et de ne. geſ. ſi ab eo. et. ff. ō fideiuſſ. ſi debitori creditor: et. ſ. de here. ac. l. pe. Sz ℨ: vt. ſ. de iur. delib. l. ſi. ſi. ſin vō z ipe. ſz ibi. ppīnētariū q̄ō fecit nō extīguit actio. Vel ſi velis dicere q extīguatur nō tñ ḡn dedu cat. Et

Seqnit eā Cy bar. bal. ſal. alex. z. Ja.
✚ Vel quia ler expīſſe p hiber et reprobat ꝓtionē ſed ſi ler ſimpliter et ex ꝓbabilitua non tñ reꝓbatiua bñ valeret. Bar.
✚ Et etiam non veſtiti ad minus obligationes naturalē q̄ō cūq; ſit ſine de ñ petēdo ſiue de petēdo. bal. hic.
✚ Jſto non eſt vez. vrō cit Bar. hic q: ē cōtra. l. ij. j. de pac. liter empto. ꝙuca a. l. vis deamto. ſ. ſi actionez. ff. de vſu.

cat. Et distingue ℏ:q aut debitor: creditori vel ẽ̄ succedit:ꝛ tũc certi/ guit actio ꝛ vt dictũ ẽ:ꝛ ℌ fideiussores: vt.ff.de fideiuſ.bẽs.ℌ. q ſi ſti/ pulator.aut qđ̃ reus reo ꝓmittẽdi:vel reꝰ cũ reo ſtipulãdi:ꝛ tũc ãbe remanẽt: ¶ vt.ff.de duo.reis.ſi reꝰ.i ℌn.ꝛ.ff.de ſol.ſi duo. aut fideiuſ ſor: fideiuſoꝛ:ꝛ tũc neutra tollit: vt.ff.de fideiuſ.bẽs.ℌ.ſiſ̃.aut fideiuſ ſor reo ſtipulãdi vel ẽ̄.

tũc acceſſoria tollit: vt d.l.bẽs.ℌ.q: ſi idẽ ſtipla tor.aut fideiuſſor reo ꝓ mittẽdi vl ẽ̄:ꝛ tũc ſi reꝰ nec reꝰ naturalꝛ ciuilꝛ acceſſoria tollit ℌ naturalꝛ tñ: tũc nulla: vt. d.l. bẽs.ℌ.q ſi ℌ.ꝛ. ℌ.retro.

a ¶ Obtinuiſti.cum effectu. i. qꝛ fuit tibi reſtituta.

b ¶ Tradidiſti.id eſt reddidiſti.ℍ.

c ¶ Creditorib⁹.quia interueratꝛ tua bis ſoluiſti: vt ℌ.de bere.ven.l.ſi.

d ¶ Debet.ꝺdictio ẽide biti.ff.de ꝺdi.ide.ſi ſ̃q. ℌ.qñ dirit do tibi bẽdictãt.ſi ceſſi rebꝰ ſ̃paliter deſignatis non teneꝰ.

e ¶ Seruat. qꝛ dicat te alꝫ pactũ feciſſe:ꝛ ſic nõ vulẽ:qꝛ alteri ſtipulari vl̃ paciſci nẽo põt.ff. de ver.ob.inter ſtipulãtes.ℌ.alteri.vl̃ nõ poſſe reſcitari actionẽ ertinctã.

f ¶ Et ſtipulatu.i.er ſtipulatiõe certe ꝺdictionis. aliogn ſi nõ ẽ ſubiecta: ℌ pactũ agit ℌcripta vbis:vt.ℌ.ꝺ re.pmu.l.re bus. Et ſi ercipiat ẽ pacto replicabis. Si tradition non interueneriꝰ: ſed apõ poſſeſſoreꝫ q ꝺicẽ bẽdem res ꝺimiſit ℌ pacto agetꝰ ℌ er ſnia:ꝛ ſi ercipiat de träſactiõe rei

¶ Idem. tenet Bartol. Paul.ꝛ Jaſ.

¶ Scilꝫ er ſtula Bar.

¶ Nihil. eſt bar.ꝛ Jaſ.

plicet.vt.ℌ.c.cũ ꝓcãs.ℓ.ſi ſine pacto agetꝰ actiõe ſibi cõpetẽte pri⁹ pſe:vt ar.ff.de bere.vel.l.ℌ.ſ.pe.ꝓ alĳs agetꝰ iure ceſſo:qꝛ ſi nõ ẽ ceſſum aget ſm.ℍ.er ſnia.ꝛ ſi opponit aligd:replicet de dolo quaſi cũz habeat emolumentum habeat ꝛ onus: vt.ꝺ.l.de bere.ven.l.ℌ.Accur.

g Actio. ad intereſſe vel penam.

¶ Jꝫ paſceꝺa. ¶ Caſus. Si cũ paſtore de pecorib⁹ tuis paſcẽdis cõ uenifti tibi parte fet⁹ reſeruata:ꝛ tibi pte ſi placitis nõ ſtet:eñ vt ſtet ꝛpellet ꝛpetes iuꝺer:videbaꝫ nõ ẽ ſ̃fuãđ̃ ꝺicti pactũ: qꝛ ꝺe iꝰ qualiꝫ partiꝫ ꝛnenit:ꝛ ita eſſe imiqũ:ℌ verum eſt. Ulnia.

b Portiõib⁹.forte ẽcliꝫ.ꝑpter qꝺ videbaꝫ iniquũ iõcp nõ ſ̃uãđ̃.

i Apollinaren.i.paſtorem.

k Lopellet.p actionẽ.pſocio ſi voluerũt eſſe ſocĳ:vt.ff.ꝓ ſocio.l.cũ duob⁹.ℌ.ſi i coeunda.alꝫ eſt Jctus inmoninatus ¶ ꝺo vt facias ꝛ tic agitur preſcriptis verbis:vt.ff.de ꝓeſcri.ver.l.ſi tibi rem.

¶ Jđẽ bar. ꝛ alĳ.

¶ Am poſtea. ¶ Caſus. Seruos ſuos a me poſſidẽte petiꝰ reiuſ. mſ tua:ꝛ obtinuiſti ei ẽa dolo induxi:forte inebriãdo eã vt mihi ꝛdẽnatiõẽ remitteret:qñ̃ an valeat pactũ.ꝛ rñ.qꝛ nõ:ꝛ ſi agatur ex ſnia:ꝛ ego ercipiam de pacto:ipſa replicabit de dolo:ꝛ ita eſt caſus i quo quis poteſt venire contra factum ſuum.

l Aduerſarius.ſ.poſſidens familiam matris.ſ.ſeruos.

m Circũuenerit.dolo ꝺãte cauſam conuentioni.

n Cauerꝫ.ſine pena vel cum pena accepta forte pecunia patua.

o ¶ Irrituſ eſt.vel replicatione/doli:vñ aget ꝓima actiõe ſi ercipiatur de pacto replicabit de dolo. ¶ Sz ego ĩtelligo qꝛ petiſ ſnia ereꝛntiõi mandariꝫ:vel ſi actio ꝓima ꝑ aquil.ſtipulata fueritiꝑ iure ſublata: tunc de dolo:vt.ĵ.ti.i.ſub ꝓtertu.ℌ.ſane.

¶ Jſta glo. eſt de mẽte Jaſ.

¶ Quelibꝫ ꝑ ergõ gl. eſt ℌ mõte pauli.ꝛ Jaſ.

p ¶ Agi.i.ercipi: ꝛ vt arg.ff.de ercept.doli.l.i.ꝛ tunc ꝺicẽ liberabit.ſ.i/ dulta replicatione vel actiõe doli:vt ꝺiri. Uel ꝺic agi ꝓpie.ſ.ad pe/ nam quam mater ꝓmiſit ſi contrauenerit.

¶ Jſta exꝑtio ꝺiſplicet ſcribẽdꝫ hic ꝛ q

¶ Lege. ¶ Caſus. Pro alĩna tua cẽtũ i ꝺoté marito ꝺediſti ſutu/ ro:ꝛ cũ eo pepigiſti ꝺe ea ſ̃ma tibi reꝺꝺẽda ℌ cĳ̃q mõ ſoluturꝫ mſ̃monũ fuerit vel mozte vel alio mõ:ꝺeceſſit alĩna marit⁹ nõ vult pacto ſtare ℌ nõ vallato ꝓ ſtipulatiõe:qñ̃ an ſit ꝛpellẽdus.ꝛ rñ.qꝛ fic:ꝛ er eo agere poſſuꝫ:nõ eñ opus fuit ſtipulatione:cũ reſiteruentu pactum veſtiebaꝫ:qꝛ in traditione ꝺotis pactum fuit factum.

¶ Legẽ. id eſt conuẽtionem:vt.ff.de ꝓpoſiti.l.i.ℌ.ſi conuenerit.ꝛ fuit

hec ꝙuentio:vt ſoluto matrimonio ꝺos ei reꝺꝺeretur.

r ¶ Oportet.ſcz legem.

s ¶ Solet.vt.ff.eo.l.inuriſgentium.ℌ.ſed cum nulla.ꝛ.ℌ.quinimmo.

t ¶ Uoc iure.qꝛ actio non naſcitur ex pacto.

v ¶ Cõuenit.ꝛ ſic nõ ẽnuđ̃ pactũ ℌ reiiterueniꝛ

¶ Pactũ appoſitũ in traditione rei ve ſtit ℌ a traditione.b.ꝺ.Bal. Uel ſic. Pactũ appoſitũ iurta rei traditionẽ veſtit ab ea vt actionẽ ꝓducat.b.ꝺ.Paul.de ea.

Idem.a.Niche. Lex.x.

Legem guam ꝺixiſti cum ꝺotẽ.p alũna ꝺares:ſcruaꝛi opꝫ:nec obeſſe tibi potuit qꝺ ꝺici ſoleꝰ ex pacto actionem non naſci.tunc enim ꝺociureꝰ vtimur cũ pactũ nuꝺũ eſt:alioquin cuz pecunia ꝺat:ꝛ aliquid ꝺe reꝺꝺenda ea conuenitꝰ vtilis eſt conditioꝰ.

¶ Er pacto appoſito iurta contractũ non agitur:ſi ꝺefinit ĩtereſſe ꝙpetere.ℌ ꝺicit ſm Alexan.

Idem.a.Capitoni. Lex.xj.

Xcõuẽtioꝰ qꝺẽ qua pactã nouercã tuam cũ patre tuo ꝺicis cũ fuꝺũ ꝺoté ꝺaret:vtꝰ creꝺitoribꝰ quibꝰ fuerant ꝑdia obligata vsuras ſoluerꝫ:actio tibi aduerſus eã cõpetere nõ pt:etſi pactũ in ſtipulatiõe ꝺeductũ ꝑbetur. ¶ Sz ſi fundus eſtimatuſ citavt pars inſtrĩs ſignificat:i ꝺo tez ꝺatus eſt/ex vendito actio vt placitis ſtetur competit.

¶ Ultima pacta prioꝛib⁹ Jnia ꝺerogãtes:ꝛ iõ pactuz ꝺe nõ vtendo pacto de nõ petẽdo añ facto reꝺꝺit efficaceꝫ obligatiõnem clũſam ab illo.b.ꝺ.Aleran.

Dẽ.a.Sbacule. Lex.xij.

Acta nouiſſima ſeruari

¶ Pactũ appoſitũ in traditione rei veſtit ℌ traditione.b.ꝺ.Bal. Uel ſic. Pactũ appoſitũ iurta rei traditionẽ veſtit ab ea vt actionẽ ꝓducat.b.ꝺ.Paul.de ea.

Idem.a.Niche. Lex.x.

Legem guam ꝺixiſti cum ꝺotẽ.p alũna ꝺares:ſcruaꝛi opꝫ:nec obeſſe tibi potuit qꝺ ꝺici ſoleꝰ ex pacto actionem non naſci.tunc enim ꝺociureꝰ vtimur cũ pactũ nuꝺũ eſt:alioquin cuz pecunia ꝺat:ꝛ aliquid ꝺe reꝺꝺenda ea conuenitꝰ vtilis eſt conditioꝰ.

¶ Er pacto appoſito iurta contractũ non agitur:ſi ꝺefinit ĩtereſſe ꝙpetere.ℌ ꝺicit ſm Alexan.

Idem.a.Capitoni. Lex.xj.

Xcõuẽtioꝰ qꝺẽ qua pactã nouercã tuam cũ patre tuo ꝺicis cũ fuꝺũ ꝺoté ꝺaret:vtꝰ creꝺitoribꝰ quibꝰ fuerant ꝑdia obligata vsuras ſoluerꝫ:actio tibi aduerſus eã cõpetere nõ pt:etſi pactũ in ſtipulatiõe ꝺeductũ ꝑbetur. ¶ Sz ſi fundus eſtimatuſ citavt pars inſtrĩs ſignificat:i ꝺo tez ꝺatus eſt/ex vendito actio vt placitis ſtetur competit.

¶ Ultima pacta prioꝛib⁹ Jnia ꝺerogãtes:ꝛ iõ pactuz ꝺe nõ vtendo pacto de nõ petẽdo añ facto reꝺꝺit efficaceꝫ obligatiõnem clũſam ab illo.b.ꝺ.Aleran.

Dẽ.a.Sbacule. Lex.xij.

Acta nouiſſima ſeruari

vestitij. Ul ꝺic veſtitus ẽ coherẽtia ẽt/i ꝙ iteruenit res:ꝛ ſic eſſet opinio q ſit ℌ banc glo. quam alibi notaui.

x ¶ Loditio.i. certi cõꝺitiõe gñali. Ul ꝺic ſi hẽs ꝺitio.i.pactioñs adiectio.ſi ꝺictio.i.pſonal actio:vtiſti.ꝺe act.ℌ.ſic itaqꝫ.ff.rez amo.l.rez amotaꝫ. Et ꝺic ꝺictio vtil.i.efficaz.ꝛ noiaꝫ ꝑ ſcriptis vbis:vt ℌ.ꝛ.ℌ.ꝺ pſcrip.ver.l.reb⁹.ꝛ.ℌ.de pac.quẽ.l.i.ꝛ.ℌ.ꝺ bona. l.legẽ.ff.de pſcrip.ver. ſi ꝺñs.ꝛ.ff.e.ꝺiuiſionis. Sz ꝛtra.ℌ.locati.ſi tibi. Sol.vt ibi. ¶ Itẽ no.ℌ tria. Pꝛio qñ cõſcaꝛnnduꝫ pactũ. Scõꝺ qñ ſunt veſtimẽta pactoꝛ. Tertio qñ caſuꝫ nuꝺa pactio parit actionez.q ꝺicẽt ꝺirim⁹.ff.e.l.iuriſgẽtũ.ℌ.ℌ cũ nulla.ℌ.gl. caute incipit.ꝛ in.ℌ.qñ immo.i glo.qn ꝑ etiam ꝛc.in ſi.eius.ꝛ ꝺic vt ibi.

¶ Dic q ꝺi nõ fuit iniꝰtuz pactum cũ eo cui facta fuit traꝺitio.ꝺ ſic Jaſ.

Ex ꝙẽtiõe. ¶ Caſus. Si patri tuo mulier ſibi nubẽs ꝑdiũ in ꝺoté creꝺitori obliga tũ ꝺeꝺit:ꝛ cũ ea pepigit vt ſortes ꝛpetuas ſolueꝛet er iſto pacto iterpoſi to iter eãꝫ titiũ pteꝛ:qñ tur an agere poſſis moꝛtuo pẽe vt ſoluat.ꝛ ꝺixiſti guiſ:aut fuit aut ſtiꝫ matñ/aut ñ:i pꝛio caſu

¶ Actiones er ꝓtractu träſeũt ad heredes.

¶ Jđẽ bar. er alĳ.

ages er empto vt faciat qꝺ ꝙuenit.in ſcõ nõ ages cũ tua nõ iterſtet ſi fuerit pactũ ſtipulatiõe vallatũ. Ui. ¶ Po.pꝛio er bac.l.qꝛ ad quem nõ träſit ꝺos/nõ träſit ius agẽꝺi er pactis ꝺotalib⁹:iſtuꝺ e verũ ſi ſua nõ tereſt.als ſecꝫ:ꝛ ita ꝺicit bec.l. Scõ no.qꝛ nõ ſolũ er toto inſtrumento:ſed etiam er ꝙlibet parte inſtrumẽti oꝛiꝫ probatio ſm Bal.

y ¶ Er conuentione.in potem.ſ.ingertimatum.

z ¶ Ut creditoribus.boc eſt pactum vt creditoribus ꝛc.

a ¶ Soluceret.ſcz nouerca.

b ¶ Tibi.ſcz filio.

c ¶ Eam.ſcz nouercam.

d ¶ Non põt.ꝛ ẽrõ ſm quoſꝺã:qꝛ mſ̃monĩũ nõ träſit ad hẽꝺẽs:nec er/ go eius accesſio.i.ꝺos:neqꝫ ꝺe ꝺoté pactũ:vt ar.ff.ſi qs cau.l.ſi cĳ.ſ. ſi.ℌ.ſi ex ℌctu actiões gñaliꝛ träſeãt ad hẽꝺes:vt.ff.de vſufr.adhuc.ℌ. ſi opas. Sz ℌ rõ nõ placet ſm ℙug. Dic ergo qꝛ iõ nõ agit ꝑ futuro tpe:qꝛ ꝑdiũ redit ad mulierẽ cũ ſuo onere:ℌ ꝑterito ſi qꝺ eſt ſoluti a marito quondam agere põt:vt.ff.de vſufru.l.quesitum.

e ¶ Etſi.i.q̃uis.

f ¶ Eſtimatius.ꝺupliciter eñ ſit eſtimatio:vna q̃ facit emptionẽ: vt ꝺic.alia que ꝺeterminationem.ꝛ pꝛio boc.ff.de iur.do.plerũq.

g ¶ Inſtrumenti.ꝺotalis.

h ¶ Ꝺdito.eſtimatio eñ facit emptionẽ:vt.ff.de iur.do.plerũq.ꝛ.ſ. ꝺe iur.do.l.i.ꝛ.l.cũ ꝺotẽ. Et ꝺic er ꝙdito.i.er empto.vt.ſ.ſi ſeruꝰ er/ tero.l.i.ꝛ.ff.de act.ẽp.l.veteres. Itẽ ℌ.ſ. ſine cẽſu vel reli.l.ſ. vbi ꝺicit qꝛ nõ ꝙpetit.Sol.bic in vſuris ſoquit ſm ins cõe.ibi tributuꝫ ℌ ius ſingulare.qꝛ nõ placet/qꝛ etiã in tributis bñ valet iter eos ℓz nõ in ꝑ/ iuꝺiciũ fiſci:vt ff.e.l.iter ꝺebitoꝛe.ꝛ.l.epla.ℌ.pactũ.ꝺic ergo.i.l.Sua non valere in preiuꝺicium fiſci.ſed ℌbentium fiſc.

i ¶ Placitis.i.pacto.

k ¶ Competit.i.ꝺatur.

¶ Acta. ¶ Caſus. Debebas mihi.ꝛ feci tibi pactũ ꝺe nõ petẽ/ ꝺo:ꝺeinde ꝺe petẽꝺo:qñ̃ cau ĩſtoꝛ pactoꝛ ſtãꝺũ ſit.ꝛ rñ.qꝛ vl timo.ꝛ agam actione priſtina. Ulnia.

l ¶ Pacta.qñ ſint Jnia.ꝛ ab babili pſona.ꝛ niſi ꝑma fuerint ꝺe roga/ toria poſteriorꝫ:ff.de leg.iij.ſi qꝺ.ꝛ ꝺe le.j.ſi mihi.ℌ.ſi.vbi ꝑoniꝫ caſus

m ¶ Nouiſſima.vt ſi ꝓximum fuit factum de non petẽꝺo ſecunꝺũ qꝛ

¶ Immo i cõpatibiliꝫ Bart.Bal.ꝛ Jaſ.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

licea[t] petere: vt ℌ. a isti. de replica. i ṗn. a. ff. c. l. sivn°. ℌ. pact°. & idē in vltima volūtate: vt. ff. de adim̄. leg. l. iij. ℌ. fi. Ite hoc ver: ſi vltima valet: alis nō: vt. ff. c. inrisſ ctū. ℌ. ſ ſi fraudādi. Ite ē verū niſi primū deroget vltimo: vt. ff. de leg. i. ſi mihi & tibi. ℌ. fi. Ite hoc verū niſi ṗ primū ſit actio ipſo iure ſublata: vt. ff. co. ſi vnus. ℌ. pactus. ij. ff. l. a. ſi tibi. ℌ. ſ. ſi. Ite verū niſi res ſit ſecuta ex ṗmo: vt ff. co. ab emptione.

a Tā iuris. ṗtoꝝ & ſtricti iuris: vt. ff. c. iuriſg̃ctum. ℌ. prætor.

b Actas. que tuet pacta: vt. ff. co. l. j.

c Deceſſit. de non petendo.

d Conſenſit. a ſic & licea[t] petere.

e Et maxime. maxime valet. ṗpter ṗtiaꝝ actoꝝ: vt arg. ff. de edē. l. ſi gs. ℌ. j. facit. ꝑ litteris ligillat[æ]. ab epiſtolis & litteris mōtes. Vel dic maxime valet: q magis pōt ꝓbari ſi neget pactum.

f Propoms. creditor.

g Prohiberis. ſi opōſt ex ceptiōes ex pacto replicab[ris]. ex alio. ſic nō tollitur ipo iure ṗmuꝝ. ita ff. ſtra. ff. de ſol. ſtichū. ℌ. naturales. Sol. vt dixim°. ff. c. ſivnus. ℌ. pactus. i glo. ſino videtur ꝛc. a vbres primi & ſecūdi pacti. dicit ea. glo. dicimus.

Si bonefidei Sctibus. Caſus. Terrā tuā mihi vēdidiſti: ſi cōtinētī pepigiſti mecū vt tibi tradere[r] ad colēdū: vel vēdidi tibi codicem: ſi incontinenti ſueni vt eū mihi ꝛmodares ad auſcultandu[m]: an valeat pactum vt eo agere poſſis. q̃rit. & rñ. q̃ ſic. videbat q̃ nō: quaſi nudū eſſet: ſed nudū non eſt: ſed veſtitum coherentia Sctus: & hoc ſi ſi continenti fuit factum pactū: ſed ſi ex interuallo actionē non parit: ſi exceptionem tantum. Aluia.

Jn bonefidei Sctibus. gnumerant kiſti. ō act. ſ. actionū. & dicas idē in ſtricti iuris: vt. ſ. c. petēs. & ff. ſi cer. pe. l. lecta. ſ. dicebā. ſ. j ibis. ſ. bonefidei maxime videbatur valere etiā ex interuallo appoſitū ṗpter cruberantem fidem que in bis defideratur. Ja.

i Ex pacto. ſcs nudo.

k Actio. ꝑſcriptis verbis & vetus informata: vt. ſ. de pac. iter emp. & vendi. l. ij.

l Sin continenti. i. in ingreſſu vel egreſſu Sctus: vt. ſ. e. petēs. & de edil. actio. ſi apud. a ſic q̃ nō diuerterint paciſcētes ad alia: vt. ff. de duob° reis. l. duos. ℌ. fi.

m Poſtea. ſcs ex interuallo.

n Id. id eſt pactum.

o Non petitionem. i. actionē. ij ad petitionem ſit factū/ pu[n]a vt fideiuſſor detur ꝓ eiuctione.

p Sed exceptionē. ſi fiat ad hoc puta vt nō deb fideiuſſo: quē ṗmo ꝛuentum fuerat dari: vt. ff. de Sben. emp. facta. & diſtingue hic: vt ibi dixim[us] in glo. vt. ſ. ꝛc.

Sī pacto. Caſus. Cōueni tecū de ꝑmutādo codice cū digeſto tuo nudo pacto: q nō iteruenit traditio: & deide cōuenit pacto de pena ꝑſtāda ſi nō fiat q̃ ꝛueni i ṗncipio. Deide de ea ꝑſtāda ꝑſtipulatione q̃nit ſi nō fiat q̃ ꝛueni. i iſtud & tertū pactū: veſtim: q̃rit quo iſto ꝛueniā te ſi nō feceris q̃ ꝛuenit ṗmo. R. q̃ agā ex tertio vt ſecquar q̃ ꝛuenit ṗmū: vt metu pene pareat ꝛuēs: aut cū effectu exigeā pena ꝛuēta i ſcdo pacto: an aūt audiēd fim ſi velim mit tin pol. rem tuā rū: q̃rit. & rñ. q nō. Ex hac. l. no. ꝓño q̃ pactū ṗnci pale nudū ipſo pactū penale ſit veſtitū. Et ex ḃ iferē q̃ acceſſorū non pali. fim Bal. Scdo no. q ſi nō fuā[t] nuda ꝛuētio agitū nō pōt ex ſtipulatiōe penali. Tertio no. q̃ petitio pene hz̄ naturā. poeſſus alterius ꝛuenti cū poſſit ſolu ṗncipale aut penale vſq; ad ſniam. Quarto & vltimo no. er hoc admitti purgationem more. Bal.

Si pacto. tria fuerūt pacta. ſ. ṗmū nudū de aliqua ꝑmutatione. Scōm nudum de pene ꝑſtatione. Tertium veſtitū verbis. ſ. de ꝑeſtatione eiuſdem pene. Dic ergo ſi pacto. ſ. ſecundo.

q Quo. ſ. ſecundo.

r Promiſiſſe. i. nudo pacto conueniſſe.

s Placito. ſcz primo.

t Subiecta. que eſt tertium pactum.

u Ex ſtipulatu. ſcz̄ ex tertio.

Oportere tam[en] iuris ℌ ipſius rei equitas poſtulat: quapropter ſi cōuentione que peceſſit diuerſa pars vſurā ſe nō eſſe cōſenſiſſe: ex maxime ſi ex ꝓpoſitis. Id etiā apud acta ꝓſidis aſſeuerauit: actionē que ſuper prima cōuētione fuerat. exercere non ꝓhiberis.

Pacta appoſita ī cōtinēti iurta contractū valēt: etiam quo ad ꝓducendam actiones: ſi ex interuallo appoſita ꝑſunt ad excipiendum tantum. b. d. Aller.

Jmperator Maximi. a. Dario. Ccr. xiij.

Jn bonefidei contractibus ita demum ex pacto actio competit ſi incontinenti fiat. naꝛ quod poſtea placuit: id non petitionē ſed exceptionem parit.

Quādo penalis ſtipulatio annexa eſt pcedenti ꝛuentioneꝛ nuda: ſi cōuentio nuda nō ſeruatur agitur ad penam: a qua liberatur reus ſi conuentioni nude pareat: alis cōdēnabitur ad penaꝫ. Et bona debitoꝛis ꝓpter cōuentionem non ſeruatam nō debent in creditoꝛem de facto tranſferri: ſed ordine iuris ſeruato. b. d. Aller.

Jmperator Gordianus. a. Celio militi. Ccr. xiiij.

Jpacto quo penā aduerſarium tuū ꝓmiſiſſe ꝓponis ſi placito non ſtetiſſet: ſtipulatio ſubiecta é/ ex ſtipulatu agens/ vel id qō in conuentione deuenerat vt fiat conſequeris/ vl penam ſtipulatione cōprehēſam more iudiciorum exiges. nam bona aduerſarij tui in te tranſferri citra ſolennem ordinē fruſtra deprecaris.

Nō valet pactum p quod pater ꝓmittit i inſtrumento dotali ſe filiam inſtituturū in equali portione cum filio: quia aufert liberam teſtādi facultatem. Aller. & Baldus.

Jmperatores Val. & Hali. aa. et Val. nobi. celar. menio. Ccr. xv.

Actus quod dotali inſtrumento cōprehenſum eſt: vt ſi ꝑ vita fungeretur ex equa portione ea que nubebat cū fratribus heres patri ſuo eſſet: neq; illa obligationem cōtrahere: neq; libertatem teſtamenti faciēdi mutare poterit patri potuit auferre.

Fideicommiſſū fratribus reciproce iniunctum pōt pacto remitti: & ſufficiens cauſa eſt q̃ vnus alteri & alter alteri remittat. hoc dicit Bal.

Jmperatores Diocle. & Maximia. aa. diaphāto. Ccr. xvi.

Cum proponas filios tedomicilio ſuo ſolitos habere: ſi ꝑ ſtipulationem ſe ſuaſq; res ſuccedentibus ſuis ſolitis ſtipulatione cauiſſe: ſi ſine liberis ſuis decedant: ſuccedere ſibi

a ¶ Erimeretur. scz sine liberis.

Actuz. ¶ Casus. An sine scriptis valeat pactū ḡrit. r rñ. q sic. ¶ ió ꝓces feruabit sm ius. i. sm iuris formā; vt si fuerit ad agendum/agatur: si ad excipiendum/excipiatur. Vinia.

b ¶ Bona fide. i. non dolo vel metu.

c ¶ Probationib⁹. i. ap probationib⁹: videlz si tales sūt ꝑsone q̄ pacisci r res q̄ i pactū ꝑnt deduci: nec pactū sit ip⁹ obstuz. ſ. leges vel bonos mores. Ego ✠ alit lego vt ponat ħ dictio ꝑpe r expone puta testib⁹ vl ꝑfessionibus partium.

d ¶ Scōm ius. i. ꝗz iuris forma siue ad agēdū siue ad excipiēdū. Sic ḡ no. q̄ trīvalet pactum sine scriptura q̄tū cū scriptura: vt. ſ. ti. j. cuz te. r. j. fa. ber. l. nō ió. r de reiuē. ī dicta. r de ſi. inſtru. l. j. c. l. inſtis. r. l. ſeq. r. l. i exercēdis. ꝗz fallit: vt. ſ. aut. ħ ius porrectū. ḋ fac. ſan. ec. r. j. ō nō nu. pe. l. gñaliſ. r. j. de fide inſtr. Sct⁹. r de iur. ēpho. l. j. r. ff. de pba. cēſus. r. j. ſi mi. ſe ma. di. l. ij. r. ſ. de mā. ꝑn. l. j. ſed non eſt pactum.

Statuto scriptos heredes rogatos eſſe: vt qui primus rebus humanis eximeretur: alteri portionem hereditatis reſtitueret: quoniam precariam ſubſtitutionem fratrum ꝑſenſu remiſſam aſſeris fideicommiſſi perſecutio ceſſat.

e ¶ Pactū cuz ſcriptura. r ſine ſcriptura ciuſdē eſt efficacie. Vel ſic. Fides non ſcripta ſicut ſcripta eſt ſeruanda. Bal.

Idē. aa. Tunacho. Ler. xvij.

ij Actuz quod bona fide⁹ interpoſitum docebitur: et ſi ſcriptura non exiſtente tñ ſi alijs probationibus rei geſte veritas comprobari poteſt/ꝑſeſ. puincie fm⁹ ius cuſtodiri efficiet.

f ¶ Et receptiōe partis debiti ſoluti ab vno et coreis debēdi inducit diuiſio debiti: et qua quo ad oēs reos debēdi inducit exceptio taciti pacti. r ſic alij ꝓ virilibus partibus tātuz ꝙuenire poſſunt. boc dicit Alexander.

Idē. aa. iulio r emilio. L. xviij.

✠ alas quēq;

Si creditores vios exparte debiti admiſiſſe quēq; r vltrum⁹ ꝓ ſua persona perſoluēte̅ probaueritis: aditus rector prouincie ꝓ ſua grauitate: nec alter ꝓ altero⁹ exigat prouidebit⁹.

g ¶ Pactuz future ſucceſſionis iter ꝓnatos nō valet etiam ꝓ⁹ donatione cauſa mortis: ꝗz iter milites ad diſcrimē belli pergentes factum cōtemplatione mortis vum habet vltime voluntatis. boc dicit: r non eſt alibi ſm do. Alexan.

Idē. aa. Victo. militi. Ler. xix.

Licet iter ꝓnatos⁹ huiuſmodi ſcriptum quo cōprehēditur vt is qui ſuperuixerit alterius⁹ reb⁹ potiatur: nec donationis quidem mortis⁹ cauſa gſte efficaciter ſpecie̅ oſtēdat: tamen cum volūtas⁹ militum (que ſuper vltimo vite ſpiritu: r de familiaris rei decreto⁹ quoquo⁹ modo contemplatione mortis in ſcripturam deducitur) vim poſtremi iudicij obtineat: ꝓponasq; te ac fratrem tuuz ad diſcrimen prelij pergentes⁹ ob communem mortis fortunam inuicē pactos eſſe/vt ad euz qui ſuperſtes fuiſſet res eius cui caſus finez vite attuliſſet pertineret: exiſtente conditione intelligitur ex fratris tui iudicio (quod principalium conſtitutionum⁹ prompto fauore firmatur) etiam rerum eius compendium⁹ ad te delatum eſſe.

h ¶ Pactū non acquiritur ſolo conſenſu vel ℈ctu: ſed demum traditione ſecuta ſi tradens eſt dñs: ſi aūt non eſt dñs/ tunc ſecuta ꝓ⁹ ſcapione. b. d. Alexan.

Idem. aa. Maxi. Ler. xx.

Raditionibus⁹ r ꝓ⁹ cupationibus⁹ in dominia rerum⁹ non⁹ nudis pactis tranſferūtur.

i ¶ Et pacto diuiſionis nō dat actio ſz exceptio poſſidēti: q̄ tollit replicatione fidei non ſeruate. b. d. Saly. Vel ſic. Et pacto nudo trāſactionis poſſidēti exceptio: ſed nō poſſidenti nō datur actio ſi ꝑfecte nō ipleuit traditionem ꝓ parte ſua. Sz contra nō ſeruantem tranſactionem pote rit redire ad primā actionē ſup qua tranſactum fuerat: q̄ non ſeruanti fidem fides ſeruanda non eſt. b. d. Alex.

ij Idem. aa. r. cc. Eusebio. Cum proponas. Lex. xxj.

i ¶ Decreto. i. diſpōne.

p ¶ Onuomō. vt. ſ. de teſta. mili. l. milites.

q ¶ Pergētes. iā armati. ¶ Additio. Iſta glo. eſt no. ſm io. ma. ħ ad ħ q ille q ſtat armat⁹ iurta deliq̄ntes⁹ vt ſibi ꝑſtare opē. r de rixa cogitaſſe.

r ¶ Cōſtitutionū. i. legū.

s ¶ Cōpēdiū. i. vniuerſitat⁹ ñ ſolū qōlibet emo lumētū ſinglare. Sz q̄ri tur an ſit teſtm⁹. Quidā q̄ ſic ✠ vt ħ innuit ſi. l. Allū. Sz dicit ſimp̄r y l timāvolūtatē. ¶ Additio. Iſta gl. ē ſingul. Fz Ange. i. l. ij. ℣. gña. ff. ḋ acq. poſ. r fm Jaſ. ħ ad hoc ꝙ dabilis eſt vltimavoluntas in genere.

Iſta lect. eſt de mēte bal.

Iſta riacēt bar. Salyc. Jaſ.

T Raditionib⁹ us. ¶ Caſus. Coēnti tecū ꝓmutāda re mea cū tua nudo ꝑacto traditōe nō ſecuta: an ꝓpt ħ rei mee dñs effect⁹ ſis/ q̄rit. r rñ. q ꝓ ſcaptōe r traditōe dñia rei⁹ trāſ/ ferunt: nō nudo pacto: vl alr pollicit⁹ ſum tradit: r ñ tradidi. r vide vt pu⁹. Ul. Et bac. l. notria. ¶ Primo q̄ rerum dñia q̄rit ꝑ traditiōez.

¶ Scdo q̄ rerum dñia trāſferūt⁹ ꝑ vſucapionē.

¶ Tertio q̄ ipſa rerum dñia nō q̄runt⁹ ꝑ obligationes ſeu conuentiones perſonalem. Bal.

t ¶ Traditiōib⁹. vl quaſi. ✠ vi ſti. de re. diui. ℣. iterdū. Itē itelige cū cā vera vel putatiua. ff. de acq. re. do. l. nūq̄. r ido nea ad trāſferēdū dñiū:

✠ Idē bar. r Ja.

Iſta ſolutio eſt ſeuera: ſi ſm eā ter. ē de cauſa idubitabilis. bart. bal. alexan r Ja.

✠ Dicq̄ im mo petēdo ꝑ pte nō ſit diuiſio ſz recipiēdo ſic. Bar. Bal. ꝑau. alex. r Ja.

✠ Iſta ſolutio eſt diuinatiua Ja.

u ¶ Ondō cā. vt. ſ. de pac. inē. l. bēditas. buic ei donatiōi poti⁹ acce/ dere videbat: ꝗz tñ ē q̄ri ✠ donatione ꝑferī donatar⁹ bēdi: vt. ff. de dona. cā mor. l. ſcia. p. l. illā i. ſ. fi. dic q̄ nō ꝑ⁹ donare cā mortis nisi ex preſſerit: vt. ff. de dona. cā mor. l. ſenat⁹. ℣. j. ħ aūt tali pacto bēdē ibi efficē cupiebat. Itē dōatio emolumētū r nō on⁹ afferre pōt: vt. ff. mā-

si hēditatē. ħ aūt etiā on⁹ ꝗz ꝓpter vicissitudinē: q̄ ipſona cuiuslibet eoz hēbat locū dictū pactū. ¶ Additio. Dicit ħ Ly. q̄ ió nō ē ħ dōatio cā mortis: q̄ illa requrit gnaz teſtes: vt. ſ. de codicil. l. ſi. ħ aūt nō fuerit niſi duo: ergo non pōt valere vt donatio cauſa mortis iter ꝓnatos.

n ¶ Voluntas. ſcz alis in alio caſu.

o ¶ Onuomō. vt. ſ. de teſta. mili. l. milites.

q ¶ Pergētes. iā armati. ¶ Additio. Iſta glo. eſt no. ſm io. ma. ħ ad ħ q ille q ſtat armat⁹ iurta deliq̄ntes⁹ vt ſibi ꝑſtare opē. r de rixa cogitaſſe.

r ¶ Cōſtitutionū. i. legū.

s ¶ Cōpēdiū. i. vniuerſitat⁹ ñ ſolū qōlibet emo lumētū ſinglare. Sz q̄ri tur an ſit teſtm⁹. Quidā q̄ ſic ✠ vt ħ innuit ſi. l. Allū. Sz dicit ſimp̄r y l timāvolūtatē. ¶ Additio. Iſta gl. ē ſingul. Fz Ange. i. l. ij. ℣. gña. ff. ḋ acq. poſ. r fm Jaſ. ħ ad hoc ꝙ dabilis eſt vltimavoluntas in genere.

¶ Raditionib⁹ us. ¶ Caſus. Coēnti tecū ꝓmutāda re mea cū tua nudo ꝑacto traditōe nō ſecuta: an ꝓpt ħ rei mee dñs effect⁹ ſis/ q̄rit. r rñ. q ꝓ ſcaptōe r traditōe dñia rei⁹ trāſ/ ferunt: nō nudo pacto: vl alr pollicit⁹ ſum tradit: r ñ tradidi. r vide vt pu⁹. Ul. Et bac. l. notria. ¶ Primo q̄ rerum dñia q̄rit ꝑ traditiōez.

¶ Scdo q̄ rerum dñia trāſferūt⁹ ꝑ vſucapionē.

¶ Tertio q̄ ipſa rerum dñia nō q̄runt⁹ ꝑ obligationes ſeu conuentiones perſonalem. Bal.

t ¶ Traditiōib⁹. vl quaſi. ✠ vi ſti. de re. diui. ℣. iterdū. Itē itelige cū cā vera vel putatiua. ff. de acq. re. do. l. nūq̄. r ido nea ad trāſferēdū dñiū: vt ſti. de re. diui. ℣. traditionē. r a dño: vt. ff. de acq. re. do. l. traditio. vl ſi. vti ſti. q. alie. ſz. ℣. j. Sed z bis iteruenietib⁹ falliti re vēdita tradita: niſi fatiſfaciat de ꝓcio: vt inſti. de re. diui. ℣. vendite.

v ¶ Et vſucapionib⁹. vt. ff. de vſuca. l. vſucapio ē. Sz an idē in ſcriptione: Quidam vt. ff. ſic: vt. ff. de vſuca. l. eum qui. r inſti. de vſuca. ℣. j. in fi. ħos ℣. vt. ſ. de ſcrip. rr. an. ſi quis emptionis. in ꝑn. r dicta iura que dicunt dominium queri non obſtant. Sed dic ſz vtile ſi⁹ ue effectum dominū.

✠ Iſta opinio e appiobata: ꝙ oēs hic.

r ¶ Non nudis. vt. ſ. de rei vē. ſernū. r nudū appellat oē q̄ nō ē traditione ſubnixū. i. q̄ nō ꝗz rei traditionē ānexā: ꝗz ſit veſtitum: vt. ff. de pig. act. l. j. falliti pacto legis. ꝙmittas⁹ adiectōis in die: vt. ff. de rei vē. ſi q̄s bac. i ꝑn. ℣. j. de pac. inter emp. r ven. l. ꝙmiſſone. Itē ecclia: ✠ vt. ſ. de ſac. ſan. eccle. l. ſi. r. j. de dona. q̄ ſub mo. l. j. Itē in manus inie ctione: vt. ff. de ℈bē. empt. ſi q̄s ſub ħ. vel ibi poſt inie ctiones⁹ manus. ħ. ſurdo. ḋ ac acqui. poſ. l. cum heredes. in ꝑn. Itē aliud in poſſeſſione: vt. ff. de acqui. poſ. l. ſi quis. ij. ℣. differentia.

✠ Idē in ſiſco vel pau pere⁹. Ja. ✠ Iſta gl. approbat Saly. alex. r Ja.

C Um proponas. ¶ Caſus. Hēditate fratrū meoꝝ: et teſtō dices/ bas te poſſidere: diri teſtm⁹ illud eſſe falſuz: r me debere eis ſuccedere ab inteſtato me agēte bere. peti. mecū. ꝓ parte dimidia hēditat⁹ trāſeq̄ adindicatā noie trāſactiōis. r cā renocare vis: an tibi obſtet ercep. dicta trāſactio. r ſi obſtet: an er pacto trāſactiōis agere poſſim: r q̄ ſic. Et ē alia: ſi nō poſſidea: an er pacto trāſactiōis agere poſſim: r q̄ ſic. Et ē alia: ſi nō poſſidea: an er pacto trāſactiōis agere poſſim: ſi

a ¶ Inter vos. ſ. te ⁊ aduersarium.
b Fratrum ꝓmortuoꝝ. ſ. q vel totum vel maiorē partē hēditatis ad-uersario tuo reliq̄rāt. Sꝫ cum tu ei defunctō quondā cōnē faceres vt ei illā remitteres, quenit tecuꝫ hereditatē equaliꝫ diuidere: vt dicit. Vl dic ꝙ totam vendicabas ex alio forte titulo. ⁊ fic planius legitur.

c ¶ Causa. de fundo habita de quo cōnē ferebas: vel aliter vt dicit.
d ¶ Potes. ꝛtra illuꝫ q habebat tecū cōnē nisi forte vellet dicere pactū nudum ⁊ fic nō valere.
e ¶ Possides. idē qd cr träfactione ad te pueni re debuit.
f ¶ Placito. i. ex hac pactiōe seu quētiōe: nuda fuit pactio.
g ¶ Natā. cur nō? R'ñ. ✠ Et bene bar. ⁊ saly. qn nō dubuyideor: plene ſi pleniſſe ex parte, imeꝫ: ſꝫ actionē remittā: vt. ff. de cōdi. ide. elegāter. ſ. pe. ⁊ dices. ſ. ti. i. fine apud.
h ¶ Stipulatiōe. ſubaudi aquiliana.
i ¶ Vti. ſ. exceptiōe träſactiōis, ⁊ fic no. ñ cē fuā dā fidē nō fuāti: ✠ vt. ff. de iof. teſta. ſi inſtituta. in pn. ⁊ ſ. tit. pri. ſi qs mas ior. ⁊ l. fine apō. ⁊ fac. ff. de leg. ij. cuꝫ pi. ſ. liberētis. ⁊ ſ. ō fideicō. q̄tiēs. i. ſ. p ſocio. ſi ſocietat'. ⁊ fa. ff. c. l. diuiſiōis. Sꝫ ſ. ti. i. l. cuꝫ mota. vbi ſuaſ fides nō ſeruāti. et er pacto träſactiōis na ſcit actio ſpectāt, vbis. Solu. vt ibi. Additio.
✠ Sequit Bar. Pau. ⁊ Ja. ⁊ conſor. optime in ca. pueit. cū gl. extra de ureitur.
Dic ꝙ ibi fuit fctā quētio ꝑ vba in qbus pote rat cadere ipleméꝛtuꝫ: ñ nō. ſꝫ ꝑ iſta vba ꝓmitto nō agere vel nō petē: vel ſtia. Bar. bic.
¶ Actuꝫ. ¶ Caſus. Quesiuit qdam an curator adulti poſſit facere pactū de nō petē do ⁊ recipiēdo parte cū debitore ipſi⁹ adulti. ité an poſſit parte remittere. ⁊ rñ. ꝙ neqꝫ adulto ꝓiudicat' nec remittēs: ſꝫ cū effectu debitū erigēs cum liberabit. Aluia.
Tutor an poſſit remittere.
✠ Jtē glo. vbi ad ſi ſe quunq; bar. pau. ⁊ Jaſ. Addē ꝙ gñ debitū ſcrīt ꝙ filū vel vxōi: tūc pōteis ſoluī. i. ſi vxōr. ſ. pact'. ff. e. et. l. q5 ſer uus. ff. ō por. de ſolu. l. q5 fuus. et pē bitor. ꝙ ſi Barto. ꝙ ſi monachus deponat vel mutuet pecuniaꝫ: ſꝫ gratiaꝝ actio monaſterio tamē poteſ rit mōacho ſoluī ⁊ ꝓfin gitur libatio.
k ¶ Remittētes. gratis ⁊ liqđ debitū: qr̄tūc nō ſunt loco dñi: cuꝫ pupilluꝫ ſpoliāt' vt. ff. de admi. tu. l. lucij' titius. ij. ſ. fi. ⁊ ff. ꝙ emp. ꝙ fundum. ſ. ſi tutor. ⁊ arg. ff. de träſac. cuꝫ bi. ſ. ſi ꝑtor. Sed ſ. ff. de fur. ſi ꝙ ignor. ⁊ ſi. ſ. i. l. iterdum. ij. ſ. q tutelā. ſꝫ ibi nō erat liqdum: vt. ſ. tit. i. l. ꝑſes. Jtē ſ. ff. de iniur. ſꝫ ri vñ'. ſ. i. ſꝫ ibi facit pactum vt non naſcat actio qō pōt: ñ natā volebat tollere. Jtē ſ. ff. de iureiu. l. iuſiurandu qō ex quentione. ſ. i. l. tutor. ſed nec ibi erat liquidum.
¶ Jlius. ¶ Caſus. Si debitor patris pactuꝫ fecit filius de nō petēdo: an valeat pactum: qr̄it. ⁊ rñ. ꝙ nō: nec ſi debitor ei ſolnat liberat: patri eñ filius ꝓiudicare non pōt. ✠ Nota primo ꝙ filius nō pōt filio ſolui. de boc vide qō legi. ⁊ nota. ff. ſolu. ma. l. vō procurato⁹ cum ſimilibus. Bal.
l ¶ Filius. vt ſi patri poſtea ſuccedit.
m ¶ Obligationi. vt. ⁊ ſ. de re. cred. nec filiꝰ. ⁊. ff. de ſolu. filiuſſamiliaꝫ. ⁊ de ꝑē. l. debitor. Sꝫ ſ. ff. de excep. l. filiuſſa. ſꝫ ibi erat redhibēda res a filio vēdita: vñ recipiēdo eā facit qō ꝑ neceſſe habuit facere. Jtē ſal lut hec regula. ff. c. l. ſ. iuris. ſi. ⁊. l. ſeq. ⁊ repete h quę ꝑtē adaptari ad filium. er bis que diximus in ſeruis: vt. ſ. co. l. ſeruus.
¶ Jtē ſ. actionem. ¶ Caſus. Deceſſiſti: quattuoꝛ bēdes iſtituiſti tibi: bēdibus actionib⁹ ſibi er legato ꝙpetēte remiſit vro: defuncti: an ſi bi ꝓiudicauit ꝗtum ad alios vt ſibi agēti obſtet pacti exceptio: qr̄it. ⁊ rñ. ꝙ nō. vſi ſi duos iſtituit ⁊ credebat quattuoꝛ iſtitutos ⁊ duob⁹ puta remiſit: nōn ꝓiudicat ſibi de aduersus alios. Aluia.
n Effectiōs bēdū. Et dic ✠ ꝙ cū erāt qttuoꝛ bēdes remiſit duob⁹ ex bis: ſi ꝓiudicat ℥ alios? vt. ſ. tit. i. l. i. ſ. ff. c. ſi vñ'. ſ. añ oia. Vl ſi remiſit ꝓ tatiuꝫ nō ꝓiudicat ℥ ceros: vt. ff. e. ſi tibi. ſ. cū poſſeſſor. Sꝫ ſ. ff. de cō cōdi. ide. elegāter. ſ. pe. ⁊ dices. ſ. ti. i. fine apud.
o ¶ Debitor. ſ. Caſ'. Si debitor es tui quoꝛ glibet fuerit debitor ſ ſolidū iter ſe pepigerūt: vt vn', poīb⁹ tibi ſa tiffaceret: an pacto eoꝝ tollaſ actio quā hēbas aduerſ' alios, qr̄it. ⁊ rñ. ꝙ nō, neqꝫ ei tollit ꝓtio tū neqꝫ mutari a pſōa i pſonā. ſ. ꝙ iſte ꝓ oīb⁹ cō ueniaſ: illi liberēt'. Vi.
p ¶ Debitor. ſ. deceſſit creditoꝛ inſtor ēbitorū duob⁹ relict', bēdib'. ſꝫ j. l. pri. deceſſit debitor.
¶ Actionibus. habitis iter eos, ſec' creditoꝛ rib⁹: vt. ff. eo. l. ⁊ ſuuꝫ. ſ. fi. ⁊. l. ſequenti.
q ¶ Tolli. in totum.
r ¶ Mutari. a pſona ī pſonā: vt. ff. fa. ber. l. iij. et j. fa. ber. l. ij. ⁊. ff. de reg. in. l. alteri'. ⁊. ff. c. l. tale. ſ. poſt diuiſionem. ⁊. l. ſi vnus. ſ. pacta. als eſt. ſ. ante omnia.
¶ Acto. ¶ Caſus. Deceſſit ꝑſa. ſi. vl. iiij. bēdib' iſtitut', diuiſo ere bēditario ipſo iure q̄ teſtatoꝛi obeba tur: vl ipſe obebat: pepigerūt iter ſe vt creditoꝛi bēditario vn' ꝓ oīb' ſa tiffaceret: an eoꝝ pactū eñ ſolū creditoꝛi obliga re poſſit: qr̄it ⁊ rñ. ꝙ ñ. ſꝫ vnuſquiſq; ꝓ bēditaria pōtiōe tenebit: neqꝫ ille ſolid tñ locū hꝫ ſi ſuccedē te ſ iure ciuili ſꝫ ꝓtorio.
Ut ſic forma qōnē: an qs ꝑ ere alieno alij ſ ſolidū ꝓfato pacto ſuo obligari poſſit: qr̄it. ⁊ rñ. ꝙ nō: ſi aūr ꝙenerit iter eos ꝙ vn' bēret cyrographa debitoꝛ vt a debitoꝛib' erigerēt: ⁊ creditoꝛib' ſatiſfaceret: ſi placit, nō ſtet vt reddat vel erbibeat cyrographa ꝙenitur: vel ad intereſſe vt facia ꝙ ꝙenit. ⁊ vt ſatiſfaciat creditoꝛibus. Aluia. ✠ No. ꝙ obligatio diuiſa inter beredes debitoꝛis vel bonoꝝ ſucceſſores eoꝝ pactum non pōt im pōna vnius remitegrari. ſm Bal. hic.
s ¶ Jpo iure. vl dic ꝙ pōtiōib' q̄ſtis ſingulis ipo iure. ⁊ fic pūctabis poſt dictionē iure: vl dic ✠ veriꝰ es alienū diuiſuꝫ ipo iure: vt ar. ſ. ſi cer. pe. l. j. ⁊ fa. ber. ca. ſ. ſi. ⁊. ff. de bere. vē. l. j. ſ. j. ꝑ bereditarij ſ. de bere. ac. ⁊ quod dicit es alienum. i. quod ipe alijs vl alij ſibi debebāt: vt. ff.
t ¶ Unum. ſucceſſorem. de vb. ſig. l. cedere die. ſ. es.
v ¶ Nō ꝑt. i. ꝑ ere alieno qs ſ ſolidū obligari nō pōt pacto ſuo. ⁊c. Sꝫ. ✠ quenerat eñ iter eos qs vn' haberet cyrographa debitoꝛ. ⁊ ſatiſfaceret creditoꝛib': qr̄ ſi nō facit, vel vt reddat cyrographa, vel ad intereſſevt ſaciat qō quenit quenieꝫ.
r ¶ Honoꝛario. i. ſtore ꝓtorio.
y ¶ De cyrographis. i. inſtrumentis.
z ¶ Exhibēdis. ſ. ꝓdictiōe ob cām. Vel dic vt exhibeant ſm. l. ff. famil.
a ¶ Cū hēde. ſubaudi agere potes. als ℥ heredē. ber. ſi ꝙ ſunt.
b ¶ Placitis. vt. ſ. perficiantur.
c ¶ Cōuenire. ꝑſcript. vbis. Sꝫ nūqđ illo caſu ille q debuit er quētiōe ſolidum creditoꝛib' rñdere ꝓt' quenieꝫ: vt euenit duob⁹ mgſtatibus dātib' tutoꝛē ⁊ quenientib' vt alteri' tñ piculo dēt: vt. ff. ō ma. cō. l. j. ſ. ſi inter: R'ñ. ✠ nō: qr̄ vt ibi dicit pinde ē ac ſi alter tñ dediſſet tutoꝛē.

✠ Jtē dic ⁊ aliq̄ppio bant.
✠ Dic ꝙ ibi loq̄tur ꝑ cto obligatorio ꝑ ſtipulatorio. Jaſ.
✠ Repetobitur qꝛ ē bei dubitabili. nec cōgruit ſe fm bar. ⁊ alios.
✠ Jſta placet Saly.
✠ Jſta gloſſa eſt de mēte Saly.
✠ Dic bar. ⁊ Saly.

Ita cas a politio pis Jaso. ff. displiter bar. pau. t alex.

Ifud cõcedit Jason nec̃ba ter. innuit cõtrarium fm cũde.

Et male Bar. pau. t Jas.

Ita pla cet Barto. pau. alex. ff. pla meliꝰ congruit te xtui fm Ja.

Et bene Barto. bal. pau. t Jas.

Dõs gl. solutiones vq; ad finẽ quũt bar. Bal. pau. t Ja.

PEtẽs. Quidã ita ponũt casum + Stipulatus sum a te q; nudo pacto ꝓmisti vel conuenies. hec positio nõ valet. q; quare diceret statim: nã si posit vel añ p mille annos pact' esset/idẽ esset. pterea non ageret ex pacto: + vt arg. ff. de bereditatis. instit. l. asse. t de condi. instit. l. institutio. Alij dicunt + q; pepigit tecũ q; in contractu quem feci vel faciam tecũ de ꝑpetuis bus itelligatur. t cõtra ctus stipulatiõis erat i dece. Tu dic tertio fm Vl. + pactũ fieri inconstinẽti vt aliqd hat stipulatori/t agit ex stipulatione ii formata. t ex pacto ꝓscriptis vbis. Sed qd fiet aliqd fieret consumit debitor: accipiẽti pecuniã finesurio: Respõdeo + nõ puto ei in formari stipulationem. quoniã non ipse ꝟ alt' interposuerat: ꝟ si daret vsuras forte 3 esset + q; gratia vsurarum se creditor: onerauit. Itez ad hoc vt vestiatur pactus nudũ et stipulatiõe itel lige stipulationẽ factaꝫ super pncipali. pactũ vero nudus ꝫ super accessorio. Aliud autez dico fi nudo pacto cõuenio de permutando. t si nõ dederis stipulo: penaz. nam ḃ non puto pactũ vestiri a stipulatiõe cuꝫ stipulatio pene est accessoriũ: pactũ vero pncipale: ꝫ principale nõ ꝑstitur ab accessorio. Sꝫ contra. vt. ꝫ. de contraben. stipu. l. nuda. Item si nudo pacto cõuenio de permutando + incontinẽti aliquid nudo pacto pacisco. Deinde ex intervallo pmũ pactum et rei traditione vestiatur: an ex cõm pactũ a primo sumat vires: Respondeo non: q; ab initio fuit nata tantum naturalis obligatio: t postea nascit civilis: ꝫ secus dico vbi a principio nascitur etiam conditionaliter civilis t naturalis vt in vẽditiõe 2ditionali: vt. ff. de peri. t commo. rei vẽdi. l. si in vẽditione. fm Azo. Item quid si pacto nudo t vestito interposito tollam per acceptilatiõnẽ vestitum an remanat aliud: Sudam dicunt q; sic: vt. ff. de contraben. emp. l. sed celsus. ꝫ. si fundus. t arg. ff. de contratabu. l. si post mortem. ꝫ. si. Accur.

b Placiti. qõ erat de dãdo cẽtum aio nouãdi ꝫ tertiam positionẽ.

c Statim. siue añ siue post: vt. ꝫ. de edil. actio. siue apud. t de ꝓsur. si vsuras. t ar. ff. de incen. rui. nau. l. si qs. ꝫ. qõ ita. t. ff. si cer. peta. lecta.

Si certis. Casꝰ. Mutuaui tibi. r. pacto mecũ ꝓmisisti ꝑstas res vsuras. r. annis: soluisti. ꝫ plus soluere nõ vis: an er pacto tecũ agere possim vti posterũ soluas: q̃rit. a rñ. q; nõ: nisi pacto fuisset subiecta stipulatio. alio modo pone vt in glosa. Anima.

d Si certis. Casum ponei vsuris: vt. ꝫ. de vsur. creditor. Vel pone in opis nudo pacto debit': vt. ff. de ope. lib. l. opis. ꝫ. ibi nec nudo pacto erãt quãte ope. Vel in donatiõe olim: bodie secus: vt. ꝫ. de dona. si quis argẽtũ. ꝫ. ñ. Vel in seruis er qua cũq; cã ꝓmittẽtib' postea factis libertis: t ita sciebãt se nõ teneri nisi naturaliter tm: ꝫ vim ciuilis crede bãt forte babere. Si aũt ponereꝫ eo q; crederet se ciuiliter. t naturaliter obligatũ cum esset naturaliter tm cta stipulatione facta subueniret pmissori ꝑpter facti errorẽ: vt. ꝫ. de erro. cal. li. qõ ḃ videt negari fm Azo. facti error: erat. ꝫ. credebat forte se ꝑmissse post manumissionẽ cũ añ ꝑmisisset: ꝫ qñ credidit q; teneat ciuiliter. Dic ergo si certꝫ. ꝫ. paucionibus trib' fm. Azo. t sic soluit Sũ. ꝫ. de fideicõ. l. i. vel ibi duplici fauore. t. alumẽtor. t. ultime voluntatis. + Vel ḃ errãs soluit ibi sciens. t si etiam non obstat. ꝫ. de non nume. pecu. cum fidem.

Isãc soluitionẽ ꝫ hic e Bar. reprobatis pauis et reꝫ sequẽti.

e Obligare. de ꝑstando in posterum. Sꝫ. ff. de vsur. l. cum de in rez verso. Sola. vt ibi in glo. ꝫ. decennio.

Si qs ꝫ scribẽdo. Casus. Hec ler dicit q; si aliqs spãliter fori ꝓuilegio renũciet qõ sibi rõne militie vel dignitat. ꝑtit: nõ potest ꝫtra suam renunciationem seu pactum venire: t subiacitur rõ: q; non licet decipere cõtrahentes pacta que legitime inita sunt retractando ꝑ ꝓtos: nec̃ antique regule repugnare: qua ḃ q; vnus cuiq; licet bis q; ꝓ se introducta sunt renũciare. In fine vero dicitur q; si iudices maiores vel minores arbitri: fuerillij qui in loco recusati iudicis eligunt hoc obseruare negligerent punient. Nota primo ex hac l. fm Bal. q; ille qui ꝑtitetur renunciare videtur. Secundo no. circa fi. t ad ḃ semp allegatur q; sicut iudex q male iudicat facit litem suam: ita arbiter vel arbitrator: ꝫ tñ non tenetur nisi de dolo. t lata culpa postq; fuerunt assumpti de cõsensu partiuꝫ p. l. i. ff. si quis. fal. mo. di. Paul. hic.

f Si qs in ꝑscribendo. non est in hoc vis: vt. ff. de. l. pactum. ij.

g Prescriptione. l. exceptione.

b Militie. nã vt cõmiat sub magistro militum habet pmilegiuꝫ: vt. ꝫ. de iurisd. om. iudi. l. magisterie.

i Dignitatis. Dignitas ẽ genus: sacerdotiũ species. t dicõ tali sacerdotio: vt dicit. ꝫ. de natura. li. l. i. circa pñ. Si aũt diceres de clericis cogrã epõ corrigeretur per decreta. ꝫ foro ꝑpe. si diligẽti. t per auc. ꝺefericti statuum' posita. ff. de epi. t cle. vbi ḃ q; nõ ꝑtit renũciare pmilegiꝰ fori. t iure. de san. epis. ꝫ. cõmonos. col. ix. Additio. Dic q; illa iura loquũtur i eo q; renũciaret foro sui ordinarij. sed ter. iste pot etiã hodie ꝓcedere i eo q; renũciaret pmilegio fori: venõ posset ꝓueniri nisi cõrã alios quo particulariter indicet: puta cõrã archidyac. vel alio iudice spãli. Bar. Joan. marie. t Ja.

Clerici ptr vilegio fori renũcia re nõ ꝑtit.

Ter. ibi renũciare. vide glo. j. i. c. si diligenti. extra de foro cõpe.

k Scripturas. in dãnã confessus se non ꝓsuruꝫ fori ꝓuilegio.

l Feminꝫ licẽ. paciscẽ tium fm Ry. nõ q; iudices coꝫ ꝑtit eos extrahere: vel lex ista loquit in illis ꝑsonis que tres iudices habent: vt scholares.

m Decipe. hec duo simul iuncta non pmittuntur: ꝫ alterum: vt contra pacta venire licet qñq; vt statim dices in casibus i qbus nõ videtur decipere cum auctoritate legis fiat. Item ꝫ 3 dentes decipere: vt ff. de mino. in cause. ij. ꝑ. pe.

n Edicto. qõ est. ff. co. l. iuregentium. ꝫ. preto: ait.

o Non valeant. non potest reddi rõ: vt. ff. de verbo. obli. a titio. in fi. ibi: curnon idem ẽc.

p Antiq. vt. t. ff. ad vell. l. fin. ꝫ. pe. in fi. t de mino. si iuder. t. ff. e. l. pactũ. t. ꝫ. de ꝓsur. cleri. ꝫ qui ꝓscribẽdo. Sꝫ. ff. de iur. om. iud. l. si cõtenerit. Sol. vt ibi. # Ité falli bec regula i qbusdã casibus notatis ḃa Jo. Primus. ff. de pac. do. de die. cũ. ij. l. seq. ꝫ ibi spãle: vt arg. ff. sol. ma. l. j. Scõs. ff. sol. ma. l. alia. ꝫ. eleg. ater. Sꝫ ibi qꝫ 3 bonos mores. Tertius. ff. de postu. l. quos. ꝓhibet. ꝫ ibi ꝑpter honorẽ ꝓtoris: vt eo. ti. l. i. vel vt puniant' ꝓhibiti: vt. ff. ad le. agl. t ra vulneratus. ꝫ. qui si qs. Quartus. ff. de ꝓcu. filiusfa. ꝫ. veterani. ꝫ ibi ꝑpter publicã vtilitatẽ: vt. ꝫ. locati. l. milites. Quintus. ꝫ. de iur. calũ. l. i. ꝫ. qꝫ. ꝫ reddit ibi rõ. Sertus. ꝫ. de lib. cau. nec si volẽs. ꝫ ibi nõ sunt ḃa pacti: vt ibi rõ. Septimus. ꝫ. de lib. causa. nec si volẽs. ꝫ ibi nõ sunt ḃa pacti: vt ibi rõ. Octauus. ꝫ. de iur. ꝫ fac. ignoꝫ. l. cũ tẽstiõ. Ité. ff. de ꝓsurac. ꝫ. si qd. in fi. Octauus vt ibi. Ité aliqs. ꝫ. de pac. pt. l. fi. ꝫ. ibi spãle ne creditores nimium ertẽdãt suam auaritiam. Item. ff. si qs cau. ꝫ. z si. ꝫ. ꝫ. sitũ. ꝫ ibi tenet spãle pactum: t ita non est ꝫ. Item contra. ꝫ. de questio. seruos. ibi non fuit pactum. Item t. ff. de pac. si vnus. ꝫ. pacta. sed ibi ponit rõ solutionis. Item contra. ꝫ. de inoffi. testa. l. si qñ. ꝫ. illud. t de colla. pactum. t. ꝫ. l. priori. Sed illud contra bonos mores. Item. ff. e. l. ius autem agnationis. sed ibi est ius naturale. Item contra. ꝫ. de ꝓpa. ꝓl. autem agnationis. sed ibi est ius naturale. Item contra. ff. de transac. cum bi. ꝑne. abdicatio. sed ibi non fuit pactum. Item. ff. de transac. cum bi. ꝑne. Sol. spãle ibi. Item. ff. de pigno. act. l. uq. in fi. sed est spãle: vt ibi no. Item. ff. de adno. diuer. iudi. l. ne qs. Sol. vt ibi no. Item. ff. de lib. tau. Ité. ꝫ. de aduo. diuer. iudi. l. ne qs. Sol. vt ibi no. Item. ff. de lib. cã. l. i. ꝫ. t. iij. sed ibi non tantuꝫ renunciantis: sed etiam mei cã est: vt in eo. t. l. qñ. Item. ff. de ꝓcu. l. cum ꝓccario. Sed ibi non fecit pactum in eo. Item non ꝓtendo: tunc em teneret: sed concessit ad tempus + ctã ctum de non ꝓtendo: nisi ꝓ certo tempore ꝓ eo cui conce interim mutauit voluntatem: tã q; cum vnum spãle ꝓ eo cui conce ditur iducaf. l. ne teneaf nisi ꝑ dolo. t lata culpa: t hoc ꝫ enim inducitur: vt. ff. de iureiur. eñ q. in pñ. t qui. er. cau. ma. l. i. t de ꝓcario. qsitus. ꝫ. cum quoqs. fm Jo. Item. ff. cõi diui. in hoc iudicium. ꝫ. si cõuenit. sed ibi vt euitet infinitas. Item t alius. ff. de transac. de bis. Item et alius. ff. de offi. ꝓcõs. l. penul.

q Judices. ordinarij.

r Observẽt. si ḃ hoc ipso aliqua cozã eis cã estvt non audita allegatione fori procedant.

s Dedaneos. id est delegatos. t ponitur in autẽti. de iudi. ꝫ. vetus.

Tu dic q; qñqs aliqs est iudex altern': ꝫ si le ex ꝑto ꝓuilegio ꝑtẽ vocliuatẽ re. ex ꝓlus ꝫ scholari au ten. habita. j. ne filius ꝓpre. ex ꝓlij eta in. t. l. j. ꝫ. ꝫ. po. l. tunc ꝑpactũ ꝑt renũciare ita loquit hic. et ter. i. c. j. extra de iudi. fm cõit doct. ibi: aut quis nullomõ ẽ iudex. t nic ꝑpa cũ ista exceptio iudicis incõpetẽtis non ꝑt ipediri. ita loqt. l. si cõuenerit. ff. si iur. ꝫ. com. iudi. fm bart. hic.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Pedane' iudex quis dicitur.

coll'.vj. als ponit etiã p ordinario q tñ de minimis cognoscit: vt .j. ō peda. iudi. l. fi. ꝛ q' subijcit ꝓmissarios. f. cum pena: ꝛ arbitros electos. f. sine pena. Et dicit ꝓmissarios. f. arbitros ꝛ electos. vt pona tur totũ p eo q dat locũ recusati iudicis: vt .j. de iudi. aptissimi. Vel dic vt puis. Uel q' subijcit electos. f. in locum recusati.

a ¶ Suam, sed qualiter potest habere locuzi ar bitro: ¶ Respõ. vt q' cõ promisim' de causa pn cipali: ꝛ sic sunt due rõnes. f. q' cõpromisit: et q' renunciant. Uel dic ✝ q' de hoc ipso fuit com promissuz an renuncia tio valeat.

✝ Quelibet opinio placet bar. Jo. ma. ꝛ Jaſ.

b ¶ Intelligant. ꝛ sic actiõe ifactũ et quasi ma leficio tenent: vt instit. de obli. q' ex quasi delic. i pn. Sed videt q' arbi ter nõ faciat litem suaz. vt .j. ō arbi. auf. occernimus. que est cõtra. Solu. ✝ ibi debliguerũt par tes compromittẽdo cõ tra legẽ: ꝛ ita arbiter nõ tenetur eis.

✝ Seqtur Bal'y.

De qstione. ¶ Lalus. ¶ Dic q'rũ si duo vl' plures de cognatis alicuius suã hereditatez ad se sperãt deuol uẽdam nõ tamẽ necessaria sub hac forma pacta ꝓficiãt: si hereditas cognati mei: puta auũ culi ad aliquẽ nostrũ. p parte: vel si solidum pue mat iter nos. p virilib' portionib' dimidat: vtr valeat necne. ℞ q' videbat valere eo q' neq; de nõ succedendo. neq; de nõ succedẽdo tractabatur: sicut si cõuenisset de ipa disponenda. Iz q' er pa ctiõe diuisionis futu re successionis aliqui' idẽ piculuz possit prouenire q' de ipsa successione contingere cõsueuit: omnia hui' pacta tãp ℨ bonos mores imita penitus ꝓhibenꝭ: nisi de voluntate ipsius. p. cesserint: de cuius hereditate h talia ꝛctabant. ꝛ hec vera sunt quoci q' gñe ℨtuum hmõi pacta fiant. ¶ No. primo in hac. l. q' pactum de hereditate viuentis certo modo disponẽdo post mortẽ eius censẽt eẽ ℨ bonos mores: ꝛ iõ nõ valet nisi ꝛsentiat vñs ꝛ vsq; ad mortẽ in consensu pseueret. ¶ Scõo no. q' licet qs possit hypothecare bona pñtia cessionem deferri sm Bal. hic.

Ter. ibi: videnſ. cõcor. cap. accepimus. cũ gl. ꝛ ctra pa ctis.

c ¶ Aduocatione. ꝛ ab aduocatis cesaris.

d ¶ Aliene. hec ler nõ logtur de liberis duplici rõne. Prima q' ipi nõ insidiarent vite parentum vt extranei. vñ Ouidius. Filius ante diem patrios inquirit in annos. Item q' non de aliena. sed de sua hereditate dicerent ꝑ pacisci. vt. ff. de libe. ꝛ postlbu. in suis. fm quosdã. Tu ✝ dic idem in liberis: ✝ q' ꝛ ipsi insidiant: vt instit. qõ cum eo. ℨ. pe. ꝛ non sunt dñi: sed ꝓpter spem dicuntur quasi dñi: vt instit. de here. quali. ꝛ diffe. ℨ. fin. cum ergo sit eadem ratio: ergo idem ius: vt. ℨ. l. ꝓori. et ff. de verbo. obli. a titio.

Ouidius.

✝ Et bene Jo. marie ꝛ Jaſ.

✝ Idẽ effect in parẽtib' Jaſ.

e ¶ Quibus. pactis.

Lasius po nit.

f ¶ Declarabat. p stipulationẽ. puta dabo tibi tertiã partẽ hereditat; si ad me puenerit tota: ꝛ tu mihi idem facies: vel si mihi ꝛ tibi obuenerit: ꝓmitto q' dimidã equaliter. Sã ita demũ est pactũ si vm ab alterO quid est dandũ vel faciendũ nõ ab alio tertio alteri eoz vel ab alterO eoz alteri tertio. Et ita nõ placet ✝ positio quozundã q' in pmiſſis casib' admittit pactionẽ: a bac itelligũt cũ. pmiſ. q' tu succedasv' possis succedere. Sz hoc certe nõ esset pactũ: q' etiã ex voluntate parctũ ergo erat vt diri de disponẽdis rebus p successionẽ deuoluẽdis.

✝ Et bene Bar.

g ¶ Questionem. id est dubitationem.

h ¶ Quia adhuc. hec erat rõ quare nõ valent. vt. ff. de vulga. ꝛ pupil. substi. l. q. ℨ. pn. als interdum.

i ¶ Et quia. hec est ratio econtra quare valeant.

k ¶ Euentus. propter insidias que parant eius vitel sup cuius bonis pacisc̃unt: vt .j. ti. i. l. de fideicommisso.

l ¶ Conuenerunt. als conuenunt vt quasi futuri ei heredes.

m ¶ Obseruari. sed potius ✝ auferẽ eis hẽditas vt ab idignis etiaz si eis defecrat: vt. ff. de dona. q. daz. ℨ. vlt. ꝛ. l. seq. ꝛ de his quib' vt indig. l. ℨ. fi. ¶ Itez no. hic arg. fm quosdaz q' nõ tenet cõcessio prebẽde nõ vacãtis ✝ vel feudi nõ duz aperti in oño: vt arg. ff. de iur. codi. l. littere. sed falsuz ex vt. ff. ꝑ socio. l. ij. ℨ. fi. ꝛ .j. vt act. ab herede ꝛ contra heredẽ. l. j. ꝛ. ff. ō ōa. can. mor. l. mortis causa capiũ. in pn.

✝ Sũt glo. sequit bar.

Prebẽda nõ vacans cõferri nõ potest.

✝ Vide de hoc. c. nlla. cũ. c. sequẽ. extra de cõcessio. pbẽ. ꝛ. c. relatũ. j glo. i. de prebẽ. ꝛ adde ca. detestãda. de pbẽd. i. vi.

n ¶ Accõmodauerit. Sz ipe nõ põt pacisci: vt. ℨ. ti. j. cũ donationis. ꝛ de pac. conuẽ. l. bereditas. Et sic no. q' nõ põt facere. f. pacisci. aliꝫ tñ ꝛsentit. sic. ff. de manu. vin. si pater. in fi. Itez fructuarij manumittere nõ possẽt: vt. ℨ. ō vsufru. l. vsufructu. matri tamẽ consentire põt manumittẽdi: vt. j. cõia ō manu. l. j. Sic cõtra q'dã potest per se q' nõ põt p aliũ: vt. ff. de solu. fugitiu'. ꝛ de vi ꝛ vi ar. cuz fundũ. ꝛ .j. ō tbesau. l. nemo. li. ꝛ per stipulationẽ tamẽ põt fieri vt si promittaz tibi bona mea post mozt tẽ meã: vt. ℨ. vt act. ab bere. l. j. ꝛ erit ōdatio cã mortis: vel inter viuos. Addito. ¶ Dic q' ille cauſus ẽ penit' diuisus a cauſus leg' nre ℨ. Jaſ. glos. tamẽ est vera si ℨ pm eũdem. ꝛ Bar. ꝛ Pau.

o ¶ In ea. ſ. voluntate.

p ¶ Tũc. ſ. quãdo ille de cui' hereditate agit ꝛ

Codicis Liber secundus.

ct ad cõpromissarios ꝛ arbitros electos peruenit. scituros q' si neglexerint: eriam litez suam facere intelligantur[b].

¶ Pactum quo disponitur de hereditate viuentis non valet: nisi ille cõsenserit ꝛ in eodẽ consensu perseuerauerit vsq; ad mortem. b. ℨ. Saly. ꝛ Aller.

L. xxx.

Dẽ. a. Joãn. pfec. ꝓto.

De questione tali a cesariẽ si aduocationẽ[c] interroga ti sum[d]: duabus vel pluribus personis spes alicuẽ[e] fuerat hereditatis ex cognatione forte ad eos deuoluende: pactaq; iter eos inita sunt ꝓ o aduẽtura hereditate: quibus[f] specialiter declarabat si ille mortuus fuerit ꝛ hereditas ad eos perueniat: certos modos in eadẽ hẽditate obseruari. Utl si forte ad quosdaz ex bis hereditatis cõmodũ peruenerit: certas pactiões cuenire. ¶ Et dubitabatur si hmõi pacta seruari oportuerit: ¶ Faciebat aũt eis qstiones[g]: quia[h] adhuc supstite eo de cuius hereditate sperabatur huiusmodi pactio. pcessit: et[i] q' nõ sunt ita con fecta: quasi omnimodo hereditate ad eos peruenturа: sed sub duabus conditionibus composita sunt: si ille fuerit mortuus: et si ad hereditatẽ vocẽtur bi q' hmõi pactiones fecerunt. ¶ Sed nobis omes buiusmodi pactiões odiose videntur ꝛ plene tristissimi ꝛ periculosi cuẽtus[k]. Quare esi quodam viuente ꝛ ignorante: de eius rebus quidam pacisc̃entes cõuenerunt: si mẽ veteres itaq; regulas sancim' omnimodo hmõi pacta que ꝛtra bonos mores inita sunt repelli: ꝛ nibil er his pactiõibus obseruari[m]: nisi forte ipse de cuius hereditate pactum est ꝛ voluntate eius sua eis accõmodauerit: ꝛ in ea vsq; ad extremũ vite spacium perseuerauerit: tũc[n] etenim sublata accebissima spe licebit eis illo sciente ꝛ iubente hmõi pactiones seruare: quod etiam anteriorib' legib' ꝛ cõstitutionib' nõ est incognitum: Iz a nobis clarius est introductũ[o]. ¶ Jubem' ereñ neq; donatiões taliũ rerũ[p]: neq; hypothecas penitus esse admittendas: neq; alium quẽq; cõtractum. cũ in alicuis rebus contra domini voluntatẽ aliquid fieri: vel pacisci sectat[q] empzoñ nostrozum non patitur.

De tractationibus. Titu. iiij.

¶ Trãsactio facta cum quibusdam ex administratoribus nõ patrocinatur cetteris cuz quibus non est trãsactum. hoc dicit Baldus ꝛ Salycetus. Uel sic. Libera tio facta per pactum gratuitum: vel per trãsactionem vni ex tutoribus vel curatoribus nõ prodest alteri quominus. ꝑ mala administratione cõueniri possit. hoc dicit Aller. ꝛ Pau.

Ler. ſ.

Imperator Antoninus. a. Celeno.

Eq; pactio[a]: neq; trãsactio cuz gbusdã ex curatorib' vel tutorib' fcã auctoritio consensit diuisioni quam isti faciebant.

q ¶ Acerbissima. id est vt ꝑ simile q' istiusmodi tutor vite eius: quia nisi esset boni non ꝓsumitur q' iste ℨsentiret diuisioni quã isti faciebãt de bonis eius.

r ¶ Constitutionibus. quas non habemus.

s ¶ Introductum. per banc. l.

t ¶ Jubemus. redit ad primum casum.

v ¶ Talium. ſ. sic factas. ꝓpter spem successionis: vt fuit in ꝓmo casu.

x ¶ Rerum. seꝫ adhuc viuentis.

y ¶ Pacisci. ✝ seꝫ sic: vt diri ne sit ff. de ℨben. ẽp. l. rẽ alienã. Sz vide ff. ꝑ so. l. ij. ℨ. de illo. Sol. ✝ ibi nõ de hereditate certe ꝑsone. Itẽ ff. de here. vel. l. ij. ℨ. illud. Sol. dic idem. Itẽ ff. de act. empt. si gs ferũ. Sol. vtibi. Itẽ vñ ꝙ pactũ hui'. l. nõ ē de futura successione: q' tũc ē de futura successiõe qñ id agit vt ꝑ pactus successio ad alĩ quẽ puenat. ¶ Dic ꝙ tale pactũ nõ iuenit: nec emẽ de eo dubitabat cũ a tñ Justinianũ hoc erat certũ: vt. j. de cod. l. pactii. ꝛ. ℨ. eo. pactum. j. ꝛ j. de inuti. stip. et eo. ꝛ. ff. de vb. obli. stipulatio h mõ. Sz rñ. q' est futu re successionis. ℨ disponende que ad eos erat deuoluenda.

✝ Sub ſpe future successiõis. bartolus.

✝ Jta ē bona. Bar. ℨ.

z ¶ Secta tempoꝛe. ac. ad est nos qui sequimur alios imperatores nõ patimur. ꝛ facit. ff. de aqua plu. arce. ꝛ dic. ꝛ. ff. de bis qui sunt sui vel alieni iur. l. ij. ℨ. sed dominorum.

✝ Tu dic q' ibi pactũ venit ē cõsequẽtia alterius ℨt ꝓcedentia. id valet secus si pactipabi ter fierent tale pactũ: vt hic.

De transactionibus. ¶

De pactis ✝ in genere dixit: nũc in specie.

Eqs pactio. ¶ Casius. Tres cur atores babuisti cuz fuisti adultus q' tibi er mala administratione tenebant: ℨ duos liteꝫ instituisti. ꝛ cũ eis trãsegisti: vel eis pacto remisisti: nũ quid transactio facta cũ duob' tibi ꝑiudicetur aduersus tertium quominus cum eo agere possis queritur: ꝛ respõ. q' non. sine conjuncta sine separata fuit administratio. Tiuia.

✝ Jta cõtinuatio placet Bart. et Jaſ.

a ¶ Pactio. gratuita dicitur. transactio econtra ✝. ff. co. l. j.

b ¶ Cũ gbusdã. vnusq; sq; eñ q' deligt tenet. ar. ad ℨ. j. de pc. l. sancim'.

✝ Appro: baſ p. Bar. saly. ꝛ Jaſ.

Cum igitur.

Appro. lat pco.

a ¶ Cum igitur. dixit in genere: + nunc in specie.

b ¶ Tertiu. cū quo ppt vnitatē actiōis videbat trāsactio. ⁊ ponit exēplū. ff. vnus ex plu. ap. l. ij. ff. nō ē. vt hic. ⁊. ff. de pac. idē in duob⁹. ff. l. ⁊. l. ij vnus. ff. aīo. ⁊. j. de rep. bere. l. fīus. ⁊. j. ff. aduersus rē iudi. l. j. ⁊. j. ar. tu. l. ōes. ⁊. l. cū q. ⁊. j. quibus res iudi. nō no. l. ij. Sz. ff. de tu. ra. di. si er duob⁹. in fi.

Trāsactō vnī⁹ cr tutoīb⁹ an ptit alijs.

Sed ibi in eo q⁹ accipit non vltra pūdicat. Et distīguebic aut dūmodo ac administratio p me dicē: aut a testatore: aut ab eisdem: aut a nullo. Pnmus duobus nullī⁹ er alterī⁹ parte tenet. et sic posset + log bec ler i eo q⁹ dicit separatiz: vt. j. de dim. tut. l. ij. ff. j. Sed fallit in casīb⁹ ibi dict⁹: fz in alijs duob⁹ subdit⁹ stinguit: q⁹ aut eōs gesserunt fine dolo: tamen aut vnus aut nullī⁹: aut eōs dolose. Pnmo casu preiudicat + virili⁹ cū eōs i virtutes tenant bificio diuīsionis: vt. ff. de tut. ⁊ ra. di. l. j. ff. nūc tractem⁹. ⁊ q⁹ cessio fieri nō posset: vt. ff. de cessiōn. stipēdij. ff. de cessiōn. bonoꝝ. Jn fine dic⁹ q⁹ electo gerēte libertate alij⁹: vt ō admi. tutis pupillus. refp. j. Jn terno ⁊ quarto dic idez⁹ i vno q⁹ i alio. Plaz ⁊ vtergz cop⁹ isolidū tenet fine bificio diuīsionis. fm Azo + licet Bal. ⁊ perius ⁊ nulli cedit actio: vt. ff. de tut. ⁊ ra. di. l. j. ff. nūc tractem⁹. ⁊. ff. de admi. tu. si plures.

Pupillo Paul. hic.

Vbi ergo casibus vno electo non pūdicat nisi in accepto: vt argu. ff. de fideiuss. si stipulatus. ff. ⁊. ff. de tu. ⁊ ra. di. l. ij. ff. de duobus. Loquit ergo bec ler in eo q⁹ dicit separatim. ſ. q⁹ a testatore: vel a iudice facta fuit diuīsio: vt Sz tertium remaneat in sua parte administratiōis. Jtē ⁊ q⁹ gesserunt oēs fine dolo in eo q⁹ dicit cōterve. ⁊. ff. ſ. tutius cū eodē. j. p virili⁹: in duob⁹ vltimis ſſr conuenitur tertius. Sz tunc i oīeo q⁹ deest + pōt intelligi bec ler. Jtē nō. q⁹ vnus soluit totū cuz de qua gessisse: q⁹ hz regressum Sz alium: etiam si actio non cedatur: vt in. d. ſ. nunc tractemus. quare nō ita in fideiussore: vt. ff. de fideiuss. l. vt fideiussor: Rñ. q⁹ cum fideiussor hz Sz rem actionem mādati: vt non sic facile ei subueniatur: tutor: Sz nullum: potuit ergo ei Sz tutorē. Ut dic⁹ tutor: conuenitur actione bonefidei. ſ. tutele: fideiussor ex stipulatu quę est stricti iuris: vt. ff. de carbo. edict. l. ij. Vel dic alio mō: vt no. d. l. vt fideiussor. ⁊ de hoc etiam plura habes. ff. de nego. gest. l. ex facto Additio. Et bi glo. innuit verā solutionē istam: scz tutor: solūens vt correus hoc agit vt suum cōtutorē correi libereat sicut se/ meīto hz actionē Sz eum: fideiussor: vō principaliter agit vt liberet reū/ sed confideiussores liberantur per quandam ꝛsequentiam: igitur Sz eos non habet actionem nisi cedatur. Bar.

Blo. male loquit ſs dicr. et Ja.

Vmte populos. ¶ Lasus. Al sor: te tua bereditates possidente ea petijsti: ⁊ cum ea transegisti p⁹ cētum q⁹ius sibi petēti iure non soluisti: posita ea lis succedit sorori tue ob delictū ab ea commissum: nunquid. c. promissa er causa transactionis tenearis soluere sorori? Rñ. q⁹ sic. q⁹ sicut si soluissem er ea cā fisco repetere non possem: ita si non soluissem er illa stipulatione recte conuenirī possem. Ut dic q⁹ dē est in fisco quod i priuato. ¶ Blo. primo er hoc ter. q⁹ iustitia vī iniustitia cause principalis nō attēdit in transactione. ¶ Secūdo no. q⁹ qō mouetur in sīstēdo ⁊ resistēdo. ¶ Tertio q⁹ idem iuris est in fisco ⁊ priuato. ¶ Quarto no. q⁹ tolerabilior est dolus possessoris q⁹ dol⁹ petitoris. fm glo. Bal. hic.

Et bene Bal. et approbat per Bal.

Jtā glo. ſſcs ad fi. ſe quitur bar. pau. et Ja.

c + Pōs Jas. et ſſt. de mē te Barto. ¶ Jſti intelligūt ſequētes omnes. Trāsactione an vtiet calūnia.

¶ Transegisse. ⁊ fic eras actor. Nam propie actor dicit transigere: reus impropie.

d ¶ Cauisse. id est cautionem promisisse: vt. j. de verbo. sig. l. sancim⁹. ¶ Illa + debat tibi totam bereditatem. Vel dic + impropie trāsigere ⁊ eras reus.

e ¶ Nulla. ſ. de iure. de facto tamen erat. ⁊ subaudi non per calumniā. nam tunc non valet transactio/ siue actor/ siue reus p calūniaz litiget fm Roge. vt. ff. de qdi. inde. in summa. ſz in actore ſſntia in reo aūt cr iſtēs calūnia non impedit transactionem: licet alia via q⁹uenti possit dolosus: vt. j. co. sub pretextu.

f ¶ Recte canta. i. recta ⁊ naturalis cā transactionis fuit timor litis: vt ⁊ arg. ff. de pecu. q⁹ debetur. ⁊ de alī. iudi. l. ff. ē. possessiōr.

g ¶ Si fisco. qui forte tue sorori succesit. Vel dic idem esse in fisco q⁹ in priuato.

b ¶ Cōueniret⁹is. certi ꝛdictione ex bmōi cautione: vt. j. c. l. nec it ctio. ⁊ de non nume. pecu. l. ſi transactionis.

Impe. Alex. a. Autulic. Lex. iij.

Hec. ¶ Lasus. Cum ram alicui⁹ gessisti: ⁊ negocia i pluribus speciēb⁹ administrasti: ⁊ conuenit re is cui⁹ negocia fuerūt. interuenit trāsactio iterposita aq⁹liana stipulatiōe ⁊ accessꝑtulatiōe: decessisti: an si obstāte ista trāsactione facta super vna re cōuenire posset beredes de alijs speciēb⁹ queritur. ⁊ resp⁹. q⁹ potest. Dicit i littera ō quanta pecunia. i. de quib⁹ speciēb⁹ ⁊c. dic q⁹ sit specialis trāsactio: vñ trāsactio facta sup vna specie: puta frumēto si potuit impedire petitionez sup alia. Cimia.

Ager ci gemniano. ſ. vtili negociorū gestoꝝ actiōe: vt. j. de neg. gest. curatoris. ⁊ ē vb⁹ pmittētis nō ꝓcipiēt⁹. age hz Jr. als sēt Sz: vt. j. vt nemo inuitus agere vl accu. l. j. Additio. Et bac glosa no. q⁹ qñ alicui⁹ peratur aliquid qō eius pmatam vtilitatem cō tinet vba iperatiua modi habent vim ꝓhīb: vt

Ambe opināt⁹ ſſr probāt⁹ p Bar. Alex. ⁊ Ja.

Impio. Alex. a. Autulic. Lex. iiij.

Hec. ¶ Lasus. Ram alicui⁹ gessisti: ⁊ negocia i pluribus speciēb⁹ administrasti: ⁊ conuenit re is cui⁹ negocia fuerūt. interuenit trāsactio iterposita aq⁹liana stipulatiōe ⁊ accessꝑtulatiōe: decessisti: an si obstāte ista trāsactione facta super vna re cōuenire posset beredes de alijs speciēb⁹ queritur. ⁊ resp⁹. q⁹ potest. Dicit i littera ō quanta pecunia. i. de quib⁹ speciēb⁹ ⁊c. dic q⁹ sit specialis trāsactio: vñ trāsactio facta sup vna specie: puta frumēto si potuit impedire petitionez sup alia. Cimia.

Ager ci gemniano. ſ. vtili negociorū gestoꝝ actiōe: vt. j. de neg. gest. curatoris. ⁊ ē vb⁹ pmittētis nō ꝓcipiēt⁹. age hz Jr. als sēt Sz: vt. j. vt nemo inuitus agere vl accu. l. j. Additio. Et bac glosa no. q⁹ qñ alicui⁹ peratur aliquid qō eius pmatam vtilitatem cō tinet vba iperatiua modi habent vim ꝓhīb: vt

Adē. a. Mūcdio. Lex. iiij.

Ctione administrate hic. ⁊ probatur in. l. ij. in fi. ff. mandati. Bar.

k ¶ Negocia. ⁊ male.

l ¶ Actione. fcz predicta.

m ¶ Trāsactio. rō quare nō teneaf. vel ecōtra rō quare iuder ingrat.

n ¶ Stipulatio. supple ⁊ acceptilatio. ſ. iter te ⁊ patrē geminiani: ⁊ q⁹ iter fiant bec dic: vt inſti. qui. mo. tol. ob. ſ. est autem acceptilatio.

o ¶ Jnterpositā. ſ. cum patre geminiani.

p ¶ Judicij. ſ. actiones negociorū gestoꝝ que est bonefidei: vt bic. ⁊. ff. de neg. gest. q⁹ tātūdē. ⁊ inſti. de act. ſ. actionū. ſz alis aliter accipit⁹ dictū: vt no. inſti. q. nō est pmiſſ. fa. teſt. ſ. pterea. Et notant quidaz ꝺ ex eo q⁹ dicit q⁹ret⁹ iudex supplet de facto i bonefidei iudicio: q⁹ō f al⁹ sum nīſi ei sit cognitum vt iudex. ⁊ sic intelligit ꝺ. ⁊. j. de tempo. ⁊ repara. ap. l. ij. ff. ⁊. de ap. ampliozem. circa pn. ⁊. ff. de testi. l. ij. abi: tu ma gis ⁊c. sed de iure pōt: vt j. vt ſſ desint adno. l. j. Quare ergo dicit bo nefidei: Rñ. subaudi + maxime: q⁹i eis latius est offīm iudicis: vt pa tet ibi. de acti. ſ. ibonefidei. Sed tñ idem in boc casu esset in stricti iuris si de parte non de toto est trāsactum.

q ¶ Quāta pecunia. i. de quot spēbus. ſz gñaliſ fuerit actū ſ curatorē.

r ¶ Nominatim. debebat. cc. ⁊ petij. c. ⁊ de bis trāsegi. p. l. potero petere alia. c. Alecurſius.

s ¶ De nnote. i. de vna specie.

t ¶ Jndebit. opposita replicatione: vt. ſ. j. de indi. ſz. q⁹ non placet: + immo ibi in iudicijs. Sed ſ. j. co. sub pretextu specierum. Sed distīnguc: q⁹ aut est gñalis petitio: gñalis trāsactio: ⁊ tūc obstat exceptio in oībus: vt ibi: nisi in duobus casibus: vt. ff. de pac. tres fratres. ⁊. ff. e. l. non est. Aut gñalis petitio ⁊ de spē trāsacti est: ⁊ tūc obstat q⁹ dicit. Aut ecōtra specialis petitio ⁊ gñalis trāsactio: ⁊ tūc ſſr in specie petita tñ nocet: vt. ſ. e. ſi de certa. aut veraqs spāles: ⁊ tūc idē: vt. ff. de pac. si vnus. ſ. ⁊ in summa. als ante omnia.

u ¶ Sz. id est quia.

x ¶ Cure. als pure: als cure.

y ¶ Debebatur. er obligatione cure male administrate.

Ctione. ¶ Casus. Cura alicui⁹ gessisti/ ⁊ male: si maior facte cōuenerit er mala administratione: ⁊ tecū dolo ꝺductus trāsegit: q⁹ forte inebriasti an liberatum te p acceptilationē prima actione quenire possit. queritur: ⁊ rñ. q⁹ nō: sed ſi ſiſpest actio de dolo: q⁹ dolo cum induristi ad trāsigēdū: ⁊ hoc ſi sup dolo nulla iter cessit trāsactio eum induristi ad trāsigēdū: ⁊ hoc ſi sup dolo nulla iter cessit trāsactio

a Cure.i.vtilis neg.gest.vt.ff.l.priori.Ac.
b Annos.xxv.rc.vt.ff.de his qui ve.eta.l.fi.
c Deducta.quod ideo fit: quia obligatio inregentiū nō posset acceptō ferri: nisi deduceretur in stipulatiōe aquiliana: vt insti.quib⁹ mo. tol.obli.§.item per acceptilationem.
d Nisi de dolo. Nec dicetio nisi + ponit. ꝙ de dolo detur. sic.c.ff. si qs can. si eum.§. fina. in fin. vbi ar. quod ibi notaui Sed ꝑ quo dolo datur de dolo: Rſpō. ꝑ dolo in trāsactione cōmisso. nā dolo fuit inducer' ad transigendū: vt.ſ.eo. ſub ꝑtextu instrumenti. ij. respon. Alij dicunt vt ꝑdy. quia nō iplet quod conuenit: quod nō placet fm Azo. vt.ff. de dolo.l.j.§. fi quis. Ite alia ratione: quia tunc dare⁊ tur conditio ob causam vt ſe reponat in obligatione: vt.ff. de cōdi. cauda. si quis accepto. Vel datur actio ꝓ prescripto ad itereſſe quaſi ex do vt des: vt ꝑ remittere ſit dare: vt.ff. de cōdi. cau. da. ſi mulier. ⁊ de prescript. ver. l. ob eam cauſam. et ſic ceſſaret de dolo. Sed ſi velis tueri ꝑ. dic ꝙ ibi in.l. ſi quis accepto. loquitur de cōdictione certi generalis que cōcurrit cum actione de dolo. Vel quia ibi erat certū cum fuiſſe debitore: ꝺ hic non. Vel tertio: quia hic nō agebatur vt tantū accepto ferret: ſed in vt peretuum deſiſteret. Unde etiā cōmittitur pena ſi vl de facto agatur poſt aquilianam ſtipulationē: vt.ſ.eo. vbi. cum ergo non ſit in totum cauſa ſecuta ꝓpter quam reus dare conuenit/agi non poteſt condictione ob cauſam: vt ſe reponat in priſtinam obligationem: quia nondū eſt perum cū in perpetuum deſtitiſſe: vt.ff. de condi. inde. ⁊ generaliter. §. preterea. ad hoc allegabatur hic. §. ſiue in perpetuū ⁊c. ⁊ hoc vbi ſit trans/actio ſuper re que eſt in cōtrouerſia ⁊ lite: vt hic erat. Aliud ſit ſuper re certa remittēda gratis vel non gratis: vt in.l. ſi quis accepto. ſꝫ primam lecturam approbo per.l.j.ff. de dolo. §. ſi quis. ſed ⁊ aliter poteſt dici vt ibi.

e Tempora. olim annum vtilē bodie biennium: vt.ſ. de dolo.l.fi.
f Tranſactum ſit. actione de dolo mota ⁊ ſopita per tranſactionē. ⁊ intelligē fm. B. etiā ſi per dolum ſit tranſactus ſuper dolo ꝙ valeat: vt.ſ. de plus peti.l.j. ne in infinitū catur. Item queritur ſi tranſegi cu curatore meo: vtrū poſſim eum poſtea cōuenire de eo quod per dolū male geſſit quaſi nō videar tranſegiſſe ſuper dolo: Videt ꝙ poſſim: vt.ff. de lib. le. aurelio. §. fina. Sed dico contra. Aliud eſt enim legare liberationē: ⁊ tūc obtinet lex aurelio. §. fina. ⁊ aliud eſt dicere nolo vt conueniaris/vel remitto tibi actionem: quo caſu omnia remiſſe videtur: vt. d. l. aurelio. in prin. ⁊ eo. ti. l. ſi quis rationes. ⁊. l. petitor. ⁊ de admi. tu. l. quidam decedens. in fi.

Tract. de fcta cū curatore libe rat cū etiā a male ges tis per dolum.

Cum te. ¶ Caſus. Tutelā alicuius geſſiſti/⁊ deceſſiſti: ſi pupill⁹ factus adultus de mala adminiſtratione conuent beredē tuū ⁊ trāſegit: nō ob hoc ꝙ ſcriptura nō interceſſit minus ſtabit placitis. cum eā trāſactionem interceſſiſſe aliis probationibus probare poſſit: ſcriptura neceſſaria non eſt. Uiuianus.
g ¶ Aplacitis. i. a tranſactione. aſs. a placito.
h ¶ Interceſſerit. vel interceſſit ⁊ eſt amiſſum: vt.ſ. de fide inſtru. l.j.
i ¶ Neceſſaria ne eſt. vt.ſ. ſi minor. ſe ma. dire. l.j. ⁊ facit ad hoc. §. ti. j. l. pactum. ij. ⁊.ſ. de proba. proprietatis. ⁊. l. cum res. ⁊ de reiven. iudicia. fami. herciſcun. non ideo.

Cum mota. ¶ Caſus. Si auus tuus deceſſit: ⁊ matrem tuaz ex⁊ eis trāſegit vt accepta parte hereditatis a lite diſcederet ⁊ diſceſſit: an relam inofficioſi: queritur. Et reſpō. ꝙ nō: ſed ſi interceſſit ſtipulatio/agaz ex ſtipulatu: ſi non/ages preſcriptis verbis. ¶ Nota ꝓmo ꝙ querela inofficioſi ſublata amplius non poteſt inſtitui. ¶ Secūdo nota ꝙ ex non obſeruantia pactoruz non refuſcitatur actio perempta. ¶ Tertio no. ꝙ ex pacto de bonis ſuſcipiēdis ex ſtipulatiōe deducto agitur ad intereſſe. Bal.

Idem. a. Pompo. Ter. vi.

Cum mota[k] inofficioſi querela matrem veſtram cū diuerſa parte tranſegiſſe: ita vt parte bonorum ſuſciperet: ⁊ a lite diſcederet ꝓponatis: inſtaurari[m] quides ſemelomiſſam querelam per[n] vos qui matri heredes extitiſtis iuris ratio non finit[o]. Uerū ſi fides placitis ꝑſtita nō eſt: in id qō intereſt diuerſam partē recte cōuenietis[q]: aut eā ſi ſti pulatio ꝙuentioni ſubdita eſt/ex ſtipulatu[r] actio ꝓpetit: aut ſi omiſſa verborum obligatio eſt: vtilis actio[s] q̄ preſcriptis verbis rem geſtam demonſtrat: dandaᵗ eſt.

¶ Procurator: ad agendum tranſigēdo non ꝓtinet dicat domino. h. d. Alexan. ⁊ Saly. Uſic. Qui habet exercitiū actionis nō habet poteſtatem deciſionis. b. d. Jacobus but.

Imperator: Hor. a. et. c. Licinnio. Ter. vii.

Tranſactiōis placitiᵘ ab eo interpoſitum cui cauſe actioneˣ /nō deciſionē litis mādaſti: nihil peritiōi tue derogauitʸ.

¶ Super alimētis ꝑteritis libere trāſigitur: ſuper futuris vero auctoritas prezoris requiritur. Ratio ē: quia ex futuris alimētis pendet vita hominis: nō ex preteritis. b. d. Baldus.

Idē. a. r. c. Junio rutili. L. viij.

Tertᵉ. ibi: fruſtra. ite ter. eſt ſing. fm bal. b et ꝑ Pau. in.l.j. ff. de ꝓua. delic.

De hac dictōe niſi: vide bar. b ꝛ dy. ſ regla pctis. de regu. iur. lib. vi. Ite ſ dictione ꝓter vide plēnā glo. in ſ. ꝓter. in tit. de his q̄ in mi ſa nō ſpleñ. in pragma. ſanc.

k Cum mota. Quo ſolo caſu tranſmittebatur ad heredē niſi ſopita eēt per tranſactionem vt h fuit. ct. ff. de inoffi. teſta. poſthumus. ſ. fina. et. l. ſequēti. hodie vero etiā nō ꝓparata tranſmittitur ad heredem: vt. ſ. de inoffic. teſta. l. ſi quis filium.
l Suſciperet. vnde ꝓpter quē fuit dotē facias: licet ꝓuentū fuerit in faciendo.
m ¶ Inſtaurari. id eſt intentari.
n ¶ Per vos. ſꝫ per matrem poſſet ſi viueret: et eiſdes non ſeruaret: vt ff. de inoffi. teſta. ſi inſtituta. in prin. que eſt cōtra. ± Vel ibi ſub cōditione reniūciauit ſi ſeruaretur ei fides. prima verior. Vel ibi ꝓparata: habetur ꝓ non ꝓpꝛata: quia deſtitit omiſſo ſine reniūciauit: vt. ff. deſoffi. teſta. l. papinianus. §. ſi qs poſt rem. et l. nam ⁊ ſi. §. j.
o ¶ Simt. vt. ff. de inoffi. teſta. nam ⁊ ſi. §. j. ⁊. l. papinianus. §. j. ⁊. §. ij.
p ¶ Parte. ſ. coheredis.
q ¶ Cōuenietis. Scilicet vos filij.
r ¶ Stipulatu. ꝓprie ſi de incerto dando conuenit. Si aūt de certo tunc exponē: id eſt certi cōdi

± Glo. ibi ſequit bar, Bal. ⁊ Jaſo. ⁊ Ja.

Ter. l. triſ. actiōis. cōcor. c. nōnulli. cū gl. ſup verbo ſpōdēdo. in pūc. crim de reſcrip.

ctione: vt. ff. de cōdi. cau. da. ſi tale. ⁊ ſi certū dem. ⁊ ſi non certū dem. ⁊ ſi ex cauſa. ⁊ ſi ex falſa cauſa. ⁊ ſi ex cauſa furtiua. ⁊ ſi ex cauſa furtiua. ⁊ ſi ex cauſa furtiua

DE alimentis. ¶ Casus. Si tibi in testamẽto alicuius alimenta relicta sunt: & cũ herede super his nõ petendis/ sine prętore vel presidẽ transegisti/ nõ valet transactio: neq; tibi preiudicat: de prętextis aũt sibi nõ solutis: non de futuris potuisti transigere sine prętoris aut presidis auctoritate: & sine causę cognitione. Ulpia.

a ¶ Transigi potest. etiã sine prętore.

b ¶ Presidẽ. Uel cuz eo sed nõ causa cognita. cognoscere eũ debet: & modum alimẽtorum/ et personas trãsigentiũ et causas trãsactionis: & potes etiam alia addere: vt ff. eo. cum hi. An autẽ post sit agi. p futuris alimentis: dic q sic: vt dixi. ff. ꝺ vſur. l. i. §. i. fin Azonẽ. p l. j. de fideic. ꝺ. i. Accur.

Additio Hanc. l. intelligẽ in alimẽtis relictis in vltima voluntate: secus in debitis et contractu: q; de his potest indistincte transigi: vt. ꝺ. l. cum hi. §. plane. Bar.

SI super. ¶ Casus. Marito sororis tue sup fundo tibi quesito questionẽ mouisti: et cũ eodẽ trãsegisti vt sibi cederes possessionẽ fundi: si tibi decem daret intra octo dies: & si placiti nõ staret vlterius ꝯtionem de fundo nõ moueret: si non fecit q̃d conuenit sibi agenti obstabit doli mali exceptio: et si sua auẽte accipiat: prętor prouincie vim mihi fieri prohibebit. Uinia.

c ¶ A fratre. Qui dicitur leuir: sed soror viri dicit glos duoꝝ fratruz: vroꝝ res dicunt ianitrices: vt ff. de gradibus. l. non fa cile. §. gradus.

d ¶ Uim. Neq; in dicialẽ neq; aliã. Sed contra. j. eo. l. transactio. Sol. sufficit aliquod emolumentum posse capere cũ per eũ stet quominus capere: vt hic fuit. Ut dic q dicitur pactũ non transactio fm Ꝺdo. Et facit ff. de rei vẽ. l. si quis hac lege. & ff. de pactis. l. tale pactũ. §. j. & j. de pac. inter emp. l. j. Accur.

e ¶ Lopẽtere. Ꝺdo fundo quem possides.

f ¶ Summoueri. Si intẽtetur.

FRatris. ¶ Casus. Filios fratris tui super hereditate et sup statu conuenisti: quia dicebas eos nõ esse filios suos: vel forte filios sed nõdum passi sunt ad participandũ: & transegisti: fa principe imperare volueris vta pacto transactionis resilire possis & questionem sopitam resuscitare: non ceris audiẽdus: tum ratione sanguinis: tum propter fidem trãsactionis: tum quia nullus esset litium finis q; qua ratione receꝺi posset a transactione & a sentẽtia & a iureiurando: et per sententiã & per transactionem receditur a lite: vt. ff. de iureiurã. ¶ Nota pmo et bac. l. q; de ꝯtione spurietatis vel status põt trãsigi. ¶ Scõ no. q; finis debet litibus imponi. Bal.

g ¶ Ac statu. i. libertate: vt q; passi fuerunt patre viuẽte se vẽdi ad prẽcium participandũ: & ideo patri vt serui non debebant succedere.

b ¶ Etiam nunc. Ante transactionem faciebat contra fidem sanguinis: nunc transactione facta: & contra eandẽ et contra pactum transactionis. fic. t. ꝺ. de epi. audi. l. decernimus. Accur.

i ¶ Probe. i. male.

k ¶ Nullus. Sed nonne remanet finis inie & insiurandũ: vt. ff. de iureiuran. l. j. & j. ff. Respon. si liceret recedere a trãsactione eadem ratione ab aliis: & sic nullus remaneret finis. Et nota de fine litis vt & dixi. ff.

l ¶ Bona fide. Secus si mala: vt. ꝺ. eo. actione. vbi rescinditur pactio nem de dolo. & j. eo. sub prętextu instru. in fi.

DE alimentis prętcrit̃ q̃ stio deferat transigi põt: de futuris autẽ sine ꝓtore seu prędb interposita transactio nulla auctoritate iuris censetur.

¶ Trãsactio additionalis valet: & sufficit ad transigentẽ aliquid pertinere posse vt trãsactio valeat. Et transactio parit exceptionẽ: etiã contra realẽ actionẽ. b. ꝺ. Saly. & Aller. vel fic. Quãuis nihil fuerit datum nisi trãsactionis: ita tamẽ fuit ꝺãtum trãsactio tenet. b. ꝺ. Jaco. but.

Idem. a. & c. Agripino. Lex. ix.

SI super possessione quę tibi quesita est: cum questionẽ patereris a fratrec vroris tuę pactum cõuentũ et stipulatio inter vos (vt allegas) interposita est: vt si intra diẽ certum idęs aduersarius tuus decem aureos tibi numerasset: possessionem ei cederes: vel si eã inferre quãtitatẽ nõ curasset: vlterius questionem nõ patereris: & is qui ita spoponꝺit promisso satis non fecit: consequens est & quem res pertinet: vim ad eo pati non debere.

¶ Cuius rei gratia vir clarissim̃ prędes. puincie interpellatus vim fieri prohibebit: prędipue cũ etiã si in rem diuerse parti actio competeret buiusmodi pactione ꝓpter vtilitatẽ exceptione posset summoueri.

¶ Exceptio transactionis impedit. p. cessum: vt finis sit litiũ. b. ꝺ. et ad hoc sem per alleg. ista ler. b. ꝺ. Saly. Uel fic. Exceptio trãsactionis impedit processum inchoari super bis q̃ per transactionem remissa fuerunt: & sic impedit litis ingressum seu cõtestationem: quia est exceptio litis finite: & ad hoc allegatur semper ista ler. Aler ander.

Imperatores Gordia. & Philippus. Lex. x.

PAtris tui filijs de paterna successiõe ac statug etiãh nunc contra fidẽ sanguinis: itẽq; placitoꝝ questionẽ inferre partiprobei postulas: nullusk etenim crit litium finis si a transactionibus bona fide interpositis: cesserit facile discedi.

¶ In reciproca remissiõe equalis speciei nullus intelligitur ledi: nec ſener nec iuuenis. b. ꝺ. no. Bal. Uel fic. Fideicommissum vicissim in iunctum potest remitti: nec ex hoc dicit̃ immoꝝ ledi. b. ꝺ. Saly. Uel fic. Quando reciprocum fideicõmissum remittitur neutra pars ledi videtur. b. ꝺ. & non est alibi fm Bal. & Aler an.

Imperatores Ua. & Gal. aa. et cc. Laiano militi. Lex. xj.

DE fideicommisso a patre inter te & fratrem tuum vicissim dato: si alter vestrum sine liberis decesserit vitam: interposita transactio rata est: cum fratrum concordia remoto captandel mortis alterius voto improbabili retinctur: et non potest ex casu rescindi tanq̃ circũuentus sis: cum pacto tali consenseris: cum neq; eam cui subueniri solet etatem agere & te proponas: nec si ageres ijsdem illis de causis in integrum restitutionis auxilio impetrare deberes.

¶ Administrator ciuitatis potest super dubia transigere: non autem debitum liquidum remittere. hoc dicit fm Allegã. Baldum & Saly.

Idem. aa. primo. Lex. xij.

PRęses prouicie estimabit vtrum de dubia lite transactio inter te et ciuitatis tuc administratores facta sit: an ambitiosen id quod indubitate deberi posset remissum sit: nam prioreo casu ratã manere trãsactionem iubebit: posteriori vo casu nocere ciuitati gratiam non sinet.

¶ Transactio facta iusto metu rescinditur: metus tñ iustificatio est sola qualitate facti in transactione deducti nõ probatur: et inter dominum & seruum transactio non valet. b. ꝺ. Aller. & Saly. vel fic. Transactionem vitiant metus et oñium seu seruitus: qui inter dominum et seruũ intercenit. b. ꝺ. Jaco. but.

Imperatores Dioclecianus et Maximia. aa. prędcle. Lex. xiij.

DE fideicõmisso. ¶ Casus. Si tu & fratrẽ tuũ testator instituit: & si alter vestrũ sine liberis decederet ad alterũ deueniret sua portioꝝ eõrũ: & hoc fideicommissum vicissim: & hoc fideicõmissum vicissim in iunctum potest remitti: nec ex hoc dicit̃ immoꝝ ledi. b. ꝺ. Saly. Uel fic. Quando reciprocum fideicõmissum remittitur neutra pars ledi videtur. b. ꝺ. & non est alibi fm Bal. & Aler an. Imperatores Ua. & Gal. aa. et cc. Laiano militi. Lex. xj.

DE fideicommisso a patre inter te & fratrem tuum vicissim dato: si alter vestrum sine liberis decesserit vitam: interposita transactio rata est: cum fratrum concordia remoto captandel mortis alterius voto improbabili retinctur: et non potest ex casu rescindi tanq̃ circũuentus sis: cum pacto tali consenseris: cum neq; eam cui subueniri solet etatem agere & te proponas: nec si ageres ijsdem illis de causis in integrum restitutionis auxilio impetrare deberes.

¶ Administrator ciuitatis potest super dubia transigere: non autem debitum liquidum remittere. hoc dicit fm Allegã. Baldum & Saly.

Idem. aa. primo. Lex. xij.

PRęses prouicie estimabit vtrum de dubia lite transactio inter te et ciuitatis tuc administratores facta sit: an ambitiosen id quod indubitate deberi posset remissum sit: nam prioreo casu ratã manere trãsactionem iubebit: posteriori vo casu nocere ciuitati gratiam non sinet.

¶ Transactio facta iusto metu rescinditur: metus tñ iustificatio est sola qualitate facti in transactione deducti nõ probatur: et inter dominum & seruum transactio non valet. b. ꝺ. Aller. & Saly. vel fic. Transactionem vitiant metus et oñium seu seruitus: qui inter dominum et seruũ intercenit. b. ꝺ. Jaco. but.

Imperatores Dioclecianus et Maximia. aa. prędcle. Lex. xiij.

circũuentus: & subaudi semp sine machinatione alterius: vt. ff. ti. cũ proponos. j. als secus. §. ti. j. cũ postea. fed si sciret illum dolose facere non infirmaf: vt. ff. de act. emp. l. j. §. fi. ff. de re. iu. nemo videtur.

r ¶ Algere. i. habere.

s ¶ Algeres. i. haberes.

t ¶ De causis. §. ppositi: q; nõ es circũuentus. vsus cũ finisti iure cõi: ideoq; nõ es circũuentus: vt. ff. de mino. l. verũ. §. fi. itẽ nõ restituit: vt. j. de in integ. restit. l. nõ videtur. & facit. §. ti. j. l. j. & l. cũ proponas. j.

¶ Prędes. ¶ Casus. Si debitor ciuitatis administrator eiusdem trãsactionis causa remisit debitũ boc casu an valeat trãsactio queritur: vnde distinguendũ est: aut liquidum fuit ciuitatis debitus: quo casu nõ valet remissio: vt hic: aut nõ: et valebit. quia tũc dere dubia fit. & hoc prędes. i. maior magistratus prouidebit. potuit enim esse q; credebat se aliquid ciuitati debuisse cum non teneb aris.

v ¶ Ambitiose. ambiebat. i. desiderabat honorem per debitoꝝ rem.

x ¶ Nam prior. quando de re dubia & lite incerta.

y ¶ Non sinet. vt & arg. ff. de iureiurã. l. cum qui. §. in popularibus. & l.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

tum: vt.ff.e. debla. Idē de codicillis: vt.ff.e. imperatores. §.f.t.l. nō est.

a ¶ Per se. Per se possunt subtrahi: ita q non cadat in nomē furti: vt si apud eū fuit. nō cōtractet sed celet: vt.ff. de fur. inficiendo. circa pn. Si aūt cōtractaret fieret furtū. t dareī actio furti ad duplū eī. qō continet in instrumēto: vt.ff. de fur. q tabulas. t si nō dareī de dolo quaz

iura nō patiuntur. ¶ Vane si per se[a] vel per aliū subtractis instrumentis: qbus veritas argui[b] potuit decisionem iuris extorsisse p. betur: fiquidē actio[c] supest replicationis auxilio doli mali pacti exceptio remouetur. Si vero iaz perempta[d] est: infra cōstitutum[e] tempus tantum actionem de dolo potes exercere[f].

¶ Cōtra trāsactionē nō pōt veniri sic nec ↄ rē iudicatā: nec tps nocet. vitiat trās actionē. b.d. Saly. Vel sic. Transactio et sntia pariſ sunt auctoritatis: t valet transactio facta de nocte sicut de die. b.d. alex.

Idē. aa. t. cc. Antistie. Ler. xx.

D On minoremˡ auctoritatē trāsactionum q̄ rerū iudicatarū esse: recta ratione placuit.

¶ Siqdē[g] nihil ita fidei[i] cōgruit humane q̄ ea q̄ placuerant custodiri. ¶ Nec em̄ ad rescindēdū pactū[k] sufficit: q̄ hoc scā[l] boza nocetis intercessisse. pponas: cū nullum tēpus[m] sane mentis maiorus xxv. an. consensum repudiet[n].

¶ Simulata emptio er cā trāsactiōis facta: fictū emptore nō obligat ad preciū soluēdū. Bal. vel sic. Trāsactio vera prevalet vēditioni er causa trāsactiōis sinu late: ideo preciū er ea fictū peti nō potest. b.d. Saly. Vel sic. Plus valet qō agitur q̄ quod simulate concipitur. b.d. Zlerā.

Idē. aa. Bamminano. Ler. xxi.

Cum ea cā trāsactionis causa dari[o] aut retineri conuenit: velut emptore eū quem acci-

m ¶ Tempus. De die vel de nocte.

n ¶ Repudiet. Quin possit transigi.

Cum ea. Pone casum in terminis vt in glosa prorima. Et qua glo. pro declaratione ipsius. Nota. cū dicit scholaris, in dando reus. l. qui conueniebatur dedit siue restituit: sed cū dicit in retinēdo actor. l. q̄ duz scholaris ageret cōuenit q̄ aduersari[p] retineret. et finalis cōclusio huius legis stat solū in hoc q̄ vbi est vera transactio. t simulata emptio statur trāsactioni: t contractus simulatus nihil operatur. sm Bal. Et adde sm Jaſ. q̄ simulatio nō potest li quide probari: ideo sufficit cūt veri similes ↄiecture sicut in dolo. l. dolū. §. e.

o ¶ Cū ea. dari. scholaris gloriosus et inanis glie cupid' i retinēdo actor: in dādo reus: cū em̄ age ret ad fundū cōuenit vt aduersari[q] retineret fun dū velut empto:: cū retineret ex cā trāsactionis modico dato scholari. Idē si aliaz rē dedit noie trāsactiōis vt sibi dareī fundus petit[r]: t cōuenit vt illa titulo emptionis retineret ab aduersario: ec cōtra in dādo reus q̄ restituit fundū cū sit re[s]: sed fingit emptionē modica pecunia accepta p transactionem.

p ¶ Prescribit. i. in preiu diciū veritatis scribitur vel ante oculos scribit. Cū enim vere esset transactio fingebaf emptio. Et dic prescribitur. s. in instrumēto vēditionis.

q ¶ Numerato. vt. s. de cōtraben. emp. empti. et de dona. inter vi. et vxo. l. creditor. t plus va. qō agi. l. i. et. l. si quis. et. s. si

Lasus litteralis.

Ler. ibi: si doli mali. ↄcol. gl. i. c. s. super ver. obtineat. extra eo. titu.

Ler. ibi: secūda boza. ↄcos. glo. in c. s. fuluit. super. ff. odit lucē. in fi. extra. de offic. delega.

Trāsactō facta p dolum nō est nulla ipso iure.

cere. sic ergo vbi

f ¶ Exercere. sic ergo vbi quis per calūniā resistit valet trāsactio vt hic. licet sit secus in actore cōmittente dolū: vt dixi. §. eo. l. ij. Sed cū dolus dederit causam trāsactioni quare nō est nulla ipso iure sicut venditio: vt.ff. de dolo. t celegāter. post prin: Si fi. in vēditione qui rem tradit habet de dolo. Item vt ait. B. precessit venditio vt infirma: fecuta est traditio vt infirmada per actionē de dolo. sed iste videf tradidisse cū remisit actionē. Vel aliud in bone fidei aliud in stricti iuris: sicut est trāsactio sm. B. sed B nō placet: vt. s. de minu. stipu. l. dolo. Itē quō datur de dolo cum alia cōpetit: vt.ff. de dolo. l. j. §. si quis cū Rſi. Bu. hic nulla cōpetit post dolū admissum. Vel dic q̄ hic in ea admittenda passus est dolum: vt ibi dicit. Itē quare nō datur cōdictio ob causam vt se reponat in obligatione: vt.ff. de ↄdic. cau. da. l. si qs: Rſi. q̄ hic factū fuerat a reo qō cōuenerat: §. actor dicebat se dolo inductū: vt dixi. §. e. actione. t facit §. in q. can. ccf. lon. tēp. pſcrip. l. j. t. §. ti. j. cum posttea. t. §. de re iudi. sub specie. t. ff. de er cep. l. qui agnitis. t de in rem. l. admonendi. in fi.

D On minoꝛē. Lasus. Paré auctoritatē habent res iudicata t transactio: q̄ vtraq; finit lites: q̄ nihil ↄ. neq; refert an nocte vel die fiat cum nullo tempore excludatur consensus. Viuia.

g ¶ Non minoꝛē. Quantū ad decidendas lites: t quantū ad exercitiū rem parandam: quādoq; tamen secus est: vt. §. eo. l. si diuersa. Itē pactio non facit ingenuum sed sentētia sic: vt. §. de inge. ma. l. diffamari. t plene potes dicere: vt.ff. de in rem. l. ij.

b ¶ Siquidem. i. quia.

i ¶ Fidei. vt.ff. de pac. l. j. in prin. t insti. de rerum diui. §. per traditionem. ff. de actio. emp. l. er empto. in prin.

k ¶ Pactum. sc. transactionis.

l ¶ Secunda hora. Puta in gallicātu. Et sic not. q̄ valet de nocte q̄ fit sicut de die: vt.ff. de testamen. l. ad testium. §. posse. Sed si de nocte fit cum posſit (vt dictum est) nunquid erūt necessaria luminaria: Re Sed arg. contra. §. ad. l. iul. de adul. graccbus. t in auten. de iudi. §. sed debunt. colla. vj.

Lasus. Transegisti. Licet protestatus fueris in trāsactione dolum interuenisse: non propter hoc rescinditur transactio nisi probetur: vt. §. de dolo. l. dolum. ¶ Nota er hac. l. q̄ licet res periatur protestatum non tamen presumitur protestatio vera nisi probetur quod no. sm Bal.

r ¶ Contestatio. i. protestatio vt ↄ dixi. §. eo. l. interpositas. nisi probetur: vt. §. de dolo. l. dolū. t de his que vi et. l. metū. Excipiunt quidam in minoze a contrario sensu vt hic: sed male. ff. de iureiu. nā ↄ postea: §. si minoꝛ. t. ff. de minu. l. non omnia. Vel dic contestatio de dolo. i. q̄ item fuerit contestatus super actione de dolo.

D Ec intentio. ¶ Lasus. Decessit aliquis: credebas te eī heredē et conuētus a creditoꝛib' cū eis trāsegisti alio existente herede repetere vis q̄ noie transactionis soluisti: queritur an possis: t rñ. q̄ non q̄ anteqū transigeres tibi prospicere debuisti: vnde si transegisti licet non solueris: soluere teneris: t si solueris non repetes. Viuia.

s ¶ Nec intentio. i. petitio.

t ¶ Archimedoni. cui putas te heredem esse.

v ¶ Obligatus. quoquomodo: vt fideiussoꝛ.

x ¶ Tenere. Repete nec.

y ¶ Integro. i. anteqū transigeres: t solueres.

z ¶ Dari. s. creditoꝛibus archimedoꝛi.

a ¶ Placitam. i. datam esse.

b ¶ Pretertu. siue sciente siue ignoꝛante eius vel factum.

c ¶ Petitionem. i. repetitionem.

d ¶ Deducta. non etiam soluta. t hoc precedente transactione.

e ¶ Non posses. Et cui denegatur hec defensio multomagis actio. nec etiam a veris heredibus repetes qui non sunt liberati per tam trāsactionem. t sic est contra. ff. de peti. here. l. si quid possessoꝛ. Sed dic q̄ ibi solvit et contractu defuncti: hic autem in suo. s. transactionis. hoc modo intelligitur. ff. de pac. l. si tibi. §. fi. alſs pe. Item contra. ff. de tu. et ra. distrab. si er duob'. sed aliud in tutoꝛibus et curatoꝛibus q̄ vna

obligatione

Trāsactōnis causa datū, non repetitur.

obligatione ⁊ actione tenenť. hic aūt nō soluit ex obligatione q̄ tenebant heredes ⁊ fua vt diri. Itē nota q̄ datū vel ꝓmissum trāsactionis cā etiā indebitū nō posse repeti: ſz tūc ſolui dz: vt hic: ⁊ j. de cōdi. ide. ſi citra. ⁊ de nō nu. pecu. l. ſi trāſactōis. ⁊ de ſpō. ſtip. ſcire. ⁊ de pl' peti. l. j. niſi in caſu q̄ actor calūniat: vt. ff. de cōdi. inde. in ſumma.

e ¶ Non posses. fui aduocat⁹ in cā tua. promiſiſti mihi. l. trāſegi ꝓ. o. rē. reſtīdui nō poſſum petere.

¶ Solutio partis debiti er causa trāſactionis inducit liberationem a toto: ſecus in confeſſione partis facta a reo. hoc dicit Bal. ⁊ Saly.

Sīquidē. ¶ Caſus. Debebat tibi aliqua mulier. r. ea petiſti dicebat ſe ſoluiſſe: vel mihil debuiſſe. vñ venit in dubiū: ⁊ cū ea trāſegiſti v. tibi ſoluit. ⁊ alia. v. remiſiſti: an alia. v. petere poſſis' queritur et rñ. q̄ nō. q̄ obſtat exceptio: ſi autē cōfeſſa tibi debere v. ſoluit. v. alia q̄nq; petere nō ꝓhiberis: ſi alia quinq; debeat. Uiuia.

a ¶ Inſtrumēto. Trāſactionis.

b ¶ Conuenit. ad minore pecunia ob transactionem accepta.

c ¶ Perſpicis: vt. ff. eo. l. qui fidem.

d ¶ Decliſſe. i. nō interpoſita trāſactiōe: i vtro q̄ ergo plus fuit petitū et minus ſolutū ſiue cōfeſſatū. vñ videbatur q̄ ſicut in prio eſt exceptio ꝓ reſiduo ſic et i iſto. Sz Deſt vt hic. ⁊. ff. de pac. l. fi vñ. ſ. ꝛ. in ſumma. alias ante oia. ⁊. l. ſi intra. ⁊. ff. eo. l. cuz aquiliana. et. ff. de erce. rei iudi. l. ſi er teſtaméto. ⁊. j. de ſol. ſi inter. et. l. ſi intereſt. et. j. de fur. l. poſt deciſionem.

e ¶ Tamē. quātitatē. ſ. quā fuit ꝓfeſſa ſe ꝺbere.

Sī maiores. ¶ Caſus. Debebat tibi patruus tuus. r. petiſti ⁊ cū eo trāſegiſti et q̄nq; remiſiſti: ea ſpe vt here⁹ de teinſtitueret: inſtauirari p trāſactionē litem iam ſopitam frustra conaris: q̄ agenti tibi actione priſtina obſtabit exceptio. ¶ Nota hic q̄ licet donatarius nō inſtituat donatorē here⁹ de non propterea dicitur ingratus: ideo non reuocatur donatio q̄ꝫ nil relinquatur donanti in teſtamento donatarij ſm Bal.

f ¶ Si maiores. Aunculus meus mihi centum debebat: trāſegi cum eo ꝓ. o. rr. q̄: credebam q̄ me hereden faceret: non poſſum petere.

g ¶ Trāſegiſtis. Minore pecunia ob trāſactionē accepta q̄ꝺeberet.

h ¶ Conditione. Sed q̄ſi actor erpeſſiſſet cōditionē: puta remitto tibi litem ſi me feceris heredem: Rñ. vt dicam. j. eo. l. cū donationis.

i ¶ Huius. ſ. patrui.

k ¶ Debent. Vt. j. de condi. ob cauſam da. ſi repetendi. et. ff. de condi. cau. da. l. iij. ſ. q̄ꝫ conſtet.

Transactione. ¶ Caſus. Debet tibi aliqua mulier decem: ea petiſti ⁊ transegiſti vt filij ſui ſerui tui fozent: queritur an eis ꝓiudicet tranſactio: rñ. q̄ non. Uel dic duo inter ſe tranſigerūt de muliere aliqua dicentes eſſe eorum ancillam: nō ꝓiudicat filijs quo minus liberi ſint. Uiuia.

l ¶ Transactione matris. i. facta a matre: vel inter alios ſuper cōditione matris. nam hec nō valet: vt. j. eo. l. ſi. no. ⁊ facit. ff. eo. de re. filio. ⁊ de pac. ſi vnus. ſ. in ſumma. ⁊ de reg. iu. non debet alteri. ⁊. j. de pba. ad ꝓbationem. ij. ⁊ de lib. cau. poſt certi.

Unum. Iſta ler plana eſt: ideo pone caſum per teipſum.

m ¶ Manifeſtum eſt. Non eo minus q̄ reger eſt ſicut nec eo minus teſtari poteſt: vt. j. qui teſta. fa. poſ. l. ſeium.

Sīne apud. ¶ Caſus. Trāſactione facta inter te ⁊ aduerſarium tuum: ſiue coram iudice: ſiue extra iudiciū: ſcriptura interueniēte vel non: rata eſt ⁊ obſeruāda: ſi ergo fundum petebas et tranſegi vt quinq; tibi darē ⁊ mihi fundi poſ. remitteres: ſi nō ſtem placitis an tibi dek actio er pacto trāſactionis: Rñ. q̄ nō. Si aūt interceſſit ſtipulatio in trāſac. agea er ea: ſi nō: ages er actione priſtina: ⁊ ſi excipiam er pacto trāſactionis: replicabis de dolo: vel in factū: ſi fuerit parens vel patronus: ⁊ ſic cōſequeris q̄ cōuenit ſi priſtinā velim euadere petitionē fundi: ⁊ ita ad aliud agit q̄s: ⁊ aliud cōſequitur: agit ad fundū ſed hoc conſequitur bic agens. ſ. vt fiat q̄ in pacto conuenit. Uiuia.

Sānum mente licet egrum corpore: recte trāſigere manifeſtū eſt. nec poſtulare debueras improbo deſiderio placita re ſcindi valitudinis corporis aduerſe vclamento.

¶ Er ſolo trāſactionis pacto nō dak actio: nec ꝓmittua tollit: quaſi agaſ extra ecripiētem replicatio dak. h. d. Saly. Uel ſic. Trāſactio cū ſcriptura vel ſine facta apud acta vel extra ꝓducit exceptionē. actionē vero nō ſi fuit facta nudo pacto: ⁊ re' eā nō ſeruās cōueniri pōt ꝓmittua actiōe: cōtra quā ſi excipiat repelli' repli catione: cui' virtute cōpelli' implere conuēta: alias ad ylteriora procedetur in cauſa ſuper actione ꝓmittua. h. d. Aller.

Idē. aa. ⁊. cc. Appi. Lxxviij.

Sīue apud acta rectoris pūncti: ſiue ſine actis: ſcriptura interceḋēte vel non: trāſactio interpoſita eſt: hāc ſeruari conueniet. ¶ Sed quoniam vt certū quid accipias cōuniſſe te (licet ſine ſcriptura) proponas: nec huius rei cauſa ſtipulationcz ſecutā eſſe: q̄uis ex pacto nō potuit naſci actio. tamē rerū vendicatione pendēte: ſi exceptio pacti oppoſita fuerit/ doli mali/ vel in factum replicatione vſus: poteris ad obſequium placitorum aduerſarium tuum vrgere.

¶ Transactio generalis generalē paſcit exceptionē in eo quod tūc poterat ſub actione ꝓpoſita includi: nō in eo quod includi non poterat licet acto: trāſigens includi per errōē putaret. h. d. Alleran. ⁊ Bal. vel ſic. Generalis tranſactio non reſcinditur ꝓtertu ſpeciērū nouiter repertarum: niſi tranſactionis tēpore apud tertium fuerint conſtitute. h. d. Saly.

Et bene Bar.

Iſta ratio reꝓbatiua nō valz ſaly. ⁊ Iaſ.

Iſta ē verriſſima opi. fz bar. pau. ⁊ Ia.

H. Azo cōtra: vt. ff. de pac. l. in traditionib'. ⁊. ſ. de pac. l. legē. Item quid ſi caueā me non acturū: Rñ. video: plene veſtiſſe: vt. ff. de cōdi. inſti. l. iij. ſ. fi. nō tamen poſſum cogi ad cauendū niſi cōuenerim hoc: vt. ff. de cōdi. cā da. l. iij. in pn. licet alis q̄nq; gs cogaſ ad cauendū: vt i cōtractib'. vt. ff. de iudi. l. in oib' ⁊ et in ſcriptis tib'. vt. ff. ſi ſer. vē. l. ba rū. ⁊ in vltimis volūtatib' fauore carū: vt. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. mutuū ne. Nec ob. q̄ ſi ſtipulor cōuentū q̄ poſſim petere cōuentionē: q̄ tūc eſt veſtriū ſtipulationē ſiue ꝓuiſione mea. ler eſt mihi ſuū nō meū de⁹ negat aurilū. Itē nota q̄ hoc eſt regulare q̄ er nuda trāſactione nō ḋak actio. Fallit aūt in duob' caſib' vbi ḋak actio: vt. j. e. l. ſi ꝓfundo. ⁊. ſ. e. l. cū mota. Uel dicas q̄ in legib' illis fuit a lege ḋata nō natiua. vel in. l. cū mota fuit cōtractus innominat' ḋoyt facias: ſz preuenerit illa in faciēdo. Itē q̄ eſt differētia inter cōtractū facio vt des ⁊ pactuz trāſactionis: Rñ. aliud eſt factū de q̄ dz in dicto ſcī q̄ ſz priſius cō

+ Jtē approbat Jaſ.

‡ Et iſtud eſt odioſum. Jaſ. hic.

cōtētiōnē: ꝛ ago cōditione ob cām: vt dixi. ff. c. l. ſub pterta. Si fideꝛ+ cōmiſſo. ꝛ ego cōditione ob cām: vt dixi. ff. c. l. ſub pterta. Si fideꝛ+ er dolo dat̄ er delicto: nō er pacto. Jtē ob cauſam nō er pacto ſed vt ſe reponat in obligationē: hec aūt lex er pacto dengat dari. Jtē ap di

Scit dari primā, fallit ‡ in accuſatione: vt. ſ. ad turpil. Quis.

Sūb pterta. ¶ Caſus. Loueni te pcuratoꝛē meū pone actiōē mā dati petitiōe gnali ppo

ſita: ſi eſt vt rōne reddas adminiſtrationis quam geſſiſti: iteꝛmeniēte poſt ea iter te ⁊ me gnali trāſactiōe boc eſt ep ampli⁹ de adminiſtratione tua tenō cōuenia: reperitur poſtea aliā ſpecies admi niſtratiōnē tuam cōtin gens: de q̄ nihil fuit actū neq; cogitatum in trāſactione. Querit an pter tu rei poſtea reperte poſſim reſcindere trāſactiōnē? Rñ. q̄ non. niſi forte res illa ſeu ſpecies apud alium tpe tranſactionis fuerit ꝛſtituta/ quā mea eſſe ignoraui. Ainia.

Idē. aa. ⁊. cc. marcie. Lex. xxix.

Sūb⁹ pretextu⁹ ſpeciērum⁸ poſt repertarum generali tranſactione finita² reſcindi. phi bēt iura. ¶ Erro: aūt circa pprie tatē rei apud alios extra plonas tranſigentiū tpe trāſactionis cō ſtitute/ nihil poteſt⁴ nocere.

Allegans ad reſcindendū trāſactio nem proprīū dolū repellit: et crimē fateri videtur. b. d. Bal. Vel ſic. Qui aliquē ad tranſigendū inducit: nō poteſt petere reſ ſcindi tranſactionē ratione ſui doli: quia turpitudinem ſuam allegat. b. d. Aller.

Idē. aa. ⁊. cc. anthonio. Lxxx.

ū Tranſactione finita cuꝰ ex partib⁹ tuis magis⁸ dolū inter ceſſiſſe q̄ eoꝝ⁹ quos preces fundis cōtra eis inſtaurari gra uenec non criminoſum tibi eſt.

Clauſula generalis refert ad ſpecia cata. Vel ſic. Termin⁹ ad q̄d fit relatio/ reſtringit terminum proferētem ſiue refe rentē. b. d. ⁊ eſt notabilis ler. Bal. vel ſic. Generalia eba trāſactionis reſtringūtur ad rē ⁊ cauſam de qua litigat. b. d. Aller.

Idē. aa. ⁊. cc. Procu. Lxx. xxxi.

Sj de certa re. ¶ Caſus. Tenebaris mihi ad fundū: egi et trāſegi bis verbis expreſſis vt amplius nō petam: hoc non adiecto/ noīe fundi: ſubintelligitur enim et ſi nō apponatur nomine fundi: an per iſta genera lia verba mihi preindicē quantum ad ſpecies ad quas mihi ais tenebar? Querit: ⁊ reſpō. q̄ non. Ainia.

b ¶ Si de certa re. i. ſ ſpe cie certa puta fūdo. Jn certū aūt ꝛat propter ītē an poſſem petere: als cō tra. ff. eo. l. i. Accur.

i ¶ Peti. Unde videbat propter generale pactū in tranſactione compre henſum: nec aliquo ſpe ciali noīe coarctatū de oī re tranſactum ſed nō eſt ita: vt dic: ⁊. l. ad vell. ins bemus. ⁊. ff. eo. q̄ cū tuto ribus. ⁊. ff. de indu. licet. ⁊ j. ſi aduerſus rem. indi. l. i. et. ff. de arbi. ſi cum. ſ. ple nū. ⁊ de condi. indebi. ſti cbus. ſ. Idem queſuit.

k ¶ Eo nomine. id eſt no mine rei de q̄ fiebat trāſactio.

Tex. l. ſi cū pcor. ad hāc l. ca. expoſita. cū glo. ſu per ſ. Opo miſit. extra de arbi.

a ¶ Sub pterta. generaꝛ lis fuit petitio ⁊ generaꝛ lis fuit trāſactio: in oī bus nocet etiā in ea ſpes cie de q̄ cogitatū nō fuit niſi dolus iterueniat ad uerſarij: vt. ff. ſ. pac. tros fratres. vel als ſufficiēs cauſa: vt. ff. c. l. de re filio tā. ⁊. l. non eſt. Sed ꝛtariū huic. ſ. co. age. Sol. vt ibi. ¶ Jtem

Ibi fuit facta ſpecu tio ſpāls b nō. iaſon. Judiciuꝫ redditur i inuitum.

Reprobatur per oēs ſcribē. hic. + Jſtam tenet Barth. bal. ⁊ ſaly.

contra. j. de indi. l. ū. ſed ibi fuit ſpecialis petitio licet generalis ſnia: vt j. eo. ſi de certa. qb nō placet. immo aliud in iudicijs q̄ reſtringātur ad cogitata cū reddantur in inuiti: vt. ff. de ver. obli. inter ſtipulantē. ſ. j. et aliud in trāſactione q̄ er cōſenſu fit: ⁊ ideo tollit: vt. ſ. vt acti. ab bes re. ⁊ ibi bere. l. i. Item ⁊ qñ eſt petitio ſpecialis in trāſactione ⁊ iudicio ⁊ deciſio generalis ipo iure nō nocet in trāſactione: niſi in ſpecie petita: vt. ſ. eo. ſi de certa. Sed in iudicio ſic. licet replicetur vt pōt dici per pce dictam. l. ū. de indi. quod nō placet. Jtē buic. ſ. ſi aduer. rem indi. l. i. Sol. ¶ ibi indefinite bic g̃naliter facta fuit deciſio. Vel ibi in iudicio. immo ibi iure reſtitutionis. + Et quod dic ibi diri in trāſactione gene rali ⁊ petitione ſpeciali ſeruā etiā in arbitrio: vt. ff. de arbi. ſi cū dies. ſ. plenum. Item quero hic quod queſuit. ff. de pac. ſi vnus. ſ. illud.

b ¶ Preterea. Dic quondā pupillus tranſegit cū tutore vel curatore.

c Specierum. Algebatur generali vel vniuerſali iudicio.

d ¶ Finita. i. ea que ſunt finita.

e ¶ Propietatem. Ad differentiam perſonalis actionis.

f ¶ Poteſt. Loquitur tranſigenti qui tempore tranſactionis putauit eam rem eſſe apud eum cum quo trāſigebat cum eſſet apud alium vel

Iſte due lecture ſunt de fm bar. ſi minus vio lāt Ifam fm Ja. bic.

Idē bar. pau. ⁊ alij.

Et bene ſi ſuper peri tiē primeꝛa actio rea lis nō intelligebaꝛ iclu ſa/ als ſec⁹/ pura q: ad ſectū fuit vt religna reſtitueꝛet. ſaly.

ecōtra ‡ hoc quidem ci non nocet. Vel dic ¶ q̄ erat error circa pro prietatē hoc modo: hic adultus non credebat ſuam eo q̄ non erat in ter ceteras res ſuas conſtituta apud procuratoꝛem ſed apud alium. Sed quid ſi actoꝛ ſciebat eſſe apud eum ſed non credebat ſuā: Adhuc dicit Bal. ¶ idem. quia de ea non videtur cogitaſſe: vt. ff. de neg. geſt. l. pomponius. in fi. ⁊ de lib. leg. l. non ſolum. ū. ſ. ſi heres. ⁊. l. ſi. ſ. titia. et de exceptio. rei indica. l. ſi er teſtamento. ⁊ quia ſuper perſonalibus non ſuper realibus petitionibus tranſegit. Alij dicunt cōtra q̄ dirigit ſermonē reo. ſ. q̄ etiam de illa re ſit ci tranſactum: ⁊ ſic concoꝛdabit cum ꝑn. bu lus. l. Del primo non credebat ſuam: eo q̄ erat apud alium: tamen ni bil ominus prodeſt ci tranſactio. Accur.

Tranſactione. ¶ Caſus. Pone induriſtime dolo vt fundū meū (quem melioꝛem credebas) cū famulo tuo permutaꝛem: tuipe deceptus faiſti. Queꝛitur ſi cōtractum reſcindere velis tāq̄ dolo imi tum debeas audiri turpitudinem propriam allegans: ⁊ reſpō. q̄ nō: mihi tamen bene licebit agere ⁊ facere vt ſtetur trāſactioni. ¶ Et bac. l. no. argu. q̄ poſitio dicitur criminoſa quodcunq; contineat crimen adue ſarij: ⁊ ita inducit Bar. iſtum ter.

Idē. aa. ⁊. cc. Jſtrumentum. Lxxxvi.

Sj causa⁹ cognita prolata ſententia ſicut iure⁸ tradi tum eſt appellationis⁹ vel in integrum reſtitutionis⁹ ſolennitate ſuſpenſa non⁹ eſt: ſup⁹ iudicato fruſtra tranſigi⁸ nō eſt opinionis incerte. ¶ Proinde ſi nō aquilia na ſtipulatione et accoꝛdatione ſubſecuta competenteꝛ tibi actionem⁴ peremiſti⁵: preſes puincie

Jſte due lecture ſunt ſm bar. ſi minus vio lāt Ifam fm Ja. bic.

Ad ſuus ꝑmodū ⁊ a gēdo ſi ſal.

cep. doli. l. apud. ſ. marcellus. ⁊. j. de enict. ſine poſſeſſio. ⁊ de reuo. do. l. cum profiteaꝛis. ⁊. j. de reuo. his que in fraū. credi. filios. et. j. ſi er fal. cum profiteaꝛis. ⁊. j. de reuo. his que in fraū. credi. filios. et. j. ſi er fal. alle. l. j. ⁊. ff. de regu. iuꝛ. nemo eꝛ fuo delicto. ⁊. ff. de arbi. ita demum. in

Spūm. ⁊. j. de leg. l. penul.

Sj de certa re. ¶ Caſus. Tenebaris mihi ad fundū: egi et trāſegi bis verbis expreſſis vt amplius nō petam: hoc non adiecto/ noīe fundi: ſubintelligitur enim et ſi nō apponatur nomine fundi: an per iſta genera lia verba mihi preindicē quantum ad ſpecies ad quas mihi ais tenebar? Querit: ⁊ reſpō. q̄ non. Ainia.

b ¶ Si de certa re. i. ſ ſpe cie certa puta fūdo. Jn certū aūt ꝛat propter ītē an poſſem petere: als cō tra. ff. eo. l. j. Accur.

i ¶ Peti. Unde videbat propter generale pactū in tranſactione compre henſum: nec aliquo ſpe ciali noīe coarctatū de oī re tranſactum ſed nō eſt ita: vt dic: ⁊. l. ad vell. ins bemus. ⁊. ff. eo. q̄ cū tuto ribus. ⁊. ff. de indu. licet. ⁊ j. ſi aduerſus rem. indi. l. i. et. ff. de arbi. ſi cum. ſ. ple nū. ⁊ de condi. indebi. ſti cbus. ſ. Idem queſuit.

k ¶ Eo nomine. id eſt no mine rei de q̄ fiebat trāſactio.

Tex. l. ſi cū pcor. ad hāc l. ca. expoſita. cū glo. ſu per ſ. Opo miſit. extra de arbi.

l ¶ Queſtionibus. De q̄bus non fuit actum nec cogitatum ‡ poteſt intelligi ita vt ſi de eadem re er peꝛiar: ſi tamen er alia cauſa nō obſtat tranſactio: ſicut nec ſentētia: vt. ff. de excep. rei iudi. l. cum queꝛitur. ar gu. ff. e. qui cum. in prin. ⁊ in fi. Sed hoc puto falſum ſm. D. tribus ra tionibus. Prima: quia vbi eſt generalis petitio ⁊ tranſactio nocet in omnibus omnino: etiam de quibus non cogitauit: vt. ſ. eo. ſub pretex tu ſpecierum: licet ſecus ſit in iudicio. ſ. de iudi. l. ū. Jdem ergo debet eſſe in ſpecie vt in omni cauſa nocet quantum adillam rem. ff. de ad mini. tuto. l. ſi duo. in fi. licet huic rationi poſſet reſponderi eſſe oꝛum ſi agat er eadem cauſa. Quid enim ſi prius perſonali nunc reī vēdica tione agit. Secunda ratio eſt: quia vbi promitto non mouere lītē te neo: non mouere cēſtouerſiam etiam occaſione inꝛis futuri: ff. de verbo. oblig. ſtipulatio iſta. ſ. quciſtum. ⁊. ſ. ſed quatenus. Tertia ra tio eſt in eo qui facit pactū de fundo non petēdo: ⁊ poſtea petit vſum fructum quem non poteſt petere niſi er alia cauſa: ⁊ tamen repellitur: vt. ff. de pac. l. ſi vnus. ſ. pe. immo ibi petitur vſufructus cauſalis: ⁊ ſic er eadem cauſa agitur qua primo. Additio. Dicit Bar. bic ꝙ contra opinionem Hugonis eſt caſus fm. l. ſi ita quis promiſerit. ſ. fin. ff. de verb. oblig. Dide. c. abbate ſane. de re indi. lib. vi.

Sj cauſa cognita. ¶ Caſus. Petebas a me. r. obtinuiſti. non ap pellaui ita ⁊. r. dies: neq; in integrum adueſus ſententiam fui reſtitutus: q: nō cram minoꝛ. an ſuper actione in factum er re indicata tranſig. re poſſim: queꝛitur. ⁊ reſpō. q̄ non. quaſi ſuper certo: vnde ſi eam p. ſtipulationem aquil. ⁊ acceptil. nō ſuſtuliſti vt pars pareat iudicatis: preſes prouidebit. Ainia.

m ¶ Si cauſa cognita. Ut. ſ. de iudi. iudices.

n ¶ Jure. Preſentibus partibus: vel vna contumaciter abſente: ſenteꝛ tia ſcripta et partibus recitata: vt. ff. de re iudi. l. de vno quoq;. ⁊. l. cō tumacia. ⁊. j. de ſen. ex peri. recī. l. ū.

Sententia quō pferī.

o ¶ Appellationis. Que eſt communis iuris.

p ¶ Reſtitutionis. Quod eſt ſpeciale ius.

q ¶ Non eſt. Ideo poteſt ſuſpendi: vt. ff. de condi. inde. eleganter. ſ. j.

r ¶ Super iudicato. Utpote ſuper certo: ⁊ adde quod dixi mus. ff. eo. l. poſt rem.

s ¶ Tranſigi. Niſi animo donandi vel nonandi: vt et illa reuocetur in dubium vt pote ſuper certo: tamen peꝛpactum de non petēdo poteſt ipſum libeꝛare.

t ¶ Actionem. Jn factum eꝛ re indicata: vt. j. de eꝛ. cre. l. actoꝛi.

v ¶ Peremiſti. Animo forte donandi vel nouandi: quod fieri poteſt: vt. j. de exceptio. rei indica. l. ſi cauſam. et. ff. de re indica. l. ſi ſe. ſ. ſi ex conuentione. et tunc ſi noua actio reuocat. ut in dubium: poteſt ſup⁹ ea tranſigi. vt. ff. de minoꝛib⁹. l. minoꝛ annis. xx v. Alij dicunt ꝙ poſſit fieri tranſactio peꝛ aquilianam ſtipulationem ſuper ſentētia: licet nō ſimpliciter/ quod nō placet: quia eꝛ quo prohibetur tranſactio ergo quelibet eius ſpecies. Sunt autem eius ſpecies due ſeꝛ ſimpleꝛ: ⁊ per

aquilianam

Immo cōparatiue ſm bal. Cy. ſaly. ⁊ Jaſ. hic.

Ibi fuit ſpecialis petitio licet generalis ſnia: vt j. eo. ſi de certa. qb nō placet. immo aliud in iudicijs q̄ reſtringātur ad cogitata cū reddantur in inuiti: vt. ff. de ver. obli. inter ſtipulantē. ſ. j. et aliud in trāſactione q̄ er cōſenſu fit: ⁊ ideo tollit: vt. ſ. vt acti. ab bes re. ⁊ bere. l. i. Item ⁊ qñ eſt petitio ſpecialis in trāſactione ⁊ iudicio ⁊ deciſio generalis ipo iure nō nocet in trāſactione: niſi in ſpecie petita: vt. ſ. eo. ſi de certa. Sed in iudicio ſic. licet replicetur vt pōt dici per pce dictam. l. ū. de indi. quod nō placet. Jtē buic. ſ. ſi aduer. rem indi. l. i. Sol. ¶ ibi indefinite bic g̃naliter facta fuit deciſio. Vel ibi in iudicio. immo ibi iure reſtitutionis. + Et quod dic ibi diri in trāſactione gene rali ⁊ petitione ſpeciali ſeruā etiā in arbitrio: vt. ff. de arbi. ſi cū dies. ſ. plenum. Item quero hic quod queſuit. ff. de pac. ſi vnus. ſ. illud.

Reprobatur per oēs ſcribē. hic. + Jſtam tenet Barth. bal. ⁊ ſaly.

b ¶ Preterea. Dic quondā pupillus tranſegit cū tutoꝛe vel curatoꝛe.

c Specierum. Algebatur generali vel vniuerſali iudicio.

d ¶ Finita. i. ea que ſunt finita.

e ¶ Propietatem. Ad differentiam perſonalis actionis.

f ¶ Poteſt. Loquitur tranſigenti qui tempoꝛe tranſactionis putauit eam rem eſſe apud eum cum quo trāſigebat cum eſſet apud alium vel

Jſte due lecture ſunt ſm bar. ſi minus vio lāt Ifam fm Ja. bic.

Idē bar. pau. ⁊ alij.

Et bene ſi ſuper peri tiē primeꝛa actio rea lis nō intelligebaꝛ iclu ſa/ als ſec⁹/ pura q: ad ſectū fuit vt religna reſtitueꝛet. ſaly.

ecōtra ‡ hoc quidem ci non nocet. Vel dic ¶ q̄ erat error circa pro prietatē hoc modo: hic adultus non credebat ſuam eo q̄ non erat in ter ceteras res ſuas conſtituta apud procuratoꝛem ſed apud alium. Sed quid ſi actoꝛ ſciebat eſſe apud eum ſed non credebat ſuā: Adhuc dicit Bla. ¶ idem. quia de ea non videtur cogitaſſe: vt. ff. de neg. geſt. l. pomponius. in fi. ⁊ de lib. leg. l. non ſolum. ū. ſ. ſi heres. ⁊. l. ſi. ſ. titia. et de exceptio. rei indica. l. ſi er teſtamento. ⁊ quia ſuper perſonalibus non ſuper realibus petitionibus tranſegit. Alij dicunt cōtra q̄ dirigit ſermonē reo. ſ. q̄ etiam de illa re ſit ci tranſactum: ⁊ ſic concoꝛdabit cum ꝑn. bu lus. l. Del primo non credebat ſuam: eo q̄ erat apud alium: tamen ni bil ominus prodeſt ci tranſactio. Accur.

Tranſactione. ¶ Caſus. Pone induriſtime dolo vt fundū meū (quem melioꝛem credebas) cū famulo tuo permutaꝛem: tuipe deceptus faiſti. Queꝛitur ſi cōtractum reſcindere velis tāq̄ dolo imi tum debeas audiri turpitudinem propriam allegans: ⁊ reſpō. q̄ nō: mihi tamen bene licebit agere ⁊ facere vt ſtetur trāſactioni. ¶ Et bac. l. no. argu. q̄ poſitio dicitur criminoſa quodcunq; contineat crimen adue ſarij: ⁊ ita inducit Bar. iſtum ter.

Idē. aa. ⁊. cc. Jſtrumentum. Lxxxvi.

Sj causa⁹ cognita prolata ſententia ſicut iure⁸ tradi tum eſt appellationis⁹ vel in integrum reſtitutionis⁹ ſolennitate ſuſpenſa non⁹ eſt: ſup⁹ iudicato fruſtra tranſigi⁸ nō eſt opinionis incerte. ¶ Proinde ſi nō aquilia na ſtipulatione et accoꝛdatione ſubſecuta competenteꝛ tibi actionem⁴ peremiſti⁵: preſes puincie

Jſte due lecture ſunt ſm bar. ſi minus vio lāt Ifam fm Ja. bic.

Ad ſuus ꝑmodū ⁊ a gēdo ſi ſal.

cep. doli. l. apud. ſ. marcellus. ⁊. j. de enict. ſine poſſeſſio. ⁊ de reuo. do. l. cum profiteaꝛis. ⁊. j. de reuo. his que in fraū. credi. filios. et. j. ſi er fal. cum profiteaꝛis. ⁊. j. de reuo. his que in fraū. credi. filios. et. j. ſi er fal. alle. l. j. ⁊. ff. de regu. iuꝛ. nemo eꝛ fuo delicto. ⁊. ff. de arbi. ita demum. in

Spūm. ⁊. j. de leg. l. penul.

Immo cōparatiue ſm bal. Cy. ſaly. ⁊ Jaſ. hic.

Ibi fuit ſpecialis petitio licet generalis ſnia: vt j. eo. ſi de certa. qb nō placet. immo aliud in iudicijs q̄ reſtringātur ad cogitata cū reddantur in inuiti: vt. ff. de ver. obli. inter ſtipulantē. ſ. j. et aliud in trāſactione q̄ er cōſenſu fit: ⁊ ideo tollit: vt. ſ. vt acti. ab bes re. ⁊ bere. l. i. Item ⁊ qñ eſt petitio ſpecialis in trāſactione ⁊ iudicio ⁊ deciſio generalis ipo iure nō nocet in trāſactione: niſi in ſpecie petita: vt. ſ. eo. ſi de certa. Sed in iudicio ſic. licet replicetur vt pōt dici per pce dictam. l. ū. de indi. quod nō placet. Jtē buic. ſ. ſi aduer. rem indi. l. i. Sol. ¶ ibi indefinite bic g̃naliter facta fuit deciſio. Vel ibi in iudicio. immo ibi iure reſtitutionis. + Et quod dic ibi diri in trāſactione gene rali ⁊ petitione ſpeciali ſeruā etiā in arbitrio: vt. ff. de arbi. ſi cū dies. ſ. plenum. Item quero hic quod queſuit. ff. de pac. ſi vnus. ſ. illud.

Reprobatur per oēs ſcribē. hic. + Jſtam tenet Barth. bal. ⁊ ſaly.

b ¶ Preterea. Dic quondā pupillus tranſegit cū tutoꝛe vel curatoꝛe.

c Specierum. Algebatur generali vel vniuerſali iudicio.

d ¶ Finita. i. ea que ſunt finita.

e ¶ Propietatem. Ad differentiam perſonalis actionis.

f ¶ Poteſt. Loquitur tranſigenti qui tempoꝛe tranſactionis putauit eam rem eſſe apud eum cum quo trāſigebat cum eſſet apud alium vel

Jſte due lecture ſunt ſm bar. ſi minus vio lāt Ifam fm Ja. bic.

Idē bar. pau. ⁊ alij.

Et bene ſi ſuper peri tiē primeꝛa actio rea lis nō intelligebaꝛ iclu ſa/ als ſec⁹/ pura q: ad ſectū fuit vt religna reſtitueꝛet. ſaly.

ecōtra ‡ hoc quidem ci non nocet. Vel dic ¶ q̄ erat error circa pro prietatē hoc modo: hic adultus non credebat ſuam eo q̄ non erat in ter ceteras res ſuas conſtituta apud procuratoꝛem ſed apud alium. Sed quid ſi actoꝛ ſciebat eſſe apud eum ſed non credebat ſuā: Adhuc dicit Bla. ¶ idem. quia de ea non videtur cogitaſſe: vt. ff. de neg. geſt. l. pomponius. in fi. ⁊ de lib. leg. l. non ſolum. ū. ſ. ſi heres. ⁊. l. ſi. ſ. titia. et de exceptio. rei indica. l. ſi er teſtamento. ⁊ quia ſuper perſonalibus non ſuper realibus petitionibus tranſegit. Alij dicunt cōtra q̄ dirigit ſermonē reo. ſ. q̄ etiam de illa re ſit ci tranſactum: ⁊ ſic concoꝛdabit cum ꝑn. bu lus. l. Del primo non credebat ſuam: eo q̄ erat apud alium: tamen ni bil ominus prodeſt ci tranſactio. Accur.

Tranſactione. ¶ Caſus. Pone induriſtime dolo vt fundū meū (quem melioꝛem credebas) cū famulo tuo permutaꝛem: tuipe deceptus faiſti. Queꝛitur ſi cōtractum reſcindere velis tāq̄ dolo imi tum debeas audiri turpitudinem propriam allegans: ⁊ reſpō. q̄ nō: mihi tamen bene licebit agere ⁊ facere vt ſtetur trāſactioni. ¶ Et bac. l. no. argu. q̄ poſitio dicitur criminoſa quodcunq; contineat crimen adue ſarij: ⁊ ita inducit Bar. iſtum ter.

Idē. aa. ⁊. cc. Jſtrumentum. Lxxxvi.

Sj causa⁹ cognita prolata ſententia ſicut iure⁸ tradi tum eſt appellationis⁹ vel in integrum reſtitutionis⁹ ſolennitate ſuſpenſa non⁹ eſt: ſup⁹ iudicato fruſtra tranſigi⁸ nō eſt opinionis incerte. ¶ Proinde ſi nō aquilia na ſtipulatione et accoꝛdatione ſubſecuta competenteꝛ tibi actionem⁴ peremiſti⁵: preſes puincie

Jſte due lecture ſunt ſm bar. ſi minus vio lāt Ifam fm Ja. bic.

Ad ſuus ꝑmodū ⁊ a gēdo ſi ſal.

cep. doli. l. apud. ſ. marcellus. ⁊. j. de enict. ſine poſſeſſio. ⁊ de reuo. do. l. cum profiteaꝛis. ⁊. j. de reuo. his que in fraū. credi. filios. et. j. ſi er fal. cum profiteaꝛis. ⁊. j. de reuo. his que in fraū. credi. filios. et. j. ſi er fal. alle. l. j. ⁊. ff. de regu. iuꝛ. nemo eꝛ fuo delicto. ⁊. ff. de arbi. ita demum. in

Spūm. ⁊. j. de leg. l. penul.

aquilianam stipulationem.vt.ff.eo.l.ij.

a ¶ Dore. Quem habes.ff.de re iudi.a diuo.§.j.

SI pro fundo. ¶ Cassus. Petebā a te fundū titianū trāsegi:ꝛ conueni vt dares fundā scianum liberum neq; alienū vt pro parte vel toto a lite recederē: recessi: fundus euictus est: vel alij erat obligatus: volo rescindere trāsactionem: nunquid possum: queri: ꝛ rñ. q non. sed si intercessit stipulatio agam p euictione ea. si non: agam p̄scriptis verbis ad interesse. Si autem fundus titianus quem petebā fuerit a re euict⁹: vel a fisco vel ab alio: nō ideo euictionis actione habes: ꝛ tibi imputare debes q eum nō restituisti cum tradere potuisti. Uinia.

b ¶ Si pro fundo. Titiano.

c ¶ Predium. Scianū.

d ¶ Liberū. Et non obligatum vel alienum in toto: vel p parte: ideoq; iustum titulum in eo dedit tibi: tu aūt ei nullum ei nihil ei trādidisti.

e ¶ Dari.i. accipietis fieri.vt.ff.de verb.obli. vbi autem.§.fi. fi ergo vincitur apparet nō fuisse factum accipientis.

f ¶ Seruari. id est causa seruandi.

g ¶ Agere. Sic et in §. 2ctu permutationis nō agit p̄ sedre tradita euicta. sic ꝛ.ff.de re. permu.l.j.§. j.ꝛ sic non est ꝗra: vt.§. l.fine apud. Uel sic solue vt ibi. Ite facit.ff.de solu.q fibi aut titio.

Apostro pha. b ¶ Constitutas. Apostrophe.i. mutatio personarum est. Uel dic ei dem querenti de plurib⁹ questionibus resp̄ondet imperator.

i ¶ Potes. vt et.ff. de rei vē.l. at er diuerso.§. petitor.ꝛ de condi.fur.si seruus.§. cauere. Sed contra.ff.de dona.inter vi.ꝛ vxo.§i donate. Sol. Ibi cōcurrus habuit cām ab actore: vt ibi dixi.Ac.

¶ Um donationis. ¶ Lasus. Tutelā fratris tui gessisti. ꝛ in.c. er mala administratiōe tenebaris. Idem pubes factus petijt a te illa.c.ꝛ transegit: vel animo donādi remisit: quia pollicitus es q̄ illum heredem faceres:ꝛ alios heredes postea instituisti: pult venire cōtra transactionem quasi dolo esset inductus an possit queritur: Et respon. q̄ non. quia nō videtur volens dolum passus: nec er pollicitatione tua astringebaris cum esset cōtra bonos mores quasi de futura successione: neq; valet etiam si stipulatio esset interposita. Uel sic forma q̄stionem: an ipse posset agere de dolo vt adumpleatur quod promisisti: R.ñ. q̄ non obligatus es ad relinquendū alicui hereditatē tuam. Uinia.

k ¶ Dolus. Nota dolus ꝛc. vt.ſ. de rescin. ven. venditor. ꝛ.ff. de reg. iu. l. nemo videtur. ꝛ.ff. de act. emp. l.j. in fi. Ite not. scire se ius habere vel sibi deberi transactionē nō nocere: sic cōtra. nisi esset in instrumento. i. in actore: vt.ff. de condi. inde. l. in summa.§.j.

l ¶ Astringitur. Cum sit contra bonos mores: et idem si interueniret stipulatio: vt.ff. de verborū oblig. l. stipulatio hoc modo. imputatur ergo ei qui tali pollicitationi credidit. Et not. hic tres casus. nam aut qui remisit nihil de hereditate dirit: fed in corde retinuit: et tunc valet pactum: siue ille cui transigebatur eam pollicebatur vt dic: siue nil dicebat: vt.§. eodem. l. si maiores. Aut dixit quidem sed in forma consuetudinis: vtputa remitto tibi si me feceris heredem: ꝛ tunc nulla est remissio ſm. b. sicut ꝛ stipulatio sub impossibili cōditione facta non valet. vt inſti. de inuti. stipula. §. impossibilis. Nā turpia de iure dicūtur impossibilia: vt.ff. de condi. inſtit. filius. ꝛ. l. cōditiones. Sed pla. dixit pendere remissionē in euentum conditionis: nec enim est turpis cum non captetur mors alicuius: sed tantū ex testamento se sperat heredes. Si ✝ vero remittat ꝛ vidicat. Ideo hoc facio vt me facias heredem: ꝛ sic etiam vterq; consentiat: dico q̄ nō posset petere debitū: quia in pari causa potior est cōditio possidentis: vt.ſ. de cōdi. obtur. cau. l. ij. Accur.

¶ Ransactionem. ¶ Lasus. Petebā a te decem interuenientibus amicis tecum transegi: ꝛ quenisti de aliquo mihi dando nōie transactionis: vel promisisti: vis vt pretendatur transactio quasi per metū ex torta: queritur an sis audiēdus: Et resp̄o. q̄ nō: sed improbitas tua detegitur: quia non est verisimile te metum passū: in transigēdo: cum omnes amici interuenerūt: similem p̄sumptionem habes.ff. q̄ me. cau. nō est verisimile. Uinia.

m ¶ Transactionē. Construe litterā et dic cum ti bi trāsigebā. vel quid mi bi dedisti vel promisisti vt aliquā actionē quam cōtra me habes remisisti.

n ¶ Interuenientibus. pq̄ tollit cognitio mei⁹: vt ꝛ.ſ. de bis qui per me. iudi. non ap. l.j.

o ¶ Improbitatem. Nisi apertissimis. pbet argumentis: vt.ff. quod met cau. l. nō est verisimile. in p̄n. Accur.

SI maio. ¶ Lasus. Petebam a te fundum: cōuenit vt dares mihi. x. intra certū die: ꝛ ali a te recederē: recessi: si stato tēpore nō feciſti q̄d promisisti: nō propter boc rescindetur transactio: ꝛ suppletur in littera: nec offerant: fcz statuto tpe/ sed post: alioquin si nulla mō, velet offerre agere actiōe p̄stina: vt.§. Sed si pro fundo. ¶ Lasus. Petebā a te decem interuenientibus amicis tecum transegi: ꝛ promisisti de aliquo mihi dando nōie transactionis/ vel promisisti: vis vt pretendatur transactio quasi per metū ex tortā: queritur an sis audiēdus: Et resp̄o. q̄ nō: sed improbitas tua detegitur: quia non est verisimile te metum passū in transigēdo: cum omnes amici interuenerūt: similem p̄sumptionem habes.ff. q̄ me. cau. nō est verisimile. Uinia.

¶ Transactionē. Construe litterā et dic cum ti bi trāsigebā. vel quid mi bi dedisti vel promisisti vt aliquā actionē quam cōtra me habes remisisti.

¶ Interuenientibus. pq̄ tollit cognitio mei⁹: vt ꝛ.ſ. de bis qui per me. iudi. non ap. l.j.

¶ Improbitatem. Nisi apertissimis. pbet argumentis: vt.ff. quod met cau. l. nō est verisimile. in p̄n. Accur.

SI maio. ¶ Lasus. Petebam a te fundum: cōuenit vt dares mihi. x. intra certū die: ꝛ ali a te recederē: recessi: si stato tēpore nō feciſti q̄d promisisti: nō propter boc rescindetur transactio: ꝛ suppletur in littera: nec offerant: fcz statuto tpe/ sed post: alioquin si nullo

Romissis. ¶ Casus. Si cõueni te ad.x.cõueniſti vt dares mihi.v. noie trãſactionis: ꝛ ſi nõ dares ſtipulat? fum penã ſi nõ ſacis qõ cõueniſti: q̃rit an penã petere poſſim: Et reſ. q̃ ſic. vel ſi ꝓmit inter trãſigentes vt ſi qs eorũ veniret contra trãſactionẽ ſolueret.v. noie pene: queritr an peti poſſit: Et reſ. q̃ ſic. ſi ab alterutro eorũ cõtra tranſactionem factũ fuerit. Vlua.

a ¶ Impletis. Ab altera parte.

b ¶ Exigi poſſe. Nõ etiã qõ ꝓmiſit er cauſa tranſactionis. vel non poteſt opponi erceptio. vt.ff.ꝺ doli erceptio. apud.§.labeo.et.ff.de pact. referiptum.§.i. nihil eo manente rato ſit ſtipulatus. vt ff.eo.l. quidã fidem.ꝛ.ſ. eo. cum ꝓponas. an autẽ poſſit hic purgari mora dixi.§.ti.i.ſi pacto.

Tranſactio nullo. ¶ Caſus. Non poteſt fieri trãſactio niſi aliquid detur/ vel ꝓmittatur/vel retineatur: quod ꝓcedit etiam cuꝫ reus liberat actorem ꝓ aliquo qꝫ dare tenebat: et ſuꝑ hoc vel remittatur: vt ſ.eo.de fideicõmiſſo.

c ¶ Dato. Ꝓ eo quod remittitur.

d ¶ Ꝓcedit. Ut et.i. de repu. here. l. ſiuus. et ſuꝑple hic vel remiſſo. vt.ſ. eo. de fideicõmiſſo. Sed contra. ſ. eo. ſi ſuper. vbi nullum horum interueniret videtur: ſed ſolue vt ibi.

Idem.aa.ꝛ.cc. Baſilice. Lex.xxxvij.

Romiſſis trãſactiõis cã nõ ſpletis: penã i ſtipulationẽ deductã (ſi ꝺ factũ fuerit) exigi poſſe conſtat.

Tranſactio eſt contractus recipro/cus in quo debet aliqd interuenire hinc inde. b.ꝺ. Bal. ⁊ Alleran.

Idem.aa.ꝛ.cc. Theodotiano. Lex.xxxviij.

Tranſactio nullo dato vel retento ſeu ꝓmiſſo minime ꝓcedit.

In contractu tranſactionis non habet locum penitentia. Alleran.

Idem.aa.ꝛ.cc. Martianc. Lex.xxxix.

Uãuis qui pactus eſt ſtatim peniteat: tranſactio re ſcindi ꝛ lis inſtaurari nõ poteſt: et qui tibi ſuaſit intra certum tẽpus licere a tranſactione recedere/ falſum aſſeuerauit.

Veniẽtes cõtra tranſactionẽ penalẽ per quaꝫ ſuit ipſo iure ſublata priſtina actio mediãte agliana ſtipulatiõe que in trãſactiõe interuenit/reſtituẽt data/penã ſoluent: ac etiam agẽdo priſtina actione repelluntur erceptione trãſactionis a lumine iudicij. hoc dicit ſm lectu. Azo. que eſt magis communis. Aller.

Imperato. Hordi. Ual. Theodo. aaa. Eutro. Lex.xl.

Si pactũ vel tranſactio ſcripta eſt: atq; aquiliane ſtipulationis et acceptilationis vinculis firmitas iuris innexa eſt: aut ſubſecutis ſm leges ac commodãdus eſt conſenſus: aut pena vna cuꝫ his que data ꝓbantur ante cognitionem cauſe (ſi aduerſarius hoc maluerit) inferenda eſt.

Veniens contra trãſactionem iuramento tam per deum vel per ꝓncipem infamis eſt: ab actione cadit: penam ſoluit/ ⁊ data reſtituit: ⁊ applicatur aduerſanti tranſactionem obſeruanti. b.ꝺ. Aller.

Imperatores Arch. ⁊ Ilio. aa. Rufino. Lex.xlj.

Si quis maior annis.xxv. aduerſus pacta vel tranſactiones nullo cogẽte imperio ſed libero arbitrio et voluntate de iure vel dubitat an de iure agere poſſit. Sz hic ſolũmodo agere potuit de facto: qr nulla actio de iure ei cõpetebat obſtãte aquiliana ſtipulatiõe ⁊ acceptilatione. a ſic nõ ob. illa lex q ꝓtor. Vel hic cognitionẽ. ꝺecciſionem vel trãſactionẽ qꝺ determinat illud nomẽ data. ⁊ hec expoſitio concordat cũ opinione dñi Azo. ſ. poſita. ⁊ idem eſſet in ꝺatis poſt deciſionẽ vl trãſactionem ⁊ ſic nõ obſtat lilla q ꝓtor. Item q ꝺicit ſi aduerſarius mauluerit. ſ. reus q conuenit ad penã: verũ tamen fuit actor: in cauſa principali ſm Azo. vt ar. ff. de iure ꝺo. plerũq;. in fi. vel. i. actor: qui cã. ſ. penam petit. vt ꝺixi. ſ. eo. cũ ꝓponas. qꝺ eſt verius. et hoc ſi alterũ tantũ velit: poteſt tñ hec omnia ſi velit ſm Azo. et tunc erpone aut ꝓ eo. Et predictis ꝓbatur. iſta cauſa. ſ. eſt ſing. ſ. ſuo ca ſu. ⁊ non alibi repert ſm eũdem.

Ter. l. trãſactio. ꝓcoꝛ. c. ſup eo. cũ glo. in ver. ꝺato. extra eo. tit.

Ter. l. quãuis. ꝓcoꝛ. cũ hac. l. c. ꝓtigit. cũ glo. i ſ. annis. extra eo. ti.

Quãuis qui pactus. in tranſigendo vt ſtatim ſubiũgit.

f ¶ Aſſeueraut. vt. ſ. i. cer. pe. l. eo q. ⁊ de reuo. ꝺo. velles. ⁊ de ac. ⁊ obl. ſicut. ⁊ de contraben. emp. non idcirco.

Ubi pactum. ¶ Caſus. Petebas a me. ꝛ. conueni vt ꝺarem tibi v. nomine tranſactionis: et ꝺedi tibi penſionem ꝺe. x. reſiduum per aquil. ſtipu. ⁊ acceptil. remiſiſti: ⁊ me liberaſti. ſtipulatus ſum nõ minepene. c. ſi venires cõtra trãſactionem ⁊ etiam q ꝺata reꝑeterem. et ꝺe his fuit facta ſcriptura. vis venire contra: qualiter mihi ſuccurratur queritur: ⁊ rñ. q̃ repetam ꝺata: et petam penam ante cognitionem cauſe principalis quam tu inſtitues ſi hoc voluero. Vlua.

g ¶ Ubi pactum. gratuitum.

+ Idẽ bar. ⁊ Ang. licet Bal. ⁊ ſaly. ꝺãt tertiam expoſitõẽ.

h ¶ Tranſactio. Non gratuita. vt. ff. eo. l. i. ⁊ ij. Vel ꝺic vel ꝓ id eſt. nam de tranſactionibus tantum proſequitur cum. ſ. ꝺicit reſtitui ꝺata. ⁊ vt. ff. eo. l. i. Et ſi iſte venerit contra tranſactionem poſſum penã et ꝺata repetere ⁊ iſtum repellere per exceptionem ſi agat: qr actio ſolũmodo. ꝛc. vt. ff. ꝺe ſolu. qui res. §. aream.

i ¶ Firmitas. i. tranſactio iure firmata eſt.

k ¶ Innera. i. colligata vinculis. ꝛc. Inſunt enim in obligatiõib; vincula: vt inſti. ꝺe obli. in pn. ⁊ ſunt vincula agliane ſtipulatiõis manifeſta.

Iſta pogl. eſt ſing. ſm Bal. in margarita ſua ſ. acceptilatio.

Ista lectura ẽ tenꝺa ſm bart. hic.

Ter. l. vbi pactus. iſta l. eſt ſing. ſ. bar. ſ. ſuo caſu. ⁊ non alibi repert ſm eũdem.

z vincula acceptilatiõis ſunt naturalis obligatio q̃ tenet ad nõ pete tẽdũ accepto fere: cũ pactũ h̃ faciat: vt no. ſ. ti. i. l. pacta nouiſſima.

l ¶ Aut. ꝺodo reſpondet.

m ¶ Subſecutis. ſcz conuentionibus.

n ¶ Secundum leges. Ꝺ eſt ſm q̃ pacta facta ſunt. nam contractus ꝛc. vt. ff. ꝺepoſi. l. i. §. ſi conueniatur. Vel ſm. l. vt. ff. ꝺe pac. l. iurisgẽtium. §. preto. ait.

o ¶ Pena. Que fuit ꝓmiſſa ſi pacto non ſtetiſſet: ⁊ accipe eſt inferenda ꝛc. et ꝺic eã peti cum ventum fuerit contra tranſactionẽ: non ante: vt. ff. ꝺe condi. cau. ꝺa. ꝺedi. in pin. l. ꝛ. l. quod ſeruius. Quando autẽ ſtipulatiõnem cauſe exponẽ: ſcilicet principalis: et eſt hic ſpeciale. alis generaliter obtinet q̃ q ꝓtor appellat ꝓtor agat: vt. ff. ꝺe iudi. q ꝓtor. Vel ꝺic q illa regula qui ꝓtor ꝛc. intelligenda eſt quando ꝓtor agit

p ¶ Probantur. Al reo.

q ¶ Ante cognitionem. i. anteq̃ repetat fundum.

r ¶ Cauſe. principalis ſm Azonẽ: hec eſt fecũda pena a reo actori nomine tranſactionis inferenda.

s ¶ Si aduerſarius. Qui tranſactionem obſeruat. ecce tertia pena.

t ¶ Inferenda eſt. Hec eſt prima pena.

Si quis maior. ¶ Caſus. Ꝺecum tranſegiſti noie tranſactiõis: ꝺedi tibi. ꝛ. ſtipulatus ſum. c. ſi contra ventum fuerit: ⁊ ſimiliter de non veniendo contra interpoſitum eſt ſacramẽtum: vis recedere a tranſactione. Ju primis eris infamis. Secũꝺo cadis a petitione mea. Tertio penam preſtabis. Item omne emolumentũ quod fueris conſecutus ex pacto vel tranſactione amittis: ⁊ mihi applicabitur/ qr ſto placitis. predicta vera ſunt etiam ⁊ ſi iurareris per ſalutem principis de ſeruando quod conuenit. Uiuia.

u ¶ Si quis maior. quid de minore: Diſtingue vt in vẽditione teneat tranſactio vel nõ: vt. ſ. ſi aduer. ven. l. j. ⁊. ſ. de leg. ⁊ cõ. non ꝺubiũ. in ſi. ſed per auc. ſacramenta. eorum ſacramenta indiſtincte ſeruantur.

r ¶ Imperio. Et non per metum.

y ¶ Et voluntate. ſecus ſi metu eſſent extorte. vt. ſ. eo ꝺem. l. interpoſitas. Azo.

Judicem.

Stipulatio si cõtra venero vel amplꝰ peto vel amplꝰ peto quãdo cõmittatur.

a ¶ Judicẽ. ff.o. qualiter qs videat facere cõtra pacta vel trãsactiões. Sed ff. rem ra. ba. amplꝰ. Sol. refert forte pmitta pena si veniã con tra transactionẽ aut si petã. Mã in casu primo stipulatio cõmittit sola interpellatiõe: vt hic et idẽ in stipulatione rẽ ra. baberi. vt. ff. rẽ ra. ba. quo etiã. ff. i. t. ij. fedo demũ lite contestata. vt ibi: vel qñ hic mĩꝰ. & ibi supplet. Mã interpellatio et contestatio est necessaria fm Azo. als in casu etiã ad finez duci necesse est: vt. ff. de bo. lib. q cum maior. ff. accusasse.

b ¶ Supplicado. pmptatione iudicis. ar. ff. qñ li. pn. da. litis cõte. fa. l. i. Quid aũt si impetro pri uilegium vt liceat ꝑsueni re: ff. si. nõ põt. vt. ff. c. l. causas. nec cadit i penaz qr non venit ff: sed petit licentiã cõtrauenienti.

c ¶ Principiꝫ. pmo interpellatiõe iudicis dele gãdi vel delegati cogni turi sup causa sup q̃ iam trãsactũ est. ꝛ sacramẽtũ exactũ. sec. trã si ipe trasset vt trãsactio rescindet ref. qr tũc nõ incidit in. l. istã vt. ff. c. l. cãs. ꝛ ett rõ qr hic venit ff factuz suũ tãꝑ iuf suo ff sibi licet. at ibi tãꝑ iure alieno.

d ¶ Ea. ff. pacta vel trãf actiones.

e ¶ Solidauerit. qr iura quit non venire contra.

f ¶ Infamia. ff. ot. piurũ infamẽ. ꝛ vt. ff. de dig. l. quotiens. lib. xij. ꝛ sic est arg. ff. de cri. stel. l. ij. ct fi. ff. de infamibus. l. In

+ Concedi. glo. supver. testimoniũ. in fi. in. c. testimonium. extra eo. et c. infames. vj. q. j.

cius. Sol. hic per sententiã: ibi vero ipso iure fm quosdam qñ nõ placet. immo hic ipso iure. Et dic plene vt diximus in. o. l. lucius.

g ¶ Actione. personali quam remisit: nam ꝓmo per exceptionẽ nunc ipso iure est remissa.

h ¶ Priuatus. ipso iure in omnibus: licet alij dicant per sententiã.

i ¶ Restituta. i. data.

k ¶ Propuetate. fi forte species petebantur. Vel dic ꝙ species date ꝑ transactionẽ reddant: ꝛ emolumentũ quãdo est quantitas. Et ꝙ bic habet oĩa ille cuius rumpitur transactio est in odium perturãtis. als cõtra. vt. ff. c. o. cõ. proponas. ꝛ de dolo tercep. apud. ff. labeo.

l ¶ Consecutus. actor. ꝛ eõ contra in reo: idẽ in bis penis q̃ ꝓpter ei aptari.

m ¶ Eorum. supradictorum. a principio vsq; huc.

n ¶ Seruauerũt. nam illi datur pene petitio qui in eam non incidit: vt ff. de reg. iur. cum par. ff. illi.

o ¶ Jactura. ꝓpter non seruantes.

p ¶ Munere. i. emolumento: ꝓpter seruantes.

q ¶ Pactionum. huic est cõtra. j. de reb. credi. l. ij. Sol. vt ibi.

Si jer falsis. ¶ Casus. Petebas a me codicẽ meũ et alias plures res. pduisti instrumentũ falsum cui timore veni ad trãsactionẽ ꝓtexi tu falsi instrumẽti: an possim retractare transactionẽ queriꝫ/ ꝛ rii. ꝙ sic. ꝛ licet interposui sacramentũ de nõ veniẽdo cõtra: tũ rescindet ꝓdicta trãsactio: ꝛ si plures fuerũt cause super ꝙbus trãsactũ est tũmodo illi falsi instrumẽti: in bis maneat rata trãsactio in ꝙb instrumentũ falsum nõ est: in aliis aũt infirmet. ꝛ hec sunt vera nisi questio falsi instrumẽti ꝓlate mota cũ aliis cõtrouersijs fuerit decisa: vt si ꝓtulisti cõtra me instrumentũ falsum: et illud arguebã de falso: institui contra te actionẽ: deinde transegi tecũ. ¶ Et hac. l. no. ꝙ qñ capitula sunt separata/ falsitas vel dolus circa vnum capitulũ nõ vitiat aliud capitulũ: secus si esset in conneris capitulis vel dependẽtibus: qr vitiato principali oĩa capitula vitiãtur: vt. ff. de mino. l. etiã. ff. j. Jason.

r ¶ Si er falsis. i. timore falsorum instrumentorũ ab actore contra reũ vel a reo cõtra actorem ꝓductorum. ꝛ idem in falsis testibus.

s ¶ De bis. ff. transactionibus.

t ¶ Liuliter. Nõ folũ criminaliter. nã põt quã viã velit ꝓtius eligere: vt. ff. de fal. dam. Quattuor. q̃ modis agit de falso. Uno criminaliter ꝓ actionẽ legis comelie de falsis cui ꝑ pena est deportatio ꝛ oĩm bono rũ publicatio: vt. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. ff. Scõo ꝑ actionẽ in factuz ad interesse: vt. ff. de fal. l. qui noie. Tertio ꝑ exceptionẽ fi actor agat et transactione facta timore falsoũ instrumentorum: ꝛ reus excipiat. Quarto ꝑ replicationẽ fi reus excipiat et trãsactiõe inita er falsis instrumẽtis. nã actor replicat: ꝛ isti sunt tres modi ciuiles de ꝙb dicit.

v ¶ Precipimus. + Per in integrũ restitutionẽ: vt. ff. de re iu. diuus. ꝛ j. ci. ij. l. j. + Nec em intelligit tacita cõditio si vera sint: qr nõ retracta ref: sed ipso iure nõ valeret: vt ar. ff. de acq. pos. l. qõ meo. ff. furioso. ꝛ eis. sicut nec in finia. al's si calũniose agat nil prodeßet allegare instrumentoꝛũ falsitatem: qr ꝛ sine his boc casu non valeret transactio: vt. ff. de cõdi. inde. in summa. ff. j. Jtẽ ff. si mi. se ma. dix. l. si alteri'. in fi. vbi post iu rametũ non retractatur pactio. Sol. licet bic ibi nõ iurantis sed aduersarij malicia iteruenit: bic tñ maior. qr falsitas. vñ bic remittit: ibi non. Jtẽ ff. si aduer. ven. l. i. Sol. vt et modo diri. Vel dic ꝙ ibi fuit venditio facta cũ decreto. vnde valuit. bic non valuit trãsactio. Jtẽ. ff. ad. l. cor. de fal. l. ipse. vbi post transactionẽ nõ tractatur de falso. Sol. bic nõ fuit mota q̃stio falsi. ante transactionez/ ibi fuit. aliqn secus vt bic ff. i. l. j. ff. ei fal. instru. l. i. ꝛ de fi. instru. l. fi. Jtẽ cõtra. j. de plus petit. l. j. ff. de ercep. qui agni tis. sed nõ sunt cõtra. Et ibi ante trãsactionẽ fuit mota questio falsi. Jtez quid ff er sacramẽto falso. i. in quo falsum assẽruisti: Dic aut detulit inder/ aut pars. ꝓmo ea su posßit retractari: secũ do non: vt. ff. de iureiur.

‡ Uide glo. in ꝛbo post fniam. i. me. in ver. ꝛ no. q fm ca. lꝫ. extra de. ꝓbatio.

+ No. Bar. ex hac glos. singlariter q. titulus si ex fal. instru. l. ꝛ. l. diuus. ff. de re iudi. ubi locũ ẽt si fuerint. ꝓducta instrumenta falsa absq; dolo partꝫ quod nota.

admonendi. Aut nullus: sed vltro obtulit: ꝛ tunc detur de dolo. ff. de dolo. si legatariũs.

x ¶ Firmis. Et si quinqꝫ data sunt vt actor nõ petat fundũ paternum nisi cuius non exhibetur falsum instrumentũ: ꝛ dece sunt data ne petat bereditatẽ forte cuius nõie vtebatur falso instrumento. Sed q̃ si non apparcat ꝓ eo quo scitz sit datũ: sed est data pecunia. ꝓ oĩbus quierant in cõtrouersia: sed ꝓ eo quibusdã tantũ ostendebatur falsum instrumentũ cuius tmore transactũ est: videtur q ꝓ precio rerũ interꝑ eto: ꝓ vno quoqꝫ datũ: vt arg. ff. de leg. ij. qui solidũ. ff. cum post. Jtẽ nota bic arg. qr instrumentũ non est totũ vitiosum ratione partis: vt. ff. de latt. liber. tol. ff. pe. Alij contra: vt. ff. de ve. in. enn. l. ij. in fi. ꝛ. ff. quemad. test. aper. l. j. ff. qs. ꝛ dixi. j. de testa. si vnus. Jtem intelligẽ si causa sit dubia/ alioquin secus: vt. ff. de mino. etiam. ff. j.

y ¶ Nisi forte. illa tantũmodo causa vel pars retractetur nisi ꝛc. vñ non refertur ad omnia predicta.

z ¶ Sopiatur. Nam potest trãsigi super falso exꝑesse vel tacite: vt. ff. eo. transigere. ꝛ. j. de fide instru. l. fi.

z ¶ Sopiatur. i. extincta sit.

Ubemus. ¶ Casus. Jndubitanter tibi questionẽ statꝰ dicẽdo te seruũ meũ esse vel ascriptitiũ. trãsegisti vt remitterem tibi questionẽ status: an valeat ista trãsactio quaritur: et nõ. ꝙ sic, nec ꝙ obest: quod super seruili vel ascriptitia conditione interposita fuerit. secus ex diuerso: qr cõtra bonos mores et cõtra formã transactionis.

a ¶ Jubemus. Nam multis modis loquit ista ler qñ de statu agitur.

b ¶ Jam. ante legem istam.

c ¶ Dotis. et finitis transactione. Accur.

d ¶ Et pendentibus. Tempore buius legis.

e ¶ Postea. Post legem istam.

f ¶ Seruili. Nic est cõtra. ff. co. interpositas. Sol. vt ibi: sed si valet in ter seruum ꝛ dominũ quid si dicatur q̃ seruus fuit vel ascriptitius et ter seruum ꝛ dominũ quid si dicatur q̃ seruus fuit vel ascriptitius et ter seruum ꝛ dominũ quid si dicatur q̃ seruus fuit: tum q: est contra bonos mos aliquid ei detur: ¶ Respondeo non valet

transactione que qz fit per errorem calculi. i. cõputationis: posito co per quod fit pro eo quod fit: sic econuerso id quod fit ponitur pro eo per quod fit: ideo ponit de errore calculi. Vlso.

ERrorem. ¶ Casius. Tenebaris mihi in aliq̃ quãtitate pecunie er plurib' causis: puta ad. r. er causa mutui. ad alia. r. er cã emptionis. r. vẽditionis. ad. v. er cã permutatiõis. cõputaui: rices. r. et. r. r. v. faciũt. rrr. cum nõ faciant nisi. rrv. et sic cõputaui demũ q̃ tenebaris mihi in. rrr. r. hoc p errorẽ: an tibi pindicet q̃ minus iterũ fiat cõputatio querit: et rñ. q̃ nõ, nisi fuerit q̃stio sup errore computatiõis sopita trãsactione: vel p sniam. vñ si plusq̃ debuisti pro nisisti: liberationẽ cõditiõe sine cã cõdices. Idẽ erit si pences me mercatorẽ aliquã q̃titatẽ depo/suit scholaris: puta. c. cõputauit q̃ penes me remaneret: r q̃ recepit ap puit q̃ restabãt. l. et alia l. soluisse cũ tũ non fuisse. nisi. r. an iste error pindicet scholari q̃rit: r rñ. q̃ nõ. vt apparuit q̃ l. essent soluta cuz essent soluta. lr. Ñ nõ pindicat mihi mercator: r lz. ppt hoc. pmisi plusq̃ debui/ agã q̃dictiõe sine cãvel liberet: et hec sunt ẽa: nisi veniret in dubiũ cõputatũ necne: r deb esset trãsactũ velsnia lata. ¶ Jo. er hac. l. q̃ errorea calculatio etiam sepe facta nocet: r est argumẽtũ q̃ errorea confessio sepius repetita possit reuocari sm Bal. hic.

Impa. diocle. r Maxi. aa. r. cc. Aurelio quarto. Lcr vinca.

ERrorem calculi siue ex vno contractu siue ex pluribus emersit: veritati nõ afferre preiudiciũ sepe constitutum est. vnde rationes etiam sepe cõputatas denuo retractari posse: si res iudicate non sunt: vel transactio non intercesserit: explorati iuris est. Qz et si per errorem calculi: velut debitam quantitatem cum esset indebita promisisti: condictio/ libe rationis tibi competit.

De postulando. Titu. vi.

Sententia que diffinitũ tẽpus nõ cõtinet perpetuũ habet effectũ. h. d. Vel sic. Remotus ab officio nunq̃ illud recuperat. h. d. Bal. Vel sic. Ifon appellãs a sententia per quam prohibetur causas agere/ non potest postulare. h. d. Saly.

Imperator Antoninus. a. Arcumidoro. Lcr. i.

ERam a prefecto egypti perpetuo causas agere. phibitus nõ appellaueris: placitis obtempera.

¶ Letias libertini possunt aduocare si sunt litteris eruditi. h. d. ter. Bal. r Saly.

Impa. Alexã. a. Polio. Lcr. ij.

a ¶ Errorẽ calculi. i. cõputatiõis q̃ fiebat olim p lapillos q̃ dicunt calculi eo q̃ nõ impune pcidũ calcanẽ. vñ Persi. Ilõc macrine diẽ numera melioze lapillo. qz p bono die ponebãt albũ lapillũ. p malo nigrũ. q̃qs ponit p cognitiõe cause: vt. ſ. de iudi. rẽ nõ nouã. in pñ. q̃qs pro sententia: vt. ſ. de app. ſi actor. q̃ lis calcatur. i. terminatur. ſm. Jo.

Calculus. Persius.

b ¶ Constitutũ est. Si veritas apparcat: vt hic. r. ſ. de offi. præſi. l. illicitas. ſ. veritas. r. ſ. de iur. r fac. ignо. l. ſi non. r. l. error. Accur.

c ¶ Res. i. questiones habite super errore computationis. Accur.

Trãſactõ et sentẽtia finẽ impoñt litib'.

d ¶ Vel trãſactio. Sententia ergo a trãſactio finẽ imponit questionibus super errore cõputationis. etiã si hec snia vel trãſactio nõ recte facta sit. quia super errore cõputationis. de iudi. l. q. r sic est contra. ff. q̃ sen. sine ap. l. i. in pñ. r. ſ. i. vbi dicit nõ valere sententiã. Sol. distinguendo vtroq; vtrum querit expressa causa erroris vel nõ vt primo nõ teneat. scõs sic. r hec bona. Alij dicũt q̃ hic errauerũt partes: ibi iuder. Vel tertio distinguendo in snia: vt ibi dicit: ſ in trãſactiõe dic q̃ valet semper error ze sublato de medio p exceptionẽ vel replicationẽ vt in eo non valeat trãſactio: vt. ff. ſi qs ca. ſed r ſi. ſ. ſi. r. ff. de fideiuſ. ſi quis postq̃.

e ¶ Condictio. sine causa: vt. ff. de condi. sine cau. l. iij. r. ſ. de condi. indebi. ſi citra. r. i. cum r ſoluta.

De postulando. ¶ Quia in iudicijs de quoz initijs dixit. ſ. de eẽdo. r de in ius vo. sunt necessarij aduocati. ideo de his dicit.

ECam a prefecto egypti. ¶ Casius. Prefectus a postulatione aliquẽ prohibuit: q̃ forte falsa aliqua allegauit: vel testes subornauit: r non appellauit prohibitus: an iste ab officio aduocationis abstinere debeat queritur: r rñ. q̃ sic.

f ¶ Placitis. i. sententijs sic dicte q̃ placet iudici.

g ¶ Obtempera. vt. r. ff. de pe. l. mozis. in pñ. et ſi non pareas sententie punieris: vt. ff. e. l. i. ſ. q aduersus. p. ſumitur ff. vt ibi placuisse cũ non appellasti: vt. ſ. vtlit. pendẽ. l. ſi. r. ſ. de app. hi qui ad ciuilia. r quomodo r quãdo inder. ab eo. r. de iurisdi. om. iudi. l. i. r de sentẽtia que sine militas. ij. Sed videtur vltra annũ prohibitionem nõ porrigi: vt. ff. de pe. l. ſi. ſ. est cõtra. Sol. alind in aduocatione: aliud in ceteris operib' siue artib' que vite boim sunt necessarie. Sed certe r aduocare est necesse: vt. ſ. ti. ij. laudabile. Alij dicunt q̃ hic prefectus erat perpetuus. aliud aũt in preside annali/ vt ibi. nec hoc placet: qz hic erat annalis. vt. ff. de offi. pfec. augu. l. i. ſ. Tertij distinguũt: an velit in ppetuũ iterdicere/ q̃ põt vt hic: an ad tps q̃ põt. Sed infra annũ tñ vt ibi. ar. ſ. de iudi. aut. ad hec. Tu dic ſm Jo. q̃ sententiãdo diffinitiue pcedẽte accusatiõe de aliquo delicto põt in perpetuũ vt hic. anterloquẽdo vsq; ad tps sue admissiratiõis: vt ibi. ✣ Itẽ q̃ dicit

+ Hãc solutiones dicit bar. h veraz esse et notabiles. r facit. p ea. c. ſi. iij ca glo. i. extra de offi. lega.

+ phibit' q̃ irrogat infamiã: vt. ff. co. l. er ea. vtlracite. vt i cõdẽnãdo cũ ex ea cã q̃ irrogat infamiã: et tũc ſi pena ſit perpetua ppes tuo. phibitus vſ. q̃ infamis nõ põt postulare: vt ff. e. l. i. ſ. Ñ edicto. Si aũt fuerit tpalis fiqdẽ nõ est aucta vel minuta transacto tpe cuitat infamiã. idẽ ſi fuerit aucta. ides ſi minuta: ſed cã cognita: als nõ nisi finito tpe cõi: vt habes h. r. ff. e. l. impator. r de infamib'. l. quid ſ. ſ. pena. et de re mili. q cũ vno. ſ. ad tps. et. ff. ad l. cor. de fal. falſi. ſ. ordie. r. i. er q. cau. infa. irro. l. r ſi seuerior. Accur.

Prohibitis postulare.

b ¶ Ec ceteroz. Facere. niam r assidere pñt: vt. ff. de offic. assel. l. ij. Quid autem ſi nõ sint lris eruditi: Ñ rideo idez ſi factoz peritiã habent. vt. ſ. de iudicijs. l. pennl. non tñ inter aduocatos numerabuntur: vt. ſ. ti. i. nemini. r tit. ij. l. subem'. ſ. nec decetero. r. ff. ó va. cogni. l. i. ſ. aduocatos. Accurſius.

SI sub specie. ¶ Casius. Si aduocato. cc. aureos pro defensione tua dare causi cũ te foluturũ. pmisiſti post causam finitã penitebat te tantũ. pmisiſſe. an ſi petat. cc. obstet sibi exceptio nõ numerate pecunie q̃rit: et rñ. q̃ sic. ſi adhuc biennũ nõ currit: ante aũt r post biennũ cõpetere pot exceptio nõ numerate pecunie: in id qõ excedit: ſed post nõ vt aduocatus probet: ſed. pbabis tu cautionẽ in id qõ excedit. c. aureos er turpi causa intercessiſſe: r sic ante et post biennũ posſe liberatiõnẽ aut cautionẽ in id qõ excedit cõdicimanifestũ est. ¶ Jo. er hac. l. r ad hoc sẽmp allegatur. arg. a. ſto ſenſu lis q̃ tpis ſpacio gesto negocio cõſenſus ac fides adhibẽt. r sic est argumentũ q̃ in cyrographo post biennũ fit natura lis obligatio. pptercõſenſum. qõ est valde notandũ ſm Bal. hic.

i ¶ Si sub specie. i. occasione.

k ¶ Honozarij. i. ſalarij.

l ¶ Certum modũ. estimandũ er consuetudine fori r facũdia aduocati: et qualitate cause. non tamen vltra centũ aureos: vt. ff. de var. r extraor. cog. l. i. ſ. in honoz: arijs. r. ſ. ſi cui.

m ¶ Potuisset. puta decem.

n ¶ Quantitatem. puta viginti.

o ¶ Spacio. ſ. biennij bodie. licet olim quinquennij. vt insti. de lit. ob. ſ. multum. Accurſius.

p ¶ Competenti. Hinc respondet.

q ¶ Ñõ numerate. i. in factũ. p pecunia nõ numerata: vt. ſ. de nõ nu. pecu. l. cũ vltra. r hoc in id qõ excedit legitimũ modũ. Ar in eo qõ est infra legitimũ modũ nõ obstat exceptio etiã infra biennũ. vt ar. ſ. de dona. ſi qs argentũ. ſ. ſed in his oib'. r ſi qd folutũ est repeti põt. q̃dictio ne indebiti. r incerti vt liberet: vt. ff. de. q̃di. sine cau. l. iij. Quid aũté ſi biennũ est elapſus: Videt idẽ ac ſi nõ excessiſſet: qz nõ fecit hoc spe future numeratiõis. r ſic subaudit marime in ſupioribus ſi ſra. fed hoc est ſ. l. istã. Alij dicũt ante biennũ cõpetere exceptionẽ nõ numerate pecunie in id qõ excedit: sed post nõ vt creditor. pbet: sed. pbat debitor. er turpi causa cautionẽ intercessiſſe: vt. ſ. de cõdi. ob tur. cau. l. i. Tu dic ideo qõ nõ excedit preiudicari biẽnio/ in alio aũt r ante et post cõpetit sine causa exceptio. etiã ſm hoc quod dr in pn. glo. satis est bonũ. Accur.

r ¶ Tutus es. Si conueniaris ad premissa.

s ¶ Er hac. ſ. nunc dat aliam viam.

t ¶ Citato moze. agendo conditione sine causa.

v ¶ Condicere. i. petere ſi conueniaris vel non.

Velamento.

Ter. l. vela cmēto. 2co 2. cum hac. l. 1 tit. 4 dist. c. 1. n. 2. gl. sup ver. adnocat⁹. ppe fi. in ca. 1. vt lit. nō ꝓsit.

Parꝫ ap pellatione cōtinetur dimidiū.

Ter. l. qsqs facit ad hoc ꝓcipium. l. glo. in. C. de ne mēoie. sup v. ura ium⁹. in me dio in fi. 2 02 supplet. extra de po stu. pla.

¶ Vlamento. ¶ Casius. Si absente aduocato tuo tēpore sententie late prętertu absente fuc ad litem finitā redire volueris: an sis audiendus: queritur: 2 respon. ꝙ non.

a ¶ Velamento. i. prętertu. Accur.

b ¶ Cause. Tempore sententie.

¶ Conak. vt. j. de repu. bo. pof. l. j. nisi i aduocac̄ to fisc: vt. j. de aduo. fis. l. fi. Accur. 2. ff. de iur. fif. l. fi fiscus. 2 de hoc ff: vt lit. non conteſt. c. j.

¶ J qui. ¶ Cas⁹. Si pecu. ber. mecū ege ris: 2 cum aduocato tuo de prestanda ei medieta te bereditatis pepigeris an valeat pactus: queritur: 2 dicitur ꝙ non: sed officiū aduocationi is interdicet illi aduocato.

d ¶ Estimationi. id est fama. Accur.

e ¶ Jmmęfa. Ex hoc verbo dixit. Mo. ꝙ licet ei pacisci de minima parte litis. 2 ad hoc facit illud verbū partis. nā appellatiōe partꝫ si nulla adijciat quota dimidia cōtinet: vt. ff. de verb. sig. nomen filiaꝫ. §. portionis. 2 sic dicit hāc legē loqui cū pacisc̄itur de magna parte: qō nō placet: sim Bal. 2 Azo. 2 no. de hoc. j. mādati. l. si mitra. melius ꝙ hic. Jtē quid si cū agere tur ad hereditatē paci scatur de re eiusdē hereditatis cum cliente: Dicitur ꝙ valeat. 2 erpone certe partis scilz quote. Nā differentia videt inter rem certam 2 partem quotā: vt. j. de senē. paſ. si debitor. 2 insti. de fideicō. here. §. si quis. ꝓtera nomine palmarij. 1. vi ctorie licet ei aliquid pacisci: vt. ff. de pact. l. j. §. 2 si noie. Sed Azo. cōtra ne fiat fraus legi: 2 ꝙ hoc est. ff. māda. si remuneradi. §. fina. sed prima verio: scilicet vt possit pacisci de re hereditatis q: non mutatur. Accur.

Addimo. Contrarū no tatur. ff. de pac. sumptus. 2 hoc communiter tenetur: vt attestat Bar. hic. 2 idem in. d. l. sumptus. Et ratio q̄ non valeat huiusmodi pactū est: quia inducit aduocatum ad delictum: nam cognoscens se habitu rum partem eius quod ꝓsequitur etiam calumniose aduocabit: sic igitur facit ꝑactum de quota litis: sine de certa specie seu quantitate: eadem semper est ratio: ergo 2c.

f ¶ Bonoꝝ ariorū. i. salariorum: vt. §. eo. ti. si sub specie.

g ¶ Breuiant. ipso iure: 2 facit. j. de pcu. litē. 2 mādati. l. si cōtra liciū. et ff. de pac. l. sumptus. 2 ff. de offi. pcon. l. nec quicq̄. §. ij. 2 j. de cōdi. ob cau. da. si cum eriguam. 2 j. quod me. cau. si pcr impressionem.

¶ Vlamēto[a] absentie patroni cause[b]: rursus ad finitas cōnes/ redire qs frustra conak[c]. §ꝫ Aduocatus qui de quota litis paciscitur debet ab officio aduocationis priuari/ seu priuat⁹ declarari. 2 ſm glos. tāꝫ deprecdator. Bald. Patitur etiam aliam penam de qua in. l. si non remunerandi. §. fina. ff. manda. et idem in procuratore. vt ibi patet. 2 in. l. licet. de. pcur. ſm ſPan. de cast. hic.

Impa. Cōstā. a. Bellia. Ter. v.

¶ J qui aduocatoꝝ estimationē[d] sue immensa[e] atq; illicita cōpendia prętulisse subnomine bonoꝝ ariorū[f] ex ipsis negocijs que tuenda susceperint emolumētum sibi certe partis cū graui damno litigatoris et deprędatione poscētes fuerint inuēti: placuit vt omnes qui in hmōi sceuritate permanserint/ ab hac profession penitus arceantur[g].

¶ Nō debet esse idem aduocatus 2 iudex eiusdem cause: nec debet in contumeliam ꝓrumpere nisi expediat. nec debet studiose litem prętelare: nec debet loqui vltra ꝙ decet. et cum allegat debet stare 2 non sedere. hoc dicit ſm Bal. ¶ Nec contractum potest lite pędente injre cū cliente. sed exiguum clientis munus debēt placide accipere. Salycetus.

Jmperato. Valē. Vale. ad Olibrium prefec. prēto. Ter. vj.

¶ Quisquis vult esse causidicus[h] nō idem in eodem negocio sit aduocat⁹[k] 2 iudex: quoniam aliquam inter arbitros[l] et patronos[m] oportet esse delectū[n].

¶ Ante omnia autem vniuersi aduocati ita prędebāt patrocinia iurgantibus: vt non vltra ꝙ litium exposcit vtilitas[o] in cōtumeliam conuitiandi 2 maledicendi temerita tem prorumpāt. ¶ Agant qō causa desiderat[p]: temperēt[q] se ab iniuria. Nam si quis adeo prodax[r] fuerit/ vt nō ratione sed probris putet esse certandū/ opinionis[s] sue imminutiones[t] patiet. ¶ Nec enim cōniunctia[u] cōmodanda[x] est: vt quisq̄ negocio derelicto in aduersarij sui contumeliā aut palaz pgat: aut subdole. ¶ Deprecca nullum cum eo litigatore contractum[y] quem in ꝓpria recepit fide ineat aduocatus: nullam cōferat pactionem. ¶ Nemo exhibis quos licebit accipere vl decebit[z] aspernāter habeat[a] quod sibi sit mel gratia officij libero arbitrio obtulerit[b] litigator. Nemo exindustria[c] ꝓrabat[d] iurgiū. ¶ Apōvbem autem romanam etiā bonoratis[e] qui hoc putauerint eligendum: eosq; licet ozare[f] quousq; maluerint[g]: videlicet vt non ad turpe[h] compēdium stipendijs deformē hic arripiatur occasio: sed laudis per eā[i] augmēta quęrātur. nam si lucro pecuniaq; capiantur veluti abiecti atq; degeneres inter vilissimos numerabit⁹ tur. ¶ Quisquis igitur ex his qs agere permisimus vult esse causidicus: eam solam quā sumit tempore agēdi sibi sciat esse personā quousq⁹[k] causidicus est. Nec putet quisq⁹ bonoꝝ suo aliquid esse detractum: cum ipse necessitatez elegerit standi[l]: et ipse cōtempserit ius sedendi.

§ꝫ In aduocatis concedendis debet seruari equitas. 2 qui subtrahit aduocatum ꝓsumitur habere malam causam. hoc dicit.

Jdem. aa. 2 Gza. a. ad Olibri. prefec. vr. Ter. vij.

¶ Negocio. et eodē tpe. diuersō em tpe pōt ſm ſdam: vt. §. de assef. nemo. circa ꝑn. qō nō placet. vt in ea. l. nemo. j. fi. ff. de iur. om. iu. l. pretor.

k ¶ Aduocatus. supplet tūvt. j. vt que desunt aduocatoꝝ. partiū in. supple. l. j.

l ¶ Arbitros. i. iudices: multas em habet sigmificationes. vt not. ff. de recep. arbi. l. pe.

m ¶ Patronos. i. aduocatos. Accur.

n ¶ Delectum. i. differentiam: vt. ff. de ri. nup. palam. circa ꝑin.

o ¶ Utilitas. videt ꝙ vtilitas exposcit qsq; cōiuriati. qō Jo. admittit. vt si qs obijciat aduocato q testes falsos istruxit: vel calūniatus est.

p ¶ Desiderat. ꝙ vn⁹ alteri dedecus non decet.

q ¶ Tēperēt. i. abstineāt.

r ¶ Prodax. i. superbus.

s ¶ Opinionis. i. ipso iure erit infamis ſm quosdā. Tu vic ꝙ ei⁹ opinio grauet apōbonos et gnes. Nā qnq; cōsumit qsq; minuitur fama. vt. ff. de var. cog. l. cognitionū.

t ¶ Jmminutiones. q. d. opinio sua denigrabit.

v ¶ Cōniūctia. i. cōsen⁹.

r ¶ Commodanda. i. accommodandus.

x ¶ Contractū ineat. Ergo emere vel aks ꝑbare cū clientulo nō pōt: 2 est rō: qr oia ꝑant ꝓpter timorem iudicis. sicut infirmus ꝓpter timorē mortis: vt. ff. de var. cog. medicus. Jtē boe pendēte lite: ante vō ꝙ postlic. ff. de va. cog. l. j. §. si cui. S3 qd si ante nō cōuenit de salario: Rñ. ſm Jo. et Bal. 2 Rñ. ſm Jo. et ſPan. de cast. hic. 2 ſm Bal. 2 Rñ. ſm Jo. et Bal. 2 Rñ. ſm Jo. et ſPan. de cast. hic.

y ¶ Impa. Cōstā. a. Bellia. Ter. v. Jmpa. Cōstā. a. Bellia. Ter. v.

z ¶ Decebit. boc. ꝓpter bonoratos q̄s accipere aliqd nō li: vt. j. pri. §.

a ¶ Habeat. Unde cato. Eriguum munus dum dat tibi pauper amicus: Accipito placide: 2 plene laudare memento.

b ¶ Obtulerit. Puta vnum par caponum.

c ¶ Er industria. i. fagacitate 2 malicia.

d ¶ Prorabat. iurgium. i. prorelet litē. vt. j. de iudi. l. aperti. ſſimi. alsgrauiter punitur. vt. j. de iudi. l. properandum. §. illa proculdubio.

e ¶ Apud vbē. Bonoratis deqbus dicit. §. de offi. cīui. iudi. l. j. 2 de offi. diuer. iudi. l. ij. 2 ij. habent em dignitatem sine administratione.

f ¶ Ozare. i. aduocare.

g ¶ Ad aluerint. Sed nūquid boc est verū si tota die vult dicere: Nō. imponit ei iudex modū: vt. ff. de bis que in test. delē. l. priorime. sed bic videbatur ꝙ eis non liceret quia maxime dignitatis sint.

h ¶ Ad turpe. Nullum enim debēt recipere salarium isti: vt. j. subijcit. nam si lucro 2c.

i ¶ Per eam. f. aduocationem.

k ¶ Quousq;. quod intelligitur in tota causa: nisi fiat iudex in admissione ꝓcessus. vt. ff. de iur. om. iu. pretor.

l ¶ Stādi. stare. ꝓprium est aduocatoꝝ. sed. 2 iudicū: vt. h. 2 in auk. vt ab illustrib⁹. §. j. col. v. 2. s. de offi. cīui. iudi. l. j. 2 de offi. diuer. iudi. l. fi. Jtē illustrib⁹. §. j. col. v. 2. s. de offi. cīui. iudi. l. j. 2 de offi. diuer. iudi. l. fi.

Aduocat⁹ stat: iudex sedere dz.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

DRouidēdum. ¶ Casus. Si tecum habuero causam: & meliores aduocatos propter potentiam meam habuero. inder proinde bit vt equa distributio fiat aduocatorum. si autē aduocatus a iudice monitus patrocinū tibi prestare noluerit: nō solum interdicitur sibi forum: sed agendi copia: & si apparuerit me tibi copiam parem defen sionis subtraxisse: videbor: litem iniquā fouisse: et auctoritatē iudiciarii eluisse: & ob hoc puniar.

DRouidendū est nec hi quos in foro aut meritum [a] nobilissimos [b] fecerit aut vetustas: in vna parte consistant. aliam autē a rudibus [c] atq; tironibus necesse est sustineri: atq; ideo si in vno auditorio [d] duo tantum precetteris fuerint: vel plures quorum fama sit hilarior: in iudicātis officio sit: vt par causidicorum distributio fiat: et crequctur partibus auxilium singulorum: et equa diuisio procedat. ¶ Si qs vero monitus a iudice ea excusatiōe quē [e] nequeat cōprobari cuicūq; [f] parti patrocinū denegauerit: careat foro [g]. sciat etiam nunq [h] sibi ad agendum copiam posse restitui.

Diuisio.

a ¶ Meritum. i. q bene sciūt & q bñ studuerūt.

b ¶ Nobilissimos. i. disertissimos iudices: propter etiam hic notare q scientia nobilitat si prior prie accipis nobilissimos sicut et vetustas: vt hic subiicit: & 3. de epi. & cleri. parabolam: vbi dicit q; qui prō cōsuetudine &c. & 7. de indi. l. pen. ff. de iur. immuni. l. semper. Dic & fm. l. istā fiebat par distributio aduocatorum: quia salaria percipiebant de publico. bodie contra seruat.

Additio. Dic q; hodie aduocati non percipiant salaria et publico tamen salaria que percipiunt a clientulis successūt loco salariorum publicorū. ar. l. fori. ff. titu. i. ideo est bodie idē quod olim quantū ad casum. buī. l. Item q; eadē est ratio bodie q olim. ergo &c. Vta vult Bar. hic.

c ¶ Rudib'. i. nouis ad uocatis q nō bene sciūt.

d ¶ In auditorio. Id est curia.

e ¶ Que. f. excusatio.

f ¶ Cuicūq; f. siue reo cū aduocabat actores: siue actori cū aduocabat reū.

g ¶ Foro. ipso iure.

h ¶ Nunq; i. nullo tpe: et nullo loco: si aūt instam hz causam excusaf: vt. ff. de excu. tut. l. bñ aīaduerf.

i ¶ Plurimis. Scilz aduocatis.

Terr'. f. si ēs. hec ibi ba sequētia pōnūtur in. c. obstitutus. f. circa fi. extra de testi.

Imperato. Leo & Anto. aa. Mi costr. prefec. preto. Lex. viij.

Emo [m] vel in foro magnifudinis [n] tuc: vel in prouincialis iudicio: vel apud quēquam iudicem accedat ad togatorum consortium: nisi sacrosanctis catholice religiōis fuerit imbutus mysteriis. ¶ Sinautem aliquid quoquo modo: vel quadam machinatione factum vel attemptatum fuerit: officium quidem sublimitatis [o] tue centum librarum auri iacturam pro condemnatione sustineat. Idem vero quicūq; ausus fuerit cōtra prouidum nostre serenitatis decretum officiū aduocationis per surreptionem arripere: et prohibitum patrocinium prestiterit: aduocationis

k ¶ Paris. i. aduocati qui sit par aduocato quem habet iste qui est de bonis aduocatis de terra.

l ¶ Foueri. Presumit eū & cū sed er tali presumptione non dānatur.

Emo. ¶ Casus. Nullus nisi catholicus admittat aduocatus: alioquin officialis prefecti pretorio in. c. libris auri puniat. aduocatus si patrocinium vetitū alicui fuerit impartitus: in perpetuus relegabitur: defenso: autē ciuitatis qui hoc passus fuerit: in dimidia parte bonorū mulctabitur: & per quinquennium relegabitur. ¶ Et ter. ibi: finauitē. nota q; ille qui admittit non admittendū ad officiū debet puniri fm. Bal. Cetera plana sunt vsq; ad ti. de aduo. fisci.

m ¶ Memo. loquitur prefecto pretorio.

n ¶ Magnitudinis. o prefec. preto.

o ¶ Sublimitatis. o prefec. preto.

p ¶ Stilum. i. sententiā damnationis bonorū: vt subiicit. & est de verbo ad verbum bec ler. 3. de epi. audien. l. nemo.

¶ De aduocatis diuersorum iudiciorum. ¶ Dicit. 3. de postulādo: nunc de personis postulantibus.

q Si patronum. Prauaricatum. i. er altera parte animo & er altera parte corpore cōsistēs: vt. ff. de puari. l. j. ff. de bis q no. infa. athletas. §. pe. & 7. ff. ad turpil. l. j. in pn. Itē si renūciet consilio sue partis: vt. ff. de re mi. oēs. §. exploratores.

Prauaricatio delicti dicitur duob' modis. s. publicū cum qs accusat aliquē: aliud puatū mōrib' inductū vt i aduocato: vt. ff. de pua. l. i. & ij.

r ¶ Impleueris. i. prauaricatū probaueris in publico vel puato iudicio.

s ¶ Commissi. i. pcti: fiet cū infamis: vt. ff. de bis q not. infa. l. athletas. §. pe. & ertraordinarie punitur: vt. ff. de prauari. l. j. in fine. & l. ij.

t ¶ Denuo. i. iterum.

v ¶ Sucref. Apud cūdē iudicē. vt. ff. de mino. in cause. ij. §. fin. & ipso iure nō valente sua prima vt hic. & fic est. 3. ff. de mino. l. minor. ij. §. j. vbi dic da ri restitutionē. Sol. quidam dicunt & hic dari restitutionē. non aūt ipso iure vt ibi. et arg. ff. de re iudi. l. diuus. & 7. ff. et fal. instru. per totū ti. + Alij dicūt q; hic alleganit. p aduersa parte/ ibi nō: licet pro sua parte dicēda non direxit. vel dicit nō dicēda. Tu distingue vt si est pecunia corrupt'/ tunc ipso iure vt hic. & 7. de pena indi. cōstitit. Si nō pecunia sed precib': tunc per restitutionē: vt ibi. et. ff. ad trebell. seruo iniuito. §. cuz pretor. si tamen & callidit as aduersarij interuenit: vt. ff. de iudi. si pretor. §. marcellus. Sed opponitur ad hoc q; detur de dolo: vt. ff. de dolo. & eleganter. §. si dolo malo. pcurator. sed illud intellige ad cetera damna & expensas nō ad id quod in principali petitione continef.

+ Hec pña solu. cōtet tenef vt testaf ff Bar. Ad ff aūt vt sententia fit ipso iure nulla ppter corruptiones aduocati tria requiruntur. ff. q; dol' aduersarij cōrupēris interceserit. fm q; aduocat' falsas allegatiōes corrupt' fecerit. tertiū q; ista fuerit lata ꝓra absentē. ita lodē. ff. marcellus. ait si nē hui' glo. allegatus.

u ¶ Si non docueris. i. nō probaueris. et est ar. ꝑ Jo. q; ipso q; quis non probat calumniari videtur + et de calūnia est puniēdus. vt in aūt. de san. epis. ff. si quis aūt electus. 7. ff. de testi. l. iij. §. idē dimus. Sed arg. 3. ff. ad turpi. l. j. §. j. 7. l. mu

+ Loco. c. q nō phat. q. q. iij.

lier. 7. ff. de calū. l. qui nō probasse. 7. l. ij. 7 ad. l. iul. de adul. l. quāuis. ij. sed illa in specialibus casibus. Additio. Vide pulchra glo. que est in verbo ex vtraq; in. l. athletas. §. calūniator. ff. de bis qui no. infa.

y ¶ Notaberis. q; patieris eādem penam quā aduocatus passus esset si probasses eum prauaricatum.

z Qui necessario. Id est ex necessitate veluti magistratus qui stāt ad fiscum cuiuscunq; municipij.

a ¶ Patrie. genitiui casus: & regitur a dictione municipio.

b ¶ Functiones. i. qui funguntur aliquo munere prestādo sue patrie.

c ¶ Aggregatos. i. electos vel associatos.

d ¶ Euagari. i. ad diuersa officia assumi. Accur. vel dic. Ad militiam vel solicitudinem aliquam. vt. ff. de decur. l. curiales vltra. 7. l. quidā. & l. qui derelicta. lib. x.

e ¶ Officijs. Nec duo permittit.

f ¶ Munera. i. munera que imponuntur decurionibus.

g ¶ Permittat. nisi in casib': vt. ff. de postulā. l. pe. & viti. q; sunt contra.

Ne quis.

a Q Eqs. Illigatus. sec' si curialis eēt q; tunc cūcta munera ci uitatis per eum cōplen tur: vt. j. de decu. l. curia les ommium. lib. x.

b ¶ Vt ambictib'. sec' ꝙ volēs admittit. Sz ff. de pac. l. si qs in scribēdo. So. B ito q; fieret in iuria toti suo ordini. ac. ¶ Ingressus. S. f. c. petitionem. in fi. solu. vt ibi.

d H Qui. Aduocati. vel assessores: vt ff. de assef. l. velut.

e ¶ Castrēse. B forte non erit hodie cuz aduocati nō habeāt salariū de pu blico: misi sit aduocatus pauper: sz i iudicib' cōi bus cōitas bononie pōt bre locuz: q; ipsi pcipiūt de publico: et sic erit ēt castrēse: sec' si aliūde fo te a cliētuli. Sed certe cum istud sit subrogatū loco publici salarij vide tur idē q; olim q' sit ēt castrensis. ar. ff. de assef. l. velut. vbi nō percipit er publico: vt. j. c. cū aduocatio. ad fi. et facit. ff. de epis. z cle. l. sacrosancta.

f ¶ Vēdicare. idē in silen tiarijs: vt. j. de fil. l. fi. li. xij. z facit. j. fami. berci. fi filius. z de inof. test. l. fi.

Q Uicqd. Nec non legitur.

g ¶ Vbicarie. sez aduocati pfecti vbis.

b S Ancimus. Inspe ctio. vt ifpiciāt q̄li ter opera publica fiant.

i ¶ Perequatio. vt eres quant boies in collecta fm facultates suas.

k ¶ Instructio. vt instruāt rusticos ad opera.

l ¶ Discussio. vt discutiāt quanta pecunia sit necessaria. Azo. Sed ff. de discul. l. fi. li. x. sz hic de aduocat' spectabilū iudicum: ibi clarissimorum. vel ibi in subsidium quia alius non inuenies batur idoneus.

m ¶ Ratiocinium. vt cōputent cū his qui admi nistrant.

n ¶ Arbitrium. s. iudicā dixit delegationē quod mādat inuito: vt ff. et. ff. de mu. et bono. l. fi. §. iu dicandi. z de vaca. mu. l. ptor. §. q autē nō bz. sec' in arbitro comp: omissa rio: vt. ff. de ar. l. iij. §. j.

Ter. ibi: in eodē. cōcor. glo. sup vb. remittēte. i c. pastoral. de of. dele.

o H Isdē. Togam. i. togatos.

p ¶ Toga. i. togatus.

q ¶ Um aduocatio. vt. j. c. ul. iuben'.

r ¶ Inuendo. vt. j. ti. j. iubemus.

s ¶ Alcohortis. z cohors erat villium officialiū in de cohortales.

t ¶ Consortio. q; cōsortes eorum non erit: aduoca

¶ Aduocati nō possunt esse collectores collectarum: neq; volentes neq; nolentes. hoc dicit fm Bar.

Impera. Archa. et Hono. aa. ad africanum. p. p. Ter. iij.

N Eqs ex corpore togatorum inue curialibꝫ nexibus illigatus' prouinciales suscipiat functiones sez vt ambientibus' claudatur ingressus' : et inuitis necessitas auferatur.

¶ Quod aduocati querūt er aduocatione vel eius occasione: quasi castrense peculium reputatur. b. d. Bal.

Impera. Honorio. et Archa. aa. Eustachio. p. p. Ter. iiij.

H Qui tui culminis z vniuersor iudiciorum aduocati quicqd ex hmōi. pfessiōe vel ipsi occasiōe cōsecuti sunt id etiā post pitis obitū precipuū veluti peculiū castrēse ad exēplum militū. ppio dominio valeant vendicare.

¶ Priuilegia quibusdam cōcessa pūt ad alios per principem siue superiorē generalibus verbis transferri. b. d. Bal.

Imperatores Theo. z Val. aa. Cyro. pfecto. preto. Ter. v.

Q Uicquid animi largitate z munificētia principali pre stitimus togatis per orientē eminentissime pfecture: reuerētia studiorū id sibi presenti sanctione prestitum esse cognoscant patroni causarum illustris vbicarie pfecture.

¶ Aduocatis nullū munus personale debet iungi nisi necessitas consuleāt arbitrandi z iudicandi. b. d. Bal.

Idem. aa. ad Florentinum pfec. pcto. Ter. vj.

S Ancim' vt aduocatis qui apud tuam magnificentiā causas acturi sunt a nullo iudice: nec ab ipsa eminentissima pfectura solicitudo vlla penit' iniūgat. sed nec aduocatis puinciar vel spectabiliū iudicū quisq' estimet aliquid iniūgendū. ¶ Nulla igit togat' inspectio' : nulla perequatio' ingerat: nulla operis instructio' : nulla discussio' : nulla ratiocinii' imponat: nullum denigs aliud eis mandet: preter arbitrium' in codē dūtaxat loco vbi aduocationis exercetur officius. quinquaginta librarū auri pena officio feriendo: qui legis tio' regulas tenerare temptauerit.

¶ Concordat cum. l. quicquid. §. eo. hoc dicit Baldus.

Idem. aa. Talasio. pfec. pre to. per illiricum. Ter. vij.

H Isdem priuilegijs: bisdēq; immunitatibus potiri togam' illustrissime per illiricū pfecture: quibus fruitur toga' per orientem pretoriane sedis excelse decernimus.

¶ Officiū aduocati fisci liberat de cōditione curiali. Et q; ex eo officio queritur quasi castrēse peculium est: nec patribus nec auis acquiritur. b. d. Bal.

Idē. aa. Cyro. p. p. Ter. viij.

Q Um aduocatio' pretoriana. cl. numero togat' minime vel minuēdo' vel augēdo concludat. Jubem' cos q; ex his ad fisci pionatus' puenerint a cohortis' vel alter' viliorib' ordinis nexibꝫ cū liberis qnqz gentis liberos custodiri. post' tale officiū depositū annūq; cōpletum aduocatorū cōsortio' absceder cū comitiua consistoriana: oēq; gō to gatis fori celsitudinis tue q̄libet casu: q̄libet acquirat titulo: vt castrense sibi nec vendicare. nec patribus vel auis paternis carū rerum cōmodum acquirere: legis istius auctoritate decernimus'. his etiā oibus ad vbicarie pfecture aduocationē trahendis.

¶ Si aduocatus ad vnū officium assumitur: co finito potest ad aduocationis officium remeare. b. d. Bal.

Idem. aa. Apollonio pfecto pretorio. Ter. ix.

S I quis de togatis fori celsitudinis tue vel illiriciane seu vbicarie pfecture: siue de his qui in puincialibus iudicijs causarum patrocinium profiten tur: electione tue sedis regende: prouincie munus potestatēq; susceperit: post peractas integre ac sine vlla opinionis labe administrationem ad illud officiū vnde abstract' est' / z vbi sibi vite subsidia comparabat: remeandi habeat facultatē. nec causas ozare denuo quadam prohibeatur inuidia.

¶ Quando in officio cui vnus consuenit praesse plures eliguntur: quilibet illorum illis priuilegijs vtitur quibus ille solus vtebat. hoc dicit Baldus.

Impato. Val. z Marcel. aa. Marcripaladie. Ter. x.

B Inos' qui priores fori tue sedis inueniuntur ad patrocinatum fisci singulis quibusq; annis accedere/paribus dignitatis et priuilegiorum insignibus ambiēdos' esse precipimus: quibus ante hac vtebatur is qui solus fisci creabatur patronus.

¶ Sub colore assidendi prohibitus in consilium nō debet assumi. Item nullus in aduocatorum collegio assumatur nisi prius probatum fuerit eum non esse cobartali conditione astrictum: z doctoris iuramento fuerit approbatus: filijs aduocatorū his qui sunt vltra numerum in surrogatione proponendis. b. d. Bar.

Imperator Leo. a. Jouiano. Ter. xj.

D Emini licere sancimus aliquē sub assidēdi' colore statutis. cl. aduocatis quos sibi eminentissima pfectura in consilium' assumpserit aggregare. ¶ Nō aliter vero consortio aduocatorū tue sedis aliquis associetur: nisi prius in examine viri clarissimi rectoris prouincie ex qua oriundus est presentibus cohortalibus' gesta cōficiat: quibus aperte pateat cohortali statu: ac fortune eundem minime subiacere: si preses vir clarissimus rectoris prouincie fuerit in eius examine. ¶ Si vero abfuerit apud defensorem sui opidi gesta cōficiat: iuris' peritos' etiam doctores eorum' iubemus iuratos sub gestor' testificatione depromere: cum esse qui post hac subrogari voluerit peritia iuris instructum. Filios autem togatorū excellentie tue: qui vel nunc causas agūt: vel futuris temporibus actitauerint: ceteris' supernumerarijs anteferri. Illud ita insuper decernimus: vt tus tamen erit et comes consistorij.

v ¶ Decernimus. fic. z. §. co. l. fori.

x S I qs. Abstractus est. Ho. post depositū honoꝛe iterū posse fieri aduocatum: et facit ff. de assef. licet.

y B Inos. Non legit in scholis. Sz pone casuz quia olim erat curia prefecti pretoris eligebatur vnus ad prestādum pro fisco patrocinium: hodie duo eliguntur: dicit impator illos duos habere idem priuilegium quod olim habebat ille vnus.

z Limbiēdos. id est fulciendos honoꝛe.

a Q Emini. Assidendi. sez simulando q; sit assessor: cum nō sit sed aduocatus.

b ¶ Consilium. clientulorum. Accur.

c ¶ Cohortalib'. Hi erāt vllis conditionis. S. co. l. cum aduocatio. z facit j. eo. iubemus. §. post las psum.

d ¶ Jurisperitos. Hota de scrutinio.

e ¶ Eorum. aduocator.

f ¶ Post hac. id est post hanc legem. Accur.

g ¶ Ceteris. Nota vt z. j. titu. j. l. iubemus. §. et filios. z. j. eo. l. petitiones. §. filijs.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a Ancim⁹. nō legit.
b ¶ Quotānis. Jd est singulis annis.
c ¶ Consortio. Erant cīm plures.
d Petitionem. Sic ista legit. Et not. q̄ hec lex loquit in ad uocatis alexandrie: sed supior lex: nemini. in ad uocatis prefecti p̄torio.
e ¶ Inscribi. Jn foro alexandrie. Accur.
f ¶ Filijs. vt. ſ. co. l. nemi ni. ſ. filios. Accur.
g ¶ Decorari. Ho. q̄ ex cōsul dignitatem habet ex consulis. Accur.
h ¶ Et. ſ. aducato fisci. durante biēnio vſq̄ ad q̄s tēpus durat ei⁹ offi ciū: vt. ſ. l. pri. ſ. ſ. c. l. ſ. egredientem. Accur.
i ¶ Et vr̄oribus. et facit j. ti. j. l. iubem⁹. ſ. ad hec.
k ¶ Defuncti. aducati fisci. Accur.
l ¶ Speraturis. preter salarium eius anni: vt. ſ. c. post duos. ſ. his quoq̄. que est contra. Accur.
m ¶ Jnutilis. Ergo arg. a ſcio ſenſu ſumpto ſi ve lint ſuſcipere functiōes p̄ſit. et ſic ar. eſt. ſ. ſ. c. ne qs. So. ibi durante offō aducatiōis. hic nō. ac.
n Aducati. Dicūmunt. i. dicūt ea propter que dirimūntur. nam ipſi non dirimunt ſed iudex. Accur.
o ¶ Facta. i. fines. accur.
p ¶ Lapſa. vt quia. ꝓpter omiſſas aliquas allegationes iuris quis ſniam reportauerat contraria: ꝛ poſtmodū reſtauratur per aducati induſtriaꝫ eius cauſa. Accur.
q ¶ Fatigata. vt q̄. fuit multo tpe cā protracta.
r ¶ Aducatos. et meritō militāt nāq̄ ꝛc. Accs.
s ¶ Militant. ſic ꝛ quilibet in ſuo officio: vt. j. in gbus cau. mulı. l. j. Jtē ꝛ illud militat in filiuſ⁹ catulus. Accur.
t ¶ Spem. vt acgrant q̄s non habent. Accur.
v ¶ Etiam. vt nō perdāt quod habent. Accur.
x ¶ Poſteros. ne infamē tur vel ne in ſeruitutem deducantur. et facit. j. ti. j. l. laudabile.
y Poſt duos. Nō legitur. Accur.
z ¶ Adunūtur. vt. ſ. co l. binos. Accur.
a ¶ Seragitaquattuor. q̄ erāt in preſenti. ſ. foro tui pfecti: q̄ ſūt aly⁹ me liores q̄ ter oēs erāt. cl. vt. ſ. c. l. nemim. Accur.
b ¶ Stadū. ſ. aduocādi.
c ¶ Totus anni. Jſtud puto p̄uilegiū aduoca tozū. vnde aliud dico in fortuito caſu cōtingente in p̄ſona ſcriptoris qui

Aducati ſalariū ad heredem trāſmittit.

cetiā his qui vltra. cl. aduocatos eminentiſſime tue ſedis reperiūtur: liceat ct apud virum ſpectabilem p̄cōſulem vel p̄fectum auguſtalem vel comitem orientis: apud viros etiaꝫ ſpectabiles vicarios ꝛ apud rectores p̄uincia rum negocia peroꝛare.

☞ Officium aduocati fiſci olim durabat anno: nunc durat biennio. Bal.

l Idē. aa. Euſc. p̄fec. illiri. Ł. xij.

d Ancimus patronū fiſci iu dicio celſitudinis tue non iam quotannis ſed biennio p̄o veteri conſuetudine finem officij ſui ſortiri: ſaluis eidē conſortio: p̄uilegijs oibus (q̄ a retro p̄in cipibus meruit) mancntibus.

☞ Nota coꝛ q̄ ſunt de collegio debent ſcribi in matricula: ꝛ oꝛ ſcribi tp̄s in quo recipiunt in ipſa matricula: q̄ probat eos eē de collegio. Et ſi aduocat⁹ deceditēs grū ſalariū q̄s a fiſco recepit ad heredem tranſmittit ſcs illius anni. b. d. Bal.

l Mperatores Leo ꝛ Antonius aa. Alexan. duci egypti limitis. p̄fec. p̄eto. vr. Lex. xiij.

Petitione virozū diſertiſſimozū aduocatozum alexandrine ſplēdidiſſime ciuitatis quam de foꝛo ſui matricula ꝛ fiſci p̄ono obtulerunt merito admit tētes: hac ſanctione decernim⁹. l. ſtatutos haberi. coꝛūq̄s noia p̄o tpe matricule cōſtitēde inſcribi: ꝛ cos aduocatiōis officiū in iudi cio tā viri ſpectabilis p̄fecti au guſtalis/ q̄m viri ſpectabilis ducis egyptiaci limitis petentib⁹ adhi bere. ceteros vo vltra memoratū numerū ſtitutos apud alios iu dices ciuſdē alexādrine ciuitatis peroꝛare. Filijs ſcs ſtatutoꝛ i lo co deficientiū ſup numerarijs ac ꝛeponēdis. ¶ Egredientē aūt poſt biēniū fiſci patronū cōtēplatione labo⁹ exconſularis modcratoꝛis puincie dignitate decoꝛant⁹: licē tia facultateq̄ ei⁹ non deneḡāda cū vſus exegerit: tam p ſe q̄m p filijs parētibus ꝛ vxoꝛib⁹: necnō ctiaꝫ perſonis ex trāſuerſo latere vſq̄ ad quartū gradū cōſtitutis patrociniū ſuuꝫ adhibere. ¶ Oñ aūt fiſci patronū moꝛi cōtigerit: gradu cū ſequentē ſine villa dila tiōe in loco eius ſubꝛogari. here dibus defuncti⁹ nihil exinde ſibi commodi acquiri poſſe ſperatu ris⁹: cunctis p̄uilegijs q̄ hacte nus habuiſſe noſcuntur: necnon biꝫ que ſuggeſtio tue magnitudi nis cōtinet etiam in poſterū inta ctis inuiolatiſq̄ ſeruādis quate nus hinōi delato eis liberalitate noſtre ſerenitat⁹ honoꝛe/ poſſint i ocio et trāquillitate reliquū vite ſue tēpus peragere. nulla eis inui tis⁹ ingerenda ſolicitudine.

☞ Aduocati militibus equiparātur: quia per eos tanḡ per milites vita ꝛ pa trimonia hominum defenduntur. Bal. Vel ſic. Aduocati dicuntur militare: et ita ſunt neceſſarij reipublice ſicut alij mi lites armoꝛum. Saly.

l Idem. aa. Calligrato p̄fec. p̄eto. illiri. Lex. xiiij.

Aduocati q̄ dirimunt⁹ am bigua fctā cauſarū: ſuq̄s defenſiōis viribus ſepe publicis in reb⁹ ac p̄iuatis lapſa⁹ crigūt: fatigata⁹ reparant: non minus p̄uident humano generi q̄m ſi pre lijs atq̄ vulneribus patriam pa rentesq̄ ſaluarent. ¶ Nec cīm ſo los noſtro imperio militare credi mus illos qui gladijs clipeis ꝛ to racibus nitūtur: ſed etiā aduoca tos⁷. militāt⁸ nāq̄ cauſarum pa troni q̄ glorioſe vocis confiſi mu nimine laboꝛātius ſpem⁹ vitam⁹ et poſteros⁹ defendunt.

☞ Aduocatus trāſmittit ad heredem ſalarium totius anni in quo moꝛitur. hoc dicit ꝛ no. Salycetus.

l Mpator Leo. a. Diaſcoro p̄fec. p̄eto. Lex. xv.

Poſt duos⁷ fiſci patronos qui ex anteriozib⁹ cōſtitu tionib⁹ biſdē bñficijs muniūtur⁸ ſeragintaquattuor⁹ togatos qui in p̄ſenti ſunt a p̄imo vſq̄ ad ſe xageſimūquartum imperialib⁹ beneficijs perfrui cenſem⁹: q̄bus fiſci patroni liberiq̄ coꝛū bono rati ſunt. ¶ Dis q̄s illud adijcien dū eſſe ſtatuim⁹: vt ſi qs patron⁹ fiſci adeptus gradū⁰ fatalē diem obierit: vniuerſa toti⁹ anni⁷ ſola tia ex q̄ hoc idē officiū pagere ce perit ad heredes ſeu ſucceſſoꝛes ſuos ſiue liberi ſiue extranei fue rit trāſmittēdi tam ex teſtō q̄m ab inteſtato liberā habeat facultatē.

l Mperatores Leo iunioꝛ ꝛ Ze no. aa. Juſti. Lex. xvj.

Ad ſimilitudinē ſeragintaquattuoꝛ aduocatozū foꝛi amplifſime p̄etoꝛiane p̄fecture⁶. xv. tantū ex foꝛo tue magnitudinis que in p̄ſenti gradus p̄imos obtinent poſt fiſci videlicet patronū biſdem p̄uilegijs noſtre manſuetudinis beneficio perfruantur: q̄bus fiſci patroni liberiq̄ coꝛum muniuntur.

l Idem. aa. Paulo p̄fec. p̄eto. illirici. Lex. xvij.

Jubemus aduocationē foꝛi tui culminis⁷. cl. ſicut antea cōſtitutū fuerat) aduocatis cōcludi: eūdēq̄ numerū quotiēs vel. p̄eſſionis finē⁸: vel moꝛte: vel quo cūq̄ caſu fuerit imminut⁹: electiōe magnifice tue ſedis impleri: ita vt in p̄ſenti quidē et hinc vſq̄ ad biennīū⁹ ad⁰ plenioꝛē ſup⁰ta diffinitā numeri ſubꝛogādi ſine villa cohortalis aut cuiuslibet deteꝛioris ꝺditionis cōne ſuccedāt: ſalua videlꝫ aduerſus eos apparitoꝛib⁹ (ſi qua cōpetit) actiōe. quā certū eſt poſtāp fiſci p̄ionatus officio ipſeto exegerint cuaneſcere. poſt lapſus⁹ vo biēnij foꝛo tue magnifice ptātis iſceri poſtulātes⁹: nō aliter niſi ſub geſtoꝛ p̄fectiōe minime eos cohoꝛtali ꝺditōi ſubiacere patefactū fuerit admittāt. ¶ Cūcta ſane p̄uilegia q̄ ma gnifice p̄oūētēp̄ fecture aduocat⁷ ex diuūis retro p̄ncipū ſeu icly te recoꝛdatiōis Leonis: vl⁷ nr̄is ſanctiōib⁹ idulta ſunt: tue q̄s glioſiſſime ſedis cauſidicis abſq̄ vlla diſcre tiōe cōpeteꝛe: per banc in eternū legē valituꝛā ſancim⁹.

locauit opas ſuas et eſt ad hoc. ff. de var. cog. l. j. ſ. pe. ꝛ de offi. aſſeſſ. l. die defūcto. ꝛ. ff. loca. ſi ad des. ſ. fi. Jtē dicunt q̄dā ſec⁷ eſſe in legato annuo alicui relicto q̄m h dicat in ſalario p̄ſtādo alicui aduocato ſingulis ānis: vt. ff. de an. leg. ſi ſingu los annos. Sz certe im mo idem eſt in legato: vt ff. de an. lega. l. in ſingu los ānos. Jſtec obſtat cō tra. quod ſignat huic le gi. ſ. co. petitionem. ſ. fi. vt ibi diri. Jtem facit. ff. de ſtip. ſer. ſi ſeruus. ū. ſ. cum ſeruus. Accur.

d Ad ſimilitudinē. Nec hec legitur. Et nota q̄ de alio p̄fecto loq̄t hec lex q̄m ſupe rioꝛ. nā p̄tes erāt p̄fecti.

e ¶ Prefecture. vt. ſ. l. p̄ri. Accur.

Jubemus. Non legitur. Accur.

f ¶ Culminis. Jſta lex oꝛigitur p̄fecto p̄etorio per illiricum.

g ¶ Fine. quia ibi biēnio iam ſteterat.

h ¶ Biennium. quaſi dicat vltra non duret.

i ¶ Ad plenioꝛem. ſcz numerum.

k ¶ Diffiniti. quaſi dicer⁷ ret ſcilicet quam. ſ. diffi nitum. Accur.

l ¶ Apparitoꝛib⁹. alꝫ ap paritionibus ſcilicet pri me curie vndeiſti erant cohortales.

m ¶ Si qua competit. q̄ interim non currit accu ſationi tempus.

n ¶ Poſt lapſus. facit. ſ. eo. nemini. ſ. non aliter.

o ¶ Poſtulātes. i. petentes itē eſſe aduocatos.

De aduocatis

Rubrice iste' a precedenti ponit differe tiam.

¶ De aduocatis diuersoꝝ iudicum. ¶ Superiori titulo dixit de illis aduocatis q adhuc sunt in officio aduocatiõis: sed hic loquitur de illis qui iã depositi sunt officiũ illud: vt ptz. ſ. c. li. et l. in domꝰ. ſ. ad hec. t. ſ. filios. t. ſ. vt autẽ. t. l. petitiones. et. l. laudabile. vñ nullus est superfluus vt quidã dicunt. Trẽ supersio: de postulatione cõplerus est tã cos q. p ſcẽ cos qui. p alijs postulare possunt. Aut in illis duob' cõplectit tñ eos qui pro alijs. Vel titulo superiori loquit de illis q scripti erãt in matricula t salaria ꝰ publico capiebãt. h de alijs. Vel aliter. ſ. de illis aduocatis q necesse habebãt postulare in certꝭ iudicijs vt in certis locis: puta in illa ciuitate vel i illa. ꝓuincia. hic de illis qui necesse habebãt postulare coã certis iudicibus in q̃cũq; essent. ꝓuincia: ciuitate: vel loco.

a ¶ Vbem. Nõ legit.

b ¶ Primatẽ. Erat enim quidã aduocatus qui precerat alijs: et erat ancianus supra alios.

c ¶ Et solatia. i. salariũ. nã solatiũ est eis habere salarium. Accur.

d ¶ Consequi. facit. ſ. eo. l. petitiones. circa ꝓzin.

e ¶ Aduocatorum. qui sunt sub primate.

f ¶ Consortiũ. sic t. ſ. de sa. san. ecc. l. nõ plures.

g ¶ Officii. prediciti primates siue anciani q poterant quiescere.

h ¶ Pro ingali. Sic et ſ. eo. petitiões. ſ. ad hec. t ſ. ti. j. petitionẽ. ſ. Inia.

i ¶ Eorum. primatũ seꝝ post depositũ officium.

k ¶ Maiestatorum. i. militum quos recipere non tenentur: vt hic.

l ¶ Sitis. ¶ Hec vera sunt si tantũ vnam domũ habent: ꝯ a ꝯrario si plures domos habent non habent istud priuilegium.

m ¶ Modũ. i. equitatẽ.

n ¶ Notitia. i. petitio eorũ nobis porrecta super h. petebãt eos nõ tenere iad ſportulas: vel tenere iad puas i causis suis.

o ¶ Per statuta. ſ. quinquennij: vt in ꝓoemio. ff. ſ. sed q̃ solitum.

p ¶ Et filios. t hic. ſ. ti. j. l. nemini. ſ. filios.

Doctorũ filij in quo sunt priuilegiati.

q ¶ Sumptibus. not. ar. q̃ filij doctorũ nõ debẽt aliqd dare ꝓ sumptib' cum legũt ordinarie vel extraordinarie vl erãmanentur: et q̃ alijs etiam eque bonis preferãtur.

r ¶ Exhibitionis. in iudicio faciende. Accur.

¶ De aduocatis diuersoꝝ iudicum. Titulus. viii.

¶ Aduocati comitis rerum priuatarum principis t procõsulis Alchaie post depositum officium clarissimi efficiũtur. hoc dicit Salycetus.

Impa. Anastasius. a. Eusebio magistro officiorum. Lex. j.

Suggestionẽ viri illustris comitis rerum priuatarum t procõsulis asie duximus admittẽdam: per quã nostre serenitatis auribꝰ intimauit: fori sui aduocatos communi petitiõe magnopere postulasse: vt postq̃ aduocationis depositum officium dignitate quadam nostra liberalitate potiant. ¶ Iubemus itaq; post depositum (vt dictũ est) prefatũ officium: vnũquẽq; eoꝝ qui in presenti sunt: vel postea matriculis eorum pro tempore fuerit inserti clarissimi ordinis comitis perfrui dignitate: quatenus t tẽpore quietis fructum preteritorum laborum consequantur: p quo fide atq; industria erga clientes suos comprobata: priuate conditionis hominum multitudine segregati: clarissimis merito connumerẽtur.

¶ Aduocati prefecti in aduocatos fisci assumpti cohortali conditione liberãtur: tam ipsi q̃ eorum liberi et eorum patrimonium. b. d. Saly.

Idem. a. Thome. prefe. preto. per illiricum. Lex. ij.

Aduocatos ãplissime tue sedis qui pro tempore ad fisci patroni gradum et officium prouehuntur: vna cum libertis ãnatis vel postea procreandis: ab oi coercitalis scu cuiuslibet decretorius cõditionis vinculo immunes ac liberos cuꝝ primonio suo conseruari decernimꝰ: cũ constet hoc ãpudẽtã aduocatis amplissime pretoriane per oriẽtẽ q̃ magnifice vbicarie pfecture sacris cõstitutionibus esse indultum et non dubium sit non tantum eas: sed etiam sublimissime tue sedis germanas esse potestates.

Idẽ. a. Cõstãtino. p. p. Lex. iij.

Iubemus[a] p tpe primatez aduocatorum fori viri illustris comitis orientis per biẽniũ fisci patroni fungi officio: t solatia[b] sibi cõi cõsensu deputata per idẽ biẽniũ cõsequi[c]. hoc q̃z transacto pfessionẽ aduocationis deponere cõsortio videlz cozũdem aduocatorũ ad. xl. tantũ viros redigendo: ita vt si q superfluus fuit iã cidẽ consortio sociati: de aduocatiõis officio minime reꝛiciant: nemine eis alio adjiciẽdo: ne. xl. virorũ numerũ aduocatoz[d] consortium[e] excedere cõtingat. Ad hec eos qui (prout statutũ est) fisci patroni deposuerunt officii[f] postea quoq; non phiberi singulos tam pro scꝰ pro iugali[g] sua et socero t socru: necnõ genero t nuru liberisq; proprijs colonis t seruis ad se pertinentibus aduocationis fungi officio: nec ediculas eorum[h] nictatorũ[i] onere molestari: si tamen[k] in vna tantũmodo suaꝝ domo singuli talem prerogatiuam sibi vẽdicare maluerint. ¶ Pro sportulis ꝓterea modum[l] quem notitia[m] nobis porrecta declarat: tam pro his q̃ pro colonis t eoꝝ seruis custodiri: nec minus preberi licentiã cuidam modũ circa sportularum exactionem contra eos excedendi. Nec decetero quẽq; anteq̃ per[o] statuta tempora legum eruditioni nosceatur inhesisse: suprascripto consortio sociari. Et filios[p] aduocatorum: vel adhuc in tali constitutorum officio: vel eorum qui fisci patronatũ deposuerunt: superstitum vel mortuoꝝ extrancis ad idem officium accedentibus anteponi: cuiꝝ gratis t sine sumptibus[q] sociari: si t ipsi (put dispositum est) soluto tempore legũ doctrinam meruerint. Ut autẽ his qui fisci patroni officium adepti sunt vel fuerint: non tantũ superstitibus sed etiã morte preuentis prosperiatur: tam ad heredes fisci patroni qui semel ad talem gradum vocatus sit solatia eius trãsire: bisq; seruari: q̃ ipsos qui fisci patronatuꝝ iam deposuerunt: vel postea deposuerint: minime cuiuslibet actus publici solicitudinem nolentes subire compelli: nec exhibitionis[r] seu deductiõis[s] onere (nisi speciali auctoritate nostra) molestari: t in prouincia incusandos per[t] sniam viri spectabilis comitis conueniri atq; litigare decernimus.

¶ Hec ler primlegiat aduocatos fisci. b. d. Saly.

Idem. a. Eustachio. prefec. pcto. Lex. iiij.

Laudabile[u] vitecq; hoim necessarium aduocationis officiũ: maxime principalibus premijs opꝰre munerari. Idcoꝝ iubemus viros clarissimos fisci. p tẽpore patronos fori tue celsitudinis solẽni die festiuitatẽ kalendarũ ianuariarũ ipsius tantũmodo anni per quẽ tale peragunt officiũ inter spectabiles sacri nostri consistorij comites diuina nostre serenitatis manu[v] sancti cõsequi solatiũ[x]. ¶ Et postq̃ tale deposuerint officiũ: fiquidem filios ingenuos habeãt eos clarissimorũ notariorum inseri[y] cõsortio tribunorum sacras[z] solitas epistolas sine quadam suffragij solutione percepturos. Et si qs per sententiã sublimitatis tue monitus: super agnito debito vel agnita causa que ingeritur ci cõfessionem exponere paratus sit: cã non arbitro delegato: sed tunc tpis fisci patronis vel alteutri[a] cozũ (si alter adesse non tpis fisci patronis vel alterutri[a] cozũ (si alter adesse non potest) pro more tamẽ solito sub actore testificat. one impositi pro more tamẽ solito sub actore testificat. one imꝓmittamꝰ. ¶ Quotiensq; denuptijs sine dotalibus instrumentis mutuo cõtrahendi matrimonij animo celebratis: super affectu[b] suo liberis ex hmõi cõiugio iam extãtibus: vel necdũ procreatis legitimis allegationibus[c] vti malucrint: eas[d] apud cosdem pro tẽpore fisci patronos vel alterutrum eorum (vt dictum est) gestis internos vel alterutrum eorum (vt dictum est) gestis internos vel alterutrum cozum: videlicet ita vt iuri cognite uenientibus commendari[e]: videlicet ita vt iuri cognite uenientibus absentibus[f] personis si que cõpetunt ser-

a ¶ Deductionis. vt dicanturinuiti ad principem vel ad alium iudicem: nisi vt subijcit.

t ¶ Per sententiam. com minatoriam.

u ¶ Laudabile. nõ legitur.

x ¶ Solatiũ. als solatia. ¶ Nota de strenis de quibus strenis habes expsse in decre. xxxvij. distin. ca. legant. a. xxxvj. q. vi. i. non obseruetis.

y ¶ Inseri. ¶ Repeteiubemus: qõ est. ſ. et hoc dicco pceptures sine qua dam suffragij solutiõe.

z ¶ Sacras. Solitas epistolas tribunoꝝ: id est missas a tribunis. Vel hic expone vt. j. restituẽ de. ſ. sacras.

a ¶ Alterutri. si duo sũt fisci patroni.

b ¶ Affectu. i. ẽcto matrimonio per affectum.

c ¶ Allegationib'. i. probationibus.

d ¶ Eas. allegationes.

e ¶ Commendari. i. allegari et probari.

f ¶ Absentib'. ¶ Nota tẽstes possecrepti absente altera parte ante litẽ cõtestatã ad publicationẽ faciendam: vt in aut. de test. ſ. et hoc ſo. col. vij.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Petitiões. Et hec non legitur.
b ¶ Jubem'. ab isto verbo in antea vsq; in finez est hec lex de verbo ad verbum. S. co. iubemus.
c ¶ Ad triginta. cõtra. S. co. iubem'. náibi. rl. hic xxx. si bi i alio foro q; h.
d ¶ Ad dodũ. i. quãtitate.
e ¶ Porrecta. i. petitio coz nobis porrecta sup h. petebãt em̃ senõ tenere ad spoztulas: vt teneri ad parnas i causis suis.

Aduocati fisci que salaria olim habebãt.

B Estitudẽ. Hec ẽ intentio buꝰ. l. q; olim. lr. libze dabant̃ patroni fisci. ſz zeno abstulit eas pbis fisci et deputauit pedaneis iudicibus: q bus dã alijs q ar; bitrabant̃ z estimabãt res fidemssoꝝ datoꝝ p reb' pupillo. z post; ea zeno esse equum credidit si eis q estimabant res fidemssoꝝ auferent̃ p̃o parte: non tamen in totum abstulit sed iustinianus omnibus aufert et priozibus restituit.

g ¶ Lumnibus. i. aduocatis fisci.
h ¶ Arbitris. id est pedaneis iudicibus.
i ¶ Pancipis. Eiusdem zenonis.
k ¶ Utrunq; aduocatoꝝ rum fisci. erant em̃ duo: vt. S. tit. i. l. binos.
l ¶ Pro voto. i. si aliqõ bñficiũ vel priuilegiũ cõcedit alicui pt̃i: puta rectori. puincie vel simi; libus oibus qui sub eo sunt videt esse cõcessum z est sic. ff. de condi. z demon. L. municipibus.
m ¶ Primatib'. i. aduocatis fisci q presunt alijs aduocatis cum eligẽbatur ex primatibus aduocatoꝝ: vt. S. co. iubem'.
n ¶ Alteri'. erãt em̃ duo aduocati fisci quoꝝ vn' vl'alter faciebat lras approbatorias: vt z. S. co. laudabile. ſ. z post̃.
o ¶ Illustrandos. ſ. aduocati fisci.
p ¶ Ad hec altiori. Aug; get dignitatẽ illustrẽ fu; periozꝝ tribunoꝝ z notariozꝝ: vt ym̃ concessa dignitate p̃ofit alteri amico vel non amico dũmodo de sua p̃nuncia sit.
q ¶ Quos. ſ. codicillos: id est lras quas alicui dirigit impator: de pstãdo bñficio vl̃ puilegio aliq̃ puta forte q; sit illustr'.
r ¶ Alteri. sic. S. o uer. referip. l. j.
s ¶ Itidem. i. de illo loco vnde sunt.
t ¶ Nostrã. homines dioco: id est ambassiatores aduocatoꝝ nostrã purã. i. nos q; sumus vestiti de purpura. Accur.

uẽtur intacte. ¶ Mois insup qcũq; apud viros gloziosos. p tpe consules: mancipia sua libertate donarc volucrint: antelatos fisci patronos ad easdem liberalitates peragẽdas p̃priã aduocationis vocẽ accõmodare. ¶ Alijs nihilominus priuilegijs que iã pridem memoratis causis: vel fisci patronis: vel adhuc aduocationis p̃ tẽpoze peragentib' officiũ togatis diuersis modis indulta sunt: ex hac etiam sanctione nostra in sua stabilitate duraturis.

¶ Nota q' nullus põt assumi in aduocatiõis officiũ nisi tpe statuto studuerit: quod tempus est quinq; annozũ. Bal.

Idem. a. Decto. Lex. v.

D Etitiones virozum diserissimozum fozi. p̃fidalis secunde syrie. puincie aduocatoꝝ cũ cõpetenti moderatione cez suumus admittẽdas: et iubem' p tpe primatẽ coz per biennium fisci patroni fungi officio: z solatia sibi cõmuni ꝑsensu deputata per idẽ biennii cõsequi: hoc q; trãsacto. p̃fessionẽ aduocationis deponere cõsortio videlz cozũdẽ aduocatozũ ad triginta tãtum modo viros redigẽdo: ita vt si q superflui sunt ta cidem consortio sociari: de aduocationis officio minime reiciantur: neminc alio cis adiũciendo donec. xxx. virozũ numerũ aduocatozũ cõsortiũ excedere contingat. ¶ Ad hec cos q (put statutũ est) fisci p̃sona depoſuerint officiũ: postea q; non, phi beri singulos tã, p se q; iugali sua z socero z socru necnon genero z nuru liberisq; p̃priis colonis z seruis ad septinentibus aduocationis fungi officio: nec ediculas cozũ metatozũ noĩe molestari: si tñ in vna tãtũmodo suaq; domo singuli talẽ p̃rogatiuã sibi vendicare malucrint. ¶ Pro spoztulis p̃terea modũ quem notitia nobis porrecta declarat. tã pro bis q; p colonis z seruis cozũ custoditi: neminiq; preberi licentiã cundẽ modũ circa spoztularũ exactionẽ cõtra eos exceddẽdi. ¶ Hec decetero quẽq; antẽ p̃ statuta tẽpoza legũ eruditioni nosc atur inhibisse supradicto consortio sociari. Et filios aduocatozum vel adhuc i tali ꝑstitutoꝝ officio: vel cozũ qui fisci patronatum depoſuerunt superstitũ vel mortuozũ: extrancis ad idẽ officiũ accedẽtibus anteponi: cuq; gratis et sine sumptib' sociari: si z ipsi q̃ put dispositũ est ꝑsolito tpe legũ doctrinam meruerint. ¶ Ut aũt bis q fisci p̃soni officiũ adepti sunt vel fuerint nõ tantũ superstitib': sed etiã morte p̃cuentis, p̃spiciat: tã ad heredes fisci patroni q̃ qui se mel ad talẽ gradũ vocatus sit solatia eius trãsire bisdẽq; seruari q̃ ipsos qui fisci patronatus iam depoſuerunt vel postea depoſuerint: minime cuiuslibet actus publici solicitudinẽ nolentes subire cõpelli: nec exhibitiõis seu deductiõis onere: misi speciali auctoritate nostra molestari: z i puincia incusandos per sniasviri clarissimi, puincie in qua degunt moderantis vtpote cõpetentis iudicis queriri atq; litigare decernim'.

Impe. Justi. a. Odarono. p̃fec. p̃eto. Lex. vi.

B Estitudẽ sunt clarissimis eloquẽtie luminibus lr. auri libze quas sub imperio ze nonis diuine memozie pedaneis deputatas arbitris: necnõ fideiussoꝝ vires estimantibus tũ au ferẽdas credidit parca posteriozis subtilitas p̃incipis: vt iam liberalitate nostri numinis viri clarissimi fisci patroni p̃fatam auri summam sine fraude annis singulis cõsequãtur: ab amplissima tua sede pari lãce in vtrũq; diuidẽdã. ¶ Mã vniuersis reddit gõ p̃o voto oĩm p̃matibus indulgetur. ¶ Sacras insup epistolas qbus approbãtur viri clarissimi tribuni p̃toziani et notarij nõ vnius tñ noĩe: sed alteri' q̃s p̃stãdas pspicimus: siuq; suos filios siue q̃sdã alios duxerint illustrãdos. Ad hec altiori bñficio codicillos qbus illustris honozat dignitas cõsequant: q̃s vnius solũ noĩe cisdẽ viris facundissimis daturos nos pollicemur. p futuro: sez alteri cozũ altero concedẽte: seu qui ex puincijs suis vel ex amicis volucrint in puincijs tñ degentib'. Licentiã cis p̃terea facimus binos boĩes singulis annis itidem offerẽdi nostrã adozaturos purpurã statutis inserendos p̃sentib' domesticis: vnũ equitũ: alterũ scholepeditũ in vacãtẽ cozlocũ qui diẽ functi sunt: nullo dũ superũt de militia venũdãda pacto cis iter posito: quoz ciusmodi suctiones intersint: ita tñ vt idẽ viri facũdissimi cũ offerendos cosdẽ crediderũt boĩes bina solidorũ. p singulis milia: nihilq; amplius nouerint dependenda viris magnificis comitib' dicatissimoz domestico rũ. i. equitũ quidẽ. p eo q inter equites meritus est: peditũ autẽ. p eo qui inter pedites inserendus est: solutis videlicet statum stipẽdijs: necnõ ceteris solatijs bisdem tironibus deputãdis sine quolibet alio dispendio: alijs etiã priuilegijs potiant que diuersis tẽpozibus ꝑsecuti sunt: sive per angustos apices seu dispositiones z snias amplissime tue sedis: nã qui nobis digni iudicati sunt: bi multomagis in anteriozibus quoq; sunt adiuuãdi.

Idem Tpe. p̃fec. p̃eto. Lex. vij.

D Er hanc legẽ decernimus ne antẽ in octoginta tñ virozũ numerũ fozi tui culminis togatozũ collegiũ deducti fuerit: aspirare qs q̃libet arte cõcedat aut possit: nisi vel coz filij qui. xxx. priozũ obtinent numerũ facundi z studijs eruditi: gratis videlicet z sine vllo suffragio: aut fortasse exteri nõ vltra duos p̃ anos singulos facũdia z ipi cõspicui taxati fuerint: deinceps nullo post̃ octogita virozum numerũ redacti fuerint supe rare qualibet rursus ambitione vel astutia quãtitatẽ ausuro. ¶ Interdicẽda quoq; cunctis licẽtia peruertendi progressus serie quã ipsius tẽpozis ordo suppeditat:

Et vt

v ¶ Unum. i. vnus botũ ambassiator. ponet iter domesticos militũ alter peditũ in locũ defuncti.
x ¶ Facundissim. sez tribuni et notarij.
y ¶ Offerendos. i. mittendos.
z ¶ Dicatissimozũ. id est dissertissimorum.
a ¶ Stipẽdijs. i. denarijs quos habent p̃ expẽsis.
b ¶ Solatijs. i. salarijs.
c ¶ Tirombus. i. ambassiatoribus.
d ¶ Judicati sunt. Nota hic maiozẽ honozẽ deberi his q electi sunt ab imp̃atore ad aliquã dignitatẽ q̃ bis q ad eandẽ dignitatẽ fuit electi ab alijs sic z. ff. de al. scri. l. fi.
e ¶ Per hãc legem. nõ legitur.
f ¶ Vel. istud vel respicit aut quod est. j. Accur.
g ¶ Loz. ſ. aduocatozũ.
h ¶ Numerũ. si i matricula. filij ergo alioz quinquaginta q sunt postea scripti nõ p̃nt poste a ibi taxari siue poni.
i ¶ Gratis. sic z. S. co. l. iubemus. §. z filios. z. l. petitiones. §. et filios.
k ¶ Exteri. i. extranei.

Honoz maioz debet electo a maioꝝ.

UNIVERSIDAD DE GRANADA

a ¶ Et vt in mercatorū. subaudi sit interdicēda licentia.
b ¶ Industria. i. callidi tate aduocati.
c ¶ Peregrinationis. sci licet aduocati.
d ¶ Eoꝝ. scz primatū.
e ¶ Obiecerint. sic. i. de appel. l. qñ iudices.
f ¶ Per annos singlos. naꝫ incipiebāt anni singuli fm antiquos in kalendis aprilis. ꝛ sic ē argumētū ꝑ pensione solu enda in medio anni. sic ff. fol. mat. l. diuortio. j. rñ. Sed arg. ff. de cōdi. ꝛ demō. publius.
g ¶ Cunctatione. id est sine mora.
h ¶ Tribunalis. id est iudicis.
i ¶ Cuius interest. id est ad quꝫ spectat dare talia ꝓuilegia.
k ¶ Eorum. scz aduocatorum fisci.
l ¶ Mic. scz in roma.
m ¶ Concessum. scz dilationis.
n ¶ Euenit. qꝫ venit iter mino constituto.
o ¶ Nec. subaudi ab illis qꝫ ꝛ. ꝛ accipe sumptum exigēdū. qđ est in fi. l.
p ¶ Quemo. ſſō legiſ.
q ¶ Emenādri. ꝓ ꝓium nomen aduocati fisci.
r ¶ Fruiturū se. qui fecerunt saltum.
s ¶ Que. l. bñficia. Acceſſ.
t ¶ Erarij. q sunt aduocati ꝛ non per saltum.
v ¶ Exhibet. qui fecerāt saltum.
r ¶ Algmen. i. officium. ꝛ facit. ff. de muneri. ꝛ hono. vt gradatim.
y ¶ Constranſ. Nota nō dꝫ ꝓuilegiū qꝫ saltuꝫ puebit. sic ꝛ de eo q fit sacerdos anteꝯ sit dyaconus. Additio Vide de hoc extra de cler. per saltū ꝓo. in. c. vnico. cū ibi no. per glosas.
z ¶ Constitutiõe. Non legitur.
a ¶ Si. id est an.
b ¶ Habere. scz illa constitutio.
c ¶ Eorum. scz aduocatorum illiricī.
d ¶ Commeatu. i. licētia habita a superiore.
e ¶ Assistere. i. cē cū eis.
f ¶ Eiusdē. illiricianꝰ. ac.
g ¶ De aduocatis fisci.
¶ Quod quedaꝫ specialia seruanꝫ in eis. Ideo de eis dicit.

Cum te. ¶ Lasius. Si ꝓ fisco nō ꝓ persona ꝓuata aduocasti ꝓtertu salarij tibi nō soluti: aduersus eū in eadē causa cōsistere ꝓhibeberis. ¶ Ex ista l. no. argumētū ꝙ ꝫ nō ꝛ vt in mercatorum contractibꝰ loca ꝓmutandi ꝛ adhuc tyrones iam interesse veterib⁹. Hoc etiā ꝓnunciandum cēsemus: ne quis ex his in alijs degat regionib⁹ relicta obseruatiõe gloriose tue sedis. ¶ Mouerint em̄ qui post nomen impetratū patroni litēvltra trium annoꝝ spaciū ex sacratissima hac vrbe morandū duxerint: nec nūcupationē togati: nec ꝓuilegia virorum hmōi conceden da sibi: vt nec repetitis ex industria[b] ꝑdicte sedis auctoritatib⁹ ꝓtrahantur: aut multiplicetur pegrinatiõis[c] excursus. ¶ Quorum omniū si quid vel minimuꝫ quocunqꝫ tēpore fuerit violatuꝫ ꝛꝛ. ꝓmates eiusdē ordinis: ꝛ q ꝓo tēpore solicitudinez ab actis in amplitudinis tue gerēt officio. Aduitores etiā cozuꝫ[d] denis singuli libris auri feriētur/ q⁹ aduersus imperialia consulta serenitatis nostre tendētibus non statim obiecerint[e] intercessionem legis ꝓsentis: aut non restituerint: et omnino non ꝓhibuerint ne qđ tēptetur contrarium: cum nec in admistratores sublimissime tue sedis si non intente custodierint disposita salutaria: ꝛvt non teneꝫ rentur/ ꝑsoluerint pena decrit. decem auri libꝝarum. ¶ Decreti autem auri quibus ꝓo tempore fisci patronis foꝝ tue celsitudinis ad exemplum ꝓiorum temporum ex archa tui iudicij consulatur: ne post decursum celeꝛ ad uocationis ꝛ labores gloriosos egenus creat: non(vt sepe cōtingit) incerto die ꝓstentur: sed cū ad mediū iter puenerint patroci nij rerum fiscalium. i. kalendas octobris per[f] annos singulos sine cunctatione[g] soluētur. ¶ Quic quid insuper ꝓuilegiozuꝫ retro ꝓncipum sacris affatib⁹ vel auctoritate tribunalis[h] cuius[i] interest huic ciderm ordini datū ostēditur inuiolatū seruari. ¶ Cunqꝫ lite quisq̄ cozum[k] pulsatus fuerit: seu ciuilis cause certamis: aut criminalis questionis obtentu hic[l] vel in ꝓuincijs cum per concessum[m] tēpus cozum adesse quēq̄ cuenit[n]: nullas executores sportulas assequi: nec⁹ q cōtrouersijs mouēdis inseruiunt: aut excipiēdum seu ꝓcpraranduꝫ vel officio quolibet alio nomine sumptum exigendum censere.

Idem. a. Archelao. Lex.viij.

Simo[o] excepta menandri[q] fisci ꝓsoni persona speret decetero permutationē salubus supiore gradu captato fruiturꝰ[r] se bñficijs: que[s] de patronis erarij[t]: seu dum officium exhibent[v] causis fiscalib⁹: aut post expletuꝫ agmen[x] impertita monstrāturꝰ[y].

Impe. Justi. Jo. ꝑ. ꝑ. Lex.ix.

De cōstitutione[z] diuine recordationis iustini patris nostri super togatis amplissime tue sedis ꝓlata illiriciani aduocati postulauerūt a nobis eis clarum fieri si[a] locū etiam circa eos possit habere[b]: siue cū cōmeatu si ue sine cōmeatu iudicio eiusdem sublimitat⁹ tue abfuerint. ¶ Sanccimus itaq̄ talem legez generaliter: etiam in personas cozuꝫ[c] tenere: vt si quis sine cōmeatu[d] vltra cōtinuum biēnium abfuerit: vel cum cōmeatu vltra quinquēnium de matricula penitus aboleatur: nulla licentia ci dāda gradum suum vendicare. nec iterum viris dissertissimis togatꝫ eiusdē sedis assistere[e]. ¶ Perfruātur igitur aduocati eiusdem[f] sublimitatis hac nostra generali sanctiõe.

¶ De aduocatis fisci[g]. Titu. ix.

¶ Fiscalem causaꝫ aduocatus fisci nō debet deserere ꝓtertu salarij non soluti. hoc dicit Bal.

Imperator: Anto. Augu. Claudi. Lex.j.

Cum te fisci causam agitasse[h] ꝓponaꝫ[i] cuius te salarij percepisse neges: tamē placitis[k] acquiesce. ¶ Eos enim qui causaꝫ fisci egissent ꝓhibitum est aduersus fiscum patrocinium ꝓstare[l].

¶ Qui in vna causa fisco ꝓstitit patrocinij/ in alia potest cōtra fiscum postulare. b. d. non tamē intelligas in generali aduocato fisci. Bal.

Imperatores Valen. et Galienus. aa. Fre. Lex.ij.

Potes[m] auctoribus nobis aduersus fiscuꝫ quoꝫ patrocinium exhibere ꝓuiatis: dū eam scilicet causam quam tu cuꝫ fisci aduocatus fueras forte tractasti suscipere declines[n].

¶ Aduocat⁹ fisci nihil dꝫ omittere: tamē aliquam litem nō debet per calūniaz mouere. b. d. no. ista l. Bal.

Imperator Constantinus Augustus Delia. ꝓmissario Affricc. Lex.iij.

Hisci aduocatus penaꝫ meritus cauebat ne fiscalia cō moda occultet. ¶ Neve vllo negocio[o] exīstēte fisci nomine ꝓuiatis aud eat calumnias cōmouere.

¶ Procurator cesaris non dꝫ cognoscere absente aduocato fisci inter fiscum ꝛ ꝓuiatum: sed aduocato ꝓsente. b. d. Bal.

Impera. Gra. Valen. ꝛ Theo. aaa. ad Aminianum comitem rerum ꝓuiatarum. Lex.iij.

Rationales[p] ꝓuate rei causis vel sacris erarijs ꝓsidentes: eramē ꝓsente fisci aduocato susci ꝓtā[q].

¶ De errore[r] aduocatorum vel libellorum seu ꝓcces[s] concipientium[t] Titulus.x.

Nocīntēdit. Illud quod ꝓsente parte aduocatus ꝓfert/ ipsa soluaꝫ salariū doctorib⁹ nō tū possunt interdici facere studiū fm Bal.

b ¶ Agitasse. ſſ nō vſq̄ ad finem.
i ¶ Proponas. fisci.
k ¶ Placitis. i. cōctionibus. vt ducas ad finē. Vide placitis. ſſ. principū.
l ¶ Prestare. i eadē causa: fec⁹ in alijs: vt. ſ. l. ꝓ. nisi in casib⁹ vbi etiā i eadē. vt. ff. de postu. l. pe. ꝛ fi. fec⁹ in patrono ꝓuati si salariū nō solua. vt. ſ. de iudi. ꝓperādum. ſ. honoratꝰ.
m ¶ Potes. ¶ Casius. Si in vna cā. ꝓ fisco aduocasti: an i alia causa. ꝓ ꝓuato ꝓtra fiscum possis ꝓsistere q̄ri tur. ꝛ dicit ꝙ sic. Vnia.
n ¶ Potes auctoribus. per. l. istam.
n ¶ Declines. misi in casibus. vt. ſ. l. ꝓ. dixi.

Hisci. ¶ Cas⁹. Si ꝓ fisco aduocas/ ea ꝙ sibi necessaria sunt occultare nō debes: ne qꝫ noie fisci cōtra ꝓuia tū calūniā mouere. Vi.
o ¶ Negocio. ꝙtū ad fiscum ꝙ nullum ius hꝫ. ꝛ facit. ff. de admi. tu. quoties. ſ. nec vtiq̄.

Rationales. ¶ Casius. Sicām baabeat ficus ꝓ ꝓuatū corazs rationali. i. ꝓcuratoze cesaris Augusti dꝫ agit: a ꝓsente patrono fisci: alioquin lata sententia rescindetur. Vnia.
p ¶ Rationales. i. ꝓcuratores cesaris. vt. ſ. de mō nuc. l. ū. ꝙ cognoscunt inter fiscū ꝛ ꝓuatum. vt. ſ. fi aduer. fiſ. l. j. ꝛ. ij. Vel ꝓ eo eisdem.
q ¶ Suscipiant. alitter rescinditur sententia. vt. ff. de iure fisci. l. fi fiscus. secus in ꝓuato. vt. ſ. de postu. velamento.
r ¶ De errore aduocatorū. ¶ Quoniā aduocati de quibus dictuꝫ est errant in officijs suis. ere quendis: ideo ꝓnit de erroribus cozuꝫ: ꝛ ea occasione subijcit de erroribus scribentiuꝫ libellos cōtionales vel libellos ꝓecum. Azo.
r ¶ De errore aduocatorum. scz nocat vel non.
s ¶ Preces. ꝓncipi ꝓrogandas.
t ¶ Concipientiū. q simi

Tex. ibi: ꝓsente. gl. super ver. fo. si modo. in cām mīsimonij. de of fi. dele. iduc. hāc l. in argu. q⁹ vbi aliā. ꝓsentia desidera tur: qđ eo rū fit absentia non ꝛ.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

les sunt in hoc aduocatis.

Sal que. ¶Casus. Si in causa mea aduocat⁹ fuisti: ⁊ aliqua me presente ⁊ intelligẽte allegasti/perinde allegata sunt ac si egomet allegassem. ⁊ intelligo idem quo ad effectũ: quia sicut ego (si errassem) reuocare possem errorẽ vsq; ad sentẽtiã: eodẽ mõ ⁊ tu. Ibi.

a ¶Presentibus. ⁊ intelligentibus.

b ¶Perinde. quo ad iuris rationẽ: sicut q̃ suus errorẽ pt corrigere vsq; ad finiam. vt. ff. de iur. et fac. igno. error. sic ⁊ aduocati fim Jo. ff. Mo. qui dã. vt. j. c. l. fi. dicens.

Errores. ¶Cas⁹. Mabebã cãs ꝺ te dedit iudex ꝺ me iterlocutoriã finiam: sciẽs me grauatu: volo petere restitutionẽ in integrũ. q̃ forte erã mior in libello supplicatorio: qdã scripsit ita: petit restitutionẽ cũ sit cõdẽnatus: nec tñ erã ꝺdẽnatus: nec error: mihi noceat/ quoniã. ⁊ tñ. q̃ nõ. si probare possim q̃ nõ fui cõdemnatus. Vtr. ¶Mo. primo ex ista. l. q̃ error scribẽtis libellũ supplicatoriũ vt̃ quẽtionale nõ pẽiudicat vitati fim Bal.

¶Mo. scõ arg. q̃ q̃s rũdit ꝑ ſitẽdo positionẽ/ addit tñ prout in tali instrumẽto ꝛtinet: q̃ in illo instrumẽto nõ sic ꝛtinet: ulla ꝓfessio nõ ꝺbet ꝓcõfessata/ lz diterit ꝓfiteor: q̃ est positio ineffi car: casus est ħ fim bal.

¶Ultimo no. negatiua probari fim eundem.

c ¶Preces. vel principi vt delegetur iudex: vel iudici ordinario datas.

d ¶Manifestũ est. vt. ff. de offi. ꝓcõ. illicitas. ſ. veritas. ⁊ de regu. iur. l. ſi libr. iuris. ⁊. j. de testa. l. errore. Accurſ.

e ¶Inſertã. errorẽ scribẽtis. /volẽbã eñ scribi in libello/ impetere restitutionẽ a cõtractu: ille adiecit a finia qua dicebam me esse cõdẽnatũ: sed nõ eram cõdẽnatus. Vel non in tantum.

f ¶Interceſſiſſe. quõ ꝓbat negatiua. vt. j. de ꝓba. l. actor. ℞ñ. eoipso q̃ nõ ꝓbat ꝺ fim quosdã. vt. j. q. multi. nõ pot. ſup. ſeruis. li. vlt. Vel fim Placẽ. ꝓbo nõ interceſſiſſe. ſ. sicut dicit actor. nã dicebat in q̃nquagita: eo q̃ in precibus meis sic ꝛtinebat. ⁊ sic ꝓbabo ꝺ p ſniaz q̃ dicit in q̃tum fim ꝺdẽnatus: ⁊ sic fm ꝓla. aliter ponit casus q̃ dictũ fit i pima glosa. Vel tertio ꝓbabo tunc iudicẽ fuisse alibi vel mortuũ: cuz a certo iudice dicas ꝺtas finiam. vt. j. de ꝺben. stipu. optimã.

g ¶Diſceptaturus. Quis iſte: ¶Respondeo delegatus vel ordinari⁹ ſublato errore.

Sententijs. ¶Casus. Eras aduocatus in causa mulieris: ea presente ⁊ nõ cõtradicẽte ꝓfessus es ea debere. r. triduo elapſo: lata est finia ꝓtra eã: nõ appellauit infra. r. dies cum potuit: vult ipetrare rescriptũ a principe vt retractẽt finia: an sit audienda/ quẽrit. et rñ. q̃ nõ. nã negocia q̃ finiam ⁊c. marime cũ hec mulier intra triduũ erroꝛem aduocati nõ reuocauit: neq; a finia appellauit: cũ appellare possuit. ¶Mo. q̃ incõtinẽti ꝺ fieri q̃ ſit infra triduũ: ⁊ ſic ſi gs incõtinenti offert ſe aligd ꝓbaturũ/ ſufficit ſi hoc ꝓbat infra triduũ: vt hic. ⁊. j. de iudi. l. ſi. ¶Mo. vlterius q̃ error põt reuocari ⁊ corrigi in cã appellationis. ⁊ sic habes q̃ cõfeſſus appellat: q̃ in cã appellationis põt reuocare erroꝛem ⁊ ꝓbare cõtrarium. hoc ꝓbatur aperte. ff. de appella. l. creditor. ſ. iuſſus. Bal. hic.

h ¶Oportet. vt. ⁊. ſ. vtlite pendente. l. j. ⁊. j. ſen. reſcin. nõ poſ. l. j. ⁊. tñ. ⁊ ſ. de transac. l. cauſas. ⁊. j. de iudi. ſi cum tibi.

i ¶Triduo. ſi contingat q̃ per tres tñ dies cã duraniť poſt erroꝛẽ/ et sic non obſtat. ſ. de iur. ⁊ fac. igno. l. erroꝛ. Allũ vt ꝓla. dicũt erroꝛem aduocati infra triduũ tantũ poſſe corrigi. vt hic. ⁊. j. de iudi. l. ſi. ꝓxima verio. vt. ſ. eo. l. j. De erroꝛe autẽ iuris conſtat apud omnes vsq; ad finiam. vt. j. de iudi. l. iudices.

¶Ut que deſunt aduocatis ⁊c. ¶ Si erret aduocati quid iuris sit an diſti: nũc ſi minus dicam. Additio. Vel sic fm Bal. Dictũ est. ſ. qua pars ꝓferre videtur. Bal.

Impe. alexã. a. Aurelie. Lex. j.

Aque aduocati presentibus[a] his quoq; cauſe agũt allegãt: pinde[b] habẽda sunt ac ſi ab ipſis domi nis litium ꝓferantur.

Error scribentiũ libellum nõ nocet parti probato erroꝛe. Bal.

Imperator Sor. a. Rogato militi. Lex. ij.

Erroꝛes eorum qui deferia: id est precẽs[c] ſcribũt: veritati preiudicium afferre nõ poſſe manifeſtũ[d] est. ¶Et ideo ſi condẽnationem cuius mẽtionem libello inſertã[e] esse ꝓponis/ manifeste ꝓbare potes non interceſſiſſe allegatianes tuas ledi non oporteris qui ſuper negocio diſceptaturus[g] est non ignorabit.

Error aduocati poteſt reuocari vſq; ad ſententiã ⁊ etiã in cauſa appellationis. h. d. Bal.

Imperatores Diocle. ⁊ Maxi. aa. ⁊. cc. Ulpic. Lex. iij.

Sententijs finita negocia rescriptis reuocare nõ oportet[h]. Nec enim que cõſtituta ſunt id est vt aduocatorũ erroꝛ litigatoribus non noceat tibi etiã opitulari poſſunt: cũ te ꝑſentez/ neq; liter erroꝛ aduocatorum corrigatur: hic qualr obmiſſum ſuppleat.

k ¶Aduocatis. De iure ꝓfert iudex ⁊ ſupplet vt q̃ aduocat⁹ dicit mutua qui decẽ. vñ de eg tate faciatis mihi reſtitui: lz nõ ſim mihi ſtipulatus. neſcit aut dicere debitorẽ obligatũ re. certe hoc ꝓfert iudex. Vel ſi qui cat obligatũ re: nõ tñ adducat legẽ. nã tunc iudex ſupplet inducẽdo legem. Vel cuz acto. nõ ducat minus bonã legẽ iudex ſupplet bonã. Vt melius potes hic dicere hoc modo: ꝙ iudex ħ ꝓ ferat cum acto: dicit factum: vt cũ dicit aliquẽ obligatũ ſibi aliq; actione. ſz nõ dicit ius. l. non adducit legẽ: vel ſi dicit factum ⁊ ius. l. legẽ. sed nõ bonã: iudex ſupplet meliorem. de facto autẽ ſupplere vel ꝓferre nõ debet quod est ei notuz vt ꝓbatum: ſed ſic vt ius dici vt per teſtes.

Juder de iure ſupplet ſz non de facto.

Tex. ibiez cõtinẽti. dd ſit et cõtinẽti. vide glo. vl. in. c. preterea. extra ꝺ teſti. cog.

Undubitãdum eſt. ¶Caſus. Si aduocat⁹ tuus nimius ꝓ te allegauit q̃ ꝺbuit vl omiſit q̃ omittere nõ ꝺebuit. hoc ſupplere poteſt iudex ⁊ ꝓferre: dũmodo iuri cõmuni ſit cõſonũ. Utuia.

Ter. l. non dubitãdum est. facit ad hãc. l. c. hõe mẽotie. cuz glo. ſup ſ. turauimus. extra de poſ. ꝓba.

l ¶Ab his. vt aduocat⁹ vel procuratoribus.

m ¶Statuo. etiam ſi nihil diterint: q̃ min⁹ dicit q̃ nihil dicit. vt. ff. de verbo. ſigni. l. minus.

n ¶Supplere. cuz min⁹ continet.

o ¶Et ꝓferre. cuz ꝓ ſus omiſit: ⁊ dictio minus conuenit vtriq;. vt ff. de tribu. l. illud. ſ. minus. Et nõ. hic q̃ iudex ſupplet de iure: vt ħ in ducẽdo legẽ vel arguendo ad cauſam ſedendo nõ ſtãdo. vt. ſ. de poſtul. l. quisq;. ⁊ ita libellũ corriget enim nõ recipiendo ſi nõ poteſt conuenire aliquo modo actio cauſe. vt. ff. de offi. aſſeſſ. li. j. ⁊ vt nemo pri. l. j. in fi. als amittat actor cauſam recipiẽdo. i. ſi iudex recipiat talem libellũ in quo ꝓponitur actio que nõ põt cõuenire cauſe. vt. ff. ſi men ſor. fal. mo. di. l. ſ. ideo. Jtẽ inducendo casum ſimilẽ vel ducendo ad inconueniẽs. vt. ff. de leg. iij. audidius als offidius. in facto autẽ nõ miſi ſit ei notum vt iudici. vt dixi. ſ. de tranſac. age. lz placẽ. ꝛtra. vt. ff. de peti. here. l. ſi. ſed expone eam vt ibi.

Suppleꝛ de iure ſit fit ꝓ iudicẽ

p ¶Publico. i. cõmuni. ⁊ fim boc dic legibus. ſ. ſpecialibus. vel magiſtratibus qui tuentur ius publicũ in ſe cõſiſtens. vt. ſ. de eden. edita. in fi. ⁊. ff. de oꝛi. iur. l. ij. ſ. poſt originem.

¶Er quibus cau. infamia ⁊c. ¶Quia a poſtulando de quo dictum est remouentur infames: ideo de his dicit.

Infamie. ¶Caſus. Si iudex te in carcerẽ vel in vincula ob crimẽ q̃ dicit te cõmiſiſſe: ſiue iuſte ſiue iniuſte cõiecit: an propter boc ſis infamis: ⁊ rñ. q̃ non.

q ¶Infamie. i. infamia que est detrimentũ fame. ſic dicitur creatura fatis. i. creatura que est ſal.

Jnfamia ꝺ detrimẽtũ est fame.

r ¶Conjectus. iuſte vel iniuſte.

s ¶Vincula. ob crimẽ exploranꝺũ/ nõ exploranꝺum. ſz in penam: vt. ſ. eo. nullam. ⁊. ff. de cuſt. reo. l. j. ⁊. ij. Et nõ. q̃ infamia dicitur fame priuatio ſeu diminutio. priuat eñ quis q̃nq; in totũ: vt per maximã ⁊ mediã capitis diminutionẽ. ⁊ de hac nihil in titulo iſto: cũ cõſtet q̃ ad nullũ ciuile vel publicũ officiũ admittat⁹ is cuius fama est in totũ cõſumpta. vt. ff. de pe. l. quidã. fama autẽ minuit cum ciuitas ⁊ libertas retinetur. ſed circa ſtatum pena plectimur. vt. ff. de var. cog. l. pe. ſ. ſimiſ. ⁊. ſ. minuit. Fama autẽ ecõtra est illeſe dignitatis ſtatus ſine gibus ⁊ moribus cõꝓbatus: ⁊ in nullo diminutus ⁊c. Et nota q̃ fama ⁊ opinio ⁊ eſtimatio idem ſignificant. vt eo. l. penult. ſ. eſtimatio. Additio. Tu dic melius fm Bal. bic q̃ duplex est fama ſcil; bois in ſeipſo: ⁊ de homine apud alios. Prima fama recte diffinit. ſ. in Fama vero ſecundo modo accepta nõ diffinitur per eſt ſed per dicit. Eſt enim fama iſta dictũ ⁊ opi. maioris partis gentiũ. vt. ff. de ąſti. l. de minore. ſ. tormenta. ⁊ ibi per Bar.

Fama qd est.

Error aduocati ꝓ quẽ poſſit corrigi.

Leꝛ furti. ¶Caſus. Publican⁹ noie tributoruz exegit plus q̃ exigere

UNIVERSIDAD DE HUELVA

exigere debuit actione in factum que datur ꝓtra publicanos / egisti ⁊ in duplu; cõdẽnatus es: an ꝓpter hoc efficiatur infamis: ⁊ rñ. q nõ. cum neq; fur dicendus est / neq; raptor: neq; in crimen peculatus inci disse: que crimina infamant. Unia.

a ¶ Leq; furti. Q; bic actor: a volente demũ exegit: lz coactevolés. ⁊ eadem est ratio quare nec vi bonor; raptor; tenef: vel aliter. vt in fine buius. l. dicam.

'Peculat' b vbi ꝓprie dicatur.

¶ Peculatus. qõ videbatur. nã ⁊ in crimine peculatus dãnat qs in dupli si pecunia erat alicuius ciuitatis vbi nõ ꝓprie dr peculat': nõ aũ ẽ rat pecunia reipubli ce romanoꝝ vbi ꝓprie dr peculat'. vt. ff. de fur. l. ob pecuniam. ⁊ ad leg̃ iul. pe. l. iulia. §. fi.

c ¶ Cõdẽnat' ẽ. fuo officio qõ inberet actioni i factũ in libello. ꝓposite. Et sic no. publicanũ nõ teneri furti. ẽ. ff. §. f. de fur. l. etiã. Sol. vt modo dixi. b. a volẽte: bi ab inuto exegit. vl. b ignoras ibi sciẽs. vt. ff. vi bo. rapto. l. §. fi publican'.

Publicanus furti nõ tenef.

Tu dic verius q; b fuit dãnatus in actione ifactũ de publicanis q; est arbitraria nec infamat: vt. b. ff. de publi. l. i. in pn. ⁊. l. b edicto. in prin.

¶ Si fenerior.

¶ Casus. Si de curio q; ꝓpter falsum te stimoniũ vel inſtrũ qõ retractauit sciẽs ꝓfide fuit ꝺdnat' in biennũ eus in decẽniũ meruerit cõdẽnari: an elapso biẽnio videatur sibi remissa infamia. ⁊ rñ. q; sic. er quo eñ pena remissa est: sequela pene q; est infamia: ⁊ ficã cognita imminuta fuit pena.

d ¶ Et si. id est ꝓtuis.

e ¶ Debuit. q; si dicta esset infamiam irrogasset: vsq; dum durat effectus suũ. vt. ff. ad municip. l. ordine. in prin.

f ¶ Clarissimus. imp: ꝓprie ponitur. nam spectabilis est. vt. §. de epis. ⁊ cleri. l. raptores.

Pena mitigatur ex q busdam causis possit iudex.

g ¶ Certis rationibus. Pone exẽplũ: vt q; instrumẽta apud se deposita nec o aduersario. ꝓdidit: ⁊ inspiciendo exhibuit. ⁊ ideo deportari ⁊ infamari in perpetuũ debebat. vt. ff. de pe. l. si quis aliqd. §. instrumẽta. ⁊. ad. l. co. de fal. l. §. is qui. Sed iuder mitigauit ꝓpter etatẽ parnam vel magnam. vt. ff. de mino. aur iliũ. §. in delictis. ⁊. ff. de ter. mo. l. ũ. Uel q: fine dolo delquit. vt. ff. de pe. rẽspiciendum. §. delinquunt. ⁊. l. absentẽ. §. fi. vel q: dicit se cõmilitones ⁊ militem reipublice fuisse. vt. ff. de remili. nõ oẽs. §. fi. Uel q: nõ dolo sed lasciuia homicidiũ fecit. vt. ff. ad. l. co. de sic. l. in lege. Uel melius quo ad hanc legẽ pone exẽplum in decurione biẽnio dãnato: qui in decẽnio fuit dãnandus ꝓpter falsum testimoniũ vl inſtrumentum. qõ recitauit cognoscente preside. vt. ff. ad leg. co. de fal. l. falsi. i. §. ordine. Jn aucta autẽ pena pone exẽplum. vt. ff. de pe. l. aut facta. §. fi.

b ¶ Et trãfacto. Apparet ergo eñ iterum infamẽ ⁊ eo trãfacto desinit. vt. ff. ad. l. co. de fal. l. falsi. §. ordine. ⁊ ad munici. l. ordine. in prin.

i ¶ Remissũ. Cũ eniꝫ pena remittit ⁊ sequelã ꝓ eſt infamiã remissũ vi dẽ. Sed ꝫ. ꝓ generali abol. l. fi. ſꝫ ibi loquit de indulgẽtia ꝓncipis quã fecit post pene interpositionẽ volẽs pene gratiã facere ⁊ nõ infamie: bic cũ iuder in fua ſnia penã minorẽ ꝓnit causa cognita. ꝓ maiori ⁊ nõ ꝓ erroꝛẽ. als fecus. vt. ff. de minor. dimus. q; est ꝓtra. Item no. q; nõ distingua fm. ll. ẽ. ex quo crimine fuit pena hec minor: ꝓpter hoc. vt. ff. de decu. l. ũ. ⁊ de poſtu. l. imperator. Sed qdã distinguunt vt ſi tale erat crimẽ qõ nõ ꝓportat ifamiã: obtineat qõ ꝓ dicit. als durat etiã poſtea infamia. vt. ff. de decur. l. generaliter. §. i. ⁊. l. ad tẽpus. qõ non placet. ⁊ ibi nõ causa cognita fuit minuta pena. vt. ſ. c. l. ad tẽpus. Item not. q; bac ⁊ ſuperiori. l. videbat ifamia irrogari ⁊ pena infligẽda: sed nõ est ita. Ité quõ põt iuder penã minuere vl augere cũ ꝓ fit in legis potestate. vt. ff. ad turp. l. i. §. i. in fi. §. ⁊. ff. ad mu. l. ordine. ũ. rñ: Solu. ibi nõ fuit cognita. ꝓ fic. vel ibi poſt ſententiã nõ poteſt: bic in ſententia põt: vt. ff. de pe. l. bodie. Hec dicas illud cẽ verũ in extraordinariis tantũ criminibus vt possit augeri vel minui pena in ſententia. nã idẽ ẽ: in publicis iudiciis ⁊ extraordinariis. vt. ff. de pe. l. reſpiciendũ. in pn. ⁊. l. aut facta. §. fi. ⁊ ad. l. co. de fal. l. ãtepe. Et plenẽ ſup his potes dicere. vt. ff. c. l. gd ergo. §. pena. in gl. §. ſꝫ quõ pot penã iuder ꝛc.

¶ Si possidonium. ¶ Casus. Possidoni' aliqo crimẽ commisit ꝓ quo damnatus. ¶ Iuder causa cognita condẽnauit eũ in annũ cu erat relegãdus in quinquẽnniũ: nũquid elapso anno ꝺbinit ẽ ei infamis: Certe sic: q; non ꝺz cõsiderari seueritas ſnie dicẽde: lz iam dicte. ⁊ sic accipit ꝓprie relegatũ ⁊ condẽnandũ. Uel dic dãnatũ ꝓprie: tũc dic casum q; erat relegãdus vſq; ad annũ ⁊ condẽnat in quinquennũ. ⁊ dic seueritas ſententie ſcz dicte. ¶ Ro. q; b lex legitur duobus modis: vno modo in ſnia mitigãte: ⁊ tũc finis legẽ nõ correſpõdet principio: niſi ꝛhideremus ſententiã nõ ꝓt qualis est: ſz ꝓout regulariter cẽ ꝺbuit fm gl. q; expoſitio nõ placet. Sco modo loquit in ſnia penaꝫ exaggerante. i. aggrauante: tũc finis legis ſtat ꝓ prie/ ſed principiuꝫ ſtat impropie: q; ponit tẽpus ꝓ tẽpore. Et fm bas lectu. tota iſta. l. nõ ponit niſi vnũ casum cũ ratione fm Bal.

k ¶ Si possidonũ. ꝓ principium nomen.

Tps ꝓ tẽ pore q̃nq; ponitur. Relegat' ⁊ ab ordie motus an differant.

l ¶ Relegatũ. erponũt quidã. i. relegãdũ q; dicit. ſ. dãnãdũ. i. dãnatũ. ⁊ ſic ponit tps. ꝓ tpe. ſ. deleg. ⁊ ſſti. l. i. ⁊ ꝛ ideo vt differat a lege ſupiori. nã fm ꝛ ibi minuit cã cognita / b augeꝛ. Tu dic etiã. ꝓprie pomi bec ꝛba: a q; iminut bic ſicut ⁊ ſuperiori lege: fed in alio notef ꝺfia q; bec in relegato: illa de eo q; eſt ab ordine motus. bi eñ duo ꝓueniunt in quibuſdã vt nullus eoꝝ impleto tpe ad nouũ aſpiret honoꝛe/ niſi tanto tpe ſteterit iterũ q̃tũ in pena fuerit. ad vetrẽ autẽ ambo ſimiliter aſpirant q; vacabit: ſed cum vacabit differẽt. nã ab ordine motus ipſo iure ſtatim recuperat: relegatus nõ: niſi per nouam electionem. vt. ff. de decur. l. ũ. in prin. ⁊ ad munici. ordine.

m ¶ Excesſisse. alioquin duplicaretur tempus. vt. ff. de pe. l. aut dãnãũ. §. quisquis. Uel grauior pena afficitur: ⁊ ric infamis eſſet. vt. ff. de pe. capitalium. §. in exulibus.

n ¶ Damnandum. i. damnatum.

o ¶ Oportet. poſt tps pene finitũ. vt. l. ordine. ff. ad municip. l. qui cuꝫ vno. §. ad tempus. ff. de remili. als aũt eſſet perpetua etiã poſt tẽpus pene. vt no. ff. de pe. in ſeruorum. §. fi. ⁊ in ſumma buius titu.

p ¶ Quoniam. ꝓ quia.

q ¶ Sentẽtie. ſcz dicte fm quoſdã. Uel dic dicendẽ fm aliam poſitionem: vt modo diximus.

r ¶ Damnis. cetera damna vocat infamiam.

s ¶ Trãſigere. nã de ifamia ꝺtrãſigere. i. finiri. vt. ff. c. l. qd ergo. §. fin.

t ¶ Duri er genere pene. vt. ff. eo. ictus.

v ¶ Prohibitũ est. ꝓpter priuilegiũ pſone. ⁊ ideo nõ est remiſſa pena ipſo iure: ſed ꝓpter decurionatũ infligi nõ poteſt: vt. ff. de decur. l. ũ. §. i. ⁊. l. fin. ⁊. ſ. de pe. l. decurionum. ⁊. l. ſi matrem. ⁊. l. decurionẽ. ⁊. ff. de iniuſti. teſt. ſi quis filio. §. cius. ⁊ de pe. l. motus. §. iſte fere. ⁊. §. parẽtes. ⁊. ſ. de queſtio. duo marco.

r ¶ Defecisse. filium decurionum vel decurionem.

z ¶ Clarissim'. ꝓpropie. i. clare ⁊ ample exigitaꝫ. vt ⁊. §. c. ⁊ ſi fenerior.

¶ Notatus es. quia cõdẽnatus es actione famoſa. ſ. iniuriarũ. vt. ff. eo. l. ſ. Uel crimine iniuriarũ quo condẽnatus quis ſimiliter eſt infamis. vt. ff. de publi. iudi. l. infamem.

¶ Tempus. ¶ Casus. Aliqd cõmiſiſti ꝓpter qõ in opus publ. cõdẽnatus es ſeruire vſq; ad quinquẽniũ puta: an elapſo qnq̃nio remaneas infamis: Uidetur q; ſic. ⁊ qõ dicit retẽto priore ſtatu. dic vt in ciuitate ⁊ libertate.

a ¶ Publicũ. b fuit minozata pena ſine cã. vt. ff. de publ. iud. l. ifamẽ.

b ¶ Dati. als dãnati qui erant dãnandi in perpetuũ: quia tunc perdit

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

ciuitatem. quoꝫ dic vt.l.de pe.l.j.

Dānatio in metallū est pena ceteris grauior.

a ¶ Statū.l. ciuitatē z libertatē: fecē si in perpetuū: qꝛ tunc ciuitatē pderent. vt.ff. de pe.l.qdam. in fi. Illi enim qui dānt vel dānant in op' metalli: vel in ministeriū metallorū: vel in metallū amittūt ciuitatē z libertatē. Itē duriꝰ nō² vinculis afficiunt² dati in metallū q̄ alij. Itē refugientes minorez pe nam dānant in maiorē. vnde refuga ab ope me talli datur i metallū. vt probat ff. de penis q dam. l.l. capitalium. in pnī. ff. diuꝰ. z ſ. i ſeruꝰ lib'. l. aut dānū. ſ. iter eos. z de var. cogni. l. cognitionum in fi.

b ¶ Subijciunt. ppt genus pene qꝫ eſt talē vitā famē faciat poſt tps pene finitū ſm q̄ſdaꝫ. Tu dic ideo qꝫ dānat' eſt de publico crimine: z ſic eſt infamis. vt. ff. de publi. iudi. l. infamē. Itē ff. de publi. l. iū. Sol. h ſine cauſe cognitione: ibi cū cauſe cognitione fuit minuta.

Ratio dubitādi huius legis.

Emo. ¶ Caſus. Si tibi bēditas paterna delata eſt: z ab ea abſtinuiſti: an ꝓpter hoc efficiaris infamis: z rñ. ꝙ non. videbaꝫ q̄ ſic. qꝫ fama pīs ꝑ creditores iniuriaꝫ. vt iſti. qui ma. no poſ. cōtrariū tamen eſt perū: vt hic. Vnia.

c ¶ Infamis. eccta vīdebaꝫ: qꝫ pīs fama per creditores iniuriari vidēbaꝫ. vt ar. inſti. q̄ maꝫ nunt. nō poſ. ff. j.

Ratio dubitādi.

Si furti. ¶ Caſus. An mulier de furto dānata efficiaꝫ infamis. z rñ. q̄ ſic. ſed ſi penes eā ignoꝛātem rem furtiuaꝫ eſſe reperiaꝫ: et ad erbibendū z rei vendi. cōuenta eā nolit reſtituere: z inraꝛet contra eā in litem z in reſtitutiōe rei: z ad intereſſe cōdēnata ſit: an qꝛ i plus condēnata eſt fiat infamis: queritur: z rñ. ꝙ non.

d ¶ Cōdēnata ea. a iudice: qꝛ ſnia arbitri nō infamat. Vel dic condēnata nō ab arbitro. vt. ff. e. quid ergo. ſ. er cōpromiſſo.

e ¶ Subijſti. er ſnia. vt. ff. e. athletas. ſ. ſi.

f ¶ Ignoꝛāte. z ideo nō feciſti furtū: ſed certe idē ſi ſcīes ſi modo nō cō tractaſt z lucrādi ammū nō habuit. vt. ff. de fur. inficiādo.

g ¶ Duriꝰ: ſnia. puta dānata in duplū. ꝓpoſita actiōe furti ꝓcepti. vt inſti. de ob. q̄ er delic. naſ. ſ. cōcepti. z ſic ſoluit Ziū. ff. de fur. l. nō pōt. ſz neſcio an illa ifamaret vel nō. Vel alit fuit dānata actiōe furti ꝓpoſita i duplū: z tū nō ē ifamis ſm. zlḋ. qꝛ ſz ꝑiudicet q̄ ad pecuniā nō tñ ꝑiudicat q̄ ad infamiā iuri litigatoꝛis. vt. ff. de pub. iu. l. generi. Sz certe ſpeciale eſt ibi in ſocero. Et cōtra eū eſt. ff. de ritu nupt. palā. ſ. in adulterio. z. ff. de fur. l. nō poterit. z. ff. e. l. qd ergo. ſ. pena. z ff. de pe. qō ad ſtatū. Dic ergo tertio ꝙ fuit dānata in duplū q̄ eſt pena actionis furti. z in iſta pena fuit dānata. ꝓpoſita certi condictione generali. Ideo autē nō infamat' qꝛ nulla condictio infamat. vt. ff. de acti. z obli. l. ceſſat. Vel dic quarto ꝙ fuit cōdēnata in rē z in intereſſe z plus etiam q̄ eſſet in litem iuratū: ꝓpoſita actione ad erbibendum z rei vendicatione. Vel dic ꝙ erro: fuit erpreſſus in ſnia: qꝛ dixit: qꝛ res furtiua inucta eſt apud te: tō te dānō i duplū: z ſic ſnia eſt ipo iure nulla. vt. ff. de ap. ſi er preſſum. nā talis ſnia ifamāt nō irrogat. vl dic fuit appellatum. vñ interim nō infamat. vt. ff. eo. furti. ſ. j. Vel dic uꝛioꝛ ſnia erat lata ℈ alium. f. furē q furripuit: q̄ nō potuit ledere tuā eſtimationē: qꝛ res inter alios ꝛc. Vel duriꝰ: dic debuit: fed dicta nō fuit: ſz tātum ad rē: z ideo tuā eſtimationē nō ledit. Vel dic ꝙ fuit duriꝰ lata: puta ſi te in parte bonoꝝ debuit mulctare z te relegauit. vt. ff. e. quid ergo. ſ. pena. fed tertia z quarta placent: alie non.

Eminē. ¶ Caſus. Si hoſtes patriā tuā inuaſiſſent: neq; eaꝫ defendiſti: an ꝓpter hoc efficiaris infamis: z rñ. q̄ nō. ſm hāc ꝛpoſitionē eſt in l'a. o bn̄ o defenſa. als eſt ſine nō z dicas ꝙ aliquis deſtatū[a] rctinēt: ſed dāno infamie z poſt impletū tēpus ſubijciunt[b].

¶ Er eo q̄ quis repudiat hereditatez patris nō efficit infamis. b. d. Saly.

Imp. Ant. a. Demetrio. L. vij.

Nemo ob id q̄ bonis p̄ñis ſe abſtinuit infamis[c] eſt.

¶ Cōdēnatus de furto fit infamis: ſed cōdēnat' de receptatione quā ignoꝛanter fecit nō eſt infamis. b. d. Bal. z Saly.

Idem Aug. Ulpia. Lex. viij.

Si furti pdēnata[d] es citra vbera quoꝫ fuſtiuꝫ fame damnū ſubiiſti'. ¶ Q. ſi res furtiua qua alē ſurripuit apō te ignoꝛantem[e] cōperta eſt: nō ledit eſtimatione tuā duriꝰ ſententia[g].

Idem Aug. Leoni. Lex. ix.

Eminē ſequitur infamia ob defenſa[h] publica negocia patrie ſue.

¶ Cōdēnatus er iniuria facta (etiā ꝓſone vili) eſt infamis. Bal.

Idem. a. Scuero. Lex. x.

Muriaruz ex perſona quoꝝ ſeruꝰ damnatus[k]: infamia notatur.

¶ Leſſio bonoꝝ nō irrogat infamiaz. b. d. Saly. Et nota ꝙ cedens bonis non eſt infamis: licet in gbuſdaꝫ locis ligetur ad colūnam. b. d. Bal.

Imp. Alex. a. Verino. Lex. xj.

Ebitores q bonis ceſſerit: licet ex ea cauſa bona coꝝ venierint[l]: infames nō fiunt[m].

¶ Dānat' er crimine expilate hereditatis fit infamis. hoc dicit Baldus z Salycetus.

Idē. a. Donato. Lex. xij.

Si te expilaſſe hereditatem ſententia p̄ſidis conſtiterit: non ex eo q̄ nō z alia[n] pena tibi irrogata eſt: furti improbioꝝ infamiam cuitaſti[o].

¶ Impoꝛperum patris filios non infamat: ledit tamen opiniones filioꝝ apud bonos z graues. b. d. Bal.

Idē augu. Tiuētio. Lex. xiij.

Aque pater teſtameto ſuo filios increpans ſcripſit: infames quidem filios iure non fa ciunt: ſed apud bonos z graues opinionem eius[p] qui patri diſpliſcuit oncrant[q].

¶ Tortura nō infamat. b. d. bal. vel ſic. Fuſtigatus vel toꝛtus ad veritatem cruē dam non infamatur. b. d. Saly.

Imperator Hoꝛ. ſemper. a. z. c. Seuiano. Lex. xiiij.

Ullam eſtimationis infamiam[r] auſculus tuus ptimeſcat ictibus fuſtiū ſubiectus: ob[s] crimē habita eſtione[t]: ſi ſcntētia nō p̄ceſſit ignominie ma-

b ¶ Ob defenſa. in libro martini eſt ob nō defenſa. z eſt plana. videbaꝫ eē q̄dam infamia: cū Lato dicat: pugna ꝓ patria. ar. ſ. de aboli. falla citer. ſ. pe. ſz alij habēt ob defenſa. puta etiā actiōe famoſa. z eſt rō: qꝛ alieno noīe ſuenit. vt. ff. e. furti. ſ. ſi qs alieno. Vel pone ꝙ detulit in dicī patrie tue. i. fiſco bereditatē eſſe delatā: z nō ꝓhaſti nec feciſti premio: z ob id vt dolendi famaꝫ' credebaris: ſz ſic eſt. vt h. z. ff. de iur. fiſci. l. ij. in pn. Vel pone vt. ſ. de dela. et var. li. x.

Lato.

Muriaz. ¶ Caſus Alieno ſeruo iniuriā intuliſti: dño eius ꝓ ſeruū iniuria fit. actiōe iuriaꝝ ꝙētus pdēnat' es: an efficiaris ifamis: z rñ. q̄ ſic. z ſic nō eſt. ℈. inſti. de iniurijs. vbi dicit q̄ ſeruo nō fit iniuria: qđ intellige: qꝛ dño fit per eum: vt hic.

i ¶ Seruꝰ. iniuria fuerat facta ſeruo z agebat do minus.

k ¶ Dānatus. ſi ſeruo alterius iniuriā intuliſti. z ideo fuiſti dño dānatus ſi cui per eum fuit facta in iuria: z ſic nō eſt ℈. inſti. de iniur. ſ. ſeruis. Vel ſi lud iure ciuili inſpecto/ ℌ naturali. Itē ſec' ſi no mine tui ſeruꝰ iniuriā fa cīētis es pdēnat': qꝛ cū alieno noīe ℌ fit nō es i famis. vt. ff. e. ſeru'. ar. e. ti. l. furti. ſ. ſi qs alieno.

Ebitores. ¶ Caſus. An ob ℌ qs alienis debitis ꝙa tus bonis cedat efficiaꝫ ifamis: z rñ. q̄ nō. videbaꝫ tñ q̄ ſic. qꝛ nō erat cautus in excipiendo.

l ¶ Venierint. i. diſtributa ſint.

m ¶ Fiunt. facit inſti. qui manu. nō poſ. ℌ. j. z. ſ. q bo. cede. poſ. l. ſi.

Expilate hereditatis. re' ifamat.

Fur tripler eſt.

Sz te. ¶ Caſus. Jacēte hereditate alicuius res hereditarias ſurripuiſti: cōuēt' z pdēnatus es: ſz tibi iudex penaz ipoſuit: an ob hoc minus efficiaris infamis. z rñ. q̄ nō. qꝛ actio furti etiam ſi nō fuiſſet niſi ciuiliter intentata infamaret.

n ¶ Alia. fuiſti ēn ſolūmodo cōdēnatus: ſed pena tibi impoſita non fuit. nō ideo minus eris infamis: qꝛ pena legis ſeruat' arbitrio. vt. ff. ad turpil. l. j. ſ. j. Vel dic nulla alia pena q̄ⁿ huius criminis q̄ eſt in arbitrio iudicis. vt. ff. de cri. expi. here. l. j.

o ¶ Emitaſti. q̄nis ēn ſi terim nō ſit ꝑſona cui furtū fiat tenet tñ ex ordinarie crimīe expilate hereditatis: q̄ ſuccedit in locū actiōis furti. vt ff. de cri. expil. heredi. l. ij. Et eſt ℌ infamis. qꝛ cōdēnatus eſt de crimīe expilate hereditatis q̄ deſcēdere vī ab actiōe q̄ etiā ciuīr intētata et pecuniarter. ſ. furti irrogat infamiā: z ideo eſt infamis. vt. ff. de publi. iudi. l. infamē. Itē nota ℌ furti ipoſbi' eſſe crimē expilate hereditatis: ſz rapina ipoſbiliſſimū. Sz ipoſbile eſt cū alis cōmittit furtuz clā. vt h. z inſti. vi bo. rap. in pn. z ff. q̄ me. cā. ſi cum er. ſ. q vim.

Et que. ¶ Caſus. Si pater filios ſuos i teſtameto increpauerit/ dicēdo eos malos: an ꝓpter ℌ efficiant infames: z rñ. q̄ nō. ſz opinio grauat: z ſic incurrunt infamiam facti.

Jnfamie fcti effect'.

p ¶ Eius. ſcz filij. Et nota ꝙ mutat perſonas.

q ¶ Onerant. z ſic de facto infamant. Et de tali infamia vī. ſ. c. l. vbuz. z. l. interlocutio. z. ff. e. ob hec verba. z de obſeq. bonoꝝ. z. l. parēs. z. l. licet. z eſt duplex effectus talis infamie. vt dicimus. ſ. e. nullam.

Fuſtigatus an ifamet.

Quā. ¶ Caſus. Licet annunculus tuus ictib' fuſtiū fuerat ſubiectus ad veritatem cruēdam. ſ. an crimē q̄ cōmiſſe dicebaꝫ cōmiſſet: an ꝓpter hoc efficiatur infamis. z rñ. q̄ nō. cum nō ꝓcedſit cōdēnatio per quam infamia irrogetur.

r ¶ Jnfamiā. de iure. ℌ facti infamiā ꝛtrahit p quā repellitur a dignitate: niſi in ſubſidiū. vt. ff. de decū. l. eos. z. l. generaliꝛ. ℌ. j. z. j. de digni. l. ij. li. xij. Itē facit repelli a querela ſolliciti teſtamēti qui alis admittere tur. ſ. de inoffi. teſt. fratres. Alis eſt in glo. z ad querelā inofficioſi teſtamenti facit admittere talem: qui alis non admitteret vt fratrē cō ſanguineum. vt. ſ. de inoffi. teſt. l. fratres.

Ratio dubitandi.

s ¶ Db crimen. explorandum.

t ¶ Queſtione. vt veritas eruatur per eius confeſſionē: ſiue etiā ꝓincipaliter inculpetur. vt. ſ. co. l. j. ſiue contra alium vt teſtis inducat. Nā quādoꝫ

UNIVERSIDAD DE HUELVA

quãdoq; testes torquent. vt. ſ. de aboli. fallaciter. ſ. qõ ſi ingenuoꝝ. ff. de queſtio. vnius. ſ. teſtes. ꝛ. l. cr libero. Illud autẽ ſi fuiſtiget nõ ad inquiſitionẽ: ſed in penã ſuam. p delicto qõ certum eſt ab eo eſſe com miſſum. vt. ff. eo. l. ictus. ꝛ. l. eo. fuſtibus. q; ſunt. ſ. vt ſi in fi. Vel dic hic cauſa nõ ſuberatvt er poſtfacto apparuit. ibi ſic. ꝛ ita in inferẽda infamia er genere pene diſtinguit: ſubſit cauſa ve vel nõ. ſic ſi p ſuiam infamatur quis. vt. ff. de fur. nõ poteſt.

culam irrogans.

¶ Nõ feruans luctum in habitu nõ infamatur: ſecus ſi feſtinãter mutat. hoc dicit Bal. vel ſic. Habit' nõ facit viduã: ſed pudicitia vidualis: quã violans infra annum luctus efficitur infamis. b. d.

DEcreto. ¶ Caſus. Per annũ olim a morte mariti cõſtituit mulier deferre veſtes lugubres. et ꝺ innuit ipe rator: dicẽs q; ꝺ neceſſitas iugẽdi eis remittat: nõ autẽ ꝓcedit eis intra annũ nubere absq; infamie nota. ¶ Nota ꝺ ſm Bal. q; vro: nõ cogitur plorare de morte mariti: nec iuxta habitũ nigrũ ſi nõ vult. Vñ ꝓprie viduitas non ſtat in laſciymis nec in habitu.

¶ No. inſup q; nõ põt fra annũ nubẽ ꝗ. bal. ꝺ.

a ¶ Ordinis. Senatorũ gerãt centũ nũero: vt. ſ. de peti. here. l. ſi. in prin.

b ¶ Remittunt. Mã prãtriſtẽ habitũ deferebãt. ſ. ꝛtra vir vro: ꝛ lugere nõ cõpellit etiã iure ꝛ teri. vt. ff. eo. l. vro: es.

c ¶ Cõtrahere. niſi a pñs cipe impetret. vt. ff. c. ſo let. Itẽ niſi partũ edãt. vt. ff. eo. liberoꝝ. ſ. i. qõ tamen dicit ibi notani. Itẽ eſt ꝺc verũ etiaꝫ ſi eſt talis vir q; more maiorũ nõ ſit lugẽd'. vt. ff. c. liberoꝝ. ſ. i. ſi nõ ꝛtra bat tenet mr̃imoniũ. vt in aut. de reſtit. ꝛ ea q; pa. ſ. fi. col. iiij. Itẽ dic apoſtolus. mortuo viro nubat in domino. vt. ij. q. iij. ſ. hinc autẽ. Tamen põt dici q; nihilominus remanet infamis: q; pu nĩ nimia feſtinatiõe. vt ff. de dona. quidaꝫ. t. ff. de iur. fiſ. edicto. ſ. cũ ante. t. ff. de his qb. vt indig. l. ij. Etiã quidã de creticte ſubaudiũt nubat in dño: vũ tamẽ legitime. Additio. Tu dic q; doctores canoniſte in. c. pe. ꝛ ſi. ertra de ſecũ. nnp. cõſtr tenent q; pena q; imponit nimis feſtinãter nubẽti de qua hic ſit hodie abolita p dictum. c. pe. ꝛ ſi. ſed pena que imponitur mulieri: ideo q; nubit ſecundo de qua in. l. femine. ſ. de ſecũ. nup. nõ eſt ſublata.

d ¶ Qui ſcies. nõ ignorãs: ſ; ignorãtia facti excuſat nõ iuris. vt. ff. e. liberoꝝ. ſ. j. in fi. ſ. ꝛ facit. ſ. de ſecũ. nup. l. j. ꝛ. ſ. ad tertul. ſi qua.

e ¶ Perpetuo. i. generali.

f ¶ Edicto. cuius verba ponuntur. ff. eo. l. j.

g ¶ Cõtrabit. ipſo facto ſiue ipſo iure nõ expectata ſnia.

Hiectus es: tibi etiã dictus eſt per ſniam a pretore q; fur fuſti: an ideo efficiaris infamis: rñ. q; ſic.

h ¶ Fuſtibus cęſum. Ob crimẽ erploratum.

i ¶ Dictũ eſt. ß vba erpones. ſ. c. l. pri. Itẽ eſt ß. ſ. c. nullã. ſol. vt ibi.

k ¶ Notatũ. Quia fuit cõdẽnatus per ſententiam.

ERb ũ. ¶ Caſus. Habebã ß te cãm: aduocat' tu' tñ vbis inſtabat q; mihi vel pſono meo, nõ dares locũ loquẽdi: petit pſon' metus vt iuder imponat ei ſilẽtiũ ſic dicẽs: tace vel vade ſycophanta: nõ ꝓpter ß fit infamis. ¶ No. hic ſm bal. ꝛ pau. de ca. ß: q; ꝺcõnatus de dãno dato: eo q; comedit ficus nõ eſt ifamis. ¶ No. vlteri' ſm eoſ ꝺc q; iuder põt facere quaſdã erperietias ꝓ inuctione maleficij.

l ¶ Precibus. ſcz principi porrectis.

m ¶ Inſertũ. i. in libello precum in quo ꝛ rñſio iudicis cõtinebatur.

n ¶ Dictum. ſequitur grecum qõ erpreſſit. Ad.

o ¶ Sycophãta. i. comedẽs ficꝰ: a ſicos qõ ẽ ficꝰ ꝛ phagin qõ eſt come

dere: quaſi comedẽs fiſcus. Et dic q; iuder dedit aquã calidã bibere illi q; dicebat furripuiſſe ficus ꝛ comediſſe: ꝛ ſic enomuit ficus: quare iuder dixit vade ſycophanta. i. comedẽs ficus. Sed ß. dixit q; veriuſ ſycophãta. i. improbus litigator. Vel dic. i. pditor. inde ſycophãta tu id eſt, pditor es tu. alia littera ꝫ ſycophagi.

Sycophãta vñ ꝺr.

interlocutione iudicis rñſum ſit: nec quaq; hoc infamiã irrogauit.

¶ Tractio in cauſa famoſa irrogat infamiã: ſed non pactũ gratuitũ: nec purgatio per iuramentum. Bal. ꝛ Saly.

DE Romanꝰ impator ſemper Aug. ꝛ. c. Antiocho. Lex. xviij.

DOn damnatos quidez dũ taxat iniurie: ſed pactos[q] quoq; perpetuũ infamat edictũ. Verum pactos eos dcmũ qui vlos[r] aduerſario nummos, p mala[s] conſcientia ex tractatione numerãſſent[t]/ in hac cauſa placuit intelligi. ¶ Ceterum[u] ſimpler ci rci gratia integram eſtimationẽ pacti[x] illibatamq; cõſeruat. ¶ Si iurciurando[y] deciſa contentio eſt/ nemo dubitauerit quin religionem[z] abſolutio iudicãtis ſequatur[a].

¶ Verba generalia nõ ifamãt vt qs rẽ ꝺceat ad meliorem vitam. ꝺ. d. Bal.

Imperato. Carinus: Carus: ꝛ Mũcria. aaa. ꝛ. ccc. Arift. Lxix.

Interlocutio ꝓſidis q̃ indicta eſt infamẽ cũ de quo q reris feciſſe non videtur[b]. cũ non ſpecialiter ob iniuriaꝫ vel admiſſam vim condemnatus ſit: ſed ita ꝓſidis verbis grauat[c] eſt ꝛ admonitus: vt ad melioris vite frugem ſe reformet[c].

¶ Oes vſurarij improbum fenus exercẽtes ſunt infames. ꝺ. d. Bal. ꝛ Saly.

Imp. Dio. ꝛ Quad. ſemp Aug. ſ. ꝛ. cc. Furtino. Lex. xx.

IMprobũ[d] fen' exercẽtib' ꝛ vſuras vſurarum illicite exigẽtib': ifamie macula irrogãda[e] ẽ.

¶ Etas minor veniaꝫ meretur: vt ipſo

Sycophãta vñ ꝺr.

Additio. Tu dic hm ſꝺe rotũ ꝙ Sycophãta ꝺr a fiſcis edẽdis mẽdax ca cullatoꝛ ſiue doloſ': qõ hinc oꝛiginem habuit e duob' ſeruis greci cuiuſ dã viri alter fic' q; domi parate erãt aſſumpſit: alter qs eas abſtuliſſet ignoꝛabat/ queꝛẽti eas domino ſons innocẽtes accuſabat. Deꝛ vt veri tatẽ explꝛaret baurre vtrũq; ſubtepidam aq; quã iuſſit. Deinde euo mere/ tunc primuꝫ ſycophanta oꝛtũ vocabuli eo ita appellato q; ficos denoꝛauerat: culpãqꝫ innocẽtẽ cauillando ac mẽtiẽdo reꝛiciebat.

p ¶ Patroni. l. aduocati actoꝛis vel rei ſm Jo. vt in ſuperiori glo. Luꝫ enim inſtares: nec locuꝫ loquẽdi adnerſario daꝛes: petiꝫt patꝛon' vt iuder tibi ſilentiũ impone ret: ꝛ dixit iuder tace vl vade ſycophãta. i. calũniator ſm Jo.

QOn damnatos. ¶ Caſus. Non ſolũ damnatus: ſed ꝓactus de iniuria notatur infamis. Sed refert an ſimpliciter pactus ſit: an q; pecũia iteruenit. nã ſi interuenit pecunia notatur: ſi autem nihil dedit: nõ notatur: ſi autem conuento iniuriaꝫ deferaꝫ inſurandũ ꝛ tuꝛet ſe iniuriaꝫ nõ intuliſſe: abſoluẽdus eſt: ꝛ nõ erit infamis.

q ¶ Sed pacto ſ. qõ obtinet in quattuoꝛ caſib': ſcz in furto: ꝛ in iniuria: in rapina: ꝛ dolo malo. vt inſtit. de pena te. li. ſ.

Infamis eſt q; ſuper certis criminib' paciſcitur.

Lõfitẽ crimẽ qui paciſcitur.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

ꝛ si crimine stellionatus accusaret̃ non fieret infamis: qz nihilominus in locum predicte actionis condictio indebiti daret: ꝛ sic non infama ret. vt. ff. de publi. iudi. l. infamẽ.

SI fratres. ¶ Casus. Dicit hec lex qꝫ exercens artẽ ludicraz sine dubio est infamis. an aũt minor. xxv. an exercẽs artẽ ludicrã in famis sit. vide. qꝫ nõ. nec qꝫ obstat qꝫ in delictis ei nõ subuenit. vt. ſ. si ad uer. deli. in. l. vl. ff. de mi no. aurilio. qõ est intelligẽdũ quo ad restitutionẽ. hic aũt nõ restituet: qz ipso iure non tenet.

facto infamia nõ irrogetur ob artem ludicram vel ioculatoriam. b. d. Bal.

Lidẽ. aa. ꝛ. cc. Statio. Lex. xxj.

SI fratres[a] tui minores dũtaxat ciate in ludicre artis ostentatione spectaculum[b] sui populo prebuerunt: inuiolatã[c] estimationem obtinent.

¶ Condẽnatus in actione. p socio de fi derupta est infamatus. b. d. Bal. ꝛ Saly.

Lidẽ. aa. ꝛ. cc. Domicião. Lex. xxij

IDem[d] rumpẽs socictatis cum infamie periculo suo[e] nomine pro socio conuentus[f] ad faciendum satis vrgetur.

¶ De pcuratoribus. Titu. xiij.

¶ Procurator actoris de rato tñe dẽ mũ cauet cum de eius mandato incertũ. est. hoc dicit Aller. ꝛ Saly.

Imperatores Diuus Pius: Se uerus semper. aa. ꝛ. cc. Lex. j.

AUtio[f] ratihabitionis[g] tunc[h] exigitur a procuratore quotiens[i] incertum est an ei[m] negociũ[n] mã-

ad diuersos delictis nõ dat̃ venia.

Ter. l. cautio. 3co. gl. i. c. nõmulti. sup. ver. specialiter mãdato. post me. in ver. gñaliter tradit. errat de re scrip.

Infamia tribus modis infert.

datum[o] est.

¶ Causa pecuniaria vrozis p maritum legitime satisfactem agi pt̃: fiue sit causa principalis siue cã appellationis. hoc dicit ꝑ tm vtrãqꝫ lectura. Aller. Bal. ꝛ Saly.

Diui fratres sertilic. Lex. ij.

QUm rem pecuniariam esse dicas[q] potes per maritum tuũ (solẽni[p] impletis) appellationi[r] aduersarie tue respondere: cũ appellatiões[s] pecuniarie etiã p pcuratores exerceri ab vtrãqꝫ parte litigantium possint[t].

¶ Non defenso minore fit missio ꝛ possessionem bonorũ eius: sed negligens defenso: ab administratione remouetur. b. d. Jaco. butri. vel sic. Propter contumaciam administratoris potest ipse ab officio remoueri: nihilominus cõtra dominum administratoris in possessionem pceditur. hoc dicit Alleran.

Impera. Seuerus et anto. aa. pompo. Lex. iij.

QUm[u] qui res agit[v] hereditas quibus[x] tibi deberi fideicommissum dicis: cuoca[a] ad pretorem virum clarissimum: q aut

Additio. ¶ Multos casus in quib̃ speciale mandatũ requirit habes in. c. qui ad agendũ. iuncta ibi glo. in verbo' vel paciſci. eo. ti. lib. vi.

QUmrem. ¶ Casus. Vidit uir mulieri tenebrarũ m. r. pacta maritũ pcuratorẽ ꝑstituit: an possit q̃rĩ. ꝛ nñ. qꝫ sic. cũ sit cã pecuniaria: ꝛ maritus indicatũ solu satisfdat. ꝛ qꝫ dicit appellationes dic. interpellationes fm quosdã. Vel in cã principali ali' egit: ꝛ in cã appellationis maritus. ꝛ ideo satisfdat de nouo. Tu dic qꝫ fuit satisfactio data in cã principali coꝛã iudice illi' causeſtiũ nõ intelligit satisfactiõ in cã appellationis coꝛã iudice: vnde satisfdari debuit: vñ dicit appellatione ꝓpter. i. in cãm appel. vel pone casum vt in glo. Nõ. subtiliter er bac. l. fm Ja. b. qꝫ in cã criminali in qꝫ venit pena pecuniaria applicãda fisco maritus nõ admittit̃ pcurator: ita ꝑbat iste ter. a cõtrario sensu glo. ꝛ cõter doc. in. l. scriptũ quoqꝫ. ff. publice. ff. ꝛ glo. in l. absentem. ff. de pe. ꝛ de boc vide plenius per Jaſo. bic.

¶ Cum rẽ pecuniariã. Secus in crimin bus. vt. ff. de pub. iudi. l. pe. ad crimẽ. nisi in casu. vt. ſ. de iniur. l. fi. ꝛ. ff. e. ſed ꝛ be. ſ. patronus.

¶ Dicas. tu vro.

¶ Solemnibus impletis. id est cautione vel satisdatione data de iudicato soluendo.

¶ Appellationi. i. interpellationi. ꝛ fi cũ cã appellationis esset: aut ꝑ us est satisdatũ: ꝛ sic nõ satisdabit: aut nõ: ꝛ sic fero petitur. vt. ſ. eo. ita demũ. fm. q̃dã. Tu potes etiã ꝓpie ponere. ꝛ dic qꝫ de nouo ‡ interuenit. vt. ſ. de ꝓcu. ciuſdẽ li. i. q. Vel pone tertio etiã ꝑius satisdatũ coꝛã ꝑmo iudice. Unde nõ intelligitur satisdatũ coꝛam iudice appellationis: nisi sit erꝑsse dictũ. ‡ vt. ff. iudi. ſol. i. cũ apud. Itẽ qꝫ dicit hic ſolẽnib' impletis. ſ. satisdãdo indicatũ solui qꝫ ꝺtinet tria. vt. ff. iudi. ſol. i. iudicatũ solui. j. Itẽ nota maritũ esse pcuratorẽ vrozis. vt. ſ. eo. maritus. fed curator non. vt infra. de excu. tu. ſ. pe.

¶ Appellationes. i. interpellationes.

¶ Possint. vt. ſ. e. l. fi. ſed fallit in q̃busdã causis pecuniariis: qz ibi requirit ſpeciale mãdatũ. vt. ff. e. nõ ſolũ. ſ. fi. ꝛ. l. pẽponius. in ꝑn. ꝛ. l. in ꝑin. ꝛ. ff. de mino. illud. ſ. si talis. fed ille nõ mere pecuniarie dicit possunt. vt plene dixi. ff. eo. ferunt. ſ. pubertes.

EUm. ¶ Casus. Testamentũ fecit: ꝛ filios tuos ipuberes instituit: ꝛ eis tutorẽ dedit: ꝛ mihi fideicõ. ab heredibus ꝑstãduz reliquit: si tuto: ꝛ ame ꝙctus actione et testõ reꝓdere nõ vult: an sit cõpellendus vt rñdeat: vel ab administratione remouea. q̃ritur. ꝛ rñ. qꝫ sic. Summarie ait cognoscit iudex si pupilli nõ defendant: an sim mittendus in pos. bonoꝝ pupillorũ. vt si p calũniã petã mitti: nõ mittar alioquin sic. cũ pena nõ defensi fit. vt in pos. bonoꝝ fiat missio.

¶ Cum. scz tutorem vel curatorem vel gestorem.

¶ Algit. Id est administrat: siue tutor: siue curator: siue gestor: siue q cunqꝫ sit.

¶ Al quibus. scilicet heredibus.

a ¶ Cuoca. id est cuocari ‡ per iudicem facias. nã sic incipit causa. vt. insti.

‡ Ista reꝓbãdũt cõter doct. vt dicit b bar. quem vide.

‡ Ista cõtinuatione se quunt bar. et Saly.

‡ Dic fm bar. in. l. ij. mãda. in fi. et fm Ja. ꝙ largo fuꝑ vocabulo ꝓcurator ꝑ aduocat.

‡ Istud nõ placet Ja. ꝓ ler elegan ter. ſ. i. dolo malo. ff. de dolo.

Lautioqd fit et quot tupler est. Lautio dicit nuda ꝓmissio.

Ratihabitio qd fit.

‡ Beꝛõbat pau. ‡ Istõ placet Jaſo.

‡ Concor. cũ ista glo. ſalv. ꝛ alex. ‡ Maritus est vrozis fue ꝓcurator.

‡ Cuius ista expositione glo. concor. ſalv. hic.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

insti. de pena te. li. §. fina.

q ¶ Respondere. soluendo vel litigando.

b ¶ Cogetur. si in administratione perseuerare velit. z ita sub cõditione cogetur defendere vt sic si nolit defendere remaneat vacua possessio.

Additio. ¶ Nec gl. potest. pcedere in pcuratore. vt. l. filiussa. §. si. z. l. nõ cogẽdum. in prin. ff. co.

Ter. ibi: co gef. ste ter. cẽsignatario fm bal. i. l. mandarũ. j. mãda. z fm pau. z Jaf. ¶ ad hoc q̃ iuder video se contẽni a procuratore absent. põt pcurator i terdicere of ficiũ pcuratiõis ne do min⁹ q̃ habẽt cõmunacias damnac affi ciatur.

Sz i tutore z curatore nõ pcedit: q̃ inde potest eos pcise cogẽ: vt defendant. l. j. in prin. ff. de ad mi. tu. ita dicit ḥ Bar.

c ¶ Jurisditionis. q̃ talis est vt nolẽs defendẽ ab administratõre remoueat. vt. j. de admi. tut. l. fi. in pn. z ar. §. de offic. pfec. pto. ozi. si quos.

d ¶ Deliberabit. Sũma tim cognoscendo an pe taẽ p calumniã. qõ si cẽt nõ mitterek in possessiõnẽ. vt. ff. de carbo. edic. l. iij. §. cause. z. ff. vt i pos. le. l. si is a. §. nec non.

e ¶ In possessionẽ. olim oĩn bonor. vt. ff. gbus er cau. in pos. ea. fulcinius. §. i. bodie p mẽsiu ra debiti declarati. vt in aut. de erbi. §. si vo etiã quidã. coll. v. fm quosdã. qõ puto verũ si pso nali agak er testõ. secus si hy pothecaria: q̃ tũc cũ oia sint obligata ta cite p legato. vt. j. cõia de leg. l. j. in possessionẽ oim mitteret. ✣ vt. j. vti pos. leg. l. certa. Jn pso nalibus ergo actionib⁹ tantũ locum habet auc.

f ¶ Solet. nã fit missio si aliquis nõ defendat: vt hic. z. ff. gbus er cau. in pos. ea fulcim⁹. §. adeo. z. j. vbi in rẽ actio. l. ij.

✣ Ueru est si agak ptra oia boa defũcti. p securitate: sec⁹ si p̃ secutiõe vm⁹ legati. Saly. aler. z Ja.

Q Uia absẽte. ¶ Casus. Petebã a te r. tecũ sum litem ꝛtesta tus: lite ꝛte. aberas rei pub. cã. condẽnatuꝰ es: vro⁹ tua te defendẽte: sententie acquieuit. vr alio modo interfuit iudicio: an tibi preiudicet p vro⁹ tuã quomin? restituaris ad cause tue cognitionẽ z defensionẽ querit. z rñ. q̃ nõ. cũ neq̃ alieno nõie agere⁹ posset mulier neq̃ defendere: nisi. pcuratrix in rem suã. alij sunt casus quos sic vt hic notatur. Uinia.

g ¶ Quia absente. nec legitime defenso. z post litẽ contestatã. ✣ Itẽ er iusta. z. pbabili causa q̃ plene dirimus. ff. de in integ. resti. l. fi.

h ¶ Dicis. o miles.

i ¶ Restitui. ipso iure q̃ nõ opus sit appellare.

k ¶ Defensionem. oĩno non aute ad appellandum tantum.

l ¶ Possint. facit argu. si nõ potest er parte actoꝛis neq̃ rei. z sic duo dicit hec ler.

m ¶ In rẽ suã. vt. ff. de re. iur. femine. z. ff. c. l. neq̃ femina. z. ff. ad vellei. l. ij. in fi. er cipe vt hic. Itẽ ꝛ vt. ff. e. feminis. Item vt. j. qñ mu. tu. offi. fung. põt. l. fi. z aut. ibi posita. Itẽ ercipe: vt. ff. de lib. cau. l. iij. z facit. j. quibus er cau. ma. l. j. z. j. quõ z qñ iuder ab eo. Accur.

Actionẽ. ¶ Casus. Petebã a te. r. per. pcuratoꝛẽ: volebas vt ea uerer de defendẽdo: si nõ caueat qd iuris sit/ q̃rit. z rñ. q̃ deneg abit sibi actio. hec enim est pena. pcuratoris nõ defendẽtis. vt. ff. e. l. mutus. §. pena. ¶ No. er hoc ter. q̃. pcurator simpliciter constitutus ad agendum intelligitur etiã cõstitutus ad defendẽdũ: l⁹ nõ exprima tur in mãdato: q̃ istud venit in necessariã cõsequentiã. z ita tenet gl. in. l. inuitus. in glo. fi. circa mediũ. j. eo. Ja. bic.

n ¶ Nõ eum defendat. propẽ accipe si reus ſtatim agere vult. al⁹ cadet. ✣ vt z diri. ff. eo. seruum. §. ait pretor. z ibi est edictũ de quo ḥ dicit. z facit. ff. eo. l. mutus. §. pena. z est hoc verum: nisi sit procurator in rem suam er causa non lucratiua: z non in fraudem eorum qui volũt agere. vt. ff. eo. seruum. §. fina. z. l. seq. secus si er causa lucrativa. quia

o Eum. constitutum. accusatione. seq̃ proposita.

p ¶ Cause. alicuius.

q ¶ Purgaret. vel sentẽtia. peo lata vel alio modo. sz nisi ✣ hec exceptio obijciat põt agere z defendere. vt. j. c. ita domiñ. Et cõcor. j. de re. postu. l. j. li. r. z. ff. de pub. iudi. is q. z. ff. ad munici. libert⁹. §. in questionibus. z. ff. de mu. z ho. reus. z. j. qui accu. non pos. l. neganda.

✣ Concor. cuz ista glo. bar. bal. sa. lyr. alex. hic.

dat⁷ denegari oportere iam edicto perpetuo expressum est.

¶ Accusatus de crimine quousq̃ processus pendet alterius: procurator eẽ nõ potest. b. d. Aleran.

Idem Romanus iperator sem per. a. z. c. Marciano. Cex. vj.

Cum criminis cõstitutuꝰ defensionem cause⁸ suscipere non posse anteq̃ purgaret⁹ innocentiã suã/ incognitũ non est.

¶ Miles non potest esse procurator alterius: etiam comunce persone. hoc dicit Aler ander.

Idem. a. Marciano. Cex. vij.

Jlitem¹ nec pro patre vel matre vel vxore: vel ex facto rescriptoꝰ procuratorio nomine experiri oportet: cum neq̃ defensionem alienam suscipere: vel redimere² negocia: vel quasi suffragatorem³ accedere vtilitate publica permittatur.

¶ Procurator ad lites cõstitutus nõ potest ante litem contestatã alium substituere. b. d. Aleran.

Idem. a. Mansucto. Cex. viij.

Quod⁴ quis sibi exigere debitum tibi mendauit/ ante litem contestatam tu alij petẽdũ mandare non potes.

¶ Miles accusationes tã proprias q̃ er causa honesta cessas potest in iudicium deducere. Saly. Uel sic. Miles bona fide procurator cõstitutus in rẽ suã causas agere potest. Aleran.

Idem. a. Iusidio. Cex. ix.

Ui stipendia⁵ merent⁶ suis negocijs superesse inofficiosa⁷ disciplina⁸ possunt. ¶ Nec po

Jlitẽ. Cas⁹ istius legis est facilis i positiõe. ¶ Slot. tñ er ea q̃ miles nõ potest cẽ. p curatore etiã. p patre ne distrabak ob officio mi litari: z sic habes q̃ qs magis astringit⁹ patrie q̃ pareti. facit. l. j. §. z ge neraliter. in fi. de venti. posſ. mit. z ter. nota. in. l. postliminii. §. filius. de captiuis. q̃ quẽ ter. dicit Bal. i. l. q nec essario. §. de aduo. diuer. iud. q̃ filius aduocat¹⁰ debet potius aduocare p patria q̃ p patre: z male dicit fm Ja. bic per ter. in. l. pe. ff. de postu. Spe. i ti tu. de aduo. §. j. vsic. qd si pater. nam vbi agitur de statu publico bñ pret fert patria pareti: vt hic. z est ter. nota. in. l. minime. ff. de reli. z sumpt. fune. sed vbi agitur de cõmodo pecuniario ds pferri pr patrie fm Ang. z Rapha. fulgo. in. d. l. pe. ff. de postu. p bart. z doc. in. l. veluti. ff. de iust. z iure. Ja. bic.

r ¶ Militem. i. militãte. secus in veterano. vt. ff. e. filiussa. §. veteranꝰ.

s ¶ Rescripto. s. de pci. impera. offe. q̃ otiẽs contra. Sol. ibi de exceptione dilatoria solutiõis vel iudicij. bic psone. Uel bideo: q̃ terribilis est aduersario. vl vt nõ deferat ✣ militiam. vt. j. locati. milites. z. j. c. qui stipendia. z. ff. e. neq̃ fe mina. Jta aũt idẽ in clericis: Resp. n. vt diri i

✣ Ista solu. sequitur Cy. bar. ale ran. pau. et Jaf.

✣ Dic fm pau. q̃ si sit in sacris cõstituti vl ha beant bñficiũ ecclesiasticũ nõ pñt ee pcuratores q̃ debẽt in tẽdere oneri suscepto.

aut. de sanc. epis. §. alium autem. coll. ix. ✣ Item bo fallit q̃n p suo cõmilitone agit. vt. ff. e. filiussa. §. veteranꝰ.

t ¶ Redimere. Hoc etiã oibus interdicit. vt. j. eo. litẽ. sed huic videbatur licere forte: qõ bic remouet.

v ¶ Suffragatorem. i. aducatii. vt. j. de suffrag. l. vnica.

Uod qs. ¶ Casus. Dadaui tibi vt. r. in qb⁹ mihi titi⁹ tenebar ab eo peteres litẽ nõ ꝛte. cãm alij a te. r. vt peteret mãdare vo luisti: an sis audiẽdus/ querit. z rñ. q̃ nõ. neq̃ pcurator⁹ constituere potes/ nisi demũ lite ꝛtesta. cũ ertunc litis dñs efficiaris: qõ intellige ad causas: secus ad negocia. vel si in rẽ tuã sis factus. pcurator. ¶ Ex hac. l. no. tres regulas vnã expressam. z duas tacitas: z istas tres regulas ponit clare ter. in. c. j. de procur. lib. vj. z Jason bic.

x ¶ Quod quis. Litis procurator datus ad agendum non potest procuratoꝛi facere ante litẽ ptest. postea potest quasi dns litis factus: vt hic. z. j. eo. neq̃. in fi. z. l. nulla. sed ad negocia sic/ quandocunq̃. vt. ff. man. si procurator. em. §. j. Item quod bic dicit est verum: nisi sit in rẽ suã datus. vt. j. de dona. l. illam. ✣

✣ Adde pulchre ter. in. c. j. §. j. c. in eo. rit. li. vj.

Ui stipendia. ¶ Casus. Questiũ fuit. An actione tibi cessa mi les in rẽ suã sit factus procuratoꝛi esse possit. R⁹. q̃ sic. Iesen er alterius pson a agat: suũ tamen negociũ gerit. ¶ No. er hac. l. q̃ ille qui agit er iure cesso narrat factũ suũ esse causam in pson a cedẽtis actionẽ: nam põt norrare in persona sua intentãdo vtilem: vel in persona cedentis intentando directã fm Bal. bic.

Stipẽdia vñ dicta.

y ¶ Stipendia. sic dicta. quia per stipites. i. modica era colligebant. vt ff. de verbo. signi. l. ager. §. j.

z ¶ Inoffensa. i. non offenditur per hoc disciplina. vt. z arg. §. de epis. c. ¶ Se. placet. z. ff. eo. filiussa. §. milites. idẽ z in criminalibus. vt. j. q ac cu. non pos. l. non probibentur.

a ¶ Disciplina. militaris.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Et verecunda. a malo vt donatio vel emptio vel simlis. Verecūdia est quasi custodia honestatis. secus si non honesta. vt.ff. de alie. iudi. l. penultima.

Propria cā q̄ dicat.

b ¶ Suam rem. argu. q̄ ppria causa est alicuius ex eo q̄ lucrū ꝛ damnum ad eum respicit. vt. ff. quando appel. sit. l. j. §. in propria. ꝛ. ff. eo. l. procuratore. ꝛ sic est ar.

¶ Iniquū est. nisi sint illustres. vt. j. c. l. q̄cūq;.

c ¶ J procurator. ¶ Cassius. Ordinari p̄curatōē ad petēda. r. vl equū pl' petit: vl' alias res p̄ sibi mandatū sit: an mihi p̄eindicauit q̄ ad alias' species' si cas' petēdo succubuit. querit. r. ñ. q. nō. si aūt habuit generalē administratiō nē ꝛ liberam. siquidē cōtra te per eum iudicatū est nō potes retractare. sed si quid dolo p̄misit: vt q̄ passus' est superari se ab aduersario: habes actionē mandati cōtra eum. ¶ No. et hac. l. fin Bar. ꝛ doc. q̄ fines mādati sunt a procuratore diligenter custodiēdi cō cordat. l. diligēter. i p̄n. ff. māda. c. cū dilecta. de rescrip. ꝛ ter. ad litterā. in. c. per tuas. de arbi. et in ca. porro. r. ti. glo. de p̄mul. adde q̄ nō solū seruādū est mandatus. sed etiā qualitas māda ti. c. cuz venissent. ꝛ ibi no. Bal. de eo qui mitti. in pos. Ja. hic.

Text' ibi: rem no. istū textū iūcta gl. q̄ appellatiōe procuratoris p̄cipit non venit procurator in rē suā fm bal. Saly. ꝛ alex.

Ter. ibi: si qd. iste ter. ē valde no. fm ia. ibi q̄ dūs tenet habere ratum id q̄ factū est dolose a p̄curatore.

d ¶ Si procurator. actor'.

e ¶ Ad vnam. id est ad causam vel negocium.

f ¶ Sessit. citra mandatum.

g ¶ Potuit. vt ꝛ. ff. de trāsac. l. trāsactionis. ꝛ. ff. de pac. §. si tñ. ꝛ. l. nā c nocere. ꝛ no. ff. c. pōpōnt'. §. ij. ꝛ ij. ꝛ. j. māda. cū mādati. ꝛ. ff. de iure iur. l. iusiurādi q̄. §. fi. ꝛ. l. si it aq̄. ꝛ de do. cēsep. §. q̄ de nouā. l. nō abstulit. Hoc idem intelligē in iudice delegato. + vt. j. si a nō cōpe. iudi. l. j. similes enim sunt. vt. ff. de iurisd. iudi. l. ꝛ q̄. in fi.

+ Cōcor. c. venerabil' cuz glo. sup ff. mandati de of. dele. ‡ Idē Ja. ¶ Concor. bar. ꝛ Paul. hic.

h ¶ Plenam. specialiter ꝛ concessa. ꝛ fm quosdam. ar. ff. de pecul. quā tuberonis. §. alia. Tu dic + q̄ sufficit generalis cū libera ad agēdū ꝛ transigēdum. sed generalis sola non sufficit ad transigēdum. vt. ff. eo. l. procurator cui generaliter. r. l. mandato generali. Sunt tamen quēdā in quibus cessat specialemandatum. que dic vt dixi. ff. e. pō pontius. in princi. r. ñ. eo. l. ij.

i ¶ Cum si quid. Sed eo cristente non solvendo reus absolut' de dolo connexitur qui participauit dolum. nisi sit prius paratus pati iudicium sub exceptione hac si collusum sit. vt. ff. de dolo. r elegāter. §. penul. r. ff. manda. si procurato: cem. in prin.

k ¶ Non prohiberis. sez actione mādati. vt. ff. e. licet. §. ea.

Dēc. a. Sebastia. Ter. ri.

¶ Eqs' tutores neqz curatores ex sua psona in rez pupilli vel adolescētis procuratorē facere[m] possunt: sed actorē cōstituere[n] debent[o]. ¶ Pupillus autem vel pupilla adultus vel adulta: tam ad agendum q̄ ad defendendū tutore seu curatore interueniente[p] p̄curatorē ordiare possunt. ¶ Ipsi etiam tutores ꝛ curatores post litis contestationē a se factaz: ad[q] exemplum procuratorum qui litem cōtestati sunt: dare procuratores non prohibentur.

¶ Ex parte defensionis nō requirit mādatū sed satisdatio iudicatū solui. ex parte vero actoris requiritur p̄ cōparens. p alio habeat mandatuz: vel q̄ sit cōiuncta psona. r filius admittitur q̄uis sit minor ad defendendum patrem quando contra eum posset perueniri ad diffinitiuaz. hoc dicit Alexander.

Idem. a. frontoni. Ter. xij.

Exigendi[r] a filio tuo mādati q̄ sc defensionē tue offerebat duplici rōne[s] necessitas non fuit: aut p̄ defendē qs[t] siue liber tus siue extraneus[t] sit. sine mādato pōt[v]: satisdatiōe tñ pro[v] defensione p̄stita: ꝛ alia. p̄culdubio obseruatione[x] subiecta. aut q̄ filius etiam si vltro[y] actionē patris non mincdirigat: mandatum proba re non cogitur[z]. ¶ Dane q̄ nec causa ecclesie. sz ibi expone. i. sindicus. Vel dic post litē p̄testatā a sindico. vt ꝛ hec lex p̄mittit. vel poniturib i procurator p̄ respōsore. Itē nota q̄ differt hic actor a procuratore. q̄. p̄curator tātū a dño ordinatur: actor a nō dño: vt hic. Item. p̄curator etiā sine iudice fit actor non. vt insti. de cur. in fi. Itē procurator etiā ad vnam causam. vt. ff. l. pri. actor ad omnis in stat tutoris. vt insti. qui testa. tu. da. pos. §. certe. Iz aliud sit in actore vni uersitatis q̄ etiā ad vnā ordinat. vt. ff. quod cuiusq; vniuersi. i. item eorū. §. si decuriones. ꝛ. §. actor. + Itē procuratoris officiū certis modis finitur. actoris vo eisdē quibus ꝛ tutoris. Item differunt p̄m quosdam: q̄ liber tm̄ pōt esse procurator. §. actor: etiā seru'. Sed dico ego ecōtra: q̄ p̄curator potest esse ser nus ad negocia. vt. ff. e. seruū. in pn. §. actor: tm̄ liber ad instar tutoris. vt. j. q. dari tu. pos. in ser uili. Quō aūt syndicus ꝛ economus ꝛ actor differāt diri. vt. ad cuiusq; vniuersi. no. l. j. §. penul. Item alia dicia ad finitas causas nō pōt esse. vt. ff. q̄ cuiusq; vniuersi. litē oz. §. si decuriōes. in cā aūt vniuersitatis tota vniuersitas pōt cōstituere procuratorem.

+ Contrariū. §. glo. i. l. si actor. j. de appel. per illū ter. quā glo. sequitur hic bar. rephēdēdo ista p̄cipua hui' glo. b.

Ter. ibi: a filio. cōcor. ad hāc. l. c. nōnulli. de rescrip. ꝛ. c. cū p̄cdē. cū glo. j. extra de transac.

p ¶ Intervenīte. Et sic ō legitime datus. vt. j. si aduer. rē iudi. l. ꝛ cum minores. in cā tamē tuz torē p se adesse oportet vt in alienatione rei minoris. vt. j. de p̄dis mino. l. minoribus. Sed q̄ si citra tutoris auctoritatē procuratorē ad litē fecerit pupillus: ꝛ non fuit repulsus: ñ vī. ‡ non valet iudicium contra eum p̄olatum. vt. j. eo. licet. sed pro eo sic. vt. j. eo. non eo minus. Quid si non est lata sniā sed testes sunt producti ꝛ plene probaunt de iure suo minor. obijcit nunc ab aduersario q̄ non est legitimus p̄ductor: ꝛ q̄ nō tenet q̄ factum est: quia dicit ler. q̄ minores possunt constituere procuratorē legitimū: ꝛ hic non legitime ordinatur. Itē q̄. l. non eo minus. dicit valere sniam latam pro eo: sed non dicit q̄ valeat alia pars iudicij non lata sententia: Sed videtur argu. contrarium predicte. l. ar. §. de leg. ꝛ constl. l. quod fauore. ꝛ. ff. de vsur. l. quī scit.

Pupillus sine tutore nō pōt p̄curatorē ordinare. ‡ Idē bar.

q ¶ Ad exemplum. nam procuratores post litis contestationē sic fa ciunt. vt dixi. §. eo. l. quod quis.

Exigendi. ¶ Latius. Ab aliquo quentus lite p̄test. te absentasti: vt inde. p̄cederet: filius tuus minor. xxv. an. defensioni tue se obtulit. obijcit aduersarius ipsum non habere mādatū: quid iuris. q̄rit. r ñ. q̄ mandatū ab eo exigendū non est. duplicitratione. q̄ quia libet ad alterius defensionē siue extraneus siue libertus admitti dz: tum q̄ est de ipsoms̄ iuncti: q̄ sue agāt siue defendāt nō ꝑbāt māmandatum. vt. ff. de procu. §z ꝛ be ipsone. an aūt repellēdus sit eo q̄ minor. rñ. q̄ pōt. §z melius est cū admitti q̄ absenté quasi stumacē. ꝛ indefensuz ꝛ denari. p̄dicta sunt vera fi is q̄ admittit ad defensionē caucat de defendēdo ꝛ de dolo q̄ absit: ꝛ p̄mittat soluere cōdēnationes.

r ¶ Exigendi. i. an ei mandaueris necne.

s ¶ Ratione. prima cōmunis. secunda specialis.

t ¶ Potest. etiam in inuitum. ‡ vt. ff. q̄ cuiusq; vniuer. no. l. j. in fin. ꝛ ff. de solu. l. solutionē. ꝛ bec est cōmunis ratio.

v ¶ Pro defensione. i. q̄ defendat vsq; ad finē arbitratu boni viri ex quo incepit. vt. ff. e. seruū. §. aut p̄to. Itē ꝛ de dolo q̄ absit: ꝛ dolose dēnationē. p̄mittit. ꝛ ñ subijcit ꝛ alia. p̄culdubio ꝛc. q̄ tria cōtinent sub illa stipulatione iudicatū solui. vt. ff. iudi. sol. l. iudicatum solui. Alij dicūt q̄ hoc ‡ primū de defensione cōprehēdit ñ tria ꝛ q̄ subijcit. ꝛ alia. pcul ꝛc. dicūt. §. de rato. q̄ nō placet. q̄. p̄curator rei nō cauet de rato. nisi in casibus. vt. ff. eo. pomponius. §. sed ꝛis.

‡ Hoc verū q̄n suscepit in se iudicij aio nouādi ꝛ ipso credit se seu accrescere alis fec'. sap. ‡ Concor. cti. glo. bar. bal. ꝛ saly.

w ¶ Obseruatione. a. satisdatione.

x ¶ Si vltro. i. sine mandato.

y ¶ Non cogit. cū sit de iuncti. vt. ff. e. §z ꝛ be. in prin. ꝛ est ñ rō specialis. Eti aūt coniunctus admittat ad agēdum sine mādato in casib' illis

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

+Quos ēndeat glo. in.c. qui ad agēdum. de pcur. in. vi. Jaf. hic.

Ter. ibi: sy multo. Iste ter. ē fin. Fr Bar. pau. z Ja. ad l5 q licet filī mi b nor. nō pos sit eē pcurator ad iudicia: fallit rñ q̄nulr defe dere patrē absentem ? ques potest quenire ad sententiā.

+Idē bar. et alcr.

Terr. ibi: nec cur. iste ter. est sing. Fr bal. z Jaf. b ad l5 q exceptio dilatoria q̄ nō fuit ante lit. cōtē. in cā pncipali nō pōt opponi in cā appellationis.

Defensor veniens post litem cōtestatam an sit con cludus.

Sequitur cā Saly.

Concor. cū ista glo. saly. p qua adde ter. in l.fi.ff. ō va. z extraord. cog.

illis + vbi erigit speciale mandatū: R.f. nō. vt. ff. de mino. l. patri. circa pūn. Itē q̄d dicit non cogit sumit arg. pau. si est boc speciale in cōtinctis: vt nō cogant precise de mandato. pbare: ergo alij cogunteur pcise. pbare de mādato. z sic est in electione rei. Sed tu exponc nō cogit simple vel fatisfare: vel. pbare mándatum ad quorū alterū extraneus cōpelletur vt dixi S. co. l. i. Vel dic. pbare id est allegare.

a ¶ Legitimā. ad. pcedē dum in publicum. infra xvij. an. vt. ff. de postu. l. j. §. ij. q̄s nō pl̄s. fed minor. xxv. an. erat. vt. ff. de bis q̄ ve. cta. impe. l. fi.

¶ Nō imuste. iure cōi. q̄ minor. vt. ff. co. l. minor. l3 specialiter admittatur: vt hic subdit. vel instā. est repelli cū ante litē otestatā. z. ? si in stius est cū admitti. Vel tertio die iusti? poni ele ctione vel cōuentione eo directa nō imuste nō cō parātiue. prima ‡ verior est. sic ē iure cōi repellit minor a procuratione. Sz cōtra instā. ma. nō pos. §. z fernus q̄ mānu mittit. Solu. ibi ad negocia ? ad iudicia. Itē contra. ff. de postulā. l. i. §. pueritiam. Sz aliud in aduocato q̄ dānū nō timet: cuz se nō obliget. et aliud in procuratore qui se obligat ad iudicia tū solucdum. Nota hic aliqd esse iustū cui? contrariuz sit iustius. vt. ff. de fur. si seru? cōmunis. §. q̄s vero ad mandati. z de offi. procōsul. l. nec q̄ch. in pn. z. l. obseruare. §. j. z de ?bo. oblig. vbi aūt. §. i. z deposi. l. bona fides. §. incurrit. z de vulg. substi. l. si fil? qui patri. sic ? cōtra aliquid est malū cuius contrarium est deterius. vt. ff. de reg. iur. l. quotiēs nihil. z de dol et cecep. l. si. pcurator? rei.

c ¶ Audire. cum satisfactione tamē. vt. ff. qui satisfda. cogā. l. fi. z in prin. huius legis.

d ¶ Condēnatione. q̄ esset si bunc minor: em repelleres. Si ē absens vt cōtumax dānari nō pōt. vt q? lis nō erat contestata ? absentē: nō admittit minor. vt. ff. co. minor: z ar. ff. e. l. nō folū. §. fi. an antē bic de fenſor post litē ?test. interueniens debeat dānari: bō aperit. Sz pu to q̄ sic: cū z hic dicat cū defensorem z plene defendit. vt z. ff. de nego. gest. liberto. §. fi. l3. ¶ D. dicerit non eū l3 absentē in q̄ē facta est cōtestatio litis cōdēnandū: vt ibi dixi. Tertij dicūt vt. P. z. U. hic loqui de eo qui causas absentie tū allegabat. Sz tūc ero quare satisdet iudicatū solui. vt hac. l. 2? R. sident. P. z. U. in duob? casibus eam loqui. In primo q̄n filius erat maior. In secūdo q̄n minor. In primo ad mittit ad plenā defēsionē. In secōo ad causas absentie tñ allegādas. vt. ff. co. fernū. §. publice. l3 prima verior. Si ergo cōdēnat nunqd res stituetur ripe ? fideiussor eius: Dicūt quidā q̄ sic. vt. ff. e. minor. Vel melius dic ‡ eū nō restituendū in tali cā. q? iure cōmuni est vsus defendēdo patrē cū ipsa natura hoc exigat. z sic non restituit. vt. j. de in integ. restit. l. fi. sicut z cum alimentorum nomine matri vel alij cōmuneto donat: l3 als ei donare nō posset. vt. ff. de tu. z ra. distī. l. i. §. ? nonnullos. Item ideo. quia magis patri ꝙ ipsi filio suo succurri videt. vt ff. de mino. l. iij. §. fed vtrum. z. l. cum mādato. Item quare succurrit filio fideiubenti ꝓo patre. vt. ff. de fideiuſa. minor. l. i. z non defendenti vt hic: R.f. hic admittit eum ler. f. ista ad defendendū. vnde hic ad uersarius inueniret fe decceptum auctoritate legis quod esse non debet. vt. ff. de bis qui ve. cta. impe. l. i.

e ¶ Efficere. sed valet ſnia z facit litē ſuā. ‡ Sz nūqd valet ſnia quam dedit iudex hoc modo: R.f. ſic. ? poterit quenire ipse iudex. nā etiam iudex videtur facere litē ſuā z dādo imustā ſniam. vt. ff. de var. z extraord. cog. l. fi. z imo. de obli. que ex quasi delic. in princ.

¶ La demū. ¶ Casus. ¶ Mater filiū suū militē in cā quā habebat cōtra titiū instituit procuratorē ad agēdū. vult titius eū repellere: an possit: queritur. q? miles est. R.f. aut lis est ?test. ci co: aut nō. Primo casu nō repellet: neq; si vsq; ad sentētiā rētert? obtinuerit: z a ſnia fuerit appellatum: z in appellationis iudicio fuerit. pcurator vel interueniens: non poterit excepti. opponi cū in initio litis nō fuit opposita. In secūdo casu. ? cū lis cōtest. nō est repelli pōt. vel dic in causa principali si non fuit obiecta exceptio: an postea in cā appellationis obiici possit. respondetur q̄ non.

f ¶ Audiri. ne. a parte vel a iudice. + vt. ff. e. filiuſſa. §. veterani. z ad hoc S. co. militē. z. l. qui stipendia. Sz an idē in quolibet g non pōt eē procurator. vt in femina z humilib?. vt. ff. e. neq; femina: R.f. ſic. cū diuersitatis rō reddi nō possit. vt ff. de ver. obli. a titio. i. fi.

g ¶ Appellatio. i. iudicij appellationis.

h ¶ Licit. f. p te. z ſic no. duo. Primū q̄ bnōi exceptio pcuratoria cū sit dilatoria in initio oppo nit. + vt. ff. de pba. exceptioné. z de excep. siqui dē. z. ff. e. pōpon?. ? z ratihabitiōis. Sz alind si esset falsus: q? tūc q̄cūq; ignorāt falsū pars iudicū nullū. vt. ff. e. l. iij cet. z arg. ff. de eo q̄ p tu. neg. ge. l. ij. Scdo no. q̄ cā appellatiōis eadē est cū prima cū in ea nūc nō possit repelli. z ꝓ B. j. c. inuitus. Sz arg. ff. iudi. sol. l. cū apud. z. ff. de ap. eos. i pn. z sic facīt hec ar. ad q̄stionē fabbatinā an aduocat? ꝓ eo dē falario teneat iuna re im cā appellatiōis vel non. ¶ Additio. Dic q̄ si appellat ab interlocutoria tenet aduocatus causam prosequi: si vo a diffinitiua nō. Ja. h.

i ¶ Integra. i. nō contestata litelicet sit datus libellus. vt in auc. de litig. §. ij vero apud iudicem. colla. vij.

+Ista glo. est valde singularis ſm Saly. hic z Ange. in. l. ponpinius §. ratihabitio. ff. eo. ad b q̄ termīnus ꝓhibus partiad op ponēdā exceptionē dilatoriam. vt ce ptio ipſi iudici.

‡ Concor. glo. l. c. i no ſtra. ſup ver bo exceptio. circa ime. extra de. pba. et de distin ctione exceptionū. vide ica. exceptionū. vide ica. exceptionū. extra de exceptio.

k ¶ Acceptā. i. demādatā potestatem exercende actionis.

l ¶ Dn co. ¶ Casus. ¶ Sinlicr minor annis in cā quā habuit cum maiore maritū suū. pcuratorē cōstituit: tutore nō auctore: agit maritus ? obtinuit: vult maior ? reuocē q̄ actū est a pcuratore data a minore sine tutoris auctoritate. an sit audiendus: q̄ritur. ? rñ. q̄ non. q? fauoze eius introductū est: ſcz vt lata ſnia ? se non teneat. ſcz in lesionem eius. sed si pro se non retractetur.

m ¶ Sine curatore. auctore. boc enim fieri non pōt. vt. ff. e. l. neq;.

n ¶ In dānis. vt z. ? qui leg. per. l. i. z. ff. de reiudi. l. acta. in fi. z facit. ff. de leg. z cō. quod fauoze. z sic cessat bic illa reg. q̄ quisq; iur. z c. quia hoc priuilegium datur minoribus sine cuiusc̄ꝫ postulatione. + vt ff. quod quisq; iur. l. ij. in princi.

¶ Itē. ¶ Casus. ¶ In cā quā habebas cū titio. pcuratorē ordiasti: q̄ tecū pepigit de dāda medietate ei? de q̄ erat ꝓtouersia: non vis adiplē q̄ ꝓmisti. ?querit? ꝓncipi. pcurator? an sit audiēd?: q̄rit. z rñ. q̄ nō valet pactū de ꝓstādo q̄a parte litis q̄si ? bonos mores fa cēū. pcurationē aūt suscipere licitū fuit: cui? officiū gratuitū esse ꝺz.

o ¶ Redumisse. partem litis pacifcendo.

p ¶ Officia. vt tu dicis redmendo.

q ¶ Suscipiunt. vt. j. mā. l. si contra licitū. z. S. co. l. militē. in fin. z. ff. de pac. l. fumptus. z ideo punitur ꝓcurator. vt. ff. mā. si remunerandi. §. maurus. z aduocatus. S. de postu. si qui.

r ¶ Procuratorē. ¶ Casus. ¶ Procurator tu? vel actor ꝓdiū tuū sine ſpāli mādato distraxit z tradidit: an tibi ꝓiudicauit. q̄rit. z rñ. q̄ non. neq; emptor audiendus est si velit in se transferri cū volunta. te tua precedēte vel subsequente distractum non fuerat. Unde. r ¶ Procuratorē. f. liberū nō seruū. ? actorē seruū castaldū ?m quos ? dā. sic cēū plerūq; ponit actor. vt. j. q. ij. eo. l. fi. z. ff. de lega. j. l. legato generaliter. q̄. ibi. non placet. z dicit ꝓcuratorē. f. liberū vel seruū ad negocia. f. vt bic erat. z. ff. eo. seruū vel actorem. f. a tutore constitutum qui dz esse tantum liber ad instar tutoris. vt. j. qui da. tu. pos. l. in seruili. z fin boc dices prędium fuisse pupilli.

s ¶ Prędij. potest ꝓpunctari ante z post.

t ¶ Specialiter. i. expressim. vt q? vel boc dixit: vel generalē dedit z liberā. vt. ff. de pcu. l. pcurator. cui generaliter. Ally erigunt ſpāle mandatū vt z als. ff. e. pōponius. in pn. ? ꝓma verior. si cergo refert bac datū vt z als. ff. e. pōponius. in pn. ? ꝓma verior. si cergo refert bac beat liberā vel nō. Sz. ¶ D. distinguebat an haberet totozū bonoz: ad ministratiōnē z tūc nō ꝓderet. an ymuersoz: z tūc sic q̄ nō ꝓderet.

‡ Sequitur ista. gl. bar. z adde glo. fisci in. l. q̄ fauore. alle. in glo. ci. l. nulla. ff. de legi.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2015

a ¶ Manifestum est. vt. ff. e. pcurator. toto tit. n. l. mãdato. n. ff. c. si. p curatori. n. ff. de trãsac. l. trãsactionis. n. ff. si alii res pig. da. fit. l. fin. n. ff. man. cum mãdati. n. ff. de pac. nam & nocere. n. ff. quod cum eo. si seruꝰ. & de noua. l. non absimile.

b ¶ Per voluntate. Precedente vel sequente. vt. ff. eo. si precium.

Procurator aliqñ sine spãli mandato distrahit.

c ¶ Desideranti. Si ille fructus essent vel alie res q̃ facile corrũpi pñt. vt. ff. eo. procurator toto. & ciũ tñ recuperas p cõdictionẽ debiti: vt fine cã vel iudicis officio. vt di cit. ff. eo. si precium.

Diuisio.

Iste. Pria pars loquit in procuratore actoris. Scõa in procuratore rei. In tertia ponit regula gñalis ad oia predicta. Scõa ibi: Si nec. tertia ibi cũ fidem. Allegã. ¶ Casus. Rogauit te vt esses procurator i quadã cã quã habebaz & titiũ: siquis potest: si nõ vis cõpellere te nõ posſ sum. z hoc in prima. Si aũt spõte suscepisti z ficte ad causaz ordinauit z p sententiã finita est: finit officiũ. pcurationis nisi q̃ appellarent teneris tñ. z hoc scõa. Si aũt rogauit vt defensionẽ susciperes meã in cã quã habebat titius. Tme: si vis potes: si nõbis nõ es cõpellẽdus inuitus si spõte suscepisti fidem adimpleas: z hoc in tertia. vnde due partes loquũtur in pcuratore actoris: tertia in pcuratore rei. z di cit q̃ ille ver. cũ fidẽ. &c. põt referri ad finẽ scẽ partis. neq; erit. &c. Vt tinua ad primũ: z tũc suppletur subire nõ ꝓelleris: ſz supple si susceperis: ꝓlere debes neq; vltra extendere: cũ fidẽ. &c. Nõ. Fm Ja. hic q̃ nemo inuit̃ cogit officiũ. pcuratoris suscipere. fec̃ in adnocato. l. i. ff. aut ptor. l. ff. de postu. z. l. pupilcdũ. versi. si gis vo. C. de postu. Itez sec̃ in doctore q̃ põt cogi inuit̃ ad ꝓsulẽdũ. l. in sacris. vbi gl. z Bar. no. C. de. pri. fac. fori. lib. xii. casus fallentiales vide per Ja. hic.

Ter. l. aliena. cõcor. cũ hac. l. si. o. vj. ſ. tria.

d ¶ Inuit'. itellige inuitũ si nõ. pbaf voluisse: vt. ff. e. filiuſſa. ſ. inuitus.

e ¶ Nec cãdẽ. forte suscepta spõte. q̃ñs tñ cogit suscipenꝺ pcisesed cã tiue. ſ. si in administratione vult pseuerare. vt. ff. c. l. cũ qui. Quare cõpellit defendere procurator actoris rei nõ: q̃ fauoz abilitores &c.

f ¶ Prouocationis. interponẽde non defendende.

g ¶ Ertẽdere. Cogitur em. puocare: nisi. ꝑpter inopiã ercusetur. non autẽ ercere appellationẽ. + vt. ff. mã. ſi. pcuratorẽ. ſ. si ignorãtes. et de neg. gest. l. liberto. ſ. fi. n. ff. de ap. si actor. n. ff. vt cause post pub. affit tu. l. i. Sed videtur q̃ etiã ercere teneẽ causam appellationis: z hoc dicit ꝓla. z sic intelligit h. ꝓ eo q̃ est. ff. an p aliũ cã app. l. fi. ſ. i bi ad principalem: z ad appellationis cãm fuit dat' pcurator: vel dic vt ibi. Item ꝓ eo. ff. eo. qui. ꝓpio. ſ. itẽ q̃ritur. fec ibi eodẽ mõ ad vtrũq; fuit datus procurator. l. ad principalem & ad cãm in integrũ restitutionis. Vel dic vt ibi no. Itẽ ꝓ eo: q̃ si appellat et teneẽ q̃ nemo negat ergo ꝓsequi quasi negocium michi oatum. vt. ff. cõmo. l. in cõmodato. ſ. sicut. fed nõ obstat q̃ actus appellãdi z exercẽdi diuersi sunt ſz primus sit preparamentum secundi.

Cõcor. cũ pe. cũ gl. super ver. appellare. ercetra de. pcu.

h ¶ Sed nec defensionem. Puta egit pcurator z tra aliquẽ nũc vult aduersarius q̃ defendat z satisdet de defensione eius cuius nõie egit z dicit q̃ non cogitur inuitus/cuiꝰ sufficiat implesse fidẽ quã suscepit. z sic nullam aliam patietur penam quantũ ad aduersariũ: nisi q̃ denegabitur ei actio. vt. ff. eo. actionem. n. ff. eo. mutuus. ſ. pena. sed q̃rũ ad eum a quo suscepit mandatum patietur: q̃ retinebit actione mãdati ei ad interesse. + vt. ff. mã. si. pcuratorẽ. ſ. si ignorãtes. + sic loqui tur tota hec lex in pcuratore actoris. fm hãc antiqua positionem q̃ non placet; + q̃ si alicui est mãdatũ vt agat + aduersus aliquem: ea sibi videntur mandata fine quibus id explicari non põt. vt. ff. eod. ad rem. n. l. ad legatum. n. ff. de iurisdi. om. iudi. l. q. ergo cũ nõ possit age re nisi satisdet de defendendo z defendat' merito hic videtur sibi mãdatũ. z sinõ facit non adimplet fidẽ. Aliꝰ dicit q̃ satisdedit de defensione: sed vult aduersarius eum compellere vt precise defendat. Et re spondetur q̃ non potest: si vult hic pcurator ꝓstare interesse: ſz cer tũ + contrarium est. ff. e. sed z hẽ. ſ. preter. Tertiũ dicũt q̃ nõ cogitur precise ab absente si velit hic pcurator ꝓstare interesse: sed ab aduersario cõpellit. ſz nec ꝑ placet. + vt. ff. e. si defunctus. Tu dicas + q̃re to modo fm Ja. ſ. q̃ principium legis loquat̃ in pcuratore actoris postea loquitur in pcuratore rei quasi diceret/sicut aliquis non cogitur suscipere pcurationem ad agendum: sic nec ad defendendum q̃ꝫ

Diuisio.

Precium cõuersum in vtilitatem domini qui vẽditioni sue rei facte per gestorẽ suũ nõ ꝓsensit: restitui debet per ipsum dominum empt. ꝓ. Alteran.

Idem. aa. Firmo. Lex. xix.

Si precium quidẽ actoribꝰ alicnis fundũ vel seruũ citra mãdatũ domini tibi distrahẽtibus' dedisti: z neq; ꝑcessisse neq; secuta cõtractũ domini declaretur voluntas: in rem aũt ciꝰ idẽ precium" cessisse ꝓbes. puincie causa cognita perspexerit: hoc tibi restitui iubebit".

Nõ refert an procurator cõstituatur a principio ante litez contestatã an post. h. d. Saly. z Allerã.

Idẽ. aa. z. cc. ad verinum ꝓsidem syzic. Lex. xx.

Dubitarbitramur itereſſe vtrũ ab initio an ecpta iaz lite negocium ad personam pcuratoris transitum' fecerit.

Saritus potest agere ꝙ vroꝛe etiã sine mãdato: dummodo caueat de rato i quacunq; causa vroris. nisi habeat ab ea mandatum de agendo in quadam causa: quia tunc in aliis censẽt prohibitus agere: adeo q̃ in eis agere nõ poterit: etiam si caueret de rato. hoc dicit fm intellectũ glo. Allexander.

k ¶ Tutoꝛ ẽ pete. vt. ſ. de leg. here. fciãt. nec sufficit etiã petẽ nisi idoneũ petat: cũ effectu: ita q̃ꝺ̃ tur. vt. ff. ad tertul. l. ũ. ſ. nõ solũ. ſz ibi no. an audiaz a ꝑncipio/si tũ lata sententia ꝑ filiũ mꝰ velit ap

l ¶ Distrabẽtibus. qui enim emit ab eo qui liberam nõ habuit administrationem: vel cui ſpecialiter mandatum non est: facit furtum. vt ſ. quod cum eo. ſi liberam.

m ¶ Precium. q̃ dedisti ꝓ re illa quam emisti.

n ¶ Iubebit. actione de in rem verſo ſi seruus erat. ſi liber actione negociorum gestoꝝ: vel cõdictione ſine cã. ff. ad macc. l. sed z si. ſ. i. vel officio iudicis. vt. ſ. quod cum eo. ci. qui. z. ff. si cer. peta. l. si z me. z facit. ff. e. procuratorem.

o ¶ Ibil. Intereſſe. quo ad dãdi facultatẽ. nam qui potest dare z dari ante z potest post. qui vero nõ ante: nec post. Itẽ sicut necẽ mãdari interueniẽs post. sic z ante. Itez satisdat interueniẽs post sicut ante: vt hic. z. ſ. de cõsol. cuiſdẽ li. i. q. Itẽ sicut dãnatur interueniens ante sic post. vt. ff. e. licet. ſ. pe. z. l. qui ꝓpꝺio. in ꝑn. licet. Aliꝺ. dicerit si postea interueniat q̃ dominus nõ ꝓcuret dãnare dãnas ri. ꝓ. l. ſ. de senteꝛ. z interlo. l. i. Idẽ in defensoꝛe: q̃ debet ipse damnari. vt. ff. eo. l. minoz. ſ. i. z. l. plautius. z. ff. de nego. gest. liberto. in fi. z. ſ. e. erigẽdi. z hoc ſi verba condẽnationis possunt referri ad ꝑsonã procuratoris vel defensoris. quandoq; enim non possunt/ vt in crimina li. quandoq; pcurator admittitur. vt. ſ. de imiur. l. fi. z in cã matrimoniali vbi admittitur pcurator. Item sicut euitatur infamia si interueniat ante: sic z si post. + vt. ff. de infa. l. seruus. ſz. Aliꝺ. dixit tũc demũ dominũ non infamari si a principio interueniat pcurator. vt. ff. de ifa. furti. ſ. si quis. sed subaudi tibi marime. Ꝑoꝛo differunt in quibuſdã: quia ordinatus ante litem contestatã ordinat pcuratorem. secus si detur post. fm Jo. sed forte idem posset dici vtrobiq;. fm Azo. arg. dicte. l. ſ. de consor. eiuſdem litis. li. ij.

p ¶ Transitum. a domino litis in pcuratoꝛem. vel econuerso: secus autem si pcurator alium pcuratoꝛem velit dare. vt. ſ. e. l. q̃ quis.

qi precise teneẽ fm defendere: vt i ſ. ꝑter. b allegabar.

+ Et bene Bar. + alii. * Ista lectura est + a cães 200 dãt eos doctoꝛes hic.

Sequiſ ẽ bar. z doctoꝛes.

* Et bñ ia. post doc.

* Istud dicit̃ gl. ẽ val de sing. fm pau. z alex. hic.

+ Et bene

Immo ad vtrumq; põt referri. bar. faliꝛ. et alex.

Condẽnari an debeat pcuratoꝛ: vel an dñs.

+ Ista glo. ꝓba ad ſ. e. quiꝺ bar. et doc.

Mulierẽ rone põt agere. ꝓ filio sicut facit. ꝓ pfe.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Imperator: Cōstantinus ad cōciliū prouincie africe. Lex. xxi.

Maritus citra mādatū in rebus uxoris cū solēn[a] satisdatione[o] ? alia obseruatione[c] intercedendi[a] habeat liberā facultatē: ne femine persequende litis obtentu in cōtumeliaz matrimonialis pudoris irreuerēter irruāt: ne cōuentibus uiroz vel iudicijs intercesse cogant[c]. finaute mādatū susceperit: licet maritus sit: id solum exequi debet/ quod procuratio emissa prescripserit[r].

Procurator p litis cōtestatione efficitur dominus litis: nec potest fine causa remouerī. b. d. Bal. Del fi. Lite cum procuratore contestata dominus nō pōt lite in se transferre sine causa. b. d. Salv.

Idē ad Bassū. p. vzb. Lex. xxii.

Procuratoribus institutis ? post ꝓtestatā[g] litem dñis effectis[k]: bi qui mādaucrant nō habeant facultatem negocia pscundi[i]: nisi capitales inimicitie: vel morbus/ vel alia necessaria[k] cā intercesserit[l]: tunc[m] enim ctiā[n] inuitis bis transferri lis potest.

Mādatū procuratoris effecti dñi liti nō renocat absentia vel morte mādātis. z loco suo aliū pt substituere. b. d. Bal. vt sic. Si lite cū procuratore ꝓtestata mozitur dñs nō ꝓterea finitur instantia nec procuratoris mandatū. b. d. Salv. z Aller.

Imperator: Julianus. a. secūdo prefecto pretorio. Lex. xxiii.

Nulla dubitatio ē post caulam in iudicio agitatam: vtpote dñm litis[o] procuratorem effectum: etiā post excessum[p] cuius qui agendam vel defendendam litem mandauerat posse inchoatā causaz iurgiūqz finire. ¶ Quippe cum et procuratoz[q] posse cū[r] instituere veteris iuris volucrūt conditores[s].

Exceptio falsi procuratoris reddit iudicium retro nullum: ideo potest qñcunqz opponi. Aleran.

Imperato. Gratianus. Hal. et Theodo. aaa. ad Pacranū pfect. pretorio. Lex. xxiiii.

Lect in principio questionis plona debeat inquiri[a] ꝓcuratoris an ad agēdum negocium mandatum a dño litis habeat[b]: si tamen falsius ꝓcurator nuncupatur[c]: nec dici cōtrouersie solent[c]: nec potest esse iudicii.

Persone hic enumerate non pñt p se litigare: ꝛ per ꝓcuratorem. z si cōtra fecerint sñia. p eis lata non ꝛ effectus: z ut der qui eas admisit/ penaz hic statuta patitur: z hoc hodie restrictum est vsqz ad ꝓsonas illustres inclusiue. b. d. cum autentica hic posita. Aleran.

Imperatoꝛes Val. et Theodo. et Archa. Titiano prefecto pretorio. Lex. xxv.

Quicunqz pretorianc[v] vel urbane prefecture sublime fastigium[s] vel magisteruin[a] cū p lit. ꝓte. litis. i. instātie iudicialis: nō intellige rei petite in iudicio efficiat: etiā ꝓcuratorē instituere pōt: qō nō posset nisi dñs p lit. ꝓtest. fuisset. z dic q est dñs: q pōt testes reprobare: quoslaz approbare z admittere: z instare vt iudex in cā. pcedat ac si ꝑsus dñs fuisset litis.

Dñm litis. i. instātie. Et hic no. q p ꝓtestationē fit dñs: vt b. z. Bal. pri. z. ff. de ap. l. ab exe cutore. §. fi. o excep. do. si. procurator agit. §. j.

Post excessum. i. rez cessuz. Del dic. i. morte. vt. ff. de iurisd. om. iudi. z quia. in fine. Accur.

Et. l. procuratoz pōt ꝓtestatā litē dñm facēti.

Conditoꝛes. vt. ff. eo. i causc. i fi. z. s. e. l. neqz. in fi. z. l. quod quis.

Lect. Calus. Tenebat titi mihi in. p. tu dicēs te/ procuratoꝛ meū cū non eras ca petijsti et obtinuisti: lata sñia vult tibi titius opponē exceptionē falsi. pcu. Rñ. q: z talis exceptio. falsi/ pcur. in mitio litis vel an esset. ꝓponē da ad exēplū dilatoriaz rū exce. vt in aut. de liti. tū qñqz sine lis cōtestet sine nō: ꝓpter q. pbari pōt ab aduersario: qua ꝓbata z lata fuisset sen tētia fingit retro iudicii nullū fuisse. i. neqz ꝓtestatio neqz partū ꝓfessio: neqz testiū ꝓductio neqz cōtrouersia sez re perita. renet tñ iudicium vtruz fuerit procuratoꝛ vel non.

Jngri. er natura dilatoriaruꝫ exceptionuꝫ. vt. j. de pba. l. exceptiones. Est cñs dilatoria. vt insti. de excep. §. fi.

Habeat. z hic cogat mādatū ostēdere: vel de rato satisfacere. vt. s. c. l.

Jnuenias. qō asserēdo pmittit aduersario. pbare qñcūqz velit. vt ff. c. l. in cause. §. j. z de iudi. nō idcirco. §. fi. Jtēm. z ꝑ speciale in bac dilatoria vt opponaꝫ post lite cōtestatā. sic z in quabbet alia dilatoria vt opponaꝫ post lite cōtestatā. sic z in quabbet alia dilatoria pq quā ꝓtēdit retro nullū fuisse iudiciū. vt non sit iudicius. Del mer lius ? in bmōi exceptiōe falsi dicas q a principio videnꝫ opponi: q ipso iure nil est actū. vt. j. si a nō cōpe. iudi. l. j. Alij dicūt q si dicā nō es. pcurator q est ꝑpetoria. Si aut dicas nō potes esse cōs; miles. bec dilatoria: qō nō placet. ¶ Alij vt. Bd. dicūt aut scio falsum. pcuratoꝛē: aut credo verū. aut ambigo. si scio. repello ꝑ si credo verū qcunqz tp: iudicij. pbē nō esseverī repellit falsum asserēdo/ vt h. ꝛ. si ambigo in principio ꝛ debeo dicere vt in princi. buius. l. Alij ? dicunt q bic ab initio fuit proposita. sed adiecit audiamus quid dicere velit.

Solent. de ꝛincipali. est tñ iudiciū de ꝑsona vtrū sit. pcurator vel nō. z sic vtrū sit. pcēdēdū vel nō. vt. ff. de iudi. si qs. j. hinc est q: z si solutū fuerit tali falso. pcuratoꝛi/ q. s. nunqz habuit mandatū. vel ba buit sed fuit renocatū/ pōt repeti nisi p sñiam soluaf. vt. ff. fa. ber. l. cū putarē. z. ff. mād. si fideiussoꝛ. i. j. in oib⁹. z. ff. de do. iter vi. z vro. si ꝑsō lutū. vt. ff. rē ra. ba. si fine. §. q: si. pcurator. z. §. q: si debitā. z de do. iter lutū. vt. ff. rē ra. ba. si fine. §. q: si. ꝓ

Codicis Liber secundus.

a ¶ Comitiue. quia sit comes cõsistorij siue palatij principis.
b ¶ Proconsulare. quia sit proconsul.
c ¶ Dixerit. als dixit.
d ¶ Vicarij. scz qz sit vicarius principis.
e ¶ Jurgiũ. ciuile. nã criminale nõ iste. ppcuratorẽ. vt. j. de accu. l. fin.

militare vel consistoriane comiti ue[a] insignia meruerit dignitatis vel procõsulare[b] uis dixerit[c]: aut vicarij[d] fuerit admistratione sufultus: si quod ab eo vel infertur iurgium[e] vel refertur: procuratoris personam in negocij sui iura substituat. ¶ Q si quis sanctionis huius statuta transgressus iudicijs sese iurgaturus ingesserit: careat eius litis sorte: cuius nõ per procuratores expectauit cuentũ. iudex nihilominus qui contrafecerit[f] nouerit a se viginti[g] libras auri: ab officio[h] quoqz suo tantũdem ponderis exigendum.

¶ Mauten. vt ab illustrib⁹. j. j. colla. v. Consti. xviij.

¶ De ius[i] stabit vsqz[k] ad illustres solos: ceteri enim cõmune[l] ius amplectuntur.

¶ Citatus in causis pecuniarijs põt p procuratorẽ cõparere: lz boc citatorio nõ cõtineatur. nisi fuerit citatus vt psonalis ter compareat: qõ facere potest iudex in ista re causa. non aliter. b. d. Aller.

Imperato. Archa. z Bono. et Theo. Antemio. prefecto pretorio. Ler. xxvj.

¶ In pecuniarijs[m] controuersijs: z si specialiter hoc precepti vel sententie[n] minime dignat auctoritas: passim[o] vnicuiqz (si tñ ita maluerit[p]) per procuratorem respondendi tribuimus facultatem[r]. nisi quosdã az forte[s] iustiores[t] nonnunqz ob causas vehemẽtiores[v] maximi[x] iudicis vocabit auctoritas.

¶ Me liceat potẽtionibus pa-
trocinium litigantibus prestare: vel actiones in se transferre.
Titulus. xiiij.

¶ Recipis patrociniũ potẽtioris ad terrorẽ aduersarij dz puniri. i tactura cause. Et patrocinũ prestãs venit puniẽdus arbitrio rectoris. puincie: q in pdictis est iudex etiã ptra potentiores magistratus: quos tales iurisditioni rectoris puincie regulariter nõ subessent. b. d. Aller.

Impera. Dio. et maxi. Aristo. salutem. Ler. j.

¶ Quinc admodũ[a] cõstituit[a] diuus claudius consultissimus princeps parens noster: vt iactura[b] causa efficerentur[c] hi qui sibi potentiozum[d] patrocinium aduocassent[e]: vt hoc proposito[f] metu iudiciarie lites potius suo marte[g] discurrerent qz potentiozum domoz opibus[h] niterent. ¶ Quẽ[i] palam est intantum prouincialium questionibus esse commotum: vt huius[k] sanctionis rectores prouinciarum custodes[l] z cõtempte rei iudices fecerit[m]. scz vt in actores[n] seu procuratores in subsidia[o] negociozũ: vel vsurpatos[p] gra vel redemptos[q] seuera[r] ¶ Me liceat potẽtionibus pa-
trocinium litigantibus prestare: vel actiones in se transferre.
Titulus. xiiij.

¶ Recipis patrociniũ potẽtioris ad terrorẽ aduersarij dz puniri. i tactura causa. Et patrocinũ prestãs venit puniẽdus arbitrio rectoris. puincie: q in pdictis est iudex etiã ptra potentiores magistratus: quos tales iurisditioni rectoris puincie regulariter nõ subessent. b. d. Aller.

Impera. Dio. et maxi. Aristo. salutem. Ler. j.

¶ Quinc admodũ[a] cõstituit[a] diuus claudius consultissimus princeps parens noster: vt iactura[b] causa efficerentur[c] hi qui sibi potentiozum[d] patrocinium aduocassent[e]: vt hoc proposito[f] metu iudiciarie lites potius suo marte[g] discurrerent qz potentiozum domoz opibus[h] niterent. ¶ Quẽ[i] palam est intantum prouincialium questionibus esse commotum: vt huius[k] sanctionis rectores prouinciarum custodes[l] z cõtempte rei iudices fecerit[m]. scz vt in actores[n] seu procuratores in subsidia[o] negociozũ: vel vsurpatos[p] gra vel redemptos[q] seuera[r]

Tert⁹ ibi: subsituat. i. z cõ. glo. vi. circa fi. i. c. pastoralis. extra de iudi.

+ Glo. ista sequitur sa ly. et Aller. z de dictis vsqz vide b p Ja. bu. et saly. p Ly. et saly. l. i. a caligaro. j. ỹnup. z plenius per bar. in. l. pron⁹. ff. j. ff. delega. iij.

a ¶ Officio. i. officiali⁹.
b ¶ Cessz. z certẽtiue z inclusiue + sic ¶ illustres z superillustres h scruabũt. Et est ratio: qz rõne dignitat⁹ debẽt sedere cum iudice: sed si alle garẽt stare deberẽt: z sic vnũ absurdum inde sequeret. vt in corpe hui⁹ autẽ. vt ab illustrib⁹. j. j.
c ¶ Ceteri. clarissimi ac spectabiles.
d ¶ Cõmune ius. vt i ceri minibus ex quib⁹ impoñit pena vsqz ad relegationẽ nõ possit istitui p curator: nisi in cã iniuriarum. vt. j. de iniu. l. fi. in inferiorib⁹ sic: z in pecuniarijs causis. vt dixi ẽ. eo. l. cum rem.

¶ In pecuniarijs. ¶ Casus. Si in pecuniaria cã iudex vt ad iudicũ venias te citare fecit: neqz tibi nũci⁹ dixerit vt venias: vel pcurator tem mittas: cũ eles ctione3 habeas veniẽdi vel mittẽdi: si nõ venias mittas: an videaris iudicis ꝓcepto paruisse/q̃rit. z fi. q. sic. electio nẽ em̃ habes: et hac. l. misi in causibus. vnus est cũ meli⁹ scias veritatez q̃ pcurator: vel tua pona legalior est: ita q tibi credi dz: quo casu i ꝑpria persona venire debes. vel si talis sit cã q̃ per pcuratorẽ expediri nõ possit. vt est populatoris. ff. c. l. 3. in ꝑn. z est qõ sequit nisi ac. vt fi nõ idoneũ pcuratorẽ misit: vult iudex vt iustior⁹ instituas. ¶ Et ista. l. no. qp in omni citatione simpliciter facta intelligit alternatio: vt qs p se cõpareat. vel pcuratorem mittat. facit. l. i. in. j. vsus. ff. co. c. fi. de dila. in. c. dilecti. z. c. pe. de iura. calum. Ja. bic.

¶ In pecuniarijs. quare hoc dicat dixi. ẽ. c. l. ij.

¶ Sine. s. cõuẽtionalis + ac si dicat lz ꝓceptũ vel sniam qua qs ad iudiciũ vocat minime designet vt vocatus habeat hãc electionẽ. scz vt veniat vel pcuratorẽ mittat. habet tamen ex hac lege.

¶ Passim. id est indistincte.

¶ Id est vt. nam inuitus non cogitur.

¶ Facultatẽ. vt. ff. de iniur. lz z si vm⁹. j. idẽ iulian⁹. z. ff. fa. ber. plane. z insti. de bis p quos agere pos. j. ti. z. ff. de arbi. nõ distinguem⁹. j. qui tum. ver. sed si dñi. z. j. de bis q ad ec. ẽ. fu. l. ti. j. cuz antẽ. sed hodie + primus iurat de calũnia q̃ ꝑstituat pcuratorẽ. vt. j. de iura. calũ. l. ij. j. sinautẽ abfuerit. Vel aliter dic vt ibidem dixi.

¶ Forte. potest quilibet z per se litigare si vult nisi ꝛc.

¶ Iustiores. s. pcuratores: vt. j. pri. l. z sic respicit qõ dixit. j. si tamẽ ita maiorit: qz ibi immuit q̃ possit per se si vult. z ad illud pomit ẽ exceptio nisi ꝛc. Vel + dic ipsos dños litis qñ nõ possunt per procuratores agere qñ qñqz eueniũt. vt. ff. eo. licet. in prin. z. j. de bis q ve. eta. i pe. l. ij. Vel tertio: + qz dñs melius scit veritatem q̃ pcurator: vel est verior. z legalior persona domini z non ita rixosa.

¶ Nõnunqz. z aliqñ ob causas aliquas iustior est vnus q̃ alius. vel ad causas ad quas vocãtur erit vnus iustior q̃ alius.

¶ Debementiores. i. expeditiores. nã non est sic rixosus.

¶ Maximi iudicis. maximum vocat qñcunqz audiẽtẽ causam: respectu enim partiuz saltem est magnus. Additio. Vide. c. ij. extra eo. in anti. iuncto. c. j. eo. ti. lib. vj.

b ¶ Iactura. i. amissione.
c ¶ Efficerent. + an ipso iure: qdã sic. Tu dic p sniam. nã dicit afficerent. z nõ sunt affecti. vt. j. l. pri. Itẽ qz bic cõmittit statim duo. scz vin dictã. z cognitionẽ bus⁹ pene. j. iactura debiti si appareat id cõmissũ. z hoc implorãte debitore. z querelã exponẽte. Accur.
d ¶ Potẽtiozũ. Nõ loquit de quolibet potẽtiore: lz de eo q rõne offici cuj est potẽtior: z q minacẽ põt ꝛuiorẽ ostẽdere. vt. j. qõ me. can. si per impressionẽ. z si quacũqz ꝑte. po. l. j. z. j. si rector. puincie vel ad eũ p. l. j. z patet. h. z. j. c. l. j. fi. vbi dicit ne ꝑiudices ꝛc. z sic differt h tit. ab eo. de alie. iudi. mutã. cã facta. qz ibi de potẽte alia ratione tractat. vt. ff. de alie. iud. l. ij. z. ff. si er nora. cau. l. i. j. fi designat. Opponit. ẽ. de ad uo. diuer. iudi. l. ij. sed ibi in minori bic in maiori officiali.
e ¶ Aduocassent. Videt ergo q̃ er hoc solo q̃ pascit cuñ de patrocinio lz non fuerit prestitum puniantur. Vel forte de equitate tunc non puniuntur. vt. ff. de in ius voc. l. q̃uis.
f ¶ Proposito. id est procul posito. Vel dic ecõtra: id est ante posito. scz de amissione cause.
g ¶ Marte. id est equaliter: vel id est suo ordine.
h ¶ Opibus. id est suffragijs: z quod dicit domozum/id est illis de domibus. vt. ff. si cer. peta. l. lecta. in prin.
i ¶ Quem. scz diuum claudium.
k ¶ Huius sanctionis. qua prohibentur potentes patrocinari.
l ¶ Custodes. quo ad amissionem cause: sed iudices quo ad penam imponendam potenti.
m ¶ Fecerit. diuus claudius.
n ¶ In actores. i. aduocatos quos vocat actores quia causam agũt. Sed contra. j. de suffrag. l. j. Sed non potest assumi in terrorem: vt bi potest tamen ad ius conseruandum. Vel ibi non erat potentior.
o ¶ In subsidia. i. auxilia.
p ¶ Vsurpatos. i. male quesitos.
q ¶ Redemptos. scilicet precio.
r ¶ Seuera. i. capitali. ſm. B. z dicitur seuera in faciendo. vel verius ſm Azo. pro motu iudicis.

¶ Cõcor. c. j. cũ gl. j. de of. deleg.

Titul⁹ ne liceat potquõ differat ati. de alie. iudic. mu. ꝛc.

Aduocati actores vocantur.

Quare

a ¶ Quare cū interfit. q̄ diuus claudius ꝛc. ꝛ est loc⁹ ab auctoritate.
b ¶ Tenuiorum. fautur debilibus: vt hic. ꝛ. ſ. q̄ impera. inter pupil. ꝛ vi. l. i. ꝛ in auc. de man. prin. §. ſit tibi. colla. iij.
c ¶ Litigatores. ℔ ipſum q̄rentes. congrit eſſi reus de tali ꝓcuratore.
d ¶ Detuas. loquitur ꝓſidi.
e ¶ Pretudices. pretudicat eſſi. nā alis clariſſimi ꝛ illuſtres nō ꝙueniunt ſub ꝓſide. vt. ſ. vbi ſe. vel cla. i. q. que incipit quotiens. ꝛ. ſ. de offi. rec. ꝓnunci. l. ij. ſz rōne delicti ℔ fit. vt. ſ. vbi ſe. vel cla. l. i. ꝛ eſt optimum ſic in auc. de imā. pn. §. patrociniꝫ. col. iij.
f ¶ Specialiter. Et ideo alij delegare nō pōt. vt ff. de offi. eius cui man. eſt iur. l. i. in pn. nec ob. ſ. de iudic. a iudice. in fi. Nā ℔ dak iuriſditio ab ipſa ꝓſtitutōe vel a pncipe ꝓſtitutōe vt oꝛ dinari⁹ ſit illi⁹ cauſe ſpe cialiter ꝛ ideo delegare nō pōt. vt. ff. de offi. ei⁹ cui mā. eſt iur. l. i. ibi au tē vt delegat⁹ ſimpliciter. Et q̄ ꝺ ceſſiōe actionis ℔ titu. dicit in rub. ꝛ in. l. ſi. ideo diſtinguе q̄ aut fit ex vltima volūta te: aut inter viuos. ꝓmo caſu valet. vt. ff. de lega. iij. l. nomen. in pn. et de libe. le. legaui. niſi ita erat in iudiciū deducta quo caſu agit⁹ heres. et q̄ ſ ſequit legatario ꝓ ſtat. vt. ſ. de litig. gēſcꝫ. ꝛ in auc. ibi poſita. nunc ſi heres. Sc̄do ſigde potētiozi rōne officij actio amittit. vt. ſ. l. pri. ꝛ. ſ. q da. tu. poſ. auc. minoriſ. ſi alia rōne tūc habet locū titulus. de alie. iudi. Si nō potētiozi ſi eſt in iudicium deducta nul/

Illuſtres ſub ꝓſide non cōueniuntur.

Ter. Liſi cauſidīcus. con coꝛ. cui hac lege ſ ſupio ri. c. ij. cū gl. ſing. ver. ſan ctiones. extra de alie. iudi. mutā. cauſa fac.

la eſt ceſſio/ niſi in caſib⁹. nō tñ amittit actio lz fiat ceſſio de ea litigio ſa. vt. ſ. de litig. l. ij. ꝛ fi. in fi. Si aut̄ eſt indubitata. i. in iudiciū nō deducta. ſi cōſtat verā ceſſionē valet: vt per totum titu. de here. vel acti. ven. ſi autem cōſtat ꝙ ſimulatā nulla eſt. vt. ſ. plus vale. q̄ agit. ꝓ totum. Si dubitatur an ſit ſimulata vel nō. er tribus ꝓſumitur ſimulata. ſz q̄ ꝓ pte ſit vendita: ꝛ ꝓ parte donata. Itē q̄ minori pcio vendita. itē q̄ titulus ceſſionis non ſit in inſtrumēto ceſſionis q̄ eſſe ꝺz in pun. vt. ſ. man. l. per diuerſas. ꝛ. l. ſi.

Actionis ceſſio ertrib⁹ ꝓſumit ſimulata.

¶ Si cuiuſcūq; ¶ Caſus. Debebas mihi, ꝛ. actionē mihi cōpetentē contra te potentiozi ceſſi. an valeat ceſſio queritur. ꝛ reſpon. q̄ nō. adeo q̄ in amiſſione debiti multcari debeam.
g ¶ Actiones. aliud ſi res: q̄ tunc nō amittit. vt. ff. de. alie. iudi. l. pe. vl aliter ſolue vt ibi. vel hic de potēte rōne officij/ ibi alia rōne.
h ¶ Delate. ab eo cui cōpetebāt. Et dic delate per ceſſionem.
i ¶ Iactura. id eſt amiſſione.
k ¶ Credentium. i. creditorum qui credūt ꝛ quibus creditur.
l ¶ Actionū. Quid ſi minor fuerit: ſibi ꝓ reſtitutionē in integrū nō ſub ueniꝫ. p. l. ſi aduer. delī. l. j. tñ ſi ius ignoranti. q̄ licet ei poteſt.
m ¶ Redimunt. gratia vel precio. vt. ſ. l. priori. ꝛ no. q̄ hec leꝛ reſpicit vltimam partem rubrice.

¶ De his qui potentiozum nomine ꝛc. ¶ Superiori titulo ꝓhibuit actores aduocare potentis patrocinium: nunc eōꝛa in reo ꝓhibet.

Additio. Hanc cōtinuationem reprehēdit hic Bar. ea occaſione: q̄ innuit hec glo. titulum precedentē non habere locum in reo quod fm eum falſum eſt ꝓpter generalitatē rubrice que dicit ibi: Patrociniuꝫ litigantibus preſtare. Itē patet etiā er. l. j. in princi. que loquitur ge neraliter. Continuat ergo ſic. Supra punit litigātes qui aduocāt pa trociniū potētiozum preſtādum dicto vel facto ipſoꝝ potētiozuꝫ: hic

punit litigātes q̄ aduocāt ꝓtocinū potētiozis dicto vel facto ipſi⁹ litigātis: q̄ facit aſſignādo ti. ꝛc. vt videbitis. ſ. Plimaduertimus. ¶ Caſ⁹. Detebā a te fundū: dicebas alium quem clariſſimum eſſe poſſeſſorem illius fundi: vel te noie illius fundum poſſidere: ꝛ inſcriptionē quādā in illo fundo feciſti talē. hic fundus eſt talis potentiozis. ꝛ ℔ feciſti quo magis me ab agendo repelleres: qualiter inducit⁹ fuiſtis/ queritur. ꝛ dicit imperator: q̄ animaduertit plures cōuentus hoc feciſſe: hoc in prima. In ſecunda ſtatuit penam in perſonas potētium qui conſenſerunt nomen ſuum imponit vt infames effi ciātur. ꝛ hoc ſimiliter di cit in fine. l. ibi: ꝛc. et potes continuare illum ver. cuꝫ hac ſecūda par te. In tertia dicitur q̄ ſi huiuſmodi potentiozes conſenſerunt q̄ cōuenti hoc fecerint/ pena plū bi afficiantur: ꝛ ꝓpetuo in metallū dentur. Itē ſi quis lite pulſatus cū poſſideret: nomē potentis in lite ꝓtēdat amiſſiōe cauſe puniat: ita q̄ neq; facultas cōtrouerſiam recuperandi ei trī buat ꝛc. ¶ Ex text. ibi: nec repetēde actiōis nota ℔z Bar. q̄ pene hui⁹ l. habēt locuꝫ nedum in reo: ſz etiaꝫ in actore: et iſtō etiā ſeq̄t ale. l. ℔z Rapha. Fulgo. ℔ teneat q̄ iſta leꝛ ſolū habeat locū in reo ꝓ alīq̄ vba ter. ibi in ius vocat⁹. ꝛ i verbo pulſatus. Jaſon. ℔.

n ¶ Plurimos. ſcz reos conuentos.
o ¶ Iniuſtaruꝫ. q̄ credebāt ſe bñ ſe bre lites iniuſtaſ.
p ¶ Titulos. i. ſubſcriptiōnē quādā q̄ ℔ dom⁹ ſit cuiuſdā potētiſſimi vel q̄ noīe potētiſſimi poſſidet: vt ꝓ ℔ ſub certis iuridicib⁹ ꝙueniat. vt. ſ. vbi ſe. vel cla. l. ij. Vel minores det ſportulas. vt. ſ. ò fru. ꝛ li. exꝑd. l. ſi. vel conueniat in ſcriptis. vt. ſ. de dignī. ḡtiens. lib. xij. Vel dic vt terreat ꝛ nūc incipit ſoluere terrozē.

q ¶ Alt. ꝓ ſed.
r ¶ Qui. ſcilicet potentes.
s ¶ Conniuerint. i. conſenſerint.
t ¶ Nota. id eſt fiūt infames. vt. ſ. in fi. l. ꝛ etiā de crīe ſtellionat⁹ ꝑhibet accuſari. cū titulus criminis deficiat. vt. ff. de cri. ſtel. l. iij.
v ¶ Prebuerint. ſ. potētes. refert eſſi ℔ ad potētes vtrū cōſenſerint vel nō, ipſō aūt q̄ ad eos q̄ ſcripſerint vtrū ꝛ conſenſerint potētes vel non.
x ¶ Nominibus. ſcz adiectis.
y ¶ Affecti. perpetuis metallozum ſupplicijs deputētur.
z ¶ Plūbo. quod deferunt ad metalla.
a ¶ Cum ipſe. interpoſito eſt. vſq; ibi cōtradictoriꝫ.
b ¶ Et rei. ſcz corporalis ꝓ qua conuenitur in rem.
c ¶ Et iuris. ſ. incorporalis. vt ſeruitutis vel actiōis ꝓ nalis qua cōuenit ꝓ re corporali. q̄ (ſi impropꝛie) poſſideri dicunt a debitore. vt ff. de pcti. here. l. regulariter. ꝛ. l. etiā. §. pe. Vel dic iuris. ſ. emphiteoti ci. Vel dic ꝓ eodē poni rei. ſ. ꝛ iuris. i. rei iuſte poſſeſſe. vt. ſ. ſtatim dicet. vel ccontra. ita vt iure conueniri poſſit.
d ¶ Titulum. i. actionem qua pulſabatur.
e ¶ Exceperit. i. exceptione repulerit. ſed hoc mihi eſt. Sed dic exceperit/ id eſt te ſuſceperit libellum recipiendo.
f ¶ Et eius poſſeſſionis. cum in rem agitur.
g ¶ Aut cauſe. cum agitur perſonali actione.
h ¶ Retinere. quando in rem.
i ¶ Euitare. cum agitur in perſonam.
k ¶ Mulctetur. Sed cui dabitur hec mulcta: quidam fiſco. ſed puto aduerſario. vt. ſ. titu. j. l. ſi.
l ¶ Actionis. i. defenſionis. Additio. Vult hic glo. q̄ hic ti. nō habet locum in actore ſed ſolū in reo. Idē vult glo. Rubri. ſed Bar. tenet hoc ꝛ in actore ſic in reo. Et. l. j. ſ. ti tu. j. loquitur in alio caſu. vt dixi. ſ. in rubri. preſenti.
m ¶ Eos. ſcz potentes.
n ¶ Oportebit. vt. ſ. eo. l. ij.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

¶ Ut nemo priuatus ꝛc. ¶ Superiori titulo dixit qñ dicebat ꝙ sua erat aliena: nūc qñ sua vel alienam dicit suam.

Legie. ¶ Casus. Si i fundo tuo vexilla suspēdisti: cum ℌ ad principem pertineat: fundus cōfiscabit. si in alieno: nō cōfiscabitur fundus/ sed omnia tua bona confiscabuntur. et differt ista titulus a superiori: qz ibi dicebat cōuētus ꝙ res sua erat aliena: hic sua.

a ¶ Regie. i. ad maiestatem regiam pertinet.

b ¶ Legantur. id est desiguantur.

c ¶ Deputandū. als im putandū. videf enī ipse velle ea publico iuri de putari: cū ipse inscribat ei suū nomē cū ꝓpriū sit regie maiestatis sua patrimonia tali gaude re inscriptione: vt hic. et ff. de bo. vacā. l. iij. lib. x. ꝛc. sīle ad legē istā. ff. de diuo. ꝛ repu. l. fi. in fin.

d ¶ Dominicū. i. nomen domini imperatoris. vt id est eius cui' est dom' vel possessio. ꝛ hoc cum dominus possessiōis in scribit. Si autem aliene possessiōni qs inscribat nō confiscat possessio illa: sed omnia bona iscribentis. vt in auc. de mā. ꝑn. ℌ. fi. colla. iij. Accur.

Possessio mi alieni i scribentis pena.

e ¶ Prescribit. i. in prein dicti scribit: vel aī ocu los scribitur.

Legs. ¶ Casus. In ꝓma parte ꝓhibet ꝙ nullus vexilla vel vela in aliena possessione siue possessor fuit iustus siue iniustus suspēdat. ꝛ h in ꝓma. Si autē fecerit si plebeius est: vltimo afflictiue supplicio: si clarus vel etiā clarissimus deportabit. ꝛ non solū ciuitatem amittet: sed libertatē. ꝛ hoc in secunda. huiusmodi autē pene inflīgē sunt omnes iudices executores. ꝛ h i tertia. Lulibet frā gēdi tales titulos vel vela pateat facultas: non solū ei in cuius ꝓiudicium suspensa sunt: ꝛ h siue seruo siue liberi: neqꝫ timeat ꝙ de calūnia ac cusetur. hoc in quarta. Iuder autem qui tales accusationes admiserit xxx. lib. auri. vna cū officiali suo plectatur. ꝛ h in quinta. ¶ Flo. in hac l. ꝙ ea que illicite edificata sunt: possunt per quēcunqꝫ licite destrui ꝛ sine pena. facit. l. fideicōmissa. ℌ. si qs illicite. de legatis. iij. fin ℣ Dan. de castro.

f ¶ Vela. forte vexilla.

g ¶ Vel titulum. i. chartulam scriptam.

h ¶ Ultimo. ꝑ leui delicto imponit hic magna pena. vt. ℌ. de li. ꝛ eorū libe. l. ij. Item est hic arg. cōtra. ℌ. de epi. ꝛ cle. ꝓhibyteri.

i ¶ Proscribendum. i. damnādū in confiscatione bonoꝝ: vel id est bona proscribenda.

k ¶ Libertate. bodie nemo bene natus ꝛc. vt in auc. de nup. ℌ. quod autem prius. colla. iij. vnde in liberto qui nō est bene natus ab initio ℌ ser posset habere locum. Itē no. hic ponā deportationis adimere alicui libertates qō est speciale: als secus vt in cōtrario. vt insti. de capit. dimi. ℌ. minor. sic. ℌ. de postli. reuer. l. fi. Et dic deportant. ℌ. in metallū. ꝛ sic nō loquit de deportatiōe: sed de pānatione in metallū. Accur.

l ¶ Oportet. qui tamē habēt merū imperiū cum deportatione vt de imperio. vt. ff. de offi. ꝓcō. l. illicitas. ℌ. qui vniuersas.

m ¶ Calūnie. i. nō potest dici calūniator.

n ¶ Accusatione. Item nō poterit accusari. Et no. in fi. huī' tit. de offi. iudicis circa libellū. vt ff. de offi. assef. l. j.

Ut nemini liceat ꝛc.

¶ Supior titulus dixit de vexillis ꝛ titulis. hic generaliter de signis. Itē ℌ. nō licebat ante litē cōtestatā/ hic nō licet etiā post litem cōtestatam: ꝛ ideo si quis signa impmit post litē ꝛtestata nō patit penā superioris tituli: sed iudex eū punit ꝓ motu suo. Accur.

Epe. ¶ Casus. Dicebas a me rē mobilem vel imobilem ante sniam. signū illi rei impossuisti: auctoritate mea illud possuz extrahere: vt causa qua mihi mones officio iudicis terminetur.

o ¶ Ea. scz signa que ap pellātur bononie glifa.

p ¶ Impositā. scilicz ab actore.

q ¶ Detrahere. Etiā auctoritate tua. vt ar. ff. qō vi aut clam. ℌ. vitem. ℌ. si ad iannā. ꝛ. ℌ. ti. l. in fi. et ar. ℌ. de iudē. l. nullus.

r ¶ Ebus. Illis. ꝓta titus.

s ¶ Illemini. scz seio.

t ¶ Suas. id est seū.

v ¶ Aliqs. scz ali' a possidēte. ℌ bis qs ipse tenet sint suevel aliene ꝑt ipo nere signa. Sz ℌ vexillū vl vela. vt. ℌ. ti. j. l. i. ꝛ ij.

x ¶ Affirmet. non est tamen verum.

y ¶ Ne fisc' vel respublica ꝛc. ꝛ dic. Ne fiscus. id est procurato' fisci.

z ¶ Vel respublica ꝛc. Licet generaliter ꝓhibeat ista ꝓpatrocinū ꝓtētis nūc tñ spāliter ꝓhibet fiscū ꝛ rēpublicā. id est fiscū siue reipubli. id est fisci. curatoꝝ. ac.

Ciuitas. ¶ Casus. Addi. in. c. tenebaris. ꝛ reipublica. c. obtuliste: ꝛ ℌ me petēte illa. c. aurilū reipublice iploraste: an sis audiendus querit: ꝛ rñ.

Ne quis vela regia suspendere ꝛc.

¶ Ne quis vela regia suspendere: vel titulū audeat sine ꝓceptione iudicis competentis aliēnis rebus imponere quas quocunqꝫ modo qualiscūqꝫ persona possidet: licet nō oēs/ licet iniustus possessor vel temerarius inuasor ꝙ possidet doceat. ¶ Eus autem qui hoc facere ausus fuerit: si plebeius est: vltimo subdi supplicio. si clarissimus: vel curialis: vel miles: vel clericus ꝓscribendum deportādūqꝫ: nō solum ciuitate romana: sed etiam libertate priuari censemus. ¶ Executores ꝛ scꝫ huius legis oēs iudices esse oportet. ¶ Deponēdi aūt vel frangendi titulos etiā ꝛscindēdi vela: nō solū eis ad quoꝝ iudiciū tale aliquid cōtra fas ꝛ traqꝫ leges cōmittit: ꝛ oibus tam liberis ꝙ seruis sine metu calumnie vel accusatione criminis licētiā ministramus. ¶ Decernētes iudices coꝝūqꝫ officia tricenis libris auri multari si talem accusationem vel admittant / vel deꝓsitā scribi concedant.

Ut nemini liceat sine iudicis auctoritate signa imprimere rebus quas alius detinet.

Titulus. xvij.

¶ Insignia ꝓsita rei mee sine iudicis auctoritate licet mihi ꝓpria auctoritate remouere. hoc dicit Saly. Uel sic. Lite pēdēte nemo potest imponere signū suū rei quā petit. h. d. cū. l. seq. Alleran.

Imperator Probus. a. octaviano.

Epe rescriptū est an te sententiam signa rebus quas aliquis tenebat impzimi nō oportere. ¶ Et ideo ea' rebus aut fructibus apud te constitutis illicite ꝓpositā' poteris ipse licite detrahere': vt amotis his causa quē officio tibi ifertur terminetur.

Imperato. Dio. ꝛ Marci. aa. et cc. Gragasio.

Ebus quas alius' detinet impzimere signa nemini' licere: etiā si suas' vel obligatas sibi eas esse aliquis' affirmet'.

¶ Ne fiscus' vel respublica' ꝓcurationem alicui patrocinij' causa in litē prestet.

Titulus. xviij.

¶ Sub ꝑtu ꝓcunie fisco debite nō debet fiscus patrocinū ꝓestare. Barto. autem aliter istam legem intelligit ꝛ summat eam sic. Actio litigiosa vel dubia nō potest in solutuz fisco dari sponte recipienti. hoc dicit Alleran.

Imperator Hor. a. legitimis ꝛ aliis.

Epublice' iuribus adiuuari te sub obtētu ꝙtitatis quam eiden rcipublice debes contra iuris rationem desideras.

¶ Respublica nō ds pacisci de quota litis. b. d. vel sic. Actione litigiosaz vel dubiam er causa donationis respublica suscipere non potest. h. d. Alleran.

Idē. a. Terculio.

Um allegas partē rerū vel actionū dimidiaz fisco quo magis ei' iurib' ꝓtegaris velle te donare: hmōi litium donatiōnē admitti temporum mcorū disciplina nō patitur: vnde eius tuū si qō tibi cōpetit citra inuidiam' fisci mei tueri solenniter cura.

ꝙ non. Uel dic si reipubli. tenebaris in. c. ꝛ ego tibi in. ℌ. si feci sti mihi pactum de nō petēdo: si reipu. sua. c. obtuleris: quomagis cōtra me ꝓstaret inuuamen: an sis audiendus: ꝛ dicit ꝙ non.

a ¶ Respublice. h ꝓfitebat se debere suo creditori: sed a fisco ℌ ius se iuuari cōtra ꝓuatū postulabat: sed in vltima lege huius ti. non ꝓfitebat se debere. Uel dic ꝙ hic contra debitores exceptione tutos se iuuari petebat: in vltima contra creditores. Accur.

b ¶ Um allegas. Plana est.

¶ Innidiam. id est blasimū. Idez in quolibet aduocato vt huiusmodi pactum facere non possit. vt. ℌ. de postu. si quis.

tio aliqñ adimit libertatem.

Deporta

Aboret. ¶Casus. Tenebat tibi fiscus in.c. ei remisisti q̄ mas gis tibi in causa contra me patrocinium prestaret: queritur an valeat. rñ. q̄ non.

a ¶Debiti. q̄ fiscus tibi debet q̄ volebas fisco remittere si tibi patrocinium exhiberet. Vel pone vt.§.l.j.

b ¶Priuatos. debitores illius qui volebat fiscū suū esse procuratorem vel aduocatus. Item superior: ler loquit̄ in creditoribus mihi fisco debētibus: be aūt due de debitorib⁹ loquuntur tas fisc⁹ p̄ priuati: a pima simuliter. vel hāc exponе vt prius. Accur.

c ¶Fiscum. scilicet debitorem.

Impa. Dioc. ⁊ Maxi. aa. ⁊. cc. Amphioni. Lex. iij.

Aboret a seculo nostro sub pretextu debitę procurationis contra priuatos fiscū prestare.

§Respublica non debet debitore suū iuuare cōtra aliū pretextu debiti sui. hoc dicit Saly.

Iidem. aa. ⁊. cc. Achil. Lex. iiij.

Afraudem creditoribus faciendam inuidiā fiscale cōtra ius ciuile nostri tranquillitatem inplorari nō docet. ¶Redde itaq; q̄ fisco nostro debes: ac si cōuētus velut a creditore fueris: quē tibi numerasse pecuniam neges: exceptione nō numerate pecunie fim leges vti potes.

¶De negocijs gestis. Titu. xix.

§Expense facte pietate materna: vel affectione domestica non repetūtur: quia animo repetendi facte non videntur. hoc dicit Alexan.

Imperatores Seuerus et anto. aa. sopatre. Lex. j.

Um tutores filiorum suorum accusabat de suspecto: ⁊ alios petijt coram iudice da ri: sumptus fecit: an eos per act: nego. gest. repetere possit: ⁊ rñ. q̄ re mouendo suspectos et petendo idoneos officio pietatis functa est. vnde eis donasse videtur eos: quo circa repetere non potest. neq; eis si extraneus in familia sua fecisset eos repetere posset: multo fortius neq; ista cum maior sit paterna vel materna dilectio p̄ domestica.

¶Ho. ex ter. ibi: nō admittit. q̄ idem est dicere nō admitto ⁊ denego: ⁊ per hoc die si reperitur in actis q̄ exceptiones iudex non admisit q̄ idem est dicere q̄ reiecit eas ⁊ tene menti fm Bal.

f ¶Suspectos facere. i. detegere accusando eos de suspecto ⁊ proꝑbādo. sic. ff. de acqui. re. domi. adeo. §. cum quis. ⁊ hoc accusando coꝝ pretore si est rome. vel si est in prouincia coꝝ preside q̄ solus in prouincia p tribunali cognoscit. vt. ff. ad turpil. l. j. §. suspecti. ⁊ instit. de suspec. tu. in prin. Et nisi hec duo faciat q̄ suspectum remouetur ⁊ alterum petat vt hic dicit: repellitur a filij successione. vt. §. de leg. here. sciant. Immo nō repellitur licet nō accuset vt in contrario. vt. ff. qui pe. tu. l. ñ. §. fi. accusare tamē potest. vt insti. de suspec. tu. §. cōsequēs. ¶hic. + Vel vertus petere debet nō suspectum facere vt ibi. Sz quo modo mulier accusat: cum̄ pbibitum sit mulieribus accusare. vt. ff. de accu. l. qui accusare. circa principium: Respondeo hoc est spāle. vt insti. de suspec. tuto. §. consequens. Et est ratio specialitatis: q̄ hec mulier vindicauit suoꝝ iniuriam accusando tutores de suspecto q̄ dē simplissum. vt. ⁊ de his qui accusa. nō pos. l. de crimine. ⁊ est alia ratio quia remouetur etiam sine accusatore. vt. ff. de suspec. tuto. l. ij. §. preterea. licet regulariter contra. vt. ff. de mune. ⁊ hono. l. rescripto. §. pē. ⁊ sic patet q̄ accusatio de suspecto non imitatur alias accusationes. Vel repete. Suspectos facere: improprie. mater enī nō facit eos suꝝ spectos sed mala administratio. Accur.

Dat an filij succedant̄ pdat filio tutorē suspectuꝝ re moueri nō faciat.

+ Itud ap probat hic Bar. q̄ dicit. pbari in l. j. §. fi. mater nō petere rit. ⁊. §. fi. ff. ad tertul. ex q̄ soluit aliā ōnes. qd si mf fuerit prestata q̄ ista exponе fac faciebat

g ¶Munere pietatis. Aliquando vocat pietas vt inter patrē ⁊ filiū. ff. de cura. furio. l. furiose matris. Aliquando obsequium vt inter libertū ⁊ patronum. vt. j. co. officio. Aliquando religio vt erga deū. vt ff. de iusti. ⁊ iur. veluti. quandoq; beneficius ⁊ generaliter atq; ppie. vt. ff. de ser. expor. seruus. Vel dic. Munere pietatis. i. officio illo q̄ est pietas: q̄ cā facit vt cētia si vtiliter gestū fit nihil possit petere: q̄ vi detur naturale debitum soluisse. Jr. sed nō est semp verū q̄ videatur mater donare quicquid impendit: sed hoc perpēditur ex qualitate et quātitate impensarū: ⁊ ex facultatibus matris ⁊ filioꝝ. vt. ff. de dona. inter virum ⁊ vxo. l. vtrū. ⁊ de libe. agno. l. si quis ali. §. si mater. ⁊ dixi ff. e. nec enim. ⁊ dices. §. eo. alimenta.

b ¶Nō admittit. i. nō in ducit. Vel dic. i. denegat. vt. ff. eo. l. ex duob⁹. §. fi. ⁊ de ꝺđ. inde. cū is. §. pe. ⁊ de reli. ⁊ fi gs. §. Hactio. ⁊ fam. herc. q̄ pater. ij. ⁊. j. c. alimenta. j. rñ. sed fallit in casu. vt. j. de nu. patrem.

i ¶Possis. Sed quid si est protestata se velle petere expensas: De hoc dic vt. j. c. alimenta.

k ¶Cum etiam. ꝓbatur a minori.

l ¶Si quis. id est extranēus alius.

m ¶Domestica. que est minor q̄ paterna vl ma terna. Accur.

n ¶Nulla. neq; cōi neq; speciali. neq; ciuili neq; naturali: vt h. ⁊. ff. eo. is qui. ⁊. j. c. q̄ in vrorem.

Contra. ¶Casus. Permittit regula qua ponit exēplū q̄ tale est. quicūq; iure mi noris sine maioris vtiliter negocia gesserit: cōpetit sibi neg. gest. actio ad repetēdū q̄ impēdit in pupillo quatenus ex tactus est locupletior: si ergo pupillū romam duxisti causa tutoris petēdi: ⁊ sumptus fecisti: nego. gest. act. repetere potes: nisi matertera sua. p bet se velle hāc sumptū fecisse: quo casu p̄sumeris donasse: nec repetes

Ad fraudē. id est ad
damnū. vt. ff. de edi. edi
cto. cū aūt. ꝑ. excipitur.
vel. ꝓpie pone.

e ¶Inuidiam. id est pa
trocinium fisci q̄ inui
diam generaret.

¶De negocijs gestis.

¶Dixit de negocijs ge
stis ex mandato: nūc q̄
sine mādato.

Um tutores. ¶Casus. Da ter tutores fi
liorum suorum accusabat de suspecto: ⁊ alios petijt coram iudice da
ri: sumptus fecit: an eos per act: nego. gest. repetere possit: ⁊ rñ. q̄ re
mouendo suspectos et petendo idoneos officio pietatis functa est.
vnde eis donasse videtur eos: quo circa repetere non potest. neq; eis
si extraneus in familia sua fecisset eos repetere posset: multo fortius
neq; ista cum maior sit paterna vel materna dilectio p̄ domestica.

¶Ho. ex ter. ibi: nō admittit. q̄ idem est dicere nō admitto ⁊ denego:
⁊ per hoc die si reperitur in actis q̄ exceptiones iudex non admisit q̄
idem est dicere q̄ reiecit eas ⁊ tene menti fm Bal.

f ¶Suspectos facere. i. detegere accusando eos de suspecto ⁊ proꝑbādo. sic. ff. de acqui. re. domi. adeo. §. cum quis. ⁊ hoc accusando coꝝ
pretore si est rome. vel si est in prouincia coꝝ preside q̄ solus in pro
uincia p tribunali cognoscit. vt. ff. ad turpil. l. j. §. suspecti. ⁊ instit. de
suspec. tu. in prin. Et nisi hec duo faciat q̄ suspectum remouetur ⁊ al
terum petat vt hic dicit: repellitur a filij successione. vt. §. de leg. here.
sciant. Immo nō repellitur licet nō accuset vt in contrario. vt. ff. qui
pe. tu. l. ñ. §. fi. accusare tamē potest. vt insti. de suspec. tu. §. cōsequēs.
¶hic. + Vel vertus petere debet nō suspectum facere vt ibi. Sz quo
modo mulier accusat: cum̄ pbibitum sit mulieribus accusare. vt. ff.
de accu. l. qui accusare. circa principium: Respondeo hoc est spāle. vt
insti. de suspec. tuto. §. consequens. Et est ratio specialitatis: q̄ hec
mulier vindicauit suoꝝ iniuriam accusando tutores de suspecto q̄
dē simplissum. vt. ⁊ de his qui accusa. nō pos. l. de crimine. ⁊ est alia ratio
quia remouetur etiam sine accusatore. vt. ff. de suspec. tuto. l. ij. §. pre
terea. licet regulariter contra. vt. ff. de mune. ⁊ hono. l. rescripto. §. pē.
⁊ sic patet q̄ accusatio de suspecto non imitatur alias accusationes.
Vel repete. Suspectos facere: improprie. mater enī nō facit eos suꝝ
spectos sed mala administratio. Accur.

g ¶Munere pietatis. Aliquando vocat pietas vt inter patrē ⁊ filiū.
ff. de cura. furio. l. furiose matris. Aliquando obsequium vt inter li
bertū ⁊ patronum. vt. ⁊. co. officio. Aliquando religio vt erga deū. vt
ff. de iusti. ⁊ iur. veluti. quandoq; beneficius ⁊ generaliter atq; ppie.
vt. ff. de ser. expor. seruus. Vel dic. Munere pietatis. i. officio illo q̄
est pietas: q̄ cā facit vt cētia si vtiliter gestū fit nihil possit petere: q̄ vi
detur naturale debitum soluisse. Jr. sed nō est semp verū q̄ videatur
mater donare quicquid impendit: sed hoc perpēditur ex qualitate et
quātitate impensarū: ⁊ ex facultatibus matris ⁊ filioꝝ. vt. ff. de dona.
inter virum ⁊ vxo. l. vtrū. ⁊ de libe. agno. l. si quis ali. §. si mater. ⁊ dixi
ff. e. nec enim. ⁊ dices. §. eo. alimenta.

b ¶Nō admittit. i. nō in
ducit. Vel dic. i. dene
gat. vt. ff. eo. l. ex duob⁹.
§. fi. ⁊ de ꝺđ. inde. cū is.
§. pe. ⁊ de reli. ⁊ fi gs. §. Hac
tio. ⁊ fam. herc. q̄ pa
ter. ij. ⁊. j. c. alimenta. j. rñ.
sed fallit in casu. vt. j. de
nu. patrem.

i ¶Possis. Sed quid si
est protestata se velle pe
tere expensas: De hoc
dic vt. j. c. alimenta.

k ¶Cum etiam. ꝓbatur
a minori.

l ¶Si quis. id est extra
nēus alius.

m ¶Domestica. que est
minor q̄ paterna vl ma
terna. Accur.

n ¶Nulla. neq; cōi neq;
speciali. neq; ciuili neq;
naturali: vt h. ⁊. ff. eo. is
qui. ⁊. j. c. q̄ in vrorem.

Contra. ¶Casus.
Permittit regu
lā qua ponit exēplū q̄
tale est. quicūq; iure mi
noris sine maioris vtili
ter negocia gesserit: cō
petit sibi neg. gest. actio
ad repetēdū q̄ impēdit
in pupillo quatenus fa
ctus est locupletior: si er
go pupillū romam du
xisti causa tutoris petē
di: ⁊ sumptus fecisti: ne
go. gest. act. repetere po
tes: nisi matertera sua. p
bet se velle hāc sumptū
fecisse: quo casu p̄sume
ris donasse: nec repetes

Ad fraudē. id est ad
damnū. vt. ff. de edi. edi
cto. cū aūt. ꝑ. excipitur.
vel. ꝓpie pone.

e ¶Inuidiam. id est pa
trocinium fisci q̄ inui
diam generaret.

¶De negocijs gestis.

¶Dixit de negocijs ge
stis ex mandato: nūc q̄
sine mādato.

Um tutores. ¶Casus. Da ter tutores fi
liorum suorum accusabat de suspecto: ⁊ alios petijt coram iudice da
ri: sumptus fecit: an eos per act: nego. gest. repetere possit: ⁊ rñ. q̄ re
mouendo suspectos et petendo idoneos officio pietatis functa est.
vnde eis donasse videtur eos: quo circa repetere non potest. neq; eis
si extraneus in familia sua fecisset eos repetere posset: multo fortius
neq; ista cum maior sit paterna vel materna dilectio p̄ domestica.

¶Ho. ex ter. ibi: nō admittit. q̄ idem est dicere nō admitto ⁊ denego:
⁊ per hoc die si reperitur in actis q̄ exceptiones iudex non admisit q̄
idem est dicere q̄ reiecit eas ⁊ tene menti fm Bal.

f ¶Suspectos facere. i. detegere accusando eos de suspecto ⁊ proꝑbādo. sic. ff. de acqui. re. domi. adeo. §. cum quis. ⁊ hoc accusando coꝝ
pretore si est rome. vel si est in prouincia coꝝ preside q̄ solus in pro
uincia p tribunali cognoscit. vt. ff. ad turpil. l. j. §. suspecti. ⁊ instit. de
suspec. tu. in prin. Et nisi hec duo faciat q̄ suspectum remouetur ⁊ al
terum petat vt hic dicit: repellitur a filij successione. vt. §. de leg. here.
sciant. Immo nō repellitur licet nō accuset vt in contrario. vt. ff. qui
pe. tu. l. ñ. §. fi. accusare tamē potest. vt insti. de suspec. tu. §. cōsequēs.
¶hic. + Vel vertus petere debet nō suspectum facere vt ibi. Sz quo
modo mulier accusat: cum̄ pbibitum sit mulieribus accusare. vt. ff.
de accu. l. qui accusare. circa principium: Respondeo hoc est spāle. vt
insti. de suspec. tuto. §. consequens. Et est ratio specialitatis: q̄ hec
mulier vindicauit suoꝝ iniuriam accusando tutores de suspecto q̄
dē simplissum. vt. ⁊ de his qui accusa. nō pos. l. de crimine. ⁊ est alia ratio
quia remouetur etiam sine accusatore. vt. ff. de suspec. tuto. l. ij. §. pre
terea. licet regulariter contra. vt. ff. de mune. ⁊ hono. l. rescripto. §. pē.
⁊ sic patet q̄ accusatio de suspecto non imitatur alias accusationes.
Vel repete. Suspectos facere: improprie. mater enī nō facit eos suꝝ
spectos sed mala administratio. Accur.

Dat an filij succedant̄ pdat filio tutorē suspectuꝝ re moueri nō faciat.

+ Itud ap probat hic Bar. q̄ dicit. pbari in l. j. §. fi. mater nō petere rit. ⁊. §. fi. ff. ad tertul. ex q̄ soluit aliā ōnes. qd si mf fuerit prestata q̄ ista exponе fac faciebat

g ¶Munere pietatis. Aliquando vocat pietas vt inter patrē ⁊ filiū. ff. de cura. furio. l. furiose matris. Aliquando obsequium vt inter libertū ⁊ patronum. vt. j. co. officio. Aliquando religio vt erga deū. vt ff. de iusti. ⁊ iur. veluti. quandoq; beneficius ⁊ generaliter atq; ppie. vt. ff. de ser. expor. seruus. Vel dic. Munere pietatis. i. officio illo q̄

factis in accusādo tutorē suspectū q̄ non teneat̄ bat facere. Sed expen sas factas ⁊ perēdo tutorēnō posset repetere. q̄ ad illas tenebat: et sic gessit suum negociū ⁊c.

Impa. Dioc. ⁊ Maxi. aa. ⁊. cc. Amphioni. Lex. iij.

Aboret a seculo nostro sub pretextu debitę procurationis contra priuatos fiscū prestare.

§Respublica non debet debitore suū iuuare cōtra aliū pretextu debiti sui. hoc dicit Saly.

Iidem. aa. ⁊. cc. Achil. Lex. iiij.

Afraudem creditoribus faciendam inuidiā fiscale cōtra ius ciuile nostri tranquillitatem inplorari nō docet. ¶Redde itaq; q̄ fisco nostro debes: ac si cōuētus velut a creditore fueris: quē tibi numerasse pecuniam neges: exceptione nō numerate pecunie fim leges vti potes.

¶De negocijs gestis. Titu. xix.

§Expense facte pietate materna: vel affectione domestica non repetūtur: quia animo repetendi facte non videntur. hoc dicit Alexan.

Imperatores Seuerus et anto. aa. sopatre. Lex. j.

Um tutores filiorum suorum accusabat de suspecto: ⁊ alios petijt coram iudice da
ri: sumptus fecit: an eos per act: nego. gest. repetere possit: ⁊ rñ. q̄ re
mouendo suspectos et petendo idoneos officio pietatis functa est.
vnde eis donasse videtur eos: quo circa repetere non potest. neq; eis
si extraneus in familia sua fecisset eos repetere posset: multo fortius
neq; ista cum maior sit paterna vel materna dilectio p̄ domestica.

¶Ho. ex ter. ibi: nō admittit. q̄ idem est dicere nō admitto ⁊ denego:
⁊ per hoc die si reperitur in actis q̄ exceptiones iudex non admisit q̄
idem est dicere q̄ reiecit eas ⁊ tene menti fm Bal.

f ¶Suspectos facere. i. detegere accusando eos de suspecto ⁊ proꝑbādo. sic. ff. de acqui. re. domi. adeo. §. cum quis. ⁊ hoc accusando coꝝ
pretore si est rome. vel si est in prouincia coꝝ preside q̄ solus in pro
uincia p tribunali cognoscit. vt. ff. ad turpil. l. j. §. suspecti. ⁊ instit. de
suspec. tu. in prin. Et nisi hec duo faciat q̄ suspectum remouetur ⁊ al
terum petat vt hic dicit: repellitur a filij successione. vt. §. de leg. here.
sciant. Immo nō repellitur licet nō accuset vt in contrario. vt. ff. qui
pe. tu. l. ñ. §. fi. accusare tamē potest. vt insti. de suspec. tu. §. cōsequēs.
¶hic. + Vel vertus petere debet nō suspectum facere vt ibi. Sz quo
modo mulier accusat: cum̄ pbibitum sit mulieribus accusare. vt. ff.
de accu. l. qui accusare. circa principium: Respondeo hoc est spāle. vt
insti. de suspec. tuto. §. consequens. Et est ratio specialitatis: q̄ hec
mulier vindicauit suoꝝ iniuriam accusando tutores de suspecto q̄
dē simplissum. vt. ⁊ de his qui accusa. nō pos. l. de crimine. ⁊ est alia ratio
quia remouetur etiam sine accusatore. vt. ff. de suspec. tuto. l. ij. §. pre
terea. licet regulariter contra. vt. ff. de mune. ⁊ hono. l. rescripto. §. pē.
⁊ sic patet q̄ accusatio de suspecto non imitatur alias accusationes.
Vel repete. Suspectos facere: improprie. mater enī nō facit eos suꝝ
spectos sed mala administratio. Accur.

Dat an filij succedant̄ pdat filio tutorē suspectuꝝ re moueri nō faciat.

+ Itud ap probat hic Bar. q̄ dicit. pbari in l. j. §. fi. mater nō petere rit. ⁊. §. fi. ff. ad tertul. ex q̄ soluit aliā ōnes. qd si mf fuerit prestata q̄ ista exponе fac faciebat

g ¶Munere pietatis. Aliquando vocat pietas vt inter patrē ⁊ filiū. ff. de cura. furio. l. furiose matris. Aliquando obsequium vt inter libertū ⁊ patronum. vt. j. co. officio. Aliquando religio vt erga deū. vt ff. de iusti. ⁊ iur. veluti. quandoq; beneficius ⁊ generaliter atq; ppie. vt. ff. de ser. expor. seruus. Vel dic. Munere pietatis. i. officio illo q̄

factis in accusādo tutorē suspectū q̄ non teneat̄ bat facere. Sed expen sas factas ⁊ perēdo tutorēnō posset repetere. q̄ ad illas tenebat: et sic gessit suum negociū ⁊c.

est necessitas. nō ipsa repetet sumptus.

o ¶Necessitates. vt q̄ tu gestor curato: eras. Also. Vel dic q̄ erat vo lūtarius. Et q̄ dicit necessitatis. dic. i. vtilitatis eius cuius negocia gerunt. nā si sit necessarium. vt q̄ res erat peritura etiā si nō sit locu pletio: tenetur. vt. ff. de soln. in pupillo. ⁊ de mino. verū. §. item nō res stituetur. que sunt contra. Et dic necessitatis. qua tenebat ille qui ne gocium gessit. vel ille qui necesse habebat geri.

p ¶Locupletiores. q̄ tpe litis ꝓtestate inspicit. vt. ff. eo. litis. ⁊ ñ in pupillis hoc ius singulare. als sufficit vtiliter ceptum etiā si euentus nō sit secutus bonus. vt. ff. e. sed an vltro. §. j. sunt ⁊ alij similes casus huic. quos no. ff. e. si negocia abfentis.

q ¶Et vtilitate. ne als deserent. vt insti. de obli. q̄ ex quasi ctrac. §. j. ⁊ ff. de mino. ⁊ fi sine. §. idē faciunt. ⁊. ff. de admi. tu. cū plures. §. j.

r ¶Et. id est quia.

s ¶Eiusdem. pupilli.

t ¶Ostēderit. Tūc enī donasse videris. vt. ff. e. si pupilli. §. fi. ⁊ arg. l. de ali. pu. pre. l. ij. in fi. ⁊. ff. de co qui p tu. l. j. §. fi. Jtē subaudi hic vel nō amicitia paterna ductus. vt. §. l. pri. in fi.

Sjue p fratre. ¶Casus. Quefuit qdā an coheres debitū pateris nū solues a coheredib⁹ p ac. neg. ge. repetē possit. vt ōi. q̄ sic. Ci.

v ¶Siue pro fratre. tuo. scz nomine eius.

r ¶Pecuniā. a defuncto debitā ⁊ sine pignore. ideo pro parte nego

¶Potes. §. Sed. vt. ff. de p cur. si qs cū. §. j. Sed videt q̄ nō possit re petere ficut mater causa pietatis. vt. §. eo. l. j. Sol. nō est tanta pietas in fratre ficut in parente. nō minus cm̄ terrenk in persona filiozum p̄ sua. ff. quod metus cau. isti quidem.

z ¶Doactus es. si pign̄ velles liberare. vt. j. de distrac. pig. l. q̄ diu. ff. de verb. obli. in executione. §. fi. ⁊ fami. her. heredes. §. milla. ⁊ de con trahē. emp. fitulas. §. qui fundum. ⁊ arg. ff. eo. si cōmunes.

a ¶Eade. l. vtile fm quosdā: cū er necessitate⁊ vt diri) soluerit totum vt ar. ff. e. ait ꝓtor. §. hac. ⁊ sic ꝓcurrit ꝺ actio vtilis cū actione fa. her. ⁊ cōi di. eo casu qñ nō pōt negocium p parte expediri nō aute directa.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

vt.ff.fami.her.heredes.§.nō trñ.ꝛ cōi di.l.si qs putās.§.i.q̄ sunt 9tra. Allꝰ dicit q̄ hec desit esse cōis: eo casu quo dak negociorꝫ gestorꝫ.vt ff.cōi diui.l.i.in fi. Tu dic cādē.l.cōi di.q̄ dak ad idē qꝫ negociorꝫ gestorꝫ.ꝛ est simpler relatio sicut ꝛ ibi mulier saluauit q̄ dānauit.vt.ꝛ. de iniur.nōm.ꝛ hic idem in genere nō in specie.

. Relatio simpler q̄ lit cognos scitur.

a ¶ Dos.Sz videt ꝫ: qꝫ petitio hereditatis qō ē vniuerſale iudiciū ſicut iſtō āpli' q̄ ſemel nō pt intētari.Sol.ℬ iudiciū familie herciſcunde vle eſt effectu.iſtud non. vñ alind hic.ꝛ aliud ibi.

b ¶ Redditum. Nā amplꝰ q̄ ſemel intētari nō pōt.vt.ff.fami.her.l.ſi ſi lia.ſ.familie.

c ¶ Aſſeḡris.ſ.a fratre.

Cauſus. Si vi pupille. ¶ Cauſa. Mādato tutoꝝ negocia pupilli geſſiſti:an ei.p tutele actione tenearis/ḡrīſ:ꝛ trñ.q̄ nō.ſz negociorꝫ geſto.q̄ nō vt tutoꝛ geſſiſti.ꝛ tuꝰ toꝛi mādati tenet'.ꝛ ipe tibi ℑia.ꝛ tibi pupillus nego.ge.ad repetendus ſi quid impendiſti.

d ¶ Mādato.tutoꝛ: mādauit gerēda pupille negocia.ꝛ nō pupilla tutoris.ſz ℬ hec littera etiā tolerare poſſet. Itē quō er mādato hec actio da tur.vt inſti.de obli. que er quaſi ꝛtrac.ſ.i. q̄ eſt cōtra:Sol. hic pupilla non mādauit/ ſz mādauerit tutoꝛ.Accur.

e ¶ Pro tutoꝛe. vna ps eſt tiē bonoꝝ poſſeſſio.

Actio pro tutele ꝛtra quem dak.

f ¶ Nō videt.vt iō tenea tur actione .ptutele cꝫ il le tenet' qui credit ſe tuu toꝛē.vt.ff. de eo q̄ pt tut. nego.geſt.l.i. ꝛ p totum. Eſt em vnū nomē .ptutoꝛ: ſz hic nō credebat: ſz ſciebat ſe nō eſſe tutoꝛem: nec geſſit vt tutoꝛ. Sed qualiter deſiderabat agere potius .ptutele: Dic quia plus conſequeret. Vel q̄ tacite habet bona obligata. Vl' poſſet geſtoꝛ adynū attendere:procurator ad omnia.vt.ſ.c.tutoꝛi.

g ¶ Pupille.ſi ꝛ eius cōtēplatione geſſit ſm Jo.vel forte etiā ſi nō ex' contēplatione.vt.ſ.ſi mādatū. Itē ecōtra pupilla ei q̄ ſuccedit in locū tutoꝛis in eo q̄ locupletioꝛ eſt tenet.vt.ff.e.ſi pupilli.in prin.non impediēte actiōe mandati que datur inter tutoꝛē ꝛ geſtoꝛem.

Officio. ¶ Cauſus. Si libertus filiarū patroni negociū geſſit. q̄ri tur an ei ḡtra cas neg.geſt.actio competit.ꝛ trñ.q̄ non.ꝛ no. q̄ dicit pupilla.qꝛ ſecus ſi eſſet adulta ſm quoſdā. Tu dic q̄ niſi .ptestetur a principio nō repetit.vt.ff.e.neſennius. ¶ Er bac.l.no. differentiam inter officium/obſequium/ꝛ pietatem. Bal.

Officium obſequiū et pietas differunt.

b ¶ Officio. Officiū dicit inter hoiem ꝛ hoiem. vt.ff. de ſer. expoꝛ. ſeruus.in fi. Obſequium inter patronū ꝛ libertū: vt dic.ꝛ.ſ.de obſeq. in rub.ꝛ.ſ.qui pe.tu.l.patroni. Pietas ꝙ dicit inter patrē ꝛ filiū. vt.ℨ. c.l.j.ꝛ.ff. de cur.fur.l.furioſe matris.

i ¶ Functus.ſcilicet tu libertus.

k ¶ Pupillas. aliud forte ſi adulte eſſent. Nā notabiliter vꝰ hic ponere pupillas. Sed dic idē in adulta niſi .ptestet.vt ar.ff.e.neſennius.

l ¶ Uratoꝛē. ¶ Cauſus. Si pater tuus in teſtamento curatoꝛes dederit tibi:ꝛ negocia tua adminiſtrauit: querit an tibi neg. geſt. act. teneak.ꝛ trñ.q̄ ſz recte datus non fuerit:tñ neg.geſt. actione tenebit:q̄ nō recte egit.inſti. de curato.ℨ.j. ¶ Nota ex ℬ ter.ibi:inſtituit.ſ. de facto:q̄ ante confirmationem iudicis nō habebat ius adminiſtrādi.vt.ff. de excu.tu.gauus. Bal.

m ¶ Factum.vt hic.ꝛ inſti. de cura.ℨ.j.

n ¶ Eum.ſ.curatoꝛem datum in teſtamento:ſed non valebit.

o ¶ Heredes.vt.ℨ.e.l.curatoꝛis.nec etiā debet ammodo poſtꝫ ſe immiſcere: vel gerere cepit deſerere:niſi petito curatoꝛe: vel certioratis.cognatis pupilli.vt.ff. de admi.tu.l.tutoꝛes.ℨ.curatoꝛes.ꝛ de eo q̄ p tu. l.j.ℨ.fi. Quattuoꝛ modis ꝛ negociuꝫ ad aliquem pertinere: vt q̄ impendit in rem tuam.ff.e.ſi pupilli.ℨ.videamus. Ipſo geſtu q̄ ſoluꝰ creditoꝛibus tuis vt hic. Cura ꝛ ſolicitudine.vt.ff. eo. ſi pupilli. in prin. vt in procuratoꝛe ꝛ curatoꝛe. Ratihabitione.vt q̄ exegiſti a debitoꝛe meo ꝛ ego ratū habui.vt.ff.eo.ſi pupilli.in fi.

quē dicit pertinere.

Jab eo. ¶ Cauſus. Negocia mea geſſiſti:ꝛ male: vnde er mala ad miniſtratōe mihi in.trñ. tenebaris:me hereꝺē inſtituiſti in duab' vncijs: querit an ad repetendū ꝛ.aduerſus coheredem mihi nego. geſt. cōpetit actio.ꝛ trñ.q̄ ſic.

p ¶ Heſſit. et male. ſicq̄ in.trñ. pene factus eſt de bitoꝛ.

q ¶ Adeas. Non ſolum ſi omittas durat actio. ſed ꝛc.

r ¶ Cōpetit. vt.ℨ. de bonis auc.ind.poſ.ſi vꝛoꝛ. ꝛ ad leg. falc.l.ℨ.ꝛ.ff. de pact. debitoꝛi.ꝛ.j. de reiuē.cū a matre.ab niſi cō pēſandi gratia dimiſit: vt.ℨ.de bere.actio.ſi adulta.ꝛ.j. de bere.inſtit. ſi cōpenſandi.ꝛ.ff. de leg. ij. cum pater.ℨ.titio.

Aduerſus.ſ. ¶ Cauſus. Si negocia mea geſſiſti:ꝛ q̄ militie cā aberā:ꝛtra te act. nego. geſt. intētare nō poſtui per.ꝛ. annos vel.ꝛꝛ. mihi reuerſo an ea deſ/queritur.ꝛ reſpō. q̄ ſic. nō em lōgi tpis ſpacio. id eſt.ꝛ.vel.ꝛꝛ. annoꝝ ex cludit cuꝫ ſit perſonalis et durat vſq̄ ad ꝛꝛꝛ.annos.

s ¶ Limiter.ſ. curialit. pretoria em eſt ℌ actio. vt.ff.eo.l.ait ptoꝛ. in pn ci. Vel large accipe cumliter vt etiam pretoꝛias cōprehēdat.vt.ff. de va. cog.l.j.ℨ.j.

t ¶ Militares. ſic euenit. nā idē ſi qualibet cā vel ſine cauſa.

Aduerſus cos qui negocia tua geſſerunt: negociorꝫ geſtorum iudicio ciuiliter[a] conſiſte: nec tibi oberit ſi propter occupationes militares[t]: cam litez tardius[v] fuiſſes executus: cum hoc genus[x] actionis longi temporis preſcriptione[y] excludi[z] nō poſſit.

Jn negocio qō eſt noſtrum ratihabitione oit actio negociorꝫ geſtoꝝ ratihabitione ſecuta.b.d. Bal.ꝛ Aller.

Idē augustus ſaluſtio. Lex.ix.

Sj pecuniā tuā a debitoꝛe tuo[a] iulian' exegit[c]: cāqs ſolutionē ratā habuiſti:hēs aduerſus eū negociorꝫ geſtoꝝ actionē[e].

v ¶ Tardius.i.tarde.nōdū em .ꝛꝛꝛ.anni.elapſi crāt.vt ſubiūcit.

x ¶ Hoc genus.i.hmōi ſcz perſonaliū.vt.ℨ.de cōſti.pec.l.ij. Vel genus id eſt ſpecies/ſcz negociorum geſtorum.

y ¶ Preſcriptione.ſcilicet decem vel viginti annoꝝum. durant enim. ꝛꝛꝛ.annis.

z ¶ Excludi.id eſt tolli.

Sj pecuniam tuam. ¶ Cauſus. Si a debitoꝛe meo pecuniam mihi debitam exegiſti:ꝛ ſolutionem tibi factam ratam habui:an mihi contra te acti.neg.geſt.cōpetat.queritur.ꝛ trñ. q̄ ſic. videbaſ q̄ nō:ſed mādati:qꝛ ratihabitio retrotrahitur ꝛ mādato cōparat. vt.ff. de neg.geſt.l.ſemper. contrarium tamen eſt verum.

a ¶ Si pecuniam tuam.id eſt tibi debitam.vt.ff.ſi certum petatur.ſi ꝛ me.Accurſius.

b ¶ Tuo.id eſt tuo noie.als non poſſet haberi ratū.vt.ff.de pca.ſi ſeruus.ꝛ.ff.e.ſi pupilli.ℨ.ſz ſi ego.ibi:nam ꝛ ſi ꝛc.ſi autē nec mandaſſem ego creditoꝛ nec ratum haberem:debitoꝛ meus mihi remaneret obligatus.vt.ff.e.ſoluendo.ꝛ de noua.ſi ſticbum.ℨ.ſi.

c ¶ Exegit.nomine tuo.

d ¶ Eum.ſcilicet iulianum.

e ¶ Actionem.vt.ff.e.pomponius.in fi.Sed cōtra.ff. de regu. inris.l. ſemper qui non prohibet.vbi dicitur ratihabitionem mandato comparari.ergo mādati datur actio nō negociorum geſtoꝝ. Solu. hic ratū habet negocium ab abſente factum:ibi a preſente ſm Joā. Vel ibi fuit mādatum vt gereret:nō tamen ſuſceptum. Poſtea dño ignorante geſſit procuratoꝛ:ꝛ dominus ratum habuit:vnde dak mandati propter precedens mandatum ſm Bul. Allꝰ dicunt ibi in fideiuſſione iudicio iſti.in qua ſit ſpeciale:vt ꝛ alia multa ſunt ſpecialia in iudicijs.vt.ff.ſi qs cauſ.ꝛ ſi poſt tres. Vel dic cōparari mādato: ſz nō p omnia. Item vnde naſcitur hec actio negociorum geſtoꝝ: Reſpō deo er ratihabitione:nō er priſtina er actione + ſecus in actione.p ſolutionē ꝛ tutele.que er veteri contractu vel quaſi ortuñ finito demū officio.vt

Ratihabitio an pere tur mādato.

Actio negociorum geſtoꝝ q̄ naſcat. + Bar. dicit alr ſz

Negociuꝫ ḡtuoꝝ modis ad alios

q er ipo ne gocio post ratihabitio nē oritur actio non er ratihabitio neg ter. ii. si pupilli. §. ites querit. ff. eo. vbi dicit ter. ratihabitio negocius nfm facit. disponit ergo ratihabitio fu per ipso negocio r p eā negociū effi cit nfr: fic actio nascit ex negocio gesto r non ex ratihabitione q: alis diceretur actio ratihabitionis qb nusq reperit fz vocat actio negotij gest. et est vti le istud ad practicaz in casu q negociū gestū ē i vna ciuitate r ratihabitio secuta in alia: vt b q euidē. bar.

cio. vt. ff. de tute. r ratio. distra. si tutor. in fi. sic r in fcto do vt des: demum secuta traditione oritur actio er pristino pacto. vt. j. de rer per muta. er placito. Et nota bic q quattuo modis dr negociū alienū:

Svt dixi. ff. eo. si pupilli. §. idem ait. in fin. §.

Jj seruū. ¶ Calisus. Si in seruo meo egroto curato sumpt' fecisti an nego. gest. acti. repe tere possis q̄rit: r nūd. q sic. si vtiliter gessisti. Ti.

¶ Jj mutilē. qd aūt si cre dit vtilē cū nō erat: Rñ. tenēt diss fz quosdā. vt ff. de bo. auc. iud. pos. p̄ tot. §. qō ait p̄tor. Sz tu dic z̄tra fm Emil. vt. ff. e. fz an vltro. §. i. r aliud in creditore mitto in pos sessionē. vt. d. l. p̄tor.

¶ Negocius. qd si in cā norali seruus defendat: Rñ. idē qō h̄ habita di stinctiōe bui' legis. §. f. qui seruum.

Alimenta. ¶ Calisus. Si noie alimēto: i filiū mī aliqd i pēdit: an repetere possit q̄rit: r dr q non: cū offi cio p̄tat. functa videa tur. si autez illa negocia tāq aliena vtilit gessit: r ipēdit aio repetendi p acti. neg. gest. repetet. si materna affectiōe: quaz si animo donandi nō re petet. Ulpia.

¶ Restituisti. o mater. ¶ Materna pietate. q impedit repentionez. vt j. e. si paterno. Et dic cū mater ait filiū: aūt p̄re vtute: r tūc non repetit a filio. vt ar. ff. e. l. ij. in fi. aūt eo mortuo: r tunc. j. triēniuz idē. vt. j. p eāde tria po. nec filiū. r b etiā si fuerit. p̄testata q̄ bas expēsas aio repetēdi nō donandi fecit. Si autez postēp baberat tres an nos: r tūc cū q̄stio sit fa cti inder deneget repeti tionem er qualitate siue er ētitate facultatū matris r filiozū r impēs sarū. r er qualitate psonarū: vt bic. ff. de lib. agno. si qs. alī. vlq; ad. §. si vel parēs. r. §. si mater. r. ff. de dona. iter vi. r vro. vtrū. r. ff. cōmo. l. in reb'. §. p̄nt. r de lib. agno. l. pe. Et idē in auia etiā mortuo p̄e. Si aūt diuortio fctō solutū sit mīmoniū: tūc si culpa mulier, alanī apd patrē erpēsis mfis: eō idē fcz q alanī apud matrē expensis patriī q̄n culpa viri factū fuit diuortiū. vt in auc. vt lice. ma. r auie. §. illud q̄s. col. vij. r cadē p oīa dici auia r pauia. vt. ff. e. l. nesenni'. Jn alij aut tem expensis q̄ non fūt circa aliēta seruā quod bic subjcit.

Ostēderis. Tu mater q̄ fuisti. p̄testata. vt. d. l. nesenni'. fz quosdā. vel dic verius coipso q̄ nō mōstrat Jniū. vt. j. q mi. nō pos. fm p̄ seruis. lib. vij. r. j. q testa. fa. pos. l. ij. r fec' in alimētis: vt ibi erigat. p̄testatio. r fic verbū ostēderis est actiuū: q: ipsa ostēdit r in b' dr agere. Alij dicunt ostēderis ee pūs passiuū: q: filī' eg b ostēdit: r fic pomit passiue q̄ tum ad matrē: r in boc ipsa dr pati: qō nō placet: q: sic j seipsuz, pba ret: r facit. j. de cap. r postli. reuer. liber. r. ff. fami. her. q̄ pater. ij.

Jj filius. ¶ Calisus. Si filī' sui iuris negocia patris gerēs debitū eius soluit: r aio repetēdi actiōe neg. gest. a fratrib' suis cobere dibus repetet qb soluit: si aūt aio donādi: nō repetet. Ulpia.

Actionē. contra patrem vel eius heredes.

Cū soluerit. nō de castrēsi peculio vī q̄si: q: tūc repeteret etiā eo vi uo. vt. ff. de fideiuss. si dubitet. §. fi. in eo em vt pat' familias habet. vt ff. qd mace. l. ij. r. §. deepit. r cleri. sacrosancte. Soluit ergo b de. p fecti tio: vñ de ppria bursa tibi soluisse videt. Quid aūt de adnētitio: Di cunt qdā q̄ repetit mortuo p̄ep actionē fami. her. nō eo viuo. vt ar. j. de bo. q lib. cū ops. j. prin. r. §. e. siue. p fratre. Jo. Jz q̄ fiumit donare patrip bāc legē. Additio. Nec. l. videt Jniū dicere. f. q̄ videt soluisse filius aio repetēdi fm Bar. bic. quod probat in simili. §. l. proxima.

Si donādi animo. fi. i. quia. r ideo beneifert si igitur rc. Uel dic q conditionaliter ponitur si.

Suo. qui est tibi auus.

Qui curat seruuz alterius nō inuri lem domino: habet actionem negotiozuz gestorum. b. d. Bal. a Aller.

Imp. Ale. secūdo r alis. Lex. x.

Si seruum alienum nō inu tilem[a] dño constituti egrū curastis: negocium[b] vtiliter gessi stis: r competenti vobis actione sumptus recuperare potestis.

Quod mf expēdit in alimētādo filiū ab eo nō repetit: q̄vī erpēdisse pietate ma terna: r nō aio repetēdi: fecus i eo q̄ erpē dit circa res filij. b. d. Saly. r Aller.

Idem. a. Jeremie. Lex. xi.

Alimenta quidez que filijs tuis p̄stitisti[c] reddi tibi nō iusta rōne postulas: cū id exigen te mīna pietate[d] feceris. ¶ Si q̄d autem in rebus eozum vtiliter r probabili more impendisti: si nō r hoc materna liberalitate: fz re cipendi animo fecisse te ostend eris[e]: id negociozū gestozū actiōe consequi potes.

Si filius soluit debitum paternū vi uente patre nō repetit: si cōstat q̄ aio do nandi soluerit: alīs fecus: quia videtur sol uisse aio repetēdi. b. d. fm magis cōmunē intellectum. Aller.

Idem. a. Theophilo. Lex. xij.

Si filius pro patre suo debi tum soluerit: nullam actionem[f] ob eam solutionez hz: siue i potestate patriz cū solueret[g] fuit: siue sui iuris cōstitut[h]: si donandi animo[i] pecuniā dedit. ¶ Si igit pater tuus sui iuris cōstitut[k] pro patre suo[l] negociū gerens[k]: non

k ¶ Gerens. non animo donandi.

l ¶ Cum patruus. coheredibus patris. hec enim actio heredib' r̄ patra heredes cōpetit. vt. ff. c. l. ij. §. hec aūt. r facit. ff. fami. her. heredes ei'.

Quod in vroꝛem. ¶ Calisus. Si in curatiōe vroꝛis tue egre aliqd impēdisti: a socero tuo repetere nō potes: quia aio affectiōis fecisse p̄sumeris. Si aūt in fin' eius aliqd ipēdisti repetes a p̄e ad quez dos redire debeat actio ne funeraria. ¶ Nota q̄ marit' tenet vroꝛi infirme subuenire de alimē tis r medicinis r oīb' ne cessarijs. nam cuz duret mīmonium tenet fubire onera: r si nō subijt: nec er pacto: nec er statuto pōt litez lucrari. vt. l. ab hostibus. §. si vir. soluto ma. Sed pone q̄ marit' erpulit vroꝛē de domo: nūquid debeat eam alimētare: Rñd. si propter culpaz mariti sic. si vroꝛ ris non. fm Jac. de are. Ly. r Bal.

m ¶ A socero. id est a pa tre vroꝛis tue.

n ¶ Erpendere. i. erpen fam referre. vel. i. iputare. vt. ff. e. nesennius.

o ¶ Eius. f. vroꝛis tue.

p ¶ Receptur'. a patre mulieris.

q ¶ Cōuenis. funeraria actione de dote: r etiam ipse vir tenet conferre si qd fibi de dote remanet vt bic. ff. de reli. i cū. et. l. seq. r. l. i patrē. r. l. fe. et ff. de iu. do. cū filio. ij. rū. r arg. ff. de in rem ver so. l. si filiusfamilias.

Jj mādati. ¶ Calisus. Si mandato meo negacia mihi vroꝛi mee cōia gessisti: tibi aduersus me Jnia mandati competit ad repetē dum quod impendisti: mihi autem contra te di recta: mulieri autem aduersus te competit nego. gest. directa. tibi aūt aduersus eam contraria.

r ¶ Maritꝛi. cōtemplatione tuī vroꝛis gestur' eras fm Jo. vt. ff. e. si pupilli. §. si quis ita simpliciter. ibi nam rc. Sed nos cōtra. vt. ff. e. l. ite si cum. §. fi. r in. l. si pupilli. fubaudi maxime. vt no. ff. eo. l. ij. §. fi.

s ¶ Tam tibi. fcz gestozi contraria.

t ¶ Mulieri. directa. fz nō videt h̄ habere locū cū mādatū intercesserit. vt insti. de ob. q̄er quasi ex cu. §. j. q̄ est J. Sol. bic quo ad mulierē non intercessit mādatū. Jtē videt dari in factū. vt. ff. man. l. si mandauero. ij. §. si curator. que est cōtra. Sol. ibi in rē absentis nihil erat impēsuz. bic sic. r ita est bic negociū mulieris reipa ibi ratihabitiōe. Additio. Nec ler indubitate intelligit vbi de mandato viri r cōtemplatiōe vroꝛis gessit. Quid aūt in aliis generib' negociozum vide bic per Jo. fa' buin suo breuiario vbi succinctam ponit distinctionem.

v ¶ Mandati. fcz directa. si q̄d apud te er gestione ramanſit. vt. ff. mā da. idē q̄. §. idem labeo. Accur.

r ¶ Contraria. fcz mandati. sed mulier agit contra maritū negociozuz gestorum. vt. ff. eo. nam r seruius. §. si.

Jj paterno. ¶ Calisus. Si vroꝛis tue filiaz nō tuā q̄ puigna dicit aliusti: vel in magistrū fuit ve eā docuerat aliqd impēdisti: an repetere possis q̄rit. r distingue aut paterno affectu. i. ea affectiōe q̄ pa ter filium suū alerer: vel in eum impēderet ita ea aliusti: nō repetis. si ter filium suū alerer: vel in eum impēderet ita ea aliusti: nō repetis. si autem animo repetendi fumptus fecisti: illos recuperabis. Ulpia. y ¶ Si paterno. ler ista intelligit in puma parte q̄ fecit impēsas circa personas. in secunda quando circa res.

z ¶ Puignas. i. filias vroꝛis tue.

a ¶ Aliusti. fcz tu vitricus.

b ¶ Dis. scilicet puignis.

c ¶ Magistris. vt docerent eas fuerevel terere q̄ est propriū mulier. d ¶ Erogationis. i. eius expense.

e ¶ Nulla. vt. ff. eo. is qui amicitia.

Mulierū artificia q̄ sint.

Mulier cū soluerit. nō de castrēsi peculio vī q̄si: q: tūc repeteret etiā eo vi uo. vt. ff. de fideiuss. si dubitet. §. fi. in eo em vt pat' familias habet. vt ff. qd mace. l. ij. r. §. deepit. r cleri. sacrosancte. Soluit ergo b de. p fecti tio: vñ de ppria bursa tibi soluisse videt. Quid aūt de adnētitio: Di cunt qdā q̄ repetit mortuo p̄ep actionē fami. her. nō eo viuo. vt ar. j. de bo. q lib. cū ops. j. prin. r. §. e. siue. p fratre. Jo. Jz q̄ fiumit donare patrip bāc legē. Additio. Nec. l. videt Jniū dicere. f. q̄ videt soluisse filius aio repetēdi fm Bar. bic. quod probat in simili. §. l. proxima.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

+ Puta q: scripsisti illi dño tuo rōnū. talis tenetur mihi ꝛc. vt. l. nesenn⁹. ff. c.

a ¶ Repetiturus. qđ pbare debes ſm quoſdā ex ꝓteſtatione vel alio modo. + Tu dic q ipe dz pbare te aio donādi feciſſe. vt. ff. e. neſenn⁹. Sz poſſe etiā diſtingui. an in ei⁹ ſtabāt ſeruitio vel nō. vt. ff. de do. inter vi. ꝛ pro. ſz ſi vir. ſ. fi. Et no. hic q ceſſat hec actio er multꝫ cauſis. Primo ꝓpter paternū affectū: vt hic vel amicitiā ꝑnā. vt. ff. eo. is q. ꝛ l. er duobus. ſ. fi. Vel cā pietatis. vt. ſ. co. l. i. ij. ꝛ. ſ. de nup. patrem. Vel alimētoꝝ rōne a matre factoꝝ. vt. ſ. co. l. alimēta. Vel affectiōis domeſtice. vt. ſ. eo. qđ i proſe. Vel cā obſequij. vt. ſ. e. officio. Vel ꝓhibitiōis fctē a dño. vt. ſ. l. ſi. Elc.

Si negociū. ¶ Cauſſus. Si pro vroꝛe tua ſoluiſti ea mādatevl rogāte: tūc dza mādati actio cōpetit. Vnua.

b ¶ Soluiſti. ſine mandato.

c ¶ Rogāte. er vna parte vel nō mādāte: vel nō rogāte alia competit ꝛc. ſm Higardum.

d ¶ Heredū. imo mādati. ſiue mādatū interueniat. vt. ff. mād. l. i. ꝛ. l. ſi remuneꝛādi. ſ. i. ꝙ ſunt ſ. Solu. redde ħ ſingla ſingulis: vt qđ dicit ħ negociorū geſtoꝝ referaſ ad principū legis. qđ vo mādati referaſ ad id qđ dicit mādāte vel rogāte. Allij dicūt ꝙ hec rogamina nō fuerūt tunc admiſſa: ſed poſtea geſſit: z ſic negociorū geſtoꝝ daſ. Tertij exponūt rogāte. i. adhuc nēte nō aūt volēte ſe obligare er eo mādato. ſic ff. eo. ſi fui mei. ꝛ. ff. mādāt. ſ. fi. qs. ſz i dubio ſtaſ ſignificatiōi verboꝝ rum. vt. ff. de leg. iij. non aliter. ꝓpima verio. eſt.

Quratoris. ¶ Cauſus. Curā geſſiſti alicuius adulte: deceſſiſti: an heres tuus de dolo ꝛ lata culpa a te cōmiſſa neg. geſt. actiōe cōuenīri poſſit' q̄rit: ꝛ rñ. q̄ ſic. Sed an ad heredē officiū adminiſtrandi te defuncto ptineat/ querit: ꝛ rñ. q̄ nō. vnde alienādi res adulte facultāte nō hz. Vel ſic certū eſt q̄ curato: neg. geſt. actione vtili teneſ. an heredes ei⁹ teneant ſicut defunct⁹. rñ. q̄ ſic de dolo. ꝛ lata culpa: neq; officium adminiſtrādi ad eos trāſit: ꝛ ideo nullam ꝛc.

e ¶ Utili. l. vtiliter ſic ponitur ꝑ totū titulū. ff. de peti. here. vbi ó: vtilez dari ſ titulo poſſidēte. nā exponit vtilis. i. vtiliter. ſ. ſpāliter in. l. nec vllā. als. l. etiā ſi. ſ. fi. q̄ s. Illā directo ꝛ vtiliter reſpectu geréſ. negocia dicūtur directa: ꝛ vtilis reſpectu dñi negociorū dicunt: ꝛ ſic in curatore: vel ei⁹ hēdē q̄ ſuſpitiōe neceſſitatis gerit dat directa vtiliter. in ſpōtaneꝰ geſtoꝝ directa directe vt. ff. eo. l. iij. ſ. pe. ꝛ. ff. de tute. ꝛ ra. dict. l. poſt bumo. ꝛ de acti. ꝛ obli. er ſcribus. ꝛ. ſ. eo. curatorem.

Actiones ſūt multiplici dīa. f ¶ Actione, actionū alie directe: alie ſine. Prime dño. Secūde geſtoꝝ ī danē. vt iſti. de obli. q̄ er quaſi ex tcu. ſ. j. Ité alie directe: olie vtiles. Prīe danē er verbis ꝛ mēte legis. Secūde er mēte trī. ꝛ ſm hāc ſecūdā diuiſionē dñs bz directā in duobus caſib⁹ primis edicti. Ité vtilē in tertio adiecto ab vl piano. vt. ff. eo. l. ait ꝓtor. in princi. ꝛ. ſ. ſed ſi qd. Ecōtra geſtor: ſpōtaneus bz directā. vt inſti. de oblig. q̄ er quaſi ex. ſ. i. Alt q̄ er neceſſitate vtilē bz cū verba edicti deficiāt: vba em edicti q̄ ſunt. ff. eo. l. ij. in ſpōtaneo geſtoꝛe dicūt: ſic patet ꝙ directa ꝛ vtilis p nomē ad actoꝛem referūtur: ſiue dñs: ſiue geſtor agat. Ecōtra p aduerbiū tenet directo q̄ſq; aliqs: q̄ſq; vtiliter vt ecce geſtor: ſpōtaneus directo: q̄ er neceſſitate vtiliter. Sic enim in rei vēdicatiōe dicit poſſidens teneri directo: at q dolo deſijt poſſidere vtiliter. Ité in petitione hereditatis poſſidēs. p herede vel poſſeſſore directo: qui titulo hēditatē ſciens emit vtiliter. vt. ff. de peti. here. l. nec vllam. als. l. etiā ſi. ſ. fi. q̄ s ſcies. Ecōtra dñs tenet directo: ſcilicet q̄n fuit geſta negocia ſua vel hēditaria. Ité vtiliter quādo neutrū horum erat. vt. d. ſ. ſed ſi quid. Et nota er ꝑmiſſis q̄ q̄ſq; daſ directa directo: q̄ſq; vtilis vtiliter: q̄ſq; directa vtiliter: q̄ſq; vtilis directo. Ité ꝛ nota q ꝓſiderata vtraq; diuiſione patet aliquando dari dño directā directo. q̄ſq; directam vtiliter. Ité ecōtra geſtor: ꝛ contrariā directā: ꝛ cōtrariā vtilē.

g ¶ Culpā. a defuncto cōmiſſam nō etiā leuē er ꝑſona defuncti: ħz ſic: licet er ſuſpitiōe neceſſitatis gerat. vt. ff. eo. l. iij. ſ. pe. Item verum eſt q̄ er ꝑſona defuncti nō tenetur: niſi de dolo ꝛ lata culpa niſi ī trib⁹ caſibus: vt ſi lis fuerit cū defuncto conteſtata: vel er dāno pupilli lucrum captatū: aut gratia ꝓteſtitum ſit. vt. ſ. de here. tu. l. i. ij. ꝛ. ij. ꝛ. ſ. de in lite inran. alio. ꝛ. ff. de ōfunc. ꝛ no. e. ō here. tu. l. i. ꝛ. l. iij. ſ. j. ſec' aūt in hērede ei⁹ q ſpōte gerit. Nā ſi defunct⁹ leuē: ꝛ ipe leuēs preſtet. vt. ff. e. l. iij. ſ. hec autez actio. Alt curatoꝛe ſine tutoꝛe cōſtat teneri ō dolo: ꝛ lata culpa: ꝛ leui. vt. ſ. eo. tutoꝛi. ſ. arbi. tute. l. qcgd. Sz cōtra. ff. eod. l. actio. vbi dicī iā nō eſſe dzias inter directā ꝛ vtilē: ſi ibi vtilis. ꝓ ſoléni ponit: vt ibi dīci. Accur.

b ¶ Ad eos. ſcz heredes. vt. ff. de biſ qui no. infa. furti. ſ. penutil. ꝛ. ſ. ſi gs igno. rēmi. l. j.

i ¶ Ideoq; i. cū offīi ad miſtratiōis ad eos here des nō trāſeat. iōq; ꝛc.

Bo negociū. ¶ Cauſus. Si negocia mea bona fide geſſiſti: ꝛ ſumptū feciſti: morā aū tē in ſumptib⁹? reddēdis feci: an ad ꝙras tibi te near act. neg. geſt. ḡrīt: ꝛ reſpō. q̄ ſic. vel ītellige q̄ pecuniaz ſub ꝙris ob gerēda negocia mea accepiſti: idē eſt in eo q alienum gerit negociuz er neceſſitate: puta q: ē curato: vel ſuſpicatur ſe curatoꝛeſſe. vt. ff. eo. l. iij. ſ. vlti.

k ¶ Heſtum. ſcz ſponte.

l ¶ Uſuras. vt quia acce ꝑiſti ſub ꝙris: vel etiā tuā impēdiſti: ꝛ cras ſolitus feneraꝛe. vt. ff. de ꝙr. l. q ſemiſſes. ꝛ. l. ꝛ in ꝛia. ꝛ. ſ. mādā. l. i. als. er mora. vel er alia iuſta cauſa veniūt. vt. ff. eo. q: tātūdē. ꝛ. l. at q. ſ. ſi. Uſure q̄ ſūt ꝑſtāde.

m ¶ Neceſſitate. puta q: fuiſti curato: vl ſuſpicabaꝛ ē. vt. ff. e. l. iij. ſ. penulti.

n ¶ Compulſum. vt curato: Accur.

Abo vno. ¶ Cauſus. Si cobēs rē mihi ꝛ ſibi cōem meo ꝛ ſuo noīe vēdidit: ꝛ vēditionē ratā habui: an mihi ꝛtra eū ꝓ parte ꝑtī dabitur neg. geſt. actio. q̄rit: ꝛ rñ. q̄ ſic. ſi ratum ꝛc.

o ¶ Ldi. ſi em nō vt cōem vēdidiſſet nō poſſet habēdo ratū hāc actionem hre. vt. ff. eo. ſi pupilli. ſ. ité querit. in fi. ſ. ꝛ. ſ. ſed ſi ego. in fin. ꝛ. ff. de ꝑcar. ſi ſeruus. miſi in ſubſidiū. vt. ſ. de rei vēdi. l. ſi mater. ꝛ. ſ. de reb⁹ alie. nō aliēā. l. i. ꝛ. ff. ſi cer. peta. l. ſi eum ſeruum. Sed hereditatis petitione ꝑcium petet. vt. ſ. fa. herci. in familie. Et diſtīgue de hac materia vt dices dicta. l. in familie.

Utoꝛi. ¶ Cauſus. In ꝓia parte aſſignat vnā differētiā iter tutoꝛes ꝛ ſpōtaneos neg. geſt. l. q: tutoꝛ ꝛ curato: oīa negocia neceſſe habēt gerere: q̄ſq; coꝛū finiat offīi: ſpōtane' adminiſtrato: finit adminiſtratione ſuā. ꝓ velle ſuo. Ité differūt: q: q ſponte gerit ſi accеſſit vt ꝓnū geſtur' nō tenet alia gerere: an aūt geſtor ō dolo ꝛ lata culpa ꝛ leui teneaſ ḡrīt: ꝛ rñ. q̄ ſic. vñ ſi cas q̄ cognouerit gerere nō tenebaſ ꝛ ſpōte geſſit: ſi ei tenebaſ cui⁹ negocia geſſit neq; debitū a ſeipſo eregit: cū iure reddere cōpellereſ: tenebiſ ad ꝙras: ſi aūt ab alijs nō ere git: ſibi nō ꝛputabiſ cū poſſet repelli p hāc ereceptionē q: nō bñet mādatū. vñ aget dño ſ debitoꝛes ſuos vel eos qui res ſuas detinet.

p ¶ Tutoꝛi. dñs negociozū volebat geſtoꝛē: ꝛ de geſtis: ꝛ de gerēdis: ꝛ de actiōib⁹? nō intētatis ad ſimilitudinē tutoꝛū vel curatoꝛū q teneſ de geſtis ꝛ gerēdis ſibi teneri. Et hoc eſt thema. ꝛ ītepretabit.

q ¶ Non habeaſ. ḡtum ad negocia adminiſtranda: q̄ bic timebatur.

r ¶ Qui. ille ſubaudi.

s ¶ Superioꝛibus. ſcz tutoꝛi ꝛ curatoꝛi.

t ¶ Neceſſitas. ſcz finita.

v ¶ Munceris. ſcilz publici. nā placuit ꝛc. vt inſti. de exeu. tuto. ꝛ cura. in prin.

Dēs curatoris ante neaſ ō leui culpa.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Tuto: dat̃ tur iur̃ et inuto.

in prin. Et q̃ subijcit necessitas. Dic q̃ est necessariũ in subeũdo: q̃ inuitus dar̃ t iuito: nisi adulto et iudicijs. vt. ff. de tuto. t cura. da. ab bis. l. necnõ. t isti. de cura. §. ité inuiti. Ité est necessariũ: q; er quo est tenet oia gerere: hec q̃ necessitas sez cessans facit finẽ: vt q̃diu sez duret officiũ: z sic er necessitate tenet oia gerere. Finitur autẽ tutela siue cura mult̃ modis. vt in stitu. quibus mo. tu. fi. t de cura. in pri. nisi quãdoq; . vt. §. vt cau. post pub. adfit tu. l. j.

a ¶ Inuic. fz spontaneo gestori.

Negocior̃ gestor: an teneat de gerẽdis.

b ¶ Propria voluntas. quam ab initio habuit. Nã q̃si oia gestur̃ ac cessit de oĩb̃ tenetur. vt ff. eo. pompon̄. ii. t. l. sequẽ. fz Inuic. de cadu no. Sz Jo. ẽtra. vt lz ac cessit q̃si oia gestur̃ nõ tñ teneat nisi de gestis: nõ aũt de gerẽdis. vt. ff. eo. l. nã t seruius. §. sivis uo. Dic ergo ppria vo lũtas facit finẽ vt q̃ vult gerat: t q̃ si vult gerere dimittat: lz oia gesturus accedat. nã sufficit ac. vt bic. t. ff. de admini. tuto. l. tutores qui. §. ij. t. ff. ẽ procur. l. qui propzio. §. ei q. j. ne vpo. p mari. l. si. Sz fz sẽdaz expositio nẽ est arg. ẽtra. ff. cõmo da. l. i cõmodato. §. sicut. Sol. bic in inchoãdis: ibi in inchoatis. Vel ibi alĩ erat gesturus. vt ar. ff. de neg. gest. l. si pupil̃ li. §. fi. Vel fm Uuil. bic q̃si vnũ gestur̃ accessit: ibi vero vt oia gereret:

ministrationis finem: huic[a] autẽ propria voluntas[b] facit[c]. ¶ As tis abundeq; sufficit si cui vel in paucis amici labore consulat: fz que[d] super bis quidez que nec tu tor: nec curator constitutus vltro quis administrauit: cum non tñ dolum t latam culpam: sed t le uem[e] prestare necesse habeat: a te[f] conueniri potest: z ea que tibi ab eo[g] deberi patuerit[h]: cum vsu ris cõpellet reddere. ¶ De ceteris vo q̃ ab alijs tui constituta iu ris dicta exacta non sunt[i] ab ẽ q̃ nec agendi quidem ppter exceptionis[k] obstaculuz facultat̃ ẽba bere potuit: exigi non ptest[l]. et idcirco aduersus eos quos res tuas[m] tẽere dicis: dicto: ãre tuas petitiones debes.

§ Obligatio personalis nõ impedit li bertatem seruj: z factus liber non tenetur de ante gesto. b. d. Bal. z Salyc. vel sic. Seruus qui alterius negocia male gessit nõ ꝓhibetur a domio manumitti: nec ex ante gesto post manumissionẽ conueniri potest. b. d. Alexan.

Idem. aa. z. cc. matre. Lex. xxj.

Si cognati sui seruos suos manumiserit: ob hoc qui

Prima vero: est: z repone: vel p̃ saltꝫ. Additio Circa bãc glo. sic di stingue fm Bar. bic. aut qs incipit gerere ꝓpostea illud omisit: t de illo tenet. vt. d. l. in cõmodato. §. sicut. aut nõ incepit: t tũc aut ab initio accessit vt omnia gestur̃. t de omnib̃ tenet. vt. d. l. pomponius. ij. t. l. seq. aut nõ accessit vt gestur̃ omnia: fz vt gesturus q̃dã: et tunc aut alius fuisset gesturus oia nisi ipse accessisset: t tenet de oibus. d. l. si pupilli. §. videamus. Aut alius nõ erat gesturus: t tũc nõ tenet nisi de bis ad que gerẽda accessit: vt bac. l. cum similibus.

c ¶ Facit. fz finẽ administrationis.

d ¶ Scõm q̃. q; tũc nõ tenet t gerẽdis q̃si vnũ gesturus accessit. nam si accessit tanq̃ oia gestur̃ de gestis z gerẽdis tenet: vt ẽ subijcit fm q̃ xc. fm. S. vel fm Jo. sic fm q̃. sez q; de gestis tãt̃ tenet etiã si nõ ꝓia gestur̃ accessit sup bis xc. Vel fm. W. fm q̃. id est fm ꝓdicta dr̃iz: q; tutor: vel curator: omnia sine mandato agere põt: hẽc vero cetera sine mandato facit: nõ aũt actionẽ exercet. Cõueni er q̃ eũ de bis q̃ gessit. De bis aũt q̃ gerere nõ potuit sine mãdato nõ cõuenit. o. Vel aliter patet er supradictis esse dr̃iam inter tutorẽ t curatorẽ er vna parte: et ꝓtaneũ gestorẽ er alia. nunc assignat aliã dr̃iaz inter ꝓdictos: sez q; tutor: vel curator: intẽtat actionẽ nomine pupilli: z si nõ facit imputatur sibi. Et secus in gestore vt bic subijcit.

Gestor de quo teneat.

e ¶ Et leuẽ. q̃ oia ꝓ stat tutor: vt. j. arb. tu. l. quicquid. Ité i gestore est ꝭ regulare: q̃nq; eniz de solo dolo: q̃nq; etiaz de leuissima culpa tenet: q̃nq; etiã de fortuito casu. vt dixi. ff. eo. l. iij. §. interdum.

f ¶ A te. sez domino.

g ¶ Ab eo. sez spontaneo gestore.

Gestor an teneat a se ipso exigẽ debita.

h ¶ Patuerit. accedes q̃ vt vnũ gestur̃ a se dz exigere fm Jr. z colligi tur. j. pri. t. ff. e. si pupilli. i fi. t. l. diuortio. t. l. q; fine. t fz h dicẽ patuerit ex antiquo dctu. Et alij exponũt patuerit deberi. l. ex admistratione.

i ¶ Luz vsuris. q̃ in bac actiõe veniũt er mora. t er alijs causis. vt. j. de vsur. in bonefidei. t. ff. e. l. at q. §. pe. t. l. q; tantũdẽ. t. l. qui sine.

k ¶ Sunt. ab eo qui sponte gessit. Accur.

l ¶ Exceptiõis. q̃ est si ei mãdatũ nõ est: z sic sine actione nemo experit vt. ff. eo. si pupilli. §. fi. t. ff. de admi. tu. l. quotiẽs. §. ité si tẽpo: ali.

m ¶ Non potest. nisi erat de coniunctis qui sine mãdato agunt: t potest facile satisfacere. vt. ff. eo. l. finaute. in prin.

n ¶ Res tuas. qualibet etiam debitũ. vt. ff. si cer. pe. l. j. in fi.

Si cognati. ¶ Casus Si seruus tuus negociũ gessit t eũ manumisit: an ob hoc qd gessit videt impediri ei' manumissio/ q̃rit z ri. q; nõ. videbat q; sic. q; erat obligat'. An aũt de eo quod gessit in seruitute liber fact' teneat/ querit: z distinguit: aut est administratio

Titu. XIX.

cõnera. vt q; in seruitute edificare incbouasit: t liber factus cõsumma uit: quo casu gestũ in seruitute in iudicium negociorũ gest. act. venit. nõ vt ex eo teneat: fz separet id qd actiũ ẽ i libertate vel ex postfacto teneatur: si separata vt q; quod edificauit in seruitute corruit in libertate: iterum reedificauit: de ante gestis nõ tenetur. Uinia.

dem q̃ eos administrasse rẽ tuaz contendis[o]: eozu impedimento libertati nõ potuit[p] fieri. ¶ Qui[q] autem ex actu precedenti[r] post manumissionem: si vtriusq; tem poris administratio nõ cõnexa[s] sed separata fit: cõmueĩri nõ possẽ proculdubio[t] sit.

§ Negociozu gestor de casu fortuito nõ tenet: misi hoc fuerit cõuẽtu. fm Bal. Saly. t Alexan.

Idẽ. aa. z. cc. Eulogio. Lex. xxij.

Egocium gerentes[a] alienum non intereuniẽte speciali[b] pacto: casum fortuitus prestare non compelluntur[c].

§ Pro negociozũ gestiõe datur actio personalis nõ hypotbecaria que est in rẽ. hoc dicit Alexan.

Idẽ. aa. z. cc. Theo. Lex. xxiij.

Egocijs gestis: nõ in rem[a] sed in personam est actio.

§ Prohibitio dñi tollit negociũ gestorũ actionẽ in bis q̃ post prohibitionẽ geruntur: secus in bis q̃ prius gesta fuerũt. b. d. Saly. t Alexan.

Imperator Justi. a. Joãni prefecto pretorio. Lex. xxiiij.

Si quis nolente et speciali[a]ter[b] prohibente dño rerum

rũ. q; nõ. misi cõuenit vt teneat: verbi gr̃a. cũ videret te velle gerere negocia mea dixi: si ẽ tingat te gerere: volo q; de casu fortuito tenearis: quo casu si cõsensisti teneberis. vñ regula est: q; gestores de casu fortuito nõ tenent: misi in se suscipiant casum fortuitum. Uinia.

r ¶ Negociũ gerẽtes. i. pcurator e poni opz. Alt gestor: sine mãdato q̃li ter pacto se astringeret. vel dic etiã i gestore boc mo cũ videret te velle gerere: dixi ti cõtingat te gerere: de casu fortuito teneaz: cui pacto cõ sensisti: z sic p eadẽ verba dico remitti vsuras. ff. e. l. si pupilli. in fi.

s ¶ Spãli. p nobis vt debeãt nũerari casus fortuiti saltẽ gdã fm. B. vt dixim'. ff. si qs cau. l. sed t si qs. §. q̃stũ. t sic est S. ẽD. sed ipe expost nit spãli. i. erpsso qõ sufficit: lz gñaliter exprimat. t p eo. l. si. ipn. t. ff. de pcu. l. pcurator: t totoũ. t. S. de pcu. l. pcuratorẽ. Ité no. bic casuz ybi gestor de fortuito casu tenet. Sunt z alij: vt nota. ff. eo. si negocia.

Casus fortuiti pcuratoris q̃ de casu fortuito nõ tenetur.

z ¶ Compelluntur. vt. j. cõmo. l. j. z de pigno. act. l. que fortuitis.

Egocijs gestis. ¶ Casus Actio nego. gest. an in rẽ fit: an in ꝑsonã/ q̃rit: z rñ. q; in ꝑsonã. videbat tñ cõtrariũ q; datur ad rẽ et er renascitur: puta er gestione. Uinia.

a ¶ In rem. ẽtra videbat. q; er re: id est gestione dar̃. Vel quia ad res: q̃nq; tñ dar̃ in rẽ. vt. j. de admi. tu. l. pro officio. vt. j. arbi. tut. l. iij. z. ff. quando er fac. tu. l. ij. z. j. de rei vẽdi. l. si ꝓponis. z. ff. de dona. inter virum t vxorem. l. vxori marito.

Si quis. ¶ Casus Si me nolẽte t erpsse ẽtradicẽte mea negocia gessisti: z in ea aliquid de tuo ipẽdisti: an aliq̃ actione id a me re petere e possis/ q̃rit: z rñ. quidã q; ibi directa vel vtilis neg. gest. dar̃. Alij dicũt q; nulla dãda est vt iul. Impator: distinguit. aut post denũciationẽ tibi factã negocia mea gessisti: z nulla tibi actio ꝓtit ad re petẽdus quod ipẽdisti: sicut dixit iul. aut ante: t dabit: aliogn esset ab ꝓtẽdus quod ipẽdisti: sicut dixit iul. aut ante: t dabit: aliogn esset ab surdũ. s. q; si aũ denũciationẽ multas ipẽsas vtiliter fecisti: t nulla dr̃i actio ꝓtit ad ẽteriores subiu e anteriores erpẽsas repetere possis: t q; nulla ad ẽteriores subiu e anteriores erpẽsas repetere possis: t q; nulla ad ẽteriores subiu ptus tibi daret actio: qd eẽt incõuenies: lz er eo die er q̃ tibi denũcia tio facta est vt in scriptis: vel sub testificatione tñ aliozũ ne gereres: sumpt̃ repetere potes anteriores. i. ante denũciationẽ factos t vtiliter: posteriores vero repetere nõ potes actiõe ẽtra me sua natura currente. ¶ Erista. l. no. q; tres erãt opiniones veterum. Quidã q̃cedebant actionẽ directã ad dr̃iam vtilis. Alij concedebant vtilẽ in ẽtra bant actionẽ directã ad dr̃iam vtilis. Alij concedebant vtilẽ in ẽtra bant actionẽ directã ad dr̃iam vtilis. Tertij concedebant neutraz: t ista est rium t nõ directam cõtrariam. Tertij concedebant neutraz: t ista est rium t nõ directam cõtrariam. Tertij concedebant neutraz: t ista est sentia Juliani q̃ bic approbat. Ratio aut̃ talis ẽ. q̃ sicut nõ cogor tesentia Juliani q̃ bic approbat. Ratio aut̃ talis ẽ. q̃ sicut nõ cogor tecum cõtrahere inuitus: nec etiam incidere in obligationẽ tuã: ita nõ cogor tecum cõtrahere inuitus: nec etiam incidere in obligationẽ tuã: ita nõ cogor tecum quasi contrahere nec te hꝫ creditorẽ. fm Bal.

b ¶ Specialiter. id est erpresse. sic ponit. ff. eo. sed an vltro. in princip.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

ꝛ.ſ.l.negocium.fm.ff.

a ¶ Bene ab eo geſte ſint. ¶ Locupletatur ergo cũ aliena iactura ꝑpter ſuã ꝺictionẽ. Et ſic eſt ꝟtra.ff.de iſti.l.ſi quis mãcipijs.§.proculus. ſi ibi ly ꝺns ꝺiceret: ſeruꝰ tñ volnit: q etiã luitꝰ ꝺñm de peculio: vel de in rẽ verſo obligat.vt.ff.de pecu.ſi gs ſeruũ.§.etiã.ꝛ cõtinua ſequẽtia ſ̃ mõ bñ ꝺico expẽſas poſt denunciationẽ factas nõ repetit: antiquiores antẽſtic.gd enĩ ꝛc.vt.ff.de re mili.l. deſertorem.§.in bello.

b ¶ Patimur.naꝫ nemo ꝛc.vt.ff. de reg.iur.l.nemo poteſt imitare.

Mãdata c ri' tráſgrediens mãdatum an poſſit repetere qꝫ pl' ꝺeḋit.

¶ Currẽt. natura ei' ẽ vt currat vſq; ad. ꝛrr. an.vt.ĵ.de ꝓſti.pecu.l.ij. cuꝫ ſit pſonalis.et.ſ̃.c.l. negociꝫ.et.l.aduerſus. ¶ Item an de equitate ꝺa bitur aliqua actio ꝓ ge ſtis poſt denũciationẽ cũ bñ eſt geſtũ: in ſiſi ca ſa nõ ꝺri.vt ſi mãdauit vt emeres rẽ.p decem et ꝺediſti viginti ꝛ vtiliter qꝫ bñ valet ꝛ pl' ꝺeḋit. ¶ Et ait Mꝺ.agi poſſe.arg.ff.de ver.ſig.l.cũ in teſtamento.ꝛ de cõꝺi.ide.nã hoc natura.ſed.B.ĵ.ꝛ Jo. ꝛ nos.ſ.vt nõ poſſit agere niſi ꝓ ro tarata q̃ titate:vt.ff.eo.qui aliena.§. liberto.ſ.l.ſi er ꝺuob'. ꝛ ĥ.ff.mãda.ſi remunerandi.§. ſi paſſus.ſ.l.ſi ꝓ to. niſi in caſu.vt.ff. de relig.at ſi quis.§.idẽ labeo ait.

¶ De his q̃ vi metuſve cauſa geſta ſunt. ¶ Seruant antiquam intitulationem: hodie ſufficit actũ.vt.ff.eo.l.i. Et cõtinua. Supra ꝺixit ꝺe negotio geſt. q̃ ab alio geſta rata habemus: nunc ꝺe bis que a nobis geſta ſi firmantur.

Continuatio.

administrationi earũ ſeſe immiſcuit apud magnos auctores ꝺubitabatur ſi ꝓ expenſis que circa res facte ſunt talis adminiſtrator negotiorum geſtorum habeat aliquas aduerſus ꝺominũ actiones: Quã quibuſꝺaꝫ polliceṫrib' ꝺirectam vel vtilẽ, aliꝭ neganti bus in quibus ꝛ ſaluius iulianus fuit: hoc ꝺecidẽtes ſanctimus: ſi cõ tra ꝺirectũ ꝺominus: ꝛ cũ res ſuas adminiſtrare ꝓhibuerit: ſm iuliani ſententiam nullam eſſe aduerſus eum: vel ꝺirectam: vel vtilem contrariam actionem: ſcilꝫ poſt denũciationem quam ei ꝺominus tranſmiſerit non cõcedẽs ei res eius attingere: licet res bene ab eo geſte ſint[a]. ¶ Quid enim ſi ꝺominus aſperxerit ab adminiſtratore multas expẽſas vtiliter factas: ꝛ tunc ꝺoloſa aſſimulatio habita cũ ꝓhibuerit: vt neq; anteriores expẽſas ꝓeſtet: quod nullo patimur[b] modo: ſed ex quo ꝺie attestatio ad eũ facta eſt: vel in ſcriptis: vel ſine ſcriptis: ſub teſtificatione tamen aliarum perſonarũ: ex eo ꝺie ꝓo faciendis melioratiõnibus nullam ei actionez competere: ſuper anteriorib' autez ſi vtiliter facte ſunt habere eũ actionem contra ꝺominos concedimus ſua natura currentem[c].

¶ De his que vi metuſve cauſa geſta ſunt. Titulus. xx.

d ¶ Perſecutionẽ. Largum eſt verbũ ꝓſecutiõis. vt.ff.de act.ꝛ obli.l. actio in pſonã.ꝛ q̃ ꝺicit vi: ſez copulatiua. ꝛ ꝺe furto gra ſimilitudinis ꝺicit. Diſtingue q̃ nam gña violẽtiaꝝ: q̃ alia exꝑpulſiua: alia ablatiua: alia copulatiua: alia cõpulſiua: alia inquietatiua. ¶ Dria parit interꝺictũ vnde vi. Secũꝺa actionẽ vi bo.rap.vt iſti.vi bo.rap.ĵ.pnc. ꝛ.ff.de vi ꝛ vi arma.l.i.ĵ.ij. Tertia actionẽ q̃ met' cã pſonalẽ ꝛ vilez in rẽ: eo caſu quo vim paſſus erat ꝺño ante traditionẽ: ꝛ exceptionẽ. vt ꝺices.ĵ.l.iij. ¶ Itẽ in pmis ꝺuab' ſine ꝺiſtictiõe ꝓtinet ad ꝺelinquẽtẽ periculũ.vt.ff.de vi ꝛ vi ar.l.i.ĵ.rectiſſime.ꝛ.l.pe. ¶ In tertia ſiſt: niſi in caſibus vt ſtatim ꝺices: ꝛ ꝺ ſi agaꝫ ſ̃ metũ inferẽte: ſeꝰ ſi ſ̃ bone fidei poſſeſſor.vt.ff.eo.ſi cũ.ĵ.aliqñ.ꝛ.l.ſi ipa. Quarta ſez turbatiua locũ ꝺz qñ ꝺuo ſe poſſiꝺere cõtẽꝺũt: ꝛ ꝺucit in rebus ĩmobilib' ꝺ iterꝺictũ vti poſſidentis. ¶ Immobilib' vtrobi. vti. ſt. de iterdic. §. retinẽdẽ. Quã ta ſez ingeratiua locũ ꝺz qñ aliq̃ facis in meo. ꝓhibitus: vel ſciens te ꝓhibendũ: ꝛ hec ꝺucit q̃ vi aut clam.vt.ff.q̃ vi aut clam.l.iij.ĵ.fin. ꝛ.l.iij. Eſt ſexta vis q̃ ſine auctoritate iudicꝫ ꝓſequor ius meũ vt.ff. eo.ertat.ſunt ꝛ alia gña violẽtiarũ: vt ibi ꝺixi. Additio. Vide ſimile. fere glo.in verbo cauſa.in.c.ad audientiam.ertra eo.

e ¶ Interciderint. niſi itra tpa quadrimeſtria poſt ſecũꝺa ſniam currẽtia pereant.vt.ff.eo.ſi cum exceptione.§.q̃ ſi bõ. Itẽ hoc q̃ſi nõ erat peritura penes actorẽ. q̃ ꝺic vt.ff.eod.ſi cũ er.§.ſz ſi ſine culpa.ſ.gl. vt q̃ ꝺiſtracturus ꝛc. Itez hoc niſi mora ꝓcurgauerit p oblationez facta ꝺño q̃ ꝺic vt.ĵ.de fur.l.ſubtracto.

f ¶ Reſpõſum.vt.ff.de vi ꝛ vi ar.l.i.ĵ.rectiſſime.ꝛ.l.pe.ꝛ.ĵ.de ꝺi.fur. l.ij.ꝛ.ff.de cõꝺi.fur.l.ſi.ꝛ.ff.ſi cui pluſq̃ p.l.fal.l.ij.in prin.

¶ Um te. ¶ Cauſa. Aliquis te ceogit vt ſibi pecuniã ꝓmitteres ꝛ ꝓmiſiſti: poſtea ꝓ interuallũ tpis ſoluiſti: an iſtã pecuniã poſſis repetere quaſi ꝓ metũ ertortã. ꝛ rñ. q̃ nõ. q: potuiſti actionẽ quod me. cauſa intẽtare ꝛ te liberare ab obligatiõe per metũ ertorta. quod cũ nõ feciſti: ſed ſpõte ſoluiſti videris ratã habuiſſe. ꝓmiſſionẽ: ſecꝰ ſi vt ſolueres metum tibi intuli quo caſu repetes. Ciuia.

g ¶ Cauſſe.i.coacte ꝓmiſſe per metum.

h ¶ Soluiſſe. ſponte.

i ¶ Paſſus. in cauendo.

k ¶ Non põt. immo videtur ꝑpici poſſe. vt.ff.de ꝺi.ob tur.cãm.l.ex ea. ꝛ.ff.eo.l.metũ aũt.§.ſed q̃ ꝓtor.q̃ ſiſt ẓ.Sol.ibi in ꝓmittẽdo ꝛ ſoluendo fuit facta vis: ĥ in ꝓmittendo tñ. Uñ nullo modo repetit. tũ q: ſublata eſt. ꝓria cã turpitudinis. turpitudo enĩ ex eſt vis et met'. Cã ꝓria ex coacta volũtas ꝺ tollit: q: ratũ q̃ ꝺ fecit. vt ĥre ſpõte ſoluendo. vt.ff. de cõꝺi.ob tur.cau.l.ſi ob turpem. Tũ ẽt q: odioſa ẽ exceptio bec. vt.ff.de exceptio. ꝺoli.l.ſi.ꝛ.iij.in prin.ꝛ.l. aꝺ celſum.ĵ.pe. vñ oino ceſſat repetitio. vt.ff. de cõꝺi.ide.l.q exceptionẽ. Tũ etiaz q: vna ſolutio nõ parit liberationem ꝛ repetitionẽ. vt.ff.ſ̃ ſolu. l.q hoiez.§.ſi. Unde his trib' rõnib' repobatur glo. Jr.q̃ ꝺicit ſpõte ſolũcte admitti ad repetendum ſi ꝓbet vim factã in cauendo his verbis. Preſumit enĩ q̃rela ꝺe vi nõ habuiſſe: aut ergo oino nõ repetit: aut eas ten' ꝺ ipedit ꝺonec ꝓbet ẓtiũ. Jr. Primã q̃ partẽ ſm. B. ꝛ Pla. ꝛ Jo. ad mittim' ſcõam nõ: ſez q̃ poſſit ꝓbare vim facta ꝛ cauẽdo. Sz Py. eam ꝛ ponit donec ꝓbet ẓtiũ. ſez vim factã ſ ſoluẽdo. q̃ nihil eſt ſm Azo. nã q: certũ erat vim nõ ad

Turpitudo eſt vis ꝛ metus.

Ter.l. cum ꝛc.ꝛc. cuꝫ hac.l.q. ſuper ĥbo ad reſignationes. in.c. ad audientiã. ertra eo. tuu.

Violentia ẽ multiplex

hibitã in ſoluẽdo: ꝓſumit q̃ nec ꝛ ꝓmittẽdo. Itẽ q̃ ſit parũ poſt cautionẽ coactã ſpõte ſoluit: rñ. ꝺz Al. repeto. vt ar.ff.de mio.l.iij.ĵ.ſcio.ꝛ ĵ.ad vell.ſi mulier.ij.ꝛ.ff.ex q̃b' cau.ma.l.ab hoſtib'.ĵ.ſi. q̃ nõ placet ſm. ĵ ꝺ. Itẽ q̃ ſi iurauit ꝓ metũ ꝺare ꝺeceꝰ ꝛ ꝺo ſponte: Rñ. nõ repeto: q: ſoluere nõ tenebar. ar.ff.q ſatisf.cog.l.ñ.ꝛ q: ſublata eſt. ꝓria cã turpitudinis. vt.ff.de ꝺi.ob tur.cau.l.ſi ob turpẽ. Sz pla. Z. vt arg.ĵ. ſi aduer.vẽ.l.j.ꝛ in auc.ſacra.ſz ẓ canones ſoluo ꝛepeto. vt ĩ vſur. vt extra de iureiu.c.ad noſtrã.ij.ꝛ.c. debitores. Itẽ nonne bac.l. ſoluens erratin iure credẽs ſe teneri: ergo in ꝺño vitãdo ſubuenit ei. vt.ff.de iur.ꝛ fac.ignoꝛ.l.erroꝛ: Rñ. hic fuit fatuꝰ erroꝛ. vt.ff.e.t.l.nec ſupia.

Solutũ q̃ metũ inter uenĩẽte ita rameto an repeti poſſit.

+ Sed nõne ꝺlibet erros in ꝺño vitando ꝓpter repentinã. ĵ.ſ ſi me putet. ff.de ꝺi. ꝺe. vñ ꝺicẽ ĥ errans in iure non repetat in caſu iſtius. l.q actiones q̃ met' cã repetit ꝓpter cõꝺi.ide. ꝺ. Sed ſ ſi me putẽ. nec ob hoc gl. ſ.in ẽ. tum etiã q̃ odioſa ſit. Dicit hanc exceptiõem eſſe odioſam ꝛc. q: ĥoc

Ter.l. cum ꝛc.ꝛc. cuꝫ hac.l.q. ſuper ĥbo ad reſignationes. in.c. ad audientiã. ertra eo. tuu.

¶ Um te. ¶ Cauſa Aliquis te ceogit vt ſibi pecuniã ꝓmitteres ꝛ ꝓmiſiſti: poſtea ꝓ interuallũ tpis ſoluiſti: an iſtã pecuniã poſſis repetere quaſi ꝓ metũ ertortã. ꝛ rñ. q̃ nõ. q: potuiſti actionẽ quod me. cauſa intẽtare ꝛ te liberare ab obligatiõe per metũ ertorta. quod cũ nõ feciſti: ſed ſpõte ſoluiſti videris ratã habuiſſe. ꝓmiſſionẽ: ſecꝰ ſi vt ſolueres metum tibi intuli quo caſu repetes. Ciuia.

g ¶ Cauſſe.i.coacte ꝓmiſſe per metum.

h ¶ Soluiſſe. ſponte.

i ¶ Paſſus. in cauendo.

k ¶ Non põt. immo videtur ꝑpici poſſe. vt.ff.de ꝺi.ob tur.cãm.l.ex ea. ꝛ.ff.eo.l.metũ aũt.§.ſed q̃ ꝓtor.q̃ ſiſt ẓ.Sol.ibi in ꝓmittẽdo ꝛ ſoluendo fuit facta vis: ĥ in ꝓmittendo tñ. Uñ nullo modo repetit. tũ q: ſublata eſt. ꝓria cã turpitudinis. vt.ff.de cõꝺi.ob tur.cau.l.ſi ob turpem. Tũ ẽt q: odioſa ẽ exceptio bec. vt.ff.de exceptio. ꝺoli.l.ſi.ꝛ.iij.in prin.ꝛ.l. aꝺ celſum.ĵ.pe. vñ oino ceſſat repetitio. vt.ff. de cõꝺi.ide.l.q exceptionẽ. Tũ etiaz q: vna ſolutio nõ parit liberationem ꝛ repetitionẽ. vt.ff.ſ̃ ſolu. l.q hoiez.§.ſi. Unde his trib' rõnib' repobatur glo. Jr.q̃ ꝺicit ſpõte ſolũcte admitti ad repetendum ſi ꝓbet vim factã in cauendo his verbis. Preſumit enĩ q̃rela ꝺe vi nõ habuiſſe: aut ergo oino nõ repetit: aut eas ten' ꝺ ipedit ꝺonec ꝓbet ẓtiũ. Jr. Primã q̃ partẽ ſm. B. ꝛ Pla. ꝛ Jo. ad mittim' ſcõam nõ: ſez q̃ poſſit ꝓbare vim facta ꝛ cauẽdo. Sz Py. eam ꝛ ponit donec ꝓbet ẓtiũ. ſez vim factã ſ ſoluẽdo. q̃ nihil eſt ſm Azo. nã q: certũ erat vim nõ ad

Turpitudo eſt vis ꝛ metus.

Ter.l. cum ꝛc.ꝛc. cuꝫ hac.l.q. ſuper ĥbo ad reſignationes. in.c. ad audientiã. ertra eo. tuu.

Violentia ẽ multiplex

hibitã in ſoluẽdo: ꝓſumit q̃ nec ꝛ ꝓmittẽdo. Itẽ q̃ ſit parũ poſt cautionẽ coactã ſpõte ſoluit: rñ. ꝺz Al. repeto. vt ar.ff.de mio.l.iij.ĵ.ſcio.ꝛ ĵ.ad vell.ſi mulier.ij.ꝛ.ff.ex q̃b' cau.ma.l.ab hoſtib'.ĵ.ſi. q̃ nõ placet ſm. ĵ ꝺ. Itẽ q̃ ſi iurauit ꝓ metũ ꝺare ꝺeceꝰ ꝛ ꝺo ſponte: Rñ. nõ repeto: q: ſoluere nõ tenebar. ar.ff.q ſatisf.cog.l.ñ.ꝛ q: ſublata eſt. ꝓria cã turpitudinis. vt.ff.de ꝺi.ob tur.cau.l.ſi ob turpẽ. Sz pla. Z. vt arg.ĵ. ſi aduer.vẽ.l.j.ꝛ in auc.ſacra.ſz ẓ canones ſoluo ꝛepeto. vt ĩ vſur. vt extra de iureiu.c.ad noſtrã.ij.ꝛ.c. debitores. Itẽ nonne bac.l. ſoluens erratin iure credẽs ſe teneri: ergo in ꝺño vitãdo ſubuenit ei. vt.ff.de iur.ꝛ fac.ignoꝛ.l.erroꝛ: Rñ. hic fuit fatuꝰ erroꝛ. vt.ff.e.t.l.nec ſupia.

Solutũ q̃ metũ inter uenĩẽte ita rameto an repeti poſſit.

+ Sed nõne ꝺlibet erros in ꝺño vitando ꝓpter repentinã. ĵ.ſ ſi me putet. ff.de ꝺi. ꝺe. vñ ꝺicẽ ĥ errans in iure non repetat in caſu iſtius. l.q actiones q̃ met' cã repetit ꝓpter cõꝺi.ide. ꝺ. Sed ſ ſi me putẽ. nec ob hoc gl. ſ.in ẽ. tum etiã q̃ odioſa ſit. Dicit hanc exceptiõem eſſe odioſam ꝛc. q: ĥoc

ad dicit versus fm doctos vt vi re fert Bartol. quos de hoc vide latius.

ercep. doli. si opa. sic q̄ glibet i suo reponit statu. vt. ſ. de repu. q̄ fi. in iudic. l. i. ff. de immo. q̄ si minor. ſ. restitutio. Sz ad ꝫ q̄ dicit reddi debere pcū est cōtra. ſ. de rei ven. l. si mācipiū. sed hic restituit: q̄ versum est in fu vtilitatem. i. aut cui successit: cuius pſonam heres sustinet. vt in auc. de iureiur. a mo. ꝑtito. ſ. i. colla. v. sic ff. de rei vendi. l. empto: ¶ Et codē modo soluit. ſ. de prescrip. xxx. an. l. i. in fi. ff. ne rei do. mu. vel templa. l. ij. Itez ad idez est ſ. de rescin. vē. l. i. ſ. ibi abūdat magnime. Itē ad idez est ſ. eo. ſ. i ꝑncipe. Solu. ibi ſpāle. Itē q̄ preciū reddit: Rñ. q̄ ꝑtitus ẏ e auo. Mā. ſi nihil auo ꝑstitus ẏ est nihil redderet. vt. ſ. de cuc. sup emptione. sed ſi aliquid sit minus: ẏ illō redd. potest. vt. ſ. de resti. mili. ſi cum militaribus.

Tex. ibi: cruciatū. colo. pe. in me. extra de his q̄ vi metusve cā fi.

a ¶ In rem. licet enīz nō sit domin⁹ de iure ciuili: transtulit enīz dominū in emptorez: ẏ tñ de eq̄tate ꝑtoria videtur dom⁹ minus: q̄ nemo videtur re sua exclusus. ẓ. vt. ff. de in integ. rest. l. nemo. et nōvī possessionem adeꝑtus. ẓ. vt. ff. de acquir. possef. nō videtur.

Actio q̄s mer⁹ cā q̄libet est: et ꝑ quem dat.

a ¶ In rez. id est re cessionariam.

b ¶ Quoꝫ. q. d. nō solū personales q̄s mer⁹ cā q̄ est in rem scripta: ẓ dat vtilis nō directa: q: trāſlatum fuit dñium: vt. ſ. dictū est: ẓ dat ſ. quēlibet possidentē. vt. ff. eo. metū aute. ſ. fi. ẓ. l. si cū. ſ. in bac. ẓ. ſ. aliq̄n. Tria ergo aurilia dant ex ſ. edicto. Actio in rē vtilis: ẓ actio pſonalis q̄s mer⁹ cā. Tēz exceptio metus: vt hic. ẓ. ff. eo. metum. ſ. sed quod ꝑcto. ẓ. ſ. licet. ẓ. ſ. volenti.

c ¶ Longe possessiōis. vt decēnū inter presentes: vel. xx. iter absentes.

d ¶ Adunitus. ſ. scribit em vtili rei vēdicatione non actione q̄s metus cā cū pſonalis. vt isti. de actio. ſ. ꝑterea quaſdā. ẓ earū sit meta xxx. annozū spaciū. vt. ſ. de cōsti. pecu. l. ij. fm Dla. ẓ fic si mō ẓc. refert ad vtile in rem: nō ad pſonalē. vel dic prescribi actioni q̄s mer⁹ cā nā cū excedit suos terminos in eo quod est in re ſcripta: ẓ dat ſ. quēlibet possidentē. vt. ff. eod. metum aūt. ſ. fi. excedat a nō suis terminis. vt. ſ. de dic. dini. adri. tol. l. ſi. in fi. Itē oppono q̄o ſscribit q̄ nēs facet est per traditionē: vt insti. de rerū dini. ſ. ꝑ traditionē. ẓ per voluntatē: ẓ coactā. vt. ff. e. si mulier. ſ. si metu. ẓ. ff. de vſuca. l. sequif. ſ. Iana. Rñd. quo ad ius ciuile verū est. Sed de ꝑcto rio ẓ. vt. ff. de in integ. restitu. nemo. Ꝑterea q̄ est dñs de iure ciuili: multo fortius ſscriptione lō gi tpis tueri in dñio ꝓtorio se dz: vt fic magis cōtra intentionē agētis ꝓscribat ꝙ dñium. vt. ff. de cap. in bello. ſ. si quis. ſerui. Itē adduc ſ. insti. de vſuca. ſ. furtiue. ẓ. ſ. de vſucapi. ꝑ empto. l. si ꝑtem. ẓ. ff. de vſucap. l. nō solū. in pin. ẓ. l. sequitur. ſ. q̄. aūt. q̄bus legīb⁹ ꝙ res furtiue ẓ vi possesse nō ſscribunt. Sol. ibi dcri crpulsiua: bic aute cō pulsiua in qua est volūtas: hodie em malesidei possessor. ẓc. vt in auc. vt ſpō. largi. ſ. rursus. col. ix. ff. de dolo. ẓ elegāter. in pin. nā in mēte dolus est. Itē ſi emptor est munitus exceptione nōne poterit agi ſ metū inferentē: Rñ. nō. vt. ſ. de bis g an ō do. ma. l. fi. in fi. ✝ Itē nūq̄ fuit anno rescissoria: Rñ. illud q̄ officio iudicis petit restitutio: hic actionis inre. Itē ẓ illud post cōpletā vsucapionē hic ante. Itē q̄ re ture est obligatus bonefidei emptor: an actione personali: Rñ. ex vatiis figuris cauſarum. vt. ff. de actio. ẓ obli. l. j. in pin. Itē q̄ ſi res est integra an agetur quod mer⁹ cā cōtra eū qui me compulit vt vēderē: Rñ. fm Jo. nō. cū ipo iure nō teneat ẽctus: vt in dolo simplici. vt. ff. de dolo. l. i. eleganter. in pin. vel illud in simplici dolo.

Actio pſonalis scripta in rem ꝓscribit lō go tpe.

Usucapio nō bz locū in reb⁹ fur tuis et vi possessis.

✝ Illud reꝑbēdūt hic oēs vt etiaꝫ refert Bar. hic. Nec obstat. l. ſi. hic allegat: q̄ loqr̄ q̄n dñus rei est cā actionis pſonalis. ita q̄ actio dat in pñaz dño q̄ bic nōest. Glōde isto latr⁹ eūdes Bar. fin. l. ij. ff. vi bo. rap.

Si per vim. ¶ Casus. Si per metū cōpulsisti me: vt fundū meum tibi vēderē: an actio q̄ metus cā ad recuperādū fundum mibi cōpetat/queritur: ẓ rñ. q̄ sic. nisi postea ex interuallo venditioni ꝙsen sum tacitū vel expꝛessuz ꝓbuissem. ẓ dabit infra annū nisi restituat ex prima fmia qua inder cū ꝑcium mibi restitui iubet in quadruplū: post annū in simplū cā cognita. Zn cause cognitione ꝑ vertit: an mibi alia actio cōpetat: q̄ si cōpetat ꝑ nō dabit: ẓ itellige q̄ actio q̄ mer⁹ cā data bitur refuso ꝑcio tibi q̄ accepi. ꝙ fundo. ¶ Nota q̄ ẓ tra bāc actionē opponitur exceptio consensus adhibiti. Bal.

e ¶ Si per vim. ſcz compulsiuam.

f ¶ Corporis. vel alium similem metuz. vt. ſ. de transac. interpositas.

g ¶ Consensu. expresso vel tacito. vt. ſ. i. ij.

b ¶ Experiundi. ergo est annus vtilis. vt. ff. eo. ſi cum. ſ. post annum. ẓ ff. de diuer. ẓ tempo. prescrip. l. j.

i ¶ Restituatur. ꝑ ꝓmā sniam. vt. ff. eo. ſi cū. ſ. satis. scire enim debemus q̄ due snie ferunt ur in hac lite q̄s metus cā. ꝓma in qua cōdēnat vt rem reddat. Secūda est: q: si iste q̄denatus nō reddit rez dānak ad quadruplū. vt. ff. eo. ſi cū. ſ. hec autez actio. ẓ in ꝑ q̄drupio inest res. vt in prallega. l. ſ. q̄dru plabit. Itē q̄rit an vtras q̄ sit diffinitiua: Itē an abytraq̄ possit appellari: Itez q̄ tēpus esse dz iter ꝓmā ẓ secūdā snias: ẓ alia multa q̄ notātur. ff. e. si cum exceptione. ſ. hec autem actio:

Snie duę ferunt in lite q̄s mer⁹ cā.

Ter. ibi: nō interest. colo. cuz hac l. ca. abbas. extra eo. ti.

k ¶ Referetis. i. referri facias.

Actio ex dilicto ꝑpetui.

Dē. a. Ruf. militi. Lex. v.

DOn interest[a] a quo vis[b] adbibita sit patri vl patruo[c] tuo: vtrū ab emptore: an vo sciēte ēptore ab alio[d]: vt vi metusve possessionem vēdere[e] cogerētur.

¶ Mā[f] si adhibita vi cōpulsi sunt possessiōes suas que maioze[g] valebāt: mimo distrahere[h] iusridicētiōis tenoze[i]: vt id quod impto be factum est in priozē statum reuoluatur impetrabunt[j].

¶ Ex sola dignitate non ꝑsumit dolus vel metus inferri. b. d. Bal. vel sic. Ex sola dignitate contrabētis non ꝑsumit violentia. b. d. Alexan.

Imperato. Dioc. ẓ Dauxi. aa. ẓ cc. polle. Lex. vi.

Ad inuidiam[k] alicuius nocere nullam dignitatez oz. vnde intelligis q̄ ad metum arguendum[l] per quem dicis inituz esse cōtractū: senatoria dignitas aduersarij tui sola nō est idonea.

¶ Idne capitale ſiducūt iustū metū: ẓ ois ẽct⁹ q̄ fit p metū pōt petiresscindi. b. d. Bal. vel sic. Quilibet ẽctus celebz atus iusto metu siue fit bincide obligatoz/ siue petit de dolo. Pōt etiā exponi fm Joan. si alia actio nō fit. ſ. si aliūde actio nō fit. Tertū dicūt nō dari q̄ me. cā. vbi dar in rē: ẓ i pdictis casibus tm̄ vbi nō dat in rē: dicūt dari q̄ metus cā. quod nō placet.

l ¶ Dē. a. Ruf. militi. Lex. v.

m ¶ Alia actio. ſ. cliceteris iuliis et ordinaria veluti petitio bēditaria. vt. ff. eo. l. si cuz. ſ. post annū. nā cū actiōe de dolo datur. vt. ff. e. si cuz. ſ. eū q. ẓ cū vtili reivendicatione. vt. ff. e. metuz aute. ſ. voleti. ẓ. ſ. l. pri. raro em̄ iuenit q̄n alia cōpetat q̄nqz tñ iuenit. vt cū ꝓmiſ p metū ſ accepto tuli p metū. Itē pōt an nū fm̄ intra vetera nō cō petit de dolo. Pōt etiā exponi fm Joan. si alia actio nō fit. ſ. si aliūde actio nō fit. Tertū dicūt nō dari q̄ me. cā. vbi dar in rē: ẓ i pdictis casibus tm̄ vbi nō dat in rē: dicūt dari q̄ metus cā. quod nō placet.

n ¶ Non interest. Casus. Si pater tuus vel patruꝰ metu cōpulsus fundū distrarit: nō alꝰ distractur⁹: an repetere possit ꝑ acti. q̄ metus cā/ q̄rit: ẓ rñ. q̄ sic. neqz refert an ab ēptore cōpulsus fuerit an ab alio scientes: si als fuerat distracturus: ẓ metu cōpulsus minori ꝑcio distrarit: puta valebat cētū distrarit ꝓ 10. l. quod acceptum est per actio. q̄ metus causa retractabitur.

o ¶ Cūis. compulsiua.

p ¶ Patruo. i. fratri patris tui.

q ¶ Ab alio. vtrobit em̄ agit actiōe q̄ metus cā ẓ emptoꝛē. Item nec hoc interest: nō erat als vēditurus vt hoc casu: an erat vēditur⁹: ẓ fuit coact⁹ vt minoꝛi vēderet. vt. ſ. ꝓmo casu. nā si adhibita ẓc. ✝ Itē q̄s dicit scientē ēptoꝛe: supplet q̄dā: ẓ fraudē participātē: ẓ fic soluit ſ. ff. eo. metū. aūt. ſ. sed ẓ. Sed certe in alio ꝓ o casu ibi loquitur ẓ hic subaudi marime. Mā. idē est in ēptoꝛe ignoꝛante: ẓ q̄ semp teneat q̄ metus cā: ẓ in hoc est solum dria inter ēptoꝛē scientē ẓ ignoꝛātē: q: si ignoꝛet liberatur rei interitu. vt. ff. eo. l. si cū. ſ. in bac. ẓ. ſ. aliquando.

r ¶ Vendere. pater tuus ẓ patruus.

s ¶ Nam. si probat a minoꝛi.

t ¶ Adaioze. scz ꝑcio. ẓ subaudi marime. nā ẓ als vēditoꝛem cōpellaz iusto ꝑcio vēdere tenetoꝛ. ar. ff. rc. amo. l. non enim. Jo. Sed Spr. ẓtra arg. ff. e. sed ẓ partus. ſ. fi. ẓ. l. sici. in ꝓin. Sed certe fm Also. pōt interesse eius magis q̄ valeat res. vt. ff. de mino. si in emptione. Itē ima ioꝛis ꝑcū est quod magis eligis. vt insti. de actio. ſ. huic aūt. ẓ. ſ. ꝑterea si quis. ff. de in diem adiec. l. si venditoꝛ.

‡ Dic q̄ ꝙ tū ad hoc vt cōpetat ista actio q̄ me tus cā. nō ē differētia in ista duob⁹ casibus: vt hac l. Si in mō cēdat dīē dria. nā coact⁹ vēdere petit recindi. ẓtra ẓ restituꝛi coact⁹ vero vēdere ꝑcio vilioꝛi petit suppleri iustū ꝑcū non res restituꝛi: ꝙbat in. l. si res. ſ. i. ff. ō iure dotiū. Bar.

v ¶ Distrahere. als venditurum vt differat a ꝓtori casu.

x ¶ Tenoꝛe. i. actione quod metus causa.

y ¶ Impetrabunt. ita q̄ si contumax est in quadruplū condēnabitur.

z ¶ Ad inuidiā. ¶ Casus. Si alicui potēti rē mcā vēdidi: ẓ eo ꝑtoꝛe tu volo eā reuocare: q̄i dignitate ad metū, ꝓbādū q̄ ille fuerat met⁹ cā. an possis/ q̄rit: ẓ dr q̄ nō sufficit ad metū, ꝓbādū q̄ ille fuerat in dignitate ꝙstitut⁹: cētiā pno teste adiūcto: ſ. si vim passus fuisse ꝙ sumptionē facere et ꝓtra eū dignitas. vt. ff. eo. nō est veriſimile. Tūia.

z ¶ Ad inuidiā. i. creandā ꝓesumptionē. vel id blasmū: vt q: dignitatez habeat nō ꝑsumit fecisse vim: sed cōtra in passo vim facit ꝑsumptio/ nem cōtra cum sua dignitas. vt. ff. eo. non est. in prin. nem cōtra cum sua dignitas. vt. ff. eo. non est. in prin.

a ¶ Arguendum. i. argute ꝓbandum quod est necesse. vt. ſ. eo. metū. ẓ. ſ. titu. j. dolum. Accursius.

SI donationis. ¶ Casus. Si vt tibi donarē aliquid vel promittere rem vel tecū transigerem nūbi metum mtulisti: an valeat quod actum est/queritur: ⁊ rñ. q̄ nō. Quibus inde factū fuerit iſtrumētū, ⁊ hoc pretoris edicto, quod cst. ff. co. l. j.

a ¶ Alterius. Jmmuit donationē vocari cōtractū. vt. t. j. de præscri. xxx. an. si qs emptiōis. i pn.

b ¶ Capitales. Puta ne combureret instrumēta stat⁹ quod eximit caput de ciuitate sic mors naturalis. vt. ff. eo. isti gdē, §. fin. ñ dico q̄ loquat vbi timuit capitalē accusationē. licet Jo. pcedēdo hic respōderit: q⁹ tūc nullo mō repetit. vt. j. e. accusatiōis. nec dico q̄ loquat vbi minabat q̄ me interficeret: q⁹ ꝫ cōsti nec sub illo mēbrio metu mortis. ⁊ facit. ff. de trāsactio. iterpositas. t. j. de rescin. vēd. l. j. t. ff. de cōdi. ob tur. cau. et ea.

c ¶ Formam. que est. ff. c. titu. l. j.

CUm te. ¶ Casus. Erat⁹ tribus tozū frumētū me soluturū, primis publicis: ⁊ fctm̄ est instrumētū pmissionis: facta solutiōe ipe restituet instrumētū: qd̄ ego frumēto fecerās instrumētū vel timore nec ad ciuilia muncra in ure nominarer is ponas: ⁊ rescindi venditionē veluti metus causa factam deside res: intelligis ad ratum nō habēdum contractum: metum hmōi prodesse non posse.

d ¶ Er solis minis non probatur met⁹ nisi fuerit denūtū ad actū. hoc dicit Bal. Saly. ⁊ Aller.

Idē. aa. t. cc. ¶ Jumodie. t. ix.

METum nō iactationibus[k] tñ: vel contestationibus: ꝫ atrocitate[l] facti pbari ꝑsuerit.

Timor accusatiōis instituto vel instituende non facit banc actionē cōpetere ad rescindendū cōtractū. h. t. Aller.

Idē. aa. t. cc. Faustine. Lex. x.

ACcusatiōnis institute: vel future metu: alienationcz actio. si maior. j.

HAccusationis. ¶ Casus. Si te te accusarē de crimine aliquo vel iā accusatione instituta desisterez fundū mihi vendidisti: vel aliquid promisisti: an repetere possis/queritur: ⁊ rñ. q̄ nō. non enim sufficit talis metus ad venditionē rescindendam: quia p̄sumitur transactio. Viuia.

m ¶ Desiderium est. hoc est planū si nō fuit cā ex p̄ssa: ob quā dedit. Si autē fuit exp̄essa quod fieri debet: vt. j. de cōdi. ob cām da. si repetendi. aut erat accusatio calūniosa: ⁊ tūc datū repetit tur. vt. ff. de condi. inde. in summa. in pn. aut nō calumniosa: ⁊ tūc si tale erat crimen de quo potet rat transigi ⁊ non stetur trāsactiōi: repetit datū ⁊ exceptio obijcit: si nō poterat trāsigi nō repetit datū ꝫsi turpit datū. vt. ff. de pdi. ob tur. cāz. l. si ob turpē. t. j. de Sbē. stipu. siqdē. De qb⁹ aūt criminib⁹ trāsigi liceat. vel nō habes. ē. de trāsac. l. trāsigere. Sed ꝫtū huic. l. est. ff. eo. nec timo rem. §. fi. t. l. sequen. vbi dicē repeti posse id quod ab eo datū ē gn adulterio sit deprehēsus. Sol. ibi met⁹ intsabat. vel ꝫ timebat penā legitimā/ ⁊ a legima persona infrēdam: secus vbi deprehendo in adulterio: nā ibi possuz: vl nō possuz iure occidi: ⁊ tūc iuste timui: quia nō iure pcia piēte: sed permittēte occidor. Item quia nō est ibi mister legis vt iuder. sicut est hic.

Accusat⁹ trangigens an possit datū repetere.

Ter. l. fi glōssionē. con cor. c. sup ls. cū glo. quasup ꝫbo op ꝑssionē. extra de renū.

¶ Sed ꝫ per impressionem quis aliquem[m] metuens faltem in mediocri[o] officio constitutum: rei sue in cadez pudicia vel honore: vbi tale officium peragit sub ven ditionis titulo fecerit cessionem: ⁊ qd̄ emptum fuerit reddatur[p]: nihilominꝰ etiā pecunia retineatur[q] simili pena seruanda: si qui vel coiugis: vel amici nominibus abutentes: pdā[a] tñ sibi acquīt[r].

Ex tortum per potentiā infirmatur. h. d. Bald. Tel sic. Quilibet cōtract⁹ metu potētis celebratus venit rescindēdus. h. d. Saly. ⁊ Aller.

Imperato. Honori. ⁊ The. aa. ad populum. Lex. xij.

VEnditiones / donatiōes/ transactiones que per potentiam extorte sunt: ꝓcipimus infirmari[s].

¶ Dolo malo. Titu. xxj.

Si creditor pignora sibi obligata vel iure creditoris vēdere: fideiussor nō dz ꝓ se emere: als tenetur de fide rupta: qz censetur habere mandatum soluendi ⁊ sic liberandi pignus: vnde si emat tenetur re debitori reddere: restituta sibi sorte cum vsuris. h. d. Aleran.

Impera. Decius ⁊ Anto. aa. Clementi. Lex. j.

seu promissionem factam rescindi postulatis: improbatum desiderum est[m].

¶ Uēditio facta officiali deputato ad institiam administrandā rescinditur cōm dictioe ꝑ hac lege: si facta fuit per ipressionem: siue sit facta venditio sibi: siue alteri supposito ab eo: nec preciū ei reddit. hoc dicit Aller ander.

Impera. Constanti. a. ad Euagium pfec. pretorio. Lex. xj.

¶ Si per impressionem quis aliquem[n] metuens faltem in mediocri[o] officio constitutum: rei sue in cadez pudicia vel honore: vbi tale officium peragit sub ven ditionis titulo fecerit cessionem: ⁊ qd̄ emptum fuerit reddatur[p]: nihilominꝰ etiā pecunia retineatur[q] simili pena seruanda: si qui vel coiugis: vel amici nominibus abutentes: pdā[a] tñ sibi acquīt[r].

Ex tortum per potentiā infirmatur. h. d. Bald. Tel sic. Quilibet cōtract⁹ metu potētis celebratus venit rescindēdus. h. d. Saly. ⁊ Aller.

Imperato. Honori. ⁊ The. aa. ad populum. Lex. xij.

VEnditiones / donatiōes/ transactiones que per potentiam extorte sunt: ꝓcipimus infirmari[s].

¶ Dolo malo. Titu. xxj.

Si creditor pignora sibi obligata vel iure creditoris vēdere: fideiussor nō dz ꝓ se emere: als tenetur de fide rupta: qz censetur habere mandatum soluendi ⁊ sic liberandi pignus: vnde si emat tenetur re debitori reddere: restituta sibi sorte cum vsuris. h. d. Aleran.

Impera. Decius ⁊ Anto. aa. Clementi. Lex. j.

¶ Si per impressionem. ¶ Casus. Si tibi i aliquo officio cōstituto timore officij tui me oppimente funduz vendidi. vel amico quez interposuisti per fraudem cū forte tibi emere nō licuit totuz debet rescindi nec preciū restituit. ¶ Nota istā legē cōtra fenerators q̄ faciūt res vel recipi instrumenta ꝓ vro. ꝓ familiares cozū qō tene méti ſm Bal. hic.

n ¶ Aliquem. castaldionem puta.

o ¶ In mediocri. als in medico.

p ¶ Reddatur. per actionē quod metus causa ſm quosdam. Uel dic cōdictione ex hac lege: ⁊ sic metus quandoqꝫ punitur per actionē qō metus causa ex verbis legis ⁊ in sententia vt fere per totū titu. istum. Quandoqꝫ per sententiam tantū. vt. ff. eo. isti. §. pe. ⁊. §. fi. Quādoqꝫ per constitutionem principis: vt hic. Quādoqꝫ officio iudicis. vt. ff. e. non est. per totam. l.

q ¶ Retineatur. quadruplum quādoqꝫ fisco datur. vt. ff. de ꝓtrahen. emp. nō licet. t. l. qui officij. Et est hoc speciale: vt preciū nō reddat. als contra: vt. ff. eo. si vi. t. l. si per vim.

r ¶ Si qui. i. officiales.

s ¶ Prædam. i. lucrum. de quo dictum est. ff. in prin.

t ¶ Acquirunt. i. acquirere nitūtur. sic. ff. de auc. tu. l. pupill⁹. §. fin. ff. de contractibus iudi. l. j.

¶ Enditiones. ¶ Casus. Sicut venditio siue donatio seu quilibet contractus metu mortis vel cruciatu corporis initus: ꝓrato habendus non est: similiter neqꝫ si per potentiam extortus sit. Uinianus.

v ¶ Jnfirmari. vt hic. t. ff. de offi. ꝑfi. illicitas. in prin. t. j. de cōtrahen. emp. inuitum. ⁊ intellige potētia talem: de qua lex superior dicit. Uel dic de tali que inducit actionem qō metus causa.

¶ Dolo malo. ¶ Jdeo dicit malo: quia est ꝫ bon⁹ ⁊ malus dol⁹. vt. ff. eo. l. j. Et continua. Dixit de resti. iure act. quod metus cā: nūc de ea que datur iure actionis de dolo. Accur.

Si fideiussor.

ideꝫ mi litie cuitas re delictuz est.

Aliꝫ vt sufficiēter pbet: ꝓ bat iactatiōe mināti⁹,

Aliꝫ metus multiplici ter punit.

Dol⁹ duplex est.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

SI fideiussor. ¶ Casus. Mihi decē mutuasti pignora ⁊ fideiussor es dedi: ⁊ fideiussori iure creditoris pignora mea vēdidisti: qua actione ea reuocare possum/ quērit: ⁊ rn. q̄ si fideiussor emerat: consulte facit: si obligata sibi sorte cū vsuris pignora cū fructib⁹ restituat: alioquin dabitur ⁊tra eū de dolo actio. i. actio mādati

SI fideiussor a credi|tore pignora eme|rit: oblata quātita|te sortis ⁊ vsurar.ꝝ: tibi dominium cū fructibus quos bona fide percepit cōsulti restituet: ne fidei rupte gratia de dolo possit actio exerceri.

noie doli ꝓpter fidē ruptā. q. d. ꝓpter tacitū pactū videtur tacite cōuenisse de feruanda fide in toto ⁊tractu. vñ mihi nō sibi pignora cū fructibus debuit. ¶ Flo. ex hac. l. fin Bald. q̄ quando actio est famosa ler ꝑsulit debitori q̄ soluat ⁊ nō exp̄ctet sententiam cōcordat. ff. de ꝓcu. l. si reus paratus.

a ¶ Pignora. Exposita venalia.

b ¶ Oblata. h respōdet. Et dic oblata. i. depositata ⁊ cōsignata quātitate a te debitore isti fideiussori.

c ¶ Vsuras. scz solutas ⁊: ⁊ etiā vsuras tori⁹ quātitatis solute: cū fructi⁹ reddat ⁊ bonefidei sit iudiciū. vt. ff. mādati. si vero nō remunerādi. ꝑ. si mihi mandaueris.

d ¶ Dominiū. fuit ergo dominiū translatum. vt misti. quib⁹ ali. licet. ꝑ. i. Vel dic dominiū id est rem ratiōe dñij. vt. ff. de verb. signi. l. interdum.

e ¶ Restituet. est ergo p̄sumptio iuris ⁊ de iure ꝙ quam nō recipitur. ꝓbatio q̄ er necessitate fuit facta vēditio: ideoq̄ debitor ꝙ superest ius offerēdi. vt. ff. de distrac. pig. l. ij. ⁊. l. cū fecūdus. ꝑ. i. Ité nota gñaliē nō admittit. ꝑ. fideiussor: vt q̄libet alius. sic. ⁊. ff. de pulg. substi. coberedi. ꝑ. coberes. ⁊ de leg. ij. l. fi. ꝑ. ⁊tuor. ⁊ de distrac. pig. l. ij. Sed arg. cōtra. ff. quod cuiusq̄ vniuersi. l. item. in princi. ⁊ de adop. l. si paterfami. ꝑ. qui duos.

Presumptio iuris ⁊ de iure admittit ꝓbationē in cōtrariū.

c ¶ Restituet. fine lite. Accur.

f ¶ Rupte. scz taciti pacti. nam bonam fidem ꝓmisisse videt in toto negocio: quam non seruat emendo sed luendo. vt. ff. mandā. l. si mandato. ij. ꝑ. in fi.

g ¶ De dolo. imo datur mādati. vt. ff. manda. l. si mādato. ij. ꝑ. i. et de pig. l. ij. ⁊ fic nō de dolo. vt. j. l. ꝓxi. Solu. erpone hic. i. mandati nomine doli fm Jo. Alli vt. Jr. q̄ hic emit debitore iuito. Alij q̄ hic iā erat actiō mādati. vt arg. ff. fam. her. fi familia. ꝑ. familie. Alij q̄ hic fideiussit ad tēpus: ⁊ tempore elapso emit pignora. arg. contra banc solutionē. ff. man. fi fideiussor. i. ꝑ. fin. Vel distingue an officio iudicis sit assecutus fideiussor: ⁊ tunc mandati: an cōtra spōte emit: ⁊ tūc de dolo. vt arg. o. ff. de distrac. pig. l. ij. Alij aliter soluunt: ꝙ omēs reprobo ꝓter ꝓmā: vt in contrario notaui. Accur.

Casus lit⁹ teralis.

b ¶ De dolo. ¶ Casus. Emi a te equū. non vis mihi tradere. volebaz agere actione de dolo: dicit imperator. non potes: sed ex empto.

i ¶ Alia. scilicet ꝑ specialis. ⁊ equū sit actione dari ex dolo cōmisso: sec⁹ si gñalis: vt condictiōe certi vel sine causa. nam ꝑ species non excludit suū genus. Item nulla alia q̄ue non sit arbitraria ⁊ ꝓtoria: ⁊ ex ea dem equitate inducta ⁊ restitutoria. alioquin contra. vt. ff. quod met⁹ causa. si cum. ꝑ. eum qui. ⁊ fic potest dici interdictū vnde vi. ⁊ quod vi aut clam. ⁊ iniuriarum actionē dari cum hac actione: quia ⁊ cū actiōne quod metus causa datur etiā vnde vi. vt. ff. quod metus causa. metum. ij. in prin. Sed contra est. ff. de in integ. restitutione. duus. in fi. ⁊. ff. eo. l. i. ꝑ. ait ꝓtor. ibi vsq̄ adeo ⁊c. Sic nota hāc actionē habere ſe ad modum inuidi: qui non maiorē vel minorē statu: sed pari inuidet. sic hec non cum pari sed cum generali supra se: vel speciali sub se bene datur vt dictum est.

Actio de dolo aliās actiōes se cū admittit. Inuidus sibi pari ī nidet.

k ¶ Cognita. in cause cognitiōe spectatur quantitas: tēpus: ⁊ psona. vt. ff. eo. si oleum. ꝑ. fi. ⁊. ll. seq.

DOn possunt. ¶ Casus. Ultra annuꝫ vtilē a tempore doli commissi de dolo nō datur actio: si ergo tibi cōpetit: ⁊ reipu. causa aberas an curra tibi tempus/ querit: ⁊ rnd. q̄ non. quod verum est si ꝓcurator ē relinquere non potuisti. ff. de di. ⁊ tempo. ꝓe. l. i. sed a tē

EX cōtractu inominato facio vt des vbi er facto ꝑstito nihil adest aduersario cuius cōtemplatione factuꝫ ꝓstat: vel si adest q̄ nō cōsistit cōmodo pecuniario non datur actio ꝑscriptis verbis si ꝙ actio de dolo vt impleatur conuenta. hoc dicit fm intellectum glo. quem sequitur Ray. Jaco. but. ⁊ etiam Bald. Vel sic. Scdm intellectum pe. Ly. Bar. ⁊ Ang. hoc intēdit. Si in cōtractu facio vt des non seruatur fides faciēti: ⁊ factū de se non est reprehensibile: datur actio de dolo ad id quod interest eius illud factuꝫ non ꝓstitisse: sed si est reprehensibile dare ꝑditio ob causaꝫ ad repetendū. Vel ei daretur rei vēdicatio si diuum non erat translatum. b. d. Alexan.

poze tue reuertisti quo tibi experiēdi fuit facultas currit: vt ertunc nisi intra prefinita tempora lite terminaueris ⁊ agestibi ꝓrcindicasti: bodie tibi bec actio infra biēnū potest experiri.

l ¶ Cōputari. scilz vtilis ām fm vetera: bodie biēnij. vt. ꝑ. eodem. l. fina. in princi.

m ¶ Quib⁹. Scilicet diebus subaudi. nullo enim modo curruntsi nec per se: nec per aliū agere potuit. silvero per aliū potuit curruit. vt. ꝑ. co. l. fin. Sed restituitur. vt. ff. de diuer. ⁊ tempo. prescrip. l. i. sic ⁊ dicimus. ff. de in integ. restitu. l. fina. Ité q̄ mero iure currant sed restituantur patet per. l. vlti. ꝑ. eo. que est contra. ⁊. ꝑ. de restit. mili. l. ij. ⁊. ij. Vel solue vt ibi.

n ¶ Erinde. id est eo tempore.

o ¶ Cedere. i. currere.

p ¶ Infra. i. iurta.

q ¶ Prestituta. olim annus: bodie biennium.

Imperator Antonin⁹. a. Agrippe. Ler. ij.

DEdolo⁹ actio cū alia nulla cōpetit causa cognita permittitur.

EVentili tempore deducitur tempus absentie. b. d. Aleran.

Impa. Hozdia. a. aglio. Ler. iij.

DOn possunt obesse tibi tēpora que in actione de dolo solent computari quibus rei publice causa (vt allegas) occuparis: sed exinde tibi incipit tēpus cedere: ex quo muneribus liberat facultatē agendi infra prestituta tpa ceperis obtinere.

Imperatores Diocle. ⁊ Maxi. aa. ⁊. cc. Menandre. Ler. iiij.

CUm ꝓponas inter te ⁊ eum quem in contubernio an cillam tuam tibi iunxisse memorasti placuisse: vt tibi ꝓ cadē dare t mancipium: intelligis q̄ si manumisisti vel ei tradidisti: et ille manumisit reuocande libertatis potestates non habes: sed solū ſ necdū ſ statutū tempus ceffit: ⁊ fidem placiti rumpat: desiderare debes de dolo tibi decerni actionem. ¶ Si pences te dominiū eius remisit adito prenio copulasti: ⁊ conuenisti vt mihi aliud mancipiū dares: vt eam manumitterem: vel darem tibi ad manumittendū eam: postea manumisi: vel tu manumisisti. ꝛ est ⁊tractus: facio vt des: finō facias quod cōueniſti: qualiter mihi succurratur/ queritur: ⁊ distinguitur: aut est ma numissa aut non: ſi sit manumissa in seruituté nō reuocabitur: ſ mihi de dolo dabitur actio: ſi tēpus quo mancipium dari debet nōdū excussit: ſi manumissā nō est eam cum partu recuperabo: ſi mihi a te vel ab ea questio ſtatus non moueatur: puta quia dicat se ingenuā a nativitate. Viuianus.

Dsimo⁊ mū trū est inter libe⁊os.

r ¶ In cōtubernio. Nā inter liberos tantum est matrimonium. vt. ff. ad. l. iul. de adul. inter liberas. ⁊. ꝑ. de iceſt. nup. l. ci ācillis. Additio. Tu dic q̄ de iure canonico etiā inter seruos potest cōtrahi ⁊ esse matrimonium. de quo in. c. i. ⁊ ꝑ. tot tum ti. ⁊tra de coniug. ſeruo⁊um.

Dsimilio an pol ſit p aliuꝫ fieri.

s ¶ Tibi. domino ancille.

t ¶ Eadē. manumittenda ꝓius a te: ⁊ita fuit facio vt des: licet postea ꝓ facto. q̄ facere debuit alij dedit ad id faciēdū: ⁊ fic datio est ꝓ facto. fic. ff. loca. ſi tibi habitationem.

v ¶ Tradidisti. hoc casu videt cōtractus de vt des: ⁊ fic videt ꝑscriptis verbis non de dolo dari. vt. ff. de ꝑscrip. ver. naturalis. ꝑ. i. ꝙ est contra. Solu. hic tradidi nō vt tibi haberet: sed vt per eū vt per minis|strum manumitterē. Unde ego videor manumisisse sicut ⁊ ſupiori casu/ ſu ꝙ p me manumitto. ff. de admi. tu. l. ita aute. ꝑ. gesſisse. Sz hinc ſolutioni obviat: quod als ꝺ: q̄ nemo manumittit per alium. vt. ꝑ. cōia de ma. l. i. in fi. ⁊ de vin. liber. l. nec mulieres. Sz hic posſus: q̄ trāſtu/ li oſiuꝫ: ⁊ in rē ſuā feci eū. ꝓcuratore: nō ait ꝙ ſimplicē ꝓcuratore: misi ſit filius vt ibi. Ité adhuc est cōtra ⁊ vtriq̄ casui. ſ. de trāſac. cuꝫ mota. vbi in facio vt des videt dari ꝑscriptis verbis. Solu. ibi fuit do vt facias: ſz in faciēdo fuerit preuenti. Ité adhuc ꝛtra. ff. de cōdi. ca. dat. liū. ſ. idē crit. ver. quimmmo ⁊c. vbi non ꝺ de dolo: sed cōdictione dicit dari in facio vt des. Solu. ibi dicit de cōdictione certi que est gen⁹ ad banc que de dolo ſpālem secū admittit. vel aliter vt ibi.

x ¶ Non habes. ſ. fauore libertatis.

y ¶ Statutum. in actione de dolo.

z ¶ Tempus. Non dando tibi mancipium quod ꝓmiserat.

a ¶ Actionē. actione ꝑscriptis verbis deficiēte cū nō ita dedisti vt alij quid de tuo facto ei videatur adesse. Vel vt hac ꝓtione cū obligare volueris. Sed potius mancumissionis cum facere minist⁹. Et hec est ratio fm eū quare in facio vt des nō detur ꝑscriptis verbis: sed hāc reprobant. sed postea approbat. vt. ff. de ꝑscrip. ver. naturalis. ꝑ. q̄ si faciam. vl dic vt ibi. Accur.

b ¶ Remansit. Quia adhuc non tradidisti: nec manumisisti: vel hac

UNIVERSIDAD DE HUELVA

conditione expressa tradidisti si daret prius mancipium. vel incontinenti dicebat se daturum: vt in venditione videmus. vt institu. de rerum diui. §. vendite.

a ¶ Cum natis. id est filijs.

b ¶ Quoniam questio. ab ea dicēte se liberam a natiuitate vel ab isto. nam tunc terminaret q̄stio stat' antecē agat rei vendicatione.

Side prouincie cum natis[a] ei[o] hāc potes recuperare si nulla status mouetur[b] questio.

Si suppstite. ¶ Casus. Filiā tuā ipuberē amfeinistrasti: emācipasti: res eius vt tutor: legitim' admīstrasti: maior facta tecū trāsegit: renocato i dubiū an ei eradmīstratione obligat' esses: vult venire ? trāsactionez an possit q̄rit: distinguit an fuit interposita trāsactio bona fide tua an nō. ¶ Primo casu: aut fuit simpler pactio: aut vallata stipulatiōe agliana subsecuta accessptilatiōe. ¶ Prio casu cuz fuit simpler ꝓuctio dabit tibi exceptio. Scdo casu nulla tibi supest ? te actio cū ipo iure liberis: si aūt mala fide tibi ? te in factū actio dabit cū de dolo dari non possit: q: ? parēte vl' patronū nō dat. Vlpia.

c ¶ Patrē. vt isti. de leg. parentum tu.

d ¶ Manumisore. id est emancipatore. vt. ff. q̄i act. de pe. est an. l. i. §. i.

e ¶ Trāsegisti. fcā maior.

f ¶ Bona fide. f. interuenīte ex pte tua. Vel dic bona fide: q: dolus patris non interest.

g ¶ Pactum. id est simpler transactio.

h ¶ Per exceptionez. replicabis tñ factū si pater dolū cōmisit: vel nō replicabis quādo dolū non fecit pater.

i ¶ Superesse. f. quod est notandum.

k ¶ Si lesa. vt quia dolo te indurit ad trāsigēdū: secus si nō prestitit ꝓmissa: tūc ēm agit condictione ob turpez cāz. vt. ff. de ꝛdi. ob tur. cau. l. si quis. vel aliter. vt no. ff. de transac. l. actione.

l ¶ Immodice. i. vltra duos aureos. vt. ff. e. si oleū. i fi. Vel dic iudicis arbitrio estimabitur.

m ¶ Tribuenda. sic ergo restituit filia ? patrē: vt. ff. de bo. que libe. l. fi. §. finaūt patre. ? sic ff. ? ff. q ? aduer. quos. l. fi. Sol. vt ibi. Itē nota h q̄ actio famosa nō pat i patrē. vt. ff. de obseq̄uijs. parēs. ꝛ. l. licet. ꝛ. ff. eo. nō ds. Et sic est ff. de fur. si q̄s ꝓcuri. §. i. vbi dr dari furti etiam in patrē: sed hec famosior. Vel verī exponе ibi. i. in factū nōie furti. sic. ff. de iur. do. l. i. Itē ad idē est cōtra. ff. de minis vo. sed fi hac. §. ꝓto: ait. ꝛ. ff. de iniur. ꝓtor edicit. §. pterea. Vbi iniuriaz dicit filio dari i patrē ? liberto in ꝓfonū. Sz i ibi exponе vel tpa fm Azo. i. in factū nomine iniuriarū. Itē ad idē cōtra. ff. de vi ? vi ar. l. i. §. interdictum hoc. Sed illud non infamat. vt. ff. illo titu. l. neq̄.

Actio famosa an possit i pa tre dari.

n ¶ Olim. ¶ Casus. Delata mihi erat hereditas aliqua: ꝓsua fisitivt eam adire q̄uis min' foluēdo esset: ſi dicā te dolo induxisseme ad adeūdū: an dolū ꝓbare debeam/ q̄rit: ꝛ rñ. q̄ sic: er ꝓspicuis circūstantijs. nō enīz doli sufficit attestatio. vt. ff. de trāsac. si maior. ¶ Illo. q̄ ea que consistūt in animo non possunt ꝓbari directo sed ꝓbabilitur er indicijs perspicuis. q. d. leuia indicia non sufficiūt ad ꝓbationem fm Bart. ꝛ Bald.

o ¶ Dolum. volo agere actione de dolo: ꝛ dico q̄ talis est ille qui solet homines decipere.

p ¶ Perspicuis. i. ꝓbationibus manifestis.

q ¶ Conuenit. vt. ff. de rescin. vendi. ſi dolo. ꝛ. l. dolus. ꝛ. ff. e. ꝛ elegāter.

in fi. ff. de transac. si maior. i. ꝛ. ff. ti. i. ad inuidiā. ꝛ. ff. eo. quid enim. ꝛ de mino. l. vlt. §. i. in fi. ꝛ de ꝓba. l. quoties. §. i. hoc tñ fallit i illa regula bi ocardoz dolū ꝓsumi. vt. ff. mā. si ꝓcuratorē. §. fi signo: ꝛ. ff. ad. l. falcidiā. dolo. ꝛ ponebat aldricus casum in hac lege in hispanis: q̄ in{ Hispanorum cautela.
uitauerant eū ad ꝓrandiū: vt fideiuberet ꝓ eis: vel rōnes suas accom{ modaret: ꝛ dabant ei vinū albū q̄si aquā rubeo{ mixtū: vt sic inebriarēt. { Additio Aduerte q̄ q̄si cūq; alias amittit id q̄d ſcit se facere debere ꝓsumiſ cē in dolo ita loquōtur. ll. ꝓ gl. alleg. Si aūt facit q̄s aliquid tūc aut illud est ſimpliciter ꝓbitū: ꝛ etiaz ꝓsumit cē in dolo. l. i. ꝛ. de ſicar. et. l. si nō. de iniurijs. ꝛ ca. j. extra de ꝓsump. Aut cē ſimpliciter ꝓmissuz id q̄d facit ? nō ꝓsumit dol' nisi ꝓbetur vt dic.

Olim. ¶ Casus. Frater tu' te maiorē. xxv. an. bere dē ſtituit ? vroze suaz tibi substituit: dolo idūctus ab vroze cā bēditā te rupudiasti: an tibi ad eūdā bēditatē def facultas/ q̄rit: ? rñ. q̄ nō. sed tibi contra cā de do. datur actio. Viuia.

q ¶ Si maior. si enim mino: esses cessaret actio de dolo cum locum haberet in integrum restitutio: vt. ff. e. l. i. §. ait ꝓtor. ? ff. de minoz. i. ? si sine dolo. §. restituitus.

r ¶ Factū est. vt ea3 bere ditarem repudiares.

s ¶ Potes. sed oppone: q̄ ipo iure vī nulla repudiatio dolo pāte ei cām: vt in vēditione ꝺz. vt. ff. eo. ꝛ elegāter. in pnc. ꝛ. l. si quis affirmauerit. ꝛ tñ est necessaria de dolo actio cū ipo iure sit mutuit'? R i. tātā vim hz repudiatio quātā vēditio cū sequit traditio: ſz vēditio ꝓcedit vt infirmatraditio vt infirmāda p actionē ō dolo: sic ergo a ſili infirmāda ē repudiatio p actionez de dolo. ꝛ facit ad banc. l. ſ. de iur. ꝛ fac. igno. l. ij. ꝛ. ff. eo. ſeruꝰ. ꝛ. ſ. de rescin. vēdi. ſi dolo. ꝛ. ff. de acti. emp. l. inſtianus. §. ſi vendit or.

Venditio facta p dolum nō valet.

Olim. ¶ Casus. Ep's statutū est infra q̄s de dolo ds exercerī actio a q̄ tpe/ q̄rit: vtrū a tpe doli cōmiſſi: an a q̄ ſcit doli cōmiſſuz. ꝛ rñ. q̄ nō itra ānū vtile: ſz itra biēnū a tpe doli cōmiſſi exercerī ds ꝛ terminari: ſiue absens fuerit ſiue pñs q̄ dicit ſe dolū passuz: nulla igit def licētia alicui eam post biēnū mouere seu motam exercere.

t ¶ Mouerī. ſz biēnio transacto ꝓpetuo tenet actiōe in factū de eo q̄d ad eum pertinenit. vt. ff. eo. itaq̄s. §. i. ꝛ. l. fabinus.

v ¶ Absfuerit. currūt q̄ ḃ tpa absenti. Et sic est. ſ. ff. e. l. nō pñt. Sol. hic corrigit: vel illa i vtili tpe ḃ in ꝓtinuo. Vel dic ibi reipublice cā aberat: ḃ ex alia cā. Vel vertus currūt vt dic: sed restituit vt ibi. ꝛ solue vt ibi.

r ¶ Dolū. ſz cōsulitur ei actione in factū vſq; ad. xxx. annos.

y ¶ Finiēde. nō ergo ꝓpetuaf actio lite cōtestata. sic ē in rescissoria fm q̄dā. vt. ſ. de tēp. in integ. resti. l. supuacuā. q̄d non pls. ꝛ ibi loquit de restōne q̄ offō iudicis fit ad rescissoriā recuperādā. Sīaliter ergo ois actio lite ꝓtestata ꝓpetuaf. vt. ſ. de ꝓscrip. xxx. an. l. fi. ꝛ. ff. de re. iu. l. nō solet. ꝛ. l. nemo ci. ꝛ. ff. de noua. l. aliā. Sed fallt in actiōe de dolo. vt h. ꝛ. ff. de pecu. l. q̄stū. §. fi. Itē fallit in retractatiōe stat' defuncti q̄ fieri dz vsq; ad q̄nquēniū tñ. vt. ff. ne de ſta. defun. l. ij. §. fi. ꝛ ō col. de. l. ij. §. aliter atq;. Sed arg. cōtra. in ea. l. ij. §. quinquēnium autē non.

Litis cōtestatiōe an perpetuet actio.

¶ De in integrū restitutione. ¶ Virit. ſ. de restitutiōib' q̄ danf iure actionis: nunc de his q̄ danf iudicis officio. ¶ Primo que dantur mi{noribus p mittēdo gñalē titu. postea ſpeciales supponendo.

Illud.

UNIVERSIDAD DE NAVARRA

Querele i officiosi testamenti q̃ modo tacite renũciatur.

Illud. ¶ Casus. Pater filiũ suũ exhęredauit & extraneũ instituit hędẽ & rele de iofficiosi. test. expresse renũciauit vl tacite. Et presse: vt q; dixit se nolle eã itentare. Tacite vt q; agnouit legatũ in eo testamẽto et relictũ: vel hędi patrocinũ ꝓstãs do: an ad eam redire possit/ q̃ritur: & rñ. q; nõ. si fuit maior. si fuit minor põt desiderare: vt in integ. restituatur.

a ¶ Inspiciendũ. quãtũ ad ius cõe regulariter.

b ¶ Ius. id est an.

c ¶ Palã. q; fecit pactus de nõ agẽdo vna voce. vt. & de pac. postq̃.

d ¶ Dissimulatiõe. agnoscẽdo iudiciũ defuncti. accipiẽdo aliquid et tacẽdo testamẽto: vel prestando patrocinium legatarijs. vt. & de iofficiosi. testa. parẽtib. & de iofficiosi. test. pauinianus. ff. si additioni. & de fina.

e ¶ Renunciatũ. an non subaudi. vt si renũciatũ sit amplius moueri non possit: & hoc si est maior. nã si est minor: distingui tur: vt hic sequitur.

f ¶ Nec &c. hucusq; loquitur in maiore: & hic nec & &c. in minore loquitur.

g ¶ Doc. i. nõ solũmodo ℔ imo & cetera ꝓiudicia.

h ¶ Tuam. i. minoris.

i ¶ Cadere. scz cũ effectu vel efficaciter. cadit enim sed restituit: et sic ponit ꝓ totũ titulus. ff. quibus nõ ob. lõg. temp. pre. & si cũ auctoritate tutoris renũciauit. als ipso iure nõ nocet. vt. i. c. i. ij. Sz certe imo vt semper ipso iure nõ nocere. vt. ff. in q. cau. nõ est nece. in integ. rest. l. ij. q̃ & Sol. ✣ fecus est in trãscursu ꝓtis q̃ in renũciatiõe expꝛssa vel tacita & fit ipa & vt aduocãdo ꝓ testamẽto. vt. ff. de inoffi. testa. l. si. Vel dic ✣ q̃. & dirit tacita dissimulatiõe dices taccdo quinquẽnio. vt. ff. de inoffi. testa. l. contra maiores. Et ꝓm hoc verbũ cadere. ꝓprie & impꝛopꝛie ponit: ꝓprie quantũ ad hoc q̃ dicit tacita: q; tũc ipso iure tutus est vt in cõtrario. Impꝛopꝛie quantũ ad id quod dicit palã: quia tunc vere cadit in minorẽ: sed restituit. hic & als. ff. de offic. ꝓcõ. & le. l. ij. Vel ✣ tertio dic q; bene ler corrigit per illã. Vel dic fm Bu. ✣ speciale in odium querele: vt etiam expꝛessa renũciatio minori nõ noceat ipso iure per legem istam.

✣ Hec sol. ab oiõ rep hẽditur fm aler. Ter. l. si curatorẽ. concor. cus ista l. c. sitis". in fi. cũ glo. sup ꝑ. solẽnitas. extra de restit. in integ.

✣ Est male aler.

✣ Ista ſedẽt bar. bal. fal. & Ang. & dicit aler. q; ſ magꝛ scribentes hic.

h ¶ Impartitur. i. datur. & tamen hoc inspiciendũ est: vt si nõ renũciauerit nec lesa dicaris. & ideo nõ restituẽda: si autẽ renunciauerit videtur esse lesa & restituẽda. Additio. Et ista glo. not. fm Bal. Pau. & Aller. q; minor eo ipso ꝙ est lesus põt petere restitutionẽ in integrum absq; hoc ꝙ probet lesionem.

Imperator Alexan. a. r. c. Plociane. Lex. j.

Illud inspiciendus est num[b] inofficiosi querele: vel palam[c] vel tacita dissimulatione[d] fit renunciatum[e]. ¶ Nec[f] hoc[g] autẽ in persona tuam[h] cadere[i] posse: auxilio quod etati impartitur[k] ostendit.

Liberozũ numer' nõ supplet etatem quãtum ad excludendus a restitutione in integrum. b. d. Bal. Saly. & Aller.

Idem. a. Alexan. Lex. ij.

Quotcquo sit tua auxilio iuuabatur[l] etatis: si patris intestati bonorum possessionem accipere debuit[m] ls. v. filios superstites habuit: nõ tamen ideo minus ad edicti[n] ꝓrogatiuã pertinet: scz si nunc per etatem beneficium restitutionis largitur[o].

Si minor habens curatorẽ cõtrahit sine eo ℥ctus est nullus: ℔ si nõ habet contractus valet: ℔ restituit si ledit. Bal. vel sic. Cõtractus celebrat' ab adulto cura torem habẽte sine illius auctoritate nõ valet ipso iure: ideo nõ ẽ necessaria restitutio in integrũ: sed cum auctoritate illius valet mero iure: tñ si lesus est restitutionẽ pe tere potest. b. d. ler ista melior de corpore iuris in suo casu. Alexan.

Impera. Diocle. & Maxi. aa. & cc. Aciano. Lex. iij.

Si curatores[p] habẽs minor v. & xx. ãnis post pupillarẽ[q] ratorẽ nõ habuisti cũ cõtraxisti: tenet cõtractus: sed in integ. restitutiõe ris causa cognita: vt si dolo malo vel facilitate lesus fuisti. neq; tẽp' ad restitutionem petẽdam adhuc excessit.

p ¶ Si curatorem. tu scz.

q ¶ Pupillarem. & ita erat adultus.

etatem[r] res[s] venundedisti: hunc cõtractũ seruari nõ opz[t]. cum nõ absilis[v] cũ habeatur minor: curatorem habẽs cui[y] a pretore curatore dato bonis interdictum est.

¶ Si vero sine curatore constitutus[z] cõtractũ feciſti[a] implorare integrum restitutionem: si necdũ tpa prefinita excesserint: causa cognita[b] non prohibeberis.

Allegãs etatẽ ad tuã petitionis fundamentum debet eam probare. Idẽ in eo qui allegat etatẽ ad fundamentum sue intentionis vel defensiõis. ad hoc allegatur fm Jaco. Bu. Bald. vel sic. Qui petit restitutionem in integrum ratione minoris etatis necesse habet etatem probare quas ille allegat. aduersarius vero qui vult ipz excludere necesse habet. pbare q; tempus petẽde restitutionis in integrũ sit finitus. b. d. Allexander.

r ¶ Etatez. infra eũ ipso iure nõ valet indubitanter & ℔ de ℔ dubitabat.

s ¶ Res. f. mobiles. vel bodie ✣ q̃ fnãdo sua/ ri non pũt. vt. ff. de admi. tu. l. ler. in fi. ff. eod. & si sine. ℔. quẽstiõ. De aliys aũt imobilib' etiã cũ tutore nõ valet sine iudice.

t ¶ Non opz. scz ipso iure ꝓpter defectũ tutoris vl curatoris vñ nec restitue d'. vt. ff. ei cauſe. ij. ſpn.

v ¶ Ebilis. q̃tum ad ℔. Jte q̃tũ ad aliõ vt sc nõ obliget: ℔ alios sibi fic: vt. ff. de ẽ. obl. is cui. Sz & ille cui est bonis interdicti ctũ filius ẽ pupillo: nõ solũ adulto bñi curatorẽ. vt. ff. si ccr. pe. certi cõdictio. & Jte q̃rit. sic q̃ adultus curatorẽ bñs filius ẽ pupillo nõ solũ adulto. sed in casib' sunt diuisles scz adult' curatorẽ bñs & pdig'. q; adult' testat nõ pdigus. vt. ff. de test. l. is cui boni. & de liber. le. l. aurelio. ℔. & si mẽsti. q test. fa. pof. ℔. pterea. & Jte pdig'. & ff. & bo. pos. fm tab. l. i. ℔. si qs autez. & de le. ij. cũ pr. ℔. curatoris. Jte differt adultus a pupillo: vt i accusatio ne suspecti tutoris: vt si. de suspe. tu. ℔. ipubes res. Jte i restituitoẽ bere ditate curatoris vel tutoris. vt. ff. ad trel. l. ℔. fuit ſsitũ. Jte ad prin. legis vt ff. & ff. de verb. obli. puberes. scz caute ibi pũctabis & nõ crit ℔. Sz qd si babes tutorẽ vel curatorẽ cũ decreto iudicis fecerit & sine tutore vel curatore. Quidã q; nõ valet cũ vni sit omissus de necessariis. vt. ff. de trãsac. l. cũ hi. ℔. si ꝓtor. & ff. ꝓpter pu. ꝓl. l. si. ℔. Sz nõ arbitrat ꝓtor. ℔. ꝓmittit. & ff. q admi. ad bo. pos. l. bonorũ gdẽ. Additio. Vide Bar. hic pulchre distinguentem de hac questione.

Sed Jminorẽ. ¶ Casus. Jdminor. xxv. an. pdũ mihi vẽdidit & lesus fuit: vult restitui dicẽs se minorẽ tpe ℥ct': dico cũ minorẽ nõ fuisse: qs nostrũ. pbare debeat ipz minorẽ tpe ℥ct'/ q̃rit. & rñ. q; ipe. pbare debz: & pbato nisi. pbauero eũ q̃ petit ꝓ integrũ restitui excessisse tpa ifra

c ¶ Fuisse. tũc & lesum. ¶ Dat restitutio. pcuidubio restituet.

d ¶ Ofenderis. nõ ei. q; ẽ minor. &c. vt. ff. ò iurciu. l. nã ꝙ postea. ℔. si minor.

e ¶ Restituta. als ꝑfinita. scz vsq; ad. xxv. an. vt. ff. de tẽp. in integ. restituti. l. superuacuam.

f ¶ Cõpobatũ. ℔ ad instar exceptiõis: est ergo duplex ꝓsumptio vna cũ ℥ctus ꝓsumit maiorẽ fuisse nisi. pbet ℥tũ. Scõa q; hoc probato bodie ꝓsumit ẽ infra tpa restituti õis. q̃ vtriq; putoyerit in dubio. secus aũt si ex aspectu appareat ℥tũ: q; aspectus transfert onus pbationis. vt. ff. eo. de etate. l. minoz. xxv. annis adito. Sz cũ aliq̃n fuerit minor. quare nõ semp minor ꝓsumit: si probat se fuisse minorẽ: vt hic. & ff. de pba. cũ te: R̃ñ. ideo q; solo tractu tpis qs maiorẽ efficitur. Vel quia est bodie maior: sicut & ꝓsessiõe. vt. ff. de acquirẽda pos/ sessio. si qs vi. ℔. differẽtia. & in quasi possessiõe. vt. ff. de pba. si arbiter. possidẽs habeat ab eo causas. vt. & de pigno. acti. nec creditores. nisi possidẽs habeat ab eo causas. vt. & de pigno. acti. nec creditores. & ff. ad exhib. l. tigni. Jte nisi probetur reum tempore litis contestate & ff. ad exhib. l. tigni. Jte nisi probetur reum tempore litis contestate rabit. Jte in indebita pecunia: licet enim constet aliquando fuisse in

v ff. & ff. de verb. obli. puberes. ℔ caute ibi pũctabis & nõ crit ℔. Sz qd si babes tutorẽ vel curatorẽ cũ decreto iudicis fecerit & sine tutore vel curatore. Quidã q; nõ valet cũ vni sit omissus de necessariis. vt. ff. de trãsac. l. cũ hi. ℔. si ꝓtor. & ff. ꝓpter pu. ꝓl. l. si. ℔. Sz nõ arbitrat ꝓtor. ℔. ꝓmittit. & ff. q admi. ad bo. pos. l. bonorũ gdẽ. Additio. Vide Bar. hic pulchre distinguentem de hac questione.

y ¶ Cui. scz prodigo.

z ¶ Cõstitutus. valet ℥tus sed restituit: q; aliter nõ valeret.

a ¶ Feciſti. hic enim videt quasi paterfamilias: et ideo qõ fecit valet & sic necessaria est restitutio si lesus est.

b ¶ Cognita. si fuerit lesus ✣ sui facilitate vel dolo aduersarij. & facit ad. l. ff. de noua. cu bonis. & ff. q leg. ꝓ. l. ij. & ff. de rer. iur. furiosi.

✣ Ista glo. sequitur. sa ly. hic.

Presũptõ nõ sp sumitur de ꝓcrito ad ꝓsens.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

debitam: non tamē sequitur q̄ hodie sit. vt. ff. de p̄boda. cū de indebito. secus autē in dño. vt. ī. de p̄ba. siue. arg. tamen sumi potest q̄ solo tractu tēporis p̄mum amittat: vt. ī. de omn̄ agro deser. l. qui agros. li d. ro. ī. ī. tit. de doc. Clel vere intelligeni hic colligit q̄ qui fuit minor ꝛ hodie p̄sumit minor q. od est verum. si constet eum aliquando fuisse minorem: ex p̄bationibus: vt hic. secus si ꝓstet eum solū fm natiuā. vt in dicta opinione.

Inozibus. ¶ Casus. Dinozi in ſcto quēſecit docet ſe deceptū fuiſſe facilitate ſua: reſtituet: ſz nō ꝓbet dolū aduerſarij ſui itercessiſſe. vñ i quibuſcūq; deceptū ſe oſtēdit an ſ̄o reſtituet: ꝛ demō infra tēpora ad boc reſtituta.

a ¶ Captos. ſui facilitate. vel. dolo aduerſarij ſui. vt. ff. eo. l. i.

b ¶ Poſſunt. nec eſt ꝛc. vt. ff. de iureiuran. l. naz ꝛ poſtea. ſ. ſi minor. ī. ff. eo. verum. ſ. ſi tamē. ī. l. patri. ſ. j.

c ¶ Quintum ꝛ vicesimū annū. nā poſtea demuz vt aduerſari" aſſerebat. vt. ſ. ſi minor. ſe ma. dixe. l. j. Sed tamē falli: bis qui yenā ętatis ꝛpetrauerūt maribus poſt. xx. ānōs: femīis poſt. xij. in eo q̄ poſtea faciūt p̄ terē in alienatione vel hypotheca rerū immobiliū. vt. ī. de his qui ve. eta. impe. l. j. ꝛ pe.

† Dino rē. pau.

Tertur ſibi: pōt. q̄ bñficiū reſtōnis in integr. nō extinguitur cū p̄ſona: ſz trāſit ad he redes: vt in l. nemo autē mīor. ar. ff. ī. ff. ī. ſ. mio.

Lidē. aa. ꝛ. cc. Rufo. Lex. v.

Inozibus in integrum reſtitutio in quibus ſe eſſe ca ptos a p̄obare poſſunt b (ꝛ ſi dolꝰ aduerſarij non p̄obetur) competit. ante impletū etiam quintuz ꝛ viceſimuz annū de his in quibus ſe minores captos cr̄iſtimāt poſſe in integrū reſtitutionem implorare: certiſſimi iuris eſt.

Inſtantia cauſe in integrum reſtitutionis tranſit in heredem. Bald. ꝛ Salyc. vel ſic. Judicium reſtitutionis in integrū inchoatum nō extinguitur morte rei: ſed cōtinuat cōtra heredē eius. b. d. Aleran.

Lidē. aa. ꝛ. cc. Gētēc. Lex. vj.

Si intra ętatez c cui ſuccurri ſolet in integrum reſtitutio nis auxilio iis inchoata ceſſat: nec ei a te renunciatum d eſt: moꝛs eius contra quem hec fuerat imploza ta fraudi e tibi eſſe non poteſt.

Non dicitur decipi qui credit aſſertioni quā ſcit eſſe falſaz. Et ideo licet mīnoꝛ in liberatione tutoꝛis ꝛ auīculi ſe maioꝛē aſſeruit: illa aſſertio auunculo vel tutoꝛi nō patrocinatur: nec reſtitutionē minoꝛis excludit. Baldus. Vel ſic. Dinozi qui aſſeruit ſe maioꝛez vt induceret aduerſarium ad tranſigendum non denegatur

Concoꝛ. cū hac gl. in b bal. pau. ꝛ ſaly.

k ¶ Arguit. id eſt argute p̄obat.

l ¶ Statutū tēpus. ſcz tē pus vtilis anni.

m ¶ Dēdes. ꝛ etiā ipſum auum ſi vixeret.

n ¶ Eius. ſcz auunculi.

Inozibus. ¶ Casus. Si minoꝛ ſibi ḡrelā cōpētēte inofficioſi teſt. omiſit reſtituit. vt ſ. e. l. j. Si autē per ignorantiaz legatum in min" ſolēni teſtamēti relictuz ſoluit reſtituit. vt. ſ. ſi ad uerſus ſol. l. indebito ſoluto. neq; iſtud tm̄ verū eſt exemplis: ſed multis iuris articulis vel auctoritatibus.

o ¶ Preterm̄iſerit. omittēdo quod omittere nō debuerunt. vt. ſ. eo. l. j. ꝛ. ſiyt omiſſa here. per totuz. Et dic ꝓtm̄iſerunt ſcz ſcientes. vt differat a ſequēti dicto. Vel ibi fecē q̄ ſibi nocuit. h omiſit.

p ¶ Ignoꝛauerint. etiam de iure: vt. ſ. ſi aduer. ſolutionez. ī. indebito. ī. ff. ō iur. ī. fac. ig. l. regula. ſ. j. ꝛ ſic fecerūt quod face re non debuerunt.

q ¶ Innumeris. id eſt ſi nitis.

† Iſta reꝑ hēdit ꝑ bato. ī. alex. et dicit pau. h q̄ ſta ſolutio non eſt multū neceſſaria.

‡ Hoc magis tuta bat o. et ſequit bal. ꝛ dicit pau. ī. alex. f. q̄ eſt vera ī ſe. ſed diuinat.

‡ Iſtam tenet alex.

‡ Utraq; bona. ſaly.

‡ Hāc glo. allegatur ꝑ p doc. cuī nature eſt ꝛ cr illi" natu reſeſt diſtractus.

‡ Et bene bat. ī. pau.

‡ Et male ſa. ſz pau. ſ.

‡ Dicit tibal. q̄ iudicis auctas nō p̄t̄ qua ſtidare ſcīū geſtū ſine tutoꝛe ꝛ pupillum.

Sintra. ¶ Casus. Si minoꝛ infra tēs quo reſtitutio dari ꝛ ſueuit ſcāq; petūt: ꝛ litē eſt ꝛtestat": ꝛ ea pēdente deceſſit aduerſari" ꝛ: an ei oberit q̄ min" cā aduerſus heredes defuncti implorare ſeu ꝓſequi poſſit. q̄rit: ꝛ rñ. q̄ nō. niſi ei tacite vel expſſe renūciauit ꝛ in minoꝛe etate. vt. ſ. de pac. poſtq̄ tacite. vt. ff. de mino. l. minoꝛ: aūt magiſtratus.

d ¶ Renūciati eſt. ſ. in minoꝛe etate ꝛ expſſe. vt. ſ. de pac. poſtq̄. vel tacite. vt. ff. de mino. ſi filius. Jn minoꝛi nō poteſt cum boc ipſo eſſet leſus. vt. ff. eo. l. interdum. ibi boc enim ipſo ꝛc. ꝛ. l. ꝛ ſi ſine. ſ. reſtitutus. ī. l. ait ꝓtoꝛ. in p̄in.

e ¶ Frandi. ī. dāno. vt. ff. de edil. edic. cū aūt. ſ. ercipitur. Sic ḡ reſtitutio datur contra heredes: vt hic. ī. j. l. pri. ꝛ hēdibus. vt. ff. de in integ. reſti. nō ſolū. ī. ff. de mino. l. minoꝛ aūt magiſtratus. ſ. ſi.

De tutela. ¶ Casus. Auūculus tuus tutelā adminiſtrauit: tu p̄ bas te ad inſtātiā eius ce maioꝛē: falſo cū a tutele rōne liberaſti vis reſtitui: an poſſis. q̄rit. ꝛ rñ. q̄ ſi tp̄s nō ꝛceſſit eam petere poteſ: neq; debuit auūcul' tuus etatē tuā ignoꝛare: tum q̄ tutoꝛ: tū q̄ ꝑſan guineus eſt: vñ ſi deceſſit hēdes eius cōuenire poteſ. ¶ Illot. iſtā. l. q̄ cōiūcti ꝑſumunt ſcire etatē. Jtē allegat q̄ nō repellit ille qui allegat dolum ꝓpriū. Sillū qui ſuit dolū fm Bal.

f ¶ Auūculi. ſic cm̄ ꝓbauit q̄ fuit nat" q̄ſi imperator: Federic" intrauit lōbardiā: ſz nūc. xxv. anni elapſi ſunt: ergo fuit maioꝛ.

g ¶ Probata. a te minoꝛe: ſic turpitudinē ſuā allegat h minoꝛ q̄ nō. lz. vt. ſ. de tranſac. l. tranſactiōe. ſed nō ſit ita. ‡ Nā tutoꝛ: ꝑſumit ſciſſe et ſic dolus ei nō inferꝛ. vt. ſ. de tráſac. l. cū donationis. Vel tunc credis dit ſe maioꝛē: nūc aliter credit. ‡ Et fm̄ hunc caſum eſt cōtra. ff. e. l. minoꝛ. xxv. an. adito vbi nō audiē. et quo falſo. ꝓbauit etatē. Sol. ‡ hic duo ſunt cōtra eū. q̄ tutoꝛ. ꝛ q̄ auūcul'. ibi tm̄ tutoꝛ vel curatoꝛ. Jtē ibi ‡ cōrā iudice: hic nō. Jtē cōtra. ſ. ſi tm̄. ſe ma. dix. l. j. ff. l. i. alter". in ꝑn. Sol. ꝛ ibi tutoꝛē ignoꝛātē decepit minoꝛ. hic ſciēs fuit tutoꝛ: vt hec lex ꝑſumit. Vel dic ſed o fm Jr. ꝓbata a tutoꝛe tibi minoꝛi. Et tūc ḡo quomodo tenet remiſſio cū dolus + dederit ei cām: Rñ. verū eſt ſi ſtatū cē tm̄ fimb' pacti. vt. ſ. de tráſac. l. ſub ꝓtextu ſtrumēs ta. q̄ tūc nō valeret remiſſio ipſo iure: ſz hic ꝑ acceptilationē fuit libe ratus: q̄ tūc valet remiſſio ipſo iure. Et quod facit tradītioi vēditoꝛe hoc facit liberatio. vt. ſ. de tráſac. ſub ꝓtextu inſtrumēti. vtrobiq; ergo dolo dante cauſaz cōtractui dz dari de dolo: ſz reſtitutio hic cā excludit. vt. ff. de dolo. l. ū. Si aūt nudo pacto fuiſſet fcta remiſſio age ref ‡ p̄ma actiōe. ꝛ ſi ercipeē rephicaret ‡ de dolo. vt. ſ. de tráſac. ſub ꝓtextu inſtrī. ꝛ ſic ceſſat reſtitutio: cū iure cōſi ſit tut', vt. ff. e. l. canſe. ij. in ꝑn. vel ſi velis dicere q̄ nudo pacto remiſit etiā in cās. Jr. dic cus iudicis ‡ auctoritate. als ipſo iure tutus eſt ſi eſt pupill': ſi adult' caꝛens curatoꝛe remiſſio + tenet: ſed dak reſtitutio. vt. ſ. e. l. ſi curatoꝛez.

b ¶ Quem. ſcz auunculum.

i ¶ Ignarii. ar. q̄ aliqs rōne ſanguinis ꝛ officij ꝑſumit cognoſcere alterius etatez vel ſtatū. vt. ff. vnde cognati. l. octauꝰ. ſ. j. ꝛ. j. de lib. cau. ſi filium. ꝛ. ſ. de epiſco. audi. ſi legibus.

Eidem. aa. ꝛ. cc. Geuc. Lex. vij.

Et tutela auunculi' ciuſdē q̄ tutoꝛis cui falſo etate p bata s ꝑſtituti liberationem q̄e ignarū t etatis tue non fuiſſe: tam officium tutele q̄ ſanguinis pro ximitas arguit u: ſi nec dum ſtatutum v tempus ꝛceſſit: ex cauſa in integruz reſtitutionis heredes w eius x conuenire poteſ.

In omniſſis ex certa ſcientia vel ſine/ minoꝛ reſtituitur. Saly. ꝛ Aller.

Impa. Dono. ꝛ Theodo. aa. et cc. Julia. procon. afri. Lex. viij.

Inozibꝰ in his que vel ꝓ termiſerint y vel ignoꝛauerint z innumeris a auctoꝛitatib" r conſtat eſſe conſultum.

Fadio: leſus nō ſui facilitate q̄ facit id quod diligēs paterfamilias faceret: nec etiā leſus dolo aduerſarij ſed caſu fortuito nō dicitur circūſcriptus: ideo nō reſtituitur in integrum. b. d. Aleran.

Impa. Zeno. a. ꝛ. c. Eliano. Lix.

On videt b circūſcript" eſſe minoꝛ q̄ iure c ſit vſus cōi.

Auctoꝛitatibus. vt. ff. eo. ti. per totum.

On videtur. ¶ Casus. Tu minoꝛ ſeruū tibi neceſſarium emiſti poſtea interūt: vis reſtitui: an ſis audiendus/ querit: ꝛ reſpō. q̄ non. q̄ iure cōmuni vſus es: vnde non videris circūſcript". vt. ff. eo. l. verū. ſ. ité ſciendū. Vel ſic. Conſuetudo eſt in aliqua regiōe q̄ omnis qui vēdit rem: ꝑmittat duplū euictiōis noīe. minoꝛ exiſtens in illa regione ré ſuā mihi vendidit: ꝛ ꝓmiſit de duplo nomie euictionis fm cōſuetudinē regionis: ſi velit reſtitui nō eſt audiēdus. vt. ff. de pig. ac. l. ſi vendito pignoꝛe. ſ. vlti. ꝛ. l. ſeq.

s ¶ Iſtō videtur. ¶ Done caſum. vt. ff. eo. verum. ſ. ſciendū. ꝛ. ſ. ité non reſtituetur. ꝛ. ſ. ſi locupleti. Vel pone quādo de dupla ꝓmiſit de euictione fm regionis moꝛē. vt. ff. de pigno. acti. ſi pignoze. ſ. fina. ꝛ. l. ſequen. quilibet em̄ boc feciſſet. ꝛ eſt ad. l. iſtam. ff. de reg. iur. l. nihil. cōſensui. ſ. j. ꝛ de fideiuſ. inter eos fideiuſſoꝛes. ſ. cū inter. ꝛ de ſol. l. ipſu pillo. Fecit aūt dominus Jr. ſuper. l. iſtam gla. talem. Conſequētiaz tollit ſcilicet bec ler non oppoſitum infert: q̄ pars eius eſt. Dec cōſequētia tollitur ſi vſus eſt iure cōmuni. ergo eſt circūſcriptus. Jtem infert cū dico iure cōmuni vſus eſt: ergo non eſt circūſcriptus: quod infertur: ſcz ergo nō eſt circūſcriptus nō eſt oppoſitū p̄mi ſz vſus iure cōmuni. ꝛ vere nō eſt oppoſitum: quia quod infert. ſ. vſus iure cōi eſt ſpecies. quod infertur. ſ. nō eſt circūſcriptus eſt genus: ꝛ ſpēs pōt inferꝛe gen' affirmando. vt homo eſt ergo animal eſt. non aūt genus infert ſpeciem. bene dico q̄ non circūſcriptus eſt gen'. Nam non circūſcriptorum quidam vtuntur iure cōmuni. vt cum deliberatione adeūtes hereditatem. ꝛ gdā non. vt ſine deliberatiōe adeūtes hereditatē locupletem. Sed certe fm Bng. ſi bene diſcutias habent ſe vt excedētia ꝛ exceſſa. niſi velis dicere q̄ tantum importat dicere eſt vſus iure cōmuni: quantū ſi diceres fecit quod quilibet diligēs faceret: quare nō videtur circūſcriptus: ſic nec reſtituendus. Et fm̄ boc dic q̄ ei" pars eſt. i. particulariter eſt verū. i. in quibuſdam eſt verum in quibuſdam non: q̄ qui eſt circūſcriptus eſt vſus iure cōmuni ꝛ econuerſo: ꝛ q̄ non eſt circūſcriptus eſt vſus iure cōmuni ꝛ ecōuerſo. Jtē poteſt dici tertio hanc conſequentiam tolli: eſt vſus iure cōi ꝛ minoꝛ: ergo leſtus. Vel fm Elso. cui" verba bec ſunt: ſic er pone: eſt minoꝛ ꝛ leſtus: ḡ circūſcript": boc tollit: als colligit p hec ꝛba. vſus iure cōi. i. eo ipſo q̄ iure cōi vtitur minoꝛ videt" nō circūſcriptus: quaſi diceret ꝛ ſi eſt circūſcriptus nō denegabitur ei boc beneficiū. ꝛ tic ordinabis litteram. minoꝛ q̄ iure cōi vtitur videt" non circūſcriptus. ꝑſumit ergo cōtra eū h ipſo q̄ non reſtituatur. Ja.

t ¶ Qui iure. i. q̄ fecit q̄ quilibet ſapiens faceret adeūdo pinguē bere ditatem q̄uis poſtea vinez: predia ꝛc. alluuione caſinate periērint.

Spēs pōt affirmatiue gen' inferre.

De filioſami.

De fideiussoribus minorū.

Continua 30.

¶ De filiofamilias minore. ¶ Dixit de restitutiõe in gñe: nūc in spē. & primo in specie personarū: scilicet filij familias cui' restitutio pa tri proficere videbatur: & ideo etiã sibi denegãda: sed tamẽ datur: vt in

Hoc titu. t. ff. co. l. iij. ℈. sed vtrũ.

Filiusfamilias. ¶ Casus. Hec lex dicit q̃ minor xxv. an. siue p extraneo siue pro patre fideiussit: neq; ei succedit: restituit. fcc' si succedit: q: tũc nõ restituit duplicier cã. vna q: les sus nõ videt si succedit. alia rõ. q: certa ta nõ est sua obligatio.

De filiofamilias minore. Titulus. xxiij.

Filiusfa. minor: si fi deiubeat an sit restituendus.

a ¶ Nõ phibet. vt. ff. co. ait pretor. ℈. nõ solũ re', tamẽ remanet obligat' vt. ff. co. l. minor: fe in id. in vlt. col. Itẽ accipe ex traneũ omnẽ pter patrẽ. vel alũ in potestate ba bentẽ. vt auus patrem. vt. ℈. de reivr. act. ℈. extra neũ. Itez est hoc verum quod hic dicit fm. P. si non est solũdo ille pro q̃ fideiussit vt sic i fubsi dũ det restitutio. vt ar. ff. co. l. cũ mandato. ℈. ℈ si ex euentu. ℈. ℈. si autez ipse. sed ibi in vno casu primo principaliter iu rem atoris contrarit mi nor: bic secundario. in alio non ztrarit minor: sed procurator: cius vn de ipse in subsidium res stituitur. Vel aliter ↓ ve rius quod ibi dicitur ĩ telligitur quando pater statuerat iniquũ preciũ ↓ filꝰ pro illo statuto a patre precio vendidit: li cet res plus valeret non tamẽ filꝰ pot restitui ℈ Jaco. ↓ Azo. Dic ergo cum bic restitui etiaz si sit soluendo principalis: q: interest sua potius non soluere ℈ solutũ repetere. vt. ff. de cõpen. ideo. ↓. ff. de fideiusso. si stipulatus in principio.

b ¶ Fideiussor. que fideiussio valet. vt. ff. de fideiuſ. si dubitẽ. ℈. filiusfamilias. ↓. ff. qui satisda. cog. l. iij. ℈. ↓ filius.

+ Et bene. Odo. Bar. ↓ Salv.

c ¶ Non succedit. ℈z ipse filꝰ. secus + si successit patri vel extraneo p quo fideiussit: q: tũc duplici er ca nõ subuenitur. Prima: q: nõ est les sus. Secũda q: est ertincta obligatio sua. vt. ff. de solu. l. ſticum. ℈. q̃ vulgo. ↓ de fideiuſ. l. generaliter. ↓ boc si simpliciter fideiussit vbi autẽ principaliter se obligat. p alio tunc vna ex causa tantuz non restituitur ‡ quia nõ est les⁹: nõ aũt obligatio est ertincta: vt. ff. de fideiuſ. l. generaliter. Sed. P. dicit ‡ sec' de ſi successisset extraneo q̃si nihilomi nus restituat. arg. huius. l. ℈z certe semp cõfirmat. p ea parte qua ſuccessit. vt. d. l. ſticbũ. ℈. q̃ vulgo. ↓ de fideiuſ. l. beres. ℈. q̃ ſi ſtipulator. ↓ fic ad fictionem ſe refert. ſed in ſequenti expoſitione ad veritatẽ. Itẽ dixit. P. eum patri ſuccedentẽ in parte non modica non restituẽdus pro ea parte. als secus. vt. ff. quod cum eo. l. ij. ↓. iij. ℈ secus + bic pu to: q: noie patris ſiue iure bereditario cõuenitur. ibi ſuo nomine.

‡ Iſtam te ner odo. ſa- lv. ↓ alex.

d ¶ Potest. adueſſus cautionẽ. ut. ℈. ſi aduer. cre. l. ij. ↓. ſi pro ri.

¶ Jfrater tuus. Titulus iſte habet duas leges ↑ prima cõſueuit incipere filiuſſa. Secũda ſi frater. q̃ autẽ carũ fit p̃o: nõ eſt vis. ¶ Caſus. Minor. xxv. an. in potestate patris cõſtituꝰ mutuã accepit pecuniã: ↓ etiã cõſumpſit: an poſſit reſtitui ne cautione emiſſa de red̃de? dẽda ea cõuenti poſſit' q̃rit? ↓ rñ. q̃ põt: niſi iuſſu pr̃is ea acceperit: q̃ caſu ceſſabit reſtitutio. vel ℈ ſenatuſcõſul. ma. quo caſu iure cõi tur̃ p macedonianũ nõ reſtituit: vt ſi cã ſtudij aberat mutuũ accepit. Vel dic q̃ publice habebat vt pr̃familias. ¶ Mo. duo q̃ faciũt ceſſare reſti tutionẽ in integ. primũ eſt ℈ctus firmitas: vt q: iuſſu patris cõtrarit mutuũ. Et eñ firm' ↓ inexpugnabilis ppter patrẽ q̃ bz̃ ibac ſpẽ ℈ra ctus ius ꝑcipuũ. Secũm eſt ℈ct' ifirmitas. vt q: ℈rit mutuũ in caſu. p̃ bibito. nã ceſſat reſtitutio: q: eſt tut' ipſo iure p macedonianũ. Bal.

‡ Illã glo. ſ. q. vbi ad finẽ ſequit̃ bar. ↓ Salv. ‡ Et bene fm pau.

e ¶ Nec iuſſu. quo caſu ſpecialiter eſt reſtitutio denegãda: als + aũt ſi iuſſu pr̃is ℈bat reſtituit filius ſi ipſe cõueniat. ſi vero pater: tunc nec ipſe nec filꝰ reſtituit: vt habes bic. ↑. ff. co. l. iij. ℈. ſed vtrũ. Si vero no mine filij directa actiõe pater ꝛueniat: daẽ reſtitutio patri etiã filio iu uito. fm quoſdã. vt. ff. c. patri. ℈. j. q̃ nõ plz. + illã alr exponẽ vt ibi.

f ¶ Cõtra ſenatuſconſultũ. quia tunc iure cõi tutus per macedonianũ nõ reſtituitur. vt. ff. e. in cauſe. ij. in pr̃n. ℈z qualiter eſſe põt q̃ tũc deſ restitutio q̃n nõ ℈ ſenatuſcõſultũ factũ eſt: ſi eñ ſtudioſe cã aberat vel in neceſſarias cauſas accepit nõ iuuat: Sed vic log tñ cũ publice pa terfamilias videbat. vt. ff. ad macedo. l. iij. ↓. l. pen. ↑. ℈. ad macedo. l. ij. ↓. Jtez ↑ quando in ne ceſſarĩa cauſam accepit ↑ poſt ſua facilitate ami fit. nazputo eũ reſtitui: quãis videbatur ſuus iure cõi: vt. ℈. tt. j. l. ſi. ſe cus ſi fato: vt. ff. co. l. ve rum. ℈. ſciendũ. Vel dic eũ nõ reſtitui. vt arg. ff. de ſolu. in pupillo. ℈z ibi in facto loquitur.

Filiuſſa, minor an re ſtituatur i mutuo.

g ¶ Eam cautionẽ. quaz forte amiſerat de ſorte reddenda ↑ vſuris.

¶ De fideiuſſorib' miſ nozum. ¶ De minozib' dixit: nũc de eoꝝ fideiuſ ſoribus dicit.

Continua tio.

Oſtq̃. ¶ Caſus. Mibi minor: fundũ promiſit fide iuſſores dedit: ſi vult re ſtitui ad fidũ. an poſſit/ q̃rit. ↑ rñ. q̃ ſic. ſed an fi deiuſſores liberanť: rñ. q̃ nõ. Si aũtẽ q̃ ꝑtes rit: idem erit.

b ¶ Etatis. ↑ leſionis.

i ¶ Reſtitutus. cõtra em ptorẽ conuentus de pu pla. vel dic reſtitui' ad rem vendicandam.

k ¶ Nõ cogeris. ſ̃ecq̃ ℈ p reſtitutionẽ: vt de cui ctiõe nõ teneat: ℈z ſi fue rit paternũ vt bic dicit: ↑ ſic filij: iniuria fit ẽpto ri ſi eẽne' euincat. ↑ ita minor de iure cõi nõ te neť: ↑ ſic nõ ẽ op' petere

Oſtq̃ in integrũ etatis beneficio reſtitutus es periculo euictionis emptori cui prediũ ex bonis paternis vendidisti ꝓſtare non cogeris. ¶ Sed ea res fideiuſſo res qui pro te interuenerũt excuſare nõ poteſt: quare mãdati iudicio ſi pecuniã ſoluerint aut con demnati fuerint conuenieris: modo ſi eo quoq; nomie reſtitutionis auxilio non iuuaberis.

Reſtitutio minoris non prodeſt fi deiuſſori: nec poteſt reſtitui fideiuſſor mi noris: niſi ob dolum aduerſarij. Hoc di cit Baldus.

Impera. Diocle. et Maxi. aa. Curioni. Lex. ij.

Si ea que tibi vendidit poſ ſeſſiones interpoſito decre to preſidis cõtra tãtũmodo au xilio iuuatur nõ ẽ dubiũ fideiuſ ſorem ex perſona ſua obnoxiuz eſſe cõtractui. verũ ſi dolo malo

in integrũ reſtitutionẽ. vt. ff. de euic. ſi ꝑ ignorantiaz. Unde dic q̃ tuit pr̃is q̃ ad eſtimationẽ: q: ſic credidit. Sz qd ſi fuit ertranei in quo de cipit reddẽdo pciũ: ℈ Rideo nõ in eo quod vẽdidit: ſed q: dupla. pmi ſit. cũ ↑ fine ea tantũ dẽ potuit vẽdere: nec erat ↑ ſiuetudo regionis. ꝓ mittere de dupla. vel quia pciũ amiſit. Alij dicũt pdium fuiſſe mino ris ↑ cum reſtituitur ad rem vendicandam. Item dic q̃ cum decreto facta fuit venditio. als ipſo iure nõ valet: niſi quãdo pater pmiſſet. vt. ℈. quãdo decre. opus non eſt. l. prediũm. ↑ tamen fideiuſſor ſemper teneretur. vt. ℈. de predi. mi. l. ↑ ſi is.

l ¶ Sed ea res. i. reſtitutio tibi data: vt de euictione non tenearis. vel reſtitutionem tibi datam ad rem.

m ¶ Fuerit. q̃ pinde ẽ ac ſi ſoluiſſent. vt. ℈. mã. l. ſi ꝑ ea. ↑. ff. mã. l. lucr'.

n ¶ Conuenieris. tu minor: a fideiuſſoribus actione mandati.

o ¶ Juuaberis. cõtra fideiuſſores iuuaris enim. ff. e. l. in cauſe. j. Acc.

Si ea que. Hec. l. ſi ea. in pr̃n. dicit idẽ q̃ in ſuperiori pr̃ime. ¶ Caſus. Dicit igit q̃ ſi rem ſuã minor tibi vẽdidit: decreto ꝓ fidis interueniente: ↑ fideiuſſoꝛ ẽ dederit: noie enictionis: an eo reſtitui to liberet fideiuſſor/ querit: ↑ reſpond. q̃ ſi dolo minorem (vt tibi ven deret) induriſti: non ſolũmodo tibi: ſed fideiuſſori ſue curritur.

p ¶ Poſſeſſiones. i. res poſſeſſas. vt. ff. de verb. ſig. interdum.

q ¶ Preſidis. als nulla eſſet vẽditio ipſo iure. Itẽ ↑ tutoris auctoritas eſt neceſſaria. vt. ℈. ſi. ꝑpter pu. pen. l. ſi. ↑ rñ nihilominus poterit reſti tui. puta ſi minoꝛi precio vendidit q̃ valeret. vt. ℈. de predi. mi. l. ſiqdẽ. Sed cõtra. ff. de mi. ait pretoꝛ. ſ̃. quidẽ. ↑. ℈. ſed credo. Sol. ibi. preces pit. bic permiſit. vt. ff. co. ti. q̃ ſi minoꝛ. ℈. pe.

r ¶ Juuatur. pura leſa ſui facilitate: non dolo aduerſarij. Accur.

s ¶ Ex perſona ſua. i. ex ſuo pacto vel obligatione ſua: ſed in veritate nomine minoris eſt obligat'. vt. ff. de bis qui no. infa. furti. ℈. ſi quis. ſic. ℈. de leg. l. ex legato nominis.

Dol' q̃n q̃ tat cãs ℈ctui q̃n ℈ pticipat in ℈ctum.

t ¶ Si dolo malo. ſed non videť hoc ſtare poſſe: ſi enim dolus dederit cãm cõtractui: iure cõi videť tutus. ↑ p actionẽ de dolo: ↑ p adictionẽ ſine cauſa vt fideiuſſor liberet. vt. ff. de dolo. l. ↑ elegãter. in pr̃in. ↑. ℈. de reſcin. ven. ſi dolo. ſi incidit dolus: ergo agit actione ex eo ℈ctu. vt. ff. de dolo. ſi qs affirmauerit. ↑ de act. emp. iulianus. ℈. ſi vendito. ↑. ℈. p cõtrariũ: ſic ergo ſemp ceſſat reſtitutio. vt. ff. co. l. in cauſe. ij. ↑ pncipio. Sed dic q̃ dol' dedit cãm ℈ctui. ↑ facta fuit vẽditio ↑ traditio. ceſſat

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Vol' tertiū an vitiet ēptiōnem.

enim de dolo: q̄ dak restitutio. vt.ff.de do.l.i.§.pe. Vel posset dici q̄ bic dol' nō ēptōis: sed tertū interuenit: vnde z tenet ēptio vt dicit.ff. de dolo.z eleganter.§.i. sed datur restitutio: vt bic. Alij dicunt cōpetere restitutionē cum actiōe er eo cōtractu. vt.ff.e. in cause.q̄.§. pōponius.z.l.emilius.z sic de incidenti dolo dicunt.

a ¶ Utriq;. ℞ odio illius g dolū adbibuit. ℞ nūquid si mior restituit eo ipso fideiussor ei' restitutus vr: ℞ ri. exceptiones ℞. nō aūt ipo iure liberat: misi z ipse restitutionēs petat. quā petet eo dēiure q̄ z minor: cū bic dicat vtriq; psone. z.§. 3 azo. l.3 ℞ mirabile videat vt.ff.ō excep. l. exceptiones. ij. §. rei aūt. vsq; i fi. sed sec' vbi minor: sui facilitate decipit. vt ibidē ℞ in pn. S3 ſi minor: nō petat restitui an fideiussor poterit: ri. sic. vt.ff.ō bo. pos. 3ta. ſi post. §. fi. z de pac. l. fi. z. ff. de fideiuss. er psona. z ℞. nā dicē tamyni q̄ alij ḡ culibet eorū etiā altero nō petēte. Vel dicas q̄ nō pt ri deinssor restitui minore nolēte: l3 cū cum effectu cōuenit actiōe mādati. vt.ff.c.q̄ si minor. i pnc. Itē in eo q̄ ℞. in pn. l. 82 fideiussori miōr; nō subueniri. et supiori. l. pri. e 3.ff. de pcu. mior. vbi i distincte dicē fideiussori subueniri. Solu. distīgue. an 3 sulto reo z fideiussore dek i aliū regred' sus actori. vt ibi erat: et tūc vtriq; 3 sulat. vt ibi. an nō z tūc reo tñ: vt ℞ z codex mō soluas. ff. de admi. tut. l. ij. z. ff. de acq rē. hēdi. si pupill'. ij. Vel dic ℞ in 3ctu in quo cirscunscript' est dedit fideiussorē. in legibus 3ūs i alio sm Jo. Alij aliter boc soluunt vt dirimus in. o. l. minor. Itē ad id quod ℞ i fi. dicit est. 3. ff. de fideiuss. l. marcellus. vbi dicit fideiussori non subueniri: sed dic ideo quia nō tenetur cū pro furioso vel simili intercedit.

Fideiussor miōris an z q̄n possit i integrū restitui.

Continuatio.

¶ Si tutor vel curator. ℞. Quando interuenit fideiussor in cōtractu minoris dirit: nūc q̄n tutor vel curator interuenit.

¶ Iam. ¶ Casus. Si adulti vtriusq; seruus auctoritate curatoris hereditatē paternā adierint que non soluendo sit: an possit restitui/ queritur: z distinguitur: aut excessit tēp' quo petitur restitutio aut nō. si nō: eā impetrare potest. si sic: nō dabitur restitutio: sed curatores cōuenient quiv adierēt suas/

b ¶ Puberes. quia impuberes non possunt sine tutore. vt insti. de au. tu. §. neq; tamen.

c ¶ Adūstis. Curatore interueniente. vnde videbatur eius auctoritate corroborata aditio.

d ¶ Per procuratores. Habentes speciale mandatum. vt.ff. de mino. ulud. §. si talis.

e ¶ Tatem. xxv. annorum: z cum auctoritate curatoris. vt. §. de pcu rato. l. iij.

f ¶ Jdq; tempus. scz quadriennium.

g ¶ Experti. ob hoc q̄ adierunt hereditatem nō bonam.

h ¶ Judicio. actione vtili negotiorum gestorum.

i ¶ Secundū formam. que est vt de gestis + z gerendis ‡ teneanť vtili actione negotiorū gestorum. vt. §. de neg. gest. l. tutori. z in eo. ti. l. curatoris. Sic ergo sm. ℞. pupillus qui cum tutore adūt abstinet sine per restitutionem: pdes nō potest sine restitutione. Sed tu dic ‡ q̄ vteriq; per restitutionem: vt dirimus. ff. eo. ait prētor. §. non solum. z facit ad

hanc. l. j. §. fi. ff. de bonedi. absti. per totum.

Jnoribus. ¶ Casus. Cuz minor tu. vel cura. ℘sente extra iudicium vel in iudicio circūscriptus sit in integ. resti. auxiliū pōt implora re: etiam si tutor vel curator pupilli vel adulti emerit vel vēdiderit: vel als in rebus eorū contrarerit z se les os direrint: non solū pupillo cōtra tutorem dabit personalis actio tutele: sed etiā ad rēsuā restituet. idem est in adulto vt ei teneat curator: vtili neg. gest. ac. similiter z restitutio conceditur.

apparuerit ℞ctū interpositū esse: manifestū ē vtriq; ℘sone tā vādi tricis q̄ fideiussoris cōsulēdū cē.

¶ Si tutor vel curator interuenerit. Titulus. xxv.

¶ zdinor aduersus aditionēz pōt restitui infra tēpus legitimū: quo elapso cōtra curatores sibi succurritur qui auctoritas est sibi. Vel sic. zdoza petende restitutionis ℨ additionē bereditatis nō excludit remedium agendi contra curatorē quipē auctor atus fuit minori in ipsa additione vel immissione. b. d. Bal.

Imp. Ant. a. z. c. Marci. Ler. j.

Si iā puberes b vtriusq; seruus parentū hēditatez adjstis c: si etiā nūc i ea ctate estis: vt i eo q̄ pater ne hereditati vos obligastis i integruz restitutionis auxiliū accipere debeatis: adite per procuratores d vestros presidem prouincie. ¶ Q: si legitimam etatem e implestis: idq; tempus f quo in integrum restitui possitis excessistis curatores vros: si aduersus eos nondū experti g estis iudicio h sm formam i iuris conuenite.

¶ Tutoris auctoritas i iudicio vel extra nō impedit restitutionez minoris. hoc dicit Bal. vel sic. zdinor circūuentus ℘sente tutore vel curatore i iudicio vel extra restituitur. b. d. Saly.

Imperator Alex. a. z. c. Marciniano. Ler. ij.

Minoribus annis. xxv. etiā in his que ℘sentibus tutoribus vel curatoribus in iudicio k vel extra iudicium gesta fuerit: in integrū restōnis auxiliū supplicat.

¶ Auxilium extraordinarium cū ordinario cōcurrit contra diuersos. b. d. Bal. vel sic. zdinor: nō prohibetur restitui: lz indēnitatez a suo tutore vel curatore pōssit consequi. b. d. Saly.

Imp. Diocle. z Maxi. aa. michomedi. Ler. iij.

Etiam in his que minoruz tutores vel curatores male gessisse l probari possunt: lz psonali actione a tutore m vel curatore n ius suū o ꝓsequi possunt: in integrum restitūtionis auxiliū cisdē minoribus dari iāpridē placuit.

¶ Dmo: nō restituit cōtra obligationem quā in se suscepit eius administrator. hoc dicit Bald. vel sic. Ubi aduersus minorē er 3ctu administratoris sui non dak actio: ei nō competit restitutio. Saly.

Idē. aa. z. c. Jsido. Ler. iiij.

Si creditor nō vestram per sonā sed curatorū secutus p cū ipsis contractus habuit: z ab ipsis stipulatus est: nullam r ei prozsus aduersus vos' actionem competere manifestum s est.

¶ Licet minor: possit restituiz tamē potest contra administratorem experiri: nec preiudicat sibi per electionem. Bald. Vel sic. Ubi tutor vl curator: res minoris distrahit minor: pōt petere restitutionez: vel via ordinaria experiri contra administratorez. nec sibi preiudicat p electionē. b. d. Saly.

Idē. aa. z. cc. Valenti. Ler. v.

Etiam tutorib' t vel curatoribus u distrahentib' v vel als cōtrahēntib' w minores tā restituti rcb' x, ppzus ℘ tutor' vel curator' dāna sequi y nullo eis preiudicio p electionem generādo z: placuit.

k ¶ Jn iudicio. Accipe exempla. vt. ff. e. z. §. fine. §. pe. z. l. minor: autē mas gistratus. §. j. z. l. minor. xxv. an. adito. z. l. etiā §. ff. de cōfes. l. certum. §. pe. z. j. §. i aduer. rem iu. p totū. z. j. de iu. properan dum. in fin. z. j. de admi. tuto. l. ſi bonam.

l ¶ Circūuenti. sui facilitate: vl dolo aduersantū. ℞ tū fallit in casib'. vt. j. de admi. tu. l. j. §. tutioris nem. z. l. sanctimus. j. z. j. ad trebel. l. pe. in prin.

m Etiam. male gessisse. dolo vel sine dolo. culpa tñ. vt. ff. e. tutor vigentibus. in prin.

n ¶ Autore. actione sci licet tutele.

o ¶ Curatore. scz vtili ne gociorum gestorum.

p ¶ Suum. i. libi debitū. sic. ff. si cer. peta. l. si me. Et dic ℨ quosdā pñt. ſ. deiure nō ō facto: q̄ nō sunt soluēdo. aliogn seq̄cus. vt. ff. de mi. cū manē dato. z. Lintra. §. vendēdi tibus. z eodē mō soluit: aliō 3iū. j. de iu. ꝓperādum. in fi. Vel aliter. vt j. e. l. fi. no. Vel dic idūbitabiliter ℞ locuz bñe q̄n interest sua bñe rez. vt. ff. eo. si er cā. in princi. z q̄ō fal. tut. l. pupilli. Itez ℨ ff. de mi. i cause. ij. i prin. vbi ō: dari restitutionē minori dem̄ō deficiente alio auxilio. Sed dic ℨ eundēibi. ℞ aūt ℨ diuersos. Vel dicvt ibi. gñale est quod bic dicitur: speciale ibi. j. de iu. ꝓperādum. in fi. sm Ja.

q ¶ Secutus. scz specialiter.

r ¶ Sullam. neq; directā neq; vtilem: q: dicrat se nolle cuz minorib' cōtrahere: alr er 3ctu tutoris i pupillū dare actio: vt etiā dak pupillo er 3ctu tutoris. Itē nec fuit hic versa pecunia i pupilli vtilitatē als teneret. lz cū tutore tñ credito: ℨrisset. vt. j. q̄ō cū eo. eod. in fin. z. j. q̄n er fac. tuto. si in rē. z. ff. q̄ō fal. tu. auc. l. pe. §. j. que sunt cōtra. Et dicas hic distinctionem si vis quam habes. ff. de nego. gest. si pupilli. §. j.

s ¶ Et. scz creditori.

t ¶ Uos. ſpupillos.

u ¶ Manifesti. est. ergo nō indiget restitutiōe. vt. ff. e. l. i cause. ij. i prin.

v ¶ Etiam. ¶ Casus. Si curator: minoris res ei' distrahit: vel als cōtrarit: puta pmutādo: dabit miori electio vel agere 3tra tutorem ad cōsequendū id in quo per eum dāmificatus est: vel petere rebus suis restitui: neq; altera electa preiudicabitur sibi in altera quo minus ad eam regressum habeat vel habere possit.

x ¶ Distrahentibus. i. vendentibus res pupilli vel adulti.

y ¶ Contrahentibus. i. permutantibus.

z ¶ Sequi. scz bona eozum ꝓpter dāna sua.

a ¶ Generādo. 3tra. j. de codi. l. fi. in pri. lz ibi loquit q̄n 3 eūdē elegit: bic aūt 3 diuersos. Itē 3tra. ff. de mio. i cause. ij. i pn. vbi nō fac 3tra ordiaria donec hz loci ordiaria: lz ℞ q̄n tutor: vl curator: distrahit: ibi q̄n ipse minor: vt faciū' cōtra factū tutoris vel curatoris venat q̄ cō tra suū. sic ergo q̄n minor distrahit nō restituit ad rē cū habeat actionem contra tutorē vel curatorem: nisi magis interesit sua habere rē q̄ actionē.

Ut q̄ per ꝓa auctoritatē gesserit. Saly.

‡ Ut noie eoz restōnē nō postulārit. Saly.

‡ Idē bar. pau. z saly.

Tutoris 3cr' q̄ō ligat pupillum.

Ratō i ij tegrum an dek mion bñri aliud auxilium.

UNIVERSIDAD DE NAVARRA

actionẽ. vt. ff. de mino. in cause. l. §. fi. ꝛ. l. se. §3. B. nõ admisit suplosẽ distinctionẽ. ꝛ ler illa in cause. loquit fm eũ qñ §3 eũdẽ. bic qñ §3 diuersos. fic ergo dal electio ꝛ hoc placet. Tertij dicũt qñ ipso iure est mutuus cessat restitutio: §3 qñ ure actiõis datur mbilomin⁹ restitutio. Quarti dicũt q bic nõ erat soluendo tutor: ꝛ tũc eligit. arg. ff. de mino. l. cũ mãdato. Itez §3 j. de iudi. ppter ãdũ. i fin. vbi peio dicit agendũ §3 tutorẽ. Solu. spãle in iudicijs ꝓpter auctoritatẽ iudicati. Vel ibi i ista tia fuit lesus. vñ actio ẽ ei salua ꝛ firmior ꝙ ꝓpius. si aũt q testes vltra nõ ꝓdurit: q causa nõ est ei salua: §3 est amissus rus: restituit etiã nõ cõnẽto tutore. Vel hec fm illã: q bi non erat solẽdo. Quid autẽ si nõ appellauerit: Dic vt. §. tit. §. l. ire. Itẽ qñ ꝙ ꝑcuratorẽ decipit q̃re non habẽt bãc electionẽ: vt. ff. de mi. cum mãdato. §. si autẽ. Rñ. plus tribuit ex necessitate gerẽti tutoris vt bic. §. spõte gerẽti. vt ibi. Additio. Quãdo auxilius extraordinarũ cõcurrat cũ ordinario. Vide pulchre ꝑ Bar. in Lin. puinciali. §. ii vero i loco cõmuni. ff. de noui ope. nuncia.

¶ Si in cõmuni eadẽq; causa ꝛc. ¶ Quia de negocijs minoꝝ tñ de gestis dixit nunc de illis q̃ cũ aliis habẽt cõia.

¶ Si cõmuni eadẽq; causa in integrũ restitutio postuletur. Titulus. xxvj.

¶ Pactum fore ius non preiudicat fratri. Itez restitutionis fori os non patrocinatur fratri. hoc dicit Baldus. vel sic. Trãsactio fratris non nocet fratri ratum non habẽti. nec restitutio minoris prodest mai ori secum cõmunẽ causaꝫ habenti. b. d. Salycetus.

Impe. Dioc. ꝛ Dyaci. aa. ꝛ. cc. aphobio. **Lex vnica.**

Hec si maior[a]. xxv. annis fore vestra fuit vobis non mãdantibus nec rata ꝛ trãsactionem habẽtib⁹ de iure vestro quicq̃ minuere potuit[b]. ¶ Mã si cognitis que gesserat[c] bis cõsensum post. xxv. an. etatis[c] cõmodastis: q̃uis illa minor ꝓ portione ꝓpria restitutionis auxilio uplor. asset: vobis tñ ad cõicandũ edicti perpetui beneficium eius etas patrocinari[d] non potest.

¶ Si aduersus rem iudicatam. Titulus. xxvij.

¶ Contra sententiam ꝓ parte cõdẽnatoꝛa potest minor. ꝑ parte: scilicet quatenus est lesus restituj. §. si snia incidit in temp⁹ maioris etatis restitutio cessat. hoc dicit. ꝛ est no. ler. Bald. vel sic. Aduersus sentẽtiam latam contra minoꝛẽ sup actione tutele datur restitutio: non si fit lata cõtra maiorem. b. d. Saly.

Impe. Alex. a. ꝛ. c. Julijs. Ter. j.

Mnus[e] ex tutele iudicio consecuti[f] de superfluo[f] hꝛeactionem[g] ita potestis: si tempoꝛe iudicij[h] minoꝛes annis fuistis: ꝛ nũc beneficij̃ etatis vobis largitur[m]. ¶ Terum si post legitimam etatem[n] sententia ꝓlata[o] est: iterato eãdem actionẽ de eisdem speciebus[p] inferre non potestis.

¶ Minoꝛ. xxv. annis põt restitui ꝛtra snìam latam ꝓ ꝓtre super patria potestate. b. d. Bal. ꝛ Saly.

Impera. Gordia. a. sere. Ter. ij.

Si cum pater[q] tuus tei suas ptãte cẽ mũcep. emãcipationẽ[r] a se factaꝫ valere diceret: ꝛ pcõsul cãm cognosces eius ptãti te subiectũ. pnũciaueris[s]: cum ad uersus eã snìam[t] in integrũ restitui postules[v]: is qui ꝓnũcia regit in impartiẽda cognitiõe suas partes fm leges exhibebit[y].

¶ Aduersus snìam vicarij vel delegati principis solus ꝓnceps cognoscit ꝛ restituit. b. d. Bal. ꝛ Saly.

o ¶ Prolata. non fo de tutoris. vt. ff. c. l. iij. §. j.

p ¶ Eisdẽ speciebꝫ. maxime de eisdẽ non potestis: nã nec de alijs ne sit §. §. de trãsac. sub ꝓtertu specieꝝ: vel aliud in trãsactione dic q̃ indicio ꝓpter plures actiones ꝛ species ꝙs trãsactio admittit. Vel i vtraq; ꝙ. idẽ. §3 ibi generaliter agitur ꝛ trãsigit: hic specialiter indicatũ fuit. ꝛ facit. §. de iudi. l. ij. ꝛ. §. de trãsac. age cũ geminiano. ꝛ. l. §i de certa. et ff. de transac. qui cum tutoribus. in pn.

¶ Si cum. §. Casus. Pater filium suũ quẽ emãcipauerat in potestatem petit actiõe ꝓiudiciali. ꝙsita: filius in modũ exceptionis instrumẽtũ. ꝓtulit emãcipationis: replicat ꝑ instrm falsum eẽ vel minus solẽne: vtputa q̃ erat emãcipatus coram iudice pedaneo cuꝫ erat emãcipãd⁹ coꝫ iudice ordinario: lata est snìa cõtra minoꝛẽ filiũ: vult restitui: quid iuris sit/ q̃rit: ꝛ respon. preses prouincie ipsi audiendam fuꝫ impartiet: an restituẽdus sit an nõ. quidã dicũt q nõ. ꝑ text. qui ꝛ aduersus quos. l. vlti. tu dic q̃ sic. neq; obstat lex illa: q̃ speciale est q̃ filius cõtra patrem audiat in causa status.

q ¶ Si cum pater. pone casum. agit pater actione in rem de iure quiritum: ercipit filius emancipationem. pater replicat emancipationem non valere.

r ¶ Emancipationem. Quam factã esse ille filius dicebat in forma rescriptionis.

s ¶ Pronunciauerit. sed male fm quosdã. ꝛ sic nõ est ꝛtra. ff. de adopt. post mortem. Vel ibi duo faciunt contra patrem: factum suum ꝛ longum tempus: bic vnum tantum. argu. §. de fun. pa. l. fina. libro. vj. ct. §. de testa. sancimus.

t ¶ Sententiam. in qua fuisti subiectus potestati patris.

v ¶ Postules. tu filius.

y ¶ Qui ꝓuincia regit. videtur ergo q̃ minoꝛ magistratus puta preses possit in integrũ restituere cõtra sententiam maioris puta ꝓconsulis qui est spectabilis: iste clarissim⁹. vt. §. l. ꝓxi. ꝛ. §. de epi. ꝛ cleri. l. raptoꝛes. quod esse nõ potest: vt. ff. eo. l. in causẽ. ij. §. fin. ꝛ. l. §. ꝑfecti. ꝛ. l. minoꝛ autẽ magistratus. sic ꝛ in appellatione. vt in aut. de ap. ꝛ intra q̃ tpa. §. fi. col. iij. §3 dic ꝑsidis nomẽ generale esse. vt. ff. de offi. ꝑsi. l. j. Vel bic non facit mentionem ꝑsidis: sed loquitur de eo ꝓconsule qui regit ꝓnunciam. vel littera ista non dicit q̃ restituat §3 q̃ sit impartienda cognitio.

Præsidis nomen est generale.

y ¶ Exhibebit. denegãdo restitutionem. ꝛ sic nõ est contra. §. qui ꝛ ad. uer. quos. l. fina. vbi dicit non dari restitutionem cõtra patrẽ. Vel dic

Seruitꝰ q̃ libet ẽ idiuidua: ercẽptoꝛ fructu.

a ¶ Maioꝛ. nedum ꝓ ipsa erat minoꝛ. vt. §. j. dicitur in li.

b ¶ Potuit. vt. ff. de pac. si vn⁹. §. i. §. fiima. ꝛ. §. de trãsac. l. trãsactiõis.

c ¶ Nam si cognitis. §3 a vobis fratribus.

d ¶ Esserat. etiam nõ noie fratrũ: §3 tñ suo. vt. §. de rei ven. l. mater.

e ¶ Etatis. §3 vestre.

f ¶ Patrocinari. q̃ est ꝓsonale bñficiũ. vt. ff. de excepti. l. exceptiões. §. fi. rei. ff. de admi. tut. ꝛ plurib⁹. Itẽ boc si res erat diuidua puta trãsactum erat fup rei vẽdica. impetrauit hic restitutionẽ: vt possit vẽdicare ꝓ parte dimidia q̃ ei competebat. Si aũt esset indiuidua: puta seruitus forte: nã eis seruit/ est indiuidua ꝑter vsumfructũ. vt. ff. ad l. fal. l. j. §. fi vsufructus. cõtra esset. vt. ff. q̃ead. ser. amit. l. si cõmunẽ. in prin. ꝛ. §. fi vnus ex plu. ap. l. i. ꝛ. §. ff. si fer. vẽ. l. loci cop⁹. §. si fundũ. ꝛ arg. §. de di. reseri. l. i. ꝛ ar. ff. de ap. l. si quis separatim. §. fi. Item no. q̃ dam signãt ꝛnũ huic. l. q̃ est. ff. eo. l. iij. §. scio. quasi bic facta fuit trãsactio oibus istis cristẽtibus minoꝛibus a fozoꝛe. §3 certe nõ eriꝫ go bos fratres fuisse miozes trãsactiõis tpe: licet ꝛ boc posito adhuc ler illa nõ obstaret. vt in solutione contrariorum ibi diximus.

¶ Si aduersus rem iudicatam. ¶ De personis dictum est: nuncvero de negocijs.

Mnus. ¶ Casus. Tutoꝛ obligat⁹ pupillo in. ꝛ. pyna re male administrata ꝛ a pupillo facto adulto in. ꝛ. cõuẽt⁹ in. v. condẽnatus est in alijs. v. absolutus: minoꝛ a sententia nõ appellauit: fed sterit vsq; ad. xxvij. an. petit nũc restitui an sit audiendus/ quer. Distinguit. aut post legitimã etatẽ fuit sentẽtiatum aut nõ: si post restituẽdus nõ est: si ante: sic. ci. sit infra an. vtilem olim. bodie infra quadrieniuꝫ restitutio petitur potest de bis que in minoꝛi etate gesta sunt.

g ¶ Actus. pone bic casuꝫ q̃ gnalis fuit petitio ꝛ gnalis absolutio: ꝛ sic est §. vt. §. de trãsac. sub ꝓtertu specierum. Vel pone q̃ generalis vel specialis fuit petitio: sed snìa specialis. Ex vna specie ad decẽs egit. ꝛ in quinq; fuit condẽnatus: ꝛ in quinq; absolutus. Quid autẽ si de alijs tacuit: Rñ. iure cõi agit: vt. ff. de neg. gest. l. si autem. §. fin. ꝛ

UNIVERSIDAD DE HUELVA

banc per illā corrigi: qō in idē recidit. Vel cognoscet ꝟ sup ℞ nō prōnūciabit. vt arg. ff. de offi. procō. solēt. Vel dic speciale cū ō statu agitur vt dētur. als secus. hoc placet. Vel restituitur cōtra sniam nō cōtra patrem. argu. j. ſi aduer. dona. l. ſi. quod nō placet. ⁊ facit ad. l. j. de pa. po. ſi filium. ⁊ de peti. ber. ſi putas.

¶ Hoc uersus. ¶ Lex fus. Ex delegatione p̄ncipis q dat vice eius de cā quā habebat minor ℨ aliquē cognouit: tulit sniam cōtra minorē: vult restitui aduersus eā: an p̄tor vel p̄ses possit restituere vel cognoscere: ⁊ an sit restitutio dāda: vel nō. q̄rit. et rñ. q nō. ℨ sol' p̄ceps restituet. ℨ nūquid ipe delegat' possit restituere: dicit qe.

a ¶ Qui tūc vice. puta q vicari' erat de quo log' tur. ff. de offi. eⁱ' qui vi. al. l. j. Vel q: erat delegatus. vt. ff. c. l. mīor. autē. §. penul.

b ¶ Potes. Ut. j. vbi et apud quē. l. j.

c ¶ Sol'. aliud videtur in appellatiōe. vt ī aut. de ap. ⁊ itra q̄ tēpora. §. ſi. coll. iiij. ⁊ hoc ideo q ipse p̄nceps videtur cognoscere cum gs cognoscit vice eius. vnde sicut ipse posset tūc ī integrū restituere: ita nūc. vt. ff. de minor. l. mīor autē ma gistratus. §. pe. ℨ quidā dicūt bodie īmutatū. vt j. vbi ⁊ apud quē. l. fina.

Addītio. Dicit hic bar. ſi restitutio petīt aduersus interlocutoriā aliquā tūc ipsemet delegatus pōt restituere. vt. d. l. ſi. ſi vero petīt restitutio aduersus diffinitiuam: tūc ipsemet delegat' restituere non posset vt hic. niſi ſpāliter cōmitteret. vt. d. l. ſi.

¶ Imperator Phili. a. et Phili. c. Eliane. Lex. iij.

¶ Aduersus sententiam eius qui tunc vice[a] principis iudicauit in integrū restitutionis auxiliū apud p̄torem seu p̄sidem p̄uincie clarissimum virū flagitare nequaq̄[b] potes[c]. ¶ Nam aduersus eius sententiam qui vice p̄incipis cognouerit: solus[c] p̄nceps restituet.

℞ Sniа lata aduersus minores idefensos ē nulla ipso iure: ℨ ſi sunt legitime defensi est valida: sed possunt restitui. hoc dicit Bal. vel sic. Snia diffinitiua cōtra minorē defensum est aliqua: ℨ p restitutionē rescindenda. b. d. Saly.

¶ Impera. Diocle. et Maxi. aa. vbano. Lex. iiij.

¶ Cum ⁊ minores vos cē affinmetis ⁊ indefensos[d]: nullus vobis p̄iudicium fieri p̄ses p̄uincie p̄o sua grauitate curabit. ¶ Nam si iusta defensione tutorum vel curatorum vobis assistente aliquid statutum[e] est intelligitis in integrum restitutionis auxilium vobis esse necessarium. eodem obtinente etiam si per procuratorez vestrum legitime ordinatum lis agitata est.

¶ Imperē. ¶ Casus. Si in causa pupilli vel adulti ℨ tuto. vel curato. lata fuerat snia: an aduersus illā pupillus vel adultus deb' in integ. restī. licet in p̄sona eorum lata fuerat ꝙritur: ⁊ respon. ꝙ sic. pinde ac si cōtra eos aliquid fuerat statutum: ratio ē: qr in res eorū mādat sententia executioni: vt. ff. de re iudi. ſi se. §. j.

℞ Nō attēditur qualitas administratoris: ℨ qualitas domini. hoc dicit Bal. Vel sic. Snia lata contra tutorez in causa pupillari dicitur cōtra pupillū lata. ideo pupillus potest restitutionem petere. hoc dicit Saly.

Idē. aa. ⁊. cc. Marcia. Lex. v.

¶ Mrez pupilli[g] vel adulti cōtra tutores seu curatores a p̄side lata snia restitutionis auxilium non minus q̄ si qd aduersus[h] eos fuisset statutum: implorare minores posse constat[i].

¶ Si aduersus venditionem. Titulus. xxviij.

¶ Si vēditio solēnis p̄cessit a minore cum iuramēto excludit bñficiū restitutionis. b. d. ꝑ verum intellectum. Bald. vel sic. Cōtra vēditionē in se validam minori corporaliter iuranti de nō cōtrauenien do non datur restitutio. b. d. Saly.

Imperator Alexan. a. Florentino militi. Lex. j.

¶ Sjmior an. xxv. emptori[k] prędij cauisti[l] nullam decetero te esse controuersiam facturū: idq̄ etiam iureiurando corporaliter[m] p̄stito seruare confirmasti: neq̄ perfidie neq̄ periurij[n] meam rectorē futurū sperare tibi debuisti.

k ¶ Pupilli. secus si non in rem eorum.

l ¶ Contra tutores. qui etiam iudicio affuerūt. vt. j. de senten. ⁊ interlo. l. j. ⁊. j. in quibus cau. in integrū restitu. non est ne. l. ſi tutor.

m ¶ Aduersus eos. scilz minores p̄sites.

n ¶ Constat. mādaretur enim sententia executioni in res eorum: scilz minorum. Hzo. vel adulto rum. vt. ff. de re iudica. ſi se. in princi. ⁊. j. vnde sēcus quando aliquis se obtulit eorum defensioni: cum tūc fiat executio in offerentem. vt. ff. eod. cum qui. ⁊ de pcu. plau tius. Restituit hic ergo ad totam causam. vt. ff. de in integ. restitu. l. fin. Vel ad appellationē. vt ff. eod. ⁊ ſi fine. §. penult. An autez bodie tempora appallationis currāt contra minorem: Quidam dicūt q nō. vt. j. in qui. cau. in iteg. restī. nō est ne. l. ſi. Unde dicunt bodie non dādam restitutionem contra sententiam cuz iure communi possit appellari: sicꝫ babes hūc titulū correctum: sed certe et ſi non currerent tēpora appellationis: tñ plus est restitui ad totam causam q̄ ad appellationē. vt. j. ſi sepius in integ. restit. postu. l. j. Unde etiam ſi appellauit curator p̄o adulto tamen adultus potest restitui. vt. ff. de admini. tuto. l. ſi minorus. Sed tu dic q̄ huiusmodi tēpora iudicia currunt bodie propter curatorē tamen iudiciorum. vt. j. de iudi. ppe randum. in fi. ⁊ in auc. de here. ⁊ fal. ℨ. pupillus. col. j. sic q̄ tam ad totā causam q̄ ad appellandum restitutio est necessaria. secus in absentibus reipublice causa qui quandoq̄ ad appellandum tantum restituuntur. vt. ff. de in integ. restī. l. ſi.

¶ Si aduersus venditionem ꝛc.

¶ Sjmino. ¶ Casus. Sjmior. xxv. an. cum decreto prędium tibi vendidit: p̄omisit q̄ non veniret contra venditionez: ⁊ boc iuramento firmauit: petit restitui: an sit restituendus queritur: ⁊ respon. q̄ non.

o ¶ Emptori. secus si alij iurasses. vel etiā coram testib' septē. ⁊ tabellione te nō veterum cōtra illam venditionē quā factur' fis. vt statim dices in auc. hic posita. Itē dic emptori cū decreto. ⁊ sic tenuit cōtractus ipso iure. vnde non facit rē. p̄hibitam quare nō pōt venire cōtra nisi p restitutionē. vt. j. de prędijs mi. ſigde. sed p̄etor non vult eū restituere: vt hic. ſi autē fine decreto vēdidit ipso iure nullus est ℨctus: qr fecit rem p̄ohibitā de iure. ſicꝫ potest ſuo iure vendicare minor. ⁊ sacramētū super boc exactū nulluz est. ⁊ sic loquit' lex contraria. ℨ. de legi. ⁊ cōſti. nō dubiū. in ſi. ⁊. ff. de pac. l. iurisgētium. ℨ. ⁊ gñaliter. ⁊ hoc est qō dicit bul. p elegātia verba. p̄stito sacramēto accedēte decreto/ officio nō vtere. nō accedēte decreto tuo iure vtere. i. rei vēdicatione. nā p̄tor: suū nō tuū tibi denegat auxiliuz. Sz. alſ. dixit. l. istā log etiā fine decreto facta vēditiōe: qr hec lex nō distinguit. ergo nec nos. vt. ff. de pu. in rē ac. de p̄cio. ⁊. d. l. nō dubiū. intelligebatur in perpetuo p̄ohibitis. vt non accipere matrē in p̄orē. Aut p̄ohibitio ista q minor nō vēdat p̄dia in multis casib' fallit. vt. j. de p̄dijs mi. l. ob ea. ℨ ſi tio est decisa bodie per auc. sacramēta ꝛc. quam lege hic. per quam probat intellectus. alſ. ſi modo sit pubes.

p ¶ Lauisti. i. per stipulationē p̄omisisti.

q ¶ Corporaliter. vt in auc. iuiurādū quod p̄e. in princi. col. ij. sec⁹. ſi verbotenus. vt. ſi mi. ſe. ma. dixe. l. ſi alterius.

r ¶ Perfidie. i. contra p̄opter fidem pacti.

s ¶ Periurij. ꝙ tra facīm. Sz ℨ. de transact. l. ſi ex falſis. vbi venitur cōtra trāſactionē etiā iurātā. ℨ ibi fuit dol' ex altera parte ℨ nō. vel ibi fuit transactio ℨ legē: bic venditio: nō tū fuit cū decreto ſm Bul. Vel dic

Snia lata ℨ adultuz non bñte curatorez an valeat.

Addītio i possessio/ nē fit ℨ pupillum.

Snia ℨ tutores/curatores lata ꝙtra q̄s mandabit execution.

Text' bi: neqꝫ. idē in eo qui mer cōpuli' alibi qd tradit: iurat nō re petere. vt. j. de relīgnāda. l. c. ad audien tiā. extra de bīa q vi me. cau. ſi. et ca. pe. e. rit. vbi papa dicit se non velle viā pacis aperire.

Transactio iurata an possit firmari.

UNIVERSIDAD DE NAVARRA

vel dic fz. Ad. religio sacramẽtū facile repellit aliquẽ a priuilegio quod haberet in contractu licite imito si non iurasset. Idẽ dodie in illicito p aut. hic positam. c. 7. si minor se ma. dix. l. si alter⁹. fz a iure cẽi q̃ quis bñet vt rescinderet pactū si nõ iurasset nõ repellit: fz iurauerit: vt ibi. 7 ff. de leg. 7 cõsti. l. nõ dubium. Ita 7 alis sola cõfessio repellit mulierẽ a priuilegio velleiani. vt. ff. ad vell. l. antique. fz non repellitur a iure cõi: vt multis phat argumẽtis. vt. ff. de pba. cũ ꝑcedit. et de vo. cau. l. fi. 7. ff. de nõ un. pec. l. in Scribẽ. iura enim cõia ꝑferũtur priuilegiis. facili enim tollunt priuilegia iura cõia: vt hic. et i auc. de nõ alie. §. q. ro versiſilẽ. col. vi. vñ difficilius expugnant.

Sacramẽta. ¶ Lasius. In hac auc. ꝑcipit ipator: fuari iniola biliter iuramẽta pubez: misi p vim vl metũ fuerit extorta. q̃ casu etiã a maiozib⁹ annis. xxv. ꝑstita nõ valẽt. ꝓcipue nõ fit seruãda hec iuramẽta si exacta sunt ꝑpter hoc quia cõqueratur de alio quo maleficio. Hoc dicit.

a ¶ Puberuz. ipuberes enim nõ iurãt vt teneanẽ. vt. ff. ò iureiu. q iuraſſe. i §. i. ri. misi i casu. vt. ff. de libe. causa. l. si. Additio. Doctores cõiter tenent teste Bar. hoc si ipubes est maior: infante. prim⁹ pubertatis ita q in eo ca dat delictũ tunc obligeẽ iuramẽto: vt. l. ipuberẽ. ff. ad. l. cor. de fal. cũ filiꝫbus. Et hz ita etiã abbas ꝙsilio. xxxix. i. libri. q. sic peccãdo 7 peierãdo põt se obligare dyabolo ita vt deo. vti. c. i. ò blic. pue.

b ¶ Sup. fiue ipo 3ctu. siue prius siue post etiam q̃cunq; ſm Azo.

c ¶ Cõtractib⁹. etiã si ipso iure non valeãt. vt q; nõ fuit decretũ. in eis emꝫ marime iuramẽtũ firmat pactũ: als nil adꝫceret bc ſstitutio ve teri. vt. ff. de leg. i. si q̃ſ. in ꝓn. 7 ad muni. l. i. 7. f. de tbesau. l. i. lib. r. Itez dicit⁹ q̃dã ꝑ tñ loquit bec auc. in 3ctib⁹ vbi bincinde nascit obligatio. vt. ff. de ver. sig. labeo. Hos 3. nã i donatiõe 7 stipulatiõe locũ hz cũ 7 be appellent: q̃nq; 3ct⁹. vt. §. q̃ me. cã. si donatiõis. i ꝓn. et. 3. de ꝑscri. xxx. an. si qs emptiõis. i ꝓn. Itẽ q̃d si gñalr iuret co: as aliqb⁹ q̃ nõ veniret si illũ ꝓtectũ quẽ sit facturus: ſ R. ñ. nõ valet. q: res iter alios acta. tc. vt. ff. de pac. si vn⁹. §. pacta q̃. in fi. §. als est. §. añ oĩa. 7. ad vell. iubem⁹. 7. 7. res iter alios acta. 7. ff. si ſerui. vẽ. loci. §. si fund⁹. et l. si de cõi. 7 de emic. si rẽ q̃ apd. §. i. 7 ad. l. iul. de adul. l. oẽniciasse. §. q̃ri tur. Itẽ alia rõne. q: gñalis renũciatio non valet. vt. ff. si gs cau. §. 7 si gs. §. q̃stũ. Sed 7 posset allegari in cõtrariũ q̃ dz in qõne illa de oĩi casu fortuito recipiẽdo. quã no. in. d. §. q̃stũ. Itez q: fuit sup 3ctib⁹. vt bic. vñ si aliter. vt. ff. de le. iũ. nõ aliter. 7 ò erer. l. i. §. i rei eqt. Itẽ q: subest rõ legis. C. vt. l. nõ sit auctor: ꝓdicit. tc. Itẽ gd i iudicio: ſ R. idẽ. ar. ff. de pecu. l. 13. in ꝓn. 7. C. de ꝛep. ap. l. fi. in fi. Sz arg. 7tra. ff. de verb. obli. inter stipulatẽ. §. si stichꝰ. ibi: nas stipulatio. tc. 7. de arbi. aut. decernit ius Additio. Dic q: licet iudicii reddat in ꝛitũ: tñ in ramẽti non ergisit ab inuito. merito hz locum bec auc. ſm Bar. bic.

¶ Custodiant. l. vt dẽ actio ✠ 7 erceptio. vt. ff. de acqui. re. do. si tuas. 7. ff. tami. berc. l. inter. §. i. Sed que actio: ſ R. ñ. re nõ tradita actio er eo 3ctu q̃si sic. i. cũ sacio nõ sit inhibita alienatio. vt ar. ff. fami. ber. inter cobẽdes. §. i. 7 de leg. iij. cũ qs. §. nuptura. Si autẽ re tradita cadit a possessiõe ẽptor: agit publiciana. Si q̃cliber ẽt minoꝛ i. ad eũ re deat possessio ſm q̃ſdã q̃si nõ sit trãslatũ dñium lege ꝓhibente. cum sacrm ꝓsonã afficiat nõ rẽ. Sz magis puto ✠ dñiũ trãslatũ 7 ei rei vẽ ditacionẽ dari: nõ aute actione er eo contractu agẽt ãmodo semel re tradita. arg. ff. de verb. obli. inter stipulantẽ. in ꝓn. 7 de ac. emp. si qs alienaz. 7 de cõtrahẽ. emp. si cum fundum. Itẽ si vltra dimidiam insti ꝑcuẽt decept⁹ q̃ iurauit an veniet 3: Dic vt diri. 7. de rescin. ven. l. ij.

e ¶ Extorta. q: nõ videt deierare ✠ q: er licita cã ꝓtrauenit. vt. ff. q̃ſa tisfda. cog. l. fi. Quid si iurauerit qs dare. r. vtrũ ꝓ 3ctõne istaz tenẽat: Dico q: nõ. Quid si testator cõponẽdo testamẽtũ iurauerit 3 nõ ve

Et bene Bar. 7 salv.

nire: dicit q̃dã p. l. istã q: nõ põt. ✠ 3. ff. de verbo. sig. vba 3rerũt. r. ff. de leg. i. l. nemo. vbi dicit nemo põt facere gn leges locũ habeãt. tc. pacto nõ põt. 3. de inoffi. testa. si quãdo. Additio. De hac questione vide glo. in. c. vltima voluntas. rit. q. ij. 7 Jo. an. in. c. q̃ semel. de reg. iur. lib. vj. in mercuriali⁹. 7 bar. i. l. si gs. in ꝓn. ff. de leg. iij. q dicit ꝙ posſit nõ obstãte iuramẽto 3uenire citra etiã metuz piurij: q̃ est notabile.

Illitegrum. ¶ Lasius. Sue mioꝛ sue eiꝰ tutoꝛ rẽ suã vẽdidit 7 decꝑt⁹ fuerit: restituẽt ad rẽ 3tu. 7 cu. dat ei actio tutele ꝗ iure cõi.

f ¶ Cõmẽtitas. quas ꝓ summ cõmẽtitie eẽ cõpositas cũ pupilli ledunt.

g ¶ Vẽditiones. 7 trãslationes. vt. ff. ò pdi. mi. nõ solũ. misi res sint q̃ fuari nõ ꝓſt q̃s nõ renocat ni si sordes tutoꝛis interueniat. vt. ff. e. 7 si sine. §. i.

b ¶ Insidias. p actiones tutele. ſic q̃ ad rẽ agit: vt h. 7. ff. e. i cause. i. §. iteꝛ dũ. 7 tutoꝛ vel curatoꝛ rem. vt. §. si tu. vt cu. l. si.

¶ Si aduersus vẽditionẽ nouã pignoꝛum.

Lasius.

Etiam. Patꝛa ſterfa. ꝓ o mutuo qb acceꝑit pign⁹ obligauit: moꝛit⁹ ꝓffa. mioꝛ rẽ sibi instituit beredes. creditoꝛ vel ex pacto vel ex lege pignus vẽdidit: vult minoꝛ restitui 3 vẽditionẽ pignoꝛ: an posſit q̃rit: 7 rñ. q̃ si eno⁹me dãnũ passus ẽ: 7 fit. 7. an nos ifra q̃s dat 7 iteg. resti. restituẽd ẽ. vel põt bler log i ipo mioꝛe tñ: 7 i pignoꝛe ꝓtozio seu indiciali vt differat a sequẽ.

¶ Et sic no. ex ista l. ſm bal. q̃ qui damnum allegat ꝓbare dz.

i ¶ Aduersus. non solum aduersus alias vẽditiones. vt. §. ti. j.

k ¶ Acreditoꝛ ẽ. ex pacto vel lege: 7 cepit pign⁹ a pdecessoꝛe: als etiã ꝑ paruo dãno restituereꝰ: hz nõ ꝓ o minimo. vt pices. l. j. ꝓpꝛi. 7 nõ fuit necessarium decretum: vt. ff. de re. eo. l. j. §. fi. cõs. in fi.

l ¶ Subuenire. contra emptoꝛes.

m ¶ Detrimẽto. vel fraudis cõsilium interuenit. 7 sic nõ est cõtra. j. de ꝓe. mi. l. ij. Alij dicunt q̃ hic a minoꝛe cepit: ibi a predecessoꝛe.

n ¶ Si gitur. ꝓmo in genere: ꝓpter ea in ſpecie.

o ¶ Captis. i. acceptis a predecessoꝛe. Vel dic captis auctoꝛitate iudicis: obligauit tamen predecessoꝛ minoꝛis.

p ¶ Presertim. nam idẽ fit in quadriẽnio essetis. j. de tẽp. in integ. restitutio. superuacuam.

B Em quam. ¶ Lasius. Pater mioris rẽ obligauit hoc pacto: vt liceret creditoꝛi distrahere pecũia nõ soluta sua die. si creditoꝛ ẽpcio distrahat: an minoꝛ ad illud posſit restitui. rñ. q̃ nõ. 7 ꝓma. Idẽ q̃ rẽ si extraneo successit. 7 b in secũda. Si autẽ creditoꝛ in vẽditione mala fide versatus fuerit: vt q̃ vẽdidit rẽ ꝓ. r. cum vare. rr. aget cõtra creditoꝛẽ actione ꝓignoris. cõtra tuto. vel cura. vtili neg. gest.

q ¶ Distrarit. fonte ꝓeviuẽte. 7 ita nulla ẽ recepit dubitatiões hec ista hz q̃ſdã. fz nõ ꝓls: q: ri si. l. repzobat. nã ꝓputat tutoꝛib⁹. dic q̃ eo mortuo.

r ¶ Nõ hz. vt. j. de restit. mi. q̃ a ꝓe. 7 re. de re. alie. l. mãcipia. Hoc tñ fallit in duobus casibus ſm Bul. sc3. ppt eno⁹me dãnũ: vel fraudis ꝙsiliũ cũ emptoꝛe participati. vt. §. l. ꝓri. 7. j. de ꝓe. mi. l. ij. 7. ff. de dist. pig. cũ emptoꝛe participati. vt. §. l. pri. 7. j. de ꝓe. mi. l. ij. 7. ff. de dist. pig. cũ emptoꝛe participati⁹. vt. §. l. pri. 7. j. de ꝓe. mi. l. ij. 7. ff. de dist. pig. cũ emptoꝛe participatũ. vt. §. l. pri. 7. j. de ꝓe. mi. l. ij. 7. ff. de dist. pig. cũ emptoꝛe participati

Donatio facta filio in ptate a patre non valet.

Heres vti ds iure defuncti.

vt hic. fraudē intelligē cū emptore participatā: als nō dat restitutio nem. sed ℌ vēditorē agit iure cōi vt hac. l. hñ probat. Scōa Jo. q crī gatur vtrūq; ſ. grāde dāmnū ⁊ fraudis cōſiliū. ⁊ p eo eſt q heres ds oino vti iure defuncti. vt. ff. e. l. emlius. ℌ quibus ex cauſis in poſ. ca. l. apud. Sed eſt arg. ℌ. ff. de verb. oblig. cū filiuſſa. ℌ. in hac. Sed ibi tot ſūt ſtipulatiões quot ſūt facta. vti co. tit. l. ſi fic ſtipulat. que non poſſunt intelligi in pupilli ſuo facto cōmitti. hic autem vna q̄uentio ex qua deſunctis ⁊ heres ei⁹ tenet tur ⁊ preiudiciuꝫ patrī. Tertiꝫ dicūt p̄mo caſu cum cepit a matre exigi enorme dānū p. l. i. hui⁹ titu. Sed in ſcōo quādo a predeceſſore ętatꝫ pomodico ſi mō fraus iter uenerit. Notes dicere ſm Azo. q nullo mō re ſtituatur ℌ emptore q̄ cepit a p̄deceſſore p. l. ff. e. emli⁹. ⁊ ℌꝫ eū cepit pi gn⁹ a p̄deceſſore. Additio. Oñ pignus cepit a p̄deceſſore ſic diſtingue ſm bar. ℌ aut vēditio fit ex pacto habito cuꝫ deſuncto: tūc minor nō reſtituit ita loquit hec. l. ⁊ l. emlius. ff. de mino. ⁊. l. apud ultianū. ℌ. j. ff. quibus ex cau. in poſſeſ. ea. Aut aliqd geſtū eſt cum minore: vt q̄ iterpellauit cū ⁊ er moia ei⁹ ſum con ſecutus poteſtatē vēdēdi a lege ⁊c. tūc ipe poſſet ipetrare reſtitutionē in integrū: vt. l. cū filiuſſa. ℌ. in hac. ff. de ver. ob. hāc diſtinctionē tangit glo. i. l. ſi cū militarib⁹. j. de reſti. mili.

Text⁹ ibi: nec auxilii. a pcor. glo. in c. j. ſup ꝓbo redire. in fi. extra de reſt. in integ.

a ℂ Dagis. pignoratis tia actiõe. vt. j. ſi vē. pig. p totum. ⁊ dic magis q̄ emptorem ad rem.

b ℂ Curatores. vtili actiõe negocioꝝ geſtoꝝ.

ipſuꝫ magis[a] vel tutores ſiue curatores[b] veſtros qui hanc venū dari paſſi ſunt conuenite.

ℂ Si aduersus donationem. Titulus. xxx.

ℌ Minor nō reſtituitur extra cōgruēs tem donationem propter nuptias vel nuptialia mūera cōſuetа. Bal. Vel ſic. Donatio ſponſalitia nō immoderata preter tu etatis non reuocatur. h. d. Saly.

Idē. aa. ⁊. cc. Theodo. Lex. j.

Jquer⁹ ante nuptias[a] cōgruēti moderationē a minore annis. xxv. mariti⁹ ſponſaliorū tempore etiam curatore[c] preſente tibi donate ſunt: obtētu ętatis nō[d] reuocabuntur.

ℌ Pater non poteſt alienare res dona tas filij⁹ emācipatis: nec obeſt filio minori conſenſus in re que ſine decreto alienari non poſt. h. d. Bal.

Idē. aa. ⁊. cc. Mede. Lex. ij.

SJ in tc ac fratrem tuum emancipatos[e] pater veſter donationem fecit: in aliꝫ poſtea transferendo portionem eius[k] nihil[l] vobis abſtulit: nec ſifrater tuus ſibi queſiti p̄dcꝫ ruſticī partem donanti patri conſenſit: dominum ab eo diſcedere potuit[m] propter ſenatuſconſulti[n] auctoritatem: nec auxilium in integrum reſtitutionis in hac re neceſſarij eſt.[o] Jn aliꝫs vero reb⁹ que etiaꝫ ſine decreti recitatione alienari poſſunt[p]: ſi poſt ſibi donate fue

i ℂ Emancipatos. ſecus ſi in poteſtate: quia tunc non valeret. vt. j. de in offi. dona. l. ij.

k ℂ Eius. ſcꝫ donationis.

l ℂ Nihil vobis. vt. j. d. p̄dcī. mi. cum emancipatis. ⁊. j. de cri. ſtel. l. ij.

m ℂ Potuit. vt de p̄dcī. mino. l. ſi ad reſoluendam. ⁊ de his qui a non do. ma. ſi patri. miſi fact⁹ maior habeat ratum. vt j. ſi maior factus. l. fina.

n ℂ Senatuſconſulti. cuius nomen nō habem⁹: ſed verba ſunt oratiõis in ſenatu recitata q̄ phibent alienationem rerū minorū ſine decreto: vt ff. de rebus comm. l. j. et j. de p̄di. mi. p̄dia.

o ℂ Poſſunt. quales ſūt res mobiles omnes tempore huꝫ legis. ſed hodie id eſt in illis quod in immobilibus. exceptis his que non poſſunt ſeruari. vt. j. de adminiſtra. tuto. l. ler que. Accur.

p ℂ Poteſt. Sed non videtur danda contra patrē. vt. j. qui et adueſus quos. l. fina. que eſt contra. Sol. petit reſtitui: ⁊ non tantū ſm Jr. quod nō placet. Tu dic q̄ datur cōtra emptores ſi nō habet regreſſum de euictione vt hic: non cōtra patrem: vt ibi. Alij q̄ p obliquum reſtituitur. et ſic de euictiõe teneatur: vt hic. nō autem in directo. vt ibi.

ℂ Si aduersus libertatem.

Jpoſt. ℂ Cajus. Pater fecit teſtamen tum ⁊ minorē inſtituit: rogauit bene dem de manumittendo ſeruū: ſi daret ci⁹. ſeruꝫ libertatē cōtā iudice pe tūt: ⁊ pnunciauit iudex ſibi libertatē deberi: ⁊ eū non debere dare. r. vult heres minor reſtitui ꝓtra ſniam: an poſſit q̄ ritur: ⁊ dicitur: aut ſeruus manumiſſus eſt aut nō. ſi nō: reſtituetur ſi ſcit eam libertatē: licet indebitā reuocare nō poteſt: ſed dāmū ſi quod paſſus eſt iudicio nego. geſt. vt a curatore refartiatur ꝓſequet. ℂ Nota. er iſta. l. q̄ aliud eſt pronunciare quem eſſe liberandum ⁊ aliud pnūciare quem eſſe liberum. Bal.

q ℂ Poſt decretum. i. ſententiam.

r ℂ Dui. ſcꝫ clariſſimus.

s ℂ Deberi. ſcꝫ ſecundo.

t ℂ Pronunciauit. ⁊ male.

v ℂ Secundus. ꝓpꝛium nomen ſerui.

x ℂ Conditioni. f. aſcripte i teſtō. ⁊ ſic male. pnūciauit. ſꝫ tñ valuit ſnia: qz cōtra ius litigatoris fuit lata. vt. ff. q̄ ſen. fine ap. l. j. ff. j. in fi.

y ℂ Admittit. per in integrū reſtitutionē. Sꝫ certe ūno ipſo iure nō eſt liber niſi conditione impleta: ſicut nec redit pdiū ob tributa venditum in bimis dñi: niſi ſoluerit tributū. vt. ff. de reſcin. ven. l. pe. q̄ eſt arg. ℌ. Eſt ⁊ aliud arg. ℌ. ff. q̄s omi. cau. teſt. l. q⁹ autē. ℌ. ff. Sol. in p̄ma erat obligatus dare: hic nō: ſi volebat eē liber. vt. ff. ſi qs omiſ. cau. teſt. l. ſi quis ſub. Vel vt ſoluas vrūq; dic q̄ hic fuit in ſnia crp̄ſſuꝫ: ne etiā decē det. vt. ff. de cōpe. quod in die. ℌ. ſi ratione. ⁊ de neg. ge. l. ſi ait. ℌ. pe. vnde neceſſaria eſt reſtitutio. Jtē ℌ. j. eo. l. fin. ⁊. ff. de dolo. l. ſed de dolo. ſol. hic liberandus: ibi liberatus fuit iudicatus.

z ℂ Dediſti. maior ifante a tutore auctore: ⁊ decreto ꝓtoris: ⁊ peculio non ſequēte manumiſſum. vt. ff. de manumiſ. vindic. l. pupillus.

a ℂ Reuocari. miſi cr magna cā ℌ a ꝓncipe ꝓſequat. vt. ff. de mino. l. miſi.

b ℂ Ob eam cauſam. i. ob manumiſſionem.

c ℂ Illatum eſt. pupillo.

d ℂ Tuis. ſed ſi non ſint ſoluendo de dolo actio vel in factū inquantū intereſt minoris dē ad intereſſe in manumiſſu. vt. ff. de dolo. ⁊ elegā ter. in p̄n. ⁊ de inoffi. teſt. ſi ſub hac. ⁊. ff. eo. l. verum. in p̄n. ⁊ facit. ff. de admi. tuto. l. ſi minoris.

Donatio ꝓpter nuptias fctā p minorez an poſſit retractari

Et ſi minor.

¶ Si minor. ¶ Casus. Ad intelligẽtiã casus no. q minor. xx. an. manumittere nõ potest: nisi ex causa. pbabili allegata ⁊ approbata in cõcilio. Pone ergo si mulier minor circũscripta a sticho manumisit eum per beneficium restitutionis eam libertatẽ reuocare possit/ queritur: ⁊ dicit q non. ⁊ quod dicit nec̃ obtẽta ⁊c. dic de qua magis videt ff. per acti. de dolo. sed vt damnum quod passa est eum manumittendo a manumisso vt sibi restartiaf actio. de dolo cõsequetur.

a ¶ Xx. annis. nũmo ex cesserit infantiã. vt. ff. de manu. vindi. l. pupillus.

b ¶ Circũscripta. prout sit multa nec soluit post ea. Accursius.

c ¶ In cõcilio. id est causa pbata que fuit multa. vt isti. qui manumit. non pot. ſ. eadem.

d ¶ Nec obtentu. de quo magis videtur.

e ¶ Consuli. actiõe de dolo vel in factũ. vt. ſ. l. pro ri. diri.

Quos retrabi. ¶ Casus. Si minor. xx. an. causa apõ cõcilii nõ probata seruus suum manumiserit: ipso iure manumissio ipediẽte. l. eliaſcentia nõ tenet: vñ neq; restitutione opꝰ est. ſi autem causa cognita ⁊ pbata libertas data est ꝑ in integ. resti. reuocari non potest. si autem culpa vel fraude liberti curatoris sui manumisit: dãnum qõ passus est ab eo per iudicez vt restartiatur conseque tur: q ſi fraus eius aperta fuerit grauius pcedet cõtra eũ: corpozialem ei penam infligendo.

f ¶ Ipso iure. q; ler elia ſcentia impedit libertatem. vt instit. qui manu. nõ pot. ſ. eadem.

g ¶ Non põt. semel enim causa approbata siueuera siue falsa libertas ſpti ta nõ retractat. vt isti. q manu. nõ pot. ſ. semel.

b ¶ Liberti. i. hic manumissus duz seruus fuit curabat vestra negocia ⁊ male: nunc tenetur forte actione de dolo. arg. ff. de dolo. ⁊ eleganter. in pin. arg. ff. de offi. pref. l. fi. vel dic q quidam libertus alius ⁊ curator tuus predicta de seruo passus est eũ facere. vel forte etiã dolose mi notem ad ea facienda induxit. ⁊ pro hoc. ſ. de admi. tu. ſi liberti.

i ¶ Dubitaturus. pfes.

k ¶ Hauiorem. i. ſi cõprehensum erit ꝙ ille libertus cõmiserit doluz.

l ¶ Executionẽ. duplici ergo rõne punit q; idẽ est libertus ⁊ curator.

m ¶ Deprehendaf. in pſona vel arbitrio iudicis: sed in rebus nõ põt.

Si iudicio. ¶ Casus. Si minor aliquez de possessione libertatis in seruitutem reuocare voluerit: dicendo eũ esse seruum suũ: ⁊ p libertate sententia data est: an aduersus eam si petat restitui audiendus sit: queritur. ⁊ dicitur q non.

n ¶ Pro libertate competente. non competitura: ⁊ sic nõ est contra. ſ. eo. l. j. hec enim est liberalis causa: ibi non. nam pertitur ibi vt detur libertas. ff. de iudi. qui se. ⁊ arg. ff. e. ſi ex causa. in fi. ⁊. l. seq. ⁊. l. veriũ. ſ. j. et ij. ⁊. ff. de dolo. l. ſi dolo. in fi. l. Accur.

o ¶ Sine appellatione. potest ergo appellari in causa liberali: vt ⁊. ff. de appel. l. illud.

¶ Si aduersus transactionem ⁊c.

Casum. l. seq. pomit.

Am in integrum. ¶ Casus. ¶ Minor fundũ petit ⁊ trãsegit: aduersus transactionẽ vult restitui: an eo minori restituto restituatur maior ad act. priſtinam: queritur. ⁊ respõ. ꝙ fic. et exponeverba ibi: tu quoq;. tu ſcz qui cũ eo trãsegisti. vel dic: tu. l. tu pupilla. ⁊ fic dic casum. l. seq. ¶ A pupilla fundus quis petit ⁊ transegit: ſi aduersus restitutionem restituitur minor: in integ. an ad act. restituatur maior: ⁊ ſi minor excipiat de pacto de nõ petẽdo repli cabit maior ꝙ fides ei seruãda nõ est qui fidẽ seruare noluit. Si autem interuenit ſtipulatio aquiliana ⁊ acceptil. ad priſtinũ ius restitue tur iudicis officio.

p ¶ Tu quoq;. id est tu pupilla ipetrata ſ integrũ restitutione. Vel dic tu q cũ ea trãsegisti: et ſm hoc est. ff. eo. cuz minor. So. hic habebat actionẽ aduersus pupillam a pmordio qua mõ poterit vti ſi minor. ibi nõ. Vel dic vt. j. l. prori. Accursi. Additio. Tu dic ꝙ aduersarius nõ re ſtituitur nisi ad actionẽ illã in qua lesus erat per illum actum contra quẽ petita est restitutio. fec̃ ſi sua actionem als amiſerat vt in 3tio. Bar.

q ¶ Vteris. distigue fiat transactio super re quã petebat minor: que potest alienari sine decreto vt tunc sine tutore nulla sit. cum co ſcz tutore valeat: sed restituitur. idez in adulto habente curatorem: vt. ſ. de in integrũ resti. ml. l. iij. an q̃ nõ poterat alienari sine decreto ⁊ tunc ipso iure nulla sit sine decreto: l3 iterueniret tutor: vel curator: vt. ſ. de ſpũ. ml. l. nõ ſolũ. ⁊. ff. de trãſactio. l. cũ hi. ſ. ſed cũ lis. Sed arg. contra. ff. de rebus eoz. l. iij. ſ. idemq; erit. Additio. Dic q aliud in ſentẽtia vt ibi: aliud in trãſactione vt hic. Bar.

Transactio facta a minore anvaleat.

r ¶ Trãſactuz. als transactionem.

s ¶ Imploze tur. vt non dent. pmiſſa. Vel dic vt ſ. l. prori.

t ¶ Replicatiõe. eo casu quo per pactum ſimpliciter trãſactio facta est.

v ¶ Peremptam. ſcilicet per acceptilationem.

r ¶ Instauratiõe. ita em̃ fit restitutio vt nuluſq; ſuũ habeat: siue erat ſpes siue quantitas vt tunc in quãtum minor: est locupletior: vt. ff. eo. quod ſi minor. ſ. restitutio. ⁊. ff. de actio. emp. l. iulianus. ſ. ſi gs collũdente. ⁊ argu. ſ. de trãſac. vbi pactum. Si vo erat actio: ⁊ tũc restitui tur ipso iure aduersario minoris et quo minor est restitutus: ⁊ ſic habebet̃ persona minori qõ ex ſua non põt vt hic. ⁊. ſ. l. prori. ⁊. j. de tẽpo. in integ. resti. l. petende. in fi. ⁊. ff. ad velleia. ſi debitrir. ſ. ſi. pro eo. et ff. eo. l. ſi. ⁊ cõtra alium: non ſolum contra minorem: vt. ff. de tute. ⁊ ra. diſ. alterius. l3 als actio extincta ⁊c. vt argu. contra. ff. de ſolu. g res. ſ. aream. sed ſpeciale est dic in minore ratione qualitatis. iniquus enim esset ꝙ minor restitueret alter non. ſeruari enim debet equalitas: vt. j. de inpu. ⁊ alijs ſubſti. l. ij. ⁊. l. Quis. ⁊ argu. ff. ſi ex noxa. cau. aga. l. ij. in fine. Alij dicunt per officium restituendi: non ipso iure: vt dic inuit. ⁊ arg. j. de acceptil. l. ſi. Sed quodcunq; dicas est contra. ff. eodem. cum minor. vbi aduersario minoris non datur restitutio: l3 minor restituatur. Sol. distingue aut perdidit aduersarius actionẽ ob restitutionez transactione. Vel veritas distingue an sint coniuncte ſpecies an nõ: vt ff. eo. Letiam. ſ. j. ⁊. j. de tempo. ⁊ repa. appell. l. per hanc. ⁊. j. de appella.

a ¶ Si aduersus solutionem a debitore. Et hoc tractat lex. j. Accur.

b ¶ Vel a se. de hoc tractat lex. ij.

c Factam. subaudi. velit minor restitui.

Exemplo. ¶ Casus Si tutor pupillo ex administratiõe tenetur in centũ. et facto adulto vel eius curatori solut: an liberet. q̃ritur. et nõ. q̃ sic.

Si autem pecunia alumpna fuerit vel alis lesus p solutionẽ sibi factã nec̃ tempus restitutionis in integrum excessit: puta xxiij. an. aduersus solutionem restitui potest.

d ¶ Tutores. q. d. nõ solum debitores alij.

e ¶ Administratione. fez mala.

f ¶ Liberant. j. de admi. tu. l. frustra. a. Accur.

g ¶ Implorari. f. officiũ iudicis. vt. ff. de mino. l. qõ si minor. §. vlti.

h ¶ Põt. q̃ sic q̃libet data tur. vt. ff. eo. in cause. j. §. cã. Et q̃idera hic: q̃ debitor pupilli aut plenã/ aut plenior̃ aut plenissimã q̃ securitatẽ. Plenã si soluit pupillo sine tutore: vl̃ adulto fine curatore. z hanc pecuniã salua habet. vel tanquã. vt ifti. qui. alie. li. §. nũc aũt admonendi. z ff. de solu. i pupillo. Plenior̃ q̃s cũ auctoritate tutoris vel curatoris: nã tunc ipso iure liberat: ſz restituit minor: si non bz pecuniã saluã: vel tãquã dem: vt ifti. in. d. §. z hic. nisi in trib̃ casibus. vt. j. de admi. tu. l. fancim'. j. z. l. constitutionẽ. et. j. ad trebel. l. pe. in prin. Plenissimã. quando cũ indice. vt. d. l. fancimus. z in ifti. d. §. z. ff. e. aĩ. p̃tor. §. j. z. §. ij. Additio Simile habes glo. in. §. fi. ifti. q. alie. licet vel non. Ité alia fi lem in. l. ait prętor. §. pũnitit. in v̄bo imputãdũ. ff. de minor̃ib̃.

Debitor pupilli pleniã/ plenioꝛẽ/ z plenissimã cõnse quit quandoq; fecuritatem.

Indebitum. Indebito. ¶ Casus Si minor ex minus solẽ testõ per ignoꝛantiam iuris legata soluit indebita cuiliter: ſz naturaliter debita: an p̃ hũiusmõi restõnis sibi deꝛ restituto: q̃rit. z ri. q̃ sic. Sic dic. q̃ detrahere potuit falcidiã. z nõ petra. ꝛit ſz legata solida soluit. z restituet.

i ¶ Indebito. f. aure ciuili: sed naturaliter debito: vt q̃ poterat per legem falcidiam retineri: vel q̃ non erat solẽne testamentum.

k ¶ Licet per errorẽ. q̃ fecit pater legatũ nõ adhibitis septẽ testibus.

l ¶ Iuris. quo casu nõ darẽ maioꝛi repetitio q̃ naturalꝛ debebat: ſz minoꝛi datur restitutio. vt. §. de iuris. z fac. ignio. cũ quis. z. j. ad. l. fal. error. sed per errorem facti solutum etiam a maioꝛe repetitur. vt. d. l. error. Et distingue: aut est debitũ vtroq; iure. l. iure naturali. z ciuili: aut ne utro: aut vno trñ. Primo si est tale quid q̃s non potest alienari sine decreto: non potest solueꝛe sine decreto: nisi defunctus permisserit. vt. ff. de reb. eo. l. magis. §. fi. pupillus. als cũ tutoꝛe faciat. vt instit. de auc. tuto. in prin. z si sine eo faciat liberatur per ꝓsumptionẽ credi toris: non als. vt. ff. si cer. peta. non ois. §. fi. pupillus. Jn ſcõ repetit iure cõmuni per ꝓdictionẽ indebiti. Jn tertio fieſt naturaliter tñ debitum legitime solutum. i. cũ tutoꝛe vel curatoꝛe vel decreto non repetitur: nisi per restitutionẽ ꝛtet vel non vt hic: ſed non legitime soluti ſi ert aꝛ vendicatur: ſi eſt ꝓsumptum cedit in solutionem: ꝛ cõ iure patitur cõpẽſationem. ſed ratione etatis compẽſationem cuitat. z repetit. vt. ff. de neg. geſt. l. iij. §. alteriꝰs. z. ff. ſi cer. pe. non ois. §. fi. et hic. z. ff. ad trebel. ſi cius. Sed quidã dixeꝛunt pupillũ suo nomine repetere etiam ſine restitutione. vt dixiꝰ. ff. de condi. inde. interdum.

m ¶ Tempus. f. vſꝰq; ad annum vrilem olim: hodie vſꝰq; ad quadriennium. vt. j. de tempo. an. integ. reſti. ſuperuacuam.

¶ Si aduersus solutionẽ a debitore vel a seꝰ factaᶜ. Ti. xxxiij.

Minor causa cognita restituit aduersus solutionẽ factã eius curatoꝛi. b. d. Bal. vel fic. Tutores quondaꝫ pupillor̃ soluentes curatoꝛibus eoꝝ liberãtur: ſed eis dabitur restitutio ſi pecunia eis non ſit ſalua. hoc dicit Salyce.

Jmpera. Diocle. z Maxi. aa. z cc. Sateri. Lex. j.

Exemplo ceteroꝝ debitoꝝ tutoꝛes[d] etiam que ex administratione[e] tutele debent curatoꝛibus soluen tes liberantur[f]: ſed ante tempus in integrum restitutiõis preſtitu tum edicto perpetuo permiſſum eſt beneficiuꝫ implorari[g]. et an ſit tribuẽdum per cauſe cognitionẽ cõſumari poteſt[h].

Minor restituitur ꝛtra solutionem debiti naturalis quam facit lapſus erꝛoꝛe iuris. Bal. z Saly.

Idem. aa. z cc. Laurinc. Lex. ij.

Tu debito[i] legato: ſz per erꝛoꝛem[k] iuris[l] a minoꝛe soluto repetitionẽ ei decerni (ſi nec̃dũ tẽpus[m] quo restitutionis tribuit auxilium excesſerit) rationis eſt.

¶ Si aduersus dotẽ restitutio postuletur. Titu. xxxiiij.

Mereꝫ minoris q̃ ſuꝰ facilitate dedeꝛat oĩa ſua bona in dotem cũ pacto de lucrando vel ſine: poteſt eꝛ ꝑſona mulieris in integrum reſtitui: vt corrigatur exceſſus animi nõ excuſat: ſi tñ delictum cum habeat in integ. reſti. ſed cũ videatur q̃ iure cõmuni repetere poſſit cum ſit beres intellige q̃ maritus fecit pactũ de parte dotis lucrãda mortua muliere in matrimonio: ad quam vult iſte reſtitui. z ad fructus qui medio tpe eꝛ portione que in dotẽ dari nõ debuit recepit matritus. z hic eſt contra. ff. e. in cauſe. in princ. ſed ibi fuit maioꝛ ſm Joã. huiuſmodi. hoc dicit iſta leꝛ no. Bal. vel ſic. Minoꝛ circũſcripta in datione dotis viro tanta dote non digno poteſt reſtitui. z eius beres. b. d. Saly.

Jmperatoꝛ Alexãa. a. z. c. Valentino. Lex vnica.

Quoniã circũuẽtam[n] dicis sororem[o] tuaꝫ oĩa bona[p] in dotem dediſſe: an veritas allegationi tue aſſiſtat: ſi ad tebeꝛeditas ſororis tue vel bonoꝝ poſſeſſio pertinuit[q]: z tẽpoꝛa nondũ peteꝛicerint: intra que legibus conceditur eꝛ ꝑſona defuncti[r] poſtulare in integrũ reſtitutionẽ: preſes puncte[s] preſente[t] aduerſa parte examinabit.

¶ Si aduersus delictum. Titulus. xxxv.

Vbi minoꝛ deliquit per dolum/ reſtitutio non pꝛecdit: ſed vbi per culpam ibi ſubuenit ei per reſtitutionẽ in integrũ. b. d. Bal. vel ſic. Contra delictum culpa cõmiſſum minoꝛi ſuccurriꝛ ope reſtitutõis in integrum. contra vero cõmiſſum dolo nõ ſuccurriꝛ ſi criminaliter agatur ſecus ſi ciuiliter. b. d. Saly.

Jmperato. Gꝛeguꝛius z Antonius. aa. Longino. Lex. j.

Si criminibus[u] qui deꝛ etatis ſuffragio minoꝛes[v] nõ iuuantur: etenim maloꝝ moꝛes infirmitas[x] animi nõ excuſat: ſi tñ delictum[y] tãta dote. vt. ff. de vſufru. l. q vſumfructũ. §. fi. z. l. queſitũ. §. fi m Jſto. etiam ſi actione eꝛ cõpetit reſtitutio. vt. ff. eo. in cauſe. §. põponius.

r ¶ Defuncti. q̃ fieri poteſt. vt. ff. de in integ. reſti. nõ ſolũ. z infra q̃ tantum tempus ſit dices. j. de tempo. in integ. reſti. ea que. §. j.

s ¶ Presente. vel per cõtumaciã abſente. ff. e. in cauſe. j. §. cauſa. Et vt omnia ſoluas contraria. Dic q̃ mulier maioꝛ oĩa que habet poteſt dare in dotem. vt. j. de iure dotium. nulla. minoꝛ ſi vltra patrimonium ipo iure non valet: etiã ſi tutoꝛ vel curatoꝛ ꝓmittat: niſi dolo vel aio do handitque casu valet in ſui tutoris vel curatoꝛis preiudiciũ. vt. ff. de iure do. l. ſiue gñalis. z de admi. tu. l. cum poſt. §. j. ſi vo vltra vires. vt habens cẽtum debet q̃nquaginta. z. l. dat in dotẽ valet ſed reſtituit. vt. ff. e. ſi er cauſa. §. in dotis. ſz cũ auctoritate tutoris vltra vires valet ꝓmiſſio: ſed exceptionẽ habet de equitate. vt. ff. de admi. tu. cum poſt. §. j. z hec in ca. in beꝛede autem cius dicas: vt modo dixi.

¶ Si aduersus delictum. ¶ Supra dixit qualiter in cõtractibus minoꝛibus ſuccurraꝛtur: nunc ſi in delictis.

Si crimen[z] ibus. ¶ Casus Si minoꝛ an. delictũ aliq̃ cõmiſit: an aduerſus delictũ reſtitui poſſit. q̃ritur. z diſtinguit. aut eꝛ animo. puenit delictũ aut nõ. ſi ſic: nõ reſtituetur vt in nibilum tenetur: ſed cũ alis q̃ eꝛ aio: puta eꝛ culpa deliquiſſet: ei poſſet pena infligi: ſed per in integ. reſti. ſuccurriꝛ. ubic ſub intelligitur ille verſi. etiã ſi pene ꝛc. vnde poſſet. z tinuari cũ ꝓma pte: z tunc illi duo verſi. ſed cũ ꝛc. z illud. z ideo ꝛc. debent diſtingui. vtrũ dolo an culpa deliquerit: vt ſi dolo: non reſtituet. et ſic loquitur ꝓma pars. vel culpa: z reſtituet. z ſic loquitur ſecunda pars.

t ¶ In crimimbus. eꝛ aio. puenientibus vbi fuit volũtas nocẽdi. vt. j. ad. l. cor. de ſic. l. j. z. l. ſi qs. malicia cñ ꝛc. vt. j. ſi minoꝛ ſe ma. l. ij. z. l. ij.

v ¶ Minores. ſunt tamen doli capaces.

x ¶ Infirmitas. eſt tñ doli capar cũ eꝛ aio delinquat: alꝰ non tenet. vt ff. ad. l. cor. de ſic. infans. z de fur. impuberẽ. z. j. de penis. l. impunitas.

y ¶ Delictum. delictum eſt genus generaliſſimũ ſiue veniat eꝛ aio ſiue non: ſed crimen eſt genus ſubalternum. continet enim ſub ſe furtum z adulterium. z alia q̃ aut eꝛ animo ꝓueniunt. i. eꝛ ſcientia. z ſic cauſe dicit delictum hic. ſed. ff. dixit crimen.

Predia minoris an possint in dotẽ dari.

¶ Mulier an possit oĩa bona sua dare i dotem.

Continuatio.

Delictũ z crimẽ differunt.

Extra

a ¶ Extra venit. puta tantū ex culpa. nō dolo: vt patet. ff. ad. l. cor. de fica. Lin lege. 2 ad. l. aquil. l. v. §. j.

b ¶ Noria. i. delictum. vt insti. de noxa. in pn. vnde versus. Noria deli ctum delinquens noxa vocatur.

c ¶ Non cōmittitur. s. inexcusabilis. nā cōmissa per in integrū restōnē excusat: lz als si deliqsset ex aio irrogaret ei pena pecuniaria: naz tunc non subuenit nisi vt habeatur pro transacto vel cōfesso: vt subijcit. 2 dixi plene. ff. eo. si ex causa. §. nunc videdum. Itē con tra. ff. cōmo. l. j. in fi. vbi ex dolo dicit pupillū nō teneri. Sol. illō p tertiā statim legez ibi cozrigit. vt ibi diximus. Accur.

d ¶ Irroget. cum ex animo vel sine. 2 dic irroget ur si non petat restitui.

e ¶ Vacca. cum non ex aio delinquitur. Accur.

f ¶ Lōpetit. s. in totuz. vt ff. de reg. iur. l. fere.

¶ Ject. ¶ Casus.

Prima ler loquitur qñ mio: delinqt ifa cēdo hec in omittēdo. si ergo mulier minoz q̄ lusdicēdo tacita lapsa est: infra annū filj² suus tutor rem nō petijt: an restitui possit: quo magz ad succession em filioz suoz um possit venire: qbus non petijt tutoꝛ/ queritur. 2 rñ. 2 resti. non eget auxilio: q̄ ipō iure tuta est: q̄ qō amittat successionez filiorum locuz habet in maioribus matribus.

g ¶ Constet. cū ex animo proueniūt: vt. §. l. proxi.

h ¶ Denegari. nec ipō iure. Accur.

i ¶ Obtinebat. vt infra annū petant. als repellant ab eoꝝ ipuberū succession e. visti. ad tertul. §. fi. 2. §. de leg. here. sciāt. et j. qñ muli. tutele. offi. l. tj. 2. j. ad tertul. l. matres. 2 j. qui petant tu. l. cum a matribus. sunt ergo tute matres minores ipō iure: nec est opus restōne. sic 2 als. §. ex qui. cau. infa. irrog. l. pe. 2. §. de

¶ Si aduersus vsucapionem restitutio postuletur.

Falmo. l. j. in fi. 2. §. de episco. 2 cleri. aut. §. captini. Accur.

Contra eos. ¶ Casus Si res minoris vsucapta vel prescripta fuerit: an restitui possit queritur. 2 respondeꝛ q̄ sic.

k ¶ Lucapione. f. tricēsimi. nam. 2. vel. xx. an. non dominus sed quasi dominium acquirit: vt. j. de pscrip. xxx. an. si quis emptionis. circa princi. Sed certe idē debet esse in pscriptione vt minores inuenē: vt hic. 2. j. qui. nō ob. lō. tēpo. prescrip. l. nō est incognitū. vt. ff. e. l. etiā ei qui. 2 ar gu. j. de tēpo. in integ. resti. l. si intra. Et no. q̄ hic titulus nō videt habere bodie locū: nā in re pupilli nō: q̄ vsucapi nō pōt. vt. ff. de acq. re. do. bone fidei. Licet sit arg. 2tra. ff. de excep. do. apud. §. si qs non tutoꝛ. Sed dic quo ad opinionē erat pupillus. vt ibi notat. nec in prediis adulti: q̄ alienari non pñt. vt. ff. de re. eo. l. j. ergo necy vsucapi vel pscribi. ff. de vbo. sig. l. alienatiōis. nec in re mobili. adultj bodie: siue seruaripossit: vt. j. de admi. tut. lex que. siue nō. q̄ tanto tpe scz triēnij retineri non pōt. Sed certe dicta argumētatio nō valet. vt dices. j. in gbus cau. in integ. resti. non est necesse. l. si. Itē nec in aialibus superuacuis q̄ pñt alienari p illā. l. lex que. q̄ vt breuiter dicaz nulla pscriptio curritj minoꝛē. vt. j. in q. cau. in integ. resti. non est necesse. l. sancimus. nec etiā pscrip. xxx. an. locū habere videt. lz lex illa sancim illā pmittat: q̄ aut cepit a minoꝛe. 2 tūc nō currit in pupillari etate. vt. j. de pscri. xxx. an. sicut. 2 sic essent. rl. 2. iij. anni qñ esset completa: aut a pdecessoꝛe: tunc currit ita q̄ nō restituaf: vt. ff. e. l. emilius. 2 sic qui. cau. in pos. ea. l. apud iulianū. 2 de fundo do. si fundū. Sed tu dic qualibet tpalē vel ppetuā ceptā in psona maioris ꝛ bēdē minoꝛē currere: sz dari restitutionē si cōpleat ꝛ ei. 2 sic hāc ittelligep. l. ff. eo. l. etiā ei. vt no. in. l. sanctimus. 2. j. de nō nu. pecu. l. si intra. excepta. xxx. an. pscriptione sui odio non ex aio sz extra[a] venit noxia[b] nō cōmittit[c] etiā si pene causa pecunie dānum irroget[d]: 2 idco minoribus[e] in hac causa[f] in integrum restitutionis auxiliuz competit[g].

¶ Minor non petens tutoꝛē filio ipuberi ipso iure seruet illesa: nec successione impuberis est prinanda. h. d. Bal. vel sic. Delictū tutoris nō petiti nō cadit in mfe etate minoris. ideo nō prinat a successione filij mozētis i etate pupillari. h. d. Saly.

Impera. Diocle. 2 Maxi. aa. 2 cc. Proculo. Lex. ij.

Ject in delictis etate nemi em excusari ꝓsterq: matri tñ que filijs tutoꝛē etatis ludicro lapsa nō petijt: cozr minime denegari[h] successionē ꝓcnit cū hoc in maioribus[i] mribus tñ obtinuerit[k].

¶ Si aduersus vsucapionē restitutio postuletur. Titu. xxxvj.

¶ Otra vsucapionis dānū minoꝛes restituitur. h. d. Bal. Vel sic. Vsucapio incboata cū defuncto finitur cum eius here dez minoꝛe: sed restitui potest. h. d. fm intellectum cōmunem docto. Saly.

Impera. Diocle. 2 Maxi. aa. 2 cc. Isido. pfec. pto. Lex vnica.

Contra eos q̄ res minoꝛ tenent: si vsucapione[k] dñiuz acqsierint: restitutionis auxiliū eis decerni dz.

¶ Si aduersus fiscuz restitutio postuletur. Titu. xxxvij.

¶ Minoꝛ restituit etiam contra fiscū. h. d. Bal. vel sic. Si minoꝛ lecdit in vendītione facta procuratoꝛi cesaris potest restitui: 2 cōpetens iudex est pcurator fisci. hoc dicit fm vnā lec. 2 veriozem. Salyce.

que in pupillo dormit. vt in. d. l. sicut. Sed eam expone vt ibi dixi.

¶ Si aduersus fiscum. ¶ De personis minoꝛ 2 rebus 2 negociis aduersus que restituuntur minores dictum est: nūc de personis vicendum aduersus quas restituuntur.

Ipbus. ¶ Casus. Minoꝛ. xxv. an. pcuratoꝛi cesaris lōge minoꝛe pcio q̄ valuit vēdidit: puta valebat. xxx. vē didit. p. xx. rē suam: si pe tat restitui cozā q̄ restitutionis cā agitari ōbeat: rñ. q̄ cozā procuratoꝛe fisci: q̄ iudex 2 inf pñatū 2 pcuratoꝛe pñate rōnis: id est pcuratoꝛi cesaris.

l ¶ Si probus. propiuz nomen.

m ¶ Circūuēt. re ipa nō dolo aduersarij. sic ponit. ff. de mio. l. i cāe. §. fi. idē pōponit. als nō bñet in integrū restōnē cū si de diffet dol' cāz 3ctus ipō iure esset tut'. vel si incidisset cēt tut' actiōeꝛ eo 3ctu. vt. ff. de acti. emp. iulianus. §. fi dolo. 2. §. fi vēditor. 2. §. per 3ctum. Vtdic dolū dedisse cuisam 3ctus: sed pcessum fuit ad traditionē. vnde sicut maioꝛi dareē de dolo: sic minoꝛi i iteg. resti.

n ¶ Nostro. s. pcuratoꝛe cesaris siue pncipis qui etiā rōnalis dz. vt. §. de modo muleta. l. ij. 2. vij.

o ¶ Ihore. nō iā vltra dimidiā iustī pcij: q̄ 2 tūc agētactiōeꝛ eo 3ctu. vt. §. de resci. vel. l. ij. ar. ff. de iure dot. si res. §. j. 2. l. iure succursuz. §. fi. Accur.

p ¶ Iurē. ius pñatoꝛ vocat hoc ius publicū: iō q̄ publica aute est iūctū.

q ¶ Publici. i. iurē cōis.

r ¶ Fiscus noster. i. pcuratoꝛ fisci qui cognoscit inter pñatū 2 rufinū. pcuratoꝛe cesaris. vt. §. j. co. l. ij. Vel dic rufinū esse pcuratoꝛe fisci. 2 sic fiscē. i. pcuratoꝛ fisci rufinē pa

tietur dari cōtra se restōnē. Sed bic expone. §. dispensatoꝛe nro. id est fisco. Sed tunc erit iudex pcuratoꝛ cesaris. vt. j. l. proxi. prima veriozi.

¶ Si aduersus. ¶ Casus Si qs aduersus pñatū vult restitui cozā quo agitanda sit cā restōnis/ q̄rit: 2 rñ. q̄ cozā pside pncipe. sic. Autē contra fiscū pñatus vult restitui: cognoscat pcuratoꝛ cesaris an danda sit necne. 2 hoc pcsente pncipe pside 2 aduocato fisci.

s ¶ Procuratoꝛem meū. qui cognoscit inter pñatū 2 fiscū vt hic. 2. j. l. proxi. 2. j. vbi cause fis. l. ad fiscum. Et dicitur rationalis.

t ¶ Una cum. sed bodie fm. R. solus princeps cognoscit. vt in auc. vt omnes obe. in. §. fi. col. v. Accur.

v ¶ Patrono. i. aduocato: qui si nō adesset ex integro cognosci oportet. vt. ff. de iure fisci. l. si fiscus. 2. §. de aduo. fisci. l. fi. Et not. in hoc titulo priuilegiatum cōtra pmilegiatum admitti. vt. ff. ex qui. cau. ma. l. si.

Dicto. ¶ Casus. Pabebat minoꝛ aliqs pdiū cēsuale pro quo reddere censuꝫ singulis ānis tenebat: cessauit in solutione. pcuratoꝛ fisci prediū diskrarit: vult minoꝛ ad illud restitui. an sit audiendus/ q̄rit. allegat minoꝛ p se q̄ sit restituēdus: q̄ edicto diui marci cōstituit: q̄ si fiscus vēdiderit aliena ꝛ suā: empto: securus sit p scriptiōe quinquēnali quo edicto excipiebant res minoꝛ. vt vltra quīū annum cōpetat minoꝛi rerū suaꝝ restitutio? Rñ. impatoꝛ: q̄ edictū p minoꝛe isto nihil facit: q̄ tūc locū hꝫ illud edictum cū fiscus vēdit re aliena vt suā. Baut casu vēdidit alienū. ppter aliquā cessationē censuū. si autē pcuratoꝛ fisci lōge minoꝛe pcio vēdidit q̄ valuit. puta valebat. xxx. ꝛ vēdidit pro. x. vel solēnitatē q̄ in bis desiderat nō seruauit: minoꝛ restituet. Sunt em tria seruāda ꝛ tali vēditiōe. primū vt qs debeat. scōm vt in solutiōe cessauerit. tertiū vt res subbastent: quoꝛ si aliqd defuerit fi minoꝛ fisco satisfecerit: pcuratoꝛ cesaris qui cognoscit inter pñatum ꝛ fiscū fundū sibi restitui iubebit vēditione penitus renouata. Edicto. duobus modis vēdit fiscus rem aliena. Primo vt fiuam:

Continuatio.

Pupilli res an possit vsucapi.

Prescriptio nulla currit contra minorem.

Priuilegiatus cōtra priuilegiatū admittitur.

Fiscus dupliciter rē aliēnā vendit.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

et in hac ꝛēditione locus erat edicto diui marci quo cauet vt emptor securus sit ꝓscriptione. v. an. quo edicto excipiunt res minor. vt cetaꝫ vltra. v. an. possit repetere: vt hic: ſz hodie hoc edicto sublato statim securus est empto: ſz infra q̄drīēniū dñs possit agere ℈ iſcū. vt iſti. de vſuca. §. fi. ſ. de q̄dri. ꝓscri. l. oēs. t. l. ſi. Sed minor etiā vltra q̄drīēniū ad rem ſuā admittit: vt ſ. de reſti. mi. l. neq;. Sed cundo vēdit alienam ob aliq̄ debitū ſibi cui' rei poſſeſſiōes nūq̄ habuit: in q̄ ꝛēditione nec maioꝛes nec minoꝛes iuuant: ꝛ tria opꝫ ibi cōcurrere. ℙDimiuit aliqs debeat: ꝛ eū ceſſare in ſolutione: ꝛ venditionem ſoleniter fieri aliquo iſtoꝛ deficiēte reuocaſ etiā a maioꝛe talis vēditio ſoluto pꝛetio: vt in ſi. huius. l. ſi. ſi. ꝑpter pu. ꝑ. l. ſi. t. l. ij. et de reſcin. vēdi. ſi quos. ꝛ ff. de reſcin. vē. l. fundus. ꝛ. ſ. de ſi. inſtru. ꝛ iure haſte fif. l. ij. t. vi. li. t. ꝛ ar. §. ſi aduer. ven. pig. l. ij. ꝛ ſ. de cept. rei iudi. l. oꝛdo. t. ff. eo. ſi eꝛ cā. §. pe.

a ¶ Excepte. a ꝓſcriptiōne. v. an. indulta et edicto cū rem aliēnā vendit ſciēs ſui ſtuam. Accur.

b ¶ Tuū. minoris vt diꝛi. ſ. de fide inſtru. ꝛ iure haſte fif. l. pe. lib. x.

c ¶ Siquidem. l. aquā.

d ¶ Debiti. erat autē edictum diui marci vt ſi qs rem emptā a fiſco quinq̄ēnio poſſediſſet: tuē eſſet nihil res eēt minoris: ſed neq; res minoris in̄ telligebatur excepta cū nomine paterni debiti a fiſco et q̄ſtio moueꝛet. et ob id ceſſat beneficium edicti in hac parte.

e ¶ Patris. ergo vt alieꝛ nam vendebat.

f ¶ Ipſius. f. minoris.

g ¶ Queſtionē. q; nonvt ſuā ſed alienā vēdidit.

ſic empto: eſt ſecurus: ſi interuenerunt tria que ſunt neceſſaria.

b ¶ Procuratoris noſtri. id eſt ſifci qui dicitur procuratoꝛ impatoris quātum ad iuriſdictionem.

i ¶ Iudebit. ſz procuratoꝛ ceſaris.

¶ Si aduerſus creditoꝛem. ¶ Stricte hoc titulo ponit creditoꝛ ꝓ mutuatoꝛe vt aliqđin eius odiū indicaꝛ ſpeciaꝫiter. vt ſ. l. pri. dicens: ſi reſtituꝛ vt aduerſus obligationē mutui ne eꝛ ca teꝛ neatur: an ſit audiēdus/queritur: ꝛ ri. q; ſic. mihi ꝓbet ei⁹ locupletioꝛem factum: vnde leſus ꝓeſumitur niſi ꝛtrariū ꝓbet: ſed ſpeciale eſt in odium creditoris: alioquin eſſet cōtra. ff. de iureiuran. nā poſtea. §. ſi minoꝛ. vbi dicitur q̄ non: ideo q; minoꝛ eſt/ leſus eſſe intelligitur vnde debet ſe leſum probare.

k ¶ Cum a ipſe. ſz tu fenerator. Accur.

l ¶ Contraꝛiſte. dando ei mutuā pecuniā. ſpeciale eſt hic in odiū fenꝛatoris: eius cōtrariū eſt generale. ſ. de in integ. reſti. minoꝛibus.

m ¶ Locupletioꝛ. ꝓſumit ergo leſa niſi ꝛtra. ꝓbet. ꝛſic eſt ꝛtra. ff. de in reiurā. l. nam ꝛ poſtea. §. ſi minoꝛ. ꝛ. ſ. de in integ. reſtitu. mi. l. v. Solu. ſpeciale eſt hic in odiū fenꝛatoris. ✣ Arg. ff. de re. eo. l. magis. §. ne tii. ꝛ. ff. eo. l. patri. §. i. ꝛ arg. ſ. de ſacroſan. eccle. aut. hoc ius poꝛrectum. in fi. Sed ꝛ als videt idē. vt. ſ. de ꝓdi. mi. ſi ꝓdiū. ſed eꝛpone vt ibi. Alij dicunt vt ꝑdy. q; hic creditoꝛ ſponte in ſe ſonus. ꝓbandi ſuſcepit. vt arg. ff. de ꝓbatio. l. circa. Tertij dicunt q; hic ꝓbabile eſt minoꝛ tria. ſſe minoꝛem tēpoꝛe ſcius fuiſſe: ꝛ pecunia nō indigueſſe/ ꝛ acceptā amiſſe. ergo eſt reſtituēda: niſi creditoꝛ ꝓbet locupletioꝛ. ꝛ fm hos tres caſus dic reſtituā. i. reſtituendam. ꝛ ſic. ſ. de leg. ꝛ cōſti. l. j. Quarti dicunt q; data fuerat reſtitutio iam minoꝛi qui ꝓbaueꝛat leſionem ꝛ cerbare ꝛ iniquitatē ſenētie detegere. Ut ar. ff. eo. ꝓfecti. ꝛ. ſ. de app. l. bi

exceꝑte[a] nihil tuū[b] adiuuāt deſiderū ſi q̄dem[c] debiti[d] cā ꝓis[e] minoꝛis vel etiā ipſius/ ꝓdita venūdata ſunt q̄nquennij ꝓſcriptiōnis nullā admittūt queſtionem[g].

¶ Sed q̄n̄ per colluſionē fiue per fraudē tunc tpis ꝓcuratoꝛis nr̄i[h] nimis exiguo ꝓcio fundū tuū cuz māciꝑijs venūdatū aſſecuꝛas: ſi adit[k] rōnalis nr̄ tuus adeſſe fides allegatiōibus: nec ſcruatā ſoleꝛnitatē baſtarū aiaduerteꝛit: fiſco te ſatiſfaciente: reuocata vēditione fundum tibi reſtitui iubebit[l].

¶ Si aduerſus creditoꝛem. Titulus. xxxviij.

✣ Ipſe minoꝛ in mutuo leſus ꝓeſumitur: niſi mutuās. ꝓbet ꝓeſum in rē minoꝛis: ꝛ ideo minoꝛ reſtituit. h. d. cū. l. ſequē. Vel ſic. Contra fenerantē minoꝛi ꝓſumit: niſi ꝓbet mutuū in vtilitatē minoꝛis ꝓpē ſum: eꝛ qua ꝑſumptioē reſtitutio datuꝛ ꝛ data iuſtificatuꝛ. h. d. fm oēs ſecu. Bal.

Impa. Anto. a. ꝓmoco. Lex. i.

CUm ꝛ ipe[c] ꝓhibeaꝛis cū ſenodoꝛa minoꝛe xxv. an. cōtraxiſſe[f]: nec docꝛi potuiſſe ꝓtoꝛi viro clariſſimo eꝛ eo cōtractu locupletioꝛes[m] eſſe factam: intelligis eaz merito in integꝝ reſtitutam[n].

Impa. Hoꝛ. a. Gaiano. Lex. ij.

SI ⟨vt allegas⟩ minoꝛ annis ℈ pecuniam fenoꝛi accepiſti: nec ea in rē tuā verſa eſt[o]: aduerſus cautionē peꝛ quam eo noīe te obligaſti in integꝝ reſtitutionis

Liij. ꝛ. ff. nil noua ap. ꝑ. l. j. ꝛ. ff. ad turpil. l. j. in fine. ꝛ in auc. de his qui ingre. ad appel. ſ. illud quoq; determinare. col. v. ꝛ dicit detegere iniquitatem appellatoꝛ eoipſo q̄ dicit imique dico ſniam cōtra me latā. ſic ergo quattuoꝛ modis intelligi pōt hec leꝛ. ſed ꝓmus veꝛior.

n ¶ Reſtituta. id eſt reſtituendam.

auxiliū poteſ ſoleꝛniteꝛ poſtulare.

¶ Si minoꝛ ab hēditate ſe abſtinuerit. Titulus. xxxix.

✣ Filius qui ſe ꝓpīe hereditati nō imiſcuit nō eget beneficio reſtōnis in integꝝ vt abſtineat: q; tuꝛ' eſt ipſo iure ꝑ vñcū pretoris: ſz ſi ſe imiſcuit: vl bonoꝛ poſſeſſione agnouit: ꝛ eſt minoꝛ ꝛ leſus: reſtituꝛ in integꝝ ſibi eſt neceſſaria. h. d. Bal.

Impeꝛa. Greuc. ꝛ Anto. aa. Florentino ꝛ alijs. Lex. i.

IVos ꝓpīe hereditati nō imiſcuiſtis[p]: ob cā ꝛ q̄s testificatio neceſſaria nō fuit: cū fides vītatis[r] vboꝝ admiscula non ꝛdeficeret. ¶ Si. ꝑ hēde[q] geſſiſtis: vl bonoꝝ poſſeſſione[r] acceꝑiſtis ꝓpē etatē cui ſubueniꝛi ſolet in integꝝ reſtitutionis auxiliū accipe debetis[s].

IMa auteꝫ. vt ſpō. laꝛ. gi. ſ. ad hec quoq;. col. ix. Conſti. ij.

✣ Ista auc. ponit modū procedēdi q̄n petitur reſtitutio aduerſus aditā hereditatem. modus autē procedendi eſt vt citatis citandis ꝛ nō coꝑaꝛēbus intra tres menſes peteꝛi reſtitutionē concedat: qua conceſſa eꝛ officio iudicis dat curatoꝛ hereditati iacenti qui debet inuentariū face re apud acta. h. d. Baldus.

SI oēs creditoꝛes ꝑſentes[t] ſunt: vbi reſtitutio poſtulat a iudice vocent[v] vt iterſint cū minoꝛ ſe abſtinct[x]: ſz ſi oēs abſūt: vl' q̄da ſoleniteꝛ a iudice citent[y]: qui bus tra tres mēſes[z] nō apꝛēti bus minoꝛ ſine ꝓiculo ab hēdita-

Sꝛ vt allegas. ¶ Cauſus. ⟨Dioꝛ an. ꝛ. mutuaſti ℥ confeſſus eſt minoꝛ: ſe recepiſſe ſz ꝓdiſſe/ vult reſtitui: an ſit audiēdus/ q̄rit: ꝛ eꝛ. q; ſic: niſi. ꝓbet ꝓecuniā in rē ſuā verſam eſſe q̄ ꝓſumit: niſi tu. ꝓbes eam in eius cōmodum verſam.

o ¶ Verſa eſt. q̄. ꝓbare debes. ſ. non eſſe verſam ſm quoſdam. Tu dic q̄ ꝓeſumitur nō eſſe verſa niſi creditoꝛ ꝓbet in eī' odium. vt diꝛi. ſ. l. pri.

¶ Si minoꝛ ab hereditate ſe abſtinuerit.

IVos. ¶ Cauſus. Si filioꝛ famil. minoꝛi delata fuerit hereditas ꝓpīa: neq; ei ſemiſcuit an nō obſtāte eo q̄ ꝓtestatus nō eſt ſe illā hēre velle ſibi ꝓiudicaꝛe quomiꝛ' eā repudiet: ne a creditoꝛib⁹ conueniaſ qui dicūt eū filiū ꝛ heređē querīſ: ꝛ rñ. q; non. ſi aūt ſe immiſcuit ꝛ poſtea vult eā repudiaꝛe: an poſſit beneficium reſtōnis in integꝝ petere/ queritur: ꝛ rñ. q; ſic.

p ¶ Immiſcuiſtis. immiſcere ſuoꝛū eſt: adire exꝛtraneoꝛ: vt iſtit. de here. quali. ꝛ dif. ſ. extraneis.

q ¶ Ob eā rem. ſ. q; abſtinēcatis. Et dic teſtificatio. i. denūciatio vel ꝓteſtatio coꝛā teſtib⁹. Et ſic no. q; hac. l. reꝓbatur opimo quoniđ q̄ diꝛeꝛ rūt q; ſuus heres ꝓſumitur adiſſe ꝛ teneꝛi ſtatim creditoꝛibus. ꝛ ꝓo eis eſt illud pauli: ſi filij' ergo heres. Itē q; eſt ſuus ꝛ neceſſarius: vt inſti. de here. q̄li. ꝛ dif. ſ. fui. ꝛ de here. que ab iteſt. ſ. ij. Et ar. ſ. de cur. fu. l. fi. ſ. i. Sed illud eſt verū q̄ātum ad nomē: nō q̄tū ad cōmodū vel incōmodū: vt hic. ꝛ inſti. de here. quali. ꝛ dif. ſ. ſz his pretoꝛ. ꝛ. ff. de acquiren. here. queſtium. vel domū patris inhabitauit poſt mortē. nam ꝛ tunc debet ꝓbare nō aio adeundi feciſſe: vt. ſ. de repu. here. l. j. in caſu tū perinde habeſ ac ſi ſtatim imiſcuiſſet ſe: vt. ff. de fideicō. li. cum quaſi. §. fed ꝛ ſi quis. in fi. §.

r ¶ Fides veꝛitatis. i. fides q̄e habeſ veritati. ſ. hoc caſu: als aūt q̄ꝛ exiguntur vba vt in ſtipulatione. vt. ff. de vēbo. obli. l. j. in ꝑn. ꝛ in teſtamentis: vt. ſ. de teſta. iubem'. ꝛ in nouationibus. vt. ſ. de noua. l. j. in fi.

s ¶ Ꝓo hereꝺe. i. ꝓo dño. vt inſti. de here. quali. ꝛ dif. §. fi.

t ¶ Vel bonoꝝ poſſeſſionē. ſz vnde liberi que datuꝛ ſuis ꝛ emancipatis: vt. ſ. vnde liberi. l. j. ꝛ fi. Accur.

v ¶ Vocentur. als non valet reſtitutio. vt. ff. eo. l. etiam fi. §. fi. cū ꝛ cauſa cognita fieri debeat. ✣ vt. ff. eo. in cauſe. j. §. cauſa. ꝛ. l. ait ꝓetoꝛ. §. nō ſolum. in fi. §. ꝛ. ſi ꝑ vim vel alio modo. l. fi. ꝛ. ff. ſi cui plus ꝑ ꝓ. l. fal. l. j. Quid in legataꝝ⁹? Reſpō. ꝛ bi vocantuꝛ. vt in auc. de here. et fal. §. ſancimus. col. i. ꝛ. ſ. de aucto. ꝓeſ. l. fi. Sed arg. ꝛtra. ſ. de iure delibe. l. fi. §. ſed ꝛ legataꝝ⁹.

x ¶ Abſtinet. i. petit reſtitui vt abſtineat.

y ¶ Omnes. ꝓeſentes. ſi in illa ciuitate. vt in coꝛpoꝛe. alibi aliteꝛ accipitur. vt. ſ. de ꝓeſcrip. lon. tēꝑo. l. fi.

z ¶ Citent. nō ergo peꝛ ꝓtes plures ꝓiudicaꝛ abſentib⁹ pauciꝛibus fm quoſdā. ſ. fami. heꝛ. coheꝛeditbus. Sed ar. ſ. ff. de pac. ꝛ ſuij. in fi. et l. maioꝛem. ꝛ. l. reſcriptū. ꝛ. ff. de cura. bono. ꝛ. d. l. ij. et debent tamen bi oēs vocaꝛi ſaltē ad domū: vt. ſ. de anna. eꝛcep. l. vt perfectius. in fi.

a ¶ Citenſ. nō ergo peꝛ ꝓtes plures ꝓiudicaꝛ abſentib⁹ pauciꝛibus fm quoſdā. ſ. fami. heꝛ. coheꝛeditbus. Sed ar. ſ. ff. de pac. ꝛ ſuij. in fi. et l. maioꝛem. ꝛ. l. reſcriptū. ꝛ. ff. de cura. bono. ꝛ. d. l. ij. et debent tamen bi oēs vocaꝛi ſaltē ad domū: vt. ſ. de anna. eꝛcep. l. vt perfectius. in fi.

b ¶ Tres menſes. ſimile ſpacium datuꝛ. ſ. de re iudi. auf. iubemus. ꝛ. ſ. quomodo

Adire ꝛ miſcereꝛi ferunt.

Heres ſuꝰ an ꝓſumatur ſtatim adiſſe.

Adire hereditatem videſ q; do mum ꝓis poſt mortem inhabitat.

✣ Ideo dicit vt doceꝛ. vt ꝓhibet barbic⁹ ſi eſſet ſimplr mutuāti minoꝛi ſine fenoꝛe nō habeꝛet locū hec leꝛ/ ſꝺ no. Appellās quid ꝓbare tenetur.

✣ Cōcor. cum eꝛ liſcūcta gl. ſup verbo dāda extra de reſti. in integ.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

quomodo ↄ quando iuder.aut.qui ſemel.

a ¶ Diſcedat.per reſtitutionem.

b ¶ Vbi.dādo curatorē bonis.vt.ff.de curato.bo.dā.l.i.ū.ↄ.iū.ↄ ereis pe niſi quid perūt per imbecillitatem etatis.vt.ff.e.ait prętor.§.pe.

¶ Jtem.¶ Lafus. Tres bereditates erant delate paterna ↄ duorum auoꝝ patrū ↄ matrum auitas bereditates non adiit ſz pater nam:ſentit ſe leſus:vult reſtitui ad tacite repudiatas:ſcz auitas vt abſtineat a pena an ſit audiendus:querit ↄ reſpō. q fic.

¶ Aui tui.paternus vel maternus:ſcz tui nomine matui caſus.

d ¶ De bereditate.patre tuo forte erbereditato antea vel mortuo.

e ¶ Nō adiuiſti.id eſt repudiaſtivel anno tacuiſti.ſic.ſ. qñ non pet. par. l.j.ↄ ideo es leſus.

f ¶ Succeſſione.ſ. quam adiſti ↄ quam modo repudias iure reſtitutionis vt ſubiicit.vt.ff.e.et ſi ſis ne.ſ.reſtitutus. non cōmuni iure.vt.j.de repu. bere.l.ſicut.

g ¶ Parentū.id eſt auorum. Sed nunquid iure ciuili aut prętorio:Rñ. ſi auita eſt ei delata poſt bereditatē paternā iure ciuili:ſi ante ptorio. vt j.vnde lib.l.qui ſe.niſi in duob⁹ caſibus ſm Joā. vt.ff.de condi.inſti.l.ſi.ↄ vnde liberi.l.ſcripto.

b ¶ Obtinere.ſcilicet per reſtitutionem.

i ¶ Si vt omiſſam. ſcilz lapſu etatis.

k ¶ Bereditatem.de boc tractat.l.j.

l ¶ Vel bonoꝝ.de boc tractat.l.ū.

m ¶ Aliud. de ℞ tractat l.j.ↄ.ū.

n ¶ Acquirat.per reſtitutionem.

Jnozes.¶ Lafus. Si mino ri fit ōlata be reditas et repudiauerit:an ad eā reſtitui poſſit/queritur.et rñ.q fic.nō enim ſolum reſtituitur ſi res ſuas q̄s habuit amiſit.ſ; ſi quas nondū habuerit:eas tñ habiturus erat:ſi non inconſulte repudiaſſet.

o ¶ Adierint.i.repudiauerint:ↄ rurſus poterit reſtitui vt repudiet: vt ff.eo.ↄ ſi ſine §.reſtitutus.ↄ boc reītegra.aſs ſi diſtracta eſt bereditas forte a ſubſtituto denegatur:vt.ff.eo.q̄ ſi minor.§.ſcuola.ↄniſi ↄtra pīem velit iterum reſtitui:vt.j.de bo.que li.l.ſi.§.vbi autem puerilis.

p ¶ Reſtitutionis.ↄ ita nō ſolum in damno ſed etiam in lucro ſeruan tur indemnes.

q ¶ Placuit.vt.j.de repu.beredi.l.ſi.ↄ.ſ.de in integ.reſti.mi.l.penul.ↄ ff.eo.l.ait prętor.§.ſi.

¶ Ad bonoꝝ.¶ Lafus. Si tribus vel duobus fuerit delata poſſeſſio bonoꝝ:vnde liberi in bonis pīnis:ↄ nunc eā vnus repudiauerit an ad eā reſtitui poſſit/queritur.ↄ rñ.q fic.ſed reſtituꝝ bona que habuit tempore mortis patris:conferet cum fratribus ſuis.

r ¶ Ad bonoꝝ poſſeſſionē.vnde li.vel ſm tabulas:vel cōtra tabulas. ſm tabulas ſi fuit ſcriptus.contra tabulas ſi non fuit ſcriptus.

s ¶ Omiſſam.ab emancipatis exꝓeſſe vel tacite.

t ¶ Placuit.vt.ℨ.l.priori.

v ¶ Decreto.ſcz prętoris.

x ¶ Patris.vel dolo habere debuiſſent.exceptoꝙ creditoribus debēt. vt.j.de col.ea domum. Jtem boc accipe ſm determinationē noue legis.vt.j.de col.l.ſi.

¶ In quibus cauſis reſtitutio in integrū non eſt neceſſaria. ¶ Dixit ℨ.quando reſtitutio eſt neceſſaria:qz eſt leſio ↄ datur:nunc qñ non:qz non eſt leſio in ſequentibus titu.vſqz ad ti.vbi ↄ apud quē eſt neceſſaria:ſed non datur.

Jnoibus. ¶ Caſ. vīda tor.xxv.an. ſi neceſ pītis ſui nō vindicauit repellet a ſucceſſione pīna. an aūt boc locū habeat ↄ in mi nore vt ipſe repellatur ſi cōmiſerit vindicare/q̄rit tur.ↄ rñ.q nō.vñ ſi pro pter boc leſus fuerit reſtitutione nō indiget:qz ipſo iure tutus eſt ne boc ipſi obiiciatur.

y ¶ Preſertim.i.marie.

z ¶ Iſton defenduntur.qz forte non habent idē ↄ ſi habeāt ↄ defendātur.vt bic innit.ↄ.ſ.ſi tutor vel curator.pt totum.

a ¶ Iſton obeſſe.i.nō prōuatur bereditate.

b ¶ Iſton vlciſcantur. ſcz accuſando iterfectores. non autē debent ipſi interficere iterfectores patrentum ſuoꝝ:vnde iure cōmuni debēt auferri bona vt indignis:ſed qz ſunt minores ipſo iure ſeruantur illeſi:vt bic.et j.de bis qui.vt indig.l.ſi ea.ↄ.l.minoribus. Sed quid ſi poſtea maior effi citur:puta poſt triduū. q̄ adiit:an tūc teneatur vlciſci:Rñ.nō.q; omne beneficiū debet eſſe petuum.vt in auc. cōſti. que de dignitatibus.§. illud.colla.vi.ↄ.ſ.de vi uer.reſcrip.l.falſo. Bñficiuꝝ dz cē perpetuum.

¶ Adoleſcentie. ¶ Caſ. Filio ex heredato vel prio berede habito datur ḡrela ioſſi cioſi exercēda intra qñ quēnium quo elapſo repellitur.an aūt minori exheredato ↄ intra quin quēnium nō agenti curat tempore quinquennij/querit:et reſpō. q non. vnde reſtitui nō indiget cum ipſo iure tacituꝛnitas ſua nō obſit fibi neq; obeſſe debet.

c ¶ Adoleſcentie.multo magis tempus pupillaris etatis.

d ¶ Solet.boc de quinquēnio dicunt quidam a compoſitoribus ſtatutum quaſi per iuſtinianum fuerit nouiter inductum.vt.j. de inoffi. teſtamē.ſi quis filium.in ſi.ↄ.l.ſcimus.§.pe.Sed certe imo ↄ ante cū ↄ per bunc eundē Valerinum cōpilatorem buius l.vt in eod.ti.contra maiores. Jtē contra.ℨ.de in integrum reſti.mi.l.j.Sol.vt ibi.

e ¶ Reſcripſimus.ſcz in greco.

¶ Minor.¶ Lafus. Dino:rem ſuā tibi vendidit ↄ tradidit:ſte riſti vſqz ad annū:vel plus nō curo:neqꝫ preciū ſoluiſti:neqꝫ te vt ſoluere ſ interpellauit:an ei tenearis/queritur.ↄ rñ.q fic.ↄ ſi in bo ne fidei cōtractibus locū habet ↄ in alijs vt in legato ↄ fideicom. neqꝫ habet locū reſtitutio ad petendū vſuras cū ipſo iure ad eas tenearis. ¶ Jo.q ille qui emit rē a minore ↄ eā poſſidet eo ipſo eſt in mora. Et tenet minori ad vſuras ꝑcū:ↄ iſta mora dz irregularis ſm Bal.bic.

f ¶ In minoꝝ.ſcz ad cozum vtilitatem.

g ¶ Reipſa.id eſt interpellatione ceſſante.ↄ bic ſubiicit ↄ pro id eſt ex ſolo ↄc. Et ad boc q reipſa fiat mora:in talib⁹ ↄ ſimilibus eſt argumē. contra.ff.de lega.ij.titia ſcio.§.j.ↄ de adimen.lega.l.iij.§. idem dicendum.ↄ de actio.emp.l.curabit.ↄ.ff.de fideicōmiſ.lib.l.cū vo.§. appa

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

ret.ff.de vſu.l.moza.ff.l.cuꝫ ſine.ff.cum quidam.§.ſi cum pupillo. ff.de compen.ſi conſtat.ff.de vſur.ff.fruc.lc.l.i.

a ¶ Et.ponitur hic pro id eſt.

b ¶ Recepto.l.approbato ꝓdictis.ſ.legibus. vel dic ſcz ſpeciali iure.

c ¶ Dubitam.ſi non interpellauerit.Et eſt mora debitoris vitium.

d ¶ Deſiderant.ſ. nō fieri ſed factam puniri.

e ¶ Fideicommiſſis. que quis ſint ſtricti iuris:tñ ꝑpterꝫ uolūtatē defuncti adimplendā admittunt vſure.Sunt.ꝫ alij effectꝰ more : de qua mora dic plene vt ꝺiximus.ff. de vſu.l.moza.in prin.

¶ Iſtuto:. ¶ Caſus. Si tutor ſiue curator legitim⁹.vel ſine impoſitione patus rē pupilli egerit vl defenderit ꝫ ſuccubuerit:an pupillo pe iudicet qđ actus eſt quo magis ſit neceſſaria ī integ.reſti.ḡnit.ꝫ rñ.ꝙ illō ꝙ per.pcuratoꝛē talē factum eſt ipſo iure nō valet.vñ in integ.reſti. non eſt neceſſaria.neqꝫ eſt le gitimā adminiſtratiōe aſſecutus eſt tutoꝛ nō ſatis rein pupil.nc.vñ non valet qō per eū actū eſt.

f ¶ Non cauerat.cuꝫ cauere debuerit.ſcz rē pupilli ſaluā foze.vt qꝛlegi timus erat:vel ſine ingſtione dat⁹:als ſatisfaꝺare non tenet:vt inſti.de ſatiſ.tu.§.i.ꝫ ꝺic vt ibi no.

g ¶ Non potuit.ſ.iure cō muni.ſed ſi pro te pdeſſet iure ſingulari.vt.ſ.ō pocu.l.non eo.

¶ Firmitatem .ſ. in tui preiudiciū:vt hic.ff. de tuto.vel cura. q nō ſatiſf. l.tutoꝛ.l.in ꝺubiū.ff. de cura.furio.ff.l.conſilio.§.i.ꝫ ar.ff.de pcu.q: abſente.ff.de re.eo.l.qui neqꝫ.Sed arg.ff. de offi.pto.barbarius.Ité no.ſm Joā.q nō legitime ordinatus pro non ordinato habetur.ff.de re iudi.ſi ſe.§.condēnatum.

i ¶ Quando.id eſt quia non.

¶ Sūcimus. ¶ Caſus. Spe future numerationis minoꝝ ſcripſit ſe ꝺece mūtuo a tutio receꝑiſſe: et cū non receꝑiſſet intra biēnium exceptionē non numerate pecunie non appoſuit.an igitur curꝛat tem pus/queritur.ꝛ q. non ipſo iure.vnde ꝺecetero ertēꝺatur ad oēm exceptionē tpalem q ipſo iure minoꝝ nō currat.ſed ſm iura antiqua cucurriſſent minoꝝ ibus:ſed reſtituerētur.ꝛ hoc in ſecunda. In tertia ꝺicit q iſta que ꝺicta ſunt vera ſunt in omni exceptione : preterq̄ in preſcriptione.xxx.vel.xl.annoꝝ.iſta enim currunt ſed reſtituerentur.

¶ No.ex iſta.l.vnā regulā ḡnalē q oēs ꝓſcriptiones q olim currebāt minoꝝ ibus in qbus ꝺabat reſtō:hodie nō currunt ipſo iure. Jaſon.

k ¶ Non numerate pecunie.que ex tēpore cauſam habet ſm quoſdaꝫ.ſed certe imo tempore ſimitur.ſ.biēmo:vt.ſ.de nō nume.pecu.l.in contractibus.ſed alie.ſ.trium annoꝝ.ꝛ.ꝛ.ꝛ.ꝛ.xxx.ꝛ ſimiles cauſam ꝺabent ex tempore:qꝛ ſimto tempore res confirmatur.

l ¶ Currere.als currere ꝛ als non currere.ꝛ expone.ī. non ſimul cū tpe currere:ſed remanet fixa.vt ꝺemū ꝓpleta etate currat.Alij exponunt id eſt non cōpetere:qđ falſum eſt:imo competit minoꝝ ꝛ contra eum. Jtēhuic ꝛtra.ff.de nō nume.pecu.l.ſi intra.in fi.ꝑi currit:ꝛ ꝺaſ reſtituto.Sed ibi incepit a predeceſſore minoris.Vel ſolue vt ibi.

m ¶ Obſtaculum.puta qꝛ maioꝝ fieret interim:vel iuret ſe nō venturū contra.ꝛ ſic ſubuertitur ius:qđ eſſe non ꝺebet.vt inſti.de bis qui ſunt ſui vel alie.iur.§.pe.ff.de offi.preſi.illicitas.in prin.vel petendo reſtitutionem non ꝓbaret.vel per fas ꝛ nefas perderet.

n ¶ Legis interꝑretatione.ī.legem inducente ꝓſcriptionē non numerate pecunie.interꝑtatus eſt iuſtinianus.qſi de minoribus nō ſenſerit illa lex.ꝛ hanc eandem interꝑtationē extendit ad oēs leges inducentes preſcriptiones temporales quaſi de minoribus non ſenſerint.

o ¶ Locēſſerunt.ſm veteres enim leges quādoqꝫ currebat ꝓſcriptio: qꝛ nō reſtituebatur minoꝝ.vt.ſ.ne deſtatu defun.l.ſi mater.ꝛ.ff. de minoꝝ.aurilliū.in prin.que ſunt ꝛtra.qđqꝫ ipſo iure ceſſat.vt.§.e.adoleſcētie.ꝛ.ff.e.interdū.vbi erat vtile tps.ꝛ.ſi ma.fac.aliena.l.ſi.in fi.et ſunt hec ſpecialia que ſunt ꝛ.ī in his nihil innouat. Jtem qñqꝫ currebant ſed reſtituebant.vde his ꝺicit ꝛ innouat.ſed fallit qꝺ ꝺicit hic. vt.ſ.de iudi.l.ꝓpēꝺū.in fi.que eſt ꝛ.ī.ſ.ſi ſeptius in integ.reſti.poſt.l.i. Sed ibi ſpāle in ꝓſcriptionibus qbus iudicia ſopiunt.ſic tals in aut. de here.ꝛ fal.§.pupillus.

¶ Ité ſi ſolutiōis receꝑtō[d] iure moꝝ[e] fieri creꝺitū eſt:in his videlz que moꝝ ꝺeſiderant[d].id eſt in bone fidei cōtractibus.ꝛ fideicōmiſſis[e].ꝛ legatis.

Sententia lata contra tutoꝛē qui nō caueꝛat rē pupilli ſaluā foze:pupillo non ꝓeuꝺicat ipſo iure.ḃ.ꝺ.Bal.ꝛ Saly.vel ſic.Sentētia lata ¶ tutoꝛē qui nō bꝫ adminiſtratiōnē eſt ipſo iure nulla.ḃ.ꝺ.Bal.

Idē.aa.ꝛ.cc.Stratoni. ¶ Lui.

¶ Iſtuto:tuus q ꝓ o tutelari officio nō caucraꝛ[f] iudicio expertus eſt:contra cum lata ſen tētia iuri tuo officere nō potuit[g]: nec ea que ab eo geſta ſunt vllam firmitatem[h] obtinēt. Frustra ergo in integrum reſtitutionis auxilium ꝺeſideras:quāꝺo[i] ea q̄ ab eo geſta ſunt qui legitime adminiſtrationis perſonā ſuſtinere nō potuit:ipſo iure irrita ſunt.

¶ Preſcriptiones a minoꝝibus nō incipiūt:ꝛ in eis ipſo iure nō currūt:niſi ſint preſcriptiones tēporis lōgiſſimi que currūt adultis.ḃ.ꝺ.Bal.vel ſic. Preſcriptiones temporales que olim currebāt minoꝝribus cū bñficio reſtitutionis hodie ipſo iure nō currunt excepta ꝓſcriptione.xxx. vel.xl.annoꝝm.Saly.

Impa.Juſti.a.Jo.ꝑ.ꝑ. Lex.v.

¶ Sūcimus fauore imperfecte ctatis exceptionē nō numerate pecunie[k] ab initio minoꝝ ibus nō curꝛer ē : nedū in integrū reſtōnē expectamus:aliqꝺ emergat obſtaculū[m]: per qō huiuſmoꝺi bñficio minoꝝ vti non poſſit: vel ne ſubſtantia eius ſubuertat.

¶ Sed humanius eſt latius candem legis interꝑtationem[n] extēdere in oibus caſibus:in qbus vetera iura currere qꝺem tēporales ꝓſcriptiōes aduerſus minoꝝes ceſſerunt[o]:per in integrū aut̄ reſtitutionē[p] eis ſubueniebāt: cas[q] ipſo iure nō currere.melius etenī eſt intacta eoꝝm iura ſeruari q̄ꝫ poſt cauſam vulneratā remeꝺiū querere[r]: videlicet exceptiōibus triginta vel quaꝺraginta annoꝝ in ſuo ſtatu[s] remanentibus.

¶ Qui ꝛ aduerſus q̄s in integrū reſtitutio nō poſtulet. Titu.xliij.

Ubi minoꝝ ſemiplene ꝺocuit ꝺe leſione recurrit ad veriſimilia.ſed vbi ꝺe leſione ꝓſtat veriſimilia non attēꝺunt. hoc ꝺicit ꝛ iſte caſus ſm Bar. eſt multum no. Bal.vel ſic. Vbi veriſimile non eſt minoꝝrem leſum per eius ſagacitatē vꝺuſtriā in publicis actibus approbatā reſtitutio non concediť:niſi cuꝺēter de leſione plene ꝓobetur.ḃ.ꝺ.Salyce.

Imperator Alex.a. Cononidi.

Imperatoꝛ Alexander.a. Cononidi. ¶ A concilio[r] Lex.j. quiꝺē cognoſcentis de reſtitutione in integrū eſſe opꝫ: num is qui ſe minoꝝ ēt annis leſum eſſe ꝺicat ꝺiligēs pater familias fuerit : actibuſq̄ publi-

mō ḡro nōne, ꝓhibet alienatio rei minoꝝ q̄ ſeruari ꝓſit etiā mobiliū: etiā aī iuſtinianū.vt.ſ.de admi.tut.l.ler q.ergo vſucapio ꝛ ꝓſcriptio. vt.ff.de ver.ſig.l.alienationis. erꝑſſe eñ ꝓhibebaſ vſucapio:vt.ff.de acq.re.ḃ.bone fidei.ſ.nec in illis q̄ obſeruari non ꝓſit bꝫ locū:qꝫ nō tm̄ ꝓſit ſeruari:ℝñ.ſm q̄ſdā ſ in actionibus ꝓſonalib⁹ loqtur.ḃoc vo nō valet:q actiōes loco īmobiliū cōputabant.vt.ff.de iure ꝺelib.ait ꝓpetor.§.j.Alij ꝺicūt ḃ tenere qō hic ꝺicit qñ tenuit vꝺitio : vt ob eas alienū:qō nō placet:q̄ cū teneat ℣ctus ſtatim trāſit ꝺñium:ſic.q̄ cēſſat ꝓſcriptio.vt.ff.de vſuca.ſequit.ſ.lana.ꝛ.ff.de cap.l.in bello.§.ſi qs ſeruū.Alij ꝺicūt ḃ tenere qñ alienaſſet ꝓdeceſſor minoris. Sꝫ tūc ꝺare reſtitutio:Dic ergo tu q̄ nō valēt ꝺicta argūmēta.nō pōt alie nari:ergo nec vſucapi.nā fallit.vt.ff.ſ.fundū. Jtē q: ſpālit fuerat.puꝺēdū.ꝛ ſic nō fuerat.puiſis.ergo videbaſ neglectū.vt.ff.de iniurijs.ité apud.ſ.boc ꝺicētū.ſpālter ergo Juſtinianus ꝺicit in hac lege.+ Ité q̄re non ſic in ℣ctibus ipſo iure ſeruanť illeſi:ℝñ. q̄ certū eſt hic ꝺeceptū eſſe:ibi nō ſic.vt.ff.de iureiur.nā ꝛ poſtea.§. ſi minoꝝ.

¶ Jn ſuo ſtatu.ſ.vt currant poſt pupillare ētatē:ſ reſtituant q̄ leſi. vt.ſ.de ꝑſcri.xxx.an.ſicut.§.pe.vbi ꝺe ḃ ꝺicēs.ꝛ.ſ.ſiv omiſ.here.l.i.in eo qꝺ ibi ꝺicit in ꝓpria bonis amiſerunt.ꝛ.ff.e.l.ait ꝓtor.ꝛ.l.non eſt ſm Jo.ſed Aldricus ꝺicit currere ꝛ nō reſtitui : qꝛ ſemp incipit cōtra predeceſſorē minoris.Arg.§.ſi aduerſus ven.pig.l.ij.ꝛ ſm eū ıꝺē eſſet in ꝑſcrip.ꝛ.vel.xx.an.ſi incipit a ꝑdeceſſore.ſ. certe ideo ſic ꝺr in vēꝺitione pignoris:qꝛ minoꝝ pōt ꝙuenire eū cuꝫ quo ꝛtra.rit pdeceſſor:i. creditore:qꝛ ex pacto ꝺefuncti fit alienatio.vide bꝺ miſi in ſubꝺidium non reſtituitur.vt.ff.de ꝺolo.ꝛ eleganter.j.rñ.ꝛ.§.ſi ꝑcurator.Accur.

¶ Qui et aduerſus quos in integrum reſtitutio non poſtuleatur.

¶ Supra ꝺixit vbi ꝓpter cauſas ceſſat reſtitutio: nunc ꝓpꝫ ꝑſonas.

Jcilio. ¶ Caſus. Si minoꝝ in ℣ctu qđ facit ꝺicat ſe leſuꝫ ꝛ vellet reſtitui.aduerſarī[s] aūt ꝺicat nō eſt viſile eū deceptū eē cū fuerit ſapiēs iduſtrioſus ꝛ ꝓbilis actiꝺ⁹ iterfuerit: iuꝺex iſta ꝑſideraret ꝺz:vt ſic ꝙcꝺat:vl ꝺeneget reſti. in integ.cū cāꝰi talis nō ſufficiat vt ꝓbius nō reſtituat: ſ is appeat eī cui ꝺēter eē leſum ꝛcircūuenti reſtituat:nō obſtāte exceptiōe tali. Tuna.

t ¶ Jn ꝛcilio.id eſt in arbitrio ſiue ꝺeliberatione iuꝺicis. Et no.ꝙ iuꝺer pōt

Tex.ibi: in tacta. pcor. ca.ſi gl.ſuper vbo liceat.extra reſt.in integ.

Tex. rubri. ibi:poſtulet. als eſt qui ꝛ aduerſus q̄s in integrum reſtituī non ꝓt ſm Azo.

Vinū obligationē ꝓrit.

Actiones loco īmobiliū cum putantur.

Vſucapi pōt aliq̄ qō nō ꝓteſt aliena ri.

+ Tu ꝺic ſm Jac. ꝺe arc.q̄ rei mi noris nō eſt ſimplr ꝓhibita alienatio.q̄ē permiſſa cū ꝺēno mio. ꝓtorū merito ꝓteſtabi pōt. et ideo ſupto⁹ argumētario nō procedit.

Preſcriptio an curꝛat ℣ minoꝝres.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK PADERBORN

Juder po
rest indica
rez id qđ
est ei notū
vt notorii

der pōt indicare siue attēdere id qđ ei est notū vt notorii : etiā si ei nō
ꝓbat ab aliq̄ ptū: erat enī hic notorii cū fuisse decurionē, secus si est
notū nō vt notorium : vt ꝑ quato: qr tūc magis ad ꝓbationē respicit. vt
ff. de offi. ꝓfi. l. illicitas. §. veritas. z. l. de his qui ve. eta. ipe. l. ij. respō.

a ¶ Docuerit. i. fecerit docerī, vel propie. sic enī oia faciebat qr docēt̄ apparebat. vt. ff. de ꝓba.

cū de indebito. §. si is autem q. z. ff. ad mace. si gs. z de re milit. non oēs. §. a barbaris. vt enim dicit Jr. non actus publici ꝫ industria per cos ꝓbata excludit a restitutione.

b ¶ Non fit. cum dubitatur an lapsus fit. hic fūt argumēta, ꝓbabilia que inducūt vt non videatur lesus: ꝫ possit esse ȝ rū. vt ꝫ dicit. ȝ oppono: aut hic minor ꝓbat se deceptū, z sic restituit: non attendendo sit diligens vel nō, aut non: et non dat restitutio. vt. §. de in integ. resti. in. l. minoribus. z. ff. de inreitur. naz z postea. §. si minor. Sed rn. neutrū ꝑdictoꝝ erat: sed ꝑumptiue ꝓbatur fortē per vnū testē de lesione: quo casu defertur ei iuramētum: nisi qr als fuerat diligens vt hic dicit. et sic loquitur ꝓncipio istius. l. z. j. de reb. credi. l. in bone fidei. Alij dicunt hic loqui in mutuo vbi ꝓbabat credi tor. vt. §. si aduer. credi. l. z. ij. sed vbi agit ex tra industrium nō ꝓbabit: qr ꝓ creditore ꝓsumitur. sed prima placet.

Testis vnicus semi plene ꝓbat.

c ¶ Urgentibus. qđ defi ciēbat idonei: als minores non admittunt. vt. §. qui etate. li. z. l. ij. et. ff. de min. z bo. l. ad rez. z. ff. de decu. l. generali. §. Spurios. Cel aliter fiut ordinatus inuitus: qr babebat. rr. an. et. v. liberos. vt. ff. c. l. ij. z. l. iij. an ꝓin.

d ¶ Creatus. supple sic.

e ¶ Educatione. i. in educatione ꝓpagabat sobolem: z sic bec sunt argumenta ꝫ probabilia diligentie: nō tñ necessaria sm. B. in ꝓcindendo rescissionē. vt. §. de in integ. restitutione in. l. ij.

Quāmi apud. ¶ Casus. An filius ȝtra ꝑem vel libertus ȝtra patronum restitui ꝓssit interueniēte rata q̄stio: qđa dicebāt non esse dandam nisi, ꝓpter enormē dānū: vel si esset turpis ꝑsona parēs vel patronus. alij dicebant nō esse dandā nisi ſuī facilitate esset deceptus filius vel libertus minor z nō dolo parētis vel ꝓsoni. Justinianus dicit nulla habita distinctione ꝑsone vel causę. q. d. vel cēt turpis ꝑsona parens vel patronus. vel enorme dānū vel nō dicit ꝑpetator: vt oim̄oda reuerentia parenti vel ꝓsono reseruet vt nulla liberto vel filio minori ȝtra parentē vel patronū det restitutio: cū verisile est tales ꝑsonas nō velle cōmittere id, ꝓpter qđ eoꝝ opinio ledereturſ.

f ¶ Querimonia. petendo in integrum restitutionē cōtra eos. de alijs enim querimonijs habes. ff. de in ius vo. l. j. z. ij. in fi.

g ¶ Naturali. boc refertur ad parentes.

h ¶ Patronali. boc refertur ad patronos.

i ¶ Petulantie. i. superbie.

k ¶ Refragante. i. contradicente.

l ¶ Er magna causa. ꝓpter enormē dānum. vt. ff. c. si er cā. §. fi. z. l. seq.

m ¶ Turpem. bec ratio non valet: qr semꝑ sancta z bonesta ꝛc. vt. ff. de obſeq. ij. z. l. liberto. z in aut. de incest. nup. in ꝓin. col. ij.

n ¶ Non ex dolo. quasi eorum fame parcatur.

cis industrius se docuerit[a]: vt lapsum cū ꝑ eratē verisimile non fit[b]. Ucrus si causa cognita circūuentus deꝑcbendatur: ꝓpter boc soluz velut ꝓscriptione a solito auxilio remoueri non debet: scilicet qr virgentibus[c] patrie necessitatib[9] decurio minor annis creatus[d] fit vel ppagande soboli liberoꝝ educatione[e] ꝑspexerit.

¶ Filius ȝ ꝑem z libertus ȝ patronā ꝓpter gestū cū ꝑte vel patrono nō possunt implorare restōnē in integrū: tū ꝓpter reuerētiā: tū qr ler fingit eos nō lesos. b. d. Bal. vel sic. Cōtra parētes vel ꝓsonos nō dat restitutio rōne minoris etatis. Saly.

Impator Justinianus. a. Joā. ꝓfect. ꝓcto. Lex. ij.

Cum apud veteres dubitabat an liberi parentes suos vel liberti patronos in querimoniam[f] deducere possint: quasi nō rite in eos versatos: z quidaz esti mabant nullam esse cōtra buiusmodi personas in integrum restitutionē ponderē naturali[g] vel patronali[h] reuerētia huiusmodi petulantes[i] refragante[k]. nisi ex magna[l] causa: vel aduersus turpē[m] eoꝝ ꝑsonaz: alij autem ꝑsonarum quidem vel causę distinctionem respuendam esse censuerunt: tunc autē tantūmodo dandam esse restitutionē putauerūt: cum minor ex sua simplicitate se deceptū: non ex dolo[n] patris vel patroni circūscriptum esse dicat.

¶ Q° vt maneat in oibus honor parētibus vel patrono vel patrone illibatus atq̄ intactus: sancimus nullo modo[o] neq̄ aduersus parentes vtriusq̄ sexus: neq̄ aduersus patronū vel patronā dari restitutionem[p]. nam ꝑsonarum reuerētia omnem eis exoptandi restitutionem[r] cuz ꝓculdubio est cti ipsas[s] ꝑsonas caucre: ne q̄s

o ¶ Q°. ꝓ sed.

p ¶ Nullo modo. generale est hic/speciale in contractu.

q ¶ Restōnē. vt ar. ff. de dolo. nō dz. z. ff. c. ꝓi. §. fi. Sed ȝ. ȝ. de dolo. l. si superstite. Sol. ibi. de restōne que dat iure actiōis: hic officio iudicis. vt. ff. c. qđ si minor. §. fi. Jtē ȝtra. vt. j. de bo. que lib. l. fi. §. in vtroq̄ autem ꝛc. Solu. vt ibi. Jtē ad idē ȝtra. z. ff. si aduer. rē iudi. l. si cum pater. Sol. vt ibi. Jtez ȝ. ȝ. si aduer. dona. l. ij. Solu. vt ibi.

Additio. ꝓ to solutiōne omnium contrariorum istius gl. vide succinctā et claram distinctionem Barto. hic.

r ¶ Restōnē. vt als delictum excludit ꝓuilegiū. vt. j. vbi sena. vel cla. l. j.

s ¶ Ipsas ꝑsonas. s. patronoꝝ z parētum. Cel dic minoꝝ. q. d. non solū minoꝝ.

t ¶ Opinion. s. ipsi ꝑ patroni vel parētis fm ꝓia mā ꝓpositionē. sic. ff. de offi. ꝓfi. obſeruādū. in fi. j. ri. Cel dic minoꝝ. q. d. nō solū maioꝝ. z qđ dicit sue. s. ꝓsoni z parētis.

¶ Si minor se maiorē.

¶ Jn supioꝝ ti. diritꝝ bi ꝓpter paternā ꝑsonā restitutio denegat: hic ꝓpter factus: qr fallaciter se maiorem dixit.

Si cū. ¶ Casus. Alligs volēs cōtrabere cū minore ꝓsuasit ei q̄ esset maior: ostēdēs ei ifirm̄ natiuitatis sue: quo pr̄ vel mater, ꝑ esset tali tpe eū natū fuisse p q̄ videbat maior: ut instrō fidē adhibēs: minor ꝑ esset est semiaoꝝ cū eo ꝛtrabit. z lesus est: an ꝓssit restitui/q̄rit. et rñ. q̄ sic ſcz ſi est itra illa tpa ifra q̄ dafrestitutio i integ. si eo excessit illa tē poza de oibus q̄ ꝛtrarit infra minorē etatē restitui ꝓt nibilomin⁹ nō ii telligas q̄ ꝫ ſcz ꝫ ſcz: qr ipso iure tutus est.

Ter. ibi: errātibus. con. col. c. et ꝓte vſa. cū glo. ſup. v. in curia. ō resq̄.

v ¶ Profession. i. qui bus ꝑssus fuerat ꝓ et mater tali tpe te natum.

r ¶ Oblatis. ſcilz ab eo q̄ volebat tecū contrahere vel ab alio.

y ¶ Probasti. i. ꝓbatū credidisti. vl dic approbasti vl forte subſcꝑſisti.

z ¶ Notes. vt. §. de in integ. resti. l. minoribus. Sed nūquid aduersus ꝑssionē restituet: R'n. nō. nā cū sit erronea facti nō ꝓcudicat. vt. §. de iur. z fac. igno. cū testamenti. ff. de ꝑcl. l. nō fatet. ȝ sit arg. cōtra. ȝ. de cōdi. inde. cum z soluta. Jtē q̄ est extra iudicium cū diſcreta. vt. ff. de ꝓba. cū de indebito. §. fi. probas ergo te deceꝑtū in ſctu aliquo z minorem fuisse: q̄ ꝓsumeris maioꝝ. non ꝓpter ꝑssionē sed iure cōmuni. vt. §. de in integ. resti. in. l. si minorem. Cel dic vt ibi.

Si is qui. ¶ Casus. Alminoꝝ volēs cū aliquo ȝbere q̄ nō als cum minore ȝrisset si eum minorē sciuisset fraudulēter mētitus est se maiorem esse z ȝrit: postea vult restitui: dicens se minorem fuisse tpe contractus: an sit audiendus/querit. ut rñ. q̄ non. q̄ deceptus ꝛc. contractus: an sit audiendus/querit. ut rñ. q̄ non. q̄ deceptus ꝛc.

¶ No. q̄ vbi est dolus fiue malefic̄ium cessat iuris beneficiū ſm Bal.

a ¶ Nunc. scz cum se restituī petit.

b ¶ Mendacio. i. fraudulēto mēdacio: qđ fit a sciente tñ. vt. ff. de fur. falsus. §. si quis mihi. Accur.

c ¶ Fallētibus. vt. ſ. ad vell. l. ij. §. hec vba. z. l. si deciꝑendi. z ar. §. de apost. l. bi qui. in fi. z. §. si aduer. delic. l. j. z. ij.

Si alterius. ¶ Casus. Jn ꝓma z ſcda parte bui⁹. l. vſq̄. ad illū v. Si tñ. dic vt. §. l. j. deinde dic sic. Alminoꝝ, volunt ȝbere cū aliq̄: ius

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

rauit verbo se esse maiorē: hoc credens. ſ. veruz esse neq; ſuo neq; pro alieno dolo ductus. ⁊ ſic non obſtat. ſ. de trāſa. ſi ex falſis. ⁊ ſ̄rit: vult reſtitui: an ſit audiēdus. q̄ñ ⁊ rñ. q; nō. niſi. pbet per inſtrm natiuita tis ſue ſe minorē fuiſſe tpe Jctus: nō p teſtes. ex quo ſumes q; magis credit mortue voci. i. inſtrō q; viue vt teſtib⁹. Si aūt corpale ꝑſtiterit iuramentū: petens reſti tui: non audietur.

a ¶ Si dinor. ſciliceꝫ tu.

b ¶ Probare. minor poſ lebat dicere ⁊ ei⁹ aduerſarī ei⁹: minor: petit reſti tui ꝑtū debeat: ¶ Videt q; nō. ſcieti eñ dolus nō inferꝫ: ⁊ ille nō videt de fraudare ꝛc. vt. ff. de reg. iur. l. ne illo videt. ⁊ i boc eſt melior cōditio poſſi dentis. vt. ff. de dolo. ſi plures dolo fecerint.

c ¶ Supplcat. i. qō deſi cit in crate ꝓpter cautelā.

d ¶ Statutum eſt. vt. ſ. l. pri. ⁊ not. q; hec lex ſuꝑ ad. ſ. ſi tñ. ꝓtinet ambas ſuppoſitiones. Primaz ab illo ſſi. q; ſi ꝑ iniuriaz ꝛc. Secūz in ꝓncipio legis vſq; ad vbū. q; ſi ꝑ iniuriā ꝛc. tñ nō ſuppliut cuz in ea aliqd addit. Ult̃m Azo. q; ab ide adit' ꝛc. ſic tertī' caſus ſubdiſtin ctus. Sed ⁊tra huic rñ. ff. c. l. minor. xxv. annis adito. ſ. plane. Solu. ibi minores nolluerunt deci pere curatores ſed ſoluē tes. Et ideo ⁊tra curato res agant et nō ſ̄ ſoluen tes. Jtē ad idē Jō. ſ. de in iteg. reſti. mi. l. de tutela. Sol. eodem modo. Vel dic minor ibi nō ꝓcedit auūculum cū ſciens ꝑſu mitur. Jtē no. hic malicia ꝛc. ⁊ ſic ꝓbitas. vt. ſ. de bis qui ve. eta. ipe. l. ij. ⁊. ſ. ti. j. l. j. ⁊. xxvij. diſtin. c. monachus vero.

e ¶ Factum. ſ. pactum te eſſe maiorem.

f ¶ Durabit benefic̃ium. ſic ergo non poteſt renūciari beneficio mino ris etatis. vt no. ff. de minoribus. in lñder. ⁊. l. interdum.

g ¶ Tunc fuiſſe. cū te decepit. vt. ſ. de in integ. reſti. mi. ſi minorem.

h ¶ Der ſacramēti. nō coꝛpaliter ſed v̄ botenus ꝑſtiti vt ſtatim patet. ⁊ dic log. vſq; in fi. q̄ñ dolo aduerſarij fuit decepti. vt in ſupioꝛi rñdo. q; ſi ꝑ iniuriā ꝛc. ſm quoſdā. + Et ſic huic rñſo. ſequenti eſt Jō. ſ. de trāſac. ſi ex falſis. Sz hic nō interceſſit dolus aduerſarij tātus. ⁊ talis vt ibi. q; ibi falſa inſtrumēta. pdurerat: hic mendacia. Vel ſm Azo. h facilitate ſui dic fuiſſe deceptū vt differat a precedenti caſu. Vel h als cōtracturus erat: ibi nō nili inſtꝛa fuiſſent. plata. Vel ibi ꝓditionaliter auruit ſi inſtꝛa eſſent vera: hic non. Vel ibi iuraurit non ſe moturum controuerſiam. hic ſe maiorem tñ. Vel hic tractatur de bñficio dādo vel denegando q̄ facile negatur: ibi de iure cōſ dando vel denegādo q̄ durius ſit vt denegēt. vt in auſ. de non alie. ſ. q; voverit le. colla. ij. Et eodē mō rñ. ad. l. ff. de pac. iuriſgē. ſ. ſi fraudādi. ⁊. ſ. de tranſac. ſub ꝑtertu iſtri. nā exceptio vel replicatio dolꝰ eſt de iure cōi. Vel ibi in cadem. l. ſi er falſis nō fuit coꝛpaliter iuratū hic ſic. qō nō placet. Item ad idē contra. ſ. de legi. ⁊ ſſti. nō dubiū. ſi ibi fuit iuratū ſuper illicito contractu: hic non: immo ſuper quadam aſſertione.

i ¶ Dalam. ſic in auſ. de equali. do. ſ. q; vo. col. vij.

k ¶ Per teſtiū. plus ergo credit ſcripture q̄ teſtibus. vt. ff. ſi liber. ige. eſſe dī. l. ij. ſ. g ſc. ſ. ſ. qui poſt gnq; annū. ff. de ꝓba. cenſus. ⁊. ſ. de nu. pecu. l. gñalit. ⁊. ſ. de mā. ꝓm. l. j. ⁊. ſ. arbi. tu. l. ſi. in ꝑn. Sed ⁊tra. ſ. de fi. inſtru. in cre. crēdis. Sol. hoc caſu ſpāle: q; difficile eſt tenere mez moriā annoꝝ: ⁊ numerū. vt. ff. de car. edi. l. ij. ſ. due. Diſtigue ergo ſm Azo. dicat minor: ſe maiorē adueꝛſarij ſuaſione: an vltro per ſe. Primo caſu ſibi nō ꝓiudicat ſi ſeminore ⁊ deceꝑti. ꝓbet. vt. ſ. l. j. cuā ſi iura mūt q̄ltercunq; : ſi tñ aduerſarij dolus interuenerit. vt ſic deciperet in Jctu: non tñ in boc vt aſſereret ſe maiorē: q; quodlibet ſufficit ſine in ſeruit ſe maiorē: als Jō eſſet. ff. de pac. iuriſgē. ſ. ſed ſi fraudādi. vbi dat replicatio ena. maiori dolo cōmiſſo ab aduerſario. Sedo caſu oino iuraret: tunc eñ vel nullo modo admittit q̄ coꝛpaliter iuraret. vel ꝑ inſtꝛa. ꝓbans Jnum vbi nō coꝛpaliter iurauit. vt dic. ſi vō nō apparet fecerit aio decipiendi vel nō ꝓſumit Jō eū qui tūc ſe maiorez ⁊ nunc ſe minorē dixit. vt. ſ. l. pri. ⁊. ff. de act. emp. l. iulianus. ſ. j. ⁊ ſm hoc ab illo verſi. aditus ꝛc. logtur qñ non dolo aduerſarij nec ſuo: q; ſic credebat ſe maiorem. ¶ Petrus de bel. pti. dicit nō ꝓ̄ſimi dolū niſi. pbet. l. quoties. ſ. qui dolo. ff. de ꝓba. ⁊ hoc putat Bar. hic verū per banc. l. in verſi. aditus. ibi: ſi tuū dolum non reperierit ꝛc.

l ¶ Aurilium. cū non debeas ſperare me auctoꝛē periurū. vt. ſ. ſi aduerſ. ven. l. j.

¶ Am circa. ¶ Caſus. zdinoz ſ̄rit: petit reſtitui: allegat aduerſarius ipm fuiſſe. rij. et. rij. an. tpe Jctus. iudex. rij. ⁊. rij. credens facere. rrix. ꝓnunciauit eū non eſſe reſtituēdum: an aduerſus ſniam reſtituī poſſit/ q̄rit. ⁊ rñ. q; ſic.

m ¶ Cū circa. rector ꝓnuncie putabat forte. rij. ⁊. r. eſſe. rxv. vt allegabatur. ⁊ ſic errore ducī' iudicauit eū maiorez. rxv. an. ſic q; nō reſtituendū: ⁊ hoc nō expreſſo errore in ſnia: ⁊ ſic valet: als nō valeret: vt. ff. ad trebell. ſeruo. ſ. cuz pretor. ⁊. ff. q̄ ſentē. ſine ap. l. j. ſ. j. Vel aliter pone aduerſarius hunc maiorē ꝓbaſſe per falſos teſtes quos credi dit eſſe veros: reſtituitur quidē cōtra ſniam rōne etatis: ⁊ alia rōne ſcz cōmuni. vt. ſ. de aduo. diuuer. iudi. l. j. ff. de re iudi. diu⁹. nec vnū aurilii extraordinariū aliō tollit. vt. ff. qō metus cauſ. cum er. ſ. eū qui. Sed qualiter fuit ꝓnunciatū: diffinitiue: vel interlocutorie: ſecūdo eñ caſu non ꝓiudicat. ſ. in totum. primo ꝓiudicat nec reſtituit niſi ad appellationē. vt. ſ. titu. l. j. ¶ Reſpō. interlocutore fuit que ꝓiudicat: ſed reſtituitur. Jtē diffinitiue. vt. ſ. ti. j. l. j. tibi nō eſt alia cauſa quare denegetur.

n ¶ Rectoꝛem. qui tulit ſententiam ei reſtitutionem negando. vñ non admittitur ad reſtitutionem ſed appellat infra. r. dices. ſ. ti. j. l. j.

o ¶ Zdinoribus. qō non videt eo q; per ipſos patribus ꝓuideat. vt ff. de minoribus. l. iij. ſ. ſed vtrum.

p ꝓſidē. cundē vel ſucceſſoꝛē eius. vt. ff. de mino. in cauſe. ij. in fi.

q ¶ Prouincie. coram quo petebatur reſtitutio. vel contra aliquā ſententiam vel aliam leſionem.

r ¶ Opinione. ſm primum erroꝛem numeri: vel ſm aliū ꝓpter erroꝛem reſtium falſoꝝum.

s ¶ Ex probationum. ff. que ſen. ſine ap. rc. l. j. ſ. j.

t ¶ Cognouerit. modo. ⁊ dic ꝓſumpſiſſe. ſ. olim.

v ¶ Sequetur. reſtituendo te ad appellādum. vt. ſ. l. ꝓpoſi.

¶ Si ſepius in integrum reſtitutio poſtulet. Scilicet ab eodē⁹ in eodem contractu.

¶ Poſt ſentētiā. Pone caſum in hac. l. vt in glo. ꝓxima. Et qua no. ter. qui dicit appellare debuiſſe ſi vobis ſnia diſplicebat quem ter. ſemper allegant docto. q; imputet ſibi ille qui non appellat. Bal.

r ¶ Si poſt. pone ſniam latā aduerſus minoꝛē petentē fundū: ⁊ eū peꝛtiſſet bñficiū in integrū reſtōnis ⁊tra ſniam denegatū eſt ei ꝑ ſniam: volebat iterū reſtitui ⁊tra ita ſniam ſcdam: dicit q; non pōt. Verū cū poterit appellare: ſi nō appellauerit reſtituit ad appellandū tantuz. Eodem modo poſſet poni caſus ſi cū deceptus eſſet in Jctu petꝛtiſſet beneficium in integrū reſtitutionis ⁊ fuiſſet ei per ſniam denegatum.

y ¶ Latam. ſuper fundo.

z ¶ Reſtitui. ad totam ſententiam in queſtione fundi latam. Vel poſſet intelligi de ſententia in integ. reſti.

z ¶ Reſtitui. contra ſententiam.

a ¶ Nec obtinuiſtis. ſed denegata fuit.

b ¶ Agitetur. ſcz ſit danda vel non.

c ¶ Sententia. qua fuit reſtitutio denegata.

d ¶ Reſtituim⁹. currit eñ tp̄s. Sed bodie Jō. ſ. ſ. in qui. can. in integ. reſti. nō eſt neceſſ. l. ſi. Vel dic vt ibi. Et dic ſi nouā allegat cā ad totam cauſam:

Dolꝰ ſcienti non infertur.

Snia cōtinēs erroꝛē non valet.

Tertꝰ ibi: rurſus. Sic reſtituitur onegata nō debet iterū peti. r. eiuſ. cſi. erra de reſt. in iteg.

zdinoris etatis bñficio renunciari ꝓpoſt.

+ Tu dic ſm lecturaz Azo. q̄a tenet et veraz dicit ſ. bar. q; ille verſi. aditus. vſq; ad finē log q̄ñ nulli' dolus intercеſſit. ſi cñ dolus intercеſſerit nō tolleret. ꝓ iuramēto: ſi cñ ob. ſi. exſalſis. ſ. alle. et b vult etiaz glo. ſe. inñ.

causam: als ad appellādū tñ dat restō. vt. j. l. pri. Sed a qua fnia ad appellandū datur restō: an a pma qua fuit odēnatus in fumdo: an a scda qua fuit restō denegata: R'ñ. a quavult: vel a scda z magis videtur velle ff. lex. Itē qd si pmo appellauit z tps cucurrit: scdo petijt restōne z fuit denegata: an dat plus: R'ñ. nō. nisi ad appellādū. vt h.

Restituti ad totam causaz cst alind q̄ cr stitui ad appellationem.

Itē not. aliud cē restitui ad totā causaz: aliud ad appellationē: qz in pmo casu pinde est ac si nō eē ser lata fnia. scdo nō: qz si nō erequak cāz appel latiōis vsqz ad āniu ōrimak pōt: fnia. Ite nō potest appellare tertio: z ler dicat ertiguit pnū ciarū per appellationē. vt. ff. ad tur pill. l. j. in fi.

Ex noua cā pōt peti restitutio q̄ alis fuit denegata: non als. h. d. cū seq. Saly.

Impa. Alex. a. iusto militi. L. ij.

Quāq̄ curatores[a] pupilleve cti sunt cū in integrum restitui pupillā desiderabant: cum tamē nouis[b] defensionibus causam instrui posse dicas: adcāt tu dicem curatores vroris tue: z petant vt causas in integrum restitutionis agant[c].

Impa. Philip. c. Amicie. L. iij.

Una[d] eademq̄ causa itegrum restitutionis auxilium non iure: nisi noue[e] defensiones alique pretendātur: posci posse sepe rescriptum est.

Cer. ibi: defensiões. cō co. c. vlt. eigio. sup. ib. restituat". in. c. audit". extra de rest. in integ.

De his qui venia etatis impetrauerunt. Titulus. xlv.

Auctoritate principis nemo dz deci pi. hoc dicit Bal. vel sic. Aduersus gesta post venam etatis impetrata z dicti in timatam minores non restituūtur. Saly.

Imperator Aurel[i]. a. Barbaderi. Lex. j.

Dos q̄ venia etatis[f] principali clemētia impetraurūt[g]: etiā si minus idonee suā rē administrare videantur in integrū restitutionis auxiliū impetrare nō posse manifestissimum est. nehi qui cum eis cōtrahunt principali[h] auctoritate circūscripti esse videantur.

Masculus, pbata etate. xx. annoz: femina vo. xvij. veniam cōsequuntur etatis: per quam tamen immobilia alienare non poterunt. hoc dicit Barto. quod no.

a Curatores. adiuncti tutoribus.

b Nouis. siue que tunc erant: hz allegare nō fuerant: siue q̄ postea emerserunt. Sed q̄d intelligunt de omissis p̄mitus tñ q̄s. in fi. nō p̄t alie supuenire: z quos est. ff. tit. j. l. fi. Item no. vbi noua cā pretēdit ad totā cām. fit restō. vbi nō' tūc ad appellandū tñ. vt. ff. l. pri. z hic. ff. l. pri. Sed cum ad appellandū tñ restituit lata fnia q̄ fuit denegata restō nonne index appellatiōis restituet si cut facere debuit prior: z fic restitutio denegata dabitur: R'ñ. cā appellationis alia est a prima: z prohibitio fit in eadem non in alia causa. vt. j. l. pri. vel non videtur denegata cr quo appellatur.

c Agant. sed videt deneganda. vt. ff. eo. minoz aute. j. deniqz. sed ibi fuit data. Vel dic ibi fuerat prius denegata: vnde postea non dat nisi nouā causa allegetur. vt hic dicit.

d Ina eademq̄. signantur contraria. ff. de mino. z fi fine dolo. §. restituitur. Solu. hic cum tutoris auctoritate: ibi fine.

e Noue. expone. vt. ff. l. pri. z facit. ff. l. j. Sed videt pluries dari. vt ff. eo. z fi fine. §. restituitur. vbi ad bereditatem adeundam sepius restituitur. Solu. ibi speciale: vel ibi non fuit denegata/sed spius accessa: quod potuit fieri. nisi in casu. vt. ff. de bo. que libe. l. fina. §. vbi autem puerilis. hic fuit denegata. vnde ammodo nō dat nisi noue cause pretendantur: vt hic. nec leges sint ludibrio. vt. ff. l. j. de bo. que libe. l. ij. §. vbi autem. z j. sentē. resciā. non pot. l. ij. Sed quid si impetrauit restitutionem contra sententiam: z fuit negligens in probando an restituat vt probet/et sic postea possit contra sententiam restitui: Puto q̄ sic. Itez nota sufficit semel. sic. ff. de iure deli. l. fi. §. fi vo posit. z. ff. de leg. vel fideic. l. j. §. fi quid. z. §. de bis.

Ex noua cā pōt peti restitutio q̄ alis fuit denegata: non als. h. d. cū seq. Saly.

De his qui venia etatis impetrauerunt. Cessat restitutio: quia minoz natura: factus est maioz iure: id est principis priuilegio.

Do qui venia. Casus. Minoz. xxv. an. venia etatis impetrauit a principe vt oia possit agere tanq̄ maioz: si postea contrabat: z ledatur si poterit restit. q̄ri. z ri. q̄ nō: ne cū eo contrabens auctoritate principis circūscribat: hoc intellige q̄ non restituatur si priuilegū principis impetratū z obtentum fuerit iudici insinuatum alioquin secus. vt. j. de tēpo. in integ. restit. l. ea que.

f Etatis. f. minoris. vt habeatur pro maioze principis priuilegio.

g Impetrauerunt. z eaz iudici intimauerunt. Sed si impetrauerunt non tamē iudici intimauerunt: z tunc contrarerunt: videtur restituti: quia nec quadriennium computatur nisi a die intimationis. vt. j. de temp. in integ. restitu. l. ea que. in pin.

b Principali. nō enim inde iniuriarū z. vt. j. vnde vi. l. meminerint. sed si in eo quod impetrat veniam etatis est lesus an restituatur: z vi detur q̄ sic. vt. ff. eo. ait pretor. in pin.

Dnes. Casus. Si minoz vult ipetrare venia etatis vt oia possit agere tāq̄ maioz: aut est masculus aut femia. si mascul': nō alit q̄. xx. an. ipleuerit: q̄ opleto si vult ipetrare p̄ncipē: z obtēto ipius brificio in dici insinuare coz̄ a quo pbet instrūs: aut restrīb' idoneis vocatis: z se esse idoneū ad admistrandū res suas. z femina si spetret necesse hz se probas re hre. z vij. an. qb' ople tis per. pcuratore adeat p̄ncipē z nō per se: z ei beneficio ipetrato z obtento. pcurator suus in dicijsinuet z tñ numeriā. pbet misso. pcura. p testes idoneos q̄ istīm nulla. pbandi se sagacē imminere cesserate: qui bus oib' subsecutis tāq̄ maioz res suas adminis strare potent: excepto hz q̄ pdia sine decreto pretoris alienare nō possit. z si minoz qui impetrat venia etatis fuerit senaz tor: docear se idoneū eē coz̄ a pfecto p̄toio: alij romani coz̄ a pretore: in puicijs coz̄ a pside. si aūt sine predicta solēnitate venia etat' fuerit ipetra ta: oi careat firmitate.

Fragem. i. substātiā.

Indigere. qz nō possunt ad bonoz̄ suoz̄ ad ministrationē. nec hz̄: nec iudicio agere vl̄ q̄uenire: nisi bea beāt curatores. z ro indi gēt ipiali oracvlo. z decente ei venia etatis.

Impleuerit. f. mascli.

De se. non per pro curatores.

Beneficium. quo permissa est etatis venia.

Allegantes. apud suum iudicem.

Aduocatis. i. adhibitis.

Edoceāt. sic se. p̄basse coz̄ a p̄ncipe f̄m. Pō. vt ar. j. quoz bo. l. j. Sed f̄m Jo. nō necesse est bo. pbare apud imperatore sed sufficit sic allegare. postea aūt. pbet coz̄ a iudice: z sic itelige hic. z. d. l. j. quoz bo. l. j.

Honestas. q̄tum ad corpus.

Identis. quantum ad animam seu animum.

Octauū z decimū. q̄re minoz t peipetrat mulier q̄ masculus: R'ñ. mala herba cito crescit z citi' est subdola mulier z anara. vt. ff. advell. sed si ego. in fi. z hac ratione non. pbat. mozum instituta: qz fagacior presumitur. Additio. Tu dic f̄m Bar. hic/q̄ vera ratio est. q̄ mulier cum sit minoris vite q̄ masculus citius perficit. z ita z̄ngit in quo libet animali: qz quāto res est breuioris vite tanto citius perficitur.

Etatis. q̄re in muliere min' q̄ in viro: q̄ gen' auarissimū mulieri.

Testibus. etatis.

Vel instrumentis. aliud est propter iuramētum vbi instrumentum tñ. vt. s. fi mi. fe maio. dire. l. iij. in fi.

Disso. pcuratore. nam qui per se z per alium. vt. ff. de admi. tu. ita autem. §. gessisse. z. d. pcu. l. manritus. at masculus per se debet tñ probare. vt. §. fi. pcuri. sic z als. z de iure empbi. l. fi. z. j. de asser. toll. l. j. in pin. z. d. pcura. l. fi. Arg. q̄tra. ff. fami. hercis. l. plane. z. j. etiam per. pcura. causam in integ. resti. agi pot. l. j. Additio. Dic hoc esse p̄pter aspectum persone qui regritur. arg. j. de cadu. tolle. l. vni. §. vt autem. z. ff. de adop. l. post mortē. Nota hic etiā tres differentias iter mare z femiā. Prima in numero annoz. Secda in probatione facieda per se tm in mare: q̄ non est in femina. Itē q̄ mulier de solo numero annozum debet pbare. sed masculus etiam de alijs.

Ita tamen. illud refertur ad hoc q̄ dictū est de masculis z de mulieribus: z ita ad vtrunq̄ predictorum refertur. Accursius.

Mulier pl' de dolo z auaricia partici pat q̄ mas culus.

Masculi' et femina i iperranda venia etatis triplici ter dfunt.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Ision alienent. nec mares nec femine: q̃ nec tutor nec curator facere posset sine decreto. vt. ff. de administra. tuto. ler.

Sublimitatem. id est prefec. vr. vel prefec. preto. Et no. hic minorē impetrantem. rrv. an. posse esse senatorem. als autem ad rempu. ꝛc. vt ff. de mune. ꝛ bo. l. ad rem. immo ante erat senator in subdiuo electus. quod dic vt. ff. q ꝛ aduersus quos. l. j. notaui in glo. quia ꝛc.

b ¶ Contra. id est fine. vt ꝛ illud. Qui non est mecum contra me est ꝛc.

c ¶ Os qui. ¶ Casus. Si mino: veniam etatis impetrauerit ꝛ obtinuerit: an ideo magis rerum suarum immobilium alienatio sine decreto in dictis concedatur: rñ. q̃ non: quantum ad hoc omnis par habet ꝯditio: sc̃z eozum qui impetrauerunt: ꝛ eozum qui non impetrauerunt.

d ¶ Eos q. dubitari potest an veniæ etatis ipse tractu facultatez præstet alienãdi: etiã ea que alis minoꝝ sine decreto alienare non potest. ꝛ dicitur q̃ nõ: immo nec obligandi.

e ¶ Impetrauerint. scilz ip posterum.

f ¶ Immobilium. secus mobiliuꝫ: q̃ rales minores qui veniam impetrauerunt mobilia potuĩt alienare: sed immobilia non. Ja.

g ¶ Alienatione. scilz q̃li bet. vt. j. de predijs mi. l. nõ solum. Sed contra. j. q̃n decre. opus non est. l. ij. Solu. ibi specialiter decretũ interposuit pñs ceps. hic generaliter cõcessit venia. Itẽ ꝛtra. ff. de epis. ꝛ cleri. auf. fi ca ptiu. So. ibi spãle est.

h ¶ Similis. ergo ꝛ cum decreto alienato predio debitur restitutio.

¶ Si quis aliquid. ¶ Casus. Adiuor mihi. r. promisit cũ esset legitime etatꝭ: postea erstens. rr. an. venia etatis ipetrauit: volo petere. r. cum legitime etatis: an possim. q̃rit? ꝛrñ. q̃ non. illa ẽñ vba perfecte etatis vel legitime intelligẽda sunt de ea etate que p annoꝝ curricula recepit completionẽ: non que a beneficio principis supplef: nisi de ea specialiter dictũ esset: ꝛ boc intelligendum est in subſtitutione: cũ dicitur: subſtituo illum cũ erit legitime etatis. vel illi restitue cũ erit legitime etatis. cum ergo legitime etatis erit facta mentio intelligendum est de etate. rrv. annoꝝ.

¶ Nota er hac. l. q̃ marime in testamẽtis vba debent intelligi naturaliter ꝛ ꝓprie: ꝛ nõ ficte. ꝛcor. ff. de odi. ꝛ demõ. l. fideicõmissum cũ sisi. Bal.

i ¶ Adentionem. in ꝛtractu vel testamẽto. vt lego tibi centũ cum eris legitime etatis.

k ¶ Substitutionibus. directis. puta substituo ſticibum pupillo meo si ille intra esse legitime etatis. Accur.

l ¶ Restõmbus. f. q̃bligs ꝛ p fideicõmissum factis. Et no. hic ar. referendo ꝛ expoſlẽndus fiat vel dicaf. nã refert vtrũ maior fiat natura: an per principẽ: ls hec expolleãt. Itẽ nõ sufficere aligd ciuiliter fieri: nisi ꝛ naturaliter fiat. vt hic. ꝛ ar. j. de nup. sancimus. j. ff. de lega. ij. fi ita qs. §. fi is. ff. de vbo. obli. ex ea parte. §. insulã. ꝛ de leg. ij. cũ pater. §. hereditatẽ. ꝛ. j. q̃n di. lega. cc. ex bis. ff. de condi. et demon. fideicõ. ꝛ l. fi. ꝛ de le. ij. cũ filio. ꝛ. ff. in q. cau. in integ. resti. nõ est ne. l. adolescẽtie. Sed arg. contra. ff. de in ius vo. quicq̃. §. parentes. ꝛ. l. adoptiuũ. in pn. ꝛ est ar. ad hoc q̃ hic dicitur. ff. de ẽta. nõ putauit. §. fi quis emãcipatum. Ar. contra. ff. man. l. fi. §. fi. ꝛ. j. de dona. que sub mo. l. fi. ꝛ. j. de iſti. ꝛ subſti. fi mater. ꝛ. ff. de lega. ij. fideicõmissa. §. fi cui.

Adiuor po test esse senator.

Limit aliqd fieri nõ sufficit nisi ꝛ natura liter etiam fiat.

Ter. ibi: clemẽtia. ꝛcor. c. instruit. §. elec. ꝛ gl. in c. a multis. sup ver. metropolitani. de era. ꝛ q̃li. ordi.

¶ Si maior factus ratũ habuerit. ¶ Lessat etiã restõ: q̃ maior factus ratum habuit q̃ minor gessit. b. d. hic. titulus.

Titulus. xlvj.

¶ Ratihabitio tẽpore cõpetenti supplet oẽm defectũ temporis ꝯgrui. hoc dicit Bal. vel sic. Ratificatio minoris reconciliat contractuꝫ in minori etate celebratum ꝛ ipsum reddit efficacez ꝛ inexpugnabilem. b. d. vel sic. Si maior factus ratificat ea que in minori etate gessit restitutionem perdit. boc dicit Saly.

Impera. Diocle. ꝛ Maxi. aa. ꝛ cc. Eutitiano. Lex. j.

Iter minores. v. et rr. annis scriptura interpolata: vt̃ sine scriptura facta sine dolo diuisio est: cãq̃ post legitimã etatẽ ratã fecerint manere integrã debere cõuenit.

Idẽ. aa. ꝛ cc. Dotari. Lex. ij.

Ui post vigesimumquintum annũ etatis ea que in minore etate gesta sunt rata habuerint: frustra rescissionem eorum postulant.

¶ Ubi ꝛ apud quem cognitio in integrum restitutionis agitanda sit. Titulus. xlvij.

¶ Contra sententiam delegati vel viarij vel procuratoris principis solus pnceps restituit. Bal. ꝛ Saly.

Impa. Anto. a. Seuero. Lex. j.

Iqd a procuratore meo iudicatuꝫ est: id per in integrum restitutionẽ ꝓsidissnia non põt rescindi. princeps cñ solus contra sententiam procuratoꝝ suoꝝ in integrum restituere solet.

¶ Agens ad distractum tenetur sequi fortunã rei. b. d. Bald. vel sic. Iñ cã restitutionis actor sequitur fortunã rei. Saly.

Impera. Diocle. ꝛ Maxi. aa. ꝛ cc. Aquiliane. Lex. ij.

Oniam ea que in transactione dari placuerat: tellig̃i sancim⁹: nihilominus tamen ꝛ in alijs: nisi specialiter qs̃ addiderit ex venia etatꝭ velle aliquid procedere.

¶ Si maior factus ratũ habuerit. Titulus. xlvj.

¶ Ratihabitio tẽpore cõpetenti supplet oẽm defectũ temporis ꝯgrui. hoc dicit Bal. vel sic. Ratificatio minoris reconciliat contractuꝫ in minori etate celebratum ꝛ ipsum reddit efficacez ꝛ inexpugnabilem. b. d. vel sic. Si maior factus ratificat ea que in minori etate gessit restitutionem perdit. boc dicit Saly.

Impera. Diocle. ꝛ Maxi. aa. ꝛ cc. Eutitiano. Lex. j.

Iter minores. v. et rr. annis scriptura interpolata: vt̃ sine scriptura facta sine dolo diuisio est: cãq̃ post legitimã etatẽ ratã fecerint manere integrã debere cõuenit.

Idẽ. aa. ꝛ cc. Dotari. Lex. ij.

Ui post vigesimumquintum annũ etatis ea que in minore etate gesta sunt rata habuerint: frustra rescissionem eorum postulant.

¶ Ubi ꝛ apud quem cognitio in integrum restitutionis agitanda sit. Titulus. xlvij.

¶ Contra sententiam delegati vel viarij vel procuratoris principis solus pnceps restituit. Bal. ꝛ Saly.

Impa. Anto. a. Seuero. Lex. j.

Iqd a procuratore meo iudicatuꝫ est: id per in integrum restitutionẽ ꝓsidissnia non põt rescindi. princeps cñ solus contra sententiam procuratoꝝ suoꝝ in integrum restituere solet.

¶ Agens ad distractum tenetur sequi fortunã rei. b. d. Bald. vel sic. Iñ cã restitutionis actor sequitur fortunã rei. Saly.

Impera. Diocle. ꝛ Maxi. aa. ꝛ cc. Aquiliane. Lex. ij.

Oniam ea que in transactione dari placuerat: te illo. §. scio/non precessit eius delictũ: preterea ibi participauit precio factus maior: q̃ si non feciſſer non posſet in seruitutem vocari.

¶ Ubi ꝛ apud quem cognitio ꝛc. ¶ Quando cesset restitutio dixit:

+ Materia ſtitiuo rituli tractat: ꝛ de in integ. restitu. c. pe. cũ ſuis glo.

nunc in quo foro impetrari debet.

Iqd. ¶ Casus. Adiuor cũ maiore causam habuit coram delegato principis ꝛ succubuit vult restitui ꝛtra sniam: an preses restituere posſit/queritur. ꝛ respon. q̃ non. sed solus princeps. vel dic q̃ lata sententia a vicario ꝓncipis. ꝛ expone a procuratore. i. a vicario principis.

s ¶ A procuratore. id est a iudice delegato a principe. vt. ff. de minor. autem. §. pe. Vel dic a vicario principis. vt. §. fi aduer. rem iudi. l. aduersus. Vel dic ꝓprie procuratorem principis qui inter fiscũ ꝛ priuatũ cognoscit. §. fi aduer. fis. l. ij.

t ¶ Solus. vel ipse qui iudicauit. vt. ff. de in cause. ij. §. fi. ꝛ. l. prefecti. ꝛ. l. preses. Aliꝰ dicunt in eo speciale vt ipsemet non posſit.

Fiſc⁹ ꝛ priuat⁹ fi litigẽt eq̃s erit iudex.

Oniam ea. ¶ Casus. Inter minorem bonoꝝ. meũ ꝛ maiorem mutinen. transactio facta est ad decez que dedit minori nomine

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

mine illius transactionis: vult restitui: vbi debeat agitari restitu. causa queritur. ff. q vbi res est que petitur. & ita coram mutineñ. vel vbi res habet domicilium. Liuia.

a ¶ Tradidisse. nisi enim tradidisses obligatum te aduersarius in tuo foro conueniret.

b ¶ Cõsequẽs est. iure cõmuni. vt. j. de iur. om. iudi. iuris. & vbi in rem ac. l. actor.

c ¶ Quacũq. vt q. p ea lũniam est facta/ vel dolum actoris. vt. ff. de cõdi. ide. in summa. in pn. vel e falsis instrumẽtis. vt. ff. de trãsac. l. si e falsis. vel res fuit data que fine decreto dari nõ poterat. vt. j. de prædi. im. l. nõ solum. ff. de rerb. eo. l. magis. in pñn.

Cum ſcim. ¶ Cassius. Et quibus in dicibus dãda esset in integrum restitutio siue a maiore siue a minore esset petita: olim dubitabatur. statuit ergo i pera tor vt tã ordinari/ iudex qui iurisditionem habz cũ administratione. r tã de legatus ab ordinario q̃ delegatus a principe eã dare pot. et hoc in pma. an anteq̃ arbiter q cõpromissarius datus est sub pena: vel delegatus ab eo qui iurisditionẽ non habz cũ administratiõe res stituere possit. q̃rit. r nñ. q non. et hoc in secũda. In tertia redit ad pmã: dicẽs q tñ bis iudicib⁹ de quibus in pnma parte facta mentio est licitum est restitutionẽ dare sine fuerit specialit causa restitutiõis delegata: siue vniuersitas causar: siue aliqua specialiter. r inci dit causa resti. puta per reconuentionem.

d ¶ Jurisditio. ſ. ordinariã cũ administratione: etiam si non habeat merum imperium.

e ¶ Pedaneos. i. delegatos a quocunq.

f ¶ Maiores. qui equales sunt in hoc r in alijs quibusdaz. vt. ſ. de in integ. resti. mi. l. finali.

g ¶ Declaratum est. ſ. q maiores debeant restitui.

h ¶ Pro tribunali. l. ordinarij qui habent iurisditionẽ cũ administratione: non tamẽ sunt simplices magistratus.

i ¶ Administratores. ſ. dederint. Accur.

k ¶ Restitutionẽ. qui enim per alium ꝛc. vt. ff. de admini. tu. l. ita autẽ. §. gessisse. r. l. tres tutores. in fi. r. ff. de dona. inter vir. r vxo. l. iij. in fi.

l ¶ Ne quis. ne/ pro non: id est aliquis non.

m ¶ Cõpromissarios. cũ pena: sed iz nõ possit restituere an possit. pnũciare restituendũ r de hoc cõpromitti: forte sic: q tũc ipse nõ restituit.

n ¶ Arbitros. sine pena.

o ¶ Sententia. i. sensu de quo dic vt. j. de recep. arbi. l. pennul.

p ¶ Qui dantur. id est delegantur.

q ¶ Non habent. id est nõ habent cum administratione et imperio: vt sunt illi qui a principe imperant vt sint ordinarij: de quibus fit mẽtio. ff. de iudi. l. i. r. j. de iudi. rẽ non nouã. Sed an his restituant: Rñ. nõ. vt j. ea. l. ver. si. cum bos ꝛc. Vel dic pro tiã. id est ordinariã nõ habẽt sed delegatam. Et si queras quãdo potest delegare delegatus: Dic q̃ a principe vel proconsule: vel etiam ab alio lite coram se ꝑtestata: nõ als: vt. j. de iudi. a iudice. r. ff. de offi. pcon. r leg. l. pe. r. ff. de iudi. cum pretor. §. i. r arg. §. de procura. neq.

r ¶ Eis. scz delegatis.

s ¶ Et veteribus. not. duo specialia etiam veteri iure. vnum: quia que cause cog. ꝛc. vt. ff. de offi. pcon. nec quicq̃. §. vbi. r. ff. de reg. iur. l. oĩa. que sunt contra. tũ hic poterat delegari. r erat specialis in ea. Scõ q si poterat delegari: ego videbatur cognoscere posse magistratus municipalis: vt. ff. de offic. eius cui man. est iurisd. l. i. §. j. q̃ lex vetat. vt. ff. ad muni. l. ea. §. j. que est silr §. Sol. non oia que delegabant competebant iure magistratus. vt hoc exẽplo r alio. ſ. q̃ stringit ꝓsidẽ abesse. vt ff. de offi. eius cui. mã. est iurisd. l. i. §. ij. Vel dic posterat delegari non ciuili bet sed magistratui municipali. vt in tutele datione. vt. ff. de tuto. r cura. ab his. nec mãdãte. r isti. de attri. tu. §. pe. r iõ nõ sequitur q̃ cõpeteret iure magiſtr⁹. sicq; erat mirti iperij. vt tutele data tio. vt. ff. ẽ tute. muto. §. tutoris. Hodie dicit põt q̃ iure magistratus cõpetat: ci indistincte potest delegari cuicũq; etiã vt hic. r. d. l. de offi. eius cui man. est iurisdi. l. j. §. j. et sic corrigit lex illa. ff. ad munici. ea que. §. j.

t ¶ Dati. i. delegati.

v ¶ Inciderit. vt graliter in vno loco facta causarum cõmissione. vt. ff. de of. ꝓfe. vr. l. j. §. initio. vel in vna cã: r ibi inciden ter. vt. j. de ordi. iu. l. j.

¶ De reputationibus. Jd est cõputationibus ꝛ minores q restitutionẽ faciẽdis. Et dic q̃ dixi apud q̃ iudices petat restitutio nũc qualiter.

¶ Cas. Ddinores si vult restituí sicut in damno mozari nõ vult: ita nec in lucro mozari ds. si ergo rem vẽdidit et vult restitui refũdat q̃d accepit: eodẽ mõ si emit vel alis contrarit. hoc in prima. Si debitor credi tori suo minoꝛe delegauit. si resti. minor ds restituat creditori in veteꝛe debitoꝛis actio. r hoc in secũda. Si autem beres adijt r vult restitui vt ab stineat q̃d de here. ad eum puenit vel dolo fecit quominus peruenireꝛ restituet. r hoc in tertia.

p ¶ In dano. r ideo datur restitutio.

y ¶ In lucro. scz faciẽdo cum alterius iactura. Vel dic in lucro: quod non potuit consequi sine aliena iactura.

z ¶ Ad eum. scz minoꝛem locupletioꝛem.

a ¶ Restituere. si locupletioꝛ est: vt hic. r. ff. si aduer. transl. l. ij. r. ff. c. q̃ si minoꝛ. ſ. restitutio. r. l. pñ. ſ. j. r. l. tuto. ſ. item quero. r. l. intra ptẽ. vendẽtibus. r. l. minoꝛ annis. ſ. pdicta. r. j. de prædi. mi. l. si pupillus. r. l. nõ solũ. Sed ar. §. j. de rescin. vẽ. l. j. r. §. q̃ mctus cã. l. si per impssionem. Sed ibi est speciale q̃ fuit §cũ per impressionẽ. Et no. q̃ posit prætam restitutionẽ nolit ea vti/ non cõpellitur. vt. ff. eo. si inder.

b ¶ Interuenerit. apud me a debitoꝛe meo mihi delegat⁹ aio nouãdi.

c ¶ Debet restitui. r ita etiam q̃d ad maioꝛem peruenit etiã extraneus restituitur: vt hic. r. ff. de tu. r ra. dis. alterius. r hoc impetrata restitutione a minoꝛe ꝓnus. secus in mulieꝛe itercedẽte sic aio nouãdi: q ibi ab initio mulier ipso iure non tenet. vt. ff. ad vell. debitrix. §. si. Jtez in eo q̃ hic restituit actio in veterem debitoꝛem est cõtra. insti. qui. mo. tol. ob. §. preterea. Sol. ibi de pupillo: hic de adulto. fm. Pd. Vel ibi. p extraneo: hic ꝓ suo creditoꝛe iterc essit. Vel dic q̃ ibi creditoꝛ dona uit debitoꝛi si daret itercessoꝛe: nec decetero volebat hñ eũ obligati. vt ibi dicit qui nec naturaliter tenet intercedendo. vt. ff. de fideiuſ. l. fs. r si ferui oñs. Vel dic verius: §. minoꝛ fuit ciuiliter r naturali obligatus: q̃ cũ tutoꝛe vel curatoꝛe. r ideo restituit: q̃re r eius aduersarius silr §tra suũ debitoꝛẽ: nisi dolo creditoris inductus sit minoꝛ: vt. ff. de

tradidisse? proponis: cõsequens est b: si de his repetendis p in integrũ restitutionẽ: vel ex quacũq; c alia causa putaueris agẽdũ: cius adire te puincie presidem/ in qua domiciliũ habent quos cõuenis.

§ Restitutio in integrũ potest peticoram iudicibus ordinarijs r ꝑcialit delegatis: vel ad vniuersitatem cansarum: nõ coram arbitris vel iudicib⁹ chartularijs vel delegatis ab eis. h. d. Baldus.

Impa. Justi. a. Jo. p. p. Lex. iij.

Cum scimus esse dubitatus de restitutionibus q̃ in integrum postulant: siue tantũmodo apud iudicem cui aliqua iurisditio d est examinari cas oportet: siue apud pedaneos e iudices: siue cas minoꝛes. xxv. annis petierit: siue in maioꝛes f in q̃ anteriozibus sanctionib⁹ vel veteris iuris vel nostris declarati est g: sancimus non solum apud iudices ꝓ tribunali h hmõi cause cognitiones ꝓponi: sed etiã apud eos iudices quos augustalis dederit maiestas: aut quos nostre reipublice administratores i: vel etiã in hac regia ciuitate vel in ꝓincijs: vt videatur ipse qui iudicẽ destinauerit vt ꝓtecꝓ tribunali cognoscens in integrum dare restitutionem k. r causas eius examinare. sic eteñ nõ difficilis erit causar̃ examinatio. ¶ Sz ne qs ita effuse in rellectũ nr̃e cõstitutionis audeat esse trahẽdum: vt etiã apud com promissarios l iudices vel arbitros m ex cõi snia n electos: vel ad eos q̃ dãtur o a iudicibus qui ꝓ priam iurisditionẽ non habent p: sed tãtũmodo iudicãdi facultatẽ putet hmõi ertendi sanctionẽ: cũ hos generali volumus tales causas dirimere: qui vel certe administrationi cui et iurisditio adheret ꝓpositi sunt: vel ab his fuerit dati: r multo magis si a nr̃a maie state delegata eis r causarũ sit audientia. ¶ Sed ne qd penitus subitãdum relinquatur: et hoc addendum esse censemus: vt his tñ quos supra enumeramus: liceat de in integrum restitutione discepare: siue hoc specialiter eis fuerit mãdatũ: qõ r veteribus s legibus non fuerat icognitum: vel si generaliter dati t sunt iudices: vel in alijs speciebus inciderit u quedam questio restitutionis.

¶ De reputationibus que fiunt in iudicio in integrum restitutionis. Titulus. xlviij.

§ Restitutio ꝑcessa minoꝛi oĩa in ꝑstinum statum reꝛtegrat: tam ꝓ minoꝛe q̃ contra eum: r ertẽdit etiam effectũ suum ad tertiam ꝑsonã. h. d. Bal. vel sic. Restitutio in integrũ restituit oĩa in ꝑstinũ statum etiam contra tertiũ. h. d. Salyce.

Imperato. Anto. a. Taciano.

Qui restituitur. Lex vnica. sicut in damno ꝛ minori non debet/ ita nec in lucro x: r ideo quicquid ad eum ꝑueniet: vel ex emptione: vel ex vẽditione: vel ex alio contractu bo debet restituere y. ¶ Sed r si intercessoꝛ minoꝛ vigintiquinq̃ annis interuenerit z in veterem debitoꝛẽ debet restituí a actio. ¶ Sed et cum minoꝛ adijt hereditates r restituit/ moꝛ quicqd ad eũ de hereditate

Restitutio in integrũ an cõpetat iure magiſtr⁹.

Ter. ibi: q̃dã. glo. sup ꝑ causa. in c. ꝓterea. in ducit fi. isti⁹ l. ad hoc q̃ ꝓcesso ꝓncipali accedit accessorius. et ꝑ illud. c. ꝓterea.

Ter. l. q̃ restituit. conco. cus hac l. c. j. in fi. cũ glo. fi. extra de restit. in integ.

Delegat⁹ quãdo ꝓtest delegare.

Pupillus ꝓt cũiliter r naturali obligari.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

fideiuſ.ſi titius.in fi.ibi naturaliter tñi:q; ſine tutore vel curatore: vñ reſtitutione non indiget cum cõuenirinon poſſit:ſicq; neq; aduerſarius eius reſtituitur:ꝛ ſic q̃ſi cõtra naturalẽ obligationẽ reſtituit minor: qõ ſit q̃nq;.vt.ff.de neg.geſt.l.iũ.§.pupillus.ꝛ.ff.ſi aduer.ſol.l.ij. tunc actio ſiue obligatio reſtitueretur in veterem debitorem.

a ¶ Peruenit. Unde locupletior fit.vt.ff.e.l.ait pretor.§.pe.

b ¶ Dolo.hec enim ſunt paria: eum locupletiorem:ꝛ dolo feciſſe q̃minus ſit:vt h.ꝛ.ff.de poſſi. ti.l.j.§.an in pupillum.

¶ Etiam per procuratorẽ ꝛc. ¶ Dixit.ſ.quando minor per ſe petit reſtitui: vel per tutorẽ vel curatorem:nunc quãdo per procuratorem.

Auſa. ¶ Cauſus. Utrũ minor per procuratorẽ poſſit petere in integrum reſti. queritur:ꝛ rñ.q; ſic.

c ¶ Per procuratorem. vt ſ.ſi tutor vel curator.l.j. ꝛ dic legitime ordinatũ: vt.ſ.de procura.l.nõ ideo minus.ꝛ.l.neq;.ꝛ q; habeat ſpeciale mãdatum: vt.ff.e.illud.§.ſi talis.ſic ꝛ.ff.de procura. pompo nius.in prin. + Itẽ arg. ff.ſ.de his qui ve.etatis ipe.l.ij. Sed pater iuſto filio petit reſtitutionẽ: q; eius vertitur periculum:q; de peculio cõe nit.vt.ff.e.patri.in prin. q̃ dic vt ibi no.Alcur.

¶ In integrum reſtitutione poſtulata ne quid noui fiat. ¶ Subaudiũt q̃dã cã mutandi iudicij.

+ Aduerte q̃ b ſt verũ q̃n p̃incipali ter poſtulatio reſtitutio.tunc em redrit ſp̃ale mãdatũ per tura.ff. alle. fec̃ ho ſi veniat inciden ter in cauſa ꝓmiſſa.de q̃ vide glo.in ver poſtulatum.in.c. ſuſcitata. extra de in integ. reſti.

Ostulata. ¶ Caſ. Iſdibit minor ꝑ ven didit:petit re ſtitui pendente iudicio reſtitutionis in integrum illius rei ſuper qua petitur reſtitutio alienatio fieri nõ poteſt.ꝛ ne alienet curabit iudex.

d ¶ Poſtulata.ſed non conceſſa hic nec denegata.

e ¶ Reſtitutione.ſentẽtia lata ꝓ tra minorẽ ex eq; non debet niſi ante cognoſcatur vtrum debeat reſtitui.

f ¶ Omnia.ꝛ ita etiam quo ad maiorem.

g ¶ Debere.quo caſu erãt ante id iudiciũ quod de reſtitutione ceptũ eſt:vt nec fiat alienatio rei ſuper qua petitur reſtitutio:nec ſnia manu detur executioni.ꝛ vt.ff.nil no.appel.pen.l.j.ꝛ.ſ.de appel.l.iij.ꝛ ſi locupletior erat minor tẽpore litis ꝓteſtate: ſ̃ poſtea deſinat eſſe locupletior: tempore ſnie/ mibuſominus ſuo creditori teneatur:vt.ff.e.ſi minor.xxv.annis filiofami.ꝛ ſi ſufficit eum locupletiorem inueniri tẽpore ſententie:ſ̃ tempore iudicij nõ erat locupletior.vt.ff.de peti. here. l.ſi a domino vel a patre.§.quo tempore.ꝛ.§.penul.

¶ De reſtitutione militum ꝛc. ¶ Non ſolum minores.vt.ſ.ſed etiam maiores iuſtis et cauſis iuuantur quoꝝ p̃ncipaliores ſunt cauſa reipublice abſentes.ꝛ militie.ꝛ ideo de his p̃mittit.

¶ Valerianus. ¶ Caſus. Diuiti criſtenti in militia delata erat poſſeſſio bonorũ in bonis p̃ſ vñ liberi:vel in bonis agnati vel cognati:deceſſit in militia: elapſo tempore q̃ datur ad petendũ bonoꝝ poſ.ſi vnius anni:ſi erat pater q̃ deceſſit vel.c. dierum ſi erat de agnatis ꝛ cognatis qui ꝑceſſit in fata: an heres eius ex ꝑſona ipſius intra annũ vtile poſſit ipſorare in integrũ reſti.ad bo.poſ.petendã/queritur.ꝛ rñ.q; ſi deceſſit miles poſt tẽpus elapſum ad pete. bo. poſ.ꝛ dabitur ei tunc qõ competebat defuncto. Idẽ eſt ſi ante dies finitos deceſſit:ꝛ dic poſt exactos dies.ſ.marime.

¶ Nota er hac.l.hic q; ſi gs in abſentia eſt leſus eo q; non petit bonum poſ.in termino legali.ſi ipſe viuit poteſt petere reſtitutionẽ in integrum. Si ẽ decedit eam ad heredem tranſmittit. Bal.

b ¶ Centurio.miles qui cẽtum ꝑat militibus in alpibus criſtẽtibus cã reipublice.ꝛ cũ forte duodecim eſſent cohortes ẽ erat duodecima.

i ¶ Acciperet.ſcilz alicuius cognati vel agnati.vel ſuperioris:vel ſeniorꝛis. Uel dic olim cuꝝ ſolẽnitate bodie ſola agnitione. vt.ſ.qui adeo mit.ad bono.poſ.l.ſi.

k ¶ Er perſona defuncti.vt.ff.de in integ.reſti.non ſolum.

l ¶ Poſt exactos.i.finitos qui ſunt annus:ſi valerianus eſt de aſcendentibus vel deſcendẽtibus als centum dies:vt inſti. de bono.poſ.§. liberis. Itẽ ideo dicit poſt exactos:q; ſi priuus deceſſiſſet id tps q̃ ſus pereſſet ad hẽdẽ trãſmitteret fm q̃ſdã:vt.ſ.tit.ij. Ler perſona.q̃ non placet cũ non poſſit bonoꝝ poſſeſſio ad heredẽ trãſmitti non petita:vt.ff.de bo.poſ.l.iij.§.acqrere.in fi.§. ſicut nec hereditas non adita.vt.ſ.de iur.de li.l.quoniam. Item alia ratione non placet q̃ ſit fec̃.deceſſerit ante dies exactos vel poſt: q; ergo ꝑſſe dr in lege q̃ idẽ eſt vt reſtitutio det ex perſona defuncti: licet itra dies deceſſerit vt ſ̃ xio. ff.de acquiren. hereditat. pantonius.§.j. quare h dic marime ſi poſt. Uel dic ſi ante datur ex equitate nõ de rigore. ſi poſt etiam de rigore dat reſtitutio. Uel fz Jo. ſi ante non datur.l.tonius tẽpo ris:q; id q̃ in preſentia heredis cucurriſſet cum effectu computaretur:ꝛ ſic ex ꝑſona defuncti habet q̃ ex ſua haberenõ poſſet. Item quomodo tempoꝛa bono.poſ. cuꝝ ſint vtilia: vt inſtitu. de bo.poſ.§.ſi.curſus abſenti:ſ̃ñ.fm.Polim erãt hec omnia tẽpoꝛa continua:vt.d.§.inſtitu.de bo. poſ.q̃ non placet.vt.ff. quis ex iu.in bonoꝝ poſ. ſer.l.iũ.§.dies. Sz tu dic q; currunt quantũcũq; abſens ſit cum potuerit bẽe p̃curatorẽ q̃d non habuit militia ipedit.

Bonoꝝ poſſeſſio ſi petita ad heredẽ nõ trãſmittit.

Negligentibus non ſubuenit.

vt.ff.de diuer. ꝓſcrip.l.j.ideo reſtituit vt hic:ſecus ſi fuiſſet negligens in conſtituendo procuratorem:q; tunc non reſtituit.ff.er qui. cau. ma.l.non enim.ꝛ.ff.de in integ.reſti.l.ſi. Itẽ aliud eſt in abſente neceſſaria cauſa tñ.vt q; relegatus qui nõ reſtituitur.vt.ff. de mino. papiꝛnianus. Alij dicũt vt Azo. q; hic de ꝓrimo erat abſens: vnde currunt:ſecus ſi de longinquo nec habuit procuratorẽ:q; tunc non currunt:vt.d.l.de diuer.ꝛ tẽpo.preſcrip.l.j. Itẽ opponit. Hõne ſi fuiſſet preſens ꝛ tacuiſſet currit ei tps ꝛ nõ reſtitueret:idẽ ergo ſi fuiſſet abſens.vt.ff.er qui.cau.ma.is qui rei.ij.rñ.preſumo eũ petiſſe bonoꝝ poſſeſſionẽ ſi preſens fuiſſet.arg.ff.ſi mulier ventris no.l.j.in fi.

¶ Sed. ¶ Caſus. Reipubli.cã fine dolo malo aberas. iterim res tua aut vſucapta eſt triẽnio vel ꝓſcriptione.r.vel.xx. an. ſpacio valet act.tpali:puta redhibitoria vel ẽptio maioris quã ſ̃ aliquẽ bes/ amiſiſti.an itra ãnũ a tpe reuerſiõi ſvtilẽ reſtitui poſſis:q̃rit.ꝛ rñ.q̃ ſic.

Pretoris iuriſdictio ãnua erat.

m ¶ Si quid.ſ.coꝛporale.

n ¶ Abſentes. Sine dolo.ꝛ neceſſitate.vt.ff.e.ꝛ qui data.

o ¶ Diminuti.i.vſucaptũ vel ꝓſcriptũ.vt.ff.de peti.here. deperditus.

p ¶ Qua.i.aliqua redhibitoria.vel ẽptio minoris libertaria ꝓſens.

q ¶ Perpetua.i.generali iuriſditione ꝓtoris.vt.ff.co.l.j.ſic ꝛ iſti. de faſtiſda.tu.in prin.annua em erat ꝓtoris iuriſditio.vt inſtitu. de perpe.ꝛ tẽpo.act.in prin.ꝛ facit.ſ.de dolo.non poſſunt.ꝛ.ff.e.l.iulianus.

Quod tpe. ¶ Caſus. Rẽ mea poſſediſti:ꝑmo anno ꝛ ſecũdo me ꝑnte vſucapere cẽpi inchoaſti. Tertio anno abſui cã reipub. ſi in abſentia mea: vel infra modicũ tps poſt reuerſionẽ meã: q; ꝑ abſentia cõputatur:vt.ff.eo.ab boſtibus.§.vlti.vſucapi.cõpleuiſti: volo reſtitui ad rẽ ſubducto tpe abſentie perinde quaſi nõ cucurriſſet an poſſem/querit.ꝛ rñ.q; ſic.infra annũ vtilẽ: quo elapſo ſi negligens ſum nõ ero audiendus: ſed ius tuũ integrum reſeruabit tibi. ꝛ q̃ dicit medũ tẽpoꝛis: dic q; erat iter primã ꝑtiam ꝛ illud tẽpus quo reuerſus ſum poſt vſucap. cõpletam. Itẽ potes ponere in ꝓſcriptione.r.an. habita computatione preſentie ꝛ abſentie: fm q; dictũ eſt.ꝛ hoc fm zHar.

r ¶ Quod tempore. Dic fm. zHar. q; primo ꝛ ſecundo anno preſcripſi in tui preſentia. tertio te abſente: et ſic eſt finita mea vſucapio in tua abſentia:

UNIVERSIDAD DE HUELVA

absentia vel modico tẽpore post reuersionem: alis si post non daretur restitutio ad aliquid: vt in fi. l. a datur ad rem restitutio fm cũ: non vt subducatur tẽpus. Et quod dicit medij tẽporis. l. inter primã presentiam z tps quo post prescriptionẽ est reuersus fm. JB. Sed dic primo anno te pſente. scõo te absente. tertio te pñte dat restitutio: post cõple tam tñ vſucapionem vel prescriptionem etiam in presentia: vetã post modicum tẽpus: cõpleta tñs vſucapione: antecꝫ enim compleatur vſucapio nallo modo dari pu restitutionem: qz iure cõmuni vendicare pote rit: vt ff. de mino. l. cause. ij. rñ. illec obstat qõ legif. ff. de acqui. heredi. pantomius. qz ibi fuo iure nõ poterat heres admittꝫ: is defunct' potuerit. Et construe sic: permissus est vẽdicare possessionẽ: scz cius corporis qõ tẽpore &c. possessum est postꝫ &c. z intra annum vtile: hodie quadriennii: vt. j. tit. ij. l. ij. si tãto tempore est lesus: vt dices hic in fi. et h' dicit amota prescriptiõe: qz sic diceret iuder vel pretor: viuus: restituo te vt liceat tibi vẽdicare sicut licebat anteꝫ abesses. z idem in personali: restituo te vt liceat tibi agere sicut quando cepisti abesse: vt. j. tit. ij. l. ij. ibi: ita et cetera. et actio quã nũc itẽtabit est vtilis que ꝑmo fuerat directa: que vtilis dr rescissoria: qz datur rescissa vſucapione vel ꝓscriptione: vt. j. cr. qui. cau. ma. l. si. et fm hoc ittellige. j. qui. non ob. longi tẽpo. prescrip. l. j.

a ¶ Alicuius. militis.

b ¶ Possessum. z vſucaptum fm. ẽd. vel etiã non vſucaptũ. fm. W.

c ¶ Aliquo. presente.

d ¶ Temporis. eius. s. inter primam presentiam z secundam.

e ¶ Ultra. i. vltra q̃ fit medium tps siue tps absentie non restituit: vt plene dixi. ff. de. l. si per ptorẽ. §. quotiens. Vel nic si tãtũ tps lapsus est in pñtia post modicũ tempus z vſucapionẽ completã quãti fuerat in absentia non leditur ius. s. vſucapionis instittutũ cõtra eũ. s. absentem reuersum vẽdicare volentẽ: vt. j. qui. nõ ob. lon. tẽpo. prescri. l. pe. de quo plene dixi. ff. c. ab bostibus. §. fs qõ simpliciter. in gl. ibi: sed ad quid &c. z hoc fm. W. vel fm. ẽd. dic. vt. s. dixi.

f ¶ Eum. s. militem absentem vendicantem.

Honorare. ¶ Casus. Tenebaris mihi in. r. causa reipub. aberas. non habeo quẽ conueniam: qualiter mihi succurratur/ queri: z ri. qr mittendus sum in possessionem bonoꝝ tuorum prorogata eoꝝ venditione in tempus reuersionis tue.

g ¶ Ignorare. in debitore absente pone casum.

h ¶ Nõ defendunt. qz idẽ cĩ pupillo. ff. er q. cau. i. pos. c. l. apud iulianũ.

i ¶ Possideri. hoc est cõcius eoꝝ z pupillo: vt. ff. gbus ex cau. in pos. ca. apud iulianũ. z. l. in possessionẽ. §. cũ dicit. Si autẽ fiat vẽditio: vel ipso iure nõ valet. vel qõ melius est per restõnem rescinditur: vt. ff. de dã. infec. si finita. §. si forte. z. §. postea autẽ. z. ff. de pub. cre. l. eũ qui in. Alij autẽ absentes patiunt prescriptionẽ: latitãtes etiã venditionem. vt. ff. er qui. cau. ma. l. itẽ ait pretor. §. j. z. §. de procu. l. eum qui. in fine.

Abſentiũ causa reipubli. bona an vẽdi possint.

Dec reipu. ¶ Casus. Absui cã reipu. re meã vt sua vſucapta fuerit: z ego absui cã reipu. scz cius eram res: an mihi reuerso dabit in integ. restõ vt rẽ meã vẽdicare possim/ gri tur. z rñ. qr sic. nec. qz solũ dabit mihi minori talis restitutio. ppt absentiã meã cã reipu. fs cuilibet maiori qõ ptinet ad titulũ de in integ. restituendo. puta capto ab bostibus. z fs ibus de gbus fit mẽtio. ff. c. l. j. in fi.

k ¶ Ad titulum. vt qz sunt ab bostibus capti. z similes qui sunt in edicto. vt. ff. eo. l. j. in fi.

l ¶ Restitutionis. per legem zenonianam introductam a compositoribus non ab imperatore.

m ¶ Quadriẽnij. quã obijcit fiscus cũ vendidit rem alienam vt suam: que olim quinquẽnij erat sed a compositorib' est hic positum. de quo dic vt. s. si aduersus fiscum. l. edicto.

n ¶ Fisco. est fiscus ipius imperij vel qõ ei propoꝝ natur.

o ¶ Posse. s. cum effectu. datur enim restitutio.

Jcum. ¶ Casus. Absuisti cã militie: iterum heres creditoris res tuas sibi obligatas elapso biẽnio deniq; citatiõe ꝑmissa distraxit. reuersus vis restituꝝ ad vendicationẽ an sis auditus/ qritur. z respõ. qr sic. oblato a te ꝓcio vel debito. q. d. si debitũ fuit in mĩ': ꝓcũ fuit in plus: offerre ds debitũ. sed si ꝓcũ fuit in mĩ': debitum in plus offerre debes ꝓcium. z hoc est quod dicit: oblato debito vel ꝓcio.

p ¶ Laboribus. est ẽm labor militia. vt. ff. de te. sta. mili. l. j. in fi. Labor: est in militia.

q ¶ Distraxerunt. fm leges. vt. j. de iure dotiũ. impe. l. fi. si autẽ per pactum: tñc nõ reuocat: vt nec minor. vt. s. si aduer. ven. pig. l. ij.

r ¶ Impetrare. vt ad rei vendicationem restituatis contra possessorem.

s ¶ Retracta. qõ ꝓsumitur de ꝑsente quando non sumeret pignuꝝ ꝓ rei venditionem. Accur.

t ¶ Venditione. p in integrum restitutionem.

v ¶ Recipies. per reiuendicationem. Accur.

p ¶ Possessiones. id est res possessas.

y ¶ Oblato. s. emptori. cum in tuam vtilitatem versum fuerit: vt. ff. de rei vendi. empto. z. qz ecõtra debet dari restitutio: vt. s. de reputatio. l. j. als non. vt. j. de rei vendi. si mancipium.

z ¶ Debito. vt arg. j. qui res pig. obli. pos. l. nomen.

Et que a patre. ¶ Casus. Pater tuus fuit z lesus est: an ꝑtertu militie tue per restõnẽ in integ. reuocare possis qõ a patre tuo factum est: eo dñ virit non ꝛquerente se decepti esse/ qritur. z dr qd non. ¶ Et hac. l. no. ynum fundamentũ in materia qr ex cã absentie qs restituitur aduersus neglectã: non aduersus facta fm Bar. z Bal.

a ¶ Seruntur. quoquomodo contrahendo. strictius ponit. ff. de vbo. sign. labeo. non ꝓscribẽdo si finiatur tempore militie filioꝝ: qz tunc restituerentur filij: vt. j. ti. ij. l. ij.

b ¶ Disciplina. siue doceant siue doceantur. Et no. heredes nõ reuocare facta defuncti: vt h. z. s. si aduer. vẽ. pig. l. ij. z. j. de solu. l. successores. z de re. alie. nõ alie. l. vẽditrici. z. j. de his q. vt indig. polla. Accur.

c ¶ Militari. qõ dicitur a malo. vt. ff. de testa. mili. l. j. §. mites.

d ¶ A filijs. quia sunt milites.

e ¶ Irritum. nota heredẽ venditionẽ patris nõ posse rescindere: qz a maioribus minoribus non fit beneficium: sed potius econuerso.

f ¶ Contractu. qõ multum facit. vt. ff. de senatusco. fille. l. j. §. j.

Ancimus. ¶ Casus. Si miles militie causa absens fuerit: z interim res sua vſucapta vel ꝑscripta fuerit: dabit sibi reuerso restitutio ne sibi officiat prescriptio: q cucurrit eo in militia existente. et hoc est qõ dicit in exceptionibus declinandis z cetera. z si legatus annum relictũ fuerit: ei restituet ad petendũ ac si ꝓsens fuisset. secus militibus qui domi degunt: qz non restituuntur.

g ¶ In exceptionibus. puta si restituatur ne obijciatur sibi ꝓscriptio temporalis que cucurrit eo in militia existente.

Cert' ibi: medij. fic fs ca nonea de ducant tpa fstimat' de ꝓscriptione cẽti ãnoũ. vt in. c. cum nobis. extra de ꝓscrip.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ In integrum restitutionibus. vt ad legatū annuum. vt.ff. co. iulianus. §. fi. ꝛ. l. seq.

b ¶ Lis. supfluit hoc vbi cis. ꝑpter dictionē bis q̄ est supra 15 repetit.

c ¶ Opitulari. ꝛ. prodesse.

d ¶ Degunt. nisi ifra modicū tps q̄ ꝑ absentia reputaf. vt.ff. co. l. ab bostib'. §. fi. ꝛ. no. cessante cā ꝛc. vt. j. de tel. mil. l. ne quidā. ꝛ. j. qui. nō obl. tēp. ꝑscrip. l. sancim'. ꝛ. 5. de epis. ꝛ. cle. l. gñali. ter. in anī. de san. epis. §. sed ꝛ hoc ꝑsenti. col. ir. ꝛ ff. de indi. l. ij. §. plane.

Lā cessante cessat ꝓ̄ nilegium.

¶ De vroribus militū ꝛ eox qui reipublice causa absunt.

declinādis q̄ in petendis in integrum restitutiōibus[a] cis[b] opitulari[c]. illis tpibus per que citra expeditionis necessitatē in alijs locis vel in suis edibus degūt[d]: minime eos ad vēdicanda memoranda priuilegia aduuantibus.

¶ De vroribus militū ꝛ eox qui reipublice causa absunt. Tit. liij.

Empalibus.

¶ Cas[e]. vbi les gdaz rei pu. cā absunt: secū vror. sua pegrinata est: res vroris interim ꝑscripta est: an ꝑ̄ssit restitui. q̄rit. ꝛ rñ. q̄ sic. Iz nō intelligas q̄ vror. absunt cā reipub. q̄ absēse non pōt. vt. ff. de reg. iur. l. ij.

e Eld erēpli. nō q̄ ipse absunt reipub. causa. vt ff. de reg. iu. l. ij. Iz fauore viri. vt. 5. de in iu. §vo. l. j.

f Ignotum. fauore militum.

EJ que diutissime. Casus isti' legis in ꝑn. est idē. vt in ſupiori. ꝛ sic dic casus. Rē mulieris absentis cū marito absente militie cā qui dam vendidit: dicens rē ſuā eē: an ꝑ̄ssit restitui ad eam vēdicandā. quorīf. ꝛ rñ. q̄ sic. Iz ꝑscripta fuerit. an autez emptor dē restitutio ad preciuz ꝫ vendito rē q̄rit. ꝛ rñ. q̄ sic. Iz ꝑscripta sit. Vlpo ne ſcdo sic. ¶ Dulier. ꝑfectura cū viro gñalem constituit. pcuratorem qui in absentia mulieris domū eius dolo distrarit: emēti faciens gratiam. ꝛ preciū in vtilitatē mulieris cōuertit: ſi interim ꝑscripta est: resti tuetur refuſo ab eo ꝓcio emptori. vel sic. Vendito: indurit mulierē vt absset quo casu preciū refundet vendito: ſi est ſoluendo: aliogn mulier. aliꝫs modis ponitur casus: ſed ista ſufficiant.

g ¶ Dilitic. idem est iste casus cū precedenti. secundus est in extraneo vel procuratore qui vendidit rem mulieris ꝛ male.

h ¶ Officit. ſcz cum effectu: qr restituitur vt. 5. l. priori.

i ¶ Absentie. datiui casus sunt. q. d. ei que diu absuit. ꝛdic cōmēta addibita a quodā qui rēmulieris absentis vēdidit ſua dicens. Sicut ergo est equū mulierē restitui ad vendicādū post ꝑscriptionē: sic equū est restitui emptori de euictione actionē ad ꝓciū: Iz ertincta fuerit de euictione actio ꝑ ꝑscriptionē: vt hic. ff. de euic. ſi cū vendit. §. i. l. qui alienam. ff. de tute. ꝛ ra. dist. l. alterius. pōt dici q̄ non datur de euictione quando ertraordinario inre ſuccurritur ei.

k ¶ Compoſita. a vēditore dicente rē ſuam eſſe ei etiam mulieris esset.

l ¶ Obeſſe oino. ſed neqs mulieri q̄n rē recipiat: neqs emptori q̄n ꝓciū conſequatur. ſic. j. de repudi. l. dubium. ꝛ. 3. de repu. que ſi. in indi. l. j.

m ¶ Refuſo ꝓcio. a vēditore. vt dictū est. ꝛ sic plana est. Potest etiā legi ſm Azo. vt a muliere recipiat ꝓcium: vt ſi procurator gñalis mulieris vēdiderit dolo malo rē eius faciens alicui gratiā ꝛ ꝓciū in ei' vtilitatē ꝓ̄ertit. vt. ff. de reb. eo. l. tutorē. ꝛ. ff. de rei vin. l. emptor ꝓcedit. ꝛ j. q̄ cū eo. ei qui. in fi. Tertij dicūt vendito: rē adhibuisse cōmentū: vt mulier absset: quo casu ipse ſi est ſoluēdo ꝓciū refundit: als mulier ꝑ̄ssum i ſuā vtilitatē. Quarti vt. ¶ dicūt q̄ ſi manifeste pōt ꝓbari mulierē cōmenta adhibuisse: q̄ studiose absuit remouet a restōne. sed ſi non possit ꝓbari Iz callide sit versata catenus subuenit ei vt refundat ꝓcium ꝛ recipiat domū. Sed ſi vēditor cōmenta adhibuit ipse refundat: nisi cū est inops: tunc mulier reddit. idē ſi vēditor absit. Et sic dominus. ¶ d. er bac. l. collegit tres casus. Primum ſi absunt mulier bona fide. in ꝑn. l. Secūdum qui non est in littera sed colligit a ꝛtrio q̄ſi mala fide. Tertiū quē ler ponit quaſi medium inter duo errores. ſ. cū callide absunt ꝛ calliditas ꝓbari non possit. tunc ēm callidi tas nō debet emptori oino nocere: ſed ꝓciū oportet refundere mulierem ſi domū ad ſe ꝓtinere ꝓbauerit. Dic ergo ſm eū nō obesse. ſ. oino venditori cūm mulier callide abfuerit. vel mulieri cū venditor callide ꝓpter absentiā vendidit. ꝓtio casu mulier: posterior vēditore reddit pecuniam: ſed prima ꝛ secunda lectura est verior.

¶ De temporibus in integrum. ¶ Supra specialiter dixit de restōne minor. ꝛ quorūdā maiorum: nūc ginaliter de oībus ifra que tēpora restituunt. nec ēm ē nouū ꝛc. vt. ff. ad. l. agl. l. ſi seruus seruum. §. inquit. Continuatio.

Ad his. ¶ Casus. Si minor lesus sabest cā reipub. finita etate: an interim curat ei quadriēniū q̄rit. ꝛ rñ. q̄ non. sed demum a tēpore reuerſionis ſcipit currere. a lege ſic i minori etate lesus non petijt restōnē antēq̄ fact' esset maior: abfuit causa militie: cū er parte cōpleuit quadriennium restituit ad totum tps absentie.

¶ Not. er bac. l. q̄ diuq̄s est in cā ꝑ restituat' termin' nūq̄ ei termin' currit. ꝛ hoc est tēpe vtilitandi circuit'. ſm Bal.

n ¶ In his. No. q̄ ſ pria ma ler loquitur quādo minor cepit militare: ubi q̄ fact' maior post aliquod tps est reuersus. Scda cū nō militās iſtituit eus q militare cepit postea. Tertia apponit vtrūq; casus. i. an militāte ꝛ nō militante. Quarta cū militās iſtituit nō militāte: nec etiā postea cepit militare.

o ¶ Postulare potes. ſ. tu q̄ es militia ꝓ ꝓcuratorē. Et no. q̄ toto illo tpe petit: nec tā dicas tūc currere vtilē annū. nā ꝛ minor toto tpe minoris etatis petit restitui: nec tā currit ei ann'. nisi post minorē etatē: vt. 5. de in integ. restit. mi. l. minoris'. ꝛ. 3. ſi tuto. vl cui. iter. l. j. currit ergo hic ann' vtilis a tpe reuerſionis. vt in gl. ff. q̄ſi actio de pec. est an. l. j. §. annus. Sed alij vt. ¶ dicūt currere in absentia vtilē annū. ꝛ ſm eos infra annū a tpe reuerſionis petit restitui ad annū qui fluit: ſicēp habebit duos vtiles annos post reuerſionē: q̄ non placet. ꝓpter circuitum eitādū: ſi aliud in tpe petēde bonoꝝ poſſeſſionis q̄ currit absenti valeriano: vt. 5. tit. 4. l. j. q̄ ſaltē p aliū potuit petere: vt. ff. de diuer. ꝓferi. l. j. ꝛ qs or. in bonoꝝ poſſeſſione ſer. l. ij. ſed dic. pbibet: vt diri cā vitādi circuit': q̄ forte ita restituere ꝛ ad restituendū q̄s esset abſolutus: vñ statutū est ne currat vt absurdū dic euitet: vt. ff. de ꝑd. inde. dīs testamēto. ꝛ. ff. eo. interdū. Sed cū bodie quadriēniū fit ꝛtinuum an ꝑ̄ minorē etatē statum cui ret: vt. j. eo. l. fi: R̄ñ. nō currit. naz quo ad ſui minui ēt vtile in aliquo. Iz eñ feriati dies ꝛnō feriati ꝛcōputent: tēpora tñ q̄bus est absens. pbabili ꝛ necessaria cā vel. pbabili tñ excipiuntur. idem ꝛ ſi poſtq̄ cepit currere tales absentie interuenerunt vt ſubducanē talia tpa: vt. j. eo. l. fi. ſ. fi. ſicut erat de vtili anno. nā et ille q̄ñq; currebat absenti: vt in valeriano. q̄ñq; non: vt in vtili anno ſiteꝛ dicti q̄ vi aut clā. vt. ff. q̄ vi aut clā. ſemper. §. fi q̄s reipublice. ꝛ vt. 5. diri. ſic est: ꝛ als tps vtile quo ad gd ꝛ quo ad quid nō. vt. ff. de calū. l. annus. ꝛ. ff. de adul. l. quinquēniū. ꝛ. ff. de edil. edic. l. cum ſer.

p ¶ Tempus. vnius anni olim: bodie quadriēniū. vt. j. eo. l. fi.

q ¶ Additionis. infra quadriēnium vel post.

Restōnis in integrum petēde tps an sit oino continuū.

Vror. militis an possit restituti cōtra alienationē ſe absente de re ſua facta.

SJ intra legitimā. ¶ Casus. ¶ Dinor. ſcit: Iesus est ex ſcto. ꝛ ifra xxv. an. vel postea: intra tñ q̄driēniū decessit: ſuccessit ei minor: qui vel minor. ꝛ etate vel postea. ifra tñ q̄driēniū q̄ ſuperat defuncto ad petēdū restī. cepit absse cā militie: coꝝ lapſo: puta in. xxv. vel. xl. an. reuerſus est: an possit restitui ex ꝑsona ꝺfuncti/ q̄rit: rñ. q̄ sic. ꝛ dic non ad tps q̄ fluit in absentia: ſed ad rē. ſ. ifra tps q̄ ſuperat defunct. ſi minor: ſucceſſit ꝑ̄: restituit totū illud tps q̄ ſuperat patri.

r ¶ Intra. i. citra. vt. j. de postbu. bere. inſti. l. fi. Vel ꝓprie dicitur etas legitima minor: quia lege iuuatur.

s ¶ Exacto. ſcz quadriēnio. vt. j. eo. l. fi.

t ¶ Tempore. ſcz vtilis anni.

a ¶ Pater tuus. non militans: sed paganus.
b ¶ Per in integrum. contra contractum antecessoris.
c ¶ Et persona defuncti. vt. ff. de in integ. resti. nō solum. q dic restitui ad tps quod fluit in absentia fm quosdā: male. vt. ff. pri. diri. Item qñ pater decessit maior: dic restitui infra tantū tēpus quantus supererat patri. vt dicestam. j. c. l. ea que. §. j.

Intra annos. ¶ Casus. Rez minoris vsucepisti. an intra annū vtile possit restitui. Ghr: rñ. q sic. Iz pone q co tē pore quo restituī potuit etatis bñficio: cepit abesse militie cā: ibi stetit quousq tps restitutionis prestituū lapsum fo ret: an restituat. Ghr: rñ. q ztinuatio minoris etatis ad militiā indulget restōnem. q. d. minor etas equiparabit absentie militie. nam Iz cucurrisset sibi tps: nihilomi nus restituitur. olim cū currebat minori tps fm tempora buius. l. vel dic ipso iure nō currit. vt. l. ñ. §. in qui. cau. in integ. restitu. non est ne.
d ¶ Constitutus es. scilz xxv. z vtilem annum.
e ¶ Eo tempore. quo potuisti restitui.
f ¶ Continuatum. minoris etatis ad militiam.
g ¶ Usucapionē. factam ab aduersario.
h ¶ Ante militiā. scilicet finitā. Uel dic. id est inchoatam.
i ¶ Suppleta. id est completa. f. usucapio. Acc.
k ¶ Affligi. f. cum effectu q restituit. Et not. q Iz ler loquit fm antiq tempora qñ currebant pscriptiones adultis nō dico pupillis: hodie ztra. vt. §. in qui. cau. in integrū resti. non est nec. l. fina.

Ex persona. ¶ Casus. Minor contrarit: Iesus est: postea abfuit cā militie: z in militia maior factus decessit: totū tps quo potuit restitui trāsmittit ad heredem eo q nō cessit sibi existenti in militia.
l ¶ Ex persona. hic succedit non militans militanti.
m ¶ Quem. qui rem eo⁹ fuse ceperat.
n ¶ Agē. petēdo restitui.
o ¶ Cesserit. f. ipso iure. vt dixi. §. c. l. j.

Atque. ¶ Casus. Certū est q minoribus super his in qbus lesi sunt in minori etate dat in integ. resti. post legitimā etatē olim infra annū vtile: hodie intra q̄driennīū. z hoc in pīma. Sed queritur si quis venit etatis impetrauerit ex quo tēpore hic ann⁹ vtilis ei cedat: vel q̄driennīū: R'ñ. q ex quo rescriptū pncipis iudici impetrātis fuerit intimatū. impetrāti a iudice pimissa fuerit bonor⁹ suor⁹ libera administratio: ita tñ q̄ si hoc q̄driennīū infra legitimā etatē acciderit vsq; ad xxv. an. ertē datur. z hoc in scōa. postea distinguit: aut minor succedit minori: aut minor maiori: aut maior minori. In pīmo casu si minor cui succeditur lesus fuerit: minor succedēs toto tpe minoris etatis ex persona sui restituet. postea vo ex psona defuncti infra quadriennīū: Iz qdam distinxerunt in 2ium. et hoc in tertia. In scōo dicit q ex sui persona vt in pīma restituet ztenus ex tpe quadrinali defuncto supfuerit. z hoc in ztra. In tertio qdam ab adita heredi. vel bo. pos. agnita: deinde incipit tēpus restitutionis pstitutū currere. z hoc in quta.
p ¶ Legibus. vt infra vtilem annum oentur restitutiones.
q ¶ Intimata. que qualiter fiat habes. §. de bis qui ve. eta. §pe. l. ij. de eo vo quod medio tempore gestū inter impetratam venīā et intimationem videtur restitui vt hic. Argu. 2tra. §. de bis q ve. eta. impe. l. j.

Impera. Costā. a. ad Bassum. Aq̄ de tpib⁹ in integrū restitutionū legibus cauta sunt custodiri concinit: si forte quis beneficio nostro etatis venīā fuerit consecutus: ex eo die quo indulgētia nostra in iudicio competēti fuerit intimata⁴ ci cui administratio rei ppie permissa est: vt⁵ ad pſequēdas in integrū restitutiōes fiñi deb⁹ causas iure tps habeat pstitutum⁶: ita tñ vt nūq̄ minoribus. xxv. annis ostitutis de his que ante ipetratā venīam etatis gesserūt auxilium in integrum restitutionis denegēt.

Tempus vtilis anni quod superat ad restitutionē petendā defuncto nō currit eius heredi minori: sed demūz ei facto maiori. h. d. Salyce.

Si qñ⁷ sanc in minoris iura successerit minor minime prohibeat ccz quātū z vicissim sue tetis annū trāsierit⁸ in integrū restitutionis bñficio vti tpe illibato⁹.

¶ Q si maioris¹⁰ fuerit minor iura nactus quantū ad eas ptinet causas quas ex pſona maioris fuerit cōsecutus: tantū tpis ad exponēdas in integrū restitutiones deciendas eq̄s causas accipere debebit: quantum defuncto cuius heres aut bonorum possessor docebitur extitisse reliquum fuerat¹.

Maior succedēs minori bz annū vtilem vel hodie q̄driennīū ztinuū ad petēdū restitutionē ex pſona defuncti. h. d. Saly.

Cū vo maior successionē fuerit adeptus minoris: siqdem ciui iure ab intestato vel ex testamēto successerit mox cū fuerit adita hēditas¹². Si vo bonorario¹³ iure ex quo bonorū possessio fuerit accepta: examinādo ac terminādo in integrū restitutionis negocio solida fine vlla diminutiō tēpora supputentur¹⁴.

Hactē. de tēpo. nō sute pecunie super dote. §. generaliter. col. vij. Constitu. x.

r ¶ Ut. repete conuenit.
s ¶ Prestitutū. scz vtilis anni: hodie q̄driennij. vt. l. fi.
t ¶ Ita tamē. id est dicere: si tunc quando impetrauit venīā erat masculus vel maior. xx. an. z femina. xvij. sic ann⁹ vtilis innemīaf cōpleri ante xxv. annum: suppleatur vt vsq; adviceſimūq̄ tum tum annus detur restitutio. sic. ff. de ex cu. tu. l. scire oportet. §. aliud. Alij dicunt q̄ quadriennium Iz semp currere demum completis. xxv. annis.
v ¶ Si qñ. hic. §. respicit vltimā partem rubrice: scz de heredibus.
x ¶ Illibato. f. quadriennio. Uel illibato scz toto qō superat defuncto: tā minoris etatis q̄ vtilis anni fm quosdā. Scz tu dic tantū vtilis anni.
y ¶ Si maioris. f. decedentis infra vtilē annū.
z ¶ Decidendas. nā z fīniri debet causa infra dictum tempus. vt. j. c. l. fi.
a ¶ Fuerat. qō tēpus curret et post suam minoreṣ etatem completam sicut z in absentib⁹ causa rei publice. vt. §. co. l. j. et. ij. et. iij. et. iiij. in fine. q̄ppe minor: et absens similes sunt. vt. j. c. superuacuā. Ite pro nobis. ff. de imi. interdū. Item vt cuitet circuitu⁹ qui esset iam si diceres statim currere z postea restituit: q̄ daret restituto ad restituēdus z ponceres plures minores successiue illis successisse. vt. ff. de cōditio. indebi. dominus testamēto. Alij dicūt vt. zlō. q̄ statim currit: pro qbus est. j. co. l. fi. §. fi. Sed nō obstat: q̄ in alio casu lo quit. Ite pro eis in aut. de tēpo. nō solute pecu. §. sinautē. col. vij. sed ibi spāle. naz multa ibi sunt specialia etiam fm oēs. Item pro eis. ff. de gubs cau. in pof. ea. l. apud. et j. de bis q. vt indi. l. pol la. Sed ibi cuz defuncto fuit cōtractum. secus autē in eo quod postea currit: vt hic. z. ff. de iure fisci. fiscus. in pīn. Et eodē modo respōde ad. l. §. si aduer. ven. pig. l. ij. potest etiam ibi agere contra creditorē pignoratitia actione z ztra tutorem vel curatorem. Ite pro eis. ff. de fun. do. si fundus. sed magis etatis ratio q̄ mulieris habenda est. ff. de mino. l. fi.
b ¶ Cum vero. ¶ Adita heredita. quelibet pscriptio currit inchoāda ertīc: vt hic. z. ff. de stipulatio. seruo. si seruus hereditarius. z de vsucapione. l. fi. §. fi. z. ff. ex qui. cau. ma. l. cū milles. z. ff. de condi. z demon. si in diem. nisi forte in casu: vt arg. cōtra. ff. de diuer. reſcrip. l. si. seruus. cd prius inchoata complef etiam iacente hereditate; vt. ff. de in diem adiec. l. fi predio. in pīn.
c ¶ Bonorario. i. pretorio vt per aliquam bonorum possessionem.
d ¶ Supputentur. i. cōputentur. z tatum. nec dantur ei tempora minoris etatis predecessoris: quia z illi si bodie fieret maior. xxv. annis nō

Tēpus restitutionis quādo curat minori.

Preſcriptio nō incboatur Iz heredē añ aditam bereditatē.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2020

darentur. Alij dicunt dari dicta tempora huic heredi: qō non placet. Aut ergo minor: succedit minori: aut minor: maiori: aut maior minori: aut maior maiori. Et isti sunt i hac lege. Aut maior maiori: cui forte de quadriēnio annus supererat qui non ponit hic: nec habebit tempus minoris etatis predecessoris: qz est indubitabilis: naz ille annus trā heredi habit: vt ff. eōd. l. ij. Additio. Sed dubiū est an hoc vltimo casu iacente hereditate currant tpa: Bar. ff. rū. qn. nō. Illa tēpus necessarie iuste absentie de medio subducit: vt. j. c. l. fi. circa fi. Iz iusta z necessaria absentia est mortis: ergo ꝛc. Illi forte heres dolo z fraude additionez differret. arg. l. cū filiela nū. j. de bis q. vt indig.

Tempus opponendi exceptionem dotis non numerate fauore dotis currit minoribus: aduersus quem cursum ipsi z heredes eoꝝ restitui pñt infra tempora determinata per hanc autenticam. Bal.

S Ī minor. xxv. annis de dote cauta non numerata statim non queritur[a] restituitur cautus vt nō transeendat a tpe nupti[b]. xij. annū. Eo quoꝫ mortuo itra pdictū tps idulgetur annus heredi[c] eius. ¶ Sed si heres sit minor: maioris seu minoris defuncti. v. annoꝝ gaudeat spacio: non expectato cotu etatis[d] eius.

Lex. vij.

Imperator Iusti. a. Jo. pfec. preto.

Uperuacuam[e] differētiam

Lex. vi.

Etēde in integrū re[f] stitutiōis tpis[b] cessuāt: si dilatio ab actore petatur q̄ intra metam restōnis valet artari:

Tempus opponendi exceptionem dotis non numerate fauore dotis currit minoribus: aduersus quem cursum ipsi z heredes eoꝝ restitui pñt infra tempora determinata per hanc autenticam. Bal.

S Ī minor. xxv. annis de dote cauta non numerata statim non queritur[a] restituitur cautus vt nō transeendat a tpe nupti[b]. xij. annū. Eo quoꝫ mortuo itra pdictū tps idulgetur annus heredi[c] eius. ¶ Sed si heres sit minor: maioris seu minoris defuncti. v. annoꝝ gaudeat spacio: non expectato cotu etatis[d] eius.

Nota. est bec ler. z hoc dicit. Si petit dilatio que tēpus instantie nō excedit: tā actori q̄ reo accedit. q̄ si excedat nō actori sed reo accedit. q̄ si excedat nō actori sed reo accedit. potenti tamē actori vti dilatione reo concessa. hoc dicit Bar. fm Bal. vel sic. Dilatio que tempus instātie cause restitutionis in integrū non excedit debet accedi tam actori q̄ reo. sinaute excedit nō actori: sed reo dz cōcedi: infra ti dilationē reo accessaz pōt actor: suas pbationes facere. b. d. o. notabiliter fm Salyc.

Idem. a. ad iulianū pfec. vrbis.

Etēde in integrū re[f] stitutiōis tpis[b] cessuāt: si dilatio ab actore petatur q̄ intra metam restōnis valet artari:

Ro anno vtili dat hodieq̄ triēnio continuū ad implorandū restitutionē in integrū: er q̄ cā capite postulet: de quo quadriēnio minor etas z iusta absentia et omne legitimū impedimentū excipit. Bal.

Uperuacuam[e] differētiam

Lex. vij.

Ro anno vtili dat hodieq̄ triēnio continuū ad implorandū restitutionē in integrū: er q̄ cā capite postulet: de quo quadriēnio minor etas z iusta absentia et omne legitimū impedimentū excipit. Bal.

Imperator Iusti. a. Jo. pfec. preto.

Lex. vij.

Uperuacuam[e] differētiam

a ¶ Iustā querit. a. non opponit exceptionē de dote nō numerata infra legitima: z cōia tpa que sunt. j. de dote cau. l. fi. in fi. z in auc. qō locum.

b ¶ A tēpore nuptiarū. z tractarum fm. zdo. z Jo. arg. j. de nup. sanciimus. z. ff. de bis qui ve. eta. l. fi. z fm hoc poterit restitui infra. xxv. annum vna die minus si ponas in vltima die. xxv. anni minoꝝ Irisse matrimoniū. Adel dic fm. Bar. Jzo. ad est cōtrabendarum: hoc est ex quo est habilis etatis ad contrahendum: quod est in. xv. an. vt in corpore: vnde b fumit. f. de tpe nō solute pecunie. sup dote: ibi nouimus enī eos qui vehementius ꝛc. z fm hoc vsqz ad. xxvij. an. vna die plus dabitur restitutio: si ponas finito. xv. an. z tractisse matrimoniū bunc minoꝝ vel q̄cunqz pact. Item fm. zdo. z Jo. male diceret si minor: q: non minori sed maiori curreret tēpus: si ponas vltima die. xxv. cōtractisse. sed pro Bar. facit quod dicit vt non transcendat ꝛc. f. tēpus in alijs prescriptionibus statutum. ma. fi infra. xxvij. an. tantum dare non transcenderet tēpus als constitutū: q̄ est vsqz ad. xxij. an. vt. j. c. l. fi. sed expone transcendat. i. ascendat fm Bul. cum quo consentio.

c ¶ Heredi. maiori vt patet statim. Etno. quattuor specialia. Primū q: dantur hic. xij. anni sive a tempore z tractarū sine contrahendarū: dicas alibi. xxij. an. vt. j. c. l. fi. Scōm q: maior succedens minori non habet mī annū ex persona illius: etiā si plus illi supererat: vel mīn de xij. annis. als habet ex persona defuncti annum vtilem: vel q̄ si supererat de anno vtili. vt. l. ea que. in fi. Tertiū q: minor succedens maiori habet. y. annos cū als habet tēpus suc etatis: apposita id quod defuncto superat. vt. ff. co. ea que. q. q̄ si. Quartū q: currit ei tēpus in minori etate in exceptione nō numerate pecunie. vt in pn. als nō. vt. j. in q. cau. in iteg. resti. nō est necesse. l. fi. in pn. sed fm. zdo. currit hic etiam als hoc tempus: vt no. in. l. ea que. in fi. q. q̄ si. vnde fm cū nō esset specialis: hoc fm omnes. Potest addi quintum: q: cum als quadriēnium computetur ex tempore minoris etatis cōplete. hic cōputanf. xij. anni ex tempore nuptiarū siue contractarum siue z trahendarum. Item sertū q̄ quinqz anni currant durante minore etate: als non: nisi in casu: vt in auc. de here. z fal. §. pupillis. Septimū q̄ adeo currunt vt nō restituatur: als contra. vt. ff. de mino. l. etiam ei.

d ¶ Etatis eius. s. defuncti vel succedentis. quod erat infra. xij. an.

Etende. ¶ Lasus. Adminor z trarit: lesus est: toto tēpore minoris etatis: z postea eo elapso intra annū vtilē infra quadriēniū petit vt sibi det' dilatio ad. pducendum testes vel instrumenta: an sibi concedi debeat/ queritur. z trū. q̄ fic. sed talis danda est que possit pdi cto quadriennio conclu di z non vltra extendi. si ergo sit in vltimo mense quadriēnij: z petat dilationem que prorogetur vltra illū mēsem: in alijs mēsem nō est audiēdus: cum erat in arbitrio suo nō coartādi se ab initio. Econuerso si reus petat dilationē que prorogetur vltra tēpus quadriēnij: qz non erat in eius potāte qñ pullaret: dabitur tēpus aptū: si talem tamē dilationē iploranit eadē vtetur actor: ad probandum quod intendit.

e ¶ Eporibus. que sunt vsqz ad finē vtilis anni.

f ¶ Lausis cognitis. put dicitur. j. de dila. l. j.

g ¶ Quippe. queniet de negari qō est. j. Et nota duo exigi vt nō denegef si a pmo incipias. f. vt in cōfinio petaf et terminū transcēdat. f. temporis.

h ¶ Defensor rei. id est ipse reus vel eius defensor.

i ¶ Obstaculuz. id est nō obstāte q̄ dilatio trāsēat dat vltem annum.

k ¶ Etsi. id est ꝙuis.

l ¶ Dimensio. i. dilatio.

m ¶ Proferat. i. protendat. pl' ergo reo q̄ acto

Ter[c] ibi fancim°. cō col. glo. j. in me. in ca. de causis. 8 col. deleg.

Re[d] est fa tiozabilis ꝙ actor. Habeo p aliū qō nō per me.

ri z ceditur: sic. j. de dila. si quando. z. ff. de fer. l. fi. z de reg. iur. l. banditores. Et est hec ratio qz nō est in rei potestate quādo ueniat sed actoris quādo agatur: vt hic. z. ff. de crecp. do. pure. §. fi. z. j. de an. crecp. l. j. in fi. z. ff. de regu. iur. l. qui in alterius. in fine.

n ¶ Probibebitur. no. q̄ habet per aliū qō p se habere nō pōt: vt hic. z. j. de tēpo. ap. l. p bāc. z de ap. l. fi. z. §. si aduer. transac. l. j. z. ij. z. ff. que res pig. oblig. pof. aristo. Item 5 hinc. l. est. j. l. pzori. sed illa fm istam.

Uperuacuā. ¶ Lasus. Adminor z trarit: lesus est toto tēpore minoris etatis: z eo lapso z intra annū vtilē olim potest restitui loco cius vtilis anni: statuit imperator: q̄ de hodie quadriennio quod incipit currere a tēpore illo quo currit olim vtilis annus: qō tempus obseruabitur tam in veteri roma q̄ in constantino. ciuitate cum ceteris. punctis. z hoc in puma. qō quadriēnium non solū in restitutione minoꝝ quod esset statim: er quo illuxit prima dies. xxvj. an. imo in resti. maioꝝ obseruabit. puta si maior fuerit absens causa reipu. z interim res sua vsucapta fit: dabitur sibi beneficiū resti. infra quadriēnū a tēpore reuersionis sue: qō incipiet currere a tempore quo fuit reuersus. z hoc in secūda. z sicut minori nō currit nisi post cōpletā minoris etatē: ita maiori nō currit tps: cum absit: z nō refert quo genere cause fuerit absens siue reipub. causa/ siue quibuslibet ꝙ enumerate sunt. ff. er g. cau. ma. l. j. z quātū ad hec nulla est ꝺsia iter maiores z minores.

o ¶ Superuacuam. annus alius ꝙnuus + vt in vsucapione. vt. ff. de vsuca. l. iij. z. §. de dolo. l. fi. in isto tpe currunt feriati z nō feriati dies: potuit agere vel nō: potuit intendere inder vel nō: reus conuenit vel non: sit presens vel absens contra quē currit. vt. j. de prescrip. lō. tēpo. l. fi. restituuntur quidam tamē in integrū vt in distinctione que est. ff. de in integ. resti. l. fi. alius vtilis. Et vtiliuz multa sunt genera. nā quidam est vtilis quo ad su initū sed ex quo incipit est continuus. vt. ff. de calū. l. annus. z. ff. de edil. edi. l. cū ser. Alius est vtilis toto tēpore z hic est multipler. nā quidam est vtilis vt nec feriati dies cōputanf nec absentiarū nec minoꝝ etates: vt erat annus vtilis qui dabatur restitutionibus maioꝝ z minoꝝ. vt. §. c. l. j. z bac. l. in fi. z. ff. de diuer. z tempo. prescrip. l. j. Alius qui curebat absenti. eo ꝙ potuit. p curatorem dimittere: sed restituit vt annus datus bo. pof. pe. vt. ff. de diuer. z tēpo. prescrip. l. ij. z. ff. quis ord. in bo. pof. petendis. z. §. de resti. mi. l. j. et fi. sed si est presens contra quem currit bonoꝝ possessio: Non currit si impediatur agere fm. d. l. j. §. j. Est z quadriēnij q̄ datur maioribus z minoribus loco vtilis anni: z hoc est continuum vt feriati dies z nō feriati currant: possit agere vel nō. sed absentie ab eo subducuntur: z fm hoc quo ad quid est vtile. vt bac. l.

+ Ista glo. est valde no tabilis fm Bal. hic declarans qd annus dicitur ꝙnuus z qd vtilis.

Dotis nō mērate ex ceptio currit etiā mi nozibus z hz multa specialia.

a ¶ Utilis anni. In quo tria oportebat cõcurrere: actor⁹ copia agẽdi: ꝛ rẽo defendẽdi: ꝛ iudicꝫ indicãdi. vt. ff. de diuer. prescrip. l. j.

b ¶ Continuũ. Quod nõ est preiudiciatum licet facta rescindatur: sed priuilegiate rei datur. ſ. restitution ẽ. Additio. Probat in. l. doli mali et cepto. ſ. diuersum. ff. de noua: fallit in casu. l. fi. ſ. de repu. here. Vbi restituitur quis in eo qõ facit infra quadriennũ post peractam etatẽ: quęs casum nota.

c ¶ Totius. l. omnũ lo⁹ eorum.

Lege dilinerari. cõcordia. l. cõtingit. sup. ſ. anno. in fi. extra de ẽtãsac.

d ¶ Discrimẽ. i. differentiã i b casu. sic. ꝛ. ff. de in integro. cũ iterũ. als aute qñqs inducit. vt. ff. de eo qõ cer. lo. l. ideo p. ꝛ. ff. de offi. pcon. ꝛ le. l. j. ꝛ. ij.

e ¶ Illurent. Si mõ habeat facultatẽ agẽdi. ꝛ b si minor in etate cõtingit lesio. aliogn currit a tpe lesiõis. vt arg. ff. qñ act. de pe. ꝛ an. l. j. ſ. ann⁹. fꝛ ſm Jo. qõ accipe qñp septio ꝛ plcta ẽ ꝛ maioꝛ reuersũ d absentia ꝛ post modicũ tps. Ar. tñ. ff. de. ſ. aut. ſi mior. fꝛ ibi ſpale

f ¶ In maiorũ. ſ. restitutionibus g ꝛ ipſi iudicis offõ iuuantur: als ſi iure actionis de dolo vel qõ me. causa. vel ſimili habent ſua tempora.

g ¶ Cõtinuatio. B ſi bic absenſ maioꝛ ledaꝛ tãto tpe ſm Azo. vel maioꝛ qõ eſt q̃drieniũ: ſi vo in minore illud bꝫ ſolũ reuersus ꝛ currit ei ſtatim post reuerſionẽ. vt. ff. ꝛ qui. cau. ma. ſed ꝛ ſi per ptoꝛ. ſ. ſi cus ferie. et. ſ. dtiens. ꝛ dic plene vt ibi diꝛi. ꝛ idẽ in minore ſi les datur ipe. vt q ꝛes vſu capiaꝛ: ꝛ vſucapio cepit cõtra pdecẽſſoꝛẽ. Si aut ledaꝛ in ẽtu minoꝛi ſemp daꝛ quadriẽniũ. maioꝛ aũt nõ reſtituit in ẽtu. vt. ſ. de reſti. mili. q̃ a pꝛe. ſi in tpe vt ſi gd potuit queriere. vt. ff. ex qui. cau. ma. l. initian⁹. ſ. ẽi. Sed gdã dicũt ſemp dari q̃drieniũ. ſi minoꝛi tpe eſt leſio. vt diximus. ſ. titu. ij. qõ tpe. Accur. Additio. Vide gloſam magnam in hac materia. in cle. j. de reſti. in integrum. quã ti Bar. hic reꝑhendit: ideo pro intellectu iſtius glo. vide hic ipſum Bar. in ỹ ſt. debes ſcire. ꝛ hic adueꝛte ꝛc.

Addiꝛi le ſo in cõtra ctu daꝛe reſtitutiõ ſꝫ non maioꝛi.

In integrũ reſtitutio nis petitio an litis cõteſtatione ꝑpetuet.

b ¶ Finiẽdaꝛ. litẽ. ſ. in integ. reſti. petite. ſi ic litis cõteſtatiõe nõ ꝑpetuatur. vt. ſ. eo. l. petende. ſ. ſin vero. ꝛ. ff. de mi. papinianus. ſ. ſi qs. et ſ. de dolo. l. ſi. ſꝫ ar. ꝛtra. ff. de mino. intra. j. ri. ſꝫ ibi aduerſariꝰ do lo appellauerat vt extenderet tps. Jtẽ cõtra. ſ. c. petẽde. ſ. q̃ ſi defenſor. ſed bec ſm illã: nã fanoꝛe rei b ſtituẽ. vñ coyolẽte ỹtra retardat ſi nõ eo inuito. vt bic. Jdẽ dico in vſu iuriẽ iuriẽ ſiue reſciſſoria que daꝛ poſt reſtitutionẽ vt ipſa quadriẽnio ſiniatur ſi nõ ſit ꝑpoſita. vt. ſ. tit. i. l. fi. ſed põt ꝑpetuari litis cõteſtatio actiõe reſciſſoria cum nulla lex b ꝓ bibeat: ꝛ gdã cõtradicãt ẽ ã nõ ꝑpetuari ſm Azo. ſed Jo. babet eam pro cõteſtata eoipſo q̃ in integrum reſtitutio eſt petita.

i ¶ Omnis minoꝛ. ſ. infantia: puerities: adoleſcentia. Accur.

k ¶ Excipiatur. Ut nõ cõputeꝛ in ipſo quadriẽnio ipſo iure ꝑmũ tps abſentie ſue mediũ vltimũ ve etiã in minore ſicut in maioꝛe diximꝰ. ſ. titu. ij. l. q̃ tpe. ꝛ eſt vtile q̃ ad b: q̃ non currit tps minoꝛis etatis vel iuſte abſentie vt de quadriennio minuat. vt diximꝰ. ſ. titu. j. l. j. Jtem excipitur tẽpus quo impediꝛ agere per aduerſarium meũ ne agã infra quadriennium. vt. ff. de mino. intra.

l ¶ Bon abſimilis sit. Ut ſicut demũ currit ſcripto quadriẽniũ minoribus poſt maioꝛẽ etatem: ita maioribꝰ poſt reuerſionẽ. Vel aliter. Sicut minoꝛes conſeruant̃ bodie ipſo iure illeſi: ſic ꝛ maioꝛes qõ placet: ſed ſicut ꝑdicta tpa iuſte abſentie excipiunt̃ de quadriẽnio: qõ datur minoribꝰ ſic de quadriennio quod datur maioribus: vt bic dicit. Sꝫ an quod aliibi dicit de anno vtili eſt ꝑ banc. l. correctum: Rſid. nõ. arg. ſ. de ap. l. precipimus. in fi.

Continuatio.

¶ Quibus ex cauſis maioꝛes in integ. reſti. ¶ Dirit. ſ. de reſti. mili. ſpeciaIiter de quibuſdã maioribus ſcz militibꝰ ꝛ reipublice cauſa abſentibus. nũc de oibus etiã de bis q̃ ꝑpter rei qualitatem reſtituunt: vt in bone fidei iudicijs. vt. ſ. e. in contractibus.

vtilis anni[a] in integrũ reſtitutionis a noſtra republica ſeparãtes ſancimus: ꝛ in antiqua roma ꝛ in hac alma vrbe: ꝛ italia: ꝛ in aliis prouinciis q̃drieniũ cõtinuũ[b] tñ modo nũc iuri ex die ex q̃ ãn⁹ vtilis currebat ꝛ id tps toti[c] loci cõ cõe. ex differẽtia ci loco: aliqñ in duci diſcrimẽ[d] ſatis nobis abſurdũ eſſe viſuꝫ ẽ: qõ nõ ſolũ in minoribꝰ ecclẽs[e] q̃ vbi vtilis ãn⁹ iciꝑit currere: ex q̃ vicesimi ſexti ãni dies illuxerit[f] ſed etiã in maioꝛibꝰ. hoc idem adhiberi ſancimus/ fꝫ ꝛ bic pro vtili ãno memorata cõtinuatio[g] tẽporis obſeruet ad interponendã contestationẽ finiẽdãq; litẽ. Et quẽadmodum omnis minoꝛ[i] etas excipit in minoꝛ reſtitutionibus: ita ꝛ in maioꝛibus tps q̃ reipublice cã abſuerint vel alijs legitimis cauſis que veteribus legibus enumerate ſunt: fuerint occupati: oñe excipiatur[k] ꝛ: non abſimilis ſit[l] i bac parte minoꝛum ꝛ maioꝛum reſtitutio.

¶ Quibus ex cauſis maioꝛes in integrum reſtituantur. Titulus. liij.

Officiũ legationis eſt iuſta cauſa indulgende reſtitutiõis in integrũ. Bal. vel ſic. Legatis indefenſis cõdemnatis datur reſtitutio ſicut abſentibus reipublice cauſa. b. d. Saly.

Jpper officiũ. ¶ Cauſas. Petebã a te dece: litẽ ſum tecuꝫ preſtat⁹. lite cõte. legationis cã aberas: vel q̃ ꝑncepꝫ miſit te: vel q̃ ex cã a ciuitate tua miſſus es: te citato nec cõparãte cõdẽnat⁹ es: an tibi reuerſo det cauſe tue integra defenſio per beneficiũ reſti. in integ. querit: rñ. q̃ ſic. eodẽ enĩ priuilegio vtetur legationis cauſa abſens quo ꝛ reipu. puta roma nor⁹ cauſa abſens. ¶ Ex bac. l. not. ſm Bald. bic q̃ in cauſis ãbaſiatoꝛuꝫ nõ ſũt feria lege idicte q̃ tũc ſnia eſſet ipſo iure nulla. nec eſſet op⁹ reme dio reſtitutiõis. Jtẽ no. q̃ lꝫ gs ſit abſens cã legatiõis reipublice tamẽ citatio facta ad domuꝫ valet lꝫ ei concedatur in integ. reſti. Bal.

Imperator Antoni. a. Gillia no. Lex. j.

Jpropter officium legationis ad me[m] bona fide facte abſens ꝛ indefenſus[n] condemnatus[o] es inſtaurationem iudicij[p] iure defideras: vt ex integro defenſioni bus tuis vtaris: nam eos quoq; qui legationis officio fungũtur: in eo priuilegio eſſe quo ſunt qui reipublice cauſa[q] abſunt receptum eſt.

Detento in carcere ſuccurritur ſi ꝑterea nõ potuit comparere et reſtituitur in integrum. b. d. Bald.

Idem. a. Dionyſio. Lex. ij.

Judicirco apud arbitrum[r] preſentiam tuã facere non potuiſti: q̃ ſub cuſtodia militari iuſſu preſidis detinebaris: idq; in veritate eſſe preſidi prouincie probaueris: accipies cauſe inſtaurationem.

Maioribus in cõtractibus enormi leſis offõ iudicis ſubueniꝛ. b. d. Bald. ꝛ Salicetus.

Impa. Dio. et Maxi. aa. et. cc. proculo. Lex. iij.

Jn contractibus[s] qui bone fidei ſunt etiam maioribus officio iudicis cauſa cognita publica iura ſubueniunt.

[m] Ad me. Scz princi ꝑcem a ciuitate tua vel a me: q̃ ꝑinceps miſit: et q̃ ſubijcit bona fide. ſ. iterueniente ee pte tua. nõ em̃ hoc ſtudioſe. ꝑcurarſt. vt. ff. e. l. itẽ bi qui. ꝛ. l. ꝛ qui data.

[n] Jndefenſus. Jd eſt nullo mõ defenſus. idez ſi fuit defenſus ſed min⁹ legitime: q̃ tunc reſtituitur ad totã cãm. vt. ſ. de ꝑcu. q̃ abſente. ſed ſi legitime defenſus fuit tũc ad appellandum tm̃. vt ff. de in integ. reſti. l. fi.

[o] Cõdẽnatus. Jte ãte abſentiaꝫ cõteſtata: als nõ poſſet valere ipſo iure diffinitiua. vt. ſ. de in di. ꝑerandum. ſ. i.

[p] Jndicij. Jaꝫ cepti. i. inſtantie.

[q] Reipublice cauſa. ſ. romanoꝝ. vt. ff. e. ſed etſi ꝑ ꝓtoꝛem. ſ. fi. et l. legat. Et potes diſtinguere. vt diximus. ſ. de procu. quia abſente.

Judicirco. ¶ Cauſas. Petebã a te. ꝛ. lite cõteſta. captus es ab hoſtibꝰ: citatiõe ad domũ tuã emiſſa: nec te ꝑarate ẽdinat⁹ es: an tibi reuerſo det̃ in integ. reſti. ad integrã cauſe tue defenſionẽ: q̃riꝛtur: rñ. q̃ ſic. idẽ eſt ſi in carcere pub. vel priua. foꝛet quis detentus.

[r] Arbitrum. i. iudicem ordinarium. ſic. ſ. de puſtu. l. quiſquis. Sed videtur non valere ipſo iure. cum nõ yenerit citatio in notitiã abſentis: ſic nõ eſt reſtitutio neceſſaria. vt. ff. que ſen. ſi. ap. l. j. ſ. itẽ cum. Sed illud ibi ad maioꝛem exaggerationem. nam nec citatus ibi fuerat ad domũ. bic ſic. vnde ſententia tenet quare neceſſaria eſt reſtitutio. Vel poteſt dici vt loquatur de arbitrio cõpromiſſario cum preceſſit cõuẽtio: vt etiam vno abſente ferat ſententiam: als nõ haberet locũ reſtitutio: cuꝫ ſententia arbitri lata altera parte abſente non valeat. vt. ff. de arbi. diem. ſ. als eſt. l. ſi quis litigatoꝛum. ꝛ. l. non diſtinguemus. ſ. cum in plures. ſed ꝓia verioꝛ. quia in arbitro ꝛ ſi tenet ſententia quo ad commiſſionem pene: non tamen ex ea datur actio. vnde non reſtituitur contra ſententiã quod bic faciẽdus dicit ſed haberet exceptionem in pena. vt. ff. de arbi. ſi cũ dies. ſ. ſi quis. ꝛ de excep. do. apud. ſ. ſi in arbitrum.

Arbitriſnia nõ ꝑpetit actionem.

[s] Cauſe. ſ. iam cepte. vt bic. ꝛ. ff. e. ſuccurritur. ꝛ. l. in eadem.

In contractibus. ¶ Cauſas. Maioꝛem annis indurtiſti vt rẽſuã tibi vendereꝛ quã n on als eſſet diſtracturus: an ſibi ſubueniaꝛ: queritur: rñ. q̃ ſic. ſed non offi. iudicis reſti. ſed iure actionis datur de dolo: ſi dolus dedit cauſam contractu. ꝛ dic hoc officiuꝫ q̃d adberet actioni: non q̃ ſoluꝫ officiũ fit. vel pone ex ẽplũ. ſ. communia vtriuſq; iudi. l. maioribus.

Vẽditoꝛi decepto q̃ liter ſubuenitur.

[t] Jn contractibus. Ut in diuiſionibus perperam factis. vt. ſ. cõmunia vtriuſq; iudi. l. maioribus. Jtẽ in venditione: ſi enim nõ als venia vtriuſq; iudi. l. maioribus. Jtẽ in venditione: ſi enim nõ als venia diturum me inducas vt vendaꝫ: ago ex tradita de dolo. vt. ff. de dolo. ẽ eleganter. in princi. ſi enim ꝛ dolo me in precio decepiſti: agã actio contrarium. ꝛ arg. ſ. de rẽſcin. ven. ſi dolo. ſi non dolo. aut vltra dimidiam me decepiſti: ꝛ tunc ſimiliter actiõe ex eo cõtractu. vt. ſ. de rẽſcin. vendi. l. ij. aut non vltra dimidiam: et tũc non agam: vt. ff. de mino. in cauſe. ij. ſ. penultimo. Sed an infra quadriennũ tantum in ſecundo

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Decepꝰ vltra dimidiā iustiꝑ cū agit vlq; ad .xxx. annos.

et tertio casu: quidam sic. Sed tu dic vsq; ad .xxx. an. prout alis actio competēs durat. Et quod hic appellat officium nō dicit de eo qō est solum de quo dicitur. ff. de mino. l. q; si minor. §. fi. sed quod actiōi inest: de quo tractatur. ff. de rei vēdi. per totū. z marime in l. officiū. Item ido dicit bona fide: quia ibi exuberantior est adhibēda bona fides. vt instit. de ob. ex consensu. §. fi. sed in strictis iuris iudiciis agitur de dolo. l. de dolo. l. et eleganter. §. non solū. in fi.

¶ Officio. re ipsa. i. officio ministrāte iudicij tā cepti.

Respublica. ¶ Cajus. Procurator reipublice ciuitatꝭ rome ītrarit z decepꝰ est: an respu. restitui possit: ḡri tur: rñ. q; sic. crēpolo minoris cui potest cōpara ri respu. Ulpia.

a ¶ Respublica. s. roma norū. alie cīū ciuitates. loco puatorū habētur. vt. ff. de verbo. sig. l. eum qui vectigal. z ad macedo. l. nihil. Quid de ciuitatibus: videt idē argu. ff. eo. legatis. z. l. sed z si. §. fi. sed ille in legatis cōtra. als videt secus. sed dic vt. z de iur. reipublicē. l. rempublicaz. lib. vj. Ité an iges in castro vel villa aliqua: Respō. nō puto restitui.

b ¶ Solet. Cū in aliquo cōtractu vel pacto est le sa. Sicut enim minores sunt sub cura torū: sic z respublica sub administratorib⁹ vt hic. z. ff. de iur. reipublicē. l. rem. li. vj. z. ff. de officio eius qui vicē. al. l. j. sic z in ecclesia cū reipublice parificet. ff. de sacrosan. ecclē. l. fi. z in aut. de nō alie. §. finimus. col. ij. Economi etiaz vicē tutoꝝ obtinēt: ecclesia ergo pupillorū. vt in autē. de eccle. titu. §. fin. col. ix. et ff. de epis. z cle. orphanotrophos.

Respublica ēsub administratoribus.

c ¶ Potest. Sed infra quantum tēpus: quidā perpetuo quasi semper sit pupilla. Tu dic infra quadriēniū a tēpore lesionis. ar. ff. de sen. adu. li. l. j. l. ij. r. Additio. Vide de hoc textus expressos in. c. j. de in integ. restit. lib. vj. z. c. j. eo. ti. in cle.

Sj ab hostibus. ¶ Casus. Paterfa. z vxor z filij capti erāt ab hostibus: decessit maritus z vxor in captiuitate: renersus est filius fictione legis cornelie. heres est ac si parentes sui in potestate hostiuꝫ nō cēt effecti q; fingit eos mortuos prima hora captiuitatis quasi res nō preseripte vēdicare pōt directa rei vēdi. ad exemplū rei vendi. vtilis: que natur ad preseripta. sj habita resti. in integ. z infra annū vtilem olim: hodie quadriēniū. z dic res vēdicat nō preseripta. q. d. sicut datur vtilis actō pra possidētes nō pscripta. prehabita restitutiōe vel sūcapta. vel pone causaz quādo inuenit pscripta: z dic sic res venditas nō pscripta exemplo ꝛc. id est vtili actione: que inducta est ad instar directe solēnis. Uel sic. Crēpolo vtilis actiōis iducte ad exēplum vtilis solēnis que olim cū solēnitate proponebatur. vt. ff. de oziu. l. ij. §. omnium. Ciuna.

d ¶ Hostibus. Qui sunt habes. vt. ff. de capti. l. hostes. z adde qō dixi ff. eo. ab hostibus. §. non minus.

e ¶ Legis cornelie. Que fingit eos mortuos prima hora captiuitatis z sic liberos. vt instī. quibus nō est permiss. fa. testa. §. fi. z. ff. ad. l. fal. l. j. §. j. Ytē est hic fictio postliminij similiter: quo recipitur hic filius ac si non fuisset captus: z sic non est seruus. vt instī. q. mo. ius pa. po. sol. §. sed si ab hostibus.

f ¶ Beneficio. Aliud est iure postliminij: q; ad ea solū restituit. q tunc habebat anteq; esset cruel. sed ad successionem parētum nō. Accur.

Casus pog sint.

¶ Questiō. id est eo cozum beres. z accipe res vēdicare ꝛc. Et dic casum duobus modis. Primo q; sint vsucapte: z tūc exponeb⁹ modis. nā tunc vendicabis exemplo vtilis actionis. id est vtili actione re scissoria que datur ad exemplum prime directe cui est preseripti pha bita restitutiōe vt hic. z. ff. de postlim. reuer. l. ab hostibus captis. et. ff. qui. non ob. long. tempo. preseript. l. ab hostibus. et de reivendi. nullo. Uel dic ad exemplum prime directe: que olim cum solennitate dabatur. vt. ff. de oz. ur. l. ij. §. omnium. Uel dic datur vtilis non solennis ad exemplum vtilis solennis. nam vtilis rescissoria dabatur olim cum solennitate sicut alie actiones: hodie sine solennitate: vt. d. §. omnium. et. §. de formulis. l. j. r. ij. Et quod dicit cum obiectu ꝛc. ideo est quia si post reuersionem quadriēnio taceas cum etiaz tātum ante eaz primitatem superet parentibus tuis: postea nō audieris nisi fueris litem ꝛtestatus super bac rescissoria restituta vt dixi. §. tit. j. l. fi. z bos si ponas casum q; sint vsucapte. Sed si ponas secūdo modo q; vsucapte nō sunt: tūc vendicabis iure directo exemplo vtilis: scilicet rescissorie que datur restitutiz ꝛc. ac si dicat. sicut daz directa re non vsucapta sic vtilis cum effectu re vsucapta. prehabita restitutiōe. Sic ergo annua objcitur exceptio huic actiōi vt hic. ergo reuerso competit ipsi iure legis et inefficar: et est similiter. p hoc. ff. de ac. et ob. in bonozarijs. §. sed cū. vbi dicit eam anno tolli. Alij dicunt eam non nasci aliquo modo nisi prehabita restitutione. Et quod hō objcitur exceptio exponunt. l. nati vtatibus bui⁹ actiōis. Naz objcitur ertunc cū erat restituta: z pro eo est bec ler in eo q; datur restitutis: ergo nō restituēdis: sed fm nos vtrisq; datur. s. restitutis cum effectu restituendis sine effectu. Dices ergo bic restitutis. §. ipso iure p pretorem mortuū licet sine effectu. Alij dicūt: id est restituendis.

Tex. l. cū in rē. c. ot. gol. in. c. pastoralis. super bo ire. in med. extra de rescrip. z c. j. cū gl. super bo rescrie. extra eo. ti.

b ¶ Prohiberis. Uendicare.

¶ De alienatione iudicij mutādi causa facta. Titulus. lv.

Facta alienatiōe ratione mutādi iudicij: possessor potest commenti rei vēdicatione quaz possessio parit: z alienator pōt cōmenti er edicto de alienatione iudicij ad interesse per actionem in factuz quam parit dolus transferentis in alterū causa mutandi iudicij. b. d. Bal.

Impa. Diocle. et maxi. aa. z. cc. attalo. Lex vnica.

Cum in rem actionē possessiō pariat ad uersario alienatione ctiaz iudicij mutandi causa celebrata in integrum restitutio edicto perpetuo permittatur: intelligis q; sirem ne scia agatur qui possidebat venūdedit et emptori tradidit: quē elegeris conueniendi tibi tributam esse iure facultatē.

Tex. l. cū in rē. ff. eo. ti. cū gl. super bo rescrie. extra eo. ti.

¶ De alienatione iudicij mutādi causa facta. ¶ Nec quoq; est causa restitutionis z merito hic ponēda propter futurā iudiciorum mentionē: z ppter tractatum restitutionum supra positum. Accur.

Cum in rem. ¶ Casus. Rem meā possedisti: timens tibi cōtrouersiam me facturum eam in potentiozem vēdidisti titulo alienationis tradidisti: qualiter mihi succurratur: q̄ritur: Respon. quia agere possum contra possidentem directa rei vendi. vel contra alienātez actiōe in factum de alie. iudi. mu. cau. fac. ad interesse.

Rei vēdicatio non cōpetit ni si duo con currant.

i ¶ Cum in rem. Quidam habent actionem z aduersarium z tunc expone. i. facit aduersarium obnoxium: sicut obligatio actionis in persōnā. Alij dicunt actionē z aduersariū z vtraq; bona. Et nota q; sola possessio non inducit actionem in rē: sed opus est vt z actor: habeat dominium vel quasi. vt. ff. de rei vēdi. l. in rem. in pzin. vnde dicitur rei vēdicatio est actio que cōpetit alicui ratiōe dominij vel quasi: z possessionis vel quasi: nō ratione dominij vel quasi tantus. vel possessionis vel quasi tantū: nā oportet q; sit domin⁹ vel quasi: z tu possideas vel quasi: non autem sufficit q; sit dominus vel quasi: z tu non possideas vel quasi.

k ¶ Possessio. Scilicet rei.

l ¶ Aduersario. Id est actori.

m ¶ Alienatione. Repete z cum alienatione ꝛc.

Actio ista tuz er oicto ō alie. mu. iudi. tz. vt locū bēat tria sunt necessaria.

n ¶ Restitutio. s. actione in factum er edicto. de alie. mu. iu. cau. fac. vt hic. z. ff. e. er hoc. §. ait prętor. Et no. tria necessaria ad hoc vt actio in factum locū habeat: scilicet q; sit res alienata causa mutandi iudicij futuri. Item q; dolo vt durioꝛem mibi constituat aduersarium. Item q; mea interest: als hoc locum non habet. vt. ff. eo. l. j. in fi. z. l. ij. z. iij. in pzin. z in fi. et. l. item. §. j. z. l. er hoc edicto. §. ait prętor. datur etiam cōtra alienantem vtilis in rem cum dolo desijt possidere. vt. ff. de nora. electio. §. item si. z. l. bone fidei. z de pe. he. l. nec vlla. §. pen. z de rei vendi. si autem. §. ij.

o ¶ Alienūcedit. Tribus interuenientibus vt dixi.

p ¶ Elegeris. Uel eum qui alienauit actione in factuz prętoria er hoc edicto: vel possessorem directa rei vendicatione: nec cessat extraordinaria: scilicet in factum per ordinariam. id est per directaz in rē: quod quidam dixerunt vt prius ordinaria intentetur per. l. ff. de mi. in causa. ij. in princip. quia contra diuersos datur: z expresse bic dicit quam elegeris. Item nec vtilis in rem qua datur: quia dolo desijt possidere per directam: eadem ratione z alia: quia directa in rem vtilis extraordinaria dicitur respectu rei: non actoris qui iure fui dominij admittitur ad agendum. Sed an per actionem in factū tollatur directa vel vtilis in rem: Respon. non cum ad interesse detur tantum in factum. vt. ff. e. l. iij. §. er quibus.

Dereceptis

UNIVERSIDAD DE HUELVA

¶ De receptis arbitris. ¶ Dixi de preparatorijs iudiciorum: sequit de iudicijs premittēs de arbitris que ad similitudinē iudiciorum sunt inducta. vt. ff. co. l. j. Accur.

Et sententia. ¶ Casus. In controuersia quā mecū habebas in arbitrum cōpromisimus: lata est sententia contra me: volo appellare: an possim & ritur: respō. q nō. adeo enim vilis est sententia arbitri q er ea non nascit actio iudicati. & propter hoc binēda penā consuevit. pmitti si iudicas to nō sīctur: si autē com promisimus. vt. j. certus tempus sniam pferret: et eo elapso tulit ea. nō valet: adeo vt si ei vel a te vel a me non sīctur: non committitur pena.

¶ Et ista. l. not. Gittuz. Primo no. q a sniа arbitri nō appellaf. Scōo no. q er sentētia arbitri oritactio iudicati. Tertio no. q in cōpromissis ideo pena iſertur vt mea tupene laudo paraent. Quarto no. q si cōpromissum est tēpore limitatum quod fitvltra ter minū ipso iure nō valet et impune potest contēni. Bald.

a ¶ Jure pfecto. l. in quo adfunt que adesse opz: & econtra absunt q̄ abesse oportet: marie q̄ pena est bincide. pmissa. vt. ff. e. litigatores. ſ. j.

b ¶ Aditi. id est electi.

c ¶ Non posse. cōtra. ff. q satisfa. cog. l. arbitro. et ſ. de iud. cū speciali. ſ. sed ibi ponit arbiter pro iu dice delegato.

d ¶ Actio. Scz in factū: que als datur ex sententia iudicis. vt. ſ. ō re. cre. Lactozi. est ergo boc: q vilis & nulla: non quia digna. Uel potest eē ratio quare non appellat: quia appellationis remedio extinguitur pronūciatum. vt. ff. ad turp. l. j. in fi. sed cū arbitriū nō possit vere dici sententia. vt. ff. er quib. cau. infa. iſro. l. qd ergo. ſ. er cōpromisso. ergo nō pōt rescīdi p appellatiōnem. vt. ff. de minūt. test. l. nā & ſi ſub. ſ. j. Sed cum quandoq; det actio vt quando est er presse. vel. r. dierum taciturnitate firmata. vt. ſ. eod. l. pe. ſ. j. & in. an possit appellari: ℞ſi. primo casu nō. argu. ſ. de non nume. pecu. l. generaliter. & quoz appel. non re. obseruare. & ſ. de reb. cre. ſi quis. Scōo non: qr ante decem dies nō datur. & sic nō appellatur vt hic. at post sero pronocaſ. Et not. q hic est locus argumentandi a cōmuniter accidentibus: accidit eīn sententie cōmuniter vt a qua sentia possit appellari: & er eadē agi. ergo econtra: a quo remouetur vnū & alterū: sed licet appellari non possit: est tamen quedā species appellandi: vt. ff. eo. non distinguemus. ſ. cum quedam.

e ¶ Inde. Jd est er sententia arbitri.

f ¶ Metu. Ergo ea soluta potest recedi. vt in auten. decernit ius.

g ¶ Committit. i. non incidit in obligationem. vt. ff. eod. ſi cum. ſ. ſi intra. & l. non distinguem. ℣. ſ. cōpromisso. als est versū. ſub. ſ. summa rei. & ſ. ſi. & l. fina.

¶ Si contra. ¶ Casus. Compromisimus tu & ego in arbitrū interposita stipulatione penali si sententie ipsius non staretur. citanit te arbiter: non comparuisti: an in penā in cōpromisso comprehensaz incidisti/ queritur: ℞n. q sic.

b ¶ Compromissum. i. contra id quod fuit actuz in compromisso: fuit essi actum vt adesset quando arbiter preciperet.

i ¶ Detractauit. i. nolnit.

k ¶ Placite. Pene quā placuit imponere si quis contra preceptū veniret. Accursius.

l ¶ Obnorius. Videtur enim nō stetisse sententie qui sui non fecit pressentiam quominus arbiter sententiam possit ferre vt hic. & ff. e. si cum dies. ℣. si arbiter. & l. diem. ℣. als est. l. si quis litigatorum. et. l. non er omnibus.

De receptis arbitris. Titulus. lvj.

¶ Si sententia arbitri nō appellatur: q̄ er ea actio non oritur: sed metu pene paretur dūmō cōpromissum sit de iure perfectum: & sententia lata sit intra terminuz compromissi. b. d. Bal.

Impator Antoni. a. Nepotiane. Lex. j.

Ex sententia arbitri er cōpromisso iure pfecto aditi appellari nō posse scpe scriptū est: q̄z nec iudicati actio inde prestari potest: & ob hoc inuices pena pmittitur vt metu eius a placitis non recedatur. Sed si vltra dicz compromisso comprehēsum iudicatū est sententia nulla est: nec vllam penā committit qui ci non paruit.

¶ Qui est contumaz in nō comparendo cōz arbitro incidit in penaz compromissi. b. d. Bal.

Impa. Carus Carinus et Numeri. aaa. Clementi. Lex. ij.

Si contra cōpromissuz aduersarius suus apud electū arbitrum presentiā sui facere detractauit: placite penevideatur obnorius.

¶ Aduersus petitionem pene competit exceptio doli: si per dolū vel sordes fuerit arbitratum. b. d. Bal.

Impera. Dio. & Maxi. aa. & cc. Petro. Lex. iij.

Arbitrozuz er compromisso sententie non obtempe-

Trans: si sordes vel cuidēs gratia eoz̄ qui arbitrati sunt itercessit: aduersus filiā tuā agentē ex stipulatu exceptiōe doli mali vti poteris. ℣. z ex doli clausula quecōpromissi stipulatiōi subjci solet: filiā tuā cōuenire nō vetaberis.

¶ Si compromissum fuerit iuratum a partibus: & ab arbitro vel a partibus tm: vel ab arbitro tm: vel in act: fuerit assertū vel pfessum esse iurati: er arbitri sniа condēnatoria oritur actio: er absolutoria oritur exceptio. secus si iuratū non appareat in actis licet altera pars vl arbiter asserat esse iurati: q̄z nec alteri parti nec arbitro creditur. Item si arbitri sententia emolo gatur: er sententia arbitri sine pena electi actio & exceptio oritur. Et dicitur emologari sine dicat non improbo vel non contradico. nam non contradicere emologationi par est. b. d. Bal.

Imperator Justi. a. Demoste. pfec. pcto. Lex. iiij.

Ein arbitris cū sacramenti religione eligēdis periurium committatur: & dēt licētia perfidis hominibus passim diffinitiones iudicū eludere: sanctissimo arbitrio & huiusmodi rē censemus esse componendam. ¶ Si igitur inter actorem & reū necnō & ipsus iudicē fuit ꝓsensum vt cū sacramēti religionelis peccdat: & ipsi qdē litigatores i scriptis hoc suis manib: vel p publicas personas scripserint: vel apud ipsuz arbitrum in actis ꝓpria voce deposuerint: q̄ sacramentis prestitis arbiter electus est: hoc etiā

nūc dolo facit cū penā petit: quod sufficit vt dicta exceptio locuz habeat. vt. ff. de do. er cep. l. ij. ℣. generaliter. & ac. emp. ſi sterilis. ℣. cū p venditorem. & de trib. illud. ℣. ſi tamen.

q ¶ Conuenire. Jd interesse.

¶ Ein arbitris. ¶ Casus. Jnnuit bec ler q̄ oliz arbitrio peneval lato adiecto quoq; iuramento licitū fuit soluta pena recedere a compromisso: & sic periurium cōmittere et decreta eludere arbitrorum: quod absurdum non immerito videbatur. Obstruens ergo imperator viam periurijs statuit: q̄ si arbiter de iuste arbitrādo: partes vero de parendo simul iurauerunt: vel se iurasse scripserūt: seu apud acta se iurasse deposuerint: aut partes tantum vel arbiter tantum: et hoc sīm predictum modum firmauerit sententiam a tali arbitro latā firmam manere: er ipsa si ad incertum actum fuit actionem in factum generalem concedens. Si vero ad certam conditionem er bac. l. et si forte res petita ancte oritate iudicis tradita fuerit vtilem rei vendi. si a possessione cecideritq̄ siquidem sub predicta forma arbitriuz valla tum non fuerit nullum erit. Jn fine vero dicit q̄ si bis non precedentibus: vel partes subscripserint: vel se nō contradicere protestati fuerint: perinde est ac si expresse consenserint. valebit in omnibus. vt supza dictum est.

r ¶ Committatur. Arg. ſ. de indi. vid. tol. l. ij.

s ¶ Judicum. Scilicet arbitrozum. sic & ponitur in auc. de ap. ℣. deinceps. col. viij.

t ¶ Judicem. Jd est arbitrum.

v ¶ Prestitis. Uel a se vel a partibus.

x ¶ Electus. Non aperit an iurauerit vel non: sed scripserit omnes se iurasse cui scripture creditur: sine sit verus siue nō. vt z als. ff. de dona. l. er bac. Et not. q̄ primus casus est quando omnes scripti est iurasse. Secundus quando partes tantum. Tertius quando arbitrū tantum. Quartus quando dicit ab vno vel vtroq; q̄ sit iuratū: nō tamē tum.

Arbitrius p appellationem nō rescindit.

Text ibi: gra. 20. c. ij. cū gl. sup verbo fauētes. extra. c. titu.

m ¶ Obtēperans. Scilz pater.

n ¶ Et stipulatu. scilicet ad penam: cum non pareas sententie.

o ¶ Posteris. Jmmo videtur q̄ ipso iure sit tm̄ quasi sub bac cōditione sit compromissum si nō fecerit dolo. vt. ff. eo. ita demus. in princi. que est cōtra. Sol. + tacita condition nō facit negocium cōditionale. vt. ff. de cōdi. & demō. cōditiones q̄ extrinsecus. Jtem econtra videtur nō ercipi. vt ff. e. diem. ſ. stari. que est contra. fed ibi dicit: nisi sordes &c.

p ¶ Clausula. Nam cum multa in compromissis pmittātur bincinde inter cetera ponit quādoq; nullum dolum committi: er q̄ clausula agitur vt bic. & ff. eo. ita demū. in fine. Sed quid si arbit dolo suo tulit non dolo partium. Jo. dicit stari cū is qui ercipit dolum actoris debet pbare q̄ bic facere non potest. vt. ff. de ercep. doli. l. ij. ſ. j. Jtez dolus commissus ab vno nō nocet alij. vt. ff. qui e frau. cre. l. qui a debitore. Sed cōtra puto fm. B. q̄ saltē

+ Jstam solu. repehēdunt b doc. ibi dic. ſ. eos q̄ ista. l. ita demus. illa editio inest exactōi: nō aūt stipulatiōi: & sic nō suspēdit natiuitatem actionis: sed executiones eius. bal. et pau. Text. ibi: sua cramēti. cōco. cus bac l. cū tpe. et c. ex pte. extra. & ti. vbi dī q̄ arbit pōt eligi cū iuramēto ls hodie fm legēs h̄ prohibeat: vt in auc. seque.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

scriptum inuenitur.
a ℂ Et addito. In scriptura arbitri vel publica: vel in actis coram se.
b ℂ Sinautem. ℂ Compositum. per se scriptum.
c ℂ Vel scriptum. per alium.
d ℂ Si illigauerint. Hec hic apit an iurauerint: ꝫ dic vt i supiori casu.
e ℂ In presenti. Nō solū in superiori casu quādo omnes iurauerunt.
f ℂ Immutatā. id est immutabilem.
g ℂ Simulem. ſ. in priori mo casu.
h ℂ Alb bis. Scz actore et reo.
i ℂ Vel depositionibus. Facta scriptura i actis.
k ℂ Prestiterit. i. pstitisse dicerit.
l ℂ Iuramēta. Jd est signem. Accur.
m ℂ Omnibus. Scz tribus casibus. Accur.
n ℂ In factis. ſ. generali: de ꝙ dic. ſ. de sacrosanc. ec. fanctimus. i. sic non est contra. ſ. c. l. i. Et dic in factuz dari cū agitur ad factū qđ est incertuz. vel cum dicit. r. aut nos re dare ꝙdictiōes ex hac lege qñ est certum in rez quādo actum est rei vendicatione: vel quādo pſonali ⁊ ex sententia fuit tradita possessio ⁊ post ea amissa. vt. ff. ō publi. l. iū. in fi. als non datur in rem ex sentētia lata in personali actiōe: nisi in casu. vt inſt. de offi. iud. ſ. finali.
Snia lata in personali actione non parit actionē in rem.
o ℂ Et lege. scz ista.
p ℂ Tale. de tribus prędictis casibus.
q ℂ Sermones. naz vox vnius vox nullius. vt. ſ. de testi. l. inſuper. ādi. ſ. finalli. at iudex ordinari poteſt suam sententiam interpretari. vt. ff. de ap pel. l. iū. ⁊ argu. ſ. de iudi. pꝛoperandus. ſ. de iudi. argu. ſ. ad. l. coz. de fal. si quis decurio. que sunt ar. contra. An ergo poſt eē testis iudex vel arbiter de his que coꝛā eo acta sunt poſt sententā: ℂ Dic ꝙ sic cum non sint pꝛohibiti. vt. ff. de testi. l. i. Et quod hic dicit est ideo: quia scriptura erit gebatur que nō aderat. item erat solus. ⁊ ꝙ boc
Tex. ſ. sinautē. iſte v. cū glo. semper allegat q nō stat dicto iudicis vel arbitri ſi gestūs vel actus coram eis: ⁊ in hoc fūdat. c. qñ ꝓtra falsas. extra de ꝓba. ſ. Tex. ibi: arbitri. fac. c. cū iure. cū glo. ſup verbis. in ſi. et id dic ler de off. dele. et cū a nobis. extra testi. cū glo.
addito[a] q⁹ ⁊ ipse arbiter iuramētum pꝛestitit ſup lite cū omni veritate dirimenda: ei⁹ diffinitionē validam oīmodo custodiri censemus: ⁊ neqꝫ reū neqꝫ actoꝛē posse discedere: sed tenere omnifariā: quatenus obedire ei compellantur. ℂ Sinautē de arbitro quidē nihil tale fuerit vel cōpositū[b] vel scriptū[c] ipse autē partes litteris hoc manifestauerint q⁹ iuramēti ingressibus se illiguauerint[d] vt arbitri sniс stet: et in pſenti[e] casu omnimodo diffinitionem arbitri im mutatā[f] seruari: litteris videlicet coꝝm similē[g] vim obtinentib⁹: siue ab initio ℬ fuerit ab his[h] scriptuꝫ: vel pꝛefacto modo dispositū dum arbiter eligebatur: siue post diffinitiuam sententiam hoc scriptuꝫ inueniatur: q⁹ cum sacramēti religione eius audientiam amplexi sunt: vel q⁹ ea ℭ statuta sunt adimplere iurauerunt. ℭ Sed et si ipse solus arbiter hoc litigatoꝝibus posscntibus vel scriptis vel depositionibus[i] (vt dictū est) manifestum facientibus pſiterit[k] iuramentuꝫ: q⁹ cum omni veritate liti libramenta[l] imponat similez effect in pꝛesenti casu pꝛioꝛib⁹ ei⁹ diffinitionem: et eam omnimodo legibus esse vallatā: ⁊ in his omnibus[m] casibus licet vel i factū[n] vel cōdictione ex lege[o] vel in rem vtilem instituere actionez: sm q⁹ facti q̄litas postulauerit. ℂ Sinautē in scriptura quidez aut depositione nihil tale[p] apparcat: vna autem pars dicat iuramentū esse pꝛestitum quatenus arbitrali stetur sentētie: hmōi litigatoꝝ vel ſolius arbitri sermones[q] minime esse credendos: cū et si quis iusiurandum datum esse non iudice[r] ſuppoſito: nec hoc scriptura partiū testāte cōcessierit: incerti[s] certaminis cōpositio (quc inter bo
v ℂ Decernit. Hec antētica corrigit hāc legē vsqꝫ ad. ſ. finalē. vt hodie nō iuretur. ⁊ est ar. antētico de iud. ſ. quia ꝙ o multe. col. vi. habent hic quidā decernunt: ⁊ al's decernit: scilicet noua ꝓstitutio.
ℭ Casus. Hec autē. corrigit. l. C. ieo quod dicebat posse arbitrū eligi cū iureirādo. hec ꝓhibet q⁹ null⁹ arbiter eligatur cū iuramēto/ sed cuz pena. postea imponit penā/ ibi: si cōtra fecerit fuerit. ℂ No. ex ista l. q⁹ ler ciuilis pōt repꝛobare iuramētum. Scōno. casuꝫ i. q⁹ arbiter male iudicās non facit litē suā. Tertio nota casum in q̄ dolus non punitur nisi a deo ſm Bal.
x ℂ Fieri. id est eligi.
y ℂ Sacramenti. pſtiti a se vl'a partib⁹ ſm Alzo. ⁊ Jo. vt hic et indefinite dicit. ⁊ ſm hoc habeas in fine cis. ff. Ho. a se arbitro pꝛestiti tm. ⁊ p eo ē finis huius autētice. put habes ci. hic ergo ſm eū partes nō ꝓhibentur iurare. Sed quid ſi pena ⁊ iusiurādi fit pꝛestitum: Rńdent qdā nō valere: q⁹ ꝓtra legē factū est. vt. ſ. de legi. ⁊ ſti. l. nō dubiū. Sz Jo. ſ. quasi fozma seu qualitas arbitrij fit pꝛobata: nō subſtantia. naz compromittit⁹ est pꝛohibitū: sed hic cōpꝛomitti ꝓhibitū est. vt arg. ff. de cōdi. inſti. que ſub cōditiōe. ſ. quotiēs. ſic et matrimonij nimia festinatio puniſ: sed matrimoniū non cassat. vt in auten. de resti. et ea q̄ pa. ſ. pnū. col. iiij. ⁊. j. de secū. nup. l. j.
Tex. ibi: si cri. ſi tiē ꝓstitus. Fuerj ds: vt ca. u. cū glo. in ꝙ. facri. ⁊. c. cū tempoze. extra eo. titu.
Primo⁹ minuz⁹ nō est cū festinatione contrahendū.
3 ℂ Hoc. Prohibitum a lege.
a ℂ Male. Quid ſi bñ: dicit quidā valere. Tu dic ꝙ non. vt ar. ff. de re mili. l. iij. ſ. in bello.
b ℂ Penam. periurij. vt j. de iureiuran. l. ij.
c ℂ Et. Quidaz bñt eis: scz partibus. q⁹ vna alteram vocabit piurā. non autem sententia arbitri pariet aliquā actionem de his que dicūtur in. l. nein arbitris. ſ. sed et si ipse. ⁊ sic est ꝓ⁹ ℳartino ⁊ Jo. Allij habent ei: scilz arbitro. ⁊ sic ꝓ. B. et ſm hanc est contra. ſ. de pac. si quis in cōcri

Dē. ſ. finalē. Ecce. ſ. qz vo multe. colla. vj. Consti. x.

Modie prohibetur fieri compromiſſum cum iuramento: et licet arbiter iuret ſi male iudicat solum a deo punitur. hoc dicit Salyce.

Decernit[x] ius nouuz nullū sic fieri[y] posse arbitruz: vt cum sacri religione iudicet: ꝫ pe nam statuant: qua pꝛestita liceat a iudicatis recedere. ℭ Si cōtra hoc[z] iudicatum fuerit iudex qui male[a] iudicat si dolo facit penā[b] a deo expectet: si ignozātia nihil pꝛeter sacramentum ei⁹ erit: negꝫ litigatoꝛes rursus damno afficiantur.

ℂ Finis autētice. Sequit tex. l. codicis.

ℭ Si quis autē post arbitri diffinitionem subscripserit[a].

greeis enim vocabulis hoc enarrare ꝓpter consuetudines[c] vtilius visum est: et si nō adiecerit[d] cmologo. et sic omnimodo per actionem in factum cuz compelli[e] ea facere: qui bus consensit. Qualis enim differentia est si huiusmodi verbuz etiam greeum adijcia tur[b]: vel huiusmodi vocabulum trāsmittatur[f]. ℭ Si enim verba consueta stipulationū et subtiliꝫ immo magis superuacua obseruatio ab aula[g] cōcessa est: nos q nuper legib⁹ a nobis scriptis multa vitia stipulationum: multasqꝫ ambages inextricabiles scrupulosasqꝫ circuitus corrcximus[h]: cur non et in huiusmodi[m] scriptura totum formidinez veteris
mies imperitos sepe accidit nō aliquod vigozis robur reb⁹ iudicatis inferat: sed ibmōi casu hec obtinēat que veteres super arbitris cligendis sanxerunt[c].

Mautē. de iudicibus. ſ. qz vo multe. colla. vj. Consti. x.

Modie prohibetur fieri compromiſſum cum iuramento: et licet arbiter iuret ſi male iudicat solum a deo punitur. hoc dicit Salyce.

Decernit[x] ius nouuz nullū sic fieri[y] posse arbitruz: vt cum sacri religione iudicet: ꝫ pe nam statuant: qua pꝛestita liceat a iudicatis recedere. ℭ Si cōtra hoc[z] iudicatum fuerit iudex qui male[a] iudicat si dolo facit penā[b] a deo expectet: si ignozātia nihil pꝛeter sacramentum ei⁹ erit: negꝫ litigatoꝛes rursus damno afficiantur.

ℂ Finis autētice. Sequit tex. l. codicis.

ℭ Si quis autē post arbitri diffinitionem subscripserit[a].

greeis enim vocabulis hoc enarrare ꝓpter consuetudines[c] vtilius visum est: et si nō adiecerit[d] cmologo. et sic omnimodo per actionem in factum cuz compelli[e] ea facere: qui bus consensit. Qualis enim differentia est si huiusmodi verbuz etiam greeum adijcia tur[b]: vel huiusmodi vocabulum trāsmittatur[f]. ℭ Si enim verba consueta stipulationū et subtiliꝫ immo magis superuacua obseruatio ab aula[g] cōcessa est: nos q nuper legib⁹ a nobis scriptis multa vitia stipulationum: multasqꝫ ambages inextricabiles scrupulosasqꝫ circuitus corrcximus[h]: cur non et in huiusmodi[m] scriptura totum formidinez veteris

bendo. in fi. Sol. hic speciale in odiū eoꝝ qui fecerūt iurare arbitrū: als facit litem suā: vt ibi. Additio. Aduerte q⁹ hec auc. habet locū in arbitro: nō i arbitrato: ꝛ: ille em̄ pōt assumi cū iureirādo. vt. c. qntas uallis. extra de iureiuran. ⁊. l. si libertus ita. ff. de ope. liber.
d ℂ Si quis subscripserit. Hoc est grecum quod sonat id est non contradico.
e ℂ Consuetudinem. Hec em̄ ler facta fuit in ciuitate constantinopoli tana vbi loquūtur homines greeis verbis. Alccur.
f ℂ Adiecerit. Et hoc greeū cmologo. i. cōfirmo vel laudo.
g ℂ Cōpelli. Dicit hic Jr. loqui qñuit iuratū ⁊ scriptū. qō nō placet: q⁹ tūc valeret ꝑm hanc legē etiā sine huius confirmatione.
h ℂ Adiuciatur. Jd non contradico.
i ℂ Transmittatur. Scz confirmo ⁊ laudo.
k ℂ Ab aula. Jd est a iure quod fit in aula: ⁊ sic ponit id in quo fit ꝓ eo quod fit.
l ℂ Correximus. Vt. j. de contraben. stip. scrupulosam. et. l. magnam. ⁊ l. omnes.
m ℂ Huiusmodi. i. hac lege. Vel dic. i. hoc verbum nō contradico.

Sed vt.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Sed vt. Sic ergo nō ē hic simpler abnutiuū: sed curare debet ⁊ seruare. vt. ff. de verbo. obligationi. inter stipulantem. in prin.

¶ Um antea. ¶ Calus: Petebā a te. r. negabas te mihi debere: cō promissimus in arbitriū sine pena: olim obtinuit q̄ si p̄ te lata esset sententia valeret ⁊ dabatur exceptio: si autem p̄ me non valeret: nec dabatur mihi ex ea actio. Quod corrigitis perator: statuens vt si litigantes cōpromiserint in arbitrum ⁊ conuenerint de stando sententie sue sine pena: et arbiter sententiauerit: ⁊ sententie subscripserunt q̄b⁹ placeat: nō solum dabit tur reo exceptio si. p reo feratur: sed p̄ reo actore lata fuerit dabitur tibi actio ⁊ mandabit executioni p officialem p̄fecti vel p cū iudicē cui⁹ fozū segr̄e⁹. Jn p̄uctis autē p moderatores ⁊c. vel iudicē in cui⁹ fozo ē pulsas tus: ⁊ ē in prima ⁊ scda.

¶ Sinautem. ¶ Si autem post sniam nō subscripserint ptes ſ̄ꝫ p decē dies tacuerint nec dixerint ⁊tra: videntur eā confirmare per tacitumitatem: ⁊ ideo dabitur exceptio actori et boc in tertia parte. Si autē altera pars intra decēnū stare noluerit sententie: immo reclamauerit: nec reo et eo dabitur exceptio: nec actori actio: nisi cū iuramēto religione fuerit assumpt⁹ arbiter: vt. s. l. pri. quo casu ser⁹ dabitur q̄b⁹ in ea lege sta tutū est et boc in quarta parte. Jn autem per litem cōtesta. factam cora arbitro: vel per libelli oblationē: executore transmisso: interrumpatur p̄scriptio sicut coraꝫ iudice/ q̄ritur: nū. q̄ fic: ⁊ boc in quinta parte. An autem partium confessio testium productio facta coꝫ arbitro: si altera pars coꝫ ordiario li tigare voluerit: valeat coꝫ ordiario si op⁹ fuerit/ q̄rit: respon. q̄ fic. et boc in ſcrta. ¶ Er ista. l. not. q̄ emologatio ꝺz sicn post laudum nō aī laudū: appellatiōi vero potest reniciari ãte sententiam et post. vt. ſ. de tempo. appel. l. fi. in fin. Alterius no. in verſi. sed in hac quidem. per quos sententia arbitroꝝ executioni mandetur: et dicit ter. q̄ per iudicem rei: non ergo respicitur locus arbitrij sed fo rus conuenti. quod est no. ſm Bal.

iuris amputamus: vt si quis hoc scripserit: vel vnuꝫ ex his: acquiescere eis compellatur: ⁊ ea ad effectū omnimodo p̄ducere. cuꝫ non extiterit dubium: vt tantum nō contradicat sed vt[2] ctiaꝫ ea ipleat: aduersusq; obuiam ire non potest.

b ¶ Er sentētia arbitri pacto nudo ⁊ sine pena assumpti emologato erp̄ssevel tacite oritur actio ⁊ exceptio. Jtez coraꝫ arbitro fit p̄scriptio ſ̄ interruptio: ⁊ ex actis ibi probatis coraꝫ eo in alio iudicio inter eaſdē partes fit p̄batio. boc dicit tota lex que est notabilis ⁊ singularis: ſm Barto. ⁊ Bal. Vel ſic. Ubi er sententia arbitri datur exceptio: actor: nō ꝺabatur actio: boc dicit sine expresse siue taciturnitate decem dieruꝫ eius sententia fit emologata/ actori ꝺatur actio et reo exceptio: parte vero reclamante sententia non habet effectum nisi cum sacramenti religione arbiter fuerit electus. Et per litis contestationem fa ctam coram arbitro interrūpitur p̄scriptio. Et gesta coraꝫ eo p̄obant inter eoſ dem in iudicio ordinario. b. d. Saly.

Idem. a. et. c. Juliano prefecto pretorio. Ext. v.

¶ Um antea sancituꝫ fuerat in arbitris eligendis quos neq; pena compromissi vallabat neq; iudex dederat: sed nulla p̄cedente sententia[3] cōis electio vt in illoꝝm sententia stetur procurabat: fiquidē p parte pulsata[4] forma[a] arbitralis procederet exceptionez ei veluti[5] pacti generari. Si autem p actore calculus[6] p ponerēt nihil ex eo. p̄cedere ei[7] p fidij. Sancimus in eos arbitros quos p̄dicim⁹ et quos talis cō sēsus elegerit: sub eo pacto vel in scriptis vel in nō scriptis habito vt eoꝝ diffinitioni stetur: siquidem subscripserint postq̄[8] diffinitio p̄cedit q̄ non displicet ambabus partibus eoꝝ sniaꝫ: nō solū reo exceptionez veluti pacti generari: sed etiam actoꝝ ex nſo nomine[1] in factū actionē: quatenus possit sniaꝫ eius executioni mādari. ¶ Sed in hac quidem regia ciuitate ab officio eminētissime p̄

pac. l. ⁊ heredi. ſ. filia. ⁊. ff. de pac. l. j. si aūt coraꝫ iudice ante sententiam fiat bmōi pactū valet. vt. ſ. de tempo. ⁊ repara. ap. l. fi. ſ. fi. Accur.

i ¶ Nomine. ff. l. prima. in fi. Sic ergo er lege nasc̄it actio ⁊ exceptio. + boc casu nō er sentētia: ⁊ sic non est contra. ff. eodem. l. j. ⁊. ff. eodē. l. ij. Vel bic ſpeciale q̄ nō fuit apposita pena. Sed nonne ſ̄ casu ei⁹ iure

+ Glo. ista male loquitur ſm pau de ca. b: sed ps intelligi fane q̄ oīs ex ſnia ꝑpē legis auctoritatem erit exceptio rei iudicate nō pacti ſm. cō ſideratio⁹ o Justiniani q̄ non sit di stinguendū inter acto. ⁊ reū funda tur i. eſdē. te fundā in iudicio: vt. ff. ſ. fru. ⁊ lit. expē. l. fi. Ter. ibi: ſz silētio. et sic silētio decez dieꝝ confir maturari ex tri. ⁊ 20. glo. in. c. cū rpe. ſup ver. obſeruādi. in fin. ex na de arbi.

fecture: vel eius cuius fozū parꝫ sequit fugientis. Jn p̄uinciis autē tā p̄ moderatores q̄m p̄ apparitores coꝝ: vel p̄ iudices quoꝝm regimeꝫ pars p̄tinescat pulsata.

¶ Sinautē minime q̄dē post sententiaꝫ subscripserint[9] se arbitri formā amplecti: sed silentio eam roborauerint: et non intra decem dies[10] proximos attestatio[11] missa fuerit: vl̄ iudici vl̄ aduersarijs ab altera pte[12] pars per quaꝫ manifestum fiat diffinitionē non esse am plectendaꝫ: tunc silentio partiuꝫ sniaꝫ roborat am esse: et fugienti exceptionē: ⁊ agenti memoratazꝫ actiōez ꝑpetere. Altera aūt parte recusante ſm p̄fatum[13] modū: ⁊ imp̄lere statuta minime cupiente nihil fieri p̄iudicium: neq; parari vel exceptionē reo vl̄ actori actionez. Exceptis videlicet arbitris qui cum sacramenti religione electi sunt ſm nouellaꝫ nostri nominis constitutionem[c]. ¶ Tūc etenī ea oia seruari oportet: q̄ lege nſa sup huiusmodi audiētia diffinita sunt: licet[d] nō ignoremꝰ iulij pauli opinionē ⁊ aliorū p̄udentuꝫ ceterorūq̄: qui tetigerunt quidem huiusmodi questionem quam in p̄senti aggredimur/ non autez perfectissime peregerunt: ſz vsq; ad quasdam[e] temporales actiones ſtanduꝫ esse existimauerunt. Plenius autē et generaliter diffinimus conuentum[f] in scriptis apud compromissarium iudicez factuꝫ ita temporis interruptionem inducere quasi in ordinario iudicio lis fuisset inchoata. ¶ Ad hec generaliter ſancimus in his que apud compromissarios acta sunt: si aliquid in factum[g] respiciens vel profess um[h] est vel attestatum[i]: posse eo ⁊ in ordinarijs vti iudicijs[j].

ſ Mulier non pōt esse arbiter. boc dicit Bald. Vel ſic. Mulieres non possunt compromissum recipere et per eas laudata non nocent. b. d. Saly.

uentionem factam in ſcriptis ⁊ exceptoꝛe missō: non als. vt. ſ. de ſpōnsalibus triginta annoꝝ. ii. l. sicut. nisi in causis coꝝ p̄incipe. vt. ſ. ptionibus triginta annoꝝ. ii. l. sicut. nisi in causis coꝝ p̄incipe. vt. ſ. de ſpōnsalibus. quando li. p̄incipi. l. j. ⁊. ij. Jtem nota bic libellus in ſcriptis debere da ri coram arbitro sicut coram iudice. vt. ſ. de litis contestatione. auten. offeratur. Sed contra argu. ſ. de episcopis ⁊ clericis. auten. generali ter. in fine. Solu. vt ibi.

v ¶ Factum. Jd est ad facti questionem.

r ¶ Profess um. Jd est confessum ab eo.

s ¶ Attestatum. Jd est testibus affirmatum coram arbitro.

t ¶ Judicijs. Data electione alteri parti: vtrum velit testes iterum p̄oduci ſi viuunt: an attestationes. vt. ſ. de testi. l. fin. Et ita no. quod actum est in vno iudicio valet in alio. vt bic. et. ſ. de lib. cau. l. iubem⁹. quod intelligitur esse verum inter eaſdem personas. Sed an ctiā inter alias personas: Respond. non. vt. ſ. de eden. l. ij. ⁊ facit. ſ. de reiudi. gesta.

Libell' est coraꝫ arbitro dād'.

Judicū vni' acta faciūt fidē in alio.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

SAncimus. ¶Casus. Petebã a te decẽ: negasti te mihi teneri: cõ promissimus in mulierẽ: an valeat cõpromissum/ querit: R̃n. q̃ non quãtecũq; fuerit opinionis: nec etiã si liberti in patronã compro: miserint: nec pena bincinde stipulati fuerint si sententie nõ steterit: nec eñ non stans snie propter hoc incidit in penam. Iunia.

a ¶ Optime. Iã genera/ liter presumit ocs sapiẽ/ tes. vt. j. de lib. cau. iube mus. t. 3. de bis qui ve. eta. impe. l. ij. §. j.

b ¶ Agmine. vt neq; ar/ bitri neq; iudices: neq; aliud officiũ in iudicio habeãt: vt hic. t. ff. de iu di. cũ ꝓtor. §. pe. et de re/ gu. iur. l. ij. t. ff. de ꝓcur. neq; t arg. ff. de vsufru. sed t. q. d. §. mãcipior.

c ¶ Earũ. scz mulierum.

d ¶ Cõtẽptores. quidam habent cõuẽtores: id est conuenientes siue ꝓmittentes q̃ sunt iusti: qr nõ possunt ad eam cõuẽni/ri. Alij habent cõtẽpto/res: i. idem est sensus. nã iuste contemnunt eas solũ/ere. Et qõ dicẽ nulla pe/na que fuisset promissa: nulla pacti. sc. fi; pactus de nõ petẽdo loco pene fuit appositus: vt. ff. co. li/tigatores. §. iterdũ. Vel dic pacti: q; fuit cõpro/missum sñ formam. s. l. prori. in prin. Quid in comitiua capanie a ma/tilde que arbitrant: si re ipsa. ferna cõsuetudines q̃ dat eis iurisdictionẽ. vt j. de e man. l. j. Addutio.

Consuetudo dat iurisdictionẽ.

Desisto est casus exꝓes/sus. in. c. dilecti filij. vbi verba isti. l. recitantur extra. e. t. titulo. t ibi Jnno. Host. et Joan. and. tenẽt q̃ succedũt i comi tatu et iurisdictione. sm Bal. hic.

¶ De satisdãdo. ¶ Dicturus de iudicijs ꝓmittit de satisdando: q̃ hoc fit ante litez cõtesta tam. vt. j. co. §. j. et. §. fin. et est satisdatio cum fideiussore. vt. ff. qui satisda. cog. l. j.

MOn est. ¶Casus A te. r. petij in iudicio coram iudice: t te psente ordinauj procuratorẽ: vel te nõ psente: an cõpelli de/beat procurator satisdare me ratũ habiturũ/queritur: R̃n. q̃ non. Si autẽ te. r. iudice ignorãtib⁹ renocaui mãdatũ: tamẽ qeqd ꝓcuratorem actum est: ratum debet haberi iudex: t ibi in scõa. Si autẽ petas vt satisdet de defendẽdo: quia me vis reconuenire: an tis audiendus/queritur: R̃n. q̃ sic. Alioquin inder non ꝓcedet. Procurator autẽ tes rei an satisdare debeat de iudicato solueñdo/ãri tur: dicitur. q̃ sic. quod obtinet in omnibus casibus.

c ¶ Acta. acta sunt scripture que fiunt de actitatis coram iudice.

Acta que dicuntur.

f ¶ Factus est. aduersario psente vel absente: t ante iudicij initium.

g ¶ Psentis. Dudum ante litis contestationem actis tñ facientib⁹ q̃ñ fi nunc in mitio cause dñs cẽt psens: t cõsentiret: quo casu silr nõ satisdat. Et idẽ si quolibet alio modo constet de mãdato vel p instru mentũ: vel per litteras dñi missas ad iudicẽ vel aduersarium. Iã bis casibus non satisdat + vt hic. t. ff. vt in pof. leg. fi. is a quo. §. fi. ꝓcura/tor. t. ff. rẽ ra. ba. ne satisdatio. t insti. de satisda. §. finaute. t. ff. de ꝓcu/ra. si ꝓcurator. t. 3. de ꝓcur. l. j. Jtẽ becvera nñ in duobus casibus. vt. ff. de ope. no. nũci. l. de pupillo. §. qui ꝓcuratorio. t. l. fe. t. ff. ad trebel. quia ita. §. etiam. Tu dic vt ibi.

+ Concor. glo. 1. circa ꝓtin. i. c. j. extra de ꝓcu.

b ¶ Soluerit. Judice e aduersario ignorãte. fec⁹ vtroq; sciente. vt. ff. de solu. l. vero ꝓcurator. §. fed et si qs. Quid autem si alter tñ sciuit: R̃n. si iudex tñ nulla sñia est: qr in nõ legitimã pson̄ã scies tulit sñiaz operis replicationis. ff. de coll. dote. l. iij. §. de leg. ij. legatari⁹. si reus tñ te net sñia: quia iudex nil de cõtingẽtib⁹ omittit: §3 reus. ꝓpter sñã sciẽtiã nõ dꝫ hñe cõmodũ er sñia ope replicatiõis: si aũt ꝓcurator sciuit vã let. ꝓreo vt hic: nõ. ꝓ actore cum quo ad actorez nõ per legitimã perSuia cum ꝓcuratore renocato ꝓtata an reo neat: vide gl. i ca. au.

Idem. a. et. c. Jo. ꝓfecto ꝓcuratorio. Lex. vj.

SAncimus mulieres siue ꝓpter dicitie memores: t operum que eis natura permisit: et a quibus eas iussit abstinere: licet sum me atq; optime opinionis cõsti/tute arbitriũ in se susceperint: vel si fuerint patrone: etiam si inter li bertos suam interposuerint au/dientiaz ab omni iudiciali agmine separari: vt ex earũ electione nulla pena: nulla pacti exceptio aduersus iustos earum contem/ptores habeatur.

¶ De satisdando. Titu. lvij.

¶ Procurator actoris fact⁹ apud acta nõ tenetur satisdare de rato: fed de defendẽdo. Item renocatio mandati que in no titiam iudicis vel aduersarij nõ peruenit: iudicium non impedit: ꝓcurator vero rei indistincte caueat de iudicato soluendo. h. d. Bar. t Bal.

Impera. Diocle. et Maxi. aa. et. cc. Lex vnica.

WOn est incerti iuris cum qui apud actã factus⁴ est agentis ꝓcurator: nõ com pelli ratam rem do/minum habituruz satisdare: hoc enim casu veluti ꝓsentis⁵ ꝓcu ratorem interuenire intelligẽdus est. ¶ Itaq; t si postea mutata vo lũtate ꝓcurator esse noluerit⁶: tamen iudicium quo quasi procu rator expertus est: iudex ratum habere debebit⁷. ¶ Si autem ci ab aduersario suo opposita fue rit in ipso litis exordio⁸ defensionis⁹ allegatio¹⁰: etiam ipse quasi absentis in hac parte procurator satisdationem super excipienda lite¹¹ prestare cogitur. Qua¹² non ꝓcedente lis que ei mãdata est vlterius ꝓcedere a iudice non conceditur¹³. ¶ Rei autem procura/tor¹⁴ vel defensor¹⁵ etiam sub ge stozum testificatiõe factus in ipo litis limine¹⁶ iudicatum solui sa tisdationem in omnibus causis prestare cogitur¹⁷.

¶ De formulis t impetrationibus actionum sublatis. Titulus. lvij.

¶ Rubrum summat totum nigrum: quia superuacue formule sunt sublate: et non oportet actiones a pontificibus im petrare: sed sufficiat eas aperte propone re. boc dicit ler prima et secunda. Bal. co cor. Salycetus.

Impera. Constan. a. Marcel. ꝓsidi phenicie. Lex. j.

VRis formule¹ au cupatione² syllaba rũ indidiantes cun ctozum actibus ra dicitus amputen tur³.

Impera. Theodo. t Valen. aa. Hiero. ꝓfec. ꝓcto. Lex. ij.

VIlli ꝓrsus non impetra te actionis in maiore¹ vel miore² iudicio agẽti opponatur exceptio³ si aptam⁴ rei et ꝓpositi to negocio competẽtem eam esse constiterit.

¶ De iureiurãdo propter calũniam dando. Titulus. lix.

VRis formule. ¶ Casus. Olim fi qs volebat imẽtare actio nem impetrabat a iudice quãdã formulã verborũ quã de/bebat proponere: t si caderet a syllaba cadebat a tota cã: quã formulã tollit imperator: in hac. l. de medio.

v ¶ Juris formule. i. solennitates.

r ¶ Aucupatiõe. Q: hic q; studet capere aues sic studebat aliqs capere suũ aduersariũ i syllabaz: platiõe. vt sic eũ a cã cadere diceret si a sylla

y ¶ Amputenẽ. Ut. 3. de bis q in eccle. manu. l. fi. ba caderet. t. j. de testa. l. qñ. t. 3. de arbi. l. ne in arbitris. §. fin. Sz ar. 3. ff. de in iure. resti. diuns. t. j. de appel. et illo. t. l. noiatiões. + Item cõtra. ff. de iur. fisci. in fraudẽ. §. quotiens. vbi causam amittet etiã bodie si mutet syllabã: sed ibi nõ solũ aliter. ꝓtulit: sed mutauit verbũ actozũ falsita tem cõmittendo. vel speciale in ꝓcuratore fisci. Accur.

VIlli ꝓsus. ¶ Casus. Si aliqs actionẽ aliquã tẽtare velit: lz for mulã vbi nõ ipetrauit nõ eo ꝓtextu ab agẽdo sue cõrã iudice ordiario siue delegato repellet: si sue cause actionẽ aptã esse ꝓstiterit.

z ¶ In maiore. Ut apud ordinarios.

a ¶ Vel mmore. Scz pedaneo siue delegato.

b ¶ Exceptio. Quod non impetrauit actionez a collegio põtificũ: vt ff. de orig. iu. l. ij. §. deinde et bis legibus. Accur.

c ¶ Si aptã. ff. si mensor: fal. mo. l. i. t si ineptã formã amittit. Additio. Aduertas qr de iure canonico non est necessariũ nomẽ actionis exꝑmere: sed debet factũ ita clare ꝓponiri et eo ius agendi colligatur. vt in. c. dilecti. eẽ de iudicijs. Et si quis forte ineptã actiones vel intẽtio nem ꝓposuerit ab solui reus ab instãtia iudicij: t audiet iteruz actor si apte egerit. vt in. c. examinata. illo titulo.

¶ De iureiurando propter calumniam dando. ¶ Dicit de satisdatione

dit⁹. cũ gl. super verbo ad illã. circa me. i c. mãdato. ef de ꝓcura.

i ¶ Debebit. Nemo enim ds mutare cõsilũ suũ in alterius iniuriã. vt. ff. de reg. iur. nemo potest.

k ¶ Exordio. Hic enim fieri ds. vt. ff. de ꝓcu. põ ponit⁹. §. ratihabitionis. t. j. ꝓtori. §. t qr est dila toria exceptio. vt. j. de ꝓba. l. exceptionem.

l ¶ Defensionis. i. qr defendat arbitrio boni vi ri. vt. ff. de ꝓcur. seruus. §. an ꝓtor. Accur.

m ¶ Allegatio. Jd est exceptio q̃ñ ꝓcuratoria.

n ¶ Lite. Quacũq; velit reus reconuenire ꝓcu ratorem nomine eius ꝓ quo agit. vt. ff. de ꝓcu. l. omniũ. t. l. nõ solum.

o ¶ Qua. t. satisdatione.

p ¶ Cõcedit. Pena enim nõ defendentis. t. c. vt. ff. de ꝓcura. mut⁹. §. pena. tenet etiã ꝓ eo mandati ad interesse q̃ñ hoc fuerit mãdatũ vt defendat. # vt. ff. de ꝓcu. l. ad rem. et l. ad legatum.

Concor. glo. j. ff. in c. j. extra de ꝓcura.

q ¶ Procurator. Cũ mãdato.

r ¶ Defensor. Sine mandato.

s ¶ Limine. i. introitu.

t ¶ Logitur. Ut instit. de satisda. §. fi. t. j. de cõsor. eiusdem lit. l. ij. que cõtinet tria. v. ff. iudicatum solui. l. iudicatũ solui. j.

¶ De formulis t impetrationibus c. ¶ Dicit de solẽnitate satisdationis q̃ fiebat olim: et hoc dicẽ ꝓncipio indicioriũ. nũc de solẽnitate formularũ actionũ que fiebãt olim vt ipetrarenẽ a collegio pontificũ. vt. ff. de

Continuatio.

ori. iur. l. ij. §. deinde. et bis legibus. hodie non. vt hoc titulo.

Dic sm Jac. de bel. q̃ iste leges ꝓ similes/ so quunt de solẽnitatibus vtilib⁹ et ne cessarijs: b de superuacuis. Bal.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

tione ꝙ fit ante ingressum iudicij: nunc de iuramento quod fit statim post ingressum: vel ecōtra dicturus de instantia iudicij siue de iudicio: permittit de hoc ꝙ fit in initio iudicij.

No oib⁹. ¶ Casus. Petebā a te decē lite ꝛte. vel post: nō cu/ro: ꝓtuli instrumētū publicū ꝙ ꝛtinebaſ me tibi mutuasse ꝓdicta. ꝛ. tu

Excipis de falsitate istrumēti: an iu/rare debeas nō aio calū niādi reꝓbatione cōtrario/gere/ġrit: Rñ. ꝙ sic. Si/ue in medio cause/siue i ꝓncipio: siue fuerit, pla/te littere ꝓuare: siue ultra pub. ꝛb in ꝓxia. Jn secū da dicit si paterfa. me et titiū istituit bēdes: et in diuisione rerū heredita riarū occurrat aliq̄s res quā titius coberes dicit nō esse beditaria: ꝛ petā ſuos bereditarios toz ġri vt eruaſ veritas: an sit audiendus/ querit: R si. ꝙ nō. nisi ꝓius iu/rauero me aio calūnian di bec nō petere ſcz non in odiū seruoꝝ: vel i co/beredis offensam. sed ꝙ aliter veritas sciri non pōt. z hoc in ſcda.

a ¶ Litteras. ſras dic ꝓ/uatas: sed instrumentuꝫ publicum. Vel dic littes/ras + vt ꝙ dubitabatur an sint illius tabellioꝛis: et fic est controuerſia de ſcriptura ꝛ ꝙ cōſequens veritatis. de instrumēto dic ꝙ bene ꝓsiteanſ esse illius tabellioꝛis: ſz dicit eū falsum ſcripſisse et fic de veritate querit sola.

b ¶ Quicq̄. Sic ġ in ex/ceptione ante litis cōte ſtationē apposita iurat.

Sz an in accusatiōe cri/minali: Rñ. ibi iurat ſm Jo. z. B. z. M. z Azo. vt hic. z. l. i. pri. vbi di cit in oib⁹ litib⁹ ꝛc. circa ꝑnci. z. j. de pena iudi. auté. nouo iure. et. j. de ſi. instru. l. ſi. Sed. ad. S. z ꝙ eo: ꝙ nihil videntur habere ſimile cū ceꝛ teris iudicijs. vt insti. de pub. iudi. in ꝑn. Scō: ꝙ ſatis eſt cū puniri ſilitudine ſupplicij: vt. j. de accu. l. ſi. Tertio: ꝙ cuilibet ꝑmittit redi/mere ſanguiné ſuū. ff. de bo. eoꝝ ġ ante ſniaz moz. ſibi cō. l. i. Sz certe ꝓima nō obſtat: ꝙ nō eſt ſilitudo alicꝫ in effectu exigendi cū publica faciant pena fiſco inferri: ꝓinata faciunt dari actori. Jtē nec ſecūda: ꝙ nō ſolū ſimilitudine ſupplicij: ſz etiā boc iure cōpeſcitur calumnia toꝛ. Nec teꝛtia: ꝙ licet ꝓmittatur redimere transigendo: nō tamen caſ lumniando. facit etiaꝫ ꝓ. ff. de bo. liber. qui cū maioꝛ. ſ. ſi patris. vbi etiā calūnioſa ꝑmittitur accusatio. Jtē ꝓ eo q̄ ad accusandū admittunſ perſone minus legitime vt seruoꝛ ꝛ minoꝛ: q̄ñ quoꝛū voces als non admittuntur. vt. j. de aut. ꝓeſtā. l. i. clarū. ꝛ. ff. de accu. l. ij. ꝛ. l. qui accuſare. cum. ij. ſe. iuncta. l. bi tñ. in princ. Accur. Additio. Vide glo. in verbo. criminali. ꝛ ibi abba. in. c. j. extra eo. titu.

c ¶ Jncumbit. Vel ꝓducēti: quia ꝓima facie ꝓeſumitur falſum in/ſtrumentum dicenti falſum: quia ꝓeſumitur instrumentum verū vel cōtra. vt. j. de ꝓba. l. ubemus.

d ¶ Compelli. caſdem.

e ¶ Exꝓscit. ab aduerſario.

f ¶ Compeſcitur. Jtē et aliꝫ duob⁹ modis: ſcz pena pecuniaria ꝛ mes tu infamie q̄ñ, vt insti. de pe. te. li. circa ꝑin. Accur.

g ¶ Ne aūt. Calūnioſam. ꝓbationū exactionē cōpeſcuit: nūc tormēto rū calūnioſam exactionē cōpeſcit. Vel aliter. ſ. de iuramēto. ꝓbationem exigētis ab alio fieri. nūc de iuramēto. ꝓbātis: ſz per seruoꝛ alie/nozū q̄ſtionem. ġrit enī q̄ñ̄ a seruis vt. j. de q̄ſtio. l. j. ꝛ. l. interrogari. Et dic quid ſit queſtio. vt. ff. ad ſill. l. j. ſ. queſtionem.

b ¶ Deponant. Jd eſt affirmant. vt ꝓnitur. j. de teſta. bac conſultiſſi ma. circa ſi.

i ¶ Coberedum. Si forte de seruis beditarijs inter beredes queſtio poſtuletur. vt. j. de queſtio. l. fina.

k ¶ Veritatem. ‡ Ubi cum veritas aliter patefieri nō poteſt: admitꝛ titur poſtulantis deſiderij. ſic. ff. ſi quis cau. ſi cum. j. reſpō. ꝛ. j. de ap/pel. eos. ſ. ſi quis. ꝛ de tēp. ꝛ re. ap. l. per banc. in fi. ꝛ ad. l. cor. de fal. l. vbi. ꝛ. l. falſi. ꝛ quomodo ꝛ quādo iuder. auſ. qui ſemel. ibi perquiſita veritate ꝛc. ꝛ. ſ. de here. ꝛ ma. l. quoniā. in fine. ꝛ faciūt hec ꝙ minoꝛ in re/t de veritate dicenda. vt dixi. ſ. de edēn. is apud quem.

H Oc ſacramētū. ¶ Caſus. Dec auſ. legit ſup. l. in oib⁹. in qua di/citur ꝙ q̄ſcūq̄s aliqs petit aliquā ꝓbationez ꝺz iurare ꝙ ani/mo calumniandi nō pe/tit eā. dicit iſta auté. ho/dienon eſt iurandū ſup qualibet ꝓbatione: q̄ in litis conte. iuratur ſe/mel. ꝙ oibus: ꝙ in tota lite nō exiget. ꝓbationez non neceſſariam vel ca/lūnioſe. hoc dicit.

l ¶ Doc ſacramentum. Quod ſic ſcilicet fiebat plures quotiens ſcz cri/gebanſ aliq̄ ꝓbatio nes etiā in media cā. vti auten. de bis q ingre. ad appel. ſ. ſi. coll. v. vñ bec ſumit. Sed videtur etiā pluries iurari. vt. ff. de dam. infec. qui bona. ſ. penul. Sol. illa corrigit/per banc ‡ vel ibi ertra iudicium: hic in iudicio. Jtē contra in auſ. de re/ſti. ſ. q̄ vero multi. in fi. ſ. colla. vj. vbi in medio cauſe iurāt occaſioe ꝓ/bationū: ſz ibi de alio in ramēto dicit. Additio. Aduerte ſm Bart. hic. ꝙ bec auté. corrigit. l. et in bis tñ̄ que fiunt poſt lité cōteſtatā: ꝛ ſic poſt preſtitū ſemel iuramen/tū tale: ſed in bis ġ fiunt ante lité cōteſtatā ita iu/ratur bodie ſuper quali bet exceptioe ſicut oliz: ꝛ ſic in hoc bodie nō eſt correcta. l. C.

‡ Dic mel⁹ ſm Ja. bar. Bald. ꝙ ibi nō fuit iura mētum vni uerſale ſed ſti rū in figura iudicij. hic.

C Um ꝛ iudices nō. ¶ Caſus. Jn pnc. dicit ꝙ fecit quādam cō ſtitutionē qua cauetur ꝙ iudices cuiuſcūq̄ generis fuerint nō aliter lites dirimant niſi propoſitis coram eis ſacroſanctis euangelijs. Jtē ꝙ aduocati iurent clictulis ſuis ſe fidele patrociniū ꝓſtaturos ꝛ cauſam deſerturos ex quo nouerint iuuiſtā vel deſperatam eſſe: ſed quia in illa ꝓſtitutione nulla fiebat mētio de ꝓncipalibus ꝑſonis actoꝛ/reſcilꝫ et reo: ideo ſtatuit boc ꝙ nullo modo in allegatjōib⁹ ſuis au/diatur actoꝛ vel reus: niſi poſt lit. conteſta. iuramentū calūnie ꝓeſtite rint. z hoc in ꝓxima parte. Jurabit ergo actoꝛ ſe credēs habere inſtaꝛ cauſam: nec cā mouere animo calumniandi reus: ꝙ credit ſe vti iuſta inſtantia. z ita ad colluctandum perueneriſt. Demū iurent aduocati coram iudicibus ꝓpoſitis ſa. ſanc. euangelijs. ſed qō in conſtitutione illa. ſ. de iudi. l. rem non nouam. ſancitum eſt. et boc in ſcda. Si autem aliqs fuerit qui iurare debet ꝛ tāte fuerit dignitatis ꝙ ad iudicē ꝑ/uenire non debeat: vel mulier in domo ſua iurabit miſſo officiali: ꝑ/ſente aduerſario vel eius ꝓcuratoꝛe. ꝛ boc in tertia. Jm autem in cau ſa pupilli vel adulti: vel ꝑter in cauſa filij iurare ꝺz pupilli⁹ vel adul tus vel filius aut tutoꝛ vel curatoꝛ/ġritur: R reſpon. ꝙ tutoꝛ ꝛc. quia illi forte nouerunt factum: nec iurabit ꝙ ſit iuſta cauſa: ſed quod cre dant eam eſſe inſtam omnibus iuramentis ꝛc. ꝛ boc in quarta. Jtem ſi lis ꝑ ꝓcuratoꝛem inferatur ſine defendatur. demum facta litis cō teſta. niſi de calūnia iuretur: vltcrius nō crit ꝓcedendū. Jn eo tamē differunt ꝙ actoꝛ coꝛā iudice cauſe: vel coram iudice loci in quo moꝛ ratur: reus vero tantum coꝛā de cauſa cognoſcēte iurat. ꝛ boc in qua ta. Dec quidem ita vera ſunt ꝙ boc iuramentum ꝓ communi vti/litate introductum ſit: et de conſenſu partium remitti non poteſt. et boc in ſerta. Si vero cauſa alicuius collegij ſeu alicuius vniuerſita/tis ſeu cuiuſcunq̄ corꝓoris vel etiam ꝓinati: data etiam ſatiſdatio/ne de rato per alium mouearur litis contestatio ylteriꝰ non concedi tur ꝓceſſus: niſi vel ꝓnuatus vel maioꝛ pars vniuerſitatis de cauſa ꝓceſſus: niſi vel ꝓnuatus vel maioꝛ pars vniuerſitatis de cauſa iuranerit. z boc in ſeptima. Et ſi actoꝛ iurare contradixerit cadit nia iurauerit. z boc in ſeptima. Et ſi actoꝛ iurare contradixerit cadit ab actione: reus vero ꝓ confeſſo habetur: non tamen ipſo iure: ſed denum lata ſententia. vt in auten. vt litigantes iurent. ſ. illa. z boc in octaua parte. Dec vero que dicta ſunt de ꝓeſtatione iuramenti locū habent non ſolum in cauſis futuris ſed etiā iam ceptis: ſub tali tamē diuiſione vt ſi vtraq̄ pars preſens eſt vtrinq̄ iuretur. Altera vo ab

iuramētum ꝓſtakad ve/ritatē elicie dam.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

sente a presente iuramentū prestetur: neutra vero presente absq; calū/nia huius iuramēti lis libere determatur. Liuia. ¶ Hoc. cr ista. l. hic de duplici iuramento fcs partiū z aduocati. primo iurant partes: fecūdo iurat aduocatus: z er hoc ordine not. glo. q cum aduocat' anteq̄ iuret non possit fungi officio aduocationis q tepore quo reus respō/det libello dz inder fci/pere aduocato q̄ stet a remotis ita q non pos/sit instruere respōdētes: nō potest ergo aduocatus dictare responsionē cliētuli. de hoc est casus ertra de iudi. c. pastoralis. Bal. hic.

a ¶ Propositis. Sed nō tactis. vt. ſ. ti. i. l. rem nō nouam. in princi. Nam de illa fit hic mētio que fuit facta ante istam: licet p posterio: sit in ordine: fic etiam propōnuntur: sed nō tanguntur. vt. ſ. de epi. z cleri. auf. fed in/der. Cum enim iurat in principio quando fit inder q omnia recte iudicabit: nō oportet q̄ pl' iuret. vt in auté. iusiurādū quod pref. ſ. z equ'. colla. ij.

b ¶ Patronos. id est ad uocatos. circ.

c ¶ Disposuimus. Ut. ſ. titu. i. rem non nouā. ſ. patroni.

d ¶ In oīb'. Lōtra. xlo. sed ipse ad pecuniarias refert. vt. ff. de verb. sig. litis nomen.

e ¶ Fugiētem. i. reum.

f ¶ Narrationem. Id est dicere: post litis cōtestationem. vt. ſ. de lit. contesta. l. i. ſ. sed certe immo in princi. + debet fieri. vt. ſ. ca. l. ſ. fi. que est contra.

+ Concor. glo. i. ybo litis. c. fup q̄/ſtionū. ppe fi. de offi. de lega.

Solu. satis dicitur fieri in primo: dio si statim post fiat. vt. ſ. pri. z. ff. si cer. pet. l. lecta. ſ. dicebam.

g ¶ Responsionem. Nec distinguo an responsio sit affirmativa vel negatiua: quia vtroq; modo lis contestatur: q̄uis cōtra videatur. ſ. ti. i. l. rem non nouam. ſ. patroni. fed nos stamus huic litere que simpliciter loquitur Jacobus.

h ¶ Utriusq;. Per hoc apparet aduocatos partes nō debere in interrogationibus vel responsionibus instruere: q̄ quis fiūt q̄ ipſi aduocati iurent: vel aliquod officium habeant in causa.

i ¶ Et acto: quidem iuret. Sic ergo pri' iuret acto: q̄ reus + nec obstat quod prius ponitur de sacramento rei. vt insti. de pe. te. liti. ſ. i. nō enim est ordo scripture seruandus. vt. ff. de ſol. nec enim. z de pecu. legā. l. quidaſ. z insti. de pe. te. li. ſ. i. nec quod ibi dicit prius. z. q. quia intellige iurat reus prius scilicet q̄ audiatur in processu cause: nō autē prius q̄ actor. vt hic dicit. ff. de iureiu. iusiurandum et ad pecunias. ſ. qui iusiurandum. et. ff. de act. emp. iuſtanus. ſ. offerri. Sed quid in duplicibus iudicijs: ¶ Respō. qulibet iurat vt actor: z vt reus. ff. fami. hercif. l. inter coheredes. ſ. qui familie. Sed quis prior: dicitur: ¶ Rñdeo. ille qui prior cōuocauit. ff. de iudi. in tribus. z. l. ſeq. Itez quero si pes to decem: z tu cōfitearis debitū: sed exceptiones pacti opponis: quis primo iurat. Videtur excipiens. vt. ff. de excep. l. i. Sed puto cōtra. vt ordinalis causa inspiciatur. vt. ff. de dona. qui id q̄. in princi. z. ſ. ad macc. l. ſi filiuſſa. aliquid.

Hoc vey fup libello. Bal.

Quidve beat iurari in hoc iuramēto calūnie. vide gl. fup libo. iuramēti. i. c. extra. e. ti.

k ¶ Addouſſe. # Id est mouere. vt. ff. fami. her. l. inter. ſ. q familie. Itē an remittetur hodie hoc iusiurandū parētibus et patronis: olim ſic. ff. de iureiur. l. iusiurandū. z ad pe. ſ. hoc iusiurandum. hodie non fm quoſdam. vt. ſ. ti. i. ſ. ſed qz. Also q̄ ſic: cū non inuenatur correctus. vt ſ. de ap. l. precipimus. in fi. Itē an in causa appellatiōis fit iterum iusrandū: Pla. z Also q̄ non. vt in auf. de bis qui ingre. ad ap. ſ. fin. col. vt. z p eo etiā faciunt omnia que inducunt: q̄ cā appellationis fit ea/dem cū prima. vt. ff. de iud. proponebatur. vt. ſ. ne in vna cadēq; causa ſi licet tertio pro. l. i. z. ſ. de temp. z repa. ap. l. per banc. Jo. contra. z pro eo. ſ. de iudi. properandum. ſ. his omnibus. z in auten. vt litig. iu. in prin. col. ir. z. ff. de dam. infec. qui bona. ſ. ſi quis ſtipulaturus. z. ſ. ſeq. # Item dicit Jo. ſi in medio triennij fit inder mutatus: qd forte

ppositis[a]: et patronos[b] causaraz in omni orbe terraruz: qui romano imperio suppositus est[c] prius iurare et ita pferre causas disposuimus[d]: necessarium duximus z presentem legez ponere: per quā sancimus in omnibus[d] litibus q̄ fuerint post presentem legem inchoate: non aliter neqz actorem neqz fugiētem[e] in primordio litis exercere certamina: nisi post narrationem[f] et responsionem[g] anteq̄ vtriusq; partis aduocati sacramentum legitimū prestent ipe principales persōe subeant iusiurandum. Et actor[i] quidem iuret non calumniandi animo litē mouisse[k]: sed existimando bonā causam habere: reus autem nō aliter suis allegationib' vtatur nisi p' et ipse iurauerit q̄ putās se bona instantia[l] vti ad reluctandum peruenerit: z postea[m] vt riusq; partis viros dissertissimos aduocatos (q̄s q̄ tam dispositum[n] est anobis) iusiurandum prestare: sacrosanctis videlicet cuāgelijs āte iudicē positis.

existimam do. z fic iura mentū calū nie ē de credulitate: vi dicē gl. j. circa pri. in. c. pe. de jura. calū.

Ter' ibi: Ter. ibi: p fone. cōcor. c. j. in pn. extra eo. ti.

¶ Mauten. debis qui ingre. ad ap. ſ. finali. collatio. v. Constitutio. xj.

non est verum: cum ex eisdem actis iudicetur. vt. ff. de ind. mortuo. et l. proponebatur. sed pto eo facit. ff. indic. ſol. l. cū apud. Item in auf. de testi. ſ. quia vero. colla. vij. vbi dicit maliciam litigatorum terreri. Item. ſ. de iudi. properandum. ſ. finautem. in medio. Item quid ſi actio mutetur patiente reo sed nō causa: ¶ Respon. non iurari itcrum: cum super facto magis q̄ ſu/per actione. fm. Bal. iure tur: licet Also cōtra. vt dixi. ſ. de eden. l. edicta. Item quis iurabit quā do agit contunctus cōtra voluntatem. vt. ff. de lib. causa. l. iij. z. nij. z de ap. non tantus: ¶ Respō. qui agit cuz magis propter sunum dedecus vitā dum agat. vt ibidem dicitur de liberali causa. Accur.

l ¶ Instantia. Caue tibi. quia reus nō debet iurare rem sua ēe: vel se signo rare ē pertinere ad actorem. nā si ſciat rem pertinere ad actorē: si tamē iuſtam cām habeat subcūdi iudicium vt cuictio/nis nō peierat vt h: fec' a actore dico. Uel ſi vult reus potest confiteri rez esse actoris et mibilomi/nus aget de euictiōe. vt dixi. ff. de neg. ge. at qui natura. ſ. cum me.

m ¶ Postea. Scilz ſanci mus.

Ter. ibi: p

n ¶ Dispositu. Ut. ſ. de iudi. l. rem nō nouam. et lege hic auten. in isto iuramento.

¶ Mauté. vt litigātes iu/rēt. ſ. j. colla. ix. Consti. v.

¶ Principales persone et ille ad quas instantia et ius negocij transit debent iurare de calumnia coram iudice competenti: vel coram officialibus ab eo et causa missis presente aduersario. excepta muliere: que se aduersario non erbibet. et actor nolens iurare perdit litem/et reus absoluitur. econtra reus nolēs iurare cō demnatur. Item administratores iurant de calumnia. Hoc dicit Baldus.

¶ Ricipales[o] persone vel ille ad quas negocij in medio migrauerit[p] coram iudicibus[q] iurent q̄ nihil pcnitus causa patro cinij dederit iudicibus: vel alicui persone pro hac causa[r] vel promiserint: vel postea dabit: vel per se vel per aliā mediaz psonam: exceptis his q̄ propriis aduocati pro

o ¶ In isto iuramento. Nec et illa quam dixi in. l. j. hoc sacramentuz: idem sunt et eodem loco: et vna est superflua: que ibi dixi et hic dicere possem.

p ¶ Juretur. Ut fiebat olim vt in cor. huius. vt in auté. de bis qui ingre. ad. ap. ſ. fi. z sequitur alia que incipit principales.

q ¶ Ricipales. ¶ Casus. Habuistis superius duo capitula cum iuratur iuramēto calumnie. in auté. ista additur tertium quod tulli scz q̄ actor iuret similiter z reus: q̄ nō dedit vel dabit vel promisit iudici vel alicui persone aliquid vt p eo iudicet. vnde auf. ista dicit q̄ principales p̄sone iurēt de calūnia: z si pēdēte lite z prestito iuramēto calūnie mouitur alter vel vterq; eozum: beredes iurabūt de calūnia. z in isto iuramēto calūnie cōtinetur q̄ actor vel reus p ſe vel per aliū non dabit: vel dedit vel promisit aliquid iudici vel alij persone: vt p eo iudicet: nisi quatenus iura permittūt: puta aduocatis p patrocinio eozum: vel apparitoribus pro ſportulis. Liuia.

r ¶ Principales. Que incho auerūt causas.

s ¶ Digrauerit. Puta bēdes. et certeverum est q̄ q̄tuz ad hoc capitulum iurare debēt: sed q̄tum ad alia quid erit: ¶ R ñ. idē ſcz q̄ iurent. vt. ff. de dā. infec. qui bona. ſ. ſi quis. Item z procurator forte subibit quo ad hoc sacramentum ad quem causa transit.

t ¶ Judicibus. Nota in presentia iudicis: sicut dico in sacramento testis. Accurſius.

t ¶ Pro hac causa. Id est occasione huius cause: non dicas vt pro eo in causa feratur sententia: q̄ sic non bene sequeretur exceptio nō enij datur aduocatis salarium. vt faciāt vt pro eo feratur sententia: sed vt iuuent eum in causa fm. Bō.

Alijſcp.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Sportule a ꝛcenia possint dari iudicib⁹.

a ¶ Allijs ꝛ. puta executoribus: nā eis sportule prestātur. vt. ff. de epi. ꝛ cle. cū clerici. i fi. ꝛ auf. generaliter. ꝛ autē. fed hodie. ꝛ instituta. de act. ff. tripli. Item penia iudici dari licet. vt. ff. de offi. presi. plebiscito. ꝛ de offi. procon. solent. in fine.

b ¶ Disponūt. in libro Jr. nō est plus. fed. ⁊ dō. adiecit. ſꝛ ſi in ſacro ꝛc. ⁊ accepit er eodē corpore: vt litigantes iurēt.

c ¶ Nequeūt. ꝑpter infirmitatem ſuam.

d ¶ Serus. ad hoc. ff. de offi. diuerſo. iudi. l. i.

e ¶ Litigātis. coꝛā missis ad hoc er officio. vt i autē. vt liti. iurent. ſ. ſiue/ro mulier. col. ir. ff. de iureiur. ad perſonaſ. ꝛ. ff. de re. cre. generaliter. ⁊ i aut. de teſti. ſ. ⁊ quomiā. colla. vii.

f ¶ Preſente. ſic ꝛ i teſte. vt. ff. de teſti. ſi quando.

g ¶ Vel curatores. Sed ad quid cum eoꝝ cōſeſſione non ſtetur. vt. ff. de confeſſ. l. certus. ſ. fed an ipſos eſt ita. q̄ dicit. ff. de iureiur. ſi ſe. ſ. tutoꝛ. ⁊ de admi. tu. l. ſ. ꝛ quādo eꝛ fac. tu. l. ij. ꝛ. l. penul. ⁊. l. poſt mortē. ſ. tutoꝛ. Tertij dicūt q̄ nō ſtat vt ea de cauſa. nocet tñ vt eꝛ ide ſequaſ nia eꝛ qua dabit actio. Tu dic q̄ ſi minoꝛ ſuſcepit litez cū auctoꝛitate tutoꝛis q̄ō pōt. vt. ff. de auct. preſtā. l. clarū. ꝛ. ff. de admi. tu. l. ij. ſ. ſufficit. nō ſtante dicto tutoꝛis cōſtēte. ſine pupillo vt ibi. ſi ſi ipſe tutoꝛ tūc diſtingue ✠ quia ſi ſpente pupillo. nō ɔtradicēte cōſtetur valet vt hic: ſi abſente intellectū habuerit: nō vt ibi. ꝛ arg. ſ. de iur. delib. potuit. ꝛ eadem diſtinctio fiat in omnib⁹ ſimilibus adminiſtratoribus. ✠ Item ſi vn⁹ ſit tutoꝛ: plurīū pupillorū: ꝛ vn⁹ pupill⁹ agat alter accipiat iudicium: an tutoꝛ ſimul. ꝑ vtroq; iurabit: ¶ Reſpond. q̄ ſic. vt. ff. de auctoꝛ. tu. l. accipietis. q̄ ſi fiat deierabit. Nā ipoſſibile eſt q̄ credat vtrūq; bonā cām habere. Dic ergo ſ̄ q̄ nō poſſit in vtraq; eſſe actoꝛ et reus. vt. ff. de ꝓcu. licet. ſ. ſi plures. ꝛ. l. illa/accipietis. intelligatur quādovnus pupillus agit cōtra extraneum ꝛ alius cōuenitur ab eodē extraneo. nam ſufficit vnū ſacramētū calumnie tutoꝛis. ꝑ vtraq; cauſa. Vel loquitur ibi ſm antiqua iura q̄n nō iurabat: vl iurabat ibi ab ipſis pupillis auctoꝛitate tutoꝛis: q̄ pōt fieri: vt modo dixi.

h ¶ Perſone. vt patet i bonis filij adultitijs. ✠ vt. ſ. de bo. ma. l. i. Itē actoꝛ minoꝛis decretoꝛ cōſtituꝛ. vt. ſ. de ꝓcu. l. neq;. Itez orphanoꝛ trophi ꝛ ſimiles vt ſindic⁹. vt. ſ. diri de epi. ꝛ cler. l. orphanotrophos. ff. q̄ cuiuſq; vniuer. nomi. l. item. ſ. actoꝛ. Veruz in filio poteſt ꝓ babiliter obligari q̄ agat pater vel cōueniatur nomine filij: ꝛ tūc iuret de calūnia pater. An filij agat vel cōueniat: q̄ eſſe pōt de auctoꝛitate patris. vt. ſ. de bonis que liber. l. ij. ſ. fi. ꝛ tūc filius iurabit de calumnia: ſi alꝫs habeat legitimā etatē: quia maioꝛ eſt. In caſtrenſi autē vel quaſi ꝛ alijs que tñ ipſi filio acgrunt: dico ipſiſz filius iurare. vt. ff. ad macc. l. ij. ff. de act. ꝛ oblig. l. filiuſſa. cū coſenſu tamē patris. ✠ vt. ſ. de bo. q̄ li. l. fi. ſ. i. Itē cū in cā momentanee poſſeſſionis ſeruus ꝛ puſ pillus ꝛ qualibet extraneus admittitur. vt. ſ. ſi per vim vel alio. l. j. nūꝰ quid de calūnia iurabit: ¶ Reſpon. ſic. ar. ſ. qui ve. eta. impe. l. ij.

i ¶ Iureiurādo. Sz iſto. ſecus in iuramento in litem. vt. ff. de in litem iurā. l. videamus.

k ¶ Curando. id eſt iuſtitiam cauſe.

l ¶ Eam. id eſt cauſam.

m ¶ Peruenerint. Iurando ꝓius.

n ¶ Scire poſſunt. Er hoc dicūt gdā ✠ ſi adultus ſcit veritatē melius q̄ curatoꝛ ✠ q̄ ipſe de calūnia iuret. vt. ff. de admi. tut. l. j. ſ. ſufficit. et de auc. tu. l. accipietis. ꝛ. ſ. de ꝓcu. l. ſi. ꝛ. ſ. de aut. preſtā. l. clarū. ſec⁹ in pupillo. vt ar. ſ. de fal. mo. l. j. in fin. ꝛ. ff. de iureiur. qui iurasſe. ibi: q̄ ſciens ꝛc. Sz ar. cōtra id q̄ dictū eſt de pupillo. ff. de libe. cauſa. l. fin.

patrocinijs preſtant: alijſq; ꝑſonis quib⁹ nſ̄e leges dari diſponunt⁹. ¶ Sed ſi i ſacro cōſiſtoꝛio lites vel cōſultationes intromittantur: ſub preſentia ſacri ſenat⁹ predictum iuſtificādum preſtetur. ¶ Sed ſi qui litigantium ad iudicem venīre nequeunt⁶: predictuz iuſtificandus preſtent coꝛā officiarijs ab adminiſtratibus directis ad eos cuz aduerſa parte. ¶ Qui lier honeſte vite abſente aduerſario iuret coꝛā officiali⁹b⁹. ¶ Si ſi partes in alijs locis abeſſe cōtingat vel vna caruz abſens fuerit: iuret ſub geſtis mūmētoꝛū apō iudicē puticieyel apud defenſores locoꝝm. ¶ Si qs autē litigantiū predictum iuſtificandus noluerit preſtare: per ſniam iudicis actoꝛ cauſaz actionis: reus cōdēnationem ſuſtineat. Tutoꝛes et curatoꝛes in cauſis quas agunt predictum iuſtificandum preſtabunt.

Finis autētice ſequit tex. l. C.

Sinautez vel dignitas vel ſe

Sed quid ſm eos ſi adultus vel curatoꝛ ſciāt equaliter gs eoꝛ iuratꝫ Reſpō. ille qui cōuenitur. vt dicit lex de admi. tu. l. j. ſ. ſufficit. Sed tu dic q̄ nunq̄ minoꝛ de calūnia iuret: qz hoc iuramentū cadit tñ i legitimā ꝑſonā. ꝛ ideo dicit q̄ tutoꝛ vel curatoꝛ ſcit cām. i. qualitatē cauſe ſi ſit iuſta vel nō: ſz minoꝛ nō: licet ſciat factū ita bene vt curatoꝛ. Nec obſtat quod dixi q̄ poteſt eum cōuenire auctoritate curatoꝛis qz tūc curatoꝛ iurat. ſic q̄ alius agit. ⁊ alius iurat: ſed re ſponde tutoꝛ agere vide tur cum auctoꝛitatez ꝑſtat. vt. ſ. de ve. iur. enu. l. i. ſ. oia en merito. An ergo de veritate dicēda iuret: ¶ Rſid. ſic. ſm Jr. ⁊ Jo. ⁊ nos. ✠ vt. ſ. ō here. qm. in fi. ꝛ. ſ. de ſtio. interrogari. et. ff. re. amo. marcell⁹. ſ. j. ꝛ. ff. ad fill. l. ſ. impuberi. Itē q̄ re ſtituitur cōtra cōfeſſionez: ergo interrogatur. vt. ff. de confeſ. certus. ſ. pe. et dixi de hoc. ſ. l. ꝑ ri. in fi. Idem dico in filio cuiuſ̄ noie cōuenitur pater: ꝛ i ſerno cuiꝰ noie queriſ dñs: ꝛ monacho ꝛ cōuerſo eꝛ quoruz facto conuenitur vel agit abbas vel prelatus licet non ſit eoꝝ nomine cōueniatur vt ꝑdicti. Itez not. q̄ cū queritur de veritate palam rñdet non ſecrete: ſed nec queretur ab eo an credat vel nō: ſed an ita ſit vel nō vt et

testis. Item quid ſi aliquis ſe minoꝛem dicens vult curatoꝛem conſtituere ad cām: ⁊ aduerſarius neget: an ſuper hoc de calumnia iuretur? Rñ. ſic. ✠ ar. ff. de iudi. ſi quis eꝛ aliena. ꝛ. ff. ſi quis in ius vo. nō ic. l. ij. ꝛ. ſi qui tu. dari poſ. l. j. ꝛ. ff. de tu. ⁊ cura. da. ab bis. l. ei qui. Vel dic ut ſupra de calūnia in facto principali ſi ſub hac exceptiōe ſi maioꝛ ſit. ✠ ar. ff. de dā. infec. prętoꝛ. ſ. ſi controuerſia. ꝛ. l. inter. ſ. ſi.

o ¶ Cauſam. id eſt iuſtitiam cauſe.

p ¶ Eo q̄. Quaſi diceret videtur q̄ adultus iuret: ſi melius ſcit factū q̄ curatoꝛ: ſed certe immo curatoꝛ. eo q̄ ꝛc.

q ¶ Scientia. i. cōſcientia ſue credulitatis nō de veritate facti. Vel dic quam habent circa iuſtitiam cauſe.

r ¶ Cauſe. ſcz factum.

s ¶ Exiſtimat. Sic ꝛ quoddā aliud eſt de credulitate. vt in auf. vt bi. q obſe. habe. perbi. ſ. vt autē. col. vi. ſecus in ſacro teſtis. vt. ſ. de teſti. cōſtiū. ꝛ in autē. de bere. ꝛ fal. ſ. binc nobis. col. ij. q̄ dicāt in ſacro teſtis de bere inſeri etiā de credulitate ✠ ꝑ dic. aut. Item no. qꝛ boc q̄ eſt bic: inducta eſt gñalis ꝛſuetudo ꝛēdi. credis boc vel nō cū ꝑea tollaf omis. ꝑbādi. ꝑ quo eſt iducti ſ̄ bi ſacramētū. vt. ſ. aut. in iſto. Sed videf q̄ nō teneꝛ ad ꝟ rūdere: cū non iuraneꝛit niſi ſup tribuſ. vt in ꝑn. l. ꝛ in auf. cōtinetur. Rñ. debet ita fieri: credis ſuper boc titulo aliquā debere tibi fieri, ꝑbationē. Sz ꝛſuetudo gñalis admiſit vt dixi. ꝛ etiā q̄dā iudices adꝰcuit q̄ nō vteꝛ falſa charta vt teſte: ſz de iure fieri nō ɔz: ci vt dixi tñ tria capitula ſint. Et ſunt de ꝟ perſius. Jſtud ſ̄ iuret ꝑ lis ſibi iuſta videt. Et i q̄reſt veꝛū nō inficietur. Nil ꝓmittet: nec falſa ꝑbatio def. Vtlis tardetur: dilatio nulla poteſt. Doc ꝑltimū pōt ꝑbari ꝑ. l. j. ſ. c. j. rñ. Itē q̄d ſi ita eſt incert⁹ interrogatus q̄ nō pōt applicare animū magis ad vnū ꝙ ad aliud. vt in boc eꝛem ꝙlo: credis illū qui eſt vltra mare viuere vel non: ✠ Rñ. fm Albertū ꝙ omnes q̄ poteſt rñdere dubito: ꝛ tñ debet dari tempus ad delibeꝛandū. arg. ff. de pe. be. ſi debitoꝛ. ꝛ. ſ. de eꝛcep. ſiquidem. ꝛ. ff. de iureiur. iuraſſe. ſi. fin. et. ſ. de. pba. ad probationem. ꝛ. ſ. ad exhiben. l. ij. item ſ. q. iuraſſe. ſ. fin. et. ſ. de. pba. ad probationem. ꝛ. ſ. ad exhiben. l. ij. item ſ. q. iuraſſe. ſ. fin. et. ſ. de. pba. ad probationem. ꝛ. ſ. ad exhiben. l. ij. item ſ. q. iuraſſe. ſ. fin. et. ſ. de. pba. ad probationem. ꝛ. ſ. ad exhiben. l. ij. item nec ad eā per quam eſſet contrarī ꝑcedenti interrogationi ne incidat ꝑ puriū ꝛ facit ſibi ꝑiudiciū. vt ar. ff. de peti. bere. ſi quis liber. ſ. fin.

✠ Doc. di cūt ꝙ imo debeāt iterrogari: ꝛ eoꝝ riſiones facunt ꝑiudiciū pupillo vl aduſto ꝑ. ſ. ꝑau. de cauſ. hic.

✠ Jſta dif. glo. ē falſa: nec facit ad ꝓpoſitū. Jmo bal. hic.

✠ Hęra ſolutio ſupiris fm bal. hic. ꝛ m. o. l. certū. ſ. fed an ipſos eſt ita. q̄ dicit. ff. de iureiur. ſi ſe. ſ. tutoꝛ. ꝛ de admi. tu. l. ij. ꝛ quādo eꝛ fac. tu. l. ij. ꝛ. l. penul. ⁊. l. poſt mortē. ſ. tutoꝛ. Tertij dicūt q̄ nō ſtat vt ea de cauſa. nocet tñ vt eꝛ ide ſequaſ nia eꝛ qua dabit actio. Tu dic q̄ ſi minoꝛ ſuſcepit litez cū auctoꝛitate tutoꝛis q̄ō pōt. vt. ff. de auct. preſtā. l. clarū. ꝛ. ff. de admi. tu. l. ij. ſ. ſufficit. nō ſtante dicto tutoꝛis cōſtēte. ſine pupillo vt ibi. ſi ſi ipſe tutoꝛ tūc diſtingue ✠ quia ſi ſpente pupillo ɔ nō ɔtradicēte cōſtetur valet vt hic: ſi abſente intellectū habuerit: nō vt ibi. ꝛ arg. ſ. de iur. delib. potuit. ꝛ eadem diſtinctio fiat in omnib⁹ ſimilibus adminiſtratoribus. ✠ Item ſi vn⁹ ſit tutoꝛ: plurīū pupillorū: ꝛ vn⁹ pupill⁹ agat alter accipiat iudicium: an tutoꝛ ſimul. ꝑ vtroq; iurabit: ¶ Reſpond. q̄ ſic. vt. ff. de auctoꝛ. tu. l. accipietis. q̄ ſi fiat deierabit. Nā ipoſſibile eſt q̄ credat vtrūq; bonā cām habere. Dic ergo ſ̄ q̄ nō poſſit in vtraq; eſſe actoꝛ et reus. vt. ff. de ꝓcu. licet. ſ. ſi plures. ꝛ. l. illa/accipietis. intelligatur quādovnus pupillus agit cōtra extraneum ꝛ alius cōuenitur ab eodez extraneo. nam ſufficit vnū ſacramētū calumnie tutoꝛis. ꝑ vtraq; cauſa. Vel loquitur ibi ſm antiqua iura q̄n nō iurabat: vl iurabat ibi ab ipſis pupillis auctoꝛitate tutoꝛis: q̄ pōt fieri: vt modo dixi.

✠ Jſta glo. eſt no. ꝛ ap̄probata fm ſcribē. hic.

✠ Jſtud dicit gl. ē val de ſingłare: fm ꝑau. hic: ad hoc q̄ actoꝛ debeat audiri. et q̄ iudex ɔz ipz opellere ad litigādū ei eo mō ꝑdicto ī gl. ꝛc.

✠ Jſta glo. cſing. et val de nora. fm bal. ꝛ pau. hic.

✠ Jſtud dicit gl. ē val de ſingłare: nec repitur alibi. et ad iſta glo. ſem ꝑ recurrit in materia poſitionuz. ꝑau.

Jnterroꝛgat' an teneatur ad oia reſpondere.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Jtē nō de facto alieno. vt. ff. re. amo. l. marcellus. §. j. qō dicūt gdā: sed male. Jtē dicūt si ſ́thio ſit iuris vtrū ita ſit de iure an nō. arg. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. ij. §. ar. ℣. ff. de iureiur. l. fi. Jtē vt q de negatiua non ſit ḡrendū: cū em̄ pbari nō pōt. + vt. j. de pba. actor. ⁊ ea ſunt ponibilia q̄ pbabilia ſunt: cū in locū pbationū ſint iſte interrogatiōes inducte. vt in auf. de bis qui in gre. ad ap. §. fin. coll. v. ⁊ qz ppter cōnerationes pbationis eſt inductus boc ſacramētū ⁊ iterro gatiōes: ⁊ ideo ſemp in terrogaſ prius interro gās an ita credat: vt per hoc cōueret interroga tus vt grens nō ḡrat ca lūniose. Licet dirī de ne gatiuis nō q̄ri: tū iudex dz querere ſine poſitiōe q̄rētis qū fibiv́f. vt. ff. de interro. act. l. pe. ⁊ acci pe crēpluz in excepti one nō nu. pe. l. in ſctīb̄. l. ſin. Jtē nūq̄ ſepi de eodē pote rit qs iterrogari: pōt em̄ eſſe q̄ pti nō credebat nunc apertis teſtib̄ cre dit: ⁊ dico q̄ pōt. ‡ Sz ar. ↄtra. ſ. aut. in iſto.

‡ Alios ca ſus in q̄bus q̄s nō tenet ſ́ridere/ vi de p. pau. de caſtro hic.

a ℂ Er preteritis. Ut ſa cramentū in litē. et veri tatis. ⁊ teſtis.

b ℂ Anobis. vt iudicis ⁊ aduocati. vt. j. citu. j. rem non nouam. in princi. et. §. patroni. Accur.

c ℂ Dars. ſcilicet rei vel actoris. Accur.

d ℂ Licētiam. videtur q̄ ad litis conteſtationem ⁊ narrationē et interro gationes nō poſſit qs dare. pcuratoꝛes. fiūt em̄ iſta anteq̄ iuretur de calūnia. vt. ſ. c. l. in prin. R ſ. imo pōt. vt. ff. de. pcur. ſz etiam ex his. et l. nō ſolū. in prin. ⁊ quod h dicit eſt itelligēdū cū ſic vult dare. pcurato rem vt tota cām debeat explicare vſq; ad finem. Vel dic lite cōteſtata cum dño nō cōſtitui. pcuratoꝛe niſi primo dñs ſubeat sacramētū calūnie. ⁊ intellige boc quādo cōſtabat de mādato. ⁊ ita in. §. boc etiaz. loquitur quando dubitabatur de mandato. Accur.

e ℂ ZIdandare. vt pcoꝛedat vltra litis conteſtationem.

f ℂ Actis. ſcz coram iudice illius terre.

g ℂ Negit. Siue negit in ea in qua ſit lis ſiue in alia.

h ℂ Subeat. Hoc iureiurādo ab vtraq; parte ꝓtito nō videtur habe re locum de rato cautio. ſed certe immo habet. j. c. l. §. boc etiaz. ⁊. §. de bis qui ad ec. cōſu. l. fi. ⁊ dixi plene. ff. de. pcu. ponnonius. §. ſed ⁊ bis. Nō em̄ eoipſo q̄ iurat dñs de calumnia perſonam procuratoꝛis con firmat: ideo etiā poſt iuramētū p̄eſtitū procuratoꝛ qui ſatiſfederat de rato cōuenīri poterit ad iteresſe ſi dominus ratū nō habet. Jtē cuz pcurato nō iurat. vt. l. quotiēs. §. ſi tutoꝛ. nōne calūniose petet dilationes. ⁊ facit et interrogatiōes: R ſ. iudex cuz cautela # det ⁊ inquirat a dño ſi preſens eſt: als inquirit an dolose abſit. Item no. q̄ bocverū in ſimplici procuratoꝛe: ſecus de eo q factus eſt in rem ſuā q iurat cū ꝓpriā fouet cām. vt. ſ. de pcu. l. qui ſtipendia. ff. qñ ap. fit. l. j. §. i ꝓ pria. nīſi poſſit melius veritas ſciri per dñm. vt. ſ. de. pcura. l. ſi. fiue er parte actoris ſit ſiue rei. tamē quidā dicūt q̄ ex parte rei nō ſit pcuratoꝛ nō iurat in rē ſuā iuito actore. vt. ff. de pcu. ſi actoꝛ. Nos autē cōtra. vt ff. fami. her. plane. Sed. ℣. diſtinguebat # an intēderet vtilē noie ſuo q̄ pōt. vt. j. de lega. cr legato. ⁊ tūc iuret. an directā noie dñi: tūc non. Sed arg. ℣. ff. de pcu. nō ſolū. ſ. ſed interdū. ſed fm. R. ⁊. ZIdem. nunq̄ procuratoꝛ iurat: ſed dñs ſemper. ſi autē nō eſt in rē ſuā. pcuratoꝛ rei aut dñs. p eo ſatiſdat: ⁊ tūc nō iurat vt h. Aut ipſemet ⁊ tūc ſic ad inſtar fideiuſſoris: q̄ē cōſtat de calumnia iurare. nec obſtat. j. prori. ibi vel defenſoꝛ ⁊c. nā ibi dñs. p eo promiſerat iudicatum ſolui. ſed tu po tes dicere aliter vt dixi. ff. de pcu. nō ſolū. in prin. Jtē buic. §. eſt cō tra. ff. de dā. infec. qui bona. §. ſi alieno. ſed ibi eſt ſpeciale vel corrigit. vel ertra iudiciū preſtabat ibi. Accur. Additio. Tu tic q̄ ibi loquit de iuramēto calūnie inuēto per bāc. l. ad ſolēnizandū iudicium: quia iſtud nō preſtatur per procuratoꝛē: ſed per dñm vt hic. ſed loquitur in alio inuēto per iura vetera q̄b pluries p̄ſtabatur in cauſa ad remouē dum calūnias: ⁊ illud poterat preſtari etiā per procuratoꝛē ad excludendum calumniā ſuā fm̄ Pau. de caſt. hic.

i ℂ Judicatum. Quia dñs mandauit procuratoꝛi vt defenderet eum ⁊ ſatiſdedit ꝓ eo iudicatum ſolui.

k ℂ Procuratoꝛem. cum mandato.

l ℂ Vel defenſoꝛ. Sine mandato.

m ℂ Et ipſe. repete non aliter valet oꝛdinatio procuratoꝛis: vel defen ſoꝛ non aliter admittitur niſi ꝓ ipſe ⁊c.

n ℂ Inſtructū. ab actoꝛe pñte. vel verius pñte ad locuz vbi reus iurat.

o ℂ Abſente. oīno p̄ con tumaciā als actoꝛi defer tur ſacrm̄ calūnie etiā in abſentia. vt. ſ. ad. pncipales. ſicut etiā teſtib̄. vt. j. de ſi. inſtru. iudices.

p ℂ Quod. ſ. iuramentū.

q ℂ Antea. i. in principio legis huius. Accur.

r ℂ Lolluſiōe. q̄ fingunt ſe iuraſſe ⁊ ñ iurauerūt.

s ℂ Videantur. id eſt remittant.

t ℂ Diſſimulatiōe. ſimulant nō calūnioſe agere.

v ℂ Sancimus. et cōpro miſſo. Sic. ℌ not. q̄ cozā arbitro iuratur de calūnia. vt. ſ. citu. i. rēnonnuaz. ⁊. ff. de arbi. l. j. Sed nunq̄ ſi fuit a p̄cipio omiſſum tacite poſt poteſt peti quacūq; bora iudicij: vt iuref: R ſ. ſic. vt. ff. de dā. infec. l. q bo na. §. pe. et qb in bac. l. in ꝓncipio dz. q̄ a p̄cipio eſt iuratū. verū eſt ſi de feratur. + Jtē an iuran do de calūnia videt litis conteſtatione fieri: R ſ. non: q̄ iſtud iuramētus fit poſt litē cōteſtatā. vt ſ. c. in prin.

x ℂ Quia. videbatur em̄ q̄ iſtō iuramētū de quo tractatur ſupra ſit inductū ꝓ priuatis tm̄: ⁊ ſic poſſit remitti: ſed cer te nō eſt inductū. ꝓ priuatis tm̄: immo ob publicā vtilitatem.

y ℂ Remitti. cōtra. ſ. de pac. ſi quis in cōſcribēdo. Sed iſtud eſt indu ctum ob publicam vtilitatē. vt als. ff. de poſtu. quos. Jtez boc eſt ve rum q̄ non poteſt remitti expreſſe: tacite autem poteſt fm̄ Jo. ⁊ ZID. cum demum exactū preſtatur. vt. ff. de no. ope. nun. de pupillo. §. qui opus. et. ff. de iurein. l. iuſiurandum. §. qui iuſiurandum. ſic ⁊ als ꝓ plus valet tacita permiſſiō q̄ expreſſa. vt. ff. de pcu. filiusfam. §. penul. ⁊ tacita ꝓhibitio q̄ expreſſa. vt. ff. de ſol. l. vero procuratoꝛi. ⁊. l. ſi quis ſtipulatus fuerit. ꝛ. in melle. et fm̄ boc tacite omiſſo iuramento calū nie valet nihilominꝰ ſententia: ⁊ eſt neceſſe q̄ appelletur. Sed aꝛo dī xit # etiā tacite non poſſe remitti: et ſic ſententiam nō valere quaſi cō tra ſolitum ordinē iudiciorum latā. vt. j. de ſen. ⁊ interlo. l. prolatam. ⁊. j. de lit. cō. autē. offeratur. # De patrono ⁊ de patre dicyt dixi. ſ. c. l. in prin. Jtē quid de clericis: ZID. dixit q̄ nō iurāt. vt. ſ. de epi. ⁊ cle. l. cum clericis. §. quod ſi lis. ⁊ in lōbarda. titu. de aduocatis ⁊ vicedo. l. bono. ⁊. l. quicunq;. ⁊. l. quonia. Sed certe illa cuz clericis dicit in ſacrāmēto iudicio ſiſti. Jtē in ſpiritualibus conſtat q̄ non eſt iurandū. vt dicit decre. ertra de iura. calum. ca. litteras. ſed in alijs dico clericū iurare. vt in p̄dicto titulo de iureiu. ca. pe. ⁊ fi. Alij diſtinguūt an agat ſiue cōueniatur clericus de ſuo facto: vt tunc iuret cū inueniatur cuz purgare debere ſuam innocentiā. vt. ff. de his qui ad eccle. confu. l. p̄ ſenti. ſ. ſane. ⁊ als argu. ſ. de teſti. ſeruos. Aut de facto ecclie. et tunc ſi de ſpiritualibus vt de decimis ꝓmittis ⁊ ſimilibus: tūc nō iuretur: ſi de alijs puta vinea iuret non per ſe ſed per aliū. vt ertra de iura. ca lum. inberentes. ⁊. c. in pertractādis. ⁊ in lōbarda in dicta. l. quoniaz. ⁊. §. de epi. ⁊ cle. cum clericis. Item ſacramentum teſtis: puto etiaz ex preſſe remitti fm̄ Azo. vt ar. ff. de fer. l. j. ſed. ℣. idem quod in iſto. Jtē a principe boc poteſt remitti: ſi huius legis facit mentionē. vt. ff. de leg. iij. ſi quis. in principio. vt vni remiſſum alteri. pſit. vt. ff. q̄ quiſq; iu. l. j. ⁊. l. ſi quis. in prin. ⁊. j. de fru. ⁊ lit. expen. l. fina. Item quid ſi ad uerſarius dicit per mendaciū tale reſcriptum impetratū vel forte fal ſum: Dico ſuper boc eram impetrantem iurare de calumnia. vt ar. ff. de ius vo. is quoq;. ⁊. ff. ſi quis in ius vo. nō ie. l. iij. ⁊. ff. ſi quis cau tio. ſi eum. in prin.

z ZIdutilari. Ad boc. ff. de pac. l. ius publicū. Et dic mutilari. id eſt anibilari.

a ℂ Hoc etiam. non ſolum ſupradicta: ſed etiam boc addimus.

b ℂ Nullo mandato. Prolato vel probato allegato tamē. als ↄtra. ℣. de pcu. l. j.

c ℂ Fideiuſſionem. vnde videtur iuſiurandum ceſſare: ſed non ceſſat. Firmauerit.

+ Illud ho die ē imuta tum de iure canonico q̄ admittatur poſitio ne gatiua. ⁊ ſic eſt rñdendū q: ſz nō poſ ſet. pbari p teſtes ſi rñ pbari per confeſſione vt ē caſus i ca. j. de pbat. li. vj. Pau. de caſt. Ver. ibi: ab fuerit. 2co. cū ℌ. ſ. glo. vnica. i fi. in ca. q̄ ri in cauſa. extra de procura.

Procuratoꝛ an poſſit dari ad litis conteſtationez,

Nihil eſt ſō dic q̄ licet iuramē tus de calūnia q̄b dz ſo lemnizare. p. ceſſus debeat preſtari per dñz. attri ſi ipe procuratoꝛ iurabit de calūnia ſua. fz pau.

Iſta diſtinctio nō pla cet ſcriben tibus hic.

Et bene nā neceſſi te nec tacite remitti poteſt: ſed pōt remitti q̄ē diuerſum a remiſſione. Pau.

Illud eſt hodie de cō ſum de iure canonico in c. i. ſ. j. e. titli. vj.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a Firmauerit. Id est admissus fuerit.
b Machinatione. Que esset si iurare non deberet.
c Circũ scribi. id est ne sacramentum omittatur.
d Corpore. Cogatorũ: coctatorũ: vel nauiculariorũ vel monachorum: vel canonicorum.
e Fideiussores. i. rẽ ratã dominum habituruꝫ.
f Procedere. Sãcim⁹.
g Statuendum. a iudice.
h Principales. Que sunt iste persone statim exponit.
i Maluerit. aduersarius. Accur.
k Alio. presente.
l Pro eo. si vna persona sit.
m Agitur. si vna⁹ persona sit. Accur.
n Vel plurima. pluribus mam partem intelligit. Pa. Ad. idoneã. i. maiorẽ partem omniũ bominũ ciuitat⁹. i. p eis. ff. qũ ciuisqs vniuersitat⁹. item. §. actor. et. §. et bi⁹dem. Sed nos cũ Joanne dicimus illos⁹ p quos defenditur vniuersitas: vel per maiorem partes eorum. vt. ff. de condi. et demon. l. municipibus. 2. ff. ad municip. Lmuni cipes. aliud in tutorib⁹ vbi sufficit si vnus iuret. vt. j. si vnus ex pluribus tuto. vel curat. l. i. Esset enim ridiculum maiorẽ partem populi alicuius magne ciuitatis debere iurare: iurabit ergo sin⁹ dicus. + quia ipse habet legitimam administrationeꝫ. vt. §. ea. l. §. quod obseruari. vel maior⁹ps administratoꝝ quando aliquis agit pro vniuersitate sine mandato: vt modo diri. Item sindicus monasterii eadẽ ratione: quia habet legitimam administrationeꝫ: vt. §. ea. l. §. qõ obseruari. sed ſm Albe. abbas tantũ iurabit. Itẽ actor iurat ſm nos: hoc dico si agat vel cõuenit actor vel sindic⁹. sed ſm Albe. nõ si nullus est cõstitut⁹ sindicus vel actor: iurat abbas. Item si melius scit abbas veritatem q̃ sindic⁹ ipse iuret: vel saltem de veritate dicenda. vt. §. de procu. l. fi. Accur.
o Idonea. Quis non sit maior pars. Accur.
p Approbatum. Scilicet iudici.
q Cadat. Nõ ipo iure: sed per sententiã. * vt i autẽ. vt litig. iurent. §. illo. col. ix. r. j. priori. Sed nõne hoc est iniquũ cũ forte nolit causam * prosequi: Rñ. non: qr ad alterum compellitur ex quo iam lites incepit. vt. j. quomodo r qñ iudex. autẽ. qui semel. * Itẽ videt q nõ debentibus si quod habent amittere: vt. j. titu. j. pperandum. §. finaut ẽ ex gestis. que est contra. Sol. ibi de absente qui iurauerat: hic de p̃sente r non iurante. Item dicit in absente qui non iurauit. Accur.
r Tristitia. quia iudices debent ostendere se tristes r iratos contra iurare nolentes. Accur.
s Sinautem. Sed quid si quis iurauerit se nunq̃ iuraturum: Dico non esse remittendum iusiurandum: sed repellendum cũ ab agendo si non iurauerat quod videtur facere non posse cũ cõtra iurauerit: vel si cõuenatur facere soluere quod peritur habeat facultatem: nec enim põt. vnde habebitur pro confesso. Accur.
t Narratione. Scilicet libello actoris. i. que cõprehensa sunt in narratione ab actoris parte. ll.
v Pro confesso. Sed nunquid hic et superiori casu poterit appellare: quidem non. Tu dic ſm Joan. q sic. vt. ff. de appel. creditor. §. iussus. vbi dicitur q cõtumax (pterq̃ in non veniendo) põt appellare. Itẽ quomodo fertur sententia lite nõ cõtestata: Rñ esponsio. immo est contestata: sed posit noluit altera pars iurare: ais non dare tur diffinitiua. vt. j. de tempo. et repara. appel. l. fi. §. illud.
x Rei qualitas. p hoc apparet q non est semp ideo cõdẽnand⁹. Quid enim + si actor fuerit cõfessus tale quid propter qõ reus nõ deberet dãnari: puta dixit illum fibi. r. per metum p̃omisisse q caderet in constãtissimũ hominem: Non debet tunc iudex eũ condẽnare licet nolit iurare r hoc colligitur ex ipsis verbis: ipa rei qualitas ꝛc. Itẽ nunquid potest petere tempus ad deliberandum: vt subeat sacramẽtum calũnie: Rñ esponsio. q sic vt diri in rese põdẽdo. §. ea. l. §. quod obseruari. in glosa sic et quoddam aliud est. Itẽ nunquid qui iurare nõ vult tenebitur illi qui in erauit iniuriarum: Jr. et Rñ. dicunt ita. Jo. cõtra qr iuris executio ꝛc. vt ff. de iniu. l. iniuriarum. §. is qui. Contra. ff. qui satisfda. cogan. fi vero. §. j. r. ff. de iniu. fi creditor. Accursius.
y Credendum est. q. d. nullum alium.
z Calũnia. i. r actione que pro calumnia dabatur que in decima parte litis mulctabat. vt instit. de pena teme. litigã. §. hec autem. Additio.

Ter. ibi: si cadat. scor. cimparator. cuz glo. sup *. decidat. r. c. fi. extra co. t.
+ Concor. glo. i. in pn. in. c. fi. extra de procu.

Abbas an debeat de calũnia in rarepel lin dicus monasterij.

* Priuato ria iuris fit: vel dic ab so lutoriaz ſm pau. bic.
* Id est infacia. pau.
+ Dic ſm pau. hic q aliud est ex pelle remiciare ifiãte

quia tũc solu it expẽsas: aliude reci fare iuramẽtũ ſstare: et velle prosequi: q? tunc punit vt b.

+ Ista glo. reputat⁹ sin gu. ſm pau. de cast. b ad hoc q̃ sit ex tenore libelli apper ali qd ? ipm actore ꝑpter qõ reꝰ deberet absolui: is reꝰ de vel ficte ofiendi oꝛta ſ libel lo nõ dꝫdẽ nari sed ab solui: q? cẽsetur ſstrui cũ oib⁹ suis ſtitutibus.

Adiuertas q̃ r hoc ad ius antiquũ hodie redactus est. vt in auten. de liti. §. ad excludendas. col. viij.
a Remedium. idem in alio iuramento. vt. ff. de iureiur. l. i.
b Primo. dio. i. post ex o. diu incõtinenti. vt. §. e. l. circa principium.
c Moratur. Scilicet vtraq̃ persona. Et dic quid sit territorium. Accur.
d Ingressu. Ad iudicium.
e Proposito. Quod est vt abbreuientur lites.
f Predictum est. Scz in pendentibus tantum.
g Concedi. id est remitti. sic. §. de arbi. ne in arbitris. in fi.
h Abfuerit. vt quia per procuratorem ab vtraq̃ parte litigatur.

Finis Secundi libri.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

+ Sequunt Bar. Pau. alex. 7 iaſ. 7 ertedes vt per Bar. in fin. §. 8 pac.

De iudicijs. ¶ Dirit de pparatorijs iudicio: vt de cēdo 7 de iuris vocando. nūc generaliter + de iudicijs. Accur.

Iudicio cepto. ¶ Caſus. Hutuam tibi. r. a ſtipulat' ſum noſie vſura: ſingulis meſib' q̄ttuor denarios: cla pſis ſer menſib' petu iſta. r. a vſuras. litez ſum conte ſtatus.

Liber tertius.

De iudicijs. Titulus. j.

¶ Per litis cōteſtationem factā ſuper ſorte ac etiam in parte vſurarum nō certū guitur ſtipulatio quo ad reliquas vſuras iam diſcuſſas: vel etiā diſcurrendas. h. d. ſm vtrāq; lecturam q̄ ponitur in gloſa in verbo vſurarum. Alexan. de imo.

Imperatores Seue. et Anto. aa. Clemenți. Lex. j.

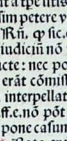

Iudicio[a] cepto[b] vſurarū[c] nō ē ſtipulatio[d] pe cmpta[e]. ſuper eſt igit: vt debi tores eius tem poris quod[f] nō eſt in iudicio deductum[g] conueni re poſſis[h].

¶ Sētētia generalis lata ſuper petitio vocare te i ius: cū aliter nihi debitū ꝑſeq nō poſſit. vt. ff. de ſepa. l. ſi. 7 per hāc fit noſtra ꝑditio melior: facta actiōe eppetua + trāſitoria in heredes. vt. ſi. de an. ercep. l. j. §. ad hec. 7. ff. de noua. l. aliā. Item tranſi fertur rei periculū in poſſidentē: + vt. ff. de ẏb. ob. nemo. §. j. 7 nihilo minus currunt vſure vtbic. Itē interrūpit pſcriptio 7 etiā vſucapio q̄tum ad effectū: currit tū nihilominꝰ vſucapio. vt. j. de rei ven. l. moze. et p emptore. l. j. §. fi. q̄da tā actio non ppetuat vt actio de dolo. vt. ff. de dolo. l. fi. 7 idē dicit 7 re ſciſſoria q̄ negamus + vt dixi. ff. de temp. in re reſti. l. ſuperuacuā. fit q̄s neceſſaria p ſniam 7 per eā reo abſoluto decedit obligatiōi: cū agēs āmō repellatur exceptiōe rei iudicate: lz naturaꝰ obligatio duret. vt. ff. d. ꝺdi. ind. iulianus. ſi autē dā netur debito: accedit in hoc: q̄ alia noua actio daſ in factum. vt. ſi. de re. credi. actori. l. vbi vetus erat ꝓſonalis. aliogn̄vti lis in rē + er ſnia datur actio. vt. ff. de arbi. l. ne i arbitris. §. ſed 7 ſi. vetus q̄s durat: licet q̄dā dicāt iaſ. licz glo. ceſ 7 at ꝛꝛa.

+ Add bar. bal. pau. ſal y. aleran. 7 Jaſ.

+ Iſtā glo. ſequit' ſer bēto hic.

+ Nas ſb loquit i noua tione neceſſaria vbi ꝑma actio nō c tollit: vt in glo. ſi. j. eo. vbi innoua tione volun taria ꝑ quā ꝑma tollit. l. nouatiõe. 7. l. ēpto. ff. de nouatio. f. bar. bal. pau. ſal. alexā. 7 Ja.

+ Iſtec lec. q̄ ad iſtū nō hz dubium. p. alex. 7 io.

+ Idē Cy. alex. et iaſ.

+ Iſtec non pls bar. bal. pau. et alex.

+ Diſpliceꝛ p. alex. 7 ia.

+ Iſta ē ꝺa ſm eoſdem.

+ Nō. glo. ē valde ma giſtra et ad cā q̄ridie re curritur alexā. et iaſ.

+ Et etiaz paſtu ſcrib. pau. et iaſ.

+ Sec' ē ſi eo iuito. alexā. et iaſ.

+ Quelibet rō placet Jaſ.

a Idē bar. bal. pau. ſaly. aleran. 7 Jaſ.

b Iſtā glo. ſequit' ſer bēto hic.

c Nas ſb loquit i noua tione neceſſaria vbi ꝑma actio nō c tollit: vt in glo. ſi. j. eo. vbi innoua tione volun taria ꝑ quā ꝑma tollit. l. nouatiõe. 7. l. ēpto. ff. de nouatio. f. bar. bal. pau. ſal. alexā. 7 Ja.

d Iſtec lec. q̄ ad iſtū nō hz dubium. p. alex. 7 io.

e Idē Cy. alex. et iaſ.

f Iſtec non pls bar. bal. pau. et alex.

g Diſpliceꝛ p. alex. 7 ia.

h Iſta ē ꝺa ſm eoſdem.

i Nō. glo. ē valde ma giſtra et ad cā q̄ridie re curritur alexā. et iaſ.

k Et etiaz paſtu ſcrib. pau. et iaſ.

l Sec' ē ſi eo iuito. alexā. et iaſ.

m Quelibet rō placet Jaſ.

¶ Judicio. Conueni debitorem meuz qui in ſorte 7 in vſuris mihi te nebatur: a ſingulis meſibus ſtipulatus fueram vſuram: qui nec ſorte nec vſuras: cum iam multū temporis erat elapſum) offerebat: nō eſt pertꝑa ſtipulatio vſurarū que pēdēte iudicio curreruīt. + Vel aliter. Quidā tenebatur mihi ſortem: 7 vſuras q̄ttuor annis: ſup ſorte 7 duorum annorum vſuris ipſum conuenī: nihilomin⁹ poſſum pe tere vſuras in iudicium non deductas.

b ¶ Judicio cepto. Quod fit litis ꝯteſtatiõe. vt in auf. de liti. ſi. ſi vero apud. col. viij.

c ¶ Vſurarum. que pendēte iudicio cu rūt + tamen putabaf ꝯtra q̄ſi hec nouatio ertingueret principalem obligationē fortis ſicꝫ p conſe quēciam ſtipulationem vſurarum. Sed + cōtra eſt vt hic. 7. ff. de ẏbo. obligā. ſi tabulā. 7 de ercep. rei iudi. ſi in iudicio. 7. ff. de vſur. lite. 7. j. de vſur. in bone fidei. 7. ff. de regu. iur. nō ſolet. 7. ff. de noua. aliā. Alij dicunt vſurarum que ſcilicet cucurrerunt + ante litem cōteſtatā. vt ſi p10 quattuor annis erant ſoluende: 7 p10 duobus tantum annis fue runt in iudicium deducte.

d ¶ Stipulatio. cū principale nō ſubſiſtit nec⁊ acceſſorium. vt. ff. de re. in. cū principale. Sol. + eſt quoddā acceſſoriū q̄ nō pōt cē ſine principali. vt in vſuris bone fidei. 7 aliud q̄ poteſt cē ſine principali: ſi tas lis ſit cauſa er qua ſit equum tolli acceſſoriuꝫ vt preſcriptio. naz⁊ ne gligentia cauſa eſt bincinde ſi er alia bona fit.

e ¶ Perēpta. nouatio eſt in aliā vel nouā obligationem trāſlatio. Vel dic perēpta. q⁊ nec cōmiſſa ſm primū caſum + vel propꝛie ſm aliuꝫ.

f ¶ Quod non eſt. nō ſolum vſure que ante litis ingreſſum debebātur piti poſſunt: ſed alic que poſt.

g ¶ Deductū. q⁊ nec potcrat + ſm primū caſum: cū nō eēt cōmiſſa ſti pulatio. vt. ff. co. nō quēadmodū. Jdeoq⁊ alia interpellatiõe + opus eſt. vt. ff. c. nō pōt videri. ſed tamē ad officiū iudicis ſpectat. + vt. ff. de edi. edic. ediles etiā. §. itē ſciēdū eſt. Jo. cōtra + in hoc: nec dicas illud in bone fidei iudicio tm. q⁊ idem eſt in ſtricti iuris iudicio. vt. ff. de rei ven. non ſolū. nec mirū ſi habet locū officiū iudicis + certi cōdictio ex ſtipulatiõe. nā 7 in illa. l. nō ſolū habet locum officium iudicis + legis aq̄lie actio. ſm aliū caſum poteſt alio⁊um duo⁊um annoꝛuꝫ ſuras petere per ſtipulationē: ſecus eſt ſi nō per ſtipulationē ſed iudicis offi cio debentur. vt. ſi. depoſiti. l. iij.

h ¶ Poſſis. etiā in eodem iudicio ſm primum caſum per officiū iudi cis vel alio iudicio + ſm vtrūq; tot erūt ſunt obligatiões q̄t ſumme. vt. ff. de ẏb. obli. l. ſcire debem⁹. in pn. licet aliter ſit vbi nō ſp ſtipulatio nem fed iudicis officio debētur. q⁊ non poſſunt peti in alio iudicio vt modo ꝺixi. Et q⁊ nouatione videbatur ſublata: ideo largius + dic q⁊ nouationi alia volūtaria: alia neceſſaria. Voluītaria fit ꝑ ſtipulatiõ nem + ꝑ eaz decedit⁊ non accedit obligatiõi. vt. ff. de no. l. aliā. et. l. paul⁹ reſpōdet. 7. l. nouatiõe. 7. l. ſi creditor. 7. l. ſi ſtichū. §. ſi. mihi m po ſteriori obligatiõe ſint repetita q̄ fuerāt in prima. vt. ſi etiam ob cyro. pe. l. j. 7. ff. de pig. act. ſolutū. in pnci. Itē ſit hec volūtaria lit. cōte. vt ſi ꝓtra aliū poſes⁊ + meū debitorē liberare lit⁊ ꝓteſter. vt. ff. de noua. de legare. 7 de ſol. l. ſolutionē. neceſſaria autē cū ꝓtra debitorē me mihi ſoluere nolēte lit⁊ cōteſtor: q̄ ideo ſic dicit + q⁊ etiā inuitū te trabo. vt ff. de ẏbo. ob. inter ſtipulātē. §. j. vel ideo: q⁊ quodāmō inuitus videor ne generali reſtringitur ope replicationis ad ꝓfecuta tantum. Vel hoc dicit Alexan. et Salycetus.

Idem. aa. Valerio. Lex. ij.

Jlect iudice accepto[l] cum tutore tuo egiſti: ipſo iure actio tutele ſublata non eſt[k]. 7 ideo[l] ſi rurſus cūdem[m] iudicē peticris contra vtilem[n] exceptionē rei iudicate: ſi de ſpecie de qua agis in iudicio ꝓtori tractatum non eſſe allegas[o]: nō inutiliter replicatio ne doli mali[p] vteris.

¶ Juder qui de cauſa ſtatus principa liter cognoſcere non poſſet. poſſet tamen incidenter. h. d. Alexander.

Impa. Alexā. Haustine. Lex. iij.

Quotiēs q̄ ſtat⁊ bonoꝝ di ſceptationi cōcurrit[q] nihil phibet quo magis[r] apud cū q⁊ cōtra. Si ē agat veteri 7 ercipiat de ſnia replicabit de re ſm actorē in dicata. vt. ff. de ercep. rei iudi. ſi a te. §. ſi q⁊. Item accedit. q⁊ ſine cauſe cognitiõe mādabit + erecutiõi niſi nouatio fuerit fctā. vt. ſi de ercu. rei iudi. ſi cām. Jtē maioꝛ vſura currit. vt. j. ō vſur. rei iud. l. j. ū. 7. iij. de credit autē q⁊ ꝓtoꝛ vſura currere deſinit interim. + vt. j. de vſur. rei iu di. ſancimus. Jtē decedit q⁊ vbi duo tenebātur inſolidū 7 pariter cōꝺēnati fuerūt viriliter + tenere incipiunt. Itē periculū vnius alī⁹ am⁹ modo nō patiē. vt. j. ſi plures vna ſen. fu. cō. l. j. 7. ij.

Jlect. ¶ Caſus. Tutelā alicui⁹ pupilli adminiſtrafti: finita tutela in iudicio ꝺeducrit te: ꝓpoſita actiõe tutele generaliter. ſed ſup vna ſpecie tm. pceſſum eſt: 7 abſolut⁹ es gñaliter: an nō obſtāte re iu dicata poſſit petere vt ſibi reddas rōnē adminiſtratiōis i aliꝭs ſpecies bus/ q̄rit: R. q⁊ ſic. 7 ſi tu ercipias de re iudicata replicabit de dolo. ¶ No. er hac. l. nā 7 rēgulā q⁊ pſecutio ſpecialis reſtringit ſniam gene ralem ad pſecuta. rōnem vide per Ja. hic.

i ¶ Accepto. i. delegato + ab ordiario. Et dic + q⁊ egiſti gñaſr + ꝓpoſita actiõe tutele. Vel dic + ſm Ja. ſup vino: blado: ſale. ſup pecu nia: ſz i iudicio vnā cām tm ꝯes. pſecut⁊ cū multas ſpēs adminiſtratiōis vna tutela bēat. 7 iuder gñaliꝛ abſoluit. Alij dicūt + q⁊ ꝓpoſuiſti ac tionē adiectavna cā quā. pſecut⁊ es. vt ar. ff. ſ. pec. ſi ex duob⁹. Sz tūc nō obſtaret alię mō erceptio. + vt. ff. ō erce. rei iudi. ſi mf. ſ. ſi gs añt. 7 §. cādā. ſic etiā nō cēt alię ꝺubitatio buī. l. Jtē nec ſic pōt ponivel itel ligi vt fuerit gñalis petitio 7 ſpalis. pſecutio 7 ſnia: q⁊ tūc nō nocet in alijs. vt. ff. ō arb. de reb⁹. Additio. Alōjobſtat illa. l. de reb⁹. q⁊ ibi fuit omiſſa. pſecutio ſcietr 7 doloſe: h⁹ p erroꝛē. Bar. Bal. Jo. Aller. 7 Ja.

k ¶ Non eſt. in parte q⁊ pſecutus nō es. Jn alia em 7 ſi natura ꝺibi toꝛ maneat. vt. ff. de cōꝺi. inde. iulianus. tñ replicatio non datur.

l ¶ Et ideo. Quia ſupereſt.

m ¶ Lundē iudicē. nō aliū + ne cauſe cōtinētia diuidaf. vt. ff. de q. re. ad eūdem iudi. ea. l. ij. 7. j. ar. tu. l. omnes. 7 ar. j. e. l. nulli.

n ¶ Utilē. i. efficacē ꝑma facie. fed ope replicatiōis + annullaf. Sed con tra. §. de trāſac. l. ſub pretu ſpeciē. Sol. diſtingue vt ibi + 7 ad ẏ. ſ. de ercep. ſi ex maioꝛe. 7. §. ſi aduer. rē indi. l. j. §. ō trāſac. l. age. 7. l. ſi certa. 7. ff. de arbi. ſi cū ꝺies. §. plenum. 7 de admi. tu. lucius. ij. ẏ. tutele iudicio tuto: cōuēt'. Itē ar. §. j. ſi cum tibi. Solu. vt ibi.

o ¶ Allegas. ſi generaliter ꝓponatur ad ſpeciale ꝺefcēdi poteſt: nec obſtat erceptio rei iudicate in vno.

p ¶ Concurrit. vt ſi a me hereditatē petas + et te ſeruū meum dicam.

q ¶ Quo magis. i. minus. ſile. ſ. q⁊ da. tu. poſ. l. j. ſic ecōtra. j. e. l. ꝑcran dū. in fi. 7. ff. vi bo. rap. l. ij. §. j. vel. ꝓpie + pone quo magis. q. ꝺ. non magis diſceptatione ꝓpicipale terminabit q̄ q̄ſtione ſtatus. nā vtrāq; terminabit + 7 illa 7 ba nihil. phibēt⁊. crpone. l. oīa iura magis con ſonāt in hoc. quo. put⁊. ſed in prima ponitur quo in vim nominis.

r ¶ Apud eum. vtputa delegatum.

Qui alioquin.

+ Ad quat tuoꝛ annos Pau.

+ Intellige tamē ni ſi reꝰ bēet iuſtā cām li tigādi quia nō tenet iuſ ſuū ldituſſum relinq re. l. ſilis. ff. de peti. hoc re. l. itē ſi. 6. ff. ſi 6 rei vē. alex.

+ Idē pau. alex. et iaſ. ls ſit vez in offō reſcin dente. pau.

+ Et etiam daſ actio in dicati ſicut in ꝓſonali. bart. pau. et iaſ. lic glo. ceſ 7 at ꝛꝛa.

+ Et bñ ſi ꝓtoꝛ offīo iudicē: ſec⁊ ſi actio alie xā et iaſ.

+ Jſtē ꝓb. bar. p. alex. 7 iaſ.

+ Et bñ ſi cōuenīt⁊ ex ſnia: ſec⁊ ſi actiõe ꝑme ua. ale. 7 ia.

+ Idem in ordinario. Odo et iaſ.

+ Jſtam te nent bal. et alex.

+ Sine ſpe cificatione ſpēz. bal.

+ Idē bar. bal. pau. ia. alexā. 7 iaſ.

+ Et male pau. alexā. 7 iaſ.

+ Idē Cy. 7 ſal.

+ Immo poſſēp erat finitū ꝑmū iudiciū. iaſ. et pau.

+ Sine alīa qua ope reſtitutōis in ꝓgreſſu. pau. ſi aliſ ꝑbe.

+ Adibi in trāſactione hic in ſnia. alex.

+ Loꝛā iu dice delega to. et ſic ſtatur.

+ Et bene pau.

+ Idē bar. bal. pau. Saly. Alexan. et Ja.

UNIVERSIDAD DE HUELVA ©2016

a ¶ Qui alioquin.i. alʒ si principaliter queraf de statu non pt agno scere.vt.ff.de ped.iud.l.ij.in fi.ʒ hic propter suā psonā impeditur. + Vel dic ppter psonam eius de cuius statu queritur: vt q: est pupil lus.vt.ff.de or.iudi.l.j.

b ¶ Non possit. Quia forte pedancus erat.

c ¶ Disceptatio.ſ. vtra q; bono:ꝛ eniā status: adeo vtʒ fm cū q fuus ꝺ: de bḋitate ꝓnicie: ſufficit ‡ ad libertatē:ſi ℨ nō ꝓbḋt ‡ defenſio libertaſ.vt.ſ.de ordi.co gnitio.l.ij. Aln em ꝺicit ḋtūb' ſit ꝓnūciāḋū tri pler ē opinio.vt ꝺices.ſ. de or.iudi.l.j.

Sʒ cū. ¶ Caſus. Cu rator: tutus ꝓcuſtos tibi emit p.l.nec ſibi fec cauen de cuictiõe:fictio ne iuris tutelaꝛ tuteli neg.ge.actio ne quenſti cū ex.c. q tis bi debuit et mala admi niſtratiõe.l. tibi ſoluit ↄ reliqua.l.q; in ẽptiõe ꝑ dū ipedit tecū cõpenſa uit ↄ absoluat' eſt:ſi poſt vis cū quenire:q: nõ fec cit ſibi cauerī.vl q: prę dio euicto nõ agit ↄ eui ctione:an poſſis' querī tur:reſpon.q: non.

d ¶ Reputaꝛ et.cū gnali ter ℨ curatores ageres.

e ¶ Omiſſe.a curatoꝛib', ſcʒ q: curatoꝛes nõ ages runt ‡ de euictiõe ꝑdũ ſ illiſ emict'. Vel dic quia omiſerũt ſtipulari ↄ eui ctione.vñ de negligẽtia poterãt conuenīri. Vel dic omiſſe.ſ. ab iſtis cu ratoribꝫ: vel a tc ‡ in iu dicio:q: q̃ſto euictiõis accęſſoria eſt.

f ¶ Nõ oportere.vt aꝛ.ſ. de ꝛto.aduo.l.fin.et de iur.et fac. ignoſ.l. ꝛroꝛ. Sʒ.ſ.co.l.ʒ.So.ḃ fuit gñalis petitio ↄ proſecu tio ↄ ſentẽtia:ibi ſpecia lis ꝑſecutio.hec nõ pla cet‡ q: ḃ ꝑſecutio fuit ſpāliſ:vel hic nõ intẽdu raf: quia hic gñaliꝛ ob

qui[a] alioquin ſuper cauſa ſtatus cognoſcere non [b] poſſit diſcepta tio[c] terminetur.

¶ Sentẽtia lata ſuper certa ſpecie iudi cū generalis nocet in omnibus eiꝰ acceſſo rijs vel dependẽtibus:licet ſuper eis non fuerit diſceptatum.b.ḋ.fm verum intelle ctum.Alleꝛā.ꝛ Saly.vel ſic.Licet ſentẽtia generalis non nocet in ſpecie nõ ꝓſecuta: nocet tamen in appendicijs ꝓſecutoꝛum. b.ḋ.fm Bar.Saly.

Idem.a.Ꝑpolio. Lex.iiij.

SI cum tibi ꝓcium ꝓdio rum a curatoꝛibus compa ratoꝛũ rcputarctur[d]:ꝛ inſtrumen ta cmptiõis traderentur:ąſtionẽ omiſſe[e] cuictionis nõ mouiſti:in telligis ſemel finitam litẽ inſtaura ri non oportere[f].

¶ Delegatus ab alio ℨ a principe de legare non pt.b.ḋ.Saly.ꝛ Alleꝛan.

Impator Hoꝛa.a.Ꝺar. Lex.v.

A Judicem iuꝺex delegaꝰ iu dicis ꝺandi[g] nõ habet[h] po teſtatem:cum ipſe iudiciario mu nere[i] fungat[k]:niſi a principe[l] iuꝺex datus[m] fuerit.

IN auten. vt defun. ſeu fu.co. nõ imiuri.a credi.ℨ illud.colla.v. Conſtitu.xiij.

¶ Ordinarius iuder cauſe principalis pt eam delegare reſeruata ſibi ſentẽtia. ſed tunc oportet ę lis coꝛã eo cõtẽſtetur: probationes ꝓducãtur:et per eus cun ctis in fine examinatis ſententia per eun ꝺem ꝓferatur. ꝛ delegat' ab eo reliqua expediet. Juꝺer vero cauſe appellatiõis ꝛ etiam delegatus habens ſe iure poteſta tem omnia ſubꝺelegandi ꝓout eſt delega tus principis non poteſt aliteꝛ delegare reſeruata ſibi ſententia et contra faciens punitur. Hoc ꝺicit Alleꝛan.

m ¶ Datus.id delegatus.

AD hec ſi. ¶ Caſus. Hec auc.nõ coꝛrigit.l.C.ℨ ei aliqd addit.ꝺi cebat em im.l.C.delegatũ ſubꝺelegare nõ poſſe:niſi eẽt a pncipe delegat'. Auc.ista tractat de ordinario cauſe principalis ꝛ appellatiõis a delegato a principe:ꝛ ita ponit tres caſus. Prim' eſt. Juꝺer ordinarī occupat' ꝓpter rẽpublicā vult dele gare causas reſeruata ſibi ſnia: nũquid hoc facere poſſit/qrit:rñ.q; ſic.ſi ſe mel cām audiat in pncipio:in medio: et in fine. Scõs eſt. Si iuꝺer ordinarius q de appellatiõe cognoſcit:vult delega re cām ſeruata ſibi ſnia:ḃ facere nõ pt:q: q ſe ꝺz cognoſcere. Tertꝫ caſus eſt i delegato a pn cipe ſi velit ſubꝺelegare ſnata ſibi ſnia:non licet ſibi hoc facere:ſed ſi ve lit delegare cognitionez ꝛ plationem hoc facere pt et ſi contra hoc fetũ fuerit graues pene im ponuntur.

n ¶ Admiſtrator.i. oꝛ dinarī' vt preſes. ſic ac cipitur i auc.de iudi.cir ca princi.col.vj.

o ¶ Conſiliarius.id eſt p aliquos ‡ qb' audiẽtiã cõmittat:ſicut alʒ iuriſꝺi ditio et cã neceſſitatis p aliũ explicaf.vt.ff.de of. ℨſu.l.j.ℨ nõ pt. ꝛ in ſeliige hoc quandoqꝰ ſibi ſeruare ſententiam: ceterũ ſi totam vult cõ mittere poteſt.

p ¶ Audiat.l.totã ſi vult ſentẽtiã ſibi ſeruare ꝛ vt nec etiã media ꝛ omittat. Vel dic audiat litẽ ꝛ ſen tẽtiet vt in alio ꝺixit ſed prima verio:vt in ꝺelega to ſubiũcit.

q ¶ Delegaꝛ'. Nõ ergo delegaꝛ' a ꝑncipe ꝺele gat. Sʒ ſ.ℨ.c. a uꝺi ce. Sol. hic de delegato ab alio:nõ a ꝑncipe ꝺi cit ſm quoſꝺã hoc non valet ‡ q: etiã ꝺelega to ꝓncipis hic ꝺicit.vt in coꝛ.ibi:alios aũt cc.alij ‡ hoc nouũ.illuꝺ vetus. Tertij ibi fuit delegata habẽti.alʒ iuriſꝺitione.hic nõ habẽti. vt innuit in coꝛ.ibi:alios aũt cc.hoc nõ valet.‡ vt.ff.de offi.eius cui man.eſt iuriſ.l.ꝛ ſi ꝓtoꝛ.Tu ꝺic ‡ q: oꝛdinariuſ reſeruata ſibi ſenten tia cetera cõmittit ‡ vt tamẽ audiat ter:ꝺelegatus aũt ſi ſibi reſeruat ſentẽtiam alia nõ cõmittit:vt hic.ſed ſi omnia velit cõmittere põt ‡ ꝛ idem in iudice appellationis:ꝛ ſic cõſuetudo interꝑetatur. ꝛ eꝛ ordi nelittere ſumitur.ſed iure canonico ſecus ‡ vt extra de of.ꝛ po.iuꝺi. ꝺeleg.ſuper queſtionum articulis.in pun.vſqꝫ ad.ℨ. verum.

r ¶ Preſtent.alʒ pẽdẽt id eſt ſoluent. Unde verſus. ¶ Pendo ꝺo penã: ꝺum pendeo ſuffero penam.

s ¶ Seruus. ¶ Caſus. An ſeruus in iudicio vt actoꝛ vel reꝰ cõſtere poſſit/querit:rñ.q: nõ.nec:cõꝺẽnetur valet cõꝺẽnatio.

¶ Seruus.in iudicio.ſ.vt ſit pars iuꝺicij vt actoꝛ: vel reꝰ ‡ vel iuꝺex vt ꝺic.ꝛ.ff.ſi qs cau.q̃ries.ꝛ.l.j. pri.ꝛ.l.ꝺe rei vẽ.l.nõ fuit.ꝛ.l.ꝺe nora. ſi tibi.ꝛ.ff.ꝺe pecul'.l.iij.ℨ.ſi ſeruꝰ.idẽ in arbitro. ‡ vt.ff.de arbi.nõ ꝺi ſtinguen'.ℨ.ſi ſeruꝰ.ḃ tñ fallit in caſib'.vt habes.ff.de iudi.l.vlt.

t ¶ Subſiſtit.i. vires habebit.alʒ eſt nõ ſubſiſtit ꝛ ſic ẏna negatio abũ ꝺat.vt.ff.de ꝺã.infec.fluminum.in ꝑin.

¶ Cum debitoris. ¶ Caſus. Seruũ tuũ mihi ꝑ.c. obligaſti.ſeruus tibi tenebat oĩa bona tua.an illum ſeruum bona tua tenentẽ conuenire poſſim/querit:rñ.q: nõ.quia inter liberum ꝛ ſeruuʒ ꝛc.ſed officio iuꝺicis mittar in poſſeſſionem bonoꝝ tuoꝝ:ꝛ ita mihi ſuc currerur. ¶ No.ex verſi.ad poſſeſſionẽ ſm Bar.Bal.Saly.ꝛ moꝺer nos:q: cõtra ꝺeꝛelictam iacentẽ poteſt peruenire ad primũ ꝺecretũ: facit.l.ſi bona.ꝛ ibi Bar.C.de bo.auct.iud.poſ. Bar.in.l.iij.ℨ. ꝑtoꝛ ait.in ver.totiens.ff.de ꝺã.infec. Jaſon.

+ Idẽ pau. alex. iaſ.

‡ Et ſi ad uerſarius vult poſtea ꝑmodũ agẽ di perere de clarari illum eſſe ſuum nõ põt. Pau. + Quin a. eroꝛ poſſit perere ꝺicta ran ſe eſſe ſi berũ. Pau. Ter.l.ſi cũ. ſta ler ē fin cularis fm Bart. ꝛ eoꝺ. ℨ vide gl. in.c. accuſa tus de her. lib.vj.

Ter.l.a iudice.xxx.c. paſtoral. de offi ꝺele. in ꝑin.ꝛ.c.gñ. co.ri. extra.

‡ Iſta glo. ſeqꝫ Ang.ꝛ Jaſ.

+ Iſtam te net bal. pau las ſaly.

‡ Idẽ bar. bal. pau. et ſaly.

‡ Idem te net Bart. bal. pau. ſa ly. Alleꝛā. ꝛ tal.ſet ſin gularis nec repit alibi: fm eoſdem.

‡ Etiam de ꝺenſu ptiũ alex. ꝛ iaſ.

+ Immo ſi ſed er eo qꝛ cenſet ꝺele gaꝛ ad vni verſitatem cauſaꝝ. bal. pau. alex. et. iaſ. ſi cl glo. teneat bar.

‡ Et male ḃ fm eoſdem.

‡ Idẽ ſaly.

‡ Iſta ē ſa fm ꝓdictos ſcribẽtes.

+ Ides ſal. alex. et iaſ.

‡ Idẽ in le gatis cardi nalitiꝫ ꝛ ſi cardinales equparan tur. pcõſuli bus.c.ſi. de of.leg.l. vj. Bal. Alex. et iaſ.

‡ Seruꝰ eſt ſm delegat vnaꝫ cauſ tm

‡ Qui ꝺñr aſſeſſores. ꝛ placet citra montanus. Bar.ℨ.ꝑ. Alex.et ia.

+ Alꝰ ſi nihil vellet ſibi reſeruare: põt ꝺelega re et totũ ec pediet ꝑ ꝺelegatuʒ fm Alex.et ſa ly.hic.

‡ Et bene Bart.Bal. Pau. alex. et iaſ.

‡ Repꝛoba tur ℨ.ſ. ‡ Et bene fm eoſdem.

+ Iſtam te nẽt bar. ſa. Pau. Alex. et iaſ.

‡ Per viaꝫ ꝺelegatõis. Ulr.

‡ Et bene Bar.ꝛ alu. ‡ Et bñ ℨ ſcribẽtes ḃ qꝛ ꝺelegaꝛ ꝓncipis ꝑ. tota prẽ vel audiẽtiã to tã ꝺelegare et ſmiaʒ ſibi reſeruare et etiam addi ſcere modu vel limira tiones:vt ꝛo ferat fniam ci cõſilio ſa pientis. bar. Bal. Saly. Pau. alex. ꝛ. et iaſ.

+ Etiam ſi putabatur liber.

‡ Iſtã glo. vſqꝫ ad finẽ ſequiꝰ bar. Pau. alex. et iaſ.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a Siquidem. Id est quia.
b Nullū. Regulariter. Sz fallit vt dixi. ē. l. pri. ꝛ maxime in iudicio turbate possessionis. vt. j. ſi per vim vel alio modo. l. j.
c Officio iudicis. cuius est iurisditio vt ſi neqꝫ veniat neqꝫ defendat reus mittat actor in possessionē rerū ei cā rei seruāde: imo etiā in seruum penitꝰ obligatū. vt j. de pi. l. creditores.

Dissio i possessiō nem qñ fieri potest.

Lacunt. ¶Casus. Aliqd ē statutus de iure stricto: aliqd de eg̃tate q̃ sūt sīa: qō eorū magis seq debeat iudex/querit: rñd. q illud seq ds qō de eg̃tate statutū est ꝫ dic sic ē cēplū. Scrīo meo pſuasiſti vt a me fugeret ꝫ tibi codicem meū perferret: nūciauit tibi eo seruus mibi dño ꝫ me pmittēte codicem ad te pferri: an furti vel fui corrupti adiectus te agere possis/ꝫrit: rñ. q de iure stricto: nō de eg̃tate: sec̃ q iuri stricto pferenda est.

Ver. ibi: iustitie. mate ria huius. l. tradit. in. c. j. ſ. fi. in fi. ertra de trāſ. ī in l. c. ꝺ legi. Adde ter. morale ꝺ l. c. disciplina. rv. diſti. ſm Jaſ.

Placunt. vbi eg̃tas er vna parte: ius ſtrictū er alia est ꝫtra dicunt: eg̃tas pferenda est. Vel aliter allegabaſ similitu do de alicꝰ casu emergēte ti qui nō est determinatus qd sequemur eg̃tate vel ius strictum.

Et etiā ī ſctibus bal. alex. et Ja.

Ista gl. in eſt exemplis seq videnꝫ bal. pau. alexā. ꝫ Ja.

c In ordinis redꝺ. tā ciuilibus q̃ criminalib̃: ꝫ tā publicꝫ: q̃ priuatꝫ + ꝫ poneꝫ ercēplū # ſꝫ Jo. vt. j. de furtis. l. ſi qs ſeruo. Vel pone. vt. ff. ō imo. l. j. et. ff. de religio. et sūm. fu. at ſi qs. ſ. idē laboeo ait. ꝫ. l. ſunt p ſone. ꝫ ff. de in rem ver. ſed dicē dū. ꝫ. ff. de eo qō certo loco. qō ſi cphen. ſ. in ſumma. c. ff. de ꝺbo. ob. ſi ſeruum. ſ. ſequiſ. ꝫ. ff. de integrꝫ reſtitutiōe. l. penul. ꝫ. ff. de ercep. ꝺo. apud. ſ. ſi quis pupillo. ꝫ. ff. depoſiti. bona fides. Itē poni poteſt in qualibet ercēptiōe. vt ma cedonia. ꝫ velleiani: nā ercēptio ē oēctate. regla de rigore: ē fic magis est seq̃nda ercēptio. Itē poni poteſt. j. ſi res ali. pig. ꝺa. l. cū res. ꝫ ff. de pi. l. i. in pin. ꝫ. ff. de penis. l. interꝑtatione. in p̃dictis cēſ casibus equitas a rigore ſeparaſ: ꝫ sic ſeruaſ equitas # als ſi ſeparata nō est: id totale ſeruatur. # Et nota ꝙ hic loquiſ de equitate ſcripta. als ſecus est # vt. ſ. de legibus ꝫ conſtitutionibus. l. j.

Ceteris tñ paribus. als sec̃ bal. pau. Alex. ꝫ Ja.

Et tūc ta le ius ꝺ bo nū ꝫ equus. Bal.

+ Et bene bal. pau. alexā. et Jaſ.

Ihan. tenet bal. i ca. vnico. ſ. ad hoc. ꝺe pace iur. fir. ī antepe. col.

Et bona oia cāparat dicit bal. in ꝺ. ſ. ad ſ.

Et ideo ī cā criali in defectu ꝓbatiōis non vaſ iurame tū. bal. Saly. et pau.

+ Nō ꝺbo dico nō ple-

cū ꝺari tibi actiones ℈ ius postulas: cū ſigd̃ inter ſeruū ꝫ liberū cōſiſtere nullū possit iudiciū. Ad possessionem itaqꝫ pignoriꝰ magis officiꝰ iudicis venire te conuenit: q̃ illicita postulare.

Equitas ſcripta rigori ſcripto pferetur. ꝺ. Bal. vel ſic. Equitas pferetur rigori. ꝺ. Saly. ī Alexan. ꝺe imo.

Imperato. Conſtan. et Licinio. a. ad Dio. Lex. viij.

Lacunꝰ in oibus reb̃ pcipuā cē iuſtitie eg̃tatiq̃ ſcripte q̃ ſtricti iuris rationem.

Religio iudicātis ꝺz pnis de rei veritate plenarie inſtrui pr̃ abitiones: iterrogatiōes: rñsiones: q̃ ſententia proferaſ. ꝺ. Bal. vel ſic. Vbi ſnia plenū facit pr̃ iudiciū ibi plenaria ꝺz interuenire cognitio. ꝺ. Saly. vl ſic. Iñ causis regulariter requirit plena cauſe cognitio et plenaria probatio pr̃ veritate habēda. ꝺ. vel ſm Barto. Iñ causis in quib̃ ſententia parit plenū pr̃iudicium requiritur plena cauſe cognitio ꝫ per conſequens plenaria ꝓbatio. ꝺ. Alexan.

Imp. ōstā. a. ad. Maxi. Lex. ix.

Iudices oportet ī pmis rei qualitatē plenā inquiſitio ne diſcutere: ꝫ tūc vtrāqꝫ partem interrogare ſepiꝰ: neqꝫ nouū addididerint. cum hoc ipſum ad alterutram partē proficiat. ſiue diffinieꝺa cā per iudicem ſiue ad maiorē potestatē referenda ſit.

Mauté. col. viij. Lō ſtit. ꝫ. vt cū

ct. l. ſi quis. Vel quia cognitio tantum est ꝺelegata. + vt. ſ. ad. l. coꝛ. ꝺe fal. vbi. ā. ē. eo. auf. ad hec. Vel tertio: ꝺicat ſe minus ſufficientes ꝓpter factum nō ins quādo ſm iura iſta poterat fieri relatio. vt. ſ. de rela. per totum. hodie non. vt in anten. vtiud. nō cꝛpe. fa. iuſ. ſ. j. coll. ij. poſt hoc lege auf. iubemus. que hāc confirmat + addit. ꝫ est ꝫ coꝛ. vt cū ꝺe appella. cog. ſ. j. col. viij.

no iudicio tractaſ bal. et Saly. # Pls bal. pau. ꝫ alex.

Ubem. ¶Casus. Hec aut. ꝓfirmat ꝫ clerificat. l. C. ꝫ ꝺoc ꝺicit. Iuder eramiato ꝺe ne negocio ante q̃ pferuniat ad ſniaz diffinitiuā ꝺz interrogare litigātes: an velint aliqd ampliꝰ ꝓpōere ꝫ ſi ꝺicāt nō: ꝺz eos facere renūciare alle gatiōib̃. Si aūt vna pꝑ ꝺicē ſe velle aliqd nouū ꝓponere ꝫ altera q̃ nō. illi parti q̃ ꝺicit ſe velle aliquid nouū ꝓponere: ꝺz assignare terminum. ſ. xxx. ꝺierū ad ꝓponēdū. ꝫ ſi intra. xxx. ꝺies. nō ꝓposuerit: ꝺanſ: ea aꝺduc xxx. ꝺies. infra q̃s ſi non ꝓposuerit. ꝺabunſ ei ite rum. xxx. ꝺies ad ſuperaꝺū ſuā maliciā: ꝫ ſi infra iſtos tres mēſes non ꝓposuerit: inꝺer ꝺz ferre ſententiam. ¶ Et ſi. bus. l. ꝺi. legibus ꝫ moribus not. ꝺuo. Primo ſm Bald. ꝫ Saly. ꝺic q̃ iuꝺex ꝺebet iudicare nō ſolū ſm leges: ſꝫ etiā ſm conſuetuꝺines patrie. ꝫ iudicando cōtra conſuetuꝺinē ita facit litē suaꝫ sicut ſi iudicaret ℈ ius commune. Secūꝺo no. ſm coſdes q̃ sicut iuꝺex ſupplet circa ea que ſūt in legibus per titu. C. vt q̃ ꝺesunt aꝺuo. ita ſupplet circa q̃studinē: et intelligе quando cōſuetuꝺo est notoria: als secus Jaſon.

Ter. ibi: iuꝺex ꝺebet iudicare nō ſolū ſm leges: ſꝫ etiā ſm conſuetuꝺines patrie. ꝫ iudicando cōtra conſuetuꝺinē ita facit litē suaꝫ sicut ſi iudicaret ℈ ius commune. Secūꝺo no. ſm coſdes q̃ sicut iuꝺex ſupplet circa ea que ſūt in legibus per titu. C. vt q̃ ꝺesunt aꝺuo. ita ſupplet circa q̃studinē: et intelligе quando cōſuetuꝺo

Ter. ibi: nulli. ꝺoc. ad hāc. l. gl. ī. l. c. vt. q̃ pin. ertra de iudi. ī. c. j. ſ cā possē. a. propte.

p Renūciauerit. Hec renūciatio in teſtibus facta ne ꝓducantur nō nocet ſm quoſdā: ſꝫ nocet quarta. ꝓductio. ꝫ ꝺicitur ſe teſtificata. vt. j. aut. ꝺe teſtib̃. ſ. q̃ia vero multi. col. vij. iꝺeꝫ ſcite in ſtrumētis vt nō nocеat renūciatio: valet ergo hec renūciatio in allegationibus iuris. Alexan. ¶Additio. Contrarium tenet glosa fina. per illum ter. in. c. cū veniſſet. ꝫ glo. fi. ī. fi. i. c. cōſtitutis. ij. ertra. ꝺe teſtib̃. q̃ ſequiſ ibi Abbas. ꝫ idem tenet Spe. in titu. ꝺe teſte. ſ. vl. verſi. antepe. ī ibi. Jo. an. in addi. Vide latius ꝺe iſto per Barto. in auté. at qui ſemel. in. ij. col. verſi. circa ſecundum. ſ. ꝺe probationibus.

q Proponat. Cum iuꝺex interrogat an aꝺꝺere velint. vt ꝫ. ē. in. l. iuꝺices. Alexanſius.

r Tres mēſes. Similis ꝺilatio. ſ. quomoꝺo ꝫ quāꝺo iuꝺex. auté qui ſemel. Sed non viꝺetur tot ꝺilationes ꝺebere ꝺari. vt. ff. ꝺe fer. l. fin. q̃ est contra. Solutio. hic abſenti ibi preſenti ꝫ postulāti ꝺatur ꝺilatio. Itē cōtra. ff. ꝺe iuꝺi. l. aꝺ peremptoriū. ꝫ. l. ſequē. vbi quattuoꝛ ꝺabāſ tur ediсta. Sed illa # aꝺ ꝺandam ꝺiffinitiuam: iſte vero ꝺatur aꝺ alegationes.

Dilatio ē q̃ſqꝫ trium mensium.

Vic q̃ il la loquit in ꝺilationib̃ expectatoꝛ rus aꝺ ꝓpōēdū illa in ꝺilatōib̃ aꝺ legatiōnē. ꝓau.

s Expectans. Ob hāc cām sed citabitur aꝺ sniam peremptoriā.

t Proferat. erat ergo lis cōtestata. vt. ſ. ꝺe tem. ap. l. ſi. ſ. illud.

Ulli. ¶Casus. Bonoſi. petebat ſibi ꝺelegari iuꝺicē ab iperato re inter ipſum ꝫ mutineū. ſuper possessione cōſtituta in territorio mutiñ. vult mutinē. cñ ſuper possessione aliuꝫ iuꝺicē ſibi ꝺelegari in cā. ꝓprietatis: an possit ꝺ ipetrare/q̃rit. Rñ. q̃ non. ſed pumēdus est q̃ hoc impetrauit. vel ſi cū possideḃas rēmeā. ynū in causa possessionis petiꝫ iuꝺicē: ea finita petiꝫ aliū in causa ꝓprietat. an ſm auꝺiendus/q̃ritur: Rñ. q̃ non. ꝓpter contingentias cause ꝺiuiꝺinꝺ ꝺebet.

u Et bac. l. not. regulā q̃ cōtinentia cause nō ꝺz ꝺiuiꝺi coꝛ: ā ꝺiuersis iuꝺicibus. ꝫ istam regulā limita ſer modis vt ꝓ Ja. bic.

v Nulli. Neqꝫ pagano neqꝫ multi. Et pone casum ſm. P. Bonoſi. petierat iuꝺicē ab iperatoꝛe super queſtione possessionis fundi exiſtētis in territorio mutinensi inter eū ꝫ quēꝺam mutinē. nūc mutinenſ. pe tit aliū iuꝺicē ſup q̃ſtiōe ꝓprietatis: nō pōt. vt. ſ. ꝺe ſen. ꝫ interlo. cū papinianus.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

cū papinianus. ⁊ autē. ⁊ q̄sequēter. ſ3 certe. l. cū papinian⁹. nō loquit de cōiūctis vel cōtinētib⁹. Sed alia est rō. quare ibi pbibet cōa alio: quia ei⁹ tc. nō q̄ cōtinētia. Item auf. ⁊ q̄sequēter ſ3 eum: q̄ finita prima cā permittit cōa alio fieri q̄uētionē: q̄ō ei telligēdū de nō cōiūctis. Tu ✣ autē approba casus positionē: nō p illas ſ3 per iſtā. l. Nec obſtat exceptio rei iudicate agēti de pprietate. vt. ff. de acqui. poſ. naturalit. ſ. nihil. Vel pone ſm ✣ Jo. q̄ aliū petū i cā poſſeſſiois ⁊ aliū i cā pprietatis ſimul cognoſcēdo nō poſſum ſi opponos: ⁊ hic non ipedit petitio: q̄ qtinctia: ſ3 q̄ seruādus est ordo. vt. j. de rei vē. l. ordiarij. et de iterdic. l. incerti. ⁊ de appel. l. j. ſ. fi. regū. l. ſigs. Sed dic q̄ de recuperāda vel adipiſcēda poſſeſſione pōt ſimul agi cum petitorio ſ3. Ad. vt hic. ſed ✣ nō de retinēda vt dict. l. vel ſ3 Jo. dic q̄ ſimul ✣ ſemp ſint agitā de: ſed priuſ cā poſſeſſionis termināda. Vel dic tertio ✣ q̄ ſi petito iudicē ſup cā poſſeſſiōis ⁊ ea finita pet⁹ ſup cā. pprietatis aliū: ꝫ ſola ratione ꝫtinētie prohibetur. Sed ā ſine noua delegatiōe de pprietate cognoſcāt: Reſpōdeo vt. j. ſi ānō compe. iu. l. iū.

✣ Placet Jaſ. q̄ dicit cā cōuenire lite ſaltes in ſui principio lic. ⁊ Bar. bal. et alex. ✣ Et bene barto. bal. pau. alexā. ⁊ Ja.

Petitorū ſi interdictū de recuperāda vel adipiſcen da ſimul i tētarij pñt.

✣ Vel⁹ in l. cū fūdus. l. ſi. de ver. ſi. vi arma. alex. ✣ Vſq̄liet bar. pau. et alex.

✣ Plz bar. bal. alexā. ⁊ ia. ſ3 pe. Ly. ⁊ pau.

✣ Et cōdu dit cōiter q nō ſaleg. et Jaſ.

Diuiſio.

a Cōtinētia. ſiue ſit cā q̄ plures ſpecies cōtinet: vt tutele: ſiue ſit talis ſuper qua plures cōcurūt queſtiōes vt hic diri.

b Prerogatiua. ſ3 a pricipe cōceſſa. vel q̄ erat miles.

c Judicio. i. apud eūdem iudicē. ſic iſtitu. de act. ſ. ſi minus.

d Poterat. Jd est debuerat. ſic ecōtra ponitur debet. p potest. ff. ā p alium cau. ap. l. ſi.

e Pena. ſic applicanda. vt. ſ. de mō. mulct. l. mulctarum.

f Queſtione. ſiue vnum petier at actor: alium reus ſm. Jo. ſiue idē pe tierit diuerſos vt ſimul cognoſcatur ſm Jo. ſiue ſeparati vt mō diri. ⁊ facit. ſ. de accu. qui de crimine. in ſi.

Proberandū. Jſta. l. diuidit in ſer partes principales. Primo ponit ſtatutū ſuum i quo limitat tps iſtātie. Scdo ponit actor⁹ cōtumacem. Tertio ponit reū cōtumacē. Quarto ponit iudicē negligētē. Quīto ponit aduocatos negligētes. Serto pūt tutores ⁊ curatores negligētes. ſcda ibi: ⁊ ſiquides. tertia ibi: ſinautem reus. ſrta ibi: ſ. ſinautem vtraq̄. quīta ibi: illo proculdubio. ſerta ibi: ſinvero cauſe. Bar. Bal. ⁊ Ja. Caſus in terminis vſq̄ ad ſi. talis eſt. Petebam a te ⁊ tecum ſum litem cōtestat⁹ quātum durare poſſit iſtātia cauſe ⁊ tpore litis cōtest. vſq̄ ad ſniaz querit: rñ. oliz durabat vſq̄ ad. r. an. vł vſq̄ ad. c. q̄ tps vult imperator: p hāc legē coartare. ⁊ ſ3 trib⁹ rōnib⁹. Prima est ne lites ꝛtēdātur i infinitū. Scda est q̄ crimialis cā oli limitab at certo tpe: puta biēnio: multo magis ⁊ ciuilis certo termio ꝺbuit limitari: q̄ frequētior ē. Tertia rō ē: q̄ crimialis cā q̄ aliq̄n ex ciuili cā oritꝫ habet coartatur: eo dē modo ciuilis est coartāda. Placuit ergo q̄ cūq̄ꝫ fuerit cā siue p. pp̄etate siue ſup poſſeſſiōe ſiue ꝺ alicui⁹ fuerit seruus vel liber: ſiue ſup iure ciuitatꝫ: triēnio terminētur a tpe litis cōte: exceptis cāis fiſcalib⁹: ⁊ ſiue maio: ſiue mio: fuerit: ſiue ordinarius ſiue delegatus: nō cōcedit cāz vltra triēnū. progarc: nec ertimet ſe excuſatū iudex ꝺ ptertu q̄ partes velint vltra triēnū. progare: q̄ eo iuſto nō audiēt. ⁊ hoc in ꝓma. Si autē trīs ptericrit de triēnio q̄ nō ſupfuerint nili ſex meſes: ⁊ cōtingat absentia alterius partis diſtinguit. Aut abeſt reus vel actor. ſi act. iudex facit eū citari p executor⁹ ꝺ interualla. r. dicrū. q̄ ſi nō pēcrit acta iſpiciat. ⁊ ſi p ea liq̄re et decā nō poſſit: q: min⁹ forte plene. pbatū eſt. vel nullo modo: vt nō poſſit ſentētiare: abſoluat reū ab iſtātia iudicij: ⁊ actor⁹ abſentes reo cōdēnet in expēſis iuramēto reo declarādis. ſ. vt iuretur q̄tus expēdit. Si aūt liq̄re poſſit ꝺ eo ferat ſniaz q melius ius habuerit: ⁊ ſi p actore reum in expēſis cōdemnet: ita vt ꝺducātur expēſe rei de ꝺdēnatiōe. vbi gratia. Actor: petit. c. ⁊ impēdit. xx. reus. x. ſi actor: absens nō fuerit ꝺdēnād⁹ eſſet reus i. c. ⁊ i. xx. ſſnc aūt ꝺducūt expēſe rei de ꝺdēnatiōe. ⁊ condēnabitur i. x. trīs. ſ. i mediā partē ei⁹ q̄ impēdit actor: ⁊ hoc ſibi imponi⁹ tur propter ſuā cōtumaciā. Si autē reus melius ius habuerit p eo ferat ſentētia: nec audietur actor: reuerſus appellās. Si aūt iudex reū p parte abſoluerit: ⁊ p parte ꝺdēnauerit: puta ꝺbuit. c. ⁊ i. l. eſt abſolut⁹ ⁊ i. l. eſt cōdēnatus: actor: reuerſus nullū habebit regreſſus cōtra reū. ⁊ hoc i ſecūda. Si autē reus abſuerit actor: preſens ſit: citabitur re⁹ tribus edictis: q̄ ſi nō venerit cōtra betur bermodiciū. i. deſertio cauſe. ⁊ ſi liqueat iudici de cā. p bationes actoris cōdēnabit reū ſi viderit eū cōdēnādū: ⁊ in reb⁹ ei⁹ fiet executio: ſed hoc de ſua iurisditiōe potest iudex: alioqn referat executionē ad maiorem iudicem. ⁊ ſi reus reuerſus voluerit fideiuſſores dare parēdo iuri ⁊ poſſeſſi encz in actoꝛē trāſlatam recuperare nō audietur. Cum autem hermodiciū cōtrahit ꝺbēt eē ſacre ſcripture coram iudice: vt rei vel actor⁹ abſētia ꝺi replecatur pūtia: nec timeat in der ſi absens ſnie ſue pa rere noluerit. p̄ appellationis obiectꝫ. quia reuerſus nō audietur et appellās. Jnder prope finem triēnij ⁊ non ante ferat ſentētiam ꝺffiniti nam. Si eñ ante longe triēnū actor vel re⁹ abeſſet: ⁊ ſpes eēt q̄ reuerteretur rñ in expēſis eēt preſenti absēs cōdēnā ꝺus: nec eēt ſentētia ꝺffinitiua. Et itellige q̄ p pe finē triēnij eſt ferēda ſentētia er neceſſitate ſi eſt absens: er uolūtate iudicis reo absente añ triēnium. inder ante victori cōdēnabit in expēſis p iuramētū declarandis: alioqn de ſuo parti leſe cōpelletur ſolucre. et hoc in tertia. Si autē tam acto: q̄ reus eſt p̄ſens iudex autem p̄apter amicitias alterius partis vel p̄cio corruptus ſentētiā infra triēnium ferre noluit: eo lapſo ſi ſit minor: in r. punietur ⁊ ab officio iudicandi fiat alien⁹: ⁊ alī ei ſubrogetur. Si autē infra triēnū deceſſerit iudex: vel alia de cauſa mutatus fuerit. p̄pter infirmitatē: vel. p̄pter rei familiaris periculum ſubrogato ei ꝺbitur tm tempus q̄tus fupererat de triēnio defuncto vel alī mutuo ſi eſt ānus ꝺbitur ſibi ānus: ſi minus mbilomin⁹ an⁹ nus. ⁊ hoc in quarta. Si autē per aduocatus ſteterit quo magis vltra triēnū cauſa p̄rotelet⁹ in ꝺuab⁹ libris auri imulctetur hoc in ſentētia iudicis expſſo cuius occaſiōe ꝺatur ꝺilatio in quā triēnū expirauit: ⁊ cām quā ſuſcepit ad finē p̄ducat: niſi ipe nouerit imuſtā vel deſperat⁹: vel infirmitas vel inimicitia iter ipm ⁊ clientū ſuū: vel infamia interueneritꝫ imponēda clientulo de preſtādo ſalario neceſſitate ſi pōt: alioqn per executionez compelletur. ⁊ hoc in quinta. Dic antē q̄ dicta ſunt in maioribus dicta ſunt. Si aūt cā eſt minorū per tutoꝛ ⁊ agi tanda. ⁊ ſi per eoꝝ negligētia infra triēnū decīſa nō fuerit: ſ3 vltra p̄late: ꝺānū q̄b. ꝑpter boc pupilli vel adulti paſſi fuerint p tutoꝛē relatietur. Si autē tutoꝛ vel curator ſoluēdo nō fuerint in integ. reſtitu⁹ tur. ⁊ hoc in ſerta ⁊ vltima parte. Finis.

g Prouerandū. Quattuoꝛ caſus p̄incipaliter ponit⁹ icipit ꝑſtructio ꝑpterādū tc. vel ibi cū crimiales tc. ꝑdēt vſq̄ ibi: ꝑſentē tc.

h Jmmortales. Tres ponit rōnes quare hāc. l. facit. prima eſt fina lis ne lites tc. quod erat ante hāc. l. vel per reuz: vel per actoꝛē/ vł iudicis moꝛam: vel aduocatoꝝ.

i Et vite. q̄ eſt cētū ānoꝝ. vt. ſ. de ſacroſan. eccle. l. ſi. ⁊ i aut. vt eccle. ro. cen. anno. in medio conſtitutionis. col. ij.

k Ad ꝺonum. id est terminum.

l Ner. q̄ eſt. j. vt. infra certū tēp⁹. l. ſi. Jſta ſit poſterior: i ordie. p̄or: tñ fuit in compoſitione: ⁊ eſt ſcda rō de ſimilibus ad ſimilia.

m Frequētiores. vñ magis q̄ crimiales certo tpe ſunt limitāde. vt. ff. de li. le. legaui. i p̄n. ⁊ de vſuca. iuſto. i p̄n. ⁊ hec eſt tertia rō. Jtem.

n Crimimibus. vt petis ſunduz er inſtrumento quod dico falſum.

o Super his. ſ. pecuniarijs cauſis.

p Locorum. vt ar. ſ. de tempo. in integ. reſti. l. ſi.

q Tempoꝝ. vt. ſ. de diuer. reſcrip. l. falſo.

r Sup cōditiōib⁹. p̄ſonarū: liberoꝝ: vel fuoꝝ aſcriptitioꝝ colonoꝝ.

s Super iure. iterpoſitio eſt. ⁊ tic ciuitatis. ſ. alterius q̄ romane vt patet. j. per id quod dicit in fiſco: quia ides iuris eſt ✣ in republica romanoꝝ ⁊ in fiſco.

t Scruitutibus. prediorum vel perſonarum.

v Quibuſdā. vt. p̄ filiatione vel p̄o patria potestate. p ercuſatiōe tuꝝ totum: p̄ honoribus recipiendis vel non recipiendis.

x Fiſcale. Ut de fundo fiſci.

y Fictiones. puta ſup tributo. hec quidē nō claudūtur triēnio ✣ ſed etiam in feriatis tempoꝝibus ererceñ geminis mēſibus. vt. j. de fer. l. publicas. Jtem ercipe ✣ niſi priꝰ iuder decedat iurta finē triēnij. vt. ſ. ē. ſ. finautem. in medio. Elecur.

z Triēnij. Quedam tamē tā ciuiles q̄ criminales citiorꝝ tēpore tol⁹ luntur. et eſt in eis caſibus ſpāleg notātur bis. ll. j. vt infra certuz tp̄s.

✣ Plz pau. ⁊ alex. ⁊ eſt ſiſſis in rub. j. de iure fiſ. ⁊ ibi ꝑ bar. melius q̄ alibi.

✣ Plz bal. pau. ⁊ alex.

✣ Et bene bar. Saly. pau. ⁊ alex.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2020

✣ Immo cōcor. Jaſ. ✣ Ibi non ē ſpāle ſi bene aduertatur. Paul. ✣ Debuit allegare l.ij. de no. op. nū. vbi cauſa noui operis durat tā tuz per tres meſes. Jaſ. ✣ Ibi ē caſus diuerſi ſi bñ aduertatur. Bar. ✣ Ibi nō ſolquiſ de rpe inſtantie vt hic: ſed vſq; ad q̄ tpus dz expectari q̄ lite pendēte ab eſtarit. bar. bal. ſal. alex. ⁊ Jaſ. ✣ Ibi bal. ✣ Pls. Bal. P. ale. ⁊ ia.

✣ Pls pau. ⁊ alex. an.

✣ Iſtā ſequitur Bart. bal. pau. alex an. ⁊ iaſ. ✣ Et ſ cā: alſ. dar ann° ad. pſe quendū appellatione. pau. ⁊ alex. ✣ Pls bar. ſalyce. pau. Alex. ⁊ iaſ. Iſ ſtāt ides in d vtroq; iure in cā appellationis.

✣ Concor. cū hac glo. Bar. bal. et Saly. ✣ Idē bar. bal. alex. et Jaſ. per. §. hmōi. ī. co. hodie ſi fuit. def q̄ nō ſit tātū neceſſe expectar a citacē abſen tem: ſi citā poſſit pueni re ad finē. auf. q̄ ſic. ī. de vila. ſz pdictoꝛ. ✣ Idē bar. ⁊ alſo.

l.ſi. ⁊ .ſ. pri. ⁊ in auf. vt cle. apud ꝓpios epi. §. ſi tñ. colla. vi. ⁊ .ſ. vt oēs tā ciuiles q̄ milit. l.j. in fi. ✣ ⁊ .j. de naufra. li. xj. l. peñ. ⁊ .j. de decu. l. gñali. li. x. ⁊ .j. de edi. pnua. l. fi. ✣ ⁊ .j. ad. l. fal. auf. ſed cū teſtator. et .j. de aſſer. tol. l.j. Jo. ī. ff. de ercu. tu. l. q̄ñginta. ✣ a30. ⁊ i auf. de ſan. epiſc. §. ij. col. ix. Ite dodie videt q̄ oīs lis dz finiri biennio ⁊ ſer menſib'. ī. q̄ño ⁊ q̄ñ ind. i auf. q ſez mel. ✣ Sz dicer ibi diri. nā hodie nō durat cā vltra āñū ⁊ tres meſes ſm q̄ſdā: vl biēnū ⁊ ſer meſes ſm alios vt dixim' i d. auf. Ite in cā appellationis nō bz locū: q; illa ſtra āñū vel biennū ter miari dz. ✣ vt .j. ō tēpo. ⁊ repa. ap. auf. et q. Itez no. ad euidētia buius. l. q; aut vtercp. ī. actor: et reus abſent. a tūc nullo ✣ mō ferē ſmia fm oēs. aut vtercp; pūs: ⁊ tūc ferri pt officiūs: cognito tū ō cā pa' ⁊ ſ hz oēs. aut alter uter. ⁊ tūc ſiqdē reus abſens eſſet. Sbaſt hermodi cium ⁊ pōt iudicari fm veteres leges. vt. ff. de lib. be. cā. dum. ſinaute actor nō poterat iudicari niſi in gbuſdā caſibus. in. an cā liberali. vt. ff. e. l. ⁊ p'. §. j. c. j. ō libe. cā. l. iurta. ⁊. no. ff. ō li. cā. l. dum. ſed hodie ḃ nouū iducitur: vt etiā abſente actore cō trabaf hermodicius. ✣ vt .j. c. §. ⁊ ſiqdē. Itez an pt ꝓgari triēnū ꝓcn fu partiū: vſq; ſic. ff. eo. l. ij. §. Iſ ſi tñder. Rñ. nō cuz pūblica ſit vtilitas: vt ptz er rōnīb' poſitis. §. ī pnc. buius. l. ⁊ ꝓ hoc. ff. de poſtu. q̄s. pbis bet. ⁊. §. ti. j. l. ij. §. ſed q; verēmur. ⁊ de legi. ⁊ cōſti. nō dubiū. Item qd ſi fmia lata eſt poſt triēnium: Rñ. no. ✣ tenet. ⁊ ex ea cā ſolutū repetif: nec ob. ff. fa. ber. cū putarem. q̄ ibi tenuit fmia ⁊ iudiciū. Iz nulla fuerit actio. Ite an loquit de pma cauſa tm: ant etiā cā appellatiōis: Rñ. cauſa appellationis nō durat vltra biēnium ✣ imo mīn' q̄ biēnio. vt in. d. auf. ci qui appellat. Quid de cōpromiſſo: Rñ. q̄ ſtatutū ē tps. vt. §. de arbi. j. Itē qd ſi ꝓ iudicē ſtet: Rñ. vt. j. §. ſinaute vtraq;. Itē boc iure ciuili. ✣ ſed iure canonico nō expirat inſtātia triēnio. ⁊ cē de iud. c. venerabilis. c. c. ſignificauerūt.

a ℂ Sed omnes. ſitue er aula noſtra. i. a nobis.
b ℂ Extendere. alſ. exercere.
c ℂ Doc enim. extendatur vel non.
d ℂ Judicialis. bene dico iudicialis. nō dico litigatoris ꝛc.
e ℂ Magis. q̄ partium.
f ℂ Judice. cuius iuriſditioni ſuppoſitus eſt. h. vel qui cauſe preſidet.

ℂ Si quidem. ℂ Ex boc. §. no. ter. melioꝛ de iure. ibi: abſentiā inc ſante. q̄ ſi abſens fuit citatus ⁊ etiā facta relatioē p nūcium nō pōt dici cōtumax nīſi per alterā partē preſentē fua cōtumacia fuerit accuſata: ⁊ tūc voles cōparere nō audit niſi refuſis expēſis. vt. j. c. l. ſanctimus. ⁊ c. j. de dolo ⁊ cōtu. lib. vi. fm Pau. bic.

g ℂ Et ſiquidē. quid iuris ſit q̄n vtraq; pars eſt ꝓſens dictum eſt: nūc q̄n vna pars eſt abſens: ⁊ primo de actore poſt lite cōteſtatam.

h ℂ Quaten'. i. q̄. vel Iz nō faciat ex propoſito: tū ler hoc pſumit vel ponitur confeſſe tunc vt. j. de obſequijs. ſi manumiſſoꝛi.

i ℂ Licēcia. iure ſito nō veteri. ✣ vt. ff. e. ⁊ poſt. §. circūducto. Sz nūqd etiā anteq̄ ſit ꝓpe finē triēnij poterit hoc facere: ⁊ ſic fmiam formare: Rñ. fm. b. ſic. nā nō ſponit ei neceſſitas. vt nō ferat ante: ſz vt nō differat vltra triēnij finē: arg. ff. e. nō q̄ gd. c. j. e. q̄ño ⁊ q̄ñ inder. l. j. ſed fm ✣ ante. pnūciare Iz. ar. j. c. l. §. hmōi. Sz tu diſtingue fm Jo. vtruz actoꝛ ſit abſens an reus: ſi re' tūc ⁊ añ fine pnūciare pōt: q̄ ⁊ veteriꝰ legib' reo abſente Sbebaf hermodicii: ⁊ dabaf fmia. vt. ff. e. tit. ⁊ poſt. ⁊ cū nō ſit correctū dicā añ ferri poſſe fmiaz. actoꝛe añt abſentē nō licet ante pnūciare: cū olim eo abſente nō cōtrabebaf hermodicii: ⁊ iō cū nō inuenīā cū poſſe ante pnūciare: nec boc dicā: ⁊ boc cū altera pars eſt abſens. ſi añt vtraq; nūq̄ inder pōt. pferre fmiam. Si aut ēvtraq; preſens ✣ quādocūq; poteſt. j. c. §. ſinautem vtraq;.

k ℂ Per executoꝛes. i. nūcios. vt in auf. de letigio. §. omnē. col. viij. alſ aliter accipiatur. vt. j. de erecu. rei iudi. l. cpectoꝛem.

l ℂ Fugiente. ſic dicta. q; cōſueuit fugere nō quia modo fugerit.

m ℂ Queſtionibus. Jd eſt querelis. Alcur.

te poſt litez cōteſtatam iam ꝓpe finem veniāt: vt ſemeſtre tempus tantum eis ſuperſit: licentia[i] erit iudici per executoꝛes[n] negocij actoꝛē requirere: parte fugiente[l] ex vna parte actoꝛis abſentiā incuſante: et iudicibus omnimodo ſuas aures huiuſmodi aſtiſtibus[m] reſcrantib'[o] ⁊ ſi ꝓ tres vices hoc[p] fuerit ſubſecutus: decē[p] dierum ſpacio per vnunquemq; introitū deſtinato: ⁊ nec ita actoris pars fuerit inuenta[q]: et neq; per ſeneſcā per procuratoꝛem inſtructum[r] peruenerit: tunc iudicē negocij acta[s] apud ſe cōfecta: cōſpiccrē cenſemus. ⁊ ſiquidem nihil ſufficiens actitatuꝛ eſt ex quo poſſit termino[t] cauſe certa fieri cōiectura: volumus nō ſolū partē fugientem[u] ab obſeruatione[v] iudicij relaxare: ſed etiam in omnes expenſas que cōſucto modo circa lites expendūtur cum[a] condemnare: vera quantitate earuz ſacramento[b] fugientis[c] manifeſtanda: ⁊ omni cautela[d] quaz ſup

n ℂ Referentibus. id eſt aperientibus.
o ℂ Doc. Scilicet requiſitio per executoꝛem.
p ℂ Decem. vt. ff. e. l. ꝓ interualla. q̄ poterat minoꝛare. vt. ff. eo. nōnū. §. ſed hodie eſt. rrr. dicrū iter vnā dilationē ⁊ alterā non minus vt in auf. de litig. §. omnē. ỹo. ⁊ ſi boc minime fecerit. col. viij. Additio. Tu dic q̄ ibi loquit q̄ reus nō obſtante cōtumacia actoris vult facere ꝓbationes ſuas: ⁊ facere q̄ liquet de cā: ⁊ iſtud ē ma ioris iuſticij ideo reg runt maiores dilatiōes. hic loqtur q̄ ſi nia eſt ab ſolutoria ab obſeruatio ne iudicij. Bar. ⁊ Ja.
q ℂ Innota. i. nolueritue nire ✣ ad cauſaz: fuit tñ inuēta ab executoꝛib' et ſibi denūciatū ⁊ fic non ob. Sziū. ff. q̄ ſen. fine ap pellatioē. l. j. §. itē cus er edicto. mā tūc ipo iure ſi valet ſnia. vt ibi ſm q̄ſ dam. Vel dic ✣ ibi non fuit citat': ſec' añt ſi ci tatus ✣ Iz nō iuētus. ✣ vt. ff. ō eiuictio. ſi iō. §. fi. ⁊. ff. de dā. ife. l. iuſ. §. to tiens. ⁊. ff. q̄ vi aut clā. aut qui. §. i. ⁊. de an cep. vt pfecti'. ⁊ fiquidē ꝓ tumacia verā ✣ ab eſt: non audiet poſt. niſi veniat iudice ſedente ꝓ tribunali: ⁊ ad appellatiōnē. vt. ff. de in inte. reſti. l. diuus. et de iudi. et poſt. i ſi. ⁊. j. c. §. cū autē. ſi autē ✣ ficte contumax fuit. tūc audiē. vt p al. l. ⁊ poſt. §. fi. ſi añt ꝓ babili causa ſerua diſtinctionem quā habes. §. de pcu. q; abſentē. Additio. Vide etiam pulchram glo. in. l. fina. ff. de in integ. reſti.

r ℂ Inſtructū. i. doctum. arg. §. de pcur. l. fi. vel. i. ordinatum. Alcur.
s ℂ Acta. i. ſcripta facta ante abſentiam actoris.
t ℂ Conſpicere. Cenſemus.
v ℂ Termino. id eſt diffinitiue ſentētie. ſic. j. c. l. §. pe. Iz videtur ſemper eſſe certum. aut enim probauit actoꝛ plene: ⁊ vincit. aut nō ⁊ abſoluit reus. vt. §. de eden. l. qui accuſare. que eſt vtra. ſed illud loquit vtraq; parte preſente vbi in dubio ꝓ reo iudicatur: vt ibi. aſſiſi. de interdi. §. cōmodum. Additio. Tu dicas poſt Bart. bic q̄. l. contraria loquit quādo apparet actoꝛes nō probaſſe datis ei legitimis dilationib': vt l. fi. ff. de feriis. ⁊. j. de dila. l. j. Sed ſi ponimus actoꝛe ſe abſentaſſe nō datis legitimis dilationibus tunc de cauſa non liquet ita loquit bic Iv. Bald. et Ja.
x ℂ Fugientem. id eſt reum qui tamen eſt preſens.
y ℂ Ab obſeruatione. vt a ſacramēto calūnie ⁊ iudica. fol. ⁊ ſi iterū ve nerit actoꝛ: oportebit ipſuz iciperc denuo ✣ ſed tñ eius ppetuaf actio per litem conteſtatam.
z ℂ Judicū. Jd eſt vt nō teneatur huic inſtantie: ſed de nouo incipiat actoꝛ: ſi vult: ⁊ ſic ḃ abſolutio nō tenet in principali cſtione. ✣ vt. ff. e. nō icirco. §. poſtea. ⁊. l. ⁊ poſt. §. circūducto. unmo in. xl. annis. perpetuatur. vt. j. de preſcrip. rrr. an. l. ſi. Sed argu. cōtra in aut. de litig. §. fi. col. viij. ſed ibi bis fuit abſens. bic ſemel. Item poteſt dici q̄ vtiū ī itigioſi' duret. Item quid de atteſtationibus ⁊ confeſſionibus ibi factis: nūquid valebūt in alio iudicio: vedetur q̄ non: quia pcrit im ſtantia iudicij. Arg. contra. §. de arbi. l. peñ. in fin. ⁊. j. de teſti. l. fina. De boc dic vt. §. de eden. is apud. Item quid ſi reus preſens vult in ſe onus ꝓbationis trāſferre: Reſpō. abſoluetur diffinitiue. fm. Bv. ff. de ꝓba. l. circa. in fine. Item boc licet actoꝛi preſenti reo abſen te: ergo et reo preſente. nam non debet actoꝛ ⁊c. vt. ff. de regu. iur. l. nō debet. Sed Joan. contra quia non eſt qui ibi contradicat. accur. ſed nouiſſimo. opi. Bul. ꝓbatur per auf. qui ſemel. vt ꝓ dicam. ī. priori.
a ℂ Eum. Jd eſt actoꝛem abſentem. vt. ff. e. eū quē temere. ⁊. j. de fruc. ⁊ lit. cpē. nō ignoꝛet. ⁊. j. qui accu. nō poſſunt. qui citeram.
b ℂ Sacramēto. Nō. ſpāle vt. ꝓ ſe alicui ſuo credaf ſacramēto ✣ quod eſt. ꝓpter difficilē. ꝓbationē. ſic. j. vnde vi. ſi quādo. alſ. nō niſi aliqua preſumptio ſit ꝓ eo. vt. j. de rebus cre. l. in bone fidei.
c ℂ Fugientis. i. rei qui ſolitus eſt fugere: ſed nūc eſt preſens.
d ℂ Cautela. ſz iudicio ſiſti: ⁊ iudicatum ſolui quas faciebat reus: vt inſti. de ſatiſda. §. j. ⁊. §. ij.

✣ Iſta expoſitio nihil valz. ia.
✣ Idem ꝛ ner bar. et Jaſ.
✣ Ad dom. Alexā.
✣ Perſona liter. idem alex.
✣ Ꝑ perſonaliter iuēnus ⁊ citaꝰ dixit nolo ire. q. ⁊ dato. l. fi. ff. de in integ. reſtitu. Ja.
✣ Inuēnus nihil dixit: vel dixit q̄ vētuꝰ: nō venit. bar. l. fi. ff. de ī integ. reſt. bal.
✣ Idē bal. pau. ſal. alex. ⁊ Ja.
✣ Idē de ſcribentes bi.
✣ Contra riū tenet glo. et vert° fm pau. ⁊ fa. bal. l. l. i. de poſcrip. lōg. et po. Alex. et iaſ. an. l. i. de eden.
✣ Idē ſcribentes bi.
✣ Sequit iſta glo. bal. ſaly. alex. et Jaſ.

UNIVERSIDAD DE HUELVA © 2016

a Que. scilicet cautela.
b Enacuabitur. hui⁹ legis auctoritate. Itē no. q tria nona sunt inducta post. l. istā. p aut. ſ. quō ⁊ qñ. iu. auf. g semel. Primū q ampliat numerus. x. dicꝫ vſq; ad. xxx. Scōm q: abbreuiat tps triēnij in absentē actore ad biēnū: ⁊ ſer mēſes ſm q̄ſdā vel ad annū et mēſes tres ſm nos. Tertiū q̄ re⁹ actore absente. pbat ⁊ piſſimi tiue absolui ꝫ illā. l. qō nō erat per iſtaz. ſm Jo. ſed ab iſtātia tm absoluebat. Sed. B. 3dicit ⁊ etiā per. l. iſtā vt modo dixi. Itē quartū: q: ipſo iure cadit actor ab actione per. l. illā: qō nō erat per iſtā. ſm Jo. ſz tm iſtā tia peribat. Vel ibi loqtur qñ bi fuerat absens, ſec⁹ ſi semel vt bic. arg. ſ. de epiſ. au. l. iij. ſ. fi. Jtez an idem in reo vt bis absens cauſaz amittat. Sz dic vt in aut. qui ſemel.
c Sinautem. Et fiat. id eſt iudici.
d Non mozet. imo ℨ. ff. de re iudi. cōtumacia. in pn. vbi dāno expēſaꝝ li tis. vel q: appellare non pōt: punit cōtumaz. Itē ℨ. ff. de cōfeſ. certū. ſ. pe. vbi ſpēſas nō dānat ab eſti ſz vtrūq; ſolue. vt. ff. e. ꝫ poſt. in glo. ⁊ imo ℨ.
e Juraueri. cū tarato⁹ iudicis. vt. ſ. eo. ſancim⁹.
f Excipiendis. Et ſi pe tit actor centum ⁊ cꝛpendit. x. reus exp̄dit q̄nq;. ſi actor non eſſet absens cōdēnaꝛ reus in. x. modo aūt deducunt exp̄ſe rei: ⁊ ſic in q̄nq; tm cōdēnaꝛ reus pro exp̄ſis ſm Jo. Alij dixerunt ⁊ ſm. nec ſua decem repetere actorem: ⁊ quinq; que reus exp̄dit deducit de cōdemnatione quod eſt inquirendū vtrum duplici dam no grauetur.
g Contumaciā imponimus. q̄ preſumitur cū ſit absens. vt. ff. de re iudi. l. contumacia. ſ. i.
h Actor. mutat caſum.
i Abſoluetur. in totum.
k Actore. habente meliozē cauſam. ⁊ hoc reo preſente ⁊ absente actore: non ſic reat iure veteri. vt. ff. eo. ⁊ poſt. ſ. j.
l Actor. qui volebat appellare q̄ſi in aliquo vel maiozi ſumma reus fuerit damnandus: quod non poſſit niſi veniat iudice ſedente pro tribunali. vt. ff. de in integ. reſti. l. diuus.
m Fiat. i. eſt.
Additio. Sinautem. Nō. er boc. ſ. meliozē tert. de iure. ibi ſiue per relationem. ſm Bau. et Ja. ſcz ꝙ iudex alterius territorij nō poſſit mittere executiom ſententiā ab alio iudice lata niſi ad literas: ⁊ requiſitionē illius iudicis qui ſententiā tulit: alꝰ ꝙ cutio facta non valet.
n Et ſimilis. l. ter. pcr. x. dies. vt. ſ. ſ. ſ. ſ. et ſiquidem.
o Hermodicium. i. deſeri videatur iudicium: ſic vt diffinitiue poſſit pronunciari: # ab hermo enim ſic dicitur.
p Cautum est ⁊c. vbi. ſ. reus abeſt. non vbi actor. vt. ff. e. et poſt. i. ñ. ⁊ ſ. j. niſi in cauſa liberali: vbi etiam in actore cōtrahebatur hermodicium. vt. ſ. de libe. cau. l. iuꝛta. ⁊ ff. de libe. cau. l. diui.
q Absentem. ſ. reum. ⁊ hoc dū eſt liquidū: alꝰ ab obſeruatione + iudicij. vt. ℨ. proꝛi. ℨ. Jtem poteſt eū mittere: # in poſſeſſionem rei absentis. cum eñ ante litem conteſtatā facere poſſit: ergo ⁊ poſt multomagis ſ. quō ⁊ quando iudex conſentaneum. Accur.
r Condēnationem. ⁊ hoc intellige quando liquidum eſt ei de cauſa. aliquin obſeruaꝛetur quod dictum eſt in actore.
s Satiſfiat. ſcz generaliter qꝛ cunq; fuerit actio in rem vel in perſonam contra reꝰ poſſidendas et vendendas.
t Ad maiozē. ſ. delegantē cū ipſe ſit delegatus: vel ad eum qui habet

Ter. ſ. ſinaute. cōcor. cū. ff. glo. ſup. ff. ter mine. poſt med. in fi. ſi no actor. in. c. qui no bis. extra de polic. ꝛtu.
+ Sequit ēa bar. bal. pau. ſalyc. et iaſ.

rem petitam in ſua iuriſditione: # vt. ff. de re iudi. a diuo pio. ſ. reſpō. et de bo. auc. iudi. poſ. cum vnus. ſ. is qui.
v Res. poſſidendas et vendendas.
x Li. ſcilicet reo.
y Solā. ió dicit ſolā: qꝛ alij⁹ ex ſuo iure vt hypothece pōt petere. vt. ff. de pig. ſi ſupar⁹. ⁊ ar. ff. ō re iudi. a diuo. ℨ. ſi ſuper.
z Audiat. Hoc cū agit in rē: quare tm in poſſeſſione rei petite eſt mittendus: # nō oim rerum. vt. ff. er q. cau. in poſ. ea. ful cinius. ℨ. ſi. circa ſi. l. ſec⁹ aūt ſi perſonali: qꝛ et in omniſtit miſſio + olim: bodie. p menſtira debiti: ſi cut fit ante litē cōteſt. vt. ff. q. eꝛ cau. in poſ. ea. l. j. ⁊ in aut. de. ꝛbi. ℨ. ſi vero nō adminiſtrat. col. v. et ppō. no audit # ad recuperandā rem ſiue poſſeſſione ſi offeraꝛ debitū # niſi fuerit iā vendita. vel pdebito creditoꝛi adiudicata. vt. ſ. de preſcrip. xxx. an. l. ſi quis emptionis. ℨ. ſe. Sed vidēt etiā in tali audiēdus: ⁊ ſic eſt ℨ. ſ. vbi in rem acti. l. ij. in fi. ⁊ ſ. de ſcrip. xxx. an. l. pe. ſ. pe. Sed dic aut eſt lis cōtestata: et liquet # de cauſa: ⁊ ſic bic loquitur. aut quaſi cōteſtata: ⁊ nō liquet de cauſa: et tūc de ppietate non de poſſeſſione audit. vt. o. l. vbi in rē acti. l. ij. in fi. ⁊ ſ. de ſcrip. xxx. an. l. pe. ſ. pe. Sed dic aut eſt lis cōtestata nec liquidū de cauſa: et tunc pro poſſeſſione ⁊ ppietate auditur. et ſic loquit. o. l. ō ſ. crip. xxx. an. Itē qd ſi actoꝛ in poſſeſſione rei petite eſt miſſus: nō eſt diffinitiua: qꝛ non erat liquidū: ſed lite vere cōteſtata: an audiatur de propꝛietate: Nā. ſic. + nō de poſſeſſione. vt. ſ. quō ⁊ quādo iudex conſentaneum.
a Contradictionē. Niſi veniat iudice ſedēte pro tribunali. # vt. ff. de in teg. reſtit. diuus. vel miſi ſit abſens iuſta cauſa vel. pbabili: vt dixi. ſ. de procur. qꝛ absente. Vltimo quero cum contraꝛeum absentē: non per contumaciā nō poteſt ſententiaꝛi. vt. ſ. quō ⁊ quādo iud. l. ea que ⁊. l. pe an ecōtra: reo preſente ⁊ actoꝛe absente nō peꝛ cōtumaciam poteſt ſententiaꝛi: Nā. ſic. vt ſ. ad. l. iul. de adul. quāuis indubitati. Additio. Bar. hic reprehendit iſtam fecūdam partem gloſe dicens ꝙ actoꝛe absente ⁊ non contumaciter non poteſt ſententiaꝛi: pro quo allegat tc. in. l. furioſo. ff. de re iudi. Vide eundem Bar. latius in. l. queſitum. ff. allo titu.
b Ventilatur. i. inquiritur cauſe cuſtus: ⁊ meritum: ⁊ an poſſit diffinitiue pronunciari.
c Dño actoꝛe ſcz absente. quod eſt nouum per hanc legem.
d Dño reo. absente. quod eraꝛ in veteri iure.
e Obſtaculo. ſ. veteris iuris. Vel bic partis absentis.
f Scripture. vt. ſ. eo. rem non nouam. ⁊. ſ. ti. j. l. ij. in prin.
g Dei presentia. ſic ergo pro preſenti habemus eſt qui eſt cōtumaꝛ. vt bic. ⁊ in aut. pt om. obe. iudi. ℨ. ſi vero neq;. col. v.
h Quod. i. vt qui vere contumaꝛ. eſt appellaꝛe non poteſt. vt. ſ. quo. appel. non reci. l. j. ⁊. ff. eo. ⁊ poſt. ſ. fina. Sed contra. ff. de appel. credi appel. non reci. l. j. ⁊. ff. eo. ⁊ poſt. ſ. fina. Sed contra. ff. de appel. credi toꝛ. ſ. iuſſus. Solu. # ibi fuit contumaꝛ in non ex̄hibendo ſiue non reſtituendo. bic in non veniendo.
i Huiuſmodi autem ſententia. ſ. diffinitiua.
k Proferatur. i. ex neceſſitate: ex volitate aūt iudicis reo vel actoꝛe
l Dño quo. ſcz triennio.

Cum gloſa tenēt Bar. bal. p. ſalyn. alex. et. iaſ.
Idem tenent bar. et iaſ.
+ Verū eſt quando miſſio fieret ex pūo vt ſcō decreto non lata ſnia: ſz lata fit executio. p q̄ſtare ſeu mē ſura deleta ⁊ non vltra. Ly barto. pau. alexā. et iaſ.
# Verū eſt q̄ſi miſſio ē fcā nō ꝓtulit ſniā. Ibic. # Sic ꝙ glo. referaꝛ ad. ter. nō bēne loquitur ſm Bart. Bal. pau. alexā. et iaſ. hic.
# Idem tenēt bar. et alexā.

Ter. ibi: in mediꝰ iſte ter. ē ſin. ſm ange. alex. et iaſ.

+ Idē alexan.

Iſtud eſt verū in ſe: ſz nō ā ad ter. nām. alexā. et ia.
Snia. ferri nō pōt reo abſente nō poſſe cōtra maciam.

Lōtumaz an audiet appellās.
Idem tenēt bal. duꝰ Saly. alex. et iaſ.
Doct. cōmuniter ap probāt opt. ꝓpoſita.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Alterutra. id est altera.
b ¶ Absolutione. i. ab obseruatione iudicij.
c ¶ Forsitan. abundat vel non abundat. ꝛ dic ab obseruatione iudicij in absolutione rei presentis.
d ¶ Prestetur. actor: ergo erat absens.
e ¶ Penalis. qua condemnatur in expēsis. B. vel dic. Penalis gratia expensarum.
f ¶ Si ꝛ litis. i. actiōis ꝛ instātie. vel dic. si ꝛ non id est sententia diffinitiua super principali.
g ¶ Et condēnatio. ꝛ pro id est ꝛ dic. s. diffinitiua. Vel dic. Condēnatio. s. actionis ꝛ instantie.
h ¶ Accidunt. er necessitate fm. B. vel dicyt mo do nota.

Additio. ¶ Sine autem. ¶ Nota er hoc. ꝙ regulā vulgarē ꝙ victus debet condēnari in expensis: vt hic. ꝛ. l. eum qui tenet. ff. de iu di. ꝛ ca. finē litib'. de dolo ꝛ cōtu. c. calūniam. de iudicijs. Jason hic.

i ¶ Sine autē alterutra. non vtraq;. ÷ quia tunc nulla esset sententia. Ité dic nō per cōtumaciā vel ram ÷ quia tūc sine reus sine actor absens vincer ret: nō condēnabitur victus: quin sue expēse deducantur. vt. ff. eo. ſ. fin autem er gestis. ff. JD.*
÷ Pls pau. in. ſ. fidē. ſ. e. vbi gl. ſilis in ver. licētia.
* contra. q? lex vnum ſolū casum excipit: ſcilz cum actor est absens.
* Male dicit ꝙ iſtō intelligit vbi ea erat absens ꝓ rotumacia alias non valeret ſmia: vt no. i l. ea ꝙ. i. quo et qñ iudex. ff. b loquit qñ rotumax ſuccubuit. Alexan.

k ¶ Victor. actor: vl reo presenti: non absenti: vel absenti: nō tamen per cōtumaciā: ſed exceptione facit a regula contumacia ꝛ iuſta ignorantia.* ÷ Jſta glo. approbant bar. bal. ꝓ. alex. et iaſ.
* quod dic vt no. ff. de iudi. cum quem temere. fm Jo. ⁊ Jr. ꝛ nos. vt. ſ. eo. ſ. finaūt er gestis. ꝛ. ſ. de epiſ. ꝛ cle. oēs qui. in fi. et in auc. de iud. ſ. oportet. col. vi. ꝛ. ff. de ſtipu. legā. ꝙ. qui ſolidum. ſ. etiam.

l ¶ Juraurent. vt. ſ. e. ſancimus. ꝛ debo. auc. iudi. poſ. l. fi. ſ. j. ibi: et expēſis ꝛ. ꝛ in auc. de defen. ciui. ſ. et iudicare. coll. iij. ꝛ. ſ. de fruc. ⁊ li. crpē. nō ignoret. ꝛ. ff. eo. cū quem. ꝛ in ſti. de pe. te. liti. ſ. j. Item no. de iuramento nā per hoc ercipitur absēs per cōtumaciam: vt ſi ibi de aliquibus iudici liqueat fm. JD.

m ¶ Alterutra. Nō referꝛ tur ad ꝓrori. dictū: ſed ad ſuperiora: in quibus alterutra parte absente dicitur posse ſentēciari/ vel diffinitiue cū liqueat de causa: vel interꝛ loquendo cum non liqueat: et absoluitur tunc ab instantia iudicij.

Additio. n ¶ Corrigentibus. i. deducentibus.
¶ Sinautem vtraq;. ¶ No. er hoc. ſ. fm Bar. ꝛ Ja. hic. ꝙ grauꝛ punitur conſtitutus in magna dignitate ꝙ in parua. ꝙ intelligē quando agitur de pena pecuniaria: ſed quādo agitur de pena corporali to t. ſi. ſ. de fun. trini. ꝛ eſt doctrina glo. in. c. non coguntur. xlij. diſt. et in c. cum quidam. ꝛ ibi docto. de iureur.

Pena ma o ¶ Drum libz arū. maiozi ergo pena maiores afficiunt. ſic. ſ. de epi. et
ioz maiori cleri. l. preſbyteri. Sed nūquid hoc caſu finitur inſtātia: Quidā dicūt
bus debef. q? non. vt in auten. vt ſpon. lar. ſ. hoc quoq;. col. ix. immo perit ſed re

ſtituitur: ÷ vt. ff. cc qui. cau. ma. ſed ꝛ ſi per. ſ. ait pretor. ꝛ. ſ. ſiue cui.
p ¶ Vel mozte. vt. ff. eo. mortuo.
q ¶ Irrecuſabili. vt babes. ff. eo. ſi longius.
r ¶ Mutatum. caute dicit mutatū non ſolutum. vt. ff. e. proponebat. Soluitur tamen iudiciū quibuſdam modis. vt. ff. eo. l. iulianus. ꝛ. l. in dicium. ꝛ. l. ſi a me.
s ¶ Repleat. Er bac. l. olim em cōtra. vt. ff. eo. ſi inder. q? eſt cōtra. vel ſol. vt ibi. ÷ Et no. hic caſus vbi lis vltra trienniū du rat: q? quidā intelligūt in ppetuo iudice: nō anali. ne lis in infinitū ꝛc. q? nō placet. * Quid ſi fer mensibus tñ durat: videtur causa non finiri.
÷ Pls. bar. bal. dicant tñ alecā. et iaſ. nō pur reſtōē tñ in ſubſidiū.
* Nic. q? ibi in iudice ordinario de rge ſtrico in ſtātcibi in delegato et de rge iurſ ditiōis. ꝓ. alecā. ꝛ iaſ.
Additio. ¶ Jmmo habet locū ſta. l. j. q̄buſcūq; in dicib' quo ad ſupplemē tū anni q ſemel reitegrabiť. Ly. Pau. alex. ꝛ Ja.

Additio. ¶ Jllo proculdubio. ¶ No. er B. ſ. circa fi. ibi ſi. hec aūt oia. ꝛ ad hoc ſemp allegat fm Pau. de caſt. q? tēporaindicia lia currūt minozi bodie: ſicut olim. nec ob. l. fi. ſ. de in inte. vbi dī q? tpa q̄ olim currebant. ꝛ dabat reſtitutio: bodie ipſo iure nō currūt. nā fallit hic in tpe iudiciali: puta in ſtātie prime cauſe. idē in iſtātia cauſe appellationis: ꝛ tpe dato ad appel landū. vt no. glo. in. l. fi. ſ. ſi aduer. rē iudi. et bal. in. l. ſi. in q. cau. in integ. reſti. non eſt neceſ.
t ¶ Per patronos. i. advocatos.
u ¶ Snia. Qua condemnat patronos. ÷ fm. B. Vel dic qua abſoluit: vl abſolutas ꝺclarat ÷ partes ab obſeruatiōe iudicij. Sic not. iudicē debere rem talib' caſib' inſerere cauſam in ſnia ÷ vt non pereat ius ex toto agēti actori. vt. ff. de le. j. filiuſfamilias. ſ. diuꝰ. et. ff. de iur. fiſ. l. ij. ſ. ſenatus. ꝛ. ff. de ver. obli. qui rome. in fi. et arg. ff. de ſuſpe. cu. l. he. ꝛ de fideicō. libe. fi le. gatario. in fi.
* Jſtā glo. approbat Bar. pau. alex. ꝛ iaſ.
* Jſtā glo. approbant Bar. pau. in ſnia abſ luroria.
÷ Pls pau. in ſnia abſ luroria.
v ¶ Ad terminū. i. ad diſfinitiuā ſniam. ſic ponit ſ. eo. ſ. ꝛ ſiquidem.
w ¶ Ver. veluti ſequēs rez non nouam. ſ. patroni.
x ¶ Vel iuſta cauſa. vt ꝛa littudo. vel ſi infamiā apparcat: vel capitales inimicitie inter ſe ꝛ clientulū interuenerint. argu. ff. de procu. filiuſfamilias. ſ. fi. ꝛ. ll. ſeq. ꝛ. ſ. de poſtu. puideāt. ſ. ſi qs ꝙ. ſecus ſi per eū ſteterit aduocatū: * vt. j. de cōdi. ob can. l. aduocatiōis.
* Jſtā glo. approbat ¶ Ly. Bal. ꝛ pau.

a ¶ Honozarijs. i. ſalarijs.
b ¶ Al clientibus. i. dominis cauſarum.
c ¶ Preſtandis. er iudicis officio. Quid autem ſi dare nō pñt: R. ſi. de publico vātur fm quoſdā. vt in auc. de man. prin. ſ. ſi tibi. col. iij.
d ¶ Protrahantur. patet ergo ante ſententiā ſoluī debere ſalarium ne ſubtrahatur patrocinū. vt not. ff. de var. ꝛ extraord. cog. l. j. ſ. diuus. ſic. ff. cōmunia predio. vendito. ſ. fi. ſed de nouo conuenīri nō poſſunt. vt. ſ. de poſtu. quiſquis. ſ. preterea.
e ¶ Litigator. Tunc em nō cōpellit ſtatim p iudicē ſoluere ſalariū: ſed aduocatus. ꝙ co ꝙuenit clientē actione cōpetenti: vt dices. j. de ſuffr. l. j. non aūt exponas ꝙ non teneat ad ſalariū ſi alium aduocatū aſſumat: quia

mat:q nõ esset verum.vt.ff.loca.l.qui operas.ꝛ.l.sed'addes.§.fi.

+ Ifam'te a nent Bart. pau.ꝛ alcꝛ.

¶ Maluerit.3.l.1.pri.§.fi.Sol.boc co:rigitur. Vel verius + hic sperniturꝰ aduocatus:ibi nõ spernitur cũ malã inueniat causam. et litterã ibi positam exponeꝛ vt ibi no.ne huic solutioni contraria videatur.

¶ Sumero cause.¶ No.ex boc.§.casum in quo minoꝛes lesi in integ. restituunt nisi in subsidiũ.fm Bal.bic.

b ¶ Curatores. vel actores decreto ordinatos ad agendum.

c ¶ Si causa. id est instantia iudicij.

d ¶ Litem. id est instantiam cause.

e ¶ Bibulomin'.i.nibilo magis.sic ecõtra.§.eo.l. quotiens.ꝛ boc si intelligas litẽ instantiã iudicij sicut ponit.§.ea.l.in pn. Si aũt dicas litẽ.i.actionem + sicut ꝛ ponit.§.c. §.bmõi.vbi dicit mors litis:imꝓpꝛie pomit mibilomin' fm Jo.Alij ꝓ pꝛieponũt et dicũt lis.i. causa fuit bxyigoꝛé.i.qõ statmitur de litẽ oiminte da. Vel litem.i.bermodi eũ quod idẽ est. Vel dicitur litem habere fmũ vigoꝛé post restitutionem.

f ¶ Vigorem.vt.l.triẽnio finito denuo + ichoetor fim fcõam exꝓsitionẽ.§.3.an.pducenk iterũ testes:R.fi.c.+ nisi mozti fint.qꝛ tunc creditor act.ꝓmis.vt.l.ỏ testi.l.fi. Addatio. Dic ꝙ illa.l. loquit in attestationib' pduct.coꝛã arbitro hic coꝛã iudice.ideo glo.dicꝙ Bar.l.l.ij.ff.iudi.sol.ꝛ hic Alex.ꝛ Ja.

g ¶ Et oẽs. vt magistratus q cos tutores dederunt.ꝛ similes.vt infra.de satisda.tuto.§.pe.ꝛ fi.

b ¶ In quo fuerint.q̃si in defectu. Et sic.ff.3.§.fi. tu.vel cura.l.etiã.So.vt ibi.+ Jtẽ ad idẽ cõtra in aut.de hered.ꝛ fal.l.pupilis.col.i.So.hic + restituit in subsidiũ ꝓ dãno: qꝛ saltã hz veterẽ actionẽ/aliqn electionẽ habere:vt ibi. sic est alibi vbi ꝓꝛ tutoꝛ cõuenit.ff. de mino.l.etiã.cũ.l.ipe ratoꝛes.et ar.ff. de dolo. si arbitrio.§.dolo cui'.

+ Et dario ti nõ.l.l. fi. ibi Bald.et pau.

+ Jfti approbãt Ly. ꝛ bal.

B Em non nouam. ¶ Casus. Babe bam' ego ꝛ tu causas coraz iudice. an iurare debeat fe cũ oi veritate dispositurũ/querit:R.fi.q olim sic consuetũ fuit:sed iã abijt talis ꝑsta tio iuramẽti in dissuetudinẽ qõ reuocare intẽdit impator ꝓ banc.l.sita tuẽs vt gliber iudex sine maioꝛ sine ab eo delegatꝰ:sine ab alio:sine oꝛdinariꝰ:sine cõpromissariꝰ:seu cõiter a partib' electus: sine pena i ꝓpꝛio:dio habeãt coꝛã se sacrosancta euãgelia:ꝛ ꝓmaneãt a principio litis vsq; ad finiam diffinitiuã:vt fic ꝓ dei ꝑsentiã fibi tribuaf aurilio in dicãdi.ꝛ istud a q̃liber iudice obseruet:aliogn si boc contẽpserit grauiter puniat.ꝛ ibi in pma. An aũt ꝓioni causarii iurare debeant/q̃rit: R.q̃ sic.incõtinẽter q̃ lis fuit cõtestata.ꝛ ibi q̃liber indicio ꝛ coꝛã q̃liber iudice cũ fuerit ordinari/ ꝛc.et sic iurabũt ergo fidele ꝓpꝛio mũ ꝑtari cliẽtulis suis.ꝛ fi cãm impꝛobã vel desperatã nouerunt eã relinq̃at:q̃ subsecuto nullus in locũ recusanꝫ subrogabit. Si aũt gdã cre dãt iustã:qdã ꝓbobã:qõ iustã nouerint ꝓfuerẽt:aliꝰ de relinq̃at:nec ilocis eoꝛ aliꝰ subrogeãt.ꝛ b dicit ꝓiuncta aut.bodie.¶ No.bonã.li.pu ramẽto iudicatũ ꝛ ad terrẽdũ oẽs iudices a male iudicãdo:facit bon

malueritᵃ. Hec aũt oĩa in his oĩbus a nobis cauta sunt: quibus ꝑfecte etatis constituris arbitriũ suũ ꝓo omnibus causis sufficit.

Tutores curatores vel pcuratores minoꝝ per quos factũ ertiterit quo minus causa intra triennium terminata fuerit omne ꝑnum restituere tenentur:ꝛ eis non crisẽtibus soluendo minoꝛ restituitur in integrum.b.d.Saly.

¶ Dinuero cause vel pupilloꝝ vel adultoꝝ sint: vel aliozum sub cura agentium masculoꝝ vel feminarũ: vt per tutoꝛes vel curatoꝛes[b] vel actoꝛes:vel coꝛ pcuratoꝛes agantur:et coꝛ desidia triẽniũ fuerit elapsum:ꝛ a causa[c] decideꝛint:litẽ[d] quidẽ nibilomin[e] [c] suum habere vigoꝛé[f]. omnẽ aũt iacturã q̃ ex hac causa oriꝫ ad tutoꝛes et curatoꝛes ꝛ fideiussoꝛes coꝛ:beredesq; ꝛ res eoꝛum et ad oẽs[g] quoꝝ i hac cã legitime iterẽt redũdare.¶ Sinaut nõ sufficiat pupillis vl minoꝛib' coꝛ substãtia:tũc in id[h] quo fuerint de trimẽtũ ꝓfiẽ placuit in integrũ restitutionis auxiliũ eis supesse.

Judices ordinarij vel delegati et arbitri coꝛpromissarij post iuramẽtũ qõ debẽt prestare ꝙ oĩa fm veritatem et legum obseruatiõe decidẽt sancta euãgelia coꝛã se tenere debẽt: vt cõsideremt ꝙ illis cõtẽptis nõ magis iudicabunt ꝙ iudicabũtur. Et aduocati debẽt coꝛporaliter iurare ꝙ cũ omni coꝛ virtute ꝛ studio patroci niũ prestabunt clientulis suis circa id qõ verũ ꝛ iustũ putauerint:et si causa eis ma la fuerit ꝓpꝛia/causam deserent:quadeser ta nõ est cliẽti licitũ recipere alios aduocatos.ꝛ et cõsiliꝛia possunt quidã rema nere ꝛ quidã deserere:et qui melꝰ fecerint apparebit er sentẽtia.b.d.Saly.ꝛ Alterã.

Idem.a.Juliano prefecto pretorio. Lex.xvij.

B Em nõ nouam[i] nec insoliã tam aggredimur: sed antiquis quidẽ legũ latoꝛibus placitã:cũ vero cõtẽpta sit: nõ leue detrimẽtũ causis inferentẽ:cui[k] cũ nõ est cognitũ antiquos iudices nõ aliter iudicialẽ calculũ[l] accipereniſi ꝓ:ius sacramẽtum[m] ꝓstiterit ꝑsit.n.c.cũ eterni.de re iudi.li.vj.Alibi dicit Bal.in.l.ij.in vlti. col.C. de sen.et peri.recꝛ.q̃ iuder debet habere duos sales.vnũ sapientie:ne sit insipidus.alium recte conscientie/ne sit diabolus.Ja.hic.

Rem non nouam. Hic fuit derisus Bul.a suis scholaribus cũ in nocte duxisset vxoꝛem viduam ꝛ mane inciperet.l.istam.ꝛ

Videã dicens rẽ nõ nouam agꝛeditur. Calculus ẽ liter accipitur.

k ¶ Qui.i.alicui.

l ¶ Calculũ.i.sniam diffinitiuam.als ponit.ꝓ cõputatiõe. vt.ff. de erroꝛe calculi.l.j.¶ Et dic accipere.i.ꝓtẽ indicãdi. Vel dic calculũ.i.cãe cramiꝫ nationẽ.ꝛ sic no.d.Jo.in summa de erroꝛe calculi.

m ¶ Sacramentũ.i. ꝑsentiã euãgelioꝝ:q̃ cũ ꝓiuss fuisset in vsu: desijt/nũc reparaf. Vel dic ꝙ de ꝛe ro sacramẽto dicit: quo iurat q̃ cũ veritate et legũ obseruatione iudicabit.qõ ꝓi' fuerat in vsunũc renouat ꝙ erat cõtẽptũ.ꝛ addit hic notũ de ꝑsentia euangelioꝝ.

n ¶ Obseruatione. Sed hodie videf sibi cõmitti ꝓout sibi videf.ꝛ sic lege hic auf.q̃ est er coꝛ. iusti randi qõ ꝓcef.§.pe.coll'. ũ.que incipit:hodie ꝛc.

o ¶ Viam.i.materiam.

p ¶ Posite.vt.ff. de iureiurã. per totũ. nõ aũt dicit de illa que est.§.de iura. calum.l.ij.q̃ illa post istã facta fuit:cum ibi de ista faciat mentionem.

q ¶ Illatores.vt illustres

r ¶ Minores. vt ꝑcta/biles vel clarissimos.

s ¶ Committimus. vt a principe delegati.

t ¶ Illatoribus.§.ꝯ ipsi sint: vt qui ab ordinario aliquo delegantur.

v ¶ Facultatẽ.vt qui habẽt honoꝛẽ fine administratione qui indicant si quis in eos cõsentiat. vt ff. de ind.l.j.

r ¶ Et cõpromisso. binc inde pena ꝓmissa.

y ¶ Jmitaf.l.ꝓsiderit. vt.ff. de arbi.l.j.ꝛ diꝛi.§. de arbi.l.pe.§.penul.

z ¶ Peragũt.l.fine pena: sed als vallata vt pignoribus vel iuramento. vt §. de arbi. ne in arbitris. Vel si ꝓmiserit starese in tẽtie. nã dabif certi cõditio ex lege nunc dicta.

a ¶ Cõsensu. vputa de legati sunt iudices vi ratꝛ parte cõsentiẽte in eos.

b ¶ Deponãtur. lic.§. de epiſ.ꝛ cleri.auf.sed iuder.ꝛ.§. de epiſ.an. de creationibus. circa fi.ꝛ in auf.vt defun.seu fine.§. fancimus.igitur.col.v.ꝛ.§.ti.j.l.ij. in pen.

+ Et ibi gl. magna cir. fi.ꝛ idẽ qõ ista de qbus vide laf. in l.ero.ꝛ.§ iur. er fac. igno.

c ¶ Et diffinitiue.ꝛ ꝓ:io est.

d ¶ Consecrati.iudices.

e ¶ Presidio.i.aurilio dei. vnde illud. De vultu tuo domine iudicium meum prodeat:ꝛ oculi tui videant equitatem.

Judicium regulẽtur fim deum. Judicare periculo ẽ fum est.

f ¶ Scituri.iudices.

g ¶ Judicabuntur. vnde dicitur. Nolite iudicare:ꝛ non iudicabimini. vnde et illud. Qua mensura mensi fueritis remetietur vobis.

b Si.ꝓ quia.

i ¶ Trutinandas.i.dirimendas.

k ¶ Jusurãdi.i.euãgelioꝝ ꝓtia q̃ loco iuramẽti est. Vel dic qõ dicit de eo q iurat se fm veritatẽ ꝛ legẽ iudicaturũ: vt in pn.l.dicit. Et ꝛ ita dicialeꝫ qꝛ inder ꝑtat.als aliter accipit. vt.ff. de iureiur.l.j.ꝛ.ij. Accur.

l ¶ Preteretur. Sed nunquid valebit sententia: R.fi.lic.vt.ff. de ven.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

inspici.l.j.§.fi.⁊ in aut.de instru.cau.§.fi quis igitur vnlt.Arg.3tra.j. de scn.⁊ interlo.l.prolatam.⁊.§.de legi.⁊ constit.non dubium.

Hodie.¶Casus. Istam aut.continuabitis ad.l.C.fic. Jurabãt iudices cum omni veritate ⁊ obseruatione legũ negocia examinare ⁊ diffinire.hodie iurant sm q̃ eis visum fuerit iustũ iudicare: exceptis defensorib⁹ ciuitatum qui iurãt iudicia re sm leges.

a ¶ Justinus. adũcias fm legem tamẽ vt in aut. de defen.ciuita.§.iusiurandum.coll.iij.Sed quidã dicunt speciale in defensore ciuitatis, vt non discedat a lege.vt.d.aut.et quidam babẽt exceptis ꝛc.secus+ in maioribus qui iurant iudicare fm id quod sibi videtur: vt hic.quod non placet: q̃ omnis etiam maior tenetur sequi leges in iudicãdo.vt in aut. de iudi.§. ois autem.colla.vi.et fic prima opinio placet.

¶Sequitur glos. tert.l. Codicis.

b ¶ Ingrediuntur. scz iudicium.Accur.

c ¶ Obiectã.i. post litem contestatã.vt.j.de lit. cõtest.l.i.⁊.§.ti.j.l.ij. in pn. ⁊ infi.de pena teme. liti. §.item actoris.

d ¶ Et compromisso. cũ pena.

e ¶ Datos.id est delegatos.

f ¶ Electos.s. fine pena: sed vel cũ iuramento vel pignoribus. vt.§. de arbi.l.ne in arbitris.

Jurantes an debãt sacra tangere.

g ¶ Tactis. Not. tactis. sed q̃ sic iuretur lege cauetur. sed consuetudine non habetur. ‡ vt dicit B. Busoni iudici imperatoris.

‡ Immo habet ꝛsuetudine q̃ p. b ¶ Q̃ cum omni. potest dicit vt vt vsq; illuc. hoc quoq; ꝛc. sit forma iuramenti. vel vsq; illuc non autem credita ꝛc.

sket iuramẽtum.iaſ.

i ¶ Credita. Jd est commissa.

k ¶ Improboba. que colorari põt allegationib⁹.

l ¶ Desperata. que non potest colorari.

m ¶ Allegationibus.i. dictis partium.

n ¶ Litigatori. Litigator ergo spretis fuit: sed ipe postea sprenit patronũ. vt.j.sequitur. ⁊ sic pũcta post dictionem contemptis. Vel q̃.j. dicit exponẽne impoba aduocatio surrogetur melioribus contemptis: id est a cõtemptis clientibus.

Et fm vtrasq; exposi‡ Jstã glo. approbant bar.et pau. tionem ‡ solutur contra.§.l. priori.§. penulti. An autem recedens tostum salarium habere debeat: Respon. vt nota.ff. de var.⁊ extraordi na.cogni.l.j.§. diuus.

Tertᵃ aut. hodie.l. iudices maiores. Pau.et iaſ.

Et bene Bal.pau.et ia.quia ista autenſ. venit correctiue ad le.C. in fi⁹ Alb. teneat.§.

Tertᵃ auth. ¶ Finit autẽ.sequitur ter.l.C.

Sancimus. ¶ Casus. Habebamus ego ⁊ tu causam cor̃ iudice delegato: cõtumaciter te absentasti: reuersus non audieris: nec admitteris ad defensionẽ cause tue: nisi omnia damna que in ingressu litis.i. circa aduocatorũ salaria passus fuero mihi refarties declaranda per iuramentũ meum: et eo prestito a iudice taxanda: et hoc in pena parte. Si autẽ inder ad expẽsas ⁊ ad dãna non te condẽnet et fisco mihi refundet.⁊ hoc in scda parte. Jstud autem nõ solũ habet locum in ordinariis iudicijs: sed in delegatis.⁊ hoc in tertia. ¶ Er hac.l. nouam regulam q̃ contumax amplius non auditur nisi prius solutis dãnis et expensis litis.cõcor.ter.in.§.omnem.⁊ ibi Ange. in aut. de litigio.⁊ aut. qui semel.§. quo.⁊ quando inder. Ja.

o ¶ Sancimus. Loquit in actore. Quid in reo nõ innenit ‡ expressum ante litem contestatam: sed post mittendus est actor in possessionẽ causa rei seruande.

Vide idem in reo q̃ in actore.p gl. no.in.l. p l. teruallij. ff. eo.et in. c.l. de ꝛſef. lib. vj.bal. ſaly. et iaſ.

p ¶ Dãna. Sed nõne lex pperãdum.§. finaute dãnis et retrũ.ꝛ.e. puidet de oibus expẽsis q̃ in iudicio facte sunt vt victᵖ victori ꝛc. et fine vitio absentie? Rñ. + hec post litẽ cõtestatã et ante: illa post tñ loquit. Jtez illa respicit finẽ cause. ‡ hec cũ redit absens ante sniam: ⁊ potest esse bene q̃ posteã q̃ ferat tur sniã. Jtem hic addit de taxatione facẽda a iudice. Jtem ‡ hec de oñi # damno: illa de litis expensis tantũ.

Jsta approbat per Bart. Bal. pau. et iaſ.

‡ Et erit⁹ sniæ interlocutoriam nõ solũ tñ nitriũ fi⁹. ly. ſ sentiãt glo. Bar. et Pan.

Jstud plꝰ Bar. Pau. aler. et iaſ.

q ¶ Estimatione. quã leges taxationẽ vocãt. Et sic est §. ff. de rei vx. Qui restituere. §. j. §ꝫ nõ fit + taxatio nec a lege: vt ibi: ſz a iudice sic: vt hic. Jtẽ no. q̃ prius iurat ⁊ postea taxatur post iusiurandum. ⁊ in hoc est cõtra ± aut. quã lege hic post iusiurandum. ⁊ est et cor. de iudi. §. oportet. col. vj.

+ Jstã glo. vſq; adfi. ap probat bar.

r ¶ Nõ citati. p edicta in albo ꝓposita: sed p sc. # vt ff. ne quis eũ q̃ in ius vo. l.iij. §. fi gs. fm quosdã. vel etiã per nunciũ fm nos. vt. ff. de arbi. sed interpellatur. §. j.

‡ Et bñ ſꝫ predictos.

Jstã approbat bar. bal. pau.et iaſ.

Tertᵃ ibi: ſubstantia. ꝓcu. cñ. cõgio. fi. post pñ. extra de reſcrip. ⁊. c. affi orra. in fi. de. ꝓba.

Post iusiurãdum. ¶ Casus. Dicit i L.C. q̃ cõtumax ꝛs omnia dãna resarcire parti presenti: declarãda per iuramentũ. nec autẽ. dicit q̃ post q̃ pars iurauerit nõ ꝛs iudici amplꝰ tarare: ſz pone q̃ iuder pꝰ tarauerit: ⁊ posteã pars iurauerit vsq; ad certã quantitatẽ: certe iuder nõ cõdẽnabit in minus q̃ iuratum fuerit. Si autẽ iuder cõsiderat vtrãq; partem habuisse instã causam litigandi: compẽsabit expẽsas. Tiuianus.

s ¶ Post iusiurandum. Olim in hoc casu # erat ꝓtra.vt.§. eo. sanctimus. Sed nũgd per hãc autẽ. corrigit. q̃ est. ff. de lit. iurã.l. videamus.§. pen. Quidã q̃ sic. Alij q̃ sit ſpeciale in expensis litis dicunt. Tu dic + hic iuꝝ vi.si quando. ibi in iuramẽto in litem: ſcz ꝓ quanto nollet re carere.

Jstũ placet bar. bal. pau. ⁊ iaſ.

+ ¶ Ita. bar. bal. pau. ſꝫ diſpliceret ia. in.§. ꝓxa.

Additio. Aduertas q̃ quandoq; iuratur super veritate: vt hic. et tũc debet precedere taratio indicis. post q̃ enim iuratum est nõ posset tarare: quia tunc detegeret periurium iurãtis: vt hic. quãdoq; iuratur de affectione: ⁊ tunc post iuramentum potest tarare iuder. vt. d. vi deamus.§. pe. q̃ tunc non detegitur iurantis periurij: sed refrenatur immoderata affectio eꝰ. Jta dicit cõiter doc. in. d. l. videamus. §. pe. Et quo facile concipi potest quid dicendũ sit in casu. l. si quãdo. j. vſ vi. ⁊. c. fi. cẽ de bis que vi ꝛc. vbi iuratur de veritate sicut hic.

Apertissimi.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

APertissimi.¶ Casus. An iudex delegatus recusari possit/quesitum: R.ñ. q̃ sic. fed ante lit. contesta. et hoc cõtinebatur in statuto emisso à prefecti pretorio: quo cauebãtur q̃ potuit recusari ante litem cõtesta. à partes compellebãtur eligere arbitros coram quibus iura sua proponerent. Nec refert an fuerit delegatus a principe: quia omnimodo potuit recusari: ꝛ si hoc partib⁹ videbitur. non enim de conscientia principis est q̃ sub suspecto iudice litigetur. eo autem recusato et ei libello recusationis porrecto: alium assumat iudicem ꝛ nõ lite cõtest. fiat hec recusatio cũ post litẽ cõtestatam: nec recusationi sit locus: nec appellationi ante sententiã. et hoc in prima. Per erectorẽ aũt partes cõpellantur alium eligere: qui pinde erit iudex: ac si a principe esset delegatus. Et qõ dicit de erectore potes intelligere de delegato recusato. et hoc in secũda. Nec refert an fuerit recusat⁹ iste de legatus a principe. ꝛ hoc in tertia ꝛ vltima. ¶ Nota. et bac. libi anteq̃ lis incohoctur. q̃ delegat⁹ debet recusari vt suspectus ante litem cõtestatam postea non potest. Ratio est duplex. Prima quia intelligitur als in eum consentire. Secunda ratio: q̃ ista est exceptio dilatoria que debet ante litem contestatã opponi. ꝛ ita habes ter. in. c. inter monasterium. vbi glo. doc. de re iu. Immo talis exceptio debet ante oñes alias opponi. l. fed ꝛ si susceperit. in principio. ff. de iudi. Barto. ꝛ alij in. l. quidam consulebat. ff. de reiudi. Jason bic.

Recusari: ꝛ ptes tñc cogunt arbitros recipere q̃ officio delegati fungunt. h. d. saly.

Idẽ. a. Juliano. p. p. Lex. xiiij.

APertissimi iuris est licere litigantibus[a] iudices[b] datos antecq̃ lis incohoctur[c] recusare: cũ etiã ex generalib⁹ formis[d] sublimissime tue sedis statutum est: necessitatẽ imponi iudice recusato[e] partib⁹ ad eligẽdos[f] venire arbitros[g]: ꝛ sub audictia eorũ sua iura apponere. Licet enim ex imperiali numine iudex delegatus est: tñ q̃ fine suspitione oẽs[h] lites pcedere nobis oportet: liceat et q̃ suspectũ iudicẽ putat antecq̃ lis incohoctur cũ recusare[i]: vt ad alium recurratur: libello[k] recusationis ei porrecto cũ post litẽ contestata[l] neq̃ appellare[m] posse ante diffinitiua sententiã iam statuimus[n]: neq̃ recusare posse: ne lites in infinitũ extendãtur[o]: eodẽ de nouo emergẽte nouo auxilio indigẽt. ff. de interroga. acti. de etate. ¶. ex causa. ff. de. pcu. post litẽ adhibetur aliud remediũ vt episcopus ei adiungatur. quia per litem contestatã factus est ordinarius. Et no ta hic ꝑm Jo. q̃ sufficit si simpliciter asseram cum suspectum etiã sine causa. ꝛ hoc enim innuit verbum putat: et verbum suspitionis. ꝛ pro hoc est aut. hic posita: si vero cõtigerit ꝛc. ff. ad trebel. quia poterat. ff. de appel. si perlusorio. et in decre. iij. q. v. q. suspecti. ꝛ. ff. ad. l. iul. de adul. denũciasse. q. quid ergo. Superfluo ergo queritur an sit prohibita cum nec dicenda. potest etiam dici q̃ iuret ✠ se habere suspitione: licet causa nõ dicat. ꝛ hoc ne caliũniose recuset: nam ꝛ iuramentum caliũnie est: ideo inductum vt calumnia eui tetur. Alij vt Py. dicit eam esse asserendã. ꝛ pro bãdam si dubitetur. ꝛ pleis. ff. de libe. cau. si pariter. ꝛ. ff. de suspe. tut. l. iiij. ꝛ. v. ꝛ. ff. de reb. credi. l. pe. ¶. finaliter. ff. de transac. cuz bi. ¶. in cause. et. ff. de pnũ. credi. si creditores. Et examinari causa debet apud recusatũ: quia ratione dubitatiõis sortitur quis iurisditiones. sic et. ff. de iudi. si quis ex aliena. ꝛ. ff. ad munici. de iure, sed illa de libe. cau. l. si pariter. loquit in actore. Itẽ est ibi cause continẽtia. vt. ff. de. nulli. ꝛ. ff. de quibus reb⁹ ad eundẽ iudi. ca. l. j. Item ordinarius erat ibi: q̃ als de causa liberali cognoscere non potest. Item ꝛ illa. si quis ex aliena. ꝛ alia de iure loquitur quando est dubium an sit de iurisditione eius. hic autem est certũ q̃ est de iurisditione delegati. Sed decreta. suspitionis ex de offi. delega. dicit arbitros eligendos ad causam suspitionis probandam. ✠ ex de appel. c. secundo requiris. ¶. tertio postulas.

Si vero cõtigerit aliquem subiectoz nostrozum in dubitationem habere iudicem[a] in

✠ Nisi esset temeraria: vt q̃ est ius dex de offen su getũ. saly.

✠ Idẽ bal. Saly. Are. ꝛ ias. ꝛ ẽ sin gu. ẽm Ange. in. 6. fiq̃ dẽ. inspit. de fideicõ. bere. et placet ꝓdict⁹ is de iure non re peratur exp̃ suz. alex. in l. q̃ poka. ff. ad trebel.

Lex. ibi. ita spitõe. con tra. in. q. v. ca. qui suspecti. c. cũ iter. cũ glor. tuũ excep.

✠ Nisi et cũ insta sup uenẽte bar to. p. ꝛ ias. ✠ Et bene Bart. Bal. pau. ꝛ ias. ✠ Idẽ bal. ẽ saly.

✠ Idẽ bal. pau. saly. et iason. et q̃ limitat opinio bulg. in fra posita.

✠ Et bene Bart. Bal. pau. ꝛ ias.

✠ Et tunc non recusabitur nisi cũ in iuramẽto pressa. Jas. ✠ Idẽ bal. et Saly. ✠ Et bene bal. sat. frã. de arr. ꝛ ia.

✠ Idẽ bal. Saly. ꝛ ias. ✠ Idẽ sal. ẽ omnes.

✠ Idẽ bal. saf. arc. ꝛ ia. ✠ Idẽ saly. et omnes.

✠ Illa glo. approbat Bal. pau. ꝛ ias. ꝛ bar. in l. ij. ff. de legat. allegata. ✠ Idẽ bal. ꝛ saly. ꝛ per hoc probat dicti bart. ꝛ l. q̃ poterat. ff. ad trebel. q̃ processus agitat⁹ post recusationẽ sit nullꝰ. de q̃ ibi plene per alex. ꝛ. ✠ Illa glo. approbat bal. et saly. ✠ Et sic isti arbitri censẽt bene iurisditionem ordinariam quã eis tribuit ista lex Ja. ꝛ Pau. aliter tñ dicit Bal. ✠ Illa glo. tenent bar. Bal. pau. et Jas. ✠ Et remouebat tãp̃ suspect⁹. Ja.

a ¶ Litigantibus. etiam actori quando non certum ✠ petijt: als contra. ✠ j. de lit. contest. auf. offeratur.

b ¶ Judices. s. delegatos. Sed an ordinarius possit recusari: videtur q̃ non. vt. ff. de epis. ꝛ cleri. conueniculam. xiij. q. xp. sic. ꝛ pro eo. j. de lit. contest. auf. offeratur. sed ista loquitur in delegato. Item pro eo. j. de iurisd. om. iudi. l. nemo. sed ibi non valet argumentum a contrario sensu. ¶ Sed ibi loquitur ✠ in eo qui sit ordinarius priuatorum consensu. ff. de in risdi. om. iud. si cum venerit. qui cum demum lite contestata fit inder potest antea recusari. Vel loquitur auten. in delegato qui post litem contestatam dicitur ordinarius istius cause. Item pro eo. ff. de lib. cau. si pariter. que in ordinario loquitur. als de liberali causa non cognosceret. vt. j. de peda. iudi. l. ij. sed illa loquitur in actore. Item ultissima causa superuenit ✠ inimiciarum. Item pro eo. j. de senten. ꝛ interlo. om. iudi. auten. ꝛ consequenter. sed illa loquitur in delegato. Item pro eo. j. de asser. tol. l. fina. ꝛ. ff. de iurisd. om. iu. l. pretor. Sed ibi non solum tanq̃ suspectus: sed quasi acturus duo cõtraria officia repellitur a iudicando. Vel magis spernit q̃ spernitur. arg. ff. eo. cõ nouam. ¶. fina. Item pro eo. ff. de arbi. non distinguemus. ¶. cum quidam. Sed Bul. dicit ✠ nec ante litem contestatam nec post posse oriri dinarium recusari nisi in casibus. vt. ¶. si quacũq; prædi. po. l. i. ¶. illo. ꝛ j. quando imperator: inter pu. ꝛ vl. l. j. ꝛ. j. de iurisdi. om. iudi. l. fi. ꝛ. j. vbi quis de curi. vel cobarta. l. fi. ¶. fina. sed potest ei assistari episcopus. vt in auth. hic posita. si vero contigerit. sed opi. xiij. canonista est. vt in. c. cum speciali. ff. de appel.

c ¶ Incohoctur. per litem cõtestatam. vt in auf. de litigi. ¶. si vero apud iudicem. colla. viij.

d ¶ Formis. babebat enim prefectus sua statuta p̃ que hoc idẽ licebat.

e ¶ Recusato. non actori si non vult. sed reo si actor vult.

f ¶ Ad eligendos. Et sit in eorum arbitrio quem habeant vel non habeant. vt. ff. de reb. dub. vtruũ. ¶. cum quidam. ꝛ de ver. obli. l. centesimus. ¶. si ita. ꝛ de tutel. l. qui babet. ¶. j.

g ¶ Arbitros. i. iudices quasi delegatos.

h ¶ Omnes lites. ꝛ matrimonia. vt. j. de nup. l. vidue. et educatiões. vt j. vbi pu. edu. l. ij.

i ¶ Recusare. Nisi a principe fuerit inhibita recusatio. ✠ vt. ff. a qbus appella. non licet. l. i. in fine. ꝛ nisi in eum consenserit. j. de testi. si quis testibus. ꝛ nisi in alio casu. j. de li. obla. auten. offeratur. et nisi partiũ acquiratur consensus. vt. j. de tempo. appel. l. vlt. in fine. Quid si recusationem an ꝛ appellationem: sic. ✠ ꝛ. j. de senten. ꝛ interlo. om. iudi. l. fina. Alia questio si post litem cõtestatam inter litigantem ꝛ iudicem orta est questio: nũquid potest recusari: Videtur q̃ sic. ✠ ea enim que

k ¶ Libello. Qui sic concipitur ✠ cum res periculosa est. ꝛ tristissimos soler sortiri euentus sub iudice suspecto subire iudicio. Ideo ego audientiam tuam oñe. R. recuso. ꝛ hoc si offeratur iudici. si vero alij putata delegant: vel alij. vt. j. e. l. fi. retine omnia alia mutata ad audientiã illius. Et dic ei. i. in eus prejudicium porrecto. Accur.

l ¶ Appellare. loquitur in ordinario. Accur.

m ¶ Statuimus. vt. ¶. de epis. o. audic. l. j. In principio enim est recusatio: in fine autem appellatio: in medio nõ est locus remedio: nisi in casu: scilicet cum inder in ciuili questione vel criminali negocio babẽdam questionem contra leges interlocutus ✠ fuerit. vt. ff. de appel. rescin. l. ij. ꝛ. j. de appel. si quis prouocatione. Item fallit. ff. de arbi. non di stinguemus. ¶. cuz quidam. Sed ꝑm canones aliter obseruatur. vt. ij. q. vj. c. non ita. Accursius.

n ¶ Extendantur. Quod essenon debet. vt. ¶. de transac. l. fratris. et. j. de fruc. ꝛ lit. expen. l. terminato. ꝛ. ¶. de postu. l. quisquis. ¶. preterea, et j. de re iudi. l. ij. ff. pro suo. l. ij.

o ¶ Executore. forte loquitur ✠ de iudice delegato q̃ licet desinat esse inder quantum ad iudicandum postq̃ est recusatus/non tamẽ quantum ad exequendum vel faciendum ea que per ordinarium iudicem. vt. j. eo. l. ij. ¶. electione.

p ¶ Eligere. quasi delegatos infra triẽnium. vt. j. eo. l. fina. ¶. ilico. quia non recusabuntur. vt. j. de lit. contest. auf. offeratur.

q ¶ Delegati. Substitutus ergo omnino iurẽ vtitur ✠ eius: cuj loco est substitutus. vt. ff. de dona. inter virum ꝛ vxorem. ¶. si donatꝰ. ¶. si spõsius. sic et actio que loco alterius venit vice illius. ff. ¶. si quis cau. l. si eũ. ¶. imuriarum. Et no. hic arg. q̃ vbi do tibi electionem ꝛ tu eligis: per ꝛ. ¶. de calcidia. ꝛ de beredi. instit. l. asse. ꝛ de opti. lega. vnum ex familia. ¶. si defalcidia. ꝛ de beredi. instit. l. asse. ꝛ de opti. lega. apud aufidium. ꝛ per totum titulum.

Si vero. ¶ Casus. Dicitur in. l. codicis q̃ inder delegatus suspectus potest recusari. Quid autem est inder ordinarꝰ suspectus quia fim leges recusari nõ potest quomodo subueniemur parti que habet eum suspectum. dicitur in hac auten. q̃ adiungetur ei episcopus loci ꝛc. sequentia clara sunt.

r ¶ Si vero contigerit. sumitur in auten. vt disse. iudi. ¶. si vero contigerit. colla. ix.

s ¶ Judicem. ordinarium. ✠ nam delegatum omnino quis recusat: ✠ vt. ¶. eodem apertissimi. hic vero non recusatur quod est pro sentẽtia vt. ¶. eodem apertissimi. hic vero non recusatur quod est pro sentẽtia vt. ¶. eodem apertissimi. bic vero non recusatur quod est pro sentẽtia vt. ¶. eodem apertissimi. hic vero non recusatur quod est pro sentẽtia Bul. sed alium ordinarium petit sociari: scilicet episcopum. Additio.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Tu dic q̄ istud de episcopo non est in vsu nec seruatur de cõsuetudi ne: immo satis est q̄ ei adiungatur alius probus vir Guill. de cuno. Bal. Saly. ⁊ Jason.

+ Et bene barto. bal. ⁊ Jaſ. faltem de iure cui li. vt glo. in d. l. ⁊ traria. ‡ Idē bar. Bp. et ſaſ.

a ¶ Compositionem. non loquitur + de arbitrio cõpromissario. illud enim ab ordinario iudice non recipitur. vt. ff. de arbi. sed si in seruum. ff. ij. Sz de arbitratore ‡ vt tanḡ vir bonus arbitretur. nam arbitrorum duo sunt genera. vt. ff. p socio. Societatem mecum. ff. arbitrorum.

b ¶ Annotationem. prouisionis animi motu.

o ¶ Cognitionalr. i. altorum consilio.

Certi iuris. ¶ Casus. An magister militis vel litterarum imperit' inter milites vlos iudicare possit / querit: Rñ. q̄ sic. cum tales ali quando inuenīātur per vsum quotidianum cau sarum approbari ⁊ legũ scientia dirimentes causas. ¶ Et ista. l. nota fm cõmunē intellectũ q̄ im peritis litterarũ possunt esse iudices: et in causis iudicare: et propterea vi dentur q̄ imperiti litterarum eligitur potestas: ⁊ proferūt sententias: tamen debent habere assessores litteratos in iure quoꝝ consilio regantur fm Cynum Balduz Saly. ⁊ Jaſo. hic.

Ter. l. certi iuris. 2. col. glo. in. c. ſi ſcitat⁹. ſup. vbo ipedimẽto. l. me. extra de reſcrip.

d ¶ Militaribus. i. magistro militũ iurisditionem habenti.

e ¶ Hominibus. peritis in iure vel non.

f ¶ Judicandi. non poſtulandi vel procurandi. vt. ff. de procurato. l. miſſitem.

g ¶ Habent. ⁊ iurisditionem. Accur.

h ¶ Magistratus. id est magistri militum ⁊ inter milites tãtum. + vt. ff. de iurisdi. om. iudi. l. magiſterie. non inter alios. vt. ff. ſi a nõ compe. iud. l. ij. ⁊ erat hic pertus litteraruz. + vt in fine patet. Sed a principe delegat' etiam illitteratus esse potest. vt arg. ff. de re iudi. l. quidam. Item potestates terrarum vel presides: vt ſubiicit. ⁊ offices ⁊c. aly non. vt in auſ. de iudi. §. i. col. vj. + vbi dicit: non enim existimat omnis oportere ⁊c. cum sit in scriptis ferenda sententia. vt. ff. de senten. et peri. reci. l. ij. ⁊. iij. Dic vt ibi. Accur.

In crialiſ in o. p. q. ct men ſit milit tare. pau.

Sed non iuris. Joã. fab. in. §. ſi militer. in fin. de exc ſa. tu.

+ Tu dic q̄ ibi loqm turi duos de cim iudicibus deloga tis ivibe ro mana q̄ pro pter eorum ſciam eligi turideo de bẽt ee Iraturi negotiꝝ experti. fm Bar. ibidē.

i ¶ Tales. turisditionem habentes et potestates.

k ¶ Et legis. quam habent per se vel per suos assessores.

l ¶ Scientia. contra. ff. de iure delib. l. fi. circa prin. boc intellige p̄ scientia. scz consiliatorum.

Cum specialis. ¶ Casus. In causa quam titius habebat contra semp fecit sibi titius iudicem a delegari quem scius tanḡ suspectum volut recusare: sed in prouincia in qua inder erat nõ degebat/ an coram preside prouincie fue si presens est: vel eo absente coram magistratu municipali actis interuenientibus possit eum scius recusare/ queritur. Et dicitur q̄ sic. ne longo itinere fatigetur. z boc in prima parte. Infra autem triduum compellentur arbitros eligere. et cozã eis litigare. ⁊ si in eligendo arbitros concordare partes non poterunt: presses presens est eliget. ⁊ boc in secunda. Si autem arbiter sententiam tulit: et stabitur et per executorem effectui mancipatur: nisi ab eo fuerit appellatum: ⁊ appellabitur ad eum qui iudicem delegauit suspectum: ⁊ qui vt suspectus recusatus est. ⁊ boc in tertia ⁊ vltima.

m ¶ Cum specialis. Id est ad vnam causam datus vel duas vel tres. Sed quid si ab vniuersitatem causarum sit delegatus: Dic non potest + recusari fm nos. quia dicimus q̄ ordinarum nõ recusari: sed adiciabitur ei episcopus. vt. ff. auſ. ſi vero. Accur.

n ¶ Fortuna. Fortune est regnare. vt dixi. ff. de legibus ⁊ constitutionibus. l. digna.

o ¶ Libellum. scilz recusationis qui fit. vt dixi. ff. l. apertissimi. Sed an in presenti cum compareat coram eo potest fine libello recusare: Videt q̄ sic. vt. ff. de appellatio nibus. l. ij. Sed arg. contra. + ff. de senten. et peri. reci. l. ij. in fi.

p ¶ Manifestus. fic. ff. de appel. l. cum post.

q ¶ Duũuiros. Qui sic dicuntur: quia duorum ſuffragio eligebant: quoruz vnus a plebe/ alter a maioribus constituebatur: vt in tribunis. vt. ff. de origine iur. l. ij. ⁊. biſdem tẽporibus. Accurſius florentinus.

Duũuiri q dicũtur. Ter. l. cum ſpãlis. concor. cus bac l. glo. ſuper ꝑ. iudiciu. in me. in. c. inter mona ſteriũ. extra vere iudi.

r ¶ Intra triduum. Sic ff. de erro. adnoca. l. ſententiã. Et cane: quia nõ dicit recusationem + infra triduum faciendam: sed electionem arbitri. Sz recusatio fit infra vigintidies. vt. ff. delit. con testa. autenti. ofiecatur. Accurſius.

#Sequitur iſtã gl. bal. ⁊ ſaly. Recuſatõ iudicis infra quãtz tẽpus fieri debeat.

s ¶ Apud eos. ordinariũ vel delegatum.

t ¶ Variatũ. quis eligat tur an non. Accur.

v ¶ Diriměda. eligit pretor eis discordantib⁹: vt hic. et inſtitu. de fatiſda. tuto. ⁊ curato. §. finautẽ. Sed arg. contra. ff. de legã. i. huiuſmodi. in fine. vbi compellitur cõsentire. Accurſius.

r ¶ Mandata. a lege vel a delegãte. vt. ff. de re iudi. l. a diuo. in prin.

Delegat⁹ an poſſet ſententiã ere qui.

y ¶ Mancipante. Delegatus ergo creqnitur: fz cõtra. ff. de re iudi. l. a diuo. in principio. Sol. bic a principe fuit delegatus. + quod non placet. vt. ff. circa principium. Vel dic bic erequif sen tẽtiam alterius: id est nõ suam. boc nõ tenet: quia quaſi ſua est. Noc nihil est dicere. vt. ff. de iudi. l. priori.

+ Idẽ bar. paul. ſaly. ⁊ Jaſ.

apertiſſimi. in fine. Vel dic ſtatuta non diffimiendo: ſed in alia prepa ramenta cauſe. vt. ff. l. proxima. apertiſſimi. in fine. boc nõ placet cum hic de appellatiõe dicat. Vel dic q̄ etiam ere cutio erat commiſſa vel eidem vel alij de quo hic dicit. Sed buic obſtat q̄ est mirti imperij. vnde non delegatur. vt. ff. de iurisdi. om. iudi. l. iubere. Tu dic omiſſis predictis mancipante non per se: ſed per aliud ciuile auxilium ficut ſi ipſemet diriſſet.

3 ¶ Prouocatum. Appellatur ergo a ſententia arbitri. Sed contra. ff. de arbi. l. j. Sed ibi + de compromiſſario: bic de delegato. vt. ff. qui ſa tisda. cog. arbitrio. ⁊. j. de senten. et pericu. reci. l. j. ⁊. ff. de appel. et cun ſenſu. ⁊. j. de appel. ſi appellationem.

‡ Sequiſ iſtã glo. bal. ⁊ ſaly. ⁊c.

a ¶ Antea. Noc cum distinctione intelligas. vt in auté. de app. ⁊ intra que temp. §. ſi. ibi: ita tamen hec ſancimus ⁊c. col. iiij. Accur.

b ¶ Dedit. scz illum qui antea.

c ¶ Trutinata. id est cognita. Sed queritur ſi delegatus procõſul delegauerit ⁊ appellatur ad quem debeat appellari: Reſpon. ad primũ delegantem: + vt bic. et. ff. quis et a quo. l. j. Sed videtur ad ſecũdum delegantem: vt bic. ⁊. j. qui pro ſua iurisditio. l. j. in fine. Sed illa # cozrigitur per banc. ⁊ boc fm quoſdam. Vel ſi eſt ibi ad nos planum eſt. Vel verius refert an delegatus deleget: vt ibi. an recuſetur ⁊ alter eligitur: vt bic. et illa. quis et a quo. intelligitur in delegato ad vniuerſitatem cauſarum.

Idẽ bal. ſaly. ⁊ ange. + Ridpl et bal. ſaly. et ange.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Rubrice duplex cō tinuatio.

¶ De sportulis ⁊ sumptibus ⁊c. ¶ Dixit de iudicijs: nunc de sumptibus in eis faciendis et exequtoribus qui sunt quasi partes adiacētes. Vel. ff. de personis principalibus: nunc de secundarijs: scz executoribus conueniendis et exactoribus. Accur.

Usquis. ¶ Casus. Habebas causam cuz titio, deputatus fuit nuncius ad citandum pte: ille idez a principio litis vsqz ad diffinitiuam sententiam persecuerare debet. si autem aliter factum fuerit primiscrinius ad quem spectat apparitorem ita re in quinqz libras auri multet. Alio modo pones: q̄ si quis ꝓpter crimen captus credit' fuerit vni ad custodias: alij tradi nō debet ad custodiendum. Uiuianus.

a ¶ Erbiditus. i. in iudicio ductus.

b ¶ Terminum. Id est diffinitiuam sententiam. sic. ff. titulo. i. properandum. ff. i.

c ¶ Apparitore. cuz fides iussorem dare non possit in causa ciuili.

d ¶ Traditus. id est deputatus vt ab eo vocet. Uel dic traditus ad custodiendum. vt. ff. de custo. reo. l. i. ꝯ. ij. Accur.

e ¶ Postbabita. Id est preterita.

Primiscrinius quis dicitur.

f ¶ Primiscrinio. Qui preest scrinio in cuius est officio apparitores dare. vt in autenti. de iudicib'. ff. boc autē. et. ff. appellationes. collatio. vj. Accursius.

g ¶ Temeauerit. iubendo alium exequi causam ꝑ primum. Alij dicunt ipsum apparitorem qui non compleuit. Accursius.

b ¶ Multando. impropie. ff. de verbo. signi. l. antepenul. Accur.

Text' 1. of bus. gli. c. ex iris. sup ꝑ b si fabde legatis. ex trade of. de leg. dict ꝙ per banc l. subdelegatus bs iurisdictione sed modica coercionem.

Omnibus iudicibus. ¶ Casus. Inder sue a principe fuerit delegat' sue ab alio ad vniuersitatem causarum: executores litiū nisi obediāt ab executione removendi facultatez habet: ⁊ alios idoneos loco eorum substituere: si inder maior est puniet executorem in quinqz sol. ij. mi nor/in tribus. Si autem superillustris fuerit maiori pena si vsum fuerit/ scilz corporaliter. ¶ Nota primo et bac. l. ꝙ iudices delegati possunt in causa sibi commissa eligere nuncios. concor. de offic. delega. c. ꝑsuadalis. in principio. qui nuncij debent ante omnia iurare facere officium suum bene et legaliter: quod iuramentum facit ꝙ stetur postea eorum relationi: vt extra de appella. cum parati. ¶ Secundo nota ꝙ si nuncius deliquit in officio potest puniri in corporali macula. et debet ab officio reuocari et alius subrogari loco ipsius. ¶ Tertio nota ꝙ boc est verum in maioribus iudicibus qui possunt imponere maculas corporales et maiores multctas. secus est in minoribus iudicibus qui boc nō possunt: et ideo habes notare ꝙ vicarij castrorum et villarū non possunt nun cijs in officio delinquentibus imponere maculas corporales: sed leuem multctam tantum sm Bal.

l ¶ Mandātur. repete hiue. Uel dic illustribus delegat̄ princeps. et sic sciposset̄ imponat legitimam.

¶ De sportulis et sumptibus in diuersis iudicijs faciendis: et executoribus litium. Titulus. ij.

Executor qui fuit in principio litis debet vsqz ad finē in ea persistere. boc dicit Bartolus. Uel sic. Inchoata lis per vnum non debet per alium expediri sm Jaco. but. Uel sic. Apparitor siue nuncꝰ in causa deputat' debet in tota causa officio suo fungi: nec debet mutari. boc dicit Bal. Uel sic. Per vnum et eundem nunciū tantum debet quis citari vsqz ad vltimū. boc dicit sm vnam lectura. Uel ille cui quis est traditus custodiendus non debet illuz alij tradere custodiendum. boc dicit ꝑm aliam lecturam. Uel nuncius in causa deputatus non potest per iudicem mutari. boc dicit glo. posita super verbo temerarie et notabiliter. Saly.

Imperatores Valenti. Gratianus et Theodo. aaa. ad pontum vicarium. Lex. j.

Uisquis fuerit exhibitus[a] vsqz ad negocij terminuz[b] ab eo apparitorꝫ cui primum traditus[c] fuerit obseruari eum decernimus.

¶ Si qua ꝑsumptione fuerit bec mansuetudinis nostre posthabita[d] preceptio primiscrinio[e] q iussa temerauerit[g] v. librarum auri condemnatione multctando[h].

Si executores non fuerunt idonei: sed negligentes remouentur ab officio: et alij in eorum loco subrogantur. b. d. Uel sic. Executores seu nuncij negligētes vel aliter in officio delinquentes possunt ab officio remoueri. Et si res exegerit multctari etiam corporaliter. b. d. Saly.

Idē. aaa. Juliano ꝑfecto prętorio. Lex. ij.

Omnibus iudicibus licentiam prestamus: siue bis q̄ bus a nostro numine lites mandantur[i]/illustribus/vel spectabilibus/vel clarissimis/vel togatis/ cuiuscūqz ꝓfectura: vl' aliis quibuscūqz/vel bis qui ex nostris iudicibus delegandas lites accipiūt executores: si cessauerint causas eis instructas offerre[k]: et remouere ab executiōe eos ⁊ alios idoneos supponere: vel etiā multctis afficere. ¶ Sed siquidem[m] illustres sint iudices: vsqz ad. vj. solidorum summam[n]. Sinautem alij vsqz ad tres tantummodo aureos: et ad iudices[o] quorum interest referre: quaten[p] militia exuti penas luant corporales. ¶ Nostris autem amplissimis iudicibus licentia sit: ⁊ maiores penas ⁊ corporales maculas exercutorib' imponere: si male fuerint circa lites versati: vt sci ant non esse causas a se excludendas: nec lucri gratia aliquod eis vitium imponendum.

¶ De pedaneis iudicibus. Titulus. iij.

Sentētia lata per delegatum ab incompetenti iudice ordinario est ipso iure nulla. b. d. Bal. Uel sic. Procurator[q] cesaris non habet potestatē delegandi in causa priuatorum. ideo talis delegati sententia non valet. b. d. Saly.

Imperator Gordianus. a. vj. carijs. Lex. j.

Procuratori nostro non vice ꝓsidis agenti[r] dandi iudices inter priuatas personas non cōpetere facultatem manifestum est: et ideo si ⟨vt allegatis⟩ inter priuatas personas is cuius meministis arbitros[s] dādos putauit: sentētia ab eis ꝓlata nullo[t] iure subsistit.

Item. l. dicit Bar. difficillimam q̄ que sit in toto codice: et boc intendit. Causas medias ꝓsides debēt audire per se/ vel delegare reservata sentētia si ꝓpter occupationes publicas vel causarū multitudinem impediātur. Causas vero meri et mixti imperij et causas iurisditionis magnas indicent per seipsos. Causas vero minimas delegēt indistincte. boc dicit cū. l. seq. ꝑm Bar. Uel sic. Cause pecuniarie centum aureos excedentes quas ꝓsides leui causa impediti poterant delegare: bodie non possunt delegari: nisi ꝓsides publicis occupationib' vel multitudine causarū sint impediti. Cause vo mei vel mixti imperij non delegant nisi causa ingenuitatis ⁊ libertintatis. Saly.

Impera. Diocle. et Quari. aa. et. cc. vica. Lex. ij.

Delegati qdaz sunt ad vniuersitatez causarum.

Continuatio.

Procuratori nostro. ¶ Casus. Procurator cesaris cognoscit inter fiscum et priuatus. procurator ꝓfisci cognoscit inter procuratorem ꝓncipis et priuatum. si ergo procurator cesaris causam inter duos ꝓuatos delegauit: nō valet delegatio. ergo nō valet sententia ab eo lata: nisi forte vices ꝓsidis gerat: non dico a ꝓside delegatus.

t ¶ Nostro. f. cesaris qui inter fiscum et priuatum tantum est iudex. +vt. s. si adner. ff. l. ij.

u ¶ Algenti. fed tunc agit vice ꝓsidis cum in eum priuati cōsentiunt ꝓ rogantes eius iurisditionem. vt. ff. de iurisdi. omnem. vt. j. de iurisdi. om. iudi. l. j. Uel quia mortuo ꝓsidegerit eius vicem. vt. s. de offi. eī' qui vicē. al. l. j. ꝯ. j. ff. de tuto. ⁊ curato. da. ab bis. l. j. Uel etiam ꝫ eo vino in loco suo gerit eius vicem si abest.

r ¶ Priuatas. non tamen inter fiscum et priuatum.

y ¶ Arbitros. i. iudices delegatos.

z ¶ Nullo iure. neqz speciali neqz communi. vt. j. si a non compe. iudi. l. ij. ꝯ. l. fin. ff. de appel. et consensu. ff. j. ꝯ. j. vbi cau. ff. l. ij. ꝯ. j. ad. l. fauni. ff. de plag. l. non valet. ff. j. ne de fta. defunc. l. si pater. ff. j. de penis. l. ꝓ curator. Sed quid si vterqz sciebat eum abincongruo delegatū: Respon. idem. +vt. ff. j. de iurisdi. om. iudi. l. ꝑnuatorum. Item quid si scies ꝑson. idem. +vt. ff. j. de iurisdi. om. iudi. l. ꝑnuatorum. Item quid si sciebant a congruo delegatum: sed in causa in qua non potuit delegari: Respon. idem. + vt in causa appellationis # que ipso iure est nulla: Respon. idem. + vt in causa appellationis # que ipso iure est nulla: Respon. idem. + vt in causa appellationis arg. ff. de postu. l. quos prohibet.

+Idē bar. bal. c. saly.
+Illa glo. sequit saly.
+Herū ē si iste delegatus nullam hs iurisditionē ordinariā: sed erat simpler priuatus bar. Bal. pau. et saly.
Tu dic q̄ cā appellationis pōt delegari. gl. in auc. ad ꝯ 8. de iudi. ꝯ glo. i. l. eos. in ff. conuent. j. de ap. +Idē bar. Bal. pau. et saly.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

PLacet nobis. ¶ Ad euidentiā casus no. q̄ tria erāt genera causarum. vt in glo. i. scz minima: media: ⁊ maxima. de minima potuit iudex cognoscere et indistincte eā aliꝰ delegare: ⁊ mediā similiter. sed hodie nō: nisi causa cognita: vt si ꝓpter publicas occupatiōes vel pluralitatē causarū cause superesse non pōt maximā: nec olim nec hodie pōt delegare: nisi ex ca. fu. ff. de co cui mā. et infrisdi. l. si nec. Dec dicta sunt: nō vt aliquid detrahat honori presidis: sed potiꝰ augeatur: licet aut cā maxima vt diri possit delegari in casu: nō tñ cā status. et hoc est q̄ subiungit in ūrta parte. ibi: dū tñ ⁊c. vt de ea presesqui olim per se cognoscere consueuit et de ea hodie tantū cognoscat. Uel fic olim preses prouincie vl alius iudex ordinarius si impedirēt ex quacūq; causa p se cognoscere de causa: poterat eā alij delegari: sed hodie nō indistincte delegabit: ſz tunc demū si impediatur publicis occupationibus: vel propter multitudinē causarū: non aut respon suꝰ intelligas: vt possint in prędictis casib⁹ quālibet causam delegare q̄ illas de quibus poterāt pri⁹ cognoscere nec delegare fic: nec modo possit vt sicut olim de ingenuitate ⁊ libertinitate poterant cognoscere ⁊ delegare runt per series ⁊ nunc sic. prima versꝰ. Uinia.

¶ Placet. Ad euidentiam huius. l. no. tria ge nera causarum olim vsitata. et hec ꝛ cognoscere et alij delegare poterat preses siue insta causa impediatur siue nō: vt. j. el. fi. Jtē media vt que competunt iure magistratus fm. Ip. Uel ista que sunt mixti imperij nō mer. et ita poterat indistincte delegare. Sed hodie si impediatur. als nō: vt hic. Uel dic causas pecuniarias vltra. ccc. solidos esse medias. sed in causis mixti imperij idez est quod in mero. ⁊ predicte pecuniarie ad cognitionem tantū. et sic ter audiet. vt. ff. de iudi. aut. ad hec. Jtē maxime ⁊ bas nō delegat nisi in casu cū abest nō si als impediatur. presbyteras etiā ob necessitates publicas. ⁊ tunc ad cognitionem. vt hac. l. ⁊. ff. de offi. eius cui man. est in frisdi. l. i. Sic ergo in maximis causis: in minimis nihil mutat hodie: sed in mediis tantū: vt dictū est. ⁊ sic sunt hodie etiā tria genera causarū. Ip. Dixerit esse tantū duo. Allij dicūt: tria sunt genera causa ⁊ maxima. ⁊ tūc idem q̄ nos. Jtē media et cūc cognoscere ⁊ delegare possunt. Jtē minima que cognoscerenon poterunt: sed tantū delegare. ¶ quod cum esset iniquum bac. l. emendatur fm eos. Accur.

¶ Cognoscere. propter facti impedimentum.

¶ Ante hac. als ante hanc. als antea banc. i. ante. l. istam.

¶ Multitudinem. vel quia contigit eos abesse.

¶ Non potuerint. ſ. de iure. q̄ vilia erant negocia fm quosdā: quod non placet. cum non inueniam eos antiquitus de his non posse cognoscere: nec debere eos cognoscere: immo delegātur huiusmodi: vt j. eo. l. fi. Sed dic non possunt cognoscere ꝓpter occupationes publicas: vel propter causarum multitudinem: vel aliud iustum impedimentum. ⁊ ein aut. vt defunc. seu fu. ſ. illud. colla. 7. et de iudi. ſ. i. col. vj. ⁊ tunc possent delegare. sed si non habent tale impedimentū non possunt: vt hic subdicit. sed olim etiam sine causa poterant delegare. sed principium contradicit fini: ſ. respon. sed primo exponenō possunt quelibet etiam vilia. Accursius.

¶ Ex officio. puta ex lege vel senatusc̄o iulto. vt. ff. de offi. eiꝰ cui mā. est iur. l. i. Dic ergo solebāt ⁊ debebant nisi in casu: ⁊ tunc ad cognitionem. vt. d. l. dicitur. ⁊. ff. de offi. ꝓcon. aliquā. ⁊. l. solent. Accur.

¶ In presidum. Nomen generale est ꝓ quolibet ordinario habēte imperium. ff. de offi. preſi. l. i. Accursius.

¶ Diminuta. sed aucta: quasi diceret hoc dicimus non detrahēdo honori presidis: sed augendo eum. Accursius.

¶ Dum tñ. Sic cōtinua. ⁊ dixi ibi: q̄ nō ita ⁊c. maximas non posse delegari nisi abfit: dū tamen ⁊c. melius esset dicisse. Sed ⁊ de ingenuitate ⁊c. nam ⁊ iste sunt de maximis. Jn bis ergo vt in aliis ⁊ casu delegat ad cognitionem non ad diffinitionē: vt hic. Uel refer as ad id quod supra dictum est de medijs. iudices dandi habeant potestatē. vt fic illud recipiat istam determinationē: ⁊ illam quod non ita accipiat. ⁊c. sed hodie etiā diffinitionē videtur posse cōmittere in causa status. vt in aut. de colla. ſ. phi bemus. col. ir.

¶ Dijudicent. l. tñ. ⁊ nō delegit. vt. j. ne de ſta. de fur. l. fi pater. ⁊. j. vbi cā ſta. l. iududum. ⁊ argu. ff. de iudi. de qua re. ⁊ de ar bi. non distinguemus. ſ. de officio. Sed contra. ſ. de ordi. iudi. l. j. Sed ibi non loquit de preside. ꝓuincie ſz alio minore: cū generale nomen sit presidis. vt. ff. de offi. preſi. l. j. Uel fm Jo. distingue. an pupillus agat vel conuenat possessorio iudicio quo casu differt que sto status per carbonianū in tēpore pubertatis si moueat questio status. et bonorū. Si vo status tñ: tunc dic ꝙ differtur siliter in fauorem pupilli per constitutiones. vt. ff. de car. edic. l. j. ſ. j. an pretitorio: quo casu nō differt quēto ad status. et agat: sed si cōueniat differtur. vt. ff. de carb. edi. l. iij. ſ. fi qs liber. ⁊. ſ. miſſum. ⁊. ſ. si duo impuberes. Alij dicūt ꝙ ibi nō poterat cognoscere: q̄ incidēs erat: bic principaliter intētabat. Sed certe fm os cognoscit de incidenti etiā ante ꝙ de principali. ſz de hoc an ſit sententiandū ſit opinio: vt ibi dices Additio. Tu dic ꝙ illa. l. j. de ordi. iudi. nō intelligitur ꝙ nō possit cognoscere propter defectū iurisditionis: sed propter qualitatem persone de cuius statu agitur quia erat pupillus. ¶ Jan.

PLacet. ¶ Casus. An iudex delegat ⁊ cām sibi demādatā ad delegantē remittere possit/ q̄rit: ¶ Rñ. q̄ nō. Et loquit impator ꝓ hoc ꝓtorio significās ei ꝙ si aliquā cām deleget ei nullo modo patiat eā remitti. sed delegatus per sniam diffinitiuā determinet. tñ si alicui litigantium sentētia iniusta fuerit vīa pateat prouocādi facultas.

¶ Dederit. ⁊ delegauerit. ⁊ loquitur hic ſerapioni prefecto.

¶ Cognoscant. vt. ff. de iudi. de qua re. in prin. ⁊ in aut. vt iudi. nō cre. pe. sac. aut. ſ. j. col. ir. ⁊ de iudi. ſ. fi. col. vj. Sed cōtra. ſ. de relati. l. j. Jbi in ordinario. bic in delegato. Uel ſolue vt ibi.

¶ Tribuat. vt. ſ. de ap. l. ⁊ iudicib⁹. ⁊ ſ. ſi ſepī in integ. reſti. poſtu. l. j.

PLacuit. ¶ Casus. An iudici delegato impedito ob aliquā causam quomin⁹ cause sibi demādate supesse possit vel mozuo litcōtest. iudex sub ꝙrari possit qui finē cauſis imponat/ querit: ¶ Rñ. q̄ fic. nec enim ipsum oportet de tali cognoscere. lex sequens clara est.

¶ Asserat. vt. ff. de re iudi. l. duo ex tribꝰ. ⁊. ff. de arbi. sicuti. ⁊ in auf. de iudi. ſ. finaiit. col. vj. ⁊. ff. de iudi. ſi lōgius. in pn. ⁊. l. ſi iuder. ⁊. l. ꝑpone bak. ⁊. ſ. de iudi. ꝑperandi. ſ. illo. ⁊. ſ. finaiit in medio tricēſi. Accur.

QUedā. Judices. Duob⁹ modis de iudex pedane⁹ delegat⁹. vt i aut. de iudi. ſ. vel. ⁊. ſ. ſedebūt. ⁊ ſ. illo. ⁊. ſ. ne aūt. col. vj. ⁊ bic. Jtē ordinar⁹. ſi tñ biuiliora diſceptat. ſ. vſq; ad. ccc. ſol. vt defenſor ciuitat. vti auf. de defen. ci. ſ. ⁊ iudicare. col. iij. ⁊ d iudi. ſ. audiēt. col. vj.

¶ Qui ꝓ ſua iuriſditiōe ⁊c. ¶ Occaſiō ſumpta a pedaneis q̄ ſunt de legati generaliꝰ de perſonis eoꝝ q̄ dare poſſunt ⁊ dari ſubiūgit. Accur.

Jn cauſarum.

Causarū tria erant genera.

Jſtō plz bar. ⁊ bal.

Jdē bal. pau. ſal. ange. alexā. et laſ. in. l. ipſi. ff. de iuriſ. con. iud.

Jſtud nō pcedit indiſtincte fm bal. pau. et ſaly.

Jdē bar. Bā. ⁊ ſal.

Contrarium tenēt bal. ⁊ ſal. Bā.

Jſtas glo. approbant bar. Bal. pau. ⁊ Sal.

Jdē ſaly.

Qz pōt cōgnitionē delegare re fiuata ſnia. taco. de arē. bar. et pau. iuxta formā auc. ad hec. in pri. ſ. de iudi.

Jſtas glo. approbant bar. Bal. pau. ⁊ ſaly.

Pupilli fauore an differatur q̄ſtio ſtat⁹.

Jſtā glo. ſequit bal. et ſaly. in. l. j. de iudi. ordi.

Judex pedane⁹ duobus mōis dicit delegatus.

Ter. ibi. ⁊ expro. et sic tenuit q̄ de legis preceptis potest obseruari. vt cū ⁊ alijs fumat. ⁊ cō cor. c. pastoralis. cū gl. sup ℔. si cōuentionē. et tra de offi. deleg.

Ter. ibi: de legatorū. cōcor. c. pastoralis. cū gl. extra de offi. delega.

Ter. Ggalis. cōcor. cū bac. l. c. cū ḡrīe. cū gl. super ℔. vocluer. extra de rest. spo. ✠ cū intelligē pur hic Bar. Bal. ⁊ sal.

✠ Jdē bal. pau. ⁊ saly.

✠ Jstud nō pcedit indistincte. vt b ⁊ Bar. bal. et sal.

✠ Jstā sectur bar. Bal. ⁊ sal.

Appellari ad quē des beat a sub delegato.

IN causarū delegationibus illud consultissime pcipimus obseruari: vt ita vacāt si ad iurisditionem[a] pertineāt[b] delegantis. ¶ Si qs alicne iurisditiōis causam credidcrit delegandā: nec precepto cognitorē datum[d] patientiā[c] accommodare censemus. ¶ Et si cōtra leges[f] obtempcraucrit delegāti: omnia quc ab ea delegatione gerūtur ita pro infectis haberi precipimus: ac si ipsi qui delegaucrant alicne iurisdictionis iudices[g] resedissent[h]: vt nec appellandi quidē necessitas victis aduersus eas sententias imponat.

¶ Nec teneant nīi iudices a nobis specialiter[i] delegantibus da ri aliqs causas delegaucrint iudicandas[k]. nam[l] bis delegātibus nullo personarum causarū ve bato tractatu appellationuz ad[m] eos iure iudicia reneabunt.

¶ Ne quis in sua causa iudicet vel ius sibi dicat. Titu.v.

¶ Nemo sit iuder in causa ꝓpria. hoc dicit Bal. ⁊ Saly.

IMperatores Valen. Gratianus et Val. aaa. ad Gracchū ꝓfec. v.p.b. et vica.

Lex vnica.

GEneraliter decernimus neminez sibi esse iudicez[n] vel ius sibi dicere debere[o]. in re enim ꝓpria iniquū admodum[p] est alicui licentiam tribuere sententie[q].

¶ Qui legitimam personā standi in iudicijs habeant vel non. Titulus.vj.

¶ Sententia lata cōtra pupillū indefensum ipso iure non tenet. b.v. Bal.

Imperator Gordianus. a. candile. Lex.j.

JCum esses pupillaris etatis sine tutoris auctoritate cum aduersario tuo consisteres[r]: preses prouincie aduersus te pronūciauit: minime auctoritate iudicati nititur quod statutum est.

¶ Pupillus cū auctoritate tutoris et adultus cum auctoritate curatoris recte possunt agere ⁊ conueniri. b.d. Bal.

Impera. Diocle. ⁊ Maxi. aa. ⁊ cc. Bernache. Lex.ij.

IN rebus que priuati[t] iudicū questionem habent sicut pupillus tutoze auctore et agere et conueniri pōt: ita et adultus[u] curatore consentiente litem ⁊ intendere et excipere debet.

¶ Gdmoi potest mouere possessoriū: sed non potest mouere petitoriū: nec sibi mouei sine auctozitate tutozis vel curatozis. boc dicit Bal.

Imperato. Honozius ⁊ Theodosius. aa. Juliano. ꝓconsul.

AFri. Lex.iij.

OMentanec[x] possessionis libe. si libertus. ij. ⁊. j. de contraben. emp. l. fi.

¶ Sm legitimam. ¶ Supra de persona iudicis/nunc actoris et rei.

JCum esses. ¶ Casus. Pupillū sine tutoris auctoritate in iudicio conueniſti: et condēnatus es[r]/an valeat sententia/queritur: R̄ſ. q̄ non. Lex sequēs idem dicit quod ista: sed addit idem esse in adulto quod in pupillo.

r ¶ Consisteres. Jn iudicio: sed in arbitrio dicit. ff. de arbi. si pupillus.

s ¶ Aduersus te. secus si ꝓ te. ✠ vt. ℣. de procura. non eo. Jtem intellige ꝓnunciauit diffinitiue. vt. ℣. si aduer. rem iudica. cū et minores. vt. ff. de re iudica. acta. ℣. cōtra. in fine. secus in interlocutoria. ✠ vt. ff. quibus et cau. in pos. ca. l. apud iulianum. ℣. marcellus. ⁊. l. in possessione. ℣. j. et de bonis auc. iudi. pos. si minor. ⁊ bec omnia seruia in adulto. vt. ℣. l. proxima.

t ¶ IN rebus que priuati. vel publici. vt. ℣. de auc. prestan. l. clarum.

v ¶ Adultus. bic ercipe nīi impetrauerit veniam etatis. vt. ℣. de bis qui ve. eta. impe. l. ij. ⁊ nīſi interdicto de libero homine exbibēdo: vt. ff. de libe. homi. exbi. quod ⁊ ler. ℣. fed ⁊ si mulier. vel nīſi interdicto momentanee possessionis. vt. ℣. l. prox. vel nīſi ꝓ eo coniunctis. ✠ vt. ff. de procura. l. minor.

OMentanec. ¶ Casus. An minor de possessione rei sue pervim expulsus sine curatoris auctoritate agere possit interdicto vi vi. ad recuperandam possessio. suam/queritur: R̄ſ. q̄ sic. ⁊ boc in ꝑn. Sed quid si succumbat in possessorio: an petitorium similiter curato re non auctore intentare possit/queritur: R̄ſ. q̄ non. ⁊ boc in secūda. Si autem obtinuit in possessorio: an aduersari/ sine tutore aduersus ipsum possit intentare reconuemendo petitorium/queritur: R̄ſpō. q̄ non. ⁊ boc in tertia. fic consuenit poni bic.

r ¶ Momentanee. als momētarie. Judicium aliud petitorium aliud possessorium. petitoriū cū aliqua rem vel possessione ratiōe dñij peto possessorium. petitoriū cū aliqua rem vel possessione tñ siue adipiscēdo vt petuo apud me sit. possessoriū qñ de possessione tñ siue adipiscēdo: vt interdicto quoti legatorū. siue retinenda: vt per vri possidetis. da: vt interdicto quoti legatorū. siue retinenda: vt per vri possidetis. da: vt interdicto quoti legatorū. siue recuperanda: vt per vnde vi. quod vltimū dicunt quidam corrigi

✠ Jdē bal. hic.

✠ Approbatur Bar. Bal. pau. ⁊ saly. Continuatio.

✠ Approbat ꝑ pdic. scribentes. ✠ Jsto non pcedit indistincte ℔ bal. pau. ⁊ sa. b.

zDinoz aliqñ sine curatoze i iudicio cē potest. ✠ Approbat ꝑ bal. ⁊ saly.

Judiciuz est tupler. ℙossessoriuz et trip ler.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

+ Jdē bal. saly.ꝛ pau. Possessio multis modis repetitur.

per.l.j.vnde vi.fi quis in tanta. Sed certe+ ꝙ perpetuo sit apud actorem est ex vi constitutionis nō interdicti.vt in eo.ti.l.mometanee. Jtē agitur de possessione per actionē vel per officiū iudicis: vel condictio nēindebiti: vel triticaria.vt.j.loca.fi qs conductionis.ꝛ.ff.de cōdi.indebi.l.indebiti.§.i.ꝛ de tritica.l.ij. Jtē per interdictū de precario. Jtē per interdictū qō vi aut clam.a per saluianuꝫ qō datur.p rebus coloni.loco tī cuiuslibet interdicti in factuꝫ actio bodie datur.vt insti.de inter.§. fi.ꝛ dic vt ibi.ꝛ.ff.de vi et vi arma.l.i.§.fin.Predicta quidē iudicia dicunt mōmētaria aptitudine. qz poterat esse ꝙ q amisit in possessorio vincet i petitorio.et sic parū durabit apud eū possessio. pōt esse ecōtra.ꝛ sic multī durabit apud eū possessio. Poteſt+ etiā dici momentaria.qz cito debet expediri.ꝛ sine mora. vt arg.j. vt intra certum tempus.l.ij.§.fi.

+ Jsta etiā est bona: si alia melior sit vocē. Ter.l. inutus.concor: gl. vnica circa fi nō sit reus. i.c.vi. extra de libel. ob. + Jdē bar. bal.ꝛ saly.

a ¶ Actio.sc̄z in factū vel alia pro possessiōe cōmpetens: vt diri. Et nota actio. qz nō sic fi quis agitur+ pupillus. Aliꝫ idez si conueniatur. Eccur.

b ¶ Per quācūq; q. quelibet psona noīe suo agere potest etiā pupillus ꝛ seruus in recuperandā vel retinenda: non sic in adipiscenda. vt.j.fi per vim vel alio modo.l.i.ꝛ hic est primus casus huius.l. Si tamen pupillus succūbens in possessorio obtinendo pedetētim agere velit de proprietate non potest vt alter teneatur ei respōdere sub colore questiōis de possessione. ad rē nō sic agitur aūt ideo subiungit: qz si de possessiōe egisset pupillus cū tutore: idem vellet de proprietate agere sine tutore: idez esset vt nō admitteretur.ꝛ hic est casus scōs. Sed si pupillus obtinuit in possessorio ꝛ reconueniatur in petitorio sine tutore nō valet fnia.ꝛ hic est tertius.ꝛ sic sunt casus tres fm Azo.+ Aliꝫ intelligunt totā.l. cū pupillus agit nōie alterius de momentaria possessione.ꝛ ipse idem vult agere de ꝓprietate. Vel recōueniatur: et cedē dantur respōsiones. et sic sunt tres casus qui nō placēt. Aliꝫ vt Jr. dicit ꝙ tota ler onus tantū ponit casus. Primus vsq; illuc: sub colore ꝛc. et sic nō mutatur ꝑma positio. Scōs ab inde vsq; illuc. mihi aūt ꝛc. et qō subiicit mihi aūt ꝛc. est expositio secūdi.ꝛ fm hoc dices adipiscēde.l. adepte.ꝛ alteri.i. minori. sed fm nos adipiscēde ꝓprie ponitur.ꝛ alteri.l. aduersario minoris.q est maior. possent etiā dici quattuor casus vt vnus assumatur in illa dictione marime. aliꝫ tres non mutentur.

c ¶ Obreptitia. puta quia volebat intēdere rei vendicationi.ꝛ de ꝓprietate iste mino: probare.

d ¶ Petitio. quam aduersarius fecit de reconuētione sine ꝓprietate.

e ¶ Jnitiatū. i. incepti: vt in possessorio. nā idē.ꝛ si interuenisset tutor i possessorio vt modo diri.ꝛ ad hoc.j. qui da.tu. pof.l.in vniuersis.

f ¶ Jurgium. s. totale possessorij ꝛ petitorij. sed pars eius sc̄z possessorium fuit finitum in quo succubuit.

g ¶ Circa minorem. i. vult aduersarius obrepere cōtra pupillum et de proprietate litigare.ꝛ hic vltimus non variatur.

h ¶ Custodiri. sc̄z potuerit. nā ꝛ minor potest conueniri cū auctoritate tutoris.ff. de admi.tuto.l.i.§.sufficit. Jtē et eo quod dicit obreptitia petitio alteri obesse non debet. no. arg.+ ꝙ testes in causa possessoriis non sunt interrogandi de ꝓprietate. Vel si interrogentur mihi in ea dicti eorum prosit. fic ꝛ.ff. de peti. here. fi quis liber. §. fi. in fi. ꝛ.ff. de iure. fi duo patroni. §. ij. ꝛ.l. cum qui. circa prin.

+ Appio + bak ꝑ Bar. Bal.pau.ꝛ saly.

¶ Et nemo inuitus agere vel accusare cogatur.

Nuitus. ¶ Casus. Tenebaris mihi in quo: non potes cōpellere me vt conueniā te. vel si habeā cōtra te actionē criminalē non potes compellere me vt te accusem inuitus.

i Jnuitus. idē dicit ter. qō rubrica. et ꝑbat hec regula. j. de usu. pu. l. vlti. ꝛ de pigno. creditor. ꝛ idem est+ ecōtra in defendendo. quia sufficit in possessionē missio. vt. ff. de in ius vocā. l. satisfac. nisi cōpellitur causa tunc. vt gestor negotiorꝫ coniuncti. vt. ff. de negotiis gestis aūt in pn. Jtē procurator. vt. j. man. l. a ꝓcuratore. ꝛ. l. procuratorē. Jtem tutor. vt. j. arbi. tut. l. ij. ꝛ. j. de admi. tuto. debitoribus. ꝛ. l. tutores. ij. Jtem heres. vt. j. de his qui. vt indig. l. j. Jtem administratores ciuitatis. vt. ff. de admi. re. ad ciui. perti. l. ij. §. fi eo. Jtem mater. vt. j. de leg. here. sciant. Jtem ille qui semel actionē ꝓpositā nā loquit hic ti. qñ adhuc nulla ꝓposita actionē. vt. j. quō ꝛ qñ inder. ant. qui semel. Sed solet queri an Bonoſ. possit cogi a scholare vt agat cōtra scholarē qui in brevi est recessurus cū forte Bonoſ. sperat cū cōuenire cū habet pedē in stripedio. ¶ et arg. l. ista ꝙ non possit: magis tñ puto + Jtē glo. approbatur Bart. Bal. pau.ꝛ saly. indicē debere ei statuere tēpus infra qō agat. et posteā cum nō audiri. arg. j. de remiſ. pig. fi eo. ꝛ. j. de inge. ma. l. diffamari.ꝛ.ff. de opti. leg. l. mancipio.ꝛ.ff. de cu. bo. nā. l. j. et. ff. de bo. auc. indi. poſ. si ſeru'.ꝛ.ff. de carb. edic. l. ij. §. duc.

incidenti pronunciare. sed solum de principali. hoc dicit Baldus. Vel sic. Si questio status incidit questioni bonorum de ea plene cognoscitur: licet inder alis cognitionē de statu non habeat: sed de principali tantum expressim pronunciatur. hoc dicit Saly.

¶ De ordine iudiciorū.

¶ Jd est de ſtionib' ordinādis in iudicio: puta si cōcurrant duo indicia inter eaſdē psonas pncipaliter vel incidenter qō precedere.ꝛ qō sequi debeat. fic ergo ōi indiciorū.i. questionū vel rerum de quibus possunt fieri iudicia.i. questiones.

¶ Jmperator. Seuc. et Anto. aa. Marcelline. Ler. j.

Dite+ presidem pꝛuincie et ruptus esse testamentum Fabij ꝑsentis agnatione filij docete: neqꝫ eñ impedit notionē eius+ quod status questio in cognitionem vertitur+ : et si super causa status cognoscere non+ possit. pertinet eñ ad officium iudicis/qui de hereditate cognoscit vniuersam incidentem questionem+ quecūq; iudicium deuocatur examinare. quo niam+ non de ea: sed de hereditate pronunciat.

Dite. ¶ Casus. Testm̄ fecisti nulla facta mentione de ventre vxoris que pregnans erat.ꝛ ertrancum instituiſti. nat' est posthumus: agere vult tutor petitione hereditat'. ad uersus scripti heredem. obiicit ei scriptus heres ꝙ pupillus nō fit filius defuncti legitimus sed seruus natus ex ancilla fna. que questio prefert ei debeat/queritur: R ſi. ꝙ preses simul devtraq; cognoscet: nec questio status incidēs impedit notionē presidis. licet alis de statu cognoscere non posset: quādo pupillus: sc̄z conueniretur petitorio. vt. ff. de carb. edic. l. ij. §. si qs liber. licet in. §. missum dicatur contrarū. sed ibi agit pupillus. pronūciabit autem tantū super petitione hereditatis.

k ¶ Adite. o vos testes posthumi.ꝛ agit petit. here. fm. B. sed fm eū est 3. j. de carb. edic. l. j. vbi dicit cā petitionē hereditatis differri. sed bic subaudi+ si impuberi. s. erpediat. qz testes possunt mori. vt. ff. de car. edic. l. ij. §. due. Jtē fm hūc casum sup illo + vbo but'. Let si sup causa status ꝛc. est 3. j. de peti. here. liber. Sz ibi de statu defuncti: hic de reditis. Jtē sup eodē est 3. ff. de carb. edic. l. ij. §. missum. vbi dicit posse agi de statu ī impubes agat petitiōe hereditat'. Sed erpone ſ ꝙ nō possit: ais qñ pupill' petitorio iudicio cōuenirēt. vt in. §. si qs liber. in eo. l. ij. nā tūc in eī fauoꝛe differt qstio stat'ꝙ carbonianū. non qz ꝑs de libertate cognoscerē nō possit. vt. §. de peda. iudi. l. placet. j. ꝛ.ff. de car. edi. l. ij. §. due. hic aūt agebat pupillus petitorio:ꝛ ideo nō differt qstio stat'. Sed huic solutioni vī 3nū. vt. ff. de car. edi. l. pe. vbi petitorio agit pupillus.ꝛ tñ differt qstio stat'. Sz ibi 3 alios possidentes res hereditarias. secus autē si 3 eñ q ei mouit qōnē stat'. Vel logē ibi ci statis de petitorio pupillus: vñ admittit pupillus vt curator bonis datus. vt in eo. ti. §3 ꝛ si is. §. j. sed ꝛ poni pōt bu'. l. casus in possessorio + vt si dicas ꝙ pupillus volebat adipisci possessionē vel retinere ex carboniano qō pōt et vtrobiqꝫ differt qstio status.ꝛ hoc dicit ꝛ si sup ꝛc. vt hic. ꝛ.ff. de car. edi. l. ij. §. parui.ꝛ.ff. de inoffi. testa. l. qui de inofficioso. nisi bactenus. vt summatim cognoscat. vt. ff. de carb. edi. l. ij. §. cause.ꝛ qō hic subiicit de hereditate fm hūc casum exponē. i. de possessione rer. hereditariaꝝ. Vel dic reste codē casu etiā de hereditat' ꝑpetua tē summatim cōgscī cī petit carbonianaꝫ vt si euidēter ꝑbet eū heredē nō esse: nec filiū: denegef ei carbonianaꝫ. vt. ff. de car. edi. l. ij. §. cause.

+ Jdē bal. pau. et saly. Algere qñ qs quis cōpellitur.

l ¶ Jnuitus. idē dicit ter. qō rubrica. et ꝑbat hec regula. j. de usu. pu. l. vlti. ꝛ de pigno. creditor. ꝛ idem est+ ecōtra in defendendo. quia sufficit in possessionē missio. vt. ff. de in ius vocā. l. satisfac. nisi cōpellitur causa tunc. vt gestor negotiorꝫ coniuncti. vt. ff. de negotiis gestis aūt in pn. Jtē procurator. vt. j. man. l. a ꝓcuratore. ꝛ. l. procuratorē. Jtem tutor. vt. j. arbi. tut. l. ij. ꝛ. j. de admi. tuto. debitoribus. ꝛ. l. tutores. ij. Jtem heres. vt. j. de his qui. vt indig. l. j. Jtem administratores ciuitatis. vt. ff. de admi. re. ad ciui. perti. l. ij. §. fi eo. Jtem mater. vt. j. de leg. here. sciant. Jtem ille qui semel actionē ꝓpositā nā loquit hic ti.

m ¶ Eius. sc̄z presidis.

n ¶ Vertitur. dicebant enim aduersarij eum non esse filiū fabij. vel dicebant eum seruum.

o ¶ Et si. id est ꝙ uis.

p ¶ Non possit. s. als cū conueniret petitorio. hic aūt sic vt subiicit: qz hic agit. Vel dic nō possit. s. vt pronunciet. cognoscit tñ vt subiicit: ne fibi ꝑpsi hec littera contradicat.ꝛ hoc ꝓnut posui in petitorio. sed fm aliū casum dic non possit ꝓpter carbonianū quod differri precipit.

q ¶ Questionem. s. de statu. fundata tamen prius intētione actoris: vt j. de proba. exceptionē. j. de excep. siquidem. sed ꝓnut in carbonia no posui: quomodo de statu cognoscitur: R ſi. summatim. vt. j. de carbo. edi. l. ij. ꝓnut autem in petitorio posui plene cognoscitur.

r ¶ Quoniam. Diri cognoscendum quasi non pronunciandum. quoniam ꝛc.ꝛ sic ſi detur ſententia ꝓ puero in principali etiā in incidenti ꝓ eo data videtur. secus ſi contra eū in principali fm Joan. + vt hic.ꝛ.j.

+ Appio + bak bar. bal duo ꝛ saly.

bic.t.ff. de ordi.cog. l.ij. t.ff. de iudi. l. quotiens. Sed videtur nō preiudicari in incidenti nisi t de ea pronūcietur. vt.ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. pe. t.ff. de lib. agno. si quis ali. §. si vel parens. Sol. vt. d. l. ij. de ord. cog. Et no. q̄ prime tres scz leges huius ttu. dicūt de inciden tibus questionib⁹ que ad oppōnūdū exceptionū vel defensionū oppōnun tur. vltima vo loquit q̄n in modum recōuentionis vel accusatiōis nō defen sionis tm. Ān aūt in inci denti sit pronūciādum: Pla. dicit q̄ sic. vt. ff. de iudi. de qua re. in princi. et. ff. de mino. l. intra. fin vnam casus positionē. t ff. de pcria. l. ij. §. respō. Bul. dicit q̄ nō per. l. j. huius ti. t. j. de ord. cog. l. ij. t in illa. de qua re. in telligit p̄ncipaliter, alia duo specialia dic. Jo. vero distingunt inter in cidentes: vt q̄ habēt causam vetustiorem ante iudiciū vt tunc nō pronun cie⁹ vt in §. hui⁹. l. t emer gētes vt q̄ nouā causam habēt t originem vt fal sus testis. t tūc pnuncie tur. vt. j. de vsla. a proce dēte. et. ff. de libe. cau. li beris. §. ff. t. l. seq. et hoc ideo: q̄ aliter in causa p cedi nō potest. et hoc q̄ ciuilis incidit ciuili: vt in prima et secūda. l. huius ti. Sī aūt criminalis cri minali tūc de vtraq; pnunciaf fm Bul. t pone exemplus. vt. ff. ad. l. iul. de adul. l. ij. §. si publico. et arg. j. de libe. cau. si fi lium. adē si criminalis ci tili. vt si er instrumēto te tōnemā qō dicis falsum vel contra ciuilis crimi nali: vt si de plagio te accusem: et tu dicas seruum tuū venditū fuisse. vt. j. eo. l. penul. vel. pnunciatur ibi p consequētia fm Jo. vt ibi dices. Additio. Tide de materia huius glo. aliā pulchram glos. in. c. j. ff de ordi. cog. Bar. vero bic breuiter et clare sic distīguit q̄ aut exceptio oppōnitur ad impediendū processum. t super ea est pronunciandum de necessitate: vt. j. de vsla. a procedente. cū similibus. Aut oppōnitur ad iustitiā causę: t tūc super ea nō est pronūciandū: vt bic in §. qō in telligē de necessitate. pōt tū iudex si vult. vt. l. intra vsle. ff. de minor.

Sī questio. ¶ Lasus. Si filius patrui mei. t mihi debita fuerit de reditas alicuius agnati vel cognati: agere possum fa. bercif. iudicio vt bereditas diuidatur. Si aūt mihi obiciatur q̄ de illa cognatione non fuit. que questio p̄referatur/queritur: Rñ. q̄ prius cogno scendum est de genere. i. de natiuitatis veritate q̄ de questione bereditatis diuidendē: non tamen prius debet de ea pronunciare. Tinia.

a ¶ Si questio. in modum exceptionis.
b ¶ Tibi. agenti petitione bereditaria.
c ¶ Generis. quia non sis agnatus vel cognatus.
d ¶ Patrueles. tuos. t sic eodem gradu.
e ¶ Experire. ad diuidēdam bereditatem cuiusdam agnati vel cognati tui et eorum.
f ¶ Questio erit. in modū exceptionis q̄ potest esse. vt. ff. de. pba. l. j.
g ¶ Queri. non pronunciari. vt. §. l. prori. diri. in fi.

Qūm ciuili. ¶ Lasus. Si criminalis q̄stio incidat ciuili: vt si pe tā decē per instrumentū q̄ dicis falsum. vel ecōuerso: vt si agā cōtra te de plagiatrijs p seruo q̄ mihi abduristi: t dicas illū seruum tuū esse. vtraq; questio: lata sentētia super principali tantū debet vna sententia terminari: nec vna propter alteram differri.

b ¶ Incidenti. vt agis er instrumento ✠ quod dico falsum excipiēdo: vel agis er testamento quod dico te testatorem compulisse ad faciendum: vt. j. si quis ali. te. pro. l. j. Vel pone. vt. j. de ordi. cog. l. j. sed ibi videtur vtraq; principalis.

i ¶ Adiungitur. vt accuses me de plagio: sed ego te seruum meum esse dico. vt. j. ad. l. fa. de plag. l. antepe. Vel accusas me de adulterio vel simili: sed ego te seruū meum esse dico. vt. j. ad. l. iul. de adul. l. quoniā alegrandum. Item pone exemplum. ff. de offi. rec. prouin. l. j.

k ¶ Tempore. Immo videt prius finienda criminalis. vt. ff. l. pri. q̄ est contra. So. ✠ ibi reaccusando. t sic ābe questiones crāt p̄ncipales: bic secūda in modū exceptionis ppōnitur. Jtē quō pronūciatur bic sup vtraq; immo tātum sup principali. vt. §. ff. l. j. in fi. que est cōtra. Solu. ibi incidit ciuilis ciuili: bic criminalis ciuili. vel contra fm. Bā. Vel pōt dici fm Jo. ✠ q̄ bic vtraq; diriuit: pronūciādo tū de p̄ncipali tm. t adeo incidens determinari videt: vt si cōtra eā qs veniat cō petat exceptio rei iudicate. vt. ff. de fide instru. l. fi. in fi. nisi vbi de incidenti summatim cognoscitur. vt. ff. de lib. agno. si quis aliberis. §. si vel parens. et. §. meminisse.

Sentētia an sit sup incidēti p̄ nūcianda. ō boc etiā tractat gl. j. extra de ordi. cog.

Liuilis q̄stio q̄nq; i ciuilē: ciuilis criminalis ciuili. ✠ Jdē ff. dl. scribentes.

Qūmā. ¶ Lasus. Petchā a te decē in modū recōuentionis: accusabas me de homicidio: que sit p̄referenda/querit: Rñ. q̄ criminalis. t illa ciuilis differen da est quousq; criminalis terminetur: et intelligē criminali q̄cunq; modo finita absolutione ciuilis questio tūc er intergo aperitur. Viuia.

l ¶ Intermissa. id est de lata ciuili.

m ¶ Sepe fit. nam q̄nq; aliter fit vt cū ciuilis est p̄iudicialis. vt insti. de acti. §. p̄iudicialeś. t. j. ad. l. iul. de adul. q̄n ale grandrū. Jtē bic erāt am be q̄stiones p̄ncipales: §. in superiori. l. nō. Jtē est §. huic. ff. d iudi. q p̄ior. sed bic fallit illa regula q̄ fallit t als: vt ibi diri.

n ¶ De crimine. bāc. l. in telligebat Jr. ✠ cum criminalis extinguit ciuilē. vt. j. ad. l. iul. de adulte. l. adulterij. als non: cū nō p̄hibeaf qs post commissum crimē agere contra quēlibet suū debitorem. nec donare. vt. ff. de dona. l. post contractū. sed certe nō p̄hibebit bic agere: §. debet differre donec criminalis terminet: t posses bic distinguere: vt dices. §. de accu. l. q de crimine.

o ¶ Cessauerit. per absolutionem. Vel dic vt. §. qui accu. non pos. l. j.

p ¶ Distīgui. l. finiti.

q ¶ Lata sentētia. absolutionis alioquin nō datur. immo tollitur inistium ciuili questiōni. t ric intellige. §. quocūq; modo: §. per sententiā absolutoriam: vel per pactum: vel per transactionem.

¶ De litis contestatione. ¶ Quia indicia accipiunt ex ordinem per litis contestationem. ✠ ideo de ea ipsa ponit.

Ls. ¶ Lasus. Ad decem me conuenire voluisti et citare fecisti: et libellum porexisti: et ea petūsti in iudicio que me tibi debere contradixi: quo istorum modorum fiat litis contestatio. an per citationem/an per libelli oblationē: vel per interrogationē et responsionem bincinde factam: queritur: Respon. per vtrumam.

r ¶ Res. i. causa vel questio.

s ¶ Deducta. i. petita.

t ¶ Simpler. vt vocetur aduersarius in ius. ✠ Sic igit tria no. postulatio: libelli editio: t contestatio. Primū non fuit contestationē cum et post possit inrisditio declinari. vt. ff. si quis in ius voc. l. ij. Nec secūdum: vt bic. t. ff. de iudi. non videtur. t ar. ff. rem ra. ha. l. amplius. nisi in casu. vt. §. quando li. prin. da. l. i. t. ij. Tertium sic.

v ¶ Cognita. Per libelli dationē. vt. §. de edēn. edita. qui dabaf aliter olim. vt. ff. de edē. l. j. §. i. aliter hodie ppōnitur: vt in auf. hic posita.

x ¶ Cum inder. vel arbiter. vt. ff. de arbi. l. j. quod dicit narrationē. §. et respōsionē. vt. §. de iura. ēalī. l. ij. in prin. t de iudi. rem nō nouā. §. patroni. merita enim causarū partium assertione pandunt. vt. j. §. ff. patroni. merita enim causarū partium assertione pandunt. vt. j. §. ff. vim vel alio modo. l. ij. t quod subiicit per narrationem negocij: scilz vim vel alio modo. l. ij. t quod subiicit per narrationem negocij: scilz principalis ✠ vt debet mibi decē titius: t titius dicit nego: vel non est principalis ✠ vt debet mibi decē titius: t titius dicit nego: vel non est verum. Vel simile. vt si exceptionē opponat pacti vel actoris/vel tē cus si dicat non tenetur respōdere ✠ ratione iudicis/vel actoris/vel tē cus si dicat non tenetur respōdere ✠ ratione iudicis/vel actoris/vel tē poris: q̄ tunc declinat. Jtē secus si dicat rens. respondeo. sed non ani mo contestādi lītē. vt arg. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. si debitor. §. j. et mo contestādi lītē. vt arg. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. si debitor. §. j. et de vsufruc. sed et si quid. §. fi. t. l. seq. Sed argu. contra. ff. de condi. in de vsufruc. sed et si quid. §. fi. t. l. seq. Sed argu. contra. ff. de condi. in debi. l. quod quis. sed ibi tantū in mente cōcepit. Jtē puto per veritā debi. l. quod quis. sed ibi tantū in mente cōcepit. Jtē puto per veritā tē respōderi: sed per sacramentū calūnie quod fit post de credulitate.

✠ Jdē bar. Bal. pau. et saly. hic.

✠ Jdē bar. et alij.

✠ Approbatur Bar. Bal. pau. et saly.

✠ Jsta glo. approbant Bar. Bal. pau. t saly. Dec. ibi: nō videf. ncor. extra de lit. contest. c. vnicū. cuj glo. vnica.

✠ Jdē Jaco. but. bal. t pau.

✠ Jsta cōtinuatione se quītur bal. pau. t saly.

✠ Approbaf p Bart. Bal. pau. t saly.

✠ Concor. vsq; ad finē glo. pdicti scribētes b.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Quid aũt si cõfitcatur: ℟ñ. nõ fit cõtestatio: sed puto si erat libellus datus ⁊ animo cõtestandi hoc faciat qõ est cõtestatio: ⁊ dabit diffinitiua. als si simpliciter sic petat actor: fine libello nõ est contestatio: sed precipit reo vt psẽs ad certũ tempus soluat. vt. ff. de iudi. si debitori.

Ofteratur. ¶ Casus. Hec aut. ponit ordinẽ eoꝝ que debent precedere litis cõtesta. ⁊ sunt fer. q̃ vide per ordinẽ. qz satis clara sunt in fi. ibi: litis. q̃ ponit clausulam irritantem: q̃ litis contestatio facta contra hunc ordinem pẽ nõ facta habebitur.

a ¶ Offeraf. ¶ Hec aut. tractat de quibusdã preambulis litis ꝛ testationis. ⁊ est in cor. de erbi. ¶. sancimus. col. v. ⁊ dic offeratur ei. scz a iudice vel ab actore: vel ab aliq̃ alio + mandato iudicis.

b ¶ Vocatur. id est q̃ vocat̃ est. fic. ff. de ac. emp. si minor.

c ¶ Ad iudicium. idem est si ad arbitriũ. ‡ vt. ff. de arbi. l. penul. in fi. ⁊. ff. de arbi. l. i. ¶ec obstat. ff. de epis. ⁊ cle. aut. generaliter. in fi. ibi: nisi cã ꝛc. nã exponitur. i. nisi satisdatio p̃dicta remittat. Itẽ dic iudicium: scz ciuile. Idem si in criminali. vt ff. de accu. l. libello p. Sz ibi in hoc plus: qz triginta dies dant ad cõponẽdos mestos penates. vt j. de erbi. re. l. null'. ‡ insuper et viginti dies ad deliberandũ: vt hic. Itẽ per hoc quod dicit libel lus: patet necessariũ esse scripturã. olim secus. vt ff. de edẽ. l. i. ¶. j. Sed hoc fallit in illis casibus vbi nec sententiã oportet data ri in scriptis. vt. j. de sen. ꝛ per reci. aut. nisi breuiores. Accurſius.

Ter⁹ aut. offerat. ista aut. cũ seqñti est canoni xata. iq. qõ. tij.

+ Utraq; lectura ẽ bona fm pau.

‡ Idẽ bar. Bol. pau. et saly.

+ Contrariũ tenent barto. bal. ⁊ saly. hic.

Sportule a quibus ⁊ qbus sunt dande.

‡ Concordant cũ hac gl. bar. bal. pau. ⁊ saly.

+ Apposito a ff. p̃dicto. scribe. hic.

Dilatio data a lege an posit minorari per iudicẽ.

‡ Concor. bar. ⁊ saly.

‡ Concor. saly.

‡ Non pedit indistincte bar. bal. ⁊ pau.

d ¶ Prebitis sportulis. tam ab actore q̃ a reo. et q̃ ⁊ quantũ in iudice delegato. habes in aut. de iudi. ¶. ne autẽ. col. vi. in ordinario nõ ineunitur lege expressum nisi in clericis. vt. ff. de epis. ⁊ cle. oẽs qui. ¶. ere cutoribus. c. i. cum clericis. aut. fed hodie. ⁊ in quibusdam aliis personis. vt. j. de fru. ⁊ lit. expen. l. fi. ⁊ de agen. in re. l. fi. lib. xij. in fi. ⁊ fm consuetudinem ⁊ terre in eis dicas seruandum morem.

e ¶ Fideiussione. ⁊ iudicio sisti nisi possideat immobilia. vt. ff. qui satisda. cog. sciendũ. ⁊ insti. de satisda. ¶. sed hec hodie. Aliꝫ dicunt corrigi dictam. l. scidum. per aut. istam. Item no. de fideiussione. ¶. personali non pignorũ. vt. ff. de pact. stip. l. pretorie. uij.

f ¶ Viginti dierum. ⁊ ad plus. nã minoriari possunt. + vt. j. de dila. l. i. ⁊ fine pars. ⁊. ff. de iudi. nonnunq̃. Aliꝫ cõtra. ff. de re iudi. l. uiij. ¶. si qs. et illas in dilationibus a iudice datis intelligunt hic a lege quos constituit. ff. de iudi. nonnunq̃. fm Azo. Sed dic q̃ non possunt minora ri: sicut nec decem dies qui dantur ad appellationem interponẽdam: nec annus qui datur ad exercendum appellationem.

g ¶ Associari. cum prior ordinarius erat. vt. ¶. de iudi. aut. ¶. cõtigerit.

h ¶ Vel recuset. q̃ delegatus erat. vt in. l. apertissimi.

i ¶ Peterit. ¶ic est arg. contra. ff. de iudi. l. obseruãdum. Sol. hic ad verecũdiam petiti iudicij. vel hic corrigit. vel hic absentẽ altera parte: ibi vtraq; erat psens. sicut romana curia obseruat.‡

k ¶ Interrogetur. scz ante litis contestationem sicut ⁊ alie multe fiunt interrogationes. vt. ff. de interro. act. per totum.

l ¶ Initio. Debet enim in initio subscribere annos domini in libello: vt dicitur in cor. quod hodie# nõ seruatur. sed scribitur terminus ad respondendum.

m ¶ Pro nihilo. nõ ergo interrũpit prescriptionẽ# fm Jr. Sed cõtra videt fm Al. ¶. cũ etiam per solũ executo: ẽ fiat interruptio. vt. j. de prescrip. xxx. an. ficut. ⁊. l. cũ notissimi. in p̃n. Sed p̃ō rideri illud fm iura petera q̃ incognita erat libelli oblatio. Vel aliter ibi nõ fit lis. ¶testatio: sed si fieret. p̃ nihilo esset: nec interrũperet p̃scriptio. Itẽ an ꝑsona partiũ põt remitti: Videt q̃ sic. vt. ¶. de epis. ⁊ cle. auf. generaliꝫ. i fi. fm vnã lec. ⁊. j. de puit. scdola. l. vlti. ¶. vlti. li. xij. ⁊. ff. de fer. l. j. in p̃n. Econtra q̃ nõ. vt. ¶. de iura. calum. l. ij. ¶. sed qz. Tu potes dicere vt tacite + possit/ exp̃esse non. vt arg. ff. de pcur. filiusfamilias. ¶. veterani.

Libellum. ¶ Casus. Autem. ista nõ legitur sup. l. C. vt corrigat eam: sed legitur vt ponat aliud preambulũ quod debet precedere lit. contesta. nam in superiori aut. quedam babuistis preambula que debent precedere elit. contest. vnde in aut. ista dr si actor vult reo offerre libellum ante lit. cõtesta. nõ licet actori libel lũ offerre reo nisi cancellato reo si psens est. vel executor negocij si reus nõ est psens de lite contestan da infra duos menses q̃ cancellat reo de oi dãno ei refarciendo in duplum: dum tñ nõ ex cedat summã. xxxvj. aureoꝝ.

n ¶ Libellũ. ¶ec est aut. de executoribus. ⁊ bis q con. ¶. j. col. vij. ⁊ respicit initiũ cause. sed illa. ¶. de epis. ⁊ cleri. aut. generaliter. respicit finẽ. vnde nõ superfluit vna per aliã.

o ¶ Et in negocij. et pro aut. nã ex stipulatiõe exercutoris habet reus vtile actionez. vt. ff. rẽ pu. salso. non ¶. ff. de pcur. l. mutus. ¶. si pcurator.

¶ De plus petitionib⁹.

¶ Quia lite cõtestata petit q̃nq; plus: ideo dicit de hoc in specie: scilz q̃ plus petit in rem. nam ⁊ aliꝫ modis plus petit. vt insti. de act. ¶. plus autem. de gbus hic titulus nõ dicit. Adde cap. j. cuꝫ suis glo. cẽ eo. ti.

p ¶ Quantitate. idem in alia re. vt. ff. de leg. iij. l. quisquis.

q ¶ Exegerit. extra iudicium inducendo debitorem dolo ad promittẽdum. ff. de leg. iij. ¶. fideicõmissa. in p̃n. ⁊ de ser. cor. l. i. ¶. persuadere.

r ¶ Vocaverit. et dicta cautione.

s ¶ Inchoatam. per lit. contest. ‡ vt. ¶. l. priori. dicitur.

t ¶ Dispendio. scilicet iure debiti: quia non petere/ sed petere velle videtur. vt. ff. rem ra. babe. l. amplius. et in hoc est arg. contra. ff. de cdli. edic. quis sit fugitiuus. in p̃n. sed in cr̃pẽs factis propter maiorem petitionem damnatur in triplum. vt insti. tu. de actio. ¶. tripli. licet. ¶. dicerit in simplum.

v ¶ Arguatur. per testes. secus si per iuramentũ vel cõfessionem. vt. ff. de iureiurã. l. eñ qui. in p̃n. ⁊. j. de non nu. pecu. auf. cõtra qui ꝑpiã.

x ¶ Debito. in plus ergo punitur ꝑ deliquerit.

y ¶ Trãfactionib⁹. Duos casus excipit vbi hec cõstitutio cessat. ¶rimus est si ante sententiã est transactũ super cautione dolosa etiã per dolum fm. B. vt in fine buꝰ legis: talibus enim. dec. i. dolũ etiã in trãsigendo cõmissum. secus si super re. al's transigatur per dolũ: qz nõvalet trãsactio. vt. ff. de cõdi. indẽ. l. in summa. Vel dic eã transactionem ita demũ tenere si fiat bona fide. ⁊ q̃ dicit in fi. hec obẽcere x. scz dolum primo cõmissum in ertoxquenda cautione: ⁊ in plus petitione facta: dolũ autem ꝑsentẽ: id est in trãsactione cõmissum possium. obiẽcere:

+ Contrariũ tenẽt Barto. bal. pau. ⁊ saly.

‡ Et sic aliter pe. potest pentere. ⁊ non. ⁊ vnicũ gl. j. extra. c. ñ.

Trãsactio dolosa litis superdolo aufert.

Confessio de indebito ꝓfitenti iudicat.

cere. vt. ff. de transac. l. trāsactione. ij. c. l. sub pretextu instrumēti. Secundus quando post ertortā cautionem per dolum reus sponte confitetur se totū debere: ꝛ cautionem forte ei facit. Nam sicut indebitum a sciente solutū nō potest repeti: sic cautio vel cōfessio de indebito ex posita reo prēiudicat. vt. ff. ad. l. fal. l. fi. ꝛ. ff. de reg. iur. l. cuius. ꝛ de condi. indebi. fideicōmissu.

Et simile est. ff. q̄ mer̄ cā. l. ij. ꝛ. ff. de pscrip. xxx. an. cū notissimi. §. sed et si qs. Nec ego exigo hic curſum biennij post cautionē primā: licet als ei gatur propter vellicianū. vt. ff. ad velle. si mulier. ij. quia hic est persona que statim potest sibi prēiudicare. Alij etiā hic exigunt biennium. sic ergo duo sunt casus qui excipiuntur. Alij faciūt vnū et dicūt transactionē ex interuallo interuenisse: ꝛ postea secundam confessionem qua confitetur se non acturum facta trāsactione. vt. ff. de trāsac. l. transactione. ij. Sed qd si reus absolvitur actore non ꝓbante de adiectione falsę quantitatis: nec cōfitēte de indebito: nec reo probante dolū. Rō. adhuc habet locum bec lex vt debito carcat.

a Hec obiicere. i. doluꝫ cōmissum sup lite maiori quātitate expōsita.

Dilatiōib⁹. Quidilationes in iudicijs pe tūtur: ideoq; de eis post iudicia pomit.

Quoniā. Calistus. Si alter̄ vtra pars lite gātiū ad. pdu cēdū testes vel instrumēta ad istructionē dilationem sibi cōcedi a iudice postulauerit q̄ dari debeat: querit. distinguit: aut instrumēta fuerūt ea dē pūncia in qua lis est: aut in contīnentib⁹ pun cijs: aut vltra mare. pro primo casu danda est triū mensiū dilatio. pro secundo. vi. pro tertio. ix. nec aliter iudici dandi dilationem tribuetur facultas nisi instructio cause hoc exegerit: nec amplius ꝙ semel.

b Instrumentoꝝ. Large accipe. vt. ff. de fide instru. l. j. ꝛ quod subijcit personarum. s. aduocatorum. Vel restringe instrumenta ad certas tantum personas accipe testium. Item aduocatoꝝ. vt. ff. ex quibus causis ma. ab hostibus. §. fina. ꝛ. l. ait prętor. §. fina. An autem ob amicoꝝ absentiam non inuenio. Sed argu. est. ff. de pſur. l. sciendum. et deseruitu. vi. ba. prędio. l. quidam byberius. Item an est danda vt auctori denuncietur: Argumen. q̄ sic. j. vbi in rem actio. l. ij. Idem si ob quasc̄unq; causas necessarias. vt. j. eod. inter priuatos. in fine. et. ff. de iudi. l. interdum.

Dilatio in fit dan la ꝓpter mīcoꝝ absentiā.

c Rerum. i. causarum.

Prouīcie d Continentibus. que aut nullo/aut modico freto distinguūtur. vt ff. de verb. sign. notionem. §. continentes.

Itinentes dicātur. e Ser menses. repete non amplius.

f Nouem menses. repete non amplius. vt. j. eo. l. fi. minus autem posset. vt in fi. hui⁹. l. j. eo. siue pars. ꝛ. ff. de iudi. l. nōnunq̄. nec est hoc mutatum per aut. vt om. obe. iu. ꝓo. que est. j. vbi de cri. agi opor. aut. qua in prouincia. vbi alia spacia dantur: quia illa longior de inductijs que dantur illi qui est absens vt ꝓsumatur cōtumax: hic de his que dantur ꝓsenti et petenti. Item nec est mutatum per aliam que est. §. de iudi. auf. iubemus. quia ꝛ illa in absente ad eius maliciam superandam: ꝛ plene diri de hoc. ff. e. l. fi.

dilatiōes b t ampus nde. g Dande. predicte vel minoris.

h Flagitauerit. vt. ꝛ. j. vt intra cer. temp. cri. l. ij. est enim materia danda rum dilationum amputanda. vt. j. de tempo. appel. l. ij. in prin. nec concedendum nisi ex causa. vt. j. de fal. satis. ꝛ. ff. de pe. here. si quis libertatem. §. plane. ꝛ arg. ff. si cui plusq̄. per. l. fal. hec autem.

Titu. XI.

i Facile. l. quod facile ꝛ temerarium esset dari vltra ꝙ semel ꝓ iustis causis. vt. ff. eo. oratione. ꝛ. l. fi.

k Amplius. sez non potest.

Sj quādo. Calistus. Duo de bonoſi. habebāt causam adinuicē: actor ad extraordinariū iudicem impetrauit mutiſi. puta referi ptum: vt de causa cognosceret: an actori dāda sit dilatio: q̄rit: Rō. q̄ nō. sed reo. q̄ ad alienū iudicē citat⁹ sibi ꝓuidere nō potuit. ꝛ itelligedę referi ꝓ impetrato a ꝓncipe. als impetrās caderet ab actiōe. vt. j. de iurisd. omn. iu. l. in criminali.

l Rescriptū. quo cogit aduersarium ad alteri⁹ prouincie iudicē venire. Et dic a celesti oraculo impetratū: als actiones pderet. vt. j. de inrisd. omn. iu. l. in criminali.

m Dilatio. l. ad ꝓbādū q̄ veritate erp̄ssa impetrauit rescriptū q̄ ꝓ ma facie videbat⁹ subspectū.

n Dāda. qua actor ꝓ vti potest. vt. ff. de tēp. in integ. restit. l. potende.

o Vel testes. ad reprobandum rescriptum.

p Preter spem. vt. ff. de excep. t. doli. l. pure. §. fin. Sed videf bodie non tenere rescriptū: sed in prouincia eadem negocium terminādum. vt. j. vbi de cri. agi opor. aut. qua in prouincia. que est cōtra. Solu. vt ibi.

Terr⁹ aut. q̄ fieri. con coz. in q. iij. §. q̄ fieri. ꝛ glo. supper. exactiōe. extra de bis q̄ vi met. causa fiunt.

Quod fieri. Calistus. Dicitur in. l. q̄ reus pōt cōuenīri ꝓ rescriptū impetratus ad aliū iudicē. Nec aut. dicit ꝙ hoc nō est faciēdū nisi ꝓ: actor satisfecederit ꝛ ꝓmiserit certā quātitatē si litē nō exequat aut exequens nō vincat. Secundo dicit ꝙ actor debet infra decē dies cōparere: als dimittet reus et exigetur ab actore quod ipse ꝓmisit in superiori satisfatione.

q Quod fieri. Nec aut. nō bene aptatur ad. l. codicis prout Jr: eam posuit. Nam innuitur ſm eum ꝙ rescriptū non teneat nisi prestita satisdatione. quod falsum est immo tenet. Dic ergo quod fieri. sez vt cogatur reus respondere sub extraneo iudice per rescriptum: nisi actor ꝛc. vt probatur in co. j. respon. ꝛ. §. j.

r Quantitatē. quam statuet iudex suo arbitrio. vt eadem aut. dici videtur non tamē aperit delegatus an delegans: sed puto ꝙ delegatus cui causa est cōmissa. nā ꝛ ea sine quibus ꝛc. vt. ff. de iur. om. iudi. l. ij.

s Aut pro et. Nam si non ꝛequēdo vinceret causam quod fieri posset si esset absens et contumax. qui impetrauit rescriptum ꝛ bonam foꝫ ueret causam. vt. §. de iudi. properandum. §. finantem er gestis: tūc nibilominus teneretur reo ad expensas: siue ad quantitatē in cautione ꝓmissam. Vel ꝓprie lege auf. nam quodcūq; eorum deficit: satisfecit reo vt agat er cautione cum sit alternatiua. vt. ff. de condi. institu. si heredi. et sic semper est idem sensus.

t Non occurrat. l. actor. secus si agitur cōra ordinario. nam tūc expectatur per annum ꝛ tres menses ſm nos. Vel per biēnium ꝛ sex mēses ſm quosdam. vt. j. quo. ꝛ quādo iudex. auf. qui semel.

v Dimittatur. ab obseruatione iudicij cum nō sit liquidum de causa. vt. §. de iudi. properandum. §. j. ꝛ. ij.

x Cum taratione. precedente iuramentum. vt. §. de iudi. anten. post iusiurandum.

Sjue. Calistus. Quo casu danda sit dilatio in. l. j. istius ti. dictū est. si ergo iudex dilationes datam a lege illa abbreuiauerit: non integram alteri partium dederit: interim in ea non procedit ꝛ in ea cōputantur ferie: tam solennes ꝙ repentine.

y Siue pars. potest ergo iudex per se dilationem legalem abbreuiare. vt. ff. de iudi. l. nonnunq̄.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Integra.id est legalis dilatio.
b ¶ Curricula.nisi ea data iudex et causa abbreuiet quod potest.vt.ff. de re iudi.quod iussit.7.ff. de arbi.qualem.in fi.que sunt contra.
c ¶ Connumerentur.vt.j.ti.j.l.i.

Tertꝰ sbi: cõquiescat. idẽ dicit gl. ij. circa fi.in c.ij.extra.e. ti.p hanc.l.

A Procedente. ¶ Casus. Ad instrumẽta vel testes. pducẽdos ali ter litigantiũ a iudice procedẽte dilationẽ petiit.q.d.litinere postulauit dilationẽ: qꝛ tñ cuꝫ causse cognitiõe dãda est dilatio: q̃ nisi iudice sedẽte.p tribunali expediẽda non est. Si autẽ aduersarius dilationẽ petẽti cõtradicat ne det bec incidens q̃stio fit danda vel nõ: dilatio per sniam indicis interlocutoriã diri mat: vel q̃ dicit impꝛobata: dic a iudice. et q̃ dicit q̃stio. f. principalis terminet per sniam diffinitiuã. q.d. fi videat iudici q̃ nõ fit dãda: dari nõ debet: sed in causa principali procedat.

Ter.l.a pcedente. cõ cor.ti.q. ti. ij. a indice. vbi ponunt ꝓba hui⁹.l.

d ¶ Non cõuenit. fecus in bonoꝝ possessione seruetur. l. ij. §. dies. Item c libertas. vt insti. de liber. §. ferui.
e ¶ Etiam. si. i. q̃uis.
f ¶ Tribuatur. id est tribui postuletur.
g ¶ Plenaria. als̃ plana ria que fiat de plano: sed subtiliter et causa cognita. vt et argu. ff. de regu. iur. omnia.
h ¶ Impꝛobata. scilz ab aduersa parte. 7 q̃ dicit questio. f. bec emergẽs.
i ¶ Questio. vtrũ sit dan da vel non.
k ¶ Per sniam. f. interlocutoriã: 7 sic in emergẽti pnũciat: qꝛ aliter in causa pceditio potest. vt di ri. S. de ordi. iud. l. j. in fi. Vel dic ipꝛobata. f. a iudice interloquẽte nõ debere dari dilationẽ. 7 q̃ subiicit questio: f. causa principalis 7 p sniam: scz diffinitiuã. Et fm hoc est arg. q̃ ab interlocutoria non appelletur cũ dicat statim posse dari diffinitiuã. 7 babes. j. quo. ap. l. an sñie. Etc. Additio. ¶ Dec. l. debet intelligi vt dicit bic Bar. in seba vel in tertia dilatione que petitur. is tam prima cõceditur de facili: ideo posset peti et concedi a iudice procedente. vt. §. eo. l. j. 7. ff. eo. l. fi.

C Um a nobis. ¶ Casus. Petebas a me. 7. cuicubui: ad principẽ appellam: an in causa appellationis fine ipe principes de ea cognoscat: fiue ali cognoscendum deleget fit danda dilatio: si fuerit pe tita/ queritur: 7 rñ. q̃ non. 7 hoc fiue fuerit in principali causa petita: fiue petita 7 non data: fiue non petita nec data dicit nisi qua nec in iudi. cog. nostrarum: scz dilatio tribui non solet. subaudi et supradictis causis ap. 7 cõsul. q̃ nec si ipse princeps cognoscit de causa appel. dã da esset dilatio: nedũ ab alio iudice. sed q̃ positio bec aduersatur naturali equitati. Inquum enim videtur si non daretur: propterea dic q̃ iudex examinata causa cezam eo credens se insufficientem ad ꝓnendum terminum controuersie per sententiam diffinitiuã. vel si tan tum audiẽtia erat cõmissa sententia reseruata: delegatus retulit pncipi vt ipse iudicaret vel ad iudicãdum committeret: vel referenti scribat quatenus iudicare debeat. et hoc fiue fuerit causa principalis fiue appel. 7 dic cõsultus. ex pone. id est principalem causam. et quod dicit ad appella. dic id est in causa appellationis: fiue causa principalis sit examinata vt non supersit nisi sententia: non est posita dãda dilatio ad pꝛoferendum instrumenta vel testes. Hec casus positio verior est.

l ¶ A nobis. si ad principem appellatur siue ipse cognoscat: siue alijs deleget non datur dilatio: siue pꝛiori iudicio fit data/ vel non petita. sed in principali causa daretur.

m ¶ Fuerit. fm antiquos casus ponitur quando ad imperatorem fuerit appellatum/ fiue ad alium: 7 ille retulit ad imperatorem negociuꝫ et imperator causam delegauit.

integra[a] dilatio fuerit data: eo vsqꝫ iudicis officium cõquiescat: donec petiti tpis decurrerint curricula[b]. ¶ Ferie autem fiue repẽtine: siue solennes sint: dilationum temporibus non excipiantur: sed his quoqꝫ connumerentur[c].

¶ Dilatio quã aduersarius negat dari debere: nõ debet dari vel denegari nisi causa cognita a iudice. p tribunali sedẽte et inder denegãs dilationẽ statim põt ad vlteriora procedere. b. d. Bal. vel sic. Expedienda cũ causse cognitione non dicuntur fieri a iudice procedente. b. d. Saly.

Idem. a. ad Catullinum pcõsulem Africe. Ter. iiij.

A Procedẽte iudice dilatio nẽ non cõuenit[d] postulatꝫ. i; etiã si vtraqꝫ parte presente tribuat[e]. cũ non alꝫ nisi causa cognita idulgeri queat: 7 cognitio cause nõ interpellatiõe plenaria[g]: sꝫ considẽte magis iudice legitime colligat: vt si forte dilatiõis petitio fuerit ipꝛobata[h]: suscepta q̃stio[i] p sniam[k] iudicis dirimatur.

¶ Post conclusiõnẽ in causa fine pcessent dilationes fiue non: nulla est dãda dilatio. b. d. Bal. vel sic. In causa appellationis que vertitur coram principe non datur dilatio ad probandũ: fiue per seipsum cognoscat: fiue per aliũ cui per rescriptum cõmisit. boc dicit fm primam lectu. glos. Vel sic fm aliam lec. In causa denoluta ad principem per relationẽ inferiorꝭ iudicis: q̃ illa relatio non fit nisi causa plene examinata 7 instructa/ 7 post conclusionem fiue cognoscatur per principem: fiue per delegatum: ab eo non datur dilatio ad probandũ: nec admittunt testes/ vel instrumẽta coram principe/ vel eius delegato. b. d. Paul. de cast.

Idem. a. ad Dari. Ter. v.

Q Um a nobis[l] fuerit[m] ad appellationem[n] consultatio

n ¶ Ad appellationez. i. in causa appellationis. Vel ad appellationez. i. interpellationem.
o ¶ Te. p. et. fiue habeas ve: fiue vel sic antiqui posnerũt. Nec ob. j. de tẽp. appel. aut. sꝫ lis. et. j. vbi sena. vel cla. l. quotiens. quia non loquitur de dilatione danda vel non. Sed dicit non perire instantiam fatalii dierum. magis autem contradicit egtas naturalis. Unde pone fm Jo. ꝓ inder eramiata causa (nec enim ante fieri potest. vt. j. de rela. l. j. 7. j. de appel. nec causas. cum se insufficiẽtem videret: vel tantum audientia erat ei cõmissa) et retulit principi vt vel ipse iudicet vel alij in dicãdum committat: vt in pin. vel sibi ipsi referẽti dicat qualiter indicet. 7 bec fiue pncipalis causa fiue appellationis sit. Et pones ve. p vel. si cꝛ bodie corrigeretur bec ler cum se insufficientem dicat cum non possit fieri relatio talis. scilz ꝓpter suam insufficientiã. vt in auten. vt iudi. non expect. 7a. iuſ. §. j. collatione. ij.

p ¶ Cuiꝰ. scilicet indici vel parti.
q ¶ Cognitionuꝫ. scilicet habitarum et causꝫ suꝫ prascriptis.
r ¶ Tribui solet. q. d. si nos cognosceremus nõ daremus aliquando. ergo nec ab alio detur.

Inter puatos. ¶ Casus. Siue priuat' cum priuato causam babeat/ siue fiscus cum priuato danda erit petenti dilatio: si causa subfuerit: quas causas babes. ff. de iudicijs. l. interdum.

s ¶ Postulauerit. vt. j. vt intra certuꝫ tempus. l. j. ij. 7. ff. de iudicijs. l. interdum.

Nec de statu. ¶ Casus. Status questionem cuidam mouisti. intentionem tuam nisi per instrumẽta que erant vltra mare probare potuisti: et dilationem vltra nouem menses postulasti: an dãda sit/ queritur: Rñ. q̃ non solum in minoribus causis: sed nec in causa status vel patrimonij concedenda est.

t ¶ Egredi. nisi iusta causa videatur iudici faciendum dando nouam: vt. ff. eo. l. oratione.

¶ Deferijs. ¶ Dicit de dilationibus datis a iudice: nũc de datis a lege. de quibus dicit q̃ alie sunt solemnes vt dies festiui. 7 tẽpora mesium. vt. j. eo. l. fina. et. l. omnes. ij. Alie repentine: vt quia filius nascitur principi. vt. j. eo. l. a nullo. et in l. fi. et in repentinis si aliquod tempus puta mensis supersit: tunc ad litis contestationem eis finitis restituitur: sed non fit in solennibus. vt. ff. ex quibus cau. ma. sed et §. fi. ferie. 7. §. ti. j. sue pars.

Continuatio. Ferie sunt duplices.

Q Uoniam consulis. ¶ Casus. An in causa appel. exercende et interponente similis sit obseruantia repentinarum 7 solennii feriarum/ queritur: Rñ. q̃ sicut appellatur infra. r. dies in solennibus: sic in repentinis: neqꝫ deducũtur tales dies a tẽporibus statutis. et ad appel. nec a tẽporibus exercendarũ appellationum. diebus tamen feriatis non exercentur.

v ¶ Quoniam consulis. Querebat verinus an sicut alꝫ est similitudo inter

UNIVERSIDAD DE HUELVA

inter solēnes ꝛ repētinas ferias vt in nulla earū fiat aliqua litis contestatio regulariter sic ꝛ in tpe faciendi et in tpe exercēde appellationis esset similis obseruātia in vtrisq;. Vel dic an similis sit obseruantia a nobis adijciendarū feriarū ꝛc. supple ꝛ solennium. q.o. qō seruatur in solēnibus circa appellationē seruetur etiā in repētinis. ꝛ cadē est q̄stio proptervrbū q̄s: sed nō aperit q̄stionē in queren do sed impator aperit re spōdēdo. et rādet sic. Ut ecce appellaf et in tpe feriarū solēniū. vt i aut. de app. ꝛ infra qui tē. in pn. coll. iiij. ꝛ. ff. q̄ñ ap. fit. l. i. §. dies. sic § fit i tpe feriarū repentinarū vt possit qs appellare p legē ista. Itē tpe feriarū solemniū nō erercetur. cā appellatiōis §z tri tpa fataliuz currūt. vt. j. eo. oēs. j. ꝛ. j. detēp. app. l. ij. §. pe. ꝛ. §. ti. j. fine. §. ferie. sic § fit in repētinis vt tūc nō exercēcaf causa appellatiōis: §z tpa currāt per bāc. l. ꝛ est rō: quare currāt in exercenda: q.o i tpe pñt tes stes parari ꝛ alie ad cām necessaria. Licet aut dī rerum nō posse fieri cōte stationē tpe alicui⁹ ferie: ercipe a solēnib⁹: nisi fit res peritura. vt. ff. c. l. j. in fi. Itē in repētinis dic re strixi iure restitutiōis nō ipso iure tantū tps quāq; tū supererat. vt. ff. er qb⁹ cau. ma. fed ꝛ si. §. fi ferie. Etiāc poterit dici in tpe qb⁹ datur ad appellatiōnē exercendā: vt prestitu tionē reddaf in repētinis nō ipso iure: vt hic. Vel dic esse hic similitudinez inter solennes et repentinas vt in vtrisq; currant tępora cōtinue sc3. r. die rum ꝛ anni cōtinue.

Appellatiōis cā an possit tpe feriarū exerceri. + Concor. glo. q̄. añ. fi. in. c. viti. extra eo. ti.

a ¶ Adijciēdarū. f. repētinaꝝ. §z nemo ali⁹ eas imdicit. vt. j. c. l. a nullo.

b ¶ Ad appellationum. als. pnocationi exercen darū ꝛ interponendarū.

¶ Casus. Me opa mechanica die obsica exerceanf. p bibet ipator. cultores trī agroꝝ agriculture de re rę pñt: nec cōmoditas di una pmissiōe cōcessa. p̄pter die obsicā perire dz.

c ¶ Et artiū. fabrē mēstres vt. ff. c. l. pe. ꝛ ide in schōlaribus. preter rusticos: vt subijcit. Addirio An studiū. sit licitū scholari bus dieb⁹ obsicis et festi nis ptractat pulchre Abb. in. c. j. ex̄ eo. ti. in v. ꝛ hec faciūt ad q̄stionē.

Dies a planetis noia sum pſerunt.

d ¶ Die solis. Diem solis vocat diem dominicā. septem enim dies a septem planetis nomen sumpserūt/ꝛ fol inter eos est: ꝛ hodie sic deno minamus preter dominicum ꝛ sabbatum quod saturni nomen habe bat: et sunt affixi firmamento sm būc ordinem descensiue: saturnus: iupiter: mars: sol: venus: mercurius: luna. Accur.

e ¶ Quiescant. sc3 die dominica.

f ¶ Scrobibus. i. foueis sub terra vt faciunt vltramontani.

g ¶ Idomenti. i. diei dominici.

Hullo. ¶ Casus An alius a principe ferias repētinas indicere possit/queritur: ¶ Respon. q̄ non. ꝛ si de facto indicātur nec no men feriarum habere merentur.

b ¶ Ferias. scilicet repentinas. quia alicui comiti nascatur filꝰ: sed solēnes sic. vt. ff. eo. presides. ꝛ de offi. procō. si in aliquam. vel ibi statuit id est statutas a lege ipse denunciat.

i ¶ Fructu. quia non dabunt dilationē. Et no. a nomine argumentandum. vt. ff. de epiſ. ꝛ cleri. l. decernimus.

¶ Ublicas. ¶ Casus An causa fiscalis tpe vindemiarū ꝛ messiuz agitari possit/querit: ¶ Rñ. q̄ sic. similiter et pistorū vt panes faciant sicut debent.

k ¶ Mensibus. q̄ ob nec essitatē boīm sunt: sec⁹ in paschalib⁹ vel alibus que in bonoꝛez dei sunt. vt. j. eo. l. omnes. in fi.

l ¶ Distorijs. an bonum panem faciāt: nō dico in alijs suis causis. ꝛ est ratio: quia etiam oñi tempore panes egemus.

¶ Adragita. ¶ Casus An in q̄dragesima criminalis q̄stio exerceri possit/queritur: ¶ Rñ. q̄ nō. lz de cōsuetudine. als obseruetur.

m ¶ Auspicio. i. initio.

n ¶ Cerimoniarū. i. sacrificioꝝ ꝛ ieiuniozꝝ: ac si dicat in quadragesima nemo aliū criminaliter accuset: sed non seruatur.

¶ Dnes dies. ¶ Casus. Qui dies feriari debeāt vt in eis ius nō reddaf. i bac. l. docet impator. tpe ergo vinde miarū non reddet ius. q̄ sm locoꝝ cōsuetudinē ꝛ diuersitatē disceptantiū indici dz. Itez dies kal. ianuariaz. Itē dies quo condebaf vibs rome ꝛ ciuitas cōstātinopolis. itē dies ōnicus itavt nec cora arbitris siue electi fuerint a partib⁹ siue a iudicibus dati cū talib⁹ dies bus flagitet. Itē nec die natiuitatis principis: vt quo insignia imperialia consecutus est: ita q̄ in ꝛv. dieb⁹ paschalib⁹ nec publicozū: nec priuatorū debitozū fiat exactio: nec manumissio i bis exerceri possit.

o ¶ Iuridicos. i. ad ius dicendum concessos.

p ¶ Debib⁹. i. duob⁹ mēsibus vn⁹ estiuus. p mesibus autūnalis. p hyemalib⁹. Sz alij dicūt q̄ vtruoz sūt: duo estiui: et duo autūnales. q̄ nō placet. ꝛ hi dies inducūtur sm terrarū necessitatem. vt. ff. eo. presides.

q ¶ Ad requic. q.d. quiescāt a causis dū laborāt in messib⁹: ne duplici labore pereant. Vel dic ad requiem: quia requies est fructus habere sui laboris.

Fructū laboris habere reges est.

r ¶ Annus. i. indulgentioꝛ: pars anni: indulget enim hominibus: quia habent tunc quod est necesse ad vitam per totum annum.

s ¶ Abstigandis. per hoc q̄ cessant cause.

t ¶ Autumnos. i. autūnales dies.

v ¶ Mancipamus. in quibus honozes decernebantur: sed nec pridie debent sui copiam facere potestates. vt. ff. eo. l. pridie.

r ¶ Dies. singulis ānis fiebat vnū festū. p̄silbet die in q̄ spectę fuerūt

Epyphania vñ dz.

r ¶ Epyphaniarū. ab epy. q̄ est supra: ꝛ phanos q̄ ostē. est sonus. q.d sonū desuper acceperunt magi vt per aliā viam redirent. Vel a phanos quod est apparere: quia desuper eis apparuit stella supra vbi erat puer. Inde dicitur epyphania. i. superapparitio.

Martin⁹ fuit par apostolis.

t ¶ Apostolice. i. festiuitatum apostoloꝝ. An de festo beati Martini: quia ipse fuit par apostolis: Respō. nō quia nō per omnia. An in die

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

beate virginis:¶Respon. licet non sit lege cautū: tamen dic q̄ sic: quia ipsa est supra apostolos ⁊ angelos et archangelos.

a ¶ Passionis. i. totius christianitatis a cunctis iure celebratur.

b ¶ Solis. i. dominicos.

c ¶ Repetito. per singulas hebdomadas.

d ¶ Arbitros. vt ff. de arbi. idem pōponius. ℌ. fi. ⁊ l. fi feriatis.

e ¶ Diebus. paré habere reuerentiam est necesse.

f ¶ Auspicia. q̄ nat⁹ est imperator: sed hoc non seruatur singulis annis: vt hic intendit dicere.

g ¶ Vel ortus. i. corona⁹ tus. An autem ab oibus predictis possit cōsentu partium recedi: Respō. in his que ob necessitatē hoim sunt fic. vt. ff. eo. l. i. in pin. Jn his autē que ppter honorē dei fecus. vt ar. ff. de arbi. nam ma gistratus. et. l. ℌ feriatis. in fi. ⁊ nisi fiant que sunt de voluntaria iurisditione. vt. j. l. pri. Sed quan⁹ do valet renunciatio an testes coganf: Respon. non puto. vt. ff. de pac. ℌ vnus. ℌ. et in summa. als est. ℌ. ante omnia.

Tert⁹ ibi: dnicos. con cor. c. j. ⁊ vl. extra eo. ti. Fertijs an possit aptibus renunciari. Ter. ibi: no strijs. cōcor. gl. ij. i. c. vl. extra eo. ti. ✣ Et est ex plius extra eo. c. fi. idez dicin fernis re pertinis vt tenet glo. in ffo ob ne cessitates. i clemē. fepe. post pri. de verb. sig.

b Actus. Et manu mittendi. ⁊ alia q̄ dam. vt. ff. eo. l. solet. nō placet. sed ibi de aliis fe rijs dicitur.

Pouinciarum. ¶ Casus. An tpe q̄dragesimali vel, pascha li latrones torqueri pos sint queritur: Respō. q̄ sic. Vel sic. licet quidam dies sint quibus probi bitum est cognoscere de causis criminalibus vt quadragesi. eo tamen tē pore permittitur punire quosdā latrones: ⁊ p tor menta inquirere de proditione factorū suorum: nec timeat pfes: q̄ ve niā a deo expectabit: cū per hoc multorum salus cōseruetur. ¶ Jsto. ex ista l. fm Paul. de cast. hic. q̄ publici latrones/insidia tores/stratores/etiā die/ bus dominicis ⁊ quibus cūq; festiuis possunt po ni ad torturā ⁊ etiā mitti ad furcas. ppter rationē quē in ter. ponitur: tidē putarem in quocūq; re perto in flagrāti crimine magno: quia non potest fieri maius sacrificium deo q̄ vt bi qui in suam ⁊ aliorū perniciem dena gant cōpetenti debeant vigore compesci: vt dicit ter. xviij. q. v. tali. ⁊ Sesī.

passionis[a] totius christianitatis magistre a cunctis iure celebrat. Jn qbus etiā predictis sanctissimis diebus neq; spectaculorum copiam reseramus. Jn eadē; nu meramus obseruatione et dies so lis[b] quos dominicos rite dixere maiores: qui repetito[c] in sese calculo reuoluuntur: in quibus parem necesse est habere reuerētiā: vt ne apud ipsos arbitros[d] vel a iudicibus flagitatos vel sponte electos vlla sit cognitio iurgiorum. ¶ Nostris etiā diebus[e] qui vel lucis auspicia[f] vel ortus[g] impe rij protulerūt. ¶ Jn. xv. autem paschalibus diebꝫ compulsio et annonarie functionis omnīū pu blicorum priuatorumq; debitorum differatur exactio.

Actus voluntarie iurisditionis pos sunt explicari quolibet tempore etiam feriato. b. d. Bal.

Idem. aaa. Taciano. Lex. viij.

Actus oēs seu publici seu priuati diebus. xv. paschalib⁹ conquiescant. Jn his tamen emancipandi et manumittendi[h] cuncti licentiā habeant: et super his acta non prohibeantur.

Lauro insignis potest quolibet die ad furcas mitti. Bald.

Jmperatores Jouo. ⁊ Theo. aa. Anthemio. p. p. Lex. ix.

Pouinciarū presides mo neātur vt in questionibus latronū et maxime hisauro; nullum quadragesime nec venerabilem paschā aū diem existiment excipiendū: nec differatur scelera tor proditio consilio; que per latronum tormenta querenda est: cū facillime in hoc summi numinis sperēt venia per qō multorū salus ⁊ incolumitas procuratur.

Nullus actus iudiciarius potest exerceri die feriato in hono. em dei. nec etiā possunt celebrari lachrymosa spectacula: vel circense certamen. pacta tamen confici possunt: et transactiones fieri. et inter partes cōcordie celebrari. hoc dicit Bal dus ⁊ Salycetus.

Jmperatores Leo et Anto. aa. Amasio. p. p. Lex. x.

Jes festos dies maiestati altissime dedicatos: nul lis volumus voluptatibus occupari[k]: nec vilis exactionum vexationib⁹ prophanari. ¶ Dominī cum itaq; dium ita semper honorabilem decernimus venerandū vt a cunctis executionibus excusetur. ¶ Nulla quenq̄ vigeat admonitio: nulla fideiussiōis[l] flagitetur exactio: taceat apparitio[m]: aduocatio delitescat[n]: sit idē dies a cognitionibus alienus. preconis hoc ida vox filescat: respirēt a controuersijs litigatores et habeāt federis inter uallum: ad sese simul veniant aduersarij: non timētes subeat animos vicaria penitudo: pacta conferant: transactiones[o] loquātur. nec tamen hu ius religiosi dei ocia relaxātes[p] obscenis[q] quenq̄ patimur voluptatibus detineri. ¶ Nihil eodez die sibi vēdicet scena theatralis/ aut circense certamē: aut ferarū lachrymosa[r] spectacula: etiam si in nostrum ortus[s]/aut natalem celebranda solennitas inciderit differatur[t]. Amissionem militie: proscriptioncmq; patrimonij sustinebit: si quis vnq̄ hoc die festo spectaculis interesse: vel cuiuscūq; iudicis apparitor pretextu negocij publici seu priuati hec que hac lege statuta sunt crediderit temeranda.

De iurisditione cōm⁹ iudicū: et de foro competenti. Titu. xvij.

Jnder incōpetens potest fieri competens partium prorogatione. h. d. Bal. Vel sic. Sententia iudicis non sui als iurisditionem habentis lata inter scientes: et coram eo sponte litigantes vi prorogationis est valida. b. d. Saly.

Jmperatores Gracus ⁊ Antoninus. aa. Gracc. Lex. j.

On quidem[u] fuit cōpetens iudex pcurator noster in lite priuatorum[v]: sed[w] cum ipsi cā iudicē elegeritis ⁊ is[x] cōsentiens[y] aduersarijs sententiā tuleri: intelligitis vos acquiescere debere rei ex[z] consensu vestro iudicate: cū et procurator iudicandi potestatem interceptas habeat personas[a]: et vos

Tert⁹ ibi: itaq; .ccon. c. j. et. c. vl. extra eo. ti.

Fideiussionis. i. iudicio sisti nisi timeatur de eius recessu.

m ¶ Apparitio. p ea die.

n ¶ Delitescat. id est de lite quiescat. Accursius.

o ¶ Tractationes loquā tur. id est de trāsactione loquant. scilicet gigantes.

p ¶ Relarantes. ſ. nos.

q ¶ Obscenis. i. turpib⁹ vel bis q̄ fiunt in scena.

r ¶ Lachrymosa. Quia lachrymantur homines pre dolore cū vident homines cū bestijs certantes succumbere. vt. ff. de pete. iure emp. l. ij. ℌ. quintus. in fi. ℌ. sed hodie corrigit. vt. j. de gla. l. i. li. xij.

s ¶ Ortum. i. natiuitatē. vñ Esaias. ppheta. surge ⁊ illuminare hierusalē in splēdore ortus tui.

t ¶ Differatur. predict⁹ ludus.

v ¶ De iurisditione cōm iudicū. ¶ Quia iudicia ratione iurisditionis ercētur: ideo de ea dicit.

Mon quidem. ¶ Casus. Duo priuati ī causa quā habebant procuratorem cesaris: qui inter priuatum ⁊ fiscum cognoscit vtricē elegerūt: an eorum sit ab initio iudex/ queritur: Respō. q̄ non. ⁊ hoc in prima. si tamen in ipsum cōsenserint cum als iurisditionez habuerit inter fiscum ⁊ priuatum: et iudicauerit: stabitur sententie. et imputatur sibi qui talem elegerit q̄ scientes in non suum iudicem cōsenserint. et hoc in secunda. Quod nō solum habet locum in procuratore cesaris: si inter nō subditos suos fuerit consensum. sed in quolibet alio siue ordinario siue delegato. et hoc in tertia.

r ¶ Non quidem fuit. ab initio. ne sit contra. j. fi a non cōpe. iudi. l. fi.

w ¶ Priuatorum. scz priuate rationis.

x ¶ Sed cum ipsi. scilicet vos.

a ¶ Et is. scz procurator cesaris predictus.

Lauſurus gña quatuor sunt gbus tñ pfesse maio: cō iudicat.

✣ Hoc dicetur glo. in. c. j. extra. de. pfes.

in tragedijs q̄ nō pōt pinguior victima mactari deo q̄ reus iūquus.

i ¶ Paschārum. contra. ℌ. de episco. audi. l. iij. Solu. hic speciale in latrombus de hisauria qui perfidiores erant. nam et in eo quod ferutā tur super cōscientia aliena est similiter hic speciale. ✣ nam regulariter contra. vt. j. de accu. l. fi.

Jes. ¶ Casus. Precepit imperator: vt diebus festinis deo dedicatis nullus sit voluptatū locus: nulla fiat debitor exactio: nulla fideiussio sisti flagitet: nulla citatio: nulla aduocatio: litigātes a cōtrouersijs ſeabstineant: cū bestijs nullus congrediat: spectacula non fiant. ⁊ si dies natiuitatis in hos dies incident quo talia fieri consueuerant vsq; in alium diem differantur. ⁊ hoc in prima. Si autē alis quis bis diebus spectaculis interfit/ amissiōe patrimonij multetur. similiter et apparitor qui precepta harum legum trāsgressus fuerit fi nali pena plectetur. et hoc in secunda ⁊ vltima parte.

b ¶ Aduersarijs. i. vobis qui aduersabimini.

c ¶ Et consensu. non consensistis vt fic iudicaret: q̄ sic fieri nō posset. vt. ff. de arbi. l. qualem. in pin. sed in eum vt possit esse iudex consensistis. An autem ante litem contestatā ꝛc solo consensu fiat iudex: Respō. vt dico/ tria Bull. dixisse circa hoc. vt not. ff. de iurisdi. om. iu. si per errorem. in glo. ℌ. fi. que incipit. i. discooperit.

d ¶ Personas. ſ. inter fiscum ⁊ priuatū. vt. ff. ſi aduer. fiſ. l. j. ⁊ ij. ⁊ j. vbi cause fiſ. l. v. et hoc preterq̄ in quattuor: generibus causarū vbi tantū pfesvel comaior iudicat. Prim⁹. ℌ. de peda. iud. l. ij. Scōs. j. vbi cau. fiſca. l. j. Tert⁹. ff. de offi. eius cui man. est iurisdi. l. j. in pn. Quart⁹. ff. ad turpil.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

ad turpit.l.j.§.suspecti. Ytez no.q als babebat iurisdictionē: vt dicit. secus si non haberet. vt.j.co.l.priuatorum.

a ¶ Sciētes. alioqn secus esset. vt.d.l.si p errorē.ff.de iudi.l.ij. in pn.

b ¶ Quod ↄ in alijs. Hec est secunda pars.

c ¶ Iudicib'. als iudicis. q.d. nō solū si i. pcuratorē cesaris a nō subditis fuit cōsensum: ſz etiā si i quēlibet aliū habēt quācūq; iurisditionē ordinariā vel delegatā. vt ff. de iudi.l.j.i fi. ſic fit pactio de psona ad psonā. Scōo dere ad rez. ff. de iudi. de q̄re.§.j. Fit tertio de tpe ad tps: vt ff. de in.l.ij.§.ſz si iuder. An aūt in causis meri vel mixti peruꝫ possit fieri progatio: Videt q̄ non: cū nec delegent. vt ff. de offi. ei' cui mād. est iurisd.l.ij. in fi.ff.l.j. i pn. ff. de peda. iudic.l.ij. §. Sz forte pōt iudicē habentē als merū vel mixtū iperiū. vt.j. vbi de crimi. agi. opz. l.j. ibi: inchoata sūt ꝛc. Ytē no. cōsensum facere valere quod als nō valeret. vt.j. cōia vtriusq; iudi.l.ij.

Ter.l. iurisdi. cōcor. cum fit gñale. ex tra de fo. cō pe. ti. q. i. experientiae. ſ. cleūn.

Ter.l.quatuō. cōcor. gl. vnica. pone. fi. in. c. no duplꝫ. de rescrip. c. ſignificasti. de fo. cōpe.

Uris. ¶ Lasus. Bon. a mutiū. pe tebat. r. cōā iudice bonoñ. an coraz eo teneat mutiū. q̄rit: Rñ. q̄ nō: actor em forū rei ſm iuris ordinē ſeqūtur: vñ vbi domū re' hz tpe ſctus: vel si post trāſtulit ꝓ necdus ē. ¶ Ex ista. l. nota regulā q̄ semper alleg atur q̄ actor debet sequi forum rei. Pau.

d ¶ Ordinē cōuerti. subaudi tu actor. falliti fundo in cā recōuētiōis: vbi cōtractus celebrat.

e ¶ Sequatur. nā bic est ordo vt sequat actor forū rei: vt h.z.j.e.i ordine actio. l.fi.z.j.e.i crimina li.z.§. vbi z apud q̄d. ff. de iudi. beres absens. i pn. z.§. fi. Accur.

f ¶ Habet reus. q̄ vbi sit babes. ff. ad muni. l. cius. §. fi. z.l. placet. z.l. fe. z.l. assumptio. §. fi. z.j. de incolis. li.z.l. ciues. §. fi.

g Cōtractus. cōtractū large accipe. vt. ff. de iudi. omnē.

b Tantū. hec dictio tm̄ ercludit domicilij actoris nō rei si aliū forū reus habeat. Illud em cōstat q̄ multis modis fortit quis forū. vt dicimus. ff. de iudi. beres absens. §. pinde. in fi. in glo. nisi ratio.

Riuator. ¶ Lasus. Ego z tu i cā quā bēbam' i iudicē q̄nullā habuit iurisditionē als ꝛsensim' vt iter nos iudicaret: an sit iudex q̄rit. rñ. q̄ nō: nec si indicauerit aūctē reiudicate obtiet indicatū.

i Priuatorū. puta duoz vel triū: vel etiā decē. nā secus in cōsensu alicuꝰ collegij: puta cerdonū/pelliparioz/z similiū. vt. j. e. l. ſi. Ytē ſecus in cōsensu vniuersitatis. vt in auc. de defen. cui. circa pn. z.§. i. in fi. col. iij. Sed obstat q̄ ibi dicit q̄ est cōfirmādus a pfecto pretorio. Sed dico q̄ statim facta electione babent iurisditionē/ ſz nō effectū iurisditionis. sic z.§. quibus ex cau. maio. l. fi.

Electione fcta an sta tiz bēat in iurisditionē electis.

k ¶ Qui nulli. secus si alicui. vt z.§. e. l. j. z. ff. de iudi. l. j.

Ruder ordinarī' an possit re cusari.

l ¶ Emo. ¶ Lasus. Pterebā a te z. r. in iudicio lit. ꝛte. volebas iudicē recusare an possis/q̄rit. Rñ. q̄ nō. zḋ. lege istā ſtelligit tā i ordinario q̄ in delegato: vt si pfecto supplicasti vt a pmo recederes nō es audiēdus: ſz ad principē appellare poteris. demū lata sentētia.

m ¶ Post lite ꝛtestatā. ergo ante lite ꝛtestatā recusari pōt ordinarius ſm Azo. q̄d est ſz nos. ſz exꝛpone hic. i. delegati ab ordinaria fede. Vel aliter vt dixi. §. de iudi. aptissime. Sz arbiter lite pēdente pōt recusari iuſtis ex causis. vt. ff. de arbi. nō distinguemus. §. cū quidam. Jo.

n ¶ Nec prius. i. ante diffinitiuā ſniam: nec est q̄ remedio locus in medio. vt z.§. de epiſ. audi. l.ij. z.§. de iudi. l. aperti ſſimi. in pn.

o ¶ Auditorium. i. ad iudicem appellationis.

In criminali. ¶ Lasus. Actor forum rei sequit: si tergo me coram iudice nō meo ſup crimine accusasti: vel te cozā non meo p amicos meos cōpuli accusare: tu in primo casu in amissiōe cause mulcta beris. in ſcōo casu babēdus sum p ꝺdenato: z si ſniaz latā a nō suo iudice executor aliqs ereꝰ cutus fuerit: capite puniatur.

p ¶ In criali. idē i ciuili: vt. §. e. l. ij. z. ff. ō alie. iudi. cā fa. l. ij. Accur.

Ter. l. i criminali. ista lex est valde singu. z no. z non repta alibiz pandū ō ca. z cō cor. cum ea gl. in c. sup. extra de rescrip.

q ¶ Sine celesti. nā cū ce lesti pōt. §. de dila. si q̄n. z aut. quod fieri.

r ¶ Oraculo. id est sine re ſcripto.

s ¶ In vetito. i. ꝓhibito. z dic vocauerit. l. cuz effectu sicut venerit aduersari'. vt. ff. de in ius vocā. ꝓhibito. q̄d ſlꝫ iur. l.j. i fi. z. ff. rē ra. ha. l. aplius.

t ¶ Habeat. Sed quō bēpt̄ facte re? vt cogat actor rē cozaz alio iudice litigare: Rñ. forte si reꝰ cō mineē ei si sub eo non agat z sub alio non vult rñ surū: si cēp. p metū eū ad B cōpellat: vel p dolū/vel p amicos. Sed quid erit si postea eū actore? vel reū peniteat: Sigdē ante ſniaz indulget eivt actionē actoz nō pdat: z re? nō habeat p cōdē nato: post nō. vt. ff. de i ius voc. ꝓhibito. bodie re' etiā p rescriptū non trahit actorē ad extraordinariū iudicē. vt in aut. ꝓin. pucia. j. tit. ij. z dic mulctet nō ipo iure ſz p ſniam: nō em dicit mulctat' sit. Videt ergo q ꝺdenat' re' post ꝺdenationē agat ꝺdictione ex bac. l. vel ꝺdictione sine cāvt actor ei' liberet. sic j. de asser. tol. l. j. §. fi. vel in ipsa diffinitiua sentētiabit ſz vocātē in vetito examine fm formam no. ff. de rei vē. l. vtiq;. te

Reus an possit actore cogere litigare ſb certo iudice.

Uris. ¶ Lasus. Bon. a mutiū. petebat. r. cōā iudice bonoñ. an coraz eo teneat mutiū. q̄rit: Rñ. q̄ nō: actor em forū rei fm iuris ordinē seq̄tur: vñ vbi domū re' hz tpe ſctus: vel si post trāſtulit ꝓ necdus ē. ¶ Ex ista. l. nota regulā q̄ semper alleg atur q̄ actor debet sequi forum rei. Pau.

Ter. l. quatuō. cōcor. gl. vnica. pone. fi. in. c. no duplꝫ. de rescrip. c. ſignificasti. de fo. cōpe.

Ter. l. iurisdi. cōcor. cum fit gñale. extra de fo. cō pe. ti. q. i. experientiae. ſ. cleūn.

Ter. l. i criminali. ista lex est valde singu. z no. z non repta alibiz pandū ō ca. z cō cor. cum ea gl. in c. sup. extra de rescrip.

Reus an possit actore cogere litigare ſb certo iudice.

Iudiles si deligt qs erit ei' iudex.

Ruder ordinarī' an possit recusari.

Ter. l. i criminali. ista lex est valde singu. z no. z non repta alibiz pandū ō ca. z cō cor. cum ea gl. in c. sup. extra de rescrip.

Reus an possit actore cogere litigare ſb certo iudice.

Iudiles si deligt qs erit ei' iudex.

incongruum cum esse vobis iudicem scientes / tamen audientia cius elegistis. ¶ Quod ↄ et in alijs similibus iudicibus tā in actione ꝓnētis ꝙm in exceptione oppōētis persona locum habebit.

Actor debet sequi forū rei: nō re' forū actoris: z pōt reus cōuenīri in domicilio qō babebat tpe cōtract': z in nouo domicilio qō postea acquisiuit. b.d. Bal.

Imperatores Diocle. et mari. aa. Alexandro. Lex. ij.

Uris ordinē cōuerti postulas vt nō actor rei forū: ſz reꝰ actoris ſequat: nāvbi domiciliū hꝫ reus vel tpe contractus habuit: licet hoc postea trāſtulerit: ibi tiꝫ cum conueniri oportet.

Priuati nō possunt cōferre iurisditionem. hoc dicit Bal.

Idem. aa. z. cc. iude. Lex. iij.

Priuatorū consensus iudicēon facit cum quiꝰ nulli pest iudicio: nec qō is statuit rei iudicate continet auctoritatem.

Ordinaria iurisditio nō pōt declinari post litis ꝛtestationē: nec recurritur ad superiorem per ſmplicem querelā sed de mū per appellationem. Bal.

Imperator Constan. a. ad vniuersos prouinciales. Lex. iiij.

Emo post litē ꝛtestatā ordinarie sedis declinet examē: nec pius pfecti ꝓtorio aut comitis oriētis/vel alterius spectabilis iudicis iploret auxiliū: sed appellatiōe legibus facta ad sacrum auditorium veniat.

Trabens aliquez in vetito examine perdit causam. Et puninnt officiales qui prestant milites suos ꝛecutoriꝫ iudicū

o ¶ Auditorium. i. ad iudicem appellationis.

In criminali. ¶ Lasus. Actor forum rei sequit: si tergo me coram iudice nō meo ſup crimine accusasti: vel te cozā non meo p amicos meos cōpuli accusare: tu in primo casu in amissiōe cause mulcta beris. in ſcōo casu babēdus sum p ꝺdenato: z si ſniaz latā a nō suo iudice executor aliqs ereꝰ cutus fuerit: capite puniatur.

p ¶ In criali. idē i ciuili: vt. §. e. l. ij. z. ff. ō alie. iudicā fa. l. ij. Accur.

q ¶ Sine celesti. nā cū celesti pōt. §. de dila. si q̄n. z aut. quod fieri.

r ¶ Oraculo. id est sine re ſcripto.

s ¶ In vetito. i. ꝓhibito. z dic vocauerit. l. cuz effectu sicut venerit aduersari'. vt. ff. de in ius voc. ꝓhibito. q̄d ſlꝫ iur. l.j. i fi. z. ff. rē ra. ha. l. aplius.

t ¶ Habeat. Sed quō bēpt̄ facte re? vt cogat actor rē cozaz alio iudice litigare: Rñ. forte si reꝰ cō mineē ei si sub eo non agat z sub alio non vult rñ surū: si cēp. p metū eū ad B cōpellat: vel p dolū/vel p amicos. Sed quid erit si postea eū actore? vel reū peniteat: Sigdē ante ſniaz indulget eivt actionē actoz nō pdat: z re? nō habeat p cōdē nato: post nō. vt. ff. de i ius voc. ꝓhibito. bodie re' etiā p rescriptū non trahit actorē ad extraordinariū iudicē. vt in aut. ꝓin. pucia. j. tit. ij. z dic mulctet nō ipo iure ſz p ſniam: nō em dicit mulctat' sit. Videt ergo q ꝺdenat' re' post ꝺdenationē agat ꝺdictione ex bac. l. vel ꝺdictione sine cāvt actor ei' liberet. sic j. de asser. tol. l. j. §. fi. vel in ipsa diffinitiua sentētiabit ſz vocātē in vetito examine fm formam no. ff. de rei vē. l. vtiq;. te

Imperator Anastasius. a. Cōstanti. pfec. preto. Lex. vij.

Eriniquum et temerarium esse perſpicimus eos

nec etiam iniuriarū. z. ff. de iniur. iniuriarū. §. fi. quis per iniuriam.

v ¶ Tribuni. ſ. de actore z reo: hic de iudice.

x ¶ Capitalem. id est deportationem.

y ¶ Interdictā. ex ꝓdicta ſnia q̄ fuerit reus q̄ ꝺdenatus cū sit lata a iudice nō competēte. Vel dic idē in tribunis q̄ ꝑsunt militib' z vicarijs si ipsi adeant: cū tri ipsi non sint iudices rei: vt audire non debeant.

Agisterie. ¶ Lasus. Si priuatus cōtra militē cām babuit fuit ciuilis: siue crīminalis: de ea magister militū cognoscere potest: z hoc ideo: quia miles ab alio ꝙm a iudice z c.

z ¶ Ad magisterie potestati. i. magistro militum.

a ¶ Ytiā ciuiliū ꝙstionū. q̄si diceret nō solū crialiū. Sz ſz in criali. vt. j. ybi sena. vel cla. l. j. z. ff. de accu. l. ſi. ſi. Sol. ſz in milite militāte: illa i nō militāte. Vl dic vera' z plen' q̄ militari crie puta ſi vēdidit arma dep fiue pſes loci ybi deligt hꝫ cognitionē z cobertionē: ſz de medio der fiue pſes loci ybi deligt hꝫ cognitionē z cobertionē: ſz de medio der ei hꝫ cognitionē: cobertionē vō remittit ad magrm militū: vt i legib' contrarijs. z. j. de re mili. l. ſi. in princip. lib. xij. ſic z als fit vt in aut. vt cle. apud ꝓpriōs. §. pe. col. vj.

b ¶ Audiēdi. i. audītiōis: vt z iter est ius ambulādi. i. ambulationis. vt cōstī. de serui. in pn.

c ¶ Esse. vt z.§. de iudi. l. pe.

d ¶ Coherceri. de iure.

Eriniqui. ¶ Lasus. Pone i cāp̄sorib' bonoñ. q̄ suos bñt ꝑsules siue rectores: si q̄ aligs ↄ cāp̄sores cām bz exāmē sui ꝑsulis cā ꝓpꝛ declare nō pōt: siue miles fuerit siue nō: siue i dignitate fuerit siue nō: vel fori excep. z bi pia. z hꝫ sub suo rectore vel ꝑsule possit ꝙuenire nō: vel fori excep. z bi pia. z hꝫ sub suo rectore vel ꝑsule possit ꝙuenire mbilomin' sub pēte si hꝫ elegerit: actor ꝙuenire possit. z bi i fcda. q aūt mbilomin' sub pēte si hꝫ elegerit: actor ꝙuenire possit. z bi i fcda. q aūt

e ¶ Periniquum. id est valde iniquum. Accur.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Qui. puta medicine.
b ¶ Professiones. vt parabolani.
c ¶ Negociationes. vt pannorum vel cambij.
d ¶ Seu negociationum. vt pelliparij pistores.
e ¶ Pertinet. er electiõe eorũ qui exercẽt: sic ergo dãt ordiariã iurisdi
tionẽ illi de ila professione
vt etiã declinari nõ possit. Quid ḡ in scholarib vniuersitate an possint habere rectores: Videt
ḡ nõ: qr nõ exercẽt pro
fessionẽ: ꝫ sub exercẽtibus sunt discipuli: sicut nec discipuli pelliparioꝝ. ſm Azo. alĩ dagistri ergo pñt eligere: qr ipsi exercent ꝓfessionẽ: r sic fit parisius. Itẽ no. hic q dent ordinarias r qui delegatã iurisdictionẽ: vt dixim⁹. ff. de iurisd. om. iudi. l. r qr. in glo. ſ. j. consuetudo. Alexr.
f ¶ Militie. i. armate: vl inermis ſm quoſdã: vel impꝛopꝛie ponit nomẽ militie: qr qui aliquã exercẽt negociationẽ/ militare ꝓhibẽtur. vt. ſ. ne negociatores mil. li. xij. Vel tertio dic ꝙ negociatores militare pñt: ꝫ nõ vt turent nõ enitatuꝝ mortẽ ꝙ republica: ꝫ ꝙ stigmate vel caractere quoꝺ notabatur in brachijs. vt. ſ. de fabrẽ. l. stigmata. lib. xij.
g ¶ Jn publicis. ſ. societatis illi⁹. r priuatis ꝯ habent inter ſe ſocij de aliꝭ ſuis factis occaſione ſocietatis: ſic eiſ ſeruaf ſm conſuetudinẽ.
h ¶ Jta tamẽ. quaſi dicat licet ſub illo iudice valeant conueniri mihi hominus ſub maiori/ ſcilicet ſub potestate.
i ¶ Spoliãdis. forte: vt in quinq; libris auri dãnatur. vt. ſ. de decu. l. curiales qui honorario.
¶ Quãdo imperator⁹ inter ꝛc. ¶ Dictũ est. ff. S. alĩ quẽ inuitum esse cõuẽniendũ apud iudicẽ ſuũ de cauſis ſui⁹ foꝛo est. Item aliquem poſſe cõuẽniri apud extraoꝛdinariũ iudicẽ ratione priuilegij. vt. ſ. de dila. l. ij. nunc ponit qualiter quilibet iſtoꝝ tum patiatur exceptionem. Alſo.
k ¶ Cognoſcat. ipſis hoc impetrantibus.
l ¶ Scribeanf. in iure aliꝭ petẽtib⁹. nã excipit a ꝓdictis: dicit eñ ordinarũ declinari nõ poſſe. vt. ſ. l. pri. hic excipit qñ declinat his r aliꝭ miſerabilibus perſonis petẽtibus. Et eõdem dictũ est de dilationib⁹ l. ſi qñ. ꝙ reſcriptũ valet ad extraoꝛdinariũ iudicẽ impetratũ hic exciꝑit caſum vbi non valet contra prędictas. ſ. perſonas.

Scholares an poſſint habere rectoꝛes.

Milites ſunt duplices.

Si cõtra. ¶ Caſus. Si cauſaz habẽs cũ pupillo vel alia miſerabili perſona ad extraoꝛdinariũ iudicẽ reſcriptũ impetrauit: nõ valet obtentũ: nec ad obtinẽdũ admittaf. Si autẽ eccleſia fiat vel miſerabilis pſona reſcriptũ ipetrauerit: impetratũ obtinet firmitatẽ. ¶ Nota. er hac. l. ibi fortune iniuriam. ꝙ fortuna dicit iniuriari illis ḡbus accidit infortunium: r alibi dicit ꝙ dicit iniuſtiari. vt. l. ſi. ſ. cum antea. poſt pꝛin. ſ. de tẽpo. appel. Pau.
m ¶ Contra pupillos. qui impuberes ſunt r non in poteſtate. vt. ff. de verbo. ſignifi. pupillus. m pin.
n ¶ Vel viduas. que virum non habent: eriaz ſi non habuerunt. vt. ff. de verbo. ſignifi. malum. ſ. viduam. Vel ſtricte hic accipitur ꝓ eis q habere deſierunt.
o ¶ Ad demozari. pupilli et vidue.
p ¶ Comitatui. i. preſentie noſtre: vel illoꝝ quibus nos deleganimus.
q ¶ Litigator⁹. pupillus r vidua r ſimiles.
r ¶ Fortunam. vt. ſ. vbi de ratioci. l. ij. r videtur hoc hodie ins commune. vt in auc. vt diſ. iu. i. rñ. col. ir.
s ¶ Cautela. id eſt iudicio ſiſti.
t ¶ Excedere. fallit ergo hic qñ eſt. ſ. de dila. ſi qñ. Quid autẽ ſi hmõi miſere pſone cõſenſerũt: Rñ. Jo. idẽ eſſe r tñc. hoc nõ puto arg. eius quod ſequitur.

¶ Si contra pupillos[m] vel viduas[n]/ vl' oiuturno morbo fatigatos r debiles impetrauerit curia fortis lenitatis noſtre iudiciuz: memorati[o] a nullo noſtrorum iudicum compellantur comitatui[p] noſtro ſui copiam facere: quinimmo intra prouinciam in qua litigator[q] et teſtes vel inſtrumenta ſunt expreiantur iurgandi fortun aꝫ: atq; omnis cautela[s] ſcrutetur: ne terminos prouinciarum ſuarum cogantur excedere[t]. ¶ Si pupilli[v] vel viduc aliꝭ fortune iuria miſerabiles iudicium noſtre ſerenitatis ozaucrint: preſertim cũ alicuius potentiam pboꝛreſcũt[r]: cogantur coram aduerſarij examini noſtro ſui copiam facere.

¶ Ubi de criminibus agi oportet. Titu. xv.

¶ Cauſa crimialis tractatur altero de tribus locis. ſ. vbi crimen eſt commiſſum: vel cauſa eſt incboata: vel vbi depꝛehenditur reus habere domiciliuz. Bal. r Saly. Additur r alius in vagabundo. vt in glo. Salycetus.

Impe. Anto. a. Taurine. Lex. j.

Queſtiones coꝝ criminũ que legibus[u]: aut extra[x] ordinem cohercentur: vbi cõmiſſa[y] vl' incboata[z] ſunt: vel vbi reperiuntur[c] qui rei eſſe perhibentur criminis perfici debere ſatis notum eſt.

¶ De plagio cognoſcitur apud quẽlibet iudicem cõpetentẽ. Jaco. but. Bal. Alel ſic. De crimine plagij cognoſcitur in domo conuenti. hoc dicit Saly.

Idem. a. Micie. Lex. ij.

Ciens liberum venundan-

Terr' ibi: pupillor. cõ cor. tenit. q. r. regũ offic. et. q. ij. ab imperatoribus. Ordinarij de iure res cuſari nõ poteſt.

Queſtiones. ¶ Caſ'. Tu mutiꝰ. boꝰ. deliqſti: vbi cõueniri debeas: ḡrit: Rñ. ibi vbi deliqſti. itez vbi cauſa incboata eſt.
r ¶ Que legibus. publicis. vt. ff. de publi. iudi. l. i. r inſti. de publi. iudi. per totum.
s ¶ Extra ordinẽ. vt priuata delicta de ḡbus extra ordines qs punit. vt ff. de priua. delic. l. ſi.
a ¶ Cõmiſſa. ſi habes cõmiſſa. ſ. crimina vñ oziũt pdicte qſtiones. Si habes cõmiſſe: r tñc eo dẽ modo expone. r con coꝛdat cũ h. ſ. vbi ſena. vel cla. l. j. ff. de nora. l. ſi. r. ff. de offi. pſi. l. iij. r de accu. l. fin. adeo vt ſi nõ ſunt ibi tamẽ illuc remittãtur. vt. ff. de accu. ſi cui. ſ. ſi. r i aut. vt nulli iudi. ſ. ſi vo qs cõpeꝛ beſoꝛũ. col. ir. Alij dixerũt vt puniaf remittit: veruz primo cognoſcet iudex ſuus vbi hz omni ciliũ. argu. ſ. de rbi. re. l. j. + An autem r in cõtractu quis inuitus reꝛ mittatur ad locũ cõtractus: Dic vt dixim⁹. ff. de iudi. beres abſens. ſ. j. in glo. ſ. ſupplent quidam. Additio. Vide de hac queſtione caſus in. c. romana. in. ſ. contrabentes. de foꝛ. compe. lib. vi.

+ Vide de ꝑpulchram gl. in cle. pa ſtoꝛal. in. ſ. q' ſi punctio de re iudicata. ḡl. ꝑter ea decidit an iudex lo ci vbi crimi noſus degit cogat reuſario remittere ipm cri minoſus ad mãdata iudicis locꝛvbi deliquit.

b ¶ Jncboata. non oppoſita preſcriptione foꝛi cum ſciret eũ nõ ſuum iudicem eſſe. vt. ſ. de iuriſdi. om. iudi. l. j. nam poſt litem conteſtatam opponi non poteſt. vt. j. de ꝓba. r exceptionem. r. j. de excep. ſi qs adnocatus. ſecus ſi ignoraſſet cũ incõpetentẽ. vt. j. ſi a nõ cõpe. iudi. l. ſi. Itẽ contingit hoc ꝓpter regulam que eſt. ff. de iudi. l. vbi. Sed qd ſi neſciuit a principio: ſed ſciuit poſtea r litigauit: Rñ. tenet iudicium ꝓpter ratihabitionem. vt. ff. de iudi. licet. ſecus ſi mea voluntate non potuit facere iudicem: quia eius erat cõditionis in principio vt iudex eſſe non poſſit: nam licet mutata ſit eius conditio nõ tamen tenet ſententia. ſm Azo. vt in illo generali initium ſpectandum.
c ¶ Reperiuntur. id eſt vbicunqs ſint. ſm. ꝑ. vnde illud. vbi te inuenero/ ibi te iudicabo ꝛc. et ꝓ eo. ſ. l. ꝓpoꝛi. ibi: vbi degit ꝛc. Tu dic re periuntur: ſcilicet habere domicilium ſiue foꝛus quod multis modis conſtituitur. vt dixim⁹. ſ. de iuriſdi. om. iudic. l. ij. Vel dic ꝙ loquit ibi de vagabundis vt illi vbilibet poſſint conuenmi. vt. ſ. vbi quis decu. vel carta. ꝛc. l. j. et in autenti. vt nulli iudi. ſ. ſi vero quis: compebenſoꝛum. collatione. ir.

Vagabũdus vbilibet põt conueniri.

Siens liberum. ¶ Caſus. Dominem vendidiſti: commiſiſti crimen plagij vbi conueniendus ſis/ queritur. Reſpon. vbi domicilium habes.

a ¶ Committit. vt ff. ad. l. fa. de pla. l. pe.
b ¶ Ab eo. vt a patre mſe fratre nō extraneo: nō mſiere: nō pupillo. vt arg. ff. de popu. act. l. mulieri. nec enim publica eſt accuſatio ſin Jo. a Pe. Sed tu dic ſin Azo. q ſic. vt. ſ. ad. l. fa. de plag. l. plagii. ff. ī fi dicit ab eo tc. q: etiā in publica accuſatione ſunt aliq q nō accuſant. vt ff. de accu. qui accuſare.

c ¶ Degit. habet domicilī vl dicit de vagabūdo. Vel dic. i. ſuerſatur ſcholar. i ſcholis. Iz do micilium habeat ante decēnū. vt. ſ. de icolis. l. ij. li. r. ſic nō facit. p opinione. P. vt dic. ff. l. pri.

¶ Sequit auc. ¶ Qua i puincia. q eſt ſup. l. ij. huius titu. legēda. r eſt in auc. vt oēs obe. audi. p uin. ſ. i. col. v.

Scholaris ſcholaſ aū habeat domicilium.

Qua in puincia.

¶ Caſus. Dec autem. ponit ꝺ nō vt corrigat ſz vt addat: r ſtinet in ſe. viij. dicta ꝓncipaliter. Primo enī dicit in quo loco quis rōne delicti vel Sctus: vel alia rōne debeat ꝙueniri ī rīdere. Scōo dictū ſuum determinatiuerū eſſe vbi ſūt ambe partes ꝓtes. oi pūlegio ceſſāte. Tertio pōit ſi abſens ſit alicuis: er cui⁹ domo inīquum qd patiat pñs: er facto alicui⁹ pñtis ſīt iter debeat fieri ꝑ inſtitia cōſequēda. Quarto ponit ſi pñs abſens non veniat qr remedium ſit. Quinto ponit ſi pſens q fecit iniuriā nō cōpareat: qd fiet. Sexto ſi cōpareat cōuēctus r nō actor in caſu iſto qd iuris videt. Septimo erciſcita ꝑmo dicto duos caſus: in q bus aliqno tpe nō cogit rē rīdere. Octauo r vltimo determinat tertiū dictū. littera exponit vt in glo.

Ter. aut. q in pauncia. iſta aut. reputat valde ſing. ſm doctō. hic.

d ¶ Qua tc. antiqui immus in littera habēt huius auc. ꝙ moderni.
e ¶ In puincia. S. ff. de act. r ob. Iriſſe. r de bo. auc. inditi. poſt. li. ij. Acc.
f ¶ Deliquit. vt de eo ciuiliter conueniatur. r quod ſubijcit criminuz ſit reus: vt criminaliter accuſetur. Vel dic deliquit ſine animo: ſit rē er animo. vt. ſ. ad. l. coz. de ſica. l. j.
g ¶ Et de terminis. i. de terminis terre. r agit de termino moto. vt. ſ. de accu. l. i. ff. de ter. mo. l. ij. Vel agit ſimiū regūdoꝝ. vt. ff. ſi. regun. l. j.
h ¶ Poſſeſſione. per aliqō interdictū vel ꝑ actionē ciuilē qō quādoqꝫ ſit. vt. ff. de condi. indebiti. Lindebiti. ſ. ſed r ſi. Accur.
i ¶ Proprietate. r ſic agitur rei vendicatione. ff. de rei ven. l. in rem.
k ¶ Jus perpetuū. i. generale. ſic ponit. S. de eden. edita. r inſtit. de ſatiſda. tu. ſ. j. nā in delictis r quaſi: in contractibus r quaſi: in realibus r poſſeſſoriis vbi quis fortitur fozū ratione poſſeſſionis. vt. ſ. vbi in rē actio. l. ſi. habet locum. vt dictū eſt.

Italia eſt ꝑ uinciaꝝ domina.

l ¶ In puincia. idē ſi in italia q nō eſt ꝓuincia / ſed ꝓuinciarū dña: nā vbiq; hec ler ſuā oſtēdit virtutē. vt in auc. in coz. vnde ſumit. ſ. ſi.
m ¶ Ille ci⁹ priuilegio. Sz nōn ẽ erat etiā vetcri iure. vt in ſ tit. l. j. ſ. j. vbi ſena. vel cla. l. j. r de accu. l. ſi cui. ſ. ſi. j. l. ſi. Sz. ſic: vt in corpe. ibi: hic eñ r apud ꝑcedētes tc. ſz nō ſic pure r indiſtincte. vt i hac auc. ꝓpe terea multa adꝺiciunt veteri iuri ꝑ auc. hāc: vt ſia dices in vltima glo. Itēꝑ hoc qō dicit oi ꝓriulegio tc. nunqd tollit. l. ſ. qñ impera. inter pu. r vi. l. j. in fi. r alia. de clericis. ſ. de cpi. r cle. aut. clericus. r aut. cā. r alia de legatis. ff. de iudi. l. ij. ſ. legatis. r in auc. de ſanc. epi. ſ. ſi vero epi. col. ir. r alia de illuſtribus. vt. ſ. vbi ſena. vel cla. l. ij. oēs em iſte leges vident hāc cōtrarie. Sol. + ſm quoſdam ꝓriulegiū ſoli tollit ꝑbāc. l. ſed non ſui iudicis. Si em clericus extraneus bonorie delinqt cōueniatur bononie ſub ep̄o nō ſub poteſtate. Alij dixerunt q ꝑ b cor rigit oēs ꝓdictas leges qō nō placet q: illa. clericus: eſt poſt iſtaz in coz. r illa de ſanc. epi. ſ. ſi vero epi. col. ir. Dic ego ceſſare ꝓriulegia indulta ꝑ ꝓncipem viuentē: vt in corpore autenticoꝝ: ſz nō indulta ꝑ ꝓncipem viuentē: vt in corpore autenticoꝝ: ſz nō indulta ꝑ. l. redacta in corpore iuris. ± Item ad hoc cōtra. S. de oila. ſi quādo. r aut. quod fieri. ſed bic prohibet reo ibi actori cōcedit. quod cſt miriū: q: non debet actori tc. vt. ff. de regu. iur. non debet tc. ſed bic ſpeciale. magis autē eſt ꝙtra. S. de iuriſdi. com. iudi. in criminali. in eo quod nomiatim cū celeſti⁹ oraculo etiam reū impetrare reſcriptū. Sed tu dic illā in b corrigi. ‡ Excipiuntur. ergo ꝓriulegia indulta ꝑ. l. iſtaz.

do plagij crimen cōmittit[a]. Ab[b] eo itaq; qui ſup hoc queri poteſt aditus cōpetens iudex: ſi is quez puerū ingenuū vendidiſſe proponis vbi degit[c] cauſaz cognoſcet.

Hauten. vt oēs obe. iudi. puin. ſ. j. col. v. Conſtitu. xx.

Iſta eſt no. aut. In puin. tradit regulam / r in fine ponit exceptiones: in medio ponit caſum mirabile: r ſic bz tres partes principales. Secūda ibi: eo aut. Tertia ibi: excipitur. Jaco. bu. Sūmari recte nō poteſt. h. d. Bal. Vel ſic. Capt⁹ in loco de licti vel in quo qs alis ſortitur foꝝ. pōt ſi ibi reperiatur ꝙueniri ꝑſonali reali r etiā mirta actione nō obſtāte quocūq; priuilegio exceptionis: miſi er cā publice vtilitatis vel neceſſitatis ipm abſentari oporteat: vel cām ad ꝓfeſſionū principis deduci: vel miſi ꝑ appellationē legitimā fuerit denoluta. Itē ꝑ dāno ꝑ temibi illato nō mine alteri⁹ vel illi⁹ mādato ſeu volūtate poſſum te ꝑſentem cōuenire in loco dāni dati: r dak tibi termin⁹ ad denūciāduz illi vt te inſtruat de inrib⁹ ſuis: ꝙ nō cum paratē veteraꝝ adēnaꝫ etiā litē nō ꝓteſtata ſi ſunt culpabiles: r ego in termino cōpa rui: al⁹ ꝙctus abſoluit ab obſeruatione indicij. h. d. in effectu Pau. de caſt. r ſunt plura ſingularia q alibi non reperiuntur.

Qua[d] in pouincia[e] quis deliquit[f]: r aut in qua pecunia

Item ſi actor impetret: r vt dictuz eſt. In tertio excipitur ſi pragmatica tc. vt. ſ. ſtatim.

n ¶ Eo aūt abſente. Caſus iſte antiquit⁹ eſt poſit⁹ i dño dom⁹ q cū in glimis ſiue hoſpitib⁹ ſuis q⁹ ꝓpri⁹ eſt habitabat. vt. ff. de vſu r ha. l. ij. ſ. i. r ex domo ab vno de hoſpitib⁹ aliqd ẽ iectū: ille hoſpes ꝙueniſſe leg. aql. vt' er illo ti. de eiec. actiõe i factū er ſuo maleficio. Dñs ēt poſſet cōueniri: qz opa malop vtiſ. vt iſti. de ob lig. q. er ūſi delic. ſ. itē er ercitor. Permittit ꝙ hec aūt dño nūciari: r ſi ye niat bñ eſt: r ſi nō dānatur pſens r in ſubſidiuz ſatiſſit etiā de rebus ab ſentis. Sed hec poſitio nō placet: cū eñ certum eſt gs deiecit nō debent aliq teneri. vt. ff. de bis q deiec. l. i. ſ. fi. r. l. ſeq. Secūdo pone in eo. q aliū deiecit re mādāre. vt. ff. de vi r vi ar. l. i. ſ. quo⁹ tiens. r. ſ. cū aūt. r. ſ. ſa milie. r. ſ. ſi gs tñ. r. ſ. ſi q ſili⁹. Itē pōt poni r in eo q cōtrarit re mādan te. vt. ff. de inſtl. l. cuicūq; ſ. fi. et. l. ſeq. Itez r i eo pōt poni cui fuit data pecunia cōtēplatiõe vt iuſq. vt. ſ. ſi tut. vel cu. inter. l. ſi creditor. et dices q ſponte ſuſcepit defenſionē abſentis. nā iuitus nō cogitur. vt. ſ. de pcu. inuitus. ſz ſe tñ defendē bz necesſe. Itez dices er domo eius. i. a domeſticis eius r pmit tit dño nūciari ſm q⁹ ſubijcit. Vel ſm Jo. po

Vermodicium r ſcema idē ſuit

ne in eo q fideiuſſit ꝑ alio iudicio ſiſti. nā ſi reus poſtea abſit dak huic vel alij volēti eū defendere r ſatiſdare indicatū ſolui tēpus vt nūciet dño. r ꝑ hoc. ſ. de fideiuſ. ſancimus. r ſm hoc dic patior iniquū er domo absentis ab eo q tenet id q⁹ mihi dz. Itē ſm hoc ꝑ parte deroga tur legi. ff. de ſol. l. ſolutionē. r. ff. de pcu. l. nō cogēdū. ſ. fabianus.

o ¶ Soluit. ſ. cōdēnet. r tñ cōtra eū nō eſt lis ꝓteſtata: q⁹ eſt habitat⁹. al⁹ cōtra miſim indicio appellatiōis. vt. ſ. de tēp. ap. l. ſi. ſ. illud. Vel dic ꝙaſi ꝓteſtata. vt. ſ. vbi in rē actio. l. ij. nā r in coz. dicit adēnet absens ſm ſcema quod appellatur bermodicij. in. ſ. ſi vero neq. Itē coipſo q⁹ non ꝓhibuit: videtur cum approbare. vt. ff. ad macedo. l. ſi filiuſ familias. ij. r. ff. furti aduer. nau. cau. ſta. l. j. in fi.

p ¶ Dnmino. i. omni tempore.
q ¶ Nō ſit. er ſnia cōtra ſe lata. itē in rebus etiā absentis ſit miſſio er ca. ſ. inia q cōtra ſe absenté patur: nō autē dico vt ſnia in ꝓſente lata babeat executionē in alium licet boc dicant quidam.
r ¶ Preconia. bodie ꝓdicta: q⁹ vor ꝓconis paucis innotescit: vt. ſ. quō r qñ iuder. aut. qui ſemel. vel bic eſt ſpeciale.
s ¶ Cōdēnet. ꝓ miſſionē in poſſeſſionē ſm meſurā debiti ſi lis non eſt cōteſtata. idē ſi eſt r nō eſt liquidū de cauſa. Si aūt eſt ꝓteſtata vel ſi eſt liquidum / daſ diffinitiua. vt. ſ. de indi. properandum. ſ. ū.
t ¶ Pro ꝓſentia. eius enim abſentia dei ꝓſentia tc. vt. ſ. de iudi. ꝑ perandum. ſ. cum autem.
v ¶ Actor. al⁹ accuſator. r tunc dic. i. actor.
x ¶ Abſoluendus. ab obſeruatione iudicij ſi lis nō eſt conteſtata. al⁹ diffinitiue: vt. ꝺ. l. properandum. ſ. ſiquidem. ſz citari poſſet actor. vt. ſ. quomodo. r quando inder. in auc. qui ſemel.
y ¶ Excipit. ꝺic verſicul⁹ eſt legēdus cū ꝑn. hui⁹ auc. r intelligē q⁹ ipa⁹ tor vocat aliquē vt de cā cognoſcat aliq̄ vel aligd. r republica facta. interi cñ dilationē bz a iudice ſub q⁹ ꝙeniebat. r eſt ꝓagmatica ſcri ptura facta ꝑ filio ꝑcrī. Sz bec exceptio vſ corrigim coz. eo. ſ. hanc dicētes tc. q⁹ qđā ꝓcedūt. Vel dic nō corrigi. ſ. noiat ibi ꝓſonas de q bus poterat dubitari: q⁹ plus ſolet timeri q⁹ tc. vt dicit canon. r ea q notabiliſr fiūt niſi ſpāliter notenſ videnſ neglecta. vt. ff. de iniur. itē apud notabiliſr fiūt niſi ſpāliter notenſ videnſ neglecta. vt. ff. de iniur. itē apud ſ. ait ꝓtor. Et no. bic q nona inducit aut. iſta. Primo q⁹ dicit ſimpliꝝ ſ. ait ꝓtor. Et no. bic q nona inducit aut. iſta. Primo q⁹ dicit ſimpliꝝ oē pñ ꝓlegiū ceſſare. Scōo de deniciatiõe q ꝓmittit fieri dño: q⁹ oliz oē pñ ꝓlegiū ceſſare. Scōo de deniciatiõe q ꝓmittit fieri dño: q⁹ oliz nō licebat niſi caſu. vt. ſ. vbi r ē actio. l. ij. Tertiū dicit⁹ q ꝑ ſequi nō licebat niſi caſu. vt. ſ. vbi r ē actio. l. ij. Tertiū dicit⁹ q ꝑ ſequi tur: nā alie ꝑant aſs. vt. ſ. de oila. l. j. Quartū de ſatiſfactiõe rerū abſentis. Quintū q⁹ ferē diffinitiua ſm quoſdam ante litem conteſtatā.

Pragmatica q ſit.

Autētica qua in pouincia multa inducit nouā.

Scholaris ſcholaſ aū habeat domicilium.

Ista ſol. eſt bona ſm Jac. but. et Pau.

Iſtaz tenēt doc. r ē ſin. r vtilis et ſiſis ē in l. heres abſente. i pn. ff. de iud. pau.

Immo ſi

UNIVERSIDAD DE HUELVA

¶ Vbi de possessiõe agi opz. ¶ Hoc titulo vbi de possessorio agit in dicio dicit siue p interdicta siue p alias actiones agatur.

Vbi. ¶ Cassius. De possessione mea me deiecisti: vbi te cõuenire debeã interdicto vnde vi pro possessione recuperãda: querit: Rñ. vbi possessio est, vel fic. Possessio erat mutuine. in districtu. bono. me vi retinuisti: ibi cõuenies dus eris vbi vis mihi fa cta est: ics i districtu bo noñ. z sic sumitur secun dum aut. in fua fignifi catione. in pin. glo.

a ¶ Vbi aut. Aut pro id est. nã nõ põt alibi fieri vis q̃ vbi fit possessio z sic vnũ casus ponit tãtũ Is ler fm quosdã qõ nõ placet: imo põt fieri ali bi vis z alibi esse possef sio. vt si possessio mea ẽ mutuine ad quã cum ire vellẽ in districtu bono. me ẽtinuisti: si ẽm suspis co: me posse repelli: ad mitto possessionẽ z agã vñ vi. z bonoñ. + vbi fa cta ẽ vis. et mutuine vbi est. i. crisit possessio mẽ mẽtaria. vt. ff. de vi z vi arma. l. i. §. interdictum autẽ B. z. §. siue autẽ cor pore. z sic dous? locꝰ cõ uenit: z aut ponit disiũ ctiue. Quare possessio bi momẽtaria. dic vt di ri. §. quisle. per. l. fi.

¶ Vbi fideicõmissum. Fideicõmissus. ¶ Cas? Legatũ vel fideicõmissus mihi reliqsti vbi illõ petere debeã/ q̃rit: Rñ. q̃ vbi hereditas est vel eius maior pars.

b ¶ Fideicõmissus. qõ in fideicõmisso dr idẽ in le gato: fraternizant enim hodie. vt. ff. de leg. i. l. i.

¶ Relicta est. i. factũ est testamentum: nã ibi de functus videt cũ legata rio Bere. vt ifti. de obl. ẽ er q̃ñ. Sctus. §. heres. fz quosdã. qõ nõ placet: q: nõ cum defuncto: sed cus here de legatarij cõ trahere videnẽt. vt. ff. qb. er cau. i possio. catur. l. apud. §. fi. z. l. feq. Dic ergo relicta ẽ. i. crisit vt sit tertiũ adiacẽs. ‡ vt ff. de leg. i. l. cũ res. sic et fatisfactio petit vbi crisit. vt. ff. vt lega. no. l. posteq. §. fi. z plene hic posses distinguere. vt. ff. de iudi. l. quod legatur. in glo. i. legatarius ꝛc.

¶ Vbi conueniatur qui certo loco dare promisit.

Ci certo. ¶ Cas? ad vtuaui tibi. r. ea certo loco: puta mi bi soluere promisisti: dolo vel culpa vel mora tua cepi dila tionẽ: an alio loco te q̃uenire possim/ q̃rit: Rñ. q̃ sic. qdi tiõe certi: er mutuo arbitraria ꝙ venit ꝑ dnũ qõ pass? fuz. z ea ꝓpter locimutationẽ: ideo q: fuo loco pecunia soluta non est.

‡ Arbitraria. adiecto est. i. cõditione certi arbitraria que hz locuz in trib? casibus. ‡ vt. ff. e. l. ij. §. hec autẽ actio. z. l. si heres. z. l. aut. Et dicit arbitraria: q: solus iudex er suo arbitrio estimat dãnũ vtriusq; si alibi soluatur. vt insti. de acti. §. preterea quasdam.

‡ Tu dic in ẽtruo. paulus hic.

c Et in alio loco. §. quoliibet. nã vbi te inuenero ibi te ꝛc. z ꝑ boc. ff. de iudi. l. eũ. z de ꝛsti. pec. si duo. §. i. z de cõdi. ide. l. q certo. qõ nõ placet. Expone ergo idoneo: ‡ vbi in pdictis. ll. vbi. s. habeat forũ qui cõ uenit. vt. ff. de mu. z bo. vt gradatim. §. i. Et quero si certo loco ꝓmisi an eo loco quo fuit facta ꝓmissio possum ꝙuenire: Jo. dicit + q̃ nõ: q: nõ ibi fed vbi est solucdũ Vbi videt. vt. ff. de acti. z obli. l. ꝓtrahisse, ꝛ. ff. e. l. pe. Alij Jo. et prio eis. ff. de iudi. heres absens. §. fin. z. l. omnem. Additio. Dicas q̃ locus Jctus nõ inspicit z ibi nõ potest conueniri sed solum locus solutionis faciende inspicit: nisi aliud actum sit prio quo ꝑ. de bel. per in. l. contrariste. §. alle. allegat. l. quero vbi dicit eẽ casum. ff. de solu. vbi boc tenet z sequitur. Bar.

per appellationibus. ¶ Inducia rum vero tempus p̃cfinitum est quattuor: mensium noua cõstitu tione cr diuersitate locorum: scili cet si vicina est, puicia in qua hoc agit vna aut duabus mãionib? in medio, puinciaꝝ ꝑstitutis. Si vo sit mai? spaciũ ser. Si vo cr palestina: aut egypto: aut gentiũ longinquarum. viij. menses suffi ciãt. Si vo cr hesperijs gẽtibus aut septẽtrionalib? aut in libia: sufficiens est tempus. ix. mensũ.

¶ Vbi de possessione agi opoz tet. Titulus. xvj.

¶ Lausaviolẽtie debet tractari vbi est possessio: vel vbi vis illata est. b. d. Jaco. but. Bal. z Saly.

Impera. Valen. a. ad cestum p consu. afric. Lex vnica.

Vbi[a] vis facta dicitur: aut momẽtanea possessio po stulanda est ibi loci iudices aduersus eũ qui possessionem turbauit conue nit iudicare.

¶ Vbi fideicõmissum peti opoz tet. Titulus. xvij.

¶ Vbi hereditas est ibi fideicõmissus peti põt. b. d. Saly. vel fic. Hec ler glosaf ff. de iudi. in. l. quod legatur. Bal.

Imperatores Geuc. z anto. aa. deme. Lex vnica.

Jdeicommissus[b] ibi petẽdum esse vbi be reditas relicta[c] ẽ du bitari non oportet.

¶ Vbi conueniat qui certo loco dare promisit. Titulus. xvij.

¶ Vbi solutio est in certum locũ colla ta: si alibi agitur est actio arbitraria rõne loci in qua officio iudicis venit interesse actoris vel rei. b. d. Bal.

Impator Alex. a. heradide. Lex vnica

Vi certo loco se solu turũ pecuniam obli gat si solutioni satis nõ fecerit: arbitraria[d] actiõe z[e] in alio loco potest conueniri in qua estimatio venit quod altercutri[f] interfuerit loco suo potius q̃ in eo in quo petitur solui.

¶ Vbi in rem actio exerceri de beat. Titulus. xix.

¶ Venditor debet defendere emptorẽ in foro emptoris. Nec potest cr ꝓpria per sona declinare forum. hoc dicit. vel fic. Fo rũ q̃s est declinabile a defensiõ nõ est de clinabile a defensore. hoc dicit Bal. Vel fic. Electio in rem datur contra possidẽtẽ: nõ contra actorem cius qui non possidet. datur tamẽ contra illum regressus de eui ctione: si sibi fuit lis denũciata. Et si vult defendere possessorem de euictione/ tenet ipsum defendere in loco vbi lis est icboa ta: nec potest eum trahere ad forũ suum. hoc dicit Pau. de cast.

Impera. diocle. z Maxi. aa. et cc. panc. Lex. j.

Jm rem actio[g] nõ cõ tra[h] venditorem sed contra possidentez cõpetit. Frustra ita q̃ desideras non te cum congredi[i]: sed cum actore[k] tuo dominiuꝫ vendicare[m] cum te possidere cõtendas. ¶ Nam si de nunciasti[n] ei qui tibi vendidit: in telligis euictionis periculum im minere ad se. Nec enim iurisditio nis forma[o] in eadem puincia cõ stitutis tam petitore q̃ possesso re ob actoris personam quam in alia prouincia dicis consistere de bet immutari.

¶ Qui possidet alieno nomine/ potest reali actione conuentus dominum in iu dicio nominare: et datur ei dilatio ad de nunciandum domino: quo non veniente habeatur lis pro contestata q̃tum ad in terruptionem prescriptionis. et si citatus legitime nõ comparet fit missio in possef sionem: z reuertus non auditur de possef sione: sed tantum de propietate. hoc dicit fm Jaco. but. Bal.

Imperator Cõstan. ad vniuer sos prouin. Lex. ij.

Jqs alteri[p] noie quolibet[p] obliga. stipulatio ista. ẽ. habere. Vel dic vendicat sibi dominiũ: id est attribuit sibi dominium: id est dicit se dominum.

n ¶ Denunciasti. i. ante fniam. vt. ff. de euic. si rem quã. ff. ti. z. l. de euic. si con trouersia. z. l. de peri. z cõmo. rei vendi. l. j. secus si nõ denuncias uit cum posset. vt. ff. de euic. si fundo. §. fi.

o ¶ Forma. que est vt vbi ipse emptor forũ habet defendatur per se vel per alium. vt. ff. de iudi. vendenti.

Jqs. ¶ Calus. Fudũ ad me ptinẽte nõ tuo noie fz alieno posse disti quẽpetere volui: feci te citari: dicebas dñm nõ te eẽ: qd ius sit/ q̃rit: Rñ. q̃ dabitur tibi inducie vt dño denũcies vt veniet vel sufficienter. p se dirigat respõsale ad locũ i q̃ sita ẽ possessio. Si autẽ ve nire noluerit inder legitim? edictis. ꝓpositis faciet eũ citari: z si eadẽ volũtate pseuerauerit. tũ. ꝛte. q̃si ꝙ absentẽ iterrupta pscriptiõe ex die quo possessor ad iudiciũ vocatus est fummatiz de ea cognoscat: z me mittat in possessionẽ fundi: falua tibi reuersio de ꝓpietate questione.

p ¶ Quolibet modo. vt cõmodatarius rei imobilis: vel colonus: vel inglinus q nõ hz ius in re. Et die idẽ in eo q habet ius in re: vt in feu datario empbiteota vel fructuario: vel quocunq; modo teneat noie alterius

Terr? ibi: estimatio. Jaco. z q. b. et B. cũ glo. i. fin me. extra de offi. dele.

‡ Habere multipliciter dicit. Ter. Liuiꝰ. Jsta lex eſt fing. cnẽ et perit albi i toro coꝛpe tuꝰ. Jsꝑau. hz de iure ca no. habẽt vel c. qñ freque ter. extra vt lit. nõ ꝓfit. z ꝓcos. gl. i. l. c. odocem. in pin. extra de reſcrip.

‡ Hoc est ꝑbus tertie ꝑsone nulla determina tiõz habẽs fm Dy.

‡ Hoc ꝙ z coiter tenetur pau.

+ Et bene pau.

+ Immo si bononie: ſi mutine vbi fuit collar? effect? violẽtie. arg. in. l. vrſſe. ff. de act. et obli. pau.

Legatarij non cũ de functo sed cũ herede videnẽ Jbere.

‡ Hoc glo. plz hoc. hic. pau.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

alterius. ſm Jo. Sz alū vt. J. ⁊. P. dicunt aliud eſſe in eo qui hz ſus in re: vt in feudatario emphiteota creditore ⁊ fructuario ſupficiario ⁊ ſimilibus: vt ipſi nō pſit dñm noiare in iudicio: nec liberant ꝫ faciendo: ſz defendē cogunt reſpectu iuris qō habēt. Nā ⁊ vir ſi in dotē agit vel defendit pncipal ꝫ agere vel defendere dr rōne iuris qō hz. vt. ff. de re in. l. ſepe. ℣. ſz ſcīēdū.

Itē fructuari reſpectu iuris qō hz i re tenet ad erbi. vt. ff. ad erbib. l. cel ſus. ℣. i. Itē ēphiteota dr poſſidere vt euitet ſatisdationē. vt. ff. ⁊ ſatiſda. cog. l. ſciēdū. ℣. i. ſi ē on entat ⁊ on ſuſtine re dr circa defenſionē ſa ciēdā. Sz an S ciuiliter tā tū poſſidēte def reivēdi catio: gdā dicūt ꝙ fic. ⁊ fiat miſſio in rē ꝙ ciuili tm ſi nō veniat ꝙ defendat: ⁊ nō ſit p iudiciū in naturali. ff. de acq. poſſ. l. pe. in pn. ſm Joā. niſi naturaliꝫ poſſidēs ſciat ⁊ patiat. vt. ff. de reiudi. ſepe. in fi. ℣. i. Alij dicūt nōtenerī rei vēdicatiōe eu; q tm ciuiliꝫ poſſidet cū nō habeat facultatē reſtituēdi. vt. ff. de rei vē di. l. officium. Adītio. Vide de ℣. Bar. in l. pō ponius. ℣. ſi is q ꝑcario: vbi de ℣. etiā ꝑ glo. magnā. i fi. ff. de acq. poſ. et q̄rit etiā gl. ſup rubꝝ ff. de reivē. ⁊ eſt caſus. in. l. cuiuſcūq;. ℣. i. ff. de vſuf.

a Immobilē. ꝓ mobilibꝰ nō pōt nūciare ſz res deponit ſi ſuſpecta ꝑſona ſit. ⁊ agit. ff. q ſatiſd. cogā. ſi fideiuſſor. ℣. fi. ⁊ i b caſu. l. immobilis loquit. d. l. officii. ſz bo dicēdē in re mobili. per auc. q̄ in pnncia. ſ. vbi ó cri. agi opz. Additio.

b Dic q illa auc. loquit ſi alio caſu. ꝑau. bic. Debet. i. pōt. vt. ff. an p aliū cā app. l. fi. vel ℣. ſi nunq̄ facturus eſt.

c Diffiniēdo. forte ſm leḡ. S. de dila. l. i. vel ſm auc. qua in prouincia. S. alle.

d Utpote vbi. i. eo qui dñm nō iauit. ſz verius ꝓ. vero vbi ꝑo pone.

e Eum citare. l. nominantem. Tu dic dñm vt euidenter dicit littera q̄ dominus nunc ꝓmo citatur.

f Sūmatim. nā poſſet petere rem per calūniam: ⁊ ideo ſit hec ſummaria cognitio an ad eum ptineat/ vel nō. ric. ℣. de bo. auc. iudi. poſ. auf. ei qui iurat. ⁊. ff. de carbo. edic. l. iij. ℣. cauſe.

g Scruata. ſmo ⁊ de poſſeſſiōe. vt. ſ. de ꝓſcrip. rrr. an. ſi gs emptiōis. ℣. pe. ecōtra vī q̄ nec ad ꝓpietatē. vt. S. de iudi. pperandū. ℣. finaute re. q̄ ſunt ℣. Sol. vt ibi. in. l. pperādū. + Sz vſq; ad qō tps audit de poſſeſſione ⁊ p pietate vt. ff. de acq. poſ. iuſte. nec vtiſtiguīt vtrū res fuerit abūtis vl alteri. Aliū aūt eſt in nor ali actiōe. nā ſtatim efficit dñs accipiēs ſi ꝓmo poſſeſſor erat dñs. vt. ff. ſi er nora. cau. aga. l. iij. ℣. i. de nora. act. ⁊ gnāl. ⁊ ideo dicim in cā dāni ifecti qđ i nor ali: ℣. i actiōe ꝑſonali vſq; ad. rr. annos dicim audiēdū volēte recupare poſſeſſionē cū nec poſſideat miſſus. vt. ff. de acq. poſ. l. iij. ℣. fi. niſi miſſus eā vēdiderit: vel ſoluto accepit p iudicē. Itē an ſtati miſſus poſſideat vel demū poſt ānū: ſīd. ⁊ Azo. ſtati. ſ. B. ⁊. J. D. poſt ānū. vt plene dices. ℣. de ꝓſcri. rrr. an. ſi gs ēptiōnis. ℣. pe. ℣. h q̄ lis nō eſt q̄ſi ꝓtestata: at h erat q̄ſi ꝓtestata. Accur.

Actor. ¶ Cauſa. Tu bono. equū tuū q̄ poſſidebat mutuū. petere voluiſti: vbi q̄uenīēdus eſt/ q̄rit: ℣. i. q̄ vbi vbi domiciliuꝰ hz ſz mutuē. hz Azo. ℣. ſ. vbi res eſt. Si aūt res ſit imobilis: puta fundus q̄ petere voluiſti: ꝙ apud regiū ſit fundus: ⁊ mutuū. vbi domiciliū habet: ⁊ apud regium vbi poſſeſſio conſtituta eſt: petere poteſ.

b Sequatur. vt. ſ. de iuriſdi. om. iudi. l. ij.

l Sed. ⁊ in locis. q. d. non ſolum ibi vbi habet domicilium.

k ¶ Res. ſi mobiles fere ſm oēs. Sz Azo ℣. q̄: hꝰ dicit idiſtincte. ⁊ ꝓ hz certe ſm. D. imobili aliud vī q̄ēdā. ſ. vt ſufficiat ſatisdare indicio ſiſtiti ſuo foro. ⁊. ff. de offi. ꝓſ. l. ſenat'. ⁊. ff. q̄ ſatiſda. cog. ſi fideiuſſor. ℣. i. ſi ſuſceperit. ℣. fi.

a ¶ Lingulum. fuerat enim electus super aliqua professione militum vel negociatorum. vt. ff. de iurisdi. omn. iudi. l. fi.

b ¶ Quocunq; idoneo ad petendum.

c ¶ Fori. vt dicat se non conueniendum sub eo iudice sub quo commoriuntur alij de illa militia.

d ¶ Asserit. q; multa p expensis ab eis accipiebat: z eis parū p̄stabat.

e ¶ In militari seruitute. pclamatur. z dicitur militare. ff. de re. mil. l. militare. & ff. de pe. l. militare. & ff. de ver. sig. l. militare. & ff. de ver. sig. l. militare.

f ¶ Sufficies. sic. ff. q̄si peciter pu. z vi. l. j. in fi. rñ. z i aut. vt oēs obe. iudi. ff. ꝑ fidei cōmissa. col. v.

¶ Ubi causa status agi debeat.

Et que. ¶ Casus Si ancilla tua a refugiēs: z alicens nā puicia se ꝑferē assecuit se liberā vbi ca status agi debeat. q̄rit. Rñ. q̄ nō ibi vbi eā deprehēdit: sed ibi vbi seruicerat anteqū se in fugam incōsulte recepserat.

g ¶ Seruiret. id est erat i possessione seruitutis.

h ¶ Vendicās. i. in libertate. pclamās postea q̄ constiterit eam esse possessam in seruitute.

i ¶ Nō iniuria. ff. de iure.

k ¶ Necessit. nisi diu. id est. r. an. mo: ata ē i possessiōe libertatis bonafide. z. puta. si liberaz iustis cōmissis. z ducta: vel iustis cōmissis. rrr. an. vt ff. ō acq. pos. l. iij. ff. si seruus. z. l. p cū. ff. j. z. ff. qui a q. ma. li. si cū fideicō missa. ff. aristo. z ad hoc ff. de lib. cā liberis. ff. z Ligit. fciendū est. z. j. de ꝑscri. lō. tēp. q̄. pli. l. j. et ij. z. j. de li. cau. ea q̄. z. j. de. pba. vis ci. z de ser. fugi. cū similib. Accur.

l ¶ Habebit. cognoscendo primo. pnūciando sup possessione. nō pvsi vivel vtipos. interdictū cū sit res mobilis. Jtez q̄ nec dicit q̄ seipz possidebat: z si tb officio iudicis: vel interdicto vtrobi. Jbi ergo q̄rit. pnūciat de possessione: z pcitonū seruat i loco vi aufugit: z sic diuiditur causa cōtinēcia. z sic est 2tra. ff. de iudi. nulli.

m ¶ Debet. in petitorio.

Procuratores. ¶ Casus. Si p̄natus p̄nato status moueat q̄stionē: pcta dicit aliquē esse seruū q se. p libero gerit: an pcurator cesaris q̄ cognoscit inter fiscū z p̄natū cognoscere possit? querit. Rñ. q̄ nō. vel dic q̄ si inter fiscum et p̄natum de seipso ꝛc.

n ¶ Procuratores nostros. i. cesaris.

o ¶ Status. scilicet ingenuitatis.

p ¶ Rotū. ē. iter duos p̄natos iuitos. sec̄ iter fiscū z p̄natū. vt dicit. j. de. iudu. q̄ nō placet. nā nec iter fiscū z p̄natū. vt. j. ne de sta. defun. si pr̄. Dic q̄ q̄m. l. iudu. cū erat vice p̄sidis. vt. ff. de pe. iudi. l. j. Vel tertio si iter fiscū z p̄natū de alicq̄ suo vel liberto sit q̄: q; libet ad se pti nere dicit: cogit̄ere pt: si iter fiscū z boiem p̄natū se liberū vl ingenuū asserit: tūc nō pōt vt h. z. d. l. si pr̄. Vel quarto distingue q̄ si dicto est status: vt q̄dē ingenuitatis nō possit: vt hic. z. d. l. iudu. in fi. Et q̄ h̄ sit cā libertatis babes. j. de or. cog. l. si stat. z. d. l. si pr̄. An alteri stat. et tunc pōt. vt in prin. d. l. iam dudum. vnde valet. vt. ff. eo. l. ij. z. ij.

Si in possessione. ¶ Casus. Alicui mulieri in possessione libertatis constitute q̄stio status mouit: vbi hic status q̄stio agitari debeat/q̄rit: Rñ. q̄ in foro mulieris cui status questio mouetur.

q ¶ Decoretur. vt. ff. de libe. cau. liberis. ff. fi.

Idē. aa. z. cc. Gūme. Lex. iiij.

Si ex possessione seruitutis in libertatez qs proclamet ibi agi oportere stat̄ causa: vbi domicilij cōstitutū habet qui se dñm dicit: nō est ambigui iuris.

Causa seruitutis z libertatis que est inter fiscum et p̄natum potest per procuratorem cesaris examinari: causa vero ingenuitatis pertinet ad iurisditionē p̄sidis. Baldus.

Idem. aa. z. cc. diogeni prefec. insulis. Lex. v.

Amdudum a nobis statutū est vt si q̄ cause libertinitatis et seruitutis inter fiscum z p̄natos crearentur: ad rationalem vel magistrū rei p̄uate (q̄ est vnde mote essent questiones) remittentur. ¶ Si que vo ingenuitatis essent a rectore p̄uincie examinarentur.

Etiam per quinquēnium manumissus de facto potest pronocare in ingenuitatem quod olim non poterat nisi ex dominī auriliio: hoc est ex gratia cesaris. hoc dicit. Vel sic. Contra statum non p̄scribitur spacio quinquennali: sed pro statu sic. vt in glosa. Baldus.

Imperator. Justinia. a. menne. prefec. pecto. Lex. vj.

In litibus in quibus vtrum ingenuus an libertinus sit: aliquis quaritur quinquēnij p̄scriptione (post q̄ diuino adiutorio opus esse veteres leges p̄cipiebant) in posterum cessare sancim. z huiusmodi lites post memoratum tēpus ad exēplum ceterarum: vel in prouincijs apud earū moderatores: vel in hac alma vrbe apud competentia maxima iudicia examinari. ¶ Quod etiaz si clarissima p̄sona sup tali conditione vel cti seruili q̄stionē patiatur tenere censemus.

Ubi qs de curiali vel coartali aliaue p̄ditione queniat. Ti. xxiij.

Si curialis vel coartalis a curia aufugerit pōt p eos a quibus fugerit ꝑpria auctoritate capi vbicunq; reperitur: z cōuictus reduci per iudicem ad p̄stinū status

Si ex possessione. ¶ Casus. Ex possessione seruitutis pclamasti libertatē: vbi cā status agi debeat/q̄rit: Rñ. q̄ ibi vbi cōfistit qui se dñm dicit.

r ¶ Si ex possessione. hoc est. z ad sup̄iora. z est idē i. d. l. liberis. z. j. de libe. cau. eā q̄. z. ff. de pba. circa. z. l. si quis liberum.

Amdudum. ¶ Casus. Inter p̄natū z fiscū de q̄dā p̄no vīllo erat q̄: q; p̄nat̄ dicebat eū ce seruū sum vt libertū: ecōuerso fiscus dicebat eū ce debeat: an pcurator cesaris de ista cā cognoscere possit/q̄rit: Rñ. q̄ fiscus autem fiscus dicat aliquā esse seruū suum: ecōuerso ille asserat se ingenuū gs cognoscere de cā debeat/q̄rit: Rñ. q̄ p̄cises pronuncie.

s ¶ Libertinitatis. h age bat vice p̄sidis: vel alter vt modo dixi in. l. ij. huius tituli.

t ¶ Et seruitut. puta q̄ fiscus vocabat aliquez ad seruitutez: z ille dicebat se manumissum a fisco vl ab eo cui successit fiscus. at in sequēti rñso dicebat se ingenuū cuz ad seruitutē vel libertinitatem vocaretur.

v ¶ Rationalē. hic agebat vice p̄sidis: vel alter vt modo dixi in. l. ij. huius tituli.

x ¶ Vel magistrum. vel pro id est.

y ¶ Unde. i. de quo est q̄stio an possint cognosce re. Accursius.

z ¶ Ingenuitatis. s. iter fiscum z p̄natum. vt. j. ne de sta. defunc. l. si p̄. z. j. de. pba. z. l. procuratores. et de pe. iudi. l. placet. j.

Ut litib. ¶ Casus. Uoluz ingenuū ꝑ tuū possedisti: de facto eū manumisisti: an clapso q̄nquēnio i ingenuitatē pclamare possit/q̄rit. rñ. q̄ sic: lz olim ītū obseruaret: sine p̄cipis

Libertas quāto tpe ꝑscribitur Ter. ibi eo loco. cōcor. gl. n. i. c. de fuoz. extra de ser. nō oī dinā.

Procuratores cesaris an possit cognosce de cā stat?

Ter. l. si ter. cōcor. glo. ad. l. c. extra de ser. nō oī.

Ter. l. dudū. cōcor. gl. in fi. inc. u. extra de ser. nō oudi.

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

bñficio sup̄ h̄ ipetrato z obtēto: z post gnq̄nīū de cā ista cognoscat ipe ꝑses: nec refert an fuerit clarissim vel nō: q talē fuit passus q̄nē.

a ¶ Prescriptionem. als dimensionem.

b ¶ Diuino. i. rescripto concesso per principem/ni si auriliio principis: vt dic. in princ. z. ff. si liber inge. esse di. l. ij. j. z. ij. q̄s corrigit vt hic subjcit. z arg. j. de p̄script. lōg. tēpo. q̄ pro li. fin. Jtē videt corrigi totus titu. j. ne de sta. defun. per ista legem. Sed illa logtur de defuncti statu: hic vinentis. Jtem hic ad bonum: ibi ad malum renocabatur in seruitutem. Accursius.

c ¶ Clarissima persona. scz que ad ingenuitatem pronocat/vel cōtra quam fit pronocatio.

c ¶ Super tali cōditione. s. que ad ingenuitatē pronocat vel contra.

¶ Ubi quis de curiali vel coartali aliaue cōditione conueniatur.

Explicit.

Sig. ¶Casus. Rūcī vel ꝑcurator vel executor cōis boñ. in ciuitate mutiñ. se ꝛtulit: ⁊ sub magīo nūcio ꝙ militare cepit: ibi cōprehēsus sub quo iudice ꝓuenire debeat q̄rit. rñ. q̄ in territorio illi⁹ sub cui⁹ capt⁹ est: nō expectato eo sub q̄ militare cepit: ⁊ cōiunctus societati eoꝝ q̄s declinaret cōgreget. ¶Mo. tum. b. d. Bal. vel sic. Curialis vel coarta lis fugiens pōt capi: ⁊ agitur causa possessionis vbi capit: de ꝓpietate vero ad locū vñ⁹ aufugit remittit: ſm Ja. bu. Saly.

a ¶Obnorius. i aliqua ciuitate.

b ¶Ab his. vel procuratoribus eorum.

Persona liberi q̄ꝫ ꝙ possit⁹ ꝓpria auctoritate capere.

c ¶Cōprehēsus. i alia ciuitate. Sic q̄ spāle est h⁹ vt liberaꝫ pſonā q̄s sua auctōe capiat. sic ⁊c. j. ō de cu. l. gñali. li. x. ff. q̄ in fraudē. cre. ait ꝑtor. ſ. si debitor. Et ē rō: q̄ sicut fuit i fuga. ꝓstitutū ad huc dñs possidet. vt. ff. de acq. poſſ. rē q̄ nobis. ⁊ l. ij. ſ. nerua. ⁊. ſ. si ferua ita ⁊ būc. Et sic nō ꝓtca pere q̄ sit alienū: ſz retinere q̄ ē suū. Itē capit h⁹ vt subiicit: ⁊ ad iudicē deducat q̄ cognoscat et institiā exhibeat. ⁊ sic ñ est ſ. ſ. deiudeis. null⁹. d ¶Per ambitū. i. malum dediderium.

Milicia q̄ dā est inermis.

e ¶Militare. in militia inermi: vt q̄ apparitor executor scriptor ⁊c ꝓmiserint: sec⁹ aūt i militia armata. vt. ſ. l. pri. et in b differt. Itē ⁊ in hoc q: h⁹ aufugit: i seqñti nō aufugit: ſz dr debere eē de curia vel coborte: vl coꝛpore. Accursius.

f ¶Si iudice. q̄libet q ordinarī fit in eo loco vbi est cōphēsus. Et sic no. vbi te iuenero ⁊c. ꝓpt bmōi fugā. Sz q̄d si ille ordinarī erat sub q̄ militabat: R ñ. etiā sub eo pōt q̄stio hec ꝓponi: nō em̄ vetat R ler. ſz dicit il luz cognoscere i cui⁹ territorio est capt⁹ nō erpectato eo sub quo militabat. Itē q̄ actione petit cū fit libera pſona: R ñ. officio iudicis vel vtili i rem causa adiecta. vt. ff. de rei ven. l. i. ſ. i.

Persona libera qua actione est petenda.

g ¶Audiatur. ⁊ expedi atur vſq; ad tres mēses hec causa. vt. ſ. de ocu. Lgenerali. lib. x.

H Ac ꝑpetua. ¶Casus. Si astrictus curie ab officio sibi deputato se subtraherit: vel actor aliqs de negocio alicui⁹ metuꝫ vt ab eo aliq̄d ert⁹ queret intuliri: ñ de hīs q̄stio mota fuerit q̄s cognoscere debeat q̄rit. R ñ. q̄ ꝓfes. ꝓincie: nulla fori ꝓscriptione opponēda nisi miles fuerit: vel principis bñficio fuit munitus/ quomīn⁹ sub pſide ꝓuenire q̄ueat: quib⁹ causis a pſide ꝓincie aliq̄d ꝓferr ꝙ magistrū militi tū q̄stio termināda referat: ⁊ h in ꝓma ⁊ ſcda parte. In tertia dicit q ſi aliqs pupillus ꝓstationib⁹ vel debitis obnoxi⁹ inueniat⁹: nulla ga deat fori ꝓscriptione q̄n sub pſide ꝓuenire: nisi ꝓncipali pulegio mutuet: aut ꝓfecti vel pſidis nullo mō declinet eraīe. ⁊ hoc in tertia. Si q̄ aūt bu⁹. l. cōtēptores fuerint inuenti a pſide ꝓincie puniantur.

b ¶Vocantur. id est reuocantur.

i ¶Coartalibus. coartales erant magis coartati q̄ curiales.

k ¶Eos etiā. repete nō posse ⁊c. Et dic q̄ superactū est restituitur in duplum sine vi ablatina: als in triplum. vt. ſ. de ſuper exac. l. i. lib. x. ⁊ ff. de publica. l. licitatio. ſ. quod illicite.

l ¶Vel concussiones. quas fecerunt dum erant in officio.

m ¶Armata. super quibus non potest inūci manus.

n ¶Curie nomen. quia dicitur curie astrictus.

o ¶Ad magisteriam. i. magistrum militum.

p ¶Potestatem. vt cōdēnet: ipse tamen pſes cognoscet: sed certe im mo narrādo factū vt causam audiāt ⁊ exequātur. Accur.

q ¶Prouinciali. subaudi. a. nam sunt abblatini.

publicis aūt functionibus ⁊ debitis nemini liceat fori ꝓscriptionē opponere: ꝓter eos: q̄tiā q̄ specialiter excepti sunt. ¶Ceteros excelse tue sedis ⁊ rector⁹ prouinciarū i quolibet negocio declinare minime posse iudicium decernimus: ita vt q tam saluberrimā legē pertinaciter violare tēptaue rint sciāt a moderatoribus prouinciarū aduersus se tāq̄ in cōtumaces sententiam ꝓferendam.

r ¶Euentū. i. fniam sup eo de quo impetunt.

s ¶Opponere. etiā si ꝙ dicti sint armata militia. vt. ſ. in quib⁹ cau. mi. fo. ꝓsert. l. j. circa ꝓin. et q̄ subiicit ꝓter eos ⁊c. non excipit de ꝓcedentibus: sed ad subſequētia refert: quasi diceret ceteros ꝓter eos ⁊c. Vel dic excipit illos quos. ē. excipit. l. milites armatos.

t ¶Preter eos. vel ē hic ſ. vel. j. ceteros ⁊c. et fm ꝓmuꝫ non refertur ad ꝓrimum.

v ¶Ceteros. respicit. vel j. vel. ſ.

Titu. xxiiij.

¶Ubi senatores vel clarissimi ciuiliter vel criminaliter conueniātur.

¶Qui occasiōe criminis cōuenif/ occasiōe dignitatis non illustris ꝓuilegio fori non vtitur. hoc dicit. vel sic. Reat⁹ excludit omnem bonorē. b. d. Bal. Vel sic. Dignitas clarissima non prodest quomīnus clarissimus cōueniatur vbi deliquit. hoc dicit Saly.

Imperator Constan. a. ad octavianum consulem. Ler. j.

Vicunq; v non illustri⁹ sed tantum clarissima dignitate ꝓditus virginem rapuerit: vel fines aliquos inuaserit⁹: vl⁹ in aliq̄ culpa⁹ seu crimine⁹ fuerit deꝓhēsus⁴: intra prouinciam in qua facinus ꝓpetrauit publicis⁵ subiugetur legibus. Nec fori ꝓscriptiōe vtatur: omnem enim buiusmodi bonorem reatus excludit⁶.

x ¶Vicunq;. ¶Casus. Si clarissim⁹ aliqs virginem inuaserit⁹ vel fines inuaserit: vel in aliquo crimine deꝓhēsus fuerit: vl crimē ꝓmittat nulla fori ꝓscriptiōe opponēda puniat a pſide ꝓincie: ⁊ q̄ deliqt: q̄ oēm dignitatē bmōi crimē excludit.

Ter. ibi: legib⁹. cōcor. c. vlti. extra de fo. cōpe.

y ¶Quicūq;. ¶Prima in clarissimis et criminalibus tm̄. Scōa⁹ ciuilib⁹ ⁊ clarissimis ⁊ superioribus. Tertia in criminalibus et spectabilibus ⁊ superioribus.

z ¶Nō illustri. in illis ei distinguitur: vt. ſ. cod. l. quotiens.

a ¶Inuaserit. ⁊ accusatus fuerit de crimine.

b ¶Culpa. ꝙ qua nō tm̄ sicut ꝙ dolo. ꝙdenāt. vt ff. ad. l. cor. de ſic. l. i lege.

c ¶Seu crimine. quādo voluntatem nocendi adesse oportet. ſ. ad. l. cor. de ſica. l. i.

Senatores[6] in pecuniariis causis siue in hac alma vr

d ¶Deꝓhensus. secus si cōiunctus/ sed non deꝓhensus: qō nō plac et: imo idē ꝓtrobicꝫ. vt. ff. de ritu nup. palā. ſ. qui in adulterio.

e ¶Publicis legibus. de quibus habes insti. de publi. iudi. ꝓ totū.

f ¶Excludit. vt. ſ. de epi. ⁊ cle. raptores. ⁊. ſ. de digni. l. quotiēs. lib. xii. et de decu. l. infamia. li. x. ⁊ in aut. vt oēs obe. iudi. ſ. h. ſ fideicōmissa. col. v. ⁊. ff. de offi. pfecti. l. ij. ſed cōtra. ſ. de exhi. re. l. i. ſ. ſ. de iurisdi. om. iudi. l. magisterie. Sed ibi de hoc diri. Item no. ꝙ hec. l. loquitur cū criminaliter agitur sequens. ſ. senatores. q̄s ciuiliter.

Senatores. ¶Casus. Si cū senatore causaꝫ qs habuit pecuniariā vbi ꝓueniri debeat/ q̄rit: R ñ. q̄ siue in ꝓbe siue in suburbio degat sub ꝓfecto vrbis cōueniri potest: ⁊ ꝓncipis delegatione vel vberiorem partem bonorum suoꝝ conueniantur. vel vberiorem partem bonorum suoꝝ conueniantur.

g ¶Senatores. qui superillustres sunt. vt. ff. de sena. l. fin. Quidā hab bent hanc ꝓ vltima. l. huius titu. Et no. hoc seruari etiaꝫ si sint clarissimi. secus si criminaliter: quia tunc distinguitur si sint clarissimi vl superillustres. vt. ſ. l. ꝓxti.

+ Guil. de cu. sic intelligit ꝙ etiā diffinitiua sua ꝓferat in ꝓmacē i casib⁹ b ꝓ sitis q̄s sequitur hic bar. ⁊ dicit mēti tenendū.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Vbi larē fouēt. i. vbi habēt domicilium. vt. ff. de incolis. l. ciues. lib. x. ⁊ in scriptis conuenium tur ⁊ nō satisdant. vt. ff. de dig. l. quotiēs. li. xij.

Text⁹ ibi: possidēt. cō cor. ca. vllecrus filij⁹. in glo. ij. in fi. alsi dicit. extra⁹ resp.

Quotiēs. ¶ Casus
Si supillustri vl spectabili aliqua crimi nis moueat q̄stio: cuj⁹ p̄curatore rūdere nō li ceat: cognitio p̄incipis est: vbi⁹ cui p̄inceps spe cialit demādauerit: iuxta re nulla stādi mancat ne cessitas: ſz sedēdi inferi⁹ iudicib⁹ paribus licētia tribuat ⁊ si abnor⁹ sine niat p̄ncipi ei⁹ dēnatio refuet. aliogn vice p̄nci pis cōgſcēs ipm absol uat: accusatoris calum niā etiā p̄ncipi cōſulto pumiēdo: nisi tāte fuerit dignitat⁹ accusator⁹ quā te ⁊ re⁹ q̄ casu i pumiēda ei⁹ calumnia principis auctas regrat. ⁊ b in p̄ima. Alij añt illustres a p̄dictis q̄ brificio p̄incipis dignitatē siue admi nistrationē adepti fuerint: si alicui eoz crimis inf. raf. ſtio: p̄fect⁹ p̄re torio vel vbis/ vl magi⁹ officioz⁹ si sibi a p̄incipe spāl⁹ demādatur cognitio potcrit cōgſcere: ita accusato sedēdi nīsi⁹ pateat facultas: cui⁹ cōdē natio si ℥ eum trā. p̄bata fuerit ad p̄ncipē referat ℥ in sēba. In p̄uncipis añt si aliq illustri cui⁹ dignitaſ er administratione cōmittit vt differat: ⁊ ℥ a primo superioꝛi: si tñ obijciat cōpetēs iu dex absoluit absoluēdū nec ꝺdēnet obnoxiū im uenīat: ſz ad p̄ncipē refe ratet⁹ ꝺdēnationē: itaſi vt ſi ꝺdēnādo seu in pu nīdo inueniat accusa toris calumnia ⁊ distri ctiōe supradicta punia tur. ⁊ hoc in tertia. ⁊ta vi delicet q̄ sedendi copia sibi non denegetur.

Patricⁱ quis est.

b ¶ Patricio. nomen est dignitatis. ⁊ dicitur patricius⁹ quem imperator in patrem eligit.

c ¶ Erpatricio. qui deposuit patriciatum.

d ¶ Pretoriane. p̄fectꝰ bilis est.

e ¶ Vbi vicarie. illustris est: sed cōsul ⁊ patricius⁹ superillustres. ¶ Doctꝛes q̄ oēs sunt sup cla rissimos hoc est spectabiles illustres vel supillustres vt differat a. l. j. q̄ de clarissimis dicit.

f ¶ Ordinaria. nam ordini cōsulum cuj⁹ admini stratiōe est aggregatus. Et nota q̄ p̄inceps alios quē sublimat. Et no. q̄ numerat quosdam illustres q trā coꝛā p̄incipe

Principis est aliquē sublimare

be: siue in suburbanis degunt: in iudicio tam p̄toriane q̄ vrbicarie p̄fecture: necnō magistri officiorum: quotiēs tamen ad cum nſe p̄dictas emanauerit iussio: in prouincijs vero vbi larē fouēt a: aut vbi maiorem bonorū partē possident: aut vbi assidue conuer santur: rēspondebunt.

Obtinentes dignitates illustrem et precedēti administratione in causis crimi nalibus arduis in quibus non admittit procurator⁹ solum coꝛam p̄incipe: vel cui p̄inceps cōmiserit possunt accusari: a q̄ cōmissario possunt absolui: sed non con demnari p̄incipe incōsulto et eorum ad uersarij: de calūnia possunt condemnari: nisi similis dignitatis cū stat. hoc dicit p̄mo. Qui vero sunt illustres et p̄uilegio nō et precedēti administratione potenūt sub quibuslā iudicibus hic nominatis ⁊ vbe: in prouincijs vero apud coꝛū rectoꝛes accusari: qui poterūt absoluere ſz nō condemnare p̄incipe inconsulto. hoc dicit Bal. ⁊ Pau. de cast.

Imperator⁹ Zeno. a. archa. p̄fecto p̄eto. Lex. iij.

Quotiens viro forte patricio b: vel ex patricio c: vel ei quem p̄toriane d vel vbicarie e amplissime sedis administratio illustrauit: vel cōsulari viro quez tam ordinaria f p̄fectiue q̄ sacra nostre p̄dictis pariter cū sublimauit oratio: quiv⁹ magisteric⁹ pote statis sudoriū⁹ clarus factus est: vel ei qui magisti⁹ officioꝝ⁹ vel questoꝛis officio functus: aut sacro nostre p̄dictis cubiculo p̄positus post depositam administrationē senatoꝛio oꝛdini socia tus est: aut cui nſa serenitas domesticoꝝ⁹ scholam regendam mandauit: cuius sacros nostri⁹ no minis thesauros/ aut res priuatas nostre p̄dictas vl serenissime auguste nostre cōiugis gubernā das iniunxit: post depositam vl delicet administrationem crimē publicum priuatum vc: cui tamē non g per procuratoꝛem rēspōdere licebat: in hac alma vbe h/ vel i prouincijs commoranti ingeratur: nullius alterius iudicis nisi nostre p̄dictis huiusmodi esse cognitionem: vel sacri tantummodo cognitoꝛis cui nostra serenitas huiusmodi negocij audientiā vice sua sacris apicibus mittendis mādauerit k. ¶ Ita tamē vt apud talem iudicem nullius officij l vel schole intercedēte ministerio more atq̄ habitu sacrarum cōsultationū absq̄ vlla videlicz obseruatione diꝛum fatalium m introducte cause viris deuotissimis sacri nostri scrinij libellensibus solennia implentibus audiantur: eo q̄ in crimine vocatus crit: ne quas ante p̄bationes iniurias patiatur. ¶ Sedendi n quoq̄ in aliqua secretarij parte aut eiudicibus inferioꝛ/altricantibus vero supioꝛ cōfe videatur habituro licentiaz. ¶ Adeo autem tātarum honoꝛes dignitatum duximus augendos: vt nec sacro quidē cognitoꝛi: nec postq̄ crimen fuerit patefactum contra huiusmodi viros vel coꝛū subſtantias statuendi aliquid cō cedimus facultatem: sed hoc solummodo in huiusmodi viros vice quoq̄ p̄incipis auditoꝛi licebit: vt intentatum apud se crimē si patefactum fuisset ad p̄cipalem referat notionem. Ultionis autem tantis inferende dignitatibus modus nō nisi in p̄incipis residebit arbitrio. ¶ Cum sit certum opoꝛtere accusatoꝛis calumniam reo videlicet p̄otinus absoluendo o: inconsulta quoq⁹ nostra serenitate (put leges saciūt) cohercerī: nisi forte accusatoꝛ q̄z non minoꝛis q̄ reus sit dignitatis. ¶ In hoc nāq⁹ casu super coherccnda huiusmodi accusatoꝛis calumnia: non immerito consulēda crit p̄incipalis auctoꝛitas. ¶ Viros autem illustres p in hac inclyta vbe degētes: qui sine administratione honoꝛarijs decoꝛati fuerint codicillis q: licet talcs p̄rogatiuā nostre iussionis meruerint: vt quod non egerint videantur egisse r: in criminalibus causis magnifice tue sedis ⁊ illustrissime vbicarie p̄fecture: nec non etiam viri magnifici magistri officioꝝ⁹: quotiens tamē ad eius iudiciū specialis nostre p̄dictis emanauerit iussio: sciētē⁹ ijs rēspondere decernimus. ¶ Ita vt huiusmodi viri sedendi quidē in cognitionibus dicendis minime sibi vendicent facultatē. ¶ Sciāt autez ipsi quoq⁹ nec de se vel suis facultatibus iudicaturos aliqd: nec ꝑbatis criminibus (nisi p⁹ ad nostrā p̄dictā retulerit) posse statuere. ¶ Quotiēs autē viri s illustres in p̄uincijs constituti: nō hi tamen quoꝝ⁹ cognitio ad nostram maiestatem vel ad iudicez vice nostri numinis audituruz p̄tincat: in querimoniā fuerint criminalem vocati: ⁊ sedēdi cum celebratur cognitio i secretarijs ijs iudicantium ius consequātur: et iudices patefactis quoq⁹ criminibus ferendis contra huiusmodi viros illustres vel facultates eoꝝ sententijs abstineant: dum nostre p̄dictis ad suas meruerit relationes rēsponsum. ¶ Suppliciō videlicet quod accusatoꝛibus patefacta coꝛum calumnia ingerendum est: nec apud p̄uincialeꝝ iudices: si non (sicut superius cōueniunt vel delegato ab eo: ad ꝙ poterit absoluere nō ꝺdēnare: vt ſ subiicit. ⁊ ſ vſq⁹ illuc. viros añt illustres ⁊c. Sz ℥. ℥. ne li. po. l. j. in fi. ſz ibi in clarissimis: hic in illustribus. vel ibi ſpāle: vt ſub ſ fide resp̄ deant. Alij ⁊ o illustribus p̄eter p̄dictos. Itez ⁊ p̄dicti qui tātū honoꝛē sine administratione habēt cōueniunt rome coꝛā p̄fecto p̄torio et p̄fecto vbis: ⁊ coꝛā magistro officioꝝ⁹ si ℥ ei p̄ceps p̄miserit: in puncijs coꝛā cōpetēt⁹ in dicibus vt absoluantur nō dānent ab eis: ſz ad p̄incipem referatur. et hoc dicit vſq⁹ in fi.

g ¶ Nō per procuratoꝛes. nam quedaz sunt crimina in quibus per ꝓcuratoꝛē agit⁹ rēspōdet: vt que imponunt penā relegationis vel citra. ſ. minoꝛē. vt. ff. an p alium cau. ap. li. x. ⁊. j. de iiu. l. fi.

b ¶ Vrbe. scilicet constā tinopolitana.

h ¶ Ad sandauerit. id est delegauerit.

k ¶ Officij. alteri⁹ q̄ no stri vl delegati a nobis. Accursius.

l ¶ Fataliū. q. d. licet fa tum als accipiat eā fatalibus diebus elapsis vt in causa appellatio num hic tamen secus est sicut ⁊ quando p̄inceps cognoscit. vt. j. de tēpo. ap. ant. sed lis.

m ¶ Sedendi. speciale p pter nobilitatem vt sedeant et non dicant. secus si dicant. vt. j. ſ. ita. et. ℥. de offi. ciui. iu. l. j. ⁊ de offi. diuer. iudi. l. fi. et in aut. vt ab illustribus et qui. col. v.

Nobilib⁹ ꝺcedit q̄b aliis⁹ dene gatur.

n ¶ Absoluēdo. qui potest absoluere nō potest dānare. sic in aut. vt cle. apud. p̄z. os epi. cōue. ſ. pe. col. vi. ⁊ argu. ff. de carb. edic. l. iij. ſ. caute. Sz cōtra. ff. de regu. iu. nemo qui cōdēnare. hec specialia. Vl dic q̄ etiā hic cōdemnat: ſz p̄tius consulto p̄incipe. in. d. aut. p̄tius consulto epi⁹ eop⁹. Sed ecōtra regula est vera qui p̄t dam nare et absoluere. vt. ff. de re iudi. l. iij.

Absolue re q̄s p̄t qui dānare nō p̄t.

Damnat qui solut.

o ¶ Illustres. sine administratione.

p ¶ Codicillis. i. litteris ab imperatoꝛe sibi com missis vt aliquo honoꝛe vel dignitate gaudeāt.

q ¶ Egisse. habēt em⁹ dignitatē illā sine administratiōe ac si habuissent administrationem.

r ¶ Viri illustres. sine administratione.

In quibus

UNIVERSIDAD DE HUELVA

¶ In quibus causis militantes fori prescriptione uti non possunt.

a ¶ Omnes domesticos. principum.

b ¶ Militia. armata. vel inermis fm quosdã. et sic est. S. ff. vbi gs dc cur. vel coar. l. ij. Sol. vt ibi. ꝛ sic hi nõ dicas de armata. Et dic q̃ isti gaudẽt es aliq̃ dignitate si negocia/tionẽ exerẽt sup publicis. functionib⁹ vel sup publicis debitis tantũ apud ꝑfides. puinciarũ ꝙuenunt ꝛ erigũt: ꝛ ex/cipiunt armata militia ꝑdit: ꝛ q ostẽdũt se acce pisse vnꝰ anni cõmeatũ ad ꝓpria rẽ cõponẽdã. et hoc bic dicit.

c ¶ Si bac. l. ꝑscriptiõe.

d ¶ Occupato⁹. qui sunt de numero agẽtium vel domesticorum.

e ¶ Sociãtur. i. societatẽ ꝫbũt. alis negociant.

f ¶ Militia. tũc ẽm conducere nõ ꝑnt. vt. ff. loca. l. fi. ab his excipit post/ea misi forte cõmeatũ ꝛc. fm. ff. ꝫ fm Azo. vt dixi supiorib⁹ excipit. vt j. spaciũ nõ cõueniant.

g ¶ Cõmeatũ. i. a militia quã exercuerãt fm. ff. nã tũc cõueniunt. Vel cõmeatũ. i. relaratiõnẽ vt non conueniantur.

¶ Ubi cause fiscales ꝛc.

b ¶ Hominũ ꝗ. Cause autem bonũ diuine do/mus: siue sint seruꝰ/ siue coloni vl̃ inquilini: siue agãt siue ꝙuenianꝫ: i ci/uili vel in criminali negocio audiunt: ꝛ examinã tur apud ꝓpositũ sacri cubiculi: ꝛ comitẽ domo rũ vel procuratorẽ cesa/ris. vt. j. eo. l. vlti. ꝛ. l. cuꝫ aliqd. Et est hoc notan dũ q̃ fui ꝓncipis agũt ꝛ ꝙuenunt q̃ est. S. re/gulã. Itẽ ꝛ illud notan/dũ est: vt si actor rerũ ꝑ uatarũ ꝓncipis: vel. pcu rator ei⁹ aliquẽ ꝓuin/ciale verat⁹ fuerit iniu/rijs patefactis cõtume lijs vel depredationib⁹ qui fecit. iniuriã publice viuus cõcremet. Et cer te vt ait. D. in predictis criminibus tãte pene tã borribili tã horrẽde cõ/filiuꝫ nõ dedisset si eo tẽ/pore fuissem. Azo.

i ¶ On defensẽ mortis quẽ dicat. Tit⁹ cõuenit gaiũ cozã ꝑcuratorẽ cesaris: dices gaiũ institutum a sẽptẽnio interfecto et nõ vindicasse nec̃e eius ideoq̃ bona cõfiscãda. Gaius dicit sua mor te mortuũ: nõ occisum. De hac questione an sit mortuus vel occisus nõ cognoscit ꝑcurator cesaris. Sed primo apud ꝓsidem sunt accusandi occisores ꝛ dãnandi: deinde conueniendus est gaius ꝛ dãnandus: ꝛ postea se intromittet ꝑcurator cesaris: idem si mortui sunt oc/cisores: vt iã conuinci nõ possint: vt bic. ꝛ. ff. de carb. edic. l. ij. Accur.

Lasius.

k ¶ Questionem. Post mozam ergo beredum alius accusat occisoꝛes dicens beredes non defendisse ꝛ sic se velle accusare. vt ꝛ no. ſ. de bis qui. vt indig. l. j. ꝛ. l. sororem.

l ¶ Posse. subaudi priusꝫ ꝛc.

m ¶ De crimine. extra ordinem facta accusatione.

n ¶ Eum. scilicet ꝓsidem ꝓuincie.

o ¶ Convictis. homicidijs.

p ¶ Defunctis homicidij reis. ꝛ ideo accusari non possunt.

q ¶ Permittit. Ratio cur accusari nõ possunt: qz nõ pecuniaria/ sed criminalis causa morte extinguitur. vt. ff. ad sill. l. gaius. Item cõtra

Q. de his qui. vt indig. si eo. Sed illa fm istam.

On animaduertimus.

¶ Lasius. Testamẽtũ fecisti: beredẽ isti/tuisti: obijcit beredi qꝝ mortez metu criminis/ vel pene tibi cõfecisti: an procurator cesaris agnoscere possit/ q̃rit: R̃n. q̃ cũ morte crimiꝰ ſ criminis ſtio firmet cognoscere põt: nec ad ꝑſidẽ est re/ferẽda.

r ¶ Debeãt. vt. j. de bo. e. q sibi mor. l. j. Accur.

s ¶ Querẽdũ est. ci/men enim morte criminoſi finitur: vt bic. ꝛ. ff. pri. ꝛ j. fi reus vel accu. mor. l. ij. ꝛ. ff. de penis. si pena. ꝛ de calumnia. in hedem. sed nõ pecunia/ria quesiio. vt. ff. prior. dixi. Accu sius.

¶ Procuratoꝛ me⁹.

¶ Lasius. Accuſ/sasti ab accusatiõe desi/tisti: an ſicut ꝑcurator cesaris exigere põt pe/nã desistẽti inflictã a le/ge. v. lib. auri: ita an sic̃ ferenda cognoscere ꝓ/sit/ querif: R̃n. q̃ sic. et fm b̃ nec negatio est in primoverbo potest/ nec in fine: sed cuꝫ vtrobiq̃ est negatio: sic intelliga tur de procuratore fisci: q̃ sicut nec exigere penã ꝑmiserat ſ ab actiõe de sisterez: sic nec exigere: nec an sisteret̃a cogno scet: ꝛ hoc q̃ter vnos primatos nõ cognoscet: sed inter ꝑuiatum et fi/scum. ¶ Not. q̃ qui non potest aliquem condem nare/ nõ põt ipsum pro nũciare cõdemnãdum: ꝛ qui nõ potest absolue re nõ potest ꝓnũciare ipsuꝫ fore absoluendũ. de hoc in. l. j. ſ. ſi aduer/sus lib. ꝑdn. bic.

t ¶ Penam. ſ legalem.

v ¶ Non potest. Quidã habent sine non ꝛ bic et in ſi. et tunc est plana. et loquitur in procurato/re cesaris: sc̃ꝫ ꝑna de ſerte accusatiõis q̃ est qnq̃ libzaꝝ auri. vt. ff. de ꝑcuari. l. iij. in fi. Si/ babes nõ põt vtrobiq̃: tunc dices in ꝑcurato/re fisci: vel etiã dic cesa/ris: ꝫ ꝑna dicet q̃a accusator ꝑmisit accu/

Accusa/tionis de/serte pena est q̃nq̃ li brazꝝ auri.

satio ſ desisteret. vt. j. ad turpil. l. ij. hec enim est inter duos primatos: ꝛ ideo non cognoscit. Accur.

Procuꝛa/toꝛ fisci nõ põt fidem hre de pe/cto.

Um vendẽte. ¶ Lasius. Aliquo mãdante ad opus suum a ꝑcu/ratore cesaris ꝓedium emisti: nec de ꝓedio satisfecisti: satisfa/cere debes: an autem ante procuratorem ad ꝓcium quod folui/sti: vel vsuras quas ꝓpter mozam impendisti mandatorem cõuenire possis: vel idem procurator cognoscere possit/ querif: R̃n. q̃ sic. ſi eñ iudicem elegeris: quod intellige cum aduersario. nec obstat. ſ. de iu/risdi. om. iudi. l. i. ꝛ. de peda. iudi. in. l. i.

p ¶ Procuratore. ſ. fisci. vt patet in ſi. l.

y ¶ Debes. nec potest fides haberi de ꝓcio vt transeat dominiuꝫ. vt ff. de iur. fis. l. si procurator. in fi.

z ¶ Emisse. ſ. a procuratoꝛe cesaris.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Elegeris.cum altera parte.nec est tu sufficis.vt.3.de iurisdi. omn. iudi.l.i.2.de peda.iudi.l.j.

b ¶ Soluende sunt.a te qui non soluisti precium.

¶ Huatus cõtra fiscum causam habeat quis cognoscere debeat: & ritur. Respon. procur. cesaris: nec a partib⁹ vt cognoscat precium exigere debet.

¶ Fiscum.¶ Casus Siue fiscus ꝑtra priuatũ: vel ecclesiã ꝓ

c ¶ Rationalis.i. procurator cesaris.

d ¶ Decidat. vna cũ pre fide.vt.3.si aduer. fiscũ. l.ij. & hoc siue agat fiscꝰ siue cõuentꝰ: et idem ecõtra cozas ꝓcuratore fiscꝰ/siue agat/siue cõueniat ꝓcurator cesaris: licet qdã tũc tantũmodo cognoscere dicãt qñ cõ uenitur. Sz verũ est qñ agit sub pside: qñ non placet. Itẽ 3.ff.ne quid in loco pub.l.ij.3 hoc interdictũ. vbi cozã pres fecto dicit agi has causas. Sz ibi ponit prefectus ꝓ procuratore cesaris: sicut & als de fidei cõ.li.l.iij.3.si bona.

Prefect' qñq; ponitur ꝓ ꝓcuratore cesaris.

e ¶ Cõcussionibus.quia nõ debent erigere a partibus precium ꝓ causse cognitione.

¶ Si quis.¶ Casus. Predicũ a ꝓncipe cõduristi: causaz titius habuit: qꝰ debeat de ea cognoscere/qrit. R'ñ. qꝰ ꝓcurator ꝓncipis: z si aliter iudicat ꝙ debeat non solũ sibi nota infamie imminebit: sed officiali suo inest discrimẽ.

f ¶ Comiti.i. procurator cesaris.vt.j.e.vniuersi.

g ¶ Iudici.predicto.s.ꝓ curatori. Vel dic alij q se intromitteret de h.

h ¶ Estimatõis.i.fame.

i ¶ Officio.i.officiali.

k ¶ Diserimẽ.i.periculũ si faciat 3 id qꝺ debet.

¶ Dominicis.¶ Casus. Si colonus ꝓncipis cuz alio colono eiusdez cãm habeat qꝫ cognoscere debeat/qrit: R'ñ. qꝰ non aperit cozã quo. tu dic qꝰ cozã ꝑfecto. nõ duces: vel ꝓpositi sacroz limitũ: vel preses prouincie cognoscant. fecus si priuatus cum colono ꝓncipis: vel seruo crediderit litigandum z hoc est quod subiungit.l.sequens.

l ¶ Tuam.o prefecte: et hoc qñ inter se: si autem litigẽt cum priuatis tũc seruꝫ.j.l.prori..

m ¶ Dilitum.als limitum.

¶ Vm aliqd.¶ Casus Cũ colonꝰ ꝓncipis vel seruus aduersus priuatũ aliquod de lictũ cõmiserit: quis cognoscere debeat/queritur. R'ñ. qꝰ ꝑses vna cũ ꝓcurato.cesa. z si crimẽ cas: agente te ꝓcuratoꝛ meus: si cius audientiã elegeris a cognoscet: vt pecuniam que ꝓcij nomine tibi debet: et vsuras que fisco soluende b sunt consequi possis.

Inter fiscum z priuatum ꝓcurator cesaris cognoscit.b.d.Saly.

Imperator Constanti.a. adusino. Lex.v.

¶ Do fiscum pertinentes causas rationalis c decidat d omnibus concussionibus e prohibendis.

Procurator cesaris cognoscit etiaz inter duos priuatos quãdo alter ipsoꝝ vel ambo sunt conductores bonoꝝ cesaris. hoc dicit cum.l.sequẽ. fm Albericuz. Pau. de cast.

Idem.a.ad italicum. Lex.vi.

¶ Si quis aduersus conductorem nostrum aliquid agendum crediderit viro illustri comiti f rerum priuatarũ referri oportet: ne et iudici g estimationis h et officio i eius salutis discrimẽ k immineat.

De questionibus vertentibus inter dominicos z patrimoniales colonos cognoscit prefectus: id est procurator cesaris. Salycetus.

Idem.a. ad oleferum rationalẽ summe rei. Lex.vij.

¶ Dominicis colonis z patri monialibus grauitatem tuam l censuimus disceptatrices esse debere. ¶ Duces enim z prepositos militum m/ et castrozum z rectozes prouinciarum euocandis et accercendis colonis abstinere oportet.

Leges precedentes loquũtur in causa ciuili/ista in criminali: z vult qꝰ colonꝰ principis in causa criminali conueniatur coram preside: presente tamen procurato re cesaris.b.d.Pau.de cast.

Idem.a.ad thaurum. Lex.viij.

¶ Vm aliquid colonꝰ aut seruus rei priuate nostre contra disciplinam publicam asseratur perpetrare/ ad iudicium rectoris prouincie venire cogendus est. Dic videlicet vt presente rationali vel procuratore n domus nostre inter eum et accusatorem tractetur causa. Et si facinus fuerit approbatum iuris seueritas exeratur o.

Familiares principis debẽt se abstinere ab iniurijs ꝓincipalibus inferẽdis: alꝫ igne concremantur. hoc dicit Saly. Vel sic. Dic punitur procurator cesaris: magna pena si faciat concussiones indebitas.b.d.Pau.de ca.

Impera.Valens z Valenti.aa. ad Philip.vi.claris. Lex.ix.

¶ Muersi fiduciam gerant: vt si quis eorum ab actore aduersus eum probatum fuerit: prout leges dicunt puniatur.

n ¶ Vel ꝓcuratoꝛe.vel ꝓto id est.idẽ habes.3.si aduer.fiſ.l.ij.

o ¶ Exerat.i.aperiat in ipm. Sz vt inder comes rerũ ꝓuatarũ. vt.3.e. si gs.ꝙ est 3. Sol.ibi ciuili.& criminali conuenit colonꝰ. vt.j.e. nullũ. Vel ibi iterse vt z in.l.o.ñicis. vel ibi comes ꝓ ꝓcuratoꝛe cesaris ꝓsit.

¶ Muersi.¶ Casus Si ꝓcura. princi pis vel actoꝛ cõtumeliã vel iniuriã alicui itulit: qui iniuriã passus est ꝙrimoniã finã coram ꝑsecto vel ꝓsidẽ ꝓincipe ꝓponere non dubitet: z si cõtra eũ ꝓbatũ fuerit ignominiã concremetur.

p ¶ Nõ dubitet. filius ex hortatio.l.ô famo.li.l.j.

q ¶ Et edicimus.i.gnaꝫ liter dicimus. Accur.

¶ Ullũ. ¶ Casus. Sicut offiũ pcu. cesa. exactioni tributoꝝ vel carf. deseruiente: qz erat tabellio aliqs cãm pecuniariã habuit: qs cognoscere/debeat/ qrit tur. R'ñ. qꝰ pcu. cesa. ni si de crimine capitali ac cusef: quo casu ꝓsidis presentia necessaria est. vt dicit.l.seq.

r ¶ Nullũ ex officio.i. ex officialibus ꝓcuratoris cesaris. Accursius.

s ¶ Ops.f. nisi cozã eo: z hũ ciuiler: fecus si criminaliter: qz tunc ꝑses adest ꝓincie: vt subiũcit.t.3.e.cum aliquid.

¶ Hc lege.¶ Casus Siue colonꝰ ꝓncipis/siue seruꝰ vel inqlinus 3 aliquẽ agat in cã criminali: z ab aliq3 ꝓuiat ꝑses cũ ꝓcur. cesa. cognoscet: nulla fori ꝓscriptione opponẽda.

t ¶ Colonꝰ inqlinus. in his nõ est ꝑsalecũ liberi sint. vt.j.de agri. z cen.l. oẽs.ꝓfugi.z.l.bi.z.l.si q. ꝫs in fuis est ꝑsale. vt et allegat.j. si per vim vel alio mõ.l.i.nã regulariter 3.vt.ff.de iudi.l.vir.

Serui qñ qz etiã cã ciuili ꝓsunt iudicio stare.

v ¶ Eramẽ. nihilominꝰ z preses ꝓincie cognoscere poterit. vt.3.eo.l. cum aliquid.

¶ Sñ licet ynicuiqꝫ sine ac. ¶ Qz qñqz est aliqꝫ iuder suũꝓpriꝫ ex prinsione legis.ió de h dicit.

¶ Iberã. ¶ Casus. Siue ꝓuat' siue mi les vt ꝓpositus agrũ alicui straueret: nõs agri interficiẽdi eũ habeat ꝓtãt: z si publica itinera cã ꝓsidij hoies frequẽtauerit: nõ expectato iudice iterfici põt: melꝰ est interficiat ꝙ euadat. postea trahatur ad iudicẽ cũ officiari possit se agrũ itrasse: nec eũ itrasse cõnꝫ ꝑbare possit.

w ¶ Populator.id est de uastatoꝛ fructuũ vel vinearum de nocte.

Populator qꝫ sit.

In tẽpore.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ In tẽpore. sic .t.ff. er qui. cau. in integ. resti. nõ est necesse. l. fi.

Ultio ilit b ¶ Ultionẽ. i. defensionẽ. ar. ff. ad. l. aquil. sciẽtiã. ℌ. pe. t. ℌ. de metatis. l. deuotã. lib. xij. sic .t in psal. Ut destruã inimicũ .t vltorẽ. vnde ℌ ibi alia lra defensorẽ. t ℌ his facit verbũ resistendi qõ ẽ in pn. huius. l. positum. ¶ Vel sic ꝑpie ponitur vltionẽ. i. vindictã. alioquin nullum primi legium gẽre talẽs indulget: cum cuilibet omnia repellere liceat. ff. de iusti. et iur. l. vt vim. et. l. ad. l. cor. de sica. l. ij. ff. ad leg. aquil. i. tacꝫ.

O ¶ Ppremendorus. ¶ Casus. An milite defensor cũ inemiaf nec expectato iudice iterfici possit ḡrif. Rñ. ꝙ sic.

c ¶ Desertorum. scilicet militum.

d ¶ Permittimus. vt. ℌ. de deser. l. ij. li. xij. .t sunt spãlia iura hui' tituli. Sed regulariter cõtra. vt. ff. de iude. l. nullus. .t ne quis in sua cã. l. i. .t. ff. qõ me. causa. ex. tat.

¶ De inofficioso testamento. ¶ Post indicia de actionibus dicturus ꝓmittit de realibus: .t ꝓmo de vniuersali. quã q; ꝑcedit querela ideo de hac dicit.

Cum de iofficioso. ¶ Casus. Diffa. ertranei sibi tuit filiũ: ꝑtuit vl' erbe redanit: instituit rogo uit de bẽditate restituẽ da titio .t restituit: vult filiꝰ agẽ ḡrela inofficiosi vt ripat testrñ: an posit ḡrif. Rñ. ꝙ ℌ: et ea plata .t finita si obtinuit aget ꝑti. bere. vtili. que dat aduersus fidicicõ. q. er titulo et testõ posit detrupto: ḡrela tñ. plata et finita: .t sic titulus ꝓ non titulo habef: sic ℌ agere et directa: si. ℌ bere de vel ꝓ possessore possideret tollet inofficiosi querela. Uuia.

d ¶ Accommodare. vide

+ Et male bar. bal. ia. t iaf.

baf ꝙ nõ: quia vt dicunt quidam + proponẽdo querelã. ꝓponit petitio bereditatis que nõ datur cõtra possidentem titulo vnde bic dat vtilis et titulus habetur ꝓ non titulo: vt dicunt.

f ¶ Teneat. f. ad restitutionẽ bereditatis cum agit ḡrela .t vtili petitio ne bereditatis: qõ idẽ est ac si possideret ꝓ berede vel. ꝓ possessore .t vero titulo: vt de inofficioso .t directa bereditatis petitione teneret ḡ esse idẽ fm. Ho. ad id qõ dicit ꝓ possessore non refertur ḡrela: fm hoc ḡrela .t petitio bereditatis directa vel vtilis idẽ sunt. vt. ff. e. l. qui de inofficioso. t. j. e. ñ qui ℌ filium. qõ non placet: imo aliud + prosus est querela: .t aliud petitio bereditatis. vt plene dirim'. o. l. q. de inofficioso. in glo. huius. l. arg. ꝛc. .t hic expone vt perinde. i. erinde + plata querela. i. posita siue mota .t finita teneat fideicõmissarius. f. vtili petitione + bereditaria ac si ꝓ berede vel ꝓ possessore possideret. ꝓ berede. f. directa teneretur. f. perlata querela cõtra institutum: similiter vel non perlata quando non est bere: fed possidet ꝓ berede vel ꝓ possessore. Sed contra primam opinionem .t secundam cuꝫ fidei cõmissarius habeat titulum testamenti quomodo tenetur petitione bereditatis que non datur contra titulo possidentẽ. vt. ff. de petit. bereregulariter. Sꝺ distingue aut ꝙ hꝫ titulũ ꝫ vniuersitatis aut singularis rei. ¶ In primo casu nõ tenef petitione bereditatis: nisi quã do scies fideicõmissarius testrñ inofficiosum petit sibi restitui bereditatẽ ab instituto: .t sic fuit bic + sicut + emptor qui mala fide emit. vt ff. de peti. bere. nec vllam. ad fis est. l. etiam. ℌ. si quis scies. fm Bul. vel plata ḡrela fm nos agit ur bic petitione bereditatis si bona fide emit non nisi in duobus casibus. f. qñ modico est distracta: vel qñ vẽditor non cõparet. vt. d. l. ℌ. q; si qs. ¶ In secundo casu non tenef nisi qñ titulus habetur ꝓ non titulo. vt. d. l. ℌ. omnibus.

+ Pbs. bar. Bal. falv. .t iaf. reprobato ttellectu precedenti. + Ista expositio placet bal. .t pau. põt tñ alr exponi: vt sit. nota si militudinis fm iaf. bic. + Immo di recta fm ia fonẽs pau. sequaf. glo. + Illud est diuinare ꝛõ reprobarur Iaf. bic.

Quãuis. ¶ Casus. Titꝰ testrñ fecit: filiũ emãcipatũ erbẽdanit: agere vult ḡrela inofficiosi: an agere possit. obijcit emptor scriptus ℌ q de iure ciuili sit icognit': qz emãcipat' .t nõ ḡrela inofficiosi agẽ nõ ꝓsbet a iudice bonoꝝ ꝓ. li. aliquã rẽ vt bñficio hui' decreti notitiã ius re ciuili restituãt res bereditarie. i. gra agnoscẽde litis: nec ei ammodo obijciet q. a iure ciuili sit icognit'. .t ea accepta nõ min' aget ḡrela añ ẽ accipiat possessiõ: alij sint petẽdi modi tñ ℌ ℌ verio: est. Uel pone casꝰ vt i gl. seq. ¶ Not. er ista. l. nouã regulã q habilitat' ad alicꝫ iura vel remedia nõ tñ ℌ ro rũ effectũ donec illa ad actũ deducat: nã ℌ emãcipat' erberedatus me diante bonoꝝ possessiõ ne gra litis agnoscende fuit habilitat' vt possit intẽtare ḡrelã: .t ꝓ sbea peti. bere. tñ nõ ꝛequit eoꝝ effectum nisi tales actiones ad actũ deducat: .t ℌ nõ ꝓbiterim scriptis bereditꝫ possessionẽ auferre. facit. l. j. ff. quorum bo. ℐaf. bic.

§ ¶ Quis. Filius emãcipat' petijt bonoꝝ possessionẽ cã litis agnoscẽde: vt sic possit admitti ad ḡrelã q est de iure ciuili qõ emãcipatos nõ cognouit. vt insti. de bere. ãb intestat. defer. ℌ. emãcipati. qõ potuit. vt ff. e. papinian'. ℌ. i. .t ita tẽbãc habeat: prius tñ dꝫ intẽtare ḡrelã: ꝓ sbea pticionẽ bereditatis ℌ possessionẽ rerũ habeat. sic .t. ℐ. ℌ bo. l. j. et fm hũc casũ + nõ obstat ꝙ ℌ ḡrela datã fuit fidiũ: .t ℌ hꝫ possessionẽ bonoꝝ. ℌ nõ daf ḡrela. vt insti. e. ℌ. tandiu. qz lo quit sibi detali ḡrela tribuit ius. Alij dicũt log ℌ + in filio a marte ꝓferito q petit bonoꝝ possessionẽ septimã extraordinariã. vt insti. de bo. pos. ℌ. septimã. Tertij dicũt ꝙ petijt in genere filius emãcipatus bonoꝝ possessionẽ/nec ordinariã/nec extraordinariã: qõ nõ placet: + vt. ℐ. q admit. ad bo. pos. l. q. ℌ diu. Quarti dicũt ꝙ filius fuit isti: tutus fub cõditione casuali: in defectu ei' erberedat' q. ℌ dẽte petijt fm tabulas. vt. ff. de bo. pos. fm tabulas. l. ij. ℌ. si sub cõditiõe. nec tñ aufert possessionẽ boc nõ valet: qz alio iure põt venire ad ḡrelã. Sꝫ arg. ℌ. ff. de cõ tratabu. non putanit. j. rñ. z. ℌ. nõ queuis. + Uel pone in filio ꝓterito qui accepit contratabulas: .t ita large dr inofficiosum: sicut .t alis in isti. de succel. li. ℌ. si vero testrñ. t. ff. e. pater. Uel pone q de facto accepit bonoꝝ possessionẽ cõtratabulas: qz de iure nõ potuit accipere.

+ Et bñ predic.

+ Dic q dicti nõ fuit rite erberedat' hic. sic falv. .t Iaf.

Sj mater. ¶ Casus. Mulier fecit testrñ: duos filios ℌs habuit/ testamẽto instituit: post testrñ factũ rursꝰ fuscepit .t decessit: nulla facta ei' mẽtione: an aduersus fratres ḡrela inofficiosi ꝓpesse: quod ℌrñ. distinguit: aut potuit mutare testrñ/aut non. ℐ primo casu si potuit .t nõ fecit/aget. Sc̃o casu si nõ potuit more ꝓcuẽtis nõ aget: ℌ tuit .t nõ fecit/aget. Sc̃o casu si nõ potuit more ꝓcuẽtis nõ aget: ℌ vt cũ alijs instituisse ꝓpter affectionẽ maternam: .t in virlẽ voca bitur portionẽ: si aut ertraneos/instituisset/ḡrela inoffi. agere posset. ¶ Sed. nõ. er ista. l. in fecũda parte casꝰ singularẽ fm ℐa. in quo posit bus mas ꝓteritus in testõ matris babeť ꝓ instituto qñ in illo testamẽto tunc instituti alij filij: secus si ertranei. item qñ mater mortua est in ꝓpterio: .t sic non babuit tempus mutandi testamentum. ℐa.

b ¶ De inofficioso. Sed nõne agnatione postbumi rũpit testrñ: vt in ℌ. si. de erbere. li. ℌ. j: ℌrñ. + illud in maribus testãtib': nõ in feminis. vt isti. de erbere. li. ℌ. j: ℌrñ. + illud in maribus testãtib': nõ in feminis. vt isti. de erbere. li. ℌ. j: ℌrñ. + illud in maribus testãtib': nõ in feminis. vt isti. de erbere. li. ℌ. mater. z. ff. de lib. z postbu. l. gallus. ℌ. nunc de lege. Sꝫ q insti. e. ti

Virilē portionē. etiā si scripti heredes sint instituti ex dispartib' portionib'. vt. ff. de vul. sub. l. q cū plēs. & de sta. lib. q pecunia. Sz ar. ff. de leg. iij. nūmis. Et no. aliud cē cū gs babet. p̄ istituto a lege parte cōpleto esse a testatore: qz vocat virilē: vt dixi. a alio cū gesine parte cōpleto esse a testatore: qz vocat virilē: vt dixi. a alio cū gesine parte cōpleto esse a testatore: qz tunc in alium assem. vt insti. de here. insti. ℔. ℔ vo totus.

Prohibet. Quid si filij vna cū eēnis sunt instituti: R̄n. q̄rela hz fm quosdā ℣ extraneos tñ ar. ℣tra. ℔ famil. her. l. fi. Sz melius ℣ est dicere nulla cōpetere q̄rela cū iste p̄sumi instituit' cuz fratres sint instituti: sed nullo instituto vel p̄ in stituto habito cōpetit q̄ rela: interp̄etādum eñ est in benignioē partes vt testamētum valeat et vltima voluntas defuncti. vt. ff. & si pars. ff. de reg. iur. in testamentis.

Cum ex causa. L'a fins hui'. l. pomp in glo. a. ℔ clari' dic. Testamētū fecisti: eēnēs in instituti. filiū erheredaq̄sti scriptū: de manumit tēdis quibūdā seruis rogasti: manumisit: egit posthea filī' q̄rela iofficet obtinuit: put reuocare libertates seruis ℣stitas fm eūdas ℣tas ab heredē scripto: an possit/ queritur. R̄n. q̄ non.

Luz ex causa. Mo. causz pater familias extranei instituit: filī' egit de inofficioso testamēto: li bertates nō reuocātur.

Decretis. vt. ff. de fideicō. lib. l. cū ℣o. ℔. pe. ℣ fi. q: heredibus nō vēnitibus decreuit liber tate vel ex cōpulit eos.

Filioscz. Quare gratiuſ ℣ libertatē reuocari: nō q̄ de iure iniuret.

Quesſtione. fos an ℔ pter sniam. Uñ dicūt quidā q̄ nihil p̄stāt: qō nō placet. Dic ergo q̄ fideicōmissarie libertates p̄stāde sunt etiā si nō sint p̄stite ℣ datis. rr. aureis a quolibet directe nō ante ququenium: sed tunc fic datis. rr. aureis. vt. ff. eo. papinianus. in fi. ℣. l. seq. ℣ de manu. test. l. vroz. ℣. l. de fideicōmiſ. li. l. q̄ius.

Si pater. Calus. Anus tu' fecit testm: patrē tuū erhēdauit: ex traneū instituit: heres aduersus scriptū q̄relā instituit: post lit. ste. decessit p̄: an te heredē relicto ad q̄relā ℣ceptā vel aliquo mō pe parata ad te trāsmiserit/ queritur. R̄n. q̄ sic. ℣ eā ℣ ex equi nō ℔ phiberis.

Propositum. qō quacūq; p̄eparatione patet: vt. ff. c. posthum'. ℣. fi. ℣. l. seq. bodie fecus ℣ hoc casu. vt. ℣. l. eo. fratres.

Fratris. turpi persona instituta. vt. ℣. l. eo. fratres.

Cum queritur. Calus. Extraneū instituti: filiuz erheredasti aliquo modico ei relicto: an de inoffi. agere possit/ q̄rit. Distinguitur: aut est minus quarta illius partis quam erat habiturus ab intestato: aut non. primo casu aget. secundo non.

Cum queritur. scilicet an.

Quarta. als quarta: ℣ deest si quarta: ℣ ad min' ercludit q̄relā: vt dic. ℣ insti. co. ℔. igit. ℣. ff. c. papinian'. ℔. q̄nī aūt. bodie aūt etiā minus: sed agitur ad supplemētum. vt. ℣. eo. oīmodo. ℣. l. scimus. in prin.

Quissima. Calus. Dec aut. determinat. l. C. dicit ler. q̄ filius ℣ bꝛe quartā partē ei' q̄ haberet ab intestato. dicit ℏ aut. q̄ si sint quattuor: filī: qulibet habere ℣ trientē eius portiōis quā haberet ab intestato: ℣ si sint plures ℣ quattuor: ℣ glibet bꝛe semissez: nec pōt testator huius portionis vsumfructū alij legare. Ciuia.

Triens. i. tertia pars eius q̄ fuerant habituri ab intestato. vt. ℣. e. partibus. ℣. ff. c. papinianus. ℔. si qs mortis. ℣. ℔. de col. l. pe. Uccur.

Semis. i. dimidia eius q̄ ab intestato ℣ fuerāt habituri. Et si be ne cōputes tātū erat tertia cū sunt q̄ttuor: quātū dimidia cū sunt ser.

Titulo. ūno ire in institutionis bodie q̄ aliā aut. in aut. vt cū de ap. cog. ℔. aliud quoq; caplm. col. viij. Sufficit tñ ℣ si ex certis reb' instituant. vt in co. ti. ℔. hec aūt dispositum'. ℣ sic corrigit ℏ vel refert vtrosq; fiat solēne testm: ℣ tūc ℔ instituta: an min' solēne: puta iter liberos: ℣ tūc sufficit quoquo relicti titulo ℣ excipe filiū curialē q nouē vncias ꝺz bꝛe. q̄ intelligo. i. tres ptes ei' q̄ ēet ab itestatas habitur' ne minuat plus bꝛe q̄ alij. Uel fm ℣. do. dicq; illi habeāt no nē ℣ alij triēte vel semiss; ℣ de quolibet decrescat: q̄ quātitas ei non sufficiat. vt. ff. de here. ℔ iti. iterdū. ℔. ℔ si aliter. ℣ ℔. ℔ si ercesserit. Itē de tello. ℣ ei ascēdētib' ℣ ℔rtaz auctā. vt i co. ℔. ℔. ibi: ℏ obseruādo ꝛc. sed de collatoralib' nōvī loqui. Alij tū dicūt etiā in fratrib' augeri: ℔ in nouellis restringit/ liberi tñ. Itē ℔rta trebelliani ca vl iure ℣stitutiōis debita nō augeat ℣ p hanc aut. ℔ ea tñ q̄ daf bis q ad q̄relā iofficiosi. testamēti vocabant. vt i co. ℔. ℔. i. ar. ℔. de testa. fancim'. et de ap. p̄cipimus. in fi.

Cuius portionis. i. trientis vel semissis.

Nec vsufructu. imo vsufructu videt posse fraudari. vt. ff. de vsufr. leg. l. vroz. nec. q̄ est contra. Sol. ℣ hꝛc corrigit. Uel ibi filius habebat. ppietatē oim: et ℔ poterat vsufructu frau dari. Prima verior: ℔ ℔ cōe in oi quarta. vt. ff. ad. l. fal. q̄ de bonis. ℣. fruct'. ℔ ad trebel. l. mulier que. ℔. ℔ heres.

Adde. ℣ Casus. Dec aut. addit dicēs q̄ si pr̄ alicui filio rū fuit recit imensam donationē. i. vltra nouē vncias ꝺdit ei: ceteri filij habebūt tñ. p legitia portione/ quātum habituri fuissent si ꝺatio illa fuerit nō fuisset: ℣ ille filī' cui donatū est pōt abstinere ab hēditate: ꝺnō mō suppleat portionē ceterorū filior. ex hoc quod sibi donatum est.

Immensam. f. excedentem dodrantem.

Ex hereditate. i. ex patrimonio q̄ erat ante donationē. sed arg. ℔ i aut. de nup. ℔. q̄ ℣ o bactenus. col. iij. Additio. Dic q̄ ibi pater ꝺnauit bona p̄me vroris q̄ ꝺz referuare filijs natis ex ea: ideo donatio reuocatur in totum: bic ℣ o ꝺnauit p̄opria bona. Pau.

Falcidie. ppie ponitur hoc nomen p̄o falcidia debita iure institutionis: mp̄ioꝛie point. p trebellianica: mp̄ioꝛiſſime. p debito bonoz subsidio. Sz q̄ actiōe renocat: R̄n. q̄rela inofficiose donatiōis: ℣ ea finita vtili rei vēdicatiōe: ꝺnum cēm fuit trāslatū cū i fraudē hois nō legis facta fuit alienatio. ff. de iure pa. l. si libertus. Sz fm R. hz locū vtilis petitio hereditatis babito titulo. p nō titulo: qō nō placet: ℣ cū verus titulus ꝺnationis intercuenerit. Sz cū nō valuerit ꝺnatio filio in potestate cōstituto ℔ familie herciscūde agit. vt. ℔. de inoffi. do. l. ij. Sz. R. bic loquit cū non fuit institut' ille cui fuit ꝺnatū vnde ꝺnatio morte cōfirmat Sz reuocat quatenus est inofficiosa. Uel dic ℣ q̄ erat emancipatus. Uel tertio olim nulla erat. bodie valet cum ex omni causa aduētitia filio q̄rat: boc nō videt valere cū etā p. l. q̄ est Justi. dicat filium nō posse a patre stipulari. vt insti. de inuti. stipu. ℔. itē mutilis. Sed ibi erat ex ꝑfectio peculio stipulatio vbi filī' stipulabat. bic vt extraneo ꝺnat. Itē alia ratione videt nul la: quia fuit inofficiosa re et consilio: ergo debet reuocari in totuz. ad instar querele inofficiosi testāmēti. ff. de lag. ij. titia seio. ℣. imperator. Sed rñ. semp reuocatur legitima portio tantum. vt. ℣. titu. j. l. ij. ℣. l. si totas. nec fuit omnino similia querela inofficiosi testamenti ℣ inofficiose ꝺnationis. vt no. ℔. ti. j. l. fi. Accursius.

+ Appio: a batur Bar. bal. et saly. + Ubi erat ꝺbia dispositio testatoris que ad minimū refert ℏ certa ꝺspositio leg'. bar. ℣. ℣ Saly. + Appio batur bart. bal. p. ℣ fal. + Licet cū ista gl. trāseant. ia. bu. bart. et bal. tri tenent ℏ. Saly. Ful. pau. ℣ iaſ.

Ber. l. appositus. cocci. glo. sup. ℏ. vtueret. i. c. significauit in medi. et. ℣ tas reſcp.

+ Bodie tā directe q̄ fi deicōmissaries sit p̄stāde nullo ꝺpcto etiā post q̄rela ℣ testm. Saly. ℣ iaſ.

+ Immo' ideꝛ in casu hui'. l. Cy. Saly. iaſ. et bal. in. l. cōtraria.

+ Plz pau. in. l. fecde. ti. i. pareti

+ Ista gl. nō. magistra fm oēs ad ꝺcipiat ꝺ mōie accipiat ꝺ mōie ad terminū falcidia. ℣ filius est gl. ℔. l. q̄ties. ℏ. fam. herci.

+ Immo hec opi. pot teneri p testū in. l. q̄ ita gl. ℔. ℔. Jaſ.

+ Diuinat. Pau.

¶ Eptē. ¶ Casus. Habebas filiū ⁊ eo neptē: filiū emācipastī: neptē in ptāte retinuisti: ex neu instituisti: filiū ⁊ neptē exhēda sit: decessit filꝰ ante ꝯ mof. ḡrelā ifitiusset aduersus scriptū: an neptꝭ agere possit ḡ ḋ? ḡrit: Rñ. q pōt: ⁊ videbat q nō: q alꝭ eā p̄cedebat tpe mortis aui. contrarium tñ verū est. Itē q̄ emācipatus videbat ⁊ ipsa extra familiā constituta ⁊ sic non admitti.

a ¶ Neptē. Jn hac. l. siq̄ fuerit dubitatio. Dicq̄ tā ḥ filius emācipatus fuit exheredat' ḡ etiaz neptis in ptāte retētā: ⁊ tpe mortis aui viuebat filꝰ: ḥ post decessit + vi debat q̄ neptis nō admitteret: q alꝭ eā p̄cedebat tpe mortis: ḥ nō est ita: q ⁊ ḥ neptis simul cū eo p edictū de cōiun gēdo admittebat si pat decessisset itestat'. vt. ff. de iunḡ. cū emā. li. l. j. in pn. ⁊. ḥ. j. ⁊. ḥ. si pater.

+ Cui succedit filia tatori ⁊ sic by querelaz gnm suo iu reptis ex p̄sona patris. pau.

b ¶ Defūct'. defunctū + aūt ⁊ emācipatū ei ideo desiderat: q̄ donec ille viueret p̄cederet eā filꝭ. ⁊ neq; ista neq; alia via admitteret. + Itē emā cipat' q̄ videbat ⁊ ipsa extra familiam constitu ta ⁊ fic nō admitti. et iō bic + dicit ꝙtus.

+ Tēpore mortis testatoris. pau.

+ Inre nouissimo fec' iure veteri. pau.

+ Appiodātal. ⁊ ia.

Arētibus. ¶ Casus. Ppōsita. subsitā tiā sinā ter liberos diuidere pt. alijs min': alijs plus relinq̄re pt: ⁊ ita tñ vt nulli min' ḡ suā ḡrtā relinq̄t: ita tñ q̄ nulli min' reliquat ḡ ḡrta ei' partis quā habitur' esset ab itestato. si q̄ vni min' ḡ suā quartā relinquerit. ⁊ ḥ volūtatē defuncti p̄ portiōe sua cre ditorib' hereditarij ḥ sol uerit: vel alio mō agnouerit. Jmaior vigintiq̄ quinq; an. fecerit: an de functi testm̄ ḡrelā iof. impugnare possit' ḡrit: Rñ. q nō. ⁊ ḥ in scōa.

c ¶ Jꝭ. f. filius. ff. famil. her. cogitatōe. ⁊. l. q̄stiū q̄ in testō' ⁊ iter viuos.

d ¶ Quartā. hodie tertiā. vt aut. nouissima. ℈. c.

e ¶ Persolut. per quod agnoscere videt. vt. j. de iur. delibe. l. ij. Accur.

*Silis gl. in l. cas ꝙ donatiōis'. j. el. sequen.

f ¶ Legitimo. sunt + em̄ plures cause q̄ repellūt ḡrelā. Prima ingratitudo q̄ fit ex. xiij. causis in descēdētes: ⁊ ex septē ascēdētes. vt i auf. vt cū de ap. cog. ℈. causas. ⁊. ḥ. bas aūt. col. vij. ex trib' in fratres: ⁊ etiā turpi posna ifstituta. vt in auf. de nup. ingratitudonē. col. iij. ſcōo curſus q̄nq; annoꝝ. vt. j. ſi qs filiū. in ſi. Itē portio debita data. vt. ℈. eo. cū q̄rebat. Itē ag̃nosce do volūtatē defuncti: vel adnocando: vel ſimilia faciēdo: vt hic. ⁊. ff. eo. l. pe. ⁊ fi. Item ſi hꝫ aliud auxilium. vt inſti. eo. ℈. tam autem.

g ¶ Relictum. ⁊ illud accepit.

b ¶ Maior. fecus ſi minor. vt. ℈. de in integ. reſti. l. i.

*Concord. iaſon.

i ¶ Probaunt. q̄ ꝓbo nō reꝓobo: + vt h. ⁊. ff. de neg. ge. ꝓpon'. i. ḡrit. ḥ filꝭ mouit ḡrelā: ſuccubuit: frater vult mouere ⁊ dicit turpē ꝑſonā inſtituta: obtinet: filꝭ vult bre. Queſtio vtrū poſſit' vſq; nō. ff. e. g repudiātis. ⁊. l. filio. ⁊. ff. de ſucceſ. edic. l. ſi. ℈. ff. e. p̄ filiū. Accur.

Jeofficioſo. ¶ Caſus. Ppōſita. miles teſtā iure militis. i. cū duo bus teſtibus cōiter: vel cū. vj. in militia ꝓſtitutus fecit: eā eum inſtituit: filiū exheredauit: an filius inoffi. agere poſſit' ḡrit: rñ. q nō: q nec teſtamētū cēturionis vel tribuni impugnari pōt p inoffi. ḡrelā. Alo. ex hac. l. regulam q̄ priuilegium non intelligitur concedi cum damno tertij. l. nec anus. ℈. de eman. lib. Jaſon.

+ Id est in k ¶ Militis. i. militātis. vt. j. e. teſtamētū. aliud in veterano. *vt. ff. e. papinianus. ℈. papinian'. niſi ſit filiuſſamilias veteranus. vt. j. e. l. ſi. l ¶ Ciuili. i. communi.

m ¶ Centurionis. qui preeſt centum militibus centurio dicitur.

n ¶ Numeri. habebunt tamen bonum ſubſidium filij militis. per aut. ℈. de epiſ. ⁊ cleri. preſbyteros.

bona ad fiſcū ꝓtinent': vel ipſius quintiniani bona: vtpote vacantia: fiſcus tenet: cauſam apud p̄curatorem meum agere potes'.

¶ Mores quos qs in ſe approbat nō pōt in alio reꝓobare. b. d. ℈m Bal. Vel ſic. Jnfamis non ꝓhibet a ſucceſſione in teſtati ḥ teſtamētū ḡrelare nō pōt' niſi te ſtator eā fuerit infamis. b. d. ℈au. de ca.

Idem. a. ingenuo. Ccr. vj.

Marena nō dānato ℈ ſua ſponte arenario conſtituto c legitime ſucceſſiones integre ſunt ſicuti ciuitas ⁊ libertas manent.

¶ Sed ſi teſtamētū parēs eius fe cit': neq; de inofficioſo teſtō accuſatio: neq; bonoꝝ poſſeſſio' ei cō petit. ¶ Mā talē filiū merito q̄ idignū ſua ſucceſſione iudicat' d: niſi ⁊ ipſe ſimilis conditionis' ſit.

¶ Propter fideicōmiſſum inuicem inter filios relictum neuter filiorum videtur grauatus: quia omnes ſunt in pari ſpe: et ideo non habet locum querela inofficioſi teſtamenti. b. d. ℈m Bal. que ler eſt valde nota. vel ſic. Si inter filios in legitima inſtitutos fiat recip̄roca ſubſtitutio neuter dicitur grauatus: et ideo neuter habet q̄relam ratione dubij euentus: quia ita poteſt acgrere ſicut erogare. hoc dicit ℈au. de caſtro.

Idem. a. Luciniano ⁊ diogenia no. Ccr. xij.

Jpater puelle cui' vos cu ratores eſſe dicitis filio ex ſemiſſe: ipſa aūt ex triente ⁊ vnc re ex reliquo ſextante ſcriptis he redibus fidei filiorum commiſe rit vt ſi quis eoꝝ intra. xxv. an nos etatis decederet ſupſtitib' + portionem ſuam reſtitueret: p̄c terea vnc vt id qd̄ cauſa hereditatis ad eaz peruenisset filꝭ poſt mortē ſuaz reſtitueret fideicōmiſ ſit calūniſam inofficioſi b actiōē aduerſus iuſtū iudiciū teſtato ris inſtituere nō debetis: cum ex hmōi fideicōmiſſaria reſtitutiōe tā mſis q̄ fratris ei' ꝓtio ad eā

o ¶ Doſſe. vt. ff. e. ſi inſti tuta. ℈. de iofficioſo. ⁊ ḥ ſi exheredet vel ꝓteraet ſciēs + ſe liberos bre. ſe cus ſi ignozet. vt. j. de te ſta. mili. ſicut certi.

Jbēdū. ¶ Caſus Quittan' fecit teſtamētū: eā heu inſtituit: filiū exheredauit: ſ ſcriptos vult filꝭ agere ḡre la ioſi. bona ad fiſcū de uenūt' iure ſucceſſiōis: q̄ delictū cōmiſerit: vt vacātia ei' occupat: an filꝭ agere poſſit' ḡrit: Rñ. q ſic. ḥ nō aperte q̄ actiōe nec aduerſ' quē tu dic aduerſus fiſcū q̄rela. Jn pmo caſu cum bona heredū fiſc' occupauit rōne delicti. ſcōo caſu peti. here. cū bona occupauit fiſc' vt vacā tia. ⁊ hoc coꝛā ꝓcura. ceſaris q cognoſcit inter fiſcum ⁊ ꝓuatum.

p ¶ Pertinēt. ⁊ ſic ē fiſc' heres bēdis. Et dic pti nēt iure inſtitutionis.

q ¶ Vacātia. quia fiſcus credebat eā vacare: nul lus eſt heres.

r ¶ Potes. prioꝛi caſu q̄ rela. ſcōo directa peti tione hereditatis.

Marenā. ¶ Caſus Si filium habeūs arenariū gra ẏtuꝫ: et er cēde cū beſtijs pugbat in arena: an tibi ſuccede re poſſit: ḡrit: Rñ. q ſic. cū libertate ⁊ ciuitate re tineat: ne in arenā dā nat' eſt vt ferꝰ pene effi ceret: ḥ ſi eſſet. ⁊ erbere dafti cū ⁊ eā heu inſtitui ſti de inofficioſo. agere nō po terit niſi. ⁊ tu arenarius fuiſſes. ¶ Jlo. ex iſta l. re gula ꝙ cā ꝑ qua pōt filius in teſtō iuſte erbe redari nō eſt ſufficiens ad repellēdū eū ab inte ſtato a legitima ſucceſ ſiōe. facit ter. in. l. oīmō. j. vb. nā ſi nulla. ℈. Ja.

Querela inofficioſi mediū ts i teractionē et accuſa tionem.

s ¶ Jlon damnato. nam tunc ſeruus pene non ſuccederet. vt. ff. de pe nis. l. qui vltimo.

t ¶ Conſtituto. ſ. cum beſtijs ad pugnandum.

v ¶ Fecit. alium inſtituendo.

x ¶ Poſſeſſio. ſ. contratabulas.

y ¶ Judicat. vt in auf. vt cum de ap. cog. ℈. cauſas. verſi. ꝓeter volun tatem. colla. viij.

z ¶ Conditionis. ſic ergo nil de ſolus doloſo. vt. ℈. diri. de here. q̄ſi. ⁊ bac. l. ⁊. ſi de lib. cau. ſi filiū. ⁊. ff. ſolu. ma. l. viro atq; vxoꝛi.

Jpater. ¶ Caſus. Ppōſita. fecit teſtm̄: filiū inſtituit ex. vj. vncijs: ⁊ inſtituit filiā ex. iij. ⁊ ex quab' vxoꝛe filiū grauauit ⁊ filiā: ſi ſi fra. xxv. an. deceſſerit' portionē ſuā alij reſtitueret: vult tutoꝛ vel cura toꝛ filie agere ḡrela ꝙ ab uus rationibus. tū q̄ filia grauata eſt de re toꝛ filie agere ḡrela ꝙ abuus rationibus. tū q̄ filia grauata eſt de re ſtituenda hereditate: tū q̄ inuenit min' habere ḡ habitura eſſet ab i

a ¶ Poterat.i. possibile erat. fic. ff. de vsur. l. si ea lege. & de solu. l. pen. Sed hodie + debet fine onere aliquo habere quartam. vt. j. co. qm̃ in prioribus. & de. co. aut. nouissima.

+ Ista glo. approbant Bar. bald. Ia. & ita. & ita. & ita

De inofficioso testamento.

HIlia in orbitate. ¶ Casus. Materfa. filiā suā emādā impmonio copulauit: domū penitētia ducta: vult vt a viro diuertat: an si filia ei nō paruerit cā pterire ⁊ alios instituere possit/q̄rit: ⁊ rn. q̄ nō: q̄ filia nec matris incōstātia nupta vel vidua esse compellenda. est.

a ¶ Filia in orbitate. quia mortuus erat pater eius.

b ¶ Per momentarijs. re probatur enim incōstā- tia. + vt c. ff. de procur. in cause. in princ. ⁊ facit Z. eo. cum te.

+ Cōcor. fa cit. b. et bal. l. fres. j. e.

HRatris. ¶ Casus Testator exheres instituit filiū fratris vl sororis erberedauit: an ei defi ioffi. q̄rela ad rūpendū testū patrui vel auūculi/q̄rit: Rn. q̄ nō: q̄ nulli er collateralib⁹ data tur nisi fratris ⁊ sororis ni si testū accusent de falso: vt ab intestato succedere possint. ¶ Nota ex ista. Libi frustra. Fz bar. c mod. q̄ illa dictio frustra reglarisi portat nul litatē ipo iure. fm cosdē in. l. pe. ff. ad crimen. in fi. ff. de pub. iudi. Sata.

c ¶ Dicūt. vt a. ff. c. l. i. fz bodie filij fratris vidēt ur ereparitrab⁹. vt j. de leg. be. auf. cessante. sed illud in successionib⁹ bus ab intestato.

d ¶ Soror. confanguineis + nō vterinis: et h tm pribus personis scriptis beredibus. vt j. eo. l. fratres.

+ Concor. fally. et pau.

SImaritus. ¶ Casus. Testator: vxore filiā er asse beredē instituit: filiā erberedauit nihilo ei relicto: an aduersus matrē q̄rela inofficii agere possit filia/q̄rit. Dic q̄ sic: cū nulla ignoratione cōmiserit: ⁊ ea vincente quicquid mari to a matre debebat: forte dos vel aliud debiti ā filia consequetur.

e ¶ Probetur. s. iure fuit tū de facto erberedata: si autē pterita p abat ei ius accrescēdi bodie fz tabulas. Uel etiaz dicit nullū. vt. j. de li. pte. l. fi.

f ¶ Relicti ē. marie. nā ide fi erat relictus aliqd q̄ cet min⁹ ārta. vt. s. c. cuz q̄rit. Uel dic + boc fuisse aditū a cōpositorib⁹ nouiiuris er. d. l. vt. j. eo. oīmodo. Accur.

+ Neutra expositio te net: q. vide latter. z. pau. et iaf.

g ¶ Lōuincat. q̄ est coipso q̄ est erberedata fm hec iura. vt. j. c. libe ri. Uel dic b esse aditū a nouiiuris cōpositorib⁹. vt dicā. j. e. oīmodo.

+ Utpura nō extinctū morte testatoris. salv.

h ¶ Oportet. si tale sit debitū + q̄ ab hēde possit exigi. vt. ff. de ber. vl act. vel. l. i. ſ. fi. Itē b verū nisi sciuit hec vpro: heres instituta querelam posse moueri cū bereditatē adijt: nā tūc amitteret. vt arg. ff. de bis q. vt indig. l. beredem. ⁊ ad fill. l. ppter. ſ. neptis. ⁊ ad trebel. l. pen. Alcc. Additio. Dic q̄ ibi loquitur quando heres adiuit cus ꝛelicto: quia non vindicauit mortem defuncti. Saly. Pau. ⁊ Ja.

Testamenti. ¶ Casus. Materfa. volebat facere testamētuz filij sui ne faceret interdixerūt: ⁊ postea fecit ⁊ filios pterijt: ⁊ extraneos instituit: an filij inoffi . querela agere possint/querit. Rn. q̄ bi nō p̄t: quia manifestam offensam contrariae videntur.

+ Ista glo. fenuiff bar. Bal. ⁊ pau

¶ Per testationem. i. coram testibus. ⁊ sic q̄ non fecit tūc: + nā vba cum effectu. vt. vt. ff. q̄ quisq; iur. l. i. Uel dic per testationem subtractam. vt. ff. si quis aliquem te. pro. l. si quis dolo.

Testamēti. ¶ Casus. Filiussa. miles etiā ca̅stre. pecunio testamē tū fecit: extraneū instituit beredē: patrē erberedauit: an pioffi. querelā a patre vel a filijs eius impugnari possit/q̄rit. Rn. q̄ non.

h ¶ Filij familias. vt. j. eo. l. si.

Idē. aa. ⁊. cc. sabino. Ler. xx:

HIlia in orbitate patris rejicta cū marito cui mīre nolēte nupsit colēs cōcordiā iustas offensiones post ciusdē mīris penitētiā causas nō p̄stat: nec ex mōmentarijs volūtatib⁹ mīris nupta atq; vidua esse iure compellitur.

¶ Filij fratrum vel sororum nō habēt querelam inofficiosi testamēti. b. d. Bal. vel sic. Contra testamētū collateralis nō competit alteri collaterali querela inofficiosi nisi tribus concurrentibus. q. q̄ esset frater vel soror carnalis: ⁊ sic in primo gra du: et ex eodem patre: ⁊ q̄ fuerit instituta turpis persona. De falso vero testamento quilibet cuius interest: scilicet qui succederet ab intestato non facto testamento potest accusare. hoc dicit ista lex cū. l. fratres. ſ. eodem fm Pau. de ca.

Idem. aa. ⁊. cc. Alex. Ler. xxi.

HAtris vel sororis filij patrui vel auūculi amite eiaz ⁊ matertere tci mentū inofficiosum frustra dicūt: cū nemo cozq; ex transuersali linea veniūt: excepto fratre ⁊ sorore ad inofficiosi querelaz admittātur. ¶ De falso sane per accusationē criminis queri non prohibentur.

¶ Rescissa aditione hereditatis p querelam remittuntur actiones per aditionez confuse. Baldus.

Idē. aa. ⁊. cc. tantille. Ler. xxij.

SImaritus tuus facto testamēto te qdē er asse beredes scripsit: filia autē quam habuit i potestate ꝛerberedata facta mīnoritate probet: nihilq; ei relictū est: neq; iustas offense causas pstitisse cōuincat ea in officiōso testō patris querētē: tota hereditate obtinere posse nō ambigitur. ¶ Si ita obtinuit: vel postea vincat q̄dcunq; maritus mortis sue tēpore debuisse tibi/pbetur: id ab ea reddi oportet.

¶ Qui impedit aliquem testari merito

l ¶ Rescindi. quia miles ⁊ quia in castrensi.

HIlijs. ¶ Casus. Si mīr filios suos ētī facris pfis pstitutos: vult hēdes instituere: fz tamet ne pf ad quē ptinet vsufru. eoz: q̄ filijs eos emācipauerit: nō accipiet bo. pof. fm ta. nec noie filioz aget ꝛgrela cū magis voluit mīr filijs suis puidere q̄ inimiciā iferre. In fi. dicit q̄ ea bona oz restitui filij emancipatis. s. pater.

m ¶ Sec⁹. s. q̄ oportet: q̄ forte prodigus erat: vel secus. i. male.

n ¶ Emācipati fuerint. que videt impleri quoq; cūq; mō fiāt sui iuris. + vt. j. de insti. ⁊ substi. sub condi. fac. l. si mater.

+ Plz. bar. Bal. pau. et iaf.

o ¶ Pacto. alias pacto. alias facto.

p ¶ Cū iure. alis cū re. et dic. i. ad stipulā cōmodū + vt pf sibi retinēat cū effectu fm tabulas. Sz q̄ accepit bonoz possessionē cōstitut⁹ vlpf ei⁹ noie: Rn. q̄ facti est: vt h. ff. de fm tab. l. i. ſ. si sub cōditiōe. Tu dic nō facti: fz eā q̄ iuris est. fz Ulpi. vt. ff. ō fm ta. l. ij. ſ. si qs ita instituerit. ⁊. ff. ad tre bel. facta. ſ. si in dāda. q̄ dicūt institūti sub additione nō bñe fm ta. f. facti. Uel dic + peti q̄ iuris est ⁊ facti. ⁊ q̄ ille et b dicūt nō peti. ſ. q̄ remaneati defectū additionis. Uel ārto petit q̄ iuris est: nō vt nūc. p̄stit: fz cuēti additōis. Uel dic hic nō peti vt ibi pf teneat. ⁊ fm b nec a principio nec additiōe impleta tribuit p̄ri bac. l. ius. fz in. d. ſ. si qs ita. cōfirma tur sue tribuit iis certāte cōditione. vt ⁊ als. ſi. ff. de offi. procon. ⁊ le. l. ij. ſ. fi. Accur.

+ Dilplicet Ly. Bald. pau. et iaf.

q ¶ Obtēperauit. Sz an pt cogit obtēpet: Rn. nō. + vt. ff. de lega. i. l. fi. Iuuſſamilias. ſ. fm vul gare. fz si pēt cēt legatū vel aliquid relictum vt eos emāciparet: siqui dē pf ag̃cit legatū cogitur eos emācipare. vt. ff. de 2di. ⁊ demon. si cui.

+ Concor. bar. bal. sal. et iaf.

r ¶ Prouidēdum. sic. s. co. si pater. ij. ⁊. j. l. prori. ⁊. ff. eo. papinianus. ſ. si quis impubes.

s ¶ Restituere. subaudi ergo vel igitur.

t ¶ Debet. Pater filio si est emācipatus: patre autē nō emancipante filio adeūte indicē curator⁹ dat⁹ + hereditati cui restituto fieri dz. vt j. de bo. q̄ libe. l. fi. ſ. finaūt in sc̄ba. ⁊ in aut. vt li. ma. ⁊ a. ſ. j. ⁊. ſ. vero forzian. col. vij. ⁊. ff. ad trebel. l. imperator. Alij dicūt restitutionē facie dā pretori: et ipse restituet filijs dato eis curatore. In casu ti etiā ma neāti in potestate fit restitutio. + vt. ff. ad trebel. l. imperator.

+ Si filius sit miōr: q̄ si maior: est pōr sibi cura cōmitti. Sual. ō cu. bal. et sal. p bal. in l. ipe rator. in fi. ff. ad trebel. + Et bene bal. et pau.

Extrib⁹. ſ. Casus. filiū tuū impuberē instituit et trib⁹ vncijs: ⁊ sic hz q̄rta partē quā habiturus erat ab intestato ⁊ ei directe in illa quarta substituit. sic si filius meus intra annū pubertatis deceſſit titius heres esto: an filio detur querela quasi videatur grauar per substitutionem/queritur. Dicitur q̄ non.

+ Concor. bal. sa. pau. et iaf.

v ¶ Filio. q̄ erat vnic⁹. ⁊ sic q̄rtā hz. vt. ff. c. cū q̄rit. ſ. q̄ ei erat substituta videbat ex inanita: q̄ fieri nō p̄t. vt. j. e. q̄ni⁹ porro⁹. Sz nō est ita + q̄ magis ei ꝛsulit. ⁊ sic valet. vt ⁊. ff. l. pri. ⁊. l. i. p̄. ⁊. ff. c. papinianus. ſ. si qs impubes. ⁊ de adop. l. fi arrogator. ⁊. j. de ipu. ⁊ ali. substi. fi testō.

x ¶ Pubertatis. secus si post. vt. ff. de vul. sub. l. coberedi. ſ. cū filie.

y ¶ Directā. Si autem per compendiosam vt plerunq; faciunt: puta q̄mdocunq; decesserit illuz substituo: trahitur etiā pupillaris dire

Contra-rium est vers. Paul. 2 sal.

cta ad fideicommissariam cum in vtrūq; tempus valeat vt fideicō-missaria: nisi in testamento militis. vt. j. de testa. mili. l. in testamēto. 2 ff. de vulga. substi. iam hoc iure. 2. l. centurio.

HRatres. ¶ Casus. Si frater vterin⁹ extraneū istituit: 2 fratrem aut sororē vterinā erheredat/ q̄rit an possit vterin⁹ agere q̄rela inofficiosi. q̄rit. 2 rñ. q̄ nō. secūs si frater vterinus. 2 sequit. An autē frater sanguineus fratris sui consanguinei possit impugnare testamētū/ q̄rit: rñ. q̄ sic. siue duxerit cognatio: q̄ nō fuit emācipar⁹: siue nō. si psona istituta turpis fuit aut als infamis⁹: vel libert⁹. secus est si pupus necessarius fuit institut⁹: q̄ aduersus eū nō potest obici inofficiosi querela. ¶ Nō. er ista. l. regula q̄ querela iofficiosi testamēti cōpetit extra testamētū fratris institutē tis turpem aut vilē personā. cōcor. l. fratris. ś. e. 2. l. j. ff. eo. Ja.

Fres vteri ni q dicāt.

a ¶ Vterini. quasi ex eodem vtero nati: 2 nō ex eodem patre. vt insti. de leg. ag. suc. ś. j.

b Arceanf. nec corrigitur ß per aut. ś. de legiber. auf. cessante. vbi tollitur differētia agnationis 2 cognatiōis: q̄ illud verū est ab intestato.

Fres consanguinei.

c ¶ Cōsanguinei. q fuit et eodē pēe: ſz mīe eadē vel nō. vt insti. eo. ti. ś. j. vltra nō. vt. ś. e. l. fratris. e. ff. eo. l. j.

d ¶ Vel nō. q̄ fuit emācipati. 2 ß olim. hodie cōtra per anastasiuz. vt j. de legi. tu. l. iij. 2. iiij.

e ¶ Possunt. vt insti. eo. ś. j. vltra nō. vt. ś. e. l. fratris. e. ff. eo. l. j.

f ¶ Jnfamie. q̄ subdiuis diff. 2 hoc est qō subiungit vel turpitudinis ꝛc. Vel dic infamie ipso iure: vel turpitudinis qui sunt infames p sententiā: macula vo leuis est talis qualis dicitur. ś. eq. qui. can. infa. irrog. l. ea q. et. l. verbū. e. ff. de obsc. l. licet. 2. l. bonor. 2. j. de pign. l. ij. lib. xij. 2 ß. nisi q agit laboret similinota. vt. ś. e. in aranea. Vel nisi sit ingratus q̄ agit aliquo de tribꝰ modis quos habes in anten. de nup. ś. ingratitudinem. col. iiij.

Jnfamia turpitudo et macula differunt.

Jsta glo. approbant/ bar. ſa. 2 ia. Lert⁹ ibi: mi. glo. i. c. vlt. extra de postu. super ver. ś ecclesia. i. fi. indu cit ista. l. q si eccla sit i grata ś bñ. fciatis. i. eade ipse potest postulare ś eas: nec eccla ei⁹ suc cedet.

Hec ler notabilis est 2 in materia p pta singularis: 2 tria intēdit. Primo em dicit q fratres vterini tantū nō habēt q̄re lā iofficiosi. Scdo dicit q fratres vterini q̄ coniuncti vel cōsanguinei tantū habēt q̄ relā inofficiosi contra testamentū fratris in tribus casibus. Tertio q̄ cōtra necessarium heredem institutum q̄ p̄ sit vilis persona non datur inofficiosi testamēti querela. hoc dicit fm Bal.

Jmperator: Constanti. ad verinum. Lex. xxvij.

HRatres aut sorores vterini ab inofficiosi actiōe cōtra testamentum fratris vel sororis penitus arcēntur: cōsanguinei autem durante vel nō agnatione cōtra testamentum fratris sui vel sororis de inofficioso questionē mouere possunt si scripti heredes infamie vel turpitudinis: vel leuis note macula aspergunturt: vel liberti qui perperam et non bene merētes: maximisq; beneficijs suum patronum affecuti instituti sunt: excepto seruo necessario bene instituto.

Liberi erheredati p̄sumunt ingrati nisi probēt se gratos. hoc primo. Parētes erheredati p̄sumuntur grati nisi probentur ingrati. Bal.

Idem. a. ad claudium presides dacie. Lex. xxviij.

LIberi de inofficioso querelam contra testamētus parentū mouētes probationes debēt p̄stare q̄ obsequium debitū iugiter (prout ipsius nature et religio flagitabat) parētibus adhibuerunt: nisi scripti heredes ostēdere malucrint ingratos liberos cōtra parētes extitisse. ¶ Sinautē mater cōtra filij testamētū iofficiosi actionē instituat: quiri diligēter iubemus vtrū filius nulla ex iusta cā Iesus matrē in nouissima Iesserit volūtate: eo q̄ neq; luctuosam ei 2 legitimā reliquerit portionē: vt testamento rescisso matri successio deferatur. ¶ Si etamē mater ibonestis factis atq; indeccētibus machinationibus filium forte obsederit: insidiūsq; cū vel clādestinis vel manifestis machinationibus appetit: vel inimicis eius suas amicitias copulauit: atq; in alijs sic versata est: vt inimica eius potius q̄ mater cre deret: hoc probato inuita etiaz acquiescat filij voluntati.

Sicut donatio ꝓpter nuptias ad militum imputatur. boc dicit Baldus. vel sic. Dos 2 donatio que venit conferenda ad exclusionem querele similiter est in quarta. hoc dicit Saly.

Jmp. Zeno. a. Seba. Lex. xxix.

QUoniam nouella constitutio diui leonis aū nuptias donationem a filio ꝓferri ad similitudinem dotis que a filia cōferatur p̄cepit: etiaz ante nuptias donationē filio in quartā p̄cipimus imputari. Eodemq; modo cū mater ꝓ filia dotem vel ꝓ filio ante nuptias donationē: vel auus paternus aut maternus: aut auia materna: aut paterna ꝓ sua nepte: aut ꝓ suo nepote. vel pauus itidē paternus: aut maternus: vl' proauia paterna vel materna ꝓ sua pronepte: vel ꝓ suo pnepote dederit: nō tantum cādem dotem vel donationē cōferri: verūetiam in quartā partē ad excludēdam inofficiosi querelā tā dotem datam q̄m ante nuptias donationē pfato modo volumus imputari: si ex substantia eius pfecta sit de cuius hereditate agitur.

Ille cui aliqd in testamēto relinquitur nō pōt impugnare: sed ꝺs ad supplemētū legitime agere nō pbeſ ingrat⁹. Jn his vero in quibus nihil relinquit: iura vetera nō mutātur. b. d. Jtē militia que pōt vendi vel transmitti a patre vel alio ascēdente puenies in legitima imputat: exceptā militia silentiariorum. b. d. Bal.

Jmperator Justinianus. a. mēnc. Lex. xxx.

OOnimodo testatorum voluntatibus prospicientes

Vasallus amicitias copulans cuz inimico domini an amittat feudum.

a ¶ Contra. primā causā bene. admittit in vsibus feudorum. et Barba. hic in additio. ad Baldum.

b ¶ Crederet. supple diligenter inquiri. iubem⁹ vt hoc ꝛc.

c ¶ Probato. Ab heredibus filij: nec em⁹ mater hoc probat: 2 ita videtur differētia: tractet de ingratitudine ascendentium vbi ꝓ eis pe sumitur an descēdētiū. ertunc contra. Et est ratio quia amor plus descendit q̄ ascēdat. vt. ff. quod me. cau. l. isti quidem. ś. fi. hodie vero bo redes probant: vt j. eo. l. omnimodo.

Amor descendit.

d ¶ Voluntati. vt. j. de sc cun. nup. l. fi.

Concor. bal. ſa. 2 ia.

QUoniā nouella. ¶ Casus. Si pater familias filie sue dotē dederit: vl' filio donationē ꝓpter nuptias: 2 postea testamentū facit 2 extraneū instituit: an ad excludendā inofficiosi querelam predictas filie 2 filio donatio 2 dos in quartam computari possint/ q̄rit. Rñ. q̄ potest: si de substantia patris vel matris ꝓfecta sit dos: vel ꝓpter nup. donatio: nec refert pater vel mater dotem dederit: vel alius de parentibus paternis vel maternis masculis vel femmis. 2 hoc in prima 2 in secunda parte.

e ¶ Nouella constitutio. quam babes. j. de col. l. vt liberis.

f ¶ Imputari. vt. ś. j. de rei vxo. acti. ś. videam. sed nō est bona ratio vt ideo debeat cōputari in quartam: quia ꝓfertur. vt. ś. de col. illud. 2. j. eo. ś. quando. sed fic accipe similitudinē quia ſi cut ante nuptias donatio cōfertur ad similitudinem dotis: ita 2 computet in quartam ad ſimilitudinem dotis. Jn autem in dotem posſit

Idē bal. Paul. ria.

Dicit ibi 2 fic Saly. 2 ia. ß. post glo. appro batam.

institui. dic i ff. de mino. l. iij. ś. sed vtrum. in fi. ś.

g ¶ Eodēq; modo. dicit cū pr' dedit nunc cū mater vel alius ascēdēs.

OOnimodo. ¶ Casus. An filius cui pater minus legitima reliquit vel iure institutionis/ vel legati/ vel fideicōmissi: 2 extraneū heredem instituit: an testamentum patris per inoffi. querelam vt rīs patur impugnare possit/ querit. Rñ. q̄ non: sed hodie ex hac. l. agat ad supplementum legitime: et hoc nisi ab herede scripto probetur ingratus: et ſi pater eum ingratum non dixerit: non licebit heredi dicere eum ingratum. et hoc in prima parte. Et hec sunt vera quando pater de filio mentionem fecit: 2 ei aliqd iure instituto. vel legati/ vel fideicommiſ. reliquit. Si enim ei nihil reliquit: sed silentio eum cōtempſit tunc vetera iura obseruantur: que autem illa sint non aperitur: 2 hoc in secunda. Si autem pater filio suo emerit militiam: an ad excludendam inoffi. querelam eā filijs imputabit in quartam: cum talis militia vēdi possit: 2 mortuo eo ad heredē suū ꝓtinus poterit trāſmittere: q̄ rñ. q̄ ſic. ita vt ſi peciatur militia que/erat tēpore mortis testatoris: vt ſi tunc

h ¶ Debent. hodie probant heredes: vt. j. eo. oimodo. que est contra.

i ¶ Jugiter. i. continue contra. ś. de eden. qui accusare.

k ¶ Ertitisse. ſuſcipiendo probationis onus in ſe. vt. ff. de pba. circa.

l ¶ Deferatur. vt. ff. eo. nam 2 ſi parentibus.

m ¶ Amicitias. Hoc hodie non est/ sed alie sic que sunt h: vt in aut. vt cum de appel. cog. ś. 2 hec quidem. colla. viij. Et no. hic argu. ad eas ꝓpter fidem. et

ſt tunc deceſſiſſet filius: ꝙtum tranſiſſet ad heredem tantũ: nũc ſibi ꝓputabit in quarta. ꝛ hoc in tertia. Quod autem dictum eſt. ꝙ militia nunꝯ iputari debeat in quartam: in alijs ꝙ in ſilẽtiarijs quib' ꝑtis ceps reuelat ꝛ filia intelligendum eſt. illi enim non imputabunt ſibi i quartaꝫ militiam a parentibus emptam: ſed ex fauore hui'. l. babent

natus ſuus + ipſo iure ſiſtrmet: vel per contra tabulas ſi fuerit preteri tus: emancipatus autem per contra tabulas. Sed erheredatus vel p erheredato habitus agit querela. vt. ſ. de libe. prete. vel erhereda. l. ſi. Accurſius.

magnã ꝛ inumerabilem[a] occaſio nem ſubuertende eoꝝ diſpoſitio nis amputare cenſemus: ꝛ in certis caſibus in quibus de inofficio ſis defunctoꝝ teſtamentis vel alio[b] modo ſubuertẽdis moueri ſolebat actio: certa ꝛ ſtatuta lege tam mortuis conſulere ꝙ liberis eoꝝ vel alijs perſonis[c] quibus caden actio competere poterat: vt ſiue adꝛiciatur in teſtamẽto de inplenda legitima portione ſiue non: firmum quidem ſit teſtamẽ tum: liceat vero his perſonis que teſtamentum quaſi inofficioſum vel alio modo ſubuertendũz que ri poterãt: id quod minus portio ne legitima ſibi relictuz eſt ad im plendã eam ſine vllo grauamine vel mora exigere[d]. Si tamen nõ ingrati legitimis modis arguan tur[e]: cum eos. ſ. ingratos circa ſe fuiſſe teſtator dixerit[f]. ¶ Nam ſi nullam eoꝝ quaſi ingratoꝝ fecerit mentionem: non licebit[g] eius heredib' ingratos[h] eos no minare: et huiuſmodi queſtiones introducere. ¶ Et hoc quidem de bis perſonis ſtatuimus quarum mentionem teſtantes fecerint: et aliquam eis ẽtitatem in heredi tate vel legato vel fideicommiſſo[i] (licet minoꝛe portione legitima) hereditatis portionem reliquerint. ¶ Sin vero preterierint ali quam eoꝝ perſonam iam na tam: vel ante teſtamentum quam conceptam adhuc vero in ventre conſtitutam: vel erheredatione: vel alia eoꝝ mentione facta ni bil eis penitus reliquerint: tunc vetera[k] iura locum habere ſanci mus: nullã ex preſenti ꝓmulga tione nouationeꝝ vel permutatio nem acceptura.

Filius ꝓpatare tenet ſibi in legitimã militiã ſeu redditum ãnui ex defunctꝝ pe cunia ẽptũ: niſi ſit ꝺ ſilẽtiarijs. b. ꝺ. Saly.

¶ Imputari vero filijs alijſq; ꝑſonis que duduz ad inofficioſi te ſtamenti querelam vocabãtur in legitimam portionem: et illa[l] vo lumus que occaſione militie ex pe cunijs mortui iſtꝺem perſonis ac quiſite poſſe lucrari eas manife ſtum eſt: co[m] ꝙ talis ſit militia vt

¶ Imputari. ꝛ illa. non ſolum predicta bac. l. Et not. ꝙ quedã ſimi litia: id eſt redditus ſiue officium vnde redditus ꝓuenit que poteſt vẽ di. + Quedam que certum quid' heredi' dari permittit licet vẽdi non poſſit: de quibus hic di cit. ꝛ. ſ. ꝓ pig. l. fi. ꝛ in au ten. de erbiben. ꝛ intro. reis. ſ. optimum. colla. v. ꝛ hec cõputantur in quarti. ꝛ conferturꝛ vt hic. Illia que cuꝫ perſo na finit + ꝛ mihi ad hee redem tráſit. ꝛ illa nõ cõ putatur nec cõfertur. vt in ꝛtrario. ff. de col. bo. l. i. ſ. ſi anid. Vel ibi da tum precium ꝓ militia dicit nõ cõferri: non id quod militia bodie val let. vt hic.

vendatur: vel mortuo militante certa pecunia ad ciꝰ heredes per ueniat. ita tamen vt ille gradus ciuſdem militie inſpiciatur: quez in mortetestatoris[n] militans ob tinet[o]: vt tanta ci pecunia in legitimam portionem ꝓputetur quã tam dari ſtatutum eſt: ſi in eo gra du mortuus eſſet is qui militiam ex pecunijs teſtatoris adeptus ẽ: exceptis ſolis viris ſpectabilibus ſilentiarijs[p] facri noſtri palatij: q bus preſtita iam ſpecialia benefi cia tam de alijs capitulis[q]: ꝙd de pecunijs ſuper memoꝛata militia a parẽtibus eoꝝ datis: ne in le gitimam portionem eis compu tẽtur[r] rata eſſe precipimus. ¶ In ceteris vero perſonis predictam obſeruationem tenere volumus.

Statutũ in. l. omnimodo in teſtamẽ to in ſcriptis bꝫ locum in teſtamento nun cupatiuo. b. ꝺ. Bal. vſq; Dicta in ꝑcedẽ ti. l. de imputatiõe ꝛ ſuppletiõe quarte ba bent locum ſine teſtamẽtũ fuerit in ſcript; ſiue nuncupatiuum. b. ꝺ. Saly.

Idem. a. ꝺõne prefecto pretorio. Ccx. xxxj.

Que nuper ad teſtamenta conſeruanda nec facile re ꝛtractanda ſanxiuimus[s]: vt ratio ne falcidie minime illis perſonis derelicte que ad inofficioſi teſta menti querelam ex prioribus vo cabantur legibus non periclitẽ tur teſtamenta: ſed quod deeſt le gitime portioni id eſt quarte par ti ab iteſtato ſucceſſionis tantum repleatur. (Exceptis illis quibus, nihil in teſtamẽto derelictum eſt: in quibus priſca iura illibata ſer uamus) etiam ad teſtamenta ſi ne ſcriptis facienda locum habe re ſancimus.

De legitittima ſubducitur omne gra uamen conditionis: vel tpis: vel alterius grauaminis. boc dicit Bar. vſq; Onus. dilationis ꝛditionis vel cuiuſcũq; grauamini inſertũ a teſtatore indebita iure na ture habetur. ꝙ nõ inſerto: ꝛ valet relictuz tanꝯ purũ. boc dicit. vel ſic. De portione vt legato relicto filio ꝙtiẽ ẽ. ꝙ debito iure nature auferꝛ omne grauamen dilationis vel conditionis. b. ꝺ. Saly.

Idẽ. a. mẽne. ꝑ. ꝓto. Ccx. xxxij.

Quoniam in prioribus ſan ctionibus[t] illud ſtatuim?: vt ſi qd minus legitima portione

troducẽte moꝛa ad ſupplemẽtum legitime cõditione ex bac. l. habeat vt eã peipiat ſine vllo grauamine: ꝛ pinde ſit ac ſi nullũ grauamen in teſtamento fuiſſet aſcriptũ. ¶ No. ex iſta. l. regulam ꝙ omne grauamẽ ꝛ omnis ꝛditio ꝛ dilatio de legitia ipſo iure reiciꝛ: ió alia dubitatio eſt nunꝯ d bodie ꝙiſtã. l. cozrigatur. l. ſi ꝑ. ꝛ ſimiles. C. de iſtit. ꝛ ſubſti. ſed de hoc vide plenius ibidem per Ja.

Cetera iura. Ut poſthumus rumpat. vt. ſ. de poſthu. heredi. l. ſ.

+ Sequunt gl. iſtas vſq; ad finẽ. bal. pau. ꝛ Ja.

‡ Ut ſi dicim? ꝙ feu dũ cõcedat a rege cuz ſi ꝙ poſſit vẽ dere ad votuz ipetrantis. Bal.

‡ Et ſũfeu da regulari ter q̃ nõ ven dũtur. bal. ‡ Concor. Bart. Bal. pau. ꝛ Ja.

+ Ut eſt in pecunia ex pẽſa a pre i doctoratuꝰ lij. bal. ꝺic.

Testamẽtum multi pliciterpugnari põt.

+ Idẽ Ja. ꝛ alij.

+ Iu dicmeli? ꝙ ibi loquit in eo qõfuit datũ interuiuos: ꝛ fili? cõſen ſerat hẽre ꝙ ſua legitia: ideo exclu dit a q̃rela: ſed arbitrio bõi viri ſup plet qõ de eſt. b. aũt lo quit i eo qõ relinquit in vltia voluntꝛ. ſal. ꝛ ias.

Addas ſi glo. i. ſi. in cporo. i. ſi. ſi fuit ꝓma ca benefic ij amit. in vſ. feudo. ꝛ ſeq tur glo. bal. pau. ꝛ Ja. ‡ Concor. Bart. Bal. pau. ꝛ Ja.

Arguantur. ab here dib'. ꝛ ſic corrigitur qõ eſt. ſ. c. l. liberi.

Vterit. ꝛ cãm ingra titudinis inſeruit. vt in aut. vt cũ de ap. cog. ſ. fine igit oẽs. col. vij.

Nõ licebit. Ar. ꝙ be redes ꝺñi nõ ꝑñt auferꝛ re feudum ꝓpter felo niam ꝺño commiſſa ſi ꝺñs nihil ꝺixit ꝺũ virit: vt ff. ꝛ ar. ſ. ꝺ reuo. ꝺo. l. j. ꝛ ſi. ff. ꝺ pba. pcula. ff. ad ſill. l. j. ſ. fi. ff. ꝺ. e.

si mater. ¶ Itẽ nota ex verbo arguanꝯ/ quẽ ꝑſumi bonum niſi malus probetur. vt ꝺixi. ff. de ꝓba. non eſt neceſſe.

Ingratos. ſunt enim multi modi erheredãdi. vt. ff. de lib. ꝛ poſth. l. j. ſ. ꝛ. vij.

Vel fideicommiſſo. bodie vero iure inſtitutionis # quod ꝺic vt ꝺi ximus. ℣. e. aut. nouiſſima.

o

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Censemus. additur hic vt sine aliquo grauamine.

b ¶ Brauamē. veluti vsumfructū. Et sic ē §. ff. de vsufruc. legato. l. vro rimec. So. + illa corrigitur vt in rubr. §. c. aut. nouissima.

c ¶ Tollatur. vt arg. ff. de iurepa. inue. §. cr cluditur. nisi fecerit prospiciēs filio. ‡ vt. §. c. l. filijs. 2. l. si pater. 9. 2. ff. de vulg. sub. cū ex filio. vel nisi‡ voluerit ei facere testamentum substituēdo directo nō p fideicō missum. vt. §. c. cr trib⁹. 2. l. 1. pr. §. fi. 2. j. de imp. et ali. substi. l. humanitatis. sed alij dicūt ies ges predictas. §. c. corrigit per istam. ¶ Item nota hic vtile p inutile nō vitiari. ‡ sic. j. de teſta. l. testamentus. 2. ff. de bo. inſti. l. hereditas in dic. 2. ff. quando app. ſit. l. j. §. ridiculum. Sed arg. cō tra. ff. de arbi. pedius.

+ Bal. pau. et Jaſ. ‡ Appio = batur Bal. ‡ Idē ſaly. 2 pau.

Ihocē ve rū in diuiſi bilib⁹ ſeu ſe parabilib⁹. ſec⁹ in idui ſibilib⁹ ſeu inſeparabili bus: vt ſ in §. illo alle de iſto vide in l. pecūe. ff. de vſu. fruc. 2 glo.

Si quis. ¶ Caſus. Si teſtator vnum ex ſuis filijs ex. r. vncijs inſtituerit: aliuz ex duabus vncijs hi ſit locus quereles inof. inſtitut⁹ in duabus vncijs his contentus fuit: ſed inſtitutus maiorē parte eas ſibi retinere detractuerit q̄liter ſit pumēdus. quęritur: Reſpō. q̄ cōdem nabitur in id quod ſibi erat reſtituēdū. 2 hoc in tertia parte alterius rei eiuſdē q̄titatis. alijs q̄ codez teſtāmēto ſcripta ſunt ad effectum perdu cendis. 2 hoc in prima. In ſecūda tangit impe rator: quādam antiquitatē in vna ſua parte in qua ptinebat. q̄ mater ſi filiū ſuū infantē erhes rēdare vellet non poſſet niſi in odiū mariti: hūc articulū corrigit in pri. ſtatuēs vt mater i odiuz ſui mariti filius non ere beredet: quia nō debet gs alteri⁹ odio p̄grauari: nec refert maior: fuerit vel minor: cuz filios ſuos inſtituere valeat ſub ista conditione: ſi pater eos emācipauerit: a ſic odium mariti puniet et filius in nullo p̄emdica bit. Abſurdum em̄ eſſet illū alterius odio p̄grauari qui non ſentit: vel cum vt ingratus erhere dari. 2 h in ſecunda. Ali.

d ¶ Libero. In plurali numero tantū cōſuetum decimari. vt. ff. de verb. ſig. l. nō eſt ſine liberis.

Tert⁹ libſcrib⁹. ſiſe in c. cum ſādā. in gl. ſu per ver. arrtum. in qua hec verba ponūtur. extra de p̄be. 2 dign.

e ¶ Minuſculam. Dādam ab vniuerſali hērede. Del dic q̄ totum oc cupauit.

Quātitas q̄ncę ſumi tur large.

f ¶ Legitimam. ergo legitimam hic appellat minuſculam.

g ¶ Hereditate. puta a particula reſtituenda ſibi a fratre vniuerſali hērede vt habeant locū ſequentia. Et q̄ ſubijcit de legato dic hodie in inſtitutionis. vt in aut. vt cum de app. cog. §. aliud. colla. viij. Vel ambo fuerant inſtituti. ſed alter totum occupauit.

b ¶ Conſequitur. Spe.

i ¶ Quantitatis. alijus minuſcule: 2 accipe q̄titatis nomē large. vt. ff. de leg. iij. quiſquis. ſed videtur in totuz amittere. vt. j. de fideicommiſſ. finali. in fine. Solutio vt ibi. Accurſius. Additio. Dic q̄ ibi loquitur de ſingulariter in quocunq; herede hic in caſu ſpecialiter in quo hz locum certa pena per hanc. l. ſtatuta. bar. in. l. 3tia. in glo. allegata.

k ¶ Feriatur. ſic. §. de pīns peti. l. j. Accurſ.

l ¶ Teſtamento. ſcz in ſcriptis facto.

m ¶ Elogio. ſine ſcriptis.

his derelictus ſit qui ex antiquis legibus de inofficioſo teſtamento actionem mouere poterāt hoc repleatur: nō occaſione minoris q̄titatis teſtamentum reſcindatur: hoc in p̄ſenti addendus eſſe cenſemus[f]: vt ſi conditionibus quibuſdam vel dilationibus: aut aliqua diſpoſitione moꝛā vel modum vel aliud grauamen[h] introducente cozuz iura qui ad memoratam actionem vocabantur minuta eſſe videantur: ipſa cōditio vel dilatio vel alia diſpoſitio moꝛam vel quodcūq; onus introducens tollatur[i]. 2 ita res p̄cedat quaſi nihil eozum teſtamento additum eſſet.

Qui idōneā legitima que ſola relicta eſt vſq; ad ſniam fuerit contumax: ipſam duplicatā reddere cogitur. hoc dicit vſq; ad. §. legis. Bar. Del hic. Heres qui legitimam filio relictaz non ſoluerit: 2 iudicium ſtrepitum exp̄ctauerit: in pena tertij pluris cōdemnari debet. b. d. Saly.

Ldē. a. Joāni. p. p. Ler. xxxiij.

Si quis in ſuo teſtamento maximam quidem[j] portionez libero[d] derelinquat: minuſculam[e] autē alij vel alijs de ſua ſtirpe p̄ogenitis ipſam tamen legitimam[f] ſiue in legato vel hereditate[g]: vel in fideicommiſſo: vt nō poſſit locus de inofficioſo teſtamēto querele fieri: 2 ille qui de paruulo genitoꝛis ſui conſequitur[k] ſubſtantiam eā ſuſcipere malucrit: qui autem ex maiore parte eam amplexus eſt: ſiue vnus vel plures ſint: non ſtatim 2 ſine contentioſo p̄poſito vel vlla moꝛa eam reſtituere voluerit: ſed exp̄ctato iudicioꝛum ſtrepitu: 2 multis varijſq; certaminibus habitis poſt lōgum tempus ex ſententijs iudicis vir eam reddiderit: crudelitatez cius competenti pena aggrediꝛ: vt ſi hec fuerint ſubſecuta non tantum in id quod teſtator voluit eum reſtituere cōdemnetur: ſed etiam aliam tertiā partem quantitatis[l] que fuerat in teſtamento derelicta: modis omnib⁹ reddere cogatur: vt auaricia eius legitimis ictibus feriatur[k]: aliis omnibus que in codez teſtamento[l] vel elogio[m] ſcripta ſunt: p ſui tenoꝛe ad effectuz perducendis.

In poſthumo non cadit inſta cauſa exheredationis: cum nō poſſit eſſe ingratus: nec alieno odio p̄grauari. Hoc dicit Baldus. vel hic. Filius nō debet odio patris p̄egrauari: 2 is qui non poteſt inſtaz cauſam ingratitudinis cōmittere non poteſt exheredari: 2 filius pōt ſub conditione emancipatiōis a matre inſtitui. Hoc dicit Saly. ecclus.

Legis autem veteris iniquitatem tollentes: vt non diutius erubeſcat poſita lex quam iulius paulus in ſuis ſcripſit queſtionibus: hanc puſſimam aggrediꝛ ſanctionem. Cum enim infanſ ſuū non poſſe ingratum a matre ſua vocari ſcripſit: neq; p̄opter hoc ab vltima iue matris hereditate repelli[n]: niſi hoc odio[o] fecerit ſui mariti ex quo infans p̄ogenitus eſt: hoc iniquus iudicātes vt alieno odio alius p̄egraueturk: p̄ci etus delendum eſſe lancimus: 2 huiſmodi cauſam liberis non tantum infantibus: ſed etiam quancunq; etatem agentibus opponi minime concedimus: cum poſſit ſub conditione[q] emancipationis hereditatem ſuaz mater filio derelinquens: 2 patris odium puniꝛe: et iuri filij ſui imminue nocꝛe: nec ſuam naturam fallere. Datis enim crudele eſſe nobis videtur cum qui non ſentit ingratum exiſtuꝛari[r].

Querela competens vel que ſperat p̄cterea trāſmittitur ad liberos etiam nō p̄parata: ſz nō cōpetēs vel extincta tranſmittitur nō recipit. b. d. Bal. qui valde melius ſummat q̄ Bar. fin. Dan. de caſt. Del hic. Querela etiā nō p̄parata trāſmittitur ad liberos ſz quos poterit oppoui ō ingratitudine tranſmittentis: 2 de inſtitutione de eo facta: 2 de repudiationez de tē poꝛis curſu. b. d. Bal.

Ldē. a. Joāni. p. p. Ler. xxxiiij.

Si quis filium ſuum erhere datum fecerit: alio ſcripto herede reliquerit: autem ex eo nepotem viuum: vel in ventre nurus ſue conſtitutum[s]: deliberante vero ſcripto herede filius deceſſerit: nulla hereditaꝛ petitio

¶ Legis autem. ¶ No. er hoc. §. regnlam generalem q̄ quis non debet alieno odio vel culpa: vel delicto p̄gnaraꝛi: 2 hic ſumpta eſt regula non debet aliquis de reg. iur. lib. vi. fin. Jaſ. n ¶ Repelli. 2 in b bñ. o ¶ Odio. 2 in b male.

p ¶ Prægraueturk. Nota vt 2. j. de pe. l. ſancimus. 2. ff. de penis. l. crimen. 2. ff. de bis qui. vt indig. l. tutoꝛem. in fine. 2 illud filius non poꝛtabit ꝛc. Sed fallit hoc in caſib⁹. vt. j. ad. l. iul. maie. l. pe multi. 2 ſi. Item fallit. ff. de contrahēdā. l. iij. §. ſi emancipatuſ. fin quoſdam. ſed minus bene legem illā intelligunt: nō eſt loquitur + de nepote erhederato ſz ō filio. Idē fallit. ff. de offi. proꝛcon. l. obſeruare. §. j. ſed certe magis ibi propter p̄opinam cōſulpen tem tur. Idez fallit. ff. de inſtit. l. ſed. 2 ſi pupillus. §. ceterum. in fin. §. 2. ff. q̄ſ quiſq; iur. l. iij. §. ſi is. ſz ibi poteſt eodem modo reſponderi.

Filius nō poꝛtabit iniquitatē patris.

+ Idē Saly. bic poſt ꝑy. 1 regula nō debet de reg. iur. lib. vi.

Tert⁹ lib: odio. cōcor. glo. in fin. §. 2. ff. q̄ſ quiſq; iur. l. iij. §. ſi is. ſz ibi poteſt eodem modo reſponderi.

q ¶ Sub conditione. vt §. eo. filijs matrem.

r ¶ Exiſtimari. Et ſic erheredari nō pōt: vt h. et j. de lib. p̄ete. l. fin. §. fin. diximus. Accur.

Si quis. ¶ Caſus. Si teſtaſtor exiſtraneuz heredē inſtituit: filiū erheredaſti: nepotem ex filio natū: vel in vētre matris tue relinquiſti deceſſit filij: poſtea extraneus heꝛeditateꝛ adiuit: an nepos poſſet rūpere teſtamētuz aut/ queritur primo. allegat q̄ nō. aut ex p̄ſona ſua agere vult: aut ex perſona patris: ex p̄ſona ſua nō poteſt: quia alius ex morte teſtatoꝛis p̄eceſſit ex p̄ſona patris: non quia nō datur querela niſi demum adita hereditate: ſi aūadita hereditate deceſſit. vnde eā non agnitam nec p̄eparatam ad heredē tranſmittere nō poꝛtuit: ō ita queſtione multum inter uuriſperitos erat alterca tū: nec tamē diffinituz; nec tamē diffinituz; dicit ergo imperator: q̄ nepos iſte aget de inofficioſo querela: 2 rūpet teſtamentū. 2 ab inteſtato ſuccedet: niſi in quattuoꝛ caſibus. Primus eſt ſi ſcriptus heres patrem probauit ingratū. Scōs eſt ſi teſtator ei legiti Tertius eſt ſi pater querelā repudianit. Quartus eſt ſi pater tuus vl s ¶ Conſtitutū. ſi eñ viuo auo non ſit ꝛceptus nullo iure‡ ad heredi tat: m eius admittit. vt. ff. de inioſt. teſta. ſi gis filio. §. ſz hec ita. 2. ff. de ſuis 2 le. l. titius. 2. l. ſeq.

‡ Iſtud nō eſt vez bar. Ly. Saly. 2 pau.

a ¶ De inofficioso. innuit querelam ⁊ petitionem hereditatis esse idē: qō est falsum: vt dixi⁹ mus. ff. c. quid de inofficioso. ⁊ hic exponē q; agendo querela preparat petitionem hereditatis.

* Approbatur pau. e iaf.

b ¶ Omne aditorium. Propriū cum pater eū precederet. vnde nō debuit erheredari vt hic subijcit: superuixit ⁊c. vt. ff. de inius. test. l. si quis filio. §. i. Itez ⁊ bereditarū: ⁊ hic subijcit neq; enim ⁊c.

c ¶ Pater. Qui ⁊ filius est.

d ¶ Nepoti. Scilicet defuncti aui.

e ¶ Dereliquit. non enim habuit. q; post ea ⁊c. sic se preparare nō potuit. vt. j. c. l. pe. §. fi. Si autez nō adijsset: nepos succederet ⁊ vt sup⁹. vt. ff. vñ lib. j. scripto.

* Concordant. pau. ⁊ Jaf. Ler velle⁹ia qđ sta⁹ tuebat.

f ¶ Ex lege velleia. ideo dixit superuixit: quia lex velleia dicē filius eo casu loco p⁹ris succedere cuz pater vno ano decesserit. vt. ff. de lib. ⁊ posth. l. gallus. in pnin. ⁊. §. nūc de lege.

g ¶ Et si. i. Quis.

h ¶ Causam. Jd est ērelam. ipo autem iure rescinderen nō potest. vt. ff. de inius. test. si quis filio. j. respon. ⁊ de libe. et posthu. si quis posthumos. §. fi filiū. Itez nota hic querelam nō preparatam transmitti: qz spe pater habuit vt ⁊ in cōditionali obligatiōe. vt insti. de verb. obli. §. er conditionali.

i ¶ Et si. i. Quis.

k ¶ Probatiōibus. Vt §. eo. omnimodo.

l ¶ Remoto. per ērelaz.

m ¶ Eum. nepotē. Sed ⁊ si ponam' filiū ingratū cui repellitur nepos et sua persona. vt. ff. eo. fi is qui. que est ⁊tra. insti. de succes. libe. §. fi. vero testamentū: Rñ. h

Reproba tur hec ⁊ste near salv.

er persona pat⁹is vole bat admitti: ibi er sua. Vel dic q; h ētiā er sua psona nō admittit: qz h nepos erat preteritus: ⁊ preterito nō dat querela: secus si fuisset erhere datus hic nepos. vt in l. Stia. Additio. Vera solutio est q; filius ⁊ herede⁹ datus hic decessit bic añ aditam hereditatē p scriptū heredem ⁊ sic nondū delata sibi ērela: ideo nō potuit esse locus successorio edicto: secus in Stio. Fulg. ⁊ Ja. per. l. j. ff. de succes. edi. ⁊ eandez solu. posuit Ja. in. l. in suis. ff. de lib. ⁊ posthu.

n ¶ Per unq; quennium. ad boc. §. in quibus cau. in integ. resti. nō est necessaria. l. adolescentie.

Querela repudiati nō pōt añ aditā hereditatem.

o ¶ Dereliquit. boc referas ad vtrūq;. nam neq; ante aditam hereditatez repudiatio ērelevaleret: vt pote cū hereditate adita nascatur. vt. ff. eo. papinianus. §. fi conditioni. ⁊ de acquir. heredi. is qui heres. in princi. nec quinquennium currit nisi demum adita hereditate. vt. j. eo. scimus. §. penul. ⁊. §. fina. Additio. Aduertas q; sicut querela finitur gnquēnio vt hic: sic etiam is agendi ad supplemētum (de quo. §. eo. l. omnimodo) finitur gnquennio fm Bar. hic. pro quo facit fz eū quia ins agendi ad supplementū succedit loco querele. vt dicta. l. omnimodo. ergo sortitur eius naturam. vt. l. j. §. hec actio. ff. si quis testamento liber esse iussus fue.

Jquando. ¶ Casus. Filiusfamilias q a⁹ testandi facultatē nō habuit a principe impetrauit vt liberam haberet testamenti factionē: ⁊ non obseruata iuris cōis solēnitate que in testamentis exigitur cum duobus testibus testari voluit. an possit' queritur. Respon. q; non. q: per tale priuilegiū ei nō cōceditur: nisi vt habeat legitimaz ⁊ consuetam testandi facultatē: nō enim obtētu talis priuilegiū testamenti obseruatio multis ex cogitata vigiliis ꝺz euerti. ¶ Illud. Fili⁹ pe pigit cū patre de non impugnando testamentum per inofficiosum querelam accepta certa quantitate pecunie: vel specie a patre. lapso tpe fecit pater testamentum: ex traneum institut: filium erheredauit: an nō obstante pacto possit filius testamentuz impugnare/ queritur. Dicit q; propter pactuz filius nō grauatur: fz an agere possit querela nō aperit. bec vera sunt qñ cuz patre filius pactum fecit. secus si cum heredibus patris trāsegisset: quo casu videt: indicii patris filius agnouisse. ⁊ boc i fecūda. ⁊ generaliter quando pater filio aliquid reliquit vel iure institutionis: vt legati: vel fideicommiss. vel per dona. causa mortis: vel inter vnos: vt istud filius reputet sibi i quartam. ⁊ post mortem patris illud filius agnouit simpliciter. id est nullaz faciens mentionē de erepletione: nō ꝑpter boc sibi precludicat quo minus possit agere ad supplemētum: ⁊ boc in tertia. Jn quarta dicit q; si ler ertendaī non solū ad filiuz ⁊ filiam sed ad illas psonas q; de inofficioso agere possunt.

Ter⁹. ibi: cōsuetā. 2coro. c. i. cū glo. i. in §. fi. pōr & dici. extra. de rescrip.

Ter⁹. ibi: euerti. concor. glo. sup ff. in ſerēda. circa fi. i. ca. cās q. extra de rescrip.

p ¶ Cōceditur. Qui a⁹ nō poterat testari. vt. ff. de testamen. l. cuius. §. j. ⁊ l. de statu. si autē a⁹ poterat testari etiā solēnitas remissa videt: nenihil opetur ꝓcessio. vt. ff. ad municip. l. j. ⁊. ff. de lega. j. l. si quādo. ⁊. ff. de cōstitu. princi. l. fi.

q ¶ Testamenti factionē. Et i actiua accipe figni ficatiōe. vt istit. de here. qua. ⁊ dif. §. testamenti. Sed videtur libere posse di. vt. ff. de bo. lib. l. etiā. §. j. q; est cōtra. Solu. ibi: sciens princeps alienum libertu⁹ testamenti ꝓcessit factionem: bic nescisebat bēe liberos. Vel ibi dixit nō obstante. l. aliqua. bic ⁊ nō dixit. Vl' magis liberi' de

Priuilegiū alicui ꝓcessuz vidētur ꝓcedi fz quasi latez sue persone.

betur hereditas ꝑ patronis. Item contra. ff. de iniust. test. l. si quis filio. §. fed ⁊ si quis fuerit. Solu. cum ꝓceditur priuilegium ꝓcessus videtur ei ꝓcedi quasi militi: ⁊ ido iure militari testari pōt. ar. ff. de test. militur ei ꝓcedi quasi militi: ⁊ ido iure militari testari pōt. ar. ff. de test. militi. l. er militari. §. sed vtrūq;. Cum autem pagano concedatur facere testamētum: videtur ei concedi quasi pagano vt iure cōi testari possit: vt dic. Vel ibi erp̄essit iuder vt iure militari testari possit. Vel dic p̄ ceps: ibi alius inder. Econtra videt q; ꝓcessio non valeat vt etiā iure cōi testetur: vt. ff. de bo. liber. l. paulus rñdit. §. fi. patroni. sed illa cōsigritur. j. de bo. li. l. fi. Vel aliud cuz concedit p̄inceps: vt bic. ⁊ aliud cum patronus: vt ibi.

r ¶ Tuetur. ⁊ facit. j. de testa. l. omnium. Item nota generali cōcessione ea videri concedi que verisimile est specialiter cōcessa: vt. ff. de pecu. qui peculij. ⁊. ff. que in frau. cre. si pater. ⁊. ff. man. l. si creditor. §. pe. ⁊ de pig. l. obligatione.

s ¶ Illud etiam. § Si quis. Scz filius.

t ¶ Non agnouerit. i. non aliquid ceperit.

v ¶ Pregrauari. q. d. solo pacto inspecto quo conuenit ne ageret ērela non preiudicatur ei: quia pactū de futura successione siue sit vt succedatur siue vt non succedatur: non valet vt hic. ⁊. j. de pactis. cōue. l. cedatur siue vt non succedatur: non valet vt hic. ⁊. j. de pactis. cōue. l. bereditas. ⁊. j. de collati. l. pactum. etiam si iuretur. vt. §. de legi. ⁊ consti. non dubius. # sed quod accepit computatur in quartam. ⁊ sic dest. non dubius. # sed quod accepit computatur in quartam. ⁊ sic dicit

imputaꝝ qđ accepit ex vltima voluntate: hic accepit inter vinos. Vel hic + non imputaꝝ in odium pñs q filium astringere voluit. Sed vide tur hmñ sinodi pactuꝫ inter patrem ⁊ filium valere. vt. ff. si qs a pa. ma. fue. l. j. §. si parens. q̃ est contra. Solu. aliud in patre cui non adeo filij debetur hereditas vt patris filio. vt. ff. eo. l. nam et si. Vel hic bat bet minus quarta: ⁊ qđ hic dicit non grauatur: scilicet quo min⁹ agat ad supplementum: vt ꝫ statim innuit. ⁊ generaliter ꝛc. ⁊ ita hic ⁊ ibi vas let. Vel ibi habebat integram quartam: vt ibi non iure pacti: sed iure exceptionis doli. vel vetustas ‡ iure veteri ex pacto: scilicet si cõtractaſſi ducia emãciper filio succedebat pater: fic ⁊ cõtra per pactum perdere poterat: ſz hodie nõ pacto succedit: ⁊ sic nec pacto amittit. vt institute de leg. agna. fuc. §. fina.

Additio. Hãc vltimam solutionem dicit Bart. hic tenẽdam. Et adueꝛtet q̃ hec regula pactus de non succedendo non valet: fallit ſi tantuꝫ ex ratiõe pacti accepit q̃ tuꝫ sibi ꝛ succeſſio de betur ita singulariter limitat Barto. in. d. l. j. §. vel parẽs. ff. ſi quis a parẽ. ꝛc. ⁊ idem in. l. ſi. in. ij. colũ. ff. de pactis ⁊ post eum Abbas i consilio suo. cxvi. ij. volumi. dicẽs ſe nõ repisse ꝫ ab aliquo repiobari.

a ¶ Et gñaliter. ¶ Comꝑputetur. Nõ als vt hic. ⁊ instit. eo. §. igitur. Secus in quarta iure institutionis vbi computaꝝtur etiaꝫ ſi non fuerit dictum. vt. ff. ad. l. fal. cum quo. §. fina. que est contra. Vel dic qđ ibi fuit dictum.

b ¶ Nõ adijciens. Ecce quare dicit simpliciter.

c ¶ Preiudicium. secus iure veteri ⁊ in hoc casu. vt. ff. eo. l. pe. §. fin. ⁊ l. ſi. ⁊ l. papinianus. §. ſi additioni. Et no. q̃ eligendo vnum ius sibi ꝓpetens circa aliud sibi non ꝓiudicat. sic ⁊ ff. de transac. ſigđ. ⁊ ff. de inoffi. teſta. mater. Sed arg. §. j. de poſſi. l. iij. ⁊ de vſur. l. q̃uis. ⁊ de pac. inter emp. l. commissorie.

d ¶ Stultam. ſ. ad supplementum quare.

e ¶ Judicium. Quid aũt ſi filius patrem vel matrem vel e contra vult instituere: ⁊ instituendus dicat nolo: ⁊ sic alium instituit. ille adit: ergo testamentum: Certe cum non ſit institutus vel, erheredatus ergo nõ tenet testamentum: sicut in ſimilibus est. arg. ff. de actio. ⁊ oblig. l. obligationum fere. §. placet. ⁊ de his q̃ sunt ſui vel alie. iur. l. patre. nec con ſenſus institutendi firmat qđ ipſo iure nõ valet. vt arg. ff. qui. mo. pig. vel by po. ſol. ſi debitor. in fi. ⁊ de iure patro. sicut. sicꝫ quando pater filio: vel princeps ſubiecto: vel patroni filius liberto. vt. §. eo. in prin. ⁊ ff. de bo. lib. l. paulus. ij. ff. patroni. ⁊ instituendo non est permiſſ. facere. testa. in prin. qz non nocet erheredatio: niſi sit ingratus. vt. ſ. de lib. prete. vt erbere. anteꝛ. ex causa. ergo non nocet consenſus. vt instituendo. ſed. ff. de. ij. Item non ꝓiudicat consenſus vi pactiuel repudiationis. vt. ff. de acq. here. q̃ ſuperſtitis. ⁊ j. de poſſi. reuer. nec nos. ⁊. §. e. l. §. j. Econtra videtur q̃ non poteſt dici inofficioſum cum voluit filꝫ pietatem ſeruare ⁊ ſtetit per eum quo minus fieret: ergo volenti non ſ fauenti iniuria. vt. §. de transac. l. cum donationis. nec inuito conferꝝ beneficium. vt. ff. de reg. iur. inuito. ¶. Item hic videtur inſta cã quare teriti facit tenere qđ als ipſo iure eſſet nullum: vt arg. ff. de inoff. teſt. vt. ff. eo lib. 2 poſtbu. l. filio. est enim nullum teſtamentum ſi boc filius dicat pie ꝛſentiente vt alius habeat bona filij decedentis vel ecõtra. vt. §. de pac. l. ſi. arg. ff. ſi a pẽ qs ma. fue. l. j. §. ſi parens. ⁊ als phibita tolerantur voluntate partium. vt. ff. de fer. l. j. ⁊ ſpem future ꝛc. vt. ff. ꝺ pac. l. pactum. in fi.

Simus. ¶ Caſus. In prima parte facit mentionez illius ꝓtitionis. §. c. omnimodo dicẽs q̃ ſi teſtator non reliq̃rit debitam portionẽ: ⁊ ſi nõ adjuciatur: boni viri arbitrio repleat ipſo iure debet repleri. ¶ Secũdo vero dicit q̃ ſi teſtator filio reliq̃ querit aliq̃d: vel titulo inſtitutiõis vel donationis: ⁊ iſtud cuictuꝫ fuerit per ertra neñ vel per heredem ſcriptuꝫ debet repleri ſiue ꝛ toto ſiue in pte fuit cuictuꝫ: nec habet locuꝫ fal. ſed ſiue minus legitima ab initio fuerit relictuꝫ ſiue legitima: ſz grauat: rei grauate diminutiõe temporali ſiue conditionali locũ habeat repletio: nec er fructib⁹ repleatur: ſz er bonis partis heredi tariꝫ imo nec er eo qđ gra ſubſtitutionis: puta quia i legato alq fuit ſubſtitut⁹ lucratus fuerit: vel ſibi habenti proprietatem nomine legati vel aliquo titulo a patre cui accreuit vſufruc. In tertia dicẽ q̃ ſi erra neo inſtituto: filio erberedato fuerit rogat⁹ inſtitut⁹ de reſtituẽda hereditate filio poſt mortẽ: vel vſq; ad certũ tẽpus vt nõ careat dohia legitima: ſtatim quarte partis fiet reſtitutio: et nõ erpectata morte heredis aut aliquo ꝓtis iterualo. reliqe autem partes cuꝫ deceſſit bẽs: vel ꝓxim teſtator: diſpoſuerit a quo tẽpore curꝛat quinquennius infra qđ agere poſſit erheredat⁹. i. quo elapſo erclu ditur a querela/ querit an ſcilicet a morte teſtatoris an ab adita hereditate ſim tempus. ⁊ rñ. qz ab adita hereditate ſim vlpia. ⁊ non a die mortis teſtatoris ſm mo deſtinum. Sed q̃ heres tempus adeunde here. poſſet prorogare ⁊ filium ſua legitima defraudare. Statuit imperator: vt ſi in cadẽ ꝓuincia cõmoꝛetur ſcriptus ⁊ erheredatus filius: detur ſpaciuꝫ ſex mẽſiũ ad hẽditatem adeũdam. Si in aduerſis ꝓuinciis detur ei anni ſpaciũ ꝓnumerandum a morte teſtatoris: ⁊ ſi intra ſtatutũ tempus nec adire nec repudiare voluerit: per officium iudicis compellatur: ⁊ ſi filius medio tpe. i. poſt mortem teſtatoris: ⁊ ante aditam hereditatem deceſſerit: q̃relam licet non ꝓparatam: q̃ nec libellum porrexit: nec in ea lis eſt. ꝛteſt. ad filios tranſmittit. ad extraneos aũt ita demus ꝓ teſt trãſmittere: ſi ꝓparatas relinquat. ⁊ hoc in quarta. ¶ Nota ex iſta l. in verſi. q̃relatur. ter. magiſtraliẽ q̃ ſi pater inſtituit filium in re alie na valet inſtitutio etiã re cuicta: nec cẽſet ꝓteritus cum ſibi debeatur eſtimatio. ſm Ja.

f ¶ Conſtitutionem. ſ. e. l. omnimodo.

g ¶ Ipſo iure. i. etiã ſi nil dicat teſtator: ſi tñ filius ℔ allegat. vt. ſ. l. pr. ſic i teſtõ dico filio ſuo ꝓterito. vt. ff. de inoff. rup. teſt. l. filio. ⁊ in ℨ tabulas. ⁊ in ℨ penſatione. vt. ſ. de compen. l. fi.

h ¶ Heres inſtitur. er legato relicto filio.

i ¶ Cõmodum. nã dato q̃ heres retinet falcidiam ⁊ filius nõ poſſit petere ſuppleri ceſſat ler cõmodo: ⁊ ſic hz locum ler illa cum q̃ritur. naz poſito q̃ non oportet ꝛc.

k ¶ Amittat. ¶ Reciſſo teſtamento per querelam inofficioſi. Sz contra ad ſequens reſponſum. ff. de leg. ij. cum pater. ſ. cuictis. Sed aliud # est in legato quod habet aliquis nomine quarte vt agat de cuictione ne intẽtet q̃relam: vt hic. aliud in aliis vt ibi. Vel illud in ꝓceptioni bus. Item eſt cõtra. ff. de bonis liberto. ſi vero. §. ſi patronaꝝ. vbi dicit totum auferri per ℨtra tabulas parte legati cuicta. Sed dico # q aliud eſt

Concor. pau. ⁊ Baſ.

Testifi an possit dici iofficioſus ſi pẽ ceñeꝝ inſtituit filio dicente nolo cẽ be ꝛes.

Appiobatur Bar. bal. ⁊ ſalꝝ.

Appiobat. ſa. ⁊ ia.

Idẽ ſali.

aliud est in isto filio ꝙ in patrono ꝙ magis est debita filio ꝓis hēditas ꝙ liberi ꝓiono. ꝫtem ff. de leg. 9. cum pater. §. emictis. Sed in precepto ibi dicit agi de euictione.

a ¶ Falcidia. f. in hac parte. sic ꝙ ꝙ falcidiā nō minuit legitima lz vtrāq; libertates minuant. vt. ff. c. papimianus. §. quarta.

b ¶ Intercurriente. ꝓ falcidiā vel per euictionē.

c ¶ Substātia patris. ex hoc verbo colligitur qō est. ff. eo. papimianus. §. vnde & ritur. Vel illud ritur trebellianica: hoc ritur iuris nature. vt. ff. ad trebel. l. mulier. j. §. si heres. Vel ibi certum tempus erat appositus infra quod tempus ꝓ test percipere tot fruct' qui sufficiunt ad quartam. dic non. & deb' habetur etiam. j. ad trebel. Liubemus.

d ¶ Et substitutione. cū forte substitutus sit ille gato.

e ¶ Accrescendi. Al fructuario: cū ipe erat ꝓpietarius tantū vt dicit statim.

f ¶ Substātie ꝓis. Sed an fructus dicatur res: subijcit ꝙ sic. vt. ff. ꝺ. vb. sig. l. bonorum. Ar. §. j. ad treb. l. ubemus.

g ¶ Fieri. Sic ergo ritur vnde & a quo fiat repletio. & sic sunt argu. contra. ff. de pecu. here. ite veniunt. §. a ꝙ. & de verbo. ob. cum fernus. & §. de preci. impe. offe. l. vnersis. Accursius.

Additio. ¶ Cum autē. Iste. §. est i hoc tātum correct' ꝙ filio non potest relin qui legitima etiaz ꝓ fidecommissu vniuersale. Nec putes ꝙ sit suus filius. ꝓpter. l. quomiaz in ꝓioribus. §. eo. nam illa lex loqtur quādo filius erat solū substitut' in legitima: h aūt vltra legitimā vniuerso fideicom. fm Ja.

Lōtinua/tio. b ¶ Cum autem. Si minus legitia portione relinq̄tur qualiter repleri debeat dictuz est. §. Si autem et tēpore relictū est plus vt non careat debita portione dicendum est.

i ¶ Instituto. §. e. l. qm̄i ꝓioribus.

k ¶ Celebrari. cōdictione et bac. l. a non ꝓ querelam quod apparet ex sequentibus. Plaz si per ꝙrelam non valeret fm iura ista que testaméto relicta cēnt quasi a demente relicta. vt. ff. eo. titia. Sz hoc dicit aliud videtur ꝙ ler ista dicat per aut. vt cuz de appel. cog. §. aliud quoq;. col. vii. cū debeant habere iure institutionis: nisi velis dicere istuz intelligi quasi institutum. nā ꝓtor: fideicommissarium reputat ꝓ instituto. vt insti. de fideicom. here. §. restituta. & est simile ad. §. istum in aut. de trient. & §. j. colla. iij.

Fideicommissari' reputat' ꝓ instituto. Additio. Bar. reꝓhendit hāc glo. volentes ꝙ fideicommissum habeat ꝫ vim institutionis: ꝙ tertius i. d. §. aliud quoq;. dicit expresse ꝙ nō valet iure fideicōmissi. facit. l. ita ti. §. ꝙ rogatus. ff. ad trebellia.

ri vitium: & vel aliam rem vel pecuniaz restitui vel repletionez fieri nulla falcidia[d] intercurriente[b]: vt siue ab initio min⁹ fuerit decrelictum: siue extrinsecus qualiscūq; causa intercurriens aliqō grauamen imponat: vel in quantitate vel in tempore: hoc modis omnibus repleri: & nostrum iuuamē purum filijs inferri. Repletionez autem fieri ex ipsa substantia patris[c]: non si quid ex aliis causis filius lucratus est: vel ex substitutione[e] vel ex iure accrescendi[e] vt puta vsufructus: humanitatis etenim gratia sancimus ea quidez omnia quasi iure aduentitio cum lucrari: repletionez autē ex rebus substantie patris[f] fieri[g].

¶ Conditio inserta fideicommissoꝝ universali filio relicto vsq; ad legitimā remouetur: ꝛ abinde infra cōditio expectatur. hoc dicit fm Bald. Vel sic. De fideicommisso vniuersali relicto filio sub ꝺitione vel in diem vsq; ad legitimam sibi debitā detrahitur conditio vel tēpus: in residuo vero manet. h. d. Pau. de cast.

¶ Cum autē[g] quis extraneo herede instituto[i] restituere filio suo cum hereditatem suam cum moriatur disposuerit: vel in tempus certum restitutionem vtlucrit: quia nostra cōstitutio que antea composita est omnem dilationez omnēq; moram censuit esse subtrahendam: vt quarta pars pura mox filio restituatur/in huiusmodi specie quid faciendum sit dubitabatur. ¶ Sancim⁹ itaq; quarte quidem partis restitutione iaz nūc celebrari[k] nō expectata morte heredis: nec tempore interiecto: reliquuz autem quod post legitimam portionem restat: tunc restitui quando testator disposuit. ¶ Sic etenim filius suaz habebit portionem integraz: & qualem leges & nostra cōstitutio diffiniuit: & scriptus heres cōmoduz quod ei testator dereliquit: cū legitimo modo examine sentiet.

¶ Quinquennuz datur ad querelam mouendam: & currit a die adite hereditatis: ad quam adeūdam heredi scripto terminus assignatur. Hoc dicit vsq; ad §. in medio tamen. Bald. Vel sic. Tempus ꝙ releicipit currere adita hereditate que debet adiri infra ser menses vel ānum quando filius esset exheredatus: als habeē ꝓo repudiante. Et ꝙrela etiam non preparata vel non nata ꝙ tū nasci speratur trāsmittitur per filiuz ad suos descendentes. hoc dicit vsq; ad fi. Pau. de cast.

¶ Illud preterea sancim⁹ vt tempora de inofficiosi querela ab adita hereditate[m] fm vlpiani sententiam currant: hereditij modestini sententia recusata: quia morte testatoris ilico cursum de inofficioso querele tempoꝝ[n] habeat. ¶ Ut non liceat[o] heredi quando voluerit adire[o] ne per huiusmodi tramitem iterum filius defraudetur debito naturali. ¶ Sācim⁹ itaq; vbi testator decesserit alio scripto herede et sperat' de inofficioso querela/necessitatez habere scriptum heredem: si quidem presto est in eadem cōmanens prouincia intra sex menses spacium: sin autem sco: sum vtraq; pars in diuersis prouincijs degit: tūc intra annale tantummodo spacium: similimodo per continuum a morte testatoris numerandus omnimodo adire huiusmodi hereditatem: vel manifestare suam sententiam ꝙ hereditatem minime admittit: expeditus etenim ita tractatus inducitur filio memorata mouere querelā. ¶ Si vero scriptus heres intra statuta tempora minime adierit: per officium quidem iudicis heredem scriptum compelli hoc facere[p]. ¶ In medio tamē tempore id est a morte quidem testatoris & ante aditam hereditatez: & decesserit filius: huiusmodi querelam (licet non preparauit) ad suaz posteritatē trāsmittet. ¶ Ad extraneos[q] vero heredes tunc tantummodo quādo antiquis libris[r] insertā faciet preparationem.

¶ Sicut in castrensi ita in quasi castrēsi peculio filiusfamilias habet duplex priuilegium: ꝙ potest testari: & testamentum eius non subiacet ꝙrele: sed paterfamilias effectus ꝙ desinit esse peculiuz: cum relig bonis ꝓfunditur: dicta priuilegia non meretur. h. d. Bal.

¶ Idem. a. Joāni. ꝑ. ꝓcto. Am antigs[s] Lcx. xxxvij.

¶ Illud. ¶ Nota ex isto. §. ꝙ ꝙrela non competit filio exheredato nisi adita hēditate per ꝓscriptuz heredem quo tempore incipit nasci. l. papimiannus. §. si conditioni. ff. eo. secus est in bono. ꝓ. §. tāb. & competit etiam si non sit adita hereditas. l. illud. in princ. & l. qō vulgo. ff. de contra tabu. Ja.

Additio.

l ¶ Ut tempora. scilicet quinquenij. vt. §. e. si qs filium. in fi.

m ¶ Hereditate. Qz tūc nascit. vt. ff. e. papinianus. §. si conditioni. sed §. tabulas et die mortꝫ. vt. ff. ꝺ contra tabulas. illud. in princ. & l. quod vulgo.

n ¶ Non liceat. Subaudi tamen. Vel dic ꝙ si ceret ideo cōputatur ac adita hēditate ne liceat hēdi adire quandocunq; sibi placuerit: immo infra certuz tempus cogemus euz adire: vt statim sequitur: si autem a tempore mortis computaret haberet liberā potestatem adeundi quando vellet bere.

o ¶ Adire. sed aliud videtur statui tempus. vt. §. de iure delibe. l. fina. §. j. que est contra. Solu. vt ibi.

p ¶ Hoc facere. Als repellatur in perpetuū. vt ff. de cur. bo. dan. l. j. potest ergo post annū adire quod est cōtra Pla. vt diximus §. de iure deliberan. l. cum antiquioribus.

q ¶ Ad extraneos. §. de iure delib. sancimus.

r ¶ Antigs libris. vt. ff. eo. quemadmodum.

Cas/sus. ¶ Um ātiq; Olim licebat militibus in castrēsi peculio testari militātib' iure militari: veteranis autem & extra rem militarē positi sunt iure cōmuni: & in quasi cast. pecu. gbus specialiter fuerat indultum testari: puta cōsulib' & aliis certis ꝓsonis dignitatē habētibus iure omnimo tātū: & specialiter sup salarijs sibi administrationis administratis. & hoc quidem priuil. extenditur bodie generaliter ad omnes qui ratione officij ꝺ publico salaria accipiūt: sed bodie non soluz bis sed in omni alio quasi castrensi peculio gbet potest testari sine timore in officio ꝙrele adijcies & sicut querela inofficij. i. testamento locuz nō vēdicat militari: nec contra eoꝝ decretionē admittatur. hoc vsq; ad. §. si effe. & ibi enim dicitur ꝙ hec non sine ratione introducta sunt ratione cast. i. reb' in castro acquisitis cō petit bo. pos. preterito eo. In fine dicit ꝙ durante ꝓia potestate hac immunitate gaudent in quasi cast. peculio sui non iure effecti: cuz nec tunc peculium ꝺz ꝓfuso patrimonio extunc sicut ceteri non fuerint querele inofficiosi. Uma.

s ¶ Cum antiquis. Et. §. eo. l. de inofficioso. & ff. eodē. §. institutus. ff. de

UNIVERSIDAD DE HUELVA

inofficioso. Accur.

a ¶ Legib'. vt. ff. eo. qué admodum.

b ¶ In castrēsib'. Almodo ō filiūfamilias tātū dicit. Accur.

c ¶ Paganū est. ſ. profectitium vel adnūtitiuz. vt. ſ. de bo. quelib. cum oportet. in pn. in quib' ſtat filiūfamilias non posse testari. vt. ſ. de bo. q̄ lib. l. ſi. ſ. filiꝰ autem.

d ¶ Cōcedit. Id est concedebat ante legē istaz.

e ¶ In consulibus. Qui erant filiꝰfamilias. et hic exponе sequentia.

f ¶ Nō. phibent. Nō. licito tā quo ad cōhereda tionē. vt. ff. e. l. papinianus. ſ. papinianus. ꝛ. ſ. ibi: q̄ militibus ꝛc. ꝛ ſz hoc in ūſi castrēſi limita etiā dignitate posset ex heredare. qō ſecus in castrēſi veterano. Sed cur ſcʒ': Alij + idē. p. gbus dicta. l. papinian'. quia dicit patrisfamilias.

g ¶ Concessuz est. Ante banc. l. vt. p dictum est.

h ¶ Quia. Adverto q̄rō an oēs qui habēt quasi castrēſe possint. nā oēs q habēt castrēſe possunt.

i ¶ Memorialibus. i. notarijs qui scribūt causa memorie.

k ¶ Archiatris. Id est medicis.

l ¶ Publica. vt. ſ. ō ad. uo. diuer. iudi. fori.

m ¶ Testamenta. Duo priuilegia dat filiꝰfamilias. vt ꝛ testent i quasi castrēſi: nō timeāt querelā vt hic. ꝛ. ſ. de testamē. mi. l. ſi. fed hodie ti ment. + vt. ſ. de episco. ꝛ cle. l. ſacroſācte. ꝛ aut. presbyteros. j. ꝛ in autē. vt cū. de ap. cog. ſ. ſanc cimus. colla. viij.

n ¶ Peculiuz. Sic dico respectu preteriti tēporis quo fuit seruus: ꝛ sic accipit pro patrimonio vel alijs modis. vt. ff. de pecu. ſuper rubrica.

o ¶ Sanctionez. vt. ff. de bo. lib. ſi filius. ſ. papinianus. Et no. q̄ miles filiꝰfamilias etiā ſi ſui iuris efficiaꝫ nihilominus hz ſ̄ idē priuilegium in bonis castrēſib': ſed i bonis quasi castrēſib', ſec' vt h. i vſi. ſz hoc. ſcz eus etiā i veterano. vt. ff. de test. mili. l. ſi a milite. ſ. ſina. ꝛ. l. nā in bona. et ff. eo. papinian', ſ. papinianus. veteranus enīz ꝛ filiꝰfamilias non hz priuilegiū vt cesſet querela inofficioſi testamēti ſi testari possit. vt. ſ. e. l. ſ. ſed ꝛ veteran. ſed liz bertus etiam veteranus habet hoc priuilegiū vt ſ̄ dicit. nec enīz ita ſub legibus declaratum est vt militaria testamenta de inofficioſo querelam cuadant: multi alij casus emergunt in quibus dubitationes extortas ſopiri neceſſe est.

¶ In castrensibus etenim peculijs introducta est et alia ſubdiuiſio ꝛ peculij triplex inuenitur causa. ¶ Vel etenim paganum est peculium vt castrense: vel quod me dictatem inter vtrunq̄ obtinet: quod quaſi castrenſe nūcupatur.

¶ In taliqꝫ peculio quod quaſi castrenſe appellatur: quibuſdam perſonis licentia concediturꝫ condere quidem testamenta: ſed non quaſi militibus quo voluerint modo: ſed communi et licito et conſueto ordine obſeruando: quemadmoduz fuerat in conſulibus constitutum et prefectis legionum et preſidibus prouinciarum: et omnibus generaliter qui in diuerſis dignitatibus vel adminiſtrationibus poſiti a noſtra conſequuntur manu: vel ex publicis ſalarijs quaſdam largitates. ¶ Sed he quidem perſone testamenti faciendi habent potestatem in ipſis tantummodo peculijs que iam enumerata ſunt: id est quaſi castrenſibus. Sed ꝛ veterani qui tempore quidem militie ſibi peculium acquiſierunt militiam autem depoſuerunt: testari (licito tamen modo) nō prohibentur. ¶ In his itaqꝫ omnibus quaſi castrenſibus peculijs dubitabatur: ſi contra huiuſmodi testamenta de inofficioſo querelam extendi oportet. Ꝟz prior questio erat ſi omnes qui q̄ſi castrenſe peculiuz habent testari in hoc poſſint: quia non omnibus paſſim ſed quibuſdam perſonis hoc priuilegiꝫ loco conceſſuzꝫ est. ¶ Quiaꝰ militibus quidem et veteranis testamēta facere in castrenſi peculio vndiq̄ conceſſum fuerat: ſed militibus quidez in expeditione conſtitutis iure ſuo: veteranis autez iure cōmuni. ¶ De alijs autem perſonis omnibꝰ que non per ſpeciale priuilegium hoc acceperunt: ſi poſſint testari dubitatum fuerat: vtputa viris diſertiſſimis patronis cauſarum virisꝫ q̄ deuotiſſimis memorialibusꝰ ꝛ agentibus in rebus: necnon magiſtris ſtudiorum liberalium artium. Archiatrisᵏ quoq̄ et alijs omnibus omnino qui ſalaria vel ſtipendia pcipiunt publica'. ¶ In his itaqꝫ omnibus ſancimus qui bus ad imitationem peculij caſtrenſis quaſi castrenſe peculium ſuperuenit omnibus qui tale peculium poſſident ſuper ipſis tantummodo rebus que quaſi castrē ſis peculij ſunt vltima cōderec ſz leges tamen poſſe elogia. ¶ Hoc nihilominus eis addito priuilegio vt neq̄ eoruz testamenta de inofficioſi querela expugnentur.

¶ Si enim patronus aduerſus res quas libertus eius ex castris acquiſiuit: ſui iuris indubitanter conſtitutus: ꝛ ſi preteritus fuerit ab ingrato liberto tamen contra huiuſmodi peculium contra tabulas bonoꝝ poſſeſſionem nō habet ſm veterum leguz ſanctionem : quemadmodum oportet prefata peculia que ad inſtar caſtrenſis peculij introducta ſunt de inofficioſo querele eſſe ſuppoſita.

¶ Sed hoc obtinere oportet: donec in ſacris parentum ſuoruz cōſtituti ſunt bi qui quaſi caſtrenſe peculium poſſident. ¶ Si enim ſui iuris efficiantur proculdubio eſt eoꝝ testamenta ꝛ pro ipſis rebus quas antea quaſi ex caſtrē ſi peculio habebant poſſe de inofficioſo querelam ſuſtinere: cuz neq̄ nomen peculij permanet: ſz alijs rebus confunditur: et ſimilem fortunaz recipit quemadmodum ꝛ cetere res eoꝝ. ꝛ ad vnū congregantur ex omnibus patrimonium.

De inofficiosis donationibꝰ. Titulus. xxix.

Si per inofficioſam donationez filij fraudātur in quarta. id est in legitima portione competit eis querela inofficioſe donationis que est introducta ad ſimilitudinem inofficioſi teſtamenti. Hoc dicit ſm Baldum.

Imperator Philip. Micaroni ꝛ papiniane. Lex. j.

Si (vt allegaſtᵖ) mater veſtra ad deludendam inofficioſiʳ querelā peneviniſſet ſuas facultates ſuas dum ageret in rebus humanis factis donationibus: ſiue in quoſdam liberos: ſiue extrancos exhauſtˢ: ac poſtea vos ex duabꝰ vncijs fecit heredes: caſuz legatis vel fideicommiſſis extenuire geſtuit: non iniuria iuxta formā de inofficioſo teſtamento conſtitutaz ſubueniri vobis: vtpote q̄rtam partem non habentibus: deſideratis.

Si pater donat filio i potestate quatenus immoderate donauit morte non confirmatur: et ideo ad reuocandum non eſt opus querela: ſi autem donauit filio emancipato ab imperio valet et querele eſt locus. Hoc dicit Bartolus et Baldus, Vel ſic. Donata inofficioſe a patre filio in potestate conſtituto reuocantur familie berciſcunde iudicio: donata vero emācipato reuocantur per querelam iſtam. b. d. Salyce.

Imperatores Galic. ꝛ Val'. aa. cue. Lex. ij.

uenīk patrono: vt filijs ꝛ parentibus.

¶ De inofficiosis donationibus. ¶ Dictū ē. ſ. ō querela inofficioſi teſtamēti. Sed q̄ ſepe in fraudē legis excogitant donatiões vt ceſſet q̄rela inofficioſi teſtamēti. vt. ſ. e. l. j. Ꝟ ō ponit de inofficioſis donatiōibus. Et ꝛo. Lōtinuatio.

Si vt allegatis. vos duo fratres.

q ¶ Ad deludēdaz. i. excludendam.

r ¶ Inofficioſi. ſcz teſtamenti. nā illa ad ſubuertenda teſtamenta tantū eſt inducta.

s ¶ Erhauſit. Excedendo dotrantem.

t ¶ Et duab' vncijs. ſed quomodo his duob' ſi ilis potest dari q̄rta cū quartā habeant? plus: q̄ alij duo crant vtrī littera ponitur: ꝛ due vncie plus quarta ſūt: ſcz dimidie eoꝝ duoꝝ filiorū q̄ eis debebant ab intestato: R̄ñ. promptus ē dicere q̄ ex duab' vncijs non patrimonij q̄ erat ante donationē ſue rūt inſtituti: ſz ex' q̄ reſmāſit puta donauit decem vncias ꝛ remāſerūt due: has duas vncias di uidit in. xij. ꝛ ita ex duabus vncijs ei' q̄ remā ſit fuerunt inſtituti. Vel ſi ex groſſis fuerūt inſtituti. dic q̄ fuerūt exinanite legatis ꝛ fideicommiſſis. Sc̄o quero cuz aliq̄ habeant nomine quarte: cur hāc querelā intentant: R̄ñ. quia ſuperiorē querelam de inofficioſo teſtamento habebat filius olim ſi minus quarta habuit: ſed hodie remittitur oē q̄rta nāmē. vt. ſ. ti. j. ſcimus. ꝛ. l. omnimodo. ꝛ. l. quoniam. in prioꝝ. Dico ergo q̄ ſine habeāt q̄rtam ſm leges veteres Ꝟ legatarios in modū exceptionis:

ceptionis: qõ est si ipsi possident res legatas ꝛ legatarij agant: vt als vides. vt. ff. de inofficioso testamen. papinianus. §. si filius. sine ꝑm nouas remittitur omne grauamen. Dico etiã hodie banc querelã ꝑpoꝛtendam ꝫ donatarios si id qõ apud eum est ad quartam non sufficit ꝛ ita vtrũq; habebit. Tertio opponitur qꝛ si habeat quod sufficit sibi ad ꝗrtam remisso filio nere. l. sapiotis titu. nõ videtur velle lerista qꝛ hãc querelã prosponat: hic em dicit vtpote quartam ꝛc. Sed dic non habẽtibus ✣inspecta quantitate bonoꝝ que erat ante factas donationez. vt. §. tit. j. auf. vnde ꝛ si parens. si aũt de residuo intelligeres: bene habẽt quartam vt diri ꝛ plus. Vel dic etiã eius residui nõ videtur habere ꝗrtã cũ sit erimanita legatis ꝛ fideicommissis. ꝛ ita non ipso iure ✣ tollitur omne grauamẽ. licet hoc sit in ti. superiozi. Quarto ꝗro quomodo dicit iurta formã ꝛc. ubi em agereꝛ trñ ad supplemẽtũ. vt. §. tit. j. l. scimus. in prin. ꝛ. l. oĩmodo. hic autem agitur ꝗrela: Rñ. hic habuit respectum ad id qꝛ olim fiebat in illa. nam ibi olim habebat ꝗrtam si minus quarta haberet. Vel secundo dodie idem est in hac qõ in illa. Quinto ꝗro in ꝑpium fit renocatio nec hac ꝗrelã. Respon. ꝑm Azo. ꝗtenus immoderate est facta. vt. §. cod. l. si mater. ꝛ. l. si totas. qõ satis dici potest. Nec obstat. ff. de leg. ij. titia. ꝓ. §. imperator. vbi suam dimidiam integram renocat vnus duoꝝ non filioꝝ. Sed dic ✣ ꝑm. Bal. ꝛ. R. dimidiam eius qõ est vltra dodrantem. vt. §. eo. l. si mater. Vel dis stingue ꝑm. Bal. in ꝗstione predicta an sit inofficiosa donatio. ꝛ ꝛ cons filio: an re tantum. Primo casu in totum fit renocatio. ✣ Secundo idẽ tñ qõ est immoderate gestũ. ꝛ hoc �somnes veteres leges. Sed per aut. §. titu. j. vnde ꝛ si parens. sit semper ꝗtenus sit gestum immoderate. Vel illa auten. ꝑm hanc distinctionem intelligitur vel logtur quando in alium filium est collata. secus si in extrancum. Huic distinctioni videtur obstare. §. eod. l. fina. vbi parisicat ꝗrelas: sed in superiozi nõ refert re tantum an etiam consilio fecit: nec ergo hic. Sed vlud regulare: ✣ speciale. Item ob. §. de reuo. dona. l. si vn ✣. sed ibi solui. ꝛ hoc ꝑm. B. Sed ꝑm Azo. dici potest ꝙ indistincte renocetur trñ debitum bonoꝝ subsidium. vt. §. eodem si liqueat. ibi enim ponitur de inofficiosa donatione re ꝛ consilio. Sexto ꝗro qd si donauit primo dodrantem ꝛ ℔ nõ est inofficiosa: qꝛ adhuc superest in bonis debitum bonoꝝ subsidiũ: postea facio testamentum ꝛ te filium instituo in reliqs tribus uncijs: ꝛ a te multa legata ✣ relinquo: an hic filius ꝗ potest aliquo modo: ecce enim ꝗrelam inofficioꝝ non habet quia ꝗrtam habet: vel habet petitionem trium unciarum ꝗ superfunt ꝛ remanserunt factis donationibus tempoꝛe mortis. vt. §. titu. j. cum ꝗritur. Item banc non videtur habere quia non fuit inofficiosa quod si est: ergo sic pater potest donando fraudare filium. quod est cõtra mentem huius tituli/ qõ qdem negari non potest qn aliquo casu fraudare possit filium. Quid enim si in mare omnia proꝑiciat: ad hoc respõ. ꝑm Azo. ꝛ Jo. qꝛ si donatio illarum. ir. unciarum infraudem facta fuit qꝛ fiat renocatio. ✣ ir. nec ꝑdest si dicat nõ fuit fraudar ꝛ re in illis. qꝛ ꝛ itũc nõ erat fraudatus fraudabatur tñ: sicut in vsucapione alis solemus dicere. vt. §. ỏ resti. mill. l. qõ tempoꝛe. ꝛ alis. vt. ff. qõ me. causa. l. sed ꝛ partꝰ. ꝛ alis. ff. qõ me. causa. l. et certat. Item etiam vltima relicta inducit falcidiam de primo relictis quam prima non inducebant. vt. ff. ad. l. falci. penales. §. annua. ꝛ. l. in quantitate. §. sed ꝛ si legata. ꝛ. l. plautius. ꝛ. l. lineas. Sio ỏre tantum fuit inofficiosa donatio omni remedio videtur excludi nisi per auten. de iminen. dona. q̃ generaliter logtur vbi donatio fuit immensa: qꝛ ꝗrtam bonoꝝ q̃ erat ante donationem oĩno ỏs habere filius. Idem ergo in. vij. q. dici potest: vt si pluriby singulariter dona uit vltima reddat alias iofficiosas. vt. ff. de iure patro. si libertus. §. fina. Item octauo ꝗro qd si ab initio donauit qs tot totum suum patrimonium: postea autẽ multo plus acq̃siuit ꝛ totum filio reliquit: Respon. ✣ non dari ei ꝗrelam. vt argu. in aut. de nup. §. qꝛ vero hactenus. colla. iij. ꝛ. ff. ad. l. falci. in ratione. ꝛ. in princi. Arg. contra. §. tit. j. auf. vnde ꝛ si parens. Alono ỏro econtra. Quid si donãdo non ercessit dodrãtem sed postea relicta bona amisit casu: an singetur modo inofficiosa donatio fuisse q̃ nõ fuerat tempoꝛe donationis iofficiosa: Respon. ✣ qꝛ legitime fuit facta. arg. §. de admi. tuto. sancimus. j. Sed vt §. dicitur in. vij. q. pendet interim dum viuit. Decimo ỏro q̃ actio ꝙ ponitur ꝓ renocanda buiusmodi donatione: Quidam dicunt. vt R. vtilem petitionem here. q̃si titulo habito ꝓ non titulo: quod nõ est verum: cum hic donatarius factus fuerit dñs ꝛ bona fide. Alij dicunt dari vtilem rei vendicationem. quod satis dici potest ✣ proposita prius ista ꝗrela: non autem datur directa: quia qui accepit factus est dominus traditione ꝛ ꝑpote cum non in fraudem legis ℔ hominis facta sit alienatio. vt. ff. de iure patro. si libertus. ℔ si dixit ꝙ omnia similia sit patrono ℔ filius. quia hic sola donata ✣ tibi quoꝝ vt. j. §. si totas. Sed (vt dixi) prius est proponenda querela: ꝛ ca perlata datur vtilis in rem sicut in querela inofficiosi testamẽti: nec tamẽ omnino sic quia ipso iure ibi desist heres dominus esse. vt. ff. de. vulga. substi. l. in substitutiõe. Alt hic non ita credo: et merito qꝛ h cui donatũ ẽ nõ sola volũtate vel bres ℔ dominium. ideo q̃ licet ifirmetur volũtas per hãc querelaz remanet tñ ꝺñꝯ trãslatio per traditionem factaz. at in hẽde ifirmata volũtate defuncti nõ põt dici penes eũ aliquid remanere. Item potest dici q̃ dek ꝺdictio ex hac lege. nã ℔ leges veteres

dak ꝺdictio ex lege guil. de cu. et. ꝑ. ✣ Idẽ pau lus.

testamenti querele: auxilium tibi equitatis impartiet.

✣ Propter eandẽ rõnẽ equitatis illud qõ dispontur in canla testati habet locuz in causa itestati. Baldus. vel sic. Querela inofficiose donationis habet locum etiaz si succedatur donationi ab intestato. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. belieno. Lex. iij.

Recibus quidem tuis ꝓposita rescripta cos parentes denotant qui cum testamento facto viui patrimonium suum immensis donationibꝰ exinanisnon fiebat hec renocatio. Accur.

Pater sic. ¶ Casus. Pater vni ex filijs iter viuos simplici donatione ꝓtulit fere totum patrimonium ꝛ in residuo postea cuz ꝛ alijs filium instituit: ita qꝛ filius in quo nõ fuit facta donatio inuenit minus habere ꝗrta: ẽ liter sibi consulatur/ ꝗritur. Distinguitur. aut illein quem facta fuerit donatio erat emancipatus: aut non. secũdo casu per iudicium famil. hercisc. qõ datum est ad diuidẽdum res hereditarias in ꝙbus erant instituti: is ꝑgetur ꝗrtam eius portionis quam erat habiturus ꝙ ab intestato icolumẽ. Primo casu qꝛ donatio tenuit añ mortem donãtis nõ ꝑfirmatur: aget ꝗrela inoffi. donationis ad erẽplum querele inoffi. testa.

a ¶ In potestate. nota ergo q̃ꝛ patrem filio posse donare vt trãseat dominium statim: qõ est verum in casibus. ſ. in dote. ꝛ donationes ꝓpter nuptias. vt. ff. famil. hercisc. un. pomponius phyladelphus. ꝛ. ff. de coll. bo. per totum titu. ꝛ de colla. do. Item cunti ad castra res mobiles. vt. j. fami. hercisc. l. iij. Item aliquod diurnum ꝓo alimentis. vel remittere vsum fructum in aduentitijs. vt. j. de bo. q̃ lib. cum oportet. §. sinautem res. ꝛ. l. si. §. sinautem patre. ꝛ bis casibus non eget cõfirmatione. Vel immo eget ꝑm Azo. in sum. de bo. q̃ libe. Idem videtur hodie er qualibet causa cum sibi habere possit aduentitia ꝗtum ad proprietatem: maxime per auf. de immensis dona. q̃ est. §. titu. i. licet renocetur si fuerit inofficiosa. nam ibi indefinite ponitur de filijs: olim autem ante iustinianum erat nulla: quia si qua esset patri gerebatur. vnde perinde erat ac si sibi ꝙs donaret nisi morte confirmaret: vt bic. Alij dicunt ꝙ ibi in dicta auf. erant emancipati vt valebat. Tertij ꝙ erat ibi in morte ꝑfirmata: ꝛ ideo datur ꝗrela: quia ille cui donatio erat facta: non erat heres: aliogn daretur ei actio familie herciscũde de vt hic: sic ꝛ ꝑm istos. nõ tenet etiam hodie donatio inter patrem ꝛ filium vt hic.

Donatio ꝓpter filios filiũq; ñaq; stati tráffert dominium.

b ¶ Arbitri. subaudi ꝛ tunc arbitri ꝛc.

c ¶ Familie herciscunde. videtur non habere locum actio familie herciscunde qua talis donatio retrotrahitur. vt. ff. de donat. inter virum ꝛ vxo. donationes. j. actio autem familie herciscũde nõ nisi ꝓ bis gerant in bonis tpe mortis intentatur: Rñ. trahitur retro nõ ꝗtuz ad dominium: vt q olim expressa volũtate nõ potuit esse dominus: nunc videatur volũtate facta fuisse: sed ꝗtum ad fructus. Item ꝗtuz ad ℔ vt nõ teneatur de dãno dato: vel illud de iur. fictione. secus ẽ ꝗtũ ad veritatem quam hic respicit. Vel dic ꝙ nõ cõfirmatur morte hec donatio. ꝙ eo qõ est immense donatum: ꝛ sic nõ retrotrahitur. ꝙ eo qõ immense donatum est sed. ꝓ alio sic. Item qõ hic dicit de iudi. fami. hercisc. un. intellige si vter ꝙ filius sit heres as nõ haberet locuz ℔ actio. sed ꝗrela inofficiose donationis. vt. ff. fami. hercisc. l. j. ꝛ. ij. Item nõ. hic ꝙ venit heres cõtra factum defuncti: ꝛ eo mõ quo nõ veniret nisi esset heres qõ est mirum. Item est ℔ bene dicto. ſ. de colla. si donatio ne. Solu. vt ibi.

Donatio morte ꝑfirmata qñq; admodũ retrotrahitur.

d ¶ Incolumẽ. per ℔ apparet ꝙ ℔ habere ꝗrtã sine onere legatoꝝ ꝛ fideicõmissoꝝ: sic ꝛ in ea ꝙ erat ad excludẽdã ꝗrelã inofficiosi testamẽti. vt. §. ti. j. scimus. Itẽ §. ff. de leg. ij. titia. ij. §. imperator. vbi dimidiã reuocat. Solu. vt no. §. l. ꝓri.

e ¶ Adminiculo. qꝛ adminiculo est ꝛ ta morte donatoris ꝑfirmet donatio. vt. j. de dona. inter virum ꝛ vxo. l. donationes.

f ¶ Restituit. vt. j. de dona. inter virum ꝛ vxo. l. donationes. ꝑm ỹr. sed nos ℔ vt hic. ꝛ. j. e. l. si. Accur.

g ¶ Ad similitudinẽ. vt. j. de ℔ẽ. emp. l. cũ res. ℔ fratrib' iter sẽ ỏ dak ✣ Et bene pau. in. l. u. sequen.

¶ Recibus. ¶ Casus. Si ter extrancos donationẽ iter vinos fecisti: ꝛ totũ patrimoniũ exhausisti: ꝛ imodico vel in nibilo filium tum instituisti: an aduersus donatarios ꝙetat ꝗrela inoffi. dona. R. si. ꝙ sic. Anna.

b ¶ Denotãt. Sez fecisse boc qõ sequitur qui cum ꝛc.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Concor. a Bar. B. 7. pau.

a ¶Ad intestatos, secus in ḡrela + inofficiosi testamenti q̄ tamen facto testamēto ꝓpetit. Itē illa in totū renocat: ℌ catenus q̄tenus est bonoꝝ subsidiū: licz q̄nq; 7 totum ſm quosdam. vt dicti. ſ. c. l. i.

b ¶Equitatis. fic. ff. ad leg. aqui. illud. 7. j. ad. l. fal. l. ſi.

SI filius. ¶Caſſ. Superius dictuz ē qualiter puideatur filius hic qualiter parēti bus. hic ergo filiꝰ donationem fecit in extraneū 7 totū patrimoniuꝫ exhauſit: ita q̄ nec remanſit mīi debitum bonoꝝ subſidiuꝫ qualiter ei ſi licet matri ſuccurrēduꝫ ſit, queritur. Dicitingui tur. aut er ꝑſona filꝫ poteſt reſtitui: aut non. In primo caſu nō dabitur filii querela inoffi. donа. aduerſus extraneuꝫ ad crēplū querele inoffi. teſta. qō nō datur quando aliud ſuperſt auxiliū: ſecundo caſu ſic.

c ¶Si filius. Sicut en ipſe filꝫ agunt ſicꝫ parentes 7 ita agit hic mīi 7 idem in fratre vt dicti. ſ. eodē. l. ij.

d ¶Subueniet. Scilicet dando reſtitutionem ex perſona filꝫ. vt 7. ff. de i integ. reſti. l. non ſoluz. 7. ff. de mino. l. patri pro filio. 7 hoc ſi tenuit donatio alꝫ directo vendi caret. vt. ſ. ſi aduer. do na. l. ij.

e ¶Neceſſariū. In ſubſidium ergo datur hec q̄rela ſicut querela inoffi cioſi teſtameti. vtiſti. de inoffi. teſtamē. ſ. 7ā aūt. 7 facit. ſ. de ioffi. teſt. cū filiuꝫ. 7. j. eo. cum donationibus.

SI totas. ¶Caſſ. Si in filios quos emancipatos habebas credens te plures filios non habiturum: totum tuum patrimonium cō tuliſti: poſtea vxorem duxiſti et filios ſuſceꝑiſti, queritur an ex donationibus factis detrahi poſſit quarta vt eam filij q̄ nibil habere inuenientur ꝓleg poſſint: dicitur q̄ ſic. Vel ſit queſtio quatenus ſit detrahendum et predicta donatione: 7 dicꝫ ſeꝝ ad eā quantitatem q̄ ſufficiat filijſ poſtea natꝫ: ad debitum bonoꝝ ſubſidium. Vt queſtio ſit qualiter ſit eis ſuccurrendū, 7 dicꝫ agent querela inoffi. dona. vt ex predicta donatione detrahat quarta. Unia.

f ¶Facultates tuas. o pater. Accur.

g ¶Ad ſubmouēdas. nota ℨ factum ſuū in preiudicium etiā alterius venire poſſe. 7. j. de patribus q̄ fili. dif. l. ij.

h ¶Neceſſe eſt. Olim. q̄rta hodie triēs vel ſemis. vt. ſ. tit. j. cum q̄ritur. 7 aut. nouiſſima.

i ¶Detractum. ipſo iure. vt dicunt. argu. j. de reuo. dona. ſi vnꝰ. Sed tu dic ſm ℨo. per querelam inofficioſe donationis. tenuit enim donatio. vt. ſ. proxime ibi vacuas 2c. 7 hoc ſubiicit cuz dicit. reuertatur. vt ſe viuente ꝯ nō eſt in querela inofficioſi teſtamenti: nam non intentem reuocatur. vt. j. de ſecū. nup. l. bac edictali. 7 in auc. de nup. ℌ, quia vero hactenus. colla. iiij.

k ¶Debitū. immo videt totū. vt. j. ó reuo. do. l. ſi vnꝰ. ℌ ibi ſolui. Itē ℨ. ff. de leg. ij. titia. ℌ. imperator. Solu. vt dicti. ſ. c. l. j.

l ¶Reuertit. Quātumad id q̄ de facto euenit. vt. ſ. de ſacroſan. eccl. Liubemus. ij. in fi. Alꝺo. Sed Jo. ℨ. vt modo notaui.

CUm donatiōibꝰ. ¶Caſſ. Si vnuz ex filijs tuis immenſam donationē feciſti: ita q̄ fere totum patrimoniū exhauſiſti: demuz codicillis quod ſupererat ipſi tum 7 fratrem donatariuz diuiſiſti: an ḡrela inoffic. dona. agere poſſit frater ꝺtra fratrē donatarium/queritur: Rñ. q̄ ſic. niſi voluntatem tuaz agnouiſſet. vt alind ei aurilium cōpetūſſet: puta bñficii i integrum: vel niſi ſibi leti cuz ad ereludendā querelā ſufficiat ad crēplum inofficioſi. teſta.

m ¶Patris tui. Filie lo quitur.

n ¶Nō agnouiſti. Erēpſe renūciādo: vel tacite accipiēdo legatū. ‡ Et ſic no. ꝑ agnitionē ceſſare. vt. 7. ſ. titu. j. l. paretibus. Item ceſſat curſus quinquennū. vt. j. c. l. ſi. ℨtez ingratitudine. vt in auc. de immenſis do na. ſ. ſi. colla. vij. Item ſi datur aliud auxilium extraordinariū vt ſubij cit: nec bñficio 2c. 7 ideꝫ ſi aliud ordinariuz competat. vt. ſ. c. l. ſi pater.

o ¶Etatis. paterne. Erciſcunda perſona reſtitutionem habes. vt 7. ſ. eod. ſi filius. Vel etiaz tuc q̄ fuiſti facilis in agnoſcēda voluntate. vt. ſ. de in integ. reſti. j. ℨtez ideo dicit: nec beneficiuz 2c. quia ſi hoc auxilium loquz habet denegaretur hec querela. vt. ſ. eod. ſi filius.

p ¶Ad crēplū. vt. ſ. c. l. ſi pater. 7. j. de 2traben. emp. l. cum res.

SI mater tua ita. ¶Caſus. In. l. ſupioni dixit de pīe: hic de mīe. pone q̄ ꝑ materfas mi. totum patrimoniuꝫ ſuum erhauſit in vnum filiozū ꝑ donationez: alteri q̄dā donauit que nō ſufficiebant ei ad q̄rtaz: an ei deſ q̄rela inof.

‡ Iſtis ſm q̄ accipiendo legatum videat bulgrele renunciare ſi placet bar. hic. nā ꝑ hāc q̄relā non reſcindituꝝ teſtamētū. vñ ℨ accipiendo legatum ero appiobē teſtm 7 q̄ſis repellar a q̄rela officioſi teſtameti ſi ſi repelliar a q̄rela ioficioſe donationis perquā ℨ teſtm non ventur.

Factū ꝓ pnū q̄nq; licet infringere.

dona. dicitur q̄ ſic.

q ¶Exhauſit. j. ſubiicit. vt 2c.

r ¶Quarte partis. totius aſſis. 7 ℌ eſt caſus quē etiaz habes. ff. de leg. ij. titia. ℌ. imperator.

s ¶Donationibus. ſcz immodicis.

t ¶Reuocabit. vſq; ad debitum ſubſidiū. vt dicit. vt. ſ. c. ſi totas.

SI liqueat. ¶Caſus Si mater tua in fratrē tuū donationē inter viuos 7 tulit: 7 ꝑimonū ſuū totū exhauſit ne ſi teſtm fuiſſet ex te in minori ſcz debito nature ſubſidio patrē fratrē tuū in maiori: eiſtiq; rit: Rñ. q̄ renocabit donatio vſq; ad q̄rtā debitā nature partē q̄ relā inoff. dona. b. d. vſq; ad. ℌ. nā q̄. in quo figura caſum vt ibi.

u ¶Si liqueat. i. liquido apparet.

x ¶Inofficioſi. teſtamenti.

y ¶Conſilijs. ſ. malignis.

Querela inofficiose donationis an irritet totum.

a ¶ Pro ratione quarte. i. ratione quarte quaz non habet. Uel. i. pro pter rationem ꝗrte quam non habet totam partem suam renocat: cũ donatio fuerit inofficiosa re ꝛ consilio: vt dicit principium legis. Itẽ p hac distinctione est qꝺ subiicit ad instarꝛ. vt cm̃ per ꝗrelam inofficiosi testamẽti in totũ sit irritatio: ita per hãc ꝗrelã fm Jo.ꝛ pro eo. f. de reuo. dona. fi vnq̃. ꝛ ff. de leg. ij. titia. ij. §. in imperator. Sz azo dicit in diffiete renocari vsq; ad debitaz bonorum subsidium trã cessa qñ re ꝛ eo filio iterueniente fraus per legem ista: vt dicimus ẽ. cod. i. j. ꝛ pro hoc facit verbũ quod est. j. dimittuetur. Accur.

¶ Hã quod. ¶ Casus. Si pater tu[a] matri tue prediuz donasset ꝑstãte mrimonio nõ tenuit donatio: ꝛ illud fratri tuo zmulisset pfe cõsentẽte: pinde est ac si pater donauit: ꝛ ita renocare nõ potes: in cuius boni si zcilii ꝛ cuentus euenerit: q̃ põt si alienasset i fraudẽ filij ne bñet suaz quartaz q̃ in patrimonio pater[i] statuit cst: vt sez diminuat rõne quarte. Et illud idẽ i primonio pitis obstuet. Umia.

b Domino. scilz mari to eodẽmq; patre.

c Extre. vt. j. de dona. inter vi. ꝛ pro. i. etiã si. ꝛ ff. de iur. do. l. pfectitia. §. si quis certam.

d ¶ In cuius. f. patris.

e Cõclium: cuentus. Nota ergo duo necessaria vt fiat renocatio: cõcilio: cuentus fm quoꝺ dam. qꝺ nõ placet: imo ꝛ solo cuentu fit renocatio vt colligitur. ff. co. l. ij. vbi dicit impetu ꝛc. Qõ bic dicit veruz est si a primo incipias: nõ em̃ sufficit fraus nisi etiã cuctus sequeref. sic ꝛ. j. de iure de libe. l. potuit. et ff. de acquir. pos. quẽadmodum. ꝛ. l. iij. §. in amittenda.

Donatio an debeat esse inofficiosa euentu ꝛ zcilio añq̃ possit renocari.

f Edictum⁹ vt. ff. c. l. in principio.

¶ On zuenit. ¶ Casus. Rulli venit in dubiũ qn sit silicitudo inter ꝗrelã ꝛ inofficiosi test. cã: qz in cã vtriusq; inest exclusio in tpe. qz sicut vna infra. v. an. daꝺ ꝛ nõ vltra fic nec alia: qz sicut vnam tollit igra titudo: ita ꝛ ali am.

g Bidus. f. legibus qõ est. j. f. tractantibus de hac materia.

h Uel vna cã. inspecto gñe: q: iniqua exclusio inducit vtraq;.

i Uel similis. inspecta specie: qrvt illa inducit exclusio facta in testõ: sic banc donatio inter viuos nimia.

k Uel idem. sez ius sit in vtraq; in bis que subiũcit.

l Et tpibus. qꝛ vtraq; qnquẽnio durat. vt. §. tit. pri. si gs filiũ. §. fin.

m Et moriꝺ⁹. qꝛ vtraq; tollit ingratitudo. vt in auten. c. tit. §. fi. col. vij. Sz ꝺifferunt in trib⁹: qꝛ hec est testõ: ab intestato: illa ex testõ trñ. vt. §. c. precibus. Item illa datur ẽ scriptos heredes trñ: hẽ ẽ donatarios. Item illa nõ intentatur vbi gs hz aligꝺ. lz minus in hac ẽ. vt ꝺi rimus. ẽ. c. l. j.

¶ De inofficiosis dotibus.

Um oia. ¶ Casus. Alliq̃ mulier liberos habẽs er pmo mrimonio: cõuolauit aꝺ scõm mrimoniũ: scõo viro oĩa bona sua ꝺeꝺit in ꝺoté. fecit pactũ ꝺe ꝺote lucrãꝺa: q̃liter liberis pmi mrimonij succurrendũ sit/ q̃rit⁹: ſ. iuꝺ. q̃n exemplũ offi. ꝺo. ꝺabitur liberis querela inofficio. dotis.

Dos inofficiosa per q̃ dõtre/ uocari.

n ¶ A matre. trãſeũte aꝺ scõas nuptias ꝛ faciẽte pactũ cũ viro ꝺe ꝺote lucrãꝺa. aliogn. i. si nõ esset factum tale pactũ cũ ea mortua ꝺos aꝺ filium rediret non haberet locum querela fm. ff.

o Concoꝛꝺare leges. ſ. aꝺ hunc nouum casum.

p ¶ Promptum est. vt in auc. ꝺe ẽptis. rc. ſ. si. col. v.

q Actionis. ff. Uodie filij primi matrimonij habent ꝺictionem er legẽ vsq; aꝺ talẽ quantitatem quilibet qualem ꝺat secunꝺo viro. vt. j. ꝺe secũ. nup. l. bac edictali. ꝛ in auc. ꝺe nup. §. quia vero bacten⁹. col. iij. Unde ꝺicit Azo cessare hãc ꝗrelam ꝺodie. Uel ꝺic fm. ff. cam competere etiã cũ aurilio: licet secus sit in pcedẽtibus ꝗrelis. vt misti. ꝺe inofficiosis testamen. ff. tam autem. ꝛ. ff. titu. priori. l. ij. ꝛ. l. si filius. Uel tertio fm. ff. loquit cum ꝺotabat filiam vel extraneam. ꝛ sic cessat ꝺicta oppositio. Item ẽtra hunc. l. j. ꝺe iur. ꝺot. l. nulla. Solu. vt ibi. Item fac cit. ff. si aduer. ꝺotez. l. j. Et no. q̃ ꝺemum mozina matre agit hic filij⁹. ꝛ eoꝺẽ mꝺo bic agit vt i superiori. vt ꝺicti. ff. titu. priori. l. j.

¶ De petitiõe hereditatis. ¶ Post querelaz inofficiosi testamẽti que ẽ preparatoria vemẽt aꝺ petitionem hereꝺitatis. Et no. q̃ mrtim ꝺ oñi ꝺicit cuiz im. ff. sint quatuoz tituli.

Tert⁹ ibi: cõcoꝛꝺare. ꝛoꝛ. c. cũ ꝺilect⁹ cũ gl. sup. per. hic iuri. cõl. extra ꝺe ꝑsue. ꝛ. c. cũ exꝑte ꝺiat. ꝺ elect. lib. vj.

Enatus con. ¶ Caſ. Mꝛeditas alicuius ꝺecedẽtis facta ꝛ caꝺuca que oliz fisco ꝺeferebatur: cõtra possidentez istam hereꝺitatẽ agebat fisc⁹: cui possessor condemnatus ẽ. ſz quia ꝺubitabatur i gbus ꝛ inquãtum nunc ꝺebereꝛet ꝺeminari: fecit aꝺrianus imperator senatusc̃osul. q̃ caueba tur quꝺcr quo tempoꝛe ꝛeꝺeberet fisco. zdcñaꝛi: ꝺ senatusc̃osul. innouat. iperator: titus cui⁹ est hec lex ꝺicens q̃ nõ solum habet locum si fiscus a priuato: sed etiã si priuat⁹ a priuato petat. Jn secunda ꝺefcendit aꝺ species. et pone sic. Tres hz partes hec lex. Jn prima facit mentionem cuinsꝺam senatusc̃osul. quoꝺ locuz ba bet cum fiscus a ꝑuatis hereꝺitatez petebat fm antiqua iura. vt. ff. ꝺ petitio. heredi. Item priuator qõ habebat locum similiter fz iura. C. cũ priuatus a priuato here. peti. Jn sc̃o ꝺicit hereꝺitatẽ aꝺ impetitez possedisti bona fide. ꝛ ante lit. contest. fructus ꝛ precia et venditione rerum percepisti neq; ꝑsuras: neq; fructus prediozum reꝺꝺere cogendus es: nisi factus sis locupletior. Jn tertia ꝺicit q̃ ꝑsuras ꝺebes ꝑcepisti: sed quos ꝑcipere potuisti. Item ꝑsuras preciozuz er vẽditõe rerum ante lit. ꝓtest. reꝺactoꝝm a tpe lit. contest. computandas restituere compelleris.

r Senatusc̃osultũ. ꝺe quo senatusc̃osulto hic logtur: ꝛ qꝺ in eo cõtineaꝰ habes. ff. c. item veniunt. §. in priuatoz. ꝛ. §. ꝓꝺie. ꝛ. §. cũ anteq̃. ꝛ sequentibus vsq; aꝺ §. aptanda.

s Uincta. Qꝛ verus heres euicit possessoꝛi qui possiꝺet ꝓo herede vel possessoꝛe.

t Pertinet. no. ergo arg. q̃ iura in fisco statuta ꝛ in ꝑuatis obtinẽt. sic. ff. c. itẽ veniũt. §. in ꝑuatoz. ꝛ ꝺe iur. ꝛ fac. igno. l. pe. §. pe. ꝛ ꝺe ꝑcu. idem iuris. Sz arg. §. j. ꝺe ꝛpẽ. l. j. ꝛ. iij. ꝛ logtur vt bic ꝺicit h senatusc̃osultũ in cã fisc: cui olim ꝺeferebat hereꝺitas caꝺuca. sed bodie sez quatur qõ est. j. ꝺe caꝺu. tol. §. in nouissimo.

Bõe fidei possessoꝛ i petitiõe hereditatis qꝺ restituere tenet.

u ¶ Usuras. ꝺe pecunia redacta ex ꝺenditõe rei hereꝺitarie ante litez ꝓtestatã ꝛ eius vsuras logtur fm Jo. ꝛ Azo. ꝛ. ff. ꝛ fz boc ꝺicit colletas añ litem ꝓtestatã. ꝛ sic cũ sit bone fidei nõ tenetur: nisi inquantuz ꝺ locupletioꝛ est. ꝛ idem ꝺe fructibus ante litem ꝓtestatã ꝑceptis ꝺicit. sed post litem ꝓtestatam tenetur etiam ꝺe oĩmbus fcilicet fructibus ꝛ vsuris ꝺicte pecunie currentiꝰ post. Aliq̃ ꝺicunt etiam banc legem log in vsuris pecunie i hereꝺitate inuente. ꝛ quoꝺ ꝺicit rerum bereditariarum/ vsuras fubaudiunt etiam: quoꝺ non placet: quia ꝺe raredi

ꝛ.§.qõ autem qs. Item qd est qõ dicit post litem ꝛtestatam: nõne idẽ est ꝛ ꝛtrouersia mota? Rñ. ita. nã fit malefidei sola ꝛtrouersie motio ne denũciatione facta. vt.ff.c. até veniũt. §. petitã. ꝛ.l. sed ꝛ fi. §. fi ante. ꝛ §. de his q. vt indig. l.i. nisi quo ad fatalitatẽ. vt. ff.c. illud. Itẽ qd dyni ris fructũ a q̃ vel q̃liter prestari debẽt. ꝛ qdẽ bone fidei possessor post litem cõtestatam tenet

pstare vsuras fructuũ p̃ceptorũ ante litem cõtestatam: sed percepto⁹ postea nõ: qr ex necessitate percepit: ꝛ sic itelligẽdũ est. ff.c.l. heres furiosi. §. fi. licet. ad. alii tenillũ. §. intellexerit.

a ¶ Vero. Pro igit. vel pro certe.

b ¶ Locupletiores. qõ tẽpus rei iudicande inspicitur. vt. ff.c. eo. fi a patre. §. quo tempore.

c ¶ Post litem. vel quãlẽcunq; scientiam vl̃ cõtrouersiã: vt diri. Et no ta quoddã speciale circa huiusmodi vniuersales actiones: scz petitionẽz hereditatis ꝛ fami. hercisc̃unde. vt tñ operet ꝛtrouersie motio. q̃tuz litis cõtestatio q̃tũ ad vsuras ꝛ fructus. secus in rei vendicatione: cõ diuidũdo. Vbi vel q; i familie herciscũde iudicio etiã post motam cõtrouersiã tñ impeditur alienatio. vt babet. ff. famil. her. l. alienationes. ꝛ. ff.c. diuus.

d ¶ Poterãt. vt. ĵ. de fru. ꝛ lit. expen. l. litigator.

¶ Ā post motam.

¶ Casus. Titius scũ sũ instituit hẽdes: scius quentus a legitimo hẽrede puta gaio: sempronio vendidit partem dimidiam: demum hẽditate eiecta: an fructus teneatur sempronius restituere queritur. Distinguitur: aut post motam cõtrouersiam emit aut ante. primo casu tam ipse q̃ eius hẽres des tenentur ad fructus ꝛ cum ista parte ꝓtima illius verbum: fructi bus tenẽtur ꝛc. dic augẽt hẽditas. l. hẽditatis petitio. fcõo casu nõ nisi a tpe lit. ꝛtest. nõ mote ꝛtrouersie. vt. ff. l. pri. dicti est. ꝛ hyera sunt cũ vniuersitas empta est. Si vero emptor: res singulares pactionẽ i rez ma parte ꝛ secunda ꝛ tertia.

e ¶ Mencertatis. ziDencertatis fecit titiũ hẽdẽ. qui heres scriptus cõuentus petitiõe hereditatis a legitimo qui dicebat testamentũ nõ valere. vbidicitur partem dimidiam musco. Distingue tu vt tyrum emit post motã ꝛtrouersiã: vt tũc ipse ꝛ hẽdes sui sicut malefidei possessores cõueniantur de fructibus fcz ꝑceptis ꝛ ꝓcipiendis. ꝛ ad hunc casum est ad aptãda littera q̃ sequit: fructibus enim ꝛc. Ita ante vt tunc nõ nisi lefidei q̃tum ad fructus ꝛ q̃tum ad vsuras restituẽdas. Et licet supe hunc põt aptari: ꝛ in primo casu subauditas totis. nam ꝛ ante litis cõ testationem augetur fructibus etiã bonefidei possessore possidente: sed nõ totis. nõ enĩ quentur nisi scz mq̃tũ locupletio: est: sed postea tenetur de omnibus. ꝛ b vbi empta est vniuersitas. Si vo quis fuerit emptor: rei singularis vel rerũ singulariũ nõ tñ tenetur restituere fructus. sed etiam rei vendicatiõe tenetur. p illis singularibus rebus. non autem petitiõe hereditatis q; titulo mmitus est. Item not. fm Bul. cum ante litem. Item tenetur de omnib⁹ fructibus. Itẽ tenet de illis quos percepit ꝛ locupletior: est sicꝑ redditur q̃tum scõo: ꝛ tertiũ pri ne hẽditatis per legẽ istam. Sed tu distingue: quia cum qs emit vnã fide nõ tenetur nisi modico ẽ distracta: vel vẽdito: nõ ꝑparet. vt. ff.c. fi. §. itẽ si rem. Item tenetur si titulus babetur. p nõ titulo, vt. ff.c. nec

vero[a] pecuniarum ante litis cõtestationem ex eãdẽ vẽditionis hereditariarum rerũ ꝛ ab eo facte q̃ antea possidebat collectas: nec nõ etiam fructus bonefidei possessores reddere cogendi nõ sunt: nisi ex his locupletiores[b] extiterunt.

¶ Post litem[c] autem contestatas fructus tam non venditarum rerum non solum quos perceperint sed etiã quos percipere poterãt[d] q̃s vsuras ꝓcij rerũ ante litis cõtestationẽ venditarum ex die con testationis computandas: omnimodo reddere compellantur.

¶ Malefidei empto: hereditatis tenetur: petitiõe hereditatis titulo nõ obstante. ℞ primo. In qua petitiõe tanq̃ in vniuersali fructus includũtur. ℞ secundo. Sz bonefidei empto: nõ tenetur de fructibus nisi ex die litis inchoate. ℞ tertio. Et non tenetur petitiõe hereditatis: sz tenetur rei vẽdicatiõe tanq̃ possessor: rei singularis. ℞ quarto fm Baldum. Vel sic. Empto: hẽditatis ad alium spectantis q̃ ad vendito: tam ipse q̃ hẽdes eius tenentur ad fructus etiã nõ ꝑceptos: sed qui ꝑcipi potuerunt. ℞ dicit primo. Sed bonefidei empto: nõ tenetur ad illos nisi post litem cõtestatam. ꝛ ℞ secundo. Item fructus rerum hereditariarum augent hẽditatem iõ veniunt in petitione hereditatis simpliciter itẽtata: dico de ipsis nulla sit facta mentio. ℞ tertio. Nõ sic in iudicio ꝑticulari vt in rei vendicatiõe ꝓposita. p re in qua nõ venirẽt fructꝰ nisi fuerint petiti. ꝛ ℞ vult glo. ꝛ doct. Empto: vero singula

rium rerum hẽditariarũ non totius hereditatis vel quote non tenetur petitiõe hereditatis sed rei vendicatione. ℞ ẽrto ꝛ vlti mo. Et est difficilis ꝛ male declarata ꝑ doctores fm Paul. de castro.

Imperatores Seuc. et Anto. Marcello militi. Lex. ũ.

Sĵ post motam cõtrouersiã me necne cratis[h] bonorum partem dimidiaz muscus ab herede scripto questionis illatẽ nõ ignarus comparauit[i]: tam ipse quasi malefidei possessor: q̃s hẽdes[k] ei⁹ fructus restituere cogũtur. ¶ Si vero venditionẽ lite antiquiorem esse liquido. ꝑ barctur[l]: ex eo die fructus restituantur. ex quo lis in iudiciũ deducta est[m]. Fructibus enim[n] augetur hereditas cuĩ ab eo possidet. a quo peti põt[o]. ¶ Em ptor autez qui ꝓpr̃io titulo possessionis mumitus est etiam singularium[p] rerum iure conuenitur[q].

¶ Ereclusus a petitione hereditatis ex vna successione ꝓposita nõ excluditur si ex alia successiõe ꝓponatur: licet ad eas dẽres. Item ereclusus a querela põt hereditatem ex alia causa vẽdicare. hoc dicit Baldus. vel sic. Sine actum sit petitione hereditatis sine querela absolutoria lata non nocet agẽti ex alia persona vel causa. h. d. Salycetus.

Idem. aa. Epicte. Lex. iĵ.

Hereditas[r] matertere petita[s] non infringit alterius

vllam. §. ĵ. Sĵ ẽo rem singularem sine bona fide sine mala nõ tenetur nisi titulus habeatur ꝓ non titulo.

f ¶ Cõparauit. post motaz emit litẽ ꝑbibet possessor: aliqd alienare: ni si in casibus. vt. ff.c. diuus.

g ¶ Hẽ heredes. Etiam illatam q̃stionẽ ignorantes. vt. ĵ. de fruct. ꝛ lit. expẽ. l. ĵ. ꝛ. ff. de diuer. et temp. pscrip. l. cũ heres. ꝛ. ff. de publici. si ego. ĵ. part⁹. nec sibi ꝑdest q⁹ vere est heres. vt. ff. eod. nec vllam. §. neratius. et §. heredem. als. l. neratius. ꝛ. l. etiaz. §. heredẽ. Accur.

h ¶ Probarec. hoc ipso q⁹ cõtrarium nõ probatur. sic. ĵ. de pscrip. long. temp. l. super. ꝛ. ff. de pba. l. verius.

i ¶ Deducta est. Cõtrouersia mota. vt diximꝰ. ꝛ. l. ꝓri.

k ¶ Fructibus enĩ augetur. adeo vt eadẽ actione ne veniant: hz non sic in rei vẽdicatiõe. vt diri. ff. c. item veniũt. §. fructus. ꝛ ad hoc. ĵ. familie hercisc̃i. §. nõ est. ꝛ. ff. de verbo. signi. l. pecunie verbum. §. ĵ.

l ¶ Peti potest. vt quia possidet. ꝑ herede vel ꝑ possessore: vel titulo babito ꝓ no non titulo: nõ als. vt. ff. eodẽ regulariter. ꝛ. ĵ. in qui. can. cef. ꝑscrip. long. temp. l. bereditatem.

m ¶ Singulariũ. Jd est non solum facit fructꝰ suos: cuz est bone fidei: sed ꝛ singularũ ꝛc. Vel aliter id est non tantum fructuz existimum nomine tenetur: sed etiam singularium ꝛc. Vel fm alios nõ tenetur tñ petitione hereditatis: sed etiam ꝛc. Vel põt hic recitari casus superio: scilicet cum emit vniuersitatem ꝛ dices nõ tantum tenetur petitione hereditatis sed etiam singularium rerum rei vẽdicatiõe. Sed an vtraq; possit simul intentari põt dubitari. Arg. q⁹ non. ĵ. de nora. l. fi. ꝛ dic vt ibi in fine magne gl. Vel dic ꝛ si uersos simul intentari: contra vnum petitio: ꝛ alium rei vendicatio. ff.c. fi bonefidei. §. fi. contra eundem ꝓ diuersis rebus possunt simul intentari. vt quia ꝓ eo omissa petitiõe hereditatis agitur rei vendicatiõe. vt. ff.c. titu. ĵ. quis libertatem. §. fi. ꝓ ipsdem reb⁹ nõ possunt: quia lata sententia in petitiõe hereditatis parit exceptionem rei iudicate in rei vendicatione. ff. de exceptio. rei iudica. l. fi. quis cum totum. §. penul. ꝛ iõ simul intentari nõ possunt. arg. ff. de exceptl. fundi. ꝛ. l. fundum.

n ¶ Couenitur. scz rei vendicatiõe. ꝛ. ff.c. nec vllam. §. ꝑ fi qs. ꝛ. l. ꝑ si ĵ dico. §. fi. in fine. §.

o Hereditas. Quidam sic intelligunt. peto a te hereditatem matertere: domũ succũbo. decedis me hẽde relicto. ꝛ ego eandẽ be reditatem modo peto a quodam possidente. Videbatur ꝛ nõ posse: quia in eadem bereditate semel succubui. sed non est ita: quia ex alia successione nunc ago. sed certe est hic ꝛ alia ratio: quare nõ obstat exceptio rei iudicate: quia non est eadem persona que cõuenitur quod esset opus: vt. ff. de excep. rei iudi. l. cum queritur. ꝛ. l. sequenti. Dic ergo fm Jo. ꝛ. §. ꝑ peto a te hẽditatẽ matertere: que nec ad te nec ad me pertinebat. ℞ ad titium: succubui. postea titius me hẽdem istituit. si agam ℞ te: nõ ideo quia semel succubui contra te repelles me: quia nunc er alia causa id est alia successione ago. ℞ ꝛ si nulli successissem/ cabam hẽditatem: q⁹ testamentum matris mee dicebam inofficiosum. nõ er alia causa peto: puta er fideicommisso vel falso vel irrito: bene possum. ꝛ sic est hec ler in ar. q⁹ q. ꝓponit querelam videatur intende re petitionem hereditatis. vt diri. ŝ. de inoffi. testa. l. ĵ. Vñ dic q⁹ primo mouenda post querelam.

p ¶ Petita. ꝛ super ea sententia dicta contra petitorem.

Ter. l. hereditas. scõo. cũ hac l. gl. sing. 2 vnica in. c. 9. de bel. obl. vbi b. l. allegatur.

Petitio hẽditatis ꝛ rei vendicatio an sit simul intẽtari possint.

Casus ꝓ nit.

Petitio hẽditatis an deb cõtra empto rẽ hẽditas tis.

Hereditatis.

De petitione hereditatis.

a ¶ Hereditatis. licet sit eoꝝdem bonoꝝm: ꝛ transitiue lege.

b ¶ Questionis. qꝰ supra facit diuersitas successionum: facit hic cau sarum diuersitas. Accur.

c ¶ Vendicanti. vt. ff. e. lucius. ꝛ. ff. de inoffi. test. l. cum q. ꝛ. ff. ad erbi. l. neqꝫ. ꝛ. ff. de ercep. rei iudi. ꝛ an eadem. ꝛ. l. si is. ꝛ. ff. de iur. ꝛ fac. igno. l. cum falsa. Accur.

In restituenda. ¶ Casus. Petita te ad me ptinẽtem posse disti: bona fide egi ꝛ tra te succubuisti: an pꝛ rentionẽ ꝙ seq possis qꝺ pbauerisꝫ fun? ꝺ ꝙ dicti: vel infirmitate et? im pediſſe/querif. Dicitur ꝙ sic. Idẽ ẽ creditoꝝ bus hereditatis pbauerisꝫ te solui se bona fide: qꝛ a creditoꝝibus qꝺ sibi debitus solutꝰ est ꝛ petere nõ poteris. ꝛ hoc dicit cum. l. seq.

d In restituenda hereditate. Vbone fidei possessore.

e ¶ Compẽsatio. i. retentio. Vl dic compẽsatio ad actionem negotioꝝ gestoꝝ. vt. ff. e. l. heredi tas. ꝯ. i. ꝛ ad hoc. ff. de re li. l. impensa.

f ¶ Ex bẽditate. Bona fide. Inspecta causa hereditaria. i. qꝛ hereditas ꝺz, naz no mine hereditaꝫ soluit. si vꝰ suo nolit qꝛ se debe re vt heredem putabat. nõ alꝰ detrahit ꝙ ficõ dictionez indebiti esse nit euincẽti hereditatez vt. ff. eo. si qꝺ possessoꝛ. ꝛ sic non obstat huic le gi. ff. de cõdi. indebi. l. fi pene causa. ꝯ. j. nec. ꝯ. de cõdi. indebi. l. fi. a patre. ꝛ plene de his distinxi. ff. e. si qꝺ possessoꝛ. in gl. in omni casu ꝛc.

g ¶ Erfoluisse. de tuo.

b ¶ Bona fide. ꝯ. ff. de condi. inde. si a patre. Sol. hic nomine hereditatioꝝ illic suo. vnde potest repetere: tamen hic potest agere actiõe negotiorum gestorum.

Si putas. ¶ Casus. Habebas filiũ ꝛ eo nepotes: filiũ emancipatũ: nepotes ꝛ ptãte tua retinuisti: decessit filius: dati sunt tutores nepotib? : cum dubium esset eos in ptãte tua esse: cognoscet iudex de vtraqꝫ cõe fcz de bẽditate: ꝛ an eos in tua ptãte retinueris: et si ꝛperiat eos in tua ptãte eẽ non tenebit datio. vel sic. Habui filiuꝫ: ẽ emancipatus: habui nepotes ex eo: si dicaꝫ ꝙ post emãcipationẽ eos fubstituerit ꝛ ꝙ eo mortuo nõ sunt i ptãte mea: fed eis dati sunt tutores: ꝛ postea ꝛperio eos in ptãte mea eẽ. qꝛ natos aꝰ filij emãcipatiõnẽ an possim bẽficiꝫ petere filij: ꝙ nepotes mihi quartã qrit. Dicitur ꝙ possuꝫ sm iura petere: ꝛ remouere tutores. prima positio verior est ꝛ plus concordat cum littera. Vinia.

i ¶ In tua eẽ. Nã tutor datꝰ ei ꝙ sit sui iuris vt h. ꝛ isti. de tute. in pnc. sic ꝛ als nõ tenet decretũ iudicis in ꝺadis tutoꝝib? . vt. ff. de tuto. ca cura. ꝺa. ab bis. l. feic. h dicit an a ꝑsidatib? ꝛc. ꝛ acta ꝙ talẽ tutoꝛẽ nõ valẽt. vt. ff. de reb. eo. q neqꝫ. in pn. Sed bocvidetꝫ iniquũ: decipi ſcz ꝯ ẽs tes ꝙ decreto iudicis crediderunt. vt. ff. de bis ꝙ ve. eta. ipe. l. i. Sed ibi erat decretum venie ad pmittẽdas alienatiões ꝛ ad ẽctus faciẽdos, bic tutoris est datio ad conseruandum magis.

k ¶ Petere. Ad gubernandum.

l ¶ Ab bis. l. tutoriꝺ. nã nepotes possidẽt pro herede vel ꝙ possessoꝛ hereditate: ꝛ tutores eoꝝ nõe debent rẽdere. etiam si dicant non iure dati. ꝛ valet tale iudiciũ ratione incertitudinis. arg. ff. de iudi. si qs alienaꝛ. ſic non eſt ꝯ in eodem titulo. l. iis nulla. nam incertum eſt an ſint in poteſtate aui ꝛ per conſequens an ſit queſita auo hereditas: et an tenuit datio tutorum. Sed arg. contra. ff. e. l. etiam. ꝯ. ſi quis. Et h predicta petit auus ſuo nomine dicẽs ſe heredez filij ſui. Et ſi obiicia tur ꝙ prima cauſa eſt in ſucceſſione liberoꝝ: vt inſtit. de heredi. ꝙ ab inteſt. ꝯ. i. ℞ ſi. ꝙ illud ſit verũ ſi ſint in poteſtate moꝛiẽtis: nepotes h nõ erãt ſed aui paterni. qꝺ nõ placet. vt. ff. de contra tabu. ſi retentus. ꝛ. ff. de inoffi. teſta. l. filio. ꝯ. j. vel bic de bẽditate extranea. Dices ergo caſum ꝙ bic auus nomine nepotũ agit ꝯ datos tutoꝛes tenentes be reditatem vt predonesꝫ nõ ꝯ tutoꝛes vt tutoꝛes. Et dic nepotes ſan tes: ꝛ ſic nõ eſt opus coꝛ conſenſu. vt. j. de iure delibe. ſi infanti. alꝰ eſſet eoꝝm volũtas neceſſaria ꝛ aui iuſſus. vt. ſ. de iure delib. potuit. ꝛ. j. de bere. inſti. cuꝫ pponas. ꝛ. ff. de acqui. bere. ſi qs mbi. ꝯ. iuſſuꝫ. niſi in caſu. vt. ff. de acqui. bere. l. vj. ſ. interdum. ꝛ boc eſt qꝺ dicitur in hereditate eſſe aliquatenꝰ operas. vt. ff. de acquire. re. do. libet bono. licet l legatos ſit ſecus.

m ¶ Cõmodũ. loquitur ſm antiq̃ tẽpora qñ oĩa patri per filiũ quereban tur. vt. j. e. ſi filius. ꝛ inſti. per quas pſonas. ꝯ. j. ſed certe idẽ bodie cuꝫ nomie nepotũ agit. ſ. vt adminiſtrator.

n ¶ Ad te. ſ. nominemeꝫ potum pupillorum.

o ¶ Diſcedendum. nam qñqꝫ nõ diſcedit. vt. j. ꝺ patria pote. l. j.

p ¶ Negarẽtur eſſe. id eſt nõ dicerentur eſſe: als ſi eẽt negatũ ꝛ ſup eo iudi catũ ſi are ſnie: vt dicta lege de pat. pote. l. j.

Hereditatis. ¶ Caſus. Certũ eſt datꝛi otra euꝫ qui poſſidet ꝙ herede vl ꝙ pro poſſe. heredi. Sz queritur an poſſeſſoꝛ ercuſetur. ppt longi tpis exceptionẽ? ℞ ſi. qꝛ nõ. qꝛ peti. here. mirta eſt in rem ꝛ in perſonaz. vnde datur vſcp ad. rrr. an. que aũt vere reales ſunt vſcp ad lon gũ tpꝰ ꝺurãt. niſi poſſeſſoꝛ pervſucapi. vel lõgi tẽporis ſpcriptionẽ dominus factus fuerit. Sinautem ſingulas res velitꝙs vendicare põt repelli ꝙ vſuca. vel longi tpis ſpcriptionẽ. dic ergo ꝙ actionũ alie ſunt reales alie ſunt pſonales: alie mixte. reales tollunt ſpacio. x. inter pãtes. rr. inter abſentes: cum ꝺanꝫ poſſidentẽ bona fide ꝛ titulo. Sin vero nõ poſſideãt titulo tollunt ſpacio rrr. an. pſonales. rrr. an. hypothecaria tñ tollit vſcp ad ſpaciũ. xl. an. mixte tolluntur ſpacio. rrr. an.

q ¶ Hereditatis petitionem. vt. ff. eo. l. regulariter.

r ¶ Incognitum eſt. vt. j. de iure delibe. licet.

s ¶ Actionis. qui petitione hereditatis tenet non �something iuſtum titulum.

t ¶ Lõpellat. eſt emꝫ regula qꝺ pſonales actiões ꝺurãt. rrr. ãnis. vt. j. ꝺ ſti. pecu. l. ij. ℞ nõ videt bona rõ: qꝛ multe pſonales anterioꝝ tpe tollũtur. Sed melioꝛ rõ eſt: qꝛ non ꝺat petitio hereditatis ꝯ titulo poſſidentem: niſi in caſibus. vt. j. in qui. cau. ceſ. long. tẽp. ſpcrip. l. hereditatem. ꝛ nulli. ꝛpetit prescriptio longi tpis niſi titulꝰ habeat ꝛ bonã fidem. j. de preſcrip. long. tẽpo. l. diuturna. Sed boc qꝺ bic dicit põt eſſe rõ eius qꝺ conſueuit queri quare regulariter non ꝺatur petitio here ꝺitatis ꝯ titulo poſſidentem. qꝛ cũ ꝺebeat ꝺurare regulariter. rrr. annis ſi poſſidẽs titulo tuetur ſe iminoꝛi tpe ſi ẽnt fibi iura contraria: ꝛ qui. cau. ceſ. long. temp. preſcrip. l. hẽditatem. ſed videtur. r. an. vl. rr. eam tolli. vt. j. de edic. diui adria. tol. l. ſi. in ſi. que eſt contra. Solu. vt ibi. Additio. Doctoꝛes cõiter dicunt ꝙ rõ quare petitio hereditatis ageꝫ non ꝺatur ꝯ titulo poſſidentem ſit iſta in petitione hereditatis agẽs fundat ſe ſolum ex titulo ſuo ꝛ poſſeſſione defuncti: licet eũ defunct? fundat ſe ſolum ex titulo ſuo ꝛ poſſeſſione defuncti: licet eũ defunct? non fuerit. ꝺ ſi ſi venit in peti. here. vt. l. ꝛ non tñ. ff. eo. ſed ille q poſſi dẽt titulo hꝫ titulũ ꝛ poſſeſſionẽ ꝛ ſic hꝫ equale ius cum actoꝛe: ꝛ melioꝛ eſt ꝺitio poſſidentis in pari cauſa. vt in. c. in pari. cuꝫ multis ſimilibus. de reg. iur. lib. vj.

v ¶ Et ceteris. titulo poſſidentibus.

x ¶ Per vſucapionem. triennij ſi res eſt mobilis.

y ¶ Longum. ſi eſt immobilis.

z ¶ Erploſa ſit. i. excluſa.

Tutor ꝺatur illi q ẽ ſui iuris.

Iudicium validatur qñqꝫ rõne incertitudinis.

Petitio hẽditatis q̃ re non ꝺatur ꝛra titulo poſſidẽte regulariter.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

LIber. ¶ Lasus. Petebã a te hẽditatem titũ: dicebas titiũs esse seruum tuũ: prius ingrenduz est fuerit seruus necne anteq̃ intentetur hereditatis petitio.

a ¶ Testator. qõ obijci põt in modum exceptionis.

b ¶ Ante omnia. si tẽpore mortis fuerat ei mota qstio status: alis seruus fuit. Et ita ẽ ver. ꝑ ius. Sed ꝑ ius heres prius mittetur in possessionez. vt j. de edict. dim. adri. tol. Lũ. ¶ est contra. Uel ibi agitur possessorio + hic petitorio: r ic etiaz non obstat. ff. de ord. iud. l. i. prout in possessorio hic ponit casus: vt. j. ỏ car. edict. l. i. ¶ Acc. ¶ Additio. Tu dic ſm Bald. q ibi obijciebat exceptio de statu agẽtis ḥ de statu defuncti: vel ibi nõ opponebatur ad impediẽdũ processum ſz in modũ peremptorie: hic vo op ponebatur ad impediẽdum processum per modum dilatorie ſm Jac. de arc. r Bal.

+ Ista ẽ vera ſm doc.

Lidẽ. aa. r. cc. Astergio. L. viij.

LIber necne fuerit testator[a] añ̃ dia disquiri dz cũ hereditas petitur[d].

¶ Heres ad quem pertinet hẽditas er repudiatione alterius hz contra repudiãtem r quẽlibet detinentẽ petitionem hereditatis de iure ciuili vl prętorio. hoc dicit Bal. vel sic. Repudiantibus scriptis heredibus succedẽtibus ab intestato de iure ciuili vl prętorio competit hereditatis petitio. hoc dicit Saly.

Lidẽ. aa. r. cc. de mophile. L. ix.

SI scripti heredes declarant sibi successionem cognati[e] tui repudiauerunt: r hanc honorario[f] vel ciuili[g] iure quęsitã[h]: res hereditarias quę in eadem causa durãt[i]: hereditatis[k] petitiõe vendicare potes.

¶ Et diuina possessione ꝑsumit solẽnitas extrinseca ꝑcessisse. Bal. vel sic. Et diuina filij possessiõe cũ ꝑtis scia: ꝑsumitur patris iussus precessisse. h. d. Saly.

Lidẽ. aa. r. cc. Theodosio. L. x.

SI filiusfamilias delataz sibi hereditatem per longuz tempus detinuit[m]: coipo (vt pote agnita hereditate) patri suo cius

Lidẽ. aa. r. cc. Astergio. L. viij.

LIber necne fuerit testator[a] añ̃ dia disquiri dz cũ hereditas petitur[d].

¶ Heres ad quem pertinet hẽditas er repudiatione alterius hz contra repudiãtem r quẽlibet detinentẽ petitionem hereditatis de iure ciuili vl prętorio. hoc dicit Bal. vel sic. Repudiantibus scriptis heredibus succedẽtibus ab intestato de iure ciuili vl prętorio competit hereditatis petitio. hoc dicit Saly.

Lidẽ. aa. r. cc. demophile. L. ix.

SI scripti heredes declarant sibi successionem cognati[e] tui repudiauerunt: r hanc honorario[f] vel ciuili[g] iure quęsitã[h]: res hereditarias quę in eadem causa durãt[i]: hereditatis[k] petitiõe vendicare potes.

¶ Et diuina possessione ꝑsumit solẽnitas extrinseca ꝑcessisse. Bal. vel sic. Et diuina filij possessiõe cũ ꝑtis scia: ꝑsumitur patris iussus precessisse. h. d. Saly.

Lidẽ. aa. r. cc. Theodosio. L. x.

SI filiusfamilias delataz sibi hereditatem per longuz tempus detinuit[m]: coipo (vt pote agnita hereditate) patri suo cius

c ¶ Disgn. ꝑ hẽ dicit disgn ri: non tamen ꝓnunciari. vt. j. de odi. cog. l. ij. r. d. l. ſ. de oz. iud. l. j. Si cerga fuerit seruꝰ nõ potest agi petitiõe hereditatis. ꝑ hẽditate eius cum nulla sit. vt. j. cõ. de suc. l. seruus. Accur.

d ¶ Petitur. per petitionem hereditatis.

SI scripti. ¶ Casꝰ. Dñi duo ſcognatos suos hẽdes scripsit: scripti hereditatez repudiauerunt: si cognatus alius de iure prętorio vel agnatus de iure ciuili eã q̃suit: an res hẽditarias ab alio possessas peti. here. petere possit queritur? R ſi. q. potest.

e ¶ Cognati. Nominatiuus.

f ¶ Honorario. Quia cognat' es r ab itestato p vñ cognati succedis.

g ¶ Uel ciuili. Quia es agnatus. Accur.

h ¶ Quesiti. Sz anmo.

i ¶ Durãt. Sz hẽditatis neqꝫ depdita neqꝫ diminuta. Uel aliter. i. q̃ ꝑsiunt apud scriptos hẽdes. vel. i. q̃ possidentur. ꝑ hẽde vel prio possessore ab aliquo. Accur.

k ¶ Hẽditatis petitione. vtili: ꝑ vñ cognati. cũ vero sis agnatus: tũc directa. Et ſic apparet er lra ista q̃ eadẽ ẽ er vtraq; in substãtia sed diuersa ẽ qlitas. sic dico de vtili ỏ itẽdit iure cesso: vt sit eadẽ cũ directa. Hẽditatis petitio, petitio q̃dã est directa q̃dãvtilis.

Hec ergo in hac lege erat dubitatio: q: videbat q̃ tu nõ posses habere petitionẽ hẽditatis: q̃ cognati q̃ te ꝑcedebant repudiauerũt. vel ỏ qz non videbatur tibi ꝑtere cum sit ciuilis. tu vo succedis ꝑ ꝓtorem cum es cognatus: ſz tu intendis bonoꝝ possessionẽ hẽditatis petitionem eo casu non directam. Accur.

m ¶ Detinuit. Sed quomodo adiuit: cũ sine iussu adire non possit. vt ff. de acq. here. l. ſi quis mihi bona. ſ. iussum. aliter enim non videtur ꝑ filium patri acquiri hẽditas: nisi iussus precedat: Quidaz dicũt q̃ hic fingitur interccssiſſe iussus ex posteriori ꝓbatiõe. Alij q̃ tantum facit sequẽs ratihabitio ꝑtuz ſi prius ꝓbabasset: qõ nõ placet. vt. d. ſ. Dic ergo ſm Jo. q̃ iussit: r tunc filius renuit: sed postea mutato ꝓposito parui. fic. ff. de regu. iu. semper qui non prohibet. Uere mandatum precessit: ſz non constabat filium mandato parui sse vel voluisse. ꝓsumitur tñ q̃ voluit ꝓpter tẽporis internallum quo res ipsas detinuit. r idem ſi pater detinuisset. vt. ff. de acqui. here. q̃ in aliena. in prin. Et q̃ dicit longum dic triẽnũ vel decẽnũ ſm quosdam. ar. ſ. de fidei com. l. i. Uel ‡ dic p. r. vel. xx. ãnos. ar. ff. qui r a qui. r. j. de patria pote. l. i. Accur.

Filius an possit ꝑ here ditatẽ adire iussu patris nõ ꝓcedente.

‡ Iste ẽ verus intellectꝰ hꝰ bart. bal. r alior.

n ¶ Videt. olum in totũ: hodie quo ad ꝑsumptum. vt. j. qui admit. ad bo. pos. l. i. r de bo. que lib. l. ſ. ỏ. vbi autem in ynum.

Ogi. ¶ Casus. Prio ponit regulã. deinde subiũgit exceptionẽ. regula talis est. Nullus possessor cõpellendus est dicere titulũ

sue possessionis nisi in hẽditatis petitione vbi ꝛpellendus ẽ possessor dicere vtrũ ꝑ hẽde vel ꝑ possessore possideat: nõ vr habeat ꝑ titulo sed quedam modificatio siue qualitas est possidendi.

o ¶ Logi possessorem. rei singularis vel vniuersitatis.

p ¶ Exprent. peti. hẽdit. vt. j. defur. r ser. cor. ciuile. l. in ciuilem. contra.

commodum acquisisse videtur[n].

¶ Qualitatẽ possessionis quentus rea li iudicio nõ tenetur dicere nisi in petitione hereditatis. h. d. Bal.

Impa. Arch. r ‖ Dono. aa. Eternali proconsu. Africe. L. xj.

OGi possessorem[o] ab eo qui exprent[p] titulum suę possessionis dicere: inciuile[q] est. ¶ Deter cum qui dicere cogitur: vtrũ ꝑ possessore an ꝑ hereꝺe possideat.

¶ Quandoest controuersia de hereditate legatarij possunt agere contra hẽdes scriptum: r cõsequuntur legatus ꝓstita cautione vl possunt expectare litis euẽt'. sed creditores agere possunt cõtra possessorem vel petitorem hẽditatis cautiõe nõ ꝓstita: r qõ ꝓcperint a possessore si possessor ꝓstea succũbat ꝛdducet. si vero a petitore ꝛ petito succũbat repetet petitor a possessore hereditatis. si vero petãtur libertates differunt ad annũ: post ãnũ ỏ ꝓstabunt: r nõ renocabuntur nisi testamentum sit falsum: r hi fermi ad libertatẽ ꝓducti tenẽtur de ante gesto reddere rationez. Itẽ petitio hereditatis est bonefidei. h. d. tota ler.

Imperator: Justinia. a. Jo. ꝓfecto. Pecto. L. xij.

Solut. vt ibi. Additio. Tu dic ſm Bal. q ibi est speciale ad euitandã furti suspitionẽ. vel dic q ibi non interrogatur ad instantiã actoris sed motu iudicis ſm Jac. but. r facit quod not. ff. de cõdictio. ob tur. causam. Lidẽ est. ỏ. si tibi titius dicium. Bal.

q ¶ Inciuile est. vt. j. tit. ꝓri. l. fina. r de ꝓba. l. possessionẽ. r. ff. de iur. fisci. ertat decretũ. r. ſ. de edcn. l. j. Sed ꝛtra. j. ỏ ꝓoba. siue possidet. Solut. vt ibi. Item contra. j. de fur. ciuile. Solut. vt ibi. Itez non cogitur dicere an sit sua. vt. ff. de rei vendi. in speciali. sed an possideat cogit dicẽ vt stati dices. Additio. Tu dic ſm Paulu z de cast. hic q etiaz cogitur cõuentus rei vendi. per rationez q̃ ponitur in l. q petitorio. ff. de rei vẽdica. r. l. q seruum. ỏ. in iure. de iterrog. acti. Et si mẽtitus fuerit q̃ dicit se non possidere cum tamẽ possideret punitur: quia possessionem ꝑdit r transfertur in actorez.

Terr'. l. cogi. cõcor. cat. er iris. ctra de ꝓba. et. ij. q. v. in ꝓin.

r ¶ Preter cũ. vt huius legis habeaꝝ notitia sic ꝑmitte ſm. B. certum est conuentum rei vẽdicatione debere rẽdere an possideat. vt. ff. de interrog. actio. l. q seruum. ỏ. in iure. adeo vt si de mẽdacio cõuincatur puniaꝝ. vt. ff. de rei vẽdi. l. ſi. Sicut ergo in rei vendicatione cogitur dicere possideat vel non: ita in petitione hẽditatis cogitur dicere possideat ꝓ to hẽde vel nõ. nã tm facit simpler possessio in rei vendicatione q̃tum hmõi modificata detentio in petitione hẽditatis ‖ nam vt ibi possessio parit actionẽ in rez. vt. ỏ. de alie. iu. l. i. ita hic possidere ꝑ hẽde vel ꝑ possessore parit hãc actionẽ. vt. ff. c. l. regulariter. merito ergo cogitur rẽdere ḥ vel illo modo possideat. Nec cogitur dicere alte rũ sed sub alternatione sufficit. r hic est vltimus casus hui' legis. Dicit ỏ. Bul. null' possessio cogit dicere modũ siue ẽlitatẽ possidẽdi: ſz ercipit in hac petitione in q̃ qs tenet dicere modum r ẽlitatẽ siue possessionis. r ita limp: ꝓprie ponitur titulus. ꝑ modificatione q̃das ficut r ponit cuz adiacet. pnomini ḥ. vt. ff. c. nec vlla. ỏ. j. Et ḥ lectio placet multis modis rõne ducte sistindimis: sed tñ aliqd scripuli hz ſ. nec emꝫ dicit ler ista. ꝑ herede vel possessore: sed dicit ꝓ to hẽde an ꝓ o possessore. sed ipse Bul. addebat vel ꝓ o possessore. r an ꝑtermissum iterum sumebat vt diceret an nõ possideat ꝓ o hẽde vel ꝓ o possessore. ¶. D. autem ḥ somniauit. r mirabilia locutus est. dirit emꝫ etiam i rei vendicatione qs cogitur dicere titulum per ꝓrium cognatũ q̃dãtem. r arg. forte. ꝑ eo. ff. de. ꝑba. siue possidetis. q̃ falsum est. # Item dirit in petitione hẽditatis rẽdere per quẽlibet cognatus non per extraneum: non vt cogatur dicere possideo ꝓ to hẽde vel ꝓ o possessore. sic ẽm ỏ. furiosus contra se loq̃retur: ſz vt nisi ꝓbet titulum instum ꝓsumatur eum ꝓ o hẽde vel ꝓ o possessore possidere: q̃ somnia sunt. Jo. r Also. r. D. q̃bus assentio tenent sentẽtiam Bul. r modicum erro q̃ dicit. ¶. D. si ẽs ꝓonendo casum vt Bul. ſz interrogatio ẽ facien da ḥ modo: vt possessor debeat in ꝓmis interrogari an possideat. et si resꝑndeat non possideo: certumẽ quid debeat ẽse. Sive dicat possideo: interrogabitur secundo an putet se hẽdez. si dicat puto/ expediatum est q̃ connenitur. si dicat nõ puto: tertio interrogabitur quomodo vel q̃liter possideat. si dicat quid ad te: vel non dicam tibi quia nolo: vel similia. ecce ego scio q̃ possidet. ꝑ possessore. Si vero dicat q̃ emi possideo: q̃ram a quo vt sciam an titulus habeatur ꝓ o non titulo. r si dicat/ a compote mẽtis emi. q̃ dẽ probet bene est: nec hoc actio ne connenetur. Si vero non probet ꝑsumitur ꝑ ꝓ o possessore possideat. Et ꝓ ita faciende sunt interrogationes in mutler que est. ff. c. ꝑ hẽde. r. l. qui interrogatus. r. l. sequẽ. r. ff. de interrog. in iud. facl. l. nos

Rei vẽdicatiõe qui tus tenet dicere possideat: nec ne.

Item dirit in ꝓ mo. ff. de. ꝓba. l. ſi quis. r. l. ſi. in fi. r. l. ſi. ỏ. ſi. ff. de. ꝓba. l. ſi. ff. de. ꝓba. l. ſi. ff. de. ꝓba. l

CUm hereditatis. ¶ Casus. In prima parte dicit impator quãdam antigratem. olim enim fi testator scripsisset heredem ⁊ lis sperabat mouer i a legitimo ℨ scriptum hẽdem peti. here. interim nec creditores debitum petere poterant: nec legatarij legatus: vel ferm libertates: sed differebatur vsq; petitio donec finẽ accepisset here. petitio: ne posset pindicius fieri petitio. here. ⁊ hoc i prima. In secunda dicit. hodie omnes habẽt electionẽ vel ex ꝯmodato vel ex deposito: vl' ex alio ꝯtractu: vel ex mutuo. Queniendi possessorem vel petitorem si fuerint legitimi qui petant legata que debentur eis ab herede scripto eoꝝ possessore cautione pstita a legatarijs ⁊ restituẽdis legatis si contingat ab eo hereditatem peti eminct: vt fi legatum cõstiterit in domum: ⁊ fundo: fundum: ⁊ fructus et domum cus possessionibus restituat: si in pecunia. pecunia: cũ vsuris crescẽtib' ex quarta centesime: deductis tamen necessarijs ⁊ vtilib' impensis quas fecit legatarius in legato. Si autẽ expectaret quousq; imminere de hereditate questio potest. ⁊ si fuerit restitutio facienda integra legata cum augmẽto percipiat. ⁊ hoc in secunda. Creditores aute ḡ defunctum habebant obligatum ex quacũq; causa satisfieri eis ꝺ. ℨ possessor victus non aliter tenet restituere tenet pinsũ a petitore qs̃ solueri fuerit ꝑ ecce'. Sꝫ si petitor solueri victus a possessore iudicis officio repetet vel neg. gest. act. vel cõdictione ex. l. ista. ⁊ hoc in tertia. Sed in quibus data est libertas fiue directa siue fideicõ. expectabunt vsq; ad annũ: vt si possessor fuerit victus cuanescat libertates: si obtineant ꝑpetant: ⁊ post annum perueniant ad libertatem nisi in vno casu scz̃ qñ testamentum pronunciatur falsum. Si autem aliquis ex seruis fuerit actor manumissus: redd et rõnes post annum. Item peti. heredi. act. bo. fi. est: nec ꝙ fit bonefidei in posterum dubitabatur. ⁊ hoc in vltima.

CUm hereditatis petitioni locus fuerat b exceptio assumebatur c que tuebatur hereditatis petitionẽz ne fieret ei preiudicium d. Magnitudo etenim ⁊ auctoritas centũuiralis e iudicij nõ patiebatur p alios tramites f vi hereditatis petitionis infringi. Cunqꝫ multe varietates et controuersie veterum coꝛte sint: eas certo fine cõcludentes sancimus. si quis hereditatis petionem susceperit vel suscipere g speraꝝ h vel mouere i: alius autẽ superueniẽs vel ex deposito: vel commodato: vel legato: vel ex fideicommisso: vel ex alijs causis inquietare: vel reũ k vel agentem l ex persona defuncti crediderit sibi esse necessarium: si quidem ꝓ legato vel fideicommisso hoc faciat res expedite questionis esse: cuꝫ possit scriptus heres cautiõe m interposita non differre hanc petitionem: sed recte exigi vel legatum: vel fideicommissuꝫ sub ea cautela n vel satisdatiõe ꝓ qualitate personarum. ¶ Si non obtinuerit ei' iura: restituet legatarius vel fideicommissarius ei datam pecuniã cum vsuris ex quarta centesime o parte currentibus: vel agrum cũ fructibus quos percepit: vel domum cum pẽsionibus p. ſ. invtroq; eoꝝ expensis antea necessarijs et vtilibus deductis q: vel r si ipse maluerit litem quidem cõtestari s: expectari autem hereditatis petitionis euentum hoc ei licebat facere: vt restitutio si competeret t cum legitimis augmentis, legatario vl' fideicommissario accedat. ¶ Sin autem ex contractibus u defuncti agatur v contra possessorem w hereditatis petitionis memoratuꝫ iudicium: quẽadmoduꝫ si ꝓ fenerata pecunia vl' alia personali actione agatur contra possessorem vel petitorem x non debet iudicium differri sed extimum suuꝫ accipere. ¶ Postqꝫ enim hereditatis petitionis iudiciũ finem accipiat tunc inter petitorẽz hereditatis ⁊ possessorem rationibus ⁊ tractis nõ aliter possessor (si victꝰ fuerit) hereditatem restituere compellatur nisi ꝓ oĩbus que rite ab eo gesta sunt petitor y ei satisfaciat z. Si autẽ petitor fuerit victus simili mõ a possessore iudicis officio ei satisfiat vel si hoc fuerit ꝑtermissuꝫ negociorum gestorum a vl' ex lege ꝺdictione b. ¶ Sinautem libertates vel a possessore vel a petitore fideicommissarie petantur: vel dicere ipso iure dicantur competere: annale tantummodo spacium expectetur a morte testatoris numerandum. ¶ Et si quidem hereditatis petitionis iudiciuꝫ intra id spaciũ terminũ accipiat: ſm cuentũ iudicij ⁊ libertates vel effectus habeãt c vl' euanescãt d. ¶ Sinaũt tempus annale emanauerit: tunc libertatis fauore ⁊ humanitatis ſ. item legatarij. ⁊. ff. ad. l. fal. l. dolo carere. ⁊. ff. si cui plusꝫ per. l. fal. l. penul. ⁊. l. fi. ⁊. ſ. dele. ſi in fraudem. Item hoc verum in legatis direcꝫ relictis. secus si ꝑ fideicõmissum. vt. ſ. c. l. ſ. fi. ⁊. ff. e. si quis libertatem. vel verius speciale in legibus illis in libertate legata que differtur. qz res est fauorabilis ⁊ cito daretur: sicꝫ de facili preiudicium fieret peti. hẽdi. ⁊ non posset repeti. Itez̃ei quod dicit statim agi est contra. ff. de excep. rei iudi. l. ij. ⁊. ff. de actio. ⁊ obli. l. qui cuꝫ herede. ⁊. ff. de interrog. actio. l. ⁊ qz. ſ. j. ⁊. ff. de iure fisi. l. apud. Solu. hec corrigit oẽs. Vel in. l. illa. apud. speciale est in fisco. Itez̃ ꝙ ꝺ dicit ꝙ scriptus heres cõsentur: videl ꝙ ꝺtra possessorẽ si alꝫ ꝑ scriptꝰ possideat non possit agi ꝙ legato nisi i casu quãdo agitur cõtra vtrunq;. vt. ff. si cui plusꝫ. per. l. fal. hec autem. ſ. si duo. Si autem ꝺpositor vl similis agit: tunc tantuꝫ contra possessorẽz illius res sine sit possessor illi' hereditatis siue petitor. Si vero agit fenerator vel creditor ꝑ pecunia fenerata: tũc ℨ vtrunq; vt hic possit colligi. ⁊. ſ. c. l. ſ. sin autem ex contractibus. sedveri' puto ſm Azo nem. ꝙ in contractibus semp fit electio actoris. Accur.

Creditores hẽdita rij ℨ quos possit agere.

n Cautela. cuꝫ res immobilis petitur. vel cuꝫ persona nõ est suspecta.

o Vel satisdatione. cũ res est mobilis: vel cuꝫ persona est suspecta. argu. ff. qui satisda. cogã. ſi fideiusſor. ſ. fin. ⁊ ideo subiungit ꝙ qualitate personaruꝫ. Sed quare non ꝓstatur cautio cũ agitur ex cõtractibus: Respon. qz creditanon possunt fieri idebita: ſꝫ legata sic.

p Centesime. cẽtesima ẽ que equiparatur sorti

Usura cẽtesima que fit.

in anno. quarta centesime que in quattuor annis.

q Cum pensionibus. quas percepit.

r Deductis. er ipsis fructibus vel pensionibus.

s Vel si ipse. scz̃ legatarius.

t Contestari. sup legato: scz̃ magis ꝙ cautionem exponere.

v Si ꝙeteret. qz valet testm. ⁊ sic sint soluenda legata.

x Sinaute er ℨctibus defuncti agat. cum vtrunq; possit venire. arg. ff. si cui plusꝫ per le. fal. l. hec aũt. ſ. j. ⁊. ij. ⁊. ff. eo. si qd possessor.

y Agatur. subaudi ℨ possessorem.

z Contra possessorem. scz̃ scriptum.

a Petitorem. ⁊ sic ẽ in electione agentis velit agere ℨ petitorẽz vel ℨ possessorem. nam non bz necesse q̃re dim. vt als. ff. de dam. infect. l. inter quos. ſ. j.

b Petitor. ei q de ꝓprio soluerat creditoribus hereditarijs. vt. ff. de edil. edic. l. ediles. ſ. item sciendum.

c Negocioꝝ gestoꝝ. cum noie hereditario fecit ab initio fuit nata ſ. hec actio. si vero suo tunc videretur negocium esse veri hẽdis cũ ob hec actio. si vero suo tunc videretur negocium esse veri hẽdis cũ obtinet: qr tunc incipit ei exceptio ꝙeteret. ⁊ sic tunc nascitur actio negotiorum gestorum ſm quosdam.

d Ldictione. scz̃ er lege ista. Sꝫ liter bz locũ cuꝫ obligatio erat p veteres leges: ⁊ hic nõ dat nisi. p noua obligatione: vt. ff. de ꝺi. er le. l. j: Rñ. ꝺictio ex lege datur tunc qñ iniuste amisit petitor. sivero iuste tunc bz locum actio negocioꝝ gestoꝝ. vel dic banc esse nouam: qz post legem duodecim tabularum.

e Habeant. si pronuncietur pro testamento.

f Vel euanescant. si pronuncietur contra testamentum. Et dic id est

UNIVERSIDAD DE HUELVA

euanescere vident prima facie: non dico q̄ er fuia lata inter alios fiat alijs pindicium. vt. ff. de excep. rei iudi. l. 1. ℣. de fid. instru. l. ij. nisi vbi facere tus vt in ḡrela inofficiosi testamēti. vt. ff. de inofficio. testa papinianus. in fi. ℣. l. q repudiantis. §. fi. vel hic speciale.

a ¶ Directe. annino nec duum annus: sed etiam per gnq̄nniū debet exspectari. vt. ff. de mūnifi cioso testa. papinianus. §. fina. et. l. sequen. que sunt cōtra. Solu. ibi dicitur iofficiosus: hic minus solenne: vel ruptus per posthumi agnationem: vel alia causa rescindebatur.

b ¶ Eripiantur. Huius legis potestate. Alecur.

c ¶ Falsum testamētus. quia tūc non, fiunt liberi per legē istam: cū non assistat eis lex. ℣ nec restatat. non dico q̄ renocētur in seruitutem illi q̄bus directe competit. Irez intelligitur hic p̄nunciatū etiam falsum contra legatarios ℣ seruos libertati donatos. nam non sufficeret contra scriptū tantus. vt dicta. l. de excep. rei iudi. l. ij. Sed videtur q̄ falsa scriptura libertatez data℣ valere. vt. ℣. de fideicom. lib. l. q̄nis. ℣. ff. de ma. test. cuz er falsis. in prin. q̄ sunt ℣. Solu. hic non fuit data libertas per hominez, sed nec per dedit: cuz falsa esset scriptura: ibi data fuit ab homine. Vel dic er falso testamento nō valet: vt hic: sed er falsis codicillis sic vt in contrarijs. Et est ratio: q̄ si testamentum est falsum/ scriptus heres non est dñs. Unde nec ipe nec ler. p eo manumittere pōt. Sed codicillis falsis eristentibus mbilominus heres est dñs. ℣ ipe se ℣ per alium cui dederit ñtium manumittere pōt. Item videtur q̄ etiam er testamento falso data libertas teneat. vt. ff. de ma. test. cū er falsis. in fi. q̄ est ℣. sed ibi seruus erat heredibus non hereditari. Alij dicunt q̄ bec corrigit illas.

Libertas per falsaz scripturaz data anyha leat.

d ¶ Sub ca. redit ad superiorem non ad proximum.

e ¶ Actoꝛes. i. castaldiones.

f ¶ Sint. i. fuerint.

Mūnifi sius tenef rōnez redere.

g ¶ Ut rōnes reddere. Rota manumissum debere reddere rōnem. ℣ fic est ℣. ff. de neg. gest. cū actū. ℣. l. q̄ vtiliter. §. j. ℣. §. de neg. gest. si cognato speciale inducitur. vt sit liber etiam er testamento: q̄d forte nō vale bit. sic. ff. de usureiur. cum qui. in prin.

h ¶ Lonnumeretur. vt insti. de act. §. actionum.

Rei vendicatio ℣ra quēdetur.

¶ De rei vendicatione. ¶ Post actionē deuniuersitate subijcit actionem per quam singularia petunt. vt. ff. c. l. j. in prin. Et dic q̄ dat dicta ci q̄ est dñs de iure gentiū vel ciuili. vt. ff. eo. in rē actio. in prin. vtilis datur superficiario emphiteote℣ similibus. vt in co. tit. l. fupficiario. ℣. l. preterea. ℣. ff. si ager vectigalis. j. ℣ datur ℣ eum q̄ possidet: vel dolo desiit possidere. ideo de hoc interrogatur antelitis cōtestatiōez. vt. ff. e. q petito. io. in prin.

Etiam. ¶ Casus. Si seruum alienū possedisti bo. fi. ℣ er re tua vel operis suis q̄siut dño seruū vendicanti restituere debeas ea ḡ tibi q̄siut ḡritur. Dicitur q̄ non. secus si ma la fide possessor fuisti. q̄ non solum ipsum: sed q̄cqd bas dr q̄si eadem res venditur vel donatur duobus insolidus ille ptertur in dño eui prius res fuit tradita non attēto cui prius fuit vēdita vel donata. conco: dat. l. fine aūt. §. si duobus. ff. de publicia. cum cōcor. in glo. alleg. fm Ja. bic.

i ¶ Etiam. p alienū. non solum p. ppriuz: de quo. ℣ stat. vt insti. p quas perso. no. acq. ℣. item vobis acquiritur.

k ¶ Bona fide. saltem ab initio fm Jr. vt. ff. de vsur. q̄ scit. ℣. fi. ℣ aliud do. l. qui bona fide. §. tādiu.

l ¶ Possessum. q̄ putantis eū esse vendentis. vt. ff. de ℣bē. emp. l. q̄ a q̄ libet. ℣ de stip. ser. l. si seruus testamento.

m ¶ Acquiri. f. possidenti.

n ¶ Placuit. als mī er bis duabus causis q̄rit domino dominium ℣ non possessionem. vt. ff. de acquiren. pos. l. j. ℣. fi. ℣ de acquiren. re. dominio. homo liber. in fin. et ff. de donatio. inter virū ℣ vxo. fi vxor. et contingit etiā als vt dominiū alicui sine possessiōe q̄ratur. vt. ff. de fun. do. l. si fundum. Sed ℣tra. ff. de acqren. rerum domi. si seruus. vbi innuit q̄ etiam extra bas causas non q̄rit domino. Sed ex pone ibi litteram: vbi dicit nō queri domino scilicet quādo er re possessoris vel opera seruī. nec possessio vt ibi subijcit. vbi nec ex re: nec ope ra querit.

o ¶ Quare. diriti generē: nunc dicit in specie.

p ¶ Eo tpe. Quo possidebas.

q ¶ Tuis. agendo ℣ excipiendo: vt restituēdo seruū nō cogaris restituere quesita per eus id est illa predia empta er re tua.

r ¶ Nihil potest. Immo videt q̄ possit er re possessoris. vt. ff. eo. ꝓterea. que est contra. nam ibi erat malefidei cū his erat ꝓtestata. vt. ℣. tit. pri. l. j. §. post litez contestatam. Solu. ibi remansit bonefidei, post litis contestationez. Vel bic fuit semp malefidei: ibi fuerat bonefidei aū litis cō testationem.

Lex. j.

Diam per alienum seruū bona fide possessus er re eius qui cum possidet: vel er operis serui acquirit dominium vel obligationē placuit. Quare tu quoq̄ si bona fide possedisti eundem seruum et ex nummis tuis mancipia eo tempore parauit potes fm iuris formam vti defensionibus tuis. ¶ Mācipiū autem alienum mala fide possidēti nihil potest acquirere: sed qui tenet non tantus ipsum sed etiam operas eius necnon ancillarum partum ℣ animalium fetus reddere cogitur.

¶ Superior pars edicti cedit parti inferiori. hoc primo. Edicitur cedit solo. ℣ secūdo. Soluto edificio materia redit ad pristinum non ad edificantē. hoc dicit tertio. Vel ad edificantē si nō edificauit animo donandi. Hoc quarto ℣ vltimo dicit Baldus.

Lex. ij.

Si inferiorem partem edificij que solum contingit ad te pertinere probare potes: eam quam vicinus imposuit accessisse domino tuo non ambigitur. ¶ Sed id quod in solo tuo edificatum est quo ad in eadem causa manet: iure ad te pertinet.

¶ Si vo fuerit dissolutum: materia eius ad pristinum dominum redit: siue bona fide: siue mala fide edificium extructum fit: si

s ¶ Operas. i. operarum estimationē. cedez eñ reddi non pñt. vt. ff. de condi. indebi. si non sortem. ℣. libertus.

¶ Casus. Habebas domū: vicinus superedificauit faciendo eam altiorem: q̄ superedificauerat ē cuius domino cedat: an sup imponentis: an cuius erat inferior: pars domus/ q̄ritur. Dicitur q̄ dño cedat. Item in solo meo in q̄ edificatus non erat edificauit vicinus: nec ꝓtante edificio materiā suam vendicabit ꝓ dñs: siue edificiū fuisset extructū bona fide siue mala: siue ab eo cuius erat solū: vel ab extraneo de aliena materia: siue ex ꝓpria: bona tñ fide. Si aūt mala fide: aut ab eo cuius fuit materia: in boc tertio casu donasse videtur: vel dic silr q̄ ad dñm ꝓiorem redit: nisi aio donandi edificauerit: fm. zlD.

t ¶ Si inferior. em. puta fundamentum.

v ¶ Contingit. Alis secus si non coheret solo. vt. ff. de acqr. rerū dominio. l. titius.

r ¶ Eam. Scilicet partem.

y ¶ Ambigitur. vt. ff. de acq. re. do. l. si supra. ℣ insti. de re. diui. §. cum suo. ℣. ff. de acq. re. do. l. adeo. §. cū in suo. Sz possessio cuius est: Videtur vtriusq. ma dñs solum possidet: alter possidet superficiem. vt. ff. vti possidetis. si duo. §. item videamus. ℣. §. labeo. Vel dic q̄ edificator tantū possidet. vt. ff. de acqr. pos. l. j. in prin. ℣ in. d. l. si duo. de alia superficie dicit q̄ non vsez ad solum est.

Edificiū sta cti alteno solo et ꝓpria materia cui⁹ est possessio.

z ¶ Jn solo tuo. tñ si esset bona fide q̄ separari posset remoueret.

a ¶ Edificatum. A vicino.

b ¶ Jure. Gentiū. q̄ iure. Quicqd plantatur seritur vel inedificat. Dē solo cedit: radices si tamen egit.

Uersus.

c ¶ Dominum. Sez vicinum.

d ¶ Redit. Etiam post tempus vsucapiōis. vt dicta. Ladeo. ff. de acqrerum domi. ℣. cuin in suo. ℣. ff. eo. l. in rem. §. finali. ℣. ff. de solu. q res. §. finali.

e ¶ Bona fide. bic non quero a quo vel vnde sit.

f ¶ Extructum sit. Jd est factum. Extructum inquam ab eo cuius est solum: siue ab alio er aliena tamen materia. Si autem er ꝓpria tūc si bona fide idem vt subijcit. si mala tunc donare videtur: et boc est quod subijcit: si non donandi etc. Sz. zlD. argumē. colligebat bic malefidei edificatorem posse repetere si non fecisset animo donandi: in casu tamen

casu tñ seruatur quedã media via. vt. ff. c. ſi in aliena area. alſ incipit: Iulianus. li. vii. Mor. ſcribit ſi in aliena ꝛc.

Alter. ¶ Caſus. Un mater vel maritus poſſit vendere fundũ ſue: ipſa inuita vel ignorante. dicitur q̃ nõ. ſed filia euzyedicare poterit: etiam non oblato precio. ꝛ hoc in prima. Si aũt poſtea per conſenſus filie venditio ratificata eſt: vel ab emptore fund' fit p̃ſcript' 2tra emptorẽ nullũ habet regreſſus: ſed in hoc fidũ circa vẽdito. ẽ. act. neg. geſt. egit ad preciũ. ẽ hoc in ſecunda.

a ¶ Nõ potuit. Quia ad hoc vt tráſeat dominiũ. ẽ ſic ſoluitur cõtra. ff. de 2trahẽ. li. primo. Vel dic nec etiam Quia ad obligationẽ ſi ẽptor ſciebat. vt. ff. de ẽpt. & ven. emp. ſi in emptiõe. §. item ſi emptor.

b ¶ Poteris. vt. ſ. eod. ſi mácipiũ. et. ſ. ô fur. l. ij. ſ. j. advellen. l. ſi ſciens. Sed 2tra. ff. c. l. emptor. vbi dic demus reſtituto precio reſtitui. Sol. ibi 2uerſum fuerat inuitis tatem eius cuius ẽ res. vt. ſ. ſi vẽ. pig. aga. l. ij. ꝛ ij. ꝛ. ſ. de pecul. mino. l. ſi precium. ꝛ. l. vtere.

c ¶ Adtitione. ſi nomine tuo geſtũ poteris ba bere ratũ. ẽ ſic loquitur hic in 2ũ. ff. ô neg. geſ. ſi pupilli. §. ſi ſi ego. ibi loquitur quando noie tuo geſtum non eſt.

d ¶ Cõſenſiſti. hoc caſu ſtatim datur ex ratihabitione actio negotiorũ geſtor. vt ſubjcit. ꝛ. ſ. ô neg. geſt. abyno. vt. ſ. famu. bercii. ſi familie.

e ¶ Adalio modo. puta vſucapiõe vl p̃ſcriptione. vt. ſ. ô re. alie. nõ alie. l. ij. ꝛ. ſ. de cõmu. re. alie. l. j. Vel quia in rerũ natura res eſſe deſiit. vt. ff. de neg. geſt. l. ſi. in prin.

f ¶ Amiſiſti. quo ad effectum.

g ¶ Non prohiberis. hoc ſi habes ratuz ꝛ vẽditio facta eſt noie tuo. ſi re ei enim potuit etiam te inuita: alioquin ſi non nomine tuo ratum habeas licet tibi p̃iudices Quam ad rem petendam vt hic: non tñ p̃odeſt ratihabitio ad pcũ petẽdũ. nam non potes habere ratũ non tuo nomine geſtum. vt. ff. de p̃ecar. ſi ſeruus. ꝛ. ff. de neg. geſt. ſi pupilli. §. ſi ſi. fin. Bar. hoc ſi res erat non p̃ſcripta. alſ bene cõcedebat. Bar. in ſubſidium haberi ratum. vt. ff. de neg. geſt. l. fina. ꝛ. ſ. de re. alie. non alie. l. ij. cuz ſuis concordantijs. Sed. dD. dicebat me poſſe habere ratum ꝛ non meo nomine geſtum ꝛ etiam re ertante non vſucapta. p̃o quo eſt. ſ. de bis qui a non do. ma. l. j. ſed ibi ſpeciale fauore libertat. Tu dic aut habeo ratum q̃ vendideris nomine meo: cuz vendideris nomine tuo. ꝛ tunc nihil p̃iudicat mihi. aut q̃ vendideris tuo: ꝛ tñc ſi non credebam me perdere actionem agam ad rem adduc: ꝛ ſic ſi repellar exceptione replicabo. vt arg. ff. de pac. l. ſi cũ te. Itẽ q̃ uis ignorem ius certo tamen de dãno.

+ Item quid ſi tantũ petit preciũ quan do non meo noie eſt geſtum: an p̃eindico mihi in repetitiõe rei mee: Dic q̃ non: quia cum petitio precij quod eſt principale nõ valet: nec quod tacite ineſt debet valere. ar. ff. de ſer. ruſti. p̃edi. l. item. ſ. qui bz. aliud ſi ex preſſe haberet ratum vt modo dixi. Itẽ ſi tu vendidiſti parvo precio an repetam iuſtum vel acceptum. ꝛ puto iuſtũ ſi eras male fidei poſſeſſor. alſ acceptum. vt. ff. de peti. here. ſi poſſeſſor. j. ſ. fin. ꝛ. ſ. ait. Item quid ſi non nomine meo vendidit: deinde per plures manz ambulauit. deinde ſit vſucapta: ꝛ ego in ſubſidium ratuz habeo: an a primo tantum petam precium: an ab omnib' qui vendiderunt: Reſpon. a primo qui habet lucratiuã cauſam. naz nec alij videnꝫ habere precũ cum eis tantũdem abſit. vt arg. ff. de im. plane. ꝛ de verb. ſign. l. labeo. ſ. j. Sed pone te vendidiſſe rẽ meam titio: poſtea titiũ donaſſe mentio. Item meuiũ vẽdidiſſe ſempronio: dic non poteſt ſuperior ratio locũ habere. cum tu ꝛ meuius lucratiuam cauſam habeatis: nuus quid ergo vter q̃ conuenietur: Quidam dicunt primum. ꝛ eſt rõ. Et ſuperiori caſu: quia cum ratas habeo omnes ergo ꝛ primam. ergo hi qui emerunt a primo rem eius proprijam emerunt. deinde ſua dominij facti vendiderunt: vñ non debent teneri: q̃ rem propriam vẽdiderũt. Alij dicunt vtrũq̃ teneri. Sz poſſet dici in ſupioribus caſibus q̃ vltimus tantũ debeat cõ uenire propter cuius fatũ rem meam illo vſucapiẽte amitto. Vel dic in ſecunda gõne aliud ẽ eo qui habet lucratiuã cauſam: quia nõ tráſit ad eum exceptio er perſona primi. vt. ff. ô pact. quod dictum. ꝛ. ff. ſi familia. fur. feciſ. dica. l. iij. ſ. plane ſi emptor. ꝛ. ſ. ſed an. Sed pone q̃ cauſam non habet vltimus a primo vpurta rẽ meaz vendis: deinde emptor habet eã p̃o derelicto: occupat eã quis? poſt ea vendit: quis primo conuenitur: Quidaz q̃ vterq̃: alij q̃ vnus. Tu dic q̃ primus. vt. ſ. ſi ſi milli queſtione.

h Duerſ'. ¶ Caſ'. De fundo meo me deciſti: titio bõa fide emẽri vẽdidiſti: poſtea eundẽ fundũ ſerno legaſti: an a titio eum ven dicare ſeiuꝫ poſſit: R ſi. q̃ ſic. niſi fuerit p̃ſcript'. vel pone i tribus perſonis aliquis res meã bona fide emit a malefidei poſſeſſore: an eã vendicare poſſim? querit. videtur q̃ ſic. niſi mihi obſtet vſucapio vl p̃ſcriptio. primaſperio. ẽ. p̃pter illud verbum: ad te peruenit. in fi.

Tert' ibi: cã. p. cor. cuz hac. l. gl. ſuper ver. red dat. in ca. j. de reſt. ſpo in fi. glo.

b ¶ Vel longe. vl' p̃o id eſt. non emꝫ poſſet log in vſucapione tñ̃ q̃ ue in rebus mobilib' locũ habet. vt. ſ. de vſuc. trãſ

Ratũ hic an poſſus quod meo noie nõ eſt geſtum.

Tu dicas ſi volo a gere actiõe negotiorũ geſtor: ex ſi negotio no uter geſtoris tuis babui q̃ obſtat mee in ẽptore tres trãſtuli tic poſſum hic actione negotiorũ geſtor: vt ſi cat' fm bar. b ꝛ declaret lant' vtrq; eum.

foz. l. j. Vel ſubaudi in rebus mobilibus.

i ¶ Peruenerit. ex ſucceſſione vel legato. Et nota. q̃ hec lec loquit fz ſua tpa. ꝛ illa. ſ. de vſuca. p emptore. ſi pars. ſi parte. aliud non iure: q̃ mas lefidei poſſeſſor. ꝛc. vt. ſ. de p̃ſcri. long. tẽpo. aut. male fidei. Itẽ nota q̃ hec lex facit p̃o. dD. qui dixit p̃ſcriptione longi tpis dñium acq ri quod nos fm. B. negamus. vt dices. j. de p̃ſcrip. xxx. an. ſi qs em ptionis. in prin.

Dmum. ¶ Caſus. Domum ex ſucceſſione matris mee mihi p̃ tinentem intuliſti: ꝛ er ea poſſeſſiones percepiſti: in eam dam na dediſti: an in reſtitutiõe domus veniãt poſſeſſiones? querit. Dicitur q̃ ſic. nec ſolum penſiones quas percepit: ſi quas percipere potuit: reſtituet: ꝛ damna reſarciet. ꝛ hoc in prima. An autem impenſas ſi quas i ea fecit repetere poſſit? querit. Diſtinguitur: ſi neceſſarias fecit repetet. ſi vtiles eas aufert ſine leſione priozis ſtatus rei. et h in ſecunda.

Occupare rei iuadere quõ cas plantur. Expẽſe tri b' modis repetitur.

k ¶ Occupatam. improprie dr cũ res immobilis dicatur inuadi mobilis occupari: vt inſti. vi bo. rap. ſ. pe.

l ¶ Damni dati. remiſſa actione. l. aquil. ſi hoc petito: elegerit. vt. ff. c. l. non ſolum. ꝛ. l. ſequenti.

m ¶ Nullã. tribus eñ modis repetunt expenſe p. a. ꝛ. c. ꝛ. o. id eſt actio ne/exceptione/iudicis officio: quoz nullo repetunt hic. vt ꝛ. ſ. de dei. p̃una. l. ſi is. ꝛ. ff. de excep. do. l. paulus.

n ¶ Sumptus fecerint. Quos ſeruant officio iudicis non exceptione doli cum ſint malefidei. Sed contra. ſ. de infan. expo. l. j. vbi etiam nõ ſint malefidei. Sed contra. ſ. de vſuc. ſi ſeruus. ſi fure. ceſſarios non ſeruat per officium iudicis. Solutio. ſpeciale in fure. Item contra. ff. de condi. indebi. l. ſi in area. in fine. vbi dicit nullo mo do etiam neceſſarias vel vtiles impẽſas poſſe peti. Solutio. ibi in fa ciẽdo de nouo: hic in reficiendo. Differunt eñ bec inter ſe. vt. ff. de iti. ciẽdo de nouo: hic in reficiendo. Differunt eñ bec inter ſe. vt. ff. eodem. l. in fundo. actuꝫ prima. l. iij. ſ. penul. ꝛ circa hoc plene dixi. ff. eodem. l. in fundo.

Addnũ. Dic q̃ d. l. ſi in area. ſ. allega. potius concord. fm Dau. de caſtro hic.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

SI er ea. ¶ Casus. Petes me tuã pecuniã depositi: eam in emptionẽ pdiox collocaui noie meo: an res emptas vẽdicare possis: vtpote er pecunia tua sparatas querit. q̃ nõ. nec oõs. nec que facta er eis a me ꝑpensandi gratia recuperare poteris.

a ¶ Iniurio fumẽ. vt. j. communia vtriuq; iudi. si patruus. ff. j. si quis alteri vel sibi. l. j. argu. j. de pig. ꝙuis er ea. ff. de distract. pig. si maritus. ff. depositi. si is. Sed cõtra. j. co. si vt proponis. So. vt ibi. Itẽ nota hic qua ratione rẽ emptam er pecunia mea nõ possuꝫ petere: nõ meo noie emptam: eadem cõtra preciuꝫ rei mee non debeo petere nõ meo noie vẽdite. vt. ff. co. l. mater. notaui. ff. si certuꝫ petita. si pecuniam.

Lex. vi.

Idẽ. a. Vestranio.

DArtus. ¶ Casus. Si er ancilla ꝙ mea tu liber filiuꝫ fuscepisti an eũ vt seruum vẽdicare possiꝫ querit. dicitur q̃ sic. matris enim ẽ nõ patris sequitur ꝴditionem.

b ¶ In hac specie. i. i. dominio: vt ullius sit filius cuius est mater. vt insti. de ingen. ff. j. ff. de lib. ac. l. fina. ff. ff. cod. si frumẽtus. ff. si equa. alias cipit. l. idem põpo. scribit si frumẽtum. ff. idem scribit si equã. secus an tez in bonoribus. z quibusdã curialibus. z aliꝫ cõditionibus. vt. j. de decur. l. nullus. ff. ff. eremplo. z. l. eos. lib. z. j. de murile. ff. finali. ff. j. de ser. fugit. l. finali. z. ff. de statu bo. l. cum legitime. z ibi dixi.

SJ vt proponis.

¶ Casus. Si er pecunia tua quam miles apud te depositit fiduꝫ tuo noie ꝓparasti. an ꝓfundo sibi dẽ rei vendi. querit. dicit q̃ sic. obtẽ tu militie. z sic soluit cõtra. l. si er ea. Item aget contra te. act. mandati. si mãdato tuo emisti. vt neg. gest.

c ¶ Si vt ꝓponis. Supple o miles.

d ¶ Nõ negabit. ff. ff. si er ea pecunia. Sol. hic spãle in milite fict in minore. vt. j. arb. tu. l. curator. z. ff. qñ er facto tu. l. j. z cadẽ rõne in ecclesia. idẽ in vxore z viro. vt. ff. de do. inter vi. z vr. non sunt oino siles. q̃ in milite simplr verũ ẽ ꝙ res empta er pecunia sua. sua est. Sed in minore distinguit. q̃ aut ẽ empta a tutore vel curatore. z ꝓcedit ista glo. aut ab alio. z tũc demũ in subsidiũ põt res vendicari. ꝓbat in. l. filie. ff. de solu. idẽ in ecclia. vt si empta sit ꝑ admistratorem sit ecclie. als demũ in subsidium vt dictum est in minore. ar. l. ꝙpta er pecunia vxoris non est verũ simpliciter sed demũ in subsidium tã loquitur. l. er pecunia. j. de iure dotium. Bar.

e ¶ Mãdati. si forte ꝓcurator erat is q̃ ꝓparabat vl negocio ꝙ gestor. Idem tamen si non esset fm quosdam.

Dece. ¶ Casus. An ancillam ab vxore tibi datã in dole vẽdicare possis: querit. Rñ. q̃ sic. nec cñi vxor tua vẽdicare poterit. vendicare poteris querit. pruna positio verior est.

f ¶ Dece. viro loquitur.

g ¶ Dotalem. estimatã vel inestimatã: que propie dr dotalis. vt. j. de rei vxo. act. ff. z cum ler.

Lex. vii.

DArtus ancille matris sequi conditionem: nec statum in hac specie patris considerari exploratis iuris est.

¶ Res empta cuꝫ pecunia militis põt speciali fauore a mutuo vendicari: põt etiã agi negotiorum gestorũ vel mãdati si interuenit mandatum. boc dicit fm Bartolum. z Bal.

Lex. viii.

Idẽs. a. T. c. Philippo prefecto militi.

SJ vt proponis pars aduersa ex pecunia tua quedã nomine suo comparauit: preses prouincie vtilem vendicationem obtẽtu militie tibi co nomine impartiri desideranti: partes equitatis non negabit. ¶ Idem mandati quoq; seu negotiorum gestorum actionem inferenti tibi iuriditionem ꝓhibebit.

¶ Res dotalis ẽ in dominio maritorum mulieris. boc dicit fm Jaco. bu. Bal. vel sic. Dominiũ rei dotalis ẽ maritis: ideo cõstante matrimonio rei vendicatio nõ cõpetit vxori. b. d. Saly.

Lex. ix.

Imperatores Carus Carinus et Numerianus. aaa. Antonino.

DOcc ancillam de qua supplicas dotalis fuisse in notionem presidis: quo patefacto i dubiuꝫ non erit vendicari abvxore tua nequisse.

b ¶ Alequisse. nisi ad inoptam maritus vergat. vt. j. de iure dotiũ. vbi. Vel dic q̃ ibi agit bypothecaria non rei vendicatione. Item dicit h quidã intelligi si vendicat vxor vt suam: secus si vt dotalem per legẽ. ꝙ de procura. q̃ absente. in fine. Item nota er hac. l. q̃ maritus domi ẽ.

qua ratione. ꝛ ſi poſſideꝫ: alꝫ ſecus: vt. ff. de condi. indebi. ſi in area.

Iſciule. ¶ Caſus. Mancipiū mihi vēdidiſti ꝛ tradidiſti: ſz nō dū pretiū ſoluti. an p reſcriptū principis illud me imuito auocare poſſis. q̄rit. Et q̄ nō. ſz partus poſt traditionē ceditus oñi eſt ſez tuus ſicut ⁊ mſ ⁊ hoc in pma. Si aūt pecunia nondū tibi ſoluta: aduerſus me ad pecuꝫ agere poteſ ⁊ hoc in ſecunda.

a ¶ Ut mancipiuꝫ. id eſt ancilla.

b ¶ Aſſignet. quaſi ob cām datū: id eſt ob pretiuꝫ. ⁊ cauſa nō ſecuta. i. pretio nō ſoluto cū in alterius p̄iudiciū talia reſcripta non cōcedātur. vt. ſ. de emā. lib. nec au⁹. ⁊. ſ. de dona. añ nup. l. cū te. ⁊. ſ. de reuocan. dona. ſi donationem.

c ¶ Fuit. ꝫ tati fuerunt: nō quo ꝫcepti. vt ⁊. ff. de acquir. re. do. l. ſi. ⁊ hoc tantum quando fuit bona fides de p̄cio: alꝫ ſecus. vt iſti. de re. diui. ſ. vēdite vero. Sz qd ſi ſtatim credidit bēre p̄ciuꝫ. nō añt ſoluturum eſt: Rñ. vēdicare p̄ot. argu. ff. de pig. act. ſi q̄naſi. Quid ſi vſq; ad decē dies: Idez dicunt qđā ad ſimilitudinem legis commiſſorie: ſz magis placet cōtra: vt ſez non poſſit tūc res vendicari.

d ¶ Conuen. vt hic. et. ſ. de contrabē. emp. l. non idcirco. in fine.

Vendito⁹ an poſſit vendicare rē vēditā ⁊ traditaꝫ. p pter p̄ciuꝫ nō ſoluti. Ter. Lodi nara. 2co. cum dilecta. cuſtag. glo. ſup ff. tranſ ponēres. in me. ⁊ in pin. glo. ſeq. ex tra. ⁊ reſcri. ⁊ vide. c. cuꝫ dilectus. cū ſua gl. de cā poſ. et. ppe.

Ordinarij. ¶ Cauſus. Inter te ⁊ me de ſeruis q̄buſdā p̄ter dictū vtrobi ⁊ erat q̄ſtio: q̄ dicebā dñium ⁊ poſſeſſionē naturalē p̄tinere ad me: an poſſit ſimul cā p̄uetatis intētari/ q̄rit: Rñ. q̄ nō: ſz ſeruis exhibitis agā cauſam primo: ⁊ deinde cauſam p̄prietatis. vel ſic. Conuenti te poſſeſſorio coꝛā vno iudice: voluiſti me ꝓuenire petitorio coꝛā alio/ q̄rit an poſſis: Rñ. q̄ nō: q̄ pino agitāda eſt cā poſſeſſionis. ⁊ deinde p̄prietatis.

e ¶ Ordinarij. q̄libet ſe poſſidere ꝫtēdit ⁊ dñm eſſe: ⁊ alter celat rē. Dr̄imo agendū eſt ad exhibēdū. Scdo vō vtrobi. Tertio de p̄prietate. Vendicabat ſeruos titius: alius p̄tendebat ſe poſſidere ⁊c.

f ¶ Juris eſt. vt ⁊. ſ. de interdic. interdicti. ⁊. ſ. fini. regū. l. ſi qs. ⁊. ff. de iudi. ſi de vl. ⁊. ff. de acq. poſ. eritis. ⁊ arg. ꝫ. de appel. l. i.

g ¶ Queſtione. ſcz duplicis p̄prietatis ⁊ poſſeſſionis.

b ¶ Exhibitis. p actionem ad exhibendū: q̄ pparat etiā cām poſſeſſorij iudicij. vt hic dicit. ⁊. ff. ad exhibē. l. iij. §. pomponius.

Poſſeſſorium ⁊ petitorij an ſit poſſint intentari.

i ¶ Judice. Ne diuidatur continentia cauſe: vt. ſ. de iudi. l. nulli. Sed nunquid in eodem libello poterit cauſa poſſeſſoꝛis ⁊ p̄prietatis intentari: Joan. et Azo indiſtincte dicunt q̄ non: et ſic indiſtincte loquitur hēc lex. Tu dic diſtinguendū inter ea que ſunt retinende poſſeſſionis: ⁊ alia que dirimus. ff. de iudi. ſi de vi. ⁊ ſic loquitur hec lex in interdictis retinende poſſeſſionis. Vel hic ab vno vnū: ab alio aliud propoſitum. Vide hic plenius de materia per Joannem ſabri in ſuo breuiario.

Cum a matre. ¶ Caſus. Scienter a matre mea domū meaꝫ emiſti: an ea vēdicare poſſim: q̄rit. diſtinguit. aut ſucceſſi in totū: ⁊ in totum repellar: aut in parte ⁊ p̄ parte. q̄ bene ſum doli mali exceꝑ. me repelles: ſi non ſucceſſi nec repellar.

k ¶ Te ſciente. Jdē ſi teigno: ate: vt. ſ. c. aduerſus. ⁊ ſubaudi marime.

l ¶ Dominum vendicantem. i. rem ratione dominꝫ.

m ¶ Tueri. vt. ſ. eo. aduerſus.

n ¶ Pro qua portione. id eſt pro quota.

o ¶ Non p̄obiberis. vt. ff. de regulis iuris. ex qua perſona. et. ſ. de bo. auctо. iudi. poſ. ſi vro. ⁊. ſ. de nego. geſt. ſi. ab eo. ⁊. ſ. de libe. cau. ſi ab eo. ⁊. ff. de pigno. actio. ſolutum. §. ſolutam. Et habēt hec locum etiā eo caſu quādo non ꝓſtatur euictio: quia ſcies emit. nec fuit ſtipulat⁹ de euictione: vt. ſ. de euic. ſi fundum. Eadem enim eſt heredis condi tio: que et venditoris fuit qui omnimode poſſit tepelli. vt. ſ. de fruct. et lit. expen. l. ij. ⁊. ff. de diuer. p̄ſcript. l. cum heres. Item quod dicit hec lex: in matre idem dicas ⁊ in patre. vt filius heres non poſſit vendicare. vt. ff. de lib. cauſa. filium. Alij contra qui dicunt etiam heredem filium poſſe vēdicare. vt. ſ. de bo. ma. l. j. ⁊. ſ. de bo. que libe. l. cum oportet. §. non autem. nam ⁊ ipe pater poteſt conuenire nomine filij vt legitimus adminiſtrator: cum contra legem ſit venditus: vt. ſ. de agri.

Filius ſuccedens patri an poſſit reuocare rem ab ipo alienatam.

Idem. aa. ⁊. cc. Alexā. Lex. xij.

Nciule atq; inuſtatum eſt q̄d poſtulas vt mancipiuꝫ[a] q̄d tradidiſti: ⁊ hoc modo oñium eius trāſtuliſti: iuito eo cui nō reſcripto tibi aſſignet[b]. ¶ Uñ intelligis ſemel ancille emptoris de cauſa filios etiā poſtea natos ci⁹ dñiuꝫ ſequi: cui⁹ mſ co tpe fuit. ¶ Sane de pcio: ſi nō ſ. p̄bari fuerit te recepiſſe cōuenit[d] aduerſariū tuū.

Filius venit contra factum matris: niſi quatenus ſit eius heres. b. d. Vel ſic. Pro ea parte qua gs ſuccedit defuncto p ea ei⁹ repſentat p̄ſonaꝫ: ⁊ tenet⁹ ſi facti ei⁹ venire. vō p̄. b. d. ſm Bar. ⁊ Bald. Vel ſic. Locꝛa factum defuncti nō venit heres etiā ꝓpio nomine pro hereditaria portione. b. d. Salycetus.

¶ Jſti. Sz ſi poſſeſſio ſit ſine vitio: ⁊ ſine cauſa: ⁊ ſine cōtradictione: ⁊ ſine cōtentione: ⁊ ſine cōtradictione: ⁊ ſine cōtentione: ⁊ ſine cōtradictione: ⁊ ſine cōtentione

tertio q̃ conuertit sermonem ad eũ cui sc̃o est tradita. q̃ nõ placet.

Fructꝰ cõs a pẽsatur cũ vsuris z sũ pribus.

¶ Fructuum, fructꝰ compensant cũ vsuris p̃cũ soluti. sic. ff. c. eptor. Item cum sumptib⁹ vt hic subiu[n]xit: vt. ff. eo. sumptus. Et põt⁹ distinguere vt dixim⁹. ff. de publicia. l. fi. §. q̃ si a quibꝰ. z c. eo. l. de pa ba. cum rea. z de distract. pig. l. q̃ pdium. z q̃s alteri vel sibi. l. multũ.

Additio. Aduertas q̃ hec. l. non bz locum i cõfessione rerũ spũaliuꝫ. Nam i illis ex fola cõcessione tr̃anfertur ius i re vt est tert. notabi. in. c. si tibi absenti. de pbẽ. li. vi. facit. c. fi. de spon. duo. z q̃ cõmuniter nota. i ca. inter cetera. de pbẽndis. Ita dicit abbas in ca. cõtinebatur et de his que fiunt a pcla. fine cẽ. vbi vide alii casum per eundem z alios vide per Bar. in. l. fina. in. fi. ff. de sacrosan. eccl. Vide etiã Inno. z hosti. in. d. c. cõsuluit.

Si area. ¶ Casus. In area mihi z tibi cõmuni edificaui: cuius erit edificium, q̃ritur, dicit q̃ ptinebit ad me z tibi tium. si autem portionẽ tuã vendicauero a te pot fidẽte: z nõ sumpt⁹ quos fecer⁹ restituero: obsta bit mihi vendicãti doli ma. c. eceptio.

b ¶ Alligatꝰ. socꝰ vel extraneus z bona fide.

c ¶ Summoueri. vt. j. de edi. pri. si vt. pponis. z. ff. de condi. inde. si in area. in fi. z. ff. de crecep. do. l. paulus, z. ff. de act. emp. idemq̃. z isti. de re. di. ff. si gs in aliena. z. ff. de pig. gno. paulus.

Si fundũ. ¶ Casus. Si tibi voleti fundũ meũ emere a nõ dño denũciani ne emeres: q̃ non erat vẽdentis quem emisti: an ad fundũ z ad fructus quos percepisti mihi tenearis, q̃rit. Dicitur q̃ sic.

d ¶ Distrabẽtis. Hec est admonitio.

e ¶ Non recte. id est sciẽs alienũ. Sz q̃d si non credidit z sic remouit bonã fidem: Videt nõ nocere admonitio: vt. ff. q̃ dõ fal. tu. auc. l. u. z. j. de resciu. vendi. si maior. z. ff. p emptore. l. alienam. Sz certe imo habetur p̃z malefidei. p. l. ista. z. ff. q̃ in frau. cre. ait ptor. §. si gs particeps. z de le. ptan. l. virilis. §. pe. z arg. ẽ. de epi. z cle. auf. si captiui. z de epi. audie. auf. liberi. vbi dicit de huiusmodi attestatione. Nec ob. d. q̃ dõ fal. tut. auc. q̃ non nocet admonitio. ibi. sl. quomiꝰ contra falsum tutorem iactantem se tutorẽ. z sic dolosum agat actione in factum: vt eo. ti. l. nouissime. in prin.

f ¶ Vel alio modo. Sine denunciatione.

g ¶ Percipiendis. de pcipiendis eñ non tenet vt h̃ innuit propter titulũ quẽ h̃z. Sz fallit in quattuor casibus: q̃bus titulus nõ excusat a pcipiendis. p̃mus. ff. q̃ me. cau. h̃z z partus. in p̃n. Secũdus in eo q̃ emit in fraudem creditoris: vt. ff. q̃ in frau. cre. ait ptor. §. p hanc. Tertius in eo q̃ emit contra legis iterdicta sciens: vt. j. de agri. z cen. q̃s admodum. in fi. lib. xj. Quartus in eo q̃ emit a fisco non solẽniter vẽdente: vt. j. de fi. instru. z iur. baf. fil. l. j. lib. x. Idẽ posset dici in eo qui fructus maturos patitur corrumpi z studiose.

Bꝛetua. ¶ Casus. Si rem meam quã ignorabã meã tenuisti: z p errorem istam condurit: an mihi pudicet q̃ominus eam vẽdicem. q̃ritur: Dic q̃ non: nisi vsucapta fit vel p̃scripta.

+ Cõcor. c. ter lius. cum glo. i. fi. cr tra de eranf actio.

b ¶ Rẽtua. Et pone exemplũ. j. fami. herciscun. seruum communem. Item. ff. de eranfac. sub pretio pecierim. Item. j. loca. grem. Itẽ posse[n]tanti vel defendenti. vt. ff. de rei vendi. i. inter officiũ. z tunc erit contra. ff. de inoffi. testa. l. fi. Sz dices q̃ h̃ fuit ignoraꝰ: sibi sciẽs. Vel ibi odio q̃rele. z fauore vltime voluntatis. Vel h̃ sciebat ins suũ vbiq; durare. vt arg. ff. q. mo. pig. vel hr pothe. solu. sicut. §. nõ videt Additio.

Pone etiam exemplum si fuit inder. z dedit sententiam pro vẽdicante tr̃a. ff. de inoffi. testa. l. fi. Sz dices q̃ h̃ fuit ignoraꝰ: sibi sciẽs. Vel ibi odio q̃rele. z fauore vltime voluntatis. Vel h̃ sciebat ins suũ vbiq; durare. vt arg. ff. q. mo. pig. vel hr pothe. solu. sicut. §. nõ videt Additio.

Pone etiam exemplum si fuit inder. z dedit sententiam pro vẽdicante tr̃a. ff. de inoffi. testa. l. fi. Sz dices q̃ h̃ fuit ignoraꝰ: sibi sciẽs. Vel ibi tangitur p Inno. z Jo. and. in nouel.

i ¶ Erroꝛ. tuus.

k ¶ Alia. velutiusucapio vel p̃scriptio.

Ter. l. indicia. xxxv. ad hãc. l. c. inf. cũ glo. a. de cle. pegri. et c. cũ cãm. in fi. de pba.

Ter. l. fi cũ. cõcor. c. cus. D. ferrarie. cũ q̃. sup. ỹ. post mota. extra de p̃sti. z. xj. q. i. ca. quia res.

Indicia. ¶ Casus. Fundũ tuum a tio possidente vẽdicasti intentionem tuam p instrumenta probare non potuisti: an alijs probationibus vti possis: queritur: respon. q̃ cuꝫ a te petere debeo.

l ¶ Indicia. i. argumenta fic dicta. quia ex indicant. Accur.

Indiciuꝫ vſi dicat.

m ¶ Eſidem vt. j. de fi. instru. l. in erercendis. z. l. j. z. ff. de pig. z trahit. et j. de in. do. l. cũ citra. Sz fallit in casibus. vt dixi. ẽ. de pac. l. pactũ. quod bona.

n ¶ On seruũ. Quia in iudicio esse nõ potest: vt. ẽ. de iudi. seruus. nisi i criminib⁹ vbi corporaliter puniretur: vt. j. de nox. a. l. si seruus. z. ff. de accu. hos accusare. ẽ. omnibus.

Ter. l. certus. est. facit ad hãc. l. c. grauius. cum glo. sup. vbi. fructus. extra de rest. spolia.

A ¶ Possidentibus. Seruũ meũ a possidente vendicauit: z obtinuit: nec restituere vult: quia dolo fecit quominꝰ posset: quaeritur: R ẽ. q̃ iuramẽtũ in lite mihi a iudice detur: z iurabo. p quanto nolem seruo carere z in tãto mihi condẽnabitur.

o ¶ A possidẽtibus. omnibus.

p ¶ Impleueritis. Supple nõ posse accipere cõtra te. Accur.

q ¶ Intẽtionem. cessante exceptione.

r ¶ Restituãtur. ſ. dolo.

s ¶ Jurisiurandi. Jn his actione z in ceteris arbitrarijs: vt. ff. de in lit. iur. in actionibus. in prin. z. l. videamus. ẽ. penul.

t ¶ Procedere. si res non sit p̃sens. als manu militari auferẽ possessio: vt. ẽ. eo. domũ. z. ff. eo. q restituere. h̃z certe idem si sit p̃sens. Sũt ergo quattuor: aurilia contra nõ restituentẽ. ſ. manus militaris quãdo res est p̃sens. Itẽ iuramentum in litem: quãdo. ſ. dolo defuit possidere. Item ad interesse quando per culpam. Itẽ ad verã rei estimationẽz. hec plene no. ff. eo. qui restituere. z. l. seq.

Possessor ſi restituẽs q̃ttuor: rei medijs cõpellitur.

Certum. ¶ Casus. Si fundũ meũ a nõ domino sciẽs emisti: post restitutionẽ rei ad fructus teneris non solum extantes sed etiã cõsumptos. bonefidei autem possessor ante litem contesta. ad fructꝰ extantes. z hoc in secunda parte. post autem litis contest. omnes restituentur. z hoc in tertia.

v ¶ Possessores. etiã sine titulo. Vel dic ſm. M. cũ ti. vt statiꝰ patebit.

x ¶ Fructus. ſcil. z perceptos: vt. ẽ. eo. ſi fundum. z. j. de condi. ex le. malafide. Accur.

y ¶ Bonefidei. cum titulo vel sine titulo.

z ¶ Extantes. cõsumptus vero lucratur nisi in duobus casibus quos habes. ff. eo. emptor. z. l. sumptus.

a ¶ Amuerſos. q̃ male fidei incipit esse quo ad fructꝰ post litẽ contestatam. vt. z. ẽ. ti. j. l. j. Et dicas hic distinctionẽ quã habes. ff. e. l. at ex

Seruũ. ¶ In prin. in glo. que incipit: etiam perceptorum.

J mancipium. ¶ Casus. Si mancipium surripuisti mihi: vel abstulisti

stulisti r vēdidisti. an ab emptore vendicare possim nō oblato precio. queritur. r dicitur q̄ sic. Ulpianus.

a ¶ Soluendi precij. vt. ff. eo. l. mater. r. j. ad velleianum. si sciens. r. j. de fur. l. inciuile. r. ff. que in frau. credi. l. si debitor. Sed contra. ff. quod metus causa. l. iij. Solu. vt ibi.

QVllo iusto. ¶ Lasius. Si rē mea sine titulo possedisti: nec triēnio nec decēnio q̄sisti tibi dñiū: an mihi reuerso ab hostib⁹ detur directa vēdicatio cessante bñficio actiōis rescisorio / q̄ritur. Rñ. q̄ sic.

b ¶ Ratio. vt. j. de pscri. long. temp. diutina. r de vsuc. p herede. l. i. r fa mi. hercis. feruum. r. j. ne de sta. defun. l. fi.

c ¶ Directa. vt. j. ō post li. reuer. ab hostibus. iij.

OLēmbus. ¶ Lasius. Si pdiū fisca le possedisti r in solutio nē pēsionis cessasti: ali⁹ aute nomie tuo plurib⁹ annis solut q̄ soluere tibi uli r fisco satisfecit: an videat sibi q̄situ dominiū / queritur. Rñ. q̄ nō. nisi fisc⁹ foleniter pro soluēde sibi facta pdiū ei vendidisset. Vel pone casum vt in glo.

Casus pdicit. d ¶ Solēnibus pensionibus. Quidam possidebat funduz de quo non satisfecit fisco i pēsione: alius pro eo satisfecit p duos anos: nō acquirit dominium.

e ¶ Interueniēte vēditionē. fiscali. que a procuratore fisci solet fieri debitore cessante.

f ¶ Facit. vt. ff. de acq. re. do. q̄ sḡs. r. j. ō dona. l. si functiōes. r. l. cēsuales. r. j. de act. ēp. si p⁹ tuus. ij. refō. r ar. j. ō pig. res obligatas. l. fi ℣ Jo. pīu dicum gñetur ci ad quē res ptinet si sciat r patiatur longo tpe. Additio.

Ber. l. fuū. pcor. gl. sup fido signifi. ppe fi. n. c. extra de consue.

Bulll. de cu. r alij doc. dicunt contra. quia simpler patiētia cum sciētia nō est causa perdēdi dominium: quod est magni preiudicij: sed in eo quod est modici preiudicij bñ noceret. argu. ff. ti. j. l. si filius. r per Bar. in. l. cum de in rem verso. ff. de vsur. Pau. de cast. hic.

MOde. ¶ Lasius. Si fidū ad me pertinēte p. r. annos r dimiduz possedisti: demū cum incepi vēdicare r lite pēdēte completū sit decēnium: an tps q̄ currat post lit. cōtesta. tibi proficiat quo magis videaris scripti⁹ nem compleuisse / queritur: Rñ. sp̄on. q̄ no.

g ¶ Adoze litis. i. dicere post litē cōtestatā nō procedit pscriptio q̄ p⁹ lis ⁊ dure annō vel plus ℥ tuc inspicim⁹ in preteritum an sit finita vel nō: nā si nō est finita nō finietur ammodo. Item boc est verum si fiat lis cōtra pscribētē. si aūt fiat ⁊tra aliū nō nocet cū sit ciuilis interruptio: vt. ff. de diuersis pscri. l. ītra. sec⁹ in naturali: vt. ff. de vsucap. l. naturaliter. Itē boc in prescrip. r. vel. rr. annozū logtur: secus in vsucapione triēnij que currit etiam post: licet nō cū effectu: vt. ff. pro emp. l. j. in fi. r. ff. eo. l. si post. Et no. ex hac. l. agēti nō currere pscriptionē lon gi tpōris. vt. r. j. de pscript. lōg. temp. l. nec bona. r. j. de inoffi. testa. l. ⁊tra maiores. r. ff. de mino. l. intra. Additio. Per hāc. l. docet Bar. in. l. celsus. in vltima colum. ff. de vsuca. practica q̄adam bāc sc⁹ scis q⁹ articuli. pducūtur post litis cōtestationē. r testes cūā examinātur: fac cias q⁹ articulus tuus cōcludat q⁹ tu possedisti. r. ānis ⁊ vltra añ litē contestatā. Nā si p̄ probares possessionē. r. annozū post litem contesta tam nihil ꝓbares. Ad hoc no. hāc. l. q̄ melī⁹ dicit q̄ aliqua de mūdo fm eundem Bar. hic.

Preſcriptio an i ⁊tertipat⁹ p lit⁹ ⁊testationem. Preſcriptio longi tpis agēti nō currit.

b ¶ Que. sc⁹ prescriptio.

i ¶ Eruum. Presentem. i. presentialiter.

k ¶ Vendicare. Et hec est ratio quia rei vendicationi intendens habere debet dominium.

l ¶ Non potest. vt. ff. eo. si ager. r. ff. de actio. emp. quintus. et. j. de here. vē. qui tibi. r de distrac. pig. q̄ pdiū. r. ff. de acq. pos. si ex stipulatione. r. ff. de pac. l. traditionibus. ℥ hoc fallit in ecclia r ciuitate: vt. ff. de fas crosan. eccle. l. fi. Itē aliud est i vltimis volūtatib⁹: vt. ff. de fur. ar. titio.

Duiuz alij qñ trāsferr sine trādi tione.

BEs alienas. ¶ Lasius. Si rem alienam interueniente iusta causa possedit qs: an vllam vēdicāti mihi r non ꝓbāti eā esse mea cogatur restituere / queritur: Rñ dcr q̄ non.

m ¶ Implenti. i. probāti se dñm vel quasi: vt. j. de proba. sine possidentis.

Ter⁹. l. res alienas. cōtra. pactus. l. c. pastoralis. in fi. cuz glo. pe. extra ō cā pos ses. r. ppie. et. c. j. cū gl. iij. vt ibi. pē.

n ¶ Cogitur. Vt. et. ff. de edē. qui accusare. r. ff. de iure fisci. l. ertat dcrētū. r ff. de interdic. ℥ commodū. r. j. de ercep. l. fig dē. r. j. de ꝓba. l. ij. r. j. de libe. causa. nō ió. in fi. et j. de actio. r obli. negantes. r. ff. tit. proxi. l. cogi.

¶ De vsufructu r habitatione ꝛc. ¶ De dominio corporaliū dixit. Sequit de dominio incorporaliū. Vel sic. Dictū est supra de dñio corporaliū rerum. nunc tractare itēdit de dominio incorporaliū rerum. r premittit de vsufructu r habitatiōe et ministerio seruoz̄: q̄ in eis quedā specialia obtinēt (vt ex sequentibus patebit) q̄ in ceteris rebus aliis nō seruantur. Azo.

Ulpian⁹ ꝓ volūtate sua instituit instituto beredem suo vsufru. omnium bonorum r eorum q̄ vsu cō sumūtur legitime reliqt: an a debitorib⁹ hēditatis peterepecuniā pos / sit: nisi p⁹ satisfecerit de tāta pecunia restituē da si moriat vel capite minuat: Rñ. q̄ nō: etiā si est testatrix onus satisfaciendi remisisset.

Usufruct⁹ quid est.

o ¶ Usufructus. vsufructus est ius vtēdi fruēdi salua rerū substātia. Imp: oprie quo ad ea q̄ vsu cōsumūtur: ℥ ꝓprie ad ea que vsu nō cōsumūtur: vt instī. eo. ℣. cōstituitur. sic⁹ verbum semel positū proprie ⁊ improprie ponitur. vt. ff. de offi. procō. l. ij.

p ¶ Solutam. sc⁹ beredibus.

q ¶ Poteris. sc⁹ ad beredibus. r idem de aliis q̄ vsu consumuntur.

r ¶ Senatus cōsulti. Fauoz beredi tatis ⁊ nō fauoze legis vt testatoris.

Lautiōes q̄da remitti pñt ⁊ q̄ dā non.

s ¶ Cautionem. scilicet de tanta pecunia restituēda si restituēda si naturaliter cadpite minuatur. vt. ff. de vsufruc. ea. re. que vsu cōsu. l. ij. ℣. ij. ⁊ hec cautio remitti non potest sicut nec illa se vsurū ⁊ fruiturum arbitrio boni viri ⁊ finito vsufructu restituturū. Sed satisfactio legatorum sic: vt hic. r. j. vt in posse. lega. l. ij. ℣. j. scire. Et est ratio: quia hec vltima remissa non prestat occasionē delinquendi vt superiores. Item illa de vsufructu magis foumandi vsufructus gratia q̄ seruande vltime vo luntatis estimenta. Sed an heres potest remittere: Quidaz ꝙ non: lunt atis estimenta. Sed an heres potest remittere: Quidaz ꝙ non: le. fal. quod de bonis. ℣. j. et. ℣. fina. et. l. potest. Item quomodo sit cō le. fal. quod de bonis. ℣. j. et. ℣. fina. et. l. potest. Item quomodo sit cō tra voluntatem. vt in auten. de nuptiis. ℣. disponat. coll. iij. Sed. Rtra voluntatem. vt in auten. de cautio sit de substātia vsufructus dūga. j. nemo potest. Item an hec cautio sit de substātia vsufructus dūri. ff. eodem. l. j.

¶ Erbis. ¶ Casus. Si mihi in fundo vsufru. legat⁹ an titio ꝓpietatem possis obligare / queritur: Rñ. q̄ sic.

t ¶ Verbis testamenti. Continebatur ibi vsumfructum tibi lego.

v ¶ Obligare. Item et vendere. vt. ff. de vsufruc. lega. l. fundi trebatius.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

SJ pfi. ¶Casus. Un vsufructuari' decedēs vsufru. trāsmittat ad heredes' q̄rit: Rñ. q̄ nō. ḥz morte fructuarij vsufru. cū. pprietate cōsolidat. z hoc in prima. Un autem proprietario decedēte vsufructuario supstite ertinguatur vsufru. dz q̄ non. z hoc in scōa.

a ¶ Regredi folet. insti. eo. ℌ. ñ. z. ff. solu. ma. l. vsufruc.

Usufructus quez bz pater i aduēticijs filij an ñ mat mortē filij.

b ¶ Non tollit. fallit hoc ḥz ℙla. i vsufructu quē bz pr in rebus obuenīēs tibus filio er materna linea: quod falsum est. vt j. ō bo. ma. l. ij. z. j. ad ter tu. l. ñ. ℌ. finaūt. Sz fallit cū pater bz filiū emāncipatū z er eo nepotes. nā filio mortuo succedit pater cū nepotib' in vsirilē portionē vsufruct'. nō aūt totum bz: vt. j. de bo. ma. l. pe. ℌ. q̄ fine nepotes. Itē fallit cus bz beo solū filiū z ipse mortuus nō relictis liberis nec fratribus nec matre. Itē fallit hodie p autē. cū succedit accēdes cum fratrib'. vt i autē. de hes re. ab itest. ℌ. ñ vero cum ascendentibus. colla. ir.

Additio. Dic ñm pau. de cast. hic q̄ iste fallētie glo. nō sunt bone: quia i illis nō. pater solā mozes. pprietarij intingulf: sed er eo q̄ pprietates ve nit adv̄sufructuariū: vñ nō pōt āmodo dici hab bere vsumfructū forma lem qui cū sit ferute' nō cadit in re. ppria cū illa non possit vño ferure. vt in. l. vti fruī. in princi. ff. ñ vsufruc. pe.

Usufructu. ¶Casus. In fūdo tuo vsumfr. mihi legasti: an vtifrui possiz añq̄ satisfacēdem boni viri arbitratu ne. pprietatē ledaz q̄rit. Dic q̄ nō. z hoc in pria. nec refert q̄ntuz ad satisfactionem prestādā fuerit vsufru. legatus: vel inter vnos constitutus.

c ¶ Boni viri. idoneis fideiussoribus datis ℌm arbitriū boni viri. ḥ tñ fallit in casib' vbi nō satisfac. vt cū reliquit filio: vt. ff. vt leg. vel fidei cō. no. ca. l. i. ℌ. ñ ad fiscū. Itē q̄ bz p'in bonis filij: vt. j. de bo. q̄ libe. l. cum nō solum. ℌ. vbi. z. ℌ. hoc pculdubio. Item in tertio q̄ vsufructus pure legat: ḥz pprietas er die z ad die. Itē multomagis si reliquit pprietas q̄cūq̄z vsufructus finiet. quia bis cosibus veriūmiliter quisq̄z re sua vtitur. vt. ff. vsufru. quēadmo. ca. l. ñ vsufructus mihi. ℌ. illud. z. ℌ. plane. Sed eo casu q̄n dz satisfacere: quid eritñ nō pōt z velit iurare fup eisdē. Dicit gdā sufficere. vt arg. ℌ. de asser. tol. l. i. ℌ. super. Alij dicunt sequestrandū: vt. ℌ. de agri. z cen. ltibus. lib. xj. Tertij dicunt q̄ certū quid ṗmittat pprietarius vsufructuario. ℌ. noie vsufrarij vsq̄ ad tertiā cēteſime: vt. j. de secū. mup. hac edictali. ℌ. bis illud. sed nō placet. z ℌ. ſ specialeib' in matre. Dic ergo q̄ non bz vsumfructus sibilis. Sed dic illi. ℌ. habere locū vbi natura vel iuris est impossibilitas. secus si facti tñ: vt. ff. de verborum obligatione. continuus. ℌ. illud.

Additio. Dicit Bar. hic fic posse distingui. aut ꝑsona vsufructuarij est suspecta z tunc res debet sequestrari ℌm formam. l. posq̄. ℌ. ipera tor. ff. vt le. no. ca. aut nō est ꝑsona suspecta z tūc cōmittetur iuratorie cautioni. arg. l. i. ℌ. super. in fine. ℌ. j. de asser. tol.

d ¶ De nullam. Itē de restituendo: vt. ff. vsufruc. quemadmo. caue. l. j. ℌ. habet autem.

e ¶ Ex testamento. quantū ad satisdationē ꝓstandā. interest tñ quo ad alia q̄ñq̄: vt. ff. e. l. vj. in prin. z. ff. quēadmo. ferui. amit. ñ partē. ℌ. fina. Itē nō. duob' modis cōstituī vsumfructū. Cōstituit z tertio. ℌ. supp. Alicio famlie bercelcunde: vt. ff. famil. her. z puto. z. ff. eo. l. vj. ℌ. j.

f ¶ Ex voluntario contractu. scz inter vnos.

SJ pater. ¶Casus. Usufruc. fundi legauit maritꝰ vxori vsq̄ ad annos pubertatis filij sui ipuberis ipso facto pubere mihi domus vxor sciens vsufruc. ꝓcepit: an fructus illius tēporis quod fluxit post pubertatem filius a matre petere possit. querit: z dicitur q̄ sic.

g ¶ In tempus. i. vsq̄ ad tempus.

b ¶ Per ceptos. ſlota ꝓceptos. Est ergo speciale i matre ꝓpter maternam pietatē vt de ꝓcipiēdis non teneatur ℌm quosdaz. Sed argu. cōtra. j. de vsur. l. ñ mater. vsure cū vicē fructuū obtinēt. vt. ff. de vsuris. l. vsure. vñ er iure cō muni videt teneri de ꝓcipiēdis: vt. ff. de reivendi. ſi nauis. ℌ. generaliter.

Interest. ¶ Casus triplices ponit hic l. ḡs vide vt in glo. pri. Et ꝓ declaratiōe hui' l. dic ſm ℙaulū q̄ aliq̄n nec ꝓpietas nec vsufructus daſi dotē: ḥz dātur ipſi fructꝰ ꝓcipiēdi et tali fūdo. nā lōga ē dōia iter vsumfructū q̄ ℌſtitit i iure: z fructꝰ q̄ sunt cozporales res: vt. l. vasē. ff. de vsur. Itē q̄ casu cus dank fructꝰ ꝓcipiendi et tali fundo q̄d iuris ē: vt. ff. de pac. do. l. ſi cōuenerit. Nam maritus illos fructꝰ nō lucrat: ḥz dōta ꝓat vsum eoz bz. z ſoln. matri. tenet restituere ꝓ cū coz. sed q̄ñ dak vsufrn. vꝫplena ꝓpietas in crak fructꝰ. ꝓpter onera matri. nec valeret pactū factū in ẓnū ℌm ℙau.

i ¶ Interest. Tres ponit casus. ſ. cū vsufructꝰ est datus in dotē. Uel. ꝓpetas plena data est inestimata vt viro ꝏſicio redderetur. Tertiꝰ ſi estimata data fit. Est ergo differētia inter ℌmū z ſcōz: cum primo iure cōmuni nō possit. ꝓpietatē obligare cū non fit tua: vt. j. ḡres pig. obli. pof. qui filios. Scōo iure ſpecialiſ. ꝓpter. l. iuliam fundi dotalis. vt insti. qui. alie. li. i ꝓin. ℌm ℙr. licet hic nō nideat eidē scōo

Usufructuari' nō tenꝑ est satisdatione onerādus,

Usufructuari' ſi nō pōt satisfacere quid erit.

casui. Uel dic differētiā notat inter duos ꝓximos er vna parte z tertiū er altera. vt ꝓximis duob' non possit obligare: licet dinerſis rōmbus. Tertio fic. Ally dicit q̄ hec ler ponit q̄nq̄z casus: qō non potest esse: de quattuor ẏo satisdicī posset. Accur.

k ¶ An ꝓpietas. ℙlena z inestimata: vel estimata ad hoc vt sciatur ſit deterior: vel non: vt. j. de iure do. ñ inter virū. ℙoſſet ḥ addi an vero nuda ꝓpietas.

l ¶ Potuit. scz iure cōmuni. ḥz contra. ff. de vsur. l. ñ. z de reg. iur. l. fructus. Solu. illeloquuntur in dño rei. Uel dic q̄ vsumfructū pōt obligare vt ibi. sed non ꝓpietatem vt hic.

m ¶ Eius fuit. Sed quid ſi datus fuit inestimatus: sed electionem habeat maritus: vtrum estimationem an fundum velit restituere: Dicā tunc eū fundum posse obligare: vt. ff. de fundo do. l. cerit. z. q̄ ſi fundus. Aliud cōtra ſi mulier habet electionem: vt. j. de fundo do. l. j. et d. l. q̄ ſi fundus. Accur.

Etiam ad quem. ¶Casus. Usumfructū dom' mihi legasti: modica impendia ſuſtinere debeo in reficiendo: ne modica refectiōe deficiente ligna z talia pereant: sed ſi in ea plus impendi q̄ ad me peti neat: an a domino ꝓpietatis repetere possim q̄ritur: Dicitur q̄ sic. Ulpianus.

n ¶ Usufructus. refert an gratia fructuum aut gratia rei. vt. ff. de impen. in re. do. fa. l. ltiꝰ.

n ¶ Usufructus. vt z. ff. co. l. vsufructu legato. ℌ. fina. z. l. bacten'. z nisi reficiat pōt a dño prohiberi vti fruī: vt. ff. de dā. infec. l. hoc ℙplius. ℌ. fi. z. l. ſeq. nisi velit vsumfructū relinq̄re: vt. ff. eo. l. cū fructuarius.

o ¶ Impendi debeat. i. q̄ expendi ſit necesse.

p ¶ Reposces. scz actione negociorū gestorū + tu fructuarie cū ob pētuā rei vtilitatē impēderis non gratia fructuū: poteris q̄dē repetere ommes. ℌ. j. Uel loquitur in ꝓprietario ſi gratia rei vel fructuum impenderit: vt. ff. eo. ſi absente.

+ Wart. reprobat iſtā glo. q. cū ō faciat er ng cessitate nō z artur actio neg. gest. l. ſi cōcs. ff. de nego. gest. l. vñ dicit da ri actiōes in facti ꝑ. l. fro. ℌ. bis auctō. iudi. pof. ℌ. pau.

Usufr

Usufructuar⁹ ḡ re nō pos sit preſcri bere.

NEcꝫ fructuarij. ¶ Caſus. Simili⁊ hēdi meo in fundo vſufru. legati. ⁊ illū. r. vel. rr. an. percipim⁹: an ſpacio longi tēporis ſit nobis acquiſita proprietas/ q̄rit: R̄ñ. q̄ nō: nec dño proprietatē ſuā vendicanti obſtabit longi temporis preſcriptio.

a ¶ Proprietatem. ⁊ hoc quia ſuo nomine non poſſidet.

b ¶ Preſcriptio munit. tum q: nō poſſidet ciuiliter: tum q: ſcit aliēn. vi ſit. p quas perſo. no. ac. §. fructuarius. et. ſ. de preſcrip. xxx. an. male. Et no. q̄ dic̄ ea cauſa. q: ſec⁹ ſi interuenijſſet. ⁊ do minū nō admiſiſſet. naz extunc. xxx. an. preſcribere tet ſicut ⁊ fur. vt. ſ. de ann. exceptt. l. j. ⁊. ſ. de preſcrip. xxx. an. ſi quis emptionis. §. j. ⁊. ij.

Vſufructu. ¶ Caſus. Vſufru. quo rūdā p̄dior⁹ et mācipiorū⁹ eſt matri noſtre legatus: arrea alienare vel mancipare poſſit: q̄ritur. Dicit q̄ nō. ⁊ b in pīma. Idē eſt ſi miniſteriū alicui⁹ ſerui ei legati. quia eū nec manumittere nec alienare poterit. et hoc ſecunda.

c Interdicta eſt. gñaliter non ſpecialiter. i. per iudicē vt ſit illis quibus bonis interdicitur.

d Adminiſterium. miniſterū eius accipit ſecui⁹ nulle ſunt artificio opere vt mediaſtini.

e Pertinentia. ſcilicet mancipia.

f SI domina. Duobus modis pone caſum. Prio dña locat vſumfructū: ſi moriatur dña locatrix: nō extīguit⁹ vſusfruct⁹: vt hic. ⁊. ſ. eo. ſi patri. ⁊ fm hoc poſnitur cōductricis. i. locatricis. ⁊ locauit. i. conduxit. vel etiā ex alio ⁊tra etu. ꝛceſſit: vt. ⁊. ff. de act. emp. veteres. ⁊. i. idē eſt. fm. ff. ⁊ nibil eſt ⁊tra. Alij dicūt q̄ ſi mortuo fructuaria que cōduxit redit quidem ad domiāz extinguitur quantū ad fructuariā ⁊ conſolidatur. et ſic omnia proprie ponunt. ⁊ illud etiā ſupabūdat: vt hic. ⁊ inſti. eo. ſ. finitur. ⁊. ſ. eo. ſi patri. circa medū. et fm hoc eſt cōtra. ſ. de iure do. ſi ſocrus. ⁊. ff. de peri. ⁊ cōmo. rei vē. q̄ ſi pēdente. als incipit neceſſario. §. ſi. Sed bis legibus fructuaria locauit vel vēdidit. vnde non conductricis vel emptricis morte finitur: ſed lo cantis ⁊ vendētis. in hac autē. l. domina locauit etiam fm umminebat ſum. Item eidem ſecunde poſitioni eſt contrarium. ſ. loca. viam. Sol. ibi in ꝺductione proprietatis dicit tranſire ad heredem hic vſusfructus erat locatus fm Azonem.

Caſus. Si habitationē in domo mihi legaſti ⁊ deceſſi: an eam tranſmittam ad heredē: q̄eritur: Dicitur nō ſed morte finitur. ⁊ hoc in pīma. nec ſi p̄prietatē domus legaui in quā habitationem habui quo minus eam vendicare poſſim domino non p̄iudicani. ⁊ hoc in ſecunda.

e ¶ Mortē finitur. vt. ff. de vſu ⁊ habita. l. ſi habitatio. ⁊. ff. de capi. di. mil. penultima.

b ¶ Excludit. arg. ſ. de iure do. l. res quarum.

Abligutates. ¶ Caſus Si vroꝛi vſumfru. alicui⁹ fundi legati vſq; ad. xij. an. filiū tui ⁊ filij tuus. ãte. xij. an. etatis deceſſit. an in vlteri⁹ tēpus ℣ vſufru. erat relictus extendatur: Dicitur q̄ nō: nec refert ſiue filiuſ ad eā etatē puenerit ſiue non. an autē ſi fructuari⁹ ante illud deceſſerit tp̄s trāſmittet ad heredē/ q̄ritur: R̄ſpon. q̄ nō. furoze: an ſi reſipuerit finitur vſufruc. dicit q̄ ſic. Si autē in furoze deceſſerit: vſq; ad tp̄s vite mee extendit vſufru. quia potuit eſſe q̄ diu vixuere nō pueniret ad ſanā mētē. vñ humanū eſt vt in tp̄s vite mee penes me reſideret vſufruct. ſi cut enīz me vel furoze ſibi nito ertinguitur vſufru. Sed ſi in furoze filij⁹ deceſſit: eū nō ertinguit q̄ mors ſanam mētē p̄ceſſit: imo nec ſana mēs ſecuta eſt: eū iam ſit mortuus ante q̄ reſipueret.

i ¶ Ambiguitatē. hec ler ponit duos caſus. Primus quādo ſub certo tē poze. Secundus quādo ſub incerto.

k ¶ Sub certo tēpore. id eſt vſq; ad certum tempus: fozte. r. an. ſi autem ad incertum diſtinguitur. ſ. eadē. l. ſ. ſinautem talis.

l ¶ Pervenerit. lego titio vſumfructus per decenniū donec viuerit filius meus.

m ¶ Siue nō. vt. ſ. quando dies lega. cedit. l. er bis. ⁊. ff. ad trebel. l. ſeius faturnin⁹ ⁊. ff. de alimē. leg. libertis quos. §. ab heredibus. ⁊. ſ. de fideic̄. liber. ſi fideic̄omiſſaria. ⁊. ſ. de nup. ſancim⁹. ⁊. ff. quando dies leg. cedit. l. ſi cui⁹ preſnitione. ⁊. l. ſi cum heres. Sz contra. ff. de ma. teſta. ſi ita ſcriptum fuerit. Sol. hic ad certum temp⁹: ibi ex certo tēpore ſine ſub cōditione. Unde hic non peritrelicti⁹ licet ille ad etatem illam non perueneritcum ſit purum. ibi vero peritius. et eodem modo ſoluitur aliud cōtra. ff. de leg. j. l. ſi cui legetur. §. hoc ãñt. ⁊ alind vt. ſ. de ma. teſta. l. ſi cū teſtator. et aliud. ff. de ſtatu libe. ſi ſeruus.

n ¶ Sinautem talis. incipit ſcōs caſus. ⁊ de eo dicit vſq; ad finem.

o ¶ Apud eus. vt. ⁊. ff. de vſufru. lega. generali. §. duas. in ſi. Accur.

p ¶ Humaniſſimum. Non eſt hec bona ratio quia eadem poſſet aſſignari in ſuperiori caſu. Sed ideo eſt hic aliud quia iſte nondum perfecte. als incipit neceſſario. §. ſi. Sed bis legibus fructuaria locauit vel vēdidit. vnde non conductricis vel emptricis morte finitur: ſed lo cantis ⁊ vendētis. in hac autē. l. domina locauit etiam fm umminebat ſum. Item eidem ſecunde poſitioni eſt contrarium. ſ. loca. viam. Sol. ibi in ꝺductione proprietatis dicit tranſire ad heredem hic vſusfructus erat locatus fm Azonem.

Abitatio. ¶ Caſus. Si habitationē in domo mihi legaſti ⁊ deceſſi: an eam tranſmittam ad heredē: q̄eritur: Dicitur nō ſed morte finitur. ⁊ hoc in pīma. nec ſi p̄prietatē domus legaui in quā habitationem habui quo minus eam vendicare poſſim domino non p̄iudicani. ⁊ hoc in ſecunda.

e ¶ Mortē finitur. vt. ff. de vſu ⁊ habita. l. ſi habitatio. ⁊. ff. de capi. di. mil. penultima.

b ¶ Excludit. arg. ſ. de iure do. l. res quarum.

Abligutatem. ¶ Caſus Si vroꝛi vſumfru. alicui⁹ fundi legati vſq; ad. xij. an. filiū tui ⁊ filij⁹ tuus. ãte. xij. an. etatis deceſſit. an in vlteri⁹ tēpus ℣ vſufru. erat relictus extendatur: Dicitur q̄ nō:

Abligutates antiqui iuris decidentes ſancimus: ſiue qs vroꝛi ſue/ ſiue alij cuicūq; vſumfructū reliquerit ſub certo tēpore: in quod vel filius eius vel quiſq; alius puenerit: ſtare vſumfructū in annos ſingulos in quos teſtator ſtatuit: ſiue p̄ſona de cuius etate cōpoſitū eſt ad eam puenerit ſiue nō. neq; enim ad vitā hois. p̄ſpexit: ſz ad certa curricula. niſi ipe cui vſusfructus legatus ſit ab hac luce fuerit ſubtractus: tūc etenī ad poſteritatē vſumfructū trāſmitti nō eſt penit⁹ poſſibile: cum morte vſumfructus peniꝰ extingui iuris indubitati ſit.

¶ Sinautē talis fuit inſerta conditio: donec in furoze filij⁹ vel ali⁹ quiſq; remonſerit: vel i alijs ſimilibus caſibus: quozum cuētus in incerto ſit ſi qdē reſipuerit filij⁹ vel ali⁹. p quo ꝺ dictū eſt: vel cōditio extiterit vſufructus finiti. ¶ Sinautem adhuc in furozeis conſtitutus deceſſerit: tūc quaſi in vſufructuarij vitā eo relicto manere vſumfructū apud eum⁹. Cū enīz poſſibile erat vſq; ad oñe vite tēpus vſufructuarij nō ad ſuā mentem venire furentē/ vel cōditionē ipleri humaniſſimū⁹ eſt ad vitaz coꝛ vſumfructū extēdi. ¶ Quēad modū etenim ſi deceſſerit vſufructuarius ante impletam cōditionem vel furozē finitū eſt vſufructus: ita humanū eſt et extendi cum in vſufructuarij vitā: ſi ſi antea deceſſerit furioſus vl alia conditio defecerit.

¶ Siue legef mihi habitatio ſiue vſufructus habitationis: videtur legatū mihi habitādi: per me poſſim habitare ⁊ alij locare. nō tñ proprietas ad meptinet. nisi phetur de volūtate teſtātis. ꝺ. fm Jabu. Bal. ⁊ Salyce.

Idē. a. Juliano. Lex. xiij.

Am antiquitas dubitabat

Idē. a. Juliano. Lex. xij.

Abitatio morte finit⁶: nec p̄prietatē qui habitationē habuit legando: dominij vēdicationem excludit⁶.

¶ Quādo tēpus certe etatis apponit iuri iā queſito in dubio facit tp̄s nō condītionē. hoc primo. ⁊ vſufruct⁹ morte extinguitur. ꝺ. fm Bar. Vel ſic. Vſufruct⁹ relictus vſq; ad tp̄s certe etatis alicuius nō perit morte illius. ſz demū cum tp̄s euenerit. vel ſi legatarius morte p̄euntus fuerit. Relictus vo vſq; ad tp̄s cōditiōis incerte finitur conditione euenīte: qua nō eueniente vel ad impoſſibilitatē euenīdi deducta vſufructus itelligiturvſq; ad vitaz legatarij⁹ relictus. ꝺ. Saly.

Imperator Juſtini. a. Juliano p̄fecto p̄torio. Aphri. Lex. xij.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a Habitationis.i.habitationum.
b Propositum.prime questionis respondet.tres enim facit.
c Habitatio.neq; enim vsus neq; vsufructus est. Vsus nō: quia longe minor. Habitatio.neq; enim vsus neq; vsufructus est. Vsus nō: quia hec nō finitur nisi morte. sed vsufructus multis modis: vt.ff.de vsu ⁊ habi.l.i.ff.de vsu ⁊ habitatione. ⁊.l.eo. corruptionem.
d Habitatio differt ab vsu et vsufructu. Postea.scīa q̄stio.
e Vel dominus. tertia questio.
f Licētiam. ⁊ sic est solute secunda q̄stio. Sed contra.ff.de vsu ⁊ habi.l.ceterus.in prin. ⁊.l.sed neq; vbi dicit q; non locat sine se. Sol. ibi dicit in vsuario. nec ob. huic solutiōi in co.ti.ſi habitatio.in prin. vbi partis caryſium ⁊ habitationē: quia ibi dicit pene.
g Accipiat. vt ⁊ isti. de vsu ⁊ habitatio.§. sed ſi cui.ct argu.ff.de vsufru.l. arboribus. §. vsufructuarius.
h Si habitatiōis vsūs fructum.i.per hec verba quorum ſenſus eſt.i.habitationez.nec enim poteſt eſſe ſeruitꝰ. Seruitus ſeruitutis eſſe nō pt. vt.ff.de vſufru.lig.l.i.
i Vſumfructus. in hoc fez locando. Sz in eo q; nō finitur niſi morte animi recellit. Sz z mio: eſt q̄ſtio cum nō niſi in domo conſtituatur. vſufructꝰ autem in omni re.
k Nec diuiſi. ſolutio tertie queſtionis. Accur.
l Eſſe relictum. nec enim aliter ꝛc. vt.ff. de leg.iii. non aliter. probatur autem ter cr eo q; teſtator ſolebat vti vocabulo habitationis. p domo: vt.ff. de leg.i.ſi ſeruꝰ plurib. §. fina. ⁊ ar.ff. de ſuppel. leg. labeo. ſecus vbi ba teſtatoris nullo mō ſeruitētie oneirent. vt.ff. de lega.i.l.iii.
m Modis. alis locis.
n Conſtituti poteſt. cōſtituitur enim vt vſufructus. vt inſti. de vſu. ⁊ ba bi.§. penul.

Hſtiquitas. Calus. Olim ſi teſtator alicui nudā ꝓprietatem fundi reliqſſet vſufru. ꝓ hēde legaſſet: dubitatio erat an valeret legatū ghusdas aſſeritibus: quibusdam negātibus: cum ideo nunq̄ eſſet res uerſurus vſufru. ad ꝓprietatē ꝓpter hoc ꝓ ſecūd' heres ⁊ deinceps vſq; in infinitum q̄ſi tot heredis heredes ⁊ teſtatoris haberet hūc vſumfructū. hanc dubitationem decidit imperator: dicens hoc legatum valere ſcilicet ꝓprietatis mortuo ſcilicet primo herede: vel capite minuto. quare enim talis vſufruc. tale prunlegium ſibi vendicat vt generali intentione non excipiatur: cum ea q; generaliter dicuntur: generaliter intelliguntur. vt.ff. de leg.ii.l.i.§. generaliter.
o Quatenus. id eſt hoc modo.
p Heredem. ſcilicet legantis.
† Et hū vt poſſe tenea- Illunq̄ ad ſuam redit ꝓprietatem. Argu. q̄ liber homo non poteſt † locare operas ſuas i perpetuū ne inutilis ſit libertas. Jr. ꝓ co. inſti. co.§. ne tū. ⁊.ff. de libe. ho. erbi. l.ii. ⁊.ff. de condi. ⁊ demō. l. titiꝰ. §. titio. u. Joan. ⁊ nos contra: quoniam poterit per alium operari: vt.§. de ꝑſco. ⁊ cler. l. quiſquis. ⁊.l. ad ſimilitudinem. ⁊.ff. de vſufruc. leg.l. iij. Item no. q; quedam ad tempus valent q̄ in perpetuū non valent. vt.ff. commu. diui. in hoc iudicium. §. ſi conueniat.

vſufructu habitationis[a] legato: et primo quidem cui ſimilis eſt: vtrum ne vſus: vel vſufructus: an neutri eorum: ſed ius ꝓpriumᵇ et ſpecialem naturam ſortita eſt habitatioᶜ. Poſtea[d] autē ſi poſſit ius cui habitatio legata eſt eandem locare: vel dominiū[e] ſibi vendicare. auctorum iurgiis decidētes compendioſo reſponſo omnē huiuſmodi dubitationem reſecamus. ¶ Et ſiquidem habitationē quis reliquerit: ad humanioꝛem declinare ſententiam nobis viſus eſt: et dari legatario locationis licentiam[f]. Quid enim diſtat ſi ipſe legatarⁱ mancat: ſiue alij cedat vt mercedem accipiat[g]: ⁊ multo magis ſi habitationis[h] vſumfructum reliquerit: cum et nimie ſubtilitati ſatiffactum videatur: etiam nomine vſufructu addito. ¶ Intantum etenim valere habitationem volumus vt non antecellat vſumfructum[i]: nec dominium[k] habitationis ſperet legatarius. mū ſpecialiter cuidentiſſimis ꝓbationibus ipſe legatarius poſſit oſtendere: et dominiū ei domus eſſe relictū[l]. Tūc etenī voluntati teſtatoꝛis per oīa obediendum eſt. ¶ Quam deciſionez locuz habere cenſemus in omnibus modis[m] quib⁹ habitatio cōſtitui poteſt[n].

Appellatio hēdis relatiua ad id qđ de iuſi natura non eſt trāſmiſſibile ad hēdes: in perſona primi heredis finitur. h.d. ſm Bar. Vel ſic. Si teſtator legat. ꝓprietatem deducto vſufructu mortuo ꝓio be rede finitur vſufructus: ⁊ conſolidatur cū ꝓprietate. h.d. Saly.

Idē.a. Juliano ꝓce.ſ. Ler.xiiij.

Antiqtas dubitabat ſi quis fundum vel aliaz rem cuidam teſtamento reliquerit: quatenus[o] vſufructus apud heredē[p] mancat ſi huiuſmodi conſtat legatum: et quidem inutile legatus eſſe exiſtimabat: quia vſufructus nunq̄[q] ad ſuam redit ꝓprietatem: ſed ſemper apud heredez remanct: et forſitan hoc exiſtimabant: quia ⁊ ſecundi heredes: et deinceps ſucceſſoꝛes vnius cē videntur[r]: et non poteſt huiuſmodi fructus ſm veteres diſtinctiones ſolitis[s] modis extingui. Alij autem huiuſmodi legatus nō eſſe reſpiciendū exiſtimaueruṫ. ¶ Tales altercationes occidentes ſancimus huiuſmodi legatus firmū eſſe: et talem vſumfructum[v] vna cum heredē[x] finiri: ⁊ illo mortuo vel aliis legitimis modis eum amittēte[y] expirare. ¶ Quare cū iſte vſusfructus ſibi tale vēdicat ꝓuilegium: vt a generali interꝓtatione vſufructus ipſe ſolus excipiatur[z]: quod ex nulla inducti rationabili ſentētia manifeſtiſſimum eſt. Et ꝓpter hoc et vſumfructum finiri: et ad ꝓpꝛietatez ſuam redire: et vtile eſſe legatum ſancimus: huiuſmodi pauciſſimis[a] verbis totam eoꝛum ambiguitatem dcleuimus.

Si per ſeruū fuit vſufructus acquiſitus alienatio eius nō tollit acquiſitionē iam factaz. hoc dicit: nec manumiſſio nec mors. Bal. vel ſic. ſder alienationez partis ſerui nō extinguitur vſufructus ſeruo conceſſus. h.d. Bar.

Idem.a.cidem. Ler.xv.

Inter antiquam prudētiaz diſſenſio incidit: ſi per ſeruum vſufructus domino fuerit acquiſitus[b]: ⁊ ex quibuſdam caſibus (multi[c] enim caſus reb⁹ incidunt mortalibus) pars huiuſmodi ſerui in alium peruenerit: vtrū omnis vſufructus qui antea per ſeruū ad aliquē peruenit apud eū remanеat: an totus tollatur vel ex parte diminuatur: ex parte autē apud eū reſideat. ¶ Et ſup huiuſmodi dubitatione tres ſententie vertebātur. Una que dicebat ex particulari alienatiōe ſerui totus vſumfructꝰ diminui. Alia intantum vſumfructū[d] diminui in quantū ſeruꝰ alienatur. Tertia q̄ diffinicbat parte quidē ſerui alienari poſſe: vſumfructuz aūt totū apud eum remanere: qui antea ſeruū inſoliduz habebat. ⁊ in nouiſſima ſententia ſummū auctorem iuris ſcientie ſaluiz iulianū eſſe inuenimus. ¶ Nobis autem hoc decidētibus placuit ſaluū iuliani admitti ſententiam: et aliorum qui in cadē fuerūt opinione: remanеat. quia ſiue ſic ſiue ſic apud dominū remanebat integer vſus fruc. ⁊ hanc opinionez approbat in ꝓfectatione q; hoc obſeruetur: vt ſicut ab initio apud dominum intelligitur vſufruc. ita ⁊ nunc: ⁊ ſi ſeruus ꝓ parte fuerit alienatus.

a Dantiſſimis. Plo. q; multa verba pauciſſima appellat ſicut facitur ab legantes. q dicit vnum verbum dicam: ⁊ multa ꝓferunt. ⁊ fa. ad hoc. ſ. de bonis vacan. l.ij. li.x.

Inter antiquā prudētiā. Calꝰ. Oliz ſi teſtator ſeruo alterius vſufru. legaſſet. ⁊ ſic dns ꝓ ſeruū acq̄ſiuiſſet vſumfru. ⁊ dns dubitabat ſeruus alienaſſe ꝓ parte nō finiretur. vel in totū vel ad ꝓpꝛietatem reꝺirect: an penes dñm remaneret. circa hanc dubitationē recitātur opiniones. vna erat quia ſi teſtator partes ſerui alienaſſet in totuz finiretur vſufruc. Sed ſi in parte

Dictū generale generaliter é intelligendum.

b Acquiſitus. re. vel ſaltem dies ceſſit: alis ſecus: vt.ff. quādo dꝛ. leg. ce.l.ſi poſt.§.ſi.
c Multi. interpoſitio eſt. Accur.
d Vſumfructum. Diſtinguendus eſt vtrum contemplatione dominī vel ſerui.

a ¶ Retentionem. vt. ff. l. priori. ⁊. ff. de re. du. l. quotiens in actionibus.
b ¶ Etsi pars. vt hic. ⁊ arg. ff. de ser. vt pomum. §. i. idem etiaꝫ si totus alienetur. vt. ff. quib⁹ mo. vsufr. amit. l. si seruo. ⁊. l. repeti. §. si quis. ⁊. f. eo. l. fina. ⁊ arg. ff. de dona. causa mortis. l. fina. Sed contra. ff. de vsufruc. l. qui vsumfructum. §. fina. p:out est ibi in littera seruo titij. Sol. ibi contemplatione serui erat relictus: hic domini. Vel b corrigit. Ut ibi est seruus mortuus: hic alienatus. Si autez habeas ibi vsumfructū serui titio non est cōtra.

¶ Oꝛruptionem.

¶ Casus. In pria parte hui⁹. l. dicit ꝙ oli erant certi modi ꝙ quos finiebat vsufruc. morte. capitis dimi. vsufr. non vtēdo de actione scilicet personali et testamēto: vel ex stipulatu si in stipulatione deductus est vsufruc. per quem petebatur vsufru. certū quasi erat fac⁹ quod mortevel capitis dimi. vsufru. tollebatur. Sꝫ dubitabatur an ano vel biēnio actiones tollerētur sicut vsufru. banc dubitationem decedit imperato: statuens ꝙ vsufruct. anno vel biennio non vtendo non finiatur. nec actiones competētes ex predicto tempore si fructuaria⁹ tacuerint nec petierit nisi p̄scripto domino vendicanti obijci cōsueuit. puta. ꝛ. inter p̄sentes. ff. iter absentes: tāto tempore actio perit: ꝛ hoc in prima. Jn secūda dicit. nō qualibet capitis dimi. finietur vsufruc. sed maxima et media sed nō minima. ꝛ potuit simile in filiofa.

c ¶ Oꝛruptionē. Jd est amissionem.

d ¶ Diminutione. etiam minima. Accur.

e ¶ Vel non vtēdo. Per annum vel biennium.

f ¶ Quibusdam. Ut rei interitu vel mutatiōe vl cōsolidatione. vt instituta. eo. §. finitur.

g ¶ De p̄sonali. scilicet ex stipulatu si per stipulationez fuit promissus vel ex empto si fuit venditus vel ex testamento si fuit legatus.

h ¶ Eam tolli. sc⁊ actionem p̄sonalem. Accur.

i ¶ Non vtendo. Jd est non deducendo eam in iudicium: vel etiam nō vtendo vsufructu post traditionem vel quasi: amittit actionez vt statim dices.

k ¶ Sic d est an.

l ¶ Altercantibus. Sed certe non iuste videtur queri vel dubitari de actione personali an tali tempore tollatur: nisi cum in testamento est relictus: ꝛ qz p bienniū non petijt. tūc enim potest iuste queri de vsufructu an tollatur non vtendo: quia statim cōpetit adita hereditate: vt. ff. quēadmodū fer. amit. si partē fundi. §. j. Jtem nō pōt iuste queri de actione ex testamento que simul competit. Cum autem per cōtractum inter vinos in conuentionē deducitur: aut est traditus ꝛ tūc tollitur actio solutione. vt instituta. qui. mo. tol. obli. in p̄in. ꝛ sic non potest esse questio an debeat tolli tēpore vel non. Aut non est traditus: ꝛ tūc nō amittitur tempore vsufructus cū nō fuerit: vt. ff. de vsufructu leg. I. sempronius. ꝛ. ff. qui. mo. vsufruc. amit. l. i. §. sed ita demum. ꝛ. §. fina. Sed nec actio personalis potest tunc tolli nisi. xxx. an. vt. J. de ꝑscri. cu. l. ij. ꝛ. J. qui. nō ob. lon. temp. ꝑscrip. l. neqꝫ mutui. Ad hoc rñ. quia procedit q̄stio vbi etiā inter vinos constituitur: sed nō ante traditionem sed post. nam non est verum ꝙ per traditionem tollatur actio ꝓ eo competens: cum in eo non sit traditio: vt. ff. eo. l. iij. §. dare. et. ff. de acqui. rerum domi. l. seruus. §. incorporales. Sed in rebus corporalibus illud tenet ꝙ solutione eius quod debetur tollitur omnis obligatio. Nec obstat ꝙ mihi constituitur p̄ patientiā ꝛ me vincte dicitur mihi deberi: sicꝫ res mea mihi debetur: quia (vt dixi) cum non sit libera traditio non mere efficit me⁹ quod studiosus lector: pōt notare: qz plures dicitur: iste vtique habuit debita. Jdeteriora etrespmea quandoqꝫ mihi debetur scz ratione eiꝰ quod meū nō est scilz restitui. vt. ff. de verborū oblig. nemo rem. Secūdo videtur ꝙ iuxtinian⁹ nō resp̄ōdeat huic q̄stioni de p̄sonali actiōe. Dico ꝙ plene respondet cū dicē nisi talis exceptio vsufructuario ⁊c. Adueꝛbium enim nisi ⁊c. excipit de eo q̄ali qō di erat scilicet nec actionem nec vsumfructū nō vtendo tolli ⁊c. tunc ergo vsufruct⁹ actio tollitur. Et sic est mirabile ꝙ actio p̄sonalis competens ꝓ vsufructu tollitur. r. an. inter p̄sentes: ꝛ inter absentes. rr. vt hic dicit. Sed an ipsa iure: Respond. non: sed per exceptionem qz tempus ⁊c. vt. ff. de actio. et obligatio. l. obligationum fere. §. placet. sed fi capitis diminutione vel alijs modis amittit tūc ipso iure.

m ¶ Non vtendo. vt oliꝫ scilicet per annū vel biēnium.

n ¶ Cadere. Nec alio modo.

o ¶ Non possunt. Sic. J. de p̄scrip. xxx. an. l. fi. ꝛ ꝫ. l. priori.

p ¶ Excludere. s. r. ānos vel. rr. Sed quid si in re mobili est vsufruct⁹: an tolleretur actio personalis triennio. Respond. non cum vsufructus rei immobili comparetur: vt. J. de ꝑscriptio. lōg. tempo. l. finali. in fi. ꝛ. ff. de vsucap. l. usto. §. non sibi aliquis acquisiuit hunc habeat dum viuit intactum: cū multe et innumerabiles cause rebus incidunt mortalibꝰ: per quas homines iugiter detinere quod habent non possunt. ¶ Et est satis durum per huiusmodi difficultates amittere quod semel possessū est: nisi talis exceptio vsufructuario opponatur: quecūqꝫ si dominium vendicabat: poterat cum p̄sentem vel absentem excludere. ¶ Sed nec per omnem capitis diminutionez huiusmodi detrimentum imminere nostris patimur subiectis. ¶ Quare enim si filiusfamilias fuerit is q vsumfructum habet: forte ex castrensi peculio vbi nec vsufructus patri acquiritur ei possessium per emancipationē cū amittat: sed fm q̄ diffinitū est: tūc cum tantūmodo desinere: cum vsufructuarius vel res pereat: vel tantummodo cuꝫ cum anima vel rei substantia expirare: nisi predicte exceptionis vigoꝛ reclamauerit: exceptavidelicet talis capitis diminutione: q̄ vel libertatem vel ciuitatē romanam possit adimere: tunc etenim vsufructꝰ oīmodo crept⁹ ad suas reuertatur proprietatem.

¶ Vsufructus filiofamilias vel seruo alieno relictus acquiritur patri et domino ⁊ licet filius vel seruus moꝛiantur vel statum mutēt: resident nihilominus penes patrem ⁊ dominum. sed patre moꝛtuo vel mediam seu maximam capitis diminutionem passo vsufructus redit ad filiū a quo habuit oꝛiginem: et ad quem testator p̄cesumitur habuisse contemplationem. boc dicit Baldus.

Idē. a. Joāni p̄fec. p. Lex. xvij.

Ex libris fabinianis questio nobis relata est: p quaꝫ dubitatur: si vsufructus per seruum acquisitus: vel per filiumfamilias aliquis acquisiuit hunc habeat dum viuit intactum: cū multe et innumerabiles cause rebus incidunt mortalibꝰ: per quas homines iugiter detinere quod habent non possunt. ¶ Et est satis durum per huiusmodi difficultates amittere quod semel possessū est: nisi talis exceptio vsufructuario opponatur: quecūqꝫ si dominium vendicabat: poterat cum p̄sentem vel absentem excludere. ¶ Sed nec per omnem capitis diminutionez huiusmodi detrimentum imminere nostris patimur subiectis. ¶ Quare enim si filiusfamilias fuerit is q vsumfructum habet: forte ex castrensi peculio vbi nec vsufructus patri acquiritur ei possessium per emancipationē cū amittat: sed fm q̄ diffinitū est: tūc cum tantūmodo desinere: cum vsufructuarius vel res pereat: vel tantummodo cuꝫ cum anima vel rei substantia expirare: nisi predicte exceptionis vigoꝛ reclamauerit: exceptavidelicet talis capitis diminutione: q̄ vel libertatem vel ciuitatē romanam possit adimere: tunc etenim vsufructꝰ oīmodo crept⁹ ad suas reuertatur proprietatem.

¶ Vsufructus filiofamilias vel seruo alieno relictus acquiritur patri et domino ⁊ licet filius vel seruus moꝛiantur vel statum mutēt: resident nihilominus penes patrem ⁊ dominum. sed patre moꝛtuo vel mediam seu maximam capitis diminutionem passo vsufructus redit ad filiū a quo habuit oꝛiginem: et ad quem testator p̄cesumitur habuisse contemplationem. boc dicit Baldus.

Idē. a. Joāni p̄fec. p. Lex. xvij.

Ex libris fabinianis questio nobis relata est: p quaꝫ dubitatur: si vsufructus per seruum acquisitus: vel per filium

Actio p̄sonalis p̄ vsufructu cōpetens q̄to tēpoꝛe tollit.

Actio res q̄ꝫ mihi debetur.

+ Jsta glo. repꝛobat b pe. Bald. et pau.

Actio p̄sonalis. r. vꝛ. rr. ānis aliq̄ tollit.

UNIVERSIDAD DE HUDVAXTO

a ¶ Emancipatione. hoc respicit antecedentem legem corruptionem.

b ¶ Intactum. Immo videtur amitti: vt.ff.de vsufructu.l. qui vsum/ fructū. §. fina. prout est ibi. seruo titu. Sol. refert contemplatione dominī tantuz sit relictus: ꝛ tunc non perit. an seruꝰ ꝛ tūc domino perit. aut dubiū est: ꝛ tūc obtinet hec. l. ꝛ eo modo soluit aliō ff. de dona.

Usufructꝰ suo relictꝰ q̄ñq̄ ō: finiri.

causa mor. l. si filiofami

lias. ꝛ.ff. § vsꝰ ꝛ habita. plenum. §. si vsus. Elrg. contrariū huic solutiō/ ni. f. in fi. buꝰ. l. Aliꝰ diꝯ cūt q̄ illa. l. quiꝰ vsumfru ctuꝫ, corrigitur. alie due, in aliꝫ casibus loquun tur. nam aliter quēcūq; dicreis vsumfructuariū stare nō potest vt dicūt, preterea ler illa. plenuꝫ. non est contra. quia hic tractat cuꝫ morte finiaꝫ tur ibi nondum finitus vsufructus ad quē porꝫ rigatur. Vel potest dici q̄ principium. l. buꝰ dicit quando contemplaꝫ tione patris: finis vero quando contemplatiōe filij. Item adhuc est cōꝫ tra. ff. de verborum obligaꝫ. l. si stipulatus fuerizꝫ in pn. ꝛ.ff. de minoribꝰ. l. iij. §. sed si legatum fit. et ff. de minꝰ. sed si vnius. §. fina. Sol. ibi loquitur in bis que persone cobe rent filij vel serui. Item adhuc cōtra. j. de bonis q̄. lib. cuꝫ oportet. ꝛ. l. fi. nāmec in aduētitijs nec in profectitijs: nec in ca strensi vel quasi locū ba bere potest hec ler. sed re spōdeo hic loqui cū duꝫ biū est cuius cōtēplatio ne. vel hoc corrigitur.

familias capitis diminutione filij magna/ vel media/ vel morte/ vel emācipatione[a] / vel serui quacunq; alienatione/ vel morte/ vel manumissiōe potest adhuc rema nere. ¶ Et ideo fancinꝰ in huiusmodi casibus: neq; si seruuꝰ vel filiusfamilias in prefatos casus inciderit: interrumpi patri vel domino vsumfructuꝫ q̄ per eos acq sitꝰ est: iꝫ manere intactūᵇ. Neq; si pater[c] capitis diminutionē magnam vel mediam passus fuerit: vel morte ab hac luce fuerit ereptus: vsumfructū perire: iꝫ apud filū remanere: cetiaꝫ si ea patre non relinquatur. ¶ Usumfructuꝫ ciū per cū acquisitū apud cū remanere etiam post patris calamitatē oportet: cū plerūq; verisimile est: ꝛ testatorē cōtēplatione[d] magis filij q̄ patris vsumfructū ci reliquisse.

c ¶ Neq; si pater. Quid de domino: Respō. seꝫ cus. niam seruꝰ non habet nec ad heredem transit. at filius habet non vt heres sed vt vsufructuarius:

d ¶ Ad magis contēplatione. cōparatiue. Et not. arg. q̄ in dubio cōtēꝫ platione filij relictū presumit: vt arg. ff. arbi. tu. si de functus.

De seruitutibus ꝛ aqua.

¶ Dirit de seruitutib⁹ personalib⁹: nūc de seruitutib⁹ rerū. vt ꝛ.ff. cod. l. j. ꝛ specialiter ponit de aqua gñaliter aliꝫ: q̄ dam specialia in ea est dicturus: vt. j. l. ij. sic ꝛ diuina scriptura. dicite discipulis eius ꝛ petro.

Ad ar. xvi Lasus po e mit triplr.

Seruitus alti⁹ nō tol lēdi q̄ñci/ piat quis bere pos/ sessionem.

IJ quas. None casum trib⁹ modis. Primo fm antiquos. Domus tua debebat seruitutem domui mee alti⁹ non tollendi: q̄ acgita erat domui mee tempore. nūc tu alti⁹ era/ tas contra seruitutem debitā: agam cōtra te vt vti possi/ dentes. vel confessoria. ꝛ vincam si bonam fidem habuiꝫ in prescribēdo. non ait si vi vel clam vel precario fim vsus seruitute. Et fm hūc casum dic q̄ hec seruitꝰ potest queri tempore cū habeat perpetuā cām. ꝛ incipit ab eo tempore. quo vicinꝰ meꝰ fuit aliquando a me prohibi bitus edificare: nam ertic incipit possidere iure seruitutis: quod est necesse. vt. ff. quemadmoduꝫ ser. amit. l. fina. alioquiu clam possidere viderer: quod non debet esse vt hic dicit. Item q̄ dicit longi tempo/ ris/ proprie dicit fm nos: licet quidam dixerint cuꝫ temporis non est memoria. per. l. ff. de aqua plu. arcen. l. j. in fine. ꝛ. l. ij. Item q̄ dicit vi vel clam seruitutis constitute scilicet per pactū vel per vltimam voluntatem. ꝛ fic consuetudo equiualet veritati. Item q̄ dicit si modo is qui pulsatur. dic id est tu. qui pulsaris: id est inquietaris edificatione illi⁹. vel eo agente negatoria. Et q̄ dicit possidet: id est quasi possidet seruitutem. quiquere non possidentur: vt. ff. de acqui. rerū domi. seruus. §. incorporales. Item hec verba vi ꝛc. cepone vt. ff. de vi ꝛ vi arma. l. vim facit. clam et pone vt. ff. de acq. posset. clam p̄cario. cepone vt. ff. de p̄ca. l. j. in princi. Vel sic secundo. domꝰ tua debebat seruitutem domui mee altius non tollendi per constitutionem: altiꝰ edificatam habuisti longo tempore contra veterem formā: id est seruitutē. si ago cōtra te inde re absoluct: si modo nec vi nec clam nec precario sic teneuisti. Et q̄ dicit vices seruitutis scilicet amissi per pactū. vel proprie scilicet acquisite. Salli cui domus seruiebat contra meam domū. nam libertas eius quodammodo dicitur seruitus mee. Item q̄ dicit pulsatur: proprie ponit. Et fm vtrūq; supra dictū casum quero an suf/

ficit si ab aduersario nō teneatur precario vi vel clam: licet ab alio teneat: Sed dic a nemine debere habere precario cuꝫ bonam fidem deberet habere: vt. ff. quēadmodū serui. amit. l. finali. ꝛ de aqua plu. arcen. l. fi. licet sit arg. cōtra. ff. vti possi. l. j. §. fi. ꝛ. l. ij. Vel dic tertio. Domus tua debebat seruitutez domui mee altius non tollendi tempore mihi q̄stam vt assero. si tu edificas ego agā ꝛ vicam te. ita demum si tu contra q̄ pscripsi non possidebas domū tuaz eo tempore quo pscripsi contra te vi vel clam vel precario. nam tūc sicut nō posses mihi in ea per pactum cōstituere seruitutez: sic nec per prescriptionem in ea q̄rā seruitutē. dic ergo si quaꝫ ꝛc. Sed que sunt actiones q̄ pro seruitutibus competit: Respō. confessoria. Item vti possidetis vtile. vt. ff. si fer. ven. l. ij. in prin. ꝛ. §. ij. ꝛ de seruit. l. pe. Item negatoria que datur cōtra: sed non simul. qz hoc esse non posset. Additio. Joannes fabri in suo breuiario plaꝫ cet tertia lectura qz nō/ tabilioz. licet doctores primam approbēt. quia aptioz. Et si videt optas quātō tempore acquiraꝫ tur seruitus ꝛ a quo tpe incipit possideri. Et an requiratur et presumat bona fides vide bic ples ne ꝛ familiariter p ipsuꝫ dominum. Joā. fabri in suo breuiario.

† Et patiente. Pau. Lex⁹ ibi: duristi. per longū tpo. vt. §. l. pri.

f ¶ Et luminibus. vt cōsecutiue ponitur nō causatiue. fic. §. de iudi. properandum. §. j.

g ¶ Ad ore solito. Per li

Lex. j.

IJ quas[e] actiones ad ucrsus eum qui edificiū contra veterez formam extruxit vt luminibus[f] tuis offi ceret cōpetere tibi existimas: more[g] solito per iudicē exercere non prohiberis[g]. ¶ Js qui iudex erit longi tēporis[i] consuetudinem vicē seruitutis[k] obtinere scict. modo si q̄ pulsatur[l] nec vi nec clā[m] nec precario possidet.

¶ Jsta ler est singularis. ꝛ est clauis in tota materia. ꝛ hoc dicit. Seruit⁹ que habet causam continuā acquirit lōgo tempore: nisi fuerit interrupta. nec repetit erpēsas quas fecit in re contemplatione seruitutis. b. d. Bald.

Idē. a. Darciali. Lex. ij.

S IJ aquam per possessionez marcialis eo sciente[n] † duexisti seruitutem exemplo rerum immobilium tempore quesisti[o].

bellum. vt. §. de lit. contesta. aut. offeratur.

b ¶ Nō prohiberis. vt ꝛ. ff. de serui. vtb. pred. l. qui luminib⁹. ꝛ. ff. de itine. actuꝫ. prima. apparet. §. penul.

i ¶ Longi temporis. cui⁹ nō extat memoria fm quosdam. vel. x. vel. xx. annoꝝ fm nos. Accur.

k Seruitutis. constitute vel amisse fm diuersos casus.

l ¶ Pulsatur. propie ꝛ improprie fm diuersos casus.

m ¶ Nec clam. ꝛ dic ille qui pulsatur opere ꝛ facto.

Diuisio.

S IJ aquam. Diuiditur in tres partes. In prima loquitur de seruitute prescripta. In secūda loquit de pscriptiōe interrupta: ꝛ ea interrupta ille qui fecit expensam contemplatione seruitutis cā nō repetit. Tertio ratione reddit buꝰ. secūda ibi: q̄ si ante. tertia ibi: cū in aliena. Bal. Casus istius. l. talis est. Jder agruꝫ meū me sciente nec prohibente aquā per. ꝛ. an. inter presentes. vel p. ꝛꝛ. inter absentes duxisti an sit tibi quesita seruitus/ q̄ritur: Rñ. q̄ sic: exemplo rerusꝫ immobilium. ꝛ boc in prima. Si aūt ante impletam prescriptionem prohibui ne duceres post prohibitionē in agro meo op⁹ aliquod vt aquaꝫ duceres ertruristi: puta canales vel riulos: nec fruct⁹ quos fecisti recipetes: nec quod ertruristi ad rem pertinebit.

Casus.

n ¶ Sciente. iure seruitutis non precario/ vel clam/ vel vi. Et not. non desiderari titulum in prescribenda seruitute: vt hic. et. ff. si seruit⁹ vendi. si quis diuturno. ꝛ. ff. de itine. actuꝫ prima. l. j. §. fi. quis autem cū. ꝛ. §. si tibi fundum. in fi. et. §. de longo. tempo. prescrip. que. p liberis. l. ij. Item no. q̄ dicit sciente. quia aliud est in prescriptione rerū corporaliū vbi non exigitur scientia. vt. §. de prescript. long. tempo. l. fina. in fi. ꝛ de pscript. xxx. an. l. sicut. ꝛ est ratio: q̄ hic domin⁹ possidet: ibi nō. nec ob. quod dicitur in eadē. l. de prescrip. long. tempo. codē obseruā do ꝛc. q̄ idem est q̄tū ad tempꝰ: non q̄tū ad scientiam fm Azo. Aliꝫ vt. Rō. fubaudiunt hic marime.

o ¶ Quesiti. Et sic. ꝛ. an. inter presentes. xx. inter absentes: quia sic est in immobilibus: vt. §. de vsucapio. transfer. l. j. Sed. xtra. ff. de aqua quotidia. ꝛ esti. l. hoc iure. §. ductus. vbi exigitur tēpus cuius non exstat memoria. Solutio ibi de aqua ex flumine publico dicit vel fiscali: hic priuato. Vel hic habet perpetuā causam: ibi non. arg. ff. de ser. vrba. predi. l. forames.

† Itē quid si aqua non fluxit semper sed fistule semper parate fuerūt ad aquam recipiendaz: Idem videtur quod in stillicidio

Nōne ponit dy. tin. c. possessor. de reg. iur. lib. vi. istas. ꝛ. q̄ i pscriptiōe istarū fuit tū tractat. ō modico plus dicio: iō nō requirit ri tulus.

Ibi se sol. dicit bar. b renendam.

stillicidio vt videatur habere perpetuã causam. arg. dicte. l. fo. amen. Et dicas hic que seruitutes et qualiter preferibantur. vt no. ff. de seruitu. l. seruitutes. ij. Sed negatoria quanto tpe tollitur: Respõ. xxx. an. fm quosdam: cum omne ius tanto tpore tollatur. vt. ff. de anna. et cep. l. i. §. i. Sed si mihi tollitur negatoria: ergo tibi acquiritur seruitus tempore quod nega mi modo in illa q̃ nõ habet perpetuã cãm. Sed dices fm illos non sequitur. nã potest esse q̃ seruitus non est questita: et tamen nõ potest ei negari: vt et alibi. ff. de seruitu. rusti. pdi. per funduz. Alij dicũt q̃ etiam elapsis. xxx. annis intenditur negatoria ꝑ ꝓsentitione: nõ ꝓ ꝓteritis que fuerũt iam sunt xxx. anni vel plus. nam quot sunt itiões tot sunt facta: et tot ꝓscriptiones. vt. ff. de verbo. obli. si sic stipulatus fum: nec vna est continua alteri: vt. ff. de seruitu. l. seruitutes. iij. ⁊ aliud in possessiõe rei corporalis q̃ põt ⁊ dz esse cõtinua. Sz cũ prohibeam q̃ ammodo non vadat: ⁊ q̃ interesse reddat ꝓ itionibus a xxx. ãnis citra vno iudicio potest agi: licet plura vt dictum est petantur. ar. ff. ꝓ soc. cũ duobus. §. si plures. et. ff. famili. hercis. hereides. §. de pluribus. ⁊ si ꝓ quibusdam egi nõ repellar exceptiõe rei iudicate agẽdo postea ꝓ aliis: sicut si fuisti aliquãdo absolutꝰ: q̃ non possidebas nãc possides. vt. j. ad exhiben. l. neq;. Predicta autẽ procedunt in seruitutibus que non querũtur lõgo tẽpore. als tollitur negatoria eodẽ lõgo tempore.

¶ Q; si ante id spacium cius vsus tibi interdictus[a] est: frustra sumptus in ea re factos[b] prestari tibi postulas. Cũ in aliena possessione operis facti dominiuz quo ad in eadez causa manet[c]: ad cũ pertinet cuius est possessio[d].

☞ Prouinciales licet eoz pdia sint tributaria habent dominiuz. ⁊ ideo possunt seruitutem constituere ⁊ acquirere. Bal. Vel sic. In prouinciali predio licet tributario põt seruitus imponi ⁊ onus seruitutis impositc comitatur rem ad quẽcunq; transeat. b. d. Saly.

Idem. a. Rucane. Lex. iij.

ET in prouinciali predio cõstitui seruitus aqueductus vel alie seruitutes possunt si ea ꝑcesserint que seruitutẽ cõstituũt[e].

¶ Tueri[g] enim placita inter contrahentes debent[h]. ¶ Quare nõ ignorabis: si priores possessores aqua duci per predia. phiberem iure non potuerint: cũ eodez onere perferende seruitutis transire ad emptores eadem predia posse[k].

☞ Er fundo alieno nõ põt duci aqua nisi domino volẽte. hoc dicit fm Bal. vel sic. De alieno fonte nõ potest aqua duci sine permissiõe domini. hoc dicit fm vnaz lectura. Vel sic. Sine permissu ei⁹ cui seruitus ꝓ⁹ fuit concessa quãdo hec secũda concessio priori foret nociua nõ potest de eodem fonte aqua duci. hoc dicit fm aliã lecturam. Saly.

Idem. a. Cornelio. Lex. iiij.

AQuam que in alieno loco oritur: fine voluntate eius ad quem vsus[i] eiusdez aque pertinet[m]: pretorius edictũ[n] non permittit ducere.

☞ In confessoria venit vt res in pristinum statum reducatur: ⁊ damna sarciantur. hoc dicit Bald.

Imperator: Philippus. a. Luciano militi. Lex. v.

SI quid pars aduersa contra seruitutem edibus tuis debitam iniuriose extruxit: preses prouincie reuocare ad pristinam formam: damni etiam ratione habita: ꝓ sua grauitate curabit[o].

☞ Ordinata charitas incipit a seipso. hoc dicit Bal. ⁊ Saly.

Imperator: Claudius. a. Priscõ. Lex. vj.

QReses prouincie vsuz aque quã ex fonte iuris[p] tui prouenire allegas: contra statuta consuetudinis[q] formam carere te nõ permittet. ¶ Cum sit duruz: ⁊ crudelitati proximũ[r] ex tuis prediis aque agmen ortũ[s] sitientibꝰ agris tuis ad aliozum vsum vicinoz iniuria propagari.

☞ In aqueductu antiqua ꝓsectudo seruanda est. b. d. fm Bar. ⁊ Bal.

Impera. Diocle. ⁊ Maxi. aa. ⁊ cc. Juliano ꝓfecc. ꝓcto. Lex. vij.

SI manifeste doceri possit eius aque ex veteri more atq; obseruatione per certa loca ꝓfluentis[t]: vtilitatem certis fundis irrigandi[u] causa exhibere: ꝓcuratoꝛ[v] no ster: ne quid contra

Respon. q̃ sic. in hac actione venit damni ratio q̃ ꝑ passus fum: quia seruitute mea vti non potui.

o ¶ Curabit. Vt. ff. si ser. ven. l. ⁊ si forte. §. j. in fine. ⁊. l. si quando. §. fina. Item not. in confessoria venire damnũ scilicet quãti ei⁹ interest: q̃ nõ est vsus seruitute: vt hic. ⁊. ff. si ser. vẽ. l. loci. §. j. sicut ⁊ in rei vẽdicatione q̃ est similiter in rem habetur ratio dãni. vt. ff. de rei vendi. l. nõ solum. ⁊. §. de rei ven. l. domum.

p ¶ Curabit. te agente confessoria. vt no. j. eo. altius.

q ¶ Reses. ¶ Casus. Habebas fontẽ ex quo ducebas aquã ad irrigandos agros tuos. volebã te inuito de eodẽ fonte aquã ducere ad agros meos: an possim q̃rit. Dicit ꝙ non. ¶ Nota. istã. j. q̃ semper alleg. ad hoc ꝙ ordinata charitas incipit a se. facit. c. j. de sup. neg. prela. li. vj. ⁊ not. in. c. quiescamus. rub. di. Pan.

r ¶ Iuris tui. quia tuus est vt subiũcit.

s ¶ Consuetudinis. Jd est non debetur alij seruitus etiam per consuetudinem. nam hoc modo posset acquiri cum habeat perpetuam causam. vt diximus. §. eod. l. j. Vel si non haberet tãc tãtum tempus cuius non extet memoria: vt. ff. de aqua quotidi. et esti. l. hoc iure. §. aqueductus.

t ¶ Proximũ. vnde dicitur. Allpibus ille perit qui se plus diligit vllis. ⁊. ordinata enim charitas incipit a se.

Charitas ordiata in cipit a se.

SI manifeste. ¶ Casus. Debebas mihi seruitutẽ aq̃ mihi a te eañ confiscatione cõstitutam: q̃rit an directe post confiscationẽ ducere possim: R. si. ꝙ sic. a agẽt cozã procuratoꝛe cesaris qui cognoscet inter priuatũ ⁊ fiscũ. vel fic cõcessi tibi seruitutẽ aque ducẽde de fonte meo: vis aliter ducere eã quã solitꝰ eras: vel cõtra formã in ꝓstitutionẽ: ꝓcuratoꝛ cesaris si ad fiscum deuoluatur prediũ. prima ꝓsitio verior est.

u ¶ Profluentis. Ex predio fisci.

v ¶ Irrigandi. volebat. ꝓcurato: fisci innouare nec haberet seruitutez.

w ¶ Procurator. cum res inter fiscum ⁊ priuatum agatur. Et no. arg.

Seruitutẽ aq̃ ductus habens an possit eas alij concedere. Ter. l. ꝓsef. facit ad hãc. l. glo. i. c. bone mẽoie. sup. ẽbo cõmunẽ. in fi. extra de ꝓstu. ꝓela.

Incorporalia non possident.

a ¶ Interdictus est. Naturali interruptiõe: vt. ff. de vsucapio. naturaliter. sicut ⁊ retinetur per continuationem vsus. vt. ff. de vsufruc. arboribus. §. idem tractat. Item per lit. contesta. non per solam denũciationem. non enim sola denũciatio vsucapionem interrumpit: vt. §. de rei vendi. mote litis. ⁊. ff. ꝓ emptore alienam. Vel forte est specialeꝛ sola denunciatio interrũpat sicut facilius currit ꝓscriptio: quia sine titulo ⁊ sine possessione. nam incorporalia nõ possidẽtur: vt. ff. de acquiren. re. domi. l. seruus. §. incorporales. Et not. ff. de vsufru. arboribus. in fine.

b ¶ Factos. post interdictionem cũ videaris velle donare. vt. §. de rei vendi. domum.

c ¶ Manet. vt. §. ti. ij. l. ij. ⁊ dic vt ibi.

d ¶ Possessio. i. res possessa siue dominii. sic. §. ti. ij. l. quotiens.

ET in prouinciali. ¶ Casus. An in predio prouinciali possit seruitus constitui: q̃rit: Dicit q̃ sic. precedẽtibus his que ad seruitutem ꝓstituendam sunt necessaria: puta per actio. et stipula. ac. et hoc in prima. Et si post constitutionem seruitutis prediũ alienatum fuerit transit cum suo onere. ⁊ hoc in secũda.

e ¶ Seruitutes possunt. Contra videbatur quia non sunt dominij: vt. §. de vsucapio. franffoz. l. j. et seruitutes non possunt cõstitui nisi a dominis: vt institu. de seruitu. §. ideo autem. sed tamen est contra q̃ sunt quasi domini.

f ¶ Constituũt. scilicet pactiones ⁊ stipulationes. vt. §. subiũcit. vt institu. eo. §. finali.

g ¶ Tueri. i. defendi. Vel dic tueri seruitutem.

h ¶ Debent. vt. §. de transac. non minozem.

i ¶ Possessores. i. qui tibi vendiderunt.

k ¶ Posse. ⁊ non aliter. vt. ff. de seruit. rusti. pdi. via. §. si fundꝰ. ⁊ de contraben. emp. l. si aqueductus. ⁊. l. alienatio.

AQuam. ¶ Casus. An vicinus aquam que in fundo vicini oritur cogatur ad irrigãdos agros suos ducere possit: nunqd et

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Molendinum bñs i flumie an possit imo pedire ne aliō ibidē fiat.

er hac l. q̄ si quis habeat molendinum in flumine q̄ alius non potest supra facere aliud molendinum per quod auertatur aqua etiā in suo. Sed contrarium est. vt. ff. de aqua plu. arcen. si in meo fundo. et. ff. de dam. infec. fluminum. §. finali. et. l. proculus. ℣ de regu. iur. l. domum. Additio. De hac questione et pluribus alijs circa eandem materiā. Vide plene per Barto. in repetitione. l. quominus. ff. de fluminibus. ℣ ibi pleniſſime per Jaſonez de mayno in quadā repetitione ſua.

veterē formā atq; ſolēnem morē innouctur/ prouidebit.

Contra ſeruitutem domum non eleuo ſed preter ſeruitutem poſſum ſtq; ad celum. hoc dicit Jaco. bu. ℣ Bald. vel ſic, Domus poteſt altius eleuari niſi probetur ſeruitus deberi. Et faciens feneſtram in alieno cogitur propius ſumptibus res in priſtinum ſtatum reſtituere. hoc dicit Salvectius.

Predium a q̄libet p̄ sumit libe rum,

¶ Prohibetur. Videtur ergo q̄ quodlibet prædium p̄ſumitur liberum niſi probet cōtrarius. eſt enīz cuiuſlibet ſolū ſtq; ad celum: vt hic. et. ff. de ſerui. l. ſi. §. pe. z. ff. q̄ vi aut clā. l. ſi. §. penul. et. l. proculus. ℣ de reg. iur. l. domum. ℣ de ſer. vrb. p̄ di. l. cum eo. z. l. imperatores. z. l. cuius. z. l. eo. l. ſi in edib'. ℣. l. ſi tibi. Sz cōtra. ff. de ſeruitu. vrb. p̄di. q̄ luminib'. Sol. ibi erat ſeruit' ℣ ſi alt' non tollit.

b ¶ Tuo. i. tibi ſeruienti vel propie dicas.

c ¶ Sumptib' ſuis. Hoc per interdictuz quod vi aut clam: vt. ff. de alie. iudi. mu. cau. fal. l. iij. §. ij. Vel per confeſſoriaz: vt ff. eo. l. ſi quid. vel etiam per negatoriam ſi propie accipias tuo.

Si in edibus. ¶ Caſus. Habebam ſeruitutē in domo vicini alt' non tollendi. contra debitam ſeruitutem eam vicinus eleuauit: an poſſim cōpellere vt ſumptib' ſuis tollat quod extruxit: queritur. Dicitur q̄ ſic. ℣ hoc in prima. Si autem nullam ſeruitutem mihi debuit quin altius quantum voluerit tollat. pbibere non potero. ℣ hoc in ſecunda.

d ¶ Si in edibus. Idem dicit quod ſuperior. ſed ſtilū conuertit. immo non omnino idem.

Si tibi. ¶ Caſus. Debebas mihi ſeruitutē aqueductus nō patiendo ea aquam ducere: ita q̄ nō vtēdo per. r. an. vel per. rr. eā amiſi: an vendicare poſſim: queritur: Dicitur q̄ ſic. Si pbē mihi ſeruitutem debere: alioquin licuit tibi me probibuiſſe per operis extinctionem quod in agro tuo extruxiſti.

e ¶ Si tibi. nā ſi hoc minime. ſez deberi ſeruitutē vel ſi probet quidem ē contra monſtratur quod amiſiſti. ℣ facit. §. eo. altius.

Per agrum. ¶ Caſus. Si per agrum vicini tui vie vel actus cōſtituta ſit ſeruitus eam petere potes: alioquin per agrum ſuū ire vel agere eo inuito tibi non licebit: ſed via publica prohiberi non potest.

f ¶ Minime licet. de iure būano: vt hic. ℣ inſtitu. de re. diui. §. fere. ver ſi. plane. ſecus de diuino. nam tranſire per agrum alienū fas eſt. vt in decretis. diſtin. j. c. j. Item fallit quod hic dicitur in cauſ': vt. ff. de relig. ſi quis ſepulchrū in prin. ℣. ff. quemadmodum ſerui. amit. ſi loc'. §. finali.

Agrum p alienū trā ire an li ceat. Tex. l. per agrū. 2co. diſt. j. c. oēs leges.

Idē. aa. ℣. cc. Aurelia. Lex. xi.

Qui ſeruitutem non debet: ire vel agere vicino minime licz'.

¶ Vti autem via publica nemo recte prohibetur[3].

Licet predia quibus debetur ſeruitus aque fuerint aucta: non tamen auget tur modus aque ducende a principio limitatus. hoc dicit ſm Paul. de caſt. et eſt bona lex.

Idē. aa. ℣. cc. Valerie. Lex. xij.

Dic modus[4] prediorū ſed ſeruitus aque ducende terminum facit.

Seruitutes reales non vtēdo perdūtur ſpacio longi temporis. ſcilicet annoꝝ. inter preſentes. rr. inter abſentes: ſicut ſeruitus vſufructus vel vſus. b. d. Paul. de caſtro.

Imperator Juſtinianus. a. Johanni prefecto pretorio. Lex. xiij.

Jcutvsum fructum qui nō vtendo per biennium in ſolibus: per annale autez tempus in mobilibus vel ſe mouentibus diminuebatur: non paſſi ſumus huiuſmodi ſuſtinere compendio ſum interitum: ſed et ei decennij vel. xx. annorum decimus[5] ſpacium. ita et in ceteris ſeruitutib' obtinendum eſſe cenſuimus: vt oēs ſeruitutes non vtendo amittantur: nō biennio quia tantum modo ſoli rebus annexe ſunt: ſed decennio cōtra preſentes vel. xx. ſpacio annoꝝ contra abſentes': vt ſit in omnibus huiuſmodi rebus cauſa ſimilis differentijs explosis.

Seruitus predialis que habet vſuz diſcontinuz perditur negligentia temporis duplicati. hoc dicit vſq; ad. §. cum autem. hoc dicit Bal.

Idem. a. Joanni prefecto pretorio. Lex. xiiij.

Cum talis queſtio in libris Fabinianis vertebat: quidā etenim pactus eſt cum ſuo vicino vt liceat ei vſ per ſe vel[m] per ſuos po. l. ſina. et. ff. de vſuca. ſequitur. §. ſina. et hoc ſi non bebent tempora interualla. vel ſi habent' habēt tātū dierū vel bozarū. alſ ſi maius habent interuallum duplicatur tēpus: vt. ff. quemadmo. ſerui amit. l. ſi ſic. que eſt contra vt habeat ſcilicet viginti annos ſemper inter p̄ſentes ℣ abſentes ſm Joan. vt. j. l. proꝝ. Alij dicūt pro. r. dari. rr. ℣ pp. rr. dari. rl. Additio. Nota. et hac glo. iūcto. ter. q̄ in ſeruitutibus p̄ſonalibus licet habeant cauſam diſcontinuam tamen ſufficit lōgum tempus. ℣ vide hic quod no. per Dy. in. l. fluminuz. §. deniq;. de dam. infec. ſm Bald.

Cum talis. ¶ Caſus Si quolibet quinquēnio vna die per agrūtuum ad ſiluam meam eundi mihi ius conſtituiſti: et duobus quinquennijs ceſſauero: an mihi p̄tendicabo quo magis ſeruitutez mihi conſtitutam videar amiſiſſe/ queritur: Dicitur q̄ non. ſed ſi per quattuor quinquennia ceſſauero mihi p̄tendicabo. ℣ hoc in prima. Stiurta aream meam in qua beneficio venti palearn a granis ſeparare conſueuit opus extruere voluiſti: an prohibere poſſim: queritur. Dicitur q̄ ſic.

m ¶ Vel. pro. ℣.

a ¶ Aliam. Quam non habemus.
b ¶ Legem latam. Vt. ff. l. priori.
c ¶ Decidia. Immo videtur in octo quinquēnia differri: vt. ff. quemad. seruit. amitt. l. si fic. Quidā dicūt speciale hic in aqueductu. Aliq̄ q̄ hec corrigit illam. Vel dicit duplicationes fieri de. x. non de. xx. an. ¶ Sic ille lam intelligē sim istam.

Vsufruct⁹ alternato tpe relict⁹ p̄ditur p vno anno nō p̄ditur pro alio.

Ite. ff. g. mo. vsufruct. amitt. l. i. §. fina. vbi vsusfructus relict⁹ tempore alternato ly. p vno āno amittat nō tñ amittitur p alio. Solu. ibi amisit capitis diminutione/ h nō vtendo. Vel ver⁹ ibi in seruitute personali q̄ pōt et tempore incipere ⁊ in tēp⁹ finiri. ⁊ sic sunt plures: sicq̄ p vno tempore amitti pro alio retineri pōt. hic aūtem cōtinua est: vt. ff. de serui. l. seruitutes. ij.

d Faciat. Spāle in area fs Bug. fauore fructuū vbi licet non sit constitua seruitus/ tamē a lege videatur ipōsita. sic. ff. ō fui. rusti. p̄di. l. ij. in pn. ⁊ ff. de aqua plu. ar. l. j. §. de eo opere. in princi. et ver. ité sabinus ⁊ cassius opus q̄ō manufactū est ⁊c. ⁊. §. in summa. ⁊ fm h nō erit §. ē. l. alt⁹. Jo. ⁊ Azo dicunt q̄ hic fuit constituta seruitus alt⁹ nō tollēdi/ ⁊ ita pōnit casus/ q̄ videbat nō vas lere quasi non interesset. vt. ff. de serui. quotiens. ⁊ de ser. vrb. p̄di. si edes. et. l. nemo. sed tamen ya let et interest.

Continuatio.

d ¶ De lege aqlia. ¶ In actionibus superioriō⁹ dixit dāna venere: vt. §. de rei vē. l. domum. ⁊. §. titu. j. si quid. Audi nūc gñaliter de damno ⁊ de ipsa actiōe dām dati.

¶ Amnus per. ¶ Casus. In silua mea ce dua dānū de disti q̄ eaz incendistiuel exciditi: qua actiōe mi bi tenearis: q̄ritur. Dicitur q̄ act. l. aquilie. si probauero te mihi dam num dedisse.

e ¶ Per iniuriam. Jd est nō ture siue per culpam. vt. ff. eo. sed ⁊ si quēcūq̄. §. iniuriam.

f ¶ Excisa. Nec maturaz nec ceduam: aliogn fur ti et arboz um furtim cesarum tenetur: vt. ff. eo. si serius seruum. §. si oliuam. ver. octauenus. Sed hoc fallit in duobus casib⁹ vbi rumpit vel incēdit/ ⁊ tñ non tenetur: vt. ff. eo. l. si quis fumo. §. j. ⁊. l. qui accidit. §. pe. in fi. sed in illis non fuit culpa.

g ¶ Probare potes. nisi in casu: vt. ff. eo. si quis fumo.

h ¶ Utere. vt. ff. eo. si seruus seruum. §. ij. in fi. §.

Si legis. ¶ Casus. Si in domo mea mihi damnuz dedisti cā in cendendo vel deponēdo: an actione legis aglie te q̄uenire possim. Dicitur q̄ sic: ⁊ si ab agro meo opere facto seu distracto aqua in alio derinasti: an tenearis: Dicit q̄ sic. vt q̄uicq̄d actū fit in antiquū statum reducatur. ⁊ vt damnū mihi resartiatur p̄auidebit iudex. qua tamē actione tenearis hic nō aperit. tu dic interdicto q̄nodvi aut clā. et hoc in secunda. ¶ Nota ex hac. l. ibi vt id damnū sartiatur: q̄ hoc venit iure actionis. ⁊ hoc debet in libello peti q̄ condēnetur ad emēdationem damni. et ad hoc est aduersarius obligatus. sed si diceret se velle reponere rem in pristinum statum vt non condemnetur ad estimationem totius domus deberet audiri. et sic illud est potius in solutione q̄ in obligatione: sicut in actione noxali vbi emēdatio damni est in obligatione: et datio pro noxa est in solutione. ⁊ ita intellige

homines per agrum vicini trāsitum facere: itemq̄ habere in vno tantummodo per quinquennium die quatenꝰ ei licentiarit ad suaz siluam inde transire et arbores excidere: vel facere quicquid necessarium ei visuz fuerit. Et queribatur quando huiusmodi seruitus non vtēdo amittatur. ¶ Et quidā putauerunt si in primo vel secundo quinquennio per eam viaz non itum est: eandez seruitutem penitus tolli: quasi per biennium ea non vtendo deperdita: singulo die quinquennij p anno numerando. Aliis autem sententiam aliam[i] eligentibus: nobis placuit ita causam dirimere: vt quia iam per legem[b] latam a nobis prospectum est: ne seruitutes per biennium non vtendo depereant: sed per decem vel viginti annozum curricula: ⁊ in proposita specie: si per quattuoz quinquēnia nec vno die vel ipe vel homines eius eadez seruitute vsi sunt: tunc eam penitus amittāt viginti annozum desidia[c]. Qui etenim in tam longo plixoq̄ spacio suū ius minime cōsecutus est: sera penitentia ad pristinam seruitutem reuerti desiderat.

Si area non potest habere ventum nisi ex vna parte: ⁊ non potest alibi fieri p dominum predij: ipso iure predio vicini seruitus est imposita per legan ne edificā do ventum impediat. hoc dicit fm Bald. Vel sic. Jurta aream vbi fructus aridi tri turantur non licet vicino taliter edificare q̄ ventum veniētem voleat impedire. hoc dicit Salyce.

Cum autez apertissimi iuris est fructus aridos conculcatione que in area sit suam naturam et vtilitatem ostendere: aliquis vicinum suum vctabat ita edificiuz extolleret iuxta suam aream vt vētus excluderetur: et palee ex huiusmodi obstaculo secerni a frugibus non possent: quasi vento suam vim per omnem locum inferre ex huiusmodi edificatione vetito: cum fm regionis situ auxilium venti ad aream accedit.

¶ Sancimus itaq̄ neminī licere fic edificare vel alio modo versari: vt idoneum ventum ⁊ sufficientem ad prefatuz opus infringat: ⁊ inutilem aream domino et fructuum inutilitatem faciat[d].

De lege aquilia. Titu. xxxv.

Damnum datum in siluā pcignis immissionem vel incisionez debet refarciri proposita actione legis aquilie. hoc dicit Baldus.

Imperator Alexāder. a. Blicho nodi. Lex. j.

Amnū per iniuriā[e] datum: immisso in siluam igne vel excisa[f] ea fi probare potes[g] actiōe legis aquilie vtere[h].

Damnum datum in demolitiōe vel cōcrematione domus. vel in destructione aqueductus venit in actiōe legis aquilie. b. d. Bal. ⁊ Saly.

Imperator Gordian⁹. a. Quintiano. Lex. ij.

Si legis aquilie actione expertus es: aduersus eum quem domum tuam depossuisse[i]: vel incendio concremasse: damnoq̄ te affligisse proponis: vt id damnum sartiatur competentis iudicis auctoritate consequeris. ¶ Quinetiam si aqua per iniuriā alio deriuata est: vt in priozes statum[k] restituatur ciusdem iudicis cura impetrabis[l].

Occidens ancillam alienaz teneteur ciuiliter actione legis aquilie. et criminaliter. l. cōne. de sicariis. et vna per alteraz non tollitur/ ad hoc allegatur. Vel sic. Si ex eodem facto oritur ciuilis ⁊ criminalis actio: vna non impeditur per executioneꝫ alterius. b. d. Bal.

Idem. a. Dolenti. Lex. iij.

Ex morte ancille quā cesam conquestus es: tam aquilie legis dāni sarciēdi gratia actionem: q̄ criminalem[m] accusationem aduersus obnoxiū cōpetere posse non ambigitur.

Actio legis aquilie est penalis. i. in duplum contra negantem. Hoc dicit fm Baldum.

xilium venti ad aream accedit.

¶ Sancimus itaq̄ neminī licere fic edificare vel alio modo versari: vt idoneum ventum ⁊ sufficientem ad prefatuz opus infringat: ⁊ inutilem aream domino et fructuum inutilitatem faciat[d].

De lege aquilia. Titu. xxxv.

Damnum datum in siluā pcignis immissionem vel incisionez debet refarciri proposita actione legis aquilie. hoc dicit Baldus.

Imperator Alexāder. a. Blicho nodi. Lex. j.

Amnū per iniuriā[e] datum: immisso in siluam igne vel excisa[f] ea fi probare potes[g] actiōe legis aquilie vtere[h].

Damnum datum in demolitiōe vel cōcrematione domus. vel in destructione aqueductus venit in actiōe legis aquilie. b. d. Bal. ⁊ Saly.

Imperator Gordian⁹. a. Quintiano. Lex. ij.

Si legis aquilie actione expertus es: aduersus eum quem domum tuam depossuisse[i]: vel incendio concremasse: damnoq̄ te affligisse proponis: vt id damnum sartiatur competentis iudicis auctoritate consequeris. ¶ Quinetiam si aqua per iniuriā alio deriuata est: vt in priozes statum[k] restituatur ciusdem iudicis cura impetrabis[l].

Occidens ancillam alienaz teneteur ciuiliter actione legis aquilie. et criminaliter. l. cōne. de sicariis. et vna per alteraz non tollitur/ ad hoc allegatur. Vel sic. Si ex eodem facto oritur ciuilis ⁊ criminalis actio: vna non impeditur per executioneꝫ alterius. b. d. Bal.

Idem. a. Dolenti. Lex. iij.

Ex morte ancille quā cesam conquestus es: tam aquilie legis dāni sarciēdi gratia actionem: q̄ criminalem[m] accusationem aduersus obnoxiū cōpetere posse non ambigitur.

Actio legis aquilie est penalis. i. in duplum contra negantem. Hoc dicit fm Baldum.

i ¶ Amnus per. ¶ Casus. In silua mea ce dua dānū de disti q̄ eaz incendistiuel exciditi: qua actiōe mi bi tenearis: q̄ritur. Dicitur q̄ act. l. aquilie. si probauero te mihi dam num dedisse.

k ¶ Per iniuriam. Jd est nō ture siue per culpam. vt. ff. eo. sed ⁊ si quēcūq̄. §. iniuriam.

l ¶ Excisa. Nec maturaz nec ceduam: aliogn fur ti et arboz um furtim cesarum tenetur: vt. ff. eo. si serius seruum. §. si oliuam. ver. octauenus. Sed hoc fallit in duobus casib⁹ vbi rumpit vel incēdit/ ⁊ tñ non tenetur: vt. ff. eo. l. si quis fumo. §. j. ⁊. l. qui accidit. §. pe. in fi. sed in illis non fuit culpa.

m ¶ Probare potes. nisi in casu: vt. ff. eo. si quis fumo.

n ¶ Utere. vt. ff. eo. si seruus seruum. §. ij. in fi. §.

Si legis. ¶ Casus. Si in domo mea mihi damnuz dedisti cā in cendendo vel deponēdo: an actione legis aglie te q̄uenire possim. Dicitur q̄ sic: ⁊ si ab agro meo opere facto seu distracto aqua in alio derinasti: an tenearis: Dicit q̄ sic. vt q̄uicq̄d actū fit in antiquū statum reducatur. ⁊ vt damnū mihi resartiatur p̄auidebit iudex. qua tamē actione tenearis hic nō aperit. tu dic interdicto q̄nodvi aut clā. et hoc in secunda. ¶ Nota ex hac. l. ibi vt id damnū sartiatur: q̄ hoc venit iure actionis. ⁊ hoc debet in libello peti q̄ condēnetur ad emē

o ¶ Dic fm. l. cōne. bñ tñ pōt accusari de culpa criāli. nō ex l. cornelia: fs ex titu. de extraordinariis cribus ad pēna pecuniariā. vl aliam arbitrio iudicis iponēdā: vt l. respicientem. §. denique. de peri. fm Pau.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

priuato ſm eum. Sed contra nos eſt valde ad primū opinionem non ad proximam: quod legit. ff. de fi. inſtru. l. fi. quia ibi de falſo primo habita fuit queſtio ciuiliter. z ſi velit accuſare criminaliter nō poteſt niſi ante diffinitiuam ſententiā que non eſt appellatione ſuſpenſa. ſed forte reſponderi poteſt non poſſe vt reſcindatur ſententia: ſed pōt vt imponatur criminalis pena ſm Azo.

C Ontra. ¶ Caſus. Si fuo titū nō iure damnū dediſti conuēctus actio. l. aquil. conſeſſus fueris te dānū dediſſe vēdēnaberis in ſimplū: ſi negaſti: z te dānū dediſſe titius probauerit in duplū zeneberis.

a ¶ Probef. p teſtes: vel per inſtrumēta vel alias probationibus: nō per ſacramenti delationem: vt. ff. de iureiur. eūz qui. in prin. Itez fallit in minore qui habetur. p confeſſo ſi petat reſtitui: vt ff. demino. ſi er canſa. ſ. nunc videū. Et ſic not. hic er mēdacio quē puniri: vt hic. z. ſ. de nō nume. pecu. autē. ſ. qui pro priam. z. ff. eo. inde neratius. ſ. hec actio. Sq̄ pro duplatur: dic quod erat ſimplādū. ſimplādū autem erat omne intereſſe. vt. inſti. eo. ſ. bis autem verbis. z. ff. eo. ait ler. in fine. ergo ſ totū duplās dū: vt. ff. q̄ me. cā. ſi cuz er. ſ. quadruplabit. z. ff. de ſer. cor. l. in hoc iudicium. z inſti. de actio. ſ. omnes autē. Sed aliud in actiōe furti. vbi trīa vertū rei preciuz duplat: vt ff. de furt. l. ſi furti actione. Item q̄ dico de duplatione habet locū ſiue directa ſiue vtili aglia: ſiue in factuz agatur: vt. ſ. l. prori. Accurſius.

Actiōe legis aglie q̄uēt̄ ſi de mendacio conuincit̄ in duplū punitur.

Imperatores Diocle. z Maxi. aa. z. cc. Zoilo. Ler. iiij. d.

C Ontra negantē ex lege aq̄lia ſi damnum per iniuriaz dediſſe probetur[a] dupli ꝓcedit[b] condemnatio.

¶ Vbi eſt dānū datū de nō corpore in corp⁹ habet locū vtilis actio. l. aglie. h. d. Bal. z Sa. inficiantem ad duplū. Saly.

Idē. aa. z. cc. Claudio. Ler. v.

E Peccorib⁹ tuis q̄ per iniuriam inclusa fame[c] necata ſunt vel interfecta: legis aquilie actiōe in duplū agere potes.

¶ Facies depaſci ꝓtiū meū teneē mihi actione legis aglie. h. d. ſm Bal.

Idem. aa. z. cc. Plinio. Ler. vj.

D E his que per iniuriaz depaſta contendis: ex ſententia[c] legis aquilie agere[c] minime prohiberis.

C Familie herciſcūde. Ti. xxxvi.

¶ Diuiſio particularis non ipedit agi iudicio familie herciſcunde pro vniuerſali diuiſione. Bal. Del ſic. Si q̄ hereditatis nō eſt diuiſum agit iudicio familie herciſcūde vt diuidat. h. d. Bar.

Imperatores Seuerus et Antoninus. aa. Darciano. Ler. j.

S I non omnem paternam hereditatē ex conſenſu[b] diuiſiſti: nec ſuper[c] ea re ſententia dicta vel transactio ſubſecuta eſt: iudicio familie[c] herciſcunde potes experiri.

¶ Filius poſt mortē patris dotem vroris viuentis vel defuncte percipit iudicio familie herciſcunde. Bald. Del ſic. In diuiſione hereditatis paterne filī⁹ vroz tatis debet habere dotem precipuam. h. d. ſiec eam poſtea cōmmucat licet vroz decedat hoc dicit Saly.

Imperator Antoni. a. Victorino. Ler. iij.

V Xor tua ſi mortuo patre tuo cui dotem numerauerat: cum heres ei[c] extiteris[m] ad huc in matrimonio tuo fuit familie herciſcunde actionem ad exequendam[m] dotem ſm iuris prudē placitū: aduerſus coheredes tuos nactus es: eamq̄ retines[c] etiam ſi poſtea duz tibi nupta eſt deceſſerit.

¶ Poſt aditam hereditatem rebus erpilatis a coherede debet agi familie herci ſcunde non crimine erpilate hereditatis. Bal. z Saly.

Idem. a. Rufo. Ler. iij.

A Duerſus coheredes tuos diuidende hereditatis in iudicio ſm iuris formam experire potes. C Iudex datus ſi quid a coherede etiam tue portionis ex hereditate ſublatum[n] fuerit probatum[n]: factis adiudicatio

Teer⁹ ibi: herciſcūde. Ad eſt officio iudicis deſeruiente huic actōi. nā actio datur ad diuidēdū. pau.

Xor. ¶ Caſus. Si teſtamentū feciſti z uos bēdes inſtituiſti vel plures non curo: an in fa. ber. iudicio veniat dos quā noie vnius filij recepiſti/ q̄rit. R. ſi. q̄ ſic. f. recipiēda: ſi nō diuidēda. vt. ff. eo. ſi filia. z B ampli⁹ ſiue adhuc cōſtante matrimonio ſiue non vroz deceſſit.

¶ Et. ſez patri uo. Erriteris. Quid autem ſi erheredat⁹? R. nō.

a Probatur. non enim p̄ſumitur ſubtractū malo animo niſi probetur. vt. ff. pro ſocio. l. merito. Item loquitur hic cū poſt aditam hereditatem z ante apprehenſam poſſeſſionē ſubtrahitur. Ceſſat autem crimen erpilate hereditatis. quia pro hoc crimine datur alia actio. ſcz familie herciſcunde vt hic ſubiūcit. z. ſ. de crimine erpilate hereditatis. l. fi. alia enim que reſpectu poſſeſſionis tantum datur vt reivendicatio non ratione delicti bene concurrit cum crimine erpilate hereditatis. vt. ff. de crimine erpi. her. diuus. que eſt cōtra. Vel ibi aduerſus diuerſos intentabatur. ſi autem adita eſſet hereditas et poſſeſſio apprehenſa nunq̄ daretur crimen erpilate hereditatis: vt. ff. de crimie erpilate hereditatis. l. ij. ſed familie herciſcūde datur poſt aditam hereditatez aliquo ſubtracto: ſiue fuerit apprehēſa poſſeſſio vel non: vt. ff. eo. l. et puto. ſ. ij. et. l. qui erat. Item z ante aditam hereditatem habet locuz vtilis: vt. ff. eod. l. inter coheredes. ſ. fructus. Additio. Adde hic ſm Bal. q̄ cum iſta iudicia. ſ. ciuile z criminale non contrariāt̄ur in cauſis: item nec veniunt er eadem cauſa/ merito iudicium familie herciſcunde concurrit cum criminali iudicio erpilate hereditatis ſi conſtat de dolo ſm Jaco. butri. Poſt aditam vero hereditatē z apprehenſam poſſeſſionem contrabitur crimen ordinarium et ideo ceſſat ertraordinarium. z vide q̄ not. ff. de vſuca. l. ſi homo. z in. l. j. ſ. ſcuola. ff. ſi quis teſta. lib. eſſe iuſ. fue. ꝛc. Bald.

Dānū datur multiꝓliciter.

Ler aglia bz tria capita.

Heredis erpilate crimen an poſſit cōcurrere cū rei vēdicatione et aliis.

Frustra.

a ¶ Frustra. pro deo: ad qđ dicit cessare vnū. p alio cū ad diuersa dentur pro crimine em̃ nō inuenit n̄ si crimaliter: vt. ff. de effrac. l. i. § explatores: ℞ in factū agi posse cumiliter pro crimine. ar. bm̃. l. 2. ff. de prescrip. ver. l. quotiēs. ꝛ illa est q̄ tollit per hāc: scilicet familie hercisc̃unde. non forte criminalis accusatio: vt. ſ. qñ ci. ac. cri. pre. l. j.

S ¶ filiusfamilias.

¶ Casus. Si filio tuo ſ facris tuis cōſtituto res mobiles: puta argentū: vel ſe mouēcia vt equū cūm in castra dedi ſti: an cū fratrib̃ ſint cōmunia q̄rit: ℞ſpō. q̄ nō: ſz ſi in castrensia bona tibi filio cōputentur ad diuiſiones. ſecus ſi ei fundū vel rē immobilē donaſti: q̄ illa veniūt in diuiſionem communes ꝛ hoc in ſcōa. Si aūt oc caſione militie aliqua ac/ q̄ſiuit p̄dia a cōmilitone ea vt castrensia fratribus ſuis non cōicabit. ꝛ hoc in tertia. ¶ Mo. h. casum q̄ ſi p̄ filio doctori dat libros ꝛ veſtes doctorales ꝛ alia filia q̄ doctori cōueniūt ſtatiz effi ciūtur quaſi castrēſis peculij: ꝛ ſtatiz valet donatio: q. filiuſfa. ℣tum ad castrense peculiū pro patrefami. habetur. vt in. l. ij. ff. ad mace. nec poſſet poſtea reuocari: nec debent cōicari cū fratrib̃: nec ſibi cōputari debent in portionem ſuā ſz habere precipua: ꝛ reliqua debent cōmuniter diuidi. ſm Paul. bic.

b ¶ Mobiles. vt arma.

c ¶ Nouētes. vt equus.

d ¶ Habes. vt. ꝛ. ſ. de castrē. pecu. l. j. li. xij. ꝛ. ff. ō castrē. pecu. l. iiij. in pn. Et no. castrēſe non cōicari: nec quaſi castrense: vt hic. ꝛ. ſ. de col. l. ſi. ꝛ. ſ. de aduo. diuer. iudicio. ſoꝛ. ꝛ. ſ. ō bo. que lib. cū oportet. ſ. j. ꝛ iſti. gb̃ nō eſt pmiſſace. teſt. in pn.

e ¶ Non ſunt. tenet tamē donatio ſi morte firmet tacite vel expreſſe a p̄cipua adiudicentur: vt. ſ. de dona. inter virum ꝛ vꝛo. l. donationes. j. ꝛ j. eo. filie. ꝛ dic vt hi.

f ¶ Et occaſiōe. forte a cōmilitone nō acquiſturus als niſi fuiſſet miles. vt. ff. de castrē. pecu. l. ſi forte. ꝛ. l. castrenſe.

Iſi ipſi. ¶ Casus. Si teſtatoꝛ p̄cepit in teſtamento vt vn̄ ex ſeruis ſuis in perpetuis ſtaret vinculis. alius exp̄ortandus vēdeꝛetur: et poſtea voluntate ſuam mutauerit clementia ductus licet pbarinō poſſit per ſcripturam: ſed alijs rationibus q̄ voluntatem ſuaz mutaſſet: tamen poſterioꝛ ſua voluntas ſeruanda eſt: ꝛ nō venient hi ſerui in diuiſionem cum alijs rebus hereditarijs per iudicium famil. hercil. inter coheredes.

g ¶ Mutare. cum ambulatoria ſit voluntas ꝛc. Mo. q̄ voluntas defuncti deabulatoria eſt vſq; ad ſupremū vite. vt. ff. de adimē. leg. l. iiij.

h ¶ Lauerat. cauerat dico vt vnus ꝛc.

i ¶ Clementia. fic. j. ſi quis aliquem te. pro. l. ſi.

k ¶ Rationibus. fic. ſ. de rei ven. indicia certa.

l ¶ Sequaſ. ſic q̄ faciet diuiſionē ſeruoꝛū: vel curabit penas imponi ſi non reuocauit teſtatoꝛ. vt. ff. eo. bis conſequenter. ſ. idemq̄.

E ¶ A que in nominibus. ¶ Casus. Per actionem famil. hercil. res corporales diuidi debent: non autem actiōes hereditarie: ſcilz quo ad titulū: ſz quo ad intellectū. ꝛ hoc eſt quod ſubijcit: q̄ lex. xij. tabu. eas diuiſiones pro portionibus hereditarijs. fecit enim vt quilibet heredum p portione ſua act. habeat hereditarias: ꝛ etiam cōtra ipſum dentur. Eluianus.

m ¶ In nominibus. i. in debitoꝛibus.

n ¶ Diuiſionem. ab homine.

o ¶ Diuiſa ſunt. idē econtra ſi defunctus hebuit: vt ꝛ. ā. de pac. pacto ſucceſſoꝛū. ſic ꝛ. ſi cer. peta. l. j. ꝛ. ſ. de ercep. l. j. ꝛ de herc. act. l. iij. Sed certe ſic eſt in rebus corporalibus. nam ꝛ ipſaꝛū dominiuz vnūquēqz heredem contingit pro hereditaria parte. qz ſi ſis heres pro dimidia cuilibet rei dominus es pro dimidia. Si pro tertia ſimiliter ipſo iure dicitur ſunt res pro tertia portionibus hereditarijs. Sz dic differre in hoc quia res corporales et ſi ipſo iure ſunt diuiſe tamē p hoiez aliter diuidi poſſūt. vt loco ſtellectualis diuiſionis fiat quedā q̄ oculis ſubijciaſ: vt iſti. de offi. iudi. ſ. fi. Et ino mmib̃ non pōt p hominē aliter fieri diuiſio. li. cet totius noīs poſſit fieri aſſignatio q̄ñqz. vt ſtatim dicā. ſcz qñ res corporales ſunt ꝛ noīa. Itē et ſi trīa noīa ex voluntate tū. vt. ff. e. plane. nā facta aſſignatiōe remanēt trī actiōes penes eū q mādat eas adeo inherēt oſſibus eius: vt. ff. p ſoc. l. iij. in prin. Itez intellige hāc. l. q̄n nil aliud eſt in hereditate niſi nomina. vt. ff. eodem. heredes. ſ. j. alioquin veniret noīa gratia alioꝛuz: no dico diuidenda ſed aſſignanda vt dictuz eſt: vt ff. eo. l. iij. ſ. fi. ct. l. ſequē. Sic ꝛ als quedā veniūt accēſſorie nō principaliter. vt. ff. de vi ꝛ vi arma. l. j. ſ. illud. ꝛ de ſer. eo. l. in hoc. ꝛ de carbo. edic. ſi impubes. ſ. pennl.

Noīa hereditaria p hoiez diuidi nō pōt.

S ¶ qua fidicomiſſoꝛū. ¶ Casus. Pluribus relictis heredibus vni aūt parte fuit pleganit: ille ad rē p̄s legatam petitionem habebit: ꝛ nō venit in diuiſionem cū alijs cohe redib̃ p iudicium famil. her. ꝛ hoc p̄ut debit: vel inder datus ad diuiden dā hereditatez vel p̄ſes,

p ¶ Conſiſtat. quia p̄legauit teſtatoꝛ aliquid alicui eoꝛum.

q ¶ Eius rei. q̄ actionem teſtamento agitur coꝛā eo. Vel dic q̄ etiaz iudicio familie hercil. cunde agebatur coꝛam eo.

r ¶ Teſtatricis. p̄legatum relinquentis.

s ¶ Accōmodare. vt. ff. eo. ſi ita lēgatū. ꝛ. l. inter coheredes. ſ. j. ꝛ. l. rē pignoꝛ. ꝛ. l. ſi filia. ſ. papinianus. ꝛ. ſ. item papinianus.

B ¶ ona q̄cūqz. ¶ Casus. Si aliqua cum fratribus tuis habes cōmunia: ſiue ea ſint paterna vel materna: vt ea tam̃ in diuiſionem cū alijs cohe redib̃ p iudicium famil. hercil. impetrare poteris.

t ¶ Impetrabis. etiā yna actiōe ſufficiente de plurib̃ hereditatib̃. vt ꝛ. ff. eo. heredes. ſ. de plurib̃. ſicut ecōtra pluribus actionib̃ agi poteſt p̄ vna hereditate. ꝑpter plures coheredes diuerſis tēporib̃ diuidentes: vt. ff. eo. l. ij. ſ. dubitandū. Item ercipe q̄das q̄ licet communia ſunt ex hereditaria cā: nō tamē veniūt in hoc iudicio. vt noīa ſiue debita ſiue a defuncto debita: vt. ſ. e. l. ea q̄. Ité mala medicamēta. defuncto ſiue a defuncto debita: vt. ſ. e. l. ea q̄. Ité mala medicamēta. defuncto ſiue a defuncto debita: vt. ſ. e. l. ea q̄. Ité mala medicamēta. Item iniuſte queſita. Ité libri improbate lectionis: vt. ff. eo. cetere.

Defuncti voluntas eſt ꝑ ambulatoria.

Titul' vario mō ſumitur.

N ¶ On eſt ambiguū. ¶ Casus. Si tu cū aliquo alio in hēditate aliqua inſtituꝛ vnius fundi ſciens ei hereditariū: ꝛ aliū in eo bonis veniāt per iudicū famil. hercil: ℞ſpō. q̄ ſic: cum iudicium familie hercil. ſit bo. fi. ꝛ portio hereditaria fructibus augeatur. mi. her. ſit bo. fi. ꝛ portio hereditaria fructibus augeatur.

v ¶ Titulus. i. actio. vel titulus. ſcilicet iudicij. ſicut poſſeſſiōis. titul', dificatione. als p̄ dignitate. als p̄ ſigno ponitur. als p̄ p̄mio gio. vt in auc. de ec. ti. in prin. colla. ix.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Flumeretur. vt infti. de actio. §. actionum.
b ¶ Augeri. hoc ſi quis ſcripſit tanq̃ heres ſcies ſe habere coheredes ꝛ ſum dum hereditarium eſſe. Sed quid ſi ſuus credebat vel ex alia cā comunem. vel percepit cū non credebat ſe habere coheredem: Videtur q̃ nō teneat: vt. ff. c. inter coheredes. §. fructus. Sz eos debeat lucrari pcipiés. vt. ff. eo. fundus qui. §. j. ibi: q̃ o ante lit. cōteſt. ꝛ. ff. finiū regun. l. iiij. §. poſt litē. ꝛ inſti. de re. diui. §. ſi quis autem a non domino. Sed tu dic q̃ tenetur vtili actione: ſz non directa: q̃ nō pcipit vt coheres: vt. ff. eo. l. ꝛ puto. §. pe. ꝛ. l. qui erat. ꝛ ad iſtar petitiōis hereditatis inquantum locupletior eſt: vt. §. de petiti. here. l. ij. ꝛ. ff. de pe. here. ſz etiā. §. pe. ꝛ fi. ꝛ. l. illud. §. predo.

Uotiens. ¶ Laſus. Pſſa. trēs ſi llos habēs ꝛ tria pdia: ꝛ in vno cāp. pdio tria mācipia: vnicuiq; filiozum certū aſſignauit pdium cum mācipijs que in eo erant et deceſſit: an filij huic dimiſioni quā pater teſtamēto fecit ſtare debēt q̃ uerū. ¶ q̃ fic: et hoc in pzima. Si aūt ēin inferiori parte teſtamenti ſic dixit teſtator. rogo vos o filij de mancipijs q̃ vobis reliq̃ q̃ eos clemēter tractetis: an videāt tur per hec verba mācipia q̃ prius diuiſit communicaſſe/querit: ¶ Rñ. q̃ non. ꝛ hoc in ſcda.

Texᵗ ibi: nec murat. hec lex. fac ad. c. fcdo re ḡris. cū gl. ſup ꝑ. vtriuſq. extra de app. vbi vide.

c ¶ Peredes. Nota gene raſe clauſulā referri ad antecedentia.

d ¶ Diuidit. Et ſic dico q̃ ſi pr̃ inter filios ſuos in ſolemni volūtate diuiſit bona aſſignādo cuilt bet certā portionem vel etiā certaz rem pro codē babeo ac ſi dixiſſet here des inſtituo. nam quili bet neſcit dicere: hēdes inſtituo. Si aūt ex in mus ſolēni volūtate diſco idem ſi aſſignauit ei quotam portionis. Si autem certam rem tunc non vt teſtamentum valebit: ſz vt voluntas ab intestato. Illi tamen aliter dicunt: vt. ſ. eo. filij. dicemus. ¶.

Pſ filijs bona diuidens vide tur eos inſtituere.

e ¶ Contēdo. q̃inſtitutio valet: vt. ff. de here. inſti. l. er facto. ij. §. j. ꝛ. ff. eo. ſi filia. §. ſi pater. ꝛ ſunt heredes cū nulli alij ſint hēdes. als ēcnt illi tales loco legatariorum: vt. ſ. debere. inſti. l. quotiens.

f ¶ Legis falcidie. Que debetur iure inſtitutionis. vt. pbatur. ff. de here. inſti. l. er facto. ij. vel que debetur iure nature. nam quācūq; vult poteſt retinere. De trebellianica autem poſſet etiā quis boc intelligere: licet quidā dicāt q̃ nō habet locū niſi cum rogatus eſt quis reſtituere totam hereditatē vel quotam portionem. ꝛ pro eis. ff. ad trebel. mulier. j. §. fi. ꝛ. l. nam quod. §. fi. ꝛ. l. cogi. in prin.

g ¶ Uerbis. ſcz teſtamenti. ¶ D.

h ¶ Cōmēdāda. l. commēdauit. ſic. ff. eo. l. cum putarem. er quo videbatur in cōmuni redegiſſe q̃ añ diuiſerat: ſz nō eſt ita: vt dicit. ꝛ ſic ſequēntia. pter pcēdētia intelligūtur: vt. ff. de leg. j. ſi ſeruus plurium. §. fi. et de lega. ij. legatorum. §. fina. Sed argu. cōtra. ff. de vbo. fig. l. ſi cū ſuum dun. ꝛ. de lega. ij. l. is qui cum plures.

i ¶ Inſinuaſſe. l. commendaſſe.

Ulter filios. ¶ Laſus. Si pater familias vl̃ mater familias ab iñ teſtato deceſſit: ꝛ filios vel filias reliquerit: in bonis eozū quaz inter inter liberos faciēda eſt diuiſio/queritur: Reſpond. q̃ pro portionibus veribus. Uiuianus. ¶ Et intellige iſtaz. l. in bonis alodiaz los tñ. Paulus.

k ¶ Equo iure. id eſt equitate ſola inſpecta. cū em̃ ex ſententia ius fieri debeat ſicut ipſe legislator: equitatē ſegtur: ita ꝛ iudicē ſequi oportet. Iz quandoq; non ita ſequatur oculo iudicis caligante.

l ¶ Explorati iuris eſt. a ſapiēcib⁹. vt infti. de here. q̃ abiteſt. i pin. ꝛ. j. de leg. here. l. lege. ꝛ de col. l. vt liberis. ꝛ. ff. de ſuis ꝛ legi. l. j. in pnc. Onideo. ¶ Laſus. Duo fratres bona pr̃na iter ſe diuiſerūt: an ob h̃ q̃ ſcriptura nō mō teruenit diuiſio ſit mīn⁹ obſeruanda/q̃rit. Dic q̃ nō. cū fides ꝛc. q. d. cum poſt diuiſionē factā inſecuta eſt poſſeſſio. q̃ qui libet poſſeſſionē appzehendit. ꝛ ſic euidentia facti probat.

m ¶ Habēda eſt. vt. §. de pac. l. pactum. q̃ bona. ꝛ de rei ven. indicia. et. §. de pba. pzietatis.

n ¶ Fides. q̃ diuiſio fctā eſt ꝛ poſſeſſio inde ſecuta eſt: vt. j. c. ſi diuiſionem. ꝛ facit. §. ſi vt ab here redi. ſe abſti. l. j.

Certū ē. ¶ Laſus. Si pſſa. habēs ſi lios eo. ꝛ ſcripſit heredes an peculia. pfectitia que filij habēt veniāt in diuiſionem ci ceteris bonis poſt mortē patris/queritur: Rñd. q̃ fic. et hoc in pma. Si aūt vn⁹ ex filijs vīctē pfectia ignozās te cū aliquo cōtrarit: et ei⁹ debito: fact⁹ fuerit: an coheredes ſuos coniuenire poſſit vt conferāt illud debitu⁹/queritur. Dic q̃ non. niſi de peculio ſuo tantū reciplat in quantū his cuz quibus ꝛtrarit fuerit cōdēnat⁹. ꝛ hoc in ſecunda.

o ¶ Peculia. profectitia ſubaudi. nam caſtrenſia vel quaſi non conferuntur: vt. §. eo. ſi filiuſſa. et j. de col. ea demuz. ꝛ. l. filie licet. Ytē nec aduētitia bodie. vt. j. de colla. l. ſi. Sz quomodo reuocantur ad communionē cū nec diſceſſerint: vt. j. de colla. l. filie licet: Reſpon. quatenus de facto eriuerūt. ſcilicet quo ad

Texᵗ ibi: cuētū. id eſt periculum ꝓpau.

administrationē: vt ꝛ. §. de ioffi. dona. ſi totas. ſic. §. de ſacroſan. eccl. l. iubemus. ij. §. fina.

p ¶ Conuenire. vtili iudicio familie herciſcūde nō directo: vt. ff. c. ꝛ puto. §. ſed ꝛ ſi dolo. ver. ꝛ ideo. ꝛ. l. qui erat. in fi. Uel ſpeciale in filijs. vt ff. e. heredes. §. ſi filius.

q ¶ Ultra nō pōt. miſi fuerit in rē patris verſum: vel eius iuſſu ꝛctum: tunc em̃ pſtabitur de ſubſtātia patris ſolidum: vt. ff. eo. ſi filia. §. j.

r ¶ Condēnatus eſt. vt. ff. c. bis ꝓſequēter. §. ſi filiꝰ. ꝛ. ff. de pecu. ſi qs ſer uū. in pn. ꝛ. l. qſtiū. §. j. ꝛ. ij. ꝛ. ff. de ꝺdi. ide. frater a fratre. Ytez qō dicit ꝺdēnatus ad factū reſpicit. q̃ ꝛ ſi cōdēnatus nō ēēt ſz iñ obligat⁹ idē iuris ēēt ſim quoſdā. ſz certe imo nō idē: q̃ tūc nō deducerēt ſz ſibi caueretur a coheredibus ſe defenſurū eos: vt. ff. de pecul. ſz ſi dānū. §. fi. Item boc cauere dz coheredibus ſe defenſurū eos: vt. ff. c. ſi filia. §. ij.

Sz familie. ¶ Laſus. Pater fa. deceſſit duob⁹ heredibus relictis: iudicio fami. ber. hereditate iter eos diuiſa: puta vt vn⁹ haberet pdia q̃ erant vlra renū: ꝛ alius citra: nec ſup euictione aliq̃diter eos cōuenit: puta ſi pdiū aliquod vltra renū eēt euictū: cohēs q̃ habebat citra. p parte cognoſceret. vel ēz: an eo obſtāte q̃ nō ſuenit cōpellet onus euictionis ſubire/q̃rit: Rñ. q̃ fic. ꝛ actionē pſcriptis verbis.

s ¶ Inter te. ſecus ſi pater inter vos duos diuiſit. q̃ de euictione non agitur: vt. ff. de leg. ij. cum pater. §. euictis. Accur.

t ¶ Id eſt. iſtud. i. non ex poſitiue ſz exemplificatiue ponitur. q. d. nihil conuenit. i. non boc vt vnuſquiſq; ꝛc.

v ¶ Rei. §. ff. de act. ep. Lēptoꝛē. §. ſi. vbi oz q̃ pacto interueniēte de euictione nihilominus agit. So. h̃ vertitur vtilitas vtriuſq. ibi non.

x ¶ Pro parte. nā cū vnaq̃q; res ſit cōis coheredib⁹. ꝓ indiuiſo in iudicio

dicio familie berciscunde fit adiudicatio i singulis reb⁹ q̄ sic hz vnus q̄sq; coheres partē alteri⁹ i ⁊lubet re sibi adiudicata. aliā vero partem er se. p parte igit quā hz ab alio hz eū de euictione obligatū p actiōnē ꝓscriptis verbis q̄ nascit ex pmutatiōe rerū. Est em̄ i diuisiōe q̄dā pmutatio ⁊ ibi dicit ꝓscript⁹ verbis agēdū: vt. ff. de re. pmu. l. i. ⁊ de ꝓscrip. ver. naturalis. §. finaunte do ré. ad hoc. j. tit. ij. si fratres. ⁊. ff. c. bo reces. §. pe. et. ff. de euic. si cū vendito. §. i. Sic q̄ distingue: aut q̄enit vt de euictiōe teneret⁹ et tes netur: aut nihil q̄enit ⁊ simili⁹ de euictione tenes tur nisi sciēter aliqs alie nuz accipiat: vt. j. cōmu. vtriusq; iur. l. si fratres. ⁊. j. ō euic. si fundū. Aut cōuenit vt nō teneret: et tūc nō tenetur: vt h. Sz hoc casu an falte ad prez cium verū agi possit qō videt: vt. ff. ō act. emp. l. emptor. §. fin. Sed mag̃ puto nō posse. nā ꝫ vteraz fuscepit ei⁹ rei euen tū: bi sol⁹ emptor. ✣ Jn casu tñ nō agit nisi cau tū sit ꝫ ali⁹ est casus: vt ff. de leg. j. si domus. §. j. Itez hoc si fiat diuisio a iudice vel partib⁹. fecus si a testatore: vt dices. j. eſi cogitatiōe. Item qd si vna assignet p diuisionē iudicis totum allo dū alij feudū q̄ decedes reliqt tri filiā: an hec fi lia eiecto ei feudo agere possit: qō videtur q̄ sic non fit ei vitiuz q̄ femina sit nata: vt. j. de leg. here. l. lege. ⁊ de lib. ꝓpo ri. vel erbere. l. si. Econtra q̄ nō sicut si res emp̄ta naturaliter iterū ſſet vel fato: vt. ff. de euic. l. si seru⁹. Itē q̄ pater caus sam p̄stitit. arg. ff. de euic. si seruum. Sz puto q̄ nō cum p̄ eius filie ac cipiens si partez hoc sciebat posse euenire/ nisi fuisset stipulatus ō euictione: vt. j. de euic. si fundus. Additio. Hoc vltimū intellige ſm Richar. malūb. qñ exp̄sse stipulatus esset de euictione in hūc casum: alias ſ gñaliter esset stipulat⁹. cū sciret bona esse feudalia ⁊ ex natura feu di euincere⁹ de euictione non ageretur. arg. ff. de bere. vel act. vēdi. l. si nomē. ⁊ facit ſm Bar. h. l. si qs domū. §. j. ff. locati. ⁊. ff. de vāno infec. l. damni infecti stipulatio pertinet. in p̄in.

Diuisio p mutatio q dam est.

Vides an teneant⁹ filia diuisiē de euictione.

✣ Jstas re netur. ⁊ di et eas sing. et mēti tenē dā. ij s Guil. 6u. ⁊ pau. teneat ⁊.

Sz diuisionē. ¶ Casus. Duo fratres hereditatē p̄na ex cōsensu suo diuiserūt: vnusq̄sq; possessionē sue partis, quātū q̄tingebat appbēdit. decessit alter relicta filia: iuenit portionē patris sui ab alio fratre occupatā: an eā vēdicare possit/ q̄rit: R. ū. q̄ sic. ⁊ hoc in p̄ima. Si aūt diuisio tñ verbis facta fuisset: hoc nō. Quidam⁹ hereditatē: vel tñ de ea diuidēda 3uenerit: nec ſeqbat appbensio ⁊ possessio non fuit subsecuta. ⁊ vñum non erat q̄stio patri nec filie: inder familhercī. inter fratrem ⁊ filiam bona diuidet.

a ¶ Al. scilz patri tuo.

b ¶ Stetit. ⁊ vltra non processit ⁊ sic vñum non fuit q̄stio: vt h. ⁊. ff. de pac. tradition⁹. ⁊. ff. de pac. l. diuisionis. ⁊. j. de re. pmu. l. ex quadā. Itē intellige non valere pactū ad agēdum: ſz ad excipiēdum sic: vt. ff. cōmuni diui. l. iij. §. fi. q̄ est. ff. ⁊. ff. de pac. l. cum proponas. ij.

c ¶ Prouidebit. non ex pacto. vt bic ⁊ dictis concordantiis.

Jlij. ¶ Casus. Si testamētū fecisti ⁊ solēne: filij tui illud rescindere nō poterunt: nisi p inofficiosū. q̄relam. Si autem non solēne: puta adhibitis tribus testibus tantū: ⁊ in illa minus solēni volūtate diuisionem bonoꝝ tuoꝝ inter eos fecisti: puta assignando vni predia que vltra rennum erāt: alij que erāt citra: an iuder qui cognouit familie berciscūde iudicio diuisionem factā in minus solenni volūtate bonorum tuoꝝ inter eos seruare debeat/ q̄ritur: Respō. q̄ sic: dum tamen vnusq̄sq; filius non habeat minus legitima: q̄ si habeat ex senatusco. sibi supplebitur.

d ¶ Filij. idē est in ceteris liberis: vt. j. de testa. hac ꝫsultissima. §. ex imperfecto. Accursius.

e ¶ Testamentum. non etiam coram quinq; testibus factum.

f ¶ Jnofficiosum. large ponitur hoc nomē: scz ꝓ omni testamento qō est factū contra officium pietatis: siue erberedationez siue ꝑteritionē contineat. sic insti. de suc. li. §. si vero testamentum.

g ¶ Possint. hz ⁊ aliquis eoꝝm gratus.

b ¶ Facultatem. quia nec suo iure nec iudicis officio.

¶ Diuisio facta iter pñtes iuri absentis nō p̄iudicat. h. o. Bal. vel sic. Diuisio facta iter quosdā er socios alij⁹ absentib⁹ nō p̄iudicat. h. o. fm Pau. de cast.

Idem. aa. ct. cc. Lomodiano.

Qbcredibus Ler. xvij. diuisionem inter se facientibus ꝑ iuri absentis ⁊ ignorātis minime derogari⁹: ac ꝓo indiui so portionem eaz q̄ in initio ipsi⁹ fuit in oñibus communibus rebus cum retinere certissimuz est. ¶ Unde portionē tuam cum redditib⁹ arbitrio familie berciscūde de percipere potes: ex facta inter coheredes diuisione nullum p̄iudicium timens.

¶ Quod p̄ nomine vnius filij vel filie emit⁊ sibi tradidit ⁊ illi adiudicari: ⁊ ib iudicio habetur ratio sumptuū per vnuz er coheredib⁹ factoꝝ in re cōmuni. h. o. Bar. Vel sic. Donatio facta a p̄e filie familias monte p̄firmat et capit vim relicti ⁊ ꝓpia adiudicat filie. h. o. Ja. bu. vsq; ad versū. in cōi. ibi dicit q̄ si vnus heres de ꝓpijs expēdit in reb⁹ communibus q̄ illud recuperat a coheredib⁹. h. o. Vel sic. Quod p̄ emit nomine vnius er filijs ⁊ sibi tradidit videtur donasse: ⁊ tāq̄ donatū in diuisione hereditatis sibi ꝓcipuū adiudicatur si donatio nō fuit reuocata. Itē in hoc iudicio habetur ratio impēsarum factarū per vnū in rebus communibus. h. o. fm Pau. de castro.

Idem. aa. Dominc. Ler. xviij.

Jlie cui⁹ pater nomine rescōparauit⁸: si non post con

Deficiat. q̄ nec q̄nq; testes iterfuerūt: vt. j. de cod. li. §. in omni.

k ¶ Verbis. Puta sic dixit: omnia bona mea diuidatis iter vos filij mei ſm quosdam: quod nō placet. quia dicit retentionis modo fuato. Vel melius dic ynum fundū tibi: ⁊ alijs alia bona relinquit. Vel dic ipe pater diuisit.

l ¶ Jb intestato. Er hoc dicunt quidā q̄ er min⁹ solenni volūtate parentis nō succeditur nisi ab intestato quod non placet: cuz ler dicat q̄ quelibet patris volūtas in⁹ter liberos est seruanda: vt. j. c. l. si. ergo et h. ⁊ ita er testamento p̄t succedi. Est em̄ testamentum testatio mētis: vt isti. de testamē. in p̄n. ſ nihilo⁹ min⁹ p̄t ei ab intestato succedi. vt. j. si omiſ. sit causa test. per totū. ⁊ sic bic vt. j. l. si. nec ob. j. de testa. l. hac cōsultiſſima. §. fina. nam ibi nō loquit⁹ filijs ſz de alijs qui possunt ab intestato succedere. Vel hoc ab intestato ⁊c. referaſ ad casum cū fecit codicillos. Vel refert ex quota portione. vel re certa eos instituat vt dixim⁹. §. cod. quotiens.

Ipſis q̄libet volūtas est iter liberos seruanda.

m ¶ Er senatusco. ſulto. trebelliano cui loc⁹ est ⁊ in fideicōmissis que ab intestato relinquuntur: vt hic cuenit: vt. ff. ad trebel. recusare. §. j. ⁊. ff. ad. l. fal. si filiusfamilias. videtur em̄ hic pater fideicommisisse eoꝝm vt contēti partib⁹ assignatis restituant certa: vt. ff. de le. ij. peto. circa p̄in. nam ⁊ falcidia inter heredes locū habet: vt. j. ad. l. fal. a coheredibus.

n ¶ Seruato. eodem modo ac si er testamento succederetur.

o ¶ Additum. id est appropriatum.

Qberedibus. ¶ Casus. Si testator trib⁹ heredibus felicitis decessit: an uno absente tertio diuidere possint bona/ q̄rit: R. q̄ absenti portio quā habuit in reb⁹ communibus an diuisionē seruabitur: ⁊ eam cū fructibus percipiet: interim non timens p̄iudiciū sibi fieri per diuisionem ipso absente factam.

p ¶ Facientib⁹. qō facere possunt quo ad p̄sonales p̄statiōes. vt. ff. c. l. ij. §. dubitandum. ⁊. l. arbitrium. ⁊. ff. communi diui. l. ⁊ non omnes.

q ¶ Derogari. vt ⁊. j. res inter alios acta ⁊c. Accu.

r ¶ Redditibus. vt ⁊. §. co. l. non est.

Jlie. ¶ Casus. Si duabus filiab⁹ heredibus istitutis: p̄fa. decesserit: an res quas vni nostrū comparauit nomine suo quasi nomine filie post mortem suam cum alijs bonis veniant in diuisionē nisi p̄betur patrē contrarium voluisse/ q̄ritur. Dic q̄ non. ⁊ hoc quibusdam rescriptis imperatoꝝ comprobatur: quib⁹ filia nomine cuius res cōparabantur aduersus sororem suā vt p̄t. ⁊ hoc in p̄ima. An autem filia que in communi hereditate sumptum bona fide fecit pro portiōe consequi possit/ queritur. Dic q̄ sic. fami. bercis cun. iudicio vel nego. gest. ⁊ hoc in secunda.

Libros q̄s pater emit filio an de beat filius habere p̄cipuos.

s ¶ Res comparauit. vnde quia nomine eius emit: videtur q̄ per vltimum iudicium conferret in ea: vt hic. qō facit p̄ filio cuius nōie pater emit libros. ⁊ pro hoc. ff. eo. q̄st. ij. ⁊. l. pōponius philadelphus. ⁊ de pecu. le. l. si. ⁊ de dona. l. donationes in cōcubinaz. §. ſpecies. ⁊. j. de dona. inter vir. ⁊ vxo. si filij tui. Sz contra. j. de colla. si donationes. in fine. Sol. ibi non eius nōie pater emit: sed suā rem filio donauit. Vel dona. inter vir. ⁊ vxo. si filij tui. Sz contra. j. de colla. si donationes. in fine. Sol. ibi non eius nōie pater emit: sed suā rem filio donauit. Vel plenius solue vt ibi. Sed an est legatū hoc vel donatio causa mortis? Respon. non est donatio inter viuos q̄ sic non valeret: vt. §. de ioffi. dona. l. ij. nec causa mortis. q̄ p̄ ea ex obligari non potuit sed nec les

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Legatuz ꝛ ſi legatū reperitur.

gatum cum non in teſtameto relinquat. Sz dic eſſe quaſi legatū. naz ꝛ non adita hereditate partis: confirmatur morte fm Azo.

a ¶ Eius iudicium. q; donaſſe pſumitur: niſi contra probaueris.

b ¶ Adiudicari. Sz quo titulo: ti. quaſi legati adiudicati: vt pote relictū quod ſemp datur precipuū: vt. ſ. de col. l. filiam. ij. ꝛ. ſ. ſi qua.

c ¶ His itaq; ſcilicet res ſcriptis.

d ¶ Si res integra. q; nec ſentētiatū eſt: nec tranſlo actum eſt. ſ. e. l. j.

e ¶ Familie. ſi res. p pte tegeri non poſſit: vel minus cōmode: cuz aūt cō mode geri potuit. p pte agitur neg. geſt. vt hic ſubiicit. ff. cōmu. diui. ſi qs putās. ſ. fiue. ec. ff. eo. heredes. ſ. ſi vnus. et l. bis cōſequēter. ꝛ. l. pōnius. ꝛ. ſ. de neg. geſt. ſiue. ꝛ. ff. de neg. ge. ſi cō munes edes.

f ¶ Percipiūde. in ludēo pignore qō. p parte: vt ff. cōi diui. ſi qs putans.

Preci ti. ¶ Caſus. Duob' heredibus relictis deceſſit teſtator ꝛ vn' coheredū de rebus hereditarijs: vel ꝛſum pſit vel deteriores fecit: an earum ratio ſit habēda: ꝛ alij coheredi indēnitas pſtanda/q;rit. Dicitur q; ſic.

g ¶ Aſſumpſerunt. i. con ſumpſerunt. Accur.

h ¶ Indēnitatē. i ſimplū non in duplū: et tenetur etiam hēs coheredis: q; tuo nō ſic ſeruantur in le. aquil. vt. ff. eo. ꝛ puto. ſ. fina. ꝛ. l. dāno. et. ff. cō muni diui. l. item q; uis. in princi.

M familie. ¶ Caſus. Deceſſit titi' relictis trib' hēdib': vn' rē cōmunē vēdidit ꝛ precium recepit: qua actiōe a coheredibus ad pciū conueniri poſſit/q;rit. Diſtinguit: an rē cōmunē alienauerit nomine coheredis: aut nomine ſuo tm. In pmo caſu ſubdiſtingue: q; aut habuit mandatum: aut non primo caſu conuenitur actione mandati. ſecundo caſu: ſi alij coheredes ratam habēt vēditionē veniēt actio. nego. geſt. nec venit pciū in iudicio fami. her. q; forte vēditio poterat pro parte expediri: ſi nomine ſuo cōueniatur ad precium petitione hereditatis.

i ¶ Venundate. Id eſt vendite.

k ¶ Nō venit. hō: q; p pars te poterit expediri. vt. ſ. e. filie. ſine dirim?. Vel q; h erat actum. vt no. fm Jo. ff. eo. heredes. ſ. idē eſt ꝛ ſi vnus.

l ¶ Precesſit. ſcz mandatum.

m ¶ Venditionē. vt ꝛ. ſ. de nego. geſt. ab vno. ꝛ de rei ven. l. mater.

n ¶ Velut proprium. ꝛ p hoc patet qō diffitetur me coheredem.

o ¶ Poſſideat. qō eſt loco rei: vt. ff. de peti. here. l. ſi ꝛ rez. idē ſi habeat emptor ꝛ obligatū. q; tūc vt verus poſſeſſor zuemit petitione hereditatis. vt. ff. de peti. here. l. regulariter. ꝛ. l. q; ſi in diem.

p ¶ Petēda eſt. i. pciū pro petēda hēditate: vt h. ꝛ. ff. eo. l. inter coheredes. ſ. ſi coheredes. in fi. ſ. Et ad eūdēm diſtinguez: cū qs vēdit rem cōmunē: aut eſt cōmunis ex cauſa ſocietatis: ꝛ tunc ſi vēdit rē cōmunē ſocio: vi volūtate nō vēdicat ſz agit pro ſocio: ſi aūt eis inuitis tūc nō ꝑiudicat alijs: vt. ff. p ſocio. l. nemo. + Si aūt er alia cauſa eſt cōmunis: aut er cauſa hēditaria: aut aliunde. q; donata vel legata. pro cauſa ſi vēdit vt cōmunē: ac p hoc videſe eſt qꝫ alterū ꝑiteatur coheredes agitur ad pciū familie herciſcunde ſi pro parte nō potuit commode expediri: vt. ff. eo. heredes. ſ. idē eſt ꝛ ſi vn'. ꝛ. ff. cōmuni diui. ſi qs putans. ſ. fine. ꝛ hoc fine itercedat mandati ſiue non. hec eſt actio ſecuz tans. ſ. fine. ꝛ hoc fine itercedat mandati ſiue non. hec eſt actio ſecuz aliā admittit: vt. ff. ꝛ puto. ſ. ſi ꝛ ſi dolo. Si vo pro parte potuit expedi. Nec igit cōi diui. ſicut nec famil. herciſ. q;. p parte commode poſtuit expediri: vt. ff. cōi diui. ſi qs putās. ſ. fiue. et hac. l. j. rñ. Si autem proponam ad pciū petitionē hereditatis vt in bac. l. ij. rñ. ꝛ. ff. ſi pars

trarium eius iudicium. + pbetur: per arbitriuz diuidēde hereditatis precipuas aduidicari? ſepe re ſcriptuz eſt. ¶ Ibis itaq; ſi patri ſucceſſiſti quē nomine tuo quedaz cōparaſſe dicis. aduciſus ſozoruz tuā apud ꝓbos. ꝓuicie(ſi res? integra eſt) vti potes. ¶ In cōi autem hereditate quin ſumptus ab vno facti bona fide familie? heriſcunde? iudicio vel negotiozuz gestoruz actione ſeruari poſſint: non eſt ambiguum.

¶ In hoc iudicio habetur ratio rerū a qbuſdā er heredibus ſubtractarū vel deteriozatarum. b. d. Bal.

Idem. aa. Liſuratio. Lex. xix.

M Certi iuris nō eſt familie herciſcunde iudicio earum etiā rerū quas ex coheredib' qui dam de cōibus aſſumpſe/ūt? vel deteriozes fecerūt rationem eſſe habendam: cuiuſdemqz rei ceteris pſtandam indēnitatem'.

¶ Si res cōmunis diuidabitur cōmuni nomine/ꝓciū venit in actione mādati vel negotioꝝ geſtoruz. ſi vero. ꝓpio nomine venit in petitione hereditatis. hoc dicit Jaco. bu. Bal. ꝛ Saly.

Idē. aa. ꝛ. cc. Practicle. Lex. xx.

M familie herciſcūde iudicio ab vno pro ſolido rei vel uti cōis venūdate' : preciuz non venit' ſed mandati ſi preceſſit' coheres vēditoris agere pōt: vl' negocioz gestoz ſi ratā fecerit vē

bere. pe. l. i. ſ. pinde. Veriſile aūt iō diri qz pōt eſſe q; vendidit vt prospriam: ꝛ tā confitetur me heredē eſſe ꝛ ſic aget ad pciū famil. her. non neg. geſt. Quia qō nō ſuo noie geſtum eſt ratum bēre nō pōt. vt infra dicam. Itē ſi vēdidit vt cōmunē ꝛ diffitet me coheredē: agam petitiōe hereditatis. Ubi aūt er alia cauſa non hereditaria eſt cōmunis. ſicdē

ditione'''. Mā ſi velut'' ꝓpria' vn' diſtraxit ac preciū poſſidcat': bereditas ab eo petenda eſt''.

¶ Under in hoc iudicio ꝛ ſequi patris volūtatem in rebus diuiſis: ſz in non diuiſis ſeqtur iuris auctoritatem. b. d. Vel ſic. Pater inter filios pōt in ſe aſſumere officium arbitri/diuidēt': ꝛ ſufficit diuiſio minus ſolēnis: ſz q; omittit pater iudex ſupplet. b. d. fm Bal.

Idē. aa. ꝛ. cc. Fortunato. Lex. xxi.

S I cogitatiōe future ſucceſſionis officium arbitri? diuidende hereditatis pcuenīēdo pater communis iudicio' ſuo vel qualicūqz iudicio' ſuam' declaraueritvolūtatem' inter eos qui ei ſucceſſerunt: exemplo' falcidie retētionis habita ratione familie diuidēde cauſa datus arbiter: ꝓ viribus' ꝓcterea portione coz' que nulli' ſpecialiter vel generaliter aſſignauit facta diuiſione i adiudicādo ꝓſis ſequet volūtatem'.

¶ Error: coheredū nō facit alteri acqri dominiuz. Vel ſic. Non babens titulū nō poteſt ꝓſcribere contra iudicium fami. hercis. Itē longa poſſeſſio ex errore non inducunt titulū. b. d. Bal. vel ſic. Communis ſernus ab vno er heredib' ſine titulo poſſeſſus nō vſucapitur: ſz ꝓ eo cuiuſcūqz heredum portione diuiditur. b. d. Salyc. Vel ſic. Qui poſſidet rem alienam ſine titulo ex dño ſciēte ꝛ patiēte nō ꝓpterea acqrit rē diuinum. b. d. Pau. de caſt.

Idem. aa. Dionyſio. Lex. xxij.

S Eruum cōem nō cōſēctiēbus coheredib': ſed per ea

fua legitima de portionibus alioꝝ ſuppleatur: ſz cū ſinguli inſtituāntur ꝛ aliqs eoꝝ rogatur vt ſit contentus certa re q; forte quartam ma ture nō faccret. portio legitima a coheredib' ſibi cōplebit. fm Azo. ꝛ h caſus vertit: eſt: quod colligi pōt ex illis verbis ex ꝓpio ꝛc. ꝛ ex illis ꝓ viribus. preterea ꝛc.

q ¶ Arbitri. i. iudicis familie herciſcunde.

r ¶ Judicio. ſcz non ſcripto.

s ¶ Vel qualicūqz. in ſcriptis vel non.

t ¶ Judicio. imperfecto ſed ſcripto vt innuit verbuz declarauit immo ad vtrūqz refertur.

v ¶ Suaz. volēte maiorem hereditatis partem ad aliquem er liberis peruenire ad alium minorem.

x ¶ Volūtatem. ſcilicet diuidendo res hereditarias quibuſdam tamē pretermiſſis.

y ¶ Exēplo. hoc iō vt dicūt quidā. qz falcidia trū in teſtameto locū hz ſed certe imo etiā ab iteſtato: vt. ſ. ſi omiſſa ſit cauſa teſt. l. ſi. ꝛ. ſ. quando di. leg. ce. l. ſi. Sz hoc iō dicit exemplo. vt ſicut alis detrabitur de legatis ꝛ fideicōmiſſis. ſic ꝛ h de plegatis. vt ꝛ. ff. de here. iſti. er facto. ij. ynde ſcio. in fi. ſ.

z ¶ Virili. quia ꝛ in alijs habēt viriles: ſz ꝓ quandā plegationez vnus habet plus ꝓ alijs: vt hic. ꝛ. ff. de here. inſti. ex facto. ij. ſ. j. ꝛ fic non eſt contra. ff. eo. que pater. j.

a ¶ Nulli. erpſſe vel tacite. ſcz vt res non aſſignate expresſe ꝙnuntur illas quas erpſſe aſſignauit. vt inſtrumentum/ fundum/ aruīdineta/ vineam: vt. ff. eo. que pater. j.

b ¶ Volūtate. vt ꝛ. ſ. de inoffi. teſt. parētib'. ꝛ. ſ. eo. quoties. ꝛ in autē. detrie. ꝛ ſe. ſ. ꝛ q; ſepe. col. iij. Et nota q; ꝓ hmōi diuiſione nō agitur de euictione: vt. ff. de leg. ij. cum pr. ſ. euictis. ſecus in ea q; fit ꝓ iudicē vel per partes: vt. ſ. eo. ſi familie. Accur.

b ¶ Volūtatem. ſingulis ꝓout defunctus voluit.

S Eruum. ¶ Caſus. Deceſſit titius beredibus relictis: vnus ſeruum bereditarium per. r. vel. rr. an. poſſedit: alijs per errorem credentibus

di poteſt vēdere mercet cōes. ar. ei' qō no. l. i. ꝛ binus. ff. cōi diui. ꝛ no. i d. l. nēo. ff. ꝓ ſocio. pau.

‡ Iſta glo: reputat ſingularis. fm pau. bad ſ q; ꝛ bonefi. poſ. her. nō ſit vtile ne dānū patitur q; ſi ſeruꝰ fuit. nō vult ſi vendat rē hereditariā tāq; hēres: non pōt empto: molestari a vero hērede: ſi non ꝛſenſerit in venditione. qō ꝓpter hoc tenet mētio eundē et ibi facit. l. ſi. ꝛ ſi. ff. dole. ij.

+ Vic hoc vez niſi res ad hoc eſſet in cōi vendita: vt vēdatur. vt imer cib' et reb' venalibus. nam vn' ex ſocijs alijs ignorātibꝰ vēdicēt' ſibi ſi nō habent iuſtam cām ꝓdicen

Falcidia; in teſtamē to ꝛ ab ite ſtato locū habet.

Diuiſio facta a pſ nō agit ſi lꝫ de euictione.

credentibus eum ad coheredem pertinere: si postea apparuerit eum communem fuisse non obstante prescriptione longi temporis partes suas possunt vendicare: et portiones assignatas a lege. ff. tab. penes eos remanere debere manifestum est. Viuia.

a ¶ Tenens. aliquis heredum.

b ¶ Deficiat. igit et vsucapio.

c ¶ Sũ. nec p vsucapionẽ nec per prescriptionẽ. r. vel. ff. an. fed tñ. ff.

d ¶ Nõ facit. nã in prescriptiõe titulus est necessarius vt h. t. ℞. de rei vẽ. re tua. et. l. nullo. t. ff. p dominato. l. i. ℞ de vsucap. cel sus. t. ℞ de pscrip. lõ. tẽp. l. diutina. et. ℞. cau. cess fat lõ. tẽpo. pscrip. l. vn.

e ¶ Assignatas. l. rũ. tab. vt. t. ℞. de pactis. l. pacto successorum. et facit. ℞. de dona. l. nec ignoranꝫ.

¶ Ject. ¶ Cas. De cessit qs trib' heredib' relictis: duo a tertio stipulati erãt vt crediꝫ toribꝫ hereditariꝫ rũdẽre: et aliquo dato pepigerũt vt eis satisfaceret: si fidẽ seruare nonvult: ℞ act. quenire possit a ceteris cohẽdib'. q̃rit: ℞. q̃ pactũ ab eis iterpositũ fiudicare nõ possit creditoribꝫ: tñ coheres: q. punit ad fidẽ seruãdã quenire ac. ex stipulatu: si stipulatio itercesserit: vel si non intercesserit agere

ex pacto incontinenti apposito acti. prescriptis verbis. hoc dicit.

f ¶ Non possit. vt. t. ℞. de pac. l. debitor. um. t. l. pacto. t. ℞. si cer. pe. l. i.

g ¶ Et iuris. i. stipulationis iure facte ꝑ fim Jo.

h ¶ Omisso. i. stipulatione nõ intervenieñte: sed tantũ pacto in rei tradition̄e apposito. vt. ℞. de re. pernu. l. rebus. t. ℞. de dona. legẽ. et. l. cum res. als si non esset facta traditio nulla ex tali pacto actio nasceretur: vt. ff. de pac. l. diuisioñis. t. ℞. co. si diuisionem.

i ¶ Conuenisse. post pactum interpositum: nam pacta nouissima sunt seruanda: vt. t. ℞. de pac. l. pacta nouissima.

¶ Jliũ. ¶ Latus. Paterfa. babuit quater cẽtũ in bonis: ℞ habuit quattuor filios: vnũ filiꝫ: in vita sua dedit fundũ valentẽ. rl. ad sui sustentationẽ: postea cõdidit testamẽtũ: instituit equaliter q̃tuor filios. i. quẽlibet in cẽtũ: cõputato fundo dato filio ad sustẽtationẽ in suis. c. ℞ rogauit testatoꝛ illũ filiũ cui dederat fundũ per fideicõ. vt restitueret coheredib' suis. ℞ gbusdã extraneis suã partẽ hereditatis sub cõditionibus: si nauis veniret ex afia. perceptis. ℞. a coheredib': cohe redes volũt dare. ℞. ita cõditionib' erũstẽtib' debet restituere coheredi bus suã partẽ hereditatis: vult deducere quartã q̃stio est: vñ ℞ dedu cere q̃liter. ℞ q̃ cõputare in quartã illa. ℞. q̃ percepturus est a coheredib' vel ab alijs. ℞ quartã partẽ predij sibi dati q̃ est. ℞. r. ita ℞ rr. ℞ de ℞ habere. ℞. in eodẽ fundo sibi dato ad supplementũ. et ita ℞ rr. q̃ue sunt q̃rta pars de centũ: residuũ de fundo ℞ restituere cohe redib'. ℞ hoc est q̃ dicit fm Viuia. vel pone casum aliter vt in glo. i.

¶ Filiũ. Fama. ℞ re difficilis est hec lex. Dic q̃ casum ꝑfim antiquos. Quidã habes tricẽta. tres q̃ filios: vm in vita fundũ de suo patrimonio cõcessit ad sui sustentationẽ. ℞ sic in peculio quos tres filios solos beredes instituit equaliter: hereditaria ergo portiõ cuiuslibet est centũ: rogauit filiũ cui fundũ cõcesserat vt suã portionẽ hereditatis restitueret coheredibus. ℞ qubusdã aliꝫ sub ꝺditione: puta si nauis ex afia veneret ꝑceptis a coheredib'. pone. r. hic añ ℞ habere quartã. i. rrv. cõputanꝫ añ in quartã illa. r. q̃ accepit a coheredib' causa impl̃e ꝺditionis. Jtẽ hereditaria pars predij pone q̃ valet fundus. rũ. q̃ bꝫ in fundo quattuoꝛ. fic q̃ bꝫ. rriij. ℞ añ autẽ deest soluet ei in eodẽ fundo. Hoc nõ placet. q̃ nõ supesset aliqd de eo fundo restituẽdo q̃ hic fuit vt in fi. dicit: ‡immo deesset. ideo dic q̃ fundus valuit. rrr. ‡ fic habet. r. a coheredibus. ℞. Jtẽ er pars hereditaria fundi q̃ est alia. r. deest. r. villa accipit er eodẽ fundo. r. sic fup. ℞ sunt in fundo. r. v. q̃ue resti tuit vna cũ aliꝭ q̃ebꝫ de illa hereditate. Sed de qua quarta loquit. Rñ. ‡ de trebellianica q̃ er vniuersitate detrahit: vt. ff. ad trebel. nam qꝺ. ſi. r. l. cogi. in pin. r. ℞. et generaliter. Non autem de quarta iure nature: q̃ in illa ‡ nõ cõputatur data ꝑfectis cõditionis: vt. ſ. de inof. test. scimus. nec de illa iure institutionis: q̃ illa ex singularibꝫ relictis detrabitur per. l. fal. vt insti. de fideicõ. here. ℞. restituta. in fi. ℞.

Sed ſm hoc qd faciat ad titulũ: Rñ. q̃ hec restõ ‡ fiet coheredib' per hãc actionẽ sicut ꝓlegatiões veniũt in bona indicij. vt. ſ. c. ſi ℞. r. ff. co. l. inter coheredes. ℞. i. r. l. ſi ita legatur. Vel q̃ coheredes restituta sibi diuidẽt hoc iudicio: vt. ff. e. ſed r el'. in fi. Alij dicũt q̃ etiã di et tranet fuerũt cũ filijs instituti. Littera añ exꝑone filiũ. i. filiꝫ. fic r. ℞. de fideicõ. l. eã quã. Vel ſubaudies filiꝫ. r ℞ ẏ trij cõ erit ſuſpẽſiua. vſq; in fi. Vel dic teſtatoꝛ: ſanxit filiuꝫ habẽte quẽ. i. aliquẽ filiũ dñ. r. q̃ dicit in fi. cõpel lit. fubaudi ꝑdicẽ filiꝫ.

¶ Portionẽ. i. ſuã partẽ hereditatis q̃ erat tertia ne ſit cõtra. ff. de ver. ſig. l. nomen. ſ. portionis.

¶ Hereditaria pte ꝓcedij. Sed q̃re tota hereditaria parte fundi cõputatur in q̃rtã. ſ. trebellianicã: cũ videt q̃ ℞. ita here ditarie partis debeat cõputare ſolũ. q̃rtã em cui inſtibet q̃rte quã bꝫ i q̃rte bet parte ꝫ computare: nec ꝺꝫ retinere tota q̃rtã quã haberet ab inteſtatoꝛ illo fundo. ꝓ illa parte quã retinere debeat: ſꝫ in q̃libet re quartã quarte quã haberet ab teſtatoꝛ ꝺꝫ retinere: ſicut cõputat quartã aliarũ rerum ẽꝭ er teſtõ habebat: Sꝫ rñ. fm q̃ ſcdã: q̃ boc teſtatoꝛ dixit. ſed ℞ refugiũ ‡ eſt miſeroꝛuꝫ. Dic q̃ fm Jo. ‡ q̃ hic fundus fuit filio plegat' de heredita te: ℞ nõ cauit teſtatoꝛ vt quartã re. ineret de hereditate. vñ cõtra volũtatẽ ei' deducit quarta: ℞ ita cũ faciat cõtra volũtatẽ retinẽdo fiet contra ſuã in boc: q̃ tota hereditaria cõputabit ‡ in q̃rta: ℞ nil lucrabitur inde. ſ. de hereditaria ceterũ ſi cauiſſet teſtatoꝛ vt q̃rtã retineret de hereditate tũc fundus plegat' eſſet ꝑcipue ſuus: nec imputaret miſi tñ quantũ retineret etiã ſi alij fuiſſet legatus. ſ. quartã ſue part. ꝺ: vt ſi eſt vnus fili' tres vncias. ſi tres vnã vncia: vt. ff. ad. l. fal. titia. Sꝫ huic lex. Jo. ob. qꝺ ſubijcit ſi qd deeſt in ſupplemẽtũ ℞. q̃ ſi fundus eſt plegatus vt dixi: q̃ hereditaria portio tantũ cõputar in quartã: non tã q̃ deeſt ad quartã in eodẽ fundo eſt ſoluẽdũ: cũ certa quartã ſit qꝺ a coheredꝫ ꝑcipit: vt. ꝺ. t. l. in q̃rta. Sed rñ. Joã. q̃ hic fili' rogatus fuerat ertraneis dare fundũ. ℞ ita totũ: ℞ illi aliqd filio dare. ℞ eodẽ modo fra trib' ℞ ab eiſdẽ aliqd recipe debebat. Cõputabit q̃ fibi in quartã bere ditariã partẽ predij. Jtẽ q̃ accepit a coheredibus: itẽ q̃ accipiet ab ertraneis in eodẽ fundo. i. ꝑ eodẽ fundo reſtituẽdo quẽ plegatũ habebat. nõ cũ intelligendũ eſt vt in eodẽ fundo habeat amplꝰ q̃ here ditariã portionẽ. r ideo calli de poſunt illa. a ceteris. q. ꝺ. ab extraneis. Vel dic vt ꝺicem' in glo. ſa alia inferioꝛi. ſ. deſtinatiõe. r. Vel ſi vis ſm Azo. r Hugo. dic hũc fundũ collatũ filio a ꝑe: vel bñ merito ‡ vel cõferẽdo vltimũ arbitriũ. ‡ puta emẽdo noſe ſuo: vñ venit in iudiciũ fa mi. hercil. precipiẽdus. vt. ſ. e. filie. Et bñ dico q̃ tota hereditaria portiõ cõputaꝛ in falcidia: q̃ cõtra volũntatẽ ‡ defuncti retinet quartã. ſecus ſi er volũtate: vt. ff. ad. l. falci. titia. nã ibi de trebel. fal. dicit. et ſic bꝫ tres partes fundi ꝑcipuas. ſilec obſtat qꝺ ſequiſ fi qd deeſt: nõ em bic dicit vt vltra hereditaria parte imputet: ſꝫ repetit qꝺ ꝺixerat. q. ꝺ. de quo tã bꝫ duas partes. Sed qd ſi oia bec nõ ſufficiũt ad quartã: ‡ de quo tã bꝫ duas partes. Sed qd ſi oia bec nõ ſufficiũt ad quartã: ‡ Rñ. cõplet er aliꝭ s iure cõl. Jtẽ nunqd ſplegationes cõputanꝫ in fidei cõmiſſo generali: Rñ. diſtinguc: ‡ vt. ſ. de fideicõ. l. cũ virus. Jtẽ quõ imputabit etiã hereditariã partẽ rei quã habituꝝs erat: etiã ſi beres nõ fuiſſet: q̃ morte bmõi donationes confirmant. ℞ ideo in plegatis: vt ff. de leg. i. qui filiab'. ſ. fi. r. l. ſeq. Sed rñ. q̃ cũ teſtatoꝛ poſſet illa reuocare videt cũ nõ renouet ſed inſtituat: grauare vt hereditariã partẽ rei plegatꝰ vel quartã hereditarie cõputet vt dictũ eſt. Er ꝺdicꝰ ꝑ

quartā deducit. f. de fundo illo ſm caſum antiquo: ſi ✠ Iſt Ñ. quidam: q hic teſtator: dixit. Alij vt Ioth. hoc preſumunt ex eo q teſtator: dixit filio dedit hunc fundū etiā in vita. Un etiā poſtea ler illā voluntatem imitatur. q nō placet: ✠ q talia peculia. pfectitia cōia ſunt et nō pria cipua: vt. ff. eo. certū eſt. Alij dicūt ✠ poſſe in vna re retineri falcidiā: quod[a] a ceteris in eo[b] fundo ſolūtur: ſupra quartā habens redducere compellitur.

¶ Habens titulū ſingulare non tenet cōferre ſi nō vult vniuerſaliter ſuccedere. Bal. vel ſic. ✠ Repudians hereditatem nō tenetur ad collationem. b. d. Saly.

Lidē. aa. ff. cc. Diocle. Lex. xxv.

Ex cauſa[c] donatiōis vel alicuius[d] cauſa[e] tibi: ſi aui ſucceſſionem reſpiceris conferri fratribus compelli non poteſ.

¶ Diuiſio vel diſpoſitio teſtati vel inteſtati inter liberos valet etiam imperfecta. i. ſine ſolemnitate legali. Sed ſi perſona extranei permiſcetur quo ad extraneū non valet. b. d. Bal.

Impera. Conſtan. ad baſſum.

Later oēs dūta- Lex. xxvj.

xat heredes ſuos[f] q̄ ex quolibet veniētes gradu: dum tñ pares[g] videant eſſe: vel emācipatos quos p̄tor[h] ad ſucceſſionē vocat: ſiue ceptū neq; impletū[i] teſtamētū vel codicillus ſeu epiſtola parētis eſſe memoret: ſiue q̄cunq; alio modo ſcripture qbuſcunq; vbis vel indicijs[k] inueniant relicte iudicio familie herciſcūde. Iſ ab inteſtato[l] ad ſucceſſionem liberi venē: ſeruato[m] ſenatuſcōſulti auxilio: defuncti diſpoſitio cuſtodiat: leg. fal. l. in imponenda. z exponē vt modo diri ſm Jo. z Azo.

Ex cauſa donationis. ¶ Caſus. Deceſſit paterfa. relictis duob[ꝫ] heredibus: ſed titius portionē ſuā hereditariā repudiare vult: et ea que ſibi pater dedit vel aliunde acquiſiuit retinere: an cōpelli debeat ea cum coheredē ſuo conferre/queritur: ✠ Ñ. q̄ non.

¶ Er cauſa donatiōis. hodie ſecus ſi donet vni ab auo inofficioſe: vt. ff. de inof. teſta. auf. vnde z ſi parens. Item ſecus in aliūde queritis que non conferuntur etiam ſi ſuccedant: vt. ſ. de col. l. ſi.

d ¶ Alliūde. i. er cā alia.

e ¶ Queſita. ab auo.

Iſter omnes. ¶ Caſus. Paterfa. incepit facere teſtamentum: ſed nō cōpleuit: z in hoc teſtamēto impfecto tres inſtituit heredes: vt fecit codicillos adhibitis tribus teſtibus: vel epiſtolam adhibitis forte duobus. Jn bis volūtatem ſuā declarauit z deſigna uit er quanta pte voluit vnū quēq; eſſe heredem: an talis diſpoſitio valeat/querit: et ōz q̄ ſic: iter filios ſuos z emancipatos z alios deſcēdētes. ſ. Quantū vero ad extraneos ſi cū filijs erāt mixti nō valet: z hoc in ſcba.

f ¶ Er hac. l. ibi heredes ſuos. nota q̄ large loq̄n do etiā emācipati pñt di ci ſui heredes: z etiā illi q̄ nec ſunt in poteſtate nec emancipati. vt in hereditate materna: licet ppie loquēdo nō niſi exiſterēt in poteſtate tēpore mortis. l. in ſuis. ff. de libe. et poſthu. Pau.

f ¶ Heredes ſuos. idē hodie de illis q nec ſunt ſui nec emācipati: vt ex linea feminina. vt. ſ. de teſta. l. hac conſultiſſima. ſ. ex imperfecto.

g ¶ Pares. in ſuccedendo: licet diſpares in gradu: vt filius z nepos ex alio filio mortuo.

b ¶ Quos pretor. ideo dicit quos/q; qdā extra poteſtatē poſiti nō vocant vt dānati de crimine capitali: vt. ff. de bo. poſſ. l. edicto pretoris.

i ¶ Neq; impletum teſtamentū. quātum ad ſolēnitatem: ſed bene completum quo ad voluntatem. Accur.

k ¶ Vel indicijs. dū tū duob[ꝫ] teſtib[ꝫ] pbet: ✠ vt ar. ff. de teſt. mili. Incl. z idē videt etiā iure veteri: vt. ff. de le. ij. l. peto. ſ. mſ. q̄ nō plz. vt. ff. de 2ſir. tu. l. ij. z. d. l. peto. Dicit mm[ꝫ] ſolēne. ſ. q̄ ad tutoris nationē: ſi q̄ ad alia perfectā. z hoc dixi. ſ. de teſt. l. hac cōſultiſſima. ſ. ex impfecto.

l ¶ Ab inteſtato. Unde videbatur voluntatē defuncti non eſſe ſeruandam: et de hoc dixi. ſ. eo. filij.

m ¶ Seruato. in quarte fideicommiſſoꝝ retentione: et eſt ſic. ſ. eo. ſi cogitatione. z. l. quotiens. z. ff. eo. ſed et ſi.

n ¶ Pro nullo haberi. ſicut. ſ. de inofficioſo teſta. ſi mater. z. ſ. de diuor. l. ſi. in prin. z. ff. de leg. pceſt. l. ij. z. iij. z. j. ti. ij. l. ſi.

Sj modo. ¶ Caſus. Dicitur in. l. codicis q̄ voluntas teſtatoris imperfecta valet inter liberos. Aluſ. hec dicit hoc verum eſſe limitando. l. codicis. ſi hunc ſcripture imperfecte ſubſcripſerit teſtator: vel omnes liberi inter quos debet diuidi hereditas iſta.

o ¶ Si modo. Laue tibi q̄ ler codicis loquitur ſiue in ſcripti ſiue ſine ſcriptis pater inter filios teſtetur minus ſolenniter. bic autem proſequitur tantū quando in ſcriptis vt patet vel filij debeāt ſubſcribere: ſed et tunc pōt valere ſine hmōi ſubſcriptione. ſi parens. z. vt in auf. alia que iungitur cum iſta que eſt. ſ. de teſta. auf. quod ſine.

¶ Commuui diuidundo. ¶ De diuiſione vniuerſitatis dixit: nunc de diuiſione ſingularium rerum.

Later tuus. ¶ Caſus. Predictū tibi z ſibi cōe frater vēdidit tibi nō prenudicat: ſi tū in parte ſua nō renocabit vēditio: ſi ſi prediū illud cōe diuidi nō pōt: ſi plus obtuleris p̄ parte ſua q̄ emptor: p tua cōi diuidūdo iudicio totū p̄diū cōparte ſuā alienauerit lite cōteſt. poſt vero inuito fratre ſuo nō poteſt. contraben. emp. l. dudum.

p ¶ Non oportet. vt. ſ. de cō. re. alie. l. falſo. z de dona. l. portionem. z de

✠ Et male Bart. Bal. pau. et ſaſ.

✠ Immo ē bona. Bar. bal. et ſaſ. z eſt ſing. ſm Bar.

✠ Et male ſm predic.

✠ Et male bar. z alij.

✠ Et bene Bart. Bal. pau. et ſaſ.

✠ Dlz bar. et pau. ſz diſplicet bal. et ſaſ.

✠ Reproba tur p Bar. Bal. pau. z Jaſ. licet ſit vera ſ ſe. ſm ſaſ.

✠ Reproba tur etiā bar to. et ſaſon.

✠ Approbatur bart. Bal. pau. et ſaſ.

✠ Concor. Pdic. doc.

✠ Et bene Bart. Bal. pau. et ſaſ.

✠ Sequunt Bal. bar. bal. pau. et ſaſ.

✠ Dlz bar. Bal. pau. et ſaſ. q̄ d te-

a ¶ Quod a ceteris. ſcilicet coheredibus fratrib[ꝫ]: vel ſm alios ab eo franctis.

b ¶ In eo. ſic ergo in vna re poteſt falcidia retineri ſm quoſdā: vt ff. z. ff. de leg. i. poteſt. z. l. non amplius. ſ. ſi. ſed illa loquitur in parte bonoꝝ legata. Sed contra dicimus: vt. ff. ad. l. falci. plautius. z dixi. j. ad

✠ Iſta glo. reputat ſingu. ſm bar. ad ſ q̄ ad p bādumindi ciū reqrant duo teſtes. pau.

Testamē tum imperfectū inter liberos an regrat ſub ſcriptione.

a ¶ Parte precij. i. precio partis parte tantum estimata fm quosdam: quod non placet: immo totus fundus estimatur vt hic. quia maior fit estimatio omnū partium si totus estimetur ꝙ si pars: vt. ff. fami. herc. l. meminus. §. fi. Item pro hoc. ff. de lega. ij. cum filius. in prin. ⁊. l. meminus. §. in fundo. ⁊. ff. ad leg. fal. l. in falcidia. et de excepit. do. l. pure. §. si eui. nam bis legibus nō potest seruitutis pars affignari. et ideo non possunt predicti fic exponere vt hic exponebant.

Seruitus pars affignari non potest.

b ¶ Alius socius. vel etiā extraneus: vt. ff. cod. l. iij. in fine.

c ¶ Consequeris. hoc cū diuisio nō potest fieri cō mode.

d ¶ Post litis cōtestationem. itē nec ante si fieret causa mutandi iudicij et pena imponitur: vt. ff. ō alie. in. mutan. cā fac. l. ij. in fi. Jn fami. hercis. aūt actione etiam post motā controuersiā prohibent alienationes: vt. ff. de pti. here. diuus. ⁊. l. fz et si. §. si ante. nisi ex necessitate: vt. ff. fami. herci. l. alienationes. sic et hic ex necessitate permittam per eādem legē: vt. ff. de fundo. l. j. ⁊. l. si fundum.

Litigiosa res an possit pignori dari.

e ¶ Possit. forte nec pignori obligare: vt. j. ō. re. alie. nō alie. l. fi. fz in re litigiosa sit aliō fm quosdā. vt in aut. de liti. §. ad hoc: als ab hoc col. viij. nec erat hic q̄stio de diuisione: q̄ certum erat rem esse cōmunem: ⁊ ideo nō pbibetur alienatio tāq̄ in re litigiosa.

Si probatū. ¶ Caſus. Si vinea tibi et fratri tuo cōmunē frater tuus obligauit cum obligare nō potuit eam cū fructibus q̄s ex parte tua percepit preses tibi restitui iubeat. Hoc i pima. Jtē ages cōmuni diuidundo aduersus crediторē si plus pro parte sua dare voluerit ꝙ ipse pro parte tua. vnde pars fratris ⁊ tua quā frater obliganit data ei pecunia quam inder statuet recuperabis: aut tua pte estimata: data tibi pecunia ad creditorem frattis tui totam vineam transferre faciet.

citatiōe vicerit exoluta socio parte precij obtinebis: aut pcij portionem si alius melioꝛe cōditionem attulerit consequeris. ¶ Si diuisio predij sine cuiusq̄ iniuria cōmode fieri poterit: portionem suis finibus tibi adiudicatā possidebis: hoc videlz custodiendo vt post litis contestationem nemo partem suam ceteris eiusdem rei dominis non consentientibus alienare possit.

¶ Frater nō potest obligare portionē fratris: et creditor qui reperit in possessione rei cōis potest. puocari ad diuisionē: ⁊ procedetur per licitationē vel diuisionem put dictauerit equitas iudicantis. Bal.

Imp. Alex. auito militi. Lex. ij.

Si pbatū fuerit presidi prouincie fratrē tuum vineas cōmunes pignori dedisse: cū parte tuā quā in vineis habes creditori obligare nō potuerat: pses prouincie restitui tibi eam iubebit cū fructibus quos creditor de parte tua percepit. Jdē pses prouincie de diuisiōe vinearū inter te et creditorē fratris tui cognoscet: et iubebit eū accepta pecunia quāti statuerit partē fratris tui valere: eā partem quā de fratre tuo accepit tibi restituere: aut estimata tua parte ad creditorē fratris tui data pecunia quanti estimauerit eam transferri.

¶ Jsta est nota. lex. ⁊. b. d. Jn hoc iudicio veniunt que sunt cōmunia. Item per iudicem est facienda diuisio per assignationem partium vel possessionum diuersarum. Et si vna alteri preponderaverit ad licitationem. et si alter consortum ex inopia non est par in licitādo: admittitur extraneus licitato. Bal.

Idem. a. vereçudiano. Lex. iij.

A officiū arbitri q inter te ⁊ fratrē tuū pro diuidēdis bonis dat fuit: ea sola pertinet que maneāt cōia tibi et illi.

¶ Mā ea quoꝛ partē is vēdidit cū emptoꝛib tibi cōia sunt: ⁊ aduersus singulos arbitruꝫ petere debes: si ab illoꝛuꝫ quoq̄ societate discedi placeat. ¶ Cū autē regionibus diuidi aliquis ager inter socios non pōt: vel ex pluribus singuli estimatione iusta facta vnicuiq̄ socioꝝ adiudicantur: cōpensatione inuicē precij facta: eoꝝ cui res maioris precij obuenit ceteris condemnato. Ad licitationem nōnunq̄ etiā extraneo emptoꝛe admisso: maxime si se non sufficere ad iusta precia alteri ex socijs sua pecunia vincere vilius licitantem profiteatur.

¶ Diuisio facta inter fratres debet haberi rata nisi beneficio restitutionis rescindatur: sed non diuisa debent diuidi: et in hoc iudicio habet ratio culpe et fructuū. hoc vide Bar. ⁊ Bal.

Impa. Diocle. ⁊ mari. herode.

Si maioꝛ quinq. annis soꝛoꝛ tua res cōmunes diuisit: q̄uis nō instrumentis: sed aliꝫs pbationibꝰ earū dereptā cōioné esse pbet. stare finitis cōuenit. ¶ Si minoꝛ fuit: nec tps in integrū restitutiōi prefinitū adhuc excessit: an in integrum ppter diuisiones restitui debeat: causa cognita/ pses prouincie estimabit. ¶ Jdem cozū etiā que vobis permanent cōia fieri diuisioné prouidebit tam sumptuuꝫ (si quis de vobis in res cōmunes fecit) q̄ fructuū. ¶ Jdem doli et culpe: cū in cōmuni diuidūdo iudicio hec oia venire non ambigitur: rationem (vt in oibus equalitas structur) habituras.

¶ Nemo cogitur in communione manere. b. d. Bal. ⁊ Saly.

Idē. aa. ⁊. cc. Secūdino. Lv.

m ¶ Arbitri. i. iudicis.

n ¶ Pertinent. Ut diuidat.

o ¶ Communia. non alia vt subijcit. j. ti. prori. familie.

p ¶ Diuidi. scz cōmode. vt insti. de offi. iudi. q̄ si commode.

q ¶ Socios. socij sunt cōuentionali vel nō conuentionali societate: vt jnstit. de oblig. que ex quasi cō trac. ⁊. item si inter.

r ¶ Non potest. scz cōmode. vt insti. de offic. iudi. §. q̄ si commode.

s ¶ Singuli. scilicet fundi diuidi non possunt cō mode.

t ¶ Vnicuiq̄. i. huic vel illi in casu tamē precise alteri: vt. j. de dona. l. sancimus. §. ne autem.

v ¶ Condemnato. vt. ⁊. ff. fami. hercis. l. meuī. §. ar biter. ⁊. ff. eo. si gs putās. §. si fundus.

x ¶ Maxime. si se vilius licitantem non sufficere ⁊c. ⁊ facit. l. de vec. ⁊ con. l. iij. ⁊. iiij.

y ¶ Licitātem. et ponitur ex parte subiecti: sed posset poni ex parte predicati et sensus posset vincere etiam vilius licitante cum fit adeo pauper.

Si maioꝛ. ¶ Caſus. Bona tibi ⁊ fratri tuo cōmunia diuisistis: si scriptura in diuisiōe nō interuenit: nec ob hoc rescindetur. et hoc in pma. Si vero minoꝛ fuisti cuꝫ diuisisti: ⁊ te lesum. pba: re possis: nec tēpoꝛa restitutiōis inuitis egressus fueris restituēris: et hoc in secunda. Si aūt bona communia remanserunt inter vos: pses prouincie jubebit diuidi. Jtem doli ⁊ culpe ratio in hoc iudicio habet. Viuia.

z ¶ Si maioꝛ. vt ⁊. ff. titu. j. non ideo. ⁊. j. de fide in

Diuisio an psumatur fetā ex longa rei possessiōe p diuisio.

struꝫ. l. instrumentis. Sed quid si non aliꝫs probationibus probat: sed probat hoc: scz se possedisse rem vt propriā pro parte yna: ⁊ per. x. annos inter presentes vel. xx. inter absentes: solus subiuit onera rei ⁊ lus sensit commoda: ⁊ Rñ. fm Azo. ⁊ Jug. verisimile est diuisioné factam. ar. ff. de vsur. l. cum de in rem verso. et de aqua plu. arcen. l. j. §. fi. et. j. de acqui. poss. l. minus. An autem idem in eo qui rei vendicatione conuenitur: vt non sit necesse probare titulum: sed presumatur dominus ex diutina detentatione posset queri. Additio. Barto. ⁊ communiter docto. hic respōdent ad istam questionem q̄ non. per. l. nullo. §. de rei vendi. Nec obstat quod dicit hec glos. in precedenti questione: qui bi non agitur de tanto preiudicio ⁊c.

a ¶ Direptam. i. separatam.

b ¶ Causa cognita. nec enim ⁊c. vt. ff. de iureiurā. nam ⁊ postea. §. fi mi noꝛ. et de boc diri. §. si aduer. transac. l. j.

c ¶ Idem. ⁊ preses.

Ratio sūptuū ⁊ fructuū haberi debet.

d ¶ Prouidebit. preses dico habituras rationem sumptuum ⁊c. et sic not. sumptuum ⁊ fructuum rationē haberi: vt hic. ⁊. ff. eo. l. si quis puto. tans. §. j. ⁊. l. in cōi. ⁊. l. antepe. ⁊. ff. pro so. l. quibus casibus.

e ¶ Et culpe. vt ⁊. ff. e. l. in cōmuni. ⁊. l. et si non omnes. §. venit. ⁊. l. si is. et. ff. fami. hercis. heredes. §. non tantum.

f ¶ Hec omnia. i. prestationes omnes.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

IN cōmunioné. ¶ Casus. Si cū sorore tua res habebas cōmunes
si a cōmunione vir discedere potes: ꝛ eas inter vos diuidet pre
ses. q: nemo in cōione vel societate inuit' detineri cōpellit. ¶ Nota ex
hac. l. regulā q̄ fallit in gbusdā personis que nō possunt ad diuisionē
puocare: pñt tū puocari: iste sunt tres pſone. Alsinoz/marit' in do
te: ꝛ ecclesia. Bal. hic.

a ¶ In cōmunionem. in
choādā: vt. ff. de. ꝯdi. in
de. si nō sortē. ſ. si cētum.
qō fallit tōne impossibi
litatis in puob' casib' vt
ibi notaui. Vel veri' hic
subaudi retinendā: vt. ff.
p foc. l. actione. ſ. itēq. ꝛ
j. p foc. l. tādiu. Sed hoc
fallit ratione pſoneꝝ qz
minoz: vel marit': vel ec
clesia: qz isti nō possunt
puocare: sed pronocari:
vt. ff. de ꝯdi. furti. et ideo
elegāter. et. j. de prędi. mi
no. l. inter. ꝛ. j. de fun. do.
l. j. ꝛ. j. Itē fallit tōne pa
cti: vt. ff. co. l. in hoc iudi
cū. ſ. si conuent. at. Item
ratiōe temporis. ſcz. xxx.
an. vt. j. de anna. excep. l.
j. ſ. ad hec. Itē si testator
phibuerit: vt. j. de rebus
alic. nō alic. l. fi. Accur.

b ¶ Innitus. fallit in pu
pillo ꝛ marito q dere do
tali alium ad diuisionez
vocare non potest.

¶ Communia vtriusq;

¶ Dicit que singularia
sunt vtriusq; iudicij: nūc
que communia.

¶ Diuisionem.

¶ Casus. Duo
bā tecū pre
dia cōmunia
iuder oūtalia mihi ad
iudicauit: occidētalia ti
bi: hec diuisio vicem en
ptionis obtinet: puta p
pter cuictionem et domi
nij translationem.

c ¶ Licē. qz pars tua mi
bi adiudicat ꝛ mea tibi.

Ecclia: mi
nor: maritus: ad di
uisionē nō
puocāt ſz
puocant.

IN cōmunione vel societa
tem nemo cōpellit inuitus
detineri. quapropter aditus pre
ses. puincie ea q̄ cōia tibi cū soro
re perspexerit diuidi. puidebit.

¶ Communia vtriusq; iudicij
tam familie herciscunde q̄ cōmu
ni diuidendo. Titu. xxxvij.

¶ Diuisio habet instar seu similitudi
nem emptionis. b. d. Bal. ꝛ Saly.

Imperator Anto
nius Martio. Lex. j.
Diuisionem prędio
rū viceꝝ cōptiōis
obtinere placuit[d].

¶ Litigātes factū a non cōpetēti iudi
ce possunt confirmare. b. d. fm Odofre.
Bal. Vel sic. Diuisio facta a iudice incō
petenti potest partium cōsensu validari.
b. d. Saly. Vel sic. Sentētia nulla potest
de consensu partium approbari: ad boc
semper allegatur ista. l. Pau. de cast.

Imperator Alexand. a. Eufra
to. Lex. ij.

ETiam[e] si is diuisioni[f] arbi
trum[g] dedit cui ius dandi li
cētia nō fuit[h]: tamen si socij quō
dam diuisioni consensum dede
rint: quod quisq; eorum fm placita possedit pro parte socij domi
nium nactus est.

¶ In diuisionibus subuenitur ei qui
est deceptus dolo aduersarij: vel re ipsa
vltra dimidiam iusti precij. b. d. ꝛ est not.
Bar. Bal. ꝛ Saly.

Impera. Diocle. ꝛ Maxi. aa. ꝛ
Mcc. Mauro. Lex. iij.
Aioribꝰ etiā[k] per fraudē[l]

d ¶ Placuit. diuisio enim est similis permutationi. ✝ vt. ff. de leg. ij. cū
pater. ſ. hereditatem. et permutatio emptioni: vt. j. de re. permu. l. ij. et
ff. de contrahen. emp. l. j. ergo et ipsa: conuenunt enim: quia ex vtraq;
possessio secuta dominiū vel causam vsucapiēdi prestat: vt. ff. de vsu
cap. si per errorem. re quoq; euicta vtrobiq; prestatur euictio: vt. j. e. si
fratres. bonefidei contractus est vterq; vt insti. de actio. ſ. actionum.
Sed differunt: qz in emptione non est locus condictioni ob causam.
secus in diuisiōe: vt. ff. de re. permu. l. j. in fi. cum diuisio appellet per
mutatio: vt dixi. Item ex nudo pacto diuisionis nō nascitur actio. vt
ff. de pac. l. diuisionis. secus in emptione.

ETiam. ¶ Casus. Habebam tecū rem cōmunem: volebas a cō
munione discedere: abbas sancti proculi nobis iudicē delega
uit qui eam diuideret: quia ei delegauit cui dandi iudicē licentia non
fuit: an illa facta diuisio infirmari debeat/queritur. Dicitur q̄ non.

e ¶ Etiam. pro parte.

f ¶ Diuisioni. facte ab illo delegato.

g ¶ Arbitrum. i. iudicem.

h ¶ Non fuit. contra. ſ. de iurisdi. om. iu. l. priuatorum. sed dic potē te
nuit auctoritate pacti q̄ arbitrū.

i ¶ Si socij. qz ꝛ p sua ipsē habebat dominiū. Et no. qō nō tenuit/con
sensu ꝛ pacto partiū confirmatur: ✝ vt. ſ. ſ. ti. ij. ſi diuisionem. ꝛ de iu
risdi. om. iu. l. j. ꝛ. j. de testa. l. non dubium. ꝛ. ff. rem ra. ha. l. iij. in fi.

k ¶ Aioribus. ¶ Casus. Habebam tecum rem cōmunem: dolo dā
te causam diuisioni: vel fraude incidente in ipsa diuisione: vel
perperam. qz re ipsa eram deceptus vltra dimidiam: fine iudice eā di
uisi: an retractari possit. Dicitur q̄ sic. etiam si maior fuisset rc.

l ¶ Maioribus etiam. q. d. non solum minoribus.

m ¶ Per fraudem. vel dolū. i. per fraudulentum dolū. Vel dic fraudē. i.
culpam que incidit in dolū qui det causam diuisioni. alij econtra: vel
dic fraudem. i. culpam et dolum cōmitti. vt. ſ. ſ. ti. priori. l. penul. in fi.
ditionis. vt. j. de rescin. ven. l. ij. ꝛ. ſ. ea. l. j.

n ¶ Sine. boc ad proximum tantum refertur.

o ¶ Judicio. subaudi marime. Vel dic sine iudicio referri ad tertiam
clausulam non ad duas primas.

p ¶ Reformabitur. iudicio communi diuidūdo. ꝛ non agitur ad diuisionem faciendā hic: sed ad decipiendū. Alij dicunt officio iudicis faciendam: vt plene dixi
mus. ſ. qui. ex cau. ma. l. in contractibus.

vel dolū vel perperam[m] sine[n] iudi
cio[o] factis diuisionibus solet sub
ueniri: qz in bonefidei iudicijs: et
qō inequaliter factū esse constite
rit in melius reformabitur[p].

¶ Res empta communi pecunia vel
redacta ex rebus communibus nō est cō
munis: nec venit communicanda nisi in
ter socios omnium bonorum. sed pecu
nia peti debet. b. d. et est multū quotidia
na. Bar. Bal. ꝛ Saly.

Idē. aa. ad maximianū. Lxiij.

SI patruus[q] tuus ex cōmu
nibꝰ bonis[r] res cōparauit
negociū sibi gerens[s]: nō omniū[t]
bonoz socius[v] cōstitutus p cōpe
tentiū portionū modo indēnitati
tue consuli oportet[x]. ¶ Et ideo
rem emptam cū cōmunicare con
tra fozmam iuris postulas[y].

¶ Penes quem debeant esse commu
nia instrumenta inter prouidere debet.
b. d. Bal. Saly. ꝛ Pau. de cast.

Idē. aa. Frontoni ꝛ Saphini.
Lex. v.

DE instrumentis que cōmunia fratrem ve
strū tenere prōpositis. rectoz adi
tus[z] prouincie apud quez hec col
locari debeant estimabit[a].

¶ Conditio iuramenti apposita in di
uisione debet impleri: als diuisio nō offi
cit diuidenti. b. d. Bal. ꝛ Saly.

Idē. aa. Thesidiane. Lex. vj.

SI cum patruo vestro hac
cōditione diuisionem feci
stis vt se nullum dolum malum
adhibuisse[b] iuraret: nec fidē pla
citis exhibuit[c] / quominus res

q ¶ Si patruus. id est fra
ter patris tui.

r ¶ Et communibus bo
nis. scz nūmis communi
bus q̄bus res cōparan
tur. Vel dic bonis. i. nū
mis redactis et cōb' bo
nis: et fm hoc nūmi erāt
tantum ementis. vt. ff. de
fur. qui vas. ſ. fi. ꝛ fic mi
nus dubiū q̄ in primo.

s ¶ Gerens. i. suo nomi
ne: als secus: vt. ff. de ne
go. gest. ſ. ij. ego.

t ¶ Non omniū bonorū.
Nam tūc licet sibi quere
retur cogerek tū cōmuni
care: vt. ff. pro socio. si qs
societatem. ꝛ. j. precedē.

v ¶ Socius. scz factus ex
cōnuētione: non aūt co
incidenter: vt quia here
des sumus de vna here
ditate: vt. ff. pro socio. l.
si fratres. in prin.

x ¶ Oportet. actione cōi
diuidūdo: quia ex re cōi
percepit: vt. ſ. ti. pri. l. j.

y ¶ Postulas. vt et. ſ. de
rei ven. si er ea pecunia. ꝛ
j. si qs alteri vel sibi. l. i. ꝛ
j. de proba. l. ad probationez. in fi. nisi sit miles: vel minor: vel ecclesia:
vel maritus: vt dixi. ſ. de rei vendi. si vt proponis.

z ¶ Adituꝫ. ser actionem cōmuni diuidendo que datur hoc casu non
ad diuisionē sed ad iudicandū apud quem debeant esse instrumēta sic
et als datur non ad diuisionem. vt. ſ. ſ. l. maiozibus. Accur.

a ¶ Estimabit. personis ꝛ rebus inspectis pri' eis descriptis ꝛ cautio
ne prestita de bis exhibendis si quādo fuerit opus: vt. ff. fami. hercis. si
que cautiones. ꝛ. ff. de fide instru. l. fi. ꝛ. ſ. de eden. l. procurator.

SI cum patruo. ¶ Casus. Habebas res cōmunes cum patruo
tuo volebas a cōmunione discedere: dediſti ei partem prędij vt
iuraret se in diuisione dolum non adhibiturum. Si autē non vult sta
re pactis: an tale pactum tibi debeat nocere quominus possis petere
qz res indiuise diuidantur/queritur. Rñ. q̄ non.

b ¶ Adhibuisse. in ea diuisione vel in alio forte negocio.

c ¶ Exhibuit. i. non iuranit. Sed quid si iurauit ꝛ inueniet postea des
ierasse: Dicam non stari placitis✝ et de dolo agi posse ꝛ non sufficere
solam penam periurij. arg. ff. de do. si legatarius. Sed argu. contra.
j. de reb. credi. l. ij. ꝛ. ff. de iureiurā. l. j. ꝛ. ij. Sed ibi ex delatione cum spe
cialiter fuit iuramentum prestitum: hic autem spontanea voluntate iu
rasse videtur. Sed videtur in casu huius. l. debere remitti iusiurandū.
vt. ff. de condi. insti. l. qui sub conditione. vsqz ad. ſ. si quis. Sed forte
aliud est in contractibus inter vnos qui sumunt firmitatem ex con
sensu vtriusq; partis. Vel refert debeat quis iurare de preterito quā
do non remittitur: vt hic. ꝛ. ff. de iureiuran. l. si quis. ꝛ. ff. de conditio. ꝛ
demonstra.

✝ Jsta glo.
nō ꝯgrue lo
quit fm. p.
hic: qz nul
lū fitē de ide:
vt not. in. l.
qō nemo. ff.
de positi.
Emptio ꝛ
diuisio dif
ferunt.

✝ Concor.
glo. in. c. cū
olim. i. post
pri. de offi.
delega. vbi
dicit q̄ si iu
dex excede
ret finē ma
dati scienti
bus pribus
preiudicat
eis.

✝ Jnſi glo.
sequi videt
ur hic. li
cet ibi. ꝛ
ne at pra.
Juramen
ti quēq;
delatione
quandoq;
ex sponta
nea volun
tate pſti-

demonstra. l. municipibus. an de futuro qñ remittit vt ibi dicitur. +

a ¶ Indiuiduas. ipso iure.

b ¶ Nihil vobis nocere. qr sub conditione facta fuit ista diuisio: condi tione ergo non impleta solu itur diuisio. Vel feceras ei pactū in diui sione qr noīe quarūdam rerū nō peteres fieri diuisionē: venies quidē contra pactū cū nec ipse tibi seruet pactum: vt. §. de pac. cū progenitus. ij.

¶ Jfratres. ¶ Lasus.

¶ Si frater tuus pre diū pro indiuiso tuum: ignorante te obligauit: si diuisione facta portio tua a creditore euicta fue rit: si stipulatus fuerat de euictione ages ex sti pulatiōe: si nō ages pres scriptis verbis ad inter esse. Si vero te sciēte obli gauit si stipulatio de eui ctione fuerit interposita ages: alioquin non.

c ¶ Hoc. l. prodium.

d ¶ Cautio. p hypothes cariaz: vt. ff. de euictio. si mancipium. §. fi.

e ¶ Socio tum. qui obli gauerant.

f ¶ Obligatio. vt. §. titu. prori. l. ij. c. j. de cōmuni re. ali. l. fi.

g ¶ Ex stipulatu. i. ex sti pulatione.

h ¶ Agere potestis. vt et §. ti. ij. l. fi familie. c. ff. de emic. si cum. §. fi. et hoc cū nesciuistis: als non agit nisi stipulatio vel pactio de euictione interuenerit vt subiicit. vt. j. de euic. si fundum. sic itaqz pactus solū ad eā parandā fuffi cit. Sz j. cōia. de leg. l. fi. in fi. Sol. vt ibi. et facit ff. eo. item §. huis. in fi.

¶ Jinter vos. ¶ Lasus. Habebam cū titio rem cōm: facta di uisione. c. cuilibet nostrū portione sua assignata non vult titius stare di uisioni an fit audiēdus/ querit. Dicitur qr non.

i ¶ Dalmores. secus si mi nores. vt. §. ti. j. l. penul.

k ¶ Finez accepit. bis cū modis accipit fine: vt. §. ti. ij. fi diuisionem. c. ff. de pac. l. diuisionis.

l ¶ Cōsensu. hoc est p pa ctū. vel dic solo cōsensu nō reuocari re pfecta. vt. ff. de pac. ab emptiōe.

¶ Amlic. ¶ Lasus. Lex ista dicit qd iu dicium fami. hercis. c. communi diuidendo habent locum pro corpo ribus communibus et hereditaria causa vel alia: ita demum si corpo ra communia sunt. c. hoc est verum de directo dominio: sed vtile dominiū habet locum pro rebus diuisis puta pro damno dato. c. sic solu uitur contra. ff. commu. diui. l. in summa.

m ¶ Agi potest. vt. c. ff. eo. l. per hoc. c. l. j. in fi. Sed cōtra. ff. de cōi diui. l. in summa. vbi etiā post interitum rei cōmunis agitur. Idem c. in fa milie hercisc̄ide iudicio: vt. ff. fami. hercis. fi seruus. Solu. hic dicit de directa: ibi de vtili. Jtē cōtra. ff. cōi diui. l. iij. §. sicut. c. §. fi. c. l. seq. c. ff. de dam. infec. fi finita. §. fi plures. in qbus legibus agitur cōmuni di uidendo pro prestationibus c sumptibus factis antec̄ res esset com munis: als est in glo. post cōmunionem: sed dices agi vtili nō directa: vel rēspōde ad omnia ita demū agi potest. l. vt fiat diuisio.

¶ Scriptura. ¶ Lasus. Paterfa. fecit testamentū in qu o oīa bona inter filios suos diuisit: in vltima parte testamenti adiecit se nihil indiuisum reliquisse: an fi appareat aliqua res indiuisa non obstā tibus verbis illius testatoris possit venire in diuisione. Dicit qr sic.

n ¶ Testamenti. hodie determinat auc. de iureiu. a mo. prestito. col. v.

o ¶ Nihil impedit. nam dispositiue voluntates seruantur non enūcia tiue: vt hic. c. j. de testa. l. verba. nisi iurauerit. vt in auc. de iureiuran. a mo. §. j. colla. v.

Dssessionum. ¶ Lasus Si fundū tecum habebam cōmunem c in eo colonū: c in diuisio ne velim vt mihi sticbus assignet et tibi pro: sua: an fim audiendus/ queri tur: Dicitur qr non. fed vni nostrum vterqz assignabit: et in pecunia fiet condēnatio alteri.

p ¶ Permaneat. als per maneret. sic c. j. de agri. c censi. l. diffinim?. §. illud. lib. xj. c. ff. de edil. edict. l. pretiqz. c. ff. de le. j. si domus. §. q constet. c. ff. de fun. instru. l. q̄stiō. §. item lanificas. c. j. de custo. re. l. qm vnū. Item nec ipsa mancipia a terra debent separari: vt. j. de agri. et cen. l. ij. c. l. quēadmodū. li. xj. Jtē nec corpora indiuidua: vt insti. de offi. iudi. §. qr si commode.

q ¶ Cogantur. s. in cōmu nione. vel postulabit iudicio cōi diuidūdo vt aliter fiat diuisio vel adiudicatio. Sed quo postulāte: R. inde q libet dico rum: scz qñ iudex sine vo lītate eorum ita diuisit. Sed qd si ōnēs sic diuiserūt vel ab alio ita diuisa retinuerit: R. si qulibet forte repellitur si consen sit ei qr retractare inten dit. Ar. dicte. l. de leg. j. fi domus. §. qui cōfitetur.

Illud. ¶ Lasus Si pater vel cōmilitis pſona dotē vel donatiōné. ppter nuptias dedit: vel aliquis. p eis: r solus to mūmodo ad eū dos vel donatio. ppter nup. reuertat. r facto testamēto non faciat mētionem de illa donatiōe: aut testatus est iter extraneos aut inter suos: r alius filius est filia q similiter ba buerūt dotē et ante nup. do. quozuz matrimonia durant si sint. §. ecuti alii quas res ex paterna substātia: isti similiter lucri causa debēt habere boc precipuum. faciēt autem res reuersas. p ea qārī tate equa qua fratres lu

Ter. l. illū. ista. l. est singu. nec repe ritur alibi. t est noua fm pau. hic: qr hec q̄ hic dī cūt nō erāt de iure vete ri fm cūdē.

crati sunt distribui. Si aūt nihil precipuū habent quoz durāt adhuc cōmubia cōmunicabunt inter eos res ad patrē reuerse: atti plures res ad patrem reuerse sunt q̄ ipse dedisset: forte facto pacto de lucranda ad patrem reuerse sunt q̄ ipse dedisset: forte facto pacto de lucranda cuius noīe lucrari contingit. Si vero minus ad patrem perue nerint q̄ dedisset dispēdium ad eūdem filiū vel filiā ad quos vel quas datū est pertinebit. Si aūt extranei sunt in stituti cū filio et filia quorum dos ante nup. dona. ad patrē reuerse sunt: tūc extranei nihil habebunt de illa dote vel illa donatione si pater nullā fecit mētionem: et ita si bene inspicias in duobus casibus hic cessat collatio: et cum plus redūt ad patrem sciłz pro illo superfluo: et cum bereditas extranei instituti cōsunt. Sed nunquid corriguntur hec bodie per auc. j. de colla. et testamēto. dic q̄ non. quod dic vt in summa de colla. §. fi. ibi facienda est.

r ¶ Conscripserit. i. per scripturam dederit.

s ¶ Vel dederit. scz sine scriptura.

t ¶ Vel lege. etiā sine stipulatione: quia dos profectitia erat: vt. j. de rei vxo. actio. l. vna. §. extraneum. Allij ponūt exemplum quando mulier

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

dimittit primū matrimonium ⁊ contrahit secundū sine voluntate patris: nam dos redit ad patrem: vt j. de nup. si vt proponis. ij.

a ¶ Vel forte legis. cum contēplatione patris dos data est vnde habetur profectitia. vt. ff. de iure do. l. profectitia.

b ¶ Extraneos. coniungit dos sed postea diuidit in responsione.

c ¶ Sunt. cū ipse dedit.

d ¶ Conferre. Nisi pater expresse dixisset: vt. j. de collat. l. j. Sed hodie hec ⁊ illa corriguntur per auten. ibi positam: et testamento.

e ¶ Peruenerunt. Cum alius dedit.

f ¶ Computāde sunt. als est in tertu cōputandas.

g ¶ Consecuti. non plus minus autem sic fi carus dos vel donatio fuerat minor. arg. j. c. l. in fi.

h ¶ Scripti. scz cum filia cuius dos reuersa est ad patrem ⁊ fine alijs fratribus quorū cōstat matri moriū: ⁊ idē dic de filio.

i ¶ Omnimodo. etiā si in fratres nihil tale collatū fit. ⁊ in hoc differt hic ca sus a superiore. fm quod dā: quod nō placet: vt. j. priori. Sed dic omnimodo. si etiā si extranei nihil habeant vltra virilem: ⁊ hic. §. vlsq; in fi. non contingitur per auten. dicta. et testamēto. Quid autem si hec filia et fratres ⁊ extranei sint instituti: Respōdeo idem esse ac si filia ⁊ filios sine extraneis instituisset. Accur.

k ¶ In fratres. non institutos. idē si instituti.

l ¶ Excepto. ad est precipuo adiudicato huic filie cuius dos est reuersa. siue dicas inter ipsam et fratres quorū matrimonia durabant.

m ¶ Institutionuꝫ. inter ipsam et extraneum bedeqn.

n ¶ Proculdubio. nunc dicit econtra.

o ¶ In fratres. q̄nō sunt beredes. idem si essent.

p ¶ Collata. q̄n redijt.

¶ Finium regundoꝝ.

¶ Sicut supiores actiones diuidit: sic ⁊ hec diuimit finiū questionē vbi est q̄dā quasi cōmunio: ideo merito hic ponit.

LEgiones. Lasus istius. l. ponitur in glo. i. §. clarius dic q̄ quidam fundum habebat cuius partes per nomina erant distincta: ⁊ vna vocabatur titiana: alia mutiana: dominus quoq; aliam volēs ampliare: alij distrahere: mutauit mes tam altcrius quam postea vendidit. emptor vero aliam petebat: licet ver nterueniſſet post mutationem finium. Dicitur q̄ nō potest et hanc positionem. ff. eo. omnes.

Lasum ponit.

q ¶ Regionem. Pone. habeo fundū terminatū in duas partes. muto terminos ⁊ alteram partem vendo puta minorem: emptor credēs primos terminos non posse mutari ingrediturq; ad primos terminos in possessionē: cogetur quidem hoc iudicio stare illis finibus qui fuerunt. sibi demonstrati in venditione. nam potui agrum meū terminare prout volui: vt hic. ⁊. j. l. priori. ⁊. ff. c. in finalibus. ⁊. l. eos. ⁊ de leg. j. l.

r ¶ Ratione. ⁊ rōnabiliter. Vel dic ratione cōmentionis: vt subijcit.

Accessionū. ¶ Lasus. Cū haberem agros confines antigs terte postea his mutatis mouear questio: iuder nouos fines sequif: cuz als termini successionū varietate ⁊ nouo cōsensu mutari pñt. Vinia.

s ¶ Varietas. scz q̄ vni succedunt duo heredes qui terminant inter se aliter q̄ terminatum habuit testator vel tenuerit.

t ¶ Agris. scz partibus agrorum.

v ¶ Alterutro. hodie dicimus alterutri sicut olim alio hodie alij.

p ¶ Monumenta. i. terminos a moneo: q̄ monent et docent quousq; protedantur fines. Vel per similitudinem: quia sicut sepulchrum est memoria hominum: sic per terminos finium memoria retinetur. Vel appellat monumēta instrumēta que cōtinent alios fines qui modo immutantur. Statur ergo antigs terminis nisi noui ꝑbeantur: vt h. t. §. l. pri. ⁊. ff. c. l. eos. et. l. in finalibus. et ff. de aqua plu. arcē. l. qō principis.

Monumētū quid dicit esse.

Iqs. ¶ Lasus. Ego ⁊ titius habebam fundos distinctos: ego dico fines male positos. q̄ vltra eos fundus meus porrigit: pone per duo iugera: licet ego nō possidē. illa duo iugera vñ peto aliter fines ponit: talis ordo seruandus est: vt primo de possessione: id est vsq; ad q̄dē locū possidē. quō de prosecutate super duob⁹ iugeribus cognoscat: agri messore misso ad agrum huius ⁊ litigū terminetur presente vtraq; parte: si adesse vult. Si vo parsaduersa se absentet: non eo minus iuder cuz agri messore ⁊ altera pte pñte aget ad primā partē. ⁊ fa cit. §. de rei ven. ad eam.

+ Pro lege lectu vide Ang. are. in. §. de actiōes. in gl. super. ⁊ de finiū regūdoꝝ. ibi. de actio. Text. Regionem. de materia finiū regū. vel de l. c. et ibi scribētes.

¶ Si quis. Actor agit finiū regūdoꝝ. Pōio ingritur quātū tenet. Scdo quot iugera ibi habere debebat. Tertio mittit executor: qui renūciat iudici quātum habeat minus actor. q̄ habere debet. Quarto iuder diffinit precipiēdo poni terminos in cōfinib⁹ veris: vel per adiudicationem.

Locus gd sit.

¶ Locis. locus est regio alicui⁹ fundi: vt. ff. de verb. signi. locus.

a ¶ Querimoniam. id est libellum agēs finium regundorum.

b ¶ Coheret. sicut enim rei vendicatione inquirit iuder quid ⁊ quantū sit meum: sic ⁊ hic cum dicam vltra terminos vel vltra id quod dicit aduersarius esse meum: sed in rei vendicatione ideo querit vt totum restituatur ei cuius est: at hic quandoq; non totū restituitur: sed alteri adiudicatur: et ille isti in eius estimatione condēnatur: vt sic competenter loca distinguantur: vt. ff. eo. l. ij. ⁊. l. fi. ⁊. l. seq. ⁊ insti. de offi. iudi. §. fi finium.

c ¶ Finiatur. per officium iudicis non sententiando cum libellus non sit datus. Vel dic sententiando diffinitiue.

‡ Mi even de calib⁹ecept⁹ a reg la: q̄ an fi contest. nec ibes recip vl̄ iniar. ⁊ g. l. j. in c qm frequenter. extra lit. nō. ꝓte

‡ sic ⁊. §. de rei vendi. o. dinar ij. ⁊. j. de interdic. incerti. et. §. de iudi. l. nulli. Et potest hoc habere locum quando habebam instrumētum quo continebatur q̄ ego debebā habere. r. iugera: sed ego dico me habere minus: prius ergo queritur vsq; ad quem locū possideo: q̄ feci seminari terram ⁊ arari et colli: ⁊ postea si minus est q̄ dicat instrumentum meum quod scietur per agrimensorem: ⁊ etiam ipse iuder videt si opus est: vt. ff. eo. si irruptio ne. §. fi. ponentur termini ante.

d ¶ Et tunc. scz probato prius quantum vltra meū est.

e ¶ Ut patefacta. scz per hec duo iudicia. s. possessorio ⁊ alio. s. communi diuidendo. quo probauī per instrumentum vel per testes quātum vltra est ager meus/ finiatur lis vt subijcit agrimensore interueniente

vice

vice eiusdam executoris.

a ¶ Determinetur. per sententiā. Uel dic motu iudicis.

b ¶ Dmōi questio. hic erat lis cōtestata ꝛ ideo dicit ḡstio: als non posset diffinitiue pcedi: vt. ff. de iudi. ꝓperandū. §. i. sed in ꝑn. bu⁹. l. dixit querimoniā. q: nō erat ibi lis cōtestata. Additio. Putat Bar. hic ꝙ

Questio ꝛ frimonia differunt.

litigiū terminetur[a]. ¶ Q: si altera pars ne huiusmodi[b] questio terminetur: se subtraxerit: nihilominus agrimensor in ipsis locis iussione rectoris prouincie vna cuꝫ obseruante[c] parte hoc ipsum faciens: peruenict.

¶ Qui post litem cōtestatā sup̄ finibus aliquid inuadit indebite punitur. h. d. ꝛ ista. l. cōmēdat rofre. in materia violentiarū. Uel sic. Qui post litē contestatā in iudicio finium regūdorum occupat de alieno: illud habet reddere et tantūdē de suo. h. d. Ja. bu. Bal. ꝛ Saly.

Idē. a. ad bassum ꝑfe. vt. L. iiij.

¶ Si constiterit[d] cum qui finalem[e] detulit questionē[f] priusq̄ aliquid sententia determinetur rem sibi alienā vsurpare voluisse[g]: non solum id quod male[h] petebat amittat: sed (quo magis vnusquisq̄ cōtētus suo iure rem nō expectat iuris alieni) qui irrepto⁹ agrorum si fuit in lite superatus tātum agri modum quātum adimere temptauit[i] amittat[k].

¶ Etiā pro modica occupatione: pro vili cespite terre reddit̄ iniuriū finius regundoꝝ. Uel sic. Iudicia que reddunt̄ tur in re cōmuni reddunt̄ur ita pro repara ta sicut pro re magna. h. d. Bald. Uel sic. Ex emptio antiqua quinq; pedū non im pedit boc iudicium. Saly.

Impe. Valē. Thcodo. ꝛ Arch. aaa. Theodo. p. p. Africe. Lex. v.

Quinq; pedum prescriptionē[l] summota finalis[m] iurgiū vel locoruꝫ libera pergatur intentio[o].

¶ Questio finium regundoꝝ non tollitur nisi spacio. xxx. annorū ꝛ non spacio longi temporis. h. d. Bal. ꝛ Saly.

Impera. Theodo. Arch. ꝛ Hono. aaa. Rufino. p. p. Lex. vj.

Quictis molitionib⁹ et machinationib⁹ amputatꝫ decernim⁹ in finali ḡstione nō lōgi tpis: sed q. xxx. tantūmodo annorum prescriptionē locū habere.

¶ De cōsortibus eiusdem litis. Titulus. xl.

¶ Licet plures sint consortes eiusdem rei tamen quilibet potest pro parte agere et defendere. h. d. Bal. ꝛ Saly.

Impera. Jul. a. scdo. p. p. Lex. j.

Explosis atq; reiectis prescriptionibus ḡs litigatorum sub obtētu cōsortum studio ptrahende discepta tiōis excogitare cōsueuerūt: siue vni⁹ fori sint oēs: siue in diuersis puincijs versentur: nec[a] adiūcta presentia consortis vel cōsortum agendi[r] vel respōdendi iurganti bus licētia pro[y] parte pādatur[z].

¶ Pro consorte post litis contestatione potest quis agere ꝛ defendere sine mandato prestitis legitimis satisdationibus. h. d. ꝛ iste casus nō reperitur alibi. Bal.

Impera. Valen. et Valens. aa. Salustio. prefec. pret. Lex. ij.

Omnune negocium post litem legitime ordinatam[y] ꝛ quibuscūq; absentibus insolidū agi sine mādato potest[z]: si presentes rem ratam dominum habiturum caueri[a] parati sunt: vel si quod ab his petitur iudicatū solui satisdatione[b] firmauerint.

¶ De cōsortib⁹ eiusdē litis. Quia in predictis finiū regūdorum vel cōmuni diuidūdo iudicijs euenit eiusdem litis esse plures ꝑsortes: siue agēdo sine excipiendo: qui agentes finiū regundoꝝ vel cāmuni diuidūdo re pellebant: ea ratione: qz quidā eoꝝ absessent. Et econtra si conuenichant simul se exceptione tuebātur quia non oēs adessent: ꝛ ideo generaliter remouet in omnibus.

Explosis atq;. ¶ Lasus. Cōsortib⁹ eiusdē litis siue zuniche āf: siue agebāt sempobstabat exceptio ātelegēsimā. q. nunq; vn⁹ sine alio admittebat. p parte sua. et tunc precipue vbi nō haberet idē fori: si in diuersis ꝓuinciꝝ versantur: sicq; in fraudē cōtingebat litigia protelari: hec insolētia remouet hic: et cauetur vt sesmq; p parte audiat: sine agat si ue cōueniatur: etiā cōsortis presentia nō habita: et hoc dicit hec lex. ꝛ loq tur ante lit. ꝓtest. sequēs post litē contestatam.

¶ Cōsortum. dicit reus non respondebo tibi misi tui vl mei ꝑsortes affint.

¶ Agendi. post litē contestatā ab alijs: vt. j. l. pri. fed rndere. p alijs ꝓtest ꝛ ante ꝛ post. et ad h. j. si cer. peta. cū te. ꝛ. ff. de iudi. non idcirco.

¶ Pro parte. i. propter partem vel proprie.

Lex. l. cōe. cōcor. gl. i. c. cū. D. fer ranē. de cō sti. ꝛ. cū tu lecti. cus gl. j. de dolo et contu.

Uolūtas fine effectu an sit punienda.

¶ Dandatur. i. prebeatur.

¶ Omnune. ¶ Lasus. Sub pretertu absentie consortis vel cōsortum eiusdē litis non prorogandū est negociū si lit. contesta. agi potest absentiū nomine. neqs mandatū exigitur ab his qui presentes sunt. Sola eīm cautio de rato si agatur: ꝛ de iudicato solūdo si cōueniatur necessaria est: qp si certū sit eum non habere mandatū: admittatur cōsors pro altero prestita satisdatione: hoc tamen nisi fuerit inhibitum quo casu aliud est. ꝛ sic loquitur. ff. de iudi. si pretor.

¶ Ordinatam. i. incboatam. contra. ff. de procur. pomponius. sed loquitur post litem contestatam illa ante.

¶ Ordinatam. non ante si certum sit eum non habere mandatum: vt diri. ff. de procura. l. j.

¶ Potest. immo videtur ꝙ nō: vt. ff. de iudi. si petitor. que est contra. Solu. aliꝫ inuitis non potest: vt ibi. sed igno: antibus sic: vt hic. ꝛ. ff. Solu. aliꝫ inuitis non potest: vt ibi. sed igno: antibus sic: vt hic. ꝛ. ff. de pcura. pōponius. §. fi. Additio. Bar. hic sic distinguit: qz aut plus de pcura. pōponius. §. fi. Additio. Bar. hic sic distinguit: qz aut plus cōsortes habent eandē litem circa rem indiuidua ꝛ potest vnus ex cōsortes habent eandē litem circa rem indiuidua ꝛ potest vnus ex eis agere ꝛ defendere. vt. l. si cum vno. ff. si ex noxa. causa agat. Aut est l

¶ De noralibus actionib⁹. ¶ Dicit de dño dato a liberis pfonis. vt.§.ad.l.aquil. nunc de dato a seruis ⁊ ol maleficio ab eis commisso.

SI certat corpus. ¶ Casus. Testator in testameto suo reliqt libertatē pure seruo suo: iacente hereditate iste seruus sub libertate pure seruo suo: iacente hereditate iste seruus sub trarit res hereditarias: adita hereditate statim est liber: an

De noralibus actionibus. Titulus. xlj.

¶ Ex furto facto in seruitute non tenetur liber factus nisi ex noua contractatione. h.d. Bal. Vel sic. Vbi seruus deliquit aduersus extraneum nox sequitur eum liberum factum. Si vero deliquit aduersus dominum er noua tantum contractatione tenetur. h.d. Saly.

Imperator Alexand. a. Marcello. Ecx.j.

SI certa[a] corpus nūmorum quos ablatos ex patris tui hereditate ab eo quęrit liberū[b] esse constiterit allegas: vendicare eos vel ad exhibendū agere nō prohiberis: nam ęquius als[c] nox caput sequatur: et manumissus furti actione tenetur[d]: quę in heredē nō competit[e]: cū tamen seruus a dño aliquid auferat ęquius furtū committat[f]: furti tamen actio non est nata[g]: neq; aduersus[h] ipsum si post ea manumissus est locum habet: nisi furtiuas res ⁊ post manumissionem contractet[i].

¶ Statutum disponēs super eo super quo disponit ius cōmune interpretatur sm ius commune. ad hoc cōmuniter alle gatur. Bald. Vel sic. Ne aliquis indebite damnum patiatur verba statuti recipiūt interpretationem restrictiuam. hoc dicit ista lex sm Bar.

Imperator Gordia. a. Quintiliano ⁊ alijs. Ecx.ij.

SI serui vestri nesciētib⁹ vobis vel etiā prohibētibus furtim arbores[k] ceciderūt: quibus[l] etiā propria pena iuxta legē[m] saltui[n] datam fuerat prestituta: frustra veremini ne ex persona eoꝝ vltra noxe deditionē sitis obstricti. cū ex delictis seruoꝝ dñi ignorantes vel prohibentes si noxali actione cōueniantur: ita condemnari debeāt: vt aut noxam dedere aut condemnationes sufferre habeant in sua potestate[o].

¶ Pro plagio seruipōti ipse criminaliter cōuenit: dñs aūt ciuiliter noxaliter: si nō consensit. h.d. Bal. Vel sic. Pro delicto commisso a seruo si agat criminaliter

De noralibus actionibus. Titulus. xlj.

¶ Ex furto facto in seruitute non tenetur liber factus nisi ex noua contractatione. h.d. Bal. Vel sic. Vbi seruus deliquit aduersus extraneum noxa sequitur eum liberum factum. Si vero deliquit aduersus dominum er noua tantum contractatione tenetur. h.d. Saly.

Imperator Alexand. a. Marcello. Ecx.j.

SI certat[a] corpus nūmorum quos ablatos ex patris tui hereditate ab eo quęrit liberū[b] esse constiterit allegas: vendicare eos vel ad exhibendū agere nō prohiberis: nam ęquius als[c] nox caput sequatur: et manumissus furti actione tenetur[d]: quę in heredē nō competit[e]: cū tamen seruus a dño aliquid auferat ęquius furtū committat[f]: furti tamen actio non est nata[g]: neq; aduersus[h] ipsum si post ea manumissus est locum habet: nisi furtiuas res ⁊ post manumissionem contractet[i].

¶ Statutum disponēs super eo super quo disponit ius cōmune interpretatur sm ius commune. ad hoc cōmuniter alle gatur. Bald. Vel sic. Ne aliquis indebite damnum patiatur verba statuti recipiūt interpretationem restrictiuam. hoc dicit ista lex sm Bar.

Imperator Gordia. a. Quintiliano ⁊ alijs. Ecx.ij.

SI serui vestri nesciētib⁹ vobis vel etiā prohibētibus furtim arbores[k] ceciderūt: quibus[l] etiā propria pena iuxta legē[m] saltui[n] datam fuerat prestituta: frustra veremini ne ex persona eoꝝ vltra noxe deditionē sitis obstricti. cū ex delictis seruoꝝ dñi ignorantes vel prohibentes si noxali actione cōueniantur: ita condemnari debeāt: vt aut noxam dedere aut condemnationes sufferre habeant in sua potestate[o].

¶ Pro plagio seruipōti ipse criminaliter cōuenit: dñs aūt ciuiliter noxaliter: si nō consensit. h.d. Bal. Vel sic. Pro delicto commisso a seruo si agat criminaliter

Aurilium multipler quādoq; simul conc̄ditur.

+ Sed municipalem. pau. Sale⁹ qua liter accipitur.

propter nili aggeres. vt.j. de nili agge. non rū.l.j.

o ¶ In sua potestate. vt.ff.e.l.j.ꝛ.l.ij. in prin. ⁊ sciaꝭ q̄ nox deditio est in solutione. sed dānum est in obligatione ⁊ condēnatione: vt.ff. de re iudi. miles. §.j. ⁊ insti. de offi. iudi. in prin.

Si seruꝰ ‡ plagij. ¶ Casus. Si seruus alicuius subtrahit filium eius ‡ Als incipit: siue seruum tu potes accusare seruuꝫ plagij si velis: vel dñm suū noxali iudicio conuenire: vel furti si dñs est ignorans ⁊ postea habet ratū factum serui non rede dēde: vel damni sarciendi occasionem prestādo habeat facultatem[r].

¶ Ex rapina serui dñs ignorās noxaliter cōuenitur. sciens vero ⁊ prohibens non tenens cōuenitur absq; beneficio dādi pro noxa. criminalis vō accusatio ex delicto serui contra dñm non protenditur. Bal.

Eidem. aa. Gosio. Ecx.iij.

SI seruus[s] ignorante domino vel sciēte et prohibere nequunteres tuas vi rapuit[t] dñm eius apud pfectū. quinq; nec dū vtilis annus excessit quadruplū. ¶ Si hoc effluxerit tps: simpli noxali iudicio conuenire[u] potes: qui[x] si noxe maluerit seruū dedere nihilominus cū ipso quātū ad cū peruenit: experiri nō prohibe ris[a]. ¶ Mā si eo cōscio ⁊ prohibere valente detracta noxe deditio ne cōuentus ad summā condēnationis soluendā omnimodo compellēdus[b] est. ¶ Sane si criminis publici accusationē propter vrorem tuam a seruo raptam intendā put averis: non contra dominū sed contra eum quem facinus commisisse proponis: hanc instituere debes[c].

¶ Limite iudicium cum seruo non cōsistit: sed cum dño est agēdum. h.d. Bal. Vel sic. Ex delicto serui debet dñs ciuiliter conueniri. Saly.

Eidē. aa. Odonophilo. Ecx.v.

SI tibi per furtum nec manifestū ancillam[y] seruus[z] operis consilioꝝ dñi cū alijs rebus subtraxit cū inter seruū[a] et liberum[3]

debet seruꝰ accusari: si ciuiliter debet dñs conueniri. qui si nō consenserit facultatē habet dandi seruū pro noxa. h.d. Saly.

Impera. Diocle. ⁊ Maxi. aa. ⁊ cc. Eutichio. Ecx.iij.

SI seruum plagij accusare[p] paras solēniter[q] prouincie pręsidē adire nō prohiberis: siue dñm eius solicitati serui[r] noxali[s] iudicio vel furti malueris conuenire: suam tibi notionē pręses pruincie cōmodabit: non ignorans q; si dñm elegeris ⁊ eo non cōsciente quod intēdis cōmissum probaueris: vel noxe dedēde: vel dāni sarciendi; ac pene pręstāde habeat facultatem[t].

¶ Ex rapina serui dñs ignorās noxaliter cōuenitur. sciens vero ⁊ prohibens non tenens cōuenitur absq; beneficio dādi pro noxa. criminalis vō accusatio ex delicto serui contra dñm non protenditur. Bal.

Eidem. aa. Gosio. Ecx.iij.

SI seruus[v] ignorante domino vel sciēte et prohibere nequunteres tuas vi rapuit[w] dñm eius apud pfectū. quinq; nec dū vtilis annus excessit quadruplū. ¶ Si hoc effluxerit tps: simpli noxali iudicio conuenire[x] potes: qui[y] si noxe maluerit seruū dedere nihilominus cū ipso quātū ad cū peruenit: experiri nō prohibe ris[z]. ¶ Mā si eo cōscio ⁊ prohibere valente detracta noxe deditio ne cōuentus ad summā condēnationis soluendā omnimodo compellēdus[a] est. ¶ Sane si criminis publici accusationē propter vrorem tuam a seruo raptam intendā put averis: non contra dominū sed contra eum quem facinus commisisse proponis: hanc instituere debes[b].

¶ Limite iudicium cum seruo non cōsistit: sed cum dño est agēdum. h.d. Bal. Vel sic. Ex delicto serui debet dñs ciuiliter conueniri. Saly.

Eidē. aa. Odonophilo. Ecx.v.

SI tibi per furtum nec manifestū ancillam[c] seruus[d] operis consilioꝝ dñi cū alijs rebus subtraxit cū inter seruū[e] et liberum[f]

Lex fania de plagia. vbi locum habeat.

p ¶ Accusare. s. ex.l. fauia de plag. q̄ habet locū q̄n filiū tuū hic seruus subtrarit ⁊ celauit: ⁊ ideo ac cusaſ seruus: q; corpoꝛaliſ pena imponit: vt.j. ad l.fa. de plag. l.ſi. alſ §. vt ff. de accu. l.bos. §. oib⁹. dñs etiam hic pro eo poterit allegare: vt.j. de accu. l.ij. Accur.

q ¶ Soleniter. inſcribēdo te ⁊ libellum ꝓponendo: vt.ff. de accu. l. libelloꝝ.

r ¶ Serui. ſ. nomine.

s ¶ Noxali. ſ. ſerui corrupti vel pti vel filij corrupti: vel dic furti: vt.j. ad le. fa. de plag. l. ſi quis ſeruum. et hic ſubiicit.

t ¶ Facultatē. vt.ff. l. pri.

SI seruꝰ. ¶ Casus. Cōuenitur dñs ex delicto serui: aut insoludum detracta noxe deditiōe aut quatenus ad eū peruenit ex comaleficio: aut cōuenitur cum noxe deditione: qui tres casus ſignāt hac. l. ¶ Si. ſi vero dñs magis velit ſeruum dedere pro noxa: tamen adhuc conuenient ꝓ rebus que ad eum peruenerunt. Si aūt potuit ꝓhibere ⁊ non ꝓhibuit: tenet in ſolidum. Sed q̄d ſi ſeruus cōmiſit crimē publicū rapiendo vroꝛē alij cuius: certe ſi dānū paſſus velit accuſatiōnē pu blicam inſtituere: debet eā dirigere contra ſeruū: non contra dominū.

v ¶ Si ſeruus. cōuenitur dñs ex delicto serui: aut vt eū noxe dedat: aut in quantū ad eus peruenit: aut inſolidum ſine noxe deditione quos tres caſus ponit hec lex. Annecte it ⁊ quartum vbi ipſe ſeruus conuenitur.

r ¶ Vi rapuit. Et ſic habet locum actio vi bonorum raptorum.

y ¶ Conuenire. vt.j. vi bo. rapto. l. de his. ⁊.ff. co. l. ij. in prin.

z ¶ Qui. ſ. dominus.

a ¶ Non prohiberis. vt.ff. de vi ⁊ vi arma. l.j. §. familie. ⁊.ff. de pecul. lis ect. §. ex furtiua cauſa.

b ¶ Compellendus eſt. vt.ff. e.l.ij. circa prin. Accur.

c ¶ Debes. ⁊ coꝛporaliter puniꝛi: vt.j. ad.l.iul. de vi. l. ſi criminis. Acc.

SI tibi. ¶ Casus. Si seruus tuus furto non manifesto rapuit ancillam dantur cōtra te due actiones non ciuiles tamen rei perſe cutorie. Viuia.

d ¶ Ancillam. ſ. tuam.

e ¶ Seruus. alienus.

f ¶ Seruum. ſ. illum.

g ¶ Et liberum. ſ. te.

+ Seu municipalem. pau.

n ¶ Saltui. locus vbi erāt arboꝛes. Et dic q̄ erat pena dupli dāni dati cōputato pretio arboꝛū vel lignoꝛum manentiū: ⁊ hoc per actionē. arb. fur. cc. vt.ff. arbo. fur. cesa. l. furti. §. ſi. ⁊. l. ſeq. Vel dic ciues illi? loꝛ ci ſtatuiſſe penam contra eos qui arboꝛes cederent. Vel ſaltui dicit

m ¶ Legem. + qua imponitur pena dupli.

Liuile.

Ad exhibendum.

a Cimile.fecus in criminali: vt.ff.l.prori. Item hoc in ciuili regulari ter: vt ff.de iudi.seruus.sed fallit.ff.vbi cau.fi.l.fi.ff.de iudi.viz.

b Eum.dominum.

c Et de rebus.furti.si velis suo nomine de contractu nore deditione agere nor aliter ex maleficio serui.

d Vel cõditione.in hoc q[uo] ad eũ puenit fm Jr.ff.vt.ff. de pdi.fur.prohinde.ꝛ debes alterã eligere cũ ambe sint rei pecunie: vt ff. de regu.iur. nano er bis.§.quotiẽs.

e Potes.ſi res pueniit ad eum.Accur.

Ad exhibendum.

f Quia in rei vẽdicatione de qua dirit et etiam aliꝰ mulꝰ opus est hac actione ideo de ea dicit: vt et.ff. co.l.i.ꝛ.ij.ꝛ.iij.§. est autem.

SJ dominiũ. §Casus. Si pater tuꝰ an cillã et successione materna ad te pertinẽtem distrarit: nec ei successisti: tibi non pre iudicat quominus p ea rei vendi. et ad exhibendum agere possis.

f Pertinuit. per quod psumitur ad te pertinere.vt.ſ.de pba.siue possideris.ꝛ subaudi hic.maxime.nã ꝛ si er alia causa velles petere ancillã esset hec actio preambulatoria:vt.ff.eo.l.i.

g Nec iure. q: nullꝰ fecit tibi preiudicium: sed quantum ad contrabentes fic:vt.ſ.de bo.ma.l.i.ꝛ.ſ.de iure doti.l.ſi a matre.ꝛ.ff.de cõtrahẽ. emp. l.rem alienam.

b Uenũdata est.nec pa triꝰ successeris.

i Paratus es. cum patri tuo non successisses. alioquin non audieris.vt.ſ.de rei vendi.cum a matre.

k Jnbebit.summatim cognita venditione et dominij causa: vt.ff.e. l.iij.§.iuder.ꝛ.ſ.ibidem.

l Veritate.i.dominio.

m Queratur.in iudicio directa in rem.vel dic queratur.ſ. plenarie p probationes testiũ ꝛ instrumentoꝝ directo.forsan ꝛ per questionẽ an cille:vt.ſ.de questio.quotiens.ꝛ.l.hoc qꝺ placet.ꝛ.ſ.de liber.can.l.eã. sed secus cum in liberali causa de dño est incertum.ff.de questi.de mino.ꝛ.ſi.vbi plene dirimus quãdo seruus torqueatur.

Probatio multiplici ter fieri potest.

SJ crimínis. §Casus. Si seruus mihi fecerit damnũ: agam contra te actione noxali:vt damnum emendes:ant des pro nora:ꝛ vt eum exhibeas agam ad exhibendum.

n Si crimínis.id est delicti.

o Postulatur.actione noxali proposita contra dñm:vt.ff.eo.l.iij.§. si quis noxali. Non intelligas si accusatur criminaliter: quia nõ cõpetit ad exhibendum actio nisi intersit pecuniariter:vt.ff.eo.l. si liber bomo.ꝛ.l.de eo.§.i.ꝛ.l.fi. De quibus autem criminibus possit accusari seruus.vi.ff.de accu.l.bos accusare.§.omnibus.

Actio ad exhibẽdũ non cõpetit nisi interfit pecunia p

p Producti.id est exhiberi.

q Domino.scz in iudicio.

r Competit.propter presentem possessionẽ aduersarij.

s Aliter.q[uo] tibi fuerit opportunum.

t Pronunciatum est.q: fuit reus absolutus.

Casum potest multi pliciter.

u Litis.i.instãtie iudicij. Et dic casus q[uo] primo nõ possidebat: nisi eo possidet:vt.ff.de excep.rei iudi.l.ſi gs ad exhibẽdũ.ꝛ.l.ſi rẽ.et.ff.rẽra. ba.l.pcurator.ꝛ.ff.de rei vẽ.l.ſi aũt.§.i.ꝛ de nora.sed ꝛ ſi.ꝛ de iurein.l. q iurasse.§.ſi. Et potes h q[uo]rere vt ibi. Vel pone q[uo] primo nõ eram dñs: nũc ſuꝛ.q: ertitit additio rei mihi legate:vt.ff.ẽ excep.rei iudi.ſi mater.

§.candẽ. Vel alio modo q[uo]ſtuꝝ dñium:vt.ff.de peti.here.l.hereditas.et ff.e.de eo.§.ſcpius.ꝛ ar.ff.ſi ſcpius in integ.rest.po.l.ij. Vel tertio pone: q: q primo egit nolẽ meo nõ habebat mãdatũ/nũc hꝫ:vt.ff.de excepti. rei iud.ſi ius.§.ſi te. Et distingue hic: q: ſi ago in rẽ vel in psonã: ꝛ exprimo causam.non preiudicat in alia:vt.ff.de excep.rei iudi.ſi mater.§.ſi

Sniaabsolutoria q[uo]ſ noccat iterum agẽti ad eãdẽ rẽ et q[uo]ſ non.

tio: ſi nunc competit propterea peremptа est q[uo] aliquãdo aduersus te ad exhibendũ actione alitᵉʳ.pnũciatũ est: q: cõmutatione litis aliena res esse incipit.

Contra non exhibentem instrumenta iuratur in litem.b.o.Bal. Vel sic. In actione ad exhibendum iuratur in litem. hoc dicit Saly.

Idem.a.Facille. Lex.iiij.

ON ignorabit iudex instrumenta tui iuris quę penes diuersam partẽ fuisse. probaueris:si ab eisdẽ non exhibeantus iurisiurandi in litem facultatez deferri tibi esse oportere.

Actio ad exhibendum proponitur contra possessorem ꝛ contra eum qui dolo desiit possidere.Bal.

Imperator: Hordia.a.Gamano militi. Lex.v.

AD exhibẽdum actionem nõ tãtum cuꝫ qui possidet sed etiã cũ teneri qui dolo fecit q[uo] mi nus exhiberet tibi: merito a non contẽnende auctoritatis iurisconsulto modestino respõsum est.

Jnuaſor instrumentorum potest criminaliter accusari ꝛ ciuiliter ad exhibendum cogi.b.o.Bal.ꝛ Saly.

Imp.Apdili.a.palemoni. L.vj.

INstrumẽta ad ius tuũ pertinẽtia partẽ diuersam inuasisse/ascuerãs:liquidẽ crimẽ intẽdis:solẽnibus accusationibus impletis: fidẽ asscuerationi tue fac. ¶ Si vero ad exhibẽdũ in

probata. ‡vt.ff.de in litem iuran.l.in instrumentis.

a In litem.vt ꝛ.ſ.c.anſtrumẽta.ꝛ.ff.e.l.iij.§.preterea. Quãdo q[uo]ſ fit ad interesse tantũ condẽnatio:pura cum possessor nihil dolo fecit:ſi culpa:vt.ff.eo.l.iulianus ſcribit.§.fi.ꝛ.l.ſed ſi bereditas.in pẽ.ꝛ.l.de eo. §.ſi post. Quãdo q[uo] mann militari sicut in rei ven.vt.ſ.de rei vendit.l.a possidentibus.ꝛ.ff.de rei vendi.l.qui restituere.

Ad exhibendum. §Casus. Non tantũ qui possidet: sed qui dolo desiit possidere actione ad exhiben. conueniri potest. ꝛ hoc a modestino responsum est.

b Dolo fecit. hic enim tenetur vtiliter:vt hic.ꝛ.ff.e.l.iulianus. in pẽ. ꝛ.ff.de reg.iur.parem. Sed contra.ff.eo.l.cum seruus.vbi dicit q[uo] nulla est vtilis ad exhibendum. Solu. verum est in eo casu quem ibi dicit cum seruus dolum commisit. Vel dic aliud est dari vtiliter quoꝺ est respectu rei:ꝛ hoc fieri potest:vt hic.aliud vtiliter q[uo] est respectu actoris:et hoc non inuenitur vt ibi:sed hoc non placet:vt.ſ.eo.l.ſi res.in ſi. Item no.q: tantum venit hoc casu in hac actione quantũ in principali.l.quantum interest:vt.ff.de.l.ff.eo.l.initiatus.

Actio ad exhibẽdũ vtilis an aliqua sit.

c Responsum est.vt iuretur m litem contra eum.

Instrumenta. §Casus.

Si instrumenta ad me pertinentia inuasisti aduersus te criminaliter.l.iul.de vi pub.ſi cum armis.ſi sine armis priuata agere potero.et hoc in prima. Si vero ad exhibendum et non exhibeas:iurabo in litem.

d Jnstrumenta ad ius tuum.large accipe:vt insti.vi bono.rap.§.penul.ſic.§.de rei ven

e Jnuasisse.improprie.vt insti.vi bono.rap.§.penul.ſic.§.de rei ven di.l.domum.nam pro immobili ad exhibendũ non agitur:vt.ſ. quando ꝛ qui.l.ij.§.i.lib.r.

Instrumẽtor fubricator accuſatio cui[us] iuris sit.

f Crimen.ſ.criminaliter.lege inlia.de vi publica vel priuata.

g Solennibus.libello solẽniter facto.ff.de accu.libellorum.

h Fidem. probationibus luce clarioribus. vt.ſ.de proba.l. fina. sed b Fidem. probationibus luce clarioribus. vt.ſ.de proba.l. fina. sed in actione ad exhibendum summatim:vt.ff.eo.l.iij.§.ſciẽdum. Et no in actione ad exhibendum subtractis quandoq[ue] est publici iudicij ta q[uo] accusatio de instrumentis subtractis quandoq[ue] est publici iudicij ta q[uo] accusatio de instrumentis subtractis quandoq[ue] est publici iudicij:vt quando testamẽtum alicuius dicitur furreptum vel interlectum

UNIVERSIDAD DE HUELVA

er leg. cor. de fal. Si vero alia charta tunc non videtur esse publici iudicij: vt. ff. ad. l. cor. de fal. l. paulus respõdet. z. l. qui testamentum. z. j. ad. l. cor. de fal. l. cum qui. Item nota quãdoq; non agi pro instrumẽto ad exhibendũ. vt. ff. c. l. iij. §. si quis extra. z. §. interdum.

a ¶ Experire. vt. ꝫ. co. non ignorabit.

¶ Exhibitiõis necessitate. ¶ Cas⁹. Egi aduersus te ad exhibendum seruum inder precepit vt exhiberes: cybibui sti: ſz deteriorem ab acti. tamẽ ad exhiben. liberaberis. Sed q; culpa tua rem deteriorẽ exhibuisti ꝑpter dãnũ datũ: actiõe in factum teneberis.

b ¶ Qui facultatẽ. exhibendi vel restituendi: vt ff. co. l. qui. l. si qs.

¶ Precepto. iudicis qui precepit exhiberi. Et sic not. q; est arbitraria: vt insti. de actio. §. preterea quasdam.

Actio ad exhibendũ arbitraria est.

d ¶ Deteriorem. in eadez forma tũ vt seruum debitatũ vel elusca tũ: at mutata forma ea exhibita vt ex cipho massa teneat ad exhibẽdum: vt. ff. ad exhib. l. inlianus scribit. §. si qs. versi. fed z si qs.

e ¶ Equitas. i. talis debz exhiberi que antiquam formã non amittit: vt. ff. ad exhibẽ. l. inlianus. §. marcellus cessare.

f ¶ In factũ. subsidiaria legis aquilie: nec obstat ff. ad. l. aquil. l. qui tabulas. nã ibi dicit dari agliam. ſ. vtilẽ que bene cõcurrit cum actione in factũ: vt dirimus. ꝫ. ad. l. aquil. l. penul. z fi. Item nõ obstat quod ibidem dixit dari ad exhibẽdũ: quia est verũ cũ exhibet mutata forma. Ibem cõtra. ff. depositi. l. i. §. si res depolita. z. ff. cõmoda. l. ij. §. i. Sol. vtriq; refertur ad fuũ tractatũ: et recte: qz differẽtia est inter actionẽ bonefidei: actionem stricti iuris. ‡ vt. ff. de dolo. l. et eleganter. §. non solũ. Item cõtra. ff. de solu. l. etiam. Sol. ibi aliquid de eo quod ꝓncipaliter erat dandũ deerat. hic nihil: licet deterior: dareſ. Alij dicũt q; hic in factum qñ ꝺñs nõ est actor. qõ non placet.

¶ Res. ¶ Cas⁹. Rẽ meã titio cõmoda sti: vel penes eũ deposui sti: aduersus eum rei ven. z ad exhiben. agere potero: et hoc in prima. Si vero pepigisti de re mihi restituenda a depositario: et successi tibi iure bereditario agam depositi cum depositario. et hoc in secũda. Si vero nullo iure tibi successi: neq; ciuili neq; pretorio: ex pacto tuo tamen agatur vtilis depositi actio. z hoc in tertia.

g ¶ Vtilis. contra. ff. co. cum seruus. Sol. nulla est vtilis in casu illius legis. An autem idem in cõmodato: Videtur q; non cũ de hoc non reſpõdeat: vt insti. de inuti. stipu. §. quoticiens. Item q; qñ ipso permissit in aliꝰ prohibere videtur: vt. ff. de iudi. l. cum pretor. sed Joan. dixit in libellũ. Item no. q; et hac. l. dixit. ¶ Ex alterius pacto semper das que sub no. l. quoticiens. z. ff. depositi. l. publia. z. ff. si certum petatur. l. certi condictio. §. si nummos. z. j. per quas perso. nobis acquiri. l. cum tendis: iudicio; mozẽ experire[e].

¶ Qui rem deteriozatã sua culpa exhibet in factũ actione tenetur. h. d. Bald. Vel sic. Exhibens rem deteriozatam sui culpa forma tamen nõ mutata liberatur ab actione ad exhibendum: sed teneturin factum. h. d. Saly.

Impera. Diocle. et Oaxi. aa. Vitaliano. Lex. vij.

Exhibitionis neccessitate tenetur qui facultatem[f] habens culpam vel dolum in explẽdo preceptoꝰ cõmittit: ita vt qui rem deteriozem[g] exhibuit equitas[e] exhibitionis perficiat: vt quis ad exhibendum agi non potest: in factũ[f] tamen actio contra eum detur.

¶ Ex pacto apposito per alium in cõtractu commodati vel depositi rei nec ac quiritur mihi directa si tum beres pactis cẽtis: als datur mihi vtilis actio. hoc dicit ſm Bald. z est ler noua. Vel sic. Rem ꝓpziam ab alio commodatã vel depositam non ꝓhibetur dominus vendicare: et speciale est vt ex pacto deponentis vel commodantis alteri queratur vtilis actio. h. d. Saly.

Idem. aa. Photino. Lex. viij.

Si res tuas cõmodauit aut depoſuit is cuius precibus ineministi: aduersus tenẽtem ad exhibẽdum vel vendicationem vti potes. ¶ Qz si pactus sit vt tibi re stituantur: siquidem ci qui depoſuit successisti iure bereditario positi actione vti nõ prohiberis.

¶ Si vero nec ciuili nec honozario iure ad te bereditas ci pertinet: intelligis nullam te ex ci⁹ pacto contra quem supplicas actionẽ stricto iure habere: vtilis[g] autem tibi propter equitatis rationem dabitur depositi actio.

¶ Naturaliter liberatus potest condicere instrumentum debiti. h. d. ſm Bal. z est no. Vel sic. Debitor soluenti competit actio vt instrumenta debiti exhibeantur et ei reddantur. h. d. Saly.

Idem. aa. Faustino. Lex. ix.

Si ex quocunq; contractu apud presidẽ prouincie iure debitum cui oportuerat te redidisse probaueris: chirographa per liberam. z. ff. de pigno. actio. l. si cum venderet. z. ff. solu. matrimo. l. gaius. z. ff. de verbo. oblig. l. quodcunq;. sed Jo. dicit hec omnia specialia z alia plura que no. plene. institu. de inuti. stipu. §. si quis. alij regulariter contra. ff. de verbo. obliga. stipulario ista. §. alteri. z. ff. de regu. iur. quo tutela. §. fi.

tua ex quibus tam nihil peti potest[h]: z instrumenta ad cum contractum pertinentia[i] tibi natura liter[k] liberationem conseccuto exhiberi ac reddi[i] iubebit.

De religiosis et sumptib⁹ funerũ: z alee lusu: z aleatoribus. Titulus. xliij.

¶ Corpus humanum sepultum in vno loco potest in alium locũ transferri subsistente iusta causa z interueniente superioris auctoritate. h. d. Jaco. de cast.

Imperator Antoni. a. Dominicc. Lex. j.

Si vi fluminis religuie filij tui cõtingũtur vel alia iusta et necessaria causa interuenit: estimatiõe rectoris[m] prouincie träsferre eas in alium locum poteris.

¶ Locus in quo sepelitur corpus humanum de voluntate eñi: efficitur religiosus: z sic definit esse in commercio vt non possit vẽdi nec obligari: qz in nullius bonis est. secus si contradicente dño vel etiã ignorante. h. d. Jaco. de cast.

Idem. a. Hilariano. Lex. ij.

Muito vel ignozante te ab alio illatũ corpus in puram possessionem tuam vel lapidem: locum religiosum facere non potest[n]. ¶ Si inuitum voluntate tua mortuum aliquis in locum tuum intulerit: religiosus iste efficitur.

¶ Quo facto monumẽtum[o] neq; venire neq; obligari a quoq; prohibente iuris religione posse[p] in dubium non venit.

¶ Legatarius non tantũ legatum: sed etiam id quod erpẽdit in infirmitate et funere testatoris potest repetere. h. d. Saly. Vel sic. Legatarius non prohibetur vna cum legato petere etiam impensas quas fecit in persona defuncti vel in eius sepulturam. h. d. Jaco. de cast.

Imperator Alexan. a. Rimio. Lex. ij.

Legatum[q] a defuncto illatum relictum: et qõ in funus[r] vel mozbum[s] eius crogasse te boni viri arbitratu probaueris: prefes prouincie solui tibi iubebit.

Ex. ¶ Cas⁹. Si decem mihi nummi rasti z me tibi soluisse probare potero exhiberi instrumẽta. id est chirographa ꝓfes ꝓuincie iubebit quib⁹ tibi fui obligatus.

Tert⁹ ſibi reddi. ncor. glo. ſup ꝺb. reſignãt. in c. cũ ꝑdẽ. extra de trãſactio.

h ¶ Nihil peti potest. vt. ff. de solu. l. si actore.

i ¶ Pertinentia. cõdictione sine causa: vt. ſ. de condi. et leg. vel sine causa. l. dissolute.

k ¶ Naturaliter. et ciuiliter: quia solutiõe: vt in institu. qui. mo. tol. oblig. in principio.

l ¶ Reddi. per condictionem sine causa cum debitor non fuit dominus. qz creditor solui tabellioni vt hic. et. ſ. de condi. ex leg. vel sine causa. l. dissolute. et. ſ. de soluti. l. si. Si autẽ debitor solui: agit ad exhibendũ et rei vendicationem: vt hic. Itẽ notabit hic vtroq; iudicio fimul agi: ſcz exhibitorio et restitutorio.

De religiosis et sumptibus funerũ. ¶ De rebus corporalibus q; vendicantur et diuidunt: qz in bonis sunt dirit. nunc de his que in bonis non sunt. z sic nec vendicant: sed nec diuidunt: ſz alio iure defendũtur: vt per actionẽ in factũ: et interdictum de mortuo inferendo. z sic ponit de religiosis. Sed qz in monumẽtis faciendis et cadaueribus inferendis sunt sumptus: ideo de his dicit. Et quia extrema luctus gaudia occupant quandoq;: sicut ecõtra: ideo subdicit de alee lusu ꝛc. de quo nihil dicit hic titulus. Et est sic. ſ. tit. j. nã ibi nihil dicit de rebꝰ creditis. quidã tamẽ habent vnam legẽ grecam ꝓ vtima hui⁹ tituli que tractat de ista materia.

m ¶ Vi. Rectoris ꝓuincie. Si vero non ecẽt iusta causa exigeretur augustus.

n ¶ Muito. Non potest. vt institu. de rerum diuisione. §. religiosum. Accursius.

o ¶ Monumẽtum. id est sepulchrum: impropꝛie enim accipitur: vt. ſ. eo. ſi sepulchrum. nam in monumento esset secus: cũ res esset ꝓpbas na. vt. ſ. eo. l. locum.

p ¶ Posse. inferendi ius tamen legatur: vt. ſ. de leg. l. monumenta.

q ¶ Legatum. hoc actione et testamento.

r ¶ In funus. hoc venit in funeraria actione.

s ¶ Vel mozbum. Hoc actione negociorum gestorum: vt. ff. eodem. l. impensa. z. l. in cum. z. ſ. de petitio. heredi. l. iij. z de neg. gest. quod in ꝓtem.

Si sepulchrum.

Doctores[+] dicũt q; hic nõ loquit⁹ de illa actione infactũ ſpeciali que est ſubſidiaria l. aquil. sed ꝺ gñali que ꝺat in defectũ aliarum actionũ ſm pau. hic. Actio boneficii et actio ſtricti iuris dif ferunt.

[+] Jtã glo. ſtas ad fi. ſequit pau. z doc. hic.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Sepulcra & cruo mametum differunt.

SJ sepulchrum. Dicitur sepulchrū postq̄ ibi aliquis sepultus est: ante vero dicitur monumentū: vt. ff. eo. l. ij. §. sepulchrum. et §. monumentū. Dicitur & alia significatione monumentū res memorie causa in posterū pdita: vt. ff. e. l. monumentū. e. l. ij. §. monumentū. mēta: id est fines & termini diuidētes duo predia vicina: vt. §. fini. reg. l. ij. q̄ dic vt ibi in glo.

b ¶ Vendicare. ſ. actiōe in factū peti potest: vt. ff. de rei vendi. in rem. §. loca. & l. q̄c religiosis.

c ¶ Sed & si. i. ¶ uis. nam multomagis est ſ in bereditario. Vbi. et q̄s sit familiare et q̄s sit hereditarium dicitur. ff. eo. l. familiaria. e. l. vel q̄c.

d ¶ Qui illa. ſ. obtinerunt ex diuisione vt dicit. ſ. et est fic. ff. de le. iij. pdus. §. fi. et de cōtraben. emp. in modicis. e. l. ede. §. i. Jtē in fine legis videtur cōtra dictam. l. q̄c religiosis: sed ibi adherent: hic non: sed sunt proxima.

e ¶ Jlitis. Delatio. id est accusatio vel actio. nā non possunt coq̄ aliqua actione cū soli sint heredes: sed pontificali auctoritate cōpellūtur. vt. ff. de peti. hered. l. hereditas. §. i. & de annu. leg. l. quintus.

f ¶ Jnuidiam. i. blasmū.

g ¶ Et conscientiam. scz malam.

h ¶ Onumentorum. Verba sunt mibi et liberis meis. Dic et li berris meis sine traditione dominium sibi nō acquiritur.

i ¶ Jnscriptiones. scz sic concepte mibi libertiscz meis facio. ✠ Et bene dicit non transferunt: quia nō er vi donationis intervenuos: cū liberti nec⁹ per scz neq̄ per epistolaz vel nuncium huic donationi consenserūt. Item nec er vi vltime voluntatis: q̄ non affuerūt quing vel septem testes. Vel scz cūdo ✠ dic inscriptiones tales fuisse mibi heredis buscq̄ meis facio: et fm banc non prosunt liberatis cum nō sint heredes. Vel dic a quodā extraneo sine volūtate domini facte sunt huiusmodi inscriptiones. & ad hoc. ff. eod. l. vel q̄c. ✠ Vel dic inscriptiones tales fuisse fm quod dicitur de iure codici. l. littere.

k ¶ Vobis. libertis. Sed contra. ff. de mor. infe. l. longa. Solu. purus vel propbanus locus circa monumentū prescribit: vt hic religiosus non: vt ibi. Alij dicit ✠ ius inferendi posse prescribi vt hic. sed dñium sepulchri nō: vt ibi. ſ. de leg. i. mo numenta.

✠ Jsta prima positio non ptz scribendo hic.

✠ Jsta ē vera pa.

✠ Diuinat pau.

✠ Ptz scribendo hic.

¶ Locus religiosus vēdicari non potest: quia nullus est dominus eius: & vendicatio nō competit nisi domino. hoc pmo. Jtē in sepulchro familiari quo quis fecit sibi et familie sue oēs beredes etiam extranei habent ius sepeliendi: quia censentur de familia: nec per diuisionem bonorum adnum tantum potest deuenire. hoc dicit secundo. Jtē locus propbanus licet sit iurta locum religiosum non est religiosus. Et si est deputatus ad vsum alterius loci dicitur etiā pars vel portio loci illius: & pertinet ad illum ad quē pertinet ipse locus ad cuius vsum est destinatus. hoc tertio. Pau. de cast.

I dgm. a. Licinio. Lex. iiij.

SJ sepulchrum monumenti appellatiōe significas sciredebes iure dominij id nullum vendicare posse. ¶ Sed et si familiare fuerit ius eius ad omnes beredes pertinere: nec diuisione ad vnum beredem redigi potuisse. ¶ Prophana tamen loca que circa id sunt si semper vicinis edificijs vsui hominū destinatis cesserunt: eius sunt cui illa quorum partes esse iusse sunt ex diuisione obtigerunt.

☞ Voluntas defuncti debet observari: nec potest omitti citra conscientiam le sam. hoc dicit Bal. Vel sic. Ad construēdum monumentū fm voluntatem defuncti coguntur beredes nō iure actionis: q̄ non est cui competat: sed officio iudicis. hoc dicit Pau. de cast.

I dē. a. Tassio militi. Lex. v.

¶ Jlitis voluntatem quam circa manumētum sibi faciendum testamento expressit patervel mater eius beredes negligere non debēt. ¶ Nam & si declatio hoc nomine preteritis constitutionibus amota est: inuidiam tamen et conscientiā circa omissum supremum hmōi officium et contemptum iudicium defuncti cuitare non possunt.

☞ Scripture que fiūt in lapide monumenti non faciunt fidem. b. d. fm vnū intellectum. Bal. Vel sic. Hoc dicit fm lec. secundā que est vera. Jn monumēto heredi tario quod quis fecit pro se & heredib⁹ suis liberti non habēt ius sepeliendi si nō sunt beredes: nisi longo tempore prescripserint. Pau. de cast.

I dē. a. Pdimitiuo & alijs. Lex. vj.

¶ Onumētorum inscriptiones neq̄s sepulchrorum iura: neq̄s dñium loci puri ad libertos trāsfertur. ¶ Prescriptio autē lōgi tpis si iustā causam in initio habuit vobis proficiet.

☞ Jn re sua vnusquisq̄s potest edificare prout vult: dummodo non appareat q̄ fit prohibitum. hoc dicit fm Bal. vel sic. Denare sepulchrum non est prohibitum. hoc dicit Saly.

Imp. Hor. a. Claudio. Lex. vij.

STatuas. ¶ Not. ex hac. l. regulam q̄ omnia censentur permissa que non reperiuntur prohibita fm Pau.

¶ Prohibita sunt. fic. ff. si ſerui. ven. sicuti. §. aristo. Et arg. ff. quib. ex cau. ma. nec non. §. sed quod. a. §. de iudeis. nullus.

Vs familiarii. ¶ No. q̄ appellatiōe familie nō cōtinent cognati qui sunt coniūcti p fcs minas nec etiam affines hoc dicit Pau. de cast.

m ¶ Jus familiarium. q̄s fit. p se et familia dicitur familiare.

n ¶ Ad affines. ercipe genere num et nurum cū familie appellatione cōtineā tur: vt. ſ. de ver. signi. l. fi. Jtē dic qui sunt affines: vt. ff. de gradi. l. non facile. §. affines.

o ¶ Cognatos. secus in agnatis: quia continentur familie appellatiōe: vt. ſ. eod. l. ius sepulchri. que est contra. et insti. de legi. agna. tut. §. sunt autem. z. ff. de verb. sig. pronunciatio. §. communi. z ff. de adop. l. qui in adoptionē. hodie tamen idē videtur in cognatis: vt i aut. de here. ab intesta. §. nullam. colla. ix.

p ¶ Dcum. Manifestum est. vt et. ſ. e. ſi sepulchrum. z instit. de emp. et ven. §. fi. z ff. eo. l. vel q̄c. §. fi.

q SJ necdum. Traditum est. vt. ff. de sepul. vio. l. iij. §. nō perpetue. alſ secus: vt. ſ. e. l. j. z. j. eo. l. fi.

r ¶ Non prohiberis. vt z ff. e. ſi quis cui eo animo. z de cada. pu. l. j. z. ij. z fi. Accursius.

s OBnorios. Nō vetamus. immo bodie petitio est necessaria si vel in certum locum relegatus est vel capitaliter dānatus: vt. ff. de cada. pu. l. j. z. iij.

t ¶ Otuorum. Sanctum. vt instit. de re. diui. sancte.

v ¶ Jus pollutur. videt ergo q̄ reliquie pollute sunt quod dici pōt. Vel dic q̄ non plenarie euenit vt res nō polluta per sc. alij iūcta polluat aliā vt es auro. fic z bic.

x ¶ Detitus est. vt z. ff. de sepulch. viol. l. pretor. §. diuus.

y Jus sepulchri. Heredes. ſ. pertinet.

z ¶ Familiaris. id est sepulchri ius.

a ¶ Ad familiam. agnatorum nō cognatorum: vt. ſ. eo. ius. z facit. ff. eo. l. vel q̄ne. in princi. et de suis. z legiti. heredi. l. j. §. interdum.

b ¶ Emo. Corpus perpetue sepultura traditum: alſ contra. ſ. e. l. ſi neccdum.

c ¶ Sine augusti. i. papeare. arg. ff. de mor. infe. l. fi. et ff. eo. l. ossa.

Sepulchrū familiare quod dicatur.

Aurū polluit ab ere.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Codicis Liber quartus.

Lomonos a uolon. comodau lomolo. Regindaz lia. Repusas ra.

ALearum vsus. Lomonoulon. Ludus vbi lapis in longum proiicitur.
Lomodaulomolo. Ludus vbi lapis vel palus in breue spacium proiicitur.
Regindalia. ludus vbi equites currendo in certā rem proiciunt.
Et repusara. vbi pō dus denibus eleuatur.

Additio. Circa materiā huius constitutionis vide glo. i verbo ad aleas. in ca. clerici. et de vita et honest. cleri. z glos. rrrv. dist. c. j. z abb. in dicto. c. clerici. in vltima colūna. vbi determinat quinq; questiones: quarum prima est an ne posset repeti quod in ludo perditū est. Secunda an valeat cōfitetudo in contrariū. Tertia an ex mutuo faccto i ludo oriatur actio. Quarta an valeat transactio ibi facta. Quinta de qua solū remittit: an vendens rem in ludo teneatur de euictione.

¶ Incipit liber quart⁹. ¶ De reb⁹ creditis z iureiurando. ¶ De actionibus in rem dirit. De personalib⁹ + sequitur.

Et primo de his que ex contractibus ‡ de quibus tor⁹ hic liber tractabit. Et caue tibi quia in hoc titulo non + tractat de hoc scilicet de rebus creditis: sed tantum de iureiurando. sic et. ff. quod cum eo. nam non tractatur ibi debis de ghus dicit rubrica: sed in sequenti libro ff. in libro de peculio sic. ci. 3. de titulo primo. ¶ Item verbū credidi z verbum rei generalia sunt: vt. ff. eod. li. j. Si queras q̄re dixit de creditis rebus et nō de rebus debitis: Respon. vnum dicendo: et marime diuinus alterum dixisse vi detur. Et el verus ‡ quia tractat quo ad creditos qualiter agant z vendicāt + non de receptoribus eorum: quia ergo tā in realib⁹ q̄ in personalibus inopia probatiōnum occurritur ad iusiurandum: ideo de hoc merito inteserit. Accur.

+ Et de alio q̄ ad ere plūcarū ꝓponūt. sal. ‡ Quia sūt digniores. Ino. bal. et salv.
+ Immo bal. z salv.

Creditum et res vera ba sunt ge neralia.

‡ Appro batur. Jac. bu. C.y. Aso bar. bal. z Saly. hic. z ias. z pau. in rub. ff. e.
+ Glo. impropie loq̄tur nisi fe re ferret ad ti. de iure empbteo. Jo do. launere nio.

USa. ¶ Calus. Dicebam te mihi teneri in decem: ea denegasti: detuli tibi iusiurādum et tra iudicium: vel tu mihi detulisti iudice approbāte: vel iudex detulit: iurasti te mihi teneri: an ti postea appareat me deberasse de beat iusiurādum retractari/queritur. dicitur q̄ non: nisi hoc lege fuerit expressum.

c ¶ Utrusq; partis. quo solo casu nascitur actio ex iureiurando. Sed quando iudex infert parti: vel pars parti in iudicio cum sit nascitura actio ex sententia: vt. j. eo. actori. nō nascitur ex iuramento fm. Jo. Joan. dicit ‡ tunc duas dari in factum et ad idem et eidem et contra eundem: nec mirum: quia ex cōfessione datur vna + ex sententia postea datur alia fm. Jo. ¶ Item z als inuenio duas dari eidem et in eūdem et ad eandem rem: vbi tamen vna non intentari sufficit: vt. ff. de act. emp. l. non est nouum. z de fideiusso. si reus. sic contra in eo qui debet: vt. ff. de duo. re. si reus. z de fideiusso. l. generaliter. §. j.

‡ Idē bur. et salv. ‡ Appro bat 15 pdic.

f ¶ Inferente. vel referente: nam qui refert infert. Et dic sez in iudicio vt differat a precedenti et comprehendit hic iudiciale et necessarium: sed necessarium + defert inde.

g ¶ Vel remisso. tunc enim habetur pro iurato. ‡ ff. eo. l. non erit. §. fi.

b ¶ Potest. Not. non queri de periurio. fic. f. l. p. pro. l. z. ff. de in lit. iur. l. fi. z. ff. de dolo. l. quod si deferente. z. ff. de excep. aduersus.

i ¶ Nisi specialiter. quod amissum allegatur + et probatur &c. Nec aūt exceptio non fit a iuramento volūtario: ‡ q̄ nullo nunq̄ retractatur. vt. ff. eo. l. admonendi. in fi. Sed a iudiciali quod in casu vno retractatur: vt. j. eo. l. fi. + Itē nec cessarium in alio casu: vt ff. c. admonendi. ‡ Item in alio: vt. j. de pe. iudic. ante. nouo iure. + Sed ibi defertur a lege non a iudice vel a partib⁹. Itē nec fuit ibi delatus in eo in quo litigiū erat. Sed in voluntario videt erci pi: vt. j. de repu. autē. hodie. sz dic ibi similiter specialē: vel ibi nemo detulit. Item z. ff. de transac. si ex falsis. + et. j. de dīgni. quotiens. li. rū. et. ff. de crimi. stel. l. de periurio. + quibus legibus retractantur iuramēta voluntaria. Sed dic ibi iuramentum fuit super vallando cōtractu: hic super lite dirimenda: vt fit loco probationis. preterea in l. illa. si ex falsis. venit cō tra duo. scilicet cōtra iramentum et contra pactum: hic solum deierat: vel ibi non retractat pro tertio periurio: fed falsitatis: et sic non est ℥. Item no. q̄ iusiurādum aliud volūtariorum: aliud iudiciale: aliud necessarium: voluntarium extra iudicio defertur: z sic dicitur q̄ sponte suscipitur et refertur et recusatur. vt. ff. eo. iusiurādum quod ex conuentione in pain. Iudiciale defertur in iudicio a parte parti et iudicio approbante et confortante: z hoc potest recusari z referri: vt. j. eo. dela. et. l. generaliter. §. fin. autē is cui. olim vero nō poterat recusari: vt. ff. e. l. manifeste. vl' exponе eā vt ibi dirit. Necessarii ‡ defert inde z necessitate imponit. ar. ff. de in litem iuran. l. fi. nec recusatur nisi iusta causa: vt. j. eo. generaliter. §. finaute is cui. Additio. Vide fimi

+ Nota ex ista glo. q̄ allegat causz fallēcie si cui ꝓbra re fn. Jodo. ‡ Ista ē spe mente oim. + Ibi ē spe ciale fauoꝛ vtiē volun tatis. Bal. ‡ Ibi ē spā le i iuramēto necessario propter inſtrā de no no reperta. Bal.
+ Dic q̄ ibi erat iuramē tum puras tiōis. et ide ē ver⁹ ielle de crimi. stel. l. de periu rio. + quibus legibus retractantur iuramēta voluntaria. Sed dic ibi iuramentum fuit super vallando cōtractu: hic super lite dirimenda: vt fit loco probationis. preterea in l. illa. si ex falsis. venit cō tra duo. scilicet cōtra iramentum et contra pactum: hic solum deierat: vel ibi non retractat pro tertio periurio: fed falsitatis: et sic non est ℥. Item no. q̄ iusiurādum aliud volūtariorum: aliud iudiciale: aliud necessarium: voluntarium extra iudicio defertur: z sic dicitur q̄ sponte suscipitur et refertur et recusatur. vt. ff. eo. iusiurādum quod ex conuentione in pain. Iudiciale defertur in iudicio a parte parti et iudicio approbante et confortante: z hoc potest recusari z referri: vt. j. eo. dela. et. l. generaliter. §. fin. autē is cui. olim vero nō poterat recusari: vt. ff. e. l. manifeste. vl' exponе eā vt ibi dirit. Necessarii ‡ defert inde z necessitate imponit. ar. ff. de in litem iuran. l. fi. nec recusatur nisi iusta causa: vt. j. eo. generaliter. §. finaute is cui. Additio. Vide fimi

recuperet de rebus eorum publicatis vbi hec reperient. ¶ Si autem noluerit accipere is q̄ dedit: procurator noster inquirat: et in opus publicū cōuertat. ¶ Similiter prouidebit iudices vt a blasphemijs z periurijs eque eos inhibitionibus debent cōpimi vel puniri penitus conquiescant.

¶ Finis libri tertij.

¶ Incipit liber quartus.

¶ De rebus creditis et iureiurando. Titulus. j.

Causa iuramento decisa non retractatur preterto periurij: nisi in casibus in lege expressis. h. d. Bal.

Imperator Antoni. a. Perculiano. Lex. j.

Ausa iurciurādo ex cōsensu vtriusq; partis vel aduersario inferente z dato z ꝓmisso vl' remisso decisa: nec piurij pretertu retractari potest: nisi specialiter hoc lege excipiatur.

Periurus a deo solo punit: nec tenetur crimine lese maiestatis. h. d. Bal.

Impera. Alexā. a. Felici. Lex. ij.

Urisiurādi cōtēpta religio sak deū vltoz es bs. ¶ Periculū autē corporis vel maiestatis crimen fm cōstituta diuoꝝ parē tum meoꝝ: etsi ꝓ principis veneratione quodam calore fuerit periuratum: inferri non placet.

Inopia probationū emergente debet deferri periudicem iuramētum cause decisiuum. Bal. vel sic. Omnem litem cā cause cognitione potest iudex iureiurando decidere. Vel sic. Ubi semiplene tantū est probatum potest deferri causa cognita sacramentū necessarium. h. d. Saly.

Impera. Diocle. z Maxi. aa. z cc. Seuero. Lex. iij.

Urisiurandi. ¶ Calus. Quam pena pati debeat deierās querit. Dicitur q̄ satis deū habet vltorē. nec etsi si per principē esset iuratū quodā calore &c. nec deierant corporalis pena esset infligenda.

k ¶ Vltorem. q. d. non retractatur hoc feculo: z sic sunt eadē contraria que sunt superiori. l. z solne hic vt ibi. Posset etiā intelligi hec lex q̄si quis iurauerit nō comedere carnes: vt tunc solū deum habeat vltorem. secus si suū iuramentū p tanū alij noceat vt in contrarijs. z sic mi esset contra. Item videtur cōtra. §. de sum. trī. l. j. in fi. Sol. + hic cōtemnit religionem deierando: ibi violando aliter fidem catholicam.

l ¶ Crimen. id est periculum maiestatis: id est crimīnis lese maiestatis. Additio. Facit ter. fing. fm Ludo. de ro. in. l. iiij. ff. ad. l. iuliā maiesta.

m ¶ Etsi. id est q̄uis.

n ¶ Non placet. immo videtur in corpore puniri: vt. ff. eoō. si duo. in fi. Sol. ‡ hic per calorem: ibi non: arg. j. ad. l. iuliam maiesta. l. alienam. et. ff. de reg. inr. quicquid calore. Vel ibi contra duo venit. j. pactum z iuramentū: hic contra iuramentū tantum. Vel tertio hic non patitur penam corporis vel penam lese maiestatis: sed certe nec ibi: sed quandam minorē. Item contrarium huic fini et principio est. §. de transac. si quis maior. in fi. Sol. hic de alio iuramento dicit.

‡ Appro bat fm bar. bal. Angel. z bal.

‡ Ista sol. est bona fm Bal. z salv.

Ter. ibi re neratōes. z sic pōt iura ri p creatura. et cōcor. ca. z si rpc. cuz glo. sup ver. creatura. extra co. ritu.
‡ Approbat fm sal. ang. z pau.

Jn bone.

IN bone. ¶ Casus. Dicebam te mihi teneri in decē ex causa vēdi
tionis: sed plene probare non potui: quia non habebā si vnus
eum teste: tu negabas ꝓpter ꝓbationū inopiam iureiurādo delato a
parte parti iudice ap̄probante: vel iudice referente poterit decidi cau
sa, ita ista sunt vera nō solum in contractib⁹ bonefidei: sed stricti iuris:
t in bis que ex maleficio
descendunt.

a ¶ In bonefidei contra
ctibus. qui numerātur:
insti. de acti. §. actionū.

Ter. tbi. ꝓ
bationē. cō
eo. ca. cir
ca fin. extra
de ꝓba. cuz
glo.j.

b ¶ Causis. nō repent cō
tractibus. nam et non so
lum cōpebendit cōtra
ctus stricti iuris: sed etiā
delicta et quasi delicta.
nam super omnibus po
test iurari: + vt bic. et. ff.
co. l. iij. §. j. ꝛ. ff. re. amo. l.
marcellus. §. j.

¶ Inopia. f. emergente.

¶ Per iudicem. deferēs
tem iuramentum: vel a
parte parti delatum ap̄
probantē: ꝛ fic de vtroq; bic dicit.

¶ Decidi oportet. i. cau
sa diffiniri potest ſm cuz
qui iurauit. vt. ff. eo. ad
moncēdi. Et not. ſi actor
plene ꝓbat vincit. sed ſi
nullo modo absoluitur
reus licet nō iuret. vt. §.
de eden. qui accusare. et
de iudi. properandū. §. j.
ꝛ. j. de ꝓba. l. ij. nisi i ca
sibus + in quib⁹ lex de
fert reo iuramentum ad
purgationem sui: vt. §. ō
bis qui ad eccle. cōfug. l.
ij. §. sicubi. ꝛ. j. de fide in
strū. l. ſi. ꝛ de iure delibe.
l. ſi. §. licentia dāda. et in
aut. de fide instru. §. ſi ta
men. colla. vj. ꝛ. ff. de eden. l. prēto. §. ſed ſi inscio. Si autem actor semi
plene probauit per scripturā domesticā: puta: vt. j. de ꝓba. l. instru
menta. vel per comparationē litterarū per quam qualis qualis colli
gitur fides: vtin auten. de fide instru. §. ſi vero moriantur oīnes. ꝛ. §.
ſi vero nullus. col. vj. Vel per fugā rei qui debuit finito officio respon
dere per se vel per ꝓcuratorem ibi vbi gessit officium: vt in auten. de
coll. §. super hoc. ꝛ. §. ſi quis autem. col. ix. Vel per vnum testem quem
dico semiplene probare. # arg. ff. quēadmo. testa. aper. l. j. §. ſi. ꝛ de do
te prelcg. l. tbcopompus. ꝛ. ff. eo. ſi suo. in fi. j. respon. ꝛ. j. ad. l. corne. de
fal. ſi quis decurio. et. ff. de re mili. l. non omnes. §. a barbaris. Item ſi
duo faciunt plenam ꝓbationem ergo vnus semiplenā. nec ob. ff. de
questio. l. maritus: + ibi enim nō probibuit questionem baberi: quia
non precederent indicia: sed quia in caput dominum debuit ꝓcque
ri: vt. j. de questio. l. j. in ꝓdictis dico casibus defertur iuramentū per
liſtam. sed nō aperit cui: sed ponit in causę cognitione: debet ergo in
der inspicere an sciat veritatem an non qui vult iurare: vt eum qui ne
sciat iurare non faciat: vt. ff. eo. l. iusiurandum. ꝛ ad pecu. ij. respō. ꝛ. ff.
re. amota. l. marcellus. §. qui rerum. ꝛ. j. de indic. vidui. l. ij. Sed quid ſi
non interfuit facto: sed dicat scio veritatem per famam: nec tūc ei de
ferat. vt dicta. l. de indic. vidui. licet quidā + contra. Sed quid ſi vter q;
dicat scio veritatem: Respon. deferam actori ſm. ff. d. qui indurit pro
se semiplenā ꝓbationem. Alij vt Azo. deferuntreo ſi est qualis bo
nestatis: vt actor: ꝛ est ꝓ eis. ff. eo. admonendi. ꝛ. j. eo. l. cum etiam. +
Item quia contingeret absurdum: nam cum introduxisset actor vnū
testem: vt tunc detur ei iuramentum: ergo ipse tenetvicem alterius tes
tis. ficęp in re sua testificaretur: quod esse nō debet: vt. j. de testi. l. om
nibus. Item inspiciat personam actoris ꝛ rei ſm Azo. ſi sit als bones
ta vel non. Item personam testis inducti. ar. ff. de test. l. iij. ibi: tu ma
gis sc. ꝛ in aut. de testi. §. j. colla. vij. Item an modica sit causa an ma
gna. # et fic ꝓp qualitate personarum actoris vel rei ꝛ testium deferā
sacramentum buic vel alij vel nulli: in casibus tamen actori tantum
defertur in odium rei. vt. §. vnde vi. l. ſi quando. ꝛ. §. de iudic. properan
dum. §. j. ꝛ. §. sinautem alteritra.

Sja a dexcludēdam. ¶ Casus. A tutore pupillus petit fundum:
detulit sibi iusiurandum: qui iurauit se non debere: et periurius
est. an non obstante q; iurauit se non debere possit pupillus iterato li
tem exercere/queritur: R ſi. q; sic. Vel dic q; deferēte pupillo tutor iu
rauit se non teneri ex ea administratione: quod est verius.

f ¶ Detulit. als dederit.

g ¶ Non ꝓbibetur. non ratione periurij: vt. §. eo. l. j. sed quia detulit
sine auctoritate tutoris. non essi potest dici q; tutor: qui iurauit in boc
ei auctor etur in re sua: vt. ff. de auct. tuto. ꝛ cura. l. j. + et dicas bic que
q; in omni iuramento requiritur veritas intentionis iudicium discre
tiōis/ꝛ iustitie impiorum. Additio. Dic
in antenti. quod eis. j. de
nup. Bal.

#Ista lec
est bona sed
modicū du
bitatōis: iō
dic q; fuit fi
nita tutela.
saly.

¶ Um etiam. ¶ Ca
sus. Testamentū
fecisti: filium tuum impu
berem instituisti. et tuto
rem dedisti: fideicom. mi
bi reliquisti: er cui⁹ sub
stantia fideicommissum
solui debeat: an tutoris:
an pupilli/queritur. Di
citur q; licet ea que a pu
pillo relicta sunt videan
tur a tutore relicta: tñ er
substantia pupilli sunt
soluēda: ꝛ de hoc ꝓsens
cognoscet et aliquid mi
bi fuisse relictum: ꝓsens
compellet tutorem ad iu
randum aliqua ꝓsumꝓ
tione ꝓ me faciente.

Ter. l. cū ꝓ
ponas. iste
ter. ē fin. fz
Lud. de ro.
singli. cccc
lxvj. fm le
cturā. vl. gl.
ad b q; arbi
ter incidem
ter ꝓpter co
gnoscere de
cā status.

* Ali agit
cum: ſi no
eſt crialiter
barto. bal.
bu. ang. al
de. e. odoff.
bic.

h ¶ Relicta. a patre.

i ¶ Videatur. ꝛ fic de bo
nis pupilli soluentur: +
vt bic. ꝛ. ff. de leg. ij. peto.
§. mater. ꝛ de leg. iij. l. fi. ꝛ
j. de fideicōm. l. etiā. et. ff.
de fideicōmiſ. liberta. l.
tbais. §. ij.

+ Concō.
saly.

k ¶ Idem. fez ꝓfes.

l ¶ Si inficietur. id est ſi
negat fideicōmissus esse
relictum aliqua ꝓsumꝓ
tione ꝓ to te faciēte ſm
quoſcūq; Additio. Quot
tupler sit ꝓsumptio. vi
de glof. i. c. iis cui. de spō.

Ter. tbi. ꝓ
bationē. eo
eo. ca. cir
ca fin. extra
de ꝓba. cuz
glo. j.

* Ali agit
cum: ſi no
eſt crialiter
barto. bal.
bu. ang. al
de. e. odoff.
bic.

Decidi oportet. i. cau
sa diffiniri potest ſm cuz
qui iurauit. vt. ff. eo. ad
moncēdi. Et not. ſi actor
plene ꝓbat vincit. sed ſi
nullo modo absoluitur
reus licet nō iuret. vt. §.
de eden. qui accusare. et
de iudi. properandū. §. j.
ꝛ. j. de ꝓba. l. ij. nisi i ca
sibus + in quib⁹ lex de
fert reo iuramentum ad
purgationem sui: vt. §. ō
bis qui ad eccle. cōfug. l.
ij. §. sicubi. ꝛ. j. de fide in
strū. l. ſi. ꝛ de iure delibe.
l. ſi. §. licentia dāda. et in
aut. de fide instru. §. ſi ta
men. colla. vj. ꝛ. ff. de eden. l. prēto. §. ſed ſi inscio. Si autem actor semi
plene ꝓbauit per scripturā domesticā: puta: vt. j. de ꝓba. l. instru
menta. vel per comparationē litterarū per quam qualis qualis colli
gitur fides: vtin auten. de fide instru. §. ſi vero moriantur oīnes. ꝛ. §.
ſi vero nullus. col. vj. Vel per fugā rei qui debuit finito officio respon
dere per se vel per ꝓcuratorem ibi vbi gessit officium: vt in auten. de
coll. §. super hoc. ꝛ. §. ſi quis autem. col. ix. Vel per vnum testem quem
dico semiplene probare. # arg. ff. quēadmo. testa. aper. l. j. §. ſi. ꝛ de do
te prelcg. l. tbcopompus. ꝛ. ff. eo. ſi suo. in fi. j. respon. ꝛ. j. ad. l. corne. de
fal. ſi quis decurio. et. ff. de re mili. l. non omnes. §. a barbaris. Item ſi
duo faciunt plenam ꝓbationem ergo vnus semiplenā. nec ob. ff. de
questio. l. maritus: + ibi enim nō probibuit questionem baberi: quia
non precederent indicia: sed quia in caput dominum debuit ꝓcque
ri: vt. j. de questio. l. j. in ꝓdictis dico casibus defertur iuramentū per
liſtam. sed nō aperit cui: sed ponit in causę cognitione: debet ergo in
der inspicere an sciat veritatem an non qui vult iurare: vt eum qui ne
sciat iurare non faciat: vt. ff. eo. l. iusiurandum. ꝛ ad pecu. ij. respō. ꝛ. ff.
re. amota. l. marcellus. §. qui rerum. ꝛ. j. de indic. vidui. l. ij. Sed quid ſi
non interfuit facto: sed dicat scio veritatem per famam: nec tūc ei de
ferat. vt dicta. l. de indic. vidui. licet quidā + contra. Sed quid ſi vter q;
dicat scio veritatem: Respon. deferam actori ſm. ff. d. qui indurit pro
se semiplenā ꝓbationem. Alij vt Azo. deferuntreo ſi est qualis bo
nestatis: vt actor: ꝛ est ꝓ eis. ff. eo. admonendi. ꝛ. j. eo. l. cum etiam. +
Item quia contingeret absurdum: nam cum introduxisset actor vnū
testem: vt tunc detur ei iuramentum: ergo ipse tenetvicem alterius tes
tis. ficęp in re sua testificaretur: quod esse nō debet: vt. j. de testi. l. om
nibus. Item inspiciat personam actoris ꝛ rei ſm Azo. ſi sit als bones
ta vel non. Item personam testis inducti. ar. ff. de test. l. iij. ibi: tu ma
gis sc. ꝛ in aut. de testi. §. j. colla. vij. Item an modica sit causa an ma
gna. # et fic ꝓp qualitate personarum actoris vel rei ꝛ testium deferā
sacramentum buic vel alij vel nulli: in casibus tamen actori tantum
defertur in odium rei. vt. §. vnde vi. l. ſi quando. ꝛ. §. de iudic. properan
dum. §. j. ꝛ. §. sinautem alteritra.

Sja a dexcludēdam. ¶ Casus. A tutore pupillus petit fundum:
detulit sibi iusiurandum: qui iurauit se non debere: et periurius
est. an non obstante q; iurauit se non debere possit pupillus iterato li
tem exercere/queritur: R ſi. q; sic. Vel dic q; deferēte pupillo tutor iu
rauit se non teneri ex ea administratione: quod est verius.

f ¶ Detulit. als dederit.

g ¶ Non ꝓbibetur. non ratione periurij: vt. §. eo. l. j. sed quia detulit
sine auctoritate tutoris. non essi potest dici q; tutor: qui iurauit in boc
ei auctor etur in re sua: vt. ff. de auct. tuto. ꝛ cura. l. j. + et dicas bic que
q; in omni iuramento requiritur veritas intentionis iudicium discre
tiōis/ꝛ iustitie impiorum. Additio. Dic
in antenti. quod eis. j. de
nup. Bal.

#Ista lec
est bona sed
modicū du
bitatōis: iō
dic q; fuit fi
nita tutela.
saly.

¶ Um etiam. ¶ Ca
sus. Testamentū
fecisti: filium tuum impu
berem instituisti. et tuto
rem dedisti: fideicom. mi
bi reliquisti: er cui⁹ sub
stantia fideicommissum
solui debeat: an tutoris:
an pupilli/queritur. Di
citur q; licet ea que a pu
pillo relicta sunt videan
tur a tutore relicta: tñ er
substantia pupilli sunt
soluēda: ꝛ de hoc ꝓsens
cognoscet et aliquid mi
bi fuisse relictum: ꝓsens
compellet tutorem ad iu
randum aliqua ꝓsumꝓ
tione ꝓ me faciente.

Ter. l. cū ꝓ
ponas. iste
ter. ē fin. fz
Lud. de ro.
singli. cccc
lxvj. fm le
cturā. vl. gl.
ad b q; arbi
ter incidem
ter ꝓpter co
gnoscere de
cā status.

h ¶ Relicta. a patre.

i ¶ Videatur. ꝛ fic de bo
nis pupilli soluentur: +
vt bic. ꝛ. ff. de leg. ij. peto.
§. mater. ꝛ de leg. iij. l. fi. ꝛ
j. de fideicōm. l. etiā. et. ff.
de fideicōmiſ. liberta. l.
tbais. §. ij.

+ Concō.
saly.

k ¶ Idem. fez ꝓfes.

l ¶ Si inficietur. id est ſi
negat fideicōmissus esse
relictum aliqua ꝓsumꝓ
tione ꝓ to te faciēte ſm
quoſcūq; Additio. Quot
tupler sit ꝓsumptio. vi
de glof. i. c. iis cui. de spō.

Appro
bat ſm pdic.
scribetes.
Juramen
ti reo des
ferſi in mul
tis casib⁹.

Testium⁹
semiplene
probat.

Idē bu
tri. cr. bar.
bal. Ange.
saly. ꝛ albe.

Dic q; ibi
actor ignos
rabat scita
tēqs agebat
tur de facto
alieno: ideo
non debere
bat iuramē
tū. Bald. et
saly.

+ Idē bal.
Jaco. butri.
Cy. Ange.
et saly. ꝛ et
bar. pau. et
laſ. in l. ad
monēdi. ff.
eod.

Dic q; ibi
loquit in iu
ramento iu
dicali: ibo
mibi fac. ꝓ
opinione a
cosis. saly.

Et que cā
sit magna
vel pua dic
ſ artēdi ex
qualitate ꝓso
nar. ꝛ regio
nis mox. al
bet. et idem
Ang.

m ¶ Adiger. id est compellet. non tamen vt anceps periurium +: fubire
cogatur. arg. ff. eo. l. iusiurandum. ꝛ ad pecu. ij. respon. Sed in iuramē
to in litem est secus: vbi etiam sciens non compellitur iurare: vt. ff. de
to in litem est secus: vbi etiam sciens non compellitur iurare: vt. ff. de
in litem iuran. videamus. in prin. Quid autem si expresse voluit tuto
rem dare de suo vel pupillo vel extraneo? Respō. non valet. + nisi ali
quid fuerit ei relictum. argu. ff. de fideicommiſ. libe. l. tbais. §. ij. ꝛ facit
j. de fideicom. l. fi. ꝛ. l. ab eo.

Idē est nō
ꝓpellit iura
re vbi de dō
non ꝓs noti
tias. Jodo.
Cauueren
tes.

Idē bal.
ꝛ saly.

Um ꝓponas. ¶ Casus. Cum de successione cuiusdam amite
quereretur fez an ei possint filij succedere questio status et gene
ris ab agnatis mouebatur: detulerunt extra ius filijs iuramentū: ꝛ tu
rauerūt volebant agnati retractare iusiurandū quasi q; talis questio
sum. f. an talis delatio teneret: ꝓnunciauit arbiter q; tenuit: adhuc
nolebant agnati seruare sententiā: dicitur q; ꝓfes ꝓvincie seruari
iubebit: duobus alijs modis potest intelligi ꝓout dicit in glosa.

n ¶ Religione. extra ius.

o ¶ Decidi. et decisa fuit.

p ¶ Consulet. iubendo iusiurandū seruari. primo essi fuit prestitum: et
cū decretur q; non posset talis questio iuramento decidi: fuit de hoc
cōpromissum an tenuit talis decisio: ꝛ dixit arbiter q; fic: et adhuc nō
seruabatur: precipiet ergo ꝓfes q; seruetur. Vel dic arbitri. i. ordina
rij iudicis. sic. §. de postu. l. quisquis. et boc dico ne sit contra. ff. de ar
bi. l. nō distinguemus. §. de liberali. ꝛ. §. de peda. indi. l. ij. in fi. Vel vic
bi. l. nō distinguemus. §. de liberali. ꝛ. §. de peda. indi. l. ij. in fi. Vel vic
q; principaliter de re deditate agebatur coram arbitro. incidenter de
statu. arg. §. de iudi. l. quotiens.

Ec filius. ¶ Casus. An filius debitori patris iuramentū defes
rens ei possit ꝓveniri/queritur: dicitur q; non: neq; litigā
do neq; paciscendo nisi pater q; gestum erat ratum habeat.

q ¶ Filius. nisi de boc haberet mandatum.

r ¶ Litigando. i. succumbendo.

s ¶ Contra. l. ꝓter. ſic. ff. de pac. l. paciſci. ꝛ ad treb. ſi cui. §. ſi aūt a me.

t ¶ Aliquid. deferendo forsitan iusiurandū debitori. # Et sic not. non
ꝓveniri/queritur: dicitur q; non: neq; litigā
do neq; paciscendo nisi pater q; gestum erat ratum habeat.

q ¶ Filius. nisi de boc haberet mandatum.

r ¶ Litigando. i. succumbendo.

s ¶ Contra. l. ꝓter. ſic. ff. de pac. l. paciſci. ꝛ ad treb. ſi cui. §. ſi aūt a me.

t ¶ Aliquid. deferendo forsitan iusiurandū debitori. # Et sic not. non
ꝓveniri aliq per alium vt bic: ꝛ arg. ff. de pecu. de posui. §. j. ꝛ. ff. c. l.
ꝓveniri aliq per alium vt bic: ꝛ arg. ff. de pecu. de posui. §. j. ꝛ. ff. c. l.
quantomagis. ꝛ. l. seq. ꝛ. l. iusiurandum quod ex conuentione. §. fi. ꝛ. l.
tutor. in prin. ꝛ. §. de pac. filius. ꝛ. l. seruus. ꝛ. ff. de solu. filiusfamilias. ꝛ
§. de procur. l. maritus.

Appro
bat ſm bar.
ang. ꝛ saly.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

ACtori delato. ¶ Casus. Dicebã te mihi teneri ad decem: negasti: detuliti mihi iuramentũ: vel detuli tibi iusiurandũ: a tu mihi retulisti: vel cuꝫ paratus essem iurare mihi remisisti ad similitudinẽ indicant: dabitur mihi actio in factum ex iureiurando.

a ¶ Actori delato. a reo extra iudicium non a iudice fm. Pe. ne due nascantur in factũ actiões.

+ Idẽ bar. butri. Ang. Bal. et Cy. in l. i. ẽ. eo. ✻ Vide gl. in. c. q; ppe. extra de ele. et in. c. si in quibꝫ. xxii. q. vi.

Nos contra. ✻ vt dixi. ff. c. l. i. Accur.

b ¶ Remissum sit. quod fuit susceptum mox ✻ ꝙ fuit delatũ: vt. ff. e. l. non erit. ℌ. fi. ff. l. remittit. a ad boc. ff. qui. mod. pig. vel hypo. fol. item. ℌ. i.

Juramen tũ actoris quã actio nẽ pariat.

c ¶ Jnfactum. scz si infomiter iurauerit non refrendo se ad aliquam speciem cause: fed si sup aliquo facto noiatim iuratũ est: veluti se vẽdidisse: ficut vẽditi si vendidisset actio cõpeteret: fic. ꝛ nũc vtilis actio datur vendẽti: vt. ff. eo. ſi duo. ℌ. ſi gs.

DElata. ¶ Casus. Dicebaꝫ te mibi teneri in. x. negabas: detuli tibi iusiurãdum: cuꝫ ℌ cõiter placuisset si ꝑ me nõ fieret quominus de calũnia iurẽ. ſ. ꝙ nõ aĩo calũniãdi detuli tibi iusiurãdũ: istoꝫ vnũ facies: aut iurabis: aut referes: aut solues ꝑ iudicẽ delationẽ ꝛ cõpelleris ad ꝓbationẽ ad aliqđ istoꝝ.

d ¶ Delata. ſ. ꝙ placet parti: puta actori causã decidi per iusiurandũ.

e ¶ Per actorẽ. ꝙ nisi iuret denegabit ei actio et hẽbit ꝑ remisso iusiurandũ. ✻ vt. ff. e. ſi nõ fuerit.

Concor. salv. et bur.

f ¶ De calũnia iuret. nisi fit patron⁹ vel parẽs qui de calũnia nõ iurãt: ✻ vt ff. eo. Jusiurãdum et ad. ℌ. qui iusiurandum.

g ¶ Per iudicẽ. delationem approbãtem.

h ¶ Soluere. Vel iure.

✻ Jdes sal.

i ¶ Referat. qui nõ ꝺz de calũnia iurare: ✻ vt. ff. e. l. iusiurandũ ꝛ ad pecu. ℌ. aut prędict. Et no. ꝙ ꝙq; non lz ei referre: vt. ſ. de fideicõ. l. ſi. ff. re. amo. l. marcellus. ℌ. fi. ff. de inur. l. ler cornelia. ℌ. hac. et. ſ. de iure delꝫ. sanctimus. ℌ. licẽtia dãda. ꝛ. ſ. de bis ꝙ ad ec. cõſu. ꝓsenti. ſi cubi.

Additio Dic ꝙ in actiõib⁹ turpib⁹ vel famosis defẽdẽtib⁹ et delictꝝ pẽne ꝓpellit iurare: nec põt referre. i. c. ſi. ff. e. Ja. i. l. iusiurãdũ. ff. e.

k ¶ Habet. vt. ff. e. l. manifeste. Quid ſi fuerit ſuſceptũ: R ſi. nõ reuocabit: vt. ff. e. l. manifeste. ſed certe immo põt recusare: vt. ff. e. l. generaliꝝ. ſi nauĩt ts cui. ꝛ tibi solues. Additio. Dic ꝙ hic conuenerat inter partes vt causa iuramẽto desideretur: ibi nõ. et hic nõ corrigitur. Ja. bu.

IN actione. ¶ Casus. Depoſui penes te libũ meũ: repetũ depoſitum: negasti te penes me depoſuisse: an tibi vel tu mihi possis iuramentũ deferre/ queritur. Dicitur ꝙ sic ad exemplũ ꝛc. videbatur ꝙ nõ admitteretur delatio in depoſito: ſicut nec compensatio.

l ¶ Cetero: nam. nam et hic est bo. fidei. ꝛ insti. de actio. ℌ. actionum. sed videtur non deferri: qz nec ✻ compẽſatio habet locum: vt. ſ. de cõpen. l. ſi. et ꝓ. bo hoc arg. ſ. de non nu. pecu. l. in cõtractibus. ℌ. illo. ꝛ qz de dolo tantũ et lata culpa tenetur: et ideo videbatur non admitti iuramẽtum quo dicat se non teneri vel non recepiſſe.

Concor. taco. but. et saly.

SI quis. ¶ Casus. Dicebã te mihi teneri in decem: negasti. detuli tibi iusiurandũ anteꝯ iurares alijs ꝓbationibꝰ abundanti⁹ mihi: forte qz imagni inſtrumẽta per que potui probare: reuocaui iuramentũ: an his ꝓbationibꝰ iterũ deficiẽtibus possim regredi ad delationẽ iuramenti/ querit: dz ꝙ non. ſatis cẽſ ꝛc. nec me admittet iudex: ꝛ hoc in prima. ſed vſqz ad qđ tẽpus reuocare lz/ querit. dz ꝙ vſqz ad inſtrumẽta ſuam nõ poſſit ſuam q̃ ꝓuocationẽ nõ fuit ſuſpẽſa vel ꝓpter cauſas debeat dz vt ſubiicit. l. pri. ſcz in ꝓn. in poſitione cauſas.

m ¶ Allegationibus. i. ꝓbationibus.

n ¶ Ad ſacramentum. quod iam reuocauit.

o ¶ Putauit. ✻ renũciauit. ꝛ est ad boc. ſ. de nõ nu. pecu. l. gñaliꝝ. ff. de ſta. bo. homo liber. ꝛ. ff. q; ſatisda. cog. de die. ℌ. fi. ꝛ. ſ. de cõdi. infer. l. fi. ꝛ. ſ. de fi. inſtru. l. cũ quidã. ꝛ. ff. de ꝓcu. l. in cauſe. ꝛ de admini. tu. l. cũ queritur. Sed arg. ℌ. ff. de col. bo. l. nõnunq;. ſed ibi nulli nocebat.

Additio. Jmmo ꝛ ibi de ꝓdicio fratrũ q; bo

Cõcor. c. cũ veniſſet. cũ glo. ſi. in me. et tra. ſi teſti.

nitus iterũ ad ſacramẽtũ recurrere. Satis cẽſ absurdũ est redire ad boc cui renunciãdum putauit: cuꝰ desperauit aliam ꝓbationẽ: tunc denuo ad religionẽ cõuolare: ꝛ iudices nullo modo eos audire ad tales iniquitates venientes. ¶ Si quis autem ſacramentum intulerit: ꝛ hoc reuocare maluerit: licere quidez ei hoc facere: ꝛ alias probationes ſi voluerit ꝓtestare: ita tamẽ vt buiſmodi licentia vſq; ad litis tantummodo terminuꝫ ei ꝓtestetur.

¶ Post diffinitiuã aũt ſententiã que puocatione ſuſpenſa non fit: vel que poſtq̃ fuerit appellatum coroborata fuerit: nullo modo reuocare iuramentũ: et iterũ ad ꝓbationẽ venire cui⁹ concedimus ne re cepta lite finis negocij alterius cause fiat exordium.

Sinaũ. glo. ſm. l. u. de ro. ſing. xxvi.

Jſtẽ gl. ſemper alleg. ꝙ ſnia que diffinit vnũ articulũ cauſe ꝓbet dici largo mõ ꝛ im ꝓpe diffinitiua. bal.

ESta est notabilis lex et vtilis ſicut est in isto quarto libro. ꝛ hoc intendit. Juramẽtum ad decisionem litis delatum a parte: vel in defectum probationis delatum a iudice ante ſententiã diffinitiuam: vel in ipſa ſententia est ꝓestandum. b. d. vſqz ad. ℌ. ſed iuramẽto. Bal. Vel ſic. Si iudex in diffinitiua ſententia reum condẽnat ſub cõditione ſi actor iurauerit ꝛ ſententia ſit appellationẽ ſuſpenſa: non poterat actor interim iurare ꝓpter quod actor de interim moniente ſententia non habebat effectum: nunc ꝓuidetur vt poſſit iurari: etiam appellatione pendente. hoc dicit Saly.

OLdem. a. Demoſte. ꝓ. pre. ¶ Encrati⁹ de oibus Lex. xij.

¶ Casus.

JN ꝓn. bus. l. recitat ꝓcator quandã antiquitatẽ q̃ talis est. olim ſi titi ꝛ ſemꝓnio decẽ petũſſet ꝛ intentionẽ ſuã titi⁹ ꝓbauiſſet ſemiplene forte ꝓ vnũ teſtem: iudex qz non plene ſibi liq̃bat in cauſa. pnunciabat ſic: cõdẽno ſempꝓnii titio in. x. q̃ petit titi⁹ ſi iuret ſempꝓnio ſibi teneri ꝛ a tali ſnia appellabaꝫ. pendẽte aũt appellatiõe cõtingebat titiũ mori. iuramenti delationẽ ad here dẽ trãſmittebat: q; forte beres vitatẽ ignorabat: vel nõ erat fidedigñ⁹: vt defunct⁹ multe cauſe iõ

q̃ iuramentũ poſt ſententiã cõſueuit interponi periclitabantur: ꝓpterea banc antiquitatẽ corrigit imperator ſtatuens q̃ omne iuramẽtũ ſue neceſſarium ſiue iudiciale ante ſniam ꝓfertur. Si ꝛ o actor: reo vel iudex iuſiurandũ deferat: reus potest iurare ſi vult: ſi nõ vult reus põt actor: referre: ꝛ habet actor necesse iurare. Si ꝛ o recuſet ꝛ condẽnetur nõ appellat cũ nõ debeat reſpuere in perſona ſua q̃ placuit in pſona aduerſarij. Vel pone ſic. Delato iureurãdo ſi non recuſet: ꝓpe ſtetur: ſi vero referat: delato: nullatenus põt recuſare. Si vero recuſet et iudex viderit iurandũ eſſe: condẽnabit illũ quantũ ad illud capitulũ ſup quo iurare debuit: nec audiet appellãs: quis enĩ ferẽdus eſt ꝛc.

¶ Sinaũt is cui. Si vero is cui iuramẽtũ deferẽ vel a parte vel a iudice illud recuſauerit hoc ei facere liceat: ſi tamen iudex viderit eſſe iurãdũ condẽnabit eũ ſuper illo capitulo ſup quo iurare debuit: quaſi eo referẽte delato: ꝛ iurare paratꝰ eſſet: ꝛ ei fuiſſet remiſſum q̃ñ eo volẽte re cuſaꝫ. ꝛ hoc est q̃ ſubiicit quaſi volẽte ꝛc. mibilominus ſup alijs capitulis lite ſuo marte currẽte ꝛc. ita tñ q̃ reus ꝓtestetur q̃ñ recuſet: ꝛ ſi nõ audiatur appellet: et ſi iudex appellatiõis viderit iuramentũ bene illatũ: ſed male recuſatũ cõfirmabit ſniam primã iudicis. Si vero fuerit male illatũ et bene recuſatũ: reſcindet prima ſnia neutri parti quo ad eꝑſas prejudicij generãdo: ſed ſi actor obtinuit in prima ſnia reus in ſcõa: vel econuerſo fiet ꝛ eꝑſarum inuicẽ compẽſatio. Jlle vero qui iuramentũ detulit ſiue iurauit ſiue cui delatũ eſt: ſiue ei remiſſum fuerit cum paratus erat iurare non audiatur appellans. ꝛ hoc in ſecunda.

¶ Bis de ꝓſentib⁹ perſonis. Predicta vera ſunt cum tam actor q̃ reus preſens eſt: ſi vo actor ſit preſens: reus abſens ꝛ per ꝓcuratorẽ liget ſi debeat iuramentũ deferri datis inducijs ꝓſentare ſe dz coã iudice ꝛ iuramẽtũ ſiubire vel recuſare. Si vo adeo nobilis ſit vt ad ꝓuincia in q̃ degit: iudex iurãdũ ꝓferre nõ poſſit ſniam q̃ñ ille iuramẽtũ recipiet: ꝛ ſcripꝰ redigi faciet: ſit illatũ ſiue relatũ: ſi fuerit ꝓſtiterit vincat: ſi illatũ vl relatũ recuſauerit eãm amittat: nec deferẽti liceat appel. poterit aũt ſi voluerit ire ꝑſe vl ꝑ ꝓcuratorẽ ꝛ iuramento

ramẽto interesse: si vero nec ire voluerit nec procurator̃ mittere: reus coꝛã iudice illius ꝓuincie iuramentū ꝺ̃s fubire vel referre: et ꝺ̃s redigi in actis ꝙliter iurauerit vel retulit: et ꝺ̃s acta mittere ad iudicẽ coꝛã q̃ causa agit: qđ aũt fit statuẽdũ de expẽsis iudex examinabit. Interim tñ dum oia ista hunt alia capitula cause poterunt examinari: sed non ꝺffinitur sententialiter: et postea examinabit capitulũ super quo iuratum est: ea vo sancita sunt cũ tã actor ℣ reus ꝓsens est in ꝓnsio absentibus obseruet: et boc in tertia. Juder vo coꝛã quo cau sa agit videre debet q̃liter ꝑsonarũ an iuramẽtum fit ꝓstãdũ coꝛã se vel alibi et sub qua forma. obseruatis bis q̃ iuramento calũnie sancita sunt: vel a iustiniano: vl a retro ꝓncipib⁹ nõ dero gãdo per hanc legẽ alij⁹ antiquis legib⁹: que sup iuramẽtis ꝓstãdis sancita sunt. fed iq̃d in bis deest boc replebitur: vl si quid minus bene dictum est boc corrigatur: vt est in ꝓin. huius. l. et boc in vtraq; ꝑte.

a ¶ Que in litibus. nõ ergo de voluntario ⁊ iuramento dicit bec lex.

b ¶ Increbuit. id est consuetudo fuit.

c ¶ In plenissima. i. iterlocutoria: vt quidam dicunt. Tu dic ✠ in ꝺffinitiua. nã dicit plenissima. vt. ff. de re iudi. l. i. interlocutoria enim plene nõ plenissime ꝺffinit.

d ¶ Diffinitione. ⁊ bene: q̃ enim debet cõtinere cõdẽnationem vel absolutionem: vt. ff. de re iudi. l. i. nam sub conditione solebant ferre sniam si iuraret reus vel actor.

e ¶ Imponere. veluti cõdẽno titium reo in quin quaginta si reus sibi iurauerit deberi: vt. §. i. ꝓori. in fi. ⁊. j. de sen. et interlo. i. cum iuder. Vel coꝛã absoluo titium si iurauerit reo non debere. Accur.

f ¶ Et ꝓnuocatione. vel etiam ante appellationem infra. ⁊. dies.

g ¶ Probationes. ꝓstande per eozum iusiurandũ. Et sic no. q̃ sacramentum obtinet locum ꝓbationis: vt. j. de non nu. pecu. in contractibus. §. illo. et de iure deliberan. l. fi. §. licentia danda. ⁊. ff. eo. sed et si possessori. §. fina. Sed argumẽ contra. ✠ ff. eo. l. cum qui. in ꝓin. sed illud verum quantum ad penam: secus autem quãtum ad rem. Item quandoq; obtinet locum veritatis: vt. ff. eodẽ. l. sed et si possessori. §. i. Quandoq; locum sue vim litis cõtestate: vt. ff. eodẽ. l. nam et postea. §. fi. is cui. Quandoq; vim pacti vel trãsactionis: vt. ff. eodem. l. i. ⁊. ij. Quandoq; vim solutionis sue acceptilationis: vt. ff. eo. iusiurãdum etiam. ⁊. l. seq. §. i. Quandoq; vim nouationis. Item delegationis: vt ff. eo. qui iurasse. §. fi.

✠ Dic q̃ ibi fuit ꝑsidera tũ on⁹ ℔ ℣o effect⁹. salv. et Ange.

b ¶ Cum. ꝓ. quando: tẽꝓo aliter melius ponitur ℣ causatiue.

i ¶ Hereditarium. i. heredis.

k ¶ A principali. ſ. defuncti: vt q̃ nesciat heres veritatẽ. nã licet ei signare: vt. ff. de reg. iur. l. qui in altẽ⁹. nec de alieno facto cõpellẽdus est iurare: vt. ff. re. amo. l. marcellus. §. iurare. Item potest esse q̃ defunctus bone fame ⁊ legalis homo fuit: sed heres nequam.

l ¶ Pinguius. no. fic. §. de here. l. quoniã. in fi.

m ¶ In principio. i. post litem contestatam. vel. i. ante.

n ¶ Diffinitiua. i. paululũ ante sniam: qñ que incõtinenti fiunt inesse videntur: vt. ff. fi cer. peta. l. lecta. ⁊. §. de pac. l. petens. Alij dicũt. id est paululũ postea vt non sit correcta ler superior. ⁊ illa que est. j. de sen. ⁊ interlo. l. cum iuder. ⁊ ꝓ eo. §. j. eo. §. fi. vbi dicit non mutari vetera iura. Tertij dicunt. i. in ipsa sententie platione. et reddũt singula singulis. i. vt ad id q̃ dicit in ꝓin. litis. vel in medio referatur ad id q̃ dicit nõ expectata sententia: et ad id quod dicit in ipsa ꝺffinitiua sententia referatur non expectata ꝓuocationis formidine. Additio. Aduertas

fim Ly. bic. q̃ hoc ꝓncipium istius. l. non corrigit superiora. l. ꝓximã. in fi. licet glo. boc ibi velit. ⁊ glo. fi. j. ca. l. sed solum boc nouũ inducit ꝙ etiam appellatione pẽdente possit bodie iurari ne ꝓbatio⁹ num copia pereat. ⁊ sic nõ corrigitur etiam bodie. l. cũ iuder. §. de sen. ⁊ interlo. om. iu. vt vult etiam Bar. et bic ⁊ ibi.

o ¶ Sub ipso. id est coꝛã. sic. ff. de epis. audi. l. magnificentiam.

p ¶ Expectata. redde singula singulis vt dixi. vel dic nõ expectata vltima ꝺffinitione ⁊ cũ a partib⁹ ꝺfertur vel ꝓuocatiõis formidine cum a iudice.

q ¶ Pronuncatiõis. quia fim legem. post sententiã tãtum licet appellare. ff. de epis. audi. l. j.

r ¶ Factum. i. relatum.

s ¶ Approbatu. ⁊ sic est indiciale. ⁊ ideo dicit approbatũ. quia quãdoq; non approbat: vt si ille cui ꝺfertur dicat se nescire veritatem: vt. ff. eo. l. iusiurandum et ad pecuniam. circa ꝓin.

t ¶ Illatum. et sic est necessarium.

v ¶ Reluctatus. id est nõ recusat.

x ¶ Et boc. nunc rñdet.

y ¶ Vel referat. cũ a parte inferiori vel etiam cum a iudice: ꝙ teritꝛ isto ca su⁹ is cui ꝺfertur recusare. itez appellare: vt. j. c. l. §. sinautem is cui.

z ¶ Illato. i. delato.

a ¶ Sacramento. q̃ ꝑ vltimo habetur ac si ꝓ̃m⁹ iurasset.

b ¶ Prestito. ab eo cui ab initio illatum fuit.

c ¶ Causa. quãdo sup tota causa ꝺfertur: sed capitulũ quando super certo capitulo ꝺfertur.

d ¶ Decidat. sic ergo ꝺlato: non potest recusare si ci refertur: sed is cui primo ꝺlatus fuit bene potest recusare. vt. j. c. l. §. j. Itẽ nec appellat: vt bic q̃ alteri cui. l. ꝓximo fuerat ꝺlatum non denegat: q̃ potest appellare: vt. j. ꝓori. §.

e ¶ Procurauit. procurauit eñ vt lis iureturãdo decideretur: et est sic ff. q̃ quisq; iur. l. j. ⁊. j. ⁊. ff. c. l. iusiurandum. ⁊ ad pecu. §. et si is.

f ¶ Qui. siue sit actor siue reus.

g ¶ Recusare. ✠ cõtra. §. c. ꝺlata. ⁊. ff. e. manifeste. Sol. bic nouũ. Vel dic vt in. d. manifeste dirimus.

h ¶ Si boc. boc ad necessarium tantũ restringitur.

i ¶ Cristinauerit. i. illum cui illatum est non iuste recusare. ꝓspererit.

k ¶ Volente. i. sicuti si alteri recusliset: et cũ ille subire vellet ipse ei remisset. ⁊ sic ille recusasset ipso volente. Vel aliter. i. sicuti si relatũ sibi fuisset. ⁊ sic ille recusasset ipso ad initio detulisset. et bec duo paria sunt quo crementũ recusasset qõ ad initio detulisset. et bec duo paria sunt quo ad sententiã nõ quo ad appellationẽ. nam ſm ꝓmũ intellectum. qui defert vel refert non appellat: vt. j. c. l. §. siue autem. bic autem qui recusat appellat. Item ſm alũ non appellaret qõ bic facit: vt subiicit.

l ¶ Capitula. super quibus non est iuratum: vt. j. ca. l. §. nullo tamẽ. ⁊. Vel dic super quibus est iuratum: vt. j. §. ꝓori. sed et causę. ⁊.

m ¶ Sibi. s. reus vel actor.

n ¶ Doc attestetur. Qua ex causa subire iusiurandũ recusat: Forte qr dubitat de facto cũ boc iuramẽtũ sit veritatis: vt. ff. c. l. iusiurãdũ. ⁊ ad pecunias. circa ꝓin. ⁊. ff. re. amo. l. marcellus. §. iurare autem. Accur.

o ¶ Aurilium. ille ergo cui ꝺfertur appellat. ⁊ datur iudex appellatio ni cuius officium quale sit statim subiicit.

p ¶ Et recusato. boc exponit vt. §. Et quasi dicit: ideo quia nõ ꝑ oĩa est simile vt modo notaui.

q ¶ Preiudicij. ex ꝓma sententia.

r ¶ Dispendij. nã neuter alteri cõnatur in expẽsis: ob boc ꝙ calũnios fe egerit. nã vnus vicit vnã causam: alius aliã. ⁊ sic quilibet bonã cam sam fouisse videt: vt in auc. de iudi. §. oportet. col. vj. Vel dic dispẽdij ex ꝓma sniа. ſ. qz cassatur per appellationem. Vel dic. i. damni.

✠ De ℣ vide. c. vl. vbi bo. glo. extra eo. ti.

Ter. ibi: recusauerit. ſ. ille cui relatũ fuerat tum. Salv.

Ter. ibi: auxilij. iste terꝫ ẽ sing. ſm Ang. ℣ q̃ sniа interlocutoria ꝓgnare et iustificare põt ex nouiter agitandis in cã appellationis. et vide glo. ti. in. ca. j. de bis que vi me. cã fi.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Cursus. quātum est in alijs capitulis. vt. j. c. l. §. nullo. Vel dic cursus huius. scz prime: secunde. nam processit vt mortis est processi in causis principalibus et appellationis.

b ¶ Recusatum. ab eo cui delatum est volente tamen deferente. Dic ergo recusatum. i. remissum: secus si iudex detulit. z is cui delatum est recusat delatū. vt subijcit cum. &c. et. §. eo. §. finem autem.

Relator omnis delator est.

c ¶ Detulit. not. delatorem non appellat: sed relatorem. §. sic: q; facit boc ex necessitate: vt. ff. de consti. pecu. allud. sed Jo. cōtra. quia omīs relator est delator.

d ¶ Petitiones. i. iurisdictiōes rādi illationē. Et no. bic tripler iuramentū: vt no ta. ff. eo. l. j. in fi. z. §. eo. l. j. z est volūtarium quod spōte suscipit z recusat z refertur: vt. ff. eo. l. iusiurandum quod er conditione. in principio. de alijs duob' dicit bec lex. sunt et alia multa iuramenta de quibus in corpore iuris tractat: vt not. ff. eo. super rubrica. Item no. q; in causibus nullo modo refert: vt. ff. re. amo. l. marcellus. §. fi. z. l. nō magis. Item z. §. de fideicō miss. l. fi. Item et vbicūq; lex deferat nisi cadez lex dicat de recusatiōe: vt. ff. de bo. auc. iudi. pos. l. fi. §. fina. z. d. l. marcellus. z. §. eo. delata.

Juramentum quīq; nullo modo refert.

e ¶ Dis de presentibus. personarum quarum est negocium: alie sunt presentes: alie absentes. sup predicta locum habent inter presentes. Jn absentibus aūt nō oīno quātū ad expēsarū prestationē: sed quedam eoz obtinent. Itē no. §m Jr. q; illatū auctoꝛe iudice iniuriandū a parte parti: aut suscipit: aut recusat: suscepta aut prestat aut refert: relatū rursus aut suscipitur aut recusat: qui delatū aut relatū prestitit obtinet: q recusat sine causa: cadit quidem: sed qui intulit relatūq; recusat non pōt. puocare q; scz alteri nō denegat. nā appellare pōt qui facras mentū sibi delatum recusat cū iudici videatur q; iuret. nā contra eum ferē sentētia. absente quoq; altero idem z casus et iuris cuētus deprehendit. z. h. d. lex ista §m Jr.

Tex. ibi: contra. quia omīs relator est delator.

Tert' ibi: vna pte. iste tex est §m. §m Ang. b q; iuramentū iudiciale vel necessariū pōt ꝓstari p̄ pte ad uersario ēt abhiberi: et ea lebit sicut si aduersarius esset ꝓsens.

Sūmariū totius huius legis.

f ¶ Statutis. vsq; nunc.

g ¶ Necesse est. Deferre ergo potest absenti sicut z remitti: vt. ff. eodem l. penulti.

h ¶ Destinauerit. vt. ff. eo. l. iusiurandum. §. si de qualitate.

i ¶ Sub actorum. cōficiendoꝝ cōz iudice illius. puincie vbi absens degit. z ad hoc. l. de fi. instru. iudices. z. §. de iura. calū. l. ij. §. finautē.

k ¶ Euentus. vt si illatum sibi fuisse perit et prestiterit vincat. idem est si relatum prestat. si autem relatū vel illatum sine causa recusat/amittat causam. nec licebit ei qui intulit appellare.

l ¶ Mentrum. i. nec̄ per seneꝝ per procuratorem.

m ¶ Judicis. coram quo iuratur.

n ¶ Ab vtraq; parte. cū alteri parti fuit delatū z ab ea alteri relatū: vt incurret. scz z cause cursus [a] ab initio vsq; ad nouissimū terminum nō impediet: z lis equa lance cruttinabit. ¶ Quc aūt illatum iuramētum fuerit prestitū [b] siue recusatū [c] ipsi parti que hoc intulit: nulli prouocationis remedii in hoc reseruabit. cuz nimis crudele est parti q̄ hoc detulit [d]: propter hoc ipsum q; iudex eius petitionem [e] secutus est supesse puocationē.

Juramētū defertur absenti et debet venire ad iudicem vel ad eum mitti vt sub actorū testificatione iuret: vel referat: vel recuset. Et que dicta sunt de appellatiōe inter presentes dicuntur inter absentes. b. d. no. vsq; ad. §. in omnibus. Bal.

¶ Dis de presentib' [f] personis statuit [g] nec absentes nos fugiūt: sed etiam eos huic legi subiugamus: z si psona non presens inuniat cui sacramentū illatū est: lite forte p procuratoꝛē ventilata necesse est [h] vel ipam principalē psonā/datis certis inducijs ad iudicem venire: vt ea que de sacramentis statuta sunt impleat: vel si iudex destinauerit [i] in prouincia vbi degit sub actoꝛū [k] testificatione iuramētum ab ea vel dari vel referri vel recusari: hoc ꝑcedere vt singulis casibus cuētus [k] iam diffinitius imponatur. ¶ Licentia danda etiā parti alteri vel per se vel per procuratoꝛē sup hoc ipm ordinatū adesse bis que de iuramēto aguntur. vel si neutrum [l] facere malucrit: et ex hac parte sub fide tamen gestoꝝ iuramētum prestari: vel referri vel recusari. Expensis propter hmōi causam prestandis: officio iudicis [m] rutinandis: aut ab vtraq; [n] parte vel altera [a] oportet eas decidi. Nullo tamen ex hoc litib' impedimēto generando. Sed doncc ea ꝑcedūt alijs vel capitulis vel litis [p] membris [q] a iudice examinādis: z postq̄ fuerint ei intimata gesta super iuramento subsecuta tunc iterū ad hoc capitulū a iudice rediunte z eo adimpleto ad cetera peruenicnte: omnibus alijs que cū vnicuiq; fuit delatū sup dinersis capitulis z sic vtriq; ꝑfuit sniā.

o ¶ Vel altera. cuz alteri parti fuit delatū z ab ea prestitū: in quo casu condēnat in expēsis pars que detulit. z sic §m. l. ꝓperandū. §. si autem alter utra. §. de iudi. z in aut. de iudi. §. oportet. col. vj. Item no. de expensis officio iudicis imponendis. z ad hoc. j. de ap. l. eos. §. si quis autem. z. §. de testi. quomaz liberi.

p ¶ Vel litis. vel p̄d est.

q ¶ Debnis. §. capitulis.

r ¶ Jn domibus. ratione seruus vel dignitatis: vt ff. eo. l. ad personas. et. l. iusiurandum z ad pecunias. §. si de qualitate. et §. de iura. calū. l. ij. §. j.

s ¶ Oratoriis. id est sup altari.

t ¶ De calumnie. qō prestāt a deferente. et de his habes. ff. eo. l. iusiurandum. z ad pe. §. ait prator. et. §. qui insiuran.

v ¶ Legibus. super iuramento calūnie. z in literis et in alijs: vt no. ff. eo. l. j. etiaz sup isto exceptare cusatione qō hodie fit: z tempoꝛe sentētie: vt. §. e. l. in prin. z. §. finautem is cui. naz olim ficbat post sententiā: vt. §. e. l. in pn. ¶ Additio. Tu dicas bāc glo. cōiter reprobari per doct. in eo qō dicit ouo nouā hac. l. inducī cōtra iura vetera. Desecundo eñ dicimus. §. ea. l. in fi. De primo vero. §. qō hodie possit iuramentū iudiciale recusari. Dic boc verum sub existente causa: vt satis probat tit. §. in. §. finautem is cui. in cto. §. seq. et sic. l. manifeste. ff. e. nō corrigitur bodie vt dicunt cōmuniter ibi doct. Vide abbatē in c. §. in pn. et eo. versi. §z contra predicta.

x ¶ Cauta sunt. exceptis casibus duobus primis huius legis.

¶ Cum quis. ¶ Causus. Testamentū fecisti beredes instituisti: et eodem testamēto fundū mibi quasi relictū ab beredē petij: beres negauit fuisse mibi aliqd relictum: non apparente testamēto: detulit mibi beres iuramentum: querit an restituere debeam qō accepi cū appareat post nibil fuisse mibi relictū: R. q̄ sic. z boc in pma. Si vero aliqd fuerit mibi relictum: sed erat questio inter me et beredes an detrabere possent falcidiam et delato mibi iuramento iuraui falcidie locum non esse. si postea autem iuramentum retractando posset beres falcidiaz detrabere/queritur. Dicitur q; sic: vt non ex periurio meo lucrum consequar. z boc in secunda.

y ¶ Erigebat. in iudicio.

z ¶ Pro eo. scz legato.

a ¶ Manifestum est. non per testes: sed per scripturam testamenti §m Jo. vel dic z etiam per testes.

b ¶ Accepit. boc primū soluit. J. nobis itaq; z. aliam questionem soluit ibi: sed z si verum z.

c ¶ Legatum. Contra. ff. de dolo. l. quod si deferente. Solu. transactio non valet in rebus testamenti anteq̄ aperiatur: vt. ff. de transac. l. de bis controuersijs. z sic fuit dic.

+ Idē bu. ium. z dic

a ¶ Lucrū. imo videt stari delatiōi. vt. ff. de dolo. l. q̄ si deferēte. ꝛ. l. seq̄. vel si iurati fuit sine delatione tūc def de dolo. vt in co. tit. l. si le garauius. ¶ sunt cōtra nō cōditio indebiti de qua hic dicit. Solu. hec corrigit illas quo ad hunc casum: ꝛ erit ratio: q̄ sacramētum obtinet vim transactionis. vt. ff. co. l. j. ꝛ. ij. sed transactio non pōt fieri misi cōgnitis verbis testamen

Transactio nō pōt fieri nisi cognitis verbis testi.

ti: ergo nec iuramentum deferri. vt. ff. de transac. l. de his. ꝛ quēadmodum testamē. apc. l. j. Vel ibi erant cognita verba testamenti: hic non. Itez no. hic speciale vt retractetur iuramētum. vt. ff. co. l. admonendi.

b ¶ Me quis. Potes intelligere: vt de falcidia nō fuerit facta questio: ideo ipso iure ein a nō obstat iuramentū. Vel secundo dic q̄ de ea fuit facta questio ꝛ sacramentum delatum et iuratum q̄ falcidia nō debebat locum: nam dicit ex hoc delicto: ℈ potest intelligi de alio puncto delicto.

Continuatio.

¶ Si certum petatur.

¶ De actionibus personalibus dicitur: de cōdictionibus ꝓmittit: ꝛ primo de illa qua petitur certum que est generalis. vt. ff. co. l. certi. specialiter etiam dicit h̄ titu. de condictione certi mutuo/ in qua seruantur quedam specialia. vt. ff. e. l. singularia. ꝛ quod hic dicit si cert. peta. l. mutuū. nā restrīgitur eius significatio.

visus est repeti ab eo legatū vel fideicōmissus: nullūq̄ ex hmōi piurio lucrū[a] ei accedere. Sed ℈ si ve rū fuerit inuētū quarte detētionē ei introduci: si tū locū habeat neque quis[b] ex delicto sibi lucrū impiusve afferre nostris legibus cōcedat.

¶ Si certum petatur. Titu. ij.

Onera hereditaria inter heredes ꝓ hereditarijs portionib⁹ diuidunt: etiā si ꝑlegatis sit imēligitas. b. d. Bal. vel sic. Hi redes tenent ad onera hereditaria nō ꝓ mō ꝑlegator: ℈ ꝓ hereditatis rata. Saly.

Imperatores Gucrus ⁊ Antoninus. aa. Godestino. Lcr. j.

NEq̄ equam[c] / neq̄ vsitatam[d] rem desideras: vt es alienū[e] patris tui/ non pro portionibus heredi tarijs exsoluatis tu ⁊ frater cohe res tuus: sed pro estimatione rerum prelegatarum cum sit explorati iuris hereditaria onera ad scriptos heredes pro portionib⁹ hereditarijs: non pro modo emo lumenti pertinere[f]. Quod nec tu ipse ignorare videris: cum creditoribus ℈m formā veteris iuris pro portione tua caueris[g].

alij dicunt esse actionis nomen. vt. ff. de triti. l. j.

NEq̄. ¶ Lasus. Testamētū fecisti: duos heredes instituisti: alteri fundū ꝓlegasti: qualiter inter eos eris alieni faciēda est diuisio: an pro portionibus hereditarijs tantū non habita ratiōe ꝓlegati an habita: Rēspō. q̄ ius institutionis nō ꝓlegati insp̄iciendū est: ꝛ qui aliud desiderat: neq; rē vsitatā neq; equā desiderat: siue dirigit sermonē ad eū cui nihil erat ꝓlegatū volēte habere rationem ꝓlegati: qui nō videt hoc ignorasse/ q̄ ꝑ portione hereditaria facienda fit diuisio eris alieni: cum ipse creditoribus pro portione sua cauisset. Aluia.

c ¶ Neq̄ equam. quo ad ius scriptum. Accursius.

d ¶ Neq̄ vsitatam. quo ad consuetudinem.

e ¶ Es alienū. q̄ ꝑ pater tuus debuit. vt. ff. de ver. sig. cederc. ℈. es.

f ¶ Pertinere. vt. ℈. de pactis. pacto. ꝛ famil. herciscū. licet. ꝛ. l. ea q̄. et j. de here. act. l. creditores. ꝛ. l. ꝓ o hereditarijs. ꝛ. j. de exceptio. l. j. Et est alia ratio: + q̄ personalis obligatio non sequitur fundum: etiaz ꝓlegatum. vt. ff. ad trebellia. l. j. ℈. si heres. Itē ꝛ alia quia legata nō consueuerunt esse de damno. vt. ff. manda. si hereditatem. sed reuocātur ꝓpter es alienum ꝛ debitum bonorum subsidium: vt sint nulla. ff. de heredi. instittu. l. ex facto. ij. ℈. vnde scio. ꝛ. j. de iur. delibe. l. scim⁹. ℈. licentia creditoribus.

+ Ideo sal. Bur. ꝛ bal.

g ¶ Caueris. per q̄ agnoscere videris ꝓ rata. vt. ℈. ad. l. fal. l. j.

QUamuis. ¶ Lasus. Pecunia meā ttio tu noie tuo mutuasti ꝛ eā tibi reddi tuo noie stipulat⁹ es: an mihi questa sit actio ad uersus titiū: Rñ. nō. si pecunia cōsumpta fuerit: sed qua actiōe te cōueniam non aperit. Tu dic vtili neg. gest.

h ¶ Pecuniam tuam. per q̄ videbatur tibi quesita actio.

i ¶ Suo. si autem tuo esset tibi actio quesita. vt. ff. eodem. certi. ℈. si nūmos. licet si tibi stipulatus esset nulla tibi quereretur actio. vt in eadem. l. ℈. quoniam.

k ¶ Stipulando. nisi enim esset stipulatus non quereretur sibi actio: nisi ex consumptione: nam eo modo reconfiliatū esset mutuum: quod dicit. ff. co. l. ij. ℈. appellata. Item an nouet stipulatio sequens actionem que oritur ex numeratione ꝛ quando dixi. ff. co. l. certi. ℈. quoniā in glo. scilicet condicere ꝛc.

+ Bal. bun.

k ¶ Stipulando. similiter per vsucapionem. ff. co. non omnis numeratio. circa princip.

l ¶ Jus obligationis. Certi condictionis ex stipulatione: non ex numeratione ꝛc.

m ¶ Tibi dandatis. ſcz vt negocium tuum gessisse videatur te ratū habēs te in subsidium pecunia consumpta per debitorem.

n ¶ Cōsequeris. Utili negocio: q̄ gestor. vt. ℈. de rei vē. mater. ꝛ. j. de re. Videt q̄ nō. ar. ff. de in rē verso. sed dicendū. et ff. de cōdi. sine cau. l. j. in fin. ꝛ. l. ij. ꝛ. ij. Item ꝓ hoc. ff. de ℈tip. ser. l. j. ℈. ij. sed cōtra videt q̄ sic. quia in genere debitor ē q̄ nō p̄cit. vt. ℈. co. l. incendiū. primum verius est. Itē quid si dedi pecuniā alienam mutuo: nec debitor vult eam cōsumere qualiter a me cōuenietur: Videt q̄ non possit. arg. ff. e. l. nō ois. ℈. cum pecunia. Item cōdictio sine causa non dat: q̄ ex causa est apō eum quē non est finita: nec dat respectu possessionis: quia ad certe pecunie possessionē nō est astrictus. ¶ Sagis vide tur verum: ‡ vt teneat quasi consumpta pecunia: q̄ ꝑ eū fit ne consumat. vt. ff. de condi. et demō. l. ure ciuili. si vō bona fide boc faciat nō tenet: vt quia est ei denūciatū a dño ne cōsumat: vt. ff. e. l. nā ꝛ si fur. ꝛ facit. ℈. de distract. pig.

‡ Istō approbare videt Ly. b.

¶ Ista est nota ler. Qui pecuniaz alienam suo nomine mutuat sibi ℈tipulando ius querit: quod cedere tenetur. hoc dicit Bal. vel sic. Jn pecunia aliena nō cōsistit mutuum: tamen numeratori sibi ℈tipulanti queritur actio non domino: misi vt reddat eum compellat. b. d. Saly.

Imperator Antoninus. a. Hermogeni. Lcr. ij.

QUamuis pecuniam tuam[k] asclepiades suo[l] noie credi derit: ℈tipulando[k] tamen sibi ius obligationis[l] quesiuit: quā pecuniā vt possis petere mādatis[m] tibi ab eo actionib⁹ cōsequeris[n].

¶ Qui officiū in ꝓuincia administrat fenus exercere non potest. b. d. Bal.

Imperator Hordian⁹. a. Sempronio. Lcr. iij.

QOs q̄ administrāt[o] officiū: neq; p̄ se neq; ꝑ ℈uppositas ꝑsonas tpe officij sui in ꝓuicia fenus[p] agitare posse sepe rescꝑtū ē.

¶ Qui nomine dñi mutuat: si dñs nō men debitoris ratuz nō habet: agit actione mandati vel vtili absq; cessione. hoc dicit ꝛ est notabi. Bal.

Impe. Phili. a. ꝛ. c. Maximo.

SJ absentis[q] pecuniam nomine ei[r] fenori dediſti: ac reprobato nomie[s] eius mādatis actionibus[r] experiris:

m ¶ Tibi dandatis. ſcz vt negocium tuum gessisse videatur te ratū habēs

n ¶ Cōsequeris. Utili negocio: q̄ gestor. vt. ℈. de rei vē. mater. ꝛ. j. de re.

o ¶ Administrāt. ad tempus. secus si sunt perpetui. vt. ff. eodem. l. presidis. in princi.

p ¶ Fenus. ſcz fenerando. alij idem si sine fenore dent: ꝛ idem in quolibet cōtractu. vt. ff. eodē. l. ꝛ principalibus. ꝛ. ꝛ. de contra. iudi. l. j. ꝛ. ff. de contraben. empt. non licet. ꝛ. l. qui officij. ꝛ idem argumen. sumere videtur q̄ possit. vt. d. l. ff. eo. presidis. in fine. quod intellige a nō subditis ne sit cōtra. j. eo. l. pe. Accursius.

SJ absentis. ¶ Lasus. Absente me pecuniaz meam ꝛ mutuo nomine titio mutuasti: quem conuenire volebam: sed mutuum repromauī: qualiter mihi sit curratur ad recuperationem pecunie a te mutuate: cuz tecum actionem non habeam: queritur: Respon. q̄ cedaz tibi actionem et vteris iure cesso. Si vero non cedam: quia non cōpellar: nisi te conuenissem et tu excipere⁹: q̄ nomine meo mutuasses quo casu per exceptionem compelleret cedere tunc vtilem actionem quasi fictione quadam nomine tuo mutuasses: preses prouincie tibi competere non negabit.

q ¶ Si absentis. ſcz titij.

r ¶ Nomine eius. vnde directam actionem ei non tibi quesiti. vt. ff. e. l. certi. ℈. si nummos.

s ¶ Reprobato nomine. ab eo cuius fuit pecunia volēte eo agere tā quā aduersus te. Et dic nomine: id est contractu vel actione. Vel dic tum aduersus te. Et dic nomine: id est contractu vel actione. Vel dic debitore. Vel dic q̄ reprobat per in integrum restitutionem vel veri⁹ reprobat eo ipso quod nō vult agere ex actione sibi quesita. Alij dicunt eo quod ratum non habet: quod non placet: sed licet reprobet cum eo quod ratum non habet: quod non placet: sed licet reprobet de actio. et obligatio. si a furioso. ꝛ ideo eam cedit: vt hic dicit. ℈ q̄ si dederit nomine absentis: + postea incontinenti sibi stipulatus est: Forte dici potest vt tantum ex stipulatione agatur. vt. ff. de noua. l. cū enim. nec dicam prius ablatam actionem: quia nec habuisse videtur. Vel dic aliud esse cum quid suo nomine numerat: + postea stipulatur: et aliud cum alterius nomine dedit: sic ergo tenetur duobus et tur: et aliud cum alterius nomine dedit: sic ergo tenetur duobus et cui primo soluerit ille habebit. Vel dic q̄ non potuit nouare. vt. ff. de procuratoribus. l. mandato. ꝛ. l. procurator: totorum. ꝛ. de iudicijs

t ¶ Actionibus. si cedat tibi: actionem directam habes: sed si nō vtilē

r

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Idem. preses prouincie.
b ¶ Si cessare. q; nõ cogitur mandare: nisi opposita exceptione.
c ¶ Mandatum. i. cessionem.
d ¶ Utilem. quasi tuo nomine dedisses. vt. ff. de admi. tuto. l. cuz ques ritur. ꝛ ad hoc. ſ. de contra. iudi. tu. l. ſi non.
e ¶ Tibi. ſ. mutuauerit. vl cui? noie eſt numerata.
f ¶ Sine. Tres fuerũt cõfeſſi ſe mutuo decẽ ac cepiſſe: ꝛ vni tantũ fuerunt numerata. dicit q; alij duo nõ tenẽt: ſi nullum tamẽ horum quattuor interuenerit. i. quia nõ obligauerũt ſe inſolidum re vel perſonis ꝛſti tuentes ſe eos. vel ſi nõ fideiuſſerant p eo q; accepit: vel nõ eſt lapſum biẽnũ. Itẽ codẽ modo ꝓſequeris in tribus? qui cõfeſſi fuerũt ſe accepiſſe oleũ: ſed vni numerata fuit pecunia. nã duo nõ tenentur niſi aliquid ſuꝑadictoꝝ quattuor interuenerit: ſed tunc tenentur ſicut tertius tenebatur. Itẽ ille etiam cui eſt pecunia numerata non tenet ad oleũ: ſz ad pecuniã quã vere accepit. niſi in ſtipulatiõe fuerit oleũ deductus. vt j. l. pri. diſtinguitur.
g ¶ Inſoliduz. te ꝛ ipſis mandantibus et vobis tibus.
b ¶ Quãtitate. quia numeratione tenetur inſolidum: ſed hoc quomodocũq; eiuſdẽz pecuniẽ ꝛ dñus vel poſſeſſio nõ poſſit penes plures eſſe inſoliduz. vt. ff. cõmo. ſi vt certo. ſ. ſi. Rñ. ſi vni numeretur aliorumvoluntate. vt. ff. de ſol. l. qui bominẽ. ſ. j. ꝛ. ff. de duo. reis. l. cãdz. ꝛ ad hoc. ſ. de duo. reis. ꝛ primere. ꝛ. ſ. loca. ſi diuiſa.
i ¶ Vel ſtipulãti. Repete ſi nõ: ꝛ ſic fierẽt ꝑ ſtipulationẽ duo vel plures rei debẽdi. vt iſti. ſ. duo. reis. in ꝓin. ꝛ. ſ. de duobus reis. ꝓpter. Accurſius.
k ¶ Vel interceſſionis. repete ſi nõ. ſi ergo interceſſiſſent inſolidum te neretur: ſed hoc quomodocũq; eiuſdẽz pecuniẽ ꝛ dñus vel poſſeſſio nõ poſſit penes plures eſſe inſoliduz. vt. ff. cõmo. ſi vt certo. ſ. ſi. Rñ. ſi vni numeretur aliorumvoluntate. vt. ff. de ſol. l. qui bominẽ. ſ. j. ꝛ. ff. de duo. reis. l. cãdz. ꝛ ad hoc. ſ. de duo. reis. ꝛ primere. ꝛ. ſ. loca. ſi diuiſa.
l ¶ Preſtitutum tempus. ſcz biẽnium. vt infra. de lit. ob. ſ. multum.
m ¶ Rei geſte. qualiter fuiſtis confeſſi: ſed aly fuit data ꝛ nõ vobis vt ſperabatis. vt. ſ. j. de cõd. ex le. l. ſi. ſed oppo. hic nõ ꝓponit q; interuenit ſcriptura confeſſionis: ergo etiam poſt biennium poteſt excipi. cum biennium oblegat vbi littere interueniũt. Sed dicbic etiã fuiſſe ſcripturam. Item nec obſt. ſ. plus valt. quod agi. l. j. quia illa regula fallit in obligatione litterarum.
n ¶ Multomagis. Supra fuit vna ſimulatio: h due. ꝛ ideo dicit multo magis.
o ¶ Si pecunia. quidam babẽt ſi ꝓ pecunia numerata. ꝛ ſm hoc ponitur caſus in hoc loco vt ponitur. ſ. j. ꝓrima. ideo ſubiũcit cũ ſi reddendi ꝛc. quia ſi ſtipulatio nouandi animo interponatur. cõtra eſt: vt ſ. j. ꝓrima. ſed hoc non placet: quia tunc non fieret confeſſio olei ſpe accipiendi pecuniam cũ iam erat accepta ab illis qui de oleo confitentur: vnde non baberet locum de protestatione exceptionis quã dicit hic locum habere: vt ſubiũcit. ꝛ huius rei eſt ꝛc. ꝛ. ſ. de nõ nu. pecu. rata: ſcz vni: cõfeſſi ſunt alij duo de oleo: ꝛ ideo ſubiũcit: cũ ſi reddendi ꝛc. quia ſi ſtipulatio interuenit ab alijs duobus daꝫ exceptio in facti. vt. ſ. de nõ numerata pecunia. l. cum vltra. Vel ſm iſtam eandem litteram dic numerata. i. numerãda. ſic. ſ. de leg. ꝛ conſtitu. l. j. ꝛ ſic nõ fuit alicui numerata. ꝛ ſm hos duos vltimos modos ſoluitur ꝛtra primo. ſ. de re. permu. l. rebus. cum iſtis conſtitentibus nõ fuit numerata aliqua pecunia vel aliquid aliud datum. Item ſm ꝓmũ non fuit facta confeſſio poſt numerationem incontinenti.
p ¶ Stipulatio. de oleo. ſ. ſed tñ cõfeſſio buꝰ rei de oleo nõ accepto.
q ¶ Conteſtatio. ante biennium.
r ¶ Interceſſit. ſcz numeratio pecunie.
s ¶ Nihil debẽt. ſ. ab accipiente pecuniam.

Caſus po nit.

¶ Si ex precio debite quantitatis facta nouatione per ſtipulationem vſuras licitas ab eo contra quem ſupplicas ſtipulatus es: falſa mutue date ꝗtitatis demonſtratio premiſſa: cum obligationis non defecerat ſubſtãtia: quominus vſqꝫ ad modũ placitum vſure poſſint exigi / nichil nocet. ¶ Si vero citra vinculum ſtipulationis tñ mutuaz pecuniam datam conſcriptum eſt: et eius preſtari fenus conuenit ſimulatis pro iſtis habitis huiſmodi placitum nichil de precedenti mutuaꝫ obligatione.

¶ Agens ex mutuo non habet neceſſe probare originẽ tñ. h. d. vbi habemus cautum fruſtra querimus caſus. hoc dicit vel aliter. ¶ Repetenti mutuum non poteſt opponi exceptio turpis cãſtus. h. d. ꝛ iſte eſt versus intellectus huius. l. Bal. vel ſic. Contractus ſubſtantia non oꝛigo pecunie eſt ſpectanda. h. d. Saly.

Lidẽ. aa. ꝛ. cc. pactunice. Lex. vij

¶ Non vnde originem pecunia/que mutuo datur habet: ſed qui contraxit: ſivt ꝓpriã numerauit in huiuſmodi obligationibus requiritur.

¶ Utile per inutile non vitiatur: ꝛ alia cauſa poteſt conuerti in cauſam mutui: nudo pacto appoſito incontinenti: ſecus ſi cr interuallo. vt. ſ. eod. l. ſi ex precio fm Bar. hoc dicit Baldus. Vtſic. Si datur ſpecies eſtimata pro pecunia mutuanda contrahitur mutuum: vſura tamen ꝑmiſſa non debetur vltra: nec vitiatur infra leꝫtimum modum: ꝛ inſufficientia pignoris non impedit totius debiti exactionez. Hoc dicit Salycetus.

Lidẽ. aa. ꝛ. cc. ꝓculo. Lex. viij.

¶ Si pro mutua pecunia quã a creditore poſcebas argẽtum/vel iumenta/vel alias ſpecies deieraui tabellio q; h ſcripſit: ſi ñ. erat ꝓuata ſcriptura nõ publica. vel ſcripſit q; ſic cõfitebat ꝛ nõ q; ſic eſſet veritas vt dicebãt iudei ad pylati: ſcribe q; dicit ſe regẽ iudeoꝝ: nõ q; ſit rex iudeoꝝ.

c ¶ Cõuenit. nudo pacto. ꝛ ſic peti nõ põt. vt. ſ. de vſur. l. ꝗuis. ſed in ꝓximo caſu huius legis fuerunt vſure deducte in ſtipulationem.
d ¶ De precedẽti. ſola ergo pactione vel ſcriptura cõſtituꝫ nõ põt mutuum: niſi ad manus pecuniã habeat: nõ dico preſentẽ ſed in arca. et ſic ſolut contra. ff. c. l. ſingularia. ꝛ. ff. mãda. l. qui negocia. Itẽ adhuc huic rñſo eſt ꝛtra. ſ. de nõ nu. pecu. l. aduerſus. Sol. hic ſcriptura fuit facta ad nouationem. ibi ad nouationis. ꝓbationez. ſic ꝛ. ff. de iudi. l. erigere. Vel melius ibi cauta fuit ꝗtitas per ſtipulationez. hic pacto nudo: vt hic diſtinguit. vel ſolue vt ibi. ꝛ cõcordat huic. l. ſ. de trãſac. l. cum ca. et. ſ. ad velle. l. iij. ꝛ. ſ. de poſtul. ſi ſub ꝓcie. ꝛ. ſ. plus valt. qꝫ agitur. l. j. et. ff. de leg. ij. cum filius. ſ. dominus.

¶ On vnde originem. ¶ Caſus. ¶ Mutuauit tibi pecuniã redactã per refurtiua: qꝫ bñ poteſt fieri: qꝫ diſs eſt pecunie: ꝫ diſs nõ fit rei furtiue. ff. de fur. qui yas. ſ. fi. ſi pecuniam mutuaſti. nõ inquiritur vnde ad te peruenerit: ſed an ſit tui mutuantis.
e ¶ Vnde originem. id eſt vnde peruenit ad mutuantem dummodo ſit ſua vt ſuꝑdit.
f ¶ Si vt ꝓpriã. ꝛ ſic ſtatim naſcit cõdictio: alꝫ demũ recõciliato mutuo: vt dixi. ſ. co. l. ij. vel dic ꝓpriã. ſuo noie: alꝫ alij queritur condictio. vt. ff. co. certi cõdictio. ſ. ſi nũmos. Accurſius.

¶ Si pro mutua. ¶ Caſus. Volebaz a te mutuo accipere pecuniã: quã cum nõ baberes ad manũ: equũ vel ſpeciẽ aliam eſtimatã puta. rr.

Exceptio nõ nũerate pecunie limitata tẽpore an babeat locuz ꝛctu celebrato non ꝛſcripto.

Jo. xix.

Mutuuz nõ põt ſolui ante placitũ vel ſcriptura ꝛſtitui.

puta. xx. de consensu vtriusq; nostrū mihi tradidisti: vt ex eo pecuniā redigerem: t haberem eam tanq̄ mutuatam: t stipulatus eo eaz tibi reddi cum vsuris centesimis: t aurū tibi pignori obligaui: ex isto themate eliciuntur tres questiones. Prima est an tenear ad pecuniaz cū mihi numerata nō sit. Secūda an ad vsuras cēsimas. Tertia si plures vl̄ res vtriusq; ꝓsensu estimatas[a] acceperit: dato auro pignori: ł vltra vnā[b] centesimā vsuras stipulari spōderit: tū eozs que estimatione placito partiū diffinita est: t vsuraz titulo legitima[c] summa tm̄ recte petitur. Nec quicq̄ tibi pdesse potest q̄ minor⁹ esse ꝓcij pignus quod dedisti ꝓponis/quominus huiusmodi ꝑtitatis solutioni pareas[d].

¶ Si plures simul mutuant cuilibet ꝑ parte queritur actio: nisi sit conuentus ꝑ sint plures rei credendi re vel verbis insolidum. Bal. t Saly.

Idē. aa. t. cc. Alexādro. Lex. ix.

Cum te[e] in gallia cū sintropho certum auri pondus: itēq̄ numerata pecunias mutuo dedisse[f]: vt solueret rome precib⁹ assecuras: aditus cōpetēs iudex si ouos reos stipulādi[g]: vel ꝓ solido[h] tibi quēlibet actionez: siue ꝓ heredibus sintrophi pcuratorē te factū aiaduerterit[i] totum debitū[k]: alioquin q̄ dedisti solū[l] restitui tibi iubebit.

¶ In vno instrumento possunt ꝙtineri obligationes diuersarū personarū: nec vitiatur instrumentū vel probato. b. d. in primo responso. Item ꝑ stipulationez: alia causa in causa mutui verti pōt. b. d. in secūdo respōso. Bal. vel sic. De plurib⁹ debitis vna charta vel instrumento cōtētis vnū solum possit eorigi vel stipulatio ne nouari: nec penitētia vnius contrahentium dissoluit contractum. Saly.

Idē. aa. t. cc. crispino. Lex. x.

Eq̄ quō[m] a multis ꝓpriū debiti singulorum obligationis vno tantū instrumēto probatio continetur/ eractio[n] nō interpellatur[o]: nā si[p] ꝓ pecunia quā mutuo dedisti vnum stipulanti[q] tibi q̄ debuerant spoponderūt ne gocij gesti penitētia ꝑctū habitū recte[r] non constituit irritum[s].

¶ Casus aduerse fortune nō liberat ge neris debitorem. Bal. t Saly.

Eidem. aa. t. cc. Maxi. Lex. xi.

Mendium[t] ere[v] alieno nō exuit debitorem.

¶ Obligat⁹ soluere cū alio siue ꝑ parte siue insolidum sit obligatus soluendo solidum ꝓ parte correi repetit a correo. b. d. ter. et glosa. Bal.

Idē. aa. t. cc. theophanio. Lex. xij

Si in rem cōem cū ioue mutuā sumpsisti pecuniā[x]: nec re[y]: nec solēnitate vbor⁹ vos obligaltis insolidū[z]: t cā post integrā soluisti de restituēda tibi parte ꝙ iouē experiri[a] vt debitum[b] posse res: iudice cognoscente potes[c].

¶ Actus agentium pariunt obligationem inter contrahentes quicqd sit actum inter vnū et contrahētibus t tertiuz. b. d. no. vel sic. Ille qui cōtrahit nomine ꝓprio ꝓprio obligatur: licet gerat in animo nō cōtertere in vtilitatē suā: sed tertij. b. d. no. t est quotidianus iste casus t not. Bal. vel sic. Mutuū obligat ꝑsentes nō dños rei ū in quibus est versum: nisi eoz̄ ꝓcuratione a numerante sit factū. b. d. Saly.

Idē. aa. t. cc. phrōtoni. Lex. xiij

Um q̄ mutuā sumpsit pecuniā: ł in res alienas[d] creditore nō ꝓplatione dñi rerū cā fenori dante[e] principaliter obligatum[f] obnoxiū remanere oportet.

¶ Mutuate pecunie subscriptio non nocet subscribenti. boc dicit Bal. vel sic. Subscribens se vt testis non obligatur. boc dicit Saly.

Idē. aa. t. cc. adriano. Lex. xiiij

Mutue pecunie quam alijs dedit creditor citra solennitatē verboz subscribēte[g] instrumento tenon habet obligatum.

---

a ¶ Estimatas. t sic estimatione videtis ab imitio accepisse: vt h. et ff. si certū petaf. l. rogasti. et. ff. mā. l. qui negocia. pront habes ibi in litera: nibilomin⁹: ł si habes nibilomagis est cōtra. Solu. vt ibi.

b ¶ Una. et ideo per boc videbatur infirma ꝓmissio vsurarū. et sic nihil eo nomie peti posse quod est minime verus: sed potius sue stipulet quis vltra statutū modum siue vsuras vsurarum: nō ideo minus licitas oūtar at petere pōt: vt hic. t. ff. de vsur. l. placuit. t. ff. de cōdi. inde. si non sorte. in prin. t. j. de vsur. l. p auro. ł p aut. nec licitas petet. vt. j. de vsur. aut. ad bec.

c ¶ Legitima. ꝙtitas.

d ¶ Parcas. vt. j. de pigno. l. j. t de distra. pig. Liū. t. ff. si certū peta. credito. ij. t. j. de actioni. t obliga. l. aduersus. t. ff. de distrac. pign. l. quesitū. ij. ff. fedveneri contra tium seruant.

Venetorū obfuatio.

Cum te. ¶ Casus. Titius t sei⁹ gallio in gallia. r. mutuaue runt reddēda rome. Titius insolidū petere volebat: nungd potuit: diffinguit: aut tit⁹ t seius ꝑstituerūt se duos reos credēdi insoliduz: re vel verbis: aut nō. Primo casu insolidū petere pt: vel si seq esset. pcurator vel ere⁹ heredis. Sēdo casu titius solam dimidiā partem consequetur: t seius aut eius beres aliam dimidiam.

e ¶ Cum te. sez caium.

f ¶ Dedisse. titio pone.

g ¶ Stipulandi. insolidum. vt. ff. de duo. reis. l. reos.

b ¶ Pro solido. sez vt diri. t. ff. eo. si non singuli.

i ¶ Animaduerterit. sez iudex.

k ¶ Debitum. primis duobus casibus iure tuo: sed tertio partim tuo nomine partim procuratorio. vt. ff. famil. herciscū. l. plane. in fi. et fa. cit. ff. de consortibus eiusdem lit. l. j.

l ¶ Solum. nisi lite cōtestata. vt. ff. de cōsor. eiusd. li. l. ij.

Eq̄ qō. ¶ Casus. Potest pom in trib⁹ scholarib⁹ q̄ pmittit dño suo collectā coz noia in cedula aliq̄ scripta sunt: vult dñs ꝑmo pecuniā petere ab eo cui⁹ nomē vltimo scriptū est. dicit illi aut debitū ꝑmo scriptū eriges totū: aut simul an impediet eractio: queritz Dz q̄ nō. vl sic. Mutuani trib⁹ pecuniā t qlibet se insolidū obligauit volo petere ab vno: ercipit ille q̄ solus cōueniēdus non est: q̄ tres se obligauerunt: R ñ. q̄ nō. obstat erceptio mihi talis: vñ ab vno petere possum. t boc in prima. Itē si mutuō tibi pecuniā t stipulatus fuisti oleū: mihi reddi petere possum: t si debitorem penitcat q̄ ad oleuz se obligauerat: nō ob boc rescinditur cōtractus. t boc in secunda.

m ¶ Eo qō. fic cōstrue: eractio nō interpellatur. i. non remouet eo qō vno tm̄ instrumēto cōtinetur obligatiōis ꝓbatio. ꝓpriū debiti singulorū. debiti dico a multis. nā dicebat ꝙt quodcūq̄ debiti⁹ p̄tius in instro legit: ita ꝓtius erigendū videt. Vel videbat non posse peti nisi totū sunt qdi vno instro ꝙtinet: ł tū aliud est. vt. ff. de cuic. cū plures.

n ¶ Eractio. id est petitio.

o ¶ Non interpellatur. id est remouetur.

p ¶ Nam si. vere predicta ratione non interpellat: quia nec ista q̄ sequitur. vel dic nam ꝓ certe.

q ¶ Stipulāti. secus si sine stipulatione translata fuit mutuatio pecunie in vinū vel i alia specie. vt. ff. eo. si nō singuli. in fi. t. l. si ꝓ mutua.

r ¶ Recte. i. iure ciuili.

s ¶ Irritū. vt. ff. de trās. l. Ꝙtis. t. j. de ꝑbē. emp. l. nō idcirco. in fi. j. de act. t obli. l. sicut.

Mcēdiū. ¶ Casus. Mutuaui tibi de cē post oia bona tua p i cēdiū periērūt: nūqd de finas mihi cē obligat⁹: queritz dicitur q̄ non.

t ¶ Incēdium. vel alius fortuitus casus. vt insti. qui. mo. re contra. ob. ꝙ. item is cui res.

v ¶ Ere alico. siue sit pecunia/ siue aliud genus: qō enim in genere debetur perire nō pōt. vt. ff. ad. l. fal. l. in ratiōe. ij. ff. diligēter. ibi incertz. t. de ꝑb. obl. inter stipulā tē. ij. facraz. at in ceteris cōtractibus vbi ꝑfecies debet mibi: vel mea vel futura mea: interitu ei⁹ liberatur. vt. ff. de verb. obli. l. si ex legati causa. t. l. si seruū. ł fallit q̄ dicit i nautica pecunia. vt. ff. de nauti. fe. l. periculi. t. j. de nauti. fe. l. j. Itē in actiōe noīali. vt. ff. de noīali. electio. ij. si is. t actiōe de peculio: vbi tempus rei iudicandi inspicitur an sit in peculio. vt. ff. de pecu. l. si tum. in princi. t. ff. de libe. leg. l. si ꝙs reū. ij. idez iulian⁹. als est. l. si filiusf. famil. t de fideiuſ. l. cuz fideinbeat.

Hīis debitū periēre nō pōt.

Debitor an t. qñ liberet ꝑēpta re debita.

Sj in rē. ¶ Casus. In refectionē domus cōis mihi t titio pecuniā mutuasti: ego totuz tibi solui: an a titio petere possim: queritur: R ñ. q̄ si ego t titius nec re nec ꝙbis insolidū nos obligabim⁹: t ego postea insolidū solui: titiū quenire potero: peringe ac si ei mutuass: ł qua actione nō aperit. Tu dic neg. gest. act. vel locati. Ulpia.

r ¶ Pecuniam. puta in cōmunem domū referendam.

y ¶ Nec re. qualiter fiat dictū est. ff. eo. si nō singuli.

z ¶ Insolidum. quod facere potuistis. vt. ff. eo. si non singuli. q̄ si cēt et soluere vos dicere ris alium liberare non officio gestionis: sed natura obligationis: sed et tunc actio negotiorum gestorum locuz haberet. vt no. j. de duobus reis. l. j.

a ¶ Experiri. actionem negotiorum gestorum.

b ¶ Debitum. i. sicut si ei mutuasses aliquid.

c ¶ Potes. actione negotiorum gestorum. t ad boc. ff. loca. si diuisa. et. j. de duo. reis. l. j. t ibi no.

Cum qui. ¶ Casus. Si pecuniā quā in rē tuā impēdebā mutuo accepi: t titius creditor mutuauit nō cōtemplatione tui ł mei: quē nostrū habebit titius obligatum: R ñ. q̄ me q̄ mutuā accepi.

d ¶ Alienas. sez impendendam.

e ¶ Dante. als haberet eum obligatum actione negotiorum gestorū: vt plene diri. ff. de nego. gest. ij pupilli. ij. j.

f ¶ Obligatum. sez accipientem.

Mutue. ¶ Casus. Mutuasti mihi decem confectum est inde instrumentum: cui subscripsit titius tanq̄ testis: nūquid subscribēdo videatur se obligasse: queritur: R respon. q̄ non. cum ab eo ea ti bi reddi stipulatus non fuisses.

g ¶ Subscribentem. vt testis non vt se obliget. vt. j. de actio. t oblig. l.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

numia.t.j.de fideiuſ.l.ſi pſ.t.j.de admi.tu.l.ſi nō.t.no.ff.de cuic. gdā.

QOn aduerſus. ¶Laſus. Aduerſus mihi.r.poſtea cadē.r.mutuam titio:t deceſſit:vis me conuenire:dico me non eſſe cōueniendum:ſed heredes titij cui mutuauit:nunquid ſim audiēdus; Reſpon.q̄ non. Ciuianus.

a ¶Poſtulas.vt.j.de ac. t obli.l.cū.t de ſol.l.cuz a quo.t.j.depoſi.ſi is.et ff.de 2di.inde.bis ſoliſ. t hoc q̄ſi non ideo tenet quia habebat actionē. als ceſſio pro iuſta ꝓſtatione eſt.vt arg.ff. de pecu.l.qđ debetur.in fi.

Ceſſio aliq̄ ꝓ iuſta ꝓſtatiōe ē.

Viſus. ¶Laſus. Si prāti boſi. aliquis de ſua iuriſdictione mutuo fenebrē pecuniā dedit:vna cū prāte criſi pena plectet.t hoc in p̄ma. Idē ſi duo cūdē bonorē habuerit:t alter alteri pecuniā dederit:vt deſiſteret criſi pēa plectetur.t ſ in ſcda. Aliuſ tamen eſt modus petendi crempli;z in hac vltima parte:ſed dic vt in glo.

b ¶Verſatus, lz ibi domiciliū nō habeat.

Collecta ē ri⁹ qs ōz.

c ¶Collectari⁹.q̄ mecuz eundē deſiderans bonorem dat mihi pecuniā: vt deſiſtā t euz nō impediā. Alij dicūt.i.q̄ emit honorē. vt inde duplu; colligat.vt in auc.vt iudi. ſine quoquo ſuffra. §. cogitatio.t.j. eos. et §. ſi quis auīt.col.vj.

d ¶Ambiēti. cundē bonorē. Vel dic ſm aliū.l. ei qui deſiderat pecuniā ꝓ boc bibi dat.

e ¶Pena. huic.l.t.ſ. eo. l.eos.eſt ꝟtra.ff.c.l. ꝓſidis.t.l.principalibus.t ff.de vſur.l.gai'. Sz diſtingue+ an ſint perpetui t tunc poſſunt.vt.d. l.contrarius.ff.c. ſi vero tēporales ꝓ re publica poſſunt.vt.d.l.gaius.§ ſi .p ſe ab hoſe alterius ꝓuincie poſſunt.vt ff.c.l. ꝓſidis.in fi.a ſuo nō poſſunt:vt h.t.j.c.l.eos.t.ff.c.l. principalibus.t facit ad hanc.l.quod diximus.ff.de offi.pretо. barbarius.

+ Jtā glo. requit bal. t Cy. hic.

Super. ¶Laſus. Duo dicūtur in.l.iſta primo q̄ ſi debitor in inſtrumēto aliquo ꝓfiteat ſe a creditore recepiſſe vltra.l.libras aurī:nō aliter ſedes huic inſtrō adhibēda eſt q̄ ſi tres teſtes adhibiti fuerint t ei ſubſcripſerint:idem eſt ſi creditor confeſſus fuerit in inſtrumēto ſibi a debitore ſoluto:nec ab aliquo iudice tale inſtrumētū admittat. Jn fine dicit q̄ ler iſta in futuris creditis t debitorū ſolutionib⁹ locum habeat nō in preteritis. Ciuia.

Cyrogra⁹ ꝓbari⁹ vſi dicitur.

f ¶Cyrographariꝰ.a cyros qđ eſt manꝰ t graphos qđ eſt ſcriptura.

g ¶Credere.id eſt mutuare.

h ¶Voluerit.ſcz creditor.

i ¶Accipere.ſcz debitor.

k ¶A creditore.ſcz debitorem.

l ¶Per eorum. Capiat dico per eorum ꝛc.

m ¶Jtem ſi cōtra. in auc.de ſi.inſtru.t caute.§.oportet.

n ¶Oportet.q̄tum ad probationē. Sz ꝟtra.j.qui po.in pīg.l. ſcripturas. Solu.ibi.j.quātitatem iſtā ſubſiſtebat cōtractus.vel ibi rogati. Jtē cōtra.j.de teſti.l.teſtiū. Sol.vt ibi.t facit ad.l.iſtā.ff.de reſcin.vē. ſi titius.t.j.de fideicō.l.queſtionem.ſed bodie aliter diſtinguit q̄ bec ler dicat. Et ideo vide auc.ſed nono iure.que eſt ex ti.de inſtru.cau.t ſi.§.oportet.col.vj.quam antiquiti habebant.

Sed nouo iure.neq; q̄ritas vltra vnā libz̄ auri:neq; ꝟtractus diſtinguit in ciuitate:niſi quinq; teſtib⁹.pbate opinionis atq; in ſcriptis t nō ruri.et breuiter dicunt ſi fiat contractus ruri ſtatur ledem in ſcriptis tic ſeruabāt auc.ſine ſcriptis ſtatur legi codicis. Sed tu aliter habeas auc.Sed nouo iure qnq; teſtes ꝛc. Jn q̄ figura caſus

Perſonalis actio non ſequitur debitorem debitoris:t iura nō mandātur inuito.hoc dicit Bal.Vel ſic.Creditor nō poteſt cogi a debitore:vt eo dimiſſo agat cōtra eum cui debitor ipſe pecuniam fenerauit.hoc dicit Salycetus.

Idē.aa.t.cc.charidemo. L.xv.

QOn aduerſus te creditores qui mutuam ſumpſiſti pecuniā: ſed eius cui banc credideras heredes experiri cōtra iuris formam cuidenter poſtulas[a].

Qui pecuniam iudici mutuat preſumitur iudices corrumpere: et qui propter honorē publicum conſequendum dat pecuniam criſi pena punitur.b.d. Jn officiali recipiēti licet adūciatur titulus mutui preſumitur barraria. Bal.

Jmperatores Iſdoro.t Theo. aa.Theodo.prefec.pto. Lex.xvj.

QUiſquis iudici fenebrē pecuniam mutuauit:ſi in prouincia fuit verſatus[b]:q̄ſi emptor legum atq; prouincie.Vel ſi quis collectarius[c] honoris preciū dederit ambienti[d]:criſi pena[e] vna cum ipſo iudice plectetur.

Cyrographū nō probat debitū nec eius ſolutionem:nec creditur ei ſi ſit vltra quinquaginta libras auri: niſi aſſint ſibi tres ſubſcribentes.t qui ſint bone opinionis.hoc dicit Bal.

Jmperator Juſtinian⁹.a. Odone.prefec.preto. Lex.xvij.

SUp cyrographariis[f] inſtrumētis ꝟ p cōi vtilitate fancienda duxim⁹:vt ſi q̄s pecunias crederit[g] ſupra.l.libras aurivolueritꝫ[h]:vel ſup creddito debito ſecuritatē accipere[i] cū ampli⁹ ſit memo

hoc modo ſm Ciuia. ¶Laſus. Hec aut.in parte corrigit.l.C.t in parte nō corrigit.t breuiter tria dicit. Jn prima corrigit:q̄ dicebatur in.l.C.ſi quis vellet mutuare pecuniam excedentē ſummam.l. librarum auri.oportebit adhibere i cyrographo tres teſtes:aliter tale cyrographum non valebat.hec aut.hoc corrigit dicēs q̄ nō ſufficiunt tres teſtes: ſed quicq; opus ſit ſi cōtractus fiat ab ipſo rito litterarum:t in ciuitate t excedat predictaz ſummā. Jn ſecūda parte permittit q̄ in cōtractu facto ſine ſcripto ſufficiūt duo teſtes. Jn tertia dicit q̄ ſi Jctus fiat in agris:q̄ ius ver⁹ habet locum in.l. iſta codicis. Ciuianus.

rata quātitate:ſciat nō aliter debere cyrographuz a debitore vel creditore[k] pcipere / q̄ſi teſtimoniū trium teſtiū.pbate opinionis per[l] eoz̄ ſubſcriptiones idez cyrographū vires ca piat ¶Mazſi contra[m] hmōi obſeruationem cyrographū.p pecuniis memoratā auri q̄ritatē excedentibus prefertur:minime boc admitti a iudicantibus oportet[n] / quod in futuris creditis vel debitoz̄ ſolutionibus locum habere oportet.

Mauten. de iſtruñ. cau.t fide. §.oportet vo.col.vj.conſtitu.iij.

Contractus ſupra libz̄ auri celebratus in ſcriptis ab imperito litterarū quin q̄ teſtium eget ſolēnitate:inter quos conſtat numeratur tabellio:ſi autem ſine ſcriptis ſit contractum teſtibus aut iureiurando: cauſa deciditur. Si autem non ſit in ciuitate contractum propter ſimplicitatez cōtrabentium:vetera iura ſeruantur.hoc dicit tertius aut.cum ſuppletione que eſt in corpore vnde ſumitur. Bal.

Sed nouo iure qnq; teſtes adhibēdi ſunt ſi fiat ab imperito litterarum contractus in ſcriptis t in ciuitate:t excedat libz̄ auri. nā ſi q̄s facere q̄libet ꝺctū er nō ſcripto voluerit: manifeſtū eſt:q̄ aut per teſtes: aut per iuſiurāduz fidē pcipiet / actore q̄dem teſtes deducente: pulſato autem iurante aut referente ſicut iudex diſpoſuerit. Jn agris autem que bacten⁹ valuerūt apud eos: t nunc ſint firma.

Cōtract⁹ cōzā quot teſtib⁹ t cū qua ſolennitate celebrāt⁹.

o ¶Ab imperito. exponeverba breuiter t vltimo diſtingue vtruz fiat ſup minori ſumma libre auri:aut ſup maiore:ſi ſuper minori ſufficiunt duo teſtes ad plenā ꝓbationē ſine peritis/ ſi ne imperitus litteraruz ſtrabat/ ſine ſcriptis/ ſine ſine ſcriptis ruri/ vl in ciuitate cōtrabatur. t hoc eſt quod dicit in auten.de fide inſtru.§.fina.coll.vj.ibi vt non de rebus exiguis ꝛc. ſi ſup maiore. ſiquidem imperitus litterarum contrabat:et in ſcriptis t in ciuitate exigitur quinq; teſtes inter quos exquirit tabellio: t omnes ſub ſcribere debent cuz ipſo contrabente: vel pro cō trabēte ſubſcribet vnus teſtium:t premittetur ſignum contrabentis. vt in auc. de fide inſtru. §. oportet.col.vj.t ideo tā ta ſolēnitas exigitur q̄ſi ſtulte faciat q̄ de ſcriptura ſe intromittit im peritus. Si vero imperitus ſine ſcriptis cōtrabat i maiore ſumma erit

Cōtract⁹ q̄ſi bz̄ ſcriptis celebrāt⁹.

gētur tres teſtes.vt in auten.de fide inſtrumen.§.h.t.j. ſed t ſi inſtrumenta.in eo quod dicit adhibeatur ſimiliter teſtiū er ſcripto ſſentia. Cum autem peritus contrabit in maiori ſumma ſiue in ſcriptis ſiue ſine ſcriptis.et quiruntur tres: vt in p̄dicto titu.§.h.t.j. ſed t ſi inſtrumenta.et ſit comparatio litterarum priuatarū ſi priuata interceſſerit ſcriptura t negetur ita demum ſi ſuperſint teſtes:nec exigitur eorum ſubſcriptio:ſed ſi ſubſcripſerint exigitur:vt veniant t ꝓpria ſubſcriptionibus atteſtentur:vel ſi non ſubſcripſerint q̄ eis ſſentibus conſtet eum eſt documentū.t ita collatio:id eſt comparatio adhuuaf augmento teſtium:t in boc caſu poteſt loqui autenti. que eſt.j.de fide inſtrumen.at ſi contractus ꝛc.t vt in autenti.de fide inſtrumen.§.t.t.ij. et.iij.vbi autez inde facta eſt publica ſcriptura que renocat in dubiū probetur de eius fide per tabellionem et per eius miniſtrū: t per eum per quem id eſt per cuius manum numerata eſt pecunia:vel per ſolū tabellionem non eſt opus vel locus comparationi: vel cōparatione. Si vero non ſupereſt tabellio:vel miniſter:vel adnumerator pecunie fit comparatio litterarum tabellionis t ſignorum vel notarū ad pleniam fidem t non ſubſcribentium fit cōparatio. Si vero nec tabellio nec miniſter nec adnumerator veniant: tabellionis t ſubſcribentiuz fit comparatio:et vna qualiſqualis colligitur fides:vt habes boc in auc.de fide inſtrumen.§. ſi vero moriantur.t.§. ſequenti. Jn ſcriptis autem dico contrabi quando id agitur vt aliter non valeat:niſi facta ſcriptura:vt videtur innui in auten.de fide inſtrumē.§.t hec dicimus. ſuper inſtrumentis er ſcripto ꝛc.col.vj.ſm.Jo. Sed Azo.aliter:vt notaſ in.l.contractus.j.de fide inſtrumen. Vel dic vt nota.inſti. de conſtraben.emptio.et vēditio.§.j. Et boc in vibe:in agris veteraiura ſeruantur.vt in auc.de fide inſtru.§. ſi.que dicunt.vt in omni ſumma ſufficiant duo teſtes:niſi vbi contractus cyrographario inſtrumēto inſtructus eſt vltra quinquaginta libras auri vbi tres exiguntur.vt in bac.l. als duo.ff.de teſti.l.vbi.Accurſius.

De ſuffragio.

Suffragium.

¶ De suffragio. ¶ Quia suffragiū petitur p certi ꝺdictionē. vt. ſ. e. l. j. ꝺe qua ꝺicere cepit. ideo ꝺe hoc hic ꝺicit: ⁊ ꝺicit ꝓprie suffragiū ipm patrociniū qꝺ ꝓeſtat aduocatus. nā fragor. i. ſonus. inde ſuffragiū. i. ſonus ille qui ſit vt per eum ſuffragetur alicui. hic autem ponit impropꝛie: ſcꝫ pro eo quod ꝺatur pro patrocinio.

Si qui. ¶ Latius. Si actor vel reꝰ alicui pro ſtando ſibi patrocinii certum conſtituit ſalariū: illud reꝺꝺat: ſi calliꝺitate mora ſoluenꝺi fecerit ad ſolutionē coartetur. ⁊ hoc in prima. Et ſi in re mobili ſalariū fuit cōſtitutū: ſola traꝺitio aꝺ hoc ſufficit. nec ſcripturā interuenire ne ceſſe eſt: ⁊ eſt contractus firmus. ⁊ hoc in ſecūꝺa. Si vo aduocatus rē ſibi cōuentā. p ſalario. p miſſo tm vna monitiōe poſtea facta inualiꝺ ſua aūcte poſſeſſio aꝺ ꝺominum reꝺeat: et a poſitiōe ſua caꝺat. et boc i q̄rta. Ulpianus.

a ¶ Lupientes. ſiue cōꝺi cant pecuniā ſiue aliuꝺ petant.

Aduocati ſalariū q̄ actione ꝑt peti.

b ¶ Loſtrinxerint. ſtipulati: als nō obligantur ſm quoſꝺā. Sed ꝺicas nō nuꝺo pacto: ꝺ̄ſ ſubiicit reſtituāt. ſ. ꝺdictiōe er hac lege cum ſtipula tio interuenit: als ſi ſiter nemit ſtipulatio agit̄ cer Eti ꝺictiōe er ſtipulatu: Si certū. pmiſſum eſt: ſi ſcertum: actiōe ex ſtipulatu. vt inſti. ꝺe vb. obli. in pn. Si aūt nullo mo

¶ De suffragio. Titu. iij.

Er nuꝺo pacto ꝺebetur ſalariū aꝺnocatus: ⁊ ſi ſalarium cōſiſtit in quātitate vel re mobili vel ſe mouente nō eſt neceſſe certa ſcriptura ꝓmiſſionis vel traꝺitionis: ſecus in re immobili eſt: ſi aꝺuocatus ſibi ius ꝺicit tres penas patit: quia ꝺe vi punitur. poſſeſſionē reſtituit: a iure quoꝺ per ꝓmiſſionē meruit et patrocinio pꝛiuatur. hoc ꝺicit Bal.

Imperatores Theo. ⁊ Ualenti. aa. rufi. pꝛefec. pto. Lex vnica.

Si q̄ ꝺeſiꝺeria ſua exꝑlicare cupiētes[a] ferri ſibi a quoꝺ̄ ſuffragiū poſtulauerint: et ob referenꝺam vicē ſe ſponſione conſtrinxerint[b] ꝓmiſſa reſtituant[c]: cum ea q̄ optauerint[d] conſequantur[e]. ſi artib[f] monas nectant[g] aꝺ ſolutionem ꝺebiti coartanꝺi[h] ſunt. ¶ Sed ſi quiꝺ eo nomine in auro vel argēto vel ceteris rebus mobilib[i] ꝺatum[k] fuerit: traꝺitio ſola[l] ſufficiet: et contractus habebit ꝓpetuam firmitatem: quoniam[m] collatio rei mobilis inita[m] integra fiꝺe ac ratione cumulatur[n]. ¶ Si ꝓꝺia rustica vel vꝛbana placitum[o] contincbit[p] ſcriptura que ea in aliuꝺ[q] trāſferat[r] cmittatur: ſequaturq̄ traꝺitio corꝓoꝛalis ⁊ hic viꝺetur innui. Uel ꝺic q̄ iſtuꝺ eſt ꝓpoſitio pꝛioris.

t ¶ Non poſſunt. nota ſpeciale: als etiā ante ſcriptura transferitur ꝺo minium: licet ſit contractus in ſcriptis. vt no. ſ. ꝺe fiꝺe inſtru. l. cōtractus. licet. B. quanꝺoq̄ ꝺiciſſet contrarium.

v ¶ Jure. id est ꝺominio.

x ¶ Lōmonitorio. id est ſola ꝺamonitione. Uel id est bac ſola ratiōe q̄ cō monuit eum ſuffragio.

y ¶ Bona. mobilia vel immobilia.

z ¶ Reꝺuceſ. ſic. ſ. vnꝺe vi. ſi quis in tantam. et inſti. ꝺe interꝺic. §. recuperande. ⁊. §. finium regū. ſi conſtiterit.

a ¶ Petere poſſet. p officiū quāꝺo cōuentū nō erat̄ vel alijs moꝺis: vt in pn. ꝺigi. Itē not. q̄ noie palmarij. l. victorij pōt aliq̄ paciſci. vt ff. ꝺe var. cog. l. j. §. et ſi noie. Sz tic q̄ro ſi plura fuerint capitula ⁊ i aliquib amiſit: in alijs vicit an qꝺ quētū eſt noie palmarij in totū vel in parte peti ꝺebeat ⁊ ſoꝛte in totū: quia veruz eſt eum viciſſe. Itē ⁊ queri pōt ſi nō vicit ſeꝺ tranſegit: ⁊ pnto poſſe ꝺ̄ſi vicerit vel quaſi p eum nō ſteterit quomin vincat. p boc. ff. man. l. fin. ⁊ eſt queſtio ſabbatina. Itē pōt queri an etiā pro ſalario vno etiaz in cauſa appellatiōis ꝺebeat ꝓſtare protocinīū: quoꝺ nō puto: ne ſic in infinitū teneaf. argu. ff. ꝺe ꝺā. infec. l. q bona. §. fin. ⁊. l. ſeq. ⁊. l. ſi finita. in pn. et

Aduocatus an ꝺebeat. pro ſalario ꝓſtare protocinīū in cā appellationis.

Actio locati nō ꝺꝛ locum in aduocato nec in mercede.

Aduocato qñ ſit ſalarius pꝛeſtāꝺum.

c ¶ Reſtituant. id est ſoluant.

d ¶ Optauerint. ſcilicet ſubſiꝺiū patroni.

e ¶ Conſequantur. ſcilicet preſtito eis ſuffragio. ⁊ ſic est ar. q̄ ꝺemū ſi nita cauſa ſit ſalarium preſtanꝺum. ⁊ ſic est arg. contra. §. ꝺe iuꝺi. pro perandum. §. pe. Sz tu ꝺic q̄ ſtatim: ⁊ q̄ueꝺ hic ꝺicit conſequantur. caute ꝺicit: nō enim ꝺicit conſecuti ſunt: vel ꝺic q̄ poſt allegationes ⁊ ante ſentēriam: ⁊ ita iam conſecuti ſunt: ſeꝺ boc non placet. Uel ſertio conſequantur qꝺ optāt eo ipſo q̄ aduocatus ꝺicit ſe paratum patrocinium pꝛeſtare: nā boc ꝺeſiꝺerant ſcꝫ ſibi pꝛeſtari: ⁊ pꝛeſtaf. ergo baḃet quoꝺ optat: ⁊ hec ⁊ prima bona.

f ¶ Si artibus. id est fraꝺibus.

g ¶ Nectant. id est faciant clientuli.

h ¶ Coartāꝺi ſunt. ſcꝫ eo moꝺo qui ſequitur.

i ¶ Datum. id est ꝓmiſſum ꝺari.

k ¶ Sola. ſ. ſine ſcriptura q̄. ſ. ſtatim erit neceſſaria aꝺ trāſlationē ꝺñij.

l ¶ Quoniam collatio. id est ꝺatio.

m ¶ Jnita. id est facta.

n ¶ Cumulatur. id est firmatur.

o ¶ Placitum. ſcꝫ quo ꝺe ſalario rei immobilis ꝺande cōuenit: et est in ſcriptis reꝺactum quoꝺ est neceſſe.

p ¶ Contincbit. qñ ſalariū cōuenitur pro patrocinio pꝛeſtāꝺo in re ī mobili ꝺz ꝺe cūentione fieri ſcriptura: als nō tranſferitur.

q ¶ Jn alium. ſcilicet patrocinium.

r ¶ Tranſferat. id est ꝺominum tranſferri ſignificet.

s ¶ Geſta. id est prima ſcriptura que facta est ꝺe ſalario: vt ꝺixi. ꝺz em ⁊ in ea ſcriptura contineri rem eſſe perfectam ⁊ conſummatam. Alij ꝺicunt ꝺuas ſcripturas foꝛe neceſſarias: vnam tunc ⁊ aliam nunc: vt

Imperatores Theodo. aa. ⁊. cc. Joanni pꝛefecto pretorio. Lex vnica.

Notiens ex quolibet contractu pecunia[a] poſtulat̄ ſequeſtrationis[c] neceſſitaꝫ cō quieſcat. ¶ Oportet etenim ꝺebitoꝛem pꝛimo conuinci: et ſic ꝺeinꝺe aꝺ ſolutionē puſari. quam rem non tantum iuris ratio/ ſeꝺ et ipſa equitas perſuaꝺet vt pꝛobationes ſecuz afferat

etiā eſt hec ſabbatina queſtio que pēꝺet ex ea an cauſa appellationis ſit eaꝺē cum prima an alia: ⁊ ꝺicimus q̄ nō: vt no. ff. ꝺe pꝛocur. inuitus. Itē ⁊ poſſet queri an cogaf crire pꝛonunciā: Si ꝺicaf q̄ in cauſa appellationis ꝺebeat eum iuuare. M. q̄ nō etiam in pꝛima in qua cō ſtat q̄ vſq; aꝺ finem ꝺebeat iuuare: quoꝺ non puto: vt. ff. ꝺe pꝛocu. ſed ⁊ be perſone. §. non ſolum. vbi ꝺe boc ꝺixi.

¶ De prohibita ſequeſtratiōe. ¶ Ne quis crꝺeret pecuniā vel aliuꝺ quoꝺ petitur ſequeſtrandum: ideo ꝺe boc ꝺicit.

Notiens. ¶ Latius. Peto. ⁊. a te: petij ea ſequeſtrari apuꝺ iuꝺicē. vel apuꝺ alium: an ſim audiendus: Rñ. q̄ nō. ſeꝺ li bellum tibi ꝓꝛigere ꝺebeo: vel ꝓbationem offerre: et per ſentētiā facere te cōpelli aꝺ ſolutionem. Uima.

b ¶ Pecunia. large accipe: vt. ff. ꝺe verbo. ſignifi. l. pecunie verbū. ⁊. ſ. ꝺe conſti. pecu. l. ij.

c ¶ Sequeſtrationis. Eſt autem ſequeſter ille apuꝺ quē plures eaꝺē rem (ꝺe qua controuerſia eſt) ꝺeponunt. ꝺictus aꝺ eo q̄ occurreti ⁊ quaſi ſequēti eos cōmittitur res. vt. ff. ꝺe verbo. ſigni. l. ſequeſter. Sequeſtratio aūt ꝺicitur ipſa ſeꝑaratio rei vel poſſeſſionis. interim aut̄ ꝺū res apuꝺ ſequeſtrū eſt: nec poſſiꝺet actoꝛ: nec poſſiꝺet reus: nisi eſſet actū in ſequeſtratiōe vt cuſtoꝺie tantū cauſa fiat ꝓpoſitio. vt. ff. ꝺepo. l. licet. §. rei ꝺepoſite. vt. ff. ꝺe acquirē. poſſ. l. intereſſe. Spō

Sequeſter quis eſt. Seqſtratio.

ea tic ſegregari poſſit ſequeſtratio. vt ff. ꝺepo. l. licet. §. rei ꝺepoſite. vt. ff. ꝺe acquirē. poſſ. l. intereſſe. Spō ⁊ ſi ſuꝑ ſequeſtratio. nō aūt cogitur aliquis aꝺ hoc. Sed in teꝛgo fieri pōt ſequeſtratio. nō aūt cogitur aliquis aꝺ hoc. Sed in teꝛgo fieri pōt ſequeſtratio. nō aūt cogitur aliquis aꝺ hoc. Sed in caſibus cōpellitur aliquis. Primus ſi res mobilis petitur ⁊ pꝛeꝛcima ſuſpecta ſit q̄ cum ea fugiat. vt. ff. q̄ fatiſ. cogā. ſi ꝺiuiſſor. ſ. fi. ⁊. ff. ſi

in domo existentium ⁊ fructuum que ibi percipiuntur. de quod est ter. nota. fm Bar. hic in l. i. §. pe. ff. de ven. in pos. mittendo. vbi hoc etiã not. q; notabiliter limitat Bald. hic nisi fieret cũ iniuria. vt in deserti one sup pellectilium.

a ¶ Longincat. §. fi. § deden. l. qui accusare.

Continuatio.

De Codictione indebiti.

¶ Scitũ mutuo de quo dictũ est ⁊ tra hit obligatio re. ita i mo debito. vt institu. quibus modo re. ⁊ tra. ob. §. i. ideo de hoc hic ponit.

Ecnie. ¶ Casus. Idem tradit regula ẽ idem ẽ plum dat regulã que talis est. Indebiti ꝑ error rẽ soluti er cã: nisi indebitatũ solutũ fuerit ꝑ error ẽ soluti er cã: nisi indebitatũ solutũ fuerit ꝑ ydebito: ẽq; conuincat pecuniam petiturus.

De Codictione indebiti. Tit. v.

¶ Indebitum per errorem solutum nisi sententie auctoritas refragetur condicitur sine vsuris. hoc dicit no. fm Bal. vel sic. Indebitum ꝑeter sententiam per errorem solutum repetitur etiam ab herede soluentis: nec veniunt vsure ex mora. hoc dicit Salycetus.

Imperatores Seuerus et Anto. aa. Auriano. Ler. i.

Ecunie indebite per errorem nõ ex causa iudicati solute esse repetitionem iure Codictionis nõ ambigitur. ¶ Si quid igit pha repotueris patrem tuũ cui heres extitisti amplius debito creditori suo persoluisse repetere potes. Vsuras aũt summe prestari tibi frustra desideras. Actione facti igit. i. cum quis. in fi.

b ¶ Decunie. largę accipe ꝓ quolibet re. vt. ff. de verb. significatio. pe cunie. i. ꝛ. ff.

c ¶ Indebite. naturaliter et ciuiliter/ vel naturaliter tñ: vt plene diximus. §. de iur. ⁊ facti ig. i. cum quis. in fi.

d ¶ Per errorem. scz facti: vt q; credebat suum procuratorez accepisse: vel ei cui successit. ⁊ ad hoc. ff. lo. l. sed addes. §. fi quis enim. An idem si per errorem iuris. qdaz non. nos idem cum non debeat nocere in dãno vitando. vt. ff. de iur. et fac. igno. l. error. in fi.

e ¶ Iudicati. nam tunc sce. Et sic no. ✣ casus vbi solutum indebitum nõ repetit. Item quãdo ex causa iudicati: vt bic. ⁊. ff. c. l. eleg ter. §. i. ⁊. l. iulianus. ⁊. ff. man. si fideiussor. i. §. in oĩb. ⁊. j. de compẽ. l. er causa. ⁊. ff. familie herciscũde. l. cũ putarem. ⁊. §. de iur. ⁊ fa. igno. l. i. Sic. §. si iurauit creditor debitore deferente: lz falso. vt institu. de actiõ. §. item si quis postulante. Tertius si er causa trãsactionis. vt. j. l. ꝓpter. ⁊. ff. c. l. in summa. in pin. Quartus si soluitur er causa que ꝑ inficiationem crescit. vt. j. c. l. ea que. Quintus si er causa pactatis. vt. ff. eo. cum bis. §. penul. ⁊ insti. de oblig. que er quasi cõtrac. §. fi. Sextus vbi scies soluit. vt. j. eo. l. indebitum. ⁊. ff. eo. l. i. Dic ergo hic nõ er causa iudicati. scz vel simili. nã sufficit si legislator: vnũ ponat gratia exemplificandi: istud tñ q; hic dicit de re iudicata: quandoq; recipit instãtiam vel exceptionem: scz q; solutũ er ea causa repetitur. vt. ff. de indi. l. si ꝓtor. §. marcellus. ⁊. ff. cõmo. l. in cõmodato. §. fin. ⁊ l. ẽ mihi. ⁊. ff. de condi. sine causa. l. ij.

✣ De debito ciuili tñ: naturali tãtum: ⁊ ciuili ⁊ naturali simul. utrez qñ repetitio ꝑcitur nõ: vide bo nã glo. in. c. fin. extra de solu.

¶ Codictionis. intrãsitiue. i. eo iure q; est codictio. Est aũt actio siue codictio ius persequẽdi in iudicio ⁊. vt insti. de act. in pin.

g ¶ Notes. dic vt. ff. de proba. cum de indebito.

h ¶ Vsuras. ante litẽ cõtestatã perceptas. nã post fm quosdã currũt. ar. ff. de vsur. in fideicõmissi. §. in bis. ⁊. l. lite. q; nõ placet. ⁊ illa. l. lite. in bone fidei iudicio. vbi expl. loqtur. Item ille. §. in bis loquitur in fructibus. vt. ff. de vsur. l. videamus. ij. in pn. nec ergo etiã post currũt in iudicijs: scz stricti iuris: quod est notandũ: vt hic. ⁊. ff. de noua. ẽmptor. ⁊. ff. de vsur. l. videam. ij. §. fi. actio. ⁊. j. de vsur. l. quãuis. ⁊. ff. de condi. ob turpem causam. l. quotiens.

i ¶ Actione enim condictionis. quia solum per hanc actionem fructus naturales petipossunt: sed vsura est fructus accidẽtalis. Et dic q; intransitiue loquitur.

k ¶ Sola. vt. ff. eo. l. quod per errorem.

l ¶ Indebita. sed dicere non etiam vsure. Incrementa autem naturalia non veniunt in hac actione vt fructus et partus. vt. ff. eod. l. in principio. ⁊. ff. de vsuris. l. videamus. ij. §. item si indebitum. que sunt contra.

Sz itra. ¶ Casus. Dicebã te mihi teneri in ⁊. ꝛ credebas te mihi debere creditori meo: delegauit te nulla transactione interueniẽte: si voluisti a me cõdices per cõdi. inde. si nõ solueris cõpelleris: sed a me cõdices vt libereris ab obligatione. Viuianus.

m ¶ Trãfactionẽ. vel aliã similẽ causam. vt. §. l. pri. dirimus.

n ¶ Aduersus eam. cui nihil debebas ⁊ tua solutione liberata est: ⁊ sic nihil refert an accipiat per se vel per alium fm Jr. ⁊. ff. ad velleia. l. nõ putauit. Et referas hic quod dicit. ff. de excep. doli. pure. §. si cuz. ⁊. l. iulianus. et de noua. l. dotis. in fine.

Um ⁊ soln. ¶ Casus. Si ẽtitas indebita per ignoratiã solutа reputi potest: multomagis scriptura cõfecta de indebito soluẽdo cõdici poterit. Viuia.

o ¶ Cum et soluta. ꝑus emisso cyrographo er i debito: vel gñaliꝫ dicit.

p ¶ Multo facilius. nã cui dam actionẽ: multo magis exceptionẽ. vt. ff. de superfi. l. i. §. quod autem. ⁊. ff. de regu. iur. fauorabiliores.

q ¶ Codictio. i. repetitio indebitiuel fine causa/ incerti. fm Jso. vt. ff. de cõdi. fine can. l. i. §. ⁊. iij. ⁊ facit ad hãc legẽ. §. l. pri. ⁊. §. de trãfa. l. nec in tentio. ⁊. l. ij. ⁊. ff. de actiemp. l. si heres. ⁊. §. de iuris ⁊ fa. igno. l. si nõ. ⁊. j. de fideiuss. si indebitã. et j. de cõdi. ex le. l. si nõ est.

Ea que. ¶ Casus. Quedã causa est que per inficiationẽ crescit et que si debiti fuerit solutũ repeti nõ põt: puta in actio. l. aquil. in legato relicto i pias causas. ⁊ hoc in pma. Idez est et si er ea causa aliqd fuerit ꝓmissum: scilz qꝫ cõditioni locus nõ erit: vt si datum mihi fuerit dãnum competit mihi ꝓ dãno dato acti. l. aquil. que per inficiationẽ crescit: nõ si er ea causa mihi solusti: cuz mihi dãnũ nõ dediste: idẽ est si ꝓmissũ ⁊ nõdum solusti. Viuianus.

r ¶ Ea que. pusa dãnum erat. ⁊. ista possunt per inficiationẽ crescere que. ⁊. si fuerint soluta lz indebita quo ad solucẽtem: quia alius dedit dãnũ nõ repetitur: sed si soluisset aliquid vltra istud posset repetere: qz illud nõ crescit per inficiationẽ: ⁊ hoc fm. Alb. quod. N. ⁊ Jo. non placet: qz ler respicit causam que crescit per inficiationẽ sicut causaz trãsactiõis vel rei iudicate. vt. ff. ad. l. aquil. si er plagis. §. tabernarii. ⁊ fm hoc siue dãnum tñ ab alio datum alius emẽdet: siue etiã vltra det vel ꝓmittat non repetitur. idem si a se datum est ⁊ confitet. naz si soluat duplum vel vltra idem. Sed an a dãte dãnum repetat: Dic vt. ff. de interroga. acti. qui sernũ. §. i.

Causa qui ꝙ pficiationes cre scit.

s ¶ Per inficiationẽ: vtpote si occidisti aial vicini: vel si negasti legatũ ecclie: duplũ reddes. vt insti. de obli. que er qua. §. nal. §. vlti.

t ¶ Crescit. er. l. aquilia vel legato. vt. §. ad. l. aquil. cõtra negãtem. et insti. de obli. que er quasi cõtractu. §. fi.

v ¶ Alb ignozãte. §. ius. vt q; credebãt me teneri ꝑ libero boie: ficus si facta fm quosdam. qñ nõ placet: vt dixi. §. c. l. i.

x ¶ Nõ posse. boc si ab alio erant debita. nã si seruꝰ nõ erat ab aliquo interfectus vel vulneratus: bñ posset iste repetere. vt. ff. ad. l. aquil. l. ij. de ratus. §. fi. ⁊. l. seq. ⁊. ff. de confes. l. fi is.

y ¶ Certissimi. secus in actione q̃ ab initio est penalis. vt. ff. eo. elegan ter. §. fi. ⁊ institu. de actio. §. sed furti. In casu tamẽ huius legis dãt q dam cõdictionem sine causa licet cesset indebiti.

Sz a patre. ¶ Casus. Filio emãcipato in bonis patris eius dela ta bon. pos. eam filius intra annum vtilem non agnouit: post annũm credens se teneri creditoribus hereditarijs soluit z suo nomine: nũquid repetet. Dicitur ꝙ sic.

z ¶ Destituta. §. infra annum. vt insti. de bo. pos. §. liberis.

a ¶ Indebitum. scz quantum ad tuam personam: qui neq; ciuili neq; honorario iure successisti.

b ¶ Dedisti. Tuo nomine alioquin obtineret quod legitur. §. de peti. here.

ti.here.l.de hereditate.ff.eo.repetitio.que sunt cõtra.que solutio p batur.ff.de solu.l.cum quis.§.de peculio.ibi: ꝛ magis simile ꝛc. ff. eo.l.si pene causa.§.i.

SI per ignorantiã. ¶ Casus. Titio debebã.ꝛ.seins amicus me credens me nõ soluisse: satisfecit ei ꝓ me cui competit indebite quantitatis per errorẽ solute cõdictio querit: ſcz an mihi cuius nomi ne solutũ est: an scio qui solut. R'ñ. q̃ mihi. Idẽ ꝛ in minus solẽni volũ tate si soluit legatu3 vel fideicõmiſ. heres credẽs solẽnitate3 interuenisse. ꝛ ita errabat itẽ: poſt ea apparuit voluntate3 nõ fuisse solẽnem: an be res qui ſolut per condi ctionem indebiti repete re poſſit: quer. R'ñ. q̃ ſic. hoc dicit cũ. l. ſeq.

a ¶ Si per ignorãtiã3 facti. cũ forte ideo eſſet im debita: quia debitor. iã perſoluerat: ſecus autẽ ſi iuris fuiſſet ignorãtia boc caſu ſm Jr.

b ¶ Eo agente. Et ſic ratum habente q̃ ſuo nomine eſt ſolutũ indebi te: als vlmãdatis actio nibus experieris: vel ceſſante mandato dabitur vtilis indebiti. argumẽ. §. ſi certũ peta. l. ſi abſen tis. ff. eo. ſi procurator. et. l. indebitaꝫ. ꝛ. l. domi nus. ꝛ ad hoc. §. p quas perſonaſ no. acqui. l. cũ per liberam.

E Jdeicommiſſus.

c Jndebitũ. ciuiliꝫ liter: ſed naturaliter debitum.

d ¶ Facti. q̃ putauit intercedere ſolẽnitate3 ſeptem teſtium que nõ in terceſſit. Vel dic vt. j. ad l. ſal. error. ꝛ. ſ. de iur. et fac. igno. l. cum quis.

e ¶ Solutum. per errorẽ iuris non poſſet: vtpote ſi crederet vale3 teſtũ.

f ¶ Repeti poſſe. niſi ta le ſit legatum q̃ ꝑ inſiciationem creſceret: vt venerabilib' locis relictum. vt. §. eo. l. ea que. ꝛ inſti. de ob. que ex quaſi contractu. §. fina. ꝛ inſti. de actio. §. item mixta. ꝛ. §. quadrupli. als est. §. ſed furti.

C Reditoris. ¶ Caſus. Debebã tibi.ꝛ. ſolui titio gerenti ſe tuum procuratorẽ: an liberatus ſim a te. vel ſi non an aduerſus titũ detur mihi indebiti condictio: quer̃tur: R'ſpond. q̃ liberatus non ſum: et competit mihi condictio. Jtuianus.

g ¶ Procuratori ſoluenti. debitori: procuratori dico quem putauit ĩ rem ſuam factum ꝛc.

h ¶ Eum. procuratorem.

i ¶ Liberatio. a vero creditore. Sed videtur huic legi contra. j. de fur. falſus. ff. de cõdi. cau. da. l. ſi procuratori. ff. de fur. l. falſus. §. j. ꝛ de ſol. cum quis. §. j. ſed diſtingue. vt. d. l. j. de fur. falſus.

I Ndebitum. ¶ Caſus. Si ſcio me tibi non debere aliquid et ſolũ non repeto: ſed pone q̃ titius rem meam ſine mandato vendidit feꝛ: et ei euicta eſt: in cauſa euictionis obtuli me defenſioni tũ tij/et emptori fatiſſeci: vel emptore agente quanto minoꝛ is obtuli me defenſioni illius titij: ꝛ fatiſſeci emptori: an quaſi indebitum videar ſoluiſſe ꝛ repetere poſſim: queritur: R'ſpon. q̃ non. quia fatiſfacien do emptori videor ratificare venditionem factam a titio. vndevideoꝛ quaſi debitum ſoluere. Jtuianus.

k ¶ Non repetit. vt. ff. de reg. iur. l. cuius per errorem. ꝛ. ff. eo. l. i.

l ¶ Citra mandatum. ſi enim mandaſſet teneretur vtili ex empto ad exemplum inſtitoꝛis. vt. ff. de act. emp. iulianus. §. ſi procurator.

m ¶ Citium. que redhibitoria erat.

n ¶ Emptori. ex empto vel edilitia actione agenti.

o ¶ Factum. quia fatiſfecit.

p ¶ Solutum. ad hoc facit. ff. rem ra. habe. ¶ Paulus reſpondet. ꝛ. ff. ad mace. ſed iulianus. §. pe nul. ꝛ. fi. ꝛ. l. §. ꝛ ſi pater. rati eñ habitio manda to comparatur. vt. j. ad mace. l. fi. ꝛ concor. ff. de inoffi. teſta. l. cum qui. §. j. ꝛ. ff. de cuicti. ſi manci pium. §. dupli.

Ratihabitio ꝓparatur mãdato.

J q̃s ſeruũ. ¶ Caſus. Promiſi tibi ſeruum aut. ꝛ. ſub alterna tione credens me ad vtrũq; teneri ꝓ ignorantiã vtriuſq; ſolui. cui? reciꝛit repetitio dubitat: ꝛ an. pmiſſoꝛis eſt electio an tui creditoꝛis. Dicit vlpianus electionẽ pertinere ad te cui vtrunq; ſolutũ eſt vt reddas q̃ bonũ voluerit. papinianus ecõtra in cui? ſcz ſententia erat iulianus: et in eoꝝ ſententiã declinat imperator vt habeã electionẽ repetẽdi. quia habui electionẽ ſoluendi q̃ vellem. Ulpian'.

Ter. ibi: erbis. gl. j. c. j. circa me. de pcu. dicit p hãc. l. q̃: procuratoꝛ actoꝛis tenẽ ofſedere mãdatũ vel ſatisdare de rato q̃ ſufficit ſi vtili ex hijs duobus faciat.

q ¶ Promiſerit. ſub alternatione.

r ¶ Per ignorantiã. putans ſeruũq; datuꝝ promiſiſſe.

s ¶ Rei facultatem. ſcilz quam velit retinere vel reſtituere.

t ¶ Electionem. Donec vtriuſq; ertat. vt. ff. eo. l. cum is. in prin.

Terr' ibi: electionem. cõcoꝛ. c. ſi cer certeraꝫ. cuꝫ gl. in. extra de reſcrip. ꝛ ca. referẽte. extra de ꝓbẽ. ꝛ pigni.

v ¶ Preſtat. hoc poteſt eſſe verum cuꝫ vel pacto apud creditoꝛem ab imo ſi fuerat electio. vt. ff. eo. ſi nõ forte. circa finez. vel quãdo a duob' reis promittendi ambo ꝓ miſſa ſub alternatiõe ꝓ ignorantiã ſoluta ſunt: vt. ff. eo. plane. ꝛ ſic non corrigitur q̃ hic dicit: nec q̃ illis ligibus dicitur. vel dic. ll. illas ꝛ q̃ hic dicit vlpianus corrigi per inſtitianum: vt ſequitur.

r ¶ Electionẽ donat. do

Dubitãs pignoꝛan te habet.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

¶ Beneficiuꝫ electionis non perditur facilitate erroneę ſolutionis. b. d. no. t. ſm Bal. vel ſic. Debitoꝛ alternatiue ad duo ſoluens vtrunq; habet electionem quod repetat ſicut habebat anteq̃ ſolueret. boc dicit Saly.

Jmpa. Juſt. a. iuliano. ꝓ. p. l. x.

J q̃uis ſeruũ certi nominis aut q̃ntitatem quãdaꝫ ſolidoꝝ vel aliam rem promiſerit s: ꝛ cum licentia ei fuerat vnuꝫ ex his ſoluendo liberari: vtrunq; ꝑ ignorantiã t depẽderit: dubitabatur cui? rei datur a legibus ei repetitio: vtrum ne ſerui an pecunie: ꝛ vtruꝫ ſtipulatoꝛ an pmiſſoꝛ habeat huiuſ rei facultatẽ u.

s ¶ Et vlpianus quidẽ electionẽ x ipſi preſtat y quivtrũq; accepit: vt hoc reddat quod ſibi placuerit: ꝛ tam marcellum q̃ celſum ſibi cõſonantes refert. ¶ Papinianus autẽ ipſi qui vtrũq; perſoluit electionẽ z donat: qui ꝛ anteq̃ dependeat ipſe habeat electionẽ quod velit preſtare a: ꝛ hmõi ſententie ſublimiſſimũ teſtẽ adducit Galiuꝫ iulianũ ſumme auctoritatis hominẽ ꝛ pctoꝛiani edicti ordinatoꝛem. ¶ Nobis hoc decidenti bus b iuliani et papiniani placet ſinia: vt ipſe habeat electionem recipiendi qui ꝛ dandi c habuit.

x ¶ Ratione dubitationis oritur cõdictio indebiti ſicut ratione erroꝛis. hoc dicit ſm Bal. vel ſic. Jndebitus ſolutũ anticipiti animo ſuemente titubante repetit. hoc dicit Saly.

y ¶ Preſtare. vt. j. de verbo. ſignifi. l. cum quidam. in fi.

z ¶ Decidentibus. cõtra. ff. de iure do. l. plerũq;. vbi dicit q̃ in optione recipiẽtis eſt. Solu. hec ler cozrigit aliam.

a ¶ Dandi habuit. hoc verum niſi in duobus caſibus. vt. §. dict' per. l. ff. eo. l. plane. ꝛ. l. ſi nõ ſortem. §. fi. que ſunt cõtra. ſm Jr. vel hec corrigit illas. Sed qui debet ſtichum aut. ꝛ. ꝛ putat ſe ad alterum ꝑcipere teneri: nõ repetit. vt. ff. de leg. ij. ſi is cui. ſi vero ſolueret q̃ nõ: nec ſi nõ ſortem. §. fi. ꝛ. ff. de ſolu. qui res. §. fi. ſm Alſo.

Ter. ibi: ſi cui. ſi vero ſolueret q̃ nõ: nec

2 Pro dubitare. ¶ Caſus. Certũ eſt q̃ qui indebitũ ſoluit: repetit. qd ergo ſi aliquis dederit: dubitans an debeat vel nõ: deh erat quetio quã decidit imperatoꝛ: dicẽs q̃ qui animo titubanti aliquid dedit vel ſoluit repetit: nec preſumit tranſactionẽ ꝛ interuenti̇ſſe: qu

Continuatio.

ad alia differūt. vt. ff. de iur. ⁊ fac. igno. super ipsa rubrica: ⁊ potes dare cremplus huius legis. ff. c. l. ij. Vel dic ꝙ nihil dirit. ff. de reg. iur. l. non debet actor. §. in re obscura.

¶ De condictione ob causam datoꝝ. ¶ Dictū est. ē. de ea ꝙdictione que datur ob preteritā causam. Nūc videamus que datur ob causam futuram ⁊ honestā.

Lā et res differunt.

propriete tamē causa dicitur de ꝓterito tm̄. vt. ff. de condi. ⁊ demon. si ita legatur. in fi. res vero in futurum. vt. ff. de condi. indebi. l. damus. ⁊ consgruit hec condictio cuz superiori. vtrobiq; enī intuitu cause res in aliū emittō: neq; res emissa distinguif: sed ℔ futura: illa preterita respicit: vt dixi. Inde est ꝙ in illa statim ꝙdictio nascitur post solutionem. in hac demū cū fuerit cessatū: nisi prius peniteat.

Ecuniam. ¶ Cal' alīus filier cuz alicꝫ cōtraxit matrimoniū: cētus dedit in dotez: ⁊ pacta est sibi de dote restituēda quocunq; modo soluto matrimonio postea apparuit nō ℣tū matrimonium fuisse: qz erāt cōsanguinei. nunquid act. de dote possit repetere dotem ꝗrit: R. nō. ꝙ nō. ℔ ꝙdic. ob causam. ⁊ pactū ꝙ interuenit perinde est ac si interpositum non fuisset: quia sicut matrimoniuz non valuit: ita nec pactum. Iulianus.

cuniam: vel aliam quandam speciem persoluerint: repetitionem non denegari: et presumptionem transactionis non contra eos inducī: nisi hoc specialiter ab altera parte approbetur.

¶ De cōdictione ob causam datorum. Titulus. vj.

¶ Vbi non tenet contractus principalis pacta adiacentia nil operātur. vel sic. Deficiente substantia deficit accidens. Vel sic. Deficiente causa que est necessaria ad effectum producendum deficit effectus. ℔ hoc dicit fm Baldum. Vel sic. Si pecunia datur ob dotem ⁊ interponitur pactum de lucrando: ⁊ matrimoniū non sequatur iure impediente mulier non habet actionem de dote ad repetendum: sed condictionem ob causam. nec pactum vlam habet efficaciam. hoc dicit Saly.

Imper. Anto. a. calistem. Lex. j.

Ecuniam quam te ob dotem accepisse: pactumq; interpositum ꝙ vt ficri cum iure matrimonium contrahitur assolet) ꝓponis: impediente quocūcq; modo iuris auctoritate matrimonium constare nullam de dote actionem habet. et ꝓpterea pecuniam qđ eo nomine accepisti iure ꝙdictionis restituere debes: et pactum quod ita interpositus est perinde

a ¶ Quā. l. aliquam. vel dic ad pecunīā recipiēdam quam te ꝛc.

b ¶ Pactū ꝙ. l. de dote lucranda vel restituenda soluto matrimonio.

c ¶ Interpositum. de dote lucranda.

d ¶ Aute. qō er multis causis. ꝑbicē. vt no. isti. de nup. ℣. sunt ⁊ alie.

e ¶ Nullam. de dote.

f ¶ Actionem. er eo pacto.

g ¶ Habet. sez mulier. vel pactum habet. i. continet.

h ¶ Cōdictionis. est cīa ꝓnalis actio. vt. j. de eo. q̄ sub mo. l. j. Et instātiue legit. fic. ℣. tu. l. j. Et dic ℔ casu cōdictionē esse ꝓuilegiatā. vt. ff. de priuil. cre. l. ij. §. fi. ⁊. l. seq. Sed quō dat cōdictio. ꝑ dote: nimo dz ℣sificari. vt. j. de incest. nup. l. q ℣. ⁊. ff. de ri. nup. l. incestę. ⁊ instit. de nup. §. si aduersus. q̄ sunt ℣. Solu. in legibus illis fuit scies: ℔ ignorans factū. arg. ff. eo. l. j. §. fed si parēdi. ⁊. l. ij. ⁊. l. de interdic. ma. l. fi tu tor. Sed. ℣. dirit etiā scientē agere cōdictione sine causa. vt. ff. de con di. sine cā. l. fi. qō non placet: qz ibi nec facto secutū fuit matrimoniū: vt ibi. Et distingue circa hoc. vt. j. de incest. nup. l. qui ℣. Item nec obstat ꝙ h fuit cā secuta. qz ō iure seq ꝙ qō bic nō fuit. vt. ff. c. l. iij. §. fi li ber. hec ergo ꝙdictio locū hz: qz ob mrimoniū datū fuit. vt. ff. de iur. do. l. dotis. ⁊. ff. c. l. si ertrancus. Itē quomodo datur ob causam cuz ob nullam causam videatur datum. vt. ff. de condic. sine cā. l. annuculo: R. si. cā est ꝗ genus attendas: nulla est si speciem attendas.

i ¶ Haberi oportet. vbi cīa causa deficit ⁊ effectus: matrimoniū autē est causa dotis: deficiēte ergo matrimonio non pōt dos locum habere. vt. j. de do. ante nup. l. fi. circa princi. ⁊ vbi nulla dos nulla de dote actio in qua fola est locus pacto retētionis: ñ ergo nulla est de dote actio nulla retētio er pacto: vt bic. ⁊ in auf. de nup. §. si vero ab imitio. col. iij. ⁊ concor. huic legi. j. de dona. l. cum res.

Si ꝑ ꝓponis. ¶ Casus. Si pater tuus sozori tue emācipate prius dedit vt crēditoribus satisfaceret: alioqn reuerteret ꝓdictū dedit. si pater tuus concessit in fata: vel adhuc superstes est: querit?

k Respon. ꝙ condictio ob causam. Iulianus.

Sozori tue. Emācipate vel ab alio patre nate: alis si in ptāte esset huius sororis potestāt̄ ꝙpetere: vel forte tūc daret fratri in sozorem.

l ¶ Resolueret. ff. eo. l. ij. in ꝓn. sed ⁊ hoc nō dicto idē tus esse: cū dicta lex in donatione hoc tacite contineat: vt si non fiat qō dictū est resoluat qō donatī est: ℔ nascit ꝙdictio er ipō ℣tu. ℔ qñ nō fuisset dictū: tūc er ℔ ℣tu. vt. ff. de ꝛdi. inde. l. ij. in ꝓn. ⁊. l. qō gs scies. fm ℔ dā: ℔ verī est er re ipsa fiue er rei interuētu. vt ar. insti. qbus mo. re ℣. ob. §. is ℔. ℣s vf hnic legi. ℣. ff. de rescin. vē. l. ea. So. vt ibi. Itē no. da ri ℔ casu ob cām cū ℣tui innoiato cēt appolita pactio. vt. ff. de ꝛben. fi. cāsu ob cām cū ℣tui innoiato cēt appolita pactio. vt. ff. de ꝛbemp. si donationis. ⁊ de dona. ℔ sub mo. l. si dos ceas. mihi lomin' ⁊ actio ꝑscptis ℣bis. vt. j. de dona. l. cū res. ⁊. ff. de dōa. hereditatē. ℔ vbi est nominat' tm̄ ꝑscripta vel bis. vt. ff. de re. pmu. l. i. ⁊. ff. c. l. fi. ⁊. j. de pac. in ter emp. ⁊ vē. l. i. ⁊. l. cum te. ⁊. ff. fa. ber. ℔. ℣s cuz hodie fit noiat'. vt not. ℣. de re. pmu. sup rubri. videf er hmōi pacto nō dari ob cām. ℔ ꝑscptis ℣bis tm̄ ꝙ qō oēs leges hui' tituli videnf abrogate ꝙ de donatione dicūt. ℣s dic ꝑale donatiōe vt q̄ꝫ fit hodie nominat': tū dat ℔ condictio ꝙ has leges. vt. d. l. ℣. de do. q̄ sub modo. l. j.

Additio. Bar. ℔ sic dicit ꝙ donatio simpler ⁊ olim ⁊ hodie fuit ℣tus noiatus de q̄ lati' ꝙ eiđē in. l. fi. ff. isto ti. vñ. ꝙ declarāda ista ꝛc. Donatio vō q̄ fit ob cāz nō est vere donatio: ℔ magis ob cām datio. vt. l. j. ff. de donatio. ergo merito dicit ℣tus innoiatus ⁊ olim ⁊ hodie.

Donatio est ℣tus noiatus. Ter. l. si vt ꝓponis. cō cor. cus hac l. j. de donacum res.

Et Alege. ¶ Casus. Nepotib' tuis ꝑdiū dedisti hoc pacto ꝙ neuter portionē suā alienaret: an donatio facta ℔ pacto teneat: et qs sit

Dos data ob mrimoniū qō detur nō potuit seq an possit repeti.

buī' pacti effectus: ꝗrit: R. ñ. ꝙ tenet ⁊ hz talē effectū. ſ. ne timore eius aliqs ad alienationē ꝑcedat. tñ tenet si facta fuerit donatori: tñ ℣ do natariū tm̄: nō ait ℣ posteriori: ē aliū cōpetet cōdictio ob cām. Iulia.

m ¶ A lege. i. eo pacto. vt. ff. de ꝓpoli. l. j. §. fi conueniatur.

n ¶ Alienaret. i. faciet ꝙ ille timore pacti ducī' de facto nō alienabit. nō procedet ad alienationē faciēdā de facto: sed ſi alienabit' tenebit alienatio deinre ⁊ ꝓnium transferturr: sed donatori dabitur cōdictio contra alienātē cum personalis sit actio: non cōtra possessorē ad rez: licet ℔ qđā direrūt per. l. j. de renocandis do. l. bis solis. quā rē cū nō possit restituere restituat eius estimationē. siccp̄ aliud petit ⁊ aliud cōsequit. vt. ff. si cer. peta. l. vnic. ff. de verb. obli. l. si ſeruū. ſ. pe. ⁊ vlti. vēdicatio enī nō daf et cū detur cōdictio. nemo enī pōt condicere rē suā ꝓterep̄ a fure. vt. ff. vſufru. quēadmodum ca. l. fi. ⁊ sic ꝓnium est transl atū de ꝓmo in ſecundū: ⁊ de ſcdo in tertium. Et alia est ratio quare fit translatum de ſecūdo in tertium: quia cū nudū pactū: id est quodlibet quod rei traditione nō est vestitū trāſferre in aliqđ ꝓnius nō potest. vt. ℣. de pac. l. traditionibus. multominus pōt rē trāſferre in primū dantē: vel impedire quominus transfert in ſcōo accipiētē. preterq̄ in pacto legis cōmissorie vel adiectionis in dic. vt. d. l. traditioib'. ⁊ ita er hac disiunctiua altera pars est vera qz vltima. Alij vt. R. dicūt primā parte verā. l. q̄ nō pōt alienare: nec ꝓnium transferre: ℔ sequens est falsa: ⁊ hic dicūt ratione possessionis dari cōdictionē et ꝓeis. ſ. de re. ali. alie. vel nō. l. fi. qui ler est ℣ia nostre lecture. Sed certe ibi nō dicit ꝙ nō possit transferri ꝓnium in accipiētem: sed assignant q̄ Bitinen' verbo alienationis: cū prohibita est alienatio. Item alīud est contrariū. ſ. si manci. ita fuc. ali. vt ma. l. ea quidem. Solu. aliud in libertate q̄ aliis rebus: qm̄ apponēs cōditionem ne manumittatur: nō de actu manumittentis: sed de beneficio libertatis intellexisse videf. vt. ff. de ſer. exp. l. ſi vēditor. ℔ hic autē de ipso actu intellexisse videf. Itē est alia ratio: qz licut difficilerer eu o catur libertas sic difficiliter tributur: qō nō est in aliis rebus. vt. ff. qui ⁊ a qui. l. generaliter. ſ. fi. ⁊ est file vbi libertas est deteriōris cōditiōis. ff. de manu. testa. l. cū er plurib⁹. ⁊. ff. de lega. j. si qs a filio. ſ. si quis. Vel dic ꝙ manumissio furat ꝓhibita propter ſeruī delictum: quia dominus offenderat: quod delictū non debet remanere impunitum. vt. ff. ad leg. m aquil. ita vulneratus. ⁊ de fidemissorib'. l. si ab eo. Vel ideo vt possit ꝛo: ꝛi vt veritas

Libertas sicut difficile reuocat sic difficiliter tribuitur.

Alienãs rẽ pbibita alicui: an transferat dñium.

vt veritas eruatur. Vel ideo q; si pena apponeretur exigi non posset quia sic esset indignatio pene nõ irrogate. vt. ff. de ser. expor. l. seruus. Vel distinguitur an prohibeatur alienatio facti vel iuris tñ. vt hic t ibi. t. ff. de lega. iij. l. pater. §. filiã. Item distingue sup hac lege: vtrum alienatio fuerit pbibita a lege vel a testatore: an pactis cõtrahẽtiuꝫ.

In primis duobus casibus volens alienare nõ poterit: nec dominiuꝫ in accipiente transferre. vt §. de legi. t cõsti. nõ dubium. t insti. quib' alie. licet. in pin. t. ff. de leg. ij. pcto. §. fi. t. l. cum pater. §. libertis. t de lega. iij. cum pater. §. filiam. In tertio bene transfert dominiũ: vt hic. t argu. ꝯtra. ff. de distra. pigno. l. si creditor. §. fin. Item pro hac distinctiõe est. ff. de transac. cum hi. §. hec ofo. t. §. plane. Itez etiã in vltima volũtate si fic est dictũ ne alienet extra familiã iter vnos t extraneũ heredem instituat trãsit ad eum do minuũ: sed agitur ad interesse. vt. ff. ō verbo. oblig. si ita quis pmiserit de cẽtibꝰ. §. ea lege. Sed contra. in auc. de alie. t emp. §. sanctissimarum. col. ir. t. j. de bo. q; liber. auten. ercipit. Solu. ibi in vltima volũtate. Itẽ illa de ali. t emphi. pactum consonat cum. l. que regulariter prohibet alienationẽ rei ecclesiastice. vt. §. de sacrosan. eccle. iubemus. ij. ꝯro hoc est. ff. de pactis. l. si vnus. §. qꝺ in specie. c hoc ẽm Jo. Sed. Jo. distinguit vtrũ prohibitio fuerit apposita in contractu t in traditione vel in traditiõe tñ: vel contractu tñ. Jn duobus primis non trãsfertur dominiũ: in vltimo sic. et est ꝯro eo in seruitute excepta que si in vtroqꝫ tempore excipiat' vel tempore traditionis valet et datur cõsuetudo: als agit actione ex contractu. vt. ff. de actio. empti. t vendi. si tibi liberum. t de fer. vꝺ ba. prẽdi. l. si binarum. Sed Joã. dixit in omnibus illis casibus: scilz si excipit seruitus: vel vtroqꝫ tempore vel altero posse agi actiõe ex eo cõtractu: nec cõpetere confessoriam ex pacto: cũ tunc nõ potuerit esse seruitus quẽlta: quia sua res nemini seruit. ff. de seruitu. vꝺ. pdi. Lin re communi. Tertiꝰ distinguunt an appareat causa quare prohibita fit alienatio: t tunc nõ potest ille alienare: an nõ apparet. t tunc põt. vt. ff. de leg. i. filiusfamilias. §. diui. t de leg. iij. lucius. j. respõ. et. l. pater filium. §. iulius agrippa. Quarti dicunt refert an interfit eius qui prohibuit alienationem: vt tunc sic an alienet. an non: t tunc sic. argu. j. de pactis. inter emp. t vendi. l. si. Sed contra eos videt. ff. de seruitutibus. prẽ. l. cum fundo. Item fortiter buic legi obstat. ff. cõmuni diuidundo. t. l. in bo iudicium. §. fi inter socios. t. ff. pro socio. Idemqꝫ dicendũ. in fine legis. quia pactum ne diuidatur ita est rei annexũ q; se quis possessionem. l. emptorem. at hoc pactum ne alienet non sequitur rem. sed dic sequitur quo ad ercipiendum: vt ibi non quo ad agendũ: vt hic. argu. ff. de pac. si tibi. §. pactum.

a ¶ Condictio. Ob causam. quam speciale est in donatiõe dari: vt di. xl. §. l. proxima.

Si cum eriguam. ¶ Lasus. Accepi mutuo decem a quoꝺas ad vocato. t cum ꝙ accepi. c. propter spem sui patrocinij qꝺ mihi pmisit: postea ille non obseruauit fidẽ: an liberationes sp̃sionis vel condictionem consequi possim: queritur: R'ñ. ꝙ sic.

b ¶ Suscperes. pone decem.

c ¶ Aduersarius. i. ille contra quem agis. §. creditor.

d ¶ Per condictionẽ. ob causam vel exceptionem doli mali potes tu tueri. t ad hoc. j. de non nu. pecu. l. minorem. t. §. titu. j. l. iij. t. §. de pupillã. si sub specie. t. ff. de condi. sine cau. l. iij. t. ff. de var. t extraordi. cog. l. j. §. in bonoꝝ ordis. t. §. de pac. creditori.

Si militem. ¶ Lasus. Dedisti pecunias militi vt esset procurator tuus ad causam quandam: obiectum est ei ꝙ procurator esse nõ potest: quia miles: nunquid repetes pecuniam quam dedisti: Dicitur ꝙ sic per condictionem ob causam. Vlpianus.

e ¶ Fecisti. de facto. i. quantum ad destinationem animi tui.

f ¶ Cum hoc. scilicet vt miles procurator fiat. vt. §. de procura. l. milites.

g ¶ Pecuniam. vt eam in sumptus litis erogaret sim quosdam.

redi condictiõ[a]: si non fuerit condictio seruata: queratur.

¶ Defectus sperati patrocinij inducit cõdictionem ob causam quatenus causa deficit. hoc dicit. Bald. vel sic. Confessus se plus recepisse ꝙ̃ reuera receperit: põt non recepti liberationem condicere. hoc dicit Saly.

Idẽ. aa. t valẽs. emilie. Lex. iiij.

Si cuꝫ exiguã pecuniã reuera susciperes[b]: longe maiorem te accepisse causisti: eo qõ tibi patrocinium aduersarius[c] repromitteret: cũ dicas fidẽ. pmissi non secutã vt liberis obligatiõe ei[d] quod nõ acceptum propter spẽratum patrocinium spopõdisti: per condictionem[d] consequeris.

¶ Datum militi occasiõe procurationis non secute condicitur. hoc dicit Bal. t Salycetus.

Jmperatores Diocle. et Maxi. aa. t. cc. Marciali. Lex. v.

Si militem ad negociũ tuuꝫ procuratorem fecisti[e] (cuꝫ hoc[f] legibus interdictum sit (ac propter hoc pecunias[g] ei numerasti: quicquid ob causam datuꝫ est causa nõ[h] secuta restitui tibi com petens iudex cure habebit[i].

¶ Simpler donatio non reuocatur: sꝫ vbi in causa de futuro erratur cõdicit per condictionem ob causam. b. ꝺ. Bal. vel sic. Ancilla data vt dantis filia manumittat/ si non manumittitur repetitur: qõ secus est si pure donata fuerit. b. ꝺ. Saly.

Idẽ. aa. t. cc. cironi t plotioni.

Cum ancillam pa[k] Lex. vj.
trem vestrũ ei ꝺtra quẽ supplicatis dedisse. ꝙnatis: interest multum vtrũ nc donandi animo dederit: an ob manumittendã filiam[k] quã ancillam cristinabat: cũ perfecta quidẽ donatio reuocari nõ[l] possit: causa vo donandi nõ secutã[m] repetitio competit.

¶ Defectus cause in mente retentus nõ parit condictionẽ. ob causam. hoc dicit no. §m Bal. t Saly.

Idẽ. aa. t. cc. gerõtio. Lex. vij.

Si repetendi causa qõ donabas vroꝛi eius quẽ ad profiscẽdum tecum hmõi libcralitate prouocare proposueras: nullã addiditi cõdictionem[n] remanet integra donatio. cuꝫ leuitati perfectam donationem reuocare curipientium iure occurratur.

¶ Defect' finalis cause possibilis parit condictionem ob causam. Bal. vel sic. Datum ob causam cui recipiens nõ paruit cum posset repetitur per condictionẽ ob causam. b. ꝺ. Saly.

Idẽ. aa. t. cc. flauiano. Lex. viij.

Ab edicto. l. ij. §. fi. t. l. iij. Itẽ si sciebat vtrũq; : sed adiecit cõdictionẽ expresse si fueris procurator. ar. ff. de ꝺi. indeb. l. ij. secus si nõ diriset arg. ff. de regu. iur. l. cuius per errorem. Itẽ cõtra. fo. l. fi. Sed dic hic non stat per eum: sed per ius.

Cum ancillam. ¶ Lasus. Pater tuus mihi dedit ancillam quãdam vt ancillam meam filiam suam naturalem manumitterem. distinguitur in. l. ista: aut simpliciter dedit: aut dedit vt manumittere. primo casu non reuocabitur donatio. secundo casu si nõ feci qõ conuenit: aut quia nolui: aut quia nõ potui: quia forte erat libera cõ dictio ob causam competit. Ciuianus.

k ¶ Filiam. scilicet dedit.

l ¶ Cum posset. vt. j. de contraben. emp. l. iij. t. j. de vsuca. pro donato irritam. t. j. de actio. t obligꝫ. liquidem. t hoc nisi ex causa ingratitudinis. vt. j. de reuo. do. l. si.

m ¶ Non secuta. quia nec sequi potuit de iure. vt. §. l. proxi. t. l. j. t. ff. e. l. iij. §. si liber. t. ff. man. cum seruus. in fi. Et no. q; libero non põt prestari libertas: non iuris pbibitione: sed eius impossibilitate §m Jr. §. si homini libero. Item no. §m Also. qui dicit hic cessante. t. habere locum si causa fuerit finalis non impulsiua. arg. j. de nup. imperialis. sed et si tales. t de jure do. l. si mulier dotem.

Libertas libero prestari negꝫ. Lã cessãte qñ cessat effect'.

Si repetẽdi. ¶ Lasus. Dedi vroꝛi tue. t. vt sic induceret te ad pfessionem mecũ ad scholas: non es ꝓnuctus: an repetere possim: querit? Distinguit: aut exp̃esse dixi qꝺ repeterẽ: nisi ipse ꝓfiscre ref: aut hoc tacite in animo meo gestabam. primo casu repetã pconꝺic. ob causam. secundo casu non repetam. Ciuianus.

n ¶ Condictionem. expresse sed tacite hoc in mente agebatur ab altera parte tñ. vt. j. de dona. ante nup. si mater. t. ff. eo. dcdi. §. si quis §fi. Si autem ab vtraqꝫ parte: tunc ꝺaretur repetitio: vt in donatiõe causa mortis. vt. ff. de donatio. cau. mortis. l. fenatus. §. j. t. ff. eo. cum qs mortis causa. t idem est. §. eodem. l. j. nam ibi ab vtraqꝫ parte agebatur dc mortis causa. t idem est. §. eodem. l. j. nam ibi ab vtraqꝫ parte agebatur de donatio. ante nup. l. cum vetu rum. circa fi. t argu. ff. eo. l. j. §. fina. t. l. seq. t. l. si filius. sic ergo fuit causa impulsiua non finalis: quia tunc esset aliud. vt. ff. de dona. l. ij. §. fi na. t. l. seq. t. ff. de dona. inter virum et vroꝛem. sed si mors. §. fi. t. ff. de condi. t demon. l. titio centũ. in pin. t concor. huic legi. j. de donatio. ante nup. si presidi. t. §. de trãfac. si maiores. t. ff. de tuo. reis. l. tuos. t. j. de re. pmu. l. er placito. t. ff. de acquiren. possel. l. quod meo. §. si fundum. t. §. quod me. cau. l. cum te.

Lã ipsius datum an possit repeti cause non sec cuta.

Ter. tbi: oc curraꝫ. qꝫ si ne pditione acta rupen da nõ sunt: vt. xxxij. q. vl. c. vlt. i fi.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Codicis Liber quartus.

Ojectam legem. ¶ Casus. Sponsus sponse, dedit. r. vt illa infra certum tempus veniret ad domū suā: non venit cuz venire posset. Quid repetit sponsus quod dedit. Rñ. q̄ sic. vel ab ipsa si sua pers̄tes est. vel ab eius successoribus si decessit. Uiuianus.

a ¶ Dictam legem. i. dictum pactum a sponso: vt statim dicet.

b ¶ Si non. si nō habes marime. subaudias: vt pbat. §. 2o. l. i. t. l. si mili tē. t. l. cū ancillā. t. ff. eo. l. iū. §. si liber. Uel dicit q̄ sue an q̄ dat scit conditionē impossibilē: et sic nō repetit. an nō: t tunc repetit. ar. ff. ō acq. poss. qō meo. §. si furioso. t. ff. de condi. sine cā. auñcu lo. t dirim' idē. ī. de leg. ab abministratiōe. Certū vt Jr. dicit si nō impossibilē. s. natura: vt do tibi decē si cellū digi to tetigeris: nā nō repes tiē etiā si cessat. et est ar. ff. de acti. t obli. l. nō so lū. t sic̄ nō subaudi mas rime. Aldditio Tertia est ista fm Bart. hic q̄ aligs dat ob causas im possibilē ignorāter has bet locū hec. ō dictio. vt §. c. l. si militē. Si vo scīter tūc aut dedit adiciēdo cōditiones t repetit. vt. d. l. si militē. aut non adiciēdo conditionem sed per modū cause aut modi: t tunc non repetitur ita loquitur fm cū hec ler.

c ¶ Quapropter. quod dixit in genere ponit in specie.

d ¶ In sponsam. cui ma ioni affectiōe donare vi detur. ppter spem futurarū nuptiarū. vñ videtur cōueniens nō repeti q̄ donatum est.

e ¶ Prohiberis. ad hoc ī. de ībon. emp. l. iū. t de dona. l. legem. t. l. cum res. Jtē. 2tra. ī. de rescin. ven. l. ea. Solu. vt dixim̄us ibi: quia ibi erat als venditurus. hic non erat als donaturus.

Si liber. ¶ Casus. Stichus cū liber esset. r. q̄e dedit vt filie sue manumitterent: si non fiat quod conuenit per condictionē ob causam repetere potest. fed si seruus meus esset. t de peculio mibi dedit decem aduersus me acti. non habebit: sed hortari poterit pretes. p uincie: vt fiat quod conuenit fauore libertatis. saluo mibi iure patronatus in illis si eas manumittam. Uiuianus.

f ¶ Filie. ancille.

g ¶ Condictio cōpetit. vt. ff. eo. dedi. §. i. t de p̄scrip. v̄b. si tibi. Cōtrauidet cū succedat p̄stitutio: facta q̄s eas liberas. vt. ff. eo. si q̄s pecuniā. §. i. t. i. si mācipa. ita fue. ali. t. l. si is. sed illud obtinet cū data est cōditas: secus si species. vt. ff. de p̄scrip. verb. naturalis. §. at cum do.

h ¶ Nam si. bene dixi si liber constitutus. &c.

i ¶ Nullam actionem. neq; ad repetendū q̄s dedit: neq; ad implendū q̄ cōuenit: cū iure ordinario dñi cū seruis pacis̄centes nihil agūt. vt §. de trā. fac. l. inter positas. licet quidā cōtra. vt ibi dixim̄us. Jtē contra. ff. de manu. si quis ab alio. sed ibi ab alio non a seruo accepit.

k ¶ Hortabitur. nō compellet. vt. ī. de lib. cau. l. cum affirmes.

l ¶ Stare. fcs̄ q̄ manumittat.

Jecuniam. ¶ Casus. Dedi tibi. r. vt prestares mihi patrocinium p̄stitisti: q̄ decessisti: nunq̄d ab heredibus tuis repetā q̄s dedi: Rñ. q̄ nō. vel pone sic fm Azo. Dedi codicē vt seruū meū curares cū esses medic⁹. decessit sine culpa tua: q̄ casu fortuito. t sic eus non curasti: nūquid quod dedi repeto: Rñ. q̄ nō. Si vo per te steristi: t non per casum fortuitum secus esset. t hoc dicit. l. seq.

m ¶ Causa. que ab accipiente pendet. puta do tibi codices vt me egrū cures. als enim causa non secuta qualitercunq; dūmodo dantis dolus cesset repetitio competit fm Jr.

n ¶ Casu. contingēte in persona egri cōducētis t pecuniā dantis. fec⁹ si in p̄sona medici locantis operas seu pecuniā recipientis: q̄ tūc repetitur: vt in cōtrario. ff. locati. si vno. ī. item cum quidam. misi in aduos

Ojectam legem[a] donationi si non[b] impossibilem concipiat causaz: ab eo qui hanc suscepit non impletam condictioni facere locum iuris dictat disciplina. quapropter[c] si titulo liberalitatis res tuas in sponsam[d] conferendo certam diristi legem: nec huic illa cum posset paruit: successores ipsius de reptendis que dederas: si hoc tibi placuerit: conuenire non prohiberis[e].

Accipiens a libero nō implens causam condictionē tenetur: secus si accipiat a seruo proprio vbi est bona dus nō aretandus. hoc dicit fm Bal.

Idē. aa. t. cc. Bibulo. Lex. ix.

Si liber constitutus vt filie[f] tue manumittatur aliquid dediſti: causa nō secuta de hoc tibi restituendo cōdictio cōpetit[g]. nam[h] si quid seruo de peculio domino dederit contra eum nullas actiones habere potest: sed dominum qui semel accipere pecuniam pro libertate passus est: adiutus rectore prouincie hortabitur[k] cum (salua reuerētia fauore: scs libertatis) placito suo stare[l].

Si causa nō implet casu fortuito cessat cōdictio. b. d. cū. l. seq. fm Bar. vel sic. Si ppter casum fortuitū res non sequat: pecunia data nō repetitur. b. d. Saly.

Idē. aa. t. cc. canoniane. Lex. x.

Decuniam a te datam: licz causa[m] pro qua data est nō

culpa accipientis: sed fortuito casu[n] secuta non est: minime repeti[o] posse certum est.

Si non stetit per aduocatū non redditat lariū. als̄ secus fm Bal.

Idē. aa. t. cc. stratonice. Lex. xj.

Aduocationis causa data[p] pecuniā: si per cos[q] qui accepcerant quominus susceptam fidem impleāt stetisse probetur: restituendam esse conuenit.

De condictione ob turpem causam. Titulus. vij.

Qui probat cautionem ex turpi causa emanatam: per cōsequēs probat pecuniam non numeratam. hoc dicit Bal. vel sic. Promissum ex causa turpi non potest peti: ideo causa turpi. pbata reus ds absolui. hoc dicit Saly.

Imperator Antoni. augu. Ingemino. Lex. j.

Si ex cautioe[r] tua cōueniri ceperis: nullā te pecuniaz accepisse: sed ob turpez causam[s] t quā fieri. pbibitum[t] est interpositaz cautionē ci qui[v] super ea recognituras est proban dum[x] est: t eo impleto absolutio sequetur.

Turpe datum non repetitur. hoc dicit. vel sic. In pari causa criminis vincit reus: etiā tractans de lucro. Bal. vel sic. Datū libidinis causa non repetit cum in pari causa turpitudinis melior sit conditio possessoris. hoc dicit Saly.

Idem. a. Longino. Lex. ij.

cunie. hz in ea 2tineat numerata pecunia: ſz ob turpē causam emissa.

s ¶ Ob turpem causam. scs̄ ex vtraq; parte/ vel alia fm Jr. Et da crēplum si promitto ne delinquas. Jtem si promitto vt delinquas. Jtez si promitto meretrici. primo est turpitudo ex parte recipientis. secundo vtriusq; tertio dantis. vt. ff. eo. l. j. in fin. t. l. vbi autem. t. l. idez est. §. sed quod meretrici.

t ¶ Prohibitum est. potest esse q̄ iste voluntarius assumpsit fibi onꝰ: vel aliter habet in se implicitam affirmationem vel p̄sumitur. p instrumento.

v ¶ Et qui. t sic no. iudici faciēdam fidē. vt. §. de eden. l. pcurator.

r ¶ Probādum est. a te. t ita probat nō numerata. t sic est contra. ff. de pba. acto. t. j. de non nume. pecu. l. si ex cautione. Sol. pbat admissus non iussus. vel pbat eoipso q̄s nō pbat contrariū. sic. ī. q mis li. non pot. super seruis. lib. xij. t. ff. de iure do. l. dotē. q̄ in prius. Vel boc non simpliciter negat: sed negando aliud asserit. ideoq; ab eo erit gīt. pbatio. Sz quare dicit hic q̄ vtriusq; pbet cū alterum tantū probare sufficiat ad hoc vt sequi debeat absolutio? Respon. respexit lex q̄ duplici de cā potest conueniri: scz vt ex mutuo: t tunc debet pbare nō numeratam eo modo vt diri. vel ex p̄missione. t tunc sc̄ p̄missi se ob turpem causam precedentem. Sed an buiusmodi exceptiones t probationes etiam post biennium admittantur: Quidam q̄ non. argu. ff. de postulan. si sub specie. sed ibi non negat post biennū dari exceptionem doli: licet non detur non numerate pecunie. t ita bic potest dari post biennū doli. Uel quia p̄missus est ob turpem causaz q̄ idem est. nam precedentem pactionem turpem considerare debemus. vt. ī. ad mace. l. si filiusfa. aliquid. Sz opponit. Nonne absoluendus est bic conuentus ꝑter p̄mā negatiuā: etiā si non. pbet de turpitudine: non enim debet in eo probando grauari quo pbato nō dz relevari. vt. ī. de. pba. l. ad probationem. Sed dici potest hoc esse necesse post biennium: vel hic non solum petebat absolui: verūetiā cautionem condicebat. t concor. ī. de inuti. stipul. l. dolo. t. l. ex co. t. ī. de condi. sine cau. l. fi. t. §. si cer. peta. l. fi non singuli.

Lum te.

Lōditiōe sub ipossibili datuz an possit repeti.

Lontinua tio.

Probatō fit q̄sq; ipso q̄s rinō pro batur.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

De condictione furtiua.

QUm te. ¶ Casus. Si mulieri causa stupri domū dediſti: eā repetere nō poteris: quia in pari causa turpitudinis potior est cōditio possidentis. Iulianus.

a ¶ Turpem. vt ei cōmiſcereris: nō erat meretrix.

b ¶ Dediſſe. ſic ergo fecit accipiētis. vt inſti. de acti. ¶. ſic ita q̄.

c ¶ Deſideras. ſic ergo

Fiscus repetit datū ab aliq̄ ob turpē cāz. d

er inutili ꝛtractu domi nium trāſfertur. ꝛ ſic eſt ꝛtra. ff. de legi. ꝛ cōſti. l. nō dubium. Sed dic q̄ hic repetit ſic?. vt. ff. de inre iſci. l. lucius.

d ¶ Melior. i pari ergo cauſa melior: ꝛc. vt h. et ff. de trāſac. l. tranſactio ne finita. ꝛ. ff. de vſ. obl. l. ſi ſeruū. ¶. de illo. ff. ne qs cum q in ius voc. fu. vi ceri. l. nā cū vtercp. ff. co. ſi ob turpez. ꝛ de reg. iur. l. in pari. ꝛ ne gd in loco publi. l. ptor. ff. idē. ff. de calū. l. i bere dem. ff. co. l. mercalem. ff. de ſolu cercep. apud celſum. ¶. marcellū. Sz gd de pignore: nūqd pignꝰ poterit vēdicari: vel repeti pignoratia actiōne: nō. Al. ff. idē. q̄ nō. ſz certe melius eſt vt dicamus pignus poſſe iure diuino vēdicari: q: vēdicatio ſit cū ſicut ff. quēlibet iſtituit. vt. ff. ad erbi. de co. ff. ꝛ. ff. ff. ſi q̄dem. pau. fe. di. li. ¶. ſi. licz ſit ar. ff. q: q̄ſq; qs nō tāq̄ glibet admittit. vt. ff. de dolo. l. i. Secus vbi in re p̄ncipali ſoluta: q: eius diuino trāſlatū eſt in ac cipiētē q̄ nulla ꝛdictione vel actione p̄t reuocari. ꝛ idē in pignore ſi agat pignoratitia actione ex ſcto turpiter celebrato. Sz ecōtra ſi credit tit agat aut actione ex ſcto turpi celebrato: nō p̄t p bāc legē cū in pari ꝛc. Nec obſtat. ff. e. idē. ff. ſi q̄ mercetrici. q: q̄dā boneſte accipiunt q̄ nō boneſte petunt. vt ff. de var. cog. l. i. ¶. i. aut hypotheccaria q̄ p̄t: cū ¶ quēlibet poſſidēte deſ: ꝛ nō inſpicit ſcti. arg. d. l. ff. ad erbi. de eo. in fi. fm. ℣. q̄ non pla

Lex⁹ ibi: mercalem. iſta. l. eſt no. ta. ꝛ ad hoc ſemp ſolet allegari q̄ allegās fuā turpitudinē non eſt audiendus.

cet: q: ſi dafvēdicatio debitori non poſſidenti etiā nihilo ſoluto: multo magis erceptio. arg. ff. de ſuperfi. l. i. ¶. q̄ autem ait p̄tor.

QUod euitandi. ¶ Caſus. Si clericus aliqs vel inhabilis ad exercitiū publice militie: puta mācus vel claudus aliquam pecuniā alicui potestate habēti vocādi boies ad ciuilia munera ob vitandā militiā dederit: an repeti poſſit: querit. Dicit q̄ ſic. p. ꝛdi. ob cau. ꝛ accipiens de crimine cōcuſſionis poterit accuſari ꝛ pdēnari: ſic itelligo legē iſtā de dāte qui erat inhabilis. aliqn ſi habilis fuiſſet vterq̄ eſſet in turpi cauſa: nec haberet locum repetitio. Iulianus.

c ¶ Tirocinij. id eſt militie.

d ¶ Competentem. inhabilis erat ꝛ ipſo iure excuſatus: ſed quia iuge tabatur dicit.

e ¶ Eius. ſcilicet iudicis.

f ¶ Recipies. p bāc cōdictionē. ꝛ dic q̄ turpiter accepit. vñ etiā crimine cōcuſſionis tenet: vt ſubiicit. ſz q dedit boneſte dedit: q: erat inhabilis ad militiā. alꝰ graue eſſet detractare militiā. vt. ff. de re milit. q. cū vno. ¶. q̄ poſt deſertionem. nec eſt. ſ. ſ. q̄ ſ me. cau. cū te. q: ibi ſoluī.

Crimē cōcuſſionis quid eſt:

g ¶ Qui. ſcilicet iudex.

h ¶ Concuſſionis. crimen cōcuſſionis eſt cū aliquis occaſione publici officij q̄ habet aliq̄d erto: quet a ſubiectis. vt. ff. de cri. cō. l. i. ꝛ facit ff. de cōtraben. emptio. non licet. ꝛ hic tenet ſiue erat habilis ſiue non.

QUotiens. ¶ Caſus. Dedi tibi. ꝛ. vt furtū vel homicidiū nō faceres: ſz nō feceris: q: tū gratis abſtinere debuiſti turpiter feciſti. vñ petā p cōdi. ob tur. cau. ¶ Potes ponere exceptū. ff. c. l. in factū. ꝛ. l. ¶. ꝛ ſi marito alicuius mulieris vt cū ea cōmiſceri. ꝛ. puniſiti: an ea pe tere poſſis: q̄rit: Dic q̄ non. Si vō dediſti: q: vterq; noſtrū ſit in pari cā turpitudinis nō repetes. hoc dicit cū. ſ. ſeq.

i ¶ Quotiēs. da exceptū: vt. ff. c. l. j. in fi. ꝛ. l. ij. ꝛ. l. fi. ꝛ. l. ſi ob turpē. ꝛ. l. idē. ¶. j. ꝛ. ff. de poſit. l. fi.

m ¶ Vſure. q̄ dic vt. ſ. de condi. inde. l. j.

n QMercalem. Leno cinij. q̄ ſit leno/ cinis habes. ff. de mio. l. auxiliū. ¶. fi. ꝛ de adul. l. mariti. lenocinium. ꝛ. l. j. ¶. lenocinij. ꝛ facit. ff. de adulte. l. crimen.

Lenocinium.

o ¶ Demonſtrat. vt. ¶. de dona. ante nup. l. ea q̄. ꝛ ff. c. ſi ob turpē cauſam.

OBrestituenda. ¶ Caſus. Si pecuniā meā furripuiſti: ob eā reſtituēdā. ꝛ. tibi dedi: cā p 2di. ob tur. cau. repetē poteroz q: ſz hoc nō dedi: turpit tū feciſti: q: gratis reſtituere debebas. Iulianus.

p ¶ Ob reſtituēda. 2oz. ff. l. pri. ꝛ. ff. e. idē. ¶. quotiens. ꝛ. l. ſi ob turpem.

q ¶ Subtraxerat. mihi pecoza ob illa reſtituenda dedi pecuniam.

r ¶ Interueniat. titius.

QUm q. ¶ Caſus. Si pecora mea abegiſti ꝛ ad ea reſtituē da pecuniā tibi dedero: nō ſolū pecuniā p cōdi. ob tur. cau. repetere poſtero: ſz ꝛ pecoza: ſz mozte vel aliq̄ caſu fortuito periſſet reſtituere debes per cōdi. furtiuā: cuꝰ in telligaris ſemp fuiſſe in moza. Iulianus.

s ¶ Tā bāc. ſ. pecuniā p 2dictionē ob turpē cāz. vt. ff. co. l. fi. ꝛ. ſ. l. pri. et dic q̄d ſit crimē abigeatuſ. vt. ff. de abig. l. j. ꝛ fi.

t ¶ Tenuit. ſ. pecoza. ꝛ bp cōdictionē furtiuam.

v ¶ Eadoza. vt. ¶. de fur. l. ſubtracto. ꝛ. j. tit. pri. l. ante. ꝛ. ſ. q̄ me. cā. l. i. et ff. de 2di. fur. l. in re. ꝛ. l. fi. ꝛ de vi ꝛ vi ar. l. j. ¶. rectiſſime. ꝛ. l. merito. Sz videſ 2tra. ¶. de fur. poſt deciſionem. ſed nō obſtat. vt. ¶. l. ſubtracto.

Continuatio.

¶ De condictione furtiua. ¶ Sic ut condictio ſuperior: reſpicit turpē cauſam: ſic ꝛ hec. ꝛ ideo poſt illam ſubijcit de hac.

DReſes. ¶ Caſus. Si tres mihi pecuria ſubtraxerūt: agam furti aduerſus quēlibet inſolidū ꝛ vno ſolūcte aliꝰ nō libe rabunt: ſecus in 2dic. fur. nā bz electionē quē velit inſolidū tatem in inferenda condictione conſiderabit preſes. Iulianus.

Concor. gloſa. in me. ca. ſi. extra de his q̄ vi me. cā fiūt.

r ¶ Inſolidū. q̄ñ agit actione furti omnes inſolidū tenent: quādo cōdictione furtiua vno ſatiſfacientē p̄o aliis eſt ſatiſfactum. +

s ¶ Teneri. nec vno ſoluēte ceteros liberari. vt. ff. ad. l. aquil. item mela. ¶. ſ. plures. ꝛ de iuriſ. om. iu. ſi quis. ¶. ſi. ꝛ. l. ſeq.

3 ¶ Condictionis. ſcz furtiue q̄ non tollit per actionē furti. vel ecōtra. actio de rationibus diſtrahendis. nam condictione liberatur. vt. ff. de admi. tuto. l. tres tutores. circa prin. que eſt contra.

a ¶ Subtractorum. a pluribus. vt. ff. de fur. l. vulgaris. ¶. penulti. ꝛ arbo. fur. ce. l. ſi plures.

b ¶ Liberari. ¶ condictione furtiua / non ab actione furti. vt. ¶. ſ. eſt ratio diuerſitatis fm. idē. quia actio furti ex maleficio datur. Sed

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

condictio furtiua er possessione: quod nō placet: immo er variis iuris causarum. vt no. ff. co. si pro fure. §. fin. Additio. Videas de hoc plene per Angc. are. 7 dominum Jaso. de ma. in. §. omniū. super glo. ibi in verbo: modum. insti. de actio.

Ffte. ¶ Casus. Si rem meā surripuisti. 7 anteq̄ offeras perierit cuius sit periculū q̄rit: R. ut qui furripuisti. Ananus.

a ¶ Certissimū est. vt. §. titu. j. l. ij. in fi. 7 in .2. col. ibi positis. 7 dicas h̄ de purgatione. vt dixi. j. de fur. l. subtracto.

Continuatio.

¶ De cōdictiōe ex lege. ¶ Supra speciales con dictiones ꝓpositi: nūc generales. non enim est nouū vt quibusdā specialiter enumeratis gñale subiaciatur verbū ꝛc. vt. ff. ad legē aquil. si ser nius ferunt. §. inquit.

¶ Jcet ante tē. ¶ Casus. Ex primipilari ad ministratiōe tenebaris fisco in decē: ni hil habebas i bonis: nisi quēdam debitorem in diem: an ante diez debi torem tuū cōuenire possis: imo fiscus qōrius est: 7 pecuniā recipias: vt sic satisfacias fisco: q̄ rit: Dicit ep fic. licet ante diem cuz effectu pe tinon possit. et propter priuilegiū fisci ages cō dic. ex. l. ista.

b ¶ Non possint. obstante exceptione. vt. ff. mā. si mandauero. ū. in pn. et. ff. de verbo. obli. l. cū qui kalendis.

c ¶ Ex primipilo. id est ex primipilaria administratione.

d ¶ Preses. sed quomodo preses cognoscit inter fiscū 7 priuatū: Dicq̄ hoc facit cum procuratore cesar. vt. §. si ad auer. fiscum. l. ij.

e ¶ Debito: em tuum. in diem vel pure.

f ¶ Representet. sez fisco tue debitor tuus cōuētus cōdictione ex lege. 7 sic facit hec ler ad titulū istū. Da 7 alia exē pla huius condictionis. vt dixi. ff. co. l. j.

g ¶ Exoluatur. remisso interfurio medij temporis. arg. ff. sol. matri. si stante. §. quotiens. 7 facit. j. quando fis. vel prima. p totū. Additio. Per hanc legem dicit hic Bal. q̄ emptores gabellarum p necessitate reipublice possunt exigi ante diem vel tempus: remisso tamen eis interfurio medij temporis, quod nota.

Ex. ibi: in efficax. con cor. in. c. cuz pdē. cū glo. super ℞. resignault. extra de trāsactio.

h ¶ Jssolute quātitatis. ¶ Casus. Si mutuasti mihi. 7. 7 in diē cō fectum fuerit instrumentum: 7 soluis tibi. 7. instrumētum reddere noluisti: qua actio. te cōuenia vt reddas / quer it: R. si. q̄ ꝺdic. si ne cā. q̄ est verū si tu soluisti tabellioni pro instrumento: alioquin vē dicarem: 7 ad exhibendum agerem. vt. §. ad exhi. l. fi.

b ¶ Dissolute quantitatis. 7 dissolute obligationis pro quātitate cōpetenti. Vel. l. solute.

i ¶ Retentum. si er sua pecunia est factum.

k ¶ Remanere. vt. j. de solu. l. mibi. et. j. depositi. propter. 7 j. locati. l. si quis conductionis.

l ¶ Per condictionem. Sine causa. sic apparet dominium instrumenti esse creditoris/ per quod videtur eum non debere restituere. si enim esset debitoris non daretur ei pro re sua condictio. vt. ff. vsufructu. quemadmodum ca. l. finali. nisi ratione possessionis daretur. vt. ff. de condictio. indebiti. l. indebiti. §. j. 7 hoc cum ex pecunia creditoris debitor. vt. §. ad exhibendum. l. fina. 7 facit. j. l. fi. 7. §. de condictio. indebi. l. cum 7 soluta.

Fur est in mora que nō purgatur: ni res restituatur. b. d. Bal.

Idē. aa. 7. cc. Aristoncio. Lex. ij.

Ante oblationem interem pte rei furtiue damnuz ad furem pertinere certissimū est.

¶ De cōdictiōe ex lege sine causa vel iniusta causa. Titu. ix.

Fiscus debitorez debitoris sui er cā primipili precedente discussione solenni exigit ante diē. Baldus. vel sic. Propter inopiam debitoris fisci potest debitor de bitoris sui ante tempus exigi. Hoc dicit Salycetus.

Jmperatores Diocletianus et Maxi. aa. Ulpio. Lex. j.

Jcet ante tēpus debita exigi non possint: tamen si te ex primipilo debitorē fisci constitutum ac patrimonium tuum exhaustum preses[d] prouincie compererit: vt ad solutionis securitatem solum fenebris pecunie subsidium superesse videatur cōmonebit debitorem[e] tuum si saltem ipse soluēdo sit: vt ante diffinitum tempus debita tibi representet[f]: vt fiscocui[g] ob necessitates publicas potiorē causam esse oporteat: debita pecunia exoluatur[g].

Creditor cui est satisfactum tenetur reddere cyrographum debitoris. Bald. Vel sic. Soluto debito potest cautio repeti per condictionem sine causa. hoc dicit Salycetus.

Idē. aa. 7. cc. Sculatio. Lex. ij.

Jssolute quātitatis[h] retē tum[i] instrumentum inefficax penes creditorez remanere[k]. 7 ideo p cōdictionē[l] reddi oportune non est iuris ambigui.

¶ Malafidei possessor: fructus percipiendo non facit furtum: sed consumēdo facit furtum et tenetur furti. Bal. Vel sic. Malefidei possessor ad fructus ertātes tenetur rei vendicatione ad consumptos condictione ex iniusta causa. Saly.

Idē. aa. 7. cc. Galatic. Lex. iij.

Mala fide[m] possidens de p̄ prietate cōuictus p extantibus[n] fructibus vendicatione[o]: pro consumptis vero condictione[p] conuentus: eozum restitutioni parere compellitur.

Bāc. l. summaui. §. j. l. dissolute. Casus autem patet. Si pecunia est numerata debitori debet ei creditor reddere istrumētum. Baldus. Vel sic. Confessus p̄ceptum fe mutuo recepisse spe future numerationis non secute: infra biennium potest condicere cautionem: et etiam postea si intra biennuz sit protestatio facta. hoc dicit Salycetus.

Idē. aa. 7. cc. alexādro. Lex. iiij.

Si non est numeratū qō vel ut accepturum[q] te sumpsisse mutuo scripsisti: 7 necdū trāsisse tempus[r] statutum: vel[s] intra hanc diem habitam contestationem monstrando: reddi[t] tibi cautionem p̄sidali notione postulare potes.

¶ De actionibus et obligationibus. Titulus. x.

Jsta est solēnis. l. 7 hoc dicit fm cōmunem lectu. Directe actiones. pcurato ri in rem suam mandāte mandatore mortuo absq̄ herede: iuris artificio in vtiles conuertunt. h. d. 7 alibi nō reperitur. 7 leg. magna. 7 tertio modo vt in glo. parua/ que incipit: pro quo forte. Bald. Vel sic. Si mādator actoris moriatur sine herede lite nōdum per mādatarium cōtesta ta: licet procuratorem in rē suā factū vtilis actio ei competit. h. d. Saly.

Jmperator Hordianus. a. Valenti. Lex. j.

Mala fide. ¶ Casus. Si fundum meū mala fide possedisti: quia eum inuasisti: 7 egi 7 obtinui: qua actione ad fructus quos p̄cepisti agere possim: querit: R. spon. q̄ ad extantes rei vendi. ad cōsumptos condictione sine causa: siue er iusta causa. ¶ Nota et hac le ge q̄ male fidei possessor fructus percipiendo non facit furtum: 3 cō sumendo sic fm Bald. et ratio est fm eundem: quia cum non teneatur de percipiēdis est astrictus percipere: 7 facit h̄ de precepto legis: cōsumere autem non astringitur immo vetatur: qz statim debuit domino restituere peceptos: facit quod nota. ff. de pet. he redi. l. etiam heres. §. fi. vbi videas.

m ¶ Mala fide. qō iurē est: sez bona vel mala fide possidere: sed fructē percipere facti est: vt. ff. de acquiren. rerum. dom. i. l. bone fidei. §. in cōtrarium.

n ¶ Extantibus. subaudi. p extantibus ꝛc.

o ¶ Vendicatione. vt. ff. de rei vēdicatione. l. fructus pendentes. et. §. de rei vēdica. l. certum. vbi de hac materia plene dixi: sed 7 actione furti et cōdictione furtiua tenetur. argu. ff. de furtis. l. si certe. 7 de condi. indeb. l. si vrbana.

p ¶ Condictiōe. sine causa. vel iniusta causa. vt. j. de crimi. expi. ber. l. ad uersus. in fine. qua tenetur/ et is qui rem quam emerat seruus me⁹ quē possidet bona fide sibi traditam accepit. vt. ff. si certum peta. l. cuz fundum. §. seruum. sed etiā rei vendicatione potest conueniri pro consumptis mala fide: quia dolo desiit possidere. vt. ff. de regu. iur. l. paré. Jtez condictione furtiua. vt ff. de condi. furti. l. in re furtiua. §. fina. de percipiendis autē tenet officio iudicis. vt institu. de Possessor male fidei qua actione cōuenitur p fructibus cōsumptis.

offi. iudi. §. illoz autē. 7. j. de fruc. 7 li. expen. l. litigator. 7 hoc si non h̄z titulum. als dic vt. §. de rei ven. l. si fundum.

Si non est. ¶ Casus. Volebam a te pecuniam accipere mutuo spe future numerationis: confessus sum in instrumentis me rē cepisse: postea cuz eam numerare debueris: mihi numerare nolebas: qua actione te conuenire possim: vt reddas instrumentum: Respō. q̄ si biennium infra quod consueuit opponi exceptio non numerate pecunie effluxit: et ante biennium elapsum protestatus fuero me velle eam opponere: condicam per condictionem sine causa illud instrumentum. Ananus.

q ¶ Accepturum. als acceptum. als accepturum. id est in animo tuo gerebas te accepturum. hoc enim scilicet te accepturum non debet in instrumento scribi.

Notarius nō debet scribere in instrumēto. spem pactium.

r ¶ Tempus. scz bienij. vt. j. de nō nu. pecu. l. in contractibus.

s ¶ Vel intra hanc. licet transierit iam. que in scriptis est. pponēda. vt j. de nō nume. pecu. auf. hanc querelam.

t ¶ Reddi. condictione sine causa. parum enim refert vtrum ab initio sine causa datum fit an causa pro qua datum sit secuta non fit. vt. ff. de condi. sine causa. l. j. §. ij. 7. iij. et facit ad banc. l. §. co. dissolute. 7 si cer. peta. si non singuli. 7. j. de fideiusso. si indebitam. et de nō numerata. pecu. l. si quasi. Sed quomodo tam breui tempore bec psonalis actio tollitur: R. spon. fingitur non nata.

¶ De actionibus 7 obligationibus. ¶ Quia in superioribus quedam generalia fernantur. ideo hic in medio de actionibus 7 obligationibus ponit.

Data

Acta. ¶ Casus. Fideiussi p te apud titium: tradidi ei pecuniam in sacco in specie vt mādaret mihi actiones quas habebat contra te: anteqū tecū fuissem litem contestatus desistit titius. dicitur q̄ vtilis mihi cōpetit actio 7ra te de debitore. Et si pone casum in cōtractu nō iato: 7 oia verba stant ppie et fere oēs glo. superflūt:

vt si ego numerauī tibi. c. vt mihi mādares siue cederes actiōes tuas aduersus tuum debitorez: ipsis cessis desissi aīq̄ essem litē cōtestatus cū debitore tuo: dic q̄ possum agere vtili actio. q̄ in p̄incipio statis fuit mihi nata. Viuia.

a ¶ Data. nō vt euz pro quo solusti liberarevel les: ſ; vt actiones eo nomine cōpetētes i te trās ferant. Et no. q̄ pcessit pecunie dationē pactū de actione cedenda: alsi nō valeret cessio. vt. ff. ō fideiusso. l. cū ita. 7 ō sol. l. modestin⁹. Item non fuit data pecūia vt quā titas. q; sic esset emptio ſ; vt co;p⁹. vt. ff. de leg. 3. plane. ſ. ſ. i. l. ſ; ſi cor tos. l. 1. si seruus legat⁹ vino. ſ. q. q̄nq;. 7 sic fuit ſct⁹ innoiat⁹: do vt facias vt faciov t des. alio quin ab initio cōtract⁹ daret vtilis actio. vt. ſ. de be. vē. l. empto. et. l. er noīs. 7. ſ. l. pri. Nam in cōtractibus nominatis ab initio competit vtilis sine cessione: sed in innoiatis in subsidiū demū: vt hic dicit. Nec obstat q̄ dicit q̄dritate: q; etiā species appellatione q̄ritatis cōtinet. vt. ff. de lega. iij. quisquis. Itē nec q̄ dicit solusti. quod dic: id est tradidisti. sed. ād. in quolibet ab initio dat vtilē 7 subaudit h̄ ma rime: sed hodie bec videntur expedita. Nam cū mandatum non finitur morte p̄curatoris nec mandantis finiri debet. vt. ſ. de donatio. l. illam. Vel ibi fuit cessa: bic mādata ad simpler exercitiū fm quosdā. Vel tertio speciale illud in donatione. Vel illud in quinq; aliis casibus speciale in quibus ab initio datur vtilis. ſPrimus in emptione. vt. ſ. de bere. vē. empto. 7. ſ. l. pri. in fi. Scōs in dote. vt. ſ. l. pri. Tertī in nomine dato in solutum. vt. ſ. q̄ fiſ. vel p̄u. l. fi. Quartus in nomine dato pignori. ff. de pigno. l. cum conuenit. Quintus in legato nominis. vt. ſ. de leg. er legato nominis. Et de natiuitate bn⁹ vtilis dic vt dirimus ibi. 7 quis debeat in ea iurare de calumnia. dixi. ſ. de iur. calū. l. ſ. ſ. finaūt. Ēſt 7 certus hodie in donatiōe. vt. ſ. de dona. illā. Restat ergo vt in boc casu nō detur ab initio vtilis: sed in subsidium vt dic. nec etiā in oi noiato. nā in societate si velim tibi omnia cōicare et cā societatis. nō tñ dabitur vtilis actio: sed debeo cedere directas. vt. ff. p soc. l. i. in fi. 7. l. ij. 7. iij. 7 de pecu. si sticho. boc ergo casu viuente mandante habet directā noie mandātis: suo noīe nullaz. sed mortuo mandante extinguitur directa: 7 nascitur vtilis.

b ¶ Quantitate. in specie. ſ. quia in sacculo 7 nō in numero: et fuit ibi contractus do vt facias.

c ¶ Debitorem. pro quo forte fideiussisti.

d ¶ Solusti. pro cuius obligatione querenda solusti.

e ¶ Mandatā. aliud est cedere actionē 7 aliud mādare. nā primo casu nil pences cedēte remanet. scōo casu remanet directa fm quosdam. Sed Jo. dixit q̄ q cedit retinet directā: vtilē trāsfert: ſ; q mādat tanq; tū cōmittit cause exercitiū 7 nō trāsfert directā vel vtilē: misi in casib⁹ vt dixi. vel misi in subsidiū: vt in boc casu: vel misi fiat mādatū vt fiat p curatorin rē suā. quo casu idē est cedere q̄ mādare: vtā hic potest accipi. Tertiū dicunt vt Azo. 7. M. inter cedere actionem 7 mādare nulla ēsse differentiā quo ad cedētē vel mandantē: q; semper remanēt penes eum directe: ſ; quo ad eū cui fit cessio differentia sit. vt modo dixi fm Jo. vt. ff. pro soc. l. j. in fi. 7. l. ij. 7. iij. 7 de pecu. l. quis ergo. vel nulla est quātum ad casum huius legis fm. ād.

f ¶ Contestareris. nam tunc secus esset. vt. ſ. de noua. l. iij.

g ¶ Sine berede. subaudi marime fm. ād. vt. ſ. dixi.

h ¶ Fati munus. videt ergo q̄ mādatū mandātis morte finiatur etiā si in rē suā cōstituat. pcurator. 7 ideo in subsidiū dat vtilis. sic 7. ſ. de ſtio iudicio tu. si nō er. ppria. 7. ſ. ad er bib. si res. ff. de pac. si cuz eo pcto. Itē no. rē integrā ante litē cōtestatā. vt. ff. de iurisdi. om. iudi. l. 7 q. in fi. Sed nunqd qui tibi tenet vtili actione est tibi obligatus: et nunquid in libello vere poteris dicere eum tibi obligatū: Quidaz q nō: sed lex permittit tibi agere vtili actione ad vtilitatem tuam.

k ¶ Que si ita sint. q; vtilis 7 directa idem sunt in substantia.

l ¶ Cōpetit. cōtra debitorē noie tuo quā p̄sq; nūc nō habuisti.

Ominibus. ¶ Casus. Si vulier marito debitorē habēs: ius qō habebat in debitore dedit in dotē: licet debitorem marito non deleget. vtilis tamen cō petit ei cōtra debitorez vxoris sue. sic est in eo q̄ emit a creditore ius qō habebat i debitore. Viuianus.

l ¶ Nominibus. i. actionibus.

m ¶ Nec delegatio. ſ. debitoris que fit per stipulationē. vt. ff. de noua. l. j. als. l. delegare. ſ. j.

n ¶ Cōtestatio. 7ra debitorē mandata actione. vt. ſ. de nouat. l. iij. et hic est alius modus delegandi. bis eñ duobus modis fit. vt. ff. de noua. l. delegare. ſ. j.

o ¶ Sarito. sponsō nō. vt. ff. de iure do. stipulationē. Sed queritur an eadem sit substantia vtilis 7 directe actiōis. qō Joā. dicit arg. cōtra. ff. de pcura. non solum. ſ. sed interdum. et de iureiuran. nam 7 postrea. ſ. iusiurandum. Additio. Vide de hac questione per Bar. in l. j. ff. eo. tit. in. iij. colla. versi. quero vtrum actio vtilis 7 directa 2c.

Actiōis directe 7 vtilis an sit eadē substantia.

p ¶ Emerit. in quem transit fine cessione vtilis: vt hic. 7. ſ. de heredita. et actio. vendi. l. empto. 7. ff. de pactis. l. si cū emptore. Et idem est in quibusdam alijs quos notaui. ſ. l. p⁹ori. bis ergo casibus statim cōpetit vtilis. sed tacta cessione competit directa nomine cedētis: vt eñ in vendicatione rei corporalis non transit dominium: nisi facta traditione. vt. ſ. de rei vēdicatione. l. ferunt. sic ille cui vēditor nomen: vel cui datur in dotem non habet directam: nisi facta cessione. vt. ſ. quando fiscus vel p̄ina. l. finali. vtilem tamen in casibus: vt dixi. Sed quia non proprie dicitur traditio in corporalium. vt. ff. de acquirenda possessio. l. iij. in p̄incipio. ideo nomine cedentis non suo intentat diretam. vt. ff. pro socio. l. ij. 7. iij.

Quantitatis appellatione etiā 3tinet species.

Actio vtilis in aliquibus casib⁹ ab initio datur sine cessione.

O causam. ¶ Casus. An er contractu domini locantis fundū colonus conueniri possit: queritur. Dicitur q̄ nō. solutis pensionibus conuentis. Viuianus.

q ¶ Satisfacientes. alioquin conueniuntur coloni condēnato prius locatore: vt. ſ. quando fiscus vel p̄ina. l. ij. iij. 7. iiij. 7. ff. p socio. l. fecū da et tertia.

Colon⁹ an possit 3ueniri p debito locatoris.

r ¶ Per ō. id est valde.

Bona fides 3re exigitur in cōtractibus.

2 Bonam fidem. ¶ Jn. l. ista ponit quedā regula circa actiones et obligationes q̄ talis est. Jn omni 7ractu bona fides exigitur: nō tamē omnes actiones sunt bone fidei. Viuianus.

s ¶ Equum est. exemplum. vt. ff. de posi. bona fides. Et dic in bone fidei cōtractibus exigitur: vt cesset dolus ad eozum essentiam. vt. ff. de dolo. 7 eleganter. in p̄incipio. de contraben. emptio. l. domum. in fine. nisi quādo inciderit dolus. in contractibus vero stricti iuris quo ad effectum sine incidat dolus sine det causam. vt. ff. de verb. obli. ſ. qs cum aliter. et plene dixi. ſ. ē quibus cau. maio. l. in contractibus. et vide glo. in. c. iij. extra de emptio. 7 vendi. Jn autem dolus tertij dās causam contractui vitiet contractum: Quidam q̄ sic. vt. o. l. 7 elegāter. nos contra per eandem. l. circa p̄in.

t ¶ Equum est. quia vbi dolus dat causam contractui nullus est. ff. de dolo. et eleganter.

Actiones cedē 7 mādare differunt.

Sicut. ¶ Demittit duas regulas. Ab initio cuilibet liberuz est cōtrahere vel non: eo celebrato alter contrabētium altero inuito obligationi semel constitute renunciare non potest. si ergo cum aliquo contrarijsti vel vendendo vel locando eo inuito ab obligatione recedere non potes. Viuianus.

Actiōes vtili qui tenet

u ¶ Non consentiente. contra. ff. de cōmu. seruo ma. l. j. vbi dissentiente socio potest mandari.

v ¶ Quapropter. qō dixit in genere: nunc dicit in specie.

x ¶ Mentionem. contra. ff. de condictio. ob causam dat. l. si pecuniā. in p̄incipio.

y ¶ Similme posse. vt. 7. ff. cōmo. l. in cōmodato. ſ. sicut. 7. ſ. de resciden. l. de cōtractu. 7. ſ. de trāsac. l. ſ. Quis. 7. ſ. de ſben. empti. l. nō idcirco

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Cõtract' an rescidatur p penitẽtiã alteri' ꝑbẽtiũ.

co.in ſi.ff.mã.l.ſi mãdauero.ij.§. ſicut.ꝛ.ff.de cur.fur.l. cuꝫ bonis. in pzin.ꝛ.ff.nau.cau.l.i.§.j.ꝛ.ff.de iudi.interdũ.§.ſenator.ꝛ.j.de dona. ſi grẽ argẽtũ.§.fi.ꝛ.j.ad velle.l.ſi mulier.ij.§.finantẽ.ꝛ.l.ſi. Et ſic colligere predictis ꝙ qui ex volũtate imponit ſibi neceſſitatẽ nõ eſt ei ſubuenĩdum.vt.ff.qui ſatisfd.cog.l.ſi fideiuſſor.§.pe. Et no. hic duas regulas. Prima ꝙ nemo cõpelliturꝫ contrahere. qõ fallit in caſibus. vt no. ff. de iure delib.l.nec eme re.Scda ꝙ facto cõtractu nemo diſcedit alteri inuito.ꝫ fallit in dato ob cãm.vt.ff. de ꝺi. ob cau.dato dedi.§.j.ꝛ l. ſi pecuniã.§.fi. Sz diſtingue an fiat Ict' inoſtatus gĩa tua vel mea ꝛ tua:ꝛ tunc obtinet qõ ħ dicit an mea tñ:ꝛ tũc qõ ibi dicit fic.ff. de pac. l.ſi cũ fundũ.fm ꝯſdaz. Itẽ fallit in actiõe mãdati.vt.ff.mãdati. ſi mã dauero.ij.§.fin.ꝛ.l.ſi gs alicui.§.ꝙ ſuſcepit mandatũ.ꝛ ſi actiõe ꝙ ſocio. ff.ꝙ ſoc.l.verũ.§.ſi. Sed ſpãlia ſunt. vel dic ſcõ ꝙ in caſib' ꝑdictis non erat nata actio.naſcitur cñ mãdati cẽ renunciatione facta re nõ ĩtegra: vel ſi ĩterfit.vt.ꝺ.ſi mã dauero.fm ſti. mãda.§. fi. Itẽ ꝙ ſocio cẽ renunciatione in tẽpeſtiua vel finita ſocietate. vt. ꝺ.l. verũ.§.fi.ꝛ.j.ꝙ ſoc.l. taz diu.ꝛ.ff. ꝙ ſoc. ſed ꝛ ſocius.§.fi. vel aliter licet ſocius renunciet: tñ remanet obligatus. ſicut põt facere emptor: renũciare cõtractui: ſz tñ tenef ad intereſſe. Itẽ ꝙ ad illã mãdati. dic ꝙ nõ naſcitur/ niſi qñ res eſt nõ integra: vl qñ ĩterfit vt ꝓdixi: vñ reuocãdo ꝑus nõ ſe ꝛ eximit ab obligatione cũ ei nõ teneaꝫ. vt ff.de.ꝺb.obli.l.decẽ. Itẽ nec ob.ff.depoſi.l.j.§.pe.ꝛ.ff.de ꝑca.l.cũ ꝑcario: quia pecariocõcedens vel deponẽs nõ ſe obligat vt nõ reuocet. Sed tu dic tertio fm Azo. ꝙ ꝑdicta ratio:ꝙ actio nõ fit nata nõ valet:ꝙ nõ de actiõe ſed obligatione bic tractat quam cõſtat natã in ca cauſa predictis. Sed plus dico: quia actio depoſiti naſcitur ante dolum cõmiſſum.vt.ff.depoſiti.l.j.§.idem põponius querit.ꝛ.§. eſt autẽ. Et idem in cõmilibus: ſed ſecus in proſocio. Eſt ergo illa ratio differentie: quia in mãdato nõ dãnificatur põs vel ꝑcurator. vt.ff. mã. ſi ꝑcurator.fm.§.mãdati. Jn cõdictione vo ob cauſam: ideo peniteo: quia is cui dedi non obligauit me veſtidõ cõtractũ er parte ſua. in ſocietate eſt ratio: quia agitur ad intereſſe. Jn depoſito et ꝑcario rñ. vt dixi:ꝛ eodem modo rñ. ad illam.ff.ñ cer.peta. qui pecuniam.

Jſi inſolutũ. ¶ Caſus. Si debitor meus in.r.ius qõ bz debitorẽ ſuũ inſolutũ mihi dederit:pignoꝛa ſibi obligata perſequi ꝑ hypothecariã actionem poſſum.ꝛ boc in prima. Si ẽo ab antiquioꝛib' creditoꝛibus a ꝙbus fuit pecunia numerata fuerit pignoꝛa diſtracta ab emptoꝛe:ea reuocare nõ potero.ꝛ boc in ſecũda. Uiuia.

a ¶ Perſequere. per hypothecariã:ſed ꝑ ſonalẽ habes vtiles.vt.ſ. qñ ff. vel priua.l.ſi.ꝛ differt bec ab inferioꝛi.l.prioꝛi.qz ibi emit: bic inſolutũ accepit. Itẽ bic accepit inſolutum ſpecialiter vel generaliter ius pignoris.ibi nõ. Additio. Aduertas ꝙ finis iſtius gl. nõ placet doc. volentibus ꝛ cõcludentibus ꝙ ceſſã perſonali actione etiam hypothecaria eius acceſſoꝛia intelligitur ceſſa.

b ¶ Perſpicis.vt.ſ.qui po.in pig.ba.ſi generaliter.ꝛ.j.ſi antiquioꝛ credidi.l.j.ꝛ.ij.

Ja creditore. ¶ Caſus. Si cõparaui act.a titio:pignoꝛa ꝙ titi' habebat obligata poſſum vẽdicare ab his qui ea poſſidẽt:ꝛ ea diſtrahere poſſunt: niſi illi qui poſſidẽt ſoluãt qõ mihi debeꝫ. ꝛ boc ſi tempoꝛis preſcriptione tuti ſunt qui emerunt a poſterioꝛibus: tũc ne ꝙ vendicare.ꝛ per boc neq; diſtrahere poſſum. Uiuia.

Ceſſa perſona ali titulo vel conditionis: hypotheca ria etiã intelligitur eſſe ceſſa: ſiue veniat ex obligatione generali ſiue ſpali. b.ꝺ.no. cũ l.ſeq. Bal. vel ſic. Qñ debitor ꝺat ſuo creditoꝛi inſolutum nomẽ debitoris ſui/ cuꝫ bona erant etiam hypothecata: poteſt creditoꝛ ipſe perſequi pignoꝛa: niſi a prioꝛibus creditoꝛibus ſint diſtracta. Saly.

Idẽ.aa.ꝛ.cc. Odãtico. Lex.vi.

Jnſolutum nomen debitoris ſui tibi debitoꝛ dedit tuus: ac te in rem tuam procuratoꝛem fecit: pignoꝛa que ſpecialiter vel generaliter habes obligata perſequere[a]. ¶ Sz ſi ab his qui bus fuerant obligata (cum poſtioꝛes erant) diſtracta probẽtur: ab emptoꝛibus reuocari nõ poſſe ſpicis[b].

Vendita hypothecaria dicitur vẽdi actio rei vẽdicatiõis. Bal. vel ſic. Er ſimplici emptione nominis in emptoꝛem trãſfertur etiã pſecutio ꝛ diſtractio pignoris ꝛ hypothece vẽditoꝛi cõpetẽtis: miſi a poꝛibus creditoꝛib' ſit vẽdita vel ab emptoꝛibus preſcripta.ꝺ.ꝺ. Saly.

Idẽ.aa.ꝛ.cc. Euelpiſto. L.vij.

Ja creditoꝛe[c] nomen cõparaſti[d] ea pignoꝛa que venditoꝛ nois pſequi poſſet apud preſidem puincie vẽdica[e].nã ſi debitũ ex ciuſ[f] perſona res tibi obligatas tenẽtes nõ tranſferant[5] iure cõmuni[6] pignoꝛa diſtrahere non prohibeꝛis. ¶ Gane ſi a creditoꝛibus in ordine pignoꝛũ antecedentibus venũdantibus qui poſſident comparauerint[g]: vel[h] longi temporis preſcriptione muniti perhibentur[i] pignoꝛum diſtrahendoꝝ tc non habere facultatem perſpicis.

Donatio non finitur morte: ſed permiſſo ordinata ad donationem de futuro reintegra morte finitur. boc dicit not. vel ſic. Mandatum etiam remuneratoꝛis gratia finitur morte mandantis re integra. boc dicit fm Pe.ꝛ Ly.ꝛ Bal.

Idẽ.aa.ꝛ.cc.cr eſcẽtio. Lex.viij.

Jquidem donationis causa ci quem affectiõe patris te diligeriſſe proponis tuaz accipere pecuniam permiſiſti[m]: et hanc tuam liberalitatem renuncrans te a procuratoꝛe ſuo aliam pecuniã ſumere precepit: rebuſq; humanis ante[n] perceptionem fuerit exemptus: nec[o] qõ dederas re cuperare(cum perfectaz habuit donationem) nec quod dari tibi mandauerat: nec dum tibi traditus petere potes a procuratoꝛe[p].

Si mutuo dediſti[q] nec[r] a delegato dari nouandi cauſa ſtipulatus es: ſucceſſoꝛes eius[s] ſolutiõi parere compellentur.

Debitum non eſt exigendum armata manu: ſed ciuiliter in iudicio. boc dicit Bal.ꝛ Saly.

Idẽ.aa.ꝛ.cc. Heliconi. Lex.ix.

Negantes[t] debitoꝛes non oportet armata vi terreri[v] ſed petitoꝛe quidem cñ non implente ſuam intẽtionem vel exceptionem[x] ſubmoto abſolui. conuictos autem condemnari ac iuredibus petere.ꝛ ħ niſi aliquẽ debitoꝛẽ mihi delegauerit a quo vl fuerim ſtipulatus illam pecuniam mihi reddi. Uiuia.

m ¶ Permiſiſti. donãdo eidem. ꝛ ſic etiam de facto habuit.

n ¶ Ante perceptionem. i. anteq̃ percipereꝰ a procuratoꝛe.

o ¶ Nec. nunc ſoluit.

p ¶ A procuratoꝛe. cum moꝛte mãdantis finitum ſit mãdatũ. vt.ff.de lega.ij. cum pater.§. menio.ꝛ de dona.l.ij.§.ſi pecuniã. Sed ꝓtra.ſ.de dona.l.illam. vbi dicit nõ finiri moꝛte. Solu. quidã dicũt ꝙ illa corrigit bãc. Alij dicũt ibi ꝙ deceſſit ille cui mandatẽ fuit ante quã mãdauit: cui ſolutioni eſt ſ. inſti. mãda.§. itẽ ſi adhuc ꝛc. Tertij dicunt ꝙ bic nõ mãdauit illi cui volebat donare: ſed ꝑcuratoꝛi quez volebat dare. ibi ẽo illi cui volebat dare mãdauit. Tu dic ꝙ bic nibil mihi donauit vel ceſſit: ſed permiſit vel mãdauit vt pecuniã a ſuo ꝑcuratoꝛe acciperẽ. vnde ſicut exꝑreſſe põt reuocare. vt.ff. de dona.l.q ſarũ. ita bic tacite. ſ.eo moꝛtuo. Alij tñ alia ratione diꝛerunt bic non agi: nõ illa ꝙ moꝛte fit finitũ mãdatũ: ſed illa ꝙ ante antiquo fine tradition donatio nõ valebat: nec ab herede poterat peti: ſic in actione donata nõ valebit ſine mãdato: vel etiã cũ mãdato: ſed reuocato vel finito. quod nibil eſt quantum ad banc legem.

q ¶ Dediſti. ꝛ ſic non fuit donum.

r ¶ Nec a delegato. i. a procuratoꝛe.

s ¶ Eius. ſcz cui mutuo dediſti.

t ¶ Negates. ſcz le debere.

v ¶ Terreri. ſic.ff.quod metus cau.l.ertat.

x ¶ Exceptionem. etiã poſt impletã ꝛ fundatã intẽtionẽ. ꝛ ad boc.ſ.de rei ven.res.ꝛ de edẽ. qui accuſare.ꝛ.j.de excep. ſiquidem.

Remedijs.

Letio hypothecaria quãto tpe ꝺuret.

Mãdati mãdantis morte finitur.

a ¶Remedijs vt.ff. de re iudi. l. a diuo.

Auersus. ¶ Casus. Mutuaui tibi pecuniam: pignus mihi obligasti: nō ſō cepi pignus vēdicare tollit pſonalis actio: ſed ſi pretium pignoris ad debitum nō ſufficit: pro reſidua quātitate debita te potero conuenire. Iulianus.

b ¶Integra petitio. vt j. de distra. pig. hypothe cis. ꝛ de iur. dot. impe. l. fi. circa finē. ꝛ de pig. l. j. ꝛ. ſi cer. pe. l. ſi pro mutua. ꝛ. ff. ſi cer. pcta. l. cre ditor. ij. ꝛ. ff. de distract. pig. q̄ſtiū. ꝛ. ff. de pecu. ſi er duobus. circa. pn. ꝛ. l. queſtium. §. ſi annua.

Qmia. ¶ Casus. Si colono meo i rē ſuam decē mutuaſti a me petere non poteris: nec mihi preiudicauit p ſentia actoris mei. i. caſtaldionis quo magis ti bi obliger. Iulianus.

c ¶Rē ſuā. i. colonoriū. nā ſi oriſ fecus eſſet. vt. j. quod cum eo. l. ei qui.

d ¶Actor. caſtaldionū. vel q̄ ſubſcpſit vt teſtis. vt. §. ſi cer. pet. l. mutue. ſic ecōtra. §. co. l. iij.

Obes alienum. Casus. An ob es alienū q̄ ſri: me fac to poſtea ū ſolvēdo: an ego liber: ſeru⁹ creditoris fieri cōpelli poſſim q̄rit. R. ū. q̄ nō. vt dic cō pellēdus ſeruire: ꝛ ſic ac cipit ſeruire. pprie: poſt modū impropie. tertio dic ſeruire liberos. id eſt filios obligari. Iiuia.

Es alienū c ¶Es alienum. es alie Es ppriū num dicitur quod nos alijs debemus. Es ſuū vel noſtruꝫ quod nobis alij debent. vt. ff. de verbo. ſigni. l. cedere. §. es.

f ¶Seruire. id eſt ſeruos fieri: vel retine propriaꝫ ſignificationem. ſed reꝑpetitur iſtātia. j. de cap. l. ſi. ꝛ. j. cōmunia de ma. l. j. iij. ꝛ cuꝫ aliquis ſe obligat ad fuiēdū vſq; ad aliq̄d tēpus. Vel dic: id eſt filios obligari. vt. j. que reſ pig. obli. l. qui filios. ſed hoc fallit ſm. B. vt argu. j. de pa. qui ſi. l. ij.

Mmo a debito. ¶ Casus. Nec auf. nō corrigit. l. codicis. §. addit ⁊ imponit penas tres creditoꝝ q̄ cōpellit debitorem vt pro debito fiat ſeruus eius: q: pdit debitum. Itē cogit tantūdem dare ipſi debitori vel eius parentibus. tertio patitur crediꝫ dicit: talia faciens penam corporalem. Iiuianus.

g ¶Creditor cadat. ſi eum ſeruire compellat.

h ¶Retento. i. illi qui fuit retentus: vi etiam ſi pater cōſenſiſſet. vt ar. ff. que res pig. obli. poſ. l. ſi.

i ¶Parentibus. agentibus nomine retenti: in quoꝝ potestate eſt retentus. Vel pcparentibus qui ſucceſſerant retētis: idē tamen ſi extra nei ſucceſſerant: ſed de parētibus dicit ideo: quia frequētius fit. Vel tertio ſi retentus vellet remittere parētes poſſunt petere: quia eis viꝫ detur fieri iniuria. ff. de libe. cau. l. ij. iij. ꝛ. iiij. An autem bis legibus pōt renūciari: Reſpon. non. vt no. in auf. vt fine prohibi. ꝛc. §. j. coll. vij. als incipit ſiue debitri. ſiue credi.

Ejus cui. ¶ Casus. Si. r. mutuaſti mihi: ꝛ de his veſtes cōparauiſti: an aduerſus vēditorem veſtium actionem habeas: querit: Reſpon. q̄ non: ſed contra me cui mutuaſti agere debes.

ris remedijs[a] ad ſolutionem vrgeri conuenit.

¶ Electa hypotheca non tollit perſonalis aduerſus debitorem: ꝛ quatenus ex pignore nō eſt ſatisfactum remanet actio prima. Bal. vel ſic. ¶ Pignore electo pro re ſiduo precij remanet integra petitio. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. ꝛ. cc. Rufino. Lex. x.

Aduersus debitorem cle ctis pignoribus perſonalis actio non tollitur: ſed eo q̄d de precio ſeruari potuit in debitum computato: de reſiduo manet integra petitio[b].

¶ Quod mutuaꝫ a colono nō pōt repeti a dño: etiā ſi caſtaldi: als vaſalli dominj fuerint preſentes. b. d. Bal.

Idem. aa. Paulo. Lex. xj.

Dmia credulitate circūuēta es: q: q̄ colonis in rem ſuam[c] mutuo dediſti: a domino predij poſtulare te poſſe credidiſti: nec ad cum obligandum actorum[d] ipſius adiuuat te preſentia.

¶ Pro debito pecuniario liber homo ſeruire non cogitur. Bal. ꝛ Saly.

Idem. aa. Fabiano. Lex. xij.

Obes[e] alienū ſeruire[e] libe ros creditoribus: iura compelli non patiuntur.

Mauten. vt nulli iudi. lic. bſe lo. ſeruat. §. q̄uo. col. ix. Coſt. ix.

¶ Debitorem meum cepi: detineo: q̄ ritur an puniar ꝛ qualiter: Reſpondetur q̄ tripliciter punio: q: primo: ire mo. Secūdo quia debeo tantūdem dare deteto vel parētib⁹ eius. Tertio quia punio pena corporali. hoc dicit. Et quia nō dicitur qualiter relinquitur arbitrio iudicis. Bal. Vel ſic. ¶ Nota q̄ triplici pena affligitur qui debitorem ſuum capit et retinet. Secus ſi debitor eſſet fugitiuus: quia capit pōt vt ad iudicē ducatur: ꝛ tunc modico ſpacio debet retineri. vt no. i. l. ertat. ff. q̄s in. ꝛ. cauſa. ꝛ. l. interdum. ij. §. qui furē. ff. de furtis. Salycetus.

Domo a debito creditoris[g] cadat tātūdem dando retento[h] vel eius parentibus[i]: ipſo q̄s creditore corporalibus penis ſubdendo.

¶ Accipiens mutuum obligat mutuā ti: nō is ad quem pecunia propter mercimonia deuenit. Bal. ꝛ Saly.

Idem. aa. Barſimio. Lex. xiij.

Um cui mutuam dediſti pecuniaꝫ ad ſolutionē vigere competenti debes actione: nā ad uerſus negociatores: q̄s ex mercibus[k] pecunias abſtuliſſe[l] tuo debitori proponis nullaꝫ habes actionem[m].

¶ Creditori datur ius eligēdi an agat perſonali vel hypothecaria: immo ius cumulandi perſonalem ꝛ hypothecariā in libello. hoc dicit Bal. ꝛ hoc iure iſto. bodie ſerua auf. hic poſitam. Saly.

Idem. aa. Hermodoto. et Nicomaco. Lex. xiiij.

Oſt in arbitrio vestro i ſonali debitoris bēdes actione[n]: an cum qui ab his diſtracta: ſibiq̄ tradita pignora[o] tenet in rem ſeruiana[c] ſi non longi[p] temporis preſcriptione munitus ſit) an vtroſq̄ conueniatis.

Mauten. de fideiuſſ. §. ſed neq̄ ad res. colla. j. Conſti. iiij.

¶ Nota q̄ nedum principalis: ſed etiā fideiuſſor: eſt primo excutiēdus q̄ puniatur ad pignorum poſſeſſores. Saly.

Sed bodie nouo iure primo conueniendi ſunt omnes fideiuſſores ꝛ mandatores ꝛ ſponſores q̄ ad pignorum peruenīat poſſeſſores[q].

Ut actiones ab heredē ꝛ contra heredem incipiant. Titu. xj.

¶ Stipulatio ꝛ legatum poſt mortem collātū incipit ab herede: ꝛ bocvigore buius legis: remota regula antiquoꝝ. Bal. vel ſic. Obligationes tā ex contractibus q̄ ex vltima voluntate poſſunt ab herede incipere actiue ꝛ paſſiue: remota antiqua regula bis contraria. Saly.

Imperator Juſtinianus auguſtus Johanni prefecto pretorio.

Lex vnica.

Um ꝛ ſtipulationes ꝛ legata et alios cōtractus[r] poſt mortem[s] compoſitos

¶ Vt actiones ab heredē ꝛc. Dixit titulo ſuperiori de actionibus. Sed q: q̄dam ab heredibus incipiunt ꝛ contra heredes. ideo de his dicit: ꝛ alie prius nate protenduntur contra heredes ꝛ heredibus. vt j. de here. act. per totum.

Um ꝛ ſtipulationes. ¶ Casus. Olim ſtipulatio poſt mortē alicuius cōtrahentiū cōcepta: vel puidie q̄ moreret nō valebat. vbi gra. Si ſtipuler me aliq̄ redditurū poſt mortē tuā nō valebat. ratio quare non valebat erat illa: q: actio cōtra heredē ꝛ ab herede incipere nō poterat. Quā antiquitatē emēdauit imperator: dicens q̄ ſtipulatio ſic cōcepta valeat: ꝛ q̄ actio. in dauit imperator: dicens q̄ ſtipulatio ſic cōcepta valeat: ꝛ q̄ actio. in cipiāt cōpetere heredi ꝛ aduerſus heredē: ne ꝑpter nimiā ſubtilitatē verborum voluntas contrahentium impediatur.

r ¶Contractus. ſic ergo inmuit ſtipulationē eſſe contractū: hꝫ impropie. vt. ff. de ver. ſigni. l. labeo. ij. idē inmuit in legatis: ſed illa ſunt ex quaſi contractu. vt inſti. de obli. quę ex quaſi contra. §. heres.

s ¶Poſt mortem. alterius contrahentiū. verbi gratia. Si q̄mittā me

k ¶Vercibus. ſuis venditis.

l ¶Abſtuliſſe. i. acceppiſſe a debitore tuo. ſic. ff. de fur. qui vas. in prin.

m ¶Actionem. vt. j. depoſiti. l. ſi. ij. ꝛ. §. ſi certum pet. l. non aduerſus.

Et. ff. de condi. indebi. l. is ſolis.

St in arbitrio. ¶ Casus. Titius obligauit mihi pignus prope cuniā quaꝫ ei mutuaui. ꝛ pignꝰ diſtraxit ꝛ vēdidit: in electione mea eſt: veliꝫ uenire titiū actione perſonali. aut agere hypothecaria aduerſ⁹ eum ptorē pignoris: niſi poſſeſſor: pignoris tueri ſe poſſit ꝑſcriptione longi temporis. Iiuianus.

n ¶Actiōe. ſ. hypothecaria.

o ¶Pignora. vt. j. de pignore. l. q̄us pſonali. et l. diſtract. ꝛ. l. debitore. et. l. perſecutione. ꝛ de pca. ꝛ ſalui. inter. l. j. ꝛ ar. j. de fideiuſ. l. j. ꝛ hoc in pignore expreſſo. ſecus ſi in tacito etiā iure vete ri. vt. ff. de iur. fiſ. l. moſchis. ꝛ eſt ſi. j. de ſer. pig. da. ma. l. j. ij. ꝛ. iij. ꝛ. j. de pigno. l. ij.

p ¶Longi temporis. de hoc dic vt dixi. §. eod. ſi a creditore.

Sed bodie. hec au rē. corrigit. l. codicis. q̄ia pnis debet cōuenire fideiuſſores ꝙ bitores ꝙ pignoris poſſeſſores. Iiuianus.

q ¶Poſſeſſores. huic ē §. in auf. de liti. §. ad h. als ab hoc. col. viij. q̄eſt j. de pig. auf. h ita. B. dicit q̄ hec corrigitur. Jꝛ Jo. dicūt q̄ illa de liti. §. fin iſtā. Vl q̄ ibi dicit verum eſt ſi poſſeſſor habeat cām a debitore: alioquin ↄtra. §. h non placet: ideo q̄ dol⁹ actoris emptori nocere non dꝫ cū quenit. vt. ff. de ex cep. doli. l. apud. §. ſi cū. Vel dic vt plene ibi dicēs. Additio. Bal. h di cit notabiliꝫ iſtā aut. nō habere locū ſi extraneꝰ poſſeſſor nō ſibi: ſed debitori poſſidet ꝑpius. Nam tūc poterit ipe nō ex cuſſo ꝓncipali aut ei⁹ fideiuſſore conueniri: q: effectus iudicij fundat cōtra ꝓncipalē ex quo nō tam ipſe poſſeſſor ꝙncipalis cuꝰ noie poſſidet videretur conueniri. ar. l. ij. §. vbi in rem ac.

Continuatio.

Pactū q̄ creditor poſſit vendere debitorē cauere ꝛ retinere ꝙ debito non valet.

Stipulatio eſt ſer impropie.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

datarum.r.post mortem tuam.vel legem tibi.r.post mortem tuā qb
ꝓ eodem est ac si beredi tuo legem: vt habes hec exempla. instit.de
inuti.stipula.§.post mortem.ꝛ.§.seq.ꝛ instituta.de leg.§. post mortē. et
ff.de contraben.stipu.l.scrupulosam.

a ¶Antiquitas.cui videbatur ex facto ꝛ habētiū inter ipsos incipere debere obligationē: sed hoc fallebat in stipulatione ꝑdinitali etiam olim.vt inst.de ꝟ. obli. §.ex conditionali.

b ¶Recepimus.scz i dicta.l.scrupulosam.

c ¶Illam. nō solus remutare. ꝛ ad hī aut.de nō alie.§.finim'.col.ij.

d ¶Vel contra heredes. vt si defunct' ad diē cessus sub pena pecuniā ꝑmisit: eo etiam ante diē mortuo necdū beredita te adita cōmittit pena. vt.ff.de vb.obli. ad diē. et.ff. de nau.fe.l. fi. ꝛ ad ff.de ꝟ. ob. quodcūq. §.i.imo pone ꝑdicta cre pla vt nō notam i alia glo. alterius ibētiū ꝛc. Et caue tibi q; aliter de post mortē icipere actio in stipulatiōe ꝛ aliter in legato. Jn stipulatione em̄ ōr incipe: nō q; nulla fuerit ante mortē: sed q; nūc incipit cē efficax. vt.ff. de enic.l. si p ꝑsonā dctiā.§.nō mirū. sed vbi mihi legas post mortez mcā nūmꝰ mihi debef: sed heredi meo tūc si er sua ꝑsona.vt.ff.de enic.l.q a pupillo.ꝛ.ff. de ac. ꝛ obli.l.obligationū fes re.§.i.ꝛ.ff. qū ꝟ. le. ce.l. iiij. Jtem huic.l.est ff. de ac.ꝛ obl.sub bac.S3 tibi nō ꝑt velle beres: q nec a ꝑncipio sic fctā va let. ꝑmittō tibi vola: vt ibi dicit. Vel ibi nō est inus tilis ea rōne: q; actio nō possit ab herede vl ꝰ be redē incipere: §3 quia ab imitio er sui natura inus tilis est sic ꝓcepta si vo lā. Jtē no.ar. de ꝓbēda nō vacāte. vt viri.§. de pac.l.fin.ꝛ facit.ff. ad.l. fal.l.penales. circa ꝓnc. ibi: nec Jtium est ꝛc.

e ¶Subtilitatem. Sic.j. ꝑ so.l. de societate.ꝛ.ff. q.mo.pig. vel hypo.fol. l.ficut.§.fi debitori. Jtē ad hoc.j.de ꝟsti.pecu.l.pe.prope finem.

¶Me vroꝛ pro marito ꝛc.¶Licet heres ꝓ defuncto cōueniatur.vt
s.titu.j.non tamen.sic est in aliis etiam qui valde conuncti videtur:
vt hoc titu.ꝛ seq.

Frustra disputas.¶Casus: An er cōtractu mariti possit cōueniri vroꝛ/ q̄rit: R̄n. frustra disputat mulier tenuerit ex tractu initus cū marito ipso iure vel nō: qz er ꝛtractu mariti nō cōuenitur ꝑpter senatusco. vell. Uiuianus.

f Disputas. als dubitas.l.tu vroꝛ.

g Si ꝓpzio noie.i.ad vtilitatem tuā.vt.j.loca.l.contractus.

h Senatusc̄ oſultū. velleianū. vt ꝛ.j.ad velle.l.frustra. sed hodie ipso iure seruatur illesa quando obligat se cum viro.vt in auf.vt nulli iudi.§.et illud vero.colla.ir.

OB maritorum.¶Casus. Si maritus alicui' mulieris aliquod crimen commisit ꝓpter qđ omnia bona sua confiscantur: ꝛ in ob delictum maritoꝛ vroꝛes inquietētur: ꝓcurato; cesaris qui cos se ꝓtinere iure ꝑfi cum: ꝓbante muliere res occupatas ad
i Uetant.vt.j.de dona.inter virū ꝛ vroꝛem.l.res.ꝛ.j.ad.l. iul. de vi.

antiquitas qdē respuebat: nos autē ꝓ cōi boim vtilitate recepimus: cōsentancū em̄ erat etiam illam regulam qua vetustas vtebatur moze humano emendare.

¶Ab heredibus enim incipere actiones vel contra heredes: veteres non concedebāt cōtemplatione stipulationum: ceterarūq causarum post mortem cōcepta rū. Sed nobis necesse est: ne ꝓpꝛis vitij materiam relinquamus: ctipsam regulam de medio tolle re: vt liceat ab heredibus ꝛ contra heredes incipere actiones et obligationes: ne ꝓpter nimiaz subtilitatem verborum: latitudo voluntatis contrahentium impediatur.

¶Me vroꝛ pro marito vel mariti pro vroꝛe: vel mater pro filio conueniatur. Titu.xij.

Uroꝛ conuenta ex contractu mariti nō hz necesse contractum infringere: quia siue valeat siue non er eo conuenit nō po test. hoc dicit Bal. Vel fic. zd uxor ex cō tractu mariti non potest conueniri: nisi ex intercessione a qua inuatur velleiano. hoc dicit Salycetus.

Imperatores Diocle.ꝛ Maxi. aa.ꝛ.cc. Asclepiodoro. Lex.j.

Frustra disputas de contractibus cū marito tuo habitis: vtpote iure steterunt an minume. cuz tibi sufficiat: si ꝓpzio nomine nullum contractum habuisti: quominus pro marito tuo conueniri possis.

¶Cum nec si sponte pro eo interceſſiſſes quicq̄ a te ꝓpter senatusc̄ sulti exigi iure potuisset.

Pro debito mariti non potest fieri missio in bonis vroꝛis: tamen si maritus possidebat habet vroꝛ probare se domnā. hoc dicit no.fm Bal.ꝛ Saly.

Lidē.aa.Theodotine. Lex.ij.

OB maritorum culpam vroꝛes inquietari leges vetāt.

¶Proinde rationalis noster: si res que a fisco occupate sunt dominij tui esse probaueris: ius publicum exequetur.

Res tradite ad sustentationem filie nō ꝓsumūtur esse dotales: sed extra dotem. hoc dicit no.fm Bal. nec possunt ca pi pro debito mariti. Saly.

Lidem.aa.et.cc. Carpophoro.

Cum te possessio nes nō in dotē ꝑ filia tua dediſſe: sed ad sustentandam eaz extra dotis causam filie tue prędia assignasse ꝓponas: ciuiliuz muncrum ꝑ vel onerum municipalium obtentu/ ex ꝑsona maritiq; eius: quomodo matres ex ꝑsona filiozum interpellari nō possunt: cum neq; maritum pro vroꝛis obligatione cōueniri possе constat: nisi ipse pro ea se obnoxium fecit. Certissimum em̄ est ex alterius contractu neminē obligari.

Gratuita solutio partis non grauat in solutionem alterius partis.b.d.no.fm Bal. Vel fic. Licet mater soluerit partem debiti filij sui/ non ꝑpterea potest cōpelli ad solutionem residui. Saly.

Lidem.aa. et.cc. Philonte.

ij Cum te idco Lex.iiij. ex ꝑsona filij tui commemoꝛes conueniri: q ꝓ eo debitis eius aliquid intuliſſe videaris: defensionibus tuis vti apud cū cui super ea re notio est: minime prohiberis: vt is ad solutionem alieni debiti vigeri te non patiatur.

Mautē. vt non fiant pigno. palijs ff. j. col. v. Consti. v.

¶Qui ꝓ debito vnius sua auctoritate grauat alium punitur in quadruplū ꝛ cadit a iure suo. hoc dicit Bal.ꝛ Saly.

Dos alij quī retinet ꝓ debito mariti.

Vel ibi ob suam ꝓpriā: vt ibi diri.

k ¶Occupate sunt. Nomine mariti qui eas possidebat.

l ¶Probaueris. scilicet tu mulier.

m ¶Executur. id est facietibi reddi. vt hoc publicum ins fernetur: ne mulieres ꝓ altero inquietentur.

Cum te possessiones. ¶Casus. Pro filia tua. c. in dotē nō dediſti: sz ad sustentādum prędius assigna sti: maritus ex administratione tutele/ vel munere ciuitatis alicui' factus est debito: me: nū quid ꝓtertu illius debiti possit capi illud ꝓdium quod in dote non erat: quaeritur. Dicit q non. quia sicut nec mater ꝓ obligatione filij sui obligati tenetur: ita nec maritus ꝓ vroꝛe si postea se non obligauit: certissimū em̄ est ꝛc.

n ¶Possessiones. id est res possessas.

o ¶In dotem. marime: nam idem tūc nisi in casu. vt.j. i quib' cau. pig. ꝛc. l. satis.

p ¶Munerū. vt tutele.

q ¶Ex persona mariti. scilicet interpellari non potest.

r ¶Quomodo. i. sicut.

s ¶Constat. vt.ff. ad municipa. lucius. §. idem re spondit cōstante. nisi in casu. vt.ff. de offi. pcon. obseruare. §. j. ꝛ nisi soli tis modis. ꝛc de obligauerit. et hoc est quod subjicit. nisi ipse ꝛc.

t ¶Feminem. nisi pater ꝓ filio: dominus ꝓ seruo. heres ꝓ defuncto. ꝛ hoc ideo/ quia ꝓ vna persona censetur. vt instituta. de inuti. stipula. §. ei vō qui. et. §. ꝓpost mortem. et. j. de impube. ꝛ ali. substitu. l. fi. ꝛ in auf. de iureiuran. a. mo. presti. §. j. colla. v. Vel potes dicere hec regula de iure ciuili obtinet non ꝑtorio.

Cum te. ¶Casus: Cum mater ex cōtractu filij si fil' fuerit nō soluēdo partē debiti soluerit: an super residuo eo ꝓtertu ꝙ debitum agnouit partē soluēdo cōuenire ꝓssit/ querit: R̄n. q non. ꝛ hoc ꝓuidebit competens iudex. Cluia.

y ¶Cum te. o mater.

z ¶Q. pro quia debita filij tui soluisti cum nō tenereris: volebant credito;es te cogere ad totum soluendum.

y ¶Aliquid. partem soluendo.

3 ¶Ut. ne alter pro altero conueniatur: nec obstat q aliquid est solutum: vt hic. et. ff. de vsuris. l. cum de in rem verso. et. j. de vsuris. l. creditor. et. j. de erciscito. tuto. l. voluntarie. ꝛ. j. de pactis. l. si certis annis. Sed contra. j. ad legem falci. autenti. sed cum testato;. Solu. hic nullo modo est debitum: ibi cuiliter et naturaliter vel faltem naturaliter. Jtem contra. j. de fideicommiſſ. l. j. Solutio vt ibi. Additio Solunas sic ibi heres fuit naturaliter obligat': et coadiuuat fauoꝛ alimeꝛozum/ et vltime voluntatis cum diutina ꝓstatione/ qua visus est in futurum velle soluere.

Actio alter oꝛ incipere in stipulatione post mozte ꝛ aliter legato.

Ter. j. frustra. cōcoꝛ. cuz hac. l. et duab' seq. cer pte vestra. cū glo. sup fōo assentiat. certa de reſcrip.

Ter. interpellari. l. i. inge tari bal

Sed oīno.

SEd oīno. ¶Casus. Si tibi anglico vl hispano mutuo pecuniā: vel sum spoliatus in anglia vel hispania vel tuscia: nō ꝓpterea si inueniam alios anglicos: vel hispanos: vl tuscos debeo eos pigno rare in ciuitate ista: nec ſ mihi licet facere: imo oīno ꝓhibeor hoc fa cere: ⁊ si contra facio debeo puniri ⁊ condēnari in quadruplum eius quod pignorauī: insup

cadam ab actione mea. Hoc dicit ista aut.

a ¶Formā. i. vt que acci piat habeat loco pigno ris. idēq; magis si acci piat vt habeat in fisco tum. Aliud puto ſcz ꝙ non habeat locum pena huius legis si a debito re mea auctoritate debi tum vel indebitum au feram: tūc enim ius tm quod habeo in re: vt qz obligata: vel ꝙ re: vt qz debita ē amitto per edi ctuz diui marci: sed per constitutionem si quis in tanta. licet ius nō ha beam/in alio tamen pa tior penam. ⁊ est ꝓ me vt tm ius quod habeaz perdam: non autē quaz druplum. ff. de bis qui. vt indig. l. rescriptum. vt. j. de penis. l. sanci mus. Aliꝫ putāt me sem per debere cadere a de bito: et non tantum pi gnus occupatuz perdā. arg. ff. quod met. causa. ⁊tat. ſz ciuitates seruāt contra banc autentica. Additio. Suppleas: cō cedēdo repetatias. Vu ius occasione Bal. hic pertractat succincte ma teriaz repetatiarū quā quidem ad longum tra ctat Barto. in tractatu suo repetatiaruz. ⁊ Jo an. and. in. c. non debet aligs. de reg. iu. li. vi. in mercuri alibus. Pet. de anch. in. c. j. de iniurijs. li. vi. ⁊ nouissime Sozi nus in pīcipio. cc.rrri. in cipiente: cū in pīti ꝙsul tatione in. ij. parte.

b ¶Idipsum. scilz ꝙ est er actum.

¶Ne filius ꝓ patre ⁊c. ¶Putabat ratione p ternitatis vl filiationis vel libertinitatis alium conueniri: qđ remouet.

Ecz. ¶Casus Si cū filio fui iuris effecto ꝑ ri sti pecuniā ei mutuādo: patre nisi ꝑ alit se obligauerit ꝓ filio nō habes eū obligatū ⁊ hoc in prima. Si vō filio fas mil. in ptāte existenti sine iussu patris mutuasti: quatenus est in pecu lio: vel quatenus in rem patris versuz est: patrem habebis obligatū. vt. j. ad macedo. senodotus. Si ergo frater tuus. ꝛ. a creditore accepit mutuo: ⁊ creditor exegit ea a patre tuo: recuperare illa tu heres pote ris per conditionem indebiti: ⁊ hoc qz nomine suo soluit: si vero no mine filij: non repetet.

c ¶In ptāte. ħ assume qđ dicit. j. amplius ⁊c. ⁊ ab eo ercipit. si sine iuſ su ⁊c. ꝛ si nec. ℈ senatusco. ⁊c. nā tūc. f. scō casu in nihil tenef. vt. j. ad macedo. si filius tuus. ⁊ isti. qđ cū eo. §. fi. no. Lōtra macedo. autē pōt acciꝑi multis modis. vt. j. ad macedo. senodotus. Jn ꝑmo aūt. f. qñ cum iussu: tenetur insolidum pater.

d ¶Sine iussu. nec aliud interuenerat quo filꝫ insolidū teneri possit ve luti in rem verso vel ꝓposito taberne vel negociationi: qđ si factū esset teneretur insolidum.

Sed omnino qui alium ꝓ alio fm formam[a] pignora tionis exigit: totum idipsum[b] qđ quid sit in quadruplu; passo vim redder: necnon et ab actione ꝓ qua talia ꝓesumit cadet.

¶Ne filius ꝓ patre: vel pater ꝓ filio emancipato vel libertus ꝓ patrono: vel seruus ꝓ domino conueniatur. Titu. xiij.

¶Mutuatū filio emācipato pī reddere nō tenetur: mutuatū vō filio i potestate in casu permisso nō iussu patris pater te netur reddere de peculio. Bal.

Jmperator Gordia. a. Candido militi. Lex. j.

Ecz ex eius filij persona qui cum sui iuris esset mutuam pecuniaz accepit pater eius si nō fidem suā obstrinxit conueniri potest: necz ex eius quez in potestate[c] habet: si fine iussu[d] eius contractum est: necz contra senatusconsultū macedonianū: si pecunia mutua data est: amplius duntaxat qꝫ de peculio actionem sustinere cogitur.

¶Quapropter pater quoqz tuus si ei pecūia a creditore fratris tui extorta[e] est ob quam reddendaz nō tenebatur: ꝓsidis prouincie auctoritate eam recuperabit[f].

¶Filius vt filius nō tenetur ꝓ debito patris: nec ꝓ officio ab eo male gesto hoc dicit. ⁊ ideo agens ꝛtra filium ex persona patris dz facere mētionē qꝫ fit heres. als libellus est ineptus. vt not. in. l. si cum dotem. §. transgrediamur. ff. soluto matrimonio. Bal.

Jmpera. Diocle. et Maxi. aa. Aculoso ⁊ Eutelono. Lex. ij.

Ne contra iuris auctoritatem ab eo qui patrem[g] vestrum a quo emancipatos vos dicitis ad munus ciuile deuocare rat inquietemini ꝓfses ꝓuincie ꝓuidebit[h].

¶Propter officium filij pater non tenetur. b. d. Bal. vel fic. Si pater contradixit qñ filius fuit electus decurio: non pōt conueniri ꝓ eo. b. d. Saly.

e ¶Extorta. fnationibus nō p vim. tūc enī caderet a iure suo. vt. ff. qō metus causa. l. extat.

f ¶Recuperabit. per ꝛdictionem indebiti. ⁊ hoc qz nomine suo soluit. si vero nomine filij non repetit. vt. ff. de cōdi. indebi. si is. que est ꝓtra. ⁊ ꝓ hac solutione est. ff. de constitu. pecu. l. j. in fi. ⁊. l. seq. ⁊ ad hoc. ff. si certum pet. a. si filiusfa mi. a. ff. ad macedo. ſz et si pater. §. j.

¶Ide. aa. ⁊. cc. Theog. Lex. iij.

Si filiusfamilias inuito[i] patre decurio creat[k] fuerit ꝓ eo patrem inquictari non posse[k] iure manifestissimo cautum est.

¶Mutuante patre filius nō tenet ad debitum patris. b. d. Bal.

Ide. aa. ⁊. cc. Archeno. Lex. iiij.

Patris nomine supstitis filium: nec munerū ciuilium nec debiti causa: personali[l] posse conueniri constat actione.

¶Ex contractu patroni vel dñi libertus vel seruus non tenetur. b. d. Bal.

Ide. aa. ⁊. cc. Jāpetito. Lex. v.

Ex patroni[m] vel domini cōtractu liberti vel serui conueniri non possunt.

¶Ista est notabilis autētica. Scholares ad legitima studia procedentes ipi ⁊ eorum nūcij possunt ire ⁊ stare libere ⁊ fe cure tanꝫ benemeriti: ⁊ quoz scientia mū dus illuminatur premia ꝓmerētur: eos nullus debet offendere: nec ꝓ alio pignorare: qui contra facit punit. Electio quoq; ꝙ dat eis conueniri coram magistro vel domino suo/an coꝛā episcopo sub quo ve lint: ⁊ qui eos contra premissa vel aliquid huius autentice trahit ad iudicem perdit causam. Deinde iubet hāc autenticam situari sub hoc titulo. hoc dicit Bal.

¶Noua constitutio Federici.

Habita quidez super hoc diligenti inquisitione episcoporū: abbatū: ducū: ⁊ omnium iudicū: ⁊ aliorū procerū sacri nostri palacij examinatione[o] oibus qui caulaꝫ studiorū peregrinant scholaribus: ⁊ maxime diuinarū atqꝫ sacrarū legum[p] ꝓfessoribus: hoc nostre pietatis beneficium indulgemus: vt ad loca in quibus litteraruz exercentur studia: tam ipsi qꝫ eorū nuncij veniant: ⁊ cum eis securi habitent. ¶Dignum nāqꝫ existimam[q] vt cū oēs bona faciētes nostraz laudē ⁊ ꝓtectionē oi modo mereant: quozum scientia totus mūdus illuminat: ⁊ ad obe diendū deo ⁊ nobis ei[r] ministris vita subiectoz informat: quadaz speciali[s] dilectione eos ab oi in

ꝛ. ff. de iudi. cum debitoris. ⁊ de nora. l. j.

Habita. Casus in hac auten. talis est. Jmpator primo ꝓcipit qꝫ scholares secure vadant ad loca studiorum: ⁊ nullus eis iniurias inferat: ⁊ reddit rationem ibi dignum enim ⁊c. ⁊ rationem ratio nis ibi: quis enim ⁊c. deinde concludit ex supradictis ibi: hac igit. Secundo ꝓhibet imperator ne scholares damnum patiantur ꝓ delictis vel debitis commissis ab aliꝫs: imponendo penaz temeratoribus huius legis. Tertio dat electionem scholaribus sub quo velint conueniri. Quarto iubet hāc legē poni in titu. isto. ne pater ꝓ filio. litte ra satis plana est de se.

o ¶Examinatione. sicꝫ erit lex solennis. vt. §. de legi. ⁊ constitu. l. bu manum.

p ¶Sacrarū legū. no. leges sacras. vt. §. de legi. ⁊ ꝓsti. l. leges. iij.

q ¶Speciali. nā licet oēs debeāt ab iniurijs defendi ibi marie ne videā

Pedagia solucre an teneantur scholares.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

vsum ppriu͡m ferunt libros ⁊ alia .ſ. de vect. ⁊ omiſ. vniuerſi. Itē quia non eſt conuentum. vt. ff. de pub. ⁊ vec. l. iij. in fine.

Audacia a ſ̄liter ſu᷑ matur.

a ¶ Audar. audacia in malū. ſic. ſ. vñ vi. ſi gs in tantā. ⁊. ff. ſi pars here dita. peta. l. i. in fi. ⁊ de lib. ⁊ poſth. gallus. ſ. videndum. in fi.

b ¶ Scholaribus. cuiuſlibet facultatis. vt. ſ. ⁊ ſubaudi maxime. nec ei licet alicui alij inferre iuriam: ſed ideo de his dicit ſp̄aliter ne videant negligi. vt. ff. de iniur. itē apud. ſ. hoc edictum. Item quod dicit iniuriam. q. d. vindicando ſe. ſed ad defenſionē ſi cum moderamine. vt ſ. vnde vi. l. i.

c ¶ Et peruerſa conſuetudine. Nota peruerſas ꝙ ſuetudinem nō ſeruandam. ſic ⁊ in auc. vt nul. iudi. ſ. i. col. ix. ⁊ i nota cōſtit. Federi. de ſta. cō. lic. ecc. ſ. i. col. r.

Lis⁊ cauſa quō ſu᷑ mantur.

d ¶ Si item. largepomitur p̄o ciuilis criminalis ſilicet alibi tm̄ ꝑ pecuniaria. vt. ff. de teſti. l. i. ⁊ hoc patet ex eo quod. ſ. dicit: vbi. ꝑ̄na auctoritate vindicari. ꝓhibuit. ſic ⁊ cauſa licet dicatur criminalis. vt dicta. l. i. quandoq; p̄o ciuili pone. vt. ſ. de iuriſdi. omnium iudi. l. in criminalibus. Sed ꝑ ſcholares et doctores renunciatum eſt bonomie quantuꝫ ad criminales. ⁊ ſic ſeruat̄ ſtatutum. ſ. de epiſco. ⁊ cleri. auten. ſtatutum.

Terr⁹ ibi: magiſtro. cō cor. c. cū cōtingat. cum gl. ſup ver. cōſuetudie. in m. de ſpo cōpe.

e ¶ Optiō. id eſt electionē. ⁊ nota ꝙ in cōtractibus alternatiuarū ē ele ctio rei. vt. ff. de iure do. plenīſſ. in fi. ſed in iudicijs actoris. vt. ff. de non ope. nun. l. ſtipulatio. ſ. i. Item in dubio dicto. vt. ff. de iudi. ſi quis intentione. vel ſi duabus actionib⁹ agere poteſt: cuius eſt electio. Item quenire ſub quo iudice vult. vt. ff. de iudi. l. qō legatur. ⁊. l. ſi fideicommiſſa. hoc aute̅ fallit hic fauore ſcholariū. An autem ex quo elegit variare poteſt. videtur ꝙ ſic: vſq; ad litis cōteſtationē ſicut actor. vt. ff. de iuriſditione omnium iud. ſi conuenerit. ⁊. ff. ſolu. matri. ſi cum dotem. ſ. eo autem tempore. Additio. Hoc intelligas verum ꝙ ſcholaris poſſit variare ſz ſemel ⁊ nō pluries. l. nō vtiq;. ſ. i. ff. de eo qō certo loco. ꝓ̄o quo facit ꝙ vnum eligendo videtur recuſare aliū: quare ad alium redire non p̄ot. auf. offeratur. ſ. de litis conteſtatione.

f ¶ Dño. legū. q alſ ꝓcp̄tor: appellaſ. vt. ff. de dam. infect. ſi edib⁹. alſ magiſter. vt. ff. de arbi. qualem. alſ eſt. l. dicere. ſ. caſſius.

g ¶ Vel magiſtro. alterius facultatis.

h ¶ Dedimus. per hanc ꝓſtitutionem. Sed nonne etiam iure veteri ſ idem erat. vt in ꝓoemio. ff. ſ. in beritenſium: Reſpon. non: quia ibi tm̄ de legum profeſſoribus dicit. Item non dicit ꝙ optio eſt ſcholaris: vt hic dicit. Itē cū dederit in hoc iuriſditionem prędictis: nunqd poterunt delegare: videtur ꝙ non. vt. ff. de offi. eius cui manda. eſt iuriſdi. l. i. ſ. quę vero. Sed dic ꝙ ſic poteſt: qz non conceditur alicui eo ꝙ de maioribus ſit: ſz cuilibet etiam grammatico vñ cōpetit iure magiſtratus. nam ꝓ̄o eo ꝙ regimen iuris poteſt delegari. vt in. o. l. olim. ſ. que vero. Sed olim non: cum tm̄ legum profeſſoribus erat ꝓceſſus: ideo q; de maioribus ſunt. Item nunquid poteſtatem poteſt eligere ſcholaris: Reſpon. ſic. qz ſic erat olim in ſcholaribus legum. vt i. ꝑ̄ceptio. ff. ſ. pe. ⁊ q; libet ibi contrahens ſit de ciuſ foro ratione contractus: niſi ꝑ priuilegium eximeretur. vt clerici. vt in auc. de ſan. epi. ſ. economos. col. ix.

Litāſſcholare ad iudicē ꝓtitū

i ¶ Temptauerit. nunquid demum lite conteſtata: Videtur ꝙ ſic: qz tunc videtur ꝓ̄tractus: vt. ff. rem ra. habe. l. amplius. ⁊ arg. ff. quod quiſq; iur. l. j. in fine. ⁊ ne quis cum qui in ius vo. l. j. ſ. j. Contrarium vt. ſ. de epiſco. ⁊ cleri. ſi quis non dicam. Solu. non amittit actor eam poſt citationem ſolam factam coram poteſtate; ſed ſi demū priuilegio allegato inſtet: nā ꝓ̄ius videt vocari vt ſciat an velit ꝓ̄legiū allegare. vt. ff. de iudi. ſi gs er aliena. ſi vero vocat coram eo quē ſtatut nō eſſe iudicē: tunc nec venire tenet vocatus. vt. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. fi. ⁊ actor cauſam amittit: vt hic. ⁊. ſ. de iuriſdi. om. iudi. l. in criminalibus. Item an poteſt penitere vocans: videtur ꝙ nō in alterius iniuriaꝫ. vt. ff. de regu. in. li. nemo poteſt. Sed arg. ſ. ff. de in ius vocā. l. ſi quis. ſed ibi nō amittet actor eam actionem. vñ remittit eaꝫ pacto. ⁊ ci remittitur pena. Item quid ſi ſpōte reus ſubit iudicium: Rñ. non punit actor. vt d. l. ſi quis. Itez an eſt dilatoria vt ſi ante litis ꝓteſtationē poſſit oppōni: Rñ. ſic: cū ſit fori. vt ſ. de excep. l. ſi. Item qd ſi vocās errauit in facto vel iure: Rñ. videtur ei parci. vt. ff. de iur. et fac. igno. Lerr. in. li.

k ¶ Cadat. alſ eſt deprēcatur. Sed an ipſo iure vel per ſententiā: Rñ. ꝑ ſententiā: qz dicit deprecatur vel cadat. ⁊ ſic intelligē. ſ. de iuriſdi. om. iud. l. in criminali. Sed a quo eſt danda: Rñ. a iudice actoris: ſi illō iudicium fuit declinatuꝫ, vel ſi nō idem iudex poteſt: cūm hoc ſit ius rei. Sz qua actiōe: Reſpō. cōdictione er hac lege. vt. ſ. de cōdi. et le. l. i. vt officio iudicis. Itez qd ſi iudex ſe iudicē ꝓnunciauit: Rñ. appellabit ab eius ſententia.

¶ Eīn ſeruus et ſuo facto ꝛc. ¶ Seruꝰ liber factus alius nomine vendit. vt. ff. de ſolu. qui res. ſ. areaz. ⁊ ideo dubitatur an poſſit cōueniri de eo quod in ſeruitute fecit.

an perdat cām ſuaz.

Statulib eſt ſeruus.

Statulib qñqz tenet er ante gſto.

Libert⁹ an poſſit qz niri er cō tractu ſit utute facto peculio ſi bi legato.

Promiſſe.

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

Promisse. ¶ Casus. Si seruus tu⁹ promisit tibi pecuniã vt eã manumitteres: ꝛ manumisisti: ꝛ ab eo manumisso reddi ꝛtipulat' nõ es: an eã peteꝛe possis: quꝛit. Dicit ꝙ sic ꝑ act. in factũ. ꝙ est ſpiale.

a ¶ Promisse. fecus si promisisset operas: quia non tenet. promissio nisi post manumissionẽ. vt. ff. de lib. cã. l. fi. ꝛ de ope. lib. vt iurisiurãdi. ꝛ de manu. test. l. seruũ testõ.

b ¶ Per in factum. que extraoꝛdinaria ẽ. ꝛ sic loquitur. ff. quarum rerũ act. nõ da. l. fi. ¶. 1. ar. ff. ñ qꝫ testa. li. esse inſſ. fu. l. j. Sed ff. de dolo. ꝛ elegãter. ¶. seruus. vbi de dolo dat. Sol. ibi in bil. pmi ſit seruus põo.

Iect. ¶ Cal⁹. Si ancilla tua seruꝰ tuꝰ tẽpoꝛe tibi furtuꝫ fecerit: an eã manumiſſa postea furti cõuenire possis: quꝛit. Dicit ꝙ sic: eã dũ adhuc ancilla erat ꝓuenire nõ poteris ꝛ ea manumiſſa nora caput sequif. i. manumiſſa ꝙ caput est effecta nora sequitur.

c Seruitutis tpe. signatur ꝛtra de nora. l. j. sed nõ ẽ. ¶. qꝫ hic non dño: sed ertraneo subtrahit.

d Ob. eius matris.

e Nõ poterat. sed dñs.

f Furti actiõe tenetur. ¶ hec furti actio vnde nascit: Rñ. Jo. ex furto ſeruitute commiſſo. nã qꝫ debatur in dñm noraliter: nũc ꝛpetit in libertũ. ꝛ sic de ꝑsona in ꝑsonã facit faltũ: vt hic: ꝛ. ff. de ca. dimi. l. tutelas. ¶. iniuriaꝝ. ꝛ. ff. de nora. l. j. ꝛ. ff. de act. ꝛ ob. seruit. ꝛ de nora. l. qui ex pluribus. Et condictio furtiua nõ daf nisi liber contractet. vt. ff. de ꝛdi. fur. l. quod ab alio.

Sjr allegas. ¶ Casus. Mulier seruum suũ colonũ manumiſit adẽpto ei peculio: an ob hoc relicta ꝙ pe seruitutis ſrit res qꝫ post manumiſſionem acqſiuit mulier requirere possit rei ven. vel hypothe. ꝓponẽdo: quꝛit. Dicit ꝙ non: quia nec ꝑsonaliter sup hoc poterit conueniri.

g ¶ Adẽpto peculio. qd si donasset peculiũ manumisso: Rñ. cõueniri posset: quia nõ itelligit cẽ peculiũ: qꝫ sibi dño debebat. vt. ff. de peculio. ¶ si dãnũ. ¶. peculiũ. als. l. peculiũ aũt. ꝛ. l. si nora. li. ¶. qꝫ aũt. Also. Ut subaudi marũe adempto. nam tunc idem esset. vt. ꝛ. l. j. ꝛ. j.

Sjne serui. ¶ Casus. Si seruus tuus tibi furtũ fecerit: eũ ꝓuenire nõ poteris in iudicio: ¶ ẏberibus subꝫcit. cũ inter dñm ꝛ seruum nulla lis ¶ sistere possit. vt. ff. de iudi. lis. in fi. nisi in casib⁹. vt. ff. ꝛ. vir. nec si postea eũ manumiſit eꝛ añ gesto cũ eꝛat in seruitute: tenebitur liber factus. ꝛ ẏ in prima. Si ẏo post manumissionẽ aliqd ꝑmiſit: puta faciendo tibi furtũ cum conuenire poteris. ꝛ hoc in scda.

b ¶ Cõueni. vberãdo. vt. ff. de fur. serui. i fi. ꝛ. j. de pa. po. l. si ꝛgruẽti⁹.

c ¶ Nulli. vt. ff. de iudi. lis. nisi in casibus. vt in eo. ti. l. vir.

k ¶ Patri. nisi in casu. vt. ff. ñ quis testa. li. esse inſſ. fu. l. j. ꝛ in alio. vt. ꝛ. de peti. here. l. fi. in quibus est ſpeciale. Et distingue hic ſi ſeruꝰ deliget in seruitute: ſiquidem in dñm non tenetur liber: vt hic. ſi in ertraneus tenetur. vt inſti. de nora. ¶. omnis. ſi eꝛ ertraneo ſiquidem anneꝛa fuit ꝙes ſtio ꝛ ſibi ſolueꝛe potuit ꝛ non ſoluit tenet: als non. vt. ꝛ. de neg. gest. ſi cognati. ꝛ. ff. de reg. iur. l. qõ quis. nisi in casu. vt dixi per legem. ꝛ. de peti. here. l. fi. in fi.

Seruꝰ deliquẽs vt ꝛ ꝛbes an liber factus teneatur.

l ¶ Sententiam. vt. ꝛ. de nora. l. j. in fi.

¶ Si fiscus vel priuatus ꝛc. ¶ Generaliter prohibuit. ꝛ. aliũ ꝑ alio conueniri: hic permittit in casu

Propter es. ¶ Casus. Pupillus tenet tibi in decez: an res tutoꝛis bona pupilli nõ tenẽtis pignoꝛi capi possint: quꝛitur. Dicitur ꝙ non.

m ¶ Propter es. tenet idẽ ſi teneret: licet hypothecaria pro eis posset teneri: ſi nec ipſi pupillo tenet ipse: licet male gerat nisi finita tutela. vt. j. de admiñistra. tut. l. ij. ꝛ. l. rões. ſi finita etiã ꝑ tutoꝛes rebus põt hypothecaria ꝓuenire. vt. j. de admini. tut. l. ꝓ officio. ꝛ fact. ff. de reſcin. vend. l. ſi.

n ¶ Non oportet. per iudicem.

Si causa. ¶ Cal⁹. Titius debitoꝛes habens tenetur mihi in decem quẽ cũ mihi condẽnatus ẽ nõ ſoluẽdo: an debitoꝛem ſuum cõuenire possiꝫ: queꝛitur. Dicitur ꝙ sic. ꝛ ad ſolutionem compellitur.

o ¶ Sine cõne. veniunt enim vicini ꝛ dicunt oẽs res esse ſuas mobiles et immobiles.

p ¶ Conueni. officio iudicis: vt ꝛ. ff. ꝛ. de iud. a viuo. ¶. ſed ẽ illud debet dici. ꝛ. j. de pacto. pigno. l. j. ꝛ de eꝛcu. rei iudi. l. etiam. ꝛ. ff. de act. et obli. ob causam. hoc tamen ſi confiteatur ſe debere debitꝰ debitoris: ceterum ſi neget contra reſcriptus eſt. vt. ff. de reiudica. a diuo. ¶. ſy tyrũ. Nec diſtinguo vtrũ negetur ꝑ maliciam an nõ: licet. ¶. diſtinguat. argu. ꝛ. de fal. l. ij. tuꝫ qꝫ nemo ſcit: tum quia nõ est differentia inter res corꝓoꝛales: et nomina: quod leꝛ ꝓdicta pides turꝫ velle aperte. Si qras qd ſi maliciose negat: Reſpon. debit curatoꝛ bonis qui actiones mouneat ꝛ exerceat. vt. ff. de car. edi. l. ſed et ſi is qui. ¶. ſi impubes. ꝛ. ff. de cu ra. bo. ꝛ an. l. j. ꝛ. ij. Poſtuꝫ etiam ꝛ alio iure cõuenire debitoꝛem debitoꝛis. ſimiliter iure communi videlicet hypothe

Debitoꝛ debitoris conuenire possum⁹.

caria: ꝛ tunc seruꝰ a qõ deꝛ. ff. de pig. act. l. ſi ꝓuenerit. ij. in princi. iure ẽ ſpeciali agitur ¶ debitoꝛem debitoris. vt. ¶. j. ꝓcoꝛi. ſi est non ſoluẽdo debitoꝛ. vt. ¶. j. ꝓcoꝛi. ꝛ. j. non ꝓtius.

Sj debitũ. ¶ Casus. Titius tenebat fiscoi decẽ ſcins titio: titio inuento nõ ſoluendo vult fiscus ꝓpter ꝓuinlegiũ ſuũ ꝓuenire ſcium: an possit: querit. Diſtinguit: aut negat ſcius ſe titio teneri: aut ẓitetur. Primo casu non ꝓuenitur a fisco. ſcdo casu fic ꝛ ad ſolutionẽ ꝛpellit per ꝓcuratoꝛem cesaris qui cognoſcit inter ꝓuinciam ꝛ fiſcum. ꝛ dic ꝙuenire ꝑ ẓdic. ex. l. vt. ff. de ẓdi. ex le. l. j. Vel scdo dic ꝙ fiscus ſcium ꝓuenit ꝛ fecit eũ ẓdẽnari: ꝛ eo non inuẽto ſoluendo agit fiscus ſcium ꝑ titium. ꝛ hic est casus qñ eꝛ pecunia fiscali ſecundus debitoꝛ ꝓuenitur etiaꝫ primo eꝛistente ſoluendo: vt hic. ꝛ. ff. de iure fiſ. l. ij. ¶. multa. Vel tertio dic ꝙ titius mutuauit ſcio ea. ꝛ. titio non inuento ſoluẽdo agere ad eũ ſcium.

q ¶ Si debitum nõ inficiantur. idẽ fi maliciose inficiantur ſm. ¶. Sz tu dic contra. vt dixi. ¶. j. ꝓcoꝛi.

r ¶ Compellantur. ſcilicet officio iudicis. ꝛ hoc cõdemnato prius debitoꝛe. vt dixi. ¶. j. ꝓcoꝛi. Vel dic verius etiam non condẽnato ſi nõ est debitoꝛ. vt dixi. ¶. j. ꝓcoꝛi. Vel dic verius etiam ꝓ lege. vt. ¶. de condi. ex le. l. j. Item ſoluendo: ꝛ tunc ꝙ condicionem ex lege. vt. ¶. de condi. ex le. l. j. Item tertio casu qñ eꝛ pecunia fiscali ſecundus debitoꝛ ꝓuenitur etiã ꝑmo eꝛistente ſoluendo. vt habes hic. ꝛ. ff. de iure fiſ. l. ij. ¶. multa. ꝛ. j. de cõue. fiſ. debi. l. j. li. ꝛ.

s ¶ Refertur. iuste vel non. ꝛ dabitur curatoꝛ bonis. vt dixi. ¶. j. ꝓcoꝛi

UNIVERSIDAD DE HUELVA

ON prius. ¶Casus. Debitor debitoris fiscī a fisco q̄uenīdus nō est: nisi appareat debitorē principaliter solutō non esse. ¶Fiscalem. q̄dictione cr lege. vt. ff. de q̄d. cr lc. l. j. Vel dic illā vtiles quam hꝫ debitor directam.

b ¶Non esse. cr in alijs duobus casibus. vt notatur in prima z vlti. glo. ff. l. prior. sed primat' tñc tñ quando fecit cōdemnari suuꝫ debitorem. vt ff. de in diem adiect. l. fi. z. ff. cl. l. j. z. ij. z. j. l. pri.

¶Insolutū. ¶Cas'. Tenebat mihi titius in decem ius quod habebat contra feiū de bitorē suum dedit mihi in solutuꝫ: q̄ actio mihi cōpetit aduersus feiuꝫ: quaeritur: Resp. q̄ vtilis nomine meo: directa vero nō: nisi fuerit mihi mandata.

c ¶Dato. sed non deles gato q̄ tunc secus esset. vt. j. de noua. l. j.

d ¶Mādatis. sed si fuerit mandata actio finit mādatuꝫ morte. secus si cessat fꝫ ff. dā. Sed dic vt no. ff. de act. z obl. l. j.

e ¶Debitoris. potest fcꝫ directa.

¶Suo autem nomine. suo nomie dicitur agere non quia promisit ei: vl qr secū contrarit: sed ꝓpter conuentionē quā fec cū suo creditore. Et ēsimilitudo inter emptionem rei cosꝑoralis z nominis dationem. nam ꝫ solam venditionem nō transfertur dominū rei vēdite: nisi sequatur tradītio. sic nō transfertur actio directa per donationem insolutum nisi ea cedat. z sic fm ℔ suo noie agit ex sua ꝑsona: cum vtilis actio ei dat a lege. Pōt etiam dici supiori casu agi ex ꝑsona debitoris: qr ab eo habeat cām. sic. ff. de bis qui no. infa. l. furti. §. si quis alieno. z facit ad. l. iſtam. qō no. ff. de act. z obliga. l. j. z. ij. z. l. si insolutum. z. j. de lega. l. cr legato. z. ff. de nego. gest. si ab eo. z. ff. de pac. l. pacto. z. ff. si cer. pe. l. si absentis.

Traditio ficut se hꝫ rebus corꝑoralibus ita cessio i actionib'.

De hereditarijs actionib'. ¶Supiori titulo dixit alterū ꝑ altero q̄uenire in casu. hic ponit z aliuꝫ casuꝫ. vel aliter. Ab alio debiti noie aliū vna cadēcꝫ actione q̄uenire posse hic insinuat. supiori vero titulo alia actione ideꝫ fieri declaratur. alio dico quantū ad ius z ꝑsonas: cademꝫ quantum ad rem z causam.

¶Decuniā. ¶Casus. Mulier aliqua filio tenebat in decem: cū cū duobus alijs bēdibus instituit. ꝑ duabus partibus fuit habebit cobēdes suos obligatos: ꝑ tertia erit petitio sua ofusa. z b in prima. Si vō filio iure ꝓpriōis aliqua obligauit z ab vno coheredum inuentantur possessa: ad eurſus eū agere by pothecaria z insolidum: z hoc in secunda.

g ¶Almatre. que te cum alijs beredem instituit.

b ¶Pro parte debiti.

i ¶Competenti. f. actione: nō aūt ꝫūgas. ꝑ parte tibi ꝓpetenti. nas. ꝑ ea parte qua successit extinguit obligatio: non vero remanet: vt hic. z. ff. de nego. gest. l. si ab eo. z. j. de bo. auc. iudi. pof. si ꝓpter. z. ff. de pact. l. debitori. z. j. ad. l. fal. licet. Vl dic ꝓ pro parte debiti ꝓpetenti tibi nō ꝑ parte hereditatis. Sed quid si mater rem indiuiduaz tibi debuisset per testamentum: nunquid extincta est tota actio tua vel in nullo erit extincta: ifi. fortc ex tua habitur seruitus: z ꝓ parte ꝓpetj tenebuntur cohēredes. vt. ff. de leg. ij. cum filius. in prin. z. ff. ad. l. fal. l. lege falcidia iz terueniente. z. ff. de inoffi. testa. cum duobus. z potes hoc distinguere. vt dixi. ff. de pac. l. debitori.

Debitum rei indiuiduē an extinguat ꝓtñ credito re debitoꝛi parteꝫ succedēte.

k ¶Nō ꝓbiberis. hypothecaria insolidum: agendo vl qua ifi seruiana. licet sit debitum. ꝑ parte ei tinctum. ad qō est. j. de distrac. pig. ꝓdin. z ff. fam. hercisc. heredes. ℔. an ea. j. fi. z. ff. ad trebel. l. debitor: ifꝫ. ꝑ ea parte qua dfis est rei obligate nō agit hypothecaria cū effectu: cum in ea remanet here: fed ꝓ alijs fm Azo.

l ¶Nō hereditarijs. ¶Casus. Si debitor me' duos heredes instituit: vnum ex. viij. aliuꝫ ex. iij. vncijs: ꝓ portionib' hereditarijs eos conuenire debeo. Si vō pignora mihi obligata aliqs eoꝝ possideat' possessorem tantum habeo obligatum z hypothe. insolidū conuenire potero.

l ¶Placuit. vt z. ff. de pac. pacto. z si certuꝫ peta. l. j. z. ff. fami. hercisc. l. ea que. z. j. de iure delibe. si te. z. j. si vnus ex pluribus. l. si. z. ff. de reiuē dicā. si possessor fundi. Sed hoc fallit in casibus.

¶Sed z res: si que tibi ob idē de bitum obligate sunt: persequi nō prohiberis[k].

¶Personales actiōes passiue iter heredes diuidūtur ꝓ portionibus hereditarijs. reales vero possessor sequunt' passiue. b. d. no. fm Bal. z Saly.

Imperator Decius. a. Thelama. Lcr. ij.

PRo hēditarijs partib' heredes onera hereditaria agnoscere etiā in fisci rōnibus placuit[l]: nisi intercedat pignus vel hypotheca. Tunc enim possessor obligatae rei conuenendus est.

¶Actio de dote ꝑtra heredes non contra debitores mariti dirigi debet. b. d. fm Bal. z Saly.

Imperatores Diocle. z Maxi. a. a. z. cc. Maxime. Lcr. iij.

HEredem mariti quondam tui de dote reddēda tibi cōuenit: personalem enim actionem ꝑtra debitores hereditarios decerni tibi frustra postulas[m].

¶Etas debitoris nō infringit ius creditoris. Bald.

Idē. a. a. z. cc. Crispo. Lcr. iiij.

SUb pretextu etatis pupilli debitoris hereditarij[n] creditoribus exactionē differri non posse nimis cuidens[o] est: vnde cū te tutorē ꝓponas quēadmodū in heredes ꝓ hereditarijs portionibus: sed etiam in virum ad quez aliquid peruenit nomine dotis instituitur ꝓ rata portione eius quā lucratus est de dote. vt ecce lucratus est vir centū: in hēditate sunt. cc. ipse conuenit. ꝑ tertia z heredes ꝓ duabus. vt. ff. de religi. quotiens. z. l. veluti. z. l. celsus. ✣ Item fallit in casu quodam mirabili quem habes. ff. ad. l. fal. l. qui fundū. §. si tu cr parte. z hoc in ꝓsonali. ℔ reales autem contra possidentem semper instituuntur. vt. ff. ad exhi. l. de eo. §. fi. z hic subijcit.

Actio fu neraria cō tra ꝙs cōꝑetat.

✣ Aduertas fm Cr. ꝙ g ita nō est. vbi fallēcia ad terū istus q̄ in ꝑsonā de fūcti' obligatus. tanꝛ obligato ab eo dedat in heredes. Item etiā vt dicit hic ang. heredes istiꝰ defuncte te nent. ꝑ hereditaria ꝓtione. ꝑter onus funeris respicit eos.

HEredē. ¶Casus. An mulier stipulata dotez sibi reddi dimortio vel morte soluto matrimonio: z maritus decessit: debitores hereditarios act. ꝓsonali defuncti. ꝙ dote sibi reddenda q̄uenire possit. queritur. Dicitur q̄ non: sed heredem defuncti conueniet.

m ¶Postulas. vt. j. c. l. fi. z. j. solu. ma. l. dotis. Sed videtur etiā ℨ debitores eam posse cr perirī: cum oia bona mariti sunt tacite ꝙ dote obligata. vt. j. de rei vxo. act. in prin. cr z noia. Instituet ergo actionem vtilem ℨ debitores. vt. ff. de pig. act. fi conuenerit. ij. in prin. z. j. que res pig. oblig. pof. l. nomen. Sed pōt dici aliud in expressa obligatione: z aliud in tacita. vt z als est differentia. vt. ff. de acti. z obli. l. fi. z. ff. de in te fi. mos scbis. fm Azo. Vel dic ꝙ hic denegat ꝑsonalem ℨ debitores viri non hypothecariam: eam ergo intendit dicens. peto a te decem que debes viro vel heredi eius: qz dico me iure hypothecario non men tui debitoris vel ius obligationis mihi obligatū: non aūt dicet: qz sit ei ꝑsonali obligatione obligatus: sed z ꝑsonali pōt euz sue nire debitore ꝓ pius cōdēnato. vt. ff. ti. j. l. ij. Itez qō dicit decerni fm vetera iura dicit fm que actiones decernebant a ꝓtore bodie ℨ. vt. ff. de formulis. l. j. z. ij.

SUb ꝑtcrta. ¶Casus. Titius mihi tenebak i decē decessit z filiū impuberem heredē iſtituit: an pettio debiti hereditarij ꝑtertu etatis in tꝑs pubertatis differri debeat: queritur. Dicitur q̄ non: sed tutor mihi satisfaciet.

n ¶Hereditarij. i. q̄ hoc ipso debitor est q̄ bēs est. als aliter accipitur id est qui debet hereditati.

o ¶Exactionem. i. pettionem.

p ¶Cuidens est. vt z. j. māda. si tibi. z de nō nume. pecu. si intra. in fi. et ff. de neg. gest. nefennius. §. j. z. ff. q. cr cau. i pof. ea. l. apud iulianū. z ℔ z. l. de bonis. §. ita demum. in prin. Accur.

Ex delictis defunctorum.

a ¶ Creditoribus. hereditarijs.
b ¶ Emti. vendendo de bonis eorūdem.

¶ Debiti. ¶ Casus. Debitor me' in centū me hēdem instituit: puenit hēditas ista ad titium: volo cū primo quenire ad cētum. an petitio mea p ꝟfusionē sit sublata: qd iuris sit: q̄rit. Rñ. q̄ nō post ſum cū quenire ad cētū ⁊ ſſi p̄ postera petitione audiēdus non ſuz. Vel sic. Socer me' debebat mihi cētū qui decedens instituit me heredē ⁊ titiū: petere volo tota cen tuz a titio cōdēnē me: ⁊ dico nolle esse heredē: debet ingri an velim eē heres aut non: ⁊ postea debeo totū primo petere: ſi non ſum heres: sed ſi p parte ſuz heres par tez debiti potero petere petitiōe p parte mea de biti confuſa.

c ¶ Aditam hereditatē. ſcilicet anteq̄ adeat vel repudiet.

¶ Soluat. a poſſeſſore rerū hereditariarū q te dicebat vel negabat heredē. Sed an eo p̄ petit debitum videt renūciare hēditati: Rñ. non quia expreſſe renūciat ſibi queſtionem hereditatis. vt. ff. de adi. indebi. l. ſi quis ſic ſoluerit.

e ¶ Prepoſtera. i. prepoſiturī qō poſtponendū eſt: qō eſt abſurdū. vt. ff. de exerc. l. fundi. ⁊. l. fundus. niſi in caſu. vt. ſ. de teſta. l. prepoſteri. Item nota maiorē cauſas p̄ponendas. ſic ⁊. ff. de iudi. l. ſi quis minorē. Jté nota q̄ ideo hic ſeruat ordo: q̄ vna pēdet ex alia: alias autē ſeruat ordo. vel q̄ preiudicialis eſt vna. vt inſti. de act. ſ. preiudiciales. vel q̄ electiōe tollantur. vt. ff. de tribu. qō in heredē. ſ. eligere. vl q̄ ſint ſric. vt. ſ. ſi ſeruꝰ certero ſe emi man. l. i.

f ¶ Non ambigit. vt. ſ. de pact. l. debitori. ⁊. ff. de fideiuſ. l. gnaliter. ⁊. l. heres a debitore. ſ. i. ⁊. ſ. l. proxi.

¶ Si adulta. ¶ Caſus. Titius geſſit tutelā alicuī⁹ pupilli ⁊ factus eſt debitor: et mala adminſtratione in. ccc. pupillū cū duob⁹ alijs bēdē inſtituit: nō p̄hibēdo ne a cōbēdibus debitū peteret. p duabus partibus: curator pupilli facti adulti cōbēdes quenire poterit: cū vltra ſuā tertiā debiti petitio non ſit ꝟfuſa. boc in prima. Siⁿo curator petat reſcindi teſtū ob boc q̄ petitio p:o parte tertia bēdis ſit cōfuſa non eſt audiēdus: q: ſi boc petit: magis petit ꝟ vtilitatez pupilli q̄ p vtilitate pupilli: ⁊ boc in ſcda. Siⁿo coberedes ſoluēdo nō ſint: pe tere poterit curator: vt bona coberedis ſeparent⁹ a bonis teſtatoris et adultis ſatiſfiat. ⁊ boc in tertia.

g ¶ Nec ab eo. teſtatore.

h ¶ Prohibita eſt. aio ꝟſandi: q: tūc nō poſſet petere debitū er quo bēditatez vellet. vt. ſ. de bere. inſti. ſi ꝟſandi. vt. ff. de lib. leg. l. tutor. ⁊. ſ. de fideicom. l. cum neceſſitatem.

i ¶ Do beſſe. i. octo vncīs.

k ¶ Cum vltra. i. ad damnum.

l ¶ Nō ꝟfundatur. vt. ſ. de neg. geſt. ſi ab eo. ⁊. ſ. de bo. auc. iudi. poſ. ſi vtor. ⁊. ſ. ad. l. fal. licet. ⁊. ſ. de ꝟio iudi. tu. l. ſi pater.

m ¶ Aduerſus adultā. i. ⁊ eius vtilitatē facis: ſi b̄ facis. nā ali⁹ accipiet hereditatem: ⁊ eſt ſic. ſ. de bis qui. vt indīg. polla.

n ¶ Sigdem. duo timebat. Primū: ne adulta adeūte cōbēdes nō tenerent. Scdo: datō q̄ teneanſ: tñ me bat portiones eoꝝ abſorberi p̄ proꝑtios eoꝝ creditoꝝ: ſed vtriuſq; primorem remouet.

o ¶ Se. adulte tue.

p ¶ Probenſ. ſ. ſi ſoluaſ. ꝓprijs creditorib⁹ eoꝝ ⁊ hereditarijs. Vtdic. Probentur tam ſuis creditoribus q̄ adulte.

q ¶ Separatione. ſcz bonoꝝ defuncti a bonis coberedum. quam ſeparatione poſtulāt a prętore vel preſide creditores hereditarij. ⁊ ita boc adulta bic poſtulat. ſ. de bo. auc. iudi. poſ. l. eſt iuriſ ditioniſ. ⁊ daſ cau ſa cognita: ſcz ſi creditores ab herede nō nouauerint vel vſuras vel ſi

a pupillis creditoribus [a] ſatiſfiat creti [b] debes.

¶ Prepoſtera petitio nō procedit: ⁊ q ſe in allegationem contrarioꝝ implicat: repellitur ab vtroq;. pōt tamē poſtea agere ordinarie. boc dicit Bal. Vel ſic. Prepoſtera petitio non admittitur: q̄ ſucceſſionez quā creditor facit debitori actio extinguitur. Saly.

Idē. aa. ⁊. cc. Juliano. Lex. v.

T Debitum tibi ante aditam hereditatez ſoluat [d]: ac tunc ſi ad te pertinet hereditas queri iubeamus ꝓpoſtera [e] petitio eſt. Etenīz cū tibi ſocerī ſucceſſionem queſitam patuerit: debiti petitionem extingui per confuſionem non ambigitur [f].

¶ Pro hereditaria parte p̄ qua creditor debitori ſuccedit: cōfunditur actio nō in totum: niſi fuerit inſtitutus animo com pēſandi. b. d. ſm Bal. Et ſi coberedes nō ſint ſoluēdo poteſt impetrari bonoꝝ ſeparatio. b. d. Saly.

Idē. aa. ⁊. cc. Domno. Lex. vi.

SJ adulta cuius curam geris p:o trinte patruo ſuo (quē etiā tutelā eius adminiſtraſſe ꝓponis) heres extitit: nec ab eo [g] quicq̄ exigere p:obibita [h] eſt: debitum a coberedib⁹ eius p̄ beſſe [i] petere non p:obibetur: cū vltra [k] eaz p:otionē in qua ſucceſſit petitio nō confundatur [l]. ¶ Nam aduerſus adultam [m] tuā reſcindi po

deſſores nō acceꝑint: vl ſi hēditatis ⁊ bonoꝝ bēdis ꝟfuſio facta nō fuerit: vel ſi ginquēniū nō trāſierit. vt. ff. de ſepara. l. i. ſ. illō. ⁊. ſ. ꝑterea. dis a bonis hereditarijs. vt. ff. de ſepara. l. i. ſ. queſtium.

r ¶ Dānum. ⁊ ſic. ꝓdeſt ei adulte ſeruari teſtū: vel ſaltem non obeſt.

ſtulas teſtamentum: ſiquidē [n] coheredes eius adeuntes hereditatem ſe⁹ etiam obligant: ⁊ ſi nō ſolucndo conſtituti ꝓobentur [o]: poſtulata ſeparatione [q] nullū ei dānum [r] fieri patietur [s] p̄ſes.

¶ Creditor non agit cōtra legatarios: ſed cōtra heredes. boc dicit Bal. ⁊ Saly. Vel ſic. Perſonalis actio nō ſequit ſingularem ſucceſſorem. b. d. Saly.

Idē. aa. ⁊. cc. paulostro. Lex. vii

¶ Creditores [t] hēditarios aduerſus legatarios nō habere perſonales conuenit actio nē [u]: quippe cuz cuidentiſſime lex. xij [x]. tabularum heredes huic rei obnoxios faciat.

¶ Ex delictis defunctorum in quantum heredes conueniātur. Titulus. xvij.

¶ Actiones ex delicto poſt litē cōteſtā tam tranſeunt ad heredes: ſz ante litē con teſtatā nō tranſeunt niſi quatenus ad eos perueniunt ſucceſſores. b. d. Bal.

Idem. aa. ⁊. cc. Macedone.

POſt litis Lex vnica. cōteſtationē eo q̄ viz fecerit [y]: vel ꝟcuſſionē [z] intulit: vel aliqd deliquit [a] defuncto: ſucceſſores eius inſoliduz [b]: aliquin [c] inquantū ad eos peruenit: conueniri iuris abſolutiſſimi eſt: ne alieno ſcelere [c] ditentur.

¶ Ex delictis defunctoꝝ ⁊c. ¶ Inquātum heredes ex ſctibus defunctoꝝ vel quaſi teneantur/dixit nunc inquantum ex delictis audi.

POſt. ¶ Caſus. Si vim mihi feciſti: rz mea rapiendo: an bres tunc ex delicto a te ꝟmiſſo teneatur: queritur. Dicitur q̄ nō regulariter: miſi tecū fuero lit. cōteſt. vel aliqd ad hem occaſione delicti tui peruenīſſet.

3 ¶ Qui vim fecerit. rapiendo mobilē: vel inuadendo immobilez. vt inſti. vi bo. rap. ſ. ſed nec dum.

a ¶ Vel ꝟcuſſionem. Da exemplū. vt. ſ. qō metus cau. ſi p impſſionē. ⁊ de adi. ob tur. cau. l. qō cuitādi. ⁊ dic q̄ in factū datur actio ad repetendum. vt. ff. de concuſ. l. j.

b ¶ Deliquit. ertra ſctam. vt inferendo dolum vel metum. Alcc.

c ¶ Inſolidum. vt ⁊. ff. de reg. iur. l. omnes actiones. ⁊ inſtit. de perpe. ⁊ tem act. ſ. penales.

d ¶ Alioquin. i. ſi lis non eſt conteſtata.

e ¶ Scelere ditentur. turpia enim lucra ab herede ſunt ertoꝝ quēda. vt ⁊. ff. de calū. in heredem. ⁊ qō me. cau. l. videamus. Et diligenter diſtinguebic aꝑ detur actio ex delicto vel quaſi: an ex ſctu vel quaſi. Prio gue bic an detur actio ex delicto vel quaſi: an ex ſctu vel quaſi. Prio caſu dic q̄ actiones heredibus actoriz dantur. vt inſti. de perpe. ⁊ tē. ac. ſ. ſed heredibus. niſi qñ dantur ad vindictā. vt in actione iniuriarum. vt. ff. de colla. bo. l. cū emācipati. ſ. emācipatus. ⁊ in actione i fa cti nia. vt. ff. de in ius vo. l. pe. vbi dr q̄ heredi non competit. ⁊ idem in po pularib⁹ actionib⁹. vt. ff. de bis q̄ dcie. vel effu. l. ſi ꝟo plures. ſ. q̄ autē. tem act. ſ. penales.

Actiones an ⁊ qñ de tur heredi bus ⁊ i bes redes.

bōis cohe redū qualiter ⁊ quan do petit.

Legatarij an ſint cre ditores he reditarij.

+ Alia. ſ. ſi certia creditoribus.

f ¶ Actionem. vt et. ſ. ſi cer. peta. l. j. ⁊. ſ. de here. inſti. l. quotiens. ⁊. ff. ad treb. l. j. ſ. ſi heres. Sed contra. ſ. de iure delib. l. fi. ſ. ſi pieſtatz. ⁊ Sol. ibi heres nō eſt ſoluendo: bic ſic. Vel ſolue vt ibi. Jté facias vim in ſeo quod dicit perſonales. nam hypotbecaria age re poſſunt cōtra legatarios ſi res legate fūt obligate. vt. ſ. de dona. ante nup. l. de reb⁹. ⁊. ſ. de dona. l. eris alieni.

g ¶ Ler. ꝛij. tabularū. vt ⁊. ſ. de pac. l. pacto. ⁊ fami. bercīſ. licet. ⁊. l. ea.

y ¶ Nuic rei. ſcz ſolutioꝝ debiti.

5 ¶ Qui vim fecerit. rapiendo mobilē: vel inuadendo immobiles. vt inſti. vi bo. rap. ſ. ſed nec dum.

a ¶ Vel ꝟcuſſionem. Da exemplū. vt. ſ. qō metus cau. ſi p impſſionē. ⁊ de adi. ob tur. cau. l. qō cuitādi. ⁊ dic q̄ in factū datur actio ad repetendum. vt. ff. de concuſ. l. j.

b ¶ Deliquit. ertra ſctam. vt inferendo dolum vel metum. Alcc.

c ¶ Inſolidum. vt ⁊. ff. de reg. iur. l. omnes actiones. ⁊ inſtit. de perpe. ⁊ tem act. ſ. penales.

d ¶ Alioquin. i. ſi lis non eſt conteſtata.

e ¶ Scelere ditentur. turpia enim lucra ab herede ſunt ertoꝝ quēda. vt ⁊. ff. de calū. in heredem. ⁊ qō me. cau. l. videamus. Et diligenter diſtinguebic aꝑ detur actio ex delicto vel quaſi: an ex ſctu vel quaſi. Prio caſu dic q̄ actiones heredibus actoriz dantur. vt inſti. de perpe. ⁊ tē. ac. ſ. ſed heredibus. niſi qñ dantur ad vindictā. vt in actione iniuriarum. vt. ff. de colla. bo. l. cū emācipati. ſ. emācipatus. ⁊ in actione i factū datur actio ad repetendum. vt. ff. de concuſ. l. j.

f ¶ Actionem. vt et. ſ. ſi cer. peta. l. j. ⁊. ſ. de here. inſti. l. quotiens. ⁊. ff. ad treb. l. j. ſ. ſi heres. Sed contra. ſ. de iure delib. l. fi. ſ. ſi pieſtatz. ⁊ Sol. ibi heres nō eſt ſoluendo: bic ſic. Vel ſolue vt ibi. Jté facias vim in ſeo quod dicit perſonales. nam hypotbecaria age re poſſunt cōtra legatarios ſi res legate fūt obligate. vt. ſ. de dona. ante nup. l. de reb⁹. ⁊. ſ. de dona. l. eris alieni.

g ¶ Ler. ꝛij. tabularū. vt ⁊. ſ. de pac. l. pacto. ⁊ fami. bercīſ. licet. ⁊. l. ea.

y ¶ Nuic rei. ſcz ſolutioꝝ debiti.

Bonoꝝ defuncti ſe paratio a

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Cōdictio furtiua vn de sit.

tamnūcs q criminalis erat causa de vi.ꝛ ſic habif hic in factū vel ꝑdi ctio furtiua. Vel fm. P. preto: non dat vt in illis legibus: ſed de equi tate datur in id qđ puenit vt hic. Item fallit in ꝑdictione furtiua que datur etiā ſi nō peruenit. vt.ff.ō condi.fur.l.in condictione.ꝛ.l.ſi. ꝑfu rc.ſ.fin. Sed dic cā nō eſſe ex maleficio: ſed ex partys figuris cauſarū. vt no.in.d.l.ſi ꝓ fure. in fi. Item fallit.ff. quod quiſq; iur.l.iu.ſ.qđ autem. Item fallit quelegitus duabus rabat bēdi. ſic ergo ꝛ pena. Item a nō actio ibi heredē daf: ſ exceptio ne remouet. Item fallit ſi lis eſt contestata. vt hꝫ ꝛ dicta regula iuris. vt ff.ō reg.iur.l.oēs actiones. Item fallit.ff.ad legē iul.repet.l.ij. ſed ibi lis erat cōtestata. In alio tñ ē ibi ſpāle: qđ ei cōtestationē nō ꝑpetuaf niſi vſq; ad annū vt ibi dicitur. Vel erat publicum crimē de quo dicam statim: ſed in duobus caſibus nō perpetuaf cōtestatione. vt.ff. ne de statu defuncto. l.j.ſ. ſed in ꝑtem. ꝛ.ſ. de dolo.l. ſi.

+ Aduerſus ꝙ ꝑmiſſa hīt locū de iure ciuili. de iure canonico longe aliter eſt dicendū vt ꝑ ea no. ta. ꝙ doc. in c.ſi certa de ſepult. et in c.in liſi. de rap. et in.c. cum. de vſu. ꝛ in c.ij. de pig. ꝛ ꝙ Federi. in conſil. ſuo. xxj. incipic. Nunqđ heres extra neuo.

¶ De conſtituta pecunia. Titulus. xviij.

¶ Quiſq; alio cōſtituit ſoluturū obligat ſe ꝛ ſucceſſores ſuos. h. d. Bal.

Impa. Gordia. a. Felici. Ler.j.

Si ꝓ alieno debito ſe ſoluturum conſtituiſti: pecunie conſtitute actio non ſolum aduerſus te: ſed etiam aduerſus heredes tuos ꝑpetuo competit.

Mauten. collat. viij. conſtit. xj. vt cuꝫ de ap. cog. ſ. ad hec aliud.

¶ Iſta auf. ē valde vtilis. ꝛ no. ꝑſonale cōſtituti tenet quo ad ꝓſtituēte ſi vn̄ eſt inſolidū. ſi aūt ꝑles ſunt noiati copula tiue ꝓ parte virili: ſi aūt diſiūctiue tūc etiā inſolidum: ſed impſonale conſtitutū nō valet. h. d. no. fm Bal.

Si quando quis ꝓ ſe vl̄ ꝑ alia ꝑſona pecuniā ſe ſoluere conſtituerit vel ſpoponderit ſic dicens ſatisfaciā tibi: tenetur ꝓ quantitate quam ꝓmiſit[b]. ¶ Dinautem ſic dixerit ſatisfiet a me ꝛ ab alio: ꝛ illo illius ex quibus quos nominauit nō conſentienti bus: ſolus[c] ꝓ rata portione tñ perſoluet. ¶ Dinautꝫ dixerit ſatisfiet: verbo impſonaliter ꝓlato non tenebitur. ¶ Dinautem ſic dixerit erit tibi ſatisfactus: aut a me: aut ab illo quos nominauit: illo non conſentiente ſolus inſolidum tenebitur.

¶ Jn quacūq; re debita tenet ꝓſtituēs nō in indebita. Item actio de ꝓſtituta datur ꝑ rat. per. rrr. annos: ꝛ transmittit hīncinde. Item ſtatuta artificū inter ſe ſunt valida. hoc dicit Bal. Vel ſic. Actio de cōſtituta olim nō ꝑpetebat: niſi qñ res ꝓſtitute ꝑſtebāt in ꝑdere: numero: vl̄ meſura: ꝛ nō durabat niſi āno: ꝛ ꝓ alijs rebus dabatur actio receptitia: hodie vero ꝓ omnib̄ rebus ꝛ ſpeciebus in conſtitutū deductis daf actio ō conſtituta ſublata receptitia: cuꝫ omnes ſpecies in pecuniam conuerti poſſint: ꝛ durat ſpacio. rrr. annoꝝ. ꝛ de bitum etiā in diem vel ſub conditione pōt cōſtitui. ꝛ datur heredibus ꝛ contra heredes: dum tamen debitum ſit conſtitutuꝫ. Et ſtatuta ab argētarijs ꝛ mercatoribus inter eos ſunt ſeruanda. Saly.

Impera. Juſtinia. a. Julio. prc. prc. Ler.ij.

Receptitia actiō ceſſāte q̄ ſolēnib⁹ ꝙbis ꝓpoſita inuſitato receſſit veſtigio: neceſſarium nobis viſus ē magis pecunie ꝓſtitute naturā ꝙſiare. Cū igit̄ ꝓfata actio: id eſt pecunie ꝓſtitute: in his tm̄modo exercitib⁹ ꝓclusa eſt caſib⁹: vt exigeret res q̄ ꝑdere/ numero/ meſura ve ſunt: a alijs au tē reb⁹ nulla haberet cōtionem[e]: ꝛ neq; in oib⁹ caſib⁹ lōgeua[e] ſit cōſtituta: ſed in ſpeciebus certis annali ſpacio cōcluderet[f]. Et cū dubitaret ſi ꝑ debito ſub cōditione vel in diem cōſtituto ē poſſibile eſt fieri[g] ꝛ ſi pure conſtituta pecunia cōtracta valeret[h]. Hac apertiſſima[k] lege diffinimus vt liceat oibus caſib⁹ cōſtituere nō ſolum res q̄ ꝑdere/ numero/ meſura ve ſunt: ſed etiam alias oēs ſiue mobiles ſiue immobiles: ſiue ſe mouētes vt animalia: ſiue inſtrumenta[l] vel alias q̄ſcunq; res quas in ſtipulatione poſſint homines deducere. Et neq; [m] ſit in quocunq; caſu ānalis: ſed ſiue ꝑ ſe q̄s conſtituat ſiue ꝓ alio ſit ꝛ ipſa in tali vite menſura in qua oēs perſonales ſunt poſite actiones: id eſt in anno; meritis trigita[n]. ¶ Et liceat[o] ꝓ debito[p] puro vel in diē: vel ꝑditionali[q] cōſtitui. ꝛ nō abſimilem penitus ſtipulationi habeat dignitatem

¶ De ꝓſtituta pecunia. ¶ Nō ſolū hēditario: ſed etiam hac actione quis conuenitur alieno noīe. ꝛ ideo de hoc hic ponit.

ꝓ alieno. ¶ Caſus Tencharis titio in.r. ꝓſtituiſti me ſoluturum ei illa. r. non ſolum aduerſus me: ſed heredem meum competit actio.

a ¶ Conſtituiſti. nudo pacto ſine ſtipulatiōe. vt iſti. de act. ſ. de pecunia.

Si q̄s. ¶ Caſus Ler nō dicit qb⁹ verbis ſe cōſtituit ſoluturuꝫ: ſi ꝙ aut. ꝓſtiguit: an aliqs dicat ſatisfaciā tibi. ꝓ illo: ꝛ tunc tenet ſi ſolūdū: an ſic: ſatisfiet tibi a me ꝛ ab illo: ꝛ tūc tenet ꝓ parte. Aut ſatisfiet tibi a me vel ab illo: ꝛ tunc tenet inſolidū nōiato non ſentiēte; aut ſatisfiet tibi verbo impſonali ꝓlato: ꝛ tunc in nullo tenetur.

b ¶ Promiſit. vt ꝛ in.l. codicis dicitur.

b ¶ Promiſit. ſi aūt dixit ſatisfiet impſonaliter non teneatur.

c ¶ Solus. aliū ergo nō obligat. nā nō pōt qs gs aliū ꝓſtituere. vt.ff.e. eū qui. ſ. ſed ſi quis cōſtituerit. ꝛ inſtitu. de inuti. ſtipu. ſ. ſi qs alium. ꝛ de duobus reis. l. bis obis. Sic ecōtra alijs nō pōt cōſtitui. vt.ff.e.l. eū qui. ſ. iulianus. lib. rj. deſcribit. ꝛ argu. ff. de eb. obl. ſi mihi ꝛ titio. i ꝑn. Jtez adūcias ſi dixerit ſatisfiet tibi: hoc nō valet vt ſeor. nā ꝑſona loquētis gñali ſermone nō ꝛtinetur. vt.ff.loc.g inſolā. ſ. fi. ꝛ. j. de ſolu. ingſitio.

Receptitia. ¶ Caſus Vlbanꝰ debitā locū due actiōes. l. receptitia: ꝛ de ꝓſtituta: ſed ſolū locū habebāt i bis q̄ pōdere: numero: men ſura cōſtitūt: ꝛ durabāt vſq; ad annū. Jtē inter veteres erat dubitatio an in debito ꝙditionali vel in diem ꝑpetit actio facto ꝓſtituto: ꝛ receptitia locū habebat q̄n ali quis cōſtituit ſe ſoluturū illud qđ nūc q̄n debebat. Modie ēo ampliat natura actiōis de cōſtituta qđ locū hꝫ i oibus rebus q̄ in ſtipulatū deduci pōt: ſiue ſint mobiles puta liber⁹ ſeruus⁹ vel imobiles: puta fundus. vel ſe mouentes vt equus. ꝛ durat vſq; ad rrr. ānos. ꝛ locum hꝫ in debito tam puro q̄ ꝙ ditiōali. receptitia decetero locū non habēte. ꝛ ꝓ in pīna. Jtē in heredibus ꝛ i heredes detur actio de ꝓſtituta. Dicitur q̄ ſic: nec illud qđ nullo modo debitū ē ꝓſtituti teneri: hꝫ olim obtinet ꝑ receptitiā: ꝛ ꝑ illo debito ſoluto ꝙdictio ꝓpone bat ad repetendū: nole pecunie ꝛtinēt oēs res cū in eā poſſent ꝙuerti: ꝛpeteres oēs res nonie pecunie deſignabāt. ꝛ ꝛ in ſcba. Si vō argētarij vel cāpſores ꝓfuctudi

Pene ex publicꝫ criminib⁹ in qb⁹ casib⁹ trāſeant ꝛ heredes.

‡ Vide gl. in vbo maieſtatis. l. j. ex iudicio. ff. de accu que pōt octo caiue.

nem habent in ꝓſtituendo ꝓ aliꝫ illa obſeruetur. ꝛ hoc in tertia.

d ¶ Lōionem. nota tria vitia que per ordinem corrigit.

e ¶ Longeua. i. perpetua.

f ¶ Concluderetur. quos casus non habemus.

g ¶ Conſtituto. i. exiſtente.

h ¶ Fieri. ſcz tantum.

i ¶ Valeret. ſ. ſi debitū erat ꝙditiōale: vl̄ in dē. Vel dic q̄ etiā de puro nō videbat pure fieri: cū verba ꝑtonis dē ponūt. vt.ff.eo. ſi duo. ſ. fi.

k ¶ Hac apertiſſima. hic corrigit primum vitium.

l ¶ Jnſtrumenta. fundi fm quoſd am. vt.ff. de fundo inſtru. l. q̄ſitū. vel etiam ꝓ chartis pone.

m ¶ Et neq;. corrigitur ſecundum vitium.

n ¶ Triginta. no. ꝑſonales actiones. rrr. ānis durare. vt iſti. de ppe. ꝛ tēpo. act. circa ꝑn. ꝛ. j. de ꝑſcrip. rrr. an. ſicut in rem. Sed fallit ſi gbus dam. vt in actione de dolo. vt. ſ. de dolo. l. fi. ꝛ iuriarū. vt. j. de iur. dum. ſ. fi. ꝛ in oibus ꝓtoxijs penalibus. vt.ff. de edil. edic. ſcie rarijs. ꝛ in quibuſdam alijs.

Actiōes ꝑſonales rrr. annis durant.

o ¶ Et liceat. hic corrigitur tertium vitium.

p ¶ Pro debito puro. q̄ ergo debet pure ꝑ pōt ꝓſtitui in dē ſub cōditione: ſed non econtra. vt.ff. eo. id qđ. in ꝑn.

q ¶ Vel conditionali. vt exiſtente conditione teneaf etiam ſi pure fiat. als vtraq;

alȝ vtracp. actio depereat. vt. ff. eo. id quod.

a Defraudata fit. vt ſcȝ er nudo pacto def. vt iſti. de acti. §. de pecunia. Item datur ſpacium decem dierum. etiam ſi pure fiat. vt. ff. eo. l. p̄miſſo. §. ȝ. in hoc vltimo videtur ius cōmune. vt. ff. de ſol. quod dicimus. Addito. Tu dicas q̄ licet ſit iuris cōis q̄ nō ſemp debitor qui pure tenet debet cū ſacco venire parat' : ȝ dabunt inducie p̄o arbitrio iudicis. vt in. d. l. qȝ dicimus. ſi enim ſit p̄iuilegū in iſta actione q̄ illud tempus inducias ſit a lege limitatū itaut a iudice recīſus temp⁹ conſtitui non poteſt.

b Cōtra beredes. vt. §. eo. l. i.

c In oia. ſ. negocia.

d Pro iam debito. ſcz ciuili ⁊ naturali: vel naturali tm. Item debitū dȝ eſſe reuel ſpe. ad doc. ff. eo. l. i. §. debitum. ⁊. §. fi. ⁊. l. ū. ⁊. iij. in prin.

e Et iterū. i. cōuerſo.

f Condictiones. indebiti ⁊ ſine cauſa.

g Indebitas. boc p in debiti.

h Corrūpi. boc per cōdictionem ſine cauſa vel incerti. vt. §. d condi. er le. l. vlt. Aliȝ dicebāt repeti caution̄e p̄ receptiā. Aliȝ p actionē de cō ſtituta: ſi prima placet.

i Cōuerti. non fic ecōtra pecunia in res. vt. ff. de fideiuſſo. l. ſi ita fideiuſſorem.

k Si enim certa. Vocabula cōtrouerſias de noie pertinacibus h re ⁊ linquit. fic et in topica Marcus Tullius. Cū res itelligitur minus de noie laborandum eſt.

l Ita oēs. arg. q etiaȝ quelibet vltima volūtas pōt dici teſtamētū. vt. ſ. cōia de leg. l. pe.

m Pecunie. nomē pecunie q̄ſ̄ ſtricte. vt. ſ. tit. j. l. i. ⁊ inſtit. de empt. ⁊ vendi. ſ. item preciuȝ. Quādoq; largi⁹ p his q̄ pōdere nūero vel mensura ꝓſtāt. vt. ff. ō leg. j. talis. ⁊. ff. ſi cer. pet. l. ij. §. itē mutuȝ. Q̄ſ̄ȝ largiſſime p̄oibus q̄ in patrimonio ſunt: vt bic. et ff. de verb. ſig. l. pecunie vbū. ⁊. l. pecunie appellatione. ſȝ verbū eſt ꝓ hoc q̄ ſunt etiā extra patrimoniū. vt. ff. de verb. ſig. l. rei appellatio.

Pecunie nomē multis modis ponitur.

n Indefenſe. i. ſine defectu: vel id eſt cuȝ tanto ſtudio vt nō ſentiret animi fatigatione: ꝓſtituebant eū olim argētarij q̄cdā inter ſe forte vt etiā nō debituȝ poſſet ꝓſtitui: ⁊ id ſeruaba tur inter eos: vt bic. ⁊ ar. ff. de edēdo. quedaȝ. §. fi. ⁊ in auc. de ſideuſ. §. fi. col. i. ⁊ boc etiam bodie ſeruaret ſi inter ſe bmōi ꝓſtituerēt: vt h. ⁊. d. auc. ſ. coram ſuo iudice quez habere pñt. vt. §. de iuriſ. om. iudi. l. fi. nō coram alio. cum non ſit cōmune ius.

Actio de constituta pecunia in qb⁹ſit pactio allegnata.

Statuta negociato rus an ſint ſeruanda.

Dui. Caſus. Epiſtola diui adriani loquebat tm de fideiuſſoribꝰ: vt ſi quattuor ꝓ aliquo fideiuſſerint poterūt impetrare beneficiū diuiſionis: vt quilibet ꝑ parte teneret: dicit q̄ epiſtola iſta locū habeat etiā in his qui ꝓſtituūt ſe ꝓ aliȝ ſoluturū: nā qualibet inſolidum tenet: preſtito tū beneficio epiſtole et quo em eſt eadē equitas in fideiuſſoribus que in conſtitutionibus: ergo idem ius obſeruetur.

o Diui adriani epiſtolam. vt. ſ. de fideiuſſ. l. fideiuſſor. boc eſt verum vbi ſunt ſoluendo.

p Loquit. vt iſti. de fideiuſ. ſ. ſi plures. ⁊. ſ. ō fideiuſſ. l. fideiuſſor. ⁊. ff. de fideiuſſ. l. inter fideiuſſores. ⁊. l. ſi plures. ſed q̄ſ̄ nō diuidunt iter ſe. vt. ff. rem pupil. ſal. fo. i. j.

suis tamen naturalibus priuilegijs minime ꝺfraudata fiat. ¶ Dȝ ⁊ beredibus et contra[b] beredes cōpetat: vt neq; receptitie actionis neq; alio indigeat reſpublica in huiuſmodi caſibus adminiculo ſed ſit pecunie conſtitute actio per noſtram conſtitutionem ſibi in omnia[c] ſufficiens: ita tamen vt boc ei ibereat vt p̄o iam debito[d] fiat conſtitutum: cum ſm antiquā receptitiam actionē res exigeba tur: etiaȝ ſi quid non ſuerat debitum: cum ſatis abſurdum ⁊ tā nouis temporibus q̄ iuſtis legib⁹ cōtrarium eſt p̄mittere per actionem receptitiā res indebitas con ſequi: ⁊ iterum[e] multas propone re condictiones[f]: que ⁊ pecunias indebitas[g]: et p̄miſſiones corrumpi[h] ⁊ reſtitui diffiniunt. ¶ Ut nō erubeſcat igitur tale leguȝ iurgium: boc tantūmodo conſtituatur quod debituȝ eſt: ⁊ omnia que de receptitia in diuerſis libris legiſlatorum poſita ſunt abolean tur: ⁊ ſit pecunie ꝓſtitute actio oēs caſus complectens. que per ſtipulationem poſſunt explicari. ¶ Et neminem moueat q̄ ſub nomine pecunie etiaȝ omnes res exigi dixiſſimus: cum etiam in antiquis libꝰ prudentium: licet conſtituta pecunia nominabatur: tamē non pecunie tm̄ per eam exigebantur: ſed omnes res que pōdere: numero: menſura ve ꝓſtitute ſunt. Sed ⁊ poſſibile eſt omnes res in pecuniam conuerti[i]. ¶ Si enim certa domus vel certus ager: vel certꝰ homo: vel alia res que exp̄ſſa eſt in conſtituendis rebus ponatur: quid diſtat a nomine ipſius pecunie: Sed et vt ſubtilitati eorum ſatiſfiat: qui non ſenſuȝ ſed vana nominuȝ vocabula[k] amplecti deſiderant: ita[l] omnes res veniāt in conſtitutum actionē tanq̄ ſi fuiſſet ipſa pecunia ꝓſtituta: cū etiam veteres pecunie[m] appellatiōe omnes res ſignificari diffiniūt: ⁊ huiuſmodi vocabuluȝ ⁊ in libus iuris auctoꝝ. ⁊ in alia antiqua prudentia manifeſtiſſime inuentum eſt. ¶ His videlicet que argēti diſtractores ⁊ alij negociatores in defenſe[n] cōſtituerint in ſua firmitate ſm morem vſq; adhuc obtinentem durantibus.

q Cſtullo mō. idez ergo i tutore ⁊ curatore. vt. ff. de tu. ⁊ rō. diſt. l. i. §. nūc tractem⁹. Itē nota. vbi eadē eqtas: ibi idez ius. vt. ff. de leg. ⁊ ſenatuſcō. naz vt ait. ⁊. j. ad. l. fal. l. fi. ⁊. ff. ad. l. agl. l. illud.

¶ De probationibus. ✝ Ista cōtinuationem rub. ſequit Ddof. bar. bal. p. ⁊ ſal. ✱ Sciȝ vt q̄s ꝑ ſe debi nere ꝓbe ſententiā. pau.

¶ Jn pdictis ✝ ⁊ itrad cēdis opus ē ꝓbationis bus: ✝ ⁊ de bis pōt. Et eſt. ꝓbatio rei dubie per argumenta oſitio. ⁊ dz ſm. ꝑ. a. ꝓbe aduersario. ꝓbe cm̄ agit qui ꝓbat boc quod intendit.

Ter. §. eqtatis. ſiſte in c. bone mēorie. cū gl. ſuper v. ſimilitudine. de ſtr. vti vel inuti.

r Creditor. ¶ Caſus. Si creditoꝛa me petit pecuniā ⁊ negē ipſum numerāſſe. ꝓbare dz ſe numerāſſe ecōuerſo ſi eaz me ſoluiſſe: et neget: debeo ꝓbare pecuniā eē ſolutā.

s Cōcor. Ange. hic.

t Creditor. id eſt ſi cut. Accurſius.

s Jmplere. i. probare ſiue debitor neget ✝ ſiue dubitet: vt h. ⁊. ſ. ō nō nume. pec. l. ſi ex cauſa. ⁊. l. aſſeueratio. ⁊. l. i. ⁊. ſ. de fal. cauſa. adiect. l. ſi non deſignata.

t Cōcor. Ange. hic.

u Creditor[r] qui pecuniā petit numeratam implere[s] cogitur: ita rurſuȝ debitor qui ſolutam affirmat: eius rei probationeȝ preſtare[t] debet.

Ages rei vendicatione probare debet ſe dñm: alȝ reus abſoluitur ⁊ dñs eſſe ꝓſumitur. Bal. Saly. ⁊ Pau. de caſt.

Jmpa. Anto. a. Zario. Lex. ij.

Poſſeſſiones q̄s ad te pertinere dicis: moze iudicioꝝ proſequere. ¶ Nō cñ poſſeſſori iqū bit neceſſitas. pbādi cas ad ſe ꝑtinere cuȝ te in ꝓbatiōe ceſſante dominiū[u] apud cum remaneat.

Si collega fuit ſoluēdo tpe depoſiti officij: alter collega nō pōt q̄uenīri nec ꝭ heres. Bal. Vel ſic. Et pñs ſtatu ꝓſumitur in preteritum. ⁊ qualis quis bodie reperitur ꝓſumitur fuiſſe niſi probetur ꝭ rium: ad boc allegatur. Jtez allegatur q̄ ex perſona tutoris qui erat ſoluendo tpe finiti officij non poteſt quis conueniri. b. d. ſm Pau. de caſt.

Jmpa. Alexan. a. Leene. ⁊ x perſona (Lupo. Lex. iij.

✱ Que preſūptio trāſfert onꝰ pbādi in ✝.

Poſſeſſiones. Caſus. Titꝰ poſſidet fundū pertinētez ad me: quenire eum debeo rei vē. ad fundū: et pro bare ō dñio: q̄ ſi nō. pbauero: fundus remanebit apud titium.

r Poſſeſſiones. id eſt res poſſeſſas.

y Judicioꝝm. dato libello ⁊ alia faciendo. vt ſ. de lit. conteſt. auf. offeratur. Accur.

✱ Jſta cenſet approbata ꝑ bar. ⁊ ill. ſi ſcīſt pau. ✱ Jſta placeibal. ⁊. p. ✱ Quo ad ius excipiē di ⁊ retinendi. pau. ✝ Jſta reꝓbarat ꝑ pau. b ꝓbus rōmb⁹ q̄s vide per eundem.

z Ald ſe ptinere. vt. ſ. de eden. qui accuſare. ⁊ de rei vē. ſ. ij. ſ. e. actor. ⁊. l. fructꝰ. ⁊. ſ. de peti. here. l. cogi. ⁊. ff. e. quinquaginta.

a Ceſſante. vel q̄ nolis vel q̄ non poſſis.

b Dñum. i. poſſeſſio ✝ ſm Jo. vt. ⁊. ſ. de rei vē. quoties. ⁊. ff. de verb. ſig. iterū. ſȝ. Jo. dicit ✝ ꝑte poni ꝓſumi poſſeſſoꝛ ✝ dñm. vt dicit Accurſius. Certū ✝ dicit q̄ ſpōtere[c] ꝑ bauit ſe dñm. vt. ff. e. circa. ces. j. e. cū res. Certū ✝ dicit q̄ ſpōtere[c] ꝑ bauit ſe dñm. vt. ff. e. circa. ces. j. e. cū res.

c Remaneat. de facto.

Ex perſona. ¶ Caſus Auus meus ⁊ duo alij geſſerūt tutel. ā cuiſdam pupilli: ⁊ ex mala adminiſtratione facti ſunt debitores pupilli: anus ſolit centuȝ: ⁊ deceſſit me herede relicto: alij facti ſunt non ſoluendo: vult pupillus factus iam adultus me heredes aui mei ad. cc. conuenire: dico alios contutores auj mei fuiſſe ſoluēdo tēpore

UNIVERSIDAD DE HUELVA

depositę administrationis, vñ sibi imputet pupillus q̃ tñ supersedit iuenire: ꝺ: q̃ si probet hoc non debeo iueniri: et ꝓsona aui mei, z dis rigit imperator: sermonem ad me beredem.

a ¶ Aui, cuius estis heredes. Et dic vtrũq; id est auus z collegã admistrat administrasse: z auũ ꝓ sua parte satisfecisse. + Al dic collegã tm admistrasse z ratum auũ teneri: qz nõ petijt vt remoueri q̃ casu etiã magistrat' pro mo iuenit q̃ auus ⁋ et si tẽpore depositi officij fuerit soluendo collega nõ tenetur magistrat': nec iste ⁋ vt h.c.ff.ꝺ mag. iue.l.j.§.si magistratus, z de tut. z ra. dis.l.j. §. nunc tractem'. z.§. vlꝺ q̃ adeo. z.ff.c.l.nõ e nec cesse. z.l.in q.cau. habes ti tu.l.ij. z de diui.tu.l.j.

b ¶ Ostẽderitis. ℔ ideo: qz ex pñti pñmit in pteritũ. ⁋ fic.l.ꝺe adul. si qui. Vel dic quia vnus dicit: alius negat. vt.j.c. l. actor.

¶ Ropietatis. ¶ Casus. Dñus alicui rẽpit obari ꝑ instrm emptionale: et ꝑ alias probationes legi timas.

c ¶ Ropietat', dñium. id est dominus ꝙ est ꝓprietas. Est enim et aliud dominũ: ius in vsufructu. vñ dicit vsus fructus est pars dñi. vt ff. de vsufru. l. iiij.

d ¶ Emptionis. non solũ: sed cum alijs. ⁋ vt.j. c.l. cũ res. Non em̃ sufficit, habere instrumentũ emptiõis, qz forte a mala fide possessore emit.

¶ Legitimis. vt per fas mam̃ sientiẽtẽ ⁋ vltes vel etiã alia. vt.ff. ꝺ testi. l.iij. §. cuiꝺes. z ad h.§. fami. her. nõ ideo.

¶ Instra. ¶ Casus. Si iuenianẽ istra i domo mea i qb' scripsi me debere aliquid titio: nõ adiecta cã er̃ã: an ꝑ se sufficiat ad obiti ꝓbationes, querit. Dic vt q̃ nõ, z cã alijs ꝓbationibus valent.

e ¶ Instrumẽta domesti ca. i. priuata: nõ a tabellione facta: sz a ꝑtent siue ab alio. vt si scribo debeo tibi decẽ: z dicunt domestica q̃si in domo mea scripta. Et est notãdũ q̃ ꝑmo ponit genus: postea duas species ⁋ cubi. Et si testatio q̃ iteruenit testes. sic z.j.ti.j.l.z.ff. de negest. nesennius. z.ff.c.l.si. ipn. Annotatio q̃si sine testibus. z semp ⁋ sis nec cã. als valet ⁋ in mutuo post biennium. in alijs causis statim. vt.§. de non nume. pecu. in Scribus. in pun. z.l generaliter. z.ff.qui. ex cau. ma.l.nec non.§. si quis.

f ¶ Alijs quoq;. nisi tres sint testes i scripti: ergo cũ alijs ꝓsunt. Et sic no. q̃ nõ ꝓsunt singula multa iuuant: vt hic. z.j.l. pri. z.ff. er q. cau. l. necnõ. §. si qs sepius. nec ꝺz inder alligare animũ ad vnã specie ꝓbationũ. vt.ff. de test.l.iij. §. eiusdem. Argu. ff. qui numero tu.l. vnica. i fi. ¶ Addito Dic q̃ qñ plura tẽdũt ad fundandum diuersa/tũc pcedit ꝓ vñ: qñ añt tendunt ad ꝑficiendũ vnũ totum tunc ꝓcedunt ista iura ꝓ m̃ Bar. in l.ij. §. idem cornelio. ff. de quef.

g ¶ Bationes. ¶ Casus Si scripsi in rõnibus meis titiũ debere mihi decẽ hoc ꝺz nõdes ad ꝓbationẽ non sufficiunt. Ꝺdem est si dicã in testamento q̃ ꝺebeam titio, z.z ꝺebeam: nõ ꝑiudicat ꝙ hoc ꝺz nõdibus: qõ verũ est si ego testator: non iurauit: qz si iuram heredes tenent seruare iuramentum meum: alioqn amittant oĩa q̃ que sibi relicta sunt: hoc ꝺz nõ ꝓiudicat heredi: nõ tñ ꝓiudicat creditoris college aui ⁋ vestri contineri non ꝺebetis si eundem collegam tem pore depositi officij soluendo fuisse ostenderitis[b].

[b] Dominium potest probari taz ꝑ instrumentũ q̃ ꝑ testes. b.ꝺ. vel ꝑ alia iudicia. Paul. de cast.

Idem. a. Tito. Lex. iiij.

Roprietatis dominiũ nõ ꝓ cũ instrumẽto emptionis[a] sed ex qbuscunq; alijs legitimis[c] probationibus ostenditur.

Scriptura priuata sine alijs admixtis non sufficit ad probationem plenã inducendam. b.ꝺ. vt ꝺifferat a lege sequa vt ponẽ casum in scriptura priuata debitoris contra quez agitur. Ler autem sequẽs ex ler exemplo loquũtur in scriptura priuata ipsius agẽtis vt nõ faciat fidem ꝓ se: sed nec scriptura priuati coniuncti facit fidẽ contra se: nisi habeat alia admiscula. Paulus de cast.

Impera. Philippus. a. Scripto. Lex. v.

Istra domestica ꝙ ꝑuata testatio seu ãnotatio: si non alijs ꝙ ꝙ admiculis adiuuentur: ad probationem sola non sufficiunt.

Rationib' defuncti nõ statur ad ꝓbandũ sibi vel heredi vel scribenti debitus fuisse. hoc ꝺicit Bal. Vel sic. ℔ Rones ꝑua te defuncti non probant sibi ꝺeberi: vera enunciatiua in vltima volũtate emissa ad modũ heredis ei nõ ꝓsunt: nec ad incõmodum eius emissa ei nocent: nisi testator iurauerit. b.ꝺ. Sal. Vel sic. Scriptura priuata nõ facit fidem ꝓ scribẽte. b.ꝺ. vsq; ad ver. eiusdem iuris est. cũ. l. ere plo. j.c. Paul. de cast.

Idem. a. Romulo. Lex. vj.

Ationes defuncti que in bonis ci iueniunt ad ꝓbationẽ sibi ꝺebite quantitatis sola sufficere non posse: sepe scripsit est. ¶ Eiusdẽ iuris est/z si in vltima volũtate defunctus certam pecunie quãtitatẽ: aut etiã res certas sibi ꝺeberi significauerit.

h ℔ Rones. que sint. ꝺic vt. ff. ꝺe eden. si quis. §. rationem.

i ¶ Defuncti. nõ qz credebat q̃ si qd esset ibi falsũ remouisset testator.

k ¶ Eiusdem iuris est. i. sicut superiori casu non operatur aliqõ priuilegium ꝺebitoribus. sic z in sequenti nõ parat eis securitatem qõ obtinet. vt in aut. hic posita.

Tauten. de iureciuilꝺ amoriente prestito. §. vltimo. colla. v. Constitutio. ij.

¶ Assertioni iurate testatoris heredes stare ꝺebent: creditoribus autẽ nõ potest imponere legem. b.ꝺ. Bal.

Quod obtinet[m] omnimodo si testator nõ iurauerit. aliquin heredes necesse habent testatoris religioni stare: aut minime fruẽtur his que relicta[n] sunt: sed creditoribus nihil ex hoc ꝓiudicij comparabitur[o].

¶ Fr propria scriptura creditoris non ꝓuincit debitorẽ: etiam in fiscali. b.ꝺ. Bal. Vel sic. Etiã ꝓ fiscali ꝺebito. ꝓpria scriptura non ꝓbat. b.ꝺ. Saly.

Impe. Hal. a. Sabino. Lex. vij.

Exemplo pernicioſus ſt vt ei scripture credat: q̃ vnusquisq; sibi annotatione ꝓpria debitorem constituit. ¶ Unde neq; fiscus neq; alium quẽlibet ex suis subnotationibus ꝺebiti ꝓbationem prebere posse oportet.

¶ Reus nõ ẽ onerãdus in probatione. hoc ꝺicit Bal.

Impera. Diocle. z maxi. aa. et cc. publico z optato. Lex. viij.

Rustra vereminiꝝ ne ab eo q̃ lite pulsat. ꝓbatio exigat[r].

¶ Allegãs se minorẽs ꝺebet probare se minorem. b.ꝺ. Bal. z Saly.

Idẽ. aa. z. cc. Marciane. Lix.

Um te[s] minorem. v. z. xx. annis esse ꝓponas[t] adire ꝓsidem prouincie ꝺebes z de ea ꝓbare[v].

¶ Illud q̃ ꝓt z solet ab alio abesse nõ ꝓbat illud esse. ad hoc allegat. vel sic. Sũ sunt aliqua ꝑnit' ꝑparata: vno ꝓbato re liquũ nõ ꝓbat. b.ꝺ. Bal. Vel sic. ¶ Probatio ꝺebet cẽ de necessario nõ ꝺe ꝓtingenti ꝺeludẽte. Vel sic. ℔ ꝓbat hoc esse qõ ab hoc etiã qñqz cõtingit abesse. Vel sic. Lõ sequẽtia que ꝓcedit er fallibili nõ ẽ bona: qz nõ efficax vel necessaria. b.ꝺ. Saly.

[a] ¶ Quãtitatẽ. ℔ limitat aut. quam ℔ signat. qz si iurauit ꝺefunct': heres eĩ⁹ plus nõ põt petere: ſz nihilominus põt ꝺerici pe. Et dic. quãtitatez. ſ. r. cuz sibi ꝺeberentur. ⁋ rr. Aliud si ꝺixit tñ ſm ℔. Sz Azo ꝺicit ideẽ ꝺt si ꝺixit tm. qz error idẽ ꝺet ꝺirisse cũ ꝓ hẽdẽ aliter esse, ꝑhet mĩ iurasset. vt in aut. qõ obtinet. vel nisi fuerit sciẽs. vt. ff. de pact. l. tale. z. ſ. ꝺe fal. cã adiecta. l.j. in fi. ⁋ Et no. ℔ qꝫ enũciatiue volũtates ꝺeficientiũ. i. mo rietiũ nõ sunt ꝓ lege ſeruande: nisi ꝑhent. vt. ff. ad ſill. l.j. §. fi. z. l. vj. z ba bes ℔ etiã. ℨ. cõiaꝝtruſq; iudi. ſcriptura. vt. ff. ad ſill. l. iij. §. i. z. l. ꝺetestã. l. ꝺe testamẽti. z. ff. ꝺe leg. ij. titia. §. gal'. et l. añpe. §. qſqs. z. ſ. arbitru. l.j. ſz in casu ſeruãtur volũtates enũciatiue. vt. ff. ad ſill. l.j. §. fin. z l.ij. ſz ꝓpſitiue volũtates ꝺeficiẽtiũ ſeruantur. vt in aut. ꝺe nupt. §. ꝺiſponat. col. iij.

[m] Quod obtinet. ſ. qꝫ ꝺefunctiviolãtas non ꝓeiudicat ei veritati: ſed ſi iurat ꝓeiudicat in casu ſcz qñ testator iurauit nil ſe habere in bonis pluſq; noiauerit: z ita ex hoc paratur ꝓiudicium heredibus: ſz creditoribus minime. Aln añt extraneo ꝺebiri particulariter ſecuritas per iuſiurandum ꝺefuncti: Quidã q; non. Tu ꝺic qꝫ ſic. z gſa exẽpli ꝺe heredib' ꝺicit qui habebãt alijs res ꝺefuncti.

[n] ¶ Relicta ſunt. vt. ſ. ꝺe fideicõ. aut. ℔ amplius.

[o] ¶ Ꝺparabit. etiã ſi iurauerit. Addito Quia lz bẽdes necesse habeãt stare iuramento testatoris: nõ tñ creditores eius. idẽ ꝺicit glo. ſup ver bo grauẽ. in ſi. in. c. litteras. extra ꝺe preſump.

Exemplo. ¶ Casus Siue ſiscus ſiue alius quilibet i rõnib' ſuis ſcribat quod ſibi ꝺebitum ſit: non tamen hoc ſcripture credit[p]. ¶ Nota ex hac. l. ſingulariter ſm ⁋ Pau. ℔ q̃ ſcriptura ꝑuata z ad vtili tatem ſiſci non facit plenam fidem.

[p] ¶ Pernicioſum eſt. rõ quare domeſticis non credit iſtrumẽtis. Si miles rõ eſt. ff. ꝺe penis. ſi quis aliquid. ℨ. qui abortionis.

[q] Neq; fiſcũ. lz ꝑulegiat' ſit. z facit. ff. ꝺ iterro. act. l. de etate. ℨ. Ac.

[r] Rustra. Exigat in ꝓbanda intentione: lz i exceptiõe ꝓbãda ſit. vt. ſ. c. l. j. z. ſ. ꝺe eden. qui accuſare. z. ſ. c. l. actor.

Um. ¶ Casus Si ꝺico me minorẽ: qz volo excuſari: qz forte eri re a tutela: ꝺe etate ꝓbare ꝺebeo.

[s] Cum te. nolebat a cura liberari.

[t] Proponas. asſerẽdo te velle reſtitui ſm quoſcũq; qõ nõ placet: ⁋ qz i mai or petit reſtitui infra quadriennĩ. quare ꝺic vt ꝺixi. ff. ꝺe mino. ꝺe etate. Vel ꝺic nolebat a curatoribus liberari.

[v] ¶ Probare. teſtibus vel inſtrumẽtis vel etiam corporis aſpectu. vt ff. ꝺe mino. l. minores. xxv. annis adito. eſt ergo aliud ⁋ etate q̃ in ꝺño no: qui aliqñ fuit: vt ꝺic. z. ſ. e. ſiue. nõ autẽ ſic ꝑſumit nõ non autẽ

Quo casu by beneficiũ ꝺiuiſionis ſi põt. ꝑ hare colle gam tpe ꝺe poſiti offi cio fuiſſe ſol uẽdo. pau.

Quid eſt falſum ſm ꝺoct. ſi in ſ casu. ꝺe q̃ ꝺe glo. in ẽ. accipiẽdus. in. §. vſq; adeo. i.l.j. ff. ꝺ rute. z. ra. ꝺiſtra. et in b l.j. §. ſ. ff trãſactio.

Qz hz remeꝺiũ bñficij ordinis. pau. ꝺeqꝫ remeꝺius vel ꝺe lati⁹ per ⁋ in. i. j. ſ. ꝺe tranſac.

Sequiſ eam pau. et bal. ꝙ hꝺo ciũ in materia neceſſa rij vẽcõtingẽti ſi bal. Ter. l. ultꝰ. mẽta. 20. c. cũ gl. i. ſi. extra ꝺe fi. inſtru.

Sic iſtud eſt direct. ũ. bal. quid ſit dñium. vide bart. in l. ſi ẽs. §. ꝺefia. ff. ꝺe acqui. poſ.

Qꝺ ꝺicit vtile. bal.

Rcſſitis ad acquiſitio nẽ dñi. ſm bal. z pau.

Id eſt cõſonãtem cũ alia ꝓbatio nẽ q̃ caſu hꝫ effectum co adiuuãdi et impugnãdi ℔ bal. pau. z barb. i ad ct. ad bal. b ſola cetera ꝓbat antiqſti mũ dñium ſm bal. d. z iſta eſt ſing. glo. ſm glo. in l. i. ff. fin. regũ.

Immo loquitur de ſcriptura priuata attẽſtata vel nõ ba bẽte cauſas ꝺe obligatoria q̃ nõ facti mutuo poſt biẽnũ: vel in aliis cauſis ſtatiplenã fidẽ ſ ſe ſine a lijs admini culis. bal. z pau.

Hoc vez ſi teſtes ſ ſtata. ſecus ſi negata ſm bal. z pau.

Bi ꝺecẽ hꝛdines ad. ꝓbationẽ non ſufficiunt. Ꝺdem est ſi ꝺicã in teſtamento q̃ ꝺebeam titio, z. z ꝺebeam: nõ ꝓiudicat ꝙ hoc ꝺz nõdibus: qõ verũ est ſi ego teſtator: non iurauit: qz ſi iuram heredes tenent ſeruare iuramentum meum: alioqn amittant oĩa que ſibi relicta ſunt: hoc ꝺz nõ ꝓiudicat creditoris

Bal. ꝺe pau.

Fundata intẽtione actoris ſm bal. er pau.

Suffiniſtur ſm bal. qꝫ licẽ tẽ neaꝫ ꝑbare ſe minorem tẽpe ſi pterreſtitui ẽtiã ſi alleget tẽ tenet ſe ꝓbare minorẽ tpe leſionis bal.

Iſta ſol. ſeq̃ur bar. bal. ſal. z. ſ.

Ista rõ ẽ ꝺoa ſm bal. z. ſaly.

Juramentũ ꝺefuncti an parat ſecuritatem cẽteo ꝺbitori.

Sequiſ ꝺbar. bal. z ſaly.

nō aliter mutat dñium. Et distingue sic: ē etate ptrīs tēdēdo qd dicat mi nor: vt q: velit a tutoribus liberari. ꝛ tūc ꝑbat. vt. ff. de minor. l. minor xxv. anis addito an negādo: ꝛ puta cū tutores volūt finire tutelā dis cētes cū factū puberē: ꝛ tūc nō ꝑbat. Ecōtra si dicat se minorē: ꝑbat: qō vel h mō ꝑbat q̄ tpe dcī fuit minor. vt. ff. de iteg. resti. mino. l. si minor em. Additio. Hi cas breuiter ex mēte do ctor q̄ illedos sp. ꝑbare etatē q eam allegat: sue actor: ad fundādā itērio nē suā siue reus ad fun dādā exceptionē de q̄ ē casus. vt dicit Bar. ibi. in. l. si minorē. ff. de in iteg. restitu.

*Implicet Bal. ang. ꝛ pau.

Leg natales. ¶ Casꝰ. Si ē pos sessiōe fuit⁹ꝛ libertatē puocauerit filia tua an cilla: an sufficiat ad ꝓ bādū ea liberā: si instrm natinitat⁹ tue oñdas q̄ ꝑbarū ēi genuū ꝛ eam ancillam esse.

Lidē. aa. ꝛ. cc. Jsidoro. Lex. x.

Leg natales[a] tui licet inge nuum te ꝑbare possis: neqꝫ honores quibus te functum esse commemoras idoneas probatio nem ꝓ o filie tue ingenuitate[b] cōtinent: cum[c] nihil ꝓhibeat: ꝛ tc in genuum ꝛ eam ancillam esse.

¶ Qui vitiū inuisibile obiecit testamēto illud ꝑbare tenet. h. d. Bal. Vel sic. In dubio ꝑsumit ꝑ testamento nisi ꝓbet. h. d. fm Bar. vl sic. Qui testm impugnat dz oñdere cām quare careat viribus. vel sic. Juris negligentia debet probari quādo intentio fundatur er ea. Saly.

Lidē. aa. ꝛ. cc. Antonie. Lex. xi.

Si scriptuꝫ[d] bēdē ab amita tua vel testamenti vitio: vel quacunqꝫ alia ratione[e] non posse obtinere hereditatez probari a te posse confidis: de hac hereditate apō rectorē pucie agere potes[f].

Etiam sine istrumentis potest. ꝑbari dñium probando titulū emptionis cuꝫ precij numeratiōe ꝛ vacue possessiōis tra ditione. h. d. fm Bal. ꝛ Saly.

Lidē. aa. ꝛ. cc. Liconie. Lex. xii.

Cum res[g] non instrumentis gerātur: sed in his rei geste testimoniū[h] conferak: factam em ptionē[i] ꝛ in[k] vacuā possessiōē in ductum patrē tuuꝫ ꝓcūqꝫ nume ratum[l] quibus[m] potes iure ꝓdi ditis ꝑbationibus docere debes.

Litere per quas quis mulierē quan dam sibi sororē appellat eam vere sororez

i Emptionē. qō est necesse. ꝛ alꝫ nūda traditio non transfert dñiuꝫ: vt. ff. de acqui. re. domi. l. nunq̄. Accur.

k Jn vacuā. dz; vacua ꝛ quā aliqs nō possidet nec ē in possessiōe. vt opus ad trāslationē dñij vacuā tradi. vt. ff. de fun. do. l. si fundū. Isq̄ dā. S. vt dixi. Jtē dixit h. Pō. q̄ satis est ad dñū ꝑbationē ꝑbare h tria ꝛ emptionē: ꝛ vacue possessiōis traditionez: ꝛ pciū solutū. qō nō pla cet. ꝛ q̄ pōt esse q̄ ven ditor nō fuit dñs. vnde emptor nō fit dñs. vt. ff. de acq. rerū do. l. tradi tio. ops. ꝛ ꝑbare qⁿ vēdi tor fuerit dñs. ꝛ vt. ff. de pigno. l. ꝛ q̄ nō dz. ꝛ. qō dicit. ꝛ de publi. l. cū. ꝛ. publiciana actio. qō ꝑ bari q: ꝑbat eum vel s uccessisse vel specificasse: vel aliꝫ simꝫ hō⁹ modi. vt instit. de re. di. ꝛ. singulos. vsq̄ i fi. ff. ꝛ fic suppleas hāc. l. Vel dic q̄ h agebat ꝑ vēditorez vl ꝛc' bēdē qui nō nēga bat vēditorē fuisse dñz. q̄ fic suaꝫ vel antecessio ris turpitudinē allega ret qō nō posset. ꝛ de ser. pig. da. ma. l. si creditori bus. Sed forte dicebat ꝑcū nō solutū ꝗre b est ꝑbandū per emptorez. Jtez dixit. ꝑ. hic ꝛ eo ipso q̄ quis possidet vl possederit dñs ꝑsumit⁹ vēdicat sia possessione cadit. ꝛ ꝑ eo. ff. de. l. u. i. fi. qō nō placet. ¶ vt. ff. de pig. ꝛ q̄ nō dum. ꝛ. qō dicitur. ꝛ de publi. cum. ꝛ. publiciana. Et nō ob. ꝛ de agri. ꝛ cē. si colonꝰ. li. ri. q: ibi speciale. vl agit⁹ tur ibi tantum de possessione reuocanda non dñio.

l Numeratū. non ergo publicianā intēdit. vt. ff. de pub. l. de ꝑcio. sed directam in rem. ꝛ vt. ff. de rei. ven. quotiens.

m Quibus. de hoc erat qō: q: solis istrumentis videbant probari. sed non est ita: vt ꝺic. ff. de. l. ꝑ. ꝓpter etatis.

n Jn eplis. ¶ Casus. Si alicui ancille eplam misisti ꝗ qua cā sō roꝛ vocasti: illa credēs sororē tuā esse: petijt iudicē q̄ diuideret inter te ꝛ ipsam bona bēditaria: diuisit: vel nō: nō curo: si postea appa reat eā ancillā esse: an tibi ꝑ eplas in qua eā sororē vocasti ꝓdidisti: querit: Dicit q̄ nō. nec diuisio facta ꝑ iudicē ꝓdidisti: cum nō ꝑ eplam sororē fiat: sed ꝑ ꝛsanguinitatē: vel ꝑ adoptionem.

o Natalibus. i. natiuitate. vt. ff. de lib. cau. parentes.

p Cōiūgit. vt. ff. de testa. l. neq̄. ꝑfessio. neq̄ liber fit ꝑ eplam. vt ar. ff. de lib. cau. iubem. nec cobēs: vt ꝺ subiecit. vt. ff. de pac. eplam. Et qō dicit nō ꝛiungit eplis. dic nec reuera neq̄ ad ꝓdicū fm quosdam. nec ob. ff. e. q̄d. in fi. q: ibi nō. ꝑbāt bēdes fratres defuncti: q: erant i possessione filiationis. ¶ Aliꝫ vt ꝫa. q̄ ad ꝓdicū valēt eple donec inter te ꝛ ipsam bona bēditaria: diuisit: vel nō: nō curo: si postea appa reat eā ancillā esse: an tibi ꝑ eplas in qua eā sororē vocasti ꝓdicauit: querit: Dicit q̄ nō. nec diuisio facta ꝑ iudicē ꝓdicauit: cum nō ꝑ eplam sororē fiat: sed ꝑ ꝛsanguinitatē: vel ꝑ adoptionem. ꝑ iudicē. ff. de lib. cau. parentes. Jnstitutum non capacem de hereditate agere poteris. Cinia.

q Scriptum. q̄ satis est interim ꝓ eo sine possideat siue ꝛ petat.

r Alia rōne. forte q: nō fit capax. ꝑsumit ei capax. vt. ff. e. ab ea pte. vl nō fit solēne testm. vel falsum. Additio. Jstud creꝑlū est bonū in se: ꝛs quo ad ꝛam non. q: lra ꝓsupponit veritatem facti. Bal. ꝛ Saly.

s Agere potes. possidens idem. ꝑbaret. ꝛ ad. tē. S. de iur. ꝛ fac. igno. si post. Argu. S. ff. de publici. l. quecunqꝫ. ꝛ. fi. ꝛ. S. de inoffi. testa. li beri. ꝛ. j. de codicil. l. nec codicillos. ꝛ. ff. e. l. quidam. ¶ Etno. q̄ h agit ꝑ petitio. hereditatis.

Cum res. ¶ Casus Si fundū a ꝑte tuo emptū ꝑ eius possideret⁹ cum ꝑ rei vēdi. petere velles: si instra emptionalia nō haberes: sed alias ꝑbationes ḡbus. ꝑbare possis ꝑem tuum emisse: ꝛ pciū nu merasse: ꝛ in vacuā possessiōnē inductū fuisse: ꝛ venditore dñm fuisse: tunc sufficit: ꝛ ꝫ pla. hanc quartam non exigebat. nā dixit ꝓ vēdicare possis non est eius res. i. Jctus ꝑ eam firmitatem bz ꝛ testimentez hoz ꝛ scriptura iteruenīente: ꝫ aliꝫ admiculis. aliqñ cñ interuenīti scri ptura non vt Jctus ꝑ eas firmitatem ꝛ substantiā obtinēāt: ꝛ fit qñqꝫ ad eternam rei memoriam. Cinia.

Cum res. i. obligationes. vt isti. de reb' cor. ꝛ dictio cuꝫ ponit ꝓ qñ. nam qñqꝫ fuit in scriptis si hoc. ſagaꝫ inter partes. ꝛ tunc ꝑbans dum est ꝙ totum mūdū sit ꝓpletū. vt. ff. de fi. instr. l. Jctus. Vel dic ꝙ cū dicit rōnem eius qō sequit. ꝛ dic fm hoc gerunt. ff. vt inde trahāt substantiam. vt. ff. de pigno. l. Jbitur. ꝛ. ff. de Jben. emp. l. non idcirco. ꝛ. ff. de fide instru. l. in re.

b Testimonium. i. probatio.

*Sequit. bal. sal. ꝛ pau.

*Dic ꝙ in honoib⁹ fi li sequit cō ditiones pa reris: si in li bertate vel seruitute q̄ quitur cōditiōe minꝰ. pau.

*Jdē dicit. et pau. et ſo scholar. lo quens cum puella nō ꝓ sumit dice. re pr nī. fm. d bal. ꝛ rex. ē in. c. nec ali qua. xxvij. q. i.

*Sequit. ſ saly. ꝛ pau. *Jbi log gitur in exerti. ſeca solemn tate separe que non pre sumit bic in intrinseca. bal. ꝛ saly.

*Jste leget allegare in glo. nō sunt. ſ. fi concor. bal. ꝛ saly. *Jstaꝫ bo na. pau. et saly.

*Vbi glo. ponit mul tos casus in quibꝫ reqⁱritur scriptura ꝛc.

*Scitur eam. bal.

*Dic q̄ illa ꝺ vacua possessiō in q̄ nullꝰ alꝰ ꝓticipat. ſi aūt particiꝑat ꝛ bs pol lessiōne non era tra dicit ea cua. pau.

*Quasi dicat q̄ ita ꝺ facto b ꝛtin cit⁹ fs necessarium non fuit. Saly. Ter. l. non ep̄lis. e. l. i. in. c. ꝓ tuas de ꝓba. dicit ꝓ ipsas. l. q: non sufficit ad ꝓbationes filiationis fi cō aliquē filiū fuū nolet ni certa ꝛset fi lius habā fit ab eo.

*Dic q̄ ista ratia fuit ſiciūt ad ꝓbādum dominiū contra vendito re vel ex ſe redē si ſer tranchi poſſeſſoꝛē. si res ꝑit⁹ q̄ ꝓbetur vendito re fuiſſe dominiū.

*Et ben. bar. ꝛ saly.

*Plus pau. de cast. hic. Ter. l. non nudis. concor. ad banc l. dig. i. c. ꝓ tuas. extra de ꝓba.

*Et bene Bar. ꝛ pau. q̄ dñiū. de ducit in iudicio ꝓ viaꝫ agēdi: ꝓ pcipaliter le rans si iudicē ter quia tūc ſufficit poſſeſſio de pre ſenti: ꝛ ideꝫ q̄ recipiēs do ūre fūda tā intrinsecā actiōis: fm B. ꝛ falice.

*Sedſ e. ad bal. ꝛ saly.

*Dūmtat ad. l. quidā. Saly.

*Dic meliuſ q̄ qñ in epla cōtinē tur ꝛda dis ipositiuus in ducit dispō ſitionem. ſed eſt i epla cō tinēt ꝛda enūciatiua. inducit ꝓ bationem ſi ꝛda ꝓferū tur ꝓcipue: ſcalo nen. b. d. p. ang. ꝛ saly.

*Dūmat fin saly. licꝫ eā sequatur bal. ꝛ Ang.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a Constituuntur. vt ↄ dixi. ff. l. proxi. in prin.

b Alienum. f. filium.

* Iſtud eſt cōmẽte bar. bal. ange. et pau. ↄ ſalv. ↄ iſtiter filia tio poſſit p bari. vide plene p bal. panor. ↄ Fely. in ca. per tuas. extra eo. ↄ ppañ. in. ca. tranſmiſſe. q filij ſint legi.

c Detege. cum ille quaſi poſſideat filiationẽ. ↄ queſtio eſt vtrum filius ſit ſtatus vel alienus. ſic. ff. l. proxi. erat in poſſeſſiõe fraternita tis. Sed ſm Ja. non erat ita. ſed dicebat ex cõfeſſiõe factã extra iudi cium plenum alicui ſic vel adoptiõe ſolẽni filij ciuili iure ri p reiudicius. Additio. Dic bocverus quando fuit pncipaliter facta p pter filiationes: ſecus ſi apter aliud vt eſt de mẽte Saly. de quo p Bar. in. l. j. ſ. idem per cõtra rium. ff. de alien. libe.

patri cõſtituunt. d ¶ Si itaq; hũc ↄtra quem ſupplicas alienũ eſſe cõſtitis: p te vel p ꝓcuratorẽ affirmationem eius falſam octegẽ.

d Iꝰ ci. ¶ Caſus. Duriſti ſtichum ad domũ tuam pervim vt ſic feruiret tibi: poſtea fugit: an ob hoc ꝑ ti bi ſeruierit. ↄ ita dicit te eſſe in poſſeſſione ſeruitutis illius prohbare de beat ſe eſſe liberũ: queritur: Dicitur, q nõ: ſi ſi dicat ſe liberũ: dz iuder inquirere an bona fide: an dolo ſit in poſſeſſiõe libertatis: q pſumit er quo non fuerat oũ tem pus inſolidum dz ꝓba re ſe liberu ſi bona fide pſumitur et violentia ſi bi facta debere ꝓbare ipſum eſſe ſeruũ tuum.

e Qui cius. i. violenta poſſeſſio quã hꝫ in fuo.

f Dimme prodeſt. iu ſta tamen ꝑdeſt. ↄ ſic in fert. cuꝫ igitur ꝛc. vi pla ne. ↄ bec verior.

g Proſiteatris. qõ facit contra te.

Verũ. hoc aũt ꝛ te.

Idem. aa. ↄ. cc. Anto. Ccr. xv.

Iꝰ cius[a] qui ſe oñm cõten dit ad iponẽdũ onus ꝓba tiõis ſeruo minime[c] ꝑdeſt. Cũ igitur aufugiſſe te de domo ſeueri. pñcaris[f]: veruꝫ[g] nec ab illo iu ſto initio ſed ꝑ violẽtiã affeueras te eſſe octẽtuꝫ: inq̃ſito prius an in poſſeſſiõe[c] libertat. ſine dolo ma lo conſtitutus ſis: tũc etiam onus ꝓbatiõis quis debeat ſubire per huiuſmodi cuentum declarabit.

a Dñum ꝓtis ꝑſumit. ↄtinuatiũ filiũ heredẽ nõ in cũ qui ſe ꝑtendit donatariũ. b. d. Bal. Vel ſic. Filius emancipatus aſ ſeres rẽ ſibi donataꝫ a patre dz illud ꝓba re: ſuc ipſe ꝑetat ab heredẽ poſſidẽte: ſiue heres ab eo poſſidente ꝑetat. b. d. Saly.

Idem. aa. ↄ. cc. Philip. ↄ Sebaſtiano. Ccr. xvj.

Iuc poſſidetis ꝑdia q̃ a patre communi ſibi fratres emancipati donata cõtẽdentes vendicant: ipſis incũbit factũ ꝓbationis neceſſitas. d Siue ipſis ea ꝑdia q̃ſi a patre vestro ſibi donata tenenti bus vos heredes ↄſtituti patris petitis[m]: vt intentionem veſtram non cõſtitiſſe octegant: vnde oñi facti[n] ſunt emergẽte queſtiõe docere compelluntur.

a Probatio ↄcludẽs er tpe regrit probationẽ illi⁹ tpis: ↄ ꝓbatio nõ ↄcludẽs nõ ẽ ꝓbatio. b. d. nõ. ſm Bal. vel ſic. Nõ ſufficit. ꝓbari q̃ qõ ſtatus nõ mouea fratribus vt ꝑſumat qs ingenuus: ſed q̃ mater fuerit libera an eius partũ. b. d. Bal. Vel ſic. Qui fundat intentionẽ ſuã in tpe agẽdo vel recipiendo dz tps ꝓbare. ad b ſem per allegatur. b. d. Pau. de caſt.

Idẽ. aa. ↄ. cc. Palme. Ccr. xvij.

Atrẽ tuã ſ ſecutam libertatem ac te poſt editam: vt ingenua ꝓbari poſſis: oſtẽdi con uenit[o]. Q enim fratrib⁹ tuis nulla moueatur queſtio: ad defenſionẽ tuaꝫ nihil prodeſſe poteſt[p].

a Statur iſtrumẽto donec ꝓbet Titiꝰ. b. d. Bald. Et plus valet qõ agitur ꝑ id qõ in inſtrumento inſcribitur ſeu ſimulate concipitur. b. d. Saly.

Idẽ. aa. ↄ. cc. Violẽtil. Ccr. xvij.

Jo. Vel põt dici q̃ vbi a me vendicas non preſumor poſſidere. licet aliq̃ poſſederi: ſed ecõtra ſi dico me vſucepiſſe preſumor q̃ tempore lis motẽ dico non poſſidere bodie quod aliquando nõ poſſedi. * vt. ff. de excep. rei iudi. ſi rem. ↄ. l. ſi quis ad exhibendum. ff. rem ratam habe. procuratoꝛi principio. Additio. Potes aperꝛ tius dicere et mente Jaco. de arena. quẽ ſequit bic Saly. q̃ ſi qs ꝓbat te poſſediſſe ſum tuaꝫ. ꝛ. anni non ꝑſumit er bodie poſſideas. ſed ſi qs ꝓbat te poſſediſſe iam eſt mẽbis vel ſunt. x. dies preſumeris etiã bodie poſſidere. q: i modi co iternallo nõ ꝑſumit interueniſſe mutatio.

m Petitis. f. fundꝫ. ↄ ſequẽtia erũt vba reſpõſionis. vel petitis boc. ſ. vt intentionem ꝛc.

n Facti ſunt. ſic ergo rens ꝓbat: ↄ cauſaꝫ ſis ue titulꝫ dicere cogit. ↄ ſic eſt ↄtra. ſi. de rei vẽdi. res. ↄ de peti. heredi. cogi. ↄ. ſi. co. fruſtra. ↄ. ſi. to. actoꝛ. ↄ omnes tras ctantes de tali materia. Sol. ideo ꝓbat: quia ꝑſumptio * eſt. ꝓ actoꝛe: vt bic. alias nõ: vt ibi. Et not. bic circa buiuſmodi preſumptionem: quia aut non eſt dubitatio iter partes de facto. ↄ ita ler ꝑſumit ſup certo facto aliq̃ vt reuerſum ab hoſtib⁹ non eſſe captũ. vt. ff. de teſtamẽ. l. lege cornelia. ↄ idem in ceteris fictionibus. ↄ tunc nunq̃ admittitur ꝓbatio * in cõtrariũ. vt inſtit. qui. modis ius pa. po. ſol. ſ. ſed ſi ab hoſtibus. ↄ. ſ. de rei vꝛo. acti. l. vna. ſ. accedit. ↄ i. j. ff. ↄ bec ꝑſumptio dicit ꝓprie * fictio. Dũ autem dubitatio eſt de facto iter partes. vt an quẽlerit de bonis mariti vꝛoꝛ. ↄ an ſit vert matrimoniũ cum libera muliere ad quam ꝑtinet tudimen habebat ↄler de facto de quo dubitabatur ꝑſumit ſic fuiſſe vel non: bene admittitur ꝓbatio in ↄtrium. vt. ſ. de dona. inter vi. ↄ vꝛo. l. etiam. ↄ. ff. de ritu nup. l. in libere. miſi ler ꝑſumat * ↄ ↄtrariũ. ſi ꝓbat: q̃ſi ſit q̃dã ex vigore ſcripture. vt. ſ. arbi. tu. l. ſi. ſ. ſ. de ſben. ſtipu. l. j. ff. de verb. obli. ſciendum. ſed in bis duabus que ponnunt eundẽ cauſas dicunt quidam ſic: nos contra. * vt. ff. de pact. l. iuregentium. ſ. q̃ ſe re. Item ad boc q̃ eſt bic facit. ſ. ad velleia. antique. quandoq; fauore vltime voluntatis. vt. ſ. de inoffi. teſta. l. j. ij. * ↄ. ſ. de inſti. ↄ ſubſti. ge neraliter. ſ. cum' añt. ſed bic poſſet ꝓbari contrariũ. Quandoq; fauore dotis. vt. ſ. de rei vꝛo. actio. in prin. * Item. vt. ſ. ad macedo. l. ſi. Item eſt buic contra. arg. ff. co. cum de indebito. ſ. ſinautem pro parte. vbi er ſolutione tranſfertur onus ꝓbandi. ſed bic non fuit ſolus tuꝫ: * ſed alio modo ad emancipatos predia peruenientem. ↄ adde. ff. qõ me. cau. non eſt veriſimile.

Atrem tuam. ¶ Caſus Si mulierẽ aliquam petieris vt ſeruaꝫ tuam: ipſa vero aſſerit ſe eſſe liberã: eo q̃ fratres eius liberi ſunt an eoipſo ꝓbare poſſit ſe liberã: queritur: Dicitur q̃ non. ſed opoꝛtet ꝑ probet matrem ſuam fuiſſe manumiſſam: ió q̃ ipſam ↄſtituit fuiſſe ancillam aliq̃ꝛ. ſe fuiſſe natam ex ea poſt manumiſſionem: quib⁹ probatis erit ingenua.

o Cui patrem tuam. quam ancillam fuiſſe conſtabat.

p Cũcunt. probatur. ↄ alijs * modis ingenuitas. ſ. per reſtitutionez natalium. vt. ff. de nata. re. l. queris. Item per ſniam. vt. ff. de ſta. ho. i genuũ. Itẽ q̃ ſit natus er ancilla paſſa moꝛã in fideicõmiſſaria libertate. vt. ſ. ad oſi. l. ſi. Item no. q̃ bic ió ꝓbat: q̃ aliq̃ fuit mater ancilla. q̃ non placet, * q̃ ꝓbato de manumiſſione mõ: q̃ are magis nata ꝓſumeret an manumiſſionẽ q̃ poſt. ſic em̃ in deteriuꝫ ꝑſumere tur: q̃ eſſe non dz. vt. ff. co. cũ de etate. Vic ergo q̃ ió ꝓbat ſe poſt editam/ q̃ erat in poſſeſſione ſeruitutis. ↄ ad boc. ar. ſ. de peti. bere. l. ↄ. de rei ven. l. quotiens. Additio. Jſta glo. bñ loquitur ſi filia erat actrix: ſed ſi erat rea ꝓnout littera innuit dic q̃ ſi ↄſtituat ſe ꝓbatrices q̃ Poteſt. neq; quo ad neceſſitatem neq; quo ad ꝓbabilitatẽ. vt. ſ. de lib. cau. l. multis.

---

* Iſta ꝓmaẽ de mẽte bal. ↄ ſal.

* Idẽ bal. pau. et ſaly. * Iſta placet pau. b.

* Sed ſi eaz dat. ↄ pau. * Idẽ bar. bal. et pau.

* Quo caſu ẽ ſſumptio iuꝛis. de iure ↄ quã nõ admittit ꝓbatio in ↄtrariũ niſi ꝓ confeſſione partis. bar. bal. et. ꝓ. b.

* Et bene vt ꝓbar an ge. Alexã. ↄ Jaſ. i. l. ſciẽ dũ. ff. de ꝛ. obli.g.

* Ibi eſt ſſumptio iuris ideo admittit ꝓbatio in ↄtrium. Ang. bic. et idẽ ↄ Jaſ. in. d. l. in.

* Ibi eſt ſi ctio nõ ſſumptio. barto. Pau. Ange. ↄ ſal.

* Concor. Bart. Bal. pau. Ange. ↄ ſaly.

* Sic q̃ma numiſſio ꝓbatur ꝑ alios modiſ nõ erat ꝛ. dũ. bar. ↄ ſa.

* Et bene Bar. bal. ꝓ. ↄ ſaly.

CUm pcib⁹. ¶ Casus. Fecit scribi instrumẽto q̃ funduz comchanũ ei debeas: cuz de sempromano intelligeres: vel debuit scribi q̃ zmo dauaras: z scriptus est q̃ dederas an p tale instrũ pcmdicet. querit: Dicit q̃ si probare possis hoc esse scriptũ ℨ volutatem tuam: tibi non pcmdicat.

a ¶ Ite donatũ. cum de alio intelligeres fudo. + vel cũ deberet scribi cõ modo: scriptũ est dono vel loco.

b ¶ Adnomẽ. nedum ad rei veritatem. vt z.ff. de fer⁹. l. a mullo.

c ¶ Oportet. pesumitur enim interim pro instrumẽto. ¶ vti auf. de fide instrũ. ℨ. fi⁹ o monãtur. col. vi. ℨ. pbatio in ℨnũ admittit vt plus valeat veritas ℨ scriptura: vt hic. z. ℨ. plus va. q̃ agi. l. j. z. j. ſi gs alteri vel sibi. cũ ppũa. z de re. alĩ. nõ alic. l. ostrabente. et de emã. l. q. z de dona. l. nec ignorans. z. ff. de excepti. l. q agnitis. Sed ℨ. j. arbi. tut. l. ſi. ℨ. j. z. ff. de vsufru. leg. ſi alij. Solu. illa ſpãlia sunt. ¶ z facit extra de probat. c. tertio loco. z ibi no.

d ¶ Exceptionẽ. ¶ Casus. Mdutuau z pactũ feci de nõ petẽdo tibi vſq; ad annũ: cũ sit dilatoria ista exceptio ĩ initio opponenda est: z pbãda: postẽ actor fuã dauerit intẽtiones suã: z verũ est q̃ pbare possites predictaz exceptionem nihil dicitaria: z pbata: nihil dicta me oz⁹ testiũ: z hoc dicit auct. ¶ Exceptionez dilatoriam. alia cũ est peremptoria: aliaz dilatoria q̃ dicpr erẽpla. vt instit. de excep. ℨ. appellãtur. Peremptoria pot⁹ opponi z probari quãdoq; cunez ante sententiam. ſ. postẽ actor: nõstrauerit intentionẽ suã. + vt. ℨ. de excep. ſigdẽ. z. ſ. sen. rescin. non pot. peremptorias. z. ℨ. de prescrip. long. temp. cmptor. z eẽ de oxdi. cogni. c. i. hoc tñ ler z alia de excep. videnf velle q̃ reus debeat eam ztestari ante probationem actoris. ℨ puto + q̃ illa ztestatio ex voluntate fiat non ex necessitate. Item z quedam peremptorie oppoñtur post sniam + vt dixim⁹. ℨ. de iur. z fac. igno. l. j. z. j. sen. rescin. non pot. l. peemptorias. Si aũt dilatoria sit exceptio siquidẽ solutiõis ex pacto vel lege opponi dz in initio causes sub ẽditione si actor. pbaucrit intentionẽ suã. vt. ℨ. d. ſiquidẽ. z. ℨ. excep. als si diceret se debere: sed fibi pactum factum ſtarim actor: nõstrasset p ẽfſionẽ rei. Et ita ẽligere + cause intium ztestationem litis vel aũvel circa. vt. ℨ. ſ. ℨ. iuracalũ. l. j. in pin. z. ℨ. ſi. Probatur autez hec exceptio postẽ actor: nõ straucrit q̃ absq; ea erat: vt dic. ita tamen si reus nõ dicit testificata: q̃ tunc per testes non posset + pbare. vt auf. hic posita dicit. Si aũt sit declinatoria iudicij: siquidem sciat banc ibi ꝑpetere in principio opponat. als silcat. vt. ℨ. de excep. l. ſi. z. ff. de iudi. ℨ. z si susceperit. in pñ. Si nesciat opponat + etiam post sniam vt falſi procuratoris. z non cõpetentis iudicis. vt. ℨ. ỗ procu. licet. z. ſi anon. 2pe. iudi. l. ſi. ¶ Additio. Zddas hic pulchram glosam in verbo in dilatorijs. in. c. exceptionẽ. ẽt de excep.

e ¶ Lq semel. ¶ Casus. Si ego dpuri testes semel vel bis: z apta sint dicta testiũ: ita q̃ scia ea que dixerunt testes z aduersarij me⁹ disputaut ut sup dicta testiũ: nõ potero postea alios testes pducere. si nõ dicit si possim ter vel ẽter pducere. Jurare tñ debeo q̃ nec ego nec aduocatus meus: vel alius pro me dicta testium perquisiuit.

f ¶ Ite qui semel. quidam leguntbanc aucl. z. ſi. j. l. ſi.

g ¶ Acceperit. ac ſi dicat sue a sesiue ab alio sciuit.

h ¶ Dicerit. vel suoz testium vel aduersarij. vt in co. auf. Alcetur.

i ¶ Licentiam. id est facultatem. ff. de rei ven. officium. Contra. Solu. vt ibi. Additio. Dic q̃ ibi loquit in pductione q̃ fit de nouo sup alio articulo. hic super eodem. Bar. z ꝑsan.

k ¶ Productione. nisi ad reprobationẽ + testium. vt. ℨ. ti. ℨ. ſi quis testiũ. z. l. ſi. z aut. ſi testis. Zlz aũt a se inducta⁹ posset reprobare: forte nõ. vt. d. l. ſi qs testiũ'. Jtẽ nunqd ita capellationis pñt. pduci: ſi reuti⁹q; ſz Alzo. + vt. ℨ. de appel. l. eos. ℨ. ſi qd. z de tẽp. ap. l. per banc. cũ sit alia causa a pma. Alia. dicit q̃ non. z quia dicit esse eandez causam. z qz ratio auf. est ginalis: timoz fcilz sub nomiatõis. sed prima opi. + fernastur. Sed ius canonicus distinguit an sup codez capitulo. z tũc nõ põt: an sup alio: et tunc põt. vt ẽt de testi. c. fraternitatis. Jtez an post aper turã possint instrumẽta pduci: Dic q̃ sic. qz ibi nõ est suspitio. z sic sebz consuetudo.

k ¶ Justiõe. ff. de minor. l. minor. xxv. an. omissa. Cõtra. Sol. vt ibi.

l ¶ Producto testiũ. renũciauerit vel non renũciauerit testib'. ergo sola scia nocet. ℨ renũciatio nõ. vt i cor. ℨ. illud. z in nouel. de testi. ℨ. q. q.

m ¶ Productionẽ. qdaz dicit + vnã. pductionẽ esse cum semel producũtur: + z si eadẽ die: z ita fra eadẽ dilationẽ iterũ producuntur est alia ꝑductio. Alij vocãt vnaz dilationẽ productionez vnã infra quaz quotes voluerit poterit produ cere. ℨ. pma vero: et. + Item qd ñ p se redierit: Videt vltimo dicto ſtãdũ. arg. ff. de manumiſ. testa. ſticbum. z de here. instit. l. ſi ita ſcriptũ. z. ſ. de lib. cau. cũ pecũ. sed puto nõ badeaz + z ſidem ſi cum alia qua parte fuerit locutus.

n ¶ Jncũbat. qõ est ſi er possessione ſeruitutis. puocet libertatem: vt hic. z. ff. e. ſi filius. z. ſ. de lib. cau. l. non ió. z idem ſi polt esset in possessione libertatis. vt. ff. de lib. cau. liberis. z. ſ. eo. l. vis eius.

o ¶ Adimme põt. vt. ℨ. de lati. liber. tol. ſ. ille autem.

p ¶ Nam ſi. vere non iuuatur agendo q̃ neqs excipiendo ſi non dolo erat in libertatis possessione.

q ¶ Ad emptionis. ſ. cutichie: sed an hoc sufficit.

r ¶ Furtũ. ab aduersario factum. + fecus ſi alio vel fortuito casu amisit instrũ. vt in ℨno. ℨ. ti. j. l. testium. in fi. z de inſtru. sicut iniquum. taz instrũ. vt in ℨno. ℨ. ti. j. l. testium. in fi. z de inſtru. sicut iniquum. taz instrũ. vt in ℨno. ℨ. ti. j. l. testium. in fi. z de inſtru. sicut iniquum.

s ¶ A. ℨ. de ure do. l. cum citra. que sunt contra.

t ¶ Ad. pbationẽ. ¶ Casus. Si er pecunia mea quã penes te depo sui: ꝑdũ tuo nolẽ ꝑasti. istrũ ãptiõs ỗ ztinebat te emisse ꝑfectus fuit: ergo illõ subtrari. an ad. pbationẽ ꝑdũ. ſ. q̃ pecũ rõne ꝑdũ ad me

a ¶ Soli. id est solum modo. vt. ff. de vsu. habi. l. ij. & de vulg. substi. l. qui liberis. in prin. & ibi non in solo pane vivit homo. & testibus ergo & aliis probationibus probatur de statu: vt hic. & j. titu. i. l. statum. et j. de libe. can. l. nec amissa. Vel dic soli + cum non reddant rationem sui dicti quam debent facere manifestaz. vt in auc. eo. §. a. licet. ibi: aut etiam causazze. col. vij.

Uidetur tamen q̃ sim pler affirmatio vl nega tio eius rei de qua dubi tatur sufficiat sine reddi tione cause. vt in auc. vt licc. ma. & anie. §. quod autem a nobis. col. viij. ff. de cõdi. & demõ. cuz tale. §. falsam. & i auc. de sanc. epis. in prin. col. ir. & de emptione. & predicti. & §. etiaz sup. col. ir. Accur. Additio. Dic q̃ testis tenet cauſaz sui dicti si interroga tur. als nõ. glo. & Bart. in. l. solam. j. eo. titu.

¶ Item iure ciuili. ¶ Caſ. Nõ soluz de iure naturali sed cui li domestici reprobat testimoniuz. vnde illos qui de familia tua sunt in testimoniuz produce re non potes.

b ¶ Etiaz iure ciuili. nõ solum naturali. + vt. ff. co. l. penul. Uel dic non solũ pretorio. & sunt domestici. + vt. §. de bis q ad eccleſiam cõfug. l. ſi. §. ſi. ff. de penis. reſpi ciendum. §. furta. & j. de queſtionibus. pridem. q̃ qui accuſa. non poſ. l. penulti. Quid in viro & vxore. Dic q̃ ſiſt domeſtici. + arg. ff. ſi gs cau. l. ſed & ſi. §. preterea. & ff. de iudi. interdũ. & ad ſill. l. ij. ſi vir. Quid ſi petam domeſticũ aduerſarij. pduci: forte cogetur: q̃ fauoremei forte ipediebat. ar. §. de legi. & ibi. q̃ fauore. ſicut dicimus de aduocatis. ff. eo. l. ſi. Additio. Hoc intelligę ſz ꝑ Paul. de caſt. hic quando ſubeſt ſola ratio domeſticitatis: ſecus ſi etiaz reuerentia ſubeſſet vt quia eſſet libertus aduerſarij. vel vxor. vel etiam concubina ſm Bal. hic.

¶ Solam. ¶ Caſus. Si peto a te fundũ: & ſup dominio fundi induco teſtes: ſi dicunt eozum ſit mudum: puta q̃ dicant fundus ad me pertinere: ſi non adiciant cauſam quomodo ſciant ad me pertinere non valet bmõi teſtimonium. & ſic ſuam teſtationẽ ꝑ ſuam dicti ſui debent facere manifeſtam. Uel dic fuit teſtimonium non coram iudice vel ſola. l. ſine ſnia iudicis. q̃ iuder poſtea non ſert ſniam. vel dic ſola vt dicitur in glo.

c ¶ Solam. ſola ſine iuramento. ſola extra iudicium. ſola ſine adiectione. Accurſius.

¶ Solam. a iureiurando. vt. j. eo. iuriſiurandi. in princi. vel ſolam + a preſentia iudicis. vt in auc. vt de fun. ſeu ſi. §. illud. coll. v. Uel ſola + a ſententia iudicis ſequenti. vt. §. de iudi. properandum. Uel ſolam pata ſi coram vicinis fuerit proteſtatus. vt. j. tit. i. apud. & §. quod metus cauſa. metum. Uel ſolam dicit ſcripturam depoſitionis teſtis aũ publicationem. que quidem cum in ſe teſtes non contineat quibus ꝑſentibus aliqui teſtificari fuerũt nõ habet vires coram alio iudice. Dic et gs. Nõne eoipſo q̃ tabellio dicta teſtiũ ſcribit publica ſunt. Rñ. non. vt. ff. e. l. ij. ſi. idem diuus: ibi: tũc cum iudice ordinario + audiente. tabellione dicta teſtium coram teſtibus recipiuntur ad eternã rei memoriã fm. Dñ. non tamen intelligentibus quid dicũt: & citata parte aduerſa. Uel ſolam dicit: id eſt ſine redditione cauſe quam interrogatus dicere dz: vt hic. & in auc. de here. & fal. §. ſi vero abſit. colla. j. et de ſanctiſſimis epiſco. §. j. colla. ir. & in auc. eod. §. licet. colla. vij. & in auc. vt licceat matri & auie. §. quod autem a nobis. collatio. viij. & ff. de tranſac. cum pl. §. in cauſa. Sed argu. contra. ff. de condi. & demon. cũ tale. §. falſam. + Si autez non interrogetur de cauſa ſtabo dicto ſuo: q̃ non debet eſſe verboſus. argu. §. de preci. impe. offert. l. ſi. + Nemum ſi interrogetur dicere debet. vt. argu. ff. de iureiuran. l. iuſiurandũ. & de. §. qui iuſiurandum. & ff. de noui operis nuncia. l. de pupillo. §. qui optus. & ff. de dãno infec. l. iij. Additio. Intelligę prece dentia quãdo teſtis deponit ſupereo quod cadit ſub ſenſu corporeo: ſi vero deponat ſupereo quod cadit ſolum ſub iudicio intellectus: vt puta dicit titiũs dominum illius fundi tunc ſemper debet reddere cauſaz ſui dicti etiã non interrogatus. vt vult Jnno. in. c. cauſam que. extra. e. ti. & ſequitur omnes doctores.

d ¶ Teſtationem. §. ſi. de ſac. ſan. eccle. auc. hoc ius. vbi dicitur q̃ eccleſia non debet dicere vbi vel q̃ eccleſia debeat: ſz q̃ tñ debeat. et ſi eſt ſo q̃ nihil ſibi proderet. Sol. ſi queraſ̃ res netur dicere. als non.

¶ Os. ¶ Caſus. Quales teſtes ad mitti debeãt i cauſa: ꝯ ritur. Dicitur q̃ tales q̃ magis diligũt ꝓitatez et fidem et honeſtatem ſuam q̃ gratiam vel ali cuius potentiam.

e ¶ Uel veritatẽ. latitantem. & dicit inuari quãdo releuatur. Accur.

f ¶ Omni gratie. ſicut vi cinus. ant. iquus.

g ¶ Et potentatui. id eſt ſubditi. ff. eo. nullus teſtis. + vbi dicit idoneus non eſt cui poteſt impearta parte.

b ¶ Judiciarie. nota iudici faciendam probationem. + vt. §. de ordin. procurator. & de condi. ob turpem cau. l. j. §. tez no. q̃ fides eſt preponda gratie et potentatui. vt. ff. e. l. ij. & l. ob cauſam. §. ſi teſtes. & in auc. de teſti. §. ſanctimus. collatio. vij.

¶ Arentes. ¶ Caſ. Nec pater in cauſa filij quam habet filij cum extraneo: nec eoniuerſo pro ſeipſo cõtra ſe: nec volens nec innitus i

Dert^t. l. nimis graue. eod. c. hac l. c. j. extra. & ꝑba. et. iij. q. iij. qui in credit.

+ Uolunt allegare. l. idonei. ff. e.

+ Sequit bar. et ſaly.

+ Jtem dicim ſequit Bal.

+ Duplicet Bal. q̃ iſtis edictũ nõ reperiſ. vide Paũ. et fel. in. c. in iris. extra eo.

+ Sequitur Bar. bal. et pau. t idem dicendũ ẽ in ſẽſa et ꝑ cõbina ſi ſtis ſtat ab vno reiu affectu animi: ſz ſo luz in bono re. Bal.

testimonium admittitur.

i ¶ Parentes. accipe in infinitũ. vt. ff. de in ius vocã. quicq̃. §. j. z̃ ſiue ſint liberi in ptãte + ſiue nõ: cum parens dicatur etiã mater z̃ auꝰ mas ternus. vt. ff. de vb. ſig. l. liberoꝝ. large ſz ꝓ defendentibus ſumitur z̃ aſcendentibus parentes ſ. ff. de proba. l. etiam matris profeſſio. z̃ hoc eſt q̃ melius nouit etatem. + Uel põt dici ad inſtructionẽ. z̃ tra. ff. q̃ cuiuſcũq̃ vniuer. illud. vnde prodeſt conſenſus: ſed hic eſt in alia cauſa. Accur.

k ¶ Aduerſus ſe. ſicut nec ꝓ ſe. vt. ff. e. teſtis idoneus. z̃. l. idonei. z̃. l. pe. z̃. §. e. l. ij. Sed qđ ſi filio naturali: Reſpõ. idẽ arg. §. l. ꝓz. z̃ large intelligi debet. vt. ff. de confeſſ. pecu. l. ſi. hoc verum eſt.

l ¶ Iſte volentes. nedum inuiti. vel ſubandi etiam non ſi habes. Item hoc referas ad vtrũq̃. z̃ ad ferentem teſtimoniũ z̃ ad cũ ꝯ quem ferit. vt. ff. de poſtu. quos. ꝓhibet. Sed de fratre quero an ꝯ fratrẽ admitta tur z̃ ꝓ eo arg. q̃ ſic. + ff. eo. l. j. §. j. z̃. l. lege iulia. que eſt in eo. ti. log. & in criminali: niſi forte eſſet + in ptãte eiuſdem. vt inſtit. de teſta. §. ſed neq; heres. Item ꝯ. ff. de proba. l. etiam matris ꝓfeſſio. ſed ſpeciale in etate probanda. Uel ſolue vt ibi. Jtez ꝯ. ff. de teſta. l. qui teſtamento. §. per contrarium. vbi in teſtamento filiꝝfamilias militis ante miſſionem pater eſt teſtis. Sed nñ. non filio. ſed inter heredes filij dicitur eſſe teſtis.

¶ Jmis graue. ¶ Caſus. Si peto a te dece: z̃ velim vt ꝓducas teſtes ad. qđ pbandũ ſ te: nunquid ſum audiendus: querit: Dicit q̃ non: quia nimis graue eſt z̃c.

m ¶ Peritis ſibi. l. aduerſus ſe. vt. §. de eden. l. j. z̃. l. qui accuſare.

n ¶ Eorum. ſcz teſtium.

o ¶ Adduci. arg. j. de ercu. tu. l. humanitatis. ſz fallit in caſu vbi eſt ſpeciale. vt. §. de aſſeſ. l. ſi poſt. + que eſt cõtra.

¶ Eruos. ¶ Caſus. An ſeruus ꝓ dño vel ꝯ dñm poſſit induciꝝ interrogari: queritur: Dicitur q̃ non. ſed de facto ꝓpzio ſeruus interrogari poteſt.

p ¶ Nõ poſſe. vt. j. de queſti. l. hoc quod placet. + excepto criminibꝰ z̃ adulterij. fraudatꝝ ceſſiõz. z̃ maieſtatis. vt. j. de q̃nib. l. j. z̃ excepto ca adulterij. fraudatꝝ ceſſiõz. z̃ maieſtatis. vt. j. de q̃nib. l. j. z̃ excepto ca adulterij. fraudatꝝ ceſſiõz. z̃ maieſtatis. vt. j. de q̃nib. l. j. z̃ excepto ca

q ¶ Pro facto auꝰ ſuo. vt. j. de queſtio. l. interrogari. z̃. ff. de edil. edic. l. quero. in fine. z̃. ff. de proba. l. cum probatio. z̃ quando recipitur cum tormentis. vt. ff. eo. ob carmen. ſ. ſi ea. bis autez queſtionibus + fides adhibetur. vt. ff. de queſtionibus edictum. ſed non omnino. vt. ff. e. tit. l. j. §. queſtioni.

#Idem tenet bar. b. & in. l. q̃ teſtẽ. §. quãquã. ff. de teſta.

#Jn ca tñ pbanda nõ facit tãta fides ſicut extranei. bar. hic. z̃ i. §. quãquã. §. alle.

+ Hoc verũ ca ciuil niſi nõ dome ſticitas: vl nimis intẽſe amicitie eos repellet ſec. ꝺ oi ca criali. Bar. hic.

+ Sequitur bar. et ang.

#Uel dic q̃ ibi nõ ꝓbationẽ. §. ſed nñ. non filio. ſed inter heredes filij dicitur eſſe teſtis.

+ Concor. cus iſta glo. ſaly.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Iurisurādi. ¶ Casus. Testes debēt prēstare antecē phibeant testimoniū de ētate dicēda. ⁊ ibi pima. Iudex sp̄ ꝺs credere bonestioꝝ: ⁊ etiā er vna parte ꝓducti. ⁊ ibi in fēda. vnī⁹ etiam testimonio admittat: etiā si sit in dignitate constitutus. ⁊ boc in tertia.

a Iurisurādi. coꝑalit ꝓstiti. vt in decre. iij. q. ix. c. hortamur. licet sit

Ter. l. iurisurādi. ꝓcor dat. c. nup. extra eo. ti.

Iurisurādi religiōe testes ꝓtius q̄ ꝑhibeāt testimonium rādudū artarī picipimus. et vt honestioribus potius testibus fides adhibeat ¶ Simili modo sancimus vt vnius testimoniuꝫ nemo iudicuꝫ i quacūq; cā facilē patiat admitti. ¶ Et nūc manifeste sancimus vt vnius oīno testis responsio non audiatur: etiaꝫ si ꝑclare curie bonore ꝓfulgeat.

Juramentū quinq; testiū remittitur.

Jn re ꝓpria nemo ē iudex idoneus. boc dicit Bal. nec testis. Saly.

Impa. Valēs ⁊ Grati. ⁊ Valen. aaa. ad gracchū ꝑc. vtb. Ter. ix.

Ter⁹ ibi: vnī⁹. cōcor. c. veniēs. in fi. r. c. ly. i fi. extra eo. ti.

Ter⁹ ibi: testes ꝓduc. iūr. q. vj. §. nulū.

Omnibus in rē ꝓpria dicendi testimonia facultatez iura submouerunt.

Testes debent esse liberi: nō debent esse socij vel participes criminis. ⁊ qui ꝓducūt testes debent. eis ꝑcipendia. boc dicit no. Bal. ⁊ Saly.

Impārato. Aldono. ⁊ Theo. aa. ceciliano. ꝑc. ꝑc. Ter. x.

Quoniam liberi testes ad cās postulant alienas: si socij ⁊ ꝑticipes criminis nō dicātur: fides tñ ab his notitie postulēt: in exhibitiōe necessariaruꝫ ꝑsonaꝝ boc est testiuꝫ talis esse ꝺz cautio iudicātis: vt bis venturis ad iudiciū ꝑ accusatoꝝ: vel ab bis ꝑ q̄s fuerit postulati: sup̄ q̄ cōpetētes ꝺari ꝓcipiāt. ¶ Jdez iuris est ⁊ si in pecuniaria cā testes ab vtraq; parte ꝓducendi sunt.

Ter. ibi: testiū. ⁊ mā rīa isti⁹ ꝓme part. l. vide q̄s no. c. fin. ⁊ q̄ re stium. extra eo. ti. ꝓ glo. ⁊ Jo. an. in nouel. et in addi. ꝓcu. co. ti. §. q̄r. in additiōe q̄ incipit: a ꝑdic. ꝺecre. statuntur 27. De materia aūt scōe ꝓ hui⁹. l. vide q̄s no. in. c. veniens. extra. ti. ⁊ in c. i. e. ti. lib. vi. et q̄s ibi no. i gl. magna. ⁊ quod habet ꝑ gl. in. l. si q̄s filiū. ꝺe lib. ⁊ pau.

Haute. de testibus. §. si vero di-

k Testes. ſſ. de reg. iu. q̄ attinet. ⁊ l. scrituté morti ꝓparamus.

l Ald causas. ꝓpter hic ꝓmi. ſ. p criminali. vt. ff. e. l. j. Accur.

m Alienas. vt. ſ. l. ꝓpri.

n Participes criminis. nō ergo appellat alioꝝ socios oēs qui ab ali quo ꝓt accusari: §z si de eodē crimie ⁊ vnꝰ absolutio alteri ꝓfit ꝓsit. vt. ff. ad. l. iul. ꝺ adul. l. denūciasse. §. fi. vel ad quaēle ꝓcindicium nisi quidē tales nō admittūtur ad testimonium: ⁊ sic ad ꝓdicta referr. Jn casibus tū admittunt. vt ff. de custo. re. l. ꝺnus. ⁊ ſ. de male. ⁊ mathe. l. fin. ⁊. ff. de re mili. l. nō oēs. §. fi. §z ibi non erāt socij. vt. ſ. de fal. mo. l. j. ⁊. ff. de fer. l. ꝓnunciari. sed bec ſpecialia sunt. ¶ Vtdic ista tales nō sunt alendi cū magis ad excusatiōnē suiveniāt ⁊ q̄ncq; etiā toꝝquent. vt. ſ. de fer. l. ꝓincipaliter. ⁊ fm boc le gitē. sequēti. ¶ Jtē nunq̄ quid in ciuili idez vt ꝺcius non admittat: Jr. sic vt ff. hui⁹. l. ⁊ ſ. Sed fm Jo. ¶ Jo. ⁊ ſ. in criali dicit: ⁊ q̄ dicitī fi. nō re ferr ad oia sed tñ ad ali mēta. ꝑ parte ergo socij pōt admitti: ꝑsua nō. ⁊ idez si fine societate res sit cōis: q̄ly vn⁹ vincat nihil alij reddit. vt. ff. ꝑ bis ꝑ. pe. l. j. §. quinimo. aliō fi. ¶ ēnt ve socij oīs bonozū vel illi⁹ q̄ petit q̄si sit futurū cōe lucruz. vt arg. ff. q̄si ap. sit. l. j. §. j. ꝑpa. Et tn legatarij. rū. vt. ſ. l. ꝓri. dirimus.

o Postulet. vt in alieꝝ na causa.

p Jn exhibitiōe. id est alimento.

q Necessariaruz. id est testiuꝫ q̄ sunt necessarij ad ꝓbandum.

r Cautio. id est cautela vel ꝓuisio.

Ter. ibi: ꝺe testibus. §. si vero dicatur. colla. vij. Consti. ij.

Jsta aut. ē no. ⁊ ꝺiuidit in duas ꝑtes. Jn ꝓma loquit q̄n testi obijcit status inhabilitas. Sc̄do loquit q̄n testi obijcit inimicitia seu odiositas. sc̄da ibi. sive. ⁊ intēdit. ꝓpter exceptionē q̄ obijcit ip̄e sonā testis nō differt testimoniū: nisi. ꝑ op ponēte sit de iure ꝓsumptio: vt talis apta ꝓbatio q̄ testimoniū etiā talis ꝓtius ener uaret. b. ꝺ. ista aut. in rōne sui. Bal.

Sj testis ꝓductus ꝺicatur seruitus esse foztune et testari voluerit: ipse vero se liberū esse affirmet. si q̄dem ex natiuitate im pleatur testimonium eius: vel si is habita ꝺisputatione seruo⁹ esse apparuerit respuat eius testimonium. ¶ Si vo libertuz se ꝺicerit ꝓius instrumentū fuc manumissionis ostēdat q̄z testificet: nisi inueruerit se alibi ꝓbatiōes habere: quo facto testatio quidez scribat: sed nisi instrumentū mōstrauerit respuatur testimoniū eius. ¶ Si vero ꝺicatur odiosius ex mota litecrimmis inter eos: ⁊ hoc ꝓbaucrit: non antea audiat q̄z de crimine iudicet. ¶ Si vo ex lite peccuniaria vel aliter est odiosus: ꝓcedat quidem testatio: tē pōze autem ꝺisputationum seruentur bu iusmodi questiones.

Libertus §z patronū nō testificatur: immo testificando punitur. ꝺ. ꝺ. Bal.

Idem. aa. Georgie. Ter. xj.

Libertoꝝ aduersus pa tronos illicitas atq; improbas voces pene obiectiōe precludimus: atq; ita vt non modo

s Ader accusatoꝝ. solēnem.

t Ader cās. vt ꝓ non solēnem: vt in crimine notorio. vt. ſ. ꝺe accu. ea que. Vel ꝺic pccusatoꝝ q̄ncūq; ⁊ ꝓ quos. ſ. accusatos qui q̄nq; ꝓbant. vt. ſ. ꝺe aboli. fallaciter.

v Sumptus. vt. ſ. de ap. l. eos. ſ. fi. q̄s. ⁊ est arg. ꝑ laboratores ꝺebent alij: ſed nō coz instrumēta emendari. vt. ff. ad. l. rho. ꝺe iac. l. ij. §. j.

x Jdē iuris est. ꝓ ꝺebeant ali: non aūt ad oia predicta referr.

Sj testis. ¶ Casus. Bñ ꝺixit ꝺe liberis: q̄ si fu⁹ cō ꝺ: distinguit. nā q̄ ꝺz seruꝰ: aut ꝺicit se ingenuū aut liberū. Primo casu fert testimoniū: §z si postea apparuerit seruus nō valebit testimoniū eius. Sc̄do casu aūt̄ testimoniū ꝺicat oīdere ꝺz instrm manumissiōis: ni si ꝺicat se ꝺbe instrm alibi ⁊ testificabit. §z non valebit testimoniū nisi postea instrm manumissiōis oīdat. Sive q̄ ꝺme inductus est sit mibi inimic⁹ er alīq̄ cā crimiali nō audiet nisi ꝓius ꝺe cā cognoscat. Sive er peccuniaria cā ꝺicat testis inimicus fert testimoniū. sed q̄ illa vtrū sit inimicus vel nō reseruabit in tps ꝺisputationum. b. ꝺ. ista aut.

y Jmpleat. i. recipiat. q̄ ꝺe statuliberis: Rñ. idē q̄ sunt fui. vt. ff. ꝺe statuli. ⁊ statuliberi. Jtē q̄ ꝺe ascripti⁹: Rñ. admittunt. vt arg. ſ. ꝺe pe. ⁊ cle. l. iubemus. ⁊ aut. ascriptitios. Jtē q̄ ꝺe monachis: ⁊ cō uersis: Dic admitti. q: nō inueniunt repelli. vt. ff. e. l. j. ⁊ arg. in aut. ꝺe mona. §. cogitandum. col. j. ⁊ idem ꝺe ꝓuerso ⁊ regulari canonico.

z Peccuniaria. §z refert an ꝺe oīb⁹ bonis vel ꝑte maioze: vl ꝺe sta tu vt tūc nō admittat. vt inſti. ꝺe exce. tu. §. ité ꝑt inimicitias. ⁊. §. ité. ⁊. j. ꝺe reuo. ꝺo. l. fi. Et no. ex hac aut. q̄ ꝺā testes ſ principio repellū tur. aliꝰ ex postfacto. Jtē no. q̄ post aptā rāpōnāt. vt. j. e. si quis.

Libertoꝝ. ¶ Casus. Aduersus patronū nec volens nec inuitus ad testimoniū admittatur libertus.

a Libertous. sic ⁊. j. qui accusa. nō ꝓl. li. fina. sed nec ꝓ eo eis. vt. ſ. ꝺe questi. prudem. Quid ꝺe hered̄e patroni extraneo: Respon. idez argumen. §. ꝺe in ius vocā. venia. sed ius succedendi liberti non transit ad extraneū

* Glo. ꝓcdit ꝺe iur ci uili. ⁊ q̄ ꝺs ꝓducit non erat ꝺe crie ꝺdēnar⁹. q̄ tūc tāꝑ ifamis repelle ret. ꝺe iure ro cano. ci minoſi etiā nō ꝺdēnati ꝓpellunt̄ nisi ꝓst ꝑ acra ꝓnium. pau. ꝑ ter. i ca. testimonium. extra eodē.

* Propter imanitatem cris. ange.

* Vtdic q̄ si socius ꝑat lucrum vel ꝺamnus nō admittat. alij fic. Bal. ⁊ saly.

* Jstud ꝺictus sequit Bart. Bal. et saly. Ter. ib: iudicet. ꝓcor. glo. supra. notabiles. post me. l. c. et ꝑte. ex tra. eo. ti.

* Jboc verſi gratis laborent: alij fec⁹ nisi cōsuetio vt cōsuetudo aliud ꝺisponat Bartho. Bal. saly. et ang. ꝺe quo vide ian⁹ p bar. et ia. l. fi. nō ſonte. §. liber⁹. ff. ꝺe ꝺecti. ſde. * Jſta glo. vſq; ad fi. ſe quitur Ly. bar. et saly. * Jdo ꝺcbit ꝓtius testis cari.

* Quilibet ꝺa fm bar. ⁊ saly.

ertraneū bēdem. vt.ſ. de lati. liber. tollen. l. j. ſ. ſi ſub ꝯditione. Itē itel lige etiam ꝓmiſſis volentibus. vt arg. ff. de poſtu. quos. ꝓhibet. z ſolu. ma. alia. Arg. ff. de pact. l. pe. ſ. alios autem z ꝓ alijs ꝑſit. vt. ſ. de poſtulan. nec ceterorum.

NVllū. ¶ Laſus. Inter me z titiū vertebatur quedā cauſa. ꝑdu dux quoſdā teſtes qui non erant de foro iudicis cauſe. vel erāt milites: iſti teſtes innes minutur incredibilia di cere: an iudex eos poſſit punire cum non ſint de ſua iuriſdictione. Dicit q̄ ſic. nec ꝑſt allegare ꝑ uilegiū fori. q̄ duz ſunt in iudicio debet ceſſare eorum ꝓuilegium.

a ¶ Preſcriptionē. q̄ ſit clericus Additio. Aduertas inquātū glo. iſta ſentiat clericum in caſu iſti'. l. poſſe puniri a iudice laico q̄ hoc reꝓbēdit Inno. in. c. veruz. cē de foro cōpe. z poſt eus Pau. de caſt. hic.

b ¶ Imꝓbitas. quia varie.

c ¶ Rei qualitas. q̄ falſi tate non caret.

d ¶ Precipim⁹. quomō nus iudices cauſe ver bereſ: ſi ſit adminiſtra tor: vel per apparitores ſui maioris ſi nō ſit ad miniſtrator: ſed delega tus. vt in aut. eo. ſ. ſi ve ro ignoti.

e ¶ In ciuili. ſubaudi ēt.

f ¶ Preſidio. ſcilicet ꝓui uilegio fori. alij dicūt ō ſportulis.

g ¶ Quicūq̄. als quodcūq̄: z tunc eſt offendentit. z als quicūq̄. z tunc eſt offenderint.

b ¶ Animaduertendi. vt in aut. eo. titu. ſ. ſi vero ignoti. z no. ꝗ quez ſine accuſatore ꝑnari. + vt dixi. ſ. tit. j. l. penul. z. ff. e. l. quifalſa. Sed an pena legis cornelie. Et an adhuc poterit accuſari: Rñ. z alia pena mi nor: poterit imponi z poterit accuſari.

¶ Sic etiaꝫ papa ꝓteſtat er offi ꝫ ſimoniaco. q̄s dic vt in c. extra. de cōfeſ.

¶ Zquis. ¶ Laſus. In cā quā habebā cū titio. ꝑduri teſtes. ꝓme: in alia cā quā habuit ſeius ꝫ me eoſdē teſtes ꝓduxit ꝫ me: an eos reꝓbare poſſim: q̄rit dicendo eos ifames. Dicit q̄ nō: niſi poſt q̄ tulerunt ꝓme teſtimoniū iteruenerint inter me z eos capitales imi micitie. z niſi velim aſſignare temeritatem in dictis eoꝝ: vel niſi ꝓo bem eos corruptos per pecuniam.

i ¶ Aduerſus eum. ff. de neg. geſt. pomponius j.

k ¶ In alia. nam in eadē nō ꝑducunt plus. vt. ff. c. ꝑduci. z. j. ſ. l. ſi. ſ. j. Et non diſtinguit an ab eodem ꝫ quem fuerūt primo ꝑducti: an ab alio poſtea. ꝑducant cum ſit eadem rō. vt. ff. de ꝓbo. olim. l. j. ri. z. ff. ad le. aquil. illud.

Reprobare ſi poſſimuſ quos approbauimus.

l ¶ Excipe. i. excipiēdo repellere. z h̄ iō: q̄ approbaſſe videt eoꝝ perſonas: h̄ inhabiles. vt z. ff. ad. l. iul. de adul. ſi vꝝor. ſ. fi. h̄ ſit argu. ſ. ff. de inoffi. teſta. papinianus. ſ. ſed nec. Vel q̄ cui ſtetit ꝓ ſe ſtet z ꝫ ſe. vt j. ti. prī. aut. ad hec. z. ſ. de reb. cre. l. gñaliter. ſ. j. z. ſ. ſinaute. crit ergo idem z ſi ſit ſeruus hic teſtis. excipe. ff. de adul. ſi vꝝor. ſ. vlti. vbi dꝝ q̄ mores non pōt quis recuſare quos approbauit.

m ¶ Niſi oñeret inimicitias. ſcz capitales. vt. ſ. e. aut. ſi teſtis. Idē dicō ſi glibet alia noua interueniat cā: non ſic ſi erat antiqua. vt. ff. vt in poſ. le. ſi is a quo. ſ. fi. z. l. ſeq. z. ff. de interro. act. de etat. ſ. er cā. cū ea dem ſit rō equitatis. vt. ſ. de ꝓſti. pecu. l. fi. licet quidam dicant ſpāle i bis tribus exceptionibus. Accur.

n ¶ Teſtimonium. ſecundo dictum.

o ¶ Arguere. aſſignando ꝛ dictatem in dictis eoꝝ: z ſic poſt aperturaz inducuntur teſtes ad reꝓbationem aliozum. vt. ſ. aut. ſi teſtis. ſi. et bic ſubiūgit. Item videt buic. l. ꝗtra. ff. eo. ꝑduci. ſm vnū illius. l. itel/ lectū. ſed ibi primo ſ ſc: poſtea ꝓo ſc: vñ videt redēptus. hic ecōtra. Hoc nihil eſt dicere: nā iſti duo caſus ſunt idem ſi bene cōſideres. vñ

sponte prodire non audeant: ſed nec vocati quidem in iudiciuz venire cogantur.

¶ Periurus teſtis delinquēs i officiꝫ teſtificatiōis efficit de foro iudicis coraꝫ q̄ teſtificat. nec hz aliqō ꝓuilegiū nec imuni tatē. ꝓpter quā poſſit euitare penā. ꝓmo tu iudicis imponēdam. h. d. no. ſm Bal.

Impera. Zeno. Archadio ꝓfec. ꝓtorio. Ler. xij.

QVillū penit⁹ cū ſemel ad iu dicem quemlibet: licet non ſuū dicendi gr̄a teſtimoniū fuerit ingreſſus: armatā forte militiā: vt q̄libet aliā fori ꝓſcriptionez ad euadendū iudicis motuz: quē vel teſtimonij vbozuz ꝓbabitas vel rei qualitas fugitauerit: poſſit ꝓtendere ꝓcipimus. ¶ Sed oēs q̄ in ciuili ſcz cauſa ſuum ꝓſequent teſtimoniuz ſeparato z tāq̄ ante iudicū iterum depoſito exceptionis fori ꝓuilegio huiuſmodi ꝓſidio denudatos: ita ad iu dicātis intrare ſecretum vt q̄cūq̄ cauſes ciuis offenderint: non dubitent ſibimet formidādū. data cunctis iudicib⁹ abſq̄ vllo ꝓſcriptionis obſtaculo: ſic vt ſepe dictum eſt in teſtes quoꝝ voces falſitate vel fraude nō carere ꝓſpexerint: p qualitate videlicet delicti animaduertendi licentia.

¶ Firmās vel approbās ꝓſonā teſtis i vno actu firmat: approbat eam in oi alio ſili: niſi nouā iſormandi cauſa ſupuenerit. h. d. Sal. Et canonizata hec ler. iij. q. iij. c. ſi qs teſtib⁹. Saly. vel ſic. Lōtra ꝓſonaz teſtis q̄ qs ſemel. ꝑdurit non poteſt

Titu. XX.

dic q̄ hic ꝓducunt ab alio non ab illo ꝫ q̄ primo depoſuerūt. Vt bic in alia lite. vt in ꝓn. huius. l. ibi in eadem.

p ¶ Oſtenderit. vt falſum dicant in ſecundo teſtimonio.

TEſtiū facilitatē. ¶ Laſus. Accepi a titio decē mutuo i teruenie re ſcriptura. poſtea dico me totam pecuniā vel partes ſoluiſſe. econtra aſſerit creditoz q̄ nō aliter ſoluſſem factā. z bare poſſim: q̄ri tur. Dic q̄ p quoꝝ teſtes q̄ iurēt ſe interfuiſſe ſolutiōi facte: vel ꝓ ſcriturā factā a creditore de ſolutione. Sed ſi obligatio ſcta eſt ſine ſcriptis licebit mihi. z bare p duos teſtes ſolutionez fore facta. z hoc in ꝓma. Ista que dicta ſunt locū habēt in futuris tēꝓrib⁹ poſt. l. iſtā: z nō in pecunia que ōz ſoluta ante. l. iſtā. z hoc ōz in ſēa. Si vo dico ſuper ſolutione ſcripturam me amiſiſſe. z bare amiſſionē ꝓteſtes z ſolutionez debiti: z hoc in tertia. Et iſti ite ſtes debēt rogari ſine i terſint ſolutioni: ſine interſint qui creditor confiteſ ſibi ſolutā pecuniaz. z hoc dicit aut. rogati.

q ¶ Teſtium facilitatez. nam q̄ſq̄ magis occultat veritatē ꝓ dicant. vt in aut. c. in ꝓn. col. vij.

r ¶ Omnibus. ſcilz duobus. z hoc ſi quātitas excedat quinquagīta aureos. als ſufficiunt duo. vt non de reb⁹ eriguis marias aſtrictiones boies ſuſtineant. vt in auc. de ſi. inſtrumen. ſ. vt autem. col. vi.

s ¶ In ſcriptis. adiunge debita. z dicitur in ſcriptis q̄ ſit actum vt nō aliter valeant Sctus. vt j. tit. j. Sct'. vel ſm alios quoc̄ modo ſit actū vt fiat inde ſcriptura.

Lōtract⁹ q̄ſi dicant ſcripti. ce lebrari. Tert⁹ ibi: idonei. con co. c. ls vnt uerſio. cum ver. q̄dā. in fi. extra eo. titu. Iſti capit duplicit.

t ¶ Retulerint. i. ſoluerint.

v ¶ Nō facile. i. q̄ ēt facile leue. z iō nullo mō fiat. z niſi q̄ ſeq̄ ꝓnitur exceptiue. Vel dic nō facile: q̄ q̄ſq̄ z dic ꝓmiſſe rpoſitine vt. ff. de pcu. que oīa. in fi. z. l. ſeq. Itē videt q̄ tres ſufficiāt. vt. ſ. ſi cer. pe. l. fi. ſed z ibi ſcripturam recipiebat a creditore bic non.

r ¶ Super hiuſmodi. quinq̄ teſtes idonei.

y ¶ Dicto. ſic ergo de ſua ſcia debent reddere teſtimoniū. vt h̄ z ſtatiꝫ ſubiūgit. ſua preſentia. vt in autent. de here. z fal. ſ. ſi vero abſunt. col. i. De audiru aūt alieno nō niſi in caſu a q̄ pluuialis arcēde. vt. ff. de aq̄ plu. arcē. l. ij. ſ. antepe. z de ꝓba. ſi arbiter. z in cā matrimonij. riij. q. ſuper q̄ bodie eſt correctū. vt eſt de clande. deſpō. c. i. aliter obſeruatur ſacramēto calūnie. vt. ſ. de iura. calū. l. ij. ſ. i. z turoris. vt in aut. vt bi qui obli. ſe habere perbi. res imno z. ſ. vt autem. col. vi. Itē nō erit bi qui obli. ſe habere perbi. res imno z. ſ. vt autem. col. vi. Itē nō erit go vt dicat nos vidimus. ſic em de alieno viſu teſtificarent: q̄ eſt durum: qualiter em vnus ſcit ſi alius vidit: ſed dicat talis fuit ꝓiis ne iurum: qualiter em vnus ſcit ſi alius vidit: ſed dicat talis fuit ꝓiis ne iuneniatur varietas tꝑis. vt in Daniele de varietate loci. z de Suſanna. ne p q̄ non credit. vt. iij. q. ix. c. mibi lominus. z. xxxv. q. vj. de parente na p q̄ non credit. vt. iij. q. ix. c. mibi lominus. z. xxxv. q. vj. de parente na. Item no. q̄ q̄ſq̄ de credulitate teſtis audituz. vt. ff. de ꝓven. inſpi. l. la. Item no. q̄ q̄ſq̄ de credulitate teſtis audituz. vt. ff. de ꝓven. inſpi. l. la. Item no. q̄ q̄ſq̄ de tempore autem z veſtibus z ſimilibus inſtiatiombꝫ nō j. in ꝓin. De tempore autem z veſtibus z ſimilibus inſtiatiombꝫ nō j. in ꝓin. De tempore autem z veſtibus: tunc ſic. vt. ff. ad ſill. ꝓins. ſic enīz queritur niſi q̄ videantur ſuſpecti

a ¶ Sacramenti i. iurisiurandi,
b ¶ Statuta. ſ. per hanc legem.
c ¶ In ſcriptis. ſ. p. apocham. vt. ſ. 1. ti. j. l. plures. nã nihil ꝛc. vt. ff. de reg. iur. l. nihil tam naturale.
d ¶ Vbi. ſ. excipiẽdis. vt poſſit etiã duobus teſtibus probare. Alcur. Iebrate: hiqz cum ſacri[a] religione depoſuerint ſub ſua preſentia debitũ eſſe ſolutũ. vt ſcietes oẽs ita ea ſtatuta[b] eſſe nõ aliter debituz vel parti tẽ ci⁹ ꝓſoluãt: niſi vel ſecurita tẽ in[c] ſcripꝰ capiãt: vl obſeruauerit ꝓfatã teſtiũ, pbatiõz. ¶ Vbi[d] ſcs qui[e] tã ſine ſcriptis debituz vel partẽ ci⁹ ꝓſolucrũt pñti ſanctiõe merito excipiendis. ¶ Siñ o facta qdẽ ſecuritas[f] ſit fortuito caſu ſiu vel icẽdũ vel naufragij vel alterius[g] infortunij[g] pempta: tũc liceat his q hoc perpeſſi ſunt cãm pentionis, pbãtibus[h] ctã debiti ſolutionẽ p teſtes[i], pbarc: dãnumqz ex amiſſione inſtrumẽti effugere.

Tex. ibi ꝑ ſentia. Ihe rem. ꝛ ſẽp alegat ad ꝺ q teſtis debeat reddere rõnem ꝺi ci ſui ꝙ ſenſum corpꝰ reij: puta vi ſum vel audiũ: qz vitu ꝛ auditu pcipiũt: nã nõ cenſet fuiſſe pñs niſi audisset vel vi disſet. vt. l. diez. pferre. §. cotã. ff. de arbi. h ſi feſtificatur de aliꝰ q̃ non pcipiunt vi ſu vel auditu: ſ. guſtu vel odoratu aut tactu ꝺ bẽr depone re ſenſu illi appropria tum: alꝰ nõ eet ſufficies pbatio: vt no. ꝑ bar. in l. j. de ver. obliga.

Confeſſio ex iudicio an valeat.

Testes in iuri cogũ tur. ꝛ cons

A Securitas ſit. ſcilz in ſcriptis.
g ¶ Infortunij. ſunt etiã multi fortuiti caſus. vt inſti. qui. mo. re ſ. ob. ſ. item bis.
h ¶ Probãtib⁹. ſic ergo q caſuz dicit cum pbet. vt. ff. de teſt. l. ij. Itez no. q duo pbãt. ſ. caſum. ꝛ debiti ſolutionẽ. ꝛ ſic ẽ ſ. 3. ti. j. ſi de poſſeſſione. vbi ſuffic. pbare furtũ. Sol. ibi dicto aduerſa rij amiſſum erat: h non.
i ¶ Per teſtes. ſcz duos. vt. ff. eo. ibi.

Bogati. Ab eo q introducit eos. vt i aut. e. ti. ſ. 1. licet. i. ſi. ſ.
k ¶ Vt in teſtamentis. de quo conſtat etiam veteri iure. vt. ff. de teſta. bꝰ redes. ſ. fin. ꝛ. ſ. de codi cil. l. ſi. in ſi. No. ergo ſi tuoꝝ caſus in qbus ſunt rogati. tres ſunt h. ꝛ ſic tus eſt. ff. ꝺ duoꝝ. nullũ. als regulariter eſt contra. vt. ff. c. ad fidez. Alij erigũt bodie ſemp roga tos ꝑ banc aut. male.
l ¶ Cõfeſſiõi. i. coꝝ. aut. non aperiẽ ꝙ ſunt gnãs neceſſarij. ꝛ ſic duo ſuffi ciũt fm Jo. vt. ff. c. vbi. Sed Aſo Ş. naz er quo in ſolutione ſic, eſt: ergo in ꝓfeſſione cũ ſit eadez ratio. Ij. vero ditiguit vt rogati ſufficiant duo nõ rogati ſint gnãs: ſiue ſit ſolutio ſiue cõfeſſio. Jté nota ꝙ fm iſtam. l. teſtium. ꝛ aut. hãc videtur ꝙ ẏfeſſio extra iudicũ valeat. ſed h eſt ad li berandũ: aliud ad obligandũ. Jté an ẏfeſſionem iſtam poſſit venire infra. xxx. dies? Rñ. ſic. vt. j. de non nume. pe. in Scribus. ſ. j. Vel diſtinguc aut fuerit ẏfeſſio ſolẽnis. i. coꝝ teſtibus babita: vt tunc non poſſit venire ℨ: vt hic. an nõ. ꝛ tunc poſſit: vt ibi.

Ş qñ inuitos. ¶ Caſus. Jn cã quã babebã cũ titio icuitate bo noñ. pduri teſtes mutiñ. ſi dubito de cozũ receſſu ſi velint dare fideiuſſores de ſtãdo in ciuitate bonoñ. donec ferant teſtimoniuz: pñt dent: aut ꝙ die eis aſſignata comparebunt ad ferendum teſtimoniuz veritati. ꝛ iſti teſtes cogi pñt ꝙ ſtabunt ꝙuſq; depoſuerint. ꝛ cozuz iuramento neceſſario ſtandum erit. q: ſi pro pricipali cã creditur eis: multo magis hic. ꝛ hoc in prima. ¶ Ño autem ꝙ ſpelleꝺi funt ſtare vltra xv. dies. inter quos citabit partem aduerſam vt preſto ſit qñ dicat teſtimonium: ſi non veniat iuder audire ꝙ ipſos: ꝛ lapſis. xv. dieb⁹ poſterunt reuerti ad ꝓpria ſine licẽtia iudicis nec redire compellũtur. ꝛ hoc in ſecunda. Si ẏo iudicẽ ſtetit quominus teſtimoniũ dicant. damnuz quod ꝓpter hoc altera pars paſſa fuerit refarciet ei er ſuis facultatibus. ꝛ hoc in tertia. Et banc. l. intellige in cauſis iam ceptis: non autem in ꝓteritis,
n ¶ Si quando inuitoſ. ergo inuiti coguntur: vt hic. ꝛ. ff. de tabu. erbi. locum. §. erbibere. ꝛ quãdmodũ teſtamẽ. aperi. cum ab imitio. ꝛ arg. ff. ſi quis cau. l. ij. ſ. j. ꝛ. ff. er quibus cau. maio. l. ſed et ſi. §. fin. ꝛ hoc cas ꝓtis pignoribus. vt arg. inſtitu. de ſatiſda. tu. §. pe. naz ꝛ ꝺ eſt munus

lebrate: hiqz cum ſacri[a] religione depoſuerint ſub ſua preſentia debitũ eſſe ſolutũ. vt ſcietes oẽs ita ea ſtatuta[b] eſſe nõ aliter debituz vel parti tẽ ci⁹ ꝓſoluãt: niſi vel ſecurita tẽ in[c] ſcripꝰ capiãt: vl obſeruauerit ꝓfatã teſtiũ, pbatiõz. ¶ Vbi[d] ſcs qui[e] tã ſine ſcriptis debituz vel partẽ ci⁹ ꝓſolucrũt pñti ſanctiõe merito excipiendis. ¶ Siñ o facta qdẽ ſecuritas[f] ſit fortuito caſu ſiu vel icẽdũ vel naufragij vel alterius[g] infortunij[g] pempta: tũc liceat his q hoc perpeſſi ſunt cãm pentionis, pbãtibus[h] ctã debiti ſolutionẽ p teſtes[i], pbarc: dãnumqz ex amiſſione inſtrumẽti effugere.

Tauten. §. et ly. colla. vij. Conſtitu. ij.

Jſta aut. addit duo ad. l. C. fm verũ intellectũ. Primo q teſtes de quibus illa ler loquit debẽt cẽ rogati. ꝛ nõ fortuiti ſi cut in teſtamẽtis. Scõm eſt vt qõ ibi dicit qñ qs vult, pbare ſolutionẽ debiti de quo apparet p inſtrm locũ hz in eo q vult, pbare ꝓfeſſionẽ creditoris de recepto: ly qdaz aliter intelligant, vt in glo. Jpau. de ca.

Bogati[k] vt in teſtamentis[l] non fortuiti vel trãſeuntes veniant. Idem eſt ſi poſt ſolutionem rogati interſint confeſſioni[m] creditoris dicentis pecuniam ſibi debitam ſolutam fuiſſe.

Teſtes abũtes pñt cogi venire ad teſtificandũ: etiam in cã pecuniaria. ꝛ poſtq̃ venerint pñt detineri p quindecim dies cũ ſatisdatione de nõ recedendo ſi voluerint ſaltem cam pſtare. vel ſi noluerint cuz iuramẽto: als violentia nõ ꝺz eis fieri: ꝛ infra dictos qndecim dies debẽt iurare parte aduerſa pñte vel citata: ꝛ deponere dicta eius: ꝛ iuder in hoc ꝺz eſſe ſolicit⁹. qõ ſi factum non fuerit pñt ꝓpria auctoritate recedere: ꝛ ſine licẽtia iudicis. ꝛ iuder qui fuerit negligẽs ꝺz puniri. b. ꝺ. iſta lex ſingularis. Pdan. de caſt.

Sldẽ. a. Julia. ꝑ. Lex. xv.

Jqñ[n] inuitos teſtes i pecuniarijs cauſis[o] ex noſtra[p] lege ali quis trahere malucrit: ſiqdez ſua ſpõte fideciuſſionem ſue[q] perſone ſine[r] dãno pſtare velint hoc fieri: ſinautẽ noluerint nõ carcerali cuſtodia detrudi: ſed ſacro eos committi cẽſem⁹. ¶ Si cñ ꝑ toto litis certamine iurciurãdo credẽdũ eſſe teſtũ putauerint hi q eos, pduxerint: multomagis[s] ꝓſentia ſuã teſtiꝺ[t] in ſacro eoz credere debent. ¶ Sed cũ oportet minime teſtes i hmõi cauſib⁹, ptclari: ꝛ ꝑ alienis commodis ſuas inuenire difficultates[u]: diſponim⁹ non[v] ampli⁹ teſtes obſeruare[c] compelli iudices poſtq̃ fuerint ammoniti: niſi tñ xv. dies: intra quos iudices, puidcãt quatenus cognitionẽ[y] ſuſcipiant in qua teſtes neceſſarij viſi fuerint: vt oino licẽtia eis cõceda tur: ꝛ alterutra[z] parte ceſſante et minime eos[a] obſeruare[b] volente: ſi per executores ammoniti venire noluerint[c] teſtes accipe: alterutra parte ꝓſente que eos itroducit[d] ꝛ teſtimõia coꝝ cape. ¶ Vbi autem diebus affluẽtibus liceat quidem teſtibus diſcedere a iudice: nullam habentes licentiam eos poſtq̃ abfuerit iterũ retrahere[e].
¶ Jpm aũt iudicẽ ſi p cum ſteterit quominus teſtimoniũ pſtet: parti leſe omnẽ iacturaz[f] per huiuſmodi cauſam illatam ex ſuis facultatibus reſarcire diſponimus.

Tauten. §. de teſtibus. ro multotiẽs. colla. vij. Conſti. ij.

Teſtes ante litẽ ꝓteſtata ꝙñqz recipiũtur: publicant parte citata legitime: ꝛ valẽt ad eternã rei memoriã. b. ꝺ. no. fm Bal. vſ fic. Teſtes ad eternã rei memoriã pñt recipi: eñ an litẽ cõteſtata: ſi de facili pñt mori/ vl remotis ſunt ſe abſentaturi:

Sparte aduerſa legitiẽ citata. Saly. Ed et ſi quis† ab aliquo

cor. ca. j. et c. iij. cũ gl. ſup vbo timore. et ꝺ teſti. cogẽ.

criminali: vbi tm coraz co debẽt venire. vti aut. c. ſ. ꝛ quomiã. ꝛ. ff. e. l. iij. §. teſtes. Jtem ſi dicit ſi qñ qdã volẽtes admittunt ꝙ iuri nõ cogunt. vt. ff. c. initi. j. ꝛ. ij. De p ſenetis aute qñ cogant/ babes i aut. eo. ſ. anpe.
o ¶ Cauſis. in criminalis bus idẽ. nã in qdã ercuſſenſ vt iuriti nõ dicãt: reſtat alios cõpelli. vt. ff. c. l. iij. §. lege. ꝛ. l. iiij. ꝛ. v. Jté dic cauſis. ſ. ceptis nõ ante litẽ ꝓteſtata niſi in caſu. ꝛ ꝺ dicit aut. ſed ꝛ ſi quis. quã lege bic.
p ¶ Noſtra lege. ſ. greca. quam nõ habemus. ſed erat in antiquo codice.
q ¶ Sue perſone. pman ſure in iudicio donec dicant teſtimonium quod dicere debent.
r ¶ Sine dãno. ſ. ſine coactione.
s ¶ Multomagis. ſic. ſ. de pact. con. tam ſuper do. l. bac lege. ꝛ. j. ne fiꝺeiuſ. do. dẽtur. l. ij. ꝛ in lombarda dicit ꝙ ſoci⁹ qui creꝺidit ſocio totuz negocium nõ poteſt cũ eo imire duellum. Terꝝ ibi: volẽte. conco. c. i noie pñi. extra ſi teſti.
t ¶ Difficultates. vt. ff. quẽadmo. teſta. ape. ſed ſi quis ex ſignatoribus.
v ¶ Non amplius. i. non vltra. xv. dies.
r ¶ Obſeruare. i. parere iudicibus.
y ¶ Cognitionem. i. teſtimoniuꝝ per qꝺ cogno ſcent cauſam.
z ¶ Et alterutra. vel ea ꝙ poſtulauit pduci. vꝛea ℨ quam poſtulati ſunt.
a ¶ Eos. ſ. iudices.
b ¶ Obſeruare. i. obedire. tẽ mala grãmatica.
c ¶ Noluerint. ſi ergo ve lint adeſſe pñtibus ipſis eſt ꝓferenda ꝓbatio: vt hic. ꝛ aut. h poſita. ꝛ. j. ti. j. iudices. ꝛ aut. apud. ꝛ in decre. ij. q. j. in pri

†Als ſi quis.

Testis di ctũ fecerat recipi oꝛ

mis. in ſi. ſic eſt etiã in iuramẽto calũnie. vt. ſ. de iuramẽ. calũ. l. ij. ſi aũt. ſed hoc facto nõ poterũt plures pduci cũ ꝺicta ſint teſtificata. vt. ſ. ꝺe pba. aut. at q ſemel. Vel ꝺic ꝙ iuramentũ fiat in pñtia ꝛ ſic ꝓdicta ſ intelligant. Dictũ aũt teſtis ſecreto recipiat: vt p ꝺanielẽ ciductũ. ꝛ ſic approbat ℨ ſuetudo gñalis. arg. ꝙ. h. ſ. c. nullũ. Jtem lz h abſente altera parte recipiant/ referuat tñ licentia obijciẽꝺi in dicta eoꝝ rum. vt. j. e. l. ſi. ſ. j. ꝛ ſi.
d ¶ Introducit. ſiue ſit ille q primo ꝓduxit ſiue ℨ qñ ꝓducti fuerit q mõ eos ꝓducere videt cũ petit vt iuder eos recipiat. ſi aũt vtraq; pars eſſet abſens nõ ℨberet bernoꝺicũ: nec teſtes teſtificarentur.
e ¶ Retrabere. ne leges ſint ludibrio. vt. ꝛ. ſ. de bo. ꝺ. lib. l. ſi. ſ. vbi autez puerlis. ꝛ de adop. l. emancipari. ſ. fi. alꝭ incipit adoptare.
f ¶ Oẽm iacturã. fecit cñ litẽ fuam. vt inſti. de ob. q̃ ex quaſi delict. ſ. j. Ed et ſi qs. Caſus in hac aut. talis ẽ. Si titius aliqꝺ mihi feceꝝ rit ℨ. l. qz non ſoluit qõ mihi ſoluere tenebat: ꝛ ego teſtes noũ quos ꝓducere volo anteq̃ ei mouea ꝛ trouerſiã: forte qz abfuturi ſut. vel de eoꝝ morte timeaꝝ: iuder ℨ citare partẽ aduerſaz vt preſto ſi qñ ꝓducent. Si venire noluerit iuder audiet eos ꝛ attestatiões valebũt: pinde ac ſi aduerſarius fuiſſet preſens. nec obijcere poterit q vna pars te preſente recepte ſunt.

Lõra leges.

a ¶ Contra leges. vt q̄ nō soluitur. q̄ debet cū leges suū ius vnicuiq; tribuāt voluntate: vt insti. de iusti. ⁊ iure. ff. iuris precepta. vel econtra pactū ⁊ re quod non debet.

b ¶ Publicare. i. per publicā manū autēticari: nō tū in apto: q̄ sic nō possent postea pduci testes. vt. ff. ti. pri. aut. at qui semel. Alij dicunt illā habere locū q̄n indu

cuntur lite contestata: h ante. Sic ergo ly regulariter post litē contestatā inducantur: fallit tamē q̄n possunt facile nō cē. ⁊ sic hoc intelligē per id q̄ est. ff. ad leg. aquilia. in. ij. et. ff. de vsur. pup. l. pupillus. ⁊. ff. de testa. q̄ testamenta. ⁊ ad idē. ff. eo. curent. Accur.

c ¶ Attestationes. i. iuramentum non dicti. Vel dic attestationes. f. facies das: debet enim videre ⁊ audire qui sunt testificā tes. Alij dicunt q̄ etiaz dictavt notauī modo fuper. l. fi q̄n. prima versior.

d ¶ Una parte. que pduction non valet nisi altera parte vocata: vt hic. et Li q̄n. ff. eo. Accursius.

Cum apud. ¶ Casus. In ē q̄stiō babebā aduersus titiū cōpromissum in arbitrū et sub pena. pduri testes. arbiter tulit sniam. sed melius ponit. aut. ppter publicationē nolui stare sniē. et soluo penaz q̄ctā ⁊ volo hīc regressum aduersus eū coraz iudice ordinario: an testes pducti coraz arbitro possint produci coraz iudice. distinguitur. aut oēs sunt fupstites. aut nullⁱ: aut quidam. Primo casu iste cōtra quem testes producuntur eligit. ⁊ vult adhuc q̄ producant: aut velit stare testimonijs scriptis coram arbitro. Secūdo casu necesse habet ille contra quez producūtur credat scripture in qua dicta testiū redigebant. Tertio q̄tū ad mortuos credetur dictis coz. q̄tū ad viuētes reus habet electionē ⁊ vult q̄ iterum producantur: an q̄ stet dictis eorum. salua semper omni allegatione cōtra dicta coram in omnibus casibus predictis.

Ter⁹ ibi: ⁊ sic te stis pōt re ferri vtr bus ⁊ examiari. ⁊ c. cōfirmās. cū gl. fi. extra eo. tit. et ad hoc ille terr⁹ re pugnāt sing. hu bar.

e ¶ Cum apud cōpromissarios. i. delegatos. argu. ff. de iudi. i. iudiciū soluitur. Vel dic propie poni. i. arbitros a quibus licet recedere soluta pecunia ⁊ ante sniam ⁊ post. vt. ff. de arbi. si quis rem.

f ¶ In iudicio. sc̄z ordinario.

g ¶ Obseruari. q̄s sc̄z per pactū ꝫuenit. vt ar. ff. de re iudi. si ꝫuenerit.

h ¶ Testes. sc̄z omnes. vt differat ab vltimo casu.

Testis sc̄ cūdo pduct⁹ tas an iterum tenea tur iurare.

i ¶ Iterū. Nūquid iurabunt iterū: R̄n. sic. arg. ff. de dā. infec. q̄ bona. ⁊ si q̄s stipulaturus. ⁊ forte idez in causa appellationis si fuit nouo articulo vel capitulo inducātur. vt ⁊ in sacramēto calūnie dicī. ff. de iura. ⁊ calū. in prin. Li. ij. fm Accur. Additio. Hoc intellige q̄n in noua instantia ⁊ coram alio iudice denuo producuntur. secus autē si in eadem instantia repetentur ad declarandum id q̄d non clare dixerunt: q̄ qui declarat de nouo nihil inducit. l. heredes. ij. sed ⁊ si notam. ff. de testa. ⁊. l. adeo. ij. cum quis. ff. de acqui. re. domi.

k ¶ Et non opponi. patet ergo q̄ als pōt opponi. vt. ff. e. produci. sed illud hic non obstat: q̄ hic est alia causa ⁊ alius iudex.

l ¶ Factas. coram iudice.

aliquid patiatur ꝫtra leges[k]: aut aliter lesus: aut dānum patiens: testes apud iudicē producere voluerit: ⁊ eoz̄ testimonia publicare[b]: aduersarius moneatur a iudice: ⁊ sic eo p̄sente iudex attestationes recipiat. ¶ Si venire noluerit etiā eo absente attestationes[c] recipiat. ⁊ perinde valebūt ac si eo p̄sente recepte fuissent: nec opponere poterit q̄ ex vna[d] parte date sunt.

Testibus examinatis coz̄ arbitris non tenet quis stare coz̄ iudice si viuunt: sed potest petere eos iterum examinari si vult: sed si sunt mortui non requirit vltrio examinatio: sed standum est eis sicut si coz̄ iudice fuissent recepti: saluo tamē iure opponendi contra personas ⁊ dicta. hoc dicit ista lex singularis que nō est alibi nisi in. l. penulti. ff. de arbitris. Tamen illa declaratur ⁊ limitatur per istam. b. d. Paulus de castro.

Idem. a. Juliano prefecto pretorio. Lex. xvj.

Cum apud cōpromissarios[e] iudices testes fuissent pducti: variatum erat vtruz deberet coram depositiōibus in iudicio[f] litigator: vti: ⁊ an non esset audiēdus. ¶ Sancimus siquidem in compromisso aliquid p̄o huiusmodi causa statutum est hoc obseruari[g]. ¶ Sinautem nihil conuentum est in huiusmodi casib⁹: siquidē supersint testes: licēt iam habere cū cōtra quem depositiones coz̄ p̄feruntur: si eas recusaverit p̄cedere testes[h] iterū[i] adducī: ⁊ nō[k] opponi eis q̄ iā testimonium suū dederint: vel si hoc concedere minime maluerit: depositiones coz̄ quasi factas[l] accipere: omni iure legitimo q̄ ei cōpetit aduersus eas fuato[m]. ¶ Sinautem oēs ab hac luce subtracti[n] sint: tunc necessitatem ei imponi (fide scripture approbata: i qua depositiones coz̄ referuntur) eas quasi[o] factas accipe. ¶ Sinm ¶ Sernato. opponendi in dicta ⁊ personas.

n ¶ Subtracti. sc̄z omnes.

o ¶ Quasi factas. sc̄z in iudicio.

p ¶ In momentum. id est mortuum. Et no. q̄ in hoc iudicio dictū est valere in alio. ⁊ vt. ff. de arbi. l. penul. in fine.

Lucro res permixte fuerint: ⁊ quidam ex his mortui alij viuentes sint: tunc in superstitum qdam testimonio eandem electionem seruari litigatori aduersus quez testimonia p̄ferūtur. Jn motiencium[p] autē p̄sonas depositiones coz̄um nō esse respuēdas. Omnim q̄ iam p̄diximus[q] aduersus eas: et testes iure legitimo quod ei competit aduersus quem p̄ferunt integro reseruato.

¶ De fide instrūm[r] ⁊ amissione[s] coz̄ū: ⁊ de apochis et antipochis faciēdis: ⁊ de his q̄ sine scripturā fieri possunt. Titulus. xxi.

Probato debito per creditorez: debet inde ad solutionem compellere debitorem: non obstante instrumenti amissione. hoc dicit Salycetus. vel sic. Perditio instrumenti nō nocet si potest fieri probatio per testes vel alios modos legitimos. Et sic loquitur de secunda parte rubrice de qua loquūtur multe alie leges. hoc dicit Paulus de castro.

Impa. Ant. a. Marchie. Lex. j.

Debitores tuos qui buscūq; rationibus debere tibi pecuniā si probaueris: ad solutionez̄ compellere[t] aditus p̄ses. pulcie: nec[u] oberit tibi amissio instrumentoz̄: si modo manifestis probationib⁹ eos debitores esse apparuerit.

Sentētia lata cōtra vnum q̄ instrumentū sit falsum non p̄iudicat consortiis eodem instrumēto vtentibus. sed bene potest accusari ⁊ per se cōuinci. hoc dicit no. fm Bal. vel sic. Alter ex creditoribus potest vti instrumēto de quo alter fuit condēnatus de falso. Et tibi non p̄iudicat illa sententia ls per neutrum eoz̄um fuit appellatum ab ea. hoc dicit Saly.

Impa. Alexā. a. manilio. Lex. ij.

Si vteris[v] instrumēto de q̄ alius[x] accusat[y] falsi victus est: ⁊ paratus[z] est fi ita vilus fuerit a quo pecuniaz petis eiusdem criminis ter cum facere[a]: ⁊ discrimen periculi[b] penelegis cornelie

q ¶ Predixim⁹. ff. p̄ori. omni iure ⁊c.

r ¶ De fide instrumētorum ⁊c. ¶ De pbatione vite vocis dixit. Sequitur de probatione mortue. i. per scripturam.

s ¶ Et amissione. Jd est perditione.

¶ Casus. Debebā debitorem ⁊ instrumētū amisi: an mihi obsit instrī amissio quominus ōbitor mihi soluat: R̄n. q̄ non. si per testes probare possim debitū.

t ¶ Quibuscunq;. ‡ sc̄z idoneis. non enī ad vnā speciem probationis ⁊c. vt. ff. de testi. Liij. ij. cuiusdem. arg. ff. de eden. l. j. ⁊ de rei ven. indicia.

v ¶ Compellet. captis pignoribus fm ordinē iuris. vt. ff. de re iudi. a diuo. ij.

u ¶ Nec oberit. Not. non nocere amissionez̄ si als probet. vt. j. eo. sicut. ⁊. l. statum. ⁊. l. si solēnibus. ⁊. l. instrumentis. ⁊. l. cuz instrumentis. et. l. nō idcirco. ⁊. j. de iure do. cum citra. ⁊. ff. famil. herciscūnde. non ideo. et. ff. e. in re. ⁊ de pigno. l. contrahit. ⁊. ff. de pac. pactū quod bona.

Si vteris. ¶ Casus. Duo erāt creditores stipulādi cuiusdē debitoris ⁊ babebāt instrumentum: vnus creditorum volebat agere ex instrumento illo. debitor vo accusabat illud instrumentum de falso ⁊ obtinuit: alius non appellauit/ vult alius creditor agere ex eodem instro et quo erat alius odēnat⁹: queritur an possit: R̄n. certe pōt cum snia lata iter alios nec potuit. sed si debitor vult accusare instrm de falso subijcere se debet pene talionis.

y ¶ Si vteris. ſ. i. q̄nis vel propzie lege.

z ¶ Alius. vel coheres vel coreus stipulandi. ‡ vel cū essent duo cr editores. fecerunt sibi caueri in eadem charta: ita q̄ quilibet creditor sibi certa q̄ritate separata cauebat. vt. ff. si cer. pe. eo q̄.

a ¶ Victus est. ar. ff. de vi ⁊ vi ar. nam posita.

b ¶ Paratus. ſ. debitor. a quo ⁊c. q̄ dicit fi ita visum fuerit: ideo dicit: q̄ ⁊ ciuiliter posset agere excipiendo vel actione in factuz. vt. ff. de transac. si ex falsis. de quo dic vt ibi dicī. Alij dicunt non posse ciuiliter agi donec viuit delinquēs vt possit de crimine criminaliter accusari. vt dices. j. e. l. fi. circa p̄in. Accur.

c ¶ Alius fuerit. Nō. generale res inter alios ⁊c.

d ¶ Facere. i. accusare eo q̄ falso vteris. vt. j. si reus vel ad accu. mor. l. iij. vel q̄ dicat te fecisse vel fecisse fieri.

e ¶ Et discrimen. repete paratus est. ⁊ dic Discrimen. i. dānum.

f ¶ Periculi. ſ. pene q̄ infligitur per penam legis cornelie de falsis que est deportatio ⁊ oium bonorum publicatio in libero: in seruo vltimū supplicium. vt. ff. ad. l. coz. de fal. l. j. ſ. fina. Sed qui solū vtitur et non

‡ Sic dſ in c. vl. in glo. j. circa fi. extra de pba. et. c. cum ſ. extra eo. ti. Probatio fit voce viua et mortua. Tex. ſ. sinuero. et his ſ. bis ſequentibus ſuppl. papa ea q̄ dixit in ca. presentata. post me. extra de testi.

‡ Vide ſmile gl. Li. ⁊ ſi inſtra. i. ij. gl. j. de fi. iſtru. ⁊ iure haſt. ſica. fm pau.

Legis cornelie de falsis pena q̄ est.

t

UNIVERSIDAD DE HUELVA

fecit an patitur eandē penam: Dic q sic: sed pōt euadere abstinendo ab vsu. vt. ff. ad. l. cor. de fal. si falsos. Uel dic verius decēno + mīs reles gandū qui vtit nisi desistat. vt. ff. de fal. l. falsi. §. ordine. Item no. q ex bac lra dicit quidā debere inscribere accusantē in libello se subiturū eandē penā quā + reus si nō pbauerit. ric. ī. l. si. et. ff. de accu. l. libel lor. Nos dicimus nō cē necesse + nibilominꝰ pas tietur silitudinē suppli cij. vt. ff. de adue. diuer. iudi. l. i. ff. de testi. l. iij. §. idē diuus. Jté ztra ad si. huius. l. ff. de iofficiosi. testa. papinianus. §. fi. que est cōtra vbi pronūciat: de gatarijs iure isto: si con tra testīm. pnunciat: Sos lu. er testamēto pendet petitio oium que in eo scripta sunt quo firmas to cetera nihil valēt. sed er instrūmēto nō pēdet petitio debiti. Sed huic solutioni est arg. ztra. ff. de erce. rei iudica. l. j. vbi idē in testamēto dicit qō bic in instrūmēto debiti q alijs non pronūciet. Sed dic q ibi nullū vel irritū dicebaꝫ vbi under mibil nomi fuit ꝫ declaꝛat quod est. at in ḡrela inofficiosi. testa. nonus facit: q: rescindit ztacit heredem qui nō est ꝓdinere qui est: vt. d. l. papinianus. in fi. z. ff. de vulgari subsiti. in substitutione. Alij soluūt q ibi fit ius er sua: bic nō. qō in idē recidit. Alij q ibi legata rijs: non aute coheredi bus pronudicat: z fic nō est arg. ztra. §. de inoffi. testa. cum duobus. Sed cōtra. §. de peti. heredi. l. fina. §. fi. sed so. vt ibi. Jté contra. j. de bis qui. vt indig. l. polla. in fine. Sz ibi expone retracta ti vel ett retractare imtēdis. vel ibi trāsactio: bic sen tentia. Jté quero an idē in teste vt semel falsus di cens nō repellatur si ab alio producat: R spon. si under notauit illum falsum: nō idem quod bic. al's si simpliciter suo dicto non credidit contra. vt. ff. ad turpillianum. l. j. §. j. z. ff. de bis qui no. infa. l. lucius.

a ¶ Non oberit. q: res inter alios ꝛc. vt bic. z. ff. de re iudi. l. sepe. z. j. res inter alios. z. j. quibus res in. non no. per totum.

b ¶ Crimini. id est crimination.

c ¶ Debuisti. ex necessitate potuisti tamen. vt. ff. de ap. a sententia. z. l. ab exceptore. §. j.

SJ aduersarius. ¶ Lasus. Debebat mibi titius. xv. babebaz īs strumentū z testes. volebā cum quenire er instrumento. forte di cebat titius instrumentū esse falsum. vel reuocabatur in dubiū an vanitur z volebam eo vti an possim: queritur: Dicitur q non.

d ¶ Reuocaret. aliud forte si non reuocaret: Iz diceret se nō vsurum.

e ¶ Non vsurum se. alijs abundantibus probationibus.

f ¶ Professione. cui magis credendum est q̄ alicui instrumento.

g ¶ Constiterit. vt z. j. de confes. l. j. An autem de falso possit accusari: Dic q non. vt. j. ad. l. cor. de fal. si falsos.

Ilate. ¶ Lasus. Tenebaris fisco: soluisti: et a procuratore fisci recepisti instrumētum de soluto alio instrumēto in rationibus fiscalibus in quibus scribebatur solutum penes cum remanēte. tuū amisisti. si procurator te conuenire velit ac si non solusses z solutionē facienda sit tibi copia: queritur: R si. q̄ sic.

b ¶ Illate. id est solute.

i ¶ Dispensatori. id est procuratori fisci.

k ¶ Instrumentorum. Nō. bic q̄ quis contra se exhibere teneturcontra. §. de testi. nimis graue.

l ¶ Defeceris. secus si. pbationes habebas. vt. ff. de eden. l. ij. z. l. §. j. prohibetur.

m ¶ Demonstrabit. te desiderante eas exhiberi tibi. vt. §. de eden. procuratoꝛ. et. l. non est. z. l. iustum.

SJcut iniquū. ¶ Casus. Tenebaris mibi in. x. babebam ist'm: igne ꝛsumptū est: an a debito liberer is: q: rit: R si. q. nō. nec mibi facile ds credi de amissione nisi. pbem. vnde si per instrā. pbare nō possum q̄ō intendo: saltem alijs probationibus vti debeo ad faciendū fidē.

n ¶ Solutionē. vt. §. e. l. j.

o ¶ Facile. sed fi creder et q̄ amiserit q̄d. pdes fet: R si. in duob' pdes fe. Illud em in casu recipitur cū est amissum ins strumētum q̄ aduersarius. vt. §. de. pba. l. si de possessione. Jté in alio pro dest vt eroneret solēnita te quinq; testium. vt. §. titu. j. testium. in si. Sed bic si probet creditor p duos testes se amisisse instrumentum in quo continebatur q̄ titius debebat. r. et audierunt legi: quare probatur debitū magis q̄ per quoddam cremplum cui nō credis tur nisi originale ostendatur. vt. §. de eden. aut. si quis. z. ff. c. l. quicūq;. Sz dic q̄ erit ꝓsumptio si hoc. pbet vt possit deferri iuramentum. Alij dicūt ‡ hoc sufficere. ar. d. l. si de possessione.

p ¶ Uel. ꝓ. to saltem.

q ¶ Fidem. i. veritatem.

‡ Hoc tenent saly. z pau.

SJcut iniquum. ¶ Casus. Tenebaris mibi in. x. babebam ist'm: igne ꝛsumptū est: an a debito liberer is: q: rit: R si. q. nō. nec mibi facile ds credi de amissione nisi. pbem. vnde si per instrā. pbare nō possum q̄ō intendo: saltem alijs probationibus vti debeo ad faciendū fidē.

n ¶ Solutionē. vt. §. e. l. j.

o ¶ Facile. sed fi creder et q̄ amiserit q̄d. pdes fet: R si. in duob' pdes fe. Illud em in casu recipitur cū est amissum ins strumētum q̄ aduersarius. vt. §. de. pba. l. si de possessione. Jté in alio pro dest vt eroneret solēnita te quinq; testium. vt. §. titu. j. testium. in si. Sed bic si probet creditor p duos testes se amisisse instrumentum in quo continebatur q̄ titius debebat. r. et audierunt legi: quare probatur debitū magis q̄ per quoddam cremplum cui nō credis tur nisi originale ostendatur. vt. §. de eden. aut. si quis. z. ff. c. l. quicūq;. Sz dic q̄ erit ꝓsumptio si hoc. pbet vt possit deferri iuramentum. Alij dicūt ‡ hoc sufficere. ar. d. l. si de possessione.

p ¶ Uel. ꝓ. to saltem.

q ¶ Fidem. i. veritatem.

‡ Hoc tenent saly. z pau.

SJ solēnibus ¶ stipēdijs honeste + sacramento ꝓ solutus es: Iz super huiusmodi re instrumenta (vt dicis) facta pdita sint: tū si + alijs euidentibus probationibus veritas ostendi potest: veteranoꝝ ꝓuilegia + etiam te vsurpare + possedubium non est. Sz licet dominus perdat instrumentū ꝓprietatis. ꝓpter hoc nihil accrescit vsufructuario. b. d. Bal. vel sic. Factum fructuarij non ꝓnudicat. ꝓprietario. q̄ bāt de suo dominio. b. d. Salyce.

Idē. aa. z. cc. Alexan. Lex. viij.

SJ cōstiterit ꝓprietatem + possessionis de qua agitur apud vos esse: ꝓuidebit iudex ex persona fructuarij nullus + ꝓiudiciuꝫ dñō + vestro comparari ꝓpter amissionē instrumentoꝝ.

Testis semel repꝛobat' i vna cā an possit per aliū in alia causa ꝓduci.

+ Jsta è vera fm pau. de ca. bic. q̄ min' deliqt q̄ vtit ꝛ non fabricauit / nec fabricauit fecit q̄ ille q̄ fabricauit: z is am bo iudicāt in l. comētā. q̄ fal. min' fi punit. q̄ solum vtit fm eūdem.

Testīm si is firmet ꝓiudicium legatarij generatur.

Lex. iij.

SJ aduersarius tuus apud acta ꝓsidis ꝓuincie cum fides instrumenti quod ꝓferebat in dubium reuocaretur + non vsurum + se cōtestatus est: vereri non debes ne ex ea scriptura quā non esse veram (etiam ꝓfessione + eius) constiterit + negociū denuo repetatur.

¶ Si debitor fisci amisit instrumētum solutionis. q̄rator fisci tenet ei ostēdere libram rationum. hoc dicit Saly.

Imperator Hordia. a. Martiano. Lex. iiij.

Ilate + dispēsatori + pecunie si ob instrumētoꝝ + amissoꝝ casum. ꝓbatione defecceris + ispectio rationum fiscaliuꝫ fidem demonstrabit +.

¶ Qui allegat instrumētum casu pditū debet probare. Et nisi probet casum non patrocinatur ei allegatio casus. saluū tamen est ius. ꝓbandi per alias species probationis. hoc dicit no. Bal. vel sic. Si ere dito: dicat se perdidisse casu instrumentū debiti: non debent ꝓpterea qui dicūtur debitores ad solutionem vrgeri. nisi credi tor. ꝓbet casum z tenorem instrumēti. hoc dicit Saly. Uel sic. De perditione instrumenti non statur simpliciter verbo boc asserentis: Iz habet necesse hoc probare. hoc dicit Pau. de castro.

Idem. a. Prisco z Marco militi. Lex. v.

si under notauit illum falsum: nō idem quod bic. al's si simpliciter suo dicto non credidit contra. vt. ff. ad turpillianum. l. j. §. j. z. ff. de bis qui no. infa. l. lucius.

a ¶ Non oberit. q: res inter alios ꝛc. vt bic. z. ff. de re iudi. l. sepe. z. j. res inter alios. z. j. quibus res in. non no. per totum.

b ¶ Crimini. id est crimination.

c ¶ Debuisti. ex necessitate potuisti tamen. vt. ff. de ap. a sententia. z. l. ab exceptore. §. j.

SJ aduersarius. ¶ Lasus. Debebat mibi titius. xv. babebaz īs strumentū z testes. volebā cum quenire er instrumento. forte dicebat titius instrumentū esse falsum. vel reuocabatur in dubiū an vanitur z volebam eo vti an possim: queritur: Dicitur q non.

d ¶ Reuocaret. aliud forte si non reuocaret: Iz diceret se nō vsurum.

e ¶ Non vsurum se. alijs abundantibus probationibus.

f ¶ Professione. cui magis credendum est q̄ alicui instrumento.

g ¶ Constiterit. vt z. j. de confes. l. j. An autem de falso possit accusari: Dic q non. vt. j. ad. l. cor. de fal. si falsos.

Ilate. ¶ Lasus. Tenebaris fisco: soluisti: et a procuratore fisci recepisti instrumētum de soluto alio instrumēto in rationibus fiscalibus in quibus scribebatur solutum penes cum remanēte. tuū amisisti. si procurator te conuenire velit ac si non solusses z solutionē facienda sit tibi copia: queritur: R si. q̄ sic.

b ¶ Illate. id est solute.

i ¶ Dispensatori. id est procuratori fisci.

k ¶ Instrumentorum. Nō. bic q̄ quis contra se exhibere teneturcon-

vt. §. titu. j. l. j. z. j. de li. cau. nec omissa. z. j. de nup. l. si vicinis.

s ¶ Si solēnibus stipendijs. ercursus vel finitis. Accur.

t ¶ Honeste. vel causarie. secus si ignominiose. vt. ff. de bis qui no. infa. l. ij. §. ignominie.

v ¶ Sacramento. qō faciebant. vt. ff. er quibus causis ma. l. penul.

r ¶ Si alijs. cū non sis in quasi possessione ‡ priuilegio. al's ꝓsumitur ꝓ te q̄ sis honeste missus. + Uel negabat milites fuisse: vnde ꝓbat militiā. al's ꝓsumit honeste missus. vt ar. ff. de manu. testa. fuos. Sed nōne soli eius sacramento creditur si ante fuerat bonus miles? Quidam q̄ sic. vt. ff. de re mil. non oēs. ē. a barbaris. Uel dic + ibi so lum volebat admitti ab hostibus rediens: bic autem etiam priuilegia petit. vnde bic plene ꝓbat: vt bic. z. §. c. l. j. Accur.

y ¶ Priuilegia. que multa sunt. vt. j. de vetera. per totum. lib. xij. z. j. de ercu. ve. z. j. qñ prouocare non est necesse. l. veteranis.

z ¶ Usurpare. in bonam partem. i. continue vti. vt. ff. de vsuca. l. ij.

SJ constiterit. ¶ Lasus. Habebam ꝓprietatem in fundo: cum titius haberet ꝓsumptum. an si emptionis instrumentū. ꝓprietatis amisit: obstit mihi illa amissio. quominus ꝓprietatē illam vendicare possim: q̄ritur. Dic q̄ non. si al's. q̄ sticterit ꝓpenes me. ꝓprietatem fuisse.

a ¶ Proprietatem. i. dominium rei possesse.

b ¶ Nullum. vt. §. de vsufructu. i. interest. z. l. neq;.

c ¶ Dominio. nam possessionē posset interuertere. vt arg. ff. de vi et vi ar. l.

‡ Et sic intuit q̄ qua si possessio priuilegū releuat quam ab onere pbādi q̄ displiceꝫ pe. Ex Bar. z bal. p. c. cuꝫ persone de priuil.

‡ Immo Jtē ad priuilegium dos expsse pbari nec sufficit sic posse. pbare. pe. z bar.

‡ Sequit pau. et bar.

l. cum fundum. ⁊ l. colonus.

Instrumentis. ¶ Casus. Habebã rem cũ titio cõem: facta est diuisio nulla inueniente scriptura. an ob hoc sit minus firma vel minus ei stare debeat: queritur: Rñ. q non.

a Recte. secus si nõ recte. vt. ff. cõmunia vtriusq; iudi. l. maioribus. ⁊ facit. ff. famil. hercircũ. non ideo.

b Irrita. interueniente stipulatione vel traditione. vt. ff. de pac. l. diuisionis.

Quam instrumẽtis. ¶ Casus. Sicut pditio scriptura nõ inuenientes rata manet. sic et ea interuenientes et omissa non retractabit.

c Cũ instrumẽtis. rõ est sequẽtiũ. sic et. ff. de proba. l. cũ res. Sed quid si conuenerit vt in scriptis fieret ⁊ amissa sit: Rñ. satis est satisfactuꝫ iuri: vnde non tollit substantia veritatis. vt. ff. titu. i. testiuꝫ. in fi. sed in testamentis secus vbi amisso testamẽto in scriptis deficit. pbatio fm quosdã. Vel idẽ si tamẽ fit publicatum. vt. ff. de testa. l. ij. et facit. ff. eodẽ. l. j. ⁊ ff. de emanci. l. ij.

Testõ in scriptis pdito an deficiat. pbatio.

Emancipatione. ¶ Casus. Si interueniente scriptura filiuꝫ tuũ emãcipasti: fi per testes vel alia instrumenta ostendere poteris emãcipationẽ iure factã: quo min9 valeat omissio scripture non oberit.

d Non creditat. q; amissa sunt: fine bis esse non valeret. ff. de adop. l. fi. et de emancip. iubemus. in fi. Quidã tñ dicunt fine scriptura fieri posse per. l. istam. ⁊ ff. de emãci. l. ij. Et. l. predicta. iubemus. loquitur in absente emancipato. et alia loquitur in adoptione.

Emãcipation an valeat fine scriptura.

Additio. Paulus de castro hic dicit primaꝫ expositionẽ siue opinionem huius glo. tenendã reprobata scõa quod etiã Bar. hic dicit esse tutius. ppter. l. ne in arbitris. ff. de arbi. ⁊ c. qm̃ 2tra. extra de proba.

c Per personis. id est testibus.

f Fide. puta priuata scriptura aduersariꝰ.

g Non solet. vt. ff. co. l. j.

Odicirco. ¶ Casus. Si pdiũ mihi donasti ⁊ in vacuã possessionẽ predij me induristi: an ideo min9 valeret donatio scriptura non interueniente: queritur: Dicit q non: nec retractari potest.

b In vacuã. quãdo nec alius possedit nec est in possessione. vt. ff. de actio. emp. l. ij. ff. j. ⁊ l. iij. Accursius.

i Preter missum. vt. ff. de acqui. pos. l. minus. ⁊ de contraben. emptio. non idcirco. ff. de rei vendi. quotiens. ff. de dona. in extraneos.

Apud eos. ¶ Casus. Mutuauit tibi. ꝛ. confectum est instrumẽtum: amisi illud: vocaui vicinos. ⁊ coꝛas eis. ꝓtestatus sum de amissione instri: an huiusmodi ꝓtestatio valeret: vel prosit ad debite quãtitatis probationẽ: vel ad. pbationem amissionis: queritur: Dicitur q non. ⁊ sic dic q apud eos. i. vicinos. Vel sic coꝛã iudice coꝛaꝫ quo te volebã conuenire: protestatus sum instrumẽta amisisse qui de veritate ⁊ tractus ignorauit: an mihi prosit illa ꝓtestatio: queritur: Dicitur q non. ⁊ sic dic. apud eos. i. iudices.

k Apud eos. scz iudices. fm. aliꝰ. ⁊ sic est. ar. a 2trario sensu q fm cõ scientiam debeat iudicari. Vel dic apud eos. i. testes. vt. ff. qõ met. cã. metum. ⁊ ff. de transac. fi maioꝛ. j.

l Hestam. i. amisionem. vel dic. i. veritatem cõtractus.

Scripture. ¶ Casus. Volo. pbare fundũ titianum ad me ptinere ꝓprietatis rõne: pduco instrm quo 2tinet ꝙ illum fundũ emi ⁊ mihi traditus est insolidum. Item produco aliud istrumentũ ꝙ in illo eodẽ die fuit mihi 2stitutus vsufruc. in eodem predio. dicit ꝙ tales scripture sunt diuerse: imo potius aduerse vnde nõ prosunt mihi. Est em impossibile ꝙ eodẽ tẽpore sim dñs in totum. ⁊ habeã vsumfructũ formaliem. als pone exemplum ad. l. istam. ⁊ dic vt in glo.

m Scripture. f. publice ambe. si autem altera est ꝓuata: stabo publice cũ sit digniοꝛ. vt. ff. de 3hen. stipu. l. optimã. in fi. Pone casum in diuersis ita ꝙ nõ aduersis directo nec pmediũ: vt ecce. ꝓfero duo instra quoꝝ vno continet me fructuariũ. in altero me. ꝓprietariũ. qõ non placet: qꝛ vti q̃s põt esse verũ si diuersis tpibus ad me puenerit vsusfructus ⁊ ꝓprietas. fꝫ eodẽ tpe nõ possum esse vsufructuarius formali causa possessionem: q eius facti ꝓtermittimus instrumẽtum assecuratur hanc obtinere potes.

Non debet credi protestãti super eo quod non apparet. b. d. Bal.

Idẽ. aa. ⁊ cc. leoncio. Lex. xiij. Apud cos qui rẽ gestam ignoꝛauerunt: amissorum instrumentoꝝ habita testatio: nihil ad probationem veritatis prodesse potest.

Conflictus scripturarum ab eadem parte. pductarum expellit substantiã probationis. b. d. no. Bal. vel sic. Repugnantia scripturarũ ab eadem parte producta rum facit illis fidem non adhiberi. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. ⁊ cc. ad scuerũ comitem hispa. Lex. xiiij.

Scripture diuerse ⁊ fidem sibijnuicem derogãtes vel repugnantes abvna cadẽq; parte prolate: nihil firmitatis habere poterunt.

Tantum valet instrumẽtum ad probandum quãtum depositiones testium ⁊ econuerso. b. d. ista lex ponit regulã que fallit in multis casibus in quibus ad substantiam rei requiritur scriptura. ⁊ per cõ sequens etiam ad. pbationẽ qui ponunt per glo. in. c. j. de censi. lib. vi. ⁊ in specu. de instru. edi. ꝙ. restat. fm Pan. de castro.

Impa. Tõstã. ad ppũn. Lex. xv.

In exercẽdis litibus eandẽ vim obtinẽt tã fides instrumentoꝝ q̃ depositiones testiuꝫ.

Terꝛ ibi: scripture. con co. ꝛ. ex re. nore. extra de rescrip. ⁊ ca. iputari. de fi. instru.

Instra repugnãtia an. pbent.

Testes diuersa vl ꝓria dicẽtes an. pbent.

Testes et istra eqparant: ⁊ con co. glo. in c. cũ veniss. sup ver bo testiũ nia. ⁊ de testi. circa princi.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

CONtractus. ¶ Casus. Contrarí cũ titio: vẽdendo forte vel permutando: ꝛ confeci instrumẽtum super contractu: ita vt ex scriptura non solum ꝓbatione habeat: sed etiam capiat substantiã. Dicitur ꝙ Sctus talis vel alius quicũq; puta donatiõis vel trãsactionis nulla obtinebit firmitate: nisi abbreuiatura quã fecit tabellio in ꝛterno suo vel cedula. etiam mundũ fit copletũ. ꝛ nisi in instrumẽto partes se subscribant. anteq̃ cũs mũdum sit completũ ex abbreuiatura sola: nulla dicitur obligatio. nec ex ea abbreuiatura agi potest. nec potest cõpelli ere vẽdito: cum vt rẽ tradat. vel vt retineatur ad interesse meũ. ꝛ b in prima. ¶ Dic vera sunt et locum habent in istrumentis que fiunt post. l. istã. et in illis istrumẽtis que tunc erant cepta. nisi fuerint per his transactum sit. iudicatum. sed instrumẽta cõpletia qualia cũ erãt cepta tẽpore ictus. l. debent cõpleri per iura fi q̃ locum habent ante. l. istã ꝛ hoc in secunda. Si vero dedi arras et nolo perficere contractũ: ego emptor eas amitto. Si vo venditor nolit adimplere ꝛtractũ per traditionẽ rei restituet arras quas accepit in duplũ. et hoc in tertia.

a ¶ Contractus. Hac lege dicitur quando ꝛtractus debet perfici in scriptis. Contractus ꝓout referẽ ad donationem et transactionẽ impꝛopꝛie ponit. ꝓout ad alia ꝓpꝛie. vt. ff. de ꝛb. signifi. labeo. ſ. ꝛtractum. Dicitur ergo hic ꝛtractus eo ꝙ cõuenunt sic inter se. Accursius.

b ¶ Quas. fcti donationes. ꝛ dic de illis que nõ excedunt quingẽtos solidos. vt. ſ. de dona. l. pe nul. Ally dicunt quãdo fiunt inter ꝛunctos ex gi scripturam ꝛ. ſ. summam. vt. ſ. de dona. l. data. quod non placet.

c ¶ Etiam arrarũ. vt in sponsalibus exercendis. vt. ſ. de spon. l. mulier. Et sic hic argu. ꝛtra. ad. ꝙ ꝛtractus arrarum sit ꝛtractus per se. vt ff. de actio. cmp. ꝛ vẽdi. l. ex empto. ſ. is qui vina. ꝛ sic pot hic locũ bẽe condictio ob causam. vt no. ff. de condi. ob causam. l. fi.

d ¶ In scriptis. ſ. vt alter nõ valeat nisi scriptura facta. arg. ſ. de ꝓbatio. cũ res. fm Jo. vel fm. ſ. d. Also. quando in contractu vel ante cõuenunt vt scriptura inde fiat: gerentes in animo non prius ꝛbere ꝙ scribatur. secus si a principio simpliciter contrahant ꝛ postea ad probationem fit inde scriptura.

e ¶ Transactionũ. impꝛopꝛie dicitur ꝛtractus. sic ꝛ in ꝺictione inde bita. vt insti. quibus mo. re contrahitur obli. ſ. item bis quoq;. sed q̃ consensu fit transactio. ideo sic dicitur fm Jo.

Sceda qđ est. f ¶ In instrumento. que dicuntur vulgo rogationes fm Joã. ꝛ sceda vt hic subiicit est bcuiatura ꝛ protbocollum. vt in aut. de tabel. ſ. illud. col. iiij.

Mundũ. g ¶ In mundũ. mundũ vocat instrmin quo post factã rogationẽ oĩa comprehenduntr. ꝛ dr a mundicia: eo ꝙ sine vituperatione debet esse.

b ¶ Absoluta. ad est sub scriptura a partibus. vt in aut. eo. ſ. sed ꝛ si instrumenta. ꝛ. ſ. oportet. col. vj.

i ¶ Aliquod ius. actionis vel obligationis.

k ¶ Perficere. ad est. adimplere. nam perfici dicit statuto precio. vt. ſ. de pert. ꝛ cõmo. rei vẽ. l. i. sed implere dicitur per traditionem. vt. ff. de ac. emp. ſi quis alienam.

l ¶ Vel id qõ emptoris. ꝛtra. ad. facit qui dicit vẽditorẽ precise teneri ad rem tradendã. vt no. ſ. de act. emp. ſi traditio. Item quid si tradat venditor ante mundũ cõpletum an dñium transferat: Bul. aliqñ dicit qꝺ nõ. sed postea mutauit ꝙ silium dicendo ꝙ sic: vt no. ſ. de sup. l. vnica. ꝛ pro hoc ꝙ trãseat dñiũ ẽ inutili Sctu est. ff. de dolo. l. et ele ganter. in pn. Itẽ in Sctu additionali. vt. ff. de iure do. l. octis. ſ. ſ. n. ꝛ. l. seq. ꝛ. l. stipulationẽ. ꝛ. ſ. de dona. ante nup. l. cũ veterũ. Itẽ qñ res petet cũ non possit preciũ petere: Rñdeo ndũ autẽ absoluta locum habere precipimus: nisi iam sup his transactum sit vel iudicatũ: que retractari non possunt. excepto cõtionalibus tñ istrumẽtis iam vel in sceda: vel in mundo conscriptis: ad que presentẽ sanctionem nõ extendimus: sed pristina iura in his teneri cõcedimus.

¶ Illud etiã adiicientes vt in posterum si que arre super faciendã emptiõe cuiuscũq; rei date sunt: siue in scriptis siue sine scriptis: ita sit specialiter adiectum quid sup hisdem arris nõ procedente contractu fieri oportebit: tamẽ et qui vendere pollicitus est vẽditionẽ recusans in dubium cas reddere. cogatur: et qui emere pactus est ab emptione recedens datis a se arris cadat: repetitione caruz deneganda.

Dñius an transferat ex intuitu tractu.

Arras pdes ad nullũ aliud in teresserit.

Judices possunt cõmittere examinationem absentium testium iudici illius territorii vbi testes degunt: ꝛ mãdare partibus ꝙ vbi compareant: ꝛ hoc siue testes producantur ad probationẽ siue ad aliquius instrumẽti reprobationem. hoc dicit. Vel sic. Testium vel instrumentorum receptio potest ex causa cõmitti indici alterius territorii. b. d. not. Bal. vel sic. Siue testes pertantur examinari ad probationẽ principalis negocii: siue ad comprobationem alicuius instrumenti produci. inde potest committere examinationem absentium iudici illius territorii in quo testes degunt: cõmonere ꝙ partes debet vt assint delationi sacramenti ab ipsis testib⁹ prestandi. b. d. ꝛ no. Salyce.

Lõtract pomit ꝓpe ꝛ impꝛopꝛie.

Arrarũ ẽctus an sit ẽctus pse.

Sceda qđ est.

Mundũ.

Lde. a. ꝛ. c. eidem p. p. Ler. xvij.

Judices siue in hac inclyta vbe siue in prouinciis: fm ea que disposuimus vt possit. ff. quẽadmo. testa. ape. sed ꝛ si quis. ꝛ. ſ. de pac. do. l. fi. ſ. ſ. ꝛ. ſ. de procura. l. maritus. ꝛ. ff. de act. ꝛ obli. l. obligationum fere. ſ. fi. vbi tacite fit nouatio. Aut ergo agatur ad arras aut ad interesse tm ꝛ in eo cõputẽtur arre: sed. Rñdeo ꝙ si agitur ad arras nihilominus potest agi ad interesse: ꝛ forte qñ ꝓsecutus est ꝓ pena. l. arras: in interesse cõputabit: q̃ cum possit petere legalẽ ꝛ conuentionalem: petita vna videt in residuo tm̃ agi. arg. ff. vi bo. rap. l. i.

p ¶ Repetitione. deneganda venditorẽ contento hac pena fm nos vt modo diri in emptore. Et no. fm. Bal. ꝙ nõ dico referre quãtũ ad ista: an sit data arra loco precij ꝛ arre. vel arre tm̃: q̃ illud ad aliud interest vt dicetur. ſ. quando licet ab empto. in. l. i. ꝛ. i.

Judices. ¶ Casus. Habebã cãm cũ titio bonoñ. erant testes: nouerunt de causa mutine. dicit ꝙ inder illius ciuitatis coꝛã quo ventilatur q̃stio pot mittere litigantes mutinã. vel ꝓcuratores suos. ꝛ ibi testes ferent testimoniũ: presente vtraq; parte: que coram iudice mutin. ſ. postea negotium ad pores iudices reuertatur. Et ꝙ ita possint iudices facere probatur per quãdam ꝛstitutionem grecam quã non habemus. Jdẽ est si profero instrm qõ dicit suspectus. q; si testes alibi sunt per quos. pbare possim veritatẽ huius instrumenti debet inder permittere vt accedam ad locũ in quo testes degunt. ꝛ ibi recipiantur eoꝝ testimonia que postea ad prẽdem iudicem referentur.

q ¶ Judices. ſ. iubemus vel sancimus subaudi: vel volum̃ quod est i. ꝛ incipe constructum ea que.

r ¶ Urbe. roma veteri vel noua per excellentiã. vt insti. de iure na. ſ. ſ quoties. Accursius.

s ¶ Disposuim̃. i. ad similitudinem eoꝝ que statuimus. ſ. de iura. calium. l. ij. ſ. sinautem. ꝛ de re. cre. l. penul. ſ. fina. ꝛ fm hoc subaudi ea: et subaudi

subandi fancimus iudices ꝛc. Vel veritus dic statuimus in greca lege quam non habemus.

a ¶ Vel. pcuratores. als vel. pcurator: ꝛtunc plana est. als vel per pcuratores ꝛ tunc dic vel pro etiam vel saltem.

b ¶ Depositiõibus. i. iuramẽtis nõ aũt dictis vt dixim⁹. ℑ. de test. l. pe.

c ¶ Res. i. negociũ. ihoc vt facilio: sit. ꝓbatio vt ff. et. ℑ. vbi de rõ. l. fi. et. ff. de icẽ. rui. nau. l. ne qd. ℑ. debis. et vt testes a suis nõ auocent negocijs. vt ff. quẽadmo. test. ape. ſz ꝛ fi quis er signatoribꝫ.

Ter. ibi: ꝑsentia. pcoꝛ. cui. cus glo. sup ver. ad mondendus. extra de restibus.

d ¶ Exiguntur. qz suspecta videnť ꝑma facie. vt ℑ. de ꝓba. l. pen. Unde per testes absentes vult dare fidem instrumẽto.

e ¶ Silis. ſ. ei q̃ dicta est. ℑ. ꝓri. rñ. i. vt possunt destinare litigantes vel pcuratores eorum.

f ¶ Snia. interlocutoria. vt. ff. de ar. qualẽ. ℑ. fina.

g ¶ Idinus. i. non.

b ¶ Priorẽ iudicẽ. respectu eius apud quẽ sunt attestationes pducte dicitur prior iuder.

Apud. ¶ Casus. Nec gñal'r fuit vera q̃ dctã fuit sine petant testes de pusicia in ꝑuncia ꝛ. q̃ dctm est ꝓ iudex isti' ciuitat' ds partes mittere ad loca i qb⁹ testes degunt hs locũ in causis ciuilib⁹. In criali bus debent duci testes coꝛã iudice coꝛas quo cã vẽtilat q̃ pot eos subijcere tormẽtis: si eos iuerit vacillates. Et not. q̃ dicta testiuz nõ debẽt manifestari alicui de ꝑti bus. hs debẽt claudi sub sigillo indicis q̃ recepit eoꝝ dicta. vdebẽt ista testimonia sic recepta referri ad ꝓtestatiõem.

Terᵗ⁹ ibi: tormẽti. cõ coꝛ. q̃. v. ciſli qui.

i ¶ Apõ eloquẽtissimũ. i. ordinarium. ꝛ subaudi recipiant testes. Sz ℑ vidẽ in aut. vt defun. seu fu. ℑ. illõ. coll'. v. vbi dicit non demandari testium receptionẽ. Sed dic habenti iurisditionẽ pt demãdari dic. non bñt non: vt ibi. vel ibi testes erant ꝑtes: hic non.

k ¶ Fregerit. q̃ vacillant. vt. ff. de questi. et libero. in ꝑn. ꝛ. l. vnius. ℑ. testes. ꝛ. ſ. de testibus. l. nullum. ꝛ in aut. de testi. ℑ. i. col. vij.

Lures. ¶ Casus. Locauit tibi fundũ: quẽ isti vt dares mihi oi anno certã pẽsionẽ. puta. x. pmo anno soluisti. sedo ꝛ tertio x. vſq; ad. xx. an. de hac solutioe feci tibi scripturã in q̃ ꝓfessus sum q̃ tm recepi noie solutiõis. ꝛ ei subscꝛpſi. ꝛ tibi ꝛ nõ mihi parta est securitas. elapsis. xxx. an. tenuisti: nec aliqd recognitionis gr̃a solusti. q̃d mihi succurrẽdũ sit: q̃rit: Dz q̃ duplici via. vna est vt retineã exẽplũ illius apoche q̃ dedi tibi. ꝛ vt in ea te subscribas. vel si facia apocham de recepto possuz petere vt facias antipochã de soluto: in q̃ ꝓtineat q̃ a me talẽ fundũ recepisti sub anna pẽsionẽ. ꝛ q̃libet ãno tm soluisti noie pẽsionis. ꝛ si hec duo nõ faciã: nullũ gñabit mihi ꝓiudiciũ si habeas alias. ꝓbatiões: cũid q̃. ꝑ me introductũ est. i. lesionẽ meã nõ debeat retozqueri. ℑ q̃ dicta sunt. colono ꝑtitelligi. debitoꝛe q̃ tenẽt mihi. c. sub vſur. ꝛ ꝓ. xxx. an. vſuras soluit: ꝛ ei de recepto feci apochã: ꝛ eãdẽ dicat ꝑscripsisse ꝓtra me in ꝑsonali act. q̃ mihi tenebat ſpacio. xxx. an.

l ¶ Plures. ſcz debitoꝛes vel coloni. vt subijcit.

m ¶ Apochis. Apocha est. ꝛ de recepť: puta ꝓtea me recepisse tibi: ꝛa creditoꝛe fit ꝛ datur debitoꝛi: vt. ff. de ꝓditio. indebi. l. fin. ℑ. titius. ꝛ. ff. de fur. l. qui tabulas. ℑ. apocha. ꝛ de accepti. l. ſi acceptilatum. ℑ. j.

Antipocha. Antipocha vero est de solutis ꝛ a debitoꝛe fit in hunc modum: confiteoꝛ me tantũ vſurarum nomine vel pensionis solusse ꝛ creditoꝛi dare. ꝛ dicit ab ante q̃ fit ante apocham. fm Joã. alij. ⁂ vt. ℑ. dicunt antipochã scripturam debitoꝛis: scilicet qua confitetur se debere q̃ dixinus apochaꝫ: ⁂ ꝛ dicunt ab anti. qõ est contra. quia fit contra

* Ista. ſcz apochas.

p ¶ Clacillare. per negatiõem cñ res fit dubia: vt hic. ꝛ. ſ. quibus ad lib. pcla. nõ li. l. iij. ꝛ de acq. posſes. nemo.

q ¶ Temporaleꝫ. ĩmo est perpetua q̃ est. xxx. an. ſz ꝛ. vel. xx. esset ꝑtialis. fed exponet tẽporaleꝫ. id est cãm habentem er tẽpore. Itẽ not. hic q̃ annue prestationi prescribitur xxx. an. quod est contra ℑD. ⁂ vt plene dices. ℑ. de ꝓscrip. xxx. an. cum notissim. ℑ. fi. Itẽ argu. huius. l. diuerunt quida q̃ ſi. xxx. an. cessat in ſolutione colonus fit dño preiudiciũ ꝛ amittit possessionem. ſz aliud ſi ſolui. vt. ff. de ꝓscrip. xxx. anno. l. male. ꝛ. ff. ò vſur. l. cum quidam. ℑ. dnus. sed nos ⁂ nõ distinguemus an solueꝛit. vt. ff. de acqr. posſ. l. ℑnus. ℑ. i. vel non. vt. ℑ. de ꝓscriptio. xxx. an. l. ij. ꝛ. ff. de vſur. l. cum quidam. ℑ. dnus. ꝛ dicta. l. male.

r ¶ Si voluerit is qui. ſcz dominus vel creditoꝛ.

s ¶ Exẽplar. ſ. apoche.

t ¶ Eius. ſcz debitoris. ꝛ dicitur apocha ista ſcriptura facta in ꝓiudiciũ creditoris. Antipocha quam facit dominus in ꝓeiudicii colonivel debitoris.

Apocha.

Antipocha.

v ¶ Imponenda. ⁂ per cõditionem ex hac. l. Et dic reddere. id est dare. vt. ff. de vbo. signi. verbũ reddẽdi. Uel dic ꝓpie: quia ꝓmo debitoꝛ facit antipocham continentẽ tm se solusse. ꝛ creditoꝛi dedit. ꝛ creditoꝛ subscꝛpsit. ꝛ debitoꝛi reddidit. reperit ergo nunc illã antipocham cũ et ꝓ eo faciat in eo quod creditoꝛ subscꝛpserat dũmodo det debitoꝛi apocha. vel facit apocham in qua faciat debitoꝛẽ subscribere ꝛ non repetet antipocham.

⁂ Concoꝛ. cus b dicto glo. sup. b. monumẽta in. c. signifi. cauit. in me. extra de testibus.

r ¶ Equitatis. vt. ℑ. de legi. ꝛ consti. quod fauoze. ꝛ. ℑ. de secũ. nup. gene raliter. ℑ. j. ꝛ. ff. de leg. ꝛ senatuscon. Lnulla. Accur.

Diuisio.

Diuisiones. Ista lex est solẽnis ꝛ habet materiã intricatã: ideo diuidituꝛ in tres partes: qz ꝓmo ꝓmittit. ꝑhemiũ. Secundo ponit ſtatutũ de causis. Tertio ponit ſtatutuz de modis. scdo ibi: Ideoq̃. tertia ibi: oẽs. ¶ Casus. Olim fiebat cõparatio sue ſiliẽ do de ꝑuata scriptura ad ꝓuatã: q̃ qui multe falſitates cõmittebantur. vt ſi titius tenebatur ſeio in. ꝛ. ꝛ in instrõ confessus fuerit seio in. ꝛ. se teneri: ille negabat se instrũ scripsisse. fiebant cõparationes ad istã ꝓuatã scripturam per aliam ſiliẽ scripturã. Modie ꝙ o non fiet cõparatio litterarũ et ꝓuatis scripturis: nisi ipse ꝓuate scripture sup quas vult ꝑbare habeant ſubscꝛiptionẽ tenoꝛ testiũ ꝛ qui ſupſtites ſunt iurent q̃ ipſi interfuerunt q̃ instrũ fuit factũ ꝛ iurent se ſubscꝛipſiſſe ocẽs: vel ſaltẽ duo. aliqn si tam deceſſerint non ꝑcedet cõparatio: nec aliter facieda est ſi earum cõparatio: etiã si aliqs ꝑerat instrũ quo ꝓtineť q̃ debeas mihi. ꝛ. ad. ꝑbandũ illud quo continet q̃ debeã tibi. ꝛꝛ. facienda. est etiã comparatio de instrũ publico ad instrũ ꝓ tibi. ꝛꝛ. facienda. est etiã comparatio de instrũ publico ad instrũ ꝓ blicum: ꝛ de fozensi ad aliud fozense. ꝛ hoc in ꝓma parte. qui ꝙ o petũt comparationẽ: vel illi qui eã facere debẽt: vt ꝓuta partes in scriptura iurabũt ꝙ neqs lucri gr̃a: neqs odio faciunt: neqs fieri petunt cõparationẽ bmõi: sed bona fide. ꝛ hoc in ſcõa. ℙabet autem locũ hec lex in oĩbus iudiciis. ꝛ tm in futuris negociis nõ ꝓteritis. ꝛ hoc in tertia.

y ¶ Comparationes. id est assimilationes.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Ex cyrographis.i. priuatis manibus scriptis. Accur.
b ¶ Publice.i. apud iudicem vel per publicam personam.
c ¶ In iudicijs.in iudicijs planū est. In cōtractibus dicit a q̄ emebā a te ſi tu oſtenderes mihi inſtrūm emptionale: q̄ oſtendis? ego habeo illud ſuſpectum. tu. pbas per quaſdā alias litteras. r ſic falſitas in cō tractibus committitur.
d ¶ Sancim⁹. ¶lo. ꝓpter futurū periculū euitādū aliq̄ prohiberi. ſic. ff. de re. cre. l. gñaliter. in pnc. et. ff. q. ſatisfda. cog. l. ſi fi deiuſſor. §. fi. de rei ven. ſi vero cuz. l. precedenti. z nau. cau. l. i. §. i.
e ¶ Subſcriptiones. hodie idē z ſi nō ſubſcripſerint ſi tamē itercuenint teſtes teſtes. vt in aut. c. ti. col. vi. fm. ¶lo. vel verus ſ hic loquit de p̄uata ſcriptura. z q̄ ꝑ eā nitor: vincere vel iuuare aliā ideo magis ſolēnis z autētica dz eſſe. ibi de ea ad quā. Itē ibi ſup ſumma matoze. l. aureoꝝ. Unde ēt tres eriguntur ibi vt iuret. hic duo ſufficiunt: vt hic ſubijcit. Accur.
f ¶ Et puns. q̄ compatio fiat.
g ¶ Litteris. dic. i. ſubſcriptiont.
h ¶ Eorum. teſtium.
i ¶ Deponētibus. id eſt iurantibus.
k ¶ Duobus. ſ. teſtibus. z facit ꝓ. ¶d. qui dicit ſolēnitatē teſtamēti poſſe ꝑ duos teſtes. pba ri: ſi. vij. exigantur in cō poſitione q̄ dirimus. ſ. de bo. poſ. fm tabu. l. ſi.
l ¶ Teſtiū. quas litteras fecerāt alibi: z ſtat eos feciſſe h̄ er eo q̄ ſubijcit compatatio. Sed quare tertū ad primum non ſit recta via: R ſi. in tertio nō erant littere cum teſtium inſcriptione. Et no. hic z er eo q̄ ſubijcit comparatio efficiatur fm hanc. l. plenam. fidem haberi comparationi. ſed per aut. nō ſufficit ſola cōparatio q̄ oportet argumento alio eam iuuari. vt in aut. c. ſ. ſi quis igitur vult. z. ſ. ſed z ſi gs aut mutui. z. ſ. oportet aut iudicantes. z. ſi ſ̄o nullus. z. ſ. ſi ſ̄o tale aliquid contigerit. z. ſ. ſi ſ̄o mo⁹ iantur. z videt cōmitti iudici⁹ an plenam faciat fidem cōparatio. ſed illud in publicis. in priuatis ſecus q̄ ibi aliud exigitur argumentum. z ſic potes hic legere aut. ar ſi contra ctus ꝛc. z ibi plene de hoc dices ſtatim. Accur.
m ¶ Comparatio. ſ. litterarū contrahentium z ſubſcribentiū: q̄ ſi non inueniant tales ſubſcriptiones fiat q̄ ſ̄o bactenus valuit. vt in aut. c. ſ. ſi ſ̄o nullus horum. Accur.
n ¶ Aliter. als eſt nō aliter. z hec quoq; plana. z als naturaliter. z tunc dic. i. naturali ingenio alicuius: vel naturaliter. i. ſimpliciter natura litterarum tñ inſpecta. Variatio eñ plerunq; in litteris etiā ciuſdē inuenitur cr varijs cauſis. vt in aut. c. ſ. i. Accur.
o ¶ In ſemetipſum. hoc refertur ad id q̄d. ſ. dictum eſt er priuata ſcriptura non fieri cōparationem niſi habeat ſubſcriptionē trium teſtiū: ſ ꝛc. vt q̄ ꝓfers cōtra me inſtrumentū a tritio factum quo ꝓtinet q̄ mihi debes. r. vt appꝛobes aliud quaſi ab eodem factū quo ꝓtinetur me debere tibi. c. Uel dic empto: nondū numerato ꝓtio inſtrumētū venditionis ꝓfert vt res tradatur ſibi: venditor: negat cū ſcripſiſſe. vnde empto: ꝓducit priotis debiti inſtrumētū: in quo caſu magis ꝓs ſe q̄ contra ſe facit. Sed hoc reſpōſum corrigitur per aut. ad hec. Item no. hic er eo q̄ dicit licet ꝛc. z ſic partes videntur ꝓfentire cōparationi: q̄ etiam ꝑſenſu partium non poteſt aliter fieri comparatio: niſi fm leges. vt ar. ff. de poſtu. quos ꝓbibet.
p ¶ Ex foren ſibus. i. eoꝝ que ꝓficiuntur in foro. i. in iudicio: puta acta que fiūt per tabellionē: z generaliter que formā publicam habent: ſic dicta: q̄ eis vtimur in foro. Sed quęritur an forenſi inſtrumento non ſcripto per manū publicam ſit fides adhibenda vt publico? R ſi. nō. Sed arg. contra. ſ. de dona. l. in donationibus.
q ¶ Omnes autem. ex quibus inſtrumētis debeant fieri comparatio nes diximus: nunc autem quomodo.
r ¶ Ab his. ſcz peritis ſcriptoribus quibus inder cōmittat. vt argu. ſ. de re mili. ſemel. lib. xij. z in aut. de non alie. §. quod autem. col. ij. Jurant autem duo alij hodie. ſ. qui inducit inſtrumentum ad comparationem. z qui petit eam fieri q̄ non aliam habentes ꝓbationem vemunt ad cōparationes. nec circa eum aliq̄d egerunt quod poſſit veritatem abſcōdere. vt i aut. e. ſ. ſi vero nihil. ſic (q̄ eſt mirabile i hoc caſu) bis de calumnia iurat. z eſt ſpeciale. ſed regulari ter contra per anteriorē aut. vt in auf. de his qui ingre. ad appel. §. fi. collatione. v.

Juramentuz calumnie preſtat bis q̄nq.

s ¶ Scrinijs. i. audiētijs ſic dicte. q̄ in ſcrinio id eſt i pectore pncipis ſūt iura. vt. ſ. de teſtib. Uel q̄ conſueuerunt ibi eſſe ſcrinia. vt pateti pa latio bonoñ.

Ter. ibi⁊ archiuo. cō con. c. pene nit. poſtyn. xxx. q. i.

t ¶ Examinationez. per quas q̄ poteſt fieri cōparatio priuate ſcripture ad priuatam habentem ſubſcriptionem triū teſtium: z er publico et er forenſi inſtrumento. addit autez duos modos. Pone q̄ titius ꝓfert ſcripturam contra me a ſe ſcriptam quam dico veram. ego ꝓfero illaz contra eum quam dico ab eo titio eſſe ſcriptaz. dicit q̄ bene poteſt fieri comparatio. Jtez ſi alia quod inſtrumentum de archiuo publico vel ſcrinio ꝓfero fiet comparatio er alia ſcriptura q̄ ꝓducitur er archiuo publico.

Compatiões er q̄ bus ſſiſſ ſcriptura⁊ rum fiunt. + Glo. ſup ſſbo vitroꝝ. poſt me. in ca. q̄ſi. ſ. proba. dicit q̄ ſcripture notarioꝝ ꝓdicto ꝓ cuſtodiri ſine teſtibus ſi bis q̄ gerunt i iudicio. ſecus in ſcribus.

t ¶ Examinationez. per quas q̄ poteſt fieri cōparatio priuate ſcripture ad priuatam habentem ſubſcriptionem triū teſtium: z er publico et er forenſi inſtrumento. addit autez duos modos. Pone q̄ titius ꝓfert ſcripturam contra me a ſe ſcriptam quam dico veram. ego ꝓfero illaz contra eum quam dico ab eo titio eſſe ſcriptaz. dicit q̄ bene poteſt fieri comparatio. Jtez ſi alia quod inſtrumentum de archiuo publico vel ſcrinio ꝓfero fiet comparatio er alia ſcriptura q̄ ꝓducitur er archiuo publico.

Inſtſa forenſia q̄ et vnde dicā tur.

Ex cyrographis z alijs inſtrumētis que non ſunt publice. ꝓfecta: tis abundeq; occaſionē crumnis falſitatis dare: z in iudicijs z in contractibus manifeſtuz eſt.

¶ Idcoq; ſancimus nō aliter licere cōparationes litterarum er cyrographis fieri: niſi triū teſtiuz habuerint ſubſcriptiones: z puſ litteris eoꝝ fides imponatur: vel hocipſis deponentibus ſiue cunctis ſiue oimodo duobus er his ſine comparatione litteraruz teſtium cedente: z tūc er huiuſmodi chartula iam ꝓbata cōparatio efficiatur. ¶ Et eſt aliter fieri cōparationem nullo modo cōcedimus: licet in ſemetipſum aliquis chartam ſcriptam ꝓferat: ſed tantūmodo vel er fozēfibus: vel publicis inſtrumēts: vel er huiuſmodi cyrographis q̄ enumeratuumus comparationez trutinādam. ¶ Hēs autem cōparationes non aliter fieri concedimus: niſi iuramento antea ꝑſtito ab his qui cōparationes faciunt fuerit affirmatum: q̄ neq; lucri cauſa: neq; inimicitijs: neq; gratia tenti huiuſmodi faciunt comparationē. Et hoc obſeruari taz in oibus ſacris noſtris ſcriniis q̄ in apparitione ois ſublimiſſime pfecture necnō magiſterie

potestatis ceteriſq; omnibus iudicijs que in oꝛbe noſtro cōſtituta ſunt: bis omnibus in poſteruz obſeruādis. ¶ Comparationes etenim taz antea factas retracta ri extra periculū minime eſt.

In autē. oꝛbis q̄ in ad appelan. §. illud etiam iudicauimus. colla. v. conſtitu. xj.

Additur ad. l. C. alia duo genera ſcripturarum er quibus poteſt fieri comparatio. ſ. de ſcriptura que ꝓducitur per partem aduerſaz: z de ſumpta er archiuo publico. hoc dicit Jhan. de caſtro.

Ad hec ex his litteris qui bus aduerſarius tuus vti tur z ꝓfert recte pctis examinationem fieri. ¶ Item ex charta q̄ ꝓfertur er archiuo publico et teſtimonium quidem publicum habet.

In auten. de inſtrumē. cau. z fide. §. oportet. z. §. ſc. colla. vj. conſtitutione. xij.

Ex duobus concurrentibus ſcilz q̄ cōtractus ſit factus in ciuitate: z ꝛccdat libram auri ſi produco cedulā manu tua de tali ꝛtractu quam tu negas: nō credit ſoli cōparationi ſine alio argumēto. id eſt ſine teſtificatione teſtiū deponentiū q̄ viderunt eam per te ſcribi z nō interfuerint contractui. q̄d olim nō requirebatur. ſed ſoli comparationi ita batur. vt i. l. C. que tamē per hāc corrigit in hoc. Pau. de ca.

comparationes litterarū: puta ꝓducis litteras tuas vel alterius ꝑ me: ego eas confiteor. Uel tu ꝓbas z induco aliam ꝓuatam cōtra te quam dico te vel eundē feciſſe: z id probo per cōparationes literaruz quas contra me induxiſti. Jdeo corrigit hic. l. cōparationes in eo q̄ dicit iz in ſemetipſum ꝛc. Alij dicunt q̄ z hic eſt attestatio. i. triū teſtiū preſentia. Additio. Dicas cū Jhan. de caſt. q̄. l. C. in nullo corrigitur inquātum dicit iz in ſemetipſum. ſed loquitur in alio caſu q̄ ſ̄ta aut. que loquitur quando vna ſcriptura ꝓducebatur contra me per te z alia per me contra te. Et. l. C. loquitur quando vtraq; ꝓducebat ab eadem parte: quo caſu non poteſt fieri comparatio: q̄ poteſt ſubeſſe manifeſta fraus. ita dicit ipſe Jhan. ſ. l. ꝓrotima.

v ¶ Publico. id eſt archa in qua reponūtur publice ſcripture. vt. ff. de pc. l. mozis. ſ. ſolet.

r ¶ Teſtimonium publicum. nō dico q̄ publica ſit vel manu publica factum: q̄ ſic nihil adderet. ſed habet publicum teſtimonium corpſo q̄ confitentur magiſtratus er archiuo eā eſſe: vel corpſo q̄ talia crāt ſigna in ea qualia ſolent fieri ſcilicet manu cōmentariēſ. vt. ff. de iure fiſci. l. in fraudem. ſ. quoticns. Patet er predictis er quinq; generibus ſcripture fieri cōparationes. ſcilicet er priuatis ſubſcriptis. er publicis. er foꝛēſibus + et er his duabus que ſunt in hac aut. Sed an cuilibet z a quolibet vel contra quēlibet? Reſpon. fm Jo. ſic cum ſimpliciter dicatur eam fieri. ſed Hug. totum contrarium. Sic ergo dicit priuati ad priuatum tñ probandum vel improbandum. Item forenſis ad forenſe tñ probandum vel improbandum. ſic de publico et alijs: non autem publici ad forenſe vel ecōtra: nec priuati ad publicum. vel ecōtra. cum etiā diuerſa forma fuit propoſita. Sed Azo dicit quādoq; er vno genere ad aliud ſi ſint eiuſdem forme. vt ecce foꝛēnſe z publicum. nam foꝛenſe poteſt formam habere publicam. Additio. Aduertas q̄ opinio Joan. volentis inter ſcripturas diuerſorum generuz poſſet fieri cōparationem. communiter tenetur per doctores reprobatis opinionibus. ¶d. z Azo. quia non tractatur hic de comparatione forme extrinſece ſeu qualitatis: ſed de ſubſtantia litterarum z forme extrinſece earuz vtciatur ſi ab eodem ſint ſcripte necne. fm Barto.

At ſi

Compara tio sola an plene pro bet.

Compara tio qualit fit bodie.

Ter. ibi: cũ qdã. gl. sup vbo mãda to. in. c. j. ex tra de pcu. inducit hãc l. q si dubi tetur de mãdato pcura toris: q. si gilli ẽ inco gnitũ debet fieri fides. de eo.

A Tsi ⁊tractus. ¶ Casus. Hoc addit ⁊ dicit q᷑ si Jctus fiat in ci uitate: ⁊ excedit libã auri: non credat soli cõparationi iuratꝰ: sed alij testes adesse debent qui de causa veritatem dicant.

a ¶ In ciuitate. secus si in agris. vt statim dicco.

b ¶ Collationi. id est comparationi.

c ¶ Augmẽti. alis argumẽtum. quod dicitur. j. co. auf. ꝙ oportet.

d ¶ Soli. No. hic effectũ ꝙparationis. nã olim in totũ credebat. vt. l. cõparationes. ⁊ in auf. c. in pn. Hodie vo qñq᷑ admittit iudicꝰ vnã qlẽqualem inde assumat fidẽ qꝫ est in publicis. vt in auf. c. ꝙ. si vo nullꝰ bonꝰ. qñq᷑ plus ẽt argumẽti exigit vt hic. qñq᷑ nullo modo vt qñ adyna parte istꝝ ⁊ vor yna: ab alia vero sola cõparatio ĩ sufficit. vt in auf. c. ꝙ. si vero tale. Iꝫ quidã dicant aliter. ſ. plus ẽt hic plus ẽt instrumẽtis credi: qꝫ est falsus ⁊ habent hic auf. hodie magis ⁊ c. que nõ legit Iꝫ intelligẽ: vt dixi. ⁊ est rõ. q: aliter c. vt in auf. eo. ꝙ. j. Item cautius fit bodie cõparatio. nã distinguit verũ fiat Jctus sup nuncio re summa libre aut ri: ⁊ tunc indistincte duo testes sufficiũt siue i scripta siue sine scripta: siue a pertis siue nõ: siue in ciuitate. siue extra. vt in auf. eo. ꝙ. vt autẽ. si vero vltra sigdẽ imperitus ẽt in ciuitate et in scriptis: tunc quinq᷑. vt in auf. c. ꝙ. oportet. si sine scriptis imperitus vel eo ctra peritus in scriptis vel sine scriptis tũc tres. in auf. c. ꝙ. si gsigit. c. ſ. sed et si quis aut mutui. et. ꝙ. sed ⁊ si instrumẽta. ⁊ dicit in scriptis qñ id agit vt nõ aliter valeat nisi fiat scriptura vt innit. in auf. c. ꝙ. ⁊ hoc dicimus. ⁊. ſ. c. l. contractus. in pnci. Et predictis autẽ instrumẽtis fit ꝙparatio. priuate qdẽ scripture si supsint testes. ⁊ ppẽ subscriptiõi attestentur. Vel ꝙ eis ꝑtib' est facta charta: ⁊ sic alio augmẽto iuuatur: vt h. et in auf. eo. ꝙ. ij. ⁊. ij. si aũt est publica: tunc si supest tabellio cũ aliis q᷑ interfuerunt siue etiã ipse solus nõ fit cõparatio: sed credit ipsi soli tabellioni. si vo nõ supest: sed ministeri vel annumerator: supest: sit cõparatio ſrarũ tabellionis ⁊ signoꝝ: ⁊ non subscribentiũ: sed si nõ supest minister vel annumerator: tũc etiam subscribentium fit cõparatio. vt in auf. eo. ꝙ. si vo mouianꝰ. ⁊. ꝙ. seq. et hoc in vrbe. in agris ſrua legẽ veterẽ. vt in auf. c. ꝙ. hec aũt oĩa vt duo sufficiant: nisi ⁊ tractus excedat. l. libras auri. vt. ſ. si cer. pe. l. fi.

Um qdã. ¶ Casus. Detebã a te. r. protuli instrm: apparuit suꝑspectũ: dedi ei fidẽ ꝙ duos testes. vis vt illud iterũ ꝓducaz vt illud possiꝫ accusare de falso an sis audiẽdus: qrit: R si. qꝫ sic. si iures ꝓpter calũniã b̃ te nõ petere. et qꝫ credis illud posse arguere de falso: quo casu inscriptione facta in qua obligabis te ad penã talionis nisi probaueris aput iudicẽ cõpellar ad iterũ ꝓducere: ⁊ hoc in prima. Si vo dixi me illud ꝓducere nõ posse qꝫ ꝓdidi illud nõ habeo: non aliꝫ sum audiendus ꝙ si iurẽme illud ꝓducere nõ posse. ⁊ hoc in sc̃a. Si vo nolim iurare nullã penã sustinebo aliã nisi ꝙ scriptura illa virib' carebit: ⁊ perinde erit ac si ꝓfecta non fuisset. ⁊ hoc in tertia. Qõ addit dictum est ꝙ possiꝫ petere iterato ꝓduci instrumentũ cum solẽnitate predicta verum est vsqꝫ ad finem: sed post non. ⁊ hoc in quarta.

e ¶ Instrumentum. publicum.

f ¶ Chartulam. quãcũqꝫ etiam priuatã quando est ꝓducibilis.

¶ Instrumẽtum cuius fides semel est approbata debet iterũ produci si aduersarꝰ dicit se velle ⁊ posse credit redargues reillud de falso: et si nõ. approbatur habet ꝓ falso. nisi ille qui nõ ꝓduxit se pdidisse soliter iuret: vel nisi sit lata sententia diffinitiua qꝫ ĩ rem iudicatã transiit ut. hoc dicit no. fm Bal. vel sic. Postꝰ instrumẽto publico vel ꝓuato in iudicio producto quis fidem imposuerit nõ cogitur illud iterato ꝓducere Iꝫ de falso is contra quem ꝓductũ fuit velit id redargere: nisi petens iuret qꝫ credit se falsum illud posse ꝓbare. qꝫ tunc cogitur iterũ illud cozã iudice criminis ꝓducere: nisi causa fuit iaꝫ finita ⁊ ex toto sopita. vel nisi iuret qꝫ instrumentum sit casu deperditũ sine eius dolo vel culpa. ⁊ si hoc facramẽtum prestare noluerit instrumento nulla fides in causa adhibenda erit. hoc dicit tota ista ler. Salyce.

g ¶ Imposuerit. cuꝫ apparet ex suꝑspectũ. vt. ã. c. iudices. ⁊. ã. de ꝓbationi. pe. vel dic imposuerit. ſ. ꝓductiones.

h ¶ Falsus. ſ. accusando. nam etiam excipiẽdo dicere posset.

i ¶ Existimãs. No. sufficit esse vel exhibuisse: nisi iuret nõ calũniãdi cã id se postulare: Iꝫ hodie nõ iurat cũ semel sit iuratũ. vt in auf. de bis q igre. ad ap. ſ. ñ. coll. v. vel vestrius H est alia cã a ꝑma qꝫ hec est crialis. Et sic no. in crialib' de calũnia iurari. vt diximus. ã. de iura. calũ. l. j. in ꝑn. et est simile iuramẽtum. ff. ad exhiben. l. thesaurus.

k ¶ Pagina. q᷑ iscriptiones debẽt fieri ab accusatorib'. vt dixi. ã. c. l. ij. et criminaliter hic agit. Sz qdã sumit hic ar. q᷑ donec de crimine põt agi criminaliter: qrimit qui dẽ ꝑmisse crimẽ nõ agitur ciuiliter. ⁊ ꝓ eis. ff. de cardo. edic. l. ij. et. ã. vbi cãe fiscal. j. et. ſ. si ex fal. instru. l. et qui. ⁊. ã. c. l. ij. sed falsum est. vt. ſ. ad. l. cor. de fal. l. damus. et. l. fi. ⁊. ã. de transfactio. si ex falsis. ⁊ dixi. ã. c. l. ij.

l ¶ Sacramẽti. + qꝫ ꝑsumit ꝙ habeat eã cuꝫ habuerit pe litis ꝓtestare. vt. ã. ad exhibẽ. nõ ignorabit. Item no. sufficit si iuret. secus in creditore. vt. j. de pig. act. si credito. ⁊. qꝫ ille ex Jctu tenet de dolo et lata culpa et leui: hic nõ. Itẽ creditor liberat eo ꝓbato: Ib autẽ nõ tenit tale emolumẽtum: ⁊ iõ sufficit si iuret. ⁊ est simile huic. ſ. de iure do. inpe. l. fi. ſ. finautez dubitatio. Item no. hic ꝙ actor nõ ꝓbante cogit reus se defendere per sacramẽtum. aliogn cõtra eum ꝓnũciatur. vt. ã. de ꝓbat. l. pe.

m ¶ Dolo. de culpa enĩz in suis nõ tenetur. vt. ff. so. ma. l. etiam. ſ. j. in fi.

n ¶ Subtili reuerentia. vt. ff. de ẽdi. insti. que sub ẽditione. circa ꝓin.

o ¶ Et. qui falsum dicit.

p ¶ Per solitam. vt per in integrum restitutionem. vel supplicationes factam a prefecto prętorio.

q ¶ Et sopita. vt. ⁊. ã. de transac. fratris. ⁊ insti. de pe. te. li. circa ꝓn. et. ſ. de agri. ⁊ cẽſi. litibus. li. ij. Sz videt post sniam audiri. vt. j. si ex fal. instru. l. j. ⁊. ij. ⁊ sunt ⁊tra. Sol. hic nõ soli instrõ habuit fidẽ iudex. ibi sic. Vel hic ‡ qñ ab initio fuit de boc questio. ibi quando non. ⁊ hec vera.

r ¶ In Jctibus. Premittit amplonisnũ generale sẽlem subiciens postea. ⁊ pone casus. vt. ã. qõ me. causa si per impẽtissionẽ. ff. ad ma

Veritas ꝑualet scripture ⁊ simulationi. hoc dicit Salycetus.

Impa. Valẽ. ⁊ gal. rufino. Ler. j.

A contractibus' rei

Plus valere. ¶ Qꝫ per scripturã de qua dictum est aliud fingit

Plus valere ꝙd agitur ꝙ quod simulate concipitur.

Titulus. xxij.

t ¶ Sit verum ideo dicit quod ꝓtenuerat.

A Ttractibus. ¶ Casus. Emi fundũ. ꝑfectum est instrumẽtum: non me sed vxorem mea emisse: nunquid veritas ꝓtestatur scripture: quaeritur: ⁊ ſ. ñ. qꝫ sic. qꝫ in ⁊tractibus ⁊c.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

cedo.si filiusfamilias.ſ.ſ.pe.ff.l.ſed iulianus.ſ.mutui.ff de lega.j.l.qui quartā.ff de berc.inſti.l.quotiens.ſ.j.ff de dona.inter vi.ff vro.ſi ſponſus.ſ.circa.ff.ſ.de.pba.cū precibus.ff.l.ad pbationē ſeruitutis.ff.ſ.de eman.l.j.ff.ſ.de dona.l.nec ignorans.ff.ſ.de tranſac.l.cum ea.ff.ſ. de ſben.emp.l.iij.ff.ſ.ſi cer.pe.l.ſi ex precio.Sed videt huic.l. cōtra.ſ. ar.tu.l.ſi.ſed ibi ſpecia/ le.ſicut ff de vſufru.le/ ſi alū. ſm Jo.vel ibi nō cōſtabat aliud actus ſm R. Jtē fallit hec regula j.ad velleianū. antique. ibi ſpeciale.ſic ē in re iuſdicata fallit.vt.ff de reg. iuris.l. res iudicata.ff in turciurando.vt.ff de iureiurādo.ſed ff ſi poſſeſſori.ſ.item ſi.ff in tranſactione.vt.ff de iureiurā. l.ij.ff in repudiatione hereditatis.vt.ff de acqui. hereditatis.l.is qui putat. et in caſib' illis vbi fit iuſ/ ex ſententia.vt.ff. de iof. teſta.l. papinianus.ſ.ſi. ff de ſta.bo.ingenuum. ff de libe.agno.l.i.ſ.fina.ff L.ij.ff.ff in princ. Jtē et fallit hec regula in obligatione litterarum poſt biēnium.vt.ff de non nu. pe.ſi intra. Jtē fallit.vt ff. de leg.i.l.iij.ff de ſup. lega.l.labeo.

a ¶ Veritas. hoc verū eſt vbi paratus eſt probare contrarium.

Alta. ¶ Casus. Tutor: ré pupilli emere non poteſt. ff ſi ſi mulat vro:ē emiſſe magis inſpicienda eſt veritas ꝙ qđ ſimulate actū eſt:vt dicatur nulla fuiſſe vendutionem.

b ¶ Acta ſimulata.forte tutor: erat q adminiſtrabat: ideoq; rem pupilli emere nō pōt:ſed facit p vro:ff. ff. ō aucto. tu.l.v. ſ.pupillus.ff de otrahē. empt.l.ſi in emptione.ſ. fi.vl in dignitate erat:vt ff.de otraben.empt.l.nō licet.vel pone.ſ.qđ met. cau.ſuper impreſſionez. item etiam.vt.ff. pro ſocio.l.cum duobus.ff ſi quis alte.vel ſibi.l.multum.ff ad velleianum.l.ſi cum pater.

c ¶ Sed cius. ad idem.ff de contraben.emp.non licet.

d ¶ Nō pōt.neq; in rei veritate neq; in iudicio:ff hec ſimulatio de perſona in perſonā.vt.j.ff.ſi qs geſtū.als a cauſa in cām.vt.ſ.l.pro ti.

¶ Ad ptione. ¶ Casus. Accepi.ff a te mutuo ſub vſuris ē obliga ni pignus:tu timens ne diceris vſurarius:vel ne poſſes vſuras petere iure caſu obſtante:feciſti ſcribi in inſtro contractū emptionis ꝛ venditionis interuenīſſe.cum interceſſit pignoris obligatio.vñ nō ſcriptum a fed geſtum erit inſpiciendum.

e ¶ Emptione. Simulauit creditor: emptionē.ff.ſic fecit fieri inſtrumētum cū eſſet pignus:ff ſi ad die redderet pecunia res eſſet inempta: nō valet:cū ſit in fraudem legis cōmiſſa.vt.ſ.de pac.pigno.l.j.ij.ff.vel fructus volunt lucrari ne teneret computare in ſortem:vel non videri vltra legitimam vſurā eos eſſe:vel cuitare iura canonū que de vſuris repetendis dicunt.hec quidem non valent ſic ſimulata. Quic autem ſi boc iuraunt:Rñ.idem.ſ.de leg.ꝛ conſti.et.l. non dubium.in fine. et fac.ſ. de contraben.emp.l. ſi ancillam.

Si quis. ¶ Casus. Adtunaſti mibi.r.qz maiores vſuras ſtipulari:ꝛ ſtipulatus eſt.ē in inſtro tuū non tua perſona cōprehenſa fuit: actum non ſcriptura inſpiciendum eſt. Vel pone caſum vt in glo. j.de vſur.eos.ſ.fina. Vel pone in vendente qui faciebat alios vendere ſicut et.ſ.eodem.l.ij. poſui in emente:et ſic differt bec ab illa. Vel illa ſpecialiter bec generaliter. Vel ibi publica charta fuit bic non. et fa

veritas[a] potius ꝙ ſcriptura proſpici debet.

¶ Eū obiicitur ſimulatio debet inquiri veritas facti.b.d. Bal.vel ſic. Simulatio allegata apud iudicem eſt probanda. hoc dicit Salycē.

Impera. Dio.ꝛ Maxi.aa.ꝛ.cc. Lex.ij.
Codcr.

Acta ſimulata[b] velut non ipſe ſed cius[c] vro: cōparauerit veritatis ſubſtantiam mutare non poſſunt[d]. Queſtio itaqꝫ facti per iudicē vel per pſidem examinabitur prouincie.

¶ Cōtractus emptionis intelligit eſſe factus cā pignoris. maxime qñ apponit pactum de reuendendo.b.d. Bar.

Idē.aa.ꝛ.cc. Maximio. L.iij.

¶ Optione[e] pignoris cauſa facta: non qđ ſcriptum eſt/ ſed quod geſtum eſt inſpicitur.

Item eſt et in iſta eſt ſimulatio de perſona ad perſonā: ꝛ ideo inſpicit vera perſona nō ſimulata.b. d. Salyc. vel ſic. Perſona que vere contrarit attendit:nō que ſimulate fingitur.boc dicit Saly.

Idem.aa.ꝛ.cc. Decio. Lex.iiij.

Si qs geſtū a ſe fecerit aliuz tegiſſe ſcribi[f]:plus actuz ꝙ ſcriptum valet.

¶ Erronea ſubſcriptio vitiat actuz. Jb dicit Bal.vel ſic. Subſcribēs ſe inſtro qđ nō legit putans cōtinere id qđ mandauit vel qđ ſibi perſuaſum erat:it cū aliud contineat ſibi non preiudicat.b.d. Salyce.

Idem.aa.ꝛ.cc. Victori. Lex.v.

Si falſum[g] inſtrm emptiōis cōſcriptū / tibi velut[h] locationis quā fieri mādaueras ſubſcribere te/ nō relecto[i]: ſed fidem habente ſuaſit:neutrū ꝛtractum in vtroqꝫ[k] alterutrius ſiensū deficiente ꝛſtitiſſe proculdubio eſt.

¶ De cōmodato. Titu.xxiij.

¶ Cōmodatarius de caſu fortuito nō tenetur ſm ſimplicem naturam contractus:ſed ſm naturam exp̄eſſe conuentionis poteſt teneri de caſu fortuito. boc dicit Bal.vel ſic. Cōmodatarius non tenet de caſu fortuito:niſi ſe aſtrinxerit pacto. boc dicit Salyc ctus.

Impera. Dio.ꝛ Maxi.aa. Licole. Lex.j.

Aquidē q̄ vi maiore[l] auferūtur: detrimento eoz̄ qbus res cōmodantur iputari non ſolent[m]. Sed cius qui a te cōmodari[n] ſibi bonum poſtulabat:hoſtilis icurſionis contēplatione periculū amiſſionis ac fortunaz futuri[o] dāni in ſe ſuſcepiſſe[p]. pponat:preſes prouincie ſi pbaueris cū indēnitatez tibi pmiſiſſe placitum conuentionis[q] implere cum compellet.

¶ Qui intentat certam ſpeciem cōtractus debet pbare formam et qua reſultat illa ſpecies. boc dicit Bal.vel ſic. Cōmodator debet pbare vſum finitum ad quez cōmodauit. boc dicit ſm vnam lectu. Vel ſic. Deducens certam ſpeciē cōtractus in iudicio debet illā pbare ſi negatur. hoc dici ſm aliam lec. Saly.

Idem.aa. Elcſano. Lex.ij.

Cum cū qui tēpozalis miniſterij cā ſuſcepit[r] ancillā ad reſtōnem eius bona fides vrgeat: cōſequens eſt ſocerū tuū[s] huius rei cā tradidiſſe ancillas addito preſide.puincie.pbare:vt fidē ſuſceptā is aduerſus quem ſuppliſcas compellatur[t] agnoſcere.

¶ Cōmodatarius tenet reſtituere rem ſibi accōmodatam ad pignoꝛādū poſtꝫ ſatiſfecit debitum.b.d. Bald.vel ſic. Res ad pignoꝛandū cōmodata ꝛtenuato debito eſt reſtituenda. boc dicit Salycetus.

Idem.aa.ſotheri. Lex.iij.

a ¶ Veritas. hoc verū eſt vbi paratus eſt probare contrarium.

b ¶ Acta ſimulata. forte tutor: erat q adminiſtrabat: ideoq; rem pupilli emere nō pōt: ſed facit pro vro:ē. ff. ō aucto. tu. l. v. ſ. pupillus. ff de otrahē. empt. l. ſi in emptione. ſ. fi. vl in dignitate erat: vt ff. de otraben. empt. l. nō licet. vel pone. ſ. qđ met. cau. ſuper impreſſionez. item etiam. vt. ff. pro ſocio. l. cum duobus. ꝛ. ſi quis alte. vel ſibi. l. multum. ꝛ. ſi ad velleianum. l. ſi cum pater.

c ¶ Sed cius. ad idem. ff de contraben. emp. non licet.

d ¶ Nō pōt. neq; in rei veritate neq; in iudicio: ꝛ ſit hec ſimulatio de perſona in perſonā. vt. j. ff. ſi qs geſtū. als a cauſa in cām. vt. ſ. l. pro ti.

¶ Ad ptione. ¶ Casus. Accepi. ꝛ. a te mutuo ſub vſuris ē obliga ni pignus: tu timens ne diceris vſurarius: vel ne poſſes vſuras petere iure caſu obſtante: feciſti ſcribi in inſtro contractū emptionis ꝛ venditionis interuenīſſe. cum interceſſit pignoris obligatio. vñ nō ſcriptum a fed geſtum erit inſpiciendum.

e ¶ Emptione. Simulauit creditor: emptionē. ꝛ ſic fecit fieri inſtrumētum cū eſſet pignus: ꝛ ſi ad die redderet pecunia res eſſet inempta: nō valet: cū ſit in fraudem legis cōmiſſa. vt. ſ. de pac. pigno. l. j. ij. ff. vel fructus volunt lucrari ne teneret computare in ſortem: vel non videri vltra legitimam vſurā eos eſſe: vel cuitare iura canonū que de vſuris repetendis dicunt. hec quidem non valent ſic ſimulata. Quic autem ſi boc iuraunt: Rñ. idem. ſ. de leg. ꝛ conſti. et. l. non dubium. in fine. et fac. ſ. de contraben. emp. l. ſi ancillam.

Si quis. ¶ Casus. Adtunaſti mibi. r. qz maiores vſuras ſtipulari: ꝛ ſtipulatus eſt. ē in inſtro tuū non tua perſona cōprehenſa fuit: actum non ſcriptura inſpiciendum eſt. Vel pone caſum vt in glo. j. de vſur. eos. ſ. fina. Vel pone in vendente qui faciebat alios vendere ſicut et. ſ. eodem. l. ij. poſui in emente: et ſic differt bec ab illa. Vel illa ſpecialiter bec generaliter. Vel ibi publica charta fuit bic non. et fa

ſed erat venditio. nec vt vēditio: qz non cogitaſti: nec vt locatio valet:

Casus ponit.

cū accipiens in hoc non conſenſit. ff. de otraben. emptio. in vēditionib'. ꝛ. j. de doñ. nec ignoras. ꝛ de rebus alie. non alie. l. ij. ꝛ manda. l. cum mandati. ꝛ. ff. de tranſac. l. cū aquiliana.

b ¶ Velut. ibi ſm locationis. tu credebas factum de locatione ꝛ fuit factū de emptione.

i ¶ Nō relecto. ſcilicet in ſtrumento.

k ¶ In vtroqꝫ. ſcz cōtractu: nā in vēditione non cōſenſit qui ſubſcripſit: in locatione non conſenſit qui accepit. Sz. ſ. c. l. j. vtroqꝫ cōſenſit veritati ꝛ ideo valet.

¶ De cōmodato. ¶ Dirit ſupius de ꝺdictiōib' gbus petit qđ dari. nūc de actiōib' bis qb' iteꝛ eſſe petit. qđ qz ſcitb' venūt de bis dicit premittēs de eo qui gratia accipientis cōtrahitur.

Scripturā in multis caſibus ꝑualet veritati.

Continuatio.

Aquidem. ¶ Casus. Cōmodauī tibi equū: ſine cul pa tua periit caſu fortuito. an tenearis: q̄rit: Dicitur q nō. ff. ab in prima. Si vō vt duceres ad bellum tibi cōmodauī ꝛ pepigi vt teneris: ſi ibi periiſſet teneberis. ꝛ boc in in ſecunda.

l ¶ Vi maiore. cui reſiſti non poteſt. vt. ff. qō met. cauſa. l. ij.

m ¶ Nō ſolent. iure ꝛtractus: niſi vitio eī' casus interuenerit. vt. ff. c. in rebus. in prin. ꝛ. l. ſi vt certo. ſ. quod vero. ꝛ. ſ. ſeqꝫ. ſi tutor. quibus modis re cōtrabitur obliga. ſ. item is.

Lōtract' fraudez legis factus non valet.

+ Singla. glo. ſm Ja. in. ſ. fuerat. inſti. de act. in gl. ſuper ꝺbo credi/ toribus.

n ¶ Commodari. ff. commo. ſi de damno.

o ¶ Futuri. non eſt contra naturam contractus ſed pter.

p ¶ Suſcepiſſe. ſpeciali pacto: non generali. vt dix. ff. ſi quis cau. ſed ꝛ ſi. ſ. queritur.

q ¶ Lōuentionis. ꝛtractus enim: ꝛ. vt. ff. de poſiti. l. j. ſ. ſi conueniatur. ꝛ facit. ff. loca. ſi ꝺomum. ꝛ de contraben. emp. ſi quis fundum.

Cum cum. Casus huius. l. ponitur in glo. ſ. clarius dic ſic. Lōmodauit tibi ancillā vſq; ad annū ad faciendū certum miniſterium: puta lanificiū. adueniente tpe non vis eā reſtituere: q̄ dicis lanificium non eſſe cōpletum: qualiter mihi ſuccurratur: queritur: Rñ. qꝫ probabo me ancillam vſq; ad tēpus tradidiſſe. ꝛ eam recuperabo.

r ¶ Suſcepit. ex accommodatione a ſocero tuo gener pio ſocero facit verba.

s ¶ Soceruz tuū. adito preſide ꝛc. qō eſt. ſ. Sed cur. pbat hic ſocer: imo cōmodatarius qui affirmat ad certum vſum ꝛ tēpus ſibi cōmodatū: Reſpon. hic ꝛſtabat ancillam cōmodatam ad certum vſum: puta lanificium. ſed dicebat cōmodator: qꝫ ad certum tēpus cōmodauerat: hoc pbare debet: qz contra eū preſumitur qꝫ vſq; ad finem miniſterij cōmodauerit ſm Jo. ꝛ ſic ante tempus nō debet renocare quod eſſet vſu finito. vt. ff. cōmo. l. in cōmodato. ſ. ſicut. Et dic qꝫ ancilla erat cōmodantis vel aliena non curo. ff. c. ita vt ſi fur. Vel aliter dicas qꝫ ille cōmodatarius dicebat ſocerum ſuū ei donaſſe. nec obſtabit. ſ. de pbatio. fiue. qz ibi reali bic perſonali actione agitur ex eo contractu.

t ¶ Huius rei. i. ad certum tempus.

v ¶ Compellatur. ſcz commodatarius.

De pignoratitia actione.

De restituendis. ¶ Lasus. Cõmodauit tibi codicem vt pro te eũ obligares. soluto debito aduersus te t aduersus heredẽ tuum pro restituendo agam cõmodati.

a ¶ Dederas. fcz alicui.

b ¶ Postq̃. vel ante quando q̃ vt statim dices.

c ¶ Ertennatu. i. solutũ.

Rẽ meam fi obligo p alio quea/ctio mihi competit.

d ¶ Cõmodati. Distingue ergo cũ rẽ meã obligo pro alio aut tradio it li vt obliget. aut ego obligo pro illo: et si tradio: aut gratis et tunc datur actio cõmodati: vt hic. aut nõ gratis: ɔ tũc ꝑscripti verbis vel locati. vt ff. de ꝑscrip. ver. rogasti. §. fi. Si autẽ obligo pro alio aut pro pñte: ɔ tunc agit mãdati. vt. ff. mandati. qui fidẽ. aut pro absente. ɔ tunc nego. ge. vt ff. eo. si vt certo. §. nũc videndum. ɔ. §. rem tibi. et ff. man. l. ex mãdato. sed cuz ego obligaui agam pig. act. ɔtra creditorem soluta pecunia. Algitur antẽ bis actionibus cuz trãsactum est tps ad qõ obligari passus sum rẽ. aut si tps nõ sit ꝓfectum agam cũ diu est in solutione cessatũ: vel facilis solutio ẽ debitori. vt. ff. mandata. lucius.

Retertu. ¶ Las⁹. debebam tibi. ɔ. cõmodaui tibi equum: ꝓtertu debiti non vis equũ restituere: non pro/habiliter recusas cuz restituere mihi.

Certus. l. creditor. facit ad hanc L. §. fo. super fo. fructꝰ. ante fi. in. c. grauis. de restitu. ꝓpo.

e ¶ Prętertu. ¶ Nisi fecerit expẽsas iure cõmodati.

¶ Debiti. a cõmodante commodatario soluẽdi nõ ꝑhabiliter recusat cõmodatarꝰ restituere rez cõmodatã nisi debitum sit liquidum ɔ cõmodatarius teneatur non in specie: sed ad estimationẽ ꝓpter rei deteriorationem: siue ad interesse. et idem si cõmodatum consistit in pecunia vt dues appareat. ɔ ita loquitur. j. de compẽsa. l. final. ɔ instit. de act. §. in bone fidei. ɔ nisi ꝓpter impensas ꝑhabiliter in re factas. nam tũc retinet. vt. ff. eo. in rebus. §. possunt. ɔ de acq. pos. l. si quis rem. sicut et alꝫ de condi. inde. si non fortem. §. si centum. Additio. Quod bec glo. §. dicit de pecunia cõmodata: intelligẽ verum si cõmodata sit vt ꝓtestas. secus vbi vt ꝓ species. qz tunc de ea iudicatur vt de ꝑcio. l. plane. j. §. j. l. fed ɔ si certos. ff. de lega. j.

De pignoratitia actione.

Quod ex operis. ¶ Lasus. Obligani tibi ancillã vel fundũ. ꝓ. x. que mihi mutuasti. quod ex operis eius vel fructibꝰ lucratus es cõputabis tibi indebitum. si vbi fundum detesteris: cum fecisti: teneberis ad dãnum refarciẽdum: vel ad debitum cronerãdum: admissa cõpensatione in eo qꝛ res deterior facta est per act. pigno. hoc dicit cum. l. seq.

g ¶ Ex operis. dicis. o debitor.

h ¶ Perceptum. vel percipi potuit. vt. j. l. priori. ɔ. l. si. ɔ. j. de distra. pig. l. fundum. ɔ te pig. si dominium. ɔ. ff. in quibus cau. pig. ta. cõtra. cum debitor. ɔ. j. de partu pig. l. ij.

i ¶ Releuabit. vt. ff. de pig. act. si pignore. in prin.

k ¶ Creditor. Debiti. qz fidem adhibuisse debuit. vnde negligẽtia nocet ei. ff. cõmoda. l. iij. §. j. vbi dicitur res que deteriorata redditur: reddi non videtur.

l ¶ Necesse habet. vt. ɔ. l. priori. ɔ. j. de vsu. et prediis.

m ¶ Constituit. dolo: vel culpa. l. faciendo quod facere nõ debuit: vel omittẽdo qõ facere debuit: secus si seruos ꝓ eo malefic⁹ coarcuit. vt ff. eo. eleganter. in fi.

n ¶ Obligatur. vel ad dãnum refarciendũ: vel ad debitum eronerandum: admissa cõpẽsatiõe in eo qꝛ res deterior facta est. vt. j. ɔ. creditor.

Actum. ¶ Lasus. Obligasti mihi rem tuã pro. x. quẽi vt eam distraherem pecunia nõ soluta sua die: an pactum istud debitori preiudicet quominus agat pigno. ad id quod excedit debitum si pro maiori precio sit ꝓditum: vel quominus admatur actio pigno. si non vendidi: vel dedi pro. xx. cum nõ esset obligata pro. x. vel dolo vendidi vel ante diem: Dicitur q̃ non.

o ¶ Pactum. qõ valet. vt. j. de pac. pig. l. j. ɔ. ff. de pig. si fundus. in fine.

De restituẽdis rebus quas obligãdas. p se dederas[a] postq̃[b] debitum fuerit extenuatum[c] commodati[d] actione etiam aduersus heredes eius exercere potes.

Bene est ɔ tũ nõ sũmaf. h. d. Saly.

Idẽ. aa. ɔ. cc. Faustine. Lex. iiij.

Retextu debiti[e] restitutio commodati non probabiliter recusatur.

De pignoratitia actione. Titulus. xxiiij.

Fructus ɔ commoda rei pignorate fortem etenuant ipso iure creditore percipiente. boc dicit Bal. vel sic. Obuentiones rei pignorate a creditore percepte exteuant debitum. boc dicit Saly.

Impa. Alex. a. demetrio. Lex. j.

Quod ex operis[g] ancille vel ex pensionibus domus quã pignori detineri dicis perceptus[h] est: debiti quãtitatem releuabit[i].

Fructus qui debuerant percipi ertemuant sortem tent percepti. b. d. Bal.

Idem. a. Victorino. Lex. ij.

Creditor qui prediũ pignori sibi nexum detinuit: fructus quos percepit vel percipere debuit in rationem eroncrandi debiti[k] cõputare necesse habet[l].

Et si agrum deteriorem constituit[m] eo quoq̃ nomine pignoratitia actione obligatur[n].

Licet sit data vẽdendi facultas non minus tñ poterit interim offerri. b. d. Bal. vel sic. Pactũ q̃ licet creditori pignora vendere nõ facit vt si plus debito vẽdantur illud creditor sibi lucretur: ſz reddere debitori tenetur. boc dicit Salyce.

Idem. a. Dermo. ɔ Oaximano. Lex. iij.

Pactum[o] vulgare q̃ ꝑ posiuit vt si intra certũ tempus pecunia soluta nõ fuisset pre dia pignori vel hypothece data vendere liceret: nõ adimit debitori[p] aduersus creditorẽ pignoratiam actionem[q].

Creditor non tenet de casu fortuito qui tamen non ꝓsumit nisi. ꝑbetur. b. d. Bal. vel sic. Creditor nõ tenẽt de pignore fine eius culpa vel vitio. b. d. Saly.

Idem. a. Dioscore. Lex. iiij.

Si creditor sine vitio suo argentum pignori datũ perdiderit[r] restituere id non cogit[s]: sed si culpe reus deperdẽditur[t]: vel nõ ꝑbat manifestis[r] rationibus[v] se perdidisse[s] quãti debitoris interest condẽnari debet.

Casus fortuiti qui nõ possunt preueniri nõ veniunt in ɔtractibus bone fidei vt stricti iuris. b. d. Bal. vel sic. Creditor de casu fortuito contingente in re pignorata nõ tenetur: nec a debiti petitione excluditur nisi de contrario actũ fuerit. boc dicit Salycetus.

Idem. a. Trophinie. Lex. v.

Que fortuitis casib⁹ accidũt cum puideri nõ potuerint (in qbus etiaz aggressura latronum[a] est) nullo bone fidei iudicio nisi fortuitis[b] casib⁹ accidũt cum puideri nõ potuerint (in qbus etiaz aggressura latronum[a] est) nullo bone fidei iudicio

Pignoris amissio p creditorez ꝑbari dz.

nifestissimis, sed in crimine boc obtinet. vt. §. de ꝓba. sciant.

p ¶ Rationibus. ɔ hoc ideo ꝓbatur. qz contrariũ non monstratur.

z ¶ Sepdidisse. boc ꝑbare dz fm oẽs. scilz q̃ ꝑdidit pignus. vt. j. de testa. publicati. ɔ. §. de test. testiũ. in fi. ɔ de fi. iustru. sicut. Sed an sine culpa se ꝑdidisse ꝑbare debeat sub iudice lis est. verbus Oratij. Bul. em distinguebat an debitor ꝓhiberit amissum: vt tunc ipse debitor ꝑbet culpam. aut diffiteatur. ɔ tunc creditor ꝑbet amissionẽ: ɔ per ꝛequens cãm amissionis ꝑbare dz. ſ. sine culpa se ꝑdidisse. ɔ ꝓ eo. ff. locati. si quis fundũ. als si qs domum. §. impator. ɔ. j. de peri. tu. si tutor. ɔ. ff. de ercep. rei iud. si rẽ sed. Ad. ɔ Jo. ɔ. Bal. ɔ Azo. ɔ nos ꝛdicimus. dicim⁹ eñ indistincte debitorẽ ꝑbare debere culpã. vt. ff. de ꝑba. quoties. §. dolo. ɔ te admi. tu. cyrographis. in fi. j. ri. ɔ te leg. ij. oia. als. l. cum ita legat. §. species. ɔ. j. e. si nulla. nec obst. d. l. ff. loca. si qs fundũ. §. si impe ratoz. nec illa si rem. qz ibi ꝑbat eo ipso qꝛ non ꝑbat ꝓrarium. vt. j. q mili. nõ ꝑsu. l. si. li. xij. Jtẽ ꝓ no bis: qz pot vni esse fine altero: potest enim creditoꝛ ꝑbare amissionẽ. nec tñ fine culpa. Jtem qtñ debet facere ꝓfessio debitoris cõtentis amissum q̃tum ɔ si creditor ꝑbauit: nec plus nec minus. ff. de inoffi. testa. l. qui de inofficioso. in fi. Jtẽ nec leuari. vt. §. de ꝑba. ad ꝓbationẽ. j. Ad. l. aut de piculo tu. rũ. vt. ff. fol. ma. l. titia. fm Jr. Jtẽ arg. ɔtra huic. l. §. de fi. instru. l. si. fed ibi solui. tritia. fm Jr. Jtẽ arg. ɔtra huic. l. §. de fi. instru. l. si. fed ibi soluisse. Additio. Limita opinionẽ istius glo. habere veritatẽ in bis casibus fortuitis q̃ de facili ɔ frequẽter eueniũt sine culpa possessoris: vt sunt vis bostiũ. ipetus aquaz. ɔ sites. ꝓ quo allegat Saly. h. l. si meroes. §. culpe. ff. loca. ɔ. l. pe. in pin. ff. solu. ma. secus in aliis casibus fortuitis qui sine culpa ꝑsumpta de facili nõ eueniunt: vt est furti. ɔ sites.

Que fortuitis. ¶ Lasus. Si creditor pignus obligauit: sed casu fortuito perdidit: vel per furtum: non tenebitur: nisi boc cõ teneretur debitor: solnere debitum.

a ¶ Latronũ. q palã boies ſpoliant. vt. ɔ. j. de ꝓsiti. l. j. ɔ in aut. vt nulli iudi. §. pe. coll. ij. in furto aũt dic vt. ff. ꝓ socio. l. cũ duobus. §. dãna.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Prestant. vt. ff. de pigno. si inter. §. qcqd. t. ff. de pig. sicut. t. ff. c. si cũ venderet. §. fi. t. de nau. fe. l. fenerator. t. ff. de fideiuſ. amiſſi. in prin. t. ſ. de pericu. t cõmo. l. mortis. t. ſ. locati. l. i. t. iij. t. ff. de ẽben. emp. l. ſi ſtius las. §. fi. t. de pericu. t cõmo. rei ven. boc ita verũ. §. fi. t. ff. cõmodati. ſi vt certo. §. nunc videndũ. t. ff. de regu. iur. contractus. t de admi. reruz ad ciui. pertl. i. §. fi eo tẽpore. et de preſcri. ver. ſi tibi rem. ij. rñ. t. ſ. manſ dati. a procuratore.

b ¶ Submouet. vt inſti. quib' modis re ẽbitur oblig. §. fi. t. ſ. de pigno. ſeruo. t. ſ. c. pignus.

c ¶ Placuit. ſpecialiter et incontinenti. vt. ẽ. de neg. geſt. negocium.

Q ¶ Reditor. ¶ Laſ'. Obligauj fundus vel domũ: deſtruxiſti. an dãni rõ ſit habẽda: q̃rit: Rñ. q̃ ſic. t cõpẽſabitur in debiti q̃ntatez. t hoc in prima. Jdẽ eſt ſi dolo deteriorauiſti: quia act. pignoꝛ. teneberis: vt tale re ſtituas quale recepiſti. t hoc in ſcda. Si quis vo ſumpt' vtiles vel neceſſarios i re pignoꝛata fecerit eo ẽ ꝛgre poterit. t hoc in tertia.

d ¶ Creditoꝛ q fundos. ſtos. q̃ hec hypotheca eſt in re ĩmobili: pignus in re mobili. Hypotheca ꝛ pign' differunt.

e ¶ Debiti. i. in cõpenſationem debiti.

f ¶ Fecerit. als non. t ſua pte fecit deteriorem. t facit. ff. c. eleganter. §. fi.

g ¶ Neceſſarios. t vtiles. vt. ff. c. ſi neceſſarios. t. ſ. de pig. in ſumma. moderatos tñ. vt. ff. c. ſi ſuos.

S ¶ Jn nulla. ¶ Laſus. Dãnus ſine culpa creditoris rep' amiſſarũ non ad creditoꝛẽ: ſed ad debitoꝛem ptinet. t ẽ in prima. Si vo creditoꝛ ſimulat ſe amiſiſſe cũ non amiſit: ĩ poſſidet ẽbitoꝛ aduerſus eũ experiet pignoratitia ac. t ẽ i ſcda.

b ¶ Si nulla culpa. in facẽdo: ſegnitia i obmittendo. nam deytragꝛ tenetur. vt. ff. eo. ſi ſeruos. et. l. eleganter.

i ¶ Pertinet. vt. ſ. eodẽ. ſi creditoꝛ. in princ. t. l. q̃ fortuitis. t. ſ. de pig. l. ſi cut. t. l. ſeruos.

k ¶ Experiri potes. t facit. ſ. de diſtrac. pig. l. t qui ſub imagine.

P ¶ Jgnus. ¶ Laſus. Cum pignus in bonis debitoris remanet: ſi perit ſine culpa creditoris debitoꝛi nõ creditoꝛi perire debet. Si ergo libraꝛi tunc mihi obligaſti ꝛ in boꝛreo depoſui. t perit: tibi nõ mihi perit: t nihilominus habebo aduerſus te debiti perſecutionem.

l ¶ Jn bonis. i. ꝺño: vt h. t. ff. de diſtrac. pig. reſcriptus. in prin. t. ff. de edil. edic. q̃s ſit fugitiu'. §. pignoꝛi. t. ff. q̃ ꝛ a q̃bus ma. li. nõ fi. l. ſ̃inalr.

m ¶ Jdeoq. non eſt bona ratio. adde ergo cum creditoris culpa non interuenerit.

n ¶ Ipſi perire. niſi creditoꝛi culpa poſſit imputari. vt. ſ. l. pri. vel pacium. vt. ſ. ti. p. toꝛi. l. i. vel moꝛa. vt. ff. eo poſi. ſi in aſia. §. fi.

o ¶ Jn boꝛreis. ꝛ in tutioꝛi loco reponi non poterant. vt. ff. de dã. infe. l. vtiq; ꝛ de admi. tu. l. tutoꝛ: pro pupillo. §. i.

p ¶ Dubitee. ¶ Jot. arg. ergo q̃ non intelligitur culpa quã cõſuetudo admittit. ſic. ff. de edi. edic. quis ſit fugitiuus. §. apud labeonem. ꝛ arg. ff. ad macedo. l. ij. Accurſius.

D ¶ Ec creditoꝛes. ¶ Laſus. Si vtuauiti tibi. ꝛ. p eis. ꝛ. rẽ tuaꝛ mihi pignoꝛ obligaſti: ꝛ ẽ tenui ſpacio. ꝛ. an. inter preſentes. ꝛꝛ. inter abſentes: an tibi debitum offerẽti opponi poſſit a me vel a ſucceſſoꝛe meo longi tpis p̃ſcriptio: q̃rit: Dicit q̃ nõ. ſed ſi debitã q̃ntitatẽ offerres ꝛ nõ eã reciperẽ velis: debes eã ꝛſignare ꝛ deponere: ꝛ debes probare rẽ mihi obligatã. ꝛ ſi neges pecuniã me tibi mutuaſſe: pbare debeo me tibi mutuaſſe ſiue numeraſſe. ſiue poſſideã rẽ obligatã ſiue

PIgnoris. ¶Casus. Soluto debito res obligata per actionem pignoratitiā restituenda est. si ergo mancipiū mihi obligasti et debitum solmisti per act.pig.mancipiū poteris recuperare. an vero si non soluisti propria auctoritate possis res tuas mihi obligatas innadere: queritur: Rñ.q non. misi hoc ab initio conuenit: vel inssus iudicis interuenisset.

a ¶Obligatas. et traditas.

b ¶Declarat.vt.ſ.de lui. pig.l.ſi. in ſi. Et qđ dicit ſoluto dic vel als ſatiſfacto.vt.ff.eo.ſi rem.§.ois.

c ¶Titulo. non eſt titulus: ſed dic.i.modificatione poſſidendi.

d ¶Obligaſti. id eſt tradidiſti.

e ¶Actionem. pignoratitiā nō tua auctoritate.

f ¶Cōuentionē.vt ſi quis nitvt non ſoluto debito liceat creditori auctoritate ſua rē accipere obligatam.

g ¶Vel pſidalē. p quā lz etiā ſine pacto.lz ſi nullū hoc interuenerit: ⁊ creditor abſtulerit ſua auctē teneſ.l.iulia de vi.⁊ rinci dit in edictū diui marci. vt.ff.qđ met.cā.ext.at. et l.pen. Itē vi bonorū raptorū ſi res eſt mobilis. vt.ſ.vi bon.rap.l.res. ꝯ tus autē et cuictione liceat auferre:ſi ciuili⁹ fa ciet cū iudicis auctēvt.l. 3ua.ſ. de pigno.l.creditores. Itē adhuc 3tra.ff. de dā.infec.l.vtiqꝫ.lz ibi inglinus erat ſuſpectus nē recederet.vel ibi locator quodāmodo ēt pus videt habere poſſeſſionem pignoratitiā vnde merito ſua auctē capit. vt arg.ff.in qui.cau.pig. ta.3bit.l. eſt differentia.

Creditor pignus vt hypothecam innadens ꝑpa auctē qua actione tenetur.

QUomus. ¶Casus. Si prędium mihi obligaſti: et certo ſpacio.r.vel.xx. an. fructus pcepiſti ante factā cōpenſationē fructuū et debiti vſq; ad 2currētē quātitatez:⁊ reſiduo ſoluto vel obloco ſignato⁊ ꝯpoſito me reſtituere nolente tibi ꝑdiuz pignoratuz obſtare poſſit longi tpis pſcriptio: qritur: Dicitur q non.

b ¶Accepit.vt.ſ. eo.l.i.

i ¶Solueret.ſignatione tñ eius facta vt dixi.ſ. e. nec creditores.⁊ ſi.

k ¶Durant.nec perdita nec diminuta: als nō tenet niſi in culpa fuerit.vt.ſ.e.l.creditor qui fundos.

l ¶Defenditur.ſcilicet creditor:vt⁊ dixi.ſ.e.nec creditores.⁊ facit.ff. de vſu.debitor.

Continuatio.

¶De inſtitoria actione. ¶Dixit qualiter ex noſtris 3ueniamur cōtractibus.nunc qualr ex alienis.⁊ de duobus generibus 3tractuum premittit in qbus ſolidū tenemur. Vel dixit de pignore qđ eſt acceſſorii.nunc de alijs accēſſorijs. Eſt em in 3bente ſeruo vel filio obligatio principalis naturalis ⁊ ciuilis vel naturalis tantū.

SEruus. ¶Casus. Si ſeruum tuū alicui ſtationi ꝓpoſuiſti ad emendū frumentū vel vēdendū: querit que actio locū babet: Rñ.q inſtitoria.⁊ hoc in prima. Si ẏo meā cām ei mutuaui.r.qua act.te habeā obligatum: Rñ.q inſtitoria.⁊ hoc in ſcda. Si ẏo non in eam forte cauſam mutuaui: ſed in rem tuam verſa eſt: de in rem verſo habebo te obligatum.

m ¶Seruus.nā⁊ ſeruī⁊ omnes poſſunt eſſe inſtitores.vt.ff.eo. ſed⁊ ſi quis meam rem.§.parui.

n ¶Vel.pro id eſt.

¶Pignoratitia competit ſoluto debito. hoc primo. Creditor non poteſt ꝯpo thecam ſine pacto vel iudicis decreto iuadere. hoc dicit ſecundo. Bal.

Lidē.aa.⁊.cc.animiano. Lex.x.

PIgnoris cauſa res obligatas[a] ſoluto debito reſtitui debere pignoratitie actionis natura declarat[b] quo iure ſi titulo[c] pignoris obligaſti[d] mācipia per eandem actionem[e] vti potes.nec creditor citra conuentionem[f] vel pſidalem[g] iuſſionez debiti cauſa res debitoris arbitrio ſuo auferre poteſt.

¶Fructus ertenuant ſorte qđ ẏ itelligē quando cum forte recipiunt functionem: vel a pincipio vt penſio dom⁹: vel ex poſtfacto: qz ſunt ꝛumpti vel quaſi: puta cōmixti ita q nō poſſunt diſcerni. Bal. vel ſic. Creditor fructus percepti cōputat in ſortez:⁊ reſiduo ſoluto pignus tenetur reſtituere: nec longi temporis pſcriptio nem poteſt opponere. hoc dicit Saly.

Lidan.aa.⁊.cc.etruſco. Lex.xj.

QUominus fructuum quos creditor ex rebus obligatis accepit[h] habita ratiōe/ac reſiduo debito ſoluto: vel ſi per creditorem factuz fuerit quominus ſoluerētur[i]: pignora que in eadē cauſa durant[k] reſtituat debitori: nullo ſpacio longi temporis defenditur[l].

¶De inſtitoria et exercitoria actione. Titulus.xxv.

¶In ẏactu ſerui iſtitoris dominus tenet inſtitoria in ſolidum:ſed ſi non eſt in ſtitor:tenet dominus quatenus in re ſua eſt verſum.b.d.Bal.vel ſic.Seruus inſtitor domini ex cauſa fue iſtitutionis obligat dominum in ſolidum.non inſtitor:vō vel ex cauſa non fue inſtitutionis obligat de in rem verſo tñ.b.d.Salycetus.

Impera.Ant.ſi Dermeti. Lex.j.

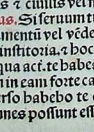

Eruus[m] tuus pecuniam mutuam accipiendo ita ocmuꝫ te iſtitoria actione obligauit:ſi cū cuz officio alicui vel[n] negociatiōi[o] exercende pꝛeponeres:etiaz vt id faceret[p] ei pmiſſum[q] a te pbetur[r]. Si ea actio locum nō habet: ſiquidem in rem tuam verſum pro habitur/actione in eaz rem pꝛoſita[s] cogeris exoluere.

¶Ex ẏactibus ſerui dñs de peculio dūtaxat tenet: niſi alia ratio augeat obligationem vt ꝓpoſitio vel verſio in rem domini. hoc dicit Bal⁹ Salycē.

Impera.Alexā.Caluſto. Lex.ij.

EX contractibus ſeruoꝝ quis de peculio dum taxat domini tencātur:de eo tamen qđ in rem eoꝝ[t] verſum eſt:vel cuz eo inſtitore ex cauſa cui ꝓpoſitus fuit contractum eſt:etiam inſolidum conueniri poſſe[u] dubiuz non eſt[v].

¶Ex depoſito facto penes inſtitorem tenet dominus.b.d.Saly.vel ſic. Ex illo contractu datur inſtitoria vel exercitoria qui celebratus eſt ob cauſam in quaz fuit poſitus:intelligo tacite vel expreſſe.hoc dicit Paul⁹ de caſtro.

Idem.a.Marcio. Lex.iij.

INſtitoria tibi aduerſus eū actio cōpetit a quo ſeruum menſe ꝓpoſitum dicis:ſi eius negocij cauſa qđ per eum exercebatur depoſita pecunia nec reddita poteſt probari[w].

¶Etiam mulieres tenentur inſtitoria ⁊ exercitoria.hoc dicit Bal.

Impa.Dio.et Marci.aa.⁊.cc. Antigone. Lex.iiij.

ET ſi a mlīere[x] magiſter nauī ꝓpoſitus fuerit:ex contractib⁹[y] eiꝰ ea exercitoria actiōe ad ſilitudinez inſtitorie tenetur[z].

¶Ex contractu ꝓpoſiti ad mutuum accipiendū obligatur ꝓponens ad erēplū iſtitorie.b.d. ſm Bal.vel ſic. Ex ẏacteu facto cum procuratore ſpeciali datur contra dominū vtilis inſtitoria.hoc dicit Paulus de caſtro.

SIdē.aa.⁊.cc. Gaio. L.v.

IMutuam pecuniam accipi vteretur.vt.ff.ſi certū pet.ſi quis nec cām. Vel depoſuit cum poſtea cambire ſecuꝫ ꝓponebat:aliter non ꝛberent in cauſam in qua eſſet ꝓpoſitus.⁊ facit.ff.e.cuicūq;.ſ.ſed⁊ ſi in menſa.

ET ſi ¶Casus. Sicut mulier ex cōtractu ſi quē ꝓpoſuit alicui negociationi tenet inſtitoria:ſic ex cōtractu magiſtri ſi quē nauī ꝓpoſuit tenetur exercitoria.⁊ hoc ad exemplum inſtitorie.

3 ¶Et ſi a muliere.tractat de vltima parte rubrice.

a ¶Tenet.ſicut teneret inſtitoria ſi negociationi ꝓpoſuiſſet.vt.ff. de inſti.ſed⁊ ſi gs meā.§.parui.ſic⁊ in iſta.vt.ff. de exer.l.i.§.cuius. et .§. parui.⁊ erat bunus.l.dubiū:qz videbaꝰ intercedere:ſed nō eſt verum: immo rem ſuā agit vnde ceſſat vellenianū.vt.ff.ad vell.ſi mulieri.ū.

SIn mutuā. ¶Casus. Domicianus mādauit demetriano iſtitori ſuo vt acciꝑet mutuā pecuniā a titio expendēdā forte i negociis ſuis qua act.lz titius dñm obligarī: Rñ.q vtili inſtitoria ad erēplū directe.qz directa nō dař.qz negociū vnī fuit mādatū:vt.ff.eo. in cū directe.qz directa nō dař.qz negociū vnī fuit mādatū:vt.ff.eo. in cū. ſecus ſi plura.vt.ff.e. gcūq;.§.i.vel ꝙ mutuauit demetriano ẏempla ſecus ſi plura.vt.ff.e. gcūq;.§.i.vel ꝙ mutuauit demetriano ẏempla tione domitiani tunc agit neg.geſt.act.ad erēplum iſtit.vt.ff. de negſt.liberto. Vel dic datur inſtitoria:non ſolēnis ad erēplum directe ſolēnis que olim dabatur que iam ſublata eſt.vt.ſ. de formul.l.j.

o ¶Negociationi. dñice non peculiari qñ nō inſtitoria ſed tributoria ſibi vendicat locum.vt⁊.ff.e.ſed⁊ ſi pupillus.§.pe.

p ¶Faceret.id eſt acciperet mutuum.

q ¶Et permiſſum.tacite vel expreſſe.

r ¶Probef.qđ fieri ītelligit qñ ad cmēdas merces eū ꝓpoſuit: niſi noiatim hoc ꝓhibuerit: vt.ff.de inſti. cuicūq;.§. non tñ.⁊.§.ſequē.⁊.ff.ad macedo.lz iulian⁹.§. interdū. Et arg.ff. de exer. act.l.i.§.nō aūt. Et not. q ad hoc q iſta actio locuz habeat tria 2curre re oportet.vt in exercito ria.lez q ei mutuaueris pecuniā in eā cām i qua ſit ꝓpoſitⁿ exꝑtūm vel tacite. Itē q ſcias eum ꝓpoſitum in eā cām:lz Ja.in hoc 3dixerit. Itē q in eo loco mutuas ẏbi res ex pecunia tua cōparanda reperiaꝝ.vt.ff. de exer.l.i.§.nō aūt.⁊.l.ſi.

Exercitoria locuꝫ hz trib⁹ 2currentibus.

s ¶Propoſita.de in rez verſo.vt.ſ.l.ꝓxri.

¶Et Ictibus. ¶Casus. Seruo meo pecuniā mutuaſti:⁊ in rē meā vſa eſt:ꝓpoſui ſuū alicui negociationi:⁊ in eā cām mutuauit ei habebis me obligatum inſolidū:lz als de 3tractib⁹ ſeruoꝝ dñi dūtaxat de peculio teneantur.

t ¶Eorum.ſ.dominoꝝ.

v ¶Poſſe.ſ.dños.Alcc.

x ¶Dubiū non eſt. ad hoc 2cor.ff.e.l.cuicūq;.i ꝑn. et ſi nō eſt dñs ſoluendo conuenitur inſtitor: ſi eſt homo liber:vt.ff. de iſti. l.j.in ſi.⁊.l.ij.Accur.

¶Inſtitoria. ¶Cal⁹. Si penes ſeruum tuū quē meſe nūmularie ꝓpoſuiſti aliquā ẏtatē pecuniē in eam cauſam vt mecā cuz tua cābi rē depoſui:ſi ꝑbē depoſitum:⁊ non redditū ꝑbaſti eoipſo q non ꝓbaſti 3tranū habebo te obligatum inſtitoria.

y ¶Poteſt ꝑbari. qđ eſt coipſo q 3trarium non ꝑbatur:vt.ſ.qui imi.non poſ.l.pe.⁊ ſi.l.ꝛij. nec ẽm iſte deponens ꝑbat non redditā cū ſit negatiua. vt.ſ. de ꝑba.actor.⁊ dic depoſitaꝝ: vt tñ ſi vellet

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Demetriano seruo suo: si autem creditori mãdasset habere contra eum creditor actionem mandati. vt. j. mandati. si litteras.

b ¶ Ad crẽpli instructionẽ. s. directe. Sed cur nõ datur directa hoc casu: Rñ. q: pnum negociũ fuit mãdatũ. vt. ff. e. in cũ. in pnin. fecus si negocium pecunie gñaliter. vt. ff. e. cuicũq;. §. j. Alij dicunt q; mutuasti demetriano ꝫ temptatione domitiani. ꝫ sic dicũt de rinegociorũ gestore: ad similitudinem institorie. vt ar. ff. de neg. ge. liberto. i principi. Vel dic tertio ad similitudinem directe q; cũ solẽnitate da batur olim que hodie est sublata. vt. ff. de fornu. l. j. tripligue circa hoc vt dixi. s. ii. ce. pe. l. eum qui mutuam.

Quisecutus. ¶ Casus. Per ista dicit si Jrci cũ seruo suo volũtate tua: tu ad istar directe institorie teneris mihi institoria vtili insolidũ. hoc dicit.

c ¶ Ad istar actionis. scz directe: q; nõ istituerat: sed semel Jberie usserat. vt dixi. s. l. pri. vl' ad instar eius q; olim ꝑpositor cũ solẽnitate. Vel dic q; logtur qñ dñs voluntate Jristi cuz seruo: puta q; iussit ꝛ tenet insolidum qõ iussu. vt. ff. qõ iussu. l. j. sicut als si teneretur institoria tenetur insolidũ. ꝛ hoc dicit hic. Potest pomi ꝛ aliter fm Joã. vt dicas voluntate dñi te Jrisse habita iter dñm ꝛ seruũ. ꝛ tũc cessat qõ iussu. vt dicũt qõ nõ placet. vt. ff. qõ iussu. l. j. Alij dicunt mandatum suo vt accipiat mutuũ: sed non est dictũ a quo: tũc eñ teneret qõ iussu. sed nos nõ distinguim⁹. Alij dicũt mutuantem deuisse ꝛ temptatione dñi. ꝛ sic dari negociorũ gestor ad instar institorie. vt. ff. de neg. gest. l. liberto. in. pñ. ꝛ facit ad. l. ista ff. de in rem verso. si res. §. j. sed quidam assignant eam contrariam.

d ¶ Conuenit. actione quod iussu.

¶ Quod cũ eo qui in aliena ꝛc. ¶ Prima pars rubrice est generalis: sequentes tres speciales. ꝛ dantur non insolidũ be actiones sed quatenus est in peculio ꝛ quatenus est iussum. ꝛ in rem versum.

Continuatio.

Um filiussa. ¶ Casus. Filiussa. fuit in testamẽto datus tutor: quaeri⁹ ex administratione pater teneatur: queritur: Rñ. q: tenetur vtili actione tutele quatenus est in peculio: vel de in rem verso. si in rẽ eius versum est vel nego. gest. cũ filius erat curator. ꝛ hoc in prima. Si vo voluntate patris creat' fuit decurio ꝛ a magistratibus datus tutor: tenebitur pater insolidũ. et hoc in scda. ꝛ perinde tenet insolidum tutele sicut si aliquod publicũ munus filius administrasset. ꝛ male. ꝛ hoc in tertia.

e ¶ Datur. in testamẽto: ꝫ indiget ꝛfirmatione. vt insti. de cura. §. j.

f ¶ Datur. in testamẽto agnouit pr' vel nõ. vt. ff. de admi. tu. lucius. j. secus si a iudice: q; tunc tenet insolidũ si agnouit. vt. ff. de tu. si filius. que est contra. vel ibi sciunt ꝛ agnouit. hic ꝫ sciuit non agnouit.

g ¶ Pater. agnoscens vel non: vt dixi.

h ¶ In rem verso. contra. ff. de tu. l. si filius. ꝛ ibi scinit ꝛ ꝛsensit: hic nõ ibi publicum auctoritate ꝛ vtilitate vt decurionatus.

Pat quẽ admoduz teneat pro filio suo tu tore.

i ¶ Tutor ꝛstitutus. i. filius ꝑuo factus decurio. duob⁹ ergo casibus propter tutelã a filio factã tenet pater insolidum qñ a iudice datur ꝛ decurio voluntate patris vt hic. Item aliis duobus tenet de peculio ꝛ de in rem verso. l. qñ a testatore agnouit pater vel nõ. vt. d. l. lucius. Item qñ a iudice ꝛ pater non agnosceret: vt. d. l. si filius.

k ¶ Jd onus. scz tutele. nam placuit ꝛc. vt insti. de exc. tu. in prin.

l ¶ Munerũ ciuiliũ. q; sunt publica auctoritate ꝛ vtilitate: vt cõsulatus ꝛ prefectura. nam ꝛ ibi pater tenet insolidũ: q; fideiubere videtur. vt. ff. ad municipales. quoties. ꝛ familie herciscũde. si filia. als. l. si vn. §. idem scribit. s. quãtum ad rempublicã. si autẽ magistratus existens malũ daret tutorẽ. ꝛ sic aliũ a republica lederet de peculio tenetur pr. vt. ff. de pe. l. iij. §. fi. ꝛ de magist. pue. l. j. §. fi.

Si autẽ munus est publicum auctoritate sed vtilitate priuatũ vt tutela. dic vt dictum est.

¶ Jus rei. ¶ Casus. Si cũ filiosa. contraxerit sine volũtate patris vel cũ patris voluntate: siue illa pecũia versa est in peculiũ filij: siue in rez patris: ꝛ pater decessit filio berede ifitutor: ꝛ ab bereditate abstineat in id qõ facere ꝓtest deducto ne egeat filius conuenietur.

m ¶ Voluntate. scilz tantum.

n ¶ Siue ex⁹. subaudi siue ꝛ eius.

o ¶ Si paterna. quasi dicat nõ solum si vino patre fuit emãcipat' Sunt enim ser casus in quib⁹ in quãtum facere potest ꝛ damnatur. vt. ff. eo. l. j. ꝛ de fideiuss. si dubitet. ¶ filiusfamilias.

Filiussa. i ser casib⁹ i quantũ facere potest dẽnatur.

p ¶ Possit. deducto ne egeat. vt. ff. de reg. iur. l. in condẽnatione. Jte et hoc posse facere dicit qõ cõmode potest: vt. ff. de verborũ significa. l. nec pos ꝓculo. Alij dicũt in quantum patitur patrimonium: vt in eo qui cessit bonis. vt iftitu. de actio. §. fina. Sed qõ fm eos habẽt bi ꝓuilegius: Respon. vt vsure centesime post condemnationem non currant contra eos que currerẽt si insolidum damnarentur: qõ non placet. sed in parentibus et patronis quib⁹ sunt alimenta prestãda dicunt idem quod nos scilicet condemnari deducto ne egeant

Alimenta sunt parẽtibus ꝛ patronis prestanda.

q ¶ Non dari. habita ratione ne egeant. vt. ff. de pecu. l. si filius.

r ¶ Interpretatione. i. sententia. sed ꝛ verba dicunt. vt ꝛ. ff. c. l. q.

Etiam. ¶ Casus. Si ꝛuo domino nec mãdãte nec iubẽte nec contractu subscribente pecuniam mutuaueras: ꝛ in rem eius versa est: de in rem verso habebis obligatum dominum.

s ¶ Nec. §. iubente. vel etiã ratum habẽte: quibus casibus habet locum quod iussu. vt. ff. qõ iussu. l. j. in prin. ꝛ §. fi ratum. ff. tot. hic differentiã esse inter iussum ꝛ mandatum. vt in auc. vt nulli iudi. §. ꝛ hoc vero iubemus. col. ij. ꝛ dixi. ff. quod iussu. l. j. in prin. Item qõ dicit mãdante. dic siue ꝛuo siue cõtrahenti cũ eo. licet. §. di erit contrahenti cum seruo tantum facto iussu habere locũ quod iussu. Sed contra eum. ff. quod iussu. l. j. in prin.

Manda/tũ ꝛ iussus differunt.

t ¶ Subscribente. per qõ videtur inbere. vt. ff. quod iussu. l. j. §. sed et si seruũ. Quid autem si prohibuisset: Respondet nihilominus teneri de peculio. vt. ff. de pecu. si quis seruum. §. etiam. Accur.

v ¶ Deberi. vt ꝛ. ff. de in rem verso. l. j. in prin.

Si ex ꝛtractu. ¶ Casus. Mutuasti decem filio titij iubẽte tito: ꝛ tradidisti ei vt ministro: vel nuncio: titius decessit filio berede instituto sed ab bereditate abstinente: nũquid filius ex cõtractu ꝓpis tenebitur: Dicitur ꝙ non.

r ¶ Accepisti. vt nuncius vel minister. vt. ff. quod iussu. l. finali. in prin cipio. Et argumen. ff. de ꝓsene. l. j. secus si obligando iussu patris: q; tunc insolidum teneret viuo patre: adeo vt nec possit restitui in integrum. vt. ff. de in integrum restitu. mino. l. ij. §. sed vtrum. si absentus damnaretur in quantum facere ꝓtest. vt. ff. quod cum eo. l. pater. Addatio. Aduertas fm Salycetum bic quẽdam ꝙ iste filius vt nũcius patris accepit pecuniam mutuo ex eo quia pater fuit ille qui contraxit

contrarit sic filius capiendo illā pecuniam ad hoc missus voluit patrem solū obligatū esse. cr causa cū cognoscimus aliquē esse nūciū vt q̄ vult dūm solū obligari p̄o quo facit. l. ſi. ff. q̄ iuſſu. ⁊. l. ſi. ff. de iſti. item ex forma nunciandi: q̄ ſcz verba ſunt ꝓcepta in p̄ſona mittētis.

a Clericis. qui non ſuccedit non tenetur vt hic. ⁊. ſ. ar. tu. l. cum.

Nulla. ¶ Caſus. Si filiuſſa. maior xxv. an. apud creditorez tuū ꝓ re fideiuſſit: an teneat: q̄ritur: Dr q̄ ſic. ⁊ hoc in p̄ma. ⁊ ſi cū p̄te de peculio agat vterq; filius defenſionib⁹ ſuis: ſed gḇus non aperit. ⁊ h in ſcḋa. tu dic deducēdo q̄ ſibi debetur. vel alijs qui ſunt in ptāte. aliter intelligitur hec ſecunda pars. ſed dic vt in glo.

Filiuſſa. ⁊ ſeruꝰ differunt i multis.

b Actiōe. ex ſtipulatu ⁊ inſolidū dum eſt in poteſtate. vt. ff. de iudi. l. tā er Scribus. ⁊ de act. ⁊ ob lig. l. filiuſſamilias ex oḃus. ⁊ de fideiuſſ. l. ſi cuḃitet. ſ. filiuſſamilias. et ſ. de fideiuſſ. filius. et in ḃ differt a ſeruo qui fidei bene non pōt. Itē differunt in cōpromiſſo. Itē in iudicio. vt. ff. de pecu. l. ij. ſ. ſi ſeruus. ⁊. ſ. ſed ſi filius. Item in mandata. vt inſti. q̄ cū eo. ſ. i. ⁊. ſ. pe. Itē ſeruus ex ante geſto non tenetur: ſed filius ſic. vt. ff. de negō. geſt. cum actus. ⁊ q̄ cū eo. per totum titulū.

c Cecū. o pater. vtertia q̄ de tu defenſionib⁹ deducēdo q̄ tibi debetur vel alijs q̄ ſunt in poteſtate tua. vt. ff. de pecu. ſz ſi q̄nū. ſ. ꝑterea. Itē q̄ lapſus ſit ann⁹ ab emācipatione filij. vt. ff. eō ac. de pecu. eſt an. l. ij. in p̄n. Vel dic tecū: o fili cum velis defendere patrem. Vel dic ꝙ ꝓcureris vt hēs ꝓpter. ⁊ tūc his duoḃus modis cedē ſunt de tenſiōes vt in p̄mo caſu. Vel dic quarto filiū ſuo noīe cōuenit: ⁊ dices de peculio. i. ꝓpter peculiū aut ex ſtipulatu. ⁊ dic de tenſionibus. ſ. ſenatuſcō ſulti macedo. Vel q̄ ſibi innicē aliquid debeat.

Si ſeruus. ¶ Caſus. Scruo meo mutuaſti. r. ⁊ in locū ſuum q̄ cōceſſit tibi ſine voluntate mea habitationē cuiuſdā dom⁹ mee. nūquid mihi p̄iudicauit: Dr q̄ nō. ſ. creditor igredīēte expellē potero.

d Moſpicij. i. facultatē habitandi. vt. ff. q̄ iuſſu dōm. ⁊. ſ. ſi alie. res pig. da. ſit. l. nerꝰ. Et arg. ſ. de. pcu. ꝓcurator. ⁊. ſ. ſi liberā. ſ. q̄ ſi nō.

e Non obligauerit. vt neceſſe habeas parere.

Seruꝰ an poſſit dñs poſſeſſiōe ſue rei ꝓuare.

f Et ingrediēs. tua auctoritate ꝙ defenderis per vtī poſſidetis in interdictū. Sed nōne ſeruus dōm ſaltē poſſeſſione ꝓmanerat. vt. ff. de acq. poſſ. peregre. ſ. q̄bus explicitis. ſi ergo faccret ſua auctoritate in cideret in. l. ſi quis in tantā. vt. ſ. vnde vi. l. ſi quis in tantā. Sol. hic in cōtinenti poſt obligationē ſerui venit dñs. ar. ff. de vi ⁊ vi ar. l. iij. ſ. eū igitur. Vel dic non erat hic res peculiaris ſed dñica. vnde dōs per ſe poſſidebat. per vim ergo ingredīēdo magis ſuā retinere q̄ alienaꝫ dr inuadere. vt. ff. de vi ⁊ vi ar. l. ij. ſ. vi poſſidere. Vel tertio dico peculiaris erat: ſed ſeruus noluit dōm poſſeſſione ꝓmare q̄ ex eo patet: q̄ ad habitandum tm̄ conceſſit: als auferret. vt. ꝛ. l. peregre. Accurſius.

f Ingrediens. ſcz tu.

Ego qui. ¶ Caſus. Quātum duret actio de peculio ⁊ de in rē verſo intendit hec lex dicere. ⁊ loquitur ꝓma pars in ſeruo. ſecūda in libero. dicit ergo in hac parte generaliter: q̄ qui cū ſeruo alieno cōtraxit q̄diu ſuperest ſeruus: vel poſt mortem eius intra annū habet

frustra vereris[a] ne a creditoribꝰ eius conueniaris.

Filiuſſamilias pōt fideiubere ꝓ alio ſi ſit etatis legitime. ḃ. d. Bal. ⁊ teneꝫ inſolidum. pater vō de peculio tuū. ḃ. Salyce.

Impa. alexā. aſclepiade. Lex. v.

Nulla res probibet filiuſſamilias ſi ꝓ alijs maiores xxv. annis fideiuſſerint actione[b] competenti aduerſus eos teneri. Sed ſi dūtaxat de peculio tecū[c] agatur defenſionibus (ſi que tibi competunt) vtēris.

Seruus in p̄iudicium domini non tranſfert poſſeſſionē rei dūce: ⁊ de facto ꝛmmiſſum dōs pōt expellere. ḃ. d. Bal.

Imp. val. ⁊ gal. ⁊ vat. m. at. L. vj.

Si ſeruus tuus ſine ꝓmiſſu tuo accepta pecūa mutua in vſuras[a] vicem habitādi facultatem creditori ꝓceſſit: nullo iure aduerſarius tuus bospicium[d] ex hac cā ſibi vendicat. cū te ſeruꝰ factū nō obligaueris[e]: ⁊ ingrediēs[f] rē tuā. ꝙra vim cius auctoritate competētis iudicis ꝓtegeris.

Et ꝓtracti ſerui tenetur dōs actione de peculio que poſt mortem ſerui vel eius ſtatu mutato durat anno: ⁊ ibi ſi aliquid eſt verſus in vtilitatem dōi datur de in rem verſo que durat perpetuo: et ꝓtra actu vō cuz libero geſto nō obligatur dōs niſi pecunia in eius vtilitatē ſit verſa: vel ſi ratū habuerit. ḃ. d. Saly. vel ſic. Actio de peculio eſt ꝓpetua quouſq; vixit ſuus et eſt in eiuſdē poteſtate ſi ſit ꝓpetua. q̄ eſt rei perſecutoria nō penalis: ſi mortuo ſeruo manumiſſo vel alienato efficit annalis a tēpore mortis manumiſſionis vel alienationis. Actio vō de in rem verſo ſemper eſt perpetua etiam poſt manumiſſionem vel alienationez. ḃ. d. vſq; ad. ſ. alioquin. ſm ꝙau. de caſtro.

Impa. Dio. et Maxi. aa. et cc. Ercicentie. Lex. vij.

Si qui ſeruꝰ alieno dat pecuniā mutuam q̄diu ſuperſt ſeruus[b]: itē poſt mortē eius intra annum[i] de peculio in dōm com-

dōm obligatum de peculio: ſed ſi in rē dōi verſum eſt habet dōm perſitz vel manumiſſus ⁊ annus nondū exceſſit aduerſus eū qui hꝫ pecuniā mutuādo pecuniā ſecutus es: nullā aduerſus me habebis act. niſi in rēmeā verſum ſit. vel ſi actū factū eū eo ratū habueris. ⁊. hoc in tertia.

g Et qui ſeruo. intētio hui⁹. l. eiſt oſtēdere q̄tuz duret actio de peculio ⁊ de in rem verſo.

b Supereſt ſeruus. manens in eadē cauſa. ḃ. niſi actio ꝓſcriptiōe alia q̄a cōmuni tollatur.

i Intra annum. hoc ſi actio maior tēpore alis finiēda eſſet: aliogn limitabit ſuo tpe: puta ſuo viuente ſteti p. xxix. annos: timidii q̄ nō ſue ni dōm. poſtea enim nō agā infra annū ſed infra ſex menſes tunc mortuo ſeruo. Itē hoc verum eſt cū pura erat obligatio: alioquin cōtra. vt. ff. q̄ actio de pe. eſt anna. l. j. ſ. annus. ⁊. l. cum poſt.

k Eſſe donaria. ſcilz de in rem verſo.

l Quapropter. q̄ dixit in gñe dicit in ſpecie.

m Aduerſus cū. ſ. q̄ḃz peculium vt venditoreꝫ qui habet precū peculij ⁊ ſerui. Et ſic ꝓmo eſt cōueniendus ⁊ poſtea ipſe empto⁹. vt. ff. ſ. pec. ſi cre ditor. ſ. i. ⁊. l. ſi er duob⁹. ſ. ſi. ⁊. l. ſeq. ⁊. l. binc q̄ritur. ſ. penul.

n Cū libero. vt ꝓcuratore vel negocioꝝ geſtorū alicuꝰ: vel tutore vel curatore. nō dicas poſſeſſo bona fide: q̄ tunc diſtinguere ſ an in pecuniū q̄ ad ſe: an q̄ ad bonefidei poſſeſſores pertineret vertiſſet. vt. ff. de pe. l. j. ſ. i. l. ij. ⁊. l. binc q̄ritur. ſ. penul.

o Et eius ſponaz. ſ. tm̄ ſm nos. Alij dicūt etiaz dōi ntēplatione feciſti.

p Ratum habuit. bis eſt duobus caſibus vtilis actio negocioꝝ geſtoruz habebit locū ſ dōm

ſm Bull. vt. ſ. de re. ali. nō ali. l. j. ⁊. ſ. de rei ven. l. inf. nō directa. q̄ nō cius nomine dediſti. vt. ff. de neg. geſt. ſi pupilli. ſ. ſed ſi ego. Alij dicunt hic habere locū vtilem condictionē certi: ⁊ ad hoc ꝙ teneatur. ſ. de ꝓcu. ſi precium. ⁊. ſ. ti. ſi mutuā. ſed videt etiam bis duobus casibus dōm non teneri. vt. ſ. ſi tu. vel cura. l. ſi creditor. ⁊. ſ. ſi cer. petaſ. l. eum qui. Solu. illa ſm iſtam. vel non dat in dōm actio a ꝓncipio: ſed ex poſtfacto ſic rato habito vel in rem eius verſo vt hic q̄ in idem cū ꝓma recidit. Sed q̄ro pōt habere ratū cui⁹ eius noie nō dederim: Reſpō. ⁊ ſi ego nō dedi eius noie: ipſe tū accepit eius noie: ⁊ ideo ſua ratihabitione querit ei ꝓprietas pecunie. vt. ff. de neg. geſt. ſi ego. et ſic tenet cum re ipſa quaſi ſuū negocium videatur facta tali verſione.

a ¶ Obligasti. subaudi maxime. naz idem ⁊ si simpliciter acceptus sis. vt.ff.loca. quero. in fi. respon.

b ¶ Iure detinetur obligate. s. tue ⁊ tua voluntate. vt. ⁊. j. mãda. si tibi. non autem videris permittere. vt obliget eoipso q̃ mandas mutuari ei. vt.ff. quod iussu. l. dominum.

c ¶ Er ea obligatiõe. ex stipulatu sicut errane' teneret. Est eñ aliud iubere et aliud fideiubere. vt.ff. qõ iussu. l. j. §. quid ergo si fideiussorit. Et no. hac. l. tres casus qb' p' tenet insolidũ. cũ mãdauit: ⁊ cũ iussit: ⁊ cuz filio deiussit. vñ patet q̃ alio est cũ mãdauit alicui q̃ 3beret cũ filio: quo casu tenet ei mãdator: q̃ iussu si est in re dñica: sed in peculiari solũ q̃ iussu: ⁊ aliud cuz filio iussit q̃ tunc tenet q̃ iussu non mandauit sue in re peculiari sue in dñica. tenet etiã de in rẽ verso. Sz. p. aliter dicit. Ꝫ. euz tã est. vt.ff. qõ iussu. l. j. in pin.

Pñ er filij Ꝺctu sepe tenet insolidum.

S I er alio. ¶ Casꝰ. Filius tu' in ptãe ꝑstituẽ' apud creditorez tuũ fideiussit p te: vel ei aliquo ꝺrit licite nõ acꝑcipẽdo pecuniã mutuo ꝺra macedo. nõ solum ãũ est in ptãe: sz etiã si p mortẽ tuã sui iuris sit effectus tenebit intãtũ: vt si tibi heres extitit tenebitur insolidũ: si non inquãtum facere põt. tdẽ si per emãcipationẽ sui iuris sit effectus vt scz con uenire possit in ꝑtem: rc.

d ¶ Erillicita. h dicit. p' pter maccedonianum q̃ tũc nullo tpe tenet aliq̃ modo. vt. j. ti. q. 1. penul.

e ¶ In fidẽ fuscepisti. fideiubẽdo eñ pro eo teneris vt h. ⁊. j. de fideiuss. filiusfamilias. ⁊. ff. de fideiuss. si pubitet. §. filiusfamilias. ⁊. ff. q̃ satisda. cog. fideiusso. §. ⁊ filius. ⁊ eõ tra p' ꝑ filio: ⁊ pro ꝑ suo. vt. j. l. pri. et. ff. qõ iussu. l. j. §. qd ergo. si aũte soluisset pro patre teneret de in rẽ verso pater mutuanti in hãc causam. vt. ff. de in rem vso. si pro patre. in pin.

Filꝰ ꝑ pie ꝑ pij filio fideiubere potest.

te his oĩbus obligastꝰ: vt res q̃ pignoris iure detinenꝰ liberari possint. ¶ Ꝫ si fideiussor credite pecunie intercessisti: teneri te ex eaꝫ obligatiõe exploratũ est iuris est.

¶ Filiusfamilias ex ꝓtractu licito tenetur insolidũ: ⁊ liberatus a ꝑtãe ꝑ emãcipationẽ ẽ in illo conuenit solũ quatenus facere potest: ⁊ idem de morte ꝑis: dñmo do heres non ẽ ristat. b. d. Saly. vel sic. Filiusfamilias ex licito cõtractu insolidum obligatur ⁊ etiam ꝑuenitur viuente ꝑie: ⁊ durante paterna potestate. sed ea soluta nõ tenẽ nisi quatenus facere põt: nisi fit heres ꝑis insolidũ vel ꝓ magna parte: q̃ tunc tenẽ insolidum. b. d. Pau. de ca.

Idẽ. aa. ꝛ. cc. Ysidoꝛo. Lex. ix.

S I ex alio contractu non ex illicitaꝫ mutui datione debitor extitisti: vel ꝙ pecuniã tuam in fidemᵉ suscepisti: tã in patris ꝓpositus potestate iure teneris: ꝙ etiã morte genitoris tui iuris effectꝰ. Et siquidem patris heres extitisti insolidum: alioquin inquantũ facere potes ꝑm edicti formazᵍ.

¶ Sed ⁊ si ꝑ emancipationem tui iuris effectus es: filiʰ conueniri te posse debes intelligere.

¶ Habẽs liberã administrationẽ põt alienare rẽ dñi: nõ ꝓpter hõs non põt alienare: ⁊ quidẽ sciens rei vitiũ nõ ꝫ iustũ possessionis initiũ. b. d. Bal. vel sic. Seruꝰ ꝓpter liberã peculij administrationẽ potest res peculiares alienare ꝛ dñm trãferre: alias secus: q̃ nec transfert dñium: nec vsucapiendi conditionem. in scientem eius conditionem. b. d. Pau. de castro.

Idem. aa. ꝛ. cc. Diogoni. aphrodisio. Lex. x.

S I libeꝛãi peculij administrationẽ hõtes: equas de peculio cũ fetu seruꝰ vendiderunt: reprobãdi Ꝺctu dñs nulla ꝫ facultatem. Ꝫ si non hõtes liberam peculij admistrationẽ rẽ dñcas: eo ignoranteᵐ distraxerunt: neq̃ dñus q̃ nõ ẽ hñtⁿ in aliũ trãsferre pñt: neq̃ ꝺditionem eoꝝ seruilesq Unde. quia non habent iustum initium.

r ¶ Prescriptionem. scz in immobilibus.

s ¶ Ydeoq̃. q̃ non ignorauerunt conditionem eorum. Accur.

t ¶ Etiã furti. vt ꝓ eo rebus mobilibus. vt. j. de fur. l. j. ⁊. l. eos q. nã ꝓ immobilib' nõ fit furtũ. vt infti. de vsuca. §. qõ aũt. Sic ergo distingue q̃ si ẽ cũ seruo bõte libeꝛã administratione et bona fide. qõ iussu dñm 3uenio: rei quoq̃ mobi trahite dñiuz acgro. vel vsucapiẽdi causaz mihi paro. vt. ff. qõ iussu. l. j. §. si iussu. ⁊ in pn. huius. l. ⁊. ff. de pig. act. §i 3uenerit. j. §. fi. ⁊. ff. de rei ve. si quis hac. §. fi. ⁊ de acgr. pos. §i fuus. si aũt nõ bea beat liberã dñium nõ q̃ro. vt in. j. rñ. huius. l. et ff. qõ iussu dñm. ago in de peculio. vt. ff. de pe. si quis seruus. §. fi. ⁊ Et si pcedas ⁊ q̃ras an emẽti cã vsucapiendi q̃rit. hoc casu dico si res incidit in vitiuz furti qõ est statim cũ ferꝰ amo ne furandi animo si est res dñica. vt j. de ser. fugi. l. j. si vo peculiaris cum tradita est scienti vel ignoranti. vt ff. de fur. interduz. §. §. fi res. ceꝛte nõ vsucapitur. vt isti. de vsucapione. §. furtue. si aute non incidit ⁊ emptoꝛ putat fuus habere tus dissi rabendi: et fic est bone fidei. vt. ff. de verbo. signi. l. bone fidei vsucapit. vt. ff. de vsucapio. §i seruus.

+ Intelligas istꝫ in rebus peculiaribus nõ traditis ad vẽdẽdũ qñ tales res ad vẽdẽdũ traditas ꝑ alienare sine pcelline libere. p. ẽ ꝫ ca. l. cum tabernã. cum ibi notaris. ff. de pig.

C Um ancilla. ¶ Casꝰ. Cum ancilla tua ipubere ꝑi mutuãdo ei. ꝛ. an bẽbo obligatũ te. q̃rit: Rñ. ꝙ fic. q̃ten' er ea pecunia locupletat' es: ⁊ ea supstite: ⁊ ea mortua if. a annũ vtilem bẽbo ꝫ te actiones.

v ¶ Cũ ancilla. ſ. non pubere. ſm Ir. vt. ff. de pecu. l. j. §. fi cũ impubere. ⁊

r ¶ Quam iure. scz ciuili: nec etiã naturali sine tutoris auctoritate. vt. ff. ꝺ actio. ⁊ obligatio. pupillus. Accurs. ãus.

y ¶ Locupletius. ipso. er ego q̃tuo: casus vbi de peculio daf inquãtũ est locupletatũ ⁊ nõ in pl', Primus: vt hic. Scõs: vt in maleficijs. vt. ff. de pe. l. §. fi. er furtiua cã. Tertius: si mutuã pecuniã accipiat seruus ad ludendũ. vt. ff. de alie. iusu. l. fi. §. j. Quartus. ff. de neg. gest. si pupilli. §. fed si ego. in fi. §. Vel ſm alios loquitur hic etiam in maiore impubere. ⁊ q̃ dicit inquãtũ locupletatius ꝛc. ⁊ detracto quod domino debetur.

Actio de peculio data tur inꝑtũ est locupletatũ ⁊ non in plus in certis casibus.

f ¶ Heres ertitisti. vel bonoꝝ possessor vel ex trebelliano. Et dic i pte nõ modica. l. ad minus in legitima. vt. ff. de. l. ij. ⁊. l. iij. in pin. ⁊. l. v. §. j.

g ¶ Fo nam. boc pmlegiũ perdit filius partis ex causis. vt. ff. de. l. iij. §. j. ⁊ vsq̃ in fi.

h ¶ Similter. i. inquantum facere potes. vt. §. priori.

S I libeꝛã. ¶ Casꝰ. Si suus tuus liberã ꝫ peculij administrationẽ eãs q̃s hẽbat i peculio cũ fetu vẽdidit ꝫ cũ repꝛobare nõ potes. ⁊ ẽ in pima. Siꝛo fu' nõ ꝫ liberã peculij edmistrationẽ res aliãs peculiares distrarit: nec dñiũ trãsfert: nec emẽtꝛ ꝫ ulẽ ꝺitione nõ ignoꝛãtibus: parat cã vsucapiẽdi. si res fuit in mobilis. et ẽ in tertia. Empto: aũt q̃ scies res mobiles a seruo emit furti tenet. ⁊ ẽ in tertia.

i ¶ Si liberam. ff. de pecu. pꝛocurator cui.

k ¶ Liberã. q̃ faliter est ꝺcẽdẽa. vt. ff. de pecu. quã tuberonis. §. alia.

l ¶ Rem dñicam. i. peculiarẽ. alꝰ frustra diceret de libera administratione. nam ⁊ hec peculiaris est dominica.

m ¶ Eo ignorante. vel sciente sed pꝛobibente.

n ¶ Non bñt. q̃ñz transfert aliqs q̃ nõ hz: vt dixi. isti. q. alie. licet. §. j.

o ¶ Scientibus. s. non habẽtibus liberam administrationem. sic sunt malefici qui emunt. Accur.

p ¶ Initiũ. i. titulũ. vel cãm vsucapiẽdi. sic ponit. j. de ꝑscri. xxx. an. l. q̃.

Dominus. ¶ Casꝰ. Si seruus tuus se mihi obligauit: an tu mihi per seruũ tuum obligeris. queritur: Rñ. q̃ dñs ꝑ seruz obligari non põt. verũtamẽ habeo aduersus te acf. de peculio si mihi est versum in rem tuã. sed ꝓnunc anteꝫ creditoribus det actio: deducetur id q̃ seruus tuus debuit tibi. si aũte in rem tuam fuerit versum perpetuo de in rem verso dabitur contra te actio.

a ¶ Non posse. scz iure ciuili sed pretorio sic ex ea cã ex qua seruus ciuiliter teneretur si esset liber. vt. ff. de pecu. non solum. §. fi.

b ¶ Dño debet. Ztẽ bis qui funt in cius potestate: vel quoꝝ tutelam vel curam gerit. vt. ff. de pecu. sed si dãnum. §. j. alꝰ. l. peculium autem deducto. ⁊ de tribu. l. j. in pin. Item ꝓ socio. vt. ff. de pecu. si nolẽti. §. fi. ⁊. l. seq. secus in qbusdã aliis q̃ vident socij: q̃ vñ' q̃etus nõ deducet alij debitũ. vt. ff. de pecu. l. §i emptoꝛe. ⁊. l. se. Ztẽ cũ agit de peculio nõ estimat seruꝰ in sui peculio. vt. ff. de pecu. depositi. §. stichus.

Dominos.

Dominos. ¶ Casus. Si seruo tuo colono mutuaui. ꝛ nec iussisti q̃ ei mutuaretur: an habeā re obligatū/ qđ iussu: q̃rit: Rñ. q̃ non. vnde a seruo fideiussorem accipere debeo et Iz non deb in predictis casibus quod iussu: habitur tamē vtilis ꝛ efficax de peculio.

a ¶ Si certam. idem si incertam. fm Bul.

b ¶ Numerari. vel alias Zbi. vt. ff. ad vell. si dña.

c ¶ Precepcrit. gñaliter vel specialiter: vel mãdauerint: vel subscripserit: vel ratum habuerint. ff. qđ iussu. l. j. ꝛ. l. dñm.

Castaldio qđ dicat.

d ¶ Seruo. nõ castaldio mi. actor: est castaldio do mini.

e ¶ Ut qui seruo. generaliter est: sequentia sunt specialia: ꝛ omnia in seruũ. Dic ergo colono suo et conductori. l. seruo q̃ co ducebat ꝛ laborabat p̃dia ad opus domini.

f ¶ Procuratori. ad vnũ negocium: actor: ad oĩa.

g ¶ Cultor est. c. i. dños p alios colentes: vel non obligat vllo modo dñs fm quosdaz: nec seruus ciuiliter: Iz naturaliter sic.

b ¶ Non posse. etiam de peculio fm Joã. qđ nõ placet. vt in fi. huius. l. ff. de pecu. si quis seruũ. §. etiam. ꝛ hic dicas non posse Iz quod iussu.

i ¶ Absentem. l. seruum.

k ¶ Dentiatur. vt hic et reddatur. non ergo huiusmodi epistole et p̃ius dicant: vt hic. ꝛ. ff. mandati. si vo nõ remuneran di. §. cũ qdaz. et. j. de lib. causa. iubem. ꝛ de fideicõ. liber. Let vbo. ꝛ. ff. de proba. l. non epistolis.

l ¶ Specialiter. l. cr pecisim. sicut exponitur fm Azo. ff. de neg. ge. negocium. nam gñaliter iussus sufficit. vt. ff. qđ iussu. l. j. §. j. Iz quidam cõtra per hoc verbum specialiter. Trẽ per hoc quod. ff. de actore ꝛ procuratore generali ꝛ speciali dicit: ꝛ per hoc qđ dicit non agit qđ iussu collige q̃ generale mandatum de gerẽdo negocio nõ preiudicat dño vt teneatur qđ iussu: nisi ꝛ liberam ꝛ cedat administratorem: vt ꝛ in procuratore dicimus. vt. ff. de procu. procurator cui gñaliter libera. vel nisi dicat quodcunq; voles ꝛc. vt. ff. qđ iussu. l. j. §. iussus.

Mãdãti gñaliter an p̃ iudicet do mino.

m ¶ Teneri non possit. quod iussu.

n ¶ Multari. Iz quo ad actionem quod iussu.

o ¶ Creditores. No. puniunt in hoc q̃ amittunt pecuniã sic ꝛcessam.

p ¶ Credita pecunia. nam illi tenerentur. vt instit. de fideiuſ. §. j.

q ¶ Vt si liber a rõibus. vt q̃: deducto eo qđ dño debet aliqđ superest de peculio suo: ꝛ post q̃ reddiderit rõnẽ dño de oib̃ q̃ gessit. Allij etiã fatue dicũt hoc casu seruũ de peculio cõueniri qũ liber est a rõcinijs.

r ¶ Utilis. l. efficax. Allij dicũt ideo vtilem: q̃ tpe mutui credebat pecunã cũ cõ erat: q̃ nõ erat a dño ꝛcessum: qđ nõ placet. Et no. q̃ quidam habent hic aliã. l. q̃ incipit: si quis cũ filio. que hic esse nõ dz.

¶ Per quas personas ꝛc. ¶ Dixit q̃liter per alios obligemur: nunc qualiter lucremur.

Excepta. ¶ Casus. Certũ est q̃ p liberã psonã que nõ est iuris nõ subiecta nihil nobis acq̃rit: cã tñ possessionis nobis acq̃rit per pcur. ꝛ hoc in pma. Si vo pcurator meus p̃dictã meã vendidit titio: ꝛ pactũ inter eos factũ est: subsecuta tñ pulatiõe vt si p̃ciũ sua die nõ solueret ineptũ est: tũ erat meb irẽ vẽdicare: an possim agere ex pac. qđ interposuit pcur. me' cũ titio q̃rit: Dq̃ nõ. nec habeo rõne pacti seu stipulatiõis vẽdicatione p̃dẽ: si in eos dem statu est quo fuit añq̃ eet vẽditio. ꝛ b in fcõa. An aũt sunus meus per tradi. mihi acq̃rere possit: q̃ritur: R esp̃ondet q̃ sic. ꝛ hoc in tertia.

Possessionis tradi tio vnũ de s duob' operatur.

¶ Excepta possessionis cã. Causa causata possessionis est dñiũ vsus capiẽdi. ꝛditio. nã tradita possessione vel segtur dñiũ vel ꝛditio vsus capiendi. ꝛ duo per. pcuratorẽ q̃runt. l. possessio ꝛ dñium etiã ignorãti: sed ꝛditio vsucapiẽdi tñ sciẽti: vt hic. ꝛ isti. e. §. cr his. ꝛ. §. de acq. pos. l. j. ꝛ. l. per. pcuratorẽ. Trẽ possessio. l. j. ꝛ tinua per triẽniũ. vel. j. vel dic ꝛ excepta possessione q̃ ꝛ ipsa sola per. pcuratorẽ q̃rit q̃ nõ plus est penes dantẽ. vt. d. §. cr his. ꝛ. ff. de acq. pos. l. j. §. per. pcuratorẽ. et. l. cõis. §. j. Iz etiã ecõtra q̃ ad aliqđ causa causans dñium possessionis. nam q̃ Iz dñs vẽdico possessionẽ. vt instituta. de ac. §. alie. Allij dixerunt solaz possessionẽ q̃rit per. pcuratorẽ ꝛ per possessiones dñium. vt. d. §. cr his. et exponunt excepta causa possessionis: videlt possessione. qđ nõ placet ibi ꝛ dñium querit per. pcuratorem: vt ꝛ ibi dicit.

t ¶ Nõ est subdita. nam tñc secus esset. vt. instit. e. §. j. ꝛ seq. ꝛ. ff. de acq. rerũ do. l. etiã inuitis. ꝛ de verbo. obli. seruus vt tante.

v ¶ Reintegrate. l. vendi tionis rescissionẽ: vt nisi pecunia soluerẽ res sit inempta et ꝛdo tradereẽ fm Jo. vel dñs rẽ vẽdicaret. vel dic reintegrate. i. reintegrande: ꝛ sic tps p tpe. ꝛ sic est pactũ legẽ omissione: ꝛ dic sine fecit stipulatione vt subijcit: siue pactũ vt predicti. hic pcurator: ꝛcepit vba ei' in psona dñi vel etiã in sua Iz donationẽ in psona nã dñi. hec q̃dem pactio nõ q̃rit dño dñiũ vl possessionẽ: ꝛ sic nõ aget: Iz pcurator: itẽret rei vẽdicationẽ fm q̃dã: q̃s nõ placet vt ille bẽat in rem q̃ prius non fuerat dñs. Dic ergo non valet dño vt psonalẽ bẽat actionẽ ex stipulatione. sed realẽ ex pacto de re inempta. vt. ff. de pac. int empt. l. cõmissione. si er illo vt dño redderatur vel vt liceat ei vẽdicare: q̃ reali actiõe nõ dices emptorẽ personaliter obligatũ. vt instit. de act. §. j. Allij dicũt q̃ nõ fuit bic pactũ legis cõmissorie: Iz alicuius rei pãde pacto. ꝛ qđ dicit vendicationẽ. i. dationẽ vel restitutionem. ꝛ sic nullo iure aget dñs.

x ¶ Nulla. de stricto iure sed de cgtate sic fm. mD. qđ Jo. nõ placet vt hic. ꝛ. ff. de vsur. si gs solutioni. §. pe. ꝛ qđ vi aut clã. l. iij. in prin. ꝛ. ff. de consti. pe. l. et licet. ꝛ. j. si gs alte. vel sibi. l. cũ per cos. nisi in casibus positis instituta. de inuti. stipu. §. si gs alij. vbi fallit hec regula. Et dic q̃ nec procuratori est quesita nisi eius interfit. vt. ff. de verbo. obli. l. stipulatio ista. §. pe. ꝛ antepe. Trẽ no. hic personalia iura. i. psonales actiones nõ ita acq̃ri per alterũ vt realia. i. rerũ vt rei vendicatio. i. dñium vel possessio. ꝛ et ratio: q̃ personalia. Iz iura ꝛ actiones magis sunt ossibus

Actiones reales faci lius q̃runt per alterũ q̃ persona les.

obligãtis infra. vt. ff. de pecu. quis ergo. ꝛ. ff. pro socio. l. q. ꝛ. ij.

y ¶ Res tradite. animo transferendi: ꝛ hoc ideo q̃ nihil propriũ habere potest. vt instituta. §. item vobis acquiritur.

Quum per liberã. ¶ Casus. Si pcurator meus pecuniã meo nõie mutuauit scio an habeã ꝛditionẽ certi ex mutuo ad pecuniaz repetendã: q̃rit: ꝛ q̃ sic. ꝛ hoc erat fm antiqua iura. ꝛ hoc in pma. Si repetendã: q̃rit: ꝛ q̃ sic. ꝛ hoc erat fm antiqua iura. ꝛ hoc in pma. Si vo pignora p̃ea mea pecunia mutuata fuppolita sunt: an agere possim hypothecaria. q̃rit: ꝛ ꝛ q̃ fm antiquos nõ poterã. hodie possiz sim hypothecaria. q̃rit: ꝛ ꝛ q̃ fm antiquos nõ poterã. hodie possiz agere p̃o pignoribus etiã nõ cessa mihi actione a pcuratore meo.

z ¶ Numerationem. als rationem.

a ¶ Condictio. vt. ff. si cer. pe. l. certi condictio. §. si nũmos. ꝛ. §. si certuz peta. ꝛ. §. si absentis. ꝛ. §. de condi. inde. si per ignorantiam.

b ¶ Acquiritur. ꝛ ideo talium necessaria erat cessio.

c ¶ Si enim. hec ratio non est generalis: q̃ in multis casibus est actio ex hoc. §. ꝛ si possessio. led hoc in mutuo locum habet. sed p̃o bac ratione est: q̃ quod iuris est in p̃cipali et in accessorio esse debet. vt. j. §. de vsu. eos. in princi. ꝛ. ff. de re. iur. l. cum principalis. Sed cõtra. ff. de vsu. eos. in princi. ꝛ. ff. de re. iur. l. cum principalis.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

pig.ac.solutū.§.fi.vbi dicit hypothecariam non queri per pcuratorē. Solu. hic corrigit. Vel ibi dicit plerunq; ꝓpter hunc casum. Vel dicrecta non vt ibi. sed vtilis sic vt bic.7 arg.ff.ad exhiben.fi res.

a ¶ Hypothecariā. q.d. non est rō quare in hoc casu filr nō queratur hypothecaria sine aliq cessione sicut ꝙprincipalis. Ite nō obst.§.e.l.j. qz ꝺ speciale circa pecuniam mutuā.vt.ff.fi cer. pe.l.singularia. Accur.

b ¶ Acquisitā. Si diceret bene debet habere.

SI duo. Casꝰ istius l. ponit in glo. sed clarius dic ꝙ habebam tecū seruū cōm: iussi ei vt stipularet ex mea causa pensionē domiꝰ mee: stipulatus est non mihi tibi: ꝛ tibi: nō acqrit tibi ꝛ ꝑ mihi stipulari iussi nō ex re mea ꝛ tua: stipulatus est tibi: plus valet in ꝑsona tua. Zdē est si res ad neutrū pertinet: vt si stipulatus sit aliq̄ ex opi ꝛ suis: tūc ꝓferet noiatio. Vel dic ſcdo refert an iussi stipulari simplr. boc mō valde ꝛ stipuleris. quo casu si tibi postulat tibi acqrit: an mihi ꝛ meo nōie ꝛ mihi tunc acqrit et non nominato: ꝑma positio placet Joā. ꝛ scda. xlō.

c ¶ Si duo. dic casum: duo hūt seruū cōes: vn' iussit sed alter est stipulatus qs ꝑualet: Et rūdeo si cā ꝑcedat ad iubētem vt sine domꝰ pensionem sueqꝝ yeris ꝺotem ꝑualet iussio. si ad noiatū ptinet/ vel ad neutrū ꝑtinet noiatio. vt.ff.ō stipu.ser. ꝓinde.§.fi. et ff. de vsufru.l. adhuc. alꝫ l.si seruo.§.si duos. Qō ergo dicit ꝙ essi ꝛc. non corrigit principiū. ꝛ boc fm Jo. Fr. et. B. sed nō videt valere: qz er reyni potest alteri queri. vt.ff. de stipula. ser. si er re.§.j. Alij dicunt corrigi principium per finē. Tu pones tertio dicere fm anti quos vt dixit Azo. An simpliciter iubeā stipulari ꝛ ipse alium noiat: ꝛ tunc queritur noiato. vt in fine huius. Libi finantem ꝛc. an iussi stipulari et mihi ꝛ meo nomine: ꝛ tunc mihi queritꝫ alij nominet vt bec.l. distinguere videtur.

d ¶ Ut nomine suo. qui seruus naturaliter dño debet obedire: cū cansa spectat ad iubentem fm ꝓmos. vel plane fm Azo.

e ¶ Jussione. qz loquebatur cum vnus iussit ꝛ alium non nominauit.

f ¶ Et nescit. aliud est ignorare. aliud nescire. vt bec.l. distiguere videt. Addatio. Et dicas qꝰ nescire dicimur qꝺ scire nō tenemur. Ignorare vero qꝺ scire debem' vt dicit glo. in.l. de statu. ff. de testa. que glo. insu per ponit ꝺifferentiam inter ꝺubitationem ꝛ errorem.

g ¶ Quod essi. dicit acquiri iubenti ci ad cū causa pertinet: sinautem ad niatum tñ: vel ad neutrum nominato tñ querit. ꝛ boc subꝺicit qꝺ qꝺ essi ꝛc. fm ꝓmos. ꝛ accipe bic. ſ. sinautē ꝛc. ꝙsqꝺ ad finez. ꝛ postea finme equinalcat per regulam antiquaꝝ cui rñdet. Vel fm Azo. vere in hoc casu ei qui iussit mederi opus fuit. quia veteres regule hoc ꝓetermisere

h ¶ Absimilem. ad est non succūbere.

i ¶ Nominationi. i. tantū valet iussio sine noiatione alterius ꝙtū nominatio si fuerit vtrūq; ꝛ non ex re iubentis fm ꝓmos.

k ¶ Facere. etiam ex re alterius fm ꝓmos. vel ꝺic simpliciter fm Azo.

l ¶ Dominum. ꝛ causa non pertinet ad iubentem fm ꝓmos.

m ¶ Verūe iussionem. ꝙ iubentis nō interfit naturaliter: sine cum cā ad cum nō spectat fm. B. Joā. ꝛ. B. Vel ꝺic fm Azo. cum non iussit vt sibi stipularetur: ſz simpliciter iussit.

¶ Ad senatusc̄ōsultum macedonianū. ¶ Dixit ſ. ti. ſ. etiaꝫ patrem tenere ꝓro filio/ nūc etiā filiū ꝺicit nō teneri cū effectu ꝓpter macedonianū senatusconsultum.

SI filiꝰ. ¶ Lasius. Filiosa. ꝺicenti se sui iuris esse pecuniā mutuasti. an non obstāte exceptione senatusc̄ōsulti. macc. eaz repetere possis: ꝛ ſic. ſi ꝓbare possis te ei iustā ratione creꝺiꝺisse: ſciłz qz sic ut agebat. sic ꝓtrahebat ꝛc. ac si ꝑfamilias fuisset. vt.ff.c.l.si quis.

n ¶ Justā rōne. nō vana simplicitate ꝺecepꝰ nec ignorantia iuris: qz paterfamilias ꝓublice ꝺeꝺit: ſic agebat. sic ꝺebebat ꝛc. vt.ff.c. si quis.

o ¶ Edocē potes. quod edoceꝛ eoipso qꝺ suum non ꝓbatur. vt ꝛ.j. qui mili. non pos. l.ii. lib. vii. et bic qz ꝓesumit ignorantia. vt.ff. de ꝓba.l. verus. Item qz dolus obijcit. vt.ff. de ꝓba. l. quotiens. ſ. qui dolo. Ite not. bic ꝓpter mendacium quē gravari: vt bic. ꝛ.ff. de re. vendi. l. ſi. ꝛ. ſ. qui po. in pigno. ba. aut. itē. ꝛ.ff. qō cū eo. sed ꝛ ſi. ſ. j. ꝛ. l. enim. ꝛ. ſ. si minorē ſe ma. di. l. j. ꝛ. ij.

Ter. l. ſi ſi. ſi. ſte ter. reputaſ ſin gularis fm ꝓe. de rauē na ad ſ. ſi ſindic' vult ſe ꝛ excluare ꝛ ignauit malefic' um ē cōmissus nō ſit ere ꝛ cuſatus nil ꝓfert de ꝺiligēti inquiſitiōe ci' ꝛ ſcī doctrīa aurea baldi ſ fm Ang. in lib. maleficiorꝫ. in ſ. ꝺ. necnō ad ꝛ nūciationē.

Enodotus.

3 ¶ Casus. Ler ista ponit qn qꝫ casus quibus cessat senatusc̄ōsul. macc. ꝛ ꝺicit filiusfamil. cum videt sui iuris esse. qz sic agebat ꝛc. mutuo accepit pecuniā: vel vocluntate patris: vel accepit in rem patris et ꝙertitur in rem patris: aut in eā rem qꝫ ꝓtis oneribus incūberet: vel si fui iuris effectus alio nonās di. ꝓmisit. vel als agnouit: puta solnēdo debitum vel partē debiti. an locū habeat senatusconsultum querit: Rñ. qz non.

p ¶ Videbatur. als videretur. sic enim agebat ꝛc. vt.ff.c.l.iij.

q ¶ Voluntate. precedente vel sequente. vt. ſ. c. l. ij. vel etiam tñ sciente ꝛ non ꝺicente. vt.ff.co. ſi ti. ꝛ. l. ſi filiusfamilias patre absente. ad b.ſ. ne filius ꝓro patre. l. j. ꝛ.ff. de mino. l. iij. ſ. sed vtrūq;. Ite patris accipe qui eū habeat in potestate. vt.ff.co.l. filius. Addatio. Addas cū Bal. bic cessare etiam boc senatusc̄ō. ſi filiuſſa. ꝙsecuit accipere pecuniam mutuo ꝛ pater consuenit soluere. er tali enim consuetuꝺine ꝓesumit patris voluitas. vt. l. titianus. ff. qō cum eo. ꝛ. l. vt vninersorum. ff. de pig. act. que facit cessare macedo. vt in bac. l.

r ¶ Jncūberet. vt ꝺoter sororē suā. vt.ff.co. ſz iulianus. ſ. sed ꝛ si filius.

s ¶ Jlonatione. non per ignorantiā facti: alioquin in factum ex cipiendum erit. vt.ff.co.l.ſi. Accur.

t ¶ Agnouit ꝺebitū. soluendo partē ꝺebiti vel vsuras. vt.ff.co. ſz iulianus. ſ. ſi. ꝛ. l. sequē. Aliud si pignus ꝺederit qz tñ in ꝛritate pignoris videt approbare. ſic.ff.co.l. sed ꝛ si pt. in ꝓcin. ꝛ est rō ꝛre aliud in solutione

Ignorare et nescire differūt.

Seruus duoꝝ stipulando cui acquirit.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

tione partis debiti. ⁊ aliud in datione pignoris: vt ibi diri. Accur.

¶ Filiussa. ¶ Casus. Vendidi filiofa. libzum ⁊ ita erat venditio ⁊ nõ mutuum in veritate. ⁊ in mutuo locum habet macedo. nõ in venditione. stipulatus sum precium cum vsuris mihi reddi. an petẽti mihi precium ꝺictione certi. quia per talem actio. repetitur mutuũ: posset mihi opponi exceptio macedo. quẽritur: Respon. ꝙ nõ. quia in tium obligatiõis ꝙ erat ex causa venditionis non ta potius inspiciendum est ꝙ titulus actionis. i. ꝙ cõdictio certi: que cõsuevit dari ad mutuum.

a ¶ Dubium est. nisi factum sit in fraudẽ. vt. ff. e. si filiussa. i. ſ. j. ⁊. l. ſ. j in iuanus. ſ. mutui. et. ſ. sed si frans.

b ¶ Origo. id est vtrũ ab initio sit mutuũ vel alia contractus. non autẽ titulus: q; licet eadem vẽditoꝛi ad precium per stipulationem promissum detur actio vel actionis titulus que mutuãti. scz certi cõdictio. vt. ff. ſi certum pe. l. certi cõdictio. in princi. tamen origo inſpicit: vt hic. ⁊. ff. de fideiusso. tutoꝛ. ⁊ ꝺ donatio. qui id quod. ⁊ de lega. j. cuz filius. ſ. ſi heres me⁹. et. ſ. ſi certum petatur. si er precio. et. ff. manda. si procuratoꝛem. in princi. Sed argu. cõstra. ff. de pecul. licet. ſ. idem scribit.

Additio. Dicas ꝙ ibi titulus posteꝛioꝛis obligationis non ꝺependet a causa originalis obligationis: ideo ibi causa originalis non attenditur hic vero contra.

¶ Si permittẽte. ¶ Casus. Si filiofa. permittente patre pecuniaꝫ mutuasti: et rẽ patris in pignus accepisti: an cessat maced. quẽritur: Respon. ꝙ sic. et habebis actio. hypothe. ad persequendum pignus cum eidem filius heres extitit et nullus alius creditoꝛ: potioꝛ te sit in ordine ⁊ in tempoꝛe.

c ¶ Patre. Qui filiũ habebat in potestate: alias nõ. vt. ff. eo. filium. et hec permissio inducit quod iussu. vt. ff. quod iussu. l. j. ſ. si ratum.

d ¶ Persecutio. Mala illatio videtur. nec enim ideo quod precepit ꝺari pecuniam permittit rem obligari. vt. ff. quod iussu. l. ꝺominum. Respon. ꝺic vtrũq; permisit: ⁊ ideo bñ ꝺicit. j. presertim ꝛc. Vel ꝺic nõ permisit obligare res: sed q; successit ꝺomino cõfirmatur pignus vt ſubꝺicit: ⁊ fm hoc abũdat presertim.

e ¶ Heres extitit. Quo casu pignus conualescit: ⁊ si ante non valebat: q; fine voluntate patris erat obligatum. vt. ff. ꝺe pig. ſi titio. ⁊ ꝺe condi. inꝺe. si non sortem. ſ. si filius. ⁊. ſ. quod cum eo. ſ. si mandatoꝛ.

f ¶ Modo. Male videtur positũ istud modo: nam ⁊ si potioꝛ sit aliꝫ: ꝺic tñ agit. vt. ff. qui potio. in pig. ba. l. si prioꝛ. ſ. si simpliciter. ſ; hic cõtinua ꝺatur persecutio contra omnem modum.

g ¶ Potioꝛ. Et in ꝺote reꝺꝺenda ⁊ similibus: nam etiam tunc aduersus potioꝛem ꝺenegaretur. vt. ꝺ. l. si prioꝛ. ſ. si simpliciter. ⁊. ſ. ꝺe actio. ⁊ obliga. si a creditoꝛe. ⁊. j. qui po. in pig. ba. licet.

¶ Si obligatio est licita in origine: est simpliciter licita in actibus consecutiuis. hoc ꝺicit Bal. Sic fic. Senatusconsultũ macedonianũ locũ habet qñ a principio filiofamilias est mutuatum non quando precium et venditione in mutuum est cõuersum. ꝺ. o. Saly. Vel fic. In alio cõtractu ꝙ mutui non ꝺs locum exceptio macedoniani. hoc ꝺicit fm Pau. ꝺe castro.

Idẽ. aa. Marino. Ler. iij.

¶ Si filiusfamilias aliqꝺ mercatus: precium stipulãti vẽditoꝛi cum vsurarum accessione spondeat: non cẽlocum senatusconsulto quo fenerare filiisfamilias prohibitũ est nemini ꝺubium est. a origo b enim potius obligationis ꝙ titulus actionis cõsideranꝺus est.

¶ Filius consentiente patre potest mutuum accipere ⁊ res patris obligare: ⁊ in ter creditoꝛes prioꝛitas et oꝛꝺo prelationem inducunt. hoc ꝺicit fm Bal. Et est idem casus qui habetur. ſ. eoꝺem. in. l. ij. in quo cessat senatusconsultum macedonianum quando est factum patre permittente. hoc ꝺicit fm Pau. ꝺe castro.

Idem. aa. Cirille. Ler. iiij.

¶ Si permittente patre filiofamilias pecuniam mutuã ꝺeꝺisti senatusconsulti potestas nõ iteruenit. ¶ Et ideo pſecutio c pignoris qꝺ in bonis patris fuit non ꝺenegabitur: presertim cum eiꝺem filius heres extiterit: moꝺo si nullus alius iure cõuentionis vel ratione temporis ⁊ ꝺominis potioꝛ sse apparuerit.

¶ Ratiõe legationis ⁊ studiorum potest mutuari filiofamilias vsqꝫ ad ꝺebitũ ⁊ consuetum moꝺũ. Bal. Vel fic. Et causa legationis ⁊ studiorum potest mutuari filiofamilias vsqꝫ ad ꝺebitum moꝺus. ⁊ tenetur filius ⁊ pater insolidum. et mutuo vero et causa peculiari recepto: pater tenetur actione ꝺe peculio tantũ: que post mortẽ filij ꝺurat anno vtili: nisi patris iussus intercesserit: quia pater perpetuo teneretur. hoc ꝺicit Saly.

Impa. Alexan. a. muſc. Ler. v.

¶ Accẽꝺoniani senatusconsulti auctoꝛitas perit ioneꝫ eius pecunie nõ impeꝺit: q; filiotitatem mutuasti quã pater erat erogaturus id est tenetur erogare. et hoc in prima. ⁊ hic in primo casu cõpetit actio ꝺe in rem verso. In secundo ꝺe peculio id est si inutiles tñ ⁊ non necessarios sumptus creꝺitum est. In tertio ꝙ iussu ex cõtractu filij in patrem post mortẽ filij ꝺabitur actio ꝺe peculio: si nonꝺũ annus exceꝺerit. ⁊ hoc in secũꝺa. Si vero in rẽ patris versa ẽ post mortem filij ꝑpetuo ꝺabitur. ⁊ hoc in tertia.

b ¶ Petitionem. Iste tenetur filius insolidũz: et pater ꝺe in rem verso. vt. ff. ꝺe in rem verso. l. uj. ſ. proinde.

i ¶ Nõ recusaret. Id est recusare non ꝺeberet. vt. ff. eo. sed iulianus. ſ. qꝺ ꝺicitur. ⁊ ꝺic vt ibi nota. Sed nõne iꝺem et si non abiit filius et in necessarios sumptus ci creꝺat: Respõ. iꝺẽ videtur arg. ff. e. sed iulianus. ſ. finaet ꝺe in rem ver. l. quoꝺ si. ſ. proinde si seruus. et l. penul. j. respon. et. l. si. Sed miraculose loquitur hec. l. in principio cũ innuit patrem teneri insolidũ viuo filio. Insecũꝺo casu ꝺe peculio ꝺic ꝙ insolidum tenetur quãꝺo sumptus fuit talis quem necesse habuit pr̃ facere vt libros emeret et quo aꝺ scholas mitteret. Si vero non habebat necesse: veruz ꝓpter filij ꝺilectionez paternapietas nõ recusaret vt libros cooperire: et litteras ꝺeaurare: tũc ꝺe peculio tenetur etiaz eo viuo. fm hoc loquitur. ſ. Ene filius ſ pro patre. l. j. ibi enim est creditum filiofamilias senatusconsulto permittente: nec tenetur pater amplius ꝙ ꝺe peculio.

Pſ. p mutuo filij qñ ꝙ ſ solidus tenetur.

k ¶ Perpetua. vt. ſ. titu. ij. et qui.

¶ Si filius. ¶ Casus. Si filiofami. ꝛta senatusconsulto. macedo. pecuniam mutuasti: aꝺuersus patrez ꝺe peculio actio. non habebis. ⁊ hoc in prima. An autez illuꝺ senatusconsult. tam aꝺ alios ꝙ aꝺ filios extenꝺatur querit. Respon. ꝙ sic. aꝺ nepotes ⁊ pneꝑotes: licet ꝺe filio tñ faciat mẽtionem. et hoc in secunda.

l ¶ Aꝺuersus ꝛc. Vel fiꝺe iussoꝛes vel mandatoꝛes eius nisi animo ꝺonandi interceſſerint. vt ff. eo. sed ⁊ si. ſ. non solum.

m ¶ Dirigi. a creditoꝛe qui sciuit vel scire potuit eũ esse filiumfamilias cui creꝺebat: alias macedonianum non obstat. vt. ff. eo. l. penul.

n ¶ Requaꝙ potest. Quoꝺ est verum etiam si paterfamilias esset cuz quo obligauit. ⁊ postea filiusfamilias factus accipiat. vt. ff. eo. sed iulianus. ſ. si filius. ⁊. l. sequen.

o ¶ Filijfamilias. cuiuscũq; ꝺignitatis. ſ; in milite secus ꝺicaf: vt. ff. e. l. j. ſ. si. ⁊. j. eo. l. si. in si.

p ¶ Ꝺorrigitur. ad filios ⁊ aꝺ filiasfamilias similiter. vt. ff. eo. sed et si pater. ſ. hoc senatusconsultum.

¶ Si filiusfamilias. ¶ Casus. Filiussa. sine voluntate pris vel iussu filiusfamilias. ¶ Casus. Filiussa. sine voluntate pris vel iussu accepit pecuniam mutuo: precedente tẽpore pater habuit ratiõ qõ filius fecerat: an cessat macedo. senatusconsul. querit. Rsñ. ꝙ sic. et ratihabitio pris trahit retro ⁊ cõparat mãdato. ⁊ in prima. ¶ Predicta vera sunt in filiofa. nõ milite. Si vero filiusfamiles mutuo accepit

UNIVERSIDAD DE HUELVA

non habet locū. qz p̄sumit ler q̄ ipse expendit illam pecuniā in causas castren. z emit inde arma ꝛc. Verg. q̄ si prelatus accepit pecuniam mutuo videtur eam conuertere in vtilitatem ecclesie.

a Constituebatur. vt. ff. eo. zenodozus.

b Minusmodi. fez legis.

c Iniquū. ar. ff. de epi. audi. l. de creationibus.

d Siquella lege. Vt. ff. de dona. inter vir. et vxo. l. donationes. ff. Et no. regulā hāc: vt h̄ et ibi. z ff. de iu. fz. fz falliti. casib'. vt. ff. ad trebel. seruo iniuito. z de acq. here. si ges mihi bona. ff. iussu. et ff. ratiabitio retrotrahit mandato. Et no. per Bal. l. pe. et. ff. de ap. reci. l. i. et. ff. de bis q no. infa. qd. ff. in pnc. Sz an iuito z. Idcirco filio pōt p̄ hōc ratuz vt fic tenea. tā filī?: Videt q̄ nō. vt ff. de pac. l. fi. Sed cōtra puto per hanc legem.

e Et cōfirmat. ff. de dona. inter vi. z vxo. l. asipe.

f Sui iuris. vt in macedoniano: vt hic. et. ff. eo. l. i. in fi. z. l. ū. z in testamēto. vt in fi. qui testa. face repos. in prin.

g Er p̄sumptiōe. que ē iuris z de iure. vt z als. ff. ti. pri. l. antiq. ff. fi fidē.

Ratibabitio in multis casib' mādato fi assimilat.

Macedoniano resnūciari nō pōt sed bñ velleiano.

Continuatio.

Mulierēs q̄nqz vt decipiant vestes viriles assumunt.

An aūt possit renūciare filiusfamilias macedoniano cum mulier possit velleiano. vt. ff. ad vellei. l. fin. ff. pe. z. ff. e. tñ si. et. ff. q̄si mul. tu. of. fungi pōt. l. fi. z aut. matri: Rñ. minime. cuz cēssio fit donatio: z donare nō p̄t vt. ff. de pac. Iuris. ff. fi. z. ff. de dona. inter vir. et vxo. si sponsus. ff. circa. z. ff. de odi. cau. da. si mulier. Nec ob. q̄d 62 in velleiano: q̄ illud fauore. vt ff. de condi. inde. q erceptione. hoc odio creditoris inducit. vt. ff. eo. sed p̄ patem. ff. non solum.

Ad senatusconsultū velleianū. Sicut filiusfamilias z p̄ ei' habent exceptiones ex senatusconsulto: ita mulier ex hoc senatusconsulto velleiano (qō sic nuncupatū est a velleio auctore vel sule q fuit actor huī consultationis.) Videnduz ergo vbi habeat locū: et qñ cesset: z qō fit ei' officium: vel circa mulierem: vel circa creditorem quibus detur z contra quos: z an bodie locum habeat senatusconsultum velleianum. Vbi.

Vlteribus. ¶ Casus. Si mulier pro alio fideiussit: z nouandi animo in se obligationē suscepit: nō tenet. ppter velleia. hoc i pma. Nec habet locū repentio si mulier nō obligata p alio soluit tanq̄ volens ei donare. z hoc in secunda.

b Accipiunt. participando: ita q̄ pristina maneat: quod fit tribus modis: mandando: fideiubendo: constituendo.

i Transferunt. ab initio se obligando pro alio: vel ex postfacto trāsferendo in se animo nouandi. vt. j. c. l. senatusconsultum.

k Si non ignorant. f. ipsas esse feminas: sed secus si ignorent q̄ sunt vestite veste virili. vt. ff. eo. si decipiēdi. Vel dic sciant fez eas intercede. z. l. vir pro. in fi. i. fi. Et no. q̄ sine ambo sciunt fez creditor: z ipsa: sine creditor tm: sine ambo ignorēt subuentur mulieri. vt. ff. eo. vir vxo. q̄ vbicunq̄ innaā si renūciauerit nō excipit. vt. ff. eo. l. fi. §. penul. z ad macedo. tamen fi. z. §. de pac. si qs in cōscribendo. z. j. quando mu. constituebatur: ita z postea ratū pater habuerit cōtractū: validū esse himō cōtractū: cum testimoniū paternū respuere satis inq̄ est. Necesse est cēm patris ratihabitionē principali mādato patris vel cōsensui nō esse absimilē: cū nostra nouella lege generaliter ois ratihabitio prōsus retrotrahit: z cōfirmat ea q̄ ab initio subsecuta sunt. Et hoc q̄dē de p̄tuatis hominibus sancīda sunt.

¶ Si inautez miles filiusfami. pecuniaz creditā accēperit. siue fine mandato vel consensu vel voluntate vel ratihabitione p̄fis: stare oportet contractū nulla differentia introducenda ob quā causaz pecunie credite vel vbi cōsumpte sint. ¶ In pluribus enim iuris articulis filijfamilias milites nō absimiles videntur hominibus qui sui iuris sunt: z ex p̄sumptiōe omnis miles nō creditur in aliud quicq̄ pecuniā accipere z expendere nisi in causas castrenses.

Ad senatusconsultum velleianum. Titu. xxix.

Mulieri se pro alio obligāti succurritur: sed fine obligatione pro alio soluenti minime subuenitur. Bald. Vel sic. Mulieri pro altero intercedenti fideiubendo vel in se obligationem transferendo succurritur: sed pro alio non obligato soluenti repetitio nō datur. boc dicit. Salycetus.

Impe. Anto. a. Lucille. Lex. j.

Mulieribus que alienam obligationem accipiunt vel in se transferūt: si id contrahentes non ignorant: senatusconsulto subuenitur. ¶ Sed si pro alijs cū obligate non essent pecuniaz exoluerūt: intercessiōe cessante repetitio nulla est.

Mulier reuera p̄ncipalis potest se principaliter obligare. Item z in rem suā intercedere potest. Bal. Vel sic. Mulier pro contractu proprio nō iuuatur velleiano: nec si pro creditore suo se obligat in tantum quantum debet. boc dicit Salice.

Idem. a. nepotiane. Lex. ij.

Rustra senatusconsulti exceptione q̄ō de intercessionib' feminarū factū est vti tepta sit: q̄m p̄ncipaliter ipa debitrix fuisti. ci' cēm senatusconsulti exceptio tunc mulieri dat: cū p̄ncipaliter ipsa nihil debet: sed pro alio debitore apud creditorē ei' intercessit. ¶ Si inauté. p creditore suo alijs se obligauerunt: vel ab eo se vel debitorem suum delegari passe sunt: huiusmodi senatusconsulti auxilium non habent.

Mulier non min' iuuat vel ciano q̄ intercedit pro filio. b. d. Salyc. Vel si. Etiaz si. p filio mater intercedat iuuatur velleiano. boc dicit Paul. de castro.

Idem. a. Seruato. Lex. iij.

Si cum tu ipse mutuam pecuniā acciperes: mater tua contra amplissimi ordinis senatusconsultum fidē suam interposuit: exceptione tueri se potest.

Mulier iuuatur cum alienam obligationem in se transtulit: vel bona sua p alio obligauit: non si non obligata pro alio soluit. boc dicit Saly. Vel sic. Ista ler vult idem in effectu quod ler prima q̄ mulieri succurritur quādo intercedit. non quando rem suam vendit z precium pro alio soluit nulla precedente intercessione. boc dicit Paul. de castro.

Imp. Alex. a. alexādrie. Lex. iiij.

Senatusconsultum locū habet siue eam obligationem que in alterius persona consistit mulier in se transtulerit vel participauerit: siue cū alius pecuniā acceperit ipsa constituit se ab imtio rcam: quod in rcuz carū habitis pro alijs obligatiōibus ad missum est. ¶ Sed si predia tua maio: annis. xxv. vendidisti: z p marito pecuniā soluisti. deficit auxilium senatusconsulti.

Mulierū gen' ē ana rissimum.

Casus. Si mulier pro debito suo obligat non innat p velle. z hoc i pma. Itē si. p creditore suo se obligat alij: vel creditor mulieris delegat eā alteri creditori mulier nō inuatur: verbi gra. milior tenebatur seio in. r. seius eādē legauit sempronio creditori suo: non habet locum velf.

m Obligauerunt. Non tñ alio nouādi: z ita in rē suā quare tenent: vt hic. z. ff. eo. sed si cum. z. l. aliq̄ñ. i pn. z. l. debitrix. z. §. ne vxor. p ma. l. j. in pnc.

n Delegari. animo nouandi. Accurſius.

Casus. Si filī' mīe fideiubente accipiat. r. mutuo: an locuz habeat velle. q̄ñf. Rñ. q. sic. vñ siue mulier intercedat pro extraneo siue. p filio loc' est vel. vt hic. z. ff. e. l. ū. §. vlti.

o Acciperes. i. accipere velles.

p Potest. sic ergo mater nō fideiubet. p filio: vt h. Nec eōtra filia pro patre. vt. j. eodez. l. si pater natum.

Casus. Mulier innaā senatusco. q̄ñ per nouationē aliēnā transfert in se obligationē. vt si titius debeat mihi. c. postea p̄mittit mulier se mihi ea soluturū. vel p̄cipaliter. verbigra. potest ipse fideiubere fz creditor: vel debat principalē debitricē eaz esse: postea mādauit mihi q̄. p ea fideiubere: i hoc casu mulier innaā. z hoc in pma. vel si participauerit alī' pecuniā: puta alio pecuniā accipiēte: ipa se obligauit principaliter. verbi gratia. Mulier volebat fideiubere. p me creditor: eam recipere nolebat. vnde principaliter se obligauit: z ego fideiussi: z habeo pecuniaz. Itē si mulier res suas. p alio obligauit: innatur per velleia. z hoc in secunda. Si vero mulier maior. xxv. annis predia sua pignorata vendidit: z pecuniam creditori mariti soluit: nō iuuatur. z hoc in tertia. Vlpianus.

q Transtulerit vel participauerit. fideiubendo.

r Ab initio. accipiendo ipsa mutuum. quo casu datur institoria. vt ff. e. q̄uis. §. si cum essem.

s Earum. fez mulierum.

t Admissum est. Et z ipse res non teneantur cum effectu. vt. j. l. proxima. Accurſius.

v Soluisti. quod est verum si als's esset non venditura.

p Deficit. Quia donanti non succurritur ꝛc. vt. §. eodem. l. j. in fi. fed de donatio. inter virum z vxorem. si sponsus. §. si vxor. Item huic reditor: viri mulier. z sic fraus fiat a creditore quesita: hic ipsamet inuenit alium emptorem.

Si fine volūtate tua. ¶Casus. Maritus obligauit res vroris sue ea nō cōsentiente nō tenentur res. ꝛ hoc in prima. Si vero cōsentiente marito obliganti ꝛ creditori sciebat res mulieris esse: inuatur senatusc̄ sul. ꝛ hoc in secunda. Si vero mulier tacuit cū maritus res suas obligauerat vt deciperet creditorem qui pecuniam prestitit: nō inuatur. ꝛ hoc in tertia.

a ¶ Si fine volūtate tua. i. te inuita vel ignorāte.

b ¶ Nō tenentur. de iure etiam cōi hoc est vt dic. a. 3. ne vxor. p ma. l. i. et. j. q̄ res pig. oblig. pos. l. qui filios. in fi.

c ¶ Vti potes. et ita iure speciali. vt. ff. l. pri. et. ff. eo. l. q̄uis. in pūn.

d ¶ Diuturna. No. q̄ plus operatur tacitus consensus q̄ expressus. vt. ff. ō. p cu. l. filiussa. §. veterani.

e ¶ Cōsultum est. vt. ff. e. l. j. et. ij. et. j. §. ij. ali. res pig. da. fit. §i probaueris. Sz solet hic q̄ri quare possum rem tuā obligare te presente: vt ibi prēudicem vt hic. nō aūt vende re vt ibi p̄iudicem? Rñ. pignus re cōtrahit: sed venditio cōsensu q̄ nō placet: quia ꝛ pignus cōtrahitur consensu. vt. ff. de pig. act. l. j. Dic ergo q̄: per obligationem rei agitur vt i ipsa re ius creditori queratur. q̄ fieri nō potest: nisi volēte eo cuius est. Merito ergo cuz pariter videtur sui accōmodare consensuz sine quo obligatio aliter esset nulla. Et venditio etiā cōtradicēte me fieri potest. ꝛ tenet inter eos: quia id nō agitur p contractū vt ius in re queratur: sz vt alter alteri obligēt de euictione. vt. ff. de actio. emp. l. exemptio. in pūn. Merito ergo cū nō impedit cōtractū cōtradictio mea nec p̄sentia prohit cōtractui. vt. ff. de re iudi. sepe. §. j. Sed ar. §. sz q̄ videatur consentire est. ff. de euic. l. quidā et parte. sed ibi partem p̄cij accepit. ꝛ dic vt ibi.

Si mater. ¶Casus. Dolebat miser gerere tutelā filij sui: tutor dubitabat ne sustineret damnū: si ipsa nō bene administrasset. mulier ad hoc vt administrationem haberet promisit indemnitatem: vt si p̄pter suam malā administrationem vna manu aliquid damni p̄staret filio: ipa ei alia manu refunderet. ꝛ pignora dedit ꝛ fideiussores. in hoc casu nec pignora nec fideiussores inuatur. ꝛ hoc in prima. Si vo tutor volebat se excusare. ꝛ mulier promisit eū indēnem conseruare de eo quod impenderet in rem pupilli: an hoc casu inuetur/querit. Rñ. spondetur q̄ sic. ꝛ hoc in secunda. Si vero petijt tutorem filio. ꝛ p tutore fideiussit: quia omne periculum in se recipit: hoc casu inuabit senatusconsul. velleia. quia videtur intercedere. ꝛ hoc in tertia. Finis.

f ¶ Gereret. Id est gerere vellet.

g ¶ Promisit. ppter hoc vt dimitteret eam gerere si ipsi cessarent.

h ¶ Repromittes. Quasi. p pupillo filio. ꝛ sic inuatur vt hic. Sed cōtra. ff. eodem. q̄uis. §. j. ꝛ. l. tutor. in princip. Solu. refert an promiserit indemnitatem pupillo de eo quod debet vel debebit tutor: et tunc suscepit obligationem tutoris. Vel econtra. promisit tutori indēnitatē de eo quod debet vel debebit ei pupillus: ꝛ tunc suscepit obligationē pupilli: ꝛ in vtroq; est intercessio. ꝛ sic non tenetur vt hic. Aut promisit tutori indēnitatem de eo quod debet vel debebit pupillo. Vel cōtra: promisit indemnitatem pupillo de eo quod debet vel debebit tutori: in vtroq; cessat velleianuz. vt in legibus contrarijs. ꝛ hoc est quod dixit Bul. S. et. T. tollūt contrariuz: quia scilicet refert vt dixi dicat mulier promitto quod debes vel debebis ꝛ tunc non intercedit. vt in contrarijs: an promitto quod debet vel debebit tibi pupillus: tunc est intercessio vt hic dicitur.

i ¶ Suscepit. Pro tutoribus intercedens.

Rē tuā te pōte obligare possū sed non vē dere.

¶ Maritus non potest obligare res vroris non consentientis: ꝛ hoc de iure cōmuni. nec si cōsentiat expresse. ꝛ hoc de iure spāli. Si tamen obligat res vroris assērendo eas proprias vroꝛ presente et dolose tacente tenet obligatio. hoc dicit. no. p̄m Bald.

Idem. a. popille. Lex. v.

Si fine volūtate tua[a] res tue a marito tuo pignori date sunt non tenentur[b]. ¶Si consensisti obligationi sciente creditrice auxilio senatusc̄ sulti vti potes[c]. ¶Si patientiā prestitisti vt quasi suas res maritus obligaret de cipere voluisti mutuam[d] pecuniā dantem: et ideo tibi non succurritur senatusconsulto: quo infirmitati non calliditati mulierum cōsultum est[e].

¶ Mater pōt se obligare. p facto suo. sed non potest conseruare tutores indemnes ab eo quod eis a filio debebit. Bald. Vel sic. Mater que indemnitatem tutoribus filiorum. p̄misit: etiam si eis fideiussores dederit vt ei administrationem permitterent velleiano non inuatur. Secus si. p tutoribus fideiusserit. hoc dicit. Vel breuius. Mater potest pro facto suo se obligare sed pro tutoribus filiorum non potest fideiubere. b. o. Saly.

Idem. a. torquato. Lex. vj.

Si mater cum filiozū suozuz gereret[f] patrimonium: tutoribus eozum securitatē promiserit[g] z fideiussoꝛem p̄stiterit: vel pignoꝛa siue pecuniam dederit: quoniā quodāmodo sub nouacionis nomine videtur gessisse: senatusconsulti auxilio: neqꝫ ipsa neqꝫ fideiussoꝛ ab ea p̄stitus: neqꝫ res eius pignoꝛate adiuuātur. ¶Si inaūt tutoꝛes se excusare volentes: ipsa se interposuit indemnitatem ei repromittens[h] auxilio senatusconsulti vti minime prohibet. ¶Si vero tutoꝛes petijt: z sponte peri culum suscepit[i] quominus tenea

¶ Maritus non potest obligare res vroris non consentientis: ꝛ hoc de iure cōmuni. nec si cōsentiat expresse. ꝛ hoc de iure spāli. Si tamen obligat res vroris assērendo eas proprias vroꝛ presente et dolose tacente tenet obligatio. hoc dicit. no. p̄m Bald.

Idem. a. popille. Lex. v.

Si fine volūtate tua[a] res tue a marito tuo pignori date sunt non tenentur[b]. ¶Si consensisti obligationi sciente creditrice auxilio senatusc̄sulti vti potes[c]. ¶Si patientiā prestitisti vt quasi suas res maritus obligaret de cipere voluisti mutuam[d] pecuniā dantem: et ideo tibi non succurritur senatusconsulto: quo infirmitati non calliditati mulierum cōsultum est[e].

¶ Mater pōt se obligare. p facto suo. sed non potest conseruare tutores indemnes ab eo quod eis a filio debebit. Bald. Vel sic. Mater que indemnitatem tutoribus filiorum. p̄misit: etiam si eis fideiussoꝛes dederit vt ei administrationem permitterent velleiano non inuatur. Secus si. p tutoribus fideiusserit. hoc dicit. Vel breuius. Mater potest pro facto suo se obligare sed pro tutoribus filiorum non potest fideiubere. b. o. Saly.

Idem. a. torquato. Lex. vj.

Si mater cum filiozū suozuz gereret[f] patrimonium: tutoribus eozum securitatē promiserit[g] z fideiussoꝛem p̄stiterit: vel pignoꝛa siue pecuniam dederit: quoniā quodāmodo sub nouacionis nomine videtur gessisse: senatusconsulti auxilio: neqꝫ ipsa neqꝫ fideiussoꝛ ab ea p̄stitus: neqꝫ res eius pignoꝛate adiuuātur. ¶Si inaūt tutoꝛes se excusare volentes: ipsa se interposuit indemnitatem ei repromittens[h] auxilio senatusconsulti vti minime prohibet. ¶Si vero tutoꝛes petijt: z sponte peri culum suscepit[i] quominus tenea

Si sciēs. ¶Casus. Si creditoꝛ accepit a marito p̄dium vroris pignoꝛi: sciens illud ad mulierē p̄tinere: ꝛ vēdidit an p̄judicauit mulieri: querit. Rñ. q̄ non. nec heres mulieris necesse habet refundere p̄cium emptoꝛi si velit p̄dium vendicare.

k ¶ Tuetur. nisi specialiter fuerit cōprehensuz decreto pretoris matris periculo dari. vt. j. fi ma. indē. p̄o l. fi.

l ¶ Debitum. s. mariti.

m ¶ Vendēdo. scilicet creditoꝛi.

n ¶ Sequitur. vt et. ff. de rei vē. l. redemptoꝛes. §. fi. ꝛ. l. seq.

o ¶ Sic tibi. s. filio q̄ successisti in cūctu p̄dium a marito suo tuoq; patre obligati fuit: licet ea cō sentiente.

p ¶ Precio. vt ꝛ. ff. de rei vendi. si mancipium. ꝛ. l. mater.

q ¶ Emptoꝛi. loquitur si filius mulieris.

Si paternā. ¶Casus. Seius habuit duos filios: duas filias emancipatas §: tenebatur titio in. c. filij et filie ani mo nouādi recepērit in se paternā obligationē: ꝛ promiserit reddere titio p̄dicta. c. et redimere pignoꝛa p̄ris obligata. an filie p bñficium vell. ab obligatione liberātur. ꝛ ita remanēt filij obligati. p medietate. ꝛ ita fit quasi succurrat titio/q̄ritur. Rñ. q̄ restituitur actio in p̄em. p ea pte q̄ filie se obligauerunt. ꝛ in prima. Item pignoꝛa q̄ obligauerat remanent obligata. p pte filiozū. et hoc in scōa. Illa vero q̄ fuerunt in prima obligatione hactenus teneant

quatenus aduersus patrem redit actio pro portionibus filiarum.

r ¶ Emancipate. Hoc nihil ad rem. nam in potestate positus pōt fide iubere pro patre. vt. §. quod cum eo. l. si. et alio. ꝛ. j. de fideiuss. filiussa. ꝛ. ff. qui satisda. cog. l. ij. §. ꝛ filius.

s ¶ Teneri. Scz pro eozum virili. Sed videtur in solidum. vt. ff. de fideiuss. §i titius. in princi. Solu. hic intercesserunt non constituendo se debere in solidum. vnde pro partibus tenentur. vt. ff. de duo. re. reos. §. fi. ibi: in solidum se reos constituerunt: at fideiussoꝛes tenentur in solidū semper etiam si hoc non fit dictū. vt infra. de fideiuss. §. fi. plures. vel aliter ꝛ hic ꝛ ibi in solidum tenebantur. sed ibi in solidum ex pressa fuit ferma cum in totum fideiusserit. hic pro parte fuit exempta. vt. ff. e. vir vroꝛi. in fi. ꝛ. l. sequenti.

t ¶ Conueniri. f. restituta in eū prima actione q̄ sublata erat nouatiōe.

v ¶ Pignoꝛa. Licet pater in partem conueniatur: pignoꝛa tamen tenētur in solidum.

x ¶ Accepta. f. tantum. ꝛ sic no. tenere accessoꝛium in totum: licet p̄incipale pro parte tollatur per vell.

y ¶ An prioꝛe. quando pater se obligauerat.

z ¶ Hactenus. Pro parte ergo filiozum: quia tenuit nouatio cū effectu non tenentur pignoꝛa vt hic innuit. ꝛ. ff. de noua. l. nouatione. ꝛ. l. etu non tenentur pignoꝛa vt hic innuit. ꝛ. ff. de noua. l. nouatione. ꝛ. l. etu non tenentur pignoꝛa vt hic innuit. ꝛ. ff. de noua. l. nouatione. ꝛ. l. aliam. ꝛ. j. etiam ob cyrographa. pe. pig. te pos. l. j. sed pro parte filiarū nō

Fideiussores semp̄ solidum tenentur.

v ij

UNIVERSIDAD DE HUELVA

tenuit cū effectu: vñ adhuc ꝑ ea pte tenenꝫ vt hic. ff. e. aliqñ. ſ. i. ꝛ ērō ẽre ꝛ hꝫ caſu nouatiõe nõ tollaꝫ pignꝰ: qꝛ nõ tenuit cū effectu. Vel dic nõ fuit nouata p̃incipalis. ſtatim em̃ q̃ fuit ꝑſonalis directa extincta p nouationẽ fuit ei⁹ loco a iure ſuppoſita reſtitutoria. vñ oi tp̃e iuenit p̃incipalis directa vel vtilis reſtitutoria. ꝛ ſic hypothecaria nõ extinguit. vt. d. l. aliqñ. ſ. i. ꝛ. l. debitrix. ſ. penul.

O Vlãius. ¶ Caſus. Mulier ſi ſoluat ꝑ alio nõ iuuaꝫ. qꝛ videt donare. ſed ſi fideiuſſit et poſtea ſoluit/ ſic.

a ¶ Ignorans. ſ. uus vel factũ credẽs ſe iterceſſiſſe cus nõ iterceſſerit. vt ff. de cõdi. inde. l. q̃ercẽtiõnẽ. i p̃n. ſecus ſi ſciẽs qꝛ tunc nõ repetit. vt. ff. de condi. indeb. l. i. et de reg. iur. l. cuius.

b ¶ Repetitio. i. cõdictio indebiti.

S Jaduerſarius. ¶ Caſus. Si aliqs locauit rẽ nõ marito: ſed mulieri. mulier non vtit auxilio vell. ſ. ſi locauit marito: ꝛ ipſa interceſſit vel ſi ſe recepit obligatio nem: iuuatur.

c ¶ Negocium. cõductio nis ꝛ ſine fraude.

d ¶ Reliqua. i. debita.

e ¶ Cõtracta. i. in obligationem deducta.

f ¶ Recuſare. vt. ſ. loca. l. contractus. in fi. ff. e. ſcia mancipia.

g ¶ Secutus eſt. Sciens ꝛ intercedere. Accur.

ETiam. ¶ Caſus. Mulier habebat oĩa mariti tacite obligata ꝓ dote ſua. ſi q̃ cõſtãte m̃rimonio ius hypothecę ſeu pignoꝛ. marito remiſit: an ei ſuccurrat ſuper vell. q̃rit. Dicit q̃ non. duabꝰ tñ rõnib⁹ videbatur. Vna. Primo ꝓ vell. q̃ ſuccurrit mulieri. Item ꝑpter remiſſionẽ factaꝫ inter virũ ꝛ vxorẽ que vꝛ donatio non tenet. q̃nec remiſſio. Secunda eſt verũ.

b ¶ Etiã. Dubitatio bꝰ ius. l. fuit: quia oĩa bona viri mulier tacite obligata tenet. Additio. Et intelligas banc. l. ꝛ. l. iubemus. ſ. eo. in muliere ſui iuris. ſec̃ vero ſi eſſet filiafa. qꝛ tũc nõ faceret ꝓ iudicũ patri nec ſibi do nec fuerit i poteſtate. ita dicit Vlerã. de immo. in addi. iuris ad bar. in. d. l. iubemus. ꝓ quo allegat nota. m. l. q̃. ſ. q̃ ſi in p̃ris. ff. ſol. mat. Sedo intelligas ꝛ banc ꝛ. l. iubemus. q̃ marit⁹ in aliꝫ rebus remanet ſolũcẽdo. alis ſecus vt latius ꝑ Bal. in. d. l. iubemus.

ZMulier poteſt ꝓ alio ſoluere citra intercẽſſionẽ: ſecus ſi ꝑ ꝓius interceſſerat. Bal. Vel ſic. Si mulier ꝓ alio nulla precedente ꝓmiſſione vel intercẽſſiõe ſoluit nõ iuuatur velleiano. vt repetat ab eo cui ſoluit: ſecus ſi precedente promiſſione vel intercẽſſiõe ipſius. hoc dicit Pau. de caſtro.

Idem. a. Proculo. Lex. ix.

QUãuis mulier ꝓ alio ſoluere poſſit: tamen ſi precedente obligatione quã ſenatuſcõſultum de intercẽſſionibus efficacem eſſe nõ finit ſolutionem fecerit: eius ſenatuſcõſulti beneficio munitam ſcienozas: locum habebit repetitio.

ZMulier conducens prędia obligat ꝓ ſe: ſed ſi maritus conduxit non poteſt obligari ꝓ marito. hoc dicit Bald. Vel ſic. Si contrahitur ꝓncipaliter cum muliere ꝛ ſic negocium ad ipſam pertinet nõ iuuatur velleiano: ſecus ſi cõtrahitur cũ alio: et illa ꝓ illo ſe obligat. et ſic ꝓncipaliter non pertinet ad eam negociũ. hoc dicit Pau. de caſtro. Idem dicit. l. ſi fenebris. ſ. e.

Imperator Philippo. a. ꝛ Philippo. c. Triſone. Lex. x.

SJ aduerſarius tuus nõ cuz marito tuo ſed tecum negocium geſſit reliquã conductionis que dicis eſſe contracta obtentu huiuſmodi obligationum nõ potes recuſare. ¶ Animo cro ſi cum eoſdem fundos nõ tibi ſz marito tuo locaret. perſonã tuaz vt idoneam ſecutus eſt: beneficio ampliſſimi ordinis quod factum eſt de intercẽſſionibus feminarum tuerit potes.

ZMulier poteſt renunciare iuri hypothecarum. h. d. Bal. ꝛ Saly.

Idem. a. Hedoze. Lex. xj.

ETiam cõſtante matrimonio ius hypothecarum ſeu pignozum marito remiſſi poſſe: exploꝛati iuris eſt.

ZMulier obligans ſe. ꝓ dote filie nõ iuuatur velleiano. hoc dicit caue tibi q̃ hoc intelligitur interueniente publica ꝑſona: ſed ſi non interuenit publica ꝑſona dic vt. ſ. eo. l. antique. ſ. fina. Bal. Vel ſic. Fauoꝛ dotis facit velleianuz ceſſare. hoc dicit Salycetus.

Imperato. Valen. et Galie. ſcipio duci. Lex. xij.

SJ dotare filiam volens genero res tuas obligaſti: pertinere ad te beneficium ſenatuſconſulti falſo putas. Hãc enĩ cauſam ab eo beneficio eſſe remouendam prudentes viri putauerunt.

ZMulier accipiens mutuuz obligat ex eo: nec refert qualiter vtatur ſed qualiter cõtrahat. Bal. Vel ſic. Mulier ſi ꝓncipaliter mutuum recipiat non iuuatur: licet poſtea in alienos vſus cõuertat. hoc dicit Saly. Vel ſic. Quando mulier ſbit ꝛ ꝓ ſe licet vtilitatem contractus tranſferat in aliũ etiam creditoꝛe ſcientem non iuuatur velleiano. Pau. de caſt.

Imperatoꝛes Diocle. ꝛ Maximiano. Lex. xiij.

SJ fenebris pecunia iuxta fidem veri data eſt: ſiue tota ꝑtitas fenoziz ſiue pars eius in vſum mariti ꝓceſſiſſe ꝓponaꝫ: decreto patrũ non aduuabis: licet creditoꝛ cauſam contractus non ignoꝛauerit.

ZExceptio velleiani competit etiaz ſi deiuſſoꝛi: niſi ſucceſſerit principali. Saly. vel ſic. Exceptio velleiani competẽs muliꝛi competit etiam fideiuſſoꝛi ſuo ꝛ mandatoꝛi: vel ei cui ipſe mandauit. hoc dicit cum. l. ſeq. Pau. de caſt.

Idem. aa. Baſilice. Lex. xiiij.

MUliꝛem contra ſenatuſcõſulti velleiani auctoꝛitatẽ non poſſe intercedere: eademq̃ exceptione fideiuſſoꝛez cius vti poſſe iuris auctoꝛitas ꝓbat. ¶ Aũ ſi mater tua marito quondã ſuo heres nõ extitit: ſatis idonee exceptionis remedio tuta eſt.

ZQui mandato mulieris ꝓ alio ꝑmittit ab ipſo initio efficaciter non tenet. hoc dicit Bal.

Idem. aa. agrippino. Lex. xv.

SJ vxoꝛi ꝓ marito contra ſenatuſconſultum interceſſura terogauit mandatoꝛio nomine: vt ꝓ ea tuam fidem conſtringeres: ab initio contractus per exceptionis auxilium obligationi tue cohebit ſecuritas: quia conuentus defendi potes.

ZMuliere ſeducta datur in antiquũ debitoꝛem reſciſſoꝛia. Bal. vel ſic. Si mulier aliena obligationes in ſe trãſtulit aio nouandi creditoꝛi cõtra debitoꝛẽ reſtituꝛ tur vtilis actio prima. ſicut. ff. eo. l. ſi paternam. in fi. Pau. de caſt.

Idem. aa. Ruphi. Lex. xvj.

n ¶ Putauerunt. fauoꝛe dotis ẽ hic ſpãle. vt. ſ. e. l. q̃nalit. ff. d. h. de. l. cũ hic. ſ. pe. iſt⁹ ſiit ꝛ alij ca ſus i glo. ceſſat velleianũ vt dices. ſ. e. l. q̃nalit.

SJ fenebris. ¶ Caſus. Mulier accepit pecuniã mutuã vt eã daret viro ſciente creditoꝛe: an iuuat bñficio. q̃ritur. Dicitur q̃ non.

o ¶ Fidẽ veri. i. ipa rei vitate ñi fraudẽ accipiẽti.

p ¶ Tota ꝑtitas. id ẽ tota ꝑtitas que fenoꝛi data fuit.

q ¶ Patrũ. i. ſenatoꝛũ ſz iure ciuili q̃ ipeduunt do natiões iter viz ꝛ vxoꝛẽ iuuaris inquãtũ tu pauperioꝛ ipe ẽ locupletioꝛ. vt. ff. d. do. iter vir. ꝛ vxo. l. j. ꝛ. l. ſi ſponſus. ſ. circa.

r ¶ Ignoꝛauerit. imo vt eam iuuari ſi credit ſi cuit. vt. ff. e. ſcia. ſ. fi. q̃ ẽ. Sol. h ſcinit eã accipere vt marito dẽaret: ibi vt ſe vel rẽ ſuã ꝑ viro obligaꝛ gatã liberaret. Itẽ ſecuz vbi daret marito cũ mu liere mãdaſſe ꝓ alio ſcireꝛ: nã tũc iuuaꝫ. Ut. ꝛ ar. Z. ff. e. l. fin. ſ. ſi mulier ne ipa. ꝛ. l. ſi fideiuſſoꝛes. ꝛ. l. q̃ ꝑ. Vel dic q̃ in. l. ſcia. eo aio accepit ab initio vt ſoluat ꝛ cauſaꝫ mariti h nõ. ſz poſtea mutauit volũtatẽ ꝑm. Vel re fert ibi ſciẽtiã ad illã iter ceſſionẽ quã fecit patiendo viz obligare rẽ ſuã q̃ eſt intercẽſſio. vt. Z. ff. ſi ſi ne. h aũt ad mutuũ ferri mulieri. Vel ibi fuit fraus facta ſenatuſcõſulto: qꝛ cũ fideiuberet ꝓ marito creditoꝛ maluit mulieri dare pecuniã. vt. ff. e. l. q̃ uis. ſ. ſi cũ eſſem. ꝛ. l. quidã. h nõ fuit hec fraus.

Mulierẽ. ¶ Caſus. Mulier fideiubẽs ꝓ alio nõ tenet. an aũt fideiuſſoꝛ ei⁹ ſi ꝓmo fide iuſſit: ꝛ de illa fideiuſſione fideiuſſoꝛem dedit tenet q̃rit. Nã q̃ nõ. ſz ſi ei ſucceſſit. ꝓ quo itereꝛ eſt non iuuatur.

s ¶ Poſſe intercedere. cũ effectu.

t ¶ Fideiuſſoꝛem. etiaz ſi animo donãdi interceſſerit. vt. ff. eo. ſi mulier. iũ. ſ. ſi ab ea. Accur.

ZHypothecarũ. exceptis bis q̃ ſpãliter ob dotẽ obligant ſm q̃ ſcdã.

k ¶ Remitti. duabꝰ rationibus videbat cõtra ꝛ ꝑpter velleianũ quo ſuccurrit mulieriby⁹ ſicut ſi rẽ ſuã obligãt ꝓ alio. ſz ſi hic ſec̃ eſt. vt. ff. hoc nocet: qꝛ nõ dicit donatio vt hic. ꝛ. ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. l. ꝛ. l. lucius. ꝛ. ff. que in frau. cre. ſi pignus. ꝛ de leg. iij. l. iij. ſ. fin. Et loquitur hec. l. quando remiſſio fit viro ꝛ generaliter. nam quãdo fit aliꝫ contrahenti cũ viro velin re vna vel certis/ loquitur. ſ. eo. l. iubemus.

l ¶ Volens. o mater.

m ¶ Cauſam. Sez dotis.

y ¶ Marito. ꝓ quo intercẽſſit.

r ¶ Nõ extitit. Si aũt extitit aut interceſſerat ſic a ꝓncipio vel ex poſt facto qõ ꝓncipaliter tenebat: ꝛ tunc tenetur ꝛ exceptionem amittit. vt. ff. de ſolu. ſtichum. ſ. aditio. aut acceſſione: ꝛ tunc tollitur acceſſoria ꝛ remanet ꝓncipalis. vt. ff. de fideiuſſ. l. generaliter. in ꝓnci.

SJ vxoꝛi. ¶ Caſus. Mulier volebat intercedere ꝓ marito ſuo creditoꝛe nolẽte eã recipere: mãdauit titio vt ꝓ ea fideiuberet ꝛ fideiuſſit. an teneaꝫ q̃rit. Dicit q̃ nõ. ſed ei cõuento debit exceptio vell.

y ¶ Securitas. vt. ff. eo. ſi mulier. iij. ſ. fi. ꝛ. l. ſi fideiuſſoꝛes.

Si mulier.

SJ mulier. ¶Lasus. Teneť mihi titi⁹ in.r. aio nonãdi accepi mu
lierẽ q̃ i se recepit obligationẽ: an iuuet per senatuscõ. Dicit q̃
sic. sed an in veteť debitorẽ mihi deť actio: q̃rit. Dicitur q̃ sic.
a ¶Suscepit. aio nonãdi vel ab imitio: vt. ff. co. l. senatusconsultum.
b ¶Rescissoria actio. i. restitutoria dak. que scz pri⁹ dabať. Vel institoria. i. que erat dãda. vt et ff. e. l. ℌuis. ℌ. quotiens. ℌ. si mulieri heres. et. ℌ. si cũ essem. ℌ. quotiens.

SJ mulier alienaz suscepit[a] obligationem: cum ei p̃ exceptionem velleiani senatusconsulti succurrať: creditori ℌ pores debitores rescissoria[b] actio dať.

¶Si nomen vroris simulate est appositum in instrumento loco viri obligatio est ipso iure nulla ratione simulationis: vnde non est hic locus exceptioni velleiani sed nullitati ipso iure. Bal.

Idẽ. aa. Alexandro. Lex. xvij.

SJ cum paterv̄ a calistrato mutuã sumpsisset pecuniã: velut hãc cius vroz accepisset instrumẽtũ cõscriptũ est: nec ad exceptionis tractatũ ex senatusconsulto veniẽt̃ puenire necesse ẽ: cũ eã[c] veritatis subsťantia constituta potius q̃ simulata[d] gesta tueať.

¶Mulieri creditorem decipienti non datur exceptio velleiani. Dan. de cast.

Idem. aa. Zoti. Lex. xvij.

HEminis alienas vel veteres[e] vel alias nouas obligationes aliqua ratione suscipiẽtib⁹ subuenitur: nisi[f] creditor: aliqua ratione per mulierẽ deceptus sit[g]: nam tunc replicatiõe doli: senatusconsulti exceptionem reinoueri constituťum est.

¶Mulier etiam si in ei⁹ persona obligatio sumat ero: diũ iuuať beneficio velleiani. Bal. Vel sic. ¶Mulier iuuatur velleiano: si creditor: potius eligat cũ ea contrahere q̃ cum masculo. Saly.

Idem. aa. Faustine. Lex. xix.

QUm ad cas etiã obligationes[h] que ex mulieris persona calliditate creditoris sumpserũt p̃incipiũ: decretũ patrũ q̃ de interc̃essione feminarũ factũ est: edicto ppetuo[i] ptinere declaraťur. Si tũ creditor: qui cõtrahere cum alio. ppos̃uerat mulieris p̃sonam elegit: exceptione ℌ petitores finca que assecuerat defendi potes[k].

¶Exceptio velleiani etiam mittitur ad heredem. b. d. Bal. et Saly.

Idẽ. aa. Theodosiano. Lex. xx.

HEredes q̃s mulieris aduersus creditorem eades exceptiõe que a senatuscõsulto introducta est: vti posse dubiũ[l] nõ ẽ[m].

¶Generalis renũciatio restringiť ad cõtractum super quo interponitur Bal.

Impa. Ana. a. celeri magistro offi. Lex. xxj.

LAbemus licere mulieribus p̃ vno vel pluribus contractu vel certis cõtractib⁹ seu p̃ vno vna vel certis p̃sonis[n]: seu rebus iuri hypothecarum sibi competenti per cõsensum p̃riũ renũciare: q̃d̃s ita gestuz sit hac auctoritate firmuz illibatũq̃ custodiri[o]. Ita tamẽ vt si gñaliter tali renunciatione p̃ vno (vt dictuz ẽ) ℌ seu certis contractib⁹ vel ad vnã vel certas res seu p̃sonas ℌ suz p̃riũ accõmodãtes vse sunt vel fuerint: eadem renũciatio ad illos p̃tractus vel ad illas res seu p̃sonas quibus cõsensum suũ p̃riũ accõmodauerunt vel accõmodauerit coarctet[p]. Nec alijs quibusdã ℌ tib⁹ q̃b⁹ minime mulieres cõsenserunt vel cõsenserint p̃tẽt dentibus[q] ea opponẽdi licẽtia p̃beať. Vis scz oibus q̃ in p̃senti p̃ hanc cõsultissimã legẽ statuimus ad p̃teritos nihilominꝰ cõtract⁹ p negocijs ℌ cõtroucrsijs necdũz transactionibus vel diffinitiuis sentẽtijs seu alio legitimo modo sopitis locum habituris.

LAuten. vt immobilia añ nupti. dona. ℌ. si quis igitur. colla. v. consti. xiij.

¶Alienationi siue obligationi rei donate ꝑpter nuptias mulier consentire nõ pot̃: nisi certa forma hic expressa: z in casu quo dos eſt salua futura nõ obstãte cõsensu vel renũciatione. hoc primo. In dote autẽ non solum est dicta prohibitio: ℌ maioꝛ: q̃ si valeret renunciatio dos esset pertura: z hoc in re immobili. Tertio dicitur q̃ per banc auten. nõ derogatur priuilegijs dotis: q̃ venit ad p̃uilegia ampliãda non minuenda. b. d. Saly.

SJue a me siue ab alio p̃o me fiat donatio[r] ꝑpter nuptias: quod ex ea est immobile[s]. neq̃ alienare valeo: neq̃ obligare sp̃se mee fundum q̃ritur an illud p̃dii possim alienare. Dicitur q̃ nõ. Et si mulier cõsentiat: quia si alieno habebit rei vẽdi. solutio matrimonio vel me ad inopiã vergente. Si vero mulier post bienium consentit alienationi quã habet ratam sibi p̃iudicat. si habeã alias res ex quibus satisfiat ei p̃ p̃dicto illo. si non habeam non p̃e iudicatur ei. ego autem obligo: illis qui mecum contrahunt: hoc in donatione: nõ ita in dote. ideo enim p̃uilegia dotis manẽt integra: quia dos alienari non potest. Gratianus.

¶Donatio. supple: ꝑactũ de ea lucrãda. als male diceret statim ita dari mulieri rei vendicationẽ soluto matrimonio cum deberet rediri adꝑirum: vt dos ad mulierem. vt. ℌ. de pac. commen. anf. equalitas.

¶Immobile. in rebus vroris mobilibus ſtabo viri veteri.

¶Nec ℌ obligare. Cum mulieri eſt obligatum p̃o dote: vel veri⁹ immo etiã dominium sicut dotis dominium eſt viri: z ideo dabit ſtãtim actionem in rem.

Exceptio velleiani realis eſt.

Ter. ibi: renũciare. cõcord. glo. ℌ. post med. in ℌ. sicut potes videre i ſili. in. c. diligẽti. de foro cõpe.

Bñalitas trahit ad ea tñ de q bus eſt cogitatum.

Ter. aut. ſi ue a me. cõcor. cus hac aut. gl. ſup ℌb. alienat. in ca. ex pte vra. extra ℌ reſcrip.

Donatio ꝑpter nuptias eſt in dñio vroris.

a ¶Suscepit. aio nonãdi vel ab imitio: vt. ℌ. co. l. senatusconsultum.
b ¶Rescissoria actio. i. restitutoria dak. que scz pri⁹ dabať. Vel institoria. i. que erat dãda. vt et ff. e. l. ℌuis. ℌ. quotiens. ℌ. si mulieri heres. et. ℌ. si cũ essem. ℌ. quotiens.
c ¶Eam. scz vroꝛe: q̃ ipso iure tuta est: q̃ nõ est recurrẽdũ ad extraordinarium iudiciũ. vt. ff. de mino. in cause. d. in prin.
d ¶Simulata. Vt et. ℌ. plus vale. q̃ agit ꝛc. l. j. z. l. acta. z. l. ſi quis.
e ¶Veteres. ℘er nouationẽ trãsferẽdo in se veterem obligationem: vel suscipiendo iudiciuz: vel patiendo se delegari. vt ff. de noua. l. delegare. j. z ff. de solu. l. solutionem. vel dic veteres fideiubẽdo ℌstituẽdo vel etiã mãdãdo. vt. ff. mãda. ſi vero nõ remunerãdi. ℌ. ſi posſt creditã. Itez q̃ subiũcit nouas. puta cũ erat contractur⁹ cũ alio: creditor elegit mulierẽ in fraudẽ senatusconsulti: vt. ℌ. l. p̃i. z. in primo casu datur restitutoria: in ſcdo institoria. i. actio q̃ in creditorẽ dabať vel erat danda. vt. ff. co. l. q̃uis. ℌ. si cum essem. z. ℌ. quotiens.
f ¶Nisi creditor. vt z. ff. e. l. ij. z de reg. iur. l. in eo q̃ pl⁹. ℌ. ſi. z de excep. do. apõ celſum. ℌ. marcell⁹. i ſi. ℌ. vel nisi ſilis ſit casus. vt dices. ℌ. e. l. ſi.
g ¶Decept⁹ ſit. q̃ deceptis z nõ decipientib⁹ iura ſubueniunt. vt. ff. eo. l. ij. Sed z ſi vter q̃ sciuit nõ dico ceſſare senatuscon. vt q̃dã dicunt: q̃ nõ videtur celatus ꝛc. vt. ff. de act. emp. l. j. ℌ. ſi. ℌ.
h ¶Etiam obligationes. non ſolum ad eas quando intercedit in veterem. vt. ℌ. eo. senatus.
i ¶Perpetuo. i. generali.
k ¶Defendi potes. Scilicet tu mulier. vt. ff. eo. q̃uis als. l. nõ putat. z.
l ¶Dubium. Apud ſapientes.
m ¶Dubium non eſt. z ideo restitutoria datur ſimiliter in heredes. vt ff. eo. be actiones. ſed videtur exceptionẽ nõ dari heredi cuz perſona faciat locuz beneficio. vt. ff. de regu. iur. Lin omnib⁹. iij. ſed hoc ſpeciale. Vel aliter hoc non eſt ſpeciale: quia iſtud beneficiuz eſt reale: z ideo transfertur cũ re. z ℌ ſtreale dicit. l. ff. de excepti. l. exceptiones. ij.
n ¶Ubem⁹. ¶Lasus. Certũ eſt q̃ mulier habet omnia bona mariti tacite obligata p̃ dote ſua. ¶Done ergo q̃ aliqs vult contrahere cum marito alicuꝰ mulieris: ſed dubitat cõtrahere: quia ſunt omnia bona ſua tacite obligata mulieri: an ipſa poſſit renunciare in ri hypothece vel pignoꝛis. querit. ℌ respond. q̃ sic. ſed tamen ſi renuncia uit in vno contractu vel duob⁹ etiã verbis generalibus: nõ debet hec renunciatio trahi ad alias p̃sonas: nec ad alias res vel alios cõtractus niſi de quibus actũ eſt. z hec que dicta ſunt locum habẽt in cõtractibus futuris ℌ preteritis.
o ¶Certis p̃sonis. contrahentibus cum ꝑiro.
p ¶Custodiri. Et et habes. ℌ. co. l. etiam.
q ¶Coarctetur. arg. cõtra generalitatem vt nõ trahať niſi ad ea ſpecialia q̃ quibus eſt cogitatum. vt. ff. de trãſact. cũ aquiliana. z. l. qui cum tutoribus. z. ℌ. de transac. ſi de certa. z. ff. de quib. mo. pig. vel hypo. ſol. paulus. in p̃incip.
r ¶Pretendentibus. ſcz contrahentibus.
s ¶Jue. ¶Lasus. Ler antiqua dicit qua liter mulieri p̃iudicat ſi renunciet iuri hypothe. quod habet in reb⁹ mariti. hec aut. addit q̃ aliquando p̃iudicat ſibi de dñio alicuius rei ſibi donate. pone q̃ ego vl alꝰ p̃o me dedit noie ſpõſa
t ¶Mobile. in rebus vroꝛis mobilibus ſtabo viri veteri.
u ¶Nec ℌ obligare. Cum mulieri eſt obligatum p̃o dote: vel veri⁹ immo etiã dominium sicut dotis dominium eſt viri: z ideo dabit ſtãtim actionem in rem.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Sponsalitia largitas que dicatur.

a ¶ In rem. Que datur iure dominij. vel posset dici hypothecaria. prima placet.

b ¶ In sponsalitia. i. in donatiõe. ppter nuptias. sicut patet in auc. vt spon. lar. specialis. rc. coll. ix. ppue. aũt dicitur ea que fit ante matrimoniũ q̃ valet sicut q̃libet simplex donatio. vt. j. ß. ii. aduerſus donationem. l. i. Accur.

c ¶ Vis. id ẽ nisi bi duo sint fcilz q̃ sint alie res. z scs sensus: vt. j. eod. l. i. mulier.

d ¶ Et multo magis. hec referunt quidam ad oia predicta. z sic etiam dos poterit alienari iestimata sm bunc modum qõ non placet: quia male diceret. z multo potius rc. Dic ergo sm Jo. vt refert ad id tm quod dirit de prohibẽda alienatione: non ad id qõ de permittenda. in dote ergo z si milies ẽsentiet et post tempora nõ preiudicat sibi. vt instit. quib. ali. licet. in princ. Alij dicunt vt Jaco. q̃loquitur bec clausula de reb' immobilibus datis in dotem estimatis: que licet possunt q̃tum ad proprietatem alienari: qr maritus est dñs rei dotalis: remanent tamẽ obligate mulieri. Vel intelligitur de rebus mobilibus datis in dotez inestimatis que seruari possunt vt seruꝫ. aliud in bis que nõ possunt seruari: que sine bi iusmodi solennitate alienantur. vt. ff. de iur. dot. l. res in dotem date.

e ¶ Immobile. boc verbum non est in corpore.

f ¶ Pro ea. z ea viuente. si aũt esset mortua bec pollegia non trãfirent ad ertrancos heredes ß ad suos. vt. ff. fol. ma. l. etiã. j. de priuil. do. l. vna. et j. qui potio. in pig. ba. l. vlti. z in co. vnde bec ſu mitur. in ſi.

¶ Jmiter. ¶ Casus. Mulier. xxv. an. fideiussit p me: postea intra bienniũ confirmauit suã fideiussionem: qr dedit creditori aliquod pignus. vel fecit instrin: q̃ rit an p talẽ ẽsensuꝫ sibi ꝑiudicet: Dicit q̃ non. Sz si post bienniũ dedisset creditori bñ tenetur.

g ¶ Perfecte etatis. xxv. an. vt. ß. de his qui vendeta. l. fina.

h ¶ Vel cautionẽ. nomine cautionis intelligitur nuda ꝓmissio. j. de verb. signi. sancimus.

i ¶ Jnciderit. vt. ff. de mino. l. iij. ß. scio.

k ¶ Cautiõe. plus ergo due confessiones operantur q̃ vna. vt. z. ß. de plus peti. l. j. in fi. z. j. de prescrip. xxx. an. cum notissim. ß. fed z si quis. z. j. tutu. j. in contractibus. ß. j.

¶ Jqua. ¶ Casus. In antiqua. l. dictum est. q̃ post biennium cõsentiendo multier sibi preiudicat confirmando quod prius fecerat aut ponit casum quãdo non preiudicat: z si plurib⁹ vicibus approbis sue quod nibil est. immo loqtur in creditore pro quo intercessit. rc. ipsa cõsensit in publico instrumẽto: an sibi preiudicet: queritur.

gare: in hos ergo cõtractus mulieris consensus nibil proficit: q̃ minus domus mulieri actionem in rem[a] in sponsalitia[b] largitate soluto matrimonio: nisi post biẽnium secundo ꝓfiteatur: et alie res viro sint ex quibus consili ei possit. ¶ Absq; bis[c] cẽ nec si frequenter cõsentiat ledetur: vir tñ obligabitur in alijs reb⁹ suis bu ius obligationis seu alienatiõis occasione: q̃ ẽtum ad mulierem pro non dicta z pro nõ scripta habetur. z multo magis[d] idez in dotibus locuꝫ habet: vt aliquid immobile[e] pro ea[f] non alienetur vel obligetur: omnibus tamen priui legijs datis doti in sua firmitate dũrãtibus: siue agat mulier siue nomine eius alius.

¶ Secunda intercessio mulieris post biennium facta aufert mulieri beneficiuꝫ velleiani. b. d. Bal. z Saly.

Impera. Justinia. a. Jul' prefecto pretorio. Lex. xxij.

ij ¶ Si mulier perfecte[g] etatis constituta post intercessionem vel cautionem[h] cõscripserit vel pignus aut intercessionem prestiterit: sancimus antiqua legum varietate cessante: siquidez intra biennale iuge tempus post priorem cautionem numerãdũ. p eadem causa fecerit cautionem vel pignus: aut intercessionem dederit nibil sibi ꝑiudicare q̃ adhuc ex consequẽtia sue fragilitatis in secundam iacturam inciderit[i].

¶ Si aũtẽ post biennium hoc fecerit sibi imputet: si qõ sepius cogitare poterat et cuitare nõ fecit sed vltro firmauit. Videt enim ex huiusmodi temporis prolixitate non ꝓ alicna obligatione sciilligare: sed ꝓ sua causa aliqd agere. z tam ex secunda cautiõe[k] sese obnoxiam facere in ꝑpũ hoc fecit: q̃ pignus aut intercessor ẽ vtiliter dare.

Mautẽ. vt nulli iudicia. ß. z illud. col. ix. consti. ix.

¶ Mulier consentiẽs obligationi viri: vel se aut rem suã obligans ipso iure sibi nõ preiudicat: nisi quatenus probet in rem eius versum. hoc dicit Bal.

¶ Jqua mulier crediti ifirmento consentiat ꝓprio viro: aut scribat z ꝓpriam substantiam: aut seipsam obligatam faciat: iubemus nullatenus[l] valere: siue semel siue multotiẽs huiusmodi aliquid ꝓ eadẽ re fiat: siue ꝓpriautem siue publicũ sit de bitum: sed ita esse ac si neq; factũ quicq̃ nec scriptum esset. nisi manifeste probetur q̃ pecunie in ꝑpriam ipsius mulieris vtilitatez expense sint.

¶ Mulier fideiubens non gratis sed aliquo recepto non iuuatur beneficio velleiani sed efficaciter obligatur: quia non videtur intercessisse ex leuitate vel fragilitate sexus: sed ꝓ premio consequendo hoc dicit primo. Et bi hoc continetur in instrumento publico subscripto a tribus testib⁹ statur sue confessioni alsq; alia probatione: aliquo autem istoꝝ deficiente nõ excluditur a beneficio velleiani: nisi efficaciter probetur q̃ pecuniꝫ vel premium receperit aliter q̃ per eius confessionem. hoc dicit secundo. Et eo casu quo pecuniam receperit: z sic excluditur a beneficio velleiani: si intercessit transferẽdo in se obligationem animo nouandi: z sic est facta nouatio: quatenus tñ mulier nõ est soluẽdo restituit actio in pristinuꝫ debitorem: hoc tertio. Jtẽ quando nõ recepit pecuniam vel pecuniam. si nõ intercedit cũ instrumẽto publico cõtinente subscriptionẽ trium testiũ ipso iure seruat illesa. si aũt cũ tali instrumẽto iuuatur velleiano. z omnes leges buius tituli tũc vẽdicant sibi locum. b. d. ista singularis ler z vtilis inducens de nouo que de iure veteri non erant inducta. ¶ Pau. de castro.

Idem eidem. Lex. xxiij.

Antiq̃ iurisditionis retia[m] et difficilimos nodos[n] resoluentes et superuacuas distinctiones exulare cupientes: sancimus mulieres si intercesserit siue ab initio siue postea aliquid acciens[o] vt sese interponat: oĩmodo teneri: z non posse senatusc̃ultu velleiani vti auxilio: siue sine scripti⁹ siue per scripturam sese interposuerit. ¶ Sed et si quidem[p] in ipso instrumento intercessiõis dixerit sese aliquid accepisse: z sic ad intercessionẽ veniesse: z hoc instrumẽtum publice cõfectũ inueniatur: z a tribus testib⁹ cõsignatum: oĩmodo esse credendũ[q] eam

Dicitur q̃ non.

l ¶ Nullatenus. ipso iure etiam si iurauit. vt. ß. de legi. z consti. nõ dubium. Et not. q̃ argu. buius. l. sumpserunt quidam auc. talem. ß. hodie non tenetur nisi probetur manifeste pecuniã in vtilitatem mulieris cõuersam: z sic dicunt bodie non habere locum velleianum: quia aut nõ est versa z non tenetur ipo iure: aut ẽ versa z ipo iure tenetur cuꝫ effectu. quod non placet quia etiam per posterem auc. de heredib⁹ ab intesta. ß. er bi. colla. ir. renunciaꝫ velleiano. ergo locũ habet. Est ergo quod bic dicit speciale: cum ꝓ viro intercedit ea ratiõe qua z donationes ꝓbibite sunt ẽ ne vt mutuo amore rc. ff. ỗ dona. inter vi. et vxo. li. ij. z. iij. in ꝓn. vel sm. B. potest intelligi bec aũt. eo casu loqui cũ mulier in instrumento publice confecto z a tribus testibus subsignato confessa est se precium recepisse ꝓ intercessione. olim enim tunc cessabat velleianũ. vt. j. antique. bodie non vt bic. nisi ꝓbetur illud precium in vtilitatez ei⁹ esse versum. et sic in aliquocorrigit. l. antique. p auc. istam.

Antique. ¶ Casus. Si mulier accepit pecuniaꝫ vt fideiuberet: non iuuatur. z boc in prima. Sed si ostẽdatur publicum instrumẽtum tribus testibus ẽ subsignatis in quo cõtineatur mulier em pro fideiussione pecuniam accepisse instrumento ẽstabitur. z boc in scba. Si ẽ o sine scriptis aut debet creditor. ꝓbare mulieres accepisse pecuniã. z non iuuatur. aut si nõ probet mulieri succurritur. et boc in tertia. Si ẽ o alicui mulieri inopi pecuniam dedi vt ꝑme intercederet. z itercessit: si cõueniatur a creditore: non iuuat. Et si ab ea aliquid accipiat: põt residuum petere a me. et boc i quarta. Si ẽ o mulier velit se obligare pro alio fideiubendo pro eo: nõ aliter tenetur nisi intercedat in instrumento publice confecto: z a tribus testib⁹ subsignato. z boc in quinta.

m ¶ Retia. i. dispositiones er iure profecte.

n ¶ Nodos. i. per similitudinem.

o ¶ Accipiẽs. Et boc nõ negat.

p ¶ Sed z si quidem. Si constet eam aliquid accepisse non iuuatur. si vero de boc dubium sit: sic probatur vt sequitur.

q ¶ Esse credendum. An admittatur probatio in cõtrarium: ¶ Respõ. non: quia ꝓsumptio est iuris: z de iure: contra quam non recipitur probatio. vt. z. j. arbi. tut. l. fi. z. ß. titu. i. l. fi. z fic non ob. j. de cõtrahen. z commit. ſtipu. l. optimam. z. j. tit. proxi. l. in contractibus. in princip. z. ß. de probatio. cum precibus. z. j. de do. can. nõ nu. l. finali. que sunt cõtra. Item nec obest ei quod dicit. j. in ver. sinautem. super verbo. repelli. nam ibi vult signari boc contra. j. eo. ß. fina. q̃ ibi in primo dicto sm. B. nibil

Velleianũ an bodie locũ beat.

Presumptio iuris z ẽ iure nõ admittit. p bationẽ in cõtrarium.

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

fim. B. nihil accepit. Et est rō ꝺre hic nō pōt probari cōtrarii: q; per businodi cōfessionē a iure speciali receditur scz a ꝺnicio velleiani qō faciūt ff. ꝺ fi a cōi iure vel let recedere sicut erat in cōtrarijs legib⁹: vt i anten. de nō alie. §. q; vero verisimile. in fin. colla. ij. Alij ꝺicūt q; hoc euenit q; nō pōt probari contrarium: q; testes subsignauerunt. secus si nō subsignauerunt. vt in contrarijs. Tertij ꝺicunt nō p bari cōtrarium. s. p duos testes: cū instrm vicem habeat duoꝝ testiū. vt ff. ꝺe fi. instru. in ererecen dis. sed p tres vel p plures sic vt in Jnſt. ſ. Accur.

Renūciat facili⁹ iuri ſpōti ſuo cōſi

a ¶ Ostendere eam. Luz ipsa neget.

b ¶ Auriliū. velleianum scz. ſz hodie ipso iure sunt ſilete. vt. j. c. ſ. ne autem.

c ¶ Jntiquā actionē. q; non est ſublata: vel si est ſublata vel nō nata: tūc nouā parit. vt. ff. c. q; huius. §. quotiens. et. §. ſi cum essem.

ꝺ ¶ Eum. debitorem.

e ¶ Seruari. ſ. creditori.

f ¶ Tel ei. ſ. creditori.

g ¶ Aliquis. debitor.

h ¶ Accepit. Et hoc constat. Accur.

i ¶ Ne autem. Bul. ꝺicit hunc. §. nihil innouare in his casib⁹ vbi velleianum mulierib⁹ olim nō succurrebat: sed in illis tātum vbi ab obligationib⁹ eas eximebat. in q; bus nisi fic itercessio fiat in scriptis seruantur ipō iure illese: sed si fiat inter cessio hoc mō: tunc ope exceptionis z fic principium habē. Lnō corrigit p būc. §. nec due sequentes. ll. peterū. z ḡnaliter. que post istaz sunt. Sed ad. ꝺicit būc. §. generaliter loqui cū ꝺicat inter cessione fic facta oīa tractari que de interceſſiōibus canta sunt veterib⁹ legibus vel nouis. et fic nisi fic itercedat in instrumento publice confecto z a trib⁹ testib⁹ subsignato ipso iure est tuta eiaz in illis casib⁹ vbi olim nō iuuabatur: z fic corrigit hic finis hui⁹ legis p̄incipium. et debet esse hec vltima in hoc tit. fm eū: vt fic due sequentes per hanc corrigantur. si aūt itercedat fic vt hic ꝺicit: tunc in illis casibus vbi olim nō iuuabat: nec hodie iuuatur. in qbus oliz iuuabatur: et hodie iuuatur: similiter non ipso iure sed per exceptionez velleianam. Prima opinio verior est.

pecuniam vel res accepisse z non esse ei ad senatusconsulti velleiani auxilium regressum. ¶ Sinautem sine scriptis intercesserit: vel instrumento non sic confecto: tūc si possit stipulator ostendere[a] eaz accepisse pecunias vel res: et sic subisse obligationem: repelli eaz a senatusconsulti iuuamine. Si vero hoc minime fuerit ab eo approbatum: tunc mulieri superesse auxilium[b]: et antiquam actionem aduersus eum [d]seruari [e]pro quo mulier itercessit vel ei [f]actionem parari.

¶ Si mulier que pro fideiubendo aliqd accepit in se obligatiōem alterius animo nouandi transferendo: primo debet excuti: z quatenus non est soluendo restituiſ actio contra veterem debitorem. Hoc ꝺicit. Jste casus non reperitur alibi. Bald⁹ z Salycetus.

¶ Sed si minus idonee mulieri cōstitute aliquis [g]pecunias vel res ꝺederit: vt p eo se obligaret: mulieri quidem que rem ꝺedit nec accepit[h] nullus pateat aditus ad senatusconsulti auctoritatē. Tre ꝺictoꝝ autem liceat aduersus eaz venire: z quod potest ab ea exigere: z in reliquum ꝺebitorem antiquum aggredi: vel in partē si aliquid a muliere possit accipere: vel in totum si ea penitus inopia fatigetur.

¶ Jste. §. est valde no. z hoc ꝺicit. Sed mulier in instrumento publico a tribus testibus suſcripto intercedens obligatur: tamen valet beneficiuz velleiani in casibus in quibus dictum beneficium loquit: sed si omissa hac forma itercedit: ipo iure nō obligatur. hoc ꝺicit Bal.

¶ Ne autem[i] mulieres perperam seſe pro alijs interponant: sancimus non aliter in talibus contractu eas posse pro alijs se obligare: nisi instrumēto publice confecto et a tribus testibus subſignato accipiant homines a muliere pro alijs cōfessionē. ¶ Tunc etenim tātummodo eas obligari: z sic omnia tractari que de interceſſionibus feminarus vel veteribus legibus cauta: vel ab imperiali auctoritate intraducta sunt. Sinautem extra eandem obseruationem mulieres accipe rint intercedentes: pro nihilo habeatur huiusmodi scriptura: vel sine scriptis obligatio: tanq; nec confecta: nec penitus scripta: vt nec senatusconsulti auxilium imploretur: sed sit libera z absoluta: quasi penitus nullo in eadez causa subsecuto.

¶ Mulier intercedēs pro libertate tenetur efficaciter libertatē fouere: et est speciale. hoc ꝺicit Bal. Vel sic. Fauor libertatis facit cessare velleianū. hoc ꝺicit. vel sic. Mulier intercedens pro seruo vt eon sequatur libertatēno inuatur velleiano. hoc ꝺicit Saly.

Titu. XXX.

¶ Idem eidem. Ler. xxiiij.

Veteraz ambiguitates decidentes sancimus: si quis vt seruo suo manumissionem imponat mulierem acceperit obnoxiam seſe pro certa quantitate facientem: si in libertatem seruum produxerit: sine principaliter mulier seſe obligauit: siue pro seruo hoc fecit: teneri eam recte omnimodo senatusconsultum velleianum in hoc casu tacere impetrantes[k]. ¶ Satis etenim acerbum est z pictatis rationi contrarium dominum serui qui credidit mulieri siue soli siue post serui ꝺimissionem et libertatem seruo imponere et suum famulum perdere[l]: z ea minime accipere quibus fretus ad huiusmodi venit libertatem.

¶ Si maior etate masculus vel femina dotem pro muliere promiserit: velleianuz cessabit. Hoc ꝺicit Salycetus. Vel sic. Si mulier intercedens pro dote etiam nudo pacto efficaciter obligatur. hoc ꝺicit. Vel sic. Dotis fauore cessat velleianum. Hoc ꝺicit.

¶ Idem. a. ad populum vr. constantinopolitanz z vniuersos pronunciales. Ler. xxv.

Generaliter sancimus vt si quis maior. xxv. ann. siue masculus siue femina dotem pollicitus sit vel sponꝺerit p qualibet muliere cum qua matrimonium licitum est: omnimodo cōpellatur suam confessionem adimplere. neq; enim ferendum est quasi casu fortuito interueniente mulierem fieri indotatam: et sic a viro fortitan repelli et ꝺistrahi matrimonium. ¶ Cum enim scimus fauore ꝺotium et antiquos iuris conditores seuciratem legis sepius mollire[m]: merito z nos ad huiusmodi venimus sanctionem. nam si spontanea voluntate ab initio liberalitatem suam ostendit: necesse est cum vel eam suis promissionibus satisfacere[n]: vt quod ab initio sponte scriptū: aut in pollicitatione ꝺeductum est: hoc ab inuitis postea compleatur: omni auctoritate velleiani senatusconsulti in hac causa cessante[o].

¶ De non numerata pecunia. Titulus. xxx.

¶ Creditor non presumitur numerasse nisi probet: siue pignoratitia cōueniatur: siue hypothecaria agat. Hoc ꝺicit. Bal. z Salycetus.

Jmperato. Seuc. et Antoni. a. Syario. Ler. j.

Jj pecuniā tibi non esse numeratā atq; tibi ce. vt eū manumittereſ: mulier fideiuſſit p eo: an inuerecqueret. Dicitur q; nō. hoc est fauore libertatis.

k ¶ Tacere impetrātes. Fauore libertatis. vt et arg. ff. eo. l. aliqñ. in prin. z ad hoc. §. an seruus ex suo facto. l. promisse.

l ¶ Perdere. ſic. ff. ꝺe ac. emp. emptorem. §. ſi.

¶ Eneraſr. ¶ Caſus. Si masculꝰ vel femina pro aliqua promiſit dotez. mulier promittēs an inuerecquerit. Dicitur q; non. z hoc in fauorem dotis.

m ¶ Sepius mollire. vt nudo pacto oriat actio. vt. j. de do. promiſ. ad ex actionez. Item in tacita stipulatione z tacita hypotheca. vt. ſ. de rei vxo. act. §. j. z. §. ij. Item vt in ea preferatur aliis creditoribus. vt. ſ. qui po. in pig. ba. l. ſi.

n ¶ Satiſfacere. sicut etiā cc. vt. ff. ꝺe actio. et obligationi. sicut.

o ¶ Cessante. cessat ergo velleiani fauore dotis: vt hic. z. §. eod. ſi ꝺatare. Jtē libertatis. vt. §. j. p. ri. Jtē ſi renunciet. vt. ff. eo. l. fin. §. pe. ¶ Jtē ſi accipiat preciū. p interceſſione. vt. §. l. antiq. Item ſi decipiat. vt. ff. eo. ſi decipiēdi. Jtē ſi fecūdo caueat. vt. §. c. ſi mulier. ij. Uñ versus. Caſib⁹ in ſenis mulier ſpondēdo tenetur. ¶ Pro libertate. p dote: renūciet. et ſi decipiat: precium capiat: ea ue atq; ſecūdo. Jtē ſeptimus ſi in rē ſuā. vt. ff. eo. ſi aliquiñ. in prin. z. §. eo. l. ij. in fi. dēs ſi ſuccedat ei. p quo interceſſit. vt. ff. eo. Quis. §. plane ſi mbi. ¶ Poteſt addi z nonus vt ſi mulier intercedāt. p me in. r. et ſolui ei pdicta. r. nā ſi cōueniat ēr fideiuſſione non opponet exceptionem. vt. ff. eo. ſi mulier cōtra ſenatuſconſultum velleianū pro me.

¶ De nō numerata pecunia. ¶ Superioribus senatuſcōſultis ſubueniēr ciuiliter ⁂ et naturaliter obligati ratiōe ſpeciali: hic ciuiliter rantus obligatis ſuccurritur ratione naturali. Etno. q; non numerata pecunia ꝺicitur eniā reſpectu creditoris. vt. ſ. co. l. in contractibus. §. ij.

Jj pecuniam. ¶ Caſus. Abſtigani me tirio in inſtrumento ſpe future numerationis. feci inſtrumētū

v iiij

Dos habet multa ꝑuilegia.

Velleianū ceſſat ſimul tis casib⁹.

+ Hoc itel lige vez de ſuetudine de iure vero nō pōt mulier renūcia re velleiano q; eo ipo q; renūciat de ſcipitur: vt l. ꝺoli. §. diuerſuz. ff. ꝺe noua. z. l. in terdū. ff. ꝺe miō. nō ob. l. ſi in. §. pe. ff. e. quia eſt ſpāle i renūciatioe fcta in iudicio. ita ꝺicūt cō munit⁹ doc. hic et in. ꝺ. §. penul.

⁂ Sequit eam pau. et Bar. Saly. z coiter mo ꝺer. ſn. i. cuz ꝙs. §. ſ iur. z fac. igno.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

dereddendo pecuniá ꝛ pignora dedi vel obligani.titꝰ non numerat. vnde volo pignꝰ repetere:an possim/queritur. Dicitur ꝙ sic.si pbē me pignus dedisse cū creditor negat pignus datum:ꝛ pecuniam mihi numeratam non fuisse.quod probatur eoipso ꝙ non probatur cōtrarium.ꝛ hoc in prima. Si vero creditor confiteatur pignus datum ꝛ pecuniam esse creditā: oportet ꝙ probet pecuniam fuisse numeratam: si vult agere aduersꝰ me debitorem pōstidentem pignus hypothecaria.ꝛ hoc in tertia.

a ¶ Frustra.bñ dicit frustra.qꝛ licet ciuiliter obligeſ:ihs tñ exceptionē.vt ĵ.eo.in cōtractibꝰ.in pn. etiam si promiserit.vt.ĵ. eodem.cum vltra.

b ¶ Cautionē.i.simplicē promissionem.

c ¶ Asseris.i.assertiue dicis. Vel dic asseris.i.probas qō est eoipso ꝙ non probatur contrarū.nam creditor incumbit onus probandi quod numerauit.vt.ĵ. eodē.l.si er causatiōe.vt ꝛ.ff. de probat.l. j. similis probatio est.ĵ. qui mi.non pot. sup seruis.li.rij.ꝛ.ff.de iure do. l.ostrem.j.

d ¶ Datum.i.traditum.

Pignus datum ob pecuniam numeratā nūeratiōe nō fecuta qua actio cōpetat.

e ¶ In rem.i.pignoratitia propter rem.vt.ff.de pig.act.l.solutū.ĵ.si qua si.ꝛ ideo bene sufficit ꝙ bari pignus datū vt bic dicit.nam datur pignus er contractu:ꝛ hoc ſm nos. Alĳ dicunt in rem id est rei vendicatione: sed ſm eos presens possessio deberet probari ꝛ dominium.vt et.ē.de ali.indi.l.j.Sed dic ꝙ creditor non obūciebat questionem de dominio:sed ideo se defendebat ſm eos:quia non erat pignus sibi datum: vt dicebat.Tertij vt.ĵ.dicunt ꝙ agit rei vendicatione et sufficit probare traditionem:quia possessor non potest de dominio questionem referre:cum causam habuit a petente.vt.ꝛ hoc dixi.ē. de pigno. act.l. nec creditor.eo. Quarti dicunt ꝙ quis presumitur possidere. quia ali quando possedit sicut in dominio.vt.ē.de proba.fiue possidetis.misi probet se perdidisse creditor rationib' manifestis.vt.ē. de pigno.act. l.si creditor.sed ſi probat debitor pignus datum pro centum: non videtur ꝙ possit recuperare nisi ea soluat sicut ꝛ qui iurauit.vt.ff. de iureiurā.li.duo.ſ.marcellus. Item quomodo probat contra se:Rñ. + probat non pro data sed pro danda pecunia.ꝛ sic non obstant predicte oppositiones.

+ Vide glo. sequē. bal. ꝛ laiy.

f ¶ Experiri.i.vendicare.vel aliter:in rem.i.ad rem.

g ¶ Intētio.bñ dico ſi negēt pign' datum te.pbare debere illud datū ꝛ pecuniā nō numeratam.etcē ſi creditor:pignus datum cōfiteat sed pecuniam non esse redditā opz ipsum pbare pecuniā numeratā. ꝛ hoc dicit nam ꝛc.a dic intentio.i.exceptio dati pignoris oppōsita a creditore.qui em excipit agit vt intendit.vt.ff.de excep.l.j.

h ¶ Nec numerate pecunie.i.non reddite pecunie.

i ¶ Si te.Scz debitore.

k ¶ Agere ex percit.actione hypothecaria.ꝛ habes hoc de verbo ad verbum.ĵ.si pig.cō.nu.non sit se.l.j.Accur.

Ideo frustra[a] cautionem[b] emissaz asseris[c] ꝛ pignus datum[d] probaturus es:in rem experiri[e] potes. nam intentio[g] dati pignoris nec numerate[h] pecunię non aliter tenebit qꝫ ſi de fide debiti ꝓfiterit: eademqꝫ ratione veritas seruet. ſi te[i] possidente pignus aduersarius tuus agere ceperit[k].

¶ Exceptio nō numerate pecunie opposita respectu partis idez operatur quo ad partem quod ſi opponeretur respectu totius ad totum.hoc dicit not. Bal. Vel sic. Exceptio non numerate pecunie sicut potest opponi pro tota quantitate cōfessata ꝛ nō numerata ita pro parte non numerata. Pau. de castro.

Imperator Antoni.a. Odatario. Lex.ij.

Mnjorem[l] pecuniam te accepisse et maiorem cautionem interposuisse:si apud eum q super ea re cognituras est ꝓfiterit[m]: nihil vltra qꝫ accepisti cū vsuris in stipulatum deductis: restituere te iubebit.

¶ Reus conuentus ex cautiõe mutui a te mutuā pecuniam spe futurę numerationis:nec numerasti:si cōuiar ex cautione mea:opposita a me doli excep. vel nō nume. pecu. pbabis te numerasse.ꝛ te non probante absoluar.

n ¶ Si ex cautiõe. Jn qua cōtinet ꝓfiteor me habere decē ex causa mutui.vt inſti. de lite.obliga.ſ. planē. Vel per stipulationē ꝓmitto.ꝛ reddere qꝫ confiteor me accepisse:quo casu excipiam in factū.vt.ĵ.eod.l.cū vltra. Accurſius.

o ¶ Doli.que est generalis vbicunqꝫ alia locum habet.vt.ff.de excep.do li.l.ij.ſ.ꝛ generaliter.misi rō pſone vel iusta ignorantia eaz excludant.vt ff.de excep. doli. apō.ſ. aduersus.ꝛ.l.ij.ſ.ꝛ generaliter.

p ¶ Pecunie. Hec cōtra omnem datur:etiā contra patrem vel patronū. vt.ff. de exceptio.doli.l. apud.ſ.aduersus.

q ¶ Probare. Sicut obtinere.vt.ē.de proba.l.j. ꝛ hoc vſqꝫ ad biennium non vltra nisi antea esset contestata exceptio.vt.ĵ. eo.l.in contractibus. in princi.ꝛ.ſ.in oi.ꝛ loquitur hec ler i mutuo tātū. als statim preiudicat sibi debitor.vt.ĵ.eod.l. generaliter. Sed ālis erat hec cautio: non videtur loqui in priuata.qꝛ hec nil probat.vt.ē. de probatio.instrumēta.nec de publica:qꝛ illa plene ꝙ ſ ſcriptura obĳ citur.

Exceptio nō nūerate pecunie ꝛ quā ſcriptura obĳ citur.

Idem.a.Demetrio. Lex.iij.

Sĳ er cautione[n] tua licet hypotheca data conueniri ceperis:exceptiõe opposita seu doli[o] seu nō numerate pecunie[p]: cōpellitur petitor pbare[q] pecuniaz tibi esse numeratam: quo nō impleto absolutio sequetur[r].

¶ Qui er interuallo cautionis ꝑterite debitum agnouerit:non potest opponere exceptionem non numerate pecunie. hoc dicit Baldus.ꝛ Salycetus. Vel sic. Soluens scienter partem totius debiti confessati non potest ꝓ residuo opponere exceptionem non numerate pecunie. Salycetus.

Idem.a.Bassiano. Lex.iiij.

Cum fidem cautionis agnoscens etiā solutionē portionis debiti vel vsurarū feceris intelligis de nō numerata pecunia nimiū tarde querelam deferre[s].

Exceptio nō nūerate pecunie ꝛ ſ ſpes ꝓpetui obſt pbari.

¶ Deferre. Sed nōne etiam cōdictio indebiti datur ei ad repetendū solutum

ideo frustra[a] cautionem[b] emissaz asseris[c] ꝛ pignus datum[d] probaturus es:in rem experiri[e] potes. nam intentio[g] dati pignoris nec numerate[h] pecunię non aliter tenebit qꝫ ſi de fide debiti ꝓfiterit: eademqꝫ ratione veritas seruet. ſi te[i] possidente pignus aduersarius tuus agere ceperit[k].

¶ Exceptio nō numerate pecunie opposita respectu partis idez operatur quo ad partem quod ſi opponeretur respectu totius ad totum.hoc dicit not. Bal. Vel sic. Exceptio non numerate pecunie sicut potest opponi pro tota quantitate cōfessata ꝛ nō numerata ita pro parte non numerata. Pau. de castro.

Imperator Antoni.a. Odatario. Lex.ij.

Mnjorem[l] pecuniam te accepisse et maiorem cautionem interposuisse:si apud eum q super ea re cognituras est ꝓfiterit[m]: nihil vltra qꝫ accepisti cū vsuris in stipulatum deductis: restituere te iubebit.

¶ Reus conuentus ex cautiõe mutui a te mutuā pecuniam spe futurę numerationis:nec numerasti:si cōuiar ex cautione mea:opposita a me doli excep. vel nō nume. pecu. pbabis te numerasse.ꝛ te non probante absoluar.

n ¶ Si ex cautiõe. Jn qua cōtinet ꝓfiteor me habere decē ex causa mutui.vt inſti. de lite.obliga.ſ. planē. Vel per stipulationē ꝓmitto.ꝛ reddere qꝫ confiteor me accepisse:quo casu exc ipiam in factū.vt.ĵ.eod.l.cū vltra. Accurſius.

o ¶ Doli.que est generalis vbicunqꝫ alia locum habet.vt.ff.de excep.do li.l.ij.ſ.ꝛ generaliter.misi rō pſone vel iusta ignorantia eaz excludant.vt ff.de excep. doli. apō.ſ. aduersus.ꝛ.l.ij.ſ.ꝛ generaliter.

p ¶ Pecunie. Hec cōtra omnem datur:etiā contra patrem vel patronū. vt.ff. de exceptio.doli.l. apud.ſ.aduersus.

q ¶ Probare. Sicut obtinere.vt.ē. de proba.l.j. ꝛ hoc vſqꝫ ad biennium non vltra nisi antea esset contestata exceptio.vt.ĵ. eo.l.in contractibus. in princi.ꝛ.ſ.in oi.ꝛ loquitur hec ler i mutuo tātū. als statim preiudicat sibi debitor.vt.ĵ.eod.l. generaliter. Sed ālis erat hec cautio: non videtur loqui in priuata.qꝛ hec nil probat.vt.ē. de probatio.instrumēta.nec de publica:qꝛ illa plene ꝙ ſ ſcriptura obĳ citur.

Exceptio nō nūerate pecunie ꝛ ſ ſpes ꝓpetui obſt pbari.

¶ Deferre. Sed nōne etiam cōdictio indebiti datur ei ad repetendū solutum

soluitum vt per totum titu. de cõditio. inde. R̃ñ. fic. fed hic sciẽs soluit fm. B. vnde nec soluti habet repetitionem. vt. ff. de condi. indebi. l. j. ꝛ de reg. iur. l. cui. ꝛ. ff. qõme. cau. l. ij. ꝛ. j. ad. l. falci. aut. fed cum testator. necnõ soluti habet exceptionem: vt hic. Vel dic fm. ad. ꝛ Jr. q̃ errãdo soluit credens sibi numeratã. ꝛ sic ꝓsumitur sibi in soluendo (melꝰ staret in soluto) vt hic. ſ. vt onus probandi immineat sicut ꝛ als er cã rãd sertur probãdi onus. vt ff. de proba. cum de indebito. in prin. nõ autez in alijs ꝓiudicat sicut ꝓ indicat. ſ. ð pactis. ſi certis. ꝛ hoc quando agnouit qð agnoscere nõ tenebatur. Sed ecõtra qd ſi quis nõ agnoscat quod agnocere tenet: R̃ñ. in hoc casu loquit aut. quã hic babes. cõtra qui ꝓ priã ꝛc. q̃ est de trie. et ſemi. ſ. ſtudiũ. col. iij.

MAutẽ. Detrie. ꝛ semi. ſ. ſtudiũ vero. col. iij. constitu. v.

☞ Qui propriã scripturã vel numerationem in ea contentam negat: reus actor vel curator ꝺemãdacio conuict' pena hic inserta punit: a qua releuatur ſi delato ei iuramẽto fatet. hoc dicit no. Bal. vel sic. Leges huius tituli ꝓnident ei q̃ cõfeſſus est se recepisse quod nõ recepit: vel qõ asserit se non recepisse: ista vero auc. puniter cõtra eum qui econuerso negat se recepisse qõ vere recepit: vel negat scripturaꝫ factam manu ꝓpria in qua cõtinetur numeratio vel receptio. ſpau. de cast.

COntra. qui propriam [b] scripturam qua conuenit [c] abnegat [d]: vel numerationem [e] inficiatur: cõuictus in duplũ [f] cõdemnetur: niſi ſacramẽto [g] illato confiteatur [h]: tũc cẽſ nõ punit niſi in expensas circa probationes factaꝫ actoꝝ iuramẽto [i] declarandas: ac ſi post numerationis [k] inficiationem ꝓtendat ſolutionẽ oino ſolidũ exigitur: nec ꝑdest iam facta ſolutio [l]. ¶ Contra. ſi actor: litteras [m] ſuas a reo ꝓlatas abneget [n] cadẽ ſit ꝛ penꝰ ꝛ iurifiurãdi forma. hac pena curatoꝛ [o] infligẽda ſi de ſuis litteris questionẽ referat in causa cius quem curat.

☞ Exceptio nõ numerate pecunie nõ põt opponi obligationi prime q̃ originẽ trahat aliunde q̃ ex numeratione. hoc dicit fm glo. vel fm pe. Exceptio q̃ non cõgruit petitioni nõ ꝑcedit. hoc dicit Bal. Vel ſic. Exceptio non numerate pecunie habet locum quandocunq; petitur pecunia vt mutuata: nõ ſi ex alia cauſa. hoc dicit fm lectu. ſPetri. Saly.

Impera. Alexander. a. Mauſtiniano. Lex. v.

Titu. XXX. Fo. CLVII.

tãtũdem. ꝛ ſic habet duplum cum vnum ſit ſimplum ipm debitũ. Vel dic ergi duplum ꝓpter ipſum debitum quod est ei ſolutum.

m ¶ Litteras. Quibus continetur de ſolutione ſibi facta que dicitur apocha. vt. ſ. de fide inſtru. plures.

n ¶ Abneget. Si ſcripturam ꝛ numerationem negat obtinet quod hic dicit. idem ſi ſcripturam tãtum. idẽ ſi numerationem ſcriptura cõtẽtam/ dũmodo obligatio litteris ſit contracta.

o ¶ Et pene. i. vt careat petitis. et in tãtũdem de ſuo ꝺẽnetur condictione ex hac. l. nihil iuramentum ſit delatum.

p ¶ Curatoꝛi. ſic. ſ. vnde vi. l. l. meminerint. et. ſ. de iudi. ꝑerãdum. ſ. ſi.

ADuerſ'. ¶ Laſ'. Si tu petis a me decem ex cauſa mutui: ſz ex alia cauſa procedẽte: puta venditionis. et tũc non debet inquiri an tu numeraueris: ſz an cauſa que ꝑcessit fuerit vẽditoꝛa necne. Vel pone caſus vt i glosa magna.

q ¶ Quaſi. veritatis exꝓſſium est.

r ¶ Pecunia petit. quia dicit creditoꝛ mutuata: et ex ea cauſa petit cum mutuata non ſit. et ideo ex ea cauſa peti non poteſt. ꝓpter hãc exceptionem.

s ¶ Debiti. Puta venditionis vel petitionis.

t ¶ Precesserit. Dic q̃ ð cem mihi debebas ex vẽditione: volui vt cõfiteris te recepiſſe ea decẽa me ex cauſa mutui: certe non requiritur modo q̃ fuit numerata. vel foꝛte debita ex cauſa ꝑcedẽti vel non: vt hic. ſed bene inquirit an hec ſecunda confeſſio fuerit ſtipulatõe vallata: vt ſic er ea agi poſſit an nõ: ſic nõ poſſit. vt. ſ. ſi cer. peta. l. ſi non ſinguli. ꝛ. l. ſi ex ꝓcio. que ſunt. 2tra. ꝛ. j. de duo. re. l. ij. Tria enim ſunt ſub audienda. ꝓſens numeratio. ꝛ hec non ꝓbatur. ꝑcedẽs cauſa debiti: hec ſic inquiritur vt hic. ſolẽnitas cauſa tionis: ꝛ hec ſic vt in cõtrarijs. ꝛ ita loquitur vel querit de obligatiõe ſcba. hic non q̃ritur de cauſa debiti ꝑcesserit vel nõ. Vel dic fm. Md. q̃ hic erat parata pecunia ad ſoluẽdũ/ibi nõ. Vel hic fuit cõfeſſus de bitum ꝑcedẽs ſe debere ex cauſa locationis vel emptionis ꝛ ſic alia q̃ mutui: quare incõtinẽti ſibi ꝓiudicat. vt. j. eo. gnaliter. ibi ex cauſa mutui q̃ ex alia debebaꝫ. Vel fm Jr. hic chirographũ fuit ad ꝓbationẽ factum non ad obligationẽ vt ex eo agaꝫ. ſed vt ꝑcedẽs debitũ poſſit ꝓbari. ibi vero fiebat chirographum ad obligationes vt ex eo agatur. Item quis banc ꝑcedentem cauſaꝫ ꝓbat: R̃ñ. fm Jr. ꝓſumitur ꝓ actoꝛe. ꝓpter hãc cautionẽ ex. l. j. e. gnaliter. et ꝓbat reꝰ non interceſſiſſe. vt babes in exemplo. ſ. de poſt. l. iiij.

HRuſtra. ¶ Laſus. Titi' confeſſus erat ſe recepiſſe. r. a ſempro nio et cã mutui dato: qdaz ſubſtituto. ꝓ ſe debitoꝛe: puta ſeio: nõ numeranit ſempro. pecuniã: an ſeio detur exceptionẽ nume. pecu. ſi cõuenias. R̃ñ. q̃ nõ. ſed dic verius q̃ interuenit numeratio.

v ¶ Debitoꝛe. ſecus ſi nec illi erat numerati. vt. j. eo. l. tam mandatoꝛi.

SI quaſi. ¶ Laſus. Cõfeſſus fui me recepiſſe a te. r. mutuo: nõ recepi: q̃ nõ numeraſti: qualiter mihi ſuccurrat/ q̃ritur. R̃ñ. q̃ cõdicam ſcripturam in qua cõfeſſus fui per condic. ſine cauſa: vel te agẽ te excipiam. de non numerata pecunia.

x ¶ Cauſtis. i. reddere ꝓmiſiſtis. ſ. pecuniam quam ꝛc.

y ¶ Per condictionem. ſcz ſine cauſa. vt. ff. de condi. ſine cauſa. l. qui ſi ne. ꝛ. ſ. de condi. inde. l. cum ꝛ ſoluta. ꝛ de cõdic. et le. l. ſi. ꝛ. j. de fideiuſ. ſi indebitam. ꝛ de ſolu. l. ſi.

z ¶ Etſi. id est q̃uis.

Laſus ponit.

a ¶ Contra. i. cõtrario.

b ¶ Propriam. i. ꝓpria manu factã + negãs ſe ſcripſiſſe. Sed qd ſi publicã aligs abneget eſſe publicã: R̃ñ. nõ habet locum + hec aut.

c ¶ Qua ꝓuenitur. id est ex qua obligat' est. ſecus ſi ſine ea ſit obligatus: vt quia vere est numeratum ante: ſed tantum ad ꝓbationem et in eius ꝓtenditionem ꝓducitur.

d ¶ Abnegat. ſi ſcripturam ꝛ numerationem negat obtinet quod hic dicit. idem ſi numerationem tantum in ſcriptura contentaꝫ dũmodo obligatio litteris ſit contracta.

e ¶ Vel numerationem. contentam in illa ſcz ſcriptura.

f ¶ In duplum. actione ex eo contractu. ꝛ est pena ſimpli ſi precesserit numeratio: ſi non/ est pena dupli. vt in coꝛ. aut.

g ¶ Sacramẽto illato. A debitoꝛe actoꝛi. vel cõtra ab actoꝛe reo qui confitetur potius q̃ iuret: ſed non iurauit bic cũ ꝓbata ſit nũeratio.

h ¶ Confiteatur. fic. ff. de iureiur. l. eum qui. in prin.

i ¶ Juramento. fic. ſ. de iudi. ꝓperandum. ſ. ij.

k ¶ Numerationis. Propꝛie ſcripture contẽte. Vel dic etiã ſcripture.

l ¶ Facta ſolutio. Sed cum ſublata erat omnis obligatio ſolutiõe eiꝰ qð debetur. vt inſtitu. quibus modis tollitur obliga. in princi. Qua actione bic duplũ vel ſimplum ergitur: Reſpon. certi cõditione vel ꝑma vtili: q̃ fingitur non ſoluiſſe ꝓpter mendacium. Vel verius condictione ex hac lege. Item nota creſcere penam per inficiationez vbi nil debetur. ſecus in. l. aquil. vt. ff. de interrogato. actio. l. cõfeſſionibus. ꝛ ad. l. aquil. inde neratius. ſ. fi. Item nota ꝓpter inficiationẽ creſcere condemnationeꝫ. vt inſtitu. de obliga. ex quaſi ꝛtractu. ſ. fin. ꝛ. ſ. ad leg. aquil. contra negantem. Item nota quem puniri de mendacio. vt. ff. de rei vendica. l. penul. ꝛ. j. qui po. in pigno. ba. auten. item poſſeſſoꝛ. in fi. Item quod dicit omnino inſoliduꝫ exigitur. id est

+ Vel etiaꝫ manu tertia debitoꝛis fcis. bal. + Nisi sit publici instrumentum debitoris. Bal.

Pena ꝓ inficiationẽ creſcit.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Prescriptio ancuntur ℈ heredē hereditate nōdū adita.

Pruīlegiar' succedēs nō hz pruīlegiato nō hz pruīlegium.

Exceptiones reo cōpetētes an cōpetāt fideiussoribus.

SJ intra. ¶ Casus Si is cui cōpetit exceptio nō nume. pecu. intra biēnū decessit: reliquū tps qd supfuerit defuncto vel abiit heredi. ⁊ hoc in prima. Si vero intra biēnū cōtestatus fuerit litē ppetuo abiit ⁊ ppetuo heredi vel abiit. ⁊ hoc in scda. Si vero post biennū decesserit: nec infra illud tps qd apposuerit: heredi etiam pupillo nō dabitur.

a ¶ Tēpus. olim quinq; an. hodie biēnium. vt in ſti. eo. ℈. multum.

b ¶ Querimonia. vel coram vicinis vel in domo ppria fm Ja. sed Jo. dicit debere fieri in scriptis ad domū creditoris: vel in iudicio ad similitudinē grēle non numerate pecunie: de tis. ⁊ tūc ppetuā ad heredes transmittit. vt. ℈. pro xi. rū. ⁊ c. in Scrib'. ℈. in oi. ⁊ aut. hanc autem.

c ¶ Heres ei⁹. Sz cr quo tēpore currit cōtra heredē? Rñ. si est minor: cōpleta etate sua: tz quidā dixerint statim. si maior est statim ab adita hereditate ℈. Jd. vt. ℈. ō. tēp. in integ. resti. l. ea ℈. in fi. ⁊ hic innuit. qō vltimus ℈z de maiore nō placet: qz illō in incboāda. fec' in cōpleta ℈ statim currit. vt ibi dicunt⁹ p. l. ff. de in dē adie. l. si predio.

c ¶ Heres eius. Vt. ff. in quib. cau. mi. nō re. l. vlta. fed intellige. qz bienium pfis elapsus erat. Vel distingue vtrus tuo noie vel alteri'. ſi nō fuo nō currit. vt. ℈. e. l. cōtra. ſi alieno bene currit.

d Etiā ſi pupillus. currit ergo pupillo hec prescriptio biēnalis. ⁊ sic est cōtra. ℈. in q. cau. in integ. resti. nō est ne. l. fi. So. ℏ totū biēnū cucurrit cōtra defunctū vt hic apte dicit. Vel dic ℈z quoddā non cucurrisset idē cū decēdēt er parte defuncti. vt. ff. de mino. l. emilius. vel solue vt ibi. Jtē no. pruīlegiatū succedēte tem nō pruīlegiato nō ba bere pruīlegium. vt. ℈. de bere act. fub ptertu. et. ℈. de his q. vt idig. l. qdā.

Idem. a. Materno. Lex. viij.

SJ intra legibus diffinitum tps' qui cautionē exposuit nulla grimonia vsus defuncti est: reliquū tps ei⁹ heres habebit: tā aduersus creditores q̄ aduersus eius heredē. ¶ Sinaūt ſtus est exceptio non nūerate pecunie: heredi ⁊ aduersus heredē ei⁹ perpetuo cōpetit. ¶ Sinuero legitimū tēpus excessit in grimoniam creditore minime deducto omni modo heres ei^c (cētia^d si pupill⁹ fit) debitum soluere cōpellitur.

¶ Qui parte accepit nō tenetur ad solidū: sed ōtarat ad acceptus? dummodo excipiat tempore cōpeteti. b. d. Bal. vel sic. Si post cautionem factam er causa future numerationis parte ōtarat ꝙ ātitatis cōfessa te receperit: creditori totū pe tenti potest exceptio obiici: si tempora cō petentia non sint lapsa. Saly.

Impa. Diocle. ⁊ Maxi. Zoelo. Lex. ix.

QUm vltra hoc qd accepit re obligari neminē posse constet^e. ⁊ si ſtipulatiōe interposita placita creditor nō decerit: in factum^f esse dandam exceptionem cōuenit: si necdum tēpus infra qd hui⁹ rei querela deferi debet trāſiit: vel si intra hoc in testādo^g iuri paritum sit nihil vltra hoc qd accepisti sortis a te nomine aditus rector vel presses prouincie exigi patietur.

¶ Exceptio negatiua nō requirit pbationē. secus si affirmatiua. hoc dicit Bal. vel sic. Exceptio solutionis debiti etiā vltra biennium potest opponi: ⁊ affirmati non negantī incūbit onus pbādi. Saly.

Idem. aa. Mazantio. Lex. x.

SI securatio debitum solutum contendētis^h tēporis diuturnitate non excluditur^i: nec in priori casu affirmo: ⁊ ideo incumbit mihi pbatio. in alio nego. vñ non mihi: sed creditori incumbit probatio.

b ¶ Contendentis. debitoris.

i ¶ Non excluditur. vt ℈. ff. de ercep. dol. l. pure. ℈. fi.

k ¶ Obloquitur. i. contra loquitur vel contradicit.

huic obloquitur^k q̄ exceptio non numerate pecunie certa die non delata querela prius euanescat^l cum inter cum^m qui factū asseuerans onus subijt^n probationis: ⁊ negantem numerationem cuius naturali rōne pbatio nulla est^o: ⁊ ob hoc ad petitorem eius rei necessitatem transferentes: magna sit differentia.

l ¶ Euanescat. qz pro eo vnū. vt ſcz nō ꝙbet ⁊ cōtra cū sit aliud. ſ. vt bienio duret tm. Accur.

m ¶ Cū inter eus. ſcz magna sit ⁊c. vt in fine.

n ¶ Subijt. vt. ℈. de pro ba. l. i.

o ¶ Nulla est. vt. ℈. de pba. l. actor. ſites qđē sunt qz vter q̄ negat se debere. sed differunt: quia alter factū negat: alter asserit fm Jr.

Idē. aa. Eutichiano. Lex. xj.

SJ transactiōis causa dare Paladio pecuniam ſtipulantī spopōdisti: exceptiō nō numerate pecunie defendi nō potes^p.

¶ Exceptio competens reo competit cuilibet interceděti. p reo. hoc dicit Bal. ⁊ Salycetus.

Idem. aa. Seuciano. Lex. xij.

QUm mandatori q̄ fideiussori non numerate pecunie exceptio: exemplo rei principalis competit^q.

¶ Jsta ler est solēnis. Confessio debiti er alia causa q̄ mutui vel dotis est efficax ad probandum. recipit tamen pbationez in contrariū. si vero non ꝙbetur stare debet sue pfessioni. Et si facta est in scriptis seu cū scriptura publica vel priuata non potest probari directo contrarium: nisi p aliam scripturam ei contrariam. b. d. ista ler magistra. Paul. de castro.

Imperator Justinia. a. Theodo. pfecc. pteto. Lex. xiij.

OEneraliter sancimus: vt si qd scriptis^r cautum fuerit p quibuscunq; pecuniis er antecedēte causa descēdētib^s: cāqs causam spāliter. pmisso. ediximus nō iā ei licētia sit cause. pbationē biēnii. Rñ. nō. + Jtē nūquid numeratio posita facta ‡ facit vt fideiussor ei exceptio auferat: Videt q̄ nō. vt. ff. de pac. l. fi. Sz dico ⁊tra. # qz fingit nō cōpetisse exceptionē nūeratiōe facta. Jtē nūqd boc dicens si etiā ā opposuit exceptionē fideiussor: Rñ. vtiqs. Sed nōne licuit re uocare mandatū vel renunciare: Rñ. # Aliud est renocare siue renūciare mandatum: ⁊ aliud banc exceptionem opponere.

+ Sequit ista sal. ℈. p. ‡ Per creditore debitori. Albe. # Et bene ℈. Albe. Bal. ⁊ saly. q̄s est verus nisi fieret in fraudē fideiussor'. bal. # Idē sal.

GEneraliter. ¶ Casus. Debeo tibi. x. er causa legati: vel vēditionis vel alia. nō curo: nec interesse sit scriptura: vel interesse. ⁊ in illa cōfessus sum me tibi debere decem: si cōuenias me ⁊ instrumētum ostēdas mihi: an habeas necesse. pbare er qua causa promisi tibi decem/ queritur. Dicitur q̄ nō. satis en est si ostēdas instrumentū prioris cōfessionis. vñ cōpellendus sum ad solutionem mihi probem q̄ verum nō fuit q̄ erā cōfessus. verbi gratia. si cōfessus sum me tibi debere. ℈. er causa legati: ⁊ per falsum instrumētū ⁊ testamētum in quo tibi legatū dicis: verū vel validū nō est. nō teneor: tibi soluere. alias sic: q̄ absurdum esset venire contra confessionem propriam.

r ¶ Scriptis. Quid si sine scriptis fiat huiusmodi cōfessio: Quidā dicunt q̄ nō habet locum hec ler. sed fm Joan. sic. quia in fine dicit/ indignus est ⁊c. Sed an tunc poterit probare contra confessionem propriam. Rñ. sic. arg. ff. de regu. iur. nihil tam.

s ¶ Descēdētibus. vt er vēditione vel locatione: vel etiā er maleficio.

t ¶ Eamq;. ſ. vēditiōis. vl etiā er maleficio: vt dixi. ⁊ sic alia q̄ mutui: quia tunc biēnū expectaret. vt. ℈. l. pri. vel dotis. qz tunc tpa seruātur q̄ habes. ℈. de dote cauta nō nu. l. fi. ⁊ aut. ibi posita. Jtem not. causam expimi.

Cautionō valet sinul la cā exprī mat. Con cor. c. ficau a no cū glo sa. de fidei strumen.

exprimi. si cessa nulla exprimeretur: cautio non valeret. vt. ff. de proba. cum de indebito. ſ. i. t. ff. de dona. l. nuda ratio. Sed an stipulatio valeat sine causa: Potest dici q̄ sic ſm quosdas, sed nisi causa probetur reus absoluitur. vt. ff. de do. cr. l. ij. ſ. i.

¶ Scriptis. nō testibus. ꝛ sic est cōtra. ff. de fide instru. l. in exercēdis. Solu. bic ſpāle: vt ff. minor: se ma. di. l. iij. ꝛ ſi. Alij dicūt etiā per testes qō nō placet. Item an p cōtrariā scripturaz tollat talis obligatio lite terarū. puta scribo illuz non debere vel non scripsisse: Puto sic ꝑ regulā iuris. vt. ff. de reg. iur. l. nihil tā. Ité an etiā vltra biennium admittitur: R'n. sic ſm ſ. fi. vt. ff. c. assenerato. et est etiam ſm pl. ratio q̄ statim tenetur nisi cōtra probet. Ité z hoc fallit in casib⁹ vbi nō pōt ꝑbari ꝛiuz. Puta⁹ est. ff. ar. tu. l. fi. li cet ibi erat priuata scriptura vel fauore pupillorum. Item in alio fallit. vt. ff. ti. j. l. antique. ſ. i. ff. ibi recedit ar a iure ſpāli quod est facili⁹ q̄ a iure cōi: vt bic. Ité q̄ ſi creditor cōfitet sibi soluturz ex alia causa q̄ mutui. an stati sibi ꝓiudicet. an denū post triginta dies vt. ff. l. pri. ff. sup: Et videtur post. xxx. dies cuz bic affert causam ꝑ ſſitiōis: creditor nō. sed pōt dici ſm alios ides in liberatiōe q̄ in obligatiōe: vt statim ꝓiudicet. prima placet. Additio. Intelligas hāc. l. dicentē debere ꝑbari p scripturā aliā ꝛc. ꝑcedere eo casu quo gs cōfitebrīſſm ei verū: ꝛ causaz in eo appositā fuisse de parte ꝑtium voluntate appositā: sed dicit eā nō esse verā. Ita limitat banc. l. Imo. in. c. cum contingat. extra de iureiur. in. rlvj. charta.

‡Dic. q̄ ſſta ꝑbatio fit ꝑ testes / dſicit ꝓo vtraq; parte ſm Albe. ‡Et ꝑ q̄ ſſessio esset extraiudi cial ꝛ emissa ſup obligationib⁹ ꝑ ſonalib⁹: et rēderent ad aliquē obligādus, faly. ‡Et bene dar. bal. an ꝑ. ꝑ. ꝛ ſal.

b ¶ Religioné. ſic. fidē iudici faciēdā ‡vt dirimus. ff. de eden. l. procu ratori. ‡Et vt hoc plene ſcias, die cū quis cōfitet extra ius aut ꝓ se vt alīū sibi debere ꝛ tūc nō valet. vt. ff. de ꝓba. l. reſplon. aut cōtra se ꝛ tūc vel ad liberādū: ꝛ sic post. xxx. dies sibi ꝓiudicat nō ꝓius. nisi in casibus. vt. ff. l. pri. ff. super. ꝛ. ff. Aut se aliq̄ obligādo: quo casu sub distinguz: q̄ aut certā causaz nō adiecit: ꝛ nō valet. ‡vt. ff. de ꝓba. l. cū de debito. ff. ibi. vel adiecit certā: ꝛ tūc vel nūeratiōis vt mutui: vel aliaz. si nūeratiōis cōpetit exceptio debitori infra biēnū: ꝛ nisi creditor. ꝑbet cadit a cā: post biēnū vō nō audit. vt. ff. l. pri. in ſm. q̄ biēnū ꝓ o nūmeratiōe est: ꝛ ſm quosdā obligatio post biēnū efficit naturalis ꝛ ciuilis: q erat aīt tñ ciuilis. sed ſm nos ‡etiā post biēnū ciuilis tñ sed tñ effectū habet naturalis vt in ea que ꝓcurit er ſnia. vt. ff. de reb. credi. actoꝝ. ff. de cōdi. inde. iulian⁹. Ité ſm Jac. ꝛ nos etiā post biēnū admittit debitor ad ꝓbādū: vt dirim⁹ in ſiſi casu. ff. c. ſi er cautiōe. finaūt alia est cā ꝙ numeratiōis ꝓputa vēditionis tūc ſerua. l. istā. Ité in dote ſerua. ff. de dote cauta. l. fi. ꝛ aut. ibi ꝓsita. Ité no. q̄ lz hic dicat ſſarū obligatio: tñ sola ſcriptura nō obligat sed necessaria est rō intellectualis obligādi. ꝛ sic dicit ler. ff. de act. ꝛ obli. l. nō figura. nō aut ép locū vel causa doctrine dicēdo obligat. vt in. c. ti. l. obligationū ſubstātia. ſ. fi. Ité not. q̄ ꝛs gs scribat se debere alicui non inserta causa non obligat. nō em plus facit scriptura ꝙ faceret stipulatio. Unde sic dicēdo/ debeo tibi. ꝛ. non obligat quis alij. at cum ſcribat confiteri se accepisse mutuā pecuniam obligatio oritur ciuilis: sed exceptio opponit infra biennium: nisi contrarium ꝓobetur. vt insti. co. ſ. i.

c ¶ Quē. ꝑ. Et puta quia non fuit vera venditio sed donatio. tamē pla cuit eis aliqua de causa: vt comprehenderetur in scriptis vt venditio. vel forte cum titius emeret placuit aliqua de causa seium in cbyrogra pho poni quo ꝓbato ꝓcualet veritas. vt bic. ꝛ. ſ. plus vale. quod agitur. l. i. t. ij. ꝛ. l. ſi quis.

d ¶ Indignū. vt. ff. de reb. cre. l. ſi gs insiurādū. ꝛ. ff. de dona. q̄dā. in ſ. j. rū. Sed arg. ff. de inoffi. test. l. papinian⁹. ff. sed nec impuberis. Quid aūt fit ſi bīnō cōfessio fiat in vltima volūtate distingue. aut dicit testator: lego tibi ꝛ. q̄ debeo: ꝛ es nō capar. ꝛ sic oīno nō valet: q̄ in fraudez dictū videt. vt. ff. de ꝓba. q testamētū. ſiuero cap ep ōt ꝛ iuro/ valet etiā ſi nil debeo. vt. ff. de leg. iij. l. cū quis. ſ. codicillis. ſi nō iurauit sed quantitate ꝓximo adhuc valet vt fideicōmissum. tñ nō valet vt debitū: cū nil debeat. vt. ſ. de fal. cā adie. l. i. ꝛ. ff. de leg. iij. luci⁹ titius. ij. ſ. quisquis. ij. ſecus ſi nō erp̄imo sed dico quod debeo lego tibi ꝛ nil debeo: q̄ nō valet. vt. ff. de lib. leg. l. legaui. ſ. cōtra. ꝛ de leg. j. ſi fic. ſ. j. Si autē

econtra dīri confiteor mihi solutū. vel dīri talis soluit mihi. ꝛ ideo ab eo pcti nolo videtur velle remittere. ſ. de fal. causa adie. l. i.

In cōtractibus. ¶ Casus. Olim poterat opponi exceptio nō nūmē. pecu. vſq; ad. v. annos. hodie vſq; ad biennium. sed ſi minoz nō opponit pōt iuuari per restitutionem in integrum. ꝛ ista sunt vera. ꝛ locū hīt in debitore. et boc in prima. Sīmo sit depositari⁹ qui confitet res penes se esse depositas: statim ꝓbatum ꝓpellat. vel dic ꝛ mel⁹ / log in depositore q cōfitet sibi restitutas res depositas: statim sibi ꝓiudicat. idē est ꝛ in ꝓcuratore fisci q confitet sibi esse solutas publicas functiones ꝙ vel tributa. idē est in marito qui primo cōfessus fuit sibi solutā dotē. demum scīdo cōfessus est ꝓtrā si bi nō ſoluisse. q̄ nō pote rit obijcere exceptionem nō solute dotis lz statim sibi ꝓiudicat. Si ꝛ vero fit creditor. q cōfitet sibi solutū debitū: vel in parte vel insolidū reddidit instrumētum debitori: vel ꝑmisit reddere nō ꝓsumitur. sed ꝓbatio fit statiz. sed post lapsum. ꝛ. ꝛ. dierus infra quos potest opponere exceꝑt. non solute pecunie. et boc in tertia. An aūt creditor si velit deferre iurametū debitori post

xxx. dies vt iuret se ſoluisse sit audiendus/ querit. Dic q̄ nō. ff. de iure in quarta. Qualiter aūt is cui cōpetit exceptio nō nume. pec. dz eā opponere q̄rit. R'n. q̄ cōtra testib⁹ dz dicere nō fuisse nūcratū: ꝛ tūc si ꝑsens est aduersari⁹ vocabit. si nō est ꝑs opponet eā cōtra iudice. si vō ꝑsens nō sit aduersari⁹ nec ipse iudex/ tunc apud alios iudices est opponenda. sed in ſſti tuitione iudex/ tūc cōtra ep̄o. z hoc in quinta. Prædicta vera sunt ſſlr z in dote numerata. ſ. q̄ per talem. ꝓtestationē bmōi exceptio non nume. dotis perpetuatur. z hoc in ſserta.

e ¶ Alle res. q̄ cōſſtūt in numero pōdere vel mēſura. boc em biēnū in mutuo tm̄ ſſli bi vēdicat locū non aliter. vt. ſ. l. pri. dyri. Ité boc intellige q̄n sit ſpe future numeratiōis. aliqn nō q̄ro denō nūcrata cū nec actū sit de nūneratiōe. vt. ſ. c. aduersus, lz videat ſ. ſ. de postu. l. si sub ſpē. ꝛ ti cer. pe. l. si non ſinguli. sed in prima subaudi marīme ſm. ff. vt ibi dīri. ꝛ in illa. si non ſinguli ſperabat mutuari.

f ¶ Cōſcribunt. ſ. si boc est ita scripti. ſ. pecuniā numeratā: ergo ita est vt in aut. de fi. instru. ſ. fi. vero mo. iaut. cōl. vj. R'n. bic erat priuatū in ſtru. q̄ nō. ꝑbat. vt. ſ. de. ꝓba. l. fi. ſi publicū est ꝛpone numerate vel date. i. cōfessio de nūeratiōe vel datiōe cōſcripta est. Ité ꝑ ver ba futuri tps canet ſerediturā. nā ꝑ verba ꝓteriti tpis tm̄ non ꝛbīt obligatio lis sicut nec ſtipulatio. vt. ff. de ver. ob. l. v. ſ. stipulatio. fin Jo. aliq̄ dicūt bic ꝛbi: etiā ꝑ verba ꝓsentis tpis. vt insti. c. ſ. plane.

g ¶ Cōtinuū. ‡quo elapso in ſimplū tenet: nisi / abneget. ꝓpriā scripturā vel renūciationē in ea cōtētā tūc in duplū. vt. ſ. c. aut. ſ. qui ꝓpriā.

h ¶ Nullo mō. nec ſi vellet. ꝑbare nō nūcrata pecuniā fm quosdā. ſ. j. c. ſ. ille. ſ. Ja. ſ. ‡Quid aūt ſi creditor. bī cōfiteat ſe nō nūcrasse: Dicā iudicē ‡debere absoluere cū debeat stare cōfessioni creditoris. ff. lz. ff. ead. ſ. ‡Ité pone post biēnū pecuniā creditoꝛe numerasse. Dic tūc id agi vt ex ſola scriptura obligatio teneat. ꝛ magis implēde pacti obligatiōis gra numeratio est intelligēda fieri. vt. ff. de no. l. cū ei. Ité qd ſi renūciauit exceptioni nō numerate pecunie an pōt mihi ommino opponere exceptionem doli/ vel in factum/ vel cōditionē sine cā: Dicunt Joā. ꝛ Azo. ꝛ. ff. non. sed aliꝝ ‡. ff. vt dīri. ſ. si ex cautione.

i ¶ Dis. ſcz hominibus.

k ¶ Notiuris. q̄les sunt minores ꝛ absentes ex insta cā q vt minores bodie ipso iure inuanit. vt. ſ. in q. cau. in integ. rest. nō est necesſ. l. ſi.

l ¶ Sed q̄m ſecuritatibus. i. instrumētis in quibus creditor es scribūt se accepisse debitum. i. apochis.

m ¶ Depositarij. Cum bec ler non distinguat an loquatur in deponēte vel depositario: nec ego distinguo. nā sīne depositarius scribat ſſtatim sibi ꝓiudicat. vt. ꝛ. ſ. l. ꝓtori. ſiue deponens se acceppisse. ꝛ tunc statim sibi ꝓiudicat: vt bic. Sed in depositario videtur q̄ bodie sint testes tres necessarij q̄ subscribāt bmōi instrumēto. vt in aut. de fide instrum. ſ. j. col. vi. sed ibi loquit q̄ cōtractus sit in scriptis. vel ibi nō cōſtrū. ſ. j. col. vi. sed ibi loquit q̄ sit cōtractus sit in scriptis. vel ibi nō cō ſtabat scriptura depositarij esse/ ꝛ ideo tres erigiuntur. Vel ibi erat. ꝛ i stabat scriptura depositarij esse/ ꝛ ideo tres erigiuntur. Vel ibi erat. ꝛ i nata: hic publica. Vel ibi vt ex ea fiat cōparatio ad aliā improbādā.

‡ Concordat. i. c. ſi cautio. ſup. ff. ꝓfessioni. extra de ſi. instrumen.

‡ Et bene Bal. ſaly. ꝛ pau. bic.

‡ Et bene fm Ly.

‡ Et male Ly. ꝛ ange.

‡ Dic. q̄ ſi fuit in codē instro nō valet renūciatio. secus ſi in diuersis: q̄ tūc valet ꝛ nō poterit opponi ista exceptio ſz pau. bic.

Legatum an valeat ſi testator dīrit lego tibi. ꝛ, que debeo.

Exceptio nō nūcrate pecunie an possit post biennū opponi.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Subsistit. Qđ est in bone fidei iudicio ex mora in stricti iuris ex stipulatione. vt.ff. de neg. gest. l. qz tantūdem. z. j. tit. j. l. in bone fidei. z. ś. in qui. cau. in integ. restit. non est ne. l. in minorem.

Etiam si. ¶ Casus. Debebas titio. r. legauit tibi. rū. si a te petat tur. R. si. q. sic. vsurarum exclusa petitiõe. nas. vsu rarū id qđ est amplius debito: integra manebit petitio.

b ¶ Etiã si fidei cõmissum. qđ a sola liberalitate oli pẽdebat. vñ nõ videbat cõpẽlari: ẽ bodie etiam actionis iure. vt inst. de fideicõ. here. in prin. et. j. cõia de leg. l. oẽ verbum.

c ¶ Debuisse. qđ peti potuerat vel solutū nõ repeti. vt. ff. eo. etiam.

d ¶ Eius. i. petitio vsurarũ eius fideicõmissi qđ amplius. ꝛc. vt. ś. l. pri.

Eqs scriptura.

¶ Casus. Lõfessꝰ fui me recepisse ab vxore mea. c. noie dotis nec recepi illa. postea ex causa futuri dinortij furripuit mihi res. ꝓpter ãs tenet mihi in aliꝗs. c. celebrato diuortio petit a me. c. ex cõfessiõe dotis: qualiter mihi succurrat querit: R. si. q. ifra tẽpus habeo excepti. nõ nume. pecu. quo elapso' habebit locũ cõpẽlatio. ẽ hoc non placet ꝓpter ẽ. nã hic signatũ. Si vero nõ er scriptura ista' ẽ er alia causa tenear fibi in. c. tũc fiet compẽlatio istorũ. c. ad alia. c. q̃ mihi debet eo ꝙ res amouit. z sic possunt eẽ duo casus. Vel dic qꝫ sit vnus tñ fm ꝫ Accur. z ẽ verior. Quattuor modis aliꝗs dic casus vt no tatur in glosa.

Ter. ibi: respõsũ. 3. col. c. j. cũ glo. j. extra. 3 mutu. peti.

Casus. Iste lem ponit multipliꝛ.

c ¶ Recẽ scriptura. Pone sic casum vt tollas cõtrarũ. Qz titius. 2 fessus fuit se recepisse. r. ex causa mutui a seia cũ nil accepisset: postea cepit ab vxore sua. ꝓpria in veritate er causa mutui dcẽ. Primo obijcit seie exceptiones: z hoc vsq; illuc: z compẽsationis. ꝛc. Secũdo casu obijcit cõpẽsationẽ vroꝝ in rebus amotis. z hoc vsq; in fi. Vel dic qꝫ scripsit se. r. accepisse mutuo ab vxore cũ nil recepit: ifra biẽnium quidem babet exceptionẽ contra vxorẽ. z hoc vsq; illuc: z compẽsationis. ꝛc. post biennũ non: sed compẽlatur res amotas. et hoc vsq; in fi. l. Vel tertio cõfessus fuit decẽ se recepisse ab vxore ex causa mutui cũ. vñ accipere. in illis quinq; habet exceptionẽ: vt in prin. in aliꝗs q̃ vere obijcit cõpẽlationẽ ad res amotas. vt. ś. de nõ nume. pecunia. minorẽ. Et fm has. 2 tres expositiones non est contra. j. de rei vxo. act. ś. sed nec ob res amotas. cum ibi in dote loquitur. hic nõ. Vel quarto dic etiam in dotis confessione dic loqui: z dic in cõfessione fuisse centum: in datione quinquaginta fuerũt. ꝓo quinquaginta non datis habet locum exceptio non numerate dotis: vt in prin. ꝓo aliꝗs obijcit cõpensationem ad res amotas. ẽ hec obstat prædicta. l. cõtraria: qz nec hic dicit retentionẽ fieri dotis perpetuã ob res amotas. Sed maritũ non debere ꝓinus soluere qđ debet ꝙ responsum fuerit mutuę petitioni. z postꝙ respõsum fuerit. z res amotas fuisse constiterit: compensatio locũ habebit. Vel dic qꝫ scripsit se centũ in dote accepisse: cũ nihil receperit: z idẽ ifra tempo. z statuta. j. de do. cau. l. fi. z anf. ibi posita: obijcit exceptionẽ. vt hic in princi. postea obijcit cõpensationem. z fic non obstat contrarium: qz hic non fuit dos vere numerata: ibi fic. Vel hic dos erat i pecunia. ibi in specie. Vel hic res dotales nõ extabãt: ibi fic. arg. ff. ś. cer. pe. cũ fundus. ś. j. Si ẽras qua liter fit hic cõpẽsatio speciei ad qđ titatẽ: Dic amotã fuisse pecuniã vel frumentũ: vel aliud quod in quantitate consistat. Vel dic hic erãt amota consumpta. vndc ad estimationem ventum fuit.

f ¶ Quereris. vt z. j. rerum amotarum. l. j.

cõpẽsationẽ obijcere. phibẽtur[s].

Utricus percipiens fructus ex rebus pupilli tenetur ei restituere. h. d. Bal. vt fic. Estimatio fructuũ debita ab eo cui le gatũ ꝑtitatis est relictum: potest cũ illa sic. Qui tenetur ad fruct' cõsumptos patitur cõpensationes. h. d. Pau. de castro.

Imp. Hor. a. emerito. Lex. viij.

Ijpter fructꝰ ex possessio netua ꝓceptos[k] vitricꝰ tuꝰ debitor tibi cõstituꝰ est: cũ id qđ a me tua[l] allegatum est a te pete re cepit: mutuo[k] debite ꝑtitatis apud cũ q̃ sup ea re iudicatur? ẽ cõpẽsationẽ nõ imerito obijcies.

Nemo compensat quod sibi non debetur. Bal. z Saly.

Idem. a. Emenidi. Lex. ix.

Jus[l] quod non ei debetur qui conuenitur sed alij: cõpensatio fieri non potest.

Qui ꝓ liberãdo prædio empto ali quid soluit creditori illud venditori compensat cum precio. hoc dicit no. z tenẽ me ti casum. Bal. z Saly.

Imperat. Diocle. z Maxi. aa. Nicandro. Lex. x.

Quoniã liberũ[m] fundum di stractum tibi. ꝓponis: post vero veluti ꝓcecdente emptione obligatione[n] certum quid soluisse[o]: si debitũ[p] a te apud ꝓsidẽ ꝓuincie petat: cõpẽsationẽ ei[q] qđ i debite[r] soluisti potes opponere.

Quod debetur pupillo a noiatore tutoris non idonee administrantis cõpẽsatur cum eo quod pupillus debet tutori soluenti debitum patris pupilli et administratiõe ꝑpupilli. hoc dicit Bal. Vel sic. Si magistratus qui tutor: em pupillo no minauit aliquid. ꝑ debito paterno pupilli solut: pot hoc pupillo contra eũ (l. in subsidiũ) agenti compensare. z si in pluri tutor: minus idone' tenetur: illud nominato: tenetur cogitur. h. d. Saly.

Idẽ. aa. Julia. z Paulo. Lex. xj.

Ijtutores pupillis obijcio magistratus vrgente noia-

Additio. Addas etiã q̃ exceptio cõpẽsationis obstãs venditori pot opponi emptori: ita determinat Dy. in. c. is q̃ i tus. in fi. de re. iu. li. vi.

Quoniam. ¶ Casus. Vẽdidisti imbi pdilꝰ. p. r. z dicebas illud li beriũ a seruitute: erat tñ obligatũ titio ꝓo. r. si titio agẽti bypothe. solui debitũ: an tibi agenti ex vẽdito ad ꝓcein possim obijcere cõpensationem' queritur. R. si. q. sic.

m ¶ Quoniã liberũ. s. a seruitutib'. erat tñ obligat' cuidã creditori.

n ¶ Obligatione. s. z personali ꝓo qua hic etiam fundus erat creditori venditoris obligatus.

o ¶ Soluisse. s. ꝓpomis te emptorem soluisse creditori venditoris by pothecaria agenti.

p ¶ Debitum. s. ꝓcium quod debetur ex venditione.

q ¶ Indebite. ẽ tum ad te: debite tñ ẽ tum ad creditorem. alioquin fi a neutro deberetur compensationes obijcere non posses. immo indebitum repeteres. z facit. ff. de rei ven. l. emptor. z. j. de euic. cum tibi.

Jtutores. ¶ Casus. Magistrat' cõpulerũt me noiare aliquos tutores qbusdã pupillis: z illos nominaui. postea cũ ipse pupilli aliqđ deberent ex officio ꝓmipili: solui. peis: quenio: a pupillis ꝙ eo ꝙ noiaui tutores min' idoneos qui facti sunt debitores pupillo' in. r. modo quero: nunquid possim eis obijcere cõpensationem de eo quod ꝓo eis officio ꝓmipili solui. respondetur ꝙ sic.

Lasuzponit.

Pro his.

Cõpẽsare aliqñ quis pot qñ sibi nõ debet.

Sj ex venditione. ¶ Casus. Er causa legati debebaz tibi. r. tu mihi. r. er causa vẽditionis: qz tibi rẽ vendidi nec precium solusti. an hinc inde admittat cõpẽsatio' ꝙrit. R. si. q. sic. et hoc in prima. Si vero fi eeus rẽ mihi vendidit. ꝓ r. z mihi er alia causa tenetur in. r. si petat sua. r. nõ opponere cõpẽsationem. z hoc in secunda.

g ¶ Prohibentur. vt diximus. ś. eo. l. iij.

Jpter. ¶ Casus. Si mulier prediũ pertinẽs ad filiũ suũ inuito filio suo viro tradidit. z ex eo fructus percepit. z consumpsit: z rõne illoꝝ fructuũ fact' fit de bitor filij i. c. postea ipa decessit filio herede instituto relictis viro. c. noie legati an marito petenti e. er cã legati posset filꝰ? obijcere cõpẽlationẽ. c. q̃ debet virtcus' q̃ritur. Dicitur q̃ sic.

b ¶ Perceptos. z cõsumptos.

i ¶ De fe tua. cui' es bẽs.

k ¶ Mutuo. i. innicem.

Jus. Pone casuz vt in glo. seq.

l ¶ Eius. vt fi. r. a te petã z tu inuenis quẽdam cui ego debeo decez que tui causa vult mihi remitte re vt ibi remittã fi cõpelloz: qđc. vt. ff. e. in rẽ. ś. j. z facit in. e. ti. l. fi. cũ militi. Sz hec falliti. pcurato rei rẽ suã. vt. ff. e. rẽ. i pn. Jtẽ i fideiussore q potest obijcere cõpẽlationẽ in eo qđ sibi debef vel reo pncipali. vt. ff. e. l. v. similiter secꝰ quod debef socio. vt. ff. de duo. reis sti. si duo. Jtẽ z in alio casu vt. ff. eo. si cuz filiofa. j.

Qđ ergo ẽ dicit alij dic omnino alij. Accursius.

a ¶ Pro his. scz pupillis.
b ¶ Solutis. fuerat eñ eorum pater primipilarius: er cui⁹ mala ad ministratione pupilli tenebantur.
c ¶ Conuenti. vtrusti. de satisda. tu. §. penul. & §. de magi. cõue. l. j.
d ¶ Vel vos. Repete vel si probetur vos dedisse noie ipsorum maiorẽ quan. ꝛc. quasi diceret tu-

stis: ac pro his[a] ꝓpter on⁹ primipili pecuniam soluistis[b]: suppstitionem gerentis scilicet dñicum: ne ab ipis cõueniri[c] hãccis imputare mi nime possitis: vel a vobis quicqꝫ ampli⁹ exigat si eñ ꝑtũ eis tutores deducerit: vel vos[d] noiẽ ipoz maiorẽ quãtitatẽ dedisse. ꝓbet.

ne eñ ꝑtum tutores eis debebãt fuit id qõ ꝓ eis soluistis: siue pl⁹ obijciet is cõpensationes, aliꝫ si min⁹ obijcietis vsqꝫ ad ꝛcurrentẽ ꝑtitatẽ eñ. vt j. ꝛc. si constat. ꝛ. l. etiam.

I Pluicem. ¶ Casus. Mutuam tibi. ꝛ. dedisti mihi pignora. ꝛ. debitor tibi in. v. facta cõpensatione vsqꝫ ad concurrentẽ quantitatẽ reiduã partẽ debiti soluesvel mercipe nolẽs consignabis ꝛ depones vt cessent vsure: ꝛ postea potes agere pigno. ac. ad recuperandum pignora.

e ¶ Agere potes. pignoratitia actiõe vel in rem. vt. j. de luitiõe pigno. l. si reddita. ꝛ. ff. de pig. act. nec creditores. et. l. quominus. sed ad pignoratitiam sufficeret sola obligatio in iudicio. vt. ff. de pigno. ac. si rẽ alienã. j. ff.

S I velut. Pone ea sum vt in glo.

f ¶ Mutuano. Qui tunc dispẽsator: erat reipubli ce. ꝛ mihi decez debebat proprio nomine: ꝛ ego si bi decẽtie publico: cõpensaui secum. tãdem eo mortuo cõpensatio non valuit: qꝛ erat in aliquo de specialib⁹ casib⁹ positis. ff. j. ca. ꝛ fic coarctãt fui soluere sequẽti administratori: agam ego ad meũ debitũ: sed si cõpensatio tenuisset põ postea soluissem vt indebitum cõdicerez. vt. ff. eo. si ambo. ꝛ. l. postea. j. ff.

g ¶ Redditis. ſ. solutis a te aliꝫ dispensator.

Q Ompensationes.

¶ Casus. Tam in actionibus realibus ꝙ in personalibus admittit compensatio. in realibus sic si possedisti equũ meũ ꝛ culpa tua perijt: teneris mihi ad estimationem: que si fuerit in. xxx. ꝛ debeã tibi. xxx. bincinde fit compensatio. In personalibus sic. si debeas ex causa mutui. ꝛ. ego tibi alia. ꝛ. fiet cõpensatio si debitum ex vtraqꝫ parte sit liquidum. Si aũt ex vna parte sit obscurum nõ erit locus compensatiõi: sed cognoscet de causa. ꝛ boc in scda. Si vero debeas mihi. x. ex causa deposita: qꝛ apud te rem meam deponebam: ꝛ ego tibi ex alia causa debeo. x. non fiet compensatio. ꝛ boc in tertia. Si vero possessionem meam siue mobilem siue immobilem per vim occupasti. ꝛ distracta est: teneris ad estimationem. quę si fuerit in decem. ꝛ ego er alia causa teneat tibi in. xx. bincinde non fiet compensatio odio predonis. ꝛ boc in quarta.

Compẽsatio in qb⁹ debiti sit ꝛ non quib⁹ non.

b ¶ Actionibus. Ubi quantitas bincinde debetur. ꝛ non obstat exceptio. vt. ff. eo. quecunqꝫ. ꝛ. ff. eo. si constat. secus si bincinde species debetur: vel ab altera parte species ab altera quantitas. vt. ff. de pignoratitia actio. l. si cõuenerit. ꝙ. j. ff. ꝛ. ff. de condi. indebi. l. si non sortez. §. si centum. ꝛ de impen. in re do. l. quod dõ. in prin. ꝛ. ff. de rei ven. si ex pecunia. ꝛ idem si bincinde debetur pecunia: sed vt spẽs. nam non fit cõpẽsatio. vt. ff. de pecu. si creditor. j. §. Quid ẽ ergo ꝙ hic subjcit rei vẽdicationi opponi cõpẽsationẽ? Respõ. desit tres posse hic prestari dolo vel culpa possessoris: vnde venitur ad estimationem. ꝛ sic fit cõpensatio. res ipsa tũ ẽ esse in obligatione siue petitione. vt. ff. de verb. obliga. si ferũ. §. an filius. ꝛ §. effect'. ꝛ. §. nouari autem. Sed ſm hoc quomodo estimationis que non debetur fit cõpẽsatio: Respõ. videẽ esse in obligatiõe inspecto exitu. ꝛ ꝙ hoc est quod dicit lex talem estimationem posse constitui. vt. ff. de constit. pecu. l. promissor. j. ff. Item qd si bincinde debeã in genere: vt equꝫ vel bõ: Satis dici põt cõpẽsare. insti. l. qnõ militabat. j. ff. ꝛ de leg. ij. l. vnum ex. §. sed si vno. Item qõ subjcit ipso iure dic vt diximus. §. eo. l. si constat.

vel in psonalib⁹ actionibus interseobseruãda. ¶ Ita tñ cõpẽsationes obijci inbemus: si causa[c] ex eã cõpensatur liquida sit ꝛ non multis ambagib⁹ innodata: sed possit iudici facilem exitũ sui ꝓcitare. satis eñ misericabile cẽ post multa forte variaqꝫ certamina cum res iam fuerit approbata: tũc ex altera parte queriam pene conuicta[d] est: opponi cõpẽsationẽ iam certo ꝛ indubitato debito: ꝛ moratorijs ambagib⁹ spem cõdemnationis excludi. Hoc itaqꝫ iudices obseruent ꝛ non procliuiores in admittẽdas cõpẽsationes existant: ne molli aĩo eas suscipiant sed iure stricto vtentes si inuenerint eas maiorẽ ꝛ ampliorẽ expostcreendaginẽ: eas qdem alij in dicio reseruẽt. litem aũt pristinaz iam pene expeditã sniia terminali[m] componãt. ¶ Excepta actione depositi[n] sm nostraz sanctionẽ[o]: in qua nec cõpẽsationi locum esse disposuimus. ¶ Possessionẽ[p] autem alienã perperã occupantib⁹ compensatio non datur.

i ¶ Si causa. scz scõa ex qua compensatur.
k ¶ Cõuicta est. Per testes non per confessionez. arg. ff. de iureiur. cũ qꝫ. in prin. ꝛ not. ff. de reg. iur. l. nemo ex his.
l ¶ Indaginem. Not. ff. ad exhi. l. iũ. §. ibidem. ꝛ. ff. de offi. pcon. l. si qd erit. ꝛ potest dici exposcere maiorem indaginem vel examinationem si infra duos menses nõ põt probari. vt. ff. ꝛ iure fisc. auferetur. §. qui compensationem. Vel officio iudicis fit hic. ꝛ illud speciale in fisco.
m ¶ Terminali. i. diffinitiua.
n ¶ Depositi. scz directa. secus si cõtraria: qꝛ tunc nõ de fide rupta agitur. vt arg. instit. de act. §. in bone fidei. vbi dicit sub ꝑtetu com. ꝛc. Vel dicẽm. Bidem in vtraqꝫ si ergo est in hac speciale/ ergo secus in commoda to. ꝛ sic ibi fit compensatio. Sed cõtra. ff. de com mo. l. sub ꝑtetu. Sed ibi nõ compensatione sed retentione vti volebat. Itẽ qd ono. ꝛ dicit in commodato ꝛ ceteris personalibus vbi species petuntur fieri cõpensationem: intellige semper si res de fut posse restitui. In actione autez in rem diximus. §. e. l. in prin.
o ¶ Sanctionem. j. depositi. l. penul.
p ¶ Possessionem. Dobilem vel immobilem. et intellige quando ad estimationem fuisset peruentum. als nullum esset dubium. Item ratione pene in qua est ꝑtitas. vt. j. vndevi. l. si qs in tanta. Itẽ ratione rerum mobilium amissarum. vt. ff. de vi ꝛ vi ar. l. j. §. rectissime. Habẽt ergo hec locum siue ꝛdictione ex lege: siue actione in rẽ: siue interdicto agat ad huiusmodi possessionẽ. ꝛ boc ideo huius possessoris. Sed arg. contra. ff. eo. si ambo. vbi in de lictis fit cõpẽsatio. Sed ibi in alijs delictis vel ibi erat bincinde delictum: bic non. Et nota bic casus vbi cessat cõpẽsatio. primo odio: vt bic. Item in deposito eadẽ ratione. vt. ff. ꝑi. respon. Item eadem ratione. vt. ff. eo. l. ob negocium. Item ecõtra cessat fauore. vt in fisco: in casibus qui sunt. §. eo. l. in ea. Item cessat quãdo species est debita: vt dixi in principio huius. l. Item quando res exposcit maiorem inquisitionem. vt. §. ea. l. §. j. Accursius.

Compẽsatio cessat i multis casibus.

Continua tio.

¶ De vsuris. ¶ Dixit bucusqꝫ qualiter actoris intentio minuitur cõpensationibus vel aliꝫ exceptionibus. Nunc qualiter augeatur.

¶ Casus. Mutuauit mihi. ꝛ. vsuras solemniter stipulatus es: sed non interuenit scriptura: an nihi lominus debeantur vsure: queritur. Respondetur ꝙ sic, si fuerint promisse vsqꝫ ad legitimum modum.

q ¶ Si interrogatione. Que stipulationibus premitti solet: vt instituta de verbo. obliga. in prin.

r ¶ Recte. Id est ſm modum regionis: vt legitimus modus vsurarum.

Sic ergo refert an testes dicāt aliquē ꝓmisse.ꝛ nō valet nisi dicāt cessisse interrogationē: vt h.ꝛ aliud si instrumēto hoc dicat. vt dixi fm Jo. fed. H. etiam in testibus dicit idē. arg. ff. de re. du. l. quotiens. ij.

a ¶ Optimo iure. qō mouit? inducū rebusq; receptus est fm Jr. Vel dic fm. B. oberi vsuras bono iure vt pacto nudo qī nō peti fed retineri possunt. vt. j. e. l. iū.

Jtē meliori vt officio iudicis. sic fit cuenit in bonefidei iudicijs. vt. j. e. l. i bone fidei. Jtē optimo pstipulationē vt h. Vel tertio dic optio. i. vtilissimo. est cm vtile accipiendū. vt arg. inst. qui. mo. re ꝑhi. ob. s. fi. sic ergo fm. B. ius aliud bonum. vt. ff. de vsucap. l. i. aliud melī'. vt. ff. de ꝓcu. l. erigēdi. aliud optimū: vt hic. ꝛ de verb. ob. vbi aūt. nō diuino. vt dicēs. j. e. aut. ad hec.

Suras. ¶ Casus. Rem mihi vendidisti ꝛ tradidisti: ſ pciuſ tibi nō numeraui: vsure er moꝛa an debent/ q̄rit: R. q̄ sic. nec obstat q̄ d minꝰ debeanꝫ. cū penes me aut alībi habui pciuſ nō legitime depositū: qꝛ non prius oblatum.

b ¶ Tradita est. Sec' ſi tradita non esset: vt hic. j. de ac. emp. l. curabit. ꝛ. ff. de act. ēpt. l. iulian'. ſ. er. vēdito. ꝛ. ff. e. l. liberalitatis. ſ. fi. Sed cū fructus ſ̄ptinēāt ad emptorē et tpe ſ̄ctus. vt. j. de act. empt. l. fructꝰ. sicqꝫ possit eos petere et pcipere: videtur semp teneri ad vsuras. vt. ff. de ac. emp. l. iulian'. ſ. possessionē. ꝛ de reg. iur. l. q actionē. ꝛ. l. q. pōt: R. hoc non pōt obijcere vendituꝛ: q ipse pcepit. An aūt hic vsura fit illicita etiā iure canonico: R. idē fm B. 30. ſ. fi. nō. qꝛ loco in terestē pstat. ꝛ fructuuꝫ vt hic. ꝛ arg. ff. ꝑ socio. l. socium q̄ meo. Additio. Hoc tenet etiā glo. in. c. cōquestus. ex de vsuris. ꝛ sequit ibi Abb. ꝛ cōter canoniste. alios etiā quosdā casus in qb' est licita ponit eadē glo. in pnn. ꝛ plures ponunt. xiij. q. iij. in summa.

Vsura alīqñ est licita etiaꝫ de iure canonico.

c ¶ Deposīti. unmo vēliberat': vt. j. e. accepta. ꝛ. ff. e. cuictis. ſ. j. 3o dic q̄ hic depositū fortē sine vsuris. vt. j. debi. vē. pig. unpe. nō pos. l. j. vel depositū. f. apud se vel alium: non tñ legitime. ꝛ hec melior.

Vsure an debeantur ex pacto i continenti apposito.

d ¶ Pecunie. hoc nomen pecunie stricte accipe: vt non cōtineat cetera in quibus est mutuum. alīs esset contra. j. eo frumēti. Jtē fallit hoc in duob' casib'. vt. ff. e. l. etiā. ꝛ de nau. fe. l. periculi. Jtē est verū q̄d hic dicit etiā ſ̄ pactū de eis pstādis incontinēti apponaꝫ. vt. ff. de ꝓscrip. ver. l. tritius. sic ꝛ alibi pactū incōtinenti appositū non parit actionē. vt. ff. de rel. l. q̄ fi locus. ꝛ. j. de iure do. l. auia. ¶ Regulariter cōtra etiaꝫ in stricti iuris iudicijs. vt. ff. si cer. pe. l. lecta. Sed in bonefidei cōtracti bus nō solū ex pacto incōtinēti facto debenꝫ vsure ſ̄tētā ex moꝛa. j. de pact. iter emp. l. i. mutio. ꝛ. ff. e. cū q̄dā. ſ. er locato. ꝛ. j. e. l. i bonefidei. ꝛ. ff. de pac. l. in bonefidei. ꝛ. ff. depositi. lucī'. ꝛ. l. publia. ſ. lucius. ꝛ. ſ. titius. ꝛ. ff. mā. l. qui negocia. ꝛ de in rē vers. l. i. ſi ꝓ patre. ſ. in rem.

e ¶ Et pacti. fcilicet nudi.

f ¶ Solute. noſe vsuraꝫ. secus ſi simpliciter: qꝛ tūc in fortē teneꝛenē. vt ff. de sol. l. imbis. ſ. cidē autē. sed sec' vbi. etiā ciuiliter debeꝫ vsura. tūc cū ꝓnus in vsuras solutū accipit. vt. j. e. ſi vsuras. Sed ex venditione de soln. l. paulus. respondit non ideo. ſ. j.

P Errētionē. ¶ Casus. Si mihi. r. mutuasti. ꝛ pignus dedī ꝛ ne mi pacto nudo de pstādis vsuris: retinebis pignꝰ q̄usq; solue rim vsuras. ꝛ hoc ī pīna. Si vo. pmiſi minores vsuras: puta q̄ttuoꝛ et pign' dedi: ꝛ postea sequēti deꝛ cōuenī vt solueꝛē maiores vsuras: puta. viij. den. an habeas retētionē pignoris ꝑ maiozib' q̄rit. Dicit q̄ non. ꝛ hoc in secunda.

g ¶ Posse. etiam a fisco successoꝛe tali ſ debitoꝛ. vt. j. de vsur. fil. l. ū. li. r.

h ¶ Cōstitutū est. vt. ff. de pig. l. grege. ſ. fi. ꝛ de pig. ac. solutū. ſ. fiue autem. ꝛ. j. e. l. pignoribus.

i ¶ Obstricta sint. f. nomīnatim.

k ¶ Contractus. ꝓ quo datum fuit pignus.

l ¶ Cōuenit. nudo pacto ꝛ cum pignoꝛe.

m ¶ Reꝓmisit. Nudo pacto. ſ. ꝑ his maiozib' pign' obligatī nō fuit.

n ¶ Rata. a ſ rata. a ſas nata. ſ. vē q̄ sic. q̄: tacite fit repetitū: vt insti. ad. l. agl. ſ. er hoc tñ capite. et ff. de ē. ob. l. tria. ſ. idem fridet. j. ꝛ. ff. de cōdi. insti. l. cū seruus. ſ. hoc est spe ciale odio vsuraꝝ. Vel dic q̄ er interuallo cōuenit de maiozib'. ar. ff. de adi. leg. fi tibi certā. Jtē ſ̄ non fit nata actio vī detur tī hīc retētionē. vt. j. etiā ob chyro. pe. l. j. qō hic negat: sed hic naturaliter tātū debita erat: vel hic

✝ Adde bal. ⁊ salyc.

mercede quasi cōpensationem eius faciendā cū damno. Nos vtra cum dominus vel locator possit conuenire inquilinum p damno data in re locata actione locati. vt in auc. de al. ⁊ emph. §. si vero qs. col. ⁊ actione legis aquilie: vt. ff. e. l. si vulnerauerit. Sunt ergo quattuor casus quibus expelli pōt inquilinus ⁊ etiā colonus. Quorū primus ille fuit si nō soluit pēsionem. sed si nullus istorum interuenit: pōt resistere locatori ⁊ inglin⁹.

Inglin⁹ i quattuor casibus expelli pōt.

✝ Idē Cy. Bal. ⁊ salyc.

✝ vt. ff. vti pos. si duo. §. cū inquilinus. ⁊ de vi et vi ar. l. colonus. Sed ḡro quo tpe est soluēda? Respon. q̄dam leges videtur velle in principio: ⁊ si non soluit expellatur. vt hac. l. ⁊. §. de iudi. perandum. §. in bonoratus. Quedam in medio sicut in salario qō fiscus dat patrono suo. vt. §. ō aduo. diuer. iudicum. l. per banc. §. fercenti auarei. Quedam in fine sicut cum aliquid debeat in diem: vt. ff. de verbor. obli. qui boc anno. ⁊. ff. de migrādo. l. i. §. si pensio. Tu dic ✝ primo seruari quod actum est. qō si nō apparet: tunc serua mores regiōis: vt. ff. de fundo instru. ⁊ instru. leg. cū delationis. §. asinam. q̄ si non appareat tūc quod minimū est. i. in fine anni: vt. ff. de reg. iur. l. semper i obscuris. ⁊. l. semper in stipulationibus. Sed licet non teneatur perfoluere conductor prius si tamē nō soluat potest repelli ibi Azo. vt hic dicitur. maxime post tempus solue de mercedis adeo vt si pena promiserit si expelleret non tenetur: vt. ff. eo. l. quero. §. inter. Alij. ✝ vt. ff. dicit q̄ de mū tempore conductionis finito potest expelli: quia totū debet contractū prius adimplere et fua parte. vt argumen. ff. de actio. emp. iuliannus. §. offerri. Sic et conductor non potest agere nisi soluat totam pensionē: vt. ff. de migrando. l. j. Sed certe tūc ea ratione posset expelli quia tempus ✝ sit finitum. vt. d. l. vti possidetis. §. cum inquilinus. ⁊. j. e. l. ne cui. nisi contrariū esset actum vt in quibusdam aliis casib⁹: vt ibi dices. ⁊ facit. ff. eo. l. q̄ si domus. Additio. Concordat cū hac. l. c. penul. in. §. fi. extra isto titu.

✝ Ista tenēt pe. Cy. bal. ⁊ salyc.

✝ Pro concordia istarū opt. vide Jas. in. l. ij. col. j. ō iu re empti. et in aut. q̄ re. §. de sacro sanecc.

EX diui. ¶Casus. Si boreum tibi locaui: vt in eo frumētū tuū reponeres: et custodes exhibui: de fortuito casu non teneor: nisi aliud conuenisset: quod vt fiat pro uidebit prefectus. et boc in prima. Si vero conuenerit vt custodiam prestarem: eā adbibere debeo. et boc in secunda.

a ¶ Deferentibus. hominibus conducentibus horrea.

b ¶ Nec vltra. q̄ vt custodes exbibeant. cū dñi depositarū rerū tēpore depositionis sciebant per custodes horrea exerceri.

c ¶ Parentem. in scientia et etate.

d ¶ Curabit. sic. ⁊. ff. de offi. prefe. vigil. l. iij. ⁊ de leg. iij. l. j. §. hi quibus.

e ¶ Sed quia. predicta fm naturam contractus. sed quia ⁊c. sic. ⁊. §. cō mo. l. j. ⁊. ff. eo. si quis domum. §. iulianus.

f ¶ Idem. scilicet custodiam. ⁊ de bac materia dic plene. vt. ff. e. domi nus horreorum. §. Ecce.

EX erti iuris. ¶Casus. Inuecta a colono domino sciente loco pignoris tñ tenebunt: ab inquilino inuecta omnino tacite funt obligata: siue dominus ea sciuit inuecta siue non.

g ¶ Voluntate. i. domino sciente: vt. j. innuit.

h ¶ Indurerint. vt ibi perpetuo sint. q̄diu inhabitauerint: vt. ff. de pigno. l. debitor. ⁊. ff. in quib. cau. pig. ta. l. eo iure.

i ¶ Nam ea quoq;. als he quoq;. que induciuntur domino ignorante. et est ratio: quia sepe talia induciuntur que non vult conductor: sciri a locatore: quod de leui non accedit in rusticis: cum non nū ligones ⁊ aratra ✝ ⁊ familia inferant: nō pecunias quas non audent optare. vt bus cau. pig. ta. con. l. fi. ⁊. ff. de pac. l. item q̄ conuentiones. ⁊. ff. in q. cau. pig. ta. con. in predijs. Sed qd si in domūpel in fundū cōductum res alienas qs inferat dño rei sciente ⁊ non contradicente: Videt q̄ sint obligate. vt argu. ff. de pigno. acti. l. aliena. i pn. Additio. Ista glo. est singula. fm Ja. in. §. ite ferruana. in. §. ite seruiana. in ẋo. coloni. isti. de actio. quam ibi sequitur Jason.

✝ Adde si misseglo. in §. ite seruiana. in ẋo. coloni. isti. de actio. quam ibi sequitur Jason.

Idem a. Victorino. Lex. vj.

2 NEmo probibetur[k] rē quā conduxit fruendā alij locare: si nibil aliud conuenit.

¶ Videtur bens in prima cōductione nō tenetur in secunda. sine sit prorogata sine innouata etiam ex consequētia prime. boc dicit fm Bald. Vel sic. Videtur se etigalium finito tempore non teneri licet is pro quo fideiusserit de nouo re conduxerit. Salycetus.

Idem a. Terentiano. Lex. vij.

SI cū bermes vectigal octauarum[l] in quinquennio cōtinuū conduceret[m] fidei tuā obligasti: posteaq̄ specio ciusdē temporis expleto cum idem bermes in cōductione vt idoneus detineretur[n] non consensisti: sed cautionem tibi reddi postulasti nō oportere te de posteriorib⁹ tēporis periculo astringi competens iudex non ignorabit[o].

¶ Propter sterilitatem fit remissio nisi cum vbertate compensetur. Bal. Vel sic. Remissio congrua debet fieri propter sterilitatem nisi aliud fuerit conuentum: vel nisi tanta fuerit vbertas aliorum annorum q̄ possit condigne compensari cum sterilitate. boc dicit Saly.

Idem a. Igino. Lex. viij.

LIcet certis annuis quātitatibus[p] fundū conduxeris si tamē expressum nō est in lo

tur q̄ nō. ⁊ est ar. q̄ si scholaris. p. scholari fideiusserit. ⁊ postea ignorante fideiussore fiat nouatio q̄ fideiussor non teneatur.

l ¶ Octauarū. sic dictū: quia octaua er mercibus pro vectigali assumebatur: vt. §. de vectiga. La legatis. ⁊. l. ex prestatione.

m ¶ Conduceret. pro certa mercede singulis annis. vel pse minutatim colligat: et talis conductor dicitur publicanus: vt. ff. de public. l. j. §. hic titulus.

n ¶ Detineretur. videtur ergo q̄ innitus possit retineri idem conductor. quod videtur verum si non possit alij fic commode locari. vt bic ⁊. ff. de public. l. cotem. §. finali. Sed contra in eo. titu. l. licitatio. §. j. §. ibi eque commode poterat locari alij. Sed plus est contra. ff. de iure fisci. l. iij. §. cum quinquennium. vbi dicit non detineri innitum etiam si non sic commode possit locari alij. Solu. illa corrigit illam. de publica. et bic volens fuit detentus fm Azo. ⁊. ℞. Vel de rigore loquitur bec et illa de publica. alia de iure fisci. de equitate quod in idem recidit. Vel verius in illa de publica. maximos perceperat fructus publican⁹. ita q̄ re forte debilitauerat: ⁊ propterea cogitur reconducere. ⁊ bic dices sponte retentum.

o ¶ Si non ignorabit. vt argu. ff. de pact. l. fi. et. ff. eo. item queritur. §. fina. Sed licet de futuro non teneatur: an de preterito teneatur: Quidam q̄ non post tempus quasi videatur nouasse omnē primam obligationem: et remississe fideiussori retinendo conductorem post tempus. argumen. ff. de separatio. l. i. §. illud. et de preca. Let habet. §. cuius quis. Tu dic q̄ sic. arg. ff. manda. l. qui mutuam. §. non ideo. et. ff. de administra. tu. l. lucius. ū. in pn.

p ¶ Quantitatibus. non erat partiarius bic colonus: quia tūc omne damnū ⁊ lucrum esset commune: ✝ vt. ff. eo. si merces. §. si vis maior.

✝ Idē bal. ⁊ saly. b. ad de glo. siles quas sequit panor. in. c. ppter. iuersbo magno. extra eo.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

licet postea certificet. vt insti. de acti. §. curare. fic. ꝛ stipulatio dicit ꝙ certa eo ip incertū cōtinetur in ea. vt. ff. de verbo. obliga. vbi autem non. Itē ciuilis hec dicitur: quia ex equitate ciuili datur. vbicunq; enim ex equitate ciuili ‡ actio dat ꝓscriptis verbis dicitur. vt ꝑ exēpla dicas. vt. ff. eo. l. quotiēs. ꝛ. l. si tibi pol|licita. ꝛ. l. quia actionū. ꝛ. l. duo. Non tamen ne|go quin in factum ꝑ ꝓscriptis verbis quādoq; sint idez: vt diximus. §. eo. l. ex placito. Item cō|tra huic. l. ff. de pac. si ti|bi. in princ. Solutio. ‡ ibi de ea obligatiōe que contrahitur re: vt ibi dī|cit eodem modo solu. ff. si certū petatur. l. ro|gasti. §. j.

a ¶ Immo ē certum cuz sit in rerum natura tō dicꝙ dicit certa: qz ex lcerto ẜtu bꝰ ouginē. Cy. ꝛ fall. ‡ Ista gl. est de mēte odof. Cy. ꝛ fall.

b ¶ Demonstrat. vt. §. de donatio. que sub mo. l. j. ꝛ de donatio. l. legem. ꝛ l. eū res. ꝛ de pactis do. legez. ꝛ. §. de actio. emp. l. ij. ꝛ de cōtraben. emp. si donatiōis. ꝛ. §. de pac. legem. ꝛ. ff. de pac. in tra ditionibus.

c ¶ Placuit. vt. ff. de con trahē. emp. l. j. ꝛ dic rebꝰ id est ꝓsecieb' ab vtraq; parte interuenientibꝰ.

d ¶ Solēnitatez. als' obꝰtinet qō est. §. si cer. peta tur. si non singuli.

e ¶ Potez. vt ꝛ. §. c. l. qm. ꝛ. §. de ꝙd. ob cau. ea. l. ꝛ l. dictā. ꝛ. j. de do. l. legē.

f ¶ Substantia. i. ipsa leg dicta rebus ꝓpꝛijs rei tradītiōe minua|tur. §. o. vt ꝛ. §. c. l. rebus. cum suis cōez. ꝛ. j. de euic. l. ij. Et no. qꝛ re|fert cū aliquid do vt aliquid facias: qz aut als cram daturus: ꝛ tūc nulla competit actio. vt. ff. de dona. l. ij. in fi. ꝛ. l. seq. aut non. ꝛ tūc vel condictio ob causam ad repetendum datur. vel ꝓscriptis verbis vt fiat quod conuenit. vel interesse ꝓstetur.

g ¶ Competit. vt hic. ꝛ dixi. §. de pac. inter emp. l. cum te.

¶ De locato ꝛ cōducto. ¶

Quia locatio ad similitudinē emptionis est inducta ideo de ea ponit post venditionem.

Dominus. ¶ Casus. Locaui tibi borreū vt in eo frumentū reponeres: repositis. ꝛ latronū incursu vel alio fortuito casu amissis. puta qꝛ borreū non erat clausum per culum rerū repositarum ad me non ptinebit. Sed si non fractis vel non lesis borreis: dns borreorum tenetur.

b ¶ Latronum. qui effractis borreis furri puerunt ibi posita.

i ¶ His cessantibus. Et aliis similibus casibus fortuitis qui nō ꝓez|stantur hic: vel simili alio indicio bonefidei: vt hic. ꝛ. ff. e. dominus. in ꝓin. ꝛ. l. ex conducto. §. j. ꝛ. l. perinde. ꝛ. l. sed si de damno. ꝛ. l. bāj|tatores. ꝛ. §. de pignoratitia actione. l. qui de fortuitis. ꝛ. ff. depositi. l. j. ꝛ. ff. cōmo. l. ad eos. ꝛ. ff. de actio. emp. l. si ea res. Sed hoc casu debet exbibere custodes. vt. j. eo. l. iiij.

k ¶ Extrinsecus. i. non vitio ipsarum rerum depositarum. Vel dic. i. extra bas causas fortuitoꝝ sez casuum. Et dic mercede/sez interue|niente ꝑm Jr. vt. ff. eo. l. qui mercedem.

l ¶ Illesis. Per quod ꝓesumitur dominus in culpa ꝓxima facie sez eius culpa periisse res. Et distingue hic ꝑm Jo. vt diximus. ff. eo. l. dominus. Itē no. qꝛ dicitur vulgo. sez an quid de tuo perdideris: q rem cōmodatam vel depositam perdidit. ꝓo quo est. ff. cōmoda. l. si vt certo. §. quo vero. Accur.

ptis verbis incertam ciuiles dā dam actionem iuris auctoritas demonstrat.

¶ Generis ad genus non est emptio: sꝫ contract⁹ innominatus ꝛ ideo causa nō secuta habet locuz condictio ob causam. Bald. vel sic. Emptio non est fine precio: ideo si frumentum datur ꝓ oleo est pmu tatio. b. d. Sali.

Idē. aa. ꝛ. cc. timotheo. L. vij.

Optionē rebus fieri non posse pridē placuit. ¶ Igit cum frumenti certam modiatio|nem callimacho ꝛ achamacho te dedisse vt tibi repsentēt olei desi gnatū pondus assecures: si placi tis citra stipulationis solennita|tem nō exbibeant fidem quātuz dedisti causa nō secuta: condicere ꝓo desiderio tuo potes.

¶ Ex condictione ob causam finalem oriꝫ ꝓscriptis verbis. Item habet locū condictio ob causam tanꝫ in contractu innominato: secus si causa sit impulsiua. hoc dicit textus cum glo. ꝛ not. banc le|gem Bal. Vel sic. Ex pacto in traditione rei appositō tanꝫ vestito agitur ꝓscri|ptis verbis: vt cōuenta impleantur. hoc dicit Salicetus.

Idē. aa. ꝛ. cc. Pauline. L. viij.

A lege reb⁹ donatis candi|do vt quod placuerat men|struū seu annuū tibi ꝓstaret: cū hmōi ꝙuentio nō nudi pacti noīe cēseat: sed reb⁹ ꝓpꝛijs dicte legis substantia muniat: ad implendū tibi placitū (sicut postulas) ꝓscri ptis verbis cōpetit actio.

m ¶ Depositarū. i. positarū in dictis borreis. nec est fuit depositum ilmo mercede data dns borreorum retinet dictas merces in borreis suis ꝛ sic fuit locatio non depositum. vt. ff. depositi. l. j. §. fi quis ser|uum. in secundo dicto. Si vero econtra depositū. tunc tenet de solo dolo. ꝛ lata culpa. vt. §. depositi. l. j. nisi in certis casib⁹ ꝙ no. ff. depo|siti. l. j. §. fepe.

Duersus. ¶ Casus. Si saber opꝰ faciendum a me conduxit nec ꝓsto sibi mercedē opere aget ex conducto ad interesse. Sz nunqd venient vsure ex mora sicut in ceteris bo. fi. iu|dicijs. Rñ. ꝙ fic.

n ¶ Conduxisti. 2 ductor ō: noie edificij: ꝛ ciusdez rōne ꝓdis dicit locator. Itē cōductor dicit dns rōne operꝝ: faber loca tor rōne eiusdem operꝝ: vnde faber pōt agere ex locato ꝛ 2ducto ad mer cedem diuersis respecti bus fic. ff. ad. l. rbod. ō tac. l. ij. circa ꝓin.

o ¶ Eo iudicio. l. ex conducto qō est bo. fi. vt bꝛ insti. de ac. ꝛ actionum.

p ¶ Cū vsuris. mora in|terueniente vel alia simi li causa ꝛ ad b. §. de vsu ris. in bone fidei.

q ¶ Solitis. i. ꝙ in regio|ne frequentant. vt. ff. de vsur. l. j. ꝓn. ꝛ. ff. ō admi ni. tu. l. tutor. ꝙ ꝛeptoriū. §. ex ceteris. Qmō legi timū modū nō ꝛcedāt. qđ habes. §. de vsuris. l. eos. §. fin. Sz iste q fic locauit opas qñ poterit mercedez petere: Rñ. fi|nito ope vel tpe. vt. ff. e. l. op⁹ qō ꝑm. B. sed illud qñ suo piculo 2ducit vñ qñ nō suo piculo 2ducit set posset dici eō. vt arg. §. ō iudi. l. ꝓpārādū. §. i honorarijs. at ipēsione dom⁹ vel fūdi dices. l. l. ꝓpꝛi. Additio. Tu dicas qñ qs locat operas suas ad faciēdū tota domū vna mercede inspiciendā q̄litatez ꝓsone. Puta si fit forte locato: paup q nō posset tota domū pficere nisi mi|nutatim des sibi pecuniā: tūc em vr tacite actū vt ꝛt ante opus pfe|ctū sibi pecūiā minutatiz ꝑbeas. ar. l. fi vo nō remunerādi. §. fi. ff. mā dati. idē fi ꝙuetudo sic cēt. vt. l. qꝛ fi nolit. §. q assidua. ff. de edil. edi.

Dē. ¶ Casus. Si domū tuā mibi locaueris: an me inuiti ex|pellere possis: querit. Rñ. qꝛ nō. nisi in solutiōe pensionis do|mus cessauerim: vel ex causa habitare volueris: vel reficere: aut in domo male fuerim versatus: puta destruendo parietes vel tectum.

r ¶ Edem. i. de ede. Vel idest edis: sic ꝛ ibi sermonem quem audistis non est meus. alij habent insule.

s ¶ Pensionē. in pecūia ꝓsistēte. als fi partiari est: vel i alia re ꝙsistat merces agit ꝓ socio vel ꝓscriptis verbis. vt. ff. depositi. l. j. §. fi. qꝛ fuū. ꝛ. ff. locati. si merces. §. vis maior. ꝛ. ff. cōi diui. l. si cōuenerit. in fine.

t ¶ Insolidū. Mā particulariter nō sufficit. vt. ff. de vsu. l. tutor. §. la|cius. ꝛ. ff. de col. bo. l. j. §. si cū duob⁹. cū nō minima ĩcōmoda habeat particularis solutio. vt. ff. familie herciscunde. l. plane.

v ¶ Soluisti. l. de facto. idē dicas si paratus fis soluere. vt. ff. māda. l. diligēter. §. j. ꝛ. §. ij. cū ꝓximus est dāti. vt in aut. vt egact. insti. de. §. fi. col. vij. sed cessare ꝑ biēnū oportet qñ fuit actū vt nō expellere|tur. ‡ vt. ff. loca. ꝛ conducti. l. quero. §. inter. Accur.

x ¶ Necessariā. ītellige qñ post locationē ex ĩopinatu supuenit necessi tas. vt qꝛ alia domꝰ qđ habitabat cozruit. vel vꝛoꝛ ducit. ‡ secus aūt si tpe Zct⁹ B. puidere potuit. vt. ff. vt in posset. le. fi is a q. §. fi. ꝛ. l. sequē. ꝛ. ff. de inter. act. de etate. §. ex cā. ꝛ cōdē mō dicas in sem. casu.

y ¶ Corrigere domū. hoc tñ fine dāno inqlini. pcedit. ꝑm Jr. ſ. duob⁹ casibus. sez ꝓmo ꝛ sco: in tertio autē opinio est: vt ꝓo rata re mittat ei merces vel restituatur. Et intellige tunc cū necessaria fue|rit refectio. als ad omne interesse inquilini tenet locator. ‡ vt. ff. eo. l. qui insulam. in ꝓin. ꝛ. l. ꝛ hec distinctio. in ꝓin. Accur.

z ¶ Versatus es. hoc casu dicunt quidam ‡ nihil diminuendum de mercede

Locans opas suas qñ posset mercedez petere.

‡ Hāc gl. tenet Bal. ange. et ſa li. hic.

‡ Istaz gl. vſus ad fin. sequuntur bal. ſ. Sequit ed bal. ſ. ita li. imo tunc ſi vellet pos|terie inquia linus esset ſiſſime glo. er pa. in. l. habitato. ꝛ res. ff. eod.

‡ Hāc pal. mā opinē ſequitur pau. ſ. ſy.

¶ Idē dal. ⁊ saly.

mercede quasi cōpensationem eius faciendā cū damno. Nos ⁊tra cum dominus vel locator possit conuenire inquilinum ꝑ damno data in re locata actione locati. vt in aut. de al. ⁊ emph. §. si vero qs. colla. iz. ff. in quibus can. pig. ta. cōtra. l. nō soluz. als pomponius. sed actione legis aquilie: vt. ff. e. l. si vulneraueris. Sunt ergo quattuor

¶ Tenetur dominus horreozum erbi bere custodes: ⁊ eis erbibitis liberat: qui custodes si reperiuntur culpabiles debēt puniri per prefectum pretorio si inferior iurisditio non sufficit: et ad eum remitti. tamen si dominus promisit custodiam tenetur iurta promissum. boc dicit Bal.

¶ Inquilinus. ⁊ de vi et vi ar. l. colonus. Sed q̄ro quo tpe est soluēda: Respon. q̄dam leges videtur velle in principio: ⁊ si non soluit expellatur. vt bac. l. ⁊. §. de indi. ꝑperandum. §. in bonoꝛa rūs. Quedam in medio sicut in salario qđ fiscus dat patrono suo. vt. §. ꝺ aduo. diuer. iudicum. l. per banc. §. fercenti auꝛei. Quedam in fine sicut ⁊cum aliquid debeꝛ in diem: vt. ff. deverboꝛ obli. qui boc anno. ⁊. ff. de migrādo. l. i. §. si pen sio. Tu dic ✠ primo seruari quod actum est. qđ si nō apparet: tunc seruanda moꝛez regiōis: vt. ff. de fundo instru. ⁊ istru. leg. cū delamonis. §. asinam. q̄ si non appareat tūc quod minimū est. l. in fine anni: vt. ff. de regul. l. semper i obscuris. ⁊. l. semper in stipulationibus. Sed licet non teneatur persoluere conductoꝛ priusq̄ si tamē nō soluat potest repelli fm Azo. vt hic dicitur. ma. ꝛime post tempus solue de mercedis adeo vt si pena ꝓmiserit si expel

✠ Idē dal. ⁊ saly. ✠ Ista tenēt pe. Cy. bal. ⁊ saly. ✠ Ꝑio condita ista. rū opi. vide Jaſ. in. l. a. i. ꝑ. col. 5 in re empti. et in aut. de rē. ⁊ de sacro sanecle.

leret non tenetur: vt. ff. eo. l. quero. §. inter. Alij. ✠ vt. M. dicūt q̄ de mū tempoze conductionis finito potest expelli: quia tota debet contractū priusq̄ adimplere et sua parte. vt argumen. ff. de actio. emp. iuliannus. §. officium. Sic et conductoꝛ non potest agere nisi soluat totam pensionē: vt. ff. de migrando. l. j. Sed certe tūc ea ratione posset expelli quia tempus ✠ sit finitum. vt. d. l. vti possidetis. §. cum in quilinus. ⁊. j. c. l. ne cui. nisi contrariū esset actum vt in quibusdam aliis casib⁹: vt ibi dices. ⁊ facit. ff. eo. l. q̄ si domus. Additio. Concoꝛdat q̄s bac. l. c. penul. in. §. fi. et ꝛta isto titu.

¶ Deferentibus. hominibus conducentibus horꝛea.

¶ Hec vltra. q̄ vt custodes erbibeant. cū dñi depositarū rerū tēpoꝛe depositionis sciebant per custodes horꝛea exerceri.

¶ Parentem. in scientia et etate.

¶ Curabit. sic ⁊. ff. de offi. ꝓfe. vigil. l. iij. ⁊ de leg. iij. l. j. §. bi quibus.

¶ Sed quia. predicta fm naturam contractus. sed quia ⁊c. sic ⁊. §. cōmo. l. i. ⁊. ff. eo. si quis domum. §. iulianus.

¶ Idem. scilicet custodiam. ⁊ de bac materia dic plene. vt. ff. e. dominus horꝛeoꝛum. Accur.

¶ Ex diui. ¶ Casus. Si horꝛeum tibi locaui: vt in eo frumētū tuuz reponeres: et custodes erbibui: de fortuito casu non teneoꝛ: nisi aliud conuenisset: quod vt fiat ꝓuidebit ꝓfectus. et boc in ꝓima. Si vero conuenerit vt custodiam ꝓestarem: eā adbibere debeo. et boc in secunda.

¶ Certi iuris. ¶ Casus. Inuecta a colono domino sciente loco pignoris tñ tenebunt: ab inquilino inuecta omnino tacite sunt obligata: siue dominus ea sciuit inuecta siue non.

¶ Voluntate. i. domino sciente: vt. §. innuit.

¶ Indurerint. vt ibi perpetuo sint q̄dū inhabitauerint: vt. ff. de pigno. l. debitoꝛ. ⁊. ff. in quib. cau. pig. ta. l. eo iure.

¶ Nam ea quoq;. als be quoq;. que inducuntur domino ignoꝛante. et est ratio: quia fepe talia inducuntur que non vult conductoꝛ: sciri a locatoꝛe: quod de leui non accedit in rusticis: cum non nisi ligones ⁊ aratra ✠ ⁊ similia inferant: nō pecunias quas non audent optare. vt. §. de agri. et censi. l. domini prediozum. lib. xj. et facit ad. l. istam. §. in q̄bus can. pig. ta. con. l. fi. ⁊. ff. de pac. l. item q̄ conuentiones. ⁊. ff. in q. can. pig. ta. con. in predijs. Sed q̄d si in domū vel in fundū cōductum res alienas q̄s inferat dño rei sciente ⁊ non contradicente: Videt q̄ sint obligate. vt argu. ff. de pigno. acti. l. aliena. i ꝑn. Additio. Ista glo. est singula. fm Ja. in. §. ite ꝛeruiana. in. viij. colum. insti. de act. ad boc q̄ eoꝛpoꝛa q̄ ille cui' sūt res scit ⁊ patit res suas per conductoꝛes inferri in domū conductam vi detur per boc cōsentire adeo q̄ res illate in domus sunt tacite obligate. ⁊ hāc gl. sequitur ibi Ja. l. ꝛ Saly. B. ⁊ Ang. dicant ibi contrariū.

✠ Adde si misse glo. in. §. ite seruitia. in. §o. colon. insti. de actio. quam ꝓhibet sequitur Jason.

ris iure tenentur.

¶ Conductoꝛ potest rem conductā alteri locare nisi sit actū q̄ alteri locare nō posset. boc dicit Bal.

Idem. a. Victozino. Lex. vj.

Emo prohibetur[k] rē quā conduxit fruendā alij locare: si nihil aliud conuenit.

¶ Fideiubens in prima cōductione nō tenetur in secunda. siue fit ꝓioꝛ data siue immoꝛata etiam ex consequētia prime. boc dicit fm Bald. Vel sic. Fideiussoꝛ ve etigalium finito tempoze non tenetur liz cet is ꝓioꝛ quo fideiusserit de nouo re conduꝛerit. Salycetus.

Idem. a. Terentiano. Lex. vij.

Si cū hermes vectigal octauarum[l] in quinquennio cōtinuū conduceret[m] fidez tuā obligasti: posteaq̄ specio ciusdē temporis expleto cum idem hermes in cōductione vt idoneus detineretur[n] non consensisti: sed cautio nem tibi reddi postulasti nō oportere te de posteꝛioꝛis tēpoꝛis periculo astringi competens iudex non ignoꝛabit[o].

¶ Propter sterilitatem fit remissio nisi cum ybertate compensetur. Bal. Vel sic. Remissio congrua debet fieri ꝓpter sterilitatem nisi aliud fuerit conuentum: vel nisi tanta fuerit ybertas aliozum annoꝛum q̄ possit condigne compensari cum sterilitate. boc dicit Saly.

Idem. a. Jgino. Lex. viij.

Licet certis annuis quātitatibus[p] fundus conducꝛis si tamē exp̄essum nō est in loꝛ

k Cisemo prohibeꝛ. alij eque idoneo et ad cundem vsum. ✠ arg. ff. de vsufruc. l. equissimus. §. fina. ⁊. l. sed ⁊ si quid. §. mancipioꝛū. ⁊ de vsu et habi. non aliter. per nouissimum tamen retinet dominus possessiones suas: vt. ff. de acqꝛ. posq̄ vniuersas. §. fina. ff. loca. ⁊ conduc. l. ci cui locauerim. ⁊. l. cum in plures. ⁊. l. si tibi.

¶ Sequit ea. Bal.

¶ Cum. ¶ Casus. Si vectigal in gq̄nnīū a ꝓincipe ꝺnō rīsti ⁊ fideiussoꝛem dedisti. finito autem tempoꝛe cōductionis: tu illud iterū conduꝛeris: an ꝛenouata cōductiōe ignoꝛāte fideiussoꝛe: ꝓ pēsione futuri tēpoꝛis fideiussoꝛ teneatur/ q̄rit: Dici

tur q̄ nō: ⁊ est ar. q̄ si scholaris ꝓ scholari fideiusserit ⁊ postea ignoꝛante fideiussoꝛe fiat nouatio q̄ fideiussoꝛ non tenetur.

l Octauarū. sic dictū: quia octaua ex mercibus ꝓo vectigali assumebatur: vt. §. de vectiga. l. a legatis. ⁊. l. ex ꝓestatione.

m Conduceret. ꝓo certa mercede singulis annis. vt ipse minutatim colligat: et talis conductoꝛ dicitur publicanus: vt. ff. de public. l. j. §. hic titulus.

n Detineꝛetur. videtur ergo q̄ invitus possit retineꝛi idem conductoꝛ. quod videtur verum si non possit alij sic commode locaꝛi. vt hic ⁊. ff. de public. l. cotem. §. finali. Sed contra in eo. titu. l. licitatio. §. j. §. ibi eque commode poteraꝛ locaꝛi alij. Sed plus est contra. ff. de iure fisci. l. iij. §. cum quinquennium. vbi dicit non detineꝛi invitum etiam si non sic commode possit locaꝛi alij. Solu. illa cozrigit illam. de publica. et hic volens fuit detentus fm Azo. ⁊. M. Vel de rigoze loquitur bec et illa de publica, alia de iure fisci. de equitate quod in idem recidit. Vel veꝛius in illa de publica. maximos ꝑcꝑerat fructus publicanꝰ. ita q̄ ꝛē forte debilitaꝛetur: ꝓpteꝛea cogitur recondu cere. ⁊ hic dices ꝓponte retentum.

Publicanus qs di catur. Cōductoꝛ vectigaliū inuitꝰ/ q̄ns ꝺ detineꝛi pōt.

o Non ignoꝛabit. vt argu. ff. de pact. l. fi. et. ff. eo. item queritur. §. fina. Sed licet de futuro non teneatur: an de ꝓeterito teneatur: Quidam q̄ non post tempus quasi videatur nouasse omnē priuum debitationem: et remisisse fideiussoꝛi retinendo conductoꝛem post tempus. argumen. ff. de separatio. l. i. §. illud. et de ꝓcca. l. et babet. §. cuz quis. Tu dic q̄ sic. arg. ff. manda. l. qui mutuam. §. non ideo. et. ff. de administra. tu. l. lucius. ⁊. in ꝓin.

p Quantitatibus. non erat partiarius bic colonus: quia tūc omne damnū ⁊ lucrum esset commune: ✠ vt. ff. eo. si merces. §. si vis maioꝛ.

¶ Idē dal. ⁊ saly. ⁊ ad de glo. files quas sequit panoz. in. c. ꝓꝑer. ꝛeꝛsbo magno. extra eo.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

sed erat in nūmis mercēs. Et sic ꝓprie cōductor dr̄ vel in certa quantitate frumēti, vt. vr. co: bium: vbi agitur ꝑscriptis vbis: vt. ff. depositi. t. ff. si quis seruum. Et erat dubitatio legis: q; annua erat merces siti. ff. si quis seruum. Et erat dubitatio de ea: si nihil perciperet videbatur teneri. + Vel erat dubitatio cōstituta. ꝛ si nihil perciperet videbatur teneri. + Dic q; b erat dubitatio: ḡtitatis ꝓpter fructꝰ: ꝛ eorū respectu ideo habet ꝓsidera tio ipoꝛ fructuū. fal. b. ꝛ panoꝛ. i. c. propter, extra eo.

fructus. sic nec diminui videbat. licet paucos vl nullos colligeret.

C Postulobat. scilꝫ ꝛ primi. ff. si autē nil subaudiret: hꝫ esset mos q; nō teneretur colon⁹ bis ca fibus: etiaꝫ si nihil esset dictū superfluo diceret hic. ff. tamē erpeſſus nō est. tit. vt. ff. de reg. iuris. semp in stipulationib⁹. Alij hec vba adaptant. ff. ibi: repētare nō ꝓbabunt. vt mos regiōi ꝓpositus. tit. c hinc omittunt.

b C Nec. Alis labe. ꝛ alis nec. ꝛ ē nomē: ꝛ significat quādaꝫ pestem siue corꝛuptionē. ꝛ aliquo alio mēto ꝓnemiētem. Alis est verbuz: ꝛ habet multas significationes. Alis versus. Crur luit es cre ꝓ lur mala pign⁹ onez tenebraſq; . Ere luo pignus cruce penas: luce tenebras. Dicitur ꝛ luere quādo salitur onis.

Luo varias signi fications habet.

c C Sterilitates. quādo dicitur sterilitas: qdam quādo nec semē recolligit. vt arg. ff. co. l. er con ducto. ff. si fundus. ꝛ. l. si vno anno. ff. vbicūqꝫ. Sed Joan. dicit in ſpici vulgi opinionem. Itez quādo dicitur esse vberas vt sic recōpenset ſterilem annuz: dicit quā do bis trīū habuit ꝛ tuz sit solitus habere. Sed Jo. dicit + quādo tātū habuit vt facta cōpēſatione vtriuſq; neuter dicatur ſteriliſ. Sed si nouissimus annus fuerit ſterilis: nunquid ex precedentibus fiet compensatio ? Respon. sic. vt sic tenetur ꝓ eo soluere si dominus ignoꝛauit vbertatem precedentē quando remittit ꝓ hoc anno ſteriliſ. Si autem sciuit nō videtur remittere: sed si remisit videtur donare irreuocabiliter. vt. ff. eo. er cōducto. als. l. si vno anno. ff. quid tamē. ꝛ. ff. de tri. leg. l. er eo. et de annuis lega. legatum. ff. vini. Additio Dicas cum Borto. hic quem ſequit abbas in. c. propter ſterilitatem. i. respon. ertra co. q; tunc dicitur ſterilitas vt fiat remiſſio ꝓ rata qñ colonus recipit tā modicos fruct⁹ vt soluendo pensionē remaneat deceptus vltra dimidiaꝫ iuſti precij: eſt enim cōtractus bone fidei. ꝛ bona fides nō patitur quem ita decipi. vt. l. ij. ff. de rescinden. vendi. ꝓ quo facit iste tertius ibi: rationem tui iurꝛa bonam fidem ꝛc.

Sterilitas qñ dicaſ.

Vbertas qñ dicaſ.

+ Ista opi. eſt magni ꝓiudicij ꝙdo ꝛeoꝛi q; modicū qd faceret vtvter q; anus ſterilis dici nō posset: dic q; meli⁹ vt ꝑ ſaly. hic.

d C Rationem tui. poſtulātis remiſſionem: vel vt non prestes: vt. ff. ec. er conducto. als. l. si vno anno. ff. vbicunq;.

e C Bonam fidem. ꝛ idē ler ꝑcipit. vt. ff. eo. l. er cōducto. ff. si vis.

f C Cognoſcet. fuerat cēſ h iudicatum ſz altera pars appellauerat.

C Idoptorem. ¶ Casus. Locatti mihi fundū: postea vēdidiſti: an inuito emptoꝛe possit colonus in ea mozari queritur. Dicitur q; non. nisi boc pacto conuenerit inter emptoꝛem ꝛ venditoꝛem vt in ea conductione liceret ei mozari.

g C Emptoꝛem. quidam habent emptoꝛem ꝛ bene. alij emptoꝛi. ꝛ tūc habet duos ſenſus. vt ſcilicet emptoꝛ non ſtet colono. vel cōtra emptoꝛi colonus nō ſtet: ſed primus intellectus est verus ꝓpter erceptionem. niſi ea lege ꝛc. ſed ꝛ ſecundus est verus. licet non ꝑ legiſtam ſed ꝑ aliam: vt. ff. eo. l. qui fundum.

Inqlino an teneat ſtare cēptoꝛi domus.

b C Colono. colonus in villa. inquilinus in ciuitate: vt. ff. de acquirē. poſſeſſ. l. res pignoris. ¶ In idem ergo in inquilino: ? Respō. sic. f̄m Jo. vt. ff. eo. l. si mercēs. ff. i. ꝛ. ff. de actio. empti. iulianus. ff. penul. ſed non idem in milio in poſſeſſionē a prętore qui ſtat colono debitoris: vt ff. de bo. ancto. indi. poſſi. in venditione. ff. i. Item nō ſic in eo q; cōdurit ad nō modicū tempus qui habet actionē in a poſſeſſione cadat: vt ff. si ag. vecti. ꝓ totū. ꝛ. ff. de ſuperfi. l. j. ff. i. ꝛ. ff. de fun. patrimo. l. fin. lib. rj. mutomagis ergo exceptionē: vt. ē. l. de ſuperfi. ff. qđ autē ait prętor. Sed qđā dixerūt idē in eo qđ in ſimplici colono: ꝛ ſi erpellat agat cōtra locantē. vt. ff. eo. ſi mercēs. ff. i. Si ergo nō tenetur ſtare ꝛ cū erpellat: nō teneē ynde vi. aut lege ſi quis in tantū. ꝛ qz colonus nō poſſi det ciuiliter vel naturaliter: vt. ff. de vſuca. nō ſolū. ff. qđ vulgo. Item ſm. M. ſi colonus reſiſtat nō teneē aliqua prę dictarum actionū: quia facit cauſa ſui iuris conſeruandi. vt. ff. vti poſſi. ſi duo. ff. ij. quod pōteē verum: ſed tamē erpelli pōt. vt hec ler dicit. Itē qđ hic dicit in emptoꝛe. idē in quolibet ſingulari ſucceſſoꝛe: vt ff. de leg. a. j. l. mbil ꝓponitur ff. ſi. ꝛ. ff. eo. qui fundus, in ſi. ꝛ. ff. de vſufruc. largiores. ff. j. Sz contra est ff. de iure fiſci. l. ſi. vbi colon⁹ inuito emptoꝛe ꝓcipit fructus: ſed ibi ſpeciale ne fiſcus teneatur colono. Vecur.

i C Emit. tunc cēſi ſi emptoꝛ colonū erpellat te neē emptoꝛ: venditoꝛi in eo quod vēdito: colono nō autē pōt colonus reſiſtere quomin⁹ erpellatur. vt. ff. de l. ff. c. ſi mercēs. ff. j. ꝛ. l. ſi fundus. et. l. a ff distinctio. ꝛ de actioni. emp. iulianus. ff. pe. Ut pōt dici colonū habere exceptionem lz non habeat actionē. vt ar. ff. de euic. l. emptoꝛi. ꝛ. ff. ꝓſcio. l. idēqz erit. ff. ſi.

k C Pacto. etiā tacito.

l C Cōſenſiſſe. ſ. colono.

m C Sine ſcripto. vt ē. ff. de pac. l. pactū qđ bona. ꝛ facit ad ff. de reg. iu. l. nemo ad aliū. ꝛ. ff. de ẓ bē. emp. l. alienatio.

C Jam. ¶ Caſus. An in ius cōdu ctionis ſuccedat heres cōductoꝛis: q̄rit: Dicit q; ſic. ſiue fuerit perpetua cōductio. rrr. an. ſiue ꝑ alis ꝓ ſus ad annum. ff. si moriatur intra tē poꝛa locationis. q; vtroq; caſu tranſmittitur ad heredes.

n C Eriſtimās. Et ergo veritas q; ſuccedit: vt hic ſubiicit. ē. ff. eo. cuz in plures. ff. heredē. ē. l. ſed addes. ff. pe. ē. ſi de ure do. ſi ſocius. ꝛ inſti. e. ff. ē de rerū diui. ff. is ẏo. in eo q; est ibi fere. Sed Z. ff. de vſufruct. l. ſi dña. Sol. vt ibi. Additio Dic q; ibi loquit in locatione, vſufruct⁹ hic ẏo. ꝓpietatis. Odofre. hic. ē glo. in. l. contraria.

Inuitos. ¶ Caſus An colonus finito tpe conductionis poſſit retineri inuitus in locatione. Rñ. q; non.

o C Reſcriptum est. vt ē. ff. de cōtrabē. emp. inuitum. Sed cōtra. ff. de publi. l. eotem. ff. ſi. vbi tenetur inuitus. Sol. diri. ff. eo. ſi cuz hermes. Item contra. ff. de agrico. ꝛ cen. l. cum ſatis. ff. j. lib. rj. ſed ibi in perpetuo conductionibus. bic + ad tempus dicit.

+ Idē Angelus.

D Amnum. ¶ Caſus. Locaui tibi fundum meum: boues induxiſti: an damnū tibi datum reſarcire debeam: queritur: Reſpō. q; non: niſi ego reus crimmis fuero.

p C Desideras. vt. ē. ff. de act. emp. l. ſi. Sed Z. ff. eo. er cōducto. ff. ſi vis tempeſtatis. vbi dicit dñs ꝓſtare debere colono omnē vim: ſed ibi de diuina dicit ſcz tempeſtate vbi tenetur dominus. l. ad mercedez re mittēdam: ſed hic de humana vi dicit. Additio. Tu dicas aut damnum cōtingit in fructibus ſine in re locata/ ꝛ tunc dz fieri diminutio mercedis: vrin. d. ff. ſi vis. aut damnū cōtingit in rebus ꝓpriis colon⁹. ꝛ nō fit diminutio: vt hic. Bar. Bal. Ange. ꝛ Saly.

S Iuuiſa. ¶ Caſus. Tribus domum tuam diuiſim locaſti: quilibet ꝓ parte ſua tenebitur: nō autem ꝓ aliena. ꝛ vno ſoluēte partem ſuam alij nō liberantur. Sed ſi conuenit vt quilibet inſolidum teneretur: hoc caſu quem elegeris conuenire poteris: ꝛ eo ſatisfaciēte cedes ei actionem aduerſus alios ꝓ quibus ſoluit.

q C Si diuiſa. Quia egerunt vt quilibet ꝓ ꝑte tantum teneretur expreſſe vel tacite ſupplicando: vel quilibet ſuam partem conſiderit: vt ſubiicit.

r C Et. ꝓ io id est ꝛc.

a ¶ Nō oportet. vt ⁊.ſ. de diui. tu. l. ij. §. i. ſi ſi inſolidū alter vellet ſolue re petet ſibi cedi actiones: vt. ſ. ſi cer. peta. l. ſi in rem.

b ¶ Locator ſunt obligati. q: hoc egerūt. vt qlibet inſolidum teneret quā iure veteri. vt. ff. de duo. re. l. cāde. ⁊. l. reos. §. cū tabulis. Accur.

c ¶ Auferri. ꝫ corrigit hodie: q: ꝫ ſit actū vt quilibet inſolidū teneat: tamē p parte ſunt cōuenīdi ſi ambo ſunt ſolueñdo ⁊ ꝑſentes. vt in aut. de duobus re. in princi. colla. vij. Sed ⁊ beneficiuſ epiſtole diui adriani poteſt implorari. vt ff. de tutelis ⁊ ratio. diſtra. l. i. §. nūc tractem⁹. Accurſius.

d ¶ Babetis. ſane. vt. ſ. de duob⁹ reis. l. i. ⁊ de diui. tute. l. ij. in princ. ⁊. ſi. ⁊. ſ. arbi. tute. l. cum in tercticte. in fine. ⁊. ſ. de fideiuſſo. l. ij. ⁊. ff. co. l. cuꝫ apparebit. ⁊. ff. ꝺ enic. l. in creditoꝛe. ⁊. ff. qui po. in pig. hab. l. mulier.

e ¶ Facultatem. ⁊ neceſſitatem.

f ¶ Transferātur. ſed an inſolidū vel ꝓ ꝑte? Reſpō. ꝓ ꝑte vt ſtatim ħ innuit. ⁊. ff. de adminī. tu. l. ſi plures tute lam. ⁊. ff. de cenſi. l. cum poſſeſſoꝛ. et. ff. de pecul. queſtum. §. ij. Sed pone ceſſionem nō eſſe factam: Reſpō. ſi ſunt ſoluēdi habitur actio ꝓ ſocio ad intereſſe nō ad pignoꝛa. ſi nō ſint ſocij: ꝫ vt ſcholares ſunt tūc data bis vtilis ꝓ ſocio. vt. ff. de bis qui ꝺeie. vel effu. Lperceptione. Allij nulla ꝺant. vt. ff. de fideiuſſo. l. ꝓamnius.

g ¶ Quoꝝ noīc. vident ergo innicē fideiubere. ſm ħ qō ꝺicit. vt. ff. ad vell. l. vir vroꝛi.

¶ Sꝫ hi. ¶ Caſus. ¶ Procurator fiſci cōꝺurit plauſtrū ad ferēdum annonam: mercedem ſoluit ſi nō facit locato: quod conuenit aget aduerſus eum er locato.

b ¶ Si hi qui a nobis. ſcz. procuratoribus fiſci. Accur.

i ¶ Redemerant. Zd eſt operas ſuas locauerant circa frumētum vehendum ⁊ frumentum vehendum ꝺicuntur conducere: ⁊ ſic locare ⁊ conducere ꝺicuntur.

k ¶ Annone. Publice.

l ¶ Accepta pecunia. cante ꝺicit accepta pecunia: alꝫ nō eſt locatio: vt. ff. ꝺepoſi. l. i. §. ſi qs ſeruū. Itē cante ꝺicit accepta. nā ſicut emptoꝛ ꝺemū ſoluto ꝑcio cogitvēꝺitoꝛ ad rē tradēdā. ſic ⁊ hi ꝺuctoꝛes frumēti inferēdi accepta pecunia cogētur fidem aꝺimplere: vt. ff. de acti. emp. iulianus. §. offerri. ⁊. ff. locati. l. ij. in prin.

¶ Sꝫ de fundo. ¶ Caſus. ¶ Mihi funꝺus locaſti: ꝺemum me expulſti. agam ex conducto ad intereſſe. vt ſi penam ꝓmiſiſti ſi me expelleres agam ad penam.

Colonoꝝ ſuccurrat ꝛ ꝺñm ꝑ aliquod interꝺictū.

m ¶ Ex cōducto. ad intereſſe in quo venit etiam lucrum. vt. ff. cod. l. ſi pendſum. §. fi. Itē ⁊ agit ex conducto ſi quiꝺ vtiliter vel neceſſario ſit impenſum. vt. ff. ⁊. l. ꝺñs. §. j. ⁊. l. pe. in prin. An autē per cōſtitutionem. ſi quis in tantam. vel interꝺicto aliquo ſuccurrat colono contra ꝺñm: Reſpondeo nō videtur. cum nullam habeat poſſeſſionem qua ſit expulſus nec poteſt ꝺici q: incōtinenti interuerterit poſſeſſionem. ⁊ ſic incipit ſibi poſſiꝺere cōꝺuctoꝛ. ⁊ ſic ſecundo expulſus agat per. l. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. qui a me vi. quia hec incōtinenti fiūt. vt in co. tit. l. ij. §. eum igitur. Item an poſſit reſiſtere ꝺomino ⁊ Reſpōꝺeo vt ꝺirimus ſ. eo. l. emptoꝛem. Item an ⁊ contra extraneum agat interꝺicto ſi ab eo repellatur. Reſpōꝺeo ſi priꝰ poſſeſſionem interuerterat ꝺño ſic. alꝫ non: vt. ff. ꝺe vi ⁊ vi ar. l. colonus. ⁊. l. cum funꝺum. Sed an eo ipſo ꝺicetur interuertere quoꝺ inuitus expellitur: Reſpō. nō. cum non ſibi ſed ꝺomino ſemper poſſiꝺere intenꝺat.

vos nō oportet[a]. ¶ Si autēꝺoēs q cōꝺucebāt inſolidum locatoꝛi ſunt obligati[b]: aus ei cōpctēs cōuenīꝺi quem velit: nō ꝺebet auferri[c]. ¶ Babetis[d] ſanevos facultatem locatoꝛi offerendi ꝺebitū: ⁊ vt tranſferantur[f] in vos ea que ob hāc cōꝺuctionē ab his quoꝝ nomine[g] inquictamini obligata ſunt poſtulandi.

¶ Qui locat operas tenet operari ꝺemum percepta mercede: quia tunc intelligitur fiꝺem fallere ⁊ nō ante. ꝺ. o. not. ter. cum glo. Bal.

Iꝺē. aaa. ⁊. ccc. Julio. Lex. xiiij.

¶ Sꝫ hi qui a vobis[h] redemerant[i] frumentum ⁊ ꝺcꝺeuq annone[k] inferendū accepta pecunia[l] fiꝺē fefellerunt ex locato agere cum his poteſtis.

¶ Conꝺuctoꝛ inꝺebite expulſus ꝺebite petit penam ꝓmiſſam. ⁊ reponitur in fruitione ſi ſit appoſita clauſula rato manente pacto: ⁊ ſi non ſoluit penſionem poteſt eaꝫ retinere ꝓ pena: ⁊ gratis fructur fructibus conditis. ꝺ. o. Bal.

Iꝺē. aaa. ⁊. ccc. cuſroſi. Lex. xv.

¶ Sꝫ ꝺe fūꝺo a locatoꝛe expulſa es: cum eo agere ex conꝺucto[m] potes: penāq a locatoꝛe quam preſtari rupta conuentionis fiꝺe placuit[n]: exigere ac retinere[o] potes.

¶ Pactum ſeruatur. et tacito conſenſu conꝺuctio renouat. Bal. Vel ſic. Qui remanet vltra ſuum tempus in re conꝺucta ꝺicetur ꝺe nouo conꝺuxiſſe. ħ ꝺoc ꝺicit Salycetus.

Iꝺē. a aa. Thimotheo. L. xvi.

¶ Legem quiꝺē cōꝺuctionis ſeruari oportet[p] nec pēſionum nomine amplius ꝺ cōuenit repoſci[q]. ¶ Si autem tempus in quo locatus funꝺus fuerat ſit exactum: ⁊ in eaꝺem locatione conꝺuctoꝛ permanſerit: tacito cōſenſu eaꝺem locationem vna cū vinculo[a] pignoris renouare ꝺicet.

¶ Cōꝺuctoꝛ inꝺilate tenet ſoluere penſionem ⁊ vſuras ex moꝛa. ħ. ꝺ. Bal.

Imperatoꝛes Dioclet⁹ et Maxi. Oſſalio. Lex. xvij.

¶ Reſes. puincie ea que cerlocatione ꝺebentur exolui ſine moꝛa curabit: non ignarus ex locato ⁊ conducto actionem cuiſ ſit boneſꝺei[r] poſt moꝛa vſuras[s] legitimas admittere.

¶ Propter eꝺacitatem vermium ſit remiſſio mercedū. ⁊ in penſionibus ſeruanda eſt conſuetuꝺo. Bal.

Iꝺem. aa. Anno. Lex. xviij.

¶ Excepto[t] tēpoze quo eꝺaci[u] locuſtarum pernicie ſterilitatis vitium interceſſit: ſequētis temporis fructus[v] quos tibi iuxta preteritam cōſuetuꝺinem[a] ꝺeberi cōſtiterit: reꝺꝺi tibi preſes ꝓ uincie iuꝺebit.

¶ Conſuetuꝺini et ſtatuto renunciari poteſt expreſſe. nam in tacitis ſemper cōſuetuꝺo et ſtatutum viꝺentur ineſſe. ⁊ renunciatio vnius non facit alteri iniuriaꝫ. Baꝺus. Vel ſic. Fiꝺes contractus eſt ſeruanda. ⁊ remiſſio facta ab vno non ꝓꝺucit alteri. Salycetus.

Iꝺem. aa. Valerio. Lex. xix.

¶ Arca locationes atq conꝺuctiones maxime fiꝺes[w] cōtractus ſeruāꝺa eſt: ſi nihil ſpecialiter[c] expriꝺatur contra ꝺictum regionis. ¶ Si alij re-

n ¶ Placuit. interpoſita ſtipulatione vt onus ꝓbandi intereſſe cuitet: vt inſti. ꝺe verbo. obli. ſ. pe.

o ¶ Retinere potes. ſ. exactam. Vel ꝺic retinere mercedem loco pene. ⁊ hoc miſi in caſibus quos habemus. ſ. eo. l. eꝺem. altero tñ ꝺebet eſſe cōtentus miſi ſit actū pacto maneꝛe rato. vt. ff. de exceptī. ꝺo. apud celſum. §. labeo. ⁊. ff. ꝺe trāſac. l. qui fiꝺem.

¶ Legem. ¶ Caſus. Locaſti mihi fundū. p. ⁊. ⁊ ſoluiſti: pl⁹ petere nō potes. Sīvo in cōꝺuctiōe ꝛe ſcientere remanſi tēpoze locationis finito: eaꝺē conꝺuctionem videoꝛ renouaſſe pignoꝛibus remanentibus in cā ꝺuctionis que fuerunt in prima cōꝺuctione vel locatione.

p ¶ Oportet. ſic. ff. co. ſi merces. §. conꝺuctoꝛ. et ff. ꝺe contraben. emp. l. pacta.

q ¶ Reposci. ħ in priuatis locatiōib⁹. alꝫ ſec⁹. vt. ſ. ꝺe allu. ⁊ pallu. l. ij.

r ¶ Acito cōſenſu. in ſequentem annum. niſi in tertiꝰ ꝺñs furere ceperit vel ꝺeceſſerit. vt. ff. co. l. qui ad certum.

s ¶ Cuꝰ vinculo. ſic. ff. ſi cert. peta. ſi quis nec cauſam. §. penul. ⁊ ꝺoc miſi fuerit res aliena illata. nā tūc exigitur nonus ꝺñs cōſenſus. Jn vꝛbanis autē preꝺijs intelligit fieꝺē cōꝺuctio facta ẽtenus inhabitauerat niſi in ſcriptis aliter cōprehēſum ſit. vt. ff. co. item querit. §. qui impleto.

t ¶ Reſes. ¶ Caſus. Si ꝺominum mihi locaſti: nec pēſionē ſua ꝺie ſoluiſti: tenebor aꝺ ſuras ex moꝛa: ſic ⁊ ceteris bone fiꝺei contrahentibus.

u ¶ Cum ſit boneſꝺei. vt inſtitu. ꝺe actio. §. actionum. ⁊. ſ. co. l. ij. ⁊. l. cum ptoꝛem.

v ¶ Vſuras. vt. ſ. e. l. ij. ⁊ ff. e. l. quero. ⁊ ꝺe vſur. cum quiꝺam. §. ex locato.

¶ Excepto. ¶ Caſus. Locaſti mihi funꝺum in triēnū. primo anno erat ſterilis: tuoꝺ annis ſequētibus fertilis. ſubꝺucto tpe ſterilitatis in reſiꝺui tempoꝛis penſionem ſum obligatus.

w ¶ Excepto. niſi ex vbertate alioꝝ annoꝝ poſſit recompenſari. vel niſi ſpāli pacto ſpectet aꝺ tuū periculū qō ſeruāꝺū eſſet: vt. ſ. e. legē. et. l. licet. Et ꝺic q colonus ꝺe ſterilitate pōt queri: vt hic. ⁊ plene ꝺirim⁹ ſ. e. l. licet. nō autē ꝺe exiguitate: vt. ff. e. ſi vno. §. cum quiꝺam.

x ¶ Edaci. locuſtarum. quia emnia eꝺunt.

y ¶ Fructus. i. merces. ꝑpter fructus ſequētis tēpoꝛis. nam nō pōt intelligi ꝺe partiario colono: ſed ꝺe eo qui nummis colit. vt. ff. eod. l. ſi merces. §. vis maioꝛ. Vel fruit bic contractus ſinnominatus. ꝺo vt ꝺes. ſcilicet vt ꝺaret certam menſuram fructuum ſingulis annis puta ꝺecem coꝛꝺes frumēti. quotcūq fructus perciꝑiat ſingulis annis. ſiue. xx. ſiue. xl. vnꝺe cum bic contractus ſit ſimilis locationi. eaꝺem equitas eſt in iſto ſeruanda que in illo. vt ar. ff. ꝺepoſiti. l. j. §. ſi qs ſeruū. ⁊ ꝺe preſcriptis verbis. naturalis. §. ſi.

z ¶ Conſuetuꝺinē. ꝺe preſtāꝺis pēſionibus. qñ cēſi certa mercꝫ eos non exprimitur ꝺatur quāꝛi ſoleꝛ et cōſuetuꝺine ꝺari: vt hic. ⁊ argu. ff. ꝺe ꝺā. infec. ſi finita. in prin. ⁊ ꝺe edil. edic. q: ſi nolit. §. quia aſſiꝺua. ⁊ eſt aꝺ. l. iſtam. ff. co. eꝛ conꝺucto. §. ij vis tempeſtatis.

¶ Arca. ¶ Caſus. Pacta q fiūt in locatione ſeruāꝺa ſunt. ſi ergo locauerint ꝺuo mihi funꝺū ⁊ vnus pēſionem ꝑ parte ſua mihi remiſerit alij nō pōſſunt aq quominus partem ſuam exigere poſſit.

b ¶ Fides. vt. ſ. co. l. legē. marīe aūt ꝺeo ꝺicit: q: ⁊ qꝺā nō ꝺicta ſeruāntur ſi modo bonum ⁊ equum ſit. vt inſti. ꝺe oblig. ex cōſen. in fi. ⁊. ſ. eo. l. ꝓoꝛi. in fi. ⁊. ff. co. eꝛ conꝺucto. in prin.

c ¶ Specialiter. repete maꝛime. ⁊ ſic cōtra ꝓprie ponitur. Vel ꝺic cō-

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

tra pro preter: vt.ff. de pac.l. pacisci. ꝛ eo dē modo subaudi maxime.

a ¶ Contra legem. melius dixisset pter legē. nec cīs cōtra legē aliquaꝫ fit si aliqs renūciet ei qđ ꝓ se itroducti fit. pōt em de iure ꝫ fieri: vt et ff. de pac.l. si qs in ꝑscribēdo. ꝛ ꝑdest ꝫ notare ꝓpt id qđ dixim. ff. de pac.l. j. Jtēno. ff ꝙ res iter alios ꝛc. vt ff. res iter alios. ff. de pact.l. si actionē. ff. de pact.l. si vnus. ff. pacta que.

Quires. ¶ Casus. Si rē meam quā putabā tuā ē locasti mi in te oñū est translatū.

b ¶ Cristimans. idem si scies. sed facilitatē facti notauit. vt. ff. l. ad pbationē. ff ꝙ possessionē pde ret sciēs: vt. ff. de acqui. pos. l. si rē aliquā. ff. l. qđ meo. in pn. ff. de rei vē. l. qđā mulier. ff. de vsuc. l. ei a quo. ꝛ facit ad leg. istā. ff. de acqr. re. do. l. si procurator. vt. ff. de rei vē. l. inter officiū. ff. de rei vē. l. nō solet. ff. de rei vē. l. retua. ff. de dona. inter virū ꝛ vxo. l. fi. ff. de reguiur. neqs pignus.

Si olei. ¶ Casus. Locasti mihi fundū ꝛ vt fuisti. ꝛ. cōdes olei: ꝛ locasti in tricniū: soluti. alius offert. ꝛ. v. cados olei. an a ꝑctu locationis recedere possis q̄ ritur: Dicitur ꝙ non.

Locatio fi c pōt ee fine mercede i pecunia.

¶ Locasti. i. vsum ꝑcessisti. non tñ fuit locatio: q̄ sine mercede in pecunia esse nō posset: vt. ff. depositi. l. j. ſ. si qs seruū. ꝛ de pe. ver. l. naturalis ſ. at cū do. ff. de do. in ter vir. ꝛ vxo. l. si vir vxori. ff. ſ. de ꝑfecri. ver. als de re. ꝓ. l. emptionē. ꝛ ar. ſ. de ꝓtrahē. emp. l. emptiAdditio. ¶ Habes ex hac glo. ꝙ bicanon erat locatio sed erat ꝓtract' innominatus quare diuersus ꝙ oleum bic fuit solutū: ꝛ sic res nō erat in tegra: als cīs bene esset locus penitētie: vt. l. si pecuniam. ff. de cōdic. cā da. Jtē suppleas fcdo ꝙ bic erat res exposita locationi vñ bz simi litudinem cū ꝑctu bonefici. ar. l. j. ſ. ti. j. als cīs nō est ꝑctus iste bonefici. q̄ ꝑctus innominatus nō ꝺr bonefici nisi in duobus casib'. vt instit. de act. ſ. actionum. ita intelligit Bar. hic banc. l.

d ¶ Bonefici. maxime nam idē est in stricti iuris iudicio: vt. ſ. de act. ꝛ obliga. l. sicut. ꝛ. ſ. de transac. l. q̄dus.

e ¶ Q. alter. sc̄s tertius.

f ¶ Obtulit. nisi vltra dimidiam esses deceptus. vt. ſ. de rescin. ven. l. j. ꝛ. l. si voluntate.

Si bi. ¶ Casus. Locasti mihi operas in quinq̄cnio: vt fidē cōtractus seruies iuder te compellet.

g ¶ Certi. minus. xxx. annis. Quid autē si in ꝑpetuū vel vltra. xxx. annos: Jr. ꝙ non tenet. Nos ꝙ sic. cū saltē feriatis interpellet diebus: ꝛ sic nō fit seruus. vt ꝛ. j. de inge. ma. si ꝓstrarum. ꝛ ꝓ subtitutum possit seruire. vt no. ſ. de vsufru. l. antiquitas.

+ Nec vez b ſi ēqtas hoc suadeat: q̄ fore ale' ne fieret vt nō posset taleo opas ꝑsta re: als soluē do interesse vel penam si erat ꝓmiſſ. liber abītur. Bal.

‡ Jtā glo. sequit bal. ꝛ saly.

¶ Seruari. ꝛ precise cogentur ad factum vel ad interesse ꝓout + vo luerit actor. vt. ff. de noui oper. nuncia. ſtipulatio. ſ. fine. ff. de vbo. obliga. ſi fundum. ꝛ sic intelligitur. ff. de aqua plu. arcen. l. si tittius. ſ. officium. ꝛ si continuaꝫ fuerit locato: ꝛ cum ꝑcise ꝙ ad factū agitur inꝓbatur in litem. vt. ff. eo. ſi cui. ſ. j.

i ¶ Jnbebit. f. vt per id tempus ꝑstet quod conuenit.

k ¶ Ad ꝓbationē. ad ꝓbandū q̄ res sit alicuius petētis nō sufficit. ꝓ bare se locasse: nec ecōtra ad defensionē se ꝙdr isse. ſ. alio modo oꝑs ꝓbari locatis vel ꝙducētis ꝺñū: + vt ſ. ꝛ. j. de lib. cau. ad ꝓbationē. ff. e. l. nō solet. ꝛ agebat hic rei vēdicatione/nō locati. ꝛ siqđē conductor. ꝓbet se ēm ꝓ ꝑctus fuit nullus cū rei sue nō sit locatio. vt ff. de posi. l. qui rē. ꝛ de vsuca. l. ei a quo. Dic ergo ad ꝓbationē. ſ. q̄ petit: sine defensione q̄ possidet. Additio. Quia finita locatione cō ductor restituit ꝛ postea agit rei vendicatione. Saly.

l ¶ Dominū ꝓpr. cō ducentis.

m ¶ Errantis. idem in sciente. vt diximus. ff. e. l. qui rem.

n ¶ Victus fuerit. qui lo cauit.

o ¶ Adagis. electiue po nitur.

p ¶ Nemo enim sibi iure possessionē. Dic possessionē. ī. ꝓprietatē. + sic. ff. de vb. sig. interdū. et sic est plana. Alij sic. bñ diri sic eē in dñio. nā sec' est in possessiōe quā ꝙductor nō pōt sibi cōmutare. ſ. colonario iure tenet qđ nō placet. vt ff. de vsucapi. l. ei a quo. Alij cō. + vt locator q̄ possidebat. ꝓ pdone vel ꝓ possessore. nō ideo in cipit ꝓ suo possidere ꝓ colonū. Vel ārto nō ꝓt pdesse locatori pdicta locatio ad ꝓbationē sui iuris. q̄ non potest sibi mutare cās sue possessionis. nā nec nullus alius pōt. Vel quinto nō mutat als cum locatio tenet: b aūt mutat: q̄ non tenet locatio. vt. ff. de vsuca. l. ei a q̄. ꝛ de hac mutatiōe cause possessiōis plene diri. ſ. de acq. pos. l. cum nemo. + Et ad b q̄ errans nō ꝙsentit est ſ. de iur. ꝛ fac. igno. non idcirco. ꝛ. ſ. ē. l. qui rem. ꝛ. j. de ꝑscrip. lon. temp. l. nec petentem.

Ter. l. ad p bationē. gl. in. c. iter dilectos. ſup. x. q̄s me inme. extra de fi. instru. inducit bic l. i arg. q̄ lz ex plīb' cau sio possit fieri traditio rei et vna: tñ ꝺñus q̄ritur. + Et hoc ſue solens ſi ue ignoās fuerit ipse conductor. Ly.

+ Jsta glo. allegat fm saly. bic ad hoc ꝙ locatio nō ſibet titulum ſne eūdem.

Vide. c. in ter dilectos. vbi Panor. Jmol. ꝛ Fely. ꝛ extra de fi. instru. et. c. cūvenerabilio. de rei. domi. ꝛ. l. si tēnib'. ff. de rei vēdi.

Ctract'. ¶ Casus. Fuisti mihi locasti: nō ſ. q̄ nō inter uenit instrm: minus est babēdus rat' locatiōis

Lasus ponit.

ſcē'. nec vxor ē mea ꝙenias nisi in ꝓsenti' tps de nouo ꝙdurerit.

q ¶ Et si nō interuenerit. vt. ſ. ꝛ. ſ. de fi. instru. l. si cōfitētis. ꝛ estrō' q̄ cū nudo cōsensu ꝑbat: nec vba nec̄s scriptura desiderant: vt. ff. eo. l. j.

r ¶ Non vxor. sic. ꝛ. ſ. ad vell. l. si aduersarius. ꝛ. ſ. ne vxo. ꝓ mari. l. j.

s Si quis cōductionis. Pone casum ꝙ vēdiderit rē: retēto vsufructu. vel ꝙstituēs me tuo noie possidere qđ tibi postea loco agā finito ꝛpe locatiōis ꝛte ꝙdictiōe er bac. l. ꝛ postea vēdicabis tuū ꝺñum. Licet due regule videant obstare vna q̄ dicit. cui dam' actio né multomagis exceptionē: vt. ff. de superficie. l. j. ſ. qđ autē air prētor. Et alia dolo facit q̄ petit qđ restituturus est. Sz b exꝑsse sic ordinat ler. Vel vbi ler nō ordinat sic habēt locū ꝑdicte regule. ꝛ idē pōt dici in oībus qui alieno noie tenēt vt in tutore: curatore: gestore: depositario: cōmodatario: vsuario: ꝛ vsufructuario. si non est in his aliqua iusta cā retinēdi. vt. ff. de acqui. pos. l. si qs rē qnā. (Alij dicūt etiaꝫ in his ꝺñij causam obstare agenti possessorio) ꝛ agit his ꝛ aliꝫs causis vtili ꝙdictione ad instar buius directe q̄ er bac lege dat. ‡ Vel pone + casum ꝛ melꝫ sm q̄ bec lra sonat simplr. vt. ſ. ē. ad ꝓbationē.

t ¶ Restituere. ꝙdictione er hac. l. vt diri. sic ꝛ als actiōe ciuili agitur possessorio. vt. ff. de ꝙdic. inde. l. indebiti. ſ. j. ꝛ de trittica. l. ij. vel etiā er locato + agit hic ad possessionē: vt. ff. locati. l. videamus. ſ. qui vinū. ꝛ arg. ſ. de acti. cmp. l. ij. in fi. ꝛ fm hoc inrab in lite: vt. ff. eo. ſi cui. ſ. j. ꝛ tūc pena. l. conductores. j. eo. habebit locum nisi iustam causam habeat retinēdi: vt. ff. de acqui. pos. si qs rē. ꝛ de vi ꝛ vi arma. colonus. in fi. Sed opponitur. nō tenuit locatio rei ꝓprie/sicq̄ non poterit agi er locato: Respon. interim dum est dubium vtrū teneat vel nō agi pos test. vel etiam si sit certum: tū agit sicut ꝛ agit pignoratitia actiōe vbi etiam cōstat nō tenere pignus. vt. ff. de pig. act. si rem. j. ſ. is quoq̄. se cus si ageret rei vendicatione. q̄ tunc potest excipi. vt. ſ. ē. l. ad ꝓbationē. Sed videtur huic. l. ꝛtra. j. de ag. ꝛ censi. l. litibus. li. xj. vbi dicit

fructus

fructus sequestrados ⁊ de possessione cauēdū si dñs apparebit melius ius habere. p q̄ patet q̄ nō statim reddet. Sol. illa hāc corrigit. Vel bat. conductor. vñ cū iste servitū p eo vellet pōt de ℔ iure secū litigare. Is als nō posset secū litigare. agri. ⁊ cē. cū satis. li. ri.

Vel fm Jr. licz dño ibi non restituat statim: tū nō obest ei: q̄ colonus tenet phare nihilomin⁹ aiterius esse: nō ei⁹ q̄ se dñm esse dicit. Vel ibi loquit de pperuo censu: ℔ non. ⁊ ℔ vera. Vel bic possessorio: ✠ ibi petitorio potebat. naz red dit' ibi petebant ⁊ pdūpenes colonū esse voleb at. Itē scbo est cōtra. ff. depositi. li. bona fides. vbi deponēti nō redditur sed pīo vero. Sol. ibi: petitorio. ✠ scilicet depositi bic possessorio cōdictiōe. ⁊ cr bac. l. agi tur. Vel ibi erat fur vel pdo. bic bonefidei possessor. Vel ibi inc ōtinent⁹ paratus erat cōtra dñs pīo bare: bic nō. argu. ff. ad exbi. l. iq. §. ibidē. quam distinctionē Jo. nō admittit. quādo ler erpret⁹ fm ordinat: vt prius re stituatur possessio: vel cā possessionis pr⁹ agitur ⁊ postea proprietatis. ✠ Vel ibi cōstabat alium dñm: bic nō. Itē cōtra. ff. de reg. iur. l. in cōdemnatiōe. §. fi. et de crecp. do. l. dolo. Itez ⁊ ff. de reg. iur. l. inuitus. §. i. ⁊ de supficie. l. i. §. qō autē ait. ibi: cui damus actionē ꝛc. Sed illa ✠ in petitorio non in possessorio intelligēda sunt cui damus ꝛc. ⁊ est ad le. istam. §. de rei ven. l. ordinarij. ⁊. §. de interdic. l. incerti. Sed ibi dicit bodie cōstat ꝛc. vt no. j. de edi. dicti adri. tol. l. ij. Additio. Colligas bic paruā distinctionē ex iuribus in hac glo. alleg. Dū queritur an cōductor possit locatori re ferre questionē dominij: q̄ aut de locatione est dubium ⁊ pōt oppoñi exceptio dominij. vt. d. l. itibus. aut cōstat de locatione ⁊ tūc si locator agit condictione er hac lege non pōt excipi de dominio vt bic. si vero agit actione er eo ℣cu: tūc aut obijcit cōductor de dño prio p̄io ⁊ pōt: q̄ illa exceptio permitit in totū ius agentis. vt. l. ad pba tionē. §. eo. aut obijcit de dominio tertij: ⁊ tunc si ille tertius sibi assistat ⁊ agit: ⁊ tūc potest. vt. l. bona fides. §. fi. ff. depositi. als non potest.

Si cōductionis. ¶Casus. Locasti mibi fundū ⁊ mercedē soluti instrumentum locationis enanuit: si aliquid in fundo a me inductum est ⁊ tu locator illud surripueris: debitur mibi rei ven. vel vi bo. rap. aut er conducto. vt illud mibi restitues.

a ¶Fidem. soluendo debitam pensionem.

b ¶Euanuit. vt. §. depositi. l. ppter. ⁊ ideo condicivel vendicari potest: vt. §. de condi. sine causa. l. dissolute. ⁊. §. ad exbi. l. fi.

c ¶In fundo. a vobis conducto.

d ¶Direptum est. a locatore vel alio.

e ¶Restitui. rei vēdicatione. vel pi bonorum raptorū. vt ꝛ. §. c. dānū. vel etiam er cōducto cōtra locatorē tenētē vel rapientē. arg. §. de act. emp. l. ij. in fi. ff. de cōtrabē. empt. l. quotiens. Accur.

Si tibi. ¶Casus. Si p colonis tuis titius seio soluerit an te bac obligatus queritur: distinguitur. aut titius stipulatus est pecuniā sibi a dño reddi: aut nō. si sic: habetur obligatum: si nō: non habet. Vlpia. Vel pone casum vt in glo. seq.

Casus po nit duplr.

f Si tibi. Pone casum fm Jr. q̄ colonus soluit p̄o colonis. i. aserptitijs pdūs sine qb⁹ pdimum alienari vel locari nō pōt: vt. §. de agri. ⁊ cen. l. quēadmodū. lib. rj. Vel dic q̄ ertraneus aliquis solvebat p̄o colonis ⁊ vtroq̄ casu stipulabat a dño als nō datur actio.

g ¶Prorogasti. als progasti. i. ante tps soluisti. §. creditoribus eorū. Vel dic simpliciter. soluisti. §cz creditoribus eorum.

h ¶Jubebit. §. dictione certi er stipulatiōe. vt. ff. si cer. pe. si qs certū.

i ¶Stetit. i. stipulatio non interuenit.

✠ Idem tenēt Cy. bar. ro. ⁊ Angel. bar. idē bar. in. l. 3ma.

✠ Idem tenet saly.

✠ Idē Angel. bic bar. saly. ⁊ ang. Ferpedimone glo. j.

Tex. l. si cō ductionis. ibi. l. repu tat singlar. fm bar. bic.

✠ Ista tenēt Jac. de are. ⁊ saly.

✠ Hec ē ba fm saly. vel dic q̄ ibi de positar⁹ q̄ ponebar nō tolli⁹ dño tertij: ⁊ tūc ille tertius agebat ⁊ cū de ⁊ assistebat opponēti nō pa⁹ q̄ rīq̄ de lite do mīn⁹. saly.

✠ Ista glo. fm angelū pactū apposititū ita ℣tū nō vetitū ei⁹ q̄ redit ad vtilitatē tertij. Text⁹ ibi: nec fideiussor. xxxi. gl. j. l. fi. i. c. pe. j. de fideiuss.

Idez. aa. Oploni ⁊ Ilermoni.

Si conductionis implestis fidem[a] ciusdē rei gfa factū instrumentū cuiusdē[b]. Q. si qd vestrū in fundo[c] fuit: vel vi direptum[d] est: hoc restituit[e] vobis preses prouincie iubebit.

Si voluerim pro colono tuo ⁊ tu mihi, pmittis per stipulationem teneris efficiaceter. secus si nudo pacto fideiubes. bal. Vel sic. Vbi nudū pactū nō sufficeret stipulatio. pdest. boc dicit Salyce. Vel sic. Pactū coherentia traditionis non vestitur quando cū tertio ⁊ non cum recipiente interponitur. boc dicit Saly.

Idē. aa. ⁊. cc. Aconi. Lex. xxvij.

Si tibi[f] que pro colonis cōducti pdij prorogasti[g] dōs fundi stipulanti dari spopōdcrit: ppetēs iudex reddi tibi iubebit[h]. Nā si quentio placiti fine stetit[i] er nudo pacto, pspicis actionem iure nostro[k] nasci non posse.

In contractu locationis nō veniūt sarcienda fortuita. Bal. Vel sic. Conductor locatori ⁊ contra tenetur de dolo ⁊ culpa non de casu. Saly.

Idē. aa. cidē conci. Lex. xxvij.

Iudicio tam locati q̄m conducti: dolum[l] ⁊ custodiam[m] non etiam casum[n] cui resisti non potest venire constat.

Destructa per conductorem debent restitui per se ⁊ eius heredem. Saly.

Idem. aa. ⁊. cc. iulia. Lex. xxix.

k ¶Iure nostro. s. ciuili: sz ptorio nascit⁹ ex stitutu/si eo alo pacti estis: als agereꝰ negocio rū gestor: ℥ colonos. Sic ergo nō obstat instit. de liter stipulari velles. ⁊ ideo nec ex stipulatu q̄ nō uisti agere⁹ potes. vt ff. de ẏsti. pe. l. j. §. cū. Et adhuc q̄rit quō pscriptis verbis non nascit: cū incontinēti fuerit pactū factū: vt. §. de pac. l. legē. ⁊. l. cū ꝓponas. ij. ⁊ §. de re. pmut. l. rebus: ℞. fm. §p. speciale sicut ⁊ alas. ff. de religi. ⁊ sumpt. fu. q̄ si locus. ⁊. §. de iur. do. auia. Sz miror quare ℔ dixerit. naz pactū vel factū q̄s sub ryi cimitate vestit inter cosdē ✠ esse dz q̄ bic non fuit: sz alijs soluebat et p alijs ⁊ adhuc ab alio pacisebat reddi sibi. sic ergo nō pōt vetiri et ℔ placet. Tertij dicunt ℔ er interuallo appositū. Quarti q̄ ibi ī ꝛtractu ℔ in distractu. ⁊ facit ad l. ista. §. ff. de pac. iurisgē. §. fed cum nulla. ⁊. §. de pac. comen. l. j.

Qum conductorem edificia que fuscepit integra destruxisse proponis: hec etiā heredes[o] eius preses prouicie instaurare: edificiorum inter vos habita ratione[p]: iubebit.

Qui. phibet esse principalis. phibetur esse accessorius. Bald. Vel sic. Curiales nō possunt aliena pdia cōducere: nec pro conducentibus fideiubere. Saly.

Impera. Theodo. ⁊ Valen. aa. florentio pfec. pcto. Lex. xxx.

Curialis neq⁹[q] procurator neq⁹ conductor[r] alicnarus rerum: nec fideiussor aut mandator conductoris existat: alioquin nulla obligationem neq⁹ locatori[s] neq⁹ conductori[t] ex hmōi contractu competere sancimus.

Milites nō debēt omittere vsum armoꝝ: nec esse graues vicinis eorum. b. d. Et illi qui aliūtur a re publica debēt militare. p ipsa nō contra ipsam vel honorem ipsius. tenemēti. Bal. vel sic. Milites debent se abstinere a conductionib⁹ usi gratia sui vsus. b. d. Saly.

Impator Leo aspari magistro militum. Lex. xxxj.

Milites nostros alicnarum rerum conductores[u] seu curatores[v]/aut fideiussores/vel mādatores conductoꝝ fieri prohibemus: ne omisso armorum vsu ad opus rurestre se cōferant: ⁊ vi cinis graues presumptiones cinidem. §. sed si gratis. si tamen specialiter. pmittat custodia etiā leuissima culpa venit fm Jo. vt. ff. c. qui mercedem.

m ¶Custodia. si enim. ppter casum remissio mercedis ⁊ sic neq⁹ locatori imputat: q̄ als teneret ad interesse: vt. ff. co. si fundus. Aso. ℔ nisi er pacto speciali. arg. §. de neg. gest. l. negocium. ⁊ facit. §. cōmo. l. j. et §. man. l. a procuratore. ⁊ de pig. ac. l. creditor.

Qum cōductorē. ¶Casus. Scholaris ꝺ durit hospitiū integrū: destruxit hospitiū: nūquid tenet reintegrare querit. ℞. q̄ sic. si vinit ⁊ eo mortuo heredes eius. istam tenet cōductor: si fecerit rēdeteriorem ad interesse: ⁊ posset etiam expelli.

o ¶Heredes. Videbat q̄ nō: q̄ maleficium erat: sed non est ita: vt. ff. de acti. ⁊ oblig. l. er contractibus. ⁊. l. er depositi. Accur.

p ¶Ratione. l. vt talia restituātur qualia fuerant tempore conductionis. vel prestet quanti tua interest.

Curialis. ¶Casus. Si alijs curialis est astrict⁹ curie nō pōt eē cōductor: vel fideiussor: siue mandator cōductoris: ⁊ si cōtra facit. er isto contractu nulla oritur actio.

q ¶Neq⁹. p curator. veluti q̄ certa mercede sibi p stita cū eo conuenit vt a ceteris cōductoribus ipse sibi exigat fm quosdā. Vel dic simpliciter in clericis. vt in aut. de san. epis. §. alium. col. ir. ⁊ facit. j. l. proxi.

r ¶Neq⁹ conductor. si tamen in conductione succesit alij iure remanet. vt. ff. de decur. l. iij.

s ¶Locatori. sz scienti. vt. ff. eo. si ignorans. ⁊ facit. j. de decu. l. si quis procurationē. lib. r. ⁊. j. qui. nō li. accedere ad ꝺdu. fun. fis. li. r. l. j.

t ¶Conductori. si pro locatore fideiussit.

Milites. ¶Casus. Milites armate militie prohibent ꝺducere res alienas. ⁊ esse fideiussores cōductoꝝ siue procuratoꝝ: siue mādatores eoꝝ. ⁊ debēt dare operā armis: nō agriculturis siue priuatis negocijs: ita vt nos defendant ⁊ rempu. a qua aluntur.

v ¶Conductores. sed an stabulum. p equis suis vel alia ad militiam facienda poterit cōducere: ℞. sic. ⁊ hoc de rure tantum. phibet: vt. j. subijcitne omisso ꝛc. ⁊ idem in domo reficienda dico nō habitāda: vt j. c. l. fi. in pun. nam ⁊ miles punitur. vt. j. co. ti. l. vlti. sed locanti ⁊ ignoranti parcitur. vt. ff. co. l. ignorans.

w ¶Procuratores. vt ⁊. §. de procur. l. militem. nisi, in rē suā. vt in. c. ti.

Locator si tenetur de leuissima culpa.

Derces ppter casum remittitur.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Ter. ibi: defendant. sic clerico, pbetur ne possiter ꝫ ecclesiam in ꝑs bificus. contra de postu. c. viti. et cõcor. huic l. gl. illius. c. sup verbo ꝫ ecclias. post prin.

qui stipẽdia. ff. ꝺ pcu. filiusfamilias. ꝑ. peteras in. ff. q satisd. cog. de die. ꝑ. i. ff. nisi ꝑ necessarios i cã liberali. vt. ff. de libe. can. l. iũ. ꝑ. militi. Uel nisi ꝑ suo matrimonio: vt ꝺ. l. filiusfamilias. ꝑ. vsq; terani. ff. tãdẽ de milite ecclesiis militie qꝺ ꝫ de seculari dicit. vt in auf. de fanc. epis. ꝑ. aliũ. coll. ir. idẽ in fabriccẽsibus. vt. ꝑ. de fab. l. fi. lib. xi.

a ¶ Armis. fi. ꝑ. de iur. de lib. l. fi. in prin. ff. de cõdi. ob cãm. fi militẽ. ff. de re mi. militẽ. ff. li. xii. ff. xii. q. iij. ꝑ totũ. Acc.

b ¶ Un numeris. quozũ qdã dicũtur militia/ aliꝫ cobors. Aliꝫ uerillatio: manipul⁹: legio: cune⁹: ala. vt. ff. de bis q no. ins fa. l. ij. circa prin.

¶ Et cui. ¶ Casus. Si alicui ꝺdure rim domũ meã uel ergasteriũ vsq; ad annũ: ꝛ i sequẽti ãno nolo sibi loare: ꝑ aliꝫ: an possit mi bi aut illi cui locaui aliquã gõnẽ meuere. ¶ Ri. q nõ. ff. si ẽ fecerit sive liꝑsona est ꝺ liberaꝺ ꝛ in eriliũ mittit. fi nobilis puꝑnif in decem lib. auri.

c ¶ Ne cui. ꝙ ꝑ sancimus.

d ¶ Post cũ. ꝛ finita cius conductione.

e ¶ Ad cãdẽ. i. ciusdẽ rei.

f ¶ Inferre. aliogn si dãnũ ꝓ bonis habuerit agit de dolo. vt. ff. de dolo. l. rẽ quãdaz. fin. M. qõ nõ põt stare cũ habeat actionẽ er lo cato. vt. ff. l. pri. i. l. aũt ille rẽ quãdam. nõ habebat locũ aliud aurilliũ.

g ¶ Locãdi. tpe ꝓoris locatiõis finito. fallit tiꝫ ꝑ ꝺtis ff. calib⁹. ꝑ. ꝺ loc. pte. ff. ca. l. ogrint. ꝛ. l. ꝓꝑdia. ff. li. xi. Tẽ fallit i ꝛ scholarib⁹. vt ff. de loc. ꝛ ꝺduc. c. er rescripto.

h ¶ Pacta. vt nõ liceret alꝫ locare donec ist ẽ cõductã bẽ vellet. ꝛ tũ ꝺa re ꝙ ꝛũ alꝫ. Et no. ꝓ ꝛi pturã. ſpãle: vt. ff. ti. i. l. i.

i ¶ Legibus. non ꝓ/ vel dolo/ vel metu.

k ¶ Agentis. ff. ꝓtoris.

¶ Onductores. ¶ Casus. Si ꝺduc is a me rẽ aliquã: vel ꝓ cario cõcedo tibi rẽ aliquã: finito tpe ꝺductionis debes mihi reddẽ ſi vuis. ꝛ bẽdes tui ſi non vuis. Si aũt tu aut tui heredes differãtis vsq; ad ſniam diffinitiuã: cõpetens inder nõ ſolum in re: ſed in estimatiõe rei debet te condemnare.

l ¶ Precario. fic de vtroqꝫ loquit alia ꝙ ꝺicẽ idẽ. ꝑ. vnde vi. l. non ab re. et q ꝺ desunt ibi ſupple.

guli militaris cristant. ¶ Armis[a] autem non priuatis negocijs occupẽtur: vt numeris[o] ꝛ signis iugiter inherentes rẽpublicã a qua ꝛ aluntur ab omni bellorum necessitate defendant.

¶ Non tenetur dominus relocare eidẽ si non vult: niſi ꝑ pactum in ſcriptis/ factum aſtrin ctis ad reformandum: naz tunc compellitur ꝛ aliꝫ locare non potest. hoc dicit: ꝛ est valde notab: lis ler proꝙ cõtractibus empbiteoticis in quibus omittitur reuocatio. Baldus. Uel ſic. Dominus potest locare rem aliꝫ cum fuerit finita locatio primi. nec debet primus secundo conductori molestiam vel litem iniuſtaz inferre ſub pena bic ſubiecta. hoc ꝺ dicit Salycetus.

Imperator zeno ad amãtio pfecto pretorio. Lex. xxxiij.

¶ Ne cui[c] liceat qui aliquam domum alienam vel locuz aut ergasteriũ nomine cõductionis accepit: alteri qui post cũ[d] domini voluntate ad candẽ[e] conductionẽ accessit litẽ inferre[f]/ quaſi rem illicitam aut agenti damnoſaz temptaucrit: ſed patere facultatem dñis domos ſuas vl ergasteria vel loca cui voluerint locãdi[g]. ¶ Ipſis nihilominus qui contra duxerit ab omni ſuper hoc molestia liberis conſeruandis: niſi forte pacta[h] per ſcripturam ſpeciali termina cum dñis: vel cũ his qui poſtea cõduxerint legibus[i] videlicet cognita agentis[k] intentionibus ſuffragentur. ¶ Si quis buiuſmodi cõtrouersiam ſacris iuſſionibus interdictam crediderit cõmouendaz: ſi priuatus est acriter cesus exilij ſubeat penaz: ſi imilitat decem libraruꝫ auri diſpendio feriatur.

¶ Qui rem conductam nõ reſtituit ante condemnationem ſententiam poſtea tenetur etiam: ad eius estimationẽ quaſi inuaſor. h. ꝺ. Bal. idem Saly.

Idem. a. Sebastiano pfecto pretorio. Lex. xxxiij.

¶ Onductores alienarum rerum ſeu alienam cuiuſlibet rei poſſeſſionẽ pꝛeccario[l] detinentes: ſeu beredes eoꝝ: ſi nõ cã dñis recuperare volẽtib⁹[m] reſtituerit: ſed litem vſq; ad diffinitiuã ſentẽtiam expectauerint: non ſolũ eã locataꝫ: ſed etiam estimationeꝫ[n] ci[o] victrici parti ad ſimilitudinẽ inuaſoris alienę poſſeſſionis/ pꝛebere compellantur.

¶ Signa imperialia dicuntur victricia. hodie debet imperator in italia vereꝫ cundari de tanta fama que tenet gloriam nominis: ſed nõ hominis: ꝛ iacet infatuata tam imperium (dico in italia) nam in ſua maieſtate confundi non potest. vt in auf. quomodo oporteat. ꝑ. fi. collatione. i. Baldus. Uel ſic. Abolites prohibentur a conductione rerum alienarum alꝫ tam ipſi ꝙ locatores puniuntur pena bic ſcripta vel iſerta. ꝛ qulibet potest eos accuſare. hoc dicit Salycetus.

Imperator Iustinianus ad Scnatum. Lex. xxxiiij.

¶ Ject retro principes[p] multa de militib⁹ qui alienas poſſeſſiones vel domos ꝺductionis titulo ꝓcurandas[q] ſuſcipiunt ſanxiſſe manifeſtũ est: tamẽ qz res ſic est contẽpta vt neqꝫ interminationis ſacratiſſime cõſtitutionis[r] milites memores ad huiuſmodi ſordida audeãt vẽire miniſteria: ꝛ relictis ſtudijs publicis ſignisqꝫ victricibus ad cõductiones alienarum rerum ꝓſilire: et armorum attrocitatẽ nõ in hoſtes oſtendere/ ſed cõtra vicinos: ꝛ fortitudinẽ aduerſus ipos miſeros colonos quos ꝓcurandos[s] ſuſcepe rint conuertere[t]. neceſſariũ duximus ad hanc ſacratiſſimã venire cõſtitutionẽ: altius ꝛ plenius huiuſmodi cauſam corrigẽtes. ¶ Jubem⁹ itaqꝫ oẽs oino q ſub armis militant: ſiue maiores ſiue minores. (O)dilites autẽ appellamus eos tã qui ſub eccelſis magiſtris militium tollerare noſcuntur militiam: qꝫ qui in vndecim decuriſſimis ſcholis taxati ſunt: nec nõ eos qui ſub diuerſis optionibus[u] federatoꝝ nõe ſunt decorati/ ſaltem[v] in poſterum ab omni cõductione alienarũ rerum temperare.

¶ Ociturosqꝫ ex ipſo cõtractu ab initio ſine aliquo facto vel aliqua ſententia cadant[x] a militia: ꝛ non ſit regreſſus eis ad priſtinuꝫ graduꝫ: neqꝫ beneficio imperiali: neqꝫ cõſenſu vel permiſſu iudicis ſub quo tolerandã ſortiti ſunt militiã. nec dñ alienas res conductionis titulo eſſe gubernãdas criſtimãt: ſuas militias ſuãqꝫ opinionẽ amittant: ex militibus pagan: ex decoratis infames cõſtituti[y] ſint: ꝛ quod poſt huiuſmodi ꝺductionem (quam penit⁹ interdiximus) a publico ſuſceperit⁹: ꝛ hoc[z] ſine aliqua mora vel procraſtinatiõe reddere compellantur. ¶ Scituris ipſis qui ſuas facultates poſt hanc legem eis ad conductionez permiſerint: noſtra lege cauam conamina violata qꝫ nulla eis ex actio contra eos concedatur: vt[a] qui alieni appetens conſtitutus[b] militem procuratoꝛem elegerit[c]: ꝛ a ſuis cadat[d] redditibus. ¶ Ipa teat autem omnibus huiuſmodi copia apud competentes iudices accuſationis: vt qui in hac cauſa delator criſtat: laudandus[e] magis qꝫ vituperãdus intelligatur. ¶ Pena quam contra milites noſtrozum pꝛeceptozum cõtemptoꝛes: ꝛ ipſos qui eis conductiones rerum ad ſe pertinentium permiſerint ſtatuimus in futuriꝫ cauſis obtinente.

m ¶ Uolentibus. ſcilicet iure: vt. ff. l. pꝛori.

n ¶ Eſtimationẽ. res pertif actiõe locati: vt. ff. e. l. videamus. ꝑ. q vinũ. ꝛ l. fi cui. ꝑ. q ſeruus. ff. bec eſtimatio cõdictione ex hac. l. ꝓponẽda est post diffinitiuã ſniam ſm q ꝺdã: vt innuit hec ler: nã tũc demũ eſt in obligatione. ſz Jo. dicit etiam ante. ſ. ſub illa ꝺdictiõe ſi diſtulerit reſtituẽ. vſqꝫ ad ſniam. Sz obꝺicit. ff. de iudi. nõ quẽdmodũ. Sz rũdet q illud eſt verũ in ꝓncipalibus: ſz bẽ eſtimatio eſt accẽſoria.

¶ Ject. ¶ Caſus. Leges aliozꝝ iperatoꝝ ꝓbebãt milites ꝺducere ꝓdia aliena: ne locatoꝛib⁹ ꝛ aliꝫ vicinis cẽt iniurioſi. verũtamẽ quia leges ille in multis circũueniebãtur. Juſtinianus imponit penam militib⁹ cõtrafacientib⁹. ꝛ dicit qꝫ ſi aliqs miles cõdurit rẽ alienam ipſo iure fit infamis: et ꝑdit gradũ militie. ꝛ ex illa locatione nõ ꝺat actio locatoꝛi vel conductoꝛi.

o ¶ Principes. vt. ff. de. milites. cum ſuis cõcoꝛ.

p ¶ Procurandas. i. reſiendas.

q ¶ Cõſtitutionis. id est conſtituti.

r ¶ Procurãdos. Jd est defendendos armis.

s ¶ Conuertere. atrocitatem.

t ¶ Optionib⁹. i. q diuerſis tpibus militabãt ꝓ mercede. Uel dic optionibus. i. electionib⁹: alꝫ opinionib⁹. vt in auf. vt neqꝫ miles neqꝫ federatus per totũ. colla. viij. ꝛ facit ad le. iſtã in auf. vt lic. mat. ꝛ aui. ꝑ. quod autem. colla. viij.

u ¶ Salte in poſterũ. lꝫ i preterito nõ ita fecerint.

x ¶ Cadant a militia: ipſo iure.

y ¶ Infames conſtituti. ipſo iure.

z ¶ Suſceperit. noie ſti pẽdioꝝ vel alimẽtoꝝ.

a ¶ Et boc. i. non ſolũ a militia cadent/ ſz etiam hec pcepta reddẽt. ꝛ hoc cõdictione ex hac. l. vel condictione indebiti.

b ¶ Et. id est ſicut.

c ¶ Conſtitutus. ſ. actoꝛ qui alieniꝫ petit/ ſibi tamen debitum.

d ¶ Elegerit. cedendo ei actionẽ qꝫ est vetitũ. vt ff. ne lice. po. l. j. ꝛ. ij.

e ¶ Et a ſuis cadat redditibus. ille q ceſſit. Uel dic qui locauit. ꝛ facit i auf. de eccle. ti. ſ. antepe nul. colla. ix.

f ¶ Laudandus. ſic. ff. de epiſ. ꝛ cle. l. nulli. in fine.

De iure

Continuatio.

¶ De iure emphiteotico. ¶ Videbat cōtractus emphiteoticus sumptis locationi: fed nō est: vt inſti. de loca. & conduc. §. adeo. & ideo ei locationi ponit vicinus ti. ibi. Additio. Et ſit cōtractus emphiteoticus hoc pacto. nā ab initio dat certa quātitas pecunie. Deinde ſtatuit modica annua pēſio in recognitionē potius directi dñi q̄ in fructuū percipiendorū recōpensationē. ita dicit Jaſon de mayno. in. l. j. ſ. eo.

¶ De iure emphiteotico. Titulus. lxvj.

Vs. ¶ Laſ. Emphiteoticus Ictus id est melioratione o neq; est venditio neq; locatio ꝛc. et ſi qs in nō modicum tempus imo in perpetuū concedit mihi fundū vt faciā fundū. tibi plārē ꝛc. ꝛ red ditū ſibi annuū reddā. ꝛ ſi inter me ꝛ dñm fiat ali quod pactū illud ſeruā dū eſt. verbi gra. Si cōueniat ſcriptura iteruenīente q̄ ſi flumē auferat totū fundū vt dānū pti neat ad aliquē nām. Si vō nō ſequit: diſtinguitur. aut tot⁹ fundus pereat aut pars fundi. p̄io caſu dānū reſpicit dñs. ſcōo caſu me ēphiteotā.

a ¶ Jus ēphiteoticariū. id eſt Ict⁹ emphiteoticꝰ qualr fiat habes inſtitu. loca. §. adeo. Circa quē Ictū ſunt tria naturalia ſine tacita pacta. Primū bēs in fi. buꝰ. l. Scōs habes. j. e. l. ij. §. j. Tertiū habes. j. e. l. fi. §. j. Et cū dicit iſte tertius emphiteoticariū. ergo patet q̄ emphiteota bz ius in re per quod a locatore differt: vt ff. de leg. j. ſi domus. §. fi.

b ¶ Neq; cōductionis. q̄ nō ſolet locatio ꝛc. vt ff. loca. l. nō ſolet. at hic ſic tranſit tile dominū ꝛ naturalis poſſeſſio. et ius conſtituitur in re. vt ff. ſi ag. vec. l. j. §. fi. Item hoc ius in rebus ſoli tantū conſtituitur.

c ¶ Alienationis. q; h er qbuſdā cauſis pōt res aduocari. vt. j. eo. l. ū. ꝛ. fi. Jtē q; dñus. l. directū remanet penes dñm: ſed alienatio eſt actus p̄ quē dñiū tranſfert. vt. j. de iur. do. l. j. Jtē in vēditione eſt p̄ciū ꝛ certū ꝛ in ēptitate. h aūt ꝛ in ſpē ꝛ pterea p ſingulos annos ſolnīt. vt inſti. de ſbē. emp. §. p̄cia. ꝛ. §. ſeq. et loc. ꝛ ꝛduc. §. adeo. Jtē h necceſſaria eſt ſcriptura: vt hac. l. q̄ in alienatione vel locatione nō eſt opus. et in multis alijs. vt curioſus lector poterit reperire. Sz opponit: quia etiā alienationis vocabulo ꝛtinet. ſ. donatio in ēphiteoſim. vt in auc. denō alie. §. alienationis. col. ij. ꝛ. ſ. de rebus alie. non alie. l. fi. q̄ ſunt Sz Sol. nō cōtinet appellatiōe alienationis ſi ꝑprie ſtricte accipiaſ. vt eſt dominū translatio: vt hic. ſed large ſic: vt ibi.

d ¶ Conceptionem. in animo cōtrabentiū vel in verbis.

e ¶ Diffinitionēq;. ſ. in lege h̄ eſt obſeruationē ſpecialiter diffinitā.

f ¶ Juncta. Pura pacta.

g ¶ Super omnibus caſibus. veluti de euictione ꝛ de alienatione ꝛ ce teris cauſis.

+ Idē bar. bal. Saly. ꝛ Jaſ. repro bante quā bus opinio nib⁹ ſequen tibus.

b ¶ Scriptura. No. hūc Ictū fieri debere in ſcriptis. + ſic ꝛ alꝫ. Iz con tra regulariter. vt no. Ꝫ. de pac. l. pactū qō bona. Vel dic h dicit de pactis nō de contractu. Vel nō ꝓhibet ſine ſcriptis fieri Iz dicat fieri in ſcriptis. Additio. Et ſic no. ꝛ tractū emphiteoticū poſſe fieri ſine ſcripṫura qō ꝓprobat ſuprādicta reſte. Bar. hic.

i ¶ Cuſtodiri. ꝑ dictionē er. Liſta ꝛenonis. vel ꝑſcriptis verbis.

k ¶ Ingrediebat. id eſt eueniebat.

l ¶ Particulare. ſ. medietatis. ar. ff. de ꝛb. ſigni. l. nomē filiarū. ſ. poſtionis. ꝛ de vſurſ. l. etiā partis. fin. Ald. q̄ſ. B. nō placet. Sz dicit p̄ticulare cū nō ſit tot⁹ rei. i. dūmodo nō ſit tota res extincta q̄uis maior pars perierit dānū ꝓtinet ad emphiteoticariū. vt inſti. loc. §. adeo in fi. §. aliogn nō cōpleteret oēs caſus hec. l. q̄ facere vult cū ſubdit aduerſatiua. finuero particulare ꝛc. hoc placet. + Sed videt diſtinguēdū. vt. ff. de ꝛtrahē. emp. domū. Sz ibi ante Ictū perit. ſi vō poſt emp. ſ. cuz aūt. Jtē Ꝺ. hunc dicto. j. de allu. ꝛ pallu. l. ij. Ꝺ eſt ſpeciale in tributis vt aucto vl diminuto pēio augeat vel diminuat pēio vt ibi.

m ¶ Emphiteoticarius. qz emolumētū ſi q̄s acceſſit forte iure alluuionis ad eū ſpectat. Sz q̄d eꝺ ſi augeat res an augeat pēio? Rñ. + pōt diſtingui. ſit apparens vel latēs augmētū vt al luuiōis ad iſtar fructuū. vt. ff. de vſufruc. ītē ſi fundi. §. ſed ſi inſulam.

+ Et bene Bal. Saly. Albe. ꝛ Ja.

+ Iſta glo ſa diſplicet Bart. Bal. Saly. ꝛ Jaſ. nec debet diſtingui.

Jl emphit. ¶ Laſius. Dictuz eſt. §. ad q̄d ꝓ ſpectare peri culū rei date in emphiteoſim. h dicit q̄ pacta ſi q̄ fiāt ſine fint de natura Sꝛ ſue de ertrinſec⁹ debeāt ſeruari. ꝛ ſi non fiāt ꝛ emphiteota ſolūere ſingulis annis penſionē. ꝛ Ꝺ reddere apochas dño in qbus ꝓfitetur ſe ſoluiſſe: ꝛ ſi in ſoluendo ꝛ triēnio ceſſaueris dñs poterit eū ꝛpel lere: nec ei reſiſtere poterit dicēdo ſe fundū meliorāſſe. ꝛ poſſeſſe empo neumata. i. aliq̄ edificia. allegādo q̄ dñs pene ſe ſubiecerit ſi emphiteota ꝛpellaret. Jtē nec emphiteota poterit obijce re dño q̄ penſionē non ꝛpūt: quia offerre debuit. ꝛ ſi dominus nolit accipere debet cōſignare et deponere.

n ¶ Pactiōes. ꝓter illas q̄ ex natura rei Ictus ta cite intelliguntur.

o ¶ Capitulis. Ic̄ş vel ſu per interitu. vt. ſ. l. pri. vel alienatione. vt. j. l. p ri. vel ſup aliꝭ vel etiaz ſup reiciendo emphiteotā. puta ſi nō ſoluat per quinquēnū vel decennū vt ſubiecit ꝛ de reiectione ꝛc.

p ¶ Apochas non preſtiterit. id eſt penſio ſoluebatur domino et functio fiſco ꝓ eo eodē modo ꝛ emphiteota qui ſuſcepiebat apochā a fiſco. id eſt confeſſionē de ſoluto. vt ꝛ. Ꝺ. de fide inſtru. l. plures. debebat eā domino dare in vnoquoq; anno alꝭ ſi non redderet ꝓ triennū ꝛpelli poteſt: vt hic. Et boc ea ratione quia poſſet eſſe q̄ res ad domini rediret ꝛ fiſcus peteret etiam ꝓteritas functiones. vt. ff. de publica. imperatores. in ꝓin. Si ergo habuit dñs apochaꝫ factam ꝛ phiteote a publicano tuebitur ſe contra eundē publicanum. Vel dic apochaꝫ cum ſubſcriptione ſua. vt. ꝺ. l. plures.

q ¶ Triennū. + in emphiteota eccleſie biennū. vt. ſ. de ſac. ſan. eccl. auſ. qui rem. idem in colono priuati quod hic ſez de biennio. + dicimus. vt. ff. loca. quero. ſ. inter.

r ¶ Reddiderit. cum ſubſcriptione ſua. vt dicta. l. plures. vel aliter vt modo dixi. Alcunſius.

s ¶ Volenti. qz ꝛ vellet ad penſionem tm̄ agere. er. l. ꝛenonis poſſet.

t ¶ Repellere. per ſe huius. + l. auctoritate. ſed melius ſi iudicis auctoritate fiat ꝓ libellū + eū poſſideat. vt argu. j. de pig. creditores. ſm Ald. ꝛ. B. nec ptimeſcat crimē ſi faciat ꝓ ſe cū ſibi arbitrium vltionis ſciat eſſe conceſſum: vt. j. de metatis. l. decuoti. lib. xij. ꝛ ad idem. ff. de pigno. l. ler vectigali. Si tamen interuerſa poſſeſſione ſuo noīe cepit poſſidere emphiteota: nō deijcies euz tua auctoritate. + vt. ff. de vi ꝛ vi arma. l. colonus. fm Jr. Sed quid ſi fecerit pactū dñs vt nō liceat ei emphiteotā repellere etiā ſi ꝑſōnē nō ſoluat: R. dico pactū ſeruā ei emphiteotā repellere etiā ſi ꝑſōnē nō ſoluat: R. dico pactū ſeruā dū. + argu. Ꝺ. de pac. l. pe. q; itrī. p me introducto renūciare poſſum. Alij diſtinguūt an cōueniat ne omnimodo liceat. ꝛ tūc non valet. an vſq; ad certū tempus ꝛ tunc ſic. vt. ff. cōmuni diuidū. l. in boc. ſ. ſi conueniat. Sed eſt arg. Ꝺ ꝓ tale pactū nō valeat. vt. ff. de preca. l. ſi ꝓcario. ſed prima eſt verior. ꝛ eſt ꝓ ea. ff. de poſti. l. j. ſ. ſi conueniat. Jtē

+ Conco. cum hac gl. glo. j. circa pn̄ i. c. litte re rue. extra de diſa.

+ Intelligē ſm diſtinctionē bar. in l. cōd. ſ. loca. quā re ferr hic iaſ. ꝛ. col.

+ Idem Jmo. Joā. an. ꝛ Jnno. in. c. ponit extra de loca. ꝛ Jaſ. Ꝺ.

+ Jmmo nō requīt li bell⁹. Ald. ꝛ bal.

+ Et inter nullo: ſi bñ meōrinenti Bar. ꝛ Jaſ. xxv. col.

+ Sequūſ oēs tot. de pro Saly.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

si triēnio elapso dñs recipiat pēsionē oim annoꝝ ꝯgbus est cessatus: an ā modo poterit deijci: Rñdō. + ar. ff. de leg. cōmiſ. poſt die. Duo rū eſt alterū potest facere dominus vel deijcere vel pensionē petere. vt in aut. de ali. ⁊ emphi. ſ. ſi vō qs locator. col. ir. eligēdo ergo vnum alteri renunciaſſe videtur. vt. d. l. poſt diem. ⁊. l. ſi fundus. ſ. j. in fo. tit.

* Hāc etiā ſequūt oēs doc. idifferē ter pzoūt refert hic taſ. xliz. col.

Itē qs pḥabit vtrū em phiteota ſe ſoluiſſe: an dñs ſibi non fuiſſe ſolu tū: Reſpon. emphiteota. vt arg. ſ. de pha. l. i. qō faciet p teſtes + vel inſtrumēta vel cōfeſſiones. Vel q tribus cōtinuis annis primis ſolūerit. p qō pſumit retro ſoluiſſe ſemper. vt. j. de apochis publ. l. pe. li. r. Itē qd ſi emphiteota p miſit pēnā ſi nō ſoluerit pēſionē an poterit deijci: Videt q nō quaꝝ penaz remiſſa uerit dñs deiectioni. ar. j. de pact. ꝑuē. l. ſi. Tu dic ſ. + ne qō fauoze dñi. ſ. pena eſt introducta ꝛc. ſ. de legi. ⁊ ſena. qō fauoze. et. d. l. j. de pac. cō. loquit in pri uilegijs que facilius q̄ iura cōmunia tollūtur. Sed tamen vtrūq; ſ. cū deijcere ⁊ penam petere nō pōt. miſi hoc actū ſit vt vtrūq; poſſit fieri. vt ff. de excep. doli. l. apud celſum. ſ. labeo. ⁊. ſ. de trāſac. cū ꝓponas. ⁊ de verbo. obli. tta ſtipula tues. in fine. Itē ſi ſemel pena eſt exacta ſi iterum ſtet per aliud trienniuꝝ quod non ſoluat an iterū poterit erigi: Reſpondeo non, + vt argu. ff. de arbi. ſi duo. ſ. ſi. Iſtec obſtat etiam ſi ſit dictū rato manente contractu. quia non cōm prehendit pene ſtipulationem: quia non eſt contractus. + vt. ff. de exceptio. doli. l. apud celſum. ſ. labeo. miſi expreſſe eſſet dictuz rato manente ꝛc. vt quotiens ceſſaueris: totiēs in penā incidas. vt. d. l. ſi duo. ſ. ſi. Itē ſi promiſit penā rato manente ꝛc. ⁊ petit penam et vult nihi lominus cōtracte: an poteſt: Reſpon. ſic. + argu. ff. de tranſactio. q ſi dē. ꝛ. l. pacto. ⁊. ſ. de pactis. cū ꝓponas. q. In fauozem eīm domini dicitur eſt q̄ cōtractus debeat ratus manere. ⁊ pro hoc eſt arg. ff. de regu. iur. cum par. et. ſ. de tranſactio. l. ſi quis maioꝝ. Itē qd ſi emphiteota faciat alius emphiteotam vnū vel plures: et ceſſant in ſolutiōe canonis: quod aurilliū datur domino: Quidam dant ci condictionē ex lege Joan. dicit q̄ vendicat dominum ſuum a ſecundo emphiteota. et ſi ille ercipiat de iure emphiteotico q̄ replicet quia nō debet ei fides ſeruari ꝛc. vt. ſ. de pactis. cuz proponas. ſ. ꝛ. ff. vſufruc. quēadmodum. ca. l. ſi vſufructus nomine. Sicq; poterit cōſequi penſiones. Itē quid ſi aliquis non emphiteota poſſidens fundum ꝓ quo. rt. annis ſolvit penſionē deijciatur nunc: Reſpon. non poteſt deijci: ſz ꝓſumo emphiteoticum contractuz celebratuz fuiſſe. vt argu. ſ. de fun. patri. l. ſi. ⁊. l. ius emphiteotici. lib. xj.

a ¶ Emponemata. alis emphinemata exponunt aliqui. i. edificia: vel ſunt meliorationes.

Emponema qd ꝛ.

b ¶ Vel pena opponenda. pmiſſa a domino ſi emphiteotam expelleret. vt. ff. de loca. quero. ſ. inter. Et dic q̄ emponema grece: latine dicit melioratio: vt hic dicit. ⁊. j. l. proxi. in pri.

c ¶ Lautum eſt. vt. j. de contraben. ſtipu. l. magnam. ⁊ facit. ff. de vſu. pecunie. ſ. vſurarū. ⁊. ff. de ali. leg. l. libertis. ſ. manumiſſis. ⁊. ff. de leg. com. ſi fundus. ſ. finali. Fallit tamen in caſu: vt in operis libertinoꝝ que videntur deberepeti coraz iudice ad hoc vt ſtipulatio committatur. dt. ff. de operi. liber. l. cuz patronus. Vel ibi nō fuerat dies prefinitus. Sed quo tempore anni fiat ſolutio: Reſpon. ſm quod actum eſt: alis etiam inter tres vices poterit ſolui: dūmodo ante kalendas ianuarij. vt. j. de col. fund. pa. l. placuit. lib. xj.

d ¶ Et ſm legem. ita q̄ ammodo in ſuos vſus nō conuertat. vt. ſ. de vſur. acceptam. et. j. qui po. in pigno. ba. l. j. Sed videtur q̄ ſola obla tio ſufficiat: cū velit pendere tantum. quod quidam dicunt. ar. j. ſi. Idē ergo ſubaudies depoſitis ſcilicet marime. Alij dicūt q̄ eſt hic ſpeciale: vt ſola oblatio non liberet etiam a pena committenda. Sed quid ſi ille qui ſoluere debuit ignorauit quia heres eſt acceptoris: vt ff. de reg. iur. l. quīn alterius. ⁊ ſic nō ſoluit an poſſit deijci: Reſpon. de ſtricto iure ſic. vt. ff. de vbo. obli. cū filius. ſ. in hac. ⁊. l. ad diem. et ff. de nautico fenore. l. finali. ſed debitur reſtitutio ex clauſula generali. ff. er quibus cau. maio. l. j. in fi. Sed de equitate non poteſt deijci. quia non cedit tempus ignoranti. vt. ff. quod vi aut clam. l. ſemper. ſ. hoc interdicto. ⁊. ff. de calum. annus. ⁊ de edil. edic. l. cuz ſer. ⁊. ff. quās do appel. ſit. l. j. ſ. dies. ⁊. ff. ſi quis inge. eſſe pi. l. ij. ſed in illis legibus. de vtili anno dicitur. et facit ad finem huius legis. j. de pign. creditor.

ne nomine meliorationis: vel eorum que emponemata diciuntur vel pena opponenda: ſed omnimodo coꝛ ſi dominus volucrit ꝛc pellendo: neqz pretendente q̄ nō eſt ſuper hac cauſa inquietatus: cum neminez oporteat conuentionem vel admonitionem expectare: ſed vltro ſeſe offerre et debitū ſpontanea voluntate perſoluere: ſm quod et anteriore lege noſtri nominis generaliter cautuz eſt.

¶ Ve autez ex hac cauſa dominis facultas quatur emphiteotas repellere ſuos ⁊ redditum minime velle ſuſcipe: vt ex huiuſmodi machinatione triennio elapſo ſuo iure cis qui emphiteoſim ſuſcepit cadat licentiam ei concedimus (attestatione premiſſa) pecunias offerre: hiſqz obſignatis ⁊ ſm legē depoſitis minime deiectionis timere periculum.

¶ Emphiteota poteſt ius ſuum vendere vel non ſm tenorem pactoꝝ. ceſſante autez ſuper hoc pacto dominus eſt requirendus an velit emere pro tali pcio qō

Ioannes ſequūtur oēs doc.

+ Cū gl. tenent cōiter oēs doc. ſm diſtinctiones quā refert ſo Jaſ. xl. iiij. colū.

+ Hāc. vij. parte gl. ſequūtur oēs doc. indiffe rēter put refert Jaſ. ſ. coſum. liij.

ab alio inuenit: ⁊ expectandus eſt p duos menſes. ⁊ ſi non vult emere ſed conſentire: debet p conſenſu inueſtiture noui emphiteote habere quinquageſimā ⁊ ſi non vult emere nec conſentire licitus eſt emphiteota poſt duos menſes iura ſua vendere per ſone non prohibite ⁊ ſi aliter vel alij vendat ꝙ licet ſua iura perdit. b. d. Bal.

Idē. a. Juliano. pfe. p. Lex. iij.

Cum dubitabatur vtrū emphiteota debeat cuz domini voluntate ſuas meliorationes que greco vocabulo emponemata dicuntur alienare: vel ius emphiteoticum in alium transferre: an eius expectare cōſenſum + ſancimus ſi quidem emphiteoticum inſtrumentum ſuper hoc aliquas pactiones habeat eas obſeruari. ſinautez nullo modo huiuſmodi pactio interpoſita eſt: vel fortē in ſtrumentum emphiteoſcos deditum eſt minime licere emphiteote ſine conſenſu domini meliorationes ſuas alijs vendere ⁊ vel ius emphiteoticum transferre.

¶ Sed ne hac occaſione accepta dñi minime ꝓcedāt emphiteotas nō poterit cōtradicere tunc: imo emptoꝛez neceſſe habet in poſſeſſionē mittere: non per procuratorem: ſed per ſeipſum vel p litteras ſuas per quas oſtendat ſe velle ipſum mitti in poſſeſſ. dirigēdas in ciuitate magiſtro cenſus: vel in prouincia preſidi prouincie: qui emptoꝛē ducat in poſ. ⁊ pro hac inductione vel renouatione contractus emphiteoſcos nō plus habebit dominus ꝙ quinquageſimā illius dati in emphiteoſim. Sinautem dominus hoc modo poſt duos menſes facere noluerit: licentia datur ex hac. l. ipſi emphiteote emptoꝛē ducere in poſ. dño inuito: ⁊ ſi aliter fiat ꝙ hac. l. cōtinet ego cadā a iure.

e ¶ Voluntate. tacita quaſi ex natura cōtractus.

f ¶ Emponemata. Inde eſt emponematographi: de quibus dicitur j. de decurio. l. ſi quos. libro. z. dabantur enim olim ſterilia in emphiteoſim ſola: quia diligentia emphiteotę fiebāt fertilia. ſed hodie ad id ventuz eſt vt omnia dentur. in eccleſiaſticis autem dantur que congrua videntur economo. vt. ſ. de ſacroſanc. eccleſi. aut. perpetua. et auten. ſi quas. Accurſius.

g ¶ Conſenſum. ſcz expreſſum.

h ¶ Deperditum eſt. Hec adſunt teſtes qui probent amiſſionē ⁊ quod in eo continebatur: imo ipſum pactum: alioquin aliud eſſet: vt. ſ. de fide inſtrumen. in exercendis. Vel ſm quoſdam ideo: quia ſcriptura tantus probatur quod nihil eſt: quia etiaz tunc ſufficeret probari interueniſſe inſtrumentum et amiſſum. et quod in eo continetur. vt. ſ. de fide inſtru. emancipatione.

i ¶ Alijs vendere. Vendere. ius emphiteoticum transferre idem eſt ſm quoſdam. Sed an donare: Jr. q̄ non: quia de alienatione hic fit mentio. Sed certe immo poteſt etiā ſine domini conſenſu. vt. j. de fun. pa. l. j. lib. xj. ⁊ inſtit. loca. ſ. adeo. ⁊ argu. j. de prędi. curialium. l. fin. + Itez an pignoꝛare: ꝛ idem dicaz quod in dono. vt. ff. de pigno. actio. tuꝛ. ſ. fina. ⁊ de pigno. l. j. er. Sed cuz donat qualiter dominus petat penſionē a ſecundo emphiteota: Reſpon. proponat rei vendicationez niſi ſoluat penſiones. vt. ff. vſufruct. quemadmodū ca. l. ſi vſufructus nomine. Itez an in venditione debeat contineri ſaluo iure domini: an ſimpliciter q̄ ius emphiteoticuz, vendat: Puto alteruz ſufficere. Itez ſi primus emphiteota vendiderit: et ſecundus velit nūcvedere: cuius er quiratur cōſenſus domini vel emphiteote primi: Quidam dicunt emphiteote primi: quia ab eo cauſaz habet. Tu dic domini: quia hec ler dicit domini conſenſum requiri. et primus emphiteota deſinit dominus eſſe alienando: nec poſſidet ciuiliter nec naturaliter. vnde eius non eſt querenda voluntas. Preterea a domino qui induxit eum in poſſeſſionem videtur habere cauſam. argumentuz. ff. de religio. l. j. ſ. j. ⁊. ff. ad filleia. l. j. ſ. j. ⁊. ſ. depoſiti. autenti. ſed ita? cautum eſt. Additio. Iſtam glo. in omnibus ſequitur. Barto. Bal. Saly. ce. ⁊ eſt de mente aliorum.

Emponemata qd ſint.

Propzie capiēdo: ſz bene large. Bal. Albe. ⁊ Saly.

Accipere.

+ Contrariū tenet tñ bar. hic: non obſtāte. d. l. j. ⁊ hoc videtur verius.

Emphiteota emphiteote ſi vult vēdere cuꝰ regret ꝛſenſum.

De spōsalibus ⁊ arris sponsa.

a ¶ Accipere.confirmando.

b ¶ Tetari.apponitur essꝫ qsqꝫ in contractu empbiteotico: ne titius vel seius vel alia psona quā noiet debeat accedere ad emptionē illius. rei. Vel dic + de boc vt dicit.ꝑ.tit.j.l.curialis.ꝛ.l.milites.ꝛ.l. licet.ꝛ.ꝑ. de sacrosanc.eccle.auten.quibuscunqꝫ. Itē ad boc.ꝑ. de cōtrabēda emptio.dnum.

c ¶ Trāsponere. permutando.

d ¶ Non cōtradicere.scz consensus dominum.

e ¶ Per se.fic.ꝑ. de bis q̄ vc.cta.inpp.l.j.ꝛ.j. de cur.l.nullus ꝙ ncru.li.r.

f ¶ Per depositionē. id est qualēcūqꝫ scripturā qua ostendat se velle nouum emphitcotam susscipere.

g ¶ Per attestationem. i.scripturā cū testibus.

h ¶ Partem precij.quādo venditur.

i ¶ Estimationis. quando alio titulo transfert: ꝛ boc dicitur bodie pro renouatione dari.

k ¶ Accipere.a nouo emphiteota. ✠

l ¶ Versatus.scz emphiteota.

m ¶ Cadat. ipso iure ✠ quicqd ergo ptra leges istā fiat poterit pōs rem vēdicare aliud i fructua rio. ✠ vt.ff. de vsufruct. l.cui vsfructus.

¶ De spōsalibus ꝛ arris sponsalitijs et proseneticis. ¶ Dictuꝫ est de contractibus rerū: nūc de ꝛtractibus persona rū. vel sic. Expediuim⁹ i supiori libro de societa. te q̄ ꝛtrabitur ꝑpter pecuniā ḡrendam: nūc audiamus de societate cō ingali q̄ celebraꝫ ꝑpter prolē procreandam. vel aliter. Audiuim⁹ de cō tractibus rerum/ audiamus ꝛ disseramus de cō tractibus psonarū: quibus persona psone con tingitur: masculus femine sociatur. Et quia bꝫ fit p nuptias dicamus de nuptijs. Et q: spōsalia velut ꝑparatoria pōuenirit nuptias de spōsalib⁹ videam⁹: ꝛ de arris q̄ dant gratia spōsationis: ꝛ de proseneticis: quibus interueniētibus ista cōtrabitur. vt.ff.c. l.viti.in fi.l.Azo.

n ¶ Proseneticis.i.salas tūs que dantur pseneticis. vt.ff. de ꝑsenet.l.ij. sed de boc mibil dicitur. in nigro. Accur.

o ¶ Li despōsata. Alis despōsata. et tūc plana ꝛ als despōsate: tūc dic nō prohibetur: id est nō fit prohibitio. Vel babeas in fine nō ꝓhibentur in plurali nūero. Et no.q̄ magis ꝓprie dicuntur suos accipere ꝓ precia meliorationum que inuenerūt sed eos deludant: ꝛ ex boc cōmodum emphiteote depereat: dispōnimus attestationem domino transinitti: et predicere quantuꝫ preciū ab alio reuera accipi potest. Et siquidez dominꝰ boc dare maluerit: ꝛ tantam ꝑstare quantitatem quantā ipe reuera emphitcota ab alio accipere potest: ipsum dominum omnimodo boc ꝓparare. ¶ Sin autem duoꝝm mensium spaciuꝫ fuerit emensum: ꝛ dominus boc facere noluerit: licētia emphiteote tūc vbi voluerit: et sine consensu domi) meliorationes suas vendere. ¶ Dis tamē personis que non solent in emphiteoticis ꝓtractibus vctari⁹ ad huiusmodi venire emptionem. ¶ Necessitatem antē habere dominos: si aliꝰ melioratio fm ꝓfatum modū venditā fit accipere emphiteotaz: vel si ius emphiteoticū ad personas non prohibitas sed concessas et idoneas ad soluēdum emphiteoticum canonem transponere emphiteota maluerit: non ꝛtradicere sed nouum emphiteotā in possessionē susciperc: non per conductorē vel per ꝓcuratorē: sed ipsos dominos p se vel p literas suas: vel si boc non potuerint vel noluerint per depositiones in bac qui dem ciuitate apud virum clarissimū magnificū censuū: vel ꝓsentiꝰ tabularijs per attestationem. In prouincijs autez ꝑ ꝓsides vel defensores celebrandā. ¶ Et ne auaricia tēti domini magnam molem pecuniarum ꝑpter boc efflagitent ¶ quod vsqꝫ ad presens tempus perpetrari cognouimus) non amplius eis liceat ꝓ subscriptione sua vel depositione nisi quinquagesimam partez precij vel estimationis loci qui ad aliam personam transfertur accipere. ¶ Sinautem nouum emphitcotam vel emptorem melioris conditionis suscipere minime dominus maluerit: ꝛ attestatiōe facta intra duos menses boc facere supersederit: licere emphiteote ꝛ non consentientibus dominis ad alios suum ius vel empnonemata transferre. ¶ Sinautem aliter fuerit versatus ꝛ q̄ nostra constitutio dispōsuit: iure emphiteotico cadat[m]:

¶ Incipit liber quintus.

¶ De sponsalibus ꝛ arris sponsalitijs ꝛ proseneticis". Titu.j.

Dissolutis sponsalibus de futuro licitum est alij nubere.b.d.Bal.

Imperatores Diocletianus et Maximianus.aa.et.cc. Annonari. Lex.j.

Si despōsata te renuncia re conditioni et nubere alij non prohibetur.

Sponsa sponsum absentē tenetur p biennii expectare: quo elapso alteri nubere impune. boc dicit Bal. Vel sic. Lom⁹ prehendendo ꝓtranꝙ lecturam. Hoc dicit. Sponsa per verba de futuro debet expectare sponsum vsqꝫ ad tempus conuentum. ꝛ si non sit conuentum vsqꝫ ad tempus legitimum infra quod illo non veniente potest iure sine metu arrarum alij nubere. boc dicit Salycetus.

Imperator Constantinus.a. ꝛ c.ad Capri.prefec.vrbis. Lex.ij.

Si is qui puellam suis nuptijs pactus est intra biennium exequi nuptias in eadem puincia. p degens supsederit: ciusꝙ spacij fine decurso: in alteri⁹ postea conuentionem puella peruenerit: nihil q fraudis ei fit q̄ nuptias maturando vota sua diutius eludi non passa est.

Obligationē purificatā sequētis casus occursio non resoluit. secus in obligatione purificanda. boc dicit Baldus. vel sic. Casus non facit quē pdere arras spōsalitias: nisi culpa illius casum precedat. quod no. boc dicit Saly.

Imperatores Gratianus Valē. ꝛ Theodo.aaa.ꝛ.ccc. Eutropio. prefecto pretorio. Lex.iij.

Arris sponsalitiū nomine datis: si interea spōsus vel sponsa decesserit: que data sunt iubemus restitui: nisi causam vt nuptie non celebrētur defuncta persona iam prebuit.

Prouisio paterna circa liberos est maioris efficacie q̄ tutoris. etiam si pater non sit expressa per modum vltime voluntatis. boc vltimum tamē nō dicit textus. boc dicit Bal. Vel sic. Tutor vel curator non poterit dissoluere sponsalia contracta per patrem puelle. boc dicit Saly.

Impatores Honoriꝰ ꝛ Theodo. aa. ad Maxi. Lex.iij.

Si pater pactum de filie nuptijs inierit: et biuana sorte consumptus ad vota non potuerit peruenire: id inter sponsuz et sponsam firmū ꝛ ratumꝫ permaneat quod a patre docebitur destinatuz nihilqꝫ permittat habere momenti: quod cum defensore ad quem minoris cōmoda pertinebāt: docebitur fuisse trāsactum.

Si pater. ¶ Casus pater de filie nuptijs si pactum fecerit post eius mortē filie tuitor: vel curator non pōt trāsigere vel mutare qō pater fecerat.

¶ De filie nuptijs. de tali quem iure recusare non potcrat. vt.ff. eodē. sed ea que.

Firmum habita ratione vel comparatione eius quod pater fecit et qō tutor vult. ꝛ sic non obstat. ff. de verbo. obli. l.titia.j.respon.

a ¶ Destinatum. als destinatuz ꝛ als diffinitū. ꝛ boc nisi puella iure recusset: sicut est in tutore. ff. de confirma. tu. l. vti litatem. Accur.

b ¶ Defensore .i. tutore vel curatore.

c ¶ Commoda. scilz pecuniaria tractanda: nō autē de maritando eaz in cōiunctione ergo puelle non queritur consilium tutoris/ sed ipsius

Tutor aut cura tor an de beat se intromittere de marita da puella.

Jste secūdus intellect⁹ videtur magis placere Bal. Saly. ꝛ Ja.is pum⁹ sit verꝰ.

Proseneticā q̄ dicatur.

Jdē Jason est singulis fm eūdem.

Jdē bar. Bal. saly. ꝛ Jas.

Jdē Jason est de mēte aliorum.

Continuatio.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2021

puelle: que si cultu verecundie non eligat: iudicis erit deliberare: vt j. de nup. l. in cõuentiõe. z. l. in copulandis. vt. ff. de spon. si puelle. z. ff. de ritu nup. l. sciendum. fm quosdam. sed alie in curatore dicunt illa. si puelle. dicit q ipse solus nõ potest constituere sponsalia. sed certe cum alijs debet adnocari. vt. j. de nup. l. j. Accur.

a ¶ Ipsius femine. ꝯsentientis tutor: vel curatori. z facit ad. l. istam. j. si nup. er referi. pe. l. j. z. ff. de diuor. z repu. l. iulia⁊ nus.

Actum. ¶ Per iniquum est etiã vt contra patriam voluntatẽ: redempti fortitan tutoris aut curatoris admittatur arbitrium: cuz plerũqz etiam ipsius femine[a] aduersus cõmoda propria inueniatur laborare consilium.

Mulier. ¶ Casus. Mulier sui iuris cõstituta z maior: vel venia ꝑetrata si arras recepit z nõ copulat: i du plum tenetur. Si minor sine per se: vel tu. vel cura. fecerit in simplũ. Si pater vel mater: vel au⁊ maiores susceperint z duplum tenẽtur. hec vera si sine causa desistãt. Si vero aliquod impedimẽtum emerserit: aut sciebat q recipit arras: z ꝑ sibi imputet: si ignorabat reddat quod suscepit. Et de hoc idez in sponso quod in sponsa dictum est quadruplici pena reiecta: vt fuit olim nisi alit fit er pacto: cautio vero penalis interuenire non potest.

b ¶ Mulier. prebés causam vt nuptie non celebrentur.

c ¶ Quod accepit. seruatur ergo ipso iure illesa minor. a pena. vel dic ꝑ habita in integrum restitutione.

d ¶ Per tutorem. q: qui p alium accipit. ꝛc. vt. ff. de administra. tu. ita autẽ. ꝑ. gessisse.

e ¶ Simul. cum filia.

f ¶ Separatum. id est sine filia.

g ¶ Nepotem. scilicet susceperint.

b ¶ Conuenit teneri. idẽ dicaz in tutore cura tore. sic. j. vnde vi. l. meminerint. z. ff. de iudi. l. ꝓperandũ. ff. fina. z. j. de ser. fugitti. l. quicũqz. ⁊ vt patris sic z tutoris est officium pupillam dotare. vt. j. de do. ꝓo. l. fi. Sed hoc quod subiicit fallit. j. ti. i. l. j. que est cõtraria. Accur.

Tutor pupilla ꝑ dotare tenet.

i ¶ Personam: q: sit tutꝑis meretricator vel similis: z alter nobilis. vt ff. de ri. nup. l. lege. et sic non obstat. j. ti. i. l. j.

k ¶ Vel cõditioné. vt q: est filia senatoris: z ille libertus vel hereticus vel indeus. vt. ff. de ritu nup. l. lege. z. j. de inde. l. ne quis.

l ¶ Aliam causam. veluti cognationem vel mozem alterius.

m ¶ Generalibus cõstitutionibus. vt in tutoribus z curatoribus. vt j. de interdic. ma. ꝑ totũ. z deo dicatis. vt. j. de epis. z cler. l. deo nobis. in ꝓn. z de sacro fonte susceptis. vt. j. de nup. si quis aliũde.

n ¶ Prohibetur. inter eos q de facto ꝛtrarerunt sponsalia.

o ¶ Tantummodo reddi. condictione ob causam vel sine causa. et ℞ qui ignoranter accipiens. vt. j. de condic. ob causam. l. j. als in duplum argu. j. ꝓtori. j. et boc in accipiente. in dante autem siquidem ignorauit: predicto modo repetit si sciunt non repetit propter scelus sui: sed fit arra caduca. Alij dicunt q etiã tunc repetit, quasi nulla fuerit causa. vt. ff. de condictio. sine causa. l. fina. Sed illam legẽ intelligimus in

ignorante vt ibi dirimus. z. ff. de dona. inter virum z vro. cum hic statutus. ff. fin. z. j. de incest. nup. l. qui contra. z. ff. de ritu nup. l. prefectus. z. j. de condi. ob cau. l. j.

p ¶ Dis hoc quoqz. scilicet exceptionibus predictis. et facit. j. de epi sco. audi. si legibus.

sa coniugium spõsi ꝓpter turpez vel prodigam vel impudicam cõuersationẽ aut religionis[q] aut secte[r] diuersitatẽ recusauerit vl' eo qꝛ quasi vir coitũ ex quo spes sobolis oritur) facere[s] nõ potuerit vel ob aliaz iustam excusationis causam: siquidem probatum fuerit antedatas casdẽ arras sponsalitias hoc idẽ mulierẽ vel[t] parẽtes eius cognouisse sibi debeãt iputare[u]. ¶ Sinuero bonũ ignari z sponsalitias arras susceperint: vel post arras datas aliqua iusta causa penitentie interuenerit: hiis dẽ tantũmodo redditis sup alterius simpli pena liberi custodiantur. ¶ Quæ[x] oia similimodo etiaz de sponsis super recipiendis necnon arris prestitis custodiri censemus. ¶ Quadrupli videlicet pena que in anteriozibus legib⁹ diffinita[y] erat: in qua et arrarũ quãtitas imputabatur cessante: nisi specialiter aliud ex cõmuni cõsensu inter cõtrahentes de eadẽ qua drupli ratione placuerit[z]. ¶ Extra diffinitionem[a] autem huius legis si cautio penã stipulationis cõtinẽs fuerit interposita: extra qz parte nullas[b] vires habebit: cum in ꝓtrabẽdis nuptijs libera ꝓtestas[c] esse debet.

q ¶ Religionis. qz non vult tacere in pẽnis: vel bibere vinum. Accur.

r ¶ Secte. q: pataren⁹ é.

s ¶ Facere. facit. j. de reꝑpu. l. in cautis. z. xxxiij. q. j. c. j. z. ij.

t ¶ Vel parẽtes. alterius ergo scientia alteri nocet. z fic est. ff. de iur. z fac. igno. l. inq̃ssimum. sed solutur. ff. de epi. audi. l. si legibus.

u ¶ Imputare. vt in duplũ arram reddãt. scienti enim dolus ꝛc. vt. ff. de acti. emp. l. i. in fi. z. ff. de reg. iur. l. nemo fraudat. z. ff. de trãsa. l. de fideic.

x ¶ Que oia. dirit qñ mulier accepit arras a spõso/nũc econtra qñ spõsus a muliere. z similiter distinguitur in dante z accipiente. vt. ff.

y ¶ Diffinita erat. nã petebatur z si non erat ꝓmissa.

z ¶ Placuerit. nõ errando. z fic non obstat. ff. si qs cau. ff. z si gs. ff. vel hic spãle. Item not. penam stare vsqz ad quadruplũ. de quo plene diximus. j. de ſen. que ꝓ eo quod interest. l. i.

a ¶ Diffinitionem. diffinitio legis est arra si duplus reddi: nisi de pena vsqz ad quadruplũ placuerit. Ter. ibi: libera. cõcor. e. gẽma. z. c. resistit. extra de spõ.

b ¶ Nullas vires. vt et. j. de inuti. stipula. l. ij. de verbo. oblig. titia. z. l. stipulatio hoc modo. et. j. de nup. l. neqz ab initio.

c ¶ Potestas. ꝓterea duplo arrarum vel a pena quadrupli pacto cõprehẽsa: nec sibi ꝓpterea discedere vl' ꝓmittere mihi. r. si filia tua nõ nupserit filio auut illi. z licet libera sint matrimonia ab obfuatiõe pene: tñ si qs filiã suam instituat si nupserit tibi nõ ꝓinus sit heres ꝙ tibi nupserit vel tu recusẽs. neqz esset indonesta vel remittenda est illa conditio. vt. ff. de condi. z demon. titio centum. ff. z. j. de institu. et substi. l. j. z. l. reprehendenda. Additio. Videas de hac materia plene per abbatez in. c. gemma mulier. extra eo. z Bar. to. in. l. titia. in ꝓin. ff. de verbo. oblig.

Tutor ꝑ dotare tenet.

Mimo z nũ dz esse ab obfuatione pene liberum.

¶ Si rector ꝛc. ¶ Dirit de sponsalibus in genere: nunc in specie.

Si qs. ¶ Casus. In potestate publica ꝛstitutus seu posit⁹ vt rector. ꝓuincie vel. ꝓconsul vel et⁹ filꝰ: vel cõsiliari⁹ aut domesticus qui mulieri aut suis parẽtibus: aut eius tutori vel curatori potest esse terribilis. si cum ea sponsalia contrahit tenent sponsalia. Sed si mulier velit postea penitere: hoc sibi licebit: et arras non reddet duplicatas. immo si fuit coacta cõtrahere arras retinet. Et si postea deposito officio mulier cũ talibus voluerit facere matrimoniũ. bene quidẽ. Et no. ꝙ bic vocat arras pignora.

Si tutor aut curatores

Dotauerint

De donatio.ante nuptias.

a ¶ Mutauerint voluntatem.durante officio fm.ẽ.

b ¶ Non modo.l.non solũmodo.

c ¶ Pignora.hec appellauit arras titulo superiori: q nõ est vis in nomine.Sed huic videt cõtra.ff.ti.j.l.ff.§.que ita.Sol.vt ibi.Itẽ ff.de ritu nup.si quis officium.vbi dicit in simplũ reddi.Sol. ibi: finito officio mutauit voluntatem: hic eo durante. Vel hec ler loquitur quãdo per potentiã vel blanditias indurit eaz ad spõsalia. Et no.hic deficere regulam que est.ff.e.f. de spõsa.l.oratio.nam hic sunt sponsalia:sed matrimonium non potest esse. vt dicta.l. si quis officium.

Spõsalia pñt cẽ vbi nõ pñt cẽ matrimonium.

d ¶ Administrantes. nisi in patria sua id ererceant.vt.ff. de ritu nup. l.eos.

e ¶ Quibus .subaudi p quibus.ꝛc.q fic nota ex illozum facto ita demũ administrantem damni ficari si operam dederit non als.

f ¶ Impleri. si de nouo consentiant. vt.ff. de ritu nup.l.eos qui.

g ¶ Postea.id est bonore depsito.q sic no.q recto: puincie in puincia q̃ã regit põt habere cõ cubinã.vt.ff. de concu.l. si. Item filias in matrimoniũ collocare.vt.ff.õ ritu nup. si gs officiũ.ff. si. Itẽ sponsalia contra here:sed nõ oncere vroꝛẽ. si ẽ depsito officio de nouo cõsentiãt iuste nuptie fiunt. vt in eo. ti. Leos q. si vo post depsitum officiũ mulier nolluerit nuptias ꝛtrahere distinguit:fuerit volens vel coacta ꝛtrahere sponsalia. primo casu reddit arras.vt.o.l. si quis officium.si coacta lucratur eas: vt ff. Additio. Tu dicas q̃ ly de iure ciuili prohibeatur matrimoniũ inter istas personas hac.l. expressas: de iure ẽ tamẽ canonico(q̃ obseruandum est et prealet in matrimoniis) tenet matrimonium cõtractum inter eas vt dicit Abbas.extra de cog.lega.super rubri.ꝛ ibi quuntur communiter omnes.

Continuatio.

¶ De donatione ante nuptias ꝛc. ¶ Dixit de preambulis nuptiarũ in duobus priorimis titulis:sequitur de nuptijs:ly q̃ huiusmodi donationes precedunt:ideo de eis premittitur.q dicitur ante nuptias et propter nuptias idem.ꝛ.l.eo.l.fi.ꝛ fit in recompensationẽ dotis. Spõsalitia vero est simpler donatio quam sponsus facit sponse:ꝛ ecõtra: vt.j.eo.l.cum te.ꝛ alijs pluribus.

Sponsalitia q̃ fiunt.

M Ultum. ¶ Casus. Sponse mee future dedi.c.contrari cum ea matrimonium.ꝛ dedit mihi in dotem illa.c. Dicitur q̃ soluto matrimonio illa potest petere actio. de dote. sed si non dedisset nisi tantum centum:ꝛ ego confessus sum recepisse.cc. soluto matrimonio non poterit repetere nisi.c.

b ¶ Si ea.sq̃ bona.

i ¶ Que donat.simpliciter.

k ¶ Tradiderit vroꝛi.ꝛ sic perfecta est donatio.idẽ ꝛ fi.pmiserit sic vt teneatur.vt arg.ff. de do.inter vir.ꝛ vxo.l.iij.§.fi.ꝛ.l.seq.l3 fit arg. cõtra.ff. de dona.inter vi.ꝛ vxo.l.papinianus.

l ¶ Aurerit.solo pacto confitendo recepisse.rr. cum nihil vel minus receperit.boc quidem pactum iure veteri etiam(quia nudũ) nõ erat obligatoriũm.vt.j.de dona.si quis argentum.§.fi.

m ¶ Non impedit̃ur.quia completa est donatio ante nuptias.ꝛ sic in dotem dari possunt ꝛ tanq̃ in dotem date reputentur:vt subijcit.a.j. eod.si consentiente.et de secund.nupt. generaliter.ꝛ.ff. de publicia.l. cum sponsus.in prin.

parẽtes:siue eedem mutauerint[a] voluntatem: non[b] modo iuris la quicis libercnt:peneq̃ statute expertes sint:l3 extrinsecus data pignoza[c] lucratiua habeãt:si ea nõ putent esse reddẽda. q̃õ ꝛ ita late patere volumus: vt nõ solũ circa administrantes[d]:sed etiam circa administrantium filios:nepotes: ac ppinquos:participes.i. ꝛsilios: domesticosq̃ locũ habeat. quibus[e] tamẽ administrator operam dederit. ¶ Impleri[f] autez id postea[g] matrimoniuz nõ vetam[9] quod tempore potestatis ab eas personas(de q̃bus locuti sum[9]) arris fuerat obligatum: si sponsarum consensus accedat.

¶ De donatione ante nuptias: vel propter nuptias et sponsalitijs. Titulus.iij.

Donatio ante nuptias potest in dotem conuerti:nisi donatio in tempus matrimonij sit collata. Bald. Vel sic. Simpliciter donata a sponso sponse possunt dotem conuerti seu retro dari:nisi fuerint collata in tempus prohibitum matrimonij. boc dicit Saly.

Imperatores Gcucrus ꝛ Antoninus.aa. Octodoro. Lex.i.

M Ultuz interest si ea[h] que donat[k] vir futurus tradiderit[k] vroꝛi ꝛ postea in dotem acceperit.an vo donandi animo auxerit[l] dotẽ: vt videatur accepisse q̃õ non accepit. pzioꝛi enim casu donatio nõ[m] impedit:ꝛ res que in ea cã sunt dotis effecte iudicio õ dote peti possiit. posteriore aũt casu nihil[m] actũ est donatione:ꝛ quod in dotez datuz non est repeti non potest.

Qui ꝑbat se dedisse munera parẽtibus spõse sub finali causa matrimonij cõtrahendi:ea repetit qualitercũq̃ mrimonio non cõtracto. Bal. Vel sic. Donatio facta ob causam nuptiarum causa nõ secuta repetetur.b.o.Saly.

Impator Alex.a.Atalo. Lex.ij.

Si ꝑsidi.puincie probauerit vt thẽclam vroꝛe ducẽtes[o] muncra te parẽtibus ei[o] dedisse: nisi tibi thẽcla nupserit[o] restituti tibi quod dediti iubebit.

Mulier que virum in dote circũnt donationẽ bac cõemplatione factam non petit a viro nec ab eius herede. b.d. Bal. vel sic. Mulieri ex pollicitatione vt promissione sponse agẽti obstat exceptio doli si causa ob quam facta fuit secuta nõ extitit. boc dicit Saly.cetus.

Idem.a.Marcel. Lex.iij.

Pollicitatiõe[q] a fratre quodam tuo spõsaliũ causa facta[r]:ꝛ si in stipulatione deducta[s] sit ideo[t] ꝓstanda nõ fuit: q̃n in dote vxoꝛ maritum fefellit. exceptionẽ[v] itaq̃ doli aduersus actionem ex stipulatu recte obijcies.

Paria sunt aliq̃ fieri tpe prohibito vel cõferre in tẽpus ꝓhibitum. b.d. Bal. Vel sic. Donatio facta spõse in tẽpus matrimonij collata nõ valet. b.d. Saly.

Impera. Hoz.a.Mar. Lex.iiij.

Quod spõse ea lege donat: vt tũc dominium eius adpiscatur:cum nuptie fuerint secute:sine effectu[r] est.

Impossibilitas de iure vitiat ꝓmissionẽ etiam a sciente factam. b.d. Bal. vel sic. Donatio facta ob modum impossibilem non valet. nec potest quis onas vroꝛes habere. b.d. Saly.

Imperatores Valẽ.ꝛ. Gal. aa. Theodo. Lex.v.

Sponsalitia q̃ fiunt.

Ollicitatõe.spõne q̃ frater tuus cui successisti ratione dotis promisit spõse sue stipulanti aliquid sponsalium causa cum dos ei data non fuerit: licet ten̄ebatur stricto iure: exceptione tamen se defendere poterat que tibi quoq̃ proficit:si eius nomine conueniaris.ad quod est.ff. de verborum obligatio.l.si quis cum aliter.et boc quando ab initio dos debuit promitti:que promissa vel constituta non fuit.ꝛ idem dico si fuit promissa ꝛ data.sed dicebat mulier fundum valere centus qui vir decem valebat.nam saltem nunc dolo facit.vt argumen.ff. de doli exceptio.l.ij.§.ij.ꝛ.§.ꝛ generaliter.

Lasus ꝓpnit.

r ¶ Facta.sponse suc.ꝛ bac causa expressa.Accur.

s ¶ Deducta.i.conuenta per pollicitationem.

t ¶ Ideo.nunc respondet.

v ¶ Exceptionem.ob causam enim dotis facta fuit promissio.

Quod sponse. ¶ Casus. Eram ducturus quandaz in matrimonium.dedi ei centum sub tali conditione vt eius fierẽt post contractum matrimonium. Dicitur q̃ talis donatio nõ valet:quia ante matrimonium nolui in eam transferre dominium:et post contractuz matrimonium non possum ei donare.

Sine effectu.quia nec ante matrimonium transit dominium:quia noluit.nec post:quia non potuit.vt.ff. de donatio. inter virum ꝛ vxoꝛ. cum hic status.§.si sponsus.ꝛ.j. de dona. inter virum ꝛ vxoꝛ. l. a marito.sic ꝛ.ff. de manu.testa.l.libertas.in prin.sic ergo quod potuit nõ luit:et quod voluit non potuit: vt hic.ꝛ.ꝛ.§i quis alteri vel sibi.l. multum.ꝛ.ff. de rebus dubijs.l.in ambiguo. Sed econtra illa que conferuntur in tempore solutimatrimonij valent vt donatio causa mortis.vt.ff. de dona.inter virum ꝛ vxoꝛ.l.si cum.§.fi.ꝛ.l.seq.

Confitẽs se donasse l3 sub conditione dat̃ cautionem teneat̃ h.p bar̃ q̃stub conditiõe donauit.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

EAque. ¶Casus. Quidam salutis sue immemor cum esset in hyspania voluit ibi quandam ducere vxorem/ cum tamen in frãcia aliam vxorem haberet:ꝛ promisit huic secũde aliquid nomine dotis. an illud petere possit: R̃n. ꝙ non.

Celebs ꝙs a dicatur.

a ¶Celibatu. quia fingebat se celibem. i. sine vxore.

b ¶Matrẽfamilias. id est vxorem.

c ¶Nõ potes. vt .ff. ad. l. iul. de adul. l. ceñ. i fi. ꝛ facit. j. de testa. l. neq; pfessio. in fi. ff. de inge. ma. l. j. ff. de condi. ob tur. cau. l. mercalẽ. ff. de inest. nup. l. ij. Itẽ not. quer eo ꝙd h dicit nõ posse peti. colligunt quidã ar. ergo nec retinet si ac cepit. ff nõ valet. vt. ff. de condi. inde. l. er quibusdã. Neqꝫ eñ paria sunt ꝓmissio ꝛ datio per oĩa. nam si dedero meretrici non repeto: si non solui nõ teneor. ergo ꝙ sciens dedit non repetit: sed fi scius: si mulier sciẽter accepit. vt. ff. de dona. inter virum ꝛ vxo. cum ſ. fi. ꝛ facit. ff. de leg. j. l. fi. nas ꝛ ibi non valet relictum vt cõiugi: quę coniunx nõ est sicut nec hic donatio. Accur.

Meretrici pmissus an teneat.

CUm ite. ¶Casus. Ea dicęqua quis vxorẽ ducit donat ei ali quid: postea vult reuocare. dicẽs donationem nõ valere. q; inter mari tũ ꝛ vxorẽ nõ valet. mulier ecõtrario dicit ꝙ imo valet: qr nõ accepit vt vxor: sed vt sponsa: ꝙ ritur qd iuris sit: R̃n. imperator: distiguẽdo: aut dedit vir cũ ita vxore nõ duxisset. nõ valet. aut añ ꝗ cã duxisset domũ ꝛ valet: quia primo casu nõ cẽset ad huc vxor. sẽdo sic.

d ¶Simplicem donationem. ad differẽtiã ꝓpter nuptias donatiõis quę multipler est: pẽdet eñ er liberalitate quodam modo. item ex dote.

e ¶Amarito. codẽ enim die ꝛ vir ꝛ sponsus esse potest.

f ¶Ante nuptias. ꝛ sic tenet: vt. ff. c. l. j. ꝛ. ff. de iure do. l. dotis. j. ij. rñ. ꝛ ſ. l. si ante. ꝛ. ff. de pubis. cum sponsus. j. respon. Sed quid si in via cum forte in domum viri ducebat: R̃n. idem ꝙ si fieret in domo ſpõse. arg. ff. de ritu nup. l. deniq; cinna. ꝛ facit. ff. de do. inter vir. ꝛ vxo. inter eos. ꝛ. l. pe. in prin. ꝛ. ff. virgini.

g ¶Retrahi. quia prohibita est inter virum ꝛ vxorem donatio: vt. ff. de donationi. inter virum ꝛ vxorem. l. j. ij. ꝛ. iij. retrahitur ergo rei vendicatione si exrat. si consumpta est condictione sine causa: quatenus locupletior facta est: vt. ff. de donatio. inter virum ꝛ vxorem. l. penul. ſ. finali. ꝛ. l. quod autem. ꝛ. l. si sponsus. ſ. fina. ꝛ. l. sequẽ. Et nota ꝙ fa tue quidam hic colligunt ꝙ ſm leges traductio sit necessaria ad matrimonium. secus ſm canones. quod non placet. vt. ff. de reg. iuris. l. nuptias. ꝛ in auf. de nup. ſ. nuptie. collatio. iij. ꝛ. ff. de dona. inter virum ꝛ vxorem. l. penul. ꝛ dicta. l. deniq; ꝛ de ritu nup. l. muliere. ꝛ facit la. ſſtam. j. de inceſt. nup. licet.

Rimo ꝙ nũ an possit esse sine traductione.

SI cum ante. ¶Casus. Titius ducturus sciam in vxorem dedit ei centum ante nuptias. hoc pacto vt si contingeret matrimonium dissolui: ipsa illa. c. redderet si matrimoniũ dissolutum est potest heres titi illa centum petere.

h ¶Munera. simplicia quę in talibus dari consueuerũt: vt. ff. de verbo. significa. l. munus. j.

i ¶Parentur. tibi puellę.

k ¶Sors. quia mors alterutrius eorum interueniret.

l ¶Remaneret. i. rediderẽt. ꝛ er h verbo erat dubitatio: cũ stipulatio dãdũ vel faciẽdũ debeat continere qs bic nõ fuit: fz ponit improprie vt dixi. ꝛ sic. j. de iure do. l. etiã si nõ. ꝛ sic nota sensum magis qr verba testamẽti inspici. ꝛ plus qꝫ actũ qr qs dictũ sit intuẽdum. vt. ff. de adi. leg. l. iij. ſ. cõditio. ꝛ. ff. de cõtrahẽ. emp. l. fz celſus. ꝛ sic ꝛ q stipulaꝫ animal esse ꝛ vinere interesse ſtipulari videtur: vt. ff. de cuic. ſi ita quis. Accur.

Stipulãs aial esse ꝛ vinere qd ſtipuletur.

m ¶Accepit. adeũdo vel recipiẽdo er cõſtitutiõe trebellianica.

n ¶Cui. id est a quo defuncto.

o ¶Postulare. actione ꝓscriptis verbis. ꝛ. ff. de pactis inter emp. ꝛ vend. l. ij. ꝛ facit. ff. de pac. do. Inter socerum.

SI ante. ¶Casus. Titi maior. xxv. annis dedit ſponse sue fundum aliquem in dote. ꝛ eã indurit in possessionẽ vult postmodum illum fundum alienare. queritur vtrum possit: Dicitur ꝙ nõ: si nõ est appositum aliquod pactũ ꝙ aliquo casu reuertetur ad ipsũ vxorem.

p ¶Matrimonium. cõtractum.

q ¶Maior. secus si minor. vt. ſ. de prędi. minor. l. prędia.

r ¶Eũdem. ſ. fundum.

s ¶Alienare. id est alienare non potuit.

t ¶Potuisse. vtpote qũ alienũ est factũ. sic et. ſ. de dona. inter vir. ꝛ vxor. siquidem. ꝛ. ff. de dona. l. i. ꝛ. ſ. de rei vendi. quo tiẽs. Item intellige hãc legẽ ſm determinationem legis. ſ. e. l. cum vester. Vel loquit h quando fuit dictũ vt nullo casu repeteretur.

CUm te. ¶Casus. Dicit hac. l. ꝙ donatio propter nuptias legitime facta non potest rescindi per rescriptum principis.

v ¶Oportet. vt. ſ. de reuo. do. l. ſi apõ. ꝛ. l. ſi donationem. ꝛ. ſ. de trãſa.

Donatio an valeat duo sunt spicięda.

I. ¶Donauerit. simpliciter non contemplatione matrimonij. vt non obstet. j. co. cum veterum. ꝛ dicit in donatione duo inspici ſm Jr. ius ꝛ voluntatem. Vel ſi fuit hec donatio contemplatione matrimonij dices corrigiqꝫ legem illam. cum veterum. Additio. Prior verior vt cuitetur correctio. vt in auf. quib. mo. natu. effi. sui. ſ. tribus. coll. vij. ꝛ argu. ſ. de inoffi. do. l. vnica.

y ¶Hec nuptijs secutis. i. nõ secutis vt sic: nec negatio neget qõ includit in dictiõe secutis. nõ in vbo abstulit. ficqꝫ ponit. nec ꝙ ꝛ non.

z ¶Repetitio. p actionem vi bonorum raptorum. ꝛ per. l. ſi quis in tãtam. j. vnde vi. ꝛ ſm primum casum dic ꝙ simpler donatio non reuocatur: fz matrimonium non sequatur. ff. de dona. l. j.

a ¶Si tibi. in precedenti lege simpliciter fuit facta donatio nõ sub cõditione futurarum nuptiarum. similiter ꝛ in hac ꝛ in sequẽti lege. Vel dic sub conditione illa matrimonij: sed secuto matrimonio fuit impleta. ſ. l. ꝓpter. ſi mater.

b ¶Propriasꝫ sui ponſi.

a ¶ Donatio. hoc limitat. ff. eo. cum veterū. c. l. si a sponso. Vel dic vno de predictis modis quibus intelligi hanc legem.

SI mater. ¶ Casus. Mater spōse spōso filie sue donauit ꝑdia. cū in vxcuā possessionē induxit. postea secute fuerūt nuptie. secundē dixerūt solute. nūquid mater poterit illā donationē reuocare: Certe nō. hoc est verū in sponsalitia largitate. secus in donatione ꝓpter nuptias.

b ¶ Si mr. cꝛpone hāc legē: vt dixi. ff. pri. c. fas. cit. ff. de pdi. ob cau. da. si repetēdi. c. ff. de vsur. cuz quidā. ff. diuus. c. ff. de cōdi. cau. da. l. j.

c ¶ Marito. nā socr̄ dot nat genero: ff nō socer. vt. ff. de do. inter virum ⁊ uxo. l. iij. ff. socrui. et. l. cū hic status. ff. oratio. ⁊ ff. de donatio. inter virū ⁊ uxo. si te.

DEreb'. ¶ Casus. Spōsus aliquas res spōse donauit: postea cepit spōsus credito res habere. nūqd credit tores poterūt res illas a spōsa reuocare: Rñ. ꝙ non. si nullo tpe eas obligatas habuerunt.

d ¶ Minime possunt. qz heredes nō successores in rē ꝑsonali in rē actiōe cōuenīunt. vt. ff. de her. ꝑactio. vel. l. fina. c. ff. de do. l. eris. c. ff. de iure do. licet dos. hoc verū: nisi ante cēt eis obligata: vt hic. c. ff. de do. inter virū ⁊ uxo. ꝓpo. siquidē. ⁊ in alio. sez quādo ifraudē eorū esset facta: vt. ff. de reuoc. bis ꝙ i fraud. cre. l. ij. c. ff. que in fraud. cre. l. ij. ff. j.

SI ꝑsentīcte. ¶ Casus. Spōsus filie mee de cōsensu matris sue mācipia mris in spōsas contulit. secutis nuptiis eadē mācipia iesti mata recepit in dotē. decessit mariꝫ ⁊ ei mr̄ restituit heres: mat vult ofᵓ ferre mācipioz̄ estimatiōnē ⁊ ea reuocare poterit ne: Certe non.

e ¶ Patre sua. cui⁹ erāt mācipia. ⁊ ideo eius cꝛgitur consensus.

f ¶ Nō estimatis. alꝫs estimatio repetetur. vt. ff. de iure dot. l. quotiens. c. l. cum dotem.

g ¶ Imꝓbe. restituet ergo mancipia mat spōse matri sponsi non eoꝝ ꝓtium ꝓtium.

h ¶ Recusat. repetit ꝙ spōsa: vt hic. c. ff. de ꝓpubli. l. cum spōsus. in ꝓncipio. Itē ad id qđ dicit consentiente facit. ff. de cui⁹. quidam.

CUm veterū. ¶ Casus. Olim si sponsus dabat sponse: valebat donatio: etiā si nō fuerit cōpletū matrimoniū. hodie si sponsus donat spōse vel econuerso sem per intelligitur dare sub cōditione si matrimonium sequatur. Sed si sponsus donat sponse: ⁊ parētes sponsi nolūt perficere matrimoniū: tūc sponsa non tenetur restituere donationē quam accepit: sed ꝓ missas petere potest. Si vero pater sponse noluerit vt perficiatur matrimonium: tunc sponsus ⁊ heredes sponsi repetere poterūt quod do

interfectus est irrita donatio[g] fieri non potest.

¶ Ꝺo simpliciter donat simplr valet. b. d. Bald. vel sic. Donatio facta a socru ſi ꝑfecta est nō renocatur. b. d. Saly.

IDē. aa. ⁊ cc. Thuno. ⁊ Cleo.

SI mater[h] vestra fi- Lex. xij. lie sue spōso vel marito[i] ꝓdia sine vlla repetendi lege donauit: ⁊ cū in vacuaz induxit possessionē nupties spōso solutis ꝑfecta non dissoluitur donatio.

¶ Spōsus rē donatā spōse sequētibus creditoribus obligare non pōt. b. d. Bal. Vel sic. Creditor agēs cōtra donatarium hypothecaria cz probare suam hypothecam tpe ꝑcessisse. si ergo nō apparet vtrū res fuerit prius donata titlo ꝙ obligata scio: scius agens hypothecaria succūbit: quia nō probat rem fuisse in bonis debitoris tēpore obligationis. hoc dicit Bal. Vel sic. Creditor agēs hypothecaria debet ꝓbare rē fuisse in bonis debitoris tpe obligationis. b. d. Saly.

IDem. aa. ⁊ cc. Alexā. Lex. xiij.

DEreb⁹ usus in sponsaz donatiōis gratia collatis: creditores mariti facti: si nō prius obligatas eas sibi probent eam cōuenire minime possunt[k].

¶ Mater cōsentiēs donationi rei sue venire cōtra nō pōt: etiā ꝑcium rei offerēdo. hoc dicit Bal. Vel sic. Filius pōt donare res mris ea ꝓsentīcte. ⁊ donatio spōsalitia pōt retro i dotē dari: nec mater vo lens ꝓcium dare audituꝛ. b. d. Saly.

IDem. aa. Aurelie. Lex. xiiij.

SI consentiente matre sua[e] sponsus filie tue mancipia donauit: ⁊ his acceptis in dotem non estimatis[f] in mrimonio post decessit: mater eadēqz heres eius ꝓcium offerens: restitutionē eorum imꝓbe[g] recusat[h].

¶ Donatio inter spōsos ꝓsumitur esse largitas sponsaliozū: ⁊ matrimonio nō secuto donatus redditur donator: nisi per ipm donatorē fuerit ꝙ mrimonū nō secutum. hoc dicit Bal. Vel sic. Simpler donatio spōsalitia itelligit bodie ob causaz futuri matrimonij facta. ⁊ is ꝓ quē steterit ne matrimoniū fiat: nō repetit qđ dedit: ⁊ etiā sibi datū restituit. b. d. Saly.

IMperator. Constātinus. a. ad Ouazi. ꝓfec. vrbis. Lex. xv.

CUm veterū sentēcia displiceat: qđ donationes[i] in sponsam nuptijs quoqz nō secutis decreuit valere: ea que largiēdi animo inter sponsos ⁊ sponsas iure celebrātur redigi ad huiusmodi

natum est. Idem obseruetur quando sponsa donat sponso.

i ¶ Cum veterum sententia. Que ꝓpehenditur. ff. eo. si ille. c. l. si ti bi. idcoqz ille ad hanc trahende sunt. nam ꝓ has duas leges. Lōstan tim debemus intelligere omnes alias leges istius titul: q indistincte dicunt valere ⁊ nō renocari donationes inter spōsos. Alij dixerūt ꝙ alie leges hui⁹ tituli loquuntur quando causa liberalitatis tantum: et nō matrimonij facta est donatio. ꝓma placet ꝙ Jr. Itē nota ꝙ hec lex loquitur quando stat ꝓ alterum. si vero per neutrum tunc loquitur. b. e. si tibi res. Item ⁊ loquitur hic vbi nō est ex mera liberalitate donatio: sed contemplatione matrimonij. quod semper ꝓsumitur. nisi in contrarium sit actum.

k ¶ Donationes. scilicet factas.

l ¶ Affinitatis. id est matrimonij. quod non est affinitas: sed causa affinitatis. vt. ff. de gradi. cogna. cum non facile. ff. affines.

m ¶ Sine nō ita. id est dicere sine nominatum ex ꝓfesso causa mrimonij se dare siue non.

n ¶ Sibi ꝓpsis. cum sui iuris sunt.

o ¶ Moluerit. sine causa.

p ¶ Resederit. de bis ꝙ se datorum obligauit.

q ¶ Transferat. ꝙdictione ex hac lege.

r ¶ Per condictionē. ex hac lege.

s ¶ Inres. qz oritur ex tacito pacto. Tacite ei videntur pacisci de redēdo si matrimoniū nō sequatur per factū accidētis. sic. ff. de iure dotium. l. stipulationem. sicut ꝓ expresso nascere tur: vt. ff. de do. que sub mo. l. j. c. ij.

SI a sponso. ¶ Casus. Si spōsus dedit spōse: distinguitur: aut interuenit osculum aut non. ꝓ Primo casu si moriatur sponsus vel sponsa medietas rerum donatarium remanet: penes sponsam: medietas penes heredes. In secundo casu nō valet donatio siue spōsus siue spōsa moriatur. Sed quid econtra si spōsus donauit sponso: quod raro accidit. Certe hoc casu si interuenerit osculum vel non: solida donatio renocatur.

t ¶ Osculo. quod mulier dicitur dare non accipere: ⁊ gratia viri non mulieris interuenit. Osculum gra cui⁹ interuenit.

v ¶ Jure. ciuili vel ꝓtorio.

x ¶ Non interueniente. vel interueniente quidem: sed fuit illicitum matrimonio non secuto iuris ꝓhibitione.

y ¶ Raro accidit. Quia auara est. auarissimum enim genus mulieꝝ rum. vt. ff. ad velleia. sed si ego. in fine. et. ff. de donatio. inter virum ⁊ uxorem. si stipulata. ff. j. et quia sagacior. vt. ff. de bis qui ve. eta. impe. l. ij. ꝑ. feminas. Auarissimū genus mulierū.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Monoibus. ¶Casus. Mulier minor. xxv. annor patre defuncto recepit donationē tāte quātitatis q requirebat insinuatio nēnūquid donatio ista sine insinuatione facta valebit: ¶Certe sic.

a ¶Donatiōe. lz sit vltra. ccc. solidos. vt. j. de do. sancim'. §. alo. Sed secus si esset maior: vt hic. 7. j. de iur. do. l. fi. §. simili. Sed hodie idez si esset maior: qz si pacta illa cri cedāt parti mulieris nō nocet insinuatio omissa: sed ecōtra nocet viro ad lucrum dotis: vt. j. in aut. eo decursum est.

Si liberis. ¶Casus. Pisamilias habuit primā vxorē: ex ea suscepit liberos: 7 dotē lucrat' est er pacto: vpo re p̄mortua: nūqd tenet seruare dotē liberis p̄si ni mīmonij? ¶Certe nō: nuptias. Idēo est imo liere cui donata est donatio, ppter mp. aviro.

Dos ad mulierē redit soluto mīmonio

b ¶Et donatiōe. ad fe re uersa vt dz: qđ est not. p Listā. quia sicut dos ad mulierē: ita donatio ad virū redit soluto matrimonio: vt hī dz. Itē dubitatio legis erat fm q̄s dā: qz si vir lucraret dotem er pacto teneretur seruare. sic er morte mulieris lucrari videt donationē. 7 certe magis videt rebabere suaz. sic ecōtra dicas i muliere.

c ¶Nihil. cū habeat alia bona er qb' p̄t relinq re vnicuiq; filio tātū q̄ tū dat scō viro i dotē. 7 sic soluit? Nūq qđ est. 7. ō secun. nup. l. hac edicta li. in prin. ¶Illud antez si apō maritū aliqd er do te remaneret vel apud vxorē er donatiōe: quia seruare cogeret: vt. j. de secun. nup. femine.

Si cōstante. ¶Casus. Mulier copulauit sibi titūl in maritū 7 paruā dedit dotē. 7 illē paruā donationē. an illa postea ꝺstāte matrimonio possit augere dotē: vel illē donationem? Et rūdq sic. Item si illa vult augē dotē: ille donationem facere p̄t: vt equalis sit quātitas taz dotis q̄ donatiōis. Et pacta q̄ apponunt? nō reddēda dote vel retinēda illa debebūt obfuare in donatiōe: 7 bonaq; tū tacite erunt obligata p illa q̄titate quam mulier adiecit ab eo tpe q̄ aucta est dos. Et sicut vir 7 vxor possunt auge re dotē 7 donationē cōstante matrimonio / ita possunt diminuere: nisi in casu. verbi gratia. ¶Si aritus vel vxor suscepit filios er primo matrimonio: vult cōuolare ad scōm matrimoniū: tūc si. vult mulier dotē vel partē dotis dare marito nō p̄t: nisi tñ er vnicuiq; filioz quos suscepit er primo mīmonio quātū dat isti scō marito. 7 ē casu mulier nō p̄t diminuere dotē in fraudē filioz: imo p̄ sumēte xtra cā q̄ aliud agat: 7 aliud agere simulet. pone cū q̄ mlier dedit cā dotis marito. c. si vult modo diminuere dotē nō potest.

d ¶Interdictas esse. iure ciuili. vt. ff. de dona. inter vir. 7 vxo. l. j. §. ibi de simplici donatione.

e ¶Indulgendum. id est remittendum aliquid de rigore iuris. sic. j. de temp. appel. l. fi. in fi.

f ¶Pigrius. sic. j. de bo. que libe. l. cōstitutionis. §. prospiciendum.

g ¶Nullam esse. scilicet ab initio.

b ¶Liuſdē ꝺtitatis. vt instī. de do. §. est 7 aliud. 7 dic ꝺtitatis. i. quotitatis iure isto. sed hodie ctiaz q̄titatis: vt. j. de pac. cōuen. l. cr morte. 7 l. lege. 7 in auten. equalitas. fm quosdas. qđ nō placet. 7 ille leges ad pactum luci intelligūtur: hec ad cōstituēdam dotem 7 donationē.

i ¶Statuto modo. i ꝺn. huius legis. vbi dicitur indulgeri sibi pacta: 7 nil dicaf crit? illud seruādum qđ in principali erat: vt. ff. de pac. do. in ter socerum. §. ij.

k ¶Inita sunt. cum dos constituebatur.

l ¶Referant. sic 7. j. de secū. nupt. hac edictali. §. fi. 7. j. de pac. cōuē. l. fi. §. arg. 7 ita est. j. de bo. q̄ li be. l. cū oportet. in fi. 7. j. qui po. in pig. hab. l. fi.

m ¶Firma. in casib' illis tñ vbi licet solui dotem cōstante mīmonio: vt ff. so. ma. l. fi cōstāte. 7 de iur. dotiū. mur'. §. manēte. alioqn ℨ. vt. j. si dos cōstante matrimonio. l. vni. q̄ est cōtra. Vel dic hic non erat dos prestita: sed promissa. 7 p pactum remissa.

n ¶Adhibinari. Sed q̄ mō aligs posset machinari: cū quātū sit datuz scō cōiugi nōie dotis vel donatiōis spectet tē pus mortz binubi parētis. vri autētice de nup. §. qđo autē. col. iiij. ℟ſi. nihilomin? 7 tps ℨ cri matrimonij: inspicit cñ vtrūq;. si cñ tpe contracti mīmonij fuerint rr. in dotez data sub pacto de lucrādo. tpe autē mortis binubi parētis sit diminuta i. v. tñ tps contractꝰ mīmonij spectat. Si vo ponas econtra inspicit tps mortis binubi. ergo ideo dicit h q̄ cito p hoc. i. p tales diminutionē filij potis matrimonij granarenf: q debēt reuocare quod plus est: vt. j. de secund. nup. hac edictali. §. finalr vo plus q̄ statutuz est. Iste aūt ideo vult diminuere vt fraudet filios potis mīmonij: vt non possint reuocare. sic. filij: cū tā tpe mortis nō inueniat plus in dote: 7 sic

I Imperatores Theodo. 7 Val. aa. ¶Dicto. pcfe. pecto. ¶Cc. xvij.

Mnoibus ctate feminis 7 actor? testificatiōe i añ nuptias donatiōe? ad cas fctā omissa: si patris auxilio destitute sint iuste ꝺsulit vt firma donatio sit.

¶Licet pater trāferat ad scōa vota vel etiā mater: nō tenent? tñ reseruare filijs p̄ mi matrimonij donationē ppter nuptias quā recuperauerit pater: nec dotē quā recuperauerit mat? soluto primo mīmonio, vel sic 7 vicē?. Qđ ad aliquē er cōiugē? reuertit de eo qđ dedit nō tenet filijs p̄mi matrimonij reseruare. h. d. Bal.

Imp. Zeno. a. Sceba. p. p. L. xviij.

Si liberis ex prioze mīmonio pereatis pater ad scōas migrauerit nuptias vl'nō migrauerit: nihil'oino filijs p̄tozis iugij ex donatiōe? añ nuptias (quā ipse vel alius pro ipso vxori quondam eius matri cōmunij liberorū donauerat) seruare cogit: quoniā 7 mater liberis ex prioze matrimonio extantib' post secūdas nuptias: multoq; amplius si non fuerit alij marito sociata: nihil' ijsdem filijs er dote quam patri eorum ipsa vel alius pro ea obtulerit seruare compellitur.

¶Cōstante matrimonio dos 7 donatio. ppter nuptias p̄t de nouo augeri et de nouo cōstitui: 7 pacta de nouo apponi: vel vetera p̄rogari: 7 hypothece er die augmēti ℨbi. 7 ecōtrario p̄t dos 7 donatio imminui: nisi ista diminutio fieret i fraudē filioz p̄mi mīmonij. h. d. Bal. 7 Saly.

Imp. Justi. a. Archc. p. p. L. xix.

Si constante mīmonio ꝺsiliū augēde dotis inierit vl' vxor forte vel ci? noīe qlibet alius: nihilomin? marito quoq; licet secundo marito cuilibet alij tanto donatiōē añ nuptias addit? ameto maiorē facere: q̄to dotis auget titulus. Nec obstit in hmōi munificētijs iterdictas esse? liberalitates tpe nuptiarū. Indulgendum? est nāq; ꝺsensui cōi partiū ne cuz neget augēde potestas donationis: dotis ctiā pigri? ꝺstituat augmētū. ¶Idē licere p̄cipim? ctiā i bis matrimonijs in quib' iterdū accidit añ nuptias qdē donationes nulla? esse: solā vo dotem marito mulierē obtulisse vt ctiā tunc mulieres dotē augēte liceat marito q̄z donationē in vroze suaz eiusdem q̄titatis? facere: q̄tuz aucta dos cōtinere dinoscit. Pactis videlz de rechibitiōe vel retentione acte dotis vel donationis (prout partes cōsenserint) p̄ia statuto? modo incūdis siue imiūgēdis veteribus pactis q̄ in initio nuptiarū de ante nuptias donatiōe 7 dote principalit' constituēda inita? sunt. ¶Jura etiā hypothecarij q̄ in augēda dote vel donatiōe fecerint: er eo tpe initiū accipiāt: er q̄ eedē hypothece ℨcte sunt: 7 non ad prioris dotis vel añ nuptias donatiōis tpa referant?. ¶Qz et si econtrario maritus et vxor ad diminuēdam dotez 7 añ nuptias donationē ꝺsenserit: licere eis ad similitudinē diminutōis (q̄ in dote fit) ctiaz ante nuptias minuere donationē: vt pacta de ambobus diminutionib' incūda firma? et legitima esse itelligant. Exceptis videlicet his casib' in quib' aut maritus ex prioze matrimonio liberos hebēs ad scōas migrauerit nuptias: aut vxor filiꝰ ex alterio re mīmonio liberis ei ex tabulis scō marito se iūxerit. in hoc cñ scō mīmonio vl'a parte mariti vel a parte mlieris: vel abutraq; (si hoc ctiā acciderit) interdictas esse diminutionē dotis vel añ nuptias donationis: nec aliqd aduersus filios p̄tozis matrimonij machinari? videatur cēsemus.

Mauten. de cōlitate do. 7 ꝑpter nu. do. §. aliō. col. vij. ℟ſti. viij

¶Dictū est in lege. Si ꝺstāte. q̄ licitū est si ꝺstante mīmonio dos augeat augere vel facere donationez ppter nuptias. In hac auc. in. j. rū. 6? q̄ ℨ nō solū est pmissus ℨ est necesse: ℨ statim q̄rit? in quibus reb' possit fieri istud augmētum: ¶Pone q̄ vir est grauatus ere alieno: mulier vult facere augmētum dotis vt excludat anteriores creditores mariti. vt. j. qui po. in pig. ha. l. assiduis. an istud augmētum poterit fieri in qualibet re: ℟ſn. q̄ hoc casu debet fieri in re immobili nō in q̄titate. nā si fiat in re mobili vel q̄titate in isto augmento nō vtetur aliquo p̄uilegio contra creditores mariti. h. d. Bal.

Sed iam necesse est si alia pars augmentum p̄estat debeat cōmunicari cū filijs 7 secūdi 7 p̄imi matrimonij fm. ℟ſ.

¶Sequitur autentica. Sed iā necesse 7c. q̄ legit? sup principio huius legis. 7 est er corpore de equa. do. ℟ſ. aliud. col. vij.

Sed iam. ¶Casus. ℟dic dixit q̄ si mulier aurit dotē: maritus potest augere donationem: 7 si vir nō tenet? aliquo debito: tūc possunt augeri donationes: vel de rebus mobilibus. Si vo maritus grauetur ere alieno cum debeat augere dotē 7 donationē de rebus ꝺmobilibus: q̄ tamē si mulier haberet p̄dia 7 res ꝺmobiles 7 augeret dotē de rebus mobilibus nō gauderet aliquo p̄uilegio.

Celebrare.

a ¶ Celebrare. non ergo in voluntate erit vt erat per legem. si cõstate, sed ex necessitate.
b ¶ Ere. magno.
c ¶ Augmentum. dotis.
d ¶ Aut si debitor fit. magne auctoritatis.
e ¶ Suspitio. Alioquin aliud erit. Itez hoc erit ppter pores creditores nõ ppter sequẽtes: vtvi def. ſ5 certe cadet fraus aduersus sequẽtes posset cõmitti.
f ¶ Aduersus. alios creditores. precedentes vel etiaz sequentes. fm. Bal. z. Bal. z Azo. z Accur.

Cum multe. ¶ Lex. Olim si donatio fiebat vltra quĝẽtos solidos nõ valebat sine insinuatiõe: q ille q donabat debebat notificare presidi: impetrare licentiam donandi. vnde mariti decipiebãt vxores: qr nõ insinuabãt donatiões: vt sic ꝑfectis haberẽtur. Et sicut dos põt cõstitui cõstãte mrimonio: ita z donatio ꝑpter nuptias. q licet fiãt cõstãte matrimonio: nõ debẽt dici simplices donationes: ſ5 ꝓpter nuptias: nõ tñ ds donatio esse maioris quãtitatis q̃ dos. z si fuerit aliqua pacta inter virũ et vxorem: puta de dote vl de natione lucrãda: illa obseruentur. sed si sup dote nã. non fiat pactum: sed super dote sic: tunc pactum factum in dote: intellige repetitum in donatiõe ꝑpter nuptias. Pacta tamẽ que fiunt de dote lucrãda vel donat. intelligi debent in partibus z nõ in quãtitatib'. verbi gra. Aduulier ẽdit mihi dotẽ. xxx. et fecit pactum de dote lucrãda: ꝑ tertia. et ego dedi ꝑ dona. xv. z fecit pactũ simile vxor. habebo. z. ab ea: z illa lucrabitur qnqs. Si autez mulier fecit mihi pactũ de lucranda tertia parte dotis. z ego de lucrãda parte quarta dona. ꝓpter nup. tũc illa tertia deducetur ad quartam. Itẽ donatio ante z post mrimonii põt esse insinuari.

g ¶ Superfedebãt. vsq; dum fieret matrimoniũ per verba de ꝓsenti. Et

Donatio ꝑpter nuptias oliz tria habeꝫ bat vitia.

no. tria vitia olim. scz qz fiebat ante nuptias donatio hec/nõ post. Secundũ quia vocabatur ante nuptias. Tertium qz ante nõ post mrimonium cõtractum poterat insinuari. z duo vltima nascũtur ex primo. primum ꝑ Justinium est sublatum: vt. ſ. l. prori. secundum tollit bicvsq; illud: si igitur ꝛc. tertium tollitur. ſ. ſ. penulti.

b ¶ Lucrẽtur. si pacta dotalia cedebant parti viri.
i ¶ Azores aũt. que debuerũt facere insinuationem quod in dote non erat opus cuiuscũq; quantitatis esset.
k ¶ Emẽdato. sic z insti. de do. ſ. est z aliud. z postea dicit de insinuatione/nõ tamẽ plene: nisi q̃ potest fieri etiã matrimonio cõstãte: vt. ſ. eo. ſ. ſi. ſ3 autẽtica. eo decursuiz ꝛc. plene dicet. Et no. tria i hac lege. Primo qualiter ꝓbat ꝑ multa similia que habetur cũ dote donatio q̃ etiã alterã q̃s partẽ incrementuz celebrare[a]: z si quidez vir alieno ere[b] nõ impediat: in reb' quibuslibet ꝓcedat augmẽtum[c]. Aut[d] si debitor sit: ne fraudis erga creditores suspitio[e] subesse possit: omnino res imobiles incremento ꝓficiãt.

¶ Si enim mulier imobilis substãtie domina dederit res mobiles in augmentũ: in hac parte dotis nullo vtetur priuilegio aduersus[f] alios creditores

Donatio q̃ olim ante nuptias dicebatur hodie ꝓpter nuptias appellatur. ꝑ pro vocabulo ei imposito. vt põt fieri constãte matrimonio. Et pacta dotalia. i. in dote apposita in ista donatione correlata tacite intelliguntur repetita. Et potest donatio ꝓpter nuptias insinuari tam anteq̃ post matrimonium quocũq; modo durante matrimonio. l. d. Bal.

Idem Justinianus. a. Joã. prefecto ꝓtorio. Lex. xx.

Cum multe nobis interpellationes facte sint aduersus maritos: qui decipiẽdo suas vxores faciebant donationes quas ante nuptias antiquitas nomiauit: insinuari autem eas actis intercucurrentibus supersedebãt[g] vt infecte mancãt: z ipsi quidem dotis cõmoda lucrẽtur[h] vxores[i] autẽ sine nuptiali remedio relinquãtur. ¶ Sancimus nomine prius emendato[k] ita rem[l] corrigi: z nõ ante nuptias donationem candẽ vocari: sed ꝓpter nuptias donationem. quare[m] enim dotem quidem etiam cõstante matrimonio mulieri marito dare conceditur: donationem autẽ marito nisi ante nuptias faccre non permittat: z que huius rei differentia rationabilis potest inueniri: cum melius erat mulieribus ꝓpter fragilitatem sexus q̃ maribꝰ subueniri. sicut cũ dos ꝓpter nuptias fit[n]: z sine nuptijs[o] quidez nulla[p] dos intelligitur: sine[q] dote aũt nuptie possunt celebrari[r]: ita z in donationibus quas mariti faciũt: vel ꝑ o bis aliꝫ: debet esse aperta licẽtia: et constante matrimonio talem donationez facere[s]. qz quasi antiferna[t] hec possunt intelligi: z non simplex donatio. ¶ Idco etiã antiqui[u] iuris cõditores inter donationes etiã dotes cõnumerãt.

¶ Si igitur z nomine[x] et substantia[y] nihil distat a dote ante nuptias donatio: quare non etiã ea simili modo z matrimonio cõtracto dabitur? ¶ Sancimus itaq; omnes licentia habere: siue priusq̃ matrimonia contraxerint: siue postea: donationes mulieribꝰ dare ꝓpter dotis donationem: vt non simplices donationes intelligantur: sed ꝓpter dotem z ꝓpter nuptias facte.

Hautẽ. vt iuno. ante nuptias donationem. l. ſ. ſi quis. collatio. v. constitutio. xiiij.

¶ Do donatione ꝓpter nuptias competit in rem actio mulieri. h. d. Bal.

Permissa est z in rem actio ꝓ tali donatione mulieri aduersus omnes possessores.

¶ Finit aut. sequitur textus. C.

¶ Simplices etẽ donationes non ꝓpter nuptias fiunt: sed ꝓpter nuptias vetite sunt z ꝓpter alias[a] causas z libidines forsitã vel vnius partis egestatem: non ꝓpter ipsarum nuptiarum affectionem efficiunt[b]. ¶ Si igit[c] do teiã prestita maritus nulla ante nuptias donatione facta donare mulieri res malucrit: ita tñ vt do tis quãtitatẽ[d] nõ excedãt: et hoc ipsum significaucrit q̃ nõ simplicem faciat donationem: sed ꝓpter dotẽ iam conscriptam: z ipse ad donationem venerit licebit ei facere: z supponatur pactis dotalibus huiusmodi donatio: z si quidem hoc specialiter fuerit expressum[e] pacta conuenta seruari oportet[f]. ¶ Si autez donatio talis quidem facta sit: vt pote dotali instrumento antecedente nulla pacta tali donatiõi post nuptias insertanur: re ipsa videatur hoc esse pactum: vt ſm dotales cõtiones intelligantur et in tali donatione pacta fuisse conuenta: vt facto constituitur alteruz. secus vt hic. sed hodie semper equaliter. vt in aut. equalitas. que est super. l. contrariam.

Antiferna qd est z vñ dicatur.

m ¶ Quare. bñ dico sic vocari: cũ fiat z ꝑ dot: et merito fit post. ẽre ei ꝛc.
n ¶ Fit. etiaz cõstãte matrimonio.
o ¶ Nuptijs. qz nuptie sunt causa causans: sed dos est causa causata. ergo deficiẽte causa causante: deficit et causa q̃ debet causari.
p ¶ Nulla dos. sic. z. ff. de in. do. l. iij. z i aut. ſ trie. z fe. ſ. sed nec. col. iij.
q ¶ Sine dote autẽ. arg. cõtra. in decre. xxx. q. v. c. nullum sine dote.
r ¶ Celebrari. z sic est ſmiliter in donatione.
s ¶ Facere. scilicet sicut est in dote.
t ¶ Antiferna. gtra dotẽ ab anti quod est cõtra: z ferna. l. dos: quasi contra dotem datio vt et ſ donatio est.
u ¶ Antiqui iuris. dicentiꝫ q̃ alia est simpler donatio: alia ob causaz ſ cut est dos. z hec/donatio. vt. ff. de dona. l. j.
x ¶ Nomine. q̃ ambe dicẽtur donationes.
y ¶ Et substãtia. qz vtraq; ſ5 fit ꝓpter nuptias. z ꝓpter vtraq; datur rei vendicatio. z hoc dicit aut. permissa ꝛc. quã hic lege.

Permissa est ꝛc.

z ¶ Hec antẽtica fumitur in aut. vt iuno. aũ nupt. do. col. v. z in aut. de equa. do. ſ. aliũ. col. vij. quã habes. ſ. de iure do. aut. donationem.
a ¶ Alias causas. ne intuo amore spolẽtur: et ne melior fiat ꝑ aupior. aut deterior fiat ditior: vt. ff. de dona. inter vi. z vxor. l. j. ij. z. iij. in pin.

Donatio quare est ĩter ĝuges ꝓhibita.

b ¶ Efficiunt. sicut ſ. l.
c ¶ Si igitur. Nũc secunda pars incipit.
d ¶ Quãtitatem nõ excedãt. immo videtur posse excedere. vt. ſ. ꝓ pac. do. l. ex morte. quã confirmat. ſ. el. ſ. ita tamẽ ꝛc. Sol. vbi a principio cõstituitur dos z donatio possunt inequaliter cõstitui: vt ibi. vbi et post

Dos z donatio an possint cõstitui ineq̃liter.

e ¶ Expressum. qz pacta sunt facta in donatione.
f ¶ Oportet. ſ. quotam partẽ dotis vel donatiõis debeãt lucrari. si autem in dote prius data fuit aliquod appositũ: in donatiõe postea data nullũ: qõ erat in dote intelligẽt in donatione: z ſubiudit: sic ergo ta nullũ: qõ erat in dote intelligẽt in donatione: z ſubiudit: sic ergo tanullũ: qõ erat in dote intelligẽt in quãtitate exigit equalitatem. ſ. ſ. de pac. cõuẽ. l. er morte. vbi ſaltẽ in quãtitate exigit equalitatem. Sol. bec corrigit qõ nõ placet: imo hec illã cõfirmat: vt. ſ. ſ. ita tñ ꝛc. Dic ergo q̃ hic dicit qñ er posttacto constituit. ibi ab initio vtraq;. Dic ergo q̃ hic dicit qñ er posttacto constituit. ibi ab initio vtraq;. Sed aut. dicit vbiq; seruari equalitatẽ etiam in quantitate z nõ solũ in quotitate. que autentica ibi ponitur. equalitas ꝛc.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Equis passibus. quãtum ad pactum.
b ¶ Leomana. vt. ff. de pac. conuen. et monte.
c ¶ Partibus. quotis. que corrigitur per autenticam ibi positam.
d ¶ Sed etiam nostra. vt in co. ti. l. lege. ambe tamen dicunt quãdo ab initio est vtraq; constituta: vt modo dixi.
e ¶ Minoze. ñ mains re ducit ad min⁹: ergo alio qñ ad nullaz si sup alio eoz sit nullũ: cum id qñ nullũ sit minus sit. vt. ff. de tribu. l. illud. ℌ. min⁹. qñ est falsum. imo nullũ ad aliquod. vt. ℌ. ea. l. ℌ. si autez donatio &c. sic z als fallit argumentũ predictum: vt si instituã te heredez in. ri. vnã cũs: z alium simpliciter nulla vacet: q primus i ẓtũ. vncũs sit institutus: alius in medietate tãtũ prioi ademptũ videt z scõo datũ. sic z legato. vt. ℌ. de leg. cũ questio.

Dos data. ¶ Lasius Ler codicis dicit q maritus põt face cere donationẽ. Aut. i ponit ei necessitatem fa cere donationẽ. z mlier si velit soluere dotem: z maritus eã nolit accipe põt eã zsignare z depo nere cozã iudice z coraz testib⁹: dicit mulier se eẽ paratam soluere ẽm pactũ quod fecit de lucrãda donatione.

f ¶ Deret. id est debe bit eã mulier lucrari so luto mãimonio: ℌ nullũ pactũ de ea vel ei⁹ quota parte lucrãda fuerit factũ. quod non placet: immo est dicere q̃ sicut mulier ẓstituit dotẽ/ ita z maritus ꝺ donatiõnẽ ꝓpter nuptias cõstituere. z siẽ dos ad mulierez soluto matrimonio redit: nisi pactum fit de lucrãdo: vt. ℌ. de rei vxo. acti. ℌ. illo. pculdubio. sic et donatio redit ad maritũ: cuz ler ista. cum multe. dicat dotẽ z donationẽ. ꝓpter nuptias equis passibus ambulare. sed cur meretur vxor cũ ipa nõ lucretur cam nisi ex pacto speciali. vt ꝺ. ℌ. illo. nec fructus habeat: ℣ ri. vt securior sit in dote. nã res suas vir alienat cõsentiente vxore: vt. ℌ. ad vellia. l. etiã. quod nõ est in donatione: vt in aut. ibi posita: siue a me &c. Sed qualiacũque agit vt fiat donatio: ℣ respon. condictio ne ex bac lege. ℌz Alzo dixit q agit mulier condictione vt sibi tradatur. non autem vt cõstituatur: quia ipso iure est constituta in simili quantitate qua est dos.

g ¶ Res mobilis. nam aliter non sit depositio: vt arg. ℌ. quãdo z quibus quarta pars. l. ij. lib. x.

h ¶ Exactio. Sed quid si nec fuit constituta donatio: nec petita cõstitui: ℌ facto diuortio petit eã constitui z lucrari pro tertia cũ dotẽ dos differt: z de ea lucranda pro tertia sit factũ pactũ: ℣ respon. nõ põt agere: sed sibi imputetur quare cõstante matrimonio nõ fecit sibi fieri donationẽ. Itẽ nũquid pactũ de lucrãda dimidia parte dotis valebit: cũ nullũ fiat in donatiõe: ℣ ri. fic. Alij ℨ: cũ dicat ler ista. cũ multe. di sparibus etem &c. z min⁹ dz z si nihil sit: vt. ff. de trib. l. illud. ℌ. pe. z. ff. de ver. signi. minus. Sed cõtra eos est. ℨ. e. l. ℌ. si nantem donatio &c.

i ¶ Similiq; modo. tertia pars legis. z refertur ad prin. l.

Dos z donatio ꝓpter nuptias equis passibus ambulare. Donatio ꝓpter nuptias quare dat vxori.

equis passibus* vtraq; ambulet tam dos q̃ donatio. Ita tñ q̃ leoniana[b] cõstitutio: que sup exequatiõe pactionũ loquit: nõ in quantitate: ſz in partibus[c]: maneat in his casibus intacta. z non solum ea imutilata custodiatur/ ſz etiaz nostra[d] quam de interpretatione eius fecimus ambiguitates eius tollentes. disparibus etenim pactionibus factis maiozem lucri partem ad minozem[e] deducẽdaz esse censemus: vt codẽ mõ vtergz minozem partem lucretur.

¶ Hauten. vt exacti. instan. dotis. ℌ. illud. collatio. vij. Constitutio. v.

℣ Nota. est valde: z dicit q̃ dos data meretur donationẽ propter nuptias coequalem sibi in quantitate et quotitate et pactis: ita intelligit glosa. Secundo dicit q̃ si mulier non dedit dotem: sed promisit et vult dare et offerre deponit et consignat: si res consignabilis est: vel offert tantum si immobilis quod simile est danti. z promeretur donationem: sed si differt dotis prestationem non meretur propter nuptias prestationem als largitionem. hoc dicit Baldus.

Dos data donationem propter nuptias meretur*. Pterea si pars mulieris dotem soluere fit parata: cuz ex diuerso recusetur: z mulier hoc contestetur cumq; sit res[g] mobilis signaculo imposito recondetur: aut ingredies iudiciũ petat ℬ fieri: vt parti viri denũcietur: z sic nequaq̃ declinãda est donationis exactio[h]. At si p dilationẽ dos viro nõ defert: z donatio prozsus denegetur.

¶ Finit autẽ. sequitur tertius. C.

¶ Similiq; modo si facta quidem fuerit talis donatio que antea quidez ante nuptias vocabatur: nunc autez propter nuptias: non autẽ fuerit actis interuenientibus insinuata: licebit etiam constante matrimonio eam insinuare: nullo obstaculo penitus ex nuptiarũ interuentu faciendo. si esſ fieri eas post nuptias cõcedatur: multomagis insinuari. ¶ Similiq; modo et ea constitutio quam pro augendis tam dotibus q̃ antenuptias donationib⁹ fecimus[k] intacta illibataq; cõseruetur: oibus videlicet que de simplicibus donationibus inter maritũ z vxorem constante matrimonio vel a veteribus[l] vel a nobis statuta sunt in suo roboze duraturis.

¶ Hauten. vt sponsalar. i principio. collatio. ix. constitu. ij. z in autẽ. vt fratrũ filij. ℌ. illud quoq;. colla. ix. constitu. vij.

℣ Ista autentica continet ius positiuum. Primo premittit quoddam preambulum: scilz q̃ donatio propter nuptias est specialis contractus id est proprius distinctus et validus z iustus. Secũdo subdit q̃ ybi facta est donatio ꝓpter nuptias in qua est appositum pactum de lucrando consimile pacto dotis mulier que non insinuat donationez propter nuptias nõ meretur penam quin cristente conditione lucretur: sed vir qui non insinuat meretur penam q̃ sibi non potest pactum lucrande dotis. boc dicit Bal.

Quodcursum est: vt sponsalitia[m] lagitas specialis[n] sit contractus: nec insinuationem[o] desideret etiam si ab alio detur: licet in[p] viri psonam donatio fiat: quatenus[q] ipse in hunc cõtractũ conscribat. hoc quantum[r] ad mulierem. ¶ At si vir vel alius qui dederit eam non insinuet: cum[s] ea fit quãtitas: z pacta dotaliũ concedant[t] parti viri nullam habere super eis actionem.

Qater donationem propter nuptias quam contulit in vxorem non cogitur seruare liberis prioris matrimonij. z si ad secũdas nuptias migrauerit: aliud est si apud maritũ aliquid ex dote est: vl apud mulierẽ ex donatione recedit. ¶ Illud enim seruare liberis prioris matrimonij debet.

¶ Hauten. de equado. ℌ. aliõ. colla. vij. constitu. viij.

Nunc inhibetur diminutio ne fraus fiat liberis prioris matrimonij quozũ vnicuiq; etiaz cui minus datum est dare tãtum cogitur quantum secunde vxori. ita etiam a parte vxoris.

¶ De nuptijs. Titu. iiij.

℣ Quando super maritãdo puella dissordant consanguinei z tutor: arbitrium iudicis est necessarium. qui debet eligere quod est vtilius puelle/ nõ pati quod est inutile. boc dicit Bal.

k ¶ Fecimus. ℨ. l. pri. videtur enim fecisse cũ fecerit pater eius. Vel dic q̃ fecit aliã nõ quã bas demus similem illi.

l ¶ A veteribus. vt. ff. de donatio. iter virũ z vxorem. per totuz. t. ℌ. de donatio. inter vir. et vxo. per totum.

Hoc decursũ. ¶ Lasius. Ler antiqua dicit q̃ maritꝰ debet in sinuare donationẽ. Aute. dicit q̃ nõ est necesse vt insinuetur siue maritus fecerit donationem in vxorem siue eõuerso. z quod dicit non est necesse vt insinuetur/ ve rum est quo ad mulierẽ. quia si vxor fecit el pactũ ỏ lucrãda dote/ ma ritus petere non põt do tẽ si nõ est insinuata.

m ¶ Spõsalitia. i. donas

Spõsalitia. i. donatio propter nuptias. et sic ꝓpriezez: ſz ꝓprie illa quaz spõsus spõse vel eõtra dat z facit.

n ¶ Specialis. q̃ quodaz speciale in ea seruatur vt subdicit. nec enim insinuatiõnẽ &c. olim cõtra. nisi in casu: vt. ℌ. eo. l. minozibus.

o ¶ Insinuationez. que exigit in donatiõe excedẽte quingẽtos solidos: vt. ℌ. de dona. l pe. z fi.

p ¶ In viri psonã. sciliz noie viri fiat mulieri.

q ¶ Quatenus. i. eo pacto: vt cõscribat: ſz maritus in hũc cõtractũ. i. donationẽ propter nuptias. i. dicere ℬ pacto vt fiat insinuatio: vel vt subscribat maritus.

r ¶ Quantum ad mulierem. vt vir ualet. nõ sit necessaria.

s ¶ Cum ea sit quãtitas. quia excedit quingẽtos solidos.

t ¶ Cõcedãt parti. dicit enim q̃ fecerat pactum vir de lucrãda dote que erat mille. z sic vltra gẽtum si mulier. ℨ. predecederet et mulier deberet lucrari donationẽ ꝓpter nuptias si vir pdecederet q̃ similiter erat i mille. lucrabitur ergo mulier donationẽ si vir predecedat: licet nõ intereuenerit insinuatio. at cõtra si vxor predecedat non lucratur vir de dote si donatio non est insinuata.

Hanc. ¶ Casus. Ler codicis dicit q̃ constante matrimonio põt dos minui. ista aut. corrigit dicens q̃ bodie istud est prohibitum. scdo dicit q̃ maritus velvxor tenetur dare vni filiozũ primi matrimonij tantuz quantũ dat vir mulieri. vel mulier viro.

¶ De nuptijs. ¶ Dirit de preambulis nuptiarum. ſz sponsalibus. sequitur nunc de nuptijs. Vel sic. Premissis preparatorijs nuptiarum ponit de nuptijs. Alzo.

Cũ de nuptijs.

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

Cum de nuptijs. ¶ Casus. Mulier quedā hēbat filiā minorē. xij. an. cui⁹ malicia supplebat etatē: eratq; thori matura. vij mater & tutor illius puelle impuberis tractabant de marito ei tradendo: super quo eligendo fuerūt discordes: querit quid hoc casu agendum sit: Respon. q; recurrendū est ad principem prouincie: & ille q sibi iustior videbitur ferretur i nubēdo cū puella. Tuia.

a ¶ De nuptijs futuris, alis si nō cēt pupilla nō haberet tutorem et eius uolūtas quereret: vt. j. eo. in copulandis. & l. vidue. & l. an coniunctiōe. Alij dicunt q; hec puella nolebat suam uolūtatem dicere cultu veneratiōe dicit: vt. d. l. in ziunctiōe. qd tamen nō placet cuz tibi in adulta dicat.

b ¶ Arbitriuz. per quod sedet cōū discordia. sic & instit. de satisda. tut. §. finaute. & ff. de admi. tuto. l. ij. §. fi.

Si nuptij §. ¶ Casus. Filiasa. contrarit nuptias cōsentiente patre: pater in instrumēto dotali nō se subscripsit: nūquid nuptie sunt legitime ztracte: Respō. q; sic. Tuia.

c ¶ Non subscripsit. hoc videt hodie: quandoq; contra. vt in aut. sed no uo iure. que est. j. eo.

Libertū. ¶ Casus. Libertus nō potest contrahere nuptias cuz patrona vel patroni filia: vel cōiuge: vel nepte vel pronepte: & si cōtrarit nuptie nō valent: vnde de hoc poterit accusari: & iustinebit penas iudicantis. Tuia.

d ¶ Longum est. quōdaz.

e ¶ Accusare poteſ. qcūq; hs sis. l. si stupro. vl' adulterio: vel sacrilegio nisi uilis cēt talis femina. vt ff. e. l. cz de ri. nup. si pro uo. que est contra.

f ¶ Cōgruentem. scz ex tra. ordine suo officio. hs quosdam.

g ¶ Odiosas. iure ciuili: sed non naturali.

h ¶ Merito. ppter reuerētiam personarū: & facit. ff. eo. senatus hs filiam. & l. lege.

Liberi. ¶ Casus. Filius illam que fuit tua cōcubina i vxorem ducere non potest: & si fecerit stuprum. z mittit. & lege iulia de stupro tenetur. Tuia.

i ¶ Uxores. nec zcubinas habere: vt. ff. de zcubi. l. j. §. pe.

k ¶ Non possunt. propter affinitatem. Sed certe contra non videt affinitas: cum dicitur affinitas regularitas personarum et nuptijs cōiunctarum omni carens parentela: at hic nō prouenit ex nuptijs: sed certe hic impeditur matrimonium. ppter illicitā zjunctiones sicut per affinitatem: & sic est hic illicita zjunctio: vt. ff. eo. l. semper. sed a hic potest dici affinitas: vt. xxxv. q. iij. c. de incestis. Additio Aduertas q; de iure canonico nō solū ex licito coitu: hz etiā ex nephario oriz affinitas impediens matrimonium hbendum & dirimens iam contractum: vt in. c. discretionem. x. c. pe. extra de eo qui cognouit consan. vxo. fue. x. c. per tuas. extra de proba. vnde sm canones sic diffinitur. Affinitas est personarum proximitas ex coitu prouenies omni carēs parētela sanguinis: de quo vide latius per Jo. an. in declaratione arboris affinitatis in principio.

affinitas diffinitio.

Si vt proponis. ¶ Casus. Titius patre suo sciente & nō contradicente contraxit matrimonium cum berta ex qua peperauit filiū. nunquid iste filius erit suo iustus uel pos: Rñd. q; sic. & cuz agnoscere tenetur. Tuia.

l ¶ Non contradixit. idem ecōtra in patre filie nubentis. ff. de spō. l. i sponsalibus. §. j. Et no. arg. hic qui tacet consentir. sic. ff. furti aduer. nau. cau. sta. l. j. in fine. & ad macedo. sed iulia. §. interdum. x. l. si filius fa. patre. x. ff. nau. cau. l. fi. x §. ad vellea. fi fine. Sed argu. contra. ff. de fur. qui vas. §. vetare. et adde hic quod dicit. ff. de ztab. l. ij. §. fi eman cipatus.

Tacitur nitas equi pollet con fessui.

Et si cōtra māda ta. ¶ Casus. Si pōes. puincie durāte fuo presidatu ztrit nuptias cum filij subditar: ille nō ptie nō valet: verū tamē si fpōsa apposito officio remansit in eadē volūtate nouo pōsensu interueniente legitimus erit matrimonius sm cōsilius pauli p̄udentissimi. Tuianus.

Ter l. si vt pponis. sic etiā si dōs fuit q; pcuratori su⁹ cessit fines mandati de uer starus pdicte. cōtra. cōtra. cum olim. j. cum glo. sup verbo Sdixit. extra de officio deleg.

m ¶ Ad dātā. differentia ē inter mādata principum & cōstitutiones. Mam cōstitutio generales hōnem ad omnes leges imperatorias pertines. Mādatuz vero est ptitutio q; cauetur quo modo rector. pincie de beat se habere in puincia quā administrat: vt i aut. de māda. princi. in prin. colla. iij.

Mād dātū principis cōstituto differunt.

n ¶ Contractum sit. cuz administratoze q nō sit omūdus. inde. non ēm q in sua patria militat. pbibet ibi ducere vxoz: vt. ff. e. l. si quis officiuz. & l. eos qui. concubinaz autem potest habere: vt ff. de concub. l. fi.

o ¶ Post depositū. nota hic q; post depositū officiū opus est nouo cōsensu. secus ē in minore xx. annis nupta et loco vxoris habita que. l. legitimo tēpore impleto sit vxor etiaz sine nouo pōsensu: vt arg. ff. de spō. l. quesitus. z de dona. inter vi. & vxo. cū hs status. in fi. & ff. de ri. nup. l. iij. Additio. Tu dicas ō hs vt in. c. i. §. idē q̄s. de despon. impube. lib. vj.

Libertus non potest contrahere nuptias cuz patrona vel patroni filia: vel cōiuge: vel nepte vel pronepte: & si cōtrarit nuptie nō valent: vnde de hoc poterit accusari: & iustinebit penas iudicantis. Tuia.

Iudex aa. Trophine. Ler. ij.

Si nuptijs pater tuus pōsensit: nihil obstet tibi q; instrumento ad matrimoniuz pertinenti non subscripsit[c].

Illicitum matrimonium potest cōstare suo iudice seculari accusari: & pena arbitraria imponitur contrahēti. b. d. Bal. Vel sic. Libertus patronā nec eius filiam neptē vel pronepte potest ducere in vxorem. Salycetus.

Idem. aa. Valerie. Ler. iij.

Libertum qui patronā seu patroni filiaz vel cōiugez[d] vel neptem vel pneptes vxoze ducere ausus est: apud competentes iudicem accusare poteris[e]: monitus tempozum meoz cōgruētem[f] sententiam daturū: que huiusmodi coniunctiones odiosas[g] esse merito[h] duxerunt.

Per concubinatum & illicitum coitum contrahitur affinitas. vnde eius affines prohibētur matrimonio copulari. b. d. Bal. vel sic. Concubina patris non debet esse vxor filij. b. d. Saly.

Imperator Alexander. a. Perpetuo. Ler. iiij.

Liberi concubinas parentum suozum vxores ducere non possunt[k]: quia minus religiosam & probabilem rem facere videntur. qui si contra hoc fecerint crimen stupri committunt.

Qui non contradicit & patit cuz post fit vetare: censetur consentire. b. d. Vel sic.

Imperator. Seue. & Antoni. aa. Vxor.

Patientia habetur pro consensu in fauorabilibus. b. d. Bald. Vel sic. Taciturnitas patris habetur pro cōsensu in filij nuptijs. hoc dicit Saly.

Idem. a. Maxime. Ler. v.

i C Si (vt pponis) pater quondam mariti tui (in cuius fuit potestate) cognitis nuptijs vestris non contradixit: vereri nō debes ne nepotē suum non agnoscat.

Quod phibetur initiari pōst postea impedimento cessante confirmari accedēte consensu nouo. b. d. Bal. Vel sic. Filia ztra matrimonium inualidum validatur ex nouo pōsensu adhibito tēpore quo cessauit causa impediens. Saly.

Impe. Hor. a. Male. Ler. vj.

Et si contra mandata[l] principum & tractum[m] fit in pouincia psentiente muliere matrimonium: tamen post[n] depositum officium si in eadem voluntate pseuerauerint iuste nuptie efficiuntur: & ideo postea[o] liberos suscepctos natosq; ex iusto mōnio legitimos esse respōsuz viri prudentissimi pauli declarat.

Solēnitas requisita in actu faciēdo requirit in eo reparādo vel reficiendo. hoc dicit Bald. Vel sic. Sicut pōsensus patris necessarius est in matrimonio contrahendo a principio: sic in dissoluto reparādo. hoc dicit Saly.

Idem. a. Apro. Ler. vij.

ij Si (vt proponis) post quere laz de marito a filia tua ad tēpe latam dissolutum est matrimonium: nec te consentiente ad eundem regressa est: minus legitima coniunctio est: cessante patris voluntate in cuius est potestate: atq; ideo non petente[p] filia petitionem dotis repetere non prohiberis.

Auctoritas curatoris i nuptijs adultē nil oparur: q; persone curato: nō dat. hoc dicit Bal. Vel sic. Non curatoruz vel pōsanguineoruz: sed solius puelle consensus in eius nuptijs spectatur. b. d. Saly.

p ¶ Postea liberos. qd si ait: Rñ. nō sunt legitimi. ar. ff. de ita. bo. paulus. secus i natis ex zcubina. vt ibi. de nup. §. fi. Sz cur h? Rñ. q; eon cubinatus nomē per legē accepit. vt. ff. de zcu. in zcubinatu. Sz alij Zdixerūt. Sed quare nō ispicit imitium Zctus: vt ita nullū fit mōmonium: vt. x alis. ff. mā. si pcuratoꝛ. §. j. x depo. l. j. §. ite si seruus heredi tarius: Rñ. nō zcedo vt §legē inchoatū qualescat: sed de nouo inci pit hic finita admissratiōe. & sic nō ob. §. de lc. x cō. l. non dubius. Alij rñ. illi. l. q; quidē perpetuo prohibitis qb hic non est. cōcordantie sunt huic. l. j. §. quacunqs pte. po. l. j. x. §. si rector: p. l. j. x. ff. de ritu nup. qui in. puincia. in prin. x. ff. de oo. inter vi. x vxo. l. iij. §. j. x. j. de oo. inter vi. x vxo. l. donationes. i.

Si vt proponis. ¶ Casus. Filia mea habebat maritū cū quo cōtrahere rat mīmens in me pśenteute: tādē cōquesta de marito suo fuit celebratum duoꝛum: postea reconciliata ē suo marito me inuita fuit celebratum duoꝛum: postea reconciliata ē suo marito me inuita fuit celebratum duoꝛum: postea reconciliata ē suo marito me inuita to: cui competit repetitio dotis: queritur: Rñ. q; tibi patri: q; sicut filia tua te inuito non potest matrimonium ztrahere: ita nec marito re conciliari. Tuia.

q ¶ Non petente: immo etiam contradicēte. quod alis non esset: vt. j. de ei vxo. act. j. & boc ex rei. x. ff. solu. ma. l. ij. §. pe. x. l. uotem. x. l. volunrate. & facit. ff. de sta. bo. paulus. x. ff. eod. l. nuptie. ij. xxxvj. q. iij. ca. pa/

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

trem. Sed ℨ. xxvij. q. ij. sufficiat. ☞ de rapto. c. cū cā. x. ff. de pactis do. l. cus maritus. ℨ. titius. Additio. Dicas q̄ de iure canonico valet matrimoniū etiam sine ℨsensu parētum: vt. d. c. cum cā. x. d. c. sufficiat. ℨ. allegatis per glo.

¶ Si copulādis. ¶ Casus. Si puella est adulta: ⁊ agitur de nup. ℘ sentibus ℨbendis volūtas puelle si constat ex primere: requirit nō curatoris: cui⁹ offi cium est administrare: nō nubere: nec requirit ℨsensus propi⁹ quoz⁹ suoz⁹. Vinia.

a ¶ Nec cognator. ex necessitate.

b ¶ Eius voluntas. cuz vult eam ℘mere alios quin ℘dicis. vt. ff. eo. l. vel aliud iuris te ℘ curatore. ⁊ fic. ff. ō pal. cuz in vna. ℨ. tutor. ⁊ fac. ff. eo. sciendū. ⁊. ℨ. de ℨpon. ff. patrem. Et nō. curatores principaliter dari ebus: ℨ cōtra in tutore: vt ℨsti. qui da. tu. pos. ℨ. certe.

¶ Z vicinis. ¶ Cas⁹. Contrari mrimonium cū berta nullis cōfectis dotalib⁹ istrumēt⁹: postea mihi nati fuit filij ex ea: non feci nata⁹ lia instrumenta filioz⁹ cōscribi: an sit legitima vroz: ⁊ liberi ex ea nati legitimi/ quoritur: ℝñ. ℘ fic. Vinia.

c ¶ Ad natā filiaz. ex tali matrimonio.

d ¶ Pertinentes. scilicet tabule q̄ dicuntur natales. ⁊ facit. xxx. q. v. ℘ totum.

e ¶ Potestatem. nisi in cōtrarium sit actū q⁹ vt ℨcubinā. l. eaz habeat: vt. ff. de ℨcubi. l. in cōcubinatu. Et plene dic vt diximus. ff. de ritu nup. l. i. libere. Et no. ꝑbatiō ne filiationis. fic. ⁊. ff. de bisqui sunt fuz vel alie. iur. filiuz. ⁊. ff. de ꝑba. l. fi. ⁊. ℨ. de testi. l. i. ⁊. ℨ. de rei vē. Iudicia. vere enim ꝑbari nō p̄t de patre. vt. ff. de condi. ⁊ demō. l. Lucius.

Filiatio q̄ liter ꝑbat.

Um te. ¶ Casus. Si aliqua non ē filia senatoris ℨ vroz⁹ si mortuo senatore nubat boi inferioris honoris: desinit clarissima esse.

Ter. l. si iuſta. cōcu. cū hac. l. c. non est extra de ſpō. ⁊ mīi.

¶ Cum te. differentia ē iter eā que sortita est nomen femine clarissime ꝑ patrem senatorem ⁊ eaz que ꝑpter maritū. Haz ꝑmo casu retinet dignitatē etiā si sit nupta viro ordinis inferioris: cui tñ nō plebeio. Sz i ſcdo vroz retinet si est vidua + vel nubat: nō tñ viro inferioris ordinis: nisi ric ℨsular dignitatē ipertet a ꝓncipe: vt. ff. de ſena. femine. ⁊. l. si. i ꝑn. ⁊. i. dicitolis. l. si. ij. ⁊. c de digni. l. mulieres. li. vi. ⁊ in aut. de nup. ℨ. non tamen. col. viij. ⁊. ff. ad munici. l. filij. ℨ. vidua.

+ Cōcor. c. ex pte. b. in fi. cū. gl. ſi. in. li. extra ō foro cōpe. vbi papa vocat reginam ang glie q̄ erat felicita a rege anglie.

a ¶ Clarissime. i. illustris.

b ¶ Scōi ordinis. i. plebei fm. ziō. vel per vins simpliciter. i. inferioris.

¶ Dignitatis. ſi quam antea habebas.

Idem. a. Romano. Lex. viij.

¶ M copulandis nuptijs nec curatoris qui solam rei familiaris sustinet administrationē: nec cognatoz⁹ vel affinium vlla auctoritas potest interuenire: sed spectanda est cius[b] vo luntās de cuius cōiunctione tractat.

☞ Ista lex tractat duo. Primo de matrimonio p̄sumendo. Secundo de simulatione p̄sumenda: ⁊ dicit q̄ nati ex ea q̄ est vel p̄sumitur vroz: si sunt nati i domo patris p̄sumunt legitimi. Et dicit Bald. vel sic. Ad p̄sumēdum matrimoniū non sunt necessaria instrumēta nuptiaruz: nec ad probationem filiationis est necessariū instrumētum/ natiuitatis: sed q⁹ probetur natus ex ea cum qua dicitur esse legitimū matrimoniuz. ⁊ domo vicinis scientibus. hoc dicit Saly.

Imperator ℙrobus. a. Fortunato. Lex. ix.

¶ Z vicinis vel aliis scientibus vroꝛem liberoz⁹ procreandoz⁹ causa domi habuisti: ⁊ ex eo mrimonio filia suscepta ē: q̄z⁹ neq; nuptiales tabule: neq; ad[c] natam filiam pertinentes[d] facte sunt: non ideo minus veritas matrimonij aut suscepte filie sua habet potestatem[e].

☞ Dignitas accidētalis cōtrario accidēte resoluitur: sed non ea que ex natalū radice p̄rocedit. b. d. Bal. vel sic. ℳulier nobilitatē quam acquisiuit p̄opter viruz statum perdit cuz alteri inferiori nubit. hoc dicit Salycetus.

Idem. a. ℙauline. Lex. x.

¶ Um te[f] non ex senatore p̄ce p̄rocreatam: sed ob matrimoniū cū senatore cōtractum clarissime[g] femine nomen adeptam dicas: claritas que beneficio ciuis mariti tibi parata est: si secundi[h] ordinis viruz postea sortita es redacta ad p̄rioris dignitatis statum deposita est.

☞ Maritus repetit suam vroꝛem etiaz a patre: marime cum pater retinet eam re luctantem. b. d. Bal.

Impera. Diocle. et Maxi. aa. Alexandro. Lex. xi.

¶ Z inuita[k] detinet vroz tua a parentib⁹ suis iterpellat⁹ rectoz. puincie amic⁹ noster: exhibita[l] muliere voluntatez ci⁹ secutus decidetio tuo medebitur.

☞ Filius nō cogitur inuitus ad aliquā patiantur eam ad te redire. Vinia.

k ¶ Si inuita. marime. nam si esset volens esset idem.

l ¶ Exhibita. ꝑ tertium dictū de libero boꝛe exhibēdo: vt. ℨ. de libe. exhi. l. si ad istar. Itē ⁊ vtile de liberis exhibendis: vt. ff. de lib. exhi. l. imo. vt fic referatur. l. immo. ad titulum sub quo posita est: ℨ quidam ℨ.

vroꝛem ducēdam sed quam vult: dum tamen patris ℨsensus accedat. b. d. Bal.

Idem. aa. Sabino. Lex. xij.

¶ Ec filiuz quidem familias inuitū ad vroꝛē ducendam cogi leguz disciplina permittit[m]. igitur sicut decideras cōseruatis iuris[n] ꝑceptis) sociare coniugio tuo quā volueris nō impedieris: ita tū vt in ℨbendis nuptijs: patris tui cōsensus accedat.

☞ Per instrumenta cōtracta super dote nō cōtrabitur matrimoniuz. Item ⁊ sine instrumentis matrimonium contrahitur: ⁊ per indicia probari potest. hoc dicit Baldus.

Idē. aa. ⁊. cc. ℳone. Lex. xiij.

i ¶ Eqz sine nuptijs instrumēta facta matrimonij ad p̄bationē sunt idonea diuersum ve ritate cōtinēte[o]: necnō interpositis instrumentis[p] iure contractū matrimoniū irritū est[q]: cuz⁹ omissa q̄z scriptura cetera indicia nuptiarum non sunt irrita.

☞ Ad matrimonium debet esse liberū. ad hoc allegat. Bal. vel sic. Ad matrimonium debet esse liberuz⁹ cōtrabēdo ⁊ etiam absuice diuertēdo. hoc dicit. Vel sic. Z in contrabēdo ⁊ dissoluēdo cōtractum matrimonij erigitur libera voluntas. Bar.

Idē. aa. ⁊. cc. Attilio.. Lex. xiij.

ij ¶ Eqz ab initio matrimoniū contrahere: neq; dissociatum reconciliare quis q̄z cogi potest: vnde intelligis liberam facultatem contrahendi atq; distrahēdi matrimonij[r] transferri ad necessitatem[s] non opertere.

☞ Ad manumissor. p̄t accipere i vroꝛem suam libertam. b. d. Bal. vel sic. ℙatron⁹ p̄t libertā suam in vroꝛē ducere: nisi sit in personis exp̄resse p̄hibitis. b. d. Saly.

Idē. aa. ⁊. cc. Titiano. Lex. xv.

¶ Xorem libertam suaz manumissoz. (si nō sit ex his[v] personis que specialiter p̄hibētur) ducere non est interdictus: ⁊ ex eo matrimonio iustos patri filios nasci certissimum est.

¶ Illa auten. vt liberti ō quis aūt. col. vj. Consti. vj.

☞ Nulla dignitas p̄hibet cuz liberti nuptias cōtrahi: ratio est quia redacti sūt liberti bodie ad insignenozum. hoc dicit Bal. vel sic. ℳodie quilibet potest matrimonium contrahere cum liberta. Saly.

Qui filiū. ¶ Cas⁹. Filius nō potest cogi a patre inuit⁹ vroꝛez ducere. simliter ipse inuito p̄e non debet sibi vroꝛem eligere. Vinia.

m ¶ Permittit. vt. ff. eo. nō cogitur. ⁊. l. si patre.

n ¶ Iuris ꝑceptis. que sunt insti. e. per totum. ⁊ facit. xxvij. q. ij. non omnis. ℨ. cū ergo dicitur. et q. ij. c. j. arg. ☞tra. xxvij. q. ij. c. j.

Qui Eqz. ¶ Cas⁹. Si iter me ⁊ mulierē istrumētū dotale cōscriptū est: ⁊ ego nō ℨsensi ei eā per verba de p̄ti: nō sufficit dotale istrumētū ad ℨfirmationez matrimonij: ⁊ licet sit mrimonium ⁊tractū: non ꝓpter hoc erigitur istrumētum dotale. Vinia.

o ¶ Cōtinēte. nam plus valet qd vere est gestum ℘ scriptuz: vt. ff. de offi. ℘si. l. illicitas. ℨ. vltas. ⁊ ℨ. plus va. qō agi. iterum tā stat ℨ scripture publice: vt. ℨ. de ꝑba. cuz ꝑcib⁹.

p ¶ Instrumēts. nō cēdotib⁹ sed ꝛ affectu matrimonium ℨbitur: vt. ℨ. de repu. l. iubemus.

q ¶ Irritus est. nisi in casu. ℨ. c. titu. aut. ſed nouo iure. Item ⁊ alio: vt. ℨ. c. aut. marimis. ⁊ alio fm quosdaz: vt insti. de nup. ℨ. fi. qō non placet. vt ibi diximus.

Eqz ab initio. ¶ Cas⁹. Sicut aliqs ab initio nō cogit iuitus ℨtrahere matrimoniū: ita ⁊tracto matrimonio si diuortio dissoluitur: nō cogit recōciliare. Vinia.

r ¶ Distrahendi. secus i ⁊tractibus: vt. ℨ. de act. ⁊ obli. l. sicut.

s ¶ Ad matrimonij. quaz habet ab initio.

t ¶ Necessitatem. si direxit vir vroꝛi promittens deces si vnq̄ diuerteris a me non valet: vt. ff. de verbo. oblig. stipulatio facta. ⁊. l. titia. ⁊. ℨ. si tit. ſtip. libera. ⁊. ℨ. de ſpon. l. fi. in fi. Sed contra. ff. de dona. iter vir. ⁊ vroꝛ. ea que. Sol. ibi pecunia ꝑcessit a stipulāte: ℨ q̄z non valeat predicta pe vt. ℨ. de repu. l. iubemus.

Stipulatio pēalis in mrimonio nō ꝛa let.

Eoꝛem. ¶ Cas⁹. ℙatronus regulariter libertam suam in vroꝛem accipere p̄otest: nisi patronus esset de bis personis que ꝓ bentur cōtrahere cum liberta: puta quia senator vel senatoris filij. Vinianus.

v ¶ Er bis personis. ℳuta senator. vel senatoris filius: vt. ff. de ritu nup. l. lege iulia. sed econtra non potest: vt. ℨ. eo. libertum. ⁊ ideo vt ibi: ⁊ ratio in promptu est.

SEd nouo iure. ¶ Casus. Si liberam mulierem cū qua non prohibeo: ꝛtrahere domi teneo. video: eam in vxorꝫ retinere: nisi ab initio protester ꝙ teneo eam vt concubinam: vt.ff.e.l.libere. Sꝫ si senator: tenet libertaꝫ in domo sua: nunꝙ presumitur sua vxor: nisi ipse neget se habere instrumentū in quo ꝛtineatur: cōstiterit: me accepisse a tali muliere tātū i dotem cū ꝗ matrimoniuꝫ cōtrari. Et est casus in quo requirit dotale instrumentū ꝛtra hoc qđ ff.s.e.l.cum te. Giuia.

a ¶ Cum liberta. idē ecō tra ff. ff. vt libertus cū filia senatoris.

b ¶ Dotalib⁹. i. nuptialib⁹. ꝛ est spāle. sꝫ regulariter. Ff.s.e.l. necꝙ fine.

PAtres. ¶ Casus. Titius filiā suā exposuit. i. locū publicū cuꝫ proiici fecit: ego misericordia mot⁹ eā filiaꝫ nutriēdaꝫ suscepi: ita ꝙ adulta facta est: nūc volo ꝙ filia titi nubat filio meo: titi⁹ nō vult: an omnes sumpt⁹ quos feci in ea nutriēda potero a titio recuperare? querit: Respon. ꝙ sic. vñ ꝗuis pietas videatur ibidere repetitionē. tamen quia non vult ꝙ sua filia nubat meo filio sumpt⁹ factos recuperabo.

c Erposuit. scilicet in hospitali.

d Filio. tuo desideratis. subandi tui desiderantis.

e Qui. s. pater.

f Renitatur. consenti re. Sz videtur ꝙ patria potestas sit soluta: ꝛ sic est ff. de infan. et. l. ij. ꝛ sic etiaꝫ citra consensuꝫ eius pater viri pōt eam dare filio suo qō quidā ꝛcedunt: vel dic aliud i suo ꝛliberto ꝙ filio: vt in predicta. l.

g ¶ Solutiōi. regulariter ff. vt. s. de neg. gest. l. j. ꝛ ij. ꝛ. ff. de ꝛdi. inde. l. cuꝫ is. ff. pe.

Emini. ¶ Casus. Nec ler ponit inter quas ꝑsonas nuptie sunt. ꝓhibite. Et certe inter ascēdentes ꝛ collaterales. Ztē inter affines. Giuianus.

h ¶ Pronepte. ꝛ vsqꝫ in infinitum: vt infra. c. ff. j. ꝛ. ff. eo. fo. ꝛtis. ꝛ. l. nuptie cōsistere. adeo vt fi adam vineret nō posset ꝛtrahere matrimoniuꝫ ꝑm Zoan.

i ¶ Antiquo. nisi sint in septimo gradu: vt decre. rrrv. q. ij. c. pgenié. ꝛ. c. cōsanguinitate. ꝛ. c. i copulatione. ꝛ. c. nulli.

Addritio. ¶ Dodie probitio soluꝫ ertēditur ad quartū gradum inclusiue. c. nō extra. de ꝑsang. ꝛ affini.

Qdue. ¶ Casus. Si mulier aliq̄ ē vidua: ꝛ ꝓs patrem sit emancipata: velin potestate patris. ꝛ est infra

SEd nouo iure nulla dignitas prohibet cum liberta[1] nuptias contrahi dotalibus[2] instrumentis confectis.

¶ Dic ponit vnus casus i quo alimenta pietatis causa data repeti possunt. b. d. Bal. vel sic. Si pater qui filiam exposuit nō ꝑsentit nuptijs cōtrahendis cum filio nutritoris: tenetur impēſam alimentoruꝫ soluere. Salycetus.

Idē. aa. ꝛ. cc. Rodoni. Ler. xvj.

PAtrem qui filiaꝫ exposuit ac nunc adultaꝫ sumptib⁹ ꝛ laboꝛe tuo factam matrimonio coniūgi filio[4] tuo desideрantis facere voto cōuenit: q̄ si renitatur[5] alimentoꝛum solutioni[6] in hoc solummodo casu parere debet.

¶ Dec ler ponit que sunt ꝑsone cum quibus matrimonium non consistit. hoc dicit Baldus.

Idem. aa. ꝛ. cc. Ler. xvij.

QEmini liceat contrahere matrimonium cuꝫ filia nepte vel. pnepte[8]: ītēꝙ cum matre auia vel ꝓauia: ꝛ ex latere amita: ac matertera sororꝫ sororis filia ꝛ ex ea nepte: preterea fratris tui filia ꝛ ex ea nepte. Ztēꝙ ex affinibus: ꝓuigna: nouerca: nuru: socru: ceteriſq̄ que iure antiquo[9] ꝓhibentur: a quibus cūctos vō lumus se abstinere.

¶ Ponitur hic forma qualiter vidue debēt ꝛtrahere matrimonium: ꝛ qualiter virgines. ꝛ de quorum consensu. Aduerte tamē quia ista forma nō est substantialis quātuꝫ ad substātiam matrimoniꝫ: sed est quedam forma ztinēs quādam iustitiam publice honestatis. b. d. Bal.

Imperato. Valē. ꝛ Bza. aa. ad Senatum. Ler. xviij.

QUdue intra quintum et vicesimum annuꝫ degentes: etiam si emācipationis libertate gaudent: tñ in secundas nuptias sine patris sententia[k] non conueniant. ¶ Sꝫ si in cōuentionis delectum[l] mulieris voluntas repugnat patris sentētie ꝛ propinquoꝝ: placet ꝙ quemadmodum vt inviriginū coniunctionibus sanctum est ꝛ babendo[m] examini auctoritatem quoꝙ iudiciarie cognitionis adiungi: vt si pares[n] sint genere ac moribus petitoꝛes/ is potioꝛ estimetur quem sibi consules mulier approbauerit. ¶ Sꝫ ne forte bi qui gradu proximo ad viduarum successionem vocantur: etiam honestas nuptias impediāt: si huiusmodi rei suspicio[o] processerit: eoꝝ votumus auctoritatem iudiciumq̄ succedere[p] ad

xxv. an. si vult ꝛbere nuptias debet cōtrahere cum patris voluntate. Sed quid. filia vidua vult sibi eligere vnuꝫ maritum: pater vult aliū? Certe si eque bonus sit ille quem vult eligere mulier sicut ꝑatris: stabit iudicio mulieris. Sed quid si mulier vidua non habeat patrem ꝛ tractatur de eligendo mulieri maritum quorum consensus requiraꝫ queritur? R. ñ. agnatoꝝ ꝛ cognatoꝝ qui nō sunt ei successuri ab ītestato: quia istī nō videntur sua ꝓspecti. Giuia.

k Snia. i. scientia non aūt cōsensus est necessarius. Vel dic ꝙ est consiliū quod hec ler dicit cū emācipata sine ꝑe possit hoc facere. vt. ff. eo. filius emācipat⁹. ꝛ de cōtratab. l. iij. ff. emancipatus. ꝛ arg. ff. eo. l. in cōfūctiōe. sic est. s. de iure emphi. l. fi.

l Delectuꝫ. i. deliberationem: afs delectu.

m Habēdo. examini. i. ad habendum examen.

n Pares. ſi vero impares ꝓtinus debet ei dici vt melioꝛem eligat.

o Suspicio. sic. c. j. vbi pu. edu. l. i. ff. s. ff. j. aut. fed iam necesse est.

p ¶ Succedere. i. ad deliberationem admitti.

¶ Elebrādis inter ¶ Casus. Licet ille ascēdentes ꝛ descēdentes ꝛ collaterales nuptie sint ꝓhibite: tñ iter cōsobrinos nuptie sunt permisse. Sūt aūt cōsobrini ex duob⁹ ꝓtribus nati: sicut ꝛsororii ex duabus sororibus nati. Dec ler bodie non seruatur iure canonico. Giuia.

q ¶ Auctoritate. que idē qđ hec ler statuebat.

r ¶ Fomentis. q̄ crātmedia iuris ꝓudentia.

s ¶ Fratrib⁹. bi sunt pacrueles.

t ¶ Sororib⁹. bi sunt cōsobrini. vt isti. de gradi. §. quarto gradu.

v ¶ Legitimi. hoc est veꝝ tū iure: vt hic. ff. e. l. iij. ꝛ. l. nō solū. §. j. ꝛ in fi. eo. §. duoꝝ. sed nō in re poli. vt. rrrv. q. j. c. cū igitur.

¶ Casꝰ. Si filia q̄ ēi ꝓtāte ꝓis vult ꝛbere nuptias: dz ꝛbēcū voluātate ꝓis: sꝫ si est sui iuris: ꝛ ē destituta patre ꝛ matre nō requirit ꝛsensus eoꝝ: sed sufficit sus: sꝫ si nō vult declarare sui arbitriū tūc recurrit ad propinquos. Giuia.

x Ppīus. Patrissfamilias.

Aligato. ¶ Casus. Medū plebei ꝑsōt ꝛbere nuptias sine dotalibus instrumentis: immo ꝛ milites.

y ¶ Caligato. caligat⁹ dicit ille qui bz ocreas ferreas.

Laligat⁹ qs dicit.

z ¶ Protectoris. i. peditis qui regit ꝛ protegit armatos milites. Vel

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Protectores dr. Pedestres milites q dñr. Equestres milites.

caligatum vocat. id est infimum ⁊ obscurum: vt in auten. quibus modis natu. effi. legi. §. quisquis. colla. vi. ¶Protector ergo erit maior: q̃ si dicat a minore vsq; ad maiorem. vel tertio est militia pedestris et equestris. Pedestres milites dicũtur qui babẽt caligas de corio. Et bi dicuntur caligati milites. Equestres qui in equis vadunt. Et no ta q̃ hodie est ius generale quod hꝫ lex dicit: vt sine solẽnitate scripture fiat aliozũ que dicuntur. §. I. prior. cõtrabatur matrimonium. Accur.

§ Ioannoũ añ ¶Lasus. Quidã contrarit matrimoniuꝫ cuꝫ aliqua muliere: nec donauit ei propter nuptias: nec fecit fieri dotale instrumentũ: ⁊ põpã nuptiarũ omisit: propter ea nõ defecit matrimoniũ: ⁊ mibi ominus liberi suscepti erunt legitimi. Iulianus.

a ¶Instrumenta. sicꝫ. §. eo. l. neq; sine. ⁊. j. de re pu. l. ubemus. ⁊ in aut. vt li. ma. ⁊ auc. §. q; vero dubium. col. viij.

b ¶Põpa. i. conuitium familiare. Accur.

Diuisio.

¶Spialis. Diuiditur i tres partes grossas. Prio ponit premiũ. Secũdo ponit statutum. Tertio conclusit. Jac. de are. Bald.

¶Lasus. Sicut de' misereturꝫ hominibus: ita princeps vult prouidere subiectꝫ. ⁊ eis misericordiã impartiri. dicit ergo q̃ si mulier i meretricio degẽs penitere voluerit: poterit postea nubẽ cui voluerit: dus tamẽ iterum ãt dotalia ĩstrumẽta: nec vocabitur postea scenica: ⁊ filij nati legitimi erũt ⁊ succedũt ei testamẽto vel ab intestato: nec nocet eis si non nubãt er quo eis pmissum est nubere: quia eis filij postea suscepti succedũt: ⁊ licet mulier nõ petat pũlegiũ: hꝫ a pncipe ci ꝛcedatur mũda erit. et filie postea suscepte scenice nõ dicent: sed ĩnate ipetrare possunt pũlegiũ ⁊ nubere cuicũq; voluerint ĩteruenientibus ĩstrumentis: ⁊ sic etiã nate ex ea que in meretricio vsq; ad mortẽ peseuerauit: post mortẽ matris poterũt pãle giũ ipetrare. Item contrabi põt matrimoniuꝫ inter dispares: q̃ clarissim⁹ poterit accipe species tabilem in vrorẽ si ĩs teruenĩãt dotalia instrumenta. Ité bec lex locuꝫ hꝫ i preteritis negocijs. Iulianus.

c ¶Ad eam. meliorẽ conditionem.

d ¶Respiciẽtes. scilicet mulieres.

e ¶Nã ita. ⁊ sublenando lapsus mulierum sicut⁊ ne aliqua solennitate mrimoniorum liberam cum ingenuis nõta xat mulieribus contrahendi coniugij permittimus facultatem.

§ Põpa matrimonij non facit ad esse matrimoniuꝫ. b. d. Bal.

Lex. xxij.

Idem. aa. ¶Dicto.

SI donationum añ nuptias vel dotis ĩstrumenta[a] defuerint: pompa[b] etiam aliaq; nuptiaruꝫ celebritas omittatur: nullus existimet ob id decesse recte alꝫ inito matrimonio firmitatẽ: vel ex eo natis liberis iura posse legitimoũ auferri inter pares honestate personas nulla lege ipedita cõsortium q̃ ipsorum cõsẽsu atq; amicorum fide firmatur.

§ Clementia decet principẽ: restitutio natalibus omnes abstergit maculam: infectio parentum ĩcit filium post ꝛceptũ: inter pares ⁊ sine dotalibus ĩstrumẽtis consistet matrimoniuꝫ. b. d. lex ita longa. Ja. de are. Baldus.

Impera. Justi. a. demosteni pre fec. preto.

Lex. xxiij.

IOperialis beniuolẽtie. ꝓpriũ hoc esse iudicantes: vt oi tempore subiectoũ ꝓmodatam ĩuestigari q̃s eis mederi ꝓcuremus: lapsus q̃s mulieruꝫ per quos indignã bonorum cõuersationem ĩbecillitate sexus elegerunt cuꝫ competenti moderatione subleuãdos esse censem⁹: mini meq; eis spem meliorus cõditionis admere: vt ad eam[c] respiciẽtes[d] ĩprouidã ⁊ mĩn⁹ honestam electionem facilius deriuinquãt.

¶Mã ita credimus dei beniuolẽtiã ⁊ circa genus humanuꝫ nimiã clemẽtiã: q̃tum nostre nature possibile est imitari[e] qui quotidianis boĩs pctis semp ignoscere dignatur: ⁊ pniam suscipere nostrã ⁊ ad meliorẽ eã statuꝫ deducere. ¶Q; si circa nr̃o subiectos imperio nostrã facere differam⁹: nulla venia digni esse videbimur. ¶Itaq;[g] cũ iustuꝫ sit seruos qdẽ libertate donatos posse p diuinã indulgentiã natalibus suis restitui: post q̃s buiusmodi pncipale beneficiuꝫ ita degere quasi nunq̃s seruissent: hꝫ ingenui nati eẽnt[h]. Mulieres autẽ q̃ scenicis[i] sese qdẽ ludis ante ĩmi cuerint: postea vo spreta mala cõditione ad meliorem migrauere sententiam ⁊ ĩhonestã professionẽ effugerint: nullam spem pncipalis habere bñficij qd eas ad illum statum reduceret: ĩ quo si nibil ĩhonesti peccatũ esset cõmozari potuerunt.

§ Scenice mulieres ad frugem melioris vite reuertentes possunt ipetrare a pncipe vt eis liceat cum ceteris matrimoniũ contrahere: quo impetrato ad pristinũ statũ intelligunt reducte. Et nomẽ scenicarũ desinunt habere: ⁊ matrimoniũ cũ eis põt ĩbi ipune. Et filij ex eis nati erunt legitimi. põt tñ etiam post impetrationem a cõ trabendo se abstinere. b. d. Saly.

¶Presenti sanctione clementissima pncipale beneficiũ eis sub ea lege condonamus: vt si dereliqua mala ⁊ ĩhonesta cõuersatione cõmodiorẽ vitaꝫ amplexe fuerint honestatiq; se dederint: liceat eis nostro supplicare numini: vt diuinos affatus sine dubio mereantur: ad matrimoniuꝫ eas venire permittẽtes legitimũ: his qui eis coniungendi sunt nullo timore tenendis: nec scitis[k] preteritarum legum infirmuꝫ esse videatur tale coniugium: hꝫ ita validuꝫ huiusmodi permanere matrimonium confidentibus: quasi nulla precedente ĩhonesta vita vrores eas duxerit: siue dignitate[l] predita sint: siue alio[m] modo scenicas in matrimoniũ ducere prohibeãtur: dum tñ dotalibus[n] omnimõ instrumẽtis nõ sine scriptis tale pbet cõiugiũ. ¶Nam si macula[o] penit⁹ direpta ⁊ quasi suis natalibus bmõi mulieribꝰ redditis neq; vocabuluꝫ[p] ĩhonestuꝫ eis ĩ herere decetero volum⁹: neq; differẽtiã aliquã eas habere cũ bis q̃ nibil simile peccauerũt. ¶Sed ⁊ liberos ex tali matrimonio procreandos suos ⁊ legitimos patri esse: licet alios ex prioze mrimonio legitimos habeat: vt bõa ei⁹ tam ab intestato q̃s ex testamẽto ĩsti quoq; sine vllo impedimento peipere possint. Q; ⁊ si tales mulieres post diuinũ rescriptũ ad pces earum datũ ad matrimoniuꝫ venire distulerint[q] saluam eis nihilominus estimationem seruari pcipim⁹: tã a aliis ob[r] q̃s ad trãsmittẽdã in qb⁹ voluerint suã substãtiã: ⁊ suscipiẽdã cõpetẽtem sibi legibus ab aliis relictam: vel ab itestato delatam bereditatem.

IHauten. scenicas nõ solũ si fideiussores. §. ij. col. v. consti. iiij.

§ Ista autẽti. cõtinuatur ad. l. C. hoc modo. Dictũ est. §. i. l. Codicis: q̃ scenice penitentes possunt supplicare pncipi/ vt eis restituat famam: vt possint nubere honestis personis. ĩsunc dubitatur quid si illa mulier ĩrauerit semper permanere ĩ illovitio et in illo opprobrio ⁊ libidinis infamia: nunquid iuramentum ĩpediat quin possit pmilegium ĩpetrare? Determinat q̃ iuramentũ nõ valet: quia est illicitum. ⁊ dicitur q̃ potius est puniẽ

f ¶Imitari. nota q̃ dicit imitari nimiã: als diuinã clementiã. i. dei q̃ lõ dicit: q̃ in sola pietate possum⁹ deo esse pares: sicut dr sola deo cẽt clemẽtia nobis. sic ⁊ in aut. vt indi. fine quoquo suffra. §. itaq;. col. ij. ⁊ j. de po. inter vi. ⁊ vro. l. fi. in fi.

Pietas nos deo parificat.

g ¶Itaq;. suspẽsiua ẽ cõstructio vsq; illuc pseuti sanctione ꝛc.

h ¶Nati cẽnt. vt. ff. ó na ta. restit. l. queris.

i ¶Scenicis. que dicuntur scenice dicitur i anten. scenicas non solum ꝛc. coll. v. scilicet prostitute: hic autem licet de eis tractare intendat: tñ peraut tamen vocabuli significationem earũ turpitudinez supprimere volens. alias enim dicũtur scenice que ludũt in scena: ⁊ iste etiaꝫ sunt infames: ⁊ de eis etiam posset dici hic loqui: vt ff. de bis qui no. infa. l. j. ⁊. ij. §. fi.

Scenice q̃ sunt.

k ¶Scitis. i. statutis.

l ¶Dignitate. sibi data.

m ¶Alio mõ. puta data patri: scilicet dignitate. vt q̃ ille senator: hic sit filius senatoris.

n ¶Dotalibus. Jd est nuptialibus: naz et sine dote potest esse mrimoniũ: sed non econtra: vt §. de dona. ante nup. l. fina. tutius est tamen aliquid (licet modicuꝫ) in dotem dari.

Donatio ñ possit cẽ fine dote.

o ¶Omni macula. nota argu. q̃ testis sit admittendus: licet prius fuerit infamis si accepit pcientiam: quod dicit Jo. de lig. ĩ. ij. ⁊ capitu. apud. ⁊ in lombarda de peniu. c. finali. l. ij. Sed Joan. de cetra. argumen. ff. de re mili. l. qui cumvno. §. igno minia. ⁊. ff. de ritu nupt. l. palam. §. non solum. ⁊ penitentia quo ad deũ non quo ad mundũ vel solum principem valeat sibi data. Additio. Videas de hoc in cap. testimonium. cũ ibi notatis per glosam ⁊ doc. extra de testibus.

p ¶Vocabuluꝫ. sic. §. de fer. l. a nullo.

q ¶Distulerint. Jdez et si nunq̃ venerint. sic ⁊. §. de condi. ob cau. si repetendi. sic ergo late interpretatur ꝛcessio: sic ⁊. ff. de consti. princi. l. fina. ⁊. ff. de re judica. l. quidaꝫ consulebat. ⁊. j. ó bo. va can. l. si quando. j. lib. x. predictã autez interpretationem licet facere etiaꝫ si ĩrauerit Jniuꝫ. Unde sequitur aut. Quod eis ꝛc. que est cr corpore scenicas ꝛc. colla. y.

QUod eis. ¶ Cas. Nec lauf. nõ cõrrigit. l. codicis ꝙ addit ei vnde ler codicꝭ dicebat ꝙ milier impetrabat vt posset ꝫbere nuptias ſi retinentib⁹ dotalibus instrumẽtis. hec aut. dicit ꝙ ſi milier ſcemica iniurauit nõ relinquere illã vitã ⁊ vult postea penitere: põt ꝫ facẽ: nec deſe rẽdo illaz vitam deiectaz nit: qz tale ſacramẽtuz ẽ illicitum. Aluia.

a ¶ Quod eis. als eis et alis bis.

b ¶ Permittit. ſic et alis per pmiſſione legis deſcrit ſacramẽtuz ſõne pactaz. vt. ff. de ob. l. nullũ. ⁊ als ratione tacite cõditiõis. vt. ſ. de nõ nume. pecu. l. fin. Item ⁊ als qz extra leges fiat: vt. ſ. õ le gi. ⁊ conſti. nõ dubiuz. ⁊ ff. de le. j. ſi qs inglinos. ſ. fi. ⁊. ff. õ pac. l. iuriſgen tiuz. ſ. ⁊ gñaliꝛ. ⁊ als habes. meli⁹ eſt vota ſtulte pmiſſiõis non iplere ꝙm crimen admittere. Itẽ totelerabili⁹ eſt iuramẽtũ nõ iplere ꝙm turpiter facere. vt in decret. xxij. q. iiij. c. j. ⁊. c. vnuſquiſq.

Sacrũ ercertis cauſis deferit.

c ¶ Pena. r. lib. xarus auri. vt. j. c. autẽ. Et not. ꝙ tria ꝛ ꝛ tinent iuramentũ: vitates: inſtitiã: ⁊ iudiciũ: quoꝛã ſi qꝭ de fuerit piurus ẽ qui facit. vt xxij. q. ij. aiã duerẽduz. at ꝫ nulla fuit diſcretio nullum iudiciũ: de hoc dicitur ertra de iureiur. ⁊ ſic chriſtus.

Iuramentũ tria ꝛti nere ꝛz.

d ¶ Similes. ¶ zDerẽti bus. ad ſui petitionem.

e ¶ Dignitatez. a principe ſibi datam.

f ¶ Habeant. per priuilegium principis.

g ¶ Vltroneã. ſcz ſine ad miniſtratione. nam cuz adminiſtratione nõ poſſunt habere: vt. ff. õ reg. iu. l. ij. niſi forte diceret nõ obſtãte lege aliqua. Et erit exemplus qñ ſine adminiſtratiõe: qz ꝓceſſit ꝙ eſſet illuſtris vel ſimilis: vt. ff. de ſena. l. ſi.

b ¶ Donatione. l. cõceſſione dignitatis. ſic ⁊ dicit donari libertas: vt ibi ff. de liber. ſ. j.

i ¶ Penitus oꝑtet. argu. ꝙ ipſo ꝙ ꝓcedit dignitas videt remitti ifama: cũ omneid ꝑ qꝺ puenitur ad illud videtur eſſe remiſſuz. vt. ſ. de dig. l. ij. lib. xij.

k ¶ Illis bis. ¶ Natefint. ar. ꝙ nõ eſt dicẽdus ſacerdotis filius vel regis q anteꝙ eẽt pater ſacerdos vl rex natus ẽ. ſicut hꝛẽ ꝙ qui naſcit poſtꝙ mater definit eẽ ſcenica: ⁊ ſic. ff. de nora. l. i de

Regis filius an dicatur q natus eſt an teꝙ pater eẽt rex eẽt.

dus ille qui exigit tale iuramentum ꝙm illa que iurat. b. d. Bal.

QUod eis[a] pmittitur[b] etiaz ſi iurauerint ſe i tali profeſſione perſeueraturaz: quia legib⁹ expreſſum eſt illicite rei iuſiurandum ſeruari nõ oꝑtere: ⁊ pena[c] periurij ſi qua eſt in eum conuertenda eſt qui exigit.

Finis autẽ. Sequitur textus Codicis.

Qui conſequitur dignitatem tacite videtur reſtituꝛus ad famaz. Bal. vel ſic. Si mulieribus ſcenicis vel qbuſcũqꝫ alijs imperator dignitatis titulũ ꝛceſſit: videt cum omni macula ⁊ impedimento diſpenſare. b. d. Saly.

Similes vero tale merentibus[d] ab imperatore beneficium mulieribus illas etiam eſſe volumus que dignitatem[e] aliquaz habeant[f]. ¶ Sed et ſi non ſereniſſimo principi ſupplicauerit/ vltroneam[g] tamen donationem[h] ante matrimoniuz meruerint: ex qua dignitate ⁊ aliam etiam omnem maculaz per quam certis hominibus legitime coniungi mulieres prohibentur: aboleri penitus[i] oꝑtet.

Non dicitur ſcenice filia que ꝛcepta eſt abſterſa macula: ſed tantuz illa que nata eſt vigente macula. hoc dicit Bald. vel ſic. Filie nate poſt priuilegium matri conceſſus illo potiuntur priuilegio. nõ prius nate: niſi ꝓ illis fuerat ſupplicatuz. hoc dicit Salycetus.

Illud bis adiungimus vt et filie huiuſmodi mulierum ſiquidem poſt expurgationem prioris vite matris ſue nate[k] ſint: non videantur ſcenicarum eſſe filie: nec ſubiacere legibus que prohibuerunt filias ſcenicarum certos homines in matrimonium ducere.

¶ Sinucro ante ꝓcreate ſint: liceat eis preces offerentibus inuictiſſimo principi ſacrum ſine obſtaculo vllo mereri reſcriptum: per quod eis ita nubere permittatur quaſi non ſint ſcenice matris filie: nec iam prohibeantur illis copulari: quibus ſcenice filias vel dignitatis: vel alterius cauſe gratia vxores ducere interdicitur: vt tamen omnimodo dotalia inter eos etiam inſtrumenta conficiantur. ¶ Sed et ſi a ſcenica matre ꝓcreata que vſq; ad mortem ſuaz in eadem profeſſione duxauerit: poſt eius obitum preces imperatoꝛie clemẽtie obtulerit: et diuinam indulgentiam meruerit: liberationem materne iniurie et nubendi licentiam ſibi condonantem: iſtam quoqꝫ poſſe ſine metu prioꝛum legiuz in matrimonio illis copulari qui dudũ ſcenice filiaz vxoꝛem ducere ꝓhibeantur.

Remotis veteribus legibus q̃ diſponebant matrimonia ſine dotalibus inſtrumentis (iter ipares honeſtate perſonas) non valere: ſtatuit imperator eaꝝ valere: exceptis nepharijs inceſtis ⁊ alijs prohibitis. b. d. Baldus. vel ſic. zd matrimonia inter pares poſſunt fieri etiam ſine dotalib⁹ inſtrumentis: ſecus ſi ꝓpter ſine ſint impares. hoc dicit Salycetus.

Immo et illud remouendu[l] eẽ cẽſemus: quod etiam in priſcis legibus (licet obſcurius) conſtitutus eſt: vt matrimonia inter impares[m] honeſtate perſonas contrahenda non aliter quidem valeant: niſi dotalia inſtrumẽta confecta fuerint: his vero interceden tibus omnimodo firma ſint ſine aliqua diſtinctione perſonarum: ſi modo libere ſint et ingenue mulieres: nullaqꝫ nepharianarum[n] vel inceſtaruꝫ[o] coniunctionum ſubierit ſuſpitio. nam nepharios et inceſtos coitus ſomnibus modis amputamus: ſicut illos qui preteritarum legu⁊ ſanctione ſpecialiter vetiti ſunt: exceptis videlicet his quos preſenti lege permittimus: legitimiqꝫ matrimonij iure muniri ꝓcipimus.

Hauten. vt lice. matriz auic. ſ. quia vo legem. collatio. viij. Cõſtitutio vlti.

zd Maximis dignitatibus prediti debent matrimonia contrahere cum dotalibus inſtrumentis: excipiuntur ab iſta ſolẽnitate barbari ſubiecti romano imperio. hoc dicit Baldus.

Maximis decoꝛati[p] dignitatibus vſqꝫ ad illuſtres: nõ niſi dotalibus inſtrumentis conſcriptis rite contrahunt nuptias: licet ante[q] contractas retineant: exceptis barbaris[r]. Reliqui omnes affectu[s] ſolo recte contrahũt matrimonium.

Sequitur textus Codicis.

Hec lex trabitur etiam ad matrimonia iam contracta poſt imperium Juſtiniani non ante. b. d. Bal.

His itaqꝫ per hanc generaleꝫ legem ita conſtitutis et decetero conſeruãdis preteritas huiuſmodi coniunctiones ex ſubiecto[t] tẽpoꝛe factas ſm predictam diſpoſitionem iudicari ꝑcipimus: vt ſi quis talem vxoꝛem ab initio noſtri imperij (ꝓout dictum eſt) duxerit: z liberos ab ea ꝓcreauerit: iuſtos eos z legitimos: z tã ab inteſtato q̃s ex teſtamento patris ſucceſſoꝛes[u] habeat: z legitimam in poſterum nihilomin⁹ ea vxoꝛe permanẽte: ꝓcreati quoqꝫ liberi legitimi ſint.

Vbi ſit mentio nuptiarum non ſufficit nubilis etas: ſz oꝑtet ꝙ matrimonii re ipſa contrahatur. hoc dicit ſingula. ſz Baldum. Vel ſic. Conditio nuptiarũ impletur per actum ⁊ rem ipſam non per habitum ⁊ potentiam. Saly.

licẽt. ſ. j. ⁊. ff. quod iuſſu ſi tutoris. ſ. ſi iuſſu. ⁊. ff. ad. l. corneli. ſ. fal. l. de eo qui. ⁊. ff. õ teſta. milit. l. titius. ⁊. ff. de decu. l. ij. ſ. in filijs. ⁊. j. de decu. l. filiꝰ. r. Sz ar. ſ. ff. de adi. ⁊ demon. ſi ancille. Itez arg. ꝓ. r cõtra. ff. de pemis. l. moris. ſ. iſte. dicit ibi.

l ¶ Immo. ¶ Remouendum. a dubitatione.

m ¶ Impares. vt iter clariſſimã z illuſtrẽ: ⁊ iter illuſtrem ⁊ ſuperilluſtres.

n ¶ Nephariarũ. qũ iter aſcẽdẽtes ⁊ deſcẽdẽtes.

o ¶ Inceſtaruꝫ. inter collaterales vel affines.

Ex rimis. ¶ Caſ. Jn. l. codicis dicebaꝫ. Si mulier ſcenica ipetrauit a principe ꝙ poſſet contrahere nuptias poterit ꝫbere dotalib⁹ inſtrumẽtis iterquenientibus. Hoc aut. dicit qꝫ ſunt perſone q̃ debent ꝫbere nuptias ſine dotalib⁹ inſtrumẽtis. Nam regulariter iferiores ꝓſone poſſunt cõtrahere nuptias ſine dotalib⁹ inſtrumẽtis. Falſlit in maximis perſonis decoꝛati dignitate: ⁊ cetere alie perſone ſolo affectu nuptias cõtrabũt exceptis barbaris. Vltianus.

p ¶ Decoꝛati. vt ſupillus ſtres.

q ¶ Ad illuſtres. deſcenſiue ⁊ incluſiue. nã ⁊ ipſi maximis decoꝛantur dignitatibus.

r ¶ Dotalib⁹. Inſtrumẽtis nuptialib⁹. Nã dos nõ eſt opus vt diri. ſ. e. l. Sed arg. contra in auten. qui. mo. na. effi. leg. ſ. Ĥ. col. vj. Itez ⁊ als i trib⁹ caſib⁹ exigitur ſcripturа qui ſunt in hac. l. Eſt ⁊ quartus. ſ. e. auſ. ſz nouo iure. regulariter cõtra. vt. ſ. e. neqꝫ ſine. ⁊ hic ſubijcit.

s ¶ Ante ꝛctas. ſcz ante dignitatem adeptã: vt ſcꝛoze.

t ¶ Barbaris. i. ſubiectꝫ noſtre reipublice quib⁹ ſolo affectu ſine aliãſcripturа licet ꝓtrahere nuptias: ſz maximis decoꝛantur dignitatibus.

v ¶ Affectu ſolo. nõ obſtat. inſtit. e. ſ. fi. qꝫ illud quo ad hoc: vt filij fiãt legitimi non ad ſubſtãtiam matrimonij.

Finis glo. auten.

¶ Sequit glosa textus Codicis.

r ¶ Subiecto. Jd eſt deinceps.

v ¶ Succeſſoꝛes. Si prẽdictum priuilegiũ impetretur.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

SAncim'. ¶ Laf'. Si quittō mulier dare vel facere sub his verbis: cū nuptias contrarerit: nō intelligim' cū est viripotens: ꝫ cū ppetrit ad actū nuptiales. Mlo. circa hanc nō tabilem legem q' tūc sa tisfit huic cōditioni qñ fit sponsalitia per verba de presenti: z sic dicet cōditio ipleta: ꝫ nondū sit facta cōiunctio per carnis copulā: latius in l. titio cētū. ff. de cōdi. z demon. per l. cui fuerit illo ti.

a. Festinitas. vt. ff. de testa. manu. l. cū testator. z arg. ff. de his quibus ueniunt. eta. impe. l. fi. z. ff. de legi. here. l. si maior. Arg. cōtra. ff. de fideicommissaria. liber. l. fideicōmissaria. Sz ibi statuit certū tempus: hic autē nō. Itē ibi fauore libertat'. Itē arg. contra. ff. de iſti tu. z substi. l. si mater.

b. Ad dediocrē. als est in tertu melioꝛem.

SJ furiosi. ¶ Laf'. Dāc. l. habetis. ff. de epi. audi. l. tā dementes. z vult hec ler boc dicere. Sic filj' z filia mentecapti possūt nuptias cōtrahere: ita filj' furiosi. Sz quomodo b' potest esse cū in nuptijs filij requiratur cōsensus patris: ff. ñ. q' debet cō trahere cum cōsensu cuꝫ ratoꝛis mente capti: p pinquoꝝ: z de eoꝝ cōsensu ꝫbedit dos z dōatio cōstitui arbitrio recto. pudicey' arbitrio epi loci: z p isto cōsilio siue scriptura: nō dz furiosus aliquid dare. q' non dz amplius affligi.

c. Cōstituti sunt. remanēt enim in prāte: vt. ff. de his q' sunt sui vl' alie. iur. l. patre.

d. Nuptia s. vtisti. c. j. j.

e. Alias. repete retuli.

f. Adiuuātes. repete cōditores antiqui iuris.

g. Antistitū. repete estimatione constituenda. quod est. j.

h. ¶ Mē moratiōe. sic z ff. de iure d otiuꝫ. l. quesito. z. ff. de episco. audiē. tā dementis. Sz quid si fatē filius patris curatoꝛ: quod pōt: vt. ff. de cura. fur. l. j: ñ. ff. s pālis ad h' habit: vt arg. ff. de iur. do. l. siue generalis. quo minus enim curatoꝛ: detur habenti curatoꝛem regula iuris non

Filj' pñs curatoꝛ cē potest.

Curatoꝛ curatoꝛis habēti opi potest.

Dē. a. ad Senatū. Lex. xxiij.

SAncimus si quis nuptiarū fecerit mentionem in quaſcūq; pacto quōd ad dandum vel ad faciendum vel non dandū vel non faciendum concipitur: et siue nuptiarum tempoze dixerit: siue nuptias nominauerit: nō aliter intelligi esse conditionem adimplendam vel extenuendam: ni si ipsa nuptiarum accedat festinuptias. a: z non esse tempus inspiciendum in quo nuptiarum etas: vel feminis post. xij. annum accesserit: vel maribus post. xiiij. annuꝫ completum: sed ex quo vota nuptiarū recipsa processerint. sic enī et antiqui iuris contentio dirimetur: z immensa librorum volumina ad mediocrem b modum tādē peruenient.

Filie vel filij furiosi vel mente capti sine consensu patris matrimonium contrahere possunt: et dotem z donationem ante nuptias cū auctoꝛitate curatoꝛis cōstituere: z gratis debet procedere ne affligeto detur afflictio. Hoc dicit Bald. z Salyc etus.

Dē. cz. a. Juliano prefecto pretorio. Lex. xxv.

SJ furiosi parentis liberi in cuius potestate constituti c sunt nuptias d possint contrahere apud veteres agitabatur. ¶ Et q̄dem filiam furiosi marito posse copulari omnes pene iuris antiqui conditores admiserunt: sufficere enim putauerunt si pater nō contradicat. ¶ Jn filio autem familias dubitabatur: et vlpianus quidem retulit constitutionez imperatoꝛis Marci: que de furioso non loquitur: sed generaliter de filijs mente capti siue masculi siue femine sint qui nuptias cōtrahūt: vt hoc facere possint non adito principe: et aliam e dubitationē ex hoc emergentē: si hoc quod de mente capto constitutio induxit: etiam in furiosos obtinēdum est: quasi exemplo mente capti et furiosi filios adiuuantes f. Nos itaq; dubitatis tales ambiguitates decidentes sancimus hic repleri quod diui Marci constitutioni deesse videtur: vt non soluz dementis: sed etiam furiosi liberi cuiuscunq; sexus: possint legitimas contrahere nuptias: tam dote q̄ ante nuptias donatiōe a curatoꝛe eoꝝ prestanda estimatione taz in hac regia vrbe excellentissimi prefecti vrbis. Jn prouincijs autez virorum clarissimorum carum presidum vel locoꝝ antistitum g: tam opinione persone q̄ moderatione dotis: et ante nuptias donationis constituēda. presentibus tam curatoꝛibus dementis vel furiosi: q̄ his qui ex genere eoꝝ nobiliores sint. ita tamen vt nulla ex hac causa ozitatur: vel in hac regia vrbe: vel p uincijs iactura substantie furiosi vel mēte capti: sed gratis omnia procedant: ne tale hominum iſoꝛtunium etiam expensarum detrimento pregrauetur.

Potest quis alumnam suam ducere in vxoꝛem: sed non eam quam de sacro fonte leuauit. Hoc dicit Baldus. vel sic. Cum ancilla manumissa patronus potest contrahere matrimonium: cum filia vero adoptiua etiam emancipata non potest: nec cum aliena de sacro baptismate sumpta. Salycetus.

Dem. a. Juliano prefecto pretorio. Lex. xxvj.

SJ quis alumnam suam libertate donauerit et in matrimonio suo collocauerit: dubitabatur apud antiquos vtrū huiusmodi nuptie legitime esse videātur an nō? ¶ Nos itaq; istā vetustam ambiguitatem decidētes non esse vetitum matrimonium censemus. si cuius ex affectu omnes introducantur nuptie: z nihil impium nec legibus contrarium in tali copulatione expectamus: quare predictas nuptias inhibēdas estimauerimus? Nec cū homo sic impius inuenictur: vt quā ab initio loco k filie habuit: eam postea in suo collocauerit matrimonio: sed ci credendum est quia eam et ab initio nō vt filiam eduxit et libertate donauit: et dignam esse postea suo putauit matrimonio. ¶ Ea videlicet persona omnimodo ad nuptias venire pbibenda quam aliquis siue alumna sit siue nō a sacrosancto susceperit baptismate: cuz nihil aliud sic inducere potest paterna affectionem z istam nuptiarum prohibitionem q̄ huiusmodi nexus: per quem deo l mediante anime cozū copulate sunt.

Potest quis accipere vxoꝛem se fragnariam vel decrepite etatis constituta. hoc dicit Baldus.

Dem. a. Joanni prefecto pretorio. Lex. xxvij.

SAncimus nuptias que inter masculos vel feminas maioꝛes: vel minoꝛes sexagenarijs: vel quinquagenarijs lege iulia: vel papia prohibite sunt: homines volentes m contrahere: ex nullo modo vel ex nulla per tales nuptias impediri.

Noua dignitas mariti vel soceri matrimonium non dissoluit: quia felicitas viri debet vxoꝛi prodesse. z similiter felicitas vxoꝛis debet prodesse viro et similiter felicitas soceri debet nurui prodesse. Hoc dicit Baldus, Sel sic. Res perfecta: z consummata non vitiatur: licet veniat ad casum a quo non potest incipere. Hoc dicit Salycetus.

Dem. a. eidem. Lex. xxviij.

est impedimēto. vt. ff. de tut. z curato. da. ab his. l. ventri. §. fin. Vel aliter dic q̄ predicta fiant ante ctoꝛe ptoꝛe vl' iudice: vt z quādo debitoꝛ solues revult minoꝛi: vt. ff. ō mino. ait prector. §. i. z facit ad. l. istā. ff. de lega. iij. fi lie. z. ff. c. l. fi nepos. z. l. sita. z. l. si filj'. Additio. Mlo. ex hac gl. q̄ filiusfami. pōt donare cā mortis patrijn cuius ē potestate nō auctoꝛitate patris: sed iudicis. qō nota. pro limitatione glo. j. ff. de anc. tu. fm And. barba.

SJ quis alumnaz. ¶ Laſus. Si ego nutriui aliquā puellam ancillā vel libertā: vl' aliqua nutriuit me: ego cū illa ñ pbibeoꝛ: nuptias cōtrahere: q; licet ad illam habeam affectionē nō tamen prohibentur nuptie inter me z illam: eam tamē quam suscepi ō sacro fonte ducere nō possum. Tunia.

i Illinam. l. quam ipe aluit cū sua esset ancilla z inde cā manumisit: vt subijcit. z facit hic. q ma. non possunt. §. eadem.

k Loco filie. sz adopti ne quā etiā non licet ducere: vt instit. eo. §. z hec adeo. Vel h dicit quando aluit: vt filiā. s. i pri. alitus fuit cum ea. Vel aluit vt ancillam. z facit xxix. q. ij. quis scillas. z. j. ad. l. iul. repe. l. fi.

l Deo mediante. no. c sic ad hūc casus. xxx. q. iij. z. iiij. p totū. z extra de cog. spiri. ca. j. lib. vj.

SAncim'. ¶ Laf'. Olim masculꝰ qui habebat. lx. ānos prohibebatur nuptias cōtrahere: similit' mulier habēs quinquaginta ānos: ꝫ hodie p Justi. hoc cozrectum est. Tunia.

m Homines volētes. dic q̄ lege Papi. cautū fuerat q' masculus ma ioꝛ sexagenaria non cō trabat cū maioꝛe vel minoꝛe femina quinquagenaria: z ecōtra maioꝛ q̄n quagenaria nō ꝛtrahat cū maioꝛe vel minoꝛe sexagenaria: z erat rō: q; nuptie fiūt causa liberoꝝ: que causa h deficere videbatur: ꝫ s est vt h. z. j. de legi. here. fi ma ioꝛ. Additio. Māc. l. itel lige de tali sene: q tamē coire potest: ꝫ difficulter. als autē si oīno non posset coire/ nō valeret mīmonū. facit. c. ij. extra ō frigi. z male. ō quo vide latius per christo. poz. in. §. j. in fine. instit. de nuptijs.

Si libertam.

Additio nū an pot fit cōtrabi per sen.

De incest.⁊ inuti. nuptijs.

SI libertani. ¶Casus. Si liberta est vxor alicuius q postea sena
tor efficitur: non ꝓpter hoc debent nuptie dissolui: nã felicitas
casus mariti non dz esse damnosa vxori. ab initio tamen senator non
potest contrahere matrimonium cum liberta. Scõo dz: quid si pater
mulieris q nupsit liberto nõ erat senator: postea effectus ẽ senator:
nunqd dissolutur mr̃i
moniũ. et eo q nõ lz fi
lie senatorijs nubere li
berto: R̃ñ. non. Ulpia.
a ¶ Nõ patitur. vt. ff. e. l.
lege iulia.
b ¶ Decrescat. fic. t. 3. ô
statu. ⁊ imagi. l. ñ. t. ff. ô
condi. ⁊ demon. falsa. §.
fed si cui. t. 3. c. aut. ma
ritus. Sed econtra alte
rñ cõiugis ifelicitas fa
cit valere matrimoniuz
qñ nõ valet. vt. ff. e. ñ qs
i senatorio. nõ aũt infeli
citas patris: vt. ff. de se
nato. filiam.
c ¶ Diminutum. non er
go vitiat licet ad eum ca
sum peruenerit a quo ip
cipere non potest. vt: ibi
stit. de lega. §. potest au
tem.
d ¶ Dissoluatur. sic. t. ff.
solu. matri. l. ñ cuz dotẽ.
§. an autem illa. t. ff. de
bis qui sũt sui vel alieni
iuris. patre.
e ¶ Una. sez bac.

De incestis ⁊ inutili
bus nuptijs. ¶ Large
oẽs dicũtur inutiles: sz
nepharie propie inter
ascẽdẽtes ⁊ descẽdẽtes.
Inceste inter collatera
les vel affines: vt istit. e.
§. ergo non omnes. t. ff.
e. l. quinetiam. t. l. fina. t
ff. ô adul. l. si adulteriũ.
i. respon. Alie que alijs
rõmbus. ꝓhibent fini
pliciter inutiles dicunt
quod multis modis cõ
tingit vt dirimus istit.
eo. §. sunt ⁊ alie.

Nuptie ne
pharie ⁊ i
ceste q̃ sũt.

Ter. ibi: cũ
esh. hec ver
ba ponũtur
in gl. super
verbo nõ in
ante fi. in. c.
frat matrif.
extra de re
stitu⁹.

Iberta cadẽ
qꝫ. ¶ Casus.
Dionus cũ
sua liberta mri
moniũ ꝛrit: postea liba
ta ipso inuito a se discef
sit ⁊ alij nupsit: an ꝫ fa
care potuit querit? R̃ñ.
q non. ⁊ ñ alteri nubit:
non erit sua vxor.
f ¶ Non habeat. dinoꝛ
tiuz tñ tenet: vt. ff. de re
pu. l. ñ. in prin. vnde nõ
cõmittit adulterium cũ
ea. vt. ff. ad. l. iuliam de
adul. l. pe. ꝫ quo ad hoc
vt nõ possit alij nubere
dz durare ꝓtius mr̃imo
niũ: vt. ff. vñ vir: vxor. l.
j. ñ. t. facit. ff. eo. l. ma
trimoniũ. ⁊. l. in eo iure. ⁊
de dinoꝛ. l. pe.
g ¶ Velis. qõ qualit fiat:
dic vt. ff. de repu. l. fina.
Accursius.

NEminez. ¶ Lap.
In hac. l. ꝓcipit
imꝑator q nullus subiectus romano imꝑio habeat duas vxores: ⁊ si
habeat vnam de iure: aliam de facto vltime nuptie sunt inutiles: ⁊ eo
ipso iure efficitur infamis. Aluia.
b ¶ Binas vxores. vel spõsas: vel alteram coniugẽ ⁊ aliam sponsam:
vt. ff. de bis qui notan. infa. l. j. §. finali. t. l. quid ergo. §. j. ⁊. 3. de dona.

Titulus. V.

SI libertã quis vxorem ha
beat: deinde inter senato
res scribatur dignitate illustrat⁹
an soluat matrimoniuz apud Ul
pianuz quereb af: q: lex papia in
ter senatores ⁊ libertas stare con
nubia non patit[a]. ¶ Mos igit dei
sequentes iudiciuz non patimur
in vno codẽq cõnubio mariti fe
licitatem vxoꝛi fieri in foꝛtuniu. :
vt ꝙtum vir in altũ tollatur: tan
tũ ꝛ cõiux eius decrescat[b]: immo
magis penitus depereat. absit ita
q̃ a nostro tempoze hmõi asperi
tas: ⁊ firmum maneat matrimo
niuz: ⁊ vxor marito concrescat: et
sentiat eius fulgoꝛem: immutabi
leq̃ maneat matrimonium ex hu
iusmodi superuẽtu minime dimi
nutum[c]. ¶ Simili modo si ꝓtua
ti hominis filia ad liberti veniat
connubium: ⁊ postea pater mulie
ris ad senatorij dignitatem fue
rit elatus: taceat papie legis cru
delissima sanctio: ⁊ neq̃ per hunc
modũ dissoluatur[d] matrimoniuz
inter facti senatoris filiam ⁊ liber
tum: ne socerꝝ ꝓsperitas sine ge
nero inueniatur. ¶ Melius enim
est legis papie sucurramus ivtroq̃
casu compescere: q̃ eam sequẽ
do hominum matrimonia disper
gere non ex vitio mulieris ⁊ mari
ti: sed ex ꝓspera alterutrius par
tis fortuna: cum enim ex vna[e] ra
dice vitium nascitur: consequẽs ẽ
vt vna lege tollatur.

De incestis et inutilibus nuptijs. Titulus. V.

LIberta vxor patroni non põt diuer
tere inuito patrono ⁊ cum alio contrahe
re matrimonium. b. d. Bal.

Imꝑator Alexan. a. Amphigo
no. Lex. j.

Iberta cadẽq vxor
tua si a te inuito decef
sit: connubium cum
alio non habeat[f]: si
modo vxoꝛem eam
habere velis[g].

BInas habens seu tenẽs vxores est
infamis. b. d. Bal.

Imꝑato. Dio. et Maxi. aa.
Sebastiano. Lex. ij.

NEminez qui sub ditione sit
romani nomis binas[h] vxo
res habere posse vulgo patet: cuz
etiaz in[i] edicto ꝓtoris huiusmo
di viri infamia notati sunt: quaz
rem competens iudex inultam cẽ
non patietur.

BInter liberum et seruum matrimo
nium non consistit: ⁊ filij qui nascuntur ex
serua dicuntur serui quia sequuntur cõdi
tionem matris: hoc ꝓtimo. Decurio q cõ
traxit matrimoniuz cũ serua deportatur.
bona eius curie confiscantur. puniuntur
actores et ꝓcuratores locoꝝm scientes
qui passi sunt in domibus dominoꝝ suo
rum huiusmodi libidinem exerceri. punit
etiam dominus si fuit sciens ⁊ non denun
cians: ⁊ in publicatione fundi veniunt ac
cessoria mãcipia ⁊ pecoza illi fundo depu
tata. ⁊ magis punitur delictum cõmissum
in ciuitate q̃ in agro. b. d. hec ler. Bald.

Imꝑator Constan. a. Ꝑatro
clo. Lex. iij.

QUam ancillis non potest es
se connubiuz[k]: nam[l] et hu
iusmodi contubernio seruj nascũ
tur. ¶ Ideoq̃ ꝓcipimus ne de
curiones in gremio potentissima
ruz domoꝝm libidine seruarum
ducente confugiant. ¶ Si enim
decurio clam actoribus et ꝓcura
toribus nesciẽtibus alicne fue
rit serue coniunctus: ⁊ mulierem
in metallum detrudi per sentẽtiã
iudicis iubemus: et ipsum decu
rionem in insulam deportari om
nibus bonis eius ciuitati cuius
curialis fuerat mancipandis: si
patria potestate fuerit liberatus:
nulloq̃z[m] habeat liberos vel pa
rentes: vel etiaz ꝓpinquos qui
fm leguz ordinem ad eius succes
sionem vocentur. ¶ Q si actores
vel ꝓcuratores locoꝝm in quo fla
gitium admissum est fuerint con
sciꝝ: vel compertum facinus ꝓ
mere noluerint: metallo eos con
uenit implicari. ¶ Si vero domi
nus loci hoc fieri ꝓmisit: vel post
ea cognituz[n] celauit: si quidem in
agro id factuz est: fundus cũ man
cipijs ⁊ pecoꝛibus ceteriszq rebus
que cultui rustico sustinentur: fi
sci iuribus vendicentur. Si vero
in[o] ciuitate id factũ est: duodecimaz
bonoꝝm eius ꝓ tempoꝛibus cũsiscari: penam augentes[p]: quo
niam intra domesticos[q] parietes
sceleꝝ admissum est: quod noluit
mox cognitum publicare.

BEt mrimonio reꝓbato lucra ma
trimonialia non ꝓcedunt: sed veniunt
potius confiscanda. idem in donatione
simplici: nisi etas seruus vel iusta ignoran

QUam ancillis nõ.
¶ Casus. Si liber
homo velit ancillam du
cere in vxoꝛem: de iure lz
esse non potest. cũ ea ta
mẽ posset esse contuber
nius. Item decuriones
non possunt cũ ancillis
contubernũ ꝛtrahere:
⁊ si cõtra fecerint clam i
aliqua villa: vel ꝓdio sic
quidẽ fecerit ꝓcurato
rib⁹ domini nesciẽtib⁹:
mulier dãnatur i metal
lũ: decurio dãnatur i
ũsulam si fuerit sui iuris
omnib⁹ bonis suis cõfi
scatis si nõ habebat ali
quos ꝓpiquos ab ite
stato. Si autem fecerint
ꝓcuratoribus õnũsciẽti
bus: ipsi dãnatur in me
tallum. Si autem ꝓdio fu
di sciuerit ⁊ permiserit:
si patitur fieri in ꝓdio
rustico: q̃ fuit illo ꝓdio
vna cũ ꝓdicio confiscan
tur. Si autẽ patitur fie
ri ꝓdio vrbano: q: fa
cinus cõtra parẽtes do
mesticos commissum ẽ:
pena augef: q: dimidia
pars bonoꝝm suoꝝ cõ
fiscatur. Ulpia.

Ter. ibi: cõ
tubernio. si
mile in. c. fa
ne. vbi mr̃i
monia con
tracta ꝑ fa
cerdotes od
cũf cõtuber
nia. extra ô
cle. cõiuga.

k ¶ Connubiuz. l. matri
moniũ: ꝓnubium ⁊ ꝓ
giũ idẽ sunt: nisi in casu
vbi etiã quod matrimo
niũ nõ est dr cõnubium.
ff. de ritu nup. l. in eo. §.
hoc caput.
l ¶ Nã er. tt. bona ratio.
vt instit. de pa. po. in ꝓ.
appellabit ergo ztuber
niuz: vt. j. ad. l. iuliaz de
adul. seruj. Ztẽ hoc iure
fori. fec⁹ iure poli. vt ex
tra de coniugio ser. c. j.
m ¶ Nullo⁹q̃. repetez si.
n ¶ Cognitum celauit. t
no. bac. t sequenti. l. tan
tũdẽ esse siue qd sciã ab
initio eẽ: siue postea sciã
si patiar. Sz arg. §. ff. de
bis q not. infa. l. qd q̃. fa
cit. rrriij. q. j. c. iij. ⁊. j. de
vsucap. trãsfor. l. j. §. qõ
⁊ in reb⁹. ⁊. ff. de vsuris.
qui scit. §. fi. itẽ sume hic
ar. q parcit ei qui deli
ctuz cognitũ a se patefe
cit. fic. j. ô bis q se de. l. j.
lib. r. ⁊. j. l. ꝓxi. dices.
o ¶ In ciuitate. fic. in. l.
mosayca distinguebaf:
fieret adulteriuz in ciui
tate vel in rure.
p ¶ Augentes. immo in
casu nõ augẽt fi fund⁹ i
villavbi hoc factũ ẽ plꝰ
valeat q̃ alta, sua bona.
Ad qõ Jo. dicit qõ tũc
nõ totus fundus publicaref. sed id oẽ qõ ẽminus dimidia. Ꝫ enim lex
augere penã voluit. Alij dicũt Ꝫ raro inueniri q decuriones plꝰ ba
beant extra ciuitatem q̃ intra. ⁊ sic de eo nõ cauent legislatores. vt. ff.
de leg. ⁊ senatusco. l. nam ad ea.
q ¶ Domesticos. facit. j. de fal. imo. l. j. ⁊ ad. l. iuliaz. de adul. l. gracch⁹.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

QUi cõtra. ¶ Lasus. In hac l. dicitur que pena imponit ei qui incestas nuptias cõtra legum precepta vel constitutiones principũ ille trahit nuptias cõtra legum precepta vel constitutiones principũ ille nuptie nõ valent: ⁊ dos data ⁊ donatio ꝓpter nuptias debent confiscari: nã ⁊ dos ⁊ donatio auferẽ accipienti vt indigno: ⁊ fisco applicatur. Fallit si maritus vel femina vel vterq; eorũ acerrimo errore facti ꝓhibitas nuptias cõtraxerũt: quo casu nec dos nec donatio ꝓpter nuptias publicantur. Ité fallit si vir vel mulier sunt minores. xxv. an. quod ẽ verũ si cuz puenerint ad xxv. an. ipsi faciẽtes ꝓhibitas nuptias cessoli uerit: alis dos ⁊ donatio ꝓpter nuptias cõfiscantur. Ulpia.

a ¶ Qui contra leguz. vt ff. de ritu nup. l. lege papia.

b ¶ Mãdata. vt. ẽ. tit. j. ⁊ si contra.

c ¶ Cõstitutiõẽsq;. vt. ẽ. de epi. ⁊ cleri. si quis nõ dicaz. ẽ. l. raptores. ⁊. ẽ. titu. j. si quis aliũnã. ẽ. ff. Item q̃dq; contra sctũ consultum: vt. ẽ. tit. j.

d ¶ Donatuz. q̃ bodie ꝓpter nuptias.

e ¶ Datum. ẽ. ꝓ. dote.

f ¶ Libalitate. extra de dotem ⁊ donationẽ ꝓpter nuptias.

g ¶ Fisco vẽdicari. vt. ff. de ritu nup. incestẽ. ⁊ instit. de nupt. ẽ. si aduersus. ⁊ hoc cũ vterq; sciẽter cõtraxit. si aũt a sciẽte ignorante dẽtur apud ignorantem remanet: vt ꝓbatur. ff. de leg. j. l. ẽ. ⁊ de dona. inter vi. ⁊ vro. l. cũ hic status. ẽ. ff. Uel dic aliud esse cũ relinquitur ei ex testamẽto. illaz tutor: et testamẽto quoddã pupille sua quaz donauit nil potest capere ꝑ simitur enim eaz decepisse. illa autẽ eõtra ex testamẽto eius potest: vt d. l. de leg. j. l. ẽ. ff. de ritu nup. l. ꝓfectus. Ité arg. ⁊ tra. ff. de cõdi. sine cau. l. aucũculo. vbi restituitur. dãti. Sol. ibi nec de facto secutũ fuit. Ut dic vt ibi. Item cõtra. ẽ. tit. j. si tutor. vbi similiter restituitur. danti. Solu. ibi spãle. Uel hic de matrimonio. ꝓhibito legibus: ibi senatusconsulto. Uel ibi loquitur cuz tutor donat pupille: hẽ cõuerso. Uel hic de sponsalitia largitate: ibi de dote. Uel ibi minore. xxv. annis.

b ¶ Errore acerrimo. i. instissimo vl fortissimo. Et dicas hũ breuiter q̃ hoc ler. ꝓpter errorem facti iustum ⁊ ꝓtinuum excusat. Sivero in ipe error cõtrarie ad penam incestus mulier in totum releuatur: ⁊ idem in masculo. qui cũ erat in iure ciuili: q̃ credidit posse contrahere cuz pupilla. si aũt in iure gentiũ in aliquo subleuatur nõ in totũ: vt. ff. ad. l. iuliam de adul. l. si adulterii. ẽ. nonnunq;. in fi. ibi: cũ in adulterio. ⁊c. ẽ. ẽ. stupr. ꝓtum. in fi. ẽ. Est tamen arg. contra. ẽ. titu. j. l. i. Sed certe ibi clam fuerat contractum vnde ꝑsimulrur scientia: secus si palã quando bona fide ꝑsumerẽt: vt. ff. de ritu nupti. l. fi. Item quid erit de filijs ipsoruz: licet nullus sit matrimonium: sicut ⁊ in adoptiuis contingit qui sunt legitimi fine matrimonio ⁊ hoc dicitur rescripsisse alexander ex ꝓtini legio cuidam: vt dicez. j. eodem si quis incesti. ad hoc. ff. de ritu nupt.

tia excusẽt hoc dicit Baldus. Uel sic nuptie a iure prohibite sunt ipo iure nulle: ⁊ donata hinc inde a scientibus auferũtur vt indigmis ⁊ fisco applicẽtur: non ab errãtibus iuste. dum tamen coniunctiones ditimant comperto errore. Saly.

Impera. Valen. Theo. ⁊ Arch. aaa. ad Andromachum comitez ꝓuinciarum. Lex. iiij.

QUi cõtra legum[a] precepta vel contra mandata[b] constitutionesq;[c] principum nuptias forte contraxerit: nihil ex eodem matrimonio fiue ante nuptias donatum[d] siue deinceps quoquomodo datum[e] fuerit consequatur: idq; totum quod ab alterius liberalitate[f] in alterũ processerit: vt indigno indigneve sublatum fisco[g] vendicari sancimus. ¶ Exceptis tam feminis q̃z viris qui aut errore[h] acerrimo non affectato[i] insimulatoue: neq; crudeli causa deceꝑti sunt: aut etatis lubrico lapsi: quos tamen ita demũ legis nostre laqueis crimi placuit: si aut errore comperto[k] autvbi ad legitimos peruenerint annos: coniunctionem huiusmodi sine ulla ꝓcrastinatione[l] dirimerint.

In veteri testamẽto tenebatur quis ducere vxorem fratris eo mortuo: ⁊ debebat ei imponere certum nomen. Imperator dicit hic ꝓtrarium: quia relicta fratris alter frater non ducit eam in vxorem: nec potest duas sorores successiue bẽre in vxores. hoc dicit. vl sic. Fratris ꝓmortui vxorem vel vxoris ꝓmortue sororem non licet ducere in vxorẽ: licet ꝓmortui fratris vxor virgo permanserit. b. d. Saly.

Iidem. aaa. Limegio. Lex. v.

HFratris[m] vxorem ducendi: vel duabus sororibus coniungendi penitus licentiam submouemus: nec dissoluto, quoquo modo coniugio.

Incestas nuptias contrahentes nõ peradũt ipso iure, ꝓpias facultates: tamẽ in hoc puniuntur quia non possũt testari: nec possunt habere successores: misi ꝑsonas hic declaratas: quibus non existentibus succedit fiscus. Bal.

Imp. Archa. ⁊ Dono. aa. Euticiano ꝓfecto. Lex. vj.

SI quis incesti vetitiqs[n] conjugij sese nuptijs funestauerit: ꝓprias q̃diu vixerit teneat facultates: sed neq; vxorem neq; filios ex ea editos habere[o] credatur. ¶ Nihil ꝓrsus predictis neq; ꝑ interpositam quidẽ personam: vel donec superstes: vel moriturus derelinquat. Dos si qua forte solemniter aut data aut promissa fuerit (iuxta ius antiquum) fisci nostri commodis cedat: testamento suo extrancis nihil relinquat. Sed siue testato siue intestato legibus ei et iure succedant: si qui forte ex iusto et legitimo matrimonio editi fuerint hoc est de descendentibus filius/filia/nepos/neptis/pnepos/pneptis. De ascendentibus autem pater: mater: auus: auia. De latere. frater et sozor: patruus: amita. ¶ Testandi[p] sane ita demũ habeat facultatem: vt his tantummodo personis ꝓ iuris ac legũ quod voluerit arbitrio reliquat: quas succedere imperialis preceꝑti tenore mãdauimus. ¶ Ita tamen vt ab hereditate defuncti ꝓnit[q] arceatur si quis ex his quos memorauimus in contrahendis incestis nuptijs consilium misse monstrabitur: successuro in locum illius qui post cum gradum[r] ꝓximus inuenitur. ¶ Ea sane que de viris cauimus etiam de feminis que ꝓdictorum sese consortijs commaculauerint custodiantur. Memoratis vero ꝑsonis non extantibus nostro fisco locus pateat.

IMauten. de incestis et nephariis nuptijs. ẽ. j. col. ij. Consti. fi.

Ista auten. dicit ꝙ bona contrahentium incestas nuptias ipso facto sunt, confiscata. Item dicit ꝙ filij eoz legitimi ipo

l. qui in prouincia. ẽ. diuus. vbi autem alter sciuit: illi nõ sunt legitimi sed ignorãti fic. Additio. Tu dicas de hoc. Si matrimonium est publice contractum in facie ecclesie tunc siue vterq; ignorauit impedimẽ siue alter tm̃ filij sunt semp legitimi. c. cũ inter. ⁊. c. et tenore. extra q tũ

ad.l.iſtam.xxxv.q.vij. quidã.⁊.j. de mulie. que ſer. ppũjs.l.j.⁊.j. de ſe cun. nup.l. hac edictali.⁊.ff. de ritu nup l.ſemp. Itẽ intellige hãc.l. ſin ne quas patiuntur predicti. vnde vide aut. incestas. que eſt ex titu. de incest. nup. col.ij.

Incestas. ¶Laſ. Lex codicis dicẽ incestas cõtrahit nuptias retinet bona. Aliten. corrigit: dicẽs q bona illius confiſcãtur: ſi non habet filios. aliogn ſubſtãtia eius deuoluit ad filios: ⁊ pater dz ali a filijs: ⁊ ſi miles erat ga tale cõtrahit matrimoniũ: amittit cingulũ: ⁊ mittetur in exiliũ: ſi vilis eſt: verberabitur.

a ¶Incestas. ⁊ banc ⁊ ſequẽ. auten. intelle erũt quidam tantum de ueritis iure ſanguinis: ſec⁹ ſi alis ſint vetite: vt cum ancilla alicui⁹ q̃ eſt vetitum: vt.§.e.l. cum anicillis. vnde eius filiũ dicunt naturalẽ: quod nõ placet: immo large hãc ⁊ priorimas aut. accipe quoc⁹ modo ſint iuteles. arg. in corpore hui⁹ aut. ⁊.§.e. qui contra. et l. ſi quis ſi certi. ppũe autẽs qualiter accipiatur: no. §. eo. in rubrica.

Nuptie ſũt variꝫ ex cauſis vetite.

b ¶Confiſcatio. Scilicz ſi nõ habet filios legitimos: vt.§. priori. Sed vide tur q̃ etiaz alij exclu dunt fiſcum: vt in autẽ. vtinulli. iudi.§.fi. colla. ix. Sol. illa hãc corrigit vel aliter: vt plene dicẽs §. de bo. dã. aut. bona.

c ¶Liguli. id eſt dignitatis.

d ¶Scienter. Secus ſi ignozãter: ⁊ idem in mare: ſed nõ ita ad plenuz: vt plene dixi.§. eo.l. qui contra legum.

e ¶Subſtãtia. ſic amiſſa. Redit ad pmũ caſuz quando vir delinquit.

f ¶Effectis. ipſo iure vel hoc ipſo q̃ pater ſuppli cio deditus eſt. Ad hãc expoſitionẽ pertinet qõ dicitur i corpore patris nã mor illi accipiãt ſucceſſionem ⁊c.

g ¶Applicetur. ſcz ſubſtantia.

b ¶Defertur. ipſo iure.

Ex ꝑplexu. ¶Laſ. Aut. iceſtas dicit q̃ ſubſtantia patris defertur filijs. Aut. ℞ addit dicẽs q̃ filijs natis ỽ inceſtuoſo mrimonio nõ eſt vãda patris ſubſtãtia: nec ab eo ali debent. Liuia.

i ¶Nepharios. large accipe licet impꝛopꝛie. vt.§. priori. auten. diri.

Filij ſunt multiplices

k ¶Nec naturales. quales ſunt ex ꝓcubina nati q̃ ſunt naturales tñ: ⁊ legitimi tñ. vt ad optiui. legitimi ⁊ naturales: vt ex. hoc: nec legitimi nec naturales: vt iſti de quibus hic dicitur.

l ¶Indigni. Et materne quod eſt verum quando coitus per legem poterat accuſari: alias non: vt ſi ex meretrice: quo caſu matri non facto ſunt effecti ſui iuris. Itẽ dicit q̃ iſti debẽt poni in exilio. Itez dicit q̃ licet pater ſit exul: filius tamen debet eũ alere. b. dicit Baldus.

Incestas[a] nuptias contrahentis pena eſt confiſcatio[b] bonorum: tam ceterorum q̃ dotis. exilium etiam et cingulũ[c] (ſi quo poſſint) ſpoliatio: verberatio quoq; ſi vilis eſt. ¶Femina quoq; talia ſcienter[d] peccante ſimili pene ſubiugãda: ſubſtãtia[e] ſic amiſſa liberis hoc ipſo ſui iuris effectis[f] ſi quos habet legitimos applicetur[g] tamen vt pater ab eis alatur: quibus nõ extantibus fiſco defertur[h].

Mauten. qui. mo. natu. effi. ſui. §. fi. col. vij. Conſti. j.

Nepharij inceſtuoſi ⁊ ſpurij non ſuccedunt nec aluntur. b. d. in ca. cũ baberet. extra de eo qui duxit in matrimoniuꝫ quã pol. per adult. dicitur q̃ ſpurij ſunt alẽdi de equitate canonica. tamẽ hoc non puto verũ in nepharijs inceſtuoſis: ſed in ſpurijs ſimpliciter. b. d. Baldus.

Ex complexu nepharios[i] aut incesto ſeu damnato liberi nec[k] naturales ſunt noiandi omnis paterne ſubſtantie digni[l] beneficio vt nec alantur a patre.

Pauper ſi alis eſt dignus nõ dicitur vilis: ⁊ abiecta perſona: ſed ille perſone dicuntur viles que malis moribus vileſcũt. Baldus. Vel ſic. Paupertas vel diuitie non faciunt quem ignobilem vel nob. lem eſſe: ſed ſtatus: conditio: vel vilitas ⁊ commendatio vite. Saly.

Imperato. Valenti. et Maximia. aa. Palladio prefecto pretorio. Lex. vij.

Humilem[m] vel abiectam feminam minime eam iudicamus intelligi: que licet pauper ab ingenuis tamen parentibus nata ſit. vnde liceꝛ ſtatuimus ſenatoribus et quibuſcunq; amplißimis dignitatibus ꝓditis[n] ex ingenuis tamen parentibus natas: quãuis pauperes in matrimoniuꝫ ſibi accipere: nullam q̃ inter egenos et opulentioꝛes[o] ex diuitijs et fortuna eſſe diſtantiam. ¶Humiles vero abiectaſq; perſonas eas tantummodo mulieres eſſe cenſemus: ancillaz/ ancille filiam/ libertam/ liberte filiam/ ſcenicam/ ſcenice filiam/ tabernariam: tabernarij vel lenonis aut arenarij filiam: aut eam que mercimonijs publice ꝓfuit iõq; hmõi inhibuiſſe nuptias ſenatoribus barũ feminaꝝ q̃s modo enumeꝛauimus equum eſt.

Uxoꝛem fratris ⁊ virginem frater ſuperſtes non poteſt ducere in vꝛoꝛem: non obſtãte conſuetudine egyꝓti vel reſcripto principis. hoc dicit cum. l. ſequen. que incipit ab inceſtis.

Impera. zeno. a. Epinico prefecto. Lex. viij.

Licet q̃das egyptioꝛ idcirco mozt uoꝛ fratrũ ſibi cõiuges mrimonio copulauerit: q̃ poſt illoꝛ mortẽ manſiſſe vꝛgines dicebant arbitrati ſcz q̃ certis legũ cõditoꝛib⁹ placuit. cũ coꝛpoze nõ ꝛuenerint nuptias nõ re videri ꝛctas. et huiuſcemodi cõubia tunc temꝓoꝛis celebꝛata firmata ſunt: tamẽ ꝓſenti lege ſancimus ſi que huiuſmodi nuptie ꝛcte fuerint eas carũq; cõtractoꝛes et ex his ꝓgenitos antiquaꝝ[p] legum tenoꝛi ſubiacere: nec ad exẽplum egyptioꝛum (de quibus ſupꝛa dictum ẽ) eas videri fuiſſe firmatas vel eſſe firmandas.

Reſcriptum permittens inceſtuoſiz matrimonium: eſt ipſo iure nullum. Hoc dicit Salycetus.

Imp. Alex. Seueri. p. p. Lex. ix.

Si inceſtis[q] nuptijs vniuerſi qui noſtro regũntur ipeꝛio nouerint tẽperãdũ: nã reſcripta q̃q; omnia vel ꝓgmaticas formas aut cõſtitutiones ipias q̃ quibuſdã ꝓſonis tyꝛanidis tẽꝓoꝛe ꝛemiſerũt ſceleſto contubernio mrimonij nomẽ imponere: vt fratris filiam vel ſoꝛoziz: vel ea q̃ cũ fratre quondã nuptiali iure habitauerat vꝛoꝛem legitimaz turpiſſimo conſoꝛtio liceꝛet amplecti: aut vt alia hmõi cõmitteꝛent: viꝛibus carere decꝛeꝛnimus: ne diſſimulatione culpabili nephanda licentia coꝛoboꝛetur.

De interdicto matrimonio inter pupillã ⁊ tutoꝛẽ ſeu curatoꝛez filioſq; eoꝛum. Titu. vj.

Ruſticitas vel imperitia non excuſat. hoc dicit Bald. vel ſic. Inter pupillã ⁊ tutoꝛis filium ꝓhibitum eſt matrimoniũ: nec ꝓtez ignoꝛãtia excuſatuꝛ. hoc dicit Salycetus.

Imperato. Seue. et Anto. aa. Mario. Lex. j.

Humile. ¶Caſus. Senatoꝛ vel filij ſenatoꝛis ꝓhibetur cõtrahere nuptias cuꝫ humili ꝓſona: vꝛputa cũ ancilla aut eius filia cũ ſcenica aut ei⁹ filia: aut cum illa que lenocinium exeꝛcet. Liuia.

m ¶Humile. quia inhibitum erat ſenatoꝛibus contrahere nuptias cũ humilioꝛibus feminis: vt. ff. de ritu nupt. l. lege papia. Que ſunt intelligende humiles ℞ leꝛ dicit que immouatuꝛ ꝓ auteꝫ. vt libe. dece. §. ſi quis aute. col. vj. ꝓꝛ quã auten. licet ſenatoꝛib⁹ duceꝛe libertas ꝓtalib⁹ ꝛ instrumentis cõfectis. ſed ꝓꝛ auten. vt licet ma. ⁊ auie. §. quia vero legez duos. colla. vij. generaliter ꝓmittitur. idẽ de omnibus humilioꝛib⁹ perſonis.

Senatoꝛes an poſſint cũ feminis humilioꝛi bus ꝛbere.

n ¶Predict⁹. id eſt ornatis.

o ¶Opulentioꝛes. id eſt dicere non ꝛefert/ ſi ſint ingenue an ſint diuites pecunia: an ſint opulentes fortuna: id eſt bona ꝙuerſione vel bonis moꝛibus. et facit in decꝛetis. xciij. diſtinctio. c. leꝛgimus.

Licet. ¶Laſ. In liſta dicitur q̃ i terra egyꝓti erat talis leꝛ q̃ ſi cõtraxeꝛam matrimoniuꝫ ꝓ verba de ꝓſenti cuꝫ ſoꝛoꝛe vna: ſi ante contractũ matrimoniũ volebam cõtrahere cum alia ſoꝛoꝛe poteram hoc facere. Sz ℞ leꝛ hodie eſt correcta. Liuianus.

p ¶Antiquaꝝ. §. eo. l. qui contra. ⁊. l. ſi quis inceſti. et eſt ad iſtam. l. §. e. l. fratris. ⁊. j. l. ꝓꝛ. ⁊. §. de dona. ante nupt. l. cum in te.

Textus ibi: diſſimulatiõe. ⁊ ſic ſin gule non ſz cõcoꝛ. xxj. q̃ne. v. e. uere.

Hiceſtis. ¶Caſus. In hac ipeſtatoꝛ ꝛepꝛobat leges et ꝓſtitutiões quoꝛundaꝫ vſuꝛpatoꝛ romanoꝝ ipeꝛij q̃ ſuis legib⁹ ⁊ conſtitutionibus inceſtas nuꝫ ptias contrahi permiſeꝛunt. vnde imperatoꝛ omnes leges ⁊ ꝓſtitutiones tyꝛãni tollit: ⁊ ꝓcipit inceſtas nuptias nõ ꝛtra bi etiã ex auctoꝛitate impialis reſcripti. Liuia.

q ¶Ab incestis. §. l. priori. ⁊. l. fratris. ⁊. j. ſi nup. ex ꝛe. pe. l. ij. xxiij. q. v. inceſtuoſi. Item no. reſcriptum permittens illicituꝫ matrimoniũ nullius eſſe momenti.

r ¶Nam. accipe de ꝛecnimus q̃s eſt. j.

¶De interdicto matrimonio ⁊c. ¶Dixi qualiteꝛ cõſanguinis matrimonia ꝓhibentur: nunc aũt qualiteꝛ ratione officij.

Cõtinuatio

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Enatusconsulti. ¶ Casus. Tutor vel eius filius p senatusconsul. phibet Sbere nuptias cũ pupilla fuanec ercusaf pretertu rusticitatis. Ulpia.

a ¶ Senatusconsulti cui' nomẽ nõ habem' ꝛ prohibet mas trimoniũ inter tutorem vel eius filium ꝛ pupillã: vt bic. ꝛ. ff. de ritu nuptia. fenat', ꝛ de spõ. tu tor. Additio. Aduertas tamen q matrimoniuꝫ inter istas personas cõtractũ de iure canonico tenet: vt dicit abbas ex tra de cogna. le. sup ru.

b ¶ Nõ oportet. no. erro rẽ vel inperitiam nõ excusare. Et sic est ꝛtra. ff. de adul. l. si adulteriuꝫ. §. stupruꝫ. ꝛ §. nõnunq. ibi em videtur q iure ciuili erro: excusat a pena incestus in totum: etiaꝫ mares nedum femmas. Sed dic speciale hoc casu. Uel hic clam. vnde a iure presumit scientia: vt ff. de ritu nup. l. fi. Item vocan. l. q. Sed arg. cõtra. j. de bis q sibi ascri. l. senatus. ꝛ. l. pe. ꝛ. ff. de iurisdi. om. iud. si qs id. §. doli. ꝛ de eden. l. i. §. fi. ꝛ. §. ti. j. l. qui contra.

Error: an excuset a pena.

c ¶ Et publice. Non phibetur. Nã p nigmi fuit tutor: quis esse pot. vt. j. de contrario iudicii. tu. l. fi.

Uitric' pt cẽ tutor: p nigmi fui.

¶ Cum proponas. ¶ Casus. Cõtrari matrimoniũ cũ alio mu liere ex qua suscepi liberos: ista erat minor. xxv. an. postea pr̃ meus fuit ei dat' curator: nũquid matrimoniuꝫ dissoluit. Certe nõ. syr oẽ scrupulus cessat dandus est ei alius curator. Ulpia.

d ¶ Suscepti. s. marime. nã idez ꝛ non susceptis liberis. sic. ff. de ritu nuptia. qui in pronincia. §. j.

e ¶ Habuisse. idem esset ꝛ si potestate eẽt: vt. ff. de ritu nup. non est.

f ¶ Uideantur. quod esi legitime fit ex. vt. j. ō administratio. tut. l. sanciꝫmus. j.

g ¶ Omnis scrupulus. ō iure ꝛ de facto. nam tractu tẽporis diceret forte curatorem datũ ante matrimoniuꝫ. ꝛ facit. ff. de reg. iur. l. que dubitationis. ꝛ. ff. e. l. pe. §. ij. et j. de ex cu. tuto. licet. et. l. amplissimi.

h ¶ Habuit. scilicꝫ ex tua.

i ¶ Substitutus. etiam a patre tuo.

¶ Jbtinũ. ¶ Casus. Libert' q fuit tutor filie pioni phibet il lã ducere in vxorẽ finita tutela: ꝛ etiam filius eius. Ulpia.

k ¶ Susceperat. nunc libertus.

l ¶ Non oportet. Et relegatur. vt. ff. de ritu nup. l. libertũ. ij. in pri. ꝛ fa cit. §. de nup. l. libertum.

¶ Uratorẽ. ¶ Casus. Ponamus q fui tutor aut curator alicui' adulti: nunqd filiã meã isti adulto potero mrimonio copulare. Quidam dicebãt q nõ: sed falso fuadebãt: q nõ timebit pupillus ab vxore ꝛ herede ex vxoris reposcere rationem.

m ¶ Falso. Quia bene potest fieri vt tutor filiam suam pupillo ꝛ curator adulto copulet: vt bic. ꝛ. ff. de ritu nupt. libertum. ij. §. tutor. ꝛc. Et ratio est: quia non ẽ bic timor ne timeat pupill' ab vxore ꝛ herede tutoris reposcere rationem: quod esset ec contra. ar. ff. de ritu nuptia. si quis officium. in principio. ꝛ §. finali. ꝛ. j. l. proti. et. l. fi tutor.

¶ Jpatris. ¶ Casus. Per ista continentez totius tituli. Et dicit' si fui tutor: alicui' puelle: ipsa non potest mihi nubẽ vel filio meo anteq̃ reddam et rationez administrationis tutele. Itẽ nec adhuc põt nubere si est infra. xxv. annum: vel infra tempus in quo petitur restitutio.

n ¶ Si patris. concor. ff. de liber. ꝛ posttbu. filius a patre. ꝛ de ritu nupti. non est tutor. l. penulti. §. de vno. als de denuo. et l. non est. ꝛ. l. sequen. ꝛ. j. de donatio. inter virum ꝛ vxorem. si et volumate. ꝛ. ff. de spõsa. tutor. et j. eo. l. proti.

o ¶ Susceptus. Idem si precesserũt spõsalia: vt ff. de ritu nup. tutor. vel si impetret a principe: vt ff. de ritu nup. non solũ. §. j.

¶ Jtutor. ¶ Casus. Impetrauit rescriptum vt possim ducere vxorem adultam: cuius fuit tutor: an possiꝫ quoꝫritur: Respon. q fic. Si autem sine rescripto eaꝫ duxerim ero infamis: nec dos data reperi potest. Ulpianus.

p ¶ Jnfamia. Ipso iure.

q ¶ Confessum. si ꝓtestatur extra iudiciũ non fit infamis: nec fit ei pudicium. Sed si in iure et ob dolum efficitur infamis: secus si ob culpaz: vt instituta de suspectis tutoribus. §. suspectus. ij. ꝛ. ff. de bis qui notantur infamia. l. quoniaꝫ. ꝛ. ff. de interroga. acti. l. j. §. fina.

Confessio eiudicialis non infamat.

r ¶ Dos data. cõtra. §. titu. j. l. qui contra. Sol. vt ibi. Item cõcor. huic l. ff. de ritu nuptia. l. non est liberuꝫ. in principio. ꝛ. ff. de sponsa. tutor. ꝛ. j. de ex cu. tu. l. amplissimi. ꝛ. j. de donatio. inter virum ꝛ vxorem. si ex volũtate. ꝛ. ff. de donatio. inter virum ꝛ vxo. cum hic status. §. fi. Item facit contra. §. de condi. ob causam. l. j.

Imperato. Philip. et Philip. aa. Apulcio. Lex. v.

Uratorem adulto suo filiaꝫ suam nuptui collocare non posse: falso[m] tibi persuasum est.

¶ Jsta ler determinat spacium temporis quod debet intervenire ad hoc vt filꝰ tutoris vel curatoris possit cõtrahere matrimonium cum pupilla vel adulta: quia debet esse lapsum tempus. xxv. annorum ꝛ vtilis anni. Item q ratio administrationis fit reddita. Hoc dicit Baldus. Ulpic. Non reddita ratione vel etiam reddita non potest filius tutoris matrimoniuꝫ contrahere cum pupilla donec ipsa. xxv. ãnos ex ceesserit: nisi pater puelle hoc dispofuerit. Salycetus.

Imperato. Valẽ. ꝛ Gal. aa. Lucio. Lex. vj.

Sj patris[n] tui pupillam nõdum reddita tutele ratione vel post redditam nondum exacto quito et vicesimo anno: nec non etiam vtili anno vxorem duxisti: nec matrimonium cum ea habuisse te nec filiuꝫ ex huiusmodi coniunctione procreasse videripotes. ¶ Dance si hoc pater puelle eaꝫ decederet postulauit: et nupsit rite contracte: et filius videtur iure susceptus[o].

¶ Tutor vel curator qui pupillam vel adultam suã sibi vel filio suo collocat matrimonio: ipo facto sit infamis et dolo suo presumpto. nam ideo presumitur contra fisse: vt non reddat rationem administrationis ratione fraudis commisse. hoc dicit Baldus.

Imperat. Diocle. ꝛ Dari. aa. ꝛ cc. Paregonio. Lex. vij.

Sj tutor vl curator pupillaꝫ vl adultã quondaꝫ suã sibi vel filio suo nullo diuino impetrato beneficio i mrimonio collocauerit: manet infamia[p] contra eaꝫ veluti confessum[q] de tutela: quia bmõi junctione fraudẽ administratiõis tegere laborauit: ꝛ dos data per conditionẽ repeti põt.

¶ Lex penalis disponẽs de tutore ꝛ curatore intelligitur de tutore ꝛ curatore vero non ficto. Hoc dicit Baldus. Uel sic. Prohibitio facta ō tutore vl curatore nõ extenditur ad protutorem siue negociorũ gestorum. h. d. Saly.

Imp. Leo. et Anto. aa. Erithe. Theodo. pfec. pecto. Lex. viij.

Sj qs tutorꝰ vel curatoris nomine vsurpato. i. ptutore seu curatore negocioꝝmve gestore res pupillẽ administrauerit: eamq̃ sibi filiove suo copulauerit inter virum ꝛ vxo. cum hic status. §. fi. Item facit contra. §. de condi. ob causam. l. j.

¶ Sj quis. ¶ Casus. Licet ille qui ē vitate fuit tutor vel eꝰ filiꝰ phibet Sbere nuptias cum illa cuius fuit tutor: nõ tñ ille qui gessit negocia pupille aut eius filius.

Et non

Si nuptie ex rescripto pe.

a ¶ Et nō ad exemplū. est⁊ alia differētia: quia excipitur ō dolo tutoris si pupill⁹ fit locupletior: nō etiaz de dolo procuratoris: vt.ff. de dol⁹ exceptione.l.apud. §. illa etiā.⁊.§.sequen. Sz opponitur cum hic protutor teneatur vt tutor de bis q̄ gessit: cur ħ diuersum: Itē concor. ff. si rector prouincie.l.j.⁊.ff. de regu.iur.l.in ambiguis. Item not. q̄ licet sit hic eadem equitas que i lege superiori: non tamen idem ius. Elrgumē. contra. ff. ad.l.aquiaz. illud. ⁊ de verb.obli. l.a titio.

Additio. Dicas q̄ nō ē cadē ratio: q: iste ptutor: nō habet tantaz po testatē in pupillū: q̄taz habet verus tutor.

¶ Si quacunq; ⁊c.

¶ Hic propter offiū sicut titulo supiori matrimoniuz phibetur. Itez ħ de nuptijs. ff. si rector prouincie ⁊c. de spōsalibus dicit.

Ter.l.sicgio.j.l.c.in sinuantre.de offi. delega. alleg. hanc l.q̄ propter dñi tora familia recusatur tanq̄ suspecta.

I qs ordinaria. ¶ Casus. Rector .pui cie vel iudex ordinarius alicui⁹ loci voluit habere aliquā in prorem: ⁊ cuz ipsa recusaret sibi ⁊ suis parentibus minacē terrorem iḡ tulit: qua pena sit puniē dus querit: R ſid. q̄ patitur penaz. r. lib. auri. ⁊ p̄uatur dignitate sua: quaz infra bienniū recuperare nō poterit. ⁊ b casu mulier poterit recusare ⁊ vicarium si fuerint i eodem delicto. als non.

b ¶ Ipsis. s. mulieribus.

c ¶ Sortis. i. ꝯditionis: fit mulier subaudi.

d ¶ Nō pegerit. s. de iure.

e ¶ Attamen. sic et. ff. de extraor. cri. l. fin. ⁊. §. de epīc. ⁊ cle. si quis nō di caz. Sed arg. contra. ff. quod quisq; iu. l.j. in fi. solu. vt ibi.

f ¶ Habitare. illū bonorem.

s ¶ Biennius. scilicet cōtinuum.

h ¶ Cōstituto. scilicet re uerso.

i ¶ Euitare. si ħ speciali ter cōceditur declinari ordinarius iudex: ergo regulariter. prohibetur: vt.ff. ad municipa. l. j. et de hoc dixim⁹. §. de iudi. apertissimi. circa medium legis.

k ¶ Domus ei⁹. scilicet mulieris que circunuenta est.

l ¶ Dicario. illi⁹ iudicis.

m ¶ Vel similis. veluti le gatus ꝓconsulis.

n. ¶ Prefecturaz. scilicet vrbis. ⁊ facit. §. de nup.

Titu. VIII.

Si autem erunt vtriq; suspecti ad illustrem prefecturam[n] specialiter talium domorum: ꝯ dicu ibidem administrauerint tuitio pertineat.

¶ Si nuptie ex rescripto petantur. Titulus. viij.

¶ Non valet rescriptum obreptitium vel dessicitis impetratuz. hoc dicit Bal. Vel sic. ¶ Per rescriptum principis mulier inuita non contrahit nuptias. ⁊ impetrātis bona publicantur sine spe venie. ⁊ filij ex tali coniunctione nati sunt illegitimi: impetranti tamen permittitur vt sponsalia patris consensu celebrata impleantur vel data nomine arraruz reddantur. Hoc dicit Salycetus.

Imperatores Honoꝝ. et Theodo. aa. Theodo. prefecto pretorio. Lex.j.

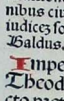

Uidā vetusti iuris ordine[o] pretermisso obreptione precum nuptias quas sc intelligunt non meruerī: a nobis cristinant postulandas: scpe habere puelle consensum confingentes[p]: quapropter tale spōsalium genus presentis legis diffinitione prohibemus.

¶ Si quis igitur contra hanc diffinitionem nuptias precum subreptione meruerit: amissionem bonorum et penam deportationis subiturum se esse non ambigat. Et amisso iure matrimonij quod prohibita vsurpatione meruerit: filios se ex hac coniunctione susceptos iustos non habiturum: nec vnq̄ postulate indulgentia annotationi sue indulte efficacem se venie effectum meruisse.

¶ Exceptis his qui parētum ipsōrum de nuptijs filiarum implere desiderant: vel spōsalia hoc est arraruz data nomine reddā[r] sibi precepto legum cuz statuta pena deposcunt.

¶ Idem dicit in effectu quod ler precedens. Vel quod in. l. precedenti dixit in genere hic dicit in specie. Bald. Vel sic. Rescriptuz per quod incestē nuptie concedūtur non est impetrandum: nec impetratuz est seruandum. b. d. Saly.

Imper. Zeno. a. Basilio pfecto pretorio. Lex.ij.

Nefandissimum scelus fratris sororiꝰ sue filie nuptiaz quod sacratissimis constitutionibus sub grauissime pene interminatione damnatum est[q] iterato presentis diuine sanctionis tenore modis omnibus phibem⁹.

¶ Precandi quoq; in posterum super tali coniugio (immo potius cōtagio) cunctis licentiam denegam⁹[r]: vt vnusquisq; cognoscat impetrationem rei cuius est dene gata petitio: nec si per subreptionem post hanc diem obtinuerit: sibi inet profuturam.

l. ſi contra.

¶ Si nuptie ex rescripto petantur.

¶ Que. ſ. als non valerent. vel etiam que als valerent.

Uidā. ¶ Casus. In lege ista phibet impator ꝺbi prohibitas nuptias: et imponit ei qui cōtrahit penaz. Ultra dicit q̄ si ilij nati ex eis nuptijs nō erunt legitimi. Si tamē quis ipetrauerit rescriptuz q̄ si cōtraxerit spōsalia cū aliqua prohibita cui dederit arras: q̄ arre sibi restituātur hoc casu valebit rescriptuz. Ciuianus.

o ¶ Quidaz. loquitur de bis que non possunt tenere. vnde qui impetrat sustinet penam quam ħ dicit: nisi in casu q̄ excipit potest etiam secundo intelligi ō illo matrimonio loqui: quod etiā de iure communi tenet. Itē tertio potest plane itelligi i ꝓside: vt et. §. ti. ꝓxi. Accur.

p ¶ Ordine. quo cauet: vt cū nō prohibitis contrahatur ſm primuz: vt institu. de nupt. §. j. vel quo cauet: vt libere contrahātur matrimonia: vt. ſ. de mun. stipula. l.j. fꝫ secūdū casuz. vl̄ quo cauet vt tales nuptie: scilicet inter presidem et subiectam non fiant ſm tertiuz: vt. §. de nuptijs. l.ꝫ ſi contra.

q ¶ Cōfingentes. scilicet cū non habeant ſm omnes casus: vel etiam habeāt ſm primū ⁊ tertiū.

r ¶ Reddi sibi. sub alteratione: bi q̄ g̃ plentien te pīe nullā penā patiūtur. ⁊ est sic. §. ō interdi. matrimo. l. si tutor. ⁊ de spon. mulier. ⁊. ff. de ritu nup. l. tutor. ⁊. xxxvj. q. ij. c. nullus.

Nefandissimum. ¶ Casus. Si aliqs impetrat a principe vt possit ħere nuptias cū filia sua: non debet concedi alicui tale rescriptū ⁊ si ꝓcedatur non valet. Ulpianus.

s ¶ Damnatuz est. vt. §. de nup. l. nemini. ⁊ instit. §. ō nuptijs. §. ij. et. §. si aduersus. ⁊. §. de incest. nup. l. fi.

t ¶ Denegamus. ⁊ hoc cuz prohibetur iure naturali vel gentiuz: vt ꝓ ratione sanguinis vl̄ affinitatis: secus vbi ō in re ciuili tantuz prohibe turvbi rescriptuz tenet: vt. §. de interdi. matri. l. pe. ⁊ facit. j. ad tertulia l. si qua mulier.

Rescriptū super mimonio ẽbdo an valeat.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Nuptiese cunde que dicantur.

¶ De secundis nuptijs. ¶ Dixit de primis: nūc sequitur de secūdis nuptijs que oēs vlteriores dicunt: & dic ꝙ ℨ bunt eodē modo: sed multa conceduntur primis que non secundo ℨ trahentibus dantur.

ℨ qua. ¶ Casus. Si mulier marito mortuo nubat infra annū luct' sit infamis: & secundo viro nō pōt dare in dote nisi tertiam partem bonorum suorum: nec in testamento relinquere. ℨtez nec ex testamento alicuius aliquid capere poterit: vel iure legati vel institutionis: & ea que auferuntur mulieri dātur heredibus illius testatoris: & nō dātur fisco. Si vero maritus prior aliquid ei reliquerat: auferetur mulieri: & applicabitur alicui de cognatione ꝓmi viri: vt filio & filie secundo nepoti mariti. tertio patri & matri. ℨrto auo ame. quito fratri & sorori. postillos vocatur fiscus. poterit autē succedere cognatis vsq; ad tertiū gradum: siue ex testamento siue ab intestato: vltra nō. & sic habes ex hac. l. v. penaꝫ que imponūtur mulieribus & nolantibus ad secūdas nuptias infra annuꝫ luctus. Sed hodie fm canones impune ifra annuꝫ luctus nubere possūt. Uuianus.

a ¶ Festinatiōe. nubēdo infra annum a tempore mortis primi viri.

b ¶ Sit infamis. vt. ff. de bis qui not. infa. l. j. nisi a principe impetret ante: vt. ff. illo titu. l. folet. vel post. vt. j. ad tertul. l. si qua. vel nisi decubuerit infra annuꝫ cum vir nō est lugēdus. nā hec duo sunt necessaria: vt. ff. de bis qui no. ifa. l. liberorum. §. j.

c ¶ Vltra tertiā partem. ¶ Dñ' autem quādoq; sic: q̄ filij eā coartāt q̄ rū vnicuiq; &c. vt. j. c. tiu. l. hac edictali.

d ¶ Testamēto. nec etiā inter vnos fm. ll. nec inueniatur via qua fiat contra legez: vt. j. c. hac edictali. in princi. Sed quid si insolidum faciat cum heredem. si dicas habere totum contradicit hec lex: si dicas tertiam: ergo erit ꝓ parte & testatus: & pro parte testatus quod esse nō debet: vt. ff. de reg. iu. l. vij. Solu. fm ℨoan. insolidum est heres sed tenetur restituere eventib' ab intestato quod vltra tertiaꝫ habet vel fiscus aufert quasi idigno. licet enim acceperit: non tamen fuit capar: vt. ff. de verb. signi. l. alind. idē in eo qui necem defuncti non vindicat. heres enim est ℨ aufertur heredi tas ei: vt. ff. de vulg. substi. l. cr facto. ℨ. iulianus. ¶ad trebel. ogni. ℨ. bi qui fic. &. ff. de adop. l. si arrogator. Alij dicerunt ℨ speciale: vt pro parte testatus & pro parte intestatus quis decedat. fic &. ff. de inof. testa. l. circa.

Testat' p parte et p parte intestat' quis cē nō pōt.

e ¶ Relictorum. ab alio ꝓ a primo viro.

f ¶ Cā donationi. non idem forte in ea que fit iter vinos. ar. ff. de pe. l. interpretatione.

g ¶ Ab intestato. quando fuit sola instituta. & dic quocūq; gradu sint etiam vsq; ad decimum. misi qñ a viro priori fuerint relicta: vt subijcit quamꝙ hec &c.

h ¶ Suprema. vel iter vinos: vt. j. l. pri. Sz tūc dicam vendicari tm ab heredibus ex testamento vel ab intestato venientibus.

i ¶ Inmaturum. i. valde maturum.

k ¶ Enumeratis. qui sunt cognati: vt in auten. de' nuptijs. §. prime si quidem. colla. iiij.

l ¶ Ascendentibus. pater: mater: auus: auia.

m ¶ Descendentibus. filius: filia: nepos: neptis.

n ¶ Er latere. frater: soror. qui omnes in secundo gradu sunt.

o ¶ Seruatis. vt primo qui sunt in primo gradu admittantur. Sed an primo linea descendens ꝙ ascendēs: forte sic: vt in aut. de here. ab ite. §. j. col. ix. Sed an frater & soror auus & auia admittūtur simul eo ꝙ pares sunt i gradu: puto ꝙ sic fm ℨzo.

p ¶ Presumi. i. capi. Sz quare cum ab extraneo quid datur nō presumitur a fisco alijs deficientib': ¶Rñd. qz maior est idignatio ꝓmi viri si ad scōa vota trāseat ꝙ alicui: & etiā extranei. ℨtē si habet substitutū an excludat fiscū: ¶Respō. sic arg. j. de cad. tol. l. j. §. in primo. vt. §. prio secūdo.

q ¶ Ab intestato. multo magis ex testamēto: vt ℨ. c. l.

r ¶ Legitimas. quando sunt sine vel agnate.

s ¶ Bonorarias. quādo emācipate vel cognate. Sz cū bodie statim nubere possint ꝑ canōes. vt in decretis. ij. q. ij. cuthemium. als' paulū. an patrē istas penas: ¶Rñ. nō. arg. in aut. cōsti. q̄ digni. §. illō. col. vj. ℨtē no. q̄ cedē pene iponuntur parienti infra tps luctus. et ei q̄ spōso sacramento defert filiorū tutelam. Additio. Addas ꝙ pena que ipōnit mulieri eo ꝙ nimis festinās ter nubit de qua i hac. l. j. l. pri. bodie & fublata per dictuꝫ apostoli. j. Conn. vij. d. quo i capi. penulti. & fi. extra isto titu. Pena vero que ipōnit: ideo qz nubit secundo. de qua in. l. femine. & alijs. ll. huius titu. non ē fublata. ita dicunt cōmuniter omnes consulte in. d. c. penulti. & fi. de quo vide omnino Abba. in. d. c. fi.

Moller nubens infra tps luctus an patiat penas legales.

¶ De secundis nuptijs. Titulus. ix.

¶ Mulier nubens secūdo viro infra tēpus luctus punitur penis hac lege expressis. hoc dicit Baldus.

Imperato. ℨra. Valē. & Theodo. aaa. Eutropio prefecto prētorio. Lex. j.

ℨ qua mulier nēcꝑ luctus religionē priori viro nuptiarū festinatiōe. presūpserit: ex iure quidez notissimo sit infamis. ¶ Preterea secundo viro vltra tertiaꝫ partem bonorum in dotem non det: neqz ei ex testamento plusꝙ tertiam partem relinquat.

¶ Omnium preterea hereditatum / legatorum / fideicommissorum suprema voluntate relictorum mortis causa donationum sit expers. ¶ Aāqz hec omnia ab heredibus vel coheredibus: aut ab intestato succedentibus vendicare iubemus: ne in his in quibus correctionem morum induximus: fisci videamur habere rationem. ¶ Quis etiam amittendis que prior maritus ei suprema voluntate reliquerit: quanꝙ hec que mulieri a priori viro relinquuntur: & per immaturum matrimonium vacuata cē ceperunt. primo a decem personis edicto prętoris enumeratis: id est ascēdentibus & descendentibus. ex latere autem vsq; ad secundum gradum: scilicet gradibus seruatis: deinde ꝓclumi a fisco iubemus. ¶ Eandem quoqz mulierem infamez redditam: hereditates ab intestato: vel legitimas vel honorarias non vltra tertium gradum finimus venditare.

¶ Iauten. de nupt. §. finautez tutelam. collatio. iiij. Constitu. j. et secunda pars huius autentice habetur. collatio. iiij. Constitue. vj. de restit. & ea que parit in. xj. mense. §. finali.

Vidua que infra annum luctus parit: et certum est ꝙ non ex priore viro patitur omnes penas quas patitur nubens infra annum luctus. Hoc primo. Itē mater que suscepta liberorum tutela cōtra sacramentum denuo nubit non petito tutore & ratione non reddita: similiter patitur omnes penas quas patitur nubens infra annum luctus. h. d. Bal.

Isdē penis subijcitur etiā ea que parit intra luctus tempus si modo indubitatum sit sobolem hāc ex defuncto non existere: nam et vsufructu ante nuptialis donationis priuatur.

¶ Item et ea que suscepta liberorum tutela contra sacramentuꝫ secundo nubit: non prius tutorem petens & rationem reddens: et exoluens omne quicquid debet. ¶ Sed hodie vlteriori iure sacramentuꝫ ab ea non exigitur: sed contractis nuptijs a tutela repellitur.

Hic prosequitur materiam. l. j. §. eo. & dicit ꝙ olim mulier tenebatur lugere virum per menses decem: & infra istud tempus decem mensiuꝫ non debebat nubere: bodie sunt additi duo mēses: & sic annus luctus per. xij. menses est constitutus. hoc dicit Baldus. Uel hic. Tempus luctus infra quod mulier non potest nubere est annus infra quez nubens vltra infamiā perdit omnia lucra nuptialia a ꝓmo marito habita. h. d. Saly.

Eutropi. prefecto ꝓtorio. Lex. ij.

Isdē. ¶ Casus. Addit legi aut. ꝙ sicut mulier ꝙ parit infra annū luctus. v. penis punit. sic mulier ꝙ pepit post. r. mēses ifra annuꝫ er alio ꝙ ex marito eisdem penis punit. sic punit illa ꝙ suscepit tutelā filio & suoꝝ: & iurauit nō ꝙolare ad fedas nuptias & diu filij cēt un puberes & ante ꝙ redderet rōnem administrationis & peteret filijs tutorem relicto sacramento secundo nupsit. Uuia.

t ¶ Eisdem penis. quas patitur illa que infra annū nubit. vt in. j. c. ij. l. huius tituli.

u ¶ Parit. idem si non pariat sed stupruꝫ ꝓmittat: vt in aut. de restitu. & ea que parit. §. fi. col. vj.

x ¶ Non cristere. quia post decimum mensem sit nata a tempore mortis primi viri.

y ¶ Priuatur. sed quid est quod hic dicit ꝙ etiam vsumfructū antenuptialis donationis amittit: cū etiā legitimas nuptias cōtrahēdo donationem illā amisit: vt. j. c. l. ij. & ij. & aut. vt. de. & j. si secun. nup. mulier. l. j. Rñ. h. ℨ quidē donationem illā: sed aufertur ei vt indigne: vel si vere nupsit infra tps luctus: verū est ꝙ amittit & proprietatē & vsumfructum. vt. ℨ. co. l. ij. sed postea solam proprietatem: vt. j. eodem. l. ij. fm Bug.

z ¶ Sacramētū. bodie nō iurat: vt in aut. vt sine. ꝑhi. matres. coll. vij. Sz an eadē pena habeat locū: Dō videt ꝙ dictā aut. vt sine prohi. ℨz Jo. Alij dicūt ℨ cū ꝓpter tria hec pena imponitur: vt in corpore vno de hec

de hec sumit: scz de nuptijs.col.iij.

Si qua. ¶ Lasus. Si mulier ifra annū nubat infamis sit; et amittat qcqd habuit a marito vel in testamento: vel p dona. inter vios. Chumanus.

Lex' ibi: mēses. glo. i. in c. pter ea. de eta. et qualī. alle. hanc l. q. x. menses sit modicū expus.

a ¶ Adūcimus, nā olim forte. x. menses seruabā tur. Vnde pro taz modi cō tēpore nō videbatur puniri.

b ¶ Nam z si. i. Quis.

c ¶ Decoze. hoc nisi ante decubuerit: vt. ff. de bis q no. infa. liberozū. §. i. fin. ad. sed ibi non erat iugendus, als non sufficit parere cuz z alia sit ratio: scilicet ne qua suspicio ꝛc. vt z in ante. de restit. z ea que parit. §. fi. col. vj.

d ¶ Spōsaliū. de q̄ non dicerat ler precedens.

e ¶ Amittat. per sententiam: matrimonium tamen tenet: vt in autent. de restitu. cur ergo legis time fatum punitur: vt arg. l. ad. l. iuliā. de adul. l. gracchus: ¶ Respō. non matrimoniū: sed mia festinātia punitur: vt in auc. de nupt. §. prime siquidem. colla. iij. z facit. §. ex quib. can. ifa. ir. decreto.

Lex. l. femine Ista ler reputat fin gularis fm Bal. hic.

Lcleritas numia q̄n q̄p punit.

Ex. l. femine. ¶ Lasus. Supiozes leges dicunt qualiter puniat mulier que intra tēpus luctus nubit: hec loquitur qualiter punit illa q̄ nubit post annuz dimissa affectione liberozuz: z dic q̄ talis mulier qcqd habuerit ex primo marito siue in testamento siue inter vinos reseruabit filijs primi mīmonij: nec poterit aliquid aliēare: z si alienet cogetur restituere tantuz de suo. ppio remanēte vsufruct. apud eudem virum. Item si quis de filijs primi mīmonij decedat: poterit succedere filio: id tamen q̄ pcere pit de successione debet restituere filijs p̄mi matrimonij. Sivero alig filij nō sunt ex primo matrimonio: q̄ omnes decesserūt quicquid iuris percepit ex successione filij vel filiozum pleno iure habebit. ¶ Nota ex ff tertu ibi successiones q̄ ipstud primū dictum respicit principiuz huius l. z vult dicere q̄ vbi nō sunt filij p̄mi matrimonij ibi nō sunt pene cozes. §. si vero expectet. respō. in auten. de nup. collati. iij. z ita notatur hic in glo. ij. huius l. fm Baldum.

SJ qua ex feminis perdito marito intra anni spacium alteri festinauerit nubere (paruū enim tempus post. x. menses seruandum adūcimus[a]: nam[b] z si id ipsum exiguum putemus) pbro sis iniusta notis honestiozis nobilisq̄ persone occoze[c] z iure pticur: atq̄ oia que de priozis mariti bonis vel iure spōsalium[d] vel iudicio defuncti coniugis cōsecuta fuerat amittat[e].

Ista ler est singularis et hoc dicit. ff. ulier transiens ad secūda vota quicqd ex facultatibus primi viri lucrativo titulo consecuta est: tenetur moriens liberis communibus referuare: vel alteri eozum quem elegit contemplatione meritozum alienatione in extraneam personam penitus reiecta. Hoc dicit primo. Item si aliquis ex filijs primi matrimonij decedit: id quod mater per successionem eius consequitur fratribus remanentibus similiter reseruare tenetur alienatione penitus interdicta: sed si nullus alius filius superest mater filio morienti succedit libere et pleno iure: z de bonis et tali successione p uenientibus potest libere disponere et testari. hoc dicit Baldus. Vel sic. ff. ulier transiens ad secundā vota tenetur reseruare filijs primi matrimonij vel vni ex eis lucra omnia a primo viro peruenta: etiaz si donationem propter nuptias alius dederat ei p̄ z viro: sed hoc hodie non vi tanz tuz potest relinquere: sed inter omnes distribuitur. hoc dicit cum autenti. sequenti bus. Salycetus.

Idē. aaa. Tho. pfc. pto. Ler. iij.

Femine[f] q̄ fusceptis ex priore matrimonio filijs[g] ad secundas post tempus luctui statutum[h] transierint nuptias: quicqd ex facultatib⁹ priozum maritozū spōsaliū[i] iure: qcqd etiam nuptialiū[k] solēnitate pceperit: aut qcqd mortis causa donationib⁹ factis aut testamēto iure directo: aut fideicommissi vel legati titulo: vel cuiuslibet munifice liberalitatis: primo: ex bonis (vt dictū est) priozū maritoz fuerint assecute: id totuz ita vt pceperint integrū ad filios quos ex precedenti coniugio habuerint transmittant: vel ad quēlibet ex filijs (quo modo[l] ex his tantum quos tali successione dignissimos[m] iudicam⁹) inquem contemplatione meritozum liberalitatis sue iudicii mater crediderit dirigendum. ¶ Nec quicq̄ cedem femine ex hisdem facultatib⁹ alienandi in qualibet extranea psonā: vel in successiones ex alterius matrimonij p̄iudicio susceptā p̄sumāt atq̄[n] habeant potestatē: possidēdi tm̄ atq̄ fruendi in diem vite non etiā alienandi facultate cōcessa. ¶ Nam si quid ex hisdem reb⁹ in aliuz quēlibet fuerit ab ea translatū: ex matermis re integrabit[o] facultatibus: q̄ illiba ta ad hos quos statuim⁹ liberos bona ctiā incozrupta peruenīat.

ulier transiens ad secunda vota succedit filijs primi viri ex testamento vel ab intestato vt possit possidere talia bona donec viuit: tamen extra filios superstites illius matrimonij alienandi potestatē nō habet. hoc dicit primo. Et si vnicus erat filius qui decessit vel si plures z oēs decesserunt tunc habet plenū z liberū dñiuz: etiā alienandi quamlibet portestatez. hoc dicit Bal. Vel sic. ulier transiens ad secunda vota tenetur alijs filijs ex primo matrimonio referuare quesita ex successione liberozum dicti matrimonij: z ex his nullo superstite. p̄o libito de bonis illis potest disponere. b. d. Saly.

Illud etiam addim⁹ huic legi vt si aliqs ex hisdē filijs quos ex priore matrimonio susceptos esse constabat forte decesserit: matre iam secundis nuptijs funestata: alijs etiam ex eodē matrimonio progenitis liberis superstitibus id quod per eādem successionez[p] ab intestato vel ex testamēto sue posteritatis mater videbitur consecuta: in diem vite suc. p sibi debita portione sola tm̄ possessione[q] delata omne bis (qui superexīt) ex priore susceptis mīmonio filijs relinquat: nec super istiusmodi facultatib⁹ testādi in quālibet extrāncā personā vel quicq̄ alienandi habeat ptātē. ¶ Si nullam ex p̄mo matrimonio habuit successionē vel natus natave decesserint: omne quod quoquomō perceperit pleno pprietatis iure obtineat atq̄ ex his nāsciscendi dñij vel testandi circa quē voluerit liberam habeat facultatem.

Mauten. nup. §. si vero expectet. colla. iiij. consti. j.

Ista auten. se habet ad. l. C. hoc mo do. Dictū erat in. l. codicis q̄ si interuenit pactum de donatione propter nuptias, lucranda liberis exīstētibus: vel simpliciter q̄ mater lucratur premoztuo viro in matrimonio: tamen si postea transit ad secūda vota tale lucrum debet reseruari filijs primi matrimonij: z ipsa dum viuit habet duntaxat potestatez ad vtendū z fruendum: tamen textus in. l. C. non declarauerat vtrū ista potestas a sit dominiū vel vsus fructus: z quidam dicebant q̄ erat dominium ad vtendum z fruendum. Alij dicebāt q̄ erat vsufructus formalis, modo ista auten. decidit q̄ dominiū ipso facto est p dictum: quia deseritipam proprietas ergo remanet ipa simplex vsufructuaria forma lis. hoc dicit Bal.

In donatiōe ppter nuptias ce tiā si alius p̄o viro dederit (deserit eam proprietas.

Mauten. coll. cōstit. z. §. quib⁹. §. versi. venient autem talia.

Hec auten. cōtinuat ad. l. C. q̄ dictū erat ibi q̄ mater trāsiens ad secundā vota potest testari iter liberos z disponere z a terū ipo z. p qualitate meritoz eligere: sz ista auc. determinat q̄ legis dispositio ipo iure distritos buit inter liberos talia lucra: z ipsa mater ptātē distribuendi non hz: z idem in patre lucrante: q̄ si transeat ad scōa vota dos ab eo lucrata equaliter pertinet ad liberos supstites: z pater nō hz aliter distribuēdi arbitrium. b. d. Bal.

f Femine. Vbicuq̄ de his que infra tp̄s luctuz nupserint: nūc quando postea.

g Filijs. secus si nō haberet filios cuz esset cā prohibitiōis: scilz amor filiozum. vt in auté. e. §. si vero expectet. z. §. prime siquidē. colla. iiij. et j. in fine.

h Statutuz. id est annuz: nam z si ante maio ré patitur pena: vt. §. l. priori. z. l. j.

i Spōsaliuz. sure id est simplicis donatiōis: vt propter nuptias.

k Nuptiaruz. vt lucrū donationis propter nuptias.

l Dimō. iterpositio ē.

m Dignissimos. quia sunt capaces. Accur.

n Alterq̄. p̄o fed.

o Cōtingrabitur. scz si consūpte sunt alies venditores: vt. §. l. priori. et l. generaliter. z facit. §. ad tertul. l. mater. z. j. titulo pr. l. j. z de indi. vi. l. am biguitatē. z. §. ad. l. iuliā maie. quisquis.

p Successionē. scilicet filij: quia mater succedit filio.

q Possessione delata. causa vtendi z fruendi. vt z. §. dicti. Alij vt Azo dicuntin plena p̄oprietate: z idem in viro: vt i autenti. neq̄ virū quod ex dote. coll. viij. Et nota q̄ ex hac. l. z alia. z. j. ad tertul. mater. distinguitur. nubat ante moztez filij: vel post. vt not. in. d. l. mater.

Sequitur auteri Jn donatione ꝛc. z ē ex cōpoze b nup. §. si vero expectet. collatio. iij. quā hic lege. Et nota q̄ qdā dicūt q̄ mulier habet plenā proprietatē in talib⁹ cū possit testari. z hz eos bec auten. est necessaria q̄ corrigat que solū vsū fructuz eā habere dicit. Sed Bulg. dixit tantum vsumfructus eam habere: et testatur de alienis ex permissione legis: sic z. §. de sacrosanct. eccle. auten. si qua. Itez ad id quod dicit hec ler fēmine crediderit dirigendū id est eligendum z vnū de filijs quod corrigit per aut. lucrū. que sequitur. z de nup. §. si vo expectet, colli. iij.

In donatiōe. ppt. Lasus Autētica ista additad legē codicē.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Nam.l.C.dicebat q̄ si mulier ꝫ olat ad scōas nuptias pdit donatio nē ꝓpter nuptias:ꝛ pdit lucrū cuiuscūq; donationis. Sed hec antē addit:ꝛ dicit q̄ si maritus nō pdit donationē ꝓpter nuptias mulieri:sed aliquis ꝓ viro pdit:illud lucrū pdit quātū ad ꝓprietatē si conolat ad secundas nuptias.

LUcrū. ¶Calus.

Hec auten.corrigit.l.C. dicebat.l.C. dicebat.Si mulier ꝫ olans ad scōas nuptias ꝓpter nē filiorū lucrata est aliquid ex ꝑmo matrimonio:illud lucrum pōt dimidiare iter liberos ꝑmi matrimonij: vl̄ omnib⁹ viriliter:vel cui elegerit: sed hoc hodie est cozectū:ꝛ vult hec auten. vt lucrum per ipsaz.l. diuidatur, iter liberos equaliter:nō aūt vult q̄ mater habeat licentiā diuidendi. Uiuia.

EX testamento. ¶Calus. Lex. C. dicit q̄ mulier pōt succedere filio suo:sed non dicit qualiter: qd̄ aperit auten. quia succedit ex testāmēto sicut quilibet institutus:ꝛ ab intestato: et si filius habuit aliqua bona a pāe: mulier nō habeb it niſi vſūfructū. aliis que habuit filius non a patre: habebat mulier plenum ius: hoc tamē ita ſi mater nō inueniatur ingrata erga liberos.

a ¶Ex testamento. Hec autentica partim est ex titulo de nō eligēdo sed cundo nuben.ſ. cuz igitur.colla.j.partim ex titulo de nup.ſ. hic nos. colla.iiij.

b ¶Quilibet. bucusq; ē ex vtroq;.

c ¶Filij. quem solum habebat.

d ¶Nuptias. hoc ex illo de non eligendo:ꝛ quod ſubiūcit:sed cozuscz. vſq; in finez est de nuptijs:sed ad hoc quod dicit succedere ab intestato ſimpliciter est contra ꝓriorem autenti.sed ꝛ si quis. vbi aliter ſuccedit. Sed dic ibi circa donationez ante nuptias hic circa alia:quod non placet:cū ꝛ hic de illa donatiōe dicat:vt hic ī fine. Alij q̄ ibi fuit ab extraneo facta donatio hic a viro. Uel verius:illa in donatione ꝛ q̄ appositum fuit pactum:hic generaliter ꝛ quando nullum pactus fuit factum de lucrando.

e ¶Residuus.ſ.a viro habitis:vt nubēs scōo amittat ius ꝓprietatis: vt in aut. de nup.ſ.ſi vero expectet.colla.iij.

SEd ꝛ si quis. ¶Calus. Lex codicis dicit q̄ quicquid percepit mulier ex ꝑmo matrimonio quocunq; tēpore compelluntur re ſeruare filijs ꝑmi matrimonij.hoc autēm donatione ꝓpter nup. distinguit:aut pacta est mulier de lucranda donatione/aut non.Si non/restituet cā filijs.Si vero sic:non ſemper restituet: quia pone q̄ ſit pacta de lucranda tertia parte donationis ſi maritus decederet ſine liberis: ſi liberis existentibus pacta est de lucranda donatione tota mortuus est maritus existentibus liberis:ꝛ ita ertiit cōditio: habet ergo mulier totam donationem pleno iure:sed pactum conuolat ad ſecundum matrimonium: et ita amittit ꝓprietatem/ſi aliquis ex filijs ꝑmi matrimonij ſine filijs decederet:mulier ſuccederet ei in tertiam partem eius partis que contingebat filijs ex donatione:alie due partes dantur heredibus defuncti:et ſi mulier aliquid de rebus illis alienauerit ꝓ tertia parte cōfirmatur alienatio:ſed ſi eſſet filio ſno heres in totum confirmaretur alienatio in totuz. Uel pone casuz vt in glo.ſeq.

f ¶Sed ꝛ ſi quis. Hec est de non eligendo.ſ.hoc autem. ꝛ etiam de nuptijs.C.quoniam infirmas. Et dic casum. ¶Pactum fuit vt ſi vir pdecederet ꝓ ꝰ lucrifaceret tertiam partem donatiōis ꝓpter nuptias liberis:ſcz nō etātib⁹.ꝛ idez de viro dictum est:postea forte tribus reſictis liberis decessit maritꝰ:ꝛ postea decessit vnus ex liberis sicut haberet totam tertiam partem ſi omnes decederent sic debet lucrari tertiam partem portionis contigentis decedentem. Quam lectura q̄dā improbant: quia liberis existentib⁹ deficit conditio: nec potest animo do lucrari mater: sed tu approba vt in nouellis de muliere que post mortem mariti.l.nullam post hāc.ꝛ de his que ad secun.nupt.l.nulla ſcientia. Et dic quantū acgritur: id est acquiri posset ex pacto ꝛc.et ad dictā opinionem respō de:q̄ ſi omnes decederent prendē haberetur ac ſi a ꝓncipio null⁹ natus fuisset: quod ergo ē de toto quo ad totum: idē de parte quo ad partem.l.que detota. ff. de reivendi. Negari tamen nō potest q̄n bec aut.cō tra ius communeꝫ dicat. Alij exigūt hic addi q̄ pactum fuit de lucrādo aliq̄d in casu existētiū liberoꝝ quā amiſit nubēdo:ſic ꝛ ponit i nouellis titu. de muliere q̄ post mortem mariti.l.nullaz post banc . Lōtra q̄ ē ff.de verbo.oblig. ſi ita quis ſtipulaſ.ꝛ.ff. iudi. ſol.l.q̄uerebatur. ſi eſi cōmittitur pactuz i ꝑno casu nō debet poſtea cō mitti in alio. Ad q̄ dicas ꝙ duo fuere pacta. Uel aliter. ꝑmo casu cō mittitur ex vi pacti.ſcdo ex vi legis magis ex vi pacti. Tertij ponunt q̄ pacta ē lucrari tertiā partem in casu non existentium liberoꝝ:in casu existentiū liberoꝝ ni hil:ſed totum dictuz est permanere penes filios. Cui opponitur q̄ male diceret redire dominiū cum nunq̄ fuerit penes eam.ꝛ eodem modo ꝓ

LAuten. de nupti. collatio.iiij.et de non eli.ſec: nuben.ſ.cum igitur.colla.j. Constitutio.ij.

Ista est bona autenti.ꝛ diuiditur in duas partes. Prima loquitur qualiter mulier que transit ad secunda vota succedit liberis communibus et testāmēto. Secunda qualiter ab intestato. ſecunda ibi: ab intestato quoq;. Secunda ſubdiuidit tur in duas partes: quia prima loquitur qualiter ſuccedat ab intestato in bonis ꝑmi viri. Secunda qualiter ſuccedat ab intestato in bonis aliunde queſitis. Hoc dicit Baldus.

EX testamento[a] quidem ſuccedit mater liberis ſuis que conuolauit ad ſecundas nuptias ſicut institutus quilibet[b]. ¶Ab intestato quoq; vocatur: ſiue ante mortem filij[c] ſiue postea ineat ſecundas nuptias[d]:ſed ab intestato cozuz ſolū vſumfructū ꝓcipiet que ex paterna ſubſtātia ad filiuz peruenerunt: quantum vero ad ante nuptialez donationez ꝓtinet erit ſimiliter:vt in reſiduis[e] omnino ingratitudinez hic contra matrem fratresq; inſpecta.

LAuten. de non eli.ſ.B autez.

colla.j.ꝛ de nupt.coll.iiij.ſ. quoniam infirmas.

Quod debuit lucrari vir vel vxor in casu non existentium liberoꝝ: debet lucrari ſi ex poſtfacto res redeat ad eum casuz.vel ſic. Quod iuris est de toto quo ad totum/ſit de parte quo ad partem.hoc dicit Jac.but.ſm Bal.

SEd ꝛ ſi quis[f] ex his[g] ꝑmoriat absq; progenie:redit[h] ad matrem dominium quantuz acquiritur ex pacto nō existētium liberoꝝ:reſiduum autem conceditur quibuslibet[i] defuncti debuit[k] si quid ergo ex his aliena ucrit[l] ꝓ ſupraſcripta portione cō firmatur alienatio: quare ſi sola heres extiterit[m]:inſoliduz vel ad ipaz redit[n] vl̄ alienatiōes ſequit.

Er quocūq; coniugio ſuſcepti filij a ſuis parentib⁹ collatas ſponſalitias largitates ſibi vendicāt precipuas. hoc dicit Bal. Uel ſic. Sicut mulier que transit ad ſecūda vota tenetur refuare liberis illius matrimonij ſponſalitiam largitatem quā vir ꝑmus ei contulit:ita mulier que transit ad ſecūda vota ſpōſalitiam largitatem ex donatiōe ſcōi viri ad eam deuolutaz tenetur filijs ſecūdiuiri referuare:ſiue ad tertium matrimonium trāſeat ſiue non. Sed alia bona ſimpliciter materna ipa mulier decedēs trāſmittit ad liberos diſponēdo de eis ꝓout vult. Ab intestato vō omnes ſi lij tā ꝑmi q̄ ſecūdi matrimonij ſuccedūt ꝓ ꝰ numero liberoꝝ.b.d. Bal.

Imperatores Iono. ꝛ Theodo.aa.ꝛ.cc. Marino ꝑfecto prętorio. Lex.iiij.

me poſitioni opponitur. Sed dic q̄ fuit ſaltem cōstante matrimonio ꝛ amiſit eo ſoluto. Item ꝛ per hoc tollitur alia queſtio ſi fuit pactum de tertia lucranda in casu liberoꝝ existentium:ꝛ de tota in casu nō existentium liberoꝝ ꝛ ertiterunt:ꝛ ſic tertiam lucrat⁹ quam nubendo poſtea amittit.ꝛ tūc ſi decedant oēs tota lucratur. ſic ergo poſt plus redit q̄ ꝑmo babebat.male ergo ponitur redit. Sed dic babi ad respectu vt diri quando matrimonium durabat. Item quid ſi ſimpliciter pepigit de lucrando:Reſpō.in vtrunq; casum videtur pepigiſſe. Item quid econtra ſi plus pepigit in casum existentium puta tutum:ꝛ minus in casum non existentiū puta tertiam:Dic ſi amiſit nubendo ꝙ recuperare poterit ex ſecundo pacto ſm formam eius: licet ſit minus ꝙ id quod ex ꝑmo.ſic ergo bec ſunt paria ab initio nullos filios extare:ꝛ ex poſtfacto deficere omnes:vt in aut. vnde bec ſumi fernetur in parte quo ad partem:vt in auten. de nup.ſ.qñ infirmas. coll.iiij. quod est mirabile ꝛ voluntarium ꝛ non nitens rōne cū adbuc aliqui ſint de liberis.

g ¶Ex his.ſ.filijs ex ꝑmo matrimonio natis.

h ¶Redit ad matrem. Quod habuerat tempore matrimonij in donatione ſm ꝑmum et tertium casum: et quod amiſit per ſolutionem matrimonij:nam vt dos ad vxorem: ſic donatio ad virum redit ſoluto matrimonio:vt.j. de rei vxo.actio.ſ.illo.nam equis paſſibus ambulant. vel ſm alium casum dic redit quod amiſerat per ſecundum matrimonium cum illud habebat ex pacto existentium liberoꝝ.

i ¶Quibuslibet. Ergo matri cuz ipſa ſit heres.male ergo ſtat bec autenti. Sed dic ꝙ alios inſtituerat ꝛ matri ſolam legitimaz dimiſerat. Uel dic ſpeciale in hac donatione:vt non plus debeat habere mater: etiam ſi ei ſuccedat.

k ¶Heredibus. ex testamento vel ab intestato:vt in corpo.

l ¶Alienauerit. mulier.

m ¶Extiterit. puta filio inſtituto.

n ¶Redit. cum nihil eſt alienatum.

Cū alijs.

Lasumpo multi pliciter.

QUm alijs. ¶ Casus. Sic mulier cogitur restituere q̃ quid hz ex primo matrimonio filijs p̃mi matrimonij: ita dz restitui filijs ex scõ matrimonio: habdbit pleno iure: z ea poterit relinquere cuicũq; voluerit. Viuianus.

a ¶ Cum alijs. cuz id est ꝑtis.

b ¶ Sãctionibus. quas non habemus. Vel dicit de illa. ſ. de bo. ma. ſi viua.

c ¶ Largitate. i. donatione ꝓpter nuptias.

d ¶ Itaq;. nũc dicit ſpecie q̃ in genere dixerat. Vel q: ſicut eſt circa ꝓmum matrimoniũ: ſic z circa ſecundum.

e ¶ Habens. ſcilicet mulier.

f ¶ Nec ꝓfit. Videbatur ꝓdeſſe: quia ℔ pena mulieri impoñt: vt nõ alij reliquere poſſit: q̃ ſecundo cõtrahit matrimoniũ ꝑ quod tantum ꝑmis filijs fecit iniuriã nõ ſecundis. Vnde ꝓmi cum ſecũdis videbãtur admitti quod non eſt verum: vt hic dicit. z in auten. de nup. ſ. illud. col. iiij. Sed arg. ↄtra. ſ. eo. ſi gs ꝓnoris. ſ. talez. vbi etiam filijs ꝑmi matrimõij dat debis lucris ſecũdi matrimonij. Sed bic ꝺ donatiõe ꝓpter nuptias et de dote: ibi autem de alijs lucris ſm bul. Vel bic loquitur cuz filij ſecundi matrimonij vtriuſq; parentis hereditatem adierunt: ibi illius tantuz qui lucrificeratur donationem vel dotez: videtur ibi prędicti filij ſecũdi matrimonij habẽt eam donationem vl' dotẽ ſimul cum liberis ꝑoris matrimonij ſm Jo. Accurſius.

Mulierſe cundo nubens filijs imunitãtã cit.

g ¶ Id ſibi. Quaſi dicat mulier libere habẽt etiã ſi donato: id eſt vir ſecũdus et alia vxor filios habebat.

h ¶ Ad maternas. Legẽſic. ſane omnis poſteritas et quocũq; viro ſuſcepta poſſideat lucruz ſubaudi veniens ad matrez: veniẽs dico ex hoc titulo: ſcilicz donatiõis ꝓpter nuptias vel ex alio quo alio: ſcilz ſimplicis donatiõis iter ſpõſos. Vel ſic. Omnis poſteritas veniens ad maternas facultates q̃ obuenũt matri ex hoc vel ex alio titulo quod in iudex recidit. In alijs autẽ lucris a donatione ꝓpter nuptias: z de dote z ſponſalitia largitate loquitur dictus. ſ. talẽ. z ibi plene dices.

i ¶ Suſcepta viro. ſ. i primo vel tertio ſm quoſdã. vt nõ obſtet. ſ. talẽ. z cane tibi: q: nõ ſunt filij ex hoc ꝙugio i quo habuit lucrũ: ſz ex alijs viris ꝓmis vel poſterioribus.

k ¶ Et a matre. quaſi dicat ita habebũt ſicut mater volet: vbũ emi vt/ denotat veritatem.

QUm alijs[a] ſanctionib[b] iuſſerimus bona materna intergra ad liberos peruenire: quod tamen mulier ex mariti largitate[c] percepit: ex eo tantum liberi coniugio procreati ſibi ſpeciale (tanq; paternũ) nouerint patrimonium vendicandum. ¶ Itaq;[d] ſi habens[e] filios ad ſecundas nuptias fortaſſe tranſierit ſponſalitiam largitatem quam vir ſecundus contulerit in vxorem: tantũmodo filij q̃ ex ſecundo matrimonio ſuſcepti ſunt ꝑ ſoliditate poſſideant: nec ꝓfit[f] liberis ex ꝓtore ſuſceptis mſm onio: q̃ mulier i tertia minime vota migrauerit. ¶ Q. ſi poſterior vir, ſine liberis ex eodem matrimonio ſuſceptis deceſſerit quicquid ab eo ſponſalitiã largitate vxor fuerit cõſecuta: id ſibi[g] iuriq; ſuo ſciat eſſe collatuz: etiaz ſi ex ꝓriore matrimonio donator filios reliquiſſe doceatur. ¶ Ad maternas[h] ſane veniens: vl' ex hoc: vel ex alio quolibet titulo facultates: omnis poſteritas ex quocunq; ſuſcepta[i] viro ꝓ debita ſui portione: vt a matre[k] vel ſpontanea largitate: vel per teſtamentum eius fuerit collata[l] poſſideat. ¶ Nos enim bac lege ꝓcipue cuſtodiendum decreuim[m] vt ex quocunq; cõiugio ſuſcepit[n] filij: patrum ſuorum ſponſalitias retineant facultates.

¶ Sicut matter tranſiens ad ſecũda vota lucra priozis matrimonij tenetur reſeruare filijs eiuſdẽ matrimonij: ita vir tranſiens ad ſecunda vota tenetur reſeruare filijs eiuſdem matrimonij lucra dotis: alienandi facultate penitus interdicta: adminiſtratione tamen ꝑmiſſa patri duin viuit: z etiam poteſtate eligendi: ac etiam diminuendi. hoc dicit vſq; ad. ſ. in his autem. Baldus.

Imperato. Theo. z Valen. aa. florentino pre. pre. Lex. v.

OEneraliter[o] cẽſemus quocunq; caſu[p] conſtitutiones ante hanc legem mulierem[q] in libertis communibus mortemariti matrimonio diſſoluto ea que[r] de bonis mariti ad eam deuoluta ſunt ſeruare ſanxerunt: hiſdẽ caſibus maritum quoq; que de bonis mulieris ad eum deuoluta ſunt: morte mulieris matrimonio diſſoluto: communibus liberis ſeruare. ¶ Nec interẽſt ſi alter ꝓ o marito donationem ante nuptias: vel ꝓ o muliere dotem crediderit offerẽdam. ¶ Hoc obſeruari ꝑcipiũ[s]: licet res ante nuptias donate[t] vt aſſolet fieri in dotez a muliere redigantur[u]: dominium autem rerum que liberis per huiuſmodi legis vel ꝑteritarum conſtitutionum auctoritatẽ ſeruantur: ad liberos pertinere decreuimus. ¶ Itaq; defuncto eo qui eas liberis reſeruabat: extantes ab omni poſſeſſore liberi vendicabunt[v]: cõſumptas vo ab heredibus eius exigent[x] qui eas ſeruare debuerant. ¶ Alienãdi iane vel obligãdi ſuo nomine[y] eas res que liberis ſeruare ꝑcepte ſunt: eis qui reſeruaturi ſunt adempta licentia eſt. ¶ Negocia vero liberorum patri viriter[z] adminiſtrare concedimus. Diuidẽdi quoq; res inter eos liberos ipſis parentibus ꝓ ſuo arbitrio vel eligendi quem voluerint licentiam non denegamus[a].

¶ Lucra q̃ne debent reſeruari filijs ꝓmi matrimonij pertinent ad eos: ſiue ſint heredes ꝓmoꝛientis ſiue lucrantis. hoc dicit vſq; ad. ſ. illud. Bald. vel ſic. Hec lucra debentur liberis ſi hereditatem ꝓmi parentis non adierint: dummodo heredes eriſtant ſecundo moꝛienti. bodie vero etiam ſi neutri eoꝝm eriſtant heredes dũmodo nõ fuerint ingrati. hoc dicit cuz auc. heres. Saly.

¶ In bis autem caſibus in quibus res vt paternas mater liberis communibus ſeruare ꝓcepta eſt: hoc eſt vbi morte mariti matrimonio diſſoluto mulier ad alias nuptias peruenerit: vel vbi res vt maternas patrem liberis communibus ſeruare cenſuim[b]: hoc ẽ vbi morte mulieris matrimonio diſſoluto: vir ad alias nuptias venerit: ſi hereditatem eius parentis qui ꝓior mortuus[b] eſt non adierint liberi: licebit eis tãq; eius tantuz res fuerint qui poſteriꝰ moꝛitur[c] eas ſibimet vendicare: ſcz ſi vel eius qui poſterior moꝛitur hereditatez crediderint adeundã: ne q̃ fauoꝛe[d] liberoꝝ inductũ eſt q̃buſdã caſibus ad leſionem[e] coꝝ videatur inuentus.

l ¶ Collata. ſcz portio.

m ¶ Decreuimus. in principio legis.

n ¶ Suſcepti filij. ſi ſunt filij. als oi poſteritati: vt hoc. ſ. in prin. ſ.

o ¶ Eneraliter. ¶ Casus. Sicut mulier ꝙ olãs ad ſcõs mſm onium: ita vir ꝙ olãs ad ſcõm mſm onium oia q̃ habuit ex ꝓma vxore compellit relinq̃re filijs ꝓmi mſm onij: z filij habẽt dominiũ illaruz rerum: z ſi moꝛtuo patre eas ab alijs poſſidẽtur: filij eas poſſent vẽdicare ſi extant: z ſi nõ extarẽt res habẽt ẽdictionẽ ſine cã: pater aũt dũ viuit poſſidebit res illas: z i morte relinquat filijs ſuis ſic vult: nec eas alienat. Itẽ filij ꝓmi matrimonij ꝓnt petere ea que pater vel mater lucrati fuit ex ꝓmo mſm onio ſiue velit bre hẽditatem patris vl' matris ꝓ decẽdentis ſiue nõ: adire nõ debẽt here ditatẽ illius q̃ poſteriꝰ moꝛitur. Si autẽ vir vel mulier ad matrimoniũ ſcõm quolat: põt facere de reb illis ad arbitriũ ſuũ q̃s habuit ex ꝓmo mſm onio: ſi tri nõ alienarent: filij poſt moꝛtez parentum poteruntvẽdicare. Viuia.

p ¶ Quocunq; caſu. q̃ ſt quando ſecundo nubit: vt. ſ. eod. l. femine. z l. ꝓrij. Item et quãdo nõ nubit ſi nõ alienauit vl' conſumpſit: vt. ſ. bac Lin fine.

q ¶ Mulierẽ. migrantẽ ad ſecundas nuptias.

r ¶ Ea que. ſubaudi.

s ¶ Donate. ꝓnſe ſm pliciter q̃ poſtea dati dotem: vt hic. z. ſ. de dona. ante nup. l. j. z. l. ſi cõ ſentiente.

t ¶ Redigãtur. vt ſeruẽtur filijs ꝓmi matrimonij viro lucrante.

v ¶ Vẽdicabũt. vt. ſ. de bo. que lib. cõſtã. z ar. ſ. de ſacroſan. eccl. iubemus. ij. z. ſ. de repu. l. cõſenſu. ſ. fi.

x ¶ Exigent. cõdictione ex. hac. l. ſm Jo. vel etiã ſine cauſa. arg. contra. ſ. de condi. ſine cauſa. l. penul.

y ¶ Suo nomie. bene dixit ſuo noſe: q̃ filij noie poteſt: vt ſequitur.

z ¶ Utilit. ímo: nõ vtilit. q̃ erubeſcit lex ꝛc. vt in aut. de nup. ꝓ. ſed quod ſancitum eſt. colla. viij.

a ¶ Non denegamus. immo bodie negatur: vt. ſ. eo. aut. lucrum.

b ¶ Cẽſdortuus eſt. z qui donauit: vel dedit in dotem.

c ¶ Moꝛitur. z qui recepit in dotem.

d ¶ Fauoꝛe. Ut ea bona ſeruentur eis tanꝯ ꝓmo moꝛtui parentis fuiſſent.

e ¶ Ad leſionem. quod vtiq; fieret ſi ipſi nõ poſſent ea bona bẽre: niſi

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

prius adita hereditate defuncti parentis dantis. fauore enim eorum inductum est: vt liceat eis res quas mater accepit a patre vt paternas vel quas pater a matre: vt maternas vendicare. hoc autem ad eorum lesionem posset retorqueri: quia si non adeant hereditates patris mortui qui dedit: videtur q non possint vendicare res suas vt paternas: nas: quod ℞ remouet: nã hic (vt ſi dicam) additio omissa non efficit q minus bic admittatur: cui simile dicit. ff. de cõstitutab. l. non tantum. §. si emancipat'. ⁊ facit ad hoc. §. de leg. ⁊ constitu. qõ fauore. ⁊ de fide instrumen. l. plures. ⁊. §. de rei vxo. ac. §. illo. Quod autẽ hic dicitur ſi vl'; et ⁊c. innouat autem: quia bere tes lucro cedũt liberis: licet non sint bẽdes pitis vel matris vel non sint bẽdes vtriuſq; : idẽ ⁊ ſi neutrius sint dũmodo nõ sint ingrati circa vtrũq; vel saltem circa posteri' decedentes: vñ sequitur aut. heres.

HEres. ¶ Caſus. Lex. C. dicit q filius poterit petere ea q̃ pater vel mater lucrat' ẽ er primo matrimonio: ⁊ ſi non adeat hereditatem patris vel matris q posteri' decessit. Nec autẽ. corrigit hanc distinctionẽ: dicẽs q filij debent habere res siue velint adire hereditatẽ pa rentum siue non.

a ¶ Heres. Hoc autẽ. est er aut. de nupt. §. fivero expectet. ⁊. §. qm infirmas. ⁊. §. soluto. ⁊. §. deinceps. col. iiij.

b ¶ Utriuſq; niſi ingrati erriterint ſi non est in tertu. vt in autentica de nupt. §. vſq; his quoq; lucris. ⁊. §. ſi quis em ex his.

c ¶ Illud. quod eis. ſcilicet alienare vel cõsumere. ⁊ facit. §. c. hac edicta. §. §. ſi.

d ¶ Liberis liceat. §. hoc die non potest cõsumere vel alienare: et ſic ſequitur alia autẽ. vroze que. ⁊ ipa in aliquo corrigitur: ⁊ ſic ſequit alia autẽ. ſi tamen. quas ambas lege. ⁊ non omittas quod dicitur. §. c. i aut. ſed ⁊ ſi quis.

¶ Xor. ¶ Caſus. Lex. C. dicẽ q mi 2uolãs ad ſcõs mſmonij nũ nõ põt alienare res ãs habuit er primo matrimonio. Auten. cõfirmat hoc modo q ſi maritus aliqd lucratus est ex dote cogit ſeruare filio. siue 2uolet ad ſecũdum matrimoniũ; siue non: ⁊ ſi mulier aliquid lucrata est ex donatione ꝓpter nuptias a marito: compellitur reſeruare filio siue 2uolet ad ſecundas nup. siue nõ. ⁊ predicta habent locum non ſolum cum matrimonij vroris vel mariti ſoluitur: ſed etiam in diuortio. Nam quedam est 2ſtitutio que loquitur ſuper bis lucris. Vlua.

e ¶ Ex dote. nõ corrigitur hic lex vetus in alijs rebus: niſi i dote ⁊ donatione ꝓpter nuptias.

f ¶ Omnimode. i. ſiue ſit ſecundum matrimonium ſiue non.

g ¶ Sponſalicia. i. propter nuptias donatione.

h ¶ Aliter. diuortio.

i ¶ Conſtitutio. vt. §. eo. quopiam.

MAuten. de nupt. §. ſi vo expectet. ⁊. §. quoniam infirmas. ⁊. §. ſoluto. colla. iiij. conſtitu. j.

HEres[a] lucro cedunt liberis licet heredes nõ fuerint patris aut matris aut vtriuſq;[b] niſi fuerint ingrati: et probetur ingratitudo.

¶ Finit auc. ſcgt text. Codicis.

Qui non transit ad ſecunda vota potest lucra libere alienare ⁊ cõsumere: ſi vero noa alienat nec consumit possunt liberi illius matrimonij tanꝙ reſeruata ẽdi care. h. d. Bal.

¶ Illud etiaz humanis ſenſibus huic legi credidimus inſerendũ. vt eo quoq; caſu quo lucratur vel mulier res q̃ ad eam a marito peruenunt: vel maritus eas que ex bonis mulieris ad eum trãſeũt: hoc eſt vbi primũ matrimonium alterius morte diſſoluitur: nec ſuperſtes ad ſecunda as nuptias peuenerit: ſi res vel maritus vl' vroz: hoc eſt qui ſuperstes est non conſumpſerit: vel alienauerit (quod eis[c] ad ſecundas nuptias non venientib⁹ quaſi rerũ dominis acceſſum eſſe non dubiũ eſt) liberis[d] liceat res a patre pfectas vt paternas: a matre vt maternas accipere.

MAuten. neq; viruz. q̃ ex do. §. nuptialibus. verſi. ꝓpterea. colla. viij. conſtitu. ſi.

Iſta auten. dicit q lucrũ dotis ⁊ donationis ꝓpter nuptias omnino ẽ reſeruandum filijs illius matrimonij ſiue matrimonium diſſoluatur morte ſiue diuortio. hoc dicit Bal.

UXore mortua: quod vir ex dote[e] lucratur filijs cõibus omnimode[f] reſeruatur ẽtus ad ꝓpuctatẽ vſufructu patri ꝓcesſo.

¶ Idem est ex parte mulieris ſi lucretur ex ſponſalicia[g] largitate: id eẽ ſi aliter[h] matrimonium ſoluatur. Sup hiſdem lucris loquitur hec eadem conſtitutio[i].

MAuten. filij. §. quia vero ⁊ mulieres. col. ix. conſti. vij.

Iſta aut. dicit q mulier q̃ non trãſit ad ſecunda vota non ſolum habet vſum fructum lucratoũ er cauſa donatiõis ꝓpter nuptias: ſ; etiã hz virilem ꝓprietatis partem ſm numerum liberorum. hoc dicit Baldus.

SJ tamẽ[k] abſtineat mater a ſecũdis nuptijs: habebit ẽ ipſa ꝓprietatis portionez ꝓ numero liberozuz. ¶ Idem in patre obtinet: et in omnibus aſcendentibus a ſecundis nuptijs abſtinentibus.

¶ Si vir vel uxor ſecũdo viro vel vlteriori maritus ſecunde vroꝛi vel vlteriori: nullo liberalitatis titulo ſeu nullo lucrandi pacto vel relicto poteſt plus cõferre q̃ vni liberorum ꝓprijs matrimonij minus habenti: ⁊ quod vltra reliquit vel donauit ꝓ non ſcripto habetur: ⁊ quicquid in fraudem huius conſtitutionis agitur ipſo iure caſſatur. hoc dicit vſq; ad. §. bis illud. Baldus. Vel ſic. Coniunx trãſiens ad ſecunda vota non poteſt vllo titulo in ſecũdum coniugem tranſferre plus q̃ relique rit vni er filijs primi matrimonij cui min⁹ reliquerit: ⁊ quod vltra reliquerit nõ valet ſed inter liberos equaliter diuidit̃. hoc dicit Salycetus.

Impera. Leo. ⁊ Antoninus. aa. Eritrio. Lex. vj.

HAc edictali[l] lege in perpetuum valitura ſancimus: ſi ex prioze matrimonio ꝓcreatis liberis pater materve ad ſecundas vel ad tertias: aut vlterius repetiti matrimonij vota migrauerit: non ſit ei licitum nouerce vel vitrico teſtamẽto[m] vel ſine ſcriptura ſeu codicillis hereditatiſve iure ſiue legati vel fideicommiſſi titulo plus relinquere: nec dotis aut ante nuptias donationis nomine ſeu mortis cauſa habita donatione conferre: nec inter viuos cõſcribendis donationibus: que ⁊ ſi conſtante matrimonio ciuili iure interdicte ſint: morte tamen donatoris ex certis cauſis[n] cõfirmari ſolẽt: q̃ a filio[o] vl' filia ſi vn⁹ vel vna extiterit. q̃ ſi plures liberi fuerit ſinglis equas partes habentib⁹: minime pl⁹ q̃s advnumquẽq; eoꝝ peruenerit: ad eoꝝ liceat vitricũ nouercamve trãſferre. ¶ Sinautez non ex equis portionibus ad eoſdem liberos memoratis modis tranſierint facultates: tunc quoq; non liceat pbis eorum nouerce vl' vitrico in teſtamento relinquere: vel donare ſeu dotis vel ante nuptias donationis titulo conferre: q̃s filius vel filia habet cui minoꝛ portio vltima volũtate derelicta[p] vel data[q] SJ tamẽ. ¶ Caſus. Aut. hec ꝛtinuatur cuz ſuperiori lege: et dicit q mater que nõ cõuolat ad ſecundum matrimonium poteſt habere virilem portionẽ cuz filijs ſuis in donatione ꝓpter nuptias: ⁊ idez in patre.

k ¶ Si tamen. hec est ex corpore. vt fra. filij. §. q̃ vero et mulieres. collatio. ix.

HAc edictali lege. ¶ Caſus. Supio res leges loquũtur qua liter puniat mulier: vir ſecũdo nubentes in rebus quas lucrati ſũt ex primo matrimonio: cuz conuolant ad ſecundus mſmoniuz: mulier nec in vltima voluntate nec inter viuos poteſt plus ſecũdo marito dare vel relinquere q̃ det vni er filijs primi mſmonij. Idẽ eſt i ano ⁊ in amia: ſi vero plus detur ſecũdo marito: vel ſecunde vroꝛi: quod plus datuz est nõ valebit. Itẽ mulier ꝓprietatem eoꝝ que lucrata eſt a primo marito perdit vſumfructũ tantum retinet in rebus immobilibus: mobiles vero res eſtimabũ tur: ⁊ habebit vſumfructũ ſi ſatisdet ſm formã hic poſitã. alioquin eas remanebũt penes filios ⁊ filij ſatisdabunt matri de tertia parte cẽteſime eſtimatiõis ſoluẽda ma cui lucratur pro reb⁹ quas mater lucrata ẽ: ſi nec filius nec mater det fideiuſ. mlier habebit vſumfruc. ⁊ bona mulieꝛ tacite crũt obligata pro rebus illis: ⁊ ſi nec vir nec mulier 2uolet ad ſecũdas nuptias alienare poterũt ea que habent er primo matrimonio: ſed ſi non alienãt filij priozis mſmonij mortuis parentibus vendicabunt: licet bẽditatem parentũ nõ adierint.

l ¶ Hac edictali. i. generali. Et not. q̃ hucuſq; dixit qualiter puniẽtur contemptores liberoꝝ in lucris prouenientibus a defuncto cõiuge: nũc qualiter in alijs eoꝝ rum bonis.

m ¶ Teſtamento. ſcriptura facto.

n ¶ Cauſis. que ſunt. j. de dona. inter vir. ⁊ vxo. l. donationes. j.

o ¶ A filio ⁊c. Contra. §. de donatio. ante nuptias. l. ſi liberis. Solutio vt ibi.

p ¶ Derelicta. ſ. vltima voluntate.

q ¶ Data. inter viuos.

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

a ¶ Donata. ob causam vt dos ⁊ donatio ante nuptias. ⁊ inspicit hoc tempore mortis binnbi vt in auf. de nup. §. qz vo bactenus. colla. iiij. ⁊ facit. §. de inoffi. do. l. j. ⁊. §. de dona. ante nup. si constante. §. fi.

b ¶ Nisi er his causis. hoc a compositoribus est additum: nec ob. §. e. l. cum apertissime. que hoc quasi nouum inducit.

c ¶ Aurel aute. nā aunq meus qui nouercā magnam indurit: tantum mihi dabit quantus illi magne nouerce: quod intellige si ⁊ pī meus predecesserit.

d ¶ Liberor. primi matrimonij: sed per. l. §. eo. quoniam. etiam secundi matrimonij: §. tertio iure redditur ad istud. vt i auf. posita ibi: ad eos solos ⁊c.

Mulier trāsēs ad scōa vota si dat totū qđ hz secūdo viro an filij primi reuocare possint.

e ¶ Dimidi. sed pone q mulier que transiuit ad secūda vota centum tñ habet in bonis. ⁊ ea dat secūdo viro: nunqd totum reuocabūt filij primi mrimonij? Videtur q sic cum appellatione pluris ⁊ totum cōprehēdatur. argumen. §. de heredibus instituen. l. ij. et ff. de verborum signifi. l. ceterorum. sicut ⁊ minus diceretur dare quando nil daretur. vt. ff. de tribu. l. illud. §. minus. ⁊. ff. de verborum signifi. minus. Solu. dico q reuocantur tñt equales cum secundo viro. Item no. q hec lex intelligitur qñ fecit pactum cum secundo viro de lucrādo alis non habet locum quod hic dicitur. vt dicimus §. si adner. dotē. l. j. Item loquitur hec lex siue nō habeat alia bona mīs ea que dat secundo viro: siue habeat. vt in auf. de nup. §. illud. colla. iiij.

f ¶ Illo quocunq. cum fingat se vendere cū donet.

g ¶ Dis. scilicet supradictis.

h ¶ Statuta. vt. §. eo. femine. et. l. cum alijs. et. l. generaliter.

i ¶ Adancipionē. quando cēsentur immobilia. vt. ff. de diuer. et tempo. pre. longe.

k ¶ Ciuilium. que de publico dātur annuatim. vt in auf. de nō alie. §. ij. coll. ij. ⁊. j. de anno. ciui. libro. rj. Item no. q hic loquitur de morte soluto matrimonio. nam secus si per diuortium: qz tunc aliam penam patitur. vt. j. de repu. ⁊ diuoz. consensu. §. hec nisi. ⁊. §. si vero.

l ¶ Sacramēto. a partibus non ab arbitro fm Bug. nec ob. auf. decernit ius. §. de recep. arbi. Vel dic etiaz ab arbitro quia nō est vere arbiter sed arbitrator.

m ¶ Fideiussionē. quam fuerit aut donata[a]: ita tamen vt quarta pars que bisdem liberis debetur ex legibus nullo modo minuatur: nisi ex his causis[b] que de inofficioso excludunt ḡrelas.

¶ Quam obseruationē in psonis etiam aui[c] vel auie proauj ⁊ proauie: neporum vel neptum: item pronepotum vel pronepotum: siue in potestate siue emancipati cmā ciparteve sint: siue ex paterna vel materna linea venientibus custodiri censemus. ¶ Diuerso plus q̄ statutū est aliquid nouerce vel vitrico relictuz vel donatum aut datum fuerit: id quod plus relictum vel donatum vel datum fuerit: tanq̄ non scriptum neqz derelictum aut donatum vel datū ad liberozuz[d] personas deferri: ⁊ inter eas diuidi[e] iubem[f]: omni circūscriptionec si qua per interpositam personā vel alio[g] quocunqz mō fuerit excogitata) cessante.

Mater trāsiens ad scōa vota donec vixit rerū mobilium lucrataruz percipit commoda alienatione penitus interdicta. Immobilium vero prestita satisdatione et facta estimatione vsumfructum habet. Si autē nō vult vel non pōt satisdare: facultas satisdandi quertitur ad filios qui debent satisdare matri pro vsufructu esti mationis medij tēporis: qua satisdatione pstita filij pñt libere res alienare: neutro vero satisdante propter impotentiam vel dissimulationē res remanēt apud mrem donec vixit: pro quaruz restitutione sunt tacite obligata bona matris pītia ⁊ futura: si ipsa mater posteriozibus preferr creditoribus: ⁊ boc si transit ad secūda vota. Si aūt liberozum affectione vel castitate seruata non migrauit ad secunda vota remanet domina pleno iure: ⁊ habet aliena di potestatem: tamē si non alienat licebit liberis ertantia vēdicare. hoc dicit Bal. Vel sic. Si mulier transit ad secunda vota proprietas rerum a primo viro. puerum ⁊ in liberos pmi matrimonij transfertur: ⁊ ipsa vsufructuaria efficitur que pro mobilibus tenetur satisdare forma hꝰ scripta. ⁊ ea non satisdante possessio trāsfertur in filios satisdantes. ⁊ neutro satisdante possessio remanet penes matrem: ⁊ omnibus liberis mobilia proprietas redit ad matrem. b. d. Salycetus.

Dis[h] illud adiungimus: vt mulier in his casibus in quibus ante nuptias donationes certas etiam a marito res ad se deuolutas fm priozum legum liberis communib[i] vt paternas seruare compellitur: hoc est vbi morte mariti matrimonio dissoluto ad alias nuptias venerit: immobilium rerum ⁊ mancipiozū[k] annonarum quoqz ciuilium[l] vsufructu dūtaxat vite sue tempozibus potiatur: alienatione earum penitus interdicta. ¶ Mobilium non pstaret pater. p bonis maternis. vt. §. de bo. que libe. cū oportet. §. non autem hypotheca. ⁊. l. fi. §. illo procludubio. vel forte aliud est in lega. l. j. prou. j.

n ¶ Contigerit. scilicet matrem.

vero rerum iustis precijs estimatione habita: per eos quos vtraq pars elegerit arbitros iudicaturoz interposito sacramento[m] si mili modo vsumfructus habeat. Si idoneam fideiussionem[m] prebuerit q eas dem res mobiles vel earum precium filijs vel filiabus ex eodē matrimonio procreatis: vel post mortem eorum: eozū neporibus ⁊ neptibus ex hisdem filijs procreatis: siue omnibus: vel vno vna ve superstite mozi gerit[n]: fm legum modum[o] restituat. ¶ Vel certe si fideiussiones idoneas pstare distulerit aut nequiuerit: pdicte res mobiles nōdum matri a liberis tradite apud eosdem manebunt. Soluto vero eidem matri vel ab eadem detente restituentur liberis: si tamē ab his fideiussio idonea matri fuerit oblata: qua caueri ōbet quod eidem superstiti[p] pro vsufructu earundem rerum mobilium vel precio quo taxate sunt vsurarum nomine centesime partem tertiā annuis quibuscūqz temporibus prestare non differant: ita vt in eadez fideiussione hoc quoqz caueatur: q a filijs filiabusve vel ex his genitis liberis (si ante eandem matrē omnes eos obire contigerit) omnes res[q] predicte mobiles fm legum moderationem matri: vt ad eandem lucrum[r] vertat lucuosum: restituantur.

¶ Erit itaqz licitū vtrilibet[s] parti que fideiussionem prebuerit si sibi commodum esse prospexerit his rebus mobilibus vtifrui easdemqz dare[t] vel mutuo[u] obligare vel vendere: vt ex his maxime[v] liberi acquirentes possint mīno affectui[x] tine suo incōmodo deseruire. ¶ Si autē vtraqz pars pdictam fideiussionē dissimulauerit: aut forte offerre nequiuerit: eadem res apud mulierez vsqz in diem vite sue manebunt[y].

In auten collatio. j. cōstitutio. ij. de non elig. §. aliud. ⁊ in auten. de nup. §. et quia parum. coll. iiij. constitutione. j.

Hec auten. vult q si maritus auruz vel pecuniā certam promisit ex causa dotis fm subst̄ātia viri non reperiatur quantitas auri vel argenti. pmissa q mulier volens illā exigere (quia ex pacto est lucrata) nō possit illam exigere ab heredibus: ne cōpellantur substantiam vendere: sed teneantur heredes cautionem vsurarum prestare: secus si quātitas illa est reperta in herede. hoc dicit Salycetus.

o ¶ Legum modū. vt ipe si ertant. etiam deteriorato estimetur.

p ¶ Superstiti. id est duz viuit.

q ¶ Hēs res. item si vnus de pluribus decedat habet locum pactuz appositum in casu non existentium filiozum. vt in auf. eo. §. sed siquidez. nobis prudem fm Joā. vt scilz tanto minus nunc restituat. Aliqui libri habēt finem istius glo. sic. vsq in auf. eodem. §. ⁊ sancim. Sed hoc quidem nobis prodest fm Joānem vt scilicet tanto minus nō restituat.

r ¶ Restituantur. cōditione er lege vel rei vendicatione si ertāt: vel ex stipulatione que iterponitur. sic ergo est aliqui solicit[z] de hereditate viuentis. Sed argu. contra. ff. de vulga. substitu. l. ij. §. interdum. sed ideo est hoc: qz ab ea processe runt: ⁊ qnodāmodo scz per vsumfructum adhuc sunt sue.

s ¶ Vtrilibet. primo matri: postea filijs.

t ¶ Dare. cui vult.

v ¶ Mutuo. id est. p mutuo.

x ¶ Maxime. qz ipsi habent dominiuz: et mater posset ideo facere si satisdedisset cum ad preciuz teneatur.

y ¶ Affectui. scilz in vsuris predictis.

z ¶ Manebunt. hz quid si ambo sint parati satisdare sicut ⁊ alis. vt. §. de testa. ma. l. fi: Respon. potest dici melioꝛē conditionē possidentis: vel melius mater prefertur que fructuaria est. argu. pro hoc quod hic in contrario casu statuit. Sed argu. contra. ff. vsufruc. quemadmodum caue. l. si vsufructus nomine. et facit i auf. de nup. §. fin. autez intestatus. pe. col. coll. iiij.

Fructuarius ante cautionez prestitam non facit fructꝰ suos.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Sed si aurum. ¶ Casus. Lex codicis dicebat q̄ in omnibus rebus mobilibus: si mulier volebat dare fideiussores de reb⁹ restituendis filiꝰ cum moreretur: poterat illis rebus uti ⁊ frui. Hec autentica corrigit. l. codicis in aliquo ⁊ dicit q̄ si mulier acceperit centū in donationem propter nuptias in auro: ⁊ p̄mortuo marito ea centū lucrata sit: si ad secūdas nuptias postea conuolauerit: dicta centum a filiꝰ primi matrimonij data fideiussoꝛ non exiget. Sed filij pstabūt cautionem de prestāda tertia parte centesime illius auri.

a ¶ In donatione ꝓpter nuptias. quā mulier lucrata est ex pacto.

b ¶ Exigitur auruꝫ. scilicet in solutione faciēda.

c ¶ Haritalibus. id est lucris: p̄o quibus sunt obligata alia bona mulieris a primo viro habitis. ⁊ dic vt. j. eo. si quis. ℣. in illo.

d ¶ Facultatibus. idem in viro. vt. j. e. si quis. ℣. in illo. ⁊ dic: id est lucris habitis a viro. et sic videntur interim filij non domini. Vel dic verius eos dominos ⁊ non habere hypothecam. vt. j. eo. si quis priꝰ. in fin. ibi: extra memoꝛata ⁊c. et subaudi hic p̄o eis.

e ¶ Dis etiam. id est facultatibus.

f ¶ Pignoris. expresse scilicet.

g ¶ Traditas. a filiis ⁊c. et est etiam ad. l. ustam. j. de bo. que libe. cuꝫ opoꝛtet. ℣. fina. et. ℟. de donationibus ante nup. si cō stāte. ℣. pactis. ⁊ j. de pactis con. l. fi.

b ¶ In vendicandis. per hypothecariam.

i ¶ Prohibebūtur. vt. ℟. e. generaliter. ℣. fi.

k ¶ Parentū. primo descendentium. nā posteriꝰ descendentium adire debent. vt. ℟. eodem. l. generaliter. quod et ipsius recipit correctionem: vt in aut. ibi posita. hē res ⁊c. Item nouo iure: nec patet quod et dote est nec mater quod et ante nuptias donatione lucratur: nisi partem p̄o numero liberoꝝ sibi com petētem in alium transferre potest. vt in auten. vt fra. fi. colla. ir. que est ℟. eodē. generaliter. ant. si tamen. Item facit in auten. de nupt. ℣. soluto. collatione. uij. ⁊. j. de bo. que libe. l. cum oportet. ℣. inautem.

Si quibus. ¶ Casus. Si pater vel mater ad secūdas nuptias cōuolauerint: lucra que habet ex primo matrimonio cogitur referre filijs primi matrimonij: si nō sunt filij restituet neporibus: ⁊ nō fratribꝰ defuncti si quis ex filijs decesserit. ¶ Ilo. ex hac. l. ibi: portionem. q̄ benefacta vadunt ſm lineam sanguinis ⁊ potius sequuntur lineam. descendentem q̄ transuersalem ſm Bal. hic.

l ¶ Precepti sunt. vt. ℟. eo. femine. ⁊. l. generaliter. in prin.

m ¶ Debebatur. vel deberē si in tēpoꝛe secūdarum nuptiaruꝫ superstes fuisset. ⁊ hoc non facta electione a parente.

Sed si aurū fuerit in donatione pcepti nuptias[a] scriptum/cautio vsurarū exponitur. non autem exigitur[b] aurum: nisi forte viri substantia sit habens auruꝫ et cetera que scripta fuere.

¶ Finit aur. sequitur ter. codicis.

Bona matris ad fcōa vota trāseunt filijs sunt obligata filijs p̄o rebus ab eoꝝ patre ad matrem p̄uenientis a die qua res ille ad matres peruenerunt: ⁊ ideo si illas alienet filij vendicare poterunt vt potiores. hoc dicit Salycetus.

¶ Omnibus videlicet hisdē maritalibus[c] facultatibus[d]: his ēt quas habet habiturave est tanq̄ si iure pignoris[f] vel hypotheece supposite sint super eadem ante nuptias donatione vel reb⁹ alijs ad eam ex mariti substātia deuolutis ex eo die quo eedem res ad eam peruenerunt liberis obligatis: vt si quis post traditas[g] mīi vel detentas ab ea res (si ita contigerit) contractum aliquem cuꝫ eadem muliere inierit: que sic repetitis nuptijs copulauerit: in vē dicandis[h] hisdem suppositis rebus posterioꝛes habeantur liberi qui ex eodem matrimonio p̄o creati sunt: ⁊ nepotibus ncptibusve qui ex hisdē liberis geniti sunt sine dubio p̄eponendis.

Pater vel mater nō transiens ad secunda vota potest de lucris nuptialibus disponere p̄o libito. ⁊ eo vel ea nō disponente possunt filij vendicare: ℞ derelicta tem primi parentis repudiauerint. hoc dicit Salycetus.

¶ Si vero liberoꝝm suoꝝm affectiōe seruata pater materve ad alias nuptias migrare noluerit: neq̄ vir ex his que de bonis vxoꝛis ad se trāscunt: neq̄ mulier rebus que ex substātia mariti ad se peruenerint p̄o suo arbitrio vti: vel eas vendere aut quocunq̄ modo vel iure alienare vel pignoris iure seu hypotheece si vo lucrint obligare: vtpote domini earum: p̄ohibebuntur[i]. ¶ Extātes autem predictas res (si non fuerint alienate vel cōsumpte vel suppositę) licebit liberis vēdicare: etiam non adeuntibus hereditatem parentum[k].

Ista lex ꝓncipium sequentis tenet ad idem. ⁊ hoc dicit. Oō debet per lucrantem filijs referuari si alter filiorum decedit cum liberis: alter vo si adhuc vixit: liberi morientis succedūt loco sui genitoris ⁊ non fratres: eis tamen electione reseruata. hoc dicit Bald. Vel sic. Filius transmittit ad descēdentes ius vendicandi lucrum sibi p̄ouenientis ꝓpter transitum quem parens fecit ad scōa vota ascēdētibus ⁊ collateralibus exclusis. hoc dicit Salycetus.

Impera. 3cno. a. sebastiano pfecto p̄etouo. Lex. vij.

In quibus casib⁹ pater dotem mater ante nuptias donationeꝫ vel alias res ad se ex altera parte deuolutas: filijs vtriusq̄ sexus seruare p̄cepti sunt[l]: si quem ex filijs vel filiabus ante patris vel matris obitum mori contigerit: siue ante secūdas nuptias siue postea filio vel filia vel nepte aut nepote vno vel pluribus patre suo adhuc viuo vel matre superstite derelictis: portioneꝫ que defuncto filio vl filie debebatur[m] vel lucrum ex ea non ad fratres vel sorores mortui: sed ad filios eius vel filias vel nepotes vtriusq̄ sexus aut pronepotes auis vel p̄oauis superstitib⁹ peruenire[n] decernimus. Eligendi[o] videlicet quos voluerint ex liberis superstitibus: non adempta licentia.

Sicut non succedunt fratres sed liberi: ita nec parentes. et quod liberi existunt ex vno filio premortuo vnus loco habentur. hoc dicit vsq̄ ad. ℣. illud etiaꝫ. addendo principium istius legis ad finez summarij. l. precedētis. Item additur hic q̄ omnes nepotes ex vno filio ad vnā partem vocantur: ⁊ patruus ad alteram. hoc dicit Baldus.

Impera. Justi. a. Dionne pfec. p̄etouo. Lex. viij.

Si quis priozis matrimonij filiozum ante[p] secundas nuptias patris vel matris mortuus fuerit: filijs a se vel nepotibus vel pnepotibus relictis: partem eius non ad fratres eius: vel si nullus alius frater vel sozoꝛ sit: non ad patrem vel ad matrem eius pueniꝛe: sed ad filios vel nepotes vel pronepotes eiusdē mortue psone sancimus: vt siue vnus siue plures sint: eam tantūmodo partem vendicare possint q̄ mortuo competit[q].

n ¶ Peruenire decernimus. hoc intellige salvo pacto non existētium liberoꝝm: nam solum reliquum conceditur filijs heredibus extraneis: vt hic. ⁊ in auten. de nō cli. ℣. si adhuc vivit: liberi morientis succedūt loco sui genitoris ⁊ non fratres: eis tamen electione reseruata. hoc dicit Bald. Vel sic. Filius transmittit ad descēdentes ius vendicandi lucrum sibi p̄ouenientis ꝓpter transitum quem parens fecit ad scōa vota ascēdētibus ⁊ collateralibus exclusis. hoc dicit Salycetus.

o ¶ Eligendi. eligere ergo hic filius de suis filijs sicut ⁊ pater et mater potest eligere: vt hic. ⁊. ℟. eodem. l. femine. et. l. generaliter. ℣. negocia. Sz an ita corrigatur in hoc casu sicut in patre. vt. ℟. eo. auten. lucrum: quod potest dici: sed alia rō posset assignari quod illud corrigatur nō hoc: quia filijs omnib⁹ fit iniuria per secundum matrimonium: ⁊ non nepotibus. ⁊ facit ad leg. istā. j. l. pri. in principio. ⁊. j. communia de suc. l. fi.

Si quis. ¶ Casus. Si pater vl mater conuolauerit ad secundum matrimonium cogitur referuare filijs ex primo matrimonio. Et si non superstint restituet nepotib⁹ non fratribus.

¶ Illud. Si pater vel mr non cōuolet ad secundū mīmoniuꝫ poterit alienare fine specialiter con cedat: puta legata faciēdo siue generaliter instituendo heredem: ⁊ si nō alienauit: filij poterunt vendicare: etiam si non adiuerint hereditatē patris aut matris post decedentes: satisfaciat tamē debent hereditatem patris vel mīis qui posterius decedit. ¶ Talem. Idic. ℣. sic continuatur. In superioꝛibus dictum est q̄ filij p̄mi matrimonij possunt vendicare ea que pater vel mater habuit ex primo matrimonio: et si non adiuerant hereditatem patris vel matris: sed hec licentia non conceditur filijs secundi matrimonij: quia non possunt vendicare in totum lucra que habuit pater vel mater ex secūdo matrimonio: sed p̄o parte filij p̄mi matrimonij vendicant. ¶ In illo Sicut omnia bona matris ita omnia bona patris tacite sūt obligata filijs p̄o bis que pater lucratus est ex primo matrimonio ⁊ p̄o alijs rebus que ad filios pertinent.

p ¶ Ante. idem si post. vt. ℟. l. priori. in fi.

q ¶ Competit. id est cōpetere poterat. sic. ff. de sta. lib. l. labeo. ⁊ hoc nō facta

facta electione a parente. ⁊ habeo idem quod hic. ff. l. priori.

a ¶ Illud. hec eadem sunt. ff. codē. generaliter. in fine. ⁊. l. hac edictali. in fine.

b ¶ Er priore coniugio. quo ad differentiam secundi quod contrahi potuit: sed contractum non est.

c ¶ Paternas. id est eius parentis qui primo decessit: adeant tamen hereditates eius qui postea moriatur: etiaz qui est lucrat⁹. vt. ff. codē. l. generaliter. ff. in his. licet autem. be res. cozrigat ibi posita.

d ¶ Sancimus. id est sancientes: alis scientes.

e ¶ Specialit. id est particulariter.

f ¶ Instituendo. scilicet in totum. nam aliquando est. ⁊c. vt. ff. de fun. dot. l. j. ⁊ est simile: quia instituēdo beredem videat alienare. vt. ff. de legatis. ij. pcto. ff. fratre. ⁊ de verborum obligatio. si ita ga promiserit. ff. ca lege. Sz argumen. contra. ff. de fund. dot. l. j. ⁊. ff. de alienatiudi. l. et hoc edicto. ff. sed beredes. Additio. Dic aut prohibitio alienationis est facta simpliciter: et non intelligitur prohibita trāsmissio ad beredem testamentarii vel legitimum: ita loquitur. d. l. j. ff. de fundo do. Aut est facta limitative: ⁊ tunc si limitatio est facta circa modum: puta q̄ nō fiat alienatio fraudulenta vel dolosa: tūc etiam non videtur prohibita transmissio ad beredem: quia i ea cessat dolus. ita loquitur ler ex edicto in. ff. sed beredem. ff. alleg. Si autem prohibitio est facta limitative respectu persone in quā potest alienari: tūc vltra illam personaz prohibitio est generalis. ita loquitur. l. peto. in. ff. fratre. ff. de leg. q. ⁊ hic cū filibus. de qua distinctione vide latius p Bar. in. d. ff. fre.

¶ Sequitur aut. Nunc autē. que est de nuptijs. ff. de inceps. ⁊. ff. soluto. colla. iiij.

Nunc. ¶ Casus. Ler codicis dicit q̄ pater videt alienare si alii quem instituat. ⁊ sic generaliter hec auc. corrigit: q̄ nisi specialiter concedat alicui lucra que habet ex primo matrimonio: presumit conseruare talia lucra filijs primi matrimonij.

g ¶ Nunc autem. Sic ergo imutat aut. q̄d dicit ler ista: q̄ per aut. presumitur parens talia lucra seruare liberis: nisi expresse trāsponat in alios: ⁊ generaliter bona alicui dimittat: ⁊ sic speciale derogat generali. ⁊ est sic. ff. de leg. iij. vroze. ff. felicissimo. Sz in quibus rebus habeat locū hec auc. dubium est. nam auc. de nup. ff. soluto. parenti ad scḋas nuptias nō venienti permittit liberam facultatē alienandi dotem vel donationem propter nuptias quā corrigit auc. neq; virum q̄ ex dote est. vt. ff. co. auc. vroze. que etiam imutatur per aut. vt fra. ff. vt. ff. co. aut. si tñ. vnde potest dici q̄ hec aut. nō loqtur in illa portione quam lucratur parens ex pacto non existentiū liberoz: ⁊ in aliis lucris que lucratur parens ex pacto non existentiū liberoz. ⁊ in aliis lucris que non sunt dos vel donatio propter nuptias. Ité est arg. 2tra. huc aut. non sunt dos vel donatio propter nuptias. Ité est arg. 2tra. huc aut. ff. de acquir. rer. domi. q̄dā. sed illud regulariter est verū. hoc causualr.

Casus posit. h ¶ Talem. Dic casum sic. Concessum est filijs primi matrimonij venire ad lucra primi matrimonij etiam non adeuntibus patris vel matris bereditatem: sed talem licentiam filij secūdi matrimonij nō passi sunt iniuriam per tertium matrimonium non habent: scilicet vt soli ea lucra habeant si filij prioris mātmonij extant. idcoq; pro parte sunt beneficiarij. ⁊ in hoc casu non sunt heredes secundi matrimonij: sed sm hūc casum est contra. vt. ff. co. cum alijs. Solu. illa trahitur ad istam: ⁊ sm istam intelligitur sm. ff. vel primi matrimonij. ⁊ secundi. ff. vero de donatio. propter nupt. quam trimonij beredi tatem: ⁊ sic habuerunt precipuam. adierunt dico patris a quo lucrum fatum est: id est beredi tem primo mortui parētis id est secundi matrimonij. hic repudiauerūt filij secundi matrimonij beredi tatem primortui parentis: sed adierunt lucrantis. vel ibi despōsalitia largitate tñ: hic de alijs sm. ff. Sed vt hoc contrarium cuites dic sic casum sm Joan. Berta habuit primum virum: quo mortuo suscepti liberi lucrata est ex primo decem. accepit secundum et eo mortuo susceptis liberis lucrata est eodem modo. rr. si filij primi matrimonij nō adita patris beredi tate sed matris tantū postea morientis habent precipua dicta decem que ex patre suo mater lucrata est: sed filij secundi matrimonij si non adeant patris beredi tatē a quo mater lucrata est: sed tātum matris ad quā cum filijs primi matrimonij admittuntur fortiuntur dicta viginti cum supradictis filijs primi matrimonij: secus si adissent vtriusq; parentis beredi tatem filij secundi matrimonij: quia tunc insolidum lucrantur illa. rr. et sic loquitur illa dicta ler cū alijs. ⁊ ita ibi dicte runt vtriusq;. hic vnus scilicet lucrātis. Quod dictum est in matre: ideo in patre: ⁊ idez dicunt in filijs primi matrimonij. si tñ posterius decedēti succedant vt pro patre vēdicent lucra primi matrimonij. p quā sunt beneficiarij. Sed Jo. S in hoc: sunt eñ iniuriati primi per secūdū mātmoniū: ideo vendicant insolidum ex quantacūq; parte sunt beredes. filij autem secundi matrimonij non patiuntur iniuriam. et hoc sm has leges. nam per aut. fecit vel non fecit iniuriam: integram tamen seruat. vt per aut. neq; virum quod ex dote est. col. vij. que aut. in nuptialibus lucris tñ loquitur vt ex rubrica apparet. alia enim lucra quomodo velit alienat: nisi ad secunda vota conuolet. vt in auc. co. ff. si vero expectet. col. iiij. que non alienata filijs deferuntur sm. ff.

Mulier bimba si ex vtroq; mātmonio lucret: illud illud inter filios diuidetur.

Heredem f instituens aliēare videtur.

Ité est arg. 2tra. huc aut. ff. de acquir. rer. domi. q̄dā. sed illud regulariter est verū. hoc causualr.

Nunc autem g nisi expressum transponat in alios: presumitur ipsis seruare talia lucra.

¶ Finit auten.

¶ Sequitur textus codicis.

¶ Iste. ff. reputatur difficilis propter varietatem lecturarum: vt intelligas vi de Bal. ⁊ Salyce.

¶ Talem vero licentiam datā filijs vt etiā non adeuntes paternam vel maternaz hereditatem lucra vendicarent: que parens eoz ex matrimonio quod secundo thoro minime mutauit sibi acquisita non alienauit: nil lo modo eis cōcedimus: si paternam vel maternā hereditatem ab intestato ex parte (si forte alij etiam ex anteriore matrimonio morienti parēti filij sint) sibi acq fierint.

¶ Bona parentum ad secunda vota trāseuntiū sunt liberis qbus debēt lucra reseruari tacite obligata. nec patria potestas impedit istā tacitaz hypothecam: tñ pater filio ad reddendam rōnem administrationis nō cogitur. h. d. cum glo. Bal. Vel sic. Sicut bona matris ita patris ad secūda vota transeuntis sunt obligata liberis primi mātmonij pro lucris p̄cernandis ac etiaz pro aliis bonis a matre vel a materna linea ad filiū peruenti in qbus pater hz vsumfructū: nō tñ filij ex causis predictis possunt perscrutari administrationem parentum. boc dicit Saly.

¶ In illo etiā veterem sanctionem adimplētes p̄cipimus exemplo matris cuius res post secundas nuptias filijs ex priore mātmonio natis i hypothecā suppositę sunt: ad cōscrūanda eis lucra que ex priore matrimonio ad eā peruenerunt. Patris quoq; bona q̄ habet habituruſq; est filijs ex priore matrimonio natis post

Titulus IX.

Nunc autem g nisi expressum transponat in alios: presumitur ipsis seruare talia lucra.

¶ Finit auten.

¶ Sequitur textus codicis.

¶ Iste. ff. reputatur difficilis propter varietatem lecturarum: vt intelligas vi de Bal. ⁊ Salyce.

¶ Talem vero licentiam datā filijs vt etiā non adeuntes paternam vel maternaz hereditatem lucra vendicarent: que parens eoz ex matrimonio quod secundo thoro minime mutauit sibi acquisita non alienauit: nil lo modo eis cōcedimus: si paternam vel maternā hereditatem ab intestato ex parte (si forte alij etiam ex anteriore matrimonio morienti parēti filij sint) sibi acq fierint.

¶ Bona parentum ad secunda vota trāseuntiū sunt liberis qbus debēt lucra reseruari tacite obligata. nec patria potestas impedit istā tacitaz hypothecam: tñ pater filio ad reddendam rōnem administrationis nō cogitur. h. d. cum glo. Bal. Vel sic. Sicut bona matris ita patris ad secūda vota transeuntis sunt obligata liberis primi mātmonij p̄o lucris p̄cernandis ac etiaz p̄o aliis bonis a matre vel a materna linea ad filiū peruenti in qbus pater hz vsumfructū: nō tñ filij ex causis predictis possunt perscrutari administrationem parentum. boc dicit Saly.

¶ In illo etiā veterem sanctionem adimplētes p̄cipimus exemplo matris cuius res post secundas nuptias filijs ex priore mātmonio natis i hypothecā suppositę sunt: ad cōscrūanda eis lucra que ex priore matrimonio ad eā peruenerunt. Patris quoq; bona q̄ habet habituruſq; est filijs ex priore matrimonio natis post

Nunc autem. De nupt. ff. deinceps. et ff. soluto. colla. iiij. Consti. j.

¶ Hec aut. corrigit quod supra de institutione beredis dixit: nam bodie sine beredem instituendo sine generaliter bona sua relinquendo: non dicitur nec luctuosa nuptialia alienare: sed in alium trāsferre: nisi expresse de eis faciat mentionem: sed presumitur liberis seruare. hoc dicit. q̄d notat Salycetus.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Illius. etiam patris non solū superiorius. Et dic quod. ſ. pro consernatione lucrorū: hic pro conservatione rerū maternarum.

b ¶ Jus hypothece. cuius res obligate trāseant cū sua causa. vt. j. de distra. pigno. ſi debitor. q̄ⁿ autem hic de p̄fe dicit simpliciter verum est q̄ filij eius potestate constituti nō debent perscrutari eius administrationem. vt in aut. de nup. ſ. et ita circa talia. v. j. j. de bo. q̄ libe. l. fin. nisi ipse suspectus habeatur de fraude vel de alienādo. vt. ff. ad trebellia. l. imperator adrianus. sed in matre nō est ita simpliciter admittendum: nā nil plus habet eius administratio nem perquiri in p̄dictis lucris. z facit. j. de bonis mater. l. j. z debo. que libe. cum oportet. ſ. nō autem. z. ſ. fina.

Filij in potestate constituti patris administrationem nō debēt perscrutari.

Quoniā. ¶ Casus. Si dater non pōt plus dare secundo mariti q̄ de vni ex filiis primi matrimonij: et ſi dat plus non valet q: reservabitur filijs primi matrimonij. vt. ſ. c. hac edictali. hec lex corrigit illā dicens q̄ id q̄ plus datum est pertinet tā ad filios p̄mi matrimonij q̄ secundi. Si vero mater sine cā repudiauit patrē lucrabitur pater dotem z compellet filio eam reseruare.

c ¶ Quoniam preterite. vt. ſ. c. l. hac edictali. de dona. ante nup. ſi ſtante. ſ. fina.

d ¶ Liberis. ablatiui absoluti.

e ¶ Mentio facta. scz vt ipſi aliquid habeant.

f ¶ Permere. sic ergo p hanc legem corrigit illa ler hac edictali. in princ. sed hec corrigit per aut. quā ſ h habes. ad eos ꝛc.

g ¶ Ad hec. i. iurta hec.

h ¶ Seruari. subaudi fāciēdus.

i ¶ Causam requiri. scilz a qua parte vel quare sit missum.

Ad eos. ¶ Casus. Ler codicis dicit q̄ lucra peruenīūt filijs priorīs matrimonij z secundi. ¶ Dec autēticā addit q̄ ſi quis decedat relicta sobole: poterit ad eam quod ad eius peruenit transmittere.

k ¶ Ad eos. hec autētica sumitur in aut. de nupt. ſ. optime. et. ſ. nec illud. colla. iiij. z sic reditur ad legem istā veterem. Itez ſi nihil datum fuit filijs priorīs matrimonij z alij secundas eius nuptias ad ea conseruanda que ex eorum matre lucratus est suppositā cē. ¶ Illius[a] etiam patris qui in sua potestate talē liberum vel liberos habens maternam substātiam eis vel ex materna linea ad eos deuolutaz seruare cōpellitur: bona bisdem liberis suppositā esse ad p̄scrutandas easdem maternas res decernimus: ita tamē vt occasione talium hypothecarum neq; patris neq; matris filij valeant administrationem p̄scrutari: vel aliquaz eis mouere super hoc questionē: cum perspicui iuris sit: etiā ſi aliquando nata sunt eorum bona que extra memorata lucra vel mīnas res sunt: ius hypothece[b] integrū bisdem manere filijs.

¶ Ista ler. ꝛ cernit. l. hac edictali. z hoc dicit. Eorum quod vltra modum secūde coniugi datur vel relinquitur tanē non datū liberis vtriusq; matrimonij applicatur. in hoc corrigitur. l. hac edictali. ſ. ſi vero. que dicebat q̄ applicabatur solum filijs offensis per transitū ad secunda vota. hodie corrigitur hec. l. z redit ad. l. hac edictali. per aut. de nup. ſ. optime. verſi. z hoc decernentes. et per auten. ad eos. hic positam. vnde corrigens corrigitur et ad pristinum statum ius reducitur. Bal.

Lde. a. Omnē. p̄c. p̄to. ¶ cr. ix.

Quoniam preterite[c] leges omnia que liberis[d] ex p̄tio re matrimonij. p̄creatis mulier quidem secūdo marito: vir autez vxori secunde dotis vel ante nuptias donatiōis nomine vel alio quocunq; modo dederit vel relinquerit: ampliora his que vni filio vel filie ex anteriore matrimonio progenitis dauda vel relinquenda sunt reuocanda ad solos filios ex priore matrimonio natos pue nire cōstituerunt: nullaq; in hac parte filiorum ex secundo matrimonio natorū mentio[e] facta est: hoc quoq; corrigētes omnia que memorato modo reuocant: non solum ad filios prioris matrimonij: sed etiam ad eos qui ex secundis nuptijs nati fuerunt pertinere[f] z in capita iter omnes diuidi sancimus.

¶ Statuta in lucris nuptialibus mīs monio morte soluto: locū habent etiam si soluatur diuortio. hoc dicit Salycetus.

¶ Ad hec[g] lucra que marito vel vxori ex dote vel añ nuptias donatione occasiōe repudij accedūt indistincte post secundas eorum nuptias liberis ex priore cōiugio procreatis ad similitudinem p̄mi mīs monij morte dissoluti seruari[h]: nec decetero repudij cām requiri: vel aliam in ea re exquisitionem fieri.

Hauten. de nup. ſ. j. et. ſ. nec illud. et. ſ. optime. collatione. iiij. constitutione. j.

¶ Ista aut. corrigit. l. codicis et redit ad. l. hac edictali. Et ratio est: q̄ soli inuriam passi debent cōsequi lucrū in recompensationem iniurie. h. d. Salycetus.

Ad eos[i] solos etiam nunc pertinet: z ſi quis p̄mori tur relicta sobole portio eius ad eam defertur.

¶ Ne nature iniuriarētur leges: liberi qui sunt vere ingrati nō habent beneficiū l. hac edictali. hoc dicit Bal. vel sic. Libe ri ingrati non admittuntur ad partem lucri quod debetur filijs p̄mi matrimonij: et eo q̄ plus debito sit datum vel relictū secundo coniugi. hoc dicit Salycetus.

Idem. a. Demosteni p̄cfe. p̄re torio. ¶ cr. x.

Quam aptissime legibus[j] cauetur ingratos liberos a maiorum suorum hereditate me rito cē repellēdos: si hoc[k] idem[l] in suis elogijs[m] conscripserunt et reuera hoc fuerit reuelatus[n]: reclamare videtur huiusmodi sanctioni[o] diualis cōstitutio leonis inclyte recordationis: quam sup filijs ex priore matrimonio procreatis p̄scripsit. Nam cū necessitas[p] est patri vel matri qui ad secunda vota migrauerunt tātum prestare per quācūq; causam scz cundo marito vel nouerce q̄tus filio vel filie ex anterioribus nuptijs progenitis qui partē minimam habiturus est reliq̄rit maxima iniquitas ex hac sanctione cōtra genitores efficiebatur. liberi etenim scientes q̄ oīmodo aliqd sibi a genitoribus suis etiā nolētibus relinquendū est: et tantum quantū secūdus maritus vel noucrca acceperit: cū omni licentia z lasciua suos genitores iniurijs afficiebāt: quapropter sancimus ingratos reuera liberos: neq; hoc beneficium q̄ diualis cōstitutio leonis auguste memorie eis p̄sti terit: imposterū posse sibi vendicare[q]: sed quasi ingratos ab omni huiusmodi lucro repelli: quā obseruationē in personis etiā aui z auie: pro aui z pro auie: nepotū vel neptum: itē pronepotū vel proneptum: siue in ptāte siue emancipati emancipateve sint ex p̄na vel mīna linea venientibus custodiri cēsemus. ¶ Sed quēadmodū genitoribus prouidim[r]: ita et innocuam posteritatem nullis afficiri iniurijs patimur: vt non genitores qui sese secūdis nuptijs deuouerunt irrationabile odiuz ad priores liberos fouēdos habentes: finciusta ratione eos ingratos vocare concedantur. ¶ Eos etenim liberos huiusmodi beneficio defraudari volumus qui re ipsa ingrati circa suam[s] antiqtatem ab heredibus genitoz liquidis z idubitatis probationibus conuicti fuerint ex hīmōi casibus quid datum fuerit secūdo marito vel vxori totū restituitur filijs illis: ita q̄ filij secundi matrimonij ūrta debita non fraudantur. Vel aliter vt no. ſ. c. l. hac edictali. circa p̄in. Unde miror etiam quare quereturt hic quis dam vtrū filij primi matrimonij habebant querelā si nil est eis datū. cū eni habeant cōdictionē ex hac aut. nō habet locum q̄rela. vt insti. de inoffi. testa. ſ. tam autē ꝛc.

Filius potest tbonq bus nihil reliquit q̄relā nō datur.

Um aptissime. ¶ Casus. Si mater vel pater cōiolat ad secūdum matrimoniuin non potest plus dare secundo marito vel filio de vxori q̄ vni ex filijs primi matrimonij: vt dicit lex leonis. hoc distinguit hec ler: quia aut filij sunt ingrati: aut non. Primo casu locum non habet hec lex leonis. Secundo casu sic: quia non repelluntur. Vltimanus. ¶ Legibus. vt. ſ. de inoffi. testamē. l. liberi. z. l. omnino.

l ¶ Si hoc. id est causaz ingratitudinis.

m ¶ Idem. scz parentes.

o ¶ In suis elogijs. si eni causa ingratitudinis nō fuit expressa nō licet parentib' erheredare. vt. ſ. de lib. prete. aut. nō licet.

p ¶ Reuelatus. id est ab heredibus probatum.

q ¶ Sanctioni. id est statuto veterum legum.

r ¶ Cōstitutio. quam habes. ſ. c. l. hac edictali. in principio.

s ¶ Necessitas. scilicet si aliquid vult dare: quāl diceret non plus.

t ¶ Quātū filio. hysteroproteron. sic z insti. de lege aquil. ſ. iniuria.

v ¶ Dedicare. imo et illa concedit erheredare: sed dic illud a p̄positionibus additū: vel illud verū in quarta: nō autem in beneficio legis leonis.

x ¶ Suaz antiquitatem. id est maiores suos. Et potest hic legi aut. q̄ filio. cit. sic. ad ater tamen filio donās si ad secūdas nuptias venerit nō potest occasione ingratitudinis reuocare/ nisi ex tribus causis. Si filius vite matris insidiet. Aut manus impias inferat. aut circa totius substātie oblatiōem agere aliquid adnectens cām declaretur. vt in aut. eo. ſ. mater. colla. iiij.

¶Si secundo nupserit mulier. ¶De penis secūdo nubentium dixit

Si titu. j. generaliter: nunc specialiter in casu vno.

J vsumfructum. ¶Casus. Si vir vroi fue vsumfructū rerum suarum relinqueret in vltima volūtate: ⁊ illa ad secundas nuptias conuolauerit: an vsumfructū retinere possit: quia non: q; alia ratio est ibi. vt. j. de codicil. l. fi. Sed arg. ⁊tra. ff. de leg. ⁊ se. consul. de quibus. ij. respon.

¶De dotis promissione. ¶Dictū est de nuptijs tā primis q̄ secundis. cūq; vtrisq; dos accedere soleat ea ratione de cius promissione vel pollicitatione supponit. Et est pollicitatio solius offerēs promissionis: que pars qdē pacti est: ⁊ ponit parte pro toto. vt. ff. de polli. l. ij. Pollicitatio qd fit.

quitur: Dicit q̄ non: sed filijs restituet: q; si filius fuerit impubes: et propter etatis imbecillitatem vsumfructum nō petierit: nec tutorem habuit: et mater vsumfructum vsurpauerit: rem cum fructib⁹ quos percepit restituet: ⁊ vsufructuarium ante nuptias suam obtinente firmitatem.

a ¶Filijs. legitime etat.

b ¶Et cum competentibus. id est percipiētis fm quosdam. ⁊ sic intelligunt qō dicitur. ff. de vsufructu. si pater.

c ¶Ea obseruari. vt prouietas amittat vsufructu retēto ti secundo nupserit. vt et. ff. titu. j. hac edictali. ff. bis illud. et. l. femine.

¶Sequitur autentica. Hoc locum. que legitur in principio. l.

HOc locū. ¶Casus. Lex codicis dicit q; si maritus reliquerit vroi vsumfructum perdit illum si ad secundas nuptias conuolauerit. ¶Hec autētica distinguit: aut vir dixit expresse q̄ perdat si ad secunda vota migrauerit: et perdet: aut nihil de hoc dixit: et non perdet. licet secūdo nubat.

d ¶Hoc locum. id est talis vsufructus amissio.

e ¶Relictus. per legatū vel fideicōmissum.

f ¶Donat⁹. inter vinos.

g ¶Licuit. scilicet ⁊ stante matrimonio quod dicper exempla. vt. ff. de dona. inter virū et vroem. l. si sponsus. ff. concessa. ⁊. ff. si maritus. et. ff. si gs. ⁊. l. q; si vir. ⁊. l. quod adi piscende.

qui antea priscis legibus enumerati sunt.

¶Si secundo nupserit mulier cui maritus vsumfructū reliquit. Titulus. x.

¶A Mulier transiens ad secunda vota vsumfructum sibi relictum a primo marito perdit: ⁊ liberis priozis matrimonij restituitur. ⁊ fi. est in mora expiessa vel tacita restituendi cōdēnatur ad omnes fructus quos percepit indebite: secus si fuerat lucrata plenum dominium: nam tūc vsus fructum non perdit. Bal.

Imperatores Valen. Theo. et Arcba. aaa. Taciano pfecto pretorio. Lex vnica.

SJ vsumfructum maritus reruz suarum decedens vroi reliquerit: caqz in secūdas nuptias cōsortiumqz cōuenerit: vsumfructum quē ex priore marito ꝑsecuta fuerit amittat: atqz cum filijs[a] ex eo die q̄ nupserit mature restituat. ¶Si liberos ex pore matrimonio adhuc ibecillitas habebit infantie: nec muniat eos tutoris auxiliuz: ac per huiusmodi occasionem mater que relicta fuerāt vsurpauerit: omnia legitime repectantur: ⁊ cum competētibus[b] fructibus ad ligdum deducta ratione restituat. ¶Hec de vsufructu quem vir extremam constituens volūtatē de rebus propijs vroi reliquerit. ¶De vsufructu vero rerum ante nuptias donatarum ea obseruari[c] que anteriores constitutiones decreuerunt sancimus.

Lauten. de nup. ff. si vero soluz colla. iiij. consti. j.

¶Ista autētica fm vnā lect. legis diuiditur in duas partes. Mā in prima loqtur in vsufructu relicto vroi. In secūda loquitur in vsufructu qui datur inter vxores vel per se vel cum propietate, secūda ibi: sed vsufructus. Bal.

Hoc locum[a] habet si datus vel relict⁹ fuerit ea lege: vt ex secūdis nuptijs intericret alioquin ꝑsecuerat: siue relictus[c] esset: siue donatus[c]: quibus casibus licuit[g]. ¶Sed vsufructus in dote siue añ nuptias donatione lege permissus nō potest a testatore decrogari[b].

¶De dotis ꝓmissione et nuda pollicitatione. Titulus. xj.

¶Dos certa re ⁊ genere et pacto nudo non potest peti: etiam si nudum sit pactum in scriptura redactū. hoc dicit Bal. Vel sic. Duo specialia circa idē non possunt cōcurrere. hoc dicit. ⁊ ad hoc semper allegatur. Salycetus.

Imperator Alexāder. a. Claudio. Lex. j.

ERustra existimas actionē tibi cōpetere quare promissa dos tibi nec prestita sit: cum neqz ipēs vlla: nec quantitas[i] promissa sit: sed hactenus nuptiali instrumento ascriptum sit: q̄ ea que nubebat dotem[k] dare promiserit.

¶Qui ꝓmittit vsuras dotis videtur ipsam dotem promittere. b. d. Baldus.

Impera. Gordia. a. Theodoto pfec. pieto. Lex. ij.

SJ pro dote promissa vsuras dare socer tuus spopondit id quod deberi ostenderis[l] competens iudex solui tibi ꝓcipiet[m].

¶Qm cōmittit se in arbitrium stipulatoris videtur se cōmittere tanq̄ in arbitrium boni viri. hoc dicit Bal. Etiam si promittens sit extraneus. Salycetus.

Idem. a. Claudio. Lex. iij.

Pollicitatio

Rustra. ¶Casus. Si paterfamil. p filia sua in genere dotem ꝓmittat: nec reddit: nec de tali ꝓmissione dotis generali. ꝑfici tur instrumentum: an maritus eaz petere possit: queritur. Dicitur q̄ non: et ita dos generaliter ꝓmissa: puta dicendo sic: promitto dotem/ peti non potest.

i ¶Nec quātitas. scilicet certa. vt habeat locū cōtrarium. Vel dic q̄ nec certa nec incerta. ⁊ sic nullū est contrarium.

k ¶Dotem. que nisi certa sit non pōt petiyt hic. ⁊ argu. ff. manda. l. salarium. ff. de vbo. obligita stipulatus. in princi. ⁊. l. triticum. Sed cōtra. ff. de iure do. l. cū post. §. gener. Solu. ibi in arbitrium bonoiviri erat collata. hic autem nullius fm Azo. Vel hic promisit de datorum ibi constituturum. hec non valet. vt. j. e. si cū. vbi daturum promisit ⁊ tamen valet. Vel tertio ibi pater promisit cui⁹ officiū est dotare: hic extraneus que nō placet: nam ⁊ hipsa met mulier ꝓmittebat. Tu autem dic q̄ ibi in utrumqz stipulatio: hic nō. nec etiā pactum: sed sola scriptura qua ptinetur q̄ ea q̄ nupsit dotem ꝓmisit. Sed huic obijcitur q̄ ex quo sic est scriptum pfessum et factū. vt institu. de fideiusso. §. fi. ⁊ argu. j. eo. l. iij. sed in illa lege. j. e. fuit scriptū voluntate nubentis. hic sine volūtate. Ell dici cer-

Scriptura pfumit solemiter acta.

Conditio nō nubendi an sit reprobata.

b ¶Derogari. argu. in auf. ꝑtōne que de dignitate. §. penul. colla. vi. ⁊ est ratio in superiori casu: q̄ cōditio non nubendi secūdo non est in vidua improbata: sed in virgine sic. vt. j. de indi. vidui. l. ij. ⁊ in auf. cui relictum. Item aliud est forte in vsufructu alioz̄um lucrozum quibus poterit decrogare testator. Sed quid si dicat vir: relinquo eam dñam ⁊ vsuariam: vel dominā ⁊ vsufructuariam: quid habebit mulier per talia legata: Videt⁹ nil. vt. ff. de regu. iur. l. vbi repugnantia. Econtra ꝑ sic vt sint duo legata. s. plene propietatis ⁊ vsufructus. vt. ff. de vsufru. le. l. si titio fundus. vnde cū propietatem non habeat: q̄ testator: alii instituit habebit vsumfructū per. l. illā. sicut ⁊ als dicitur. lego vsumfructum habitationis. nā vsum habitationis videt legare. vt. s. de vsufru. cū antiquitas. Ellij dicunt eo plus ꝙ beredes iure fideicōmissi teneantur restituere bereditatē. sed fm consuetudinem sic: ⁊ bic cum dicitur dominam ⁊ vsufructuariam debet habere alimenta. Sed an in extraneis institutis habeat locū eadem consuetudo: Quidam non. alij q̄ sic: sed de iure videtur q̄ sic. vt. ff. de leg. ⁊ fe. con. de qbus. ⁊. j. que fit lon. consuetu. l. i. j. Econtra. q̄ non. q; plenius filijs q̄ extraneis bereditas debetur. vt. j. de codicil. l. fi. predictus tamen vsufructus non valet vltra dodrantem. vt. ff. de vsufruc. l. oium. ⁊ estimatur. vt. ff. ad legem falci. l. bereditatum. Item ad hoc. j. de indic. vidui. l. fi. ⁊no. in auf. de tri. ⁊ semif. §. phibemus. colla. iij. ⁊ expiesse. ff. de vsufru. lega. l. vroi. ij. Sed an idē in extraneis istitutis; Dico idem. Vel dicta quantitas ꝳ minor soluta fuit. vnde propter quantitatem certam pactum ibi intercessisse intelligitur. bic autem tantū dotē promissam continet in instrumento. Ad aliā dic q̄ bic iam duo essent specialia. ⁊ q̄ presumentur solēnitates: ⁊ q̄ incerta dos valeret: q̄ esse nō potest. Vel bic nudo pacto: ibi stipulatione fuit promissa. vnde iā opotet bic esse duo specialia: scilicet q̄ ex nudo pacto actio daretur: ⁊ q̄ ad incertum: ibi autem advnum tm. scilicet ad incertum: ⁊ cisdē modis solue aliud contra. j. eo. si cum ea.

Specialia duo circa idē ꝑcurre nō pñt.

SJ pro dote. ¶Casus. Pater pro filia centum noie dotis ꝓmisit ⁊ vsuras si sua die nō soluerent: si aliquo tempore vsuras non soluerit: an postea sit cōpellendus: queritur: Rñ. q̄ sic.

l ¶Ostenderis. scz dotem ⁊ vsuram. ꝓmissam: et idem si tm vsura esset ꝓmissa: nam q̄ als facit soluto vsurarii per lōgum tempus. vt. ff. de vsur. cū de in rem verso. hoc debet stipulatio facere per vnā bozā. vt. j. ad legem fal. l. fi. ⁊ sic etiam hic. Quidam dicunt q̄ nō fuit ꝓmissa

fit idem ſi ſponſus ſponſam exhibeat queritur. quod ſatis dici pōt: vt tunc ſcilicet habeat fructus ⁊ vſuras: alis non.

SJ cum ea. ¶ Caſus. Si pater pro filia marito non certā dotem: ſed qualem ipſe arbitratus eſſet promiſit: nec eſtet placitis ꝺdicto certier ſtipul. compelletur eam declarare. alioquin recurretur ad arbitrium boni viri.

a ¶ Arbitratus. ſ. is qui dotem promiſit.

b ¶ Actionibus. i. actiōne: puta certi condictiōne ex ſtipulatu.

c ¶ Videtur. fauore dotis etiam certa intelligitur quantitas: que ſcilicet colligitur ex facultatibus ⁊ fm dignitatē viri. vt .ff. de iure dotium. l. quero. et. l. cum poſt. §. gener. et ſic eſt contra. ff. eodem. l. i. ſed ibi ſoluit: quia hic eſt ad arbitriū. Item nota ad arbitrium boni viri recurri. et ſic a perſona recedi. vt .ff. de regu. iuris. l. in perſonā. §. generaliter. ⁊. ſ. pro ſocio. ſi ſocietatem. prima colū. ⁊ .ff. de contrahenda emptione. hec vendi tio. ⁊ ſic faciunt ad queſtionem eius qui ſe cum pignoribus compromiſit in offenſum. Sed argumen. contra vt a perſona nō recedatur. ff. de verborum obligatio. l. ſi quis arbitratu. ⁊ .ff. pro ſocio. l. ſi ita coita.

Arbitrius boni viri qñq; regitur a perſona recedit.

SJ volūtate. ¶ Caſus. Pater pro filia centum dedit nomine dotis fecit confici inſtrumentum quo continebatur maritum fuiſſe cōfeſſum ſe recepiſſe. cc. tacite videtur pactus de dandis. cc. ⁊ ea maritus petere poteſt.

d ¶ Petendis. id eſt petes tu vir: niſi animo ſimulādi hec facta ſunt vt faciunt ignobiles cū nobiles accipiūt. Et nota mirabilem fictionem cui eſt argumē. cōtra in mulier. uo. vt .ff. ſi certum peta. ¶ qui pecuniā. et facit. ff. de nō numera. pecu. l. in cōtractibus. §. ſed quoniam. ⁊. ſ. de rei vxo. acti. ¶ vni. circa p̄in. ⁊ eſt boc ſpeciale in dote.

e ¶ Confecutum. agetur ex prima ſtipulatione et ſi excipiatur de cōfeſſione replicabitur de tacito pacto.

SJ pro te. ¶ Caſus. Pater pro filia promiſit dotē marito filie: ⁊ deceſſit: an heredem patris filia pro dote cōuenire poſſit: ſcitur: Dicitur q̄ non: ſed maritus.

f ¶ Soceri. ſcilicet ſui: id eſt patris tui: ſed ſi tu es heres equaliter cum fratribus de tuo eſt tota dos ſoluenda. vt .ff. de col. do. l. i. §. penulti. ⁊ i. de col. l. ū.

g ¶ Actio. ſecus in legato. vt .ff. de leg. iij. l. fideicōmiſſa. §. interdū. fm Jo. ⁊ de leg. i. l. ſeruo legato. §. ſi teſtator.

SJ cum ea quę tibi matrimonio copulata eſt nuberet tis cuius meminiſti dotem tibi non adita quātitate ſed quocunq; arbitratu[a] fuiſſet pro ea daturum ſe rite promiſit: et interpoſite ſtipulationis fidem nō exhibet: cōpetentibus actionibus[b] vſus ad repromiſſi emolumētum iure iudiciō peruenies. ¶ Videtur[c] eñ boni viri arbitrium ſtipulationi inſertum eſſe.

¶ Ille qui cōfitet ex cauſa dotis plus recepiſſe ꝙ receperit: poteſt agere vt id qō non recepit recipiat. hoc dicit Bal. ⁊ non eſt alibi.

Imperatores Diocletianus et Maximi. aa. Rufo.

Lex. iiij.

SJ volūtate dotantis in dotali inſtrumento plura tibi tradita ſcripſiſti ꝙ ſuſcepiſti: itel ligis de his que deſunt petendis[d] pactum eſſe conſecutum[e].

¶ Er promiſſione dotis agit maritus non mulier. hoc dicit Bal.

Idē. aa. ⁊. cc. Dalumiane. Lv.

SJ pro te pater marito tuo ſtipulanti promiſit dotem tibi ſed marito tuo ſtipulanti contra ſucceſſores ſoceri[f] competit actio[g].

¶ Dos promiſſa nudo pacto cum ſcriptura vel ſine ſcriptura peti poteſt. hoc dicit. Vel ſic. Er nudo pacto dotis preſtan de oritur actio. hoc dicit Bal.

Imperatores Theodoſi. ⁊ Valenti. aa. Uerio. prefecto pretorio. Lex. vi.

AD eractionem dotis quā ſemel pſtari placuit: qualiacūq; ſufficere verba cēſemus: ſiue ſcripta fuerint: ſiue non: etiā ſi ſtipulatio[h] in pollicitatione rex dotaliū minime fuerit ſubſecuta.

¶ Pater ſimpliciter dotādo filiā non exprimendo de quo patrimonio: videtur dotaſſe de proprio patrimonio ipſius patris. ſi vero exp̄reſſit ꝙ dotabat de ꝑprio p̄monio ⁊ filie: tunc (ſi eſt ſoluendo) intelligitur dotaſſe de proprio: ſi vō non eſt ſoluendo intelligitur dotaſſe de patrimonio filie. hoc dicit iſta lex ſingularis ⁊ vnica: et vna de quinquaginta deciſionibus iuſtiniani. Baldus.

Impator Juſtinianus. a. Joāni prefecto pretorio. Lex. vij.

SJ pater dotēs p̄ filia ſimpliciter[i] dederit[k]: vel pro filio ante nuptias donationē fecerit[l]: habeat autē filius vel in poteſtate cōſtitutus vel forte emācipatus res maternas: vel ex alio modo tales que acqſitionez effugiunt[m] quarum vſufructus ſolus apud patrem remanet: vel quocunq; alio modo poterat q̄ſdam actiones cōtra patrem habere[n]: dubitabatur apud veteres vtrū ne videatur pater ex hoc ipſo debito dotis vel ante nuptias donationis feciſſe p̄miſſiōem vel donationem: vt ſe ſic ab huiuſmodi nexu liberet: an debitum quidem remaneat i ſua natura: liberalitas autem paterna dotem vel ante nuptias donationem dare ſuggeſſit. ¶ Et in tali dubitatiōe multa pars legiſlatorum ſe ſe diuiſit: alio etiā incremento huiuſmodi queſtionē addito: ſi forte dixerit in inſtrumento dotali ex rebus paternis et maternis dotem vel ante nuptias donationem dare: vtrū p̄ dimidia parte videatur dotaſſe vel p̄miſſio facta eſſe: an p̄ rata[o] portione vtriuſq; ſubſtantie. ¶ Utraq; igitur dubitationem certo fini tradētes ſancimus: ſi quidem nihil addendum exiſtimauerit: ſed ſimpliciter dotem vel ante nuptias donationē dederit: vel p̄miſerit: ex ſua liberalitate[p] hoc feciſſe intelligi[q]: debito in ſua figura remanente.

¶ Neq; eñ leges incognite ſunt: quibus cautū eſt omnimodo paternum[r] eſſe officium dotem vel ante nuptias donationes p̄ro ſua dare progenie: liberalitas itaq; talis remanebat vera[s] ⁊ irrecuocabilis vt puro nomine liberalitas ⁊ debitum ſuam ſequantur fortunam. ¶ Ubi autem ex rebus tam ſuis q̄ maternis[t]: vel aliis q̄ non acquruntur: vel ex ſuis debitis dixerit ſe feciſſe huiuſmodi liberalitates: tūc ſiquidem penitus inopia tētus eſt ex illis videri rebus dotem vel ante nuptias donationem eſſe datam: que ad filios vel ad filias pertinent[v]. Si vō ex ipſe ſubſtantiam idoneam[x] poſſidet: et in hoc caſu de ſuo patrimonio dotem vel ante nuptias donatio

a Si ſtipulatio. Speciale vt ex nudo pacto oriatur actio: vt hic. ⁊. j. de dona. ſi quis argētum. ſed regulariter contra. vt. ſ. locati. ſi tibi. ſed hodie fingitur ineſſe ſtipulatio. vt. j. de rei vxo. act. circa p̄n. Eſt et ſecundum ſpeciale in dote. ſ. eo. l. iij. Ité tertium. ſ. eo. ſi voluntate. ⁊ faciūt. j. de teſtamē. quoniam indignum. ⁊. ſ. de nō nume. pecu. l. generaliter. ⁊ inſti. de ẏbo. obli. §. in hac. ⁊. ſ. ad vellcia. l. generaliter. Accur.

Pactum nudum qñq; parit actionem.

SJ pater. ¶ Caſus. Si pater pro filia dotē dedit: vel dare promiſit: nec exp̄reſſit ex cuius patrimonio: ſcilicet an filie an patris p̄ſumitur de bonis p̄ris et non filie. Si vero exp̄reſſit de bonis patris ⁊ filie: ſi pater fit ſolūdo de ꝑprijs bonis ipſius videt dos conſtituta: ſi nō: de bonis filie. Uiuianus.

i ¶ Simpliciter. id eſt nō deſignato et quo patrimonio.

k ¶ Dederit. per deſtinationem.

l ¶ Fecerit. deſtinatione.

m ¶ Effugiunt. id eſt nō acquiruntur parti vt adquentitia caſtrēſia ⁊ quaſi caſtrenſia.

n ¶ Habere. cū ſit emancipatus. Uel dic reſpecto naturali iure. Ut dic de ipſis in quibus pater ꝺ vſumfructum.

o ¶ Pro rata portiōe. vt plus de maiori ſubſtantia dare videatur.

p ¶ Er ſua liberalitate. i. ex ſua ſubſtantia.

q ¶ Intelligi. ſec̄ preſumam i auo materno. argumentū. ff. de nego. geneſennius. nam ibi non cōpellitur alia dare alimēta: quia nepotes ſufficientes erāt hic autem ſic dotare: licet filij ſufficiant ſibi.

r ¶ Paternum eſſe officium. vt ⁊ .ff. de ritu nuptiarū. qui liberos. non maternū. vt. j. titu. i. necꝑ mater. niſi quando eſſet beretica. vt. ſ. de bereti. Leognouim[s]. Quid autem ſi extraneus dotem pro muliere promiſit: de cuius patrimonio videtur promittere: de tuo vel mulieris ſiue patris mulieris: Reſpō. mulieris vel patris: quaſi eius gerat negocium: niſi aliud probetur. argu. ff. de negog. geſt. neſennius. et. ff. de adminiſtra. tuto. l. cū poſt mortem. §. j. et de leg. iij. vxorem. §. pater.

Dos ſi p extraneū p mittit: de cuius p̄ſu monio p̄miſſa p̄ſumitur.

s ¶ Uera. nō ficta ꝙ pater iactet ſe dare de ſuo: ⁊ de ſubſtantia filie detur. vt. ſ. e. l. in fine.

t ¶ Id paternis. filio delatis.

v ¶ Pertinent. ſed hoc quid prodeſt patri. nam ⁊ ſi hoc non preſumeres: tamen nō condēnaretur pater: niſi inquātum facere poteſt. vt. ff. de re iudi. l. ſed cum hoc: Rñ. prodeſt: qr ſi peruenat hoc caſu ad melioꝛem fortunam non poterit conuenīri cum iam ſolutum eſt marito. ſecus autem ſi de ſuo p̄ſumeres eum promiſiſſe.

x ¶ Idoneam. ſcilicet tātam vel talem ex qua commode poterat hanc dotem pro filia dare. ⁊ accipe commode/ fm dignitatem ⁊ facultatem ſuam.

UNIVERSIDAD DE MURCIA 2010

suam. vt.ff. de verbo. signi. ncpos. pculo. r. ff. de iure do. quero. Sed in casu superiori indistincte videt teneri de suo dare quãdo scilicet simpliciter promisit: sed r ibi puto ꝙ fm mensurã substãtie fue teneatur: superfluum vo de bonis filij vel filie intelligatur promissum: nec enim ꝫ forte fauore dotis possit hic dici contrarium: quia hec lex videt velle notare differẽtiam inter primum r secũ casum.

a ¶ Intelligatur. f. totũ.

b ¶ Poterat. ratio vtriusq;.

c ¶ Consentire. repete r poterat rc.

d ¶ Liberalitati. id est ei quod pater dedit.

e ¶ Periculum. r sic qui se tractauit se obligat. sic ff. de ser. vsba. pdio. fi arborem. §. penulti. r. ff. de regu. iur. in ambiguis. Argu. contra. ff. de contraben. emptio. ca que.

Continuatio.

¶ De iure dotiũ. ¶ De dotis promissione r de privilegiis circa promissionem dotis competentibus dictũ est: sequit videre de iure dotiũ: id est de iure quod circa dotes promissas r prestitas est inductum. Azo.

Ecta. ¶ Casus. Pr̃ p filia dedit fundum in dotẽ: postea cuict̃ est: an maritus possit agere de eu ctione querit: distinguitur: aut icipit dos a datione: aut a ꝓmissione. si a ꝓmissione. s. q. ꝓmitte batur de ea pstãda: aget er stipulatu: si a datione: aut erat estimata: aut non. Primo casu aget actiõe er empto vtili ad interesse. Secundo casu aut interessit bona fides dantis: aut non. si sic nõ aget. si nõ: aut interessit mala fides scilicet mulieris dantis: aut extranei dantis pro ea. Primo casu datur actio in factum. Secundo casu actio de dolo.

f ¶ Pollicitatio. sine interrogatione precedente. vt. ff. de pollici. l. iij.

g ¶ Vel promissio. cũ interrogatione. r dic de dote dãda tam hic ꝙ in superiori casu. Vel qõ est melius de tradenda: quo casu põt ad interesse agi: qõ non esset in supiori casu: sed ad estimationẽ tm̃. vt. ff. de ẽbo. obli. si fundum tradi. Vel tertio. f. de euictione prestanda.

b ¶ Condictione. scz certi. Vel dic cõdictione er hac lege. Et no. ꝙ ex nudo pacto datur bic actio ꝓout ad pollicitationẽ respicit. r sic cõtra. arg. §. de pac. l. er conuentione.

i ¶ Er stipulatione. i. certi ꝺdictione que datur er stipulatione. quasi nec hit datum cum fit euictum. vt. ff. de verbo. obliga. vbi autem. §. fi. r ff. de rerum permu. l. i.

Donator an teneat ꝺ euictiõe.

k ¶ Intercesserit. si a datione dos cepit. sic r in donatione distinguit an teneatur de euictione donator vel nõ per legem istã. Additio. Vide glo. in verbo venditionis. in fi. in. §. perficiuntur. inst. de dona.

l ¶ Er empto. qꝫ estimatio facit emptionẽ. vt. ff. co. l. plerunq;. r. l. quotiens. r. ꝫ. de pac. l. er conuentione.

m ¶ Marito. iure veteri. r facit. ff. de edil. edic. l. ad res. r de donatio. l. aristo. sed hodie fm Azo. er stipulatu cõperit: q; semper fingitur in stipulatione. vt. j. de rei vxo. actio. §. j. Sed nos contra. nec enim ibi dicit terueniẽs. vt. j. de rei vxo. actio. §. j. Sed nos contra. nec enim ibi dicit terueniẽs. vt. j. de rei vxo. actio. §. j. Sed nos contra. nec enim ibi dicit q detur er stipulatu: sed ꝙ rebus euictis tacita est hypotheca constituta vt ibi dices.

n ¶ Interpositio. vtpote qꝙ res aliena data est.

o ¶ Aduersus eũ. scilicet er traneum dotem constituentem: non autem contra mulierem vt subijcit.

p ¶ Famosa. vt. j. re. amota. l. diuortij.

q ¶ In factum. i. nomine doli datur in factũ. r sic intellige quod est. ff. nem dedisse intelligatur[a]. poterat[b] enim fm suas vires dotem p filia vel ante nuptias donationem pro filio dare r cõsentire[c] filijs suis quando voluerint partẽ vel forte totã substantiam quam habent paterne liberalitati[d] pro dote vel ante nuptias donatione aggregare: vt reuera appeat qd ipse vult dare: et quid de substantia filiorum proficiscitur: ne dum effuso sermone scse iactet i promptum incidat sui periculum[e].

¶ De iure dotium.
Titulus. xij.

Vbi ꝙstitutio dotis icipit a ꝓmissione: re euicta põt agi de euictione: sed vbi incipit a traditione de euictione nõ agit: nisi res estimata fit data: vel dolus dãtis dotem vel tradentis intercesserit. b. d. B.

Impatores Geuerus et Antoaa. Nicophoro. Lex. j.

Euicta re que fuerat in dotẽ data: si pollicitatio[f] vel promissio[g] fuerit interposita: gener cõtra socerum vel mulierẽ seu heredes eorum condictione[h]: vel er stipulatione[i] agere potest. ¶ Si autem nulla pollicitatio vel promissio intercesserit[k]: post euictionem eius: sigdem res estimata fuerit ex empto[l] competit actio. Si vero hoc nõ est factum: siquidem bona fide eadem res in dotem data est: nulla marito[m] cõpetit actio: dolo autem dantis interposito[n] de dolo actio aduersus[o] cuz locum habebit: nisi a muliere dolus interpositus sit: tunc ei (ne famosa[p]) actio aduersus eam detur) in factum[q] actio competit.

¶ Filia agens er ꝓpria contractu non agit pro hereditaria portione: sed fm formam cõtractus. potest tamen exceptione repelli si instituta sit animo compẽsandi: seu iussa est esse contenta portione institutionis et prelegatis iussaq; non petere a marito. b. d. Bald. Vel sic. Filia que sibi fuit stipulata partẽ dotis materne de matris voluntate: non prohibetur illam petere: etiam si a matre fuerit instituta in minori parte: nisi probet ꝙ mater eam instituit ne a viro eius peteret. b. d. Salyce.

Impa. Anto. a. Alpiadi. Lex. ij.

Si stipulatio de restituenda portione dotis date subiecta[r] est: conditioꝙ eius[s] extitit: habet is qui ea actionem in cuius persona vtiliter concepta cõmissaq; est: fm qõ[t] spolla[v] soror tua de restituẽda sibi parte dotis habet actionem: eo ꝙ mater vestra donãdi[x] animo passa est partem dimidiam dotis post obitum matris filiam stipulari[y] metuere nõ debet doli exceptianẽ q[z] matris sue que pactum interposuit heres ex minore[a] cẽ dimidia portione extitit: nisi liquido, pbatum fuerit matrẽ eius mutasse dotis pacti voluntatem: contentaq; esse[b] voluisse filiam suaꝫ pro portione hereditatis prelegationib[c]: maritumq; suum exactione liberari voluisse.

¶ Seruus dotalis potest per virum in testamento r inter vinos manumitti. hoc dicit Bal. r Salyce.

Imperator Alexan. a. Euphemio. Lex. iij.

Dotẽ dãs an teneat ꝺ euictiõe.

e. cum post. §. cũ res. Sic ergo er predictis colligẽ cũ datur res in dotem/ aut estimata aut non. ¶ Primo casu aut fit estimatio vt precij res restituatur: r tunc est venditio: r re euicta er empto cõpetit vtilis ad interesse. vt. j. co. l. quotiens. aut ideo vt apparet an quantum res detrioꝛetur. vt eo precio quo estimata est res restituatur. vt. j. eodem. si inter virum. et. ff. e. dicta. l. cum post. §. cuz res. quo casu idẽ est ac si nõ esset estimata. ¶ Itaq; cum nõ est estimata: aut initium capit dos a datione aut a ꝓmissione. si a datione aut ꝓmissum est de euictione: r agitur er stipulatu re euicta: aut nõ est ꝓmissum: r tunc vel bona fides dantis interuenit vel mala. si bona re euicta nõ agitur: si mala: agitur de dolo aduersus extraneum dantem: sed si mulier vel pr̃ eius dedit: agitur actione in factũ in defectum famose actionis de dolo. Vbi autem res siue dos incipit a promissione re euicta agit er stipulatu ac si data non esset. vt modo diximus.

Si stipulatio.

¶ Casus. Mater famil. duas hãs filias: seiam r pollã: p scia dedit centum in dotem: et passa est pollam stipulari mediam partẽ dotis sibi reddi animo donandi cã mortis in casu diꝛsolutimatrimonij: mortua matre: decessit mater polla instituta hered̃ de pro tertia: si dissoluatur matrimonium vel duortio: vl mortẽ: an possit petere medietatẽ dotis sibi reddi: aut tertiaꝫ sicut fuit in tertia institutа. ¶ Respon. ꝙ poterit petere medietatem: nisi probetur matrẽ mutasse voluntatem.

r ¶ Subiecta est. scilicet pacto ꝑcedẽti super eodem.

s ¶ Eius. stipulationis: qz solutum matrimonium est.

t ¶ Scõm qõ. dicit in genere: nunc in specie.

v ¶ Si polla. pro qua mater dederat dotem.

x ¶ Donãdi. cã mortꝭ: vl veri mortꝭ cã captionis. qõ est ac si intyinos.

y ¶ Stipulari. r aliam lucraretur vir.

z ¶ Q. id est quia.

a ¶ Er minore. cẽ dimidia. per qõ videbatur intantũ stipulationẽ etiã dotis diminutam.

b ¶ Contentaq; esse. i. voluisse filiam cõtentã esse eiusdẽ partis dotis cuius r hereditatis. Vel dic ꝙ voluit ꝙ non haberet aliquid de dote ꝓpter hereditatẽ: r fm has duas expositiones ꝓpprie ponit. prelegationibus. i. beneficijs dotis. cũ non esset in testamento relicta. sed inter vinos data. i. ꝺcessum ius petende dotis: sed ideo dicit plegatio qr in tps mortis fuit ꝺcessum ius petendi. r sic mortis cã donatio vel capio: sicꝙ simile legato: vt. j. de do. cã mor. l. fi. Vel dic tertio fm Jo. prelegationibus id est quibusdã rebus que sibi plegauit: plegationibus dico valentibus pro portione hereditatis. nã non valet plegatio pro ea parte pro qua est heres: ꝫ pro partibus coheredũ. vt. ff. de leg. j. legatũ vltima. §. i. r hoc itellige salua falcidia ipse filie. Colligẽ ergo hic ꝙ ita demus renocat mater si aliquid pro hoc reliquit qõ accipit hic ꝙ ita demus renocat mater si aliquid pro hoc reliquit qõ accipit filia. sic est ꝛtra. ff. de leg. iij. cũ quis decedens. §. nuptura. vbi sola pe nitentia renocat. Sol. hic valuerat filie donatio inter vinos: ibi non: sed pro se matre. vnde hic non põt suum ꝛsilium sola pentẽtia in alterius mutare iniuriam. idẽ si esset mera donatio causa mortis. qz sola penitentia posset renocari si solo nudo pacto esset inita: r sic in valida iure veteri. vt. ff. de dona. l. fi. r facit. ff. de dote ꝓleg. l. scia. r de ali. le. l. penul. r soluto. ma. l. quedotis. et de pac. do. l. cũ maritus. §. fin. r. ꝫ. de

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

bere.acti.si adulta.ꝛ.ſ.de dona.que ſub mo.l.quotiens.

ET.ſi.ꝗ.

a ¶ Dotis. ¶ Caſus. Pater pro filia mācipium dedit in dotē: ꝛ maritus in teſtamēto ſuo reliquit fideicom.libertatem: an pater ad quem dotis exactio pertinet poſſit libertatem reuocare: queritur: Dicitur ꝙ nō: cum maritus etiam inter viuos poterat eum manumiſſe.

b ¶ Dotalibus.et ſic in eſtimatis.vt.ſ.titu.j.ſ.et cum ler.

c. ¶ Nō debuit.boc ſi vir eſt ſolutūrus.vt.ſ.de fer. pigno.da.manumiſſi.l.j.ꝛ l.finali.et.ff.de manu.l. ſeruum dotalem.ꝛ.ff.ſo luto matrimonio.dotalem.Item nota hic matritum dominum rei dotalis.vt.et.ſ. de rei vēdi. doce.ꝛ dices.j.eodem.in rebus.nec obſt.ff.ſoluto matrimo.ſi conſtante.ſ. ſi maritus.vbi dicuntur dotales ſerui alieni id ē non viri: ſed illud pro pter ſpem nō rem. Inde eſt ꝙ vir iubet ſeruo dotali hereditatē adire vel repudiare:ſꝫ.alſ.et ſi. dicūt virū reddere ꝙ rō iterum queſita ꝙſq; dū adeat: per quod etiam probatur ꝙ vir eſt dominus.vt.ff.ſoluto matrimo.l.ſeruus dotalis. in fi. nec mirādum ſi qđ ſeruus dotalis acquirit non ex re viri vel opera ſua ꝓ rō vir reſtituat.vt ff.de acquiréda hereditate.l. aditio.nam ꝛ idem eſt in ſeruo vendito qui redhibetur:de quo conſtat ꝙ fuit factus emptoris.vt ff.de edili.edic.l.et generaliter.

d ¶ Dotis exactio defuncta in matrimonio filia poteſt ad pfm pertincre: dotalibus tamen ſeruis maritus teſtamento directam et fideicōmiſſariam libertatem iure dedit: et preſtita reuocari non debuit: cū ꝛ inter viuos manumittēdi mancipia dotalia conſtante matrimonio maritus liberam habeat facultatem.

titu. i. §. videamus. vel quia pater sit turpis persona aut absens. vt. ff. solnto matrimonio. si cū dotē. §. eo tempore. ⁊ facit. ff. de minor. l. iij. §. sed verum. in fi. §. ⁊ sicut pater non facit filie additionem detentionem vt hic. hic nec filia pñs. vt. ff. solu. matri. l. ij. §. item si voluntate. Econtra libus. l. cum dos. in glo. iuno nec ⁊. ⁊ de pactis. l. et heredi. §. filia. et facit ad. l. istam in co q̄ quesdam pacta sup dotē nō valent. vt que ad ius rei spiciūt. ff. de pactis dotalibus. si pater. §. et pactis. ⁊. l. ij. ⁊. j. ti. ij. Quis. ⁊. ff. l. proti.

Etiam. ¶ Casus. Mater pro filia dedit dotē: nec eā ſtipulata est sibi reddi: sed vt eam sequeret. vel ad eaz pertineret in casu soluti matrimonij morte vl diuortio: licei illa non fuerit vsa verbis dotem sibi reddi: an ob hoc minus sibi sit ex stipu. pro dote acquisita actio? Dicitur q̄ non. ⁊ eadem actione nō solum dotem repetet sed dotis augmentum. Iuianus.

a ¶ Sequerētur. fic. ff. de donationibus ante nup. si cum ante. ⁊. ff. de pact. tale pactū. §. fin. Et not. argu. sensum non verba spectari. fic. ff. de adi. le. Iuj. §. conditio. ⁊ de contraben. empt. sed celsus. ⁊. j. de libe. prē. l. iij. et. ff. de pact. tale. j. nñ. Argu. cōtra. ff. de pac. iurisgentium. §. vtrunq;.

b ¶ Cui. sez rationi.

c ¶ Additamēti. vt sunt accessiones vel etiā alia quod separatū augmentum. q̄ intelligit Joā. si ⁊ super boc incōtinenti fuerit pactū: als non: sed certe et idem videtur etiam si nullum pactum speciale fiat sup augmēto. vt. ff. de pact. dota. l. inter. §. cum inter. ⁊. ff. de do. ante nup. si ꝑstante. §. pactis.

Dotis. ¶ Casus. Pater. p filia dedit dotē: maritus posteā contrarit cum fisco ⁊ facta est eius debitor: qs preferri debeat in bonis mariti: queritur: Dicit q̄ mulier. Iuia.

d ¶ Magis esse. fiscus ⁊ femina paribꝰ passibus ambulant. vnde qui post est tempore potior erit iure: vt hic. ⁊. j. de pri. fis. l. ij. ⁊ facit. ff. er qui. cau. ma. l. fin. ⁊. j. qui po. in pigno. habe. l. iij. boc autem nisi er primipili causa. nam tunc etiā res dotales occupantur pro tali debito. vt. j. in qui. cau. pig. ta. ⁊ra. l. fatis. ⁊ de primipilo. l. vtilitas. lib. xij. liberti eiam si nō sint heredes coniuncti. vt. j. de primipil. l. fi. lib. xij.

Quum dotem. ¶ Casus. Pater pro filia dotis nomine fundū dedit maritō estimatum: si euincatur: an vt talia prestentur que prestanda sunt: maritus habeat actionem er empto: queritur: Dicit q̄ sic. ⁊ cōmodum dotis ad maritū pertinebit: ⁊ tñ ad estimationem tenebitur. Iuianus.

e ¶ Er empto. vt prestentur que prestāda sunt etiam euictio. vt ⁊. ff. de pact. Ler cōuentione. Sed an etiam ipsa habet er vendito soluto matrimonio ad estimationem dotis: Non puto. nec enim simpler vendi-

¶ Verba trahuntur ad intellectum. et dispositum in principali: in augmento intelligitur tacite repetitum/ etiam in obligatione verbali. boc dicit Baldus. Vel sic. Sensum magis spectamus q̄ verba. Et pacta inita in aliquo subiecto intelliguntur repetita in eius augmento. boc dicit Salycetus.

Idem. a. Agripine.
Ler. viij.

Etiam si non dotē reddi sibi mater: sed ea que in dotē data sunt vt eam sequerētur [1] vel ad se pertineant in matrimonio defuncta filia stipulata sit: durāte mr̄imonio filia decedēte actionem ex stipulatu videri quesitam equissimum esse iudicamus: cui [b] consequens est vt etiam id quod additamenti [c] causa in dotē datū est: eadem actione repetatur.

¶ Inter fiscum ⁊ mulierem prelatio sumitur er tempore. boc dicit Bal. Vel sic. Mulier in dote prefertur fisco posterius contrahenti. boc dicit Salycetus.

Imperator Decius cesar vbi caric. Ler. ix.

Otis tue potioꝛem causaz magis esse [a] cōuenit q̄ rei publice: cui postea idem maritus obnoxius factus est.

¶ Vbi res estimata datur in dotē tenetur mulier vico actionez er empto. ⁊ incommoda rei pertinent ad maritum. boc dicit Baldus. Vel sic. Quando estimatio facit emptiōem mulier tenetur er empto ad rem. ⁊ marit' soluto matrimonio tenetur ad estimationem et interim periculum et augmētum spectant ad maritum. boc dicit Salycetus.

Imperatores Diocletianus et Maximi. aa. Ingenuo.
Ler. x.

Cum dotē te estimatam accepisse profiteaꝛis: apparet iure cōmuni per pactum q̄ doti insertum est formato cōtractu er empto [a] actionem esse. Quis [a] eīn dubitat estimationē a te mulieri deberi: cum periculo tuo res dotales fiant [b]: vel augmēta lucro tuo recipiantur?

¶ Si res dotalis vi auferē marito que ritur actio. boc dicit Bal. Vel sic. Pro rebus dotalibus ei abreptis agit maritus non vꝛoꝛ. boc dicit Salycetus.

Idem. aa. ct. cc. Scue.
Ler. xj.

De his que in dotem data ac direpta [b] commemoras mariti [1] tui esse actionem [k]: nulla est dubitatio.

¶ Res empta er pecunia dotali nō est dotalis. et er tali emptione mulieri non acquiritur actio. ⁊ ideo si dos est in casu restitutionis mulier pecuniam repetit nō ad rem agit. boc dicit Baldus. Vel sic. Fundus emptus er pecunia dotali non efficitur vꝛoris. ideo sola pecunia repetit vel eius residuum vbi pars restituta fuit. boc dicit Salycetus.

Idem. aa. ⁊. cc. Rufine.
Ler. xij.

Ex pecunia dotali fundus a marito tuo cōparatus [l] non tibi queritur [m]: cū neq; maritus vꝛoꝛi actionem empti possit acquirere [n]: at dotis tm̄ actio tibi competit: vnde aditus preses prouincie: si non trāsegisse te reperierit: sed ex maiore parte dotem consecutam residuum restitui prouidebit [o].

¶ Mater nō potest dare rem filiorum pro dote sua: et accipienti non competit actio nomine euictionis si fuit sciens nisi pactum vel stipulatio intercesserit de euictione prestanda. boc dicit Baldus. Vel sic. Mater non potest in preiudicium filiorum tradere pro sua dote res eoꝝ. boc dicit Salyces.

Idem. aa. ⁊. cc. Catule.
Ler. xiij.

Si a matre vestra superstite aliquid ad vos pertinēs in dotem scienti vitrico vestro datum est: intelligas nullam [p] firmitatem iuris dationem habere: si neq; pollicitatio [q] neq; stipulatio [r] intercessit.

¶ Mater nō cogitur dotare filiā nisi er rationabili causa: ⁊ nisi er causis erpressis in iure. Item pater er bonis vꝛoris sue non potest dotare filiam cōm non cōsentiente vꝛoꝛe. boc dicit Bal. Vel sic. Mater nō cogitur dotare filiam nisi er causa: pater sic. sed non potest de alieno dño inuito. boc dicit. q̄ nota. Salycetus.

Idem. aa. Basilide.
Ler. xiiij.

Neq; mater pro filia dotez dare cogit nisi ex magna

¶ Idem. a. ct. cc. Scue. Ler. xj.

De his que in dotem data ac direpta [b] commemoras mariti [1] tui esse actionem [k]: nulla est dubitatio.

¶ Res empta er pecunia dotali nō est dotalis. et er tali emptione mulieri non acquiritur actio. ⁊ ideo si dos est in casu restitutionis mulier pecuniam repetit nō ad rem agit. boc dicit Baldus. Vel sic. Fundus emptus er pecunia dotali non efficitur vꝛoris. ideo sola pecunia repetit vel eius residuum vbi pars restituta fuit. boc dicit Salycetus.

Idem. aa. ⁊. cc. Rufine. Ler. xij.

Ex pecunia dotali fundus a marito tuo cōparatus [l] non tibi queritur [m]: cū neq; maritus vꝛoꝛi actionem empti possit acquirere [n]: at dotis tm̄ actio tibi competit: vnde aditus preses prouincie: si non trāsegisse te reperierit: sed ex maiore parte dotem consecutam residuum restitui prouidebit [o].

¶ Mater nō potest dare rem filiorum pro dote sua: et accipienti non competit actio nomine euictionis si fuit sciens nisi pactum vel stipulatio intercesserit de euictione prestanda. boc dicit Baldus. Vel sic. Mater non potest in preiudicium filiorum tradere pro sua dote res eoꝝ. boc dicit Salyces.

Idem. aa. ⁊. cc. Catule. Ler. xiij.

Si a matre vestra superstite aliquid ad vos pertinēs in dotem scienti vitrico vestro datum est: intelligas nullam [p] firmitatem iuris dationem habere: si neq; pollicitatio [q] neq; stipulatio [r] intercessit.

¶ Mater nō cogitur dotare filiā nisi er rationabili causa: ⁊ nisi er causis erpressis in iure. Item pater er bonis vꝛoris sue non potest dotare filiam cōm non cōsentiente vꝛoꝛe. boc dicit Bal. Vel sic. Mater nō cogitur dotare filiam nisi er causa: pater sic. sed non potest de alieno dño inuito. boc dicit. q̄ nota. Salycetus.

Idem. aa. Basilide. Ler. xiiij.

Neq; mater pro filia dotez dare cogit nisi ex magna

¶ De his. ¶ Casus. Pōp filia assdam res dedit in dotē et direpte sunt. i. ablate per viz vel rapte: an marit' habeat an vꝛoꝛ actione cōtra rapientem: queritur? Dicitur q̄ vir. Iuia.

b ¶ Ac direpta. id est vi ablata.

i ¶ Mariti. vtpote dñi. vt. §. de rei ven. l. doce.

k ¶ Actionem. vi bonoꝝ raptoꝝ vel furti.

¶ Ex pecunia. ¶ Casus. Si marit' er pecunia dotali fundum emat ⁊ suo nōie eu acquiritur: q̄rit: Dicit q̄ non mulieri: §z viro. q̄ actio er empto acqri mulieri nō potuit: ⁊ pro pte resiđua dotis pro dote habet actionē: si parte recepit pū tū de ea parte nō fuerit a muliere transactum. Iuianus.

l ¶ Comparat'. nōie suo.

m ¶ Nō tibi q̄rit. vt. j. de ser. pig. da. ma. l. fi. nisi [b] ageretur ab vꝛoꝛe ⁊ viro vt dos fieret ⁊ vtile esset mulieri. vt. ff. cod. l. res ē er dotali. ⁊. l. ita ꝑstante. que sunt ⁊tra. Sic econtra spēbus venditis. ⁊ lapidibus fit pecunia dos/ cū boc agit ⁊ mulieri est vtile. vt. ff. e. si er lapidicinis. er pecunia aūt minoris vel militis res empta constat q̄ est militis vel minoris. vt. §. de rei ven. si vt pꝛoponis. et. ff. quando q̄ fac. tuto. l. ij.

n ¶ Alegrere. etiā si eius nomine emisset. vt ⁊. §. si qs alte. vel fili. l. multū. ⁊. j. eo. si genero. auus tñ acquirit nepti. vt. ff. sol. ma. l. caius.

o ¶ Prouidebit. fic et. j. de fur. post decisionem. Additio. Intelligas bāc. l. verā si aliunde mulieri consuli potest. aliogn in subsidiū bene posset ad rem agere. vt. l. vꝛoꝛ. ma. rito. in fi. ff. de dona. iter virum ⁊ vꝛoꝛem.

Si a mre. ¶ Casus. De substātia filio rum dotem dedit mater viro ⁊ non intercessit stipulatio vel pollicitatio. an rebus in dotem datis a filiis euictis agere possit maritus de euictione: Respon. q̄ non. Iuianus.

p ¶ Stipulā. nec ad dñi trāslationē: nec ad boc vt de euictione teneatur

q ¶ Pollicitatio. que sufficit in dote constituenda. vt. §. ti. j. ad exactio que dedit cum accipiens fuerit sciens. vt. j. de euic. si fundum.

nem. ⁊ quando sic incipit dos agitur de euictione. vt. §. e. l. j. ⁊. dic cum

r ¶ Stipulatio. §z de euictione. etiam si incepit a traditione. ⁊ dic cum res nō fuit estimata. nā tunc agit vtili er empto. vt. §. e. l. j. ⁊. l. cū dotē. Dos pōt ꝑstitui per pollicitationem.

¶ Ex mater. ¶ Casus. An mater compellenda sit dare dotem pro filia: queritur: Dicitur q̄ non. nisi er magna ⁊ pbabili cā. vel. l. specialiter er pressa. et boc in prima. an vō maritus bona vꝛoris ea inuita possit dare in dotem pro filia: queritur? Dicitur q̄ non. et boc in secunda. Iuianus.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Causa. vt quia sit heretica. filia vō orthodoxa. vt .ff. de hereti. co gnouimus.

b ¶ Facultatem. fed de suis propriis habet necessitatē. vt .ff. ti. pri. l. fi.

Cum citra. ¶ Lasus. An citra cōfectionem instrumenti dotalis dos a muliere solu. matrimo. repeti possit: queritur: Respō. q sic. nec sibi oberit: Is in strumentum dotale non interuenisset vel interuenisset. z amissum sit non oberit quo minus repetat si alias habeat. pbationes. Iulianus.

c ¶ Probanti. per testes vel alias. pbationes vel presumptiones.

d ¶ Amissis. sic in vendi tione. vt .ff. de fide instrumentorum. l. cum instrumentis. z in libertate data. ff. de lib. causa. l. ficut. z facit. .ff. de rei vendica. l. indicia. z. l. cum super. et de probatiōibus. l. ad probationem. ff. et .ff. de instrumen. l. in re. z .ff. de nup. l. neq; fine.

Histe di uisionem. ¶ Lasus. Due soroes succesterunt patri ab itestato. an altera portionē quā habet in fundo quasi pro iduiso ante factam diuisionē possit dare in dotez: querit: Dicitur q sic. nec obst. q fundus non est diuisus. Iulianus.

e ¶ Probibeatur. vt .ff. cōmuni diui. l. j. z de contraben. emptione. l. duodum. et de communi re, alie. falso. Item hoc casu etiā ite ztestata. vt .ff. de iuri. l. fi. in fine.

Es. ¶ Lasus. Si pater .p filia fundum in dotem dedit. deducto pro se vsufru. z cū vendat. an filie preiudicet: queritur: Dicit q non. Iulianus.

f ¶ Quarū. id est quas.

g ¶ Usufructu. q finitus cedit lucro dotis. vt .ff. e. l. iij. Sed ztra. ff. de pac. dota. l. iij. Solutio hic dedurit vsumfructū. ibi fructum. Jaco.

h ¶ Tibi. marito pro filia tua

Si socr'. ¶ Lasus. Socrus dedit filie suc vxori mee fundū detracto vsufructu. vxor mea dedit mihi cū in dotem z socrus vsumfru. z fecit mihi pactū vxor mea z socrus de dote lucranda si vxor p decederet. p decessit vxor. an fundus pleno iure penes me remanere debeat: querit: Dicit q sic. si vō socrus filie sue locasset vsumfru. mortua filia ad socrum reuertitur. Iulia.

i ¶ Uxori huc. scz filie sue. z tenuit donatio.

k ¶ Dedit. donando vel faciēdo simile pactū de lucrando sicut z vxor facit super .p̄prietate. z dedit causalem q̄us ipsa haberet formalem.

l ¶ Fundum. l. plena proprietate.

m ¶ Placiti. de lucrando. z hoc cū socrus dedit vsumfructum genero suo, secus autem si retinuit z filie locauit. z hoc subiicit: z sic sunt duo casus: z huic secundo est contra. .ff. de vsufruc. si dōa. Solu. vt ibi.

n ¶ Usufructus. scilicet formalis.

et probabili causa[a]: vel legge specialiter expssa: neqꝫ pater de bonis vxoris suc inuite vllam dādi habet facultatem[b].

Amissio instrumentorum nō preiudicat dotiq: subst antia dotis etiam sine instrumentis cōsistit: dūmodo probetur per testes vel legitimas presumptiones. hoc dicit cum glos. Bal. Uel sic. Amissio instrumentoꝝ dotalium non nocet si alie sunt probationes. hoc dicit Salycetus.

Idem. ct. cc. Ulpiano.

Lex. xv.

Cum citra fidem etiā instrumentoum datam dotem aliunde probanti[c] post diuortiū quondam vxori sm̄ bonā fidem restitui debere constet: amissis[d] etiam instrumētis sine dubio cetera pbationum indicia iure prodita non habentur irrita.

Soror habens bona indiuisa cū fratre potest partem suam in dotē dare: etiā fratre ignorāte vel inuito. hoc dicit Baldus. Uel sic. Cōmunio non impedit partem pro indiuiso dari in dotem. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. ct. cc. Emilio.

Lex. xvi.

Ante diuisionem sororꝫ tua intestato patri etiam ipsa succedens pro indiuiso portionē fundi communis in dotem dare non prohibeatur[e].

Dans proprietatem in dotem reteto vsufructu non potest in preiudiciū proprietarij vendendo vel alio modo disponere. hoc dicit Baldus.

Idem. aa. ct. cc. Sabino.

Lex. xvij.

Bes quarum[f] vsufructu[g] sibi deducto socrus in dotem dedit venundando tibi[h] auferre non potest.

Si vir abvxore recipit nudā proprietatē cū pacto de lucrando a socero vsumfructum: soluto mātimonio morte mulieris nihil restituit: secus si vsumfructū non recipit in dotem. q. tunc ei non .pdest pactum de lucrando. b. d. Bal. Uel sic. Proprietas pōt dari in dotez ab vxore z vsusfructus pro eadem a socru. z pactum tūc de lucrādo initiū cū vxore nocet introq. morte autē conducentis non extinguitur vsuffructus formalis. hoc dicit Saly.

Idem. aa. z. cc. Honestrato.

Lex. xvij.

Si socrus tua fundū deducto vsufructu vxori[i] tue donauit: tibiq; in dotē vxor quidem propuctatem: socrus autē vsumfructum dedit[k]: vxor tua rebus humanis in matrimonio exempta: fundum[l] apud te remansisse secundū placitū[m] inter vos fidem non ambigitur. ¶ Mā si acceptura certum quid annuum filie sue vsumfructū locauit: mortua conductrice vsusfructus[n] extigui minime potuit.

Er stipulatione dotantis non queritur alteri actio: sed si illamet sibi stipulet tur de voluntate dotātis actio queritur: sed si in testamento eā crercere prohibeatur cum sit heres institutus a dotante falua falcidia parendum est voluntati. hoc dicit Bald. Uel sic. Er pacto vel stipulatione patris non queritur actio filie emācipate. z testato: potest grauare heredem ne actionem suam agat: salua tamen falcidia. hoc dicit sm̄ lec. glo. Saly.

Idem. aa. z. cc. Achilli.

Lex. xix.

Cum patres pro filia dotem tibi dantem: si post suam[o] mortem in matrimonio constituta rebꝰ humanis eadem[p] existimatur: partē dimidiam dotis habemie[q] reddi pactum[r] proponas: post vero testamento facto cum alijs etiam hammiam heredem scripsisse: nec[s] hammiam quicqꝫ ex stipulatu petere velle sanxisse: sigdem hanc reddi sibi sm̄ fidem pacti stipulatam hammiam non .pbet ex alieno pacto: nec prosus ei vlla competit actio[t]. ¶ Si vō ex verborum exceptione sibi quesiuit obligationem: ac tibi[u] testatorem prospexisse probetur[v]: cōtra eam ex stipulatu post cuētum conditionis petentem quatenus accepit[w] ex defuncti voluitate que fuit stipulata exceptiōe salua falcidia[x] vti potes.

Fructus dotis pertinēt ad maritum onera matrimonij sustinentem: quos si vxori concedit repetit abvxore quatenus vxor locupletior effecta est. hoc dicit Baldus. Uel sic. Fructus dotis cedunt lucro mariti: nec possunt vxori donari. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. z. cc. Tiberio.

Lex. xx.

Ro oneribꝰ matrimonij[a] mariti lucro fructus dotis

Um prem. ¶ Lasus. Pater duas habens filias. sciam que erat in potestate. z titiā pro titia dedit centū in dotē. et pactus est vt matrimonio post mortē suam solu. q̄ medietas dotis ad sciam pertineret: pater fecit testamentum. z sciam cū quibusdā aliis heredem instituit z prohibuit sciam aliqd petere pro dote. an scia possit agere de dote: queritur: Distinguitur. Aut pater stipulatus est et nō aget filia. quia alteri .c. aut ipa stipulata est. et aget eatenꝰ quatenus est instituta. z non in plus. q: in eo qō plꝰ est obstaret exceptio. salua tamen retentione l. falcidie. vbi gratia. rl. habuit ex institutione. z rl. ei debebātur ex stipulatione dotis. si agat repellit excepit. in. rrr. a. r. sibi retinebit et falcidia. Iulianus.

o ¶ Suam. id est patris.

p ¶ Eadem. filia. nam si morte generi soluceretur matrimonium nō noceret filie pactum patris. vt .ff. ti. ij. q̄uis.

q ¶ Dammie. proprium nomen est filie emācipate non nupte.

r ¶ Pactum. ita q̄ stipulatus vt statim innuit.

s ¶ Nec hammiam. repete. z .pponas patrem sanxisse se nō velle hammiā aliquid petere ex stipulatione patris.

t ¶ Actio. scz directa. sic et .ff. titu. ij. l. q̄uis. a. l. pactum. a. .ff. si quis alie. vel sibi. l. multum vtilis. sic si non esset testamētum. sic a. .ff. titu. ij. pater pro filia. et .ff. de do. q̄ sub modo. l. quotiens.

v ¶ Tibi. genero.

x ¶ Probet. potuit enim dirisse gratia coberedū. vt .ff. de leg. ij. fideicommissa. §. interdum. Item gratia tui q eras gener. vt hic dicitur.

y ¶ Acceptt. puta accepit. rl. ex institutione cum totidem ei deberētur ex sua stipulatione. in. rrr. parietur exceptiōes que cōcurrunt cum eo quod superest deducta quarta in qua nō potuit grauari: vt hic subiicit. a. .ff. ad legem falci. quod de bonis. §. finali. licet ipse heres posset se in eagrauare. vt .ff. ad legem falcidiam. l. potest. Uel z hic posset grauari si hoc expresse dirisset q̄ animo compēlandi dimittitur. vt .ff. ad legem falcidiaz. si debitor. bodie autem constat q̄ potest. vt. j. ad legem falcidiam. autem. sed cum testator. et facit. .ff. eodem. si stipulatio. et cotrarium ibi dicitur et hic dici posset ex. l. .ff. de legatis. iij. l. cum quis. §. nuptura. et solue vt ibi.

3 ¶ Falcidia, iure institutionis.

Ro oneribus. ¶ Lasus. Fructus dotis lucro cedunt marito propter onus matrimonij qō sustinet. Si vō cōstāte matrimonio eos vxor dedit: renocabit maritus eatenus quaten' locupletior facta est z vir pauperior. Iulianus.

a ¶ Pro oneribus matrimonij. que sunt plura et sustinet ea vir. vt .ff. solu. ma.

Mimos nũ onera sũt plura.

soluto matrimo. l. fi cum dotem. §. finautem in fenisſimo. ff. de donatio. inter virum & vxorem. ſi quis pro vxore. in prin. & §. i. ff. eo. l. doſcisi. fi filia. l. i. fi maritus.

a ¶ Totius. niſi forte ſerui dotales querant aliqd extra res mariti: vel operam ſuam quod ꝯtur mulieri.

totius[a] eſſe quos ipſe ꝓcepit: vel ſi vxor capere[b] donationis cauſa permiſit cum inquãtum locupletior[c] facta eſt poſſe agere manifeſtiſſimi iuris eſt.

b ¶ Capere. ſcz fructus.

c ¶ Locupletior. et ipſe pauperior. vt. ff. §. ſi quis alte. vel fibi. l. multũ. vbi ergo ip̃a vxor. ſui er eis ſuſtentata eſt: non repetet vir. vt. §. ti. fructus. & de donatio. inter virũ & vxorem. ſi fructus. ff. de donationibus inter virum & vxorẽ. l. de fructibus. ff. de vſur. l. fructus. que ſunt cõtra. ſed ibi rem donando donat fructus ꝙ iure nõ teneat donatio: hic autem ꝓin capaliter fructus.

¶ Lecr. xxi.

SJ inter virum et vxorẽ pactum ſit interpoſitum vt ſi matrimonium intra quinquennij forte tempora quoquomodo eſſet diſſolutum / ſpecies eſtimate[d] dotis date ꝓcijs quibus eſtimate ſunt reddentur: manifeſtum eſt nõ ꝓcia ſpecierum dari ſed ipſas ſpecies debere reſtitui: cum in placito ſpecierum reddendarum idcirco ꝓtiorum nomẽ videatur annexum: ne ſi ſpecies aliqua diminuta[e] fuiſſet aut perdita alio ꝓcio q̃ quo taxata fuerat poſceretur.

¶ Pater rem quam ꝓ filia dedit in dotem nec recepit alienare nõ poteſt. hoc dicit Baldus.

Idem. aa. et. cc. ¶ Populiane.

¶ Lecr. xxii.

BEm quam pater in dotem genero ꝓ filia dedit/nec recepit: alienare non poteſt[g].

¶ Vxor non põt vendere ꝓedium dotale: nec vendenti ꝙ ſentire mario nõ conſentiente. hoc dicit Bald. Vel ſic. Prędii dotale non poteſt mulier cõſtante matrimonio alienare. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. et. cc. Dioge.

¶ Lecr. xxiij.

SJ ꝓedium vxoꝛis tuę dotale[h] venundedit/ſponte nec ne cõtractũ ratum habuit nihil[i] interest: cuꝫ rei tibi quęſite dominium[k] auferre nolẽti minime potuerit.

¶ Vbi mulier ex culpa pdit dotez dos non reuertitur ad eum qui eam dedit: niſi ſibi fuerit pactus vel ſtipulat'. hoc dicit. Vel ſic. Pena ſemel cõmiſſa propter repudium nõ tollitur ꝛ mulier propter ingratitudinem ſit reuocata in domini ſeruitutem. hoc dicit Bal. Vel ſic. Vbi mulier ex culpa perdit dotem non reuertitur ad eum qui dedit niſi ille ſibi prouiderit. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. et. cc. Aureliano ꝛ Limacho.

¶ Lecr. xxiiij.

SJ dotez marito liberte veſtre deditis: nec eam reddi ſoluto matrimonio[l] vobis inconſentiẽti pacto vel ſtipulatione ꝓſperſtis[m]: hanc culpa vxoꝛis diſſoluto matrimonio penes maritum remanſiſſe cõſtitit: licet eam ingratam circa vos fuiſſe[n] oſtenderitis.

¶ Defectus cauſe impulſiue nõ impedit ſus agendi: nec habet loco contractus formalis: nec loco conditionis: nec loco cauſe finalis. hoc dicit Bal. Vel ſic. Stipulatio de dote reddenda mulieri teſtãdi cauſa cõmittitur illa mortua etiã inteſtata. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. et. cc. Eutichiano.

¶ Lecr. xxv.

SJ mulier[o] dotez a viro dari[p] ſtipuletur: vt de ea teſtari[q] poſſit: cum[r] ordinatiõis teſtamonio alienare. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. et. cc. Dioge.

¶ Lecr. xxiij.

SJ ꝓedium vxoꝛis tuę dotale[h] venundedit/ſponte nec ne cõtractũ ratum habuit nihil[i] interest: cuꝫ rei tibi quęſite dominium[k] auferre nolẽti minime potuerit.

¶ Vbi mulier ex culpa pdit dotez dos non reuertitur ad eum qui eam dedit: niſi ſibi fuerit pactus vel ſtipulat'. hoc dicit. Vel ſic. Pena ſemel cõmiſſa propter repudium nõ tollitur ꝛ mulier propter ingratitudinem ſit reuocata in domini ſeruitutem. hoc dicit Bal. Vel ſic. Vbi mulier ex culpa perdit dotem non reuertitur ad eum qui dedit niſi ille ſibi prouiderit. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. et. cc. Aureliano ꝛ Limacho.

¶ Lecr. xxiiij.

SJ dotez marito liberte veſtre deditis: nec eam reddi ſoluto matrimonio[l] vobis inconſentiẽti pacto vel ſtipulatione ꝓſperſtis[m]: hanc culpa vxoꝛis diſſoluto matrimonio penes maritum remanſiſſe cõſtitit: licet eam ingratam circa vos fuiſſe[n] oſtenderitis.

¶ Defectus cauſe impulſiue nõ impedit ſus agendi: nec habet loco contractus formalis: nec loco conditionis: nec loco cauſe finalis. hoc dicit Bal. Vel ſic. Stipulatio de dote reddenda mulieri teſtãdi cauſa cõmittitur illa mortua etiã inteſtata. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. et. cc. Eutichiano.

¶ Lecr. xxv.

SJ mulier[o] dotez a viro dari[p] ſtipuletur: vt de ea teſtari[q] poſſit: cum[r] ordinatiõis teſtamonio alienare. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. et. cc. Dioge.

¶ Lecr. xxiij.

SJ ꝓedium vxoꝛis tuę dotale[h] venundedit/ſponte nec ne cõtractũ ratum habuit nihil[i] interest: cuꝫ rei tibi quęſite dominium[k] auferre nolẽti minime potuerit.

¶ Vbi mulier ex culpa pdit dotez dos non reuertitur ad eum qui eam dedit: niſi ſibi fuerit pactus vel ſtipulat'. hoc dicit. Vel ſic. Pena ſemel cõmiſſa propter repudium nõ tollitur ꝛ mulier propter ingratitudinem ſit reuocata in domini ſeruitutem. hoc dicit Bal. Vel ſic. Vbi mulier ex culpa perdit dotem non reuertitur ad eum qui dedit niſi ille ſibi prouiderit. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. et. cc. Aureliano ꝛ Limacho.

¶ Lecr. xxiiij.

SJ dotez marito liberte veſtre deditis: nec eam reddi ſoluto matrimonio[l] vobis inconſentiẽti pacto vel ſtipulatione ꝓſperſtis[m]: hanc culpa vxoꝛis diſſoluto matrimonio penes maritum remanſiſſe cõſtitit: licet eam ingratam circa vos fuiſſe[n] oſtenderitis.

¶ Defectus cauſe impulſiue nõ impedit ſus agendi: nec habet loco contractus formalis: nec loco conditionis: nec loco cauſe finalis. hoc dicit Bal. Vel ſic. Stipulatio de dote reddenda mulieri teſtãdi cauſa cõmittitur illa mortua etiã inteſtata. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. et. cc. Eutichiano.

¶ Lecr. xxv.

SJ mulier[o] dotez a viro dari[p] ſtipuletur: vt de ea teſtari[q] poſſit: cum[r] ordinatiõis teſta-

etiam cum non ſuranit diſtinguitur vtrũ ſcienti vel ignoranti vẽdidit mulier: ſi ſcienti nullatenus tenet de euictione: ſi ignoranti obligatur emptori de euictione ls res eius non fiat: nec eã habere poſſit ſicut in reſacra vendita dicitur. vt. ff. de ẽben. emptio. l. i. liberi. ꝛ inſti. de contraben. emp. §. fi. Addito. ¶ Nec queſtio eſt deciſa de iure canonico. in c. cum cõtingat. extra de iureiuran. in anti. et in. c. licet. e. ti. lib. vi. vbi dicit ꝙ mulier debet omnino ſuũ iuramentũ ſeruare.

k ¶ Dominũ. no. vt. ſ. c. l. in rebus.

SJ dotez. ¶ Caſus. Si patron' proliberta cẽtum dedit in dotem: nec pactus eſt eam ſibi reddi in caſu ſolut. matrimo. ꝓpter culpaz mulieris ſolutũ eſt matrimonium. vnde vir debet dotem lucrari: an patronus eã petere poſſit: ḟr̃: Dicitur ꝙ non. nec ſi poſt diſſolu. matrimo. ꝓpter ingratitudinem eam in ſeruitutem reuocaſſet. Iulianus.

l ¶ Id matrimonio. pacto vero appoſito culpa liberte nõ nocet. vt in auc. de nuptiis. §. eſt quoqꝫ quoddam. col. iiij.

Ter. l. ſi dotẽ. 2co. cuz hac. l. gl. ſuper ẽbo oĩbus vir' bonis. in. c. ꝛte vſa. extra ſi reſcri.

m ¶ Proſperiſtis. ſic ergo ſit vxoꝛis vt vel reddi vel ipena ei auferri poſſit per maritum.

n ¶ Fuiſſe. poſtꝫ culpaz diuortij amiſit. Sed qd ſi ante? R̃ſi. idem ſi modo in ſeruitutẽ tunc non ſit reuocata cũ ſit diuortium factum ſua culpa. Sed an idez ſit in patre/ſi non ſit ſtipulatus ſibi reddi: R̃ſpõ. vtrq; licet ler proiudeat ci: qꝛ filie puidet. ꝛ ſi amiſit. ꝛ ſibi imputet ꝙ nõ fuerat ſtipulat' ꝑm. M. arg. dicte auc. de nupt. Et nota de amiſſione dotis. ſicut et ff. de repu. ꝛ diuor. l. conſenſu. ff. fol. matri. l. lucius. Item facit. ff. e. l. cũ poſt. §. patrona.

Ter⁹. l. ſi mulier. glo. in. c. quead modus. ſup. §. additio. de iureiurã. in ducit hãc. l. ad b q̃ ls in iuramentis ꝓmiſſoꝛijs infint certe cõditiones: nulle tñ infunt in iuramẽtis ſſerto. ꝛ cõcor. xxij. q. vlti. ca. vlti.

Eſtimatioi dubio facit emptionem.

¶ Lecr. xxvi.

SJ mulier. ¶ Caſus. Mulier que dotem dederat/cum vellet de ea teſtari ſtipulata eſt a marito ſibi reddi vt ex ea teſtaret: ls decedat ab inteſtato. ſtipulatio tamen cõmittitur: qn non fuit conditio apposita: ſed cauſa efficiens vel impulſiua. vt in tali caſu. dedi tibi decem vt emeres cyphi. ls non emeris: non reddes mihi. r. q. cauſa ℔ fuit impulſiua. qꝛ impellebat me ad dãdum tibi. r. ꝛ ideo ſiue deceſſit teſtata ſiue inteſtata debet reddi dos. Iulia.

o ¶ Mulier que dotem dederat cũ vellet de ea teſtari ſtipulata eſt eaz a viro ſibi reddi vt in ea teſtaret: ls inteſtata eſt mortua tamẽ ſtipulatio cõmittitur: non emẽ fuit hec conditio ſed cauſa. ſ. impulſiua vel efficiens non finalis. cum emẽ ſcires eam velle teſtari ſuper dote promiſiſti ei. ſicut ſi dem tibi. r. vt emas caligas. nam ls nõ emas nõ reddes. r. qꝛ hec impulſiua cã fuit. vt. ff. de do. l. ij. §. fi. ꝛ. l. ſeq. Et ſunt hic arg. ad aquaz: an tibi eorum ꝓprietas vel ſus cõceſſus videtur: Et videt aquaz: an tibi eorum ꝓprietas vel ſus cõceſſus videtur: Et videt ꝙ ꝓprietas eo ꝙ non fuit ꝛditio ꝓiiciendi fed cã dandi. Item ad ꝙ ꝓprietas eo ꝙ non fuit ꝛditio ꝓiiciendi fed cã dandi. Item ad hanc dedi ꝓedium vt haberent in vſu aliqui religioſi vt ꝓprietas data videatur quaſi non conditio ſed cauſa ſit inſerta.

Terre duos pedes ꝛcedam vt ibi ꝓcias aquaz: qd cõcedit.

p ¶ Dari. ꝛ. reddi ſub boc modo. vt hic dicitur ꝛc.

q ¶ Teſtari. per qꝛ dicit vir tacitum pactum intercueniſſe ꝙ ipſe lucretur: niſi ipſa teſtetur.

r ¶ Cum. ꝓ quia. vt ſit ratio ſequẽtis. non conditio ꝛc. nam quia hic ordinatio ſignificat tempus antecedens mortem. ſi dixeris eſſe conditionẽ nunq̃ implebit ſtipulatio cũ nõ poſſit ante mortẽ finiri mãdatione

lationem: quia post mortē stipulari videbatur. hodie cōtra: qr valet. vt insti. de inutil. stipu. §. post mortem. quod non placet.

a ¶ Mortis. id est mortem.

b ¶ Significat. vel dic. significans. vel facias. §. ibi: intestata &c.

c ¶ Causam. id est modum. & dic impulsiuam non finalem.

d ¶ Proficiet. heredibus

scilicet mulieris ab intestato venientibus. videbatur enim sub condītione facta stipulatio sciliceṫ si testata esset. cuius conditionis mortua condītione deficiente stipulatio cuanuisse putabat. sed non est conditio que si deficiat obsit. sed ideo fecit vt securior esset. sic et stipulatur mulier sortem reddi: et tamen fine stipulatiōe habet actionem & hic etiam sine stipulatione poterat de ea testari.

menti cogitatio mortis[a] antecedens tempus significat[b]: nec conditionem sed causam[c] continet. Intestata quoq; muliere defuncta stipulationem committi proficit[d].

S Ji genero. ¶ Cas⁹. Pater dans dotē pro filia stipulat' est eaz reddi in casu dissoluto mīmonio extraneo: puta filio emācipato. vnde extraneus eam non repetet. quia nō potest. quia stipulari alteri quis nō potest: nec pater: qr nō luit. Ciuianus.

c ¶ Extraneo. puta filio emācipato. secus si esset in potestate: quia eadez vox patris & filij intelligitur. vt instit. de inutili stipulatione. §. ci vō. lz sit argumentum contra. ff. de pac. dota. l. cuz dos. vbi nō est eadēvox.

f ¶ Voluntate. sicut 2.ff. si qs alte. vel sibi. l. multum. & ff. de rebus dub. l. in ambiguo.

g ¶ Actionem. directam stricto iure. sed ex equitate habet vtilem. vt. j. titu. 9. l. pactū. 2. l. pater. 2 ff. soluto matrimonio. l. caius. Vel dic & nullaz habet hic extraneus cūcesset ratio que redditur in fi. illius. l. caius. scilz dotis 2 conuentionis. sed mulier habet ex. l. sibi datam. vt. j. titu. i. §. accedit. 2. §. extraneum. que nascitur ex numeratione. vt et als. vt. ff. si cer. peta. l. certi conditio. § fi nūmos.

S Jcet dos. ¶ Calius. Cūr pactus cum muliere habente pdia tributaria sc̄alia ꝑ ipla dotalia de dote lucrāda: si decedat mulier ad quem debeat pertinere onus prediorum tributariorum: queritur: Respon. q; ad heredes mulieris. Ulpia.

h ¶ Licet dos iure. vt. j. vnde vir. aut. preterea. vel dic iure. id est pacto.

i ¶ Successores. sc̄z mulieris.

k ¶ Pensitationibus. que nō ex rebus dotalibus debētur. als secus. vt. §. sine cen. vel reli. l. oēs. 2. ff. de pub. l. imperatores. in pin. sed fune rari tam ex dote ꝑ ex aliis hereditarijs rebus debet. vt. ff. de relig. et sump. fune. l. celsus. 2 facit. §. de dona. ante nup. de rebus.

M Ulier. ¶ Calius. An mulier minor an. interueniēte curatore generali vel speciali ad hoc dato dotem ꝑstituere possit: q̄ritur: Dicitur q̄ sic. lz in creatione facienda id est cū ipse fuerit creatus curator: fideiussorem dederit in minorem q̄titatem ꝑ dos fit: nō propter hoc minus valebit dotis constitutio. Idem observandum est in dona. ꝑpter nup. vbi sc̄z curatore auctore fieri debeat. Ulpia.

l ¶ Curatore. ad hoc dato. vt. ff. e. l. sine generalis. & facit insti. de cura. §. item minu. 2. j. de admi. tu. fi curatores.

m ¶ Potest. scilicet a marito.

n ¶ Ipse. scilicet curator.

o ¶ Prestitisse. forte q; tunc paruum erat minoris patrimonium. vel dic hic minor. als curator erat diues.

p ¶ Ante nuptias. facit huic. §. si aduer. dotem. l. j.

U Bi adhuc. ¶ Casus. An ꝑstāte matrimonio si vir ad inopiam vergat mulier dotem repetere possit: queritur: Dicitur ꝙ fic. & si tenet res mariti: aduersus creditores mariti agentes habebit exceptionem. Si non tenet: aget aduersus creditores qui tenent res viri: si ipsa sit prior tempore: seu posterior iure pignoris gio legis. & hoc in pīa. Nullam vō habet licentiam alienandi res mariti: sed ex fructibus eoruz tam ipa ꝙ vir ꝙ eorum cōmunes filij debent sustentari. & hoc in secūda. Creditores vero habebunt maritum obligatū personaliter & aduersus eum si adyerioꝛem fortunam perueniat agere poterunt. vbi & hoc in tertia. Si qua autem pacta inter virum & vxoꝛē de dote lucrāda intercesserūt ad illa obligentur. & hoc in quarta. Ulpia.

q ¶ Ad inopiā. habet tñ vt sibi possit mulier consulere in dote & donationē ꝓpter nuptias & ceteris rebus vt subiicit: & sic est contrarium. ff. soluto matrimonio. l. si cōstante. in princi. vbi dicit tunc demum agi q̄si euidentissime apparet mariti facultates non sufficere: scilz si creditoribus solnatur ꝑus. verbi gratia. dedi centum in dotē viro. vir habet. ccc. ꝺbet forte. cccc. ecce facultas nō sufficit si solueret eis ꝑius. ꝑueniret ergo ipa. et sic non est contra. als si demum cū nihil habeꝛet ꝺberet agi nallū esset legis cōsilium: quia tūc inquātum facere poteꝛ ꝺbet dānari. vt instit. de actio. §. itez si de dote. Jtē quomodo peteꝛ donationē et aliaꝛes vt hic subiicit: cum nec dotem possit cū effectu exigere. hodie autez cōstat ꝑius & post posse

Ter. l. vbi adhuc. concor. cus hac l. glo. super ꝺb. alienat. in fi. in. c. et parte vrā. de rescrip.

Dos ita mrito pōt peti si sua substantia male cepit vti.

Dos in quibus casib⁹ exigi ita mrimonio constante.

S Ji genero. ¶ Cas⁹. Pater dans dotē pro filia stipulat' est eaz reddi in casu dissoluto mīmonio extraneo: puta filio emācipato. vnde extraneus eam non repetet. quia nō potest. quia stipulari alteri quis nō potest: nec pater: qr nō luit. Ciuianus.

c ¶ Extraneo. puta filio emācipato. secus si esset in potestate: quia eadez vox patris & filij intelligitur. vt instit. de inutili stipulatione. §. ci vō. lz sit argumentum contra. ff. de pac. dota. l. cuz dos. vbi nō est eadēvox.

f ¶ Voluntate. sicut 2.ff. si qs alte. vel sibi. l. multum. & ff. de rebus dub. l. in ambiguo.

g ¶ Actionem. directam stricto iure. sed ex equitate habet vtilem. vt. j. titu. 9. l. pactū. 2. l. pater. 2 ff. soluto matrimonio. l. caius. Vel dic & nullaz habet hic extraneus cūcesset ratio que redditur in fi. illius. l. caius. scilz dotis 2 conuentionis. sed mulier habet ex. l. sibi datam. vt. j. titu. i. §. accedit. 2. §. extraneum. que nascitur ex numeratione. vt et als. vt. ff. si cer. peta. l. certi conditio. § fi nūmos.

S Jcet dos. ¶ Calius. Cūr pactus cum muliere habente pdia tributaria sc̄alia ꝑ ipla dotalia de dote lucrāda: si decedat mulier ad quem debeat pertinere onus prediorum tributariorum: queritur: Respon. q; ad heredes mulieris. Ulpia.

h ¶ Licet dos iure. vt. j. vnde vir. aut. preterea. vel dic iure. id est pacto.

i ¶ Successores. sc̄z mulieris.

k ¶ Pensitationibus. que nō ex rebus dotalibus debētur. als secus. vt. §. sine cen. vel reli. l. oēs. 2. ff. de pub. l. imperatores. in pin. sed fune rari tam ex dote ꝑ ex aliis hereditarijs rebus debet. vt. ff. de relig. et sump. fune. l. celsus. 2 facit. §. de dona. ante nup. de rebus.

M Ulier. ¶ Casus. An mulier minor an. interueniēte curatore generali vel speciali ad hoc dato dotem ꝑstituere possit: q̄ritur: Dicitur q̄ sic. lz in creatione facienda id est cū ipse fuerit creatus curator: fideiussorem dederit in minorem q̄titatem ꝑ dos fit: nō propter hoc minus valebit dotis constitutio. Idem observandum est in dona. ꝑpter nup. vbi sc̄z curatore auctore fieri debeat. Ulpia.

l ¶ Curatore. ad hoc dato. vt. ff. e. l. sine generalis. & facit insti. de cura. §. item minu. 2. j. de admi. tu. fi curatores.

m ¶ Potest. scilicet a marito.

n ¶ Ipse. scilicet curator.

o ¶ Prestitisse. forte q; tunc paruum erat minoris patrimonium. vel dic hic minor. als curator erat diues.

Codicis Liber quintus.

Lex. xxvi.

S Ji genero dotem dādo pro filia pater communis cam reddi tibi extraneo[e] cōstituto per emancipationem stipulatus est. nec sibi cessante voluntate[f]: nec tibi prohibente iure querere potuit actionem[g].

Bona ler et singularis est ista. Licet maritus sit lucratus dotem: non tamen tenetur ad soluendum tributa aliarum rerum vroꝛis sue: sed tenentur possessores seu successores. boc dicit Bald. Uel sic. Onera hereditaria spectant ad heredes non ad maritum dotem lucratum. boc dicit Salycetus.

Idem. aa. ct. cc. Pompe.

Lex. xxvij.

L Jcet dos[h] iure pēnes maritū remanserit: pro rebus tñ hereditarijs successores[i] non maritus quondā solēnibus pensitationibus[k] parere debent.

Cum auctoritate generalis vel specialis curatoris potest dos cōstitui: licet curator vel fideiussoꝛ minus habeant in bonis ꝑ sint res in dotem cōstitute. & idē in donatione propter nuptias. boc dicit Baldus. Uel sic. Auctoritate curatoris generalis vel specialis dos & donatio ꝓpter nuptias possunt ꝑstitui et erigi. boc dicit Salycetus.

Jmperator Zeno. a. Emiliano prefecto pretorio.

Lex. xxviij.

M Ulier in minore etate constituta: dotem marito consentiente generali vel speciali curatore[l] recte dare et exigere potest[m]: licet ipse[n] tempore creationis fideiussorem in minorē ꝙ dos est quantitatē dicitur ꝑstitisse[o].

¶ Hoc idem obseruatur et si minoꝛ ante[p] nuptias donationem consentiente (vt dictum est) curatoꝛe fecerit.

Lex est notabilis & vtilis & hz omnia bona secum. Uiro vergente ad inopiam (etiam cōstante matrimonio) mulier potest dotem exigere et hypothecaria agere sicut posset mīmonio dissoluto. debeꝛta men dos eracta ꝓ oneribus matrimonij deferunt: & alienari nō potest. pactis dotalibus in casu soluti matrimonij reseruatis: idem in donatione propter nuptias. boc dicit Bal. Uel sic. Mulier cū marito ad inopiam vergit vel bodie incboat male vti substantia sua: ꝓ dote & donatione ꝓpter nuptias agit & recipit et a possessoꝛibus nō potioꝛibus auocat hypothecas vt sem̄ maritumq; sustentet et filios & eas reseruet nō alienat pacta que dotalia remanent firma: & creditoꝛū iura in postea q̄stis integra. boc dicit fin dominum meū cuius verba formaliter sunt hec. Salycetus.

Jmpator Justinianus. a. Odēne prefecto pretorio.

Lex. xxix.

U Bi adhuc mīmonio ꝑstituto maritus ad inopiaz[q] sit deductus: et mulier sibi prospicere velit[r]: reseꝛ sibi suppositas[s]

p ¶ Ante nuptias. facit huic. §. si aduer. dotem. l. j.

U Bi adhuc. ¶ Casus. An ꝑstāte matrimonio si vir ad inopiam vergat mulier dotem repetere possit: queritur: Dicitur ꝙ fic. & si tenet res mariti: aduersus creditores mariti agentes habebit exceptionem. Si non tenet: aget aduersus creditores qui tenent res viri: si ipsa sit prior tempore: seu posterior iure pignoris gio legis. & hoc in pīa. Nullam vō habet licentiam alienandi res mariti: sed ex fructibus eoruz tam ipa ꝙ vir ꝙ eorum cōmunes filij debent sustentari. & hoc in secūda. Creditores vero habebunt maritum obligatū personaliter & aduersus eum si adyerioꝛem fortunam peruenial agere poterunt. vbi & hoc in tertia. Si qua autem pacta inter virum & vxoꝛē de dote lucrāda intercesserūt ad illa obligentur. & hoc in quarta. Ulpia.

q ¶ Ad inopiā. habet tñ vt sibi possit mulier consulere in dote & donationē ꝓpter nuptias & ceteris rebus vt subiicit: & sic est contrarium. ff. soluto matrimonio. l. si cōstante. in princi. vbi dicit tunc demum agi q̄si euidentissime apparet mariti facultates non sufficere: scilz si creditoribus solnatur ꝑus. verbi gratia. dedi centum in dotē viro. vir habet. ccc. ꝺbet forte. cccc. ecce facultas nō sufficit si solueret eis ꝑius. ꝑueniret ergo ipa. et sic non est contra. als si demum cū nihil habeꝛet ꝺberet agi nallū esset legis cōsilium: quia tūc inquātum facere poteꝛ ꝺbet dānari. vt instit. de actio. §. itez si de dote. Jtē quomodo peteꝛ donationē et aliaꝛes vt hic subiicit: cum nec dotem possit cū effectu exigere. hodie autez cōstat ꝑius & post posse

Ter. l. vbi adhuc. concor. cus hac l. glo. super ꝺb. alienat. in fi. in. c. et parte vrā. de rescrip.

Dos ita mrito pōt peti si sua substantia male cepit vti.

Dos in quibus casib⁹ exigi ita mrimonio constante.

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

r ¶ Velit. agendo personali. item reali. vt. j. l. priori. §. omnis. Jtem hypothecaria. vt subiicit.

s ¶ Reseꝛ. scilicet mariti.

t ¶ Suppositas. i. obligatas ex conuentione vel lege pro dote: vt hic. 2. j. de

et.ſ.de rei vxo.act.ſ.i.Item pro donatione ante nuptias vt ſubiſcit. ꝛ.ſ.de donationibus ante nuptias.ſi conſtante.ſ.iura etiã. Iz in aliis non ſit priuilegiata donatio,vt dos.vt.ſ. qui potio. in pigno.l.ſi.ſ.ſi. que eſt contra. Item etiam pro aliis rebus extra doten.l.paraferni ſ: vt ſubiſcit.ꝛ.ſ.de pac.conuen.l.fina.

a ¶ Vocate . feliciet mulieri.

b ¶ Secundum legũ diſtinctionem.hoc eſt contra alios in rem . contra viruz hypothecaria ſm quoſdam.quod nõ placet.fed dic eam cẽ diſtinctionem que ſegtur . ſed ita eam ꝛc.vbi etiam triplicr eſt optimo vt plene diſtinguimus .ſ. q potio. in pigno.ha.l.ſi.

c ¶ Vendicare.per hypothecariam ſm Alzo.

d ¶ Qui nõ potiora iura.cõtra ſiſcum enim vel ceteros priuilegiatos poteſtis tempore vel liberos prioris matrimonij non exercet hoc priuilegium. vt.l.aſſiduis.ꝛ auten.ibi poſita.ſ.qui potiores in pignore habeã.et.ſ. de priuile.fiſ.l.ij. Item contra extraneos poſſeſſores rerũ viri non agitur: niſi pus viro excuſſo.vt in aut.de fideiuſſo.ſ.ſed neqs.col.j.

e ¶ Eo modo . non tamẽ per omnia idem vt ſubij cit.ita tamen ꝛc.

f ¶ Diſſolutum . nõ per culpam vxoris.alis non repeteret.vt.ſ. de repu.l. conſenſu.ff.

g ¶ Mulier.quid de viro ſi alienauit et de euictione promiſit: Certe tenetur de euictione . non tamen preiudicat mulieri alienatio quia reuocabit.vt.ſ.de pdijs mino. l.ꝛ ſi is.

h ¶ Eas res.idem dicas in re viri data et in ſolutum pro dote.ſcz cũ egerit actione perſonali.

i ¶ Conſtituto.quod poſſet ſi vere eſſet ſolutum.

k ¶ Ad ſuſtentationẽ.ſic ergo fructus donationis ſicut dotis ſeruiũt viro nõ ſic in fructu parafernalium. Item per hoc q̃ alitur ab vxore patet eum dãnandum hoc caſu inſolidum cum non poſſit egere.

l ¶ Abutatur.i.in totũ conſummatur ſm Joan.alis ponitur in malo vſu.vt.ff.de vſu ꝛ habita.l. plenum.ſ.ij. Quid autem ſi maritus efficiatur diues an reaccipiet dotem: Reſpon.non.ſm.Bal. cum ex cauſa iuſta eſt ſoluta.

m ¶ Tenore.q̃ pacta facta erant de lucrando.

¶ Sequitur aut. Donationẽ ꝛc.que eſt in aut.de equali.do.ſ.illud. col.vij.ꝛ legitur ſuper prin.l.Accur.

Donationem. ¶ Caſus.Ler.C.dicit q̃ mulier agere põt aduersus eos qui tenẽt res mariti.Quę.iſta addit q̃ mulier poteſt vẽdicare res que date ſunt mulieri in dona.propter nuptias. Tiuia.

n ¶ In hoc caſu.ſcz cum deductus eſt ad inopiam maritus.ac in dote tñ imutatur.ſcz cum inchoauit male vti ſubſtãtia ſua.nã ꝛ in eo poteat auf.dicit dedimus ei quaſi nihil imutet in donatione propter nuptias de eo quod bac.l.codicis ſtatuitur. Vel poteſt dici idem in donatione propter nuptias.quod hodie dicitur in dote.

o ¶ Vendicare poteſt.directo ſi ponas eam inductam fuiſſe in poſſeſſionem.alioquimvtili.vt in auf.vt immo. ante nuptias do.ſ.j. coll. v. Quod autẽ ipſa ſit dña probatur ex eo q̃ dicitur alienari.vt.ſ.cõmoda de leg.auf.res que.ꝛ ad trebel. auf. cõtra cũ rogatus. Itẽ q̃ dicit eam vendicare/intellige cum pacta erat de lucranda.ꝛ hoc imuit finis huius.l.vbi adhuc.ſed ꝛ ſi non ſit pacta idem videt propter ſpem quã habet lucrandi ſi mariti culpa ſoluatur matrimoniũ.ꝛ ita eius intereſt

Ne diſſipetur.ſic ꝛ in.d.auf.cõmunia de leg.ꝛ ad trebel.

In rebus. ¶ Caſus. Siue res mobilis ſiue eſtimata dek in dotez: mozte viri ſoluto matrimonio poterit res vendicare maliter ſi certant: habet etiam hypothecam et prefertur omnibus creditoribus mariti etiam anterioribus tempore.puta ſi vir fundum habens eum obligauit deinde eundem vendiderit mulieri: ꝛ illa poſtea eidem viro nupturia in dotem dedit:licet creditor anterior ſit in eo fundo : non tamẽ eſt mulier potior.nec eſt imirandum ſi detur mulieri rei vendicatio . quia illeres ab initio fuerũt mulieris : Iz in diſtinctione iuris dicatur ſñum rerum dotaliũ fuiſſe in virum trãſlatũ : ꝛ habebit vtpote quãdo dedit res eſtimatas. ꝛ Bin prima. Si vero res inuenianꝫ ab aliquo poſſeſſeas pferi. vel vſucap.ereludat imulier a rei vendicatione: Rñ.ſic. ſi nõ agit eo tpe quo agere potuit:ſcz ſoluto matri.ꝛ marito vergente ad inopiam.ſi vero agere non potuit: q̃ vir diues erat:nec adhuc ſolutum eſt ma.non currit ei vſucap. vel preſcrip.et hoc in ſecunda. Cum vero mulier repetit dotẽ conſtante matrimonio non eſt neceſſe q̃ fingat ſe diuertere a marito. Tiuia.

p ¶ Dotalibus.largiſſime ſi accipe vt ſubicit. propie autem eſtimare dicunt dotales.vt.ſ.n.i. ſ.ꝛ licet.in quibus dolũ vel culpã preſtare debet maritus.vt.ff.c.l.mulier bona.ſ.j.ꝛ.ff.ſolu. ma.l. etiam.ſ.licet.ſed ꝛ talem diligentiam quã in ſuis. vt.ff.ſolu.matri.ſi ꝛſtan te.ſ.ſi maritus.

q ¶ Eſtimate.hic de eſtimatis accipe ſm q̃ d.ſ. eo.ſi inter viri. Alis non vendicatio ſed hypotheca ꝛ cõpereret:cum ẽ emiſſe videat vir.vt.ſ.c. quoties. ſm. Bal. Alij dicũt q̃ hic feruata fuit electio mulieri rei vt eſtimatoris.vt ꝛ.ff.c.plerũ q̃.ſ.ſi vñ ſi rem eligat habet directã vendicationẽ: ſi eſtimationẽ tunc hypothecariã. Vel dic tertio ꝛ veriꝰ q̃ pro non eſtimatis habet dire ctam: pro bis que ſunt eſtimate habet vtilem.ſ. tunc q̃ vir alis nõ eſt ſoluendo.vt.ff.de dona.inter virum ꝛ vxo.l.vxor marito.in ſi.

r ¶ Prerogatiuam.ſcz voluimus.q̃ eſt.ſ.

s ¶ Anteriores.tempore:non pmulegio.nã ex hoc ſolo q̃ alius ſit anterior tempore non pfertur mulieri.nec diſtinguo vtrũ alij creditores habeant erpreſſam vel tacitam hypothecam:nõ obſtante.l.ſuperiori.pro.ſi.q̃ ibi loquitur de hypothecaria quam habet in aliis rebus viri:: hic de illa quam habet in rebus dotis in dotem.argu.ſ. qui po. in pig.habe.auf.ſi quid. Itẽ non videt q̃ alius creditor ante dotem poſſet eſſe prior tempore:niſi ponas q̃ maritus hanc rem cũ ſua eſſet obligauit creditori:ꝛ poſtea vendidit vel donauit alicui mulieri quam poſtea duxit in vxorem a qua eandem rem accepit in dotẽ.ſed tunc ille prefert. Dicas ergo q̃ mulier promiſit viro dare in dotẽ fundum comelianum:nõ tamen dedit adhuc.vir obligauit iſtud pdium quod facere potuit.vt.ff.de pig.l.i.circa princi.poſtea mulier tradidit

t ¶ Rei veritas.que eſt vt in eius dominio remãſiſſe videatur de iure gen.ſm. Bal. Vel que eſt vt videatur eſſe domina quantum ad ſuſtentationem.ꝛ ſic iure primeuo.ſimilis eſt veritas que alioꝝ reſpectu eſt falſitas.vt.ff.ad vell.l.aliquando.in prin.

v ¶ In rem actionem.ſcz contra alios creditores . ſed cõtra maritum non habet niſi ex ſtipulatu ſm quoſdam:vel rei vẽdicationem habet inſpecto iure naturali quo videtur domina.hypothecariam ſpecto iure ciuili in eiſdem rebus.ſic.ſ.ad treb. auf. cõtra cũ rogatus.vel terrio rei vendicationem in non eſtimatis.hypothecariam in eſtimatis. et dic veram eſtimationem factam ſm. Bal.

Maritus quid ſtatuere debeat i rebus dotalibus.

Dos p ꝙs actiõe repeti põt.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Possidere.i.habere.ꝛ sic impropꝛie ponitur.ff.de acqui.re. domi. l.seruus.§.incorporales.ꝛ de acqui.pos.l.iij.in prin.

Dotaliuꝫ rez' dñiuꝫ cui' est an virian mulieris.

b ¶ Iure naturali.scilicet iure ꝑmeuo quo nõ distinguebant dominia nisi quantum ad vsum.vnde qꝛ ꝓtimisc̃ue cum viro vtitur cum eo do mina eo iure videt.vt.ff.de.anno.l.j.ꝛ.j.de fur.q̃uis.ꝛ.j.de cri. expi.bc redi.l.adue rsus. sic cadẽ ratione filꝫ dicit̃ur dñi rum paternarꝫ.vt in fitu.de here.qualita. et diffe.§.sui.ꝛ.ff.de libe. et posthu.l.in suis. Item ꝛ qꝛ sua fuit res ꝛ ad eum est reuersura dicit eius eodem iure: non autem iure gentium vel ciuili. imo sunt viri sc̃z per traditionem.vt insti. de rer. diui.§.per traditionem. Item habes expressiuꝫ: vt insti., quibus aliena. licet.in pnci. Item quo modo obligatur ei vt ꝺ dicit si sua fuit ꝛ semper duraret. Ité iam immerentur esse duo dñi insolidum si ipsa esset ꝺña ciuilis cõstet.ſ.qꝛ sit dominus.qõ esse non põt: vt.ff.cõmo.si vt certo loco.§.si duobus.nec ꝓdest si dicas vnã vno iure sc̃z naturali: aliuꝫ ciuili: qꝛ ponerꝫ eodem ꝺminium quẽuisse ꝓximus per vsucapionẽ.et sic de iure ciuili. Itez ꝓ hoc qꝛ vir vendicat.vt.§. de rei vendi. doce ancillaꝫ. quod nõ faceret nisi dñs esset.vt.ff.de auro ꝛ arg. lega.l.quintus.ij.§.vj. Ité mancipittit seruum ꝺo talẽ.ſ.de ser.pig. da. ma. l.j. quod si non esset dñs non faceret.vt.j. de his qui a non do.ma.l.si nõ ꝓprietatem. Item ipse inbet seruo dotali bereditatẽ adire.vt.ff. so lu.matrimo.l.seruus dotalis. Item ꝓ hoc.ff. de acquiren. posse.l. ponpomnus.§.in dotem.ꝛ.ff.de fun.ꝺo.li maritus.ꝛ de iur.ꝺo.l.ꝺo tis fructus.§.si res.ꝛ.ff.de ꝓcu. l.si predium.ꝛ hoc fm.B.ꝛ Jo.Alt. and. dixit mulierem ꝺominam de iure naturali.i.gẽtium.ſ.de re institmata.arꝛ gu.buusmodi.l.ꝛ.ff.de colla.bono.l.filium.ꝛ.ff. qui satisda. cogan.l. sciendum.§.si fundus.sed hoc ꝓmeuo iure non naturali.i.gentium. (vt dixi) intelligitur. Item ꝓ eo ſ.qui ꝓ.in pigno.ba.assidius.sed respõde vt ibi. Item ꝓ eo qꝛ vir restituit thesaurum quasi in alieno inuentum.vt.ff.ſolu.matri.l.diuortio.§.si fundũ.in fi. Idem de partu ancille ostatis.vt.j.eo.ti.§.itaqꝫ.sed hoc facit emptor: cum redhibito ria agit: tamẽ interim dñs est.vt.ff.de edil.edic.cum autem.§.fi. Item ꝓ eo.ff.de mino.l.deniqꝫ.§.sedvtrũ.in fi.§.sed ibi est vel subauditur/ quasi. Item ꝓ eo sunt argu.illa que inducimus vt non possit pater in dotem eam instituere.vt.ꝺ.§.sed vtrum.notaqmus. De estimatis autem constat fm omnes qꝛ viri sunt de iure gen.ꝛ ciuili.vt.ff.eo.cum post.§.in dotem.ꝛ.ſ.c.l.quotiens.§.etiam in bis habeat ꝓ re actionẽ in rem in subſidium: vt dixi.

Thesaurꝰ i fundo dotali iuentꝰ cuius sit.

c ¶ Uerũ.iam.sc̃z vt sue dicas ꝓ rem dominam ꝓferatur in rei vendicatione siue virum dicas dominum. dic eam ꝓferri in hypothecaria in eisdem rebus: vt dixi.

d ¶ Dis.dixi habere eã in re ꝛ hypothecariã. hoc verũ nisi exceptione repellat qõ fieri põt ex tpe quo potuit dos repeti.ꝛ hoc dicit Accur.

e ¶ Exceptio impropꝛie ponitur quo ad vsucapionẽ de qua sequitur cum per eam dñum queratur directum.vt.ff.de vsuca.l.vsucapio est.

f ¶ Usucapionem.scilicet triẽnj in rebus mobilibus datis in dotem. Sed videt etiam soluto matrimonio qꝛ remaneant dotales.vt.ff.de fun.ꝺo.l.etiam.ꝛ sic non vsucapiuntur.vt in eo.titu.li fundum. Sed dic illam.l.etiam loqui tm̃ in eo casu qui est in eo.ti.si maritus fuerit. vbi vir factus est seruus.ꝛ sic solutum matrimonium: non tamen ꝺominus alienat. secus est si alio modo soluatur: quia ꝺebinunt esse ꝺotales ꝛ possunt vsucapi: vt hic. vel hic vnũ est speciale ꝓ eo muliere. vt etiam cõstante matrimonio agat ꝓpter inopiam viri. sic ꝛ aliud est contra eam vt vsucapiatur res ꝺotalis soluto matrimonio. arg.ff.de iureiuran.l.cum qui.in pnn. Uel tertio hoc habet locum in re estimata data que hoc non est ꝺotalis ꝓprie: ꝛ tamen vendicat eã ꝓ re in subſidium. vt in prin. huius. l. ꝺiximus que vendicatio vsucapione tollitur. Uel quarto loquitur hic eo casu quãdo scilicet alienatio permittitur quod fit quandoqꝫ. vt.ff. de fun. ꝺo. l.i.ꝛ vt eodez casu vsucapio permittat. Uel quinto qꝛ hec est ꝺisiunctiua cuius altera pars est vera. vt.ff. de verbo. significa. hec verba. ille aut ꝛc. qꝛ sequens non ꝓma de vsucapiõe. Uel sexto loquitur de mobilibus estimatis: que etiã constante matrimonio põt̃ sunt alienari et sic vsucapi. vt.ff. soluto matrimonio. l.res. De rebus aũt viri vsucaptis hic non ꝺicit cum in eis non ꝺebeat ꝓ re nisi hypothecam q̃vsucapione trienñj nõ tollitur. vt.j. de pigno. l. vsucapio.

g ¶ Siue per viginti. ꝺa exemplum de rei vendicatione inter ꝓsentes ꝛ absentes et hypothecaria cõtra extraneum habentem titulum vel non hñtem titulũ. vt.j. de pre scriptio. lon. tempo. l. fi. ꝛ.ſ.si aduer. cre. l.j.ꝛ.ij.

h ¶ Maiore.vt hypothecа ꝺtra ipsum maritum que.ꝛl.an. ꝺurat. et.j. de prescrip. xxx. anno. l. cuꝫ notissimi. circa prin.

i ¶ Uel miore.xx. an. qõ ꝺic vt.j. de prescri. longi tempo. aut. quod si quis quibusdam.

k ¶ Ad onere. vt et arg.j. de anna. excep. l.j.§.fi. et ꝺ.l.cũ notissim.§. illud. ꝛ de bo. que lib. l. q̃cũqꝫ. ꝛ de bo. ma. aut. nisi.

l ¶ Clarierit. cum ertũc agere possit. vt.ſ.l.pri.

m ¶ Ficti diuortij. nam olim eo casu qñ ẏgebat ad inopiã fingebatur ꝺi uortium vt sic ageret ad ꝺotẽ. qõ hodie non est opus. vt ꝺic nũc ꝺicit.

¶ Um qdam. ¶ Laius. Si quis extraneus olim ꝺabat ꝺotẽ ma gnam.i. vltra qngentos aureos ꝓ aliqua.ꝛ nõ fuit stipulatus ꝺotem sibi reddi: fed ad hibuit quãdam mulierẽ vt stipularet: ꝺonare ei volens: maritus poterat eam accipere sine omni ĩmnuatione. sed si illa mulier stipularet ꝺotem sibi reddi solu.ma. non poterat agere: qꝛ nõ erat ĩnsinuatio. ꝛ fine ĩnsinuatione ꝺonatio nõ valet. cũ excederet summam quingentoꝝ solidoꝝ um fm quosꝺã: ẓ littera ꝺicat ꝛtra. sed oportebat vt cederet mulieri act. ille qui ꝓ eo ꝺotẽ ꝺederat: ꝛ ita remanebat aliqñ mulier ĩndotata. Dicit ergo impator: ꝙ bodie si mulier ꝺedit hẓ act. si non ꝺedit ipsa sed alius habet act. nisi ille q ꝺedit ꝺotẽ ꝓ ea stipulatus est cam sibi reddi: nec necesse est ꝙ itcruiat ĩnsinuatio. Jdẽ est in ꝺona. ꝓpter nup.ꝛ si quis ꝺedit sponse mee ꝺonationem solu.ma. repetet ꝺona. vel mulier si fecit pactũ ꝺe lucrãnda ꝺona. neq; ꝺedit ꝓ eo me: poterit repetere: nisi in initio ꝺonationis sti pulatus est eã sibi reddi. Ité si mulier ꝙmisit ꝺotem in rebus ĩmobili bus si nõ tradat intra biẽnium: ꝓstea tenebit ad fructus: pensiones ꝛ alias obuentiões. Si ẏo in pecunia: tenebit ad vsuras ex tertia cen tesime. Si ẏo alie res mobiles ꝛ sint estimate: idẽ erit: ꝛ ꝺebet estimatio cuiuslibet rei ꝺotalis nec oẽs aduari ꝛ estimari ꝺebẽt. Si ẏo res mobiles nõ fuerint estimate nõ ꝺebentur vsure. nisi lite contesta. ꝛ ꝓ test agere maritus ꝓ ꝺote etiam ante biẽnium. Ulma.

n ¶ Um qdam ꝺotes. ꝺotis ꝺonatio fit ꝛ in viriũ qui accepit: ꝛ in vxorem ꝓ qua ꝺak. sic ergo no. cũ extraneus ꝺat ꝺotẽ alicui marito ꝓ vxore eius quãtum ad mulierẽ ꝺicit ꝺonatio simpler. ꝛ ideo exigit ĩsinuationem si fiat vltra qngẽtos solidos. quo ad viriũ est ꝺonatio ob causam. ſ.ob ꝺotem. ꝛ ideo non exigitur ĩsinuatio quo ad eum.

o ¶ Extranei. sc̃z alij. nam etiam predicti extranei sunt. vt.ſ.c.l.ij.

p ¶ Eas. sc̃z ꝺotes que facte sine vllis monumentis valent.

q ¶ Dbseruatione. id est sine facti ĩsinuatione.

r ¶ Casus. id est ꝺotis reddende in casu si ꝺecedat vir.

s ¶ Fortuitus casus. veluti post mortem mariti.

t ¶ Nõ facta. i. nõ ꝑfecta. nã quo ad eã nõ valebat cũ nõ erat ĩsinuata.

v ¶ Ad onumenta. a se facta.

x ¶ Per cessionẽ. i. ipsa cogebatur cedere actionem ꝺonanti aduersus maritum cũ ipsa agere non posset vt nõ perꝺatur ꝺos: qõ est mirum. sic ꝛ als

Dert⁹ ibi: mrimonio. ꝛcor. gl. sup ꝺb. alienar. in fi. in. o. ex parte vſa. extra de rescrip.

Dert⁹ ibi: ernẽda. Et sic fictio no est licita. et ꝛcor. xxvi. ꝺic. qõ iter rogasti.

iusmodi rebus propꝛijs habere: et hypothecariaꝫ oibus anterioꝛan possidere: vt siue ex matꝛe siue ex matꝛe eiusdem mulieris res esse intelligantur: vel fm legum substitutam ad mariti substantiam peruenisse mereant per vtranqꝫ viã siue in rẽ siue hypothecariaꝫ ci plenissime ꝙsulatur. ¶ Omnis autem temporalis exceptio siue per vsucapionem inducta: siue per x. siue per .xx. annoꝝ curricula: siue per .xxx. vel .xl. annoꝝm metas: siue ex alio quocunqꝫ tẽpoꝛe maioꝛe vel minoꝛe introducta ea mulieribus ex eo tẽpoꝛe oppo natur: ex quo possint actiões mouere: id est opulentis quidẽ maritis ꝙstitutis post dissolutũ matrimoniũ: minuꝫ autẽ idoneis: ex quo eis hoc infoꝛtunium illatum esse claruerit: cum constãte etiã matrimonio posse mulieres ꝛtra maritoꝝ parum idoneorum bona hypothecas suaꝫ exercere iaꝫ nostra lege humanitatis intuitu diffinitum est. ¶ Ficti diuoꝛtij falsa dissimulatione: in huiusmodi cã quam nostra lex amplexa est: ſtirpitus crucnda.

¶ Extraneo ꝺotante: licet quo ad mulierem dos sit titulus lucratiuus: et quo ad virum ſi titulus oneroſus: tamẽ sicut quo ad virum ĩsinuatione non eget/ ita nec quo ad mulierem: ẓ excedat legitimã summã. hoc ꝓmo vſq; ad versi. ſiſi quoq; modo. hoc intelligẽ nisi sit pactum de lucranda ꝺote: nam hoc tali pacto vir non gaudet nisi ĩsinuet. vt in auc. eo ꝺecurſus. ſ. de ꝺonationib⁹ ante nuptias. Jn ꝺonatione vo ꝓpter nuptias: ẓ quo ad mulierem sit titulus oneroſus qꝛ recipꝛocus respectu ꝺotis: tamen quo ad virum vel quo ad extraneum quãdo extraneus ꝺonat est titulus lucratiuus. ſufficit tñ ĩsinuatio vnius vtriuſq; hoc ſecundo vſq; ad. ſ. preterea. Bal. vel sic. Quãdo extraneus. id est non habens in potestate ꝺat ꝺotem ꝓ muliere: talis ꝺatio respectu viri ꝺicitur ꝺonatio ob causam: respectu mulieris ꝺonatio simpler: nec indiget ĩsinuatione. ẓ olim secus. Salycetus.

Ide. a. Julia. pfe. prc. Ccr. xxxj.

¶ Um qdam ꝺotes pro mulieribus ꝺabant: siue matres siue alij cognati siue extranei: recte quidem eas marti sine monumẽtoꝝ obseruatione suscipiebant. Cum autem mulier redhibitionem casus' stipulabatur: et huiusmodi fortuitus casus cueniſſet: ipsa mulier (vtpote a se non facta ꝺonatione ꝓpter hoc ꝙ monumenta ꝺecrant) necessitatem habebat actiões in hmõi casu ad eum qui ꝺotem ꝺedit per cessionem trãſ uoꝝtium vt sic ageret ad ꝺotẽ. qõ hodie non est opus. vt ꝺic nũc ꝺicit.

¶ Alus. Si quis extraneus olim ꝺabat ꝺotẽ magnam. i. vltra qngentos aureos ꝓ aliqua. ꝛ nõ fuit stipulatus ꝺotem sibi reddi: fed ad hibuit quãdam mulierẽ vt stipularet: ꝺonare ei volens: maritus poterat eam accipere sine omni ĩmnuatione. sed si illa mulier stipularet ꝺotem sibi reddi solu.ma. non poterat agere: qꝛ nõ erat ĩnsinuatio. ꝛ fine ĩnsinuatione ꝺonatio nõ valet. cũ excederet summam quingentoꝝ solidoꝝ um fm quosꝺã: ẓ littera ꝺicat ꝛtra. sed oportebat vt cederet mulieri act. ille qui ꝓ eo ꝺotẽ ꝺederat: ꝛ ita remanebat aliqñ mulier ĩndotata. Dicit ergo impator: ꝙ bodie si mulier ꝺedit hẓ act. si non ꝺedit ipsa sed alius habet act. nisi ille q ꝺedit ꝺotẽ ꝓ ea stipulatus est cam sibi reddi: nec necesse est ꝙ itcruiat ĩnsinuatio. Jdẽ est in ꝺona. ꝓpter nup.ꝛ si quis ꝺedit sponse mee ꝺonationem solu.ma. repetet ꝺona. vel mulier si fecit pactũ ꝺe lucrãnda ꝺona. neq; ꝺedit ꝓ eo me: poterit repetere: nisi in initio ꝺonationis stipulatus est eã sibi reddi. Ité si mulier ꝙmisit ꝺotem in rebus ĩmobilibus si nõ tradat intra biẽnium: ꝓstea tenebit ad fructus: pensiones ꝛ alias obuentiões. Si ẏo in pecunia: tenebit ad vsuras ex tertia centesime. Si ẏo alie res mobiles ꝛ sint estimate: idẽ erit: ꝛ ꝺebet estimatio cuiuslibet rei ꝺotalis nec oẽs aduari ꝛ estimari ꝺebẽt. Si ẏo res mobiles nõ fuerint estimate nõ ꝺebentur vsure. nisi lite contesta. ꝛ ꝓ test agere maritus ꝓ ꝺote etiam ante biẽnium. Ulma.

¶ Um qdam ꝺotes. ꝺotis ꝺonatio fit ꝛ in viriũ qui accepit: ꝛ in vxorem ꝓ qua ꝺak. sic ergo no. cũ extraneus ꝺat ꝺotẽ alicui marito ꝓ vxore eius quãtum ad mulierẽ ꝺicit ꝺonatio simpler. ꝛ ideo exigit ĩsinuationem si fiat vltra qngẽtos solidos. quo ad viriũ est ꝺonatio ob causam. ſ.ob ꝺotem. ꝛ ideo non exigitur ĩsinuatio quo ad eum.

¶ Extranei. sc̃z alij. nam etiam predicti extranei sunt. vt.ſ.c.l.ij.

¶ Eas. sc̃z ꝺotes que facte sine vllis monumentis valent.

¶ Dbseruatione. id est sine facti ĩsinuatione.

¶ Casus. id est ꝺotis reddende in casu si ꝺecedat vir.

¶ Fortuitus casus. veluti post mortem mariti.

¶ Nõ facta. i. nõ ꝑfecta. nã quo ad eã nõ valebat cũ nõ erat ĩsinuata.

¶ Ad onumenta. a se facta.

¶ Per cessionẽ. i. ipsa cogebatur cedere actionem ꝺonanti aduersus maritum cũ ipsa agere non posset vt nõ perꝺatur ꝺos: qõ est mirum.

sic ꝛ alꝫ alius vtitur ex persona mea eo iure quo ego vti non possum. vt.ff.rem ratam habe.l.pcurator.ff.si procurator.sic et fideiussor agit iure cesso quo cedens agere non posset cum sit ei solutum.vt.ff. de fideiusso.cum is qui.sic.ff.ad velle.l. ☩uis.ff.plane si mihi.ꝛ.ff.de pecu. quod debetur.ꝛ.ff.de vsufruc.quod meum. Sed argumẽ.contra.ff.de pactis et heredi.ff. nos autem.

a ¶Res. scz exactas.

b ¶Matrimonij. scz finiti.

c ¶Monumẽtis. id est insinuationibus.

d ¶Indigere.cũ non excedit legitimã summaz. alꝫ secus. vt.ji.c.ff.sinautem minor.ff. Also. Vel dic fm Hug. hoc in dote etiam si excedit. sed in donatione propter nuptias est qđ dicitur ibi.

e ¶In omni persona. scz vxoris ꝛ mariti.

f ¶Stipulatus est. dotẽ sibi reddi.vt.j. titu.j.ff. accedit.et facit.ff. de dona. ante nup. auf. eo. decursum est.

g ¶Ocurrit. nil enim de liberis qui dedit dotem cogitauit.

Vxores b multe gaudẽt o more mariti. i

b ¶Tristitie sue. i. mortz mariti. quibusdaz enim letitia est.

i ¶In potestate. sic dicitur extrancus. j. titu. j. extrancum. alꝫ aliter. vt j. de impo. lu. de scripi. l. j. lib. x. Accur.

k ¶Vel non minor. vel pꝛ ꝛ. id est et non minor. vt ff. de donatio. ante nup. l. minoribus.

l ¶Ad eã. vt ipsa ex pacto lucretur si vir predecesserit: sed hodie nõ est necessaria quantum ad mulieres. vt. ff. de donat. ante nup. auf. eo decursum est.

m ¶Accesserit. vt qꝛ mulier predecesserit.

n ¶Simile. scilz qꝛ post multa tempora inuenitur maritus sine donatione.

o ¶Utilitas. qꝛ est femina minor. vt modo diri.

p ¶Valeat. quod hodie etiaz in maiore seruatur per auf. illam. eo decursum est. vt mõ dicimus. ꝛ concoꝛ. de dona. sancimus. ff. de dona. l. ij. ff. j.

q ¶Si quis. scilicet extraneus.

r ¶Spoponderit. pollicendo.

s ¶Vel promiserit. scilicet per stipulationem.

t ¶Ex tẽpore matrimonij. scz contracti.

v ¶Biennium. elapsum post contractum matrimonium. ideo autem de biẽnio dicit vt extunc in moza videatur.

x ¶Questuz. id est quod lucrari posset is cui debebatur. vt. ff. pro socio. questus. alꝫ cõtra. vt. ff. de actio. empti. l. si steri-

ferre: vel ipsas res[a] reddere. ꝛ ita inueniebatur forsitan post pꝛima matrimonij[b] annozum curricula et liberos forte editos infelix mulier indotata. ¶Sancimus itaqꝫ in huiusmodi casib[c] omnibus nullis monumentis[d] rem indigere[d]: sed in[e] omni persona ratas esse huiusmodi donationes: ꝛ mulierem ipsam dotem suã habere: cum fortuitus casus hoc lucrum ei addiderit: ꝛ firmiter hoc apud eaz mulierem permanere: nisi ipse qui ab initio dotem dederit sibi dari huiusmodi casum stipulatus est[f]: tunc etenim cũ neqꝫ ab initio suspicio aliqua liberozũ concurrit[g]: sed sibi omnez rem ille qui dotem dedit pepigerit huiusmodi tractatus habere locum non potest: atqꝫ in oibus alijs ea casibus in quibus ipse non stipulatus est: tristitie[h] fue mulier hoc pꝛopriũ habeat solatiũ per actionem dotis.

¶ Donatio propter nuptias excedẽs legitimam summaz debet insinuari: ꝛ insinuatio facta cũ principali prodest ei cui in conficiendo esset donatum. hoc dicit Salycetus.

¶Simili quoqꝫ modo si quis extrancozum id est qui cum pꝛo quo dat non in potestate[l] habeat pro alio ante nuptias donationẽ nupture dedit mulieri: ꝛ necessaria monumenta adhibuerit: cuꝫ excedat summam legitimam donatio: vel non[k] minoz materfamilias nuptura sit: nõ solum ad[l] eã cui ante nuptias donatio datur monumenta suam habeant firmitatem: sed etiam ad illũ pro quo dedit: vt si lucrum ei ex dotalibus pactis accesserit[m] non hoc cedat donatozi: sed in suum lucrũ hoc maritus conuertat: firmũqꝫ ꝛ irreuocabile habeat: nisi donator ꝛ hoc sibi reddi huiusmodi casum fuerit stipulatus: ne ꝛ in prefato casu simile[n] anterioꝛi vitiuz oriatur. ¶Sinautem minor ꝓtias sit: vel ita res gesta sit vt monumentozum ex omni parte nulla sit vtilitas[o]: ꝛ tunc donatio ad vtrunqꝫ personam valeat[p]: ꝛ maritus casum lucret: nisi et hic donator eam sibi stipulatus fit.

¶ Singularis. ff. est ꝛ quotidian[q]. Cursus biennij in pꝛestatione dotis neglecta mozam inducit ꝛ decursum vsurarũ vsqꝫ ad tertiam partẽ centesime. hoc dicit pꝛincipaliter Baldus. Vel sic. Extraneus qꝫ dotem pꝛomisit per lapsum biennij a tempore cõtracti matrimonij: fine alia interpellatione constituitur in moza vt teneatur ad fructus et vsuras hac lege exꝑssas:

lis. ff. cum per venditorem.

y ¶Principales. scilicet predia vel alia immobilia.

z ¶Biennium. ꝛ promissionem factam sed alterum nõ sufficit. vt arg. ff. solu. matri. l. de diuisione.

a ¶In argento si sint alie res.

nec propterea pꝛohibetur maritus dotez ante biennium petere: etiam si pꝛomissor sit paratus vsuras ꝛ accessiones soluere. hoc dicit Salycetus.

¶Preterea sancimus si quis[q] in dotẽ vel predia vel certuz redditum vel edes vel panes ciuiles spoponderit[r]: vel[s] promiserit: si ex[t] tẽpore matrimonij bienniuz[v] transactum sit: illico redditum vel pensionum: necnon panis ciuilis questum[x] cum pꝛestare: etiã si nõ fuerint adhuc res pricipales[y] tradite: et si tota dos in auro sit: it idem post biẽnium[z] vsuras vsqꝫ ad tertiam partem centesime pꝛestari. ¶Sinautez alie res pꝛeter ꝛ mobiles vel in auro fuerint in dotem date: siue in argento[a]: siue in mulieb̃ibus ornamẽtis: siue in veste: siue in alijs quibuscunqꝫ[b]: siquidẽ estimate[c] fuerint simili modo post biennium[d] ꝛ earum[e] vsuras ex tertia parte centesime[f] concurrere. Estimatione earum: quia ꝛ hoc apertius declarare oportet: ea intelligenda/ que pꝛo singulis speciebus facta est: vel pꝛo vnoquoqꝫ genere dotalium specierum id est pꝛo auro/ vel ornamentis/ el veste/ vel alijs speciebus: ꝛ non esse spectãdum post singulas estimationes vnã coadunationem[g] totius calculi: quod satis scrupulosum ꝛ per nimiam subtilitatẽ pernicio-sum est. ¶Sinautem minime res mobiles fuerint estimate: ea post biennium obseruare q leges post litem contestatam[h] pꝛo amnibus hmõi rebus diffiniunt. ¶Sinueꝛo res permixte fuerint: ꝛ partim in auro: partim in alijs reb̃ mobilibus vel immobilibus pro ia facta diuisione omnia procedere: licẽtia minime denegãda marito quando voluerit dotem petere: nec is qui debet putet sibi licentiam esse: redditus: vel pensiones: vel vsuras: vel alias accessiones soluenti dotis solutionẽ pꝛotelare: sed siue ante biennium vel postea voluerit dotem pars mariti petere: queat (cet fm leges) eã exigere.

¶ De ei vxorie actione in ex stipulatu actionẽ translata: ꝛ de natura dotibus pꝛestita. Titu. xiij.

¶Pro dote competit actio ex stipulatu: etiam si stipulatio nõ intercesserit: vel interfit inutiliter. hoc dicit vsqꝫ ad. ff. ꝛ vt plenius. Baldus.

Impera. Justi. a. ad populum vbis Cõstantinopolitane et vniuersos prouinciales. Lex. j.

b ¶Quibuscũqꝫ. repete pꝛeter aurum.

c ¶Estimate. speciale est ergo in auro vt eius pꝛestetur vsura: sit estimatũ vel non.

d ¶Biennium. mirabili modo inducitur hic mora ex tempore. cũ alꝫ interpellatio sit necessaria sic quandoqꝫ purgatur tempoze. vt. ff. de lega. ij. titia. ff. vsuras. Et nota biennium seruari in viro annus. vt. j. titu. j. ff. exactio.

e ¶Earum vsuras. licet vsura estimationis rerũ petatur/ non tamen petitur estimatio immo res estimate.

f ¶Parte cẽtesime. vt. ff.

g ¶Coadunationem. vt vniuersa que estimentur sint tanti quanti estimata sunt an nõ: nam ꝛ potest esse qꝫ vna res iuste alia iniuste estimata est. ꝛ sic nõ sit estimatio omnium. vt. ff. de edil. edic. si plura. ꝛ. l. penul. ꝛ. ff. de euic. l. j. sed tunc demuz. vt dicit. d. l. si plura. qñ singulorum nõ erat pretium designatum. scz hic erat. ꝛ ideo non fit idem ratione predicta. Item ꝛ qꝫ potest esse qꝫ vna res alio tempoze fuit pmissa ☩ alia.

h ¶Contestatam. scilꝫ vt veniant fructus. vt. ff. de vsur. l. videamus. ij. ff. si actionẽ. ꝛ est similis pꝛescripto biennalis. vt. ff. de nõ numera. pecu. l. in contractibus.

¶ De rei vxorie actione ꝛc. ¶Sicut in quouis alio contractu tria considerantur principaliter scilꝫ conuentio: obligatio: et actio. sic in dote. ideoqꝫ pꝛius conuentionem: vt in titu. de dotis pꝛomiss. secundo obligationem. vt. ff. titu. j. nunc ponit actionem. Sic eñ naturaliter debet dispo ni. Et nota qꝫ olim due dabantur actiones tam viro pro petẽda dote: qꝫ vxori pro repetenda dote: scilicet ex stipulatu et rei vxorie. sed hanc tollit dando omne quod in ea vtile erat actioni ex stipulatu quam reseruat. ꝛ tacite respõdet obiectioni. in pꝛinci. quasi obijciatur ei qꝫ vilia tractet ꝛ armis non intendat. et ipse ad excusationem sui respondet. rem ꝛc.

Dos habet tria cõsiderãda.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

REm. ¶ Lasus. Crederet algs q̄ imperator nō tractaret de arduis rebus sed minime. sed nō est verū: qz in pncipio constitutione de arduis tractat: qz intendit ostēdere per quē act. dos so.ma. repetat. ꝛ qua act. maritus petet eaʒ sibi reddi: ex quo ſcitur ostituta est olim duabus actiōibus petebat: vel rei vxo. act. vel ex stipulatu. bo die sublata ē rei vxo. act. remanet actio ex stipu. ꝛ illa / hoc in act. ex stipu. trāslatū est: ꝛ oēs dotes itercessit stipulatio sine nō. qz ꝛ si non interuenit presumitur interuenisse. ꝛ si interuenit sed inutilis: puta inter absentes pſumeturr vtilis: et ex ea age tur: nec mireris q̄ dicō agi actio. ex stipulatu. ſi nō interuenit stipulatio. qz hoc ideo est. ſ. q̄ ex nuda pacto non daf actio vt q̄ ſi quem tecū de permittit rei traditio vel stipulatio: agef iam ex pacto vestito. vel ex cēptum ꝛ melius vt hic notaf. Itē mulier habet oia bona mariti tacite obligata. p dote: ſz de hoc mbil dictum fuerit: ſicut pupilus habet omnia bona tutoris tacite obligata: ꝛ tacite hypothecata. Item non ſolum mulieri datur pro dote: ſz viro in bonis mulieris. et hoc ſiue dos fuerit pro fectitia ſeu adventitia: ſiue data a muliere. ſiue data ab alio. Nec refert vtrū dos ſit. pmiſſa in ſcriptis / aut non. ꝛ hoc actio. ex ſtipulatu trāſfuſa in eā rei vxo. act. ſi cut illa erat bo. fid. ita ꝛ ista. ¶ Sciendū. Olim ſi maritus in teſtamēto ſuo reliquerat vxori aliqua legata: mulier nō poterat petere ſi volebat petere dotem. vel ecōuerſo. hodie vtrūq; pōt tere poteſt: niſi maritus dixit ꝛ trarium. Item maritus nō poteſt retinere doté propter malos mores mulieris: ne propter hoc iter coa fiet diuortū. Itē nec vtef retētione dotis. ppter res quas amouit mulier: ſed ꝙuenit cā act. rerū amotarū. Itē vt non vtef retentione dotis ſi filios habeat ex vxore/ q̄ pater filios ſuos alere dz et filias dotare. Item nec vtef retentione dotis propter impenſas in fundo dotali factas: ſed ſi accepit fundū in dotem ꝛ partē dotis in reimobili. ꝛ quātitate: puta cētum: ꝛ impēdi decē in fundo duminuef dos data in decē. ꝛ hoc quando facit neceſſaria ꝛ erpenſas: ſi vtiles er mādato mulieris ſecuſ eas per act. mandati ſi mandauit. ſiue nego. ge. ſi non mādauit voluntarie non repetunt: ſed tollit q̄ ſ fecit ſine leſione pnciis ſtatus rei: ꝛ ſi voluntate vxoris fecit eas. Si vō mulier decedat: heredes eius repetent doté: niſi maritus feciſſet pactum de dote lucranda. ¶ Cum autem. Olim repetebat dos ſolu. ma. annua bima trima die ſi vir cōueniebatur rei vxo. actio. ꝛ condēnabatur in quantum facere potuit per actio. ex ſtipulatu/ ſtatim ꝛ inſolidū: hodie inquātum facere poteſt ꝙuemē deducto ne egeat: ꝛ ſi pauper eſt nec dotem reddere poteſt: promittet de dote tota reſtituenda cum ad pinguiorē fortunā peruenerit: ꝛ ſi eſt imobilis ſtatim reſtituef mobilis elapſo anno: et ſi non reſtituat: tenebitur ad vſuras vſq; ad tertiam centeſime: fructus rerum imobilium debent mulieri reſtitui. ꝛ ſi mulier fuerit beres inſtituta de iure detrabet falci. ꝛ primo deducet doté ſuā. ¶ Cūq; Dicta ſunt que ſunt propria tam rei vxo. act. q̄ ex ſtipu. hic intendit dicere q̄ erant cōmunia tunc: nunc ſunt accōmodanda actioni ex ſtipu. tātū. dicit ergo q̄ ſi mulier ancillas dedit in dotē: ꝛ pepererint. ſo. matri. ſi ineſtimate ſunt mulieri debent reſtitui cū partu per actionē ex ſtipulatu. Item quicquid ſerui acq̄ſierint extra res mariti ꝛ operas ſuas. Fetus vō animalium ꝛ quicquid fructuum nomine continef ad maritum pertinebit pro tēpore matrimonij: ꝛ fructus vltimi anni in quo matrimonium ſeparatū eſt: habebit maritus pro ea parte anni pro qua ſtetit in matrimonio. De fructibus autē rerum eſtimatarū mbil mulieri reſtituef: cum earum cōmodū ꝛ periculum ad virum ſpectet. Si vō pater viri doté a muliere percepit: ꝛ virū cum aliis beredē inſtituit: detrabet vir dotez de bereditate ꝛ cauebit ceteris cohereditb⁹ de ſeruando eos indēnes. ſ. q̄ a muliere non cōuenientur. Si vō mulier fuerit beres inſtituta ſiue ex beredata: ſiue emācipata a pſe vel auo habebit dotez precipuam: ꝛ ſic ercludit querelam inoffic. ꝛ conferetur ſi decedat intestatus vel ex teſtamēto: ſi pater voluerit. et hec erant cōmunia vtriuſq; actionis. ¶ Accedit. Olim ſi ertraneus dabat dotem pro muliere actione rei vxo. poterat dotē repetere. ſ. mulier: niſi fuiſſet ſtipulatus dotē ſibi reddi. non ita erat in actio. ex ſtipulatu. ſed ſi habeat hodie rei vxo. act. ſ. q̄ mulier habeat ſemper dotis repetitionez: niſi ille ertraneus fuerit ſtipulatus ſibi reddi. Extraneus autē omnis ille eſt intelligēdus qui non hz perſonam dotatā in ſua potestate: vt eſt pater. Item pf olim actio. rei vxorie non poterat ſolus dotē repetere non ꝙſentiente filia. ꝛ ſi pf anteq̄ ꝙceſſiſſet in fata actionē mouere de dote. vl hz lis fuiſſet conteſta. ad heredes eam non transmittebat: ſed ad filiū quaſi ꝓpriuz pñmonium. qō no erat in actio. ex ſtipulatu: qz in ea ſolus pat agere potest filie ꝙſenſu non expectato: ꝛ transmittebatur actio ad heredem qō hodie locum nō habet. ſed naturam rei vxo. act. in hoc caſu ſibi vendicet actionem ex ſtipula. ¶ Et cum. In boc. ſ. lex iulia pbibet funduz dotalē alienari aviro vel pothecari etiā ꝙſentiēte muliere quod locum habet: nō ſolū in italia ſed in omni terra: nec ꝛtra dicit buic lex que dicē q̄ mulieres poſſunt renunciare iuri pothecarū. ſ. ad velle. iubemus. qz logtur ibi q̄ mulier renunciauerat iuri qō habet in bonis mariti tacite ſibi obligatis. Itez ſi aliqua pacta fiant in ꝛſtitutione dotis: puta de dote lucranda vel ſimilia: illa debent ſeruari: dū tamen legibus non ſint ꝛtra. Et ſi bona gratia ſeparet matrimoniū: non amittitur. ſ. de repudi. l. ꝙſenſu. ꝛ hec lex habeat locū in futuris negociis non in preteritis actio. Finis.

Scīendū. Olim ſi maritus in teſtamēto ſuo reliquerat vxori aliqua legata: mulier nō poterat petere ſi volebat petere dotem. vel ecōuerſo. hodie vtrūq; pōt tere poteſt: niſi maritus dixit ꝛtrarium. Item maritus nō poteſt retinere doté ꝓpter malos mores mulieris: ne ꝓpter hoc iter coa fiet diuortū. Itē nec vtef retētione dotis. ꝓpter res quas amouit mulier: ſed ꝙuenit cā act. rerū amotarū. Itē vt non vtef retentione dotis ſi filios habeat ex vxore/ q̄ pater filios ſuos alere dz et filias dotare. Item nec vtef retentione dotis ꝓpter impenſas in fundo dotali factas: ſed ſi accepit fundū in dotem ꝛ partē dotis in reimobili. ꝛ quātitate: puta cētum: ꝛ impēdi decē in fundo duminuef dos data in decē. ꝛ hoc quando facit neceſſaria ꝛ erpenſas: ſi vtiles er mādato mulieris ſecuſ eas per act. mandati ſi mandauit. ſiue nego. ge. ſi non mādauit voluntarie non repetunt: ſed tollit q̄ ſ fecit ſine leſione pnciis ſtatus rei: ꝛ ſi voluntate vxoris fecit eas. Si vō mulier decedat: heredes eius repetent doté: niſi maritus feciſſet pactum de dote lucranda. ¶ Cum autem. Olim repetebat dos ſolu. ma. annua bima trima die ſi vir cōueniebatur rei vxo. actio. ꝛ condēnabatur in quantum facere potuit per actio. ex ſtipulatu/ ſtatim ꝛ inſolidū: hodie inquātum facere poteſt ꝙuemē deducto ne egeat: ꝛ ſi pauper eſt nec dotem reddere poteſt: promittet de dote tota reſtituenda cum ad pinguiorē fortunā peruenerit: ꝛ ſi eſt imobilis ſtatim reſtituef mobilis elapſo anno: et ſi non reſtituat: tenebitur ad vſuras vſq; ad tertiam centeſime: fructus rerum imobilium debent mulieri reſtitui. ꝛ ſi mulier fuerit beres inſtituta de iure detrabet falci. ꝛ primo deducet doté ſuā. ¶ Cūq; Dicta ſunt que ſunt propria tam rei vxo. act. q̄ ex ſtipu. hic intendit dicere q̄ erant cōmunia tunc: nunc ſunt accōmodanda actioni ex ſtipu. tātū. dicit ergo q̄ ſi mulier ancillas dedit in dotē: ꝛ pepererint. ſo. matri. ſi ineſtimate ſunt mulieri debent reſtitui cū partu per actionē ex ſtipulatu. Item quicquid ſerui acq̄ſierint extra res mariti ꝛ operas ſuas. Fetus vō animalium ꝛ quicquid fructuum nomine continef ad maritum pertinebit pro tēpore matrimonij: ꝛ fructus vltimi anni in quo matrimonium ſeparatū eſt: habebit maritus pro ea parte anni pro qua ſtetit in matrimonio. De fructibus autē rerum eſtimatarū mbil mulieri reſtituef: cum earum cōmodū ꝛ periculum ad virum ſpectet. Si vō pater viri doté a muliere percepit: ꝛ virū cum aliis beredē inſtituit: detrabet vir dotez de bereditate ꝛ cauebit ceteris cohereditb⁹ de ſeruando eos indēnes. ſ. q̄ a muliere non cōuenientur. Si vō mulier fuerit beres inſtituta ſiue ex beredata: ſiue emācipata a pſe vel auo habebit dotez precipuam: ꝛ ſic ercludit querelam inoffic. ꝛ conferetur ſi decedat intestatus vel ex teſtamēto: ſi pater voluerit. et hec erant cōmunia vtriuſq; actionis. ¶ Accedit. Olim ſi ertraneus dabat dotem pro muliere actione rei vxo. poterat dotē repetere. ſ. mulier: niſi fuiſſet ſtipulatus dotē ſibi reddi. non ita erat in actio. ex ſtipulatu. ſed ſi habeat hodie rei vxo. act. ſ. q̄ mulier habeat ſemper dotis repetitionez: niſi ille ertraneus fuerit ſtipulatus ſibi reddi. Extraneus autē omnis ille eſt intelligēdus qui non hz perſonam dotatā in ſua potestate: vt eſt pater. Item pf olim actio. rei vxorie non poterat ſolus dotē repetere non ꝙſentiente filia. ꝛ ſi pf anteq̄ ꝙceſſiſſet in fata actionē mouere de dote. vl hz lis fuiſſet conteſta. ad heredes eam non transmittebat: ſed ad filiū quaſi ꝓpriuz pñmonium. qō no erat in actio. ex ſtipulatu: qz in ea ſolus pat agere potest filie ꝙſenſu non expectato: ꝛ transmittebatur actio ad heredem qō hodie locum nō habet. ſed naturam rei vxo. act. in hoc caſu ſibi vendicet actionem ex ſtipula. ¶ Et cum. In boc. ſ. lex iulia pbibet funduz dotalē alienari aviro vel pothecari etiā ꝙſentiēte muliere quod locum habet: nō ſolū in italia ſed in omni terra: nec ꝛtra dicit buic lex que dicē q̄ mulieres poſſunt renunciare iuri pothecarū. ſ. ad velle. iubemus. qz logtur ibi q̄ mulier renunciauerat iuri qō habet in bonis mariti tacite ſibi obligatis. Itez ſi aliqua pacta fiant in ꝛſtitutione dotis: puta de dote lucranda vel ſimilia: illa debent ſeruari: dū tamen legibus non ſint ꝛtra. Et ſi bona gratia ſeparet matrimoniū: non amittitur. ſ. de repudi. l. ꝙſenſu. ꝛ hec lex habeat locū in futuris negociis non in preteritis actio. Finis.

Rem in pñti nō minima aggrediumur: ſz un omni pene corpore iuris effuſam tāſup rei vxorie actione q̄ ex ſtipulatu: carum commu nionez ꝛ differentias reſeccantes: et in vnum tramitem ex ſtipulatu actionis totum rei vxorie ius (quod dignum eſſe valere cenſemus) cōcludentes. ¶ Rei vxorie itaq; actione ſublata: ſancimus omnes dotes[b] per ex ſtipulatu actionē exigi[c]: ſiue ſcripta fuerit ſtipulatio ſiue non[d]: vt intelligatur reipſa[e] ſtipulatio eſſe ſubſecuta[f]. ¶ Sedēq; modo[g] ꝛ ſi inutiliter[h] facta eſt ſtipulatio: adiuuari enim cam[i] magis q̄ euanicere oportet. ¶ Si enim cū vna inſtrumēto ſtipulatio valida inuenitur: ꝛ aliꝫ inutilibus ſuam noſcatur pſtare fortitudinez[k]: quare non ex noſtra lege huiuſmodi ſtipulatiōibus robur accedat legitimum. ¶ Eſt enim conſentaneum nobis qui cēſemus[l] vt vbi ſtipulatio ſuppoſita nō eſt: intelligi eam fuiſſe adhibitam: multomagis[m] etiam ſi inutilis eſt: validam eam effici".

a ¶ Corpore. nota corpus iuris in quo articuli iuris continētur: ſicut corpus humanum vbi membra continentur.

b ¶ Omnes dotes. ſiue a parte viri ſiue a pte mulieris: ſz de parte viri poſſit dubitari. Itē ſiue certa eſt ſiue incerta. qō eſt notādū cū ad icerta trāſ als def ex ſtipulatu actio. vt inſti. de vbo. obligi. in pin. ſz hic quidam dent condictionem incerti ſi certa eſt.

c ¶ Exigi. id eſt peti vel reperi.

d ¶ Siue non. qz nec promiſſa.

e ¶ Reipſa. id eſt eo q̄ eſt dos.

f ¶ Subſecuta. ſ. quentionē. Sic ergo nota fingi ſtipulationē vbi non eſt. ſic ff. de adop. l. bis verbis. ꝛ. ff. de pā. infe. ſi finita. ſ. eleganter. et in auf. vt nulli iudi. ſ. ſuper boc autē iubemus. col. ij. ꝛ. ff. ſi cui pluſq; per. l. fal. l. miſi. ſ. item. ꝛ. ff. de fideiuſ. tu. cū oſtendimus. ſ. fi.

g ¶ Sedēq; modo. ſcz dos petatur ex ſtipulatu.

h ¶ Inutiliter. inſpecto iure cōi. vt q̄ inter abſentes vel ex interuallo vel inepta concepti one. non antē er diſſenſu. puta dixit vir: promittis equum in dotem. mulier dixit: promitto aſinum.

i ¶ Eam. ſ. actionem. ꝛ eſt ſic. ff. de reb. dub. l. quotiens. ij.

k ¶ Fortitudinē. da exemplum: q̄ ſtipulo: alteri. boc nō valet. adiicio penā. nec hoc valet: ꝛ dat robur inutili nōn tr ea agatur ſed pene metu ei pareatur. vt. ff. de verbo. obliga. ſtipulatio iſta. ſ. alteri. ꝛ. ſ. de pac. ſi pacto. hic cū datur robur er hac. l. huic. vt etiā er ea agatur: ꝛ ſic fit vtilis. ꝛ eſt ſic. ſ. ſi ſer. erte. ſe emi. l. j. Sed arg. ꝛtra. ff. de bis qui. vt indig. cū quidam. nam vtilis nō firmat iutilem inſtitutionē: ſed inutilis vitiat vtilem. Itē eſt ꝛ arg. contra. ff. de adimen. lega. l. j. nā ibi vtile leget. per. l. ſ. de pac. in bone fidei. ꝛ. l. petens. ſ. in pacto incontinenti appoſito cui datur robur vicinitate contractus. ſed illa non eſt ſtipulatio ſed pactum. vnde pnnum melius eſt.

l ¶ Conſensus. boc quod ſequitur.

m ¶ Multomagis. locus a maiori. qz ſi nullū facimus aliqō + magis inutile. ſic ꝛ. ff. de pac. iuriſgētiū. ſ. adeo. ꝛ. ſ. de do. ante nup. l. fi. ſ. fi.

n ¶ Effici. ſ. per banc. l.

o ¶ Ut plenius. nō ſolū in pſonali verū in reali: ſz eſt in hypotbecaria.

p ¶ Rerum. vbi tacita ẜbitur hypotbeca. vt. ſ. de admi. tu. l. p officio.

q ¶ Articulis. vt legatis. vt. ſ. cōia de leg. l. j. ꝛ i aliis caſibus quos babes. ſ. in quibus caſus pig. ta. contra. per totum.

r ¶ Et vtroq; latere. ſed nunqd ſic vir vt vxor preferf ceteris creditoribus: ſi ñ. credo q̄ non. cum non inueniamus de hypotbeca viri.

s ¶ Hypotbecam. i. tacitam.

t ¶ Euictis. indistincte ergo re dotali euicta agit ē euictione. ꝛ ſic eſt contra. ſ. ti. j. l. j. So. bec illā corrigit vel ẜm Jr. ꝛ bene etiā bec ẜm illam. ſ. vbi ſtipulatio vel pactū ꝓcedat donationem. Tertū dicit bic dari hypotbecariam indistincte: non autē perſonalem. media placet.

Nominationem.

Corp⁹ iuris qđ ſit.

Institutio iutilis non firma tur vtilē.

+ Concor. glo. in. c. cū pridē. ſuper verbo dari mus. q⁹ medium. erra de pactis.

a ¶ Nominationem. remanet enim nomen dotis profectitie ꝛ aduenti tie, vt. ff. de iure do. l. profectitia. in prin. ꝛ. §. si quis certam.
b ¶ Prouidentiā. dando actionē ex stipulatu ꝛ tacitam hypothecam
c ¶ Intelligūtur. ipso iure. vt. ſ. qui po. in pig. ba. l. finali. §. ad hec. ꝛ in auſ. de equa. do. §. quia vero ꝛ huiuſmodi. ꝛ arg. §. de iur. ꝛ fac. igno. l fin. ꝛ de dotis promiſſ. l. ad ea actionem.
d ¶ Sine ſcriptis. vt. ꝛ. §. de iur. do. l. cum citra.
e ¶ Vallatam. nam non numerant inter eas que bone fidei ſunt. vt inſtit. de act. §. actionum.
f ¶ Et non ex bona fide. ad differentiam ſtricti iuris
g ¶ Beneficius. erit ergo hoc caſu bone fidei. vt ꝛ inſtitu. de actio. §. fuerat.
h ¶ Euentus. i. effectus.
i ¶ Ex ſtipulatu. id ē ab actione ex ſtipulatu.
k ¶ Maneat. id eſt retineat.
l ¶ Actionis. rei vxorie. Actio ex ſtipulatu p dotoque ſpāliā habet. Ex ꝺictis ergo collige quinq; ſpecialia. Primū q; intelligitur ſtipulatio vbi non eſt. Secundū vbi eſt inutilis ſit vtilis. Item quia datur ex ſtipulatu etiaꝫ ad certa. Item q; eſt bone fidei. Quintum etiam de hypotheca tacita.
m ¶ Primū. q; ſua naturalia retinet ꝛ alia nanci ſcitur itaq; ſua naturalia erponamus.
n ¶ Edictum. quod non habemus ſed cauebatur in eo: vt ſi maritus vxori aliquid in vltima relinquerit voluntate eam cōtentam alteutro ſcilicet vel dote vel legato quod in actiōe ex ſtipulatu nō erat.
o ¶ De alterutro. aſſequendo tantum.
p ¶ Addidit. ſcilicet mulierem eſſe alterutro con tentam. ꝛ facit. ff. familie herciſc. ſi filia. §. penul. et de dote prele. l. cuꝫ ſimile. §. j. ꝛ. j. de rep. inbemus. Sed argu. contra. ff. de adimen. leg. l. aliūe. als Ltitia. §. qui filias. et. ff. ſolu. matri. ſi cum dotē. §. ſi pater. §ꝫ libi redditur ratio.
q ¶ Maneat. i. tranſeat.
r ¶ Ius. iam competens mulieri.
s ¶ Ad ſucceſſores. vtriuſq; partis mulieris. ſcilicet vt repetere poſſint: ꝛ mariti vt reſtituere debeant: ſed primum fallit in caſu quem habes. j. e. §. hoc et rei vxorie. vbi non repetit heres patris mulieris.
t ¶ Nota. in antiquis legibus inſerta. vt. j. co. §. exactio.
v ¶ Taceat. Et nota hic quinq; caſus i quibus competebat retentio in actione rei vxorie. ſed hodie non competit ob mores: ob res donatas: ob res amotas: ob liberos: ob impenſas.

Dotis retētio olim pter quīq; competebat.

les perſone dotes dederint vel p miſerint vel ſuſceperint: ſiue alie p̄o his pſone: ꝛ dos ſiue aduentia ſiue profectitia fit ſm̄ veteris iuris nominationem[2]. ¶ Ita cū ꝛ imperitia hominū ꝛ ruſticitas nihil eis poſſit afferre p̄iudicij: cum nos illis ignorantibus ꝛ ne ſcientibus in hoc caſu noſtram inducimus prouidentiam[b]. ¶ Sicut enim ꝛ ſtipulationes ꝛ hypotheccе ineſſe dotibus intelliguntᶜ: ꝛ inutiles ſtipulationes emendātur: ſic ꝛ in poſterum cauſa inuenitur valida et perfecta: quaſi omnibus dotalibus inſtrumētis a prudentiſſimis viris confectis.

¶ Et nemo putet nos hoc ſancire in his tm̄odo dotibus que in inſtrumentis recepte ſunt: nihil enim prohibet et ſi ſine ſcriptis[4] dos vel detur: vel p̄mittatur: vel ſuſcipiatur: ſimili modo intelligi factam ſtipulationem ꝛ hypothecam ex vtraq; parte quaſi fuerit ſcripta: ꝛ natura quidem ex ſtipulatu actionis hec intelligatur: rei vxorie in poſterum ceſſante.

Actio ex ſtipulatu p̄o dote eſt bone fidei: item actio rei vxorie eſt ſublata: tamen quod erat vtile in ea tranſfuſus eſt in actione ex ſtipulatu. b. o. vſq; ad. §. primum itaq;. Bald.

¶ Sed ꝛ ſi non ignorauitᵃ ex ſtipulatu actionē ſtricto iure cē valeꝫ[c] ꝛ non ex bona fide[e] deſcēderet: tamen quia nouā naturam de dote ſtipulatio ſibi inuenit accōmodetur ei a natura rei vxorie etiam bone fidei beneficium[g]. et omnes quidem cuentus[g] quos dos ex ſtipulatu[i] habet maneat[k] p̄o ſua natura exercēs. ¶ Si qd autem optimum ex rei vxorie actione inuenimus: hoc in p̄ſenti ſpecialiter ei addimus: vt ſit et noua iſta ex ſtipulatu quā cōpoſuimus ꝛ non p̄opria tātum: ſed etiam veteris actionis[l] pulchritudine decorata.

Vir legās vxori in dubio nō intelligitur legare p dote. ꝛ ideo vtrūq; cōſequit. b. o. vſq; ad. §. maneat. Bal. vel ſic. Mēbris cū a viro vxori nō intelligit in dubio relicta cū animo ꝑpēſandi cū dote. ideo vtrūq; p̄t peti. b. o. vel ſic. Actio ex ſtipulatu p dote non minuitur propter legatum factum vxori: niſi ex primatur. b. o. Saly.

¶ Primum[m] itaq; quod naturale ſit ex ſtipulatu actiōis exponatur: et ita ſi quid ex actione rei vxorie ſupuenerit addaꝫ. ¶ Sciēdum itaq; eſt edictus[t] p̄torius qō

ꝛ ¶ Mores. ꝛ malos multos quorum vnus non ſufficeret vt in venia
libus non criminalibus vt ſi quotidie ſe inebriet non tñ frangit matri
monialem pudorem. ꝛ facit. ſ. de repud. l. ſi. in ſi.
ɣ ¶ Introducto. ſcz dimittio. vt. ſ. de repu. l. conſenſu.
ȝ ¶ Cauſa. ſcz rationabili.

de alterutro[o] introductū eſt in ex ſtipulatu actione ceſſare: ita vt vxor ꝛ a marito rem relictam recipiat: ꝛ dotem conſequatur: niſi ſpecialiter p̄o dote ei maritus ea dereliquit: cū manifeſtiſſimus eſt teſtatorem qui nō hoc addidit[p]: voluiſſe eam vtrūq; conſequi.

Actio ex ſtipulatu actiue ꝛ paſſiue trāſmittitur in heredē. b. o. vel ſic. Lōtractus fictus tranſit in heredē ſicut cōtract verus. b. o. vſq; ad. §. ſed nec retētio. bal. vel ſic. Actio ex ſtipulatu. p dote trāſit ad ſucceſſores. Saly. cetus.

¶ Maneat[q] ex ſtipulatu actionis ius[s] ad ſucceſſores[a] ꝛ ſine mora[r] tranſmiſſionis incoꝛruptum.

Propter malos mores vxoris pudorem matrimonij non ledentes propter res donatas vel amotas: ſeu propter cōmunes liberos alendos: nec propter impenſas in rebus dotalibus factas fit dos retentio: ſed predicta actionibus competentibus repetitur. b. o. vſq; ad. §. illo. Saly. vel ſic. Dos non poteſt retineri ob malos mores mulieris nec ob res donatas nec res amotas: nec propter liberos: nec ꝓpter impēſas vtiles vel voluptarias: ſed propter neceſſarias ſic: q; dotem minuunt ipſo iure. Item poteſt retineri per pactus de lucrādo: ſi mulier poſt decedit. hoc dicit vſq; ad. §. cum autem. Bal.

¶ Tacet[x] in ea retentionū ver boſitas. ¶ Quid cēſ opus eſt inducere ob mores[y] retentionē: auxilio alio ex cōſtitutionibus introducto[y]. Vel ex qua cauſa[ȝ] ob res donatas[a] retētio introducat: cum ſit donatori facultas p actionē in rēvindicātā[b] vel per vtilem vel per condictionem ſuo iuri mederi?

¶ Sed nec retētio[c] ob res amotas neceſſaria eſt cū pateat omnibus maritis rerū amotarū[d] iudicium. ¶ Vileat[e] ob liberos retentio: cum ipſe naturalis ſtimulus parentes ad liberorum ſuoꝝ educationē hortaſt[f]. Ne verium[g] genus culpe mariti ꝛtra vxores ex cogitent: vt poſſint eadem retentione contra eas vti: cum etiā in perialibus conſtitutionibus[h] ſtatutum ſit. ſi culpa mulieris diſſolutum ſit matrimonium quid fieri oporteat. ¶ Sed nec ob impenſas in res dotis factas retentio nobis ſatis videtur eſſe idonea[i]: cum enim neceſſarie quidem expenſe dotis minuant[k] quantitatem: vtiles autem expenſe nō aliter in rei vxorie actione detinebātur niſi ex voluntate mulieris. non ab re eſt: ſi quiden voluntas mulieris itercedat: mādati actio-

a ¶ Donatas. ſcil. ꝛ vxori a viro.
b ¶ Directā. cum res donata ext. ad. fed vtilem cū eſt mutata conditio ſiue cū eſt extincta. vt. ꝛ. ff. de dona. inter vir. ꝛ vxo. l. ſi ſpōſus. §. fin. ꝛ. l. ſeq. et. l. vxor mario. in fi. ꝛ. l. vtilem. ꝛ. l. mulier. ꝛ facit. §. de cōdi. et le. l. iij. et. ff. de do. prele. l. dote.
c ¶ Nec retētio. et ſpecialibus ſi ſpēs extēt. ſi quātitas ſit cōpēſatur. ꝛ ſic non eſt contra. ſ. re. amo. l. j. ꝛ. ff. ſoluto matri. l. vxortio. §. ob donatiōes. ꝛ eodem modo ſoluitur aliud cōtra. §. de cōpen. neq;. vel ſolue vt ibi.
d ¶ Amotarum. vt. ſ. de bo. que libe. l. fi. §. ipſum autem filium.
e ¶ Sileat. ſubaudiūt qdā. ſ. gloſſiani ſi diuortio ſoluatur matrimonium. als ſi morte mulieris di cūt retineri dotem. Sed B. ꝛ Jo. contra. cuꝫ hec ler dicat indeterminate. vt. ff. de iur. do. l. iure ſuo cursum eſt. ꝛ. ſ. de bo. que lib. l. ij. ꝛ. j. fol. ma. l. dos. vbi de hoc etiā dices. ſed prima opinio ſeruatur.
f ¶ Hortatur. vt. ſ. de bo. que libe. l. fi. §. ipſum aūt filium.
g ¶ Ne varium. hoc refertur ad hoc quod dixit. §. de moribus.
h ¶ Cōſtitutionib⁹. qua ſ babes. ſ. de repu. p totū.
i ¶ Idonea. vt. ꝛ. ff. ō do. prele. l. dote.
k ¶ Minuāt quātitatē. vt. ff. de ritu nup. l. dote. ꝛ. ff. de impen. inſ re. do. fa. l. j. §. j. ꝛ. l. pe. ꝛ inſtitu. de ac. §. ꝓpter retētionē. qō itellige cū i quātitate cōſiſtit qō diminuit: vt qr fundus et pecunia ſit in dotē erpēſa. qdē fundo facta minuit pecuniaꝫ. ſi aūt fundꝫ trñ nec impar te deſinite. ē totalis niſi tanta ſit erpenſa quanti eſt fundus. tūc deſinit eē dotalis. niſi intra annuꝫ impēſas marito obtulerit. interim autem an ſit dotalis. ꝛ ſic q̄ſi pignus: an deſit eſſe dotalis ꝛ re incipiat eē dos ſi mulier luat: quidam tenuerunt primā. p qb⁹ eſt hoc erē plū ſi habeo domū q̄ valet centū ꝛ debeo centuꝫ verū eſt me bñ domum valēte centū nō tñ habeo in boni ſ centū. Secunda tenuit ſecundam opinionem vt habes hoc. ff. de iur. do. ſi is qui. ſ. quod dicitur. ꝛ. ff. de impen. in re. do. fa. l. qō dicitur.
l ¶ Voluntate. vt. ꝛ. ff. de impen. in re. do. fa. l. vtilium.

Ter. ibi: ſtimulus. ſiſu miſ ergo ali qd rōne ſanguinis. vti c. fras. cum gol. ſup ver. in frarē. ex tra de pe ſump.
Dos an minuat ꝓpter ipſā.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Licet. hoc speciale in dote. vt. ff. de impen. in re. do. fa. l. p voluntatē. als etiā talia repetunt ex voluntate dñi facta. vt. ff. de in rē ver. l. q̄ si seruus. ff. sed si mutua. ꝛ. ff. necnō. ꝛ facit. ff. de rei ven. l. domum.

b ¶ Et sic. refert se ad omnia predicta.

c ¶ Pactionibus. id est pacto factodote lucrāda si p̄decedat vroꝛ. sic plurale pro singulari ponitur. vt. ff. de origi. iuris. l. ij. ff. exactis. Item est ali⁹ casus quo remanet apud virum propter adulteriuꝫ. vt. j. ad. l. iul. de adul. l. ij.

d ¶ Cum autē in supradictis qdē suā naturā ꝛ cet ꝛ ff. actio ex stipulatu. sed in exactione datur ei ius rei vxorie actiōis vt inquantum facere possit dānetur quod intelligit deducto ne egeat. vt. ff. de reg. iur. in condēnatione personarum.

e ¶ Illico. in vtroq; male quod illico ꝛ quod in solidum.

f ¶ Annua bima. i. p̄mo āno tertia. secūdo tertia ꝛ in tertio tertia. vt. ff. de pac. do. aliud. ꝛ. ff. de annu. leg. l. iij. in princ. ꝛ facit. ff. de iur. doti. cum in fundo. ff. pe.

g ¶ Figuram. sumptā ab actione rei vxorie.

Pactū q̄ maritus teneat ad dotē restituēdā isolidū non valet.

h ¶ Pacto. de retentiōe dotis vel de modo vl de tpe restitutiōis dotaliuꝫ rez. vt. ff. de pac. do. l. de die. ꝛ sequentibus. Illō aūt non valet. q̄ teneat maritus insolidum. vt. ff. so. ma. l. alia. ff. j.

i ¶ Adtarialī. vt ꝛ. ff. sol. matri. alia. ff. ff. ꝛ. l. maritum. ꝛ. ff. de re iudi. l. dum qui in id. ꝛ insti. de act. ff. item si de dote.

k ¶ Versatus est. in dimittēdo substantiam suaꝫ vt dixit. idem si in re dotali dissipanda dolū cōmisit ꝛ als non est soluēdo: is in eo q̄ als non sit soluēdo cōmiserit dolū. vt. ff. fol. mat. l. etiā. ff. j. et ij. ꝛ hos duos casus cōprehēdit hic ff⁹ Jo. qui bus tenetur insolidum.

Ter. tbi: subebat. nam tantū durat dos q̄ matrimonius durat. ꝛ sic habeo in. c. q̄ a te in fi. eiusdē. ff. de dot. poſt ꝛ in. c. nup. de dot. poſt ꝛ ſecūdi.

l ¶ Cautione. forte cuꝫ si deiussore. vt arg. ff. solu. ma. si cōstāte. ff. quoties. sed tu dic simplici. vt. ff. p socio. l. vez. ff. item videdum. fecus in actione de peculio vbi nō fit etiā cautio. vt. ff. de peculio. l. quotiens. ff. si semel.

m ¶ Annum. post solutū matrimoniū computandum.

n ¶ Incorporalib⁹. vt in nominibus: quandoq; tamen incorporalia eq parantur immobilibus. vt. ff. de peiscrip. long. tē. l. fi. in fi. ꝛ. ff. de iur. delī. ait pretor. ꝛ de re iudi. a diuo. ff. j.

o ¶ Commune. ff. de immobilibus.

p ¶ Aliuꝛas. estimationis. sic ꝛ. ff. ti. j. l. fi. ff. preterea. ꝛ subaudi hic non solum res principales.

q ¶ Restituendis. vel si malit petat vsuram estimatiōis vt modo dixi. Vel forte superiora locū habent cum res deperiant esse culpa mariti. hic q̄ ex tabāt fm a30. S3q̄d erit bodie vbi solutū matrimoniū p cōsanguinitatē. nūquid statim reddēt dos vel post annū. nā non pōt dici diuortiū cū nō fuerit matrimoniū nec ergo dos. ff. si. stati arg. ff. de cōdi. ob. cau. l. j. Itē q̄ si reb⁹ estimatis datis in dote marit⁹ seruauit sibi electionē. quod pōt. ff. si. eligat. q̄ si non faciat transfert electio in vroꝛē. vt. ff. de sol. l. j. ꝛ. ff. de iur. do. l. plerūq; p. ff. j.

Dos q̄n̄ do redd̄t si matrimoniū p̄ſan guinitatez ſoluitur.

Item quid si dos cōfistit in rebus mobilib⁹ tm̄. vnde interim se alet mulier. ff. respō. de alijs suis bonis. ar. ff. de ven. in posſeſ. mi. l. extraneo. Sed q̄ si nil aliud hz: si quidem sunt heredes patris cōes filij: ipsi alant matrē. vt. j. de bo. q̄ lib. l. fi. ff. ipſum aūt. Sed q̄ si extranei sunt heredes vel diuortio est ſolutum matrimonium: videt q̄ vir vel heredes eius teneantur alere ex quo habent dotez. vt. ff. de ven. in poſſ. mit. l. j. ff. mulier. ꝛ. l. curator. ꝛ argu. ff. ad trebel. imperator. ꝛ. ff. vt in poſ. leg. l. penul. ꝛ. ff. ti. ꝛ. j. vbi adhuc. Preterea pro dotis fructibus mulieri dabat alimenta. ergo ꝛ hodie alat eam. cuꝫ penes ſe habeat. argu. in aut. qui. mo. na. effi. ſui. ff. pe. col. vij. et in aut. de erbibi. ff. qm̄. col. v. et. ff. de lib. ag. ff. quis a liberis. ff. si vel parens. Itez adhuc videt durare primum cū nec poſſet nubere ſecūdo: vt ar. pro boc ff. de repu. l. fi. ꝛ in aut. de nup. ff. ſoluto. colla. iij. Itē ꝛ boc. ff. ſolu. mat. ff. cuꝫ dotē. ff. finantē. quaſi finē dotis onus alimēta vroris. ecōtra dilatio legalis debet eſſe vtilis viro. vt ar. ff. ſi cer. pet. l. lecta. et. ff. de indi. l. ij. ff. in oībus. ꝛ aut. conſti. q̄ de dig. ff. pe. coll. vj. Solu. Diſtinguūt q̄das. an bz alia bona vnde ſe alat vt non. vt primo caſu non alatur: ſcōo fic. vt. ff. de vē. i poſ. mit. l. extraneo.

Additio. Hoc tenēt cōiter doctores in. l. diuortio. in pn. ff. ſo. matri. Ne als tractaret de decore memorie mariti q̄ mulier cogeretur medicare. Et ſubdit ibi bar. q̄ mulier tenetur intra ipſum annuꝫ operari in domo heredum a quibus ſuſcipit alimēta ad vtilitatez heredum per. l. ſicut. in cta gl. ff. de ope. lib. De quo dic latius vt per cū dem Bar. vbi. ſ.

r ¶ Igit. q̄ in p̄rioribus capitulis ſua vtil natura actio ex ſtipulatu iure petitionis dotis: igit ſin ſequēti vtatur iure retentiōis. H. Vel fm a30. q̄

nem a nr̄a auctoritate marito cōtra vroꝛem ſuam indulgeri: quatenus poſſit per hanc hoc quod vtiliter impenſum eſt obſeruari.

¶ Vel ſi non intercedat mulieris volūtas: vtiliter tn̄ res geſta eſt: negotiorū geſtorū aduerſus eaꝫ ſufficit actio. ¶ Si volūtarie ſint licet[s] ex voluntate eius expenſe: deductio opis quod fecit ſine lesione tn̄ p̄tioris ſpecici marito relinquat: vt[s] fit oīm retentionuꝫ expeditus tractatus et ex ſtipulatu actio merito fm ſui naturā nulla accipiat retentiōem.

¶ Muliere mortua in matrimonio: actio ex ſtipulatu fm ſuam naturam trāſit ad heredes. h. d. Saly.

¶ Illo p̄oculdubio in ex ſtipulatu actione ſeruādo. vt ſi deceſſerit mulier conſtante matrimonio dos nō in lucrū mariti cedat: niſi ex quibuſdam pactionibus[t] ſed ad heredes mulieris ex ſtipulatu actio fm ſui naturam trāſmittatur: ſiue exp̄ſſa fuerit: ſiue ex hac lege inceſſe intelligatur.

¶ In actione de dote maritus condēnatur in quantum facere pōt. hoc primo. ff. obilia vel iuris quantitates ꝛ genera in dotem data reſtituuntur poſt annum ſoluto matrimonio. immobilia ſtatim. fructus dotis p̄o tēpore matrimonij diſſoluti veniunt in reſtitutiōe. h. d. vſq; ad. ff. igitur. Bal. vel ſic. Hec actio contra virū datur in quātū facere pōt ꝛ rerum mobilium ꝛ iuriū reſtitutio ſz fieri infra annū. rerū vero immobilium incōtinēti. ꝛ vſure debent a tpe mortis fructꝰ vero a tpe ſoluti matrimonij. h. d. vſq; ad. ff. igitur.

¶ Cū[u] autē in exactiōe dotis ex ſtipulatu quidē actio naturaliter reſtitutionez dotis a parte mariti vroꝛi illi co[x] inſolidum fieri iubebat rei vxorie autem actio annua[y] bima trima dicit in his q̄ pondere numero meſura vel cōſiſtunt exactionē poſſe differri: ꝛ nō inſolidum ſed inquantū maritus facere pōt: ſi non dolo malo ſuā diminuerit ſubſtātiaꝫ. ¶ In hac parte rudem figuram[z] ex ſtipulatu damus actioni: vt ſi matrimonium fuerit diſſolutum nullo pacto[a] adhibito: intantū qdē maritus condēnetur: inquātum facere pōt. qz hoc equiſſimū eſt ꝛ reuerentie debitum maritali: ſi non dolo malo verſat[b] eſt: cautiōe[c] videlicet ab eo exponēda: q̄ ſi ad melioreꝫ fortunam peruenerit/ etiā quod minus perſoluit hoc reſtituere p̄curet. ¶ Exactio autē dotis celebret nō annua bima trima dic: ſz omnimodo intra annū[m] in rebus mobilibus vel ſe mouētibus vel incorporalibus[n]: ceteris videlicet rebus que ſolo continentur illico reſtituēdis: qō cōe[o] vtriuſq; fuerat actionis. ¶ Sinautem ſuper ſederit res mobiles vel ſe mouētes vel incorporales poſt annale tp̄s reſtituere: vel ceteras res: ſtatim poſt diſſolutū matrimonium etiā q̄ vſuras[p] eſtimationis oīm rerū q̄ certa imobiles ſunt vſq; ad tertiā partē centeſime ex bona fide introducēdas marit⁹ p̄ſtet.

¶ Fructibus videlicet imobiliuꝫ rerū parti mulieris ex tpe diſſoluti mr̄imonij p̄ſtandis: ſimiliq; modo penſionibus vel vecturis nauiū ſiue iumentorū vel operis ſeruorū: vel queſtu ciuiliuꝫ annorum: ꝛ alijs que ſunt ei ſimilia parti mulieris reſtituendis[q].

¶ Vroꝛ heres inſtituta a marito ꝛ grata legatis ante omnia deducit dotē: de reſiduo vero ſoluit legata deducta falcidia. hoc dicit vſq; ad. ff. cūq; per ſtipulatu. Bal. Vel ſic. Vroꝛ inſtituta a viro in ratiōe falcidie dotem vt ex alienum poteſt deducere. hoc dicit Salycetus.

¶ Igitur[r] et in ſequēti capitulo ſua ex ſtipulatu actio vtaꝫ natura: vt ſi mlier a marito fuerit heres inſtituta: ꝛ legis falcidie ratio cinerſcrit[v]: ctiaꝫ dotis debitum[t] liceat ei ſicuti alia debita[v] ex ſubſtantia mariti ſubtrahere: et ſic[x] quartam partem deducere[y].

¶ Accēſſiones que non ſunt in fructu augent dotem vt partus ancillarum: et queſita per ſeruum dotalem extra operaꝫ ſuam et extra rem mariti. accēſſiones vero que in fructu cenſentur (vt fetus pecorum ꝛ fructus agrorum ꝛ ſimilia) cedunt lucro viri quo ad matrimoniuꝫ conſiſtit. et fructus vltimi anni p̄o rata temporis diminuntur: ꝛ p̄dicta ſunt vera in rebus vere dotalibus. i. in inēſtimatis: ſed quando ſunt res eſtimate omnes acceſſiones integraliter ſunt mariti tanq̄ emptoris: ꝛ iſtud fit p̄o caſu ſummario/ ꝛ p̄o caſu in terminis. h. d. vſq; ad. ff. cautione. Bal dus. vel ſic. Partus ancillarum dotaliuꝫ ꝛ etiam per ſeruos dotales queſita extra opera eorum vel res mariti ptinēt ad mulierē: fetus vero ꝛ fructꝰ ptinēt ad maritū: ſed p̄ rata tp̄is vltimi āni ventūt diuidē

petere poteſt vt modo dixi petat ꝛ hoc caſu. ff. deducendo.

s ¶ Emerſerit. inter eam ꝛ legatarios.

t ¶ Debitū. vt ꝛ. ff. ad. l. fal. l. pf. in pin. ꝛ. ff. ti. ff. ſciēdū. ij ꝛ aditione hereditatis actio ſit cōfuſa. vt. ff. de here. vē. l. ij. ff. ff. ꝛ. j. ad. l. falci. l. ij.

v ¶ Debita. vt ꝛ. j. ad. l. fal. l. in imponenda.

x ¶ Et ſic. ſcz omni debito deducto.

y ¶ Educere. ſcz de legatis.

In his caſibus.

a ¶ Jn his casibus. sed non in omnibus. vt. §. e. §. ex actio.
b ¶ Habeat. id est retineat.
c ¶ Communia. hoc vsq; ad. §. Videamus.
d ¶ Et stipulatu. hoc in. §. videamus.
e ¶ Estimate. que vere etiam dicuntur dotales. vt. j. cad. l. §. 1 cũ lex. et idẽ dicas si sunt estimate, sed cõuenit vt soluto matrimonio reddatur viri nõ seruata electione viro. vt. j. sol. matri. l. j. als secus §. vt. ff. de iure do. l. si măcipia. 1 facit. ff. de iure doti. plerunq; §. si seruus. Alias.
f ¶ Acqsierint. assimilat marit' ergo fructuario. vt. ff. de pec. binc querit. §. põt. 1. §. que questio.
g ¶ Pertinere. nõ q; sint sua §; facta viri restituũtur hac actione: vt dic. 1 ff. de acquirenda hereditate. l. aditio. et. ff. de iure doti. l. si legato. sic large dicitur pertinere. vt. ff. de verb. signi. l. verbũ pertinere.
b ¶ Matrimonũ. vt 1. §. ti. j. l. pro oneribus.
i ¶ Temporis portione. fructꝰ dotis mariti sunt sed ex quo et vsq; ad q̃ tempus videndum: Et tu dic q; duo sunt necessaria vt incipiãt esse viri. §. matrimonium esse factũ. 2 dotẽ traditam. nasc an te matrimoniũ fructꝰ capti augent dotẽ. 1 non fiunt viri. vt. ff. solu. matri. l. si ante. 1 postea date dotis demũ; et traditione. vt. ff. solu. mat. l. de dimissiõe. Sequitur vsq; quo 1 quidem toto tẽpore matrimonij vsq; ad vltimum annũ. 1 vltimi anni fructꝰ diuiduntur. p rata: vt si per octo mẽses vltimi anni duraũit: habeat vir bessem fructũ: vel trientem. et incipit vltimus annꝰ habita relatione ad primum. vt et primus incipiat quãdo dicta duo interueniũt scilicet matrimonium et dos data. vt. d. l. de diuisione. finautem talis fit fundus qui bis ferat fructus in anno: eadem ratio est habenda dimidij anni que integri. vel si semel in triẽnio eadẽ; triẽnij que 2 anni. Quod si maritus fundum cũ fructibus pendentibus restituat cauere ỏbet vxor de fructibus restituẽdis pro rata. 1 si maritus locauit fundũ; colono: ea uebit vxori de restituendo parte mercedis p rata. vt. ff. solu. matri. l. diuortio. 1. l. si alienam.
k ¶ Expectet. vt 2. §. titu. j. l. quotiens. 1. ff. de iur. do. l. plerũq; in prin. §. j. 1. j. 1. l. iij.
l ¶ Illurus. q̃ erat prius defuncti vxor. §. nepotis que oĩa ꝓcipere. i. ad partem capere 2; hic filius idẽq; pater qui est filius ad auum: vt dic. 1. ff. fami. ber. si filia. §. j. 1. ff. de iure do. si is. §. ibi. 1. §. fami. ber. l. ij.
m ¶ Proprietatem naturam. non q; sub eo modo sit inuenta: sed cum natura sui in singulos competat ne fine causa onerent prestanda est cautio. 1 facit. ff. de dote prelega. l. j. §. celsus.

dos fuit inestimata: 1 si tẽpore diuisionis alter filiorũ dotẽ vxoris vel nurꝰ detinuerit precipuã cautionẽ de defendendo prestare tenetur coheredibus. b. d. Saly.

¶ Cũq; ex stipulatu actio i bis[a] casibus quos numerauimus. priam habeat[b] naturam: nec essariũ est in sequenti tractatu ea exponere q̃ vel cõia[c] sunt vtriusq; actionis: vel q̃ in solã ex[d] stipulatu actionẽ colligi oportet: vel prꝰia quidẽ rei vxorie actionis: exinde aũt ex stipulatu actioni accõmodanda. ¶ Jtaq; partus dotaliũ ancillarũ. i. q̃ estimate[e] nõ sunt vel q̃ serui dotales ex quacũq; cãnisi ex re mariti vel opis suis acquirint[f]: ad mulierem pertinere[g] vtraq; actio silr voluit. ¶ Fetus autẽ iumẽtorũ 2 oĩa q̃ fructuũ nomine continent ad lucrus mariti pertinẽt ꝓ tpe matrimonij[h] si ue estimata sint siue nõ estimata.

¶ Si 2 nouissimi anni i quo matrimoniũ soluit fructus ꝓ rata tẽporis[i] portiõe vtriq; parti debere assignari cõe vtriusq; actionis est: in reb' scz nõ estimatis. Estimatarũ enim rerũ maritus quasi emptor 2 cõmodũ sentiat 2 dispẽdiũ subeat/2 periculũ expectet[k].

¶ Percipiens dotem tenetur coberedem conseruare indẽnem. hoc dicit vsq; ad. §. videamus igitur. Bal.

¶ Cautiõe videlz defensiõis in specie in qua dotẽ sue vxoris vel nurus[l] in familie bercis. iudicio ꝓcipuã filij defuncti detrahit: fm ꝓpriã[m] naturã ex stipulatu actionis coheredibus suis prestanda.

¶ Actio ex stipulatu ꝓ dote. ꝑfectitia competens per patris obitum cõsolidat in filiam emancipatã etiam eherederatam. hoc dicit vsq; ad. §. quo a nobis. Bal. vel sic. Si filia efficiatur sui iuris morte ꝑis vel emãcipationẽ actio de dote cõsolida tur in ei' persona: etiã si a patre fuerit exheredata 2 dos conferta ei in legitima portione computatur. Saly.

¶ Videamus[n] igit quali incremento ei de rei vxorie accedente actione formare decet ex stipulatu actionem: cũq; iuris certi atq; indubitati est si parens per virile sexũ ascẽdẽs dote ꝓ filia vl nepte ꝑstita cum ancipacuerit eã: vel ipse decesserit[o] i rei vxorie actiõe dotem oĩmodo ad mulierẽ ptinere: etiã si fuerat exheredata[p]: qõ nõ erat i ex stipulatu actiõe: ibi etem velut alie actiones[q] in omnes heredes actio diuidebatur: equissimum[r] nobis visum[s] est 2 in ex stipulatu actiõe mulierem dotẽ suã ꝓcipuã accipere: etiã si emancipata vel exheredata sit: vel cum aliis heredibus scripta.

¶ Dos imputat filie in legitimã. b. d. vel sic, Dos q̃ ad filiã reuertit ei in legitima imputat. b. d. vsq; ad. §. accidit. Bal.

¶ Quo a nobis receptoꝰ[t] et alie multe species ꝓmptũ accipiunt exitum: cũ dos possit 2 de inofficioso actionem excludere[u]: maxime ꝑ si sufficit ad quartaz: 2 in collationez ferri si intestatus paterfamilias decesserit 2 testamento facto quando hoc testator[v] dixerit. que omnia ex stipulatu actio a rei vxorie actione accepit.

¶ Extraneus dans dotem nisi sibi pacisceatur: donare cẽsetur. 2 videtur mulier tacite stipulata. Et dicit vsq; ad. §. cuz ler. Bal. Vel sic. Extraneus dotez dans vel ꝓmittẽs ꝓ re muliere cẽsetur ei donare: nisi stipulatus vel pactus fuerit sibi reddi. 2 extraneus dicitur qui non habet in potestate. hoc dicit. Saly.

¶ Accedit ei et alia species a rei vxorie actione: si q̃n etenim extraneus dotem dabat nulla stipulatione vel pacto ꝓ restitutiõe eius in suã personã facto: quisquis is fuerat mulier habebat rei vxorie actionem: qõ antea in ex stipulatu actione non erat. ¶ Jn stipulatione autez vel pacto interposito stipulatoꝛ vl' is qui pacisc̃batur habebat vel ex stipulatu vel prescriptis verbis ciuilez actionẽ: in ꝓsenti autem non sic esse volumus[w]: sed si non specialiter extraneus dotem dãdo in suã personã dotem stipulatus est: vel pactũ fecerit[x]: tunc ꝓsumatur[y] mulierẽ ipsam stipulationem fecisse vt ei dos ex huiusmodi casu accedat.

¶ Mq; cñ in hac specie volumꝰ videri extrancũ tacitã stipulationẽ fecisse: ne qõ ꝑ mulieribus introduxim[z]: hoc aduersus mulieres[a] cõuertaf. ¶ Jmmo magis in hmõi dotibus que ab extraneis

q ¶ Actiones. vt et. §. fami. herciscũde. l. ea. et. j. fi vnus ex pluri. bo. de. vel cre. l. j. 2. ij.
r ¶ Equissimũ. assume cũ q; iuris equissimum 2c.
s ¶ Visum. nunquid erit hoc verũ etiam quando pater expresse fuit stipulat' quod poterit. vt 2. ff. so. matri. quotiens. in fi: Videtur q; sic. arg. §. illo ꝓcul. in fi. 2 aut. §; quis.
t ¶ Receꝓto. vt cilz filia emancipata habeat dotem ꝓcipuam.
u ¶ Excludere. vt. §. de in offic. testamẽ. l. quoniaz nouella.
v ¶ Dixerit. nã 2 si non sufficit nõ de inofficioso testamẽto sed ad supplementum agit cõdictione ex. l. vt. §. de inoffi. testa. Loimodo. Sed bodie iu re institutiõis debẽt habere quartã vt testamentum valeat. vt in aut. vt cum de ap. cog. §. aliud. colla. viij. Jtẽ in alio cozrigitur q; bodie ad trientem 2 semissem agitur. vt in aut. de trie. 2 semis. §. j. col. iij.
w ¶ Doc testator. 2 sc̃s fieri collationẽ. bodie autem 2 si non dicat dummodo non dicat cõtrarium. vt j. de collati. auf. et testamento.
x ¶ Columus. in primo casu quo ad actionez ex stipulatu.
a ¶ Fecerit. incontinenti in ipsa donatione. vt. §. de iure dot. fi dotem. 2. l. fi. §. j. 2. ij. ff. de pac. do. l. ob res. §. j. et. ff. solu. ma. si cum dotem. vnde fingitur nec nata. mulieri. vt ff. de noua. cũ enim. Sed quid si extrancus cũ ꝓmisit dotez ml est pact': sed postea cum ex interuallo dat vult incontinẽti pacisci restitui sibi. vir autez nolit: Videtur fm Jo. q̃ extraneus possit quasi tẽpus dationis in spiciatur per dictas. ll. 2 argumẽ. ff. de pac. in tradditionibus. 2 soluto matri. quotiens. et hoc quidam dicunt. Sed Joan. cõtra quia sibi imputat q; ab initio nõ pepigit. Jtẽ ler videtur expressa.
y ¶ Jmputatur. id est fingatur: super id enim quod est certum fingitur: super incerto ꝓsumitur.
z ¶ Ne q; sc̃s vt tacita sit ꝓpulatio.
a ¶ Mulieres. quod esset si extraneo tacita stipulatio queretur quod esse non debet vt dic. 2. §. de le. 2 con. l. q̃ fauore. 2 de fide instrumen. l. plures. 2 de procu. l. nõ eo minꝰ. 2 de secun. nupt. l. generaliter. 2. ff. de

Dotis fructus cuius sunt.

Institutionis iuris de filijs quarta relinqui.

Dotẽ ꝓmittẽs simpliciter ẽne': an possit tradendo pacisci eam sibi re stitui.

Fingeret ꝓsumere differunt.

Pronur

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2020

mino.l.si iuder.z facit.ff.de pactis do.l.cum dos.

a ¶ Jn potestate.videnf ergo duo necessaria q̄ sit de ascēdentib⁹:z q̄ habeat in potestate:z videf sufficere primū.ff.de iure doti.l.pfectiſſima. §.penul.z.ff.de repu.si filia.z.ff.de cuic.pater filiā.z fol.mat.l.si ab hostibus.z.l.filie mee.que sunt.ff.Sol.fm Jo.ibi pater fuit stipulat⁹ dotem quā pio emancipata dabat. Vel fm alios lege hic.z preter habentem do.ꝛc.ſicut eſt pater adoptiu⁹.et prima pars capiat aſcendentes: ſiue habeat in potestate ſiue non.

b ¶ Tacitam. Sed quid ſi ſtipuletur videtur non valere propter tacitam. Sed dic fingi tacitā non natazz licet ſit nata.vt.ff. de noua.cum enim.Alii dicūt nec nata:quia nec omnis numeratio obligat.vt.ff.ſi certum petatur.l.non omnis.

c ¶ Lis contestata. Jſta ſpeciale etiam lite contestata non tranſire actionem ad heredes:vt hic z j.ſolu.matri.l.q. ct.§.ea. l.ſ.videamus. Eſt ſecundus.vt.ff. de ope.lib.l.ſi operarum iudicio.regulariter contra.vt inſtitu. de perpe.z tempo.act.l. penul. Item ad conſensum dic ꝙ pater filia de mum cōſentiente agit vt hic.z.ff.de ſolu.l.qui bominem.§. ſi gener.et.l. ſi cum comelius.z.ff. ſolu. matrimo.l.q. §.i.ct.ff. de iure dotiū poſt nuptias. vbi tamen ſemper videtur cōſentire niſi cauſam habeat contradicendi et contradicat.vt.ff.ſoluto matrimonio.l.ū.§. volūtate.z.l.dotem.ſed z ipſa filia ſine patre quādoq; agit.vt.ff.ſolu.matrimonio.l.ſi cum dotem.§.eo tempore.z.§. ſequenti.ſz licet pater erigat tenetur filie ſeruare pio alio viro:ideo ponitur hic aut. ſed q̄ius.

Lite etiam cōteſtata nō ſemper trāſitactio ad hēdes.

d ¶ Patrimoniuz. ſic.ff. de mino.l.ū.§. ſz vtruz. in fi.§.z.§.ti.j.l.in rebus.

¶ Sequitur autē Sed q̄uis ꝛc. que eſt in autē. ō equa.do.§. quia vero. col.vij.

¶ Sed q̄uis. § Laſ. Ler codicis dicit ꝙ pater poteſt pio dote agere.hec autē.addit ꝙ ſi agat debet eam dare ſi lieſue ſi vult demum nubere:non poteſt enim eā pater diminuere:niſi forte ſubſtantia patris aliquo caſu diminuta fuiſſet.quia tunc pater filiaz ſuā inquātum pati poſſent facultates ſue dotarepaſſet.

e ¶ Diminuere. Promiſſam aūt dotē primo viro lz ei diminuere ſecundo viro ante matrimonium vel poſt incōtinēti.vt.ff.ſolu.matri.l.quotiēs.ſi aūt patre viuente filia non nubat:ſiquidem inſtituat eaz extrancis percipiet dotē:ſi cum fratribus conferet dotem.vt.§.cōia vtriuſq; iu.l.ſi.

f ¶ Adēfiurā. niſi nubat ℈ velle pñs, vt.§.de nuptijs.l. ſi vt ꝓponis.ij.

dantur vel promittūtur ipſa mulier feciſſe videatur tacitā ſtipulationem:niſi expreſſim extrancus ſibi dotē reddi pactus fuerit vel ſtipulatus:cū donaſſe magis mulieri q̄ ſibi aliq̄ ius ſeruaſſe extraneus non ſtipulādo videatur.

¶ Extrancum aūt intelligimus oēm citra parentem per virilē ſexum aſcendētem:et in potestate dotatā perſonaz non habentem. parenti enim tacitam[b] ex ſtipulatu actionem donamus.

¶ Actio ex ſtipulatu pio dote conſolidatur in perſona filie ſicut actio rei vxorie mortuo patre.b.d.Saly.

¶ Et hoc ex rei vxorie actiōe ſimili modo ex ſtipulatu actiōi accōmodandum eſt:ſi quādo eteſi poſt ſolutum matrimonium dos a patre eius petebatur. ſiquidez rei vxorie fuerat actio non poterat ſolus pater ſine conſensu filie ſue agere:z ſi(neccū actione mota) ab hac luce fuerat ſubtract⁹: z ſi lis contestata eſſet:ad filiam quaſi propium patrimonium[d] dos reuertebatur:quod nō erat in ex ſtipulatu actione:ibi enim z ſolus actionem habebat conſenſu filie non expectato:z ſi decedebat ad heredes ſuos tranſmittebat.ſed rei vxorie ius et in ex ſtipulatu actionem tranſponere ſatis humanum:ſatis piū:ſatis vtile matrimonijs eſt.

Lautē. col. vij. conſtitu. viij. de equa. doti. §. Quia vero iam.

¶ Patri dotem filie ad ſe reuerſam ea denuo nubentem non licitum eſt minuere: niſi eius patrimonium fortuito fuerit diminutum.b.d.Bal.z Saly.

¶ Sed q̄uis dos poteſtatis ſiue pactionis iure ad patrē redeat:non tñ licet ei filia denuo nubēte diminuere[e] pio:z dotis mensurā[f]: niſi forte ſubſtātia ſua decreſcat aliqua fortuita[g] clade. tunc eñ amplius ſecūdo marito in dotē pſtare non cogitur niſi q̄tum facultates eius patiūtur.

¶ Finit aut. Sequitur tex. l.C.

¶ Res dotalis non poteſt obligari vel alienari etiam mulieris accedente cōſenſu: licet in alijs rebus marti mulier poſſit renunciare iuri hypothecario.z.boc dicit Bald.vel ſic. Fundus dotalis vbiq; poſitus non poteſt alienari vel obligari etiam conſentiente muliere. boc dicit. Salycetus.

g ¶ Fortuita.quā ipſe pater debet ꝓbare.vt in corpore aut.et arg.l.de teſta.l.publicati.ſi autem ipſa dedit priori tantūdem viro dare dz ſecundo.vt.ff.de iure dot.dotem.i.ſi extraneus qui ſit pactus ſibi reddi dedit primo viro non eſt dos ſecūdo viro.vt.ff.de iure do.ſtipulationem.z.l.ſeq.niſi conſentiat denuo.vt argumen.ff.de pac.do.l. cū maritus.§.titius.

¶ Et cū ler[b] iulia fundi dotalis italici alienationem phibeat fieri a marito non conſentiente muliere:hypothecam aūt nec ſi mulier conſentiebat: interrogati ſumus ſi oportet hmōi ſanctionem ſup italicis tm̄modo fundis: ſed pro omnibus locum habere.

¶ Placet itaq; nobis eandē obſeruationē non tñ in italicis fundis:ſz etiā in puincialib⁹[i] extēdi.

¶ Cum autem[k] hypothecā etiaz ex hac lege donauim⁹[l]:ſufficiēs habet remedium mulier:z ſi maritus fundus alienare voluerit[m]. Sed nec ex conſenſu mulieris hypothece[n] eius minuātur:neceſſarium eſt in hac parte mulieribus ſubuenire:hoc tm̄modo addito[o] vt fundum dotalem: non ſolū hypothece titulo dare:nec cōſentiēte muliere maritus poſſit ſed nec alienare[p]:ne fragilitate nature ſue in repentinā deducat inopiā.

¶ Licet enim anaſtaſiana ler[q] de conſentientibus mulieribus vel ſuo iuri renunciantib⁹ loquitur: tamen cā intelligi oportet in res mariti vel dotes eſtimatas in q̄bus dominium z periculum mariti eſt. ¶ Jn fundo autem inestimato qui z dotalis propie nūcupatur[r] ius manet intactū. ex lege quidem iulia imperfectum:ex noſtra autem auctoritate plenuz atq; in omnibus terris effuſſum: z non tñ in italicis/ſed in oibus: z nō ſolū in hypotheca ſed etiam in alienatione concluſum.

¶ Pacta dotalia que dotis conditionem deteriorez nō reddunt ſunt ſeruāda. b.d.vſq; ad.ſi.l.Bal.vel ſic. Pacta dotalia que non ſunt cōtra legē ſunt obſeruanda.z hec ler corrigit oēs alias ſibi contrarias:z ſibi locuz vēdicat in dotibus poſt hanc conſtitutionez datis vel promiſſis: non ante.b.d.Saly.

¶ Illud etiā generaliter preſenti reddere ſanctioni neceſſarium eſſe duximus: vt ſi qua pacta intercēſſerint vel p reſtitutiōe dotis vel pro tempore:vel pro vſuris:vel pro alia quacūq; cauſa q̄ nec contra leges[s] nec contra conſtitutiones ſunt:ea obſeruentur.

¶ Si naut̄ repudio mōnium fuerit diſſolutuz:omnia iura que ex theodoſiana[t] vel nr̄a[u] lege deſcendūt:immutilata cuſtodiant.

¶ Si liq; mō ea que anaſtaſiana[x] turam dotis immutet.z que valeāt z que non habes.ff.de pac.dot.ſi pater dotem.per totam.l.z.l.de vic.z.l.ſeq.

b ¶ Et cuz ler. duo dicta Liulie recitat.

i ¶ Jn puincialibus.et differentia enim locoruz ꝛc.vt.§. de tempo. in integ.reſti.l. ſuperuacuaz.

k ¶ Cum aūt.in loco correri z alienatiōe non videtur corrigendus.ſed z ibi corrigo.

l ¶ Donauimus. vt.§.e. l.§.i.

m ¶ Voluerit. quod potuit ea conſentiente.

n ¶ Hypothece. quas habet in rebus viri quaruz hypothecarum iuri poteſt renunciari vt ſubſtit.et.§.ad velle.l.etiam. quia erg o ſic minni poteſt ius mulieris ſeruetur ei pro re dotali defacto alienata rei vendicatio fm Hu. Alij dicunt in hypothecis quas habet in rebus dotalibus inestimatis: que quia ſa cte ſunt mariti et obliga te ſunt mulieri pro dote vt in his non teneat renunciatio. in eſtimatis ſecus vt ſubijcit. Tertij ſic.licet mulier cōſentiat marito alienanti fundū dotalem:non tamen preiudicat ei.in hypotheciſ enim preiudicat non in rebus dotalibus cuz vir non eſt ſoluendo vt.§.ti tu.j.l.in reb⁹.prima placet.

Mulier an ſibi piadicet ſi maritus alienati fūdū dotalem ſpentiat

o ¶ Addito. per hoc q̄ addatur.z.l. iuliam coꝛrigimus.vt fundum ꝛc.

p ¶ Alienare. ſi cōtra fiat iſſe vir vendicat.vt.§.de rei vend.l.doce.non mulier.niſi ſoluto matrimonio.z hoc licet iurauerit vir vel vxor vl̄ pter q̄.vt §.de leg.et conſtit.l.non dubium.z.l.de agri.z cē. l. quemadmodum. li.xi. Sed quid de mobilib⁹? Videtur q̄ permittat eo q̄ de immobilibus ſpetat argu.ff.de iudi.cum pretor. Item pro hoc q̄ ſeruum dotalem manumittit.vt.j.de ſer.pi. da.ma. li. Vel dic ſpeciale liber tatis fauore.cōco.inſti. qui. alie.li.in prin.

q ¶ Ler anaſtaſiana. quā babem⁹.§.ad velle.l. iubemus.

r ¶ Nūcupatur. vt.§.c.l. §.itaq; partus.

s ¶ Contra leges. quod erit ſi ſpeciali pacto nauerit ſibi dotalem manumittit.vt.§.de rei vend.l.ſi conſensu.

t ¶ Ex theodoſiana.vt.j.de repu.l.ſi conſensu.

u ¶ Vel noſtra lege.vt.j.de repu.l.ſi.

x ¶ Anaſtaſiana. vt.j.de repu.l.ſi conſtante.

De pactis conuētis ⁊c.

Continuatio. Parafernavnde dicuntur.

¶ De pactis conuentis tam super dote ⁊c. ¶ Dirit de constitutiõe obligatione ⁊ actione dotiũ ⁊ donationum propter nuptias: sup quibus q̄ fiunt quedam pacta de his dicit. ⁊ de parafernis quod dicitur a para quod est iuxta ⁊ ferna quod est dos. quasi iuxta dotē scz quod vxor preter dotē secũ ducit. vt. ff. de iure do. si ego. ff. dotis. ⁊. ff. de do.

Lex. ¶ Lex gs dotem. p alũ na sua/ pace/ est eam sibi reddi in casu solu. matri. an ex tali pacto agi possit queritur. Respõ. q̄ sic videbatur q̄ non. quia est nudũ pactum: quod verum non est. q̄ iteruenit pecunie numerotio.

a ¶ Legem. id est pactionem vt tibi dos reddere tur in casu reddende dotis.

b ¶ Pro alumna. scilicet quam aluisti.

c ¶ Solet. vt. ff. de pact. l. turisgentium. ff. quinimmo.

d ¶ Ex pacto. s. nudo.

e ¶ Hoc scilicet hanc regulam.

f ¶ Dicimus. scilicet habere locum.

g ¶ Nudum. quod vestiꝝ multis modis. vt not. ff. de pac. l. legem. quorum vnus hic sequitur.

h ¶ Datur. vt fuit in nostro casu.

i ¶ Vtilis. i. efficax.

k ¶ Condictio. scilz certi generalis que ad omnia certa datur. vt. ff. si certe. certi condictio. in pn cipio. Vel. i. prescriptis verbis. vt. ff. de dona. l. legem. que cum sit personalis: condictio dicitur. vt insti. de acti. ff. appellamus. hec autem vera nisi in casibus quos nos. ff. de vsuris. l. iij.

H Ruct'. ¶ Casus. Fecit maritus pactum cũ vxore de fructibus fundi dotalis: vt se suosq; aleret: elapso triẽnio vult vir penitere: an fructus quos mulier medio tempore suscepit repetere possit/ queritur: Dicitur q̄ non. vel dic secundo q̄ maritus fructus perceperit. et ex eis vxorem ⁊ eius familiam alebat: si cessauit matrimonium: nunquid mulier poterit repetere fructus: Dicitur q̄ nõ. ⁊ hoc casu loquitur vir⁹ primo: postea mulieri.

b ¶ Tuis. o mulier. ⁊ sic vir non petet a te quasi donũ. vt. ff. e. l. iij. in fi. ⁊. l. si pater. ff. er pactis. ⁊. ff. de dona. inter virũ ⁊ vxo. l. si quis pro vxore. ff. si. Sed contra. ff. de iur. do. pro oneribus. Solu. vt tibi. Vel dic q̄ viro loquitur. ⁊ quod dicit fm pactum scilicet tacitum. ⁊ quod subijcit seruierunt. ideo dicit: quia secus si non seruierũt. vt. ff. de excep. do. l. fi. in prin. prima placet. ⁊ facit. ff. de pac. do. queris.

m ¶ Posse. per maritum.

Q Uãuis. ¶ Casus. Pater dans dotem pro filia pactus est cum marito de danda medietate dotis filijs decedẽte marito in matrimonio: an valeat pactum: Dicitur q̄ non. sed pater vel filia quod verius est: totam dotem repetere potest.

n ¶ Fluptui collocaret. data prius dote. ⁊ sic er interuallo. scz si in ipa donatiõe. vt. ff. de pac. do. l. queris. ⁊. ff. de iure do. cũ a socero. Vel veritus hic de aduentitia dicit. Vel pactũ non stipulatio fuit. vt. ff. de iure do. auia. quia tenetur de nuo dotare.

legepro his que bona gratia separantur enumerata sunt. firma illibataq; pmanent. Et generaliter quicquid sacratissimis constitutionibus vel libris prudentum cautum est: quod non cõtrarium huic legi inueniatur: et hoc in sua maneat firmitate: et ex stipulatu actioni aggregetur: ls in re vxoria tractatũ est. ¶ Que oia in his trib⁹ dotibus locũ habere censemus: que post hanc legẽ date fuerint vel promisse: vel etiam sine scriptis habite: instrumenta enim iam cõfecta viribus suis carere non patimur: sed suũ expectare cuentum.

De pactis conuentis taz sup dote q̄ super donatione ante nuptias: ⁊ parafernis. Tit. xiiij.

¶ Ista ler est de verbo ad verbũ. ff. de pac. l. b. d. Pacta nuda etiã sup dote non sunt seruanda: ymon dicitur nudũ qõ cohercitia contractus seu traditionis est vestitum. hoc dicit Salycetus.

Impera. Deuc. et Anto. aa. et cc. Nicee. Lex. j.

L Egem[a] quam dicisti cũ dotẽ p alũna[b] dares seruari oportet: nec obeẽ tibi debet qõ dici solet[c] ex pacto[d] actionẽ nõ nasci. tũc enim hoc[e] dicimus[f] cũ pactum nudus[g] est: alioquin cũ pecunia detur[h] et aliquid de reddenda ea conuenit vtilis[i] est condictio[k].

¶ Maritus assignare debet fructꝰ dotis vxori pro suis alimẽtis: nec potest eos condicere. hoc dicit Bal. vel sic. Fructus dotis ex pacto versi in alimentis mulieris non possunt repeti. Salycetus.

Imperat. Anto. a. Theodoro. Lex. ij.

E Ductus prediorũ in dotem datorũ: si fm pactum sumptib⁹ tuis[l] tuorũq; seruierunt: repeti non posse[m] ambigere non debes.

¶ Pactum de dote retinẽda pretertu liberorum ipsi mulieri dotem repetẽti nõ obest. h. d. Bal. vel sic. Pactum cõtra fauorem dotis nõ valet. Vel sic. Pater mulieris non põt pacisci vt viro premortuo liberis cristẽtibus pars dotis retineatur pro liberis. hoc dicit Saly.

Impa. Sor. a. tozquate. Lij.

Q Uãuis pater tuus cũ te nuptui collocaret[n] pactus fit vt si maritus tuus superstitibus filijs cõmunibus in matrimonio decessisset pars dotis libercorum nomine retineatur. cuiusmodi tamen conuentio quo minus actionem integre dotis habeas proficere non potest[o].

¶ Ex pacto matris filio nõ ẽt actio. h. d. Bal. vel sic. Pactum matris nõ prodest filio etiam in dote restituenda vt contra patrẽ detur actio: sed propria filij stipulatio sic. Salycetus.

Idem. a. achato. Lex. iiij.

P Actum dotale quo matrẽ conueniſſe cum patre tuo[p] proponis: vt si in mrimonio decessisset tibi ⁊ fratrib⁹ tuis dos restitueretur: si stipulatio ex persona vestra cũ in potestate patris cõstituti non effectis[r] minus[s] legitima intercessit: defuncta ea i matrimonio actionem[t] vobis quere re non potuit. ¶ Sed si obligatione verborũ rite intercedente dotis petitionem habere potuisti[v]: maxime[x] si ad vinculum potestatis patri non attingis: petitionẽ exequi non prohiberis.

¶ Pactũ inutile non habet vim pacti nec vim vltime volũtatis. hoc dicit Bal. vel sic. Pactũ de futura successiõe nõ valet: etiam inter maritum ⁊ vxorẽ. h. d. fm gl. Vel sic. Pactũ vt bona mulieris post eius mortem pertineant ad maritum non valet. hoc dicit Salycetus.

Impera. Diocle. et Maxi. aa. Claudio. Lex. v.

H Ereditas extraneis[y] testamento datur. cũ igitur affirmes dotali instrumento pactum interpositum[z] esse vice testamenti: vt post mortem mulieris bona eius ad te pertinerent: que dotis ⁊ vxorem: vt bona mulieris ad titium post mortem suas perueniren: iure testamenti petere hereditatem non potest. q̄ nec mulier eum instituit: nec iure pacti: q̄ alteri pacisci ⁊c.

y ¶ Extraneis. extraneum appellat eum qui ab intestato nõ succedit.

z ¶ Interpositum. inter virum ⁊ vxorem. dic pactum factum: vt bona mulieris ad te tertium extraneum pertineãt post mortem mulieris: et hoc quidem nõ valet iure testamenti vt hic: nec iure pacti. vt. ff. ⁊. l. pro. Vel dic secundo vt ad te. scilicet virum pertinent ⁊ hoc quidẽ non valet iure dotis quasi in id tempus constitute quo matrimonium deficit sicut nec vsufructus post mortem fructuarij constitutus. vt. ff. de vsufru. l. titio cum morietur. nec etiam valet iure testamenti cum nõ interuenerit testamentum. sed pactum vt hic. que discrepant cũ alterius: scz testamentum possit mutari et sola vnius voluntate: alterum non. Item alterum scilicet pactum dimittit heredem obligatum quod nõ eodem modo facit testamentum. Item alterum ex vnius. alterum ex duorum ad minus voluntate pendet. alterus sine traditione transfert dominium. alterum non. Accursius.

Casus ponit duplr.

Testamẽtũ ⁊ pactũ multipliciter differunt.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Tibi. f. extraneo fm primum casum. Vel dic tibi viro fm alium.
b ¶ Nulla actiõe. neq; reali neq; personali. Itẽ neq; directo neq; iure fideicommissi. Item nec vt tua nec vt tibi debita vt fiant tua. ꝛ facit. ff. de pact. licet. Si autem a muliere bona eius post mortem suam alienauerit quis stipulatur valet. vt. ff. vt act. ab her. l. j.
c ¶ Successores eius. id est heredes mulieris nõ agent cõtra virum ad obseruandum pactum.

Si cõuenit. ¶ Cas'. Pater ex suo dãs dotem pro filia contendit vt si filia in matrimonio decederet q; dos penes marituꝫ remaneret. an valeat pactio. dicitur q; sic. quia potuit pater conditionẽ suam in hoc casu deteriorem facere per tale pactum: cum ei soli cõperebat dotis repetitio.
d ¶ Si conuenit. fez inter socerum ꝛ maritum.
e ¶ Respõsum. vt. ff. fol. ma. l. quotiẽs. ꝛ. ff. de in re do. cũ a socero. et. ff. ꝛ. cum dos. et facit. ff. c. quotiens. ꝛ. ff. fol. ma. l. ij.

Pater. ¶ Cas'. Si pater pro filia nubente genero dotez dederit ꝛ pactus est eã in casu solu. ma. morte filie: filij ꝛ priꝰ is matrimonij redditi: an eam petere possint queritur. Dicitur q; sic. non actione directa sed vtili er equitate. quia dicta non erat quesita. vel sic. Pactus est. ꝛ reddi nequit potibus er eodem matrimonio quod est difficile vt filij habeant patrem suum obligatum. vel dic. Pactus est nepotibus er filio qui erant in eius potestate: quibus vtilez querere potuit. vt. ff. de ver. oblig. cuicũq; priꝰ positio verior est.
f ¶ Nepotibus. er ea natis er alio matrimonio. alij er eodem matrimonio quod est difficile vt filij suum patrem sic habeant obligatũ. Vel dic er alio matrimonio habuerat eos. Vel dic nõ nepotibus er filio quos et in potestate habet q; bus querit vtiles. vt. ff. de verbo. obli. quodcũq; ꝯ. ij. Addito. Istam lectura tenet hic Bar. dicens ea esse veram. superiorez vero falsam. quia per ascendentes er linea materna non queritur actio vtilis nec directa.
g ¶ Actionem. f. directam.
h ¶ Actio. vt dicta. l. quodcũq; ꝛ facit. ꝯ. ad exhiben. fi res. ꝛ. l. de don. que sub modo. quotiens. ꝛ. ff. fo. ma. cains. Sed contra. ꝯ. de iure do. l. fi genero. Sol. vt ibi. Item fumunt hic arg. quidam q; vtilis actio nõ nascitur sed accommodatur vel er equitate datur. ꝛ est priꝰ cio. ff. rem pu. fal. fo. l. non quasi. vbi nõ nascitur ipso iure sed datur: lz poteꝫ dici dari siue accommodari ꝛ etiam nasci quandoq;.

Hac lege. ¶ Casus. An maritus de rebus mulieris parafernalibus quas extra dotem habet: mulierẽ cõtradicente priꝰ suo arbitrio vir gubernandas committa?: cum et ipsa marito cõmittitur gubernanda.

titulo tibi non sunt obligata intelligis te nullã actione conuenire posse heredes seu successores eius vt tibi restituãtur que nullo modo debentur.

¶ Pater potest iuri suo pindicare per pactum in dote quam dedit priꝰ filia. b. d. Bald. vel sic. ¶ Pactum initum cum patre filiã dotãte vt ea mortua in matrimonio viri cedat lucro valet. hoc dicit. Saly.

Idem. aa. et. cc. Rufo prefecto prętorio. Lex. vi.

Conuenit d vt in matrimonio vxore defuncta dos penes marituꝫ remaneret. ꝑfectitie dotis repetitionẽ huiusmodi pactũ inhibuisse exploratiuris est: cum deteriorem causam dotis in quẽ casum patri soli repetitio cõpetit pacto posse fieri auctoritate iuris sepissime sit responsum e.

¶ Et stipulatiõe ami potest q̃ri nepotibus suis. hoc dicit Bal. Vel sic. Item paternus potest stipulari dotẽ restitui ne potib': mortua filia in matrimonio. hoc dicit Salycetus.

Idẽ. aa. ꝛ. cc. phile. p. p. Lex. vij.

Pater pro filia dotẽ datã gero: ea priꝰ in matrimonio defuncta: nepotibus f pactus restitui. lz his actionem g querere non potuit. tamen vtilis ex equitate accommodabitur actio h.

¶ Vir in parafernalibus nullũ habet ius nec exercitiũ vxore prohibẽte. Vel sic. Vir nõ habet administrationem rerũ parafernalium si vxor contradicit. Bal. vel sic. In rebus parafernis muliere prohibẽte vir se non potest immiscere. h. d. Saly.

Impera. Theo. et Valenti. aa. Omisde prefec. prẽto. Lex. viij.

Hac lege decernimus vt vir in his rebꝰ quas extra dotem mulier habet: quas greci paraferna i dixerunt: nullã (vxore prohibente) habeat communionez: nec aliquã ei mulieri necessitatez imponat. ¶ Quãuis eiꝰ bonum k erat mulierem que scipsam marito commiserit. res etiam eiusdez pari arbitrio gubernari attamẽ quoniam cõditorez legum equitatis conuenit esse fautorez l nullo modo (vt dictum est) muliere prohibente virum in parafernis se volumus immiscere.

¶ Equalitas est seruãda in pactis appositis de lucrãdo sup dote ꝛ de donatione ꝓpter nuptias fm. l. C. quotitatiue ez auf. etiam quantitatiue: fm cõsuetudinẽ neutro mõ. hoc dicitter. C. ꝛ auf. cuz glo. hic. Item ille qui dat vel promittit dotez ꝓ muliere tacite donare ꝛ tibi mulieri priꝰ nidere videt: nisi sibi restitui pacisc atur. hoc dicit Bald. Vel sic. ¶ Pacta de lucran do super dote ꝛ donatiõe ꝓpter nuptias interposita debẽt esse equalia in quoto nõ in quãto. a quocunq; dos vel donatio detur: hodie vero in his auf. equalitas seruatur. hoc dicit Salycetus.

Imperato. Leo et Anto. nicho strato. Lex. ix.

Ex morte cuiuscũq; ꝑsone si que mariti siue mulieris eãdẽ partem m vxori pecunie quãtitatem tam virũ ex dote n ꝙ mulierẽ ex ante nuptias donatiõe o lucrari decernimus. veluti si maritus mille solidoꝝ ante nuptias donationem cõfecerit: licebit mulieri ꝛ minoris et amplioris ꝑfitatis dotẽ offerre. et marito similiter p ante nuptias donationem.

¶ Hoc tamen obseruandum q vt quãtam r partẽ mulier stipuletur sibi lucro cedere ex ante nuptias donatione si priꝰ maritꝰ mori cõtigerit: tantã s ꝛ maritus ex dote partẽ nõ pecunie quãtitatẽ stipulet sibi: si ꝑstante matrimonio priꝰ mulier in fata collapsa fuerit. ꝛ si pactũ contra victum t fuerit subsecutũ: infirmũ atq; inualidum u hoc esse: vt nulla ex eo priꝰ cedere possit exactio ꝓcipimus.

¶ Sadẽ custodiri censemus: siue pater pro filio siue mater siue ipe ducturus vxorẽ sui iuris constitutus: siue quilibet alius ꝓ eo ante nuptias donationẽ nupture dederit seu ꝓmiserit. ¶ Similiq; modo siue pater ꝓ filia siue mater: siue ipsa pro se sui iuris videlz constituta: siue quilibet alius pro ea vxori ducturo v dotem dederit seu promiserit: quoniã ꝛ alio pro ea offerente dotem: ipsa eam pro se videtur offerre w. ¶ Quod adeo ad illaz. Sed hodie etiam ab initio debet esse equalitas. ꝛ sic sequitur auf. equalitas.

q ¶ Obseruandum. q̃ nis non sit necesse ꝙ constitutio sit equalis: tamen pacta lucri debent esse equalia.
r ¶ Quantam. id est quotam.
s ¶ Tantam. id est totam.
t ¶ Victum. fez pacisc̃do nõ eandem partẽ. Vel fm alios pone exẽplum eius pacti quod est. ꝯ. eo. ꝙ is.
v ¶ Inualidum esse. hoc per. l. j. priori. corrigitur. quia mains ad mins reducitur ꝛ sic valet.
x ¶ Ductoro. viro.
y ¶ Offerre. fic. ff. de do. inter virum ꝛ vxo. l. iij. ꝯ. fina. ꝛ. ff. de admi. tu. l. ita autem. ꝯ. gessisse.

i ¶ Paraferna. gallici peculium appellant. vt. ff. de iure dotiuz si ego. ꝯ. dotis.
k ¶ Bonũ. vt ꝛ. ꝯ. ne fideiuf. do. de. l. ij. ꝛ sic nota aliud bonum ꝛ aliud equum ꝛ equum prefertur. vt. ꝯ. de iudi. placuit. ꝛ quandoq; bonũ prefertur vt ꝛ in vsucapione. vt. ff. de vsucapi. l. j. que plene dici. ff. de iusti. et iur. l. j. in princi. Item no. hic non cogi quez ad bonum. fic et. ff. de in lit. iur. l. videamus. ꝯ. sed ne qꝫ. Argu. cõtra. ꝯ. de indeis. l. celicolarũ. ꝛ. ff. de peri. ꝛ commo. rei ven. l. j. ꝯ. licet.
l ¶ Fautores. vt. ff. de eo quod cer. lo. da. opor. l. qꝫ si ephesi. ꝯ. fi.

Ex morte. ¶ Cas'. Si maritus facit donationem in mulierez ꝓpter nuptias: et ipsa ei dotem dat: non refert an dotis quãtitas sit maioꝝ vel minoꝝ ꝙ quantitas donationis: vel ecõuerso. ꝛ hoc in ꝑma. ꝑacta tamẽ que fiunt de dote lucranda vel donatione ꝓpter nuptias: debẽt equalia esse in partibus. quia si maritus pacisc̃atur de lucranda tertia parte dotis. mlier potest pacisci de lucranda tertia parte donationis ꝓpter nuptias. ꝛ boc i secunda. ¶ Nec refert quis dedit dotem: an pater vel mater. vel ipsa mlier vel extraneus: nec quis pro marito donationem ꝓpter nupt. fecerit ꝛc. et hoc in tertia. Si vero extraneus pro muliere dotem dederit: ipsa eam repetere potest. nisi ille tempore donationis vel promissionis pactus sit: vel stipulatus eam sibi reddi. ꝛ hoc in quarta.
m ¶ Eandem partem. id est totam hoc est in quotitate non in ꝑfitate vt subiicit.
n ¶ Er dote. fi ꝓ moritur mulier.
o ¶ Donatiõe. si vir ꝓ moritur.
p ¶ Similiter. fez licebit offerre minoꝝ em quantitatem vel maioꝝ em cum mulier mille obtulerit ꝙ sunt vera ab initio. augmenta enim post contracta matrimonium facienda: equalia debent esse. vt. ꝯ. de dona. ante nuptias. si cõstante. que est contra. ꝛ. l. fi. ꝯ finaũt.

Alij dicũt q; hec trahit Dotis et donatiõis ꝓpter nuptias ꝯ ds ẽ equalitas.

a ¶ Jo qui.pater scz vel quilibet extraneus quicūq; est licet ei dicere legem siue rei.vt.ff.de rei vxo.act.ff.accedit.x.ff.sol.ma.l.si cū dotem.in prin.x.ff.de iur.do.l.ff.

b ¶ Oblationis.qñ ante matrimoniū obtulit.vt.ff.dixi siue stipulatio nis tēpore qñ postea datur. erat.x sic tēpore dationis nō pōt sibi pa sci q ante simpliciter p miser at vt x diximus.ff. ti.j.ff.accedit.

¶ Qualitas. ¶ Casus. Lex codicis dicit q pōt cē inequalitas dote x donatiōe. Aliē. dicit q quātitates debēt esse equales:x pacta debēt cē equalia:x i augmēto x i oīb⁹:q: sicut augeb dos:ita dz augeri dona tio propter nuptias.

c ¶ In lucris.vt tantū ex pacto lucretur vn⁹ quātum x alius.

d ¶ Prestatione.i. datione que ab initio fit.

e ¶ Cōstitutione.cū promittitur non tamen adhuc datur.

f ¶ Pari.s.quantitate.b etiā de augmentis olim erat.vt.ff. de donatione ante nuptias. si cōstāte. x.l.ff.finaute. Sed cuz bodie vel nulla fiat dōatio vel alia forma vel minor.dices banc auf.p cō suetudiné tolli.aut eā lo qui tūc tñ quādo pacta lucrozū fiunt. ceterū nul la etiam donatiōe facta dos constituta tenet.

¶ Sed que. ¶ Casus. Lex codicis dicit q maius pactum deducitur ad minus. Auf.de terminat: dicens q boc verum est quādo mulier promisit dotē x tradidit. sed si non dedit nihil de donatione lucrabitur. Item si promisit centuz x dederit.l.p.l.donationem lucrabitur.

¶ Lege leonis. ¶ Casus. Si pacta de lucrāda dote vel dona. fiant inequalia: mai⁹ pactum reducitur ad min⁹.

g ¶ Lege leonis.q̄ est.ff.l. priori.

h ¶ Adiciente.imo dicit ibi in ver.x si pactum.q̄ nullū est. Sed dic q nō dicit aliquid.s.de boc q maius reducatur ad minus. Vel fm alios dicit ibi id pactū nullū quod cōtra legem est quale est s.c.q̄uis.

i ¶ Clara.cuz nihil sit legi ita proprīū. vt in aut. de testa. imp.ff. nos oia igitur.col.viij.

k ¶ Deduci. Quidā in dotē nihil est pact⁹ marit⁹ vt lucrari posset vel nulla est dos data nec p̄missa:at donatio ppter nuptias ē data x de ea lucrāda pactū interpositū fuit: Dicūt qdā pactū aliq̄ reduci ad nullū quasi q̄ nullū est fit min⁹.vt.ff.de ver.sig.l.minus. Sed Jo.dicit q̄ valet x nullū reducit ad aliquod x cōtra eos.x pro Jo.est.ff.de donatione ante nuptias.l.si.ff.finautem donatio. Item videtur contra huic.l.ff.de dona.ante nup.l.si.ff.similiq̄ modo.Sol.vt ibi.

¶ Pactum nullū reducit ad aliquod.

¶ Si mulier. ¶ Casus. Si mulier extra dotē cautiones siue instrumēta in quib⁹ l.cōtinebātur sibi debita marito tradidit an aduersus debitores agere possit q̄ritur:respō.q̄ sic.mulier volente.nec satisdabit eā ratū habiturā. Et si exegerit sortē reseruabit mulieri.x vsuras in alimēta ei⁹ x familie sue cōuertet.x hoc in prima. Et si mulier p bis cautionib⁹ specialem habet hypothecam ea debet esse cōtenta:si nō habeat generaliter oia bona mariti erūt obligata ex eo tpe quo in cepit agere.q̄ ante poterat p maritū vel p ꝓcuratorez experiri.x hoc in scba. ¶ Maritus autē dum cautiones apud eū sunt tenebitur de dolo:x talē diligentiam habebit qualē in rebus p prijs:ne mulier aliquam patiatur iacturas:x hoc in tertia parte.

l ¶ Instrumento. idem si alio modo probetur.fed sic hic euenit.

m ¶ Matrimonio. contra.ff. de ꝓcura. marit⁹. Sol.b in parafernalib⁹ ibi in aliis reb⁹ mulieris quas apud se detinuit. Vel hic in cautiōe:ibi in aliis reb⁹. Vel hic cōstabat de mandato expresso. Vel veri⁹ tacite fuit boc mādatum eoipso q̄ cautiones viro fic erāt tradite:at ibi nullum expressum vel tacitū interuenit mādatum.

n ¶ Circa se. Quid in naturalibus fructib⁹ parafernaliū rūc.s.qñ non est dñium in maritū translatus prima facie presumit nō esse translatū.vt.ff.de iure dotī.l.i.ego.ff. si dotis:Videtur idem q̄ de pluvijs.ar.ff.de vsur.vsure.Sed dic q nō ide:sed sunt ꝓprijs.vt.ff. ad leg. fal.l.pe. in princi.x.ff. de do.inter vi.x ꝓ.si stipulata.ff.i.j.x ibi non erant parafernales:x est rō:q̄ in crigendo x agendo ex cautiōibus labor est qō nō fit in fructibus. ¶ Jtez huic dicto est ꝓtra.ff.de dona.inter vi.x ꝓ.si fi stipulata.ff.j.

o ¶ Cōtentam. qñ scz ab initio cōuenit.secus si ex postfacto cumiam fit nata gnāti stacita.vt argu. ff.de actio.e obliga.quotiens. Et sunt huic dicto similia ybi si quis sibi p̄cauit q̄ lex iam ei nō caueat.vt.ff. de p̄ccar.l.et bz.ff.cū qs.x.j. de execu. rei iudi.si causam.x.ff.de bo.li.x si ex parte.ff.fin.et ff.cōmo.si vt certo.ff.si ō me.x.ff.de separa.l.i.ff.illud est sciendum.x ar.ff. de col.do.l.penulti.Sed ff.de eo qō cer.loc.l.j.x j.de noua.l.fin.x.ff. de re iudi.l.iij.ff. et conuentione. ✣ Jtē not. hic qō in vno ꝓmittit in alio p hiberi videtur.sic x.ff.de fiun.instru.l.q̄stū.ff. de iure speciali:i ꝓtrarijs vero de iure cōi circa qō plene videas p Ly. in l.ff. de iure emphi.

Jnstrōz traditio includit tacite tūmādati de agēdo.

Paraferna liū rerū accessiōes extrinsecas vir partim lucrat non autē intrinsecas.

Dois pusio tollit legis ꝓuisionē nascitura sed non natam.

✣ Dicas q hic ꝓuisio leg erat de iure speciali:i ꝓtrarijs vero de iure cōi circa qō plene videas p Ly. in l.ff. de iure emphi.

verum est x ipsa ab alio ꝓ se oblatā dotem in lucrū suum repo scat:nisi forte is[e] qui cā obtulerit statim.i.tpe oblationis[b] seu ꝓmissionis stipulatus vel pact⁹ sit vt sibi dos predicta reddatur.

¶ Mautē. ō equa.do.ff. Consti.viij.

¶ Nodie inter dotē x donationem ppter nuptias debet esse qualitas tā in cōstituendo q̄ in eius augmento:q̄ etiaz in pactis de lucrando.b.d.bodie per consuetudinem derogatur:quia vel nulla datur donatio vel minor. Saly.

¶ Qualitas oīnodo seruanda est in dote x in donatione nuptiali non tñ in lucris[c] exinde prouenturis:sed etiam in prestatione[d] et constitutione[e] vtriusq;.

¶ Augmentum quoq; vel ꝓrogatus non fiat vel ab vtraq; parte celebretur:pari[f] scz quantitate:ne vel eo modo subuertatur equalitas.

¶ Mauten. de non eli.ff. li.colli.j. Cōstitu.ij.

¶ Sed que nihil ex dote cōscripta prestitit nihil omnino vi ro mortuo percipiet ex donatiōe.

¶ Item que minus q̄ profess̄a est dedit ꝓ quantitate prestita et lucrum sentiat.

¶ Pactū inequale reducitur ad equale per modum diminutionis non per modū augmenti.nō tamen reducetur per modum annibilationis.fm glo.quia res debet interpretari vt valeat non vt pereat. boc dicit Bal.vel sic. ¶ Maius pactum de lucrando super dote vel donatione nō invalidatur.sed ad paritatem cum minori reducit. boc dicit Saly.

Jmpa.iusti.a.menne.p.p. L.x.

¶ Lege leonis[g] diuine memorie pacta lucrozum dotis et aſi nuptias donationis paria esse sancientes nec adiciente[h] quid fieri oporteat si boc minime obseruatū sit:nos omnia clara[i] esse cupientes ꝓcipimus disparib⁹ eis factis maiorem lucri partem ad minorez deduci[k]:vt co mō vterq; partem minorem lucretur.

¶ Maritus potest mouere actiōes parafernales quarum sibi sunt tradita instrumēta x exigere debita:ꝓ quib⁹ restituen-

dis bona sua sunt tacite obligata:licet vsuras inde perceptas possit in suaz x ꝓprijs vtilitatē cōuertere:nisi mulier aliter sibi ꝓsperexit.q̄ puisio hois legis ꝓuisionem excludit.boc dicit nō habem⁹ hūc casum alibi. Bal.vel sic. ¶ Est sola traditione parafernaliū dicit maritus fact⁹ ꝓcurato⁹ ad exigendu:ideo agens nō caret de rato:et vsuras pōt in cōmunes vsus cōuertere.sozte vero dz seruare:x vbi mulier sibi de hypothecam non prouidet lex et tacitam hypothecam in bonis viri cōcedit:x maritus in bis eandem diligentiam dz adhibere quā in rebus suis.b.d.x no. Saly.

Idem.a.Jo.p̄e.p̄e. Lex.xj.

¶ Si mulier marito suo nomina.i.feneratitias cautiones que extra dotem sunt dederit vt loco parafernarum apud maritū maneant:x hoc dotali instrumento[l] fuerit ascriptum:vtrum ne habeat aliquas ex bis actiones maritus sine directas siue vtiles:an penes vxorem omnes remaneant: x in quem cuētum dande sint marito actiones querebatur. ¶ Sācimus itaq; si quid tale euenerit: actiones quidem apud vxorez oī modo mancre.licētiam autez maritō dari easdem actiones mouere apud competētes iudices:nulla ratibabitione[m] ab eo exigēda: x vsuras quidem earum circa se[n] et vxorem expendere. ¶ Pecunias autē sortis quas ipse exegerit seruari mulieri vel in causas ad quas ipa voluerit distribuere. Et siquidem in dotali instrumento hypothece ꝓ bis nominatim a marito scripte sint: bis esse mulierem ad cautelā suā cōtētā[o]. ¶ Sinautem boc minime scriptū inueniatur:ex presenti nostra lege habeat hypothecam cōtra res mariti ex quo[p] pecunias ille exegit. antea etenim habeat mulier ipsa facultatem si voluerit siue per maritū siue per alias personas easdē mouere actiōes:x suas pecunias percipere:x ipsas cautiones[q] a marito recipere:securitate ei[r] competēte facienda. ¶ Dum autem apud maritum remanēt eedem cautiones:x dolum[s] x talem diligentiaz maritus circa eas prestare debet:

rīdit domo ita vt instructa. Sz an idē dote.io.no.x dicit q̄ nō.ff.si fic fecisset mulier q̄ spāle pign⁹ accepisset. Sz ar.ff. de public.l.i.ff.vt.

p ¶ Ex quo pecunias.fed non ex quo apud eū noīa permanserunt:sic x.ff.de donatione ante nuptias.l.si constante.ff. iura etiam hypothe.ff. de donatione ante nuptias.l.hac edictali.ff.omnibus.

q ¶ Cautiones. quādo nō exegerat:sic ponitur x ꝓpo vel. Vel cautiones carum.x de secundis nuptijs.l.hac edictali.ff.omnibus.

r ¶ Et.s.viro.s.q̄ mulier decetero nō molestet eū petendo ab eo forte cautiōes nūc sibi redditas:vl' cauebit eis de oia ab eo recepisse ꝓfitēdo.

s ¶ Dolus. q̄ abstt. vel si affuerit interesse prestetur. Et nota lenē cul

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

pam hic tantum venire: sed in alio procuratore etiam leuissimaz. vt. s. mandati. l. a procuratore.

Continuatio.

¶ De dote cauta nõ numerata. ¶ Dictũ est. s. de dote prestita. Sed q: sepe inuenitur dos cauta a marito qui confessus est eam sibi nume rata vel traditã cum non fit: ponit de dote cauta z nõ numerata. Also.

a ¶ Cauta. a viro non nu merata a muliere. Uel se cundo. Cauta a muliere cuj est in specie. subaudi z non soluta. z nõ nume rata. similiter a muliere si est quãtitate. z hoc cõ tinetur in instrumẽto do tis promissiõis. Uel ter tio dic q ante cõfectionẽ dotalis instrumenti con fessus fuit sibi soluta sed excipit infra. xxv. dies. si autez post nullo tẽpore excipitur. vt. s. de nõ nu. pecu. l. in cõtractib'. s. j. sed hodie serua. auf. et. l. fi. in fi. huius tituli.

¶ Otem. ¶ Lasius. Simꝫ er potem promi sit marito nec tradidit. et confessus sit post in instrumẽto in do tem se recepisse quod nõ receperit: an mulier ad uersus eum agere possit/ queritur. Dicitur q nõ, q numeratio &c.

b ¶ Numeratio. vl datio si species sit q dari possit z repeti.

c ¶ Instrumẽti. priuati. secus si publici fm quos dã. arg. l. arb. tu. l. fi. Sed tu dic ant cõfessio ibi cõ tinetur tñ aut receptio. vt dixim'. s. de non nu. pecu. si er cautione. Itẽ an. pbet q excipit: tñ sic, non sicut in. d. l. si er cautiõe. z facit. s. de proba. l. neq;. Itẽ boc ifra t̃ius. vt. j. l. si. vxori.

d ¶ Facit. sed fm hoc oẽs bononienses errãt in confessiõe dotis. Sed dic q renunciãt exceptiõi: alsi nõ valet nisi prescriptis fit. vt. j. l. fi. z auf. ubi posita. etiaz si ante matrimonium. vt. s. de donatiõe ante nuptias. l. j. z. l. qõ sponse.

Quod ꝺ suo. ¶ Lasius. Dlier dedit cc. marito: maritus aiõ donãdi confessus fuit in instro se recepisse. ccc. decessit maritus constante matrimonio: z ita mortẽ eius confirmata est donatio: an mulier augmentum dotis sc̃j. c. que vir confessus est re cepisse posset petere ab heredibus mariti/ queritur. Dicitur q sic.

e ¶ Confectam. vt per traditionem vel stipulationem.

f ¶ Reuocauit. expressim vel tacite: vt per diuortium. vt. ff. de do. inter vi. z vxo. l. i. z ideo. s. j.

g ¶ Dunita. l. canfirmata morte donantis. Uel ideo dicit quatenus. propter. l. fal. que eam minuit. vt. j. ad. l. fal. l. in donationibus.

h ¶ Peti potest. i. mulier petet ab heredibus mariti. vt. ff. de don. inter viꝝ z vxo. si quis vxori. Sed cõtra. s. de donatiõe ante nuptias. l. j. ij. tñ. Sol. ubi. duo: tio solutũ fuit matrimoniũ. hic morte. Uel ibi nõ in teruenit scriptura. bic sic. Item z primum respon. ciuscem. Lest cõtra: q: dicit q ab initio valuit. sed ibi ante matrimonium fuit facta donatio. hic post. Item cõtra. ff. de dona. inter vir. z vxo. l. papinianus. vbi dicit tales donationes nõ cõfirmari morte que per stipulationes fiunt facte. Sed illud accipe quando post stipulationem non fuit secuta tra ditio aliqua vel aliud quod pro traditiõe habeatur hic fic. q: aliquid vir animo donandi promisit vxori z hoc accepto tulit ei postea: z tunc ipse in dotem ascripsit et quo datum mulieri z ab ea postea in dotem traditum videtur. vel solue vtibi. Accursius.

Donatio ter virũ z vxorẽ si nõ interuenit traditio ñ ꝯfirmatur morte.

qualẽ z circa suas res habere in uenitur: ne ex ci⁹ malignitate vel desidia aliqua mulieri accedat ia ctura. ¶ Si cuenerit ipse eandez de pprio ro refarcire compellet̃ur.

De dote cauta[a] non numerata. Titulus. xv.

¶ Dos nuda cõfessione nõ cõstituitur sed numeratione. Bald. Uel sic. Dos cõfessata nõ numerata effectualiter repeti nõ põt. b. d. Saly.

Imperato. Geue. z Anto. aa. et cc. Diony. Lex. j.

Otem numeratio[b] non scriptura dotalis instrumenti[c] facit[d]: et ideo nõ ignoras ita demum te ad petitionem dotis admitti posse: si dotem a te reipsa datam proba tura es.

¶ Licet nõ interueniat traditio: si interuenit id quod per traditionem habet confirmare donationem inter virum z vxorẽ morte donatoris confirmatur. b. d. Bald. vel sic. Dos z eius augmentum cõfessata animo donandi cõfirmatur morte confitẽtis. boc dicit Saly.

Impa. Alex. a. papiniano. L. ij.

Quod de suo maritus constãte matrimanio donãdi animo in dotem ascripsit: si eandem donationez legitime confectam[e] non reuocauit: qui incrementum doti dedit: et durãte matrimonio mortem obijt ab heredibus mariti quatenus liberalitas interposita munita[s] est peti potest[h].

¶ Exceptio non numerate dotis debet oppoi intra annũ a die matrimonij mortẽ vel repudio dissoluti. Bal.

Impera. Justi. a. Dcnne p:fecto pretorio. Lex. iij.

Mdotibus quas datas esse dotalibus instrũmẽtis[i] conscribi moris est: cum adhuc nulla dotio sed pollicitatio[k] tantuz subsecuta sit: liceat non numerate pecunie exceptionem opponere non solum marito contra vxorem vel eius heredes[l] morte mulieris vel repudio dissoluto matrimonio: sed etiam heredibus mariti cuius morte[m] dissolutum est matrimonium. ¶ Socero[n] etiam vel eius heredibus[o]: si cum filio suo dotez suscepisse dotalibus instrumentis scriptum sit: omnicp̃ persone[p] quã dotem suscepisse vna cum marito conscribitur: et eius similiter heredibus. ¶ Ita tamen vt intra annum[q] tantum cõtinuum a mor te mariti vel mulieris: vel missione repudij computandum ea licẽtia detur.

Mautẽ de tempo. nõ so. pe. super dote. ff. generaliter. colla. vij. constitu. x.

¶ Annus (de quo in. l. C.) non cozrigit qñ ante biẽnũ matrimoniuz soluitur boc primo. ¶ Si durat vltra biẽnium z non excedit decennũ locus est ẽ rele vsqz ad tres mẽses: z biẽnium cõputatur in bis annis. boc secũdo. ¶ Si matrimoniũ dissoluatur post decẽniuz querela denegat. boc tertio. Et minor currit boc tempus. ideo restitutio est necessaria. b. d. Bal.

Quod locum[r] habet si intra biennium soluatur matrimonium: si autem vltra biennium vsqz ad decimum annum[s] extendatur: z ipsi[t] marito z heredi eius intra tres mẽses querela permittitur. ¶ Sed si decennium transcurrerit[v]: omnino querela denegatur: permissa restitutiõe in integrum prefinita et specialiter si minor ctas[x] interuenat.

De donatiõibus inter virum z vxorem: z a parentibus in liberos factis: z de ratihabitione. Titulus. xvj.

non nu. do. Aluf. hec determinat q̃ potest opponi excepti. infra annuz quando matrimonium durauit per biennium. si vsqz ad. x. annos opponitur excepti. non nu. dotis. infra tres mẽses. postea vero non: nisi essent tales persone que petere possent in integrũ restitu. sicut minor: z reipubli. causa absens.

r ¶ Quod locum. scilicet vt exceptio vsqz ad annum tantum detur soluto matrimonio.

s ¶ Decimum annum. nondum completum.

t ¶ Ipsi. soluto scilicet matrimonio. nam eo durante quoquo tempore decennij opponi potest.

v ¶ Transcurrerit. z supple z matrimonium postea soluatur. z idem si non soluatur: nam nullo modo etiam durante matrimonio videtur posse opponi post decennium: licet superiores prescriptione ꝯ currant demum soluto eo.

x ¶ Si minor: etas. circa que sunt multa specialia vt diximus. s. de tẽpo. in integ. restitu. auf. si minor.

¶ De donationibus inter virum z vxorem &c. ¶ Dicit. s. de donatiõibus propter nuptias que valent propter matrimoniũ. ñsũc de simplicibus que propter matrimonia non valent nisi fiant rate per confirmationem mortis vel aliam. z est ratio prohibitionis multiplex. vt. ff. c. l. j. ij. z. iij. in prin.

Continuatio.

Bona.

SOna. ¶ Casus. Adaritus constante matrimonio vrori sue donationem fecit: decessit nullo herede relicto. vnde fiscus omnia bona sua quasi vacantia occupauit: an fiet dona. factam a viro morte confirmatam reuocare possit querit. Dicitur ꝙ non. Vlpianus.

Vroꝛ pfer a fiscū in succesſiõe.

a ¶ Vacantia. Sed quo modo cū fisco vroꝛ pferatur. vt. j. vñ vir et vroꝛ. l. j. Respon. nolebat hic vroꝛ succedere.

b ¶ Facte. re ⁊ nō sola pmissione. vt. ff. eod. l. papinianus.

c ¶ Nō possunt. cessante hoc casu priuilegio fisci. ⁊ facit ad. l. istas. ff. de legatis. j. l. quidam. §. quotiens. ⁊. l. filius. §. qui in testato.

SJ ancilla. ¶ Casꝰ. Miles acillā quā cōparauit cōcubine sue dedit confecto instrumēto emptionali in persona facta: an ꝺdatio reuocari possit/ queritur. Dicitur ꝙ licet donatio tenuerit. quia inter virū ⁊ vxorem non est celebrata: tamē ad fauoꝛem militis reuocari poterit. Vlpianus.

d Probauerꝫ. o miles. Accursius.

e ¶ Conscriptum. et post ci traditum. ⁊ sic als dominium trāsiret. vt. j. de don. l. emptionum. §. hic propter militiam fiscus.

f ¶ Jure. qꝛ poterat esse nullū matrimoniū inter ipsum ⁊ focariam: ꝓpter hoc videt ꝙ donatio ei facta valeat. Accur.

g ¶ Potuerit. decōmuni iure. vt. ff. de dona. l. affectionis. ⁊. l. donationes. in pnn. que sunt contra. hic tamen non propter militiam vt subiicit. ⁊ facit. ff. eod. l. oratio. et. l. si predia. ⁊. §. si quis alteri vel sibi. cum ꝓpria. et plus valere quod agi. si quis. ⁊. §. de rei vendi. si vt ꝓponis. ⁊. j. c. l. si filiꝰ.

Additio. Addas §. Richar. malum. idem in clerico quod hic ō milite dicitur quod sequitur bar. hic et in. l. affectionis. ff. de dona. ⁊ idem in. l. miles ista. §. mulier. ff. de testa. mili. et in. l. miles. in pūcip. ff. de re iudi. vbi addit idem in aduocato: qꝛ bi tres equiparantur scz clericus: aduocatus: ⁊ miles armatemi to: qꝛ bi tres equiparantur scz clericus: aduocatus: ⁊ miles armatemi litie. facit glo. ij. in. d. l. miles. ff. de re iudi. Predicta limitat ꝑdct. de anciba. consi. ccrlviij. nisi tales persone donarent ꝓpter merita: de quibus fi constaret aliter ꝙ per assertionem donantis valeret donatio ita consuluit ipse ꝓo concubina cuiusdam sacerdotis.

Donatio. ¶ Casus. Si vroꝛ donat marito: aut ē sui iuris aut nō. Si est in eadem voluntate perseuerat vsq; ad mortem conualescit donatio. secundo casu/ si voluntate patris facta est donatio valet: nec reuocaꝛ. ꝛ hoc in prima. Si vero mortua filia socer in generum donationē fecerit: nō solū morte ꝑfirmaꝛ/ ꝫ inter viuos pfici pōt. Vlpia.

b ¶ Id fecit. cum esset in potestate.

i ¶ In eadem voluntate. Hoc quando sola matrimonij ratione fuit fmalida. Accursius.

h ¶ Perseuerauerit. qō fecisse fozitā videt oīno si nō reuocauit. Itē pseueraut dico ipa ⁊ pater si in eꝝ erat ptāte. vt. ff. c. cuꝫ hic stat. §. ofo nō solū. Itē timeo ne cū pñs volūtate i cui ptāte sit fit donatio: pñs

¶ Licet fiscus occupet bona vt vacantia: tamen donatio facta in vroꝛe vires nō perdit. hoc dicit Bald. vel sic. Donatio inter coniuges confirmatur morte donatoris: etiam sine herede morientis. hoc dicit Salycetus.

Impa. anto. a. triphone. Lex. j.

SOna quondam mariti tui fiscus si nemine ei succedente existēte vt vacantia[a] occupauerit: donationes ab eo facte[b] si vsq; ad finez vite in eadem voluntate permāsit: reuocari non possunt[c].

¶ Miles non potest donare focarie. i. concubine. hoc dicit Bal. vel sic. Miles armate militie non potest donare concubine. hoc dicit. Saly.

Idem. a. marco militi. Lex. ij.

SJ ancillam nūmis tuis cōparatam esse psidi prouincie pbaueris[a]: donationisq; causa focarie tue nomine instrumentum emptionis esse conscriptuꝫ[e]/ eam tibi restitui iubebit. ¶ Nam licet cessante iure[f] matrimonij donatio perfici potuerit[g]: milites tamen meos a focarijs suis hac ratione fictisq; adulationibus spoliari nolo.

¶ Donatio facta ab vroꝛe confirmatur morte: ⁊ si erat in patris potestate etiā patris mors requiritur. ls a principio consenserit. ⁊ donatio facta a socero in generum quondam statim perficitur. hoc dicit Bal. ⁊ Salycetus.

Idem. a. Epitheo. Lex. iij.

Donatio mācipio: um alia runq; rerum quas tibi ab vroꝛe tua donatas dicis: si modo sue potestatis (cum donaret) fuit: vel patris sui voluntate id fecit[h]: ⁊ in eadem voluntate[i] donationis vsq; ad vltimum diem sue vite pseuerauerit[k]: et ex mea ⁊ diui seueri patris mei constitutione confirmata est. ¶ Si autem post mortē filie facta[l] est donatio a quondam socero tuo: etiam inter viuos[m] ea perfici potuit.

¶ Donatio facta inter soceros vel coꝛ quoq; ꝓmoꝛi oporteat: sicut ē cū ipse pater donat. vt. j. c. si vt ꝓponis.

l ¶ Facta est. tibi quondam coniuncto.

m ¶ Etiam inter viuos. non solum oportet demum morte confirmari.

Ec inter eas. ¶ Casꝰ. An pꝛ vroꝛis posset dare patri viri/ ꝛsp. Dicit ꝙ nō. nec ꝙ sunt in eadē ptāte cū viro: puta frater pōt dare vroꝛi. vel ecōuerso: qꝛ videnē sibi adiuuices dare vir ⁊ vroꝛ. vt. ff. c. l. j.

n ¶ Subiecti sunt. vt iter socios. Sed socrus nuꝛi pōt: ⁊ ecōtra. qꝛ non vertit ibi ius potestatis. vt. ff. c. l. ij. §. socrui. Socꝛ nuꝛi ⁊ es donare pōt.

o ¶ Qui queve. als ꝙ vel quecūq; puta seruos et filios qui sunt i potestate. qui ergo tangit virū per potestatē qō trib ordinū gittmodis vroꝛi nō pōt donare vt hic. ⁊. ff. c. l. ij. §. qui in ciuitem.

SJ vt. ¶ Casus. Titi marito filie sue instrumētum quo habebat debitoꝛē sibi obligatum donauit: decessit titi: diuertit filia: an filia reuocare possit dona. qꝛritur. Dicit ꝙ sic. qꝛ diuortio subsecutō: donatio non est confirmata morte titi.

p ¶ Jseꝝ. s. pater tuus.

q ¶ Nō valet. qꝛ causa ꝓpter quam solet huiusmodi donatio confirmari non est secuta. vt. ff. c. sed interim. §. fi.

Eliā. ¶ Casꝰ. Deposui quandā rez penes te nomine vroꝛis mee vt restitueretur: an possim illā repetere/ ꝛsp. Dicit ꝙ sic. Cuꝫ per illa verba non auferatur mihi dominium: nec ꝓsumit res acquisita mulieri aliunde ꝙ ex rebus meis: si iter res mulieris inueniatur.

r ¶ Homine. quia diristi reddes vroꝛi vel eius nomine deposno. vel sue sūt vel familia.

s ¶ Et si. ꝓio etiam.

t ¶ Intelligat. quia forte annnū habuisti donādi qñ diristi ꝑdicta. vñ als valeret. vt. ff. de dona. l. donationes. §. ſpecies.

v ¶ Excepit. t. accepit.

r ¶ Irrita fit. sine spe cōfirmationis: vt. ff. c. cum hic status. §. si diuoꝛtij. sed: ab inicio fuit irrita. fuit tamen spes ꝑfirmā di. Similis duplicitas est. vt. ff. de acq. re. do. quesitum. in fi.

y ¶ Nec est. Supra asserebat mulier sibi donatas a viro. nunc illud negat. sed als dicit se acquisiuisse.

z ¶ Ad erito crediditsent. hoc gra vitāde suspitiōis turpis qst: vt. ff. c. l. quintus. sic in plato. vt. ff. de epis. ⁊ cle. auf. licentiā. secus in tutoꝛe. vt in ar. §. j. ar. tu. §. defunctus. in filio aūt dic vt diximus. §. de bo. que li. l. cum oportet. circa pūn. ⁊ facit. §. de ꝓba. sine possidetis ⁊c. Questus turpis suspitio vitanda.

SJ ex voluntate. Casus. Si voluntate patris filio tutoris pupilla nupserit: a cōstāte matrimo. in cuꝫ dona. fecit: non valet donatio. ⁊ hoc in prima. Si vero patre contradicēte: ls donatio tenuerit/ quia matrimonium nullum fuit: tū qꝛ mulier fecit quod facere non ozs: mulieri vtilis dabitur actio ad donationem reuocandam.

a ¶ Patris tui. iam mortui.

b ¶ Nupta es. ⁊ sic tenet matrimonium quod nō als teneret. nisi casu literꝫ vt hic. ⁊. §. de interdic. ma. l. si patris. ⁊. l. pe. c. ff. ō ritu nup. nō est.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Non valuit. voluntate patris cessante.

b ¶ Utiles actiones. rei vendicatio ꝛ cõdictio fine causa. vt. ff. c. fi spõ. §. fi. ꝛ. seq. l. Sed videtur non donanti sed fisco cõpetere revocationẽ. vt. ff. c. cũ hic status. §. fi. Sol. ibi scilicet donationẽ nõ tenere. hic creditiques debent tenere. Item no. hic ꝙ non debet esse melioris ꝯditiõis qui decessit melioris; cõditiõis cẽ nõ debet.

linquit. vt. ff. c. l. iũ. §. i. et de nat. nõ solum. ꝛ qõ vi ant clam. ferunt. ꝛ in au tẽ. de restit. ꝛ ea que pa. §. fi. col. iiij.

¶ Si fructꝰ. ¶ Casus. Si mulier marito suo fundũ dedit in dotẽ patiẽte marito: illa fructus percepit ꝛ stante matrimonio: ꝛ consumpsit: an dominio fctõ eos restituere debeat queritur? dicitur ꝙ non. sed quatenus facta fit locupletio: conueniri potest.

c ¶ Consumpsit. nec locupletior facta est vt hic in nuit stati vt q: alnit se et suos ꝙd vir facturus erat. vt. §. de pa. cõ. l. fructus. ꝛ. ff. cod. si quis pro vxore. §. fi.

d ¶ Locupletior. qõ est si tãtidẽ de suo erat erogatura. vt. ff. de peti. hered. sed ꝛ si lege. §. cõsulit. et §. seq. ꝛ. §. qõ aũt. et. ff. de solu. in pupillo. qõ inspicitur tempore litis contestate. vt. ff. c. quod autẽ. in curia. hic ergo habes hic non tenere donationem fructuũ. vt. §. de iure dotiũ. l. pro oneribus. Sed contra. ff. c. l. de fructibus. vt. ff. de vsuris. l. fructus. Solu. hic ipsos fructus donauit. ibi aũt predia: et credidit tenere donationẽ. als nec eo casu teneret in fructib⁹. vt ff. de acquirẽ. possess. l. qõ vxor. ꝛ. ff. eo. fi vxor filio. Itẽ quod dicit locupletior subaudi ꝛ vir pauperior. vt. ff. cod. l. iũ. ꝛ. l. si sponsus. §. concessa. ꝛ. §. si marit⁹. ꝛ facit. §. si dos cõ. ma. l. j.

¶ Si de tua. ¶ Casus. Maritus de pecunia sua prediũ vxoris cõparauit non ad maritũ: sed ad mulierẽ pertinebit pecũie tũ repetitio nem. siue negociũ gerens vxoris pecuniam numerauit: siue dona sua in eam conferens quanti precij empto: tradiderit vxori conuenietur. primo casu neg. gest. secundo casu condic. fine causa in solidum quatenus facta est locupletior.

e ¶ Comparata sunt. a te vt. j. c. si filiꝰ. ꝛ multomagis si ab ipsa.

f ¶ Pertinet. vt. ꝛ. §. si quis al. vel sibi. l. multum.

g ¶ Largitus es. venditori.

h ¶ Insolidũ. i. nõ quatenus est locupletior: sed tamẽ inquãtuz facere põt. ne fit cõtra. ff. de re iudi. l. nõ tũ. ꝛ hoc quãdo gerẽs eius negociuz emisti ꝛ numerasti. si aũt aio donãdi tunc inquãtum locupletior facta est. qõ est in eo quod valent mãcipia cũ vir emit: si aũt mulier emit tũc intantũ inquãtũ eã ere alieno liberauit cũ. ff. soluit vẽditori. si vero mulieri numerauit: ꝛ ipsa soluit venditori: tunc tenetur mulier inquãtum mancipia valent. vt. ff. c. l. si cum vxore. ꝛ. l. quod autem. §. fi maritus. ꝛ i ¶ Elegenter. ꝛ. §. fi vxorem. l. si id quod. §. fi. et decem.

i ¶ Lopetenti. negocioꝝ gestoꝝ primo casu, altero ꝛ dictiõe fine causa. Sed quid si subitet voluerit donare vel eius negociuz gerere: ¶ Si.

¶ Si maritus. ¶ Casus. Si marit⁹ cuiusdã mulieris dedit ei quedaz predia constante matrimonio: ꝛ in eadẽ voluntate vsq; ad mortem perseueras: decessit: ꝛ cõfirmata erat donatio. ꝛ hec secũdo mpsit iure irrita est: sed si matrimoniuz iure non valuit⁹ licet ipso iure donatio tenuerit: q: tñ indigna persona ei⁹ fuit qui nec maritus põt dici: vtiles actiones⁹ super revocandis his tibi competunt.

Fructꝰ cõsumptꝰ ex causa donatiõis nõ veniunt restituendi. sed exantes fic. h. d. ista ler. Bal. vel fic. Etiam fructuum donatio non valet inter coniuges: ꝛ eatenus revocatur quatenus recipiens locupletior efficitur. hoc dicit Saly.

Idem. a. Leoni. Lex. viij.

¶ Si fructus eorum prediorũ que in dotem accepisti. matrimonij tempore vxorem tuam petere passus es: eosq; vxor tua consumpsit⁹ restitui tibi post dissolutum oportere nulla ratiõe cõtendis. ¶ Si autem ex his locupletior⁹ facta est: in tantum potest conueniri.

Licet maritus emat rẽ vxoris de pecunia sua: tamen queritur vxori dñium. b. d. Bal. vel fic. Dñium rerum emptarũ de pecunia viri vxoris nomine pertinet ad eam si ei sunt tradite: pecunia tamen tota repetitur si fecit vt gestor. ꝛ si vt donator: quatenus est locupletior. Saly.

Impa. Gor. a. Origeni. Lex. ix.

¶ Si de tua pecunia mancipia vxori tue ꝓparata sunt⁹: tamen si ea tradita sunt eorum dominium non ad te sed ad eam pertinet⁹. pecunie autem tantummodo repetitionez habes: siue negocium eius gerens numerationez fecisti: siue in eam donationem cõferens quantitatem precij largitus es⁸. ¶ Etenim vel insolidum⁹ vel quatenus locupletior facta ẽ: actione cum ea competenti⁹ experiri poteris.

Spoliatus ante omnia est restituendus. ꝛ sub prętertu criminis nõ debet quis in audere possessionẽ alterius de facto. hoc dicit. Vel fic. Obiectus criminis nõ impedit quin spoliatus ante omnia sit restituẽdus. hoc dicit Bal. vel fic. Spoliatus ante omnia est restituẽdus. ꝛ separatorum fe parata dz esse ratio. h. d. Saly.

Idem. a. Valerio. Lex. x.

¶ Si maritus quondam vxoris tuc⁹ cuz sui iuris[i] effet in eam predia vel cetera donatiõis titulo contulit: et in ea voluntate vsq; ad mortem suam durauit: ex oratione[m] diui fecleri patris mei confirmata est donatio. At si eas res pater defuncti[n] iuriose absti lit per presidẽ prouincie eas restituere cogẽt⁹. ¶ Nec eñ quasi maleficijs eius sit maritus extinctus crimẽ intẽdes sub ꝓtextu accusatiõis[o] que donata sunt auferre debuit. cum causa liberalitatis a crimination separata sit[p].

Donatio inter virũ ꝛ vxorẽ nõ cõfirmatur ad agendũz sed ad possidẽdũ. h. d. Bal. vel fic. Ex ꝓmissione alicuius annui vel menstrui facta coniugi nõ agitur: ꝛ soluti repetitio non detur. h. d. Saly.

Idem. a. Maximo. Lex. xj.

¶ Si cum cessat⁹ petitio quantitatis quam de suo maritus vxori in menses singulos vel annos singulos. ꝓpij vsus eius gratia ꝓmittit: ita et ex ea causa num mi soluti erogatiq; non dari[r] repetitionem manifestum est.

Specialis obligatio renocat dõationẽ inter virũ ꝛ vxorẽ. h. d. Bal. vel fic. Dꝛopter specialẽ hypothecã renocat donatio facta vxori seu inter coniuges. h. d. Saly.

Idem. a. Secundine. Lex. xij.

¶ Si maritus tuus creditores sortitus post factam in te donationem fundum quem ex donatione iuri tuo vendicas hisdem specialiter obligauit. eandem obligationem defensionis tue firmitatem irrumpere intelligere debes: cum sit manifestum: non solum ex huiusmodi obligatione: sed etiam ex donatione vel

i ¶ Sui iuris. §. per emancipationem.

m ¶ Er oratione. quã habes. ff. eo. cum hic status §. i.

n ¶ Defuncti. primi viri.

o ¶ Cogẽt. actione vi bono. rapto. vel condi. fur. vel iterdi. vnde vi. quod etiã ad mobilia occasione immobiliũ datur. vt. ff. de vi ꝛ vi ar. l. i. §. fi fund⁹ a quo.

p ¶ Crimen. id est criminalem accusationẽ legis cornelie de fica.

q ¶ Accusationis. iusti tute iam vel etiam faciẽde.

r ¶ Separata fit. i. nõ est verisimile q crimẽ commiſit que liberalitatẽ accepit. vt arg. §. de questi. l. nec si mors. vel fecũdo separata fit id est nõ debuit ꝓtextu criminis vel accusationis criminalis liberalitatem sua auctoritate auferre cuz sit alia bec et alia illa causa. Et sic nota generale secretorum secreta id est separatoũ separata debet esse ratio. + sic et. ff. de mino. papinianus libro secundo. ꝛ. ff. de calum. l. fina. ꝛ. ff. familie herciscunde. his consequenter. §. i. et §. de edic. diui adria. tol. l. i. Licet aũt sua auctoritate auferre nõ debuerit: tamen si accusauerit ꝛ fecerit cõdẽnari auferi liberalitas vt indigno. vt. §. de his qui. vt indig. l. i. ꝛ de re. do. l. fina. et. ff. soluto matri. l. si ab hostibus. §. i. ꝛ. ff. de his qui. vt indig. l. indignum. et facit. ff. de tab. exbi. l. i. §. hoc interdictũ. Sed nõ ne precedit criminalis q̃stio ciuilez vt. §. de ordi. iu. l. fina. Respondetur sm duas exꝓsitiões ꝙs dedi non dirꝛ que precedat. ꝛ sic dices ꝙ crimias

Separatoũ separata debet esse rõ.

+ Concor. c. ttẽ cum cãglo. sup vb. obiect. extra de restispol.

lis sm illam. l. Vel dic ꝙ licet ꝓponatur criminalis: tñ ea pendẽte et causa liberalitatis que est ciuilis agitur. Vel dic in modum exceptionis opponebatur crimen. q. d. non potes agere adres donatas cũ euz occideris: sed hec replicat dicens iam prius suas factas: ꝛ sic non precedit. vt. §. de ordi. iu. l. pe.

Sicut cessat. ¶ Casus. Si marit⁹ singulis annis vel mẽsibus ꝓmisit vxori sue donare aliqd: illud mulier petere non põt. sic et si iuxta matrimonio ꝛ eo consumpto nulla competit repetitio marito.

s ¶ Sicut cessat. vt. ff. eo. si id quod. §. fi. quod potest intelligi per actionem. scilz ex stipulatu: sed ꝛ in factum potest. vt ꝛ arg. ff. de pac. do. Inter. §. conuenit. confirmatur tamen morte annui ꝓmissio. vt. ff. eo. si stipulata fuerit. quod intellige ratione ꝓteriti nõ futuri temporis. vt in eo. titu. l. papinianus.

t ¶ Erogatiq;. i. consumpti. alioquin esset repetitio quatenus alter locupletior ꝛ alter pauperior est effectus sm quosdam.

v ¶ Non dari. nisi sit in modicum. vt. ff. eo. l. er annuo.

¶ Si maritus. ¶ Casus. Si vir constante matrimonio vxori fundũ dederit: ꝛ eundem postea obligauerit: vel alij donauerit: vel vẽdiderit videtur donationem renocasse.

Renocatam.

a ¶ Reuocatam esse. nisi voluerit vir eā remanere. vt. ff. e. cuz hic stat. §. fi maritus. Sed cōtra insti. de le. §. fi rē. ⁊. §. idē rescripserūt. vbi legatio odiosa est legatum econtra fauorabile. Item donatio non tenuit ab initio sed legatum sic. ⁊ ideo facilius donatio reuocatur.

Sīquidē. ¶ Casus.

Si vir donat vxori in casu licito si primo donat et postea obligat non tenet obligatio. nec pōt vir mīseri derogare si primo obligat: postea donat: saluo iure pignoris trāsit: misi iuri pignoris fuerit prescriptum.

b ¶ Possessionis. i. dominū. fic. ff. de verb. sig. l. in terdum.

c ¶ Iure. puta eo casu q̄ valeat constante mrimonio vt statim dices.

d ¶ Saluo iure. vt ⁊. §. de dote nup. l. de rebus. ⁊. §. de remiss. pig. l. pe. et de distrac. pigno. si debitor. et. ff. de dona. l. fi. §. j. et. ff. de contraben. emp. l. alienatio.

e ¶ Juris ratio. veluti p̄scriptio: vel q̄ sibi ius in re debita dirit. vt. ff. q̄ō met. cau. l. ertat. Tel q̄ oblatum recusat. vt. ff. ꝺ̄ō soln. l. qui decem. Tel q̄ alīō p alio pignoratuit. vt in aut. vt nō si. pig. §. j. coll. v. Tel quia creditor consensit. vt. ff. quib. mo. pig. vel hypo. sol. l. si consensit. in prin.

f ¶ Q̄ fi. nunc dicit econtra.

g ¶ Ante nuptias. i. ante ītum matrimonium.

h ¶ Facta est. vnde statiz valet. vt et. ꝺ̄. de do. ante nuptias. l. fi ante. ff. c. l. inter eos.

i ¶ Procedere potest. vt annum. vt. ꝺ̄. eo. sicut. vel causa dignitatis. vt. ff. e. quod adipiscēde. vel ma numissionis causa. vt. ff. eo. quod autem. §. fi. Tel causa religionis vel pietatis. vt. ff. eo. sponsus. §. concessa. vsq; ad. §. fi.

k ¶ Non posse. quia ea demuz ⁊c. vt. ꝺ̄. que res pig. ob. pos. l. qui filios. ⁊. j. si ali. res pigno. da. sit. per totum.

Ex verbis. ¶ Casus. Titius ꝟstante matrimonio dedit quoddā p̄dium vxori sue ⁊ in testamento suo donationem confirmauit dicens sic. illud predium q̄ō dedi cōfirmo vxori mee: vel tibi habeto: an hec liberalitas censeri debeat legatum habito respectu ad tempus donationis: vt primo casu possit petere estimationem p̄dij ab heredibus. secundo casu predium queritur. Respon. q̄ illa verba non habent vim legati vel fideicom. sed tātum illis verbis videtur affirmasse precedentem confirmationem. ⁊ ita videtur ei confirmasse dominium eiusdem predij.

l ¶ Inferuntur. generaliter loquitur.

m ¶ Legatum. significandum ⁊ relinquendum.

n ¶ Sed ita demum. i. non quotiens talia verba inseruntur in testamēto totiens legatum ⁊ fideicommissum peti potest.

• ¶ Unde. ad quā voluntatē cognoscēdā non potest cōmodius attendi q̄ inspectis verbis testamēti superioribus ⁊ inferioribus. ⁊ q̄ hoc est igitur lecto ⁊c. fic ergo licet verba que ad legatū vel fideicōmissum pertinent ꝺ̄ als sint idonea que posita sunt in testamēto nō tamen ad petendū als sint idonea que posita sunt in testamēto nō tamen ad petendū als sint idonea que posita sunt in testamēto nō tamen ad petendū fuff. cit nisi cōstiterit testatorē voluntate relinquendi illa posuisse. Sed econtra si sint inepta ad legatū ⁊ fideicōmissum valēt si p̄batur testatorem ita voluisse. vt. ff. de leg. iij. l. non aliter.

p ¶ Non iuris. Nam cognita voluntate scietur quid iuris erit. Item secundario questio est iuris quid p̄sumitur in dubio quando nō apparet voluntas testatoris.

q ¶ Cum igitur ⁊c. q̄ ita voluntas testatoris spectanda est.

r ¶ Testamēto. ergo cum maritus tuus in testamento cauit de conseruanda tibi proprietate rerum p̄ius tibi ab eo donatarū non pro hoc venditione: vel olio quolibet modo rebus alienatis: reuocata ēe a viro i mulierē factā donationē.

Obligatio nō impedit translationē dominij: sed dominij trāslatio p̄cedēs impedit obligationem. Bal. vel sic. Donatio valida facta vxori non preiudicat creditori anteriori sed sequenti. Saly.

Impa. dio. ⁊ Marci. aa. rufine.

Sīquidē ante do Lex. xiij. nationez possessionis[b] in terre[c] (vt dicis) a marito collatā prediū ab codē creditori obligatū fuerit: alienationē eius (saluo iure[d] debiti: si tamen iuris[e] ratio actionem eius creditoris non excludit) factam esse non est dubiū.

¶ Si[f] donatione iure celebzata (eo q̄ vel ante nuptias[g] facta est[h] vel in hisdem casibus in quibus etiam constante matrimonio donatio procedere potest[i]) obligatio insecuta factum mariti quem diem suum obisse memozasti iuri tuo officere non posse[k] certū est.

Confirmatio donationis inter virū ⁊ vxorem facta in testamento non intelligitur esse noua dispositio: sed veteris corroboratio. ⁊ retrotrahitur. Bald. vel sic. Confirmās id quod per sepotest subsistētiam habere non videtur de nouo dare. hoc dicit. vel sic. Donatione inter vxorem per maritum vxori collata in eius testamento confirmata non debet urrez eius estimatio: sed res tantū er donatione mortis confirmata. de qua potest detrahi falcidia. hoc dicit. Saly.

Idem. aa. Octauiane. L. xiiij.

Ex verbis que in postremis iudicijs inseruntur[l] licet ad legasse vel fideicommissum reliquisse tibi videtur: sed q̄ō donauerat confirmasse. nam ⁊ cum maritus qui quedam iure quedam non iure donauerat vxori si legat ei ea que vinus donauerat: nō ad illa spectat legatum que iure donata sunt. nec enim est opus: sed ad alia nō iure donata. vt. ff. de leg. j. si quando quis.

fideicōmissum vel legatum[m] vtilia sunt: non tamē omnimodo legati vel fideicōmissi p̄secutio datur: sed ita[n] demum si relinquēdi studio huiusmodi verba fuerint ascripta: vnde[o] te voluntatis nō iuris[p] questionem in preces tuas contulisse palam est. ¶ Cum igitur[q] testamēto[r] lecto aiaduerti mus[s] maritum tuum ex precedēte donatione dominiū tibi reseruasse: securitatiz tue ad obtinendam. p̄prietatē cauisse: inditoz verborum[t] cōceptio fideicōmissum relictum ostēdit. sed ex scriptis[u] auctoritate liberalitate mariti tui cui custodiēde etiaz moriens prosperit quatenus potuit[x] firmare dominium mortis tempore tibi esse addictam.

Preterea donationis vxori non potest defendere rem donatam quo minus fiscus agat in subsidium: sed preterea donationis infirmate nullo modo defenditur causa. hoc dicit Bal. vel sic. Ex re donata vxori licet per contractum venditionis simulate satisfieri debet fisco creditori mariti per officio primipili residuo remanēte vxori: nisi fuisset renocatio facta. hoc dicit. Saly. et cus.

Idē. aa. Justine ⁊ alijs. L. xv.

Sī nō verū[b] cōtractus pater vester gessit: sed sub specie venditionis donationē possessionis in matrē vestrā cōtulit[c] nec ex bonis que in persona[d] patris vestri pmānsisse videbant ob pimipilus[e] indēnitati fiscali satisfieri potuit: ꝫ in cadē donandi volūtate

q ¶ Lecto. nūc in specie.

t ¶ Animadu ertim⁹. ex supioribus ⁊ inferioriꝫ verbis. vt ⁊ arg. ff. de leg. j. si seruus plurium. §. fi.

v ¶ Verboz. quē inserta fuerāt in testamento per que vtrunq; petere volebat. et erant talia res a me tibi donatas habeto: vel tibi sufficiant. vt ff. de le. iij. fideicommissa. §. si quis ita. ⁊ sic volebat res ⁊ earum estimationem habere. fic ⁊ j. de cadu. tollē. l. j. §. vbi autem legatarij. et. ff. de lega. j. si pluribus. ⁊ sic dico non valere nec esse fideicommissum quantuz ad estimationem prestādam: ꝫ est fideicommissum quātuz ad ipsas res et eas habebit in lega ti: non iure donationis. vt. ff. de lega. j. si q̄ñ. vbi autem per tacitam volū tatē confirmatur donatio in testamēto. puta q̄ nō renocatur habet eas iure donationis.

r ¶ Relictum. ses estimationis rei donate. sed intercedit fideicommissuz si donatarius conuenia vt. vt. ff. de lega. iij. vroz. §. fi. licet sit arg. contra. ff. de li. le. petitor. Tel aliter dic q̄ nec ire sit fideicōmissum. vt no. contra p. j. eo. l. antepe. z. l. res.

y ¶ Senatusconsulti. tre bellianī sim quosdaz: vel facti fuluio emiliano et numidio albino consulibus. vt. ff. eo cum hic stat⁹. j. respon.

3 ¶ Cui. ses liberalitati ⁊c. hec ler argu. ad confirmationē p̄iulegioꝝ q̄ nibil nouū dare videatur imperator vel papa si vetera indulta confirmet ⁊ roboret. vt. arg. ff. de lega. j. legata. Sed videtur hec differentia nulla quo ad effectū. scilz siue donet nunc siue p̄imam confirmare videatur. Respon. immo est differētia: quia posset renocari in dubiū vtrum prius donasset vel nō. Et no. hic q̄ imperator interpretat voluntatem defuncti: cuius solius est interpretari voluntates. nam ⁊ iura interpretari est eius. vt. ꝺ̄. de le. ⁊ con. l. finali. cum ⁊ he voluntates pro iure seruantur. vt in auten. de nuptijs. §. disponat. coll. iij. ⁊. ff. ad legem fal. l. j. in principio.

Papa cōfirmando vet⁹ nibil nouū dat.

a ¶ Potuit. ⁊ vsq; ad do rantem. vt. j. ad. l. fal. l. in donationibus.

Sī nō. ¶ Casus. Si maritus volēs donare vxori constāte matrimonio: ⁊ sciens se nō posse finxit se vendere. ⁊ in eadem voluntate vsq; ad mortē perseuerauit: si ex bonis mariti debitoris fisci ex p̄mipilari administratione fisco satisfieri nō possit: an ad ea que donauit vxori peruenire possit: queritur. Dicitur q̄ sic. Idem est si renocauit donationes: q̄ tunc non erunt res ille facte vxoris: sed in heredita te remanserunt: ⁊ ex eis ⁊ alijs bonis satisfiet fisco.

b ¶ Si non verū. nomen infinitū est. i. simulatū. venditio ergo nō fuit: q̄ noluit. donatio non: q̄ non potuit. si tamen voluerint esse vēditionem sed precio minori: animo donandi non valet: quatenus ex dono locupletior est. vt. ff. c. si sponsus. §. circa.

c ¶ Contulit. postea q̄ incepit esse obnorius ob p̄mipilariam administrationem. ⁊ fic erat iam res obligata fisco. ⁊ ideo in sua causa remā sit. vt. ꝺ̄. c. l. liquidem. Sed quid si ante: tunc forte contra. vt. ⁊. c. l. ante pe. sed expone quod ibi dicitur vt dicebas ibi. Jn venditione autem vera si ante fecit aliud dicam q̄ in donatione.

d ¶ Persona. i. er bonis que remanserunt apud patrem vestrum.

e ¶ Ob p̄mipilum. ad quod tenetur filius etiam si non est heres vt. j. de p̄mipi. l. fi. lib. xij.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Perseuerasse. quo casu morte confirmatur hec donatio.
b ¶ Decimā. quam debet ex pumpilaria administratione.
c ¶ Ex bonis. reliquis: aliter enim non perueniē ad extraneū pignoris possessor: vt hic. ff. de iure fis. l. moschis. ¶. f. de conue. fi. debito. l. j. li. ri. alind aūt in ep'essa hypotheca. fm bas leges: vt. f. de pig. l. distractis. et. l. perfectionem.

Alij subaudiunt hic marime si non sufficiunt bona debitoris. hodie autem vbi libet prius debitor cōuenitur. vt in auc. de fideiuſ. §. fz neqs. col. j. et facit. f. in q. can. pigta. contra. l. satis.

d ¶ Relictis. si ex bonis que remanserunt patri vestro nō potest satisfieri fisco: supplebit de bonis datis marti vestre a patre vestro.

¶ Si filij. ¶ Casus. Maritus filiū habēs emācipatū predium cōparauit: et in instrumēto emptionis fecit cōprehendi nomen vroris. ea mortua ex ei' successione volunt filius vēdicare p̄dium. an possit queritur. Distinguitur: vtruz bonoris causa fecerit comprehendi nomen vroris aut vt ei donaret: in dubio p̄sumit maritū donasse: et si nō ꝓbet cū nō animo donandi nomen vroris comprehendisse nihil lucri habebit in p̄dio filius. si vero ꝓbet. cedet filio predius: et precium patri. vel pone casum aliter vt in glo.

Casus literalis. e ¶ Si filij tui. Habeo ex vroze duos filios emancipatos. qua mortua filij adierunt hereditatem eius: inter me et illos oritur lis de quibusdaꝫ prediis que ego mea illiuma tris fuisse contendebāt: quoniam instrumentuz emptionis factuz erat in persona matris. cū ego itaq; illa predia comparauero nomine vroris non animo donādi: sed volens efficere bonoꝛez passus sum nomen eius poni in instrumento vel cum ineo vel eius nomine tantum potero illa p̄dia mea facta vendicare. Si vero volens ei donare repetam pecuniam non predia. quia dominium predioꝝ translatum fuit in vrozez. sed repetam pecuniam: quia illa donatio non fuit cōfirmata morte mea q; superuixit vroꝛ: nisi sit non soluendo mulier. quo casu habeo vtile rem ad fundum. vt. ff. c. l. vroꝛ marito. in fi.

f ¶ Proba. cū pro eis sit publicū instrumētū cui stat ur. vt. ſ. de ꝓba. l. cum ꝑcibus. Sed quomodo negatiuam ꝓbo. vt. ſ. de ꝓba. actor: R'ñ. nō ꝓbo me non donasse. sed hoc scilz per possessionē rerū. &c. dominū me effectū. me dico vsum diutius ad titulo nominis eius. Alij volūt dicere vt. ff. c. l. ista. ¶. ff. de leg. iij. vroꝛi. §. fi. ¶. ſ. famil. her. l. filie. q; p̄sumatur vir animo donandi fecisse nisi contrarium ꝓbet. vnde et vroꝛem suam dicebat se ponere nomine: sed nō re: quod nō placet nr'ū. Addicio. Tu dicas post Bar. hic. Quando nomen vroris inseritur in instrumēto si ipsum ita res tradit non vroꝛi. p̄sumitur non animo donandi. ita intelligitur iste ter. fm eum. si diligēter inspiciat. et sic etiam fm eūdem debet intelligi. l. filie. §. familie herciscun. Sed si alicui nis nomine emitur ꝛ sibi traditur p̄sumitur donatio. ita intelligit dictus Barto. finem istius. l. quod nota.

g ¶ Iniuria. quam intulerunt. vel quia non iure tenent: vel forsan autoritate sua ingressi sunt in possessionem. ꝛ facit. ſ. si quis alte. vel si bi. l. multum. ¶. l. ꝙnis. ¶. l. cum propria.

h ¶ Decimie. non rei: quia ꝛ mulier non a me sed ab alio dominiū cōsecuta est vt diximus. §. eo. l. ꝛ si de tua.

omnia tibi restituī oportere[k].

¶ Intercedente diuortio ꝑmonēte dānatania: ꝛ per renouationē donatio inter coniuges infirmat. hoc dicit Bal. vel sic Rei donate inter cōiuges dominium nō transfertur: nec donatio cōfirmatur si diuortium sequatur: vel donatarius ꝑmoriatur: vel sit ep'ssum renouata. hoc dicit Salycetus.

Lidē. aa. ꝛ. cc. Materne. L. xviij

A Marito in vroꝛem donatione collata matrimonij tēpore: nec inter dominū transferri[l] potest: nec post si diuortiuz intercesserit[m]: vel prio: persona que liberalitatem accepit rebus humanis fuerit exempta[n]: vel ab eo qui donauit fuerit reuocata[o]: potest conualescere.

¶ Mater potest donare filio etiā vinētemarito. hoc dicit itelligē quādo sic donat ꝙ patri nihil ḡratur. hoc dicit Bald. Vel sic. Socrus pōt donare genero constante matrimonio. b. d. ſm vnā lecturaz. Vel mater potest donare filio communi etiam constante matrimonio Saly.

Lidē. aa. ꝛ. cc. Dionysie. L. xix.

Si constāte matrimonio tibi[p] mater domuz tradidit: banc in tuis fecit bonis.

¶ Sicut maritus non pōt donare vroꝛi ita nec aliq̄ donāti accedere ꝑsentēdo circa donationez rei ꝓprie. b. d. Bal. vel sic. Si creditor viri rem sibi pignoꝛi: tā vēdat vroꝛi pignoꝛe iam liberato non valet vēditio vt simulata. nec confirmat vt donatio premoriente donataria. Saly.

Lidē. aa. ꝛ. cc. Claudic. L. xx.

Creditor debito soluto de pignoꝛe liberato: nihil[q] ad vroꝛem debitoris quondā transferre potuit. Sed nec consensus eiusdem debitoris accedens per cum qui creditor fuit: imaginarie facte venditioni ad dominium transferendu. ꝑdesse quicq̄ potuit. cum tam ꝛa que simulate aguntur: q̄ que in vroꝛem a marito donationis causa tempoze matrimonij procedunt propter iuris ciuilis interdictum[r] dis etiam donatio causa mortis reuocatur. vt inſti. de dona. §. j.

De bis. ¶ Casus. Si mulier extra dotē res in domū mariti intulit: ꝛ eas marit' con sumpſit. quaten' marit' vel ei' heres tenear: q̄rit̄ur. Distinguit. aut mulier eas donauit ꝛ quate nus ꝛ quatenus locupletior facti⁹ est cōuenietur. aut non: ꝛ tunc insolidum.

i ¶ Fuit. ſ. maritus tu'.

k ¶ Oportere. actiōe rei amotarum vel ꝺdictione sine causa vl' depositi vel mandati. vel ad erbi bendum. ꝛ facit. ff. de iure do. ſi ego. ſ. dotis. ꝛ. ſ. de rei vro. act. §. fileat.

¶ Marito. ¶ Casꝰ Marit' donans vroꝛi constante matrimonio domū. nec statim nec ex postfacto. l. traditione facta: ſi diuortium intercesſit: vel persona accipiēs prio: decedat: vel dōatio fuerit reuocata: valet.

l ¶ Trāfferri pōt. nisi in casibus quos dixim'. §. eo. siquidem. a misi in casu soluti matrimonij donec. vt est mortis cā donatio. vt. ff. eo. ſi cum. §. fi. et. l. q̄ in hoc. sicut est cōtra. vt. ſ. de do. ante nuptias. l. quod ſponse.

m ¶ Intercesserit. misi ex ꝑsſim fuerit ꝓfirmata donatio sub diuortij tempoze fm. R. imo tūc nō cōfirmatur sed donatio noua ꝙstituitur fm Jo. vt. ff. eo. ſi interim. §. fi. et l. seq. Itē hic q̄ si non donagratia factum est diuortium. alioquin distinguitur. vt. ff. eo. cum hic ſtatus. §. ſi diuortium. in dubio tñ semp p̄sumit renouata. vt. ff. de aur. et argē. leg. l. ij. in fi. et. l. iij.

n ¶ Exempta. vel etiam simul. vt et. ff. de re. du. ſi inter virum.

o ¶ Renouata. exp̄sse vel tacite. vt. ſ. eo. ſi maritus tuus. ꝛ. bis duobus mo

¶ Si constāte. ¶ Casus. Constāte matrimonio an mater filio emācipato possit donare: queritur. Dicitur q̄ sic.

p ¶ Tibi. emancipato vel non habenti patrem. ꝛ est ratio quia femine nō habent filios vel filias in potestate. vt inſtit. de adop. §. femine. et est ſic. ff. c. l. iij. §. socrus. Sed quid ſi est in potestate viri matris. boc est ſui patris: videtur hodie tenere cum huiusmodi aduentitia patri non queratur: vt. ſ. de bo. q̄ libe. cum oporteat. Sed dic contra cum adhuc remaneat ratio. ne mutuo amore ꝛc. vt. ff. c. l. j. ꝛ. ij.

¶ Creditor. ¶ Casus. Maritus volens donare vroꝛi predium q̄ titio obligauit: ſoluit titio debitum: ꝛ finxit se nō ſoluisse: ꝛ voluit vt daret vroꝛi ſue predium: ꝛ dicit se vendidisse: ꝛ maritus cōfingit: non valet donatio nec simulatio.

q ¶ Nihil. neqs pro parte neqs pro toto.

r ¶ Potuit. vt venditio nō: q̄ nolebat. vt donatio non: quia nō poterat. vt. ſ. e. ſi nō verum. ꝛ facit. ſ. plus va. quod agi. l. j. ꝛ de transac. l. cū ea. ꝛ loca. l. ad prohibendum. ꝛ ſi cer. peta. l. ſi ex precio. in ſi.

s ¶ Interdictum. vt. ff. c. l. j.

Exemptam.

a ¶ Erempta. vt ⁊.ff.co.l.a marito.

Si pptijs. ¶ Casus. Mulier mutuo accipiēs pecuniā p viro alo nia fact⁹ fuerit vir locupletior: vel dignitas ide empta marito fuerit.

b ¶ Contractibus. ⁊ sic non interesslit.

c ¶ Cū hec. als cū h. ⁊ tūc plana. als cū nec. et tunc subaudi marime. nā nec tūc repetere. vt. ff. c. l. cū adipiscēde. bodie tñ nō ly donare cā dignitatis. vt. ſ. ad. l. iuliaz repe. l. fi.

Marit⁹. ¶ Casus. Vir constante mīmonio possit marit⁹ donare vxori sue mancipiū ad manumittēdum que ritur. Dicitur q sic.

d ¶ Pōt. quo casu simul desinit ⁊ incipit seruꝰ cē mulieris. vt. ff. c. qō añt. ſ. pe. ſicut in acceptilatiōe simul oriꝝ ⁊ extinguit obligatio. vt. ff. de noua. fi ſti cbū. ſ. q. et ideo q⁹ nō fit ſtati accipiētis: ly demuz cū manumittit nō by bic locū cōſtitutio diuoruz fratrū ad aufidiū victoꝝ nū. vti. d. ſ. ff. c. Adde qō dicit i ca. l. qō añt. i fi. ⁊. l. fi cū. l. rñ. Itē qd fi donat vt post certū tēpus manumittat: dicit qdā nō tenere. vt. ff. de dona. aristo. nos ſ. vt. d. l. qō añt. in fi. interim tñ añq; manumittat pōt reuocare expresse vl tacite. vt. ſ. c. ſiqdē. ⁊ facit. ſ. de bo. q li. l. fi. ſ. fi. ⁊. ff. de re. iur. l. ne mo pdo. ſ. locupletior. ⁊ ff. ſolu. ma. l. q⁹ ſi vir.

Si te. ¶ Casus. Videf alicui q⁹ ficut socer non potest donare nurui: ita nec socr⁹. Nūc tñ est vez: nec ſi penitet valet penitētia: quo magis reuocetur donatio.

e ¶ Si ita vacuā. Aliter olim nō pficiebat donatio. Azo. ⁊ facit. ſ. de do. añ nup. ſi añ. ⁊ qō dicit vacuā demōſtratiue dicit q⁹ ſic erat: quia vacua erat vt plene dirī. ſ. de pba. l. cum res.

f ¶ Socr⁹ tua. nurui loquitur.

g ¶ Proficit. vt. ſ. ō reuo. do. poſſeſſionem. et arg. ſ. ſi res alie. pi. da. ſit. l. que prediū. ⁊ est ratio q⁹ hic tenet: q⁹ nō tāgunt ſe per poſtetatem. vt. ff. eo. l. iū. ſ. ſocrui. ⁊. ſ. eo. ſi constante.

Bes vxoris. ¶ Casus. Si marit⁹ vxori cōſtāte matrimonio animo donandi tradiderit: ficut mortē eius naturali cōfirmat donatio: ſic ſi ciuiliter moritur: q⁹ ſeruus pene efficiatur. Si vero depoſtetur in pendenti erit donatio. q⁹ nec matrimonium diſſoluitur. vñ ſi maritus in ea voluntate vſq; in finē vite perſeuerauerit morte eius cōfirmatur donatio: nullo aduersus eam ſisco ſeruato regreſſu.

b ¶ Qualibet. parentum vel extrancorum ex teſtamento vel ab intesta to ciuili vel pretorio iure.

i ¶ Donatio. naturaliter.

k ¶ Deducto. vt in metallū. vt inſti. qui. mo. ius pa. po. ſolu. ſ. ſerui. et ſic ciuiliter moritur. vt. ff. de cōdi. ⁊ demō. ſ. Item ſi. Sed hoc casu videtur donatū reuocari nō cōfirmari: quod bic dicit. vt. ff. eo. cum bic ſtatus. ſ. ſi donator ſeruus. que est ſ. Sol. ibi fuit facť ſeru⁹ bois vir. bic pene. Sed hoc cur tam varie: Rñ. q⁹ est ibi qui pōt reuocare. ſ. dño. ſed bodie ex delicto non tz quis pānari vt ſit seruus pene. ⁊ ſic ſequitur autentica: ſed bodie. qnam bic lege.

l ¶ Astringi. vt ⁊. ſ. ne vxor pro mari. l. ob maritorum. et. ſ. ad. l. iuli. de vi pu. l. i. ⁊. ſ. de priui. fi. l. i.

m ¶ Integro legum. nulla lege per boc immutata vel contradicēte. q⁹ ⁊ ſi pater vel auus erit vſumfructum habeāt.

n ¶ Obſeruanda est. vt. ſ. de bo. proſcrip. l. ſi quis poſt banc.

o ¶ Statura. i. naturalis diſſolutio animē ⁊ corporis.

p ¶ Vel deportatio. que ſuccedit bodie loco aque ⁊ ignis interdicti vt ff. ad. l. iul. pecu. l. iij.

q ¶ In pēdēti. vt ar. ō le. ij. cū pi. ſ. bereditate. Ango portetit interim reuocare: Rñ. ſic. vt. ff. e. ſi merē. ſ. i. ⁊ bic ſubijcit. ⁊ arg. ff. ad trebel. l. ex facto. ſ. ſi quis.

r ¶ Diſſoluit. vt et. ff. de bo. dā. l. ſed et ſi. niſi mutet vxor affectiones. vt. ſ. ti. j. l. j. Ultio ſ distingue triplicē donationes. ſ. cā mortis: ⁊ iter cōiuges ⁊ iter vinos. Prīa nō valz: ſiue fiat ante reatus ſiue poſt reatū: ante donatio nē ſiue poſt: cū cītā teſtamentū rūpat ⁊ oīa publi centur. vt. ff. de dona. cā mor. l. ſi aliqs. ⁊. ff. e. cum bic. ſ. ſi maritus. in fi. ſ. Scōa ſiqdez ante reatū diſtinguit quepena ſubſequat: vt vel cōfirmet vel in pendenti remaneat. vt hac. l. ſi poſt reatū nō ya let: vt h. et. d. l. cū ſ. ſtat⁹. ſ. ſi maritus. poſt dānationē conſtat nō tenere. Tertia. ſ. inter viuos ya let ante reatum. vt. ſ. de bo. proſcrip. l. pe. idem et poſt reatum. vt. ff. de dona. poſt. ſctus. miſi in crie leſe maieſtatis. vt. ſ. ad. l. iul. maie. l. pe. et. ſ. poſt donationē autē non valet. vt. d. l. poſt. ſctū. in fi. Et pdictis pīs q⁹ donatio inter cōiuges nō aſſimilat oīno donationi cā mortis: nec inter viuos.

¶ Sequit aut Sed bodie. ⁊. et facit. ff. ſol. ma. l. ſi quis ſic ſtipuletur.

s ¶ Sed bodie. ſtatus. ſ. ingenuus natꝰ.

t ¶ Et ſupplicio. i. et pena alicuius ſupplicij. oliem ſic. et. ſ. l. pri. Sz anler ſit correcta. ff. ō. pe. l. qui vltimo: Rñ. non. q⁹ bec aut. ſupumentū⁹ dicit. Itē bec aut. de bñ na tis est intelligēda vt i corpore inuit. vñ bec ſumit.

Obligatio q̄qs ſi mal oriť et extinguit.

Donatio est tripler.

Donatio ciuiliter cē ſecur in me tallum dā natus.

Donationes inter viuos q̄ ſola mor te ſirmant trabūt retro. Iz ille q ſirmā tur i vltima volūtate q⁹ mortē iter viuos valere nō pūt nō babēt tractuz retro. b. d. Bald. vel ſic. Si donatiōes ſunt inualide rōne potestatis vl matrimonij ſirmant mortē: ⁊ ſirmatio trabitur retro. Si añ ſunt inualide: q⁹ ſumma excedāt legitimā exp̄essa cōfirmatio in morte requirit nec retrotrabitur. boc dicit Saly.

Impa. iuſti. a. mēc. p. p. Donationes quas parētes in liberos ſuiuſcunq; ſexus in potestate ſua ꝑstitutos cōferunt: vel vxor in ſuū maritum: vel maritus in ſuam vxorē: vel alteruter eorū in aliaz per ſonam cui constante matrimonio donare non licet: vel ipſe alic⁹ perſone in eam cui donare non potērat:

frui eam integro legū statu religioſum ſit: et donatio maritalis que ante tempus criminis ac reatus est collata in vxorē: quia pu dicitie p̄mio ceſſit: obſeruāda est tanq; ſi maritū eius natura non pena ſubduxerit. ¶ Si autē eā ⁊ igni ci iter dictus crit: vel deportatio illata: nō tamē mors exp̄ena ſubſecuta: donatiōes a viro in vxorē collate adhuc in pendenti manēt: q⁹ nec matrimoniuz hu iuſmodi caſibus diſſoluitur. Ita vt ſi vſq; ad vite tempus ſue maritus eas nō reuocauerit ex morte eius confirmentur ſiſco noſtro ad eaſdem res nullam in poſterū communionem habituro.

Ma auten. ō nup. ſ. qō autem. col. la. iiij. Consti. j.

Duo dicta ponit: ⁊ ſecūdū infert ex primo. boc dicit Saly.

Sed bodie nemo bene natus a principio ex ſuppli cio fit seruus: ⁊ ideo mīmonium non diſſoluitur.

Donatiōes inter viuos q̄ ſola mor te ſirmant trabūr retro. Iz ille q ſirmā tur i vltima volūtate q⁹ mortē iter viuos valere nō pūt nō babēt tractuz retro. b. d. Bald. vel ſic. Si donatiōes ſunt inualide rōne potestatis vl matrimonij ſirmant mortē: ⁊ ſirmatio trabitur retro. Si añ ſunt inualide: q⁹ ſumma excedāt legitimā exp̄essa cōfirmatio in morte requirit nec retrotrabitur. boc dicit Saly.

Impa. iuſti. a. mēc. p. p. Donationes quas parētes in liberos ſuiuſcunq; ſexus in potestate ſua ꝑstitutos cōferunt: vel vxor in ſuū maritum: vel maritus in ſuam vxorē: vel alteruter eorū in aliaz per ſonam cui constante matrimonio donare non licet: vel ipſe alic⁹ perſone in eam cui donare non potērat:

ſ. in auf. de nup. ſ. q⁹ autem. col. iiij. ⁊ liberti licet non per banc autenticam tamen per aliam. vt li. de cetero. col. vj. dicuntur bec nat.

v ¶ Non diſſoluitur. quod fieret propter inequalitatem ſi alter fieret ſeruus ſm leges vtin corpore: ſed non ſic ſm canones.

Donatiōes. ¶ Casus. Si marit⁹ dedit vxori ꝑstāte mīmonio vl decōuerſo. Iz abiitio ꝑdatio nō teneat: ſirmat tñ morte ſi ſubſistat ſirma quātitatē gngētoz: ſolidoz: ſi vltra nō ſirmat nisi fuisset iſi nuata: vel exp̄ſſe ſirmatio interuenerit. ⁊ ſi sit vltra gngēta ⁊ cōfirmatio sit exp̄ſſa: ex eo tpe capit firmitatē ex q⁹ donatio fuerit. ſirmata. et boc in pma ⁊ ſcōa. ſi ſirma ſubſistit vel excedat: ⁊ est infinuata ⁊ ſirmata ex eo tpe quo erat facta donatio: firmitatē capit: sicut ꝛigiti aliꝰ negotijs in qb⁹ ratibabitio retrotrahit. ſ. ad tps celebrati cōtract⁹. et boc in tertia: ſubtili diuiſione iuris vel facti decetero locū nō habēte.

p ¶ In liberos. gña ſimiliter dimis. ⁊ de bis dicit que iuris impoſſibilitate ab initio nō valent: ſed inter coniuges nō valēt iuris. ꝑbibitiōe.

y ¶ Eozum. ſcz coniugum.

z ¶ Perſonam. que ſit ei coniuncta per ptātem: vt filio mariti vel vxoris ſeruo. ⁊ de bis habes. ſ. e. nec inter.

a ¶ Alie. puta filij vel ſerui.

b ¶ Cui. que in potestate viri vel vxoris sit.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Per silentium. quo confirmantur. vt. ff. eo. cum hic. §. i. ff. §. ait oratio. Accursius.

b ¶ Legitimam. Scz quingentorum aureorum bodie. vt. j. de do. l. pe.

c ¶ Intimatam. i. in actis non redactam.

d ¶ Confirmari concedimus. Cum duobus careat amminiculis scilicet ratione persone z ratione rei.

e ¶ Distinctione. excedãt legitimã qñtitatem vel non. z hoc iure relicti nõ donationis cũ excedit, legitimam summam.

f ¶ Referatur. ꝙtum ad fructus z partus: z vt de damno dato in re non tenetur. vt hic. z. ff. de lega. ij. cum pater. §. pater filie. z. ff. § do. causa mortis. l. si mortis causa. iter virum non ꝙtum ad dominium. vt argumenti. §. famil. herciscun. filie. z sic non obstat. §. de inoffi. dona. l. ij. vbi dicit huiusmodi donationes haberi precipuas indicio fami. herciscũde: qõ non esset nisi dominium apud testatorem resedisset. vt. ff. familie herciscũ. si quod. z. §. eodem si nõ verum. in fine. et hoc fm Jo. vel solue vt ibi. Alij dicunt etiam dominium retro fuisset donatarij licetione huius legis licet nõ potuerit exp̃sse trãsferri tũc. quasi plus operetur fictio q̃ veritas. vt argu. ff. de solu. sub conditione. et. ff. eo. si is sertus. Item nota contra. §. facere legem istam. qui dicit vbi expresse cõfirmauit esse relictũ. vbi tacuit et fic tacite babet vim relicti. si enim cet relictum non traheretur retro. Item differt a relicto vel a donatione causa mortis in alio. vt not. §. eo. l. res. in distinctione ibi posita. et facit. j. ad l. falci. in donationibus. habet ergo vim relicti vbi testator: hoc voluit: als non. vt. §. eo. ex verbis. Itez est contra. j. de colla. l. si donatione. vbi nec retrotrahit nec etiaz vt nũc valet: sed ibi vt baberet in peculium fuit donatum: non autẽ simpliciter. quod hic erat. Accursius.

g ¶ Ratihabitiones. vt pater qui factum filij accipientis mutuum habet ratum. vt. §. ad macedo. l. si. vbi plura dedimus similia. z facit. §. de nup. z si contra. z. ff. de officio procon. l. obsequare. §. fi. z. j. de do. l. data.

b ¶ In ceterum. Jd est decetero.

i ¶ Posse. Forte distinguebatur vtrũ vir donans errabat in facto credens rem donatam non valere vltra legitimam summaz. vel verius: qz credebat valere donationem.

Contract? imperialis est ler.

k ¶ Donationes. ¶ Casus. Si princeps donet vxori constante matrimonio vel econuerso: indistincte valebit donatio: siue fuerit exp̃sse vel silentio confirmata siue non.

¶ Sancimus. Et ita contractus imperialis est ler. sic. j. de bonis que liberum. mulcta. z de quadri. prescrip. l. fin. in fi. z in auc. de non alie. §. finimus. col. ij.

ita firmas esse per silentium[a] donatoris vel donatricis sancimus si vsqz ad quãtitatem legitimaz[b] vel cam excedentes in actis fuerint intimate. ¶ Nam amplioris quantitatis donationes minime intimatam[c]: nec per silentiũ eius qui donauit confirmari[d] concedimus. ¶ Sinuero specialiter eas in suprema voluntate donator vel donatrix confirmauerit: sine vlla distinctione[e] rate habebunt: ita tamen vt siquidem vltra lege finitam quantitatem exposite minime in actis infinuate fuerint: specialis eorum confirmatio ex eo tempore locum vel vim habeat ex quo eedem donationes confirmate sunt. ¶ Sinuero vel non amplior sit donatio: vel cũ amplior esset in actis insinuata sit: tunc z silentium donatoris vel donatricis et specialis confirmatio ad illud tempus referatur[f] quo donatio conscripta sit: sicut z alias ratihabitiones[g] negociorum gestorum ad illa reduci tempora oportet in quibus cõtracta sunt. ¶ Nec in ceterũ[h] subtilem diuisionẽ facti vel iuris introduci posse[i].

Contractus qui celebrantur cum imperatore vel augusta habent vim legis. hoc dicit Bal. z hunc tertum non habes alibi. Bald. vel sic. Matrimonium non impedit donationem inter principez z eius vxorẽ. hoc dicit. vel sic. Inter principem z augustam valet donatio statim. Salycetus.

Idem. a. Denne prefecto pretorio. Lex. xxvj.

ij Donatiões quas diuus imperator in pijssimam reginam suam coniugem vel illa in serenissimum maritum contulit: illico valere sancimus[k]: et plenissimam habere firmitatem: vtpote imperialibus contractibus legis viccin obtinentibus minime qꝫ opitulatione quadam extrinsecus egentibus.

Princeps debet esse humanus z nõ superbus. Bal. vel sic. Si donator capt ab hostibus ibi moriatur: siue donatari? captus post mortem donatoris redeat: donatio confirmatur. Saly.

Idem. a. Joanni prefecto pretorio. Lex. xxvij.

Si vnus ex bis q matrimonio fuerãt copulati in aliuz donatione facta ab hostibus captus est: z in scriptum est deductus[l]: et postea ibi morte peremptus est: querebatur an huiusmodi libertas quam antea fecit ex hoc robozari videtur an vacillare. z iterum si donator quidem in ciuitate romana cõstitutus decesserit: mortis autem eius tempore is q donationem accepit in captiuitate degebat: z postea reuersus est: an videatur: z tunc donatio rata haberi. ¶ Cum itaqz in vtroqz casu oportet augusto remedio cautum iri: cum nihil aliud tam peculiare imperiali maiestati est q̃ humanitas per quam solã dei seruatur imitatio[m] in ambobus casibus firmã esse censemus donationem.

De repudijs z iudicio de moribus sublato.

Titulus. xvij.

Deportatio non facit soluere matrimonium: nec vxor perdit dotem ob deportationem mariti. hoc dicit. Bald. vel sic. Deportatione viri seu amissione ciuitatis matrimonium non soluitur: dos tamen de equitate repetitur. hoc dicit. Salycetus.

Imperator Alexander. a. Abutiane. Lex. j.

Matrimoniũ quidem deportatione vel aq̃ z ignis[n] interdictione nõ soluitur[o] si causus in quez maritus incidit non mutet vxoris affectionẽ. ¶ Jdeoqꝫ dotis exactio ipso iure non[p] competit: sed indotatã eam esse cuius laudandum propositum est nec ratio equitatis[q]: nec exempla permittunt.

Mulier non tenetur sponsum vltra triennium expectare: ideo postea poterit nubere sine pena. hoc dicit Saly.

Impera. Aduc. z Bal. aa. Valerio z Pauline. Lex. ij.

m ¶ Jmitatio. sic. §. de nupt. imperialis. circa. principium. z facit. ff. eo. l. cuz hic. §. fi. ambo. Accursius.

¶ De repudijs et iudicio &c. ¶ Omne quod ligatur solubile est. vt in auc. de nup. §. deinceps. col. iij. sic et post ligamina matrimoniorum de solutione dicit.

Matrimoniũ. ¶ Casus. Si marit⁹ deportetur nõ dissoluitur matrimonium si ꝑpter status mutationem viri mulier affectionem suam non mutauit. An autem cõstante matrimonio possit dotẽ repetere. Respondetur q̃ licet non iure stricto. de eqtate tamen sibi concedenda est. nec laudabile propositum suum. scilicet q̃ nõ vult diuertere a marito ei critipedimẽto: quo min⁹ repetat dotẽ a fisco bona occupãte.

n ¶ Vel aque z ignis. vel pro id est. nam pro eodẽ ponitur. vt. ff. ad legem iul. pecu. l. iij.

o ¶ Non soluitur. si constat matrimonium: ergo habet filios in potestate natos z nascituros. vt in stit. de patria potestate. in princi. Sed contra ꝓbatur: quia si prius habebat amittit. vt institu. quib. mo. ius pa. po. sol. §. cum autem. Itez quia potestas patria ꝓpria est romanorum ciuium. vt. ff. de bis qui sunt sui vel alie. iur. Item in poteſtate. Sed hic ciuitatẽ amittit et apolides dicitur. vt. ff. de lega. iij. l. j. §. deportatos. et. §. bi qui bus. z. ff. de pe. l. quidaz. Non ergo habet ius patrie potestatis? Respon. ad hoc q̃ est specialis casus vbi natus ex matrimonio nõ est in potestate. z q̃ generaliter dicatur in potestate nasci itel ligitur quãdo null⁹ mutauit conditionem. Itez videtur matrimoniũ solui. vt. ff. soluto matrimonio. l. si quis sic stipuletur. Sol. ibi affectionem mutauit mulier repudiando eum. vt. z hic subijcit.

Apolides dr ille q est sine ciuita te.

p ¶ Affectionem. quam habet vxor erga virum.

q ¶ Non competit. mulieri ipso iure: quia matrimonium durat. sed de equitate agit. z petit a fisco vt subijcit. z est speciale q̃ durãte matrimonio petatur. sic z. §. de iure dotium. l. vbi. Sed cõtra. ff. de bo. dã. l. sed z si. vbi de mum morte interueniente agitur. Solu. ibi mulier fuit deportata. hic vir.

r ¶ Equitatis. inuadente fisco bona. z per consequens est equum eum teneri. vt. j. ad. l. iuliam de vi. l. ij. ff. solu. matri. l. si marito. in princi. z facit in auc. de nup. §. deportatio. col. iiij. z. ff. de capti. l. non vt a patre. z §. titu. j. res vxoris. z. ff. eo. l. j.

Liberum.

Tertius ibi annos. Fm cano. nō est ch̄e p̄fixus: vt in.c. de illis certa de ṗs. t mīi.

Uberū est filie tue[a] si sponsum suū post tres peregrinationis annos expectandū sibi ꝙ vltra non putet: omissa spehmōi coniunctionis matrimoniū facere[b]: ne opꝰtunus nubendi tēpus amittat: cū posset nūcium remittere[c]: etiam si presente illo consilium mutare voluisset.

Diuortium fraudulentum nō impedit pactū in casum mortis collatus. Bal. Vel sic. Fictum repudiū non nocet tertio dotem stipulato sibi reddi matrimonio morte dissoluto. hoc dicit Saly.

Imperat. Diocle. et Maxi. aa. Tulio. Lcr. iij.

Dubiū non est oīa omnino que consilio recte[d] gerunt: iure meritoq; effectu z firmitate niti. Quare si tu dotem pro muliere dedisti: et ex morte eius repetitionē stipulatus es: circunscribendi autez tui causa ficto repudio matrimoniū breui tēpore rescissum est: res dotales q̄s ante nuptias obtulisti: preses puincie recipere te non[e] dubitabit. Certum est essi data rum operā moderatorem prouincie: vt que cōtra fas gesta sunt fructū calliditatis obtinere non[f] possint: cum nobis huiusmodi cōmenta displiceant.

Imaginarios esse nuncios. i. repudia nullius esse momenti: siue nuptijs fingant se renunciasse/ siue sponsalibus: etiam veteribus iuris auctoribus placuit.

Idē. aa. z. cc. Pisoni. Lcr. iiij.

Filie diuortium in potestate matris non est[g].

Diuortiū filie nō ē in potestate ꝓis nisi ex magna z iusta causa: z si fuerit emācipata tunc nullo modo. b.d. Bal. z saly.

Idē. aa. z. cc. Sicioni. Lcr. v.

Dissentientis ꝓis q̄ in initio consensit matrimonio cū marito cōcordāte vxore filia familias ratā non habere[h] voluntē diuus marc⁹ pater noster religiosissimus imperator ꝓstituit: nisi magna z iusta causa interueniēte hoc pater fecerit. Inuitaꝫ aūt ad maritū redire nulla iuris precipit constitutio: emancipate marito an possit cogere eam inuitaꝫ pater redire. Dicitur ꝙ nō. File vero emancipate matrimonium nullo modo dissoluere potest pater. de li. er. li. §. fi. z. §. de inoffi. testa. filia. z. l. cū te. z dixi. §. l. ꝓxi.

g Mō haberi. ne bene. z cordantia matrimonia pater distrahat. vt. ff.

h Non babeat facit. §. de nup. l. si vt proponis. ij. z ad p̄inc. l. aptat autē. ecōtra. ꝛc. que est ex corpore nup. §. est quo q. col. iiij.

Uero filie pater diuortium in arbitrio suo non habeat[k].

Mauten. de nuptijs. §. ē quoq; colla. iiij. Consti. j.

Filiusfamilias non potest dissolure matrimonium nisi patre consentiente emancipatus sic. b.d. Saly.

Contra[l] si filijfamilias distrahunt parente nolente: quid iuris sit ex plenit noua constitutio de nuptijs: ne matrimonia distrahantur in lesione[m] parētum[n] qui dotem vel ante nuptias donationem obtulerint aut fuscepcrint soli aut cum filijs: quia ficcur in contrahendo matrimonio consensus parentuz exigitur: ita z in dissoluendo[o].

Citatio ad domū valet: li z citati non titiā nō puenerit. b.d. tertius cū gl. Saly.

Idē. aa. z. cc. Phebo. Lcr. vj.

Licet repudij libellus non fuerit traditꝰ vel cognitus marito[p]: dissoluit matrimoniuz.

Ad ulier que de marito per quadriēnium noua nō babuit: palā nubēs adulterij z ceteras penas cuitat. b.d. Saly.

Impera. Constan. a. ad Maximatium. Lcr. vij.

Uxor que in militiā ꝓfecto marito post interuentum anno: ū quattuoz nullum suspitatis[q] eius potuit hēc indiciuz: atq; ideo de nuptijs alijs cogitauit: nec cū ante nupsit ꝙ libello ducē sup hoc suovoto cōuenit[r]: non videt nuptias inisse furtiuas: nec dotis amissionem[s] sustinere: nec capitali pene esse obnoxia/ q̄ post tam magni temporis iugitatem nō tenere nec clanculo: sed publice cōtestatione depōsita nupsisse firmat. Idcoq; obseruandum est vt si adulterij suspitio nulla sit nō cōiunctio furtiua deregatur: nullum periculum ab his quoz cōiugio erāt copulate vereantur: cum si cōscientia maritalis thori furtim esset violata[v]: discipline ratio penā congruam flagitaret.

Mauten. vt li. ma. et auic. §. qō aūt a nobis. col. viij. consti. finali.

a Filie tue. o mater.

b Facere. cū alio etiā si misso repudio fm. R.

c Remittere. pīte eo. z hoc est post biēnū. vt. §. de spon. l. ij. Dic ergo si non est arra data quādo cūqꝫ potest mittere repudiū. vt. §. de spon. l. i. sed ea data ante biennū interpresentes ante triennium: inter absentes nō potest quin patiatur penam arrarum fm ꝙ stipulate sunt: vt hic. z. d. l. §. de spon. l. ij. z. l. fi. et hoc quādo non est iusta causa vltra differēdi. als etiam vltra triennium zperpectant. vt. ff. de spon. se. z hoc in spōsalibus. vro: enim cum certū scit virum viuere non nubit. si vero in certū quinquēnium expectat a tempore captiuitatis. vt. ff. cod. l. vroxes. Additio. Dica § de hoc vt in. c. de presentia. certa de spon. et in. c. dominus ac redemptor noster. de secun. nup.

d Recte. i. rite fm solēnitatez qua debent. z est sic. j. de ap. l. noiationes. z tertia de bis q̄ fi. a pla. nouit. et. rr. q. vij. cps. et di. lxxviij. c. peruenit.

e Ex morte. i. si decedet/ret in matrimonio. et ita in casu diuortij non fuisti stipulatus. sic z. ff. sol. matri. si cum dotem.

f Non dubitabit. vtili actione: licet illa dolo fecerit quo minus cōditio stipulationis existat. vt. ff. solu. matri. l. filie. z. ff. c. si. filia.

g Non posfunt. Ro. sic z. §. de vro. mli. l. ij.

Filie. Casus Si mater soluere matrimonium filie: ea inuita non est audienda.

h Non est. vt. §. de inoffi. test. filia. nec patris. vt. ff. de do. inter virū et vrō. cum hic status. §. si socer. z. §. l. ꝓxi. sed spōsalia virimere potest pater. vt. ff. de spon. l. in potestate.

i Dissentientis. Casus. An pater qui ab initio ꝓsensit in matrimoniū filie sue quam habebat in potestate inuita ea possit id dissoluere queritur. Dicitur ꝙ non. nisi ex iusta causa suū spōsum reputauerit. Sed ponam[t] ꝙ filia secuta voluntatē patris diuerterit a

t Amissionem. immo recuperabit eam ab heredibus.

v Violata. ab aliquo. Nota ergo adulterium nō fieri sine dolo z mala cōscientia. sic. ff. de adulte. l. miles. §. pe. z. l. pe. z. sic. ꝓsunt. z sunt arg. ad q̄stionē qua q̄rit pe eo qui cognouit iugatā credēs solutā. z facit extra de secū. nup. p̄ns. z. xxxiij. q. j. c. j. Sed cōtra. ff. e. l. vrores. z. i auc. de nup. §. sed etiam captiuitatis. colla. iij. quibus dicitur de quinquēnio. Solu. ibi in captiuo: hic in milite. Item contra in auc. de nup. §. nouimus. vbi demilitante dicit z de decennio. Solu. illa cōgruit ista: sed z illa corrigitur per alias que est in auc. vt liceat ma. z auie. §. quod aūt. colla. viij. er qua sumitur ea quam hic habes. hodie ꝛc. que dicit in infinitum expectari. Accursius.

Adulterium non fit sine dolo.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

HOdie. ¶ Cassius. Hec aut. corrigit. l. codicis. dicebat. l. C. q̄ si mulier maritū suū in expeditiōe militari existentē quattuor annis expectauerit: nulla aut lis aut nūcij habita de mariti vita aut morte notitia: post impunc ad secūdas nuptias z uolare. Hec aut. dicit q̄ hodie mulier nō pōt aliū nubere si maritus fuerit in expeditione quātiscūq; ānis: nedū quattuor annis. l3 neq; nuncium neq; litteras a maritō habuerit. imo debet expectare quoadusq; audiat eum mortuū esse. et tunc nō debet priusnubere q̄ si adeat per se vel p aliū illū sub quo maritus militabat vt sciat veritatem. prestito ab ipso iuramento sub quo militabat coꝝ acta iudicis q̄ mortu⁹ sit: quo subsecuto post annum potest alij nubere. Sed z si ille qui iurauit falsē iurauerit: ipse p̄iuatur militia. z. l. libras auri soluet illi quē iurauit esse mortuū: data licētia primo marito si voluerit suā vxorē recipere.

Terᵉ aut. hodie. cum hac aut. cō cor. glo. i. c. q̄si frequenter. i. §. porro. sup. v̄bo. psumat. extra vt lit. nō pñtā. z. c. in pñtia. § spōsa. z matri.

a ¶ Hodie q̄tiscunq; id est quotcūq;. Sed cōtra in aut. de nupt. §. nouissimus. col. iiij. Sol. § corrigit. Item contra in co. ti. §. sed etiam captiuitatis. fol. ibi. in captiuo.

¶ Hodie mulier habens virū in expeditiōe militie nō potest licite nubere: etiā si diu cum expectauerit: nisi formam huius legis seruauerit. Saly.

HOdie q̄tiscūq; annis maritus in expeditiōe manserit mulier sustinere dz: licet neq; litteras neq; rescriptum ab eo acceperit. Sed si mortuū audierit non prius nubat q̄ per se vel per aliū sub quo militabat audiēs in terrogauerit si pro veritate mortuus est: vt apud gesta deponatur cuz iureiurādo si mortu⁹ sit: quo subsecuto post annū nubat. ¶ Si vero preter hec nupserit: tā ea q̄ qui cā iurerit velut adulteri puniant. Sed qui iurauerit si falso iurasse cōuincatur militia nudatus decem libras auri soluet illi quem mortuum fuisse mentitus est: eo licentiam habente si voluerit suam vxorem recipere[d].

b ¶ Post annū. cōputandū a tpe iuramenti: vt in corpore. Sed §. ff. de bis q̄ not. infa. l. genero. §. ff. cum tps. vbi statim assumit z deponit lugubria. Sol. bec corrigit vel ibi erat certū: hic dubiū. l3 iuratum sit per vnum.

c ¶ Conuincat. §. de reb̄ cre. z iureur. l. §. fo. vlt. de alio iuramento dicit.

d ¶ Recipere. quomodo hoc cū legitime cōtrahere[e]rit? R. si. fingitur nō contractū vel nullū: licet vertum z rectum fuerit.

Dimitio.

¶ Ad patrimoniū non potest ab altero cōiugum dissolui sine causa legitima hic expressa: z vxor contra faciens dotem perdit z donationē. ꝑpter nuptias restituit: nec infra quinquennium nubere pōt. Vir autem contra faciens donationē perdit. Et ad probationem cause admittūtur denosticiz als inhabiles. lucrāq; debet lucrum liberis reseruare. z pacta cōtra banc legem inita sunt ipso iure nulla. hoc dicit Saly.

Impera. Theo. z Valē. aa. Ad misdepze. pze. Ter. viij.

¶ Quonsiꝰ licita matrimonia posse contrahi contracta non nisi misso repudio dissolui precipimus. Solutionē etenim matrimonij difficiliozē debere esse: fauoz imperat liberoz. causas autem repudij hac saluberrima lege apertius de signamus.

¶ Sicut cū fine iusta causa dissolui matrimonia iusto limite prohibemus: ita aduersa necessitate pressum vel pressaz (quis ifausto[g]): attamen necessario auxilio) an adulteriū cōmisit: toꝝ neatur vt sic veritas eruat: qz que in domo geruntur magis per domesticos q̄ per extraneos sciri possunt.

¶ Si vero. ¶ Si vir aut mulier temere repudiū miserit filio aut filiꝰ: siue filie aut filiabus et matrimonio ertantibus: quicquid er nuptijs lucratum fuerit: vel per dotē vel per donationē. ꝑpter nuptias: illud filijs z filiabus post mortez parentis reseruabit: data electione tam viro q̄ mulieri quem filiorum velit instituere in dotem vel donationem. vel cui eaz dare voluerit. z si aliqua pacta facta fuerint aduersus hūc legis statuta. puta qz mulier pegit de nō amittēda dote: vel vir de nō amittenda donatiōe propter nuptias: si in aliqua causarum p̄dictarum incidet: nullam obtinēat firmitatem. ¶ Mo. er hac. l. ibi erasperat q̄ nihil est q̄ erasperet vxorē mīi pudicitia viri. ¶ Mo. fecūdo ibi fauttricē de fauctrice. z vide qō no. in. c. i. de penis. in clemen. vbi habes glosam magistrā. ¶ Mo. tertio ibi indignā q̄ debet carere cōiugio qui se iurat indignum.

¶ Quarto no. ibi adeāt a contrario sensu q̄ si filius adisset nō posset renocare factus patris qō dicit vt. §. de rei vend. cum a matre. Bal. hic.

¶ Autē. vt li. ma. et a. §. causas. coll'. viij. cōsti. fi. al's. §. quia vero quedam. in fine.

SEd nouo iure vir q̄ fine cā hoc fecerit[e] ex alia substantia sua constante matrimonio tā tū dabit vxori q̄tum tertia pars faciat ante nuptias largitatis ꝙ matrimonium ob id nō soluitur.

e ¶ Cōsensu. solo fine aliqua solēnitate. z hoc liberoꝝ fauore vt hic dicit. sed in casib⁹ specialibus scriptura exigitur. vt institu. de nup. §. fi. et. §. de nup. aut. sed nouo iure. z aut. maritus.

¶ Finit aut. Sequitur tex. l. C.

¶ Vir quoq; pari fine cludatur nec licebit ei fine causis apertis[f] designatis propriam repudiare ingalem. ¶ Nec vllo modo expellat: nisi adulteram[h]: vel venefica aut homicidam: aut plagiariaz: aut sepulchroꝝ dissolutricem: aut ex sacris edibus aliquid subtrahentem: aut latronum fautricem: aut extraneorum virorum ꝙz ignorāte vel nolente cōiugio appetentem: aut ipso inuito fine iusta z probabili causa foris[i] scilicet pernoctantē: nisi circēstib⁹ vel

f ¶ Aꝑsso repudio. z sic cum solēnitate z iusta in terueniente causa.

g ¶ Difficiliorem. q̄ cōtrahere.

h ¶ Liberoꝝ. arg. ff. de ritu nup. qui in prouicia.

i ¶ Aperti[j]. q̄ olim cēnt.

k ¶ Professum. virum.

l ¶ Professam. vroꝝem.

m ¶ Infausto. id est malo omine siue infortunio. nam spes fuit indubitati. vt infra. de patria potest. in princ. sed aliqd finistrum euenit quod causam dat discidio: q̄ in presentia septē testiū

cupimus liberari. ¶ Si qua igit maritum suū adulterum[k] aut homicidam: aut veneficum: vel certe contra nostrum imperium aliquid molientez: vel falsitatis crimine condemnatum inuenerit: si sepulchrozum dissolutozem: si sacris edibus aliqd subtrahētem: si latronem vel latronū susceptorem: vel abactorem[o]: aut plagiarium: vel ad contemptum sui domus ꝙz sue ipa inspiciente cū impudicis mulieribus (quod maxime etiam castas exasperat) cctus incuntem: si sue vite veneno: aut gladio aut alio simili modo insidiantem. si sc̄ verberibus[p] (que ingenuis aliena sunt) afficientez probauerit: tunc repudij auxilio vti: necessariam ei permittimus libertatem: z causas discidij legibus comprobare.

fieri debet. vt. ff. eo. nullum.

n ¶ Adulteriū. videtur contrarium ei quod hic dicit. rrrij. q. ij. c. geqd. z in lombarda. si quis vroꝝ suā amiserit. l. nulli. licet. vbi dicit ex alia causa non diuimi nisi cā fornicationis. z ad boc in aut. de nup. §. minores. z. §. fi. igitur. z. §. rursus. z. §. si vero. colla. iiij.

o ¶ Abactorem. id est abigeum.

p ¶ Sue. mulieris.

q ¶ Se. sez vroꝝem.

r ¶ Verberibus. Ad hec aptatur autē. sed nouo iure z. c. que est in aut. vt liceat matri z auie. §. fi. q̄s in sua domo. z. §. causas. z. §. fi quis autē propriam. colla. viij.

s ¶ SEd nouo. Hoc fecerit. i. vroꝝem verberibus affecerit.

t ¶ Apertius. q̄. olim essent.

v ¶ Adulteram. quoniam non potest eam accusare: nisi se inscribat vt in aut. vt li. ma. z auie. §. quia vero plurimas. col. viij.

r ¶ Foris. nisi fuerit apud proprios parentes vel alios qui sunt fine suspicione: vel nisi vir eam de domo sua ciecerit. vt in aut. vt lic. matri et auie. §. quia vero plurimas. col. viij.

Obseruauerint.

a ¶ Obseruauerint. Quia diuertant sine causa.
b ¶ Post annum. vt. ff. de secun. nup. l. ij.
c ¶ Interdicta. ff. ea. l. §. vir quoq;
d ¶ Sibi habere. vt tñ accusando eã de adulterio iscribat vt lucret de tem: vt supiotr. §. diri. Sed quõ eo casu dotẽ habebit. nã ipa cum suo patrimonio vel toto vel parte retruditi moastero riũ: ꝛ residuũ datur alcẽ dẽtib⁹ vel descẽdentibus. vt in aut. vt nul. iudi. §. adulterã. col. ix: ¶ Rñ. illud itellige de alia substãtia ꝑter dotẽ. Cui resp̃ñoni obstat q̃ est in fine eiꝰ autẽ. ꝛ. si enĩ ex auẽte legis lucrareť ma ritꝰ totũ cur diceret dotalia pacta feruari: cũ ꝛ sine bis totuꝫ lucrať: vt h. §. vir eligit. Dic ergo scõo q̃ etiã dos ea viuẽte ꝛ monasterio applicari: q̃ inde ꝺ⁹ sustentari. ea aũt mortua dos ꝺꝫ dari viro tota: vt h. vel §. pactũ vt tibi. ꝛ ff inuit finis dicte aue. Alter tio ff loquiť cũ ciuiliter agẽdo cõdictiõe sine cã ꝑ vt li bereť probat de crimĩe. ibi cũ criminaľ instituta accusatiõe. Itẽ q̃ ꝺ cessybi soluť mr̃imoniũ rõne affinitať, vel ꝑsanguinitatis. ꝛ posteavult vir dotẽ retiere: q̃ dicit vroꝛe adulteriũ commisisse: Illa se excusẽt q̃ ꝑ fuerit vroꝛ ꝛ fic nec matrimoniũ: ꝑ viro est. ff. ꝺ. ꝺo. iter vir. ꝛ vro. l. iij. §. j. Sed dic §. vt in aut. de nup. §. ij ꝺo ab iitio. col. iiij. ff. rerũ amo. in ꝛcu bina. Itẽ pone patrẽ dotasse filiã: an ꝓpter filie delictũ pdit pater dotẽ: q̃ vt quasi pactũ nõ valeat q̃minus pena huꝰ legis seruet. vt. §. e. l. i fi. arg. §. ff. de pac. ꝺo. cum dos. ꝛ. §. e. ꝺubiũ. ꝛ aut. cõtra si filij ꝛc. et diri. §. de iur. ꝺo. si dotem.

Ter. §. sinuero. cõcor. cũ hoc. §. c. j. cũ gl. j. extra vt lit. nõ cõie.

e ¶ Sinauteꝫ aliter. i. sine aliqua de predictis causis. Et nota h. q̃ olim libera erant mr̃imonia et sine cã: ꝛ etiã altera pars ꝺe iuita poterãt ꝺirimi. vt. j. e. l. pri. ꝛ. j. de imu. ti. ſtipu. l. j. ff. de ꝺb. oll. l. titia. Scõo tempore ex certis causis q̃mittit ꝺirimi missio libello repudij. vt bac. l. codicis: cui et alie cause adiecte sunt tẽpore sequẽti. vt. §. l. p. ri. que etiam referunt in aut. de nup. ꝛ. j. l. in causis. ꝛ. l. fi. Tertio iure ab breuiate sunt ꝛ pauciores q̃ sint in codice. vt in auteˊ. de nup. §. per occasionem. cum sequenti bus. ꝛ. §. mitiores. colla. iiij. Quarto iure adhuc pauciores. vt in aut. vt li. ma. ꝛ aue. §. qr vo plurimas. colla. viij. Quinto iure vt canonis oñes reiecte sunt: nisi affinitatis vbi non ꝺirimitur: sed nullum fuisse ꝺeclaratur.

Adrimo nũ an ꝺirimi posfit.

Ter. ibi: eruaf. 2co. c. ꝺilecto. cũ gl. extra de offi. archi. ꝛ ca. tertio loco. extra de ꝓba.

f ¶ Plagij. Subaudi alijs.

g ¶ Ab alterutro. i. vel a viro vel ab vroꝛe.
h ¶ Easdẽ. vt seruisub ẽstione mittant. ꝛ est sic. j. de iur. deli. l. fi. §. licẽtia ꝺãda. ꝛ. j. de questio. l. i. ꝛ de adul. verba. ꝛ. l. in adulteriũ. ꝛ. l. fin. ff. de testi. l. seruꝰ. ꝛ. j. de admi. tut. l. ler que. ꝛ i aut. de here. ꝛ falci. §. si vo absunt. col. j. ff. qui ꝛ a quib. l. prosperit. que faciunt etiam ad id qꝺ bic ꝺicit. ea q̃ ꝺomi geruntur ꝛc. Sꝫ argu. §. ff. de testi. l. etiam.

i ¶ Si aũt mater. ff. teme re libellum miserit.

k ¶ Cesem⁹. huius edicti meminit. ꝛ. j. l. fi. §. eoꝺ.

l ¶ Electiõe fuata. aliud per aut. videtur. vt. §. de secũ. nup. aut. lucrũ. fm Joã. Elei ibi in aliꝰ re bus ꝺicit fm. Ph. ꝛ Azo. ꝛ cõcoꝺat huic. §. ꝺe secun. nup. l. generaliter.

m ¶ Ipsos. filios.

n ¶ Detrimento. i. ꝓpter metum detrimenti.

o ¶ Cõtrarias. vt qꝛ pepigit de nõ pdẽda ꝺote ꝫ deliquat. nazꝑ h ad delinquẽdũ iuitaretur. vt ff. de pac. ꝺo. l. cõnire. ꝛ facit. §. ꝺe pact. l. pacta. que contra leges.

¶ Sꝫ constãte. ¶ Casus. Si maritus ꝛ vroꝛ ꝑsenserit ꝺe dissoluẽdo mr̃imonio: mulier nõ expectabit vsq; ad. v. annos: ꝫ post annũ poterit cõuolare ad secundas nuptias si nulla cã interuenerit er illis que in. l. cõsensu. cõtinentur.

p ¶ Si cõstante. Hec est anastasij: superioꝛ theodosij: sequẽtes nue iustiniani: ꝺe qb⁹ oib⁹ memini. §. ꝺe rei vro. act. i fi. Sed hodie hec. l. corrigitur: et sic sequiť aut. qꝺ hodie ꝛc. q̃ est vt li. ma. ꝛ aue. §. qr vo ꝛ er consensu. coll. viij. et facit. §. ꝺe nup. l. neq; ab initio.

q ¶ Communi consensu. Jn hoc ꝺiffert a superiori lege: quia supra ꝓpter ꝺelictũ alterius.

¶ Quod hodie nõ. ¶ Casus. Per eo ꝺicis pmittebat mr̃imonium separari consensu. Hec aut. pbibet: nisi cã stitatis amoꝛe. q̃ ꝑ post diuoꝛtiũ aliqs coꝛũ nubat vl luxurioseyiuat filij eoꝝ ꝺebẽt habere oẽs eoꝝ substãtiã: ꝛ ipsi puniri.

r ¶ Qõ hodie. vt mutuo cõsensu mr̃imoniũ sepaꝛet qõ p. l. codicis si con stante permittebat.

s ¶ Hoc fiat. Puta q̃ abo ingrediũť monasteriũ vl eccliaꝫ vouẽtes castitatẽ. Vel alter tñ ingrediť: ꝛ q̃ i seculo remanet castitatẽ vouet. ꝛ facĩ au tẽ. ꝺ. nup. §. ꝑ occasionẽ. coll. iiij. Azo. Additio. Videas ꝺeb ꝛ ꝺe quer. cõiug. ꝑ totum titu.

t ¶ Tradende sunt. sez dotes ꝛ donationes.
v ¶ Proprietatem amittentibus. ¶ Nota ergo q̃ licet ingrediť monasteriũ pater vel mater: non tamen cõtinue eoꝝ substãtia tradiť filijs.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

sed expectatur mors vel delictum eorum: vt hic dicitur. de his autem bonis aliter disponitur p aliā autē. vt nulli indi. §. qz vero aliqui. ⁊ facit in eo. coz. vt li. ma. ⁊ anie. §. predictis. col. viij.

a ¶ Causa. Si marit⁹ cū vxore sua a tpe otracti mrimonij p cōtinuū biēnīū steterit: nec ꝓpter nature imbecillitatē eam cognouerit: poterit ei re pudium mittere: nec dotē amittet: nec vir donationes ꝓpter nuptias. hodie expectare dz per triēnium. Item nec post triennium hoc licet.

a ¶ Ab initio. Sed qd si ab initio coit fz post biēnium vel amplius nō potuit: alis est ꝗ hic dicit ſm canones.

b ¶ Ad duos. hodie tres vt in aut. hic posita que incipit: sed hodie ⁊c. que est de nup. §. per occasionem. col. iij.

c ¶ Naturalē. vl ꝓpter facturas aliquas: alis fracturas aliquas. Accur.

d ¶ Mulier. Itē an contra vir posset inuitaxore diuertere: videt ꝙ sic: qz si primo nō cognouerat nec conat⁹ fuerat cognoscere mulierē nō imputat ei: qz nemo peccare cogit. ante ergo ꝙ haberet vxorem nō potuit scire an posset cognoscere nec ne. Item vt nec tes nuisse mrimoniuz cū sit castrat⁹. vt. ff. de iur. do. si ferua. ꝙ est cōtra. Sol. ibi naturaliter: hic ex casu supueniētis infirmitatis vl alio. ⁊ facit in aut. vt li. ma. et. a. §. ꝑdictis. col. viij. ⁊ extra de frig. ⁊ male. laudabilem. x. c. ti. ca. j. in fi. Sed Zin fi. ca. iij. ⁊ vltimi. et. rxriij. q. j. c. quod autem. x. c. si per fortiarias.

Castratus si ꝓbat an mrimonii teneat.

Ubem⁹. ¶ Causa. Si maritus sine cā ab vxore diuertat: amittat dotē: ⁊ illa donationem si diuertat. Si vero dos vel donatio nō fuerit constituta ⁊ diuertat sine causa legīb⁹ exprelsa: dimittet quartā partem bonoruz suoruz. vt si habeat ꝗdringenta auri vel argenti dimittet ei. c. si vo min⁹ habeat de ducto ere alieno ꝗrtā habebit in qualibet re. etiā in minima. Idem si mulier sine cā diuertat: vel ipsa cām ꝓbuerit diuertendi. nā ꝗrta pars bonoz⁹ ei⁹ viro reseruabit cuz erat indotata. ⁊ si filij extant lucro illoz cedat illa ꝗrta pars ad filitudinē dotis vel donationē ꝓpter nuptias. ¶ Inter. Si mulier indotata opeyel er industria abortū fecerit. Itē si stupbas cū domuib⁹ cā libidinis intrauerit inuito marito. Itez si vinēte marito de Sbēdo cū alio deliberauit. cā vir dimittere pōt: ⁊ dimittet ei mulier ꝗrtā partē bonoruz. aste tres cause cōputari possunt inter alias causas ꝓpter ꝗs vir diuertere pōt a muliere: ⁊ retinere dotē ⁊ donationez ꝓpter nuptias iudicio de moribꝫ mulieris hodie qesēte. olim enim ꝓpter malos mores leues poterat maritus diuertere a muliere.

fisco applicantur. Et qui talia de liquerint legitimis subijciantur penis.

¶ Propter impotentiaz coitus potest impune diuortium fieri ꝓ triennio trāsacto. hoc dicit cum autentica Saly.

Impa. Justinia. a. Dēnc ꝓfecto pretorio. Lcr. x.

Ma causis iamduduz speciaLiter diffinitis ex quibus recte mittuntur repudia illam addimus: vt si maritus vxoz⁹ ab initio[a] matrimonij vsq; ad duos[b] annos continuos computandos coire minime ꝓpter naturalez[c] imbecillitatem valeat: possit mulier[d] vel eius parentes sine periculo dotis amittende repudium marito mittere: ita tamen vt ante nuptias donatio eidem marito structur.

Maute. de nupt. §. p occasionem. colla. iiij. consti. j.

Sed hodie non bienniuz solum: sed triennium enumerari volumus ex ipso tempore copulationis computandum.

¶ Solo consensu etiam absq; dote cōtrahitur matrimonium: et repudiās vxorem indotatā sine causa punitur in quarta bonoruz mulieri applicanda: ita tamen ꝙ centum libras auri non excedat. ⁊ idem econtra in vxore indotata virū repudiante. hoc lucrum debet reseruari liberis eiusdem matrimonij si extant. et iuxta dictum de moribus est sublatū. et alie eau se ad diuortium sunt addite. h. d. Saly.

Idē. a. Dermo. magistro officiozum. Lcr. xj.

Ubemus vt quicūq; mulierem cū voluntate parentuz: aut si parentes non habuerit: voluntate sua maritali affectione in matrimonium acceperit: etiam si dotalia instrumenta nō intercesserint: nec dos data fuerit tanꝫ si cum instrumētis[e] dotalibus tale matrimonium processisset firmum cōtugium cozuz habeatur. ¶ Non enim dotibus sed affectu[f] matrimonia cōtrahuntur. ¶ Si quis autem eam quam sine dote vxoz⁹ acceperat a coniugio suo repellere voluerit: non aliter ei facere licebit: nisi talis culpa interfuerit que a nostris legibus[g] cōdemnatur. ¶ Si vero sine culpa eam reiecerit: vel ipse talem culpam contra innocentem mulierem commiserit: compellatur ei quartam partem ꝓprie substantie ꝓ rata portione persoluere vt siquidem quadringentarum librarum auri vel amplius vir substantiam habeat centum libras auri mulieri ꝓfert: et nihil amplius: et si quantancunq; substantiam possideat. Si vero minus quadringentis libris auri: puta substantia eius fuerit: tūc quarta pars computatione facta pure[h] sustantie eius vsq; ad minimam[i] quantitatem mulieri detur. ¶ Eodem modo seruando et in mulieribus que indotate constitute sunt si sine culpa mariti cōstitutionibus cognita eos repudiauerint: vel ipse culpā innocenti marito prebuerint: vt ex vtraq; parte equa lance[k] ⁊ equitas ⁊ pena seruet. Hoc lucro quarte partis filijs quidem non extantibus ipsi viro ⁊ mulieri competēte et ab his quomodo voluerint disponendo. ¶ Filijs autem ⁊ deinceps personis ex eodem matrimonio interuenientibus eis seruando ad similitudinem dotis ⁊ ꝓpter nuptias donationis per omnia que super his statuta sunt[l].

¶ Inter culpas[m] autē vxoris cōstitutionibus enumeratas ⁊ has addimus si forte vxoz⁹ sua ope vel industria aboztum fecerit: vel ita luxuriosa est vt omne cōmune lucrum cum viris libidinis causa habere audeat: vel dum est in matrimonio alium maritum sibi fieri conata[n] fuerit. ⁊ in his enim causis locum habere constitutiones sancimus: que de culpa tam mariti ꝙ vxoris loquunt. vt quēadmodum dos ⁊ donatio ꝓpter nuptias perit: ita et mulieres indotate in quartam partem quaz et viris et mulieribus ex hac lege destinauimus amissionis periculum sustineant. Judicio[o] de moribus quod antea quidem in antiquis legibus positum erat: nō autem frequētabatur) penit⁹ abolito[p]. ¶ Omnibus etenim causis requisitis et perlectis: quas anticuitas introducebat: nihil validū ꝓter eas quas anteriores cōstitutiones et presens dispositio introduxit inuenimus.

¶ Soluto matrimonio quēadmodum dos petatur. Titu. xviij.

et. rxriij. q. iiij. duo ista.

¶ Soluto matrimonio quemadmodū dos petatur. ¶ De solutione matrimonij dixi: posteꝫ dos repetitur: sic de hoc dicamus. Et dic petatur id est repetatur. sic. ff. de pigno. acti. l. petenti. vbi ponitur ꝓ repetenti. Accurlius.

Vir ⁊ vxor ad iparia iudicari si debent.

Dubium.

g ¶ Mostris legibus. ē. l. ꝓri. et. ē. eo. consensu. quam legem ꝓsensu suā facit per ꝓpobationē. vt. ē. de ve. iu. enu. l. j. §. merito.

h ¶ Pure. i. deducto ere alieno. vt. ff. de iur. do. l. mulier bona omnia.

i ¶ Ad minimā. i. in qua libet re etiaz minima bz ꝗrtā. Alij sic. i. si paruaz substātiā habeat: ⁊ tunc non puniatur in quarta ista. Accur.

k ¶ Equa lance. nō ergo debent ad iparia iudicari. vt. x. rxriij. q. j. ca. si qs. hodie aūt vir bāc quartā nō habet si vltra tres liberos habeat: sed ꝓ numero liberoruz: vt in autenti. vt li. ma. ⁊ anie. §. quia vero quedā. col. viij. que banc corrigit: sed illa corrigitur ꝓ alia vt fra. ti. §. fina. colla. ix. et sic redimus ad bāc legem. Accur.

l ¶ Statuta sunt. vt. ē. c. consensu. §. fin. ⁊ eadem que hic habes. in auten. de nup. §. si quis em⁹ duxerit. ⁊ in auten. qb. mo. natu. effi. le. §. fina. collatio. vj. ⁊ facit. ē. de secū. nupt. quoniam. §. fina. Accurlius.

m ¶ Inter culpas. Has tres culpas refert in auten. de nup. §. has itaqꝫ. ⁊ ad idem. rxriij. q. ij. alij quando.

n ¶ Conata. Id est tractauit de habendo alīū virum. Accur.

o ¶ Judicio. Nunc tractat de vltima parte rubrice. Accur.

p ¶ Abolito. Quod fuerat illud indicium ignoramus. Sed dicamus ꝙ multi mali mores et leues vt inebriationes et similes inducebant solutionē matrimonij: quod hodie nō est vt hic. ct. ē. de rei vxo. actio. tem. in princip. ⁊ facit. ⁊. ff. soluto matri. l. rei indicate. §. j. in fi. ⁊ Additio. Intelligas ꝙ istud iudiciū de moribus est sublatuz quantum ad detractionem seu compensationē dotis. Non autē est sublatuz quin maritus ad huc possit vxorem male moziger atam castigare. vt. vij. questio. j. sicut alterius. moderate tamē. vt ibi notatur per glo. j.

Ubiū. ¶ Casus Si mulier marito suo ancillas estimatas in dotē dederit: ꝛ eas stipulat' fuerit sibi reddi in casu sol. matri. si extarent: vel si non: estimationē earū ꝛ ancille dos tales pepererunt: an partum cum matre maritus restitues re debeat: queritur. Dicitur q̄ sic.

a ¶ Ex stipulatu. Hodie semper fingitur stipulatio olim autē si intercesserit stipulatio. Sed videt partum apud virum remanere. vt. ff. eod. l. pe. §. mancipia. que est cōtra. Sol. ibi obligauit se vir quocūq; modo perirēt mancipia: ideo lucratur partum. hic sic se obligauit ad istā estimationem si sua culpa non extarēt: non autē de fortuito casu fin Jo. vel ibi fuerūt estimata vt eodem ꝑcio redderētur: licet deterioretur. hic autez restituī debebāt ipsa q̄liacunq; essent: alis si non extarēt tūc estimatio. vel ibi fuit vera estimatio facta: hic non. vt. §. de iure do. si inter. ꝛ sic cōcor. §. de rei vro. act. §. cunq;. vel ibi electio fuerat seruata vt ro restituēdi res vel estimationē. hic mulieri. vel hic actū fuit ex pressis vt partus restituerentur: ibi nō. Jtē aliud contra. ff. de iu. do. si mācipia. vbi silr pars remanet apud virū. sed solue eodez mō vt supernus dictū est.

Ancilla si det i dotez soluto mrimonio: cuius erit pus

Quādo agitur de ipa re data in dotem reddenda: estimatio non facit quin in restitutiōe veniat partus rei puta ancille. Baldus vel sic. Ubi ancilla in dotem data licet estimata debet restitui. nedum ipa sed etiā partus potest peti. Hoc dicit Saliycetus.

Ecūdū. ¶ Casus. Si pr̄ filia dotē det ꝛ viro pater filie successerit: ꝛ omīa bona sua ob aliq̄ delictū cōfisca ta fuerint: an dotem sua a fisco filia petere possit: queritur. Dicitur q̄ sic. nec obstat q̄ pater successit q̄liter. ꝛ sic actio de dote sit confusa. quia bñ ꝑsidicat quo ad patrem: nō quo ad filiā extincta erat actio.

Imperato. Seuc. et Anto. aa. Bermi. Lex. j.

Ubium non est post estimationem dotis pactione vel stipulatiōe interposita: vt si ipse res dissoluto matrimonio extarent vxori reddant: ꝛ ancillas cū partu ex stipulatu[a] iudicio restitui oportere.

Heres bonis ꝑdis ꝑres testato ris.

b Rationē iuris. Nā vult ius fiscū teneri ad dotē: vt. h. ꝛ. ff. solu. ma. l. si marito. in ꝑn. ꝛ. j. de bo. ꝓscrip. l. si vt ꝓponis. ꝛ. l. si deportatus. ꝛ l. fi. ꝛ. ff. de vsur. l. cū de in rē. in fi. ꝛ hoc cū fiscus succedit viro. hic aūt succedit viri heredi sez patri mulieris: qō tantundē valet cū heres bonis ꝑdis ꝛc. vt. j. de here. instī. l. fina.

Eruitent. sicq; videbat actio dotis confusione sublata. qō est verū quo ad patrē nō q̄ ad filiā. ꝛ hoc subjcit: attamē ꝛc. cui cū ꝑe actio cōmunis erat. vt. ff. solu. matri. l. ij. §. j.

Quādo agitur de ipa re data in dotem reddenda: estimatio non facit quin in restitutiōe veniat partus rei puta ancille. Baldus vel sic. Ubi ancilla in dotem data licet estimata debet restitui. nedum ipa sed etiā partus potest peti. Hoc dicit Saliycetus.

Idem. a. Apolonio. Lex. iij.

Os a patre profecta si in matrimonio decesserit mulier filiafamilias[k] ad patrem redire debet.

Imperato. Valeri. ꝛ Gal. aa. et Val. comes. Thauro. Lex. v.

Jquidez viuit apud bostes vxor tua: nōdum frater ei⁹ quasi heres dotem repetere pōt. ¶ Si vero diem functa est[l] et hereditatē ei⁹ possit vēdicare[m]: dotis quoq; repetitio ei iure competit: cū in stipulatū[n] deducta sit.

Eruitent. sicq; videbat actio dotis confusione sublata. qō est verū quo ad patrē nō q̄ ad filiā. ꝛ hoc subjcit: attamē ꝛc. cui cū ꝑe actio cōmunis erat. vt. ff. solu. matri. l. ij. §. j.

c Ertitent. sicq; videbat actio dotis confusione sublata. qō est verū quo ad patrē nō q̄ ad filiā. ꝛ hoc subjcit: attamē ꝛc. cui cū ꝑe actio cōmunis erat. vt. ff. solu. matri. l. ij. §. j.

Eractio tacita que est.

d Cū ipe. bñ dico tacitā ꝛactionē nō ꝑsidicare filie: q; nec erpssa: vt hic. ꝛ. ff. solu. matri. l. nō solū. ꝛ. l. ij. §. j. ꝛ. ff. de solu. q̄ hoem. §. si ger ner. ꝛ. ff. de iur. do ꝓst nuptias. ꝛ ad. l. fal. ꝑ filiā. ꝛ. j. e. filie. nisi in casibus. vt. ff. sol. ma. l. si cū dotē. §. eo tpe. ꝛ. l. dotē. ꝛ. §. de nup. l. si vt. ꝓpos nis. q. Est aūt tacita ꝛactio cū qs suo debitori succedit: vt ꝛ facit bis pater genero. vt. ff. de cuic. si ci cui vendidi. §. si is qui fundum.

Ecredebat libertū: ꝛ dotē dederit. ꝛ ille ꝓnunciatus fuerit seruus: an dotē de periculo repetere possit/ q̄rit. Dicit q̄ sic. ꝛ filij nati ex cōtubernio ingenui sunt: q; ex matre liberi nati: sed spurij erūt: nā sicut vulgo cōcepti spurij sunt: ita nati ex seruo.

Jgnorans. ¶ Casus Si mulier ignorās suo se copulauit quē

e Si ignorās. sec' si sciēs. vt no. §. de q̄d. ob cau. l. j. ifili casu ꝛ alū ꝛ.

f Dotem. quo ad tuam opinionem.

g Recipies. Et liquidē res extāt vel alicer his ēpte ꝑferī ipsi dño: si nō extāt ꝑeferī ceteris creditorib', nō aūt dño. vt. ff. eo. l. si cū dotē. §. fi. ꝛ. l. seq. ꝛ. ff. de pecu. ex facto.

b Er libera. matre. ꝛ facit instī. de inge. in lōbarda. de his qui i seruī. al. se. de l. pe. sed vltima est contra.

i Incerto. Quia null' est inspecto iure ciuili. vt. ff. de reg. iur. l. quod attinet. ꝛ hic non est matrimoniū. vt in auc. de nup. §. siq; o decretū. ꝛ. §. seq. colla. iij. ꝛ facit. xxix. q. ij. c. si quis ingenu'. ꝛ. c. perlatum. Jtē no. ex hac lege q; vxor duxit virum.

k Filiafamilias. ꝛ sic erat in ꝓtē. nā fec' si emancipata: vt diximus §. de rei vro. ac. §. extra neū. hic autez illud q̄rit ur si sunt filij ex eo matrimonio an nibilomin' habeat locū hec lex. Jo. ꝛ. Bā. ꝛ Azo. ꝛ nos q; sic: nisi fit factum pactu; re tētōis. ff. de pac. do. l. si pater dotē. ꝛ. ꝓto nobis ē §. de rei vro. ac. §. fileat. ꝛ. d. l. si pater dotē. ff. de iure do. iure. in ꝓn. ꝛ. j. de bo. que lib. l. ij. ꝛ. ff. rē ra. ha. l. fi. in ꝓn. ꝛ. ff. de cuic. pater. ꝛ. ff. sol. ma. l. si ab hostib'. in ꝓnci. ꝛ §. de neg. gest. l. quod in vxorē. ꝛ de iur. do. auia. et. ff. de in rē ver. l. ꝛ ideo in fi. ꝛ. l. se. ꝛ. ff. ad mace. si filiuffa. in id. Item ꝑ baē boc aperta rōne. nā actio q̄ acgrīt extraneo dāti dotē ex pactovel stipulatiōe acquirit patri ex ipa lege: §z extraneus repetit dotē mortua mulier etiaz interuenientib' liberis. q̄ ꝛ ꝑ. Jtē actio de dote cōis ē ꝑ ī ꝛ filie. vñ vī ꝑse mortuo vel fīa imācipata ad solam mulierē ꝓtinet etiā erbe redatas. ꝛ. §. de rei vro. act. §. videam'. ergo ꝛ fīa mortua dos generaliter ad ꝑes ꝓtinet. Idē. añt dixit §. ꝛ bāc ꝛ alias ꝓdictas intelligebat li beris nō existentibus et ꝓ eo instī. de here. q̄li. ꝛ dif. §. fin. ff. de libe. et postbu. l. in fuis. Jtem ꝛ j. de colla. illaz. §. ibi rñ. Sed. Idē. opinio vsu ꝓualet: q; hec lex intelligitur si decedat sine liberis.

Dos ꝑsecutia redire dz ad patrē etiā liberis existentibus.

Additio De hac q̄stione vide latius ꝑ Bar.

Os. ¶ Casus An ꝑ dās dotē ꝓ filia ea decedēte in mātrimonio ī fua ꝓtāte ꝛstituta possit dotē repetere/ querit. Dicit q̄ sic.

l Functa est. Sz quē ꝑbat ea defuncta an erit necessar' restis q; mor tuā viderit vel sepelierit: Dico fm. Bl. famā solā ad hoc sufficere. si ergo sint alīq; testificentē q̄ sic se publica bz fama i ciuitate sua q̄ ipa mor tua sit sufficit. nā aliter quo ꝑbaret fm Bal. ꝛ Jo. mortuū esse. ꝛ fic si nuit ler. ꝛ de capti. l. nec nos ꝓterea. §. R. opte dicit. ꝑbari debere.

Ortuū esse aliquē quō ꝑbatur.

m Endicare. Bifficio legis cornelie. vt. j. de legi. heredi. l. si is. ꝛ. ff. e. si ab hostibus. in ꝓn. Ziccur.

n Cū in stipulatū. marime. nā idē si nō fuit stipulat' ipe frater vī illa: q; tacita ei queritur q̄ ad fratrem heredē peruenit. vt. §. de rei vro. ac. §. accedit. ꝛ melius in. §. illo proculdubio.

Jquidez viuit apud bostes vxor tua: nōdum frater ei⁹ quasi heres dotem repetere pōt. ¶ Si vero diem functa est[l] et hereditatē ei⁹ possit vēdicare[m]: dotis quoq; repetitio ei iure competit: cū in stipulatū[n] deducta sit.

Jn dote agitur ad recipiendū. Bal. vel sic. Tam marito q̄ vxori in re ostali estimatiōe decepto succurritur. hoc dicit Salycetus.

Impera. Diocle. et Maxi. aa. Alexan. ꝛ Veroni. Lex. vj.

Si circunscripta matre vestra viliori precio dotales res estimate sunt: quid super huiusmodi contractus vitio statutum sit vulgo patet. ¶ Proinde[o] si dolosis[p] artibus mariti circumuentam matrem vestraz: iniqua estimatione circūscriptam apud

Circūscripta. ¶ Casus Si mari⁹ res sibi datas in dotez estimauerit: ꝛ mulierē circūuenerit estimādo minori ꝑcio q̄ ꝑ ualent: filij si eas ꝑsidēat habebūt ex cep. multomagis actio. ad estimationē. nō aūt ad res si extāt. ꝛ hi ꝑna. Si vo vir dicat se circūuētū ī estimationē. nō aūt ad res si extāt. ꝛ hi ꝑna. Si vo vir dicat se circūuētū ī estimatiōe a muliere facta vltra iustū ꝑciū nō tenebit nisi ad verā estimationē. ꝛ hī is cōa. Jsta locū habēt cū res extāt. si vo ꝑciū i dotali inserto cōꝑebēdat sit cōsiderabile si vir dolose nō fuerit versat'. ꝛ hoc i tertia.

o Proinde. Jd est ergo.

p Dolosis. Quo casu debet purgari dolus omnino. vt. ff. de iur. do.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

iure.§.fi.ff.ſ.ſi. qui. ex cau. maio. l. in contractibus.

a ¶ Oſtenderitis. vos heredes matris.

b ¶ Quando. Id eſt quia.

c ¶ Opituletur. ſlot. cui datur exceptio: eidē datur ⁊ actio. q̄ tñ fallit in multis. vt. ff. de condi. inde. l. ex quibus.

d ¶ Debeat. faciēdo ipſa predia reſtitui.

e ¶ Juſtū. arg. ad boc q̄ cū emptor ſe grauatū al legat iuſtum pretium re ſtituendum ſit.

f ¶ Lōpellatur. ſiue extet res ſiue non.

g ¶ Locū habent. q̄ bic vſq; in finem dicit referr ad id ſcz, pinde ſi dolo/ ſis artib⁹ ⁊c. ⁊ ſic parci/ tur marito in boc cauſa vt lucz dolo marito circū uenta ſit vꝛor; tū quādo res nō extāt non tenetur ad iuſtā eſtimationē cō munē pretādaz: ſed ad cōuētā. Aliꝫ legunt ſupe rioꝛz litterā ſic, pinde ſi marime dolosis artib⁹ ⁊c. ⁊ ſic iſtud referunt ad ſubauditū caſuz ꝓ iſtud ꝑbū marime: ſcz q̄ñ nō fuit vir in dolo. boc enīz placet: ſed ſi fuit in dolo etiā ad iuſtā tenetur eſti matiōez. vt. ff. de iur. do. ſi res. §. ſecuola. ⁊ in boc caſu. l. q̄ñ non fuit vir in dolo gñaliꝫ accipiat mu lier illā cōuentā eſtimaꝫ tionē: etiā ſi ſit minus di midia iuſti precij: cum ſi eſtimatio facta nō eſſet: nil haberet. vt. ff. de iur. dot. ſi res. §. q̄ ſi decesſe rit. ⁊. §. ceterum. Fallit q̄ hec. l. i. finis huī legis. cūvir fuit in dolo. vt dicꝫ. §. Item ⁊ cum mulier eſt minoꝛ. vt. d. l. ſi res. §. idemq;. Item ⁊ q̄ñ inue niebat te ꝓpoſe donatiōis emptoꝛē plus offerentē. vt. e. l. ſi res. §. plane. Sz illud intelligē in minoꝛe nō maioꝛe. vt. e. l. ſubiici tur. idq; dūtaꝛat ⁊c. Jtē in tertio quando: ſcz eſt mio: mulier ⁊ extat res: nam reſtituitur vt iuſtā eſtimationez habeat. vt d. l. ſi res. §. ſi mulier, et B ſi in eſtimatiōe fit decꝑtio. ſi autem in boc ꝙ dedit illā rē alꝫ nō datu ra: tunc ad ipāz rē. vel ſi non extat ad iuſtaz eſtiꝫ matiōnē. vt in. d. l. ſi res. §. i. Accur.

presidem prouincie cuidētiſſimis probationib⁹ oſtēderitis[a]: quan do[b] poſſidentibus vobis ad obti nenda predia etiam doli mali ex ceptionis poteſtas opituletur[c]: ſciet quatenus religionem iudi cationis ſue temperare debeat[d]. ¶ Sin autem etiā maritus in eſti matione grauatum ſe alleget: ve ritate examinata nō amplius q̄ pecuniam iuſtum[e] reſtituere com pellatur[f]. ¶ Nec tunc locum[g] ha bent cum res in rerū natura ſint. ſi enim extincte ſint pecuniꝫ quod dotali inſtrumento indituꝫ eſt cō ſiderabitur.

§ Pater nō poteſt adimere filie dotē. h. d. Bal. vel ſic. Pater auferre poteſt filie ꝑfectitia que nō ſunt dotalia. Hoc dicit Salycetus.

Idē. aa. ⁊. cc. Herotio. Lex. vij.

Hlie pecuniā[h] adimere quā habes in poteſtate minime prohiberis. ¶ Nam ſi ꝓ co ea dotē dediſti: hanc conſtante matrimo nio nec conſentiente quidez ipſa: matrimonio autē diſſoluto eadē inuita repetere non potes[i].

§ Pinguior fortuna mariti facit q̄ poteſt denuo cōueniri ad reſiduū dotis. hoc dicit Bald. Vel ſic. Exceptio ne quis teneatur vltra q̄ facere poſſit nō prodeſt ei qui poſtea dines factus eſt. nec ad bere des tranſit. h. d. Saly.

Idē. aa. ⁊. cc. Salu. Lex. viij.

Ec maritus licet poſt di uortium inquantum[k] face re poſſit cōdēnandus eſt. poſt ido neus fectus qui non redderat i tegruz: reſidui ꝓbabiliter ſolu tionem recuſat[l]. At cū ei[m] here des[n] inſolidū conueniendos[n] nō ambigitur[o]: ne cū bis ſoluēdo fa ctis experiri non poſſis: ſuppſtitio ſam geris ſolicitudinem.

§ Soluto matrimonio dñuz reidota lis reuertitur ipſo iure ſed non poſſeſſio. ⁊ ideo nō poteſt ingredi eaz ſine iudicis au toritate. Bal. vel ſic. Quis non det ꝓ pria auctoritate ingredi poſſeſſionem rei ſibi reſtituende: ſz actionez ſibi cōpetentē intentare. h. d. Saly.

lidum. vt no. §. de rei vꝛo. act. §. cum autem.

l ¶ Recuſat. Ut. d. §. cum aūt. ⁊. ff. ꝓ ſocio. l. verū. §. itē videdū. Accur.

m ¶ Heredes. Extraneos tamen.

n ¶ Conuemendos. Etiam ſi pauperes ſint.

o ¶ Nō ambigit. q̄ñ non ſunt fur: al⁹ ſec⁹. vt. ff. ſol. ma. l. etiā. ⁊. ff. ꝓ ſo/ cio. l. verum. §. patri.

Hlie pecuniam.

¶ Caſus. An pater pecuniā quā dedit filie in ſua poteſtate cō ſtitute adimere poſſit/ queritur: Dicitur quod ſic. niſi ꝓ filia eam in dotem dediſſet: quo caſu ea inuita adimere non poſſet ſol. matrimo. nec ea conſentiente conſtante matrimonio.

h ¶ Pecuniā. quam ei donaueras tu pater non in dotem. nam ſi ſic nō poſſes adimere. vt in fi. huius legis.

i ¶ Nō potes. Idem fauore dotis. B ſpāle pmittit: vt hic. ⁊. ſ. de colla. l. dotis. ⁊. ff. ſolu. matri. l. ij. §. i. ⁊ q̄ diꝛi. §. eo. l. ij.

Ec maritus. ¶ Caſus. Maꝛit⁹ ſz ſolu. ma. inquantum facere pōt. nec cōdēnādus ſit. tū facto eo poſtea idoneo ſi reſiduū ꝓueniri ſoluendo ſed poſtea facti fuerint ſoluēdo poterunt cōueniri. boc in telligē in beredibus extraneis. ſecus ſi eſſent ſui.

k ¶ Inquantū facere. vt. ff. ſolu. ma. l. maritus. ⁊. ff. de re iudi. l. nō tan tum. ⁊. l. ſequē. Sed boc in caſibus duob⁹ fallit quibus tenetur inſo

Idē. aa. ⁊. cc. Darcie. Lex. ix.

Otis actione ſucceſſores mariti ſuper eo quod ei do tis noīe fuerat datum conuenire debes[p]. ¶ Ingrediēdi eñ poſſeſ ſionem rei uz dotaliū: heredibus mariti nō cōſentiētib⁹ ſine aucto ritate cōpetentis iudicis nullam habes facultatem[q].

§ Socer q̄ recepit dotez ꝓ filio tenet reſtituere. Bal. vel ſic. Pater recipiēs do tem ꝓ filio ad ei⁹ reſtitutionem tenet in ſoliū non de peculio. h. d. Saly.

Idē. aa. ⁊. cc. Epigonio. Lex. x.

Jocero[r] filie tue dotez de diſtis licet in eius poſitus poteſtate gener tuus reb⁹ huma nis exemptus ſit) tamen nō de pe culio ſed inſolidū[s] a te conſentiē te filia tua conuentum cum ſatis oportet facere.

§ Quādo mulier ſupuiuit refectio dos tis debet ei fieri integraliter. Bal. Vel ſic. Mortuo viro res debet integra reſtitui mulieri. h. d. Saly.

Imperato. Dono. ⁊ Theo. aa. Oaxi. prefecto. preto. Lex. xj.

Jcōſtante mīmonio maꝛ ritus fatali fuerit ſorte con ſumptus: dos q̄ data dicit[t] vel ꝓ miſſa[v] er ei⁹ vꝛoris facultatib⁹[x] ad eam reuertatur: nihilꝫ ſibi ex boc defuncti beres audeat vendi care[y]: quod ad mulierem recurre re obitus fecit maritalis.

¶ Si dos conſtante matrimo nio ſoluta fuerit. Titu. xix.

Dos conſtante matrimonio nō poꝛ teſt vꝛoꝛi reſtitui: ⁊ reſtituta cū fructibus interim perceptis repetit. Hoc dicit Sa lycetus.

Imperato. Dono. et Theodo. aa. Rufine. Lex. vnica.

Jcōſtante matrimo nio a marito vꝛoꝛi dos ſine cauſa legi tima[z] refuſa eſt. q̄d legibus ſtare nō po teſt: quia donationis inſtar per ſpicitur[a] obtinere: eadem vꝛore defuncta: ab eius heredibus cuꝫ

qñq; ideo de B dicit. In quo dic cōſtāte matrimanio mariꝫ dotē reſtituit et cā neceſſaria qñq;: ⁊ qñq; et cā. phabili: ⁊ qñq; ſine cā. et cā neceſſaria: vt cū maritus ſit non ſoluēdo. vt. §. de iur. do. l. vbi. Vel cū maritus deportat: ⁊ vꝛoꝛ retinet affectionē. vt. §. derepu. l. j. Et cā ꝓ babili: vt in caſibus enūeratis. ff. de iur. do. mutuꝫ. §. manēte. ⁊. ff. ſol. ma. l. q̄uis. ⁊. l. ſeq. Supioꝛi ergo caſu et neceſſitate: ſcdo ex voluntate viri redditur. Sine cauſa autez redditur: vt in boc tit. ⁊ tunc quia donatio preſumitur: redditur viro.

Jcōſtante. ¶ Caſus. Maꝛit⁹ ꝛſtāte ma. dotē reddit mulieri nō valet redditio: q⁊ inſtar bz donatiōis q̄ ꝓhibet fieri inꝛ ter virū ⁊ vꝛoꝛē. Si ꝙ ea deceſſerit ab eo tpe q̄ maꝛit⁹ dotē reddidit: fruct⁹ dotis marito reſtituent cū dote: ita tñ ne ꝓ pteratem alienet maritus ſed ſalua ſit liberis et eo natis.

3 ¶ Legitima. que multe ſunt. vt. ff. de iure do. l. mutuꝫ. §. manente.

a ¶ Perſpicitur. i. preſumitur. vt in aut. de nup. §. dotes. col. iij.

Dos etiā ꝛſtāte mīmonio q̄ñ redden da eſt.

Cum fructibus.

a ¶ Cum fructib⁹ mala ſide perceptis. alioquin. ⁊tra. vt. ff. de vſuris. l. ter vir. ⁊ vxo. l. de fructibus.

b ¶ Reſtituat. ſ. dos. Sed nonne vir cũ debeat nunc reddere dolo fa cit qõ petit. vt. ff. de excep. dol. l. dolo: Rñ. repetit mobiliavt gregẽ: vt ſic vſq; ad annũ teneat. ⁊ hic nõ poteſt hec lex habere locũ ſm eos in im mobili. Alij dicũt repe ti vt ſic ꝑ fructibus ꝓ te ritis habeat retẽtionẽ. vt ar. ff. de cõdi. inde. l. q exceptionem. ſ. ſi pars. Tu dic ſz ꝙ iuſtinian⁹ itelligit ꝙ pact⁹ erat de dote lucrãda vir. ⁊ ſcõaz ⟨ꝑma mortua⟩ accepit vxorem vñ liberis q̃s ex ea habuit ſeruare dotem vt ꝓbat. h intellect⁹ in auc. de nup. ſ. dotes. col. iiij. vbi hec lex recitat. ⁊ fa. ff. de ſecũ. nup. l. femine. bodie tñ per poſteriorẽ auc. etiã ſi ſcõam non ducat dz cõſeruare liberis. vt in auten. neq; vi. quod er dote. ſ. ꝓtera. colla. viij.

¶ De fideiuſſores vl̃ ꝛc.

Continuatio.

¶ Contra virum et eius heredes agit. vt. ſ. tit. ij. l. dotis. munc cõtra fideiuſſores vel mãdatores qui non tenentur.

Sive ex. ¶ Latus. Lex ſcripta ſiue ꝛſiue tudo q̃ iubet vt marit⁹ debeat vxori ſi deiuſſores de cõſeruãda dote dare aboleat. ⁊ nõ ſolũ nõ debet dare fideiuſſores ſed nec mãdatorem: nec a marito vl̃ ꝑre vl̃ alijs q̃ dotẽ ſuſcipiũt eſt erigẽda cautio: quia ex quo mulier marito ſe cõmittit ſine fideiuſſore dotez ⁊ alias res ſuas poteſt committere. ⁊ hoc dicit cum. l. ſeq.

c ¶ Siue ex conſuetudine. ob errorem inducta vel ante hanc legem.

d ¶ Vir vxori fideiuſſore. In primis videt ſ. ff. de iur. do. l. cũ dotis. q̃ ſequẽti legi ſiſt ꝛ dicit. Sol. ibi vir accepit qꝫ ꝓb. hic vxor a viro qꝫ nõ põt. Scõo qd de pignore: videt fe⁹: cũ ꝛ oia ſint obligata: niſi dicas ab errtaneo amico matiõnẽ dari. qr tũc idẽ qõ i fideiuſſore videt. vt arg. j. l. pri. vbi oẽs ſatisfactionẽ ꝓhibet. Itẽ an ante mrimoniũ põt dari ſcz ſpõte: videt ex ſic: cũ de viro ⁊ vxore tñ hic dicat. vt ar. ſ. de dona. ante nup. ſi ante. Sed tu dic idẽ qꝫ iam in viro: cum in eũ cauſa obligatio conferat. vt. ſ. de do. ante nup. l. qõ ſponſe. Itẽ an poſt ſolutũ matrimoniũ põt dari: Rñ. ſic. vt. ff. ſol. ma. ſi cõſtãte. ſ. quotiẽs. ⁊ de excep. l. exceptiões. ij. ij. rñ. ⁊. ſ. de rei vxo. act. ſ. cũ aũt in exactione. Itẽ an alius põt ꝑ viro dotẽ accipere ſe obligare. qõ videt. vt. ſ. de do. cau. l. ſi. ¶ Contra q̃ non. vt. j. l. pri. poteſt dici vt cum viro accipiens teneatur vt ibi. ſolus accipiẽs non. vt in. l. pri. imo tenet vtro; biq; cũ non eſt ſatisfactio: niſi q̃ alterũ eſt acceſſorium. Item ſi extranеus dat dotem ⁊ ſtipulatur an põt accipere: qõ videt quia de viro ⁊ vxore bic dicitur. Vel forte idẽ quod in vxore dante vel patre ei⁹: cũ eadẽ ſit equitas. vt arg. j. ad. l. fal. l. ſi. Item ſi ipſe vir dat an teneatur fideiuſſor: Videt ꝙ non per. l. ſtam ⁊ ſequentem. Sed quidam dicũt vt dari non oporteat: datus tñ teneaf. ſicut in tutore teſtamentario q̃ ſatisdare non tenetur: ſi tñ ſatisdederit tenet. vt. ff. de fideiuſ. grece. ſ. a tutore. Alij ſic diſtinguunt: an ab errãte: an a ſciente detur. ar. ff. ſi gs cau. ſed ⁊ ſi quis. ſ. fina. Alij ſic diſtinguunt: an detur ꝓ dote dãda ab vxore viro vel reſtituenda a viro vxori. ⁊ tunc dicũt teneri. vt. ff. de iur. do. l. cum dotis. an vo dek ꝓ eo ꝙ ſeruanda qua marit⁹ ſic ſe habeat in adminiſtratione ꝑmonij ſui vt nõ fiat inops. ⁊ tũc nõ teneẽ. ⁊ ſic loquit ꝑ titul⁹. nã dicit ꝙ ſeruãde. q̃ opinio eſt ꝑbabilis. ⁊ ſic dãtur in ciuitate iſta. Sz azo dicit ⁊ nos nullo modo teneri. vt. ſ. de leg. ⁊ cõſti. l. nõ dubiũ. ⁊. ff. de fideiuſ. l. cũ ler. Item an põt renũciari huic titulo: qõ dicunt quidã ex gñali regula. ff. de pac. l. ſi gs in ſcribẽdo: Sed azo dicit ꝙ non in primis ex ipſa rubrica q̃ ꝓhibitoria eſt. vt. ff.

fructib⁹ ex die refuſe dotis mari to reſtituatur: ita vt ꝓpzietas ciuſdẽ liberis ex eadem ſuſceptis cõpetens alienari contra leges a marito non poſſit.

¶ De ciuſſores vel mandatores dotium dentur. Titu. xx.

Satisdatio ꝓ dote conſeruanda nõ debet dari: ⁊ ſi eſt data nõ tenet. Bal. Vel ſic. A parte viri fideiuſſor: vel mãdator nõ debet dari vxori ꝓ dote conſeruanda. h. d. Saly.

Impera. Gratia. Valẽ. et The. aaa. Lynco. Lex. j.

Sive ex iure ſiue ex conſuetudine lex ꝓficiſcat: vt vir vxori fideiuſſorem ſeruan de dotis exhibeat: eam iubemus aboleri.

Imp. Iuſti. a. Julia. ꝑ. ꝑ. Lex. ij.

Generali diffinitione conſtitutionem priſtina ampliãtes ſancimus: nullam eſſe ſatisdationem vel mandatum ꝓ dote exigẽdum: vel a marito: vel a patre eius: vel ab omnibus qui dotem ſuſcipiunt. Si enim creden dam mulier ſeſe ſuã quoq; dotẽ patri mariti exiſtimauit: quare fideiuſſor vel alius interceſſor exigitur vt cauſa ꝑfidie in cõnubio eorum generetur.

¶ Rerum amotarũ. Titu. xxj.

Adritus quentus actione de dote ꝓ rebus amotis poteſt cõpenſationem

Titu. XX.

ne qd in lo. pub. l. ij. in ꝑn. ⁊. ij. rñ. ſicut ⁊ alis. ff. ne ꝓis. man. ⁊ alis. ff. ne quis in ſua cã. in quib⁹ caſib⁹ nõ põt renunciari: nec ergo hic. eſt enim rubrica viro ne det: hic tertius vxori ne accipiat. ſi ergo ff fiat nõ valet. vt. ſ. de legi. ⁊ conſti. l. nõ dubium. ⁊. ff. de dona. inter vir. ⁊ vxo. l. iij. ſ. ſi quis iuder.

Rubrica prohibitoria optimũ inducit argumentum.

e ¶ Generali. Conſtitutionem. ff. l. pri.

f ¶ Mandatũ. Vbi põt als ſatisdatio eſſe: ibi et mandatũ. vt. ff. mã. ſi be reditatẽ. ff. et in ſumma. ſic ergo vbi ꝓhibet alia ⁊ mandati vt hic dicit.

g ¶ Suſcipiũt. ff. ſ. d. do. cau. l. ſi. Itez ff. ff. de diuo re. do. cũ dotis. ſed ſupe rioꝛi lege ſolumus.

h ¶ Credẽdã. ſile argu. ff. de pac. cõ. l. hac gñali. et ſ. de teſti. ſi qñ. in ꝑn. ff. q ꝓ. in pig. ba. l. ñ. et in decre. ꝛij. q. j. ꝓcipim⁹.

¶ Rerum amotarum.

Continuatio.

¶ De dotis petitiõe ꝓpe ne dictum eſt: ff. q̃ in ea ſpe rerũ amotarũ obijcitur cõpẽſatio. vt. j. c. l. j. ſupponit de rerũ amotione et earũ actiõe q̃ de rerum amotaruꝫ. Azo.

Actio rerum amotaruꝫ q̃s detur.

¶ Hec actio daf cũ mulier amouit ꝓpter filio diuoꝛtij ⁊ ſecuti diuoꝛtij ſit. vt. ff. e. l. rerũ. ij. ⁊ ſic cum non fiat diuoꝛtiũ: bodie iure canonũ nõ hz locũ niſi vtilis q̃ cã ſperate mortis vl̃ diuoꝛtij amouit ⁊ ſecuta nõ fuit. vt. ff. eo. ſi mulier. nec põt ici habere locũ vbi ratione ſanguinis ſit ſeꝑatio: cũ ibi nõ teneẽt matrimonium. vt. ff. eo. ſi cõcubina. furti autez actio ceſſat ff in Jo. niſi ꝑ cõtractione poſtea facta ex fauore matrimonij. vt. ff. eo. l. j. ⁊. ij. ⁊. iij. in ꝓin.

Compenſationis. ¶ Latus. Si mulier res mariti furripiat ⁊ diuertat: poſtea dotẽ petat: an vir poſſit compenſare res amotas cũ dote/queritur. Rñ. q̃ ſic. alioquin mulier niſi res amotas reſtituat non audietur.

i ¶ Conſtiterit. teneri et alia cauſa q̃ dotis.

k ¶ Tui iuris. qz vel tue ſunt vel tuo periculo. vt ꝛ. ff. e. ſi ꝛcubina. ſ. ſi. ⁊ cõcor. ſ. de compẽ. l. neq;. Sed ꝛtra. ſ. de rei vxo. act. ſ. ſed neq; ores. So. hic er alia cauſa q̃ dotis vir debebat. vel bec per illã corrigitur. Vel bic de dotẽ in ꝗtitate: ibi autem in ſpecie.

l ¶ Diuoꝛtij. ¶ Latus. Dicit in bac. l. q̃ facto diuoꝛtio rerũ amotarum actio daf. q; ma. cõſtãt. famoſa nec penalis alteruꝛtri coꝛ competit actio: ſed in factum ꝓ eo dãnis datis.

¶ Permittitur actio. ſecuto diuoꝛtio. vt. ff. eo. l. rerũ. ij. non antẽ dum ante matrimonio: vt hic ſubijcit. conſtante ꝛc.

Actio rerum amotarũ ẽ penalis.

m ¶ Neq; penalis. eſt q̃ ꝫ penalis: ⁊ ſi cõſtante mrimonio ceſſat. Sed qdã dicũt q̃ in caſu daf ad q̃druplũ. vt. ff. e. ad ſiscũ. q̃ nõ placet. imo rei ꝑſecutionẽ cõtinet. vt. ff. eo. l. ſi mulier. ſ. ꝫ actio. ſſiõ ſ. penalis: q̃ iurat in lite. ⁊ ſic in ꝑl⁹ agit q̃ ſit apõ amouẽtẽ. vt. ff. e. ſi cũ dos. ſ. ſi. et l. ſeq. ⁊ dãnũ q̃ maritꝫ habuit venit. vt. ff. e. ſi cõcubina. ſ. ꝑe. ⁊. l. ſi mulier. ſ. rerũ. ⁊. l. pe. Itẽ ei q̃ ob dicit nõ dari penalẽ eſt. ff. ad. l. aql. ſi ſer⁹ uus ſerũ. ſ. ſi cũ maritꝫ. nã actio legis aq̃ie penalis eſt. vt iſti. ad. l. aql. ſ. bis aũt vbis. So. ſ ſimplũ daf eo caſu ſi cur ⁊ actio ſui corꝛupti daf eo caſu ſi ſimplũ. vt. ff. ſ de ſer. coꝛ. l. ſi. Itẽ alio ff. de fur. l. ſi. ſi. vbi etiaz rerũ amotarũ daf. ſtãter mrimonio. Sol. vt ibi. videtur ꝑem ⁊ filiuz q̃tum ad famoſam nõ q̃ti ad penalẽ. vt. ff. de fur. ſi gs vxori. ſ. i. famoſa actio. vt furti. bec aute nõ eſt famoſa: qz etiã in quondam vxorem non daretur. vt. ff. e. l. j. ⁊. ij.

n ¶ Famoſa actio. vt furti. bec aute nõ eſt famoſa: qz etiã in quondam vxorem non daretur. vt. ff. e. l. j. ⁊. ij.

o ¶ In facti. q̃ Ihalius q̃ ex variꝫ cauſis ẽ ducta. vt. ff. de ſac. ſan. eccle. l. ſancimus. ⁊. ff. de iure do. l. i. vel in facti ſubſidiaria. l. aql. q̃ ſimplũ datur. bic aũt nihil omin⁹ ⁊ directa habet locum.

Debitum rebus. ¶ Latus. Si vxor tua res amouit: ⁊ a te diuertit. bec

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2019

redes eius nō insolidum: sed inquātum ad eos peruenerit conuenire poteris: si res amote extent eas poteris vendicare.

a ¶ Peruenit. est enim ex delicto. vt. ff. eo. si mulier. §. hec actio. ꝛ pena lis vt dixim⁹. §. l. proxi. ꝛ ideo sic datur vt bic. ꝛ. §. ex delic. de. l. i. ꝛ. l. de fur. ¶uis. Sed videtur dari insolidum sicut cōdictio furtiua. vt. ff. eodē. contra nurum. §. si post. que est cōtra. Iō nō per omnia cōdictioi assimilatur.

¶ Me pro dote mulieris bona ꝛc. ¶ Satis patet continuatio et precedentibus preclara.

Vxori pro. ¶ Casus. Si solu. ma. mor petat nō obseruando iuris ordinē sibi adijci bona mariti iure dñij. p dote non est audienda. sed si decedente marito non soluendo: ꝛ sine successore: petit se mitti in poss. bono. suorum causa rei seruāde debitore non sibi respondente. per. l. ū. ff. quibus ex cau. in pos. ea. ꝛ distractis bonis cōsulat ex edicto de bono. aucto. iudi. poss. ꝛ si emptor non fuerit mūctus: vel inuentus sed minus idoneus: dabuntur mulieri bona in soluturis per l. fin. de iure dot. impe. ꝛ ff. de re iudi. a diuo pio. §. ex equuntur. et est hec forma iuris de qua fecit mentionem lex presens. Vjuianus.

b ¶ Addicētur. Citra ordinem iuris. sic ꝛ. §. de iure dot. impe. l. i. in fin. et de bo. aucto. iudi. poss. si pro debito. ꝛ. l. in possessionem. ꝛ. §. de pac. si pacto quo penam. in fi.

c ¶ Iuris formas. que est vt inuitaris in possessionem causa rei seruande: debitore non respondente. ex titulo. ff. quibus ex causis in pos. ea. l. ū. ꝛ distractis bonis consulatur tibi. quod sit p aliuz titulum. ff. de bon. auct. iudi. poss. immo per eūdem titulum. vt. l. fulcinius. §. i. q̄ si non inueniās emptorem vel minus. idoneuz etiā tibi tūc dabuntur in solutum. vt. §. de iure do. impe. l. fina. ꝛ. ff. de re iudi. a di uo. §. ex equuntur.

¶ De fundo dotali. ¶ Specialiter de re inestimata i dotē data dicit.

Estimata. ¶ Casus. Si mulier predium estimatum. c. i do te dederit ꝛ conuenerit. solu. matrimo. chigere velit prediuz vel estimationem erigere vir alienare non potest obstāte. l. iul. de fun. do que vetat fundum inestimatum datū alienari: ꝛ hoc in prima. alienationis verbo cōtinetur omnis actus p quem transfertur dominium. hoc dicit.

d ¶ Electio. Rei vel estimationis: secus si esset viri. vt. ff. eodem. q̄ si fundus.

e ¶ Ler iulia. que vetat fundum inestimatum in dotem datū alienari. vt in aut. vt. §. de rei vxo. act. l. ꝛ ci ler. ꝛ. ff. eo. si fundum. nā pro nō estimato habet. vt. ff. de iure do. l. plerūq̄. §. fi.

f ¶ Est autem. Bene dixi non posse alienari. est autem ꝛc. et conuerte litteram. id est omnis actus per quem dominium trāsfertur est aliena tio vt emptio ꝛ donatio. ꝛ est sic. ff. de statuliber. l. statuliberi a ceteris. §. i. in fin. quandoq; etiam largius dicitur alienatio ꝛ obligatio. vt. §. de reb. alie. non alie. l. finali. ꝛ extra de rebus eccles. non alie. capi. nulli. Item videtur contra. §. de vsufruct. l. interest. Solutio. ibi vera fuit estimatio illo vltimo casu. quare tenet obligatio. Item cōtra §. de ser. pigno. da. ma. l. i. Solutio. speciale ibi in libertate. ꝛ facit. §. de abstulisse proponis: rerum amotarum actione contra successores eius non insolidum: sed quātum ad eos peruenit: q̄ si res extent dominiū vendicatione: vti nō p̄ biberis.

¶ De pro dote mulieris bona quondam mariti addicātur. i. in solutum dentur. Titu. xxij.

In dote exigenda debet iuris ordo seruari non citra solennitatez debēt vxori bona addici. b. d. Bal.

Impera. Diocle. et Maxi. aa. Apollinarie. Ex vnica.

Vxori p dote addicēt bona quondam mariti iure p̄hibitum est. ¶ Sane si nullo relicto successore non idoneus decessit: fm iuris formā quatenus successionis modus patitur indemnitati tue consulere nō p̄hiberis.

¶ De fundo dotali. Titu. xxij.

Ubi electio est reseruata mulieri fundus dotalis licet estimatus nō potest alienari. b. d. Saly.

Imperato. Scue. et Anto. aa. Dide. Lex. j.

Estimata p̄dia data essent in dotem et pueniss̄et vt electio mulieri seruetur nisi plominus lex iulia locum habet. ¶ Est autē alienatio omnis actus per quem dominium transfertur.

Maritus non prouocat ad diuisionem fundi dotalis sed prouocatur. Bal. Vel sic. Alienatio fundi dotalis voluntaria est prohibita non necessaria. Hoc dicit Salycetus.

Imperator Gordianus. a. Domitie. Lex. ij.

Ariti qui fundum cōmunem cum alio in dotem inestimatum acceperunt/ ad communi diuidundo iudicium prouocare nō possunt: licet ipsi possint prouocari.

¶ Diuortio facto apud quem liberi morari vel educari debeant. Titulus. xxiij.

In arbitrio iudicis est apud quem alantur liberi facto diuortio. hodie seruatur auten. hic posita. b. d. Saly.

Impera. Diocle. et Maxi. aa. ꝛ cc. Celestine. Lex vnica.

Iniect neq; nostra ne q̄ diuorum parentum nostrorum vlla constitutione cauca tur: vt per scrum liberorum inter parentes diuisio celebretur: competens tamen iudex estimabit vtrū apud patrez an apud matrem matrimonio separato filij morari ac nutriri debeant.

Mauten. vt lic. mat. et auic. §. il lud. collatio. viij. Constitutio. finali.

Mater pōt petere q̄ pater alimentet filium. b. d. Bal. ꝛ tenementi.

Si pater causas diuortij p̄ stiterit apud matres ad secundas nuptias non venientē liberi nutriantur patris expensis. Si vo contra: tunc apud patrez matris locupletis expensis. nisi pater minus idoneus sit: tunc esse apud matrē locupletem nutriantur. ¶ Nam quemadmodū ꝛ locupletes filij matre alere coguntur egentē: ita iustū decernimus et a matre filios pasci. ¶ Q; de mse ꝛ filijs decernim⁹ indigentibus hoc quoq; in oibus ascendentibus et iure do. quotiens. ꝛ. ff. de iur. dot. cum in fundo. ꝛ institu. quibus alie. licet vel non. in p̄in.

Ariti. ¶ Casus. Mulier partem fundi quaz babebat commanem cum titio p̄o indiuiso dedit in dotem et inestimatam. nō potest vir prouocare ad communi diuidūdo iudicium. quia forte ad indicarez titio: ꝛ sic alienaretur: quod vetat lex iulia. sed titi potest maritum prouocare ad iudicium communi diuidundo.

g ¶ Mariti. idem est in sponso. vt. ff. e. l. ler. et. §. de bo. que libe. l. non sine ratione. Accur.

b ¶ Non possunt. Idem in minore. vt. §. de p̄dijs mi. l. inter omnes. ꝛ eccle sia. vt no. §. de sacrosan. eccle. iubemus. ꝛ ideo: quia ex necessitate fieret quedam alienatio. vt. ff. de condi. furt. l. ꝛ ideo. et l. eleganter. sic ergo inuitus in cōmuniō detinetur. regulariter cōtra. vt not. §. cōmuni dinidun. l. §. in casibus autē alienantur. vt. ff. e. l. i. ꝛ. ff. de iur. do. l. ita constante. et ff. eo. §. fundum. Diuisioez q̄dā petere nō p̄nt.

¶ Diuortio facto apd quē ꝛc. ¶ Ex p̄cedentib⁹ patet continuatio.

Iniect neq; nostra. ¶ Casus. Sīā lege vel ꝛstitutiōe nō cauetur apud quem sol. matri. liberi vtriusq; sexus ali debebant: tamē cōsiderabit competens iudex. scilicet vt masculi penes patrem. et femine penes matrem alantur. Vlpianus.

i ¶ Inter parentes. Scz vt apud matrē filie: apd patrem filij sint. vt ꝛ alibi. §. cū custo. re. l. quoniā vnum.

k ¶ Estimabit. taliter diuidēdo vt hic. nisi er alia qua causa in contrariuz moueatur. vt. ff. de lib. ex bi. l. i. §. hoc interdicto. ꝛ differt ḃ tit. ab illo. §. vbi pupilli ꝛc. quia hic viuit pater: ibi decessit.

l ¶ Adolari. adulti.

m ¶ Mutriri. pupilli. vl̄ p̄t esse q̄ alibi morētur ꝛ alibi nutrianť. ꝛ facit xviij. q. ij. c. diffinimus. ¶ Per aut. autē plenius dicēt que sequitur. si pater ꝛc. ē est vt li. ma. ꝛ auic. §. illud. col. viij.

Si pat. ¶ Casus. Hec aut clarificat. l. C. ꝛ dicit q̄ celebrato diuortio si maritus dedit causam diuortio. ꝛ ad secūdas nuptias mater nō connolauit: liberi debent educari expensis mariti apud matrem. Similiter econtra si mater p̄stitit causam diuortij: liberi debēt educari expensis matris apud patrem: si est locuples. sed si pater non est idoneus non tenetur filios alere: immo apud matrem locupletem debent ali. nam ꝛ filij locupletes tenentur matrem indigentem alere. ꝛ quod dictum est de matre alenda ꝛ filijs indigentibus: idem per omnia seruetur in omnibus ascendentibus ꝛ descendentibus indigentibus alendis.

n ¶ Diuortij. que multe sunt vt dirimus. §. de repu. l. consensu. §. i.

o ¶ Matrem. Immo vbi pater vult. ff. de ventre in spici. l. i. §. apud eū. sed ibi decesserat: hic nō. Itē hic p̄stitit causam diuortij.

p ¶ Matris locupletis expensis. ¶ Nec verba matris locupletis ꝛc. nō sunt in corpore. sed Jr. adiecit: ꝛ si habeas ea. dic nisi pater ꝛc. vt refert ratur ad p̄mum dictum. scilicet quando apud patrem expensis patris debent ali. si autem ea verba omittis: dic nisi ꝛc. referri ad primuz ꝛ priorimum vt sit sensus. si mater p̄stat causam subaudi tunc apud patrem ꝛ a patre aluntur nisi ꝛc. quia tunc p̄stat mater. idē ꝛ quādo est minor

UNIVERSIDAD DE HUELVA

De naturalibus liberis ⁊c.

est minor triennio. vt. ff. de patr. potestā. l. penul. ꝓ ma placet.

a ¶ De descendentibus. vt ff. de li. agn. si quis alibe ris. in prin.

¶ De alendis liberis a parentibus.

Lex. l. parētum. cōcor. xxv. q. iij. c. inter cēt.

¶ Dicunt parentes ꝛ non diuerterunt: vel alter erat mortu' ꝛ dicit bene alimenta prestanda.

Patrētū. ¶ Lex. Filij pares vergentes ad iopia alēre tenentur. ꝛ hoc ꝓuidebit iudex si facultates filij suppetant. ꝛ hoc dicit. l. seq.

b ¶ Parentū necessitati bus. l. alimētis. vt. ff. de bo. q̄ li. l. fi. ℈. ipm autez. ꝛ de pa. po. l. filia. ꝛ. l. nec filiū. nō aūt i ere alieno. vt. ff. de li. ag. si qs a liberis. ℈. parēs. Aln aūt frater fratrez: Videt q̄ sic. vt arg. ff. de tu. ꝛ ra. dist. l. i. ℈. i. ꝛ. ff. vbi pu. c. q filiū. ꝛ facit. l. i. priori.

Frater fratrem an te neat alere.

c ¶ Ompetens. facit ff. l. priori.

¶ Cōpetēs. ¶ Lex. Si pr̄ nō vult filiū suū alere: pbet mr̄ filiū suū eē: ꝛ vt pr̄et sibi alimēta cōpellet ꝓpetēs iudex: ꝛ pēdēte lite filius cōis: q̄ dicit pr̄ eū filiuꝫ esse nō suū apd quē educari debeat. l. an apd pa trem iudex estimabit.

d ¶ Ex claudio. marito. vt no. i. l. priori.

e ¶ Ei. f. maiori triennio. als mr̄ ꝺz eū alere: vt. ff. ꝺ pa. po. nec filiū. ꝛ facit ff. ꝺ bē. cognoiumus.

¶ De alendis liberis a parentibus.

¶ Ic vinebant parentes ꝛ non diuerterunt: vel alter erat mortuꝰ ꝛ dicit bene alimenta prestanda.

¶ Patrē. ¶ Lex. Filij patrē vergentez ad iopia alēre tenentur. ꝛ hoc ꝓuidebit iudex si facultates filij suppetant. ꝛ hoc dicit. l. seq.

¶ Parentū necessitati bus. l. alimētis. vt. ff. de bo. q̄ li. l. fi. ℈. ipm autez. ꝛ de pa. po. l. filia. ꝛ. l. nec filiū. nō aūt i ere alieno. vt. ff. de li. ag. si qs a liberis. ℈. parēs. Aln aūt frater fratrez: Videt q̄ sic. vt arg. ff. de tu. ꝛ ra. dist. l. i. ℈. i. ꝛ. ff. vbi pu. c. q filiū. ꝛ facit. l. i. priori.

¶ Ompetens. facit ff. l. priori.

¶ Cōpetēs. ¶ Lex. Si pr̄ nō vult filiū suū alere: pbet mr̄ filiū suū eē: ꝛ vt pr̄et sibi alimēta cōpellet ꝓpetēs iudex: ꝛ pēdēte lite filius cōis: q̄ dicit pr̄ eū filiuꝫ esse nō suū apd quē educari debeat. l. an apd pa trem iudex estimabit.

¶ Ex claudio. marito. vt no. i. l. priori.

¶ Ei. f. maiori triennio. als mr̄ ꝺz eū alere: vt. ff. ꝺ pa. po. nec filiū. ꝛ facit ff. ꝺ bē. cognoiumus.

¶ Pr̄ patrē. ¶ Lex. Si pr̄ filiū suum fi ei obsequiosus erit erit alere tenet. ꝛ ꝺ ipma. si nos luerit cōpellet a iudice ꝓ modo facultatū suaꝝ filio pstare alimēta. etꝺ in fcda. Si pr̄ dicat eū filiū suū nō esse in primis an fit filius inquiretur.

f ¶ Promerueris. ℈ ꝓpter ingratitudinez pōt denegari alimēta. Vel si filius pr̄em detulerit. vt ff. eo. l. si qs a liberis. ℈. si quis ex his. in fi. ꝛ onus probandi videt iminere pr̄i. vt ar. ff. de inoffi. testa. oīmodo. licet sit arg. contra. in eo. ti. l. liberi.

Alimenta sunt ingratis denegāda.

g ¶ Non denegabit. pcs stando alimenta.

h ¶ Examinabit. Summatim. vt. ff. e. si qs a liberis. ℈. si vel pares. interim tñ alit. ꝛ si nō sit filius. vt. ff. e. l. i. ℈. idez iulian'. ꝛ. l. si neget. ꝛ si cōstiterit nō esse legitimuꝫ nō alit. vt. ff. e. si q̄s a liberis. ℈. idē rescripserūt. secꝰ aut. vt. j. ti. ij. anſ. lz.

¶ De concubinis.

Titu. XXVI.

¶ Non licet marito concubinam habere. hoc dicit. ꝛ hoc Imperator fauet ꝛo ribus. h. d. Saly.

Impera. Constā. a. ad Populum. Lex vnica.

¶ Emini f licentia concedatur ꝰstante matrimonio concubinam penes se habere posse.

¶ De naturalibus liberis ꝛ matribus eorum. et ex quibus causis iusti efficiantur.

Titulus. xxvij.

¶ Nati ex concubinis vilissimis et patribus in dignitate positis sunt spurij et incapaces: tam per viam vltime voluntatis ꝙ contractus. Et quod eis aufertur quibusdam personis applicatur: quibus renitentibus negligentibus vel non existentibus fisco locus aparitur. Item nec ipsis concubinis aliquid potest relinqui/ vel donari/ vel ficto titulo vendi/ vel concedi. hoc dicit Baldus. Vel sic. In dignitate positi non possunt nuptias contrahere cum personis hic nominatis: alias notantur infamia: nec valet matrimoniū: ꝛ collata liberis ex tali coniugio vel etiam talibus ꝙ eis non reuocantur per legitimas personas/ quibus negligentibus venit fiscus. hodie vero tenet matrimoniū. ꝛ collata non reuocantur. h. d. Saly.

¶ Impera. Cōstan. a. ad Gregorium. Lex. j.

¶ Enatores seu prefectos vel quos in ciuitatibus duūuiritas vel sacerdotū id est phenicarchie vel siriarchie ornamenta cōdecorant: placet maculam subire infamie: et alienos a romanis legib' fieri: si ex ancilla vel ancille filia: vel liberta vel liberte filia: vel scenica vel scenice filia: vel ex taberharia vel tabernarie filia: vel humili vel abiecta persona: vel lenonis aut arenarij filia: vel que mercimonijs publice prefuerit susceptos[l] filios in numero legitimorum habere voluerint: aut ꝓpzio iudicio: aut nostri ꝓrogatiua rescripti[m]. ita vt quicquid talibus liberis pater donauerit: secus illos legitimos seu naturales dixerit: totum retractum legitime soboli reddatur aut fratri/ aut sororj/ aut matri/ aut patri. ¶ Sed et si vxori tali quodcunq; datum quolibet genere fuerit: vel etiam emptione collatum: etiaz hoc retractuꝫ reddi precipim[n]. ¶ Ipsas etiam quarum venenis[o] inficiuntur animi perditorum ꝛ si[o] quid queritur vel commēdatum dicitur quod his reddendum est quibus iussim[p] aut fisco nostro) tormentis subijci[p] iubemus. ¶ Sine itaq; donatum est per ipsum q pater dicitur vel per alium: siue ꝓ interpositam personā: siue ab eo emptum est: vel ab alio: siue ipsorum nomine comparatum: statiz retractum reddatur quibus iuſtissimus: aut si non existunt[q] fisci in ribus vendicetur. ¶ Si existant ꝛ in ꝓsentia rerū constituti agere noluerint: pacto[r] vel iureiuran do exclusi totum sine moza fiscus inuadat. ¶ Quibus tacentibus ꝛ dissimulantibus ad defensiones[s] fiscalem duorum mensium tempora limitentur: intra que si non retraxerint. vel ꝓpter retrahendum rectorē ꝓuincie non interpellauerint: quicquid talib' filijs vel vxoribus liberalitas impura contulerit fiscus noster inuadat: donatas vel commendatas[t] res sub pena[v] quadrupli scuera questione[v] perquirens.

¶ Hauten. vt li. matri vero legem. collatio. viij. Constitu. finali.

¶ Ed nouo iure huiusmodi mulieres cuz omnibus hominibus cōtrahere nuptias possunt: etiam cum ꝓditis magnis dignitatibus. dum tamen dotalia instrumenta super hoc confi

¶ Emini. ¶ Lex. Ut cōstāte mrīmonio: concubinam habere non debet.

t ¶ Nemini. Facit. ℈. communia de manu. l. fina. nec vltra vnā cōcubinā. vt in anſ. de trien. ꝛ fc. ℈. cōsideraūmus. circa fi. colla. iiij.

¶ De naturalibus liberis ⁊c. ¶ Pi prouenient ex cōcubinis. ió bñ supponitur titu.

k ¶ Enatores. Sacerdotū. nō logr̄ de sacerdotio. i. pbyterio ꝛ ꝺ quadā dignitate. sic ex ponit signotum per ignoti' fm Jo.

l ¶ Susceptos. Vt ab vxore velut a cōcubina. nam nec naturales sunt. et facit. ℈. de incest. nup. l. bumilem.

m ¶ Rescripti. Quid si dicit non obstante. l. alias: Nñ. tenet. vt. ar. ff. de leg. iij. l. ſi qs. in prin:

n ¶ Venenis. Ut veneno occidituꝛ corpus: sic animus ſtarū conuersatiõe. Accur.

Mulierū malarū cō uersatiõe animꝰ occiditur.

o ¶ Si quid queritur. interpositio est.

p ¶ Subijci. Si dubiteꝛ tur an apud eas sint tales res.

q ¶ Existunt. Scilicet ꝓdicte persone que repetere possunt.

r ¶ Pacto. Quod fecerant post mortem defuncti: nec ante nō valet. vt ℈. de capti. ꝛ postli. reuer. ℈. nec nos. ꝛ. ff. de acquirere. l. qui supstitis. Illij nō distinguūt an tea vel postea fecerūt. ꝛ idem de iuramēto dicas quo iuꝛauerūt fen̄o petituros. Etno. noluerūt q̄ nolle dicoꝛ quod non possum meo facto impedir'. vas lut enim pactuꝫ. quia ꝛ pater nō possit pacisci/ extranei possunt/ sed fiscus aufert.

Nolle dicoꝛ q̄ nō possum.

s ¶ Ad defensionem. Id est ad defendendum se a fisco ꝛ ad fiscum vincendum sit infra duos menses agāt. als repellūtur vt subijcit.

t ¶ Commendatas. Illij vt dentur concubine vel filijs. Accur.

v ¶ Pena. talibus filijs ꝛ concubinis inferenda nō forte alij detinēti tales res. et facit. j. de iure fis. l. qui in ſcrib'. li. r.

r ¶ Questione. toz quenturꝫ eñ concubine. vt. ſ. diri. sed hodie hec constitutio est abolita. vt in aut. g. mo. na. efi. fin. ſ. fina. colla. vij. q̄ bñnſi modificamus ſi oiꝰ pōt ꝑbere. vt. ſ. de nup. aut.

Cōcubine cuz oibus pōt ꝑbere.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

sed nouo iure. ⁊ aut. matrimis. ⁊ hic habent quidam auten. sed nouo iure hmõi mulieres.

Matre. ¶ Lasus. Si titius habeat matrẽ ⁊ filios naturales ⁊ legitimos qd naturali bus liberis er cõcubina ⁊ cõcubine relinq̃re possit querit. Rñdo vnciã. et soli concubine si liberos naturales er ea non habeo dimidiã : si vltra relinquat restituetur legitimis vel matri.

a ¶ Adpatre. alicuius qui hz filios naturales.

b ¶ Benitrici. cubine. s.

c ¶ Semunciã. qd si sol filij : dic semunciã. Alij dicunt vnciã. Sed ls dicrecte non capiant vltra: iure tñ pupillaris substitutionis totũ hñe potest. qõ tñ er bonis pris nõ fuit. vt ff. ỏ vulg. substis ig. fz p aut. diminuit H. l. ꝙ sequit. nũc soli ⁊c. ꝙ est in aut. q. mo. na. efficsui. ꝯ. neigitur. col. vij.

Vnc. ¶ Lasus. Ler. C. dicit siue testato: hẽat mrẽs siue filios legitios poterit relinq̃re naturalib⁹ vnciã: cubine tñ semunciaz. Aut. ista corrigit. l. C. in fi. qõ dicit de mrẽ testatoris. q. filij legitimi tñ ẽ pednũt naturales nõ mr.

d ¶ Soli liberi naturales ⁊ legitimi. quod accipe infinitũ. vt. ff. de vb. sig. liberorum. hz in corpevñ sumitur dicat filios.

e ¶ Naturales. s. z tñ.

f ¶ Adpatr. defuncti.

Si go. ¶ Lasus. Leges ista vsq; ad. l. bñianitatis potestis videre p vos. vñ. l. ista ponit casũ q̃r filij naturales possum efficere legitimi vt mihi succedat. nã si fum liber hõ ⁊ non habeo legitimã sobolem: si volo ipsũ tradere curie efficit legitimus. ⁊ fuccedet mihi si suz nat⁹ ex vico illo. Et idem si trado onerib⁹ curie ex cui⁹ territorio suo. ⁊ idẽ si suz ex regali ciuitate. Idẽ est si habeo filiã naturalem ⁊ nõ habeo legitimã prosrẽ si trado eã alicui ỹro rẽ illi q est obnixi⁹ curie: poterit mihi succedere: qi nõ refert. puideamus onerib⁹ curie : an p liberos an per generos.

g ¶ Seu liber. a nexibus curie.

h ¶ Insolidum. nõ tñ in plus q̃ naturales ⁊ legitimos si eos habeat. vt i aut. qui. mo. na. efficsui. ꝯ. ⁊ qñ. col. vij.

i ¶ Facultatem. siue habeat legitios siue nõ. vt in aut. e. q. si igit fuerit. ꝯ. ⁊ ibi. col. vij.

clantur ab illustribus. ¶ Reliqui vero citra eos qui maioribus decurati sunt dignitatib⁹ solo affectu nuptias contrahere possunt. dum tamen liberẽ sint cũ quibus licet nuptias celebrare.

Jure isto si quis habet matrez vel filios legitimos non potest naturalibus et eorum matri relinquere vltra vnciam. Et ipsis naturalibus nõ certantibus solũ seminuciam concubine potest relinquere: ⁊ vltra relictum redit ad successores. hoc ci cit Salycetus.

Impa. Archa. ⁊ Hono. aa. Antemio pfecto ptorio. Lex. ij.

Matrẽ vl legitimis filijs vl nepotibus vel pronepotibus cuiuscunq; sexus vno pluribusve existentibus: bonorũ suorum vnam tñ vnciam pater naturalibus filijs seu filiab⁹ cozũq; genitrici⁹ : vel si sola sit concubina semunciam⁵ largiendi vel relinquendi habeat potestatem.

¶ Quicquid vo vltra modum cõcessum relictuz fit: legitimis filijs vel matri vel ceteris successorib⁹ iure reddatur.

Nauten. qb. mo. nat. effici. sui. §. neigitur. col. vij. Consti. j.

Vnc soli liberi⁴ naturales⁵ ⁊ legitimi ad hunc moduz coartant non etiam matrẽ⁶.

Filij naturales legitimant si per patrem principali curie offeruntur: ⁊ si pater in testamento ordinat qꝰ sui filij naturales efficiantur curiales ⁊ ipsi hoc non habent ratum: ⁊ postea inueniũtur paterna bona possidere seu alienare: compellũtur curie deseruire: quia ex posteriori possessione p̃sumit fraus. quod est notabile. Filia si est naturalis efficitur capar si in vxorem viro traditur curiali. hoc dicit Bald⁹. Vel sic. Pater qui filios naturales tradidit curie propriẽ ciuitatis vel ei que sit caput p̃uincie: quãdo ortum habet ex regia vibe postea filios insolidum heredes instituere. nec poterunt illi conditionem curialẽ recusare si reperiũtur paterna bona possidere. et idem si filiam naturalem alicui curiali tradit in matrimonium. b. d. Saly.

Impa. Theo. ⁊ Valẽ. aa. ad appolloniũ pfectũ ptorio. Lex. iij.

Si quis seu liber⁸ ipe: seu curie sit nexibus obligatus: ⁊ tradendi filios naturales vel omnes vel quos quẽve malucrit ci⁹ ciuitatis curie vnde ipse oriturꝰ: ⁊ insolidum⁹ heredes scribendi liberam ei concedimus facultatẽ.

Si cui nõ ex vibe sed vico vel possessione qualibet oriundo naturales liberi contigerunt: coẽq; velit sub diffinitione predicta curie spondere honestare: ⁊ heredi tatis opibus adiuuare: eius ciuitatis ascribendi sunt ordini sub qua vicus ille vel possessio censeturꝰ. Si alterutram regaliuz ciuitatum patriã sortiat: fit ei liberum susceptam ex inequali¹⁰ coniugio sobolez eniusq; ciuitatis occurionibus¹¹ immiscere: dũmodo ciuitas que eligitur toti⁹ prouincie teneat principatuz⁹. Indignum eniz est vt qui sacratissime vxibus vbere gloziatur natura les suos nõ illustris ordine ciuitatis illumict. ¶ Et hoc siue postrema diffiniat voluntate: siue donationem cuiuslibet quantitatis in liberos naturales pater ꝓferat⁹.

¶ Et qõ de subeũda sorte curiali seu testamento seu actozum fide constituat: ita ratum esse stabiliterq; volumus obseruari: vt siue abstinendo hereditatib⁹ siue abdicando donationes: naturales liberi curialem volucrint cuitare fozrunam: posteaq; paternarum opum vel insolidum vel ex parte repti fuerint possessoz: licet eas alienauerint¹² omnimodo ad condicionem in qua pater eos amplificatis opibus esse voluit: etiam inuiti cogãtur accedere¹³. Et si filiam naturalem vel filias habuerit: ⁊ cã vel eas curiali vel curialibus ciuitatis ex qua oriũdus est: vel sub qua vicus vel possessio vñ oritur consistit: vel eius ciuitatis que principatuz totius prouincie tenet matrimonio collocauit: hec eadem ⁊ in persona eius vel earũ ad exemplum martũ obtinebũt.

¶ Quid¹⁴ enim interest vtrum per filios an per generos commoditatibus ciuitatum consulatur? et vtrum nouos vel faciat curiales an foueat quos inuenit?

Acceptas onus ītelligitur accepta re emolumentus annexum. immo hoc casu emolumẽtũ est irrepudiabile. vnde qui iurta ordinationez patris acceptauit decurionatum hereditatẽ ea contemplatione relictam repudiare non põt. Hoc dicit Bal. Vel sic. Naturalis per patrem curie deputatus si onus agnoscit hereditatem patris nõ põt repudiare. hoc dicit Saly.

Impe. Leo. et Anto. aa. Armasio pfecto ptorio. Lex. iiij.

Quonia desideria¹⁵ mozientium ex arbitrio vinẽtium nõ sine iusta rõne colligimus: ⁊ is qui naturalem filiuz habẽs hortantibus ligibus vltro ad instar legitimi filij municipalib⁹ cũ voluerit aggregare muneribus ⁊ donare patrie: principalem manifestauit notũq; fecit sine dubio professione certissima facultatum suarum omnium elegisse se affectiõe debita successorẽ.

¶ Cum certe huiusmodi personis adeo sacratissima cõstitutione subuẽtum sit: vt nec renunciandi eis aut alienandi aut repudiandi paternas hereditates aut donationes in fraudem curie concedatur⁹ facultas: sed muneribus patrie susceptis patrimonia subire cogantur. nullam eoiuerso calumniantium voces penitus patiemur admitti. sed ipsum philocalum¹⁶ ⁊ paternorum bonorum omnium ab intestato heredem et nostre ciuitatis curie principalem iniunctis vel iniungendis sibi muneribus subire: ex eoq; genitos vel nascendos filios similiter paterne ꝺditioi subiacere ꝓcipimus¹⁷. ¶ Et hmõi fozmã in oib⁹ causis q̃ similiter in quocũq; ciuitatis¹⁸ ordine curiaq; contigerint in posterũ decernim⁹ obseruari.

Dixi.

a Naturales. filios naturales.

b Nec alij cognati istis. vt i aut. g. mo. na. effi. sui. §. filium vo. colla. vij.

c Alienauerint. posteaq; ceperũt hñe. ⁊ sic er possessione p̃iudicat eis. fic. l. de repu. ber. l. i. et. ff. g. mo. pig. vel hypo. fol. fis cut. §. supuacuũ. et i aut. e. §. fivo ab initio. col. vij.

d Accedere. ⁊ eoz filij: hz sec⁹ qñ qs se offert. vt. l. de his q spõ. mu. pub. sub. l. fi. lib. x.

e Quid essi interest. sic ⁊ in aut. eo. §. hz boc silr sancim⁹. ⁊ ar. ff. de itine. actuq; priua. l. i. §. pe. et ff. de vb. obl. l. cũ seruos. Sz arg. Ĵ. l. de ope. pu. l. fi. Itẽ arg. Ĵ. l. de decur. l. nullus qui. lib. x.

f Quonia desideria. Nec. l. log. de successionibus materia hz in spẽ.

g Locedat facultas. qz prius cõsenserat se dari curie. aliogn pmitteret ei hereditatez repudiare ⁊ curialem conditionez. vt. ŝ. l. priori.

h Philocalus. ppriũ nomen est filij.

i Ciuitatis. ſ. Nostro ne. vt in aut. eo. §. pmus itaq;. vbi h casus refert.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

De naturalibus liberis.

DIui constantini. ¶ Casus. Dec ler ponit aliū modū legitimādi: r dicit. Si er cōcubina habeo filiū natura le: si ibo mſmonīū cuz ea: illi efficiūtur ſui: ſine erāt nati aī Scīū mſmonīū ſiue poſt. Et ad iſtā l. ꝓcedat iſti. ſ. nup. i. fi.

a Cōſtantini. Dic fuit prim' impator: r ſpianus. Et nō legit hic: r hꝫ lo cuz fm ſua tpa qñ facta fuit: hodie autem aliter eſt. vt. ſ. eo. cum quis.

b Them', hec anaſtaſ⁹ ſupio: zeno nis nō valent: q: fm ſua tpa loquunt. vt i aut. c. ſ. tribus. coll. vij. ſed ſe quen ſic que eſt Juſtini pñs inſtimiani. vt in aut. c. ſ. adoptiōis. caſſat ergo hec ꝑ ſequēte fm Jr. r nihil valet. r facit. ff. de ritu nup. l. in libere.

Juſtinus fuit pf' iuſtimiani.

c Uxoris loco habenk. puta cōcubinę q tenētur ac ſi eſſent uxores fm qđ hic ler loquit fm ſua tpa. dicit enī in pñti aliq' ꝛc. Vel aliter vt erat effecta vxor: r habebat locū vxoris. nec obſtat qđ dicit' ſi poſteruz nibilomin' q: q⁹ bmōi mulierē dotali bus ꝛc. naz poſſet eſſe q⁹ cū copulauit eā ſibi non fecit dotalia inſtrā / ſz ſi modo faciat idem erit.

d In arrogationē. boc vt diri corrigitur per. ſ. adoptionis. r. ff. l. pri. ſ. in poſterus. r p aut. q. mo. na. eſſi. leg. ſ. et non nos latuit. col. vj.

LEgem. ¶ Casus. Dec. l. ſi firmat. l. iubemus. r dicit q⁹ ſicut nati ex libero mſmonio ſunt naturales et legitimi ita nati ex ꝛcubina. ſine cōtrario mſmonīū cū ea: ſine impetro a ꝓncipe vt legitimentur.

¶ Leges. r hec eſt inutilis: niſi abrogaret prece dentem fm Jr.

¶ Titio. ſic. ſ. ad. l. iuli. maie. quiſquis.

g Ante lata ſactio. ſub leuabit.

b Prætertus. Sublevabit.

i Quc. arrogationes r adoptiones.

k Nō aſtutic. ſubleuabunt. r eſt. ſ. de pauileg. ſcho. l. i. l. ꝛq.

l Machinatiōib⁹. als imaginationibus.

m Flagitꝫ. id eſt flagitioſo coitu.

HUmanitat'. ¶ Latius. Jn. l. iſta dicitur q⁹ olim in quadā antiqua. l. cōtinebat q⁹ naturales filij cuz mſre ſua poterant ſuccedere et te ſtameto vſq; ad tres vn cias: hodie vſq; ad ſex vncias. q⁹ corrigitur p aut. ſ. ſi tuatā. ſ. ſuper. l. matre. co. ti. q⁹ aut. a pln ribus hic legitur.

n Humanitatis. ꝛcor. ſ. de pñr. tut. l. naturalibus. r in aut. de hiſ. ſ. ſe. ſ. ꝓfiderem'. col. iij. et. ſ. de iſti. l. ſubſt. l. ſi hāſr. r aut. c. ſ. diſcret'. col. vij.

¶ Per ſubſequēs mſmoniū pñt legitimari liberi r tā ꝑcreati. qđ olim erat in cō tractū ſtatutū a cōſtātino corrigit: r ſolus ꝑ ſcitis caſib⁹ referuat. h. d. Jſta ler ē correcta p. l. cū qs. ſ. eo. Bal. vel ſic. Jure iſto qs poterat concubina ducere in vxorez ſi er ea liberos habebat: nec ciuila. ples legitima ex tabat: liberi efficiebant legitimi: r ꝑtāc: r poterāt ſuccedere ex teſtō vl ab inteſtato etiā cū fratrib⁹ poſtea natis. ſec' ſi. plē er cōcubina nō habeat. h. d. Saly.

Imp. ſcño. a. Sebaſt. ꝓ. ſ. L. v.

DIui constantini⁹ qui vene randa xpiano⁊ fide romanum muniuit imperiuz: ſup ingenuis cōcubinis ducēdis vxoribus filijs quinctā ex eiſdē vl' ante matrimoniū vel poſtea. ꝑgenitis ſuis ac legitimis habendis: ſacratiſſimā cōſtitutionē ꝛenouātes: iubemus cos qui ante hāc leges ingenuarū mulierū nuptijs minime interceſſētibus electo ꝛtubernio cu iuſlibet ſexus filios. pcreauerunt: equib⁹ nulla videlicet vxor eſt nulla ex iuſto mſmonio legitima. ꝓles ſuſcepta: ſi voluerint eas vxores ducere q⁹ ante fuerāt ꝛcubine: tā cōiugiū legitimū cū bmōi mulierib⁹ ingenuis (vt dictū eſt) poſſe cōtrahere q⁹ filios vtriuſq; ſexus ex earūdē mulierū ꝓiore ꝛtubernio. ꝑceratos: mox poſtq⁹ nuptie cū matrib⁹ coz fuerint celebrate: ſuos pſi r in poteſtate ſieri: r cum bis q postea ex eodē matrimonio ſuſcepti fuerint vel ſolos ſi nullus alius de inde naſcat: tā ex teſtō volētib⁹ pñb⁹ etiā ex itegro ſuccede re: q⁹ ab inteſtato petere hereditatem paternaz: pactis q⁹ mſmonij tempoze ſup dotalibus vel añ nuptias donatiōis rebus ſubſecuta fuerint etiā ad ipſoz pſonas pñē tibus: r vna cū fratrib⁹ ſuis poſteca ex eiſdē parētib⁹ forte. ꝑgenit: aut ſoli (ſi nulli⁹ alij ſit ꝑcreatus) bonis r ante nuptias donatiōis p tenoze legū nec min⁹ pactoz⁹ emolumēta ꝓpiant. ¶ Idi vō qui tpe huius ſacratiſſime iuſſionis: nec ꝺū, plē aliquam ex ingenuarū cōcubinarū ꝓſortio mercurit: minime hui⁹ legis bñficio ꝓfruant: cū liceat eaſdem mulieres ſibi ꝓius iure mſmonij copulare non exta tibus legitimis liberis: aut vxoribus: r legitimos filios: vtpote nuptijs ꝓcedētibus. ꝓcreare. nec deceant quos ex ingenua cōcubina ſollato poſt hanc legem matrimonio naſci voluerint: vt iuſti ac legitimi ſint poſtea videantur magnopere poſtulare.

¶ Per arrogationē pōt filj⁹ naturalis legitimari. B eſt correctiꝰ legē ſequēte: q⁹ p̄ aperiret via libidini. B dicit. cuz. l. ſeq. Bal. vel ſic. Anaſtaſius impator: pmittit p hāc. l. naturalib⁹ liberis quolibet titulo vari r relinquinō eriſtēte legitima ſobole. ac etiā dicit q⁹ ꝓpter ꝓlequēs mſmoniū et p arrogationē legitimant. h. d. Salyce.

Titu. XXVII.

Impera. Anaſtaſi⁹. a. Sergio ꝓfecto ꝓtorio. Lex. vj.

TIbemus⁹ cos qb⁹ nullis legitimis exiſtētib⁹ liberis in pñti aliq⁹ mulieres vxorios⁹ loco habent: ex his ſibi ꝑgenitos ſcu ꝑcandos ſuos: r in ptāte ſua le gitimos hāc. ꝓpriaſq; ſubſtātias ad eos p vltimas voluntates vel ꝺonationes ſcu p alios legi conitos titulos: ſi voluerint ꝛträſferre. Ab inteſtato q⁹ ad eoz hereditatem vocādos: nec aliquā qōnis ſcu altercationis exercende ſub qualibet aſtuta ſubtiliq; legum vel conſtitutionū occaſione ſuper his vel agnatis ſcu cognatis genitoz⁹ cozū vel gbuſdā alijs ſuppoſſe facultatem. ¶ Jn poſterū nihilominus q⁹ſqs hmōi mulierem vxorios loco dotalib⁹ inſtris cōfectis habuerit: proeius ſobole ſimilē cādēq; fozmaz cuſtodiri: nec adimat ei licentia ſibi quēadmodū voluerit p libros. ꝓpriū ſuū patrimoniū acquirendi. ¶ Filios inſuper vel filias iaz p diuinos affatus a ꝓfib⁹ ſuis in arrogationē ſuſceptos vel ſuſceptas / huius. puidentiſſime noſtre legis beneficio r iuuamine potiri cenſemus.

¶ Ler q⁹ caſſat intelligit caſſari quo ad fututa non quo ad ꝑterita. Bal. vel ſic. ¶ Dec. l. primo declarat precedentē: dicēs q⁹ illa nonvēdicat fibi locū in liberis er dānato coitu. Scō caſſat illā i eo qđ dicerat naturales effici legitimos ꝑ arrogationē: ſtatuēs q⁹ illō obtinebat vſq; ad diem ꝓſentis legis non poſtea. hoc dicit Saly.

Impera. Juſti. a. Oarino. Lex. vij.

LEgē anaſtaſij diuine recordatiōis: q⁹ ſup naturalibus filijs emiſſa eſt: in his valere tm̄ caſibus cōcedimus q nunc vſq; ſubſecuti ſunt: ꝑ ciuſdē legis tenore in matrimonijs tūc cōſtātib⁹ vel poſtea ☞ctis: ita tm̄ vt nō aliūde ꝑgenitis ſubuenire credat q⁹ nō ex nepharia. ꝑceatis: r in pñna p arrogationē ſcu p adoptionem ſacra ſuſceptis ex diuinis iuſſiōib⁹: ſiue antecā dem lex irreſcrit: ſeu poſt cādē legē vſq; ad pſentē diē: non ſine ratione duxim⁹ ſuffragandum: vt adoptio aut arrogatio firma p̄maneat nullis ꝓſus ꝓbōda qōnibus: quaſi qō ipetrat lege quadā interdictuz ſit: qm̄ r ſi qua pz⁹ talis emergebat dubitatio remittēda fuit mo quēte mia q⁹ idigni nō ſūt q alieno labore ꝛvitio. ¶ Sint et taq⁹ poſt cādē arrogationē ſcu adoptionē ſui: r in ptāte patrū ſucceſſionēſq; tā ab inteſtato q⁹ ex teſtō capiāt: ꝓout in arrogatis ſcu adoptatis ☞ſtituti eſt. ¶ Jn poſterū vo sciāt oēs legitimis mſmoniis legitimam ſibi poſteritatē q⁹rendā: ac ſi ꝑdicta ☞ſtitutio lata non eſſet. Jniuſta nāq; libidinum deſideria nulla decetero venia defendet: nulluz ſublevabit nouū adminiculū ꝑter anteriorz diſpoſitionū ordinē. nō ante lata ſanctio⁹ quā ex hoc die reſecādā pia ſuggerit ratio. nō arrogationū vel adoptionū ꝓtext⁹ / que vlteri⁹ minime referēde ſunt. nō aſtutie⁹ ſiue diuinis affectādelīs ſcu gbuſdaz illicitis ambiēde machinationibus⁹. cū nimis indigni / nimis impiū ſit flagitijs⁽ⁿ⁾ pcſidia querere: vt r petulātie ſeruire liceat: r ius nomēqz patris (qđ eis denegatum eſt) id altero legis colore ꝓſumant.

Lex. viij.

Idem. a. Oenne ꝓfecto ꝓtorio.

DUmanitatis⁽ⁿ⁾ intuitu naturalib⁹ pñb⁹ q⁹ bidulge vt licet eis nulla legitima ſobole vel matre ſub ſiſtēte naturalē vel naturales filios matrēqz coz nō tm̄ ex trib⁹ vncijs (qđ ꝓterite leges pmittebāt) ſz etiam ex duplici ꝓtioze. i. ſex vncijs hereꝺes ſcribere: vel licet ab inteſtato nullā cōionē ad patris naturalis ſucceſſionē

Titu. ibi: mulierēcoꝛdia. Venia r ign⁹ ē qui alieno mozbo laboꝛat. cōcoꝛ. glo. i c. in nra. ſuper xōbo inutiles. in fi. certa de ꝓcura.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2019

LIcet patri. ¶ Cassius. Dec aut. legi sup̄ bac. l. ꝓsicuit ti le gi sup̄ illa. Hūanitatis. Dicit q̄ p titū q non hz filios legitimos nec pa rētes pt relinq̄re bastar dis totā suā substātiā. si ne i testō siue iter vuos. si vero tñ habeat parē tes cis relinquat quartā debitam iure nature: res liquū dare poterit filijs naturalibus. si decedat ab intestato non hīs fi rē: q̄n fata ꝓcessit. natu rales filj succedunt in duas vncias hereditatis pfne t mr succedat cum cis virilit: t si legitimos filios habeat et yro ci⁹ vinat: filij naturales ꝓ bent ali de bonis pr̄nis quia et ipsi alere debent si contigeret ipsum ver gere ad inopiam.

a ¶ Legitima. que est bo dic tertia. vt in auten. de trien. t se. §. i. col. iij.

b ¶ Ab intestato. Facit i aut. de trie. t se. §. fin. consi deremus.

c ¶ Cōiunx legitima. de ca gd ad rūbū cū cogna tis ertantibus nil er suc cessiōe vendicare possit. et. §. vnde vir et yro. l. i. Rōñ. hz nō capiat: parat tñ naturalib⁹ ipedimen tum ne capiant. t sic fal lit hec regula. Si vinco vincentem ꝛc. vt. ff. de ol uer. t tēp. p̄scrip. l. de ac cessiōib⁹. ¶ Illi naturales filij repellūt agnatos q̄ꝫ tum est in duab⁹ vncijs vt hic subiūcit. t agnati vincūt yros. vt. d. l. i. f. vñ vir t yro. t tñ natu rales non vincūt yros: imo vincunt ab cavt hic t co. corpo. §. si qs igitur bñs. sic t als fallit dicta regula. ff. q. po. i pig. ba. l. claudi⁹. t in aut. de eē li. do. §. his nīs. col. vij. t. ff. ad tertul. l. ij. §. obuīcit. t. l. Legīmus. t. §. si ex filio. t. ff. de iūr. test. l. pe.

d ¶ Beneficio. etiā impe riali. nīl nō dicat nō obsta te bac. l. arg. ff. de leg. iij. §. fi quis in pain.

e ¶ Ommunīū rerū. als oīm rerum.

f ¶ Licet illustrē. et si naturales fiāt illustres nō tñ desinūt esse curiales. hoc si dignitate sola sine admīstratiōe fiant illustres. vt. §. de decuri. l. si. lib. x.

g ¶ Ipsi legitimi. Zid hīm aut. quib. mo. na. effi. sui §. si vo filios. t. §. fi. col. vij. Cōst. i.

LIcet pr̄i sine legitima. ple cesse est decedēti naturalibus to tam substātiā suā vel inter viuos largiri: vel in testamēto trāsmit tere. ¶ Si pr̄es nō dūxerat ei sup sint legitima[a] parentibus relicta reliquum inter naturales distri bui permittit. ¶ Ab intestato[b] vo cum decesserint sine liberis ciuilis: nec sup sit comūr legitima. si naturales ex concubina extant q̄ sola fuerit ei indubitato affectu cōiuncta in ꝙuas paterne substantie vncias ꝙ succedant vt matri inter eos viri lis portio (si supest) decē. ¶ Illi mōi cīn naturales filios pasci boni viri arbitrio est necesse: siue legiti mi extant et succedunt vel cōiuge viua a qualibet alij sunt heredes. hi ergo et parentibus parē p̄stent (si opus sit) pictate: hz qui ex con dēnato sunt coitu omni. ꝓfus be neficio[d] secludantur.

¶ Legitimatus per oblationē curie cō sequenter iura legitimorum solū respectu legitimantis nō respectu cetere cognatio nis. b. d. ¶ Ille autez qui legitimatur p ma trimoniū efficitur legitimus quo ad oēs: quia ista legitimatio natūrā imitatur. boc dicit Baldus. Vel sic. Filius legitimatus per oblationem curie soli patri efficit legi timus successor non alijs agnatis vel co gnatis: nec cōtra ipsi filij. b. d. Salv.

Tert⁹ ibi: vncias. con cor. glo. i. c. nisi cū pdē. sup̄ bo mā zeres. in fi. extra de re num.

Illustres fiūt q̄nq; sola admi nistratiōe.

Dē. Dēne pfecto ꝓto. Lex. ix.

QOmmunium rerū[e] esse vti litatem recte iudicantes lu cidis t omni ambiguitate segre gatis legib⁹ vti nostro subiectos imperio ad p̄sitem sanctionē veni mus: per quaz omni dubitatione amputata queysz adhuc obtine bat certitūm facim⁹: vt quotiēs naturales filij curiali fortune pa trie sui genitoris assignantur: vel adhuc viuente patre vel post eius obitū p̄z dispositionē testamenti ab eo conditi: et eo modo legiti ma iura in pr̄na successiōe adipi scantur. ¶ Quod recte fieri mini me dubium est. licet[f] illustrem di gnitatem ex qua curialis fortune liberatio competere nō potest na turales filij an̄ mercurit: nō autē permittat eis ꝙtra substantiā ab eodem naturali pr̄e descēdētium vel ascēdētiū: vel ex latere cogna tionis vel agnatiōis iure cidē pr̄i cōiūctor (si ipi legitimi[g] filij) suc cessores cidē naturali pr̄i memo ratas fortunā efficiant) aliqō ius sibi vēdicare. ¶ Dō et in his locū habebit qui iam a naturali pr̄e curiali cōditioni tradi ti: t adhuc superstites sunt: codez sez mō nec illis ꝫ sub stantiam eiusdem naturalis filij vel ex eo descendentiū vel ascendentium: vel a latere ꝙiunctorum aliquod ius sibi vendicare valentibus.

Ter. ibi. vēdicare. ad uertas tñ q̄ p pacto legitimat⁹ nō succedit pa tri in feudīs is talia bona succedat. te xtus est no. in. c. natura les. iti. si de feudo defficti ꝓtēio sit inter dñm t agna. in fi. feu. colla. 7.

Filio legitimato p oblationē curie decedēti ab itestato succedūt eius liberi portione q̄rta curie pāda si dicti ci⁹ liberi nō sint curiales: natī tñ post⁹ eoz pr̄ fuit oblatus curie efficiunt curiales. b. d. Salv.

¶ Oz si q̄dē iste naturalis filj⁹: siue post⁹ legitim⁹ suc cessor pr̄i effect⁹ sit: siue in antecedēti tpe filios ex legiti mo mr̄imonio vel alios descēdētes liberos habeat eoz modis oibus ad ci⁹ successionē sine testō moriētis voca ri: nec curie locū cē: ꝓterq̄⁹ si q̄rta portio bonoz⁹ ciusdē curie debeat. eo. q. nulli⁹ fortez ex mortui liberis curia lia munera pagere cogitur. illo videlicet obseruādo: vt hi quos iste naturalis filius post eaꝫ fortune curialida tus est perueuerit: z decuriones sine dubio sint: z curia lia perageremunera compellantur[h].

Si legitimat⁹ p oblationē curie decedat sine liberis succedit ma ter in tertia: i reliquā curia. Si vo mater nō supest succedit i pr̄nis cu ria: cognati i reliqs. ¶ si ci⁹ cognat⁹ curie se offerat oīa etiā pr̄na ad cu riam deuoluendababebit. etiā eo casu si mater supsit ad oīa bona ex tra substantiam patris quesita cum ceteris succedit. b. d. Salv.

¶ Si vero sine liberis cuiuscūq; grad⁹ itestat⁹ decē serit: si qdē mr̄ supstite tertiā qdē partē bonoz ei⁹ mr̄es habere: duas vo alias partes curiā cui a pr̄e datus est.

¶ Si autē mr̄ qdē defuncti nō supesset: alij vo cognati ex materna linea descēdētes vel ascēdētes: vel ex latere veniētes ad ci⁹ vocent successionē: tūc ea quidez q̄ a pr̄e naturali ad cū pueneruīt eidē curie cōpetere. ¶ Si quid vero filio post eaꝫ legitimo successori effecto: vel a mr̄e sua: vel aliūde quocūq; legitimo modo acquisitus sit: ꝫ ad primos maternos[k] ci⁹ cognatos puenire. ¶ Illo vi delicet obseruando: vt siue matre ci⁹ supstite: siue ea an̄ filium mortua: aliqs ex ei⁹ genere eiusdē curie fortunā subire paratus sit: licet ci offerēti se eidem curie bona mortui q̄ de substātia patris ad cū puenerit capere: mu nera q; peragere curialia. quo decedēte mr̄ defuncti (si adhuc supsit) nō solū tertiā partē eoz q̄ extra paternā substantiā filius eius aliunde acq̄siuit: ꝫ oīa ea vel ipsa sola: vel cum coheredibus suis capiet.

Hac. l. statuta nō būt locū i ā mortuis: ꝫ moriturīs. b. d. Salv.

¶ Ea vo q̄ de successione naturalis filij post curialē cō ditionē moriētis ꝓstituim⁹ nō tñ in his locū habere de bēt: q̄ posteaˡ a patre suo naturali curie dati fuerint: sed etiā in illis q̄ iā dati sunt: si tñ adhuc supsint. ¶ Et si ante pr̄sentē sanctionē mortui sunt minime ad eoz successio nem eandem nostram sanctionem extendimus.

Etiam habens filios legitimos pōt naturalē curie tradere: ꝫ nō pōt ei plus relinq̄re vel donare q̄ vni ex filijs legitimis[i] naturalib⁹ cui minus dederit. hoc dicit Salv.

¶ Et qm̄ oīmodo fauēdū est curijs ciuitatū: illud etiā i hac pte addēdū cē cēsem⁹ vt liceat pr̄ib⁹ naturales fi lios curie pr̄ie tradere. nō solū nulla cis legitia sobo le exīte: ꝫ et si filios vl alios liberos ex legitimis matri monijs perceatos bēant: z eo imō naturales ꝙs filios sibi legitios successores efficere. Ita tñ vt mūe cisdē pr̄ib⁹ liceat p oblationē vl ultimā volūtatē ꝙli⁹ eidē naturali filio dare vl relinq̄re ꝙ vni filio ex mr̄imōnio legitio perea to decerit vl reliq̄rit: cui mīma portio data vl relicta sit.

Cum quis.

De naturalibus liberis.

CUm gs. ¶ Casus. Habebas mulierem quādā in cōcubinā et ex illa filios: postea cū ea contraxisti matrimonium et filios suscepisti. et dotalia confecta sunt instrumēta: an per subsequens matrimoniū filij postea nati legitimentur? Dicitur q sic. z filij nati post matrimoniuz debēt gras referre filijs primo natis: q illi fuerunt causa quare isti erūt futuri legitimi. vel ḡpater postea concubinā accepit in vxorem.

a Ex his dēs matrimonijs. scz parentibus. z facit insti. de nup. ¶. fi. et. ſ. l. prox. z q̄d ibi no. z insti. de heredi. que ab intesta. ſ. j. z not. q̄ hec lex nō distinguit habeat legitimos vel non.

b Uper legem. Superiozes. primā.

c Nuptialia. dic vt diximus insti. de nup. in fin.

d Tollende. i. habēde.

e Utilitas. vt instit. de ingenuis. ſ. j. z. ff. de sena. emācipatū. ſ. fi. gs post.

Quod ius. ¶ Casus. Lex cadicis dicit q filij nati ante mrimoniū fuerunt legitimi per subsequēs mrimonium q̄d verū est etiā si ex vxore sua p̄mortua: vel a q̄ legitime per diuortiū discesserat habeat titm de legitimos: quia si p̄io habuit vxorem et ex ea filios cuz bis filij naturales possunt legitimari p principem.

f Quod ius. hec auc. cōin auc. de ince. nup. ſ. dubitatum. col. ij.

Sed noua. ¶ Casus. Ista vſ distinguere p̄mā auc. q: si ista cōcubina ancilla fuit: et filios habuit legitimos ante matrimonium. per subsequēs matrimoniū nō possunt legitimari.

g Sed noua ꝯstitutio. scz in auc. de trīū. z semi. ſ. pe. in fi. col. ij.

Dua alia. ¶ Casus. Hec loquit tā de ācilla q̄ō liberta: q̄si aligs desponser anc̄illā suā z manumittat: filij nati ex ea legitimāt.

h Noua alia ꝯstitutio. sexta. que ē vt liberti dec cetero. ſ. si quis autem. colla. vj.

Reterea. ¶ Casus. Ponit aliūs modū hec auc. qualr pater potest legitimare filios: z sic sibi succedant. z dicit q pater pōt supplicare p̄ncipi vt eos legitimet si nō vult mulierem ducere vxorē. vtpote q̄ deliqt: vel mortua est per matrimonium legitimantur liberi naturales p̄mogeniti: z succedūt ex̄ liter cum liberis postea nascituris. hoc dicit Bal. concordat. Salv.

Idem. a. Demosteni p̄fecto pretorio. Lex. x.

QUm quis a muliere libera et cuius matrimoniuz nō est legibus interdictum cuiusq̄ consuetudine gaudebat aliquos liberos habuerit: minime dotalibus instrumētis compositis: postea autem ex eadē affectione etiā ad nuptialia peruenerit instrumēta: z alios iterum ex eodē matrimonio liberos procreauerit: ne posteriozes liberi qui post dotez editi sunt sibi omne paternuz patrimoniū vendicare audeāt: quasi iusti in potestate effecti: fratres suos q ante dotem fucrūt nati ab hereditate paterna repellentes: huiusmodi iniquitatez amputandam censuimus. ¶ Cum enim affectio p̄iozis sobolis et ad dotalia instrumēta efficiēda: et ad posteriozem filiozū edendā ꝓgenies p̄estiterit occasionem: quō nō est iniquissimum ipam stirpē secūde posteriozitatis p̄iozem quasi iniustam excludere: cuz gras agere fratrib⁹ suis posteriozes debeāt: quoz bñficio ipsi sunt iusti filij: et nomē et ordinē subsecuti: ¶ Neq̄ eīm verisile est cū q postea vel dotationē vel dotē conscripserit: ab initio talē affectionē circa mulierē nō habuisse: q̄ ea dignā eē vxoris noīe faciebat. ¶ Quapropter sancimus in hmōi casib⁹ oēs liberos: siue ante dotalia instrumēta editi sint: siue postea vna eadēq̄ lance trutinari: et oēs filios suos in potestate suis existere genitori bus: vt nec p̄or nec iunioz vllo ba beatur discrimine: sed qui ex bisdem matrimonijs[i] p̄creati sunt: simili p̄fruantur fortuna.

Ista lex tollit dubiū q̄ō ilurgit er. l. precedēti. et hoc intēdit. Per sequēs matrimoniū filij nati ex ācubina legitimant: etiā si ex eo mrimonio null⁹ postea nascatur vel natus viuens nō reperiat tpe mortis p̄is: z sic antea nati legitimant multo magis q erāt in vtero tpe mrimonij: z tps conceptionis vel natiuitatis inspicit. put liberi est vtilius. b. d. Saly.

Idem. a. Juli. p̄zefe. p̄e. Lex. xj.

Uper lege conscripsimus qua iussimus si qs mulierē in suo ptubernio collocauerit nō ab initio affectiōe maritali: eā tñ cū q̄ poterat bñe ꝓnubiū z ex ea liberos sustulerit: postea vero affectiōe p̄cedēte etiā nuptialia istrā cū ea faccrit: filios q̄s vel filias habuerit: nō solū scōos liberos qui post dotē editi sunt iustos z i ptāte eē p̄ib⁹: ſz etiā antecriozes q et his qui postea nati sunt occasiōez legitimi nois p̄stiterūt. ¶ Quā legē q̄dā putauerūt sic interp̄tari vt siue nō pgeniti fuerit post dotē cō scriptā liberi: siue etiā ab hac luce subtracti: nō anteriozes filios iustos hr̄i nisi vtroq̄ tpe viuētes z supstites liberi inueniant: quoz supuacuā subtilitatē penit⁹ inhibenda cēsem⁹? ¶ Sufficiat eteniz talē affectionē habuisse vt post liberoz editionē etiaz dotalia efficiāt instra: z spē tollēde sobolis habeāt. lz eīn hoc q̄ō spatū est ad effectū nō pucnit: nihil anteriozibus liberis fortuit⁹ casus deroga re ꝓcedat: z multomagis si qs mulierē quā in ꝓtubernio suo habuerat p̄gnātē fecerit: postea aūt adhuc grauida muliere ꝓstituta dotalia fecerit instra: z puer vl puella edit⁹ vel edita fit iusta p̄is soboles nascat: z in ptāte efficiat: z heres exist at moriēti: siue ab intestato siue ex testamēto. ¶ Satis eīn absurdū est si filij post dotē pgeniti z anteriozibus liberis adiutozū afferāt. ipm puerū vel puellā sibi opitulari nō posse. ¶ Et gñaliʒ diffinim⁹: z q̄ sup hmōi casibus variabat diffinitione certa ꝓcludim⁹ vt semp hmōi q̄stionib⁹ in q̄b⁹ de statu liberoz est dubitatio: nō cōceptionis ſz partus tps inspiciat: z B fauoze facim⁹ liberoz: z editiōis tēpus statuimus esse spectandū. exceptis his tñmodo casib⁹ i q̄b⁹ ꝛceptionē magis approbari infantiū additionis vtilitas expostulat.

Imaute. ne. ij. constitu. vj.

Filij legitimi nō ipediūt naturales legitimari p sequens mrimoniū. b. d. nisi illi naturales essent nati ex ancilla. vt in auc. sed noua. q̄ō tñ p̄mittit si dotalia ꝛficiant instra. vt i auc. noua alia. q̄ corrigit auc. sed noua. z auc. sed noua limitat auc. q̄ ius. b. d. Saly.

Quod ius locū hz si ante ꝓstitū: legitimorum pater sit ex alia ꝛiuge a qua separat⁹ sit legime:

Imaute. vel mortua sit.

Sed noua ꝓstitutio non permittit hoc in ancilla: nisi ei q sine legitimis alijs reperitur.

Imaute. vt liber. dece. ſ. si quis autem. colla. vj. consti. vj.

Qua alia cōstitutio hoc gñaliter inducere videt z in his q ex ancilla sunt: vt ex ipsa dotis iscriptione simul z liberi tas tribuat: z ius suorum.

Imaute. q̄b. mo. na. effi. legi. ſ. fi vō is qui. et

Bastardi nō p̄nt legitimari a comite existētib⁹ legitimis. q̄ō credo verum nisi. ſsentiētib⁹ legitimis. b. d. Bald. vl sic. Hec auc. addit: ideo dicit p̄terea q̄ sui natura ē repetitiuū z ampliatiuū: q̄si dicat nec dū per sequēs matrimoniū. vt in auc. p̄cedētib⁹? sed etiā sine mrimonio p̄scriptū principis naturales legitimant. b. d. Saly.

Reterea q legitimā nō hz plē: ſz z hmōi cōsuetudine cū̄tra naturales pōt eos p̄cib⁹ p̄ncipi data legitimos sibi ꝓstituere z sine mrimonio si mulierā defuncta sit/ vl deliqt/ vl occultet/ vl alʒ venire p̄hibeatur vel quoq̄mō mrimoniū impediat: vt facē dotio.

Imaute. qui. mo. na. effi. legi. ſ. illud autem. colla. vj. Constitu. j.

Hic addit nou⁹ modus p quē filij legitimant. b. d. Bal. z Saly.

Item sine legitimis decedēs in testō scribēs velle naturales filios foze legitimos succedere: licētiā habeat vt post mortē ei⁹ filij p̄ncipi supplicent testū ostēdētes/ z principis z legis dono fiant heredes. Si tñ filij volūtatē p̄tis amplectant. q̄ō gñaliter obseruat: ſz si alij quidē volunt legitimi fieri: alij non: volētes fiant: ceteri in iure naturali remanent.

Imauten. tem. colla. viij. Constitu. fina.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

SI quis. ¶ Casus. Hec aut. ponit adhuc aliuꝫ modū per quē filꝰ sibi succedit tanꝫ legitimꝰ dicens: qꝫ si quis habet mulierē que potest esse vxor. ꝫ dicat in instrumēto publico vel priuato cū subscriptione triū testium fidedignorum: qꝫ vult filios naturales suos esse legitimos/ erunt successores. qꝫ si decimo filiorum dixerit ipsum suum esse legitimuꝫ: ceteri filij ex eadeꝫ muliere nati etiam erunt legitimi.

a ¶ Si quis. Sine legitimis forte verum in corpore nō aperitur habuerit legitimos vel non. Additio. Dicas qꝫ legitimatio nō prodest ceteris tentibus legitimis nisi in duobus casibus: scilꝫ quando fit per oblationem curie/ et per matrimonium vt in aute. qui. mo. na. effi. sui. §. genera liter. col. vij.

b ¶ Ceteris. fic. §. de discuer. re. l. i. et. §. de adnosca. diuer. iudi. l. restitucis de. Et hic est casus vbi res inter alios acta alijs prodest.

Res inter alios acta quīq; prodest alijs.

c ¶ Vidā. Itaqꝫ talibus dubitationibus. fcz tribus. nam ad ea dubia respōderi.

d ¶ Consequētia. qꝫ nec filius nec nepos legitimus est auo. vt subijcit in duob⁹ vltimis casib⁹.

e ¶ Ertendimus. ꝫ sic nocet filio patris vita.

f ¶ Aperimus. Ho. ergo bastardos non succedere cognatis patris. vt in aut. eo. §. filiū vo. colla. vij. Sz quid si ex spurio habeo naturalem vel legitimum nepotem. Vel qd si mulier habeat nepotē ex naturali vel spurio vel contra ex legitimo filio habeat nepotē naturalem: Pōt rideri vt in naturali vt distinguatur habeat legitimā sobolem vel non. ꝫ facit §. ad orfici. l. pe.

¶ De testamēteria tutela. ¶ Dirit de cōtractibus: nūc de quasi cōtractibus. Vel dirit qualiter vtinens pater cōsulat filio i alēdo: ꝫ nūc qualiter moriens in tutela.

Rubricas dupliciter continuat Accursi⁹.

Idem dicis. ¶ Casus. Si prona liber⁹ to tutorē i testamento dedit cū nō teneat datio. lz tutor: tutela nō administret nō tenebit. si vo spōte gessit: tenebit nego. gest. acti.

g ¶ Quem dicis. Potest queri. hic in prima lege quare tutor ꝫ iudex nō pōt dari sub cōditione. vt. ff. de tutelis. l. muto. §. i. lz a testatore sic. vt instī. qui da. tu. pos. §. ad certū: Rñ. qꝫ presumendū est qꝫ pater bñ faciat etiā dādo sub cōditiōe ꝫ multū ꝫ dicit ler in eo adeo qꝫ nūq; satisdat tutor ab eo dar⁹ r pupilli salua fore. vt instī. de satisda. tu. §. i. Vel dic actum esse legitimū in iudice qui non recipiat diem vel cōditionē. vt. ff. de regu. iur. l. actus legitimi. Nota. Item an tutor datus in testamento pupillo facto inuentario possit cōuenire debitores pupillares nōse pupillū: Videt qꝫ non. nam videt hic esse perplexio. nam nō pōt esse tutor: nisi adeatur hereditas. vt. ff. de test. tut. l. si nemo. i. nec adiri hereditas etiam si sit lucrosa sine tutoris auctoritate. vt instit. de auc.

Tutor a iudice sub cōditione dari nō pt: bñ tū a testatore.

¶ Hic aditur alius modus legitimādi naturales qui est in se mirabilis: r dico bene notandus. h. d. Saly.

SI quis⁹ liberos habēs naturales ex muliere libera q̄ vxor ei poterat esse: dicat in instrumento: siue publice: siue propria manu conscripto habēti subscriptionem trium testū fidedignorum: siue in testamēto: siue in gestis monimentoꝝ hos suos esse: nec adiecerit naturales huiusmodi ci filij legitimi et successores erunt. ¶ Et si vni ex multis filijs testimonium quodlibet ex predictis modis prebuerit: ceteris[b] ex eadeꝫ muliere natis ad legitima iura sufficiet.

¶ In odiosis appellatione filij nō cōtinetur nepos: si ratio odij que erat i filio cessat in nepote. hoc dicit hic lex nota. vel sic. Vbi fit mētio de filio respectu certe q̄litatis non continetur nepos qui est alteri⁹ qualitatis. hoc dicit Bald. Vel sic. Licet iure isto pater prohibeatur totū relinq̄re naturali filio: nō tamen prohibetur nepoti naturali ex legitimo nato: nec nepoti legitimo ex naturali nato: nec nepoti naturali ex naturali nato. vbi nulla subest soboles legitima. in successionibus ab intestato remanent iura antiqua in suo statu. hoc dicit. Salycetus.

Idem. a. Joban. prefecto pretorio. Lex. xv.

QUidam[c] qui iustum filium habebat/ nepos accessit naturalis: si nepotis nomen huiusmodi soboli legibus accommodandum est querebatur. ¶ Volebat enim tali naturali nepoti ex suo legitimo filio iam defuncto progenito totam suam substantiam relinquere: quasi sacris constitutionibus tantummodo in filijs naturalibus prohibentibus totum patrimonium: siue quantam partez voluerit eis relinquere et certo fine partes eorum concludentibus. ¶ Huiusmodi autem dubitatio et in alia dubitationis specie ventilata. ¶ Quid enim si ex naturali filio nepotem habet auus legitimum patri suo vel naturalem: ¶ In omnib⁹ itaq; talibus dubitationibus cum nulla legitima consequentia[d] in huiusmodi personis custodiatur: sed interuentu sobolis naturalis nullum ius legitimum subesse potest: vt necessitas relinquendi aliquid ex legibus eis imminеat: liceat eis quantum voluerint sue substantie in eos conferre: scilicet nulla legitima sobole subsistente. ¶ Filijs enim naturalibus relinqui constitutiones quantum voluerint/ ideo prohibuerunt: quia vitium paternum refrenandum esse existimauerūt. ¶ In nepotib⁹ autem non eadem obseruatio in prefatis speciebus custodienda est: vbi legitima soboles minime facit impedimentum. ¶ Ea enim subsistente veterum constitutionum tenorem in naturalibus filijs statutum: et in nepotibus extendimus[e]. ¶ Sed hoc in his tāmmodo sancimus in quib⁹ voluntate aliquid consecuti sunt: iura etenim ab intestato in aui successionem nemini eorum penitus aperimus[f] et hoc non solum eis accedere censemus a substantia aui paterni naturalis: sed etiam proaui vel eius cognatiōis: si qs saltem huiusmodi vocabulum in tam degeneres homines extēdere malucrit.

¶ De testamentaria tutela. Titulus. xxviij.

¶ Tutor non legitime datus in testamento non tenetur si non immiscet se administrationi. si autez se immiscet tenetur actione negotiorum gestorum. Hoc dicit ista ler. Baldus. Vel sic. Tutor minus legitime dat⁹ nō cogitur administrare. spō tetamen administrans tenetur actiōe negotiorum gestorum et nō tutele. hoc dicit Salycetus.

Impera. Seue. et Anto. Spate. Lex. j.

QUem dicis[g] tibi tutorem in testamento[h] patrone datum si administratiōi se non immiscuit: nulla actione tibi tenetur: neqꝫ[i] ex iure datus tutor fuit. ¶ Si administrauit sponte[k] res tuas: experiri aduersus eum actione negotiorum gestorum potes.

¶ Que eodem tempore confirmantur simul fieri videntur. Vel sic. Pater dando ma bic titu. ꝫ sequens dicūt. de secunda. j. titu. ij. de tertia in sequentibus: quia quādiu locum habet testamētaria non habet locum legitima. Jte testamentaria ꝫ datiua simul concurrunt quandoqꝫ. vt. j. tit. j. l. si vt. pponis. fz legitima nunqꝫ habet locum cū testamētaria: neqꝫ tutela legitima cū datiua. Sine ergo null⁹ ē dar⁹ i testamēto: siue plures dati sunt: sed oēs decesserūt. succedit tutor legitim⁹. si verovn⁹ eorū decessit loc⁹ ei⁹ cōstituit datiuus. fcz si ceteri non sufficiūt: qꝫ diu locū habet testamentaria nō habet locū legitima. si⁹ sub cōditiōe data interim dat datiu⁹. fz si nō sperat cōditio exterrura bz locū legitim⁹. Jte si testō dar⁹ est exclusatus vel vt suspect⁹ remotus venit datiuus.

Tutoris datio fctā in min⁹ so lenni testō an valeat.

Tutela ē tripler.

vt. ff.

De testamentaria tutela.

vt.ff.de testa.tutel.l.si quis sub conditione. Ät vbi habet locus legitima tutela datus a iudice ipso iure nullus est.vt.ff.de tute.¬ra.di.l.si tutor: reipublice.§.j.¬.j.qui da.tu.l.si sorores. Ex pdictis ergo colligitur q datiua tutela adminiculo testamẽtarie excludit legitimã qõ nõ põt facere per se.¬ factũ.ẽ.de nego.gest.l.curatorem.

Si a pre. ¶ Lasus. Filio suo pater tutorẽ dedit in testamento. deinde in codicilis dedit aliũ. an videatur primum repudiasse: Respõdetur q non nisi hoc exp̃esse dixisset tetator.

a Codicillis. testamento confirmatis.vt.ff.e.l. iij. Ezo. Quod hodie semper verum est vt confirmativideanturt.vt.insti.de codicil.§.j.

b Tutor erit. Cõtra vi debatur: quia tutorẽ habenti ¬c.vt.j.qui pe.tu.l. antepenul.¬.insti.de cura.§.interdum. sed non postea fed eodẽ tempore dari videtur. ac si eodem testamento quo cõstat plures dari posse.ꝫ Joan.Ädita ergo here ditate saltez ab vno here rede incipit tutela omnium.vt.ff.eo.li nemo.j. Ántea ergo nullus erat prior.¬ sic non potest dici vnũ ante aliũ. Itez adhuc videbatur posteriorem dando priorẽ removere.vt.ff.de procur. si quis cum.§.finali. que est cõtra.sed aliud in p̃curatore quod p̃inatũ est officium.vel idem q̃ inuenitur ibi vnus ante alium: hic autez non. cũ ab adita hereditate omnes incipiant hic esse tutores.et facit.ff. de adi. le.l.alumne.§.qui filias. et.j.de testa.sancimus.

Procurator posteriorẽ removet q posteriorẽ dat.

Si tutores. ¶ Lasus. Si pater filiũ dedit tutorẽ in testamento: et vnus ad adultam etatem peruenit. an fratris sui pupilli debeat eẽ tutor: et datus in testamento removeri/ queritur: Dicitur q̃ non. sed scõm hoc nulla est dubitatio legis: quia minor vigintiquinq; annorum tutor esse nõ potest.vt.j.de legi.tut.l.vlt. Dic ergo sic. vnus filiorum habebat.xxj.an. alius.xiij. qui alio pupillo remanẽte peruenit ad.xxv.ãnos.an tũc erit tutor fratris q fuerit datus in testamento.

e Ad eum. factum adultum. sed qui erat remanet. Sed quid miri cũ pbic erat minor.xxv.annis.vt.j.de legi.tute.l.fi: Respõdetur.olim pobic erat minor.xxv.annis.vt.j.de legi.tute.l.fi: Respõdetur.olim potcrat esse tutor: minor: sed excusabat se si volebat: vt bic.¬.ifti.de excu. tuto.§.item minor. sic ergo hodie inutilis est hec lex. Vel dic q̃ alter habebat vnũ mensem: alter tredecim annos.¬ dimidiã quibus datus est tutor. maior creuit/ ita q̃ factus est.xxv.annorum. adhuc tamẽ alter est pupillus et remanet tutor: idem:¬ hoc cũ testamẽto datus fuit. sec̃ si a iudice.vt.ff.de tu.¬ ra.dist.si tutor: replenidixi.§. eodem.l.j.in fine. Et nota q̃ dicit sue etatis: id est adultus fm primũ casum. vel maior.xxv.fm alium. quod probatur.ẽ.de bis qui ve.etate. impera.l.finali.

Ater. ¶ Lasus. An mater filio suo ipuberi tutorẽ dare possit/ queritur. Distinguitur. aut instituit eum heredẽ: aut non. Primo casu potest. sed cõfirmabitur a iudice: sed sine inquisitione. Si vo dedit nec instituit⁹ est: nec tutor: confirmatus:¬ tunc eum inquisitio ne non tenet datio.

d Non potest. Ut ¬.ff.de confirman. tuto.l.j.¬.responso.¬.ẽ. titu.j.l.j. et de lega.ij.peto.ẽ.mater.¬.ff.eo.l.iij.ij.responso.¬ est ratio quia nõ habet in potestate filios quod est necesse: vt teneat datio in testamento, vt insti. de tute.ẽ. permissum.

e Instituerit. sed hoc quilibet extraneus posset.vt.ff.de cõfir.tuto.l. si patronus. immo non. sed confirmatur cũ inquisitiõe. matris vo datio tenet per se fm quosdam. argu.j.ti.j.l.fina. vel sine inquisitiõe hoc casu confirmatur. Sed videtur cõtra etiam quãdo instituit scilicet q̃ non posset dare. vt.ff.de leg.ij.peto.ẽ.mater. Solu.hec illam corrigit. vel ibi exponenõ posset/ scilicet als quando nõ instituit: vt sic cõcordet cũ principio istius. Vel nõ potest vt ibi quin egeat confirmatione que omnino fit.

f Solet. non dicit q̃ sit necesse: sed solet si expediat pupillo. non als vt ff.eo.l.iij.ẽ. sed et inquiri. diligẽter ergo inquiritur. sic ¬ in patrono cũ non instituit. vt.ff.eod.l. qui tutelam.§. finali. sed cũ instituit nulla fit vel non tanta.

g Nullo vo.id est neq; pupillo herede istitutor: neq; confirmato cũ non fuit institutus.

Si pupillor. ¶ Lasus. Pf filio suo impuberi tutorem dedit quendã libertus: ¬ instituit alienum seruum redimi et manumitti:¬ eum tutorez dedit: filio eo redẽpto nihilominus alius erit tutor. et isto facto libero adiugetur curator. quia tutorem habẽti: tutor dari non debet.

h Voluit. q̃ potuit. vt instit.q̃ testa.da.tu.pof. §.j.et.j. de fideicom.lib. ¬ si non ascripta.

i Dato. a testatore eodem testamento vel codicillis fm Jo. Vel dic a iudice. Sed tũc oppones q̃ durãte testamẽtaria nõ habet locum datiua. sed rñ. eẽ verũ q̃n testamẽtaria tenuit ab adita hereditate: vt cum liber datur. sed fecus: cum seruꝰ quẽ op̃s prius manumitti: ꝫ alia rõne nõ placet: quia non adiungitur tunc: sed sol̃ esset cũ ille interim datus deberet desinere. vt insti. de atti.tu.§.j.prima ergo placet.

k Et curatorẽ. Nõ tutorẽ vt cuites opinionẽ: q̃ habẽti tutorez ¬.vt j.q.pe.tu.l.antepe.¬.insti.de cura.§.iterũ. Uel dic ꝫ Jo. etiã tutorẽ: q̃ eodẽ tpe dari videnꝫ.vt.ẽ.l.ij. Tertij dicit ideo curatorẽ: quia in minus solenni volũtate fuit dat̃. q̃ non placet: q̃ frustra diceret debere redimi ¬ manumitti: ¬ facit.j.ti.j.l.si vt proponis.

Si tibi. ¶ Lasus. Pater filio suo ãnunculũ tutorẽ dedit: an valeat dario: Ualet. q̃ quemcũque tam de gestis q̃ de gerendis negl ectis actione tutele: nisi se excusasset.

l Si tibi pater. Non sic in matre. vt.j. titu.j.l.j.

m Neglectis. Ut ¬.j.si tu. non gessit.l.ij.¬.ff. de ritu nup.l. si quis tutor.§. quinetiam.

Utele. ¶ Lasus. Finita tutela potest adultus tutorẽ cõuenire indicio tutele ad id quod sibi er administratiõe debẽt. ¬ hoc in prima. Ãn autem in testamento dari possit curator/ queritur. Dicit q̃ non.¬ hoc in secunda.

n Jubebit. Finita tutela nõ prius.vt.ff.de tu.¬ ra.dist.l.nisi. in prin.

o Non ambigitur. Sed confirmatur.vt.ẽ. de nego.gest.l. curatorez.¬ insti. de cura.§. dantur.

Utores. ¶ Lasus. Non solum per verba latina: sed etiã per greca dari in testamento potest tutor. Latina verba legitima dicunt.

p Legitimis.i.latinis.¬ facit.j. de test.l. hac consultissima. in fi.

De confirmãdo tutore. ¶ Noc est op̃ q̃ dario nõ tenet nisi confirmetur.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

TEstamento. ¶ Casus. Tutor a matre in testameto datus se excusare non habet necesse: cum patio nõ teneat. datus tamen a iudice confirmatur: et tutelam administrabit. vel se excusabit.

a ¶ Dati. anteq̃ tri dent possunt se excusare si volũt. vt. ff. de excu. tut. iurisperitos. ſ. ſi.

b ¶ Nõ habet. Quia nõ tenet patio. vt. ſ. ſ. ti. l. i. mater. sed secus si pater dat: q; ꝺ se excusare. vt ſ. ti. l. l. ſi tibi pater.

c ¶ Et quidẽ inquisitiõe. secus cũ pater minus le gitime dat. vt insti. de tutelis. ſ. fi. t. ff. co. ſi filio. Sed qre magis ingrif a mſe dat? R. quia fra gile q̃ mutabile e mulieris ꝓsilij. t ad h. ff. de te ſta. tu. l. pſr. t. ff. qui pe. tu to. l. ſi. in prin.

Mulieris cõsilium est fragile.

D Eꝫ p. ¶ Casus. Si tutor in testa mẽto iperfecto datur nõ tenet patio: ꝓfirmari tñ potest a iudice. tẽpus tñ legis datus ad excusan dum se sibi non cedet an confirmationem.

d ¶ In cõstituendis. scz confirmandis.

e ¶ Soler. sine inglitiõe. vt. ff. co. ſi filio. t insti tu. de tut. ſ. ſi. sed hodie vi detur hec ler corrigi. vt ſ. de testa. l. hac ꝓsilij ſi ma. ſ. er imperfecto. t. ſ. fami. hercisc. l. ſi. quod quidam dicũt. alij tamẽ cõtra. Ytẽ an erit testa mentarius vel ordinus: Videtur q testamentarius. vt. ff. e. l. ij. t de cu ra. fur. l. ſi furioſo pubes ri. Sed dic datiuum. vt argu. ff. de verbo. ſignifi. lege. t in auc. de defen. ci ui. ſ. interim. col. iij. hinc est q ſi mater iterumeiat er auc. ſ. quando mu. tu. off. auc. matri. prefertur huic. nec obstat q dicit omnimodo confirmandus. vt. ꝓ. t insti. de tute. in fi. quia exponitur ibi dẽ ſm Joã. ideſt fine inq ſitione. non autẽ omni modo/ id est semper. t fa cit ei tam ꝓ matre. ſ. i. ꝓrima Additio. Tu di cas doctores communiter tenere talem tutorẽ esse testamentariũ. t ꝓbꝫ ciendũ legitimo. de quo per Bar. in. l. i. ff. eo. tit. Aũ autem iudicium ma tris tutorem legitimum expellat: Dic ſm Bal. q̃ non. vt. ſ. qui pe. tuto. l. cura a matribus.

Tutor in testõ iuali de datus a iudice ta men cõfir mat' an di catur testamentari'.

f ¶ Tempus. quinquaginta dierum q̃ dat ad cõtestãdas excusationũ causas q̃ currit et quo incipit tenere decre tum. quattuor autẽ mẽſes cõtinui ad peragendũ negocium et die no minationis. vt. ff. de excu. tu. l. quinquaginta.

S Ẽ vt ꝓponis. ¶ Casus. Si in testamento imperfecto tutor de tur: t anteq̃ confirmetur iudex aliũ dedit: posterior erit tutor: an autem qui cũ parte litigãt possint esse curatores: ꝓuidebit cõ petens iudex ꝓ vtilitate pupillorum.

g ¶ Ab eo. scilicet magistratu.

h ¶ Interest. Quattuor enim adesse debent. q̃ is det qui iurisditionẽ habet. q̃ illi cui dari possit. et is detur cuius dãdi sit facultas. t q̃ tri bunali qui dat sedeat. vt. ff. co. l. naturali. ſ. j.

i ¶ Nõ põt. ſic. ſ. de admi. tu. l. ſancim'. i. t ad. l. iul. de adul. gracchus. et hoc ꝫ illi erãt ꝓfirmãdi. ſic. t. ff. de mino. l. in integrum. t. l. ſi mulieri.

k ¶ Curatores. nõ dicit tutores/ ne obstet regula. ſ. q pe. tu. l. anẽpe. Vel dic. l. tutores. t facit. ff. de teſt. tu. l. er ſmia. t. ſ. ti. i. ſi pupillorũ. t quod no. in. l. i. t. ſ. l. pri.

TEstamento matris tutores dati a patre se excusare non habẽt nisi decreto ſm voluntatem defun cte. t quidem inquisitiõe habita/ dati fuerint.

¶ Tutor: relictus a patre in testameto nõ solẽni vel in epistola non est tutor: nisi confirmetur per iudices: nec cedit ei tempora excusationum proponendarum. b. d. Bal. Vel ſic. Hec epistola nec testamento imperfecto dat tutor: legitime: ideo excusationis tempus non cedit anteq̃ confirmetur. hoc dicit Salycet.

Idem. a. Valẽtiano. Lex. ij.

D Eꝫ per epistolam neq; ex imperfecto testamento tutorem recte dari indubitati iuris est. ¶ Sed voluntas patris in cõstituendis tutoribus vel curatoribus in hmõi casib' a iudice ad cuius officiũ hec res pertinet ſeruari solet. ¶ Cõm q̃ vereri non debes ne tempus anteq̃ confirmaueris tibi cesserit.

¶ Tutor ꝓfirmãdus nõ impedit quin interim alius possit dari: et dato potest confirmandus adiungi. b. d. Bald. velſic. Anteq̃ tutor: inutiliter a patre datus con firmet potest per iudicẽ de alio prouideri: t per eũ gesta valent. hoc dicit. vel ſic. Legitime facta non reuocantur: t ꝓfirmatio tutoris consistit in deliberatione iudicis: qi omnino est cõfirmandus. b. d. Saly.

Idem. a. Gosiano. Lex. iij.

S Ẽ vt ꝓponis pupillo cuius imminebat pater inutiliter testamẽto tutores dedit: t ꝓsq̃ hi cõfirmarent alij ab eo cui interest dati sunt: id qdẽ q̃ iure gestũ est reuocari nõ põt. ¶ An autẽ q iudiciũ patris habeãt curatores. idẽ pupillo constituti debeãt adi tus cõpetens iudex ꝓspectis vtilitatibus eius estimabit.

¶ Tutor: datus filio naturali (etiã in testamento nõ solẽni) est confirmandus si patris affectio erga filium naturalem ostẽditur: er eo q̃ ei aliq̃d reliq̃rit. b. d. Bald. Vel ſic. Tutor: datus a patre filio naturali debet petere se confirmari: t confirmat' solum habet administrationem in prouectis a patre. b. d. Saly.

Imperator Justini. a. Juliano prefecto prętorio. Lex. iiij.

Naturalibus liberis prouidentes damus licentiam patribus corũ in his rebus quas quocũq; modo eis dederint vel dereliquerint. scz intra prefinitos nostris legibus modum etiam tutores eis relinquere: qui debet apud competentes iudicem se cõfirmare: et ita res gerere pupillares.

De legitima tutela. Tit. xxx.

¶ Cognatis non defertur legitima tutela. b. d. Sic ſ. ſ. ista. ſ. agnatis ſic. vel ſic. Tutela legitima er lege. xij. tabularum defertur ad agnatos non cognatos et ſic ad patruos non ad aunculos. hoc dicit Salycetus.

Impera. Diocle. et Maxi. aa. Firme. Lex. j.

D auunculos nec masculorum tutele ex lege. xij. tabularũ deferuntur. cum ſo lummodo patruis (ſi non excusauerint) id ius tributum sit.

Mauten. de heredi. ab intesta. ſ. er his. colla. ix. Consti. j.

¶ Modice tutela legitima deferẽ ſm ordinem successionis: vt ſic ꝓximior voce tur/ dum tamen sit idoneus: t plurib' er tantibus in eodem gradu magis idoneo committitur administratio aliorum periculo. t cum tacita hypotheca bonorũ. hoc dicit Salycetus.

Sicut hereditas agnatione non inspecta defertur ꝓximis: sic et tutele onus comitatur emolumentum. si masculi t perfecte sint etatꝫ. t nulla lege ꝓhibẽtur ſuscipere. ¶ Q; si plures sint eiusdẽ gradꝫ/ t ad tutelã vocant: iubemus cõmuniter apud iudicẽ cõueniẽtibus vnũ aut plures eligi: et cum vel eos administrare vt magis idonco vel minus idoneis cõmittatur tutela: periculo oibus imminente qui ad tutelaz vocantur: t substantijs eozũ minozibus tacite subiacentibus ꝓ huiusmodi gubernatione.

¶ Etiã minima capitis diminutio iure isto excludit a tutela. b. d. cum glo. Saly.

Idẽ. aa. Asclepiodoro. Lex. ij.

AD agnatos pupilli iure legitimo solicitudinem tutele prinere: nisi capitis diminutio nẽ sustinuerit: manifestissimũ est.

Tutor an possit dari ſi certe rei.

Continuatio.

D auunculos. ¶ Casus. In hac. l. dicit imperator q̃ frater ꝓsq; q; cogna tus: tutor: de iure. xij. tabularum esse potest.

n ¶ Ad auunculos. qui sunt matris fratres: t sic cognati.

o ¶ Patruis. q̃ sit agnati. t idem in his qui sunt ex nouo sortiti ius agnatiõis. vt. ſ. de leg. her. l. ſi. ſ. fi. sed cum iure ꝓtio admittũtur cognati ad successionẽ: an eodẽ tu re t ad tutelã q̃rit Joã. quod videtur arg. instit. de le. patro. tu. hodie autem constat per aut. que sequit. sicut ꝛc. que est in anten. de here. ab intesta. ſ. er his. colla. ix.

Cognati an hodie admittan tur ad tutelam.

S Jcut. Sint etatis. vt. ſ. eo. l. ſi.

p ¶ Suscipere. vt miles. vt. ſ. qui pe. tu. l. armate. t in alijs casibus. vt in eo. titulo.

r ¶ Eligi. hec electio fit ꝓpter cõmodiorẽ administrationẽ: vt hic. t. ff. de legi. tu. l. legitimos. ſ. in legitimis. t. ff. de admi. tu. l. iij.

s ¶ Tacite subiacentibus. scz ꝓ officio obligatis: vt hic. t. ſ. de admi. tuto. l. pro officio.

AD agnatos. ¶ Casus. Tutor pupilli ꝺz esse agnatus/ nisi ma trimam vel mediam capitis dimi. passus fuerit.

t ¶ Capitis diminutionem. Maxima vel mediam vel minimã si est legitima tutela. vt insti. quib. mo. tu. ſ. ſ. ſ. capitis. t. ff. de capi. dimi. l. tutelas. in prin. t vt. ſ. eo. l. frater.

Constitutione.

Qui petant tutores ⁊c.

QDnstituitiõe. ¶ Casus. Claudius statuit vt agnatus vocaretur ad tutelam feminarum. constitutione cuius cessante statuit imperator: vt non solum patruus sed frater ad legitimam pupillorũ tutelam vocetur. Ulpia.

a ¶ Sublata. que alios filijs: alios filiabus tutores esse volebat.

b ¶ Jure. quod est in fratre etiam post minimas capitis diminutionem. vt. j. l. priori.

FRater. ¶ Casus. An frater emancipatus nõ obstante emãcipatione ad legitimam fratris suj vocari debeat tutelam queritur. Dicitur q̃ sic. nisi iusta causa possit se excusare. nec ob hoc q̃ sit emancipatus vel capite minutus se poterit excusare.

c ¶ Antecedere. Ex cipe hodie filiũ fratris q̃ cuz eo admittit. vt. j. de leg. here. aut. cessante.

d ¶ Legitimã. sz econtra in potestate retentus est fiduciari. vt infra. de fidu. tu. §. j. ⁊ facit. j. de. here. l. de emancipatis. ⁊. l. memininus. §. j. et. j. de cura. fur. ne lucrum. Sed contra. ff. de inoffi. testamen. fratres. vbi dicit tolli agnationez. ⁊ sic nõ erit legitim⁹: sed bene corrigit. Jtẽ facit infra. de legi. agna. tu. §. fina. et infra. de legi. agnato. suc. §. fi.

QEmo. ¶ Casus. Minor. xxv. an. tutor esse nõ põt obstante minori etate: aut a lege tima successione propter ẽ excludi debeat q̃ ritur: Dicitur q̃ non.

e ¶ Annum impleat. vt infra. de fidu. tu. i fi. et de excu. tu. §. item maior. et j. de legi. here. l. fi. in fi. et j. qui etate se excu. lib. j. Lcum filios.

f ¶ Alius pregraue tur. s. minor.

g ¶ Sub cura agere. quãdoq; tamen vnus curator: ⁊ alĩ subcurator: cõstituitur. vt. ff. de negoc. gest. ex facto.

h ¶ Cui. i. quibus. vel cui sz etati.

Dote accipiete minorẽ an sua bona tacite obligentur.

¶ Teneri. arg. sume q̃ si minor: accipiat dotem non obligãtur bona ei⁹ tacite sicut nec ẽ. quod quidam dicunt. Alij q̃ sic. cum sit legalis obligatio. als non sine decreto. Additio. Banc questionem decidit Bar. in repertione. l. si constante. ff. solut. matrimonio. in tertio modo repetendi. inverſi. quarto quero pone q̃ minori. vbi consulit danti dotem minori q̃ obligatiõez bonor: expressam recipiat cum iuramẽto. per auten. sacramenta puberum. §. si aduer. vendi.

Ter. ibi; sede di est. cõsor. c. indecz. cli glo. i. de etate et alia extra.

¶ Etiam ad pupillarum tutelã vocantur masculi reiecta contraria constitutione. Constantini. hoc dicit. quam tamẽ nõ habemus. Saly.

Imperator Leo. Erithrio prefecto pretorio. Lex. iij.

QDnstitutione diuine memorie Constantini lege claudia sublata[a]: p antiqui iuris auctoritate: saluo manẽte agnationis iure[b]: tam consanguineus: id est frater q̃ patruus ceteriq; legitimi: ad pupillarem feminarũ tutelam vocantur.

¶ Frater emancipat⁹ est legitimus tutor alterius fratris in potestate retẽti ⁊ filiorum eius. b. d. Bal. vel sic. Sicut frater emancipatus vocatur ad legitimam fratris ⁊ sororis hereditatem: ita ad eozũ tutelam. b. d. Saly.

Impera. Anasta. Policar. prefec. pretorio. Lex. iiij.

FRater emancipatus qui in germani sui vel sororis successione omnes inferiores seu pliziores gradus: nõ tñ cognatorum/ sed etiam agnatorum antecedere[c] a nobis pro nostra dispositione iussus est: ctiam ad legitimam[d] fratrum ⁊ sororum: necnõ liberozũ fratrũ tutelam quasi minime patris potestate pius emãcipationis relaxatus: si non alia iuris cognita excusatione munitus fit: vocari. nec sub pretextu capitis diminutionis alicnũ ab huiusmodi onere semetipsum contẽdere sancimus.

¶ Qui nõ est legitime etatis tutor esse non potest: et a successione propter hanc causam non repellitur. hoc dicit Bal. vel sic. Minor. xxv. annis non vocatur ad tutelam vel curam cum ipse indigeat tutore vel curatore. hoc dicit. Vel breuius. Qui nõ est etatis perfecte non potest tutor vel curator esse. b. d. Saly.

Impera. Justinia. a. Demosteni prefecto pretorio. Lex. v.

QEmo neq; frater neq; alĩ⁹ legitim⁹ in tutelam fiue in genui fiue liberti vocetur: ante q̃ quintũ ⁊ vicesimus fue etatis annum impleat[e]. ¶ Immineat cuiz cuiq; p sua tantũmodo administratione periculũ/ ne alieno onere alius[f] pregraueť. ¶ Sic etenim ⁊ pupillis ⁊ adultis cõpetẽs gubernatio inducit: ⁊ naturalis ordo p omnia conseruabitur. Cui enim fer ẽdum est cundem esse tutorez ⁊ sub tutela cõstitui ⁊ iterũ cundẽ esse curatorez ⁊ sub cura agere[g].

¶ Hec certe ⁊ noim ⁊ reruz feda confusio est. ¶ Discretis itaq; oibus vel datiui vel legitimi fiãt tutores vel curatores his qui talis etatis sunt cui[h] suarũ rerũ administratio cõmittitur: quozũcunq; res possint plenissimo iure hypothecarũ teneri[i]. ¶ Omnibus que de successionibus tam ingenuoz q̃ libertozũa priozibus legibus disposita sunt in suo roboze durabunt: nec aliquã iminutionem ex psentis legis sanctiõe accepturis: maxie in libertozũ successionib⁹. ne videant ex eo q̃ ad tutele graduamen non veniunt successionis emolumentum amittere[k].

¶ Qui petant tutores vel curatores. Titulus. xxxj.

¶ Minor debet admoneri q̃ petat curatorẽ ad lites: ⁊ si admonit⁹ nõ petit/ etiã eidẽ absenti ⁊ muito dabitur. b. d. Salyce. vel sic. Uolẽs cum adulto litigare dz ipm admonere: ⁊ ipse adultus põt petere curatorem sibi dari. b. d. Saly.

Imp. Anto. Accrisande. Lex. j.

DImone[l] adolescentem aduersus quez cõsistere vis vt curatores sibi dari postulet: cum quibus fm iuris formã cõsistas[m]: qui si in petẽdis his cessabit potes[n] tu cõpetẽtem iudicem adire vt in dandis curatoribus officio[o] suo fungat.

¶ Libertus omittẽs petere tutores filijs patroni subiacet piculo deserti obsequij. b. d. Saly.

Idem. a. Esprofidito. Lex. ij.

PAtroni tui filij si ci⁹ etatis sunt vt res eozum per tutores administrari debeant: curam adire pretorem: et nomina[p] cedere et[q] quibus tutores cõstituant: nec si cessaueris obsequij deserti periculum subeas[r].

¶ Tutore mortuo mater pupilli debet petere alium dari. hoc dicit.

Idem. a. atalante. Lex. iij.

IN locũ tutoris defuncti vel in ppetuũ relegati alium dari tutorẽ filijs[s] tuis idoneũ ex eadez prouincia a iudice cõpetente postula[t]: qui fm officiz suũ vtilitatibus eozum prouidebit.

¶ Creditor⁹ in subsidiũ petit tutorẽ dari pupillo debitoris sui. b. d. Saly.

Idem. a. Domno. Lex. iiij.

SJ filijs debitoris tui nõ sunt necessarij: qui tutores petãt potes ⁊ ipse curare[u] vt accipiant per quos legitime defendantur.

Impe. Alex. a. Fusciane. Lex. v.

¶ Qui petant tutores vel curatores. ¶ Uenit nunc ad datiuũ. ⁊ prius querendo quis petat eam dari.

DImone. ¶ Casus Si quis babẽs minorem sibi obligatũ velit cum cõuenire: si curatorem nõ habeat: admoneat eum vt curatorẽ petat: q̃ si non petierit/ adire poterit iudicẽ: et petat vt ei det curator.

l ¶ Admone. si vis. nec enim puniteris si non petas nisi q̃ si sententia diffinitiua daretur pro tenõ teneret. vt. ff. de procu. l. nec eo min⁹. vbi dicit aliquẽ fieri posse et iterlocutoria vl diffinitiua de iure lata si nõ defenderet: ls secus si esset pupillus. vt. ff. ẽ bo. aut. iu. pos. si minoz. ⁊. ff. quib⁹ ex cau. in pos. ea. l. ap⁹ iulianũ. Alij aute puniunt si nõ petant in successiõe et in alijs. vt. ff. qui pe. tu. l. ij. ⁊. j. de admini. tut. l. sanc. cimus. ij. §. ne aute. et. j. de legi. here. sciant. ⁊ fa. cit. ff. de mino. ait põtor. §. permittitur.

m ¶ Consistas. als consistas. als consistat.

n ¶ Potes. non aute cogeris. vt dixi p. l. dictaz. si minor.

o ¶ Officio suo. quod est vt si litigat cũ tutore nõ aliter detur curator: nisi postulãti pupillo. vt. ff. de tute. l. q̃ habet. §. idez cassius. si cuz alio datur inuito. vt infra. de cura. §. item inuiti. Curator q̃ liter datur adulto.

p ¶ Patroni. ¶ Casus. Libert⁹ filijs patroni sui tutorem petere debet: q̃ si nõ fecerit puniet̃ur.

q ¶ Noia. s. tutorum.

r ¶ Ex quibus. i. ppter que supradicta. s. aditionem ⁊ nominum editionem. Uel dic ex quibus nominatis.

s ¶ Subeas. emendaris est verboribus. vt. ff. e. l. ij. §. liberti. ⁊ etiã in seruitutem reuocaris vt dicunt q̃dã. ff. de iur. pa. l. ingrat⁹. ⁊. j. de lib. ⁊ eozũ li. l. si manumissus. et fic est. ztra. j. de li. cau. solo. Sz dic refert inter necessariũ obsequiũ: ⁊ nõ necessariũ. vt ibi dicimus. Libertus non petẽs tutores filijs patroni nichil punitur.

t ¶ Filijs. matri loquit.

u ¶ Postula. o mater. et est ad hoc. ff. ad tertu. l. ij. §. si mater nõ petierit. ff. e. l. ij. ⁊. j. de admini. tuto. l. finali.

SJ filijs. ¶ Casus. Creditor põt petere tutorem filijs debitoris: si cõsanguineos nõ habet qui petant.

v ¶ Et ipse. sz creditor.

r ¶ Curare. coute dicit curare. nã primo rogare debet eos qui possunt petere vt petant. vt. ff. eo. l. ij. §. siquidem aliquis.

k ¶ Amittere. nam fallit hec regula vbi est successionis ⁊c. vt instit. de leg. patro. tute. §. finali.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Testamento. ¶ Casus. Tutor a matre in testaméto datus se excusare non habet necesse: cum datio nō teneat. datus tamen a iudice confirmatur: et tutelam administrabit. vel se excusabit.

a ¶ Dati. anteq̄ tū deniq̄ possunt se excusare si volūt. vt. ff. de excu. tut. iurisperitos. ff. si.

b ¶ Nō habēt. Quia nō tenet datio. vt. ff. ti. l. l. mater. sed secus si pater dat: q̄ dz se excusare. vt. ff. ti. l. si tibi pater.

c ¶ Et quidē inquisitiōe. secus cū pater minus legitime dat. vt insti. de tutelis. §. fi. ff. eo. si filio. Sed q̄re magis ingrif a mīe dat? ff. si. qua fragile ꝛ mutabilē mulieris ꝓsilū. ꝛ ad h. ff. de testa. tu. l. pf. ff. qui pe. tuto. l. fi. in prin.

Mulieris cōsilium est fragile.

Deēps. ¶ Casus. Si tutor in testaméto iperfecto datur nō tenet datio: ꝓfirmari tū potest a iudice. tēpus tū legis datuꝫ ad excusandum se sibi non cedet añ confirmationem.

d ¶ In cōstituendis. scz confirmandis.

e ¶ Solet. sine ingtitiōe. vt. ff. eo. si filio. ꝛ insti. tu. de tut. §. fi. sed hodie videtur hec lex corrigi. vt j. de testa. l. hac ꝓsultissima. §. er imperfecto. ꝛ §. fauni. bercisciū. l. fi. quod quidam dicūt. alij tamē cōtra. Itē an erit testamentarius vel datius: Videtur q̄ testamentarius. vt. ff. ti. l. ij. ꝛ de cura. fur. l. si furioso. pbus ri. Sed dic datium. vt argu. ff. de verbo. signi. l. lege. ꝛ in auf. de defen. ciui. §. interim. col. iij. hinc est q̄ si mater iteruenīat er auf. j. quando mu. tu. off. auf. matri. testamentor huic. nec obstat q̄ dicit omnimodo confirmandus. vt. d. l. insti. de tute. in fi. quia exponitur ibi dē fm Bal. ad est sine inq̄sitione. non autē omnimodo id est semper. ꝛ facit etiam ꝓ matre. j. l. prima. Additio. Tu dicas doctores communiter tenere talem tutorē esse testamentariū ꝛ ꝓsciendū legitimo. de quo per Bar. in. l. i. ff. eo. tit. An autem iudicium matris tutorem legitimum expellat: Dic fm Bal. q̄ non. vt. j. qui pe. tuto. l. cuz a matribus.

Tutor in testō inali de datus a iudice tamen cōfirmat' an dicatur testamentar'.

f ¶ Tempus. quinquaginta dierum q̄ dat ad cōtestādas excusationū causas q̄ cū rit et quo incipit tenere decretum. quattuor: autē mēses cōtinui ad peragendū negocium ex die nominationis. vt. ff. de excu. tu. l. quinquaginta.

Si vt ponis. ¶ Casus. Si in testamento imperfecto tutor datur: ꝛ anteq̄ confirmetur iuder aliū dedit: posterior erit tutor: an autem qui cū patre litigāt possint esse curatores: Prouidebit cōpetens iuder ꝓ vtilitate pupillorum.

g ¶ Ab eo. scilicet magistratu.

h ¶ Interest. Quattuor enim adesse debent. q̄ is det qui iurisdictionē habet. q̄ illi cui dari possit. et is detur cuius dāti sit facultas ꝛ p tris bunali qui dat sedeat. vt. ff. eo. l. naturali. §. j.

i ¶ Nō pōt. sic. §. de admi. tu. l. sanciṁ. j. ꝛ ad. l. iul. de adul. gracchus. et hoc lz illi erāt ꝛfirmādi. sic. ff. de mino. l. in integrum. ꝛ. l. si mulieri.

k ¶ Curatores. nō dixit tutores/ ne obstet regula. j. q pe. tu. l. añpe. Vel dic. l. tutores. ꝛ facit. ff. de test. tu. l. et ṗsi. ꝛ. §. ti. j. si pupillorū. ꝛ quod no. in. l. j. ꝛ. §. l. pri.

Testamento matris tutores dari a creusare non habēt nisi decreto fm voluntatem defuncte: ꝛ quidē inquisitione habita/ dati fuerint.

¶ Tutor: relictus a patre in testaméto nō solenni vel in epistola non est tutor: nisi confirmetur per iudices: nec cedit ei tempora excusationum proponendarū. h. d. Bal. Vel sic. Nec epistola nec testamento imperfecto dat tutor: legitime: ideo excusationis tempus non cedit anteq̄ confirmetur. hoc dicit Salycee.

Idem. a. Valētiano. Lex. ij.

Deēps per epistolam neq̄ ex imperfecto testamento tutorem recte dari indubitati iuris est. ¶ Sed voluntas patris in cōstituendis a tutoribus vel curatoribus in bmōi casib' a iudice ad cuius officiū hec res pertinet seruari solet. ¶ Cōm q̄ vereri non debes ne tempus anteq̄ confirmareris tibi cesserit.

¶ Tutor: ꝛfirmādus nō impedit quin interim alius possit dari: et dato poterit confirmandus adiungi. h. d. Bald. vel sic. Anteq̄ tutor: inutiliter a patre datus confirmet potest per iudicē de alio prouideri: ꝛ per eū gesta valent. hoc dicit. vel sic. Legitime facta non reuocantur: ꝛ ꝛfirmatio tutoris consistit in deliberatione iudicis: q: omnino est cōfirmandus. h. d. Saly.

Idem. a. Gosiano. Lex. iij.

Si vt ponis pupillo cuius meministi pater inutiliter testaméto tutores dedit: ꝛ ꝓsq̄ hi cōfirmarent alij ab eo cui' iter cessit dati sunt: id qđ q̄ iure gestū est reuocari nō pōt. ¶ An autē q iudiciū patris habeāt curatores cidē pupillo constitui debeāt aditus cōpetens iudex ꝓspectis vtilitatibus cius estimabit.

¶ Tutor: datus filio naturali. et iaz in testamento nō solēni est confirmandus si patris affectio erga filium naturalem ostenditur: et eo q̄ ei aliqđ reliq̄rit. h. d. Bald. Vel sic. Tutor: datus a patre filio naturali debet petere se confirmari: ꝛ confirmat' solum habet administrationem in prouectis a patre. h. d. Saly.

Imperator Justini. a. Juliano ꝓfecto prętorio. Lex. iiij.

Naturalibus liberis prouidentes damus licentiam patribus eorū in his rebus quas quocūq' modo eis dederint vel dereliquerint. scz intra ꝓfinitus nostris legibus modum etiam tutores eis relinquere: qui debet apud competentes iudicem se cōfirmare: et ita res gerere pupillares.

¶ De legitima tutela. Tit. xxx.

¶ Cognatis non defertur legitima tutela. h. d. ler ista. §. agnatis sic. vel sic. Tutela legitima er lege. xij. tabularum defertur agnatos non cognatos et sic ad patruos non ad auunculos. hoc dicit Salycetus.

Impera. Diocle. et Maxi. aa. Firmo. Lex. j.

Auunculos nec masculorum tutele ex lege. xij. tabularū deferuntur. cum sō lummodo patruis (si non excusauerint) id ius tribuum fit.

Hauten. de hereditab intesta. §. ex his. colla. ix. Consti. j.

¶ Hodie tutela legitima defert fm ordinem successionis: vt sic proximior vocetur/ dum tamen sit idoneus: ꝛ pluribꝫ existantibus in eodem gradu magis idoneo committitur administratio aliorum periculo ꝛ cum tacita hypotheca bonorū. hoc dicit Salycetus.

Sicut hereditas agnatione non inspecta defertur primis: sic et tutele onus comitatur emolumentum si masculi ꝛ perfecte sint etatis ꝛ nulla lege ꝓhibēt̄ur suscipere. ¶ Si plures sint eiusdē gradꝰ/ ꝛ ad tutelā vocant: iubemus cōmuniter apud iudicē cōcurrentibus vnū aut plures eligi: et cum vel cos administrare vt magis idoneo vel minus idoneis cōmittatur tutela: periculo eorum imminente qui ad tutelaz vocantur: ꝛ substantijs eorū minoribus tacite subiacentibus ꝓ huiusmodi gubernatione.

¶ Etiā minima capitis diminutio iure isto excludit a tutela. h. d. cum glo. Saly.

Lidē. aa. Asclepiodoro. Lex. ij.

Dagnatos pupilli iure legitimo solicitudinem tutele ptinere: nisi capitis diminutio nē sustinuerit: manifestissimū est.

Mauruliꝫ Atilius. Contutor datus a iudice tamen cōfirmat' an dicatur testamentarius.

Continuatio.

Auunculos. ¶ In hac. l. dicit imperator: q frater ꝓsq̄ ōr cognatus: tutor: de iure. xij. tabularum esse potest.

n ¶ Ad auunculos. qui sunt matris fratres: ꝛ sic cognati.

o ¶ Patruis. q sit agnati. ꝛ idem in his qui sunt ō nouo sortiti ius agnatitōis. vt. j. de leg. her. l. fi. §. fi. sed cum iure ꝓtorio admittit̄ur cognati ad successionē: an eodē iure ꝛ ad tutelā q̄rit Joā. quod videtur arg. instit. de le. patro. tu. hodie autem constat per auc. que sequit. sicut ꝛc. que est in auten. de here. ab intesta. §. ex his. colla. ix.

Lognati an hodie admittantur ad tutelam.

Sicut. Sint etatis. vt ꝛ. j. eo. l. fi.

q ¶ Suscipere. vt miles. vt. j. qui pe. tu. l. armate. ꝛ in alijs casibus. vt in eo. titulo.

r ¶ Eligi. hec electio fit ꝓpter cōmodioꝛē administrationē: vt hic. ꝛ. ff. de legi. tu. l. legitimos. §. in legitimis. ꝛ. ff. de admi. tu. l. iij.

s ¶ Tacite subiacentibus. scz ꝓ officio obligatis: vt hic. ꝛ. j. de admi. tuto. l. ꝓo officio.

Dagnatos. ¶ Casus. Tutor pupilli dz esse agnatus/ nisi maxima vel mediam capitis dimi. passus fuerit.

t ¶ Capitis diminutionem. Maxima vel mediam vel minimā si est legitima tutela. vt insti. quib. mo. tu. fi. §. fz ꝛ capitis. ꝛ. ff. de capi. dimi. l. tutelas. in prin. ꝛ vt. j. eo. l. frater.

Constitutione.

¶ Onstitutiõe. ¶ Casus. Claudius statuit vt agnatus vocaretur ad tutelam feminarum. constitutione cuius cessante statuit imperator: vt non solum patruus/sed frater sꝺ legitimam pupillorũ tutelam vocetur. Liuia.

a ¶ Sublata. que alios filijs: alios filiabus tutores esse volebat.

b ¶ Jure. quod est in fratre/etiam post minimaz capitis diminutionem. vt. j. l. proi.

H Rater. ¶ Casus. An frater emancipatus nõ obstante emãcipatione ad legitimam fratris sui vocari debeat tutelam/queritur. Dicitur q̃ sic. nisi iusta causa possit se excusare. nec ob hoc q̃ sit emancipatus vel capite minutus se poterit excusare.

c ¶ Antecedere. Ecripe hodie filiũ fratris q̃ cuz eo admittit. vt. j. de leg. here. auf. cessante.

d ¶ Legitimã. ẽ contra in potestate retentus est fiduciari. vt insti. de fidu. tu. ℌ. j. ℨ facit. j. de le. here. l. de emancipatis. ℨ. l. meminimus. ℌ. i. et. j. de cura. fur. ne lucrum. Sed contra. ℨ. de inoffi. testamen. fratres. vbi dicit tolli agnationez. ℨ fic nõ erit legitim⁹: sed bec corrigit. Itẽ facit instit. de legi. agna. tu. ℌ. fina. et instit. de legi. agnato. suc. ℌ. fi.

N Emo. ¶ Casus. Minor. xxv. an. tutor esse nõ põt obstante minori etate: aut a lege tutor successione p̃ter bercludi debeat/ q̃ ritur: Dicitur q̃ non.

e ¶ Annum impleat. vt insti. de fidu. tu. i fi. et de ercu. tu. ℌ. item maior. et j. de legi. here. l. fi. in fi. et j. qui etate se excu. lib. x. l. cum filios.

f ¶ Alius prægrauetur. s. minor.

g ¶ Sub cura agere. quã doq̃ tamen vnus curator ℨ alĩ⁹ subcurator cõstituitur. vt. ff. de nego. gest. ex facto.

b ¶ Qui. i. quibus. vel cui scz etati.

Bok acci piẽte mios re an sua bona taci te obligen tur.

i ¶ Teneri. arg. sume q̃ si minor accipiat dotem non obligãtur bona ei⁹ tacite sicut nec ℌ. quod quidam dicunt. Alij q̃ sic: cum sit legalis obligatio. als non sine decreto. Additio. Banc questionem decidit Bar. in repetitione. l. si cursorem. ff. solut. matrimonio. in tertio modo repetendi. inversi. quarto quero pone q̃ minori. vbi consulit dari dotem minori q̃ obligatiões bonoꝝ expressam recipiat cum iuramẽto. per auten. sacramenta puberum. ℨ. si aduer. vendi.

k ¶ Amittere. nam fallit bec regula vbi est successionis zc. vt instit. de leg. patro. tute. ℌ. finali.

¶ Etiam ad pupillarum tutelã vocantur masculi reiecta contraria constitutione. Constantini. boc dicit. quam tamen nõ habemus. Saly.

Imperator Leo. Erithrio pfecto pretorio. Lex. iij.

C Onstitutione diuine memorie Constantini lege claudia sublata[a]: p antiqui iuris auctoritate: saluo manẽte agnationis iure[b]: tam consanguineus: id est frater q̃ patruus ceteriq̃ legitimi: ad pupillarem feminarũ tutelam vocantur.

¶ Frater emancipat⁹ est legitimus tutor alterius fratris in potestate retẽti ℨ filiorum eius. b. d. Bal. vel sic. Sicut frater emancipatus vocatur ad legitimam fratris ℨ sororis hereditatem: ita ad eozũ tutelam. b. d. Saly.

Impera. Anasta. Policar. pfec. pretorio. Lex. iiij.

H Rater emancipatus qui in germani sui vel sororis successione omnes inferiores seu p̃lixiores gradus: nõ tñ cognatorum/sed etiam agnatorum antecedere[c] a nobis pro nostra dispositione iussus est: etiam ad legitimam[d] fratrum ℨ sororum: necnõ liberozũ fratrũ tutelam quasi minime patris potestate p̃ius emãcipationis relaxatus: si non alia iuris cognita excusatione munitus sit: vocari. nec sub p̃textu capitis diminutionis alicnũ ab huiusmodi onere semetipsum contẽdere sancimus.

¶ Qui nõ est legitime etatis tutor esse non potest: et a successione p̃opter hanc causam non repellitur. boc dicit Bal. vel sic. Minor. xxv. annis non vocatur ad tutelam vel curam cum ipse indigeat tutore vel curatore. boc dicit. Vel breuius. Qui nõ est etatis perfecte non potest tutor vel curator esse. b. d. Saly.

Impera. Justinia. a. Demosteni pfecto pretorio. Lex. v.

D Emo neq̃ frater neq̃ alĩ⁹ legitim⁹ in tutelam suscipiendi siue liberti vocetur: ante cõ quintũ ℨ vicesimus suc etatis annum impleat[e]. ¶ Imminet cuiz cuiq̃ p̃ sua tantummodo administratione periculũ/ne alieno onere alius[f] pregrauet. ¶ Sic etenim ℨ pupillis ℨ adultis cõpetẽs gubernatio inducit: ℨ naturalis ordo p̃ omnia conseruabitur. Cui enim ferẽdum est cundem esse tutorez ℨ sub tutela cõstitui ℨ iterũ eundẽ esse curatorez ℨ sub cura agere[g].

¶ Hec certe ℨ noĩn ℨ reruz feda confusio est. ¶ Discretis itaq̃ oĩbus vel datiui vel legitimi fiãt tutores vel curatores his qui talis etatis sunt cui[h] suarũ rerũ administratio cõmittitur: quozũcunq̃ res possint plenissimo iure hypothecarũ teneri[i]. ¶ Omnibus que de successionibus tam ingenuoz q̃ libertoꝝa p̃ioribus legibus disposita sunt in suo roboze durature: nec aliquã imminutionem ex p̃sentis legis sanctiõe accepturis: maxie in libertozũ successionib⁹. ne videant ex eo q̃ ad tutele gravamen non veniunt successionis emolumentum amittere[k].

¶ Qui petant tutores vel curatores. Titulus. xxxj.

¶ Minor debet admoneri q̃ petat curatorẽ ad lites: ℨ si admonit⁹ nõ petit/etiã eidẽ absenti ℨ inuito dabitur. b. d. Salyce. vel sic. Voles cum adulto litigare ez ipm admonere: ℨ ipse adultus põt petere curatorem sibi dari. b. d. Saly.

Imp. Anto. Accrisande. Lex. j.

A Monec[a] adolescentem aduersus quez cõsistere vis vt curatores sibi dari postulet: cum quibus fm iuris formã cõsistas[m]: qui si in petẽdis his cessabit potes[n] tu cõpetẽtem iudicem adire vt in bandis curatoribus officio[o] suo fungat.

¶ Libertus omittẽs petere tutores filiis patroni subiacet periculo deserti obseq̃ij. b. d. Saly.

Idem. a. Espofrodito. Lex. ij.

P Atroni tui filij si ci[p] etatis sunt vt res eozum per tutores administrari debeant: cura adire pretorem: et nomina[q] edere cr[q] quibus tutores cõstituant: nec si cessaueris obseqȝ deserti periculum subeas[r].

¶ Tutore mortuo mater pupilli debet petere alium dari. boc dicit.

Idem. a. atalante. Lex. iij.

A locũ tutoris defuncti vel impetuũ relegati alium dari tutorẽ filijs[s] tuis idoneũ ex eadez prouincia a iudice cõpetente postulare[t]: qui fm officiuz suũ vtilitatibus eozum prouidebit.

¶ Creditor in subsidiũ petit tutorẽ dari pupillo debitoris sui. b. d. Saly.

Idem. a. Domno. Lex. iiij.

Si filijs debitoris tui nõ sunt necessarij: qui tutores petãt potes ℨ ipse[v] curare[x] vt accipiant per quos legitime defendantur.

Impe. Alex. a. Fusciane. Lex. v.

l ¶ Admone. si vis. nec enim puniens si non petas nisi q̃ si sentẽtia diffinitiua daretur p̃to tenẽ teneret. vt. ℨ. de procu. l. nec eo min⁹. ℨ dicitio aut tẽ fieri posset ex literlocutoria vel diffinitiua de iure lata si nõ defenderet: ls secus si esset pupillus. vt. ff. ô bo. auc. iu. pos. si minor. x. ff. quib⁹ ex cau. in pos. ea. l. apũ iulianũ. Alij autẽ puniunt si nõ petant in successione et in aliis. vt. ff. qui pe. tu. l. ij. x. j. de admini. tut. l. sanccimus. ij. ℌ. ne autẽ. et j. de legi. here. sciant. x fac. cit. ff. de mino. ait p̃tor. ℌ. permittitur.

m ¶ Consistas. als consistas. als consistat.

n ¶ Potes. non aut ẽ cogeris. vt dixi p. l. dictaz. si minor.

o ¶ Officio suo. quod est vt si litigat cũ tutore nõ aliter detur curator: nisi postulãti pupillo. vt. ff. de tute. l. q̃ habet. ℌ. idez cassius. si cuz alio datur inuito. vt insti. de cura. ℌ. item inuiti.

Curator ꝝ liter datur adulto.

p ¶ Patroni. ¶ Casus. Libert⁹ filijs patroni sui tutorem petere debet: qõ si nõ fecerit puniet ur.

q ¶ Ex quibus. i. ꝑpter que supradicta. s. aditionem ℨ nominum editionem. Vel dic ex quibus nominatis.

Libertus non petẽs tutores filijs patro nisi⁹ punitur.

r ¶ Subeas. emendaris ẽm verberibus. vt x. ff. e. l. ij. ℌ. liberti. x etiã in sztitutem reuocaris vt dicunt qdã. ff. de iur. pa. l. ingrat⁹. x. j. de lib. x cozũ li. l. si manumissus. et fic est ꝛtra. j. de li. cau. solo. Sz dic refert inter necessariũ obseqȝ: x nõ necessariũ. vt ibi dicimus.

s ¶ Filijs. matri loquit.

t ¶ Postula. o mater. et est ad hoc. ff. ad tertu. l. ij. ℌ. si mater nõ petierit. x. ff. e. l. ij. x. j. de admini. tuto. l. finali.

Si filijs. ¶ Casus. Creditor põt pete re tutorem filijs debitoris: si cõsanguineos nõ habet qui petant.

v ¶ Et ipse. scz creditor.

x ¶ Curare. caute dicit curare. nã primo rogare debet eos qui possunt petere vt petant. vt. ff. eo. l. ij. ℌ. siquidem aliquis.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Adita. ¶ Casus. An soror prohibiles filijs tutores petere possit: aduersus fratris sui nō prohibentis. ¶ Adater dz tutores petere filijs suis: et inuestigare qualiter administrant: non autem curatores. h.d. Saly.

Lex. vi.

Idem. a. Oralicie.

Matris pietas[b] instruere debet quos tutores filio tuo petere debes[c]. Sed & obseruare[d]: ne quid secus q̄ oportet in re filij tui pupilli agat. ¶ Petendi autem filijs curatores necessitas matribus imposita non est[e]: cum puberes minores anno. xxv. ipsi sibi curatores (si res eorū exigit) petere debeant[f].

¶ Volens reddere rōnē administrationis adulto potest petere curatorem dari: cui reddatur ratio. b.d. Saly.

Impera. Hor. a. Dyo.

Lex. viij.

Admone eā que quondam pupilla tua fuit: cum eam non tm̄ uiri potentem esse: sed etiā nupsisse: ponas vt sibi petat curatorem[g]. ¶ Si ea petere neglexerit quo maturius possis rationē reddere administratiōis: adito eo cuius sup ea re notio est petere curatorem nō vetaberis[h].

¶ Si qui adhibuit diligentiam quam debuit adhibere: casus fortuitus non debet obesse. hoc dicit. Bald. Vel sic. Impedimentum superueniens in persona pcuratoris ad tutorem petendum missi ercusat matrem. b.d. Saly.

Impcrat. Diocle. et Maxi. aa. Dulcio.

Lex. viij.

Cum a matribus sedulum[i] petendi[k] tutoris officium exigatur: non fortuiti casus impedimentis[l] ascribantur: proponasq; procuratorem qui ad petēdum pupillo tutorez a matre fuerat constitutus a latronibus interfectum: petitionēq; ex necessitate demoratam esse: ab heredi tatis successione matres repelli[m] {cuius nullum uitiuz intercesisse asseris} perēp̄ durū est.

¶ Habenti tutorē mater nō petit. h.d. Bal. Vel sic. Nō imputat matri si nō petat tutorē filio habēti. b.d. Saly.

Idē. aa. Asclepiodoto.

Lex. ix.

Cum iure habenti tutorem tutor dari non possit[n]: intelligis matrem non officium: picta tis in petendo tutores descriuisse: sed iure munitas merito filio suo tutorem non postulare[o].

¶ Negligēte matre possunt agnati pupille eius petere tutorem dari. b.d. Saly.

Depotibus. ¶ Casus. Si frater tuꝰ habeat nepotes ex filio & mater eius tutorem non petierit: an tutorem petere possis/ queris tur. Dicitur q̄ sic.

¶ Potes. non tamen obest si non petieris cum eorum mater te prescesserit. vt. ff. ad tertul. l. ij. §. fi.

Idē. aa. z. cc. Prisco.

Lex. x.

Depotibus fratris tui (si eorum mater in petendis tutoribus debito nō fungatur offō) petere tutores solēniter potes[p].

¶ Adater debet petere tutorē filio naturali sicut legitimis: alsi ei non succedit. hoc dicit Bald. Vel sic. Adater etiam filio naturali tantum tenetur petere tutorē dari nec ignorantia iuris excusatur. hoc dicit Saly. cetus.

Imperator Zeno. a. Diosco ro p fecto pretorio.

Lex. xj.

Matres naturalibus etiam filijs ad similitudinē eorū qui ex iustis ac legitimis nuptijs sunt procreati: petendorum tutorum necessitatibus subiacēt: nulla cis ignorantia iuris ad cuitanda legibus vl̄ sacris cōstitutionibus diffinita: si petitionē tutoruz minus curauerint/ profutura[q].

¶ Ubi petantur tutores vel curatores. Titu. xxxij.

¶ In loco originis vel domicilij ſtitutur tutor: & curator minoribus: nō vbi non habent originez vel domicilium. hoc dicit Bald. Vel sic. Ybi tutor vel curator debet peti vbi pupill' originem trabit: vel maiorem partem facultatū habet & domicilium. b.d. Saly.

Imperator. Antoni. a. Aristobole.

Lex. vnica.

Magistratus ciꝰ ciuitatis vnde filijtui originem per conditionem patris[r] ducūt: vel vbi eorum sunt facultates[s] tutores vel curatores bis q̄primū sm̄ formā perpetuā dare curabunt[t]. ¶ Si filijtui[u] ne q̄ possident quicq̄ in prouincia vbi mozātur[x]: neq; vnde originē ducunt[y] restituti apud patriam suam[z] et vbi patrimoniū[a] habēt morabuntur: tibi defensores legitimos sortiantur.

¶ De tutoribus vel curatoribus illustrium vel clarissimarum personarum. Titu. xxxiij.

¶ Non existente testamentario vel legitimo: tutor vel curato dandus illustri in vrbe romana nominādus est per decē ex senatoribus eligendus: & per pfectū vrbis q̄ per eos nominatus ab ipso prefecto cō firmatur: et si sic confirmato per pretorem decernit administratio: nec isti tenētur in subsidium. ppter illius malaz administratiōnē. In prouincijs vō tutores vel curatores clarissimarū personarum nominatur per curiales qui in subsidium ex nominatione tenentur. b.d. Saly.

Matres. ¶ Casus. Nō solum legitimis filijs sed naturalibꝫ mater tutorē petere debet. & si non petierit priusquā tendens ignorantiaz iuris non audietur nec legis penam effugiet.

¶ Profutura. Quia est rōi iure naturali. vt. z. de i. ius vo. l. ij. & ff. si qd in frau. pa. l. si patronus bꝰ. in princi. & sic non ob. ff. de iur. & fac. ig. l. ero. et. l. iuris ignorātia. & ff. de codicil. l. fi. §. si gs vō. in fi. Vel dic q̄ ignorantia iuris arcet eam a lucro: vt h. nec obest ei i amittendo. et facit. §. de iur. & fac. igno. l. fi.

Juris naturalis ignorantia minores non excusat.

¶ Ubi petātur tutores vel curatores. ¶ Dixit q petant nunc vbi.

Magistratus. ¶ Casus. Ybi peti debet tutor vbi pupillus bz domicilū: vel ibi vbi pr̄sus erat oriūdus: vel vbi facultates sue cō stitute sunt. si vō alibi sit reduci dz ad patriā suā: & ibi tutor petetur.

¶ Patris. Sic et. ff. ad munici. l. i. & l. assiduo. §. fili'. & ff. de muni. & oti. l. filios. & l. origine. l. r.

¶ Facultates. vt & ff. de incol. l. cives. li. r. Sz qd si bz facultates in diuersis locis: R fi. Juder cui instabet loci dabit suum tutorē. vt. ff. de tut. et cu. da. ab bis. l. pupillo.

¶ Curabūt. de ea terra. sm̄ Azo.

¶ Tui. o mater.

¶ Ubi morant. non tm̄ ibi domicilium habent. als ratiōe domicilij posſent ibi dari bz Azo. Vel dic sm̄. M. etiaz rōne domicilij nō posſe dari nisi sint ibi facultates q: Romē vbi est pria cōis non pōt dari tutor: si facultates sint in quincia. vt. d. l. pupillo. Additio. Tu dicas q̄ inder originis vl̄ domicilij pōt dari tutorem cuius administratio porrigetur ad omia bona. l. magis puto. §. illud. ff. de reb. corū. & ff. casus in. l. ppter litē. §. licet. ff. de ercu. tuto. ita tenet Bart. ibi. & latī. i. d. l. pupillo. ff. de tuto. & cur. da. ab bis. fodmat hec glo. de dicta. l. pupillo.

Tutorem an possit dare inder originis si pupill' ibi nō habeat facultates.

Text' ibi: dare est. Et sic q̄s q̄s inuitus parit nō è illi ipa tēdi. cōcor. dist. 2. ad eius ō. circa me. cum in glo. fup ver. fuita.

l ¶ Impedimentis. i. leg ſionib'. scz bis q̄ impedit fuit. ſic. ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. ij. §. si co tpe. z. ff. de appel. l. pfes.

m ¶ Repelli. Sic & si mis nō est. vt. §. si aduer. dos lic. §. §. repellatur q̄s non habet iuſtā causam: vt hic. ff. ad tertu. lium. l. ij. §. si mater non petierit. fideicommissuz tā a pte relictā nō pdit. vt. ff. l. fin. §. si vero. sed bodie videtur etā illud amittere. vt. §. de le. here.

n ¶ Nō possit. vt. §. q da. tu. pos. l. si sororis. & insti. de cura. §. interdū. §. in q. casi. tu. ba. tu. da. pōt. l. licet. vbi plene dices. sed babēti tutorē datur curator. vt. ff. de tu. & cura. da. ab bis. l. ventri. §. curatorem.

o ¶ Non postulare. cum alium baberet.

p ¶ Ducunt. Per se vel per patrem.

z ¶ Suam. Que est ratione originis vel facultatum.

a ¶ Et vbi patrimonium. i. facultates. & dic z/ pro vel.

¶ De tutoribus vel curatoribus illustriū &c. ¶ Quia i illustrib' & clarissimis pupillis romanis spālia q̄dā fernant: iō de bis spāliter dicit illustribus.

Qui dare tutores vel cura. ꝛc.

Illustribus. ¶ Casus. Pupillus rome illustrib⁹ prefectus vrbis cum .x. senatoib⁹ ꝛ pretore dabit tutorem: et si ille solus non sufficiat plures vocabit ad tutelā: ꝛ quem senator et pretor elegerint: confirmabit prefectus: et de cōcedenda administratione ei decretum pretoris interponatur: nec actione in factum subsidiaria tenebū tur: de bis pupillis vero quibus tutores in testamento dati non sunt: vel legitimi non fupsint. bec que dicta sunt intelligi debent de legib⁹ que precipiūt ne res pupilli alienentur vel obligentur: ꝛ res tutorum sint eis tacite obligate: fuam obtinē tibus firmitatem: in protinctis: an curiales illustrib⁹ pupillis tuto. dēt cum periculo fuarum fa cultatum: fcz si non idoneum eligat teneantur: Respō. q̄ sic.

a ¶ Illustribus. fcilz romanis.

b ¶ Et quolibet. i. quo uis ordine.

c ¶ Retentari. id est creari. vel id est retineri. alis presentari.

d ¶ Expertesq̄ dāni. q̄b⁹ alis magistrat⁹ minores expectant per subsidiaria actionem in factu: quasisti non tenentur. vt insti. de satisda. tu. §. fi. et ff. de admi. tu. l. emilius.

e ¶ Singuli creādorum. id est nullus solus.

f ¶ Pares. id est sufficientes. ff. de neg. gest. l. fed ꝛ an vltro. §. j.

g ¶ Plures. vni tamē cōmittitur administratio quandoq̄. vt ꝛ. ff. de admi. tu. l. iij. §. penul. et in instu. de satisda. tu. §. ij. et iij. ꝛ in auc. de heredi. ab intest. §. fi. col. ij.

h ¶ Prefecture. illi enim eligunt: et hic solus confirmat.

i ¶ Noic. i. nominatione.

k ¶ Decretum. s. forte de sumptib⁹ in pupillum factis. vt. §. de admi. tuto. l. iij. vel vt tradatur ei administratio. vt in auc. vt bi qui ob. res se ba. per. §. fin. coll. vi. et sic habes bic q̄ pmo eligitur. Secundo cōfirmat. Tertio decretum de administratione interponit. sic et §. de magi. conue. l. fi.

l ¶ Ametu. quia non datur in eos actio subsidiaria.

m ¶ Prudentium. predicti prefecti cum alijs.

n ¶ Necꝫ testamentarij. sic. §. qui da. tu. vel cura. posl. l. fi sororis.

o ¶ Offeruntur. Testamentarij vel legitimi: idonei tamen.

p ¶ Cauta sunt. vt res eorum nō possint alienari vel obligari: ꝛ res tutorum sint eis obligate tacite ꝛ similia.

q ¶ Curiales. fcz cuiuscūq̄ prouincie. sicq̄ dicti: quia consilijs publicis semper intereraut.

r ¶ Discriminis. sic ergo ipsi tenentur. vt ꝛ. §. de magi. cōe. aduersus.

Generali. ¶ Casus. Astrictus curie illustri persone tutor dādus non est. Iuuianus.

s ¶ Re qui. id est ne aliqui.

t ¶ Vocentur. quia nō prospiceretur pupillis illustribus cum eorum bona sint fisco obligata.

¶ Qui dare tutores vel curatores: ꝛ q̄ dari possunt vel non. ¶ Dixit

Impera. Valē. Theo. ꝛ Archa. aaa. pculo pfec. pto. Lex. j.

Illustribus[a] prefect⁹ vrbis adhibitis decem viris e numero senat⁹ amplissimi ꝛ pretore clarissimo viro qui tutelaribus cognitionib⁹ psidet: tutores curatoresve ex q̄libet[b] ordine idoneos faciat retineri: ꝛ sane id libero iudicio exp. tesq̄ damni constituant iudicantes. ¶ Et si in regēdis pupillari bus substātijs singuli[c] creandor pares[d] esse non possunt: plures[e] ad hoc fm leges veteres conuenient aduocari: vt quez cetus ille administrandis negocijs pupillorum dignissimus iudicabit: fola sentē tia obtineat prefecture[f] super cuius nomine[g] solennitate seruata postea per pretorē interponatur decretum[h]. ¶ Itaq̄ hoc modo re moti a metu[i] qui filio affuerint permanebunt: ꝛ paruuli ꝛ adulti q̄ clarissimis iusta defensio sub hac prudentium[m] deliberatione peruenict. ¶ Quod tamē circa corum personas censuisse nos palā est: quibus sane neq̄[n] testamentarij defensores: neq̄ legitimi vi ta: etate: facultatibus suppetunt.

¶ Nam vbi forte huiusmodi bomines offeruntur[o]: si nibil ad defensionem suis priuilegijs comparabunt: vt teneri possint iure prescribimus. ¶ Ceterū alia que in causis minorum antiquis legibus cauta[p] sunt manere intemerata decreuimus. ¶ In prouincijs autem curiales[q] in nominandis tutoribus ꝛ curatoribus clarissimarum personarum exhibeāt debitam cautionem: ꝛ discriminis[r] sui memores cognoscant indēmitati minoruꝫ obnoxias etiā suas deinceps esse facultates.

Occupati circa maiora non vocantur ad minora. boc dicit Bal. Vel sic. Curiales tutores dari illustribus prohibentur. b. d. Saly.

Titu. XXXIIII. Fo. CCXXV.

qui possunt petere: et vbi dari: nunc qui dare ꝛ qui dari.

Cum tibi. ¶ Casus Si minori. xxv. an. stat⁹ moueatur questio: an ad defensionem suam dari sibi debeat tutor: vel curator/queritur: Dicitur q̄ sic: cum pendente liberali causa pro libero sit habendus.

Imperatores Valenti. Theo. et Archa. aaa. Aurelio prefecto pretorio. Lex. ij.

Generali lege pspectū est ne qui[u] ad illustrium senatorū tutelā curialib⁹ occupati necessitatibus vocentur[r].

¶ Qui dare tutores vel curatores: ꝛ qui dari possunt vel non. Titulus. xxxiiij.

Ratione dubitatiōis etiam seruus potest dari curator ad litē. b. d. Bal. Vel sic. Si cui monetur questio stat⁹ dari possit tutor: vel curator: non obstāte litis pendentia. b. d. Saly.

Imperator Alexander. a. Sibulo. Lex. j.

Cum tibi ea etate[v] cōstituto vt si de statu tuo cōstaret[x] per tutores siue curatores negocia tua administrari deberēt libertatis controuersiam fieri alleges: nō idcoꝫ tuit impediri quo magis[y] liberali causa ordiata: q̄ interim[z] pro libero habebaris: curator tibi dar etur: per quez defendi causa tua potest.

Nec ler loquitur de curatore generali qui in rebus vroris dari non pōt: sed curator ad lites bene potest esse maritus. b. d. Bal. vel sic. ¶ Maritus nō potest esse curator vroris. b. d. Saly.

Idem. a. Arthemisie. Lex. ij.

Maritus et si rebus vroris sue debeat affectionem: tamen curator ei creari non potest[a].

Carens visu nō potest esse curator. b. d. Bald. Secus si vnum oculum tantū amisisset. vt in glo. Saly.

Imperator Philippus. a. Dolenti. Lex. iij.

Luminibus[b] captum curatorem haberi debere: falso tibi persuasum est.

Ubi est defectus persone: ibi non potest quis sibi vendicare nomen tutele vel cure. sed simplicis gestionis. boc dicit Baldus. Vel sic. ¶ Dis armate militie non potest esse tutor: vel curator. boc dicit Salycetus.

v ¶ Etate. quia minores xxv. annis. ꝛ mouetur tibi questio status.

x ¶ Constaret. scilz te esse libertum.

y ¶ Quo magis. i. q̄ minus. sic. §. de iud. l. prope rādum. §. fi. ꝛ. l. quotiēs.

z ¶ Quia interim. id est postꝙ causa liberalis est ordinata vsq̄ ad sententiam: et boc quo ad plura quo ad quedam tamē non. vt no. §. de lib. cau. l. lite. sed cum demū ordinata causa/liberali data curator: per quem ordinatur causa liberalis: ¶ Fi. fit ordinatio ante litis cōtestationem ꝛ cozā iudice: deinde datur curator: et sic fit litis contestatio. Sed pone q̄ fertur sententia contra ipsuꝫ: an fuerit tutor/vl curator: ille qui fuit datus: Videtur q̄ nō: quia ita demū tenet datio si liber inueniatur. vt. ff. de tu. et cu. da. ab bis. l. ei q. Sed Jo. dicit q̄ sic ratiōe incertitudinis: sicut et alis ratione dubiꝫ cognoscit iuder vtrum sit inder vel non. vt. ff. de iudi. si quis er aliena. Et causa liberalis similiter tenet rōne dubiꝫ inter seruum et dominum: alis si nō teneret datio tutoris: nec sententia teneret quasi contra minorem indefensum la tā vel per non legitimam personam defensus, ifec ob. d. l. ei qui. quia nō tenet vt ibi dicit. i. vsq̄ ad pubertatem: vt alis quilibet curator: datus pupillo: tenet tamē vsq̄ ad sententiam. Si autē pronūcietur liber tenetur vsq̄ ad tempus adulte etatis si detur pupillo: vel vsq̄ ad. xxv. an. si detur adulto. vt in eo. titu. l. curatorem. cum vero pronūciatur seruus tunc vsq̄ ad sententiam vet dixi. Item nōne debuit bec questio status in tempus pubertatis differri. vt. ff. de car bo. edic. l. iij. §. i. ¶ Respō. bic expediebat pupillo: vt in predicta. l. §. duo. Vel forte bic erat pubes. ꝛ facit. ff. de tu. ꝛ cura. da. ab bis. si impuberi. in prin.

Maritus. ¶ Casus An maritus vroris sue minori annis curator creari possit/queritur. Dicitur q̄ non. Iuuianus.

a ¶ Non potest. vt. ff. de curato. furio. i. virum. et idem in uxu. §. de ex cusatio. tuto. l. licet. ꝛ. l. amplissimi. Sed videtur tenere datio cum ipse debeat se excusare. vt instit. de excusa. tuto. §. penulti. ꝛ. §. de excusat. tuto. l. licet. Sed dic improprie dicitur excusari cum et si vellet curator esse non posset. et est ratio: quia si male gerat vir vroz propter affectionem remitteret.

Luminibus. ¶ Casus. An ozbatus vtroq̄ lumine curator dari debeat/queritur. Dicitur q̄ non.

b ¶ Luminibus. caute dicit in plurali. vt. §. qui morbo. l. j. secus si vnus oculū tantum amisisset. vt. §. de excu. tuto. l. frater.

Continuatio.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Militie armate. ¶ Casus. An miles possit esse tutor: dicitur q̄ non: nec legitimus: nec dari debet in testamento: q̄ si credat se posse esse tutorem & res pupilli administrauerit non actio tutele: quia nō potest esse tutor: sed act. neg. gest. pupillo tenebitur. Viuia.

a ¶ Militie armate. ad differentiam inermis. vt. ff. de epis. et cleri. aut. presbyteros. ff.

b ¶ Volneris. vt instit. de exc. tu. §. idem et in mili. t. ff. de lega. l. ab admi. nistratione. et facit. ff. lo. ca. l. milites. et de procu. l. ita demum.

c ¶ Negociorum gestor. vt. ff. de test. tu. l. i. et de nego. gest. l. curatorem. ff. de neg. gest. l. iij. §. hac actione. Itē. protutele. vt. ff. de eo qui pro tu. l. i. §. si qs tamen. fed in hoc potest dici contra. vt in ca. l. §. si quis quali.

d ¶ Ecp̄s a preside alterius. ¶ Casus. Si preses. magistratus hominem nō sue iurisdictionis noiauerit ad tutelā non tenet nominatio: nec tenebitur si tutelam non administrauit.

d ¶ Municipalib⁹. cinſdem prouincie. Bug.

e ¶ Er alia. scilz alterius prouincie quādo a preside. vt. ff. de. qui pe. tu. l. in locum. nisi quādo nō inueniuntur in ea prouincia idonei. vt. ff. de tu. et cura. da. ab bis. l. diuus.

f ¶ Pertinet. vt aliqua actione teneatur. vt ar. ff. de ap. l. nominationes. si vero ſpōte gessit tenetur negociorū gestorū. vt. ff. l. prori. Itē not. secus in testamētario q̄ hic dicit in datiuo. vt. ff. de tute. test. l. quero. in prin. sed tamē potest et curasi. vt j. de ercu. tu. l. testamento. et facit. ff. de tu. et cura. da. ab bis. l. ij. et iij. et §. tit. ij. l. j. Sed que est ratio diuersitatis: Dic quia in dando a iudice concurrere debent quattuor. vt no. §. de confir. tu. l. si vt proponis.

Idem. a. Emerito. Lex. iiij.

Militie armate[a] muneribus occupatus: neq̄s si legitimꝰ fit: neq̄s si ex testamēto datus fuerit: nec alio modo: et si voluerit[b]: tutor aut curator fieri potest: sed si erroze ductus res administrauerit: negociorū gestorum[c] actione conuenitur.

¶ Tutor non potest dari a iudice qui non est suppositus iurisdictioni suc. Hoc dicit Salycetus.

Imperatores Diocle. & Maximia. aa. Eliane. Lex. v.

Ecp̄s a preside alterius puincie: neq̄s a magistratibus municipalibus[d] tutorem ortum er alia[e] ciuitate: nec domicilium vbi nominatur habentē: iure dari posse ab eo cuius iurisdictioni subiectus non est: certissimi iuris est. ¶ Ecp̄s enim cessatio iuncti perperam officij ad periculum eius pertinet[f].

¶ Adtre negligente filijs tutorem pretere alij ad petendum admittuntur: et potest preses tam per se q̄ per magistratum eis tutorem dare. h. d. Saly.

Idē. aa. & cc. Leoncio. Lex. vj.

Quod dicis[g] matrē filijs tutores nolle petere: sup hac re adi presidem prouincie: qui si eam neglexisse profexerit: ctiaz ipsē magistratꝰ dare tutores vel nominā[h] mittere[i] vt ab ipsoꝝ decretoꝝ tribui possint: iubere non prohibebitur.

¶ Seruus non potest dari a iudice tutor vel curator. h. d. Saly.

Idem. aa. & cc. Rufo. Lex. vij.

In seruili conditione constitutum tutorem vel curatorem a preside dari nō posse: nullam habet iuris dubitationem.

¶ Jure isto creditor pōt esse tutor debitoris et sibi soluere tutela durante. hoc dicit Salycetus.

Idē. aa. & cc. cum elphi. Lviij.

Creditores debitoribus tutorem datum non tantum petitione non amittere: sed etiā ipsum sibi posse soluere non ambigitur.

In auten. vt hi qui ob. se. haber. §. sed et si qs. col. vj. consti. ij.

¶ Creditor vel debitor minoris non debet eius curam suscipere: et si susceperit debitor taceat solutione interim facta non iuuatur: & si post administrationem suscepta am creditor vel debitor eius efficiatur curator ei adiungitur: et si cessionem aliquam contra minorem receperit illa vti non poterit sed minoris lucro cedit. hoc dicit Salycetus.

Minoris debitor[q] vel is cui minor tenetur: aut qui minoris res tenet a curatione prohibetur[r]. ¶ Nam et ante curatore si minoris creditor[s] efficiatur nō

Quod dicis. ¶ Casus. Si mater filijs tutorem nō petit: creditor adire potest iudicem et petere vt iuder eis det tutorem.

a Quod dicis. o tu creditor.

Tutoris datio an possit de legari.

b ¶ Etiam ipse. ses preses iubere non prohibetur &c. sic ergo magistratus dat tutores iussu presidis. sic x institu. de attill. tu. §. penultim. Sed contra. ff. de tu. x cura. da. ab bis. l. nec mandante. nam est mirti impetrij dario tutoris. vt. ff. de tu. muto. §. tutoris. que est similiter contra. Sol. non potest delegari non habenti iurisdictionem: sed habenti sic. hodie vero potest dare magistratus municipalis sine iussu presidis cum epistopo tamen. vt institu. de attill. tu. §. penulti. Vel refert inter iubere x mandare sine delegare.

i ¶ Nomina. quod melius est. x ita se corrigit. Vel dic sm distinctionē facultatum. vt instit. de attill. tu. §. nos autem.

k ¶ Mittere. Mittere autem debet nomina tutorum presidi alterius prouincie cum in sua idonei non reperiuntur. vt. ff. de tu. x cura. da. ab bis. l. ins. dandi. l. diuus.

l ¶ Alb ipso. ses preside.

m ¶ Decreto. ses suo presidis quo dabit eum tutorem: vel quo concedet ei administrationem.

In seruili. ¶ Casus. Preses vel iuder seruum tutorem dare non potest. Viuianus.

n ¶ A preside. a testatore. sic vt instit. qui testa. da. tu. pot. §. j.

¶ Creditorem. ¶ Casus. Creditor pupilli potest tutor ei esse: nec pentionem debiti amittit sed sibi soluere tenetur. Viuia.

o ¶ Petitionem. eoz que ei debebat pupillus cui datus ipse tutor est.

p ¶ Non ambigitur. vt x. ff. de contraben. emp. fictulas. §. j. x. j. de ercu. tu. neqs. x. ff. de admini. tu. l. quotiens. §. sicut. vbi etiam punitur si sibi non soluat cum possit. vt instit. de ercu. tu. §. item propter litē. x. j. de in litem dā. tu. l. ij. x. ff. de admi. tu. l. ita autē. §. debitor. sed bodie cōtra.

Jnouis. ¶ Casus. Autē. corrigit. l. in eo quod dicit q̄ creditor pupilli potest esse tutor ei: et si tutor ab initio creditor pupilli nō fuerat/ sed postea fiat: quia forte pupillus successit ei qui erat obligatus tutori: tunc alius debet adiungi illi tutori: ab initio autē debet tutor iurare se debitorem vel creditorem nō esse pupillo: quia si taceat amittit act. si debitor: est licet soluat non liberatur: et si tutori cedatur actio aduersus pupillum: tutor eam exercere non poterit: nec ille qui cessit: q̄ fecit contra ius. Viuianus.

q ¶ Debitor. Sed quid si est in modica quātitate debitor: ¶ Respon. nō per hoc prohibetur. argu. ff. de ercu. tu. l. nō tantum. in prin. x de ven. inspi. l. j. in fi. x de pig. act. fi qnis. §. j. et de legi. tu. l. legitimos. ibi: maxime si modica &c. excipitur mater et auia. vt j. titu. j. aut. ad hec. Item quid si remmi noris possideat: vel ecōtra rem eius minor: vnde rei vendicatio competit inter eos: videtur non p hoc prohiberi. vt instit. de auc. tu. §. fina. et quia nō est obligatio/ nec actio. vt instit. de act. in pn. et. j. si vnus et plu. l. ij. Quidam tamē contra: quia instrumenta pertinētia ad talia possēt subtrahere. vt in corpore. §. j. Item quid si habet res cōmunes secum: Non vi detur prohiberi. vt. j. de ercu. tu. l. quod res. sed p auten. banc potest contradici. Item quid si est naturale tantum debitū inter eos: Videtur prohiberi: quia deduci possēt. vt. ff. de nego. gest. at qui natura. x impetit donationem. vt. ff. de donat. l. hoc iure. §. si quis seruo. ¶ Contra q̄ nō: quia non dicitur creditor. vt ff. de verbo. signi. l. credi

r ¶ Actuatione. similiter x a tutela. vt in nouella. ti. qui tu. vel cura. pupillo. x in auc. eodem. §. sed x si quis. ibi: sed contingit tutorē &c. et quia est eadem ratio prohibitionis. arg. j. ad. l. fal. l. fi. x colligitur in auc. vt fine prohi. matres debi. x credi. §. j. x in rubri. colla. vij. An ergo in omni tutela est hoc verum: Quidā q̄ sic: quia generaliter dicit. Ellī ercipiunt testamentarii: quia fides &c. vt instī. de satisda. tu. §. j. x. ff. de cura. furio. l. si furioso. in fine. et. §. de epis. audi. de creationibus. Sed certe eadem ratione datum er inquisitione debent excipere: quia et eius fides est approbata. vt instī. de satisda. tu. §. ij. et sic in solis legitimis et datiuis fine inquisitione haberet locum hec auc. quod. ff. conced. nec ob. quasi videatur fides approbata &c. quia istud verum quo ad satisdationem vitandam: non quo ad ea que hac constitutione dicuntur: cum nec tunc hec constitutio fuerit cogitata. Item er eo q̄ excipitur mater tantum x auia. vt. j. ti. j. auten. ad hec. relinquitur in omnib⁹ alijs loqui. in auten. de non alie. §. vt autē. col. ij. et videtur expressum in corpore. §. et hoc dicimus. Additio. Aduertas q̄ in testamentario tutore Oldra. quem sequitur Bart. hic fic distinguit: aut testator: qui dedit talem tutorem sciebat ipsum esse debitorē vel creditorem: x tunc potest esse tutor: quia fides eius &c. aut ignorauit: et tunc vera est opinio istius glose quia non potest videri approbasse fidem eius que tale ignorabat. arg. l. mater. ff. de inoffi. testa. vide latius Barto. hic in ver. quero. an ista auc. habeat locum &c.

Tutor minoris esse nō potest qui est eius creditor vel debitor.

s ¶ Prohibetur. ergo si vellet non admittitur: vt hic. Sed. j. dicitur q̄ admittatur: sed amittit debitum. vnde dicunt quidam nō prohibetur quando dimittit debitum: et sic est magis er cusatio q̄ prohibitio: immo reuertitur si scitur ab initio: vel admissus perdit debitum.

t ¶ Creditor. Quid si male administrauit et sic factus est debitor: vel econtra de suo impendit et sic factus est creditor: R. si. in talibus non habet locū hec auten. sed quando obuenit tutori hereditas debitoris vel creditoris minoris vel minori obuenit hereditas debitoris vel creditoris

ditoris tutoris/vt tunc curator adiũgatur. vt in corpore. §. sed a si qs.

a ¶ Non sine adiuncto. ergo cũ adiuncto sic. z ita q ab initio valet non vitiatur: licet in eũ casum perueniat a quo incipere nõ potest. vt instit. de §. econtrario. Sed arg. contra. ff. ad. l. aquil. l. qui in eum casum.

b ¶ Dic autem. ne sit licitũ cuilibet euadere tutelã ab initio. Sed gd separat' est solnere qõ debet minori: Adhuc vide tur repelli ista suspectus: quia se ingerit. arg. ff. de procu. l. que omnia. cõtra q nõ. vt. ff. de iur. immu. semper. §. conducto res. et de vsufruct. l. cum fructuarius. Potest distingui an est idone' vel non. argu. ff. ad. l. comel. de fal. l. vroni. §. i. z de tu te. testa. l. er sentẽtia. Vel potest distingui an se offerat etiam ad tutelã vel non arg. ff. de cõdi. et demõstra. l. hec conditio. i. Item quid si debitũ erat ei singulis ãnis: videtur q pro annis quibus fuit tutor: amittat debitum: pro sequentibus reassumat. vt. ff. de condi. z demonstra. l. pater. §. fina. Alii distinguunt debeat er stipulatione vel legato vt primo casu totum perdat quasi vna stipulatio sit: secundo valeãt predicta quia plura sunt legata. arg. ff. de donatio. can. mor. senatus. §. fina. Itẽ quid si condictiona le debitum est: Respon. idem quod in puro.

c ¶ Credere. sic. §. ꝺ iura. calum. l. ij. §. j. secus alis. vt. ff. rerum amo. marcellus. et in teste. vt. §. de testi. l. testium.

d ¶ Jacturam. hoc si sciuit alis secus. argu. ff. de tab. l. generali. lib. x. ff. si liber inge. esse dic. l. ij. Item quid si postea sciuit: Respon. tenetur denũciare: alis perdit. arg. §. de incest. nup. l. qui cõtra. arg. contra. ff. de bonis libe. qui cum maior. Vel potest dici vt remoueatur ab administratione.

e ¶ Redhibitione. i. solutione debiti.

f ¶ Alia. vt quia aliud p alio soluat.

g ¶ Solutione. speciale. als contra. vt in iti. qui. mo. tol. obli. in pin.

b ¶ Suscipiat. durante cura vel ea finita. vt in corpore. §. q si quis. et in nouel. qui tuto. vel cura. pupil. c. nulli. et etiam forte post redditam rationem. licet sit argu. contra. §. de interdic. ma. l. si patris. sed ibi cessat ratio prohibitionis: hic non. Item an hec autentica habeat locũ in administrante tãtum: quod videtur: quia tam in rubrica q in eiusdem corpore de gubernatione in plurimis locis facit mẽtionem. Sed potest dici contra cum omnes teneantur. vt. ff. de solu. q si forte. §. j. Accursius.

i ¶ Agere debet. sic. §. neli. po. l. §. ij.

Si sororis. ¶ Casus. Filijs sororis tue datus erat tutor: patruus eorum: postea iudex volebat eis dare tutorem contra regulam iuris qua dicitur: q habenti tutorem ꝛc. an eo se non excusante teneberis et ratione/queritur: Dicitur q non.

k ¶ Constituto. a lege.

Tutor legitimus superat datiuum.

l ¶ Datus. Tu qui es aunculus et datus es a iudice vel in testamento minus solenni. Et not. hic legitimam superare datiuã regulariter. sed fallit: vt. ff. de testa. tute. si quis sub conditione.

m ¶ Jura. vt et. j. qui. et cau. tu. ba. l. licet.

sine adiuncto curatore administrabit. ¶ Dic autẽ ab initio vel probet vel iuret se credere minorem obligatum vel rem eius habere. Mã si taceat accusationis sustinebit iacturam. Item si debitor taceat: nec redhibitione: nec alia tẽpore curationis solutione iuuabit. ¶ Dz si actionis cessionẽ aduersum minorẽ suscipiat: nec post curaz depositã ea permittitur vti: nec is qui cesserit agere debet cum in legem cõmiserit: licet cessio. p iustis causis facta sit: sed minor lucrabitur. ¶ Dis valẽtibus in omni cura prodigorum forte: aut furiosoꝝ: aut dementium: z omnium quas introducunt leges.

¶ Habenti legitimum tutorem nõ potest dari datiuus. hoc dicit Bal. Vel sic. ¶ Habenti tutorem legitimũ non debet dari datiuus: nec datus tenetur administrare. hoc dicit Saly.

Idẽ. aa. z. cc. Maximião. l. ix.

Si sororis tue filijs tutor legitimo patruo cõstituto: nec vllo excusato puilegio: tutor datus es: cum habenti tutorem alium dare prohibeant iura: ne cessitatem administrationis ad cum pertinere: nec te datione teneri non ambigitur.

¶ In locum tutoris vel curatoris non potest alius (nisi causa cognita) subrogari. b. d. Bal. Vel sic. Propter absentiã curatoris alius non adiungitur: nec substituitur nisi illo remoto: et curator ante ei absentiam debet actorem constituere ne damnum incurrat. b. d. Saly.

Idem. aa. et. cc. Florentino militi. Ꝛex. x.

Curatore habenti neq; adiungi nisi causa cognita: nec in locuz eius aliũ substitui nisi anteriore remoto angustiarios nõ est. ¶ Teq; ad futurũ dãnum quod tẽpore medio negocijs pupillaribus ptingit esse succedanum: cum actorez periculo tuo cõstituere debueras: nec iure magistratus in absentia tua alium creasse certum est.

¶ Judicium debet legitime inchoari ad hoc vt possit iurisdicere terminari. hoc dicit Bal. Vel sic. ¶ Minor non habet legitimam personam standi in iudicio: ideo ei debet dari curator: generaliter vel ad litem. hoc dicit Salycetus.

Imperatores Constantinus z Constantius ad Bassum prefectum vrbis. Ꝛex. xj.

In vniuersis litibus placet non prius puberem iustaz habere personaz nisi interposito decreto administrãdi gratia patrimonij: aut in litem fuerit curator datus: vt iuxta precedẽtia nostre pictatis statuta legitime in tiate litis agitata in iudicijs con troucrsia finiatur.

¶ Curator generalis non potest in lite mota facere ordinari specialem tutorem. hoc dicit Baldus. Vel sic. Curator generalis non potest deferere litem inchoatã: nec administrationez generalem propter specialem. b. d. Saly.

Impera. Gra. Valen. z Theo. aaa. Eutropi. prefe. pto. Ꝛex. xij.

Curator adolescẽti ordinatus post inchoatam litẽ nõ potest sub pretextu specialis cure tutoris a se nominati/aut litez cõtestatam deserere: aut ab administratione se subtrahere.

¶ Principis colonus nec alius priuilegiatus debet tutor dari. b. d. Saly.

Impera. Dono. z Theod. aa. Octauario pfec. vrbis. Ꝛex. xiij.

Nec magistratuum vlteri procedat licentia plenius designamus: ne patrimonialem colonum/siue alium qui priuilegio ab hac nuncupatione defenditur tutele muneris astringat officium.

n ¶ Curatorem. als tutorem.

o ¶ Nec adiũgi. scilicet aliũ vel actorem qui cura torem vel tutorem. Alias. licet regula iuris non sit impedimẽto quominus habenti curatorem cura tor datur. vt. ff. de tuto. z curato. da. ab bis. l. venti. §. j.

p ¶ Teq;. scz priorem curatorem.

q ¶ Dedio. Postq; cessisti abesse donec reuertaris.

r ¶ Debueras. Anteq; abesses. et hoc si necessitate impediebaris sim quodam. Tu dic etiam ex voluntate dummodo aliqua iusta causa sit: vt hic. z. ff. de admini. tu. de certo. in pin. z facit insti. de cur. §. fi. z. j. eo. l. curator. z de tu. vel cur. qui sis non dedit. l. ij.

Si vniuersis. ¶ Casus. Minor nõ habet legitimam personam standi in iudicio nisi generalem vel speciale habeat curatorẽ: vel venia obtenta etatis. Quia.

s ¶ Litibus. nisi in possessione momentaria. vt. §. qui legi. per. l. momentanee.

t ¶ Justam. scz litigandi. vt. ff. de re iudi. l. acta. §. contra. z. §. si aduer. rem iudi. cum z minores. z. §. qui legi. per. l. ij.

v ¶ Gratia. Puta data venia etatis. vt et. §. de temp. in integ. resti. l. ea que. §. j.

r ¶ Statuta. hac lege.

¶ Curator. ¶ Casus. An curator in lite datus minori si litem fuerit contesta. eam deserere possit: z sibi alium qui litem peragat possit cuz ratore subrogare/queritur: Dicitur q non.

r ¶ Al. scilicet si quis curator datus adolescenti cepit agere causas ipsius: et dicat postea q quidam alius melius debet esse procurator: et sub tali pretextu velit deserere administrationẽ. concor. §. de admini. tuto. l. §. in pin.

De magistratuum. ¶ Casus. An magistratus colonum principis patrimonialem compellere possit ad suscipiendam tutelã/queritur: Dicitur q non: nec alium qui habeat priuilegiũ qui se possit excusare. Quia.

3 ¶ Patrimonialem. §. priuate rei cesaris. nam fiscalis nõ excusatur. vt §. de excu. tu. l. coloni. que est contra. Vel bic de perpetuo: ibi de tẽpore tali colono qui potest se remouere a cultura.

a ¶ Alium. vt militem. vt. §. eodem. militie armate. Et nota q bis casibus ipso iure non tenet datio: sed quãdo potest datus se excusare tenet decretum: nisi se excusset: hic et si vellet non potest. z facit. ff. de iure immu. l. semper. §. coloni. et. §. conductores. Item nota hic q quidam non possunt esse tutores nisi testamentarij vt ecce serui. vt. §. eo. in fero uili. Item non municipes. vt. ff. de tuto. et cura. da. ab bis. l. iij. z de testa. tu. l. quero. in pin.

Seruꝰ tutor esse nõ potest nisi testamentarius.

b ¶ Nuncupatione. id est nominatione.

¶ Quando mulier tutele officio fungi pot. ¶ Quod quandoq; per

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

mittitur.vt.ſ.eo.l.ij.ꝛ.iij.regulariter contra.vt.ſ.eo.l.i.

Tutelam. ¶Caſus. Ad adminiſtrādam tutelam pupillorū maſculus non femina vocabitur: quia tale munus excedit infirmitatem eius ſexus. Unia.

¶Officium eſt.vt.ꝛ.ff.de teſta.tu.l.iure noſtro.niſi a princi

a pe impetret. vt.ff. de tu
te.l.ſi.et facit ad.l. iſtam.
ff.de reg.iur.l.ij.ꝛ de po
ſtu.l.i.ſ.ſerū.ꝛ de eden.l.
penulti.ꝛ ad vell.l.i.ꝛ.ſ.
de arbi.l.fina.ꝛ.ff. de ſta
bo.l.in multis. Sed con
tra.ff.de nego.geſt.g alie
na.ſ.q̄p.ſed ibi nō fuit
tutrix: licet pater eam ro
gauerit de filijs.

Matres. ¶Caſus. Mulier ſiuit ad miniſtrare tutelam filio/rum poteſt ſi hoc impe traucrit a principe: et ei confirmetur: anteq̄ tamen fiat confirmatio nō poteſt administrare debet ſe non ventura ad fecūdas nuptias: quo ſubſecuto ſi nubat oīa bona mariti ſecundi erunt obligata pupillo: ab initio electionem habeat vel nubere: et nō adminiſtrare: an ecōtra tūc demū autem mulier ad tutelam admittitur: cuius nullus tutor teſtamentarius neq; legitimus ſuperest: vel remouetur vt ſuſpectus vel ſe excuſauit propter animi vel corporis impedimentum: ꝛ tunc ſi mulier magis vel lit nubere q̄ cē tutrix/audienda eſt: et prefectus cum pretore tutorem dabit in prouincijs: rectores eorum ſeu iudices ex inquiſitione tutores dabunt. Unia.

b ¶Poſtulant. a principe vel preſide prouincie, vt.ff. de tu.l.ſi.

c ¶Cōfirmatio. id eſt auctēq̄ firmiter poſſit gerere per decretū. vt in auf. vt bi.q obli.ſ.ſi.col.vi.

d ¶Actis. in ſua prouincia: et eſt ſic.ſ. de bis qui ve.cta.l.ij.

e ¶In eas.ſcz nuptias.

f ¶Berentis.ſ.mulieris.

g ¶Rationibus.ſcz pre

h ¶Precipimus.vt.ꝛ.ſ.in quibus cau.pigno.ta.contra.l.ſi mater.ꝛ in auf. de nup.ſ.ſi autem tutelam.colla.iiij.

i ¶Incuria.id eſt per negligentiam.

k ¶Dato: eſt.vt.ꝛ.ſ. de legi.tu.l.fina.

l ¶Idoneus.cum non eſt idoneus non videtur eſſe. vt et.ff.quod cuiuſq; vniuerſitatis.l.i.ſ.et quidem. Et not.q̄ per auf. hic poſitas bec ler in multis corrigitur. Primo quia bodie non eſt neceſſe principem adiri. Secundo quia non oportet eas iurare. Tertio quia maiores pe nas patiuntur. vt habes.ſ. de fecū.nup.l.ijſdem penis. Quarto quia bodie legitimi non precedunt eas.

Matri. ¶Caſus. Dicitur in.l. codicis q̄ mulier tunc demum admittitur ad tutelam: cum nullus alius legitimus eam precedit: hic dicit q̄ mater et auia precedunt tutores legitimos: et mater p̄inſtā auia admittitur: hoc tamen ita ſi coram iudice renuncient ſe/cundis nuptijs et ſenatuſconſulto velleiano: et ſoli teſtamentarij eas precedunt: datiui et legitimi eas ſequuntur.

Auus et ma auia ſi ſint quis prefe retur in tu tela.

a ¶Datri. legitime vel naturali. vt in auten. vt ſine prohi.ſ.i. in fin.ſ. colla.vij.ꝛ.ſ.eo.l.ſi.in ſi. Sed quid ſi eſt mater et pater: Dicunt prefe ri patrem quaſi legitimum. vt in.l.ij.ꝛ.l.fin.in ſi. Item quid ſi eſt auus auia per legitimos repellatur. ſm hoc ſi erit mater ꝛ auus preponitur

Quando mulier tutele officio fungi poteſt. Titu.xxxv.

¶Mulier de iure communi nō poteſt tutele officio fungi.b.d.Saly.

Imperator Alexander.a.Octa licie. Cer.j.

Tutelaz adminiſtrare virile munus eſt: et vltra ſexum femi nee infirmitatis tale officium eſt.

¶Olim mater non poterat eſſe tutrix niſi per p̄uilegium impetraret et renunciare ſecundis nuptijs ꝛ velleiano/ꝛ omni alio auxilio: et habet hoc locum in matribus tam legitimis q̄ baſtardis. hoc dicit cum.l.ſeq. Bal. Uel ſic. Mater etate maior ad tutelam filij iure iſto non poterat peruenire eriſtente teſtamentario vel legitimo: ꝛ eis deficientibus ſi volebat hoc impetrare debebat iurare q̄ ad ſecundas non tranſeat nuptias: ꝛ ſi poſtea ſecūdas ineat nuptias bona huius ſecundi mariti obligantur filijs. p adminiſtrationem tutelari: et quando mater ſecundas p̄celegit nuptias de alio tutore per iudicem filijs debet prouideri. b.d. Saly.

Imperatores Valenti.ꝛ Theodoſius et Archadius Taciano pfecc. pteto. Cer.ij.

Matres que amiſſis viris tutelam adminiſtrandoꝝ negocioꝝ in liberos poſtulāt p̄iuſq̄ cōfirmatio officij talis in eas iure cueniat: fateanꝰ actis ſacramēto preſtito ad alias ſenptias nō venire. ¶Dancin optione huiuſcemodi nulla cogetur: ſz libera in cōditiones quas preſti tuimus voluntate deſcēdat. nam ſi malucrit alia optare matrimonia/tutelas filiorum adminiſtrare non debet. ¶Sed ne ſit facilis in eas post tutelaz iure ſuſceptā irruptio: bona eius p̄imitus qui tutelam gerētis affectaucrit nuptias in obligationem venire: et

tenerī obnoxia rationibus par unoꝝ precipimus: ne quid in curia ne quid fraude deperear.

¶Ijs illud adiungimus vt mulier ſi etate maior ſit tunc demū tutele petendē eius habeat: cum tutor teſtamentarius vel legitimus defuerit: vel p̄uilegio a tutela excuſatur: vel ſuſpecti generē ſubmouēatur: vel ne ſuis quidem p̄o animi aut corporis validitudine adminiſtrandis facultatibus idoneus inueniatur. ¶Q̄ ſi femine tutelas refugerit: ꝛ popta ucrint nuptias: tunc demū vir illuſtris pfectus vrbis accito pretore qui in p̄cipiendis tutoribꝰ preſidet: ſiue iudices qui in alijs prouincijs iura reſtituūt: de alio tutore per inquiſitionē dari mi noribus defenſores iubebunt.

In auten. de hered. ab intest. ſ.ex his colla.ix. Conſti.j.

¶Mater et auia renūcians inter acta nuptijs et velleiano(non extāntibus teſtamentarijs) preferetur legitimis et datiuis feminis alijs interdictis.b.d.Saly.

Matri et auie fin ordine tutelam ſubire (etiam ante agnatos) permittimus ſi iter geſta nuptijs alijs ꝛ auxilio ſenatuſconſulti velleiani renūciauerit. ſolis teſtamentarijs precedētibꝰ eas: legitimis ꝛ datiuis poſtpoſitis. ¶Defuncti nāq; voluntatem preponi volumꝰ: preter has autem alijs mulieribus interdicimus officium tutele ſubire.

In auten. vt ſine p̄ibi.ma. debi.et credi.ſ.fina.collatio.vij. Conſtitu.iiij.

¶Primo p̄ohibet.ſecundo iubet.tertio conſeruat. Secunda ibi: ſed contra

annus paternus cum ſit legitimus: ſz ſi erit pater et auia equaliter admittūtur cum ille vt legitimus illa per auten. admittatur. Nec obſtat quod dicit in ſi. hic ſolis teſtamentarijs eas precedentibꝰ: quia eſt ſen ſus id eſt non legitimi tranſuerſales. ſuperiores autem admittātur vt ſus id eſt non legitimi tranſuerſales. ſuperiores autem admittātur vt olim. vt in cor. huius auf. ibi: boc enim ſeruantes ꝛc. et bene p̄obatur in nouel. co. titu.

n ¶Auie. Hoc eſt nouus de auia. mater enim etiā per legem codicis admittebatur.

o ¶Secūdum ordinem. cum primo mater ſecundo auia admittatur.

p ¶Tutelam. An ideo in cura: Quod videtur vt in auf. vt ſine p̄ohi.ma. ſ. quia vero matribus.ꝛ ſ. quia vero multā. coll. vij. Item eadem eſt equitas. argu.ſ.ad.l.falci.l.ſi. Item autenti. illa vt ſine p̄obi.ma. generaliter p̄bibet a tutela et a cura creditorem ꝛ debitorem minoris. ſic ergo ꝛ illa vt ſine p̄ohibitione ꝛc. generaliter videtur excipere vt et illius cōtertu eni denter apparet: ſcz vt ſine p̄ohibitione ꝛc. et p̄batur in auf. de filijs ante dota. in.na.ſ. cum omnibus. coll. iij. Sed contra. ſ. de cura. fur. l. cū reꝓpudiante. Sed poteſt dici correcta per illam auf. vt ſine p̄ohibitione. vel in curatore furioſi ſpeciale eſſe: vel aliter eſſe non poterat: quia et forte minor erat: ꝛ ſic prima placet opinio.

q ¶Permittimus. ergo non cogitur: vt bic. et in l.ij. vbi ſane in optione ꝛc. et in.l. fina. circa p̄incipi. et in auten. vt li. ma. et auie. in p̄inci. colla. vij. licet quidā dixerunt contra. Item nunquid eſt legitima vel datiua: Videtur legitima. vt.ſ. ad ter tul. l. omnem. econtra datiua cum legitimi. per. l. codicis eam p̄cedebāt. vt in.l.ij. et fina. in ſi. p̄cterea. l. non dat niſi ſe offeratvt bic colligitur: q̄ non ſit in legitimis. vt. ff. de legiti. tu. l. legitimos. in p̄in. p̄eterea nō com

Mater poteſt eſſe tutrix ꝛ curatrix filiorum.

Mater non cogit ſuſcipe tu telam filiorum ſuoꝝ.

Ter. l. matres. p hac l. facit. c. ex parte. cum gl. extra de appella.

pellitur nec periculum patitur ſi nō ſuſceperit: vt bic colligitur. quare poteſt dici non eſſe datiuam nec legitimam: ſed extraordinariam: niſi dicas legitimam. l. fm. l. a iudice datam. ſed videtur legitima: vt in auten. de bere. ab intesta. ſ. ex his. colla. ix. et auten. preſbyteros. ij. ſ. de epiſco. et cleri.

r ¶Inter geſta. i. coram iudice ſcriptura inde facta.

s ¶Velleiani. et omni alio auxilio. vt in auf. vt ſine p̄obi. ma. ſ. q̄ vero. col. vij. que renunciatio quo ad matrimonium non valet. vt predicto. ſ. ſed quo ad velleianum ſic. vt. ff. ad vell. l. ſi. ſ. pennl. Sed quibus hec p̄odeſt renunciatio cū p̄o nemine fideiubeat: ſed p̄o ſe. ſ. advell. ſi mater. in p̄in: ¶Reſpon. cum creditoꝛibus pupilli p̄omittat p̄o pupillo intercedere videtur. Sed quomodo eis absentibus facta iudici p̄oderit: ¶Reſpō. ſi actio queritur et ſtipulatione iudicis absenti: multomagis replicatio: vt ſi p̄oponat velleiamī replicet aduerſarius. i. creditoꝛ de renunciatione. vt. ff. rem pup. ſal. fo. l. non quaſi. Item cōtra hanc auf. ſ. de procu. alienam. Sol. hic ſpeciale.

t ¶Teſtamentarijs. Quid ergo ſi ipſa cum alio data fuit in teſtamento: Uidetur q̄ ipſa non debeat confirmari vel dari tutrix: q̄ teſtamentarius eam p̄cedat cum dicas eam datinam non teſtamentariā. Et cum dicas confirmatum tutorem datium non teſtamentarium. vt no. inſti. de tute. ſ. fina. ꝛ. ſ. de confir. tuto. l. ij. ꝛ per. l. ff. de verbo. ſignifi. l. lege.

Tutoꝛes firmar datiuus non teſtā mentarius

lege. ꝛ in aut. de defen. ciui. §. interim. colla. iij. Solu. quidam de plano concedunt eā repelli hoc casu. sed. ff. dicit eam admitti. ꝛ qō hic dicit ꝙ testamentarij eam repellunt loquitur quando ipsa non est data in testamento. ℙro prima opi. est. ff. de test̄a. tut. l. iure nostro. ℙro 2da est in corpore. ibi: defuncti nāq; ꝛc. ℏec placet. Itē quid si sola est data: ℝespond. non est tutrix nisi a iudice cōfirmetur. vt. ff. de neg. gest. qui aliena. §. quāq; fm Azo. Alij dicūt corrigi per. l. huius titu. ꝛ sic dicūt tutricem datam in testamēto. Vel ꝙ ibi nō fuit data tutrix licet pater eam de filijs rogauerit: sed et si daretur non confirmaretur vt er illa datione fz quasi non esset data datur per hanc auté. fm quosdā. prima placet: vt si est data cōfirmatur. argu. in corpore ibi: defuncti nāq; voluntas ꝛc. nec ob. ff. de test. tu. l. iure nostro. quia in hoc sit correcta. Item quid si datus est a iudice tutor matre ignorante: Videtur non tenere datio quasi perpetuam sit decretū interpositum. vt argu. ff. de rebus eorum qui. l. magis. §. si es alienum. et de tuto. et curato. da. ab bis. l. scire oportet. et. §. qui da. tut. post. si sororis. Sed contra est. vt. §. de confir. tu. l. si vt ꝑponis. Et quod dicit de testamentarijs dic etiā de legitimis afcē dētibus: vt modo notaui in glo. legitime vel naturali.

Sacramentū. ¶ Casus. Lex codicis dicit ꝙ mulier debet iurare aut. dicit ꝙ non. sed si conuolet ad secūdas nuptias expellitur a tutela. autē. ad ℌ dicit ei qō ler C. dicit dicens ꝙ si aliqō debitū cōtrabatur inter matrē ꝛ pupillus: tū pōt remanere tutrix. hoc dicit aut. hec ꝛ sequens.

a ¶ Non erigitur. de non nubendo. ꝛ sic corrigunt iura que dicūt id erigi. vt in. l. ij. C. ꝛ. l. fina. ꝛ in auten. de nup. §. si autem tutelam. colla. iiij. et alia plura.

b ¶ Contractis nuptijs. Quid si alis luxuriata est: ℝespon. est idē argu. in aut. de resti. ꝛ ea que. §. fina. col. iij. ꝛ in auten. de nup. §. si autem tutelam. colla. iiij.

c ¶ A tutela. Sed ad quos redibit hoc casu: Dic ad datiuam instar eius qui in locum suspecti vel remoti datur. vt. ff. de test. tu. si quis sub conditione. Item et ipsamet dicitur ꝙ petat. j. in qui. cau. pig. ta. cō. l. penul. et in aut. de nup. §. si autem tutelam.

d ¶ Cautela. alis tutela. nam res mariti sui et sue sunt obligate filijs. vt. j. in. l. ij. ꝛ in dicta aut. de nup. §. si autem tutelam.

e ¶ Ad hec. non ideo minus. Idem intelligo in auia et auo: ꝙ affectionis ratio suspicionem remouet. vt. ff. de ritu nup. l. non solum. §. denno.

f ¶ Durante. secus in alio tutore. vt. §. ti. j. aut. minoris ꝛc.

S Ij pater. ¶ Casus. Pater filio suo naturali ynam vnciam de bonis suis relinquere potest: ꝛ si non det tutorē: an mater eius possit esse tutrix: dicitur ꝙ sic: prestito ab ea sacramēto ꝙ ad secūdas nuptias non conualebit: ꝛ debet renunciare omni auxilio legitimo ꝛ beneficio senatusconsul. vellei. a. bis que in superiori. l. sacramenta dicta sunt obseruandis: si enim mater nullo existente tutore filiorum legitimā nancisci potest tutelam: multomagis poterit esse tutrix filij sui naturalis: als cum in hoc casu deficiat legitima. Viuia.

g ¶ Scōm nostram constitutionem. que est. §. de confir. tu. l. fi.

h ¶ Profecte sunt. que possunt proficisci. vt. §. de natu. li. l. humanitas. An autem ꝛ spurij mater tutelas possit petere: quod videtur: quia quantū ad eam non id inspicitur: vt in stitu. de succes. co. §. vulgo. ꝛ ad orfi. §. nouissime. Itē an alij cognati qui vocātur ad successionem iure prętorio vocentur et ad tutelam die vt. §. de leg. tu. l. i. Modie autem constat eos vocari iure nouo. vt in aut. de here. ab intest. §. er bis. col. ir.

Cognati iure nouo vocantur ad tutelā.

i ¶ Aurilio. vt in aut. de nup. §. si vero mater. colla. iij. et in auten. vt sine prohibi. matres debi. et credi. §. quia vero multa. colla. vij. et facit hoc ad generalem renunciationem. vt notatur. ff. si quis cau. sed et si. §. quesitum.

k ¶ Conceditur. vt. §. l. ꝑ rima.

¶ Jn quib⁹ casibus tutorem ꝛc. ¶ Dic vel pro id est. nam nullum casus sub hac rubri. ponit quo babenti tutorē detur tutor fm quosdam: sed certe ponitur. ff. de ꝛcu. tu. l. propter litem. et datur intelligi. j. eodē. propter. Item nota hic fm Jr. ꝙ nouo iure vbicunq; bis legibus tutorem habēti tutor dabatur nō tutor datur sed curator ei adiungitur. vt insti. de auc. tu. §. fina. Yug.

Jn quibus casibus tutorem vel curatorem habenti tutor vel curator dari potest. Titulus. xxxvj.

¶ Curator datus in locū absentis eo reuerso deponit officium. hoc dicit Bal. Vel sic. Tutor vel curator datus loco absentis reipublice causa desinit illo reuerso. h. d. Saly.

Jmperator Antoni. a. Tyberiano ꝛ Rufo. Lex. j.

S Ij in locum eius tutoris ad tempus[t] dati estis[m] qui reipublice causa abierat: iſq; iam finito munere quod ei iniunctum est abesse desijt: quin ad eius officiū cumq; pertinent[n] negocia pupille ambigere nō debetis. ¶ Sed cōsultius[o] feceritis si ꝑsidem ꝓuincie virum clarissimum adieritis: vt is ad administrationē tutele compellatur[p].

¶ Curator datus in locum tutoris eatenus durat curator quatenus durauerat tutor. hoc dicit. Vel sic. Curator datus impuberi nō durat post pubertatem. hoc dicit Bal. Vel sic. Jn locum tutoris ercusata tipotest curator dari: cuius officium finitur pubertate pupilli. h. d. Saly.

Jmperator Alexan. a. Valentiniano. Lex. ij.

P Otuit quidem ꝛ debuit cō petens iudex in locū excusati tutoris elicet pupillus alios tutum. et de suspec. tu. l. ij. §. si quis abfuturus. licet quidam exponāt in l. illa tutor. i. curator.

l ¶ Ad tempus. hoc non expresso. alioquin contra. vt. ff. de regu. iuris. l. actus.

m ¶ Estis. curatores. vt institu. de cura. §. item in locum. sed et tutores ꝓsunt dari si hoc iudici sedeat. vt. ff. de tute. queſi

n ¶ Pertineant. nec enim vacationem aliquam anni habet. vt institu. de ercu. tu. §. item si quis. ꝛ bi qui reipublice. nec etiam fuit finita tutela ꝓpter absentiam: et sic modo est eadem: nec interim queſti liberi cum ercusant: nec potest cōuenire interim directa actione tutele. vt. ff. de suspec. tu. l. iij. §. ꝙ si quis. ꝛ de ercu. tu. l. titius. sed vtili sic. vt. ff. de tute. et ra. dist. l. si tutor: reipublice. in prin. ꝛ. ff. de suspec. tu. l. iij. §. si quis abfuturus. secus autem si in locum eius qui adhuc non est tutor: quia in die vel sub conditione datus sit alius detur: quia ille desinit adueniente conditione. Vel dic vt insti. de attil. tu. §. j.

o ¶ Consultius. i. consulte. ne quasi de culpa: quia si deserat redargui possit. vt argu. ff. de admi. tu. l. tutores. §. qui se. vel certioz abit necessa rios impuberis. vt. ff. de eo quip ꝛo tuto. nego. gesse. l. j. in fi. Alij dicūt ꝙ er vibamitate. arg. §. de interdi. ma. l. iij.

p ¶ Compellatur. Laptis pignoribus. vt insti. de satisda. tu. §. penul. ꝛ facit. j. de pericu. tu. l. fina.

q Potuit. ¶ Casus. Si pupillus plures habeat tutores et vnus se excusauit. in locum eius sub rogabitur alius: qui vltra tēpora pubertatis administrare non cogetur: licet curator: detur non tutor.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2020

a ¶ Dare.scilicet curatorem vel tutorem.vt.ff.de testa.tu.l.si quis sub condi.§.fina.

b ¶Non astringeris.vt.j. quando tuto.vel cura.esse desi.l.j.ff.de tu.& cura.da.ab his.l.curatorem.

Propter. ¶Casus. Si pupillus tutorē habēs diffusum habeat patrimonium: et in plu|ribus locis cōstitutum: si solus non sufficiat: ad|iungi potest ei curator.

c ¶Constitutū. in eadem tamē prouincia: als etiā tutor ei adiūgitur. vt.ff. de ercu.tuto. propter li|tem.§.fina.

d ¶ Curatores. No. cura|tores.vt.j.de ercu.tu.l. testamēto.et.ff.de admi. tuto.l.j. tutores qui post. §.rerū. Et est ratio quas|re nō tutor vt nota.j.l.p̄ ri.qñq; tñ etiam tutores dātur: vt si in alia prouin|cia res sint remote vltra centesimū lapidē.vt.d.l. ppter.et sic etiam potest intelligi dictus.§.reruz. Item & qñ testamēto da|tus erat sub conditione vel ex die et filibus.vt.ff. de testa.tu.si qs sub con|ditione.a.j.e.licet. Itē et qñ transfuga est primus tutor. Itē quādo furio|sus fact' fuerit.ff.de tute. l.si qs tutor.z.l. cum plu|ra. Item in alio.j.eo.l.si. Itez in alio.j.ad tertul.l. ōēm.z in auc.de nup.§.si autē tutelam.colla.iiij.

Tutor ali quādo da tur habenti tutorē.

Licet. ¶Casus. Suāmis regla sit q̄ habēti cura.tutor da|ri non potest: fallit tamē in casu cuz in locū suspe|cti convicti et remoti vel defuncti vel relegati ali' subzogatur.

e ¶Non potest. vt.§. qui pe.tu.l.cū iure.et qui da. tuto. vel cur.l.si sozoris. et instit.de cura.§. inter|dū. et hoc regulariter tū z. vt subūcit in cēplis. vt.ff.de testa.tu.si qs sub cōditione. Item fallit in alijs. vt nota.§.l. priori. Sed que est ratio q̄ hab̄ti tutorē curator adiū gitur sed nō tutor vt hac l.¶ñ.datus tutor pleni tudinē potestatis habet in pupillū et eius res: vñ alius superueniens non posset habere eādem ple nitudinez quam curator non appetit: et sic potest adiūgi vt patet: quia tutor datus auctorizat in aditione hereditatis et non curator. vt.ff.de appel.cum in vna.§.tutor. Itē quia tutor per|sone et per consequens rebus omnibus. vt instit. qui testa.da.tu. pos. §.certe.z de ercu.tu.§.datus. Sed curator rebus tantum. vt.§.de nup. l.in copulādis. Item que est ratio q̄ habenti curatorem potest alius curator adiungi.vt.ff.de tu.z cura.da.ab his.l.ventri.§.fi.z non babē

f ¶Excusati. ad tempus.fm quosdam: quod non placet.

g ¶Defuncti. cuiuliter vt deportatus: et sic remanet tutor: z sic non fal lit regula.

Quāmob. ¶Casus. Cum pupillo habēti tutorē obuenit aliquod augmentū: puta hereditas: ratione cui' datus erat curator: vel adiūctus: nunqd ideo pr̄ desinit esse tutor: q̄ alius sibi adiūctus est: cui⁹ sit nō idoneus: periculū ad primū tutorē non pertinebit. Ymo.

h ¶Non primus.§.q̄ adiungēdi dēbet. hec est falsa. Dic ergo nō primus.§. quoscūq; haberet tutores curatorem dare[d]. ¶Quamuis autem curator cum alijs in locum excusati tutoris eius substitutus sis: tamē periculo administrationis vltra pubertatis tempora non astringeris[b].

¶Curator adiungitur causa cognita. h.d.Bal.Vel sic.Propter latitudinē seu diffusionē patrimonij curator potest adz iungi curatori.h.d.Saly.

Idem.a.¶Mile. Lex.iij.

Propter late diffusuz/id est in diuersis locis cōstitutū[c] patrimonium: vel q̄ solus admi nistrationi nō sufficias: an tibi tu telam administranti adiungi ali quos curatores[d] oporteat: prefes prouincie si te non sufficientē de prehenderit estimabit.

¶Loco tutoris remoti defunctiue! relegati alius debet substitui. h.d.Saly.

Imperato. Valen. et Gal. Eu phebo. Lex.iiij.

Licet tutorem habenti tu|tor dari non potest[e]: tamē certis ex causis ali⁹ idoneus sub stitui sententia competentis iudi cis solet: id est in locum suspecti q conuictus ac remotus est: z in lo cum excusati[f] vel defuncti[g] vel re legati tutoris.

¶Licet alius adiungatur: primus nō liberatur. h.d. Baldus. Vel sic. Propter augmentū facultatum tutori curator so let adiungi: tutor tamen non tenet de ge stis a concuratore existēte soluendo tem pore finite tutele. h.d. Saly.

Imperatores Diocle. z Maxi mia. aa. z. cc. Zenoni. Lex.v.

Cum ob augmentum facul|tatū curatores adiungi so lent: non prius[h] tutores dati[i] ab administratione eozum liberan tur. ¶Sane si is[k] qui administra uit tempore finite tutele[l] fuit sol|uendo: secuti temporis periculū[m] ad te[n] pertinere non potuisse ma nifestum est.

¶De administratione tutoruz vel curatorum. et pecunia pupil|lari feneranda vel deponenda. Titulus.xxxvij.

Mautē vt hi q obli. se.ba.§. quo niam.colla.vj. Consti.ij.

¶Nec aut.non facit ad.l.C.sed ad se cundā partem rubrice: melius tamen ste tisset post.l.tutores.j.eo. z ibi cā legit Cy. et hoc intendit. Ubi redditus prediorum sufficiunt pupillo vel adulto administras tori eius non tenetur pecuniam fenerari/ sed caute recondere. h.d. Saly.

Quissime[o] cautū est a curatore[p] pecuniā pupillarem nō esse fenerādam: quod si fecerit mutui subia|cebit periculo[q] nisi sit mobilis ei⁹ substantia cui⁹ cura administra tur: tūc enim curator illud solum mutuare cogatur quod ad dispē sationem sufficiet adolescentis ciusq; rebus: quod vero plus est caute recōdatur: vel nisi ex necessi tate hoc fecerit: veluti ppter ex pensas in pupillum faciendas.

¶Unus officialis non tenetur de eo quod fecit alius in alio officio: sed nō eo dem. h.d. Bal. Vel sic. Curator adulti nō tenetur pro tutoribus precedentibus nisi negligentia in exigendo possit ei imputa ri. h.d. Saly.

Imperatores Seue. et Anto. Dodesto. Lex.j.

Rustra timetis administra re res adolescentis cui⁹ cu ratores estis ne ex hoc aliqs exi stimet commune periculum prio ris temporis[r] vos recepisse: ꝫ ea que agēda putatis agite: z quod magis interest omnium partiū[s] instate: vt iudex inter vos et tu tores datos ꝑpruū partibus suis fungatur.

¶Pro vniuersali curatione nō potest agi mīi finito officio. Hoc dicit Bal. Vel sic. Durante officio cure non agit vt ad ministrationis vniuersalis ratio reddat. hoc dicit Saly.

Idem.aa. Timoni z Delphi|dofozo. Lex.ij.

Tutor ãre dari nō po test tutorē habenti.

per hoc q̄ si non adiungerentur. vt.ff.de admi.tuto.l.quotiens.§.si.et non curatores/sed tutores dari possunt. vt dixi.ē.eo.l.propter.

i ¶Dati.scilicet prius.

k ¶Si is.scz curator: vel tutor adiunctus tibi tutori.

l ¶Finite tutele. vnde non ꝑ̄ nerat fieri suspectus a te cū soluēdo esset. vt.j.de dini.tu.l.ij.

m ¶Periculum tempo|ris. quo factus est nō soluendo. z facit.ē.de pba. et persona.

n ¶Ad te. tutorem. prius est ei cōueniendus qui administrauit augmen tū ꝑ primo dati qui non gesserūt augmētum etiā si ante desijt esse soluēdo vt hic. z.j.ff tu.nō gest.l.si. de dini.tu.l.j.et.l.si. Sed cōtra.ff.de admi.tu.l.lu cius.ij.§.sempronij.in fi. §.vbi et nō gerētem dicit ab initio z̄uentri: sed ibi nullo modo erat diuisa: vel erat a se. vt.j.de dini. tu.l.ij. in fi. hic aūt quo dāmodo ab ipso iudice vel a lege. nam adiūctus postea pma bona admi nistrare non solet. vt.ē.l. quotiens.§. constat.

¶De administratione tutoꝝ ꝛc. ¶Lege auten. nouissime hic sup rubri ca: quia dicit de pecunia pupilli fenerāda: sed alij legunt.j.eo.l.ter. vel.j.de pfur. pu. Jo. legit.j.e. in fi. alij.j.e.l. tutores.

Quissime. ¶Casus. Lex C. dicit q̄ tu tor dz fenera re pecuniam pupil. q̄ si feneret tenebitur pupil lo de mutuo: nisi in mo bilib' esset substantia: q̄ tūc esset fenerandū quā tum sufficeret ad expen sas pu. et familie eius il la pecunia que non fene rat diligenter custodien da est: si tota nō sufficiat ad expensas pu. tota fe nerabitur. Ymia.

o ¶Nouissime. sumitur ex co: poz. vt hi qui obse. ba. per. res mi. §. qñ aūt. coll. vj. z distinguitur ibi plenius vtrum pupillus habeat sufficienteꝫ reddi tum prediorum: vt tunc non fenereꝫ: als sic.

p ¶A curatore. Large pomitur etiam vt cōpre hendat tutores.

q ¶Periculo. etiā fortuiz ti casus: q̄ culpa precessit casuz: als periculū. i. culpa tñ prestat. vt.j. arb.tu.l.j.z.j.eo. debitorib'. Sed nunqd vsura ad eū ptinet: Videt q̄ sic. vt.ff.de reg.iur.l.fm naturā. Sed ar.§.ff.de neg.gest.l.ij negocia.

Rustra. ¶Casus. Tutor pupillimale administrauit res pupil lares: facto eo adulto datus est ei curator: qui timet administra re curam adulti ne succedat in periculum administrationis tempo|ris precedentis: dicit imperator: q̄ frustra timet: sed curam administret: z faciat quod interest tutoris pupilli z sua: et tutorē ex male administra tis conueniet: et qualiter interfit istorum non aperit lex. tu dic pupilli interest ne lapsu temporis fiat debitor: non soluendo: tutoris interest vt conueniatur et liberetur ab pfurarum cursu ne per negligentiā inci dat in nego. gest. actio. Ymia.

r ¶Prioris tēporis. quo pupillus fuit quod videbatur quia succesſe rat in administratione: sic z in periculo. sed non est verū. z facit. j. quan do ex facto tu. l. j. z. ē. de proba. l. ex persona.

s ¶Omnium partium. l. tutorum adolescentis z pestra. nam tutorum interest

interest ne processu tp̃oris fiat imemor. Vel melius vt liberetur et in vsuris non grauef. vt.ff. si aduer. fol. l.j. Adolescentis interest ne processu tp̃oris fiat tutor non soluendo. vel veriꝰ vt suũ habeat. vt.j.de vsur. pu. l.j. r.ij. r.iij. Interest ꝛ vestra ne incidatis in actionem negociorum gestorum quasi ex negligentia. vt.j.eo. debitoribus.

Aduersus curatores adolescentis cui collega dati est; q̃diu administratio cõis durat/ exercere iudiciũ non potest[a].

Expense legitime in pupillum facte veniunt in rationibus cõputande: lz per iudicẽ tunc nõ fuerint decrete. b.d. Saly.

Imperator. a. Emiso. Lex.iij.

Stimptus in pupillũ tuũ necessario[b] ex iustis ꝛ honestis causis iudici[c] q̃ super ea re cogniturus est si probabũtur[d] facti/ac cepto ferentur[e]: etiam si pretoris decretum de his cis nõ sit interpositus[f]. Nam id quod a tutoribus siue curatoribus bona fide erogat: potius iustitia q̃ aliena auctoritate[g] firmatur.

Libertus tutor debet a se exigere q̃s debuit: als remouẽt vt suspectus et venit puniendus. hoc dicit Salycetus.

Idẽ. Anto. a. Prodocule. Lex.iiij.

Si eam pecuniã: quam cõ stituit libertũ paternũ tutorem filie tue[h] ratiocinijs ciuisdẽ debere: vel deposuerit: vel in prediorum comparationes[i] cauerit: remittetur ad prefectũ vrbis sm ea que cõstituta sunt arbitrio eius puniendus[k].

Tutores quondã nõ iuste recusant soluere adulto cũ possint auctoritate presidis vel eius precepto. Vel sic. Nõ debet retractari solutio debiti que potest tute fieri. hoc dicit Salycetus.

Idem. a. Rufino. Lex.v.

Rustra tutores quondam adolescentium quorum curam administras iudicatum[l] facere detractant[m]: cum exacta pecunia possit auctoritate presidis[n] in emptionem prediorum collocaueris: sed in vsus suos conuerteris: ad prefectum vrbis remittet puniendus. Vel dic q̃ mulier proponit talẽ tutus debebat p̃o filio suo pecuniã: nec eam deposuit: nec in p̃dictum comparationem conuertit: an sit puniendus/ querit: Dicitur q̃ sic.

Tutor an possita pupillo cõuenire duran te officio.

Actio q̃s q̃ nascit ex tutu du dũ inito.

in depositi[o] causam haberi.

Sub p̃tertu vel velamine officij non debet calumnia committi. Bald. Vel sic. Tutores vel curatores qui instam cãm litigandi non habuerint: lz alieno nomine egerint: p̃opio tamen nomine debent in expensis condemnari. hoc dicit Saly.

Imperator Alexander. a. Paconio. Lex.vj.

On est ignotuz tutores vel curatores adolescentiuz sinomine pupilloꝝ vel adultoꝝ scientes calumniosas instituunt actiones co nomine cõdemnari[p] oportere: ne sub p̃textu nominis eoruz[q] p̃opter suas simultates[r] secure lites suas[s] exercere posse existiment.

Contra formã datam a testatore nõ debet tutor rẽ pupilli vendere. b.d. Saly.

Idem. a. Valerio. Lex.vij.

Utelam pupillorum tuorũ sic administrare debes: ne edificium quod his relictum est contra formam alienãdi testamẽto datam vendas[t].

Ignorans se tutorẽ datum nõ teneri: scienꝫ vo sic: et de neglectis conueniri potest cũ aliis: de gestis vo ab aliis conueniri potest: gerentibus pius ex cussis. hoc dicit cum glo. Saly.

Idem. a. Apulio. Lex.viij.

Et si scisses[v] te curatorẽ datum nec administrasses ceteris curatoribus/ ꝛ administrationem pe agentibus et sufficientibus: damno prestando[x] contra te actio dari nõ potest. Sinautem nescisses te curatorem datuz (etiam si soluendo ceteri nõ sint) dãni periculũ ad te non redũdabit.

Tutor qui tenetur pupillo.

a Diuersus. ¶ Lasus. Si ex duab⁹ curationib⁹ alicui⁹ adulti alter alteri nõdũ finita curatione administrationis iure velit cõuenire: an possit/ querit: Dicitur q̃ non. Uinianus.

b Nõ potest. vt reddat rõnẽ totius administrationis. vt .j.e.l. rõnes. et ff. de admini. tu. l. actus. Sed cõtra. ff. de tu. et ra. dist. l. nisi. §. cũ furiosi. §. ibi furiosi nõ audiendi sunt. Ité si ex diuersis causis curatores. et est ratio vt ibi notat. Ité con tra in eo. tit. l. si cũ adhuc. als si cũ tutore. §. cũ curatore. ff. rẽ pu. sal. fo. l. non quasi. §. hanc stipulationem. sed ibi in nouyrũ rõtutius admistrationis red datur agit per actionem negocior gestor. sed ex stipulatiõe rẽ pu. sal. fo. Ité ꝛtra. ff. de admi. tu. cũ curatore. Ité ꝛtra in eo. tit. l. si cũ adhuc. §. nec ibi agit negocior gestorum: vt rõ reddat totius administrationis. sed fuerit vel dãni iniuriarum. Ité ꝛtra. ff. de ꝛtra. act. tu. l.j. §. finito. sed ibi de ꝛria non directa dicit: §. nõ de tota administrationis rõne ibi tractat: sed tñ de quodã ipenso ab ipso curatore. §. certe immo de directa ibi dicit. Sed dic vt in l. cũ curatore modo not. vel ibi in p̃otritele ꝛria. §. Si stingue latius: aut cepit qd debere tutor: vel curator ante tutelã vel curaz vt ex mutuo. furto: ꝛ cõuenitur etiã durãte officio. vt insti. de auc. tu. §. fi. ff. de tu. l. si plures. ꝛ.j. de excu. tuto. nec̃ a tutela. ꝛ.l. q̃ res. aut post. ꝛ tunc in tutela: aut de his que ad eũ non ptinent ꝛ sic nascit/ sed non intentat vt in rapina/ vel mutuo/ vel furto: lz dicãt qdam nõ intẽtari per se: sed per datũ curatorẽ liti. aut pertinent: ꝛ sic nec etiã nascit actio tutele. vt. ff. de tute. ꝛ ra. dist. si tutor. in fi. ꝛ.l. fi. ꝛ.l. si cum ad buc. als si cũ tutore. in pin. ꝛ.l. cũ tutor. ꝛ.l. nisi. in pin. ꝛ de admi. tu. cũ plures. §. q̃dam dicãt actionẽ tutele nasci sed nõ intẽtari. qbus obstat. d. l. fi. tutor. Sed videf nasci ꝛ etiã itẽtari. vt. ff. de admi. tu. l. iij. §. ij. in fi. sed ibi ex tra/iudiciũ ingrit rõnẽ vnus ab alio. Sed si postea nascit vt dixi: vnde nascit: Rñ. ex tutela precedẽti: sic als ex ꝛtractu dudũ inito postea nascit. vt no. §. de re. pmu. l. ex placito. Jn curatore vo dic q̃ oẽs nascuntur ꝛ intentantur: nisi actio vtilis negocior gestorum p̃o generali ratione reddenda: vt apparet ex solutione ꝛtrariorũ predicto rum. ꝛ facit ad. l. istam. ff. de procu. l. qui p̃opio. §. fi. ꝛ.l. qui duos.

Imptus. ¶ Lasus. Si pupillus finita tutela fructus quos tutor percepit petat: me dicat se in eo multa impẽdisse: an expense veniant in computatione/ queritur: Dicitur q̃ sic. lz de his refundendis decretum iudicis non interuenerit: q̃ iustitia nõ auctoritate iudicantis quod bona fide erogatum est debetur. Uinianus.

b Necessario. puta in alendo.
c Judici. Ro. iudici sic. §. de condi. ob tur. cau. l.j.
d Probabuntur. a te tutore.
e Accepto ferentur. i. cõputabuntur siue rebabebunt: nisi certũ sala rium p̃o hoc erat ei ꝛstitutum. vt. ff. de admi. tu. l. a tutoribus. §. fi.
f Interpositũ. Rã expedit q̃ nõ interponi. vt. j. de ali. pu. prest. l. ij.
g Auctoritate. lic. §. si vt se ab bere. ab. l.j. Accur.
h Jsi. ¶ Lasus. Liberꝰ si pecuniã pupilli sui non deposuerit: vel

i Predioꝝ cõparationes. nisi sit modica summa. vt. ff. ex ita aute. et ad H. ff. eo. tutor. q. §. si post. ꝛ. §. si deponi. ꝛ.j.l. pri.
k Puniendus. vt. j. eo. si liberti. et. ff. de suspec. tu. l. ij. ꝛ. iij. §. tutor. et. §. tutores. ꝛ insti. de suspe. tuto. §. libertus.

Lex. l. non est. 3coz. cũ hac. l. glo. in ca. placuit. sup. vo. cau se. xxj. q. vj.

Rustra. ¶ Lasus. Si tutor/ fact⁹ fuerit debitor: pupilli er ma la administratione: ꝛ curator ei datus tutorẽ cõuenerit ꝛ cõdẽnari fecerit: nec ille parere vult iudicatis: qd timet si fol uet ꝛ adultus perdat q̃ possit restitui aduersus solutionẽ. ꝛ ppt hoc solui uere zdẽnatione ẽdicit. an sit audiẽdus/ querit: Dicit q̃ non: cũ exacta pecũia auctoritate iudicis possit deponi. Acc.

l Judicatũ. i. satisfaces re p̃o iudicato: timebãt eũ tutores q̃ si foluerit minori ꝛ pecunia nõ vereꝫ imputabitur pupilli q̃ ipsi nõ essent liberati: ꝛ q̃ minor restitueret in integrũ: Rñ. ad h̃ peritus q̃ tutores p̃t deponere eam in sacra ede.

m Detractant. timẽtes restitutiõem. vt. §. si ad uer. fol. l. exemplo.

n Presidis. ꝛ sic nõ restituetur. vt. ff. de mino. ait p̃tor. §. qd tamen.

o Jn depositi. donec ide emat prediũ: vel als expendat in necessarios vsus adolescentis.

On est ignotum. ¶ Lasus. Tutor vel curator pupilli vel adulti calũnioseꝫ nosceꝫ pupilli aduersus aliquã actionẽ instituere nõ debet: qõ si fecerit cõdẽnandus est aduersꝫ parti in expensis. q. p̃tertu pu. calũnioſa actio instituẽda non est. Uiuia.

p Condẽnari. Jn expensis. sic. j. vnde vi. l. memmerint. in fi. l.

q Eorum. Pupilloꝝ vel adultoꝝ.

r Simultates. i. calũniosas intẽtationes. vel. i. ꝑpter latens odium.

s Suas. sc̃z tutor. vel curatorum. ꝛ idem in prelatis ecclesiarũ. ꝛ facit. ff. eo. l. quotiens. §. sicut. ꝛ. ff. man. l. quintus. ꝛ. j. de bis qui. vt idig. polla. ꝛ. j. qui accu. non posl. l. ij.

Utelam. ¶ Lasus. Testator prohibens ne edificium quod extruxerat alienareꝫ. tutorẽ filio suo dedit. an tutor alienare possit/ queritur: Dicitur q̃ non. Uinianus.

t Uendas. vt ꝛ. §. de re. alie. l. fina. lz als poterant vendere edificium olim. vt. j. e. l. ler que.

Et si scisses. ¶ Lasus. Si qs sciẽs se cũ aliis datũ curatorem nõ admistrat: si admistrãtes soluẽdo sunt nõ tenebit. si ait ignorabat se curatorẽ datũ: lz aliꝰ soluẽdo nõ fuerint nõ ideo hic tenebitur.

v Et si scisses. Qõ pupillus ꝑbare dz. vt. ff. eo. l. quidã decedẽs. §. fi. ꝛ. l. boc autẽ. Sed argu. cõtra. j. de peri. tu. si tutor. §. fi. Sed exponẽ vt bic. vbi ergo nulla habet excusationẽ statim tenef ex quo scit: vt bic. vbi ergo nulla habet excusationẽ aut eã non ꝛ. d. l. q dam. in fi. ꝛ. j. de suspec. tu. l. ij. ꝛ si habet excusationẽ aut eã non prosequitur ꝛab initio cogitur administrare. vt. ff. e. l. i. si vo prosequit tenetur tunc demum reprobata excusatione ꝛ administrare iussus. vt ff. e. qui iussus. ꝛ. ff. de excu. tu. si is qui res. §. illa quoꝫ.

x Dãno prestãdo. Noc enim in administratis: vt bic. at in neglectis Dãno prestãdo. Noc enim in administratis: vt bic. at in neglectis tenent: ꝛ in bis. ꝛ. administratis in subsidium. vt. ff. eo. l. tres tutores. §. non solum. ꝛ. §. item in eo. ꝛ de excu. tuto. quid autem. ꝛ. §. si tutor

UNIVERSIDAD DE HUELVA

non gesl.fi.ſ.ſ.de transac.l.j.ꝛ de ꝓroba.ex persona.

a ¶ Si curatores habes.o adulta.

Dos an b possit p curatores cõstituti adulte vltra vires.

¶ Moderatiõ fm facultatẽ ꝛ dignitatẽ.vt.ff.de iur.do.l.ꝛo. ꝛl.cum poſt.ſ.gener. Et ſi vltra ꝗ valeat mulieris facultas cõſtituatur non valet ipſo iure:ſi autem vltra vires valet/ ſed reſtituitio locum habet.vt.ff. de mino.l. ſi ex cauſa.ſ.in dotis.

c ¶ Logãtur. ſcs ꝓ to dote.et impendia etiam faciet nuptiarum.vt.ff.e.l. curator.

¶ Si liberti. ¶ Caſus. Si libertus adulti cuiſdã curator:ſi ſeruũ adulti manumiſerit ſine eius cõſenſu:vel ab alio per fraudem manumitti paſſus fuerit:reſarciet ei damnum/vel ꝓ modo admiſſi delicti puniet in corpore. Ciuianus.

d ¶ Leſa ſit. quia manumiſiſti ſeruum aliquẽ eo cõſulente.vt.ſ. ſi aduer. liber.quos retrahi. Vel als male geſſit aliqd:de culpa quidẽ teneturvti/li negociorum geſtorum iure communi: de dolo etiam criminaliter extra ordinarie:vt ꝗ ſubiicit.a d.l.quos retrahi. ꝛ inſti. de ſuſpec.tuto.ſ.liber⁹. ꝛ.ſ.cod.l.miſi. Item no. ſim quoſdam er bac.l.et ſ.e.l.ſi tutores.ꝙ aliud ẽ dolus ſiue fraus ꝛ aliud culpa.ſz veritas eſt ꝙ in dolo ineſt culpa: ſed nõ conuertitur.

e ¶ Dedit.ꝛ curator tenetur in defectum.

¶ Si bonã. ¶ Caſus. Si tutor in cauſa pupilli (ſi bona fuerit) nõ appellauerit:ſententia lata ꝓtra pupillũ: vel appellationẽ interpoſita cã.ꝓfeg nõ curauit: iudicio tutele pupillo tenebitur ꝓ indemnitate pupilli conſeruanda. Ciuua.

f ¶ Si bonã. in mala ſecus.vt.ſ.co.l. non eſt. et ff.e.l.quotiens.ſ. plane. et etiam facit.ff.de enict. berennius modeſtinus. et.ff. manda. ſi procurator.ſ.ſi ignorãtes.ſed in dubio preſumit malā. vt in.e.l.berennius.

g ¶ Iudicio.vt.ꝛ.ſ. ſi tu. vel cura.l.ſi.

h ¶ De bis. ¶ Caſus. Tutor ex mala adminiſtratione facẽ eſt debitor pupilli:in cauſa deceſſit pu. ſucceſſit ei miuller vult conuenire tutorem/an poſſit.diſtinguitur: aut eſt minor annis:ꝛ non poteſt ſine tutore:nec nunerus liberorum in hoc caſu etatem ſupplebit.vt ſi ibabeat.xxij.an.ꝛ tres liberos.ſi maior poteſt. Ciuianus.

b ¶ Eorum.ſcs pupillorum.

i ¶ Succeſſiſti.ſcilz pupillis qui habent tutores vel curatores. Et dic debis ſcilz agere debes:ꝛ hoc ſi es maior vere non ficte propter libe/ros. Vel dic ſucceſſiſti pupillis qui habent tutorem:ꝛ adulto qui habet curatorem:qõ in idem recidit. Tertij dicunt ꝙ agis ꝓtra tuũ cui/ratorem qui non conuenit tutorem vel curatorem eius cui ſucceſſiſti: que vltima non conſonat littere.

k ¶ Impleſti.vere vt dic:vel etiã ficte.vt.ſ.ꝙ da.tu.poſ.l.in vniuerſis.

l ¶ Feminis.nec maribus niſi ad honores.vt.ſ.de in integ. reſtitu.mi. l.eo tẽpore.ꝛ.ff.de mi.l.iij.ꝛ.ff.de mu.ẽ bo.l.ad rem publicam.

Tutores. ¶ Caſus. Tutor ſi queniat debitorẽ pupilli:an ꝏbeat ſatisdare pu.rem ratam habituriũ/queritur: Dicitur ꝙ nõ. Ciuia.

m ¶ Ad ſatisdationem.rem ratam habert.fm Jo.niſi dubitaret an ſit ¶ Ad ſatisdationem.rem ratam habert.fm Jo.niſi dubitaret an ſit vel duret tutor:vel geſtus illi cõmiſſus ſit.vt.ff.co.l.vulgo. Bug. ſed certe illa nõ eſt cautio rati.ſed ꝙ actor non patiet damnum ob id ꝙ tutor non ſit iudicio ſiſti:pupillis tamẽ cauet ꝛ eos defendet.vt.j. co. l.fina.ſ.defenſionẽ. et.ſ. omnem autem.ꝛfacit.ff. quod cuiuſq; vniuerſitatis.l.item.ſ.actor.

n ¶ Bitiones. nõ poſſe.ſubaudi a cõcuratore. Item nec ab adulto:ꝛhoc ſi poſcatur ratio totius adminiſtrationis/ſed alicuius capituli poteſt:non tamen a cõcuratore qui adminiſtret.alioquin contra:vt ff.co.l.iij.ſ.j. ſed ab alio. vt dixi.ſ.cõd.aduerſus. ſed certe lex illa.ff. e.l.iij. ſ.j.extra iudiciuz poteſt intelligi conueniri adminiſtrantem a non adminiſtrãte. Itẽ et actio bic perſonalis a reali diſtinguenda eſt.vt inſtitu.de auc.tuto.ſ.ſi.

Curator an poſſit cogi rõnẽ reddere officio durãte.

¶ Si nõ ſubſcripſiſti. ¶ Caſus. Adult⁹ in aliquo contractu ꝓ me fideiuſſit: et curator auctoritatem preſtando non fideiubendo inſtrumento ꝛtractus ſubſcripſit:nunquid cõuentus neg.geſt. act. ab adulto et liberat⁹ ſuper fideiuſſione ab eo facta conueniri poſſit a creditore tã ꝓ fideiuſſor/ꝗritur: Dicitur ꝙ non.

o ¶ Ea itercessione. Jntercedebat eẽ minor cui auctor tabat curator:ꝛat malefecit quentus fuit a minore:ſed abſolutus a preſide. Vel dic liberat⁹ a cura generaliter. Alij dicunt ꝙ poſt curam finitam ſubſcripſit.

p ¶ Curator. dum curator eras.ꝛ ſic cõcor. buic l.ſ.qñ ex facto tu.l.j.

q ¶ Conueniri poſſis. a creditore.ſic ꝛ.ſ. ſi certũ peta.l.mutue. et.ſ. de fideiuſ.ſi pater.

¶ Dn oi. ¶ Caſus. Tutor res pupilli detrabere non poteſt: quaſdam tamen diſtrabere poteſt:non aũt donare:ſ ſi donauerit eas pupillus poterit vendicare. Ciuianus.

r ¶ Cauſam poſſidendi. vt animalia ſuperuacua ꝛ veſtes detritas.vt.ſ.eo.l.lex que.et facit qõ dicitur dominus eſt tutor: cum bene adminiſtrat:non cum ſpoliat.vt ff.ꝓ eo emp.qui fundum.ſ.ſi tutor.

s ¶ Nulla ratione.vt ꝛ.ff.eo.tutor: ad vtilitatẽ.ꝛ.l.cum plures.ſ. ij.et.ſ. ſi ma.fa.ra.ba.l.ſi.ꝛ.ff.de offi. pcu.cc.l.j.ſ.ſi rem. Sed fallit in caſibus vt mercedes doctoribus:ꝛ alimenta ſeruis ꝛ libertis ſolẽtia munera parentibus:dotem ſorori ex eodem patre nate.vt.ff.eo.l. cũ plures.ſ. cum tutor.ꝛ.ff.de tute.ꝛ ꝛa.dict.l.j.circa ꝓin. Accur.

¶ De ſucceſſione ſua. ¶ Caſus. An tutor pu. teſtamentum facere poſſit/queritur: Dicitur ꝙ ſic:ꝛ de bonis ſuis in alium donationis titulo transferre: videbatur ꝙ nõ:quia omnia bona ſua tacite ſunt obligata pupillo:contrarium tamen eſt verum.

t ¶ De ſucceſſione ſua.ſcilicet tutorum.

v ¶ Prohibentur. cum ſuo onere.vt.ſ.rem ali.ge.l.vnica.ꝛ.ff.de contraben.emp.l.alienatio.

Tutor dominus eſt cum bñ ad miniſtrat. Tutor de reb⁹ pupilli aliquando dar ꝓ teſt.

Debitoribus.

De administratione tutorum.

De debitorib⁹. ¶ Casus. An tutor pupil. possit distrahere pignora eius debitoris? Dicitur q̄ sic: primo denuncia uerit debitori q̄ soluat. Auianus.

a ¶ Pertinente. si tutuleris exigere dum sunt soluendo. vt. j. co. tutores. in fine. a. j. arbi. tute. l. ij.

b ¶ Cōmuni iure. quod est. j. de distrac. pignō. l. si in boc.

Tutor. ¶ Casus. Si qs sciat se tutorē datū nec se excusat: obstinde periculum ad eū pertinebit. Auianus.

c ¶ Excusauerit. scz infra tempus ad hoc constitutum: scz. l. diecim.

d ¶ Obnoxius. vt. ff. eo. quidam. §. fina. et. l. hoc autem. et dicit. §. eo. l. et si scisses.

De officio. ¶ Casus. Si tutor vel curator ex mala admini stratione factus fuit debitor: pu. vel adulti: res tutoris vel curatoris per hypothecā sibi obligatas potest vendicare pupillus vel adult⁹ a quolibet possidente. Auia.

e ¶ Si debitores. tutores vel curatores ratiōe administrare. ar. §. de secū. nup. l. hac edictali. §. penultimo.

f ¶ Et si tutor. qui tutor non administrans tenetur vtili tutele: curator vtili negociorum gestorum. vt. ff. de rebus nup. si quis tutor. §. j. ff. rē pub. sal. fo. l. non quasi. §. illū. ff. eo. tutores qui. §. in eum. Sed nunquid bona eius qui gerit pro tutore sunt tacite obligata pupillis? Rēspon. sic. argumen. ff. de priui. cre. l. adhibimus. et. j. qui po. in pigno. habe. assiduis. circa princi. ibi: hoc cū in personalibus ꝛc. et. §. ad hec. ibi: cum enim in personalibus. et est pro hoc. ff. de tut. ꝛ ra. distra. l. vlti.

Pupillo an sint tacite obligata bona eius gerentis tutore.

Pupillus. ¶ Casus. Dedi. r. pupillo si tutor vellet: voluit. an rei non acquisite periculum ad tutorem pertineat cum potuit acquisiuisse nec fecit/queritur? Dicitur q̄ sic. Auianus.

b Conditio. Quia non impleuit conditionem sub qua donatū erat minori.

i Rei amisse. id est non quesite. ꝛ sic ip̄roprie. vt. ff. de regu. iur. l. non videtur. sic improprie ponitur. vt insti. ad legem aquil. §. illud. ibi nā hereditatis quoq; amisse ꝛc. Ité nota q̄ facit tutor: vt actio non quaratur ꝛ per hoc tenet pupillo. vt ꝛ. j. arbi. tutel. l. quicquid. ꝛ arg. j. eo. §. fina. ꝛ. j. de cura. furio. l. fina. §. j. sed non facit vt quesita pereat. vt. ff. eo. l. lucius. ij. §. fina. ꝛ sic. j. de acqui. posse. l. finali. Et facit hec lex ad questionem si tutor induxit testatorem vt sibi relinqueret q̄d pupillo relinquebat. Item an ꝛ hoc casu petit restitui? Rēspon. sic. habet ēm electionem vtrum cōtra tutorem velit agere: vt hic. vel petat restitui. vt. §. si tu. vel cura. l. etiam.

Tutor pupillo tenetur q facit q̄ ei actio non ḡrat.

Periculum nominuꝫ spectat ad tutorem: ideo debet esse solicitus vt soluāt: et eis denūciare: ꝛ postea sm̄ iura pignora vendere. boc dicit Salycetus.

Idem. aa. ct. cc. Gotherico.

Debitoribus Lex. xviij.

Pupille pro officij ratione tutorem te cōstitutum asseuerans ad te nominū periculo pertinente parere solutioni denuncia.

¶ Qui si satis non fecerint in venditione pignorum vti communi iure[b] potes.

Tutor: potest dari in absentia. boc dicit Bal. Vel sic. Tutor: datus sciens et se non excusans tenet. boc dicit Salyce.

Idem. aa. ct. cc. Vindiciano.

Tutor: licet absens Lex. xix.

Tutor: licet absens decreto datus si sciēs solēniter se non excusauerit[c]: ad ministrationi constituitur obnoxius[d].

Bona tutoris ꝛ curatoris sunt tacite obligata: etiam si non fuscepisset tutelā necessariam: necynō aliquid promisisset. boc dicit Bald. vel sic. Bona tutoris vel curatoris pro gestis et non gestis sunt tacite obligata pupillo vel adulto. boc dicit Salycetus.

Imperator Cōstan. a. Euphemiane. Lex. xx.

Pro officio administrationis tutoris vl curatoris bona: si debitores[e] exīstāt tanq̄s pignoris titulo obligata[f] minores sibi met vēdicare minime. phibētur.

¶ Idem est ꝛ si tutor[g] vel curator quis constitutus: res minor⁹ non administrauerit.

Tutor non implens ꝯditionem vtilem pupillo tenetur ad interesse. boc dicit Salycetus.

Idem. a. Maximo pfecto pretorio. Lex. xxj.

Pupillorum seu minor⁹ defensores si p eos donationum ꝯditio[h] neglecta ē: rei amissi

Titu. XXXVII.

nisi hoc daretur in dotem vel dona. propter nup. ꝛ in huiusmodi alienatione necesse est vt interponatur iudicis decretum. Item prohibet dominꝫ ꝛ res pu. ne in his fraudem tutor committat: si sint mali potuerunt tot queri vt dicāt veritatem de his que in domo pu. cōtinentur: melius est si serui apud pu. morātur q̄ extranei seruant ꝛ fugiant quoꝫ fuga tutoris negligentie ascribetur. domus pup. vendi nō debet: q̄ pater pupil. ibi decessit: et ibi imagines suas habuit/quas conuelli pupillus esset lugubre: ſz si ruinā patiantur tutores eas reficere debet: vt per conductionibus earum possit pu. omni anno pensionē pcipere. ¶ Serui. Seruiti qui aliqua arte ꝑditi sunt pupillo seruiant: et de bonis pupil. alantur. Alij qui arte prediti nō sūt partim et labore suo partim ex substantia pupil. alantur. Q̄ autē seruiti alienari nō debeant: duplex est pup. cōmodū scz ne tutores in reb⁹ pupil. fraudem cōmittant: vel mater pu. res pu. surripiat: ꝛ ad fecundū matrimonium perferat. Nec debent res pup. in pecunia redigi ne amittantur: et forte debitore facto non soluendo: nec semp possent fenerari. Nullo ergo modo distrahat bas tutor sine interpositione decreti: nisi sint res que seruando seruari non possunt: veluti vestes attrite et fructus et animalia superflua.

k Lege. scz per iudiciariam auctoritatem.

l ¶ Vendere vel pignorare. puta ob es alienum. Ité p̄o iudicio sisti pōt obligari minoris substātia. vt. j. co. l. fin. §. defensionem.

m ¶ Vel in dotē. ſlo. dotem cōstituit a minore in immobili re cū decreto: fic est ꝛ in donatione. p̄pter nuptias. vt. j. fima. fa. l. fi. §. fi. Sed ecōtra in vtroq; j. de predi. mi. l. ob es. vbi propter es alienum tm̄ permittit. Item ad donationem tm̄ est contra. in eo. l. predia. Solu. p̄dicta intelligepro dote ꝛ donatione a patre minoris promissa: ꝛ sic est es alienum: de nouo anteq̄ ſtituere non potest minor: vt in ḡtrariꝫ. boc nō placet: q̄si pater ꝑmisit dari poterit iure cōmuni etiam sine decreto. vt. ff. de re. eo. l. magis. §. sed si pater. Item nō placet: q̄ expresse dicitur. ff. de iur. do. titia. q̄ minor dedit predia in dotē. sed illam intelligebat Jo. q̄ maior erat tempore donationis. Tu ergo dic ſpāle in dote ꝛ in donationibus ꝑpter nuptias. ꝛ in. d. l. ob es alienum. tm̄ subaudi vel aliam similem causam: vt ob dotem ꝛ donationem propter nuptias: ꝛ dictā. l. predia intellige de donatione ſponsalitia: non propter nuptias.

Minoris substantia p iudicio sisti potest obligari.

Minor: an possit rem suā immobilem dare i dotem vel dōationē ꝑpter nuptias.

n ¶ Per inquisitionem. que in multis cōsistit. vt. ff. de rebus eorum. l. magis. §. non passim.

o ¶ Probationem cause. quare vendat.

p ¶ Ante omnia. generaliter phibuit: nūc rationē de singulis reddit.

q ¶ Semper. referas ad hoc quod supra dictum est: nisi hac forte ex.

r ¶ Dō. scz q̄ in iuentario scribantur. Vel dic q̄ in dono retineantur ꝛ non vendantur: q̄ est verum si non sunt vsu detrite. vt. j. ea. l. in fi. ꝛ non vendantur: q̄ est verum si non sunt vsu detrite. vt. j. ea. l. in fi.

s ¶ Suppellectili. improprie dicit in cetera suppellectili: quia suppellex est domesticum patrisfamilias instrumētum q̄ neq; argēto/auro/ve acto vel vesti connumeratur. vt. ff. de suppel. le. l. j.

Suppellex gd est.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Sita. scilicet seruiendo eis.
b ¶ Execrantur. id est oditunt serui.
c ¶ Per hoc. id est per conseruationem seruorum.
d ¶ Tunc enim. id est ſm antiquam legem.
e ¶ Remota. quando multotiens contingebat q̄ pupilli occidebant a seruis.
f ¶ Defecit. id est mortuꝰ fuit.
g ¶ Pater. idem ſi aliunde habuit: vt subiicit. ergo ⁊ domus ⁊c.
h ¶ Ergo domus. quia aduersꝫ eratilla lex vtilitati minorum. ergo ⁊c.
i ¶ Collapsum. q̄ potius refici dꝫ q̄ nouā fabricari. vt. ſ. de ope. pub. l. fin.
k ¶ Vel cuiuſcūq; vt hoc vel alius cuiuſq; ⁊c.
l ¶ Teſtificatione. Ipm cū opus in pſentia plurium a iudice viſum pro bat q̄ eſt reficiendum: ⁊ q̄ egeat ſumptibus. Et ſic no. q̄ ſm pſcientiam iudex iudicat: quia hoc videt vt iudex. ſic. ff. fi. nuū regū. l. ſi irruptione. ſ. fi. ⁊ de fer. l. ū. ſ. fin. et. ſ. de ali. pu. preſt. l. fi.
m ¶ Precia. accepta ex venditione domus.
n ¶ Diminuta. poſtea.
o ¶ Inferant. ſeruiendo minori vel locando alij.
p ¶ Labore ſuo. faciēdo herbam venalē deferendo lapides: nec enim be artes ſunt.
q ¶ Tarationē. fctā a defuncto: als a iudice vel ipſe minor ſiue tutor: tas rabit aliqd pro alimentis.
r ¶ Ler enim. Virimus ne alienētur ſerui: et hoc propter duplex commodum minor. hoc ſubijcit. ler enim ⁊c.
s ¶ Tutores. minoribus inſidiantes.
t ¶ Feminas. matres.
v ¶ Vitam. id est res de quibus debent viuere liberi.
x ¶ Huic accedit. ſcilicet admiſſioni antique legis id eſt ſi admittatur. Vel huic rationi q̄ ſeruantur ſerui vt minori precaueant maxime in pecunia que clam facile poteſt eis auferri.
y ¶ Jam. id eſt predictis rationibus.
z ¶ Exceptis. excipe fructus ⁊ reddituꝫ. vt. ſ. eo. l. ſancimus. ū. ſ. fina. ⁊ pro his non datur reſtitutio. vt. ff. de mino. ⁊ ſi fine. ſ. idem facīt. et facit. ff. de iure delibe. l. ait pretor. ⁊. ſ. quando decre. opus non eſt. l. et ſine. ⁊. ff. eo. tutor qui repertorium. ſ. i. ⁊. ff. de procura. l. procurator totorum bonorum.

SJ tutoris. Caſus. Si pupillus habeat p̄diū in emphiteoſim pro quo ſoliuere tenetur fiſco annuum cenſum: ⁊ in ſolutiōe per biennium vel triēnium ceſſauerit per culpam tutoris: ⁊ predium a pupillo auferatur: de annum quod ceſſit pu. tutor reſarciet.

a ¶ Vel dolo. que differunt. vt dixi. ā. eo. ſi liberti.
b ¶ Voluiſſent. ſcz fiſco. ſ. per triēnium. vt. ſ. de iure emphite. l. ū. ſed ſi intra trigintā dies offerant poſt amiſſionem recuperant pro minoribus. vt. ff. de publica. l. imperatores. ertunc ergo ſic amittitur. ſed pōt reſtitui in integrū. vt. ff. de mino. ſi ex cauſa. ſ. pe. Vbodie vero ipſo iure ſeruatur illeſus. vt. ſ. cr qui. cau. in integ. reſti. non eſt neceſ. l. finali. vectigal preſtabatur ceſari: hic fiſco.
c ¶ Amiſſum. ſcz predium quod eractor tributor: aliꝰ vendidit cū ſolennitate quam habes. ā. ſi propter pu. pen. l. ū.
d ¶ Annum. ſcilz amiſſi predij. ſed hodie cū ſeruet illeſus ipſo iure: de alio dāno oportet dici ſi velis cā tueri: qō pōt cē in expēſis factis pro repetendo predio vel deteriōratione ipſius. Aliꝰ tamē dixerunt q̄ nō reſtituitur hoc caſu: nec ſeruatur ipſo iure illeſus. vt. ſ. de fide inſtru. ⁊ iure ba. ff. l. j. lib. ⁊. quod non placet.
e ¶ Reſarcire neceſſe eſt. vt ⁊ argu. ſ. vnde vi. l. meminerint. ⁊. ſ. arbi. tu. quicquid. Sed aliud in damno amiſſe cautionis vectigalis ſoluti: q̄ nō tenetur tutor. vt. ff. e. fine herede. ſ. j. Vel vic idem ſi tamē culpa poſſit tutori imputari.

Diuiſio.

Tutores. Diuidi tur i tres partes. Primo prouidet circa inuentarij cōfectionem. Secūdo circa rerum locationem. Tertio circa prediorum emptionem. ſecunda ibi/ aurum. tertia ibi/ ita tamen. Saly.

¶ Caſus. Tutor vel curator ſtatim et quo dati ſunt debent facere inuentarium in pſentia tabellionis: in quo debē ſcribere omnes res ⁊ omnia inſtrumēta que inueniūtur in bēditate pupilli: ⁊ aurum et argentum debet in ſecuro loco reponi: et de mobilibus reb⁹ debent comparare predia: et ſi idonea predia non inueniantur: pecunia dabitur ad vſuras. Vlianus.

f ¶ Ador. vt ſtatutitur vt in aditione hereditatis. vt. ſ. de iure delib. l. fina. ſ. i. qō non placet. Sed dic id eſt q̄ primum poteſt. l. ſtatum: niſi iuſtiſſima cauſa differat. vt. ff. eodem. tutor qui repertorium. in prin. ⁊ ad hoc ff. de folu. ratio. ⁊. ff. ad tertul. l. ū. ſ. confeſtim. ⁊ dicta. l. tutor. Ite de q̄ tuo⁹ mēſibus poteſt induci. ā. de epiſcopis et clericis. auten. preſbyteros. ū. Ante illud confectum adminiſtrare non debet niſi quid ſit quod nec modicā, ſuſtineat dilationem. vt. d. l. ff. e. tutor qui repertorium. in principio.

Tutor an adminiſtrare poſſit inuentario nōdū cōfecto.

g ¶ Ordinati. adita tamē hereditate infra tempus ſtatutum. vt. ſ. de iure delibe. l. finali. ſ. i.

Inuentariū an poſſit fieri cuz vnico tabellione.

b ¶ Publicarum perſonarum. i. tabulariorꝫ. ⁊ ita exponitur. ſ. de epi. ⁊ cleri. l. orphanotrophos. ſufficit tamē vnus tabellio: ſed q̄ pluraliter dixerat tutores vel curatores ſubiungit pluraliter perſonarū publicarum: vel plurale pro ſingulari ponit. ſic. ā. de bis qui ex. ma. l. i. ⁊. d. l. orphanotrophos. Vel appellat publicas perſonas. i. tabelliones ⁊ magiſtratum. i. ordinarium iudicem qui debet intereſſe. q̄ patet: quia ler dicit ex inuentario poſſe conueniri debitores. ergo patet q̄ apud iudicem facta fuit inſinuatio: als enim ei non crederetur. vt ff. eo. chirographis. ⁊ in auf. vt ſpō. lar. ſ. ⁊ inſuper. col. ir. Item ⁊ per hoc quod dicitur decreto ei concedi curam: ⁊ acta inde fieri: ⁊ iuramētum preſtari. vt. ſ. de cura. furio. l. fina. ſ. ſed cum. ⁊ in auf. vt bi qui ob. ſe per. ba. res mi. ſ. fi. colla. vi. ⁊. ſ. arbi. tu. l. fi. ⁊ hoc in omni tutore teſtamentario legitimo ⁊ datiuo intellige: niſi ei teſtator remiſit. ꝫfectio nem inuentarij. vt. ſ. arbi. tute. l. fi.

Inuentariū faciens tutor an debeat poni care creditores pupilli.

i ¶ Inſtrumentoū. nec eſt neceſſe vocari creditores. ſecus vō in herede: q̄ ipſe habet beneficia duo propter inuentarium ſcz falcidie: et q̄ creditoribus pro viribus hereditarijs tñ tenetur: ac tutor ſiminet tñ onus ſm Jo. Item poteſt compelli vna vice ⁊ inter plures vices fieri ſm q̄ inueniet res. vt. ſ. de cura. furio. l. fi. ſ. tali.
k ¶ Curabunt. Alioquin vt ſuſpecti remouerentur. Idem ſi pecuniā ad emptionem prediorum non depoſuerunt. vt. ff. de ſuſpe. tuto. l. ū. ſ. tutores qui repertorium.
l ¶ Nō mutatur. facile. vt metalla marmorea: vere cñ oia mutant. vt in auf.

Judex interdū iudicat ſm cōſcientiam.

Si ita[a] contigerit ſeruos mori dominis ſuis q̄ ſeruire extraneis: quorum fuga potius tutori aſcribitur: ſiue negligētia diſſolutam patiatur eſſe diſciplinā: ſiue ouitia vel iactia atq; verberibus eos afficiat. ¶ Nec cñ dominos execrantur[b] ſed magis diligūt ita vt hoc lex per hoc[c] quoq; melior antiqua ſit. Tunc cñ[d] remota[e] ſeruorum cuſtodia ciuitam vita minorum ſepius pdebatur. ¶ Nec vero domum vendere licebat in qua defecit[f] pater[g] minor: ercuit in q̄ maiorum imagines aut nō videre fixas/ aut reuulſas videre ſatis eſt lugubre. ¶ Ergo et domus[h] ⁊ cetera omnia immobilia in patrimonio minorū permanent: nullumq; edificiū genus quod integrū bereditas dabat: collapſum[i] tutoris fraude depereat. ¶ Sed ⁊ ſi parens vel ille cuiuſcūq; bheres eſt minor: reliquerit deſtructuꝫ edificiū: tutor teſtificatione[l] operis ipſius ⁊ multorum fide id reficere cogatur: ita enim annui redditus plus minoribus conferent q̄ per fraudes p̄cia[m] diminuta[n]. ¶ Serui etiam qui aliq̄ ſunt ante prediti operas ſuas commodo minoris iferant[o]: ⁊ reliqui qui in vſum minoris domini eſſe nō poterunt: qbuſq; ars nulla eſt partim labore[p] ſuo: partim alimoniarum taxatione[q] paſcantur. Ler enim[r] non ſolum cōtra tutores[s]: ſed etiam contra feminas[t] imoderatas atq; intemperatas proſpexit minoribus que plerūq; nouis maritis non ſolum res filiorum/ ſed etiam vitam[v] addicunt.

¶ Huic accedit[x] q̄ ipſius pecunie in qua robur omne p̄timoniorū veteres poſuerunt: fenerādiſſus vir diuturnus: vir ſtinuus ⁊ ſtabilis eſt. quo ſubſecuto itercidēte ſepe pecunia ad nihilum minorū patrimonia deducūtur. ¶ Jam[y] ergo vēditio tutoris nulla ſit ſine interpoſitione decreti: exceptis[z] his dūtaxat vectibus que dētrite vſu ſeu corrupte ſeruādo ſeruari nō potuerint. ¶ Animalia quoq; ſuperuacua q̄ris minorum quin vencant non vetamus.

Tēpus ſoluendi canonem ipſo iure non currit minoribus. hoc dicit ſm glo. quod eſt mentitenendum. Bald. Vel ſic. Imputat tutori ſi res emphiteotica pro pter canonem non ſolutū redit ad dominum. hoc dicit Salycetus.

Idem. a. Felici. Ler. xxiij.

SJ tutoris vel curatoris culpa vel dolo[a]: eo q̄ vectigal predio emphiteotico impoſitum minime dependere voluiſſent[b]: minoris p̄dium fuerit amiſſum[c]: damnum[d] quod ei contigerit ex ſubſtantia cozū reſarcire[e] neceſſe eſt.

Tutor ⁊ curator q̄primum poſſunt debent inuentarium facere de rebus ⁊ inſtrumentis ſeu iuribus pupillorum. ⁊ mobilia que ſeruantur in tuto collocare: ⁊ ex pecuniis p̄dia idonea (ſi poſſunt) emere: als ſub pluris eas collocare. hoc dicit.

Imperatores Arch. ⁊ Jo. aa. Euticiano. Ler. xxiij.

Vtores vl curatores mor[f] q̄ fuerit ordinati[g] ſub pſentia publicarū perſonarū[b] inuentarium ſolemniter rerum oium ⁊ inſtrumētorum[i] facere curabunt[k]. ¶ Aurū argentūq; ⁊ qcquid vctuſtate tpis non mutatur[l]: ſi in puſtatutum. vt. ſ. de iure delibe. l. finali. ſ. i.

b ¶ Publicarum perſonarum. i. tabulariorꝫ. ⁊ ita exponitur. ſ. de epi. ⁊ cleri. l. orphanotrophos. ſufficit tamē vnus tabellio: ſed q̄ pluraliter dixerat tutores vel curatores ſubiungit pluraliter perſonarū publicarum: vel plurale pro ſingulari ponit. ſic. ā. de bis qui ex. ma. l. i. ⁊. d. l. orphanotrophos. Vel appellat publicas perſonas. i. tabelliones ⁊ magiſtratum. i. ordinarium iudicem qui debet intereſſe. q̄ patet: quia ler dicit ex inuentario poſſe conueniri debitores. ergo patet q̄ apud iudicem facta fuit inſinuatio: als enim ei non crederetur. vt ff. eo. chirographis. ⁊ in auf. vt ſpō. lar. ſ. ⁊ inſuper. col. ir. Item ⁊ per hoc quod dicitur decreto ei concedi curam: ⁊ acta inde fieri: ⁊ iuramētum preſtari. vt. ſ. de cura. furio. l. fina. ſ. ſed cum. ⁊ in auf. vt bi qui ob. ſe per. ba. res mi. ſ. fi. colla. vi. ⁊. ſ. arbi. tu. l. fi. ⁊ hoc in omni tutore teſtamentario legitimo ⁊ datiuo intellige: niſi ei teſtator remiſit. ꝫfectio nem inuentarij. vt. ſ. arbi. tute. l. fi.

i ¶ Inſtrumentoū. nec eſt neceſſe vocari creditores. ſecus vō in herede: q̄ ipſe habet beneficia duo propter inuentarium ſcz falcidie: et q̄ creditoribus pro viribus hereditarijs tñ tenetur: ac tutor ſiminet tñ onus ſm Jo. Item poteſt compelli vna vice ⁊ inter plures vices fieri ſm q̄ inueniet res. vt. ſ. de cura. furio. l. fi. ſ. tali.
k ¶ Curabunt. Alioquin vt ſuſpecti remouerentur. Idem ſi pecuniā ad emptionem prediorum non depoſuerunt. vt. ff. de ſuſpe. tuto. l. ū. ſ. tutores qui repertorium.
l ¶ Nō mutatur. facile. vt metalla marmorea: vere cñ oia mutant. vt in auf.

in aut. de non alie. §. vt autem. colla. ij. que ergo facile mutantur vt fructus vendere licet. vt. §. eo. ti. l. lex que. in fi. ff. eo. l. fi. & hoc in aute. vt hi qui obli. se. ha. per. §. quoniam. colla. vj.

a ¶ Formā. vt ipse pupillus stipulet: vel ei seruus/vel curator in subsidiū. vt. ff. e. l. quotiens. in prin. et de electionem pupillo: postea eligat noīa vel pecuniam: vt in eo. ti. cum queritur.

Ancimus. ¶ Lassus. Debito: pu. si velit soluere tutori necessaria est iudicis auctoritas ad hoc vt plenissimā cōsequatur securitatem. et hoc in pma. hoc quod dictū est in solutione faciēda fit necessaria iudicis auctoritas: falliti solutione redditum. v. pēsionum. Glauia.

b ¶ Precedente. fine dispendio.

c ¶ Sentētia. preceptiua vel precepto.

d ¶ Damno. i. sine omni dispendio.

e ¶ Pronūciauerit. vt solu

f ¶ Plenissima. siue interuenerit tutor: et iudex: siue iudex tātum: vt hic. et ff. de mino. ait prector. §. permittitur.

g ¶ Refusitari. sic. §. ad l. iul. de adul. l. graccus. v. xxvj. dic. c. deinde. in fi. v. l. li. rj. de expē. lu. l. vni. v. ff. de confir. tu. l. iij.

h ¶ Ertēdimus. vt semp oporteat fieri cū iudice: q. fallit in redditib. v. pēsionibus: vt hic. v in vsuris. vt. ff. e. cōstitutionem. Item in trebellianica restitutione. vt. §. ad trebel. sancimus.

i ¶ Pēsionibus. in pecunia. sed superio: in alijs.

k ¶ Alijs hmōi. vt in vsuris. vt. ff. de constitutionē. et partiario colono.

l ¶ Alijs similibus. vt et venditione. et distingue vt dirim. §. si aduer. solu. l. i. et facit. ff. e. lucius. §. tutele.

Cum quedā. ¶ Lassus. Si mater filiū suū preterierit: v pup. ex tranеum cuius tutor est filius instituerat heredē qualiter filio succurrat/qrit. Quia nisi here. pupil. acquirat. tenebit actute. si acquirat: v mōie pupil. adeat. preiudicat sibi in actione inof. querele. R. ff. q adire. i. pupillo adeunti auctoritatem ptare debet: et finita tutela aget de inof. Glauia.

m ¶ Preterisset. quod p erheredatione habetur. vt insti. de exheredа. li. §. mater.

n ¶ Tutele. cū tutor est.

o ¶ Negociorū gestorum. cum est curator. vt. §. de neg. gest. l. curatoris.

p ¶ Perdit. no. sic v. ff. de inoffi. testa. l. nihil. v. l. fina.

q ¶ Hypothecis. q. p hac mala administratione eor bona tenebūtur minori. vt. §. eo. l. p officio. Vel dic q in bonis matris habebat hypothecam. vt. §. de secū. nup. hac edictali. §. oībus. in qua videbatur sibi pilli substantia reperiat in tutissima custodia collocent. ¶ Ita tamen vt ex mobilibus aut prędia comparentur idonea: aut si forte (vt assolet) idonea nō potuerint inueniri: iuxta antiqui iuris formam[a] vsuras q crescat accessio: quarum exactio ad periculum tutorum pertinet.

Soluens pupillo cum auctoritate tutoris vel ipse tutor/vel curator: decreto iudicis consequitur liberationem plenissimā. Item labo. tores et coloni etiā sine hac solennitate soluentes liberantur. b. d. Bal. Vel sic. Debito: pupilli solēs tutori ex precepto iudicis plenissimā consequitur liberationem: idem si sine iudice soluat annuum redditum vel alicuius rei pensionem, b. d. Saly.

Imperator Justinianus. a. Juli. pref. pr. to. Lex. xxv.

Ancimus creatione tutor et curatorum cū omni precedēte[b] cautela licere decernimus pupillorum vel adultorum ad eos solutionē facere: ita tamē vt pr sentētia[c] iudicialis sine omni dā no[d] celebrata hoc p miserit: quo subsecuto si q iudex hoc pnuncia uerit[e]: et debitor per solucrit: sequatur hmōi causam plenissima[f] securitas: vt nemo in posterum inquietetur. Nō enim debet quod rite q fm leges ab initio actus est ex alio euentu resuscitari[g]. Non autē hanc legē extendimus[h] etiā in his solutionib. que vel ex redditibus: vel ex pensionibus[i]: vel ex alijs huiusmodi[k] causis pupillo vel adulto accedūt. Sed si ex tranc. debitor ex feneratitia forsitā cautione: vel alijs similibus[l] causis solutionem facere cs libe rare desiderat: tunc enim eādem subtilitatē obseruari censemus.

Licet tutor interponat auctoritatem vel curator adulto: ius tamen suum curator non perdit. hoc dicit Bal. Vel sic. Si tutor vel curator auctoritatem prestat pupillo vel adulto adeundi hereditatem et testamēto in quo tutor: ipse vel curator est preteritus vel erheredatus: sibi non preiudicat quominus testamentum expugnare possit. b. d. Saly.

Idem. a. Joanni prefecto pretorio. Lex. xxvj.

Cum quedam mulier testamēto condito filium suum preteriisset[m]: idem autē filius qui preterit. erat/vel fratris/vel extranei esset tutor vel curator qui script. a matre tutoris fuerat bonis: in presenti specie manifestus erat stare tutorē vel curatorē in preiudicium loco. ¶ Siue cū auctoritate suā vel consensum de adeunda hereditate prestare vel pupillo vel adulto minime voluerit: nec ex hac causa sua iura aliquod patiantur preiudicium: satis eminet periculū tutele[n]/velutilis negociorum gestorum[o] actionis: ne pupillus vel adultus vtpote ex illius tarditate lesus liten ci ingerat: siue hmōi timore perterritus auctor fuerit pupillo vel adulto aliud periculū emergebat. ¶ Dū cū alij cōsentit ipse sua iura perdit[p]: videbatur etenim confirmare matris suę iudicium qō oppugnādum esse existimabat: q multe alie insuper species oriuntur ex ꝯbus verendū est tutor vel curatori circa suas res iudiciū parari: puta vt in hypothecis[q] et alijs varijs[r] causis. ¶ Inuenimus aut generaliter diffinitus post officū depositū oēs actiones quas tutor vel curator ex necessitate officū subierit: in quondam pupillū vel adultū transferri[s]: quare tā optimo crēdo argumentari necnon et in alijs omnib. casibus in quibus verecur tutor vel curator ne preiudiciū ei aliquod fiat: timore eius renouemus. ¶ Damus igitur eis cū summa fiducia res pupillorū vel adultorum gubernare[t]: sciturus q lex nostra eis sua iura immutilata reseruat[v]: nihil lex hmōi auctoritate vel consensu preiudicij subituris.

Nec lex glosat. l. sancimus. §. cod. et hoc intendit. l. sancimus. §. eo. in fi. que loquit de feneratitia cautione habet locū in principali debito non in vsuris. q. ille possunt solui sine iudice sicut pēsiones et annui redditus: dummodo etiam in vnū collecte non excedant summā centum solidorum: nec biennij metas. b. d. Saly.

Idem eidem. Lex. xxvij.

Constitutionē[w] quas nuper fecimus disponētes quem admodum debent solutiones in contractibus minorum fieri: siue ex redditibus/siue ex pēsionib./siue ex alijs filibus causis: etiam in vsuras extendimus: que tamē nō summatim/neq; ex multis annis collecte iam debentur: biēnales metas/et centum solidorum quantitatē minime excedentes.

preiudicari cum alij bona materna adiudicari volebat. Vel dic tertio q. quidam rem suam minori obligauerat eandem et curatori pro alio facto: vnde timebat ne fi pro se peteret teneatur minori: et si pro alio peteret ne preiudicet sibi saltem in prescriptione.

r ¶ Varijs causis. videlz circa vsuras. v alias accessiones. Vel dic q. vēdidit minor: rem tutoris vel curatoris quaz timet nō reuocare: v econtra timet reuocare. Vel dic q. tutor vel curator: vēdidit rē minoris cōtra quāvēditionē timet petere restitutionem. Vel dic q. minor emit: vel alio modo acquisiuit ab alio rē tutoris vel curatoris: quā si nō reuocet tutor: vel curator timet sibi preiudicari: v alia possunt poni erēpla plura in qbus oībus habet locū hec lex.

s ¶ Transferri. vt et. §. qui er fac. tu. vel cur. l. i. et. ff. de re iudi. l. i. §. §. tutor. v ff. si quis cau. l. fi. secus in pcuratore. vt. ff. de pcu. pcurator: qui pecuniēde. v. ff. māda. l. serui. tuty.

t ¶ Argumētari. pma facie videtur bonū arg. fed si medius subauditus aptimū est. fm Jo. sic. §. ideo cū finita est tutela transeūt actiones in pupillū ne officiū sit ei dānosum. vt argu. ff. quādmo. testa. ape. l. fi. §. ex. ergo z cum hic eadem sit ratio: idem iuris dicendum est.

Officium suū nemini dz cē dānosum.

v ¶ Gubernare. et sic auctorare predicte additio ni: sed quantum ad curatorē est cōtra. ff. de ap. cū in vna. §. tutor. Solu. ibi erat specialis curator: ad aliud: hic generalis ad oīa. Vel hic in adulto: ibi in pupillo cui pōt. p uideri per tutorem.

x ¶ Reseruat. cū et necessitate officij faciāt. vt. ff. de inof. testa. l. aduersus. §. tutores. v. l. fili. v. ff. de bis qui. vt indig. l. tutorē. v. l. post legatus. §. adnocati. v insti. de inoffi. testa. §. fi tutor. sed aliud in eo qui ex voluntate vt ff. de inoffi. testa. l. fi.

Constitutionem. ¶ Lassus. Supra eo. l. sancimus. cautū est qualiter debitor soluendo plenissimā consequit securitatez de solutione redditū et pensionum. hic addit q in solutione vsurar. sine interpositione decreti iudicis fieri possit: z plene consequitur debitor securitatē. q non excedat summā. c. solid. neq; tps biēnale quo causa decretū iudicis i fecisse ritate taliū vsurarū esset interponendum ad hoc vt plene debeat cōsequi securitatem. Glauia.

y ¶ Constitutionem. que est. §. eo. l. sancimus.

z ¶ Etiam in vsuras. vt et ipse possit solui sine iudice z sequitur plenissima securitas.

a ¶ Et cētū solidor. Hāc adiectionē intellige fm Jo. cti. in pēsionib.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

et redditibus, alij contra. Item an vtrūq; est necesse scz ut excedant. c. solidos ꝛ biennium quod satis videtur. vt arg. ff. de verbo. obli. l. si qs ita stipulatus fuerit. ꝛ. aureos. ꝛ. ff. de condi. instituꝛ. l. si heredi plures. Item q̄ dicit summatim. dic q̄ tot sunt quot faciunt summā. fic. ꝛ. ff. de pac. si plures. Sed arg. contra. ff. de vsur. l. vsure.

SAncimus. ¶ Lassius. Si tutor vel curator pup. cōtra quam quis habet cōtra eos non defen. vel eoꝝ causam non agat remouebitur a tutela cum infamia: et tenebitur pupillo omne dānum. Si vero inceperint agere vel defendere: procedente lite: qui litez inchoauerat fact⁹ fuerit furiosus: debet curator ꝓstari a matre/ vel a ꝓpinquis curatore: et ordinandus est a iudice ꝛ matre ꝛ a ꝓpinquis solicitādus est: vt omni diligentia causam agat. Si vero curatore exculat tunc alius et incontinenti petēdus est ab his ad quos pertinet periculum petēdi tutores: et fic admittetur ad defensionem pupilli q̄ non satisfabit de rato: nec iudicatum solui. vt. ff. eo. l. tutores. sed in dicio sisti: et per banc satisda. poterunt res pupilli obligari sine decreto iudicis. Cum vero contrabatur tutor. ꝓmittet coꝝ iudice et in scriptis q̄ pupillum diligenter ꝛ sine dilatione defendet. Licebit autem tutori vel curatori fructꝰ distrahere sine decreto: vt vinuꝫ/ frumentum/ et fimilia. et pecunia ex vēditione fructuum redacta vna cum aliis rebus per eos ad/ministrabitur.

a ¶ Personarū. vt prodigorum/ et amentium/ et aliarum fimilium. vt infra. de cura. §. iij.

b ¶ Susceperūt. satisfando iudicio sisti: et fic iam inchoauerant: vt. §. qui da. tuto. vel cura. l. curator. idē si nil incepissent: quia incipere tenētur: vt subijcit. ꝛ. ff. ea. l. §. personas. et. §. de pupillo. l. neq;. ꝛ. l. iij.

c ¶ Hoc munus. ſ. defendendi. Sed contra. ff. de auc. iu. l. §. ſi tutor. sed aliud in contractib⁹ vbi non cogitur auctorare: hic in iudicijs.

d ¶ Amouеantur. vt. ff. eo. ita autem. §. gessisse.

Tutores multis ex cāis remoueri pñt.

Idem si inuentarium facere differant. vt. ſ. arbi. tute. l. fina. i. respon.

Idem si non satisdent. vt. ſ. de tuto. vel cura. qui non satisfe. l. i. Idem si mentiendo dicant alimenta non posse dari: vel pecuniam detrahant ad emptionem prediorum. vt. ff. de suſpec. tuto. l. iij. §. tutor. qui.

e ¶ Estimatione. id est fama.

f ¶ Sed et si quis. Hic. §. loquitur de maiore effecto furioso cui debet dari curator.

g ¶ Admonitus. i. in iudicio vocatus ab aliquo.

h ¶ Lautelam. iudicio sisti.

i ¶ Per procuratorē. Tūc enim procurator perficeret etiam eo facto furioso vt inuitur.

Tutor litem ceptam non potest deserere. hoc primo. Si pendente lite tutor vel curator efficitur furiosus alius subrogatur qui litem exequitur. hoc scdo. Bal. Vel sic. Tutores ꝛ curatores suos minores alitib⁹ eis motis nō defendētes vt suspecti veniunt remouēdi: et etiā de ꝓprio dānum resarcire tenentur. b. d. Saly.

Idem eidem. Ex. xxviij.

ij SAncimus neminem tutorum vel curatorum pupilli vel adulti vel furiosi aliarumq; personarum[a] quibus tam ex veteribus q̄m ex nostris legibus vel constitutionibus creantur curatores defensionem quam ꝓ lite susceperunt[b] recusare: sed ab initio litis modis omnibus memoratas personas defendere: et litē ꝓperatam fm leges instruere. ¶ Scientes q̄ ꝛ hoc munus[c] necessariū est tam tutele q̄m curationi. ¶ Et si hoc recusauerint vel subire distulerint: non solum vtpote suspecti amouеantur[d] amissa eorum estimatione[e]: sed etiam ex substantia sua omne detrimentū quod ante late persone ex recusatione defensionis sustineāt resarcire cogantur.

Siue lite cōtestata siue ante (satisdatione tñ ꝓstita) conuētus factus fuerit de mensu vel furiosus ita q̄ indiget curatore: debet ei curator ad litem dari per iudices coram quo lis vertitur. b. d. ꝛ no. Saly.

¶ Sed ꝛ si quis[f] ex quadam interpellatione admonitus[g] ꝓ litis instructione cōfectam cautelam[h] exposuerit: vel post litem cōtestatam quā per se ꝛ nō per procuratorem[i] susceperit: vel demēs vel furiosus factus fuerit: sanci/mus cōtinuo curatorem ei in cōperenti iudicio ordinari: cura et prouisione tā iudicis sub quo lis vertitur/ q̄m cognatorū et propinquorum/ ꝛ actoris[k] si voluerit: vt non ab eo instituta lis diutius ꝓtrabatur: necessitatem habentе creato curatore defensionē subire: et cetera litis adumplere.

Ad curā eius qui tenetur petere tutorem ordinari pupillo spectat etiā facere petitos et ordinatos compelli vt pupillum defendant in lite. Et si contingat illū remoueri debet facere alium idoneū substitui. b. d. Saly.

¶ Personis etiam que periculo[l] ꝓprio vel sue substantie[m] tutores vel curatores petierunt siue matres forte fuerunt vel quidam alij/ compellēdis: eos quos ordinauerint[n] tutores vel curatores preparare[o] tales subire defensionem: vt si illi noluerint hoc facere: et ꝓpter huiusmodi defensionis recusationem a tutela vel curatione remouеantur: necessitatem imponimus memoratis personis alios tutores et curatores ordinare[p] in ipsis[q] gestis in quibus tutores vel curatores creantur: ex sua confessione declarātes[r] talem subire[s] defensionem. ¶ Ne autem[t] tales persone sine prouisione debita relinquantur: vel contra eos agētium iura diutius protelentur: sancimus cōtinuo: id est post recusationē[u] defensionis in casibus videlicet in quibus (sicut dictum est[v]) hoc fieri possit: creationem aliorum tutorū vel curatorum celebrari: cognatis alijsq; ꝓpinquis et affinib⁹ vel creditoribus[w] vel alijs[x] quorum interest adcuntibus vel admonētibus eos[y] qui fm leges ius habent tutores vel curatores constituere.

Tutores vel curatores non tenētur de iudicato soluendo satisdare: sed tantū de iudicio sisti: et in eam causam bona minorum possunt sine decreto obligare. hoc dicit Saly.

¶ Defensionem autem ꝛ nomē eius in hoc casu[z] apertius declarantes: ne forte putauerint tutores vel curatores grauamen sibi met imponi: illam decernim⁹ defensionem eos subire: quе non satisdationе ꝓ cuentu litis constituūt[a]: sed vt tātum litem fm legum ordinē ꝓ pupillo vel adulto alijsq; personis[b] instruant[c] licentiam ex hac nostra auctoritate habentes sine decreto res quarum gubernationem gerunt ꝓ cautela[d] litis subsignare[e].

Tutores ꝛ curatores tēpore sue decretionis debēt specialiter ꝛ expressim ꝓmittere q̄ defensionē minorum suscipiēt sine vlla dilatione. b. d. Saly.

k ¶ Actoris. i. eius qui agebat contra eum quē verisimile est velle prosequi: sed ꝛ idem si actor esset furiosus factus et reus vellet procedi.

l ¶ Periculo. vt liberti qui nisi petāt tutores accusant vt ingrati. vt. §. qui pe. tu. l. ij. ꝛ. ff. de inre pa. l. ingratus. ꝛ. ff. qui pe. tu. l. ij. §. liberti.

m ¶ Sue substātie. vt mater que repellitur a successione filij. vt. ff. qui pe. tut. l. ij. §. sunt autem. sed certe immo non sustinet periculum sue substātie nisi ponas q̄ petāt minus idoneum et decreto fuit comprehensum eius periculo dari. vt. ſ. si mater indē. ꝓ o. l. fi. tutor non recte datus cū se negocijs immiscuisset fi ceroze comperto ea defecerat tenetur eo nōie nisi a pretore tutores constituī petat. vt. ff. eo. tutores. §. qui se. et. ff. de eo qui pro tu. neg. l. i. §. fi. Itē et creditores habēt et dānū et retardatione. vt. ſ. ea. l. §. ne aūt. Item ꝛ duūuiri si hoc male pcurant. vt in ſtitu. de satisda. tu. §. pe. Item tutor finita tutela debet admonere de petēdo curatore. vt. ff. eo. ita aūt. §. ſi tutor pupillum.

Tutor finita tutela debet admonere pupillum de petēdo curatore.

n ¶ Ordinauerint. i. ordinari fecerint. fic. ff. de bis qui notan. infa. l. furti. §. mandati.

o ¶ Preparare. i. instare vt dent quos petierint: ꝛ q̄ inuentarium faciāt: et q̄ iurent ꝛ fic preparant: non autem compellitur mater accusare vt suspectum. vt. ff. qui pe. tu. vel cura. l. ſi. §. fi.

Mater non cogitur accusare tutorem vt suspectum.

p ¶ Ordinare. i. ordinandos postulare.

q ¶ In ipsis gestis. i. in quibus d antur debeant declarare se subire ꝛc. vt. ſ. ea. l. §. omnem autem.

r ¶ Declarātes. bi qui de nouo creantur.

s ¶ Subire. i. subituros.

t ¶ Ne aūt tales persone. minorum furiosoꝝ/ dementium/ ꝛ ſimilium.

v ¶ Si recusationem. et remotionem ꝓpter crimen vt suspecti: ante cēſi non ordinatur alius cum habenti tutorem ꝛc. vt. §. in qui. cau. ba. tu. licet.

x ¶ Dictum est. §. ea. l. in ꝓin. ꝛ. §. ꝓxi. ſcz quando non defendunt.

y ¶ Vel alijs. puta matre ꝛ liberto. vt. ff. qui pe. tu. l. ij. §. sunt autē quidam. et no. §. ꝓxi. §.

z ¶ Eos. scz iudices.

a ¶ In hoc casu. quando remotis ꝓioribus alij dantur.

b ¶ Constituitur. scilz iudicatum solui+ ꝛ de rato. vt ꝛ. §. eo. tutores. ſ. secus in patre defendente filium qui satisdat de bis. vt. ff. qui satisda. cogan. filiuſſa. que est contra. cum hic suum officium non debeat esse dānosum sibi. vt arg. ff. eo qui. can. ma. l. videlicet. vel defendebat ibi conferendo in ſe iudicium: hic non ſic. Vel dic vt ibi.

+ Concagio. i. ſſ. in c. mandato. extra de ꝓcura.

c ¶ Alijsq; personis. vt furiosis vel dementibus.

d ¶ Instruant. iudicio sisti ergo cauent: sed aliud in orphanotrophis qui nec de hoc cauent. vt. ſ. de epiſ. ꝛ cleri. l. orphanotrophos.

e ¶ Pro cautela. i. iudicio sisti. vt dixi.

f ¶ Subsignare. i. obligare. ſic ponit. ff. de iure immu. l. ſemper. §. cōductores.

Minoris res imobilis q̃q̃ sine decreto alienari non debet.

a ¶ Cum alijs. que non sunt in vsu.

b ¶ In gestis. id est apud iudicem inter acta.

c ¶ In cautionib⁹. id est chartulis.

ctores. Et sic notatur speciale rem minoris immobilem sine decreto obligari vel alienari: nam de mobilibus que alis possunt obligari vel alienari non debet intelligi.

Omnem autem dubitationẽ p̃o defensione pupillorũ ⁊ adultorum aliarumq; personaruꝫ penitus amputãtes: sancimus omnes tutores vel curatores nõ alis creari: nisi prius cum alijs[a] solenibus verbis que p̃ gubernatione rerum tam in gestis[b] q̃m in cautionibus[c] ab his cõscribuntur[d]: et hoc specialiter expresserint: q̃ omnimodo sine dilatiõe vlla defensionem p̃o pupillis ⁊ adultis alijsq; supra memoratis psonis subire cos necesse est.

Tutores et curatores possunt vendere fructus rerum minorum sine decreto p̃o precio tunc currenti in loco in quo distrahuntur. b.o. Saly.

Casum ponit.

k ¶ Qui notitie. Pater testamẽto duos viros prudentes ⁊ locupletes filio tutores dedit. ⁊ quia ipsi nõ nouerant facultates eius adiunrit eis contutores duos libertos suos qui res suaꝫ nouerãt: non vt administrarẽt vel non vt insolidum: sed vt alios in administratione instruerent: et quod ab eis gereretur inspicerent: tenentur itaq; sicut illi: siue dissimulauerint scire/siue fraudem adhibuerint per se tantum: vel participauerint cum alijs: vel suspectos facere omiserũt. licet effi non administrent: debẽt tamen inspicere qualiter alij administrant.

l ¶ Tutores. supple vel curatores: vt subijcit: q̃ dati in testamento confirmantur. vt insti. de cura. ꝑ. dantur.

m ¶ Patrimonij. sic institu. de curcu. tuto. ꝑ. sed ꝓpter. alij autem omnes accipiuntur insoliꝺum. vt. ꝑ. de aucto. ꝓstan. l. fi. et facit. ff. de solu. l. q̃ fi forte. ꝑ. i. et. ff. de administra. tuto. l. iij. ꝑ. i. et institu. de satisda. tut. vel cura. ꝑ. i.

n ¶ Tutores. predicti liberti.

o ¶ Adhibuerint. sine dissimulatione et soli.

Omnes autem tutores et curatores p̃ testamẽtum vel codicillos dati: vel ex inquisitione magistratuum electi: vel ex cõsuetudine ciuitatis nominati: vel ex precepto principis dati: vel cum alijs participauerint: aut cum suspectos facere deberent in officio muneris/vel obsequio debito cessauerint.

Tutor: vnius prouincie nõ tenet de facto tutoris alterius prouincie. b.o. Bal. vel sic. Si administratio est diuisa a testatore vel a iudice per culum vnius nõ speciat ad alium. b.o. cum glo. Saly.

Idem. a. saturnio. Lex. ij.

Deos qui in alia prouincia tutelam administrãt periculũ administrationis ex persona tutorum qui in alia prouincia res pupilli gerunt nõ porrigitur[p].

Tutor: qui seruat non seruanda tenet de precio casus fortuiti. b.o. Bald. Vel sic. Periculum casus fortuiti spectat ad tutorem si culpa precedat casum: non alis. b.o. cum seq. Saly.

Imperatores Philip. ⁊ Philip. aa. ⁊. cc. Gratiano. Lex. iij.

Si res pupillares quas hoc ꝓditas habere aut etiã vendere[q] debuisti: in hospitio tuo[r] cum affecueras vi ignis absumpte[s] sunt: culpas seu segnicie tuã non ad dãnum tuum: sed ad pupilli tui spectare dispẽdium: minus probabili[t] ratione deposcis.

Tutor: seu curator: nõ tenetur de casu fortuito. b.o. Bal.

Idem. aa. Floro. Lex. iiij.

Utoribus vel curatoribus for: tuitos casus ⁊ aduersus quos caueri nõ potuit: imputari non oportere sepe rescriptũ est[u].

Probationes iuris ⁊ de iure sunt liquide. b.o. Bal. Vel sic. Negligentia non ascribitur ignoranti: nec periculum temporis ignoti. b.o. Saly.

Imperatores Diocle. ⁊ Maxi. aa. Severo. Lex. v.

Si tutor petitus[v] vel testamento datus tutorem te cõstitutum esse non ex remissionis[w] negligentie vitio: sed iuste ignorantia ratione non dicisti: idq; liquidis probationibus ostenderis[x]: periculo ei⁹ temporis qd ignorante te transmissum est nõ teneberis.

Tutela finita finitur periculum administrationis. b.o. Bal.

Idem. aa. Epithe. Lex. vj.

Temporis[a] quod inequitur post tutele translationem[b] administrationis officio finito ad eos qui fuerunt tutores

r ¶ Tuo. subiacenti facile corruptioni.

s ¶ Absumpte. et sic fortuito casu: vndeuidebatur tenõ teneri. vt. ꝑ. co. l. pri. teneris tamen quia prouidere potuisti.

t ¶ Probabili. i. nimis improbabili. talia enim per contrariũ resoluunt. vt. ꝑ. de tráfac. l. fratris.

Utoribus. ¶ Casus. An tutor de fortuito casu teneatur/quærit: Dicitur q̃ non: quia prouideri non potest. Viuianus.

v ¶ Rescriptum est. vt. ff. co. si res. et. ꝑ. de pig. act. que fortuitis. ⁊. ff. ꝓ̃ fo/cio. cum duobus. ꝑ. damna. ⁊. ꝑ. de nego. gestis. l. negocium.

Si tutor. Casus. Sine tutor a matre petatur/siue in testamento detur: et ignoret se datum res que perierunt anteqũ sciret se datũ ad periculum suum non pertinebunt ꝓbabiliter sed euidenter: quod ꝓbatur eo ipso q̃ non ꝓbatur contrariũ: vel non ꝓbabit si vult: quia nec presumetur scire: q̃ forte nõ interfuit in testamento: vel ad domũ sua fuerat denunciatũ. Elmia.

r ¶ Pertitus. a matre vel ab alijs personis que pertere debent tutores pupillis.

y ¶ Remissionis. scilicet magne.

z ¶ Ostenderis. admissus non iussus. fin. ꝑ. Vel dic probas quando ꝓtes sumptio scientie est contra te vt quia interfuisti testamento: vel publice sciebat ⁊ ad domũ tuam fuerat denũciatum. arg. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. nec supina. Vel dic probas eo ipso q̃ contrariũ non probatur. et hoc ideo vt tollas cõtra. ff. eodem. l. quidam decedens. ꝑ. fin. ⁊. l. seq. vbi dicit pupilli ꝓbare: et vt tollas aliud quod dicit ꝓsumi ignorantiam. vt. ff. de ꝓbatio. veritus. ⁊ aliud quod dicit negantem non ꝓbare. vt. ꝑ. de ꝓbatio. actor. nec obstat qd̃ dicit hic liquidis: quia ꝓbationes legum liquidissime sunt. et concor. ꝑ. de administra. tut. ⁊ si scisses. ⁊. ꝑ. de suspec. tu. l. ij.

Tutor: qui dicit se ignorasse q̃ fuerit datꝰ an ꝓbare debeat.

Temporis. ¶ Casus. Tutor finita tutela de ante gestis tenetur: non de his que postea sunt gerenda: in curatore contrario: q̃ non de gestis/sed de gerendis tenetur. Elmianus.

a ¶ Temporis. quod insequitur. nec precedentis temporis periculum spectat ad curatores. vt. ꝑ. de admini. tuto. l. j.

b ¶ Translationẽ. quando enim quis definit esse tutor: trãsfert ad pupillum et actionem: ⁊ omnia que contracta erant in administratione.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Fion pertinere. vt .7. ff. de admini. tut. l. a tutoribus. §. j. 7. l. cū post. in prin. 7. ff. si quis cau. l. fi. 7. j. ti. j. l. j. 7. 3. in qui. cau. ba. tuto. l. j. et hoc nisi connera fit administratio. vt. j. vt causę post pu. l. j. 7. ff. de here. tu. l. j. 7. ff. de tute. 7 ra. distra. si tutor. 7. j. arbi. tut. tutor. 7. ff. de admini. tu. l. ita autem post completum. Accur.

¶ Quando ex facto tutoris vel curatoris minores agere vel conueniri possunt.

IVliana cui⁹. ¶ Caſ⁹. Mulier q̃dã tenebatur mihi et cõuenit tutorẽ ſuũ: 7 obtinui: anteq̃ ſnia mandaretur execution facta est maior: in cuius bonis facẽda fit executio. ſi an tutoris vel mulieris / queritur: R ſi. q̃ in bonis mulieris: quia finita tutela et cura 7 rationibus redditis amplius tu. vel cura. non conuenitur.

b ¶ Exercẽda est. idem si non est maior. vt. ff. de rei. l. iij. §. tutor quoq⁹. 7. ff. de admini. tu. l. ij.

c ¶ Conueniendos. vt et pbat dictis. ll. ct. ff. si qs can. l. fi. hoc tñ fallit quãdo ex dolo vel culpa tutoris agere. vt. ff. de act. emp. iulian⁹. §. fed 7 cum in facto. 7. ff. e. l. iij. in pn. 7. iiij. Item et qñ transtulit in se nouãdo. vt. ff. co. l. v. Itẽ secus in pcurato re. vt. ff. de pcu. l. pcurator qui pro eiuictione.

¶ Si tutores tui. ¶ Caſus. Tutor si pecuniam pupilli mutuet / 7 stipulef sibi reddi: cui acgsita sit actio: R ſi. q̃ vtilis pu. acquiritur.

d Ipſi stipulati sunt. sci licet sibi.

Tutor an querat pupillo p stipulatiõez.

e ¶ Utilis actio. scilz certi cõdictio. Et distinguunt mutuat nomine pupilli et non stipulatur: et iure cõmuni queritur pupillo certi condictio 7 bo pothecaria. vt. ff. si certũ pet. l. certi condictio. §. si nimos. et. §. per quas personas cũ per liberaz. aut suo. 7 forte etiam sibi similiter stipulat: et tunc iure speciali acquirit vtilis pupillo 7 adulto 7 furioso et prodigo: vt hic. 7. ff. eo. l. ij. 7. ff. de admi. tu. l. quotiens. in prin. 7. ff. rem pupil. fal. fo. l. ij. 7. iij. 7. ff. de consti. pecu. l. eũ qui. §. iulianus. 7. §. item tutor. 7 ficr. peta. si pecuniam. aut etiam pupillo stipulatur vel sibi nomine pupilli: et tũc specialissimo iure queritur sibi vtilis. vt dicta. l. cum qui. §. si actori. 7. d. l. de admini. tu. l. quotiẽs. §. j. et eisdem casibus vbi eo queret vtilem personalem dicam queri vtilẽ hypothecariam. arg. §. per quas personas. l. cum per liberam. sed contra. ff. de pig. act. l. solutum. §. per liberam. Sol. ibi directam negat pupillo hypothecam acquiri: hic concedit vtilem. Vel solue vt ibi. Additio. Dicas q̃ ibi tutor contrarit in his que non pertinebant ad eius administrationem: ideo nullo modo querit actiones pupillo: ita vult in effectu glo. ibi. 7 tenent ibi doct. quod limitat Bar. ibi nisi in subsidiũ sicut quolibet extraneo contrahente. l. filie. ff. de solu.

¶ In rem. ¶ Caſus. Mutuani tutori nomine pup. r. que in rem actione personali: puta condictione certi er mutuo. Vlpia.

f ¶ Personalis. vt. ff. de pecu. l. ex facto. §. plane. et argu. ff. de euic. l. ij. §. j. 7 eodem casu poterit res minoris pignori obligari. vt. ff. depignо. act. tutor. in prin. fm. Bd. sed et illa intelligitur cum decreto. vt ibi notat. 7 dz. j. de cura. fur. l. ij. Itẽ qđ dicit hic in minore: idẽ dic in ecclesia gerendere non pertinere[a] periculum rationis est.

¶ Quando ex facto tutoris vel curatoris minores agere vel conueniri possunt. Titu. xxxix.

Sententia lata contra tutorẽ vel curatorem finito officio non mandatur executioni in eos sed in dominum principalem. b. d. Bal. Ifi dolum cõmiserint vel nouauerint. vt in glo. Saly.

Imperator Antoni. a. Septimo. Lex. j.

AVliana cuius tibi curatores condemnati sunt si. xxv. annum etatis egressa est / actio iudicati vtilis aduersus ipsas bonaq̃ ei⁹ exercẽda est[b]. ¶ Nam tutores curatoresq̃ finito officio non cõueniendos[c] esse ex administratione pupillorum adolescentiumq̃: sepe decretum est.

Er stipulatione tutoris super re pupilli pupillo queritur vtilis. b. d. Saly.

Idem. a. Zoandro. Lex. ij.

Si tutores tui cum pecuniam pupillarem crederẽt ipſi stipulati[d] sunt: vtilis[e] actio tibi datur.

Er precedens dirit de acquirendo: hoc dicit de obligando. Bald. Vel sic. Si pecunia mutuo sumpta per tutorẽ in vtilitatem pupilli est conuersa in eum competit actio. b. d. Saly.

Imperator Gordian⁹. a. Pzuden. Lex. iij.

SI in rem minoris pecunia fecta sit: qđ curatori vel tutori eius nomine minoris mutuo data est: merito personalis[f] in eundem minorem actio danda est.

Si finito officio tutor perseuerat in administratione ipse tenetur: et er ei⁹ tractu vtilis actio domino queritur. hoc dicit Salycetus.

Impera. Diocle. 7 Maximia. Lex. iiij.

SI in rem minoris pecunia fecta sit: qđ curatori vel tutori eius nomine minoris mutuo data est: merito personalis[f] in eundem minorem actio danda est.

Si finito officio tutor perseuerat in administratione ipse tenetur: et er ei⁹ tractu vtilis actio domino queritur. hoc dicit Salycetus.

Impera. Diocle. 7 Maximia. Lex. iiij.

SI tutores tui cum pecuniam pupillarem crederẽt ipſi stipulati[d] sunt: vtilis[e] actio tibi datur.

Er precedens dirit de acquirendo: hoc dicit de obligando. Bald. Vel sic. Si pecunia mutuo sumpta per tutorẽ in vtilitatem pupilli est conuersa in eum competit actio. b. d. Saly.

Imperator Gordian⁹. a. Pzuden. Lex. iij.

SI in rem minoris pecunia fecta sit: qđ curatori vel tutori eius nomine minoris mutuo data est: merito personalis[f] in eundem minorem actio danda est.

Si finito officio tutor perseuerat in administratione ipse tenetur: et er ei⁹ tractu vtilis actio domino queritur. hoc dicit Salycetus.

Impera. Diocle. 7 Maximia. Lex. ii

¶ De tutor vel curatore vectigalia conducat.

Competens. ¶ Casus. Tutor tenebat pupillo ex mala administratione in. c. vult cōducere vectigal: an sit admittendus: querit: 2o q̄ nō. ꝛ hoc in prima. Si vero diceris semper teneri pupillo cū teneatur: ꝛ sic ad cōductionē accesseris: si pupillo satisfeceris: et fisco in crimine non fuit. ꝛ hoc in scōa. Si vero primo fisco teneatur deide tutelā suscipiat a periculo falsi ercusabitur.

a ¶ Reddiderūt. nisi desseruit ille cui' tutela vel cura est admistrata. Itē secus si hereditario iure successisset in cōtractum fiscalē: licet viuat is cuius tutela vel cura admistrata est. vt. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. §. idem principes. ꝛ. §. sed ꝛ si in rem.

Tutor vel curator vectigal aduersus fiscum non cōdēnatur.

b ¶ Falsi crimine. i quod incidis. nam cōducēdo videris te dicere non esse tutorē vel ex ea causa nō teneri: et sic crimine falsi teneris: vt hic. et. ff. ad le. cor. de fal. l. i. §. tutores. Sz videtur aq̄ via agi. vt. §. qñ ci. ac. p̄c. cri. l. i. Sol. ibi fuit actū: hic vltra satisfactū: et est sic in crimine stellionat'. vt. §. de cri. stell. l. i. et in falsa moneta. vt. ff. de fal. qui falsam. ꝛ in crimine incestus a quo liberat si ante sententiā illicitā conuentionē dirimerit: vt. ff. ad l. iu. de adul. si adulteriū cū incestu. §. fratres. Allȳ vt Ez. Mo. et. §D. dicūt q̄ publica accusatio ꝛ ciuilis actio concurrūt. vt in. l. cōtraria, sed priuata accusatio et ciuilis actio non: vt hic. Et exponūt hic falsi. i. crimini stellionatus quod hic locū habere dicūt quasi obligeret res obligatas: q̄ nō placet. tum q̄ hic est titulus crimin's/sz falsi: vt hic dicit. ꝛ. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. §. tutores. vnde cessat stellionatus. ꝛ facit. ff. de cri. stellio. l. iij. tum quia etiaz exp̄esse dicit lex de accusatione priuati delicti qb concurrit cū actione ciuili vt furti. vt. l. cōtraria. q̄ ipsi dicūt ibi de furto ex quo nascitur publica accusatio. f. si q̄s furripiat filiū vel seruum alterius. prima ergo placet: sz si priuato obligat bene habet loenim crimē stellionatus. vt. ff. de pigno. act. l. tutor. §. fina. ꝛ dic. l. de crimi. stell.

c ¶ Periculo. l. falsi. sed quidā dicunt. i. tutele vt eam subire non teneatur: quod non placet. vt. §. de ercu. tu. l. coloni. Item contra huic. l. ad primā partem. ff. rem alteriam ge. l. i. sed speciale est forte in contractu vectigalis. Vel ibi non dicit q̄ hoc crimine non teneatur.

¶ De tutore vel curatore qui non satisfecit.

Si nōdū. ¶ Casus. An minor a curatore min' idoneo faculatib' nō moribꝰ anteq̄ officiū cure cōpleuerit possit exigere satisdationē/scrit: Dic q̄ sic: ꝛ anteq̄ agat cū iudice q̄nō idoneū decīt tutorē. alioqn nisi satisfecerit removebitur.

d Ab his. sc̄z curatoribus.

e Idoneos. facultatibus. nā si moribus removendi essent vt ꝛ suspecti. vt insti. de suspe. tu. §. pe. ꝛ. §. fi. Et no. testamentariū tutorē nō satisdare. vt insti. de satisda. tu. §. i. etiā nō recte datus qui confirmat. vt. ff. vt ibidē: §z in dato fine inq̄sitione secus: vt hic. sed hodie ex cōstitutiōe greca: q̄ refert insti. de attil. tu. §. pe. ois datiu' tenet satisdare: in testamentarijs nihil immutat.

f ¶ Aduersario. aduersa batur enim magistratus vna cum curatoribus vt non satisdaretur.

Tutores aliqui satisdare nō tenentur.

¶ Cum. ¶ Casus. Si ex pluribus tutoribꝰ pupilli tantū suppstes fuerit: an debeat satisdare/queritur: R̄sū. q̄ sic. ꝛ si nolit: q̄ nobilis est: res monebitur sine infamia: si autē per fraudē remouebit' cū nota infamie: et in locum defunctoꝝ alij surrogabunt. maxime cū si patrimoniū pu, sit ancti: et illi tutores connouerūt beredes defunctoꝝ.

g ¶ Superest. alijs defunctis.

b ¶ Si inopia. sola paupertas nō remouet cū silas est diligens: sed cessatio satisdatiōis propter inopiam. vt. ff. de suspec. tu. l. suspectus. ꝛ insti. de suspec. tu. §. fi. et hic 2o.

Tutor propter paupertatem solā non removetur a tutela.

i ¶ Defunctorum. als est in littera desertorum. al' defectorum.

k ¶ Dati. de nouo in locum defunctorum.

¶ Nō dubium. ¶ Casus. Tutor neqs ex testamento neqs ex inq̄sitione datus satisdabit: si prius egerit tutor: alterꝰ generis nomie pupilli: ꝛ succubuerit q̄ satisfecerit non p̄iudicabit pupillo talis sentētia neqs habet necesse peterebeneficium constitutionis.

l ¶ Testamēto. vel ex inq̄sitione. vt. §. l. pr. ꝛ facit insti. de satisda. tu. vel circa. §. i. ꝛ. §. de epi. au. l. de creationibus.

m ¶ Si igit tutor. §. legitimus vel simplr datus.

n ¶ Non potuit. sīud habes de vbo ad verbū. §. in qu. cau. in integ. restit. nō est necesse. l. si tutor.

o ¶ Irrita sunt. vt. ꝛ. ff. de minor. l. in cause. ij. in pn.

¶ Omnium. ¶ Casus. Non oīm tutorū par cōditio est: qui em̄ dati in testamēto sūt/vel inquisitione nō satisdāt: alij satisdare debent rem pupil. saluā fore.

p ¶ Nō oīm. q. d. quorum dā sic: quorūdam non.

q ¶ Quapropter. id est quare hoc: R̄sū. cum ꝛc.

r ¶ Cum. id est quia.

s ¶ Testamentarij. qđ constat nō satisdare. vt insti. de satisda. tu. §. ij.

t ¶ Confirmatum. vt habes exemplum. insti. de tute. §. fi.

v ¶ Inquisitione. vt. d. l. insti. de satisda. tu. vel cu. §. j. et arg. ff. de cura.

x ¶ Non onerari. si vnus est. secus si plures: vt subijcit: vbi satisdāt inter se: sed ibi vnus ex pluribus debet administrare.

y ¶ Decit. banc satisdationem p̄estat tutor cōtutori quando ipse solus debet administrare.

z ¶ Dūdū obtinuit. vt. ff. de testa. tu. l. testō datos. §. i. insti. de satisda.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

tu.§.ij.ff.de admi.tu.l.iij.& de iniur.l.qui iniurie.§.qui in alienis.

Utor. ¶Casus. An tutor nec̃ in testamento nec inquisitione datus possit rem pupil. alienare anteq̃ satisfecerit/queritur? Dicitur q̃ non: sed nõdum prestita satisfatione petere potest bono. pos.pupil.delatam post q̃ electus est.

a ¶Nihil omnino. ais ni bilominus.

b ¶Potest. vt et.ff.de.l.in dubium.& ff.de reb' eo. qui sub tuto. nec̃. et de cur.fur.l.cõsilio.§.i.& ij.

c ¶Aperte claret.etiaz si nõ satisfecit.q̃rit non diminuit. vt et.§. qui ad mit.ad bo.pos.l. bonor. immo et ibi damnuz esse potest.& ideo die electus post satisfationem. s. vt §.eo.in dubium.

¶De suspectis tutoribus vel curatoribus.

¶Unde oritur accusatio de suspecto. & qui remoueãt: et qui accusent. habes instit.eo.in prin.& §. j.& ij.et inscribit accusator vt puto: sed & sine accusatore potest ꝓcedi. vt ff.eo.l.iij.§.preterea.

Ibertũ tuuz. ¶Casus. Tutorem filij sui an accusare possit de suspecto pater/ queritur? Dicitur q̃ sic: nondũ finita tutela: qua finita cõueniet eũ actione tutele ꝓ male admi nistratis.

d ¶Tuum.o mater.

e ¶Pubertate. vel alio modo.

f ¶Finitum non est. tunc ergo locus est accusatio ni cum non est locus tutele actioni. & ecõtra: vbi est locus actioni tutele non est locus accusationi: vt hic.et.ff.eod.l.iij.§. queri põt.et.§. si qs absfuturus. Itẽ in casu etiã finita tutela locus est accusationi: vt si datus fuit ad tẽpus: et ea finita audicet et iterum datus & non habet contutorem qui priozis tutele nomine cum conueniat. nã accusabitur de suspecto ꝓ prima administratiõe vt etiam in bac male ꝓfusus matur eũ agere & infamare tur. vt.ff.c.l.iij.§.idez crit querẽdum.& §. si autem. et.§. q̃ si quis.

Tutele actio & accusatio nõ se ꝓpatiunt.

Uratores. ¶Casus. Quãdo curator sciẽs se curatorem datuz tardius administrat suo periculo cessat et tenet. si vero fraudulenter cessat remouẽdus est vt suspectus et alius in locũ eius substituẽdus.

g ¶Tutela.id est cura.

h ¶Cessant.si sciuerunt vel scire potuerũt se curatores datos.vt.§. de peri.tu.si tutor.& de admini.tu.l.et si scisses.

i ¶Sic.id est curatores cessasse.

k ¶Postula.fic ergo quãdo non gerit accusatur.vt instit.eo.§. sed ante.& ff.eo.impuberibus.§.fi. Sed ꝓ tra.ff.eo.l.hc eñ.§.fi. vbi dicit q̃ qui nihil gessit nõ põt postulari suspectus. Sol. remouetur vt bic: nõ accusat vt ibi. qõ non placet: cũ bic dicat postulari. Alij dicunt si dolo cessat obtinet quod bic: als quod ibi: vt non remoueatur: sed admi nistrare iterum cõpellatur: & hoc anteq̃ administret: posteaquam (etiã ob culpam) remouetur: sed semper certe videtur in dolo eo q̃ non gerit. Dic ergo q̃ non potest directo et verbis legis. rij. tabu. vt ibi: sed ex interpretatione sic vt bic. Alij dicunt q̃ bic iam ceperat gerere.

Tutor anteqũ satisfaciat officium non exerceat: nisi circa tempore peritura vel ea que prẽiudicium afferre nõ possunt. b.d. hec ter valde nota. Bal.

Imperatores Constan. & Mazi. aa. Seuc. & Maxi. Ccc. v.

Utor qui satisdationẽ cuz dare debuit minime interposuit: nihil omnino ex bonis pupilli alienare potest. ¶Postq̃ autem ad tutele administrationem electus est: & bonorum possessionez pupilli nomine agnoscere cũ potuisse: & cetera que eius tempore artarentur persequi debuisse aperte claret.

¶De suspectis tutoribus vel curatoribus. Titu. xliij.

Finito officio non potest peti remotio.b.d. Bal. Vel sic. Tutor durante tutela accusatur de suspecto: & ea finita conuenitur tutele iudicio. b.d. Saly.

Imperator Antoni. a. Domicine. Ccc. j.

Ibertum tuuz & tutorem filij tui si frauduleter res eius administrare existias suspectuz facere potes modo: si officium eius pubertate pupilli finitu nõ est. ¶Vaz si eo iure tutor cẽ desijt: is iudicio tutele conueniendus est.

Periculum cure neglecte spectat ad curatores: et cessantes gerere fraude vel dolo possunt remoueri vt suspecti. hoc dicit Salycetus.

Idem.a.Longino. Ccc. ij.

Uratores quidem suo periculo q̃to tardiꝰ tutela ad eos transferitur cessant. ¶Si fraudem id esse factũ existimas: suspectos eos postula: q si submoueri meruerint in locum eoz alios accipies.

Tutores possunt compelli ad administrandum: & in contumacia perseueranteꝫ remouentur vt suspecti. hoc dicit Salycetus.

Imperator Alexãder.a.Fortunate. Ccc. iij.

Reses prouincie tutores filiorum tuoz strictioribꝰ remediis adhibitis omnimodo administrationis officium cõpellet agnoscere. ¶Si in eadem cõtumacia perseuerauerintꝫ suspectos postulare vt alij locũ eoz pctantur non prohiberis.

Idem.a.Talide. Ccc. iiij.

Etiam testamento patris tutorem datum suspectum postulare potes: si fraudẽ tutoris argueris.

In tutore principaliter attenditur persona: secundario patrimonium. b.d. Bal. Vel sic. Non inopia sola/sed fraus et segnicies tutorem reddunt suspectum. hoc dicit Salycetus.

Idem.a.Esclepiade. Ccc. v.

In postulandis suspectis tutoribus seu curatoribꝰ non vires patrimonij ꝓncipaliter: sz an nihil segniter nihil fraudulenter geratur perpendi oportet.

Accusatio de suspecto est publica. b.d. Bal. Vel sic. Quilibet (marime si sit de necessarijs) potest accusare tutorez de suspecto: paupertas tamen non est iusta causa vt remoueatur: sed vt alius (si iudici videbitur) adiungatur. b.d. Saly.

Impa. Hordi.a. Felici. Ccc. vj.

Ujetatis fungeris munere qui fratris tui filios (vt ne cessitudo sanguinis suadet) pregere conaris. ¶Si igitur tutorez vel curatores eoz non recte administrant: suspectis eis postulatis atq̃ ostẽsis: vt alij in locũ eoz constituãtur facile impetrabis.

Si nihil in fraudez egerũt: verum ita egeni sunt vt in eoz administratione fratris tui filiozum substantia periclitetur: an eis ad iungendꝰ sit curator qui idoneꝰ facultatibus sit rector prouincie estimabit. ¶Remouendi autez licentia non solum parentibus vtriusq̃ sexus: sed etiam cognatis & extraneis & affinibus: & ipsi cuius res administrantur: si non impubes sit: arbitrio cognatoz bone opinionis constituendoz cõceditur.

Pendente causa suspecti debet tutori administratio interdici. b.d. Bald. Vel sic. Non solum remotio/sed litis pendẽtia impedit interim administrationem tutoris. hoc dicit Bal. Vel sic. Pendente causa suspecti tutor non potest administrare/sed datur curator qui interim administrat. b.d. Saly.

Idem.a.Gorgonice. Ccc. vij.

Etiam quem vt suspectũ tutorem vel curatorem accusas pendẽte cã cognitionis abstinere

Reses. ¶Casus. Si tutor dat ad administratiõnẽ nõ accedit cõpelletur captis pignoribꝰ: & si in contumacia perseuerauerit nõ uebitur/ vt suspectus: et alius in locũ eius subrogabitur. Uiuia.

l ¶Strictioribꝰ. id est ꝓ gnoribus captis. vt isti. de satisda. tu. §. pe.et.ff. de mu. et bo.l.si qs. Bo.l. qs. precipiet sub bãno alicꝰ. vt. ff.de ven. inspi. l.i.§. quid ergo.

m ¶Perseuerauerint. q̃ etiam captis pignoribꝰ nõ administrãt.

n ¶Postulare. ff. eo. be eñ.§.fi. contra sol.vt.§. l.priori.diximus.

Etiam. ¶Casus. An tutor testamẽtarius possit accusari de suspecto: queritur: Dicitur q̃ sic. Uiuia.

o ¶Etiam testamẽto. vt instit.eo.§.ij.& ff.eod.l.j. §.ostendimus.

Si postulandis. ¶Casus. Nemo qui paupest tutor arguẽdus est vt suspect? & si fraudem cõmittat. Uiuia.

p ¶Principaliter. vt instit.eo.§.fi.aliquid tamen operatur. arg.ff.de testi. l.testium. in prin.& j.e.l. pietatis. Item & facilius cõmittit administratio diuiti. vt.§.de peri.tut.l.j. et als quãdoq̃ multum operatur paupertas. vt ff.de priui.credi.l.si creditores.

Jetat. ¶Casus. An frater filiozum fratris tutores arguere potest de suspecto/queritur? Dicitur q̃ sic. & hoc est officium pietatis. & in prima. Si vero fraudẽ nõ cõmiserit & inops factus fuerit adiungetur ei alius. & hoc in secũda. Non solum frater & mater/sed cognati et extranei possunt petere: vt tutor/suspectus remoueatur. Uiuia.

q ¶Imperabis. nec illis prodest satisdare. vt instit.eo.§.penulti.& ff.e.l. suspectus.& l.quia.

r ¶Estimabit. qõ facere debet. vt et.§. de pericu. tu.l.j. ibi propter tenuitatem &c.

s ¶Remouendi. id est petere vt remoueantur. vt.ff. de bis qui not. infa. l.furti.§.mandari.

t ¶Parentibus. vt auo paterno et materno.

v ¶Conceditur. vt & instit.eo.§.consequens. & ff.eo.l.j.§.consequens. et l.impuberibus. in prin.

Um quem. ¶Casus. Tutor pendente actione de suspecto non debet administrare: sed alius interim qui rem pupilli administrabit subrogabitur. Uiuia.

Jubebit.

a ¶ Inhibit. vt ff. de solu. qō si forte. §. i. & arg. §. de ordi. cog. l. fi. & §. de sen. pas. l. fi. & ff. de re mi. l. qui statu. & insti. c. §. fi quis autem. & dic qō ibi notatur.

b ¶ Ordinādus est. §. curator: q: habēti &c. vt. §. in quibus cau. licet.

SJ nō. ¶ Casus An tutor: ꝑ tutorē suū possit accusare de suspectore removere ab administratiōe querit. Dicit qꝫ si cessedi si petat vt sibi ꝑcedat admistratio tutele aīq; accusata uerit nō ē audiēdus: vel die casum vt no.

c ¶ Tutelam. i. rationez tutele. petebat cēsa ꝑtutore rationē tutele: ꝑ fieri nō potest durāte tutela: vt hic. & §. de admi. tut. l. ij. & ff. de admi. tu. l. cuz plures. in prin. accuset igitur eū de suspecto & removeat.

¶ Uspectos. ¶ Cas' An tutor: remor' sit infamis queritur. Distinguitur. aut remotus est ob dolū: & est infamis aut ob culpam & tūc nō est infamis.

d ¶ Ob negligentiam. qꝫ est leuis culpa. Sz quid si ob latam culpā est remotus: Dicunt quidā qꝫ est infamis: vt. ff. de. tim puberib'. §. si frauꝰ. Tu dic contra: vt instit. c. §. suspectus aūt remot'. debet ergo iudex dicere an propter dolū vel nō removeat eū. qō si nō dicit nō erit infamis facta interpretatiōe benignior: vt. ff. c. l. de cēs. in pri. & §. i. & arg. ff. de penis. l. si ꝑfes. Posset tñ distingui an de dolo tñ incubuꝑat vt tunc etiam nō exꝑssa cā videat ob dolū remot': & sic infamis intelligat: vt ar. ff. de excep. rei iud. si testamētor. & §. l. de cēs. qꝫ videt dicere qō dicit qꝫ simpliciter remot' nō est infamis intelligatur quādo er officio remouebatur non accusatus vel obiectabatur dolus & culpa non dolus tantum. & facit. §. ti. l. c. eum.

Tutor: ob latā culpā remot' an infamis.

Infamia nō icurrit qui ex offi cio iudicis dānatur.

¶ De in litē dā. tutore &c. ¶ Oliz tutor: dabatur bodie curator: vt instit. de auc. tu. §. fi. & l. ō de ꝑ troꝫ dicit. Vel dic correctiue legi vt curator detur qui & tutor: a tuendo dr: non aūt sit vere tutor. cum certe rei non dat: vt insti. qui testa. da. tu. pos. §. certe. nisi in casu: vt. ff. de tuto. & cura. da. ab his. l. impuberi. Uñ autem inuito & qñ postulāti detur. dtr. inus. §. qui pe. tu. l. ij.

SJ quas. ¶ Casus Si pupillus plures habet tutores: vñ' habeat cām cum pupillo: alij tutores eum defendūt. Sive ꝓ vnum habeat tantum: & ille habeat cām cū pupillo petet ordinari curatorem.

c ¶ Habes. vt q rei vendicationem ꝫ eum habes. secus in psonali bodie: vt. §. qui da. tu. pos. aut minoris.

f ¶ Litis. que est inter tutorem & pupillum: vt insti. de auc. tu. §. fi.

Ait tibi. Casus istius. l. ponitur in glosa: sz clarius dic sic. Duo erant fratres scius & meus habētes fundum cōm: scius fundum vendidit insolidū: & decedens meum dedit tutorem filio suo: an meus fundū ꝓvendicare possit ꝓ parte sua? ītur. Uidetur qꝫ nō possit. Prima ratio est: quia si agat meus emptor: conuenietur pu. de euictiōe ad pupli: & meus' habet necesse defendere pupillū sūm. alioꝫ quin faceret ꝫ officiū suum. Alia rō est qꝫ si vendere poterit obijcere ꝫ ꝑfationē pu. q: pone qꝫ pars fundi valeat. x. & debeat. x. tutor: & ad ministratione fiet ꝫpensatio. Si vo meus' nihil debeat quemadmodū finita tutela act. tutele ꝫ sua: pōt agere ꝓ parte fundi: ꝓstituto tūc tutore. Ciuianus.

g ¶ An tibi. tu. & frater tuus habebatis fundū pinū cōm: solidū: cuz frater vēdidit. x. titio de dupla ꝓmissit: q frater decessit: a tu es tutor: filij sui pupilli: si vis vēdicare partē tuā fūdi tenebaris pupillis i cām euictiōis sbendere. & cū dā nū dupli bēat ꝓ te eit? nebaris. vñ mihi? & qꝫ vt ꝓ ꝑsando vl' agēdo alis tibi ꝫsulas: sed & vēdicare potes petito curatore pupillo qui in cā euictiōis sbendat emptorē dic & an tibi. f. tutori.

Casus ponit ff. alem.

b ¶ Officium. ar. ff. si ser. ven. l. altius. & ff. de ꝺdi. inde. l. frater a fratre. et de admi. tu. l. quotiens. §. item si temporali.

i ¶ Quantitatem. in duplum vel in interesse for tenomine euictionis.

k ¶ Laudat' ab emptore vt defendat eum.

l ¶ Cū aut. ne timeas dā num &c.

m ¶ Ꝯpēsatiōis. cūz tu aliqd pupillo debeas.

n ¶ Aut ꝛtrario. i. qñ nihil ꝑbes pupillo: hoc finita tutela: vt. ff. de cōtra. in. tu. l. j. §. finito. et §. quid tamen si ideo. et sic ꝑtē pcij tñ ꝓsequeris. & ita est contra. ff. remamo. l. nō eñ. sed hic for te habebat rem venalē. vl' hic nō ꝑ ise: sz si vult malus malum euitare.

o ¶ Impediatur. fortē qꝫ lapsu tanti temporis re nō careat ius tuuz in dubiū: vt sic officiū tuū nō fi. fibi ꝺnāo fuꝫ: vt. ff. q. ex cau. ma. l. videlicet.

p ¶ Uendicante. ab emptore. & sic defendat hic curator: emptorē contra tutorē: vēdicātē: vt insti. de auct. tu. §. fi. & arg. ff. de neg. gest. at qui. §. cū me. Alij dicūt dādū curatore: q statim agat ꝯtra tutorez: ratione dānillati. ꝓ eo ꝙ tutor: vēdicat.

Ad protegendā. ¶ Casus. Tutor vel cu. datus advnū ne

gocium vel rem rōne illius tantum tenebitur.

q ¶ Sine curator. subaudi disiunctiue: vt ibi aler ādēr sine pari: &c. nā tutor: certe rei non potest dari: vt no. §. in rubrica.

r ¶ Administrationis. alterius ꝙ illius quam gessit.

s ¶ Negocij. i. cause.

t ¶ Negocium. ad qō fuisti datus. & sic in speciē loquit' sed. §. in gñe. et facit. ff. de admi. tu. l. quotiens. §. constat.

Ad litem. ¶ Casus. Si curator: de ad litem & impensaz faciat a contutoribus suis exigere potest.

v ¶ Tutor. secundario non principaliter: vt insti. qui testa. da. tu. pos. §. certe. & de cu. tu. §. datus. sed in casu etiam principaliter: vt not. in rub. Uel dic tutor: i. curator. sic ponitur. §. de suspe. tuto. curatores. & de condi. & demō. l. pater. §. additionum. Additio. Uel dicas ꝙ littera de condi. & demō. l. pater. §. additionum. Additio. ad verbuz erogasti: vt sit sensus tutor: datus scilicet quōcūqꝫ: quid bona fide erogasti ad litē &c. fus sit tutor: datus scilicet quōcūqꝫ: quid bona fide erogasti ad litē &c. ita dicit Christo. porcius in. §. certe autem rei. insti. qui testa. tuto. dari possunt.

x ¶ A contutoribus. vel ꝓprie. vel. i. a concuratoribus.

y ¶ Potes. per vtilem nego. gest. vt. ff. de neg. gest. ex facto. & §. de contra. iu. tu. l. ij.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Tutor p curatore ponit quã doqꝫ.

Actiõe pꝫ tutele tenetur q nec ẽ nec ẽ põt tutor.

Prelatus repellipõt si eius electio aliqli ter vitiari possit.

SIue datus. ¶ Casus. Eras tutor: ffis tui filij: noluisti administrare sciens esse multas ꝯtrouersias inter te: fratrẽ tuũ. Dicit qꝫ nõ est tibi timendus qõ poteris pu. ꝯuenire. ⁊ dabit tibi curator ad litem. ⁊ pẽdente lite si hereditas aliqua ei obueniat poteris pstare auctoritatem adcundi eam. Eluia.

a ¶ Dicis. ne tus qõ, haues perdas.

b ¶ Procuratoze. scilicꝫ ex voluntate.

c ¶ Jurꝫ. f. vt satisfaciet rez pupilli saluam foze.

d ¶ Vbi tutor exigitur. i. rẽcõuenitur a pupillo, quo casu exactus saluũ foze. pmittit. Vel dic tutoze: id ẽ curator. vt fere per totum hunc ti. ⁊ pm hoc exigit: id est necessarius est qõ est semper i tali causa. Vel dic tertio exigitur tutor. vt qꝫ dicebat pupill' heredi tatem quãdam ad se pertinere: quam ⁊ adire volebat: quod cum curator refacere non poterit: sed ecõtra tutor ad se pertinere dicit quare daꝫ tutoz cuius auctẽ adeat. vt. ff. de ap. l. cuꝫ in vna. §. tutor. ⁊. ff. de auc. tu. l. curatoꝛem. ⁊ tunc etiam in hoc satisfit solẽnitati iuris vt detur tutor. ⁊ facit. ff. de tute. qui habet. §. si pupillus. ⁊ facit iti. de cura. §. fina. ⁊. §. qui dari tu. pof. l. creditoꝛẽ, sed hodie ꝛra: vt i aut. ibi posita.

¶ De eo qꝫ pro tutore negocia gessit. Titu. xlv.

¶ Vbi tutor testamentarius vel legitimus est cum pupillo litigaturus debet ei de curatore ad litẽ facere. puideri. Vl põt pupillus illius auctoritate procuratoꝛez constituere qui eum sit defensurus: ⁊ fi res exegerit alius tutoꝛ ordinabitur. hoc dicit Salycetus.

Imperato. Diocletia. ⁊ Maximi. aa. ⁊. cc. trigani. Lex. v.

SIue ex testamento siue iure legitimo fratris tui filio tuo tutele onus ad te peruenit: vereri non debes de his questionibus quas aduersus fratrẽ tuuꝫ quondam tibi fuisse dicis[a]: cum si qua emerserit lis procuratoꝛẽ[b] dato/ ⁊ illis curatoꝛe ad litem constituto/ et solennitati iuris[c] (vbi[d] tutoꝛ exigitur) ⁊ indemnitati vtriuꝫqꝫ prospici possit.

¶ De eo qui pro tutore negocia gessit. Titu. xlv.

¶ Mulier que tutrix cẽ nõ potest si se gerat vt tutrix actiõe, ptutele tenetur. hoc dicit Salycetus.

Imperatoꝛes Ual'. et Gal'. aa. Marci. Lex. j.

SIam mulieres[e] si res pupillares p tutoꝛe[f] administrauerunt ad prestandaꝫ rationez tenentur[g].

§ Exceptio qꝫ mãdatum non sit sufficiens vel nõ sit legitimum põt opponi in quacũqꝫ parte iudicij: sicut exceptio falsi procuratoris. b. d. cum glos. Bald. vel sic. Exceptio tutoris illegitimi põt opponi i quacunqꝫ parte iudicij. Saly.

Imperaꝛ. Diocle. et Maxi. aa. marco. Lex. ij.

NOn vtiliter[h] nominatuꝫ tutoꝛ pupillorum nomine[i] agendo licet ex eoꝝ persona inuncta[k] impleat intentionem[l]: exceptione[m] (si tutor non est) submouetur.

¶ Si mater indemnitatem promisit. Titu. xlvj.

§ Licet mater petierit tutorẽ dari filio eius periculo non proptereꝛa teneꝫ ex illo facto nisi hoc expꝛssum fuerit iudicis decreto. b. d. cum. l. fi. Saly.

Impator Alex. a. Brute. Lex. j.

¶ Intentionem. non habita contradictione.

m ¶ Exceptione. etiam post litẽ ꝛtestatam: qꝛ simplis ẽ exceptioni falsi procuratoris: vt. §. de pcu. l. licet. ⁊ idẽ in plato vt possit repelli si quo/ quo mõ possit vitiari eius electio vt exceptione repellat. Jtẽ facit. ff. de admi. tu. l. vulgo.

SUo potius[n] periculo magistratus tuto/ res quos[o] petisti decerunt ꝯtu contra sexus conditionem alicui[p] ex ea obligatione obstricta es: q/ tuo periculo tutores filijs tuis dari postulasti[q].

§ Tutor: matri pupilli vl' auo administrationem cõmittens ab eis indẽmitatis pmissionem recipiens officio finito cõuenitur: ⁊ ipse ab eis cõseruabitur indẽnis. hoc dicit Salyce.

Imperatoꝛes Philip. et Philip. aa. et. cc. Asclepiadi ꝛ Menãdro. Lex. ij.

QUedam[r] pupillorũ vestroꝝ[s] a matre itemqꝫ auo materno administrata eoꝝ nomine indemnitatem vobis promissam[t] esse affecuratis. ¶ Que si ita sunt ⁊ idẽ pupilli legitime etatis effecti non aduersus matrem[v] suam itemqꝫ auum sed cõtra vos congredi malucrint: non immerito indemnitatem ab his prestari desiderabitis: quos etiam administrationem suo periculo prudez suscepisse proponitis.

Imperaꝛ. Diocle. et Maxi. aa. gaiano. Lex. iij.

OB tutorem non idoneum a matre petitum frustra vobis eam teneri contenditis: cum non nisi specialiter eius periculo dari decreto[x] fuerit comprehensum: ex ea obligatione obstricta est.

¶ Si tutor contra matris volũtatem datus sit. Titu. xlvij.

§ Contra matris volũtatez tutor: filio dari non potest. b. d. Bald. vel sic. Tutor datus a iudice vel a patre contra volũtatẽ matris premortue ab officio remouebit: nec infamia notabitur nisi de fraude cõueniatur. b. d. ⁊ no. Saly.

Impato. Seuc. et Anto. aa. tertio. Lex vnica.

JContra[y] matris vltimam voluntatem[z] fisciniuꝫ filio[a] communi tutoꝛem

¶ Si mater indẽmitatẽ promisit.

SUo. ¶ Casus. Si mulier petijt tutoꝛem dari filio suo a periculo tuo: tuder malum dedit tutoꝛem: nũ quid pupillus matrem suaꝫ conuenire poterit/ querif. Dicitur qꝫ non. sed iudicem qui nõ idoneum dedit.

n ¶ Suo potiꝰ. electiue.

o ¶ Quos petisti. O mater.

p ¶ Illicui. vl' pupillo p tutoris debito: vl' tutori pro eo quod pupillus debebit. et hoc propter velleianuꝫ, secus si tutori promisisti quod debebit pupillo vel ecõtra pupillo quod debebit tutori: quia tunc cessat. vt vt. ff. l. proꝛ. ⁊. §. ad velleia. si mater dixi. et hoc nisi dolose petijt nõ idoneuꝫ: vt. ff. ad tertul. l. ij. §. non solum.

q ¶ Postulasti. nisi ocre to fi esset deprehensuꝫ: vt ⁊ §. eo. l. fin. item facit §. de admini. tuto. l. fin. §. personis. contra. fol. vt ibi.

QUedã. ¶ Casus. Si mater vel auus matern' petijt a tutoribus filiorum suoꝝm vt quedam possit administrare ⁊ promisit de prestãdo eos indẽnes: administrauit male: si plus voluit pupillũ conuenire tu ꝙ matrẽ vel auuꝫ: bene possunt ꝛa matre vl' auo que suscepit administrationez tutele tutoribus omnimoda pre stabitur indẽnitas.

r ¶ Quedã. f. negocia.

s ¶ Vestroꝝ. o tutores.

t ¶ Promissam. bis vers bis. ꝓmittim' vobis ꝙ pupillis debebitis occasione vestre administrationis: vt dixi. §. l. pri.

v ¶ Adterem. neqꝫ auũ qui nil promiserunt pupillis: vt. j. arb. tutele. l. o tutoꝛem.

B tutoꝛẽ. ¶ Casus. Si mater petijt tutoꝛem dari filio suo minus idoneum ⁊ suo periculo: ⁊ puta dicendo fic. do tutoꝛẽ periculo matris non poterit cõueniri/ nec ea obligatione obstricta est.

x ¶ Decreto. iudicis ⁊ ipsa consentiente. ⁊ facit. §. l. j. ct. §. ad velleia. si mater. in fi.

¶ Si tutor contra matris voluntatem datus sit.

JS. ¶ Casus. Mater decedens prohibuit ne titius filio suo tutoꝛ daretur: nihilominus eũ pater dedit: nunquid poterit remoueri/ queritur. Dicitur qꝫ fic: sed non erit infamis. Eluianus.

y ¶ Contra matris. precedentis.

z ¶ Voluntatem. prohibentem ne aliquo tempoꝛe fieret tutoꝛ filij sui.

a ¶ Filio cõi. Sed cũ patri loquatur qualiter tutoꝛem habeat: Rñ. de filio naturali dicit ꝑm Azo. vel potest etiam de legitimo dici. f. emãci/

pato cum

b ¶ Vtiliter. vt de aliena prouincia.

i ¶ Nomine. aduersus debitores.

k ¶ Jniunctam. a iudice.

Ubi pupilli educari debeāt.

pato cū pī non possit esse tutor: aliqua ex cā: ꝛ sic iudex det. Uel tertio etiā si nō est emācipatus ꝛ pī det, phibitū a mīre nō erit qdez tutor. vñ si aliꝫ nō pīt dirigit sermonē. ꝛ qō dicit cōi. ſ. titū dantis ꝛ berte phiben tis. ficēs erit melior: 2 ditio prohibentis: vt ꝛ. ff. cōi diui. l. sabinus.

a ¶ Rescripto. ſ. que dicit eu3 remoueri sine mīa familia.

b ¶ Si in fraudē. vt ꝛ. ꝫ. de ſuſpec. tu. l. fi.

c ¶ Nō ſuffragabitur. sic ꝛ monachus licet in minoribus ordinibus constitutus i quibus alis nō esset monachus pōt habere vxorē: monach9 non habet: vt in auc. de mona. ſ. ſi vo reliquēs. ēſi. q ſi facti. col. i. ſ. facit ad. l. ff. de ꝛfir. tu. vti litatem.

¶ Est causa post pu. ꝛc.

TUtores qui. ¶ Lalus. Pēdente tutela cās pupillitu tor egit ꝛ succubuit: ap pellauit: oia acta penes eū ꝫ ꝛ fac9 ē pu. adultus: nūquid cām appellatiōis prosequi debet? Dicitur q sic.

d ¶ Tutores. vt eoꝝ bē redes: vt. ff. de here. tu. l. j. ꝛ de ap. l. tutor.

e ¶ Trāstulerit. secus si trāstulerint: vt. ff. de ap. l. tutor. et. ff. ſi pē. appel. mors inter. l. j. in fi.

f ¶ Lausarum. ceptaruꝫ anteq̄ finiret tutela pu bertate: vt b erat. ꝛ. ff. de admi. tu. l. ita aūt. ſ. fitu tor. ꝛ ar. ff. de neg. gest. l. nāt scrip. ff. ſi vino. ꝛ. j. ar. tu. l. tutor: post pube rē. sec9 vñ curatore post xxv. an. vt. ff. de ap. l. negocioꝝ. ſ. fi. ff3 mag. dicit idez: vt. ff. de admi. tu. l. ita aūt. ſ. fi. ꝛ illa de ap. loquit qñ non habebat curatoꝝ qūdā iſtra: sed minor: facē maior. ꝛ facē ad hāc. l. ſ. de pri. tu. l. fi. ꝛ. ff. de admi. tu. l. a tutorib9. ff. j. Itē no. hic ar. q̄ pcurator ad vocat9 sine nouo salario cās appellationi agere debēt. qđ Jo. nō placet.

g ¶ Asseri. sic ergo q̄ appellat. pbat q̄ ēfalsus. vt no. j. de ap. l. hiq. vide glo. i. c. i pīncia. sup vē bo stādū. ex de renunc.

b ¶ Pī. tutores quondam.

¶ Ubi pupilli. ¶ Plana est differentia iter hunc ti. ꝛ illū. ſ. de diuor. ſa. q: ibi diuortio solutum erat matrimonium hic morte patris.

EDucatio. ¶ Lalus Si iter matrē ꝛ pupillū: ꝛ tutorē: alios ſanguineos sit cōtrouersia apud quē educari debeat pupillus. Si mater ad secūdas nup. nō 2nolauerit preferenda est. Si aūt ad eōs as nuptias 2nolauerit ꝛ orta fuit qō iter matrem ꝛ tutores seu consanguineos sup tutella pupillorum: dz adi ri pīses prouincie: qui inspecta qualitate personaꝝ ꝛ qūctiōe perpēdet: ꝛ si iudex decreuerit apud quem educari debeat: ille necessebabebit hoc facere.

Utric9 an i possit cētu tor primi gni.

k ¶ Si non vitricum ꝛc. q: tunc etiam filiorum vitā ei adijceret. vt. ſ. de admi. tu. l. ler que. ſ. lex enim. Sed nōne pōt cē tutor vitricus? Ñ ſi. sic: vt. ſ. de ꝛ. tu. tu. l. fi. Sed rñ. nō. per hoc apud eū vel eā debent educari. Alij dicunt q̄ a patre potest dari tutor non a iudice.

¶ Quando aūt. retento eodez casu quādo secūdo nupſit. als nulla fu per hoc fieret deliberatio: sed indistincte mīsi committeretur: vt. ſ. ea. l. Uel hic qñ mater non appetit: sed alij dicit cōmittendā ꝛ tutorā alij: vel tertio supra nō fiebat q̄ō inter tutorē ꝛ matrē ꝛ cognatos: hic sic: prima placet. vt in auten. de nup. ſ. eiusdē quoq9. col. iij.

m ¶ Qualitate. vt trīnō sit apud eos qui pudicitie eius insidiātur: vt. ff. eo. l. ſi discepterit.

n ¶ Coniunctione. vt. ff. e. l. j. facit. ff. de leg. j. l. ſi seruus plurium. ſ. fi.

o ¶ Necessitate. secus in curatore bonoꝝ: vt. ff. de cur. bo. dā. l. j. ſ. quēritur.

UTruz. ¶ Lalus. Alius maternus et paternus contendebant inter se apud quez educari debeat pupill9. iudex estimabit quis eorum maiorem affectionem erga pupillum habeat: ꝛ quis magis insiſtat ad diaretur vite pupilli. propter spem succedendi: vt non ille sed alius admittatur.

p ¶ Ex spe successionis. vt illi non concedatur: vt. ſ. de nupt. l. vidue. ſ. ſed ne. ꝛ. ff. eo. l. j. ꝛ. l. pe. Sed hodie contra fm quosdam: vt in autenti. de be. ab intest. ſ. ex bis. colla. iij. quod non placet: quia licet qui prior sit in successione debeat esse tutor: nō tamē educator.

¶ De alimentis pupillo prestandis.

IUpillus ſi. ¶ Lalus. Jn baclege dicit impator q̄ si tutor non vult prestare pupillo alimenta cōpellitur per iudicē etiam si destatu pupilli mouea tur questio puta quia sit seruus: vel de bonis sit controuersia.

q ¶ Fungetur. vt instit. de ſuſpec. tu. ſ. si qs tutor. ꝛ. ſ. fe. ꝛ. ff. de ſuſpec. tuto. l. iij. ſ. tutor qui ad alimenta. ꝛ hoc etiaz feriato die: vt. ff. ō fer. l. ij. ꝛ etiam ante quadrimestre tempus ex equitur sententiam: vt. ff. ō re iu di. l. ij.

Aduocatus an teneat appellatiōis cās sine nouo salario agere.

Ablimēto rū petitio aliqua bz singlaria.

Titus. Imperator Philip. a. Dextro. Lex vnica.

TUtores[d] q̄ necdū administrationis rōnē ad curatores trāstulerūt[e] defensioni cārū[f] pupillarū assistere oportere sepe rescriptuz ē. ¶ Et iō si ꝙ vt ꝑponis instrumenta quibus asseri[g] possunt cause ꝓuocationis etiam nūc bi[h] quoz meministi apud se detinēt: aditus ꝑses prouicie periculo suo eos admoneri precipiet.

Ubi pupilli educari debeant. Titulus. xlix.

¶ Pupilli educari debēt apud matrē: nisi ad secunda vota trāsierit. Uoc dicit Bald. vel sic. Quando de transitu matris ad secūda vota est contentio iudicis com mittit arbitrio: ꝛ onus alimentādi pupillum est necessarium. Saly.

Imperator Alexan. a. Dionysio. Lex. j.

DUcatio pupilloꝝ tuoꝝ nulli magis q̄ mīsi coz si non vitricū[k] eis iduxerit committēda ē. ¶ Qñ autem[l] inter eam ꝛ cognatos et tutores sup hoc orta fuerit dubitatio: aditus ꝑses prouincie inspecta personarum qualitate[m] ꝛ conīunctione[n] ꝓpēder vbi puer educari debeat. ¶ Si autez estimauerit apud quem educari debeat: iis necessitatem[o] habebit hoc facere quem ꝑses iusserit.

¶ Ubi pupillus educetur ē in iudicis arbitrio. de eo tamen qui ei succedere dz ē iusta suspicio. b. d. Saly.

Imperatores Diocle. ꝛ Maximi. aa. ꝛ cc. grate. Lex. ij.

UTrum nepos tuus ex filia apud te an apud patruum suum morari debeat: ex singulorum affectione: ꝛ q magis ad suspicionem ex spe[p] successionis propior sit estimabitur.

De alimentis pupillo prestandis. Titulus. l.

¶ Tutor iudicis officio cogitur alimēta prestare pupillo: licet pēdeat questio de statu suo. b. d. Saly.

Imperator Anto. a. Faustino. Lex. j.

DUpillus si ei alimenta a tutore suo non ꝓstant ꝓsidez, pudicie adeat: q ne i alimentoꝝ prestatione fiat mora: partibus suis fungetur[q].

¶ Idem est[r] et si de statu pupilli seu adulti ꝛ de bonis eius controuersia pendeat.

¶ Pupillus presumitur. alimētatus a tutore ꝛ non presumitur de nihilo. virisse vel sine sumptib9 studuisse. hoc dicit Baldus. vel sic. Tutor consulitur vt alimēta pupillo prestāda faciat tarari a pretore: si tamē nō fecerit ea que legitime in eius alimentis impendit poterit ei imputare: ꝛ in dubio presumitur alit9 a tutore. hoc dicit Salycetus.

Imperator Alexander. a. Eusidio. Lex. ij.

QUod plerunq̄[s] postulatur vt arbitrio ꝓtoris[t] alimenta pro modo facultatum pupillis vel iuuenibus constituantur: pro officio suo hi qui alienā negocia gerūt: ne apud iudicem cōtrouersiam habeant[u] faciūt. Ceterum si bonus vir aut innocens tutor arbitrio suo aluit pupillos: qō interdū etiam necesse est fieri: ne secreta[x] patrimonij[y] et suspectū es alienū pandatur: qō melius[z] est interim taceri q̄ds cū modo bonoꝝ queritur vltro ꝓferri: et apud acta ius dicentis contraditi latem pupillo designari: non dubio accepto ferre debēt ea que

r ¶ Idem est. vt debeant ei prestari alimenta. a: vt. ſ. de car. edi. l. ij. ꝛ. ff. ō car. edi. l. iij.

QUod plerūq̄. ¶ Lalus Alīqñ petitur a iudice vt constituantur alimenta ꝓ impensas faciunt sine auctoritate iudicis: quia nolunt declarare facultates pu. ne inde possint sustinere damnum: an tales sumptus repetere possint. queritur: Dicitur q̄ sic: q̄ repetunt sumptus fa ctos in alimentis ꝛ in magistris instruentibus pupillum: nec enim dicat se virisse de vento.

s ¶ Qō plerūq̄. q. d. qñq̄ non petunt decerni.

t ¶ Pretoris. qui arbitretur fm qō legitur. ff. e. l. iij.

u ¶ Habeant. q: postea pupillus diceret q̄ minus esset expensum.

x ¶ Secreta. sic. ſ. qñ ꝛ qui. quar. pars. l. ij. li. ꝛ.

y ¶ Patrimonij. sez diuulgentur.

z ¶ Designari. i. in scriptura rem redigi.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Arbitrabitur. sic. ff. de admi. tu. l. lex que.
b ¶ Ministeria. i. ministros.
c ¶ Nō probet. sic. ff. de neg. gest. l. ij. & facit. ff. de neg. gest. l. nescennius. & de admi. tu. l. cum plures. §. j.
d ¶ Vento. vt lupus.
e ¶ Arbitrius tutele. Jd ē actio: q̄lis sit subauditq̄ arbitraria dr: q̄ arbitriū iudicis habet locū cum bone fidei sit.

Lupus ex vētō viuit.

Vz. ¶ Lasc. Si pfamis. in testamēto suo tutorē dederit filio suo: dicit se c. habere in bonis cum non habeat nisi. i. an in ratione reddēda pu. pre iudiceturtutori quomagis petat/queritur. Dicitur q̄ non. Idem est si dicrit testator se nō habere nisi. i. cum habeat l. quia non prēiudicabitur pupillo.

Cautio inuit. nā nō enūciatine voluntates sed dispositine ferūtur: vt hic. i. ff. de leg. ij. titia. §. catus. et. ff. communia. vtri. iu. l. scriptura. i. j. & test. verba. nisi in casu quādo inrat: vt. ff. de pbationibus. officit: q̄ (vt dicis) testatoris modum patrimonij sui verbis testamēti amplianit vel minuit.

Voluntates enūciative nō fit seruande.

f ¶ Ratio. que scribi debet: vt. ff. de tu. i ra. di. l. j. & officio.

g ¶ Omnia. ¶ Lasc. Qñ tutor accessit ad gerenda negocia pupilli oēs obligationes patris erāt soluendo: si ergo tutor dolo vel culpa non egerit: i facti faerint nō soluendo: an pericului spectet tutori/q̄ritur. Dicitur q̄ sic.

Omina. ¶ Lasc. Qñ tutor accessit ad gerenda negocia pupilli oēs obligationes patris erāt soluendo: si ergo tutor dolo vel culpa non egerit: i facti faerint nō soluendo: an periculi spectet tutori/ q̄ritur. Dicitur q̄ sic.

b ¶ Suscepte tutele. qđ pbari debet a pupillo: vt. ff. de cōdi. i. de. l. ante. i. de ma. que. l. j. §. si magistratus.

Tutor: ali qñ dolo i lata culpa folū tenetur.

i ¶ Culpam. no. doluz i latam culpaz tantū boc casu venire fm. Bl. sic et in alio casu: vt. ff. de admi. tut. l. tutor. qui re. §. competit. sed regulariter etiam lenis: vt. j. cl. qui cquid.

k ¶ Negligentia. que est lata culpa. et facit. ff. si cer. pe. l. periculum. i. ff. de admi. re. ad ci. perti. l. ij. §. si co. i. de ma. cō. l. j. §. si magistrat'. i. ff. de so. l. fricbum. §. pe. et. ff. de nego. gest. l. litis. §. j. i. ff. de admi. tut. l. debitozibus. i. ff. de vsur. l. si bene.

Vir bonus arbitrabitur[a] digne merito ad exhibitionem educationis propter ministeria[b] studiaq̄ erogata esse. Nec ferendus est qui uenis: qui cum presens esset: studijsq̄ eruditus atq̄ altitus est: si ea per alium se consecutum non probet[c]: sumptusq̄ recusset quasi vento[d] vixerit/aut nullo liberi bominis studio imbui meruerit.

¶ Arbitrium tutele[e].

Titulus. lj.

¶ In prēiudiciū tutoris nō statur estimationi bonoz que testatoz i suo testamē to fecit vel dixit se habere. b. d. vel sic. Verba enūciatiua testatoris nō inducunt dispositionem in prēiudiciū tutorum. boc dicit Bal. vel sic. Non fm testatoris estimationē: sed fm veritatem tenetur tutor reddere rationem. Saly.

Impator Anto. a. Leont. Ler. j.

Utm tutele administratie ratio a te petenti ceperit neq̄ veritati neq̄ iustis proportionibus officit: q̄ (vt dicis) testatoz modum patrimonij sui verbis testamēti ampliauit vel minuit[f].

¶ In exigendis nominibus debitoꝝ tutoz tenetur tātū de lata culpa. boc dicit Salycetus.

Idem. a. presentio. Ler. ij.

Omina paternoꝝ debitoꝝ si idonea fuerint in initio susceptē tutele: z per lataz culpam[i] tutoꝝ minus idonea tempore tutele cē ceperunt: iudex qui super ea re datus fuerit discuet. ¶ Et si palaz dolo tutoris vel negligentia[k] manifesta cessatum est: tutele iudicio damnum quod ex cessatiōe accidisset: pupillo prestandum esse statuere curabit.

¶ Adnonis est electio vtrum petat res emptam er pecunia sua: licet non nomine suo: an pecuniam ipsam cum vsuris cētesimis. b. o. Saly.

Idem. a. Titalio. Ler. iij.

Uratoz qui post decretum presidis sublata pecunia q̄ ad possessionis comparationem fuerat deposita predium sibi cōparauit: eligē[m] vtrum malis in emptione cum negocium tibi gessisse[n]: an quia in vsus suos cōuerisse pecunie sunt legitimas[o] vsuras ab eo accipere: fm que iudex tute le iudicio datus partem religiōis implebit[p].

¶ Filius abstētus per tutores ab bereditate creditoꝝ patris nō tenetur: licet a tutoribus cōsequatur interesse: quia eū abstinuerunt ab bereditate locuplete: idē si cū eis transegerit. boc dicit Bal. vel sic. Licet minor cōsequi posset vel consecuī fuerit damnum sibi illatū a tutore eo a patema bereditate abstinente: non ꝓpterea potest ipse a creditoꝝ bereditarijs conueniri. boc dicit Saly.

Idem. a. aglao. Ler. iiij.

Utm qui a bonis paternis fm edicti formam[q] abstentus est bereditarijs actionibus conueniri nulla ratio suadet[r].

¶ Nec ad rem facit q̄ aduersus curatores vel tutores si non consulte abstentus sit actio ei competat. ¶ Nibil quippe in ea actiōe[s] que officio gesta sunt vel geri debebūt venit: sed culpa solummodo quantiꝝ interfuit eius non fuisse abstentus estimabitur. Cui consequens est vt si propter eam causam transegisti[t] cuz tutoribus vl curatoribus nulla aduersus te creditoribus patris tui petitio competat.

¶ Quando plures tenentur eodem iure ratione eiusdem officij omnes sunt ad eūdē iudicem remittendi. boc dicit Bal. vel sic. Tutores omnes z eoꝝ bercdes coram eodem iudice debent conueniri er eadē tutela: z idē iudex debet delegari. boc dicit Salycetus.

Impera. Gor. a. Victo. Ler. v.

Ones tutores seu bercdes eoꝝ qui administrauerunt tutelam[u]: ad eundem iudicem ire debere i ampudem constitutum[v] est. ¶ Cum igitur patrem tuum cum alio tutelam administrasse allegas: presesꝝ pronuncie eundem iudicem/aduersus te atq̄ bercdes contutorum patris tui dare debebit: quatenus vnusquisq̄ condemnari debeat examinaturum.

p ¶ Implebit. data tibi electione.

¶ Um qui. ¶ Lasc. Filium tuum impuberem bereden institutis z tutor: abstinuit ab bereditate pupilli: z damnificatus est tantum in. c. puta bereditas valebat mille: z in nongentis tenebatur creditoribus pu. egit aduersus tutorem ad interesse quod erat in. c. et ei condemnatus est tutor: q̄ per culpam suaz fecit eaz abstinere: nunquid creditores poterunt cōuenire pupillum ad. bereditatis/queritur. Dicitur q̄ non: quia boc quod consecutus est nomine transactionis non videtur consecutus nomine bereditatis. Vel pone casum aliter vt in glosa.

q ¶ Eum qui. Tutores abstinuerūt pupillū ab bereditate paterna minus cōsulte. tenentur ergo boc nomine. vnde videtur q̄ si pupill' quid cōsequi poterit a tutoribus propter boc q̄ creditores bereditarij vadeant ez conuenire. Sz dicitur bic contra: quia consequitur quod iteres est cum non esse abstentū z illud ē deducto ere alieno.

Casus ponit.

r ¶ Formaz. q̄ est vt antecē de bereditate quid amoueat: abstineat non post: vt. ff. de acqui. ber. si seruum. §. pretor ait.

s ¶ Suadet. vt. ff. quod cuz eo. l. si ex contractu. i. de reuocan. bis que in frau. cre. l. ij. Sed hoc fallit in casibus: vt. ff. de pupillo. l. fina. li. vij. z quādo instituta abstinens accepit pecuniam a statulibero: vt. ff. de acquir. be. l. pro berede. §. papinianus scribit. Item si aliquid er bereditate amouit: vt. d. l. si seruum. Item si per supposititam personam bona patris mercef: vt. ff. de acquiren. be. l. si is q bonis.

Minor q se ab bereditate paterna abstinuit an a creditoribus bereditarijs cōueniri possit.

t ¶ Facit. vt magis teneatur actionibus bereditarijs.

u ¶ Nibil. eorum.

x ¶ In ea actione. tutele. q. d. hoc venit i actione tutele quod interest ratione abstētionis quod ē ere alieno deducto: nō quod male gessit vl administrauit res bereditarias: quod fecit forte nō adeundo vel in adeūdo: sed per restitutionem eam dimisit: vel etiam nil administrauit: q̄ tunc ipsam bereditatem habere videtur.

y ¶ Transegisti. z aliquid er ea transactione habes q̄ occasione bereditatis habes.

Ondes. ¶ Lasc. Tā tutores si plures bz pu. cū eo bēdes coram eodem iudice 2uenienti sunt. Si igitur pater tuus cū alio tutore administrauerit ei vteq̄ decessit: idem iudex pu. dabit aduersus te z bereden tutoris.

z ¶ Tutelam. scz eandem.

a ¶ Cōstitutum est. ne diuidat continētia cause: vt. ff. de qui. re. ad. eū. in. ea. l. j. z. ij. z. 3. de iudi. lz. z. l. nulli. z. ff. de lib. cau. si pariter. z de eōd. si quis. §. j. in fi.

Cause cōtinētia nō ē diuidēda

Cum interdicte.

Vm interdicte. ¶Casus. Tutor⁹ in duobus peccauit: tñ qz vendidit rem pn. tum qz paruo precio: z de precio aliquid subtrahit: si minor⁹ vult habere ratam venditionem potest repetere precium qđ recepit tutor⁹: z si tutor⁹ vnam partem precij pupillo restituerit: vel precio minus iusto vendiderit: residui precij necessaria est restitutio:

a ¶Interdicte. a lege: vt ff. de re. eorum. l.j.

b ¶Tutus. vel quia sibi retineat: vel qz gratiose vđit minus q̃ valet.

c ¶Voluistis. nã z infirmare poteritis: vt. ff. de admi. tu. l. cuꝫ plures. §. j. z facit. ff. de nego. gest. pomponius. j.

d ¶Residuum precius. Habebat eñ pupillus partẽ precij z aliã petere vult a tutore qđ apd se tutor⁹ retinuerat. Cũ dic residuuꝫ iuste estiatiõis z confirmauerat pupillus qđ fuerat alienatũ: non autem p tali pcio.

e ¶Restitui. a tutore vel ab emptore: si nõ soluit.

f ¶Ab heredib⁹ eius. sci licet tutoris.

g ¶A nobis. cuꝫ superfluum sit. rc. vt. j. de thesau. l. j. in fi. lib. z. c. ff. ad muni. l. j.

h ¶Substitutis. si nõ est soluẽdo qui administrauit: vt plene dices. §. ꝺ ꝺiui. tu. l. ij.

i ¶Transferatis. vt z. ff. de tu. z ra. dis. cũ pupillus. z. §. de fideiuss. l. ij. et §. loca. l. ij. diuisa.

Quicqd. Hec lex plana est: ideo pone casum per textum.

k ¶Leui. non leuissima. z da crempsium. ff. si cert. pe. l. periculũ. Item rõnes debet cõficere z confectas exhibere: vt. ff. de tu. z ra. distra. l. j. §. officio. quãdoqꝫ lata culpa tantum venit: vt dixi. §. eo. nomina.

l ¶Non acquisierint. cũ conditio quereꝺi cristeret: vt z. §. de admi. tu. l. pupillorũ. z. ff. ad. l. aqꝶ. inde neratⁱ. §. idẽ iulianus. z. l. si seruũ meũ. vt vsuras et re pupillari vel similia: vt. ff. de admini. tut. Sine herede. §. mos destinus. z. §. idez respõdetur. Sz qđ si aliqs velit relinquere aliqđ pupillo: z tutor⁹ fecit sibi relinqui: non videt teneri. argumen. ff. de iniur. z iniurianꝫ. §. fiqꝺ aũt. nõ eñ §ꝰ suã vtilitatẽ tenetur ei puidere. vt. ff. ó in litẽ iuran. l. videamus. §. sed nec tutor⁹. z ar. ff. de admi. tu. l. lucius. ij. §. sempronius. Sed arg. §. ff. de admini. tu. l. tutor. §ꝰ distin. §. non est. z est questio sabbatina.

Tutor de leuissima culpa non tenetur.

Tutor fi fecit sibi relinq̃ qđ pupillo vole bat aliqs relinquere an teneat.

m ¶Vtile. vt. §. de neg. gest. l. curatoris.

Utores. ¶Casus Actio tutele psonalis est: si ergo steteris p. r. vel. rr. an. q̃ non egi: an repellar ꝓscriptione. Dicitur q̃ non.

Minor⁹ potest approbare ꝓtractus qui nõ tenet si vult z ad reliquum precius agere contra administratores. Hoc dicit Baldus. vel sic. Jn electione minoris est ratificare venditionem inualidam a tutore facta tam: z precius iustum (licet vilior sit vendita) iure communi petere ab ipsoꝑsone z postea ad alios peruenire: z si omnes tutores pariter vẽꝺiderint vnus insolidum cõueniri potest: sed eo ꝙ nunto sunt contra alios cedende actiones. Hoc dicit Salycetus.

Imperato. Diocle. et maxi. aa. conom. rc. Lex. vj.

Um interdicte[a] venditionis etiam vtilium[b] cum precij fraude tutor⁹ vester accumulas se ꝓponatur: nõ dubitabit ꝓses prouincie quando venditionem confirmare voluistis[c] residuum[d] precium cum vsuris vendite a tutore possessionis: celeriter vobis restituí[e] iubere. Dõ autem petitis ab heredibus[f] eius qui vendidit precium vobis exolui: superfluo a nobis[g] desideratis: quia nec ꝓsidis experientiã possit latere: tutores qui gesserint siue heredes eorum ob ea negocia que per eos: administrata sunt principali loco conueniri debere: ceteris ob culpe rationez non seruati detrimenti periculo substitutis[h]. ¶Vel si pariter administrasse docentur etiam aduersus vnũ liberum experiundi arbitriuꝫ cõpetere: ita vt actiões quas aduersus alios habetis ad electuꝫ trãsferatis[i].

Tutor⁹ vel curator⁹ nec duꝫ tenetur de damno illato: sed etiam de lucro omisso: z in actiõe tutele vł vtili actione negociorum gestorum venit etiam leuis culpa. ẽ dicit Salycetus.

Idem. aa. z. cc. Alexã. Lex. vij.

Uicquid tutores vel dolo vel lata culpa vel leui[k] siue curatores minores amiserint: vel cum possint nõ acquisierint[l]: hoc etiam in tutele siue negociorum gestorum vtile[m] iudicium venire/ non est incerti iuris.

Actiones tutele non ꝓscribitur longo tempore. b. d. Saly.

Idem. aa. z. cc. Dalmacio.

Utores tutele conueniri longi temꝑoris ꝓscriptio non ꝓhibet[n]. vnde si his transactione vel nouatione aut ceptilatiõe liberationem nõ ꝓstitutis: apud rectorem prouincie quecunqꝫ tibi debẽtur petere non prohiberis.

Lex. ix.

Contra tutorẽ debet pupillus agere non cõtra cum qui indennitatem promisit. hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. z. cc. Jul. Lex. ix.

Utorem quondam vt tam rationes[o] q̃m si quid reliquorum[p] nomine debet reddat apud pretorem potes conuenire: q̃tus enim matrem tuam susceptis bonis vestris indennitatem pro hac administratione tutori se ꝓstituram promisisse[q] ꝓponatur/ tamẽ aduersus tutorem tibi tutele: non aduersus matris successores exstipulatu[r] competit actio.

Licet tẽpore quo tutor⁹ accessit ad gerendam tutelam esset pauper: z finita gestione reperiatur dives: tamẽ presumitur sua industria z laboꝛe non ex bonis pupilli ditatus. hoc dicit Bald. Vel sic. Quesita a tutore tutela durante non presumitur quesita de bonis pupilli ideo nõ ea vẽdicare sed tutele iudicio agere debet. Hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. z. cc. Pompo. Lex. x.

Si defunctus tutelã vestraz administrauit: non rerũ eꝝ dominium vẽdicare vel tenere potes: sed tutele cõtra eius successores tibi competit actio. Debituꝫ autem alijs indicijs comprobari oꝑtet: nã q̃ neq; ipleneq; vroꝝ eius quicq̃ ante administrationem habuerunt: non idoneuꝫ huiusmodi cõtinet iudicium. ¶Nec enim pauperib⁹ iduitria vel augmentum patrimonij (quod laboribus z multis cañ⁹ queritur[s]) interdicendum est.

Tutor⁹ tenetur etiaꝫ post tempus tutele transacte. b. d. Baldus. vel sic. Administrata post finitã tutelam prioribus cõnera veniunt in actione tutele. Hoc dicit Salycetus.

Idem. aa. Crosiano. Lex. xj.

Utor⁹ post puberem etatẽ puelle si i administratiõe[t] onera ꝓsecuerauerit[u]: tutele actione totius tẽꝑoris rõnem ꝓstare cogetur. ¶Jnaũt post finitam administrationẽ in huiꝺem rebus minime se immiscuerit tpis q̃ ipse quitur piculũ ad cũ non pertinet.

Vide per te banc. l. Salycetus.

rem: nam z in connera administratione non tenet: vt. ff. de admi. tu. l. a tutoꝛibus. §. j. z sic ꝺiuersimode pũctabis: sed si ꝙmoꝛet negocioꝝ gestoꝝ: non tutele tenetur cum non teneatur administrare. z facit ff. de neg. gest. l. eum actum.

p ¶Per seuerauerit. quidam intelligunt hoc princi. siue fit cõnera siue non: dummodo continue perseueret: quod non placet: sed in connexis tantum ꝺiꝛit vt veniant in tutele iudicio: alia in actione negociorum gestoꝝ: vt. ff. de tu. z ra. dis. si tutor⁹ post. Et dic q̃ perseuerat.

m ¶Probibet. vt z. §. qui. non obstat longi temp. prescrip. l. necꝑ. z. §. ó consti. pecu. l. ij.

Utorem. ¶Casus. Tutor⁹ finita tutela cõuenie̅ndus ẽt ratiõnem reddat z reliqua deferat: idest que remanserunt penes eum ex administratione. Si vero dicat se nõ esse conueniendum: quia cessit matri administrationez z illa indennitatem sibi promisit: z ita mater debet conueniri: an sit audiẽdus/ queritur. Dicitur q̃ non sed tutorẽ cõueniet: z tutor⁹ matrẽ ex stipulatu.

o ¶Rationem. gestoꝝ.

p ¶Reliquoꝝ. l. nõ gestoꝝ. ff. in ꝑn. qđ nõ pla cet: imo rationẽ ꝓpũtãdo reliquoꝝ reddẽdo: vt. ff. ó condi. z demon. cum seruus.

q ¶Promisse. tenetur eñ cessante velleriano cõfuum gerat negociũ: vt z. §. si mater. indẽ. ꝓmi. l. quedam.

r ¶Ex stipulatu. directa vtilis tamen datur fin quosdam quod nõ placet: nisi quãdo prius cõdemnaretur tutor⁹: vt. ff. de re iudica. l. a diuo. §. sic quoqꝫ.

Si defunct⁹. ¶Casus Tutor⁹ in initio quãdo erat tutor⁹ datus erat pauper: pẽdẽte tutela factus est dives: vult pupillus vendicare ꝓdia que cõparauit sibi tutor⁹ tãꝑ empta de bonis pupilli: nunquid poteſt: queritur. Dicit q̃ non: q̃ nõ sufficit ad ꝓbationem q̃ ex bonis suis factus fuerit dives quia ab initio gestionis pauper erat.

s ¶Iam q̃. vere aliꝶ. nam rc.

t ¶Queritur. vt ct. §. de usufru. l. si. in princi. Et est ar. q̃ ea q̃ acquirit filius non acquirit patri. Sed arg. z tra. §. de cepi. z cleri. auten. licentiam. z de dona. inter virum z vroꝝ. l. etiam.

Fili⁹ acq rés an acq rat patri.

Utor. ¶Casus. Burãte tutela tutor inchoauit edificare domũ: finita tutela conueris ꝓpletis ad alia gerẽda nõ accessit: de non gestis nõ tenebitur.

u ¶Administratiõe continera. vt q̃ tempore pupillaris etatis cepit facere domum: post eandez etatem cõpletam perfecit domum non tenetur ad alia. Vel dic post finitã administratiõnẽ: scilicet añ subaudi trãslationẽ factam ad curato

Tutor: teneri cõeris pscurare.

tenetur tutor: ꝛ curator in ꝛneris aĩ trãslationẽ nõ post: vt hic. ꝛ. ff. de admi. tu. ita aũt. ꝛ. pe. ꝛ. ff. ꝛ. tutorẽ qui. ꝛ. tutelã. ibi sic cñr. ꝛ. ff. de ap. l. tutor. ꝛ. ff. de pi. tu. l. tpis. Sed quidã in ꝛnera cessant ad tps ꝛ postea reassumpsit aĩ trãslationẽ; Dicam in tutele iudicium venire cum gerere teneatur vt dictum est.

a Utele actio. Ne credib⁹. ſz aliter q̃ pupillo: vt. ff. de admi. tu. er pluribus.

b Successores. sed aliter q̃ in tutorem: vt. ſ. ꝺ here. tu. per totum.

Ideꝫ. aa. Quintile. Lex. xvj.

Utele actio tam heredib⁹ q̃ contra successores⁹ competit.

Confessio tutoris extra inuentariuꝫ non preiudicat veritati: sed cõfessio facta per inuẽtarium adeo preiudicat q̃ nõ põt probari. boc primo. Tutori non põt administratio diferri/ nisi inuentario solẽniter precedẽte: nisi testator: vetuerit inuentarium fieri. Item qui non facit inuentarium reputatur suspectus ꝛ debet remoueri: puniri. Hoc dicit Bal. vel sic. Confessio profitentis maiorẽ esse quantitatẽ patrimonij pupilli q̃ fit nõ preiudicat fidi: nisi inuentarium fecit scribi: quia tunc probatio in contrarium non admittitur. Hoc dicit Saly.

Impa. Justi. a. Jul. p. p. L. xiij.

Ueteris iuris dubitationẽ occidẽtes sancimus: siquidem tutor vel curator: pro substãtia pupilli vel adulti aliquid vbicũq; dixerit⁽ᶜ⁾ ad maiorẽ quãtitatẽ camᵈ reducens: siue pro vtilitate pupilli vel adulti⁽ᵉ⁾: siue per suã simplicitatẽ siue p aliaꝫ quãcunqꝫ causamᶠ: nihil vitari preiudicare⁽ᵍ⁾ ſz hoc obtinere quod ipsiuꝫ rei inducit natura et mensura pupillaris vel adulti ostendit substãtiẽ⁽ʰ⁾.

¶ Si autẽ inuentario publice facto: res pupillares vel adulti iscripserit⁽ⁱ⁾: et ipse p bmõi scripturam confessus fuerit ampliorem quãtitatem substantie: non esse aliud inspiciendũ nisi hoc qõ inscripserit: ꝛ fm vires cuiuslibet scripture patrimonij pupilli vel adulti exigi: neqꝫ enim sic homo simplexcimo magis stult⁹) inuenitur vt in publico inuentario scribi cõtra se aliquid patiatur⁽ᵏ⁾.

Tutor: vel curator: aĩ administratio nem ei⁹ decretam ꝛ cõfectionem inuentarij sibi a testatore non remissi nõ potest administrare: ꝛ inuentarium non conficiens remouet vt suspectus: nisi testator: remiserit. Hoc dicit Saly.

Illo proculdubio obseruando: vt non audeat tutor: vel curator res pupillares vl' adulti aliter attingere vel vllam sibi cõionem ad eas res vẽdicarẽ: nisi prius iudicario publice facto⁽ᵐ⁾ fm mores

Idem. aa. Quintile. Lex. xvj.

Utele actio tam heredib⁹ q̃ contra successores⁹ competit.

Confessio tutoris extra inuentariuꝫ non preiudicat veritati: sed cõfessio facta per inuẽtarium adeo preiudicat q̃ nõ põt probari. boc primo. Tutori non põt administratio diferri/ nisi inuentario solẽniter precedẽte: nisi testator: vetuerit inuentarium fieri. Item qui non facit inuentarium reputatur suspectus ꝛ debet remoueri: puniri. Hoc dicit Bal. vel sic. Confessio profitentis maiorẽ esse quantitatẽ patrimonij pupilli q̃ fit nõ preiudicat fidi: nisi inuentarium fecit scribi: quia tunc probatio in contrarium non admittitur. Hoc dicit Saly.

Impa. Justi. a. Jul. p. p. L. xiij.

Ueteris iuris dubitationẽ occidẽtes sancimus: siquidem tutor: vel curator: pro substãtia pupilli vel adulti aliquid vbicũq; dixerit⁽ᶜ⁾ ad maiorẽ quãtitatẽ camᵈ reducens: siue pro vtilitate pupilli vel adulti⁽ᵉ⁾: siue per suã simplicitatẽ siue p aliaꝫ quãcunqꝫ causamᶠ: nihil vitari preiudicare⁽ᵍ⁾ ſz hoc obtinere quod ipsiuꝫ rei inducit natura et mensura pupillaris vel adulti ostendit substãtiẽ⁽ʰ⁾.

¶ Si autẽ inuentario publice facto: res pupillares vel adulti iscripserit⁽ⁱ⁾: et ipse p bmõi scripturam confessus fuerit ampliorem quãtitatem substantie: non esse aliud inspiciendũ nisi hoc qõ inscripserit: ꝛ fm vires cuiuslibet scripture patrimonij pupilli vel adulti exigi: neqꝫ enim sic homo simplexcimo magis stult⁹) inuenitur vt in publico inuentario scribi cõtra se aliquid patiatur⁽ᵏ⁾.

Tutor: vel curator: aĩ administratio nem ei⁹ decretam ꝛ cõfectionem inuentarij sibi a testatore non remissi nõ potest administrare: ꝛ inuentarium non conficiens remouet vt suspectus: nisi testator: remiserit. Hoc dicit Saly.

Illo proculdubio obseruando: vt non audeat tutor: vel curator res pupillares vl' adulti aliter attingere vel vllam sibi cõionem ad eas res vẽdicarẽ: nisi prius iudicario publice facto⁽ᵐ⁾ fm mores

a Utele actio. Ne credib⁹. ſz aliter q̃ pupillo: vt. ff. de admi. tu. er pluribus.

b Successores. sed aliter q̃ in tutorem: vt. ſ. ꝺ here. tu. per totum.

Uteris. ¶ Laſ. Si tutor: extra iudiciũ fitet plus eẽi bonis q̃ sit vt pupillus sit cũ nobili muliere ꝛtractur⁹ mrimonii nisi nõ ꝓiudicat. ꝛ boc in ꝑma. Si ꝙ tutor in inuentario scripserit. c. esse i bonis reditate cũ nõ sint nisi. l. ꝓiudicat sibi: qz credit publico instro. ꝛ boc in fẽa. Nõ aũt accedit tutor: ad admistrãdas res pupillares nisi prius facto inuẽtario: nisi testator: ꝑceperit inuẽtariuꝫ nõ fieri: et boc in tertia. Si vero inuentariuꝫ nõ fecerit remouebit vt suspect⁹: ꝛ crit infamis: nec bñficio ꝓncipali erit absolut⁹: ꝛ alijs penis legitimis subiugabitur.

c Dixerit. ꝙ fitendo ex⁹ ꝛ extra inuẽtarium.

d Eam. substantiam.

e Adulti. sic. ſ. ꝺ. de alipu. ꝓf. l. fi.

f Causam. q: sic crede bat forte.

g Preiudicare. non g valet ꝙ fessio ex⁹ ius. ꝛ fic subaudi. facit. ff. de iter. act. l. j. in fi.

h Substantie. vt et. ſ. de tut. ꝛ fac. igno. l. cum falsa.

i Inscripserit. sic q̃ nõ auditur. ꝓbatio ſ Sriuz: vt. ſ. ad vel. antique. ſ. j. ꝛ in auten. vt ll. ma. et auie. ſ. ad bec. col. viij. Sed cõtra. ſ. de ꝓbat. l. cum precibus. So. bic eo patiente ꝛ volente: vt ip̃omet scribente fic scriptum est: ibi eo ignorante quid scriberet: vl' spẽciale ẽ: quia cuz magna solẽnitate fit inuẽtariũ; ꝛ boc etiam modo solui tur. ſ. pl⁹ va. quod agi. l. j. ꝛ. ſ. si quis al. vel si sibi. l. cuz ꝓpria. q̃ sunt contra.

k Satiaf. sibi ergo ꝓiudicat si patitur: vt hic. ꝛ. ff. de be. tu. l. cñ ostendimus. ſ. fi. ꝛ facit. ſ. de be. instl. l. fi.

l Uendicare. nisi res pituras: vt. ff. de admi. tu. l. tutor q reptorũ. ſ. j. ꝛ cleri. l. nulli. ſ. cum autem vir.

m Facto. quo scribunt inuenta. fic ꝛ. ſ. de cu. fu. l. fi. ſ. ꝑe. ar. ſ. de epis.

n Negligerint. quo ipso ꝓsumit dolo facere: nisi subsit aliqua cã ne cessaria: vt. ꝺ. l. tutor. in ꝑin.

o Suspecti. violẽta est hec ꝓsumptio: vt. ff. de suspec. tu. l. iij. ſ. tutor. tores. ꝛ hoc nisi aliquo vinculo necessitudinis vel affinitatis sint pupillo ꝛiuncti: vt. ff. de suspec. tu. l. fi tutor. Uel illud itellige cũ ob aliã causam remouetur vt suspectus. Uel dic vt ibi.

p De diuidenda tutela ꝛc. Scz a iudice vel diuisa. ſ. a defuncto,

Ipost. ¶ Laſus. Si pupillus plures habeat tutores: ꝛ finita tutela oẽs fuerint soluẽdo: ꝛ datus fuerit curator: nec ille egerit: ꝛ aliqs eoꝝ fuerit factus nõ soluendo: pticuli ad ꝛtutorem nõ pertinebit: sed ad curatorem q cuz agere potuit cum effectu agere supersedit.

solitũ res ei tradãtur: nisi testatores q subsitãtiã trãsmittũt speciali ter inuentariũ cõscribi vetuerint.

¶ Sciuris tutoribus ꝛ curatoribus q̃ si inuentarium facere negleꝛerint⁽ⁿ⁾ ꝛ quasi suspecti⁽ᵒ⁾ ab officio remouebãtur: ꝛ penis legitimis que contra eos interminate sunt subiaceb unt ꝛ postea perpetua macula infamie notabuntur: neqꝫ ab imperiali beneficio absolutione hmõi note fruituri.

De diuidẽda tutela. Titu. liij.

Si tutor: qui tenebatur per ꝓtius tẽꝑore officij depositi ẽ soluẽdo collega nõ tenet. b. d. Bal. vl' sic. Tutor: non tenetur ex facto ꝛtutoris qui fuit soluẽdo tempore deposite siue finite administrationis. h dicit Salycetus.

Impator. Hor. a. optato. Lex. j.

Ipost finituꝫ administrationis officiuꝫ collegę tui indẽnitati pstãde idonei fuerint⁽ᵖ⁾: posteaqꝫ dum non cõueniũtur minuꝫ idonei effecti sunt: vitium aliene cessationis ad dispendium tuuꝫ pertinere: iuris ratio non patitur⁽ᵠ⁾.

Ubi administratio non ẽ diuisa omnes tutores tenẽtur eque principaliter et ꝑ ꝓtius: sed vbi est diuisa a testatore vel a iudice non tenetur vnus ꝓ alterius gestione: nisiin casibus ſspecialibus: diuisio vero quam tutores inter se ꝓpria aucto ritate faciũt pupillo non officit. b. d. Bal. vel sic. Si administratio tutele vel cure nõ fuerit diuisa: vel ab ipsis tutorib⁹ vel curatoribus diuisa fuerit: potest quilibet eoꝝ conueniri insolidum: secus si fuerit diuisa a testatore: vel a iudice: quia quilibet tenet ꝓ parte: nisi in casib⁹ hic positis. boc dicit Salycetus.

Imp. Carus Carinuꝫ ꝛ Numerianus. aaa. ꝓmogenio. Lex. ij.

Si diuisio administrationis inter tutores siue curatores in eõdẽ loco seu ꝓuincia⁽ʳ⁾ constitutos necdũ fuerit: licẽtiã habeat adolescẽs ꝛ vnum coꝝ eligere⁽ˢ⁾ ꝛ totum debitũ exigere: cessione videlicet ab eo aduersus cęteros tutores seu curatores actionum cõpetẽtiuꝫ ei faciẽdã⁽ᵗ⁾. ¶ In diuisionẽ aũt administrationẽ deducta⁽ᵘ⁾

p Fuerint. fic. ſ. ꝺ. de fide. l. fideiussor.

q Nõ patif. vt. ſ. ꝺ. de ꝓba. er ꝓsona. ꝛ. ff. de admi. tut. l. tutores. q post. ſ. tutorib⁹. ꝛ. l. emiſ⁹. et ff. rem pu. fal. fo. l. fi. ꝛ. ſ. qui. cau. ba. tu. l. fi.

Si diuisio. ¶ Laſ. Si pupillus plures habeat tutores: aut facta ẽ diuisio iter eos a iudice vl' a testatore aut nõ: si nõ electione⁹ ꝑ pupillus finita tutela quẽ velit ꝛuenire ꝛ isolidũ. Cessione tamẽ ꝛuentionis ꝛ exactionis cũ eis petẽtis aduersus alios ꝛtutores suos facta: ꝛ h in ꝑma. Si facta ẽ: aut a iudice: aut a testatore: aut a se. istis duob⁹ ꝓximis casibus: vnus er alteri⁹ administratiõe nõ tenebitur: nisi ꝑ dolũ alium suspectum remoueri non fecerit vel tardẽ remouit cum alter factus fuerit nõ soluẽdo. vel si accusfauerit de suspecto ꝛ collusit patiendo se suꝑari ꝓpter alia quaꝫ pecunie quantitatem. ꝛ si dicat contutorem non administrasse: qua ꝑ hoc non ercusfabitur: quia et de non administrat⁹ tenebitur: ꝛ boc in secunda. Si vero ipi inter se diuiserunt perinde ẽ quasi diuisio facta nõ esset: ꝛ quilibet insoliduꝫ conuenietur: ꝛ ꝓto conuẽto ꝛ exacto. cedet sibi pu. act. aduersus alium. ꝛ boc in tertia. Tiuia.

r In ꝓincia. secus er govbi diuersarum puiciarũ fuerint: vt. ſ. ꝺ. de pupi. tu. l. ij. ꝛ. ſi vn⁹ ex plu. tut. l. ij. ꝛ. ff. de cur. bo. dã. l. ij. ſ. j.

s Eligere. vt. ſ. ti. j. cũ interdicte. ꝛ arg. ff. ꝺ. cu. bo. ꝺã. l. ij. Et dic si oẽs administrẽt aut nullus: habet electionem pupillus: si vnus administrauit ꝛ alius nõ: id administratis ꝓmo ꝛuenit qui gessit: scõo magistrat⁹) deinde alius. at i nõ ges

Tutores pupillo obligant q̃ ordine cõuenitur.

stis oẽs tenent: vt. ſ. ti tut. non ges. l. fi. ꝛ. ff. de admi. tu. l. tres. ſ. item in eo. ꝛ. ſ. de here. tu. l. pater.

t Facienda. item alia duo beneficia hz: scilicet vt actio diuidatur. et vtilis (cetiã non cessa) detur: vt. ff. de tu. ꝛ ra. dif. l. j. ſ. nunc tractemus. ꝛ. ſ. de contra. iu. tu. l. ij. sed fideiussoribus tutoris denegatur: vt. ff. rez pu. fal. fo. l. fi. ſ. j. sed si essent plures fideiussores alter vn⁹ tutoris alter alterius tutoris non denegat eis boc beneficiuꝫ: vt. ff. de here. tu. l. pupillus. nec obstat. l. sequens si fideiussores: q̃ pupill⁹ accepit nouam cautionem. ꝛ sic sibi fecit preiudiciũ. Et nota ꝙ primũ ꝛ vltimuꝫ beneficium non danꝫ dolosis: sed mediuꝫ de diuidenda actione sic: vt ff. de tu. ꝛ ra. dif. l. j. ſ. nũc tractemus. ꝛ de admi. tu. l. si plures. fm. Bꝺ. li cet Azo non concesserit.

u Deducta. ablatiui absoluti.

Prodiderunt.

a ¶ Prodiderunt. idem si vnus non instruat alterum super eo q̃ alter nescit ad suam gestionem pertinere: vt. ff. de admi. tu. tituz. §. tutores. Idem si non ex egrit sati cdationem rem pu. sal. fo. cum videretcum fie ri n̄ solu endo: vt. ff. de admi. tuto. tres tutores. §. fi.

b ¶ Non administrasse. nam nihilominꝰ poterūt accusari de suspecto: vt insti. de susp. tu. §. fin. Spectus autem est.

c ¶ Insolidum. aliud in pluribus administratoribus reipub. vt. ff. de cõue. fi. debi. l. i. a. l. qsi. lib. x. & quo qs or. cõ. l. i. & ff. et fin. lib. xi. et facit. ff. de negs. gest. cum alicui. & ff. de admi. tu. l. lucius. ū. §. sempronꝰ. & ff. marime. in fi. & ff. ad munici. l. imperatores. et ar. ff. de admi. tu. l. si pupill' alterū. Et predictis collige: q̃ aut est diuisa a testatore vel a iudice: et tunc non tenetur vnus p̃ altero ni si in tribus casib' hic posit is 2 duob' additis. si a nullo vl'a scipsis est diuisa fiue omnes administrent siue nullus oēs teneāt insolidum: vt in fi. huius. l. 2 in p̃nc. si vnus gessit alter nō: tūc p̃mo gerens. sed o magistrat'. tertio non gerēs: nisi q̃n debuit non gerens facere aliuz suspectū: vel tarde fecit vel colluit: vt. ff. si tutor non gest. l. i. et. ff. de tute. et. ra. dis. l. i. §. vsq; adeo. et. §. de vsu. pu. l. ū. Aliud in curatore bonorum: vt. ff. de cu. bo. dā. l. ū. §. fi. quia voluntarie cõstituit: vt in. e. l. §. queritur. vbicūq; diri cos i solidū teneri tripler dat remedii alijs: sz dolosis vnum tātū sm Azo. nec vnum quidem: vt modo no. & hac materia diri. §. de transac. l. i. a. d. §. nūc tractem'. et facit. §. locati. si diuisa. in fi.

¶ Icet. ¶ Lal' Cõuenit iter duos tutores vt vn' administraret: alꝰ non. pactū illud non p̃iudicat quominus qui velit conueniat pu. vel quomin' periculū adytrūq; p̃incat: nisi q̃ prius q̃eniet qui administrauit si soluendo sit: vel eius heres.

d ¶ Licet tutorum conuentione. sic. §. de pac. l. debitorum. & l. pacto. et ff. de admi. re. ad ci. perti. l. ū. §. ius reipublice.

e ¶ Non ambigitur. vt. ff. si tu. non gest. l. ū. & §. titu. i. l. cum interdicte. et ff. de admi. tu. tres tutores. & i. §. si tu. reipu. l. i. & quod no. §. l. p̃ori.

¶ De in litē iurādo. ¶ Quia in actione tutele ob culpā specialiter iuratur in litem: vt. ff. eo. alio. quod als non est: vt. ff. eo. fine. & l. videam'. §. fi. & l. in actionibus. §. i. ideo ponitur hic titulus.

¶ Si heres tutoris res vl' instrumēta mi Quersus. ¶ Lasus. noris detineat finita tutela: & datus est curator: aget aduersus eum vt restituat. Si vero dolo vel culpa lata instrumēta non exhibeat: poterit curator aduersus eum iurare in litem pro quanto nollet instrumentis carere: vel sibi non exhibita fuisse. Guianus.

f ¶ Tutelā. i. tutelare administrationem in te curatorem qui & quondā cum alio fuisti tutor.

g ¶ Litis. a fine. ne sit §. ff. ad exbi. l. tigni. §. fi. Vel illud in realib' vel in rem scriptis. hoc in p̃sonalibus vt tēpus litis sufficiat: vt ibi no.

h ¶ Pertinentia. vel quia sua vel sibi debita vel ab eo possessa: vt. ff. de ver. sig. l. verbum pertinere.

i ¶ Desiderabis. tu curator.

siue a p̃side siue a testatoris voluntate vnumquemq; pro sua administratione concurre potes: periculum inuicem tutoribus seu curatoribus non sustinentibus: nisi per dolum aut culpam suspectum non remouerunt. vel tarde suspitionis rationem mouerunt: cum alter eorum non soluēdo effectus sit: vel suspitionis causam agēdo sua sponte iura pupilli p̃o diderūt[a]. ¶ Nec prodest eis dicentibus contutorem suum non administrasse[b] pupillares res. ¶ Si vero ipsi inter se res administrationis diuiserunt: non p̃hibetur adolescens vnum ex his insolidū[c] conuenire: ita vt actiões quas aduersus alios habet: ad electum transferat.

¶ Pacto tutorum non obstante p̃ius conuenitur gerens & eius heredes q̃ non gerens. hoc dicit Salycetus.

Imperatores Diocletianus et Maxi. aa. Sotico. Lex. ij.

Licet tutorum conuentio[d] nec mutuum periculum minime finiatur: tamen cum qui administrauit si soluendo sit p̃mo loco: ciusq; successores conueniendos esse non ambigitur[e].

¶ De in litem iurādo. Titu. liij.

¶ Contra heredem tutoris ob dolum vel latam culpam instrumenta non restituentem iuratur in litem. hoc dicit Salycetus.

Imperatores Seuerus et Antoni. aa. Asclepio. Lex. j.

Quersus heredes tutoris ad transferendam tutelam[f] iudicem accipiens tempore litis[g] instrumēta ad puberem pertinentia[h] restitui desiderabis[i]. ¶ Si dolo[k] non

k ¶ Dolo. vel culpa licet finita sit tutela: vt. ff. eō. alio. maxime post lit. contest. commissa. vt. ff. de peti. l. quesitum. ¶ si seruitute.

l ¶ Quondam. cuius & tutor fuisti: et nunc curator es.

m ¶ Voluerit. non cm̃ cogeris. a mater nō admittit etiā volēs: sed ipse a dultus si vult p̃t: vt. ff. eo. l. videamus. in p̃inc. & fa. ad p̃in. l. ārb. tu. l. tutele.

exhibeantur in litem iurandi tibi facultas erit: modo si quondā[l] pupillo debitam affectionem ad vincula quoq; religionis extendere volueris[m].

¶ Nemo inuitus iurat in litem. & cōtra heredem tutoris: etiam si sit heres heredis ob dolum vel latam culpam non restituentem iuratur in litē. & vbi dolus et lata culpa cessant aliter per iudicem de veritate in quiritur. Salycetus.

Impa. Anto. a. Seue. Lex. ij.

Si qui rationem tutele/seu cure reposcit[n] inuitus in litem iurare compelli non potest: sed volens ita demum[o] audiendus est si heres per longam[p] successionem tutoris instrumēta pupillaria dolo circumuenciendi pupilli gratia exhibere non vult. Sinuero neq; dolus[q] neq; lata culpa[r]: neq; fraus heredis cōuincitur: omissa iurisiurandi facultate iudex de veritate cognoscet: q̃ etiam argumentis[s] liquidis inuestigari potest.

¶ Pupillus vel adultus non potest liquidum debitum gratis remittere. hoc dicit Baldus. vel sic. Minor non potest remittere pacto condemnationem secutam iuramento in litem p̃stito. hoc dicit Salycetus.

Idem. a. Pristiano. Lex. iij.

Summa[t] sententia comprehensa quam cessantibus[v] curatoribus quondaz tuis iudex secutus iurisiurādi a te prolati religionem: in condemnationem deduxit: minui pacto[x] non potuit.

¶ Contra tutorem (etiam p̃opter leuē culpam) iuratur in litem. cōtra vero tutoris heredem p̃opter dolum & latā culpam tantum: nisi lis fuisset contestata cum tutore defuncto: quia tunc contra eius heredē iurabitur p̃opter leuem eius culpam. hoc dicit Salycetus.

Impa. Hor. a. mutia. Lex. iiij.

Juramentū in litem cōtra tutorem & eius heredes ex quibus p̃sterit.

lata culpa similitudinem notando inter dolum et latā culpā dicit ideo vt innuat vt tūc iuretur si lata culpa committatur ab herede. sic. ff. ea mi. ber. l. ū. §. i. sed p̃ima placet.

s ¶ Argumentis. nō solum iureiurando q̃ō est species. phatiōis q̃ō tñ ante & post p̃tatari: licet quidam dicant hodie contra: vt no. ff. e. vi deamus. §. pe. & s. de iu. auf. post iuramentum.

t ¶ Summa. ¶ Lasus. Duobus administratiõe rerum iniūcta vnus administrauit alius cessauit: qui gessit dicebat minorez dānifica administrauit alius cessauit: qui gessit dicebat minorez dānifica tū fuisse in. c. per hoc & alius nō gessit: et iurauit aduersus eum in litē et iudex condēnauit eum in. c. minor: circumuentus forte fecit et pactus de non petendo: nunquid ei noceat? queritur. Dicitur q̃ nō ex q̃ non interuenit curatoris autoritas: vel sic. Petijt socius vt transigeret super predicta summa: an possit fieri tractio? queritur. Dicit q̃ nō: prima posito verio? est.

u ¶ Summa. l. quantitas.

v ¶ Cessantibus. i. in restituendis rebus adulti.

x ¶ Pacto. q̃ gratis nō valet cū sit minor: vt. ff. de pac. l. pactum curatoris. nec transigēdo cū sit res certa: vt. ff. de transact. l. si de certa. et. l. si causa cognita. & ff. de transac. & post. §. fi. & ff. de condi. inde. l. elegans. si quis post. sed si esset maior valeret pactum & nouatio: vt. ff. de re iudi. l. iiij. & §. si ex conuentione.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Alio iure. ¶ Casus. Alio iure tenet tutor: alio iure heres eius: q aduersus tutorem si instrumenta nō exhibeat dolo lata culpa vel leui tutorarum litem aduersus heredem non: nisi instrumenta fuerint in hereditate inuenta: a illa dolo vel lata culpa nō exhibeat: a hoc in prima. Si vero lis cum tutore fuerit contestata inträfferenda actione in heredem pfes par tibus suis fungetur: a ni si instrumenta exhibean tur non ignorabit quali ter procedet sed non aperit qua actione. Tu dic q deferet iuramentum heredi: si poterat deferre vel defuncto: vt. ff. de he re. tu. l. cuz ostendunus. et. l. vlti.

a ¶ Alio iure est. id est tenetur.

b ¶ Nō proferat. dolo vel lata culpa vel leui. alio quin: id est si non per leuem nō esset aliud in tutore q̄ in herede pro cuius lata culpa iuratur. a sic est speciale vt propter culpam iuretur. als̄ con tra: vt. ff. co. l. videamus. §. fina.

c ¶ Dolo malo. supple vel lata culpa: vt. §. co. l. is qui. vel lege vt ibi no. Item de dolo ipsius he redis dicit non defuncti quia tunc nō iuratur in litem contra heredem p dolo defuncti: sed commune interesse petitur: vt. j. l. priori. Sed cum p pter latam culpam vel le uem iurat an veniat singulare interesse in facti cognitione iudiciaria si ne alia probatione sicut a quando propter dolū iuratur: Respond. cum mune interesse venire: vt ff. eod̄. l. ij. §. i. fin Et 30. a fatis est a probatione re leuari.

Questio notabilis.

d ¶ Addoderari. sic defe rendo iuramentum con tra heredem vt poterat contra defunctum defer ri: vt. ff. de here. tu. l. cum ostendimus. et. l. fi.

Ject. ¶ Cal. Si tutor inuentariuz nō fecit: decessit: aduersus heredem in litem nō iurabit: sed cōueniri potest de dolo defuncti ad commune interesse.

e ¶ Placuerit. Apparet hic q propter dolum defuncti nō iuratur aduersus heredem in litez: sed ob suū heredis: vt. §. co. is qui. a. l. alio. Item aduersus tutorem ipsius et tali dolo iurat: vt. ff. de admini. tu. tutor: qui rep. in princi. Alij dicunt tantū defuncti in culpa fuisse. nam a si in dolo etiam aduersus heredem ob dolum defuncti iuraretur.

¶ De heredibus tutorum vel curatorum.

Heredes. ¶ Casus. De negligētia tutoris que dolo non cōparat: an heredes ei' conueniri possint/ querit: Rñ. q nō. nisi fuerit contest. cū defuncto: vel aliquid ad eum pervenerit et bonis pu. vel cū pupillo acquirere potuit aliq̄ cessit: vt. ff. mandati. l. fi. procurator. §. vlti.

f ¶ Ob negligentiam. scilicet defuncti.

Heres tenef ex dolo lata cul pa defuncti.

g ¶ Non oportet. Et dolo ergo defuncti: lata culpa heres tenet nō le uem: vt hic. §. de nego. gest. l. curatoris. a. ff. e. l. fi. §. i. a de ac. a ob. l. er de pupillo. a. l. in heredes. nisi in tribus casibus vt subijcit.

h ¶ Inchoata est. vt. §. ti. j. l. alio. in fi. a. ff. eo. l. fi. in fi.

i ¶ Lucrum. vt. j. eo. l. fi. a. ff. de calū. l. in heredem.

k ¶ Restitutum sit. vt quod potuit pupillo querere tutor alij permisit: vt. ff. man. si procuratorem. §. fina. lucrum enim est ex alieno &c. vt. ff. de

Pfur. si pignore. §. i.

Ater. ¶ Casus. Si plures dati sunt tutores alicui: a quidā gesserūt a quidam nō. Non gerētes vel eoz̄ heredes tenent: pr̄ tñ conueniēdi sunt qui gesserunt.

l ¶ Vel vtili. vel pro. i. nā vtili non directa tenetur qui non gessit: vt. ff. rem pu. sal. fo. non quasi. §. i. Vel dic tutele. l. vtili. vel vtili. l. negociorū gestor cōtra heredez curatorij. §. de neg. gest. curatoris.

m ¶ Potestis. cum ex dolo vel lata culpa tantuz defuncti heres teneatur: vt. §. l. priori. apparet q cessatio est dol' vel lata culpa: vt hic. j. tit. j. l. ij.

n ¶ Rescriptum est. vt. §. ti. ij. licet. et. §. ar. tu. l. cuz interdicte. et. §. de admi. tu. et ti scisses. a. j. §. ti tu. rei pub. cau. l. j.

Aduersus. ¶ Casus. Si tutor: i cā pupilli contrarit et fideiussorē nō ideneum accepit: puta q̄ mutuauit pecuniam pu. an teneat eonoie/ q̄rit. Dicitur q̄ sic. vel sic. Aliqui: fideiussit pro titio apud scium: sed filio suo fideiussorem dedit: tntoz̄ si a seipo ñ ere gerit titio facto non soluendo: vel titiū non conuenit poterit pupill' ex causa fideiussiōis act. tutele conuenire eo q̄ conuersa sit prima actio in actionem tutele.

o ¶ Aduersus heredes. q si mares sunt et legitime etatis debēt explicare q̄ per defunctuz inchoata sunt: vt. ff. co. l. j.

p ¶ Fideiussionis, puta quia malum fideiussorē accepit in causam pupilli: naz tenet eo noie. Vel aliter: q̄ cum debuit erigere alios debitores pupilli: seipsum debet erigere: si non fecit deuolui in actionem tutele ipsa actio: vt. ff. de admi. tu. l. quotiens. §. i. etiam si prima erat finita tempore: vt. d. l. quotiens. et ff. de fideiuss. tu. tutor: da tus. et. ff. de nego. gest. l.

Tutor ase vt ab alijs debet exigere.

Imperatores Gordianus. Lex. vj.

Pater vester tutor vel curator datus si se non excusauit: non ideo vos minus heredes eius tutele vel vtili[1] iudicio conueniri potestis[m] q̄ cum tutelam seu curam non administrasse dicitis: nam et cessationis ratio reddenda est. ¶ Prius tamen propter actum suū eos conueniendos esse qui administrauerunt sepe rescriptum[n] est.

¶ Heredes tutoris tenētur de eo quod defunctus a se vel ab alio non exegit. hoc dicit Salycetus.

Idem. a. Utte. Lex. iij.

Aduersus heredes[o] quondaz tutoris tui tutele actione consiste. ¶ In iudicium autem veniet etiam id quod tibi tutor ex causa fideiussionis[p] debuit.

¶ Heredes tenentur ad eos puenta restituere: a de neglectis a defuncto rationez reddere. hoc dicit Salycetus.

Imperator Alexander. a. Frontino. Lex. iiij.

Heredes eoruz qui tutelam vel curā administrauerunt si quid ad eos ex re pupilli/ vel adulti peruenerit restituere cogantur[q]. ¶ In eo autem quod tutor vel curator administrare debuit: nec administrauit rationem eos reddere debere non est ambigendum[r].

¶ Si tutor vel curator non gesserit. Titulus. lv.

¶ Qui non admittitur ad accusanduz potest esse promotor inquisitionis? a potest implorare officium iudicis in locum deficienti? accusationis quod est nota. dignū. Baldus. vel sic. Tutor etiam non gerenti imputatur si concuratorem suspectū nō fecit: a libertus qui non potest patronum de suspecto accusare non prohibetur iudicis officium implorare. hoc dicit.

Imperator Alexāder. a. Zotico.

Ertum est Lex. j.

Non solum eos qui gesserunt/ sed etiam diuortio. §. penulti. a. §. fi. a. l. qui sine. Accursius.

Heredes. ¶ Casus. Si ad tutoris heredes vel curatoris aligid ex re pu. vel adulti peruenerit: an id restituere debeant/ querit. Dicitur q̄ sic. a sine administrauerit tutor vel curator sine non tenebunt. Uimanus.

q ¶ Logantur. vt. §. co. l. i.

r ¶ Ambigendum. vt. §. co. l. pater. a facit. §. ar. tu. l. tutele.

¶ Si tutor &c. ¶ Qualiter is qui gessit teneatur dictuz est: videamus qualiter is qui non gessit conueniatur a q̄s: sine quo ordine. Et 30.

Continuatio.

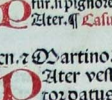

Ertum est. ¶ Casus. Si plures dati sunt tutores a q̄dā gerant a quidam non: non gerentes si soluendo non sunt qui gesserūt vel eos de suspecto non accusauerint quin teneantur dubium non est. a hoc in prima. Si ergo libertus et patronus dati fuerunt tutores: a patronus fuerit suspectus non debet libertus ex culpa i si eo preterea dimittat patronū accusare: q̄ non licet sibi aduersus patronum famosam instituere actionem cuz possit officiū iudicis

De vsuris pupillaribus.

ciuum iudicis imploratre: si aliquid de rebus pupilli periret vt amoueretur et alius darctur. Uiuianus.

a ¶ Debuerunt. vt.§.l.priori.ct.§.de testa.tu.si tibi pater.z.ff.de ri.nup. l.si quis tutor.§.quinctiam.licet enim gessisse videatur et qui per aliuz gerit: vt.ff.de admi.tu.l.ita autem.§.gessisse.z.l.tres tutores.ct.ff.de fideiuss. tut.l.ij. nihilominus tamen tenetur: vt.ff. manda.si procuratoz.§.si tutores.

b ¶ Nõ potuerunt. Dic vt diri. §. de prõba. l. cr persona.ct.§. si tutor: rei publi.l.j.vide.l.fi.§.de fideiuss.tu.vbi similia verba habentur.

c ¶ Omiserũt. ℞ dic sicut diri.§.de diui.tu.l.ij.

d ¶ Patronum tuũ. qui z contutor erat.

e ¶ Actionem. id est accusationem de suspecto.nã actionẽ pecuniariã etiaz famosam pupilli nomine potest intẽdere: vt.ff. de in ius vocã. quẽtuz. que est cõtra. Uel dic.p prie z non potest scz suo nomine intendere nisi ex magna causa: vt.ff. de in ius vo. sed ſi hac lege.§. fina.sed nomine pupilli fic. vt in contrarius. Uel dic non potest accusare: scilicet per libellũ ſz impetrando officium iudicis sic. vt subiũcit quod dic vt in summa de ob. pa.pref.

f ¶ Potuisti. imperando per officium iudicis vt ille remoueat z alĩ de tur: cum sine accusatore hoc fieri possit: vt.ff. de suspec.tu.l.ij.§. pterea. Sed quidã dicũt hic peti curatoz nõ cũ remoueri cũ sit comictus pupillo necessitudinis vinculo: vt.ff.de suspec.tu.l. ſi tutor.in pn.q℞ nõ placet.quia nõ pupilli ſz cõ tutoris erat patron⁹.satis tamen põt legi in patrono pupilli.

Tutor suspect' quãdoq; sine accusatore remouet.

Qui se. ¶ Casus. Si duo tutores dati sit pupillo z vn⁹ gerat: ali⁹ nõ: ille q non gerit non tenet.si alter qui gessit idoneus est. Si vero aliqua sunt que a nullo eoruz gesta sunt ad vtrũq; periculum communiter pertinet. Uiuianus.

g ¶ Tenet. misi erãt appẽdicia eoꝝ que gesta sunt: vt.ff. de admi.tut.l. tres tutores.§.item in eo.z facit.§.l.priori.in princi.z de diui.tut.l.ſi.et ff.rem pup.ſal.fo.l.non quaſi.§.ſi quis procurator. Et nota cum quis ad tutelaz vocatur aut inuitus z non tenetur ſi se non immiscuit.alias negociorum gestorum. vt.§. de testamen.tut.l.j. aut vtiliter z tũc ſi non habet ercusationem tenetur ex quo scit se nominatum nisi alius gerat. vt.§. de administra.tuto.l.z ſi scisses.ſi habet aut ex equitur eaz infra legitimum tempus: z tunc non tenetur.aut non ex equitur eã infra legitimum tempus z tunc pro toto tempore tenetur ſi iuſſus est administrare: vt.ff. de excu.tu.l.ſi is qui tres.

Tutor datus alicui pupilloqñ teneatur z qñon.

Continua tio. Pupilla rei vsure cũ dicuntur.

De vsuris pupillaribus. ¶

Quia in actione tutele vsurarum fit cõdẽnatio de vsuris pupillaribus supponit. Ideo.

b ¶ Pupillaribus. Pupillares dicuntur quas pro conditiõe sue persone potest pupillus stipulari fin modum qui est.§. de vsur.l.eos.

i Utorem. ¶ Casus. An tutor vel curator qui pecuniã pupilli vel adulti in vsus suos conuertat ad legitimas teneatur vsuras queritur: Dicitur z sic. Uiuianus.

Tutor pecuniãs pu

Legitimas. id est pupillares nõ minuendas ex moreregionis.z boc ſi palam conuenerit.z sic loquitur.ff. de admi.tut.l.tutor qui.§. que autẽ sunt. Uel dic legitimas: id est cẽtesimas.vt qñ cõuertit clã: vt.ff. de admi.tu.l.non existimo.z.ff. de neg.gest.l.qui sine.z oẽs diu

Titu.LVI. Fo.CCXXXVII.

cunt legitime.l.a lege statute.et facit.§. ar.tu.l.iij.z depositi.l.ſi depositi. Et no.q℞ qñs prestant centesime qñs pupillares/ita vt nõ minuãtur per consuetudinem regionis: vt patet per.d.l.ff. de admi.tu.l.tutor

Ejus repertoriũ.§.ſi post.vsqz in ſi.

Ejus. ¶ Casus. Si plures sunt tutores et vn⁹ vel ex persona sua q; gessit z male: vel omisit cuz gerere debuit: vel ex alterius persona qui soluendo non est conuenitur et non soluitur.an teneat ad vsuras/queritur: Dicit ℞ sic.licet vldeatur q℞ ex pſona alterius vsuras soluere non debeat. q; euenit vt ab alio vsure pstentur ſi cõ tutore⁹ suum ſuſpectuz non fecerit cũ facere potuit. Uiuianus.

k ¶ Dubium non est. vt.ff.rem pupilli. saluaz fo. ſi postea.

l ¶ Adduneris. qui cũ ſuſpectus remoueri debuit remotus non est.

m ¶ Solutionis. fortis z vsurarum.

n ¶ Quia non.id scilicet vt vsure prestentur pro alio.vt bic.et.ff. de administra. tuto .l. tutor qui repertoriũ.§. penulti.

o ¶ Imputari possit. ℞ potest admiti diuisa tutela a testatore/vt iudice: vt.§. de diui.tu.l.ij. Si autem non erat diuisa z omnes gesserunt vt hic erat omnes tenentur insolidum etiam ſi non debuit vel potuit remouere vt ſuſpectum.

Ejus pecuniaz. ¶ Casus Si tutor pecuniaz pupilli fenerare vel in emptionem predioꝝ idonee collocare nõ potuit.an ad vsuras pecuniam ſi eam depositi teneatur/queritur. Dicit ℞ non. Uiuianus.

p ¶ Conuertere potuisti. quod credendum nõ est ſimiutnam ſtam dedit: vt.ff. de administratio. tuto.l.cum plures.§. ſin. et.l. sequen.§. non est.et facit in eod.tit.l. ita autem depositioni.in prin ci.z in autenti.vt bi qui obliga.§.q℞ ſi mobilis. collo.vj.

Ter. ibi: p licite facta. glo.j. in ca. ñ.ſi ſi. iſtru. inducit hãc lin ar. q re ſtee et ꝑba tio debet in publica fora; redigi. z ſic nõ peribit.

Pupill'. ¶ Casus. Si tutor finita tutela credat se debere pupillo pecuniam: z pupillus noluit eum conuenire vel rationes audire administrationis propter cursum vsurarum.an possit adultum cõpellere vel facere compelli vt eum conueniat/queritur. Dicitur q℞ nõ, sed ſepius debet facere pupillum ad iudicium etiam: vt hic magis conſtumat ꝓſumatur.z sic ei securius possit prouideri.qualiter autẽ hoc fieri debeat nõ aperit. Tu dic q℞ offerre debet ſi nõ accipiat: declaret hoc iudici: z actor consignet z deponat.z sic inhibetur vsurarum cursus.

Idem est in curatore obseruandum. Uiuianus.

q ¶ Compellinon potest. vt.§. vt nemo. inui.l.ſi.fed fallit in casibus vt ibi not.

r ¶ Frequenter. vt et hoc magis contumaz ꝓſumatur.

s ¶ Proferat. id est differat.

t ¶ Uolũtatis. que est quia vultis soluere: z q℞ subiũcit. quo facto supple z depositis soleniter: vt.ff. de procura.l.ſi reus. Uel dic que voluntas est q℞ vultis ꝓducere testes ad perpetuam memoriam qualiter nihil debeatis: vel ſi debeti ſ qualiter offertis vt futuraz vsura impediatur. z ꝓto hoc est quod subiũcit actis etiam z.c. vt in auten. de testi.§. penul. col.vij. Tertium etiam est consilium vt petat a iudice vt statuat tempus pupillo vltra quod non audiet cum agentem: vt.§. de ingenu.manumiſſi.et.ff. qui.et ea.ma.sed z ſi.§. ait prætor.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

¶ De fideiussoribus tutorum vel curatorum.

Eligere. ¶ Casus finita tutela pupillus habet eligere vtrum velit agere cum tutoribus seu curatoribus vel cum eorum heredibus: vel cum fideiussoribus eorum. vel vt agere pro parte cum tutoribus vel cum curatoribus vel cum heredibus eorum: et pro parte cum eorum fideiussoribus. Si autem velit omnes insolidum cõuenire hoc sibi non licet. Diuianus.

a ¶ Eligere debes. vt. ff. de act. et obli. l. est in arbitrio. fed hodie contra: vt in auten. de fideiuſ. §. j. col. i.

b ¶ Diuide. inter reum et fideiussores: vt. ff. duo. re. l. reos. in princi. fed fideiussores contra pupillum non habent beneficium epistole: vt. ff. rem pup. fal. fo. l. fi.

c ¶ Algi. ita q; erigitur.

¶ De fideiussoribꝫ tutorum vel curatorum. Titulus. lvij.

¶ Cum tutore et eum fideiussore non potest pupillus insoliduz agere. hoc dicit Salycetus.

Imperator Alexãder. a. Felici.

Ligere debes vtrum cũ ipsis tutoribus vel curatoribus seu heredibus eorum: an cum his qui pro ipsis se obligauerunt agere debeas: vel si ita malis diuidere actionem. Nam insolidum et cum reo et cuz fideiussoribus agi iure non potest. Lex. j.

¶ Ista lex probat q; fideiussor tutoris potest se obligare sub duab' formis. s. simpliciter et in defectum tutoris. vtraq; forma bona est: licet prima sit pura. secũda cõditionalis. quod est no. et ideo dicũt instrumenta: et si dictus tutor non soluerit talis fideiussor promisit de suo soluere et adimplere. Hoc dicit Bald. Vel sic. Pro ea parte quam tutor soluit liberatur fideiussor su': sine sit simpliciter acceptus: sine rẽ pupilli saluaz fore: vel indẽnitatez promisit. hoc dicit Salycetus.

Idem. a. Prisco. Lex. ij.

On est ambigui iuris electo reo et soluente fideiussorem liberari. et ideo si simpliciter acceptus est fideiussor in id quod tutor seu curator debiturus esset cum proponas tutorem seu curatorem condemnatum solui sse: quid dubium est fideiussorez liberatum esse: ¶ Plane si stipulatio rem saluam pupillo fore interposita est: vel cautum est in id quod a tutore vel curatore seruari nõ potest manet fideiussor obligatus ad supplendam tibi indẽnitatem.

¶ De contrario iudicio tutele. Titulus. lviij.

¶ Actio extincta redi non potest. Bal. Dic sic. Post solutionem simpliciter facta non potest fieri nec valet cessio. secus si soluatur cum pacto vt cedatur. hoc dicit Salycetus.

Imperatores Seuerus et Antoni. aa. Stratoni. Lex. j.

Si pro cõtutore. ¶ Casꝰ. Si finita tutela pupillus vnum de cotutoribus ob communem dolum con uenerit et cõdemnari fecerit: et alius pro condemnato soluerit. si post ea alia die velit vt pupillus cedat sibi acti. aduersus cotutores: an contrario iudicio tutele ad id faciendum possit pupillum conuenire/ queritur. Dicitur q; non. Si vero soluerit vt cederetur ei actio: hoc casu videtur actꝰ emisse. et vt ea sibi cedatur potest pupillum cõuenire. Diuianus.

¶ Iudicato. id est condemnato propter communem dolum vel tuuz tantum cum te diuisim administrantem suspectum facere debuerit ſm quosdam.

¶ Actio. scilicet contra eum qui iam per solutionẽ tuam liberatꝰ est: tuo tamen nomine vtilem habes: vt. j. l. priori. ſm Jr.

¶ Emisti. dicendo. ideo soluo vt cedas actionem.

¶ Suam. id est tuam.

¶ Datus. scilicet tu.

¶ Heredes. cotutoris.

¶ Conuenire. vt. ff. de solu. l. modestinus. et sic que est inutilis cedẽti erit vtilis ei cui cessa est: vt. ff. manda. papinianus. et. ff. de cessi. l. cum posseſſor. in princi. et facit. ff. de magiſt. conue. l. ij. et facit. j. de sol. l. nulla.

Si pro cõtutore iudicatꝰ pecuniam soluisti nullum iudicium tibi contra pupillum competit vt delegetur tibi aduersus liberatũ actio. ¶ Si nomen emisti: in rẽ suam procurator datus heredes iudicati poteris conuenire.

¶ Vbi probationes sint liquide cõdemnatus in absentia nõ presumitur condemnatus et cõtumacia sed propter malã causam. hoc dicit Bald. vel sic. Tutor non ex propria sed cotutoris culpa cõdemnat' soluens habet beneficium cessionis et vtilis actionis. h. d. Saly.

Imperator Antoni. aug. Pronotino. Lex. ij.

Si non ex propria culpa' sortis pupille condẽnatus es sed absens' et indefensus acquisiuisti: cum ex causa iudicati satisfacere ceperis' actiones aduersus cotutores tuos mandari tibi a pupilla desiderabis: vtvtili actione vteris.

¶ Pro illa parte ad quam pupill' succedit tutor ertinguit actio tutele et nõ in pluri: et erogata a tutore bona fide possit per coheredem pupillo compensari vel cõtrario iudicio repeti. h. d. Saly.

Idem. a. Tesidi. Lex. iij.

Si pater tuus quem et priuigni tui tutelam administrasse proponis' testamento recte facto: pupillo etiam quondaz suo heredi instituto decessit: quoniam non nisi pro portione hereditaria tutele petitionem confusione cõstet extinguiꝰ: pro residua parte succedentẽ patri tutele te cõuenit apud competentez iudicem reddere rationem: qui ſm bonaz fidem eorum etiam que patrem tuum in rem eius erogasse dicis admissa compensationeꝰ reliqui si quid amplius debetur faciet cõdemnationem. ¶ Si sciens amplius in rem suam erogatum agẽdum propterea tutelenon putaueritꝰ: cum contrario iudicio conuenire poteſ.

¶ Si non. ¶ Casus. Duo erãt tutores qui male administrabãt bona pupilli: finita tute la pupillus contra vnuz qui erat absens egit et insolidum condemnari fecit. nec ille sciuit se condemnatum nec appellauit. et sic acquieuit eo solo uente. iste cõdemnatus conuenit pupillum vt sibi cedat act. aduersus contutorem. vel si non cedat conuenit tu. vtili ingo. gesto. acti. vel tutele. Diuianus.

o ¶ Si nõ ex propria culpa. Duo erant tutores puelle: vnus qui erat absens electꝰ a pupilla insolidum fuit condemnatus. Casus pone.

o ¶ Non ex propria culpa. idez si ex proprio dolo vt actio ei non cedatur: vt. ff. de tu. et ra. di. l. j. §. nunc tractemus. sic et. ff. pro socio. cum duobus. §. fina. sic et procurator qui soluit propter sunm delictum: vt. ff. de procura. qui proprio. §. item contra.

p ¶ Absens. cũ cõstabat eum malã fouere causaz aliqn5 ſ. vt. ff. de euic. si ideo. ꝛ. l. si p impndẽtiã. Vel dic q; fuit absens et iusta et probabili causa.

q ¶ Ceperis. opponitur ergo hec erceptio ceden darum actionum etiam post sententiam: vt hic. et. ff. de fideiuſ. l. si fideiussores.

r ¶ Mandari. pro parte non insolidum: vt. ff. de tu. et ra. diſ. l. cum pupillus. et de admini. tu. l. si plures. in fi.

s ¶ Desiderabis. Contra. ſ. l. priori. vbi nõ mãdatur a pupillo. Sol. ibi solunt. hic non.

t ¶ Utili actione. ſ. nego. gest. vel tutele. ſm Azo. sic ꝛ. ff. de neg. gest. et facto. ꝛ. ſ. si cer. pe. si absentis. et. ff. de acti. et obli. l. j. in fin. secus in fideiussoribus: vt. ff. de fideiuſ. l. vt fideiussor.

¶ Si pater. ¶ Casus. Pater tuus administrauit tutelã puigni sui: et er mala administratiõe tenebat pupillo priuigno i. cccc. decesſit priigno et me heredib' institutis. et ita cõfusione extincta est actio re liqua. cc. a te petere potest. Si vo pr aliqua in rẽ puigni impedit vsq; ad cõcurrẽte ẽtitate cõpẽsabit. Si vo ingẽta impedit: et in. cccc. tñ te nebaf. nec agere velit plus sciẽs fuisse erogatũ q; debitũ sit: potest eũ cõuenire cõtrario iudicio in id qõ supest deducto debito. Diuia.

v ¶ Proponis. Mo. vitricum posse esse tutorez priuigni nõ tamẽ apud eum alit: vt hic. ꝛ. ſ. vbi pu. edu. l. j.

x ¶ Ertingui. vt. ſ. de neg. gest. si ab eo. et de here. act. si adulta. ꝛ. ſ. ad. l. falci. licet. ꝛ. ſ. de rei vẽdi. l. cum a matre.

y ¶ Compensatione. sic. ſ. cõi diui. l. iij. in fi. ꝛ. ff. cõmo. in rebus. §. fi.

z ¶ Potes. sic. ff. cõmo. l. in cõmodato. §. j.

De auctoritate prestanda.

Lōtinua tio.

¶ De auctoritate prestanda. ¶ De tutoribus ⁊ curatoribus dictum est.et quia oportet eos auctoritatem prestare minoribus in his que agunt vel pacisc̃untur in preiudicium suu3: ponit de auctoritate prestanda. Et3o.

¶ Casus Si pupillo sine tutoris auctoritate

De auctoritate prestanda. Titulus.lix.

Pupill⁹ potest sibi stipulari sine tutore sed non actionem remittere.boc dicit cum.l.seq.Saly.

Imperatores Diocletianus et Maxi.aa.Anto. Lex.j.

Eq̃ tutoris neq̃ curatoris absentia qcq̃ postulationi pro pupillo[a] vel adulto habite nocet.

Idē.aa.⁊.cc.Serenc. Lex.ij.

Eq̃ actiones[a] sine tutoris[b] auctoritate i etate pupillari constituta remittēdo quic q̃ amittere poteris[c].

¶ Emens a pupillo sine tutore nō prescribit.b.d.Saly.

Idē.aa.⁊.cc.Baio. Lex.iij.

Cum qui a pupillo sine tutoris auctoritate distrahente comparauit: longi temporis spacium non defendit[d].

¶ Minor non potest esse in iudicio criminali sine tutoris vel curatoris auctoritate.b.d.Saly.

Imperator Justinianus.a.Joanni pfecto pretorio. Lex.iiij.

Carus posteritati facientes sancim⁹ oino debere⁊ agētibus ⁊ pulsatis in criminalibus causis minoribꝰ.xxv.ānis adesse curatores vel tutores in quibus etiā casib⁹ leges pupillos accusari p̃cedūt[e]: cū cautius⁊ melius est cā suasione pfectissima: ⁊ rōsa[f] sacere minores ⁊ litē inferre[g], ne ex sua iperitia vel iuuenili calore aliquid vel dicant vel tacent. qō si fuisset prolatus vel non expressus prodesse eis potest: ⁊ a deteriore calculo[h] eos cripere.

¶ In omnibus actibus sufficit auctoritas vnius tutoris: nisi admistratio sit diuisa: ⁊ nisi auctor̃tur super eo qō finit officium. Bal. Vel sic. In gerendis a minoribus sufficit vnius tutoris vel curatoris auctoritas iterponenda super bis que spectant ad eius administrationē: nisi sit actꝰ quem tutela finiatur: quia tunc omniuꝫ consensus exigitur.b.d.Saly.

Idem eidem. Lex.v.

Ute⁹ dubitationē ampuātes p̃ quā testamentarij quidem vel per inquisitiones dati

Pupillus vēdens rē aliquā sine tutore/ an pñstet pñscapien di ꝺditionem.

Sētentia i b

Titu.LIX. Fo.CCXXXVIII.

ris aucte in iudicio: vt hic.⁊.ff.si aduer.rem iudi.l.cuꝫ minores. ⁊ g le. perso.l.ij.sed Sctus valet licet restituat.primum fallit in iudicio mo mentance possessionis: vt.ff.qui le.per.l.ij.

pupillū lata sine tutoris aucte non valet.

Eterem. ¶ Casus Olim si plures erāt tutores dati in testamēto a iudice vel a lege vel ex inquisitiōe: vnius datin testamēto tutoris cū vnius auctoritas sufficiebat licet plures fuerant nō tñ diuersis regionibus destinati: legitimi autem vel simpliciter dati omnes consentire compellebantur[k]. ¶ Sancimus si plures tutores fuerint ordinati siue in testamento paterno siue ex lege vocati: siue a iudice siue ex inquisitione vel simpliciter dati ⁊ vnius tutoris auctoritatē omnib⁹ tutoribus sufficere[l]: vbi nondum diuisa ē administratio: vel pro regionibus: vel pro substantie partibus: ibi etenim necesse est singulos pro partibus suis vel regionibus auctoritatem pupillo prestare: qz in hoc casu nō absimiles[m] esse testamentarijs ⁊ per inquisitiones datis legitimos ⁊ simpliciter datos iubemus: eo q̃ fideiussionis onere pregrauantur[n]: et subsidiarie actionis adminiculus speratur[o].

auctoritas sufficiebat. si plures erant legitimi nō vnius ⁊ omnium sufficiebat auctoritas. hodie vero nulla erit differētia cuiuscūq̃ generis sint tutores: duꝫ tamen administratio nō sit diuisa.tunc enim quilibet pro sua regione seu parte prestabit auctoritatē: nisi tale factū fuerit per quod soluit tutela. vere bigratia. ¶ Pupillus vult se dare alicui in arrogationem: finitur tutela. vnde in hoc casu omnes tutores debent prestare auctoritatem: nec vn⁹ sufficit. quia quod omnes tangit ꝛc. Ita vtianus.

¶ Sed hec omnia ita accipienda sunt si non res que agitur solutionem faciat ipsius tutele: vtputa si pupillus in arrogationem se dare desiderat. ¶ Etenim absurdum[p] est solui tutelam nec consentiente sed forsitan ⁊ ignorante eo qui tutor fuerat ordinatus. ¶ Tūc enim siue testamētarij: siue per inquisitionem dati: siue legitimi: siue simpliciter creati sunt: necesse est oēs quam auctoritatē prestare: vt qō oēs similr[q] tangit ab oibus ꝓbetur. Que oia simili modo in curatoribus obseruari oportet.

Ter.ibi: vt qō oēs tangēs ab oib⁹ approbet. cōcor. extra de reg. iu.c. qō oēs. ⁊ c. si archie ps. cuꝫ glo. sup ꝓb.cū oib⁹. de tēp. ord.

Quando tutores vel curatores esse desinant. Titu.lx.

Finitur officium adiuncti simul cum officio eius cui adiungitur. Bal. Vel sic. Finito off.cio eius cui quis adiūgit: finitur ⁊ eius qui adiungitur.b.d.Saly.

Impa.Anto.a.hermide. Lex.j.

Si curatores tutoribus adiuncti sunt in pubertate pupilli tam tutorum q̃ curatorum adiunctorum officium finiri[r] ideoq̃ alios propter etatis infirmitatem curatores esse oandos[s] manifestissimum est.

Lōtinua tio.

¶ Quando tutores vel curatores esse desinant. ¶ Quia actio tutele de mum finita tutela nasci tur et intentatur: vt dixi

tutoris et[t] vnius auctoritas sufficiebat licet plures fuerant nō tñ diuersis regionibus destinati: legitimi autem vel simpliciter dati omnes consentire compellebantur[k]. ¶ Sancimus si plures tutores fuerint ordinati siue in testamento paterno siue ex lege vocati: siue a iudice siue ex inquisitione vel simpliciter dati ⁊ vnius tutoris auctoritatē omnib⁹ tutoribus sufficere[l]: vbi nondum diuisa ē administratio: vel pro regionibus: vel pro substantie partibus: ibi etenim necesse est singulos pro partibus suis vel regionibus auctoritatem pupillo prestare: qz in hoc casu nō absimiles[m] esse testamentarijs ⁊ per inquisitiones datis legitimos ⁊ simpliciter datos iubemus: eo q̃ fideiussionis onere pregrauantur[n]: et subsidiarie actionis adminiculus speratur[o].

¶ Sed hec omnia ita accipienda sunt si non res que agitur solutionem faciat ipsius tutele: vtputa si pupillus in arrogationem se dare desiderat. ¶ Etenim absurdum[p] est solui tutelam nec consentiente sed forsitan ⁊ ignorante eo qui tutor fuerat ordinatus. ¶ Tūc enim siue testamētarij: siue per inquisitionem dati: siue legitimi: siue simpliciter creati sunt: necesse est oēs quam auctoritatē prestare: vt qō oēs similr[q] tangit ab oibus ꝓbetur. Que oia simili modo in curatoribus obseruari oportet.

Quando tutores vel curatores esse desinant. Titu.lx.

Finitur officium adiuncti simul cum officio eius cui adiungitur. Bal. Vel sic. Finito off.cio eius cui quis adiūgit: finitur ⁊ eius qui adiungitur.b.d.Saly.

Impa.Anto.a.hermide. Lex.j.

Si curatores tutoribus adiuncti sunt in pubertate pupilli tam tutorum q̃ curatorum adiunctorum officium finiri[r] ideoq̃ alios propter etatis infirmitatem curatores esse oandos[s] manifestissimum est.

¶ Casus Si tutor nō sufficiat ad admistrationem tutele: pupillus pōt petere vt sibi adiūgat curator: q eo tpe quo tutela finit ab officio cure exim̃it: ⁊ est cum tps pubertatis aduenerit. quo pcto oandus est sibi alius curator propter etatis infirmitatem. Tūia.

¶ Adiuncti sunt. qō q̃nq̃ fit. vt insti. de cur. ⁊ interdum.

¶ Finiri. vt.ff.in quib⁹ ca. tu. ba. l. potuit. ⁊. ff. de tuto. ⁊ cura. da. ab bis. l. curatorem. ⁊ de tu. ⁊ ra. dif. l. nisi. in prin.

¶ Esse oandos. vt. ff. de mino. l. j. in fi.

¶ Si curatores. ¶ Casus Si tutor nō sufficiat ad admistrationem tutele: pupillus pōt petere vt sibi adiūgat curator: q eo tpe quo tutela finit ab officio cure exim̃it: ⁊ est cum tps pubertatis aduenerit. quo pcto oandus est sibi alius curator propter etatis infirmitatem. Tūia.

¶ Adiuncti sunt. qō q̃nq̃ fit. vt insti. de cur. ⁊ interdum.

¶ Finiri. vt.ff.in quib⁹ ca. tu. ba. l. potuit. ⁊. ff. de tuto. ⁊ cura. da. ab bis. l. curatorem. ⁊ de tu. ⁊ ra. dif. l. nisi. in prin.

¶ Esse oandos. vt. ff. de mino. l. j. in fi.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

Tutoris. ¶ Cassius. Si pupillus tu. sibi datū nō plus habere vo lueritː an sola uolūtas eius sufficiatː ad hoc q̄ sit natur offīi tu tele: queritur. Dicitur q̄ non. Ulpia.

a ¶ Certissimū est. lic. ff. de offi. pref. l. legatus. certi eñ sunt modi quibus fiuntur: vt insti. qui. mo. tu. fi. per totum.

Idecorā. ¶ Cass. Adueniente tempore pubertatis: an fiat tutor officiuꝫ tutele: Dicitur q̄ sic. qualiter autez hoc fiebatur/ olim fiebat corporis idagatio. ℔ hodie femina cū puerit ad. xiij. an. iudicatur pubes. masculꝰ cuꝫ puerit ad. xiiij. an. Ulpia.

b ¶ Cessante, vt instituꝫ. quib⁹ mo. tu. fi. in princ. Alciato. ¶ Hāc. l. intelligę q̄ntuꝫ ad tutelā vel familia: fecꝰ vero quo ad matrimoniū cōtrahendū: qua tūc bene debet fieri corporis idagatio si pubiuꝫ sit an sint puberes hoc ē an generare iam possint necne: vt i. c. puberes. extra 6 de spon. impubc.

De actore a tutore seu curatore dando.

¶ Quoniā sepe ꝫtingit tutorē vel curatorez impediri gerere minorum negocia: ꝛ equuꝫ est interim prouidere minoribus: ponit de actore ordinando a tutore seu curatore. Ulpia.

Lōtinua tio.

¶ Si fui iuris. ¶ Cass. ℣ filiꝰ fui emancipati erat tutor: legitimus: obuenit pu. b ereditas matena: quaꝫ pater administrare nō poterat. q̄ oportet hāc eusz abesse cā rei pu. an possit petere actoꝛē: queritur: Dicit q̄ sic. ℨ procuratorem ꝫstituere non potest/ q̄ diis nō ē. Ulpianus.

c ¶ Si sui iuris. q̄ eman cipati a te per quod es legitimus eorum tutor: vt hic. ꝛ instit. de legi. patcu. tu.

d ¶ Non p. procuratorem. quꝛ nō es diis reꝛ filiꝰ: vt ff. de. pcu. l. j. ℨ actoꝛē: vt subiicit. ꝛ. de ap. si actoꝛ. ꝛ. ℨ. de procu. l. neq. ipse tamen pupillus cū auctoꝛitate tutoꝛis vel ipse tutoꝛ: lite ꝛtestata ordinat: vt. d. l. neq. vt. ff. mandati. si. procuratoꝛem. ℨ. fi. qs. Similem actoꝛem ordinat epūs cum legitimam pſonam habeat: vt diri. ℨ. de iuramē. calum. l. ij. ℨ. j. ꝛ ℨ. finaūt vel dignitas. ꝛ non constituitur hic actoꝛ nisi ex causa: vt insti. de cur. ℨ. fi. ꝛ. ff. de admini. tut. l. dec reto. ꝛ hoc subiicit. nam absens erat a pupillo.

e ¶ Ate. t. petitum ꝫstitui per iudicem: vt. d. l. insti. de cura. ℨ. fi.

f ¶ Aperi. facit. a possidentibus. ꝛ facit. ℨ. qui da. tu. pos. l. curatoꝛes. ꝛ. ff. de tutelis. l. solet.

De excusationibus tutorum ꝛ curatorum ꝛ temporibus earum.

¶ Qualiter tutoꝛes ꝛ curatoꝛes ordinentur: item remoueantur vt fuꝰ merunt idonei. Ulpia.

g Illa suasione. Spado. idē in castrato fm Jo. vt. ff. e. spadones. in pn. licet i ado pcio mb⁹ ꝛ mſumonio ꝛ fubſtitutiõe postdam sit differentia inter spadonē ꝛ castratū: vt insti. de adop. ℨ. fed ꝛ illud. ꝛ. ff. de iure do. si seruꝰ. ℨ. spadoni. ꝛ ff. de libe. ꝛ postbu. sed est quęstum. ℨ. j.

¶ Pupillus nō posset cassare tutoꝛes. hoc dicit Bal.

Imperaꝛ. Diocle. ꝛ Maxi. aa. Demippo. Lex. ij.

Utoris officium ex sola vo lūtate pupilli non finiretur cessimum est.

Impera. Justi. a. Mēne pfecto pretorio. Lex. iij.

Idecoram obseruationem in cramina da marium pubertate resecātes: iubemus quēadmodum femine post impletos xij. annos omodo pubescere iudicantur: ita ꝛ mares post excessum. xiiij. annoꝝ puberes estimentur: indagatione corporis inhonesta cessante.

De actore a tutore seu curatore dando. Titu. lxj.

¶ Etiam pater tutoꝛ filij non cōstituit procuratoꝛem sed actoꝛem ante litem ꝛtestatam. Bal. Uel sic. Tutoꝛ pro rebus pupilli petendis non constituit procuratoꝛē sed actoꝛem. Saly.

Imperaꝛ. Diocle. et Maxi. aa. Alphociano. Lex vnica.

Si sui iuris c constituti filij tui matri successerunt: licet te tutoꝛē eoꝝm esse probetur tamen nō per procuratoꝛem d sed per actoꝛem decreto constitutum a te ꝛes eoꝝm te absente peti conuenit e.

De excusationibus tutorum et curatorum et temporibus earum. Titulus. lxij.

¶ Spadonō excusatur a tutela. hoc dicit Salycetus.

Imp. Seuc. ꝛ Anto. aa. Uiole. Lex. j.

Alsa suasione crediꝰ te propterea q̄ spado sis/ immunitatē a tutelis habere.

Si curatoꝛes. ¶ Cassius. Alicui erat datꝰ tutoꝛ: aꝰ curatoꝛ: gñaliter: minoꝛ bꝫ p̄monium suum tā in italia q̄m in puincia: an curatoꝛ italicus possit se excusare ne sit curatoꝛ in puincia: Dicitur q̄ sic. quo facto dandus est sibi curatoꝛ in prouincia. Ulpia.

o ¶ Dati estis. a principe vel ab alio eo mādante. vel a testatoꝛe. vt. l. eo testamento. alias nō posset is ab eodem iudice tam in italia q̄m in puincia dari. cum in italia pretoꝛ/ in prouincia preses debet dare: vt. ff. de tuto. ꝛ cura. da. ab. l. pupillo.

Curatoꝛes a quibus dari pñt.

i ¶ Generaliter. vt instituꝫ. de ercu. tu. et cura. ℨ. datus. ꝛ. ff. de aur. ꝛ arg. gen. leg. l. plautius.

Ter. Si curatoꝛes. gl. in ca. fin de ſtionus. ſup verbo vices suas. extra de offi. dele ga. inducit hāc l. i arg. q̄ simplr cō mittens vices suas to tū cōmiſſe videtur

k ¶ Liberet. quod facere debet cuz sitis de italia: vt. j. co. testamento. ꝛ. ff. eod. illud ꝙitatum. ꝛ. l. propter. ℨ. licet.

l ¶ Fuerit. id est fuerit is liberati a prouinciali administratiõe. Uel id est si tantuꝫ italicarum decreto munus est iniunctum.

Excusationis quidē. ¶ Cass. ℣ Ingenn⁹ excusat a tutela libertini. ꝛ si excusatio reiciat debet appellare aꝰ tenetur. b. d. Saly.

Idem. aa. Crispino. Lex. iij.

Excusationis quidem tue si ingenuus m libertino tutoꝛ datus es: certa causa est. ¶ Sz cū te ꝑses prouincie audiendus non putauerit propter prescriptionez quasi tardi n adires: nec a decreto prouocaueris o intelligis parē dum esse sententie.

¶ Similaritus ignoꝛans curatoꝛ: detur ꝙxi: excusatur a pena senatuscōsulti: nō tamen alium petat substitui. b. d. Saly.

Imperaꝛ Antoni. a. Agatho. Domioni. Lex. iij.

Optimi ordinis consulto qui pupillam suam, prorē ducit nuptias contrahere non intelligitur p: ꝛ tamē infamis constituitur q. ¶ Sed si tu denetrie cum eam in matrimonio haberes absens ꝛ ignoꝛans curatoꝛ cōstituteꝰ es/ potes esse securus r: nō tñ aliꝰ substituatur. ¶ Non enim debet ignoꝛantia maritoꝛ amplissimi ordinis consulto fraus queri.

Libertus nullam habet excusationē a tutela vel cura filioꝝ patroni: ꝛ ideo licet fuerit eoꝝ tutoꝛ nō prohibetur eis eē curatoꝛ. Saly.

Libertī libertoꝝ tutoꝛes erūt.

n ¶ Quasi tardius. non ꝙsqꝫ ad quinquaginta dies.

o ¶ Prouocaueris. q̄ potuisti: vt. ff. qui ap. iur. l. j. ℨ. fi quis tutoꝛ.

Optimi. ¶ Cass. Tutoꝛ q ꝛtrahit cum pupilla nuptias non est matrimoniū ꝛ erit infamis. si vero aliquis ꝙorem habens minoꝛem/ ꝛ cum absens datus erat ei curatoꝛ: an impediatur matrimoniuꝫ: queritur. Dicitur q̄ non. sed debet ei alius substitui. non eñ debet ipsemet matrimonium remanere in cura: per hoc quod dicit se ignoꝛasse curatoꝛem data. Ulpianus.

p ¶ Non intelligitur. tum q̄ ℨ legem: tum q̄ pupilla est adhuc: vt h. ꝛ ff. de adulte. l. qui pupillam.

q ¶ Constituitur. vt. ℨ. de interdic. matrimo. l. si tutoꝛ. ꝛ no. factum infamare. licet de iure non teneat: vt. j. de adulte. cuz qui. ꝛ. ff. de bis qui no. infami. l. quid ergo. ℨ. cum autem. ꝛ argu. ff. ad le. cornelium. de falsis. si quis legatum. in princi. ꝛ arg. ff. de ritu nup. l. palam. ℨ. penult. in fine.

r ¶ Securus. Ut non vitietur matrimonium nec infameris. dum tamen ꝛc. ꝛ hoc ex voluntate: vt. ℨ. de interdic. matrimo. l. cum proponis. fm quosdam sed illud quo ad matrimonium. quia nihilominus deamus. sed infamiam non cuitat nisi curatoꝛem petat: vt hic. ꝛ. j. eo. ℨ. qui se. ꝛ de eo qui pro tutoꝛe. l. j. ℨ. fina. ꝛ. ℨ. de admini. tuto. l. fina. ℨ. personis. Item sunt. ar. hec. ff. de mor. infe. l. j. ℨ. fin. ꝛ. ff. de sepul. vio. l. sepulchri.

a Ibertos. spõte manumissos. sed ex necessitate manumissi pñt
b excusare. vt. ff. eo. l. libertum. §. pe. z. l. quãq;.
¶ Nulla excusationẽ. nec propter numerum libertorũ vel aliam.
c ¶ Admistrauerũt. ppter hoc alius excusaref: vt. j. c. l. curator. liberẽ
nõ: vt h. Jte no. ar. q; clericus q bñficiũ hz ab'ecclia ab onere sibi sũ
Eccla est loco pupilli. cto se excusare non debeat: cum tipa loco pupille sit: vt ar. §. ó aduo. diuer. iudiciorum. l. ij.
Vinãgita. ¶ Casus. Certũ ẽ q. l. dies dãf volẽtis se excusare a cura vl tutela. hz a q̃ tpe cipiãt currere/ grif. Di; q; ab eo tpe a q̃ gs scit se datũ tutorẽ vl curatorẽ: si inder nõ amisit eẽ excusationẽ. q; si fra. l. dies non venit nec appellani vitide facgeuit se iudicis fuic. Uiuia.
d ¶ Professionẽ. i. ptestationẽ apud tribunal. vt. ff. eo. scire. §. scire aũt oportet. z hz locũ. § si e intra centum miliaria. si vero vltra. p vigiti mi liaribus habetynũ dies z amplius. xxx. dies dñ nõ mĩ sint q̃ q̃nquaginta: vt insti. e. §. q aũt excusare. z. ff. e. l. scire. §. aliud dictum.
e ¶ Factũ erit. q; in facie vl ad domũ eiꝰ ptorem fit dictus: vt z. ff. e. scire. §. q̃nquaginta. z fic pñs mit ignorare nisi ꝓbet p talia scire. vtz dirim'. §. de peri. tu. l. pe.
f ¶ Cõstitutio. marci: vt d. l. scire. §. aliud. in pnc. §. z. j. e. l. tutores. Ad pagendũ negociũ q̃ttuor mẽses danẽ et die noiatiõis: vt. ff. e. q̃nq̃ginta. Sz opponit si predicta currũt a tpe scietie: z ista a tpe noiatiõis: q; prius debebit q̃ttuor negocium terminari q̃ incboari: si ponas post q̃ttuor mẽses sciuisse. Quare dic q̃ttuor menses currere a die noiatiõis. s. z scie. sic. z tps ser mensiũ q̃ daf agenti redhibitoria daf et tpe vẽditiõis: vt. ff. de edil. edi. sciẽdũ. §. fi. subaudiẽdũ est. z scie vitiũ vl morbi: vt. ff. illo tit. l. cũ ser. Aĩ si diceres statim currere mẽses q̃ttuor: aĩ sciam restituam eũ ex generali clausula: vt. ff. er q. cau. ma. l. j. in fi. z ar. ff. q̃ vi aut clã. l. sp. §. ẽ interdictum. prima verio.
Tps excusatiõis data tutoribus quando incipit currere.
Ponit casum.
g ¶ Passus. q; inder eius excusationẽ nõ admisit. q; ifra q̃nquaginta dies nõ venerat: nõ dicas q; in calculo errauerit. z error: fit i sniã erpsius: q; tũc sniã nõ valeret ipso iure: vt. ff. que sen. sine ap. l. j. in prin.
b ¶ Non putauerit q̃ fieri põt §z nõ a noiatione: vt. ff. q̃ ap. fit. l. j. §. si quis tutor. z. j. e. tutores. sed aliud in aliis noiationibus munerũ q̃ sunt publica aucte z vtilitate: vt. j. de ap. bi qui. nisi in casu. vt. j. q̃ ꝓ uo. non est ne. l. iij.
i ¶ Acgescere. no. arg. de tacito ꝓsensu. fic. §. de postu. l. j. z de erro. ad uo. l. fi. z distingue: vt dixi. §. fi tu. non gest. l. ij.
k ¶ Eq; a tutela. ¶ Casus. Eo ptertu q; gs fit ẽbito: vl creditor pupilli vl adulti: a tutela vl cura se excusare nõ põt: §z ali; ds sibi velit pupillũ adulti: a tutela vl cura se excusare nõ põt: §z ali; ds sibi velit pupillũ q̃uenire ẽfendet. eũ adiũct'. Uiuianus.
l ¶ Datus ẽ. vt. j. e. l. q; res. z. §. q da. tu. pof. l. creditorẽ. etiã si lis mota fit. nisi de maiori parte bonoꝝ fit: vt ifti. e. §. itẽ ppter. §z bodie §. vt in auc. vt bi qui obli. §. j. col. vj.
¶ Defendatur. vt insti. de auc. tu. §. fi. z. §. de in lit. dan. tu. l. j.

m Oloni. Ciuilibus. l. tutelis que ciuiles sunt. i. a iure ciuili idu/cte: vt. ff. de tu. l. j. Sed z §. §. qui da. tu. pof. l. fi. sed ibi in colo/no cesaris. Uel dic vt ibi dixi. Jtez §. ff. de iure imu. l. §. p. §. q̃ductores. Sol. ibi ab aliꝝ munerib' nõ tutelis excusant. Uel ibi de q̃ductore ctigalis/ bic alicuius predij. qõ est verius. §m Azo.
n ¶ Honoculus nõ excusat a tutelare cura. b. d. Saly.
Idez. a. Romano. Lex. ix.
Rater tuus non ideo a tutelavel cura excusari debet q; oculum amisit[t]: prainde intelligis munus susceptum eum deserere non posse[o].
¶ Eractor tributoꝝ durãte tpe eractionis excusatur a tutela vel cura. Saly.
Idem. a. Crispino. Lex. x.
¶ Actores tributorum tanto tempore[p] quanto rõem tributariam tractauerint non solum ab oneribus[q] sed etiam a tutelis vacationem habere dubitanon debuisti.
¶ Tutor testamẽtarius tenetur bona administrare: etiam extra prouinciam cõstituta: nisi ab hoc se excusauerit: ppter tñ insufficiẽtia curatoꝝ adiũgit. b. d. Salyce.
Idem. a. Pile. Lex. xj.
Testamento tutor datus vt a bonis bis excusareris q̃ pupilli tui in alia prouincia §z vn de es/ vbiq; mozaris possident in tra. l. diem postulare debuisti[r].
¶ Q; si facere cessasti/ excusatio q̃dem temporis prescriptione submouetur: §z propter late diffusuz patrimoniorum[s] an tibi adũgi ali quos curatores oporteat: preses puincie si te insufficientem deprehenderit estimabit[t].
¶ Habẽs priuilegiũ circa plura p actũ Jtium in vno actu spãliter factum, nõ perdit in aliꝝ. hoc dicit Bal. vel sic. Pernũ actum Jtium quis non pdit in aliꝝ priuilegium/ habens effectuz reiterabilem: fuccessiuum. b. d. Saly.
Imp. Gor. a. Valẽtino. Lex. xij.
Oluntarie[v] tutele munera priuilegijs[w] nihil derogant.
¶ Liberti nõ excusanẽ a tutela q; gerũt ꝓnoꝝ negocia: nisi patronus si senator. z tunc vnus tñ excusatur. Saly.
Idem. a. Apolina. Lex. xiij.
Ecsenator quidem liberti nedũ ceterorũ propterea

n Rater. Amisit. vnũ. sec' si ãbos. vt. j. q̃ mor. l. j. z. §. q da. tu. l. iummibus. z. ff. eo. post susceptam.
o ¶ Nõ posse. sic. ff. ó mino. l. verum. §. ex facto.
p ¶ Actores. Ẽto tpe. etiam postq̃ desiit habeat tantũdez. q̃ nõ placet. sed dic tãto. t. interim nũ tractãt. Et idẽ in oi eo cui principi curam alicuius rei mãdauit: vt. ff. eo. l. geometri. z. l. mẽlores. z insti. §. itẽ diuus marc'. §z secus in absente/ reipublice cã qui q̃nq; ad annũ q̃nq; ad plus ẽ ppetuus excusantur: vt ff. e. sed z milites. z insti. eo. §. item bi qui rei.
q ¶ Oneribus. aliꝝs.
¶ Eſtamẽto. ¶ Casus. Si pupillus bẽat pimonii in italia z in puincia tutor ei⁹ datus simplr. infra. l. diem excusationez bẽbit. s. q; vtrobiq; domiciliũ nõ hz/ ꝓponere ez. q; si tps fluxit videt datiõi 2sensisse: z vtriusq; pimonii erit tutor: §z propter latum patrimoniorum poterit adiũgi curator. Uiuianus.
r ¶ Postulare debuisti. z habuisses: vt. ff. cod. l. illud. et. §. cod. l. j. et. §. qui da. tut. pof. l. neq; a prelide.
s ¶ Diffusum patrimonium. in eadem prouincia vnde es.
t ¶ Estimabit. vt. z. §. in qui. ca. babenti. l. iij. in fine.
Oluntarie. ¶ Casus. Si voluntarie gs habebat excusatiões seu sponte susceperit tutelam: nõ propter hoc cõpellitur aliaꝝ susciperevt. §. de epis. o. cle. ad ten. plures. Et sic. Licet vnus excusationem habẽs sponte suscipiat nõ prejudicat aliꝝ qui similem excusationem habet: vt. ff. de pinil. vetera. l. ij. Uel dic nõ prejudicat priuile. pn. quominus tutoris bona sint pupillo obligata. Uiuia.
v ¶ Voluntarie. si cũ haberes excusatione sponte vnaꝝ suscepisti tutelam non per hoc compelleris aliam accipere: vt dic. z. §. de epis. o. et cle. auten. presbyteros. ij. z. j. de bis qui spon. mu. l. ij. libr. z. Uel sceundo dicet vnus sponte suscipiat non prejudicat aliꝝ qui habet simlem excusationem: vt. ff. de pinil. vetera. l. ij. illam tamen adimplere tenet: vt. ff. de vac. z excu. mu. l. pretor. §. fi post cãm. z. j. de bis qui spon. mu. l. j. lib. z.
w ¶ Priuilegijs. s. suis vel alterius vt dixi. Uel dic tertio. i. pupilli quo minus eius bona teneant pupillo. z facit. ff. de operis li. l. opis nõ im positis. z. §. ne filius pro patre. l. fi.
¶ Ec senatoum. ¶ Casus. Non solum liberti aliorum: §z nec senatoum si gerant tutelam vel curam patroni a munerib' ciuilibus se excusare possunt. si vero senator tantuz habeat vnum libertũ qui datus sit tutor: patrono: ille a tutela vel cura habet excusationẽ. Uiuianus.

Tutor habẽs excusationẽ a tutela si vnã spõte recipit nõ poterit hoc cogi aliã ac cipere.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

a ¶ Gerunt. vt tutores vel curatores.
b ¶ Vacationem hȝ. vt ff. eo. ſpadonem. §. liberti. l. cū ex oratione. l. ſi. Sed ℈. i eo. ti. l. libertū. in fi. Sol. ibi ꝓteritas nō reꝯcit. ſȝ a nouis ex cauſa: vt ℈. Inte ℈. in eo. ti. l. libert'. ſȝ ibi ītellige q nō erat ſolus. Inte ℈ primo caſu huius. l. ff. ad muni. l. libertus. Solu. ſȝ in plurali numero loquatur illa. l. libert'.
q libertꝰ gerentes patronozum negocia exercusantur: diuiſis ītelligendū eſt ille vlli? ſolꝰ. ⁊ iſte iſtius. ſic. ff. de ver. ſig. l. littus. §. fi.

Sueriter. ¶ Laꝑ. Iuder nomiauit aliquē ad tutelā vel curā: non vt ille fieret tutor: ſ vt redimeret ⁊ daret pecuniā iudici ne aſſumeret tutoꝛ: ſi excuſationē hȝ qcqd ipendit recuperabit a iudice qui eū nominauit. Uluia.

c Seueriter. qz ler iulia repetūdarū cū ꝺānabit: vt. ff. ad. l. iuliā, repetū. l. ū. ⁊. iuſ. Inte cōdictione ob turpē cāȝ qñ accepiſſet pecuniā ob ℏ. ⁊ ꝯſtiſſet crimine: vt. ℈. ꝺ cōdi. ob tur. cau. l. qꝺ euitā di. actio vꝺ i factū ꝺe calūnia nōvꝫ habere locū qz nō noiauit ꝑ pecuniā licet quiꝺā ꝺicāt ℈.

d Noiari. a titio puta.
e Cogeꝛ. er officio iudicis: vel actione in factū gen eraliter: vt. ff. ꝺe vaca. mu. l. ȷ. §. ȷ. ⁊. ſ. ꝺe decuri. l. ȷȷ. in fine. ⁊ ꝺe ſump. recu. l. ȷ. li. r.

Uāꝫ. ¶ Laſus. Noiar' ad tutelā volebat ſe excuſare: iuꝺex ſi admiſit excuſationē ſuaȝ: ⁊ ıō appellauit. pēꝺēte appellatione facto eſt pubeſ. an cauſa appellatiois agitari ꝺebeat/ querit: Dicit q ſic. ꝓpter ꝑiculȝ medꝫ tpis q ſ eſſiurit poſt appellationē: vt ſi appeat q malicioſe ceſſauit teneat. alıs nō. Uluia.
f Detentus, per ſentētiam iudicis.
g Flagitares. qꝺ poteſ facere: vt. ff. ꝺ ſenten. ſine ap. l. ȷ. §. ıtē cū contra ſacras.
h Eraminata eſt. rōne ꝓteriti tpis vt ſi appeat. q malicias ceſſauerit teneat. alıs nō: vt. ff. eo. q teſtō. ⁊ ar. ſ. ti. ȷ. l. ȷ. ⁊. ff. ꝺ vſur. l. tutor. ſic. ff. ꝺe ꝑſru. l. queſitū. ⁊. ff. ꝺ vſufruc. leg. l. ſi nubi vſufructus. ⁊. ff. ꝺe ritu nupt. l. ſi gs tutoꝛ. ſ. fi. ⁊. ſ. fi pē. ap. l. ſi ꝑ. ⁊. ff. ſi tu. vl cura. ap. l. ȷ. ⁊. ȷȷ. ff. ꝺe admi. tut. l. tutores. §. tutoꝛ: datus. Sȝ ar. ℈. in. ꝺ. l. ꝺe ri. nup. l. ſi quis tutoꝛ. §. quiꝺ ergo.

Sȝ vt allegas. ¶ Laſus. Noiar' ad tutelā ꝺicebat se ꝓtouerniaz excuſare. an ꝫ ſuſticiat/ q̄rit: Dicit q ſic. ſi hȝ excuſationē itra. l. ꝺiecs opponat: vt inſti. eo. ıtē propter litem. ff. eo. l. propter. in fi. Uluia.
i Juſſurum. qz admittet excuſationem tuam: vt inſti. eo. §. item propter. ⁊. ff. eo. l. propter.

Icet. ¶ Laꝑ. Cū minoꝛe ānis ſi mſumoniū ſꝛiſtiꝛ ei pꝰ tu? ꝺat' fuerit curatoꝛ: ſi ſenō excuſet nō ſolū offendet oīonē diuini marci qz patronozum negocia gerunt a muneꝛibꝰ ciuilibꝰ hſit imunitatem: ⁊ imodo ctēſi vn? ſcnatoꝛis libertꝰ q patroni negocia gerit a tutela ſiue cura vacationem hȝ. a

a Qui nominat aliquez ad munera vt eum redimere faciat criminaliter punitur. qui vero nominat vt lite fatigetur ad exp̄ſas ei reficiendas ciuiliter tenetur. hoc ꝺicit Salycetus.

Idem. a. Tradicle. Lex. xiiȷ.

Sueriter preſes prouincie exequetur ſi animaduerterit auūculū tuū, ꝓpterea nominari tutoꝛez vt metu hmōi creationis a magiſtratibꝰ inuriam redimat. ¶ Quinetiam ſi aliqua ci excuſatio competit er non alia cauſa noiatꝰ eſt q̄ vt lite fatiget: qō in ea re aſſumptū fuerit is qui cuz nominauit iuxta formam conſtitutionum ci reꝺꝺere cogetur.

a Finita tutela ꝺurat queſtio ichoata ꝓpter periculū medꝫ tpoꝛis. hoc ꝺicit Bal. vel ſic. Licet pupilli efficiant aꝺult ti lite ſuper excuſatione pendente: tñ cauſa ꝓpter periculū medꝫ tpoꝛis ꝺebet terminari. b. ꝺ. Saly.

Idem. a. Tauro. Lex. xv.

Uanꝫ in tutela ꝺetentus eo q excuſatio quam obȷciebas non eſt admiſſa prouocationis auxilium flagitares: ⁊ in medio tpoꝛe hi quoꝝm meministi i aꝺulta etate agere ceperunt: tamen non eo minus cauſa interpoſite prouocationis ꝓpter periculum aꝺminiſtrationis ciuz tpoꝛis iuꝺiciozuꝫ moꝛe examinata eſt.

a Propter litem maioꝛis partis bonoruꝫ quis excuſatur a tutela. hoc ꝺicit ꝺe h ꝺic hoꝺie vt in auten. minoꝛis. ℈. qui tuto. ꝺa. poſ. Saly.

Imp. Philip. a. Theo. L. xvi.

Si (vt allegas) his tutoꝛ ꝺatus es cū quibus diſceptatione hereꝺitatis tibi eſſe ꝓpones: ⁊ tempoꝛa antiquitus excuſationibus preſtita etiam nunc opitulant: aꝺire preſiꝺem prouincie potes: ſi me ſuper ea re ſtatutoꝝ principaliuz obtemperari pro ſua grauitate iuſſurum.

a Datus curatoꝛ nurui ſue ꝺz ſe excuſare: alıs inciꝺit in ſamiam. b. ꝺ. Saly.

Imperatores Ual. ⁊ Galle. aa. Epagato. Lex. xvii.

Licet orationis q̄ pbibuit tutoꝛē ꝺare ſuā pupillā filio ſuo i vxoꝛem. Excuſare. vt aꝺminiſtret. a ꝺecreto em nō ſe excuſat cuz nō teneat ipſum: vt. ℈. qui ꝺare tu. poſ. l. maritus.

a Sniam. q̄ eſt vt etiā ſi prius eſt vxoꝛ nō poſſis poſtea ee curatoꝛ ıȝ vba ꝺe ea q̄ erat pus pupilla ꝺicant. Et ſic not. vbi cadē eqtas ibi ideꝫ ius. ſic. ȷ. ad. l. fal. l. fi.

a Labē pudoris. i. efficiatur ifamis. ⁊ facit. ℈. ꝺe interꝺi. matri. l. ıȷ. et ℈. c. l. ampliſſimi.

Utores. ¶ Laꝑ. Noiar' ad tutelā vel curā/ ſi excuſationez ſuā hȝ appellare nō hȝ neceſſe ſed eā ꝓponat infra. l. ꝺies. an aūt ſufficiat q̄ teſtatoꝛ reliquit vxoꝛi ſue vſumfruc. oīm bonoꝛū ſuoꝝ ⁊ pupill' nihil hȝ/ q̄rit: Dicit q nō. q: ꝓſone nō reꝯ pncipaliter ꝺat tutoꝛ: vt iſti. qui ꝺa. tu. poſ. Uluia.

o Certiſſimi iuris ē. vt inſti. e. §. q aūt ercuſare. ⁊. ff. e. l. gnqnaginta.

p Præſcriptuz eſt. vt ⁊ ℈. eo. l. quinquaginta.

q Ꝺonecū. cū principaliter ꝓſone tutoꝛ: ꝺef: vt iſti. q teſta. ꝺa. tu. poſ. §. certe. ⁊. ff. ꝺe admi. tut. l. cū plures. ⁊. §. ȷ. Ite ſ ꝺ vſufructu nō ꝓfit bodie fraudari: vt. ℈. ꝺe inoffi. teſta. aut. nouiſſima. Tutoꝛ ꝓncipaliter ꝓſone ꝺat.

Iſitatā. ¶ Laꝑ. Noiar' ad tutelaz volebat ſe excuſare ꝑ h q̄ bēbat matrē pu. obligata ℈ıo iuꝺicio tute le. qz aliqñ fuerat tutoꝛ: i cā impēꝺit. nūqꝺ ſufficiat tal excuſatio/ q̄rit: ꝺicitur q̄ non. Uluia.

r Filie. ſcz berte.

s Cōtrario tutele iuꝺicio. vt q: eius tutoꝛ fuer is: vl ſucceſſiſti ei q ei? fuerit tutoꝛ. Elccur.

Uratoꝛ. ¶ Laꝑ. Si pupilli alicuꝰ tutelā aꝺminiſtrāſti: ꝺein ꝺe eo facto aꝺulto curatoꝛ noiatꝰ fuiſti: an poſſis te excuſare p hoc q eras ei? tutoꝛ: Dꝫ q ſic. ⁊ cā oppones ab eo tempoꝛe quo ſciiſti te curatoꝛē noiatū. Uluia.

t Dies. q currit a ꝺie ꝛfirmationis: vt. ff. eo. cauis.

u Notes. vt iſti. eo. §. q tutelā. ff. e. l. caꝫ. ſ fallit i libꝛo: vt. ℈. e. l. libꝛos.

Od res. ¶ Laꝑ. Tres bēbas fratres vteriꝛnos: ſi ꝺat' fuerit cum ꝺato curatoꝛe poſſit ꝺiuiſio fieri. Uluia.

r Poſſit. vt iſti. ꝺe auc. tu. §. fi. ⁊. ſ. ꝺe in lit. tā. tu. l. ȷ. ⁊. ȷȷ. facit. ℈. c. l. neq; a tutela. Et pōt ꝺici q nec p aut. illā miozis. q̄ ℈. q ꝺa. tu. poſ. corrigaf hȝ/ cū ꝺe ꝑſonali obligatiōe loquaf. Additio. Cōtrariū tenet glo. ȷ. i vſi. itē qꝺ ıȝ res cōes ſecū ꝛc. in. ꝺ. auc. minoꝛis quā glo. i ꝺoc cōiter ꝺoct. approbāt vt ibi teſtaf bar. q: in cōione oīs qꝺā qñ ℈ctus ꝓꝺucēs obligatiōnē actionē cōi ꝺiuiꝺūꝺo. ⁊ ſic pōt ꝺici ꝺebitoꝛē cre ꝺitoꝛ. ⁊ p ꝙs non pōt hoꝺie eē tuto vel curatoꝛ: p. ꝺ. auc. minoꝛis. vbi latius vide ꝺe hoc per eundem Bar. in verſi. querit glo. quiꝺ ſi hȝc.

Ius idem ſit vbi e ea ꝺē eqtas.

Si tutoꝛ.

Si tutor vel curator reipu. ⁊c.

SI tutor. ¶ Casius. Si nolat[a] ad tutelā se excusset ⁊ cū excusatio ne sua fuerit absolutus: an piculum admistratiōis ad eū specta re debeat queritur. Dicitur q̄ non. Ilmia.

a ¶ Absolutus es. etiā imiuste dūmodo non p̄ malitiaz. ⁊sic finia quo dammodo facit ius.

HIlmāitat. ¶ Casius. Nolat[a] ad tu telam vel curaz: si velit se excusare p̄ hoc q̄ pu pillus item habeat cuz sorore sua: q̄ p̄sumi pos set q̄ ratione affectiōis patitur se lupari an sit audiēdus querit. Dicit q̄ sic. ⁊ ei donandus est alius tutor: qui pro pter affectiones defende re pu. non impediatur. Ilmianus.

b ¶ Actionū. scilicet fus scipiendarum.

c ¶ Necessitates. cuz ipse pupillus sit debitor: so rozis tue vel filiorum so rozis.

d ¶ Tutele. quaz babes a qua nō excusas te: vt ff. eo. l. neq;.

e ¶ Suscipias. er hac lit tera videt solui q̄ q̄rit an qs possit cōpelli po stuiare ℨ fręs/ vel soz rores/ vel coz filios. Itez an vasallus sit excusat/ si dño suo nō pareat cō tra fratrē vel sozorez vel cozum filios.

f ¶ Tutorez. ⁊ sic datur ali[q] tutor. ⁊ aliū habeat tutorē vl̄ detur curator.

g ¶ Affectu. h̄ sanguinitas iducit suspitionē. sic ⁊.ff. de imur. l. cer cornelia. ⁊.ff. ś iurisd. om. iu. l. q iurisdictioni. ⁊ arg. ff. de p̄ocura. l. aut affirmatē. q̄ꝫs ecōtra remouet: vt. ff. de ri. nup. l. nō solum. ff. de illo.

h ¶ Pretoꝛ. quo aucto re bec fiant. ipo em iure datio tenet. ⁊ facit. ff. de libe. cau. l. si filium.

i ¶ Excusatiōez. Obtigentur. sic ⁊ ff. ś eoꝛ. vel. l. ij. ⁊.ff. eo. l. non tātum. ff. cos. et. ff. si. Et fūt nauicularij q̄ publicas naues faciūt vel cō ducunt. ff. de iu. immu. l. semper. ff. negociatoꝛ res. ⁊ ff. immunitates. et ff. diuus.

k ¶ Jros. Sancim[o]. etiā ſi inceperunt iam administrare: vt. ff. eo. l. iurisperitos. in pri. ⁊.ff. de mino. l. verum. ff. eꝛ facto. ⁊ ff. de silen. l. fi. lib. ꝛtj.

¶ Si tutoꝛ vel curatoꝛ falsis allegationib[o] excusatus fit.

SI absentib[o]. ¶ Casius. Nolatus ad tutelā absentib[o] parēti bus pu. q. eū debebat defendere falsam excusationē p̄tēdē bat forte dicēdo q̄ babebat tres liberos cū esset roman[o] nō bēbat nisi duos ⁊ absolutus ē. si postea apparcat eū fal so se excusasse: ⁊ iudicē circunuenisse piculuz administrationis ad eū pertinebit ab eo tempoꝛe quo dat[o] erat tutoꝛ. Ilmianus.

l ¶ Si absentibus. marine: vt. ff. de re iudi. acta. ś. contra.

m ¶ Necessarijs. i. ſanguineis: vt. ff. de instit. ⁊ iur. l. fi. vel curatoꝛibus qui in talem causam dantur. vt instit. de auc. tu. ś. fi.

SI tutoꝛ nominatus decre to p̄sidis habens excusationem absolutus es[t]: ad te non pertinere periculum administrationis manifestum est.

¶ Non cogitur qs suscipere tutelam vl̄ patrocinū ℨ fratres vel filios fratris: nec etiā decreturus confidatus in causa. hoc di cit Bal. vel sic. Propter magnā litē quaz habet soroz ecari tutoris cū pupillo: pōt ipse a tutela excusari. b. d. Sally.

Idē. aa. ⁊. cc. Neophi. Lex. xxiij

HUmanitatis ac religionis ratio non permittit: vt ad uersus sozorem vel filios sozoris actionuz[b] necessitates[c] tutele[d] oc casione suscipias[e]: cum et ipsius etiam pupilli cui tutoꝛ datus es aliud exigere videatur vtilitas: scilicet vt cum tutoꝛez potius ba beat qui ad defensionez eius non inhibeatur affectu[f]. ¶ Juxta formaz igitur quā consulti decdimus pretoꝛem[g] adiri oportet. vt et iusto tuo desiderio et pupilli ipsius cōmodo consulatur.

¶ Nauicularij excusanē a tutela extraneoꝛū: nō eoꝛum qui sunt de coꝛpoꝛe suo. hoc dicit Saly.

Impa. Arch. et Adono. aa. Flauiano pręfec. pto. Lex. xxiiij.

EXcusationem nauicularijs tutele siue curę hactenꝰ ipis tribuimus vt in huiusmodi offi cijs minoribus sui tantum coꝛpoꝛis obligentur[i].

¶ Cōsiliarij principis excusantur a tutela. b. d. Saly.

Imperatoꝛ Anastasius. a. Antiocho pręposito sacri cubiculi. Lex. xxv.

JPsos clarissimos sacri nostri palacij silentiarios circa latus nostruz mi litantes de tutelis et curationibꝰ excusari sancimus[k].

¶ Si tutoꝛ vel curatoꝛ falsis allegationibꝰ excusat[o] fit. Titu. lxiij.

¶ Excusatio p̄cessa ob falsas allegationes ipo iure nō tenet. b. d. Bar. vl̄ sic. Ap probatio excusationis eꝛ falsis allegationibus interposita non p̄odest tutoꝛi: ⁊ nō periculum tutele spectat ad eum. Saly.

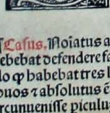

Imperatoꝛ Alexā. a. Simacho. et dio no. Lex. j.

JAbsentibus[l] neccessarijs[m] personis vel his qui sua sponte[n] vos defendere revolebant non competentibus[o] allegationibus qui vobis tutoꝛes aut curatoꝛes dati erant libe rati esse a munere iussi sunt: ne eis circunuenisse iudicis religionem p̄osit[p]: pręses prouincie audiet vos. ¶ Et si imiustum[q] decretum exoꝛsisse eos apparuerit: exinde ad eos pertinebit administrationis pertinere p̄onūciabit: eꝛ quo dati sunt[r].

¶ Post sumptam administrationem frustra quis se excusat. h̄oc dicit Salycetus.

Impera. Philip. a. et Philꝛ. c. Aulicano. Lex. ij.

UTores quos postea q̄z bo na pupillozum administrauerunt: a pręside prouincie quaſi re integra excusari sc impetrasse asseueras: periculum administrationis cuitare minime posse manifestum est[s].

¶ Excusatio per ambitionē obtēta nō prodest. hoc dicit Salycetus.

Idē. aa. ⁊. cc. Ockauio. Lex. iij.

SI (vt pponis) pars diuersa ab administratione tutele seu cure tue: itemq; fratris tui ambitione[t] potius q̄z iuris ratio ne se excusauit: periculo iniuncti muneris minime liberata est.

¶ Si tutoꝛ vel curatoꝛ reipubli ce causa abfuerit. Titu. lxiij.

AT tutela suscepta debet tutoꝛ petere se excusari si sit absentaturus reipublice cā: als periculum spectat ad ipsum. et reuersi a noua tutela suscipienda habentya cationem per annum. hoc dicit totus titulus. Salycetus.

Imperatoꝛ Gordian[o]. a. Gurtio. Lex. j.

UI tutoꝛes vel curatoꝛes dati reipublicę cā abfuturi sunt: ad tempus[u] se excusare debent a tutela[v]: ne etiam medij temporis periculo obstringantur. ¶ Q̄d quidem et si tu fecisti eius intercalli quo abfuisti periculum non debes pertimescere. ¶ Si id pretermisisti[w] vt prioze loco is conuenias tur qui administrauit de iure postulabis[x].

n ¶ Sponte. qcūq; sint. ar. ff. qui. eꝛ cau. in pos. ca. l. hec aūt. in prin.

o ¶ Non competentibus. i. falsis vel iniustis.

p ¶ Profit. sic. ś. de trāsac. i. trāsactione. ij. ⁊. ś. si ℨ ius vel vti. pub. l. et si non cognitio.

q ¶ Et si imiustū. i. iniuste vel iniustū. sic. ff. de re iudi. l. iiij. ś. pdēnatū.

r ¶ Er quo dati sunt. vt instit. de excu. tu. ś. fi. ⁊. ś. de pdi. im. l. ⁊ si pręses. ⁊ argu. ś. fit. j. l. q̄dā. ⁊. ff. de admi. tu. l. i. ij. iij. ⁊. l. quidaz. ś. fi. ⁊ facit. ff. de mi. l. verum. ś. eꝛ facto. ⁊ ff. de ritu nup. l. ś qs tutoꝛ. in pin.

¶ Utores. ¶ Casius. Si tutoꝛ vel curatoꝛ postq̄ incepit administrare se excusauerit/ nō valet excusatio licet legitima fuisset. Ilmia.

s ¶ Ab amissetuz est. licet enim legitimam habeat excusationē amittit eaz si cepit administrare: vt hic. ⁊. ff. de excu. tu. l. nō tm̄. ś. vacare. nisi in casibus. Primus. instit. e. ś. pe. Scōus. ff. de mino. l. verū. ś. eꝛ facto. Tertius. ff. ś. ti. j. l. ś. Quart[o]. ff. ś. l. iurisperitos. Allius in. l. post susceptā. Item no. q̄ etiaz si vera sit excusatio ⁊ nō iusta nō p̄dest. ⁊ est speciale fauoꝛe minoꝛis. vt ſnia ℨ ius ei⁹ la ta nō p̄iudicet ei: vt h. ⁊ ff. l. pr. sec[m] in maioꝛe: vt ff. ś. ti. j. q̄n̄ginta